

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guida per l'utilizzo

Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

A
DICTIONARY,
ENGLISH AND GUJARATI,
COMPILED FOR THE BOMBAY
GOVERNMENT EDUCATIONAL
DEPARTMENT

BY

ROBERT MONTGOMERY, MISSIONARY
OF THE IRISH PRESBYTERIAN CHURCH.
AMBALAL SAKERLAL, DESAI, M.A. LL.B.

AND

MANIDHARPRASAD TAPIPRASAD, DESAI.

33 W. H. H. S. DEPARTMENT SERIES OFFICE
P. O. BOX 1000
Bopalmandir Lane. Varanasi 40

Surat:

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS.

1877.

[All Rights Reserved.]

LOAN STACK

Registered under Act XXV. of 1867.

PK1846
N 657
1877

PREFACE.

THE compilation of this Dictionary was begun in September 1871, at the instance of J. B. Peile, Esq., C. S. who then held the office of Director of Public Instruction in the Bombay Presidency. It was hoped by that warm and enlightened friend of vernacular education that such a work would meet a want of which he, in common with many others, had long been deeply conscious. With this end in view, the Compilers have, during the last five years and a half, expended an amount of time and toil which they would certainly have shrunk from undertaking, had they been able to anticipate it according to the estimate which experience now enables them to form. Whether, or not, their work is such as to justify the hope with which it was set on foot rests with others, not with them, to determine.

All the parties concerned in the inception of the work being agreed that the joint labours of both European and native scholars were essential to its success, its preparation was originally entrusted to a committee of four gentlemen, two of whom were Europeans, and two natives of Gujarat. Of these four only three have lived to append their names to this preface. The Rev. William Dixon, M.A., a ripe scholar, a most genial companion, and an earnest worker for India's highest good, was removed by death just when he had successfully begun his allotted portion. He died at Surat on the 18th of November 1871; so that at the very outset we were deprived of his wise counsels and hearty co-operation. No one could be found to supply his place, and his share of the work was thrown upon the surviving European member of the committee. The able and learned Educational Inspector of the Northern Division, Dr. G. Bühler, was appointed by the Director of Public Instruction to represent the Educational Department; and the Compilers gladly acknowledge the great obligation under which they have been laid by his continued kind interest in their work, and by not a few valuable suggestions offered by him during its progress.

At the request of the Director of Public Instruction the committee prepared, and submitted for his consideration a plan of the work, which having been approved of, has been followed throughout, with one or two unimportant modifications suggested by experience as improvements. Attention is requested to the following parts of the plan.

SELECTION OF ENGLISH WORDS.

The means employed for securing a proper selection of English words were the following:—The Compilers having met in Committee, one of their number read out the words in the unabridged edition of Webster's English Dic-

tionary, while the other three kept before them the English Maráthi Dictionary of the late Major Candy, and the Comprehensive English Maráthi Dictionary of Mr. Baba Padmanji. All the words in Major Candy's work were marked for retention with the exception of those which are very unusual; of participles which have no specific meaning different from that of their verbs; and of such adverbs in *ly* and abstract nouns in *ness* as are rarely used, and may be rendered without risk of error from the equivalents of the words from which they are formed. Many useful words were also added from Webster which are not to be found in Major Candy's work.

GROUPING OF ENGLISH WORDS.

The plan has been followed of grouping together, in alphabetical order under a common head, English words derived from the same leading root, beginning with the same syllable and having affinity in signification. For example, under the word FORM which is explained as a noun, as a verb transitive, and as a verb intransitive, will be found FORMAL, FORMALIST, FORMALITY, FORMATION, FORMULA, FORMULARY; under DIVIDE—DIVIDEND, DIVISIBILITY, DIVISIBLE, DIVISION, DIVISOR; and so on. It is believed that facility of consultation will not be found to have been materially impaired by any disturbance of the alphabetical order of the words which this part of the plan has rendered necessary. But, with a view to prevent any difficulty of this kind, words occurring in a group out of their alphabetical order will also be found, in all cases in which it was deemed necessary, in the place they would have occupied had there been no grouping, with a simple reference to the heading under which they are explained. The advantage to the student from having all the most nearly related words explained together in a group, in connection with the Etymology of the leading word, will, it is believed, be appreciated and acknowledged. As intimated above in connection with the selection of words, the participles of verbs have not, in general, been given. But in such instances as ACCOMMODATING, used as an adjective (a most *accommodating* person), ACCOMPLISHED, (a highly *accomplished* woman), ABANDONED (an *abandoned* wretch), in which the participle has a specific meaning it will be found under its appropriate heading. The leading Dictionary words are printed in capital letters; and the subordinate members of a group in small capitals.

ETYMOLOGY.

The etymology of all isolated English words, and of all heads of groups, has been clearly indicated rather than fully given. The objects aimed at in this part of the work were to assist students in their efforts to ascertain the probable sources of the English words, their primary significations, and their equivalents in other languages. Sometimes the root word has the same meaning as the English word, in which case no explanation of the former has been given.

EXPLANATIONS IN ENGLISH.

Explanations in English, or English synonyms of the principal words to be rendered, have, in numerous instances, been given, chiefly with a view to enable students readily to distinguish the particular sense of a word for which a

Gujarátí equivalent is sought. In many cases, also, explanations have been given in Gujarátí, which, it is hoped, will prove useful to native students of the two languages. But in a large number of instances the necessity of economising space compelled the substitution of one or two English words in brackets indicating the application of the particular sense of a word under explanation. The abbreviation of the word person in brackets (pers.) placed before an explanation in Gujarátí indicates that it is applicable to a person or to persons; the insertion in a similar position of such bracketed terms as (measures &c.) shows that the explanations which follow apply to measures and the like.

ILLUSTRATIVE EXAMPLES.

A large number of examples illustrative of the use of the English words and phrases explained, and of the employment in Gujarati composition of the explanations furnished, have been introduced. These examples have been uniformly translated—sometimes by equivalent idiomatic phrases in Gujarátí. The Compilers hope that they will prove very helpful to students, and would gladly have employed them much more freely had not the limits of the work, even after they had been generously extended by the present Director of Public Instruction, forbidden the attempt.

NUMBERING OF MEANINGS.

For facility of reference the different senses of the same word have been numbered 1, 2, 3, and so on. The different applications of the same sense, and of phrases, are indicated by (a), (b), (c), and so on.

COMMON GUJARATI WORDS PREFERRED.

In every case in which it has been found practicable, common Gujarátí equivalents have been given for every distinct sense of each English word—the most usual having been placed first, and the rest according to the order of frequency of occurrence in the usage of the language; as nearly as that order could be ascertained. When no common Gujarati equivalent has been available an explanation has been substituted, and a Sanscrit term found or formed.

SCIENTIFIC TERMS.

Only the more familiar scientific terms, particularly those employed in the School-books used by the Educational Department, have been inserted. Equivalents of several of these terms had already obtained currency to a certain extent in Gujarati books. These have been retained in this work.

ORTHOGRAPHY.

The rule has been to adopt the mode of spelling Gujarati words which has been sanctioned by the Educational Department.

GENDERS.

The genders of the Gujarátí equivalents of English nouns have been throughout indicated.

Such is a brief sketch of the plan of the work now offered to the public. When it was first drawn up, in September 1871, as a guide for work to be done, no one could have anticipated that 1877 would have run a part of its course before it could be changed into an outline of work accomplished. This delay is due to a variety of causes. The undertaking proved much more arduous than it was expected to be. Hindrances arose also from the circumstances of the Compilers—from the pressure of official duties, and sometimes from sickness, and absence. Moreover, it was found after considerable progress had been made, that the book would be much larger than had been supposed in the original estimate; a circumstance which, but for the generous view taken of it by Mr. Chatfield, the present Director of Public Instruction, might have proved very embarrassing. As a consequence of these hindrances and difficulties, and many more which cannot be detailed here, the work is published at a much later date, as intimated above, than was originally intended. But thank God it appears at last; and if its usefulness to those for whose benefit it is designed, should bear any adequate proportion to the pains it has cost the Compilers, they will be well satisfied. They hope that it will prove a stimulus to the study of the Gujarátí language, which they cannot but feel has been hitherto unduly neglected. It cannot, they think, be reasonably doubted that the more extensive literature to be found in Maráthi, and the greater degree of fixedness and uniformity to which that language has attained, are largely due to the encouragement which has been so wisely extended to it by the Government; and which has been, they believe not wisely, withheld from the more Northern tongue.

But it may be said that this duty belongs rather to the Native Princes and Chiefs of Gujarát than to the British Government. Granting that an obligation in this matter does rest on the former, as well as on the latter, it is very gratifying to be able to call attention to the subjoined list of subscriptions in aid of the publication of this work, from H. H. the Rao of Katch, and from the Princes and Chiefs of Kátiáwár, as an instalment, it is hoped, of the aid to the study of Gujarátí which may be expected from those provinces, as the influence of the Rajkoomar College becomes wider and deeper.

LIST OF SUBSCRIBERS TO THE ENGLISH GUJARATI DICTIONARY.

H. H. Prágmálgí, Ráo of Katch	Rs. 500	Saylá	Rs. 50
Junágarh	500	Lakhtar	50
Nawánagar	500	Churá	50
Bháwnagar	500	Walá	100
Dhrangadrá	300	Bajáná	40
Morvi	250	Láthi	40
Palitáná	200	Mulí	40
Gondal	300	Jáfarábád	50
Wánkáner	100	Jasdan	50
Rájkot	100	Bántwá	40
Wadhván	150	Virpur	40
Dhrol	100	Máliá	40
Limri	150		
Porbandar	100		
		Total Rs.	4,340

To this list another distinguished name has to be added. Since the printing of the preface was begun it has been reported to the writer that Sir T.

Madav Rao, the Prime Minister of H. H. Guiccowár of Baroda, has offered, through the Agent for the Governor General, to encourage this work by expending Rs. 1,000 in the purchase of as many copies as that sum will pay for. This also is real help; and, as coming from a first class Native State which is now renewing its youth, is suggestive of hope in regard to the future of Gujarátí studies.

It is believed that no good end would be served by furnishing a list of the authorities consulted in the preparation of this work. The Compilers freely used all the helps within their reach, and willingly acknowledge their obligations. But except to the author of Narmakosh they owe very little to Gujarátí lexicographers.

ROBERT MONTGOMERY,
AMBALAL SAKERLAL DESAI,
MANIDHARPRASAD TAPIPRASAD DESAI.

Surat, 20th March 1877.

LIST OF ABBREVIATIONS.

<i>a.</i> adjective.	<i>int.</i> interjection.	<i>pron.</i> pronoun.
<i>ad.</i> adverb.	<i>m.</i> masculine.	<i>sing.</i> singular.
<i>conj.</i> conjunction.	<i>n.</i> neuter.	<i>s.</i> substantive
<i>contr.</i> contracted.	<i>pers.</i> person or persons.	<i>vi.</i> verb intransitive.
<i>dimn.</i> diminutive.	<i>pl.</i> plural.	<i>vt.</i> verb transitive.
<i>f.</i> feminine.	<i>prep.</i> preposition.	
<hr/>		
<i>Alg.</i> Algebra	<i>Geog.</i> Geography.	<i>Phil.</i> Philosophy.
<i>Anat.</i> Anatomy.	<i>Geol.</i> Geology.	<i>Rhet.</i> Rhetoric.
<i>Arith.</i> Arithmetic.	<i>Geom.</i> Geometry.	<i>Scrip.</i> Scripture.
<i>Astron.</i> Astronomy.	<i>Gram.</i> Grammar.	<i>Sculp.</i> Sculpture.
<i>Bot.</i> Botany.	<i>Math.</i> Mathematics.	<i>Surg.</i> Surgery.
<i>Chem.</i> Chemistry.	<i>Med.</i> Medicine.	<i>Theol.</i> Theology.
<i>Chron.</i> Chronology.	<i>Mil.</i> Military.	<i>Trig.</i> Trigonometry.
<i>Eng. Hist.</i> English History.	<i>Myth.</i> Mythology.	
<i>Ety.</i> Etymology.	<i>Opt.</i> Optics.	
<hr/>		
<i>Ar.</i> Arabic.	<i>Gr.</i> Greek.	<i>Old Fr.</i> Old French.
<i>AS.</i> Anglo Saxon.	<i>Gris.</i> Grisous.	<i>Port.</i> Portuguese.
<i>Bav.</i> Bavarian.	<i>Heb.</i> Hebrew.	<i>Prov.</i> Provincial.
<i>Brit.</i> Briton.	<i>Hind.</i> Hindustani.	<i>Rus.</i> Russian.
<i>Celt.</i> Celtic.	<i>Hung.</i> Hungarian.	<i>Sans.</i> Sanscrit.
<i>Chin.</i> Chinese.	<i>Icel.</i> Icelandic or Old Norw.	<i>Scand.</i> Scandenavian.
<i>Dan.</i> Danish.	<i>Ir.</i> Irish.	<i>Sp.</i> Spanish.
<i>Dut.</i> Dutch.	<i>It.</i> Italian.	<i>Sw.</i> Swedish.
<i>Eng.</i> English.	<i>L.</i> Latin.	<i>Syr.</i> Syriac.
<i>Fr.</i> French.	<i>Lap.</i> Lapland.	<i>Teut.</i> Teutonic.
<i>Fin.</i> Finnish.	<i>Norm. Fr.</i> Norman French.	<i>Turk.</i> Turkish.
<i>Gael.</i> Gaelic.	<i>Norm.</i> Norman.	<i>W.</i> Welsh.
<i>Ger.</i> German.	<i>Old E</i> Old English.	<i>Wal.</i> Walachian.
<i>Goth.</i> Gothic.		

WILLIAM RAYMOND, PRINTER.

ENGLISH GUJARATI DICTIONARY.

A.

A The first letter of the alphabet, represented by અ, આ and ઈ.

A, An, the article [*AS. ane one*] It may sometimes be rendered by એક or એકાદ; as, I want a book મારે એક or એકાદ પુસ્તક જોઈએ. **A** implying rate દર, પ્રતિ, હર; as, two annas a day દરરોજ બે આના; three rupees a head દર માથે ત્રણ રૂપિયા.

A 1, a ship of the first class in Loyd's register પહેલા વર્ગનું વાહન; 2 any thing first class તોફું-પહેલા નંબરનું તે.

ABACK *ad.* [*A & back*] પછવાડે, પાછળ; to be taken a. પવનથી અકસ્માત પાછળ હડસેલાવું (સડે); 2 અકસ્માત અચરત પામવું, દંગ-ડંગ થઈ જવું.

ABAFT *ad.* [*AS.*] વાહનના પાછલા ભાગ માં, ડાચસા તરફ.

ABANDON *vt.* [*Fr. abandonner*] To forsake entirely ત્યાગી દેવું, તજવું, નો ત્યાગ કરી; 2 to give up as lost or desperate વહેંચું-ખડું ત્યાગી; as, he abandoned them to their fate તેણે તેઓને નારી પામવાને વહેંચા ત્યાગી; 3 to yield (oneself) to without control-માં ગરક-લીન થવું-થઈ જવું; as, they have abandoned themselves to evil courses તેઓ દુરાચરણમાં ગરક થઈ ગયા છે; 4 to relinquish, to give up, as a claim છોડવું, પરથી હાથ ઉઠાવવો, ત્યાગી દેવું.

ABANDONED *p. a.* ત્યાગી દીધેલું &c. (see the verb); 2 પાપમાં લીન થયેલું, અતિ કુદ, દુર્વ્યસની.

ABASE *vt.* [*Fr. abaisser*] નીચું કરી, નમાવવું, ઉતારી પાડવું, માનભંગ કરી; to a. one-

self હલકાપણું કરવું, નમનતાઈ પકડવી; self-abasement પોતાના પંડને હલકો - પામર જાણવા તે.

ABASH *vt.* [*old Fr. esbahir*] શરમાવી નાખવું, શરમિકું કરી, નીચું જોડાવવું, અંખવાણું ફીકું પાડવું; To be abashed શરમાઈ જવું, લજવાવું-અંખવાણું ફીકું પડી જવું; as, she was abashed at the sight તે જોઈને શરમાઈ ગઈ.

ABATE *vt.* [*Fr. abattre*] To beat down, to destroy, to remove દૂર કરી; નરહું તેવું કરી; as, to a. a nuisance જીવી કરાજો ઉપજી છે તે વસ્તુને દૂર કરવી; 2 to lessen, to moderate ઓછું-કમી કરી, ઘટાડવું, ઉતારવું, ભાંગવું, છૂટ તૂટવી, છૂટછાટ કરી. *vi.* ઓછું-કમી થવું, ઘટવું, ઉતરવું, નરમ પડવું; 2 to be defeated, as a writ નામંજુર થવું, નકામું-રદ થઈ જવું-પડવું.

ABATEMENT *s.* ઓછું કરવું-થવું તે, ઘટાડો *m*, કમતી *f*, છૂટ *f*; without any a. કંઈ ઓછું કર્યા-થયા વિના.

ABBA *s.* [*Syr.*] A father પિતા *m*, આપ *m*; 2 a religious superior ધર્માધ્યક્ષ *m*, મહાંત *m*.

ABBESS *s.* A female superior of a nunnery મહાધિકારિણી *f*.

ABBEY *s.* A number of persons of either sex living together under vows of celibacy and devotion to religion મહાવાસીઓની મંડળી *f*; 2 the building in which such a society resides, or is supposed to have resided મઠ *m*.

ABBOT *s.* મહાધિકારી *m*, મહાધ્યક્ષ *m*.

ABBREVIATE *vt.* [*L. ab and brevis short*] To shorten, to abridge ટુંકું-સંક્ષિપ્ત થવું, ટુંકું-સંક્ષિપ્ત કરી; 2 (in math) to reduce to lower terms-નું ટુંકું-સંક્ષિપ્ત કરી, છેદ ઉઘાડવા.

ABBREVIATION *s.* સંક્ષેપ *m*; mark of a સંક્ષેપચિન્હ *n*; *as*, ના. for નારીજાતિ.

ABDICATE *vt. vi.* [*L. ab and dico* I say] To leave, to abandon, to relinquish, to renounce તજવું, ત્રાકી-છોડીદેવું, છોડવું, -નું રાજનામું આપવું, -પરથી હાથ ઉઠાવવો; *as*, to a a post જગ્યા છોડવી-નું રાજ નામું આપવું; to a a throne રાજ્યગાદી પરથી હાથ ઉઠાવવો; the king abdicates for himself only રાજ ગાદી પરથી પોતાનો-જ હાથ ઉઠાવી રાકેછે; to a a right દાવો ત્રાકી દેવો or દાવાનું રાજનામું આપવું;

ABDICATION *s.* તજવું-છોડવું તે; -પરથી હાથ ઉઠાવવો તે, ત્યાગ *m*, પરિત્યાગ *m*.

ABDOMEN *s.* [*L. abdo*] The cavity extending from the thorax to the pelvis પેટ અને પેટેક, ઉદર; the part between the thorax and the navel પેટ *n*, ઉદર *n*; from the navel to the pelvis પેટેક *n*.

ABDOMINAL *a.* પેટનું-સંબંધી-વિષે.

ABDUCT *vt.* [*L. ab and duco* I lead] To take away surreptitiously and by force કપટ અને જોરજુલમથી લઈજવું, હરણ કરી જવું; to a by persuasion (a woman) કાઢી-લઈ જવું.

ABDUCTION *s.* જોરજુલમથી અથવા સમજાવીને સ્ત્રી વગેરે રક્ષણીય પુરૂષને દગાથી લઈ-જવું તે, મનુષ્યહરણ *n*.

ABED *ad.* [*a and bed*] પથારીમાં-ઉપર.

ABERRANT *a.* [*L. ab & erro* I wander] Straying from the right way ભ્રમરું, બૂલું પડેલું, સત્ય માર્ગ છોડી આડે રસ્તે જવું, સત્ય માર્ગ ત્યાગી.

ABERRATION *s.* આડે માર્ગે જવું તે, વિપથ-ગમન *n*.

ABET *vt.* [*AS. betan* to push forward] To aid or encourage in a criminal act નહારા કામમાં-અપરાધકરવામાં ઉત્તેજન *n* -મદદ *f*-હિંમત *f* આપવી.

ABETTOR *s.* ગુનાહ-અપરાધમાં મદદગાર-ઉત્તેજન આપનાર-હિંમત આપનાર.

ABEYANCE *s.* [*Fr. abayer to pant after*] ચુલતખી-બંધ રહેવું તે; kept in a ચુલ-

તખી-બંધ રાખેલું; 2 state of suspension મોકૂફ *f*.

ABHOR *vt.* [*L. ab and horreo*] To detest, to loathe-થી ધણું કંટાળવું, ધણું ધિક્કારવું, અત્યંત તિરસ્કાર-ધિક્કાર *k*.

ABHORRENCE *s.* અતિ કંટાળામ, તિરસ્કારમ, ધિક્કાર *m*.

ABHORRENT *a.* Contrary to, utterly inconsistent with છેક ઉલટું-વિરુદ્ધ.

ABIDE *vi.* [*AS. abidan*] To dwell, to remain વસવું, રહેવું, વસ્તી-વાસો *m* ક.; 2 ટકવું; To a by વળગી રહેવું, પાસે રહેવું, પર રહેવું; he refuses to a by his promise તે પોતાના વચનપર રહેવાની નાકહેછે. *vt.* To bear, સહન ક., સેહેવું, સાંખવું, સાંખી રહેવું, ખમવું, -થી સહન થવું; I cannot a his impertinence મારાથી તેની બેઅદબી સહન થતી નથી; 2 to wait for-ની વાટ જોવી,-ને માટે તૈયાર હોવું; *as*, bonds and afflictions a me બેડી અને દુઃખ મારી વાટ જુએછે.

ABIDING *a.* permanent ટકીરહે-નિબ્યા કરે એવું, જામવું.

ABODE *s.* રહેવું તે, વાસ *m*, વાસો *m*; 2 રહેણાણ *n*, ઠેકાણું *n*.

ABILITY *s.* See under Able.

ABJECT *a.* [*L. ab and jacio* I throw] Low, mean, (pers. and things) પામર, નીચું, નીચ, નીચ તરેહનું, હલકું, અધમ, નિરાશાશ્રયક. *s.* નીચામાં નીચી સ્થિતિનું -પામર માણસ *n*, અધમ મનુષ્ય *n*.

ABJURE *vt.* [*L. ab and juro* I swear] To renounce upon oath સોગન આપીને ત્યાગક.-છોડીદેવું-તજવું, ત્રાકી-છોડીદેવું; He abjured his allegiance તેણે પોતાનો પ્રજા-ધર્મ છોડી દીધો; 2 to reject wholly or abandon પરિત્યાગ ક., છોડવું, to a one's errors કુમતનો પરિત્યાગ ક.; to a one's reason અક્ષલ છોડવી-ખોવી-ગુમાવવી.

ABJURATION *s.* કસમપર-પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક ત્યાગ *m*.

ABLATIVE *s.* [*L. ab & fero* I bear or carry] A case of nouns in Latin corresponding to the third, fifth and se-

venth case in Sanscrit તૃતીયા પંચમી કે સપ્તમી વિભક્તિ *f*; a. absolute સતિ સપ્તમી.
ABLAZE *ad.* In a blaze બળતું, સળગેલું;

a. with jewels ધરેણીથી દીપી-ખીલી નિક-
જેલું; a. with lights દીવાની રેશનીથી અગ-
અગ-અગાંત્રણાં થઈ રહેલું.

ABLE *a.* [*L. habilis fit*] Having suffi-
cient power bodily or mental શક્તિવાન,
સમર્થ; 2 having strong or unusual
powers of mind બુદ્ધિવાન, ધણું કામલ,
હોશિયાર; 3 competent લાયક, યોગ્ય;
as an illegitimate son is not a. to take
by inheritance અનૌરસપુત્ર વારસો લેવાને
લાયક નથી. To BE ABLE શકવું.

ABLE-BODIED *a.* શરીરે જબરું, જોરાવર,
બળવાન, લઠ.

ABILITY *s.* શક્તિ *f*, સામર્થ્ય *n*, ગણું *n*, ગુ-
જસ *f*; 2 mental power બુદ્ધિ *f*, અક્ષલ *f*,
હોશિયારી *f*, કૌશલ્ય *n*; in this sense it is
often used in the plural; as, a man of
good abilities ધણું બુદ્ધિવાન માણસ.

ABLUTION *s.* [*L. ab and luo I wash*]

A purification by water ધોવું-પાણીથી
યુક્ત *k*. તે; 2 bathing સ્નાન *n*, નાવણું *n*,
અંખેળ *n*.

ABNEGATION *s.* [*L. ab and nego I*
deny] ના પાડવી તે, નકાર *m*; self *a.* મન
મારવું તે, આત્મસંયમ *m*, દંદિયદમન *n*.

ABNORMAL *a.* [*L. ab and norma a*
rule] Not conformed to rule ધારાથી
ઉલટું-વિરૂદ્ધ, નિયમ વિરૂદ્ધ.

ABOARD *ad.* [*a for on and board*] વાહણ
ઉપર-માં; to go *a.* વાહણ ઉપર ચડવું.

ABODE *s.* see under Abide.

ABOLISH *vt.* [*Fr. abolir, L. abolesco*
I decay] To annul, abrogate રદ *k*.,
કાઢીનાખવું; 2 to destroy to put an
end to નાશ *k*., ખંડન *k*., ભાંગી તોડી-
નાખવું, નાબૂદ *k*.

ABOLITION *s.* રદ *k*. તે, કાઢી નાખવું તે, નાશ
m, ભંગ *m*, ખંડન *n*.

ABOLITIONIST *s.* રદ કર્તા, ભંગ કર્તા, ખંધ
પાડનાર.

ABOMINATE *vt.* [*L. ab. and omen a*
sign] To hate extremely-થી ધણું કંટા-
ળવું, ધિકારવું, ધિકાર *m* *k*., તિરસ્કાર *m* *k*.

ABOMINABLE *a.* ધણું કંટાળવા જોગ, તિરસ્કાર
જોગ, ધિકારવા જેવું.

ABOMINATION *s.* તિરસ્કાર *m*, ધિકાર *m*; 2
ધિકાર જોગ વસ્તુ *f*, કંટાળો ઉપજાવે એવી
ચીજ *f*, જેથી કંટાળો આવે તે.

ABORIGINAL *a.* [*L. ab. and origo*
origin] Original, first અસલ, અસલનું,
મૂળનું, પ્રથમનું.

ABORIGINAL *s.* An original inhabitant
અસલ રહેવાસી.

ABORIGINES *s. pl.* The first inhabitants
of a country અસલ-પ્રથમ રહેવાસી(દેશના).

ABORTION *s.* [*L. ab and orior I rise*]
The act of miscarrying અધુરે જવું તે,
ગર્ભ પડવા-ગળવા તે, ગર્ભસ્ત્રાવ *m*; 2 અ-
ધુરે ગયેલો ગર્ભ *m*, અધુરા મહિનાનો પડેલો
ગર્ભ; a. of a beast તરવાઈ જવું તે; to
procure *a.* ગર્ભ પાડવો, ગર્ભપાત *k*.

ABORTIVE *a.* Failing of success વ્યર્થ,
નિષ્ફળ, ફોગટ, મિથ્યા, પાણીમાં ગયેલું, નિરર્થક;
a. medicine ગર્ભ પાડે એવું ઔષધ *n*,
તોડી પાડવાનું ઔષધ *n*.

ABOUND *vi.* [*L. unda a wave*] To be
in great plenty ધણું-પુષ્કળ-બહુ હોવું; 2
to have in great plenty, followed by
with or in-માં ધણું-પુષ્કળ હોવું; The
country abounds with trees તે દેશમાં
પુષ્કળ ઝાડ છે; This river abounds in
fish આ નદીમાં માછલાં ધણાં છે.

ABUNDANCE *s.* પુષ્કળતા *f*, બરપૂરપણું *n*, રેલ-
છેલ *f*, છોળ *f*.

ABUNDANT *a.* બહુ, ધણું, અતિશય, પુષ્કળ.

ABOUT *prep.* [*AS. abutan*] Around :
In this sense the word may most fre-
quently be rendered by the seventh
case; as, he had a chain *a.* his neck
તેની કાંટે સાંકળી હતી; 2 near to in place,

with the sense of circularity આસપાસ, ચારેગમ, પાસે ; 3 near to in time આસરે, સુમારે ; 4 near to the doing of an act તૈયારીમાં, કરવા નું-જનું, -માડનું ; I am a. to get married હું(થોડી વારમાં) પરણવાનો છું ; he was a. to speak તે બોલવા જતો હતો-માડતો હતો ; 5 near to the person પાસે ; 6 concerned in, relating to-માં રોકાયેલું, વિષે, સંબંધી ; What is he a. તે શું કામમાં રોકાયેલો છે or તે શું કરે છે ? What is the book a. તે ચોપડી શા વિષે છે ? 7 in compass ઘેરાવમાં ; as, two yards a. the stem યડના ઘેરાવમાં બે વાર. *ad.* Near to in quality or degree આસરે, સુમારે ; 2 here and there અહિંતહિં, જ્યાંત્યાં, આમ તેમ ; 3 round (in travelling) ફેરાવો *m.*, ચક્ર *n.* (with આવું, પડવું, મારવું) ; as, I went a mile a. મને એક મૈલનો ફેરાવો પડ્યો, or મેં એક મૈલનું ચક્ર માર્યું ; To bring a. બર લાવવું, પારપાડવું, થાય તેમ ક. ; To come a. બર આવવું, પાર પડવું, આવી રહેવું.

ABOVE *prep. ad.* [*AS. abufan*] Higher in place ઉપર ; 2 superior કરતાં ચઢતું-ઉચું-મોટું, ધણું ; 3 more in number, quality or degree કરતાં વધારે, ધણું, ઉપર ; 4 beyond દૂર, બહાર ; as, a comprehension સમજણથી દૂર-ની બહાર, સમજાય નહિ એવું ; 5 too proud for મગર, અભિમાની ; as, this man is a. his business આ માણસ એવો મગર છે કે પોતાના ધંધાને નુશ્કે માને છે ; 6 too elevated in mind or rank મોટા મનનું, મોટું ; as, he is a. doing a mean action તે એવા મોટા મનનો છે કે તેનાથી નીચ કામ થાયજ નહિ ; 7 in a former part of a book or writing ઉપર ; as, said a. ઉપર કહેલું ; above mentioned ઉપર કહેલું ; મજદૂર, સદહ.

ABOVE-ALL *ad.* યુગ્મ્યત્વે કરીને, વિશેષે કરીને.

ABOVE-BOARD *ad.* ખુલ્લી રીતે, ઉધારે છેડે, કપટ વિના.

ABOVE-GROUND *a.* જીવંત, હયાત, દાટેલું નહિ એવું.

ABRADE *vt.* [*ab* and *rado* I scrape or rub] To rub, to wear off ધસવું, ચોળવું, ધસી નાખવું.

ABRASION *s.* ધસી નાખવું તે, ધર્ષણ *n.*, ધસારો *m.*, મર્દન *n.*

ABREAST *ad.* [*a* and *breast*] Side by side છાતી એક દિશાએ રાખી તથા આધિઆધિ-આજુએઆજુ પાસે લાવી, સાથે સાથે ; 2 in marine language, opposite સામું, આડ-પાસે (a point on shore), સાથે સાથે (two or more ships).

ABRIDGE *vt.* [*Fr. abreger* *L. abbrevio* from *ad* and *brevis* short] To make shorter, to contract, as a book સંક્ષેપમાં લખવું, સંક્ષિપ્ત-ટુંકું ક. ; 2 to lessen, to diminish ઓછું ક.-કરાવવું, ઘટાડવું, કમી ક. ; as to a labour મહેનત ઓછી કરાવવી ; 3 to deprive of છીનવી લેવું ; as, to a one of his rights કોઈના હક છીનવી લેવા.

ABRIDGMENT *s.* સંક્ષેપ *m.*, સારસંગ્રહ *m.* ; 2 ઓછું કરવું તે, ઘટાડો *m.*

ABROAD *ad.* [*AS. abraedan* to broaden] Free from, gone out of narrow bounds છૂટું, મોકળું ; 2 widely લાંબે સુધી, ચોતરફ ; as, a tree spreads its branches a. ગાડની ડાળીઓ ચોતરફ ફેલાય છે ; 3 out of the walls of a house બહાર ; as, He walked a. તે ઘરની બહાર નિકળ્યો ; 4 in the open air ખુલ્લી હવામાં ; 5 in a foreign country પરદેશમાં ; to go a. પરદેશ જવું ; one who lives a. પરદેશમાં રહેનાર ; to get a. ત્રીજે કાને જવું, છુકાનું થવું, બહાર પડવું ; as, see that this matter does not get a. જો જો હો, આ વાત ત્રીજે કાને ન જાય.

ABROGATE *vt.* [*L. ab* and *rogo* I ask] To repeal, રદ-મોકલું ક., કાઢીનાખવું.

ABRUPT *a.* [*L. ab* and *rumpo* I break] Lit. broken off ભાંગેલું, તુટેલું ; 2 precipitous ઉચું ; as a. rocks ઉભા ખડક *m.* ; an a. precipice ઉભો કરોડો *m.* ; 3 sudden

અધિકારક કરેલું, અચાનક, આકસ્મિક; as, an a. entrance અચાનક પ્રવેશ *m*; અધિકારક ધુસી જવું તે; 4 unconnected સંબંધ રહિત, તુટેલું; as, an a. style સંબંધ રહિત-તુટેલી ધખારત *f*.

ABSCISS *s.* [*L. ab and cedo* I go] A suppurating sore પડેથી બરેલું ગુમડું *n*. - ગોડન. - ફોલ્ડો *m*.

ABSCOND *vi.* [*L. abs and condo* I hide] To run away secretly છાનું માનું નાહાસી જવું, સટી-સટકી જવું, પોખારા-અગીઆરા કરવા - ગણવા-ગણી જવું; 2 to hide, to secrete oneself (in order to avoid a legal process) સંતાઈ-બસાઈ. રહેવું-બેસવું.

ABSENCE *s.* [*L. abs and ens entis* being] State of being at a distance in place, or not in company ન હોવું-ગેરહાજર હોવું તે, ગેરહાજરી *f*; as, that took place in my a. તે મારી ગેરહાજરીમાં બન્યું; he came into my room in my a. હું ન હતો ત્યારે તે મારા ધ્યાનમાં આવ્યો; in the a. of all proof સાબિતી બિલકુલ ન છતાં; a. of mind મન ખીજ વાતમાં હોવું તે, બેભાનપણું *n*, થનકારપણું *n*, ગફલત *f*.

ABSENT *a.* ગેરહાજર; 2 inattentive to persons present or to subjects of conversation મન ખીજ વાતમાં છે, ધ્યાન, બે-ભાન, થનકાર, ગાફેલ. **ABSENT** *vt.* To keep (one self) away ગેરહાજર રહેવું.

ABSENTEE *s.* ગેરહાજર રહેનાર; 2 જે જમીન-દાર જે દેશમાં પોતાની જમીન છે તે દેશમાં રહેતો નથી, પણ તેની આમદાની લઈને ખીજ દેશમાં રહે છે તે ત્યાં તે ખરચે છે તે.

ABSOLVE *vt.* [*L. ab and solvo* I loose] To set free or release from obligation or liability છૂટું-મોકલું કરું, માફ કરું, નિર-પરાધી ઠેરવવું; as, he absolved me from my promise તેણે મને મારા વચનમાંથી છૂટો કરીધો; I absolve you from all you owe to me હું તમને મારા બધા ધણાથી મોકળા કરું; sin is the violation of

God's law, how then can man a. the sinner? ઈશ્વરનો કાયદો તોડવા એ પાપ છે ત્યારે માણસ પાપીને કેમ માફ કરી શકે?

ABSOLUTE *a.* Independent of anything extraneous છૂટું, મોકલું, સ્વતંત્ર; 2 complete in itself, positive સંપૂર્ણ, નિસ્સંશય, અચીત (declaration); 3 unconditional શરત વિનાનું, બોલી કસ્ટા વગરનું, અપ્રતિ-બંધક (promise); 4 selfexistent સ્વયંબુ (God); 5 unlimited by extraneous power or control, as a government or prince સુખત્યાર, ઈચ્છાધીન, સ્વતંત્ર; 6 not relative કેવળ, નિરાજું; 7 pure, unmixed ચોખ્ખું, શુદ્ધ, નરદમ, બેળ વિનાનું.

ABSOLUTELY *ad.* પૂરતી રીતે, તદ્દન, બિલ-કુલ; 2 અચિત; 3 આપઅપત્યારીથી, સ્વતંત્રપણે; 4 અમનેઅમ, શરત વગર.

ABSOLUTION *s.* In civil law, acquittal નિરપરાધી-બેચુનાઈ ઠેરવવું તે; in religion પાપમુક્તિ *f*, ક્ષમા *f*, મારી *f*.

ABSORB *vt.* [*L. ab and sorbeo* I suck in] To suck up, to drink in પીજવું, શોષવું, ચુસવું, શોષી-ચુસી લેવું; 2 to engross or engage wholly-માં તક્લીન-ગરક થવું-ચઈ જવું, નિમગ્ન હોવું-થવું; as, these cares a. all his attention આ ફિકરોમાં તેનું મન પૂરું તક્લીન-ગરક થવું-ચઈ ગયું છે; absorbed in study અભ્યાસમાં તક્લીન-નિમગ્ન થયેલું; 3 to waste wholly બિલ-કુલ ઉડાવી દેવું; as, he absorbed his estate in luxury તેણે પોતાની બધી મિલકત બોગ-વિલાસમાં ઉડાવી દીધી.

ABSORBENT *s.* (*anat.*) શોષનાર, શોષક, ચુસી લેનાર (વસ્તુ); 2 (*med.*) પેટમાંહેલી ખટાસ ચુસી લે એવા પદાર્થ *m*.

ABSORPTION *s.* શોષી લેવું તે, શોષણ *n*; 2 તક્લીનપણું *n*-તા *f*, નિમગ્નતા *f*, ગરકપણું *n*; a. into the deity સાયુભ્યમોક્ષ *m*.

ABSTAIN *vi.* (*from*) [*L. abs and teneo* I hold] To refrain from વગર-વિના રહેવું (with past part.), વર્જવું-થી દૂર રહેવું,

-નો ત્યાગ ક.; as, to a from food આધા વગર રહેવું, અન વર્જવું; to a from luxuries ભોગવિલાસથી દૂર રહેવું-નો ત્યાગ ક.

ABSTINENCE s. Refraining from any act, especially from indulging appetite or passion (ક્રિયા) વગર રહેવું તે, દૂર રહેવું તે, પરહેજગારી; a. from, during sickness-ની કંડી પાળવી તે, -ની પરહેજ રાખવી તે; a. from food, fasting અપવાસ m, નિરાહાર m.

ABSTEMIOUS a. [*L. abstemius*] Sparing in the use of food and strong drinks (pers.) થોડું આનાર-પીનાર, મિતાહારી, પરહેજગાર, અષ્ટપ્રમાણી; 2 belonging to abstinence, sparingly used પરહેજવાળું, પરહેજગારીનું, પરહેજગારીથી લીધેલું; as, a man of a. habits પરહેજગારીની ટેવવાળું માણસ; an a. diet પરહેજગારીથી આધિષ્ઠા-લીધિષ્ઠા ખોરાક; he leads an a. life તે પરહેજગારીમાં દાહાડા કાઢે છે.

ABSTRACT vt. [*L. abs and traho* I draw] To draw from, to separate કાઢવું, છૂટું ક., જૂઠું પાડવું; 2 to purloin-મોંથી ચોરીથી કાઢવું, કાઢીણવું; as, he abstracted silver from the parcel and put lead in its place તેણે ચોરીથી ગાંસડીમાંથી રૂપું કાઢીને તેને બદલે સીસું ધાલ્યું. α. પૃથક વિચારેલું, નિરાળું; an a. notion અમુક પદાર્થના ગુણોમાંના કોઈએક ગુણની, તે પદાર્થ અથવા તેના બીજા ગુણનો વિચાર કર્યા વગર, પૃથક કરેલી કલ્પના f; a. contemplation સમાધિ f; an a. noun બાવવાચકનામ n; a. numbers વસ્તુ દર્શાવ્યા વગરના અંક, ભોભમ આંકડા; as, 2, 3, 4; 2 abstruse સમજવું મુશ્કેલ-અધરું, ગૂઢ. 'ABSTRACT' s. સંક્ષેપm, સારારંમ, સારm; In the a, without reference to particular persons or things સંબંધ જોયા વગર, નિરાળી રીતે; as, viewing this question in the a. આ પ્રશ્નના સંબંધ જોયા વગર વિચાર કરતાં or આ પ્રશ્નના નિરાળી રીતે વિચાર કરતાં.

ABSTRACTION s. જૂઠું કરીને-પાડીને વિચા-

રવું તે, વિવેચન n, પૃથકકરણ n; faculty of a. જૂઠું પાડીને (વચારવાની માનસિક શક્તિ f; a mathematical point is a pure a. અલિતમાં બિંદુ કેવળ સંબંધ રહિત કલ્પના છે; 2 absense of mind ચૂનકારપાણું n, બે-બાનપણું n.

ABTRUSE a. [*L. ab and trudo* I thrust] Difficult to be understood, hidden સમજવું કઠણ-અધરું, ગૂઢ, ગહન; as, metaphysics is an a. science માનસિકશાસ્ત્ર સમજવું ધણું કઠણ છે.

ABSURD a. [*L. ab and surdus* deaf] Inconsistent with reason or manifest truth જોધી બુદ્ધિ-અમકલ-વિચારનું, વિવેકથી ઉલટું ચાલનાર, વિવેકચત્ય (pers.), બુદ્ધિ-અમકલથી ઉલટું, વિવેક વિરુદ્ધ, બેવકુશી ભરેલું (things), અસંગત (in logic).

ABSURDITY s. અસંગતપણું n બુદ્ધિવિરુદ્ધપણું n અવિવેક m, બેવકુશી f.

ABUNDANCE s. See under Abound.

ABUSE vt. [*L. ab and utor* I use] To make an ill use of, to use for wrong purposes ખોટો-ઘેરઉપયોગ ક., ખોટી રસ્તે-ખોટા કામમાં વાપરવું; to a. one's confidence-નો ભરેસો તોડવો; 2 to violate (a female) જખરદસ્તીથી-જોરજીલમથી (સ્ત્રી) સંબોગ ક.; 3 revile ગાળ દેવી, નિંદા f, ક. ભાંડવું, અપરાધ કહેવો; 4 to pervert the meaning of, to misapply (words) આડા-ઉલટા-ખોટા અર્થમાં વાપરવું; To call the spendthrift liberal is to a. words ઉડાઉને દાતાર કહેવો એ શબ્દને ઉલટા અર્થમાં વાપરવો કહેવાય. **ABUSE** s. ખોટો ઉપયોગm, કુઉપયોગm; 2 a corrupt practice n, દુરાચાર n, બદઅમલ m, ઝેરખદા-બસ્ત m; 3 ગાળ f, અપરાધ m, નિંદા f; 4 જોધા અર્થ m.

ABUSIVE a. ગાળ દે-ચોપડે એવું, ગાળ દેવાની ટેવવાળું, અપરાધ વાપરે એવું, નિંદક (pers.); an a. fellow ગાળ ચોપડનાર-દેનાર, ભાંડm; 2 ગાળનું, નિંદા ભરેલું (words).

ABUT *vi.* [*Fr. aboutir*] To border upon, to adjoin to at the end—ની સીમા—ના સીમાડા—છેડા ઉપર આવવું, છેડે છેડા મળવા, —ના સીમાસંયોગ થવા.

ABUTMENT *s.* સીમાસંયોગ *m.*, સીમાસંધિ *f.*, ટેકા *m.*

ABYSM *s.* See **ABYSS**.

ABYSS *s.* [*Gr. apriv. and bussos* bottom] A bottomless pit જેવું તળિયું જણાતું ન હોય એવો અતિ ઊંડો ખાડો *m.*, અગાધ ખાડો *m.*; 2 that which is immeasurable જે અમાપ—અપાર છે તે.

ACACIA *s.* [*L. Gr. akakia* from *ak* sharp] A genus of thorny *leguminous* plants. Indian species are the gum arabic tree આવળ *m.*, catechu tree એરન.

ACADEMY *s.* [*L. academia*] The philosophic school of Plato પ્લેટોનું મત માનનારી મંડળી *f.*; 2 a school of learning superior to a common school, or the house in which its students meet વિદ્યાલય *n.*, પાઠશાળા *f.*, મદ્રેસા *f.*; military *a.* યુદ્ધવિદ્યા શિખવવાની પાઠશાળા *f.*; 3 an association for the promotion of arts and sciences in general, or of a particular art કલા અને વિદ્યાની વૃદ્ધિ કરનારી મંડળી *f.*, વિદ્વત્સભા *f.*

ACADEMIC-AL *a.* પાઠશાળા—વિદ્યાલયનું—વિષય, પાઠશાળામાં ચાલતું; *as*, *a.* studies પાઠશાળામાં ચાલતો અભ્યાસ *m.*

ACADEMIC *s.* પ્લેટોનું મત માનનાર; 2 પાઠશાળાનો વિદ્યાર્થી.

ACCEDE (to) *vi.* [*L. ad and cedo* I go or yield] To agree to, to assent to માન્ય કર, કબૂલ કર.—રાખવું, અનુમત આપવું.

ACCESS *s.* a coming to, admission પાસે—ની હજીરમાં આવવું—જવું, આગમન *n.*, પ્રવેશ *m.*; he gained *a.* to the prince તે રાજકુમાર પાસે—ની હજીરમાં આગ્યો. (Note. In rendering this word આવવું or જવું must be used according as the standpoint of the speaker is within or with-

out the *locus* of that to which there is *a.*; e. g. if a person inside a house says, 'the only *a.* is by a back door,' the rendering must be ઘરમાં આવવાનો રસ્તો ફક્ત પાછલે બારણેથી છે; but if a person outside uses the same words they must be translated ઘરમાં જવાનો ઈંદો); 2 *a.* way of approach આવવા—જવાનો રસ્તો—માર્ગ *m.*; 3 liberty to approach આવવા—જવાની છૂટ *f.*; 4 addition વધારો *m.*, વૃદ્ધિ *f.*

ACCESSIBLE *a.* આવી—જઈ શકાય તેવું, અવાય—જવાય તેવું (see note above); *as*, the town is *a.* only by water ફક્ત પાણીમાં થઈને આ ગામમાં અવાય—તે ગામમાં જવાય છે; 2 affable મને એવું, મળતાવડું, મિલનસાર.

ACCESSION *s.* Coming to and joining —માં સામેલ થવું—ભળવું તે; 2 વધારો *m.*, ઉમેરો *m.*, વૃદ્ધિ *f.*; 3—પર આવવું—બેસવું તે; *as*, *a.* to the throne રાજ્યગાદી પર બેસવું તે.

ACCESSORY-ARY *a.* સામેલ, મદદગાર, પેટાનું, ગૌણ. *s.* (law) અપરાધ કરવામાં સાથી *m.*, —મદદગાર *m.*; *an a.* before the fact મહાપરાધ કરાવનાર; *an a.* after the fact મહાપરાધીને સંતાડનાર.

ACCELERATE *vt.* [*L. ad and celer* swift] To hasten (ગતિ) વધારવી, (વેગ) વધારવો, ઉતાવળું કર; 2 to add to natural progression જલદી વધે તેમ કર.—માં જલદી વૃદ્ધિ થાય તેમ કર; *as* to *a.* the growth of a plant છોડવો જલદી વધે તેમ કર; to *a.* the progress of knowledge જ્ઞાનમાં જલદી વૃદ્ધિ થાય તેમ કર; 3 to shorten the time between the present and a future event ઉતાવળું—જલદી થાય તેમ કર; accelerated motion જે ગતિમાં વૃદ્ધિ થયા કરે છે તે, વર્ધમાનગતિ *f.*

ACCELERATION *s.* ગતિની વૃદ્ધિ *f.*

ACCENT *s.* [*L. ad and canto* I sing] The modulation of the voice among the Ancient Greeks which rendered their reading or speaking musical સ્વર-

બિદ *m*, ઉચ્ચારણ *n*; 2 a particular stress of voice upon certain syllables or words સ્વર *m*, જોર *n*, બાર *m*; 3 a mark to direct the stress of voice in pronunciation બાર મુકવાની નિરાળી *f*, સ્વરચિહ્ન *n*; acute *a* (') ઉદાત્ત; grave *a* (') અનુદાત્ત; circumflex *a* (^) સ્વરિત; An acute *a* ' over the right side of a number expresses a minute of a degree કલા *f*; two accents (") a second વિકલા *f*; 4 (music) stress તાલ *f*; 5 (generally in plural) peculiar tone સ્વર *m*, કેડ *m*, ગળી *f*; pleasing accents સુસ્વર *m*, મીઠા-મધુર કેડ *m*. *vt.* સ્વર સાથે - બારદહને વાંચવું - બોલવું; 2-ઉપર સ્વરચિહ્ન મૂકવાં. ACCENTED *pp.* સ્વરયુક્ત બોલેલું, સ્વરચિહ્ન મૂક્યાં હોય તેવું, સ્વરચિહ્નવાળું.

ACCENTUATE *vt.* To mark or pronounce with an accent સ્વર ઉપર બાર મૂકીને ઉચ્ચાર કરે.

ACCEPT (of) *vt.* [*L. ad. and capio* I take] To take with a consenting mind, as an offer, terms કમ્પૂલ-માન્ય રાખવું, સ્વીકારવું, as a gift રાખવું, લેવું; 2 to regard with favour ઉપર કૃપા *f* ક., -નો અંગીકાર *m* ક.; to a the person પક્ષપાત *m* ક., તરફદારી *f* ક.; 3 to agree or promise to pay, as a bill of exchange સ્વીકારવું, સીકારવું; he accepted the bill તેણે હુંડી સ્વીકારી-સીકારી-સકારી.

ACCEPTABLE *a.* કમ્પૂલ કરાય એવું, માન્ય કરવા જોગ, સંતોષકારક, ખુશી ઉપજાવે એવું, પસંદ, પ્રિય.

ACCEPTANCE *s.* પસંદ પડવું-કરવું તે, સ્વીકાર *m*, અંગીકાર *m*, સ્વીકારેલી હુંડી *f*, જે હુંડીની પીઠપર નામ લખીને કોઈએ તેમાનાં નાણાં આપવાનું કમ્પૂલ મીઠું હોય તે.

ACCEPTATION *s.* પસંદ પડવું-કરવું તે, ખુશી સાથે અંગીકાર *m*, પ્રીતિપૂર્વક સ્વીકાર *m*; 2 the sense in which a word is understood અર્થ *m*, માયનો *m*.

ACCIDENT *s.* [*L. ad. and cado* I fall]

An event that takes place without one's foresight or expectation દેવ યોગે જે બનેછે તે, અચાનક-આકસ્મિક બનાવ *m*; I met with an a. which delayed me દેવ યોગે એવો બનાવ બન્યો કે જેથી મને વાર લાગી; an unfortunate a. અકસ્માત બનેલા મોઢા બનાવ; 2 (logic) non-essential property of a thing વસ્તુનો અપ્રકૃત ગુણ *m*, જે ગુણ આવશ્યક નથી તે.

ACCIDENTAL *a.* અણચિત્તનું, આકસ્મિક, અકસ્મિક, નહિધારેલું, સહજ; an a. meeting આકસ્મિક મુલાકાત *f*; 2 અસ્વાભાવિક, આવશ્યક નહિ એવું.

ACCIDENTALLY *ad.* અકસ્માત, અચાનક, દેવ યોગે કરીને.

ACCIDENCE *s.* બ્યાકરણનાં મૂળતત્વોનું પુસ્તક *n*; 2 રાખ્ખેદ *m*.

ACCLAIM, ACCLAMATION *s.* [*L. ad. and clamo* I cry out] A shout of joy ખુશીનો પોકાર *m*, શાબાસીનો અવાજ *m*, જય જય કાર *m*, હર્ષનાદ *m*.

ACCLIMATED *p. a.* [*Fr. acclimater*] (પરદેશ) નાં હવા પાણી માફક આવેલાં હોય તેવું; he has now become a. in India તેને અમણાં હિંદુસ્તાનનાં હવા પાણી માફક આવેલાં છે.

ACCLIMATIZE *vt.* પારકા દેશના હવા પાણીમાં જોધર તેવું કરે. (plants).

ACCLIVITY *s.* [*L. ad. and clivus* ascent] ચઢાવ *m*, ચઢતો ઢાળ *m*, ટેકરી *m*.

ACCOMMODATE (to, with) *vt.* [*L. ad. and commodo* I make fit] To adapt to, to make suitable to લાયક-યોગ્ય કરે.-ઉપર વિચાર રાખીને કરે, અનુસરવું કરે; I must a. my expenditure to my income મારે મારી આવક લાયક ખર્ચ કરે; In this sense the word may often be best rendered by પ્રમાણે કરે; as, we must a. ourselves to our circumstances આપણે આપણી સ્થિતિ - હાલત પ્રમાણે વર્તવું; 2 to supply with or furnish પૂરું પાડવું, સગ-

વડફ ક., સંભાળનાફ ક.; to a. with apartments ઝ્યોરડીઝ્યો પૂરી પાડવી ; to a. a friend મિત્રની સંભાળના ક.; 3 to reconcile સમજુતી પર આણવું, સમાધાન ક., પતાવવું-નો ફડચો-નિકાલ ક.; as, to a. differences વાંધા પતાવવા; 4 to lend to ધીરવું, ઉછીનું આપવું.

ACCOMMODATING *a.* ખીજનું મન રાખે ઝ્યોવું, પારકાની ઈચ્છા પ્રમાણે આણે ઝ્યોવું, મરજીરખુ.

ACCOMMODATION *s.* સગવડ *f.* સોઈ *f.*; as, there is not much a. in that house તે ઘરમાં ઘણી સગવડ નથી; 2 સમાધાન *n.*, સમજુતિ *f.*, નિકાલ *m.*; 3 (in plural) યુકામ *m.*, ઉતારો *m.*; 4 the application of a writer's language to something not originally intended અર્થ લાગુ પાડવો તે, તાણી તોળીને અર્થ કાઢવો તે.

ACCOMPANY *vt.* [See company] To go with, as a companion સાથે જવું-આવવું; 2 to be with, as connected સાથે જોડાયલું હોવું; as, pain accompanies disease રોગ સાથે દુઃખ જોડાયલું છે.

ACCOMPANIMENT *s.* જે વસ્તુ આભુષણ અથવા આકાર યુક્તિને અર્થે હોય છે તે ; a. in music યુગ્મ્ય વાજીત્ર અથવા ગાનારના રાખ્દને ઉપવાજીત્રનું સ્વરમેળમાં મળતું સ્વર.

ACCOMPLICE *s.* [*L. ad, con and plico* I fold] An associate in a crime યુનાહમાં સામેલ હોનાર-રહેનાર, ફજકર્મમાં મળતિયો *m.*-સાથી *m.*-સોયતી *m.*

ACCOMPLISH *vt.* [*L. ad, con and pleo* I fill] To complete પૂર્ણ-પૂરું-સમાપ્ત ક.; 2 to fulfil as a vow મૂકીદેવું, વાળવું, અદા ક.; 3 to execute (wrath) પૂરું ક.; 4 to effect સાધવું, સંપાદન ક., બર લાવવું, પૂર્ણ ક.; as, to a. a purpose મતલબ સાધવી.

ACCOMPLISHED *a.* Possessed of acquirements which serve to render the mind or body complete, having a complete education કળામાં પ્રવીણ, પ્રવીણ, યુક્તી,

યુક્તવંત, સકલગુણ સંપન્ન; as, a highly a. lady કળામાં પ્રવીણ યક્ષ્મીલી-મહા ગુણવાન સ્ત્રી *f.*; an a. scholar વિદ્યામાં પૂરા પ્રવીણ (પુરૂષ). **ACCOMPLISHMENTS** *s.* સમાપ્ત કરવું તે, સમાપ્તિ *f.*, સાધવું તે, સિદ્ધિ *f.*, સંપાદન કરવું તે; 2 acquirements (pl.) સંપાદન કરેલા ગુણ *m.*, કળાકૌશલ્ય *n.*, પ્રવીણતા *f.*, નિપુણતા *f.*

ACCORD *s.* [*L. ad. and cor, cordis* the heart] Harmony of minds, concert ઝ્યેકચિત્ત *n.*, ઝ્યેકમત *n.*, મનમેળાપ *m.*, સમ્મતિ *f.*; 2 will, preceded by *own* ખુશી *f.*, ઈચ્છા *f.*; of one's own a. પોતાની ખુશીથી-મેળે, આપોઆપ, સ્વેચ્છાથી; 3 harmony of sounds સ્વરમેળ *m.*, સુરાવટ *f.*; 4 (law) settling નિવેડો *m.*, તોડ *m.*, નિકાલ *m.*, પતાવવું તે. *vt.* મળતું ક.; 2 to settle-નો તોડ-નિવેડો ક.-કાઢવો; 3 to grant, to give દેવું, આપવું, કબૂલ ક.; I a. him due praise હું તેને ધરતી શાખાસી આપુંછું; I a. him full credit for good intentions તેની સારી મતલબ છે ઝ્યોવું હું પૂરા મનથી કબૂલ કરુંછું. *vi.* To agree with મળતું આવવું.

ACCORDANCE *s.* Agreement with a person ઝ્યેક મત *n.*, સમ્મતિ *f.*; conformity with a thing સરખાપણું *n.*, મળતાપણું *n.*, અનુસરતાપણું *n.*; in a. with પ્રમાણે, યુગ્મ્ય.

ACCORDANT *a.* મળતું, અનુકૂળ.

ACCORDING TO પ્રમાણે, યુગ્મ્ય, અનુસરતું.

ACCORDINGLY *adv.* ઝ્યે પ્રમાણે.

ACCOST *vt.* [*L. ad and costa* a rib] (Lit, to approach) To speak first to પ્રથમ પ્રત્તે-સાથે બોલવું, -ને કહેવું.

ACCOUCHEUR *s.* [*Fr.*] A man who assists women in childbirth જણાવનારો, પ્રસવ કરાવનારો-પ્રસવકારી વૈદ *m.*

ACCOUNT *s.* [*L. computo* I reckon] A bill or register of debts and credits, or of receipts and expenditure હિસાબ *m.*, ખાત્રું *n.*, જમાખરચ *m.*; 2 narrative or relation વૃત્તાંત *m.*, કથા *f.*, હકીકત *f.*, હવાલમ, ખયાન *n.*; 3 a computation or mode of

reckoning ગણતરી *f*, ગણના *f*; Julian a. of time ગુલ્યસ સીઝર કાઢેલી કાળગણતરી *f*;
 4 answering for conduct હિસાબ *m*, જવાબ *m*, give an a. of thy stewardship તારા કારબારનો હિસાબ-જવાબ આપ; he giveth not a. of his matters તે પોતાના કામનો હિસાબ આપતો નથી; 5 reason or consideration, as a motive કારણ *n*; on many various accounts ઘણાં બિન બિન કારણોથી-ને લીધે; 6 profit, advantage નફો *m*, ફાયદો *m*; to turn to a. નફો કાઢવો; 7 value, estimation ગણતરી *f*, ગણના *f*, બાવ *m*; Hindu women make great a. of their jewels હિંદુ સ્ત્રીઓ પોતાનાં ધરણાં ગણતરીમાં ખડું ઘે છે; of what a. is he? તેનો બાવ કોણ પૂછે છે? current a. ચાલતો હિસાબ *m*; rough a. કાચો હિસાબ *m*; to balance an a. રિસક-ખાફી કાઢવી; to clear accounts હિસાબ ચુકવવા; માડી વાળવા; to call to a. જોઈએવું, જવાબ માગવો-ઘેવો; to put to the a. of આને નોંધવું-ચઢાવવું; a. of bad debts જુડેલાં ખાતાં *n*; on any a. ગમે તે થાય તો પણ; on a. of-ને લીધે, કારણ માટે-સર. *vt.* To deem, to consider ગણવું, માનવું, ધ્યાનવું; 2 to a. of ગણતરીમાં લેવું. *vi.* (for) To render a statement of particulars to or with હિસાબ આપવો; you must a. to or with me for the money you received જે નાણાં તમને મળ્યાં તેનો હિસાબ તમારે મને આપવો; 2 to be the reason of-નું કારણ હોવું; their idleness accounts for their poverty તેમની દરિદ્રતાનું કારણ તેમનું આજસ છે; 3 to be responsible જવાબ દેવો; We must a. for all that has been entrusted to us આપણને જે મળેલું છે તેનો આપણે જવાબ દેવો પડશે.

ACCOUNTABLE *a.* (for) જવાબદાર-દેનાર.

ACCOUNTABILITY *s.* જવાબદારી *f*.

ACCOUNTANT *s.* હિસાબ રાખનાર, હિસાબી, અકાઉન્ટન્ટ *m*; a village a. તળાઈ *m*.

ACCOUNT-BOOK *s.* હિસાબનો ચોપડો *m*, -ની ચોપડી *f*, દફતર *n*, વહી *f*.

ACCOUTRE *vt.* [*Fr. accoutrer*] Generally to dress with trappings, to equip સજવવું, સજ કર; 2 to put on a military dress and arms રાસ્ટ્ર સજવવાં, હથિયાર-બંધ કર; In the passive to be accoutred સજ થવું, હથિયારબંધ હોવું, રાસ્ટ્ર સજ્જતા હોવું.

ACCREDIT *vt.* [*L. ad and credo* I believe] To give credit or authority ખર્ફે છે, અપૂર્વ કરૂં, કુખત્યાર ગણવું; To a. to as an envoy દસ્તાવેજ-વિશ્વાસપત્ર આપીને મોકલવો, કુખત્યાર કરીને મોકલવો.

ACCREDITED *pp.* a. કુખત્યાર, કબૂલ-માન્ય કરેલું; a. to, as an envoy કુખત્યાર કરીને મોકલેલો; a. agent of a firm મુનીમ *m*.

ACCRETION *s.* [*L. ad and cresco* I grow] An increase by natural growth ઉગવાથી થતી વૃદ્ધિ; 2 an increase by an accession of parts externally-નેલાઆ-વળઆ-ચઢવાથી થતો વધારો, વધારો *m*.

ACCRUE *vi.* [*L. ad and cresco* I grow] To arise, to proceed નિપજવું, ઉપજવું, થવું, આવવું, મળવું; a profit accrues નફો મળે છે; a loss accrues ખોટ આવે છે.

ACCUMULATE *vt.* [*L. ad and cumulo* I heap] To heap up, to pile-નો ઢગલો કર; to a. stones પથ્થરનો ઢગલો કર; 2 to collect-નો સંગ્રહ-સંચય કર, ધાણું એકઠું-ઢેગું કર. *vi.* To increase greatly ધાણું વધીજવું-પડવું; as, public evils a. ઘોડોનાં ફુગ્મ ધણી વધી જાય છે.

ACCUMULATION *s.* એકઠું-ઢેગું કરવું તે, સંગ્રહ *m*, સંચય *m*.

ACCURACY *s.* [*L. ad and cura* care] Correctness, exactness ખરાપણું *n*, ચોક-સપણું *n*, ચોકસાઈ *f*; He observes with great a. તે ઘણી ચોકસાઈથી અવલોકન કરે છે.

ACCURATE *a.* ખરાબર, ચોકસ, થુફ, ખરેખર; an a. copy થુફ નકલ *f*; an a. account ખર્ફે બયાન *n*.

ACCURSED *a.* [See *curse*] Doomed to destruction શાપિત, જેને શપ્ત થયો હોય તેવું; 2 worthy of the curse શાપપાત્ર, શપ્ત દેવા યોગ્ય, અતિક્રુષ્ટ.

ACCUSE *vt.* (of) [*L. ad* and *causa* a cause] To charge with ઉપર તોહોમત ચકવું, ઉપર દોષ ચકવો; to a falsely બુતાનું ચકવું, આળ ચકાવવું, ગળેપડવું.

ACCUSATION *s.* દોષ ચકવો તે, દોષારોપ *m.*, તોહોમતન; false a. આળન, બુતાનું *n.*, બદ્દે *m.*

ACCUSATIVE CASE (in gram.) દ્વિતીયા વિ-ભક્તિ *f.*, કર્મ *n.*

ACCUSTOM *vt.* (to) [See *custom*] To habituate ટેવ-મહાવરો-અભ્યાસ પાડવો; to a oneself to rise early વહેલા ઉઠવાની ટેવ પાડવી.

ACCUSTOMED *a.* ટેવ-મહાવરો-અભ્યાસ પડેલા હોય તેવું; It will be easy when you get a. to it તમને તેની ટેવ પડશે ત્યારે તે સહેલું લાગશે; 2 usual હમેશાનું, રોજનું; as, he came at the a. hour તે હમેશાને વખતે આવ્યો.

ACE *a.* [*L. as* simple, mere] A single point on a card or die, or the die or card so marked (at cards) એકો *m.*, (on a die) રોજનું; 2 a particle, an atom સેશમ, રતી *f.*, રસ *f.*

ACERB *a.* [*F. acer* sharp, sour] Sour, bitter ખાટું, ખાટું ને તૂરું.

ACERBITY *s.* ખટાસ *f.* ને તૂરાસ *f.*, ખટાસ ને કડવાસ *f.*; 2 harshness આકરાપણું *n.*, કરડાપણું *n.*, સખતપણું *n.*

ACERBATE *vt.* ખાટું-તૂરું કર.

ACETIC *a.* [*L. aceo* I am sour] Relating to acetic-acid સરકામાંના તેજબનું.

ACETIC-ACID *s.* સરકામાં જે ખટાસવાળો તેજબ છે તે.

ACHE *vi.* [*G. achos* pain] To suffer or be in pain (bodily) દરદ થવું, દુખવું, પીડા-વેદના થવી, (mental) દુઃખન થવું, -ખેદ પામવો. *s.* દુઃખન, દરદન, પીડા *f.*, વેદના *f.*

ACHIEVE *vt.* [*F. achever* to finish] To perform, accomplish કરવું, સંપૂર્ણ કર., છેડે લાવવો, પૂરું કર., સાધવું; 2 to gain or obtain મેળવવું, સંપાદન કર., પ્રાપ્ત કર.

ACHIEVEMENT *s.* પરાક્રમનું કામ *n.*, મહા-બારત કામ *n.*, સાહસકર્મ *n.*, મહાકૃત્ય *n.*

ACHROMATIC *a.* [*Gr. a* privative and *khroma* colour] Destitute of colour રંગવગરનું; a. lenses and object glasses not producing colours when the rays of light pass through them.

ACID *a.* [*L. acidus* sour] Sour ખાટું, અખટ.

ACIDITY *s.* ખટાસ *f.*

ACIDULATE *vt.* ખટાસપર લાવવું.

ACKNOWLEDGE *vt.* [See *know*] To own કબૂલ-માન્ય કર., માનવું, સ્વીકારવું; as, to a the being of a God ઈશ્વર છે એવું કબૂલ કર.; to a. guilt, error, mistake and such like અપરાધ *m.*, ભૂલ *f.*, ચૂક *f.* ઈ. કબૂલ કર.; 2 to own with particular regard-ને કર્તા હર્તા માનવું, -નું સન્માન કર., યોગ્યવું; as, in all thy ways a. God તારાં સર્વકામમાં ઈશ્વરને કર્તાહર્તા માન; 3 to own with gratitude ઉપકાર માનવો, આ-બારમ-ઉપકાર માનીને કબૂલ કર.; 4 to own as belonging to પેતાનું છે એવું કબૂલ કર.

ACKNOWLEDGEMENT *s.* કબૂલ કરવું તે, ક-બૂલાત *f.*; 2 સન્માન કર. તે, સત્કાર *m.*; 3 ઉપકાર માનવો તે, કૃતગતિ *f.*; 4 પોહોંચ *f.*

ACME *s.* [*G. akme* from *ake* a point] The height or crisis of any thing (શિ-ખર *n.*, ટોચ *f.*, બર *m.*

ACONITE *s.* [*L. aconitum*] A poisonous plant વચ્છુનાગ *m.*

ACORN *s.* [*A.S. accer* Icel *aker*] The seed or fruit of the oak એક નામના ઝાડનું ફળ અથવા ખીજ *n.*

ACOUSTIC *a.* [*Gr. akouo* I hear] Pertaining to the ears or to hearing કાનનું, શ્રવણ સંબંધી-નું.

ACOUSTICS *s.* શ્રવણશાસ્ત્ર *n.*

ACQUAINT *vt.* (with) [*Old Fr. accointer* from *L. cognitus* known] To make familiar with જાણીવું ક., વાકિફ ક., અનુભવી ક.; Acquainted with grief દુઃખનો અનુભવી; 2 to inform અખર આપવી, જાહેર ક., જણાવવું, કહેવું; To a. one's self with, to gain a particular knowledge of ઓળખાણ-માહિતગારી-વાકિફગારી કરી લેવી.

ACQUAINTANCE *s.* ઓળખાણ *f.*, ઓળખ *f.*, પીછાન *f.*, માહિતગારી *f.*, વાકિફગારી *f.*, પરિચય *m.*; 2 a person or persons well known ઓળખિતું માણસ *n.*; Bowing a. સાહેબ સલામનો વહેવાર *m.*

ACQUAINTED *p. a.* (with) ઓળખાણ-અખર થઈ હોય એવું, માહિતગાર, વાકિફ; as, I have been a. with him for ten years મારે તેની સાથે દસ વર્ષ થયાં ઓળખાણ છે; I am a. with all particulars મને બધી હકીકત અખર છે.

ACQUIESCE *vi.* (in) [*L. ad and quiesco* I am quiet, from *quies* rest] To rest satisfied સંતોષ માનવો-પામવો, રાજી-ખુશ થવું-રહેવું; to a. in the dispensations of Providence ઈશ્વર ને કરે તેમાં સંતોષ માનવો; 2 to assent to, upon conviction આતરી થયાથી કબૂલ-માન્ય ક.-રાખવું.

ACQUIESCENCE *s.* સંતોષ પામવો તે, સંતોષ *m.*, કબૂલાત *f.*, સમ્મતિ *f.*

ACQUIRE *vt.* [*L. ad and quaero* I seek] To gain મેળવવું, સંપાદન-પ્રાપ્ત ક.

ACQUIREMENT *s.* સંપાદન કરવું તે, જે મેળવેલું-પ્રાપ્ત કરેલું તે. **ACQUIREMENTS** *s.* સંપાદન કરેલા-મેળવેલા ગુણ *m.*

ACQUISITION *s.* સંપાદન *n.*, પ્રાપ્તિ *f.*; 2 પ્રાપ્ત-થએલી-મેળવેલી વસ્તુ *f.*

ACQUIT *vt.* (of) [*L. ad and quiesco* I am quiet] To clear from blame or guilt બેગુનાહ-નિરપરાધી-નિદોષ ઠેરવવું, દોષ ન ચૂકવો, યુક્ત ક.; as, the judge acquitted him ન્યાયાધીશે તેને નિરપરાધ ઠેરવ્યો; you will a. me of evil intentions જાણી

જાણને બુંદું કચ્ચાનો દોષ તમે મારા પર ન ચૂકશો; To a. one's self પોતાનું કામ ક. કરજ અજાવવી.

ACQUITTAI *s.* નિરપરાધી કરવું તે, દોષ માન *n.*, છુટકારો *m.*

ACQUITTANCE *s.* કરજમાંથી છૂટું થવું તે, ફારગતી *f.*

ACRE *s.* [*AS. acer, L. ager*] 4840 square yards ૪૮૪૦ ચોરસવારનું-આસે પોણાબે વિંધાનું માપ *n.*, એકર *m.*

ACRID *a.* [*L. acer a point*] Sharp, pungent વીંધું, અમઝાઝ કરવું, તમતમું.

ACRIMONY *s.* તિખાસ *f.*, કટુતા *f.*; 2 severity of temper આકરાપણું *n.*, કરડાપણું *n.*

ACRIMONIOUS *a.* વીંધું, કટું, કડવું, કરડું; as, a language કરડી બાષા *f.*

ACROSS *prep. ad.* [*a and cross*] From side to side આડું, પાર, પેલેપાર, બીજી બાજુએ, માંથી-માં થઈને, ઓળંગીને, ઉપરનું; his way lay a. the plain મેદાનમાં થઈને તેનો રસ્તો હતો; a. the river નદીને પેલે પાર; the bridge a. the Tapti તાપી ઉપરનો પુલ *m.*

ACROSTIC *s.* [*Gr. akros end and stichos a line*] A composition in verse, in which the first letters of the lines, taken in order, form the name of a person, city &c. આઘાક્ષરબંધ કવિતા *f.*, આઘાંતરલાપિકા *f.*

ACT *vi.* (upon) [*L. ago* I do] To exert power or influence-ઉપર સત્તા ચાલવી-અસર થવી; as, the stomach acts upon the food એરાક ઉપર કોઠાની અસર થાય છે. He was so acted upon by his fears that તેના ઉપર બયની એટલી સત્તા ચાલી કે; 2 to be in action ચાલવું, કામ *n.* ક.; 3 to conduct oneself વર્તવું, આચરવું, ચાલવું; to a. up to પ્રમાણે ક., પાળવું; as, he acted up to his promise તેણે પોતાનું વચન પાલ્યું. *vt.* To represent a character on the stage સોંગ-વેષ ભજવવો-ધરવો;

[fig.] to perform કરવું, બજાવવું; as, a well thy part તું પોતાનું કામ સારી રીતે બજાવ. *s.* Power put forth, or its effect, a deed કામ *n*, કર્મ *n*, ક્રિયા *f*, કૃત્ય *n*; 2 a decree કાયદો *m*, ઠરાવ *m*, આદેશ *m*; 3 a division of a play અંક *m*.

ACTION *s.* State of acting or moving હાલચાલ, ગતિ *f*; 2 a deed કર્મ *n*, કામ *n*, કાર્ય *n*; 3 agency, operation વ્યાપાર *m*, અસર *f*; 4 conduct ચાલચલગતિ, વર્તણૂક *f*; 5 gesticulation ખતાવણી *f*, આળામ; 6 a suit or process ફરિયાદી *f*, યુક્તિ *m*; 7 battle લડાઈ *f*, સંગ્રામ *m*, યુદ્ધ *n*.

ACTIONABLE *a.* ફરિયાદી યર્થ - ચાલી શકે એવું; as, to call a man a thief is a કોઈ માણસને ચોર કહેવાથી તેમ કહેનાર માણસ ઉપર ફરિયાદી ચાલી શકે છે.

ACTIVE *a.* ક્રિયા-કાર્ય કારક-સાધક - રાત; the *a.* powers of the mind મનની ક્રિયા-કારક શક્તિ *f*; 2 nimble, brisk ચાલાક, ચપળ, ચંચળ; 3 busy હુલોળી, મહેનતુ; 4 practical વ્યવહારોપયોગી; as, the *a.* duties of life હૃદયની વ્યવહારોપયોગી ધર્મ *m*; a life પ્રવૃત્તિ *f*; (in grammar) an *a.* verb સકર્મક ક્રિયાપદ *n*; the *a.* voice કર્મકર્મિદ *m*.

ACTIVELY *ad.* ધનમીકારે; 2 ચપળતાથી; 3 સકર્મકને અર્થે.

ACTIVITY *s.* હુલોળી *m*; 2 ચાલાકી *f*, ચપળતા *f*, ચંચળાઈ *f*, ઝડપ *f*.

ACTOR *s.* કર્તા, કરનાર; 2 નાટકકાર, વેષ-રોગ ધરનાર-લેનાર, નાટકી, નટ *m*.

ACTRESS *s.* નાટક કરનારી સ્ત્રી *f*, નટી *f*.

ACTUAL *a.* Real ખરું, વાસ્તવિક; 2 existing at the present time હાલનું, વર્તમાન; as, the *a.* situation of the country દેશની હાલની સ્થિતિ *f*.

ACTUARY *s.* મહેતો *m*, વીમા ઉતારનારનો મુનીમ.

ACTUATE *vt.* To put into action ચલાવવું, પ્રવર્તવવું, ઉત્કેરવું; as, men are actuated

by passions મનોવિકારથી માણસ ઉત્કેરાય છે.

ACUTE *a.* [*L. acuo* I sharpen] Sharp at the end અભિયાનું, અણીદાર, નોકદાર; 2 penetrating તીક્ષ્ણ, તીવ્ર (pers and things), ઝીડી નજરનું, કુશાગ્ર અહિંનું (pers); a angle કાટખુણાથી નહોતો ખુણો *m*, સાંકડો ખુણી *m*; a accent ઉદાત્તસ્વર *m*; an *a.* disease ભારે અને ઝડપથી બરબેરમાં આવે એવો રોગ *m*.

ACUMEN *s.* કુશાગ્ર-તીક્ષ્ણ અહિં *f*.

ADAGE *s.* [*L. ad* and *ago* I do] A proverb an old saying કહેવત *f*, કહેણી *f*.

ADAMANT *s.* [*L. adamas*, *Gr. a. not* and *damao* I break] A very hard stone, a diamond or anything very hard વજ્ર *n*, હીરો *m*, ધણોજ કઠણ પત્થર *m*; 2 a loadstone લોહચુંબક *n*.

ADAMANTINE *a.* વજ્ર સરખું કઠણ, વજ્રનું.

ADAMIC *a.* Pertaining to Adam આદમ વિશે-નું.

ADAPT *vt.* (to) [*L. ad* and *apto* I fit] To make suitable to, to fit to યોગ્ય - લાયક-બેસતું *ક*.

ADAPTATION *s.* યોગ્ય-લાયક કરવું તે; 2 યોગ્યતા *f*, લાયકપણું *n*.

ADD *vt.* (to) [*L. ad* and *do* I put] To set or put to, join to-માં મેળવવું; 2 to increase-માં ઉમેરવું, વધારવું; to *a.* up-નો સરવાળો *ક*.

ADDITION *s.* મેળવવું-ઉમેરવું તે; 2 વધારો *m*, ઉમેરો *m*; 3 સરવાળો *m*, બેરીજ *f*.

ADDITIONAL *a.* વધારેલું, વધારે, વધુ, અધિક.

ADDER *s.* A venomous serpent એક જાતનો ઝેરી સાપ-સર્પ *m*.

ADDICT *vt.* (to) [*L. ad* and *dico* I say] To apply one's self habitually પછવાડે લાગુ રહેવું, માં લપટાવું, ના છુંદ-નીલતમાં પડવું, બસન ચોંટાડવું; Some times used in a good sense; as, he has addicted himself to study તે અભ્યાસ પછવાડે લાગુ રહ્યો છે.

ADDICTEDNESS *s.* છુંદ *m*, લત *f*, નાદમ, બસન.

ADDLE, ADDLED *a.* [*AS. adl*] Corrupted, barren સડેલું, ડોહેલું (eggs); પો-કળ, ખાલી (brain); *a.* headed જુદિહીન, મૂર્ખ, વિચારશૂન્ય, ડોહા.

ADDRESS *vt.* [*L. ad and dirigo* I make or lay straight] To direct words or discourse to—ને કહેવું, સાથે બાધણ ક., પ્રતે બોલવું; *as*, he addressed a few words to me in sanskrit તેણે મને સંસ્કૃત બાધામાં થોડી વાત કહી; to *a.* a superior વિનંતિ-અરજ ક.; 2 to put on a direction in writing સરનામું *n*—પત્રો લખવો; 3 to direct and transmit લખીને મોકલવું; *as*, I addressed two letters to him મેં બે કાગળ તેના ઉપર લખી મોકલ્યા. *s.* બાધણ *n*, માનપત્ર *n*; 2 માનથી બોલવાની રીત *f*; 3 ચપળતા *f*, ચતુરાઈ *f*, યુક્તિ *f*; 4 સરનામું *n*, (જેના પર કાગળ લખેલા હોય તેનું નામ, અટક ને ડોકાણ); 5 પરણવાની માગણી *f*, માગું *n*.

ADDUCE *vt.* [*L. ad and duco* I lead] To bring forward, present હાજર ક., આપવું; *as*, to *a.* witnesses શાહેદા હાજર ક.; 2 to urge, advance કહેવું, અતલાવવું; *as*, to *a.* an authority આધાર *m*—પુરાવા કહેવો—અતલાવવો; to *a.* as an argument દલીલ દાખલ કહેવું.

ADEPT *s.* (in) [*L. adeptus* from *adipiscor*, *adeptus* I attain] one fully skilled in any art નિપુણ—પ્રવીણ માણસ *n*.

ADEQUATE *a.* (to) [*L. ad and æquus* equal] Equal to, fully sufficient સમાન, યરાયર, પુરતું, યોગ્ય, લાયક, જોઈએ તેટલું.

ADHERE *vi.* [*L. ad and hæreo* I stick to] to stick to ચોંટવું, વળગવું; to hold to, to remain fixed વળગી—લાગી—ખાત્રી રહેવું.

ADHERENT *s.* વળગી રહેનાર—આશ્રિત—અનુબંધી (પુરૂષ).

ADHERENCE, Adhesion *s.* વળગી—ખાત્રી—પકડી રહેવું તે.

ADHESIVE *a.* ચિકણું, ચોહોંટી રહે એવું.

ADIEU *ad.* [*Fr. a Dieu* to God] A

farewell છેલ્લી સલામ, છેલ્લો આશીર્વાદ, ઈશ્વર તમારું સાથે કરો.

ADIPOSE *a.* [*L. adiposus* from *adeps* fat] ચરબીદાર, પુષ્ટ.

ADJACENT *a.* [*L. ad and jaceo* I lie] Lying near, close પાસેનું, પડોસનું, નજીકનું, લગતું.

ADJECTIVE *s.* [*L. adjicio* I put or add to] (in gram) વિશેષણ *n*, ગુણવિશેષણ *n*, ગુણવાચકનામ *n*.

ADJOIN *vi.* [*L. ad and jungo* I join] To lie next to લગતું—પાસે—વજીક હોવું.

ADJOINING *a.* પાસેનું, પડોસનું, લગતું.

ADJUNCT *s.* જે જોડેલું તે, સાથે—જોડે રહેવારું; 2 (in meta.) a quality of the body or the mind ગુણ; 3 (in gram.) વિવર્જિત—ઉપરોક્ત શબ્દ *m*.

ADJOURN *vt.* [*Fr. ajourner* from *jour* a day] To put off or defer to another day મોકલ ક., મુલતખી રાખવું, થોડા વખત સુધી પડતું થકવું.

ADJOURNMENT *s.* મોકલી *f*, તહકુખી *f*.

ADJUDGE *vt.* [*L. ad and judico* I judge] To sentence to શિક્ષા, ટેરવવી, ટેપ ચારવી; the prisoner was adjudged to suffer death કેદીને મરણની શિક્ષા ફરી; 2 to decree judicially ફેસલો *m*—ચુકાદો *m* ક.; the case was adjudged in the month of Shravan આવણ મહિનામાં ચુકાદો ફેસલો થયો.

ADJUNCT *s.* See under **ADJOIN**.

ADJURE *s.* [*L. ad and juro* I swear] To charge on oath શપથ—સમ—સોગંદ—સોગલ બાલવા—આપવા.

ADJURATION *s.* શપથ—સમ—સોગંદ—કસમ બાલવા તે; શપથ *m*, સમ *m*; કસમ *m*, સોગંદ *m*.

ADJUST *vt.* [*L. ad and justus* just] To make exact, to fit બેસતું ક.; અનુકૂળ ક.; *as*, to *a.* a garment to the body ડાઘો શરીરને બેસતો ક.; 2 to put in order—નો બદાખત ક., સુધારવું, યરાયર થકવું,

ગોઠવવું; 3 to settle પતાવવું, તોડ કહાડવો, ચુકવવું.

ADJUSTMENT *s.* ખદોખસ્ત *m.*, બવસ્થા *f.*, તોડ *m.*, ફેસણા *m.*, ચુકાદો *m.*, નિવેડો *m.*

ADJUTANT *s.* [*L. ad and juvo* I help]

A military officer whose business is to assist the superior officers by receiving and communicating orders લશકરનો એક કારભારી *m.*, એક લશકરી અમલદાર *m.*, આજુટન્ટ *m.*; 2 The large Indian crane, સારસન.

ADMEASUREMENT *s.* માપવું તે, માપન, હેતુક્રમ *n.*

ADMINISTER *vt.* [*L. ad and ministro* I serve] To act as a minister or chief agent—નો વહિવટ—કારભાર ચલાવવો, ચલાવવું, અમલમાં લાવવું; *as*, to a. the laws કાયદા અમલમાં લાવવા; 2 to dispense કરવું; *as*, to a. justice ન્યાય *m.*—ઈનસાફ *m.* ક.; To a. an oath સમ—કસમ ધાલવા—આપવા—દેવા—ખપડાવવા; to a. medicine ઓપડ ક.—આપવું.

ADMINISTER *vi.* (to) To contribute to મદદ—સહાય થઈ પડવું; 2 to perform the office of administrator વસિયતનામું કસ્યા વગર મરનાર માણસની મિલકતનો કાયદા પ્રમાણે વહિવટ *m.* ક.

ADMINISTRATION *s.*—નો રાજકારભાર—વહિવટ ચલાવવો તે, અમલમાં લાવવું તે, કારભાર *m.*, અમલ *m.*, કારકીદો *f.*, રાજ્ય *n.*; 2 રાજ્ય-મંડળી *f.*; 3 વસિયતનામું કસ્યા વગર મરનાર માણસની માલમતાનો વહિવટ *m.*

ADMINISTRATIVE *a.* કારભાર ચલાવે એવું—ચલાવવાનું.

ADMINISTRATOR *s.* કારભારી *m.*, વહિવટ-દાર *m.*, કારભાર ચલાવનાર; *a.* of the law ન્યાયાધીશ *m.*; 2 જેને મરનાર માણસની માલમતાનો વહિવટ કરવાનો અધિકાર મળ્યો હોય તે.

ADMINISTRATRIX *s.* કારભાર—વહિવટ ચલાવનારી સ્ત્રી *f.*

ADMIRAL *s.* [*Fr. amiral* from *Ar. amir* a'lord, a chief] The commander-in-chief of a fleet or navy દરિયાઈ સેનાપતિ *m.*; 2 the ship which carries the admiral દરિયાઈ સેનાપતિ *m.* ને વાહાણ પર હોય તે વાહાણ *n.*

ADMIRALTY *s.* દરિયાઈ યુદ્ધ સેનાપતિનો હોદ્દો *m.*; court of a. દરિયાઈ યુદ્ધમાં ચુકવનારી કોર્ટ—સભા *f.*

ADMIRE *vt.* [*L. ad and mirror* I wonder] To regard with wonder and esteem or affection નેહને અચરત થવું—તાજીબ થવું; 2 to love greatly ધણું આહાવું,—ઉપર ધણી પ્રીતિ રાખવી.

ADMIRABLE *s.* અચરતી લાગે એવું ઉત્તમ, અતિઉત્તમ, વખાણવાજોગ.

ADMIRABLY *ad.* અચરતી ઉપર એવી ઉત્તમ રીતે, ધણીજ સારી રીતે.

ADMIRATION *s.* અચરતી *f.*, આઅર્થ *n.*, પ્રેમ, આહ, સાનંદાઅર્થ *n.*

ADMIRER *s.* આહનાર—આરાક (માણસ *n.*), પ્રેમ—પ્રીતિ રાખનાર *n.*

ADMIT *vt.* [*L. ad and mitto* I send]

To suffer to enter દાખલ ક., માં—માહે આપવા દેવું; 2 to give right of entrance—થી દાખલ થવાનો હક—અધિકાર થવો; *as*, this ticket will a. two આ ચિઠ્ઠીથી બે જણને દાખલ થવાનો હક છે. 3 to allow, to receive *as* true કમૂલ ક., માન્ય ક., સ્વીકારવું, ખરું માનવું; to a. of શકવું, શકાય એવું—યોગ્યહોવું; *as*, these words do not a. of such a construction આ શબ્દોમાંથી એવા અર્થ નિકળી શકતો નથી; Their condition is such *as* to a. of but few enjoyments તેમની એવી અવસ્થા છે કે તેમનાથી થોડુંજ સુખ ભોગવી શકાય.

ADMISSIBLE *a.* માન્ય કરવાજોગ, કમૂલ કરવા લાયક.

ADMISSION-ADMITTANCE *s.* દાખલ ક. તે, દાખલ થવું તે; 2 પ્રવેશ *m.*, દાખલ થવાની

પરવાનગી *f* -રજ *f*; ૩ કમૂલ કરવું-સ્વીકારવું
તે, સ્વીકાર *m*.
ADMIXTURE *s*. [*L. ad* and *misceo* I
mingle] મેગમ, મેગવણી *f*, મેગમ.
ADMONISH *vt*. [*L. ad* and *moneo* I
remind] To notify of a fault, to
reprove કાન ઉઘાડવા-ખેલવા-ચિમટવા,
કપકે દેવા; 2 to counsel, બોધ ક., સલાહ
આપવી, શિખામણ દેવી, ચેતાવવું.
ADMONITION *s*. કાન ઉઘાડવા તે, શિખામણ *f*,
નસિયત *f*; 2 બોધ *m*; સલાહ *f*, ચેતવણી *f*.
ADMONITORY *a*. કાન ઉઘાડનાર, નસિયત
કરનાર, શિખામણદાયક, ચેતવનાર.
ADO *s*. [*S. a* and *don* to do] Stir, bustle,
labour અટપટ *f*, માથાફોડ *f*, ગોંધળ *f*, ગડ-
બડ *f*, અમ *m*, મેહેનત *f*; with much a,
મારીકુટીને, માથાફોડકરી; to make a great
a. about nothing જિંદર કાડવાને પાહાડ
ખેાદવા; or મારવા જિંદર ને ખણવા ડુંગર.
ADOLESCENCE *s*. [*L. ad* and *olesco* I
grow] The period of life between child-
hood & manhood ચડતીવય *f*, જુવાની *f*,
જેખન *n*, તરણવસ્થા *f*, ચડતું યોહી *n*,
ADOLESCENT ચડતી વયનું, ચડતા યોહીનું.
ADOPT *vt*. [*L. ad* and *opto* I desire]
To receive and treat as a child one
that is not so by birth દત્તક કરી લેવું;
An adopted-son દત્તકમ, દત્તપુત્ર *m*; 2 to
take as one's own that which is not
so, or that which is new કમૂલ રાખવું,
પોતાનું કરી લેવું, પકડવું, લેવું, આદરવું.
ADOPTION *s*. દત્તક કરી લેવું તે; 2 પોતાનું
કરી લેવું તે, ગ્રહણ *n*, સ્વીકાર *m*.
ADORE *vt*. [*L. ad* and *oro* I pray] To
worship solemnly બજવું, આરાધવું, -ની
બક્તિ ક., પૂજવું, -ની ખંદગી ક.; 2 to love
in the highest degree અતિશય આહાવું,
ઉપર અતિશય પ્રીતિ રાખવી.
ADORATION *s*. બજન *n*, બક્તિ *f*, આરા-
ધના *f*, પૂજ *f*, પૂજન *n*.
ADORN *vt*. [*L. ad* and *orno* I deck]

To beautify સજ્જારવું, સુશોભિત ક. જ્વિત
ક., શોભા આપવી, અલંકૃત ક.
ADORNING *s*. સજ્જાર *m*, ધરણું *n*, જ્વણ *n*.
ADORNMENT *s*. સજ્જારવું તે, જ્વણ, શોભા *f*.
ADOWN *ad, prep*. [*AS adune*] Down,
downward નીચે, નીચલી તરફ, તળીયે,
ઘોંચ પર, જમીન તરફ.
ADRIFT *a, ad*. [*AS. adrifan* to drive]
Floating at random ગમેતેમ તરવું-ધસ-
ડવું, વહેવું.
ADROIT *a*. [*Fr. droit L. directus*
direct] Dexterous, skilful કુશલ, ચપળ,
ચાલાક, ચતુર, હુશિયાર.
ADULATION *s*. [*L. adulation* from *adu-*
lor to fawn upon as a dog] Servile
flattery ખુશામત *f*, હાજીહાજી, અતિશય વ-
ખાણ *n*.
ADULATORY *a*. ખુશામતનું-બરેલું.
ADULT *a*. [*L. ad* and *olesco* from *oleo*
I nourish] Grown up to maturity
ઉમર આવેલું, વયે પુગેલું, પુખ્ત ઉમરનું,
તરણ; (of a plant) પાકું, મોટું. *s*. a
person grown to manhood ઉમર આવે-
લું-પુખ્ત ઉમરનું માણસ.
ADULTERATE *vt*. [*L. ad* and *alter*
other] To corrupt, to debase બગાડવું,
મેગવાણું ક., (હલકી વસ્તુ) મેગીને બગાડવું.
ADULTERATION *s*. (હલકી વસ્તુ) મેગીને
બગાડવું તે, -માં મેગ કરવા તે, મેગમ, મેગ-
વણી *f*.
ADULTERER *s*. A man who holds sex-
ual intercourse with another's wife
છિનાળવા-જરકર્મી-બિભિચારી-કાછડી છૂટો
(પુરુષ *m*).
ADULTERESS *s*. છિનાળ *f*, બિભિચારણી *f*,
જરણી *f*.
ADULTERINE *s*. છિનાળનું જાણેલું છેડકું *n*,
જરન *n*.
ADULTERY *s*. છિનાળનું જરકર્મ, બિભિચાર *m*.
ADVANCE *vt*. [*Fr. avancer L. ab* and
ante before] To bring forward અગાડી
લાવવું-કરવું-ચલાવવું; 2 to promote વદ-

વીએ ચઢાવવું, પદવી ચઢવી ક. - વધારવી; 3 to forward વૃદ્ધિ ક., વધારે-અધિક થાય તેમ ક., સારું આંધે તેમ ક.; as, you will not a. your interests by going into that business તે ધંધામાં પડવાથી. તમે તમારા સ્વાર્થની વૃદ્ધિ નહિ કરશો; 4 to supply beforehand અગાઉથી આપવું, અંગુ આપવું, ધીરવું; 5 to enhance વધારવું, ચઢાવવું; To a. as an argument દલીલદાખલ કહેવું; To a. an opinion મત જણાવવું. *vt.* To go forward આગળ ચાલવું-વધવું; To a. against સામે જવું; Advanced in years માટી વય-ઉંમરનું. *s.* અગાડી ચાલવું તે; 2 વધારો *m.*, સુધારો *m.*, સરફરાજી; 3 અગાઉથી (નાણું) આપવું-ધીરવું તે, પેશગી *f.*, (to cultivators) તગાવી *f.*; In a. અગાડી, માપરે, અગાઉથી.

ADVANCEMENT *s.* See **ADVANCE** *s.* 1st & 2nd meanings.

ADVANTAGE *s.* [*Fr. avantage* from *avant* before] Benefit, gain લાભ *m.*, ફાયદો *m.*, હિત *n.*, ફળ *n.*; 2 opportunity, convenience for obtaining benefit તક, સંધી, લાગ *m.*, સગવડ, જોગવાઈ; as, they took a. of the ebb tide તેઓએ આટની તક સાધી લીધી; in these days students enjoy great advantages for study હાલમાં વિદ્યાર્થીઓને અભ્યાસ કરવાને ઘણી સગવડ છે; 3 superiority જ્યોત, ફતેહ, પ્રાધાન્ય *n.*; as, lest he should gain an a. over us રબે તે આપણાપર ફતેહ મેળવે-પ્રાધાન્ય પ્રાપ્ત કરે; To a. = under favourable conditions શોભે-શોભિતું દેખાય-ખિલી નિકળે એવી રીતે, સારી-ખુબ રીતે; as, jewels set to a. શોભતાં દેખાય એવી રીતે જડેલાં-મેસાડેલાં રત્ન; it was seen to great a. from that position તે જાણ્યો તે ઘણી સારી રીતે દેખાયું; his dress shewed off his fine figure to a. તેના પોશાકથી તેનું સુંદર રૂપ ખિલી નિકળ્યું. *vt.* To benefit, to yield profit to-થી લાભ *m.*

-નફો *m.* થવા-મળવા, -થી વળવું; as, what will it a. me? તેથી મારું શું વળવાનું?

ADVANTAGEOUS *a.* લાભ-ફાયદા કરક, ગુણ-કારી, ઉપયોગી, ગુણ-ફાયદા પડતું.

ADVENT *s.* [*L. ad* and *venio* I come] A coming આવવું તે, આગમન *n.*; The a. ઇયુ ખ્રિસ્તનો આવતાર; Season of a., the four weeks before Christmas નાતાલની પેહેલાનાં ચાર અઠવાડિયાં *n.*

ADVENTITIOUS *a.* Accidental, casual આવશ્યક નહિ એવું, આગતું.

ADVENTURE *s.* An accident દેવયોગે બને-લો બનાવ, દેવગતી; 2 a hazardous enterprise જોખમ ભરેલું કામ *n.*, સાહસ કર્મ *n.*; 3 a remarkable occurrence ચરિત્ર *n.* (mostly pl.), ચમત્કારિક બનાવ *m.*, ચમત્કાર *m.* *vt.* and *vi.* See Venture.

ADVENTUROUS *a.* સાહસ કરનાર, સાહસિક, જોખમ ખેડનાર (pers.); 2 જોખમ-ભય ભરેલું.

ADVERB *s.* [*L. ad* and *verbum* a word] ક્રિયાવિશેષણ અન્યય *m.*

ADVERBIAL *a.* ક્રિયાવિશેષણ સંબંધિ-ના અર્થનું

ADVERBIALY *ad.* ક્રિયાવિશેષણને અર્થે-રૂપે.

ADVERSE *a.* [*L. adversus* from *ad* and *verto* I turn] Opposite સામું, વિરુદ્ધ, ઉલટું, વિપરીત; 2 opposing desire, afflictive વાંકું, આડું, દુઃખકારક, અભદ્ર, અનિષ્ઠ, પ્રતિકૂળ.

ADVERSARY *s.* An enemy શત્રુ *m.*, વેરી *m.*, દુશ્મન *m.*, પ્રતિપક્ષી, સામાવાજો.

ADVERSITY *s.* વિપત્તિ, સંકટ *n.*, પડતી.

ADVERT *vi.* (to) [*L. ad* and *verto* I turn] To regard, to refer to-ઉપર ધ્યાન-લક્ષ આપવું, વિશે-સંબંધી કહેવું.

ADVERTISE *vt.* To inform, to give notice ખબર આપવી, જણાવવું; 2 to publish a notice of-ની જાહેરખબર આપવી, પ્રસિદ્ધ કરવા. [નામું *n.*

ADVERTISEMENT *s.* જાહેરખબર, જાહેર-
ADVERTISER *s.* જાહેર કરનાર, ખબર-જાહેર-ખબર આપનાર.

ADVISE *vt.* [*Fr. aviser* *L. ad* and *viso*

I view from video I see] To give counsel to સલાહ આપવી, મસલેહત્/ક., શિખામણ દેવી, બોધન ક.; 2 to give information અબર આપવી-કરવી, જણાવવું, માહિત ક.; as, a. them of the market rate તેમને બજારબાવની અબર આપો. *vi.* To deliberate વિચારવું, વિચારન ક.; To a. with -ની સાથે મસલેહત ક., -ની સલાહ લેવી.

ADVICE *s.* Counsel સલાહ, મસલેહત્, ઉપદેશન, શિખામણ; 2 (in plu.) information અબર, ખાતમી, વર્તમાન, સમાચાર *m.*

ADVISABLE *a.* હાહાપણનું, યોગ્ય, ઉચિત, લાયક, યુનાસિય, દુરસ્ત.

ADVISEDLY *ad.* વિચારીને, વિચાર થી-પૂર્વક, જાણીજેઈને.

ADVISER *s.* ઉપદેશ કરનાર, સલાહ આપનાર; Political *a.* મંત્રીન; Spiritual *a.* ગુરૂન.

ADVOCATE *s.* [*L. ad* and *voco* I call]

One who pleads the cause of another before a tribunal વકીલન; 2 one who pleads in favour of another generally પક્ષ ધરીને બોલનાર, ઉપરાણું તાણનાર, હિમાયતીન; if you become my a. my cause cannot fail તમે મારો પક્ષ ધરીને બોલશો તો મારું કામ પાર પડ્યા વગર રહેશે નહિ; 3 one who is in favour of, or maintains by argument, an opinion, practice or such like (મત-ધારા ધ્યાદિ) નો પક્ષ ધરી વાદ કરનારો, વાદી (in compo.); as, an a. of the doctrine that God and the Universe are distinct, or of polytheism દ્વૈતમતવાદી; an a. of the doctrine that God and the Soul are identical અદ્વૈતવાદી. *vt.* To plead the cause of a person, to support a claim, opinion or the like-નો પક્ષ ધરીને બોલવું-વાદન ક., હિમાયત/ક., -ના હક્કમાં વાદ ક., -ની તરફથી ઐચવું.

ADVOCACY-નો પક્ષ ધરી બોલવું તે, હિમાયત, -ના હક્કમાં વાદ ક. તે, ઉપરાણું *n.* પક્ષન.

ADZE *s.* [*AS. adesa*] વાંસલોમ.

AEGIS *s.* [*Gr. aigis* a shield covered with goatskin] A shield રાહફ.

AERIAL *a.* [*L. aer* air] Belonging to the air વાયુ-હવાનું-સંબંધી, આકાશી; A. regions આકાશમંડળન; 2 consisting of air વાયુરૂપ-મય, વાતમય, હવાવાળું; 3 produced by air હવાથી ઉત્પન્ન થયેલું, વાયુજ; 4 inhabiting or frequenting the air વાયુચર, આકાશગામી; 5 high ઉંચું.

AERATED *p.* Combined with carbonic acid or air કાર્બોનિક આસીડ નામની એક જાતની હવા થી ભરેલું-સાથે મળેલું-વાળું.

AEROLITE *s.* [*Gr. lithos* a stone] A meteoric stone હવામાંથી પડેલો પથ્થર, અરતા તારામાંથી પડેલો પથ્થર.

AERIFORM *a.* વાયુરૂપ, વાતરૂપી, હવા જેવું.

AEROMETER *s.* [*Gr. metron* a measure] હવાનું વજન કરવાનું યંત્ર, વાયુમાપક યંત્રન.

AERONAUT *s.* [*Gr. nautes* a sailor] One who sails or floats in the air વિમાનમાં બેસી હવામાં યુસાફરી કરનાર, વિમાનગામી.

AESTHETICS *s.* [*Gr. aisthanomai* I perceive by the senses] The science which treats of the beautiful in nature, in the fine arts and in literature, the philosophy of taste કુદરતી અથવા હુબરનાં કામિનું સૌંદર્ય જોવાથી મન પર જે અસર થાયછે તેનું શાસ્ત્રન, રસ જ્ઞાન-શાસ્ત્રન.

AFAR *ad.* [*AS. a* and *far*] At a distance દૂર, આંધે, લાંબે; From a. દૂરથી, આંધેથી.

AFFABLE *a.* [*L. affabilis* from *ad* and *faro* I speak] Easy of conversation, courteous મિલનસાર, મળતાવડું, અસારાફ, બલું

AFFABILITY બલમનસાર્થ, અસારાફી, બલાર્થ.

AFFAIR *s.* [*Fr. affaire, L. facio* I do or make] કાર્યન, કામન, મામલોન, બાબત્/;

A troublesome a. અટલોન, કડાકૂટ, બાંજગડ્/; To settle one's affairs-ના કામ-કાજનો અદાબસ્ત ક.; 2 a partial engagement of troops થોડા લશ્કરની લડાઈ.

AFFECT *vt.* [*L. ad and facio* I make]

To act upon અસર કર., -થી અસર થવી, ગુણ અવગુણ થવા; as, cold affects the body ઠાઠ શરીરને અસર કરેછે; it will not a. your interests તને તેથી ગુણ અવગુણ થવાનો નથી; 2 to move the feelings મન પીગાળવું-વિષવું-પર અસર કર.; A most affecting discourse રૂઝ્મે રૂઝ્માં ઉભાં કરે એવું-મનોવેધક ભાષણ; 3 to aim at, to aspire to લેવાની ઇચ્છા ધરીને-તાકીને જોવું, ઇચ્છા રાખવી, તકાવવું; 4 to make a show of-ગું ડોળ ધાલવું, ઢોંગ કર.; 5 to tend naturally સ્વભાવથી થવું; as, drops of water a. a spherical form પાણીનાં ડીપાં સ્વભાવથી ગોળ થાયછે.

AFFECTATION *s.* ઢોંગમ દંભમ, તોરમ, ખાલી બબકામ, ડોળન; *A.* of females નખરાન, હમકામ, ચાળામ.

AFFECTED *a.* ઢોંગી, અફડાલાઈ, નખરાંખોર; 2 ઢોંગ ભરેલું, દાંભિક, કૃત્રિમ; as, a grief ઢોંગ ભરેલો શોક; Well a. to તરફ વળણ ધણું હોય એવું, ભક્ત, વફાદાર; as, well a. to government સરકાર સાથે વફાદાર, રાજ નિષ્ઠ-ભક્ત.

AFFECTION *s.* હેતન, સ્નેહમ, પ્રેમમ, માયાઈ, મમતાઈ; 2 attribute ગુણમ, ધર્મમ; *A.* of the mind મનોધર્મમ-વિકારમ-વૃત્તિ; *A.* of the body અંગવિકારમ, વિકારમ, રોગમ; as, an a. of the brain મગજમાં વિકારમ.

AFFECTIONATE *a.* હેતાળુ, માયાળુ, મમતાળુ, પ્રેમી; 2 proceeding from affection માયા-મમતા ભરેલું-વાળું.

AFFIANCE *s.* [*Fr. fiancer* to betroth, *L. ad and fides* faith] વેવિસાળમ, વિવાહમ, સગાઈ; 2 reliance વિશ્વાસમ, ભરોસામ. *vt.* -નો વિવાહ-વેવિસાળ-સગાઈ કર.; 2 વિશ્વાસ આપવો.

AFFIDAVIT *s.* [*L. ad and fido* I trust] A declaration upon oath કસમપર જુખાનીઈ, ઇકરામ, ઇકરાનામું.

AFFILIATE *vt.* [*L. ad and filius* a

son] To adopt as a son દત્તક કર.; 2 to receive into a society as a member મંડળીમાં દાખલ કર.-લેવું, જોડવું, સંબંધમાં આ-લેવું; 3 (law) અનૌરસ છે.કરું તેના આપને હવાલે કર.

AFFINITY *s.* [*L. ad and finis* a bounda-ry] Relation constituted by marriage પરણવાથી થયેલો સંબંધ-સગાઈ-સગપણન, લાનસંબંધમ; 2 resemblance સરખાપણન, મળતાપણન; 3 (In chem) attraction સ્નેહાકર્ષણન.

AFFIRM *vt.* [*L. affirmo* from *ad* and *firmus* firm] To assert positively ખાતરીથી-નિશ્ચયપૂર્વક-અચીત કહેવું-બોલવું; 2 to confirm આહાલ-કાયમ કર.-રાખવું. *vi.* (to) To declare solemnly પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક કહેવું, સાક્ષી આપવી.

AFFIRMATION *s.* ખાતરીથી-નિશ્ચયપૂર્વક કહેવું તે; 2 જે નિશ્ચયથી કહેલું તે, ઇકરામ, પ્રતિજ્ઞા; 3 કાયમ-આહાલ રાખવું તે; So-lemn a. પ્રતિજ્ઞા ઉપર કહેવું-સાક્ષી આપવી તે, સોગન ઉપર જખાનીઈ, પ્રતિજ્ઞા.

AFFIRMATIVE *a.* હાનું, છે એવું ખતાવનારું, અસ્તિ પક્ષનું, ખાતરી-નક્કીનું. *s.* હાઈ, હા કહેવી તે, છે એમ કહેવું તે, અસ્તિ પક્ષમ; as, he answered in the a. તેણે જવાબ દીધો કે હા; he argued for the a. છે એમ કહેવાની તેણે તકરાર કીધી.

AFFIX *vt.* [*L. ad and figo* I fix] To unite at the end છેડે-પછવાડે જોડવું-લગાડવું; 2 to attach વળગાવવું, જોડવું. *s.* પ્રત્યયમ.

AFFLATUS *s.* [*L. afflo* I breathe on, from *ad* and *flo*] પવનનું વાવું તે; 2 in-spiration ઇશ્વરશ્વચના-પ્રેરણાઈ, અગમચેતી કરવાની ઇશ્વરદત્ત શક્તિ.

AFFLICT *vt.* [*L. ad and fligo* I strike] To give pain, to distress દુઃખ દેવું, દુઃખી કર., પીડા કરવી, કષ્ટ આપવું, પીડવું.

AFFLICTED *a.* દુઃખી, પીડિત, ખિન્ન, ખેદિત.

AFFLICTION *s.* દુઃખન, પીડાઈ, ક્ષેપામ,

એમ; 2 દુઃખનું કારણ, ને દુઃખકારક તે; as, poverty is a great a. દરિદ્રતા ઘણું દુઃખનું કારણ છે.

AFFLICTIVE *a.* દુઃખદાયક, ક્ષેત્રકારક, એદ-યુક્ત.

AFFLUENCE *s.* [*L. affluens* from *ad* and *fluo* I flow] Abundance of riches આબાદી, છત્, સમૃદ્ધિ, દોલત, સંપત્તિ, લક્ષ્મી.

AFFLUENT *a.* દ્રવ્યવાન, શ્રીમંત, સંપત્તિવાન, પૈસાદાર, તવંગર, સમૃદ્ધિવાન.

AFFORD *vt.* [*Fr. afforer* to set a price on, from *L. ad* and *forum* a market-place] To yield or produce—માંથી ઉપજવું, આપવું, માં પાકવું—મળવું, માંથી પેદા થવું—નિકળવું; as, the earth affords grain જમીન-માંથી દાણા ઉપજે છે; these mango-trees a. abundance of fruit એ આખા પુષ્કળ ફેરી આપે છે; his stores a. all that is needed તેના બંડારમાંથી ને જોઈએ તે નિકળે છે; 2 to be able to give, sell, buy or expend (વેચતાં—આપતાં) પરવડવું—બોજવું—પાલવવું, શક્તિમાન હોવું; as, I cannot a. to give it away એમનું એમ આપી દેતાં મને પરવડતું નથી; they could not a. to sell at that price તેઓને એટલી કિંમતે વેચતાં બોજવું નહિ; how can a poor man a. to keep a horse ધોડો રાખવો ગરીબ માણસને કેમ પાલવે?

AFFRAY *s.* [*Fr. effrayer* to scare *L. fragor* a crash] (in law) જાહેરાત મારામારી, લડાઈ; 2 ઝગડો, તોફાન, ઈડો, દંગો.

AFFRAID *a.* struck with fear બિધેલું, ભયભીત, બિહીનાર; To be a. of—થી બિહીવું—ડરવું, નો ભય લાગવો; To be a. લાગવું, શક હોવો; as, I am a. you wont be able to come મને લાગે છે કે તમારાથી બાંધ્યો આવવાય.

AFFRIGHT *vt.* [see fright] To frighten બિહીવડાવવું, ભય પતલાવવું, ડરાવવું, બડકાવવું.

AFFRONT *vt.* [*L. ad.* and *frons, frontis* front] To offend by disrespect—નું અ-

પમાન કર.,—ની આપર લેવી, માંડુ લગાડવું, મોડા પર અપરાધ વાપરવા. *s.* અપમાન, અપ્રતિષ્ઠા.

AFFUSE *vt.* [*L. ad* and *fundo* I pour] To pour upon, to sprinkle—ઉપર રેડવું—નામવું, ધાર પાડવી.

AFFUSION *s.* રેડવું તે.

AFIELD *ad.* [*a* and *field*] એતરબહી, એતરમાં, એતરે.

AFIRE *ad.* [*a* and *fire*] બળતું.

AFLOAT *ad.* or *a.* [*a* and *float*] Floating તરતું; 2 passing from place to place ઉડતું, ફેલાતું; as, a rumour is a. અફવા ઉડે છે; 3 moving without control બારે વાટ થઈ જવું.

AFOOT *ad.* [*a* and *foot*] પગે ચાલીને, ચાલતાં; 2 in motion જમી, ચાલુ, રાહ.

AFRAID *a.* See under Affray.

AFRESH *ad.* ફરીથી, પાછું, બીજીવાર.

AFT *ad.* [*AS. æft*] વાહાણના પાછળના ભાગમાં, ડચ્છસા તરફ; *a.* ડચ્છસાનું; Fore and aft નાળથી તે ડચ્છસા લગી.

AFTER *a.* [*AS. æfter* more aft] હવે પછીનું, પાછળનું, આવતું; as a. ages આવતા જમાના. *prep.* પછી, પછવાડે, પાછળ; 2 પ્રમાણે, મુજબ, જોઈને; as, he made it a. a model તેણે નમુનો જોઈને તે બનાવ્યું; To enquire a.—ની અપરઅંતર પૂછવી, ના સમાચાર પૂછવા. *ad.* પછી, પછવાડેથી, પછીથી.

AFTER-ALL *ad.* નિદાન, અંતે, આખરે, બકુ છતાં પણ, બધી વાતનો વિચાર કરીને જોતાં.

AFTER-BIRTH *s.* ઝ્યોરફ.

AFTER-CROP *s.* એક જ વર્ષનો બીજી વખતનો પાક, પાછળથી થયેલો પાક.

AFTER-LIFE *s.* ઉત્તરકાળ; In a life આગળ.

AFTER-NOON *s.* પાછલો પોહોર.

AFTER-PAINS *s.* છેકરું જનમ્યા પછી સ્ત્રીને ને દુઃખ થાય છે તે, જરાયુ વેદનાઈ.

AFTER-THOUGHT *s.* પછવાડેથી સુન્દેષા વિચાર *m.* પશ્ચિમ યુદ્ધિ.

AFTERWARDS *ad.* પછી, પછે, પછવાડે, આગળ; as, you will suffer for it a. તમને તે આગળ-પછવાડે નડશે.

AGAIN *ad.* [*AS. agen, on and gen* besides] ફરી, ફરીથી, વળી, ખીજું, ખીજવાર; A. and a વારે વારે, ફરીફરીને, પુનઃ પુનઃ; As much a. યિટલું ખીજું, યમાત્રું.

AGAINST *prep.* [*AS. ongen, opposite* to] In opposition to ઉલટું, વિરુદ્ધ, સામું; 2 opposite in direction સં-ચુચ્ચ, સામું; 3 in provision for-નો વિચાર કરીને, સાર; one should lay by a little a. a time of sickness મંદવાડના વખતને સાર માણસે આગળથી થોડું સંચી રાખવું-હંચું થકી રાખવું જોઈએ; A. one's will નારાજ છતાં, મરજી ઉપરાંત; To speak a. time વખત રોકવાસાર ચોલવું; To run up a. અફળાવું, અથડાવું; as, he ran up a. a wall તે કરાચી અફળાવે; To knock or dash a. અફળાવું; To lean a. અઠીગવું.

AGAPE *ad. a.* [*L. a and gape*] Gaping મોઢું વકાસીને-પોઠાણું કરીને.

AGATE *s.* [*Gr. achates*] અકીકમ, ગોમદમ.

AGE *s.* [*Fr. age, prov. atge L. aetas, ævitas, from ævum; Gr. aion, Sans. ayush*] Whole duration of a being આયુષ્ય, આવરદાન; 2 a long time ધણો વખત; as, it is an a. since I saw you તમને જોયાને ધણો વખત થયો; 3 number of years during which a person has lived ઉમર, વય; 4 oldness ધડપણ, વૃદ્ધાવસ્થા, જુઠાપોમ; 5 a generation પેઢી; 6 an a. of the world યુગ, જમાનો, કાળ; 7 a century સદી, સદી, સેકડો; 8 mature years પુત્ર ઉમર, પાકી ઉમર, લાયક ઉમર; as, he is of a. તે પુત્ર ઉમરનો છે; To come of a. વય-ઉમરમાં આવવું, લાયક ઉમરનું થવું.

AGED *a.* ધરડું, વૃદ્ધ, જાડું, વયે પુગેલું; The a. ધરડાં માણસ, ડોસાંડગરાં.

AGENT *s.* [*L. agens, agentis, ago I act*]

One who acts or has the power to act કર્તા; 2 an active cause or power શક્તિ; 3 a factor ગુમાસ્તો *m*, આડતિયો *m*, મુનીમ *m* કારભારી, વકીલ; An a. with full powers કુલ કારભારી *m*.

AGENCY *s.* કરવું તે, કર્તૃત્વ, સત્તા, શક્તિ; 2 મારફત, આડત, મુમાસ્તગિરી, કારભાર *m*.

AGGLOMERATE *vt.* [*L. ad and glomus* a ball of yarn] To collect into a ball or mass-નો ગોળો ક. -વાળવો, -ની ગોળાકૃતિ ક., ઢગણા *m* ક. *vi.* ગોળો થઈ જવો.

AGGLUTINATE *vt.* [*L. ad and glutino* I glue] To cause to adhere ચોંટાડવું, વળાવવું.

AGGRANDIZE *vt.* [*Fr. aggrandir, L. ad and grandis* great] To make grand or great ચઢવું ક., ચઢતી પાવરી ક., ચઢાવવું (pers.); 2 મોહોટું ક.; વધારવું (things).

AGGRANDIZEMENT *s.* પદવી વધારવી તે, ચઢતી કરવી તે, ચઢતી, વૃદ્ધિ, સરકારી.

AGGRAVATE *vt.* [*L. ad and gravis* heavy] To make heavier (an evil) વધારે ભારે ક., વધું ક, વધારવું; 2 to give colouring to in description મીઠું મરચું બેળીને વર્ણન ક., હોય તે કરતાં ખરાબ કહીને વર્ણન ક.; 3 રીસ ચઢાવવી, ખિન્નવવું.

AGGRAVATION *s.* વધારે ભારે કરવું તે, વધું કરવું તે; 2 હોય તે કરતાં ખરાબ ખ્યાન કરવું તે, અતિશયોક્તિ.

AGGREGATE *vt.* [*L. ad & grex-gregis* a flock] To bring together, to collect એકતું ક., એકદર ક. *a.* એકદર, એકતું કીધેલું. *s.* સમૂહ *m*, જથ્થો *m*; In the a. જુમણ, સામંત, કુલ રકમ.

AGGRESSION *s.* [*L. ad and gradior* I go] પેહેલો હુમલો-ચઢાઈ, લડાઈ શરૂ ક. તે, પહેલ *f*.

AGGRESSIVE *a.* હુમલો-ચઢાઈ કરે તેવું, ચઢાઈનું, લડાઈ કાઢનારું; as, a. measures ચઢાઈની યુક્તિ. [જીઆ ઉઠાવનાર.

AGGRESSOR *s.* પેહેલો હુમલો-ચઢાઈકરનાર, ક-

AGGRIEVE *vt.* [*Fr. agrever L. ad and gravis heavy*] To give pain or sorrow કુઃખ દેવું, પીડાવું ક.; 2 to bear hard upon, to oppress-ઉપર જીલમ ક.-ગુજારવા.
AGHAST *a. or ad.* [*AS. gast a ghost*] આવડે, ધભરામ્મિલું, બિધિલું.
AGILE *a.* [*L. agilis from ago I move*] ચાલાક, ચપળ, ચંચળ.
AGILITY *s.* ચાલાકી, ચપળતા, ચંચળાઈ.
AGITATE *vt.* [*L. ago I move or drive*] To stir briskly ઝડપથી હલાવવું, ડોહોળી નાખવું; 2 to disturb ધાપડે-બાકુળ-હો-ભિત ક.; ધભરાવવું, બચ ક.; 3 to discuss વિષે વાદમ-તકરાર ક., બધી તરફથી તપાસવું.
AGITATION *s.* ડોહોળી નાખવું તે, હલાવવું - હાલીજવું તે; 2 મનનો ધભરાટ, હોભમ, બાકુળતા, ખળભળાટ; 3 તકરાર કરવી તે, વાદવિવાદ કરવા તે; 4 a state of being deliberated upon ઉઠાવવા-ઉપાડવાનો વિચાર થવા તે; as, that scheme is in a. તે તદખીર ઉઠાવવાનો વિચાર થાય છે.
AGNATE *a.* [*L. ad and nasco I am born*] Akin on the father's side બાપની તરફનું સગું, ગોત્રજ, ગોત્રી, પિત્રાઈ.
AGNATION *s.* ગોત્ર સંબંધમ.
AGO *ad. a.* [*AS. agongen from gan to go*] થયાં, પર, ઉપર, ની વાત પર; as, a year a. એક વર્ષ થયાં; A while a. થોડીક વાર થયાં; Long a. ઘણા દાહાડા થયાં-પર.
AGOG *ad.* [*Icel. a and gægium on the watch*] આગુરતામાં, આગુર, ઉત્કંઠિત.
AGOING *ad.* ચાલુ, જમી; To set a. જમી ક.
AGONY *s.* [*Gr. agonia from agon*] Extreme pain અતિ કષ્ટ, અતિધણું કુઃખ, ટળવળાટમ, બચાવ, પીડા, વેદના; 2 the dying struggle પ્રણાંત વેદના.
AGONIZE *vi.* રિખાવું, અતિરાય કુઃખથી ટળવળવું, ધણું કષ્ટ પામવું *vt.* અતિ કુઃખ દેવું, -થી ધણી કુઃખ થવું.
AGRARIAN *a.* [*L. ager a field*] ખેતર-જમીન સંબંધી, ખેતરને લગતું-નું; a. laws

ખેતરને લગતા કાયદમ; a. crimes ખેતર સંબંધી ગુનાહમ.
AGREE *vi.* (to, in, with) [*Fr. agreer from gre good-will. L. gratus pleasing*] To be of one mind એકમત-વિચાર થવું; 2 to live in concord હબીમબીને-સંપસંબીને રહેવું, બનવું; 3 to yield assent to કમૂલ રાખવું, સમ્મતિ આપવી, માન્ય ક.; 4 to stipulate કરારમ ક., પડણી-ખોલી ક.; 5 to harmonize-ને મળતું આવવું; as, this story agrees with what has been related by others આ વાર્તા બીજાઓએ કહેલી હકિકતને મળતી આવે છે; 6 to suit માફક આવવું, સદવું; as, the climate does not a. with me હવા મને સદતી નથી; (in gram.) પ્રમાણે હોવું, અન્યથી થવું, પ્રમાણે અન્ય હોવા.
AGREEABLE *a.* pleasing મનગમતું, પસંદ પડતું, રચિર, ખુશકારક; 2 suitable, conformable અનુકૂળ, માફક, મળતું આવે એવું; 3 in pursuance of પ્રમાણે, યુજ્ય.
AGREEABLY *ad.* સુખેથી, ખુશાલીથી, થયા-રચિ, મઝાથી, 2 અનુસરીને, યુજ્ય, પ્રમાણે, બર; as, a. to orders બરહુકમ, આગ્ર પ્રમાણે.
AGREEMENT *s.* મેળમ, અનુકૂળતા, માફકતા, બનાવમ, અન્યમ; 2 કોલકરારમ, સાદું n, સરત, કમૂલાત, ખોલી; 3 અનુમતન, સમ્મતિ; Written a. કરારનામું n.
AGRICULTURE *s.* [*L. ager a field and cultura, colo I till*] ખેતીવાડી, ખેતી.
AGRICULTURAL *a.* ખેતીવાડી સંબંધી.
AGRICULTURIST *s.* ખેડૂતમ, ખેતી કરનાર.
AGROUND *ad.* [*L. a and ground*] (a vessel) બોયને લાગીને, તળીએ જમીને અડકીને.
AGUE *s.* [*Fr. aigu sharp, L. acutus. Gr. ake a point*] આંતરે આંતરે આવતો તાવ; 2 ટાહાડિયો તાવમ, ધુળગી, ટાહ.
AH, AHA *interj.* [*Fr. L.; Ger. ach, Sans. ā ahaha*] An exclamation of contempt

છિ! છટ! હં!; of exultation ધન્ય! સા-
ખારા! વાહવા!; of compassion અરેરે! હાય-
હાય!; as under great pain ઝાહ! ઝારે!
અરેહ!

AHEAD [*a* and *head*] સામે, આગળ, મોખરે;
2 onward અગાડી, આગળ.

AHOY *interj.* An exclamation used in
hailing at sea ઝે! અરે! ઝા!

AID *vt.* [*L. adjuto* from *ad.* and *juvo* I
help] મદદ-ક્રમક આપવી, સહાય ક. s. મ-
દદ, સહાય, ક્રમક.

AID-DE-CAMPS સેનાપતિની તરફથી લશ્કરના
અમલદારો પર સદિશો લઈ જનાર, નકીબમ,
મુસાહીબમ.

AIL *vt. vi.* [*AS. eglan* to pain or trou-
ble] To trouble-થી કુઝાય થવું, ને (કંઈ)
થવું, -ને કુઝાય થવું, કુઝાવું, પીડવું; what ails
you તમને શું થયું છે? તમને શું કુઝાય છે?

AILING *a.* કુઝાઈ, દરદી, માફ.

AILMENT *s.* કુઝાઈ, દરદન, રોગમ.

AIM *vi. vt.* [*old Fr. esmer, prov. esti-
mar, L. aestimo* I estimate] To point
at with a missive weapon નેમ તાકવો,
તાકવું, તકાવવું, ધારવું (*lit & fig*); as, a.
at the centre of the target નિશાનનું
મધ્ય બિંદુ તાકો; he aimed at distinction
તેણે આખર તાકી; the villain aimed his
musket at me તે ફાટી મારી તરફ પોતાની
ખંધુક તાકી. s. ચોટ, નેમ, નિશાન; he
missed his a. તે ચોટ ચૂકી ગયો; 2 pur-
pose, intention મતલબ, ધરાઈ, હેતુ,
લક્ષ્ય; his a. is lofty તેનો ધરાઈ મોટો છે.

AIR *s.* [*L. aer*] હવા, વાયુ, પવન, વાત; The atmosphere વાતાવરણ; 2 tune
રામ; 3 mien રોગ, ચેહેરા; To take
the a. બહારફરવા-સેહેલ કરવા-હવા ખાવા
જવું; Change of a. હવા ફેર; AIRS ચર્ચા,
ચુકાઈ, મિજાસ, પત્રાઈ, છુટાઈ, અકા-
ઈ; To give one's self airs પતરા-
ઈ ક., પોતાને વિશે મોટાઈ હાંકવી. *vt.*
સુકવવા ચૂકવું, હવામાં ચૂકવું, -માં હવા આ-

વવા દેવી; 2 warm સુકવવા દેવતા આગળ
ચૂકવું; as, to air linen લુગડાં સુકવવા દેવતા
આગળ ચૂકવાં.

AIR-BLADDER *s.* હવાથી ભરેલો ફુફો-કોથળી.

AIR-GUN *s.* હવા ભરીને ફોડવાની ખંડુક.

AIR-HOLE *s.* હવા આવળ કરે ઝિવું કાણું,
વાતાયન.

AIR-PUMP *s.* કોઈ વાસણ માટેથી હવા કહાડીના-
ખવાનું યંત્ર, વાતાકર્ષક યંત્ર, વાતશોષક યંત્ર.

AIR-TIGHT *a.* હવાથી પણ આવળ ન થાય
ઝિવું, વાયુપ્રતિબંધક, વાતાગમ્ય, વાતાબિધ.

AIRING *s.* હવા ખાવા બહાર ફરવું તે, સેહેલ.

AIRY *a.* Consisting of air વાયુમય-રૂપી,
an a. substance વાયુરૂપી વસ્તુ; 2 વાયુ-
હવા ગું-સંબંધી; 3 હવાવાળું, પવનવાળું; an a.
position હવાવાળી જગ્યા; 4 હલકું, નકાતું,
બર્થ, ફોગટ, પોકળ; 5 રંગીલું, માણ, આ-
નંદી, ચપળ.

AISLE *s.* [*Fr. aesle, L. ala* a wing] The
side portions of a church સભામંડપ-
સભાસ્થાન - દેવળ ની બાજુઝિા.

AJAR *ad.* [*On the char* or turn] Partly
open (a door) થોડુંક ઉઘાડું, અડધું ઉઘાડું.

AKIN [*a* and *kin*] Related by blood
સગું, સંબંધી, આપ; 2 resembling સમાન,
સરખું, ઝિક જાતનું, સમધર્મક; as, colour-
ing in narative is a to lying મીડું મ-
રચું ઉમેરીને બોલવું જીવું બોલવા સમાન છે.

ALABASTER *s.* [*Gr. alabastron*] સંગે-
મરમરના જોવા ઝિક જાતનો નરમ પત્થર *m.*
a. આલાખાસ્તરનું.

ALACK! Alack a day! *interj.* હાયહાય!
અફસોસ! તોખા તોખા!

ALACRITY *s.* [*L. alacris* lively] Cheer-
ful promptitude હેસઈ, ઉત્સાહ, ઉલટ.

ALARM *vt.* [*Fr. alarme, It. all, arme* to
arms] To give notice of danger બચની
ખબર આપવી; 2 to call to arms હથીઆ-
રબંધ-સજ થવા કહેવું; 3 to disturb with
terror બિહવાડવવું, બચબીત ક., બચ દેખાડવું.
s. A cry of danger બચની બુમ-ચેતવણી

-સૂચના; 2 a summons to arm હથીઆ-રખ-સજ થવાનો હુકમ; 3 sudden surprise with fear ધાસ્તી, દેહેરાત, ધાસકેમ, બેમ; 4 a mechanical contrivance for awaking persons from sleep or rousing their attention જગાડનારું-ધ્યાન દેવડાવનારું યંત્ર *n.*

ALARM-CLOCK *s.* અમુક વખતે માણસ જગી ઉઠે એવી રીતે વાગતું ધડીઆળ *n.*

ALARMIST *s.* બપ હે એવું વારે ધડીએ બોલનાર, બપની અફવા ઉડાવનાર, બપબાધી.

ALAS *int.* [*Fr. hilas, L. lassus* wearied] હાયહાય ! હાય ! અફસોસ !

ALB *s.* [*S. albus* white] ધર્માપદેશકનો ધોળો જામો.

ALBATROSS *s.* [*albatros*] હુંસ જાતનું દરીઆઈ પક્ષી *n.*

ALBEIT *ad.* તોપણ, જોકે, અગરજો, યદપિ.

ALBINO *s.* [*L. albus* white] અતિશય ધોળી આમડી તથા ધોળા બાલવાળું-કોણું માણસ *n.* અથવા ઢોર *n.*

ALBUM *s.* મિત્રદિની પાસે તેમનાં નામ લખાવી રાખવા સારૂ કોરા કાગળનું પુસ્તક; Photographic *a.* સૂચના ક્રીરણે કરીને પાડેલા ચિત્ર રાખવાનું પુસ્તક. [પદાર્થ.

ALBUMEN *s.* ઇંડાની સફેતી સમાન ચિકણે.

ALCHEMY *s.* [*Ar. al kimia* from *ke-mia* black] કિમિયોમ, રસાયન *n.*

ALCHEMIST *s.* કિમિયાગર, કિમિયો કરનાર.

ALCOHOL *s.* [*Ar. al kohol* antimony] દારૂનો અર્કમ, મલસારમ, મદાર્ક.

ALCOVE *s.* [*Ar. al gobbah* a vault] આરડાની બાજુએ એકાંત બેઠક, વાડી-કુંજ માં એકાંત માંડવો *m.*

ALDERMAN *s.* [*AS. ealder-man, eald* old] ગામનો કારબાર ચલાવનારી મંડળીનો સભાસદ.

ALE *s.* [*AS. eale, Icel. ol*] Beer જવ ઇ-ત્યાદિ દાણાને ફણગા કુટે ત્યાં સુધી પલાળીને પછી સુકવી તેનો બનાવેલો દારૂ *m.*

ALE-HOUSE *s.* પીંડન, કલાલની દુકાન *f.*

ALE-WIFE *s.* કલાલની બેરી, કઝાણેણ *f.*

ALERT *a.* [*It. all and erta* from *erto* erect, *L. erigo*] સાવધ, જગૃત, ચપલ.

ALGEBRA *s.* [*Ar. Al, geber*] બીજગણિત *n.*, અક્ષરગણિત *n.*; Known quantity in *a.* ૩૫; unknown quantity અવ્યક્ત.

ALGEBRAIC *a.* બીજગણિતનું - સંબંધી - ને લગતું.

ALGEBRAIST *s.* બીજગણિત જાણનાર-વેત્તા, બીજગણિતી, બીજગણિતમાં પ્રવીણ હોય તે.

ALIAS *ad.* [*L. alius* another *Gr. allos*] Otherwise ઉરફે, બીજો નામ; as, Kissondass *a.* Ramdass ક્રીશનદાસ ઉરફે રામદાસ.

ALIBI *s.* [*L. alius* other and *ibi* there] Being elsewhere બીજે ઠેકાણે-અન્યસ્થળે હોવું તે; The prisoner tried to prove an *a.* (ગુન્હા થયો તે વેળા) હું બીજે ઠેકાણે હતો એમ સાબીત કરવાની કેદીએ કોશિશ કીધી.

ALIEN *a.* [*L. alius* other] પારકું, પરદેશનું, પરાયું, બહાર ગામનું; 2 adverse to ઉલટું, વિરુદ્ધ; as, to do that would be *a.* to our customs તે કરવું અમારા ધારાથી ઉલટું થાય. *s.* પરદેશી-પારકા દેશનું માણસ.

ALIENABLE *a.* બીજને હવાલે કરવા-વેચાણ આપવા જોગ, બીજને હવાલે કરાય તેવું.

ALIENATE *vt.* To transfer to another બીજને સોંપવું-હવાલે ક.; 2 estrange-નું મનઉતારવું-ઉતારી નાખવું, સ્નેહ તોડવા.

ALIENATION *s.* બીજને સોંપવું તે, જુદાઈ, મનઉતારા *m.*

ALIGHT *vi.* [*AS. alihtan*] To get down or descend નિચે ઉતરવું, ઉતરી પડવું (માડી ઘોડા વગેરે ઉપરથી); 2 to descend and settle ઉતરી બેસવું-પડવું.

ALIKE *a.* or *ad.* [*AS. ge-lic*] એક સરખું, સમાન, બરાબર, તુલ્ય.

ALIMENT *s.* [*L. alimentum, alio* I nourish] ખોરાકમ, આહારમ, ખાન.

ALIMENTARY *a.* ખોરાક-ખાન સંબંધી-નું; 2 nutritious પુષ્ટિકારક, પુષ્ટિ આપે એવું, પોષક, પૌષ્ટિક.

ALIMONY *s.* છુડેલી બેરીને આપેલી ખોરાકી પોરાકી *f.*

ALIQUEOT *a.* [*L. alius* another & *quot* how many] નિશ્ચેષભાજક ; *as*, 3 is an a. part of 12, ૩ એ ૧૨ નો નિશ્ચેષ-ભાજક ભાગ છે.

ALIVE *a.* [*AS. a* and *leofian*] જીવંત, સ-જીવ ; 2 in a state of action ચાલુ, ચાલતું, જાગી ; 3 lively ચપલ, ચાલાક ; *A.* to વિષે હોશિયાર.

ALKALI *s.* [*Ar.*] ખારમ, ક્ષારમ.

ALKALINE *a.* ખારના ગુણવાળું, ક્ષારધર્મક, ક્ષારગુણક, ક્ષારગુણી.

ALL *a.* [*AS. eall*] સર્વ, સઘળું, આખું, બધું, તમામ, કુલ. *s.* The whole number સ-ધળાં, બધાં, સહુ, સર્વ ; *as*, all have not the same disposition સહુનો સ્વભાવ સરખો નથી ; 2 the entire thing બધું, સર્વ, સંધું ; *as*, all that thou seest is mine જે જે જુઝુમ્મિ છે તે બધું મારું છે. *ad.* તદન, મુળગું, છેક ; All along ચૂંચી, અસલથી ; All at once એકદમ, સામટું ; All alone એકલું ; All through તમામ, સઘળે ઢેકાણે ; At all કંઈ પણ, બિલકુલ, જરા પણ, યુદ્ધલ ; One's all સર્વસ્વ ; All one એકનું એક, એકજ, તેનું તે, એનું એ.

ALLAY *vt.* [old *E. allegge*; *AS. aleccan* to lay down *L. ad* and *levis* light] To pacify શાંત કર., થંડું પાડવું, ડાખવું ; 2 to mitigate મટાડવું, નરમ પાડવું, સમાવવું.

ALLEGE *vt.* [*L. allego* from *ad* and *lego* I send] To declare, to affirm ખાતરી-થી-નિશ્ચયપૂર્વક-ખચીત કહેવું ; 2 to bring forward (as an argument, or excuse) તકરાર દાખલ કહેવું, પ્રમાણ આપી કહેવું.

ALLEGATIONS *s.* ખાતરીથી-નિશ્ચયપૂર્વક કહેવું તે, તકરાર.

ALLEGIANCE *s.* [See *Liege*] પ્રજાધર્મ, રાજનિષ્ઠાઈ, વફાદારી.

ALLEGORY *s.* [*Gr. allos* other and *agora* an oration] A description of one thing

under the image of another કોઈ વિષ-યની સમજણ પાડવા સાર તેના સરખા બીજા વિષયનું વર્ણન કરવું તે, દૃષ્ટાંતરૂપી કથા, રૂપ-કથન *n.*

ALLEGORICAL *a.* દૃષ્ટાંતરૂપી.

ALLEGORIST *s.* દૃષ્ટાંત આપીને સમજાવનાર, દૃષ્ટાંત આપનાર.

ALLEGORISE *vt.* દૃષ્ટાંત આપીને વર્ણન કરવું-સમજાવવું.

ALLEVIATE *vt.* [*L. alleviare* from *ad* and *levis* light] To lessen, mitigate હલકું કર., ઓછું કર., નરમ પાડવું, સમાવવું.

ALLEVIATION *s.* હલકું-ઓછું કરવું તે, શાંતિ, શાંતન *n.*

ALLEY *s.* [*Fr. allée* from *aller* to go] ખાગ માંહેણો રસ્તો, વાડીમાં પડેલી પગથી, ગલી, ગલીકુંચી.

ALLIANCE *s.* [See under *Ally*.]

ALLIGATOR *s.* [*Sp. el-lagarto, L. lacerta* a lizard] મગરમ, સોસવાડા.

ALLITERATION *s.* [*L. ad* and *litera* a letter] એકના એક અક્ષરનું ફરી ફરી આભ્યા કરવું તે, અક્ષરસંગાઈ.

ALLOCATE *vt.* [*L. ad* and *locus* a place] -ને હિસ્સો આપવો, વેચી આપવું ; 2-ને અર્થે -વાસ્તે જીકું રાખવું.

ALLOT *vt.* [*ad* and *Lot* which see] To distribute by lot ચિઠી નાંખી વહેંચવું ; 2 to distribute in portions વિભાગ વાડી વહેંચવું, વહેંચણું કર., -ના ભાગ પાડવા ; 3 to give, assign, or appoint આપવું, ફરાવી આપવું, ફરાવવું ; *as*, the allotted term of life જીવનની ફરાવેલી મર્યાદા.

ALLOTMENT *s.* વહેંચવું તે, વહેંચણું ; 2 વાંટો, ભાગ, હિસ્સો.

ALLOW *vt.* [*Fr. allower, L. ad* and *loco* I place] To give આપવું ; *as*, to a. a pension બેઠાં પગાર આપવો ; 2 to admit માન્ય કર., કબૂલ કર. ; 3 to approve, to sanction પસંદ કર., મંજૂર કર. ; 4 to deduct છૂટ ચૂકવી, મળદે આપવું, બાદ કર. ; 5

to permit રજ-પરવાનગી આપવી; To a. for હિસાબમાં-પયાનમાં સેવું-લઈને ક.

ALLOWABLE *a.* આપવા જોગ, ઉચિત, યોગ્ય, રજ અપાય યિયું; as, a certain degree of freedom is a. among friends મિત્રોના યિક બીજની સાથે વેહવારમાં ફેરવેક દરજ્જે અમરસપરસ છૂટ આપવી યોગ્ય છે.

ALLOWANCE *s.* રજ, પરવાનગી; 2 અંગીકાર *m*, કબૂલાત; 3 છૂટ, આદી, ધટા-ડોમ; 4 પગાર *m*, દરમાયો *m*, રોજ *m*; To make a. for (see to allow for).

ALLOY *vt.* [*Fr. de la loi* according to law; *L. lex*] To reduce the purity of a metal by mixing with it a portion of one less valuable (ધાતુને) બેગવાળું ક., મિશ્ર ક.,-માં બેગવું; 2 to reduce or corrupt the purity of by mixture બેગ કરીને ઉવરતું-હલકું ક.,-અગાડ ક.; as, their present pleasures are alloyed by remorse for the past અગાઉ કીધેલાં કામના પશ્ચાત્તાપથી તેઓના હાલના સુખમાં અગાડ થયેલા છે. *s.* હેંચી ધાતુ સાથે હલકી ધાતુનો બેગ; 2 બેગ *m*, બેગ *m*, મિશ્રણ *n*, અગાડ *m*, ક્ષીણત; 3 કબૂલાત.

ALL-SPICE *s.* કબાઅચીની *m*, ચીનીકબાઅ *m*.

ALLUDE *vi.* [*L. ad and ludo* I play] To refer to ઉપર-વિષે બોલવું-કહેવું, લાગુ પડવું; as, did you allude to me in that observation એ વાત તમે મારા ઉપર કહી? I alluded to what took place yesterday કાલે જે બન્યું તે વિષે મેં કહ્યું.

ALLUSION *s.* ઉપર-વિષે બોલવું તે, અચના, ધરાશી *m*.

ALLURE *vt.* [*ad and Lure* which see] To attempt to draw to મન કરાવવાનો ચત્ર ક., લલચાવવું, લાભ-મોહમાં નાખવું, ફસાવવું.

ALLUREMENT *s.* મન કરાવવાનો પ્રયત્ન, લાલચ, મોહ *m*.

ALLUVION, ALLUVIUM *s.* [*L. ad and luo* I wash] નદીના પ્રવાહથી ધસાડ

આવેલી રેતી, કાદવ ઇત્યાદિ ચીજોથી બનેલી નવી જમીન, ચગું *n*.

ALLUVIAL *a.* નદીના પ્રવાહથી ધસાડાઈ આવેલી રેતી, કાદવ વગેરે ચીજોથી બનેલી જમીનને લગતું-ગું, ચગાનું.

ALLY *vi.* [*L. ad and ligo* I bind] To connect by marriage વિવાહસંબંધ *m* ક., સગાઈ *f* ક.;- by treaty સંધ-દોસ્તી *f* ક., સંબંધસંબંધ ક.; 2 to have a relation by similitude સમાન-સરખું હોવું; as, unfair dealing is allied to theft અપ્રમાણિક વેહવાર ચોરી સમાન છે. This word is mostly used reciprocally or in the passive form; as, to a. one's self to સાથે સગવણ-શરીરસંબંધ ક., મિત્રાચારી *f* ક., સંધ *m* ક.; to be allied જોડાવું, -સાથે સંબંધ-સગાઈ થવી. *s.* (mostly used in *pl.*) તહનામાથી થયેલા મિત્ર, સહાયકારી *m*, મદદગાર *m*.

ALLIANCE *s.* સગાઈ *f*, વિવાહસંબંધ *m*, સંબંધ *m*; 2 મિત્રાચારી *f*, સંધ *m*.

ALMA-MATER *s.* [*L.*] Fostering mother ઉછેરનારી મા, જે મદ્રેસામાં કોઈએ કેળવણી લીધી હોય તેને તે યિયું નામ આપે છે.

ALMANAC *s.* [*Ar.*] પંચાંગ *n*, ટીપણ *n*.

ALMIGHTY *a.* [all and mighty] સર્વ-શક્તિમાન, સર્વસમર્થ; The A. સર્વશક્તિમાન ઇશ્વર *m*.

ALMOND *s.* [*Fr. amande, Sp. almendra, Gr. amugdalon,*] The nut બદામ; the tree બદામડી *f*.

ALMOST *ad.* [all and most] ધણું કરીને, અકસર, લગભગ, નજીક; The two are a. equal બન્ને ધણું કરીને સમાન છે; Note. In many instances this word cannot be rendered by a corresponding word in Gujarati, but is expressed by a different construction; as, my work is a. finished મારું કામ પુરું થવા આનું છે; it is a. ten o'clock દસ અમણાં વાગશે;

she was a. dead with fear બપથી તે
મરવા જેવી થઈ ગઈ હતી.

ALMS *s. pl.* [*AS. ælmesse Gr. elleēmosune* from *eleeo* I pity] બિખર્, બિક્ષર્,
એરાત્, ધર્મ, દાન *n.*

ALMONER *s.* જેની મારફતે બિક્ષા અપાત્ર છે
તે, દાનાધિકારી *m.*

ALOE *s.* [*Gr. and L. aloē*] A bitter
plant કુંઅલ્, કુંવાર, A. wood અગર *n.*

ALOES *s.* The juice of the aloe એગિયો *m.*

ALOFT *ad.* [*Icel. á lopt* on high, *Ger.*
luft the air] ઉપર, ઉચે; (among sea-
men) ડાલ ઉપર.

ALONE *a.* [all and one] Solitary એકલું,
છડું, સાથવગરનું. *ad.* Singly, only માત્ર,
ફક્ત; To let a. રહેવા દેવું, ખ્યાલ થકવા,
કરવા દેવું, છેડવું નહિ; as, let him a. sir
ખસ યાર, હવે એનો ખ્યાલ થકો.

ALONG *ad. and prep.* [*AS. and-lang,*
Ger. entlang toward length] બેઝું, સીકું.
This word has no exact representative
in Gujarati. It may frequently be
rendered by the locative case, by પર,
or આગળ, and its meaning is some-
times implied in the verb; as, to
walk a. the road રસ્તે ને રસ્તે ચાલ્યા જવું;
a beautiful creeper ran a. the wall કરા
પર એક સુંદર વેણા પસરાયણા હતો; Go a. જ
જ, નિકળ; Come a. ચાલો; Sailed a. the
coast કિનારે કિનારે હંકારવું; A. with સાથે,
સંગાતે; Move a. આગળ ચાલો; All a. એક
છેડેથી બીજા છેડા સુધી, પ્રારંભથી અંત લગી,
અસલથી; A. side બાજુએ, પાસે પાસે.

ALOOF *ad.* [all and off] દૂર, અજાતું, વ-
ગળે, આપે.

ALoud *ad.* [See Loud] મ્હોટેથી, તાણીને,
મ્હોટે સાદે, જુમ પાડીને; To read a. વાંચી
સંભળાવવું.

ALPACA *s.* The Peruvian sheep એક
જાતનું ઘેડું; 2 cloth made of its wool
તેનાં ઉનનું બનાવેલું ઢગડું, 'આલ્પાકા *m.*'

ALPHABET *s.* [*Gr. alpha and beta =*
a and b] અબાદર *m.*, અક્ષરમાળા *f.*

ALPHABETICAL *a.* અબાદરના અનુક્રમે-વાર્ણ-
ક્રમે ગ્રંથવેલું, ક્રકાવાર.

ALREADY *ad.* [all and ready] પહેલાથી,
અગાઉથી, યુગરનું—best rendered by the
past tense of the verbs ચૂકવું & રહેવું;
as, I have told you a. હું તમને કહી ચૂક્યો
છું; have you done a. તમે કરી રહ્યા છો?

ALSO *ad.* [all and so] પણ, વળી.

ALTAR *s.* [*L. altus* high] યજ્ઞવેદી, -કુંડ *m.*,
સ્થંડિલ *n.*, ભાગ આપવાની જગ્યા જગા.

ALTER *vt.* [*L. alter* another] To change
ફેરવી નાખવું, બદલી નાખવું, ફેરવવું, બદલવું,
-નું રૂપાંતર કર. time will a. all that કાળ-
ચક્ર તે બધાને ફેરવી નાખશે; To be altered
-માં ફેર થવા, ફેરવવું; as, he is greatly alter-
ed in his appearance તેના મ્હેરામાં ઘણો
ફેર થયો છે. *vi.* ફરવું, બદલાવું.

ALTERATION *s.* ફેરફાર *m.*, ફેર *m.*

ALTERCATION *s.* [*L. altercor* I debate]
બોલાચાલી *f.*, હેંસાનોશી *f.*, તકરાર *f.*, વાદ *m.*,
વાદવિવાદ *m.*

ALTERNATE *a.* [*L. alternatus* from
alternō I do by turns] Being or ac-
ting by turns એક પછી એક વારાફરતી-
થતું-આવતું, અવારનવાર થતું-આવતું. *vi.*
વારાફરતી થવું. *vt.* એક પછી એક કર.,
વારાફરતી કર., અવારનવાર કર.

ALTERNATION *s.* વારાફરતી આવવું તે, અદ-
લાબદલી *f.*, ફેરફાર *m.*

ALTERNATIVE *s.* Choice between two
things બે વસ્તુમાંથી કોઈએક પસંદ કરવી તે,
વિકલ્પ *m.*, ધલાન *m.*, ઉપાય *m.*; I had no
a. મારી પાસે બીજો ધલાન નહોતો; the only
a. left me is this મારી પાસે માત્ર આજ
ઉપાય રહ્યો.

ALTHOUGH *conj.* [all and though] જોકે,
અમરજો, યદાપિ.

ALTITUDE *s.* [*L. altitudo-altus* high]

Height જગ્યાઈ; A. of a heavenly body
ક્ષિતિજથી ગૃહની ઉંચાઈ.

ALTOGETHER *ad.* [*AS. ealgeador, See Gather*] Wholly, entirely તદન, સર્વથા,
તમામ, બિલકુલ, છેકજ, બધું.

ALUM *s.* [*L. alumen*] ફટકી, ફટકડી.

ALUMNUS *s.* [*L. alo I nourish*] A pupil
વિદ્યાર્થી, નિશાળીશ્યમ.

ALWAYS *ad.* [all and ways] સદા, સર્વ-
દા, હંમેશાં, નિરંતર, સદૈવ, સર્વકાળ.

AM [*AS. eom, Gr. eim-i, sans. asmi*]
First pers. sing. of the verb to be છું.

AMAIN *ad.* [*AS. a and maegen force*]
With force, suddenly વેગમ, -ઝડપ, -
જેરથી, ઝીકઝીક, ઝીકદમ.

AMALGAM *s.* [*Gr. malagma from ma-lasso I soften*] A compound of mer-
cury with another metal પારા અને
બીજા કોઈ ધાતુના બેળથી બનેલી ધાતુ; 2 a
mixture of different things બેળમ, મિ-
શ્રણ, મેળવણી, મેગમ.

AMALGAMATE *vt.* પારા અને બીજા કોઈ ધા-
તુને ઝીકડી ક.; 2 જૂદી જૂદી વસ્તુઓ મિશ્ર-
ઝીકડી-મેગી ક. *vi.* મિશ્ર-ઝીકડું-મેગું
થવું, જોડાવું.

AMALGAMATION *s.* પારા અને બીજા કોઈ ધા-
તુને મિશ્ર કરવી તે; 2 જૂદી જૂદી વસ્તુની મે-
ળવણી-મિશ્રણ.

AMANUENSIS *s.* [*L. manus the hand*]
કોઈ લખાવે તે-લખેલા ઉપરથી લખનાર, ઉ-
તારી-નકલ કરનાર, સ્વયંકમ, લેખી.

AMARANTH *s.* [*Gr. amarantos un-fading*] The cockscomb flower ગોલકેરીમ;
Globe a. ગુલ મખખલ.

AMARANTHINE *a.* Unfading કરમાઈ ન
જાય એવું, ન ચિમળાનાડું.

AMASS *vt.* [*Fr. amasser, L. massa a mass*] To accumulate એકઠુંક., -નો સંગ્રહ
-ઠગણા-સંચય ક.

AMATEUR *s.* [*Fr. from L. amator a lov-er*] વિદ્યા તથા કળાનો શોખી, હંધી કરવાના

હેતુથી નહિ પણ ફક્ત શોખનેજ માટે જે હુબર
-કળાનો અભ્યાસ કરે છે તે.

AMATORY *a.* [*L. amo I love*] Relating
to love પ્રીતિ-પ્રેમ-હેતુ-પાર-શુભા-
રમ ગું-સંબંધી, મોહક, પાર ઉત્પન્ન કરે એવું.

AMAZE *vt.* [*a. and maze which see*] To
confound, to astonish દંગ - વિસ્મિત-
છુક કરીનાવવું, આશ્ચર્ય પમાડવું.

AMAZING *a.* આશ્ચર્યકારક, દંગ કરે એવું.

AMAZINGLY *ad.* Excessively અતિરાય,
અતિ, અજબ રીતે; as, a rich અતિદ્રવ્યવાન.

AMAZON *s.* [*Gr. a and mazos the breast*] A warlike woman લડાયક-થર
બેરી, બાહાદુર સ્ત્રી; 2 એ નામની સૌથી
મોટી નદી.

AMBASSADOR *s.* [*AS. ambiht, Goth andbahts a servant*] A minister repre-
senting one state at the court of an-
other એમ્બેસીમ, રાજ તરફનો વકીલ.

AMBER *s.* [*Fr. ambre, Ar. anbar*] કંરબેમ,
ગુલમણી.

AMBER-GRIS *s.* અમ્બરન.

AMBI-DEXTER *s.* [*L. ambo both and dexter right*] One using both hands
with equal facility બન્ને હાથે સરખી રીતે
કામ કરી શકે એવું, સબ્યસારી; 2 double
dealer બન્ને પક્ષ ધરનાર, દ્વિપક્ષપાલી, મકર-
બાજમ.

AMBIENT *s.* [*L. ambi about and iens going from eo*] Surrounding આસપાસનું,
ઘેરનાર, ફરતું.

AMBIGUOUS *a.* [*L. ambiguus-ambi about and ago I drive*] Having more
than one meaning જે અર્થવાળું, દ્વિઅર્થી,
શક બરેલું, સંદેહાર્થી, અસ્પષ્ટ.

AMBIGUITY *s.* Uncertainty of significa-
tion અર્થનું અનિશ્ચિતપણું, દ્વિઅર્થમ, શક
બરેલા અર્થ.

AMBITION *s.* [*L. ambi about and eo I go*] A desire of preferment or of
honour મહેતાઈ-માન મેળવવાની ઇચ્છાઈ-

વૃષ્ટિ-લોભ^m, કીર્તિસ્પૃહા-લોભ^m, રાન્ય-લોભ^m, મહત્વચ્છા^f.

AMBITIOUS *a.* હેઠાઈ - માન મેળવવાની ઇચ્છા રાખનાર, કીર્તિલોભી, મહત્વચ્છુ, રાન્ય-લોભી.

AMBLE *vi.* [*Fr. ambler, L. 'ambulo* I walk] રવાલચાલ ચાલવી. *s.* રવાલ ચાલ^f.

AMBROSIA *s.* [*Gr. a and brotos* mortal] Food of the gods દેવનું અન્ન, દેવાન *n*, અમૃત *n*.

AMBROSIAL *a.* અમૃત સરખું-મય-ના સ્વાદનું, પુરામોદાર, સુવાસિક, મધુર.

AMBULANCE *s.* [*L. ambulo* I walk] એક ટુકાણેથી બીજા ટુકાણે લઈ જાય એવું દવાખાનું, રણબૃમિ આગળ લડાઈ જતી છતાં હાયલ તથા ખિમાર લડવૈયાઓને દવાદાર કરવાનું તે વખતને માટે કરેલું મકાન.

AMBUSCADE, AMBUSH *s.* [*Fr. embuscade, en and bushe, in and bush*] A private station in which troops lie concealed, with a view to attack their enemy by surprise શત્રુપર એકાએક હુમલો કરવા સારું સૈન્યની સંતાઈ રહેવાની જગા; 2 a body of troops so lying એકાએક હુમલો કરવા સારું ભરાઈ બેઠેલી લશ્કરની ટુકડી, ગુપ્તજન, સંતાઈ રહેલું સૈન્ય; To lie in a સંતાઈ-ભરાઈ રહેવું, આંધામાં ભરાઈ રહેવું.

AMELIORATE *vt.* [*L. melior* better] To make better, to improve સુધારવું, સારું કરી, ચઢતી દશામાં લાવવું. [ધારો^m.

AMELIORATION *s.* સુધારવું તે, સુધરવું તે, સુ-

AMEN *ad.* [*Heb. and Gr.*] So let it be તથાસ્તુ, 'આમીન.'

AMENABLE *a.* [*Fr. mener* to lead into, *L. ad* and *manus* the hand] Responsible જવાબદાર, જોખમદાર, જુઆદાર.

AMEND *vt.* [*Fr. amender, L. a* and *men-* da a fault] To correct, to make better ચૂક સુધારવી, થુક કરી, સુધારવું, ફરસ્ત કરી, રસ્તા પર લાવવું. *vi.* સુધરવું, થુક થવું, ફરસ્ત થવું, રસ્તાપર આવવું.

AMENDMENT *s.* થુક કરી, સુધારવું તે, સુધારો^m, સારું થવું તે; To move as an a. આગળ કરેલી દરખાસ્તમાં ફેરફાર કરીને દરખાસ્ત કરવી.

AMENDS *s. pl.* Recompense બદલો^m, અવેજ^m, સાડુંⁿ, પ્રતિકૂળⁿ; To make a. બદલો-અવેજ આપવો-વાળવો, ભરી આપવું.

AMENITY *s.* [*Fr. aménité, L. amœnitas*] Pleasantness રમણીયતા *f*, રમ્યતા *f*, શોભા *f*, સૌંદર્ય *n*, મનોરંજકપણુંⁿ.

AMERCE *vt.* [*a* and *Fr. merce, L. merces* price] To inflict a pecuniary penalty દંડ^m કરી, દંડવું.

AMETHYST *s.* [*Gr. a* and *methuo* to be drunken] A precious stone યાકુતⁿ.

AMIABLE *a.* [*L. amabilis, amo* I love] Lovely, worthy of love ખાર ઉપજવે એવું, મળતાવડું, ભલું, પ્રીતિજોગ, પ્રીતિપાત્ર.

AMIABILITY *s.* પ્રીતિયોગ્યતા^f, પ્રીતિ ઉપજવે એવા ગુણ^m, ભલાઈ^f, મળતાવડાપણુંⁿ.

AMICABLE *a.* [*L. amicus* a friend] Friendly મિત્રાચારીભરેલું, મિત્રાચારીનું, સલાહનું-ભરેલું, મિલનસાર; A settlement સમાધાનⁿ, માંહેમાંહે સમજીતીથી સમાધાન.

AMITY *s.* મિત્રાચારી^f, સ્નેહ^m, મિત્રાઈ^f, દોસ્તી^f, સલાહ^f.

AMID, AMIDST *prep.* [*AS. a* and *mid-* dan the middle] In the midst or middle મધ્યે, વચમાં; 2 among માં, અંદર, માંહે.

AMISS *a.* [*a* and *miss*] Wrong, improper ખોટું, અનુચિત, ખાડું; Not a. may often be rendered by સારું, ઠીક; as, it would not be a. to ask his advice તેની સલાહ પૂછવી તો ઠીક છે; it may not be a. if you go yourself તમે જાતે જાઓ તો સારું.

AMITY *s.* See under Amicable.

AMMONIA *s.* [*Ammon* a title of Jupiter] નવસાગર^m, નવસાર^m.

AMMUNITION *s.* [*L. ad* and *munio* I fortify] Military stores દારૂગોળા^m, લડાઈનો સામાન, યુક્ષસાહિયન.

AMNESTY *s.* [*Gr. a and mnemai* I remember] A general pardon of political offenders સર્વ રાજદ્રોહી યુનેહગારને સામાન્ય માફી-ક્ષમા, રાજક્ષમા; 2 the proclamation of such pardon આવી માફીનું જાહેરનામું, ક્ષમાપત્ર.

AMONG, AMONGST *prep.* [*AS. on-mang*] મધ્યે, માં, અંદર; From a. મંથી, પૈથી; 2 of the number of-માંનું.

AMOROUS *a.* [*L. amor* love] Inclined to love કામી, પ્રશકપાન, સ્ત્રીલંપટ, પ્રશકી; 2 relating to-indicating love પ્રશકી, પ્રશકનું-સંબંધી; as, a. airs પ્રશકનાં નખરાં.

AMOUR *s.* [*Fr.*] Unlawful connection in love પરસ્ત્રીસંગમ, રંડીપાછા.

AMORPHOUS *a.* [*Gr. a and morphe* shape] Of irregular shape અનિયમિત આકારનું, નિયમિત આકાર વિનાનું; A. rocks જે સ્ફટિકરૂપ નથી તેવી ખડક.

AMOUNT *vi.* [*Fr. monter*] To rise up to in the whole જુમલે-અંકેદર-સામટું થવું; as, the interest on these sums amounts to 40 Rs. આ રકમોનું બ્યાજ જુમલે ૪૦ રૂપિયા થાયછે. 2 to be in substance સારારી-સાર હોવા; as, what they say just amounts to this તેઓ જે કહેછે તેનો સારારી અટકોજ છે. *s.* Sum, total સરવાળો, બેરીજ, જુમલો; 2 the substance, result સાર, ફળ, અર્થ; 3 રકમ.

AMOUR *s.* See under Amorous.

AMPHIBIOUS *a.* [*Gr. amphi* both and *bios* life] Having the power of living in two elements air and water પાણી અને જમીન બન્નેમાં રહી શકે એવું, ઉબયર, જળસ્થળચારી, જૂજળચર, જળવાયુગ.

AMPHITHEATRE *a.* [*Gr. amphi* on both sides and *theatron* a place for seeing] મ્હોટી ગોળાકારનાટક શાળા-સ્થળ, રંગભૂમિ.

AMPLE *a.* [*L. amplus* wide] Wide, spacious મ્હોટું, પોહોટું, વિશાળ, વિસ્તીર્ણ; 2

fully sufficient પુષ્કળ, જોઈએ તેટલું; as, having done a. justice to the good things set before them પોતાની આગળ પીરસેલા અન્નમાથી જોઈએ તેટલું ખાઈને; 3 liberal ઉદાર, સખી; 4 diffusive સવિસ્તર; as, an a. account સવિસ્તર ખયાન.

AMPLIFY *vt. or vi.* To enlarge, to augment વધારવું, લંબાવવું, વિસ્તારવું; 2 to treat copiously વધારી-લંબાવી-વિસ્તારીને કહેવું-બોલવું.

AMPLIFICATION *s.* વિસ્તારમ, વૃદ્ધિ, લંબાણ.

AMPLITUDE *s.* Extent ફેલાવો, વિસ્તારમ, લંબાઈ, પોહોળાઈ, વિશાળપણ; 2 abundance પુષ્કળતા; 3 capacity જુદીની વિશાળતા, પારસાક્ષિત, મનરક્ષિત.

AMPLY *ad.* અતિશય, વિસ્તારીને, સવિસ્તર, સખાવત્થી, ધીતાળ થઈને, સારીપે.

AMPUTATE *vt.* [*L. ambi* about and *puto* I prune] To cut off a limb, to prune અંગ કાપવું-છેદવું, (ઝાડને) છાંટવું, સોરવું.

AMPUTATION *s.* અંગ કાપવું તે, અંગછેદન, છાંટવું-સોરવું તે.

AMULET *s.* [*L. amuletum*] રક્ષા, તાલી-જન, મંત્રેલું માદળિયું, તાવનો દોરો, જંતમ.

AMUSE *vt. vi.* [*Fr. amuser* See Muse] To entertain the mind agreeably મનરંજન કરી, રમાડવું, ગમતમાં નાખવું-રોકવું; To a. one's self રમવું, ગમત-મજા કરી, મનરંજન કરી.

AMUSEMENT *s.* મનરંજન, ગમત, મજા, ખેલ, તમાશો, રમત.

AMUSING *a.* ગમતી, રમુજી, મનોરંજક.

AN See under A.

ANACHRONISM *s.* [*Gr. ana* back & *chronos* time] Any error in chronology કાળમાં-વિષે મૂક; as, to say that "Caesar's Commentaries" was printed in B. C. 54 involves an a. સીઝરે કમન્ટેરીસ નામનો ગ્રંથ ઇ. સ. પૂ. ૫૪મા વર્ષમાં છપાવો હતો એમ કહેવામાં કાળવિષે મૂક છે.

ANAGRAM *s.* [*Gr. ana* and *gramma* a letter] A transposition of the letters

of a name by which a new word is formed કોઈ પણ નામના અક્ષર ઉલટાવીને લખ્યાથી થયેલો શબ્દ, ગતાગત દિરૂપન; thus MORE may become ROME, and તવારીખ, ખરી વાત.

ANALOGY *s.* [*Gr. ana and logos* a word] સરખાપણું, મળતાપણું, ઉપમાઈ, સાદૃશ્ય, શુકામણિ.

ANALOGICAL *a.* ઉપમા-સરખાપણા પ્રમાણે કરેલું, સાદૃશ્ય પર સ્થાપેલું, સંબંધવાળું.

ANALOGOUS *a.* સરખું, મળતું, સદૃશ, અનુરૂપ.

ANALYSE *vt.* [*Gr. ana and lysis* a loosening] To resolve a body into its elements શૂનતત્વ જૂદાં પાડવાં, શૂનતત્વવિવેચન-પૃથકરણું ક.

ANALYSIS *s.* શૂનતત્વ જૂદાં પાડવાં તે, શૂનતત્વવિવેચન-પૃથકરણું; 2 a consideration of any thing in its separate parts કોઈ વસ્તુના ભાગોનો જૂદો જૂદો વિચારમ; 3 a brief methodical illustration of the principles of a scienceસારમ, રાસસારમ.

ANALYTIC-AL *a.* શૂનતત્વવિવેચન સંબંધી - વિષે-નું, શૂનતત્વવિવેચનકારક; A geometary બીજગણિત વડે થતી જામિતિ.

ANARCHY *s.* [*Gr. a and arche* rule] Want of government અરાજકતાઈ, અધિરાજન, રાજ્યાભ્યવસ્થા, ઝેરજદાખસ્તમ, અખાડુંદી.

ANARCHICAL *a.* અરાજક, રાજનીતિ રહિત, અધિર, અભ્યવસ્થિત.

ANATHEMA *s.* [*Gr. anathema*] An ecclesiastical curse આપદને મંડળીમાંથી કહાડી મૂકવું તે, આપમ.

ANATHEMATISE *vt.* આપદને મંડળીમાંથી કહાડી મૂકવું.

ANATOMY *s.* [*Gr. ana up and tome* a cutting] The art or act of dissecting the different parts of an animal body શુદ્ધ ચીરવાનો હુબર (તેની રચના જોવા સાર), શરીરછેદન; 2 the doctrine of the structure of the body learned by dis-

section શરીર કાપી-ચીરીને તેની અંદરની રચના જોવાની વિદ્યા, શરીર છેદનવિદ્યાઈ, શરીરશાસ્ત્રન, શારીરન; 3 the act of dividing anything for the purpose of examining its parts (તપાસવા સાર) જૂદું પાડવું તે, પૃથકરણન, વિવેચનન.

ANATOMICAL *a.* શારીર-શરીરછેદન વિદ્યા સંબંધી-વિષે-નું, શરીરના છેદલા ભાગનું.

ANATOMIST *s.* શરીરછેદનકર્તા, શારીરવેદમ.

ANATOMISE *vt.* અવયવ છેદન કરીને શરીરના ભાગો ખુલ્લા ક., શરીરછેદન ક.,-નું પૃથકરણું ક., જૂદું પાડવું, વિવેચન ક.

ANCESTOR *s.* [*L. antecessor, ante before and cedo I go*] Forefathers આદિ પુરૂષમ, (in plural) આપદાદામ, ધરડાવરડામ, પૂર્વજમ, વડાવામ.

ANCESTRAL *a.* આપદાદાનું-વિષે-સંબંધી, વડાવાથી ચાલ્યું આવેલું, વંશપરંપરાગત; A estate વતનન.

ANCESTRY *s.* કુળન, વંશમ, પેઢી, આપદાદાની પેઢી; 2 honourable descent કુલીનતાઈ, ખાનદાનીઈ.

ANCHOR *s.* [*L. anchora*] An iron instrument for keeping a ship in one place in the water લંગરન, નાંગરન, બિલાડીઈ. *vt. vi.* To cast anchor લંગરવાર ક.-થવું, લંગર નાખવું, નાંગરવું, બંદર ક.; 2 to fix સ્થિર ક., મજબૂત બેસાડવું, દંઢ ક.; To weigh *a.* લંગર ઉપાડીને હંકારવું.

ANCHORAGE *s.* Anchor-ground વાહાણ નાંગરવાની જગ્યાઈ, ઝિરવેલમ, લંગરવાડામ; 2 Duty on ships in a harbour ખુટોમ.

ANCHORITE-CHORET *s.* [*Gr. ana back and choreo I go*] One who has retired from the world વનવાસીમ, તપસ્વીમ, યોગીમ, ખાવેમ, વાનપ્રસ્થમ.

ANCIENT *a.* [*Fr. ancien, It. anziano, L. ante before*] Old જુનું, પુરાનું, પ્રાચીન, પુરાતન, અસલનું.

ANCIENTS *s. pl.* અસલના લોક, પુરાતન કાળનાં માણસ.

AND *conj.* [*AS. and, Ger. und*] અને, તથા, ને; *A.* so forth ઇત્યાદિ, વગેરે.

ANECDOTE *s.* [*Gr. a and ekdotos* given out] An incident of private life, a short story કોઈ ખાનગી બનાવની ટુંકી વાર્તા-વાર્તા, વાર્તા, કહાણી. [*ધી.*]

ANENT *prep.* [*Scot.*] Regarding વિષે, સંબંધે.

ANEW *ad.* [*a* and *new*] Over again ફરીથી, પાછું, નવેસરથી, નવેનામે.

ANGEL *s.* [*L. angelus, Gr. angelos* a messenger] A messenger દૂત, જાસૂદમ; 2 a heavenly being employed by God to make known His will દેવદૂત, ફરેસ્તો, ઇશ્વરનો દૂત; 3 an evil spirit બૂત, શેતાન; *A.* of death યમદૂત, Recording a. યમરાજનો મહેતો, ચિત્રગુપ્ત.

ANGELIC, ANGELICAL *a.* દેવદૂત સંબંધી-વિષે-નું, દેવદૂત જેવું-સરખું.

ANGER *s.* [*AS. ange* trouble, *L. angere* I press tightly, I choke] ગુસ્સો, રીસ, ક્રોધ, ક્રોધ, રાગ. *vt.* ગુસ્સે કરે, ક્રોધાચમાન-ક્રોધાચમાન કરે.

ANGRY *a.* ક્રોધાચમાન, ક્રોધાચમાન, ગુસ્સે થયેલું, ખફા; 2 showing anger ક્રોધપૂર્ણ-નું, ગુસ્સાનું ક્રોધસ્વરૂપ; 3 inflamed (as a sore) લાલચોળ, જોરમાં નિકળેલું, કાચું; *A.* waves જળમાં ભોળનું; *An a. sky* તોફાની આસ્માન *n.*

ANGLE *s.* [*L. angulus* a corner] A corner ખુણા, કોણ; 2 fishing tackle માછલાં પકડવાનો આંકડો, ગલ; *A.* right a. કાટખુણો; *An obtuse a.* પોહોળો ખુણો; *An acute a.* સાંકડો ખુણો. *vt.* To fish with an a. ગલવતી માછલાં પકડવાં (fig.) To a. for લાલચ ખતાવી મેળવવાનું કરે. To a. for applause પોતાનાં વખાણ કરાવવાનું કરે, વખાણને માટે કીકાંમારવાં.

ANGLICAN *a.* [From *angles*] અંગ્રેજી, ઈંગ્લેન્ડ દેશનું-સંબંધી.

ANGLICISM *s.* અંગ્રેજી ભાષાની ઢપ-રૂઠી પ્રમાણે બોલ કે વાચન.

ANGLICISE *vt.* To make English અંગ્રેજી કરે, અંગ્રેજી બોલવાની ઢપ-રૂઠી પ્રમાણે કરે.

ANGUISH *s.* [See *Anger*] મન-સારીરનું અતિરાય દુઃખ, પીડા, વેદના, મનસ્તાપ, ટળવળાટ.

ANIMADVERT *vt.* [*L. animus* mind and *verto* I turn] To turn the mind to મન ફેરવું-ધાલવું, ધ્યાન આપવું; 2 to remark by way of criticism or censure ગુણદોષ ખતાવી-કહાડી બોલવું-ઠપકો દેવા.

ANIMADVERSION *s.* ઠપકો, દોષારોપક-ખીજની ચૂક કાઢવાનું બાષણ.

ANIMAL *s.* [*L. anima* breath] An organised living body being endowed with sensation and the power of voluntary motion દેહવાળો પ્રાણી, પ્રાણી, જીવ; *Irrational a.* જાનવર, પશુ, હેવાન; *Rational a.* સમુદ્ધ પ્રાણી. *a.* પ્રાણી-જીવ સંબંધી-વિષે-નું; 2 consisting of the flesh of an animal માંસનું; *as, a. food* માંસભક્ષ, માંસ *n.*

ANIMALCULE *s.* ધણાજ નહોતો પ્રાણી, છેક નહોતો જીવંત, અલ્પ જંતુ.

ANIMATE *vt.* To give natural life to સજીવન-જીવવું કરે; 2 to heighten the powers or effect of a thing સ્વરમાં વધારે જોડવું કરે, ચઢાવવું (સારંગી, પખાવ વગેરે); 3 incite, to infuse courage ઉત્તેજન આપવું, હિંમત આપવી, ઉત્તેજવું. *a.* Alive જીવંત, સજીવન.

ANIMATION *s.* સજીવન કરવું તે; 2 ઉત્તેજન, હોરા, ખુશી, ઉત્સાહ, પાણી.

ANIMOSITY *s.* Active enmity વૈર, વૈર-ભાવ, દુશ્મનાઈ, અદાવત, રાતુવદ્.

ANIMUS *s.* [*L.*] હેતુ, અંતર, આંતર, આંતર; *as he spoke with a.* તે મનમાં આંતર રાખીને બોલ્યો.

ANISE *s.* [*L. anisum*] સુવાનો છોડ.

ANISE-SEED *s.* સુવામ.

ANKLE *s.* [*AS. ancleow, Ger. enkel-* પગની ધુડી.

- ANKLET** *s.* ધુંડી આંગળ પેહેરવાનું ધરેણું, કલ્લિન, સાંકળાં, ટોડામ, લંગરન.
- ANNALS** *s. pl.* [*L. annus* a year] A species of history દરવર્ષેનો ઇતિહાસ-વૃત્તાંત, પ્રતિવાર્ષિક ઇતિહાસ-વૃત્તાંત, કાળાનુક્રમ ગોઠવેલો ઇતિહાસ, સાલવાર ખખર; 2 ને પુસ્તકમાં એવાં વૃત્તાંત લખેલાં હોય તે.
- ANNEAL** *vi.* [*AS. ancalan*] To heat તપાવવું, તપાવીને ટીપાય એવું ક. (metal), પાકો રંગ કરવા સાર કામ વગેરે જાણસ તપાવવી, પકવવું.
- ANNEX** *vt.* [*L. ad and nexus* tied] To unite at the end, to affix છેડે જોડવું-લગાડવું, વધારવું; as to a. a codicil to a will વારસનામામાં પૂરવણીપત્ર-વધારો ક.; 2 to unite as a smaller thing to a greater જોડી-મેળવી દેવું, જોડવું; as, to a. a province to a kingdom રાજ્યની સાથે કોઈ દેશ જોડીદેવો; 3 to connect with જોડવું, મેળવવું, છેડે લખવું; as, to a. a penalty to a law કાયદાને છેડે શિક્ષા લખવી.
- ANNEXATION** *s.* છેડે જોડવું તે, સંયોગમ, ખાલસા કરવું તે.
- ANNIHILATE** *vt.* [*L. ad and nihil* nothing] To reduce to nothing-નો નાશ ક., જડશૂનથી ઉખેડી નાખવું.
- ANNIHILATION** *s.* નાશમ, ક્ષયમ, લયમ, ઉ-ખેડન.
- ANNIVERSARY** *s.* [*L. annus* year and *verto* I turn] A day celebrated as it returns each year વર્ષનો દહાડો, વાર્ષિક દિવસમ; A. of a birth જન્મગાંઠ, વર્ષગાંઠ, સાલગિરી; A. of a death વર્ષીન, સમયરીન, મૃતતિથિ; A. of an avatar જન્મતિ, જન્મ-તિનો તેહેવાર. *a.* વાર્ષિક, પ્રતિવર્ષનું.
- ANNO DOMINI** contracted A. D. *ad.* [*L.*] In the year of the Lord ઇસવી સનમ, ઇસુ ખ્રિસ્તને વર્ષન.
- ANNOTATE** *vt.* [*L. ad & nota* a mark] To make written remarks on a book ટીકાઈ-બાખ્ય-વિવરણ કરવું.
- ANNOTATION** *s.* ટીકાઈ, બાખ્ય, વિવરણ.

- ANNOTATOR** *s.* ટીકાકાર, બાખ્યકર્તા.
- ANNOUNCE** *vt.* [*L. ad and nuncio* I tell] To proclaim કહેવું, જાહેર-પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ ક., ખખર આપવી.
- ANNOUNCEMENT** *s.* કહેવું તે, જાહેર ખખર-નામું.
- ANNOY** *vt.* [*L. noceo* I hurt] To molest -ને ઇર્જા-ત્રાસ આપવો, હેરાન ક., હરકત/ક., કુઝ દેવું, સંતાપવું; To be annoyed -ને ખોટું-માઠું લાગવું.
- ANNOYANCE** *s.* ઇર્જા, ત્રાસમ, હરકત, નડ, હેરાનગતિ.
- ANNUAL** *a.* [*L. annus* year] Yearly, coming yearly વાર્ષિક, વર્ષનું, વર્ષ દાહડે આવતું; 2 lasting only one year એક વર્ષ ટકે એવું, એક વર્ષ જીવી. *s.* A small book published yearly વર્ષ દહાડે નિકળતું પુસ્તક, વાર્ષિક પુસ્તક; 2 a plant that lives but one year એક વર્ષ જીવે એવા છોડવા-શીપોમ.
- ANNUALLY** *ad.* દરવર્ષે-સાલ, વર્ષોવર્ષ, સાલો-સાલ.
- ANNUITY** *s.* An annual allowance વર્ષો-સનન, સાલિયું, વરસેંત.
- ANNUL** *vt.* [*L. ad & nullum* nothing] See Abrogate.
- ANNULAR** *a.* [*L. annulus* a ring] વીંટી-ના આકારનું, કુંડાકાર, કંકણાકૃતિ; as, an a. eclipse કુંડાકારગ્રહણ.
- ANNUNCIATE** *vt.* See Announce.
- ANNUNCIATION** *s.* દેવદૂતે ઇસુના અવતાર-ની ને ખખર મરિયમને કહેલી તે.
- ANODYNE** *s.* [*Gr. a* without & *odune* pain] Any medicine which allays pain કુઝ નરમ પાડનારું ઔષધ, જેથી કુઝ નરમ પડે એવું ઝાસડ. *a.* કુઝ નરમ પાડતું-કમી કરતું, જેથી કુઝ નરમ પડે એવું.
- ANOINT** *vt.* [*L. ungo* I anoint] To pour oil upon-પર તેલ રેડવું; 2 to smear with oil તેલ ચોપડવું-લગાડવું, તેલવાહી ક.; 3 to consecrate by unction ઉપર તેલ રેડીને -તેલવાહી કરીને પ્રતિષ્ઠા કરવી, અભિષેક કરવો.

ANOINTED *p. a.* અભિષિક્ત.

ANOMALY *s.* [*Gr. a* and *homalos* similar] Irregularity અનિયમ, નિયમ વિરુદ્ધતા, વિલક્ષણ રીતિ; as, oxen the plural of ox is an *a.* in grammar “ox” નું બહુ વચન “oxen” થાય છે એ અંગ્રેજી બાકરણમાં એક અનિયમ છે.

ANOMALOUS *a.* નિયમવિરુદ્ધ, રીતિથી ઉલટું, વિલક્ષણ.

ANON *ad.* [*AS. on, an* in one] Quickly જલદી, ઝટપટ, તરત; Ever and *a.* વારેવારે, વારંવાર.

ANONYMOUS *a.* [*Gr. a* without and *onoma* a name] Nameless નામ વગરનું, નનામું, નામરહિત; as an *a.* letter નનામો કાગળ.

ANOTHER *a.* [*an* and *other*] Not the same બીજું, અન્ય, જુદું; 2 one more બીજું, બીજું એક; give one thing, they will ask *a.* એક ચીજ આપશો તો તે બીજી માગશે; 3 any other બીજું કોઈ પણ.

ANSWER *vt.* [*AS. andswarian.*] To speak in return to-નો જવાબ દેવા-વાળો, -નો ઉત્તર-પ્રત્યુત્તર આપવો; 2 to be sufficient for કામમાં આવવું, કામન-ગરજ સારવી; as, money answereth all things પૈસા બધાં કામમાં આવે છે; the horse I bought answers me well ને ખોડો મેં લીધો હતો તે મારા કામમાં બરાબર આવે છે; 3 to act in return or opposition સામાં-બદલામાં, પ્રતિકાર કરવો; as, they answered our fire by a broadside from every ship અમે તેમના પર તોપ ફેડી હતી તેની સામા તેઓએ દરેક વહાણની અમારી સામી બાજુએથી બધી તોપ સામડી ફેડી; 4 to bear a due proportion to, to suit, to be equal to પ્રમાણમાં બરાબર હોવું, પ્રમાણે થવું-હોવું, લાયક-બરાબર-માફક હોવું, અનુકૂળ પડવું; as, so long a weapon does not *a.* my height એટલું લાંબું હથિયાર મારા કદના પ્રમાણમાં બરાબર નથી; the climate of

this country does not *a.* me at all આ દેશની હવા મને બિલકૂલ માફક નથી; it does not *a.* me to go out at night રાત્રે બહાર જવાનું મને અનુકૂળ પડતું નથી; the result answered his expectations તેની આશા પ્રમાણે ફળ થયું; 5 to refute રદ કર., -નું ખંડન કર., તોડવું; To *a.* the end મતલબ પૂરી પાડવી; An attentive servant instantly answers the bell હેરિયાર આકર ધંત્રો અવાજ સાંભળીને તરત દોડી આવે છે. *vi.* To speak in return-નો જવાબ-પ્રત્યુત્તર આપવો; 2 (for-to) to give account-નો જવાબ દેવો, -નો હિસાબ આપવો; we cannot *a.* for one sin of a thousand હજાર પાપોમાંથી એકનો પણ આપણે હિસાબ આપી શકતા નથી; 3 to give a justificatory account of-પરનો દોષ-દોષો ઉઠાવી દેવો; 4 to correspond with મળતું આવવું; 5 to stand as opposite or correlative બરાબર-અન્યોન્ય હોવું; as, allegiance answers to protection on the part of the Government સરકાર તરફનું રક્ષણ અને પ્રજાની વફાદારી અન્યોન્ય છે; 6 to serve the purpose of-ના કામમાં આવવું, ઉપયોગી પડવું; as, arsenic answers sometimes as a valuable medicine સોમલ કોઈ વેળા ઉપયોગી યોગસૂના કામમાં આવે છે. *s.* જવાબ *m.*, ઉત્તર *m.*, પ્રત્યુત્તર *m.*; 2 હિસાબ *m.*; 3 વાદખંડન, રદીઓ *m.*; 4 પડખો *m.*, પ્રતિવનિ *m.*

ANSWERABLE *a.* જવાબ અપાએ એવું; 2 જવાબદાર, જુબદાર; 3 મળતું આવતું; 4 બરાબર, સરખું, યોગ્ય, જુનું.

ANT *s.* [*cemet*] કીડી; White *a.* ઉષ્ણ; Black *a.* મોકોડો *m.*; Red *a.* ધીમેલ.

ANT-HILL *s.* કીડીનું દર.

ANTAGONIST *s.* [*Gr. anti* against and *agonistes* one who contends] An adversary, an opponent શત્રુ *m.*, પ્રતિપક્ષી *m.*, દુશ્મન *m.*, સામાવાજો *m.*, પ્રતિસ્પર્ધી.

ANTAGONISTIC *a.* ઉલટું, વિરુદ્ધ, સામું.

ANTARCTIC *a.* [*Gr. anti* and *arctic*]

Opposite to the north pole ધક્ષિણધ્રુવનું-સંબંધી ; a circle ધક્ષિણધ્રુવવૃત્તન.

ANTECEDENT *s.* [*L. ante* before & *cedo* I go] That which goes before in time આગલી વાત-બાબત-બીનાઈ; 2 (in gram.) the noun to which a relative refers સંબંધ ધરાવતો આગળ ગચ્છેલો શબ્દ; તત્પદન; 3 (in logic) the first of two propositions in an enthymeme પ્રતિગાવાદ્ય *n*; 4 the first of two terms of a ratio અ-અપદન, પહેલું પદ (પ્રમાણમાંનું). *a.* Prior આગળનું, પૂર્વનું, પૂર્વગામી.

ANTE-CHAMBER *s.* [*ante* & *chamber*] દીવાનખાનની આગળનો-બહારનો ઝોરડો, ન્યાંથી દીવાનખાનામાં જવાય તે જગ્યા.

ANTEDATE *vt.* [*L. ante* and *date*] To date before the true time ગચ્છેલી તારીખ માડવી, ખરી તારીખની અગાઉની તારીખ લખવી ; 2 to anticipate આગળથી લેવું. *s.* આગલી-અગાઉની તારીખ, પૂર્વભિત્તિ.

ANTEDILUVIAN *a.* [*L. ante* and *diluvium* a flood] Before the Flood જળ-પ્રલયની પહેલાનું-અગાઉનું-પૂર્વનું, નોહાની વખતનું. *s.* જળપ્રલયની પહેલાનું માણસ.

ANTELOPE *s.* [*Gr. anti* and *elaphos*] A deer હરણ, મૃગ, કુરંગ.

ANTEMERIDIAN *a.* contracted A.M. [*L. ante* and *meridies* midday] Being before noon બપોર અગાઉનું, મધ્યાન પહેલાનું, પહેલા પહેરનું.

ANTENNÆ *s. pl.* [*L. antenna* the yard of a sail] The feelers of an insect જાના જીવંતુઓનાં મોઝાં આગળના નિમા-જા જે વડે તેઓ ફેરેજતા જાય છે તે, જીવંતુ-ની શ્લુ.

ANTEPAST *s.* [*L. ante* and *pastum*] A foretaste આગળથી લીધેલું તે, પૂર્વ ભોગમ.

ANTEPENULTIMATE *a.* [*L. ante, pe- ne* almost and *ultimus* last] ઉપાંત અક્ષરની પૂર્વનું.

ANTERIOR *a.* [*L. ante* before] Before in time આગળનું, પૂર્વનું, અગાઉનું.

ANTHEM *s.* [*A.S. antefen*, *Gr. antipho-*

phonos-anti and *phone* voice] A sacred song sung by choristers in turn કીર્તન, જાનન.

ANTHROPO-MORPHISM *s.* [*Gr. an- thropos* man and *morphe* form] The representation of the Deity with human attributes માણસને લાગુ પડતી વાત-થી ધરવરનું વર્ણન.

ANTIC *a.* [*L. antiquus* ancient] Odd, fantastic મરકરી જરેલું, હસવું ઉત્પન્ન કરે ચિત્તું, કંઠું. *s.* મરકરી, મનકજોર મા-ણસ, ભાંડ, ડગાબાજ માણસ; 2 (pl.) ચાબા, ડગાબાજ.

ANTICIPATE *vt.* [*L. ante* and *capio* I take] To take or act before another -ની અગાઉ લઈ લેવું-જોલવું-સાધવું; as, you have anticipated me in what I was about to say હું જે જોલવાનો હતો તે તમે મારી અગાઉ જોલ્યા હો; 2 to take before the proper time-થી આગમન-અગાઉથી લેવું-જોલવું-કરવું; the advocate anticipated that part of his argument વકીલે તે ત-કરાર અગાઉથી લીધી; 3 to foresee or foretaste અગાઉથી ધારવું-જાણવું-અટકળ બાંધવી, અગાઉ-આગળથી ઉપભોગ કરવા-ભોગવવું, અગાડીથી અનુભવ લેવા; I anti- cipated some difficulty કંઈ મુશ્કેલી પડશે ચિત્તું હું અગાઉથી ધારતો હતો; they & the joys of heaven સ્વર્ગનું સુખ તેઓ આગ-ળથી ભોગવે છે.

ANTICIPATION *s.* અગાઉથી-આગાડીથી લેવું તે; 2 પૂર્વ ભોગમ; 3 અગાઉથી કરેલો વિ-ચાર, ધારણા, આશા; પૂર્વગાન; To grant leave by a -ની ધારણા ઉપરથી રજા આપવી.

ANTI-CLIMAX *s.* [*Gr. anti* and *climax*] A sentence in which the ideas fall or become less important and striking at the close જે વાક્યમાં શરૂઆતની મતલબ કરતાં છેડાની ઉતરતી હોય તે વાક્ય, સારા-લંકારવિપક્ષ.

ANTIDOTE *s.* [*Gr. anti* and *didomi* I give] A remedy against poison ઝેર ઉ-

તારવાનું ઔષધ-મ્હોરેમ, વિષનારાક ઉપાયમ, પાવઝેરન; 2 whatever tends to prevent mischievous effectsકુ:પ ધત્યાદિ દૂર થાય-અટકે તેવા ઉપાય-ઉતારમ, વારણન, નિવારક ધલાભમ.

ANTIMONY s. [Fr. *antimoine*] સુરમાની ધાતુ, સુરમામ; Sulphuret of a સુરમામ.

ANTIMONIAL a. સુરમાનું, સુરમાનું બનાવેલું, સુરમાવાળું.

ANTIPATHY s. [Gr. *anti* and *pathos* feeling] Natural aversion સ્વાભાવિક વેરન, ભગ્નવેરન; 2 a contrariety in the properties of matter પદાર્થોના ગુણોની વિરુદ્ધતા, વૈગુણ્યન.

ANTIPODES s. pl. [Gr. *anti* and *pous-podos* a foot] The people who live on opposite sides of the globe પૃથ્વીના ગોળાની સામસામીની બાજુપર રહેનારા લોક ભૂમિના પગ એકબીજાની તરફ છે તે, પરસ્પરભિન્નુપપાદલોકમ.

ANTIQUARY-IAN s. [L. *antiquus* old] One who studies into the history of ancient things પ્રાચીન કાળની બાબતોનું યાન ધરાવનાર, પ્રાચીન કાળના પદાર્થોનો સંગ્રહ કરનાર.

ANTIQUARIAN a. પ્રાચીનકાળનું-સંબંધી.

ANTIQUATE vt. To make old or obsolete જૂનું-રફ કર., નિરૂપયોગી-નકામું પાડવું.

ANTIQUATED p. a. જૂનું, પ્રાચીન કાળનું, રફ, બાતલ, નિરૂપયોગી, નકામું.

ANTIQUE a. જૂનું, પ્રાચીન કાળનું; 2 old fashioned જૂની તરેહ-ચાલનું.

ANTIQUITY s. Ancient times પુરાતન-પ્રાચીન કાળમ; 2 the ancients અસલનાં માણસન, પ્રાચીન કાળના લોકમ; 3 (pl). the remains of ancient times પ્રાચીન-કાળની રહેલી વસ્તુઓ.

ANTISEPTIC s. [Gr. *antiseptos*] A substance which prevents putrefaction કોહી જવાથી અટકાવનારો પદાર્થ, જેથી વસ્તુ કોહી નહિ જાય તેવા પદાર્થ.

ANTITHESIS s. [Gr. *anti* and *thesis* a placing] Contrast of words or sentiments રાખ-વાડ્ય-અર્થવિરોધમ, અર્થાંતરન; as, liberty with laws and government without oppression કાયદા-સહિત સ્વતંત્રતા અને જુલમસહિત પરતંત્રતા.

ANTITYPE s. [Gr. *anti* and *typos* a type] That of which the type is the prefiguration પ્રતિબિંબનું મૂળ, બિંબન, દર્શક વિષયમ.

ANTLER s. [Fr. *andouiller*] A branch of a stag's horn સાબરના શિંગડાંની શાખા, સાબરશિંગડું.

ANUS s. The lower orifice of the bowels ગાંડ, અપદારન, મળદારન.

ANVIL s. [AS. *anfilt*] An iron block on which smiths hammer their work એરણ; To be on the a બનવું જવું, તૈયાર થવું, બનવું.

ANXIOUS a. (for, about) [L. *anxius*] Greatly concerned, much troubled ચિંતાતૂર, કાળજીવાળું, ફિકરમંદ, કાળજીનું; 2 very careful ધણી ધંધ્યા હોય એવું; આતૂર, ઉત્કંઠિત; as, I am a. to see him તેને જોવા-ને મારી ધણી ધંધ્યા છે.

ANXIETY s. ચિંતા, ફિકર, કાળજી, ચટપટી, ધણી ધંધ્યા, આતૂરતા, ઉત્કંઠા.

ANY a. [s. *ænig-æne* one] Some of a quantity or number regarded as a mass કંઈ (used with nouns mas. fem. or neut.) as, did you derive a. benefit તમને કંઈ ગુણ થયો? if I had a. ability જે મારામાં કંઈ શક્તિ હોત; have you a. pain તમને કંઈ દરદ છે; 2 one or more individuals out of a number કોઈ (mas. fem. neut.); હિંબા કોઈ છેકરો કે કોઈ છેકરી છે? તારી પાસે કોઈ પુસ્તક છે? A. how, a. wise ગમેતેમ હોય પણ, કોઈ પણ રીતે; A. one કોઈ પણ, હરકોઈ; A. where ગમેત્યાં, કેયે પણ, કોઈપણ ઠેકાણે; A. more બીજું, વધારે.

AORTA s. [Gr. *aorte-æiro* I raise up]

Great artery of the heart દિલની ડાબી
ખાજૂથી નિકળતી મ્હોટી ધારી નસ.

APACE *ad.* [*a* and *pace*] Speedily જલદી, ઝડપથી, ઉતાવળથી, ઝટપટ.

APART *ad.* [*a* and *part*] In a state of separation અંકાંતે, અંક કોરે, અંક બાજુએ, જૂડું; 2 in a state of distinction જૂડું-અળગું-નિરાળું કરીને; 3 separately જૂડું જૂડું, નોખું, નિરાળી રીતે; as, consider them a. તેઓનો જૂદો જૂદો વિચાર કરો.

APARTMENT *s.* A room અંચરડી, ઝોલી, કોટડી; Women's a. જનનાખાનું, જનનાનામ, અંત:પુરન.

APE *s.* [*AS. apa*] A monkey વાંદરું, વાંદરમ, વાનરમ; 2 (in zoo.) પૂછડી વગરનું વાંદરું. *vt.* To imitate servilely વાંદરાની પેઠે ચાળા પાડવા-નકલ કરવી.

APERIENT *a.* [*L. aperiens-entis-aperior, apertus* I open] Laxative રેચક, કોઠો મુકાય અંધું, જીલાખ આવે અંધું. *s.* રેચમ, જીલાખમ.

APERTURE *s.* નાકું, છિદ્રન, કાણું, ખાકોરું.

APEX *s.* [*L. apex*] The top or point of anything શિખરન, કળમ, ટોચ, અણી; 2 the mark of a long syllable લંબાક્ષરની નિશાણી.

APHELION *s.* [*Gr. apo and helios* the sun] That point of a planet's orbit which is most distant from the sun ગ્રહની કક્ષામાંનું સૂર્યથી આધામાંઆધું બિંદુ.

APHORISM *s.* [*Gr. aphorismos*] A maxim સૂત્રન, વચનન.

APIECE *ad.* [*a* and *piece*] To each-ને અંક અંક, પ્રત્યેકને, દરેકને, માથાદીક; give them an anna a. તેઓને અંક અંક આનો આપો; 2 -નું અંક અંક, પ્રત્યેકનું, દરેકનું; as, they cost a rupee a. તેઓનો અંક અંક રૂપિયો થોડો.

APOCALYPSE *s.* [*Gr. apo and kalupto* I cover] Revelation, discovery પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ કર્યું તે, પ્રગટીકરણ ન.

APOCOPE *s.* [*Gr. apo and kopto* I cut] The omission of the last letter or syllable છેલા અક્ષરનો હાપ, અંત્યાક્ષરનો હાપ.

APOGEE *s.* [*Gr. apo and ge* the earth] That point in the orbit of the moon which is at the greatest distance from the earth ચંદ્રની કક્ષા માંહેલું પૃથ્વીથી આધામાં આધું બિંદુ.

APOLOGUE *s.* [*Gr. apo from and logos* speech] A moral fable નીતિની કલ્પિત વાર્તા-વાત્-કહાણી.

APOLOGY *s.* [*Gr. apo and logos* speech] Some thing said or written in defence of what appears to others wrong દોષ ઉડાવનાર બાધણ-લખાણ-તકરાર, વાંધાનું નિવારણ, દોષોદ્ધારમ; 2 excuse જૂલ કમૂલ કરી માફ માગવી તે, આજીજી.

APOLOGETIC-AL *a.* દોષ ઉડાવનારું, દોષોદ્ધારક; 2 માફી માગવાનું, આજીજીનું.

APOLOGISE *vi.* જૂલ્યો અંમ કહી માફ માગવી, માફી માગવી, આજીજી કરવી.

APOPHTHEGM *s.* [*Gr. apo & pthegma-phthengomai* I speak plainly] A remarkable saying ધ્યાનમાં રાખવા જોગ વચન-વાક્યન, કેહેવત્.

APOPLEXY *s.* [*Gr. apo and plesso* I strike] A sudden disorder of the brain મગજે હોલી ચઢી જવાનો રોગ, અંગ-વિકૃતિ.

APOSTACY *s.* [*Gr. apo and histemi* I make to stand] A departure from faith, principles or party ધર્મ-મત-પક્ષ ત્યાગમ.

APOSTATE *s.* જોણે ધર્મ-મત-પક્ષનો ત્યાગ કરી હોય તે, ધર્મ-મત-પક્ષત્યાગી.

APOSTATISE *vi.* ધર્મ-મત-પક્ષ ત્યાગ કરવો.

APOSTLE *s.* [*Gr. apo and stello* I send] A disciple of Christ commissioned to preach the gospel ખ્રિસ્તી ધર્મનો ખાધ કરવા સાર-સુવાર્તા પ્રગટ કરવા સાર ઇસુ ખ્રિસ્તે માકલેલો માણસ, પ્રેરિતમ, પ્રેરિતમ; 2 one

who takes the lead in advocating a new doctrine નવું મત પ્રગટ કરવામાં આગેવાન પુરુષમ; as, the a. of free trade વેપાર જકાતથી મોકળો-છૂટો થવો જાણ્યો એ મતનો આગેવાન.

APOSTOLIC-AL *a.* પ્રેરિત સંબંધી-વિષે-નું; 2 delivered or taught by the apostles પ્રેરિત સ્થાપિત, પ્રેષિતોક્ત; the a. benediction પ્રેષિતોક્ત આશીર્વાદમ.

APOSTROPHE *s.* [*Gr. apo and strepho* I turn] A turning away from the real auditory and addressing an absent or imaginary one કંઈ જોલતાં જોલતાં વચમાં કોઈ ગેરહાજર અથવા કલ્પિત શબ્દ વિષે સંબોધનમાં જોલતું તે, સંબોધન ક. તે, સંબોધનન; 2 (in gram.) the contraction of a word by the omission of a letter or letters અક્ષર લુપ્ત કરીને શબ્દનો સંક્ષેપ ક. તે; 3 the mark (') used to denote that a word is contracted લુપ્તાક્ષર-ચિહ્ન; as *call'd* for *called*.

APOSTROPHISE *vt.* ગેરહાજર શબ્દનું સંબોધન ક.,-ને સંબોધન કરીને કહેવું.

APOTHECARY *s.* [*Gr. apo theka* a storehouse] One who prepares and sells drugs for medicinal uses ઔષધ તૈયાર કરીને વેચનાર.

APOTHEOSIS *s.* [*Gr. apo* away and *theos* a god] Deification of a mortal કોઈ મરનારને દેવ કરી માનવો તે, દેવત્વન-દેવની પદવી આપવી તે.

APPAL *vt.* [*L. ad & palleo* I grow pale] To impress with fear બહીવડાવવું, બચાવીત ક., ડરાવવું. [તેવું.]

APPALLING *a.* કાળજીન-છાતીફ ફાડીનાયે

APPANAGE *a.* [*L. panis* bread] The portion of land assigned by a sovereign prince for the sustenance of his younger sons રાજાએ રાજકુંવરીના યુવરાજને સારૂ આપેલી ભગીર, બાયાતની જીવાઈ; 2 sustenance ઉપજીવિકાઈ, પોષણ, યુવરાજન, ગુજરામ, નિભાવમ.

APPARATUS *s.* [*L. ad and paro* I prepare] Things provided as means to some end યોજનાર ન, સાજમ, સરંજામ, સાહિત્યન, સામાનમ.

APPAREL *s.* [*L. ad and paro* I prepare] Dress વસ્ત્રન, પોષાકમ, કપડાંન, લુગડાંન. *vt.* To dress, to adorn વસ્ત્ર પહેરાવવાં, શણગારવું, બુધિત ક.

APPARENT, APPARITION-See under Appear.

APPEAL *vi.* [*L. ad & pello* I drive or send] To remove a cause from an inferior to a superior court નીચલી કોર્ટ-અદાલતના ફેસલાથી નારાજ થઈ ઉપલી કોર્ટ-અદાલતને અરજી કરવી, અપીલ કરવી; he appealed to the high court તેણે હાઈ કોર્ટમાં અપીલ કીધી; 2 to refer to another for the decision of a question controverted ધનસાફ કરાવવા-કહેવડાવવા સારૂ ત્રાહિત ધણીને અરજ કરવી; as, I a. to those who heard me to settle the question આ વાતનો ધનસાફ કરાવવા સારૂ હું મારા શ્રોતાજનોને અરજ કરુંછું; 3 to ask for (aid) અરજ કરવી, મદદ માગવી. *s.* નીચલી કોર્ટના ફેસલા વિરુદ્ધ ઉપલી કોર્ટને કરેલી અરજી, અપીલ; 2 તકરારનો ફેસલો કરાવવા સારૂ ત્રાહિત ધણીને કીધેલી અરજ; 3 મદદ માગવાની અરજ.

APPELLANT *s.* અપીલ કરનાર.

APPELLATE *a.* અપીલ સંબંધી-નું; A. powers અપીલ સાંભળવાનો અધિકાર.

APPELLATION *s.* Name નામન, સંચાઈ.

APPELLATIVE *s.* સમાન્ય નામન. *a.* સામાન્ય.

APPEAR *vi.* [*L. ad and pareo* I appear] To be in sight દેખાવું-નજરે પડવું, દર્શન દેવું; 2 to stand in presence of હાજર-રજી થવું, સામા-આગળ ઉભા રહેવું; 3 to be manifest. પ્રગટ-સ્પષ્ટ-પુલ્લું થવું; 4 to seem લાગવું, જણાવું, બાસવું, દેખાવું, માલમ પડવું.

APPARENT *a.* Visible to the eye નજરે

નેવાનું-પડનું-દેખાનું; 2 plain સ્પષ્ટ, પ્રગટ, સાફ, ખુલ્લું, ઉઘાડું; 3 seeming દેખાઈનું, માત્ર દેખાવમાં ખરું, બાહારથી સાચું, ઉપર ઉપરનું; Heir & યુવરાજન, પાટલી કુંવરમ.
APPARITION *s.* A ghost ભૂતન, પ્રેતમ, ડાકેલ, પિશાચન; 2 a visible form દેખાવમ દેખાઈતો આકાર.

APPEARANCE *s.* દેખાવું, નજરે પડવું તે, દર્શનન, હાજરી, આવવું તે; To put in an a. રજુ થવું; 2 દેખાવમ, કુદરતી ચમત્કારમ; 3 દેખાઈનું સરખાપણું, આભાસમ; 4 ડોળન, ચેહેરામ, આકારમ; To save appearances પોતાની શોભા-આખર રાખવી.

APPEASE *vt.* [*L. ad & pax, pacis* peace] To make quiet, to pacify શાંત કરી, નરમ-થઈ પાડવું.

APPELLANT, APPELLATION. See under Appeal.

APPEND (to) *vt.* [*L. ad and pendo* I hang] To hang or attach to ઠાંગવું, લટકાવવું, સામેલ રાખવું; 2 to add જોડવું, લગાડવું, ઉમેરવું, સાંધણમાં મૂકવું.

APPENDAGE *s.* યુગ્મ વિષયની સાથે જે જોડેલું-લટકાવેલું હોય તે, જોડેલો-વધારેલો ભાગ, સાંધણ, અનુબંધી પદાર્થ, ઉપાંગન, અપ્રધાન ભાગમ.

APPENDIX *s.* જોડેલો-વધારેલો ભાગ, સાંધણ, વધારેમ; 2 ગ્રંથને છેડે કીધેલો વધારેમ, પૂરવણી, શેષસંગ્રહન, પરિશિષ્ટન.

APPERTAIN *vi.* [*L. ad, per and teneo* I hold] To belong to-નું હોવું; give it to him to whom it appertains જેનું છે તેને આપો.

APPETENCE-CY *s.* [*L. ad and peto* I seek] Strong natural desire ઈચ્છા, વાસના, કામના.

APPETITE *s.* Desire ઈચ્છા, વાસના, ગુણ; 2 desire of food or drink ખૂખ, લુંધા, તરસ, લુંધાવૃષા.

APPLAUD *vt.* [*L. ad and plaudo* I clap or strike] To praise by clapping the hands તાલી પાડી શાખાશી આપવી-વખાણ

ક., વા:વા-શાખાશી-ધન્ય ય્મિમ કહેવું; 2 to commend વખાણ-સુતિ કરવી.

APPLAUSE *s.* વખાણ, શાખાશી, સુતિ.

APPLE *s.* [*A.S. æpl*] ય્મિક ભતનું ફળ, સેપન; A. of the eye આંખની કીકી-પૂતળી.

APPLY *vt.* (to) [*old Fr. applier, L. ad and plico* I fold] To lay on લગાડવું, ચોપડવું-ઉપર મૂકવું; 2 to use for a particular purpose કામ-ઉપયોગમાં લાવવું, વાપરવું; 3 to refer to લાગુ પાડવું; 4 to fix the mind on, to give close attention to મન લગાડવું-વાળવું-ધાલવું. *vi.* To agree લાગુ પડવું, મળવું હોવું; 2 to make request to અરજી-વિનંતિ કરવી.

APPLIANCE *s.* સાન, સંજનમ, સાહિત્યન.

APPLICABLE *a.* લાગુપડે ય્મિયું, લાગુપડ્યા બેગ.

APPLICANT *s.* અરજદાર, અરજી-વિનંતિકરનાર

APPLICATION *s.* ઉપર મૂકવું-લગાડવું તે; 2

કામમાં લાવવું તે, વાપરવું તે; 3 મન લગાડવું-ધાલવું તે; 4 લાગુ પડવું તે; 5 અરજી, વિનંતિ.

APPOINT *vt.* [*L. ad and punctum* a point] To establish સ્થાપવું; 2 to ordain or fix by decree ઠેરવવું, નક્કી કરી, નીમવું; 3 to fix by promise or agreement મુકરર કરી, (time) વાયદો કરવા; as, they appointed the time and place of meeting તેઓએ મળવાની વેળા તથા જગ્યા મુકરર કરી; we appointed four o'clock as the time to see him ચાર વાગતે મળવાનો અમે તેને વાયદો કરી.

APPOINTED *p. & a.* નિયમિત, સ્થાપિત, ઠેરવેલું, નક્કી કરેલું, મુકરર કરેલું, (time) વાયદો કરેલો; 2 furnished બેઠતા સામન-સાજી સજ થયેલું; as, a well & army બેઠતા સામનથી સારીરીતે સજ થયેલું સૈન્ય.

APPOINTMENT *s.* નીમવું તે, નિમણૂક, ઠરાવ, વાયદો, 2 જગા, નોકરી, હોદ્દો; 3 સાન, સામગ્રી, સંજનમ.

APPORTION *vt.* [*L. ad & portio* portion] ભાગે પડવું-હિસ્સા પ્રમાણે વહેંચી આપવું.

APPOSITE *a.* [*L. ad and pono* I place] યોગ્ય, લાયક, લાગુ પડવું; as, that argu-

ment is very a. to the case in hand
એ દલીલ ચાલતા ચુકદમાને બરાબર લાગુ પડે છે.

APPOSITENESS s. યોગ્યતા, લાયકપણું n.

APPOSITION s. (in gram). The state of two nouns, which are in the same case, of which one explains or characterises the other without a connective word between them જે જે નામોમાંનું બીજું પે-હેલાને વર્ણવે છે તે જે નામોની વચે કોઈ સંયોજક શબ્દ આવ્યા વગર એકબીજા વિભક્તિમાં ગણાય તેમ તે મૂકવાં તે; as, every Englishman admires Milton the poet દરેક અંગ્રેજ મિલ્ટન કવીઅરનાં વખાણ કરે છે.

APPRAISE vt. [Fr. *apprecier*, L. *ad* and *pretium* price] To fix the price મૂલ્ય-ભાવન-ક્રિમત ઠેરવવી, આંકવું, ચૂલવવું.

APPRECIATE vt. [See Appraise] ક્રિમત-કદરવું-બૂજવું જાણવી, ચુલ જાણવો; One who knows to a merit ચુલ્ય, કદરવાન.

APPRECIABLE a. ક્રિમત-કદર ઠેરવાય એવું; 2 જણાય-લાગે એવું-એટલું; as, an a. difference જણાય એટલો ભેદ; an a. quantity જણીરાકાય એટલું.

APPRECIATION s. ચુલ જાણવાનો, કદરવું, બૂજવું.

APPREHEND vt. [L. *ad* and *prehendo* I take hold of] To seize, to arrest પકડવું; 2 to conceive in the mind સમજવું, મનમાં ધરવું; 3 to think, to hold an opinion ધારવું, મનમાં હોવું; as, all this is true, but I a. it is not to the purpose એ બધું ખરું છે, પણ હું ધારું કે તે લાગુ પડતું નથી; 4 to entertain fear or suspicion અંદેશો લાગવો-રહેવો, દેહરાત લાગવી, સંદેહ હોવો; as, I a. danger from that business તે કામથી જોખમ થવાનું છે એવી મને દેહરાત લાગે છે.

APPREHENSION s. પકડવું તે; 2 સમજણ, સમજ; 3 ધારણ, વિચાર; 4 અંદેશો, દેહરાત, સંદેહ.

APPREHENSIVE a. Fearing, expecting evil બીહે એવું, ભયમીત, બીકણુ-best ren-

dered by a verb-as, I am a. of evil મને નુકસાનની બીક લાગે છે.

APPRENTICE s. [*apprenti* a learner-*apprendre* to learn, L. *apprehendo*] One bound for a time to learn an art or trade કંઈ પણ કરાર કરીને હુનર અથવા ધંધો શીખવા રાખેલું માણસ, શીખાડ, શા-ગિદમ. vt. કરાર કરીને હુનર અથવા ધંધો શીખવા ચૂકવું, શીખાડી રાખવું, ફકાને ચૂકવું.

APPRENTICE-SHIP s. શીખાડ પાણું n, શા-ગિદી; 2 શીખાડની મુદત.

APPRISE vt. (of) [Fr. *appris*, L. *appren-* sus part of *apprendo-prehendo*] To inform ખબર આપવી, જણાવવું, સૂચના કરવી, ચેતવવું.

APPROACH vt. [Fr. *approcher*, L. *ad* & *prope* near] To draw near in place or time પાસે જવું-આવવું, પાસે આવી-જઈ પહોંચવું, પર-થવા પર આવવું; as, the work approaches completion કામ પુરું થવા પર આવ્યું છે; 2 (fig.) to approximate to a point of attainment લગભગ પહોંચવું, ધણું કરીને મળતું આવવું, બરાબર-સરખું હોવું-ઉતરવું. s. પાસે આવવું-જવું તે, આગમન; 2 the path which leads from the highway to a house ધોરી માર્ગથી ઘર આગળ જવાનો રસ્તો; 3 (pl.) works thrown up by besiegers to protect them in their advances towards a fortress કિલ્લાને ઘેરી ધાલનારા સામાવાજાની તોપથી પોતાનો બચાવ કરવાને જે ટેકરા અને ખાઈ કરે છે તે.

APPROACHABLE a. પાસે જઈ-આવી શકાય એવું, ગમ્ય.

APPROACHING a. પાસે આવતું, લગભગ આવી પહોંચેલું.

APPROBATION s. See under Approve.

APPROPRIATE vt. [Fr. *appropriar*, L. *ad* and *proprius* one's own] To set apart for a particular use-સાર કાઢી-રાખીચૂકવું; as, this sum of money is appropriated for the temple આ રૂપિઆ દે-

હેરાને સારે રાખી શકેલાં છે; 2 to take to one's self in exclusion of others આઈ જવું; આઈયાં કરવાં, પચાવી પડવું, પોતાનું કરી લેવું; 3 to make peculiar (to) લાગુ પાડવું, કામમાં લાવવું. *a.* Peculiar આસ, ખુદ, પોલીકું; 2 proper, most suitable યોગ્ય, લાયક, ઉચિત, લાગુ પડવું, જોઈએ તેવું.

APPROPRIATION *s.* (See the verb) રાખી શકવું તે, આઈજવું તે, પોતાનું કરી લેવું તે, લાગુ પાડવું તે.

APPROVE *vt.* [*Fr. approuver, L. ad & probo* I prove] To like, to be pleased with પસંદ-માન્ય ક.; 2 to commend વ-આણું, સ્તુતિ કરવી; 3 to sanction officially મંજૂર ક., કબૂલ રાખવું.

APPROBATION *s.* The act of approving, a liking સંતોષથી માન્ય-કબૂલ કરવું તે, પસંદગી, અનુમોદન, મનસંતોષમ; To meet the a. of મનમાં ઉતરવું, પસંદ પડવું.

APPROBATORY *a.* અનુમોદક.

APPROVABLE *a.* પસંદ-માન્ય કરવા જોગ, વ-આણવા લાયક, સ્તુતિપાત્ર.

APPROVAL *s.* પસંદગી, અનુમતિ, સમ્મતિ, પ્રસન્નતા, મંજૂરીઆત; To have one's a. -થી પ્રસન્ન થવું-ને પસંદ પડવું; To signify a. પસંદ છે એમ જણાવવું, પ્રસન્નતા બતાવવી.

APPROXIMATE *vt.* [*L. ad and proximus* next-*prope*] To cause to approach લગભગ જાય એમ ક. *vi.* પાસે આવવું-જવું. *a.* ઘણુંપરં બરાબર-મળતું.

APPROXIMATION *s.* પાસે આવવું-જવું તે, આગમન.

APPURTENANCE *s.* [See Appertain] An adjunct જે બીજાને જોડેલું હોય તે, જે સાથે રહેલું હોય તે, ઉપાંગ, અનુષંગી પદાર્થ, અપ્રધાન ભાગમ.

APRIL *s.* [*L. aprilis*] અંગ્રેજી વર્ષનો ચોથો મહિનો, ચૈત્ર-વૈશાખમ.

APRIORI [*L.*] Reasoning *a. p.* is that which deduces consequences from ascertained or assumed principles or causes previously known કારણ ઉપરથી કાર્યસિદ્ધિ-અનુમાન.

APRON *s.* [*Fr.*] A cloth worn on the fore part of the body to keep the clothes clean પેહેરેલાં લુગડાં ખરાબ ન થાય માટે કામ કરતી વેળાએ જે લુગડું શરીરના આગલા ભાગ પર બાંધવામાં આવે છે તે; 2 a piece of leather to be spread before a person riding in a carriage to defend him from rain or dust બગીમાં ખેડેલા માણસને વરસાદ અથવા ધૂળ નડે નહિ તે માટે તેના પગ આગળ જે ચામડું નાખવામાં આવે છે તે.

APROPOS *ad.* [*Fr. a and propos* purpose] Seasonably વખતસર, યોગ્ય વખતે, પ્રસંગ ઉપર, પ્રસંગોપાત; 2 સંબંધી, વિષે, લગતું.

APT *a.* [*L. aptus* from *apto* I fit] Fit, suitable લાગુ પડવું, યોગ્ય; 2 liable થાય એવું, શીલ (things); as, a. to break ભાંગે એવું; a. to fall પતનશીલ; 3 inclined -નો સ્વભાવ હોય એવું, સ્વભાવ-આસિયતનું -વાળું, શીલ; as, men are a. to slander one another માણસને એક બીજાની નિંદા કરવાનો સ્વભાવ છે; 4 ready, quick ચ-પળ, ચંચળ, હેરાશાર, તીક્ષ્ણ.

APTITUDE, APTNESS *s.* સ્વભાવ, વલણ; 2 યોગ્યતા; 3 હેરાશારી, ચંચળાઈ.

AQUATIC *a.* [*L. aqua* water] Pertaining to water પાણીનું-સંબંધી; 2 living in water પાણીમાં રહેનાર, જળસ્થાઈ, જળચર; A. sports જળક્રીડા.

AQUARIUS *s.* કુંભારાશિ. [વનસ્પતી.]

AQUATIC *s.* પાણીમાં ઉગતી વનસ્પતી, જળ-

AQUEDUCT *s.* [*L. duco* I lead] પાણીનો નળ, મારી, નેહર.

AQUEOUS *a.* પાણીનો ગુણ ધરાવતું, જળરૂપ; 2 પાણીથી બનેલું-ચમ્પેલું.

AQUILINE *a.* [*L. aquila* an eagle] Belonging to the eagle ગરુડનું; 2 curving like the beak of an eagle ગરુડની ચાંચના જેવું, વાંકું; An a. nose પોપટની ચાંચ જેવું નાક.

ARABLE *a.* [*L. arō* I plough] Fit for ploughing ખેડવા લાયક, ખેતી કરવા લાયક; a. land ખેડાતી જમીન, ખેડાણ.

ARBITER *s.* [*L.*] (law) A person appointed by parties in controversy to decide their differences કચ્છા ચુકવવાને નીમિષો પુરૂષ, અમીન*m*, લવાદ*m*; 2 one who has the power of determining without control સ્વતંત્ર કર્તા, સ્વેચ્છા-ધીન ઠરાવનાર, કર્તાહત્તા—best rendered by a periphrasis—as, he is the a. of my fate મારા નસીબની દોરી એના હાથમાં છે.

ARBITRAMENT *s.* ફેસલો*m*, ચુકાદો*m*; the a. of war લડાઈથી થયેલો ફેસલો, યુદ્ધનિર્ણય*m*.

ARBITRARY *a.* Absolute સ્વતંત્ર, આપઅપત્યાર—ચુપત્યાર; 2 depending on will or discretion મરજી પ્રમાણે કરેલું, મનમાં આવે તેવું; 3 not governed by any fixed rules બેકાયદે, સ્વચ્છંદી.

ARBITRATE *vi.* To decide as an arbitrator લવાદ—અમીન—પંચ તરીકે ફેસલો—ચુકાદો કરવો.

ARBITRATION *s.* લવાદી, અમીની, પંચાયત; A. award લવાદી ચુકાદો*m*.

ARBITRATOR *s.* See Arbiter.

ARBOUR *s.* [*L. arbor* a tree] A bower માંડવો*m*, કુંજ.

ARBOREOUS *a.* આડગું—સંબંધી, આડપર ઊગતું, આડરૂપ, આડવાળું.

ARC *s.* [*L. arcus* a bow] Any part of the circumference of a circle વર્તુલ-ગોળના પરીધનો કોઈ પણ ભાગ.

ARCADE *s.* લાંબી કમાન-મેહેરાબ*m*, કમાનદાર-મેહેરાબદાર છાપરાવાળો રસ્તો.

ARCH *s.* See Arc; 2 કમાન, મેહેરાબ*m*, યુમન*m*; 3 નમામંડળ*m*. *vt.* કમાનદાર-મેહેરાબદાર કર. *a.* Cunning, playful ખંકુ, હુચું, દોંગું, પકડું, ખુશમિજાજ.

ARCHWISE *ad.* કમાન જેવું, કમાન પ્રમાણે—ચુન્યા.

ARCH *a.* [*Gr. arkhos* chief] Chief મુખ્ય, શ્રેષ્ઠ, મહોરું.

ARCHANGEL *s.* [See Angel] ઉત્તમ વર્ગનો દૂત, મહાદૂત*m*.

ARCHBISHOP *s.* [See Bishop] મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષ*m*, વડો પાદરી.

ARCHDEACON *s.* [See Deacon] મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષનો સહાયકારી.

ARCHDUKE *s.* [See Duke] આશ્લિઆના શાહનવાહીને આપેલો ખિતાબ.

ARCHER *s.* [*L. arcus* a bow] તિરંદાજ*m*, તીરકામદાવોળો *m*, તીર મારનાર, ધનુર્ધર.

ARCHERY *s.* ધનુર્ધિદા, તિરંદાજ *f*.

ARCHETYPE *s.* [*arkhe* original and *tupos* type] જે નમુના પ્રમાણે કામ કીકું હોય તે નમુનો*m*, મૂળ.

ARCHITECT *s.* [*Gr. arkhos* chief and *tekton* a workman] A person skilled in the art of building ધર વગેરે બાંધવાની વિદ્યા—કળા જાણનાર; 2 a contriver, a former યોજના કરનાર, ધડનાર; as, he is the a. of his own fortune પોતાના નસીબનો ધડનાર તે પોતે છે.

ARCHITECTURAL *a.* ધરની બાંધણી વિષે—ગું; an a. design બાંધણીનો નકશો.

ARCHITECTURE *s.* ધર્મારતો બાંધવાનો હુબર—કળા; 2 બાંધણી, કારિગિરી *f*.

ARCHIVES *s. pl.* [*Gr. arkheion*, low *L. archivum*] The place in which records are kept દફતરખાતું*n*—શાળા, દફતર ચૂકવાની જગા; 2 દફતર*n*.

ARCTIC *a.* [*Gr. arktos* a bear] Northern ઉત્તરધ્રુવ સંબંધી—ગું, ઉત્તર ગું—તરફગું; a. circle ઉત્તરધ્રુવવૃત્ત*n*.

ARDENT *a.* [*L. ardens-ardeo* I burn] Hot, burning ગરમ, ઉન્ડુ, જલદ, તણખ, ધગધગ; a. spirits જલદ દારૂ*m*; 2 having the appearance of fire દેવતા જેવું, લાલ, લાલચોળ; 3 eager, warm, affectionate આગર, ઉત્કંઠિત, ઉત્સુક, હોંસીલું, પ્રેમી, આવેશી.

ARDENCY, ARDOR *s.* આગરતા, હોંસ, ઉત્સાહ*m*, આવેશ*m*, પાણી*n*.

ARDUOUS *a.* [*L. arduus* steep] High, lofty ઉંચું; 2 difficult કઠણ, અધરું, યુરકેલ, મહેનતગું.

AREA *s.* [*L.*] An open surface ખુલ્લી જમીન; 2 (in geom.) superficial contents ક્ષેત્રફળ *n.*; 3 a site ધરની જમીન; 4 a sunken space around the basement of a building વાડોમ, આંગણું *n.*

ARECA-NUT *s.* સોપારી *n.*, *f.*

ARENA *s.* [*L. arena* sand, *areo* I am dry] Area for combats and shows in the central part of an amphitheatre તમાશાની જગ્યા મધ્યેની મલ્લયુદ્ધશાળા, રંગભૂમિ, તાલીમખાનું *n.*, અખાડોમ; 2 (fig.) any place of public contest ભૂમિ, ક્ષેત્ર *n.*

ARENACEOUS *a.* રેતીનું, રેતાળ.

ARGENT *a.* [*L. argentum*] રૂપાનું, રૂપેરી, રૂપાન્વિતું અજકતું.

ARGILLACEOUS *a.* [*L. argilla* a white clay] ચીકણી માટીનું, માટીનો યુક્ત ધરાવતું.

ARGOSY *s.* [The ship *Argo*] A large merchant vessel ધણું મહોટું વેપારી વહાણ.

ARGUE *vt.* [*L. arguo* I show] To debate વાદ વિવાદ કરવો, તકરાર કરવી-લેવી; *as*, to a. a cause યુક્તમાની તકરાર કર; 2 to prove પ્રમાણ-કારણ બતાવવાં, સાબીત-સિદ્ધ કર, -થી સિદ્ધ થવું; *as*, the order visible in the universe argues a divine cause સૃષ્ટિમાં જે ગોઠવણી દેખાય છે તેથી અમમ સિદ્ધ થાય છે કે તેનો કર્તા ઈશ્વર છે; 3 to persuade by reason પ્રમાણ દેખાડીને ખાતરી કર, -કરી આપવી, મન વાળવું; *as*, he argued me into his opinion તેણે પ્રમાણ બતાવીને પોતાના મતની મને ખાતરી કરી આપી; he argued me out of my reluctance તેણે પ્રમાણ બતાવી આનાકાનીમાંથી મારું મન વાળ્યું. *vi.* (for, with) તકરાર કરવી, વાદ કરવો; Idle or empty arguing માથાફાડ, નકામી તરાર.

ARGUMENT *s.* તકરાર, દલીલ, પ્રમાણ *n.*; 2 an abstract of a discourse or writing ગ્રંથમાં લખેલી વાતની તે ગ્રંથને આરંભે લખેલી સુખ્તેસર હકીકત, ઉપોદ્ધાત *m.*, સાર *m.*; 3 વાદવિવાદ *m.*

ARGUMENTATIVE *a.* પ્રમાણ-દલીલ બરેલું

(discourse, writing); 2 (of)-નું પ્રમાણ આપનાર, દર્શક; *as*, a. of power શક્તિ દર્શક; 3 દલીલ-તર્કબાજ, તકરારી (pers.)

ARID *a.* [*L. aridus-areo*] સૂકું, સુકાઈગ-અલું, કોરડું, કોરું.

ARIES *s.* [*L.*] મેષરાશિ.

ARIGHT *ad.* [*a* and right] ખરી-ખરાબર રીતે, ખરું.

ARISE *vi.* [*A.S. arisan*, See Rise] To ascend ઉપર ચઢવું, જાગૈતવું, ચઢવું; 2 to come above the horizon ઉગવું, ઉદય થવો; 3 to get up from bed or seat ઉઠવું, જાગૈત થવું; 4 to spring up ઉઠવું, ઉત્પન્ન થવું; 5 to become visible પ્રગટ થવું, દેખાવું; *as*, light shall a. અજવાળું દેખાશે; To a. against સાથુ આવવું, ચઢી આવવું, હલો-હમલો કરવો.

ARISTOCRACY *s.* [*L. aristos* best and *kratos* power] A form of government in which the supreme power is vested in the nobles of a state મહોટા-ઉમદા લોકોનું રાજ્ય, અમીરોનું રાજ્ય; 2 the nobility અમીર ઉમરાવ *m.*, ઉમદા લોકો *m.*

ARISTOCRAT *s.* અમીરોના રાજ્યને આહાનાર, અમીર *m.*

ARISTOCRATIC-AL *a.* ઉમરાવ લોકોના રાજ્ય-નું-વિષે, ઉમરાવોનું, ઉમરાવોને ધટતું.

ARITHMETIC *s.* [*Gr. arithmos* number] અંકગણિત *n.*

ARITHMETICAL *a.* અંકગણિતનું - સંબંધી, અંકગણિત પ્રમાણે ક્રીધેલું; A. progression ગણિત શ્રેણી.

ARITHMETICIAN *s.* અંકગણિતવેત્તા, અંક-ગણિતમાં પ્રવીણ હોય તે.

ARK *s.* [*L. arca* a chest] A chest, repository પેટી, કોશ *m.*; 2 the large floating vessel in which Noah and his family were preserved during the deluge જળ પ્રલયની વખતે જે વાહાણમાં નોહ અને તેનું કુટુંબ રહ્યું હતું તે વહાણ *n.*

ARM *s.* [*A.S. arm*, *L. armus* the shoulder, *Gr. aro* I join to] હાથ *m.*, બુજ *m.*; 2

from the shoulder to the elbow ખાડમ, બુજમ, દંડમ; 3 the branch of a tree ડાળી, શાખા; 4 an inlet of the sea સમુદ્રનો ફાંટેલ, ખાડી; 5 (fig.) power સામર્થ્ય, બળ, જોર, શક્તિ.

ARMFUL s. ખાચમાં માથ ઝીટવું.

ARM-PIT s. ખગલ, કાખ, કક્ષ; Tumor in the a. કાખખિલાડી-ખલાઈ; To catch up under the a. કાખ ખોલાવવી.

ARMLET s. હાથનું ધરણું, the chief kinds are પોહોંચી, ખાનુખંધ m, કડું n, ખંગડી, વાંકમ, ચુન્ચી.

ARMS s. pl. [L. arma] હથિયાર n, રાક્ષ n; 2 exploits of war યુદ્ધપરાક્રમ n; To be up in arms લડવાને હથિયારખંધ - સજ હોવું, લડાઈની તૈયારીમાં હોવું; To a. લડાઈને સાર સજ થામ્મો; To take a. રાક્ષ સજવાં. ARM vt. (with, for, against) To furnish with arms હથિયારખંધ-સજ કર, રાક્ષ સજવવાં. vi. હથિયારખંધ-સજ થવું, રાક્ષ સજવાં. [રમારું.

ARMADA s. લડાઈના વાહાણોનો કાફલો, અ-

ARMAMENT s. લડાઈને સાર તૈયાર કરેલી ફોજ - વહાણોનો કાફલો.

ARMISTICE s. [L. sisto I stop] લડાઈ થોડીવાર ખંધ રહેવી તે, તહમ, યુદ્ધવિશ્રાંતિ.

ARMOUR s. ખખ્તર n, કવચ n, ચિલખત n.

ARMORER s. હથિયાર બનાવનાર, રાક્ષ ધડનાર.

ARMORIAL a. ખખ્તર-કવચનું, ખાનદાનની નિશાણીવાળું. [ગાર n.

ARMORY s. હથિયાર રાખવાની જગા, રાક્ષા-

ARMY s. સૈન્ય n, સેના, લશ્કર n, ફોજ; 2 ટોળું n, જથ્થો m.

AROMA s. [Gr.] સુગંધ, સુવાસમ.

AROMATIC a. સુગંધ, સુગંધિદાર, સુવાસિત, ખુશબોદાર, મસાલાનું, મસાલાદાર-વાળું. s. સુગંધિદાર પદાર્થ, સુગંધિ.

AROUND ad. prep. [a. & round] Circularly આસપાસ, ચારે તરફ, ઘેરાવમાં, ફરવું.

AROUSE vt. [a and rouse] To excite જગૃત કર, ઉઠાડવું, ઉત્તેજન આપવું, ઉત્તેજવું.

ARRACK s. [Ar.] ઝમક ભતનો દારૂ.

ARRAIGN vt. [old Fr. arraigner, low L. arrationare-ad and ratio account] દોષારોપનો જવાબ આપવા સાર ન્યાયાધીશ આગળ ઊભું કર. -ખોલાવવું.

ARRANGE vt. [Fr. arranger-running a row] To put in proper order ગોઠવવું, રચવું, સંચવું; 2 to settle બંદોબસ્ત - વ્યવસ્થા કરવી, નક્કી કર.

ARRANGEMENT s. રચવું-ગોઠવવું તે, રચના, ગોઠવણ; 2 બંદોબસ્ત, વ્યવસ્થા; 3 તોડમ, નિકાલમ, નિવેડોમ, ચુકાદોમ; 4 અનુક્રમ, ક્રમ.

ARRANT a. [probably L. errans wandering] પકું, નામાંકિત, નામીયું, પૂરું.

ARRAY vt. [old Fr. arroyer, arréer to set in order] To place in order ગોઠવવું, હારદેર ઊભું કર; 2 to deck or dress સજગારવું, સુશોભિત કર, પોશાક પહેરાવવા; 3 to set a jury in order for the trial of a cause યુદ્ધમાની તપાસ કરવા સાર પંચાતના માલુસ નિયમ પ્રમાણે ખેસાડવા. s. રચના, ગોઠવણ; a. of troops સૈન્યરચના, જૂથ; battle a. યુદ્ધરચના; 2 પોષાક, કપડાં, સજગારમ.

ARREAR s. [Fr. arrière behind, L. ad and retro back] ખાકી, ચઢેલું; Arrears of pay ચઢેલો પગાર, ચઢેલો પૈસા; In a. ચઢેલું, ખાકી રહેલું, પાછળથી.

ARREST vt. [Fr. arrêtes, L. ad & resto I stop] To obstruct, to stop અટકાવવું, ખંધ પાડવું; 2 to seize by authority of law સરકારી હુકમથી પકડવું. s. પકડવું તે, કેદ કરવું તે, કેદ, અટકાવ; A. of judgment હુકમનાં બળવવામાં અટકાવ.

ARRIVE vi. (at) [Fr. arriver, L. ad & ripa a bank] To come to, to reach આવવું, પહોંચવું, આવી-જઈ પહોંચવું, દાખલ થવું; 2 to reach by progress મેહેનતથી આવી પહોંચવું, મેળવવું, પ્રાપ્ત કર; as, he has arrived at great eminence in virtue તેણે મહત્ત્વની જાતી પાયરી મેળવી છે.

ARRIVAL s. આવવું-પહોંચવું તે, આગમનન.

ARROGATE *vt.* [*L. ad and rogo* I ask]

To assume or demand more than is proper ગેરવાજ્જી દાવા કરવા, અભિમાનન-અહંકાર કરવો, મગરૂરી કરવી, જુકું ડોળ ધાલવું.

ARROGANCE s. અભિમાનન, અહંકારમ, ગર્વમ, મગરૂરી-બીજ. [મગરૂર.]

ARRQGAN *a.* અભિમાની, અહંકારી, ગર્વિષ્ટ,

ARROW s. [*AS. arewe*] વીરન, પાણન.

ARROW-ROOT s. એક જાતનો કુંદ, 'આ-રાઈટ.'

ARSENAL s. [*Fr. Sp. It. arsenale*] લદાઈનો સામાન રાખવાની જગા, તોપખાનું, દારૂખાનું.

ARSENIC s. [*Gr. arsenikon-arsen* strong] સોમલમ, સોમલપારમ; Sulphuret of a હરતાલ્ફ, હડતાલ્ફ.

ARSON s. [*old Fr. arson, L. ardeo* I burn] દ્વેષભાવથી ધરખાળીનાખવું તે, ગૃહદાહમ.

ART s. [*L. ars, artis*] The disposition of things by human skill (opposed, to nature) માણસના હાથની ગોઠવણી, માણસના હાથથી કરાવું તે, હસ્તકૃત હોવું તે, હસ્તક્રિયા, હસ્તકૃતિ; as, is that a production of nature or a work of art? તે કુદરતી ચીજ છે કે હસ્તકૃત છે? 2 a system of practical rules (opposed to science or speculation) શાસ્ત્રન; as, the a. of poetry કાવ્યશાસ્ત્રન; 3 a craft કળા, હુન્નરમ, ક્રિસપ્મ, કરામત; 4 cunning હિંકમત, કપટન, કાવતરૂં, કાવાદાવામ, પેચમ; The fine arts (માનસિક અમસાધ્ય) કળા, જાત્યા પ્રકારની કળા-હુન્નરમ, (ગાયન, વાદ્ય વિદ્યા, કવિતા, ચિત્રવિદ્યા વગર); Useful or mechanical arts (શરીર અમ સાધ્ય) કળા, શિલ્પન, (સુધાર, કંસારા, કડીઆવગેરનો ધંધો).

ARTFUL *a.* કપટી, કાવાખાજ, કાવાદાવાખાજ, પેચી, દમાખોર, કારસ્યાની; 2 કળા-હુન્નરથી કીધેલું, કૃત્રિમ, હસ્તકૃત.

ARTIFICE s. યુક્તિ, હિંકમત; 2 દગોમ, કપટન, કાવતરૂં, કાવાદાવામ, પેચમ.

ARTIFICER s. કારિગરમ, શિલ્પી.

ARTIFICIAL *a.* ખોટું, બનાવટનું, કૃત્રિમ, હસ્તકૃત, હુન્નરથી કીધેલું.

ARTISAN s. કારિગરમ.

ARTIST s. One skilled in an art ક્રિસપ્પી, શિલ્પી; 2 (in a restricted sense) ચિતારેમ, કોતરનાર, ચિત્રકાર. [ધમની.]

ARTERY s. [*Gr. arteria*] ધોરીનસ-રગ,

ARTERIAL *a.* ધોરીનસ-રગ સંબંધીનું-મોહેલું.

ARTICLE s. [*L. artus* a joint] A single clause in a contract, an item of an account, one of a set of regulations કલમ, રકમ, ખાખમ, પ્રકરણ, રાત, ખોલી; 2 point of faith વિશ્વાસ વિષયમ-સિદ્ધાંત, વિશ્વાસ વિષયની એક કલમ; 3 a particular commodity ચીજ, વસ્તુ, જનસ; 4 અંગ્રેજી બ્યાકરણમાં A, An અને The ને આર્ટિકલ કહેછે; 5 particular one of various things નંગન, દાગીનોમ; 6 ચોપાનિયા અથવા વર્તમાનપત્રમાંનો નિબંધ; In the a. of death મરણકાળે, મરવાની તૈયારીમાં, મરણની છેલ્લી ધડીએ; Articles of war સૈન્યના ધારા-કાયદામ. *vt.* To draw up in distinct particulars કલમબંધી કરવી, કલમ-ભાગ પાડીને લખવું; 2 to bind by articles કરાર-રાત કરી રાખવું.

ARTICLED *p. a.* કરાર-રાત કરી રાખેલું, રાતથી બંધાયેલું.

ARTICULATE *a.* સંધિયુક્ત (શબ્દ); 2 clear, as a sound સ્પષ્ટ, સાફ. *vt. vi.* સંધિયુક્ત-સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર કરવો, સ્પષ્ટ બોલવું, માણસની પેઠે બોલવું.

ARTICULATION s. (in anat.) હાડકાને જોડવાં તે, સંધિમ; 2 (in botany) ગાંઠ, પેરિયું, પેશીડું; 3 સ્પષ્ટ ઉચ્ચારમ.

ARTILLERY s. [*Fr.*] Offensive weapons મારક શસ્ત્રન; 2 ordnance મોટી તોપ, (ધોડાં, ગાડાં, ગોળી વગેરે) તોપ મારવાનો સામાન; 3 body of men and officers trained to the use of ordnance ગોલંદાજ વગેરે તોપખાતાનાં માણસન.

ARTILLERY-MAN *s.* ગોલંદારમ.

As *ad.* [*AS. eall-swa*, old *E als* also] Similar to સરખું, બરાબર, જેવું, તેવું, તે પ્રમાણે; as, ye shall be as gods તમે દેવતા જેવા થશો; he did as he was ordered તેને જેવું કંઈ હતું તેવું તેણે કીધું; 2 while જેવું-તેવું, ન્યારે-ત્યારે, જે વખતે-તે વખતે; it may be also rendered by a participle in તાં; as, eat it as you go ચાલતાં ચાલતાં ખાઓ; 3 because કેમકે, તેથી, માટે; as, I could not come as I was sick હું મારે હતા તેથી મારાથી અપાયાં નહિ; as you are rich you should be liberal તમે શ્રીમંત છો માટે તમારે ઉદાર થવું જોઈએ; 4 who, which જે-તે, જેઓ-તેઓ; as, give help to such of them as are poor એઓમાં જે ગરીબ હોય તેઓને મદદ કરો; As if જાણે, જાણેકે; As long as, as far as ન્યાં સુધી-ત્યાં સુધી; As soon as જેવા, જેવામાં, ન્યારે; As to વિષે; As many as જેટલાં-તેટલાં; As much as જેટલું-તેટલું; As yet હજી સુધી, હજી, અદ્યાપિ; As well as પણ, તેમજ.

ASAFÆTIDA *s.* [*Pers. assa* and *L. fætidus* fetid] હિંગ, હિંગનું ઝાડ.

ASCEND *vi.* [*L. ad* and *scando* I climb] To go up, to rise (lit. fig.) ચઢવું, જાંચે જવું, ઉદય થવો; 2 to rise, as a star ઉગવું, ઉદય થવો. *vt.* ઉપર ચઢવું-જવું, ચઢવું.

ASCENDANT *s.* Superiority ઉપરીપણું *n.* પ્રાધાન્ય *n.*; To be in the *a.* ઉપરી-સત્તાધારી હોવું; Lord of the *a.* ઉપરી, સત્તાધારી. *a.* ચઢતું, જાંચું, પ્રાધાન્યવાન, પ્રધાન, ઉત્તમ.

ASCENCY *s.* સત્તા, અખત્યારમ, ઉપરીપણું *n.*, પ્રાધાન્ય *n.*

ASCENSION *s.* ઉપર ચડવું તે, આરોહણ *n.*, ઉદય; *a.* to heaven સ્વર્ગારોહણ *n.*, આકાશગમન *n.*; 2 (in Astro.) સૂર્ય-તારાનું જાંચું ચડવું તે; Right *a.* વિષુવાંશમ; Oblique *a.* ઇત્તન.

ASCENT *s.* ઉપર ચઢવું તે, આરોહણ *n.*; 2 the way by which one ascends ચઢવાનો રસ્તો-ઉપાયમ; 3 acclivity ચઢાવમ, ચઢણ; *a.* and descent ચઢઉતર, ચઢાવઉતારમ.

ASCERTAIN *vt.* [*L. ad* and *certus* certain] To make certain નક્કી-ખચીત-કરરે *k.*; 2 to obtain certain knowledge of (તપાસ-અનુમાયસથી) નક્કી-ખાતરી કરી લેવું-ખચિત થોષી કહાડવું.

ASCERTAINABLE *a.* નક્કી કરાય એવું, નિષ્પેક્ષાય એવું.

ASCETIC *s.* [*Gr. asketes*-askes I exercise] One unduly rigid in religious exercises, one who retires from the world તપસ્વીમ, સંન્યાસીમ, જતિન, જંગીમ, વૈરાગીમ. *a.* તપનું, તપઅર્થાનું, તપોનિષ્ઠ.

ASCETICISM *s.* સંન્યાસમ, તપન, તપઅર્થ.

ASCRIBE *vt.* [*L. ad* and *scribo* I write]

To assign to, as a cause, to attribute, as a quality-નું છે એવું માનવું, (implying blame) આરોપ કરવો; as, he ascribes the blame of it to me તે મારા ઉપર તેનો દોષારોપ કરે છે; we must not a. imperfection to God આપણે ઇશ્વર પર અપૂર્ણતાનો આરોપ કરવો નહિ; This word, in most instances, is rendered by a periphrasis; as, I a. my success in life to the divine blessing alone મારી ચઢતીસ્થિતિ ઇશ્વરના આશીર્વાદથી જ થઈ છે એમ હું માનું છું; they a. their defeat to adverse fate એમ હાસ્યાગયા તેનું કારણ અમારું દુર્લેખ છે એવું તેઓ માને છે; their failure was justly ascribed to their ignorance તેઓનું કામ પાર નહિ પડવું તેનું ખરું કારણ તેઓની અજ્ઞાનતા હતી એવું માનવામાં આવ્યું; To a. praise to-ની સ્તુતિ-નાં વખાણ *k.*; To a. glory to-નો મહિમા છે એવું માનવું; as, I a. all the glory to God સર્વ મહિમા ઇશ્વરનો છે એમ હું માનું છું.

ASCRPTION *s.* માનવું તે, કરવું તે; A. of blame દોષારોપમ.

ASHAMED *a.* (of) [*AS. aescamian, aescamian*] શરમિદું, શરમાઈ ગયેલું, શરમથી અભરાયેલું-લજ્યાયેલું; to be *a.* શરમ આપવી-લાગવી, શરમાવું, લાજ લાગવી, લાજવું, લજ્યાવું; I am *a.* of him તેની મને લાજ લાગે છે or તેને લીધે મારે નીચું જોવું પડે છે.

ASHES *s. pl.* [*AS. asca*] The dust of any thing burnt રાખ, રાખડી, ભસ્મ, રક્ષા, ખાખ; 2 the remains of a human body when burnt ચિતાભસ્મ, છાર, 3 fig. યુક્ત, લાસ.

ASHY *a.* રાખનું, ભસ્મનું; 2 ash-coloured રાખના રંગનું, રાખના જેવું, ગ્રંથું; 3 filled with ashes રાખથી ભરેલું.

ASHORE *ad.* [*a* and shore] On shore કિનારાપર, કિનારે; 2 on land ખુશાકીપર.

ASIDE *ad.* [*a* and side] On or to one side એક કોરે-બાજુએ-મોરે; 2 out of the line of rectitude આડે રસ્તે, કુમાર્ગે, રસ્તાની બાહાર; To set *a.* રફ-નામંજુર ક.

ASININE *a.* See under Ass.

ASK *vt.* [*AS. aesian, asican* to seek] To request માગવું, વિનંતિ કરવી, અરજી કરવી; 2 to put a question પૂછવું, પ્રશ્ન-સવાલ કરવો; 3 to demand (price) કિંમત માગવી, કહેવું; what does he *a.* for this આનું તે શું કહે છે? or આની શી કિંમત માગે છે?

ASKANCE, ASKANT *ad.* [*It. schi-ancio* awry, *scancio* slanting] આડું, વાંકું, તિરકસ; To look *a.* બાડી નજરે જોવું.

ASKEW *ad.* [*Gr. skaios* oblique, *L. scevus, D. schuins*] ખેદરકારથી, તિરસ્કારથી, આડું.

ASLANT *a.* or *ad.* [*a* and slant] તિરકસ, લંબરૂપે નહિ, આડું.

ASLEEP *a.* or *ad.* [*a* and sleep] જીધી ગયેલું, મુતેલું, ઉંઘતું, નિદ્રાવશ; 2 (fig.) dead મુત્યેલું, મરીગયેલું; Fast *a.* બરજિંથમાં, બરજિંથમાં પડેલું; To fall-go *a.* જીધી જવું.

ASLOPE *a.* or *ad.* [*a* and slope] ઢળતું, નમતું, વાંકું.

ASP *s.* [*L. and Gr. aspis* a serpent] એક જાતનો ઝેરી સાપ.

ASPECT *s.* [*L. aspectus-ad* and *specio* I see] Look દેખાવ *m.*, આકાર *m.*, રૂપ *n.*, ડોળ *n.*; 2 countenance ચેહેરો *m.*, મુરત, શિકલ, મોડું *n.*, મુદ્ર, વદન *n.*; 3 position મોડું *n.*, મુખ *n.*; as the house has a southern *a.* ધરનું મોડું દક્ષિણ તરફ છે; 4 (in Astrolo.) the situation of one planet with respect to another દર્શિ, દર્શાવ.

ASPERITY *s.* [*L. asperitas - aspe* rough] Roughness of surface ખરખર-ડાપણ *n.*; 2 harshness of sound જાખ-રાપણ *n.*; 3 roughness to the taste ખટાર, ખટાર્ષ; 4 roughness of temper કરડાપણ *n.*, આક્રાપણ *n.*, કરડો સ્વભાવ; 5 sharpness તીક્ષ્ણતા.

ASPERSE *vt.* [*L. ad* and *spargo* I scatter] To bespatter, to cast blots upon the character ખટો *m.*-એય લગાડવી, આજ ચઢાવવું, નિંદા કરવી.

ASPERSION *s.* સિંચણ *n.*; 2 ખટો *m.*, એય.

ASPIRE *vt.* (to, after) [*L. ad* and *spiro* I breathe] To desire eagerly-ની ધણી ઇચ્છા-ઉમેદ રાખવી, ને માટે લોભાવું, ને આગ્રતા હોવો; she aspired to the hand of the prince તેને રાજકુમારની સાથે લગ્ન કરવાની આગ્રતા હતી; 2 to aim at something elevated જીવોદરજે - મહત્વ તકાવવું, મોટી આશા રાખવી.

ASPIRANT *s.* ઇચ્છા રાખનાર, ઉમેદવાર *m.*, ઇચ્છુ (affixed to the word denoting the object); *as*, ધનેચ્છુ, રાજપદેચ્છુ, યાનેચ્છુ.

ASPIRATE *vt.* To pronounce with the full emission of breath મહાપ્રાણી ઉચ્ચારક.

ASPIRATE *s.* મહાપ્રાણી વર્ણ *m.* *a.* મહાપ્રાણી.

ASPIRATION *s.* મહાપ્રાણી ઉચ્ચાર *m.*; 2 ઇચ્છા, ઉમેદ, મહત્વેચ્છા.

ASPIRING *a.* મોટી આશા રાખનાર, મહત્વેચ્છુ, કીર્તિનું લોભી.

ASQUINT *ad.* [*a* and *squint*, See *Askew*] See *Askance*.

ASS *s.* [*L. asinus*] ગધેડું, ખરમ, ગધેવમ; 2 stupid fellow ખેવડું, ગર્ખ, ગેફા, ગધેડા.

ASININE *a.* ગધેડાનું-સંબંધી; 2 ગધેડા જેવું.

ASSAIL *vt.* [*L. ad* and *salio* I leap] To assault હુલો-હમલો કરવો, ઉપર તુટીપડવું; 2 to attack with abuse, argument &c., (ગાળ ચોપડી-તકરાર લઈ) લડવા મેડવું-સામ થવું; as, he assailed me with filthy abuse તે મને બૂંડી ગાળ ચોપડી મારી સાથે લડવા મેડ્યો.

ASSAILABLE *a.* હમલો કરી શકાય એવું.

ASSAILANT *s.* હમલો-હુલો કરનાર, લડવા માડનાર.

ASSAULT *s.* હુલોમ, હમલોમ, ચઢાઈ, સામી તકરાર લઈ લડવું તે. *vt.* See *Assail*.

ASSASSIN *s.* [*Ar.*] A secret murderer છૂપી રીતે મારીનાખનાર-ઠોર કરનાર, ગુપ્ત-ધાતી, મારોમ.

ASSASSINATE *vt.* છૂપી રીતે-દગાથી મારીનાખવું-ઠોર કર.

ASSASSINATION *s.* દગાથી મારીનાખવું તે, છૂપું ખુનમ, ગુપ્તધાત્વ.

ASSAY *vi.* [*Fr. essayer*, *It. assaggiare* *L. exagium* a balance] ધાતુની પરીક્ષા કર., ધાતુને કસવી-કસી જોવી, -ની કસેટી કાઢવી. *vi.* -વાનું કરવું, યત્ન કરવો, કોશિસ કરવી; he assayed to go on તેણે આગળ જવાનું કીકું. *s.* ધાતુની પરીક્ષા-પારખ્ખ-કસેટી; 2 the substance to be assayed જેની પરીક્ષા કરવાની છે તે.

ASSAYER *s.* ધાતુની પરીક્ષા કરનાર, ચોકસીમ, ધાતુ કસનાર.

ASSEMBLE *vt.* [*AS. sam*, *L. ad* & *simul* together, *Gr. homos*, Sans *sam*] To bring together, to convene એકઠું-બેઠું કર., સભા મેળવવી. *vi.* એકઠું-બેઠું થવું, એક ઠેકાણે મળવું.

ASSEMBLAGE *s.* જમાવમ, સંગ્રહમ, સમુદાયમ, જથ્થોમ, ઢગલોમ.

ASSEMBLY *s.* મંડળી, સભા, મિલસત; 2 a religious society convened ધર્મસભા; 3 a legislative body કાયદાબાંધનારી સભા; A full a. બરસભા.

ASSEMBLY-ROOM સભાસ્થાન-ગ્રહન.

ASSENT *vt.* (to) [*L. ad* and *sentio* I think] કમૂલ-માન્ય કર., સમ્મતિ-અનુમતિ આપવી. *s.* હા કહેવી તે, રૂકારમ, અનુમતિ, સમ્મતિ, કમૂલાત.

ASSERT *vt.* [*L. ad* and *sero* I join] To affirm અચિત-પ્રતિચાથી-નિશ્ચય પૂર્વક કહેવું-બોલવું; 2 to maintain સ્થાપવું, સ્થાપન કર., પ્રતિપાદન કર., સિદ્ધ કર.; to a. one's rights and liberties પોતાના હક અને સ્વતંત્રતાનું સ્થાપન કર.

ASSERTION *s.* અચિત-નિશ્ચય પૂર્વક કહેવું તે, ઈકરારમ, સ્થાપનમ, પ્રતિપાદનમ, જે અચિત કહેલું હોય તે, પ્રતિચા.

ASSESS *vt.* [*L. assideo-assessum*, *ad* & *sedeo* I sit] To set or fix a certain sum as a tax ઉપર કર ખેસાડવો-ધાલવો; 2 to fix the value of for the purpose of taxation કર ખેસાડવા સારું કિંમત ઠરાવવી, જમાબંધી કરવી; 3 to fix ઠરાવવું, નક્કી કર.

ASSESSMENT *s.* કર ખેસાડવો તે, કરમ, વેરોમ, છાપોમ; 2 ગુકસાનની કિંમત ઠરાવવી તે; 3 જમાબંધી.

ASSESSOR *s.* કર ખેસાડનાર, જમાબંધી કરનાર; 2 one who sits by another as next in dignity or as an assistant and adviser ઉતરતી પદવીનો પાસે ખેસનાર, પાસે ખેસી મેસેલુંત કરનાર-મદદ કરનાર, આસેસર.

ASSETS *s. pl.* [*old E. asseth*, *Fr. assez*, *L. & ad satis* enough] Property in possession or money due, as opposed to liabilities માલમત્તા, મિદક્ત, પૂંછ, તારણ.

ASSEVERATE *vt.* [*L. assevero*] To affirm positively નિશ્ચે-અચિત બોલવું-કહેવું; પ્રતિચા કરવી, પ્રતિચાપૂર્વક બોલવું.

ASSEVERATION *s.* આતરીથી બોલવું તે, પ્રતિચા.

ASSIDUOUS *a.* [*L. ad and sedeo* I sit]

Constant in application લાગુ રહેનાર, મંડ્યું રહેનાર, નિરંતર કરનાર, ઉદ્યોગી, આ-
ખેખી, ખંતીલું; 2 performed with dili-
gence નિરંતર ઉદ્યોગથી-આખેખથી કાઢિલું.

ASSIDUITY *s.* આખેખમ, ઉદ્યોગમ, મંડ્યું ર-
હેવું તે, ખંતિ.

ASSIGN *vt.* [*L. ad and signo* I mark
out] To allot પહેચી આપવું, ભાગ પાડીને
આપવું; 2 to fix, appoint, designate
નીમવું, ડરાવવું, નીમી આપવું; 3 to allege
(as a reason) કહી દેખાડવું-ખતાવવું; 4
(law) (a) to make over to-ને સ્વા-
ધીન ક.-હવાલે ક.-સોંપવું, (b) to transfer
to and vest in assignees for the bene-
fit of creditors માગનારાઓને વાસ્તે મુખ-
ત્યારને સ્વાધીન ક.-સોંપવું.

ASSIGNATION *s.* સંકેતમ (પ્રિય અને પ્રિયાનો).

ASSIGNEE *s.* જેને મિલકત સોંપી છે તે ધણીમ,
મુખત્યાર મ; Heirs and assignees વારસો
તથા મુખત્યારો.

ASSIGNMENT *s.* વેહેવવું-નીમવું-ડરાવવું તે;-
of land and revenues ભગીરફ; 2 (in
law) a transfer of title or interest લે-
ખથી મિલકતનો હક મુખત્યારને અથવા કોઈને
સોંપવો તે, મિલકતનો હક સોંપવાનો લેખ.

ASSIMILATE *vt.* [*L. ad and similis*
like] To bring to a likeness સરખું-
જેવું ક.; 2 to convert into a like sub-
stance સમપદાર્થ ક., સમધર્મક ક., ખોરાકને
પાચન કરી માંસ, ઘોહી વગેરેના સ્વરૂપમાં લા-
વવો. *vi.* સરખું થવું, પચવું, પાચન થઈ
માંસ, ઘોહી વગેરેના સ્વરૂપમાં આવવું.

ASSIMILATION *s.* સરખું કરવું તે, સમીકરણન,
સરખાપણું; -of food પાચન થવું તે.

ASSIST *vt.* [*L. ad and sisto* I stand]
To help મદદ આપવી, સહાય કરવી.

ASSISTANCE *s.* મદદ, સહાય, કુમક.

ASSISTANT *s.* મદદગાર, મદદનીશ, સહાય-
કરનાર. *a.* સહાયકારી-કારક, મદદગાર.

ASSIZE, ASSIZES *s.* [*L. ad and sedeo*

I sit] The periodical sessions of judges
of superior courts સેશન્સ, અદાલતની શે-
શન્સ; 2 a statute settling the weight,
measure or price of ભાવ, તોલ, કે માપ ડ-
રાવવાનો કાયદો; 3 market rate ખબર-
ભાવ-દરમ, નિરખમ, ભાવતાલમ.

ASSIZE *vt.* કાયદાથી તોલન-ભાવમ-માપન
ડરાવવું, કરનો દર-આકાર ડરાવવો.

ASSOCIATE *vt.* [*L. ad and socio* I join]
To join in company સંગત-સોખત કરવી-
કરાવવી, શામેલ ક., સાથે લેવું, ભેળવું; 2 to
unite in the same mass મેળવવું. *vi.*
સોખતી થવું, સંગતમાં આવવું, શામેલ થવું, મ-
ળીજવું. *a.* સાથે રહેલું, શામેલ, સંયુક્ત. *s.*
સોખતીમ, સાથીમ; 2 મળતિયોમ, સભાસ-
દમ, ભાગીઓમ, ભાગીદાર.

ASSOCIATION *s.* The act સંયોગમ, સંયોજ-
નન, સંબંધમ; 2 સંગત, સોખત; 3 સભા,
મંડળી; An a. of ideas વિચારોનું સંયોજન
-નો સંબંધ, યિદેલે મનમાં યિક વિચાર આ-
વ્યો કે તેની પછી ખીજે તરતજ આવવાનો.

ASSORT *vt.* [*L. ad and sors* lot] વર્ગ ક-
રવા-પાડવા.

ASSORTMENT *s.* વર્ગ કરવા તે, વર્ગીકરણન;
2 વર્ગ પાડેલી ચીજોનો સમૂહ.

ASSUAGE *vt.* [*L. ad and suavis* sweet]
To soften, to mitigate નરમ-થંકું પાડવું,
શાંત ક., હલકું-ઓછું ક. *vi.* નરમ-થંકું
પડવું, શાંત થવું, યોસરવું, ઉતરી જવું.

ASSUME *vt.* [*L. ad and sumo* I take]
To take, to take upon one's self કોઈ-
ના આખ્યા વગર લેવું, પોતાના હાથમાં લેવું,
ધારણ ક. (direction, management); 2
to take for granted ધારવું, પ્રમાણ વગર
કમૂલ ક.; 3 to pretend to possess વેષ
લેવો, ડોળ ધાલવું, ઢોંગથી ધારણ ક.

ASSUMING *a.* અહંકારી, અભિમાની, ગર્વિષ્ઠ,
મગર.

ASSUMPTION *s.* લેવું-પોતાના હાથમાં લેવું તે,
ધારણ કરવું તે, ધારણન; 2 ધારવું- પ્રમાણ
વિના કમૂલ કરવું તે, ધારણ, કલ્પના; 3

the thing supposed ધારણી વાત, ધારણી, કલ્પના; 4 (in logic) પ્રતિપાદ; A. of disguise વેષધારણ.

ASSURE *vt.* [*L. ad and securus* secure]

To make certain, to render confident નક્કી-અચિત કહેવું, ખાતરી કરવી, ખાતર-જમા કરવી, બરોસો આપવો; 2 to insure વીમા ઉતારવો.

ASSURANCE *s.* અચિત કહેવું તે, ખાતરીથી કહેવું તે, ખાતરી, ખાતરજમા, બરોસી, અબયવચન, નિશ્ચય; 2 impudence અમર્યાદા, અસભ્યતા, ઉક્તાધિ; 3 insurance વીમા.

ASSURED *a.* જોને ખાતરી થયેલી હોય તેવું, નિશ્ચિત, સંદેહ રહિત, જોનો વીમા ઉતાર્યો હોય તે.

ASSUREDLY *ad.* અચિત, ખાતુખા, નિશ્ચયપૂર્વક.

ASTERISK *s.* [*Gr. asteriskos* dim. of *aster* a star] ચોકડી, ચોકુલી, કુલડી (*).

ASTERN *ad.* [*a* and *stern*] પહાણના પાછલા બાજુ તરફ.

ASTEROID *s.* [*Gr. aster* a star and *eidos* form] મંગળ અને પૃથ્વીની કક્ષા વચ્ચેના ઉપગ્રહ.

ASTHMA *s.* [*Gr. ao, aemi* I blow] દમ, દમનો રોગ, હાંક, અશ્વસ્ય.

ASTHMATIC *a.* દમનું-સંબંધી; 2 દમના રોગવાળું, દમિયલ.

ASTONISH *vt.* [*L. ad & tonos* I thunder] વિસ્મિત-અચરત-દમ-ચકિત કર.

ASTONISHING *a.* આશ્ચર્યકારક, અચરત બરેલું, ચમત્કારિ.

ASTONISHMENT *s.* આશ્ચર્ય, વિસ્મય, અચરત, અચંચિત.

ASTOUND *vt.* [*AS. astundian*] See Astonish.

ASTRAY *ad.* [*a* and *stray*] આડે માર્ગ-રસ્તો, કમાર્ગ, ગેરવધે, બૂલા; as, gone a. બૂલાપડેલાં.

ASTRIDE *ad.* [*a* and *stride*] બન્ને તરફ અક્રોહ પગ મૂકીને, પોહોળા પગ કરીને, (ધોડી) પહોળીને.

ASTRINGENT *a.* [*L. ad* and *stringo* I bind] તૂર; 2 બંધક, કોહાને મજબુતી આપે એવું (આસડ). *s.* બંધક-કોહાને મજબુતી આપે એવું આસડ.

ASTRINGENCY *s.* તુરાસ; 2 કોહાને મજબુતી આપે એવા-બંધક ગુણ.

ASTROLOGY *s.* [*Gr. aster* a star and *logos* a discourse] ગ્રહશાસ્ત્ર-ગ્રહો નેવાની વિદ્યા, ફળ ન્યોતિષ, ન્યોતિષ, નજુમ.

ASTROLOGER *s.* જોશી, દેવ, બવિષ્ય કહેનાર, ગ્રહશાસ્ત્રજ્ઞ, નજુમી.

ASTRONOMY *s.* [*Gr. aster* a star and *nomos* a law] The science which treats of the celestial bodies ન્યોતિષશાસ્ત્ર, અગ્રોળવિદ્યા.

ASTRONOMER *s.* અગ્રોળવિદ્યાજ્ઞ, ન્યોતિષી, અગ્રોળવેતા.

ASTRONOMICAL *a.* અગ્રોળવિદ્યા સંબંધી-નું-પ્રમાણે કીધેલું.

ASTUTE *a.* [*L. astutus* cunning] Shrewd, sharp ચતુર, વિચક્ષુ, વીક્ષુ, તીવ્ર, પૂર્ત.

ASUNDER *ad.* [*a.* and *sunder*] Apart, separately છૂટું, જુદું, અજગું, વેગળું, ઇલાયકું.

ASYLUM *s.* [*Gr. a* without and *oule* right of seizure] A place of retreat આશ્રય, આસર, રાસુચન, આશ, પનાહ; 2 an institution for the protection of the unfortunate લાચાર લોકોને આસર આપવાની જગા, ધર્મશાળા, અનાથગૃહ; A. for brutes પાંચરાપોળ.

AT *prep.* [*AS. at, L. ad, Sans. adhi*] Near પાસે, નજીક, આગળ; as, he is at the door તે બારણા આગળ છે; 2 towards તરફ ઉપર; as, he ran at me તે મારા ઉપર દોડી આવ્યો; he threw it at me તેણે તે મારા તરફ ફેંચ્યું; 3 in માં, માટે, એ; as, he is at work તે કામમાં છે; 4-થી, ઉપરથી; At home ઘરમાં, ઘેર; At all (See under All); At best સારામાં સારું કદીએ તો, બહુબહુ તો; At first પહેલાં; At last-length આખરે,

છેવટે, નિદાન; At least યોડામાં યોડું, યો-
છામાં યોછું, નિદાન; At most ધણામાં ધણું,
વત્તામાંવતું, બહુ બહુ તો; At once એકદમ,
એકાએક, તરત; At pleasure
મરજી-ખુશી પ્રમાણે; At present હાલ,
હાલમાં; At random નિયમ વિના, ગમેતેમ,
જેમતેમ; At sightદેખત; At two month's
sight બે મહિનાની યુદ્ધે; At war લડાઈમાં
ગુંથાએલું; At hand પાસે, નજીક; At all
times સર્વદા, હંમેશાં; At times કાંઈકાંઈ વેળા.

ATHEISM *s.* [*Gr. a and theos* god] Dis-
belief of the existence of God નાસ્તિક-
મતન-પણું.

ATHEIST *s.* નાસ્તિક, અનીશ્વરવાદી.

ATHIRST *a.* [*a* and thirst] તરસ્યું, આતુર.

ATHLETE *s.* [*Gr. athletes* from *athlos*
a contest] મદલમ, પેહેલવાનમ.

ATHLETIC *a.* પેહેલવાનગું, મદલક્રીડા સંબંધી;
2 strong જોરાવર, જબરું; A. exercises
કસરત, જોરન, કુસ્તી.

ATHWART *prep.* [*a* and thwart] આડું,
વાંકું. *ad.* આડી રીતે, ગેરરિસ્તે.

ATLAS *s.* [*Gr. Atlas* the bearer, a god
who bore the world on his shoulders,
from *tlao* I bear] નકરાણું પુસ્તક.

ATMOSPHERE *s.* [*Gr. atmos* air and
sphaira a sphere] The air which sur-
rounds the earth વાતાવરણ, વાત-વાયુ-
ચક્રન; 2 any surrounding influence
કોઈ પણ વ્યાપી રહેલી-ચારોપાસ પસરેલી અ-
સર, વાગુંન, આવરણન; as, they live in a
tainted moral a. ન્યાં કુચાલની અસર ચા-
રોપાસ પસરેલી છે ત્યાં તેઓ રહે છે; she had
been brought up from childhood in an
a. of love ન્યાં પ્રીતિની અસર વ્યાપી રહેલી
હતી, ત્યાં તે નહાનપણથી ઉછરી હતી.

ATMOSPHERICAL *a.* વાતાવરણનું-સંબંધી, a.
air હવાઈ; a. stones હવામાંથી પડેલા પથ્થર.

ATOM *s.* [*Gr. atomos* uncut] Indivisible
particle of matter અણુન, પરમાણુન; 2
any thing extremely small રબ, કણમ,
સરામ, અતિસૂક્ષ્મ પદાર્થમ.

ATOMIC-AL *a.* અણુ-, પરમાણુ ગું-સંબંધી,
ધણું ગીણું, સૂક્ષ્મ.

ATOMISM *s.* The doctrine of atoms પર-
માણુવાદ-વિચારમ.

ATONE *vi.* (for) [at and one] To expiate
પ્રાયશ્ચિત્ત-પાપનિવારણ કરવું; 2 to make
compensation or satisfaction for an
offence or a crime ગુકસાન ભરી આપવું,
બદલો-અવેજ આપવો-વાજવો.

ATONEMENT *s.* પ્રાયશ્ચિત્તન, પાપનિવારણન;
2 મેળમ, મેળાપમ, પુનર્મેત્રી.

ATROCIOUS *a.* [*L. atroc* cruel] અતિ-
ક્રૂર-ક્રૂર, ઘોર, ઉગ્ર. [કર્મન.

ATROCITY *s.* મહાપાપન, ઘોરકર્મન, અતિક્રૂર

ATTACH *vt.* [*Fr. attacher* to bind]
To make to adhere, to tie to ચોટાંટા-
ડવું, વળગાડવું, બાંધવું, જોડવું; 2 to take
by legal authority જમ ક., ઠાંચ મારવી,
જમિ-કલમબંધી લાવવી; 3 to win the
heart of મન હરી લેવું, વશ ક., પ્રીતિ-સ્નેહ
કરાવવો-બંધાવવો; To a. great impor-
tance to ધણું અગત્યનું ગણવું.

ATTACHMENT *s.* જમિ, ઠાંચ, કલમબંધી;
A. after judgment પાકી જમિ; 2 પ્રીતિ,
સ્નેહમ, ખ્યારમ, બાવમ, વળગણન.

ATTACK *vt.* [*Fr. attaquer*] To assault
હલ્લો-હુમલો કરવો, ચડાઈ કરવી, તુટી પડવું;
To a. suddenly છુપો મારવો; 2 to begin
a controversy with વાદવિવાદમ-તકરાર
રાફ કરવી. *s.* હલ્લોમ, હુમલોમ, ચડાઈ; A.
of a band of robbers ધાડ, દરોડોમ.

ATTAIN *vi.* (to) [*L. ad* and *teneo* I
hold] To reach by progress or effort
પહોંચવું, આવી પહોંચવું; as, if by any
means they might a. to Phenice જો
કોઈ તરેહથી તેઓ ફેનીકે પહોંચી શકે; 2 to
reach, to come to by an effort of
mind સંપાદન-પ્રાપ્ત થવું (nomi. of the
thing attained and dative of attain-
er); as, hast thou attained to perfec-
tion તને સંપૂર્ણતા પ્રાપ્ત થઈ છે? *vt.* To
gain મેળવવું, સંપાદન કરવું.

ATTAINABLE *a.* મેળવાય યિવું, પ્રાપ્ય, સાધ્ય.
ATTAINMENT *s.* મેળવવું તે, સંપાદન, પ્રાપ્તિ;
 Difficult of *a.* કુર્લભ; Easy of *a.* સુલભ;
 2 (pl.) સંપાદિત ગુણ, સિદ્ધિ; A man of
 rare attainments અલૌકિક ગુણનું માણસ.
ATTAINDER *s.* [old *Fr.* *atteindre*]
 કલંક, લાંછન, ડાહ્ય, ખટ્ટો, નેથી કાયદા
 પ્રમાણે પારસ કરવાનો, પારસ થવાનો વગેરે
 કોઈ પણ હક રહે નહિ યિવી જાણતા.
ATTEMPER *vt.* [*L. ad* and *tempero* I
 soften] To moderate, to soften નરમ
 કર; 2 to fit અનુસરું કર; માફક આવે તેમ કર.
ATTEMPT *vt.* [*L. ad* and *tento* I touch]
 To try, to endeavour યત્ન-કોશિસ-ત-
 જીવી જ કરવી, -વાનું કર; as, to *a.* to rise
 ઉઠવાનું કર; 2 to attack હુમલો-હુમલો કર
 રવા. *s.* પ્રયત્ન, કોશિસ, તજવીજ; 2
 હુમલો, હુમલો.
ATTEND *vt.* [*L. ad* and *tendo* I stretch]
 To go or stay with, to wait upon
 સાથે જવું-આવવું-રહેવું, હાજર હોવું, ચાકરી-
 સેવા-પિજમત કરવી; 2 to *a.* as a physi-
 cian યિસસ આવવું-ક. *vi.* (to, on) To
 listen to સાંભળવું, ધ્યાન-લક્ષ આવવું; 2
 to wait on સેવા-ચાકરી-પિજમતમાં રહેવું.
ATTENDANCE *s.* હાજર રહેવું તે, હાજરી;
 2 સેવા, ચાકરી, પિજમત; To dance *a.*
 upon (See Dance); 3 persons attend-
 ing હાજર હોનાર, (at a school) હાજરી,
 (at a meeting) મેળાવો.
ATTENDANT *s.* અનુચર, સાથી, ચાકર, મ,
 સેવક, પિજમતદાર. *a.* સાથે જનાર-
 આવનાર, લગતું.
ATTENTION *s.* ધ્યાન, લક્ષ, ચિત્ત, મન;
 A. to one object યિકાગ્રતા, યિકાગ્રચિ-
 ત્ત; 2 act of civility આદરમાન-સત્કાર-
 મ, આગતા સ્વાગતા.
ATTENTIVE *a.* ધ્યાનદેનાર, લક્ષલગાડનાર, સાવ-
 ધ, યિકચિત્ત, તત્પર; 2 આદરભાવિક, સત્કારયુક્ત
ATTENUATE *vt.* [*L. ad* and *tenuo* I
 make thin] To make thin બારીક-ઝીણું

-પાતળું કર; 2 to break into very mi-
 nute parts વારીને જુકમ-ચુરો કરવો.
ATTENUATION *s.* પાતળું-બારીક કરવું તે.
ATTEST *vt.* [*L. ad* and *testis* a witness]
 To bear witness to સાક્ષી પુરવી, સાહેદી
 આપવી; 2 to give proof of-ઉપરથી જ-
 હાઈ આવવું-પ્રમાણ થવું-મળવું, -થી દાખલો
 મળવો, -થી સિદ્ધ કર-થવું; as, his holy life
 attested the sincerity of his profession
 તેણે ખરા મનથી કબૂલાત આપી હતી યિનું
 પ્રમાણ તેની નેક ચાલ ઉપરથી મળ્યું; 3 to
 call to witness સાક્ષી રાખવું.
ATTESTATION *s.* સાક્ષી, સાખ, પ્રમાણ.
ATTIC *s.* [*L. atticus*] ધરનું કાતરિયું.
ATTIRE *vt.* [old *Fr.* *attirer*] To dress
 વસ્ત્ર-પોષાક પહેરાવવા; (oneself) પહેરવું.
s. વસ્ત્ર, પોષાક.
ATTITUDE *s.* [*L. aptus* fitted] Posture
 of a person અંગ-રાશીરસ્યિતિ, આસન,
 આકાર, અભિનય; 2 position of things
 આકાર, દેખાવ; an *a.* of terror બીધિયું
 છે યિમ જાણક આવે યિવો આકાર.
ATTORNEY *s.* [*Norm.* *attourne*] One
 who is deputed to act for another
 મુખત્યાર, મુનીમ; A. at law વકીલ;
 Power, letter or warrant of *a.* વકાલત-
 મુખત્યાર નામું; A. general સરકારી વકીલ.
ATTRACT *vt.* [*L. ad* and *traho* I draw]
 To draw to ખેંચવું, તાણવું, આકર્ષણ કર; 2
 to allure મોહ પમાડવું, લલચાવવું, મન હરવું.
ATTRACTION *s.* આકર્ષણ, મોહ; Per-
 sonal *a.* (pl.) મોહકરણ, મનોહર સ્વરૂપ;
 she possessed great personal attract-
 ions તેનું સ્વરૂપ ધણું મનોહર હતું; A. of gra-
 vitation ગુરુત્વાકર્ષણ; Capillary *a.* કેપિ-
 લેરી, તંત્રાકર્ષણ.
ATTRACTIVE *a.* આકર્ષણ કરે યિવું, આકર્ષક,
 મોહક, મનોહર.
ATTRIBUTE *vt.* (to) [*L. ad* and *tribuo*
 I give] To ascribe, to consider as be-
 longing નું-ને લીધે છે યિમ માનવું-કરાવવું,
 લગાડવું, આરોપ કરવો, કારણ જાણવું; as, our

- misfortunes are to be attributed to our follies આપણા દુઃખનું કારણ આપણી મુખર્ષિ બહુવી. *s.* ગુણમ, ધર્મમ.
- ATTRIBUTABLE** *a.* લગાડવા બેગ, લગાડાય એવું, આરોપ્ય.
- ATTRIBUTIVE** *s.* વિશેષણ. *a.* વાચ્ય.
- ATTRITION** *s.* [*L. ad and tero* I rub] Abrasion ધસવું તે, ધર્ષણ, ધસારોમ.
- ATTUNE** *vt.* [*L. ad and tune*] To put in tune સ્વર-રાગ મેળવવા-ઉતારવો, મળવુંક.
- AUBURN** *a.* [*Fr. brun*] Reddish brown રાત્રીબુરું.
- AUCTION** *s.* [*L. auctio-augeo* I increase] A public sale in which each bidder increases the price offered by the preceding લિલામન, હરાજી.
- AUCTIONEER** *s.* લિલામ-હરાજ કરનાર.
- AUDACIOUS** *a.* [*Fr. audacieux, L. audax-audeo* I dare] Impudent ઉક્ત, નિર્લજ, ખેત્તદખ, ધીર; 2 bold in wickedness દુષ્ટ કર્મ કરવામાં ધીર; 3 committed with contempt of law કાયદાને પિઠ્ઠાકારીને -ન ગણકારીને કરેલું.
- AUDACITY** *s.* ઉક્તાઈ, નિર્લજતાઈ, ખેત્તદખીઈ.
- AUDIBLE** *a.* [*L. audio* I hear] That may be heard સંભળાય એવું, સાંભળી શકાય એવું.
- AUDIENCE** *s.* સાંભળવું તે, શ્રવણ; 2 (સાંભળવા સાર) શ્રુલાકાત-ભેટ; 3 an assembly of hearers સાંભળનારા, શ્રોતામ, શ્રોતાનમ.
- AUDIT** *s.* An examination of an account by reference to vouchers હિસાબની તપાસ; 2 a final account તપાસેલો હિસાબ. *vt.* હિસાબ તપાસી નક્કી કરવો.
- AUDITOR** *s.* સાંભળનાર, શ્રોતામ; 2 હિસાબ તપાસનાર-ધેનાર.
- AUDITORY** *a.* That has the power of hearing શ્રવણશક્તિવાળું; 2 શ્રવણશક્તિનું-સંબંધી. *s.* સાંભળનારી મંડળી, શ્રોતામ; 2 a lecture-room બાણલુ કરવાની જગા, બાણલુશાળાઈ.
- AUGER** *s.* [*AS. nafegar-nafu* a centre and *gar* a piercer] સારડીઈ.
- AUGHT** *s.* [*AS. awiht-a & wiht* a thing] કંઈ, કંઈ પણ.
- AUGMENT** *vt.* [*L. augeo* I increase] વધારવું, વૃદ્ધિ કરવી. *vi.* વધવું, અધિક થવું, વૃદ્ધિ થવી. *Aúgment s.* વધારોમ; વૃદ્ધિ; 2 આગમમ.
- AUGMENTATION** *s.* વધારવું તે, વધવું તે, વર્ધન; 2 વૃદ્ધિ, વધારોમ.
- AUGUR** *s.* [*Laugur-avisa* bird and *garrio* I cry] One who foretold events by observing the cries of birds શકુન જોઈને ભવિષ્ય કહેનાર, દેવમ. *vt.* શકુન ઉપરથી ભવિષ્ય કહેવું, -થી જણાઈ-દેખાઈ આવવું (કે યથે-નહિ યથે); *as,* these clouds a rain આ વાદળોથી જણાઈ આવેછે કે વરસાદ થશે. *vi.* અનુમાન કર, -અટકળ ખાંધવી, -થી અટકળ ખાંધી શકાવું; *as,* it does not a. well for their future prosperity તેથી તેઓની ચઢતી કળા થવાની છે એવી અટકળ ખાંધી શકાતી નથી.
- AUGURY** *s.* શકુન જોઈને ભવિષ્ય કહેવાની વિદ્યા; 2 શકુનમ.
- AUGUST** *a.* [*L. augustus*] Majestic પ્રતાપી, પૌઠ, મહોરું, ભયકારાર. *s.* અંગ્રેજ વર્ષનો આઠમા મહિનો, શ્રાવણ-બાદરવોમ.
- AUGUSTAN** *a.* આગસ્તસ પાદશાહ વિશે-નું -ની વખતનું.
- AUNT** *s.* [*old Fr. ante, L. amita*] Father's sister ફાઈઈ; 2 father's brother's wife કાકીઈ; 3 mother's sister માસીઈ; 4 mother's brother's wife મામીઈ.
- AURICLE** *s.* [*L. auricula* a little ear] The external ear કાનમ, કર્ણમ; 2 (pl.) the two muscular sacs situated at the base of the heart હૃદયની નીચેની બે કાચળી.
- AURICULAR** *a.* કાન-કર્ણ સંબંધી-નું; 2 secret કાનમાં કહેલું, ગુપ્ત; 3 known by the sense of hearing કાને પડેલું, સાંભળેલું.
- AURORA** *s.* [*Gr. aurios* the morrow] અરણુમ, પ્રાતઃકાળમ, વાહાણું; *A. borealis*

ઉત્તર ગોળાર્ધમાં થતો પ્રકાર; A. australis દક્ષિણ ગોળાર્ધમાં થતો પ્રકાર.

AUSPICE-ES s. [*L. auspex-avis* a bird & *specio* I see] પક્ષીની ગતિ ઉપરથી લીધેલા રાકું; 2 (pl.) કૃપાદર્શિ, કૃપા, રાસન, આશ્રય.

AUSPICIOUS a. સારા રાકુંવાળું, શુભ, મંગળ, આપાદ; 2 favourable, kind કૃપાળુ, દયાળુ, અનુકૂળ.

AUSTERE a. [*L. austerus*, Gr. *auo* I dry] Acerb ખારું તુરું; 2 severe કરડું, આકરું, સખ્ત, કઠોર, કઠલું.

AUSTERITY s. આકરા-કરડાપણું; 2 (pl.) તપ, તપશ્ચર્યા, દેહદમન.

AUSTRAL a. [*L. auster* the south] દક્ષિણ તરફનું.

AUTHENTIC a. [*Gr. authentikos* from *authentēs* an author] સત્ય, સપ્રમાણ, પ્રમાણવાળું, ખરું, વિશ્વાસ રાખવા જેવું, ખાતરીનું.

AUTHENTICATE vt. સપ્રમાણ-ખરું કરાવવું.

AUTHENTICITY s. ખરાપણું.

AUTHOR s. [*L. auctor*] Beginner, creator ઉત્પન્નકર્તા, કર્તા; 2 one who writes a book ગ્રંથકર્તા-કાર.

AUTHORITY s. [*do.*] Legal or rightful power સત્તા, અધિકાર, અપત્તાર; The authorities અધિકારીઓ, સત્તાવાળાઓ, સરકાર; 2 influence of character or office, creditભારખોભ, વફર, વલન; a magistrate of great a. in the place તે જગ્યામાં ધણેભારખોજામાનિષ્ટે; 3 testimony સાક્ષી, પ્રમાણ, આધાર, સાબિતી, નેના ઉપર જરૂર આધાર રાખવા તે; as, Macaulay's History of England is the a. for this statement મકાલેકૃત ઇંગ્લંડના ઇતિહાસના આધાર ઉપરથી એમ કહેવામાં આવે છે; I do not consider him an a. on the point હું ધારું છું કે તેના પર તે બાબત જરૂર આધાર રાખવા જોઈએ એવા તે નથી; 4 credibility વિશ્વાસપાત્ર હોવું તે, સત્યતા, ખરાપણું; as, he is a historian of no a. તે વિશ્વાસપાત્ર ઇતિહાસ કર્તા નથી; 5 a pre-

cedent (આગલ બનેલો) દાખલો, -ઉદાહરણ; as, he cited in proof the following authorities તેણે પ્રમાણમાં નીચે મુજબ (આગલ બનેલા) દાખલો ઉતાર્યા-કદા.

AUTHORITATIVE a. સત્તા - અધિકારયુક્ત, સપ્રમાણ, પ્રમાણવાળું; 2 ધણીપણાના ડોળનું.

AUTHORISE vt. અધિકાર-અપત્તાર આપવો; 2 to establish by authority પ્રમાણ-રૂઢી-વિધિથી સ્થાપિત કર; as, this form of the word is authorised by usage શબ્દનું એ રૂપ રૂઢીથી સ્થાપિત થયું છે; 3 to give credit, reputation or support to પુરુષ-આધાર-ટુંકો આપવો.

AUTOBIOGRAPHY s. [*Gr. autos* self, *bios* life and *graphe* a writing] પોતાને હાથે લખેલું પોતાનું ચરિત્ર, આત્મ-સ્વચરિત્ર.

AUTOCRAT s. [*Gr. autos* and *kratos* power] સ્વતંત્ર-આપઅપત્તારી રાજા.

AUTOCRACY s. સ્વતંત્ર અધિકાર, આપઅપત્તાર, મુખત્વારી.

AUTOGRAPH s. [*Gr. autos* and *graphe* a writing] પોતાના લખેલા અક્ષર, સ્વહસ્તાક્ષર.

AUTOMATON s. [*Gr. autos* and *mao* I move] પોતાની મેળે ચાલનારું યંત્ર, આત્મચાલક યંત્ર, સ્વયંવલયંત્ર.

AUTUMN s. [*Gr. autumnus*] (astro.) The season between summer and winter તુલાવિષુવ અને દક્ષિણાયન વચ્ચેનો કાળ; 2 શરદઋતુ; In England this season is called the fall = પાનખરઋતુ which in India takes place in spring.

AUTUMNAL a. શરદ ઋતુનું-વિષે.

AUXILIARY a. [*L. auxilium* aid] સહાયકારી-કારક, મદદ કરતું. s. મદદ કરનાર; 2 સહાયકારક ક્રિયાપદન; 3 (pl.) foreign troops assisting a nation at war લડાઈની વેળાએ મદદ કરવા આવેલું પારકા દેરાનું ભરૂર, કુમકે આવેલું ભરૂર.

AVAIL vt. (of) [*L. ad & valeo* I am able] To turn to advantage ઉપયોગ કરવો, કામમાં લેવું, લાભલેવો, સાધીલેવું; as, he offered me

- a house and I mean to a. myself of his offer તેણે મને એક ઘર આપવાનું કહ્યું તેના કહેવાનો લાભ લેવાનો મારો વિચાર છે; I a. myself of this opportunity હું આ તક સાધી લઉં છું; 2 to profit કામલાગવું, ચાલવું, મદદ-સહાય કરવી, -થી વળવું; as, what will it a. him તે તેને થું કામ લાગશે? *વં.* To be of use કામમાં આવવું, કામ લાગવું, ઉપયોગી થઈ પડવું, ચાલવું, -થી વળવું; as, medicines will not a. to check the disease આ રોગ અટકાવવાને ઔષધથી કંઈ વળશે નહિ. *s.* ઉપયોગમ, લાભમ, ફાયદામ; Of no a. બર્થ, ફોગટ, નિષ્ફળ.
- AVAILABLE *a.* કામમાં આવે એવું, કામનું, લાભ-ફાયદાકારક, ઉપયોગી; 2 valid પ્રાપ્ત્યવાન, મજબૂત, સ્પષ્ટ.
- AVALANCHE *s.* [*Fr. avaler* to slip down, *L. ad* and *vallis* a valley] પહાડ ઉપરથી પડતો ખરકનો ઢગણા-ની બેખડ.
- AVARICE *s.* [*L. avaritia-avarus-aveo* I pant after] દ્રવ્ય - ધનલોભમ - વૃષ્ટિ, પૈસા મેળવવાનો લોભ.
- AVARICIOUS *a.* ધન-દ્રવ્યલોભી.
- AVAST *int.* [*It.* and *Ger. basta* enough] બસ, થયું, ઉમા રહે.
- AVAUNT *int.* [*Fr. avant* before, *L. ab* and *ante*] ચાલ જા, કહા, કાળું કર, નિકળ.
- AVENGE *vt.* [*Fr. venger, L. ad & vindio* I vindicate] પારકાની તરફથી વેર પાળવું-લેવું, બદલો વાળવો-લેવો.
- AVENGER *s.* વેર-બદલો લેનાર-વાળનાર.
- AVENUE *s.* [*L. venio* I come] A passage, a way of entrance પ્રવેશમાર્ગમ, વાડીના ઘરવાળથી માંહેણે ખંગણે જવાનો રસ્તો; 2 an alley, a walk in a garden બંને તરફ ઝાડવાળો વાડીમાંહેનો રસ્તો.
- AVER *vt.* [*L. verus* true] To affirm with confidence ખાતરીથી-નિશ્ચય પૂર્વક કહેવું-ખાલવું.
- AVERMENT *s.* ખાતરી પૂર્વક વચનમ.
- AVERAGE *s.* [*Fr. avarié* damaged, *Ger. haferei* sea-damage] સરાસરી *f.* મધ્ય પ્ર-

- માણમ. *a.* મધ્યમ, મધ્ય પ્રમાણનું; A. attendance સરાસરી હાજરી.
- AVERT *vt.* [*L. ad* and *verto* I turn] To turn away, to prevent-તરફથી-પરથી ફેરવવું, ઠાળવું, અટકાવવું; to a. the eyes આંકું જોવું, નજર ફેરવવી.
- AVERSE *a.* (to) Turned away from, disliking વિમુખ, પ્રતિકૂળ, નારાજ, નાપસંદ, ગમે નહિ એવું, અણગમનું (with the dative of the subject); as, I am a. to going મને જવું ગમતું નથી.
- AVERSION *s.* પ્રતિકૂળતા, નાપસંદી *f.* નહિ ગમવું તે, અભાવમ.
- AVIARY *s.* [*L. avis* a bird] પક્ષિઓને ગોંધી રાખવાને બાંધેલી જગા, પક્ષિશાળા, ખડોમ.
- AVIDITY *s.* [*L. aveo* I desire] આતુરતા, ધણી ઇચ્છા-હોંસ-બૂખ, અતિલોભમ-વૃષ્ટિ.
- AVOCATION *s.* [*L. voco* I call] કામમાંથી ખોલાવી લેવું તે; 2 the business which calls off કામકાજન, કામધંધામ.
- AVOID *vt.* [*a* and *void*] To shun-થી વેગળું-દૂર રહેવું, અંતર રાખવો; 2 (in pleading) to evade ઉડાવવું.
- AVOIRDUPOIS *s.* [*Fr. avoir du poids*] એક જાતનું વિલાયતી તોલ જેમાં એક પૌન્ડના ૪૦ તોળા ગણાય છે.
- AVOUCH *vt.* [*L. voco* I call] See Aver.
- AVOW *vt.* [*L. voveo* I vow] To confess frankly, to declare openly ખુલ્લી રીતે કબૂલ કર.-માનવું, ઉઘાડી રીતે ખાલવું.
- AVOWAL *s.* સ્વીકારમ, અંગીકારમ, કબૂલાત.
- AWAIT *vt.* [*a* and *wait*] To wait for રાહ-વાટજોવી; 2 to attend, to be ready for-સાર રાખેલું-તૈયાર હોવું.
- AWAKE, AWAKEN *vt.* [*a* and *wake*] To wake જાગાડવું, જાગૃત કર., ઉઠાડવું; 2 to put into action or new life સજીવન-જાગૃત-સચેતન કર., સાવધ-હોશિયાર કર. *vi.* જાગવું, જાગૃત થવું, ઉઠવું, સાવધ થવું.
- AWAKE *a.* જાગૃત, જાગૃત, સાવધ, હોશિયાર;

To stay a. ઉભગરો કરવો; Wide a. ચાર
ખાખ, ખડુ પહોંચેલું.

AWAKENING a. જાગૃત કરવું, પ્રેમાધક. ૩.

A revival of religion ધર્મસંજીવન.

AWARD vt. [Pr. *eswarder*, Fr. *regarder*
to look] નિવેડો-ફેસલો-ચુકાદો કરીને અ-
પાવવું. s. નિવેડોm, ફેસલોm, નિર્ણયm,
ચુકાદોm; A written a. ફેસલનામું.

AWARE a. [AS. *warian* to be on guard-
war caution] Watchful સાવધ, સાવચિત,
હોશિયાર; 2 apprised વાકેફ થયેલું, માહિ-
તગાર, ચેતેલું; To be a-ને ખબર હોવી.

AWAY ad. [AS. *aweg* a and *weg* way]
દૂર, આધે, ગેરહાજર; In combination
with verbs it may be generally ren-
dered by નાખવું. રહેવું, જવું, દેવું; as, to
run a નાસી જવું; to go a. જતુ રહેવું; to
give a આપી દેવું; I cannot a. with it
હું તે ખમી શકતો નથી; To make a. with
મારીનાખવું, નારા કરવો; A. with him
તેને કાઢી શૂંકો; Away ચાલ્યો જ, નિકળ.

AWE s. [AS. *ege* fear, Gr. *agē* wonder]
Reverential fear પ્રોઢપણાથી ઉત્પન્ન થયું
ભય, આદરયુક્ત ભયન, ધાકમ, ધાસ્તી, હાકફ;
To stand in a. of ધાક લાગવો, પહીવું.
vt. To influence by reverential fear
ધાક દેખાડવો-લગાડવો, પહીવડાવવું, ફરખ
રાખવો.

AWFUL a. પ્રોઢ, ભયંકર.

AWHILE ad. [a and while] કેટલીકવાર
સુધી, કેટલક વેળા સુધી.

AWKWARD a. [old E. *awk* left, AS.
ward direction] અનાડી, અણકિસખી, અ-
ડાણી, શર્મ; 2 clumsy ખેડોળ, ખેડપ, ખદ-
શિક્ષલ; 3 disagreeable અણગમતું, નાપસંદ,
પ્રતિકૂળ.

AWL s. [AS. *æl*] માત્રીનું એક હથીઆરન,
ટોંચાણું, સોયોm.

AWN s. [Icel. *ogn*, Dan. *aone*, Gr. *achnē*
chaff,] અનાજ-ધાસનું કુસળું, સુંખળું.

AWNING s. [low D. *havenning*] ચંદર-
વોm, ચંદનીf, છત્રન, છત્રf.

AWRY ad. [AS. *writhan* to writhe]
આડું, વાંકું; તિરકસ.

AXE s. [AS. *aex* L. *ascia* Gr. *axine*]
કુહડોm, કુહડીf.

AXIOM s. [Gr *axiōma*] A self evident
truth પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ; 2 maxim વચન,
ચત્રન.

AXIOMATIC a. પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ સંબંધી-નું,
પ્રત્યક્ષ, પ્રત્યક્ષસિદ્ધ.

AXIS, AXLE s. [L.] ધરીf, આંસન, આંકમ.

AY ad. [AS. *gea*, *gese*, Ger. *ja* yes] હા,
સાહે, વાહ, ઠીક.

AYE ad. [AS. *a* or *ava*, Gr. *aiei* always]
સદા, સર્વદા, હંમેશાં.

AZIMUTH s. [Ar.] સમાંશ.

AZURE a. [Fr. *azur*] આસ્માની, વાદળી,
નીલું. s. આસ્માની-વાદળી રંગm.

B

B The second letter of the alphabet,
represented in Gujarati by બ.

BAA s. ઘેટાં-બકરાનો રાખ્દ, બે, બેબે. vi.
બેબે કરવું.

BABBLE vi. [Fr. *babiller*, Gr. *babazō*
I prattle] To speak indistinctly, as
children તોતડું-તોતળું બોલવું; 2 to talk
confusedly બબડવું, બકવું, લવવું, બકબક ક-
રવી; 3 to talk too much, to tell se-
crets-ની જીભ લાંખી હોવી, છાત્રી વાત ઉ-
ધાડી પાડવી, ફોડવું. s. બકવાf, લવારોm,
લવરીf.

BABBLER s. બડબડનાર, બડબડિયું માણસ;
2 છાત્રી વાત ઉધાડી કરનાર, ફોડનાર.

BABBLING a. બજબજ કરતું-વહેતું; as, a
b. stream બજબજ કરતો પ્રવાહ.

BABE, BABY s. [ba, ba, See Babble] A
young child, an infant બાળન, બાળકન,
બચ્ચન, જ્ઞાનું છોકરું.

BABYISH a. છોકરવાદ, અણસમજી, નાદાન.

BABEL s. [Heb.] Confusion ગડબડf, અ-
વ્યવસ્થાf, ગડબડની જગા.

BABOON *s.* [*Fr. babouin* a monkey] A kind of monkey એક જાતનું વાંદરું.

BACCHANAL-IAN *s.* [*Gr. Bacchos* the wine-god] One given to wine and revelry છાકડું-દારૂડિયું માણસ, મદ્યપાન સાથે રંગભાગ-ખ્યાલીખુશાલી કરનાર. *a.* છાકડાપણાનું, ખ્યાલીખુશાલી ભરેલું.

BACHELOR *s.* [*Fr. bachelier* a young man] An unmarried man કુંવારો પુરુષ, વાંદેલ; 2 one who has taken the B.A. degree in a college or university જેને પાઠશાળાની પહેલી પદવી મળી હોય તે.

BACK *s.* [*AS. baec*] માણસનો પાછલો-પથનો ઉપલો ભાગ, પીઠ, પૂઠ, વાંસે, અડે; 2 the part opposite to the front પાછલો-પૂઠ ભાગ; as, the b. of a house ધરનો પાછલો ભાગ; the b. of a book ગ્રંથનો પૂઠ ભાગ; 3 the thick edge of a cutting tool જડી ધાર, પીઠ; as, the b. of a knife છરીની પીઠ; B. of the hand હાથેલીનો તળેનો ભાગ, કરપૂઠ; To turn one's b. પૂઠ કરવી-ફેરવવી, પાછું ફરવું; To turn one's b. on ધિક્કારવું, તુચ્છકારવું, તરછેડવું; 2 નો ત્યાગ કરવો, છોડીદેવું; To lie on one's b. ચતું સુવું; To fall on one's b. ચતું પડવું; Behind the b. પૂઠ પાછળ, વાંસે, ગેરહાજરીમાં, પરાક્ષે. *ad.* To the place or person left પાછું; as, to come b. પાછું આવવું; to give b. પાછું આપવું; 2 behind પૂઠે, પછવાડે, વાંસે, વાંસળ; 3 again ફરી, ફરીને, ફરીથી; To go b. હાલવું; To go b. from an engagement કરારમાંથી ખસી બેસવું-ડગવું-નિકળી જવું; To look b. on ગમ્મલાનો વિચાર કરવો, પાછળ નજર કરવી. *vt.* To get upon the back ચઢવું, ઉપર બેસવું, સવાર થવું; 2 to support ટેકા આપવો, પુષ્ટિ આપવી, ઉત્તેજન આપવું, સહાય થવું; 3 to cause to recede હટાવવું. *vi.* To recede હટવું, પાછું પગલાં ક.; To b. out of ખસી જવું.

BACKER *s.* સહાય કરનાર.

BACKBITE *vt.* To speak ill of an absent one પીઠ પછવાડે નિંદા કરવી-ચાડી-ચુગલી આવી-બુંડું ખેલવું.

BACKBITER *s.* પીઠ પછાડી ચાડી-ચુગલી આનાર, ચાડિયો, ચુગલીખોર.

BACKBONE *s.* કરોડ, અડગનું હાડકું.

BACKDOOR, BACKSTAIR *a.* પુલ્લું નહિ એવું, ગુપ્ત, છાનું; as, b. influence ગુપ્તવગમ.

BACKGAMMON *s.* [*Dan. bakke* a tray, *gammen* a game] A game played with box and dice એક જાતની ચોપટ જેવી રમત.

BACKGROUND *s.* પાછલી-પછવાડેની-છેટેની જગ્યા; B. of a picture ચિત્રનો ઉપલો ભાગ; In the b. ગુપ્ત, અપ્રસિદ્ધ.

BACKSIDE *s.* The hinder part પાછલો ભાગ; 2 place behind a house વાડેલ.

BACKSLIDE *vt.* To fall from a higher to a lower state of religious character ધર્માચાર-ભક્તિભાવથી જાડ થવું-અપસર-ણ ક., ધર્મ જાડ થવું.

BACKSTAIRS *s.* પાછલો-છૂપો દાદર.

BACKWARD, BACKWARDS *ad.* Towards the back પાછળ, પૂઠે, પછવાડે; 2 on the back ચતું; as, he fell b. and expired તે ચતો પડીને મરણ પામ્યો; To move b. પાછું પગલાં ભરવાં-કરવાં; To look b. (see to look back on); To go b. બગડી જવું, ઉતરતી દશ થવી; To read history b. ઉલટો અર્થ કરીને ઇતિહાસ વાંચવો.

BACKWARD *a.* Unwilling ગેરમરજ હોય એવું, નારાજ; 2 dull, sluggish, behind in progress મંદ, જડી બુદ્ધિનું, પાછળ રહે-નાર-પડેલું; 3 coming after the usual time મોડું આવવું-આવેલું; as, we had a b. spring this year એણે વસંત રતુ મોડી આવી.

BACON *s.* [*AS. bacan* to bake] Swine's flesh salted ડુકરનું આધેલું માંસ; To save one's b. નુકસાનથી આધું રહેવું, બચી-ઉગરી જવું.

BAD *a.* [*Goth. badh*] Evil, as opposed to good (applied to persons and things)

નહાર્, ખરાબ, ખોટું, નકાર્, નરસું; a b. man નહાર્ માણસ; a b. rupee ખોટો રૂપીઆ; a b. road ખરાબ રસ્તો; 2 corrupt, morally depraved (persons and acts) ફુટ, જુકું, ખરાબ, નહાર્, પાપિષ્ટ; 3 unwholesome ખમડેલું, વિકાર કરે ચિપું, નહાર્; as, b. provisions ખમડેલું ખબ; 4 unskilful થોડી આવડતવાળું, કાચું; 5 injurious નુકસાન કારક, ઇજા આપે ચિપું, ઉપદ્રવી;—this word is often rendered by કે, ફ; ક, as, b. conduct કુઆર્વ; a b. son કપુતમ; a b. time કવેર્વ; a b. deed કુષ્કર્મ; a b. taste કુસ્વાદમ; a b. smell કુર્મ્પ; He has a b. head ache તેનું માથું થાકું દુખે; A b. Government જીલમી રાજ્ય; A b. crop થોડો પાક; B. health ખમડેલી પ્રકૃતિ—તપિયત્વ; I have a b. appetite મને ખાવાની રૂચિ નથી; Trade is b. વેપાર ચાલતો નથી; A b. fever બારે-સખત તાવમ.

BADLY *ad.* ખોટી રીતે, ખરાબ; as, he conducts himself b. તે ખોટી રીતે ચાલે; he reads b. તે ખરાબ વાંચે; he failed b. in English તે અંગ્રેજીમાં છેક ખરાબ નિકળ્યો; To want b. —ની ધણી જરૂર—અગત હોવી.

BADGE *s.* [*AS. beag* garland] A distinguishing mark ચિહ્ન, નિશાની.

BADGER *s.* [*Fr.*] યુરોપ અને એસિયા ખંડના ઉત્તર ભાગમાં રહેનારું ખેડાળ અને ટુંકા ભડા પગવાળું ચિક જાતનું જાવર. *vt.* To pursue eagerly, as the badger is hunted પ્રેરે લાગવું, વાંસે પડવું; 2 to pester જીવમ —કેડો સેવો, સંતાપવું, ત્રાસ આપવો.

BADINAGE *s.* [*Fr.*] Playful discourse, raillery મશ્કરી, મજાક, હેઝોમ.

BAFFLE *vt.* [*Fr.*] To foil, to delude, to defeat બર્ષ—નિષ્ફળ-નહિ ચાલે તેવું કરી-નાખવું (પ્રયત્ન, વિચાર, યુક્તિ),—નું ચાલવા-ફાવવા-વળવા નહિ દેવું, હરાવવું, યુગ્મવવું.

BAG *s.* [*AS. baeg*] (large) કાથળો, થેલો, (small) કાથળી, થેલી; 2 ચિક કાથળામાં

માથ તેટલું, કાથળો; as, a b. of wheat કાથળો ધજમ; 3 શિકારીના હાથમાં જેટલો શિકાર આવે તે. *vt.* કાથળીમાં બરવો (શિકાર), —નો શિકાર કરવો; as, he bagged a lion તેણે સિંહનો શિકાર કર્યો.

BAGGAGE *s.* તાંબુ, લુગડાંલતાં ઇત્યાદિ સૈન્યનો સામાન; 2 luggage યુસાફરનો સામાન, સરંજામ, બારખાનું, ખટલો; 3 a worthless woman કપાતર—નીચ સ્ત્રી.

BAGPIPE *s.* ચિક જાતનું વાજન, ટુંકાવાળી ધુરલી-સુરનાળું, (તેની સાથે ચામડાની કાથળી ચી રીતે વળાડેલી હોય છે કે તેમાં પવન ભરીને વાગું વગાડવામાં આવે છે).

BAGATELLE *s.* [*L. bacca* a berry] A trifle જેમાં કંઈ દમ-જીવ નથી તે, જીવન-જીવની વાત; 2 a game નવ કાણાવાળા પાટીઆ પર રમવાની ચિક રમત, (તે કાણામાં લાકડીઓ વતી લખાઈઓ નાખવામાં આવે છે).

BAIL *s.* [*L. bajulus* a tutor] Security for the appearance of a person હાજર-જામીનગીરી, જામીનગીરી; 2 a surety જામીનમ; B. for appearance હાજર-જામીનમ; B. for money and property માલજામીનમ; B. for conduct ફેલજામીનમ; To admit to b. જામીનપર છોડવું. *vt.* જામીનપર-લઈને છોડવું; 2 જામીન થઈને છોડવું; 3 to free from water (a boat) વાસણવતી (હોડી) માંહેથી પાણી કાઢી નાખવું.

BAILABLE *a.* જામીનલાયક—સેવાય ચિપું (offence); 2 જામીનપર-લઈ છોડી રાખાય ચિપું (person).

BAILBOND *s.* જામીનખતન, જામીનખતન.

BAILIFF *s.* [*Fr. bailli*—See Bail] An officer appointed by the sheriff નાજરના હાથ નીચેનો ચિક કામદાર, સિપાઈ, (ચિપું કામ સમન પહોંચાડવાનું અને વારંટ બજાવવાનું છે.)

BAIT *s.* [*AS. batan* to bait] Food put in a trap or on a hook to lure fish or other animals (માછલાં વગેરેને પકડવા

સાથે) ગણે બેરવેલું બક્ષ, કોળવર્ષ વગેરેમાં શ્રેણું
બક્ષ; 2 a refreshment taken in a
journey મુસાફરી કરતાં રસ્તામાં બથું ખાવું
તે; 3 an allurement જે કંઈથી મન લલચાય
તે, લાલચ, ગલમ. *vt.* ગણે બક્ષ બેરવવું,
કોળવર્ષમાં બક્ષ શ્રેણું; 2 to give food and
drink to a beast upon the road મુસા-
ફરી કરતાં રસ્તામાં ઘોડા બળદ ઈત્યાદિને ધાસ
દાણો ખવડાવવા અને પાણી પાવું. *vi.* ક્ર-
સાફરી કરતા રસ્તામાં બથું ખાવું ને પાણી પીવું.

BAIT *vt.* [*AS. betan* to kindle a fire, *Icel. baita*] To provoke or harass by dogs
પાછળ કુતરાં બસાવવાં-બસાવી હેરાન ક.-કુ:ખ
દેવું, કુતરાંપાસે હેરાન કચવવું.

BAIZE *s.* A coarse woollen stuff એક પ્રકાર-
નું જડું જીનનું લુગડું.

BAKE *vt.* [*AS. bacan, Icel. baka* to heat]
To prepare for food in an oven પકવવું,
થેકવું (bread &c.); 2 to dry or harden
by heat સુકવી કંઠુ ક., સુકવવું, પકવવું
(bricks, ground). *vi.* બહિયારાનું કામ
ક., રોટલી થેકવી-પકવવી-ઘેડવવી; 2 સુકાઈ,
સુકાઈ કંઠુ થવું, ચડવું, થેકવું.

BAKER *s.* બહિયારમ.

BAKERY *s.* The trade of a baker બહિ-
યારનો ધંધો, બહિયારું; 2 a baker's estab-
lishment બહિયારાનું કારખાનું, પઢરખાનું.

BALANCE [*L. bis* twice and *lanx* a dish]
A pair of scales, an instrument for
weighing તાલવું, તાલવું, કાંટેમ, જેખ-
વાનું યંત્ર; (fig.) An even b. = fairness
and impartiality in deliberating વાજ-
ખીપણું, વાજખી રીત, ન્યાયરૂપ તાલવાં, ધર્મ-
નો કાંટે, સમાન ચિત્તવૃત્તિ; as, to weigh in
an even b. વાજખીપણે-ન્યાયરૂપ તાલવાંએ
તોલ કરવું; 2 equipoise સમતોલપણું; 3
a sign in the zodiac તુલાચિહ્ન; B. of
an account ખાત્રી, શિલક, પુરાંત, જનસં; Beam
of a b. દાંડી. *vt.* ધોડા કરવા, સમતોલ ક.; 2 to weigh (reasons and
the like)-નું તોલ ક., -ની તુલના ક., તોની

બેવું; as, he sat balancing probabilities
તે બનવાની જોગવાઈની તુલના કરતો બેઠો હતો;
3 to settle and adjust, as an account
ચૂકવવું, માડીવાળું. *vi.* સમતોલ-બરાબર
હોવું; 2 to hesitate આનાકાની કરવી,
આચકો ખાવો, ઢચુપચુ રાખવું, મનમાં દગદગી
રાખવી; as, one should not b. a mo-
ment between truth and falsehood
સાચું બોલવું કે જૂઠું બોલવું એમાં એક પળ પણ
ઢચુપચુ ન રાખવું.

BALCONY *s.* [*Fr. balcon, AS. balca*]
ગ્રાખમ, કટેરૈમ, જરખોમ.

BALD *a.* [*Sp. pelado* hairless, *Dan. baeld-*
et] Destitute of hair (a person) તાલ્-
દાલ પડી હોય એવું; 2 destitute of natur-
al covering (છાલ, પીછાં, વૃક્ષ નિર્ભૂતિ
સ્થાભાવિક) આચ્છાદનરહિત; as, a b. moun-
tain જેના શિખર પર વૃક્ષ નહિ હોય એવા-
વૃક્ષહીન પર્વતમ; a b. vulture પીછાં વિના-
નું ગીધ; 3 unadorned અલંકારમ-શોભા-
રસમ વિનાનું (style and so on).

BALDHEAD *s.* દાલ પડેલું માણસ.

BALDNESS *s.* તાલ્, દાલ; 3 અલંકાર-શોભા
રહિતતા-હીનતા.

BALDERDASH *s.* [*W.*] A jargon of words
ન સમજાય તેવી-ગડખડાળી જંગલી બોલી.

BALE *s.* [*Fr. balle*] A bundle of goods
in a cloth cover ગાંસડી, પોટલી, બિંદ-
ડી, ખચકોમ. *vt.* ગાંસડી બાંધવી.

BALE *vt.* [*Fr. baille, Gael, ballan* a
pail] To throw water out (as from a
boat) વાસણવવી (હોડી) માંથી પાણી કાઢી
બાખવું (See Bail).

BALEFUL *a.* [*AS. bealo*] કુ:ખદાયક, ના-
શકારક; 2 woeful દલગીરી ભરેલું, એક હુપ-
બવનારું.

BALK *s.* [*AS. balca*] An unploughed
ridge of land between furrows or at the
end of a field આસની વચેની એડા વગર-
ની જમીન, સેડોમ; 2 a great beam બા-
રિયોમ; 3 disappointment આરામંગમ,
નિરાશા. *vt.* આરામંગ-નિરાશા ક., નિ-

- ખૂન ક.; 2 to leave untouched અડકવું નહિ; 3 સેડો રાખીને ચાસવું.
- BALL** *s.* [*Fr. balle Ger. bal*] A round body ગોળો, ગોળી, (of thread or cloth) દોડો; 2 a bullet ગોળી, ગોળો; The terrestrial b. બુગોળ, પૃથ્વી; B. of the eye ડોળો; B. of thread પિંડું, દોડો, પીટું; Fire b. ખરતો તારો, ઉલક, ઉલકું. *vi.* -ને પગે ખરકના ઘેઠા ખાતવા.
- BALL** *s.* [*Fr. bal*] An entertainment of dancing નાચવા સાથે મળેલી મીઠાસ, નાચ.
- BALLAD** *s.* [*Fr. ballade, It. ballata*] A song ગરબો, ગરબી, લાવણી.
- BALLAST** *s.* [*AS. bat a boat and last a load*] Heavy matter laid in the hold of a ship to prevent its oversetting નેણવમ, નીરમ; 2 (fig.) that which makes steady નેથી સ્થિર થાય તે, સ્થિરતા; as, he wants b. તેનામાં સ્થિરતા નથી. *vt.* માંહે નેણવ-નીરમ નાખવો-ખરવો.
- BALLOON** *s.* [*Fr. ballon a football*] A bag made of silk or other light material and filled with hydrogen gas so as to rise and float in the atmosphere આકાશમાં ઉડે તેવું એક વાહન, વિમાન, હવાનું ફાનસ, 'બલુન.'
- BALLOT** *s.* [*Fr. ballotte a little ball*] A ball used in voting મત આપવાની ગોળી-લખોડી-ચિઠ્ઠી; 2 the act of voting by balls or tickets ગોળી-ચિઠ્ઠીથી મત આપવું તે. *vi.* (for) ગોળી કે ચિઠ્ઠીથી-વતી મત આપવું.
- BALM** *s.* [*Fr. baume, L. balsamum*] The fragrant sap of trees ઝાડનો સુગંધીદાર રસ; 2 any fragrant ointment ખુશબોદાર લેપ-મલમ, ઉચ્છું; 3 anything which heals or mitigates pain દુઃખ નિવારક-શાંતિદાયક-કારક ઔષધ.
- BALMY** *a.* સુગંધ, સુગંધીદાર, ખુશબોદાર; 2 giving ease સુખદાયક, શાંતિકારક; 3 soothing મિઠી, શુભાખી, નરમ; as, b. sleep મિઠી ઊંઘ.

- BALSAM** *s.* ઝાડનો સુગંધીદાર રસ.
- BALUSTER** *s.* [*Fr. balustre*] કટોરામાંનો ગળ-સળિયો.
- BALUSTRADE** *s.* કટોરો.
- BAMBOO** *s.* [*Malay. bambu*] વાંસ.
- BAMBOOZLE** *vt.* To deceive, to confound ગુંચવવું, છેતરવું, ડગવું.
- BAN** *s.* [*Teut. ban proclamation*] A public proclamation બહેરખબર, હેરો, દાંડી; 2 (pl.) લગનના ડરાવની બહેરખબર; 3 interdiction મનાઈ, નિષેધ, આણ, ફવાઈ, અટકાવ; as, the b. of the empire બાદશાહે કરેલી (કોઈની સાથે વહેવારની) મના; 4 curse આપમ, શાપમ, બદકવાઈ; 5 excommunication મંડળી બહાર ચૂકવું તે. *vt.* શાપ-આપ દેવો.
- BANANA** *s.* [*Sp.*] સોનેરી ફળું.
- BAND** *s.* [*AS. banda-bindan to bind*] Any narrow ligament બંધ, પટો, પટી, દોરી; 2 a union between persons સંપ, સંબંધ, વળગાડમ, લગવાડમ; 3 a company of soldiers લશ્કરની ટુકડી, પલટાઈ; 4 a company of persons united in any common design મંડળી, સમાજ, ટોળું, ટોળી; as, b. of brothers બાઈબ્બાની ટોળી. *vi.* એકઠું-ટોળે થવું-મળવું, સંપ કરવો.
- BANDAGE** *s.* પાટો.
- BANDBOX** *s.* (પટી, ફીત, ટોપી ઇત્યાદિ ચૂકવાની) કાગળની હલકી પેટી.
- BANDIT** *s.* [*It. bandito*] An outlaw, a robber ખારવટીઆ, હુડારો, વાઘપાડુ-માર માણસ.
- BANDY** *s.* [*Fr. bander to bend*] A club for striking a ball at play ગેડી, દોડો; 2 the play with such a club ગિલ્લી દડાની-ગેડીદડાની રમત. *vt.* અહિંથી તહિં ને તહિંથી અહિં ફેંકવું, આમતેમ ફેંકવું; 2 to exchange આપવું ને લેવું, અદલબદલ ક.; To b. words સામાસામી ઠપાટપી કરવી, વાદવિવાદ કરવો.

BANDY-LEGGED *a.* ફેલા પગવાળું, ફેચું.
BANE *s.* [*AS. bana*] Poison, any fatal cause of mischief or pain ઝેર*n*, નારાજું *અળ*, નાર*m*.
BANEFUL *a.* ઝેરી, નારાકારક, ધાતક.
BANG *vt.* [*Sw. bang, Icel. banka* to strike] To beat, as with a club-નો ઝપાટો-નો સપાટો મારવો. *s.* સપાટો*m*, ઝપાટો *m*.
BANGLE *s.* A woman's wrist ornament બંગડી*f*, ચૂડો*n*, ચુન્ડી*f*, કલ્લી (વગેરે પેંચા આગળ ધાલવાનું સ્ત્રીનું ધરણું).
BANIAN *s.* An inside vest બનિયન*n*, બદન*n*, બંડી*f*; 2 Bania, a class of Hindu traders વાણિયો*m*; 3 Indian fig-tree વડનું ઝાડ.
BANISH *vt.* [*Fr. bannir*] To condemn to exile દેશનિકાલ *m*-હદયાર ક., દેશવટો દેવો-આપવો; 2 to drive away કાઢીનાખવું, દૂર ક.; To b. oneself પરદેશમાં જઈ રહેવા સારું સ્વદેશ ત્યાગ કરવો.
BANISHMENT *s.* દેશનિકાલ-હદયાર કરવું તે, દેશનિકાલ*m*, દેશવટો*m*; 2 સ્વદેશત્યાગ*m*; 3 કાઢી નાખવું-દૂર કરવું તે.
BANISTER *s.* (See Baluster).
BANK *s.* [*AS. bænc*] A mound raised above the surrounding plain બાંધ*m*, પુસ્તો*m*; 2 the side of a watercourse કાંઠો*m*, કિનારો*m*, તીર*n*; A high b. કરાડો*m*; 3 a bench of rowers હલસેમાં મારનારની હાર; 4 a money dealer's establishment સરાફી દુકાન*f*, પેઢી*f*, 'બેંક*f*.' 5 a company of bankers સરાફી દુકાનના બાગીદારો*m*; 6 shoal બાંડું. *vt.* બાંધ-પુસ્તો બાંધવો.
BANKER *s.* સાહુકાર*m*, સરાફ*m*, પેઢીવાળો.
BANKING *s.* સરાફીનો ધંધો, સાહુકારી*f*. *a.* સરાફી, પેઢીનું.
BANK-BILL *s.* ચુકતી હુંડી.
BANK-NOTE *s.* દેખત હુંડી*f*, 'નોટ*f*.'
BANKRUPT *s.* [bank and *ruptus* broken] દેવાળિયો*m* નાદાર.

BANKRUPTCY *s.* દેવાહુંન, નાદારી*f*.
BANNER *s.* [*Fr. bannière*] A military ensign વાવટો*m*, નિશાન*n*, ઝુંડો*m*, ધખ*f*, પતાકા*f*.
BANQUET *s.* [*Fr. banco* a bench or table] A feast ઉજાણી*f*, મિજબાની*f*, જીયાફ*f*. *vt.* ઉજાણી કરવી-આપવી. *vi.* ખાઈપીને મજા કરવી.
BANTER *vt.* [*Fr. badiner* to joke with] To jest with -ની મશકરી - હંકો*m*-મજક કરવી. *s.* મશકરી*f*, મજક*f*, હંકો*m*.
BANTLING *s.* [from the bands in which the child was wrapped] An infant હાનું છોકરું, બાળક*n*.
BAPTISM *s.* [*Gr. baptizo*-*bapto* I dip in water] The initiatory rite of the Christian Church ખ્રિસ્તી ધર્મમાં દાખલ થવાનો યજ્ઞ સંસ્કાર, જળસંસ્કાર*m*, બાપ્તિસ્મ *n*.
BAPTISMAL *a.* જળસંસ્કાર-બાપ્તિસ્મનું-સંબંધી.
BAPTIST *s.* જળસંસ્કાર કરનાર, બાપ્તિસ્મ આપનાર; 2 anabaptist, one who holds that baptism should be administered not to infants, but to believers only, and by immersion બાળકોને નહિ પણ માત્ર જીને ધૃત ખ્રિસ્ત ઉપર વિશ્વાસ થોડો હોય તેને બાપ્તિસ્મ આપવું યિયું મત ધરાવનાર-રાખનાર.
BAPTISTERY *s.* બાપ્તિસ્મ આપવાની જગ્યા, જળસંસ્કારસ્થાન*n*.
BAPTISE *vt.* જળસંસ્કાર કરવો, બાપ્તિસ્મ આપવો.
BAR *s.* [*Fr. barre*] A piece of iron or wood used to keep a door or gate closed આડી*f*, ગત*m*, જુગળ*f*, ઢોગળ*f*; 2 an obstruction અટકાવ*m*, અડચણ*f*, હરકત*f*, વિઘ્ન*n*, આડ*f*; 3 the railing that enclosed the place which counsel occupy in courts of justice અદાલત માંહેલી વકીલ લોકોને બેસવાની જગ્યાનો કટેરો; 4 a place in a court where prisoners stand પાંજરું*n*; 5 the whole body of lawyers licensed in a court અદાલત-

માંના સનદી વકીલ, વકીલમંડળન; 6 any tribunal અદાલત, ન્યાયસ્થાન, કોર્ટ; 7 the inclosed place of a tavern where liquors are sold દારૂના પીઠામાં જે જગ્યાએ દારૂ વેચાય છે તે; 8 a bank of sand at the mouth of a river or harbour નદીના મુખ આગળ જે ભાડું હોય છે તે. *vt.* બાંધવ-આડી દેવી; 2 to hinder અટકાવવું, બંધ કરવું-થી બંધ થવું-અટકવું, અટકાવ કરવો.

BARRICADE *s.* A fortification of trees, earth, palisades &c., made to obstruct the progress of an enemy શત્રુની સામે કરેલા ઝાડ, માટી, લાકડા ઇત્યાદિનો કોટ; 2 any obstruction આડ, અડચણ. *vt.* અટકાવવું, શત્રુને આવતાં અટકાવવાને કોટ બાંધવો.

BARRIER *s.* A stockade કોટ, લકડા કોટ; 2 a fortress or a fortified town on the frontiers of a country સરહદ પરનો કિલ્લો અથવા કિલ્લાવાળું ગામ; 3 any obstruction અડચણ, અટકાવ; 4 boundary હદ, સીમા, સરહદ, મર્યાદા.

BARRISTER *s.* પેહેલા વર્ગનો સનદી વકીલ, 'બારીસ્ટર'.

BARB *s.* [*L. barba* a beard] Beard ઘડી; 2 a crooked point આંકડો, આંકડી; 3 a Barbary horse બારબરી દેરાનો घोડો *vt.* આંકડાવાળું-આંકડીદાર કરવું; 4 to put armour on a horse घोડાને બાંધતર પેહેરાવવું.

BARBER *s.* હાથમન, વાળદં, નાપીકમ, નાઈમ.

BARBARIAN *s.* [*L. barbarus*] An uncivilised person અબણ-જંગલી-અણસુધરેલું-અગાળી માણસ; 2 a cruel, savage man નિર્દય-ક્રૂર માણસ; 3 a foreigner પરદેશી, બેચુમ. *a.* જંગલી, રાની, અણસુધરેલ, અગાળી; 2 નિર્દય, ક્રૂર.

BARBARIC *a.* પરદેશી આવેલું, પારકું.

BARBARISM *s.* અચૂક બાણસ; 2 જંગલી-અબણ-અગાળીપણું. [ક્રૂરતા]

BARBARITY *s.* જંગલીપણું, નિર્દયપણું-તાઈ,

BARBAROUS *a.* જંગલી, રાની, અગાળી, અગાળ, અસભ્ય; 2 cruel નિર્દય, ક્રૂર.

BARD *s.* [*Ir. Gael. and W. bardd*] A (Celtic) minstrel બાર્ડ, ચારણ, ખંદી-જનમ, ખારીડ; 2 a poet કવિ.

BARE *a.* [*AS. bæ - berian* to bare] Naked નાગું, ઉઘાડું, ખુલ્લું; 2 with the head uncovered ઘોડું, ઉઘાડું; 3 plain, unadorned સાદું, અલંકાર-શોભા રહિત; 4 laid open ખુલ્લું, ઉઘાડું; 5 unaccompanied એકલું, છડું; 6 threadbare ઝાઝું, બખબી-બસાઈ અચ્છું, છેક જૂનું થઈ અચ્છું; 7 destitute, empty ખાલી, વિનાનું, રહિત, હીન. *vt.* ખુલ્લું-ઉઘાડું-નાગું કરવું.

BAREBONED *a.* હાડકાં કાઢ્યાં હેમ તેવું, કુખળું, સુકલકડી.

BAREFACED *a.* With the face uncovered મ્હેડું ઉઘાડું હોય તેવું; 2 shameless શરમ વગરનું, નિર્લજ્જ, નિલાનર્થ.

BAREFOOT *a. & ad.* ઉઘાડા-અડવા પગવાળું, અડવે પગે.

BAREHEADED *a.* ઉઘાડા-ઘોડા-ખુલ્લા-મથાવાળું, ઘોડું, ઉઘાડે-ઘોડે માથે.

BARELY *ad.* Merely કેવળ, માત્ર, ફક્ત, બાંધમે, યુરકેલીથી; as, I have b. enough for myself ફક્ત મારે જેઠાંએ જીટલુંજ મારી પાસે છે; it is b. possible બાંધમે બની શકે જીવું છે or તે બની શકે જીવું છે જીટલુંજ કહેવાય.

BARGAIN *s.* [*Fr. barguigner* to haggle] An agreement concerning the sale of property વેચાણનો કરાર, પટણ, સાંઠન; 2 a gainful transaction કિંદાયતથી સેવું-આપવું તે, કિંદાયતનું-કિંદાય પડતું વેચાણ-ખરીદી; as, 'I got a b. of it' એ તે કિંદાયતથી લીધું; I shall give you a b. of it હું તમને તે કિંદાયતથી આપીશ; 3 the thing purchased જે ખરીદેલું-વેચાણ લીધેલું તે, ખરીદ કરેલા સોદા; as, it is a good b. એ સોદા ઠીક છે; To make the best of a bad b. જે માડું હાંસીલ થયું છે તેનો જેમ

બને તેમ સારા ઉપયોગ કરવો or કીધું વ્રત પૂરું કરવું. *vt.* (for) વેચાણનો ખર્ચાબસ્ત કરવો, પકડવું, પકડવું-સાફ કરવું. *vt.* (away) વેચવું.

BARGE *s.* [old. *Fr. barge, Dan. bark*] A pleasure-boat સેહેલ કરવાની સુશોભિત હાડી, ક્રીડાનૌકા; 2 a large boat for loading and unloading ships માલ વહાણમાં ચઢાવવા ઉતારવાની હાડી.

BARK *s.* [*Dan. and Sw. bark*] The rind ગ્રાડની છાલ-છાલ; Peruvian b. એક જાતની એપલ છે; To strip off the b. છાલવું, છાલ ઉતારવી.

BARK, BARQUE *s.* [*Fr. barque, Ger. and Dan. barke*] A small ship નાનું વહાણ.

BARK *s.* [*A.S. beorcan*] The noise made by a dog, wolf &c. કુતરાં-વરૂં ધ્વાનિ બસવાથી થયેલો શોર-ચોંધાટ, બસવું તે. *vi.* To make the noise of dogs &c. બસવું; 2 to clamour at નિરર્થક નિંદા કરવી, બસવું, કંકલાણ-શોરખોર કરવો.

BARLEY *s.* [*W. barllys*] જવ.

BARM *s.* [*A.S. beorm*] Yeast ખીર વગેરે દારૂ ઉપરનું ફીણ, ખમીર.

BARN *s.* [*A.S. berern*] A building for securing grain and other farm produce દાણો બરવાનું-ઝુડવાનું ઘર, ખજાનો માંનું છાપરું.

BARNACLE *s.* [*Fr. barnache*] A shell which is often found on the bottoms of ships, on rocks and timbers below the surface of the sea સમુદ્ર મહેલાં વહાણની તળીએ, ખડકે અથવા લાકડાંએ પાતી રહેનારી સીપ, છીપ.

BAROMETER *s.* [*Gr. baros weight, & metron a measure*] An instrument for measuring the weight of the atmosphere વાયુનું વજન માપવાનું યંત્ર, વાયુમાર-માપક યંત્ર *n.*

BAROMETRIC-AL *a.* વાયુમારમાપક યંત્ર-માનું-સંબંધી-વડે કરેલું; as, b. pressure

વાયુમારમાપક યંત્ર માંનું દબાણ; b. experiment વાયુમારમાપક યંત્ર વડે કરેલો પ્રયોગ.

BARON *s.* [*Fr. A.S. baron, beorn*] A title of nobility ઉમરાવની એક પદવી, એ પદવીનો ઉમરાવ-અમીર *m.*, 'બારોન *m.*'

BARONESS *s.* બારોનની સ્ત્રી.

BARONET *s.* બારોનથી ઉતરતી પદવીનો પુરુષ, 'બારોનેટ *m.*'

BARONETCY *s.* બારોનેટની પદવી.

BAROUCHE *s.* [*Ger. barutsche, L. birotus* from *bis* twice & *rota* a wheel] A fourwheeled carriage ચાર પૈડાની એક તરેહની ગાડી, ચાર-ફ.

BARRACK *s.* [*Sp. barraca* a hut, *Gael. barrach* branches] A hut or house for soldiers especially in garrison ભરૂં સિપાઈઓને રહેવાનું ઝુપડું-ઘર *n.*, 'બારાક' *n.*

BARREL *s.* [*Fr. baril*] A wooden cask પીપ; 2 the quantity which a b. contains એક પીપમાં જેટલું માથ તેટલું; as, a b. of water એક પીપ પાણી *n.*; a b. of wheat એક પીપ ધાણ *m.*; 3 a tube નળી; as, the b. of a gun બંકની નળી; B. of a watch ઘડીયાળની કમાનની દાખડી. *vt.* પીપમાં ભરવું.

BARREN *a.* [old *Fr. baraigne*] Not producing young or offspring છેડકરાં ન થતાં હોય તેવી, વાંઝણી; 2 not fertile ધણો પાક ન થતો હોય તેવું, રસાળ-ફળદ્રુપ નહિ હોય એવું (land); 3 not producing the usual fruit જેને ફળ ન લાગતાં હોય એવું, વાંઝિયું (tree); 4 not containing useful or entertaining ideas નિરૂપયોગી, નકારાત્મક, વિરસ, થુક; 5 unmeaning, dull મંદ બુદ્ધિનું, મંદ, શોષક નહિ એવું.

BARRICADE, BARRIER, BARRISTER (See under Bar).

BARROW *s.* [*A.S. berewe-berau* to bear] A light small carriage માણસ હાથે પકડીને ચલાવે એવી ગાડી; 2 a hog ડુકર *n.*; 3 a mound of earth મટોડીનો ઢગણો, ટેકરો *m.*

- BARTER** *vi.* [old *Fr. bareter, Sp. baratar* to truck] To traffic by exchanging one commodity for another માલને બદલે નાણું નહિ પણ માલ આપી લઈ વેપાર ચલાવવા- કરવો, સાદું ક., સાદું. *vt.* એક લઈ બીજું આપવું. *s.* માલને બદલે નાણું નહિ પણ માલ આપી લઈ ચલાવેલો વેપાર, સાદું *n.*
- BASALT** *s.* [*L. basaltis*] એક જાતનો કઠણ અને કાળો પથ્થર.
- BASE** *a.* [*Fr. bas* low] Mean હલકું, નીચું, જીવ (things); 2 of low station નીચા કુળનું, નીચ, હલકું, હીણ, અધમ, રાસી, પાણી (persons); 3 illiberal ઉદાર નહિ એવું, કૃષ્ણ; 4 of little comparative value હલકું, રાસી, હલકી કિંમતનું, ઉતરતી જાતનું, હીણ; *as*, *b.* metal (સોનારૂપા કરતાં) હલકી કિંમતની ધાતુ; 5 deep ઊંડું, ગંભીર, અરજનું (sound); 6 illegitimate birth રાંડના પેટનું, હરામજદું.
- BASEBORN** *a.* Born out of wedlock જરજ, છીનાજના પેટનું, હરામજદું; 2 born of low parentage નીચા કુળ-માબાપનું.
- BASE, BASIS** *s.* [*L. basis* a foundation] The bottom, lower part નીચલો ભાગ; 2 પાયો *m*, તળિયું *n*, આધાર *m*.
- BASS** *s.* The lowest part in music અર-
BASSOON *s.* એક જાતનું વાજું. [*m*].
- BASHFUL** *a.* [See Abash] Very modest શરમાળ, લજ્જાળુ; 2 sheepish ગરીબડું, ગાવડી યુષ્કું, ગોચુષ્કું, ઘણું જ ગરીબ-નમ્.
- BASILICA** *s.* [*Gr. basileus* a king] A court of judicature ન્યાયશાળા, દરબાર *n*, કોર્ટ.
- BASILISK** *s.* [See Basilica] A fabulous serpent with a crest on the head મણી-ધર-યુગટધારી-ફેણાળો એક કલ્પિત નાગ *m* (એને વિષે એવું કહે છે કે એના ડુંકાડથી અને એની સાંઘું જોવાથી માણસ તરત મરી જાય).
- BASIN** *s.* [*Fr. bassin*] A hollow vessel (હાથ ધોવાનું પાણી ભરી ચૂકવાનું એક) છા-છુંડે વાસણ; 2 a hollow place contain-
- ing water હોળમ, કુંડમ, તળાવ *n*, વગેરે જગ્યા *m*; 3 the tract of country drained by a river દેરાના જે ભાગનું પાણી કોઈ નદીમાં જઈ હોય તે ભાગ *m*.
- BASK** *vi.* [*Icel. baka* to heat, see Bake] To be exposed to genial heat તડકે બેસવું, તડકો ખાવો; 2 (fig.) to lie at ease and thriving under benign influence સુખી હોવું-સુખ ભોગવવું, આનંદ કરવો; *as*, to *b.* in the sunshine of royal favour રાજકૃપારૂપી તડકામાં સુખી હોવું-આનંદ કરવો.
- BASKET** *s.* [*W. basged*] ટોપલી, ટોપણ *m*, કંડી *m*; 2 the contents of a basket ટોપલામાં માય તેટલું, ટોપણ *m*.
- BASKET-HILT** *s.* હાથના રક્ષણને માટે તરવાર-ની ટૂઠ આગળ ટોપલી જેવું હોય છે તે.
- BASS** (See under Base).
- BASTARD** *s.* [old *Fr. Gael. baos* lust] A child born out of wedlock રાંડના-છી-નાજના પેટનું છોકરું, ઘસીપુત્ર *m*, છાંડીજયો *m*, જરજખાજ *n*. *a.* છીનાજના-રાંડના પેટનું, જરજ, હરામજદું; 2 spurious જોડું, કૃત્રિમ.
- BASTARDY** *s.* ઘસીપુત્ર હોવું તે, જરજવસ્થા.
- BASTE** *vt.* [*Icel. beysta, Sw. bosta* to beat] To beat with a stick લાકડીનો માર મારવો, લાકડી મારવી; 2 to drop fat or butter over the meat while roasting માંસ શેકતાં તે ઉપર ધી, ચરબી વગેરે રડવું-છાંટવું.
- BASTE** *vt.* [*Sp. basta* a long stitch] To sew with long stitches આધે આધે-લાંબા લાંબા ટાંકા મારવા, લાંબા લાંબા ટાંકા મારી-નાખી સિવવું.
- BASTINADE-O** *s.* [*Sp. bastonada*] A sound beating with a stick લાકડીનો માર-ના ઝપાટ *m*-સપાટ *m*, કુંદાપાક *m*. *vt.* -ને લાકડીએ વતી મારવું, -ને લાકડી મારવી.
- BASTION** *s.* [*Fr. and Sp. from Fr. bâtir* to build] A huge mass of earth in front of a fortification કિલ્લાની આગળનો ખુરજ.
- BAT** [*AS, Gael. bat, Fr. battre* to beat] A heavy stick દોડ *m*, દુંડ *m*.

BAT *s.* [old *E.* and *Scot.* *bak*] ચામચિમ-ડિયું, વાગોળ, વડવાગોળ, વાગળું, ચા-માચેણ.

BATCH *s.* [*Dut.* *baksel* an ovenful, See Bake] The quantity of bread baked at one time રોટલીનો ધાણ; 2 an assortment of things of the same kind એક જાતની કેટલીક વસ્તુઓનો સમૂહ-જૂથન-જથો.

BATH *s.* [*Ger.* *baden* to bathe] A place for bathing જાણીનો જગ્યા-કોટડી, -ધરન, હમામખાનું; 2 that in which the body or a part of it is bathed જાણનું કામ-વાસણન-પીપન; 3 immersion in a bath જાણું તે, સ્નાન, અંધોળ, જાણણ; 4 a high order of knighthood અંગ્રેજી ઉમરાવની એક જગ્યા પદવી.

BATHBRICK *s.* છુરીઓને માજી સાફ કરવાની એક પ્રકારની ઈંટ.

BATHE *vt.* નવાડું, નવાડાવું, સ્નાન-અંધોળ કરાવવી; 2 to wash or moisten with a liquid ધાણું, પલાળવું. *vi.* જાણું, સ્નાન-અંધોળ કરવી.

BATHING *s.* જાણું તે, સ્નાન, અંધોળ.

BATHOS *s.* [*Gr.* *bathos* depth-*bathus* deep] A ludicrous descent from the elevated to the mean in writing or speech લખવા બોલવામાં જગ્યા વિષય પરથી છેડક નીચા પર ઉતરી જવું તે, સદલંકારવૈગુણ્ય.

BATON, BATOON *s.* [*Fr.*] A staff લાકડી, દંડમ, દંડુકામ, ડંગોરમ; 2 મ્હોટા સેનાપતિની પદવીની નિશાણી.

BATTALION *s.* (See under Battle).

BATTEN *vt.* [*Icel.* *bat-na* to get better] To make fat પુકળ ખવડાવી પીવડાવી જડું-પુટક; 2 to enrich land ખાતર પુરી ફળદ્રુપ-રસાળક. *vi.* માતવું, પુષ્ટ-જડું થવું.

BATTEN *s.* [*Fr.* *baton* a staff] A piece of wood used by carpenters and plumbers પટી, ચીપ. *vt.* To fasten or form with battens પટી-ચીપ વડે બંદક. -જેડું.

BATTER *vt.* [*Fr.* *battre* to beat] To

beat with violence so as to demolish ઢાકી ઢાકીને ભાંગી-તોડી પાડવું, ઢાકવું, મારવું, માર મારવો; 2 to attack with artillery for the purpose of making a breach in a wall કોટમાં કાણું પાડવા સારૂ તેપર તો-પનો માર ચલાવવો.

BATTERING-RAM *s.* કોટ તોડી પાડવાનું પુરા-તન કાળનું એક યંત્ર.

BATTERY *s.* ઢાકીઢાકીને તોડીપાડવું તે; 2 the fortification on which the cannons are ranged for battering મારચોમ; 3 a number of guns ranged on the fortification મારચાપર ગોઠવેલી તોપો; 4 (law) the unlawful beating of another કાયદા વિરુદ્ધ કોઈને મારવું તે.

BATTLE *s.* [*Fr.* *bataille* from *battre* to beat] A fight between enemies, an engagement લડાઈ, યુદ્ધ, સંગ્રામ, ઝઘડોમ, રણ; A drawn b. કોણ હાર્યું ને કોણ જીત્યું એ જોમાં જણાય નહિ એવી લડાઈ, સમાન સંગ્રામ; A pitched b. જે લડાઈમાં આગમચથી લશ્કર ગોઠવી ટ્રકયું હોય તે; To give b. હુમલો કરવો; Field of b. રણક્ષેત્ર-ભૂમિ, રણગણ. *vi.* લડવું, યુદ્ધ કરવું.

BATTLE-ARRAY *s.* યુદ્ધચના, સૈન્યચના, જ્યોત્સના.

BATTLE-AXE *s.* પરચુમ, ફરસી.

BATLEMENT *s.* જંગીવાળી ભીત, જંગી, ખારીઆંવાળી ભીત-કોટમ.

BATTALION *s.* પલટણ, લશ્કરની ટુકડી.

BAUBLE, BAWBLE *s.* [*Fr.* *babiole* a trifle] A trifling piece of finery હલકી કિંમતની દેખાવડી વસ્તુ.

BAWD *s.* [old *Fr.* *baude* wanton] A procuress કુટણી, બડવેણ.

BAWDY-HOUSE *s.* છિનાજનું ઘર, કારખાનું.

BAWL *vi.* [*Icel.* *baula* to low] To cry out loudly પોકારવું, ખૂમ પાડવી, ઘાંટો કાઢવો-પાડવો, તાણીને બોલવું; 2 to cry loud as a child આરડવું, આરડી મરવું. *vt.* ખૂમ પાડીને ખબર આપવી-જાહેર કર.

BAY *a.* [*Fr. bai, L. badius, Sp. bayo* brown] Reddish રતાસ પડતું, રાતું જુરું, પુ-
પેલીઆ રંગનું.

BAY *s.* [*Fr. baie, Sp. badar to open*] અખાલમ, ઉપસાગરમ; B. salt સમુદ્રનું મીઠું;
B. window દિવાલથી ખુલાર પડતી ખારી.

BAY *s.* [*L. bacca a berry*] Laurel લારલ
નામનું ઝાડ; 2 (*pl.*) an honorary gar-
land માનસૂચક માળા, માનમાળા.

BAY *vi.* [*old Fr. abbayer*] To bark as
a dog at his prey બસવું; To keep at b.
સામું થવું, દૂર રાખવું, આવના નહિ દેવું.

BAYONET *s.* [Bayonne in France] ખં-
ફડની નળી ઉપર જે બાલા જેવું બેસાડેલું હોય
છે તે, બાગનેટન, સંગીનન. *vt.* -ને આગ-
નેટ બોકવી.

BAZAR, BAZAAR *s.* [*Pers.*] બજારન.

BDELLIUM *s.* [*L., Gr. bdellion*] યુગ્મન.

BE *vi.* [*Gael. beo living, compare Sans. bhu*] To exist હોવું; 2 to become થવું;
as, how great will be his joy તેને કેટલો
ખધો આનંદ થશે; 3 to remain રહેવું; as,
let it be as God made it ઈશ્વરે જેવું બનાવ્યું
તેવું તેને રહેવા દો; 4 to be present in a
place હોવું, આવવું; as, will you be here
તમે અહિં આવશો?

BEING *s.* હોવાપણું, અસ્તિત્વન; 2 any liv-
ing creature પ્રાણીન, જીવન, જંતુન; The
Supreme b. પરમેશ્વરન, પરમાત્માન.

BEACH *s.* [*Icel. bakki a bank*] Sea-shore
સમુદ્ર-દરિયાકાંઠાન-કિનારાન.

BEACHED *a.* કિનારાપર ચઢી ગયેલું.

BEACON *s.* [*AS. beacen a sign, a nod*]
A signal-fire to notify the approach
of an enemy રાત્રુ પાસે આવ્યાની સૂચના
કરવા સારૂ સળગાવેલો દેવતા; 2 a signal
to direct navigation વહાણવટીઓને સારૂ
કરેલી ભય સૂચક નિશાણી, દીવાદાંડી. *vt.*
ભયની સૂચના-ખબર આપવી.

READ *s.* [*AS. bead a prayer*] A little
perforated ball or glass globule મણ-

કોમ, કાચનો દાણો; 2 a bubble on spirit
દારૂપરનો પરોપો; To tell beads માળ
ફેરવવી, જપ કરવા, પ્રાર્થના કરવી.

BEADSMAN *s.* ખીબને સારૂ જપકરનાર, જ-
પકમ.

BEADLE *s.* [*AS. bydel*] A messenger
of a court અદાલત વગેરેનો ચોખદાર, છુડી-
દારન; 2 a petty officer of a college,
church &c. પાઠશાળા, દેવલન વગેરેનો
ચોખદાર; 3 an inferior parish officer
ચપરાસીન, પટાવળીન, હમીલીઓ સિપાઈન.
BEAGLE *s.* [*Celt. beag little*] A small
hunting dog જાનો રિકારી કુતરો.

BEAK *s.* [*Fr. bec*] The bill of a bird પ-
ક્ષીની ચાંચ; B. of a vessel વહાણના આ-
ગલા બાગની અણી.

BEAKED *a.* ચાંચવાળું, ચંચાકાર, ચાંચના જેવું.

BEAM *s.* [*AS. beam a tree*] One of
the principal horizontal timbers in
a building બારિયોન; 2 part of a
balance (ત્રાજવાની) દાંડી; 3 the pole
of a carriage ધીરિયોન; 4 a part of a
weaver's loom તોર; 5 ray of light કિ-
રણન. *vt.* To emit પાડવું, આપવું. *vi.*
પ્રકાશ પાડવો, પ્રકાશવું, ચક્રચકવું, તકતકવું.

BEAN *s.* [*Icel. baun*] અનેક ભતનાં કઠોળ-
નું સાધારણ નામ, રિંગળું.

BEAR *vt.* [*AS. beran, Goth. bairan, L. fero, Gr. pherō, Sans. bhrī*] To support
વહેવું, ઉંચકી રાખવું (burden); 2 to carry,
to convey ઉઠાવી લઈ જવું, ઉપર ચૂકી લઈ
જવું-ફેરવવું; as, they b. him on the
shoulder તેઓ તેને ખાંધ ઉપર બેસાડીને
લઈ જાય છે; 3 to wear, to have or hold
ધારણ કરવું, રાખવું, ના હાથમાં હોવું (name,
honours, sword); as, he bears not the
sword in vain તે તલવાર બર્થ રાખતો નથી;
4 to keep afloat તરવું રાખવું, થી તરવું ર-
હેવું; as, the waters of the ocean b. the
mightiest ships સમુદ્રના પાણી મ્હોટાં મ્હોટાં
વાહાણને પણ તરતાં રાખે છે; 5 to endure

સેહેવું, સહન ક., ખમવું, વેઠવું; 6 to have in the mind-ને હોવું, રાખવું (love, hatred); 7 to admit or be capable of લાગવું, નું અર્થરાકવું-કરીરાકવું; as, the word will b. that meaning તે રાખ્દનો તે અર્થ અર્થ રા-કથે; it will not b. to be thought of તેનો વિચાર કરી રાકાય એવું નથી; 8 to bring forth or produce, as the fruit of plants or the young of animals-ને લાગવું-આવવું-થવું, ને પેટે-થી થવું; as, she bore him a son તેને તેનાથી છોકરા થયો; 9 to exercise (rule, sway) ચલાવવું; 10 to be answerable for-ને માથે હોવું, માથે લેવું-રાખવું, ના જવાબદાર હોવું (blame, expense); To b. a part સમ્મિલ થવું; To b. testimony સાક્ષી પૂરવી, સાહેદી રહેવું-હોવું; To b. down હરાવવું, હરાવી દેવું, મારી કાઢવું; To b. down upon પકડી પાડવું; To b. hard આગ્રહ કરવો, તાણ કરવી; To b. off, to restrain અટકાવવું, પાસે આવવા ન દેવું; 2 To carry away લઈ જવું; To b. on ઉસકેરવું, ઉત્તેજન આપવું, થી ઉત્તેજન મળવું; To b. through or out ચલાવવું, નિભાવવું, ટકાવવું, થી ટકવું-ટોક મળવો; To b. up ટેકે આપવો, થી ટેકો-આધાર મળવો; To b. date ઉપર તારીખ-મિતી હોવી. *vi.* To endure સહન ક., ધીરજ રાખવી-પકડવી; 2 to be fruitful ફળ લાગવાં-આવવાં; as, it does not b. તેને ફળ આવતાં નથી; 3 to take effect, to succeed લાગુ પડવું, સફળ થવું, પાર પડવું; as, that will bring matters to b. તેથી વાત સફળ થશે; 4 to be situated as to the points of the compass હોવું, મ્હે હોવું; as, the land bore east from the ship જમીન વહાણથી પૂર્વમાં હતી; 5 to refer to (with on or upon) સંબંધ હોવો-રાખવો; as, how does this b. on the point આ વાત એ વિષયની સાથે શું સંબંધ રાખે છે?; 6 to press (upon) દબાવવું, થી દબાણ થવું-દબાવું; To b. in તરફ જવું; To b. up હિમ્મત રાખવી, ધીરજ

પકડવી; To b. upon-ની અસર થવી, ન્યાંથી અસર થાય-કરે તેવી સ્થિતિમાં હોવું; as, the guns were so placed as to b. upon the fort તોપોની કિલ્લા પર અસર થાય તેવી રીતે તે ગોઠવેલી હતી; To b. with ધીરજ રાખ-વી, સહન કરવું.

BEARABLE *a.* સેહેવાય-ખમય એવું, સહનીય.

BEARER *s.* લઈજનાર, લાવનાર; as, the b. of this note આ ચિઠ્ઠી લાવનાર; 2 one who carries the dead body to the grave ખાંધિયો *m*; 3 ધારણ કરનાર; 4 a tree or plant that yields its fruits ફળવાન-ફળ આપવું *આડ*; B. of a palanquin બોઈ *m*.

BEARING *p. a.* (See to Bear); 2 ટપાલ ખ-સ્ય નહિ આપ્યો હોય એવું, ટિકીટ ચોડ્યા વગ-રનો, નાટપેડ; as, he sent the letter b. ટપાલ ખસ્ય આપ્યા વગર-નાટપેડ કાગળ મોકલ્યો. *s.* Mien, behaviour ચાલ, વર્તણૂક; 2 relation સંબંધ *m*.

BEAR *s.* [*A.S. bera* a wild beast] રીંછ *n*; The great b. સમ્રાટ *પિમ*; The lesser b. ધ્રુવ આગળનો સાત તારાનો ઝુમખો.

BEAR-GARDEN *s.* રીંછ રાખવાની જગ્યા; 2 ધાંધળખોરની મંડળી-ટોળી *f*.

BEARD *s.* [*L. barba*] Hair on the chin દાદી; 2 the awn or sharp prickles on the ears of corn સુંખાંન, ફુંસાંન; 3 the sharp point of an arrow આંકડો *m*. *vt.* -ની દાદી ઝાલવી-તાણવી; 2 to set at defiance સામું થવું, મ્હેપર બોલવું-અપ-માન ક.

BEAST *s.* [*L. bestia*] Any four-footed animal પશુ *m*; 2 any irrational animal જનપર, હેવાન *n*, પશુ *m*; 3 a brutal man પશુ *m*, ઢોર *n*, પશુ-હેવાન જેવું માણસ.

BEASTLY *a.* પશુ સરખું-તુલ્ય, પશુના આકારનું, બેલું.

BESTIAL *a.* પશુ-હેવાનનું-સંબંધી, પશુના જેવું, અતિ મલિન, પશુની પેઠે વિષયી.

BESTIALITY *s.* પશુ સરખી રીતભાવ; 2 un-natural connection with a beast પશુ સાથે સંજોગ *m*-મૈથુન *n*.

BEAT *vt.* [*AS. beatan*] To strike repeatedly મારવું, ઠોકવું, ઠીપવું, ટપેરવું, કૂટવું, અ-કાળવું; 2 to play on (a drum &c.) વગાડવું; 3 to break or bruise ખાંડવું, વાટવું, નો ઝુકા કરવો; 4 to extend by beating, to hammer ઠીપવું, ઠીપીઠીપીને વધારવું, મારવું; 5 to thresh ઝુડવું; 6 to overcome, to vanquish હરાવવું, જીતવું; To b. the brains માથાકૂટ કરવી, માથું ફેડવું; To b. down પાડી નાખવું, તોડી પાડવું, થી તૂટી-ભાંગી પડવું; 2 to lower the price બાવ ઉતારવો-બેસાડવો-ઘટાડવો-ખગાડવો, થી બાવ બેસી જવો; To b. back હટાવવું, પાછું ફેરવવું; To b. into વારે વારે કહીને મનમાં ઉતારવું; To b. up ઝીંકવું, ડુંગળી કરવો; To b. off હાંકી કાઢવું, કાઢી શ્વેતવું; To b. time (mus.) તાલ આપવો-મારવો; To be beaten out થાકીને લોથપોથ થઈ જવું. *vi.* To throb ધડકવું, થડકવું, ધબકવું; 2 to dash with force ભેરમાં થવું-આવવું-અક-ળાવું; To b. about ઓળી કાઢવાનું ક., ઓળવું, શોધવું; To b. upon (wind) સપાટા લાગવો; To b. up for recruits સિપાઈ થઈને લશ્કરમાં દાખલ થવા સાર પડ્યો વગાડનાં ફરીને માલુસ શોધવાં; 2 (fig.) કોઈ પણ કામમાં શામેલ થવા સાર માલુસ મેળવવાની કોશિશ કરવી. *s.* A stroke માર *m*, અપાટો *m*, સપાટો *m*, ધક્કો *m*, ઠોસો *m*; 2 a pulsation ધડક ધડક થવું તે; 3 the rise or fall of the hand or foot in regulating the divisions of time in music તાલ *m*; 4 a round or course which is frequently gone over ફેરો *m*, ચક્ર *n*; 5 a place of frequent resort ન્યા વારંવાર આવવું જવું થાય તે જગ્યા; B. of a watch or clock ટકટક.

BEATEN *p. a.* See the Verb; 2 trodden (track) જે પર આવજા ધણી થઈ હોય તે રસ્તો.

BEATIFY *vt.* [*L. beatus* happy and *facio* I make] To bless with the completion of celestial enjoyment પરમાર્થ આપવો, સ્વર્ગમુખન-મુક્તિ-મોક્ષ આપવો.

BEATIFIC *a.* પરમાર્થ ભરેલું, સ્વર્ગમુખદાયક.
BEATIFICATION *s.* મરણ પામીને પુરુષ મુક્તિ પામ્યાં એવું પ્રસિદ્ધ કરવું તે.

BEATITUDE *s.* પરમસુખ *n*, સ્વર્ગમુખ *n*, સ્વર્ગપ્રાપ્તિ, મુક્તિ, મોક્ષ *m*; "The beatitudes," the sayings of Jesus Christ, in the sermon on the mount, in regard to what persons are blessed કોને પરમસુખ મળે છે તે વિશે ઈસુ ખ્રિસ્તનાં પર્વતપરના ઉપદેશમાં કહેલાં વચનો.

BEAU *s.* [*Fr. beau* fine, beautiful] A fine gay man, a fop અકડખાલ-ફાંકડો-અકડ-ઈરાકી-વરણાગિયો પુરુષ, હેલ *m*, લાલ *m*, લાલ *m*, ખાંડરા *m*.

BEAU-IDEAL *s.* [*-ideal* mental] કોઈ વસ્તુ કેવી સરસ હોવી જોઈએ તે વિશે મનની કલ્પના પ્રમાણે સંપૂર્ણ હોય તે; as, he is the b. i. of a man તે મનની કલ્પના પ્રમાણે જોઈએ તેવું સંપૂર્ણ માલુસ છે.

BEAUCISH *a.* અકડખાલ, ફાંકડું, ફકડ, ખાંડું.

BEAUTY *s.* [*Fr. beauté-beau*] The graces that please the eye or mind સૌંદર્ય *n*, સુંદરપણ *n*, શોભા, ખુબસુરતી, કુટડાઈ; 2 a particular grace, feature, or ornament લીલાઈ, ઠાંક, ખુબી, ગુલ *m*; 3 a beautiful person સુંદર-ખુબસુરત-કુટડો-રૂપાળો પુરુષ; 4 a beautiful woman સુંદર-કુટડી સ્ત્રી, સુંદરી, રૂપવતી.

BEAUTEOUS-IFUL *a.* સુંદર, રૂપાળું, શોભિતું, કુટડું, રૂપવંત.

BEAUTIFY *vt.* સુંદર-રૂપાળું-સુશોભિત-શોભિતું ક., સજાગારવું.

BEAUTY-SPOT *s.* ચાંદણો *m*, છંદણ *n*.

BEAVER *s.* [*AS. beofer*] ટુંકા કાન, ખુટું નાક, આગલા પગ ટુંકા અને પાછલા લાંબા એવું જળસ્થળચર એક રૂઆંવાળું પ્રાણી; 2 a hat made of the fur તે જનાવરનાં રૂઆંની બનેલી ટોપી.

BECALM *vt.* [*be & calm*] To make quiet, to appease સ્થિર-શાંત ક., ચેન પાડવું, સમાવવું; 2 to keep from motion ચાલવું

ખંધ ક., અટકાવવું, -થી અટકવું-અટકી રહેવું;
as, the vessel was becalmed in the
Red Sea વહાણ રાતા સમુદ્રમાં (પવન ન હો-
વાથી) અટકી રહ્યું.

BECAUSE *conj.* [*be* and *cause*] કારણ કે,
કારણ, કેમકે, કાંતે, કાંકે, તેમાટે, તેથી.

BECK *s.* [*AS. beacen*] સંકેતમ, અણસારોમ,
સાનફ, ધરારોમ.

BECKON *vt.* To make a sign by nodding
or a motion of the hand or finger
સાનફ-અણસારોમ-ધરારોમ-સંકેત કરવો.
vt. સંકેત-અણસારો-સાન કરી બોલાવવું.

BECLOUD *vt.* [*be* and *cloud*] To obscure
ઝાંખું પાડવું, ઝંખવી નાખવું, -થી ઢંકાઈ જવું.

BECOME *vi.* [*AS. be & cuman* to come]
થવું, બનવું, થઈ જવું. *vt.* To suit or be
suitable શોભવું, છાજવું, દીપવું, સારું દેખાવું.

BECOMING *a.* શોભિ-છાજિ-ધટે-દીપે ઝમ્વું,
શોભિતું, યોગ્ય, ધરિત, ઉચિત.

BED *s.* [*AS. bed, Icel. bedr*] An article
of furniture to sleep and take rest on
પથારી, બિછાનું, રાખા, શેન્ફ, તળાઈ; 2
a plot of ground in a garden ખારોમ
-રી; 3 a hollow place in which any
thing rests ધરન; 4 a layer થરમ, પડન;
5 the channel of a river તળિયું; The
foot of a b. પાંગત, પાંત; The head of
a b. ઝોસીકું મૂકાય છે તે બાજુ, અસીસું;
To make a b. પથારી કરવી - પાથરવી,
ખાટવો પાથરવો; To be brought to b.-ને
અવતરવું-આવવું-પ્રસવ થવો, જણવું; To put
to b. જણાવવું; To go to b. સુઈ જવું.
vt. To plant and inclose રોપવું, ધાલવું;
as, to b. the roots of a plant in the
mould છોડવો જમીનમાં રોપવો; 2 to lay
in any hollow place inclosed દાટવું,
પૂરવું; as, to b. a stone પથર પૂરવો.

BEDDING *s.* બિછાનું, તળાઈ, ગોદડાં,
પથારીનું સાહિત્ય, પથારી.

BEDCHAMBER-ROOM *s.* સુવાનો ઝિરડો-કો-
ટડી, રાખાગૃહન.

BEDFELLOW *s.* સાથે સુનારો, સહસાથી, રા-
યનખંધમ.

BEDRID-RIDDEN *a.* Confined to the bed
by age or infirmity ધડપણ-નબળાઈના
કારણથી ખાટલે ને ખાટલે પડી રહેવું, ખા-
ટલે પડેલું, પથારી-ખાટલા વરા થમ્વેલું.

BEDSTEAD *s.* ખાટલોમ, પલંગમ.

BEDTICK *s.* બોજિયું.

BEDABBLE *vt.* [*be* and *dabble*] To wet
પલાળવું, ભીજવું ક.

BEDAUB *vt.* [*be* and *daub*]-ઉપર ચોપડવું,
લપેડવું, ખડવું.

BEDAZZLE *vt.* [*be & dazzle*] ઝાંખવાળવી.

BEDECK *vt.* [*be* and *deck*] To adorn
સજાગારવું, સુશોભિત ક.

BEDIGHT *a.* [*AS. be* and *dihstan* to set
in order] સજાગારવું, ધરણથી સુશોભિત
કરેલું-થમ્વેલું.

BEDEW *vt.* [*be* and *dew*] To moisten as
with dew ઝોસન-ઝાકળન-દારમ થી ભીજવું
ક., પલાળવું, -થી પલળી જવું; as, her cheeks
were bedewed with tears તેના ગાલ
ઝાંસુથી પલળી ગયા હતા.

BEDIZEN *vt.* [*Fr. badigeoner* to rough-
cast] ધણાં નિવર-ધરણાં પહેરાવવાં, સજાગારવું.

BEDLAM *s.* [*Cor. from the hospital of
St. Mary of Bethlehem in London*] A
madhouse ગાંડા માણસોને સાર કરેલી ઝો-
પધરાળા; 2 a place of uproar ન્યાં શોર-
બકોર-વોંગાટ થતો હોય ઝિવી જગ્યા. *a.*
ગાંડા માણસોની ઝોપધરાળાનું-સંબંધી.

BEE *s.* [*AS. beo*] An insect that makes
honey and wax મધમાખી, મધુમક્ષિકા.

BEE-BREAD *s.* મધમાખીઝોમ્મ પોતાના બ-
ઝ્યાને સાર કુણામાંથી કાઢેલું ભક્ષ.

BEEHIVE *s.* મધપુડોમ.

BEE'S-WAX *s.* મીણ.

BEEF *s.* [*Fr. bæuf, L. bos* gen. *bovis* ox]

An animal of the bovine genus બજ-
દમ, ગાય, ગોધામ; 2 the flesh of bovine
animals ગાય-બજદ-ગોધાનું માંસ, ગોમાંસ.
a. ગોમાંસનું-વાળું.

BEEVES *s. pl.* ગાય, ગોધામ, બલદમ.
 BEER *s.* [A.S. *beor*] જવનો દારૂ, 'બીર'મ.
 BEET *s.* [Fr. *bette*] લાલ અથવા સફેદ રંગનો ગળ્યા સ્વાદનો ચ્મિક કેદ.
 BEETLE *s.* [A.S. *betl-beatan* to beat]
 A heavy mallet મોટી મોગરી. *vi.* To jut out આગળ-બહાર નિકળવું-પડવું, ઝુઝમી રહેવું; as, a beetling cliff ઝુઝમી રહેલી ખડક.
 BEETLE *s.* [A.S. *bitel-bitan* to bite]
 An insect with hard cases for its wings વર્દિમ.
 BEETLE-BROWED *a.* ઉપસેલાં ભમરવાળું-નું.
 BEETLE-HEADED *a.* ઘૂર્મ, જડ, બુંધિ, ઠોઠ, ઠ.
 BEFALL *vt.* [*be* and *fall*] To happen to -ઉપર આવી પડવું-વીતવું-ગુજરવું-બનવું. *vi.* થવું, બનવું.
 BEFIT *vt.* [*be* and *fit*] To be suitable to -ને લાયક-યોગ્ય હોવું, ધટવું.
 BEFOOL *vt.* [*be* and *fool*] To delude, to lead astray ગોડો બનાવવો, બૂલથાપ દેવી; To b. one's-self બૂલ કરવી, બૂલમાં પડવું.
 BEFORE *prep.* [*be* and *fore*] In front of આગળ, સામું, સમુપ; 2 in presence of આગળ, સમક્ષ, પ્રત્યક્ષ, રૂબરૂ, દેખતાં; 3 preceding in time અગાઉ, આગળ, પહેલાં, પૂર્વે; The land is b. you દેશ તમારો છે; The world is all b. them આખી દુનિયા તેઓને માટે ખુલ્લી છે. *ad.* In time preceding અગાઉ, પહેલાં, પૂર્વે. [પહેલથી.
 BEFOREHAND *ad.* અગાઉથી, આગમચથી,
 BEFOUL *vt.* [*be* and *foul*] To soil ખડવું, મેલું ક., ડાહ લગાડવો.
 BEFRIEND *vt.* [*be* and *friend*] To act as a friend, to favour સાથે મિત્રતા રાખવી, -ઉપર મહેરબાની-કૃપા રાખવી-કરવી, મદદ આપવી, ઉપકાર કરવો.
 BEG *vt.* [See Bag] To ask earnestly, to beseech વિનંતિ-કાલાવાલામ-આજીજી કરવી-કરી માગવું; 2 to ask in charity બીખ દાખલ માગવું, બીખ માગવી માગવું, માગી આપવું;

3 to take for granted ખરું ધારવું, ખરું છે, ચ્મિવી રીતે તર્ક દોડાવવો-અનુમાન-માની લેવું; as, to b. the question (તકરાર ચાલતાં) જે સાબિત કરવાનું છે, તે ખરું હોય ચ્મિવી રીતે તર્ક દોડાવવો. *vi.* બીખ માગવી-માગી યુજરાન ચલાવવું-પેટ ભરવું, બીખવું.
 BEGGAR *s.* બીખારીમ, માગનાર, માગણ, યાચકમ. *vt.* બીખારી-બીખમાગવું-દરિદ્રી કરી નાખવું, -થી બીખ માગવું થઈ જવું; To b. description વર્ણન ન થઈ શકે ચ્મિવું હોવું.
 BEGGARLY *a.* (persons) નીચ, અધમ, પામર, કેંગાલ; (things) હલકું, ગુચ્છ, નજીવી.
 BEGGARY *s.* દરિદ્રવસ્થા, કેંગાલિયત, ગરીબી.
 BEGET *vt.* [*be* and *get*] To procreate as a father જનમાવવું, જન્મ આપવો; 2 to produce as an effect ઉત્પન્નવવું, ઉત્પન્ન ક., -થી ઉત્પન્ન થવું.
 BEGIN *vi.* [A.S. *beginnan*] To commence આરંભ-શરૂ થવું, -નો આરંભ-મંડાણ થવું, માંડવું. *vt.* આરંભવું, આરંભ-શરૂ ક., -નો આરંભ-મંડાણ ક., ચાલુ ક., કરવા માંડવું.
 BEGINNER *s.* આરંભ કરનાર, શિષ્યાઉ, શિષ્ય આડનાર, નવો નિરાણીચ્મી.
 BEGINNING *s.* આરંભમ, પ્રારંભમ, મંડાણન, શરૂઆત; 2 the first cause આદિન, મૂળન, આદિ કારણન, ઉત્પત્તિ; 3 the rudiments શુભતત્વન (pl.)-પીઠિકા; Without b. or end અનાવંતન.
 BEGIRT *p. a.* વેષિત. [See Gird.]
 BEGONE *vt.* નિકળ, કાળું કર, ભ આહિથી, મોટું બાળ.
 BEGRIME *vt.* [*be* and *grime*] To soil with dirt ખડવું, ઉપર કાદવ લપેડવો-ચોપડવો.
 BEGRUDGE *vt.* [See Grudge.]
 BEGUILE *vt.* [*be* and *guile*] To delude ડગવું, છેતરવું, બૂલથાપ દેવી, ફસાવવું; 2 to pass pleasingly ખુશીમાં કાઢવું-ગુજારવું-નિર્ગમન ક.
 BEHALF *s.* [A.S. *behefe* profit] Advantage, favour હિતન, લાભમ, અર્થમ, બચાવન; as, they suffered in b. of their coun-

try તેમ્મામ્મ સ્વદેશના હિતને માટે દુઃખ વેઠ્યું; 2 part, notingsubstitution તરફ, પક્ષમ; as, the attorney appeared on their b. તેમ્માની તરફેણનો વકીલ થઈને (કોરટમાં) ઉભો રહ્યો; In b. ofમર્થે, વાસ્તે, માટે, તરફથી-નું.

BEHAVE *vi.* [*AS. behabban* to have] To act ચાલવું, વર્તવું, આચરવું; as, they b. badly તેમ્મા ખરાબ રીતે આલે છે.

BEHAVIOUR *s.* ચાલ, ચાલચલગત, વર્તણુક, આચરણ; To be, or be put, on one's good b. સારી ચાલની અજમાશ ઉપર હોવું-ચકાવું.

BEHEAD *vt.* [*be* and *head*] To cut off the head માથું કાપી નાખવું-વાઢીનાખવું, ગરદન મારવું, ઢોલકું ઉડાવી દેવું.

BEHEST *s.* [*AS. behæst* a vow from *be* & *hæst* command] Command આજ્ઞા, હુકમ.

BEHIND *prep.* [*AS. behindan*] At the back of પાછળ, પછાડે, પૂઠે; as, he walked b. me તે મારી પછાડાડે ચાલતો હતો; 2 left after the departure of પાછળ; as, he went away but his servant remained b. તે ગયો પણ તેનો ચાકર પાછળ રહી ગયો; the deceased left a wife and four children b. him મરનારે આપડી અને ચાર છોકરાં પોતાની પાછળ મૂક્યાં; To leave b. in this sense may often be best rendered by પાછળ રહી જવું with nom. of the thing left; as, he left his umbrella b. him in the house જતી વેળાએ તેની છત્રી ઘરમાં રહીગઈ; 3 left at a distance in progress or improvement પાછળ, પાછળ પડેલું; as, he is b. the others in Mathematics ગણિતમાં તે બીજાઓની પાછળ પડેલો છે; 4 inferior to કરતાં ઉતરતું; Close b. લગોલગ, છેક પાસે. *ad.* Not exhibited to view નહિ બતાવેલું, આક્રી રહેલું, આક્રી; as, we do not know what evidence is b. કયી સાક્ષી આક્રી રહી છે તે આપણે જાણતા નથી; 2 backward પાછળ, પૂઠે; as, look b. પાછળ જુઓ; 3 remaining after a payment આક્રી, આક્રી રહેલું;

as, there is a large sum b. મહોટી રકમ આક્રી છે.

BEHIND-HAND *a. or ad.* પાછળ રહી ગમ્મલું; as, he is b. in his business તે પોતાના કામમાં પાછળ રહી ગમ્મલો છે.

BEHOLD *vt.* [*AS. be and healdan* to hold] To see with attention ધારી ધારીને જોવું, નિહાળવું, નિરખવું, જોવું. *vi.* જોવું. *int.* See! lo! જો! જુઓ!

BEHOLDEN *a.* આભારી, આભારી.

BEHOVE *vt.* [*AS. behofian* to befit] To be necessary for, to be fit for અગત્યનું -જરૂરનું હોવું, ધરવું, ધરવું-જોઈતું હોવું; as, it behoves us to be on our guard આપણને હેતીઆરીમાં રહેવું ધટે છે.

BEHOOF *s.* Advantage લાભ, ફાયદો, અર્થ.

BEING *s.* [See under *Be.*]

BELABOUR *vt.* [*be* and *labour*] To ply diligently ઉદ્યોગથી કામ વળગવું, ખૂબ કામ કર., મેહેનત કરવી; 2 to beat soundly બહુ ઠોકવું-મારવું.

BELCH *vt.* [*AS. bealcian*] To eject wind from the stomach ઝ્યારકાડ-ઝ્યાડકાર આવા; 2 to eject violently from within -માંથી જોરબંધ નિકળવું; as, it belched forth flames તેમાંથી જોરબંધ જ્વાલા નિકળી. *vi.* -ને ઝ્યારકાડ આવવા; 2 બહાર નિકળવું. *s.* ઝ્યાડકાર, ઝ્યારકાડ.

BELDAM *s.* [*Fr. belle fine* and *dame* a woman] An old woman ડોસી, વૃદ્ધ-સ્ત્રી, ડોસલી; 2 a hag બદસુરત બેરી, કુબળા.

BELEAGUER *vt.* [*AS. be and lay, Dut. belegen, Ger. belagern*] To besiege ઘેરા ધાલવો, ઘેરી લેવું, -ની ચારેપાસ વિરજાઈ વળવું.

BELFRY *s.* [*Fr. beffroi* a watchtower, low *L. belfredum*] A tower erected by besiegers to overlook the place besieged ઘેરી લીધેલી જગ્યામાં ને ને બને

તે જોવાને ઘેરા ધાલનારાઓએ બાંધેલા મિનારા; 2 the part of a steeple or tower where a bell is hung મિનારાના જે ભાગમાં ઘંટ ટાંગે છે તે, ઘંટગાનન.

BELIE *vt.* [*AS. beleagan*] To give the lie to, to show to be false જોડું-જૂડું પાડવું, જોડું-જૂડું છે એમ બતાવી આપવું, -થી જોડું-જૂડું છે એમ જણાવું; as, he says bitter things but his heart belies his words તે કડવી વાતો બોલે છે પણ તેનું અંતઃકરણ તેના બોલવાને જૂડું પાડે છે; his conduct belies his professions તે જે કહે છે તે જૂડું છે એમ તેની ચાલથી જણાય છે; 2 to counterfeit, to mimic -ની નકલ કરવી, -ને મળવું આવે એવું ક., -ના જેવું ક.; as, they belied the thunder તેઓએ ગર્જનાની નકલ કરી; 3 to give a false representation of જેવું છે તેવું -ને પ્રમાણે નહિ પણ ઉલટી-બીજી-જોડી રીતે બતાવવું; as, if I did so I should b. my thoughts જો હું એમ કરત તો મારા વિચાર છે તે પ્રમાણે નહિ પણ ઉલટી રીતે બતાવત; 4 to tell lies about, to calumniate -નું-ને વિષે જૂડું બોલવું-કહેવું; as, thou beliest me તું મારે વિષે જૂડું કહે છે.

BELIEVE *vt.* [*AS. geleafa* belief] To credit, to trust ખરું છે એમ જાણવું-માનવું, -પર વિશ્વાસમ-ભરોસામ-પતખાર કરવા-રાખવો, માનવું. *vi.* (in, on) To exercise religious faith, to hold as an object of faith -ના ઉપર વિશ્વાસમ-આક્રીનન-શ્રદ્ધા-ભાવ રાખવો, માનવું; 2 to think ધારવું, -ને લાગવું.

BELIEVER *s.* માનનાર, વિશ્વાસ-શ્રદ્ધા-ભરોસો રાખનાર; 2 (theol.) one who believes the Bible to be a revelation from God જૈમ્સ ઇશ્વરોક્ત છે એમ માનનાર, ખ્રિસ્તી ધર્મ માનનાર, વિશ્વાસી; A b. in the existence of God આસ્તિક.

BELIEF *s.* Credence, trust ખરું-સત્ય માનવું તે, વિશ્વાસમ, ભરોસામ, પતખારમ, પ-

તીર્થ; 2 faith વિશ્વાસમ, શ્રદ્ધા, ભાવમ, ભાવના, આક્રીનન, ભક્તિભાવમ; 3 religion ધર્મમ, ધર્મમાર્ગમ, માર્ગમ, મતન, પંથમ; 4 opinion મતન, વિચારમ; 5 the object of belief શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ વિષયમ; A b. in the existence of God આસ્તિકપણું, આસ્તિક્યન.

BELIKE *ad.* [be and like] Probably, perhaps ઘણું કરીને, કદાચિત, કદાચ, દેવ-યોગે.

BELL *s.* [*AS. bellan* to sound loudly] A hollow body producing musical sounds when struck ઘંટમ, ઘંટા, ઘંટડી, પુષ્પરેમ, પુષ્પડી; 2 bells, a class of bell-shaped flowers ઘંટના આકારનાં કેટલીક જાતનાં ફુલો; To bear the b. (as the leader of a flock) અગાડી પડવું, આગેવાન થવું; To shake the bells શ્રવના-ચેતવણી આપવી; Diving b. જડા પાણીમાં કામ કરવાને અથવા કંઈ વસ્તુ શોધવાને ઉતરવાનું ઘંટાકારનું એક યંત્ર. *vt.* To b. the cat ધણી જોરાવર માણસની સાથે લડીને તેને અશક્ત કરી નાખવું. *vi.* ઘંટાકારે ઉગવું (કુલોએ).

BELL-FOUNDER *s.* ઘંટ આતનાર-પાડનાર-ખનાવનાર. [*આઈ.*]

BELL-FOUNDRY *s.* જ્યાં ઘંટ બને છે તે જ-

BELL-MAN *s.* કંઈ ખખર આપવા સાથે ઘંટ વગાડનાર, ઘંડી પીટનાર.

BELL-METAL *s.* કાંસું.

BELLE *s.* [*Fr. from L. bellus*] A gay young lady રૂપાળી-ફાંકડી-અલખેલી-છેલછુખીલી સ્ત્રી, સુંદરી, લલના, પ્રમદા, રંભા.

BELLES-LETTRES *s.* (*pl.*) [*Fr.*] Polite literature (it includes poetry and oratory) અલંકાર શાસ્ત્રન-વિદ્યા, (એમાં કાવ્ય અને વક્તવ્યનો સમાવેશ થાય છે).

BELLIGERENT *a.* [*L. bellum* war & *gero* I wage] Waging war યુદ્ધન-રણન-સંગ્રામન-લડાઈ ચલાવનાર-મચાવનાર-કરનાર. *s.* લડાઈ ચલાવનાર પ્રબળ-સૈન્યન-રાજ્યન.

BELLOW *vi.* [*AS. bellan*] To roar as a bull બરાડવું, ઝીખાંગવું, તડકવું, ગરજવું; 2 to roar, as the sea in tempest, or as the wind when violent ધુધુ કરવું (દરિયાઝમી), સુસવાટા થવા (પવનના). *s.* ઝીખાંગવું તે, ગર્જના.

BELLOWING *a.* ઝીખાંગવું, ગર્જના કરતું.

s. ઝીખાંગવું-આરડવું-તડકવું તે, ગર્જના.

BELLOWS *s. (sing. & pl.)* [*AS. baelg a bag*] (અમ્મિનો જોરા વધારવાની) ધમણ.

BELLY *s.* [*AS. baelg, Gael. balg*] That part of the human body which extends from the breast to the thighs or the corresponding part in beasts પેટ. ઉદરન, ઊંઠામ, જઠરન; To pinch one's b. પેટ બાળવું; To touch one's b. પેટપર પગ ચૂકવો. *vi.* કુલવું, ઉપસવું.

BELLYACHE *s.* પેટમાં કુખવું તે, થળ, ચૂંક, પેટનું કુખાણું, ઉદરવેદના.

BELLY-BAND *s.* ધોડાના પેટની સાથે કસીને બાંધેલા પટો, તંગમ.

BELLYFUL *s.* પેટ ભરાય તેટલું, પેટપૂર, જો-ઈએ તેટલું, પુષ્કળ.

BELLY-GOD *s.* ખાતાં ધરાયજ નહિ તે, ખા-ઉધર-અકરાતિયું માણસ, જે ખાવા પીવામાં જ ધણો આનંદ પામે છે તે, લાડુભટમ.

BELLY-WORM *s.* પેટ માંહેલા જીવ, કરમ.

BELONG *vt.* [*Dut. belangen* to concern]

To be the property of, to have relation to, to be the quality of -નું હોવું, -ના તાબામાં-હાથમાં હોવું; as, this book belongs to him આ ચોપડી તેની છે; Goa belongs to the Portuguese ગોઆ પોર્ચુગીઝ લોકોના તાબામાં છે; immortality belongs to God અમરપણું ઈશ્વરનું છે; 2 to be the proper business of -નું કામ હોવું; 3 to be appendant to -ની હદમાં-પાસેનું હોવું, -ના તાબામાં હોવું; as, he went to live in a village belonging to Broach તે ભરૂચની હદમાંના એક ગામમાં રહેવા ગયો; 4 to be suitable for -ને સારૂ-વાસ્તે હોવું, જોગ હોવું; as, such

violent exercise belongs only to strong men આવી ભારે કસરત માત્ર બળવાન માણસને સારૂ છે; 5 to be a native of -ના રહેવાસી હોવું, -નું હોવું; as, they b. to Surat તેઓ સુરતના રહેવાસી છે; they must b. to India તેઓ જરૂર હિંદુસ્થાનના હશે.

BELONGINGS *s. (pl.)* -નું હોય તે; All his b. તેનું સર્વસ્વ.

BELoved *a.* [*be and loved*] Loved વા-હાણું, ખારૂં, પ્રિય, પ્રાણપ્રિય, જીવનન.

BELOW *prep.* [*be & low*] Under in place નીચે, તળે, હેઠે; 2 inferior to, lower than-કરતાં ઉતરતું-નીચું; as, he is b. me તે મારા કરતાં ઉતરતો છે; 3 unworthy of અયોગ્ય, અધઠિત, નાલાયક; as, it is b. his dignity to do such a thing એવું કરવું એ તેની પદવી જોતાં અધઠિત છે. *ad.* નીચે, હેઠળ; 2 on the earth આહિયાં પૃથ્વી પર, આ લોકમાં; as, man's chief business here b. is to serve God ઈશ્વરની સેવા કરવી એ આહિયાં પૃથ્વી પર માણસનું મુખ્ય કામ છે; 3 in hell જહાનમમાં, નરકમાં; 4 in a court of inferior jurisdiction નીચલી-ઉતરતી અદાલત-કોરટમાં.

BELT *s.* [*AS. L. balteus a belt*] A girdle, a band પટોમ, કમર પટોમ-બંધમ, કટિ-બંધમ, કંદોરોમ, કટિખખાળ, સાંકળી; 2 a bandage પાટોમ. *vt.* પટો બાંધવો, -ની ચારપાસ વિઠલાઈ વળવું, ઘેરી લેવું.

BEMOAN *vt.* [*be & moan*] (See Bewail).

BENCH *s.* [*AS. benc*] A long seat પાટલી, બેંકમ, બાસટી, લાંબો બાજર; 2 the seat of justice ન્યાયાધીશને બેસવાની જગ્યા, ધર્માસન; 3 the persons who sit as judges ન્યાયાધીશમ, ઈનસાફદારમ.

BENCHER *s. (pl.)* (ઈંગ્લાંડમાં) ન્યાયસભાના વડીલ સભાસદોમ; 2 a judge ન્યાયાધીશમ, ઈનસાફદારમ, 'જડન'મ.

BEND *vt.* [*AS. bendan, Icel. benda* to stretch] To crook, to make crooked વાંકું કરવો-વાળવું, મરડવું; 2 to direct વાળવું,

ફેરવવું, તરફ જવું; as to b. one's steps to -ની તરફ જવું; 3 to apply closely લગાડવું, ચોંટાડવું, વાળવું, ઘણો શ્રમ કરવો; 4 to subdue તાથે ક., આધીન ક., દબી જાય-નમી જાય તેમ ક.; To b. the brow બપાં ચઢાવવાં, ડોળા કાઢવા. vi. વાકું થવું-વળવું, મરડાવું, મરડાઈ જવું; 2 to lean or turn ફેંટાવું, વળવું, ફરવું, બદલાવું; 3 to jut over બહાર પડવું-નિકળવું; 4 to bow નમવું; To be bent on મન માં-સાથે નિશ્ચયકરી બેસવું હોવું. s. વાંકમ, ઝોંકમ, રોંટમ, વલણન, આંચિમ.

BENT *a.* વાકું, વક્ર, વળેલું, મરડામ્મિલું. *s.* વાંકાપણન, વક્રતાઈ, વાંકમ; 2 inclination વલણન, રૂંટિઈ, રૂંપઈ, ધંચ્છાઈ, ઝોંકમ; 3 application લગાડવું-ચોંટાડવું તે (મન).

BENEATH *prep. & ad.* [*AS. be & neo-than*] (See Below).

BENEDICTION *s.* [*L. bene well and dictum I say*] A giving praise to God or rendering thanks for his favours પ્રજ્ઞની સ્તુતિ ક.-નાં વખાણ ક.-નો ઉપકાર માનવો; 2 blessing, invocation of happiness બહું ધંચ્છવું તે, આશીર્વાદમ, આશીર્વાઈ, ફુવાઈ, આશીર્વાચનન, સ્વસ્તિવાચનન.

BENEDICTIVE *a.* આશીર્વાદ યુક્ત, આશીર્વાદનું; B. mood (of a verb) આશીર્વાચક.

BENEFACCTION [*L. bene well and facio factum I do*] The act of conferring a benefit ઉપકારમ-કલ્યાણ કરવું તે, ઉપકારમ; 2 benefit conferred, a charitable donation ઉપકારમ, આભારમ, કલ્યાણન, બક્ષીસઈ, ધનામન, દાનન, ધર્મદાનન.

BENEFACCTOR *s.* ઉપકાર-કલ્યાણ કરનાર-કર્તા, પરાપકારી, પરગજી પુરુષમ, બક્ષીસ-દાન આપનાર.

BENEFACCTRESS *s.* ઉપકાર-કલ્યાણ કરનારી-પરગજી સ્ત્રીઈ, બક્ષીસ-દાન આપનારી.

BENEFICE *s.* An ecclesiastical living ઉપાધ્યા-ઉપદેશક-પુરોહિત-કૃતજોર-ગામજોર-ને જે કંઈ ધર્માદા આપ્યું હોય તે, ઉપાધ્યાય-પુરોહિતની વૃત્તિ.

BENEFICENCE *s.* પારકાનું બહું કરવું તે, પરાપકારમ, પાડમ, દયાઈ, કૃપાઈ.

BENEFICENT *a.* ઉપકારશીલ, પરાપકારી, હિતકાર-કારી, દયાળુ, કૃપાળુ.

BENEFICIAL *a.* Useful, profitable ઉપયોગી, લાભ-હિતકારક, ગુણકારી; 2 entitled to receive use or benefit જેને બોગવટો કરવાનો-લાભ લેવાનો હક મળ્યો હોય તેવું.

BENEFICIARY *a.* ખીજના હાથ નીચે રહી કામ કરનાર, પરાધીન, પરત્ર, પરાશ્રિત. *s.* ઉપાધ્યાયની વૃત્તિ જેને મળી હોય તે; 2 one who is maintained by charity ધર્માદાયથી જેનું ગુજરાન ચાલતું હોય તે, દાન લેનાર, ઉપકારજીવી.

BENEFIT *s.* An act of kindness ઉપકારમ આભારમ; 2 profit લાભમ, નફોમ, હિતન, ફાયદોમ, ગુણમ, હાંસલન; Public b. લોકાપકારમ; For the public b. પ્રજાથે. *vt.* હિતન-કલ્યાણન-સારું ક., -થી લાભ-ગુણ ફાયદો થવો. *vi.* -ને લાભ-ગુણ થવો.

BENEVOLENT *a.* [*L. bene well & volo I wish*] Having a disposition to do good સર્વગું બહું કરવું ઈચ્છી જેને ધંચ્છા હોય તેવું, પરાપકારજીવનું-વાળું, પરાપકારશીલ, પરગજી, પરહિતેચ્છુ, બહું, દયાળુ.

BENEVOLENCE *s.* સર્વગું બહું કરવાની ધંચ્છા, પરાપકારજીવિઈ, પરમાયજીવિઈ, પરાપકારશીલતાઈ, પરહિતેચ્છાઈ, દયાઈ; 2 good done ઉપકારમ, પરાપકારમ.

BENIGHTED *p. a.* [*be and night*] Over-taken by the night ચાલતાં ચાલતાં જેને રસ્તામાં રાત પડી હોય તેવું; 2 involved in moral darkness અગાનરૂપી અંધકારમાં પેરાઈ ગમ્મિલું, અગાન.

BENIGN *a.* [*L. benignus*] Kind, gracious કૃપાળુ, માયાળુ, અનુકૂળ, મહેરબાન; 2 liberal ઉદાર, દાતા, સખી, દાનશર, ધાતાળ; as, a b. benefactor ઉદાર ઉપકારકર્તા; 3 favourable શુભ, અનુકૂળ, મંગળ; as, the b. light of revelation ધંચ્છરોડત શાસ્ત્રથી થતું શુભ જ્ઞાન; 4 wholesome ગુણકારી, જેથી સારી અસર થાય-ફેર પડે તેવું, રોગહારી (ઔષધ).

BENIGNANT *a.* કૃપાળુ, માયાળુ, મહેરબાન, અનુકૂળ.

BENIGNITY *s.* કૃપાઈ, મહેરબાનીઈ, કૃપાશીલતાઈ; 2 actual goodness પરોપકારમ, ઉપકારમ, આભારમ; 3 salubrity શુભકારી-પણું, આરોગ્યજનકતાઈ.

BENT (See under Bend).

BENT *s.* [bind] A coarse kind of grass ડાભમ, ડાભડોમ, દર્બમ.

BENUMB *vt.* [See Numb] To make torpid -થી પહેર મારી જવું-જૂકું પડવું, ફરી જવું, જડ કરી નાખવું; as, benumbed with cold ઠાંથી પહેર મારી ગમ્મિલું; 2 to stupefy જડ-મંદ કરી, -થી સ્તબ્ધ થઈ-જવું; as, his faculties were completely benumbed તેની શ્રદ્ધિતત્ત્વ જડ થઈ ગઈ હતી.

BENZON *s.* ઘોખાનમ. [તી.

BEQUEATH *vt.* [*AS. becwæthan*] To give or leave by will વસિયતનામાથી વારસામાં આપી જવું-આપવું, ને સાથે મુકી જવું, વસિયતનામામાં વારસ ઠેરવવું; as, he bequeathed all his property to his wife તેણે વસિયતનામામાં પોતાની સર્વ માલમતાનો વારસ પોતાની આપડીને ઠેરવી; 2 to hand down to posterity વંશ-છોકરાને માથે મુકીને મરીજવું; as, they b. their debts to their children તેઓ પોતાનાં દેવાં છોકરાને માથે મુકીને મરીજાય છે.

BEQUEST *s.* વસિયતનામાથી વારસામાં આપેલું ને, વારસેમ, વસિયત.

BEREAVE *vt.* [*AS. bereafian*] To deprive of-પાસેથી લઈ-છીનવી થવું, વિનાનું-છીન-રહિત કરી.

BEREAVEMENT *s.* પાસેથી લઈ-છીનવી થવું ને, મરણથી થમ્મિયો મિત્રનો-સગાનો-બાંડુનો વિયોગ.

BERRY *s.* [*AS. beria*] ખેર જેવું ગોળાકાર ડળીઆવાળું જાનું ફળ. *vi.* ખેર જેવાં ફળ લાગવાં-આવવાં.

BERTH *s.* [*Icel. byrði* burden] A ship's station at anchor વહાણ લંગરવાની જગ્યા, જ્યાં વહાણ પડેલું હોય તે જગ્યાઈ; 2 a room

in a ship where a number of men mess and reside વહાણના માણસોને રહેવાનો અને જમવાનો ધ્મિરડો; 3 a place in a ship to sleep in વહાણમાં સુવાનો-જમવાનો ધ્મિરડો; 4 employment નોકરીઈ, જગ્યાઈ, ચાકરીઈ.

BERYL *s.* [*L. beryllus*] નીલમન, નીલમણીન, પિરોજ્જમ.

BESEECH *vt.* [*AS. be and secan* to seek] વિનંતિ-અરજ-કાલાવાલા કરવા, આજીજી કરવી, પગે લાગવું-પડવું, હાથ જોડવા (object a person); વિનંતિ-કાલાવાલા કરી-હાથ જોડી આજીજી કરી માગવું (object the thing besought); as, I b. your patience હું વિનંતિ કરું છું કે ધીરજ રાખો.

BESEECHINGLY *ad.* વિનંતિ-કાલાવાલા કરીને, આજીજીથી.

BESEEM *vt.* [*be and seem*] To become, to be decent for યોગ્ય-લાયક હોવું, સાઈ દેખાવું, ધટવું, છાજવું, શોભવું.

BESEEMING *a.* યોગ્ય, ધટિત, ધટવું, લાયક, લાજમ, યુનાસય.

BESET *vt.* [*AS. be and settan*] To surround, to besiege ઘેરી થેવું, આસપાસ વિઠાઈ વળવું, ઘેરા ધાલવો; 2 to press on all sides so as to perplex ગુંચવી નાખવું, ગુંચવવું, ગભરાવવું, અકળાવવું, -થી અકળાવું-ગભરાવું; 3 to waylay રસ્તામાં ઘટવા સાથે સંતાઈ-બરાઈ ખેસવું.

BESETTING *a.* સાથે રહેલું-વળગેલું, ગુંચવણમાં નાખતું; one's b. sin-ની સાથે વળગેલું પાપ.

BESIDE *prep.* [*be and side*] Near પાસે, જોડે, કને, સોડે; as, sit b. me મારી પાસે બેસો; 2 over and above સિવાય, ઉપરાંત; b. all this એ સર્વ ઉપરાંત; 3 on one side, not according to લગતું-સંબંધ રાખતું નહિ, કામ નહિ હોવું; as, it is b. my present purpose to do so મારે હાલનો ધરાદો જોતાં એમ કરવું એ મારે કામ નથી; To be b. one's self અકલ-બાન જવું, થેલું હોવું.

BESIDES *prep.* Over and above ઉપરાંત,

સિવાય. *ad.* વળી, ખીજું, એ ઉપરાંત.
BESIEGE *vt.* [*be* and *siege*] To lay siege to ઘેરા ધાલવે, ઘેરી લેવું, ઘેરવું; 2 to beset ચારોગમ ઘેરવું, (*pass.*)-થી ઘેરાઈ જવું,-થી અકળાવું-ગભરાવું, ગુંચવવું, ગભરાઈ જવું; *as*, I am besieged by cares હું કિંકરોથી ચારોગમ ઘેરાઈ ગયેલો છું.

BESMEAR *vt.* [*be* & *smear*] To over-spread with viscous matter, to soil કોઈ પ્રવાહી ચિકણી ચીજ ચોપડવી, લપેડવું, ખડવું, ખરાબ વસ્તુ ચોપડવી.

BESOM *s.* [*AS. besen*] A broom સાવર-છીંદ, સાવરણી, ઝાડુ, ખુતારી. *vt.* સાવરણીથી વાળવું, ઝાડુ કાઢવું, ઝાડવું, સાફ કરવું.

BESOT *vt.* [*be* and *sot*] To make sottish, to stupefy ગાંડું-સુસ્ત-જડ-મંદ કરવું.

BESOTTED *p. a.* (કેનેલીધી) છુટ્ટી ગયેલું, છુટેલું, છુટકું, પેલું, ગાંડું.

BESPANGLE *vt.* [*be* and *spangle*] ચાંદલા ટપકાચી વગેરે ચોડી સજ્જારવું, ચકચકે તેમ કરવું; *as*, the star-bespangled sky તારાચી ચકચકતું આકાશ.

BESPATTER *vt.* [*be* and *spatter*] પાણી-દીણા કાદવ વગેરે પ્રવાહી વસ્તુ છાંટવી,-થી છાંટી ભરવું-ખડવું; 2 to asperse with calumny નિંદા-બદગોષ કરવી ભાંડવું,-ગુંથું બોલવું.

BESPEAK *vt.* [*be* and *speak*] To speak for or engage beforehand અગાઉથી નક્કી કરી શકવું-રાખવું, રાખી-કરી આવવું, અગાઉથી કહી શકવું; *as*, he bespoke four seats in the theatre તે નાટકશાળામાં ચાર જગ્યા રાખી આપ્યો; 2 to forebode અગાઉથી સૂચવવું-સૂચના આપવી,-થી સૂચના થવી; *as*, these things b. danger આ વાતોથી ભયની સૂચના થાય છે; 3 to show, to indicate ઉપરથી જણાવું-જણાઈ આવવું-માલમ પડવું-સિદ્ધ થવું; *as*, his manners b. him a gentleman તેની રીતભાત ઉપરથી તે ખાનદાન માણસ છે એમ જણાઈ આવે છે.
BESPRINKLE *vt.* [*be* and *sprinkle*]-ઉપર છાંટવું-રેડવું-નાખવું-સિંચવું.

BEST *a.* [*AS. betst*] (*superl. of good*) સહુથી સારું, સરસ, ઉત્તમ, શ્રેષ્ઠ, અવલ; 2 most advanced સહુથી આગળ પડેલું,-માં સહુથી પ્રવીણ, સહુથી સારું; *as*, the b. scholar સહુથી સારો પંડિત; 3 most complete બિલકુલ-છેક ખરું, સંપૂર્ણ; 4 the best, one's best બને-થાય તેટલું-તેવું-તેમ; *as*, I will do my best to come આવવાને માટે મારાથી યશ તેટલું હું કરીશ; At best (see under at); To make the b. of બાજુંન સુધારવું, સહુથી સારો-ધણો નફો મળે તેવા ઉપયોગ કરવા, ધોડીન હરકત થાય તેમ કરવું; *as*, he made the b. of the little capital he had તેણે પોતાની પાસે જે થોડો બંડોલ હતો તેનો સહુથી ઘણો નફો મળે તેવા ઉપયોગ કીધો; we must make the b. of our ill-fortune આપણા માઠા નસીબથી ધોડીન હરકત થાય તેમ કરવું; To make the b. of one's way to જેમ બને તેમ ઉતાવળથી જવું; The b. (part) of the way = more than half way; *as*, I went with him the b. of the way હું તેની જોડે અરધા રસ્તા કરતાં અધિક ગયો. *ad.* (*superl. of well*) ખુબજ, બાજુંન, અતિસાર, અત્યંત, સહુથી વધારે; *as*, I like this b. આ મને સહુથી વધારે ગમે છે; 2 with the most ease ધણી સેલાઈથી; *as*, which of the two tools can you use b.? એ જે હથિયારોમાંનું કયું તમે ધણી સેલાઈથી વાપરી શકો છો? 3 with the most profit or success; In this sense the word is best rendered by-થી or કરવાથી ઘણો-વધારે લાભ-ગુણ-ફાયદો થશે; *as*, this medicine will answer b. in the present case હાલને પ્રસંગે આ ઝાસડથી વધારે ગુણ થશે; That is b. known to himself તે વાતની તેને જ ખબર છે.

BESTIAL, BESTIALITY (See under Beast).

BESTIR *vt.* [*be* and *stir*] (one's self) જગૃત-સાવધ-હેશિયાર થવું-થઈ જવું-રહેવું, ઝડલઈને ચાલવું.

BESTOW *vt.* [*AS. be and stow a place*]

To give, to confer આપવું, બક્ષવું, આપી દેવું, અર્પણ ક., -જું દાન ક.; 2 to give in marriage પરણાવવું, નાં લગ્ન કરવાં, દેવું; 3 to apply લગાડવું, કાઢવું, આપવું, કરવું; as, he bestowed all his attention on one person તેણે ઈત્કજનનું માન આપ્યું; 4 to lay out વાપરવું, ખર્ચવું; as, they freely b. their money for what they desire તેઓ જેની ઇચ્છા કરે છે તેને માટે તેઓ માફગે હાથે પૈસા ખર્ચે છે; 5 to lay up in store સંઘરવું, ઈત્કડું ક., રાખી ચૂકવું, રાખવું; as, there will I b. all my goods હું મારે સંઘળે માલ ત્યાં રાખી ચૂકીશ.

BESTOWAL *s.* આપવું-બક્ષવું તે, અર્પણન, દાનન.

BESTOWMENT *s.* આપવું-બક્ષવું તે, અર્પણન, દાનન; 2 donation આપેલું તે, બક્ષીસ, દાનન, ઇનામન.

BESTREW *vt.* [*be and strew*] To scatter over -ઉપર વેરવું-નાખવું; as, they bestrewed her path with flowers તેઓએ તેણીના રસ્તા ઉપર ફૂલ વેચ્યાં.

BESTRIDE *vt.* [*be and stride*] બને તરફ ઈચ્છેલા પગ ચૂકીને-પોહાળા પગ કરીને ઉપર બેસવું, ઘોડો પલંગીને બેસવું; 2 to step over ઉપર થકીને-આલંગીને-કૂદીને જવું-આવવું.

BET *s.* [*AS. bad a pledge, L. vas, vadis a surety*] A wager, that which is staked શરત, હોડ, શરતમાં ચૂકેલી વસ્તુ; To lay a b. શરત કરવી -બકવી -મારવી. *vt.* શરત કરવી-બકવી-મારવી.

BETAKE *vt.* [*be and take*] To have recourse to પાસે-આસરે જવું, આશ્રય લેવો, ઉપાય-ઉપયોગ કરવો, મન લગાડવું-ચોંટાડવું, મન લગાડવા-ચોંટાડવા માડવું; as, they betook themselves to the study of the scriptures તેઓએ સમજાવના અભ્યાસ ઉપર મન ચોંટાડવા માડ્યું.

BETEL *s.* [*Fr. betel, Sp. betle, Sans. patra*] નાગરવેલ, પાનનો વેલો; B. leaf

પાનન; B. nut સોપારીન; B. root પાનની જડ.

BETHINK *vt.* [*be and think*] To call to mind સંભારવું, ને સંભારવું, યાદ ક.; as, I have bethought myself of another fault મને મારો બીજો દોષ સંભાર્યો. *vi.* સંભારવું, યાદ આપવું.

BETIDE *vt.* [*be and tide*] To befall -ની ઉપર ચુસ્તવું -આવી પડવું-વિતવું, -જું થવું; as, whatever may b. us અમારા ઉપર ગમે તે ચુસ્ત. *vi.* બનવું, થવું, ચુસ્તવું.

BETIMES *ad.* [*be and time*] In good season or time વખતસર, ટાકણસર, સવેળા, યોગ્ય-અરોપર વખતે, ખરી વેળાએ; as, to measure life learn thou b. આયુષ્ય કેવું ટુંકું છે તે વિશે તુલના કરવાને વખતસર શિખ; 2 soon વહેલું, જલદી, ઘોડીવારમાં; as, he got up b. તે વહેલો ઉઠ્યો.

BETOKEN *vt.* [*be and token*] -ઉપરથી જણાવું-દેખાવું, -ની નિશાની હોવી, -ની સૂચના આપવી.

BETRAY *vt.* [*AS. be and trado I give up*] To deliver up treacherously દગાથી-વિશ્વાસઘાતથી સ્વાધીન-હવાલે ક.-સોંપવું-આપવું; 2 to violate by unfaithfulness વિશ્વાસઘાત કરવો, વિશ્વાસ તોડવો; as, if they ever b. their trust એ તેઓ વિશ્વાસઘાત કરે તો; 3 to violate confidence by disclosing a secret (બરોસા પર ફેલેલી વાત જાહેર કરીને) વિશ્વાસઘાત કરવો, દગો દેવો, ગળું કાપવું (person), ફોડવું, ઉઘાડું ક., કહી દેવું (secret); as, his friend betrayed him તેના મિત્રે (પોતાના બરોસા પર ફેલેલી વાત જાહેર કરીને) વિશ્વાસઘાત કરીધો; 4 to disclose what prudence would conceal ઉઘાડું ક.-પાડવું, દેખાડવું, ખતાવવું; -થી જણાવું આપવું; as, if they had remained silent they would not have betrayed their ignorance એ તેઓ ચુપ રહ્યા હોત તો તેઓનું અજ્ઞાન ઉઘાડું ન પડત; 5 to indicate what is not obvious at

first view -થી- ઉપરથી દેખાવું- જણાવું ;
as, your name betrays your birth-
place તમારા નામ ઉપરથી તમારી જન્મભૂમિ
જણાય છે ; 6 to fail, to deceive ભરેસો
ન હોવા ; as, when I go to rise I find
that my legs b. me ન્યારે હું ઉઠવા જાઉં
છું ત્યારે મને માલમ પડે છે કે મારા ઠાંડીઆનો
ભરેસો નથી.

BETRAYAL s. વિશ્વાસઘાત કરવા તે, વિશ્વાસ-
ઘાત m, દગાથી સ્વાધીન કરવું તે.

BETROTH vt. [be and troth] To affiancé
વિવાહ m- વેવીસાળ m-સગાઈ f- વાગદાન n-
ચાંદલા કરવા, લગનના કોલકરાર કરવા ; 2 to
espouse-સાથે પરણવાનું નક્કી કરવું-નો કરાવ
-કરાર કરવા, વિવાહ m.

BETROTHMENT s. લગનના કોલકરાર m, વિ-
વાહનો કરાવ.

BETTER a. [A.S. bet, betera] (comp. of
good) More excellent, more advantage-
ous કરતાં-વધારે સારું-ચઢિયાવું-જેવું-સરસ,
સારું, વધારે લાભકારક, ફાયદાવાળું, અધિક
ગુણકારી ; as, this is a b. book than
that આ ચોપડી પેલી કરતાં સારી છે ; it
would have been b. for us to stay at
home જો આપણે ઘેર રહ્યા હોત તો સારું ;
medicine is b. for a sick man than
making a vow માદા માણસને માનતા
માનવા કરતાં યોગ્ય અધિક ગુણકારી છે ;
2 improved in health સારું-સાચું થયે-
લું ; To be b. off કરતાં-વધારે સારી હાલત-
માં હોવું, સુખી હોવું ; To have or get the
the b. of ઉપર જય-પ્રાધ્યાન્ય-ફતેહ મેળવવી ;
For the b. લાભ-ફાયદાકારક ; as a
change for the b. ફાયદાકારક ફેરફાર.
ad. (comp. of well) કરતાં ધણી ઉત્તમ-
ચઢતી-સરસ રીતે, વધારે, વધારે ચતુરાર્થ અને
ઠાણપણથી ; 2 more correctly કરતાં-વધારે
સારી-થુલ રીતે. vt. સારું ક.,-થી સારું થવું,
ચઢવું ક., ચઢિયાવું ક.-થવું, સુધારવું ; as, ma-
nure betters land ખાતરથી જમીન સારી
ચાય છે ; I must try to b. my condition

મારે મારી ચઢતી દશા કરવા માટે પ્રયત્ન કરવા ;
2 to support ટેકો આપવા, ફાયદો m-મદદ
કરવી ; as, he will not b. his party by
that તેથી તે પોતાના પક્ષવાળાને ફાયદો નહિ
કરે. s. ઉપરી m, વડીલ m.

BETWEEN, BETWIXT prep. [A.S. be-
tweonan, betwynan; betweox, betwux-
be & twegen, twa two] In the middle
of two બેની વચ્ચે-વચમાં ; 2 passing
from one to another-માં-ની વચ્ચે ; as,
things go on well b. them તેઓની
વચ્ચે ઠીક ચાલે છે ; 3 belonging to two
or more in common વચ્ચે, માંહામાંહે ;
as, they divided it b. them તે તેઓએ
માંહે માંહે વહેંચી લીધું ; 4 having mutual
relation to two or more-માં-ની વચ્ચે ; as,
there is discord b. the families કુટું-
બોમાં અણબનાવ છે.

BEVERAGE s. [It. bevère, L. bibo I
drink] Drink, liquor for drinking પીવ-
નો પદાર્થ, પાનન, રસમન ; An intoxicat-
ing b. દારૂ m.

BEVY s. [Fr. berde] A flock of birds
(પક્ષીનું) ટોળું n-જુંડન ; 2 a collection of
persons મંડળી, ટોળું n, જથ્થો m ; as, a b.
of women બાવડીઓનું ટોળું.

BEWAIL vt. [be & wail] સારું-વિષે શોક m-
એદ m-દલગીરી કરવી, -સારું રડવું,-થી શો-
કાતુર-ઉદાસ-દલગીર હોવું. vi. શોક-એદ
કરવા, શોકાતુર-ઉદાસ હોવું.

BEWARE vi. [A.S. be and warian to be
on one's guard] સાવધ-સાવધાન-સાવચેત
-અખરદાર-હોરિયાર રહેવું,-થી દૂર રહેવું.

BEWILDER vt. [be and wild] To lead
into confusion ગુંચવણમાં નાખવું, ગુંચવ-
વું, ગભરાવવું, અકળાવવું, ખાવડે ક., બાકુળ-
બચ ક.

BEWILDERMENT s. ગભરાવું-ખાવરા થવું તે,
ગભરાટ m, અકળામણ n, ગુંચવણ, બાકુળ-
તાઈ, બચતાઈ.

BEWITCH vt. [be and witch] To affect
by witchcraft જાદુ n-ધંતરમંતર n-કામણ

કરવું, ચક્ર મારવી, નજર બાંધવી-લગાડવી, વશ કર.; 2 to charm માહ પમાડવું, માહિત કર., માહિતી લગાડવી, થી માહ પામવું.

BEWITCHING *a.* માહ પમાડે-માહિત કરે એવું, મનોહર, માહિતીરૂપ, કામણગાર.

BEWITCHMENT *s.* માહિત કરવું તે, માહ પમાડવું તે, વશીકરણ *n.*, કામણ *n.*

BEY *s.* [*Turk. beg* a chief] તુર્કસ્થાનમાં પ્રગણાનો હકેમ, સુબેા *m.*

BEYOND *prep.* [*AS. begeond*] On the further side of પેલી તરફ-મર-ગમ; *as*, ten miles *b.* Broach ભરૂચની પેલીમર દશ માઈલ; 2 before આગળ, આગાડી; *as*, the place is still several miles *b.* તે ન્યા હજી કેટલાક કોસ આગળ છે; 3 out of reach of, past કરતાં વધારે હોય તેમ, ઉપરાંત, થાય-કરાય નહિ એવું, વગરનું, અણ; *as*, *b.* power શક્તિ ઉપરાંત; *b.* comprehension સમજાય નહિ એવું, સમજ ઉપરાંત; *b.* dispute તકરાર વગરનું; *b.* measure અણમાપ, બેહદ; 4 above કરતાં વધારે-અધિક; *as*, his share was great *b.* that of all the others તેનો હિસ્સો બીજા સધાના કરતાં અધિક હતો; To go *b.* કરતાં વધારે-અધિક ચઢ્યાવું હોવું; 2 કળવું, છેતરવું. *ad.* પેલીમર-તરફ, પછે, આધે.

BEZEL *s.* [*Sp. besel, Fr. bisceau*] વિડી-એ નંગ જડવા સાફ કરેલું ખાનું-ધર *n.*

BEZOAR *s.* [*Per.*] ઝેર ઉતારવાનું ઔષધ, સાપનો ખેરો.

BIAS *s.* [*Fr. biais* a slope] A slant or leaning on one side વલણ *n.*; 2 a leaning of the mind, inclination મનનું વલણ, ઝેકમ, ધમ્મજી. *vt.* -નું મન વાળવું-ફેરવવું, પક્ષપાતમ-તરફદારી કરાવવી, પક્ષપાતી કરવી, પક્ષપાતથી કર., -ને લીધે ફરવું-ફરી જવું; *as*, self-interest often biases the judgment સ્વાર્થને લીધે વારંવાર જુદી ફરી જાય છે.

BIB *s.* [*Fr. baver* slaver] ખાતી વેળાએ બાળકના લુગડાં બગડે નહિ તે માટે તેની છાતી

ઉપર જે લુગડાંનો કટકો બાંધવામાં આવે છે તે. BIBLE *s.* [*Gr. biblos* a book] The Christian Scriptures ખ્રિસ્તી ધર્મશાસ્ત્ર-પુસ્તક *n.* 'બૈબલ' *n.*

BIBLICAL *a.* ખ્રિસ્તી ધર્મશાસ્ત્રનું-સંબંધિ-ને લગતું.

BIBLICIST *s.* ખ્રિસ્તી શાસ્ત્રમાં પ્રવીણ હોય તે.

BIBLIOGRAPHER *s.* [*Gr. biblion* and *grapho* I write] One who composes the history or description of books ગ્રંથો ક્યારે થયેલા એ વિગેરે લેખનાર, પુસ્તકોનું વર્ણન લખનાર.

BIBLIOGRAPHY *s.* [*Gr. graphe* a writing] ગ્રંથો ક્યારે થયેલા એ વિગેરે લેખિકા.

BIBLIOMANIA *s.* [*Gr. mania* madness] નવાઈનાં અને અછૂતનાં પુસ્તક રાખવાની અતિશય ધમ્મજી-વેલાઈ.

BICIPITAL *a.* [*L. bis* twice and *caput* the head] Having two heads બે માથાં-ડોકાંવાળું; 2 biceps (muscle) બે ઉત્પત્તિ સ્થાન-મૂળવાળું.

BICKER *vi.* [*W. bicra* to fight] To quarrel, to contend in words કજીએમ-કંકાસમ-કલહમ-ટોટોમ-ટપાટપીફ-બોલા-ચાલીફ-લડાઈ થવી; 2 to quiver, to be tremulous ધુનવું-કાંપવું; *as*, a bickering flame ધુનતી ન્વાલા, હાલતી જ્વેત.

BICORN *a.* [*L. bis* twice & *cornu* a horn] બે શિંગડાંવાળું.

BID *vt.* [*AS. beoðan* to offer] To invite નિમંત્રણ કરેલું, બોલાવવું; 2 to command, to order હુકમમ-આજ્ઞા કરવી, ફરમાવવું, કરેલું; *as*, he bade me come તેણે મને કહ્યું કે આવો; 3 to offer (at an auction) કરેલું, માગવું, માગણી કરવી; To *b.* one welcome સત્કાર કરવો, બધે આવ્યા-આવ્યા તો ધણું સાઈ થયું, એમ કરેલું; To *b.* one farewell કલ્યાણ-ભલું થતો-સુખી થાઓ એમ જતી વખતે કરેલું, છેલ્લી સલામ-નમસ્કાર કરવો; To *b.* defiance આવેને, તારે ગોઠે તે કર, મને કંઈ દરકાર નથી, તારા શા ભર છે,

મ્મિ કહી જુરત ખતાવવી-સામા થવું; To b. fair સાઈ નિકળશે-થશે મ્મિવું દેખાવું-જણાવું; as, he bids fair to turn out a good horse તે સારો ઘોડો નિકળશે મ્મિવું હાલ દેખાયછે; he bids fair to be a good scholar તે સારો વિદ્વાન થશે મ્મિવું દેખાય છે. s. માગણી (લીલામમાં).

BIDDEN a. Invited ન્હોતેલું, નિમંત્રણ કહેલું.

BIDDER s. માગણી કરનાર, કહેનાર, વધનાર; Bidders at the auction of popularity લોકિક ક્રીતિ પામવા સારૂ કોશિસ કરનાર.

BIDDING s. નિમંત્રણ, નોતરું; 2 આચાર, હુકમ; 3 માગણી.

BIDE (See Abide).

BIDENTAL a. [*L. bis* twice and *dens* a tooth] બે દાંતવાળું, દિંદંત.

BIENNIAL a. [*L. bis* twice and *annus* a year] Continuing for two years, happening once in two years બે વર્ષ સુધી ચાલનાર-રહેનાર, દૈવાર્ષિક, બે વર્ષે થતું, બે વર્ષે જીવનાર.

BIER s. [*A.S. baer*] માણસનાં યુદ્ધને સ્મરણમાં લઈ જવાની ખાટલી, કરકટી, રાખ વાહીકાં, ઠાકડી, નનામી.

BIESTINGS s. (*pl.*) [*A.S.*] ગાયનું ખરેટું.

BIFURCATED a. [*L. bis* twice and *furca* fork] બે રાખા-પાંખા વાળું.

BIG a. [*Icel. bolga* a swelling] Pregnant with child (a woman) ગર્ભવતિ, બેજીવ-હાડાવાળી, (a beast) ગાબણી; 2 great, large મોટું, સ્થૂળ, જડું, મહાન, ભારે; 3 full, fraught and about to have vent ભરેલું, ભરપૂર, (નસીય) તરત કુટે મ્મિવું; as, b. with hope આશાથી ભરેલું; the important day b. with the fate of Rome રોમનું નસીય તરત કુટે મ્મિવો મોટો પરિણામનો દિવસ; 4 inflated, indicating pride અભિમાન-મગરૂની-ગર્વનું, અભિમાન-ગર્વ દર્શક; as, b. looks અભિમાન દર્શક દેખાવ; b. words મગરૂનીના રાખે; To look b. મહાન (પુરૂષ) દેખાવું; as he tries

to look very b. તે ધણો મહાન (પુરૂષ) દેખાવા માગેછે; 5 great in spirit, brave મોટો મનવાળું, હિંમતવાન, બહાદુર.

BIGAMIST s. [*L. bis* twice and *gameo* I marry] One who has two wives or husbands at once મ્મિકન વખતે બે વહુ અથવા બે વર કરનાર, બે સ્ત્રીનો ધણી, બે પુરૂષની ધણી ખાણી.

BIGAMY s. મ્મિકન વખતે બે વહુ અથવા બે વર રાખવા તે.

BIGOTED a. [*It. bigotto*] Irrationally zealous, obstinately and blindly attached to a creed, opinion, practice or ritual કોઈ મતને હૃદયથી વળગી રહેનાર, દુરાગ્રહી, સ્વમતાગ્રહી, ધર્માન્ધ, મતવાદી.

BIGOT s. અવિચારથી અથવા હૃદયથી પોતાનાન મત પ્રમાણે ચાલનાર માણસ, દુરાગ્રહી-સ્વમતાગ્રહી જનમ.

BIGOTRY s. કોઈ મતને હૃદય અને અવિચારથી વળગી રહેવું તે, કોઈ મત ઉપર અવિચારથી રાખેલી આસ્થા-નિર્ણય-ભાવમ-આક્રીન, ધર્માન્ધપણું, સ્વમતાગ્રહમ, મતવાદમ, દુરાગ્રહમ.

BILE s. [*L. bilis*] પિત્તન.

BILIARY a. પિત્તનું, પિત્તલઈ જતું, પિત્ત વાહક; b. duct પિત્તવાહક નસ-નળી.

BILIOUS a. પિત્તનું-સંબંધી, પિત્તવાળું, જેને પિત્તનું જોરછે મ્મિવું.

BILGE s. [See Bulge] The protuberant part of a cask પીપનો વચસો ઉપસેલો ભાગ, પીપનું પેટ-પેટું; 2 the bulging part of a ship's bottom વહાણના તળિયાનો ઉપસેલો ભાગ. vi. વહાણના તળિયાના ઉપસેલા ભાગમાં ગાખડું પડવું.

BILGEWATER s. ગાખડું પડવાથી વહાણમાં આવેલું પાણી.

BILL s. [*Ger. beil* an axe, *A.S. bil*] An instrument for pruning trees દારતું; hedge b. ધારિયું.

BILL s. [*A.S. bile*] A beak ચાંચ, ચંચુ. vi. ચાંચેચાંચ મેળવવી, મ્મિકની ચાંચમાં ખીનમે ચાંચ ધાલવી.

BILL s. [*Fr. billet*, mid. *L. bulla* a seal]

(law) A written account of an injury વાદીને પ્રતિવાદી તરફથી જે નુકસાન-હાનિ થઈ હોય તેની અથવા કંઈ અપરાધ થયો હોય તેની અરજી, વાદીની અરજી; 2 a security given for money under the hand, and sometimes the seal, of the debtor કરજે કાઢેલાં નાણાં આપતો લખી આપેલો પોતાની સહી સાથેનો દસ્તાવેજ, કરજદારના હાથની ચિઠ્ઠી, દસ્તાવેજ; 3 a draft of a law નવા કાયદાને સાફ તૈયાર કરેલો અરજો-પ્રસારો-ખાતમ-ખાતમ; 4 an advertisement posted up in some public place પ્રસિદ્ધ જગ્યાએ ચોડેલી-મારેલી જાહેર અખબાર; 5 an account of goods sold or delivered or work done વેચેલા માલની-કરેલા કામની કિશ્મત સુદ્ધાં યાદી, 'ખાતમ'; 6 any paper containing a statement of particulars વિગતવાર લખેલો કાગળ, યાદી, ટીપ્પણ; as, a b. of fare મેજ પર ખાવાની ચીજોની યાદી-ટીપ્પણ; A b. of exchange હાંડી; A b. of entry દુરખ-માડવીમાં દેખાડવાનું માલનું ભરતિયું-સતમી; A b. of lading વહાણમાં ચઢાવેલા માલની વહાણવાળાની સહી સાથેની યાદી, ભરતિયું; A b. of sale વેચાણનો કપાણો, વેચાણ-સાટાખત; B. of health વહાણનાં માણસોમાં કંઈ બિમારી છે કે નહિ તે વિષે તે આપતના અધિકારીનું પ્રમાણ પત્ર; A b. of mortality અમુક કાળમાં કેટલાં મરણ થયાં તેની યાદી, મરણ-મૃત્યુપત્રક; A b. of rights પ્રજાએ જે જે હક્કનો દાવો કર્યો હોય તેની યાદી; A b. of divorce ફારગતી, તલાકનામું.

BILL-BOOK s. નોંધ, નોંધની ચોપડી.

BILLET s. ચિઠ્ઠી, ટિપ્પણ. *vt.* સિપાઈને (ચિઠ્ઠીવતી) મુકામ જણાવવો.

BILLIARDS s. (*pl.*) [*Fr. billard*] દડા અને દડાથી મેજ પર રમવાની એક રમત.

BILLION s. [*bis* and *million*] A million of millions મહાપદ્મ; Ten billions શંકુ; A hundred billions જલધિ; A thousand

billions અંત્ય; Ten thousand billions મધ્ય; A hundred thousand billions પારધ.

BILLOW s. [*AS. belgan* to swell, *Sw. bolja* a sea-wave] A great wave દરિયાનો મોજો-છાજ-હોડોત્તમ તરંગ. *vi.* મોજા આવવા, હોડાની પેઠે ઉછળવું.

BILLOWY a. હોડાવાળું.

BIN s. [*AS. bin*] કોઠારમ, કોઠી.

BINARY a. [*L. bini* two by two] બે-બેવડું.

BIND *vt.* [*AS. bindan*, *Sans. bandh*]

To tie together બાંધવું, જકડી લેવું; as, b. them in a bundle તેઓનો ભારો બાંધો; 2 to gird -એ-ઉપર કંઈ બાંધવું-વિટાળવું-લપેટવું; as, to b. up a wound ધાપર પાટો બાંધવો; 3 to confine or restrain બાંધવું, અટકાવવું, બંધ કર.; as, b. him hand and foot તેના હાથપગ બાંધો; 4 to oblige by a promise, vow, duty &c. બાંધવું, બાંધી લેવું, થી બંધાવું; as, he is bound by his oath તે સોગન-સમથી બંધાયેલો છે; 5 to make costive કબજ કર., બંધ કર., થી કબજ રહેવું; 6 to form a border -ને ફેર-મગજ મૂકવી; as, to b. a garment લુગડાને મગજ મૂકવી; 7 to oblige to serve by contract કંઈ શરતથી રાખવું; as, to b. an apprentice કંઈ શરતથી શિખાડે રાખવો; To b. a book ચોપડી બાંધવી; To b. a wheel with a tire પેડાને વાટ ચઢાવવી; To b. to કરાર કરવો, બાંધવું; To b. over અદાલત-કચેરીમાં હાજર થવાનો -સલાહથી ચાલવાનો મુચરકો લખાવી લેવો. *vi.* To grow hard or stiff કઠણ થવું; as, clay binds by heat કાદવું ગરમીથી કઠણ થાય છે.

BINDER s. ચોપડી બાંધનાર, જિલ્દબંધ; 2 any thing that binds પાટોત્તમ, બંધમ, દારી, પટી.

BINDING a. બંધનમાં લાવે એવું-લાવનાર; as, the b. force of a moral duty બંધનમાં

- ભાવનારે ધર્મનો ગુણ; 2 obligatory આવશ્યક, અગત્યનું. *s.* ખાંધવું તે, બંધનન; 2 પાટી*m*, બંધ*m*; 3 ભલદ્, ખાંધણી*f* (ચા-પડીની); 4 મજબૂત, કોર*f*.
- BINNACLE** *s.* [*Fr. habitacle* a habitation] વહાણમાં ફેંકાયેત્ર રાખવાની પેટી.
- BINOCULAR** *a.* [*L. binus* double and *oculus* an eye] બે આંખવાળું, દિનેત્ર; 2 having two apertures or tubes બે કાણાં-નળીવાળું, અને આંખે જોવાનું.
- BINOMIAL** *a.* [*L. bis* twice and *nomen* a name] (Alg.) બે પદવાળું, દ્વિપદ.
- BIOGRAPHY** *s.* [*Gr. bios* life and *grapho* I write] The history of the life and character of a particular person [જિંદગીનો ચિત્રવાણ, જન્મવૃત્તાંત, ચરિત્રન, ચરિત્રન.
- BIOGRAPHER** *s.* જન્મચરિત્ર લખનાર, ચરિત્રલેખક.
- BIOGRAPHICAL** *a.* જન્મવૃત્તાંત - ચરિત્રનું-સંબંધી.
- BIPED** *s.* [*L. bis* twice and *pes-pedis* a foot] An animal having two feet બે પગવાળું-બેપગું પ્રાણી, દ્વિપાદ.
- BIRCH** *s.* [*AS. birce*] એક જાતનું ઝાડ; 2 (છોકરાંને શિક્ષા કરવાની-આપવાની) સોટી*f*.
- BIRD** *s.* [*AS. brid*] પક્ષી*n*, પંખી*n*, ખગમ, જેચરન, વિહંગમ*m*, પંખેજ*n*. *vi.* પક્ષી પકડવાં.
- BIRD-CATCHER** *s.* પાંધરી*m*.
- BIRD-EYED** *a.* ખારીક નજરનું-વાળું, સુપહોણું.
- BIRD-LIME** *s.* પક્ષી પકડવાનો એક ચિકણો પદાર્થ.
- BIRD'S-EYE** *a.* Seen from above, not entering into details ઉપલક્ષ, ઉપરટપકેનું, ઉપર ઉપરનું, ઉપર ચોટિયું; *as, a b.* view ઉપરટપકેની નજર.
- BIRTH** *s.* [*AS. beorth*] Being born જન્મવું તે, જન્મ*m*, જનન*m*, જનન*n*; 2 lineage, descent કુળન, વંશ*m*, જાતિ*f*, જિલ્લાદ્, ખાનદાન*n*; *as, a man of noble b.*

- કુલીન-જિયા કુળનું-ખાનદાન માણસ; 3 the condition in which a person is born જન્મસ્થિતિ*f*, જન્માવસ્થા*f*; 4 that which is born જન્મિલું-અવતરેલું તે, પ્રસવ*m*; 5 origin જનન*m*, ઉત્પત્તિ*f*, આરંભ*m*, શૂળ*n*; *Ata b.* એકે પ્રસવે, એકી વેળાએ (જન્મવું); *as, she brought forth three children at a b.* તેણે એકીવેળાએ ત્રણ છોકરાં જન્માં; *Un-* timely *b.* અકાળજન્મ*m*; *Blind from b.* જન્મનું આંધળું, જન્માંધ, ગર્ભાંધ; *Rich from b.* ગર્ભશ્રીમંત; *A poet from b.* (*poeta nascitur non fit*) જન્મ-ગર્ભકવિ.
- BIRTH-DAY** *s.* જન્મદિવસ*m*-તિથિ*f*; 2 the anniversary of one's birth જન્મગાંધિ*f*, વરસગાંધિ*f*, સાલગિરી*f*.
- BIRTH-PLACE** *s.* જન્મદેશ*m*-ભૂમિ*f*, વતન*n*, સ્વદેશ*m*, દેશ*m*.
- BIRTH-RIGHT** *s.* જન્મ યથાથી જે હક પ્રાપ્ત થાયછે તે, જન્માધિકાર *m*, જ્યેષ્ઠાધિકાર*m*, જ્યેષ્ઠભાગ*m*.
- BISCUIT** *s.* [*Fr. from L. bis* twice and *Fr. cuit* (*coctus*) baked] ધજીના ઘોટની ખનાવેલી એકજાતની રીટલી*f*, ધજીનો ઘોટ, માખણ, અને ખાંડ, એમની મેળવણીની ખનાવેલી રીટલી, બિસ્કુટ*n*.
- BISECT** *vt.* [*L. bis* twice and *seco-sectum* I cut] બે સરખા ભાગ કરવા, ફાળવવું.
- BISECTION** *s.* બે સરખા ભાગ કરવા તે, ફાળવવું તે.
- BISHOP** *s.* [*AS. biscop, Gr. episcopos* *epi* over and *scopeo* I look] An overseer, a spiritual ruler તપાસ રાખનાર, ઉપરી *m*, ધર્માંધક્ષ *m*; 2 an elder or presbyter વડીલ, ધર્માંધક્ષ, ધર્માંધિપતિ*m*.
- BISHOPRIC** *s.* A diocese જે જગ્યા ઉપર ધર્માંધક્ષનો અધિકાર ચાલેલો હોય તે, ધર્માંધિપતિના તાબાની જગ્યા; 2 ધર્માંધક્ષનો હોદ્દો.
- BISSEXTILE** *s.* [*L. bis* twice and *sextus* sixth] જે વર્ષે ફેબ્રુઆરી મહિનામાં એક દિવસ વધારવામાં આવેછે તે વર્ષ*n*.

BITCH *s.* [*A.S. bicce, Ger. betze*] The female of the dog, wolf or fox કુતરીફ, કોહોલીફ, વરૂની માદા.

BITE *vt.* [*A.S. bitan, Goth. beitan*] To seize or tear with the teeth કરડવું, કડવું, ડસવું, બચકું ભરવું; 2 to pinch or pain as with cold વાગવું, વાવું (ડાઢે); as, the cold bites ડાઢ વાચછે; 3 to reproach with sarcasm કુઝા લાગે ચિવું કહેવું, મેહું આરવું, ડપકો દેવો; 4 to make to smart ઉપર ચચરવું, આટકો ભગાડવો, -થી -નો આટકો લાગવો, -થી અણુઅણુવું, -થી અણુઅણુ-અમમ થવું; as, acids b. the tongue તેજાબ જીભ ઉપર ચચરે છે; 5 to cheat ડગવું, છેતરવું. *s.* કરડવું ને, બચકું *n.*, ડંખમ, દંશમ; 2 a morsel કાનિયોમ, ગ્રાસમ, ખુકોમ; 3 a sharper લુચ્ચોમ, ડગમ, ધૂવુંમ.

BITING *a.* વીઢલું, વીઢ, સખત, કરડું.

BIT *s.* The iron part of a bridle ભગમનું ચોકડું *n.*; 2 a mouthful કાનિયોમ, ગ્રાસમ, ખુકોમ; 3 a small piece કકોમ, કટકોમ, તુકોમ; 4 a small instrument for boring કાણું કોરવાનું-પાડવાનું ચિક હથિયાર. *vt.* ભગમ ખાલવી.

BITTER *a.* [*A.S. biter-bitan to bite, Icel. beiter*] Biting to the taste કરડવું, કટું; 2 sharp, sarcastic, reproachful (words) કરડવું, વીઢલું, વીઢ, કુઝા લાગે ચિવું, ડપકાનું, કટું; 3 piercing, painful (cold) સખત, કડકડલી, કઠલું; 4 calamitous કુઝાદાયક, વેદનાકારક; as, a b. fate કુઝાદાયક આકર્ષ; A b. enemy કટો દુશ્મન-રાતુ.

BITTERLY *ad.* બહુજ, ધાણું, કોપથી, કુઝા-લાગે તેવી રીતે, પેકિપેક ગ્રીકોને; To weep b. બહુજ-છાતી ફાટ-ચોધાર આંસુચ્ચે રડવું.

BITTERNESS *s.* કડવાસ, કડવો સ્વાદ; 2 extreme enmity અતિ રાતુવરૂ, કટી-ધણી દુશ્મનાઈ, હાડવેર; 3 severity of temper આકરાપણું, સખતાઈ; 4 તીઢલું ભાષણું, મેહું; 5 keen sorrow અતિ શોકમ-કુઝાન.

BITTERN *s.* [*Fr.*] બગલાની જાતનું ચિક વિલાયતી પક્ષી.

BITUMEN *s.* [*L.*] શિલાબનમ.

BLAB *vt.* [*W.*] અવિચારથી છાતી વાત ફોડવી-ઉઘાડી કરવી, વિચારવા વગર બોલવું, બકવું, ભવારી કરવી. *ઇં.* બકવું, ભવારી કરવો, બહુ બોલવું.

BLAB-BER *s.* જોના પેટમાં વાત નહિ રહે ને, બહુબોલું, જલમક.

BLACK *a.* [*Dut. bleek, A.S. blæc* pale or bleak] Of the colour of night, dark કાળું, કૃષ્ણ, રચામ; 2 darkened (with clouds) અંધરાયલું; as, the sky was b. with clouds આકારવાદળાંચિથી અંધરાચિલું હતું; 3 sullen ગુસ્સે, કોપાયમાન, કોપયુક્ત; as, he came in looking very b. તે ધણી કોપાયમાન જણાતો અંદર આવ્યો; 4 horrible, very wicked અતિદુષ્ટ, શાતકી, કાળું; as, it was a b. deed તે અતિદુષ્ટ કામ હતું; 5 dismal, calamitous ઉદાસી-દલગીરી ભરેલું, કુઝા ભરેલું; as, things look very b. બહુ ઉદાસી ભરેલું દેખાય છે. *s.* કાળો-રંગ, કૃષ્ણ-રચામવર્ણમ; as, it is a good b. તેનો રંગ કાળો ભરાર છે; 2 a negro હપ્પરીમ, સિધી-દીમ; 3 a black dress or mourning શોકનાં લુગડાં, શોકસ્થાનક વેષમ. *vt.* કાળું-કાળા રંગનું કરું, મેલું કરવું.

BLACK-ART *s.* જાદુ, મેલી વિદ્યા.

BLACKAMoor *s.* હપ્પરીમ, સિધીમ.

BLACK-BALL *s.* A ball of black colour used as a negative in voting મત આપવામાં નકાર બતાવવાની કાળી ગોળી. *ઇં.* સખત આપવાની ચિઠ્ઠીમાં કાળી ગોળી નાખી નાપસંદ કરું.

BLACK-BOARD *s.* નિશાનમાં હસાપ વગેરે ને ઉપર સમજવવામાં આવે છે તે કાળું પાટિયું.

BLACK-CATTLE *s.* ગાયની જાતનાં ઢોર, જિવાં કે ગાય, બળદ અને આખણો.

BLACKEN *vt.* કાળું-કાળા રંગનું કરું; 2 to make infamous બકો ભગાડવો, -થી ચિવ-બકો લાગવો, બેઆબર કરવી-શવી, -થી બેઆબર થવું. *ઇં.* કાળું પડવું-પડી જવું-બધું જવું.

BLACKGUARD *s.* નીચું-હલકું-ખરાબ મા-

- ભુસન; as, he is a great b. તે તદન અ-
રાય માણસ છે. *a.* અરાય, નીચું, ભાંડ.
vt. -નેગાળ ચોપડવી-દેવી, -ની નિંદા કરવી.
- BLACKING** *s.* જોડા કાળા કરવાની સાહી.
- BLACKISH** *a.* કાળાસ પડતું-મારતું.
- BLACK-LEAD** *s.* જેની પેનસીલ બને છે તે અ-
નીજ પદાર્થમ.
- BLACK-LEG** *s.* નામીચો-પ્રખ્યાત જુગાર રમ-
નાર-જુગારી-ઠગમ.
- BLACK-MAIL** *s.* ચોરો ચોરી ન કરે-લટારા
આ લટ નહિ તે માટે તેમને જે આપવામાં
આવતું તે.
- BLACKNESS** *s.* કાળો રંગ, કાળાપણું, અંધા-
રું; 2 atrociousness અતિ દુષ્ટતા, ધાત-
કીપણું.
- BLACKSMITH** *s.* લુવારમ.
- BLACKWOOD** *s.* સિસમમ.
- BLADDER** *s.* [*AS. blæddre, Icel. blædra*
a bubble] કોથળી, આરાયમ, ડુકોલમ; Urin-
ary b. જેમાં મૂત્ર રહે છે તે કોથળી, મૂત્રા-
યમ; Gall b. પિત્તની કોથળી; 2 a vesi-
cle ફેદલોલમ, ફફેલોલમ, ફફેલોલમ, ઝઝેલોલમ.
- BLADE** *s.* [*AS. blæd*] The spire of grass
ધાસનું પાતરું; 2 the cutting part of an
instrument પાનું, ફળું; 3 a brisk
man ચપળ-ચંચળ માણસ; The shoulder
b. ખભાનું હાડકું.
- BLAIN** *s.* [*AS. blægen*] ફેદલોલમ, ફફેલોલમ,
ફફેલોલમ, ગોડન.
- BLAME** *vt.* [*Fr. blasmer, Gr. blaspheméo*
-blapto I hurt and phēmi I speak]
To censure, to find fault with દોષ શ્રુતિ,
ઠપકો દેવો, ખોડ કાઢવી, દોષારોપ કરવો. *s.*
દોષ શ્રુતિ તે, દોષારોપમ, ઠપકોલમ, દૂષણન;
2 fault દોષમ, વાંકમ, અપરાધમ, ગુણેલમ;
as, no doubt b. attaches to him ખેરાક
તેનો વાંક છે.
- BLAMABLE** *a.* દોષ શ્રુતિ અપવું, દોષવાળું, ઠ-
પકાભેગ, દોષવાત, દોષી, દૂષણીય, સદોષ.
- BLAMELESS** *a.* દોષવિનાનું, નિર્દોષ, નિરપરાધી.
- BLANCH** (See under Blank).

BLAND *a.* [*L. blandus*] Mild, gentle
નરમ, કોમળ, મૃદુ.

BLANDISH *vt.* લાડ લડાવવાં, ચઢાવવું, મીઠી
મીઠી વાત કરવી.

BLANDISHMENT *s.* લાડન, મીઠી મીઠી વાત,
મૃદુ ભાષણન, ખાર ઉપજાવે એવી વાણી, ન-
ખરાંન, ચાળામ, લાલિત્યન.

BLANK *a.* [*Fr. blanc* white] Void of
writing નહિ લખેલું, કોરું; 2 white or pale
સફેત, ફીકું, ઝાંખું; as the b. moon ઝાંખો
ચંદ્રમા; 3 pale from fear or terror,
confused, dispirited ગભરાયેલું, ગાભરું,
બ્યાકુળ, ઉદાસ, આકુળ; 4 without rhyme
અનુપ્રાસ-યમક વગરની, અનુપ્રાસ રહિત (ક-
વિતા); 5 empty ખાલી, કોરું; as, a b.
space ખાલી-કોરી જગ્યા; A b. line કોરી-
ઉપર લખ્યું નથી એવી લીટી. *s.* ખાલી-
કોરી જગ્યા; 2 a lot by which nothing
is gained ખાલી-કોરી ચિઠ્ઠી; 3 a paper
unwritten કોરી કાગળ; 4 a paper con-
taining the substance of a legal ins-
trument with vacant spaces for names
and dates અત- દસ્તાવેજ-લેખના સારનો
કાગળ, જેમાં નામદામ અને તારીખને સાર
કોરી જગ્યા રહેવાદીધી હોય છે, પોષા દસ્તાવેજ;
My life has been a b. મારી જન્મ એજે
ગયો છે.

BLANCH *vt.* To take out the colour
and make white રંગ કાઢી લઈ સફેત-ધોળું
-ફીકું કરવું; 2 to make white છેલ્લીને
સફેદ કરવું, છેલ્લવું, ની છાલ-છોડાં કાઢી ના-
ખવાં; as, to b. almonds બદામ છેલ્લી.
vi. To grow white સફેત-ફીકું થવું-થઈ-
જવું.

BLANKET *s.* [*Fr.*] ધાખજોલમ, કામજોલમ,
ચુખાજોલમ, ધાખજી, કામજી, બનુસન.

BLASPHEME *vt.* [*Gr. blaspheméo*] To
speak impiously of God ધશ્વરને નિંદવો,
ધશ્વરની નિંદાક. -નું શ્રુતું બોલવું; 2 to speak
evil of -નું શ્રુતું બોલવું, -ની નિંદા-બદગોષ
કરવી. *vi.* (against) ધશ્વરની નિંદાક.; 2

ઈશ્વરપદ ધારણ કરવું; as, this man blasphemeth, who can forgive sin but God? આ માણસ ઈશ્વરપદ ધારણ કરેછે, કેમકે ઈશ્વર સિવાય કોણ પાપ માફ કરી શકેછે?
BLASPHEMOUS *a.* ઈશ્વરનિંદાનું-બરેલું, ઈશ્વરનિંદક.

BLASPHEMY *s.* ઈશ્વર-દેવ નિંદા.

BLAST *s.* [*AS. blæst* from *blæsan* to blow, *Ger. blasen*] A gust of wind પવનનો અપાટો-સપાટોમ; 2 the sound of a wind instrument મ્હોરે વગાડવાના વાજ-ત્રમાંથી નિકળતો અવાજ; 3 a blight on plants ઝાડમાં સેજોમ; 4 an explosion of gunpowder ધડકોમ; 5 a forcible stream of air from the mouth or from the bellows ટુંકફ, ટુંકડોમ; 6 any destructive influence upon animals or plants મરકીફ, નાશકારક અસરફ. *vt.* To make wither, to blight કરમાવી-મારી-ચીમળાવી નાખવું, વધે નહિ અને ફળ લાગે નહિ એવું ક.,-થી કરમાઈ-મરી જવું (a plant); 2 to cause to fail બાંગી-તોડી પાડવું, ભંગ ક., ઉતારવું, અટ્ટો લગાડવો (hopes pride, credit); 3 to confound ગભરાવવું; 4 to split rocks by an explosion of gunpowder સુરંગથી ડરાડવું-ફાડવું.

BLASTING *s.* અપાટોમ, સપાટોમ, કરમાવી નાખવું તે, નારામ; 2 સુરંગ ચૂકી ડરાડવું તે.

BLAZE *s.* [*AS. blæse, blysa* a torch from *blæsan* to blow] Flame, stream of light and heat બડકોમ, બળજન, તાપમ, બજુ-કોમ, ગ્રાજ્, આંચ્, ભવાજ્; 2 wide diffusion of report ફેલાઈ જવું-પસરવું તે, ફેલાવોમ; 3 a white spot on the face of a horse ઘોડાના કપાળ પરનો ઘોળો આંદો; 4 expanded light ફેલાઈ ગયેલું અજવાળું, પ્રકાશ મ, શેરાનીફ, ઉજ્જ્વલમ, તેજમ, ચળકાટમ, ગગગાટમ; as, the b. of day દિવસનો પ્રકાશ; In the full b. of day ઘોળે દાહડો, ખરે બપોરે; 5 noise ઘોંઘાટમ, શેરમ, ગડબડ; 6 a white spot on

trees made by removing the bark ઝાડની છાલ કાપ્યાથી તે પર થયેલી સફેત નિશાની. *vi.* બળવું, સળગવું, બળજ-બડકો થવો; 2 to send forth light પ્રકાશવું. *vt.* પ્રગટ-જાહેર-ખુલ્લું ક.; 2 to set a white mark on a tree by peeling off a part of the bark ઝાડની ઘોડીક છાલ કાપીને તે પર સફેત નિશાની કરવી.

BLAZING *a.* ગગગાટું, ચળકટું, તેજ મારતું, ચકચકિત.

BLAZING-STAR *s.* પુછડિયો તારો, ધૂમકેતુમ.

BLAZON *vt.* To embellish સજાગરવું, શોભાવવું; 2 to make public પ્રગટ-જાહેર-ખુલ્લું ક.; 3 to display બતાવવું,-થી જણાઈ આવવું; 4 to explain in proper terms the figures on ensigns armorial કુલીનતાના ચિન્હોની આકૃતિ સમજાવવી. *s.* પ્રગટ-ખુલ્લું કરવું તે, બતાવવું તે, બબકોમ.

BLEACH *vt.* [*AS. blæc* pale] To whiten ઘોળને સફેત-ઘોળું ક., નિખારવું. *vi.* ઘોળું-સફેત થવું.

BLEACHER *s.* કોરાં લુગડાંને ઘોળાં-સફેત કરનાર-નિખારનાર.

BLEACHING *s.* કોરાં લુગડાંને ઘોળાં-સફેત કરવાં-નિખારવાં તે, કોરાં લુગડાંને નિખાવાનો ધંધો.

BLEAK *a.* [*AS. blæc* pale] Open or unsheltered, cold or cheerless ભ્યાં ખુલ્લી હવા આવતી હોય તેવું, ખુલ્લું, આસરા વગરનું, અસુખકારક, હંફું, શીતળ.

BLEAR *a.* [*Dan. blære* a blister] દુખવા આવેલી-ગળ્યા કરતી હોય તેવી (આંખ); *b.* eyed દુખવા આવેલી-ગળ્યા કરતી હોય તેવી આંખવાળું, આંખે ગંધ વળી હોય તેવું.

BLEAT *vi.* [*AS. blætan*] બકરાં-મેઘાંની પેઠે બોલવું, બે બે ક. *s.* બકરાં-મેઘાંનું બોલવું, બેબે, બે.

BLEATING *a.* બેબે કરતું.

BLEED *vi.* [*AS. bledan*] To run with blood -માંથી ઘોલી વહેવું-ધડધડ નિકળવું, ઘોલી ઘોળિયાણુ થઈ જવું; 2 to die a vio-

lent death ખુનથી-રૂખાથી-તીરથી અથવા
ખેલી કાષ્ટ બીજી રીતે મરવું, કમાને મરવું, કપાઈ
મરવું, અકાળ મૃત્યુ થવું; 3 to lose sap,
gum or juice -માંથી ગુંદર-ચીક-રસ ગરવો
-નિકળવો-રૂપકવો; The heart bleeds
છાતી પીગળેછે, હૈયામાં દયાની બહુ અસર થાય
છે, દીલમાં બહુ લાગેછે. *vt.* ફસ બોલવી,
રગ બોલી ઘોઠી બહાર કાઢવું.

BLEEDING *s.* નસકાઠી કુદવી ને, ફેંસાંમાંથી
ઘોઠી પડવું ને, રક્તસ્રાવન, ફસ બોલવી ને,
ગડ-રોપામાંથી રસ કાઢવો ને.

BLEMISH *vt.* [old *Fr.* *blesmir-blême*]

To mark with any deformity, to mar
ઝાડવું-ખામી-ખિચ ખાલવી, ખગાડી ના-
ખવું, કુરૂપ-બેડોળ-વરવું ક.; 2 to tarnish,
as reputation, to defame આખરને બદલો
લગાડવો, આખર ધેવી, ગેરઆખર કરવી, ફેંટવી
કરવી. *s.* ઝાડવું, ખામી, ખિચ, ખાપણ, કસર; 2 disgrace, taint બદલો, કલંક, લાંચન, અપભ્રમ, અપકીર્તિ.

BLENCH *vi.* [See Blink] To shrink
પાછું હઠવું, હીંચવું.

BLEND *vt.* [*AS.* *blendan*] To mix or
mingle together મિશ્ર ક., બેળસેળ ક.,
મળવવું, મળવી દેવું. *vi.* બેળસેળ-મિશ્ર
થવું, મળીજવું.

BLESS *vt.* [*AS.* *bletsian* to consecrate] To
pronounce a wish of happiness to one
આશીર્વાદ દેવો, -નું શુભ-કલ્યાણ-બલું થાઓ
અમ કહેવું, કૃપા માગવી; as, their father
blessed them તેઓના બાપે તેઓને આ-
શીર્વાદ દીધો; 2 to make happy or pros-
perous (agent God) સુખી ક., -નું કલ્યાણ
-બલું-સારું ક., -ની ચઢવી થાય તેમ ક.
(ઈશ્વર); as, the people are blest with
prosperity (ઈશ્વરની દયાથી) આ લોકની
ચઢતી થઈછે; 3 to set apart or conse-
crate to holy purposes પવિત્ર કામ સારું
કરાવવું-ઠેરવવું-નિર્માણ ક.; as, God blessed
the seventh day ઈશ્વરે સાતમો વાર પવિત્ર
કામને સારું ઠેરવ્યો; 4 to praise, to glorify

સ્તુતિ કરવી, સ્તવન કરવું, વખાણ કરવાં, ગુણ
ગાવા; 5 to esteem (oneself) happy
(પોતાને) સુખી ગણવું-માનવું-ધેખવું.

BLESSED, BLEST *a.* (ઈશ્વરની દયાથી) સુખી,
(ઈશ્વર) સુખી કરેલું, કુશળ, સુખરૂપ.

BLESSEDNESS *s.* (ઈશ્વર આપેલું) સુખન,
કલ્યાણ, ઈશ્વરકૃપાનો અનુભવ.

BLESSING *s.* આશીર્વાદ, આશિર્વ, કૃપા,
વરદાન; 2 any means of happiness,
advantage સુખસાધન, સુખ, લાભ; 3 a present પ્રસાદ, બક્ષીસ.

BLIGHT *s.* [*AS.* *blæc* pale] Mildew ગા-
ડને થતો રોગ, સજોમ. *vt.* To blast, to
frustrate વધે નહિ ને ફળ લાગે નહિ અપવું
ક., કરમાવી-ચિમડાવી નાખવું, -થી કરમાઈ
જવું (tree), બાંગી-તોડી પાડવું, બંચ કરવું,
નિષ્ફળ કરવું (plan, hopes).

BLIGHTING *a.* સજો લગાડે અપવું, બાંગી પાડે
અપવું, બંચ-નિષ્ફળ કરનાર.

BLIND *a.* [*AS.*] Destitute of the sense
of seeing આંધળું, અંધ, ન દેખવું; 2 unable
to understand or judge, ignorant નિર્બુદ્ધ,
ન દેખવું, અગાની, અણસમજી, અજાણું,
વિવેક વિનાનું-રહિત, હેયાકુંડું; as, men are
often b. to their own interests માણસ
ધણી વેળા પોતાને ખરા લાભ સેમાં છે ને દેખ-
તા નથી; 3 unseen, private નહિ દેખાતું,
ખાનગી, ગુપ્ત; as a b. corner ગુપ્ત ખુણા; 4
not easy to be found, obscure બાગ્યે
જડે અવિદ્ય, ન્યાં અંધકાર હોય તેવું; as,
a b. path બાગ્યે જડે અવિદ્ય રસ્તો; 5 in-
considerate વિચાર વગરનું, અવિવેકી; as,
b. approbation વિચાર વગર પસંદ કરવું ને; B.
from birth જન્માંધ; B. by night રતાંધળું;
Colour b. રંગાંધળું; B. of an eye કાંઠું.
vt. આંધળું ક., દૃષ્ટિહીન ક.; 2 to darken
ગાંધું-કાળું ક., -થી ગાંધું-કાળું થઈજવું; as,
such darkness blinds the sky અંધ
અંધકારથી આકાશ કાળું થાયછે; 3 to dark-
en the understanding બુદ્ધિ ગુમ કરવી,
બુદ્ધિ ધટાડવી, હેયાકુંડું કરવું. 3. A screen

પડદેlm, અંતરપટm, ચક્રm; B. for a horse or a bullock અંધારીf; 2 a misleading of the eye or the understanding આંખ અથવા મનને જુલાવામાં નાખવું તે-માં નાખે અંધી વાત-વસ્તુf, આંધળા પાટા આંધવા તે, નજર આંધવી તે, નજરઅંધીf; as, the great friendship which he showed was a mere b. for his selfishness પોતાનો સ્વાર્થ તેમ્મિને ન જણાય માટેન તેમ્મિને આંધળા પાટા આંધવા સાર તેણે અંધી અંધી દોસ્તી બતાવી; he did that merely for a b. ફક્ત નજર આંધવાસાર તેણે તે કામ કીધું.

BLINDFOLD a. આંખે પાટો આંધીસા હેાયઅંધું, જુલાવામાં પડેલું, મનનું આંધળું-કુટુંબ; as, they go into it b. આંધળા યજ્ઞને તેમ્મિ તેમાં પડેછે. vt. આંખે પાટોlm, અંધારી આંધવી; 2 દેખે નહિ-સમજે નહિ તેમ ક.

BLINDLY ad. આંધળાની પેઠે, આંખ મીચીને; 2 વિચાર કર્યા વગર, તપાસ કર્યા વગર, કારણ જણા વિના; 3 વિવેક વગર.

BLIND-MAN'S BUFF s. ડાહ્યોનો ઘોડોlm, નાસો જોસોlm, સંતા કુકડીf.

BLINDNESS s. અંધાપોlm, અંધત્વn; 2 અમાનન, અજાણપણુંn, અવિવેકm.

BLINK vt. [A.S. *blican* to dazzle] To evade ઉડાવવું, ટાળો દેવો; as, he blinked the question તેણે તે સવાલ ઉડાવ્યો. ં. વારે વારે આંખ મીચવી તે ઉઘાડવી, આંખમીચામણું કરવાં; 2 to see obscurely ચુંપળી-ચુંચળી આંખ કરી જોવું. s. કટાક્ષf, નેનની અંધf.

BLISS s. [A.S. *blithsian*, *blissian* to rejoice] The highest degree of happiness પરમસુખn, અત્યંત સુખn, અત્યાનંદm, સ્વર્ગનું સુખ.

BLISSFUL a. અત્યંત સુખ ભરેલું, પરમસુખનું, પરમસુખમય.

BLISTER s. [A.S. *blasan* to blow, Dut. *bluyeter*] A thin bladder on the skin ફેદેલોlm, ફેદેયોlm, ઝેરોલોm; 2 a vesicatory ફેદેલા ઉઘાડવાને મારેલી આગળી-ઝેપ-

ડેલું અંધારી, પલાસ્તરn. vi. ફેદેલા-ઝેરોલા ઉઘા. vt. ફેદેલો-ઝેરોલા ઉઘાડવો, પલાસ્તર મારવું.

BLITHE, BLITHESOME a. [A.S.] Gay merry આનંદી, ઉદાસી, ખુશ મિજાજ, મોજ, હસકુચું, રંગીલું.

BLOAT vt. [Icel. *blautr*, Sw. *blot* soft] To inflate, to puff up ફુલવવું, ચઢાવવું, અભિમાની ક.; 2 to make turgid with water -થી ફૂલી-સુજ-ઉપસી જવું; as, a bloated leg સુજ ગમ્મિલો પગ. vi. ફૂલવું; સુજવું, ઉપસવું, ફૂલી-સુજ જવું.

BLOATED a. ફૂલેલું, સુજેલું, ઉપસેલું, ફૂલી-સુજ-ચઢી ગમ્મિલું.

BLOCK s. [Fr. *bloc*] A mass of wood લાકડાનો જડો ને પોહોળો કડડો, ટોલકોlm, દીમસુંn-ચુંn; B. of stone પથ્થરનો ચીરો, શિલાf; B. of metal ગંઢોlm, ગોળોlm; 2 a continuous row of buildings (ધર, મકાનોની) હારf, અંખાંf; 3 the wood on which criminals are beheaded જે ટોલકા ઉપર અપરાધીનું માથું કાપી નાખવામાં આવેછેને; 4 an obstacle અડચણf, નડતરf, હરકતf, વિઘ્નn; as, there was a b. at the door બારણા આગળ હરકત થઈ હતી; 5 a pulley કપ્પોlm, કપ્પીf, ધરડીf; 6 a stupid fellow મૂર્ખ-ઢાઢ-ખૂંધિ-જડભરત પુરૂષm, પથરોlm, દફોળચંદમ, શીખm; 7 the wooden mold on which a hat is formed જે લાકડાપર ટોપી બનાવવામાં આવે છે તે, માથુંn. vt. (up) બંધ ક., રોકવું, અટકાવવું, -ધરી લેવું.

BLOCKADE s. (લશ્કર અથવા વહાણવતી) ધરી લેવું - ધરી ધાલવો તે, ધરીlm, નાકેબંધીf. vt. (લશ્કર અથવા વહાણવતી) ધરી ધાલવો - ધરી લેવું, -ના નાકાં બંધ કરવાં.

BLOCK-HEAD s. મૂર્ખ-ઢાઢ-ખૂંધિ-જડભરત પુરૂષm, પથરોlm, શીખm.

BLONDE s. [Fr. *blond* light yellow] A fair woman ગોરી સ્ત્રી.

BLOOD s. [A.S. *blod*] The red fluid that

circulates through the body ઘોહીન, રૂધિરન, રક્તન, શોષિતન; 2 relation by common descent મૂળપુરૂષથી ઉતરી આવવાનો સંબંધ-સગપણન, સગાઈ, ગોત્રસંબંધન, ઘોહીન, વંશન, વૃક્ષન; as, all men are of one b. બધાં માણસોમાં એક મૂળપુરૂષથી ઉતરી આવવાનું સગપણ છે; God hath made of one b. all nations of the earth ઈશ્વરે પૃથ્વીના સર્વ દેશના માણસોને એકજ ઘોહીનાં ઉત્પન્ન કર્યાં છે; 3 royal lineage રાજાનો વંશ, રાજવંશન, આદરાહી આલાદ, રાજવંશનો પુરૂષ, રાજકુમારન; 4 honorable birth ગૌરવ કુળ, આપરદાર-સારું ધર, કુલીનતા; as, a gentleman of b. જાયા કુળનો ગૌરવ; 5 slaughter, murder ખૂનન; as, I must avenge his b. મારે તેના ખૂનનો બદલો લેવા જોઈએ; The b. of grapes દ્રાક્ષરસન; In cold b. જીવ્સા વગર, જાણી જુઝીને, જાણી જોઈને; Of the whole b. સગું; Of the half b. સાવકું.

BLOOD-HEAT s. ઘોહીની જેટલી ગરમી.

BLOOD-HORSE s. જાંચી જાતનો મેડો.

BLOODHOUND s. એક જાતનો કૂતરો, (એ તીક્ષ્ણ શ્રાણેન્દ્રિયને માટે પ્રખ્યાત છે).

BLOODLESS a. ઘોહી વગરનું, મોયલું; 2 without shedding of blood ખુનરેજ થયા વગરનું, જેમાં ધણું માણસ કપાઈ યુઆ ન હોય તેવું; as, a b. victory ખુનરેજ થયા વગરનો જય.

BLOODSHED s. કતલ, કાપાકાપી, ખુનરેજ, કતલ કરવાનો અપરાધ.

BLOODSHOT a. ઘોહીથી ભરેલી, લાલચોળ થયેલી (આંખ).

BLOOD-SUCKER s. ઘોહી ચુસી લેનાર પ્રાણીન, જળો; 2 a cruel man ખુની-ધાતકી માણસન.

BLOOD-THIRSTY a. ઘોહીનું તરસું, ખુની.

BLOOD-VESSEL s. નસ, રગ, શિર, રક્તવાહિની.

BLOODY a. Stained with blood ઘોહીથી ખરડાયેલું, ઘોહી ઘોહીયાણું; 2 cruel, mur-

derous ધાતકી, કૂર, ખુની, ઘોહીનું તરસું; 3 attended with bloodshed જેમાં કાપાકાપી-ખુનરેજ થઈ હોય તેવું, ખુનરેજની; as, a b. battle ખુનરેજની લડાઈ.

BLOOM s. [*Dut. bloem, Icel. blomi* a flower] A blossom મોરન, ફૂલન; 2 the opening of flowers in general, flowers open ખિલવું-વકાસવું-પ્રકુલિત થવું તે, વકાસન, ખિલવાં ફૂલો; as, the trees are clothed with b. ઝાડો પ્રકુલિત થયેલાં છે; 3 a state of opening beauty, freshness and vigour ખુબસુરતી-જેખનનું જે ખિલી નિકળવું તે, ખડારન, જેખનન, જેખનનો ખડાર, ભરજેખનન, નવું જેખનન, નવ યૌવન; as, she was in the b. of youth તે ભર જેખનમાં હતી. vi. મોર આવવો, ફૂલ લાગવાં-આવવાં, ફૂલવું, ખિલવું, જેખનમાં આવવું, ભરજેખનમાં આવવું, જેખન-ખુબસુરતી ખિલી નિકળવી; as, a blooming girl of sixteen ભરજેખનમાં આવેલી સોળ વર્ષની છોકરી; blooming graces ખિલી રહેલી શાભા.

BLOSSOM s. [*AS. blom*] The flower of a plant મોરન, ફૂલન. vi. મોર આવવો, ફૂલ આવવાં-લાગવાં, ખિલવું, ફૂલવું.

BLOT vt. [*Dan. plet* a stain] To spot with ink-ઉપર ડાઘો-ડપકો-છાંટો પાડવો; 2 (out) to obliterate letters with ink છેક્રી-ચેરી-જુસી નાખવું, ઉપર છેક્રી મારવો, છેક્રું, ચેરવું; 3 to efface, to destroy જુસી-કાઢી નાખવું, મટાડવું, નષ્ટ કર., માફ કર., મનમાંથી કાઢી નાખવું.-ની અસર જતી રહે તેમ કર.; as, to b. out sins પાપ જુસી-કાઢી નાખવાં; to b. out the remembrance of -નું સ્મરણ (મનમાંથી) કાઢી નાખવું; 4 to tarnish બદો-ડાઘ લગાડવો. s. ડાઘોન, ડપકોન, છાંટોન; 2 obliteration છેક્રી-ચેરી નાખવું તે; 3 a stain, a disgrace બદોન, ડાઘન, લાંબુન, બદનામી. BLOTTING-PAPER s. સાહી ચુસી લે એવા કાગળ, 'બ્લાટીંગ પેપર'ન.

BLOTCH *s.* [*AS. blæco, Ger. plotz a* blow] ગોડન, યુમડું.

BLOW *s.* [*Dut. blaewen to strike*] A stroke with the fist યુકીફ, યુકોમ, યુસોમ; —with an instrument અપાટોમ, સપાટોમ, અટકોમ, ફટકોમ; —on the head with the hand ઢોલફ, ધખોમ, ટપલોમ, છુકડફ; —on the cheek with the hand તમાચોમ, લપડાકફ; 2 a sudden calamity અનર્થમ, વિપત્તિ, આફત, ગળખમ, હાલસોમ; as, it was a terrible b. તે મ્હોટો અનર્થ થયો; —in trade ધેકોમ, ધક્રોમ; as, a great b. has fallen on him in his business વેપારમાં તેને મ્હોટો ધેકો લાગ્યો છે; 3 an act of hostility લડાઈ, મારામારી, હુમલોમ; as, to strike the first b. લડાઈનું મંડાણ કરવું; to come to blows મારામારી પર આવવું, લડાઈ ચલાવવી; At a b. ચ્ચિક તડકોમ. A fly b. માખીએ મૂકેલું આસન.

BLOW *vi.* [*AS. blawan*] To make a current of air ફુંકવું, ફુંક મારવી, વાવું, આવવું, ફુંકાવું; as, it blows hard ધણો વા વાય છે; 2 to pant હાંફવું; 3 to sound વાગવું (વાજું); To b. over વિખરાઈ જવું, અર્ધ-જનું રહેવું; To b. up ઉડવું, સુરંગથી કકડે કકડા થઈ જઈને ઉડવું; To b. hot and cold આમ પણ ઢોલકી બળવવી ને આમ પણ બળવવી. *vt.* ફુંકવું, ફુંક મારવી, વા નાખવો, વિંજવું; 2 to drive by a current of air, to impel ધસડી લઈ જવું, —થી ધસડાઈ જવું; as, the tempest blew the ship ashore તોફાનથી વહાણ કિનારા પર ધસડાઈ ગયું; 3 to sound a wind instrument વગાડવું, ફુંકવું; 4 to spread by report ફેલાઈ-પસરી જવું, ખુલ્લું ક.; as, his courtesy was blown over the town તેની બલમનસાઈની ખબર ગામમાં પસરી ગઈ; 5 to deposit eggs as flies ધડું-આસન મૂકવું (માખીએ); 6 to form bubbles by blowing પરપોટા કરવા; To b. away વિખેરી નાખવું; To b. off —થી ખરી

પડવું-ધસડાઈ જવું; To b. out હોલવવું, હોલવી નાખવું, ગુલ-વડું-રાજ-વેર ક., ખુચવવું; To b. up પવનથી બરવું, ઉપસાવવું, ફુલાવવું; 2 ચઢાવવું; 3 to kindle સળગાવવું; as, she blew up the contention તેણીએ તે લડાઈ સળગાવી; 4 to bring to naught બાંગી-તોડી પાડવું, પાણીમાં જાય તેમ ક., નિષ્ફળ-મિથ્યા થવું.

BLOW-PIPE *s.* બુંગળી, ફુંકણી.

BLOW *vt.* [*AS. blowian to bloom*] To bloom ફૂલ આવવાં, ખિલવું.

BLUBBER *s.* [Imit. of the noise made by a mixture of air and water] The fat of whales and other sea-animals મગરમચ્છ અને ખીજાં દરિયાઈ પ્રાણીઓની ચરખી. *vi.* To weep so as to disfigure the face ચેહેરો બદલાઈ જાય ચ્ચી રીતે રડવું.

BLUDGEON *s.* [*Goth. blyggwant to strike*] ડાંગમ, કુતકું, ગદ્દ, સોટોમ, ડંડુકોમ.

BLUE *a.* [*AS. bleo, Fr. bleu*] વાદળી-નીલા-આસ્માની રંગનું, નીલું; The blues (cont. for b. devils) ઉદાસી, શોકમ, દેલગીરી; To look b. આવડું-એખાકળું-ગા-બડું થઈ જવું. *vt.* નીલું ક., વાદળી-આસ-માની રંગનું ક.

BLUE-BOTTLE *s.* A fly with a large blue belly વાદળી-રંગના પેટવાળી ચ્ચિક મ્હોટી માખી.

BLUENESS *s.* વાદળી-નીલો-આસમાની રંગમ.

BLUE-STOCKING *s.* A lady pedant વિદ્યાનું ડોળ ધાલનારી-પાંડિત્ય દેખાડનારી સ્ત્રી.

BLUE-VITRIOL *s.* મારયુધન.

BLUISH *a.* નીલાસ પડવું.

BLUNDER *vi.* [*AS. blendant to mix, Dan. pludder a mixture of earth & water*] To mistake grossly મ્હોટી ભૂલ-ચૂક કરવી-ખાવી, મ્હોટું ગોથું ખાવું; 2 to move, speak or write with sudden and blind precipitance વગર વિચાર્યું-અવિચારથી-ગમેતેમ ગમેતેમ બોલવું, બકવું. *s.* મ્હોટી ભૂલ-ચૂક-ગોથું.

BLUNDERBUSS *s.* [*Dut. donderbus-donner thunder and bus a gun*] ઠેકલીક ગોળી માય ઝિવી મ્હોટા મ્હોટાવાળી ઝિક ખંડુક.

BLUNT *a.* [*Sw. blott naked, Ger. plump coarse*] Not sharp ખૂંડું, ધાર-અણી વિનાનું; 2 dull in understanding જાડી અકલનું, ઢ, ખૂબક, જડ, ઠોઠ, બબ્બક; 3 abrupt in address અસભ્ય, તોછડું, અમયાંક, અવિનવી. *vt.* ખૂંડું ક., ધાર બેસાડી દેવી, ખાંડું ક., ખાંડ પાડવી; 2 to impair the force of -નો જુસ્સો -ની અસર નરમ પાડવી-ઝિછીકરવી-સમાવવી-દાખવી; *as*, to blunt the stings of pain દુઃખની અસર ઝિછીક.

BLUR *s.* [*Dut. blaar a blister*] ડાબમ, ડાબમ, ડાબમ. *vt.* ડાબ-ડાબો-સગાડવો -પાડવો.

BLURT *vi.* [*Scot. blirt a burst*] To utter words hastily and unadvisedly ઉતાવળ કરી-અડપથી બોલવું-બોલી ઉઠવું, લપ-લપ ક. - કરીને બોલવું, બડાકી દેવું.

BLUSH *vi.* (*at, for*) [*A.S. ablisian, Dut. bloesen*] To redden in the face from a sense of shame, guilt, confusion or modesty શરમાવું, શરમાઈ-જનવાઈ જવું, મ્હો ઉતરી જવું-ફીકું પડી જવું, ઝાંખું-ફીકું પડવું, ને શરમ-લાજ લાગવી-આવવી, શરમથી મ્હો લાલ થઈ જવું; 2 to bear a blooming red colour રાતા રંગથી દીપવું-ખિલવું-ખિલી રહેવું હેવું, ખિલવું; *as*, the blushing rose રાતા રંગથી ખિલી રહેણા ગુલાબ; blushing honours ખિલતાં માન મિન્હ. *s.* શરમથી મ્હોપર આવવી લાલાસ; 2 a red colour રાતો રંગ, રતાસ; At the first *b.* જોતાં પારનેજ.

BLUSTER *vi.* [*From Blast*] To be loud or noisy, to swagger મ્હોટેથી બોલ્યાં ક., પતરાજી-અડાઈ-કુલાસ કરવી-મારવી, પોતાને વિષે મ્હોટાઈ હાંકવી, મ્હોટી મ્હોટી બડાઈની વાતો કરવી; 2 to roar as wind, to be windy પવનના સુસવાટા થવા, પવન જોર-

માં વાવો. *s.* મ્હોટેથી બોલ્યાં કરવું તે, બડાઈ, પતરાજી, કુલાસ; 2 સુસવાટામ, અપાટામ, જ્યારે-ધણી પવન.

BOA-CONSTRUCTOR *s.* અનનરન.

BOAR *s.* [*A.S. bar, Sans. varah*] ડુકારમ, જૂઝન, સુપરમ.

BOARD *s.* [*A.S. bord*] A plank પાટિયું, લાકડાનો તખ્તોમ, ફુંગ; 2 a table મેજ, ટેબલ; *as*, the festive *b.* જમવાની મેજ; 3 entertainment, food જમણન, જોજનન, જોરાકમ, ખાનપાનન, જોરાકી, ખાવું પીવું તે; *as*, he pays fifty rupees a month for his *b.* તે જોરાકી ખદલ દર મહીને પચીસ રૂપિયા આપેછે; 4 a council convened for business સભા, મંડળી; *as*, a *b.* of directors ડિરેક્ટરોની મંડળી; 5 a table or frame for a game માચેમ, ખાજી, પટમ, ચોપટમ; *as*, a chess *b.* શેતરંજની ખાજી; Writing *b.* પાઠી; On *b.* a ship વહાણ પર-માં; To fall over *b.* વહાણની ખાજી પરથી સથૂદ-પાણીમાં પડવું; To go by the *b.* પાપમાલ -ખરાખપસતા થઈ જવું. *vt.* ઉપર પાટિયાં જડવાં; 2 to enter a ship by force લડતાં લડતાં વહાણ પર ચડવું-ચઢી જવું -માં જવું; 3 to place at board for a compensation પૈસા આપીને ખાવા ચૂકવું-ખવડાવવાનો જોવાપસત કરવો; 4 to furnish with food and lodging for a compensation પૈસા લઈને જમાડવું-ખવાડવું પીવડાવવું-ખાનપાન પુર પાડવું અને સુવા બેસવા દેવું; *as*, he boards ten students તે દસ વિદ્યાર્થીઓને ખાનપાન પુર પાડેછે. *vi.* પૈસા આપીને ખાવું પીવું-જમવું અને રહેવું.

BOARDER *s.* પૈસાઆપીને ખાનાર પીનાર-રહેનાર, જે નિશાનીઓ શિક્ષકને ત્યાં રહેછે તે; 2 લાકડામાં વહાણપર ચઢીજનાર.

BOARDING-HOUSE *s.* વીસીફ.

BOARDING-SCHOOL *s.* જ્યાં વિદ્યાર્થીઓનું ખાવા પીવાનું અને સુવા બેસવાનું પણ થઈ હોય તેવી નિશાળ.

BOARD-WAGES *s.* ચાકરોને આપેલા પેટખરચ.
BOAST *vi.* [old *E. boast*, *Ger. pausten* to swell the cheeks] To vaunt oneself
 પતરાળ-ખડાઈ-શોખી-ફિસિયારી-ફુલાસ
 કરવી-મારવી, અહંકારમ-ગર્વમ-અભિમાન
 કરવું; 2 to speak with laudable pride
 અભિમાન રાખવું-કરવું, ફુલાવું; *as*, I often
 boast of you હું ઘણી વેળા તમારે વિષે અ-
 ભિમાન રાખું છું. *vt.* -નો અહંકાર-ગર્વ-
 ખડાઈ-શોખી કરવી. *s.* પતરાળ, ખડાઈ,
 શોખી, ફિસિયારી, ફુલાસ, ગર્વમ, અહંકાર-
 મ; 2 the cause of boasting અભિ-
 માનવિષયમ, અભિમાન કરવા નેવી-ફુલાવાનું
 વાત; *as*, a just government is the b.
 of the English in India હિંદુસ્તાનમાં અ-
 નેજનું ધર્મરાજ છે, એ તેમના અભિમાન
 કરવાનેવી વાત છે.

BOASTER *s.* જેને પતરાળ ઈલાદી કરવાની ટેવ
 પડી હોય તે, પતરાળ ઈલાદી કરનાર, ફુલાવુ
BOASTFUL *a.* પતરાળ-ખડાઈ-શોખી કરે એ-
 વું, ફુલાવુ, પતરાળખોર.

BOAT *s.* [*AS. bat*] A small open vessel
 હોડી, નાવ, મજબોમ, નૌકા. *vt.* હોડી-
 માં નાખીને લઈ જવું, હોડીવડી લઈ જવું.

BOATING *s.* હોડીમાં બેસીને સેહેલ કરવી તે.

BOATMAN *s.* હોડીવાળો, હોડી હાંકનાર, ખ-
 લાસીમ, ખારવોમ.

BOATSWAIN *s.* વહાણનો મુખ્ય ડેલ, સરંગમ.

BOB *vi.* [*Gael. balag* a tassel] To move
 quickly up and down or backwards
 and forwards, to dangle ઝલવું, લટકવું,
 ઝલેલાખાખા, લખડવું.

BOBBIN *s.* A small piece of wood on
 which thread is wound જે લાકડાના ક-
 કડા ઉપર દોરો ધિરે-ધિરાળે છે તે, દોરો ધિરે-ધિ-
 રાળું ચાલરડું, ફિરકી.

BOBTAIL *s.* ટુંકી-જાની પુછડી; 2 નીચ-અ-
 લુધ માણસોનો જમાવ.

BODE *vt.* [*AS. bodian* to deliver a mes-
 sage] To portend અગાઉથી સૂચવવું, સૂ-
 ચના કરવી-ઉપરથી-થી આગમ્ય સૂચના થવી

-જણાવું-દેખાવું; *as*, our vices b. evil to
 the country આપણા દુર્ગુણો ઉપરથી જણા-
 વે છે કે દેશપર આફત આવશે. *vt.* અગાઉ-
 થી સૂચવવું, સૂચના કરવી, -ઉપરથી જણાવું.

BODING *a.* અગાઉથી સૂચવવું-સૂચના આપવું.

BODKIN *s.* [*Bohem. boda* prick or stitch]
 ખેડી સોય, સોયોમ.

BODY *s.* [*AS. bodig*] The frame of an
 animal શરીર, દેહ, કાયા, તન, વયુ, અંગ,
 જાત, બદન; 2 the main cen-
 tral part of an animal માથા અને પગ અ-
 થવા પુછડીની વચમાંનો શરીરનો ભાગ, ધડ,
 અંગ; 3 a person માણસ; *as*, somebody
 કોઈ (માણસ); no body કોઈ નહિ; 4 real-
 ity જે ખરેખર છે તે, સત્ય, મૂળ-ખરે-
 ખરી વસ્તુ-પદાર્થ; *as*, with you is the
 shadow but the b. is with us જેની
 છાયા તમારી પાસે છે તેનું સત્ય અમારી પાસે
 છે; 5 a collective mass, a corporation
 સમૂહ, સમુદાય, મંડળ, સમાજ, (after
 the qualifying word) સમસ્ત, માત્ર; *as*,
 the b. of christians ખ્રિસ્તી માત્ર-સમસ્ત;
 the b. politic રૈયતસમસ્ત; the b. cor-
 porate એક શહેરના રહેવાસીઓનો સમાજ;
 6 the main army સેના, ભરૂર, દળ,
 ફોર્સ; 7 the main part મુખ્ય-પ્રધાન
 ભાગ; 8 a substance પદાર્થ, વસ્તુ;
 9 a pandect, a system સંગ્રહ; 10
 strength ક્ષમ, જીવ, સત્ય, સાર; *as*, there is little b. in it તેમાં ઘણો જીવ
 નથી; 11 (geom.) a solid figure નકર
 આકૃતિ; Material b. સ્થૂળ દેહ. *vt.*
 (forth) રૂપ-આકાર આપવો; *as*, imagi-
 nation bodies forth the form of things
 કલ્પનારૂઢિત કલ્પિત વસ્તુઓને આકાર આપે છે.

BODICE *s.* [*bodies*] A quilted waistcoat
 worn by females બાઈડીઓનો કપડો-
 બદન.

BODY-GUARD *s.* શરીર-પ્રાણનું રક્ષણ કરનાર,
 અંગ-પ્રાણ રક્ષક, હજીરના રખવાળ.

BODILY *a.* દેહ-શરીરનું-સંબંધી, દેહિક, શા-

રીરિક, કાવિક. *ad.* દેહ-શરીર સહિત-
સુદ્ધાં; 2 entirely તમામ, બિલકુલ, બધું.

BOG *s.* [*Ir. bog* soft] પગ કળી જાય તેવી
પોચી ધાસવાળી જમીન, ધાસવાળું કળાણ.

BOGGY *a.* પગ કળી જાય તેવું પોચું અને ધા-
સવાળું, જ્યાં ધાસવાળું કળાણ હોય તેવું.

BOGGLE *vi.* [*Fr. bagouler* to gabble]
To hesitate ખંચાવું, આચકો ખાવો, આ-
નાકાળી કરવી.

BOGLE *s.* બહાઉમ, ધોધરમ, હાઉન.

BOIL *vi.* [*Icel. bulla, L. bullio* to bub-
ble up] To be agitated by the action
of heat ઉકળવું, ખળખળવું, ઊંચું થવું, ખદ-
ખદવું, કકડવું; 2 to be agitated by any
other cause than heat ઉછળવું, ઊંચું નીચું
થવું; as, the boiling sea ઉછળતો સમુદ્ર; 3
to be hot or fervid તપી જવું, તામસ
કરવો, ઉકળવું; as, his blood boiled with
rage ગુસ્સાથી તેનું લોહી ઉકળ્યું; 4 to be
in a boiling liquid (for cookery) ચડવું,
ખકાવું, રંધાવું, સિંજવું; To b. over ઉભરાઈ
જવું, ઉભરો આવવો; To b. away વરાળ-
રૂપે ઉડી જવું, બળીજવું. *vi.* ખકડવું, રંધવું,
ઉકાળવું.

BOILER *s.* ઉકાળવાનું વાસણ, ચરમ, કડાઈ,
કડાઈ, ખકડો ડબ્બો.

BOIL *s.* [*AS. bile, byle*] ગુમડું, ગોડન.

BOISTEROUS *a.* [*Dan. bister, W. byrst*
wild] Stormy, violent સુસપાટાખંધ આ-
વતો-વાતો, જપ્પરો, પ્રચંડ (wind); 2 tur-
bulent ધોંધાટ-શોર કરતું, ધોંધાળું, ગડ-
ખડિયું, ખળખળ કરતું, ધામધુમિયું (person).

BOLD *a.* [*AS. bald* quick] Daring, cour-
ageous, brave (persons and animals)
હિંમતવાન, છાતીવાળુ, બહાદૂર, થર, સાહસિક,
ધીર; 2 requiring courage in the
execution (deeds) છાતી-હિંમતનું; as,
a b. enterprise હિંમતનું સહાસકર્મ; 3
impudent ઉદ્દત, તોછડું, બેઅદબ, નિર્લ-
જ, વિવેકહીન; 4 licentious (style) અ-
તિરાય અલંકારયુક્ત, અનિયમિત, અમર્યાદ;

5 striking to the eye ચકિત-વિસ્મિત-
તટસ્થ-છૂક-દંગ કરે ચ્ચેવું; 6 steep સીકું,
ઊંચું, ચઢાવવાળું; To make bold
છૂટ સેવી.

BOLDNESS *s.* હિંમત, છાતી, બહાદુરી,
થરન; 2 અતિરાય અલંકારમ, અનિયમિત-
પાણન, અમર્યાદ; 3 ઉદ્દતાઈ, તોછડાઈ; 4
ચઢાવમ.

BOLSTER *s.* [*AS.*] A long pillow used
to support the head અસીસું, આસીસું,
માથું મૂકવાનો તકિયો; 2 a pad ગાદી,
તકિયોમ, ઓગીરન. *vt.* (up) તળે-પીઠ
પછવાડે આસીસું-ગાદી-તકિયો મૂકવો, આ-
સિકે મૂકવું, તકિયે અઢેલવું; 2 to support
ટેકો-આધાર આપવો. *vi.* સાથે સુવું, ચ્ચે
આસીકાપર માથું મૂકી સુવું.

BOLT *s.* [*AS. bolt, Ger. bolgen*] An
arrow, a dart ખાણ, બાણમ; 2 the
bar of a door આગળી, આગળેમ, બુગ-
ળ, ભાગળ, મ્હોટા ખાણ, સાંકળ; 3 a
thunderbolt ઈંદ્રનું આયુધ, વજ્રન, વિજ-
ળીનો ચમકારો; B. upright સીકું, ઊંચું, લંબ
રૂપે, અચ્કડ, રહાર; as, she sat b. upright
તે અચ્કડ બેઠી. *vt.* આગળી-આગળો-
સાંકળ દેવી; 2 to swallow without chew-
ing ચાબ્યા વગર ગળી જવું. *vi.* (out)
-માંથી આગિન્યુ-ઝડપથી બહાર નિકળવું-નિ-
કળીજવું-આવવું.

BOLUS *s.* [*L.*] A pill ગોળી (આસડની).

BOMB *s.* [*L. bombus*] છુરાનો ગોળો, ગર-
બછાંઈ.

BOMBARD *vt.* ઉપર-માં છુરાનો ગોળો માર
ચલાવવો.

BOMBARDMENT *s.* ગરબછાંટનો માર ચલા-
વવો તે.

BOMBARDIER *s.* ગોલંદાજમ.

BOMBAST *s.* [*Ger. baum* a tree & *bast*
soft padding used to swell out gar-
ments] An inflated style ખાલી ભભકા-
વાળી-મ્હોટા મ્હોટા શબ્દયુક્ત ઈમારત, ખાલી
મ્હોટાઈનું-ભભકાદાર ભાષણન.

BOMBASTIC *a.* અર્થ રહિત ખાલી મ્હેટા મ્હેટા શબ્દવાળું - બમકાવાળું બમકાદાર (ઈંચારત, બાપણ).

BOND *s.* [*AS. bindan* to bind] Anything that binds જોડાવતી કંઈ બંધાય તે, દોરી, સાંકળ, દારૂં, બંધન; 2 union, connection સંબંધ, સંયોગ, ગાંઠ, સંપર્ક; 3 (*pl.*) imprisonment બંધી-ખાનામાં પડવું તે, કેદ; *as*, he has done nothing worthy of bonds તેણે બંધી-ખાનામાં પડવા જેવું કંઈ કીધું નથી; 4 an obligation બંધન, ફરજ; there are moral bonds ધર્મના બંધનો છે; 5 a deed ખત, લેખ, દસ્તાવેજ; Mortgage *b.* ગીરો-ધરણાઉ ખત. *a.* Captive કેદી, કેદ, બંધીવાન. *vt.* ખત-દસ્તાવેજ લખી આપવો.

BONDAGE *s.* ગુલામગીરી, દાસપણ, કેદ.

BONDMAID *s.* દાસી, ગુલામડી, ઘોડી.

BONDMAN-SERVANT *s.* ગુલામ, દાસ.

BONDSMAN *s.* જામીન, હામીદાર.

BONE *s.* [*AS. ban*, *Ger. bein*] The hard substance forming the skeleton of an animal હાડકું, હાડ, અસ્થિ; To make no bones of નહિ અચકાવું-અંચાવું, ને વાર નહિ હોવી-લાગવી; *as*, give him the bread he'll make no bones of it તેને રોટલી આપો કે પછી તેને વારજ નથી; True to the bone તમામ ખરું; Fever in the *b.* હાડ-ચોતાપ, હાડજ્વર. *vt.* હાડકાં કાઢી નાખવાં.

BONED *a.* (*in comp.*) હાડકાંવાળું; *as*, strong *b.* મજબૂત હાડકાંવાળું; 2 હાડકાં કાઢી લીધેલાં ઝાવું, નિરસ્થિ કરેલું.

BONY *a.* હાડકાવાળું-જુ-સંબંધી; 2 strong મજબૂત, જોરવાર, જબરું.

BONFIRE *s.* [*Dan. baun* a beacon and fire] A fire made as an expression of public joy and exultation લૌકિક આનંદ સ્વચ્છવા-જણાવવા સારૂ સજાવેલા અગ્નિ.

BONNET *s.* [*Fr., Gael. boineid* a head-dress] સ્ત્રીઓની ટોપી.

BONNY *a.* [*Fr. bon* or *bonne*, from *L. bonus* good] (See Beautiful).

BONUS *s.* [*L.*] A premium for a loan, an extra dividend બાજ ઉપરાંત નફામાંથી બાગીદારોને આપેલા પૈસા.

BOOBY *s.* [*Ger. bube* a boy, *Sp. bobo* a dunce] A dunce દુર્મ-હોહ-જડ-બુધી પુરૂષ, પથરો, ઢમ.

BOOK *s.* [*AS. boc* a beach tree, *Goth. bo-ku* a writing] ચોપડી, પુસ્તક, પોથી, ગ્રંથ, ક્રિતાખ્ય; 2 a part of a treatise ભાગ, ખંડ, સ્કંધ, પ્રકરણ, ખાખ્ય; 3 a collection of sheets in which accounts are kept સરાફી નામા-ખાતાનો ચોપડો, વૈ, વહીવટ, ચોપડી-ડોમ; In one's good books ઉપર કૃપા-મેહરખાની-માયા હોય તેવું, માનિતું, વહાલું; Without book મ્હેરો, ચોપડીમાં જોયા વગર; 2 without authority આધાર વગર; *as*, he spoke without *b.* તે આધાર વગર બોલ્યો; Note *b.* નોંધની ચોપડી; Cash *b.* રોકડ મેળ; Day *b.* રોજ મેળ; Waste *b.* કાચો મેળ, કાચી નોંધ. *vt.* નોંધવું, લખી રાખવું, માંડવું, ચઢાવવું; *as*, I am booked for England ઇંગ્લંડ જવા સારૂ મારું નામ નોંધેલું છે.

BOOK-BINDER *s.* ચોપડી બાંધનાર, જીલદખંધ.

BOOK-BINDING *s.* ચોપડી બાંધવાનો કિસમ.

BOOK-CASE *s.* ચોપડીઓ ચકવાનું કપાટ.

BOOKISH *a.* વાંચવાનો ધણો શોખ હોય તેવું, અભ્યાસી, વિદ્યાવ્યસની, પુસ્તકજ વાંચ્યા કરતું હોય તેવું, વેદજ.

BOOK-KEEPER *s.* જમે ઉધારનો હિસાબ રાખનાર, નાણુંકાનું લખનાર મેહેતો, હિસાબી કારકુન.

BOOK-KEEPING *s.* નાણું લખવાની રીત-વિધા, નાણું, નાણુંકાનું.

BOOK-KNOWLEDGE *s.* પુસ્તકો વાંચેથી પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન, ગ્રંથજ્ઞાન.

BOOKLEARNED *a.* પુસ્તક-વિદ્યામાં પ્રવીણ, શાસ્ત્રમાં નિપુણ પણ કુનીઆદારી વિષે અણ-વાકેફ, વેદિયોદોર.

BOOK-LEARNING *s.* પુસ્તકો વાંચેથી મેળવેલું જ્ઞાન-વિદ્યા.

BOOK-OATH *s.* ધર્મના ગ્રંથના-(વિશેષે કરીને) જોખલના સમ.

BOOK-SELLER *s.* પુસ્તક-ચોપડી વેચનાર.

BOOKWORM *s.* પુસ્તકમાં કાંણાં કાંણાં કરી મૂકે

છે તે *બુકવર્મ*, ઉપાધર્ષ; 2 a student closely attached to books પુસ્તક વાંચવામાં લીન થઈ અભ્યાસ વિદ્યાર્થી, વિદ્યાભ્યસની - મંથાસક્ત વિદ્યાર્થી, પુસ્તકભ્યસની.

BOOM *s.* [*Dut.*] A long pole for extending the bottom of sails સડની નીચેની કાઠી; 2 a strong bar laid across the mouth of a harbour શત્રુના પહાણને આવતાં અટકાવવાને નદીમાં-ખંડર આગળ નાખેલી મજબૂત સડિંગ-કાઠીની આડ; 3 a pole set up as a mark of shallow water સહુદ્રમાં ભ્રમ થોડાં પાણી હોય ત્યાં નિશાની ઘાપલ દાટેલી કાઠી.

BOOM *vi.* [*AS. byme* a trumpet, *Dut. bommen* to drum] To make a hollow roar as of waves ધુધવાટેમ-ગર્જના કરવી. *s.* ધુધવાટેમ, ગર્જનાઈ, (of cannon) ધડાકોમ.

BOOMING *p. & a.* ધુધવાટ કરતું, ધુધુકરતું.

BOON *s.* [*AS. ben* a petition] A gift, a benefaction પ્રસાદમ, બક્ષીસઈ, વરમ, વરદાન, પસાયમ.

BOON *a.* [*Fr. bon* good, *L. bonus*] આનંદી, રંગીલું, પુરામિભાજી.

BOOR *s.* [*AS. gebure*] A rustic ગામડિયો, નંગલી - રાની-રોંચું - ગમાર-અણસમજી-મૂર્ખ માણસ.

BOORISH *a.* નંગલી, ગામડિયું, રોંચું, રાની, અસભ્ય, અણસમજી, અબણ.

BOOT *s.* [*Fr. botte*, See bottle, butt] ધુંટી સુધી આવે એવા બેડામ, બૂટન; 2 સામાન ચૂકવાને ગાડીમાં ને પેટી હોયછે તે; 3 (*pl.*) a servant at hotels who blacks the boots વીસીમાં બેડા કાળા કરનાર ચાકરમ. *vt.* બેડા પેહેરાવવા.

BOOTH *s.* [*Gael. both* or *bothan* a hut] થોડા દિવસનેસાઈ બાંધેલા માંડવા-છાપરૂં-મંડપમ.

BO-PEEP *s.* [*bo* cry and *peep*] A play to amuse children by peeping behind

any object and crying out Bo! આક્રુક, અભાઈ, આકરવી ને.

BORAX *s.* [*Fr., Ar.*] ટંકણપારમ.

BORDER *s.* [*Fr. bordure*] The edge of anything કોર્ડ, કોર્ડઈ, છેડોમ; B. of a country સિમાડોમ, સરહદઈ, સીમાઈ, હદઈ, છેડોમ; B. of a field સેડોમ; B. of a garment કોર્ડ, મજાઈ, સંજનપમ, પાલપમ; B. of a well or lake પાખઈ; B. of a river કોંઠોમ, કિનારોમ, વીરન, તટમ. *vi.* (on, upon) -ની હદપર આવવું-હોવું-થી હદ થવી; as, his lands borders on mine તેનું એતર મારા એતરની હદપર છે; 2 to approach near to -ને મજાતું આવવું -ના નેવું થવું, ઉપર આવી જવું; as, his raillery sometimes borders on derision તે જે મજાક કરેછે તે કોઈ વેળા તિરસ્કાર ઉપર આવી જાયછે. *vt.* કોર-મજાજી ચૂકવી.

BORDERER *s.* છેડે રહેનાર.

BORDERING *a.* ઉપર આવેલું.

BORE *vt.* [*Ger. bohren*] To perforate, to make a round hole કાણું-વેમ-બાકિરે પાડવું, વિધવું, કોરવું, સારવું; 2 to eat out ફોલી-કોતરી-કોરી ખાવું; 3 to go through by turning or labour-માં થઈને-મંથી થુ-સીને-મહેનતે પાર નિકળી જવું; as, to b. through a crowd માણસની બીડમાંથી મહેનતે નિકળી જવું; 4 to weary by tedious iteration થકવવું, માથું પકવી નાખવું, -થી કંટાળી જવું; as, she bored him with her talk તેણીએ બધા કરીને તેને થકબો. *vi.* To be pierced-માં કાણું-વે પડવા; as, this timber does not b. easily આ જાતના લાકડામાં સેહેલથી વે પડતો નથી; 2 to pierce-થી કોરાવું-કાણું પડવું; as, the auger bores well સારીથી કાણું ઠીક પડેછે; 3 to push forward towards a certain point આગળ ચાલ્યા કરવું-જવું; boring to the west દક્ષિણ તરફ ચાલ્યા કરવું. *s.* કાણું, વેમ, છિદ્રન, પોલાણન; 2 the cavity of a gun બંક-તોપની નળી-મોં;

as, a gun of nine inch b. નવ તસુ (ન્યાસ) ના મ્હેંવાળી તોપ ; 3 a person that wearies by iteration ફરી ફરીને કહાથી કેટલો લગાડનાર-ઉપજવનાર, માથું પકવનાર, ખેન n.

BORER s. (pers. and tools) કાણું પાડનાર, (tool) વે પાડવાનું હથિયાર.

BOREAS s. [L.] A cold northerly wind ઉત્તર તરફનો યેંડ પવન, જુખર m.

BORN p. [See Bear] જનમેલું, પેદા થયેલું, અવતરેલું; To be b. જનમવું, પેદાથવું, અવતરવું; To be b. again ફરીથી જનમવું, બીજા જન્મ પામવો-લેવો.

BOROUGH s. [A.S. burg a city] A corporate town, a town that sends representatives to parliament જે ગામમાંથી પારલામેન્ટમાં સભાસદો મોકલવામાં આવે છે તે.

BORROW vt. [A.S. borg, borh a security] To ask a loan, to take on credit ઉછીનું લેવું, થોડા દિવસ વાપરવા લેવું, માગી લેવું; 2 to copy or select from the writings of another author ઉતારી લેવું, પોતાના અપ સાથે ચુંટી કાઢવું; as, to b. a passage from a book ચોપડીમાંથી વાક્ય ઉતારી લેવું; 3 to take or adopt સ્વીકારવું, માગી લેવું, લેવું; as, we may b. instruction from their example તેઓના દાખલા ઉપરથી આપણે શિખામણ લઈ શકીએ; 4 to take for use something that belongs to another, to assume પકડવું, ધારણ કરવું, ની નકલ કરવી; as, a borrowed style નકલ કરેલી ઈબારત.

BOSOM s. [A.S. bosm] The breast of a human being છાતી, ઉર n, વક્ષસ્થળ n; 2 the part of the dress which covers the breast છાતી ઉપરનું વસ્ત્ર; as, put thy hand in thy b. છાતીપરના વસ્ત્રમાં તારો હાથ ધાલ; 3 inclosure, the interior મધ્ય n, પેટ n, ગર્ભ m; as, happy in the b. of his family તેના કુટુંબ મધ્યે સુખી; the b. of the earth પૃથ્વીનું પેટ; 4 the

seat of the passions છાતી, અંતઃકરણ n, હૃદય n, કાળજી; 5 the receptacle of secrets પેટ n, મન n; as, he kept the matters shut up in his own b. તેણે તે વાત પોતાના પેટમાં રાખી; A b. friend પરમ-પ્રિય-જીવલગ-જીવજન મિત્ર; The wife of one's b. પ્રાણપ્રિય સ્ત્રી. vt. પેટ-મન-દોલમાં રાખી શ્રુતવું; as, b. up my counsel મારી સલાહ તમારા મનમાં રાખી શ્રુતવું; 2 to hide from view સંતાડવું, ઢાંકવું; happy homes bosomed among trees ઝાડની અંદર ઢંકામ્મલાં સુખી ધરો.

BOSS s. [Fr. bosse a bunch] A knob, a protuberant ornament યુદ્ધોમ, નકશી.

BOTANY s. [Gr. botanē a plant] The science which treats of plants વનસ્પતિ વિદ્યા, ઉર્બિજ્જ વિદ્યા.

BOTANICAL a. વનસ્પતિ વિદ્યાનું-સંબંધી; B. garden વનસ્પતિ વિદ્યા શિખવવા સારા બનાવેલી વાડી.

BOTANISE vi. વનસ્પતિવિદ્યાના અભ્યાસને સારૂ વનસ્પતિ બોળીને ઝીકડી કરવી.

BOTANIST s. વનસ્પતિવિદ્યામાં પ્રવીણ, વનસ્પતિવિદ્યાવેત્તા.

BOTCH s. [Dut. botse a boil] A large ulcerous affection ગોડ n, ફેદણ n; 2 a clumsy patch બેડોળ થિગડું n; 3 unfinished work બેડોળ-અરાખ-કંઠંગી રીતે કરેલું કામ. vt. બેડોળ-કંઠંગુ થિગડું મારવું-દેવું, બેડોળ રીતે સમારવું, ગડબડ સડબડ કરવી, ઘોઘો વાળવો.

BOTH a. [A.S. butu, batwa, Sans. ubhai] બન્ને, બેહુ, ઉભય; sometimes rendered by પણ-અને-પણ; as, he knows b. Persian and Sanscrit તે ફારસી બાષા પણ જાણે છે અને સંસ્કૃત બાષા પણ જાણે છે.

BOTHER vt. [Gael. both perturbation] To tease or perplex માથું પકવવું-ખાઈ-જવું, અકળાવવું, ગભરાવવું, પજવવું, કાયર ક.

BOTTLE s. [Fr. bouteille] A hollow vessel of glass, wood or leather સીસા m,

સીસીફ, બાટલીફ, નળીફ, નળામ, કુંડીફ, કુ-
ખીફ; 2 the contents of a bottle સીસી-
બર પદાર્થ, સીસીફ. *vt.* સીસીમાં બરીને દા-
ટા મારવો.

BOTTLE *s.* [*Fr. botai*] A bundle of hay
(ધાસની) પુળીફ.

BOTTOM *s.* [*AS. botm*] The lowest part
of anything તળિયું, તળેટી, નીચણા
ભાગ; as, the b. of a hill પહાડની તળેટી;
the b. of a barrel વીપનું તળિયું; 2
the ground under a body of water
તળિયું, તળમ; 3 that on which any-
thing rests or is founded આધારમ,
મૂળમ, પાયોમ; as, it rests on a bad b.
તેનો પાયો નબળો છે; 4 limit હદ, થાગમ,
પારમ, છેડોમ; as, there is no b. to his
voluptuousness તેના ભોગનો થાગ નથી;
5 a ship વહાણ, બારક્સન; as, goods
imported in foreign bottoms પારકા
દેશના વહાણોમાં આવેલા માલ; 6 dregs ક-
ચરોમ, રંગોમ, મેલમ; 7 native strength
પાણીન, દમમ, જીવમ; a horse of good b.
પાણીદાર ઘોડો; To the b. પૂરતી રીતે, ટેક;
as, to examine a subject to the b.
કોઈ વિષયને પૂરતી રીતે તપાસવો; To be at
the b. of as a cause મૂળ-કારણ હોવું;
as, he is at the b. of the conspiracy
કુસંપનું મૂળ તે છે. *vt.*-ઉપર આધાર રાખ-
વો, ઉપર રચવું; to be bottomed on -નો
આધાર-મૂળ હોવું; 2 to furnish with a
bottom તળિયું ધાલવું-ધલાવવું-ચઢાવવું, પડ-
ધી બેસાડવી. *vi.* આધાર રાખવો.

BOTTOMLESS *a.* અથાગ, અગાધ.

BOUGH *s.* [*AS. bog boh-bugan* to bend]
The branch of a tree ડાળી, શાખા,
ડાળ.

BOUGHT *s.* [*Dut.*] A twist વળમ, આમ-
ળોમ, ગાંઠમ; 2 the part of a sling that
contains the stone ગોદણનું આડું.

BOULDER *s.* [*Icel. bolr*] પાણીની અંદર
ગપડીને ધસાઈ જઈ ગોળાકાર ચમ્પણા પથરો.

BOUNCE *vi.* [*Dut. bonzen* to strike] To
leap or spring છુલંગ-કુદકારો મારવો, ઉછ-
ળવું, કુદવું, ધસી આવવું; 2 to beat or thump
ધમકવું, ટેકવું; 3 to boast or bully બ-
ડાઈ-પતરાજી કરવી. *s.* ચ્ચકાચ્ચક મ્હોટો
ધકો, આચ્ચકોમ; 2 છુલંગ, કુદકારોમ; 3
a bold lie હડહડનું-તદન-છેક જુઠાણન-
લખાડી.

BOUND *a.* (for) [*Icel. buinn* prepared]
જવાની તૈયારીમાં હોય તેવું, જનારું, જનું (વહાણ);
Where are you b. for ક્યાં જવાની તૈયારી
છે or તમે ક્યાં જાઓ છો.

BOUND *vi.* [*Fr. bondir* to spring] To
spring or leap કુદવું, કુદકારોમ-છલંગ-
ટેકો મારવો, ઉછળવું. *s.* કુદકારોમ, છલ-
ંગ, ટેકોમ.

BOUND *vt.* [*Fr. borne* limit, old *Fr.*
bone, low *L. bodina*] સીમા-હદ-મર્યાદા
બાંધવી-કરવી, અટકાવવું, ઉપર દાખ રાખવો,
ને હદ બહાર નહિ જવા દેવું. *s.* A limit
હદ, સીમા, પારમ, છેડોમ, મર્યાદા; Within
the bounds હદમાં; it is within the
bounds of possibility તે સંભવતાની હદમાં
છે or તે અસંભવ નથી; To keep within
bounds-ને હદ બહાર નહિ જવા દેવું; The
love of money knows no bounds
પૈસાના લોભનો કંઈ ધોભ નથી.

BOUNDARY *s.* સીમા, હદ, મર્યાદા.

BOUNDLESS *a.* અપાર, અનંત, બેહદ, બેસુમાર.

BOUNDED *a.* [from *Bind*] Obligatory
આવશ્યક, જરૂરનું, અગત્યનું.

BOUNTY *s.* [*Fr. bonté, L. bonitas* good-
ness] Munificence આદર્શન, ઉદારતા, સ-
આવર્ત, દાનુત્તન, દાનશીલતા, દાનન, કૃપા,
પ્રસાદમ.

BOUNTEOUS, BOUNTIFUL *a.* ઉદાર, દાતા,
સખી, દાનશૂર.

BOUQUET [*Fr. bosquet* a little wood] A
nosegay ગોટોમ, તોરોમ, કલગી.

BOURN *s.* [*Fr. borne*] A limit સીમા,
હદ; as, from whose b. no traveller

returns જેની હદ આગળથી કોઈ પ્રસાર પાછો આવતો નથી.

BOUT *s.* [*AS. bugan* to bend] A turn એપ્, ફેરિમ, વાર્, વખત્.

BOVINE *a.* [*L. bovinus* from *bos* gen. *bovis* an ox] ગાય-બળદનું-સંબંધી.

BOW *vt.* [*AS. bugan* to bend] To bend વાળવું, વાંકું કરવું; 2 to bend the body in token of respect or civility નમાવવું, નીચું વાળવું; as, to b. the head માથું નમાવવું; 3 to crush, to subdue વશ-તાબે-આધીન કર.; he bows the nations to his will તે લોકોને પોતાની મરજીને આધીન કરેછે; To b. down the ear કાન દેવા માડવા. *vi.* વાંકું વળવું, નમવું, નમસ્કાર કરવા, પગે લાગવું; this is the idol to which the world bows જેને ધરા જાણી જગત નમે છે તે આ રહ્યો. *s.* નમસ્કારમ, પ્રણામમ, સલામ્.

Bow *s.* A bent piece of wood used to shoot arrows કાનકું, ધનુષ્યન, આપન; The rainbow મેઘધનુષ્યન, ધંદગું ધનુષ્ય; B. of a fiddle ગળમ; Saddle bows જન ઉપર જે કમાન આકારે હોય છે તે, પલાણન.

Bow-shot *s.* તિરવોમ.

BOWELS *s. (pl.)* [*Mid. L. botellusa* gut] The intestines of an animal આંતરડાં; 2 the interior part of anything અંદરનો ભાગ, પેટું, ગર્ભમ; as, the b. of the earth પૃથ્વીનું પેટું; 3 tenderness દર્દ, કસાઈ, કૃપાઈ.

BOWER *s.* [*Icel. bur* a separated apartment] An arbour માંડવોમ, કુંજ.

BOWIE-KNIFE *s.* A dagger knife (invented by Colonel Bowie) ખંજરન.

BOWL *s.* [*Fr. boule, L. bulla, AS. bolla* a round body] A round drinking cup આલોમ, ચલાણું, વાટકોમ; 2 the round hollow part of anything આડવાળો ભાગમ, ઈંડો-છાછર ભાગ, ચાંડું; as, the b. of a spoon ચમચાનું ચાંડું; 3 a ball

દોમ. *vi.* દોરમવું; 2 to move rapidly like a ball ઝડપથી ચાલવું, ગબડી જવું; as, the carriage bowled along ગાડી ગબડી ગઈ; 3 to roll the ball at cricket દો નાખી-ગબડાવવો. *vt.* ગબડાવવું, નાખવું; To b. out at cricket દડાદાવમાં જ-મીનમાં એસેલી લાકડીઓને દડાવતી પાડી નાખવી.

Bowler *s.* One who throws the ball at cricket દડાદાવની રમતમાં જે દો ફેંકે છે તે, દો ફેંકનાર.

BOX *s.* [*AS. L. buxus* a boxtree] A coffer or chest પેટી, દાખડી, કંડીઓમ, ડબ્બોમ, દાખડોમ; 2 the quantity that a b. contains એક પેટીમાં માપ તેટલો માલ, પેટી; 3 a certain seat in a playhouse નાટક-શાળામાં બેસવાની સારી જગા; 4 the driver's seat on a carriage ચારક-ગાડીમાં બેસવાની જગા. *vt.* To put in a b. પેટીમાં ચૂકવું-ધાલવું.

BOX *s.* [*Dan. bask*] A blow with the hand ઢોલ, યુકાઈ, યુકોમ, ટપલોમ, ટપલી, તમાચોમ, લપડાક. *vi.* યુકાયુકી કરીને લડવું, ઢોંસાઢોંસી કરવી. *vt.* To strike with the hand or fist ઢોલ-ટપલો-તમાચો મારવો.

BOXING *s.* યુકાયુકાઈ-ઢોંસાઢોંસી કરીને લડાઈ કરવી તે.

BOY *s.* [*Ger. bube, L. pupus*] છોકરોમ, પેયોમ, છૂયોમ.

BOYHOOD *s.* બાળપણન, બચપણન, જુનપણ.

BOYISH *a.* છોકરાનું, છોકરવાદિયું, ચિખાવ-લું, બાળક બુદ્ધિનું, નાદાની ભરેલું, છોકરવાદ, નાદાન.

BRACE *s.* [*L. brachium, It. braca* a strained rope] That which holds anything tight, a bandage બંધનન, પાટોમ, પટોમ, દોરી; 2 a pair જોડ, જોડી; 3 a thick strap which supports a carriage on wheels નાડી; 4 the mark } જે કે વધારે લીટીઓ કે રાખે જોડ-

વાની નિશાણી, કૌંસમ; 5 a prop વીરમ, ટેકેલમ; 6 (pl.) straps that hold up trousers લેંધા-સુરવાલને તંગ રાખવા ખભાં ઉપરથી સુરવાલના નાકામાં બેરવવાના પટા; 7 ropes for turning the yard of a ship વહાણમાં સડ બાંધેલા હોય છે તે લાકડાંને ફેરવવાનાં ફેરડાં. *vt.* સજ્જ-તંગ બાંધવું-ક.; 2 to strain up as a drum ચડાવવું; 3 to strengthen મજબૂત કર., સજ્જિત - કૌવત આપવું; the air of England braces one's nerves હિંડલાંડની હવા રંગોને કૌવત આપે છે.

BRACING *a.* Giving strength જોર આપે એવું, સજ્જિતકારક, કૌવત આપનારું; *as*, a b. climate કૌવત આપનારી હવા.

BRACELET *s.* પેંચી, કડુંન, ચુડેલમ, બંગડી, ચુનરી.

BRACKET *a.* [*Fr. brague*] કૌંસમ. *vt.* To put into brackets કૌંસમાં ગૂંથવું, કૌંસ કરવો.

BRACKISH *a.* [*Dut. brack* damaged] Salt in a moderate degree ખારાસ મારતું, થોડુંક ખારું.

Brag *vt.* [*Fr. braguer* to flaunt, *Dan brag*, *Icel. braka* a crack] To boast બડાઈ-પતરાઈ-અહંકારમ-ગર્વ કરવો, શેખી-કુલાસ મારવી. *s.* બડાઈ, શેખી, પતરાઈ, કુલાસ, ગર્વમ, અહંકારમ.

BRAGGADOCIO *s.* બડાઈજોર-પતરાજી-ગર્વિજ-શેખીજોર પુરુષ, કુલહુ.

BRAGGART *a.* બડાઈજોર, પતરાજી, ગર્વિજ. *s.* બડાઈજોર-પતરાજી-અભિમાની પુરુષ.

BRAID *vt.* [*A.S. bredan* to weave] To weave or infold three or more strands to form one ગુંથવું, વણવું. *s.* ગુંથેલી-વણેલી દોરી; B. of hair અંબોડેલમ, ફેરપારમ, વેણી, ગુંથેલા ચોટલા.

BRAIN *s.* [*A.S. braegen*] The mass of nervous matter in the skull, the seat of sensation and intellect મગજન, બેન્ડમ, માયુંન; 2 the understanding બુદ્ધિ,

યાનરાજિત, અકકલ્. *vt.* To dash out the brains of -નું મગજ ફેડી નાખવું, મગજ ફેડી-ફેડી નાખી મારી નાખવું.

BRAINLESS *a.* બુદ્ધિવગરનું, અબુદ્ધ, રૂર્ષ, બેવકુફ.

BRAINPAN *s.* જોપરી.

BRAKE *s.* [*low Ger., W. brug, L. erica*] A place overgrown with brambles, a thicket ઝાડી, કાંટાળી જાળ.

BRAKE *s.* [*Icel. braka* to subdue] An instrument to break flax or hemp સહુને જૂડું પાડી નરમ કરવાનું એક હથિયાર; 2 a machine for confining refractory horses while the smith is shoeing them નાળ જડતી વખતે અડિયલ-મસ્તાન ઘોડાને બાંધવાની જુડિત; 3 a large harrow for breaking clods ફડકેલમ; 4 an instrument attached to wheels of carriages for retarding or stopping their motion ઝાડીને બીંધે ચલાવવાને અથવા બિભી રાખવાને તેના પૈંડા આગળ ને અટકણુ લગાડવામાં આવે છે તે. [કાંટેલમ.

BRAMBLE *s.* [*A.S. bremel*] કાંટાવાળું ઝાડ.

BRAN *s.* [*Fr. & Celt.*] The refuse of grain છાલુંન, પુલુંન, કુંસકી, જુસુંન.

BRANCH *s.* [*Fr. branche, Gael. brac*] A bough ડાળી, ડાખળી, શાખા; 2 any arm shooting from the main body of a thing શાખા, પાંચુંન, ફાંટેલમ; 3 any part of a body or system, a section ભાગમ, અંગન, શાખા; 5 chandelier જુમ્મરન, ઝાડન. *vi.* ડાળી-શાખા ફટવી; 2 -માં ભાગ-વિભાગ પડવો, -માંથી ફાંટે નિકળવો; 3 to speak diffusively વિષયના ઘણા વિભાગો કરીને-વિસ્તારથી બોલવું. *vt.* વિભાગ કરવા, ફાંટાં-પાંખાં પાડવાં.

BRANCHY *a.* ઘટાવાળું, ઘણી ડાળીવાળું, ફાંટાં-પાંખાં વાળું.

BRAND *s.* [*Icel. brandr, Ger. brennen* to burn] A burning piece of wood બળતું-સળગતું લાકડું; 2 a mark made

by burning with a hot iron, a stigma
ડામ, કલંક, ડામ, બટ્ટેમ; 3 a dis-
ease in vegetables સેબેલમ. *vt.* ડામવું,
ડામ દેવા; 2 to fix a mark of infamy
કાળીટીલી-કલંક-બટ્ટે લગાડવો.

BRAND-IRON *s.* ડામણું, ડામણ.

BRAND-NEW *a.* નવું ને નવું, કોઈ ને કકડું,
નવુંનકાર, કોરું.

BRANDISH *vt.* [*Fr. brandir*] To move
or wave આમતેમ ફેરવવું, -થી પડા બેલવા.

BRANDY *s.* [*Ger. brandtwein* burnt-
wine] ક્ષિપ્ત બતનો જલદ ઘરું, બ્રાન્ડી.

BRASS *s.* [*Icel. bras* solder] An alloy of
copper and zinc પિત્તલ; 2 impu-
dence ઉદ્વેગ, તોલ્લુણ, બેશરમાપણું.

BRAZIER *s.* કણસારી.

BRAZEN *a.* પિત્તલનું; 2 impudent ઉદ્વેગ,
તોલ્લું, ફાટેલ, બેશરમું.

BRAT *s.* [*Gael. brat* a rag] A child
છેલકરું, બચ્ચું (in contempt); B. and
bantling છેલકરાં છેલ્યાં, કચ્ચાંબચ્ચાં.

BRAVE *a.* [*Fr.*] યર, હિંમતવાન, બહાદુર,
જીવીવાળું, ધીર; 2 having a noble
mien, graceful ઉમદા, આનંદાન, કુળવાન.
s. અતિશય-વિચારવગર જીવી ચલાવનાર,
બહાદુર માણસ. *vt.* To encounter with
courage and fortitude -ની સામા જીવી
ચલાવવી, -થી પાછું નહિ હસવું, સામા નિબી
રહેવું-રક્કરસેવી-ઝીલવી, નહિ ગણકારવું, -ના
હિસાબમાં કંઈ નહિ હેવું, લડાઈ માગવી; as,
the ills of life I can b. જીવન ગુભરતાં
ને દુઝા આવી પડે છે તેમનાં હું ગણકારતો
નથી; the rock that braves the tempest
ને બડક તોફાનની સામા રક્કર સે છે તે.

BRAVERY *s.* યરપણું, હિંમત, બહાદુરી,
જીવી, ઉમદાપણું.

BRAVADO *s.* પતરાજી, શેખી, બડાઈ,
ક્ષિપ્તચારી, ધમકી.

BRAVO *s.* મારેલ, ખુની, વાટમાર. *in-*
terj. શાખારા! વા:વા! ધન્ય છે! બલે! કીક કીક!

BRAWL *vi.* [*Fr. brailler* to cry often,

old *E. braw*] To quarrel noisily and
indecently ક્રિચો-ટંટો-કચકચ કરવી, ગા-
બાગાબી કરવી; 2 to speak aloud ગડબડ,
ઘોષાર-શોરબકાર કરવો; 3 to roar as
water ધુધવાટો કરવો-થવો. *s.* ઘોષારમ,
ગડબડ, કજીમી, ટંટો, તડાતડી.

BRAWNY *a.* [*It. brano* a lump of flesh]
Fleshy, strong માસવાળું, બરીશિગ ભવું,
અંગે ભરાઉ, ભડું, ભેરાવર, બળવાન.

BRAY *vt.* [*Sp. bregar* to work up paste]
To pound ખાંડવું, વાટવું, કુટવું, ઝીલું દળવું.

BRAY *vi.* [*Fr. braire*] To make a harsh
sound as of an ass જુકવું; 2 to make
a harsh, disagreeable sound ઝાખરે
જાટે બોલવું, ભડો અવાજ કાઢવો. *s.* ગધે-
ડાનું બોલવું-જુકવું તે, ઝાખરો-ભડો અવાજ.

BRAZEN, BRAZIER (See under Brass)

BREAD *s.* [*Icel. braud*] રોટલી, રોટલો;
2 food in general ખાવાનો પદાર્થ, ખોરાક,
ભક્ષન, ભોજન; 3 maintenance આજી-
વિકા, યુજના, જીવન, રોટલી.

BREADTH *s.* [*Dan. bred* a border] પો-
હોભાઈ; B. of cloth પ-હેલ, બરમ.

BREAK *vt.* [*AS. breccan*] To part or di-
vide by force, to rend apart ભાંગવું,
ફેડવું, તોડવું, કકડા કરવા, -થી ભાંગી-તુટી-
ફાટી ભવું, -થી કકડે કકડા થવું-થઈ ભવું; 2
to make gaps by battering ભાંગવું, મા-
બાકારાં-ભગંદર પાડવાં; 3 to weaken or
impair નબળું-નિર્બળ કર., તુટી ભય તેવું કર.,
બગાડવું; as, his constitution is broken
તેનું કાઠું તુટી ગયું છે; 4 to make tractable,
to tame પગોટવું, શિખવવું; 5 to crush,
to dissipate the strength of ભાંગી ના-
ખવું, -થી ભંગ થવું-ભાંગી પડવું; as, by
that defeat the strength of his army
was completely broken તે હારથી તેના
લશ્કરનું બળ બિલકુલ ભાંગી પડ્યું; 6 to
make bankrupt ભાંગવું, દેવાળું કઢાવવું;
7 to dismiss અરતરફ કર., કાઢી મૂકવું, પા-

છીયું-શીફળ આપવું; as, I fear the commanding officer will be broken મને લાગે છે કે સેનાપતિને અતરફ કરવામાં આવશે; 8 to open as a tumour ફેડવું, ચીરવું, ફાડવું; 9 to violate as a promise or a law તોડવું, ભંગ કર., નહિ પાળવું, પ્રમાણે નહિ ચાલવું, ઉલ્લંઘન કર.; 10 to interrupt, to stop બંધ પાડવું, -માં ભંગાણ પાડવું, અટકાવવું; as, my sleep was broken મારી જિંધમાં ભંગાણ પડ્યું; I had a few hours of broken sleep મને ઠેઠલાક કલાક કેંઈ જિંધ આવી ને કેંઈ નહિ આવી એવું થયું; 11 to check, to lessen the force, as of a fall -નો ભેશ-વેગ નરમ પાડવો, -થી એકાંધુ વાગવું; coming against the branches broke his fall ડાળિયોને અફળાયાથી તેને ભીન પર પડતાં એકાંધુ વાગ્યું; 12 to separate as friendship તોડવી, છોડવી; 13 to cause to abandon મુકાવવું, છોડાવવું; as, to b. one of evil habits કોઈની પાસે કુચાલ છોડાવવી; 14 to make a first disclosure of ઉઘાડું કર., કહીદેવું, જણાવવું; 15 frustrate ભાંગી પાડવું, નિષ્ફળ કર.; To b. the spirits ઉમંગ-આશા ભંગ કર., નિરાશ કર.; To b. the back of વાંસો બેસાડી દેવો, હાડકાં ભાંગવાં; 2 ભાગ્યહીન કર.; To b. bulk આલી કરવા માડવું; To b. cover અહાર નિકળી આવવું; To b. one's fast દહાડે પેહેલું ખાણું ખાવું (See breakfast vi.); To b. ground રાફ કર., -નો આરંભ-મંડાણ કરવું; To b. the heart -થી છુટી ફાટી જવી-ભારે શોકમાં પડવું-અત્યંત દુઃખ લાગવું; To b. off બંધ કર., અટકાવવું; 2 to sever તોડવું, ચુંટવું; To b. open જોરથી ફાડવું-ઉઘાડવું; To b. in ફેળવવું, માહવરો પાડવો; To b. up અરખાસ્ત-વિસર્જન કર. (meeting); 2 બંધ કર., તોડવું; I am breaking up housekeeping હું ઘર ચલાવવું બંધ કરું છું; the confederacy was broken up સંપૂટ થયો; 3 to lay open as ground ખોલો-હળ ખેડીને ભાંગવું, એડવું; 4 to se-

parate છોડવું, તોડવું; as, to b. up a company કેંપનીને તોડી નાખવી; 5 to disband as an army કાઢી મૂકવું, રખાખસી; To b. through -માંથી ધસીને-જોર કરીને આવવું-જવું; as, light breaks through clouds અજવાળું વાદળમાંથી જોર કરીને આવે છે; To b. wind વાયુસ્ત્રાવ કરવો, -ને વા છૂટવો, પાદવું. vi. ભાંગવું, તુટવું, છૂટું પડવું; as, the rod broke સોટી ભાંગી; 2 to burst as a storm એકદમ થવું-આવવું; 3 to open as a tumour ફુટવું; 4 to open as the morning ફાટવું, થવું; 5 to become bankrupt દેવાનું કાઢવું, ભાંગવું, દેવાળીયા થવું; To b. away -થી છૂટું થવું-છૂટીને નાસવું, જવું રહેવું, વિખરાઈ જવું; she broke away from me તે મારાથી છૂટી થઈને નાહી; the fog is broken away ધુમસ જવું રહ્યું છે; To b. forth નિકળવું, અહાર આવવું; To b. from એકદમ ઠીક જવું-જવું રહેવું; To b. in એકદમ અંદર જવું-આવવું-ધુસવું; To b. loose છૂટી જવું, ફેલાઈ-બંધનમાંથી નાસી જવું; To b. off તુટવું, જુડું પડવું; To b. out લાગવી (આગ), ઉઠવું (બંડ), આવવો (તાવ), થવું; 2 to appear in eruptions -ને ચાંદાં-ફાલ્લા થવા, ગોડ નિકળવાં; the child broke out with boils તે છોકરાને ફાલ્લા થયા; 3 to become dissolute વહી-વંદી જવું, કુર્બંસી થવું, નહારી લત લાગવી; To b. up તુટી જવું, અરખાસ્ત-વિસર્જન થવું; 2 નખનું ચર્ધ જવું, ગળાઈ જવું, બગડવું; as, I am breaking up હું નખજો ચર્ધ જાઉં છું; my health begins to b. up મારી તબિયત બગડવા માંડી છે; To b. with સાથે બગડવું, સાથે બગડ -તુટ-વિરોધ-અણબનાવ થવો, લડાઈ થવી. s. તોડવું-ફોડવું તે, ભગદાણું, બાકાઈ; 2 a pause વિરામ; 3 a line in writing or printing noting a suspension of the sense લખવામાં અથવા છાપવામાં અર્થ તુટવાની નિશાની દાખલ માંડેલી લીટી—; B. of day પ્રાતઃકાળ, પ્રભાત, વાહન,

મજસકું, અરણ્યોદયમ; B. in the weather ઉદ્યામ.

BREACH s. The act of breaking, a gap બાંગવું-તોડવું તે, બંનન, બાકાઈન, કાણું; 2 violation ઉલ્લંઘન, અતિક્રમ, બંગમ, નહિ પાળવું-નહિ માનવું-પ્રમાણે નહિ ચાલવું તે; 3 separation between friends દુરૂ, ફૂટ, બગાડમ, અણબનાવમ, વિગ્રહમ, વિરોધમ; B. of trust બરોસો તોડવા તે, વિશ્વાસઘાતમ; B. of the peace સુલેહનો બંગ, લેણીની માહે માહે મારામારી, બહેરાંત વઢવાઈ, લડાઈ, ઝઘડોમ.

BREAKABLE a. બાંગે-ફૂટે ય્યવું.

BREAKAGE s. બાંગવું-ટૂટવું તે, બંગાણન; 2 બાચ્યાં ગુરૂપાને માટે જે આપવામાં આવેછે તે.

BREAKER s. બાંગનાર, ફેડનાર, તોડનાર; 2 સફેત ફીણવાળાં મોળં.

BREAKFAST s. નાસતોમ, હાજરી, શિરામણન. vt. નાસતો-હાજરી કરાવવી. vi. નાસતો-હાજરી કરવી.

BREAKWATER s. બાંધમ, પુસ્તોમ.

BREAST s. [A.S. *breost*] The fore part of the body between the throat and the belly છાતી, ઉર, વક્ષસ્થળ; 2 (pl.) the protuberant glands on the front of the chest in the female of man થાન, ધાઈ, in other mammals આંચળમ; 3 the heart છાતી, હૃદય, અંતઃકરણ, હૈયું. vi. સામી છાતી ધરવી, સામા થવું; as, to b. the current of popular opinion લોકિક મતની સામા થવું.

BREAST-BONE s. છાતીનું હાડકું, ઉરોસ્થિન.

BREAST-HIGH a. છાતીએ આવે ય્યવડું, છાતી જેટલું-જેટલું. [-ઘલ્લું.]

BREASTPLATE s. છાતીનું કવચ-અપ્પતરન

BREASTWORK s. છાતી પૂરે જતી મટોડી ધત્વાદિની બનાવેલી બીંત.

BREATH s. [A.S. *bræth*] The air inhaled and expelled in the respiration of animals શ્વાસમ, દમ; 2 life દમ, પ્રાણવાયું, જીવમ, પ્રાણમ; 3 respite દમ, સાસમ, વિસામ, યાકમ, વિરા-

મ, આરામ; as, take b. for a little થોડીવાર દમ મારો-પાઓ; 4 a word શબ્દમ, સુખનમ, ખોલમ, as, a b. can make them as a b. has made જેમ તેઓ શબ્દથી થયા હતા તેમ તેઓ શબ્દથી થઈ શકેછે; A b. of wind છેક થોડો પવન, લેહેર (પવનની); as, there is not a b. of air થોડો પવન પણ નથી; At every b. પળે પળે, આખો દહોડો; as, he swears at every b. તે પળે પળે સમ ખાયછે; In a b. ક્ષણમાં; as, he smiles and he frowns in a b. તે ક્ષણમાં હસેછે ને ક્ષણમાં ગુસ્સે યાયછે; To be out of b. દમ-સાસ ચઢી જવો, હાંફી જવું; To be short of b. થોડી મહેનતથી હાંફી જવું-દમ ચઢી જવો.

BREATHE vi. શ્વાસ લેવો અને કાઢવો, જીવવું; 2 to take breath દમ ખાવો-મારવો-પકડવો, યાક ખાવો; as, let them have time to b. તેઓને દમ મારવાને વખત આપો. vt. શ્વાસ લેવો અને કાઢવો; 2 (into) to inject by breathing ફુંકવું, ફુંક મારીને અંદર ધાલવું; 3 (out) to eject by breathing મ્હોમાંથી કાઢવા કરવું; as, he was breathing out threatening and slaughter તે ધમકીના અને મારવાના ખોલ મ્હોમાંથી કાઢવા કરતો હતો; 4 to emit as breath -માંથી નિકળવું, પિમળવું -ની પિમળ આવવી; as, the flowers b. odours ફૂલોની પિમળ આવેછે; 5 to utter softly or in private ધીમે-ગુપ્ત રીતે બોલવું, -નું ગુપ્ત રીતે ઉચ્ચારણ કર.; as, they breathed their vows તેઓએ પોતાની માનતાનું ગુપ્ત રીતે ઉચ્ચારણ કરી; 6 to express, to manifest બતાવવું, દેખાડવું, -થી જણાવું-માલમ પડવું.

BREATHING s. દમ, આસમ, શ્વાસોશ્વાસમ; 2 air in gentle motion પવનની લેહેર, પવનની મંદ-થોડી અસર; 3 aspiration છાતી પ્રાર્થના.

BREATHLESS a. દમ ચઢી ગયો હોય તેવું; 2 dead યવેલું.

BREECH *s.* [old *Fr. bragues* trousers] The lower part of the body behind કુલિન, ઢગરિન, ગાંડ; 2 the hinder part of anything પાછલો ભાગ; 3 the large thick end of a gun or cannon બંદૂક અથવા તોપનો કુંદો.

BREECHES *s.* તગિયો*m*, બંધિયો*m*; To wear the b. ધણીને માથે છાણાં યાપવાં, ધણીને હાથમાં રાખવા-વરા કરી સેવા-ધોબી બીવા.

BREED *vt.* [*AS. bredan* to nourish] To generate, to engender ઉત્પન્ન-પેદા કર.; 2 to cause to occasion-થી ઉત્પન્ન થવું;- ભિન્ન કર., નવું બનાવવું, યોજવું; 4 to be the native place of-માં પાકવું-થવું-ઉત્પન્ન થવું-નિપજવું; 5 to educate કેળવણી આપવી, શિક્ષણવું, શિક્ષણને તૈયાર કર.; 6 to bring up, to nurse and foster, to train ઉછેર-વી મોટું કર., ન્હાનેથી મોટું કર., કેળવવું, કેળવણી આપવી; a man bred at college (કાલેજ) મદ્રેસામાં કેળવાયેલો પુરુષ. *vi.* -ને દહાડા રહેવા, ગર્ભ રહેવા; 2 to be generated or grow in the parent or dam સર્વ અપયવો સાથે સચેતન થવું, ગર્ભ ઉછરવો, આકાર થવો; 3 to be produced પાકવું, થવું; 4 to raise a breed ઝિલાદ વધારવી. *s.* સંતાન*n*, સંતતિ*f*, વંશ*m*, ઝિલાદ*f*; 2 a kind જાત*f*.

BREEDING *s.* ઉત્પન્ન-પેદા કરવું તે, ઉત્પતિ*f*; 2 the raising of a breed -ની જાતને સુધારવી; as, a farmer attends to the b. of sheep ખેડૂત ષેડાંની જાતને સુધારવાની કોસેરા કરેછે; 3 education કેળવણી*f*, શિક્ષા*f*, વિનય*m*, સમ્યક્તા*f*.

BREEZE *s.* [*Fr. brise* a cool wind] પવનની ષેહેર-લપટ*f*, મંદવાયુ*m*.

BREEZY *a.* ન્યાં પવનની ષેહેર આભ્યા કરતી હોય તેવું.

BRETHREN *s.* (pl. of brother which see)

BREVITY *s.* [*L. brevis* short] Shortness (time) ટુંકાપણું*n*; Best rendered by a periphrasis; as, when we consider the b. of human life માણસનું આયરદા કેવું ટુંકું

છે તેનો ન્યારે વિચાર કરીએ છુટ્યું; 2 contraction into few words (a subject) ટુંકું હોવું તે, સંક્ષેપ*m*, ટુંકાણ*n*; as, the b. of the discourse was its only excellence બાપણુ ટુંકું હવું એટલીજ તેમાં સરળાઈ હતી.

BREVE *s.* લશ્કરનો અમલદાર જે જાઓનો પગાર તે ખાતો હોય તેના કરતા જિયા દર-જાની પદવી ધારણ કરવાનો જેથી અધિકાર મળેછે તેવું અનુભવનારનું; A b. major જે કપતાનનો પગાર ખાયછે તે મેજરની પદવી ભાગવેછે તે.

BREW *vt.* [*AS. breovan*, *Ger. brauen*] To prepare a liquor from malt and hops જવનો દારૂ બનાવવો; 2 to contrive, to plot રચવું, ઘાટ ધડવો, -ની યુક્તિ શોધી કાઢવી, તૈયાર કરવું; as, they are brewing mischief તેઓ નુકસાન કરવાનો ઘાટ ધડે છે. *vi.* To be in a state of preparation -ની તૈયારી હોવી-થવી; as, a storm is brewing તોફાનની તૈયારી છે.

BREWER *s.* જવનો દારૂ બનાવનાર.

BREWERY *s.* જવનો દારૂ બનાવવાનું ઠેકાણું.

BRIBE *s.* [*Fr. bribe* a lump of bread] Something given to influence unduly the judgment or corrupt the conduct લાંચ*f*, રૂપવત*f*, પાનસોપારી*n*; 2 that which seduces લાલચ*f*; as, they were seduced from their allegiance by the b. of preferment મોટી પદવી પામવાની લાલચથી તેઓ પોતાના પ્રજાધર્મથી જાહે થયા. *vt.* લાંચ-રૂપવત આપવી, લાખવું, બળવું; 2 to gain by a bribe લાંચ આપીને પોતાની તરફેણમાં આણવું, હાથપર લેવું; as, he bribed the minister તેણે કારબારીને લાંચ આપીને પોતાની તરફેણમાં આણ્યો.

BIBERY *s.* લાંચ આપવી-લેવી તે, રૂપવત આપવા લેવાનો ચાલ.

BRICK *s.* [*AS. brice*, *Fr. brique*] ઈંટ*f*; 2 a small loaf shaped like a brick ઈંટના આકારનો રાટલો-પાંઉમ; (*colloquial*) He's a b. તે બહુ માણસ છે, તેને

શાખાસ છે. *vt.* છોખે ક., ઈંટનું ક.; 2 to imitate brick-work on plastered walls ઈંટની ભીત જેવી ભીત કરવી.

BRICK-BAT *s.* રોડન, ઈંટકોમ.

BRICK-KILN *s.* ઈંટ પકવવાની બકી, પચાવોમ.

BRICKLAYER *s.* કડિયોમ.

BRICK-MAKER *s.* ઈંટ પાડનારમ.

BRICK-WORK *s.* ઈંટનું કામ, ઈંટની દીવાલ.

BRIDE *s.* [*AS. bryd*] A woman newly married તરતની પરણેલી સ્ત્રી, વહુ, કન્યા; 2 a woman espoused (વિવાહ થયો હોય તેવી છોકરી, કન્યા, વહુ.

BRIDAL *s.* [*bryd-eal* a bride's ale] લગ્નનો રૂંડો અવસર, લગ્નોત્સવમ. *a.* કન્યાનું-સંમંધી, લગ્નનું-સંમંધી; as, b. ornaments લગ્નના ધરણી.

BRIDEGROOM *s.* વર રાખમ, વરમ.

BRIDE'SMAID *s.* લગ્નમાં કન્યાની તરફની સ્ત્રી, માડવિયેણી.

BRIDE'SMAN *s.* A man who attends upon a bridegroom જનૈયોમ; 2 a man who attends upon a bride માડવિયોમ.

BRIDEWELL *s.* [from St. Bride's Well in London] A prison બંધીખાનું, કેદખાનુંમ.

BRIDGE *s.* [*AS. bricg*] A way built over water પુલમ; 2 the upper bony part of the nose નાકની દાંડી; 3 supporter of violin strings ઘોડી, ખીડી. *vt.* -ઉ પર પુલ બાંધવો; To b. over a difficulty હરકત-અડચણ-પુરોકેલી મટે તેમ ક.

BRIDLE *s.* [*AS. bridel*] The instrument with which a horse is governed લગામ; 2 restraint લગામ, અંકુશમ, દાખમ, અટકાવમ. *vt.* લગામ ધાલવી-ચલાવવી; 2 to curb દાખવું, ઉપર દાખ-અંકુશ રાખવો, દાખમાં-કાયદામાં રાખવું; as, to b. one's tongue જીભને કાયદામાં રાખવી.

BRIDLEPATH *s.* જે રસ્તે સ્વાર કે પાળો જઈ શકે પણ ગાડીથી ન જવાય તે રસ્તો, પચવાઈ.

BRIEF *a.* [*Fr. bref, L. brevis* short]

Short, concise ટુંકું, સંક્ષિપ્ત, ટુંકા વખતનું; as, clothed in a little b. authority થોડો અને ટુંકા વખતનો અધિકાર પામણો.

s. ટુંકું પત્ર; 2 an abridgment of a client's case યુક્તમાનો સાર-સંક્ષેપ.

BRIEFLY *ad.* ટુંકામાં, સારાંશમાં, સંક્ષેપમાં.

BRIER *s.* [*AS. brær*] A prickly plant or shrub કાંટાવાળો છેડ; 2 the sweet brier and the wild brier રાનીચુલાખમ.

BRIERY *a.* કાંટાવાળું.

BRIG *s.* [*Fr. Contr. of brigantine*] બે કુત્રા-ડોલ વાળું વહાણ.

BRIGADE *s.* [*Fr.*] A party or division of troops લશ્કરની મ્હોટી દુકડી, સૈન્યદળન.

BRIGADIER *s.* બ્રિગેડ નામની લશ્કરની મ્હોટી દુકડીનો સરદાર.

BRIGAND *s.* [old *Fr.*, low *L. brigans-briga* strife] A freebooter લૂટારોમ, પિંદારોમ, ચોરમ.

BRIGANDAGE *s.* Free booting લૂટ કરવી તે, લૂટારાનું કામ, ચોરી.

BRIGHT *a.* [*AS. beorht*] Shining, lucid ચળકતું, ચકચકતું, ચકચકિત, તેજસ્વી, ઝગઝગતું; 2 clear (liquors) સ્વચ્છ, નિર્મળ, નિતરું; as, b. waters નિતરાં પાણી; 3 evident સ્પષ્ટ, સાફ, ખુદ્દલું; as, the evidence of this truth is b. as light આ વાતનું પ્રમાણ ધોળા દહાડા જેવું સ્પષ્ટ છે; 4 resplendent with charms મનોહર, મધુર, સહુહું; 5 sparkling with wit ચંચળ, તીવ્ર, તીક્ષ્ણ બુદ્ધિનું, બુદ્ધિવાન; 6 glorious પ્રખ્યાત, નામીયું, નામાંકિત; as, the brightest period of its history તે ધણું નામીયું હતું તે વખત; 7 promising good લાભ-કલ્યાણ-સુખ સ્વચ્છ-દર્શક; 8 sparkling તેજદાર, ચળકતું (eyes); B. visions of the future જે આગળ થવાનું છે તે વિષે સુખસ્વચ્છ ધારણા; B. hopes મ્હોટી-પૂરી આશા; He has b. hopes તે ધણો આશા-બંધ છે; He has a b. prospect before him આગળ ધણી ચઢતી થવાનો તેને જોગ છે.

BRIGHTEN *vt.* ચળકતું-ચકચકિત-તેજસ્વી ક.; 2 to make gay or cheerful આનંદી-ઉલ્લાસી-હર્ષિત-પુશી ક.; 3 to make illustrious -થી પ્રખ્યાત-નામાંકિત-નામી-ચું-પ્રતાપી થવું; as, genuine piety brightened his character ખરા બક્ષિતબાવથી તેની ચાલ પ્રખ્યાત થઈ; 4 to make acute ચંચળ-ચાલાક-તીક્ષ્ણ ક.; To b. sorrow શોક-ઉદાસી-દલગીરી કાઢી નાખી-મટાડી (મનને) પ્રકુલિત ક.; To b. one's prospects -થી આગળ લાભની-સુખની-કામ પાર પડવાની આશા વધવી-મળવી-હોવી; as, his prospects were brightened by this interview આ મુલાકાતથી તેનું કામ પારપડવાની આશા વધી. *vi.* ચળકતું-તેજદાર થવું, ખુદ્દતું થવું; 2 to become less dark or gloomy (prospects) લાભ-સુખ થવાની-કામ પાર પડવાની આશા વધવી-મળવી-થવી.

BRIGHTNESS *s.* ચળકારમ, તેજ, પ્રકાશમ, પ્રભાઈ, કાંતિઈ, ઝલેઈ, તેજઈ, આપમ; 2 sharpness of wit તીક્ષ્ણતા ઈ, તીવ્રતાઈ.

BRILLIANT *a.* [*Fr. brillier to shine*] Sparkling with lustre, glittering ચળકતું, તેજ-ચળકાર મારતું, બભકાદાર, ઝળકતું; 2 splendid મહાભારત, પ્રતાપનું, પરાક્રમનું, મ્હેડું; as, b. exploits મહાભારત કામ. *s.* A diamond of the finest cut હાણી પાણીદાર-તેજદાર હીરો.

BRILLIANCY *s.* ચળકારમ, તેજ, બભકાઈ, ઝલેઈ, પ્રકાશમ.

BRIM *s.* *AS.* [*brymme, Ger. bräme border*] The rim of any vessel or other thing વાસણ વગેરેનાં મ્હેડાંની કોર, કાનોમ; as, the b. of a hat ટોપીવાળાની ટોપીનો કાનો-કોર; 2 the upper edge of a vessel માથું, કાંઠો; as, fill it to the b. કાંઠા સુધી ભરો; 3 the edge or brink (of a river or lake) કોરઈ, કિનારોમ, તીરન. *vt.* કાંઠા-માથા સુધી ભરવું, છુલ્લાછુલ-ટોકોટક ભરવું. *vi.* કાંઠા-માથા સુધી ભરેલું હોવું, છુલ્લાછુલ-ટોકોટક હોવું.

BRIMFUL *a.* કાંઠા-માથા સુધી ભરેલું, છુલ્લા-છુલ, ટોકોટક. [વાટકા.

BRIMMER *s.* કાંઠા સુધી-છુલ્લાછુલ ભરેલો

BRIMSTONE *s.* [*AS. bryne a burning and stone*] ગંધકમ.

BRINDLED *a.* [*AS. brand-byrnian to burn*] Marked with spots and streaks છાંટવાળું, કાબરચીતરું; as, a b. cow કાબરચીતરી ગાય.

BRINE *s.* [*AS. bryne*] Water strongly impregnated with salt મીઠાવાળું પાણી, ખારું પાણી; 2 the sea સમુદ્રમ, દરિયોમ; 3 tears આંસું.

BRINY *a.* મીઠાના પાણીનું, દરિયાનું, ખારું.

BRING *vt.* [*AS. briegan*] To fetch લાવવું, આણવું, લઈ આવવું; 2 procure-થી મળવું-પ્રાપ્ત થવું; 3 to cause to come to a point by moral influence સમજાવવું, મન મનાવવું, કમ્બલ કરાવવું, -થી મન થવું-આવવું, -થી થવું-લાગવું; as, we brought him to terms અમે તેને સમજાવીને કમ્બલ કરાવ્યું; reflection brings a man to his senses વિચાર કરવાથી માણસનું મન ટેકાણે આવે છે; habit brings us to relish things at first disagreeable જે પેહેલાં બાવતું ન હતું તે મહાવરાથી બાવે છે; To b. to the mind સ્મરણ-યાદ ક., સંભારવું; To b. about સાધવું, સંપાદન ક., પારપાડવું; To b. back પાછું આણવું-ખોલાવવું, યાદ ક., -થી ફરી યાદ આવવું; To b. down ઉતારી પાડવું, તોડી પાડવું, હલકું પાડવું, ગર્વ ઉતારવો, માન ખંડન ક.; To b. forth (young.) જન્મવું, જનમ આપવો, (fruit) -ને લાગવું-આવવું; -માં થવું, પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ ક.; as, we know not what a day may b. forth એક દિવસમાં શું થશે તે આપણે જાણતા નથી; To b. forward આગળ આણવું, ખતાવવું; To b. in દાખલ-ચાલુ ક.; 2 એકકું ક.; -નો સંગ્રહ કરવો; 3 -ની ઉપજ થવી; 4-માં દાખલ થવાને ઉત્કેરવું; To b. off-પરથી આણવું, લાવવું; 2 છોડી થકવું, દોષ મુક્ત ક., -થી છૂટી

જવું-નિરપરાધી કરવું, અચાવવું; To b. on રાફ કરાવવું, નો આરંભ કરાવવો, -થી રાફ થવું; as, this brought on an action આથી લડાઈ રાફ થઈ; 2 -થી ઉત્પન્ન થવું-આવવું-થવું, ઉપજાવવું; as, exposure to the sun brought on an attack of fever તડકો આધાથી તેને તાવ આવ્યો; 3 રસ્તાપર ચાલવામાં મદદ કરવી, ચલાવવું; To b. out પડવું, જોળી કાઢવું, પ્રસિદ્ધ કર.; To b. over આપાર લઈ આવવું, ઉતારવું; 2 પોતાની તરફેણમાં થેવું, ફોડવું; To b. under વશ-તાબે કર., પાલણ પાલણ કર., ફેળવણી આપવી, શિખવવું, ફેળવવું; 2 પાસે લાવવું, બોલાવી લાવવું.

BRINK *s.* [*Sw. brink* declivity] The edge of a steep place or of a river કરોડિમ, કીનારમ, કાંઠોમ, કોરફ, કિનારોમ.

BRISK *a.* [*Fr. brusque* lively] Lively, gay, active ચપળ, ચંચળ, ચાલાક, ખુશનિમજી; 2 effervescing, full of spirit as liquor ચઢીભય તેવું, જલદ; 3 burning freely ધગધગતો (દેવતા); B. trade તેજનો-વાજો વેપાર-ધંધો. *vt.* & *vi.* (up) રંગીલું-ચંચલ-ચાલાક કર.-થવું.

BRISKNESS *s.* ચપળતા, ચાલાકી, ખુશનિમજમ.

BRISTLE *s.* [*AS. byrst*] The stiff hair growing on the back of swine, similar hair on other animals ડુકરની પીઠપરના જાડા ને કઠણ વાળ, કઠણ ને જાડા વાળ-નિમાળમ. *vt.* વાળ જોડા કરાવવા. *vi.* જીવું થવું, ધણું હોવાં; the whole hill bristled with bayonets આખા ડુંગર ઉપર સિપાઈઓના બાગનેટ-સંગીન જોડાં ચમ્પેલાં દેખાયાં; the book bristles with quotations તે પુસ્તકમાં ઉતાગી લીધેલા કુકરા ધણા છે.

BRITISH *a.* ગ્રેટ બ્રિટનનું, ગ્રેટ બ્રિટનના રહેવાસીનું, અંગ્રેજી.

BRITON *s.* બ્રિટનનો રહેવાસી, અંગ્રેજમ.

BRITTLE *a.* [*AS. brytan* to break] Fragile જલદી-સેહેલથી બાંગી ભય તેવું, ખરડ, ચિકણું નહિ જીવું, કાવલું, તકલદી.

BROACH *s.* (See Brooch). *vt.* To tap as a cask in order to draw off the liquor (પીપમાં) સીક બોઝીને કાઢવું પાડવું, મ્હો કરવું; 2 to begin upon or open up a business -ની રાફઆત કર., કરવા માડવું, -ની વાત પ્રથમ કહેવી, પ્રગટ કર.

BROAD *a.* [*AS. brād* large] Wide પોહોળું; 2 extensive, vast વિશાળ, વિસ્તીર્ણ, બોહોળું, મ્હોટું; the b. expanse of ocean સમુદ્રનો બોહોળો વિસ્તાર; 3 comprehensive ધણી મતલબ ધરાવનારું, ધણાને લાગુ પડે જીવું, ધણા અર્થવાળું; as, a b. scheme ધણી મતલબ ધરાવનારી તદબીર; the words are b. enough to include the case આ શુકદમાને લાગુ પડે જીવા અર્થવાળા તે રાખદો છે.

BROAD-CLOTH *s.* બનાત-ચર્ફ.

BROAD-SWORD *s.* પોહોળા પાનાની તરવાર.

BROADEN *vt.* પોહોળું કર.

BROCADE *s.* [*It. broccato*] કિનખાખમ, જરી જુદીનું-વાળું કપડું, જરકસી-કસખી લુગડું.

BROCADED *a.* કિનખાખમનું, જરીનું, જરકસી, કસખી; 2 dressed in brocade જરકસી-જરીનાં લુગડાં પહેલ્યાં હોય તેવું.

BROIL *s.* [*Fr. brouiller* to jumble] A tumult, contention કજીમીમ, ટેટોમ, કલહમ, લડાઈ, અણખનાવમ.

BROIL *vt.* [*Fr. brasiller* to roast on the braise or glowing coals] સેકવું, જુવું. *vt.* તાપથી પરસેવ છૂટવો-અકાઈ મરવું.

BROKER *s.* [*old E. brocour, AS. brucan* to use] One who transacts business for another દલાલમ, આડતિયોમ, મારફતિયોમ.

BROKERAGE *s.* The business of a broker દલાલનો ધંધો-કામન, દલાલી; 2 the fee given to a broker દલાલી, હકસાઈ, દસ્તુરી.

BROKEN *a.* [See Break] બાંગેલું, કુટેલું, તુટેલું, દેવાળું કાઢ્યું હોય તેવું; B. hearted નિરાશ-આશાભંગ-દલગીર ચમ્પેલું, શોકાકુળ.

BRONCHIAL *a.* [*Gr. bronchos* the wind-pipe] Pertaining to the bronchiæ or ramifications of the windpipe કુંને લગતી-કુંમાંથી નિકળતી નળીઆનું-સંબંધી ; *B.* membrane કુંને લગતી નળીની અંદરની વચ્ચા.

BRONCHITIS *s.* Inflammation of the bronchiæ કુંને લગતી નળીઆનો સોજો.

BRONZE *s.* [*Fr., It. bronzo*] An alloy of copper, tin and zinc તાંબુ, કલ્ક અને જસત એ ત્રણ ધાતુની બનેલી એક મિશ્ર ધાતુ, કંસુન ; 2 બૂરા રંગ. *vt.* પ્રાંત્ર ધાતુના નેવું ક., તાંબાના બૂકા-પતરા વતી પ્રાંત્રના રંગનું ક.

BROOCH *s.* [*Fr. broche* an iron pin] An ornamental pin મોટા ને સુંદર બોરિયાની પછાડી ટાંચણીવાળું ધરણું.

BROOD *vi.* [*AS. brod*] To sit on and cover, as a fowl on her eggs સેવવું, -નું સેવન ક.; 2 to sit on ઉપર બેસવું; 3 remain a long time in anxiety or solicitous thought -ની ચિંતા કર્યા ક., વિશે ફિકરમાં ને ફિકરમાં રહેવું, -નું ચિંતન કર્યા ક. *vt.* સેવવું, -નું સેવન ક., મનમાં ધોલાયા ક.; 2 to cherish રાખવું, રાખ્યા ક. *s.* Progeny સંતતિ, સંતાન, છોકરું, આલાદ, વંશ ; 2 a batch એક વેતરનાં બચ્ચાં.

BROOK *s.* [*AS. broc-brican* to break forth] A small natural stream of water અશમાંથી વહેતું પાણી, ન્હાની નદી, વહેણિયું, નાળું.

BROOK *vt.* [*AS. brucan* to use] To bear, to endure ખમવું, સહેવું, -નું સહન ક., સોંપવું.

BROOM *s.* [*AS. brom* a wild shrub] A besom or brush with a long handle સાવરણી, સાવરણી, આડુન, કરંડા, છુતારી.

BROOMSTICK *s.* કરંડા-સાવરણી-આડુનો ઘડો -હાથો.

BROTH *s.* [*Fr. brouet*] માંસની કઠી, સેર-
BROTH *s.* [*Fr. bordel, Sp. borda* a

hut] A house of lewdness, a stew વેશ્યા-કસબણ-પાતર-હિનાળ-સાંડનું ઘર, કારખાનું.

BROTHER *s.* [*AS. brodhor, Gael. brathair, Sans. bhrātri*] A human male born of the same father and mother બાઈમ, બંધુમ, બાતમ, બંધવમ ; 2 an associate બાઈબંધમ, સાથતીમ, મિત્રમ, દેસ્તદારમ ; 3 one who resembles another in manners બાઈમ ; he that is slothful in his work is b. to him that is a great waster જે પોતાના કામમાં આજુ છે, તે ઉડાઉનો બાઈ છે.

BROTHERHOOD *s.* બાઈપણું, બાતલન, બંધુલન, બાઈચારીમ-બંધી ; 2 an association of men for any purpose મંડળી, સભા, મંડળ, પંડિત ; 3 a class of men of the same kind, profession or occupation એકજ જાતના-ધંધાના માણસ.

BROTHER-IN-LAW *s.* Husband's elder brother જેમ ; husband's younger brother દિયેરમ ; wife's brother સાજેમ ; a sister's husband બનેલીમ.

BROTHERLY *a.* બાઈ-બંધુનું, બંધુયોગ્ય, બાઈના નેવું, માયાળુ, મમતાળુ.

BROW *s.* [*AS. braew*] The prominent ridge over the eye બમ્મરન, બવું, બુદી ; 2 the hair that grows over the brow, the eyebrow બમ્મર ઉપરના નિમાળ, બવું ; 3 the forehead કપાળ, લલાટ, બાળ ; 4 the edge of a steep place ધાર, ઠોર, છેડો, કિનાર ; To knit the brows બવાં ચઢાવવાં, ક્રોધ બતાવવા, ડોળા કાઢવા.

BROW-BEAT *vt.* ડોળા કાઢી - બવાં ચઢાવી બોલવું-કહેવું, દખાવવું, દખાવવું, સપાવવું.

BROWN *a.* [*Ger. braun*] બૂરું, તપખિરિયા -બદામી રંગનું. *vt.* બૂરું-તપખિરિયા ક., બૂરા રંગ લગાડવા.

BROWNISH *a.* બૂરાસ પડતું.

BROWN-STUDY *s.* વિચારમાં રહેતું બાન નહિ રહેવું ને, સમાધિ, ધ્યાન.

BROWSE *vt. vi.* [*Fr. brouser*] To eat the ends of branches of trees and shrubs or the young shoots પાતરાં પાતરાં ખાઈ જવાં, કુમળો કુમળો ભાગ ખાઈ જવાં.

BRUIN *s.* [*Dan. bruin* brown] A name for a bear રીંછનું એક નામ.

BRUISE *vt.* [*AS. bryson, Fr. briser*] To crush by beating or pounding ખાંડવું, વાટવું, છુદવું, કુટવું, નો ચૂરો કરવો, ચામડું ઉઠાડવું, કચરવું, ભરડવું. *s.* છુદાવું-કચરાવું તે, ચામડું, ચાંડું, ઢીમડું.

BRUIT *s.* [*Fr.*] Rumour, report અફવા, ગપ, ઉડતી ખબર. *vt.* ની અફવા ઉરાડવી, ગપ ચલાવવી.

BRUMAL *a.* [*L. bruma* winter] રિયા-ખનું-સંબંધી.

BRUNETTE *s.* [*Fr. from bron* brown] A woman with a brown complexion સામળી-શ્યામ-છેલ્લી સ્ત્રી.

BRUNT *s.* [*Serv. bronza* a bell worn on the neck of the leading beast of a flock] The first or principal shock of an onset અપાટોમ, તડકોમ, ભેરન, સપાટોમ, કુમ્મ, ભેરન; as, he bore the b. of the battle તેણે લડાઈનો અપાટો સહન કરીધો; 2 shock ધક્કોમ, આઘાતોમ, હિંદો.

BRUSH *s.* [*It. brusca* heath for brushes] An instrument for cleaning any thing of dust or for laying colours લુગડાં જોડા વગેરે સાફ કરવાનું એક સાધન કુચી, કુચોલમ, કુચીડી; 2 a skirmish (રાત્રીના લશ્કર સાથે) જાની લડાઈ-મટાપટી; 3 a bushy tail ગુચ્છાવાળી-દાર પુછડી, વાળથી ભરેલું પુછડું; as, the b. of a fox કોલાની ગુચ્છાવાળી પુછડી; A goldsmith's b. વાળાકુંચી; B. wood આડવાંન, આડી. *vt.* કુચડાવવી સાફ કરવો-કચરો ધૂળ કાઢી નાખવી; 2 to strike lightly by passing over the surface અડકવું, લાગવું, સ્પર્શ કરવો, ધસાઈને જવું, થોડો ધસારો લગાડવો;

as, he brushed my arm in passing મારી પાસે થઈને જતાં તેણે મારા હાથનો સ્પર્શ કરીધો; To b. off કુચડાથી કાઢી નાખવું; To b. up સાફ કરવું, ચાંડવું, સાંજવું, અજવાળવું. **BRUSQUE** *a.* [*Fr.*] Blunt, abrupt, તોછડું, અસભ્ય, ઉતાવળું.

BRUTE *a.* [*L. brutus* irrational] Not having sensation જડ, ચૈતન્ય રહિત; as, the b. earth ચૈતન્ય રહિત ભૂમિ; 2 irrational અમાન, ભાન-બુદ્ધિ-સમજ વિનાનું; as, a b. beast બુદ્ધિ વિનાનું જનાવર; 3 bestial પશુ-જનાવરનું-સરખું; as, b. force જનાવરના જેવું ભેર. *s.* પશુ, જનાવરન, હેવાન; 2 a brutal, unfeeling man પશુ જેવું-નિર્દય-ધાતકી માણસ, હેવાન.

BRUTAL *a.* પશુ-જનાવરનું-સંબંધી; 2 cruel, savage નિર્દય, ક્રૂર, ધાતકી.

BRUTALITY *s.* પશુપણું, નિર્દયતા, ક્રૂરતા.

BRUTALISE *vt.* પશુ જેવું-નિર્દય-ક્રૂર કરવું, -થી પશુ જેવું-નિર્દય-ક્રૂર થવું-થઈ જવું.

BRUTISH *a.* પશુ સરખું, ના જેવું; 2 stupid મૂર્ખ, અમાન, જડબુદ્ધિ, જડ; 3 નિર્દય, ક્રૂર; 4 uncivilised જંગલી, અસભ્ય.

BUBBLE *s.* [*Bohem. bublati* to murmur, *L. bulla*] A small bladder or vesicle of water પરપોટો; 2 anything that wants solidity, a vain project, a delusive scheme ઉડાઉડની-સ્વપ્નવત (વસ્તુ), પાણીનો પરપોટો, ખોટો-છુળભેદ ભરેલો વેપાર; as, a b. company ઉડાઉડનો-સ્વપ્નવત વેપાર કરનારી કંપની; The south sea b. "દક્ષિણ સમુદ્રવાળી કંપની" એ નામની છુળભેદ ભરેલો વેપાર ચલાવનારી મંડળી. *vi.* પરપોટા થવા; 2 to run with a gurgling noise ખળખળ વહેવું. *vt.* ડગવું, છેતરવું.

BUBO *s.* [*L.*] જંગના સાંધા આગળ જે ગાંઠ થાય છે તે, ખડ્ડ.

BUCK *s.* [*AS. bucca*] The male of the fallow deer કલિયારમ, હરણોમ; -of the goat બકરોમ, બેકરોમ; -of the sheep બેટોમ, મેટોમ; -of the rabbit or hare

સસધીમ; 2 a gay, dashing young fellow છેલ-કૈયો-ફાંકડો-અકડ્યાન પુરુષમ, લાલમ.

BUCKET s. [Fr. boquet] ડાલ, પોહારીમ, બોચ, કોસમ, બાલદી.

BUCKETFUL s. ઝીક ડાલમાં માય તેડલું, ડાલ, ડાલબર.

BUCKLE s. [Fr. boucle] An instrument for fastening together certain parts of dress આંકડોમ, આંકડી. vt. આંકડી-કડી બેરવવી; 2 to prepare for action તૈયારી કરવી, કમર બાંધવી. vi. હેંસથી મંડવું-કામ લાગવું.

BUCKLER s. ઝીક જાતની ઢાલ.

BUD [Bohem. bodka a point] The shoot of a plant અંકુરમ, પીધીમ, ફુલોમ; 2 an unexpanded flower કળી; To nip in the b. ઉગતાં ડામવા. vt. -ને અંકુર-પીધા ફૂટવા, કળી આવવી-બેસવી.

BUDGE vi. [Fr.] To move off, to stir ખસવું, ચાલવું, હાલવું.

BUDGERO s. સેહેલ કરવાનું ઝીક બંગાળી વહાણ, કીડાનોકાં.

BUDGET s. [Fr. bougette a leather-bag]

A bag with its contents, a stock બેરલી કાચળી-ધેલી, કોરમ, સંચયમ, સંગ્રહમ; as, a b. of news સમાચારસંગ્રહ; 2 a statement of the finances of the British nation made by the Chancellor of the Exchequer બ્રિટિશ રાજના આય-પત તથા ખર્ચના અડસટાનો હિસાબ તથા તેને લગતાં કાગળિયાં; To open the b. કાયદા બાંધનારી સભાને વસુલ અને ખર્ચનો અડસટો જણાવવા.

BUFFALO s. [Fr. buffle the buffalo] પા ડોમ; Female b. બેસ; An old female b. ડાબું.

BUFF s. A soft leather બેસ, બળદ વગેરે ખીર્મ જનાવરનું સાફ કરેલું આમડું; 2 a light yellow આછો પીળો રંગ.

BUFFET s. [low Ger. buffen to strike]

A blow with the fist યુઝી, બબોમ. vt. યુઝે-હોસો-મારવો; 2 to contend against સાથે લડવું-બાઝવું.

BUFFER s. Apparatus at the ends of a railway carriage to prevent injury from the carriages coming in contact રેલવેની ગાડીઓ પાસે પાસે આવી જવાથી જુકસાન નહિ થાય તેને માટે ગાડીને દરેક બુફે બહાર પડતો જે ઢેઘ હોય છે તે, ડક્રામ; 2 (fig.) a person or thing put forward to sustain a shock to prevent its coming on another બુફે-આચકે નહિ લાગે માટે જે પુરુષ અથવા સ્ત્રી તે ખમવા સારૂ અગાડી શૂકવામાં આવે છે તે, હોળીનું નાળિયેર.

BUFFOON s. [Fr. bouffon] A low jester, a mimic વિદૂષકમ, રંગધોમ, તરકડી-યોમ, જુકલુમ, ભાંડમ, ઢાલિયોમ, ભોમોમ.

BUFFOONERY s. નકલ, મઝકરી, હસવા લાવક આળામ, વિદૂષક-રંગલા-તરકડીયાનું કામ.

BUG s. [W. bwg a hobgoblin] માકલુ-ડમ.

BUGBEAR s. હાડમ, બહાડમ, ઘોષરમ.

BUGGY a. માકડથી બેરેલું. s. ઝીક જાતની ઘોડા ગાડી, બગી.

BUGLE vt. [Fr. buffle a buffalo] A hunting horn, formerly spelt buffalo રણશિ-ગડું, તૂરમ, તૂરાઈ, રિકારીયાનું.

BUILD vt. [Ger. bilden] To frame, to construct બાંધવું, બિંજું, બનાવવું, ચણવું; 2 (fig.) to place or fix on (hopes) બાંધવું, રાખવું; 3 (up) to increase and strengthen વધારવું, દૃઢ-મજબુત કર.; as, to b. up in the faith વિશ્વાસમાં દૃઢ કર.; To build castles in the air શેખચલિના વિચાર કરવા; He is well built તેનો બાંધો સારો છે. vi. ધર વગેરે બાંધવાનું-ચણવાનું કામ કર.-નો ધંધો કર.; as, they had not begun to b. તેઓએ બાંધવાનું કામ શરૂ કર્યું ન હતું; 2 to depend on as a foundation બાંધવું, ઉપર આધાર રાખવો; as, I am not at all building on that હું તેના ઉપર કંઈ આધાર રાખતો નથી.

BUILDERS *s.* બાંધનાર, ગઠજરમ; 2 a creator કર્તાત્મ, સર્જનહારમ.

BUILDING *s.* બાંધણી, બંધારણ, અમલિત, ધરન, હવેલી, મકાન.

RULB *s.* [*L. bulb*] કુંદમ, કંદિતમ.

BULBOUS *a.* કુંદવાળું, કુંદનું.

BULGE (See Bilge).

BULK *s.* [*Dan. bialke*] Size of a thing કદન, પ્રમાણ; 2 the majority ધણી ભાગ, મુખ્ય ભાગમ. [દિતમ.

BULKHEAD *s.* વહાણમાં કરેલો આંતરો-પડ-BULKY *a.* કદદાર, કદવર, મોટું, મથળ.

BULL *s.* [*Ger. bellen, AS. bellan, bulgian* to bellow] ગોધીમ, સાંદમ, આપણિમ, વૃષભમ; 2 Taurus વૃષભ રસિ; 3 (in comp.) large મોટું. [જવાવવા તે.

BULL-BAITING *s.* કુતરાપાસે ગોધાને પિ-BULL-DOG *s.* મોટા માથાવાળો ચિત્ર જાતનો બાહુકર કુતરો.

BULL'S-EYE *s.* ગોળ ડોકાખાવી.

BULLOCK *s.* બલદમ, બલમ.

BULL *s.* [*K. bolla* a seal] An edict of the Pope પાપનું આપણ; 2 a blunder હસવા જેવી ચુક-બલ ભરેલી વાત, ગોપું.

BULLET *s.* [*Fr. boulet*] A small ball of iron or lead used to load guns બંદુકની ગોળી.

BULLETIN *s.* [*Fr.*] A report of a state of facts issued by authority અધિકારી તરફથી બહાર પડેલું સમાચારપત્ર, સમાચારમ; 2 any public notice of news recently received નવા સમાચારની જાહેરખબર.

BULLION *s.* [*mod. Gr. boullono* I stamp] સોના રૂપાની લગડી-ગઢો-પતરું, ચાંદી.

BULLY *s.* [*Dut. bulderen* to bluster] A noisy blustering fellow બાંધણિયો-ખતરાજોર-તોફાની માણસ. *vt.* બાંધણ કરી ઉતારી પાડવું-સપડાવવું-દબાવવું.

BULLYING *s.* બાંધણ કરી ઉતારી પાડવું તે-સપડાવવું તે.

BULRUSH *s.* [*bull*=large and *rush*] ગુંદગની જાતનું વિલાયતમાં થતું ચિત્ર ધાસ.

BULWARK *s.* [*Dut. bolwerck, Ger. bollwerk*] A bastion, a rampart ધરમ, કોટમ; 2 any means of defence રક્ષણનું સાધન, રક્ષણ, આશ્રયમ.

BUMP *s.* [*W. pumpio* to thump] A swelling ઢીમણું-ફૂં, ઢીપું, ગુમફૂં; 2 a thump ધુકોમ, ધપોમ, ઠોસિમ. *vt.* સાથે અફળાવું, ઠોકવું.

BUMPER *s.* છુલ્લાછુલ ભરેલું ખાલું-ગલાસમ; A b. house at a theatre પિચોપિચ ભરાયેલી નાટકશાળા.

BUMPKIN *s.* ગામડિયોમ, રંચોમ.

BUN *s.* [*Gael. bonnach* a little cake] ચાનકી, પુચી.

BUNCH *s.* [*Icel. búnki* a heap] A protuberance, a hunch ખુંધ, ઢેકોમ, ઢીપું; 2 a cluster ઝુમજોમ, ગુમજોમ, છુમ; 3 a number of things tied together ઝુમજોમ, ભારીમ; 4 a collection of things, a knot જોમ, સમૂહમ, સમુદાયમ, ઢગમ. *vi.* ખુંધ-ઢેકો નિકળવા, ઢીપું ઢાપું.

BUNDLE *s.* [*AS. byndel*] A number of things put together ગાંસડી, બિંદડી, પોટલું, બચકોમ; B. of medicine or powder પડીકું; B. of grass or sticks પુળી, ભારીમ; B. of thread બિંદડી, બંડલ. *vt.* ની ગાંસડી-પોટલું બાંધવું; To b. off કાઢી ચૂકવું, વિદાય ક., નાલિયર આપવું.

BUNG *s.* [*old Ger. bunge* a drum] The stopper of the hole in a barrel પીપનો ઘટો. *vt.* ઘટો મારવા, બંધ ક.

BUNGHOLE *s.* પીપના પેટામાંનું કાણું.

BUNGLE *vi. & vt.* [*Icel. böngun* a rude performance] ખેડોળ-જોડી રીતે ક., -માં ચવ-ઢંગ નહિ હોવા, ગડબડ સડબડ કરવી, જોરો વાળવા. *s.* ઢંગ-ચવ વગરનું-જોડી રીતે કરેલું કામ.

BUNGLER *s.* અનાડી-અણકિસબી કારીગરમ.

BUNKER *s.* [*Sw. bunke*] A large bin મોટો કોઠાર-કોઠી.

BUNTING *s.* [*Ger. bunt, Dan. bont parti*-coloured] A thin parti-coloured

cloth of which ships' flags are made
વહાણના વાવટા જેના બનેછે તે રંગબેરંગી-
પટાપટીનું પાતળું લુગડું.

BUOY *s.* [*Dut. boei a lump*] A floating
mark to point out the position of
shoals, anchors, rocks &c. થોડાં પાણી
-ખડક-લંગર વગેરેની જગ્યાની સૂચના દા-
ખાલ નાખેલી તરતી વસ્તુ, બોયું *n.* *vt.* (up)
તરતું રાખવું, ખુડી જમા નહિ દેવું; 2 to
support or sustain આશ્રય-આધાર આ-
પવે, -થી આસરે - આધાર થવે - મળવે,
નિરાશ નહિ થઈ જવા દેવું, ને લીધે નિરાશમાં
ન પડવું; 3 to fix buoys ખડક-થોડાં
પાણી વગેરેની નિશાની ક.

BUOYANCY *s.* તરતાપણું *n.* હલકાપણું *n.* ઉ-
ત્સાહ *m.* ઉલ્લાસ *m.* ઉત્સવ *m.*

BUOYANT *a.* તરતું, હલકું, ખુડે નહિ યિવું, ઉ-
દાસ નહિ થાય યિવું.

BUR *s.* [*Fr. boullre* locks of wool] A
prickly envelope of the seeds of
plants કાંઠાવાળું ફેરવું.

BURDEN *s.* [*A.S. byrthen*] A load ભાર *m.*
બોજ *m.* બોજ *m.*; 2 that which is grie-
vous, wearisome or oppressive દુઃખ-
દાયક-કંઠાળા ભરેલું જે કંઈ તે, વેઠ, ભારે બોજ.

BURDENSOME *a.* ધણું ભારી, દુઃખદાયક, પી-
ડાકર, જુલમી.

BUREAU *s.* [*Fr.*] A chest of drawers for
keeping papers or clothes કાગળ, કપડાં વ-
ગેરે રૂકવાની પેટી; 2 a department for
the transaction of business by a public
functionary આજન.

BURGESS, BURGHER *s.* [*old Fr. bur-
geois*] An inhabitant of a borough or
a walled town જે ગામમાંથી પાર્લામેન્ટમાં
સભાસદો મોકલવામાં આવેછે તે ગામનો વતની;
2 a representative of a borough in
parliament પાર્લામેન્ટમાં મોકલેલા કોઈ
કસબાનો પ્રતિનિધિ *m.*

BURGLAR *s.* [*Norm. Fr. bourglair*]
One guilty of nocturnal house-break-
ing રાતની વખતે ઘર ફોડનાર-ખાતર પાડનાર.

BURGLARY *s.* રાતની વખતે ઘર ફોડવું-ખા-
તર પાડવું તે, ઘર ફોડવાનો-ખાતર પાડવાનો
અપરાધ.

BURIAL *s.* (See under Bury).

BURLESQUE *s.* [*Fr.*] A ludicrous re-
presentation હસવું આવે યિવી રીતે કોઈ
વિષયને વર્ણવવા તે, કોઈ હલકી આખતનું
ચિત્રા ભારે અપણાથી બયાન કરવું કે હસવું
આવે તે, હાસ્ય જનક ભાષણ *n.* મસ્કરી ભ-
રેલી નકલ, ટોળા. *a.* હસવું ઉપજાવે યિવું,
હાસ્ય જનક, મસ્કરી-મજાક ભરેલું. *vt.* હ-
સવું આવે યિવી રીતે બયાન કરવું-બોલવું,
હાસ્ય જનક ભાષણ કરવું.

BURLY *a.* [*old E. boorely* see boor]
Great in size, bulky મોટું, કદાવર, જમણું.

BURN *vt.* [*A.S. byrnan*] To consume by
fire, to reduce to ashes or charcoal by
fire બાળવું, બાળીને ભસ્મ-ખાખ-ફાયર
કરવે; 2 to harden in fire પકવવું; *as*, to
b. bricks ઊંટ પકવવી; 3 to affect the
flesh by fire દગાડવું; 4 to dry exces-
sively સુકવી નાખવું, બાળી નાખવું, -થી
સુકાઈ-બળી-ચમણી જવું; *as*, all the grass
is burnt up by the sun તમામ ઘાસ
તડકાથી બળી ગયું છે; 5 to affect with
excessive heat (as fever) -થી અગન
-આગ બળવી-ગ્રાળ ઉઠવી, ગ્રાળગ્રાળ બળવું;
6 to burn food in cookery બાળી મૂકવું;
7 to subject to the action of fire ઊંજું
-ગરમ ક.; To b. up or out તમામ બાળી
નાખવું, બહુ બાળીને ભસ્મ-ખાખ ક. *vi.*
To be on fire બળવું; 2 to sparkle ચ-
ળકવું, ચકચકવું; *as*, why do your eyes
b. so તમારી આંખ યિવી કેમ ચળકે છે; 3
to be inflamed with passion બળવું, બ-
ચ્યાં કરવું; 4 to be heated, to be in a glow
તપવું, ઊંજું થવું; *as*, his body was burn-
ing તેનું શરીર તપેલું હતું; 5 to feel excess
of heat બળવું, દગાડવું, ને અગન-આગ બ-
ળવી, -નું શરીર ધગધગવું; To b. out બ-
ળી જવું-ભસ્મ થવું. *s.* Hurt caused by
fire ડામમ, ચપકો *m.*

BURNING *s.* બાળવું તે, દાહમ, આગમ, અગ્નિ, જુસ્સામ. *a.* અતિશય, હડહડ, જ્વર, પ્રચંડ; *as*, it is a b. shame તે અતિશય શરમ ભરેલું છે; 2 very hot ધણું ગરમ, બાળી નાખે એવું, ધગધગતું; A b. fever તલ તલડી બધ એવા તાવ.

BURNING-GLASS *s.* આગિયો કાચ, સૂર્યકાંતમ.

BURN *s.* [*Gael.*] A small running stream ન્હાનો વહેણો, ન્હાની નદી.

BURNISH *vt.* [*Fr. brunir*] To polish by friction ધસીને ચળકવું ક., સિકલ કરવી, એપાવું. *vi.* ચળકવું થવું (ધાતુ).

BURNISHER *s.* એપ ચઢાવનાર, સિકલીગર; 2 a tool employed in burnishing એપજી.

BURROW *s.* [*AS. beorgan* to protect] A hollow place in the earth where small animals lodge ખીલન, દરન, રાકડો. *vi.* ખીલ-દર ખોદવું-પાડવું-પાડી રહેવું, ખીલ-દરમાં ભરાઈ રહેવું.

BURSAR *s.* [*Fr. boursier, L. bursarius* -*bursa* a purse] કિલિદારમ, ખાનખાન, જમદારમ, તિજેરમ; 2 a student to whom a stipend is paid જેને નિમણૂક મળતી હોય તે-નિમણૂકદાર વિદ્યાર્થી.

BURSARY *s.* પાઠશાળા-મંડનો ખાનખાનો; 2 વિદ્યાર્થીને માટે ઠરવેલી નિમણૂક.

BURST *vi.* [*AS. berstan*] To fly or break open with force જેરથી ફાટવું-ફુટવું-બહાર નિકળવું; 2 to break away જેર કરી છુટવું-છૂટી જવું, છૂટી મોકળા થવું, છુટકી જવું; *as*, she burst from his arms તે તેની આથમાંથી જેર કરી છૂટી ગઈ; 3 to come or fall upon suddenly or with violence એકદમ-જેરથી ઉપર આવવું-આવી પડવું, હુમલો કરવો, અથડાવું; *as*, the storm b. upon them તેમનાં એકદમ તેઓના ઉપર આવી પડ્યું; a sound b. upon our ears અવાજ અમારા કાનને અથડાયો; 4 to issue suddenly એકદમ બહાર આવવું-નિકળવું; 5 to break forth into action suddenly એકદમ કરવા મંડી જવું, જુસ્સામાં

આવી જવું; *as*, to b. into tears રડવા મંડીજવું or આંખમાંથી દડદડ આંસુ પડવા લાગવા; 6 to break or rush in with violence જેરથી અંદર ધસવું-જવું; 7 to open as an abscess ફુટવું, ફાટવું. *vt.* જેરથી ફાડવું-ફોડવું-ઉઘાડવું. *s.* એકદમ ફાટવું-ફોડવું તે, એકદમ બહારનિકળવું તે; A b. of thunder કડાકો, ભડાકો, ધડાકો; A b. of passion જુસ્સો; A b. of applause એકદમતાળીપાડી શાખાસી આપવી તે.

BURY *vt.* [*AS. birgan*] To inter a corpse ધુણાને દાટવું, બુનિદાહ સંસ્કાર કરવો; 2 to cover with earth દાટવું, ઘોંરવું, ધૂરવું; 3 to hide દાટવું, સંતાડવું; 4 to withdraw or conceal in retirement (one self) એકાંતમાં જઈ રહેવું; 5 to commit to the water જળમાં કરાવવી-જળદાહ દેવો-કરવો; 6 to hide in oblivion વિસારે ગ્રસ્તવું-પાડવું-બુલી જવું (an injury).

BURYINGPLACE *s.* મસાણો.

BURIAL *s.* ધુણાને દાટવું તે, બુનિદાહ-સંસ્કારમ, દફન; 2 દાટવું-ઘોંરવું.

BUS *s.* (contr. for Omnibus which see).

BUSH *s.* [*Icel. buski* a bunch of twigs] A shrub ન્હાનું ઝાડ, ઝાડવું, ઝાડવાં; 2 a thicket ઝાડી.

BUSHY *a.* જડું, ભરાઉ, યુષ્ણવાળું-દાર ફેલાયેલું; 2 full of bushes ઝાડવાંથી ભરેલું, ઝાડવાંવાળું.

BUSKIN *s.* [*low. L. byrsa* leather] ધુંટ-લુથી થોડેક નીચે સુધી આવે એવા એક જાતનો જોડો; 2 tragedy કર્ણારસનાટક.

BUST *s.* [*It. busto, Ger. Brust* breast] પેટથી ઉપલા ભાગનું માણસનું પુતળું-ચિત્રન-આવલું; 2 the chest or thorax છાતી.

BUSTLE *vi.* [*old E. buskle, Icel. bustla*] To stir quickly ધામધૂમ-ઝડપ-ધાલમેલ-ધાંધળ કરવી. *s.* ધામધૂમ, ઝડપ, ધાંધળ, ધાલમેલ, ખટપટ.

BUSTLER *s.* A bustling person ધામધૂમિયો, ઝડપડિયો, ધાલમેલિયો.

BUSY *a.* [*AS. biseg* occupation] Employed with constant attention કામમાં ગુલામી-રોકામી-કામ-ઉદ્યોગમાં હોય તેવું; *as*, I am *b.* and cannot come હું કામમાં રોકામી છું માટે મારાથી આવશ્ય નહિ; 2 actively employed ખંધા રાજગારનું ઉદ્યોગી, મહેનત, નવસાધી; 3 officious માયું મારનાર, વચ્ચે પડનાર, ધાલમીલિયો; 4 much occupied with employment કામનું; *as*, it has been a *b.* day આજ કામનો દહાડો હતો. *vt.* કામમાં રોકવું; *as*, they were busy about cast disputes તેમના નાતના કુટુંબમાં રોકામીલા હતા; To *b.* oneself રોકાવું, ગુલામી, કામમાં હોવું; he busied himself with his books તે ગ્રંથ વાંચવામાં ગુલામીલા હતો.

BUSY-BODY *s.* બીજના કામમાં માયું મારનાર, વચ્ચે પડનાર, ધાલમીલિયું માણસ.

BUSINESS *s.* Occupation ધંધામ, રાજગારમ, ઉદ્યોગમ, કામન, ઉદ્યોગમ; 2 affairs, concerns કામન, કાર્યન, ધંધામ, કામકાજન, કામધંધામ; *as*, he left his business in an unsettled state તે પોતાના કામકાજનો ખંદાખત કર્યા વગર ગયો; 3 concern, right of action કામમ, પ્રયોજનન, કારણન; what *b.* had he to interfere in my affairs મારા કામમાં હાથ ધાલવાનું તેને શું પ્રયોજન હતું; 4 કામન, વાર્તા; 5 duty ફરજ, ધર્મમ, કામન; *as*, a lawyer's *b.* is to do justice to his clients પોતાના અસીલનો વાજબી ન્યાય કરાવવો એ વકીલનું કામ છે.

BUT *prep.* [*AS. butan* without] Except સિવાય, વિના, વગર; all *b.* three came ત્રણ સિવાય બધા આવ્યા; 2 only ફક્ત, માત્ર, કેવળ; there were *b.* two ફક્ત બે હતા. *conj.* પણ, પરંતુ, તોપણ. *s.* (See Butt).

BUT-END *s.* ઠોઈ પણ વસ્તુનો કુમસો-બડો બાગ; The *b.* of a musket કુંદામ, કુંડાન.

BUTCHER *s.* [*Fr. boucher*] One who slaughters animals for the market ખા-

ટકીમ, કસાઈમ; 2 one who sheds or causes to be shed human blood ખાટકી, કસાઈ, નિર્દય-ધાતકી-કૂર માણસ. *vt.* કાપી નાખવું, મારી નાખવું, જીવે ક.

BUTCHERY *s.* કસાઈ-ખાટકીનો ધંધો; 2 murder ખૂનન, કતલ, કાપાકાપી; 3 a slaughter house કસાઈ-ખાટકી વાડામ-ખાનુંમ.

BUTLER *s.* [*Fr. bouteillier*] A servant who has charge of the wine, plate &c. in a gentleman's house સાહેબના ઘરમાં દારૂ અને વાસણ જેના હવાલામાં હોય છે તે આકર, છુટ્સરમ.

BUTT *vi.* [*Dut. bolten*] To strike with the head like a goat or a ram ટકર મારવી-ઘેવી. *s.* A mark to be shot at નિશાણન, ચોર્ડ, નેમ; 2 the person at whom ridicule, jests or contempt are directed જેની મજાક-મસ્કરી કરવી હોય તે માણસ, રમકડુંન; 3 a push given by the head of an animal ટકરડ.

BUTTER *s.* [*AS. buter, Ger. butter, Bav. buttern* to shake] માખણન, નવનીતન, મસ્કેમ. *vt.* માખણ લગાડવું-ચોપડવું.

BUTTERFLY *s.* પતંગિયુંન, પોપટમ.

BUTTERMILK *s.* છાસ, તકન.

BUTTERY *a.* માખણ સરખું લીસું.

BUTTOCK *s.* [*Dut. bout* the thigh of an animal] કુલેન, ઢગડેન, કુલુંન.

BUTTON *s.* [*Fr. bouton*] બોરિયુંન, ડોર-છુંન. *vt.* બોરિયાં બિરવવાં.

BUTTRESS *s.* [*Fr. bouter* to thrust] A prop ટેકામ, પુસ્તેમ. *vt.* ટેકા આપવો.

BUXOM *a.* [*AS. bocsum* to bow] Gay, lively ખુશમિજાજ, રંમલું, ચપલ, ચાલાક.

BUY *vi.* [*AS. bycyan*] To purchase લેવાયું લેવું, ખરીદ ક., ખરીદવું, વારવું; 2 to procure at a price આપી-કરી મળવું-પ્રાપ્ત ક.; 3 to bribe લાંચ આપવી, ડાખવું બજવું; To *b.* off લાંચ આપી મન મનાવવું-કમ્બલ કરાવવું-ફોડવું-પોતાની તરફેણમાં થવું

To b. out -નો હિસો વચાનો લેવા; To b. on credit ઉધાર લેવું.

BUZZ *vi.* [*It.*] ગુણગુણ ક., ગણગણવું, ગું-જર ક. *vt.* -વિષે ગુપચુપ-કાનમાં વાત કરવી, ગુપચુપ ક. *s.* ગુણગુણાટમ, ગણ-ગણાટમ, ગુંજરમ.

BY *prep.* [*AS. bi*] Near, close પાસે, ન-જીક; *as, sit by me* મારી પાસે બેસ; 2 *past* પાસે થઈને, પાસેથી; *as, to go by a church* દેવલની પાસેથી જવું; 3 *through* થઈ, વડે, ય્મ; 4 *according to* પ્રમાણે, મુજબ; 5 ઉપર, ઉપરથી, માર્ગે; *as, to pass by water* પાણી ઉપરથી જવું, સમુદ્ર-માર્ગે જવું; *Day by day* દિવસે દિવસે, દર-રોજ; *By the space of seven years* સાત વર્ષ સુધી - ની દરમિયાન; *By this time* અમહાં, અત્યારે, ય્મ વખતે; *To sell by the pound* શરબંધ-શર શર વેચવું; *To swear by* -ના સમ આવા-લેવા; *To sit by oneself* એકલાં બેસવું; *To be present by an attorney* વકીલની મારફતે-થી હાજર થવું; *North by west* ઉત્તરથી એક અંશ પશ્ચિમતરફ; *There was no one by at the time* તે વખતે કોઈ માણસ હાજર ન હતું; *By and by* થોડીવાર પછી, થોડી વારમાં, પછી, ધોમ ધોમ, રહેતે રહેતે, આસ્તે આસ્તે; *By the by* પ્રસ્તુત અવંતરમાં, વળી, બીજું; *To stand by* પાસે ઊભા રહેવું, ટેકા આપવા; *One by one* એક પછી એક, એક એક; *Seven feet by five feet* એક બાજુ સાત ફુટ અને બીજી પાંચ ફુટ અથવા લંબાઈ સાત ફુટ ને પોહોળાઈ પાંચ ફુટ; *By degrees* ધીમે ધીમે, હળવે હળવે. [સ્વાર્થમ.

BY-END *s.* ખાનગી કામન, છૂપી મતલબ,

BY-GONE *a.* ગયેલું, ગત, ગુજરેલું; *Let bygones be bygones* જે થયું તે કોથળે ધાણો.

BY-LAW *s.* ગામ-કસ્યાનો કાયદામ-ધારામ.

BY-PATH, BY-ROAD, BY-WAY *s.* ચોરવાટ, આડવાટ, આડો રસ્તો, ગલી કુંડી.

BY-STANDER *s.* પાસે ઊભેલું માણસ, તમા-સગીરમ.

BY-WORD *s.* કાહાણી, કેહેવત, દૃષ્ટાંતાસ્પદન, તિરસ્કારવિષયમ; *we have become a b.* હવે દૃષ્ટાંતાસ્પદ થઈ ગયા છું.

C

C The third letter of the alphabet અંગ્રે-જી ત્રીજાક્ષરનો ત્રીજો વર્ણ. ય્મના સામાન્ય બે ઉચ્ચાર છે, 'ક' અને 'સ'; *a, o, u* ની પૂર્વે ય્મનો ઉચ્ચાર 'ક' થાયછે, અને *e, i, y* ની પૂર્વે ય્મનો ઉચ્ચાર 'સ' થાયછે. 'ch' ના ત્રણ ઉચ્ચાર થાયછે ચ, ક, ને ષ. *C, a Roman numeral* denoting a hundred પ્રાચીન રોમન લોકમાં સોનો આંકડો-અંકમ.

CAABA *s.* [*Ar.*] કાબા, આ નામનો મકામાં એક પથરછે, તેની મુસલમાન લોક જત્રા કરે છે; 2 જે મસજિદમાં "કાબા" છે તે.

CAB *s.* [abbr. of cabriolet] બે કે ચાર પૈડાંની છતરીવાળી એક જાતની ઘોડાગાડી, બગીચી.

CABALA *s.* [*Heb. gabbalah* mysterious doctrine, *kibbel* to hide] The mysterious traditions of the Jews યહુદી લોકની ગૂઢ દંતકથાઓ; 2 secret science ગૂઢવિદ્યા, માર્મિકવિદ્યા, મન્ત્રવિદ્યા.

CABALISTIC *a.* Relating to the cabala યહુદી લોકની ગૂઢ દંતકથાઓ સંબંધી; 2 mysterious ગૂઢ, માર્મિક.

CABAL *s.* A number of persons united in some close design to promote their private views in church or state by intrigue રાજકીય અથવા ય્મવી કોઈ મ્હોટી બાબતમાં પોતાનો મનમુખો કે સ્વાર્થ અટપટ ને તરકટથી સાધવાને થયેલી ગુપ્ત નાની ટોળી, તરકટી-કાવતરાંચોર-અટપટીઆ ટોળી; 2 intrigue તરકટન, અટપટ, કાવ-તરં; *A c. of four persons for a base purpose* એકબેચોડી. *vi.* To unite in a cabal સ્વાર્થ કે પોતાનો મનમુખો સાધવાને શુભ નાની ટોળી કરવી; 2 to intrigue અટપટ-તરકટન-કાવતરં ક.

CABBAGE *s.* [*Fr. caboche, It. capucceo, L. caput* the head] કોબી; 2 cloth

purloined by one who cuts out garments લુગડાં વેતરનાર ચોરવું લુગડું. *vt.* To purloin cloth in cutting out garments વેતરતાં લુગડું ચોરવું.

CABIN *s.* [*Fr. cabane* & booth] A small room નાની કોઠડી-ઝિરડી; 2 a hut ઝુંપડી, છાપડી; 3 any covered place for a temporary residence માંડવેમ, તંબુમ, રાવડી; 4 an apartment in ships for passengers વહાણમાં ઉતાડને મુલા બેસવાની ઝિરડી; The *c.* ડ્યુસેમ. *vt.* (ઝિરડીમાં) પૂરવું, ધાલવું, ગોંધવું.

CABINBOY *s.* વહાણમાં ઉતાડ અથવા અમલદારની પિત્રમતમાં રહેનાર છોકરેમ, વહાણમાં હથુરીઝિમ-પિત્રમતગારમ.

CABINET *s.* A small room or retired apartment નાની કોઠડી-ઝિરડી, ઝિંકાંત ઝિરડી; 2 a private room in which consultations are held સલાહ-મસલતની ઝિંકાંત-નોખી ઝિરડી, મંત્રગૃહ; 3 the select or secret council of the executive government રાજનું અથવા રાજ-ચલાવનારનું ખાસ મંત્રિમંડળ, સલાહકારી-સલાહકાર મંડળ, મંત્રિમંડળ, મંત્રિમંડળી, મંત્રિસમૂહમ; 4 a piece of furniture, consisting of a chest with drawers and doors ખાનાં ને કમાડવાળો ઢોમો ધાટમ, અરમારી, કપાટન; 5 any place where things of value are deposited for safe custody જાપતાની જગ્યા.

CABINET-COUNCIL *s.* A council held with privacy ખાસ મંત્રિઝિમની ઝિંકાંતે બરામિલી સભા; 2 the confidential council of a prince or executive magistrate રાજનું કે રાજ ચલાવનાર યુખ્ય અધિકારીનું ખાસ સલાહકારી-સલાહકાર મંડળ; 3 the members of a privy council રાજના મંત્રિમંડળના સભાસદ, મંત્રિમંડળ.

CABINET-MAKER *s.* પેટીઝિમ, ધસકોતરીઝિમ, અરમારી, મેન્ડ, કપાટન, કોચમ, વગેરે બનાવનાર મુધાર-મુધારમ.

CABLE *s.* [*Fr. câble*, low *L. capulum*]

A large strong rope or chain used to retain a vessel at anchor વહાણ લંબરવાળો દોર, સાંકળ, દોરમ, દોરડું, લંબરન; C.'s length દોર નેટલી લંબાઈ, ઝિટથ આશરે ૭૨૦ ફીટ અથવા ૧૨૦ વામ; To put out or to veer out the *c.* દોરને લાવતો-દીધો મુકી બહાર સરકવા દેવા; To slip the *c.* (લંબરને) સરકવા દેવું-ફાંસવું.

CACKLE *vt.* [*Dut. Kaeckelen* imit.] To make a noise like a goose or hen (મરઘી કે હંસણીનું) બોલવું; 2 to giggle હીહી કરીને હસવું; 3 to prattle બકબકફક, બડબડફલવલવફક, ટકટકફક. *s.* (See Cackling). **CACKLING** *s.* The broken noise of a goose or hen મરઘી કે હંસણીનું ને બોલવું ને, હંસનાદમ; 2 idle talk બકબકફ, બકબકાટમ, ટકટકફ, લવલવફ, લવારેમ.

CACOPHONY *s.* [*Gr. kakos* bad and *phoné* sound] A disagreeable sound of words કઠોર વડીઝિમ કે સ્વર બેગા આવવાથી નિકળતો ઢાઝારમ, ફોહાઝારમ, કઠોરેઝારમ.

CACTUS *s.* [*L.*] A tropical plant with fleshy prickly stems and leaves ધુવેર, કંઠાળા ધુવર-ધારમ.

CAD *s.* [abbr. of cadet which see] A person who stands at the door of an omnibus to open and shut it, and receive passengers ઝિમમનીખસ નામની ગાડીને ખારણે પેસા ઉઠરાવવા, લોકને બેસાડવા ઉતારવા બેઠો રહેછે તે પુરૂષમ; 2 a runner or messenger કારાદમ, જામુદમ, હલકારેમ, દૂતમ; 3 an idle hanger about ગામની ગલી કુંચીઝિમ રત્નતો છોકરો.

CADAVEROUS *a.* [*L. cadaver* & corps] Having the appearance of a dead body મડદા નેવું, ધોળુંક, બિહામણું; *as*, a *c.* look બિહામણો ચેહેરેમ; 2 pertaining to a dead body મડદા-રાખ વિશે-નું-સંબંધી; a *c.* smell મડદાની ગંધ.

CADDY *s.* [dim. of cade, a barrel] ચાહ રાખવાની નાની પેટી.

CADENCE *s.* [*L. cado* I fall] A fall of the voice in reading or speaking વાંચતાં કે બોલતાં વાક્યનો છેડો આવતાં ઘાંટો નીચો ઉતારવો તે, સ્વરપાતમ; 2 a general modulation of the voice in reading or speaking બોલવાની કે વાંચવાની આલતી ધારી; 3 a regular fall of sound in general સ્વરની નિયમસર ચઢતર.

CADET *s.* [*Fr. cadet, L. caput* the head] The younger of two brothers બે ભાઈમાં નાનો ભાઈ; 2 the youngest son કનિષ્ઠ પુત્રમ; as, the c. of a noble family જિયા કુળનો કનિષ્ઠ પુત્ર; 3 a gentleman carrying arms in a regiment with the hope of a commission ભટ્ટકરમાં અમલદારની જગ્યા લેવા ઉમેદવારી કરનાર જુવાન ગૃહસ્થમ; 4 a young man in a military school યુદ્ધશાળાનો વિદ્યાર્થીમ.

CAESURA *s.* [*L. from caedo* I cut] (કવિતામાં) વિરામસ્થાનન. [પીપન.

CAG *s.* [See Keg] A small barrel નાનું

CAGE [new *Fr. cage, L. cavea* cavity] (પશુપંખી વગેરેને રાખવાનું) પાંજરન-પિંજરન. *vt.* પાંજરે ધાલવું, પાંજરામાં પૂરવું-નાખવું.

CAIRN *s.* [*Ar. kern* a little hill, *Ir., Gael & W. carn* a heap] A heap of stones પથ્થરનો ઢગ-ઢગલોમ-ટેકરેમ; 2 (as a landmark) પથ્થરનું બાણ; 3 a conical heap of stones erected by the ancient Britons apparently as a sepulchral monument પ્રાચીન અંગ્રેજ લોક કબર તરીકે પથ્થરના રોકા આકારના ઢગલા-ટેકરા કરતા તે.

CAITIFF *s.* [old *Fr. caitif, L. captivus* from *capio* I take] A mean villain હરામખોરમ, ચંડાળમ, કુબ-નીચ-પાપી માણસન. *m.* *a.* હરામખોર, ચંડાળ, કુબ, નીચ, પાપી, ધાતકી.

CAJOLE *vt.* [*Fr. cajoler, new Fr. geôle, dim of cage*] To delude by flattery પટાવી લેવું, ફાસલાવી ખાવું, પટાવવું, સમજાવવું, ફાસલાવવું, સમજાવી લેવું, -નાં સવાસલાં-ખુશામત કરીને છેતરવું; as, I will not c.

you into a reception of my views હું તમને ફાસલાવીને તમારી પાસે મારા વિચાર માન્ય કરાવનાર નથી.

CAJOLERY *s.* પટાખાણ, છેતરવાની ખુશામત-સવાસલુંન-સ્તુતિ. *f.*

CAKE *s.* [*Ger. kuchen* to agitate] A small mass of dough baked or cooked રોટલોમ, રોટલી, અંગાખરી, બાખરી, ખાટી; when fried in ghee or sweet oil પુરી, મુંવાળી; 2 a mass of concreted matter rather flat than high રોટલાના આકારની ગોળ ચપટી કોઈ પણ વસ્તુ, ચકતી, તીકડી; as, a c. of soap સાબુની ચકતી-તીકડી. *vi. & vt.* To form into a hard mass ખંખાઈ જવું, ચકતું ખંખાઈ જવું; as, caked gunpowder ખંખાઈ ગયેલા દારૂ.

CALAMITOUS *a.* [*Fr. calamiteux, L. calamitosus* from *calamitas* misfortune, orig. injury of crops] Miserable દુઃખ ભરેલું, દુઃખદાયક.

CALAMITY *s.* A great misfortune આપત્તિ, આપદા, વિપત્તિ, મહા સંકટન-પીડા-દુઃખન, સંકટન, આફત.

CALCAREOUS, CALCINE (See under Calx).

CALCULATE *vt.* [*L. calculus* a small pebble] Compute ગણિત કરવું, ગણતરીક., ગણનાક., ગણવું, સર્વાળા-ખાદખાકી-ગુણાકાર-ભાગાકાર કરી હિસાબ કરવો; 2 ascertain by calculation ગણિતથી નક્કી ક., વર્તવું; as, to c. an eclipse ગ્રહણ વર્તવું; 3 to fit or prepare by the adaptation of means to an end રચવું, યોજવું, યોગ્ય ક., (roughly) ડોહોળિયું કાઢવું; as, to c. a system of laws for a state કોઈ રાજ્યને માટે કાયદાની પદ્ધતિ-જુઝિત યોજવી-રચવી, અથવા તેનું ડોહોળિયું-ધાર-આકાર ભ્રમી ક.

CALCULABLE *a.* ગણિત-હિસાબ-ગણતરીથી નક્કી કરી શકાય એવું, ગણી શકાય તેવું.

CALCULATED *a.* (See calculate); 2 યોગ્ય, અનુરૂપ, કરે-થી યાય એવું; as, c. to

make a good impression સારી અસર કરે અર્થ.

CALCULATION *s.* Computation હિસાબ, ગણતરી, ગણના, ગણિત; 2 the act ગણું-વર્તવું તે; 3 estimate અંદાજ, હિસાબ, અંદાજ; as, 'the mountain is not so high as his c. makes it' તેના હિસાબ પ્રમાણે યાવ છે, અંદાજે પર્યંત જાય નથી.

CALCULATING, CALCULATIVE *a.* હિસાબ મણી મણીને કામ કરનાર, હંડો; A c. person વાણીજીમ; 2 (see calculate).

CALCULUS *s.* (med.) પથરી; 2 (math.) અવલંબિય.

CALDRON *s.* [*L. caldarium*, from *cal-dus*, from *calidus* hot or warm] હાંડો, તાંબો, મ્હોટો દેધ, દેધો, તાવો, મ્હોટી કદા, ઉકાળવાનું મ્હોટું વાસણ; as, a c. of boiling oil કડકડતા તેલની કદા.

CALENDAR *s.* [*L. calendæ* the first day of the Roman month] પંચાંગ, ડીપણ; 2 an orderly list of persons or things ક્રમવાર નોંધ-ડીપ-ફેરિસ્ટ-કોષ; as, a c. of state papers રાજમામલના લેખની નોંધ; a c. of causes tried ફેસલ થયેલાં કામોની નોંધ-ડીપ-કોષ; A c. month સૂર્યમાન મહિનો, અંગ્રેજી પંચાંગ પ્રમાણે આ-વેણા મહિનો.

CALENDS *s.* પ્રાચીન રોમન લોકમાં મહિનાનો પહેલો પડવો.

CALENDER *vt.* [old *Fr. calendrer*, *Sp. calentar* to heat] To make smooth and glossy by pressure દાબીને-કૂટીને-ધૂટીને સફાઈ ને ગ્લેસ આણવી, કુંદી ક., અસ્તરી-ઉતારી ક. (cloth), ધુંટવું (as paper). *s.* (The machine) કુંદી, કાપડમાં સફાઈ ને ગ્લેસ આણવાનું આભર; 2 (the artizan) કુંદીકર, બનારો, અસ્તરી કરનાર.

CALENDRE *s.* (See Calender *s.*)

CALE *s.* [*A.S. cealf*, *Ger. calb*] વાછરડું, બછરડો, વાછરડી; 2 a dolt જડબુદ્ધિ-ના-દાન-કમઅકલ-રૂઝ માણસ; 3 the thick,

fleshy part of the leg behind, below the knee ઠીંચણની નીચે પગની પાછળનો માંસવાળો ભાગ, પગની પિંડી.

CALVE *vi.* વિધાવું, બાવું, જલવું, પ્રસવવું.

CALIBER, CALIBRE *s.* [old *Fr. qualibre*, *L. quā librā* of what weight] The diameter of the bore of a tube નળીના મ્હોનો બાસ-ગર્ભસૂત્ર; as, three guns of small c. ટુંકા ગર્ભસૂત્રવાળી ત્રણ તોપો; 2 the diameter of a round body ગોળ પદાર્થનું ગર્ભસૂત્ર-બાસ; 3 capacity or compass of mind મનનું ગણું-રહિત.

CALICO *s.* [from Calicut in India] અંક જાતનું સુતરું-સૂતરાઉ સાડું કાપડ; Printed c. છીંટ.

CALICO-PRINTER *s.* કાલીકા નામનું સુતરાઉ સાડું કાપડ છાપનાર, છીંપો.

CALIF *s.* [*Ar. khalaf* to succeed] ખલીફ

CALIPHATE *s.* ખલીફત, ખલીફનો હોદ્દો-કારકીર્દિ-મરતબો.

CALIGRAPHY *s.* [*Fr. kalos* beautiful, *graphie* writing] સુંદર અથવા સારા અક્ષર, સુંદર લખાણ-લેખ-લેખકલ્પ.

CALISTHENICS *s.* [*Gr. kalos* beautiful, *sthenos* strength] કસરતવિદ્યા, કસરત.

CALIX *s.* [*L. calyx* the cup of a flower] ફૂલનું દીડું-વજન-ડીકું; 2 પુષ્પાવરણ.

CALK *vt.* [probably from *calco* I tread] વહાણના સાંધામાં કાયાના દોરનાં છુછું ચોચવાં.

CALL *vt.* [*Gr. kalein*, *D. kallen* to talk or prate] To invite to come બોલાવવું, તેડવું, હાંક મારવી; 'C. hither Clifford' જિલ્ડને અહીં બોલાવો; 2 to summon (as a meeting) મેળવવું; 3 to give a name નું નામ કહેવું, કહેવું; as, if you would but call me Rosalind મને તમે જો માત્ર રોઝાલીન્ડ કહો; 3 to designate as for an office (જગ્યા ઉપર) નીમવું, ઠરાવવું; as, 'Paul, called to be an Apostle' પ્રચારક-પ્રેરિત નીમાવણ પાઉલ; 4 to utter in a loud voice જુમ પાડીને કહેવું-બોલવું, પોકારવું.

જીમ પાડવી; To c. back પાછું બોલાવવું; 2 પાછું ફેરવવું-વાળવું, રફકરવું; as, to c. back an order હુકમ પાછો ફેરવવો; To c. for માગવું, -નો હક-દાવો કર., હકથી માગવું, -ને ધટિત હોવું-ધરવું; may sometimes be rendered by જોઈએ, -ની જરૂર હોવી; as, this subject calls for no remark આ વિષય ઉપર ટીકા જોઈતી નથી; To c. forth કાર્યમાં લાવવું, ઉલ્લેખ કર., કામ લગાડવું; as, to c. forth the faculties મનની બધી શક્તિઓને કામ લગાડવી; To c. in, to collect એકત્ર કરવું, (as dues) વસુલ કરી-સાંભરેલી છેવું, સંકલી છેવું; 2 to withdraw from circulation ચલણમાંથી પાછું કાઢી છેવું, ખેંચી છેવું; 3 to summon together તેડવું, બોલાવવું, એકત્ર કરવું; as, to c. in friends બાઈબંધોને તેડવા; To c. off કોઈ કામમાંથી બોલાવી છેવું, અથડવું, આડું અથડવું, ઉઠાડી છેવું; to c. off the attention મનને અથડવું; To c. out લઢવાને બોલાવવું, લઢાઈ માગવી, લઢાઈ વાસ્તે બહાર કાઢવા; To c. over બોલાવી જવું, બોલી જવું; To c. as names નામ બોલાવવાં; To c. up, to bring into view or recollection નજર કે મન આગળ લાવવું, -ખડું કર.; as, to c. up the image of a deceased friend મૈયત-ગત યમ્મિલા મિત્રની છબી મન આગળ લાવવી; 2 to bring into action or discussion વિવાદ કે વહિવટમાં થવા રજી કર., અમલમાં લાવવું; To c. to mind યાદ આણવું-સંભારવું. vi. To speak in a loud voice તાણીને બોલાવવું, હાંક મારવી, સદ કરવું; as, you must c. to the nurse તમારે ધાવને બોલાવવી જોઈએ; 2 to make a brief visit આવવું, જવું, મળવા આવવું-જવું, કોઈ જગ્યાએ થોડી વાર થોભવાના વિચારથી જવું; as, c. at my house મારે ઘરે મળવા આવજો; To c. upon, to make a short visit to મળવા આવવું-જવું; as, I called on N. હું ન. ને મળવા ગયો હતો; 2 to solicit payment માગવું, કહેવું, ઉઘરાણી કર.; 3 to

invoke or pray to -ની પ્રાર્થના-આહ્વાન કર. ૪. -ને બોલાવવું-તેડવું-આમંત્રણ કર. તે, આમંત્રણ, તેડું, હાંક, સાદમ; 2 માગવું તે, માગણી, ઉઘરાણી; 3 a divine invitation ઈશ્વરના ધરવું તેડું-હુકમ; as, Abraham may bring them back repentant by some wondrous c. કોઈ અમત્કારી ઈશ્વરી હુકમથી ઈશ્વરિય તેમને પસ્તાવો કરતા પાછા લાવે; 4 a short visit થોડી વાર મુલાકાત-મિલાપ કરવા જવું તે.

CALLING s. (See Call); 2 the usual occupation ધંધો, રોજગાર, ઉદ્યમ.

CALLIGRAPHY (See Caligraphy.)

CALLOUS a. [*L. callus* hard] Hardened કઠણ, કઠણ થઈ ગયેલું, ગંઠાઈ ગયેલું, આંટણ પડી ગયેલું; 2 hardened in mind કઠાર, કઠણ, નિર્દય, બેહેર ખાઈ-મારી ગયેલું.

CALLOW a. [*AS. calo*] પિંછું રહિત-વિનાનું.

CALM a. [*Fr. calme, It. and Sp. calma* calm, calmness] શાન્ત, સ્થિર, નિર્વાત, નિઃશબ્દ, શાન્તકાર; 2 (in mind) અવ્યય, શાન્ત, નિવૃત્ત, હંડું, સ્વસ્થ. vt. શાન્ત-હંડું પાડવું, સ્વસ્થ કર., નિવૃત્ત કર., શમવું.

CALM, CALMNESS s. શાન્તપણું, શમયુત્કાર, સ્વસ્થપણું, સ્થિરપણું.

CALMLY ad. હંડારથી, અકળાયા વગર, સ્વસ્થપણાથી, હંડા-ધીમા મીઠજથી.

CALOMEL s. [*Gr. kalos* fair & *melas* black] પારાની માત્રા, રસકપૂર.

CALORIC s. [*L. calor* heat] ઉષ્ણતાનું-ગરમીનું ગુણતત્વ. [ફરે એવું.

CALORIFIC a. ઉષ્ણતા જનક, ગરમી પેદા

CALUMBA [from Calumba, its native name in Mozambique] કલમકાચલી,

CALUMNIATE vt. [*L. calumniari*] To charge falsely with some crime or some thing disreputable -ના ઉપર આજ મુકવું-ચઢાવવું, ઉપર જૂઠા આરોપ મુકવો, -ઉપર બઢો મુકવો, ખૂતાનો મુકવો, ખોટું કલ્પિત કર.

CALUMNIATOR s. જૂઠાં આજ-આરોપ મુકનાર-ચઢાવનાર, બઢો-ખૂતાનો મુકનાર, ખોટું કલ્પિત કરનાર.

CALUMNIOUS *a.* બદ્ધાબરેલું, બદગોષ્ઠ બરેલું, આપણને હાનિ લગાડે એવું, એવું બરેલું, એવું લગાડે તેવું.

CALUMNY *s.* બૂકો આરોપ, બૂકું આખ, દેવથી મુકેલો બદ્ધા-બુતાનો *m.* બદગોષ્ઠ, નિન્દા; *as, thou shalt not escape c.* તારી બદગોષ્ઠ થયા વગર રહેનાર નથી.

CALVARY *s.* [*L. calvaria* a skull *calvus* bald] The place near Jerusalem where Christ was crucified જરસલેમની પાસે ખ્રિસ્તને વધસ્તંભ ઉપર જડીને મારી નાખ્યો હતો તે ટેકરી *f.*; 2 (Rom. Cath.) રોમન કાયલિક દેશોમાં શહેરની પાસે ટેકરી ઉપર ખાંધેલું પૂજસ્થાન.

CALX [*AS. calc* chalk, *L. calx*] કળીચૂને *m.*, સફેતે *m.*; 2 ધાતુની બસ્મ *f.*.

CALCAREOUS *a.* કળીચૂનાના ગુણવાળું, કળીચૂનાવાળું, ચૂનાવાળું -નું.

CALCINE *vt.* To reduce to a friable state by the action of heat બસ્મ ક., તાપ દર્ષને બૂકો થઈ જાય તેવું કરવું; 2 to reduce to powder બસ્મ ક., નોબૂકો કરી નાખવો; 3 to oxidise આકસાઈડનું રૂપ આપવું.

CALCINED તપાવીને બૂકો થઈ જાય એવું કરી નાખેલું, બૂકો કરી નાખેલું.

CALYX *s.* (See Calix).

CAMBRIC *s.* [from the town of Cambridge] એક જાતનું ઝીણું સફેત રાણનું લુગડું *n.*

CAMEL *s.* [*L. camelus*] ઊટ *n.*, સાંદણી *f.*

CAMELOPARD *s.* [*L. camelus* and *pardalus* a leopard] જીરાફ *n.*

CAMERA-OBSCURA *s.* [*L. a dark chamber*] સૂર્યના કિરણ વતી છુપી-ફોટોગ્રાફ પાડવાનું યંત્ર.

CAMP *s.* [*Fr. Pr.*, and *AS. camp*, *L. campus* a field] The ground on which an army is located લશ્કરને રહેવાની જગ્યા, છાવણી *f.*; 2 the ground on which a body of persons' especially officers and their staff, have encamped યુકામ *m.*, સ્થાવીનો યુકામ. *vt.* છાવણી કરાવવી, ઉતારો આપવો, યુકામ કરાવવો-આ-

પવો, ઢાંચો કરાવવો. *vi.* છાવણી કરવી-નાખવી-યુકામ કરવો, ઢાંચો ક., ઉતારો ક., તેજુ ઢોકવો.

CAMPAIGN *s.* A large open field ચોખાન *n.*, મેદાનું પુલું મેદાન *n.*; 2 the time that an army keeps the field લટવા ગ-એલું લશ્કર જેટલી યુદ્ધત લડાઈ ઉપર રહે તેટલી કુદત *f.*

CAMPHOR *s.* [*Gr. kaphoura*, *Sans. karpūtra*] કપૂર *n.*

CAN *s.* [*AS. canne*, *D. kan*, *L. canna* a small vessel] કંટોરે *m.*, પ્રવાહી પદાર્થ ભરવાનું વાસણ-પાણી *m.*

CAN *vi.* [*AS. cunnan*, *Ger. können* to know] શકવું, શક્તિમાન-શક્તિવાન હોવું, નો અખત્યાર હોવો; he c. tell you તે તમને કહી શકે છે; with negatives it may be rendered by a verb in the pass. *as*, in the following examples: I cannot offend him મારાથી તેને ઝાડું લગાડ્ય નહિ; I cannot walk a mile મારાથી એક મૈલ ચલાવું નથી; I cannot see how you can defend yourself તમે તમારી જાતને શી રીતે બચાવ કરી શકો તે મારાથી સમજાવું નથી; can you lift up this book તમારાથી આ ચોપડી ઉંચકાય, or તમે આ ચોપડી ઉંચકી શકો?; Cannot but (કર્ચ) વગર રહેવાય નહિ or થયા વગર રહે નહિ; *as*, I cannot but think મને એમ લાગ્યા વગર રહેવું નથી.

CANAILE *s.* [*L. canis* a dog] નીચમાં નીચ ઘોક, સૌથી નીચા-અધમ ઘોક *m.*, સૌજે ઉતાર *m.*

CANAL *s.* [*L. canalis* from *canna* a reed] પાણીનો કાંસ *m.*, નેહેર *m.*, પાટ *m.*; 2 a duct in the body નળ *m.*, નીક, નળી *f.*

CANARY *s.* [*Fr. canarie*, *L. canaria*] Wine made in the Canary islands કેનેરી બેટનો દારૂ *m.*

CANARY-BIRD *s.* એક જાતનું પક્ષી *m.*; (તે કેનેરી બેટનું વતની છે).

CANCEL *vt.* [*Fr. canceller, L. cancellare* to make like a lattice] To blot out છેકવું, ચહેરવું, છેકા નાખવું, ચહેરી નાખવું, છેકા મારવા, જુસવું, જુસેડી-બસી નાખવું, હસ્તાલ લગાડવી; 2 to annul રદક.; he cancelled the order તેણે હુકમ રદ કરીધા.

CANCER *s.* [*L. canoer* a crab] કરચણા; 2 (*Astr.*) કર્કસારિ; 3 (*med.*) વિક્રધિમ.

CANCEROUS *a.* વિક્રધિવાળું.

CANDID *a.* [*L. candidus* white] Free from undue bias અદલ, વાસ્તવિક, નિષ્પક્ષવાદી, પરમેશ્વર પ્રીતે બોલનાર, ન્યાયી; 2 open, frank ખુલ્લા મનનું, નિષ્કપટી, નિઃપાલસ, મન મેલું ન હોય તેવું.

CANDOUR *s.* અદલપણું, વાસ્તવિકપણું, નિષ્પક્ષતાપણું, ન્યાયીપણું; 2 નિઃપાલસપણું, નિષ્કપટીપણું.

CANDIDATE *s.* [See Candid] ઉમેદવાર, કોઈ પણ હોદ્દા-કામદારી-જગ્યા-વાતની આશા રાખનાર.

CANDIDATESHIP, CANDIDATURE *s.* ઉમેદવારી, ઉમેદવારની સ્થિતિ, ઉમેદવારપણું.

CANDLE *s.* [*L. candela*] મીણબત્તી, મોમબત્તી; 2 that which gives light દીવો, દીપક, તેજ આપનાર વસ્તુ; Excommunication by inch of c. મિણબત્તી બળે ચિટકી વાર કુદત આવી પછી ધર્મેબહાર કાઢવું તે; Sale by inch of c. મિણબત્તીનો કડકો બની જાય તેટલી વારમાં માગણી કરવી હોય તો કરવી, ચિમ કહી હરાજ કરવી તે.

CANDLELIGHT *s.* મિણબત્તીનું અજવાળું.

CANDLEMAS *s.* [candle & mass] બીજ ફેબ્રુઆરીનો દહોડો.

CANDLESTICK *s.* મિણબત્તીની રામધં, રામદાન.

CANDOUR *s.* (See under Candid).

CANDY *vt.* [*L. candeo* to be white] To conserve in sugar ખાંડ પાઈને રાખી ચૂકવું, ખાંડ પાવી; as, to c. fruit ફળને ખાંડ પાઈને રાખી ચૂકવવાં; 2 to form into crystals ગાંગડા બાંધે તેવું ક., ના ગાંગડા ક.;

3 to incrust with crystals ઉપર પોપડો-પડ બાંધે તેવું ક. *vi.* To be formed into crystals ના ગાંગડા-પાસા-પાસલા થવા; 2 to take on the form of candied sugar ના ઉપર ખાંડ થવી-ખાંડના ગાંગડા-ચાકાં બાજવાં; as, preserves c. by long standing ઘણા દિવસ રહેવાથી ખાંડ પાચીલા પદાર્થ ઉપર ગાંગડા બાંધે છે. *s.* Sugar candy સાકર.

CANE *s.* [old *Fr. can, L. canna*] નેતરન, શેલડી, વાંસ; 2 a walking stick ફરવા જતાં હાથમાં રાખવાની લાકડી, સોટી; 3 a lance made of c. વાંસનો ભાલો-તીર; 4 a kind of measure ચિંક પ્રકારનું લંબાઈનું માપ; Sugar c. શેલડી. *vt.* To beat with a c. સોટીઓ મારવી; 2 to furnish with c. નેતર દેવું-ભરવું.

CANINE *a.* [*L. canis, a dog*] કુતરાના જેવું, કુતરાનું; C. madness હડકપો, હડ-ખાણું; C. teeth ડાઢો ને આગલા દાંતની વચલા ફાચરના જોવા દાંત છે તે.

CANISTER [*L. canistrum* a basket] A willow basket નેતર-વાંસ વગેરેની ટોપલી, -છાબડી; 2 a small case for holding tea &c. ચાહો, ખુંદ વગેરે ભરવાની ઝાંપી-કંડીઓ.

CANKER *s.* [*AS, L. canber*] A virulent humour ચાંદી, મ્હોમાં પડેલી ચાંદીઓ; 2 anything which corrodes રોજો, સજો; 3 a caterpillar રેશમનો કીડો; 4 a kind of wild rose ચિંક જાતનો જંગલી ગુલાબ. *vt.* To eat, corrupt, corrode રાખી-સખી જાય તેવું ક., ખવાઈ જાય તેવું ક. *vi.* રાખી જવું, ખવાઈ જવું, ઉધિઈ ખાઈ જવું.

CANKER-WORM *s.* રાખાનો કીડો, ઉધિઈનો કીડો.

CANNIBAL *s.* [*Fr. cannibal, Sp. caribale, Eng. Caribbees* the inhabitants of the Smaller Antilles] મનુષ્યાહારી માણસ.

CANNIBALISM (માણસોનું) મનુષ્યાહારીપણું *n.*
CANNON *s.* [*Fr. canon, L. canna* a reed or reed pipe] તોપફ.

CANNONADE *s.* તોપનો માર *m.* [વવો.

CANNONADE *vt. & vi.* તોપનો માર ચલા-

CANNONEER, CANNONIER *s.* ગોલંદાજ *m.*

CANOE *s.* [*Fr. canot, Port. canoa* from *canaoa* in the language of the Caribbees] કોઠિયું *n.*, હોડકું *n.*, ઝાડના યડને કોતરીને કરેલું હોડકું *n.*

CANON *s.* [*A.S.* a rule, *L. canon* a measuring line] A law, rule કાયદો *m.*, ધારો *m.*, કાનુન *m.*, નિયમ *m.*; 2 a rule or doctrine of religion ખ્રિસ્તિ ધર્મસભાષ્ય કરેલો કાયમ-ધારો *m.*-શાસ્ત્રાર્થ *m.*; 3 the genuine books of the Holy Scriptures ખ્રિસ્તિ ધર્મનાં અસલ પુસ્તક *n.*; 4 in monasteries, a book containing the rules of the religious order મઠમાં આશ્રમવાળાને પાળવાનો ધારો *m.*; 5 a catalogue of saints acknowledged and canonised in the Roman Catholic church રોમન કાયલિક પંથમાંના સન્નોની નોંધફ, સન્તાવળી *f.*; 6 a dignitary of the church ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં ધર્મગુરૂની અમુક પદવી; C. Law રોમન કાયલિક મત પ્રમાણે ખ્રિસ્તિ લોકનું ધર્મશાસ્ત્ર *n.*

CANONICAL *a.* Pertaining to a canon 'કેનોન' પદવીના ધર્મગુરૂનું-સંબંધી; 2 according to the rule યથાશાસ્ત્ર, ધર્મશાસ્ત્રને અનુસરતું-સંબંધી-નું, નિયમાનુસર, ધારાનું-સંબંધી-વિશે-પ્રમાણે, ધર્મપદ્ધતિ પ્રમાણે; *c.* books પંથના ધારા પ્રમાણે ઈશ્વરોક્ત માનેલાં ખ્રિસ્તિ ધર્મનાં પુસ્તક *n.*; *c.* hours ધર્મકારજ વાસો નિમેષો વખત *m.*; *c.* obedience ઉતરતા દરજ્જાના પાદરીઓએ પોતાના ઉપરીઓના કહ્યામાં રહેવું તે.

CANONIST *s.* ખ્રિસ્તિ ધર્મશાસ્ત્રમાં ધર્મપદ્ધતિમાં પ્રવીણ પુરુષ *m.*

CANONISE *vt.* To declare a saint રોમન કાયલિક મત પ્રમાણે સન્નોની પંક્તિમાં નામ

દાખલ કર., સન્ત બનાવવો; *as*, Becket was canonised એકેટને સન્તની પંક્તિમાં દાખલ કરીધો.

CANOPY *s.* [*Fr. canapé, Gr. konopeion* from *konops* a gnat or mosquito] A covering over a throne છત્ર *n.*; a covering over a bed ચંદરવો *n.*, ચંદની *f.*, ચંદરી *f.*, છત્રી *f.*; a covering over the head છત્ર *n.*, છત્ર *n.*, છત્રી *f.*; *as*, golden canopies સોનાનાં છત્ર *n.*-છત્ર *n.*

CANT *vt.* [*L. cano* I sing] To speak in an affected or whining voice ચાંપીને ગાવાની પેઠે બોલવું; 2 to speak hypocritically ચાંપીને બોલીને કે ચોખ્ખાઈનું બોલીને હાવું કે ઢોંગ કરવો. *s.* An affected sing-song mode of speaking ચાંપીને રાગડા તાણીને-કાદી કરીને બોલવું; 2 the idioms and peculiarities of speech in any sect or class કોઈ પણ અમુક વર્ગના લોકોમાં બોલાતી ભાષાઈ *f.*, પરિભાષા *f.*; 3 empty solemn speech દાંભિક ભાષણ *n.*, ઢોંગનું ભાષણ; 4 barbarous, vulgar jargon, slang કુભાષાઈ, નકારી-હલકી બોલી *f.*, હલકું વચન *n.*; 5 the secret language spoken by gipsies, thieves &c. ચોરની ફારશી *f.*-બોલી, ફારશી *f.*. *a.* Affected, inelegant or vulgar (language) દાંભિક, ઢોંગનું, ચાંપીને બોલેલું, હલકું, હલકા લોકનું; *as*, *c.* language હલકી બોલી *f.*-વચન *n.*

CANTEEN *s.* [*Fr.* a bottlecase] A vessel used by soldiers for carrying liquors for drink લશ્કરમાં સિપાઈને દારૂ વગેરે ભરવાનું વાસણ; 2 the sutler's shop in a garrison છાવણીમાં નેસ્તીની દુકાન *f.*; 3 a chest containing culinary and other vessels for officers લશ્કરમાં અમલદારનાં રસોઈ વગેરેનાં વાસણ રાખવાની પેટી *f.*

CANTER *s.* [abbr. of Canterbury gallop] An easy gallop છારતક *f.* *vi.* To move at an easy gallop છારતક ચાલથી જવું.

CANTICLE *s.* [*L. cano* I sing] ટુંકુ ગીત *n.*; 2 (*pl.*) one of the books of the old

Testament, the Song of Solomon જિસ્તિ પુરાતન સ્થાપનામાંનો એક વિભાગ, સુલેમાનનું પદ-ગીતન.

CANTO *s.* કાન્થનો વિભાગમ, સર્ગમ, પર્વન.

CANTON *s.* [*Fr., Pr., Sp. canton, It. cantone*, low *L. cantonus* a corner]

A small division of territory પ્રગણન, તાલિમ, તાલુકોમ, પેટુંન, દુકડીફ, મહાલમ; 2 a small community or clan નાનો વગોમ, નાની દુકડીફ-ટોળીફ-વર્ગમ; 3 a small district constituting a distinct government નાનું સંસ્થાન-સ્વસ્થાન; as, the c. of Zurich અચુરીક નામનું સ્વસ્થાન; 4 a distinct part ખંડમ, ભાગમ. *vt.* To divide into small districts નાનાં પ્રગણાં પાડવાં-ક.; 2 to allot separate quarters to different divisions of an army લશ્કરના જુદા જુદા ભાગને છાવણી વાસ્તે ઉતારો-ચુકામ આપવો.

CANTONMENT *s.* લશ્કરની અમુક દુકડીને ચુકામ રાખવાને નીમી આપેલા કોઈ થેરે કે ગામનો ભાગમ, સિપાઈઓને સારૂ જુદો ચુકામમ-છાવણીફ.

CANVAS *s.* [*L. cannabis* hemp] કંતાનનું લુગડુંન, કંતાનન; 2 ભરત ભરવાનું ચોખંડી ચોકડીઓવાળું લુગડું; 3 the sails of a vessel વહાણના સડમ.

CANVASS *vt.* [old *Fr. canbasser* to sift-out. Canvas, in old *E.*, meant a sieve, a straining cloth] To scrutinise (to sift or strain) ઝીણી રીતે તપાસવું, ખરી-કીથી તપાસ કરવી; as, to c. the votes for senators રાજકીય સભાસદના લાભમાં આવેલાં મતને ખરીકીથી તપાસી જોવાં; 2 to take up for discussion -ના ઉપર-વિશે વિવાદ ચલાવવો, -ઉપર-વિશે વાદવિવાદ ચલાવવો; as, we are soon to c. this opinion આ મત વિશે હમે થોડી મુદતમાં વિવાદ ચલાવનાર હોઈએ; 3 to go through in the way of solicitation -માં ઠામ ઠામ મત ઉઘરાવવા-મેળવવા જવું-કરવું; as, to c. a

district for votes મત મેળવવા કોઈ પ્રગણમાં ફરવું; to c. electors for their votes પસંદ કરનારનાં મત ઉઘરાવવાં. *vi.* મત ઉઘરાવવાં-માગવાં, કોઈ પદવી મેળવવાને પ્રયત્ન-કોશીશ ક.; as, to c. for a friend મિત્રને માટે મત ઉઘરાવવાં. *s.* A close inspection ઝીણી-ખારીક તપાસફ; 2 discussion વિવાદમ, વાદવિવાદમ, વિવેચનન; 3 a solicitation for votes મત મેળવવાની કોશીશ-પ્રયત્નમ.

CAOUTCHOUC *s.* [*Fr. caoutchouc* from *caoutchou*, a South American word] રબ્બરમ.

CAP *s.* [*AS. cappe* cap] ટોપીફ; 2 the mark of some dignity or rank કેટલીક પદવીનું ચિન્હ; 3 the highest ટોચફ, શિખરન, શિરોમણિમ; as, thou art the c. of fools તું મૂર્ખોનો શિરોમણિછે; 4 a respectful uncovering of the head માન આપવાને વાસ્તે ટોપી ઉતારવી ને; C. of a gun ખંડુક-તોપની વાડકીફ. A percussion c. ટોટીફ. *vi.* To cover the top ટોચ ઉપર આવવું, માથું ઢાંકવું, ઉપર આછાદન ક.; 2 to deprive of a cap ટોપી ઉપાડી લેવી; 3 to render complete પુરું-અપૂરું હોય તે પૂરું ક., પરિપૂર્ણ ક.; To c. a rifle ખંડુક ઉપર વાડકી મુકવી; To c. verses પહેલો અક્ષર એકજ આવે એવી કવિતાની ટૂંકા વારફરતી-સામસામી ખેલવી, બેતખાજી ચલાવવી; To c. proverbs સામસામા ઉખાણાંના સપાટા ચલાવવા. *vi.* વિવેક દાખલ ટોપી ઉતારવી.

CAPABLE *ad.* [*Fr.*] માયાંથી પગ સુધી, આઠે અંગ, આખે દીણે, નખરિખ, સર્વાંગ; as, he was armed c. તેણે નખરિખ હથિ-આર ખાંધ્યાં હતાં.

CAPABLE *a.* [*L. capio* I take] Possessing ability શક્તિમાન, શક્તિવાળું; a man c. of lifting heavy weights ભારે વજન ઊંચકવાને શક્તિમાન પુરૂષ; it may be rendered by શક્તિવાળું when it is followed by of; as, a mind c. of nice

investigation પારીક તપાસ કરવાની શક્તિ-
વાળી બુદ્ધિ; it may also be rendered
by શકે એવું preceded by the equiva-
lent of the participle governed by
'of'; as, c. of holding 20 persons વીસ
માણસ મવડાવી શકે એવું; 2 qualified કા-
બિલ, લાયક, યોગ્ય, યોગ્યતાવાળું; as, a c.
instructor કાબિલ શિક્ષક; 3 possessing
intellectual power બુદ્ધિશાળી, અકલમંદ,
બુદ્ધિમાન; as, a c. judge બુદ્ધિશાળી ન્યા-
યાધીશ; 4 having the requisite legal
capacity સત્તા-અધિકારવાળું, યોગ્યતાવાળું,
યોગ્ય, લાયક; as, a man c. of making a
contract કરાર કરવાના અધિકારવાળો પુરુષ.

CAPABILITY s. શક્તિ, યોગ્યતા, મનશક્તિ.

CAPACIOUS a. જેમાં ઘણું મઝ તેવું, વિશાળ,
મ્હોટું, વિસ્તાર્ણ; 2 comprehensive ધણી
વાતનો સાથે લાગો ખ્યાલ કરી શકે તેવું, તૈલ-
પ્રસારિણી બુદ્ધિવાળું (mind).

CAPACITY s. વિસ્તાર, મવડાવવાની-સમાવેશ
કરવાની જગ્યા; as, had our palace the
c. to camp this host આ લગ્નકરની છાવ-
ણીનો સમાવેશ કરવાની જગ્યા અમારા મહેલમાં
જગ્યા હોત તો; 2 the power of receiv-
ing ideas, knowledge વિશાળ બુદ્ધિ, યહલુ
-ધારણ શક્તિ, બુદ્ધિનો વિસ્તાર; 3 ability
શક્તિ; c. for bearing heat ગરમી
થોપવાની શક્તિ; 4 legal qualification
યોગ્યતા, સત્તા, અધિકાર; as, c. to make
contracts કરાર કરવાની યોગ્યતા-સત્તા-
અધિકાર; 5 the solid contents of a
body ધનકુળ; The phrase 'in the c.
of' is rendered generally by તરીકે,
દાખલ; as, in his c. as magistrate he
is much to be praised માત્રમ્હેત તરીકે
તેને બહુ વખાણવા ધટે છે.

CAPAPIE (See under Cap).

CAPARISON s. [*Sp. caparazon* from
capa a cape or covering] ઘોડાના સાજ
ઉપર નાખવાનું સુશોભિત લુગડું, ધાસીઓ, *m.*
અલર ચમર વાળો ધાસીઓ; 2 gay or

rich clothing ઉમદા પોશાક, બારે લુગડાં.
vt. (ઘોડાને) ઉપર સાજ ને સુશોભિત ટૂલ
નાખી રાણગારવો, ધાસીઓ નાખવો; 2 to
adorn with rich dress બારે લુગડાં પહેરાવવાં.

CAPE s. [*L. caput* the head] બુરિરન,
બુરાલાકાં; 2 the part of a garment
hanging behind and over the shoul-
ders from the neck ગરદન ઉપરથી વાંસા
ને ખભા ઉપર લટકતું અંગ્રેજનું પહેરવાનું વસ્ત્ર;
C. or C. wine કેપ આવ ગુડ હોપ આગળ
એક જાતનો દારૂ ખને છે તે.

CAPER vi. [*L. caper* a he-goat] ટેકડો-
કુદકો-કુદકારો-કુતકારો-છલંગ મારવી, કુદવું;
as, he capers, he dances તે કુદે છે, નાચે
છે. s. છલંગ. ટેકડો. ટેકડું, કુદકો, *m.*
કુદકારો.

CAPILLARY a. વાળ જેવું, ગ્રીણું, પાતળું,
પારીક; as, a c. tube પારીક નળી; C.
attraction ક્રાશકર્ષણ. s. ગ્રીણી રંગોળ.

CAPITAL a. [*L. caput* the head] In-
volving the forfeiture of the head ફાંસી
દેવા લાયક, શિરમ્હેદ કરવા લાયક, માથું જાય
તેવું, જીવ જાય તેવું; as, a c. offence ફાંસી
દેવા લાયક ગુન્હો; c. punishment દેહાન્ત-
શિક્ષા-દણ્ડ, પ્રાણાન્તશિક્ષા; 2 first in
importance, chief મુખ્ય, સૌથી મુખ્ય શે-
હેર, અગત્યનું; as, a c. city રાજધાની;
3 excellent ઉત્કૃષ્ટ, સરસ, ધણું સારું; a c.
speech ઉત્કૃષ્ટ બાણણ; 4 (અક્ષર) મ્હોટું;
as, c. letters મ્હોટા અક્ષર; C. stock
બડોળ, મુડી. s. The head of a co-
lumn થાંભલાની મથોડી, સ્તંભશીર્ષ; 2
the chief city in a country રાજધાની,
મુખ્ય શહેર; 3 stock employed in
trade મુડી, બડોળ, પુજી, વેપારમાં ના-
ખેલાં નાણાં; 4 means of increasing
one's influence or power પોતાની સત્તા
કે અધિકાર વધારવાનો ઉપાય; as, to make
political c. પોતાની રાજકીય કામમાં સત્તા
વધારવી; 5 a capital letter મ્હોટો અક્ષર.
CAPITALISE *vt.* To convert into stock
મુડીના રૂપમાં લાવવું.

CAPITALIST *s.* યુડી કાઢનાર, વેપારને અર્થે નાણાં કાઢનાર, યુડીનો ધણી, યુડીવાળો.

CAPITATION *s.* માથાવાર ગણતરી; *A c. tax* માથાદીઠ વેર, માથાવેર.

CAPITOL *s.* રોમ શહેરમાં કાપિટોલીનના ડુંગર ઉપરનું ઘણાપતિનું દેવળ.

CAPITULATE *vi.* [*Fr. caput* the head]

To surrender on stipulated terms (વેરાઈ અથવા અંતરઈ ગમ્મિલા પૂરવોની પેઠે) શરત કરી શત્રુને શરણ-વશ થવું; *as, the Irish after holding out a week capitulated આઈરીશ લોકો, એક અઠવાડીયું ટકાવ કરીને પછી શરત કરી શરણ થયા.*

CAPITULATION *s.* Formal agreement શીતસર-વિધિપૂર્વક કરાર-દરાવમ-ખોલી; *as, with special c. આસ કરાર સાથે;* 2 the act of capitulating (see verb) શરત-ખોલી કરી શરણ થવું તે; 3 the instrument containing the terms of surrender શરણ થતી વખતે કરેલું શરતનામું-કરારપત્ર.

CAPON *s.* [*AS. capun, L. capo, Pr. & Sp. capon*] A castrated cock આશી કુકોલમ-મરધોલમ.

CAPRICE *s.* [*L. caper goat, Fr. caprice*] A sudden whim તુરંગમ, સ્વચ્છંદમ, લહેર.

CAPRICIOUS *a.* સ્વચ્છંદી, તુરંગી, લહેરી, નેવો મનનો પવન તેવું કરનાર, ઠેકાણા વગરનું.

CAPRICORN *s.* [*L. caper & cornu horn*] મેષરાશિ, મેષ, મેષ.

CAPSICUM *s.* [*L. capsicum from caps a chest*] મરચું.

CAPSIZE *vt.* [probably from *cap* top & *seize*] To upset or overturn ઉપ્પે પાડવું-વાળવું, ઉથલાવી દેવું; *as, to c. a boat હોડી ઉપી વાળી.*

CAPSTAN *s.* [*Fr. cabestan, L. capistrum halter*] વહાણમાં લંગર ઉપાડવાનું યંત્ર, બાર ઉપાડવાનું યંત્ર.

CAPSULE *s.* [*L. capsula* a little box]

A seedpod બીજની શીથિ-ફળી; 2 a gummy envelope for nauseous doses કમકમી કે ઝાકારી આવે એવા ઝાસડના ઉપર ચઢાવેલું ચીકણું પડન; 3 a metal seal for closing a bottle શીશીના દફા ઉપર ચોઢવાળી મોહરવાળી ટોપી; 4 a percussion cap ટોપી.

CAPSULAR *a.* શીથિ સંબંધી-વિશે-નું, પેટી-ડાખડી જેવું પોલું.

CAPTAIN *s.* [*L. caput* the head] A head or chief officer of a company પળાણની ટુકડીનો નાયક-અધિપતિ, સરદાર, કપતાન; 2 (of a ship) નાવ્યુદામ દંડેલમ; 3 a leader, headman આગેવાન; 4 a man skilled in war જોદેલમ, યુદ્ધ કુશળ પુરુષ, લઢવાઈઆ; *C. general* સેનાધિપતિ.

CAPTAINECY *ad.* નાયકપણું, અધિપતિપણું, નાયકનો હોદ્દો, આગેવાનપણું, કપતાનનો હોદ્દો-પદવી-અધિકાર-સનદ.

CAPTIOUS *s.* [*L. capio* I seize] Ready to catch at faults ચૂકો કાઢવામાં હો(શ-યાર-તૈયાર, દેખાહી, વાંકું પાડનાર, વાંકાં કાઢનાર, વાંકાખોલું; *a c. age* વાંકાખોલો જમાનો; 2 fretful ચીઠીકું, ચીઠીકું કરે એવું; 3 insidious પેચવાળું, ફાંદમાં નાખે તેવું, ફસાવે તેવું, બાંધી લેવાનું; *a c. question* પેચવાળું-બાંધી લેવાનું પ્રશ્ન.

CAPTIVATE *vt.* [*L. capio*] To charm જાનમુરતી કે ઉત્કૃષ્ટ ગુણથી મોહિત કરી નાખવું, મોહિત કરી, મોહ પમાડવું, -નું મન ચોરી-હરી લેવું.

CAPTIVATING *a.* મનોહર, મન ચોરી લે એવું, મોહક, મોહ પમાડે તેવું.

CAPTIVE *s.* લઢાઈમાં પકડાએલો કેદી, કેદી; 2 one charmed by beauty, excellence or affection પ્રીતિપાશમાં-મોહપાશમાં-સ્નેહપાશમાં બંધાએલો-પડેલો પુરુષ. *a.* Made prisoner પરવશ થયેલું, કેદી, કેદમાં પડેલું, કબજામાં આવેલું; 2 serving to confine કેદમાં નાખે-રાખે એવું, બંધનમાં રાખે એવું; 3 relating to confinement કેદ-કેદખાનાનું.

CAPTIVITY *s.* લઢાઈથી આવેલી કેદ-દાસ્ય

—બંધન; 2 bondage પરવરાપણું, કેદ, બંધન, દાસ્ય.

CAPTOR *s.* કેદી પકડનાર, લૂટ ધેનાર.

CAPTURE *vt.* (બળથી—પ્રત્યથી—છાપો મારી) પકડવું—લઈ લેવું—પકડી લેવું; *as*, to c. an enemy's ship શત્રુનું વહાણ લઈ લેવું. *s.* The act (see verb); 2 a prize લડાઈમાં લૂટથી મળેલી વસ્તુ, શિકારમ, જીતદ્રવ્ય.

CAR *s.* [old *Fr. car*, *L. carrus* a four-wheeled carriage] ગાડી, રેલવેની ગાડી, રથ.

CARABINE *s.* ઘોડે સ્વારને રાખવાની નાની બંકુડ, કારબીન, કરાબીન.

CARABINEER *s.* કારબીન રાખનાર સિપાઈ.

CARACK *s.* [low *L. carrus* a waggon] એક જાતનું માલ લઈ જવાનું મોટું યાત્ર.

CARAT *s.* [*Fr. carat*, *Gr. kerabtion* a little horn] A weight of four grains ચાર ગ્રેન બરાબર તોલ, (ઝવેરી ઘાક માત્રી ઝવેર જેવવામાં વાપરે છે); 2 a twenty-fourth part ચોવિસમા ભાગ, ચોવિસાંશ, કસમ; [આ શબ્દ સોનાના કસમાં વપરાય છે. સૌથી ચોખું સોનું હોય તે ચોવિસના કસનું; આખી લગડીમાં બાવીસ ભાગ ચોખા હોય તો તે બાવીસ કારટનું સોનું કહેવાય].

CARAVAN *s.* [*Fr. caravane*, *Ar. kar-wan* from *kar* trade] કાર્કસી, સાર્થ, સાથ; *a c.* of pilgrims રાંધ, સંધ; 2 a large close carriage લાંબી કબજવાળી ગાડી અથવા ગાડીઓનું લંગર; 3 વહાણનું લંગર—કાર્કસી.

CARAVANSARY, CARAVANSERA *s.* ધર્મ-શાળા, સરાઈ, યુસાફરખાનું, સંધ વગેરેને ઉતરવાનું રસ્તામાં મકાન.

CARAWAY *s.* [*Ar. karviya*] અજમા.

CARBINE, CARBINEER (See Carabine).

CARBON *s.* [*L. carbo* coal] કારબન નામનો તાલિક પદાર્થ, થુદ કોલસો.

CARBONATE *s.* કારબનમય ખાર.

CARBONATED *a.* કારબાનિક આસિડ જેડે મિશ્રિત થયેલું.

CARBUNCLE *s.* [*L. carbunculus* a little coal] માણેક, લાલમ્; 2 (mod.) પાંડુ, ગાંડ.

CARCASS *s.* [*Fr. carcasse*, *L. caro* flesh and *capsa* a chest] મડું, રાખ, ક્ષિવર; 2 the body in contempt શરીરનું ઓળીડું (તિરસ્કારમાં); 3 frame of a thing unfinished અધૂરું જોખું.

CARD *s.* [*L. charta* paper] ગંજીનું પત્ર—પાનું; 2 ચીઠી, આમંત્રણ, નામ વગેરે લખવાનો જોડા કાગળનો કડકો; 3 the paper on which the points of the compass are marked હુકામનમાં દિશાનાં નામ લખવાનું પત્ર.

CARD *vt.* [*Fr. carde*, *L. cardus* a thistle] પીંચવું, પંચેટવું. *s.* પંચેટી; 2 કાંસકો, કાંસકી.

CARDER *s.* One who cards wool ઉન પીંચનાર—પંચેટનાર.

CARDAMUM *s.* [*L. cardamonium*] એલચી, ધંભાઈચી, એલચીનું ઝાડ.

CARDINAL *a.* [*L. cardo* the hinge of a door] અતિ અગત્યનું, મુખ્ય, સર્વોપરી; *a c.* virtue સર્વોપરી સદ્ગુણ; *C.* numbers એક, બે, ત્રણ એ પ્રમાણે અંકવાચક સંખ્યા; *C.* points ચાર મુખ્ય દિશાઓ—ઉત્તર, દક્ષિણ, પૂર્વ, ને પશ્ચિમ; *C.* signs ચાર મુખ્ય રાશીઓ—મેષ, તુલા, કર્ક, ને મકર રાશીઓ; *C.* virtues—prudence, justice, temperance, and fortitude સંસારી વિવેક, ન્યાયીપણું, મિતાહારીપણું, અને ધૈર્ય એ ચાર સદ્ગુણ. *s.* રામન કાથલિક પંથમાં પોપની મંત્રસભામાં બેસનાર શીતર ધર્મ-ગુરૂઓ (તેઓમાંથી બધાના અનુમતે 'પોપ' નીમવામાં આવે છે); 2 a woman's short cloak સ્ત્રીને પહેરવાની નાની ડગલી.

CARE *s.* [*AS. cear*, *L. cura*] Charge or oversight હવાસી, દેખરેખ, નિવેશાની, નિધા; 2 attention, heed કિંકર, સંભાળ, કાળજી, ખતર, ખેડ, ચાનક, જીવન; *as*, please do this piece of work with care

મહેરબાની કરી આ કામ ફિકર રાખી કરજો; 3 a burdensome sense of responsibility ચિન્તા, ફિકર, કાળજી; 'No cares have I' મારે કરી ફિકર ચિન્તા નથી; 4 objects of anxiety ડુઃખપા, ફિકર, ચિન્તા, જંજાળ; I am perplexed by a thousand cares હું હજાર ફિકરોથી યુગાંતુ; To take c. of સંભાળવું, જાળવવું, સંભાળ લેવી, ફિકર-ચિન્તા-કાળજી-આનક રાખવી; Take c. જે જો, ખબરદાર રહેજો. *vi.* To be anxious or solicitous ફિકર-ચિન્તા-રાખવી; 2 to be inclined નીચરજી હોવી, દરકાર-તમા રાખવી, પરવા રાખવી; as, I do not c. for him હું તેની પરવા રાખતો નથી.

CAREFUL *a.* કાળજી-ફિકર વાળું-રાખે યવું, એપ-ખત-રાખે તેવું, આનક વાળું-રાખે તેવું; 2 solicitous ચિન્તાતુર, ફિકરમંદ; To be c. ફિકર-કાળજી-સંભાળ રાખવી, જાળવવું; as, be c. of your health તમારી તબક્કર-સ્તીની સંભાળ રાખજો-જાળવજો.

CAREFULNESS *s.* સાવચેતી, સાવધાની, જાળવણી, કાળજી, સંભાળ, ચિન્તા, ફિકર.

CARELESS *a.* Not harassed by care (persons or animals) બે ફિકર, ન ફિકર, નધરોળ; 2 heedless (persons or animals) કાળજી-જીવ-સંભાળ-ખત-એપ ન રાખે તેવું, પ્રમાદી, ગફલત ભરેલું, ગફલતખોર; 3 done without care ફિકર-ચિન્તા વગર-બેફિકર, ન ચિન્તા, નિશ્ચિન્તા.

CARELESSNESS *s.* બેફિકરોઈ, પ્રમાદીપણું, બેકાળજી, બેપરવાઈ; 2 નધરોળપણું.

CAREER *s.* [*It. carriera* racecourse] A racecourse શરત દોડવાની જગ્યા, ધોડદોડ; 2 rapidity of a motion દોડ, વેગ, રીઝગતિ; as, a horse running in his full c. બર દોડમાં દોડતો ધોડો; 3 general course of action or movement વર્તવાની સામાન્ય રીત, પદ્ધતિ, સામાન્ય પદ્ધતિ, સામાન્ય વર્તણૂક, કારકંડગી. *vi.* દોડવું, ઉતાવળું દોડવું.

CARESS *vt.* [*L. carus* dear] To embrace fondly, to treat with fondness લડાવવું, ઉપર માયા કે પ્રીતિ ખતલાવવી, રમાડવું. *s.* લાડન, લડામણું, લાડલડામણું, પ્રીતિથી ખેલાવવું-ઘેરવું તે.

CARET *s.* [*L. caret* from *careo* I want] મારપાઉં, કાકપતું-ત્રન, A (આવું ચિન્હ).

CARGO *s.* [*Sp. cargo* burden] વહાણનું ભરતન, વહાણમાં ભરેલો માલ.

CARICATURE *s.* [*It. caricatura* from *caricare* to charge] ગુણ છુપાવીને દોષ આગળ પાડ્યા હોય યવું ચિત્રન-વાર્ણનન, નકલ, હાસ્યજનક ચિત્રન-વાર્ણનન-નકલ. *vt.* હાસ્યજનક ચિત્ર કાઢવું-વાર્ણન આપવું.

CARIES *s.* [*L.*] હાડકાંમાં સજોમ.

CARIOUS *a.* રાજેલું, રાડીગમ્મિલું.

CARMINATIVE *a.* [*L. carminare* to card, cleanse] વાતચ્છેદક. *s.* વાતચ્છેદક યોગસન.

CARNAGE *s.* [*L. caro* flesh] Slaughter ધણી કતલ, સંહારમ, કાપાકાપી, ખુનરજી.

CARNAL *a.* Sensual શારીરિક, ધંન્દ્રિયજન્ય, દૈહિક; 2 lustful વિષયી, કામી; C. knowledge સંભોગમ, મૈથુન.

CARNALITY *s.* દૈહિકપણું, વિષયીપણું, કામાસક્તપણું; the c. of their hearts તેમના અન્તઃકરણનું વિષયીપણું.

CARNATION *s.* [*L. caro*] The colour of flesh માંસનો રંગ; 2 the part of a picture representing the flesh without drapery છુપીનો લુગડાં વગરનો ભાગમ; 3 (a flower) ગુલનાર-ગુલેઅનાર ફૂલન.

CARNIVAL *s.* [*L. caro*] રોમન કાથલિક પંથના ખ્રિસ્તિ ઘોડનો યેક ધર્મોત્સવ છે.

CARNIVORA *s. (pl.)* [*L.*] માંસાહારી પ્રાણીઓ.

CARNIVOROUS *a.* માંસાહારી, ક્રવ્યાદ.

CARNELIAN *s.* [*L.*] અક્રીકમ.

CAROL *s.* [*low L. carola*, dim of *L. chorus*] A song of joy આનંદસ્તોત્રન-ગીતન; Marriage c. ધોળન; 2 a devo-

tional song કીર્તનન, સ્તોત્રન, બક્ષિતનું ગીતન;
a Christmas c. નાતાલના દિવસનું સ્તોત્ર-
ગીત. *vt. & vi.* સ્તુતિનાં ગાન ક., સ્તોત્ર
ગાવાં, ગાવું, કીર્તન ક., હર્ષ-આનંદનાં ગીત
ગાવાં; 'The shepherds c. her goodness'
તેની બલાઈનાં બરવાડ સ્તોત્ર ગાય છે.

CAROUSE *vt.* [old *Fr. caroussier* to
drink deeply] આનંદમાં અછી તરેહથી દારૂ
હીંચવો-હાંસવો, હર્ષમાં દારૂ ખહુ હાંસવો; as,
'Our guests c. the tears of the rich
grape રસદાર દ્રાક્ષનાં ટીપાં અમારા-આપણા
પરોણા આનંદમાં હાંસે છે.

CARP *vi.* (at) [*L. carpo* I peck at] વાંકાં
છિદ્ર કાઢવાં, ઝોટા ઝોટા દોષ કાઢવા, ઝોટી
ચૂકા કાઢવી; as, mean minds c. at the
mistakes of others નીચ મનના માણસો
ખીખની ચૂકા કાઢે છે.

CARPENTER *s.* [*L. carpentum* a wag-
gon] સુતારમ, સુયારમ, ધંધાસ્ત-ધર વગેરે
ખાંધનાર સુતારમ.

CARPENTRY *s.* સુતારકામન.

CARPET *s.* [*Nor. Fr. carpette*] શેત્રંજી,
ગલીચોમ, જાનમ; To be on the c. વિ-
ચાર ઉપર હોવું. [*liam.*

CARPET-BAG *s.* ખલતોમ, તકીચોમ, ઝાર-

CARPETING *s.* ગલીચા ખનાવવાનો સામાન;
2 carpets in general શેત્રંજી વગેરે પાચ-
રવાની જાનમ. [*Carry*).

CARRIAGE, CARRIER (See under

CARRION *s.* [*L. caro*] કોહેલું-મડદાલ-
હરામ માંસન. *a.* કોહેલા માંસ સંબંધી; 2
કોહેલું માંસ ખાનાર.

CARROT *s.* [*L. carota*] ગાજરન.

CARRY *vt.* [old *Fr. carier, Nor. Fr.*
charrier to cart] To convey in any
manner (કોઈ પણ પ્રકારે) ચીક ઢેકાણેથી
ખીંજે ઢેકાણે લઈ જવું; as, merchants c.
their goods to the seaport by rail-
way આગગાડીને રસ્તે વેપારી પોતાનો માલ
ખંદરે લઈ જાય છે; 2 urge, impel ધકેલવું,
હસેલવું, ખેંચી લઈ જવું, -થી ખેંચાઈ જવું,
-ના માસ્ત્રા પધી જવું; his avarice will c.

him too far તે ઘાબનો મારચો ખહુ આગળ
વધી જશે; 3 to transfer ચીક જગ્યાથી
ખીંજે ઢેકાણે લાવવું, ઉતારવું, ખેંચવું; to c.
an account to the ledger ખાતામાં હિ-
સાબ ખેંચવો, ખતવવું; 4 to accomplish
પાર ચૂકવું-પાડવું, પૂર્ણ ક., સાધવું; to c. a
point કોઈ ધારેલી વાત પાર મુકવી; 5 to
obtain possession of by force બેરથી
છેવું-કબજો મેળવવો, રાર-તાલે ક., વશ ક.
છેવું, મારવું, જીતવું; the town would
have been carried in the end અન્ને ચી
શહેર જીતાત; 6 to support ને આધારે
રાખવું, ટેકવી રાખવું; To 'c. pears on
sticks' લાકડી ઉપર શેખ ટેકવી રાખવાં; 7
to bear the aspect of -માં-વાં જવું હોવું,
-નું રૂપ-રોગ હોવું, -માં હોવું; it carries
something of argument in it તેમાં કંઈ
દલીલ જવું છે; 8 to behave (with the
reflexive pronoun)-ચાલવું, વર્તવું; he
carried himself like an honest man
તે પ્રમાણિક માણસ જેવા વર્ત્યો; To c.
coals to Newcastle ખાલી મહેનત ક., લુ-
વારવાડે સોય વેચવા જવું, આંખાવાડીચી કેવી
વેચવા જવું; To c. off લઈ જવું; 2 મારી
નાખવું, -થી મરી જવું; To be carried off
જવું, ચાલ્યા જવું; twenty persons were
carried off by sickness મંદવાડથી વીરા
માણસ ગયાં-ચાલ્યાં ગયાં; To c. on જતી
રાખવું, આગળ ચલાવવું; 2 to prosecute
ચલાવવું; 3 to pursue (as a trade) કરવું;
To c. through છેવટ લગી ટકાવી રાખવું,
નબાવવું, ટકાર ઝીલાવવી, -થી તરવું; as,
honesty will c. a man through all dif-
ficulties પ્રમાણિકપણાથી માણસ બધાં સંકટ
તરશે; To c. out, to put into execu-
tion અમલમાં આણવું, બજાવવું; as, to c.
out orders હુકમ બજાવવો; 2 to bring
to a successful issue પાર પાડવું-ચૂકવું;
3 to sustain to the end છેવટ સુધી ટ-
કાવી રાખવું.

CARRIAGE *s.* (The act) લઈ જવું ને, ચીક

કામથી બીજે કામ લઈ જવું તે; 2 a vehicle ગાડી; There are several native varieties as રેકળોમ, દમણી, માટીમ, સગરામ, રથમ; 3 behaviour વર્તણૂક, ચાલ, ચાલચલન, રીતભાત; 4 management તરાઈ, કામ ચલાવવાની તરાઈ; Cost of c. બાડું, વહન ખર્ચમ.

CARRIER s. લઈ જનાર, ઉપાડી જનાર, જીંઘી જનાર, કારામ, ભસુમ, બાડું-મજૂરી લઈને ચાલ લઈ જનાર, મજૂરમ, મજૂરણ, વહીતરેમ, અધિવાહીમ.

CARRY-ALL s. [corrupted from cariole] ચાર પૈડાની ને એક પોડાની ધણી જણ માથે ઝીલી ગાડી.

CART s. [low L. carreta] ગાડું, ભાર ભરવાનું ગાડું. vt. To convey in a cart ગાડામાં ધાલીને લઈ જવું; 2 to expose in a cart by way of punishment શિક્ષા દાખલ ગાડામાં ધાલવું, ગાડે ધાલવું.

CARTAGE s. ગાડીબાડું; 2 ગાડામાં ભરી લઈ જવું તે.

CARTER s. ગાડીવાનમ, ગાડું હાંકનારમ.

CARTWRIGHT s. ગાડાંગર સુતારમ, ગાડાં બનાવનાર સુતારમ, ગાડાં બનાવનાર.

CARTE s. [Fr.] A bill of fare આધા ખર્ચનું બિલ.

CARTE-BLANCHE a. [old Fr. carte paper, and blanc white] કોરે કાગળે મગ્ન, મતાવાળો કોરો કાગળ; 2 બિનશરતી કબજાત, કુલ અખતારમ. [નયનો.

CARTOON s. જડા કાગળપર કાઢેલો ચિત્રનો.

CARTOUCH s. કારતુસમ, ખંડકનો ટોટીમ; the box containing the charge તોસદાન; 2 તોપના ગોળા રાખવાની પેટી; 3 લશ્કરના સિપાઈને રજા આપતી વખત આપેલી ચિઠ્ઠી, રજાચિઠ્ઠી. [ટીમ.

CARTRIDGE s. કારતુસમ, ખંડક છોડવાનો ટો.

CARTRIDGE-PAPER s. કારતુસ બનાવવાનો જાડો મળ્યૂત કાગળમ.

CARTILAGE s. [L. cartilago] કોમળાસ્થિ, કુચ્ચી.

CARVE vt. [A.S. ceorfan] કોતરવું, કોરવું; ચોદવું, કોરી કાઢવું, કોરીને બનાવવું, નકશી કોતરવી; 2 to cut into small pieces -ના ચૂરા ક., છુંદવું, છિણવું, -ની કરચો ક., -ની કચૂર ક.; 3 to distribute વહેંચવું, -ના ભાગ પાડવા, પિરસવું; as, to c. food જમણું પિરસવું; To c. out યોજવું, આગળથી મનસુખો-નકશો કરી મૂકવા. vi. કોતરવું, કોરવું, કોરનારનું કામ ક.; 2 to cut up meat માંસને કાપી મૂકવું.

CARVER s. કોતરનાર, કોરનાર, નકશી કોતરનાર; 2 જમણું માંસ કાપનાર; 3 ભાગ પાડનાર, મેજ ઉપર પિરસનાર, પોતાનો ભાગ પાડી દેનાર; 4 જમતાં માંસ કાપવાનો છુરા.

CARVING s. કોતરવું-કોરવું તે, નકશી કોતરવી તે; 2 કોતરણી, કોરણી; as, c. in wood લાકડા ઉપર કોતરણી; 3 જમતી વખત માંસ કાપવું તે.

CASCADE s. [L. cascade to be ready to fall] નદી અથવા વહેજામ્મોનો ઊભો ધોધવામ-ધોધમ, ધોધમ.

CASE s. [L. casa a chest] That which encloses or contains ધરન, આનું, પેટી, કપાટન, કોઈ પણ વસ્તુ મૂકવાની જગ્યા; A harber's c. હામની કાચળી-અધેચી-તોપરી; A c. for pens કલમદાન-દાનિયું. vt. ધરમાં-પેટીમાં-ધાલવું-મૂકવું, ઉપર આચ્છાદન-વેળ-ઢાંકણ ક.; as, to c. goods માલને પેટીમાં મૂકવા.

CASEHARDEN vt. ઉપરથી કઠણ ક., ઉપલું પડ કઠણ ક.

CASE s. [L. caso I fall] State સ્થિતિ, હાલત, અવસ્થા; our c. is miserable આપણી સ્થિતિ દુઃખ ભરેલી છે; 2 an event બિના, વાત, બનાવમ; 3 an individual instance as of disease દાખલમ, બનાવમ, કિસ્સોમ; 4 a law suit ચુકરદમી, કામન; 5 act involving a question for discussion પ્રકરણ, વિષયમ; 6 (gram.) વિભક્તિ; In c. ને, તેનું આય તો, તેમ હાય તો; In good c. સારી

હાલતમાં, હેમજેમ સારું ; Put the c. ધારે કે, સમજે કે, માનો કે.

CASEINE *s.* [*L. caseus* cheese] દૂધમાંનો આપરે યિવો અંશ *m.*

CASEMENT *s.* [old *E. casement, Fr. châssis*] ખારીનું ચોકડું *n.*, ખારી *f.*

CASH *s.* [*Fr. cuisse* a money chest] Coin, ready money રોકડ, રોકડ નાણું *n.*, નગદી, નાણું *n.* *vt.* વઢાવવું, વઢાવી નાણું આપવાં-લેવાં; *as, to c. notes* નોટ વઢાવવી, નોટ ખદલ નાણું આપવાં.

CASH-ACCOUNT *s.* રોકડગણ *m.* [ગણ *m.*

CASH-BOOK *s.* રોકડગણનો ચોપડો, રોકડ-

CASHIER *s.* કિલીદાર *m.*, રોકડદાર *m.*, પોતદાર *m.*

CASHIER *vt.* [*Fr. casser* to break] સનદી અધિકાર ઉપરથી કાઢી મૂકવું-ખરતરક ક-રજ આપવી, કાઢી મૂકવું, મોકુફ ક.; *as, they have cashiered their servants* તેઓએ પોતાના આકરોને કાઢી મૂક્યા છે.

CASK *s.* [*Fr. casque*] પીપન, પીપબર માપ *n.* *vt.* (પીપમાં) ભરવું.

CASKET *s.* [*Fr. casquet*] ધરણું-જવાહિર મૂકવાનો દાખો *m.*-કંડીઓ *m.*-ડબો *m.*

CASSATION *s.* [*L. cassas* empty] રદ કરવું તે.

CASSOCK *s.* [*L. casa* cottage] પાદરી-ઓને પહેરવાનો કુરતો *m.*

CAST *vt.* [*Sv. kasta* to throw] To fling નાખવું, ફેંકવું ; 2 (as seed) (ખીજ) વેરવું, પેરવું, વાવવું ; 3 to throw on the ground (as in wrestling) ફેંકવું, પાડવું, હરાવવું ; 4 to convict or condemn દોષવાન-અપરાધી હરાવવું ; both were cast બંને અપરાધી ઠર્યા ; 5 to throw aside કાઢવું, નાખી દેવું, ઉતારવું ; *as, the snake casts his skin* સાપ કાંચળી ઉતારે છે ; 6 to throw out or exhale (વાસ) આવવી, માંથી-નિકળવી ; this casts a sulphureous smell આમાંથી ગંધક જેવી વાસ નિકળે છે ; 7 to reckon ગણવું, ગણતરી-હિસાબ-ગણના ક., યોજવું, નક્કી ક., હરાવવું ; to c. a horos-

cope જન્માકાર ગણિતથી કરવા ; 8 to cause to preponderate વધારે વજન ક., વધારે ભાર મૂકી નમાવવું ; *as, to c. the balance in one's favour* કોઈના લાભમાં ત્રાજવું નમાવવું ; 9 to found ખીખામાં-બરતનો ધાર પાડવો-કરવો-ખનાવવો ; 10 to turn (as the eye) નજર ફેરવવી-ક. ; To c. anchor લંગરવું, લંગર ઉતારવું-ફાંસવું-નાખવું ; To c. aside કોરે મૂકવું, રદ ક., કાઢી નાખવું ; To c. away નાખી દેવું ; 2 to lavish ઉગ્રવવું, ગુમાવવું ; 3 to wreck ભાગવું ; To be c. down નાહિમત-બેહુરા-નિરાશ થવું ; To c. up ગણવું, ગણના-ગણિત-ગણતરી ક., *as, to c. up the cost* ખરચ ગણવો ; 2 to vomit ઓંકવું, નાખવું ; To c. on ખીજના હાથમાં સોંપવું ; To c. oneself on ખીજને ઓળે માથું મૂકવું ; To c. young -ને કસુવાવડ થવી, -ને અકુરે જવું ; To c. in the teeth મેહુજું દેવું, આરોપ-આળ મૂકવું ; To c. off copy (છાપવામાં) છુપાવવા આવેલા કોષ લખેલા પુસ્તકનો થોડો ભાગ છાપીને, તે પુસ્તકનાં છાપેલાં પાનાં કેટલાં થશે તેનો અડસટ્ટો કાઢવો, પાનાનો અડસટ્ટો કાઢવો. *vi.* To revolve (about) in the mind વિચારવું, ધારવું, યોજવું, મનમાં ઘોળવું, યોજના કરવી ; I c. in careful mind to seek her out તેને ઓળી કાઢવાને કું ફિકરથી વિચારું છું ; 2 to receive form and shape (ખીખામાં) -નો ધાર પડવો ; 3 to warp ત્રાંસુ-વાંકું થઈ જવું. *s.* ફેંકવું-નાખવું તે ; 2 the distance through which anything is thrown કોઈ ફેંકેલી વસ્તુનો ટપો ; 3 a throw of dice પાસો-દાવ નાખવો તે ; 4 a chance or venture જોગ *m.*, દેવજોગ *m.* ; *as, an even c.* સર-ઓ જોગ *m.* ; 5 the act of casting in a mould ખીખામાં પાડવું તે ; daily c. of brazen cannon પીતળની તોપ નીત પાડવી તે ; 6 form or shape ધાર *m.*, આકાર *m.*, રૂપ *n.* ; 7 whatever is cast in a mould ખીખામાં પાડેલો માલ-ધાર *m.*-વસ્તુ, બરતનો ધાર *m.* ; 8 manner, appearance દેખાવ *m.*

તરાહ, ધાટમ, ટપ્પ, ડોળમ; c. of countenance મ્હોનો ધાટ, રિકલ્ફ; 9 an unexpected advantage અણધાર્યો જોગમ - ભાગમ-પ્રસંગમ, અણધાર્યું મળી જવું; I had the c. of a cart મને અણધાર્યું ગાડું મળી ગયું; 10 the assignment of parts to actors (નાટકમાં વેશની) વહેંચણી; 11 a company of actors નટ મંડળ; as, a good c. સારું નટમંડળ; 12 a flight of hawks (હોક નામના પક્ષીનું) જૂથન, ઝીંકા વખતે ઉડવેલા બાજમ; 13 a stroke or trick પેચમ, જુડિત્વ, ખેલમ; as, the same man taught the c. of drawing honey out of combs મધપૂડામાંથી મધ કાઢવાની જુડિત પણ તેજ પુરૂષે શિખવી; 14 a glance આંખ, નજર, કટાક્ષ; The last c. છેલ્લો (પાસાનો) દાવમ; 2 છેલ્લેલો પ્રયત્ન.

CASTAWAY s. નાખી દીધેલી વસ્તુ, ઉતારમ, કચરો; 2 an abandoned person પાપમાં લીન ચમ્પો પુરૂષમ; 3 ધ્વસ્ત વિસારેલો - છોડેલો-તરેલો પુરૂષમ.

CASTING s. The act (See verb); 2 બરતની ચિત્ર, બીબામાં પાડેલી ચિત્ર.

CASTING-VOTE s. જે પક્ષ સમાન થાય ત્યારે ઝીંકે પક્ષને પ્રાપ્ત્ય આપવાને પ્રયુજ્યનું મત.

CAST-IRON s. સરસામાન બનાવવાને ગાળીને પાડેલાં ઘોઢાનાં ચોરસાં, છંટો, ગડા વગેરે, બીબામાં પાડેલું ઘોઢું.

CASTER s. A small wheel on the legs of furniture જેજ, ખુરસી, કોચ, ઈલાદિ સામાનના પાયા નીચે નાનું પૈડું; 2 (pl.) જમણ વખતે લેવાનો મરઘલો રાખવાની નાની શીશી.

CAST-OFF a. ઉતરેલાં (લુગડાં વગેરે).

CASTE s. [Sp. and Port. *casta* race] નાત, જાત, યાત્રી, વર્ણ.

CASTIGATE vt. [L. *castus* chaste and *ago* I do] કટકા મારવા, શિક્ષા-દંડ-શાસન કરી શિક્ષાથી સુધારવું-થુલક કરી-સંક્રમમાં રાખવું; to c. pride અભિમાનનું શાસન કરી.

CASTLE s. [L. *castellum*, from *castrum*

a fortified place] કિલ્લો, ગઢમ, કુર્ગમ, શત્રુના સામી ટકર લેવાને બાંધેલો કોટ, ખા-ધવાનો મજબુત કિલ્લો; 2 શેત્રંગમાં હાથીમ; C. in the air શેખરચલીનો મનઝૂબો.

CASTELLATED a. જેના કોટમાં તોપ-ખંડુકને માટે ખારાં, ખાકોરાં, તથા કાંગરા હોય ઝીવું.

CASTLEBUILDING s. શેખરચલીના મનઝૂબા કરવા તે.

CASTOR s. [Gr. *castor*, conn. with Sans. *kasturi* musk] પ્રાણીની ઝીંક જાત, બીવરન; 2 a hat made of the fur of the beaver બીવર નામના પ્રાણીની ચાંદીની બનાવેલી ટોપી.

CASTOR and Pollux s. અશ્વિનિકુમારમ.

CASTOR-OIL s. [L. *agnus castus*] ઝીંક રંડીજન, દીવેલન.

CASTRATE vt. [L. *castus* chaste] અણકાપવા, -ની ખાંસી કરી, નામરદ બનાવવું.

CASTRATED p. & a. ખાંસી કાપેલો, ખાંસી.

CASUAL a. [L. *cado* I fall] Accidental અણચિન્ત્યું, ઝાચિન્ત્યું, અણધાર્યું, આકસ્મિક, અકસ્માત, દૈવયોગિક, સહજ; 2 coming without regularity આવી પડેલું, પ્રસંગોપાત, નૈમિત્તિક, અવસરનું; as, c. expenses નૈમિત્તિક ખર્ચ.

CASUALTY s. An accident અકસ્માત-અણધાર્યો - અણચિન્ત્યો - ઝાચિન્ત્યો બનાવ, દૈવયોગમ; losses that befall by mere c. જે બોટો માત્ર દૈવયોગથી આવે છે તે; 2 any injury of the body by accident અણધારી શરીર બચા, હાણ, કળ; 3 મોતન; 4 ખરતરકી કે કાટકટ વગેરેથી લશ્કરમાં તૂટ-ધટ.

CASUIST s. [L. *casus* a fall] કાર્યકાર્ય વિવેકતાં, દોષાદોષવિવેકી, દોષાદોષચાતમ.

CASUISTRY s. દોષાદોષવિવેકમ, કાર્યકાર્ય-વિવેકમ-ચાતન.

CAT s. [AS. *catt*, late L. *catus* a cat] બિલાડી, બિલાડો, (in the language of children) બિનિ; 2 ઝીંક પ્રકારનું વહાણ; 3 લંગર ખેંચવાની મરેડીઝી; 4 a double

tripod છપાયોમ; C. of nine tails નવ સાટે-સાટકીનો ફારો; To turn a c. in a pan ચાલતી ગાડીએ બેસવું, સખળા પક્ષમાં ભરાઈ જવું; Cat-eyed માંજૂં, માંજૂરી આંખવાળું; Cat's-paw હોળીનું નાળીયરન, હેયાફૂટેમ, મૂર્ખમ.

CATAclysm a. [Gr. *kataklysmos*] માટી રેલ, જળપ્રલયમ, મહાજળપ્રલયમ.

CATACOMB s. [Gr. *kata downward & kumba cavity*] મહા દાટવાની બોંય તળે ગુફાઓ.

CATALEPSY s. [Gr. *kata downward & lambanō I seize*] તટસ્થવાયુમ.

CATALOGUE s. [Gr. *kata and logos speech*] નોંધ, યાદ, ફેરિસ્ત, પત્રકન. vt. નોંધવું, નું પત્રક-ફેરિસ્ત-યાદ ક.

CATARACT s. [Gr. *kataraktus*] પાણીનો મ્હોટો ઊભા ધોધ; 2 (c. of the eye) માતીઓમ.

CATARRH s. [Gr. *katarheō I flow down*] રસપૂણી, સલિખમ, રસમ.

CATASTROPHE s. [Gr. *kata down and strephō I turn*] A final event usually disastrous અંતનો પરિણામ-અનાવમ, ફુટપરિણામ, બહુ જોટો પરિણામ-અનાવમ; 2 નાટકમાં જે અનાવથી અંતનો પરિણામ અને તે, ઉપસંહારમ.

CATCH vt. [old E. *cacche, L. capere*] To lay hold on, to take captive પકડવું, ઝાલવું; as, to c. a thief ચોર પકડવો; 2 to take hold of a thing falling ગ્રીપવું, ઝીલવું, ઝીપી-ઝીલી-પકડી લેવું; 3 to communicate to લેવું, પકડવું, ને લાગવું, પસરવું; as, the fire caught the adjoining building પાસેની ઈમારતમાં આગ પસરી; 4 to charm રીઝવવું, નું મન રંજન ક., ખુશ-પ્રસન્ન ક., મન હરવું, ચિત્ત ચોરવું, થી ખુશ થવું; as, sweet speech catches the fair મીઠી બોલીથી અખળા જાત ખુશ થાય છે; 5 to come upon unexpectedly પકડવું, ઝાલવું; as, to c. one in the act of stealing ચોરી કરતાં કોઈને ઝાલવા-પકડવા;

6 to overtake પકડી પાડવું, પકડવું; as, to c. a companion સાંખતીને પકડી પાડવો; 7 to take by sympathy ને આવડી જવું; to c. a melody ને તાન આવડી જવું; 8 to take by contagion ને ઉડીને વળગવું, ઉડતો રોગ વળગવો, ને થવું, આવવું; as, he has caught measles તેને ઝ્યારી થઈ છે; he has caught cold તેને સલિખમ થયો છે; he has caught fever તેને તાવ આવ્યો છે; To c. at ઉપર ઝડપ મારવા જવું, ઉપર ઝડપ મારવી, પકડવા-સાધવાનું ક.; to c. at all opportunities of subverting the state રાજ્ય ઝાંધું વાળવાના બધા પ્રસંગ ઝડપવા; To c. up ઝડપી-ઝૂંટાવી લેવું. vi. To be entangled ભરાઈ જવું, ગુંથવાઈ-સપડાઈ જવું; as, a kite catches in a tree ઝાડમાં પંતળ ભરાઈ જાય છે; 2 to spread by infection (ચેપથી) ઉડવું-વળગવું-ચરવું; sickness is catching રોગ ઉડે છે. s. The act of catching પકડવું-ઝાલવું તે; 2 that by which any thing is caught પકડ, કોઈ વસ્તુ ઝાલવાનો હાથોમ-નાકુંન-અંકોડોમ-હૂકમ-આંકોડોમ; 3 the posture of seizing ઝડપવાને-પકડવાને તાકીને બેસવાની સ્થિતિ; to lie on the c. પકડવા તાકીને-લાગ જઈ ને બેસવું; 4 profit રિઝારમ, ભક્ષમ, ચોર, લાભમ; 5 a passing opportunity જોતો લાગ, ટુંકો પ્રસંગ, ગાલમાંથી કાન કાઢેલો અંવા પ્રસંગ; 6 the whole quantity caught at one time એકી એપે મેજલો ફાયદો, એપ.

CATCHING a. મનોહર, મનોરંજક, ખુશ કરે એવું; 2 ચેપથી ચઢે એવું, ઉડે-ચઢે એવું; some diseases are c. કેટલાક રોગ ચઢે એવા હોય છે.

CATCHPENNY s. પૈસા કમાવા લાગેલું (પુસ્તક), માલ વગરનું-નાખી દેવા જેવું-કચરા જેવું તે.

CATCHWORD s. રંગબ્રિમ ઉપરથી જતી વખત કહેવાનો વેશધારીનો છેલ્લો બોલ; 2 પાનામાં છેલ્લી લીટીની તળે થ્રેલો આવતા પાનાનો પહેલો બોલ; 3 કોઈ પક્ષ ટોળીવાળા જે બોલ અસર કરવાને બોલ્યા કરતા હોય તે બોલમ.

CATECHISE *vt.* [*Gr. kata and echeō* to sound] પ્રમોત્તર-સવાલ જવાબથી બહાવવું; શિખવવું; (વિશેષ કરીને ખ્રિસ્તિ ધર્મનાં મત); 2 interrogate પુછવું, -ને સવાલ-પ્રશ્ન પુછવો, પુછીને કહાવવું.

CATECHETIC, CATECHETICAL *a.* પ્રમોત્તર-સવાલ જવાબ રૂપ-રૂપનું-સંબંધી-નું-વિશે; *as*, the *c. method* પ્રમોત્તરરૂપ રીતિ.

CATECHISM *s.* પ્રમોત્તર-સવાલ જવાબથી શિખવવાની રીતિ, પ્રમોત્તરદ્વાર શિક્ષણ; 2 પ્રમોત્તરની પોથી/-ધર્મપોથી.

CATECHIST *s.* પ્રમોત્તરથી શિખવનાર; 2 પ્રમોત્તર દ્વારે ખ્રિસ્તિ ધર્મનાં મૂળતત્વ શિખવનાર, ઉપદેશક.

CATECHUMEN *s.* બાપતિસ્મ નામનો ખ્રિસ્તિ ધર્મ સંસ્કાર થયા પહેલાં જે ખ્રિસ્તિ ધર્મનાં મૂળતત્વ શિખતો હોય તે.

CATECHU *s.* [*L.*] કાષો.

CATEGORY *s.* [*Gr. katēgoria* from *katēgoreō* I speak against] જાતિ, પંક્તિ, ક્ષેત્રિ; 2 (logic) પદ્યમ; 3 state condition સ્થિતિ, હાલત.

CATEGORICAL *a.* સ્પષ્ટ, નિશ્ચયાત્મક.

CATER *vt.* [*Fr. acheter* to buy, low *L. accipere*] ખોરાક પૂરો પાડવો-આપવો; *as*, God caters for the sparrow ધ્રુવર ચક્કલાને ખોરાક પૂરો પાડે છે.

CATERER *s.* માદી, ખોરાક પૂરો પાડનાર-લાવી આપનાર.

CATERPILLAR *s.* [old *E. caterpillar*] કીડી.

CAT-EYED (See under Cat).

CATGUT *s.* પશુઓની તાંત, પશુઓનાં આંતરડાંનો બનાવેલો વાજીનનો તાર.

CATHARTIC *s.* [*Gr. kathairō* I cleanse] રચ્ચ, જીલાખ. *a.* રચ્ચક.

CATHEDRAL *s.* [*Gr. kathedra*, from *kata* and *hedra* a seat] બિરાપ નામના ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશની ગાદીના તાબાનો પ્રદેશ-પ્રગણ; 2 બિરાપના પ્રગણમાં ધ્રુવ્ય દેવળ.

CATHOLIC *a.* [*Gr. katholikos* universal] Universal સામાન્ય, સર્વ માન્ય, સાધારણ,

સાર્વત્રિક; 2 liberal ઉદાર, ઉદાર વૃત્તિવાળું, અપક્ષપાતી, મોટા મનનું; 3 pertaining to the R. Catholic faith ખ્રિસ્તિ ધર્મના રોમન કાયલિક પંથ સંબંધી. *s.* ખ્રિસ્તિ ધર્મનો રોમન કાયલિક પંથ માનનારો, રોમન કાયલિક પંથી.

CATHOLICISM *s.* Universality સામાન્ય-સર્વમાન્ય-સાધારણ પણું; 2 the orthodox faith of the whole Christian Church મૂળ ખ્રિસ્તિ ધર્મ-મત; 3 રોમન કાયલિક પંથ ઉપર યીક નિષ્ઠા અથવા તે પંથ; 4 liberality of sentiment ઉદાર વિચાર, મનનું ઉદારપણું, અપક્ષપાતિપણું.

CATHOLICITY *s.* મૂળ-સામાન્ય ખ્રિસ્તિ મત; 2 રોમનકાયલિક પંથનું મત; 3 મનનું ઉદારપણું, ઉદાર વિચાર.

CATOPTRICS *s.* [*Gr. katoptron* a mirror] નેજપરાવર્તનશાસ્ત્ર, પરાવર્તનશાસ્ત્ર, આદર્શપરાવર્તનશાસ્ત્ર.

CAT'S-PAW (See under Cat).

CATTLE *s.* (*pl.*) [low *L. capitale* all goods movable & immovable] ઢોર, બળદની જાતનાં ઢોર; ગાય, બકરાં, ઘેડાં-ગધેડાં, જૂંડ વગેરે ચોપગાં પ્રાણી.

CAUDLE *s.* [*L. caledus* warm] માંદા માણસને પાવા સારી યીક પ્રકારનો કાવિ-ઉકાળો, (દારૂ, ઈંડાં, રોટલી, ખાંડ, મરાલા વગેરેનો). *vt.* કાવિ-ઉકાળો કરવો, ઊંચું કરવો.

CAUL *s.* [*AS. carol* a basket] A net for the head માથા ઉપર પહેરવાની જાળ-નેટ; 2 આંતરડાનું વેષન, પેટનો પડદો, આંતરવેષન, સાનપુડી; 3 a part of the membrane enveloping the fetus ગર્ભવેષન, ઝોરફ.

CAULIFLOWER *s.* [*L. caulis* a cabbage] કાલીફ્લોવર.

CAUSE *s.* [*L. causa*] કારણ, હેતુ, સંબંધ; 2 (in law) કુકદ્દમો, દાવો, ફરિયાદ; *as*, a court of small causes નાના દાવા સાંભળનારી કોર્ટ; 3 sake ખાતરફ, અર્થ; I did it for his *c.* મેં

એ તેની ખાતર કર્યું; 4 a side of a question પક્ષમ; Material c. સમવાયી કારણન; Formal c. રૌપિક કારણન; Final c. હેતુમ, મતલબ; efficient c. કારક હેતુમ; Instrumental c. નિમિત્તન, કારણન; Prime c. આદિકારણન; Relation of c. and effect કાર્યકારણબાવ જન્યજનકબાવમ. *vt.* ઉત્પન્ન-પેદા કરવું, ઉપજાવવું; To c. to-is equivalent to the પ્રેરકભેદ; as, to c. to fall પાડવું; for verbs that have no causal form એવું ક., with the indefinite present; as, to c. to go જાય એવું ક.

CAUSAL *a.* કારણ હર્ષક, કારણ વિશે-નું-સંબંધી. *s.* પ્રેરક-પ્રયોજક ભેદમ.

CAUSALITY *s.* કારણત્વન, સાધકત્વન, કારણ સાધકપણન; 2 (in phrenology) the faculty of tracing effects to their causes કાર્યનાં કારણ શોધવાની શક્તિ.

CAUSATION *s.* કાર્યનું ઉત્પાદન કરવું તે.

CAUSATIVE *a.* કારણ હર્ષક, કાર્યજનક, પ્રયોજક, પ્રેરક.

CAUSELESS *a.* Without just cause નિષ્કારણ, અમર્યું, વિનાકારણ; 2 having no cause અકારણ.

CAUSEWAY *s.* [old *E. calsey*, low *L. calceata* from *calx* lime] ખાંધનો રસ્તો, ભજવાની જમીન ઉપર જાયો રસ્તો.

CAUSTIC *s.* [*Gr. kaustikos* from *kaio* I burn] દાહક-ખાળીનાએ એવું આસડ. *a.* દાહક, ખાળીનાએ એવું; 2 (fig.) સખત, કંટક, વજ્ર જેવું, કોપાડાના ધા જેવું, મર્મને ભેદે એવું, હાડોહાડ લાગે એવું.

CAUTERISE *vt.* ડાહમવું, -ઉપર દેવતા આંપવે, ડામ દેવો.

CAUTERY *s.* ડાહમમ, ડાહમવું તે.

CAUTION *s.* [*L. caveo* I am aware] Provident care (generally) સાવધાની, સાવધપણું, (in danger) હેંશીઆરી, ખબરદારી, સાવચેતી; 2 security હામી, જામીનગીરી, ખાંદખરી; as, the parliament gave sufficient c. to the king

that the war should be prosecuted લડાઈ ચલાવવા વિશે રાજ્યસભાએ રાજને પુરવી ખાંદખરી આપી; 3 warning ચેતવણી. *vt.* ચેતાવવું, ચેતવણી આપવી, સાવધ-હેંશીઆર-ખબરદાર-સાવચેત રહેવાનું કહેવું; as, I c. you હું તમને ચેતાવું છું.

CAUTIOUS *a.* સાવધ, સાવધાન, સાવચેત, હેંશીઆર, ચોકસ, ચેતરક જોઈને ચાલનાર; *a c.* general સાવધ સરદારમ; Be c. ચેતતા રહેજો.

CAVALCADE *s.* [*L. caballus* a horse] પાવખાની સ્વારી.

CAVALIER *s.* A knight હથિયારબંધ ઘોડે સ્વારમ, સ્વાર, ઘોડે સ્વારમ, શિસદારમ; 2 a gay, gallant man ફકડ, ખાંકો માણસ, છેલ; 3 a partisan of Charles I. વિલા તમાં પહેલા ચાર્લસ અને લોક વચ્ચે લડાઈ થઈ હતી તેમાં રાજનો પક્ષકરનાર. *a.* Gay ફકડ, ખાંકો, ઉદાર; 2 brave ખાહાદૂર, યૂરો, લઠવાઈઆ; 3 supercilious ગર્વિષ્ઠ, મિજાજ, તોરી, પતરાજીએર, તરછોડાએર; 4 relating to the partisans of Charles I. પહેલા ચાર્લસ રાજના પક્ષકાર સંબંધી.

CAVALIERLY *ad.* Haughtily ગર્વિષ્ઠપણે, તોરથી. [પાવખા.]

CAVALRY *s.* ઘોડાન, ઘોડું, ઘોડેસ્વાર નીદીઓ.

CAVE *s.* [*L. cavea* from *cavus* hollow] A subterraneous cavity માંચમાં ગુફા-કોતરન-વિવરન; To c. in ડગીજવું-પડવું, ડગવું; 2 to yield કમ્પલ થવું, સાથે મળીજવું.

CAVERN *s.* માંચમાં હુંડું પોલાણ-જીડીચુકા, ચુકા.

CAVERNOUS *a.* Hollow, full of caverns પોર્ણ, પોકળ, ચુકાઆ-કોતરથી ભરપૂર.

CAVITY *s.* પોલી જગ્યા, ખખેલ, ખાડોમ, પોલાણન, પોલ, ખાડું.

CAVEAT *s.* સામા પક્ષનો પુરાવો લીધા વગર ફેસલ નહિ આપવો એવી મતલબની દરખાસ; 2 a warning ચેતવણી.

CAVIL *vt.* [old *Fr. caviller* to wrangle, *L. cavus* hollow] ખોટી-નિષ્કારણ-નકામી-નજીવી-અમરી-જેભ હરકતો-ચૂંકા-દોષ-

વાંધા કાઢવા-ઉઠાવવા; as, it is better to reason than to c. ઓટા વાંધા કાઢવા કરતાં વિવાદ કરવો સારો. *s.* ઓટી-બેઠા-અમથી-નિષ્કારણ હરકત્-વાંધા-દોષમ-ચૂક.

CAW *vi.* [*A.S. ceo* formed from the sound] (કાગડાની પેઠે) કા કા ક. *s.* કા કાફ.

CAWING *s.* કા-કા-કાફ, કો-કો-કો.

CEASE *vi.* [*L. cesso* intensive from *cedo* I withdraw] To come to an end બંધ પડવું, અટકવું, હટવું; to c. from strife ઈંટી કરતાં બંધ પડવું-અટકવું, ઈંટાથી હટવું; 2 to be wanting ખૂટવું, -ની ઓટ-તંગી પડવી, થઈ રહેવું; the poor shall never c. out of the land દેશમાંથી ગરીબ કોઈ દિવસ ખૂટનાર નથી.

CEASELESS *a.* અખંડ, નિરંતર, હંમેશાનું, અટક્યા વગરનું, જાણ, સદાકાળનું.

CEASELESSLY *ad.* નિરંતર, જાણ, અટક્યા વગર, સદાકાળ.

CESSATION *s.* અટકવું-બંધ પડવું તે, વિરામ.

CEDAR *s.* [*L. cedrus, Gr. kedros*] ગન્ધ-તરૂન, દેવદાર જાતનું એક ઝાડ; એ હંમેશા હીલું રહેછે, અને એનું લાકડું ટકાઉ અને ખુશબોદાર હોયછે.

CEDE *s.* [*L. cedo* I give] આપવું, આપી દેવું, છોડી દેવું, સોંપી દેવું, શરણ ક., પારકે સ્વાધીન ક., સરકારને હસ્તગત ક.; as, to c. a province by treaty કોલકારની રૂએ પ્રાન્ત પારકાને-ખીજને આપી દેવો.

CEDED *a.* આપી દીધેલું, આપેલું, સોંપેલું, ખીજને-પારકાને શરણ-હસ્તગત-સ્વાધીન કરેલું.

CESSION *s.* આપવું-આપીદેવું તે, પારકાને શરણ-સ્વાધીન-હસ્તગત ક. તે.

CEIL *vt.* [*L. caelum* vault] ના છાપરાને છત બડવી-ક.-બનાવવી.

CEILING *s.* છત, છાજ.

CELEBRATE *vt.* [*L. celebr* famous] To mention with praise or commendation -ની સ્તુતિ-કીર્તન-સ્તવન-વખાણ આપાં-ક.; to c. the name of the Most High સર્વોપરિ પરમસ્વરના નામની સ્તુતિ આવી; 2 to solemnise (a) as a religious

festival વિધિપૂર્વક પાળવું; (b) as an occasion of joy -નો ઉત્સવ-સમારંભ ક., ધામધૂમથી ક.; to c. a marriage ધામધૂમથી લગ્ન ક.

CELEBRANT *s.* લોકની તરફથી જાહેર ધર્મ-ક્રિયા કરનાર.

CELEBRATED *a.* પ્રખ્યાત, વિખ્યાત, નામીયું.

CELEBRATION *s.* ક્રિયા-સ્તવન-વિધિ વગેરેથી પ્રતિષ્ઠા-આયર્ષ-કીર્તિ-સ્તુતિ આવી-ક. તે, સ્તવન, કીર્તન, સ્તુતિ; 2 ક્રિયા કર્મથી-યથા-વિધિ ઉત્સવ દાખલ પાળવું; 3 solemn performance in public with proper ceremonies ધામધૂમથી-યથાવિધિ પ્રસિદ્ધ ક., કરવું તે.

CELEBRITY *s.* The condition of being celebrated વિખ્યાતિ, કીર્તિ, આયર્ષ, પ્રતિષ્ઠા, નામ, પ્રખ્યાતિ, ધંજલ; 2 a person of distinction નામીયો-પ્રતિષ્ઠિત-પ્રખ્યાત માણસ.

CELERITY *s.* [*L. celer* swift] ઝડપ, ઉતાવળ, વેગ, ત્વરિ.

CELESTIAL *a.* [*L. caelum* heaven] Heavenly સ્વર્ગનું-સંબંધી, સ્વર્ગીય; 2 belonging to the aerial regions આકાશનું-સંબંધી, અગોળનું.

CELIBACY *s.* [*L. caelebs* single] કુંવારા-પણ, મરદનું કુંવારાપણ, કુંવારા રહેવું-હોવું તે; as, the Hindus look upon c. as an accursed state હિંદુ લોકો કુંવારા રહેવું એને ધિક્કારવા જેવી અવસ્થા ગણેછે.

CELIBATE *s.* કુંવારા રહેવું-હોવું તે, કુંવારા-પણ; 2 one unmarried કુંવારો-વાંદો પુરુષ.

CELL *s.* [*L. cella*, akin to *celare* to hide] A very small and narrow apartment ધણી નાની ને સાંકડી કોટડી-ખોરડી; 2 any small hollow space નાની યુક્ત, કોઈ પ્રકારની નાની સંકડી જગ્યા; 3 a minute sac ગ્રીક્ષ કાક્ષ-પાનું, છિદ્ર, કોષ.

CELLAR *s.* ભોંયર.

CELLARAGE *s.* An excavation ભોંયરાને

વાસ્તે બોદેલો ખાડો; 2 a series of cellars બોંયરાન; 3 the charge for storage in a cellar બોંયરાનું ભાડું.

CELLULAR *a.* હિદ્રવાળું, ત્રિણાં ખાનાંખાનાં-વાળું, કોષમય.

CELTIC *a.* [*Gr. keltan*] કેલ્ટ લોક સંબંધી -નું-વિશે. *s.* કેલ્ટ લોકની ભાષા.

CELTICISM *s.* કેલ્ટ લોકોની રીતભાત અને ચાલચલગત.

CEMENT *s.* [*L. cœmentum* rough pieces of marble] Any substance used for making bodies adhere to each other પદાર્થોને ચોટનાર પદાર્થ-જેમકે કોલમ, ગુંદમ, સરેસમ વગેરે; -of chunam or earth કોલમ, -of metals ઝાલણ; 2 bond of union એકસંપ કરાવનાર, બંધમ, ગાંઠ. *vt.* ચોટવું, સંજડક, નિકટ જોડવું-સંધવું. *vi.* ચોટવું, એકઠાં વળગી-ખાતી રહેવું.

CEMETERY *s.* [*Gr. koimao* I sleep] મડદાં દાટવાની જગ્યા, કબરસ્તાન, મશાણ.

CENOBITE *s.* [*L. cœnobita, Gr. koinos* common and *bios* life] મહવાસી જોગીમ.

CENOTAPH *s.* [*Gr. kenos* empty *taphos* a tomb] ખાલી કબર, કોઈ મોટા માણસને બીજાં દેહો દાટ્યો હોય તેનું નામ રાખવા પ્રસિદ્ધ સ્થળે કરેલી ખાલી કબર-દેવડી.

CENSER *s.* [*L. incendio* I set fire to] ધૂપદાન-દાનિ, ગુલાબપારા, ગુલાબ-અતર દાન-દાનિ.

CENSOR *s.* [*L. censeo* I weigh] (Among the Romans) આચારદ્રષ્ટા, (એ પ્રાચીન રોમન લોકમાં એક ધર્માધિકારી હતો, તેનું કામ એવું હતું કે રોમના રેહવાસીઓની માલ-મિલકતની નોંધ રાખવી, તેમના ઉપર મિલકત પ્રમાણે વેરા નાખવા, લોકની રીત ભાત ઉપર તપાસ રાખવી, અને જોઈતી રીતભાત બોધી હોય તેની ગેરઈજત કર.); 2 -of the press છાપખાનામાં ચોપડી છાપવા દીધા પહેલાં કેંઈ ધર્મ-કાયદા-નીતિ વિષે છે કે નહિ તેની તપાસ કરનાર અધિકારી; 3 one who censures or blames દોષ-વાંક-ચૂક-બોતરણાં કાઢનાર.

CENSORIAL *a.* 'સેનસર' નામના અધિકારી સંબંધી, લોકની નીતિ સુધારવા સંબંધી.

CENSORIOUS *a.* Addicted to censure દોષ-વાંક-ચૂક-બોડ-ખાંપણ-બોતરણાં કાઢવામાં પ્રવીણ-તૈયાર, બીજા ઉપર સખત ટીકા કરનાર; 2 implying censure નિન્દાયુક્ત, દુષણયુક્ત.

CENSORSHIP *s.* આચારદ્રષ્ટાનો અધિકાર -કારકિર્દિ, આચારદ્રષ્ટાપણ.

CENSURABLE *a.* ઠપકા-નિન્દા લાયક-પાત્ર, નિન્દા, દુષિત, દોષ-વાંક કાઢવા જોગ; *c.* conduct નિન્દા વર્તણૂક.

CENSURE *s.* નિન્દા, ઠપકા, દુષણ-દોષ કાઢી નિન્દા કરાવવું તે; *as*, both the praise and the censure were merited તે સ્તુતિ અને દુષણ બંને યોગ્ય હતાં; 2 judicial sentence ન્યાયાધીશે કરેલી શિક્ષા-દંડમ. *vt.* -નો વાંક-દોષ કાઢવો, ઠપકા દેવો, નાપસંદક.

CENSUS *s.* [*L.*] (enumeration) વસ્તિ મહત્વા; (register) વસ્તિ પત્રક.

CENT *s.* [*L. centum* a hundred] સેકોમ, સેકડોમ, રાતમ, સોમ; *per cent.* દરસેકડે, સેકે, રાત એકે, સો ઉપર.

CENTENARIAN *s.* [*centum* and *annus* a year] રાતાયુ પુરૂષમ, સો વરસનું માણસ.

CENTENARY *s.* સેકોમ, સોમ, સો વરસ. *a.* સો વાળું, સોનું-સંબંધી; 2 સો વરસમાં એક-વાર બનવું. [આવળું.]

CENTENNIAL *a.* સોમ્મિ વરસે બનવું-થવું.

CENTESIMAL *a.* રાતાંશ-સોમા ભાગનું-વિશે -સંબંધી, સોમું; *C. part* રાતાંશમ; *as*, the *c. part* of a grain કણનો રાતાંશમ.

CENTIGRADE *a.* સો અંશવાળું, રાતાંશી.

CENTIPED, CENTIPEDE *s.* [*-pes* a foot] કાનખજુરોમ, કાનખજુરા નેવા ધણા પગ-વાળા કીડા. [પટ.]

CENTUPLE *a.* [*-plic*] સોપટ, સોગાંઠું, રાત

CENTURION *s.* (lit.) સો સિપાઈની દુકડીનો સરદારમ, જમાદારમ, નાયકમ, કપતાનમ.

CENTURY *s.* A hundred years સો વરસ, સેકોમ, સેકડોમ; 2 રોમનલોકમાં ન્યાયાધીશ

વગેરે નીમવા સારૂ કરેલી સો સો માણસની
કુકડી-ટોળી.

CENTAUR *s.* [*L. centaurus*] નરાખમ, અ-
ડધા નર ને અડધી ઘોડો એવા કલ્પિત પ્રાણી.

CENTENARIAN, CENTENARY, CENTENNIAL (See under Cent).

CENTER, CENTRE *s.* [*L. centrum, Gr. kentron*] મધ્ય બિન્દુ, કેન્દ્ર; 2 the middle part મધ્ય, મધ્યભાગ; c. of gravity ગુરુત્વ મધ્ય બિન્દુ. *vt.* To place on a centre એક બિન્દુ ઉપર ઠેરવવું-ચકવું, -ગું આસપદ હોવું, એક બિન્દુ ઉપર -માં ભેગું -એકત્રું કરું; as, thy joys are all centered in me તારા અધા હર્ષગું આસપદ હું છું. *vi.* To be placed in a centre મધ્ય બિન્દુમાં-મધ્યે હોવું; 2 to be collected to a point એક બિન્દુમાં આવીને ઠરવું-ભેગા-એકઠા થવું.

CENTRAL *a.* મધ્ય બિન્દુ-મધ્ય-કેન્દ્રગું-વિશે -સંબંધી.

CENTRALISE *vt.* To draw to a central point એક મધ્ય બિન્દુ તરફ-ભણી એકવું-ભાગવું, એક ઠેકાણે લાવી ચકવું-લાવવું-એકવું -રાખવું.

CENTRALISATION *s.* એક સ્થળ-મધ્ય સ્થળ-માં-ભણી લાવવું-એકવું તે; the c. of power રાજ સત્તા એક ઠેકાણે લાવવી-રાખવી તે.

CENTRIFUGAL *a.* મધ્ય-કેન્દ્ર ત્યાગી-વર્તું; c. force મધ્યત્યાગી બળ.

CENTRIPETAL *a.* મધ્ય-કેન્દ્ર તરફ જનાર; c. force મધ્ય-કેન્દ્રાભિસરણ બળ.

CENTESIMAL, CENTIGRADE, CENTIPEDE, CENTUPLE, CENTURION, CENTURY (See under Cent)

CERBERUS *s.* [*Gr. kerberos*] (પ્રાચીન યુનાની તથા રોમન લોકના મત પ્રમાણે) નરકનો દ્વારપાળ, કુતરાનું રૂપધારી રાક્ષસ.

CEREAL *s. (pl.)* [*L. ceres goddess of agriculture*] The edible grains ખાવાના દાણા, અનાજ. *a.* ખાવાના દાણા-અનાજ સંબંધી.

CEREBRAL *a.* [*L. cerebrum brain*] મગજ સંબંધી; C. letters શ્રેષ્ઠ અક્ષર.

CEREBELLUM *s.* મસ્તિષ્કન, મગજે ખુદમ.

CEREBRUM *s.* શીર્ષણ, મગજ કે કલામ.

CEREMONIAL *a.* [*L. caeremonia*] Pertaining to ceremony વિધિ કર્મ-ક્રિયાનું-સંબંધી-વિશે, બહારના આચારનું-વિશે, લોકાચારાનુંસાર, રીત પ્રમાણેનું. *s.* (Religious) સંસ્કાર-અનુષ્ઠાન પદ્ધતિ, ક્રિયા, વિધિ; (Social) બાંધાચાર, બાંધાચારપદ્ધતિ, રીત-ભાત, શિષ્ટાચાર, સિરસ્તો, રિવાજ; 2 (Roman Cath.) રોમન કાથલિક પંથમાં અનુષ્ઠાન પદ્ધતિનું પુસ્તક.

CEREMONIOUS *a.* Consisting of outward ceremonies કર્મનું-વિશે, બાંધ ઉપચારનું-સંબંધી, વિધિ-અનુષ્ઠાન-ક્રિયા કર્મનું-સંબંધી-વિશે; the c. part of worship ધર્મ પૂજામાં કર્મક્રિયાનો અંશ; 2 according to prescribed rules યથાવિધિ, રાખતાની રીત પ્રમાણેનું, સ્થાપિત રિવાજ-પદ્ધતિ-વહિ-વટ-વિધિ ને અનુસરવું, વિવેકી, ઠાવકું, વિવેક ભરેલું; 3 precise in observing forms બાંધાચાર પાળવામાં ચોક્કસ, ભાગલાઈ વાળું, સખતાની રીતમાં જવું.

CEREMONY *s.* (Religious) કર્મ, ધર્મક્રિયા, અનુષ્ઠાન, વિધિ, ક્રિયાકર્મ; 2 forms of civility રીતભાત, બહારના ઉપચાર-આચાર-વિવેક; Master of ceremonies કોઈ પણ મોટા પ્રસંગે પદ્ધતિ ચલાવનાર અધિકારી, ઉપચારાધિકારી.

CERTAIN *a.* [*L. certus, orig. from cer- nere to determine*] Assured in mind ખાતરી-ખાતરજમાવાળું; to make c. -ની ખાતરી કરું; to be c. -ની ખાતરી હોવી; as, I am c. મારી ખાતરી છે કે; 2 not to be doubted ચુકરે, નકી, અસંશય, નિશ્ચિત, અચિત-રાક વહેમ વગરનું; as, 'the dream is c.' સ્વપ્ન નકી છે, સપ્નામાં વહેમ નથી; 3 fixed, regular નિયમિત, સ્થાપિત, નક્કી, નિયમાનુસર; a c. rate નક્કી દર-ધારો; 4 indeterminate, one or some કોઈ, કોઈ એક, એક, અચુક, કંઈ કંઈ; a c. widow કોઈએક વિધવા; 5 unfailing અચૂક, નકી; a c. remedy અચૂક-નક્કી ઉપાય.

CERTAINLY *ad.* નક્કી, નિશ્ચે, અસંશય, અ-ચિત, યુક્તર; *as*, you are c. in the wrong નક્કી તમારૂં મત ખોટું છે; 2 without fail અચૂક, નક્કી; I will c. speak to him હું નક્કી તેને કહીશ.

CERTAINTY *s.* Freedom from doubt, નિશ્ચય, ખાતરી, ખાતરજમાઈ; *as*, the c. of punishment prevents crimes શિક્ષા થવાની ખાતરીથી ગુનાહુ અટકે છે; 2 condition of being certain નિશ્ચય, નિશ્ચય-પણું, નક્કીપણું, અસંશયપણું-તાઈ; -in this sense the word may be generally rendered by an adjective; *as*, there is no c. of his return તેનું પાછું આવવાનું નક્કી નથી; 3 a fact unquestionably established નિઃસંશય-નક્કી-અચિત-યુક્તર વાત-વસ્તુ; *as*, death is a certainty મોત નિઃસંશય વાત છે.

CERTIFICATE *s.* [*L. certus* and *facio*] પ્રમાણપત્ર, ખાતરીપત્ર, સરટીફિકેટ; *a c.* of character આચરણ, સારી ચાલનું સરટીફિકેટ. *vt.* વિશે ખાતરી-પ્રમાણપત્ર આપવું; 2 to furnish with a certificate ને સરટીફિકેટ આપવું. [નદી.]

CERTIFICATED *a. & p.* સરટીફિકેટવાળો, સ-
CERTIFY *vi.* To testify to in writing લખિત પ્રતિપા ક., ખાતરીપત્ર આપવું, -વિશે સરટીફિકેટ આપવું; *as*, the judges shall c. under their hand ન્યાયાધીશ પોતાની સહીની ને વિશે લખિત પ્રતિપા કરશે; 2 to render certain નક્કી-દૃઢ-નિશ્ચયાત્મક ક., -થી દૃઢ થવું; *as*, every new discovery certifies our knowledge of the rotundity of the earth પૃથ્વી ગોળ છે એ માન હરેક નવા શોધથી દૃઢ થાય છે; 3 to give certain information ખાતરજમાની-ખાતરીથી અખર-માહિતિ આપવી, જણાવવું.

CERTITUDE *s.* ખાતરી, ખાતરજમાઈ, નિશ્ચય, નિઃસંશયપણું, નક્કી-નિશ્ચય-અચિત પણું.

CERULEAN *a.* [*L. ceruleus* dark blue] આસમાની, વાદળી, વાદળીજી.

CESS *s.* [old *Fr. cens*, *L. census*] વેરિમ, ધારિમ, કરમ, સ્થાનિક વેરિમ.

CESSATION (See under Cease).

CESSION (See under Cede).

CESSPOOL *s.* [*L. sedeo* I sit and pool] આળસુવામ.

CHAFE *vt.* [*Fr. chauffer*, *L. calefacere* from *calidus* hot, and *facio* I make] ધસીને ઉગું-ગરમ ક.; *as*, to c. the skin ચામડીને ધસીને ગરમ ક.; 2 to excite heat in the mind of તપાવવું, કોપાવવું, ચીઠવવું, કોપાયમાન-કોપાયમાન-ગુસ્સે ક., -થી ચીઠી જવું; *as*, her intercession chafed him તે સ્ત્રીના વચ્ચે પડવાથી તે ચીઠી ગયો; 3 to fret and wear by rubbing ચોળીને ધસી નાખવું. *vi.* તપવું, ચીઠવું, તપી-ચીઠાઈ જવું, ગરમ-કોપાયમાન-કોપાયમાન થવું, કોપવું, ગુસ્સો-કોપ-કોપ ક.

CHAFING-DISH *s.* રાષડી.

CHAFF *s.* [*AS. ceaf*, *Ger. kaff*] છાલિન, ફોતફોટ; 2 refuse કચરા, નાખી દેવાની ચીજ પૂર્ણ, અધવાડો; the c. of the town શહેરનો અધવાડો. *s.* Light, idle talk મરકરી, હાંશી, હોલમ, મજાક, ટોળ. *vi.* મરકરી-હાંશી-મજાક-ટોળકરવી.

CHAFFY *a.* છાલાવાળું-જેવું-જુ; 2 light હલકું, ફોતરા જેવું.

CHAFFER *vi.* [*AS. ceapan* to do business] To negotiate બાંજમડ કરવી, બાવ ઠરાવવા, માથાફોડ કરવી.

CHAGRIN *s.* [*Fr. from a chagrin* a kind of grained leather] રીસ, ગુસ્સો, ચીડ, મનમાં - માંહી દાઝે બળવું તે, ખેડ, ક્રશમરજી. *vt.* રીસ-ગુસ્સો ચઠાવવા, ચીઠવવું, ક્રશ ક., ખેડવું ક., મનમાં બાળવું.

CHAIN *s.* [*L. catena*] A series of links connected સાંકળ, શેરૂં, સાંકળી; 2 (*pl.*) fetters બેડી; 3 (*fig.*) bondage, slavery દાસપણું, ગોલામગીરી, બંદી, કેદ; 4 a series of things linked together સંકલન, માળા, શ્રેણી; *as* a c. of causes કારણ માળા; 5 (in surveying) ૧૧ ફીટની

સાંકળ; A c. of mountains પર્વતોની હાર.
 vt. સાંકળથી બાંધવું, બાંધવું, સાંકળવું, બેડવું;
 2 to fetter બેડી પહેરાવવી, બેડી બેડવી,
 ગુલામ બનાવવું-ક.

CHAIN-RULE s. (arith.) સાંકળી રીતિ.

CHAIR s. [Fr. chaire, Gr. kathedra] ખુ-
 રશી; 2 an official seat હોદ્દાનું આસન,
 હોદ્દો; 3 the seat for a presiding
 officer of an assembly અધ્યક્ષનું આસન;
 (by meton.) the presiding officer પ્ર-
 મુખ્ય, અધ્યક્ષ; 4 a sedan નાલખી;
 પાલખી; 5 a gig બગીચી; 6 iron block
 used to secure rails ધોડાની સડકની ધોડી
 -આસન; C. day ધડપણ, હુંદગીનો
 છેલ્લો પહેર. vt. To carry in a chair
 in triumph ગાળતે વાળતે ક્તેહ દેખાડવા
 નાલખીમાં બેસાડીને લઈ જવું. [પતિમ.

CHAIRMAN s. અધ્યક્ષ, પ્રમુખ, સભા-

CHAIRMANSHIP s. અધ્યક્ષ-પ્રમુખ પાણું,
 સભાપતિપાણું, અધ્યક્ષ-પ્રમુખ-સભાપતિનું
 પદ-પદવી.

CHAISE s. [Fr. chaise a seat] એક જાત-
 નો રથ.

CHALICE s. [L. calix a cup] આણિ,
 પવાણું, પંચપાત્ર; 2 ખ્રિસ્તી ધર્મમાં “પ્રભુ-
 બોજન” નામની ક્રિયાને અર્થ આણિ.

CHALK s. [AS. cealc, L. calx lime]
 સફેતો, ચાક; red c. રપચી, ગેરમ. vt.
 To mark with c. -ઉપર ચાકનો લીટો-નિ-
 શાન ક.; 2 to manure with c. -માં ચાકનું
 ખાતર નાખવું; To c. out યોજના ક.
 યોજવું, નો નકશો કાઢી ખતલાવવું, વર્ણવવું;
 as, I shall pursue the plan I have,
 chalked out મેં જે યોજના કરી છે તે પ્ર-
 માણે હું ચાલીશ.

CHALLENGE s. [old Fr. calenger to
 claim, L. calumnia false accusation]
 An invitation to a contest હોડ, કેલ
 પણ તરહની (વિવાદની કે ખરેખરી) લઢાઈમાં
 લડવા બોલાવવું તે; 2 the act of a sentry
 in demanding the countersign from
 those who appear at his post (ચોકી-

આતનું) ટોકવું તે; 3 a summon to single
 combat દુન્દ યુદ્ધ કરવા લલકારવું તે, દુન્દ સ-
 માહવાન; 4 a claim or demand made
 of right હકથી દાવો કરીને માગવું તે, હકથી
 કરેલી માગણી-દાવો; 5 (law) an excep-
 tion to jurors પંચમાંના ફલાણા સખસ
 નહિ જોઈએ એવી હરકત—એવી હરકત લે-
 વાનો કેદનો કે પક્ષકારનો હક-દાવો. vt.
 To call to a contest હોડ બકવી, કોઈના બાર
 -મગફર હોય તો સામી આવે એવું કહેવું; I
 c. any man to disprove this કોઈના
 બાર હોય તો સામી આવીને આ વાત નાસા-
 બિત કરે; 2 to invite to a duel દુન્દ
 યુદ્ધ કરવા બોલાવવું-સમાહવાન ક.; 3 to claim
 as due હક કરીને માગવું; as, to c. better
 terms સારી બોલી હક કરીને માગવી; 4 to
 take exception as to jurors ફલાણો પંચ-
 માં ન જોઈએ એમ માગવું.

CHALYBEATE a. [L. chalybs steel]
 ધોડાના ખાર વાળું, ધોડામિશ્રિત, ધોડાના
 જેવા સ્પાદનું; as, c. springs ધોડાના જેવા
 સ્પાદના ગ્રંથા.

CHAMBER s. [L. camera] A retired
 room એકાંત ઝ્યારડી, એકાંત માળ ઉપરની
 ઝ્યારડી, ઝ્યારડી, બોલી; 2 a hollow
 closed space પોલાણ, પોલ, ખાડો, કુ-
 વો; as, the c. of the eye આંખની
 પોલ; 3 a place where an assembly
 meets સભાગૃહ; 4 an assembly સભા,
 મંડળી; 5 (law pl.) જે કામ ઉઘાડી કોરઠ-
 માં કરવાની જરૂર નથી તેવું કામ કરવા બેસ-
 વાની ન્યાયાધીશની કોઠડી; C. of a gun
 મંથુક-તોપનો ખબનો-કોઠી; C. of com-
 merce વહેપારની ફિકર રાખનાર મંડળી.

CHAMBER-COUNSEL, CHAMBER-COUN-
 SELLOR s. કોરઠમાં વકીલાત ન કરતાં માત્ર સ-
 લાહ આપે એવા વકીલ, સલાહકારી વકીલ.

CHAMBER-LAIN s. મહોટા ઘરમાં કે યુસાફર-
 ખાનામાં ઝ્યારડાઓનો હવાલો રાખનાર; 2
 an officer having the direction of the
 private chambers of a nobleman or
 monarch રાજાના કે અમીરના ઘરમાં ઝ્યાર-

- કાચ્ચીની સંભાળ રાખનાર, રાજગૃહાધિકારી *m.*,
કોઠીવાળો *m.*; 3 a treasurer ખજાનચી *m.*
- CHAMBERMAID** *s.* ઝ્યારડા વાળવા, પથારી
કરવા ને ઝ્યારડાની સંભાળ રાખવા રાંચેલી
ચાકરડી-દાસી *f.*; 2 ઇચ વર્ગની સ્ત્રીને લૂગડાં
પહેરાવવાં, ચોરસો હેળવા વગેરે કામને માટે
રાંચેલી દાસી *f.*, હુશુરીઆણ *f.*, સૈરન્ગી.
- CHAMBER-PRACTICE** *s.* કાયદાની સલાહ
આપવાનો ધંધો-કામ *n.* [31m.]
- CHAMELEON** *s.* [*Gr. chamaileon*] સર-
CHAMP *vt.* [*Icel. kampa* to chew] ખરડ-
ખરડ ચાવવું-કરડવું; 2 to bite into small
pieces કરડીને ચુરેચુરા કરવા.
- CHAMPAGNE** *s.* [*Fr.*] ચ્ચિક જાતનો દારૂ.
- CHAMPAIGN** (See Campaign).
- CHAMPION** *s.* [low *L. championes* per-
sons who engage in any contest] A
hero, one who is bold in contest
વીર *m.*, જોદ્દો *m.*, જંગવાર *m.*, શરવીર *m.*; 2
one who fights in behalf of another
ખીજની તરફથી લડનાર; 3 one who has
acknowledged superiority ઉસ્તાદ *m.*, જંગ-
વાર *m.*
- CHANCE** *s.* [low *L. cadentia* from *cado*
I fall] The absence of any defined
cause દેવજોગ *m.*; 2 an event which hap-
pens without any assigned cause આ-
કસ્મિક-અચાનક બનાવ *m.*; 3 possibility
of occurrence બનવાનો જોગ, સંભવ *m.*
vi. To happen or arrive without
expectation દેવજોગે-આકસ્મિક બનવું-
થવું-હોવું. *a.* દેવજોગી, દેવપ્રાપ્ત, દેવાગત.
- CHANCEL** *s.* [*L. cancelli* lattices] જિ-
સ્તિ દેવલમાં વેદિ અને કુંડાની વચ્ચેનો ભાગ.
- CHANCELLOR** *s.* [*Fr. chancelier*] A
judicial officer of high rank વિલાયતમાં
સર્વોપરી ન્યાયની કોરટનો મુખ્ય ન્યાયાધીશ;
C. of a university વિદ્યાલયનો અધ્યક્ષ;
C. of the exchequer રાજ્યકોશાધિપતિ *m.*,
રાજ્યની ઉપજ ખરચનો ઉપરી મંત્રી *m.*
- CHANCERY** *s.* વિલાયતની સૌથી ઇચી ન્યાય-
ની કોરટ, વિલાયતની સદર અદાલત.

- CHANDELIER** *s.* [*L. candela* a candle]
મુખર *n.*, (દીવાનું) ઝાડ *n.*
- CHANDLER** *s.* મિશ્રબત્તિ બનાવનાર-વેચ-
નાર; 2 a dealer in certain commodi-
ties indicated વેચનાર-વેપારી *m.*; as, a
corn c. દાણા વેચનાર, કણીચી *m.*, ફડીચી *m.*
- CHANGE** *vt.* [*L. cambire*, low *L. cam-
biare* to barter] To alter ફેરવવું, અદલવું,
-માં ફેરફાર કરવો; 2 to exchange અદલવું,
ચ્ચિકના અવેજમાં ખીજું આપવું, અદલઅદલ
કરવું; 3 to give and take reciprocally
અદલા અદલી ક.; as, to c. places with
one another જગ્યાચ્ચી અદલાઅદલી કરવી;
4 to give another kind of money
for નાણાના અદલામાં અદલી, પાવલી, બે-
ચ્ચાની, ખુરદા વગેરે આપવું; as, can you
c. this note આ નોટનો ખુરદો આપશો?
5 to become acid or tainted ખગડવું,
ખગડી જવું. *vi.* અદલાવું, ફેરવું. *s.* A
variation or alteration ફેરફાર *m.*, ફેર *m.*;
c. of habits ટેવમાં ફેર *m.*; 2 small pieces
of money given for larger ones અધે-
લી *f.*, પાવલી *f.*, બેચ્ચાની *f.*, ખુરદો *m.*; 3 the
balance of money paid beyond the
price of goods purchased ખાકીના-વ-
ધારાના પૈસા *m.*; 4 the exchange નાણાવ-
દ *f.*; A c. of raiment જોડ વસ્ત્ર, ધાતુ ખણી.
- CHANGEABLE** *a.* અદલાય ચ્ચવું, અસ્થિર,
અદલ, ચલિત, ચંચળ, ફરીજય તેવું, ઠેકાણા
વગરનું; c. temper ઠેકાણાવગરનો મિજબ.
- CHANGELESS** *a.* દલ, સ્થિર, અચળ, સ્થાયી.
- CHANGELING** *s.* ખીજનો અદલ લીધેલું કે જ-
કેલું છોકરું.
- CHANNEL** *s.* [See Canal] પાણીનો માર્ગ,
નેહરું, નાળું *n.*, વહેજો *m.*, (narrow) નીકું,
કાંસ *m.*; 2 bed of a river પાત્ર *n.*; 3 (Geog.)
ખાડી *f.*; 4 means of transmitting દારૂ *m.*,
વાહ, રસ્તો *m.*, માર્ગ *m.*; through different
channels જુદે જુદે દારૂ.
- CHANT** *vt.* [*L. cantare* intens. of *canere*
to sing] To sing ગાવું; 2 to celebrate

in song -ની કીર્તિ ગાવી, સુર તાલ વગર બે-
લીને ગાવું. *vi.* ગાવું, સુર તાલ વગર બેલીને
ગાવું. *s.* ગીતન, ગરબોમ, ગરબી, પદન,
સુર તાલ વગરનું ગીત.

CHANTICLEER *s.* [*Fr. chanter to sing*
& *clair clear*] મરઘોમ, ઝૂંઘોમ, કુકોમ.

CHAOS *s.* [*Gr. chaos root cha to yawn*]
The supposed confusion, or confused
state of matter previous to creation
મહાભૂતની અવ્યવસ્થિત સ્થિતિ; 2 confusion
ગોંધામ, સંપૂર્ણ અવ્યવસ્થા, ઘોળમ.

CHAOTIC *a.* અસ્તોબ્યસ્ત, અતિશય વેરણુ એ-
રણુ, અવ્યવસ્થિત (elements).

CHAP *vt.* [*Dan. kappe, low L. coppare*]
To split ચીરાડો-ચીરો-ફાટ-તડ પાડી,
ચીરવું, ફાડવું, તરડાવવું, -થી તરડાવું; heat
chaps the plain ગરમીથી મેદાન તરડાય
છે. *vi.* ફાટવું, ચીરાવું, તરડાવું, ફાટી-ચી-
રાઈ-તરડાઈ જવું; the hand chaps હાથ
તરડાય છે. *s.* ચીરોમ, ફાટ, તરડ, ફાડ.
2 the jaw મ્હોફાડ, જડખું, (આ શબ્દ
બહુ વચનમાં અને ધણું કરીને પથ્યમાં (વિશે
વપરાય છે); the chaps of the mouth
મ્હોનાં જડખાં.

CHAP *s.* [abbr. of *chapman*] (સાધારણ
સંભાષણમાં) યુદ્ધી, છેડકરોમ, સખસમ; a
clever c. હુશીઆર યુદ્ધી.

CHAPEL *s.* [low *L. capella* dimin. of
capa a kind of robe] A secondary
place of worship erected separate
from the church (મુખ્ય દેવલથી) જુદું
ભક્તિગૃહ, ભક્તિને સારૂ સભાસ્થાન; 2 a
dissenters' meeting-house વિલાયતની
સ્થાપિત ધર્મ પક્ષતિને નહિ માનનાર લોકોને
મળવાનું ભક્તિગૃહ; A domestic c. કોઈએ
પોતાના ઘર પાસે બાંધેલું મંદિર-ભક્તિગૃહ.

CHAPLAIN *s.* An ecclesiastic who has a
chapel જે પાદરીને ભક્તિગૃહમાં ઉપદેશ કર-
વાની અને ભક્તિ કરાવવાની પદવી મળી હોયતે;
2 clergyman attached to a ship, an
army, or to some public institution

વહાણમાં, લશ્કરમાં અથવા કોઈ જાહેર કાર-
ખાનામાં નીમેણ પાદરી-ઉપદેશ કરનાર.

CHAPERON *s.* [*Fr.*] One who attends a
lady as a guide and protector પ્રતિષ્ઠિત
સ્ત્રી જોડે માર્ગાપદેશક અથવા રક્ષક તરીકે જનાર
માણસન. *vt.* To attend a lady as a
guide and protector માર્ગાપદેશક તથા ર-
ક્ષક તરીકે પ્રતિષ્ઠિત સ્ત્રીની જોડે જવું-રહેવું.

CHAPLET *s.* [*Fr. chaplet* dimin. of old
Fr. chapel garland] A small garland
worn on the head માથે પહેરવાની ફૂલની
વાડી, ગજરું; 2 a string of beads used
by R. Catholics in prayer રોમન કા-
થલિક લોકોને ભજન ભજવાની માળા, માળા,
બેરબોમ; 3 a tuft of feathers on a
peacock's head મેરના માથા ઉપર પીછાનું
છાવું-કલગી.

CHAPMAN *s.* [*AS. ceapman, ceapian*
to buy] સાધારણ વેપારીમ, દેશી વાણીએમ,
બજારદાર-નારમ, વહીઆતમ, વેચનારમ.

CHAPTER *s.* [*L. caput* the head] A
division of a book પ્રકરણ, બાબમ, અ-
ધ્યાયમ, પર્વન, સ્કન્ધમ; 2 a community
of clergymen belonging to a cathedral
મ્હોટા ખ્રિસ્તિ દેવલના અંગના ધર્માપદેશકોની
સભા-મંડળન; 3 organised branch of
some society કોઈ મંડળીની શાખા, કેટલીક
મંડળીએની સભા.

CHAR *s.* [Probably from *AS. cyrran* to
turn] A job ચિકાફું કામ, છૂટક-ઉધડું કામ.

CHARWOMAN *s.* છૂટક મજૂરણ, ઉધડીઆણ.

CHAR *vt.* [*Ir. gor* heat] To burn to
coal બાળીને કોયલો ક.; 2 to burn slightly
ઘોડું-ઉપરથી બાળવું.

CHARCOAL *s.* કોયલોમ, લાકડાં વગેરે બાળ-
વાથી થયેલો કોયલો.

CHARACTER *s.* [*L. character, from Gr.*
charassein to engrave] A markકોતરીને
કે કાપીને કરેલું નિશાન, ચિહ્ન, (a letter) અ-
ક્ષરમ, વર્ણમ, હરફમ, (a figure) અંકમ, આં-
કોમ; 2 the manner of writing or
printing used by a particular people

લીપિ; 3 the peculiar manner of writing or form of letter used by one person અક્ષરમ (pl.), અક્ષરનો મરોડમ, દસકતમ (pl.), હરફમ (pl.); you know the c. to be your brother's હરફ તમારા બાઈના છે એમ તમે જાણો છો; 4 the sum of qualities which distinguish one person from another વિશેષગુણમ-લક્ષણ, તરફ; 5 good qualities or the reputation of possessing them આખરફ, સાખરફ, પ્રતિખરફ; a man of c. પ્રતિષ્ઠિત પુરુષમ; 6 reputation સાખરફ, આખરફ; there are doubts about his c. for truthfulness તેની સાચવટની સાખ વિશે સંશય છે; 7 decided qualities વિલક્ષણ-વિચિત્ર ગુણમ; 8 the possessor of a certain character પુરુષમ, ચરિત્રફ, માણસન; c. in a drama પાત્રન; 10 account હવાલમ, વર્ણન, ખયાન; In one's c. as તરીકે, દાખલ. vt. To engrave, to inscribe કોતરવું, કોરવું.

CHARACTERISE vt. To mark with a peculiar stamp or figure ઉપર છાપ/ધાર પાડવો, અંકિત-ચુદ્ધિત કર; 2 to describe by peculiar qualities વિશેષ લક્ષણ કહી વર્ણવવું, લક્ષણ-વિવેચન કર; 3 to distinguish the character of -નું લક્ષણ હોવું; effeminacy characterises men of rank in most countries ધણા ખરા દેશોમાં જોયા દરજ્જાના માણસોનું લક્ષણ બાચલાપણું હોય છે.

CHARACTERISTIC a. વિશેષ લક્ષણ-ગુણ દેખાડે તેવું, વિશિષ્ટ, વિશેષક, ખાસ તરફને લગતું. s. That which characterises વિશેષ લક્ષણ-ગુણમ, લક્ષણ, ખુખી; 2 the index or exponent of a logarithm લોગરિથમમાં પ્રણીકમ.

CHARACTERISTICALLY ad. વિશેષ લક્ષણ-ગુણ-પ્રકૃતિ પ્રમાણે.

CHARADE s. [Fr.] રાખ સમજાવ; ઉખાણન, (એમાં એવી રીત હોય છે કે એક રાખ એવા લોકે કે જેના બે ભાગ થાય, તેમાં પણ

કંઈ અર્થ હોય, અને આખા રાખનો તેા અર્થ હોયજ: પછી એમ કહે કે 'મારો પહેલો ભાગ આવા છે, ને બીજો આવા છે, ને આખો આવા છે' ત્યારે આખો રાખ શે ?).

CHARCOAL (See under Char).

CHARGE s. [Fr., It. carico, Port. cargo]

The person or thing entrusted to another બીજાના હવાલામાં સોંપેલી વસ્તુ-માણસન, હવાલમ; 2 commission, management કામન, કારભારમ, સોંપેલું કામ, વહિવટમ, હવાલમ; the estate is now under his c. તે જગીર હાલ તેના વહિવટમાં છે; 3 impressive exhortation, direction, injunction તાકીદ, આદેશમ; as, a c. of a judge to a jury ન્યાયાધીશનો સલાદ કે પંચાતને આદેશ; 4 (mostly pl.) imposition of rent, tax &c. on an estate સ્થાવર મિલકતને માથે ખરચન-ખરાજત, ખરચમ, ખરાજત, ચઠતરન, ચઠત; 5 that which is debited in a business વેપારમાં ખાતે-નામે-ઉધારેલી રકમ; 6 imputation, accusation આરોપમ, આજન, ખટોમ, તોહામતન; 7 quantity of gunpowder in a gun ખારમ; 8 onset હુલ્લમ, હુમલમ, ધસારમ, ચઢત, ચઢાર્ધ; 9 the signal for attack ડંકા વગાડવો, યુદ્ધનાદ કરવો. vt. To lay on or impose (ભાર વગેરે) ભરવું, ચૂકવું; 2 to lay or impose as a task, duty, or trust કામ, સપુરત વગેરેના બોળે-ભાર ચૂકવો; 3 to command, request or exhort in an earnest manner ગંભીરતાથી આજ-વિનંતિ-ઉપદેશ-આદેશક; 'I c. you ever in your life and conduct to show yourself worthy of the degree તે પદવીને તમે યોગ્ય છો એવું હુમશ તમારી રહેણી અને કરણીમાં તમારે દેખાડવું, એમ મારો આદેશ છે; 4 to impose, as a tax-ઉપર વેરા-કર ચૂકવો-નાખવો; 5 to place to the account of -ને નામે-ખાતે લખવું, નામે ઉધારવું; to c. one for goods deliver-

ed કોઈને માલ આપ્યો હોય તે તેને નામે ઉ-
ધારવા; 6 to impute or accuse of ઉપર
-માથે આરોપ-આજ તોહોમત-બદો શ્રકવા;
as, to c. a crime upon or against a
person, or to c. a man with a crime
ચુનાહનું કોઈ ઉપર તોહોમત શ્રકવું; 7 to
load as a gun -માં પાર ભરવા, ભરવું; 8
to attack હુમલો-ચડાઈ-ધસારો ક. vi.
હુમલો-હલો-ચડાઈ-ધસારો ક.

CHARGEABLE *a.* ઉપર લઈ-મૂકી-રાખી શકાય
તેવું, શ્રકવા-રાખવા-લેવા ભેગ; a duty c.
on iron લોહ ઉપર લેવા ભેગ વેરો, (with
crime) આરોપણીય, તોહોમતને યોગ્ય; 2
causing expense ખર્ચ કરાવે તેવું, ભારે પડે
તેવું; that we might not be c. to any
of you ક્ષિપ્ત ભાટે કે હમે તમારામાંના
કોઈને ભારે ન પડીયો.

CHARGER *s.* લડાઈનો ઘોડો, પુદાશ્વ *m.*

CHARIOT *s.* [*Fr. chariot* from *char*
car which see] (anciently) A war car or
vehicle રથ *m.*, પુદરથ *m.*; 2 a four wheel-
ed pleasure or state carriage having
one seat ચાર પૈડાંની ક્ષિક આસન વાળી
ગાડી, રથ *m.*, સ્વન્નન; c. of the gods
વિમાન *n.*

CHARIOTEER *s.* સારથી *m.*, રથ હાંકનાર.

CHARITY *s.* [*L. caritas* regard] Love
માણસના ઉપર પ્રેમ *m.*, પરાંપકારશ્રદ્ધિ, સૌ ઉ-
પર પ્રીતિભાવ *m.*; 2 liberality to the poor
દાતારપણું *n.*, ઉદારતા-પણું *n.*, સંખ્યાવતપણું *n.*,
ઐશ્વર્ય *n.*; 3 alms દાન *n.*, ભિક્ષાદાન *n.*,
ધર્મદાન *n.*, પુણ્ય *n.*, ધર્મ *m.*; 4 liberality of
sentiment in judging of others બીજા
વિશે સાહે ઓટું માનતાં-આણતાં ઉદાર શ્રદ્ધિ,
મોટું મન; 5 an act of kindness or
benevolence પરાંપકાર-મહેરબાનીનું કૃત.

CHARITABLE *a.* દયાળુ, દાનધર્મી, પરાંપકારી,
કૃપા દૃષ્ટિ, ઉદારશ્રદ્ધિ, ધર્માદા, પરાંપકાર્ય,
ધર્મધર્મ (as institution).

CHARLATAN *s.* [*Fr., It. ciarlare* to
prate] પોતાને મોટું પોતાની હેંશીઆરીની
બડાઈ હાંકનાર, હંટેવૈદ્ય *m.*, ધૂતારો *m.*

CHARLATANRY *s.* હંટેવૈદ્ય *n.*, ધૂતારીવિદ્યા, ધૂતા-
રાવૈદ્ય *m.* (*pl.*), ડગવિદ્યા.

CHARLES'S-WAIN *s.* [*AS. ceorleswæn*
the churl's wain] સમર્ધિ *m.*

CHARM *s.* [*L. carmen* a song, *Sans*
shans to praise] Spell મન્ત્ર *m.*, મન્ત્રા-
ક્ષર *m.*, મંત્રચિહ્ન *n.*; 2 anything worn
for its supposed efficacy in averting
ill or securing good fortune દોરા,
ચીઠી, માદળીઆં, બજરબુટ્ટુ, વગેરે અનિષ્ટ
નિવારણ વસ્તુ; 3 that which fascinates
માહિણી, મોહ *m.*, ખૂબસુરતી; the c. of
beauty રૂપનો મોહ. *vt.* To control
by supernatural influence મંત્રના બળ-
થી વશ ક.; 2 to impart supernatural
power to a thing મંત્રવંતુ; 3 to subdue
or allay સમાવવું, શાન્તપાડવું; 'music the
fiercest grief can c.' ગાયન અતિ ઉગ્ર શો-
કને સમાવેછે; 4 to fascinate મોહિત ક.,
મોહ પમાડવું, મોહિણીમાં-મોહમાં નાખવું,
ધણું ખુશ-ખુશખુશ ક., મન હરવું, રીઝવવું,
પ્રસન્ન ક. *vi.* રંજન ક., મોહ પમાડવું,
ધણું ખુશ ક.

CHARMER *s.* મંત્રથી વશ કરનાર, બદુગર *m.*,
ધંતરમંતર કરનાર; 2 one who delights
and wins the affections મોહન *n.*, મનો-
હારક, મનોરંજક, ચિત્તાર્થક.

CHARMING *a.* મોહક, મનોહર, મનોરંજક,
ચિત્તહારક, ચિત્તચારે યિયું.

CHARON *s.* યમહૂતનું-યમક્રિકરનું નામ.

CHART *s.* [*Fr. charte, L. charta*] પટ *m.*,
નકશો *m.*; 2 a marine map દરીઆઈ નક-
શો *m.* (વહાણવટીઓને માટે કાઢેલો).

CHARTER *s.* A deed ખતપત્ર *n.*, દસ્તાવેજ *m.*,
લેખ *m.*; 2 a writing bestowing privileg-
es સનદ *m.*; 3 a special privilege ખાસ
હક *m.*, માફી. *vt.* To let or hire a
vessel by special contract ખાસ કરાર
કરી વહાણ ભાડે રાખવું કે આપવું.

CHARTERED *a.* સનદી; 2 ભાડે રાખેલું-આપેલું

CHARTER-PARTY *s.* અમુક સફર વાસ્તે વહા-
ણ ભાડે રાખ્યાનો કરાર.

CHARTIST ૪. વિલાયતમાં એક વિશેષ રાજકીય મત ધરાવનાર (એ મતવાળા એમ માગે છે કે હરેક જણને પાર્લમેન્ટના સભાસદ પસંદ કરવાનો હક આપવો જોઈએ, પાર્લમેન્ટ વાર્ષિક નવી થવી જોઈએ, વગેરે).

CHARY *a.* (of) [*AS. ceary* careful] Not liberal કસરીએ, ફિકરમંદ, કાળજીવાળું, સાવચેત.

CHASE *vt.* [*Fr. chasser, L. captiare*] To pursue પકડવાના વિચારથી પાછળ પડવું -લાગવું, નો શિકાર કર.; 2 to drive away નસાડવું; as, he chased him from place to place તેને કામે કામ નસાડ્યો. *s.* Vehement pursuit પાછળ પડવું-લાગવું તે, મુગયાઈ, શિકારમ; 2 that which is pursued or hunted જેની પાછળ પડવું હોય તે, શિકારમ; 3 an open hunting ground મુગયાબૂમિ, શિકારનું ખુલ્લું ખાનગી ચોગાન-મેદાન.

CHASE *vt.* [contr. of enchase] (ધાતુમાં) ચિતરવું, ઢાતરવું.

CHASM *s.* [*Gr. chasma* to gape] A deep opening made by disrapture ઈંડી ફાટફ -ફાડફ-ચીરોમ-ચીરોડોમ; 2 void space તૂટફ, પોલફ, ખાલી જગ્યા.

CHASTE *a.* [*L. castus*] Pure from unlawful sexual intercourse (males) પાક, યુદ્ધ, સાધુ, (females) સતી, પતિવ્રતા, સાધ્વી; 2 free from obscenity પાક, સમર્થાદ; as, c. conversation સમર્થાદ વાતચીત; 3 (language) યુદ્ધ, નિર્દોષ, સમર્થાદ.

CHASTEN *vt.* To correct by punishment સિક્કા-શાસન કરી સુધારવું, સુધારવાને શિક્ષા કર., શિક્ષા-સજા-નશીયત કર.; as, to c. a son with a rod ખૂંધાથી છોકરાને શિક્ષા કરવી.

CHASTISE *vt.* [*L. castigare*] શિક્ષાઈ-દંડમ -શાસન-સર્જ કર., ફટકા મારવા; I am afraid my master will c. me મને એવી ખાસ્તી છે કે મારો શેક મને ફટકા મારશે-સજા કરશે; 2 to reduce to order or obedience નિયમ-વ્યવસ્થા-ચીત-કબજમાં લા-

વવું; 3 to free from faults or excesses યુદ્ધ કર., નિર્દોષ કર.

CHASTISEMENT *s.* શિક્ષાઈ, સર્જ, શાસન, નશીયત.

CHASTITY *s.* સાધુપણું, (in females) સતી-પણું, પતિવ્રતાપણું; 2 freedom from obscenity યુદ્ધાઈ, સમર્થાદપણું.

CHAT *vb.* [*AS. cwædan* to speak] To talk in a light familiar manner without ceremony મોગલાઈ વચ્ચે છૂટી વાતચીત કર., વાતો કર., તડકા મારવા, ગપાટા હાંકવાં. *s.* તડકામ, ગોઝિફ, અમથી વાતોમ, ગપાટામ.

CHATTER *vi.* To utter unarticulate and indistinct sounds અકબકવું, અકબકાટ કર., લવારો કર.; 2 to talk idly, carelessly અમથી અકબક કર., નવરી વાતો-ગપો ઢોકવી, લવારો કર., અકબકાટમ-અકબાઈ કર.; 3 to make a noise by collision કકડાવવું (as the teeth) સામસામું ધસીને બોલાવવું. *s.* અકબકાટમ, અકવામ, અકારોમ, લવારોમ, મિથ્યા બાવણું, નવરી વાતો-ગપાં.

CHATTERBOX, CHATTERER *s.* અકવાખોર, અકબકીઆ, અડબડીઆ, આખો દહોડો લવારી કરનાર, વાતચરો પુરુષ.

CHATTY *a.* વાતચરું, વાતગરું, અડબડીઆ.

CHATTEL *s.* [old *Fr. chatal* see cattle] પસાયતા-વતન સિવાયની અધી તરેહની માલ મિલકત, જંગમ મિલકત.

CHAUNT (See Chant).

CHAW (See Chew).

CHEAP *a.* [an abbr. of good cheap a good purchase from *capian* to buy] સસ્તું. સોંપું, હલકું, હલકી કિંમતનું, થોડી વિસાદનું; 2 common સાધારણ, હલકું, સોંપું ને સપરું.

CHEAPEN *vi.* To chaffer for કિંમત-બાવ પ્રહ્લવો, બાવ ડરાવવો; they pretend to c. goods, but buy nothing તેઓ બાવ ડરાવવાનો ડોળ કરે છે પણ કશું ખરીદતા નથી; 2 to beat down the price હલકું-સસ્તું સોંપું કર., બાવ-કિંમત ઢીતારી દેવી-ઢીતારવી.

CHEAPLY *ad.* સોપું, સસ્તું, હલકે ભાવે ; 2 સહેલથી, વગર મહેનતે.

CHEAPNESS *s.* સસ્તાઈ, સોંધાઈ, હલકો-ભાવન; 2 general low prices સોંધવારી.

CHEAT *vt.* [from *escheat* which see] To impose upon છેતરવું, ડગવું, ડગી-છેતરી લઈ લેવું. *s.* Act of cheating ઘુગન, ડગાઈ, ડગોમ, ડગ્યાજી; 2 a person who cheats ડગમ, ડગારોમ, ધૂતારોમ, ઘુગભેદીમ.

CHEATING *s.* ડગાઈ, ડગવિદ્યા, ડગ્યાજી, કપટન, ઘુગન, ડગોમ.

CHECK *s.* [*Fr. échec* a stop, *échecs* chess] A sudden stop અટકાવમ, પ્રતિબંધન, નડતરન, હરકત, અડચણ, રોકાણન, અવરોધન; 2 that which checks દાખમ, કબજેમ, અંકુશમ; 3 a mark against an item in examining an account (હિસાબ તપાસતાં રકમ ઉપર કરેલી) ખૂણ, નિશાનન, હિસાબમાં બૂલચૂક ખતાવવી તે; 4 a token given to identify a person or thing (માલ કે માણસ ઓળખવાને આપેલું) એકાનન, ચીઠીન, નિશાનન; 5 a counter register સામો હિસાબ, સામું અડધિયું-પાખીયું; 6 a kind of checkered cloth પટાપટીનું લુગડું; 7 (chess) ફેફ, કિસ્તી. *vt.* To put a sudden restraint upon અંકુશ રોકવું-અટકાવવું-નડવું, દાખ-કબજા-અંકુશમાં રાખવું, અટકાવ-અડચણ-હરકત-અવરોધ ક.; as, to c. violence ભેરજીલમ થતો અટકાવવો; 2 to rebuke ધમકાવવું, ઠપકો દેવો, ખીજવું; 3 to make a mark against ઉપર ખૂણ ક.; 4 to compare with a counterpart or authority રજુવાત ક., યુકાપલ ક., તપાસવું.

CHECKMATE *s.* શહેમાત, માત. *vt.* શહેમાત-માત ક.

CHECKER, CHEQUER *vt.* [*Norm. Fr. eschequier*] To variegate with stripes ઊભા આડ પટા કાઢવા, ચોકડી પાડવી, ચિત્રવિચિત્ર ક.; 2 to variegate with different scenes &c. ચિત્રવિચિત્ર ક., -માં સારા ઝોટાનો ભેગ ક.

CHEEK *s.* [*AS. ceac*] ગાલમ.

CHEER *s.* [*old Fr. chère, It. cara* face]

A shout of joy હર્ષનાદમ, સાખાશી, વાહવા યિવો અવાજ; 2 a state of gladness or joy ખુશ મિજાસ, ખુશાખિત, આનંદમ, ઉલ્લાસમ, મોજ, હર્મ; 3 that which promotes spirits મોજમઝા, નાચરંગમ, ભક્ત, ગમત, ભક્તમાં આવાનું સ્પર્ધા અનન. *vt.* To gladden ખુશ-રાજી ક., હર્માવવું; 2 to infuse life, animation or hope ખુશ-રાજી-ઉમંગ-હોશ-હિમતવાળું ક.; 3 to urge on by cheers સાખાશી આવી આગળ ઉશ્કેરવું; 4 to salute by a c. હર્ષના શબ્દથી માન આપવું. *vi.* ખુશ-રાજી થવું, હર્માવું; 2 હોંસ-ઉમંગમાં આવવું.

CHEERY, CHEERFUL *a.* ખુશ, ખુશ મિજાજ, હર્ષવાળું, મોજ, ઉમંગવાળું, આનંદી, મોજ-હર્ષ-આનંદ ઉપજાવે તેવું.

CHEERFULNESS *s.* ખુશમિજાસમ, આનંદી સ્વભાવમ, હર્ષમ, ઉમંગમ.

CHEERLESS *a.* આનંદહીન, શોકવાળું, દિલગીરી ભરેલું, ઉદાસ.

CHEESE *s.* [*AS. cese, L. caseus*] પનીરન.

CHEMICAL *a.* [*Ar. kimia, Gr. chumos* juice from *cheo* I pour] રસાયન રાસનના નિયમાનુસાર, રસાયનરાસનનું-વિશે-સંબંધી.

CHEMICALS *s.* રસાયન પ્રયોગમાં ઉપયોગી વસ્તુઓ.

CHEMIST *s.* રસાયન રાસી, રસાયન વિદ્યાજ.

CHEMISTRY *s.* પદાર્થો રાના બન્યા છે તે વિશે વર્ણન કરનાર રાસન, રસાયન રાસન.

CHEMISE *s.* [*low L. camisa* shirt, *Ar. Kamis* shirt] અંગ્રેજી સ્ત્રીઓને અંદર પહેરવાનું એક લુગડું. [ફ્રાંસીસીમ.

CHEQUE *s.* [See *check*] નાણા મળવાનો

CHEQUER (See *Checker*.)

CHERISH *vt.* [*Fr. cherin* from *cher, L. carus* dear] To treat with tenderness and affection-ઉપર આપા-હેત દેખાડવાં; 2 to nurture with care સંભાળથી ઉછેરવું, પાળીપાપી મોટું ક.; 3 to hold dear વાહાલું-આરું માનવું-મણવું; 4

- to embrace with interest ઉમંગથી સ્વીકારવું
-અંગીકાર કર.; 5 to encourage પુષ્ટિ આ-
પવી, વૃદ્ધિ કર.; as, to c. virtue સદ્ગુણને
પુષ્ટિ આપવી; 6 to indulge મનમાં રાખ-
વું; To c. resentment મનમાં ખાર રાખવા.
CHERISHER s. પુષ્ટિ-ટોકા આપનાર, હેત-
માયા દેખાડનાર.
CHEROOT s. તમાકુનાં પાંદડાંની ખીડી.
CHERRY s. [*AS. cirse*] એક જાતનું ગ્રાસ
છે, તે ગ્રાસનું ફળ. a. (in compounds)
રંગે લાલ ચેરી જેવું, લાલચોળ, રાગ, સુરખી
ખાલી રહેલું.
CHERUB s. [*Heb.*] (*pl.*) cherubim દેવ-
દૂત, એક પ્રકારનો ફિરસ્તો; 2 a beauti-
ful child કૂટુંબ-રૂપાળું છોકરું.
CHESS s. [*Fr. echec* check *shēh*] શેનંબ.
CHESSMAN s. શેનંબનું મહેાઈ.
CHEST s. [*AS. cest, L. cista*] A box of
wood or other material પેટી, પટારો; 2 the thorax છાતી.
CHESTNUT s. [*AS. cystel* chestnut]
એક પ્રકારના ગ્રાસનું તથા તેના ફળનું નામ.
a. લાલારા પડતા-ભગવા રંગનું.
CHEVALIER s. [*Fr. cheval, L. caballus*
a horse] હોડેસ્વાર, યુવરી, યુરો સિપાઈ.
CHEW *vt.* [*AS. ceowan*] ચાવવું; 2 to
ruminate mentally મનમાં ધોળવું, ધોળ્યા
ક.; To c. as tobacco ખાવું; To c. the
cud વાગોળવું.
CHICANERY s. [*Fr. chicane* a crumb]
An artful subterfuge (ખોલીમાં) પેચ, મ,
પ્રપંચ, છુછમિદમ, દાવપેચ, યુદ્ધાની વાત
ઉપરથી ચિત્ત ઉડાવવાની આડી પેચવાળી દ-
લીલ, ફસવાળી યુક્તિ.
CHICK, CHICKEN s. [*AS. cicen*] The
young of fowls મરઘાની જાતનાં પક્ષી-
આનાં બચ્ચાં; 2 a child બચ્ચું, બાળક.
CHICKEN-HEARTED s. ખીલકણ, ખીલકણ
બિભાડી, કાયર.
CHICKEN-POX s. અજીબડામ. (*pl.*)
CHIDE *vt.* [*AS. cidan*] To reprove
(persons) ધમકાવવું, વરડવું, ખીજવું, ટપકો દે-

- વા, (acts or habits) -ને માટે ટપકો દેવા; as,
to c. folly ચૂપાંઈને માટે ટપકો દેવા. vi.
To scold, contend angrily ગ્રમડવું, ટપકો
-નિન્દાનું બોલવું, વાંક કાઢવો, તાણીને-ગુસ્સે
ઘડવું કરી કર કર.
CHIEF a. [*L. caput* the head] Highest
in rank આગેવાન. સર્વોપરી; 2 principal
મુખ્ય, પ્રધાન, અગ્રેસર. s. આગેવાન, મ,
અગ્રેસર, સરદાર, નાયક, ઉપરિ; In
c. મુખ્ય; commander in c. મુખ્ય સે-
નાપતિ.
CHIEFLY ad. મુખ્યત્વે કરીને, સાથી પહેલું;
2 for the most part ધણું કરીને, ધણુંખરું,
ધણેખરે બાજે.
CHIEFTAIN s. નાયક, આગેવાન, સર-
દાર; લશ્કરની ટુકડીનો કે કોમનો સરદાર-
આગેવાન-નાયક.
CHILBLAINS s. A sore produced by
cold ટહાડથી હાથ પગની ચામડી ફાટેછે તે.
CHILD s. [*AS. cild*] A son or a daughter
છોકરું, ફરંદન; 2 a young person
of either sex બાળક, બચ્ચું, નાદાન
પોચો-ચી, છોકરું; 3 descendants
પ્રજા, સંતાન, આવાહ; 4 one who by
character or practice shows signs of
relationship to another પોચો, છોક-
રો; (in comp.) જાદો; as, a c. of the
devil સેતાનજાદો; To be with c. બાર-
વાહી હોવું, બે જીવવાળું હોવું, ગર્ભવંતી હોવું.
CHILD-BEARING s. જન્મવું તે, પ્રસવ.
CHILD-BED s. સુવાવડ.
CHILD-BIRTH s. પ્રસવ.
CHILDHOOD s. અવપણ, નાનપણ.
CHILDISH a. છોકરવાદ, નાદાન, બાળકજીવિ,
કમસમજ, કમઅકલ, છોકરવાદીનું, નાદાનીનું
CHILDLESS a. One who has no children
સંતાન-છોકરા વગરનું, નિઃસંતાન, અપ્રજ,
વાંઝીઆમ, વાંઝીયણ. [બાળું.
CHILD-LIKE a. બાળક-બચ્ચા જેવું, ગરીબ,
CHILIAD s. [*Gr. chilia* from *chilion*
a thousand] હજાર, સહસ્ર; 2 હજાર
વરસ, સહસ્રાબ્દિ, સહસ્રવર્ષ.

CHILL *a.* [*AS. cyle, cele* cold] Moderately cold વહેવારીકું ઠંડું, ઠંડાકું, શીતળ; 2 tending to cause shivering ધૂમરે આણે ઝિયું; 3 affected by cold ઠંડા ચઢી ગયેલું, ઠંડાઈ-છીકળાઈ ગયેલું; 4 distant મ્હોનું, ઉપર ઉપરનું, નિઃસ્નેહ, અંતરના હેત વગરનું, ઉપલગ; a c. reception ઉપર ઉપરનો આવકાર; 5 discouraged નાહિમત, મન ભાંગી ગયેલું. *s.* A moderate degree of cold ઠંડાકું, ઠંડી, શૈલન; 2 a disagreeable sensation of coolness, accompanied with shivering ઠંડાકું, ધૂમરેમ, યંડી; 3 a check to enthusiasm હરખભંગમ, નાહિમત; a c. came over the assembly આખા મંડળને નાહિમત લાગી ગઈ; The c. of death શીતન, સીતન. *vt.* ઠંડું-ઠંડાકું-શીતળ કરી; 2 to cause to shiver ધૂમરે આણવો, ઠંડા આણવી-ચઢાવવી; 3 to discourage નાહિમત કરી, મનોભંગ કરી, (મનના હરખને) તોડવું, તોડીનાખવું.

CHILLY *a.* (See Chill 1st & 2nd mean.)

CHIME *s.* [old *E. chimbe, Dan. kimen* chiming] The harmonious sound of bells ઘંટ અથવા ખીજ વાજીતો ઝિકનાદમ-ઝિકરામ-ઝિકતાળમ; 2 a set of bells tuned to one another ઝિક રાગ ઘંટાવળી; 3 pleasing correspondence સ્વરમ, મેળમ, તાળમ, ઝિક રાગમ. *vi.* To sound in harmonious accord ઝિક રાગ વાગવું; 2 to be in harmony, to suit માફક-મેસજ-મળતું આવવું, ઝિકતાળ-ઝિકરાગ થવું, -માં મળી જવું; father and son and husband and wife are terms that c. બાપદીકરો ને વરવહુ ઝિરાબ્દ મેસતા આવે છે; 3 to make a rude chime of sounds જ્યાં તેવા પ્રાસ મેળવવા. *vt.* ઝિકતાળ-ઝિક રાગથી વગાડવું.

CHIMERA *s.* [*Gr. chimaira* a she-goat] અસલના યુનાની ઘોડે માનેષા ઝિક કલ્પિત રાક્ષસ: તેનો નીચેનો ભાગ પક્ષા જેવો, માથું સિંહનું, ને મ્હોમાંથી જ્યાંના નિકળે; 2 a

vain foolish fancy વૃથા કલ્પના, મનના ખોટા તરંગમ-લહેર. [વૃથા.

CHIMERICAL *a.* ખાલી, ખોટું, નિથ્યા, કલ્પિત,
CHIMNEY *s.* [*Fr. cheminée, low L. caminata, L. caminus* furnace] Passage for smoke ધૂમાડીતન; 2 a tube of glass placed above the flame of a lamp દીવાની જોતની ફરતી ચૂકવાની કાચની નળી, ચિમની.

CHIMNEY-PIECE *s.* વિભાગમાં ચૂલાને ફરતો ચૂકવાનો નકશીદાર પથરો-લાકડું. [વટી.

CHIN *s.* [*AS. cinne*] હડપચી, ડાચું, હજુ-

CHINA *s.* ચિનાઈ વાસણ.

CHINCOUGH *s.* [*cf. Scot. kink* a violent fit of coughing] જીંટાઢિયું, હડપાઈ ઉધરસ.

CHINE *s.* [*Fr. échine, L. spina* a thorn]

The backbone of an animal પથુની કરોડ; 2 piece of the backbone of an animal for cooking બોજનને માટે રાંધવા કાપેલી પથુની કરોડ તથા તેને લગતો ભાગ.

CHINK *s.* [old *E. chine, AS. cine*] તરડ, ચીર, ફાડ, ફાડ, લાંબી સાંકડી ચીર.

CHINK *s.* [jingling] ખલુખલુમ, ખખડમ. *vt.* ખલુખલવું, ખખડવું.

CHINTZ *s.* [*Hind. chhint*] છીંટ, છાપેલું મુતરાઈ કાપડ.

CHIP *s.* [*H. Ger. kippen* to pare] છાડીયું, નાનો કડકો, ચીપ. *vt.* નાનાં નાનાં છાડીઆં-કડકા કરી, છોલવું, ચીપ કાઢવી. *vi.* -પરથી છાડીઆં ઉપડી જવાં.

CHIROMANCER *s.* [*Gr. cheir* the hand and *manteia* divination] હાથ જોઈને જોષ કહેનાર.

CHIROMANCY *s.* સામુદ્રિકન, હસ્તલક્ષણવિદ્યા

CHIRP *vi.* [*Ger. zirpen*] To make the noise of certain small birds, or crickets ચકચક કરી, ચીંચી કરી. *s.* ચકચક, ચીંચી.

CHISEL *s.* [old *Fr. cisel, low L. cisellus, L. sicilicula* a small cutting instrument] (મુતારની) ફરસી.

CHITCHAT *s.* [See Chat] વાત, હંડા પહેરની વાતો, ગોપી, તડાકમ, મખો.

CHIVALRY *s.* [*Fr. chevalerie* from *cheval*, *L. caballus* a horse] The body or order of knights **ચોડસવારોનો સંગ્રહ**; 2 the system or dignity of knighthood 'નાઈટ' નામની પદવી-પદતિ; 3 an adventure of a knight સહાસિક કામ; 4 the characteristics of knights (as valour &c.) બાહાદુરી, શૌર્ય, સિપાઈગિરિ, સમ્માતિ, ઉદારતા.

CHIVALRIC, CHIVALROUS *a.* સાહસ-જે-ખમ શોધવાના ચાલ સંબંધી; 2 બાહાદુર, શૌર્ય, સમ્મા, ઉદાર, હિમતવાન.

CHLOROFORM *s.* [*Gr. chloros* pale-green and *formic acid*] એક પ્રકારનો તેલ જેવા પદાર્થ; તે શરીરને બેથુ કરવાના તથા દુઃખ શામાવવાના કામમાં આવેછે, ક્ષોરોદાર્દમ.

CHOCOLATE *s.* [*Mex. caculatl cacao*] એક પ્રકારનું ટોપફ રાંધીને તેમાં ખાંડ, તલ વગેરે બેળવીને કરેલી ચકતી; 2 ઉકળતાં પાણીમાં એવી ચકતીને કટકો આગાળીને કરેલું પાન-પાણી.

CHOICE (See under Choose).

CHOIR *s.* [*Gr. choros*] A body of singers ગાયકો, ચર્ચ (દેવળ કે મંદિર)માં ગાનાર મંડળ, ગાયકગણ, કીર્તનિયામ; 2 that part of a church appropriated to the singers ચર્ચમાં ગાનારને બેસવાની જગ્યા, ગાયનસ્થળ; 3 the chancel (See Chancel).

CHOKE *vt.* [*AS. aceocan* to suffocate] To stifle ગુંગળાવું, સ્વાસ રૂંધવા-અટકાવવા-બંધ કરવા; 2 to block up રૂંધવું, પૂરી નાખવું, અટકાવવું, બંધ કરવું, રોકવું; 3 to hinder અટકાવવું, નડવું, -ને અડચણ-હરકત કરવું. *vi.* To have the windpipe stopped -નો સ્વાસ રૂંધાવો-રોકાવો, ગુંગળાવું; 2 રૂંધાઈ-પૂરાઈ જવું, અટકવું, અડચણ થવી.

CHOKE-DAMP *s.* કુવા-ખાણો ટાંકાં વગેરેમાંની ગુફાનાકારક હવાઈ, હવાઈ, ઉપાર, કારખાનિક આસિડ નામનો વાયુ.

CHOKE-FULL, CHOCK-FULL *a.* ગળા સુધી ભરેલું, ઠોઠો ભરેલું.

CHOLER *s.* [*Gr. cholera* bile] પિત્ત; 2

irritation of the passions ગુસ્સો, કો-લમ, કોપમ, ચીર્ડ, તામસમ.

CHOLERA *s.* કોમળીયું, કાષેરોમ.

CHOLERIC *a.* પિત્તવાળું-ભરેલું; 2 irascible ચીડીયું, ક્રોધી, ગુસ્સાખોર, તામસી, સહેજ મિઝલ જતો રહે તેવું, સહેજ તપી જાય તેવું; 3 ક્રોધ-ગુસ્સા નું-વિશે.

CHOOSE *vt.* [*AS. ceosan* to test] To select પસંદ કરવું, નીવડી કાઢવું, ચૂંટી લેવું-કાઢવું; 2 to elect કોઈ પણ હોદ્દા વાસ્તે મત આપીને પસંદ કરવું. *vi.* To prefer, to wish મરજી-પ્રીતી હોવી, પસંદ કરવું; as, I may go if I c. જો મારી મરજી હોય તો મને જવાની રજા છે; Cannot c. but બીજો રસ્તો-ઉપાય નથી, -ચી કસ્યા વગર રહેવાનું નથી; as, I cannot c. but pity her તેના ઉપર દયા લાવવા સિવાય મારો બીજો ઉપાય નથી.

CHOSEN *p. & a.* પસંદ કરેલું, ઇશ્વરે માનિયું કરેલું; the c. people (ઇશ્વરના) માનિતા લોક.

CHOICE *s.* The act of choosing પસંદ કરવું, ચૂંટી-નીવડી કાઢવું તે; 2 option પસંદ કરવાની છૂટ-સત્તા, મરજી, પ્રીતિ; where there is force, there is no c. જ્યાં બળાકાર હોય ત્યાં મરજી હોય નહિ; 3 care and discrimination in choosing પસંદ કરવામાં ફિકર-સંભાળ-વિવેક, વિચાર, વિવેક; 4 the thing chosen પસંદ કરેલી વસ્તુ-ચીજ; 5 the best part of anything સૌથી સરસ-સારો ભાગ, તત્સાર, સાર, તત્ત્વમાલ; the flower and c. of many provinces બહાં પ્રજાઓનો સરસ ભાગ; To make c. of -માંથી પસંદ કરવું. *a.* Select, precious ઉત્તમ, કિમ્વી, અમૂલ્ય, સરસ, પસંદ; 2 frugal કસ્ટીમી, વિવેકથી ખરચનાર; to be c. of money પૈસાના કસ્ટીયા થવું; 3 selecting with care ફિકર-સંભાળ-વિવેકથી પસંદ કરે એવું.

CHOP *vt.* [*low Ger. and Dan. kappen*, *low L. coppare* to cut] To cut into pieces કાપવું, છંદવું, ચૂરેચૂરા કરવું, નાની નાની કરવો-કડકા કરવું; 2 (off.) to sever કાપી નાખવું; 3 (up) to devour greedily

ખચરખચર - બચડબચડ ખાઈ - ચાવી જવું, ડબોડખ ખાઈ જવું; as, you are not for chopping up your entertainment like a hungry clown એ મિઠાઈ બુખ્યા બુસાની પેઠે ડબોડખ ખાઈ જવાની તમારી મરજી નથી. *vt.* To vary suddenly એકદમ બદલાવું-ફરવું; as, the wind chops about પવન ફર્યા કરેછે. *s.* A piece cut off કડકેતમ, કુકડેતમ, કરચ્, (ધણું કરીને માંસની); 2 a crack ચીર, ફાટ, See Chap; 3 the jaw જડખું, See Chap.

CHOPPING-KNIFE *s.* કડકેતમ, કુરેતમ, મેહોડી પાળી.

CHOPPING-STICK *s.* ચીના લોકો મેહોમાં કેતનીઆ મુકવાની જે રાજીઆ હાથમાં રાખેછે તેમાંની એક રાજી.

CHOP-FALLEN *s.* [chap-fallen] નાહિમ્મત થઈ ગયેલું, હિમ્મતહારી ગયેલું, જંખવાણું.

CHORAL, CHORISTER (See under Chorus).

CHORD *s.* [*L. chorda, Gr. chordē* an intestine] The string of a musical instrument (વાજાના) તારમ; 2 a combination of notes simultaneously performed ગત, સ્વર મેળમ; 3 (Geom.) નચ્.

CHORUS *s.* [*L. chorus, Gr. choros* a dance in a ring] (anciently) A band of singers and dancers ગાનાર મંડળ, નટ-મંડળ; 2 (in Greek tragedy) ગ્રીક લોકના દુઃખપરિણામક નાટક બજવામાં નાટકમાં જણાવેલી વાત જોનાર અને એકંકની વચ્ચે ફરકે કવિતા ગાનારાઓનું મંડળ; 3 a band of singers સાથેલાગું ગાનાર-ગાયકમંડળ, ગીતનારા; 4 what is spoken or sung by the chorus in tragedy દુઃખપરિણામક નાટકમાં આપું ગાયકમંડળ ગાય તે આંતરેતમ, ગીતનારાને ગાવાનું-ગીતવાનું, ફૂક.

CHORAL *a.* ગાયકમંડળ સંબંધી-નું, બધા મંડળે મળીને ગાયેલું.

CHORISTER *s.* One of a choir ગાયક મંડળમાંનો એક ગાનાર; 2 one who leads a choir in church music દેવળના કીર્તનમાં

બધાનો આગેવાન ગાનાર, મુખ્ય કીર્તનયોમ.

CHRIST *s.* [*Gr. christos* anointed] હરાવેલા તે, ખ્રિસ્ત એ રખ્દનો મુળાર્થ "તેલલિખ" -અથવા તેલવાઈ કરેલા, એવા થાય છે. આગળ યહુદિ લોક રાજાઓને તથા ગુરુપદ ધરનારાઓને તેલવાઈ કરતા, માટે એ બોલ ધથુને લગાડવામાં આવે છે.

CHRISTEN *vt.* આપતિસ્મ નામનો ખ્રિસ્ત અભિષેક કરીને નામ પાડવું; 2 to give a name નામ પાડવું.

CHRISTENDOM *s.* ખ્રિસ્તિ યુલકમ, ખ્રિસ્તિ દેશમ; 2 the whole body of christians ખ્રિસ્તિ માત્રમ (*pl.*).

CHRISTIAN *s.* ખ્રિસ્તિમ, ખરો ખ્રિસ્તિમ, વિશ્વાસીમ. *a.* ખ્રિસ્તિ, ખ્રિસ્તિ ધર્મનું, વિશ્વાસી ધર્મનું; C. name આપતિસ્મ વખતે પાડેલું નામ, ખ્રિસ્તિ જનનું પોતાનું નામ.

CHRISTIANITY *s.* ખ્રિસ્તિધર્મ, ધથુ ખ્રિસ્તની ધર્મપદ્ધતિ.

CHRISTIANISE *vt.* ખ્રિસ્તિ કર., ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં લાવવું; 2 to imbue with christian principles ખ્રિસ્તિધર્મના બોધથી પલાળવું.

CHRISTMAS *s.* નાતાલનો આશ્ચુવ, ધથુ ખ્રિસ્તની જન્મતિથિનો આશ્ચુવ, નાતાલ.

CHRISTMAS-BOX *s.* ધથુના જન્મોત્સવને સમયે નજર કરવાની જણસો વ્રકવાની પેટી, નાતાલ ઉપર નજર કરવાની જણસ.

CHRISTOLOGY *s.* ધથુ ખ્રિસ્ત વિશે-સંબંધી વિચારનું પુસ્તક-બાધણ.

CHRONIC, CHRONICAL *a.* [*Gr. kronos* time] Relating to time કાળ સંબંધી-નું-વિશે; 2 according to time કાળને અનુસરતું, કાળક્રમાનુસાર; 3 continuing for a long time ધણા દહાડાનું, દીર્ઘકાલિક; A c. disease જે રોગે ધર કચું હોય તેવા રોગ, ચરી ગયેલા રોગ.

CHRONICLE *s.* કાળક્રમ હેવાલમ-ઈતિહાસમ; 2 a record, a narrative નોંધ, આખ્યાન, ઇતિહાસમ, તવારિખ; Chronicles કાળવૃત્તાંત, ખ્રિસ્તિ પુરાતન સ્થાપનામાંના જે પુસ્તકનાં નામ. *vt.* નોંધવું, ઇતિહાસમાં-તવારિખમાં દાખલ કર.

CHRONOLOGICAL *a.* [-*logos* & discourse] કાળમાનવિદ્યા સંબંધી, કાળક્રમવૃત્તાંત સંબંધી, કાળક્રમાનુસર, કાળક્રમ.

CHRONOLOGIST, CHRONOLOGER *s.* જૂત-કાળના વૃત્તાંતની સાલ ને તારીખ નક્કી કરી યથાકાળ ગોઠવનાર પુરૂષ, કાળમાન રાષ્ટ્રી.

CHRONOLOGY *s.* કાળમાનવિદ્યા, સૂર્યચન્દ્રના જમણ પ્રમાણે કાળના વિભાગ પાડવાની રીતિ, ખતી ગચ્છી વાતનાં સાલ તારીખ નક્કી કરવાની વિદ્યા.

CHRONOMETER *s.* [-*metron* & measure] કાળમાનયન્ત્ર, ધટીયન્ત્ર; 2 ખગોળના ખપ વાસ્તે ધણું જોડકસ ધટીઆલન.

CHRYSLIS *s.* [*Gr. chrysalis* the goldcolored sheath of butterflies] ઠેરાવાસી કીડી, કીડાની ઠેરાસ્થિતિ.

CHUBBY *a.* [from *chub* & kind of fish] ટુંકું ને જડું, ગાંઠા નેવું.

CHUCK *vi.* [Imit.] To cluck મરઘી બચ્ચાને બોલાવતી વખત નેવું બોલે છે તેવું બોલવું, ચકચક ક. *s.* મરઘીનું બોલવું તે; 2 ચ્કદમ હળવો અવાજ; 3 બચ્ચા (ખારમાં), વાહોશો, ખારો.

CHUCK *vt.* [See Shock] To strike gently હળવો ડુંસો મારવો, હળવે રહીને અથડાવવું-મારવું. *s.* હડપટ્ટી નીચે હળવો ડુંસો.

CHUCKLE *vt.* [See Chuck] (મરઘીનું) બચ્ચાને બકબક કરી બોલાવવું; 2 to fondle લાડવવું, લાડ લાડાવવાં. *vi.* To laugh in a broken or suppressed manner, to express exultation or derision હર્ષથી કે હાંસીમાં ગાલમાં ઢાળીને-રહી રહીને હસવું-અંદરથી ખુશ થવું, હસ્યાવું. *s.* હાંસીથી-હસ્યામાં મનમાં હસવું તે-થોડું હસવું તે.

CHUM *s.* [Probably contracted from comrade, cf. also *AS. cuma* & guest or comer] એક એરડીમાં રહેનાર સોબતી-ગોઠીએમ.

CHURCH *s.* [*AS. circ*, from *Gr. kurios* the Lord] A building set apart for christian worship ખ્રિસ્તિ યોકનું ઇશ્વર-

બંધિત કરવા સાથે સમાધાન, ખ્રિસ્તિ દેવજન; 2 a body of christian believers observing the same rites, and acknowledging the same ecclesiastical authority ખ્રિસ્તિ ધર્મનો પંથ; 3 the collective body of christians ખ્રિસ્તિમાત્રમ, સર્વ ખ્રિસ્તિજનમ, ખ્રિસ્તિ સમાજમ; 4 કોઇ પણ અગ્રક શેઠેરમાંના ખ્રિસ્તિ જનમ; 5 પાદરી વર્ગમ, ધર્મગુરૂ વર્ગ.

CHURCHMAN *s.* A minister or member of an established church ખ્રિસ્તિ ધર્મના સરકારે સ્થાપન કરેલા પંથનો ઉપાધ્યો, અથવા તે પંથને માનનાર માણસ.

CHURCHYARD *s.* ખ્રિસ્તિ દેવજ પાસે કુડાં ઘાટવાની જગ્યા, કબરસ્તાન.

CHURL *s.* [*AS. ceorl* & freeman of the lowest rank] A rude surly ill-bred man રોચો, નંગલી, ગમાર, નંગલીજડ, દેહકાની; 2 a niggard મખખીચૂસ, કંજુશ, સમ, નેહેરા, ચીચૂસ.

CHURLISH *a.* ગમાર-રોચો નેવું, નંગલી, ગાના પેટવાળું, આપસ્વાદી; 2 વળે અથવા નમે નહિ તેવું, હડીલું, જમકી, આડું,કડણ, કોર.

CHURN *s.* [old *E. cherne*, *AS. ceren* & churn] વજોણાની ગોળી. *vt.* વજોવવું; 2 to agitate હલાવી નાખવું.

CHURNING *s.* વજોવવું તે, વજોણું ક. તે, વજોણું, મન્યન.

CHURNING-STAFF *s.* વજોણાનો વાંસ. રવે.

CHYLE *s.* [*Gr. chulos* juice] અન રસ.

CHYME *s.* [*Gr. chulos* juice] પચારસમાં લુંદો થમ્મલું અન.

CHYMIST *s.* (See Chemist).

CICADA *s.* [*L. cicada*] વીડન.

CICATRIX, CICATRICE *s.* [*L. cicatrix*] ચાંડું, ચાંડન, ચકાચું.

CICATRICE *vt.* રૂઝવવું, અંગુર આણવું, ઢોંચ આણવી. *vi.* રૂઝવું, અંગુર આવવું, ઢોંચ આવવી.

CIDER *s.* [*Fr. cidre*] શુભ નામના ફળનો રસ અથવા તેનો બનાવેલો મદ્ય.

CIGAR *s.* [*Fr. cigare, Sp. cigarro*] ત-
માકુના પાંદડાની વાજેલી પીડી, ચીરફ.

CIMMERIAN [*L. cimmerii* a fabulous
people said to dwell in profound and
perpetual darkness] Intensely dark
અંધારૂંધાર, અતિ અંધકારવાળું.

CINCHONA *s.* [so named from the
wife of Count Cinchon viceroy of
Peru, who by its use was freed from
intermittent fever] એક ઝાડનું નામ :
તેની છાલ તાવમાં ઝીસડ તરીકે કામ આવે છે.

CINCTURE *s.* [*L. cingere* to gird] કમ-
રબન્ધ, કમરપટ્ટી; 2 that which en-
closes ઘેર, ઘેરાવેલ, ઘેરી ઘેનાર વસ્તુ.

CINDER *s.* [*A.S. sinder, sindor*] An
ember નાની ચણગારી; 2 a small par-
ticle of matter remaining after com-
bustion રાખ, આખ, રખાવ.

CINNAMON *s.* [*Gr. kinnamon*] તળાવ.

CINQUE-PORTS *s.* [*Fr. cinque* five
and port] પાંચ બંદર; (ઈંગ્લંડના પૂર્વ કિનારા
ઉપર ફ્રાન્સ બાણીનાં પાંચ બંદરને આ નામ
આપવામાં આવે છે. (તેઓનાં નામ-હેવિંગ્સ,
રોમની, ડોવર, હાઈથ, સાંડવિચ).

CIPHER *s.* [*It. cifra*] (in arith.) શૂન્ય,
મીઠું; 2 a person of no worth or
character ટકાનો-કોડીનો-બદામનો આદ-
મી, બાર-આખર વગરનો આદમી; 3 an
intertexture of letters ઉપરાઉપરી કે એ-
કની અંદર બીજે કાઢેલો અક્ષર; 4 a private
alphabet ગુપ્ત લીપિ, સંતલસી ક્રકોમ, ગુપ્ત
ક્રકોમ. *vi.* To use figures, to practice
arithmetical આંકડા માંડી હિસાબ ગણવો-ક.
vt. To write in occult characters ગૂઢ
લીપિ-ક્રકોમમાં લખવું.

CIRCLE *s.* [*Gr. kirkos* a circle] ગોળામ,
વર્તુલ, કુંડાળું; 2 a sphere ગોળામ, ધ-
નવર્તુલ; 3 compass, circuit ચક્ર, ઘે-
રો; 4 a company, a set મંડળ, ટોળું,
સમૂહ; as, a c. of friends દોસ્તોનું ટોળું;
5 a series ending where it begins
ચક્રાકાર, મંડળ; 6 a form of falla-

cious argument અન્યોન્યાશ્રય દોષ, અકો-
ટિવ; 7 a territorial division ગોળામ,
પ્રગણ, તાબો. *vt.* કુંડાળામાં-ચક્રાકાર-
માં ચોતરફ ફરવું, -ની પ્રદક્ષિણા ક.; 2 to
surround ઘેરવું, -ના ફરતું આવવું; To circle
in ઘેરી ઘેવું, આંતરી ઘેવું, -ની પાછળ ફરી
વળવું. *vi.* To move circularly ચક્રા-
કાર-કુંડાળામાં ફરવું.

CIRCULAR *a.* Round ગોળાકાર, ગોળ; 2
repeating itself ફરીફરીને આવતું, (illo-
gical) અન્યોન્યાયયુક્ત; 3 addressed
to a circle of persons સંબંધ હોનારાં સર્વ
માણસ ઉપર લખેલું; as a c. letter સંબંધ
હોનારાં સર્વ માણસમાં ફેરવવાનો લખેલો પત્ર.
s. સંબંધ હોનારાં સર્વ માણસોમાં ફેરવવાનો પ-
ત્ર, સર્વુલરમ.

CIRCULATE *vt.* To cause to pass from
person to person or place to place ફે-
રવું, ચલવવું; To c. as notes ચલણમાં
ચકવું-લાવવું. *vi.* ગોળ-ચક્ર-કુંડાળામાં ફે-
રવું, ફરવું, પરિવર્તન-પરિભ્રમણ ક., ફરી ફરીને
એની એ જગ્યાએ આવવું; the blood
circulates ઘાલી ફરે છે; Circulating de-
cimals પુનરાવર્તક દશાંશ.

CIRCULATION *s.* ફરવું તે, પરિભ્રમણ, પરિ-
વર્તન; 2 free diffusion ફેલાવ, વિસ્તાર, *m.*
બહોળો પ્રસાર; 3 currency ચળણી ના-
ણું, ચળણ; 4 extent of c. પ્રસાર, *m.*
ફેલાવ, વિસ્તાર.

CIRCLED *a.* ગોળ, ચક્રાકાર.

CIRCUIT *s.* [*L. circum* and *eo* I go]
ચક્રમનન, પરિવર્તન, ફેરણી, (ફરવાનું) ચ-
ક્રન, ફરવાનો પ્રદેશ; 2 ફેરાવો, ફરતું
માપ; 3 સ્વામી (સરકારી નોકરો વગેરેની);
on c. સ્વામીમાં.

CIRCUITOUS *a.* ફેરવાળું, ચક્રવાળું, લાંબુ,
આડું, દીર્ઘચક્ર; a c. mode ફેરવાળી રીતિ.

CIRCUMAMBIENT *a.* [*L. circum* a-
bout and *ambio* I go round] ચોતરફ ફરી-
વળતું-વળેલું, ઘેરી વળતું-વળેલું, ચોગરદમ ફરતું,
ફરી વળેલું.

CIRCUMCISE *vt.* [*L. circum* round

and *cedo* I cut] સુન્તા-સુન્ત ક.; 2 to put off the sins of -નું પાપ નિવારણ ક.

CIRCUMCISION *s.* સુન્તા-સુન્ત ક. તે, સુન્તા-સુન્ત.

CIRCUMFERENCE *s.* [*L. circum* and *fero* I bear] ફરતો ઘેર, ફેરાવે^m, ઘેરાવે^m, પરિધ^m, પરિધિ^m.

CIRCUMFLEX *a.* [*L. circum* & *flecto* I bend] સ્વરિતસ્વર^m, સ્વરિત સ્વરનું ચિન્હ.

CIRCUMJACENT *a.* [*L. circum* and *jaceo* I lie] Lying round ફરતું પડેલું, ચોતરફ ફરતું-આવેલું, આગુળાગુળું; *c.* country ફરતો પ્રદેશ^m.

CIRCUMLOCUTION *s.* [*L. circum* & *loquor* I speak] ચક્રોક્તિ^f, દીર્ઘચત્રિક બા-ધણ, ઘોડું કહેવાનું હોય ત્યારે લાંબુ લાંબુ કહેવું તે; દ્રવિડ પ્રાણીયામ^m.

CIRCUMLOCUTORY *a.* લાંબું લાંબું (બાધણ), ચક્રોક્તિવાળું, દીર્ઘચત્રિક.

CIRCUMNAVIGATE *vt.* [*L. circum* round and *navigo* I sail] સમુદ્રમાર્ગે-વહાણમાં ખેસીને પ્રદક્ષિણ ક.

CIRCUMSCRIBE *vt.* [*L. circum* and *scribo* I write] -ની અથક સીમા દરાવવી, સીમા-મર્યાદામાં ઘેરવું, આંતરવું, -ની હદ-સીમ^f ક.

CIRCUMSCRIBED *a.* પરિમિત, નિયમિત, સંકુચિત, સમર્પાદ.

CIRCUMSPECT *a.* [*L. circum* & *specto* I look] ચોતરફ વિચાર કરનાર, સાવધાન, સાવચિત, બધી વાત ઉપર નજર રાખનાર, ચોક્સ.

CIRCUMSPECTION *s.* સાવધાની^f, સાવચેતી^f, ચોક્સાઈ^f, બધી વાત ઉપર વિચાર-નજર કરવી તે.

CIRCUMSTANCE *s.* [*L. circum* and *sto* I stand] The condition of things attending an event આસપાસની-લગતી હકીકત^f-બીના^f; 2 બીના^f, વાત^f; 3 (*pl.*) સ્થિતિ^f, હાલત^f, દશા^f (દ્રવ્ય વિષયમાં); In easy circumstances આવે પીવે સુખી.

CIRCUMSTANCED *a.* સ્થિતિમાં મૂકેલું-લાવેલું-આવેલું.

CIRCUMSTANTIAL *a.* Consisting in or pertaining to circumstances આસપાસની-લગતી હકીકતનું-સંબંધી, આગનુક, અનુ-બંધિક.; 2 minute ત્રીજું, બારીક, બધી વિગતવાળું, વિગતવાર, જરૂરીજરૂરી-રજરજ વાતવાળું, તપસીલવાર; *c.* evidence આગનુક-અનુબંધિક-આસપાસનો પુરાવો. *s.* મુદ્દાને લગતી પણ મુદ્દાની નહિ તેવી અનાવશ્યક બિનાઓ-હકીકત-બાબતો^f.

CIRCUMVALLATION *s.* [*L. circum* and *vallum* a rampart] (યુદ્ધ કળામાં) ફરતો ઘેટ કરવો તે; 2 ઘેરા ધાલનાર લશ્કરની પાછળ કરેલો ઘેટ-ખાઈ (તે ઘેટલા માટે કરવામાં આવે છે કે ઘેરાયેલા રાત્રીની મદદે ઘેટ આવીને પાછલથી ઘેરનારને આંતરી ન શકે).

CIRCUMVENT *vt.* [*L. circum* and *venio* I come] ઘેરાઈ-પેચ-કપટ-ચુકિત વગેરેથી ફાવી જવું-લાભ મેળવવો, ઘેરવું, છેતરવું, ફસાવવું; *as*, I circumvented whom I could not gain જે માણસને મારી તરફ લાવી રાખ્યો નહિ, તેને મે છેતર્યો.

CIRCUMVENTION *s.* ઘેરાઈ^f, ઘેચાણ^f, છેતરવું, કપટન, છુગમ, પેચ^m, કપાદાવા^m (*pl.*)

CIRCUS *s.* [*L.*] કુસ્તિ^f, કસરત^f, પટા વગેરે એલ-તમારા કરવાની જગ્યા; 2 (અર્વાચીન કળામાં) ઘોડા ઉપરના એલ તમારા કરી બતલાવવાનું કુંડળું કે ગોળાકાર જગ્યા^f; 3 ઘોડા ઉપર એલ કરનારા, તથા તેમનો બધો સાજ.

CIRRUS *s.* [*L. cirrus* a lock, a curl] ઢનના પાચકાના આકારનું વાદળું.

CIS [*L.*] આણી તરફનું, આ બાગુનું; *cisalpine* આલ્પસ પર્વતની આ (ઘેટલે ધટાલી) તરફનું.

CISTERN *s.* [*L. cisterna* from *cista* a chest] પાણી-દાર વગેરે પ્રવાહી પદાર્થ ભરી મૂકવાની ધડી^f-ટાકી^f-હેઝમ, કુંડમ; 2 a natural reservoir કુંડમ, તળાવ^m.

CITADEL *s.* [*Fr. citadelle*] ઘેટ પણ શહેરના સંરક્ષણ સાથે તેની અંદર કે પાસે બાંધેલો કિલ્લો-મ-ગઢ^m.

CITE *vt.* [*L. cito* intens. of *cio* I excite] To call upon officially or authorita-

tively અધિકાર-હોદ્દા-સત્તાથી બોલાવવું, હાજર થવા ફરમાવવું, સમન ક.; 2 to quote ગ્રંથ વગેરેમાં કોઈના કહેલા બોલ કહેવા-કહી બતાવવા; 3 to name in support of આધાર-પ્રમાણ-પુરાવા-પુષ્ટિ દાખલ-માં બતાવવું-કહેવું.

CITATION s. સમનm, હાજર થવાનો હુકમ, હુકમપત્રn; 2 કોઈ પણ ગ્રંથકાર વગેરેના બોલેલા બોલ કહેવા-ઉતારવા તે, પ્રતીકn; 3 enumeration ગણાવવું-કહેવું તે; 4 (law) ચૂકેલા ફેસલા બતાવવા તે. [લીંબુ.

CITRON s. [Gr. kitron] માલુંગું, મીઠું

CITRIC a. માલુંગાના તથા તેવાજ બીજા ભવામાં આચરસ હોયછે તે નું-વિશે-સંબંધી.

CITY s. [L. civis a citizen] શહેરn, નગરn, પુરીf; 2 a corporate city સનદી શહેર; 3 the collective body of citizens શહેરની બધી વસ્તીf, આખું શહેર.

CITIZEN s. An inhabitant of a city શહેરવાસી માણસm, રાહેરીm, નગરવાસી માણસm; 2 one who enjoys the privileges of a city રાહેરના હક ભોગવનાર મનુષ્યm, રાહેરના મહાજનનો માણસ.

CITIZENSHIP s. શહેરીના બધા હક ભોગવવાપણુંn, પૌરાધિકારિત્વn.

CIVET s. [Fr. civette, Per. zatab] જખાદી બલાડીf; 2 the perfume obtained from it જખાદી બલાડીની કસ્ટૂરી.

CIVIC a. [L. civis a citizen] શહેરનું-સંબંધી; 2 શહેર વાસીનું-સંબંધી.

CIVIL a. Pertaining to a city or state, or to a citizen in his relations to his fellow citizen or to the state શહેર સંબંધી, રાજ્ય સંબંધી, શહેરી દાખલના, રાજ્યની હકદાર રેયત દાખલના; 2 not military યુલકી; 3 relating to an organised community વ્યવસ્થિત રાજ્ય સંબંધી-નું, વ્યવસ્થિત; 4 civilised સુધરેલું; 5 ધર્મક્રિયા પ્રમાણે નહિ તેવું; as, c. marriage ધર્મક્રિયા પ્રમાણે નહિ કરેલું લગ્ન; 6 polite વિવેકી, સભ્ય, રીતભાતવાળું; 7 relating to rights and remedies sought by

action દિવાની; C. architecture or engineering બિન લશ્કરી ધંધારતી કામn, બિન લશ્કરી શિલ્પશાસ્ત્રn; C. death સંન્યાસm, સંસારના હક નેણે યોયા હોય તેની રિયતિf; C. Law કોઈ પણ રાજ્ય, દેશ કે શહેરનો કાયદો, રામન લોકનો કાયદો, બિન લશ્કરી કાયદોm, અધર્મક્રીય કાયદોm; C. List રાજ્યના ને અમલદારોને સરકારી તીજેરીમાંથી પગાર મળેછે તેનું પત્રક, ધુલકી ખરચn, રાજના કુંડુંબના ખરચની નીમણુક; C. war યુદ્ધ રાજ્યના લોકોમાં માહોમાંહે લડાઈf; C. year સરકારી વરસm, કાયદા પ્રમાણે એક વર્ષn.

CIVILIAN s. રામન લોકના કાયદામાં પ્રવીણ પંડિતm, એ કાયદાનો ગુરૂ; 2 વિદાલયમાં રામન લોકનો કાયદો જાણનાર; 3 સિપાઈનો કે ધર્મચુકના ધંધા સિવાયનો ધંધો કરનાર.

CIVILITY s. વિવેકm, સભ્યતાf, રીતભાતf, સુજનતાf.

CIVILISATION s. સુધારોm, રીતભાત તથા કળાકૌશલ્યમાં સુધારોm-પ્રવીણતાf.

CIVILISE vt. સુધારવું, જંગલી સ્થિતિમાંથી સુધરેલી સ્થિતિમાં આણવું, કેળવણી આપવી, રીતભાતે સુધારવું.

CIVILISED a. સુધરેલું, જંગલી સ્થિતિમાંથી સુધારામાં આવેલું.

CIVILLY ad. (See Civil) દિવાની રાહેમાં, દિવાની કાયદા પ્રમાણે, કાયદા પ્રમાણે, કાયદાની દૃષ્ટિએ; 2 વિવેકથી, સભ્યતાથી.

CLACK vi. [Dan. klakken to clap] To make a sudden sharp noise એકદમ તીવ્રો અવાજ કરવો, સડક-કડક વાગવું-થવું; 2 ટકટક થવું, ખણખણવું; 3 to utter words rapidly લપલપ-બકબક ક., બડબડી જવું, બડબડવું, લવી જવું, લપલપ બોલી જવું. s. સપાટોm, સડકોm, સડીમ-ઝડીમ-સડક-કડક અવાજm; 2 ટકટક-ખણખણ-બડબડ અવાજm; 3 continual prattle બકવાf, બકબકાટm, લપલપf, લવારોm.

CLAD p. (See under Clothe.)

CLAIM vt. [L. clamo I cry out] To demand as due હક કરીને-થી માગવું, નો-

ઉપર દાવા ક., અખતીયાર કે હકની રૂઝી મા-
ગવું, માગવું-ચેલું ક., માગવું. *vi.* -ના હક-
દાર-ચેલુદાર-દાવેદાર તરીકે માગવું, દાવા ક.,
હક ધરાવવા. *s.* હકની માગણી; 2 હકમ,
દાવેમ, દરદાવેમ.

CLAIMANT *s.* હકથી માગનાર, હક ધરાવનાર,
દાવેદારમ, હકદારમ. [*-દામ*]

CLAIRVOYANT *a.* [*Fr.*] અતીન્દ્રિય દર્શી

CLAM *vt.* [See Clamp] ચિકણ પદાર્થથી
ડબલ-હરકત ક.-ચોટવું.

CLAMMY *a.* ચીકણું, કાંપળું, ચોંટી રહે તેવું.

CLAMBER *vt.* [*low Ger. klempern to*
climb] મહામહેનતે ચડવું, હાથ પગથી ટેકણ
કરીને-ગાલીગાલીને ચડવું.

CLAMOUR, CLAMOR *s.* [*L. clamo I*
cry out] ખૂમાટમ, પોકારમ, ખૂમ્, શોરમ,
ધોંધાટમ. *vi.* ખૂમાટ-પોકાર-શોર-ધોંધાટ
ક.; 2 દાદની મોટી ખૂમ પાડવી, ખૂમ પાડીને
ફરિયાદ ક.

CLAMOROUS *a.* ખૂમાટ-પોકાર-ખૂમ-શોર-
ધોંધાટ કરનાર; 2 ફિસાદી.

CLAMP *s.* [*Dut. klampen to fasten*]
આપડોમ, પટોમ, જોરપટીફ, ભાકોમ. *vt.*
આપડાથી-પટાથી સળંગ-નકી ક., બંધનમાં
સેવું. *vi.* ધબધબ-બારે પગે ચાલવું.

CLAN *s.* [*Gael. clann, Ir. clann off-*
spring, tribe] કુળન, કોમ્, જોતન, એક
સરદારના હાથનીચે બેગાં થયેલાં ધર; 2 a
clique ટોળીફ, પક્ષમ, એકસંધી મંડળીફ.

CLANNISH *a.* એકસંધી, એકમાંડવાળું.

CLANSHIP *s.* એક સરદારના હાથ નીચે રહેવા
પણું; 2 એક સંધી એકઠા રહેવું તે.

CLANSMAN *s.* કોઈ એક કુળ-જોત-કોમ ટો-
ળીમાંનો માણસ.

CLANDESTINE *a.* [*L. clandestinus*]
છાનું, છૂપું, ખાનગી, ગુપ્ત, ગુપ્ત, છુપનું, ચો-
રીનું; c. marriage ચોરીનું લગ્ન.

CLANG, CLANK *vt.* [*L. clanger, Ger.*
klingen] ખણખણાવવું, ધાતુ સામસામા
અથડાવાથી અવાજ ક. *vi.* ખણખણવું,
ધાતુ સામસામા અથડાવાથી અવાજ થવો. *s.*
ખણખણાટમ.

CLAP *vt.* [*AS. clappan*] To strike with
a quick motion ધબ લઈને અથડાવવું-અ-
ફાળવું; 2 to thrust in a hasty or ab-
rupt manner ધબ લઈને વચે નાખવું-ફે
કવું; 3 to manifest approbation by
striking the hand સાબાશીના તાબોટામ-
તાળીઓ પાડવી; તાબોટા પાડી સાબાશી આ-
પવી. *vi.* ધબાધબ અથડાવું-અફાળવું; 2 તા-
બોટા-તાળીઓ પાડવી; 3 ધબ લઈને જવું-પે-
સવું, કોઈ કામ હોરાથી રાફ ક. *s.* ધબાકોમ;
2 a stroke તપાટોમ, તડાકોમ વારોમ; 3
a burst of sound કડાકોમ, મોટો અવાજમ,
ધડાકોમ; 4 a striking of hands to ex-
press approbation સાબાશીના તાબોટામ-
તાળીઓફ.

CLAP-TRAP *a.* સાબાશી મળવવા કરેલું, ડગાઈ
-છુજ-કપટ ભરેલું, તકષ્ટી. [*દામ*]

CLARET *s.* [*Fr. claret*] એક પ્રકારનો

CLARIFY *vt.* [*L. clarus clear & facio*
I make] શુદ્ધ-સાફ-નિર્મળ ક., ધોવું, શોધન
ક., શોધવું; To c. butter માંખણ તાવવું.

CLARIFIED *a.* શુદ્ધ-સાફ કરેલું, શોધેલું, ધો-
એલું; c. butter ધીન.

CLARIFIER *s.* શુદ્ધ-સાફ કરનાર, મેલ ધોના-
ર; 2 શુદ્ધ કરવા મુકવાનું વાસણ.

CLARION *s.* [*L. clarus*] એક પ્રકારનું
ભુગળી જેવું વાજું.

CLASH *vi.* [*Ger. klatschen*] સામસાથું
અથડાવું-અફાળવું-પછડાવું; 2 to come
in collision સામસાથું-વિપરીત-વિરુદ્ધ
આવવું-હોવું; his interests do not c.
with yours તેનો સ્વાર્થ તમારા સ્વાર્થથી વિ-
રુદ્ધ નથી. *s.* સામસાથું અથડાવું-અફાળ-
વું-પછડાવું તે, ઝડાઝડીફ; 2 સામસાથો
ભાવ, વિરુદ્ધતા, ઉલટાપણું.

CLASP *s.* [*old E. klappe, from klappen*
to clap] આપડોમ, જે વસ્તુઓને એકઠી
રાખવાનો હક-આપડો વગેરે; 2 a close
embrace બાથફ, આલિંગનન. *vt.* આપડો
-ફક વતી એકઠું જોડવું-બંધ ક.; 2 to em-
brace આલિંગન ક., બેઠવું, બાથમાં ભીડવું.

CLASP-KNIFE *s.* ચપ્પુન, ચાકુમ, હાથમાં ફ-
ળ વગે એવી પાળી.

CLASS s. [*L. claudo* I shut] વર્ગમ, વગમ, પ્રકારમ, પ્રત્, જાતિ.

CLASS, CLASSIFY *vt.* પ્રત ક., વર્ગ-પ્રકાર પાડવા, ગુણ પ્રમાણે વર્ગ પાડવા, વર્ગભૂતિ ક.

CLASSIC, CLASSICAL *a.* ઉત્તમ, સર્વોત્કૃષ્ટ, સરસ, પહેલા વર્ગનું; 2 પ્રાચીન ગ્રીક અને રોમન લોક-ગ્રંથકાર સંબંધી-નું, તે લોકે પ્રસિદ્ધ કરેલું; 3 સંસ્કૃત, સંસ્કારવાળું, શુદ્ધ, અવલ પ્રતીનું (વાણી-હાતર વગેરે).

CLASSIC s. ઉત્તમ પ્રતીનો ગ્રંથકારમ-ગ્રંથમ, (મુખ્યત્વે કરીને પ્રાચીન ગ્રીક તથા લાટિન ભાષાનો. પણ હવે તે ગમે તે ભાષાનો); 2 ઉત્તમ ગ્રંથમાં પ્રવીણ પુરુષમ, ઉત્તમ લાટિન તથા ગ્રીક ગ્રંથમાં પ્રવીણ પુરુષમ.

CLATTER *vt.* [*Dut. klateren, AS. clat-rung* anything that makes a clatter] ખલુખલવું, ખખડવું, ખલુખલાર ક.; 2 to prate ઉતાવળથી બકી જવું, લવારો ક., બકબક ક. s. ખલુખલુ, ખલુખલારમ, ખડખડ.

CLAUSE s. [*L. claudo* I shut] અંગવા-ક્યમ, ઉપવાક્યમ, વાક્યમ, કલમ, રકમ.

CLAW s. [*AS. clawn*] A sharp hooked nail (પશુ પંખીના) નોહોરમ, પંજેમ. *vt.* To pull, tear, or scratch with the nails નોહોરવતે ઉજેડવું-ફાડવું-ચીરવું, નોહોર-ઉજેડા પાડવા, ખજવાળવું.

CLAY s. [*AS. clæg*] માટી. *vt.* માટી ચોટવી, માટીનું ખાતર ક.; 2 (માટીવેડે) ધોવું; as, to c. sugar ખાંડને ધોવી.

CLAYEY *a.* માટીનું, માટીવાળું, માટી જેવું.

CLAYMORE s. [contr. from *Gael. claid-heamh-mor*] માટી બે હાથાવાળી તલવાર (આગળ સ્કાટલેન્ડના કુંગરી લોક વાપરતા).

CLEAN *a.* [*AS. clæne*] Free from dirt ચોખ્ખું, સ્વચ્છ, શુદ્ધ, નિર્મળ, વિમળ, નિતરું; as, c. clothes ચોખ્ખાં લુગડાં; 2 free from that which is injurious (land) પથ્થર કે નિદાણ વગરનું, (timber) આશ વગરનું, ચોખ્ખું, શુદ્ધ; 3 free from awkwardness અતુરાહ વાળું, અતુર, સફાહવાળું; as, a c. trick અતુરાહવાળી યુક્તિ; 4 complete બરા-

બર, પૂરું, સંપૂર્ણ, સાફ, શુદ્ધ; as, he made a c. sweep of it તેણે તેને સાફ કરી નાખ્યું; 5 free from moral defilement નિષ્પાપી, નિષ્કલંક, પવિત્ર, પાપરહિત, ચોખ્ખું; 6 free from ceremonial defilement ક્રિયામાર્ગ-પ્રમાણે ચોખ્ખું, શુદ્ધ, પવિત્ર; 7 free from polluting disease પાતકી રોગથી મુક્ત, મહારોગથી મુક્ત; as, a c. bill of health પાતકી રોગથી (વહાણ વગેરે) મુક્ત છે એવું સર્ટિફિકેટ. *ad.* બિલકુલ, છેક, તદન, પૂરે-પૂરું, પૂર્ણરીતે, અધુરું; 2 dexterously અતુરાહથી, સફાહથી. *vt.* ચોખ્ખું-શુદ્ધ-સાફ-નિર્મળ ક., ચેલ-કચરો કાઢી નાખવો.

CLEANING s. See clean; 2 ગાય ઘેટાંની ઝોર.

CLEANLY *a.* Habitually clean સુધડ, ચોખો-શુદ્ધ-સ્વચ્છ રહેનાર; 2 free from defiling influence શુદ્ધ, નિષ્પાપ, નિર્દોષ; c. joys શુદ્ધ ઉપભોગ.

CLEANSE *vt.* સાફ ક., માજવું, ધોવું; 2 પાપ-ચેપ-દોષ-મળ રહિત ક., શુદ્ધ ક.

CLEAR *a.* [*L. clarus*] Free from foreign matter, pure સ્વચ્છ, શુદ્ધ, નિર્મળ, સાફ, નિતરું; the c. stream સ્વચ્છ નદી; 2 plain સાફ, ઉઘાડું, ખુલ્લું, સ્પષ્ટ, અસ્ત; 3 discriminating વિવેચન શક્તિવાળું, તીવ્ર, બેદ જાણે એવું; as, a c. intellect વિવેચન શક્તિવાળી બુદ્ધિ; 4 unclouded ઉઘાડું, ખુલ્લું, વાદળા વિનાનું; as, a c. sky ખુલ્લું આસમાન; 5 distinctly heard સ્પષ્ટ, સાફ, સાફ સંભળાય તેવું; 6 free from impurities ચોખ્ખું, નિર્મળ, ભેજ-ભેગ વગરનું; 7 free from guilt પાપમુક્ત, ચોખ્ખું, નિષ્પાપી, નિર્દોષ, નિરપરાધી; I am c. of that હું તે વિષે નિર્દોષ છું; 9 without diminution ચોખ્ખું; c. profit ચોખ્ખો નફો; 10 free from impediment મોકળું, મુક્ત, હરકત-અડચણ-નડતર શિવાયનું, નિર્ભય; the way was c. રસ્તો મોકળો હતો. *vt.* To render bright ચોખ્ખું-સ્વચ્છ-સાફ-મોકળું ક.; 2 to render intelligible સ્પષ્ટ-ખુલ્લું-ઉઘાડું-અસ્ત-સંભળ્ય તેવું ક.; 3 to render audible સાફ

—સ્પષ્ટ કર, (ધોટી) ઉઘાડવો; 4 to cleanse શુદ્ધ-ચોખ્ખું-નિર્મળ કર, શોષવું, ગળવું, બેગ-મળ-કચરો કાઢવો; to c. liquors ઘરને શોષવો; 5 to free from impediment હરકત-નડતર-અડઅણ-ડખલ વગેરેથી મુક્ત-મોકળું કર; 6 to free from imputation of guilt નિર્દોષ-નિરપરાધી ઠેરવવું; 7 to leap over without touching ઉપરથી અડક્યા વગર કુદી જવું; 8 to make a net profit ચોખ્ખો-અરમ કાઢતાં નફો કાઢવો-કમાવો; he cleared a profit of ten per cent. તેણે ચોખ્ખો દશ ટકાનો નફો કાઢ્યો; 9 to remove વચ્ચેથી કાઢવું, ઉપાડવું, લઇ જવું, સાફ કર; to c. away rubbish પુણે સાફ કરવો; To c. a ship at a custom house કુરબામાંથી વહાણ હાંકવાની પરવાનગી મેળવવી; To c. the land વહાણને કિનારાથી અંટહું દૂર હંકારવું કે પછી ખડક પર અફળાવાનું જોખમ ન રહે. vi. To become free from clouds or fog ઉઘડવું, ઉઘાડ નિકળવો-પડવો; 2 to become disengaged મોકળું-મુક્ત થવું, અડઅણ-હરકતથી છુટું થવું.

CLEARANCE *s.* Act of clearing (See Clear no.9); 2 વહાણ હંકારવાની પરવાનગી.

CLEARLY *adv.* સ્પષ્ટતાથી, સ્પષ્ટ-ખુલ્લી-ઉઘાડી-ચોખ્ખી રીતે, સફાઈથી.

CLEARNESS *s.* સ્પષ્ટતા, સફાઈ, ચોખ્ખાપણું; 2 નિર્મળ-નિર્દોષપણું, (of the sky) ઉઘાડમ.

CLEAVE *vt.* [*AS. clifan*] To adhere closely વળગી રહેવું, ચોંટી રહેવું, આઝી રહેવું, જોડાઈ રહેવું; 2 to be united closely in interest or affection સ્વાર્થ કે હેતુથી જોડાયા રહેવું-હોવું, વળગી રહેવું; c. unto thy Lord તારા પ્રભુને વળગી રહે.

CLEAVE *vt.* [*AS. cleofan*] ફાડવું, ચીરવું, બેઢવું, ચીરો-ફાટ પાડવી. *vi.* ફાટવું, ચીરાવું, -માં ચીરા-ફાટ પાડવી.

CLEAVER *s.* ચીરનાર-ફાડનાર, ચીર-ફાટ પાડનાર; 2 ચીરવાનો કસાઈનો છરો.

CLEFT *s.* ચીર, ફાડ, તરડ, ચીરો *m. p. a.*

CLEFT, CLOVEN ચીર-ફાટવાળું, ચીરાંચોળું.

CLEMENCY *s.* [*L. clemens mild*] Disposition to treat with kindness રહેતીયત્વ, રહેમદીલી-નજર, નરમાઈ, દયાબાવમ, ક્ષમા; 2 mildness of temper નરમ સ્વભાવમ-પ્રકૃતિ, અકઠોરપણું, સુશીળતા.

CLENCH (See Clinch).

CLERGY *s.* [*L. clericus, Gr. kleros a lot*] દીક્ષા પામેલા ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશક મંડળન-સમૂહમ, પાદરી લોકમ.

CLERGYMAN *s.* દીક્ષા પામેલો ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશક, પાદરીમ.

CLERICAL *a.* ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશકનું-સંબંધી; 2 relating to a clerk or copyist નકલકરનાર-મહેતાનું, કારકુનનું.

CLERK *s.* પાદરીમ, ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશકમ; 2 a scholar પડિતમ, વિદ્વાનમ; 3 a parish officer ખ્રિસ્તિ ધર્મોપદેશકનો સહકારી-મદદનીશમ; 4 a penman જેહેતોમ, કારકુનમ, લેખકમ, લલિત્તોમ, સુસદીમ.

CLEVER *s.* [*AS. gleaw skilful*] (persons) હુશીઆર, ચતુર, અલસક; 2 showing skill in the doer (works) હુશીઆરી-ચતુરાઈવાળું.

CLEW (See Clue).

CLICK *vi.* [*Dut. klikken*] ટકટક ટકટક કર. *s.* ટકટક ટકટક.

CLIENT *s.* [*L. cliens*] પ્રાચીન રોમન લોકમાં પ્રતિષ્ઠિત માણસની આપ પકડનાર પુરૂષમ; 2 a dependant આશ્રિત જન, આશ્રિત; 3 (law) અસીલમ, વકીલનું ધરાક.

CLIFF *s.* [*AS. clif*] A high steep rock જોચી ઊભી ખડક-કરોડોમ.

CLIMACTERIC *s.* [*Gr. klimakterikos*] જીંદગીમાં અણીના સમયમ, જે સમયે શરીરના બંધારણમાં મોટા મોટા ફેરફાર થાય છે તેવા સમયમ.

CLIMATE *s.* [*Gr. klima slope*] હવા, હવાપાણી *pl.*; 2 region પ્રદેશમ, દેશમ.

CLIMATIC *a.* હવાપાણી-હવાનું-સંબંધી-વિરો.

CLIME *s.* પ્રદેશમ, દેશમ, પૃથ્વિનો ભાગ.

CLIMAX *s.* [*Gr. klimax a ladder*] ઉત્તરોત્તરવૃદ્ધિ, સારાંધકારમ; 2 the highest point સીમા, ટોચ, પરિસીમા.

CLIMB *vt. vi.* [*AS. cliban*] હાય પગ વડે ચઢવું, ચઢવું, માથાકૂટે-શ્રમથી-ધીમે ધીમે-હળવે-હળવે ચઢવું.

CLIME (See Climate).

CLINCH *vt.* [*old Fr. clenche, Norm. Fr. clanche latch*], સજ્જડ બેસાડવું-જડવું-પકડવું-ગ્રાહવું; to c. the fist યુદ્ધી ખીડવી-ભીડવી-જેરથી-યુદ્ધી વાળવી; to c. a nail ખીડો નક્કી કરી-સજ્જડ બેસાડવો; 2 to render firm મજબૂત-દૃઢ-કાલ્પ-પાઠ્ય-સાચુત કરી, મજબૂતી આપવી; to c. an argument કોઈ દલીલને મજબૂતી આપવી.

CLINCHER *s.* પકડનાર વસ્તુ-પુરુષ; 2 a decisive argument તકરારનો ફડચો આણે એવી દલીલ.

CLING *vi.* [*AS. clingan to adhere*], વળગી-આઝી-વિટાઈ રહેવું, ચોંટી રહેવું; two babes clinging to her waist બે બાળક તેની કેડને વળગેલાં.

CLINICAL *a.* [*Gr. kline bed*] માદાની પથારી-ખાટલા સંબંધી, ખાટલે પડેલું; c. lecture માદા માણસના ખાટલા આગળ આપેલું બાણ્ય, અથવા માદા માણસના ખાટલા આગળ ડીપણ કરી લીધેલું હોય તેને આધારે રચેલું બાણ્ય.

CLINK *vi. & vt.* [*Dut. klinken*] ખલ્ખલવું, ખલ્ખલણવું, ધાતુ સામસામા અથડાવાથી ખલ્ખલ્યું અવાજ થયો-ક.

CLIP *vt.* [*Dan. klippe to cut*] કાપકૂપ કરી, કાતરવું, કાપવું; to c. the hair વાળ કાતરવા; 2 કાનસવું, કોર કાપી-ધરી ટુંકું કરી (coin); to c. one's words ના શબ્દ ટુંકા કરી.

CLIPPER *s.* (શિપ્પર) કાનસ કરનાર; 2 એક પ્રકારનું ઝડપથી ચાલનાર વહાણ.

CLIPPING *s.* The act of cutting off કાપવું-કાતરવું-ટુંકું કરી, કાતરણ; 2 that which is clipped off કાતરણ, કતરામણ, કાપણ, કાપણાં કુપણાં *pl.*

CLIQUE *s.* [*Fr.*] નાની ટોળી-ચોકડી, સેતાન ટોળી.

CLOAK *s.* [*low L. cloca a kind of garment peculiar to horsemen and travellers*]

અધાં છુપાડાં ઉપર પહેરવાનો ખુલતો ડગલો, કફૂર્ણ; 2 that which conceals ઝાંડું, અહાનું પડદો *m.* *vt.* ઢાંકવું, ઝાંડું-પડદો કરી, છુપાવવું, સંતાડવું.

CLOCK *s.* [*AS. clucge*] ધડીઆળનું.

CLOCK-WORK *s.* ધડીઆળનો અધી સાંચો, અને તેનું ચલન.

CLOD *s.* [*AS. clud*]. A lump of earth ઢેકું, ગચ્છું; 2 the ground, the earth બેચ, જમીન; 3 that which is earthly and of little value માટીની કાયા, રથલ-દેહ; 4 a dolt જાડી અકલનું માણસ, ભોથું, રોચો, મૂર્ખો, જડબુદ્ધિનું, ડુંચો. **CLOD-HOPPER** *s.* જોડો, ગામડીઓ, ખુસો, ડુંચો, મૂર્ખો, રોચો જડબુદ્ધિ.

CLOD-PATE, CLOD-POLL *s.* જડબુદ્ધિ, ભોથું, રોચો, ડુંચો, મૂર્ખો.

CLOG *vt.* [*Scot. clag to obstruct*] To encumber as with a burden દહેરો-ડાંચું બાંધવું, બોળે મૂકી બારે મારવું, નડવું; as, to c. a beast જનાવરને ગળે દહેરો-ડાંચું બાંધવું; 2 to hinder in motion જતાં આવતાં નડવું-હરકત કરી, ડાંચવું કરી; 3 to choke up બંધ કરી નાખવું, બંધ કરી; as, to c. a channel ખાઈ બંધ કરવી; 4 to hinder or embarrass હરકત-અડચણ કરી, નડવું, ડાંચવું કરી; as, to c. commerce વેપારમાં હરકત કરવી. *vi.* To unite in a mass બંધાઈ જવું; 2 ઉપર બંધાઈ જવાથી નડતર-અડચણ-હરકત થવી. *s.* અડચણ, હરકત, નડતર, અટકાવ; 2 the weight tied to an animal to hinder its motion ડાંચું, દહેરો; 3 એક પ્રકારનો લાકડાના તળીઆ વાળો જોડો.

CLOISTER *s.* [*L. claudio I shut*] મઠમાં ઉપચોક્ત-ઉપરરાજ-અડાળી-મંડપ; 2 a monastic establishment મઠ, અખડો; 3 a place for retirement from the world for religious studies ધર્મભ્યાસ માટે એકાંત ઝોરડી, મઠ. *vt.* મઠમાં-અખડામાં પૂરવું; 2 એકાંત ઝોરડામાં ડુંગીઆથી અલગ રાખવું.

CLOSE *vt.* [*L. claudō* I shut] To shut બંધ કરું, અડકાવવું, વાસવું; he closed the book તેણે ચોપડી બંધ કીધી; c. the door બારણું વાસા; To c. the eyes આંખો મીચવી; 2 to consolidate બેઠું-એકતું કરું, જોડવું; 3 bring to an end છેડો-પાર-અંત આણવો, પૂરું કરું; to c. a bargain સોદો પૂરો કરું; 4 to enclose ઘેરવું, પાછળ ફરી વળવું; the depth closed me round about તે આઘાત મને ફરોતો ઘેરી લીધો. *vi.* સંધાવું, જોડાવું, એકતું મળી જવું; what deep wounds ever closed without a scar ચાતું રહ્યા વગર કોઈ ઉડા જખમ મળી ગયા છે!; 2 to end બંધ થવું-પડવું, અન્ત-પાર-છેડો આવવો, પૂરું થવું; the debate closed at six છ વાગે તે વિવાદ બંધ થયો; To c. on or upon પરસ્પર સમજુતી-ઠરાવ-સંતલસ કરું, એક મત થવું; to c. upon measures to our common advantage બંનેના ફાયદાની વાત ઉપર એકમત થવું; To c. with કબૂલ થવું-ક. રાખવું, માન્ય કરું, મંજૂર કરું; as, to c. with the terms શરત કબૂલ રાખવી; 2 to make an agreement with સલાહ-કરાર-સમજુતી કરું, મળી જવું; as, to c. with an enemy શત્રુ જોડે સલાહ કરું; 3 to grapple with જોડે બાથ ભીડવી. *s.* બંધ કરવું-અડકાવવું વગેરે તે; 2 જોડાવું-સંધાવું-મળવું તે; 2 an ending છેડો, અન્ત, પાર, આખર.

CLOSE *s.* An enclosed place આંતરેલી-ઘેરેલી જગ્યા; 2 a narrow street મલી. *a.* બંધ કરેલું-રહેલું, ચપટ બેસીડેલું; 2 pent up એકાંત, એકલું; 3 stagnant (સ્થિર, સ્તબ્ધ, કઠારો-અકળામણ-ધામ થાય તેવું, કંઠે તેવું; it is very c. today આજ ધણી કઠારો છે; 4 not communicative (person) છાનું રાખે એવું, થોડાંબોલું, સંતાડી રાખે એવું, (things) છાનું, ગુપ્ત; to keep a purpose c. મતલબ છાની રાખવી; 5 parsimonious અપિચલ, કંજુસ, કપલુ, સુમ; 6 dense ઘટ્ટ, અછેદી, ધીંયુ; 7 near (place or time) પાસેનું, સાડનું નજીક, નજીક; c. to a wall ભીતની નજીક;

8 near (relationship) પાસેપાસેનું, સરસું, સરસાસરસી, નિકટ, નિકટનું; c. relationship નિકટનો સંબંધ; 9 adhering to a standard, faithful થયામૂળ, બરહુકમ, અસલ મુજબ; as, a c. translation થયામૂળ બાષાંતર; 10 accurate ચોકસ, સાવધ, ચક્ષુ; a c. observer ચક્ષુ અવલોકન કરતાં; 11 evenly balanced, doubtful સન્દેહ બરેલું, સમ, બરોબર; c. corporation જે મંડળી પોતામાં ખાલી પડેલી જગ્યાઓ પોતે પૂરે તે. [સુમ, અપિચલ.]

CLOSE-FISTED *a.* મજબીતુસ, કપલુ, કંજુસ, **CLOSELY** *adv.* પાસેપાસે, અડતાઅડતી, સરસાસરસી, નિકટ સંબંધથી, ઘટ્ટ, ખીચોખીચ. **CLOSET** *s.* એકાંત કાળને અર્થે નાની ઓરડી-કોઠડી; 2 મોટા ઓરડાની બાજુએ સરસામાન ચૂકવાની નાની કોઠડી.

CLOSING *a.* અંતનું, છેડાનું, છેવટનું, છેલ્લું. *s.* અન્ત, છેડો, છેવટ, આખર.

CLOT *s.* [See Clod] A concretion of a soft slimy character નરમ-ચીકણી વસ્તુની ગાંઠ-દડબા; clots of gore લોહીની દડબા *pl.* *vi.* ગાંઠ-બંધાઈ જવું, ના ગાંઠા-દડબો બાઝવી.

CLOTH *s.* [*AS. cladh*] લુગડું, કાપડ; 2 the clerical profession પાદરીલોક.

CLOTHE *vt.* (વસ્ત્ર) પહેરાવવાં, લુગડાં પહેરાવવાં, ઓરાઢવાં; 2 વસ્ત્ર-લુગડાં આપવાં-પૂરો કરવાં; a master has to feed and c. his servant ધણીએ ચાકરને ઓરાક ને લુગડાં પૂરો કરવાં જોઈએ; 3 to invest with (authority, power) આપવું; as, to c. one with authority કોઈને અધિકાર આપવો.

CLOTHES, CLOTHING *s.* (pl.) લુગડાં, વસ્ત્ર, પોશાક; food and c. અન્નવસ્ત્ર, ધાન લુગડાં, ઓરાકી પોશાકી; 2 the covering of a bed ચાદર, સુનની-રજઈ વગેરે સ્ત્રી વખત ઓઢવા પાથરવાનાં લુગડાં.

CLOUD *s.* [Probably from *AS. clūd*] વાદળ, વાદળી; 2 a mass of smoke or flying dust ગોઠોઠામ *pl.*; 3 a great multitude ટોળું, ઝુંડ; a c. of witness-

es સાક્ષિઓનું ટોળું; 4 that which has a dark or threatening aspect અય-અનિષ્ટ સ્થિતિ; 5 a dark spot on a light material ઉજળા પદાર્થ ઉપર ઓળખ-કલંક-ડાખ. *vt.* To over-spread with a cloud વાદળાથી ઢાંકી નાંખવું; To be clouded ઉપર વાદળ આવવું; as, the sky is clouded આકાશ ઉપર વાદળ આવ્યું છે, (or idiomatically) વાદળ આવ્યું છે; 2 to render dark or obscure ઝાંખું-અસ્પષ્ટ કર; રોકાવું-ઉદારા કર; 3 to sully or tarnish કલંક-ઓળ લમાડવી; 4 to darken in veins or spots ઉપરના ડાખ ધેરા કર; ઉપર ભાત ભાતના રંગ પાડવા; as, a clouded marble ભાત ભાતના રંગવાળો આરસ પહાણ.

CLOUD-CAPT *a.* જેના શિખરને નીચે ટોચને વાદળ ઢાંકે છે એવું, વાદળોને અડકતું, બહુ ઊંચું.

CLOUDLESS *a.* વાદળો વગરનું, સ્વચ્છ, નિરક્ષ.

CLOUDY *a.* વાદળોથી ઢંકાએલું, વાદળોવાળું, અંધારાએલું; 2 વાદળોનું બનેલું; 3 ગુઢ, ગહન, અસ્પષ્ટ; 4 રોકાવું, ઉદાસ, દિલગીરી ભરેલું, ચીઠીયું; 5 ઝાંખું, ઓળવાળું; as, a c. diamond ઓળવાળો હીરો; 6 ભાત ભાતની રેખાવાળું.

CLOUT *s.* [*AS. clut* a little cloth] ચિંથ-ફેન, પોપુન, ધિંગડું. *vt.* To patch ધિંગડું મારવું-દેવું-ચોઢવું, જેમ તેમ ફાટણું-ટૂટણું ઓઢવું, યામડિયગડ કર.

CLOVE *s.* [*L. clavus* nail] લવિંગન; 2 કળી; a c. of garlic લસણના ડાળામાંની કળી.

CLOVEN (See under Cleave).

CLOWN *s.* [*Contr. from L. colonus*] એકુતન; 2 a man of coarse manners ગામડીઓ, ખુસી, દહેકાની, રેંચો, ગમાર, ડુંચો; 3 the fool in a play (નાટકમાં) રંગભૂમિ, વિદૂષક, ભાંડ, મચ્છરો, જુડાસ.

CLOWNISH *a.* એકુત સંબંધી; 2 ગામડીઓ-રેંચા-ગમાર-ડુંચા જેવું-સંબંધી-નું, અસભ્ય, ભડી રીતભાતવાળું, કંઠ્યું.

CLOY *vt.* [*old Fr. cloer* to nail up, *L. clavus* a nail] ઓળાવ બંધ તેવું કર, ઓળાવી નાખવું; Who can c. the hungry edge of appetite by bare imagination of a feast માલ મિજબાનીની કલ્પના કરીને કોણ તીવ્ર ભુખને ઓળાવી નાખી શકે છે?

CLUB *s.* [*Dan. klubbe*, *old H. Ger. chlofon* to knock] ડંગોરો, ઘોડો, મુઠ્ઠો, મગદલમ, સોટો, મદાર; 2 (*pl.*) (ગંજા-માં) કાળી બદામ; 3 an association of persons for the promotion of some common object કંઈ પણ સામાન્ય અર્થની વૃદ્ધિ માટે થયેલી મંડળી-ટોળી. *vi.* To form a club એકઠા મળીને ટોળી-મંડળી કર; 2 સહીઆરા ખરચનો વરાડ-હિસ્સા-ભાગ-ફાળો આપવો. *vt.* એકઠું-બેઠું કર; 2 ફાળો-વરાડ નાખી રકમ ઊભી કર; to c. the expense ખરચની રકમ ફાળો નાખી ઊભી કર.

CLUBFOOT *s.* ટુંકો બેડોળ પગ, મુસાના જેવો પગ.

CLUBLAW *s.* ડંગોરીઓ-ડંકુડીઓ કાયદો, માર ખૂંડે ને કર સીધું એવી રીત, અંધરન.

CLUCK *vi.* [*AS. cloccan*] (મરઘીનું) શેવતી વેળા બોલવું. *vt.* (મરઘીનું) તેના બચ્ચાને બોલાવવું.

CLUE *s.* [*AS. cleow*] A ball of thread દોરાનું પીલું-દડી; 2 the thread used to guide a person in a labyrinth બૂલ-બૂલામણમાં પાછળ પાછળ આવીને જવાનો દોરો-પતો; 3 any thing serving as a guide પતો.

CLUMP *s.* [*Ger. klump* lump] ઝાડ, લાકડા વગેરેનાં ખૂંધા-ઢૂંધા; 2 a cluster of trees ઝાડી.

CLUMSY *s.* [*from clumsy*] બેડોળ, બેઠ્યું; 2 સફાઈ-અવગણ-કસબ વગરનું.

CLUSTER *s.* [*AS. clyster*, *Dan. klase* a cluster of grapes] ઝુમખું, યુચ્છો, ભૂમ; 2 સરખી વસ્તુના સમુદાય-જથ્થો-જમાવ; 3 a crowd ટોળું, ઝુંડ; in clusters ટોળેટોળાં, ઝુંડનાં ઝુંડ.

CLUTCH *vt.* [old *E. clouch* claw] To close tightly સજ્જડ-સખત ઘૂંટી વાળવી;

2 બેરથી પકડવું-ઝાલવું-સાહવું. *s.* પકડવું-ઝાલવું તે; 2 (*pl.*) હાથમ, કબજો, પંજેમ.

CLYSTER *s.* [*Gr. kluzō* I wash out] આંતરડા વાટે પિચ્ચકારીથી મારેલી દવા.

COACH *s.* [*Fr. coche, L. conchula* from *concha* muscle-shell] આર પૈડાંની ઢાંકેલી ગાડી, છકડોમ, રથમ; 2 a special tutor who assists in preparing for examination પરીક્ષા વાસ્તે તૈયાર કરનાર શિક્ષકમ; Hackney c. બાડતી ગાડી; Mail c. ડાગની ગાડી; Stage c. અધોવાહીઆની ગાડી. *vt.* પરીક્ષા વાસ્તે તૈયાર કર.

COACHMAN *s.* ગાડીવાનમ, ચોધરીમ.

COADJUTOR *s.* [*L. con, ad* and *juvo* I help] મદદગારમ, મદદનીશમ, સહકારીમ, સહાયકારીમ.

COAGULATE *vt. & vi.* [*L. co* and *agulo* I move, drive or urge] જમાવવું, જડું-રગડ કર; આપરવું, બાઝી બધ તેવું કર.

COAL *s.* [*AS. col*] કોલસોમ, વિલાયતિ કોયલોમ, કોયલોમ, અંગારોમ; a live coal બળતો કોયલો, અંગારોમ; To carry coals to Newcastle (See under carry); To haul over the coals ધમકાવવું, હિસાબ માગવો.

COALESCE *vi.* [*L. con* and *alesco* I grow] To grow together જોડાવું, સાથે વળગવું; 2 unite in a mass એકતું વળગી-બાઝી રહેવું; 3 to unite in a society મળી-બળી જવું.

COALESCENCE *s.* જોડાવું-સાથે વળગવું તે; 2 સ્નેહાર્પણથી એકતું બાઝવું-બેગું થવું તે, એકતું મળવું તે.

COALITION *s.* See coalescence; 2 a union of individual persons, parties or states જુદા જુદા પુરુષ-રાજ્ય-પક્ષનું બેગું થવું તે, સંયોગમ.

COARSE *a* [*L. crassus*] Not fine સફાઈ વગરનું, જડું, (hair) બરછટ; 2 શોષ્યા વગરનું; 3 અસભ્ય, અવિવેકી, તોછડું, બેમર્યાદ; 4 અણુસખી, અચતુર, કેળવણી વ-

ગરનું, જંગલી, સુધડતા વગરનું, જડું, હલકું, સાદું; a c. diet જડું ભોજન.

COAST *s.* [old *Fr. coste, Norm. Fr. côte* a rib, a side] સમુદ્ર કિનારો-કાંઠોમ; the c. is clear હવે બધ નથી, બધ વીતી ગયું, શાશુ જતા રહ્યા. *vi.* કિનારાની પાસે વહાણ હંકારવું, એકજ દેશના એક બંદરથી બીજે બંદર જવું. [રા વચ્ચેનો વેપાર.

COASTING-TRADE *s.* એકજ મુલકના બંદ-

COAT *s.* [*Fr. cote; It. cotta, low L. cota* a tunic] An upper garment worn by men over the waist coat મરદે સૌથી ઉપર પહેરવાનું લુગડું, અંગરખામ, અંગરખું, કેડીજીન, ડગલોમ, ડગલી; 2 the habit or vesture of an order of men અમુક તરેહના ધંધાર્થીનો પોશાક, ધંધામ; men of his c. તેના ધંધાના માણસોમ; 4 external covering આવરણમ, આચ્છાદનમ; 5 layer પડન, થરમ; as, the coats of an onion ડુંગલીનાં પડ; A c. of tar or varnish હાથમ; A c. of arms જેના ઉપર ખાનદાનની નિશાનીઓ ચિતરેલી હોય તે; A c. of mail લોઢાની કડીઓનું કબજા જેવું બખતર-કવચમ. *vt.* To cover with a layer of any substance થર-હાથ દેવો, દેવું, ચઢાવવું.

COATING *s.* આચ્છાદન કે સંરક્ષણને માટે ચઢાવેલી કોઈ પણ વસ્તુ; 2 અંગરખા ડગલા વગેરે લુગડાન *pl.*

COAX *vt.* [old *E. cokes* a fool, *L. coquus* a cook, a thief] પટાવવું, સમજાવવું, ફોસલાવવું.

COAXING *s.* પટાવવું-સમજાવવું-ફોસલાવવું તે, પટામણી-ણું.

COB *s.* [*AS. cop* or *copp* top] The top or head ટોચ, મથાણું, માથું, શિખરમ, 2 that which is at the top or head or is large, or round શિરોમણિમ, કળરામ, મોટી ગોળ ટોચની વસ્તુ; 3 a lump or piece of anything usually of a large size ગચ્છું, ગઢોમ; 4 a spider કરોળીઓમ; 5 clay mixed with straw માટી ને પરાળની

આરફ (ભીતી કરવાની); 6 a short legged and stout variety of horse એક જાતનું ડોંગલું જખરું ટકું-બટન.
COBWEB *s.* કુરોળીઆની જાળ; 2 નજીવી વાત-વસ્તુ.
COBBLE *vt.* [old *Fr.* *cobler* to join or knit together] To make or mend coarsely જેમ તેમ યિગડાં મારવાં; 2 to make or do clumsily or badly જેમ તેમ બ-ધ એસવું કરવું-આણવું, ગોઠવવું; to c. rhymes જેમ તેમ પ્રાસ મેળવવા.
COBBLER *s.* જોડાને યિગડાં મારનાર; 2 અણકસખી કારિગર.
COBRA [*Port.* *cobra de capello* serpent of the hood] નાગમ. [મજા.
COCHINEAL *s.* [*Gr.* *kokkos* berry] કુર-
COCK *s.* [*A.S.* *coc*] The male of birds નર પક્ષીમ; 2 મરધોમ, કુકડોમ; 3 (in humorous language) સરદારમ, આગેવાનમ, મુખ્ય માણસમ; 4 a spout (પીપ વગેરેમાંથી પ્રવાહી પદાર્થ બહાર કાઢવાની) નળી; 5 (of a musket) બંધુકનો ધોડો; 6 the indicator of a balance તરજવાનો કોટો; 7 a small conical heap of hay ધાસની રાંકુ આકારની નાની ગંજી; A weather c. પવનની દિશા જાણવાનું યંત્ર; A c.-boat નાની હોડી; C.-crowing, c.-crow મરધા બોલેછે તે વખત, મળસંક્રમ; C. and bull (stories) બહુ લાંબી, નજીવી, ગુચ્છ અથવા અતિશયોક્તિવાળી (વાત). *vt.* To set erect જિંચું કરવું, ચઢાવવું; 2 ટોપીની કોરો જાંચી, રોડ-અકડાઈમાં વાળવી, ટોપી વગેરે અકડાઈ-તીશી-રોડ અતલાવવા મૂકવું; 3 to set up in small conical piles of hay ખડકીને ગંજી ક-, ખડકવું; 4 to draw back the cock of a gun બંધુક (છોડવા) તેનો ધોડો ખેંચવો.
COCKADE *s.* (અમલદાર વગેરેની) ટોપી ઉપરનું છોડાં, યુદ્ધેશમ, ફીત.
COCKATRICE *s.* એક પ્રકારનો વિકરાળ કલ્પિત સાપમ, (એવી કલ્પના હતી કે મરધાના ધોડા સાપ શેવે તેથી તે ઉત્પન્ન થાય, અને તેની દૃષ્ટિ અથવા આસથી પણ તરત મોત થાય).
COCKPIT *s.* મરધાં લડાવવાની જગ્યા; 2 લંડન રોહરમાં મલિસભાગૃહ.
COCKROACH *s.* વેદોમ, વોદોમ.
COCKATOO *s.* [*Fr.* *kakatou*, Malayan *kakatua*] કાકાકોઆમ.
COCKLE *s.* [*A.S.* *cocel*] એક પ્રકારનો રાંખ-છીપ.
COCKNEY *s.* [old *E.* *cokenay*, from *Fr.* *cocaigne* an imaginary country of idleness] An effeminate person એશી-મોજી પુરુષમ, બાયલો પુરુષમ; 2 (તિરસ્કારમાં) લંડન રોહરનો રહેવાસી.
COCOA *s.* [*Gr.* *kovki* cocoa-palm] નાળી-એરી; 2 'ચકોલેટ' નામના ઝાડના ફળનું બનાવેલું એક પ્રકારનું પાન.
COCOA-NUT *s.* નાળીએરન; kernel of c. એપરિ, ટોપર; a half of it ટોપરાની કાચલી.
COCOON *s.* [*Fr.* *cocon* dimin. of *coque* shell of eggs and insects] કીડાનો કોશીટો.
COD *s.* [*Ger.* *gadde*] એક પ્રકારની માછલી, (એનું તેલ ક્ષય રોગની દવામાં આવેછે).
CODE *s.* [*Fr.* *codex*, from *L.* *caudex* the stock or stem of a tree] (Among the old Romans) પ્રાચીન રોમન લોકમાં જસદીની અન પાદશાહના વારામાં કરેલો કાયદાનો સંગ્રહ; 2 યથાક્રમ કાયદાનો સાર-સંગ્રહ-સંહિતા.
CODICIL *s.* પુર્વણી મૃત્યુપત્ર-વશીયતનામું, મૃત્યુપત્ર-વશીયતનામાની પુર્વણી, ઉપમૃત્યુપત્ર.
CODIFY *vt.* કાયદાઓનો સંગ્રહ-સંહિતા.
COEFFICIENT *s.* [*L.* *co* and *efficient*] (in Math.) વર્ણમ. *a.* સહાયકારી, સહકારી.
CO-EQUAL *a* [*L.* *co* and *equal*] બરાબરનું, સમાન સત્તા-પદવી-મોબ્બાનું. *s.* અરોબરિજી.
COERCE *vt.* [*L.* *con* and *arceo* I press together] To restrain by force જબરજસ્તી-જોરથી અટકાવવું, કબજામાં રાખવું, (કાયદા અપત્યારના બળથી) ની પાસે કરાવવું, ને જરૂર પાડવી, બળાકારથી કરાવવું.
COERCION *s.* અટકાવમ, પ્રતિબંધમ, નિયં

હમ, જરૂર પાડવી તે; 2 બળાત્કારમ, જબ-
રાઈ.

COERCIVE *a.* પ્રતિરોધક, નિઝાકત, જરૂર પડે
એવું; 2 બળાત્કારનું, જબરાઈનું.

CO-ETERNAL *a.* [L. *co* and *eternal*] સ-
મભાવી, સમસ્થાયી, -સાથે અનાદિકાળનું.

COEVAL *a.* [L. *con* & *ævum* lifetime] અ-
કલ્-સમાન વય-ઉંમરનું, એકજ કાળે ઉત્પન્ન
થએલું, એકવયી, સમવયસ્ક, સમકાલિક.

CO-EXIST *vt.* (with) [L. *con* and *exist*]
એકજ કાળે-જોડે-સાથે હોવું-બનવું, થઈ શ-
કવું, એકઠાં-એકત્ર વર્તમાન-વિદ્યમાન હોવું,
સહવર્તમાન હોવું; so much purity co-ex-
isting with so many infirmities આઠ-
લી બધી પવિત્રાઈ આઠલી બધી અરાક્તિની
જોડે.

COEXISTENCE *s.* એકઠું-એકકાળે-જોડે હોવું
-બનવું-બનીરાકવું તે, સહવર્તમાનપણું, સ-
હજીવિત્વ.

CO-EXISTENT *a.* સહવર્તમાન, એકજ કાળે-
ઠેકાણે એકઠાં થનાર-બનનાર-હોનાર, સહ-
જ, સહજીવી, સહભાવી, એકકાલિક.

CO-EXTENSIVE *a.* [L. *co* & *extensive*]
સમવ્યાપક, સરખી વ્યાપ્તિવાળું, સમાવધિક,
સરખી અવધવાળું.

COFFEE *s.* [Ar. *qahwah*] ખુંદ દાણામ,
(*pl.*); 2 ખુંદદાણાનો ઉકાળો-કાવો.

COFFEEHOUSE *s.* કાફીખાનું, જે મકાનમાં
કાફી પીવા તથા વાતચીત કરવા બધા મળે તે
મકાન.

COFFER *s.* [Ger. & Dut. *koffer* a basket]
પેટી, મજૂરફ, સંદૂક, પટારોમ; 2 (fig.)
અજનેત, ભેડાળ, પુંજી.

COFFIN *s.* [old Fr. *coffin* a basket] દાટ-
વાને રાખ મૂકવાની પેટી, રાખપેટિકા, કફન.
vt. દાટવાને પેટીમાં મૂકવું, ઢાંકીને બંધ કર.

COG *vt.* [W. *coegiarw* to make void, from
coeg empty] To draw from by adulation
કોસલાવી પટાવી સવાસલાં કરી જીવિતથી લેવું
-હરી લેવું-મેળવવું; I will c. their hearts
from them હું તેમનાં મન હરી બહરા; 2
to obtrude by deception ડગાઈ-કપટન

-છળથી ધુશી ધાલવું-મંજૂર કરાવવું; to c.
a die પાસા ચીપીને-દબાવીને નાખવો. *vi.*
ડગવું, છેતરવું, કોસલાવવું. પટાવવું.

COG *s.* [Sw. *kugg*, W. *cog* a cog of a
wheel] પેંડા કે ચકરના ધેર ઉપરના દાંતા.
vt. દાંતા પાડવા-કરવા (પેંડા કે ચકરના).

COGENCY *s.* [L. *cogens* *co* and *ago* I
drive] Power of compelling or con-
straining મનને હલાવવાની-સમજાવવાની
શક્તિ, સબળપણું, (તકરાર વગેરેનું) બ-
ળવાનપણું.

COGENT *a.* મનને હલાવે-સમજાવે તેવું, મન
ઉપર સત્તા-જોર પહોંચાડે તેવું, સબળ, પ્રબળ,
જોરદાર, બળવાન, અસરકારક; c. reasons
બળવાન-જોરદાર સબબોમ.

COGITATE *vt.* [L. *co* and *agito* I agi-
tate] ચિંતન-મનન કરવું, વિચારવું, મનમાં
ધોળવું.

COGITATION *s.* મનન, ધ્યાન, વિચાર.

COGNATE *s.* [L. *con* and *nascor* I am
born] લોહીની સગાઈવાળું, સગું, બેરોથી સ-
ગું, સગોત; 2 એકજ જાતનું, એકજ મૂળ સ્થા-
ન ઉપરથી બનેલું, સજાતીય, સરખું, સદરા.

COGNITION *s.* [L. *con* and *nosco* I
know] જ્ઞાન, જાણવું તે.

COGNISABLE—NIZABLE *a.* જાણી શકાય
તેવું, સ્પષ્ટ, સમજી શકાય તેવું; 2 fitted to
be the subject of judicial investiga-
tion કોરટથી ચોકશી કરવા જોગ, કોરટ સાં-
ભળી શકે તેવું.

COGNISANCE *s.* Knowledge or notice
જ્ઞાન, સમજ, અવલોકન, ચોકશી; 2
jurisdiction ચોકશી કરવાનો-સાંભળવાનો
અધિકાર; 3 judicial knowledge ધનસા-
ફની રોહે ધ્યાનમાં લેવું-તપાસ કરવી તે.

COGNISANT *a.* માહિત, કાયદાની રૂએ માહિત.

COGNOMEN *s.* [L. *con* and *nomen* a
name] પ્રાચીન રોમન લોકના લણ નામમાં
નું છેલ્લું નામ, કુળનામ, ગોત્ર, અટક,
ઉપનામ, આડનામ, આપર.

CO-HABIT *vt.* [L. *con* and *habito* I
dwell] એકઠું-એકઠું-એક સ્થળે રહેવું, એકત્ર

વાસ-સહવાસ કરવો; 2 to dwell together as husband and wife ધણીધણીઆણી પેઠે ભેગાં રહેવું, એકઠાં જવું.

COHEIR *s.* [*L. cohæres*] વારસામાં બાગી-એમ, અંશહરમ, સાથેના વારસ.

COHEIRESS *s.* વારસામાં બાગીઅણી-બાગીદાર.

COHERE *vi.* [*L. con and hæro* I stick] એકઠું બાગી-વળગી-ચોંટી રહેવું; the particles of a body c. પદાર્થના રજકણ એકઠા વળગી રહેછે; 2 to follow in regular order સંબંધ-સંગત હોવું, -માં સંબંધ હોવો.

COHERENCE, COHERENCY *s.* એકઠા વળગી-ચોંટી-બાગી રહેવું તે; 2 સંબંધમ, સંબંધ-સંગતપણું, પૂર્વાપરાવિરોધમ, સંગતિ.

COHERENT *a.* Sticking together એકઠું વળગી-ચોંટી-બાગી રહેતું-રહેલું; 2 સંબંધ, સંલગ્ન; 3 suitable બંધ બેસતું, બેસતું આવતું, યુનાસય, યોગ્ય, યુક્ત.

COHESION *s.* એકઠું વળગી-ચોંટી-બાગી રહેવું તે, સ્નેહકર્ષણ; 2 સંબંધ-સંગત-સંલગ્ન-પણું, સંબંધમ, સંગતિ, પૂર્વાપર અવિરોધમ.

COHESIVE *a.* ચોંટિ-બાઝે એવું, ચિકણું, સંબંધક, સંયોજક, પદાર્થના અણુને એકઠાં જોડે એવું.

COHORT *s.* [*L. cohors*] (પ્રાચીન રોમન લોકમાં) પાંચ સો કે છસો સિપાઈની ટુકડી, એક પલટણનો દરોહાર; 2 લડવાઈઆ સિપાઈની કોઈ પણ ટુકડી.

COIL *vt.* [*L. colligo* I gather] To wind into a ring વિટવું, વિટાળવું, વિંટીને પેડું-પિલ્લું કર, વિંટો કર. *s.* વિંટોમ, વિંટાળોમ, પેડું, પિલ્લું, પિલ્લાનો એક વિંટોમ.

COIN *s.* [*Fr. coin, L. cuneus* wedge] નાણું, રાઈકોમ; 2 a corner ખૂણોમ; 3 that which serves for recompense એવેજ, એવેજ વાળવાનું સાધન. *vt.* (રાઈકો) છાપવો, પાડવો; to c. money નાણું પાડવું-છાપવું; 2 to invent બનાવવું, યોજવું, ઉદાવવું; to c. a new word નવો શબ્દ બનાવવો.

COINAGE *s.* નાણું છાપવું-પાડવું તે, રાઈકોમ; 2 નાણું; 3 invention બનાવવું, યોજવું-ઉદાવવું તે.

COINER *s.* નાણું છાપનાર-પાડનાર, ટેકરાળોમ; 2 નવો બનાવનાર, યોજનાર.

COINCIDE *vi.* [*L. co* together, *in* into and *cado* I fall] To fall together, to agree in position એક બીજા ઉપર બરોબર બેસતું આવવું, સરખી જગ્યા રોકવી; 2 to correspond મળતું આવવું, મતમાં અનુસરવું, એકમત હોવું.

COINCIDENCE *s.* ઉપરા ઉપરી બેસતું આવવું તે, સરખી જગ્યા રોકવી તે; 2 correspondence મેળમ, સરખાપણું, મતમાં સરખાપણું, એકમત, સમ્મતિ; 3 એક તાકે બનવું તે, સમબવન.

COINCIDENT *a.* ઉપરાઉપરી બેસતું, સરખી જગ્યા રોકતું; 2 મતમાં સરખું, સંબંધ, મળતું, સંગત, અનુરૂપ. [*rdm. pl.*]

COIR *s.* (નાળીએરનો) કાથોમ; 2 કાથાનાં દો-
COITION *s.* [*L. co & itum* to go] Sexual intercourse મૈથુનમ, સ્ત્રી પુરૂષના સંબોગ.
COKE *s.* [*Akin* to cook, *L. Ger. koke*] કોલસાને બાળીને કરેલો કોલો.

COLD *a.* [*AS. cald, ceald*] Not warm ઠંડું, ટાહાડું, શીજું, શીતળ; 2 having the sensation of coldness ટાહાડ અવિલું-ચઢેલું; to be c. ને ટાહાડ ચઢવી; 3 wanting in ardour હોંશ વગરનું, નિરત્સાહ, ઉદાસીનું, હેત-મમતા-દમ વગરનું, ઉમળકા વગરનું; as, a c. lover હોંસવગરનો યાર; a c. reception મમતા વગરનો આવકાર; 4 wanting in power to excite ઉમળકો-મમતા-ઉત્સાહ ન ઉપજાવે તેવું; a c. address ઉમળકો નહિ ઉપજાવે તેવું બોલવું; not heated by sensual desire અવિષયી, કામાતુર-હસ્કબાજ નહિ એવું; In c. blood (See under Blood). *s.* Absence of warmth ટાહાડ, ઠંડી, ઠંડાડ; 2 chilliness ટાહાડ, ધૂળરોમ; 3 રસપૂર્ણ, સહેજમમ.

COLD-BLOODED *a.* ઠંડા લોહીનું; 2 નિર્દય, ક્રોર, વજર જેવી છાતીવાળું.

COLDNESS *s.* હંડારાઈ, ટહાડકાઈ, શીતળતાઈ; 2 indifference બેદરકારીઈ, નિઃસ્પૃહતાઈ, હોંરા-ઉમંગ-ઉત્સાહ-ઉમળકા-હેત-બાવ પ્રીતિ વગરનો મનનો બાવ, (તે બધાં) એ અબાવ.

COLIC *s.* [Fr. cholique, Gr. kholikion] થેટમાં શુળાઈ, ઉદરશુળાઈ.

COLLABORATEUR, COLLABORATOR *s.* [L. con and laboro I labour] કોઈ પણ વિદ્યા સંબંધી ઉદ્યોગમાં સાથીમ-સહકારીમ.

COLLAPSE *vi.* [L. con & labor I fall] કોઈ પણ પાલી વસ્તુ બંધેરેનાં બે પાસાઓનું એકદમ એકત્રું બેસી જવું-દબી જવું, ધબી જવું. *s.* A falling together (see verb); 2 ઘણી નિર્બળતા, પૂરું નિર્ગતપણું.

COLLAR *s.* [L. collum neck] ગળપટોમ, ગળે બાંધવાનો પટો-બુગડું, ગળેબંધમ, કંઠીઈ; to slip the c. છૂટી જવું, છટકી જવું, સરકી-નિકળી જવું, છૂટા-મેકળા થવું. *wh.* પટો-અગેબ-ધ પકડવો, મળતી પકડવી.

COLLAR-BONE & હાંસડીનું હાડકું, હાંસડીઈ.

COLLATE *vt.* [L. con & latum carried] (પુસ્તક-હસ્તલેખ) ચોક્કસ રીતે સરખાવી-મેળવી જોવું, મેળવવું, ચુકાબલ કરવું; 2 to bestow (a benefice) આપવું, -ને ડરાવવું.

COLLATION *s.* The act of collating (see verb); 2 હાજરીઈ, હલકું દરાળમ.

COLLATERAL *a.* [L. con and latus side] આજુનું, આસપાસનું, પાસેનું, આજુબાજુનું; 2 descending from the same ancestor but not from one another સગેલ, પડપાના, આજુબાજુની સગાઈના, જુદી જુદી શાખામાંથી નીકળેલાં; C. security પેટા બાંહેધારી, મુખ્ય બાંહેધારી સિવાયની બાંહેધારી; C. evidence મુખ્ય સાક્ષી સિવાયની સાક્ષી.

COLLEAGUE *s.* [L. con & lego I select] કોઈ પણ કર્તવ્ય કામમાં-અધિકારમાં બંધુમ-સાથીમ-સહકારીમ.

COLLECT *vt.* [L. con & lego I gather] To gather into one body or place. એકત્રું-બેગું કરું, મેળવવું; memory preserves

what our industry daily collects, આપણું ઉદ્યોગથી જે આપણે એકત્રું કરીએ છીએ તેને સ્મરણશક્તિ યાત્રી મૂકે છે; 2 to call in (as dues) ઉધરાવવું, વસુલ કરું; 3 (as fruits) કાપવું, વેડવું, લણવું; To c. one's self બચતા-ગભરાટ-કોષથી સુક્ત થવું, સાવધાન-આત્મવશ-સ્વસ્થ થવું. *vi.* એકત્રું-બેગું થવું; snow collects અરક-હીમ બેગું થાય છે. [રાખેલું.

COLLECTED *a.* સ્વસ્થ, સાવધાન, મનઠેકાણું

COLLECTION *s.* The act of collecting (see verb); 2 that which is gathered together સંચયમ, સંગ્રહમ, જમાવમ, સંઘમ; of men ટોળું, જમાવમ; 3 a contribution (ધર્માં કામને વાસ્તે) ભરેલું નાણું; (ધર્મની ટીપમાં) ભરેલું નાણું, ટીપઈ; C. of revenue ઉધરાતઈ, તેહસીલઈ, મહેસુલમ.

COLLECTIVE *a.* એકત્રું, એગું, સમગ્ર; the c. body of a nation કોઈ પણ પ્રજાનું સમગ્ર ટોળું-પ્રજાસમસ્ત; 2 (Gram.) સંઘવાચક, સમુદાયવાચક; 3 tending to collect એકત્રું-એગું-સમગ્ર-થાવ-કરે તેવું.

COLLECTIVELY *ad.* એકત્રાં, સમસ્ત, સમગ્ર, એકંદર.

COLLECTOR *s.* એગું-એકત્રું-જમા કરનાર, સંગ્રાહક; 2 જકાત વસુલ કરનાર-ઉધરાવનાર, તેહસીલદારમ, ચામલિદારમ, કલેક્ટરમ.

COLLECTORATE *s.* જકાત ઉધરાવનાર-મામ-સદારનો હોદ્દો; 2 કલેક્ટરની હકુમત-જુદીયામ-તાલુકામ.

COLLEGE *s.* [L. con & lego I gather] A society invested with certain rights or engaged in common pursuits કોઈ પણ અનુક કૃત્યને વાસ્તે જમ્બેલી મંડળી, સામાન્ય કરેજ માટે અનુક સત્તવાળી મંડળી; a c. of bishops ધર્માધ્યક્ષોની મંડળીઈ; 2 a society of scholars પંડિતસમાજમ, વિદ્યજન સંગ્રહમ-સમાજમ; 3 an establishment for acquiring the sciences and languages પાઠશાળાઈ, વિદ્યાલયમ, મદ્રેસાઈ.

COLLEGIAN *s.* પંડિતસાધાર્મ, પંડિતસમાજનો સભાસદ; 2 પાઠશાળામાં રહેનાર-બાલુબાર.

COLLEGIATE *a.* વિદ્યાલય-પાઠશાળા-મંદિર-
-પંડિતસમાજ-મંડળી સંબંધી-નું-વિશેષ-લગનું.
COLLIDE *vi.* [*L. con & laedo* I strike]
સામસામું અથડાવું-ધબકાવું-પહાડાવું.
COLLISION *s.* (કહણ પદાર્થનું) સામસામું અથ-
ડાવું-ધબકાવું-પહાડાવું તે; 2 *a state of*
opposition આપડવું તે, વિરોધન, વિરક્ષાત્,
અથડાઅથડીત્, ઉલટા-સામસામા પહાડન.
COLLIER *s.* [*From coal*] A digger of
coal કોલસા ખોદનાર, કોલસાની ખાણમાંનો
મજૂર; 2 *a coal merchant* કોલસાનો
વેપારી; 3 *a vessel employed in the*
coal trade (કોલસાના વેપારમાં) કોલસા લઈ
જવાનું વહાણ. કોલસાની ખાણ.
COLLIERY *s.* The place where coal is dug
COLLISION *s.* (See under Collide).
COLLOCATION *s.* [*L. con and locus a*
place] એકકું મુકવું-ગોઠવવું તે, સંસ્થિતિ,
રચનાત્.
COLLOQUIAL *a.* [*L. con and loquor*
I speak] સાધારણ વાતચિત-બોલચાલમાં
વપરાતું-નું, સાધારણ બોલીમાં વપરાતું.
COLLOQUIALISM *s.* વાતચિતમાં-સાધારણ
બોલચાલમાં વપરાતું શબ્દરૂપ અથવા બાધાર-
દિ, સાધારણ ભાષા રૂઢિ-સંપ્રદાયન.
COLLOQUY *s.* (બે કે વધતા માણસનું) સંભા-
ષણ, વાતચિત્, બોલચાલ.
COLLUSION *s.* [*L. con, & ludo* I play]
કપટ-દગામાં સંતલસત્-સંક્રમ-એક્રમ; 2
ઠગાઈ, છુપન, કપટન, દગોમ, કૂડન.
COLLUSIVE *a.* બે કે વધારે માણસોએ મોહો-
મોહે કરી દગા-કપટ ભરેલી સંતલસત્-સંક્ર-
તમ-ઠગાવન-નું-વાળું, દગા-કપટ-છુપ ભરેલું.
COLLY *s.* [See Coal] બેસત.
COLLYRIUM *s.* [*Gr. kollurion* liquid
eyesalve] આંખનું અંજન, નેત્રાંજન,
નેત્રોષધિ; *c.* of antimony સુરમીમ.
COLOGNE-WATER *s.* [*from Cologne*
a town in Germany] એક પ્રકારનું સુગંધી
પાણી, સ્પિરિટ વાષનમાં બે ત્રણ તરેહનાં સુ-
ગંધિ તેણા બેળીને બનાવેલું ખુશબીદાર જાન,
કાનવારન.

COLON *s.* [*Gr.*] સૌથી મોટું આંતરડું, આં-
તરડાનો સૈથી મોટો ભાગ-નળમ; 2 અપૂર્ણ
વિરાલબિબ્દન, બે ખીડાં (:).
COLONEL *s.* [*L. columna a column*] ફો-
જનની એક પલટણનો મુખ્ય સરદાર, 'કરનલ'.
COLONELCY *s.* પલટણની સરદારી, 'કરનલ'
નો હેઠો-પદવી-સનદ.
COLONY *s.* [*L. colonus farmer*] સ્પર્ધાથી
દેશાંતર જઈ ત્યાં વસી સ્વદેશના તાબામાં
કાયમ રહેનાર લોક-બાહુન; 2 પરદેશીઓ-
એ વસાવેલું ચાહું, નવી વસ્તી, સંસ્થાનન.
COLONIAL *a.* પરદેશમાં વસેલા ચાણ સંબંધી
નું-વિશેષ.
COLONISE *vt.* અહીં ચાણ રાખવાં, (પરદેશી-
ઓએ) વસાવવું, વસ્તી કરવી, આપાદ ક.
COLONIST *s.* પરદેશ વસેલા ચાણમાંનો ર-
હેવાસી.
COLONNADE *s.* (See under Column).
COLOUR *s.* [*L. color*] રંગમ, વર્ણમ; 2
any hue as distinguished from white
(ધોળા સિવાયનો) રંગમ; 3 paint રંગવાના
પદાર્થમ, રંગમ; 4 red colour બાલી,
સુરખી, રંગમ; *as, his cheeks have lost*
their c. તેના ગાલ ઉપરથી રંગ-સુરખી જતી
રહી છે; 5 pretence ખોટો સમય, બહા-
નું, મિથન, બહારનું ખોટું કાણ; *as, 'we*
want a c. for his death' તેને મારવાને
વાસ્તે આપણે બહાનું જોઈએ; 6 kind or
species જાત, વર્ણ; *cattle of this c.*
આ જાતનાં ઠોર *pl.*; 7 a flag નિશાનન,
વાવટોમ, ઝુંડોમ; 8 (Law) દર્શનીય હકમ.
જ. રંગનું, રંગ દેવો-ચઢાવવો; 2 બલ-
દોષ છુપાવવો, છુપવરવું, ઢાંકવું; *as, he colours*
the falsehood of Aeneas તે ધનિયસની
જાહ છુપવરે-ઢાંકે છે; 3 (કશી વાતને) બહારથી
ઠીક દેખાડવું, આપવું, મીઠું મરચું ભભરાવી ક-
હેવું. *જ.* લાલ થવું, ને મોઢાં રોડા પડી
જવા, રાશિનું થવું, લજવાવું.
COLORABLE *a.* ઉપરથી ઠીક દેખાય તેવું, કશી
વાત છુપાવવા-છુપવવાનું, ઉપરથી સાફ-વા-
જની-બરાબર; *a pretext* ઉપરથી ઠીક
દેખાય એવું બહાનું.

- COLORED *a.* રંગેલું, રંગિત, રંગીન; 2 painted ચિતરેલું, રંગેલું; 3 having specious appearance આપેલું, વધારેલું, અતિરાયોક્તિથી-મીઠું મરચું બભરાવી કહેલું, ઉપર ઉપરથી બરોબર; *C.* people કાળા લોક, આફ્રિકન લોક, આફ્રિકાના લોકના વંશજ.
- COLOSSUS *s.* [*Gr. kolossos*] રાક્ષસી પુતળું; (રોડસ બેઠમાં બંધરને બારે અંધ પુતળું હતું).
- COLOSSAL *a.* રાક્ષસી, અદ્ભુત, પહોડા નેપું, જામરું, કદમાં ધણું મોટું.
- COLPORTAGE *s.* [*L. collum* the neck and *porto* I carry] (ધર્મ સંબંધી) ચોપડીઆ ફેરિયાની મારફત વેચવી-વહેંચવી તે.
- COLPORTEUR *s.* ધર્મનાં ચોપાનિયાં-પુસ્તક વેચનાર-વહેંચનાર ફેરિયો.
- COLT *s.* [*AS.*] પછેરો; 2 a young foolish fellow જુવાન તુરંગી-નાદાન-કમ-અકલ પુરુષ, અનુભવ કે દૃઢતા વગરનો માણસ.
- COLTER *s.* [*L. colo* I till] હળની કોરા-કોરાલું, હળની કોરાનો અણીઆગો ભાગ.
- COLUMN *s.* [*L. columna, Gr. kellein* to extend upward] ગોળ થાંભલો, ગોળ સ્તંભ; *A c.* of water પાણીનો પિંધ; *A c.* of air વાયુસ્તંભ; 3 (mil.) એક પાછળ એક આવતા સિપાઈઓની દુકડી, કુચ કરવાને પાડેલી જલશરની દુકડી-કોઠો, જોખરામાં સાંકડીને ઉંડાણમાં લાંબી દુકડી; 4 (Printing) કોઠો.
- COLONNADE *s.* સ્તંભાવળી, સરએ સરએ અંતરે બાંધેલા થાંભલાની હાર.
- COLURES *s.* (*pl.*) [*Gr. colouros* dock-tailed] યામ્યોત્તરેષ્ટન.
- COMA *s.* [*Gr. koma* lethargy] ધેન, સુસ્તિની ઉંધ.
- COMATOSE *s.* ધેન-સુસ્તિવાળું, ધેનમાં આવેલું
- COMB *s.* [*AS. camb, Icel. kambr*] કાંરા-કોમ-કીર્, વાળ-ઉન-રાણુ વગેરે સાફ કરવાનું દાંતાવાળું હથિઆર; 2 (of a cock) માંજર, કળમી; Honey-*c.* મધપૂડો. *vt.* હેળવું, હેળીને સાફ કરવું, ઉકેલવું.
- COMBAT *vi.* [*Fr. combattre*] લડવું, સામું

થવું, સામી ટકર થવી. *vt.* ની બેડે લડવું, ની સામું થવું, ની સામી ટકર થવી. *s.* લડાઈ, યુદ્ધ; 2 બે જણની વચ્ચેનું યુદ્ધ, દંડયુદ્ધ.

COMBATANT *s.* લડનાર, લડવાઈઓ, બે-ફોર્મ, દંડયુદ્ધ કરનાર, વિવાદથી લડાઈ કરનાર. *a.* લડતું, લડવાઈડું.

COMBATIVE *a.* લડાઈખોર, લડવાને તૈયાર.

COMBINE *vt.* [*L. com* and *binus* two and two, double] To unite બેનું-એકનું કર, બેડવું, સંયોગ કર, મેળવવું, મેળવવું. *vi.* બેનું-એકનું થવું, મળવું, બળવું; water and oil cannot *c.* પાણી તે તેલ બળી શકે નહિ; 2 એક દીલ-સંપ થવું.

COMBINATION *s.* એકનું-બેનું મળવું તે, સંયોગ; 2 એક આંદ-સંપ, એકી, એકી; to withstand *a c.* of rogues લુચ્ચાઓના એકકાના સામું થવું; 3 (chem.) મિશ્ર, સંયોગ, રસાયનસંયોગ; 4 (math.) એકીકરણ, જૂથન.

COMBUSTIBLE *a.* [*L. com* and *uro* I burn] બળે એવું, સળગે એવું; 2 easily kindled તરત સળગી ઉઠે એવું, શીઘ્રદાહી. *s.* શીઘ્રદાહી પદાર્થ, સળગી ઉઠે એવો પદાર્થ.

COMBUSTION *s.* બળવું તે, સળગવું તે; 2 દહનક્રિયા.

COME *vi.* [*AS. cuman*] To move hitherward આવવું; 2 approach પાસે-નજીક આવવું; 3 to arrive at some state કોઈ પહોંચિતિ કે દશા માં-ઉપર આવવું; as, is it *c.* to this? છેવટે આ ઉપર વાત આવી કે?; 4 to happen or occur બનવું, દેવબોગે થવું, થવું; as, c. what will બનનાર હોય તે બનો, થનાર હોય તે થાઓ; 5 to become manifest, to appear નિકળવું, ફૂટી-ઉગી નિકળવું; the corn comes up અનાજ ઉગી નિકળે છે; come (*imper.*) ચાલ, ચાલો; as, c. let us go ચાલો, આપણે જઈએ; Come, come ઉતાવળા આવો, 'આવો, આવો'; 2 (monition) બખરદાર એમ કરો તો; How came you to do it તમે એ કાંથી કર્યું વાહ?; To *c.* about બ-

નવું, થવું, બની આવવું; how did these things c. about આ બધાં વાનાં કેમ બન્યાં વા?; 2 to change ફરવું, બદલાવું, ફરીને આવવું; To c. after શોધવા આવવું; To c. at પામવું, પ્રાપ્ત કર., મેળવવું; to c. at a true knowledge of the case એ કિસ્સાનું ખરું જ્ઞાન મેળવવું; To c. away છેડીને આવવું, આવતા રહેવું; To c. by મેળવવું, પ્રાપ્ત - સંપાદન કર., પામવું; To c. down with પાછું આપવું, દેવામાં પાછું આપવું-વાળું; To c. from-નું હોવું-(સાધારણ જો-લીમાં એ રાખે વતન કે જન્મભૂમિ પૂછવામાં વપરાય છે); where does he c. from તે ક્યાંનો છે? To c. home to (મનમાં) સ્થા લાગવું - આવવું, સ્વાર્થ કે મનોભાવને લગતું - અડકતું આવવું; To c. in, (to yield) નમતું થવું, કબૂલ કર.; 2 to become fashionable -નો ચાલ-વહિવટ-રૂઢિ પડવી; To c. in for ભાગ લેવામાં સામેલ થવું; To c. into, (to join with) -માં સામેલ થવું, -માં એકમત થવું, કબૂલ કર., માન્ય કર.; To c. near or nigh સમાન-બરાબર હોવું; nothing ancient comes near it ક્ષેત્રપણ પ્રાચીન વસ્તુ એની બરાબર નથી; To c. of -ના વંશમાં ઉત્પન્ન થવું-નીપજવું, પરિણામ તરીકે નીપજવું; this comes of judging by the eye આ-બધી પરીક્ષા કર્યાથી આ નીપજે છે; To c. off, to depart from -થી આવવું રહેવું, -ઉતરવું; 2 to escape બચી-ઉગરી જવું, નિકળી જવું; 3 to be brought to a close -નો અંત-પાર આવવો; 4 to take place બનવું; To c. on ચાલવું, આવવું, પડવું; night came on રાત પડી; To c. over એક બાજુએથી બીજી બાજુએ જવું; To c. out નિકળવું, પ્રસિદ્ધ થવું, છેડો આવવો; To c. out with, disclose પ્રગટ, જાહેર, પ્રસિદ્ધ કર.; To c. short એકાંત-ખૂટતું નિકળવું, ન પાસ પડવું; To c. to કબૂલ-માન્ય કર.; 2 to amount to જૂમણ થવું, થવું; 3 to recover as from a swoon થુકિ-હો-શમાં આવવું; To c. to pass બનવું થવું; To c. up થવું; 2 to spring કૂટી-ઉઠી નિક-

જવું; 3 to come into use રૂઢિમાં આવવું; To c. up to સુધી-લગી આવવું-આવી પ-હોંચવું; To c. up with પકડી પાડવું; To c. on or upon ઉપર હુમલો-હુલો-ચઠાઈ -હુમ્મો કર.; To c. હવે પછીનું, બવિષ્યનું. COMELY *a.* કૂટું, રૂપવાન, રૂપાળું, દેખાવડું, સુદર્શન, ધાટધાર; 2 યોગ્ય, ધટિત, લાયક, ઉચિત, ધટ્ટું.

COMEDY *s.* [*Gr. kōmōdia* from *comos* a festal procession] હાસ્યરસ પ્રધાન નાટકન, પ્રહસનન, સુખ પરિણામક નાટકન.

COMEDIAN *s.* હાસ્યરસ પ્રધાન નાટક બજવનાર નટમ-નટીફ; 2 a writer of comedy હાસ્યરસ નાટક રચનાર.

COMIC, COMICAL *a.* હાસ્યરસનાટક સંબંધી-નું-વિશે; 2 હાસ્યજનક, ટોળ બરેલું, હસવું આણે તેવું, હસવા સરખું.

COMET *s.* [*Gr. kometes* long-haired] ધૂમકેતુમ, પંછડીએ તારામ.

COMFIT *s.* [*L. con* and *facio* I make] આંડ પાઈને સુકવી રાખેલા મેવો ધત્યાદિ.

COMFORT *vt.* [*L. con* & *fortis* strong] ધીરજ-ધૈર્ય-દિલાસો આપવો, આશ્વાસન કર., મનને સુખ-સમાધાન કર.,-આપવું; God c. him in his necessity ધંશર એને આફત-માં ધીરજ આપે. *s.* Relief under affliction ધીરજ, સખુરીફ, આશ્વાસનન, સુખન; 2 a state of quiet enjoyment ચેનન, સુખન, આરામન; 3 whatever contributes to such enjoyment સુખની જલ્સેફ, ચેનની ચીર્જે, સુખન.

COMFORTABLE *a.* સુખ-ચેન-આરામ આપે એવું; 2 સુખમાં-ચેનમાં-આરામમાં હોય તેવું, સ્વસ્થ.

COMFORTER *s.* સુખ-ચેન-આરામ આપનાર; 2 (ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં) પવિત્રાત્માન; 3 ઉનનો લાંબો ગણબંધ.

COMFORTLESS *a.* બેચેન, આરામ-સુખ વગરનું, અસ્વસ્થ, કુ:ખનિવારક ઉપાય સિવાયનું.

COMIC, COMICAL (See under Comedy).

COMITY *s.* [*L. comitas* from *comis* af-

fable] Courtesy between individuals and communities ખુરો કે પ્રજાઓ વચ્ચે સંબંધવહારમ.

COMMA *s.* [*Gr. komma segment*] મીસ-લો (,), અલ્પવિરામચિહ્ન.

COMMAND *vt.* [*L. con and mando* I bid] To bid ફરમાવવું, આગા-હુકમ ક., કહેવું; 2 to exercise supreme authority સરદારી ક., હુકમત ચલાવવી, હુકમ બજાવવા, સેનાધિપતિ દાખલ હુકમ ચલાવવા; 3 to have within influence, control or vision -ની દૃષ્ટિમર્યાદામાં-હુકમતમાં-તાબામાં હોવું, -ઉપર સત્તા ચલાવી-જેઈ શકાવું; as, the castle commands the village કિલ્લામાંથી આખા ગામ ઉપર સત્તા ચલાવી શકાય; 4 to exact or enforce by moral influence બાર-વકર-પ્રતિજ્ઞાથી મેળવવું-પામવું, -ને મળવું; he commands the respect of the whole village આખા ગામનું માન તે પામેછે, or તેને મળેછે. *vi.* અધિકાર-સરદારી-હુકમત-અમલ બજાવવા-ચલાવવા, હુકમદાર હોવું. *s.* હુકમમ, આગા, આદેશમ; 2 સત્તા, અધિકારમ; 3 સેનાપત્ય, સરદારી; 4 ability to overlook &c. (see verb no. 3); 5 a body of troops under the command of a particular officer તેહેનાત, હવાલોમ, એક સરદારના હાથ નીચે જેટલું લશ્કર હોય તેટલું લશ્કર.

COMMANDANT, COMMANDER *s.* સરદારમ, સાલારમ, સેનાપતિમ, આગેવાનમ, નાયકમ. *C.* of a ship નાવુદામ.

COMMANDMENT *s.* આગા, વિધિમ, હુકમમ, આદેશમ; The ten Commandments (ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં) મ્હોટી દશ આગા.

COMMEMORATE *vt.* [*L. con and me-mor* mindful] મહોત્સવથી-ધામધૂમથી સંભારણું રખાવવું-રાખવું; 2 સંભારણું રાખવા મહોત્સવ ક.

COMMEMORATION *s.* મહોત્સવ વડે સ્મરણ-સંભારણું રખાવવું-રાખવું તે, મહોત્સવ વડે સ્મરણ-સંભારણું, સંભારણુનો મહોત્સવ.

COMMEMORATIVE *a.* જેથી સંભારણું રખાવ-રખાવ તેવું, સ્મારક.

COMMENCE *vt.* [*L. con and initio* I begin] શરૂ ક., પ્રારંભવું, માંડવું, આરંભવું, (with infin.) માંડવું, લાગવું. *vi.* શરૂ થવું, માંડવું, -નો આરંભ-પ્રારંભ-શરૂઆત થવી.

COMMENCEMENT *s.* પ્રારંભમ, શરૂઆત, આરંભમ.

COMMEND *vt.* [*L. con and mando*] To entrust સોંપવું, બાંખવવું, હવાલો ક., સપુરત-બાંખવણું ક.; as, 'Into thy hands I c. my spirit' હું મારો આત્મા તારા હાથમાં સોંપું છું; 2 to present as worthy of confidence or regard, to speak in favour of વિશ્વાસ-માન્ય લાયક છે એમ કહેવું, -ની બલામણું કરવી, -ને વિશે સારું કહેવું; 3 to praise વખાણવું, સ્તુતિ ક.; 4 to make acceptable or more acceptable -થી માન્ય-માનિત્રું થવું; as, meat commendeth us not to God કોઈ ખોરાક ખાધાથી આપણે ધર્મર આગળ માન્ય થઈએ એવું નથી. COMMENDABLE *a.* સ્તુત્ય, વખાણવા જેઠ, તારીફ લાયક, સ્લાધ્ય.

COMMENDATION *s.* સ્તુતિ, વખાણન. *pl.*, તારીફ, પ્રશંસા; 2 ground of approbation or esteem વખાણનું કારણ -નો પાવો.

COMMENDATORY *a.* સ્તુતિ-વખાણ-પ્રશંસા-તારીફ વાળું -નું, બલામણું.

COMMENSURABLE *a.* [*L. con and metior* I measure] સમપરિમાણ, સમમાન, જેમાંનું એકજ વસ્તુથી માપ થઈ શકે તેવું.

COMMENSURATE *a.* સમપરિમાણક.; 2 પ્રમાણમાં, માપ-વિસ્તારમાં બરાબર, સમાન, ગુણ્ય

COMMENT *vi.* (on) [*L. commentor* I meditate upon] -ઉપર ટીકા ક., ગુણદોષ બતાવવા, વિવેચન ક.; 2 કોઈ ગ્રંથકારનો અર્થ સ્પષ્ટ કરવા ટીકા-ટીપ-બાબત ક.-લખવું.

COMMENT *s.* ટીકા, ટીપ, બાબત, આદર્શમ, વિવરણ.

COMMENTARY *s.* See Comment; 2 અનુક્રમિતનું વર્ણન-પ્રતિહાસન-આખ્યાન.

COMMENTATOR s. ઠીકારમ, બાબકારમ, બાબકલમ, ટીપ લખવાર, બાબ્યાનકાર.

COMMERCE s. [L. com and merc merchandise] વેપારમ, બહેજો વેપાર, કચ-વિક્રયમ, વ્યવહારમ, સંવ્યવહારમ; 2 the carnal intercourse of the sexes સ્ત્રી-પુરુષસંમિલનમ, મૈથુનમ.

COMMERCIAL a. વેપારનું - સંબંધી - વિશે, (persons) વેપારી, વેપાર કરનાર.

COMMINATION s. [L. con and minor I threaten] ધમકી, બિવડામણી, રિક્ષા કરવાની કે વેર લેવાની ખીક-ધમકી; 2 (Eccles.) અમુક દિવસે ખ્રિસ્તી દેશોમાં ધ-સ્વરની ધમકીઓ વાંચી બતલાવવી-કહેવી તે.

COMMINGLE vt. & vi. [L. con and mingle] એકઠા ભળી-સળી જવું, મિશ્ર થવું, ભિંગવું થવું, મળવું, ભળવું, એક મેળ થવું.

COMMISERATE vt. [L. con and miser wretched] To feel sorrow for-વાસ્તે દિલગીર થવું-જીવ બાળવો, -ની દયા-દાન-કરણ લાવવી, -ને વાસ્તે દાનવું.

COMMISERATION s. દયા, દાન, કરુણા. પારકા વાસ્તે દિલગીર.

COMMISSARY s. [L. con and mitto I send] One to whom any duty is entrusted જેને કોઈ વાતની સપુસ્ત કરી હોય તે, અધિકારીમ, લશ્કરમાં કોઈ અમુક ખાતાની સપુરતવાળો અધિકારી; c. of horse ઘોડાના તોપખાનાનો અધિકારી; 2 લશ્કરના મોદીખાનાનો ઉપરી.

COMMISSARY-GENERAL s. લશ્કરના મોદીખાનાનો મુખ્ય અધિકારી.

COMMISSARIAT s. લશ્કરના મોદીખાનાનું ખાતું, મોદીખાનાના ખાતાવાળા, મોદીખાનાના ખાતાનો અધિકાર.

COMMIT vt. [L. con and mitto I send] To give in trust or put in charge સોંપવું, બાબકારવું, હવાલે-સ્વાધીન ક. ને; 2 to put in (a place) for preservation નાખવું, સ્થાપવું; as, to c. to prison કેદમાં નાખવું-મોકલવું; To c. to memory-મહેડે-પકડે ક.,

યાદ ક.; To c. to writing લખવું, લખાણ-માં-લખી બતલાવવું; 3 to do કરવું; 4 to place beyond one's control ફેર નહિ એવું કોઈ પણ કામ કરી બેખમમાં-બંધાણમાં લાવવું-ખાધવું. કબજાતમાં લાવવું; never c. the honour of your country તમારા દેશની પ્રતિષ્ઠાને કોઈ હહોડો બેખમમાં લાવતા નહિ; To c. a bill કાયદાનો ખરડો કમીટીને વિચાર કરવા સોંપવા.

COMMISSION s. Doing કરવું તે (ધણું કરીને દોષ, અપરાધ અથવા કંઈ ખોટી વાત); as, the c. of sin પાપ ક. ને; 2 the act of intrusting સોંપરત-બાલવણ ક. તે, હવાલે-સ્વાધીન ક. તે, સોંપરત, બાલવણ; 3 a writing giving authority to exercise certain powers અખત્યારનામું, અખત્યારનામું, સનદ; 4 authority અખત્યારમ, અધિકારમ; 5 a company of persons joined in the exercise of some duty જે પુરૂષોને કોઈ અમુક કામને વાસ્તે અખત્યાર આપ્યો હોય તે પુરૂષો સમસ્ત, અધિકૃત પુરૂષોમ; 6 (commerce) (a)આડત, મારફત, ફરમાશ; (b)આડતનું-મારફતી-ફરમાશી કામ; (c) આડતની હકમીઈ, હકમીઈ, આડત, દસ્તુરી; 7 અખત્યાર, સનદ, સત્તા; C. on a bill of exchange હુંડિઆમણ. vt. કામ સોંપવું-બાળવવું; 2 અખત્યાર-સત્તા-અધિકાર આપવો; 3 અધિકાર-સત્તા-સનદ આપીને મોકલવું.

COMMISSIONER s. જેને કોઈ કામ કરવાની સોંપરત-સત્તા-અધિકાર હોય તે, અખત્યારી પુરૂષમ, અખત્યારમ, મુનીમમ, અમીનમ; 2 an officer having charge of some department of the Public Service સરકારી કોઈ ખાતાનો ઉપરી અધિકારીમ.

COMMITMENT s. The act of committing કોઈને હવાલે-સ્વાધીન ક. ને; 2 કેદમાં નાખવું-મોકલવું તે; 3 a warrant for imprisonment કેદનું વારંક; 4 the act of referring to a committee વિચાર જસ્ટને કમીટીને સોંપરત કરવી તે.

COMMITTAL *s.* The act (See Commit); 2 અધન, વચન, કબુલત્વ.

COMMITTEE *s.* ધણા માણસોએ મળીને જે થોડા માણસની સભાને કામ સોંપ્યું હોય તે સભા, વિશેષ મંડળી, વિશેષ સભા; standing c. જન્યુની વિશેષ સભા; special c. અમુક કામને અર્થે વિશેષ સભા.

COMMIXTURE *s.* [*L. con* and *misco* I mix] મેળવવું-મેળવવું તે, મિશ્રમ, મેળવણી, મેળમ, મિશ્રીકરણ.

COMMODIOUS *a.* [*L. commodus* convenient] અધી વગવાળું, વગવાળું, સોઈવાળું, સમવડાળું.

COMMODITY *s.* [See Commodious] સુ-આકારીનો પદાર્થ, વેપારની જંગમ નિર્જીવ જલ્સે, જલ્સા, ચીજ.

COMMODORE *s.* [See Command] વહાલુના કાફલાનો સરદારમ-અધિપતિ; 2 'રીયર આડમિરલ' નામના અધિકારનું કામ ચલાવનાર, નૌકાધિપતિ; 3 વેપારી વહાલુના કાફલાનું આગેવાન વહાલુ.

COMMON *a.* [*L. communis*] Belonging equally to many સામાન્ય, સર્વને લાગતું, સાધારણ, સાર્વજનિક, અધાનું; c. good સામાન્ય કલ્યાણ; 2 often met with સાધારણ, હંમેશાનું, હાલચાલનું, નિત્યનું; 3 not distinguished by rank વચલા વર્ગનું, સાધારણ, મધ્યમ, હલકું; 4 lewd વેશ્યા, છિનાજ, પાતર; C. carrier અષોવાહિણી, બાકું લઈને માલ-માણસને લઈ જનાર; C. crier શેહેરનો દાંડીઆ-દાંડીપીઠનાર; C. divisor or measure સમભાજક, દરબાજક; C. Law દેશ રિવાજ, પ્રબળ રૂઢિ; C. noun સામાન્ય નામ; C. sense પાકી બ્યવહારિક ખુદ્દિ-સમજ, ચોખ્ખી ખુદ્દિએ એકદમ બાંધેલા તક; In c. અધા વચ્ચે, અધાનું મજાઆરું. *s.* પાધરન, સામાન્ય માલકીની જમીન, સર્વના પગરણની જમીન.

COMMONALTY *s.* વચલા વર્ગના ઘોઠ, મધ્યમસ્થિતિના ઘોઠ, સાધારણ ઘોઠ.

COMMONER *s.* મધ્યમ સ્થિતિનો-વચલા વર્ગનો પુરુષ, સાધારણ માણસ; 2 વિલાયતમાં

'હાઉસ ઓફ કોમન્સ' નામની સભાનો સભાસદ; 3 (at Oxford) આક્સફર્ડના વિદ્યાર્થીમાં ફી આપીને બહુનાર વિદ્યાર્થી.

COMMONLY *ad.* ઘણું કરીને, ઘણીવાર, સાધારણ-સામાન્ય રીતે, બહુધા.

COMMONPLACE *a.* સાધારણ, આખો દહાડો કહેવામાં આવતું હોય તેવું, અનવીન. *s.* સાધારણ ટીકા-બાબત-વિષય; C. book સ્મરણ નોંધ, યાદ રાખવા જેવી વસ્તુ નોંધી રાખવાની ચોપડી, સ્મરણપોથી.

COMMONS *s.* The mass of the people સાધારણ ઘોઠ; 2 the lower house of parliament પાર્લમેન્ટ નામની વિલાયતની રાજ્યસભામાં ઘોઠના પ્રતિનિધિની મંડળી; 3 food provided at a common table ધણા માણસો નિત એકઠા મળીને ખાવ તેને માટે પૂરા પાડેલા ખોરાક; To be on short c. -ને થોડો ખોરાક મળવો.

COMMONWEAL, COMMONWEALTH *s.* પ્રજા-ઘોઠસત્તાક રાજ્ય, ઘોઠ. *pl.* સર્વજન. *m. pl.* ઘોઠ સમસ્ત. *m. pl.*

COMMOTION *s.* અજબજાઝમ, ઝડપડ, અજબજા; 2 popular tumult ખંડન, ફિતુરન, તોફાન; 3 disorder of the mind સંતાપ, ઉદ્વેગ, ક્ષોભ, ગભરાટ.

COMMUNE *vi.* [*L. communico* I communicate] To converse familiarly સ્નેહબાવથી-હળીમળીને વાતચીત-સંભાષણ. *s.*

COMMUNION *s.* Intercourse between two or more persons સંબંધારમ, સમાગમ, સહવાસ, સમરાગમ, એકરાગમ; 2 mutual intercourse in religious worship સત્સંગમ, સત્સંગતિ, સત્સમાગમ; 3 a body of christians having one common faith એકજ પંથનો ખ્રિસ્તિ સમાજ; 4 the celebration of the Lord's supper ખ્રિસ્તિ ધર્મમાં પ્રભુભાજન નામનો વિધિ પાળવામાં સમિલ થવું-પાળવો તે.

COMMUNICATE *vt.* To impart for joint or common possession અધાના ઉપમાગ માટે આપવું, આપવું, બક્ષવું; 2 to impart,

reveal, or give as information ગાન-
અપર-માહિતિ આપવી-ક., જાણુ ક., જાહેર
ક. *vi.* To share સુખદુઃખમો બાગીઆ
થવું, ભાગ લેવા; 2 to have intercourse
with જોડે સંસર્ગ-સંબંધ-વ્યવહાર રાખ-
વા; 3 to partake of the Eucharist
'પ્રભુભાજન' નામનો ખ્રિસ્તિ વિધિ પાળવા.
COMMUNICABLE *a.* બીજને આપી શકાય
તેવું; 2 કહી-બતાવી શકાય તેવું.
COMMUNICATION *s.* આપવું તે; 2 સંસર્ગ-
સંબંધ-વ્યવહાર-સંબંધ, વ્યવહાર-સંબંધ; 3 કાગળ-
પત્ર-વાતચિત વગેરેથી અસ્પર્શ વિચાર જ-
ણાવવા તે, કાગળપત્ર-સંબંધ; 4 જે સ્થળ ને
જોડનાર માર્ગ-રસ્તો-પુલ વગેરે; 5
intelligence અપર, અપર અંતર, અ-
પરપત્ર.
COMMUNICATIVE *a.* મનનું મોકળું, મનની
વાત કહે એવું, ગાન - અપર-માહિતી આપે
એવું.
COMMUNISM *s.* દ્રવ્યનું સામાન્ય સ્વામિત્વ,
સંસારના બધા દ્રવ્યની સામાયિક માલકી-ધ-
ણિપણ.
COMMUNITY *s.* સામાન્ય-સામાયિક ભાગવ-
ટો-ઉપભોગ; 2 સરખા હક-સ્વાર્થવાળી
જાત-જાત-નાત-કોમ; 3 society at
large લોક સમસ્ત, બધી પ્રજા, તમામ રૈ-
યત, આલમ.
COMMUTE *vt.* [*L. con* and *muto* I
change] અદલબદલ ક., એકને બદલે-સાટે
બીજું આપવું, બદલીને બીજું ક.; 2 (મોટી
શિક્ષા) બદલે (હલકી શિક્ષા) ક.; the im-
prisonment was commuted into a fine
તે કેદને બદલે દંડ કર્યો. *vi.* એકવાર સામટો
ભાવ લેવાને-આપવાને ઠરાવ ક.—કમ્બલ થવું.
COMMUTATION *s.* Change ફેરવ, ફેરફાર;
2 exchange સાટું ક. તે, અદલાબદલી ક.
તે, સાટું, અદલાબદલી; 3 ભારે શિક્ષાને બ-
દલે હલકી શિક્ષા; 4 ઘણા ફેરાને બદલે એક
સામટી રકમ લેવી-આપવી તે; 5 એક
સામટી રકમ. [કાય તેવું.
COMMUTABLE *a.* સાટામાં-બદલે આપી શ-

COMPACT *a.* [*L. con* and *pango* I
fasten] ધીંગ, ઘટ્ટ, ઘન; 2 brief સંક્ષિપ્ત,
ટુંક, સારવાળું. *vt.* ધીંગ-ઘટ્ટ ક.; 2 સંપ-
દ-સંગત ક.
COMPACT *s.* [*L. con* and *paciscor* I
bargain] કરાર, ઠરાવ, ખોલી, (આશપ્ત
સામાન્ય થીને પ્રજા પ્રજાના કરારને લાગુ પડે છે).
COMPANION *s.* [*L. con* & *panis* bread]
સોપતી, સહચર, સમાગમી, સાથી.
COMPANIONABLE *a.* મિલનસાર, મલતાવડો,
રમુછ, સોપતમાં રમુછ.
COMPANIONSHIP *s.* સોપત, સમાગમ,
સહચરપણ, સાથીપણ.
COMPANY *s.* Fellowship સોપત, સમાગ-
મ; 2 an assemblage of persons મં-
ડળી, ટોળી, ટોળું; 3 a party met for
entertainment મિજબાની - ખુશખતીને
વાસ્તે ચાર સ્નેહીનો મેળાવો, મિજલસ, મંડ-
ળ; 4 a mercantile corporation કુંપ-
ની, સામાન્ય ભંડોળની મંડળી; 5 partners
in a firm પેઢીમાંના બાકીના બાગીઆઓ,
કુંપની; Graham and Co. ગ્રાહમની કુંપની.
COMPARE *vt.* [*L. con* and *par* equal]
To examine the mutual relations of
things મુકાબલ ક., સરખાવવું, -નો મુકા-
બલો ક., મેળવી જોવું; 2 to represent as
similar -ની ઉપમા આપવી, સરખાવવું;
Solon compared the people unto the
sea સોલને લોકને સમુદ્રની ઉપમા આપી; 3
to inflect according to the degrees of
comparison અધિકતા-એજતા દર્શક વિશેષ-
ણને રૂપ આપવાં. *vi.* પડછે-જોડે જોબા
રહેવું; 2 તુલ્ય થવું, સરખાવી શકાય તેવું હોવું.
COMPARABLE *a.* સરખાવવા જેવું-લાયક-યો-
ગ્ય, સરખાવી શકાય તેવું; 2 પડછે જોબું રહી
શકે તેવું, પડછે-ઉપમા આપવા લાયક.
COMPARATIVE *a.* Estimated by com-
parison મુકાબલાનું, પડછાનું, સાપેક્ષ; 2
(gram.) અધિકતા દર્શક.
COMPARATIVELY *ad.* મુકાબલે, પડછે; *as*,
c. rare (બીજને) મુકાબલે અજીવવાળું.

COMPARISON *s.* (as of papers or statements) યુક્તિબદ્ધતા, તુલનાર્થ, રજુવાર્ત; 2 (Rhet) ઉપમાર્થ, પડછેલમ; 3 (Gram.) ન્યૂનાધિકતા દર્શક રૂપ આપવાં તે.

COMPARTMENT *s.* [*L. con* and *pars* a part] ભાગમ, ખંડમ, વિભાગમ, આગુંન.

COMPASS *s.* [*L. con* & *passus* going] Circuit ફરતો ઘેર, ફેરમ, ફેરમ, ફેરાવામ, ઘેરમ, પરિધિમ, ચક્રમ; my life has run its c. મારી જીવનગાનીનો ફેરો પૂરો થયો છે; 2 moderate bounds સ્થિરતા, હદ; 3 area, extent વિસ્તારમ; 4 (mariner's) હોકાયેત્રન, દિશાચક્રયંત્રન; 5 (pl.) કમ્પાસન, વર્તુળ કાઢવાનું યંત્ર, કંઈકમ, કેવારમ; To fetch a c. ચક્રમમાં ફરવું. *vt.* To go about or around પાછળ ફરવું, ફરતો આંટો-ચક્રમ મારવું; 2 to enclose ઘેરી-આંટોરી થવું, ચોતરફ ફરી વળવું; 3 to bring about મેળવવું, સાધવું, પ્રાપ્ત-સંપાદન-હાંસલ ક.; 4 to purpose -નો વિચાર-ઈ-રાદો-મનસુખો ક., યુક્તિ-યોજના ક., યોજવું.

COMPASSION *s.* [*L. con* and *patior* I suffer] કોષના દુઃખની દામ, દયા, કરુણા.

COMPASSIONATE *a.* દયાળુ, દયાવાળું, દયાશીળ, કરુણાશીળ, કરુણ. *vt.* કોષ ઉપર દયા-કરુણા આણવી-લાવવી.

COMPATIBLE *a.* [*L. compatior* I sympathise] Capable of existing in harmony સંગત, ખીજ વસ્તુ જોડે એકત્ર રહી શકે તેવું, અવિરુદ્ધ.

COMPATRIOT *s.* [*L. con* and *patrius* own country] એકદેશીય, સ્વદેશી.

COMPEER *s.* [*L. con* and *par* equal] બરાબરીએમ, જોડીએમ, સાથીમ, સોબલીમ, એક જૂસરીનો માણસ.

COMPEL *vt.* [*L. con* and *pello* I drive] To urge by force જબરજબી-બળાકાર-જોર-જબરજબીથી જરૂર પાડવી; Wolsey compelled the people to pay up the whole subsidy at once બધા વેરા એકદમ આપી દેવાની વુલસીએ ઘાકને જરૂર પાડી; or વુ-

લસીએ ઘાક પાસે બધા વેરા જોર જબરજબી એકદમ આપાવ્યો.

COMPULSION *s.* બળાકારમ, જોરમ, જબરજબી, જબરજબીથી; a man is to be excused for acts done through c. બળાકારને લીધે કરેલાં કામને માટે માફી આપવી.

COMPULSORY *a.* બળાકાર-જોર-જબરજબી-જબરજબીથી કરેલું-કરાવવાનું-સંબંધી-વિશે.

COMPENDIOUS *s.* [*L. con* and *pendo* I weigh] યુગ્મનેસર, ટુંકું, ટુંકું, સંક્ષિપ્ત.

COMPENDIUM *s.* સારસંમૂહમ, સારગ્રંથમ, મહાકાવ્યમ, સંક્ષેપમ, સારમ.

COMPENSATE *vt.* [*L. con* and *penso* I weigh out] To make equal return to -નો બદલો-અવેજ વાળવો-આપવો; (loss) પૂરું કરી આપવું, બરી આપવું, નુકસાન આપવું; to c. a labourer for his work મજૂરને મજૂરીનો-અવેજ-બદલો આપવો; to c. a merchant for his losses વેપારીને તેની જોડનું નુકસાન આપવું; 2 to counterbalance અવેજ-સાટું-બદલો-ખંતવાળવો; the dews of the night c. the heat of the day રાતનું જાડન દિવસની ગરમીનું સાટું જાળે છે. *vi.* (for) -થી સાટું-બદલો-અવેજ વળવો; nothing can c. for the loss of reputation આખર ગયાનું સાટું કરાથી વળતું નથી.

COMPENSATION *s.* The act (See verb); 2 recompense, amends (for labour) બદલોમ, ખંતમ, અવેજમ, સાટુંન, (for loss) નુકસાનન.

COMPETE *vi.* [*L. con* and *peto* I seek] એકજ પદાર્થ મેળવવા પાસે ખીજના સામે પ્રયત્ન ક., સ્પર્ધા ક.

COMPETITION *s.* ખીજે પુરૂષ જે વસ્તુ મેળવવાને પ્રયત્ન કરતો હોય તેજ મેળવવાનો પ્રયત્ન તેજ સમયે કોઈ કરે તે, સ્પર્ધા, પડાપડી, એકરૂઠાબિલાખમ, પ્રતિસ્પર્ધા. [જંધી.

COMPETITIVE *a.* સ્પર્ધાથી થયેલું, સ્પર્ધા સં-
COMPETITOR *s.* પ્રતિસ્પર્ધીમ, પ્રતિયોગીમ, ઉપર પડનારો.

COMPETENCY, COMPETENCE *s.* Sufficiency સાધારણ અરથ નિમ્ન યોગ્ય, સાધારણ સામર્થ્ય-ક્રમાર્થ, નિભાવ જેટલી પ્રાપ્તિ; 2 (Law) કાયદા પ્રમાણે યોગ્યતા-સામર્થ્ય-અધિકારમ-સત્તા; the *c.* of a witness સાક્ષીની યોગ્યતા-અધિકારમ.

COMPETENT *a.* Adequate યોગ્ય, પૂરતું, જોઈએ તેટલું, લાયક; 2 (Law) અધિકાર-સત્તા-યોગ્યતાવાળું; 3 (persons) કાબેલ, સમર્થ, હેંશીયાર; 4 rightfully belonging કાયદા પ્રમાણે સ્વાધીનતામાં - અપત્યારમાં - સત્તામાં (રહેલું); it is not *c.* to the defendant to impute fraud કપરનો આરોપ થકવા એ પ્રતિવાદીના અધિકારમાં નથી.

COMPILE *vt.* [*L. con and pilo* I plunder] જૂદા જૂદા ગ્રંથ-લેખકોપરથી બાબત લઈને ગ્રંથ રચવા, સંગ્રહગ્રંથ રચવા-બનાવવા.

COMPILATION *s.* The act (See verb); 2 that which is compiled જૂદા જૂદા ગ્રંથમાંથી બાબત લઈને કરેલું નવું પુસ્તક, સંગ્રહમ, સંગ્રહગ્રંથમ.

COMPILER *s.* જૂદા જૂદા લેખ-ગ્રંથગ્ર વિષય જોળા કરનાર, સંગ્રહગ્રંથકારમ, ગ્રંથકારમ.

COMPLACENCY, COMPLACENCE *s.* [*L. con and placeo* I please] Satisfaction મનનો સંતોષ, પ્રસન્નતા, આનંદમ, ચિત્તપ્રસાદમ; in acting virtuously we find an inward *c.* સદાચારથી વર્તવામાં આપણને અંદરનો સંતોષ લાગે છે; 2 the cause of joy આનંદ-સંતોષ-પ્રસન્નતા-પ્રુ-થીનો હેતુ-કારણમ. [2 પ્રસન્ન, પુરા.

COMPLACENT *a.* સંતોષ-આનંદ પુક્ત-વાળું;

COMPLAIN *vi.* (of) [*L. con & plango* I bewail] To utter expressions of grief or pain શોક-દુઃખ-સંતાપ-કટાવાના બોલ-વચન બોલવાં, રોદણું રોવાં, -વિશે ખેદ-વિલાપ ક.; as, 'O Loss of sight, of thee I most *c.*' હે અંધાપા, હું તારો ખેદ ધણેજ કરું છું; 2 to find fault વાંક કાઢવો; 3 to murmur વિશે બડબડવું; 4 to make a formal assertion of injuries-ઉપર ફરિયાદ

ક.-મંડવી; as, I will *c.* of you to the king હું તમારા ઉપર રાજા આગળ ફરિયાદ માંડીશ.

COMPLAINANT *s.* (Law) ફરિયાદીમ.

COMPLAINT *s.* Expression of grief, regret, pain દુઃખ-સંતાપ-બળતરાના બોલમ-વચનમ, બડબડમ, નાપુશીર્ષ, વિલાપમ; 2 cause of complaint દુઃખ-શોક-સંતાપ-નાપુશીર્ણ કારણ; 3 a malady રોગમ, દરદન, મરજમ, દુઃખન, (ઘણું કરીને સાધારણ રોગને આ શબ્દ લાગુ પડે છે); 4 (Law) ફરિયાદ.

COMPLAISANCE *s.* [*L. con & placeo* I please] સભ્યતા, સામાને પ્રસન્ન કરે એવી રીતભાવ, સુજનતા, આદરશીલતા.

COMPLAISANT *a.* સભ્ય, આદરશીળ, સુજન, સામાનું મન પ્રસન્ન કરે એવું, સત્કારી, બોલવે ચાલવે મીઠું.

COMPLEMENT *s.* [*L. con and pleo* I fill] That which completes or supplies a deficiency પુરતું-જોડ જેથી પૂરી થાય તે, પૂરતી, ભરતી, પુરતી સંખ્યા-ચીજ; 2 fullness or completeness જોઈએ તેટલું; as, a company has its *c.* of men ટુકડીમાં જોઈએ તેટલાં માણસ છે; 3 (arith.) દશ, સો, કે હજાર વિગરે અને કોઈ સંખ્યા વચ્ચે અંતર, ભરણમ; -તણ એ સાતનું ભરણ છે; 4 (geom.) કોઈ અચુક ખૂણા ને કાટ-ખૂણા વચ્ચેનું અંતર.

COMPLEMENTAL, COMPLEMENTARY *a.* જોડ-પુરતું પૂરું કરનાર, ભરતીનું, પુરતું, પૂરવણી.

COMPLETE *a.* [*L. con and pleo* I fill] સંપૂર્ણ, પરિપૂર્ણ, પૂરેપૂરું, પૂર્ણ, પૂરું; 2 whole તમામ, બધું, સર્વ, આખું; 3 finished પૂર્ણ, પૂરું, પૂરું-સમાપ્ત થયેલું. *vt.* સંપૂર્ણ-પરિ-પૂર્ણ-પૂર્ણ ક., પૂરું ક. -નો પાર આણવો; to *c.* an edifice ઈમારત પૂરી ક.; 2 to accomplish સિદ્ધિ ક., પાર ક.-ચૂકવું, પૂર્ણ ક. **COMPLETELY** *ad.* સંપૂર્ણ રીતે, પૂરેપૂરું, બધું, છેક, તમામ, તદન.

COMPLETION *s.* પૂરું-પરિપૂર્ણ ક.-થવું તે, પૂર્ણતા, પરિપૂર્ણતા; 2 fulfilment સિદ્ધતા, સફળતા, પરીપૂર્ણ-પાર ક. તે.

COMPLEX *a.* [*L. con & plecto* I twist] Composed of parts સંયુક્ત; a c. sentence સંયુક્ત વાક્યન; 2 complicated ગુંચવણ-ભરેલું, કસુતર, કઠણ.

COMPLEXION *s.* Frame or texture બાંધામ, ધાતમ, બંધારણન; 3 the colour or hue of the skin ચામડીનો રંગ-વાણમ-વાણમ-કાંતિ, અંગવાણમ; 4 general aspect રૂપ, ડોળન, રૂપન, સ્વરૂપન, ધાતમ.

COMPLEXITY *s.* સંયુક્તપણું, ગુંચવણ, કસુતરપણું, ઘોંટાળોમ.

COMPLIANCE, COMPLIANT (See under Comply.)

COMPLICATE *vt.* [*L. con and plico* I fold] ગુંચવવું, ગુંથી નાખવું, ગુંચવી નાખવું. *a.* Complicated *p. a.* ગુંચવેલું, ગુંચવીનાખેલું, ગુંચાચેલું, સંયુક્ત.

COMPLICATION *s.* ગુંચવી-ગુંથી નાખવું તે, ગુંચવણ, ગુંચન, ઘોંટાળોમ.

COMPLICITY *s.* ગુંદામાં સામેલપણું-સામેલી-સામેલીઅત.

COMPLIMENT *s.* [*L. con and pleo* I fill] A manifestation by word of regard સમરામ *pl.* સલામ, નમસ્કારમ, બંદગી, યથાયોગ્યમ, જે ગોપાળમ; to send one's compliments સલામ કહાવવી; 2 delicate flattery શાખાશી, સ્તુતિ, પ્રશંસા, વખાણન. *vt.* To praise વખાણવું, સ્તુતિ ક., પ્રશંસા ક., શાખાશી આપવી; 2 to congratulate ખુબારકબાદી આપવી.

COMPLIMENTARY *a.* સત્કાર-સમ્મતા-આદર-બાવ-સ્તુતિ-પ્રશંસાનું-વાળું.

COMPLY *vi.* [*L. con and plico* I fold] To yield assent અનુમતિ-કબુલત-સંમતિ આપવી, કબુલ ક.-થવું; he complied with my request તેણે મારી અરજ કબુલ કરી; 2 to conform મળવું-એસવું-બનવું આપવું, પ્રમાણે વર્તવું, બજાવવું.

COMPLIANCE *s.* કબુલ-માન્ય કરવું-થવું તે, એસવી-મળવી આણવી તે, બજાવવું-પ્રમાણે વર્તવું તે.

COMPLIANT *a.* વાળું-વળે ચ્વિવું, નમ્ર ચ્વિવું, નમ્ર શ્રે ચ્વિવું, કબુલ-માન્ય કરે ચ્વિવું, વિવેકી, સમ્ય, પારકાને સાહે લગાડે તેવું.

COMPONENT (See under Compose.)

COMPORT *vi.* [*L. con & porto* I carry] To agree or accord with મળવું-એસવું આપવું, માફક-યોગ્ય થવું-દીસવું; his behaviour does not c. with his station તેની વર્તણૂક તેના હોદ્દાને યોગ્ય દીસતી નથી. *vt.* (oneself) To behave વર્તવું, ચાલવું.

COMPOSE *vt.* [*L. con and pono* I place] To put together બિગા કરીને બનાવવું, (in the pass.) to be composed of-નું બનવું, મળીને પેદા થવું; 2 to constitute મળીને થવું, -નું બનવું, હોવું; a few useful things c. their whole wealth થોડી ઉપયોગી વસ્તુ એમની બધી દોલત છે; 3 to become the author of રચવું, બનાવવું, લખવું; 4 to place in proper form બધથિત ક., ગોઠવીને શ્રુકવું, ઠીક કરીને-રીત પ્રમાણે શ્રુકવું; as, in a peaceful grave my corpse c. માંડે મડદું શાંત કબરમાં ગોઠવીને શ્રુકજે; 4 to settle, as differences શ્રુકવવું, પતવવું, -નું સમાધાન ક.; 5 to free from agitation or disturbance હંફું-શાંત -નરમ-સ્વસ્થ-નિવૃત્ત ક.-પાડવું-હોવું; as, c. thy mind તારું મન સ્વસ્થ રાખ; 6 (printing) બીબાં ગોઠવવાં, 'કમ્પોઝ' ક.

COMPOSED *a.* સ્વસ્થ, ગંભીર, શાંત, હંફું, નિવૃત્ત.

COMPOSER *s.* One who composes બનાવનાર, રચનાર; 2 an author ગ્રંથકારમ, ગાન-ગીત-તાન રચનાર.

COMPOSITE *a.* સંયુક્ત, મિશ્રિત, સાવયવ; a c. number સંયુક્ત સંખ્યા.

COMPOSITION *s.* The act of composing એકું કરી-મિશ્ર કરી બનાવવું તે, મિલનન, બનાવવું-રચવું તે; 2 the combination of the parts of a literary work નિબંધમ-પ્રબંધની રચના; 3 the ar-

rangement of types in printing બીબાં ગોઠવવાં તે (છાપવામાટે); 4 the state of being composed સંયોગમ, ઝમકડા હેવું તે; 5 that which is formed by putting together મિશ્રમ, ઘેગમ; 6 the adjustment of a debt તોડમ, પતાવવું તે, નિકાળમ, ફડચોમ; A musical c. રાગમ, તાનન, ગાનન; Literary c. નિબંધમ, વિષયમ.

COMPOSITOR s. (In printing) બીબાં ગોઠવનાર. [મિશ્રમ-કોલમ-રગડોમ.

COMPOST s. (agri.) ખાતરના પદાર્થોનો મિ-

COMPOSURE s. સ્વસ્થતા, ગંભીરતા, શાંત-પાછું, સ્વસ્થપાછું, નિવૃત્તિ.

COMPONENT s. અવયવ બૃત અંશમ. α. અવયવ-અંશ બૃત.

COMPOUND vt. [L. con and pono I put] To put together as elements મેળવવું, ઘેળવવું, મિશ્રિત કર.; to be compounded of-ગું મળીને થવું-બનવું; To c. a felony મહાપરાધની ફરીયાદ લાલચ લઈ માંડી વાળવી. vi. કંઈ નમરૂં મૂકી સમાધાન સમજીત કર.-સમજવું, પતનીને દરાવ કર., પતવવું, તોડ-તોડજોડ-નિકાળ-ફડચો કર.; as, he compounded to furnish ten oxen for thirty pounds ત્રીસ પાઉંડ બદલ દસ બળદ આપવાનો તોડ કાઢ્યો. α. મિશ્રિત, સંયુક્ત, સમાસિત, (in gram.) સાન્નય; C interest ચક્રવૃદ્ધિ બ્યાનન, બ્યાનનું બ્યાન. s. મિશ્રમ, સંયુક્ત ચીજ; 2 a yard round a building ધરની પાછળ વડોમ.

COMPREHEND vt. [L. con and prehendo I take] To take in or include સમાસ-સમાવેશ કર., -માં (of the nom.)-ને (of the acc.) સમાવેશ થવો; as, this single virtue comprehends many others આ ઝમકડા સદ્યુક્ષમાં બીજા ધણાનો સમાવેશ થાય છે; 2 to take into the mind સમજવું, -ના ધ્યાનમાં ઉતરવું, -ને સમજ પડવી; I c. your meaning મને તમારો બાવ સમજ પડ્યો-તમારો બાવ મારા મનમાં ઉતર્યો.

COMPREHENSIBLE α. That can be included -માં સમાવેશ-સમાસ થઈ શકે તેવું; 2 intelligible સમજી શકાય તેવું, ધ્યાનમાં ઉતર તેવું, સમજાય તેવું, બુદ્ધિગ્રાહ્ય, ગમ્ય, ગમ પડે એવું.

COMPREHENSION s. The act of comprising સમાવેશ-સમાસ કર.-થવો તે, સમાવેશમ, સમાસમ; 2 the power of grasping with the intellect ગ્રહણશક્તિ, સમજ, સમજવાની શક્તિ, બુદ્ધિ.

COMPREHENSIVE α. બહુગ્રાહી, અંદર ધણાનો સમાવેશ થાય તેવું, વ્યાપક, વ્યાપી, બહુ વ્યાપી; 2 (as intellect) બહુ વિષય ગ્રાહી, બહુ ગ્રાહી, વ્યાપક.

COMPRESS vt. [L. con and premo I press] To press together, to force into a smaller compass દાબવું, દબાવવું, થોડામાં લાવવું, ઠાંસીને-દાબીને થોડામાં લાવવું, બીચોબીચ બરવું.

COMPRESSIBLE α. દાબીને-ઠાંસીને થોડામાં લાવી શકાય તેવું, સંકોચનીય.

COMPRESSION s. દાબીને-સંકોચાવીને-ઠાંસીને થોડામાં લાવવું તે, દબાણન, સંકોચનન, ચાંપણન.

COMPRISE vt. [L. con and prehendo I take] અંદર આણવું, -માં-નો સમાવેશ-સમાસ થવો, (idiom.) -માં સમાવું.

COMPROMISE s. [L. con, pro and mitto I send] A settlement of differences by mutual concession તોડમ, તોડ જોડમ, સમાધાનન, સમજીત, ખાનગી રાહે ફડચોમ-નિકાલમ-તોડમ. vt. બાંજગડ-તોડ-સમાધાન-સમજીત કરી પતવવું, તોડ-નિકાલ કાઢવો; 2 to pledge બંધનમાં-જોખમમાં નાખવું; to c. one's reputation કોઈની આખર જોખમમાં નાખવી.

COMPTROLLER s. (See Controller.)

COMPULSION, COMPULSORY (See under Compel.)

COMPUNCTION s. [L. con and pungo I prick] The sting of conscience જોડું

કામ કરવાથી જીવનો બળાપે *m*-એ *m*-પચા-
તા *m*-પર *m*-રે *m*-દગ *m*-મનસતા *m*-
કચરા *m*; he expressed great c. તેણે
ધણે એક બતલાવ્યા.

COMPUNCTIONIOUS *a*. એટું થવાથી જીવ બાગે-
સંતાપે તેવું, જીવને કચવાવે તેવું, દગ *m*-પ-
ર *m*-રે થાય તેવું.

COMPUTE *vt*. [*L. con & puto* I reckon]
To determine by calculation હિસાબ
-ગણિતથી નકી ક.; to c. an eclipse
મણિતથી ગ્રહણ નકી કરવું, વર્તવું; 2 to
reckon ગણવું, હિસાબ ગણવો; 3 to esti-
mate અડસટ્ટો-સુમાર-આસરો કાઢવો.

COMPUTATION *s*. Calculation ગણિત *n*,
ગણતરી *f*, હિસાબ *m* ગણના *f*; 2 estimate
સુમાર *m*, આસરો *m*, અડસટ્ટો *m*.

COMRADE *s*. [*L. camera & chamber*]
સોબતી *m*, સાથી *m*, જોડી *m*, ગોડી *m*.

CON [*L.*] લાટિન ભાષાનો ઉપસર્ગ છે, તેનો
અર્થ સ-સહ થાય છે, સંસ્કૃતમાં તેનો સંજ્ઞાતીય
ઉપસર્ગ 'સ' છે.

CON *a*. [*abbr. of L. contra*] ઉલટું, વિરુદ્ધ,
સામું; arguments pro and con તે તરફની
અને સામી તકરારો-દલીલો.

CON *vt*. [*AS. cunnan* to know] To
study over ગોખવું, બહુવું, વારંવારે મન
માં ધોળ્યાં કરવું, સારી પેઠે યાદ કરવું, મનમાં
ફાવવું-ચોટાડવું; to c. a lesson પાઠ બહુ-
વો-ગોખવો.

CON-AMORE [*It.*] With love પ્રીતિથી, પ્રુ-
શીથી, સહર્ષ, હરખથી.

CONCATENATION *s*. [*L. con & catena*
& chain] A series of links connected
સાંકળી *f*, સાંકળ, સંકળના *f*, શ્રેણી *f*, પરંપરા *f*.

CONCAVE *a*. [*L. con and cavus* hollow]
અંતર્ગોળ, અમનાકારનું, અમનાકાર.

CONCEAL *vt*. [*L. con & celo* I hide]
To hide સંતાડવું, છુપાવવું; the men con-
cealed their wealth behind a wall તે
માણસોએ એક ભીંત પાછળ પોતાની દોલત
સંતાડી; To c. oneself સંતાવું, છુપાવું, સંતાઈ

-છુપાઈ રહેવું-જવું; 2 to forbear to dis-
close છુપું-ગુપ્ત રાખવું; to c. the truth
સાચી વાત છુપી રાખવી.

CONCEALMENT *s*. સંતાડવું-છુપાવવું તે, ગુપ્ત-
છુપું રાખવું તે; 2 the state of being
concealed સંતાવું-છુપાવું તે, ગુપ્ત-છુપાવણ *n*,
ગુપ્તિ *f*, છુપાવણ *n*.

CONCEDE *vt*. [*L. con and cedo* I grant]
To yield વમર તકરાર કમૂલ-માન્ય રાખવું,
નમતું થકવું, -ની હા પાડવી; as, the advo-
cate concedes the point in question
વકીલ તકરારી મુદ્દાની વાત નમતી થકે છે; 2
to admit to be true સાચું છે એમ કમૂલ-
-માન્ય ક., હા પાડવી.

CONCESSION *s*. The act of granting or
yielding કોઈ તકરારની કે માગેલી વાત ન-
મતી થકવી તે, નમતું થકવું તે, કમૂલ-માન્ય ક.
તે, સ્વીકાર *m*; as, by mutual conces-
sions the matter was adjusted જે
પક્ષવાળાએ થોડું થોડું નમતું થકવાથી તે વા-
તનો નિકાલ થયો; 2 the thing yielded
બક્ષીસ *f*, કમૂલ રાખેલી વાત.

CONCEIVE *vt*. [*L. con and capio* I
take] To receive into the womb and
breed -ને પેટ ગર્ભ-છોકરું રહેવું, -ને હમ્બલ-
દહાડા રહેવા; as, she conceived a son in
her old age તેને પેટ ઘડપણમાં છોકરો રહ્યો;
2 to form in the mind મનમાં યોજના
-ચરના-ધ્યાન ક., -નો ખ્યાલ બાંધવો; 3 to
picture to the imagination ધારવું, મન-
માં સમજવું, નો ખ્યાલ ક., -ની સમજમાં આ-
વવું-ઉતરવું. *vi.* To become pregnant
-ને હમ્બલ-દહાડા-ગર્ભ રહેવા; 'a virgin
shall c.' કુંવારીને ગર્ભ રહેશે; 2 વિચારવું,
ધારવું, મનમાં ખ્યાલ-કલ્પના ક.

CONCEIT *s*. A conception વિચાર *m*, ખ્યાલ *m*
મનની ભાવના; 2 an ill-founded or
extravagant notion વિચિત્ર - તરેહવાર
ખ્યાલ-વિચાર *m*, તુરંમ *m*, લેહેર *f*; 3 opin-
ion અભિપ્રાય *m*, ખ્યાલ *m*, વિચાર *m*; 4
overestimation of one's self ગર્વ *m*, અ-

હંકારમ; Out of c. with -ને અણુગમનું; -as, he is out of c. with his dress તેને તેનો પોશાક ગમતો નથી, અથવા અણુ-ગમતો છે.

CONCEITED *a.* મંત્રી, ગર્વિષ્ઠ, અહંકારી, પોતાની હુશીઆરી વિશે જયો મત ધરાવનાર.

CONCEIVABLE *a.* અ્યાલ કરી શકાય તેવું, સમજી-ધારી શકાય તેવું, મનમાં ઉતરે એવું.

CONCEPT *s.* (See Conception 3.)

CONCEPTION *s.* The act of conceiving ગર્ભાધાનન, -ને ગર્ભ-દહાડા રહેવા તે, ગર્ભમ, હમેલમ, દહાડામ *pl.*; 2 apprehension કલ્પનાઈ, ભાવનાઈ, અ્યાલમ, સમજાઈ, ધ્યાનન; 3 an abstract general idea સામાન્યભાવમ-ગુણમ.

CONCENTRE *vi.* [*L. con* and *centrum* centre] ચોતરફથી આવીને એક સામાન્ય બિંદુમાં ભેગું થવું, એકત્ર ભેગું-થવું-મળવું; all perfections c. in God બધી ભતની પરિપૂર્ણતા ધરતરમાં મળેલી છે.

CONCENTRATE *vt.* સામાન્ય મધ્યબિંદુ-કેન્દ્રમાં લાવવું, એકત્ર લાવવું, પાસે પાસે લાવવું, ઘટ્ટ ક.; as, to c. rays of light તેજ કિરણ સામાન્ય કેન્દ્રમાં લાવવાં; To c. one's mind પોતાનું ચિત્ત એકાગ્ર ક.

CONCENTRATION *s.* એકીકરણન, સામાન્ય કેન્દ્ર-બિંદુમાં લાવવું તે, ઘટ્ટ ક. તે; 2 (chem.) કોઈ પણ પ્રવાહી પદાર્થનો થોડો ભાગ ઉડી જવા દેવા, એટલા માટે કે બાકી રહે તેનું જલદપણું વધે; C. of the mind એકાગ્રતાઈ.

CONCENTRIC *a.* એક મધ્યબિંદુવાળું, સમ કેન્દ્ર, સમ મધ્યબિંદુક.

CONCERN *vt.* [*L. con* and *cerno* I separate] To relate to લાગવું વળગવું, -નું લાગવું વળગવું હોવું; 2 to affect the interests of -ને ઉપયોગનું હોવું, -નો સ્વાર્થ-હિત હોવું; as, it much concerns a preacher to learn the genius of his audience શ્રોતા મંડળના મનનું વિલક્ષણ વળગી જવું ઉપદેશકને ધણું ઉપયોગનું છે; 3 to engage by feeling or sentiment

(reflex.) -માં ચિત્ત ધાલવું, -માં કાળજી-ફિકર રાખવી; as, 'a good prince concerns himself in the welfare of his subjects સારો રાજા પોતાની પ્રજાના કલ્યાણમાં કાળજી રાખે છે; 3 to intermeddle (in the reflex.) વચ્ચે મ્હે ધાલવું, વચ્ચે હાથ ધાલવો; To be concerned for -વાસ્તે ફિકર-ચિંતા થવી, -વાસ્તે જીવ બળવો-સંતાપ થવો (with the dat.) *s.* Affair સ્વાર્થની વાત, કામન, વાતઈ, પ્રકરણન, વિષયમ, મામલોમ; the private concerns of a family કોઈના ઘરનું આનગી પ્રકરણન; 2 solicitude કાળજીઈ, ફિકરઈ, ચિંતાઈ; as, they have no c. for the safety of others તેઓને બીજા માણસની સલામતી વિશે કંઈ કાળજી નથી; 3 moment અગત્યપણું, ઉપયોગમ, વજનન; to live in peace is a matter of great c. to a nation કોઈ પણ પ્રજાને સલાહ સંપત્તી રહેવું એ ધણી અગત્યની વાત છે; 4 a firm and its business મામલોમ, કારખાનુંન; the loss affected the whole c. તે ખોટ બધા મામલાને લાગી.

CONCERNING *s.* સંબંધી, વિશે, -ને લગતું.

CONCERNMENT *s.* (See Concern *s.*)

CONCERT *vt.* [*L. con* & *certo* I strive]

To contrive or plan by agreement એકરાગ-એક વિચાર-એકમત થઈ ચોજના-ધાટ-મનસુખો-ઠરાવ-નિશ્ચય ક.-ચોજવું; as, it was concerted to begin the siege ઘેરા શરૂ કરવાનો એકમતે ઠરાવ થયો. *s.* કોઈ મનસુખામાં એકરાગમ-એકમતપણુંન-એક વિચારમ-એકમતમ; to act in c. એકરાગથી મનસુખો ક., એકરાગે-એકમતે-એકઠા મળી ક.-ચાલવું; 2 musical harmony (ગાયનમાં) એકરાગતાઈ, સરમેળમ, મેળમ; 3 a public musical entertainment જહેર ગાનતાનનો તમાશો. [સંખમ.

CONCH *s.* [*L. concha*, Sans. *shankha*]

CONCHOLOGY *s.* સંખવિદ્યાઈ-શાસ્ત્રન.

CONCILIATE *vt.* [*L. concilio* I bring together] To win over -નું મન-પ્રીતિ

મેળવવી, મેળવી લેવું, આપણી તરફ-અનુકૂળ કરી લેવું, હેતુ-પ્રીતિ-મન સંપાદન ક.; To c. foes શત્રુને મેળવી લેવા.

CONCILIATION s. મેળવી લેવું તે, હેતુ-પ્રીતિ-મન સંપાદન ક. તે, અનુકૂળ ક. તે; A policy of c. સામમ.

CONCILIATING, CONCILIATORY a. મેળવી લેવાનું, મરજી મન-પ્રીતિ સંપાદન કરે-થાય એવું, બધાની જોડે મળવું; 2 tending to reconcile સમાધાન કરાવે તેવું, સમાધાનનું.

CONCISE a. [L. con and caedo I cut] (account, statement) ટુંક, સંક્ષિપ્ત, (style) યુષ્પતેસર, અવિસ્તારી, ઉપસંહારનું, (author) થોડા શબ્દ વાપરે એવું, યુષ્પતેસર લખે એવું.

CONCLAVE s. [L. con & clavis a key] રામન કાયલિક પંથમાં 'પોપ' પસંદ કરવાને 'કારડીનલ' નામનું પદ ધરાવનાર ધર્માધ્યક્ષોની સભા ભરવાની ય્યારડી-કોટરીફ-મંત્ર-ગૃહન; 2 the assembly of cardinals for the election of a Pope કારડીનલ પદવીના ધર્માધ્યક્ષોની મંડળી-સભા; 3 a private meeting ખાનગી-ગુપ્ત સભા.

CONCLUDE vt. [L. con and claulo I shut] To shut up બંધ ક.; 2 to infer અનુમાન ક.-કાઠવું, સમજવું; what are we to c. from this આપણે આ ઉપરથી શું સમજવું?; 3 to close પૂરું ક., અંત-પાર-છેડો આણવો, આટોપવું, સમાપ્ત ક.; with this I c. my essay આટલું કહીને હું મારો નિબંધ પૂરો કરું છું; 4 to settle finally-વિશે નિર્ધાર-નિર્ણય-છેવટ ઠરાવ-નિશ્ચય ક., નિર્ધારવું, કરવું; if we c. a peace જો આપણે સલાહ કરીએ તો.

CONCLUDING a. અંત-છેવટ-આખરનું, છેલ્લું; the c. sentence છેલ્લું વાક્ય.

CONCLUSION s. Close અંતમ, છેડો, આખર, છેવટ, સમાપ્તિ; 2 inference અનુમાન, સિદ્ધાંત; 3 final decision છેવટ ઠરાવ, નિર્ણય, નિશ્ચય, સિદ્ધાંત.

CONCLUSIVE a. અંત-પાર-છેડો-છેવટ-નિવેડો આણે તેવું; 2 decisive (as reason-

ing) નિશ્ચાયક, નિશ્ચયાત્મક, નિર્ણાયક, સિદ્ધાંત સ્થાપક, પ્રતિપાદક.

CONCOCT vt. [L. con and coquo I cook] To digest પચવવું, હજમ ક.; 2 to devise યોજવું, રચવું, -નો ધાટ ક., ઉઠાવવું; to c. a plan મનસુખી ઉઠાવવો.

CONCOMITANT a. [L. con and comes a companion] જોડે આવનાર-જનાર-બનનાર. s. જોડે વળગેલી-થનાર વસ્તુ, સહવર્તમાનવસ્તુ, અનુબંધી.

CONCORD s. [L. con & cor the heart] Harmony એકરાગમ, એકમત, એક વિચાર, એકરાગતા, એકમતપણું; 2 agreement between things મળતા-ગોઠતાપણું; 3 (Gram.) અન્યયમ, મળતાપણું, મેળમ; 4 (music) સુરમેળ, સ્વરમેળ, મેળમ.

CONCORDANCE s. Agreement મળતાપણું, મેળમ; 2 an index in which all the important words occurring in a work, particularly in the Bible, are arranged alphabetically with references to the places in which they occur કોઈ પણ ગ્રંથમાંના, પણ વિશેષ કરીને બૈબલમાંના, બધા અગત્યના શબ્દોનો આવાક્ષર પ્રમાણે અનુક્રમ કરીને તેના પાના ને પ્રકરણ પ્રમાણે પતો આપ્યો હોય એવી ચોપડી.

CONCORDAT s. An agreement made between the pope and a sovereign ધર્મ સંબંધી બાબતોની વ્યવસ્થા કરવાવિશે કોઈ રાજા અને પોપ વચ્ચે કરેલો કરાર-ઠરાવ.

CONCOURSE s. [L. con and curro I run] Confluence સંગમ, સંયોગ; 2 an assembly formed by spontaneous moving and meeting in one place (પોતાની મેળે યમ્મેલો) સંયોગ, મેળાવડો, જમાવડો, સમુદાય, હા (as of men.)

CONCRETE a. [L. con and cresco I grow] United in a solid form જામિલું, ઘટ્ટ યમ્મેલું, ઘટ્ટ; 2 (Logic) ગુણ-ધર્મ વિશિષ્ટ, અધિષ્ઠાન વિષયક; A c. number પદાર્થ સ્થૂંક અંક. s. બાજેલી ગાંઠ-ઢેપું-

ગોળેમ. *vi.* ખાત્રીને-જમીને થવું, ખાત્રવું, ધક થવું, જમવું.

CONCRETION *s.* The act (See verb); 2 the mass or solid matter formed by growing together ધક ઢેંન, ગમ્મું, ગમ્મીજન, ગોળેમ.

CONCUBINE *s.* [*L. con* and *cubo* I lie together] A woman who cohabits with a man without being his wife પત્ની નહિ છતાં જોડે રહેનાર સ્ત્રી, રાખેલી સ્ત્રી, રાખ્ખ; 2 a wife of inferior condition ઉતરતા દરજ્જાની ભારજ, ઉપપત્ની, રીત પ્રમાણે જોડું લગ્ન થયું ન હોય તેવી ભારજ.

CONCUBINAGE *s.* પરણ્યા શિવાય સ્ત્રી પુરુષનું જોડે રહેવું-જમવું તે, ઉપપત્નીપણું.

CONCUPISCENCE *s.* [*L. con* & *cupio* I desire] વિષયલંપટપણું, વિષય-કામની અતિવાસના-કુર્ચાસના.

CONCUR *vi.* [*L. con* and *curro* I run] To agree મતમાં મળવું, મળવું આવવું; 2 to unite, to join જોડું-સામેલ થવું, એકઠા મળવું; 3 to assent સંમતિ આપવી, હા કહેવી, કબુલ થવું.

CONCURRENCE *s.* A meeting or coming together એકઠું-જોડું થવું તે, મેલાપન, સંપન, એકઠાઈ; 2 agreement in opinion or union in design એકમતન, સંમતન; 3 consent સંમતિ; 4 a meeting, as of rights સમાયિક (હકમ-હકમત).

CONCURRENT *a.* Acting in conjunction જોડે-સામેલ રહી ક્રિયા-કામ કરનાર, સાથેનું, સહકારી; 2 conjoined જોડે રહેલું, સોખતમાં રહેલું, સોખતનું, સાથેનું; 3 joint and equal સમાયિક, સમર્પી, સમન્વાયી.

CONCUSSION *s.* [*L. con* and *cato* I shake] ધકાકે આવકાથી હાલવું-હલાવવું તે; 2 a shock ધક્કો, હડસેલો, અત્યધો.

CONDEMN *vt.* [*L. con* and *damno* I condemn] To pronounce to be wrong દુષિત-દોષવાન-ખોટું-નિંદા કરાવવું-કહેવું, દુ-પણુ દેવું; 2 to pronounce a judicial

sentence against ગુનેગાર-સાપરાધ કરાવવું, શિક્ષા-દંડ પાત્ર કરાવવું; the judge has condemned the culprit to death ન્યાયાધીશ ગુનેગારને માતની શિક્ષા પાત્ર કરાવ્યો છે; 3 to declare to be unfit for use ઉપયોગ લાયક નથી એવું કરાવવું; 4 to declare to be forfeited જપ્ત કરવાનો કરાવ ક.

CONDEMNATION *s.* The act of condemning or state of being condemned (see condemn); 2 the cause or reason of a sentence of condemnation શિક્ષા-દંડપાત્ર કરાવવાનું-શિક્ષાનું કારણ, શિક્ષાહેતુ.

CONDEMNATORY *a.* દુષિત-દોષવાન-ખોટું-નિંદા કરાવે તેવું, સાપરાધ-દંડલાયક કરાવે તેવું.

CONDENSE *vt.* [*L. con* & *densus* thick] જડું-ધક-ધન-રગડ ક.; 2 દાખીને થોડામાં આણવું, થોડામાં સમાવવું, રૂપાંતર કરીને ધક-ધન ક. *vi.* જડું-ધક-ધન રગડ થવું, થોડામાં આવવું-સમાવું. [થવું તે.

CONDENSATION *s.* ધન-ધક-જડું-રગડ ક.-

CONDESCEND *vi.* [*L. con, de* & *can-do* I climb] To stoop ભાર-મ્હોટાઈ-માન ત્રીજી આવરવું-બોલવું-ક.; will he ever c. to such absurd commands તે પોતાની મ્હોટાઈ ત્રીજીને આવા ખોટા હુકમ માનશે?; 2 to do some act which ordinary civility does not require મહેરબાની દાખલ ક્રમ ક.; the king condescends to become your friend on these conditions રાજા આ શરતે મહેરબાની દાખલ તમારા દોસ્તદાર થાય છે.

CONDESCENSION *s.* ભાર-ખોટ-માન-મ્હોટાઈ ત્રીજી તે, મહેરબાની.

CONDESCENDING *a.* નિરબિમાની, વિવેકી, મ્હોટમ વગરનું.

CONDIGN *a.* [*L. con* and *dignus* worthy] ધરિત, યોગ્ય, વાજબી; c. punishment ધરવી શિક્ષા.

CONDIMENT *s.* [*L. condo* I preserve] મશાયા, ગરમ મશાયા, મરી મરચું.

CONDITION *s.* [*L. con* & *do* I give]

State સ્થિતિ, દર્શાવ, હાલત, અવસ્થા; 2 quality ગુણ, ધર્મ; 3 stipulation શરત, બોલી, સંકેત; 4 rank પદવી, ૬-૨૦-જેમ, હાલત, સ્થિતિ.

CONDITIONAL a. શરતી, શરતનું-વાળું-સં-બંધી, સાપેક્ષ; C. mood સંકેતાર્થ, રામ્યાર્થ.

CONDOLE ખં. [*L. con* and *doleo* I feel pain] To grieve or feel pain at the distress or misfortune of another પારકાના દુઃખથી દુઃખી થવું; your friends c. with you તમારા બાઈબંધ તમારા દુઃખથી દુઃખી થાય છે.

CONDOLENCE s. દિલાસો, પારકાના દુઃખનો શોક-ખેદ, -થી દુઃખી થવું તે.

CONDUCE *vt.* (to) [*L. con* and *duco* I lead] To promote an end સાધનબૂત-સહાયબૂત-કારણબૂત-સહકારી થવું, વધારવું, પ્રોત્તિ આપવી-ક., -થી સારું થવું, -થી નીપજવું- નિકળવું; exercise conduces to health કસરતથી તનદુસ્તી સારી થાય છે.

CONDUCTIVE a. (to) સહકારી, કારણબૂત, સાધનબૂત, ઉપયુક્ત, જેથી વધે-થાય તેવું; temperance is c. to long life મિતાહારથી આવરદા વધે છે.

CONDUCT s. [*L. con* and *duco* I lead] Guiding, managing ચલાવવું- દોરવું-વાહવટ કરવો તે; 2 deportment વર્તણૂક, આચરણ, ચાલ, ચાલચલણ; safe c. અભય વળાવું, અભયપત્ર. *vt.* To lead દોરી-વળવું, લઈવળવું, બોમીઆ થઈ લઈવળવું; 2 to lead as a commander આગેવાન થઈ લઈવળવું-ચલાવવું; 3 to manage ચલાવવું; To c. one-self વર્તવું, ચાલવું, આચરવું.

CONDUCTOR s. આગેવાન, દોરી-લઈવળનાર; 2 guide બોમીઆ, માર્ગ દેખાડનાર; 3 (In physics) ઉત્પ્રતાવાહક. [નર્સ.]

CONDUIT s. નીકી, નહેરૂ, નળી, નળ, રગ, નળી.

CONE s. [*L. conus*, *Gr. kunos*] રોકું.

CONICAL a. રોકુંઆકૃતિ, રોકુંના આકારનું.

CONIC-SECTIONS s. (pl.) રોકુંઝેદ; 2 (See Conics.)

CONICS s. રોકુંઝેદ જમિનિ.

CONEY, CONY s. [*L. cuniculus* a rabbit] એક જાતનું સસતું.

CONFECTION s. [*L. conficio* I prepare] ખાંડ પાચિથી કોઈ પણ વસ્તુ, ખાંડમાં પાચિયા ગ્રેવા-મિઠાઈ.

CONFECTIONER s. મિઠાઈવાળો, કન્દેઈ, મુખડીઆ, હૃદયર્થ.

CONFECTIONERY s. મિઠાઈ; 2 મિઠાઈ બનાવવાની જગ્યા.

CONFEDERATE a. [*L. con* & *fœdus* a league] United in a league એક સંધી, એકો કરીને એકઠા થયેલા, એક સંધીલા. s. એકસંધીઆ, સંધ-એકા વાળો. *vi.* To unite in a league એક સંધ-એકો ક.

CONFEDERACY s. એક સંધ, સંધ, પરસ્પર સહાયને માટે રાખ્યો કે મંડળીઆ વચે કરેલી સંતલસ-સંધ; 2 એક સંધી પુરૂષો-મંડળીઆ-રાખ્યો; 3 ગેરકાયદે કામ કરવાની સંતલસ.

CONFER *vt.* [*L. con* and *fero* I bear] To bestow on આપી દેવું, આપવું, બક્ષવું; the king conferred upon him public honours રાજાએ તેને જાહેર આપડ આપી. *vi.* To discourse in a serious manner કોઈ અગત્યની વાત વિશે એકઠો વિચાર-સલાહ-મસલાહ ક.

CONFERENCE s. The act of conferring એકઠો વિચાર-સલાહ મસલાહ ક. તે, મેટી વાત ઉપર સંભાષણ ક. તે; 2 a meeting for consultation વિચાર-સલાહ-મસલાહ સંભાષણને માટે સભા-મુલાકાત-મેકફ.

CONFESS *vt.* [*L. con* and *fateor* I confess] To admit as a crime, fault, &c. (વાંક, દોષ, કરજ વગેરે) કબૂલ ક.; 2 to own or avow અંગીકાર-સ્વીકાર ક.; whoever shall c. me જે કોઈ મારો સ્વીકાર કરશે; 3 to admit as true માનવું, કબૂલ ક.; c. the truth સાચી વાત માનો; 4 (eccles.) to acknowledge one's sins before a priest ક્ષમા માટે પાદરી આગળ પાપ નિવેદન-કબૂલ ક.-માનવાં; 5 to hear such confession કોઈ પાપ કબૂલ કરે તે

અવલુ ક.; 6 to prove, to attest સાબિત
-સિદ્ધ ક.; ઉપરથી સાબિત-સિદ્ધ થયું-જણાઈ
આવ્યું; as, tall thriving trees c. the
fruitful mould* જમ્મા ફાસેલાં ઝાડ ઉપરથી
જમીનની રસાજતા સિદ્ધ થાય છે. [પ્રમાણે.

CONFESSEDLY *ad.* બધાની કબુલત-માનવા

CONFESSION *s.* Admission (પોતાની જાત-
ને જાણતી વાત વિશે) કબુલત્વ; 2 સ્વીકારમ,
અંગીકારમ; 3 the act of disclosing sins
to a priest પાદરી આગળ પાપ માનવાં તે,
પાપસ્વીકારમ; 3 a formulary of the
articles of faith સ્વીકૃત ધર્મ-મતની સિદ્ધાંત-
પદ્ધતિ, ધર્મસિદ્ધાંતપદ્ધતિ. [આસન.

CONFESSIONAL *s.* દોષ અવલુ કરનાર પાદરીનું

CONFESSOR *s.* કબુલ કરનાર, માનનાર, પાપ,
તકશીર વગેરે કબુલ કરનાર-માનનાર; 2 one
who fearless of persecution makes a
profession of his faith in the christian
religion કોઈની સત્તાવજીનો બચ ન રાખતાં
ઉઘાડી રીતે ખ્રિસ્તિ ધર્મ સ્વીકારનાર; 3 a
priest who hears the confession of
others પાપઅવલુ કરનાર પાદરીમ.

CONFIDE *vt.* [*L. con and fides* faith]

To put faith in (religiously) આક્રીન
-અશ્વા રાખવી; 2 to trust, to rely on
વિશ્વાસ-બંધેસો-ઈતવાર રાખવો-ક.; the
prince confides in his ministers રાજા
પ્રધાનો ઉપર વિશ્વાસ-બંધેસો-ઈતવાર રાખેછે.
vt. To entrust સોંપવું, -ને બંધેસે રાખવું.

CONFIDANT, CONFIDANTE *s.* A confi-
dential friend રહસ્ય મિત્ર, છુાની વાત ક-
હેવાનો બાઈબંધ-સખી *f.*

CONFIDENCE *s.* Trust બંધેસોમ, વિશ્વાસમ;
2 the object of confidence બંધેસો-વિ-
શ્વાસનું માણસ; 3 feeling of security
આતરજમાઈ, આતરીઈ, નિર્ભયપણું, પોતાના
વિશે અતિ દૃઢપણું.

CONFIDENT *a.* Having assured confi-
dence પકો બંધેસો રાખનાર, -નિશ્ચિત; in
this sense it is generally rendered
by બંધેસો-આતરી, with the nominative

of the original put in the dative;
as, I am c. he will repent મને આતરી
છે કે તે પસ્તાજે; 2 exercising self reli-
ance, bold હિમતવાન; 3 bold to a fault
પોતાના વિશે અતિરાય આતરજમા રાખનાર.

CONFIDENTIAL *a.* Trustworthy વિશ્વાસુ,
બંધેસાદાર; 2 secretછાનું, છુાનું રાખવા જેવું.

CONFIDENTLY *ad.* આતરીથી, આતરજમા-
થી, નકી, નિસંરાય.

CONFIGURATION *s.* [*L. con & figura*
form] આકૃતિ, બહારનો આકાર.

CONFINEMENT *s.* [*L. con and finis* the end]

Common boundary સીમાડોમ, સીમાઈ,

હદઈ. *vt.* To restrain within limits

મર્યાદા-હદ માં રાખવું; 2 to immure -માં
પૂરવું, ગોઠવવું, નિગ્રહ-કેદ-બંધી માં રાખવું.

CONFINEMENT *s.* મર્યાદા-હદ માં રાખવું તે;

2 imprisonment કેદઈ, નિગ્રહમ; 3 re-
straint of liberty by obstacle or neces-
sity પ્રતિબંધમ, અટકાવમ, બંધાયા-બંધન-
માં રહેવું તે, બંધનમ; 2 restraint from
going abroad by childbirth સુવાવડઈ, સુ-
વાવડનો આટલો, સુવાવડથી ધરમાં રહેવું તે.

CONFIRM *vt.* [*L. con and firmus* firm]

To give strength to મજબુત-દૃઢ ક., નકી
ક., સ્થાપિત ક.; 2 to support મજબુતી-
પુષ્ટિ આપવી; 3 to ratify મંજૂર, બહાલ-
સુકરર ક.; 4 to administer the rite of
confirmation ખ્રિસ્તિ ધર્મેના કેટલાક પંથમાં
આપતિસ્મ નામની ક્રિયાનો સંસ્કાર થયા પછી
ફરીને પાછો પાકો સંસ્કાર ક.

CONFIRMATION *s.* મજબુત-દૃઢ ક. તે, નકી

-સ્થિર ક. તે, મજબુતી-પુષ્ટિ આપવી તે; 2
મજબુતીઈ, પુષ્ટિઈ, જાસ્તી પુરવોમ; 3 rati-
fication મંજૂરી-બહાલી આપવી તે, મંજૂ-
રીઈ, બહાલીઈ; 4 (Eccles.) ખ્રિસ્તિ ધર્મેના
કેટલાક પંથોમાં 'આપતિસ્મ' સંસ્કાર પછી
બીજો પાકો સંસ્કાર, સ્થિરીકરણ સંસ્કારમ.

CONFIRMATORY *a.* પુષ્ટિ-મજબુતિ-જેર.
આપે તેવું.

CONFISCATE *vi.* [*L. con & fiscus* a
purse] દંડ દાખલ સરકારમાં લેવું, જમ ક.

CONFISCATION s. દંડ દાખલ સરકારમાં લેવું તે, જપ્ત કરવા.

CONFLAGRATION s. [*L. con & flagro* I blaze] મ્હોટી આગ, આગળ.

CONFLICT s. [*L. con and fingo* I dash] Violent collision સામા સામી જોરથી અથડા અથડી/-થડા થડ/-વિરોધાત્મક; 2 contest વિરોધાત્મક, લડાઈ, યુદ્ધ. vi. To strike together સામસામું અથડાવું, થડાથડ કરી; 2 to engage in strife લડાઈ કરી, લડવું; 3 વિરોધ હોવું; To c. with one another સામસામા-ઉલટા હોવું.

CONFLICTING a. વિરોધ, ઉલટું; as, c. evidence વિરોધ સાક્ષી.

CONFLUENCE s. [*L. con & fluo* I flow] A flowing together (rivers) સંગમ.

CONFLUENT a. Flowing together સંગમ કરનાર, એકઠા મળનારા, બેગાં થનાર; 2 (med.) બેગાં થઈને પસરનાર; as, c. sores બેગા થઈને પસરી ચમ્પેલા ફેલા.

CONFORM vt. [*L. con & forma* form] To bring into accordance with સરખું-મળવું-એસવું-અનુસરવું કરી, પ્રમાણે કરી; To be conformed to -નું રૂપ ધરવું. vi. સરખું-મળવું-એસવું-અનુસરવું થવું-ચાલવું, પ્રમાણે વર્તવું; 2 to obey પાળવું-માનવું-આચારમાં રહેવું; 3 (Eng. Eccles. History) હાલ-ડનું સ્થાપિત ધર્મ મત માનવું, તે પ્રમાણે ચાલવું.

CONFORMABLE a. Corresponding in form, shape, character or opinions મળવું, સરખું, અનુસરવું, પ્રમાણે; 2 suitable ધરવું, યોગ્ય, લાયક, ઉચિત; 3 submissive આધીન, વશ, કહ્યાગર; 4 (Geol.) સમાન્તર.

CONFORMATION s. The act or state (see verb); 2 agreement મળતાપણું, સરખાપણું, એકરાગમ, મેળમ; 3 form આકૃતિ, આકારમ, ધારમ.

CONFORMIST s. One who conforms ને અનુસરીને-પ્રમાણે ચાલનાર; 2 (Eccles.) વિલાયતમાં સરકારે સ્થાપન કરેલા ખ્રિસ્તિય મત પ્રમાણે ચાલનાર.

CONFORMITY s. Resemblance મળતાપણું, સરખાપણું, મેળમ, સાદૃશ્યમ; 2 (Eccles.) વિલાયતમાં સરકારે સ્થાપેલા ધર્મ-મત પ્રમાણે ચાલવું તે.

CONFOUND vt. [*L. con and fundo* I pour] To mingle and blend so that one thing is mistaken for another ભિલકુળ-છેક યુંચવી નાખવું, ભેજભેજ કરી; 2 to mistake by error જૂલથી એકને બદલે ખીજું સમજવું, -માં ભેદ ન સમજવો-કરી; men c. ideas with words માણસ વિચાર ને શબ્દમાં ભેદ કરતા નથી; 3 to perplex યુંચવી નાખવું, યુંચવણમાં નાખવું, વિસ્મય કરી નાખવું, ગભરાવવું; 4 to dismay નાહિ-મેદ-નિરાશ કરી; 5 to overthrow નો નાશ પરાજય કરી, ધૂળધાણી કરવી.

CONFRATERNITY s. [*L. con & frater* a brother] બ-ધુવર્ગ-મંડળ, મંડળ.

CONFRONT vt. [*L. con and frons* the forehead] To stand facing સ-મુખ-સામે મ્હોડે બેસા રહેવું-રાખવું; 2 to oppose સામા થવું; 3 મોહે મોહ-સમક્ષ-રૂબરૂ બેસા રાખવા-કરી; to c. the witnesses with the accused કેદીની રૂબરૂ સાક્ષીઓને બેસા રાખવા.

CONFUSE vt. [*L. con & fundo* I pour] To mix or blend so that things cannot be distinguished યુંચવવું, યુંચવી નાખવું, ભેજભેજ કરી નાખવું; 2 to perplex ગભરાવવું, યુંચવવું, અંધવાણું પાડવું.

CONFUSION s. Disorder, tumult ગોંધળ, યુંચવણ, મોંઠાળામ; 2 loss of self-possession ગભરાટમ, ગભરામણ, યુંચવણ; 3 overthrow, ruin નાશમ, પરાજયમ.

CONFUTE vt. [*L. con & futum* a vessel for pouring water] To overwhelm by argument દલીલથી ઓટું પાડવું, તકરારથી મ્હોં બંધ કરી, તકરારથી હરાવવું; 2 disprove રદ કરી, ઓટું પાડી આપવું, નો રદીઓ આપવી, નું ખંડન કરી.

CONFUTATION s. તકરારથી મ્હોં બંધ કરી-હરાવવું તે, ખંડનમ, રદીઓ, ઓટું પાડવું તે.

CONGE *s.* [*L. con* and *meo* I go] Farewell સાહેબ સલામ, રામરામ *m. pl.*, જતી વખતની સલામ; 2 a bow or courtesy સલામ, નમસ્કાર *m. pl.*, પ્રણામ *m. pl.*

CONGEAL *vt.* and *vi.* [*L. con* and *gelu* frost] To freeze -થી ઠરવું-ઠરી જવું-ઠીઠવું -નકર થવું, નકર ક.

CONGELATION *s.* ઠરવું-ઠીઠવું તે.

CONGENER *s.* [*L. con* and *genus* a race] A thing of the same genus સમ-જાતીય વસ્તુ, સમજાતીય, ઝમ્કજાતીય.

CONGENIAL *a.* [*L. con* and *genialis* genial] Of the same nature or tastes ઝમ્કજાતીય, સજાતીય, મળતું, સમપ્રકૃતિક, સમધર્મક; 2 naturally adapted સ્વભાવને બાવતું-માફક-ખેસતું-મળતું.

CONGERIES *s.* [*L. con* & *gero* I bear] A collection, a heap સમુદાય *m*, સમૂહ *m*, રારિશ, ઢગ *m*, ઢગલો *m*.

CONGESTION *s.* [*L. con* & *gero* I bear] (Med.) લોહીની ગાંઠ-દડખ-ગાંઠો *m*, બંધાઈ ગમ્મિલું લોહી.

CONGLOMERATE *a.* [*L. con* & *glomus* a ball] Gathered into a ball દડીબંધ, ઝમ્કડું, ઝમ્કડું બાઝી ગમ્મિલું. *s.* A sort of pudding stone કાંકરી ઝમા પથ્થર. *vt.* To gather into a ball or round body ઝમ્કડું કરીને દોડા-ગોળો ક.

CONGLOMERATION *s.* The act (See verb); 2 collection સમુદાય *m*, સંચય *m*, સમૂહ *m*, રારિશ *m*, ગોળો *m*, દોડો *m*, સંચય *m*.

CONGO, CONGOU *s.* [*Chin. kung-foo*, labour] ઝમ્ક પ્રકારની કાળી આઠ-આઠે

CONGRATULATE *vt.* [*L. con* and *gratular* I wish joy] To wish joy to સુખારકગિરિ-સુખારકબાદી આપવી; *as*, I c. you on your success હું તમારી ફતેહ જોઈને તમને સુખારકબાદી આપું છું.

CONGRATULATION *s.* સુખારકી-સુખારકબાદી-સુખારકગિરિ આપવી તે; સુખારકી, સુખારકબાદી.

CONGRATULATORY *a.* સુખારકી-સુખારકબાદી-સુખારકગિરિ નું-વાળું-સંબંધી.

CONGREGATE *vt.* [*L. con* and *grex* a flock] To assemble ભેગું-ઝમ્કડું-ભેગું ક.; -નો જમાવ-મેળાવો ક.; To c. men માણસ ઝમ્કડાં ક. *vi.* ઝમ્કડું-ભેગું થવું, -નો જમાવ-મેળાવ થવો

CONGREGATION *s.* An assemblage (persons or things) જમાવ *m*, સમૂહ *m*; 2 an assembly of persons met for worship (ધર્મપૂજન કે ધર્મશિક્ષા વાસ્તે) યમ્મિલી-મળેલી મંડળી-સમાજ *m*, ધર્મસમાજ *m*.

CONGREGATIONAL *a.* મંડળી-સમાજ સંબંધી; 2(See Congregationalism).

CONGREGATIONALISM *s.* That system of church government which vests all ecclesiastical power in the membership of each local church ખ્રિસ્તિ ધર્મના જે પંથમાં ધર્મ સંબંધી ડરાવ કરવાની બધી સત્તા પ્રત્યેક સ્થાનિક મંડળીના લોકના હાથમાં રહેલી છે તે પંથનું મત-રીતિ.

CONGRESS *s.* [*L. con* and *gradior* I go] A meeting, as of envoys to concert measures for the common good સામાન્ય કસ્યાણની વાત ઉપર ઝમ્ક રાગે ચોજના કરવા મળેલા વકીલ-પ્રતિનિધિ-ઝમ્કચી ઝમાની વિરોધ સભા, વિરોધ પ્રતિનિધિ સભા-મંડળી; 2 an assembly of senators and representatives of the people in the United States યુનેટડ સ્ટેટ્સના લોકોની તરફથી સભાસદ તથા પ્રતિનિધિ ઝમાની રાજસભા-મંલસભા, સ્વતંત્ર સંસ્થાનેાની રાજસભા.

CONGRUOUS *a.* [*L. congruus*] Suitable, fit ખેસતું, જમતું, મળતું, ઝમ્કરાખનું-વાળું, સંમત, સંબંધ; *as*, c. to જોડે ખેસતું.

CONICAL, CONICS (See under Cone.)

CONJECTURE *s.* [*L. con* and *jacio* I throw] Surmise અટકબ, ઉઠાંચ, ઝ્યાસજ, કલ્પના, ધારણ. *vt.* To guess -નો વિશે અટકબ-ઉઠાંચ-ઝ્યાસ-કલ્પના-ધારણા ક.; *as*, human reason can at best

c. what will be માણસની બુદ્ધિ બવિબ્ય
વિશે બહુતો અટકળ કરી શકે.
CONJECTURAL a. અટકળ-ક્યાસ-ઉદ્ગમ-
કદપના નું-વિશે-સંબંધી; as, a c. estimate
અટકળનો સુમાર, સુમારમ, અડસદોમ.
CONJOIN *vt.* [*L. con and jungo* I join]
To join together સાંધવું, જોડવું, એકતુંક, સંયુક્ત, સાંધી-જોડીને એકતુંક.
CONJOINT a. જોડેલું, સાંધેલું, સંયુક્ત, એકતુંક, [સાથેલાગાં].
CONJOINTLY *ad.* એકતુંક, બેથું, જોડે, મળીને.
CONJUNCTION s. The act of conjoining
or the state of being conjoined જોડવું-
જોડાવું તે, સંયોગમ, સંજોગમ, સંબંધમ; 2
(astron.) જોગમ, સંજોગમ; 3 (Gram.) ઉ-
બયા-વચી અવ્યયમ, વાક્યયોગી અવ્યયમ;
In c. with જોડે, લગવું, સાથે.
CONJUNCTURE s. (See Conjunction); 2
an occasion or crisis એન-અણીનો વ-
ખત, સંધિમર્, તકર્, અવસરમ, તાકડોમ.
CONJUGAL a. [*L. conjux* husband or
wife] લગન-પરણતનું-વિશે, વર વહનું.
CONJUGATE *vt.* [*L. con and jungo* I
join] ક્રિયાપદનાં રૂપાખ્યાપન આપવાં-કરવાં.
CONJUGATION s. (Gram.) ક્રિયાપદનાં રૂપા-
ખ્યાપન; 2 a class of verbs conjugated
alike (ધાતુનો) ગણમ; 3 a scheme in
which are arranged all the parts of a
verb ક્રિયાપદનાં રૂપનું કોષક.
CONJUNCTION, CONJUNCTIVE,
CONJUNCTURE, (See Conjoin.)
CONJURE *vt.* [*L. con and juro* I swear]
To call on or summon by a sacred
name or in a solemn manner ગંભીર-
તાથી-આણુ ૬૪ આહ્વન કરી, યોલાવવું; 2
to implore earnestly બહુ આજીજી કરીને
-આતુરતાથી વિનંતિ કરી.
CONJURE *vt.* To enchant મંત્રવું, જાદુમંત-
ર-છુમંતરથી કરી, કરાવવું; To c. up મંત્રપ્રયો-
ગથી-છુમંતરથી પ્રત્યક્ષ-ખડુંક; (as a story)
ઉઠાવવી, કાઢવી. યં. જાદુ-મંતર-છુમંતર કરી.

CONJURER s. જાદુગરમ, જાદુમંતર કરનાર,
તંત્રમંત્ર-છુમંત્ર કરનાર.
CONNATE a. [*L. con and natus* born]
જોડે-સાથે જન્મેલું-ઉત્પન્ન થયેલું, સમકા-
જજ, સહજ.
CONNECT *vt.* [*L. con andnecto* I tie]
સાંધવું, જોડવું, એકતુંક, ગાંઠવું, બાંધવું, નો
સંબંધ-સંયોગ કરી.
CONNECTED *pp.* સંધાએલું, સંબંધ, સંયુક્ત,
સંલગ્ન, સલંગ, સંતત.
CONNECTION, CONNEXION s. The act
of uniting or state of being united (see
verb; 2 સંબંધમ, સંયોગમ; 3 persons
connected by family ties સગાં *pl.*, સં-
બંધીમ; 4 (abst.) સગાઈની વર્ગ, સગાઈ *f.*
CONNECTIVE a. સંયોજક, જોડનાર, સાંધ-
નાર, સંબંધક; 2 (Gram.) ઉબયા-વચી. s
ઉબયા-વચી-વાક્યયોગી અવ્યયન.
CONNIVE *vi.* (at) [*L. con and nivo* I
close] જોડુંનજોડું-દેખુંનદેખું-સાંભળું ન
સાંભળું કરી, આંખઆંખ કાન કરી, આંખા-
ડા કરી, અખાડા કરી, આંખ મીચામણી કરી;
as, government connived at the vio-
lation of this rule સરકારે આ નિયમનો
ભંગ જોયો ન જોયો કચ્છો.
CONNIVANCE s. આંખાડા કાન *pl.*, અ-
ખાડા *m. pl.*, જોડુંનજોડું-સાંભળું ન સાં-
ભળું કરી, આંખમીચામણી, ચરામણી.
CONNOISSEUR s. [*L. con and nosco*
I learn] પ્રવીણ-નિપુણ પુરૂષ, ચિત્ત-ગાયન
-શિલ્પ વિદ્યાનું વિવેચન કરી શકે એવો પ્ર-
વીણ પુરૂષ, ચુલુચ-રસમ-મર્મમ પુરૂષ, ની
પરીક્ષાવાળો પુરૂષ; (iron.) હીરાપારખું.
CONNOTE *vt.* [*L. con and noto* I mark]
નો ચુલુદેખાડવો.
CONNUBIAL a. [*L. con & nubo* I marry]
લગન-પણિયત-પરણેલાનું-સંબંધી, વૈવાહિક;
c. rites લગનક્રિયાઈ; c. bliss પરણેલાનું સુખ.
CONQUER *vt.* [*L. con & quero* I seek]
To subdue, to win (persons & things)
જીતવું, નો પરાબવ-પરાજય કરી, હરાવવું,

(obstacles, places and the like) જીતવું, ઉપર ક્રોધ-જય મેળવેલો, સર ક.; Alexander conquered Asia શિકંદરે એશિયા-ખંડ જીત્યો; 2 to gain by effort શ્રમથી મેળવી લેવું-પ્રાપ્ત કર.; they conquered their liberties તેઓએ શ્રમથી સ્વતંત્રપણું મેળવી લીધું. *વં.* ક્રોધ-જય મેળવેલો-પામવો, ક્રોધમંદ થવું, જીતવું.

CONQUEROR *s.* જીતનાર *m.*, વિજયી *m.*, જીતનાર, પરાબલ-પરાજય કરનાર.

CONQUEST *s.* જીતવું તે, જીત, ક્રોધ, વિજય *m.*; 2 જીતેલી વસ્તુ, જીતેલો પ્રદેશ.

CONSANGUINITY *s.* [*L. con* and *sanguis* blood] Relation by blood એક લોહીની સગાઈ, સગપણ *n.*, એક લોહી ઉતાર સગાઈ, સમરૂપ સંબંધ *m.*

CONSCIENCE *s.* [*L. con* and *scio* I know] The moral faculty અંતર્જાતિ, અંતર્દીપતિ, અંતઃકરણ *n.*; 2 truth or justice સુચારિ, ખરો બાવ, સત્ય *n.*, પરમેશ્વર પ્રતિ વિચાર *m.*, ન્યાય *m.*; Court of c. નાના દાવાની કોર્ટ, લંડન ઇત્યાદિ રોહરેમાં નાના દાવાની તપાસ કરવા સ્થાપેલી કોર્ટ-સ્માલકાઝ કોર્ટ; To make c. of, or a matter of c. અંતર્જાતિને પૂછીને ક., -માં અંતર્જાતિથી ખીંછીને આંચકો ખાવો, ખંચાવું.

CONSCIENTIOUS *a.* અંતર્જાતિને પૂછીને ચાલનાર, નેત્રીવાળો, ઇમાનદાર, ધ્યાનદાર, સાચીનિષ્ઠાવાળો.

CONSCIENTIOUSNESS *s.* સાચી નિષ્ઠા, નેત્રીપણું *n.*, ઇમાનદારી, ધ્યાનદારી.

CONSCIOUS *a.* [See Conscience] Possessing the faculty or power of knowing one's own thoughts બાતન-ચેતન-શુદ્ધિ-ચેતનાવાળું, સચેતન, દેહબાની; man is a c. being માણસ ચેતનાવાળું પ્રાણી છે; 2 (of) knowing from or in one's self આત્મચુદ્ધિ, અંતર્જાતિ, અંતર્જાતિવાળું; 3 aware જાણીતું, વાકેફ, જાણ, વાકેફગાર, માહિતગાર; it may be rendered by a verb; as, he is c. of his innocence તે પોતાનું નિરપરાધીપણું જાણે છે.

CONSCIOUSNESS *s.* ચેતના, શુદ્ધિ, પ્રભા-ધ, મનમાં સમજવું-જાણવું તે, બાતન, સાવચેતિ, જાણપણ *n.*; 2 immediate knowledge નિરપેક્ષ જ્ઞાન, અંતર્જાતિ *n.*

CONSCRIPT *a.* [*L. con* and *scribo* I write] નોંધેલું, દફતરમાં દાખલ કરેલું; C. fathers રોમ રોહરેની સેનેટ નામની મોટી સભાના સભાસદ *m.pl.* *s.* રૈયતમાંના બઢવા લાયક કે વહાણવટું કરવા લાયક માણસોની નોંધમાંથી જેનું નામ ચીકી પ્રમાણે નિકળવાથી જેને લશ્કરમાં કે વહાણમાં નોકરી કરવી પડતી હોય તે.

CONSCRIPTION *s.* નોંધવું-નોંધ કરવી તે; 2 બઢાઈ કે વહાણમાં નોકરી કરવા લાયક અનુક વયના માણસોની જોરથી કરેલી નોંધ-તેવી નોંધ કરવી તે.

COSECRATE *vt.* [*L. con* & *sacer* sacred] To make or declare sacred by rites and ceremonies મંત્ર-ક્રિયાવે પવિત્ર કર., ની પ્રતિષ્ઠા કર., પવિત્ર કામને અર્ચે નિર્માણ કરી જીવું કાઢવું, ઇશ્વરપંથ કર., દેવાપંથ-ધર્માપંથ કર.; as, to c. a church દેવલની પ્રતિષ્ઠા કર.; 2 to canonise દેવપદ આપવું, પ્રતિષ્ઠાથી સંતનું પદ આપવું, કોઈને સંત બનાવવો; 3 to render venerable પૂન્ય-માન્ય-પ્રતિષ્ઠિત કર.; customs consecrated by time ધણે કાળ જવાથી પૂન્ય થયેલી રીતો.

CONSECRATION *s.* પ્રતિષ્ઠા, દેવાપંથ *n.*, પવિત્રીકરણ *n.*, સંસ્કાર *m.*; 2 પ્રતિષ્ઠા કરીને કોઈને સંત કરવો તે.

CONSECUTIVE *a.* [*L. con* and *sequor* I follow] Following in train લાગોલગ, લાગટ, લગત, અનુક્રમનું, અનુક્રમમાં-એક પછીએક આવતું; on two c. days બે દાહડા લાગટ, બે દાહડા લાગોલગ.

CONSENT *s.* [*L. con* and *sentio* I feel] Agreement of the mind to what is proposed સંમતિ, અનુમતિ, અનુમતન, સંમતન; 2 accord એકમતન, એકરાગ-તાલમ, મેળમ, મળતાપણું *n.*; 3 acquiescence સંમતિ, અનુમતિ, અનુમતન. *વં.* એકમત-એકરાગ થવું; 2 to give assent

અનુમતિ-સંમતિ-કબુલત આપવી હોવાડવી.
CONSEQUENCE *s.* [L. *con* and *sequor* I follow] Result પરિણામ, ફળ, પરિ-
 પાક; 2 (Logic) a conclusion અનુમા-
 ન, અનુમેયન, અનુમિત; In c. of -ને
 લીધે, -થી; 3 importance અગત્ય, ઉપ-
 યોગ્ય, વજન; of c. વજનદાર, અગત્ય-
 નું; It is of no c. એની કંઈ ચિંતા નથી;
 It is of little c. એની ઘણી ચિંતા નથી.

CONSEQUENT *a.* પરિણામ દાખલ નિપજનું
 પરિણામક, આ-વયિક, આનુષંગિક, અનુ-
 યાયી, -ને લીધે નીપજેલું-ચર્ચેલું; C. on
 લીધે; as, c. on his departure તેના જવાને
 લીધે. *s.* પરિણામ, અનુમાન; 2 (math.)
 ઉત્તર ફળ.

CONSEQUENTIAL *a.* પરિણામક, પરિણામ
 તરીકે નીપજનું; a c. evil પરિણામ તરીકે
 નીપજનું માફું ફળ; 2 pretending to im-
 portance ડોળવાળું, મોટામવાળું, ગૌરવવા-
 ળું, બારબોજનું.

CONSEQUENTLY *ad.* તેથી કરીને, તેને લીધે,
 પરિણામે, તે માટે, એટલા માટે, એથી કરીને.

CONSERVE *vt.* [L. *con* & *servo* I keep]
 To keep in a safe or sound state સલામ-
 ત-સાચુત-સાફ રાખવું, સંભાળી રાખવું, સંર-
 ક્ષણ કરી, રાખવું; 2 to prepare with sugar
 ખાંડ પાકને રાખી મૂકવું. *s.* કોઈ પણ આ-
 થરીને-ખાંડ પાકને અથવા તેવી રીતે રાખી મૂ-
 કેલી મેવા મિઠાઈ. [રિગ્ગતાનું સંરક્ષણ.]

CONSERVANCY *s.* The act (See verb); આ

CONSERVATION *s.* Preservation નુકસાન-
 -ક્ષય-હનથી બચાવ-રક્ષણ કરી, રક્ષણ, બચાવ, સંરક્ષણ.

CONSERVATISM *s.* The disposition to
 preserve what is established ચાલતી રૂઢિ
 રાખી રહેવાની ઇચ્છા, ચાલતી રીતમાં નવા ફેર-
 ફાર ન થવા દેવા તે. [રીતીને વળગી રહેનાર.]

CONSERVATIVE *a.* રક્ષક, સંરક્ષક; 2 ચાલતી

CONSERVATOR *s.* સંરક્ષક, રક્ષક.

CONSERVATORY *s.* રક્ષણગૃહ.

CONSIDER *vt.* [L. *con* & *sideo* I sit]

To fix the mind on વિચારવું, ઉપર વિચાર
 કરી, ઉપર ધ્યાન પહોંચાડવું, મનમાં-ચિત્તમાં
 લેવું, ચિંતવું, મનન કરી; 2 to take into ac-
 count ધ્યાનમાં-લક્ષમાં લેવું; 3 to regard
 ગણવું, ધારવું, ધ્યાનમાં લેવું, વિચારવું; we
 must c. the expense આપણે ખર્ચ ગણવો
 જોઈએ. *ch.* વિચારવું, સારી પેઠે લક્ષમાં-
 ધ્યાનમાં લેવું, -નું મનન કરી, -નું ચિંતન કરી.

CONSIDERABLE *a.* Possessing import-
 ance (pers.) પ્રતિષ્ઠિત, ઇજ્જતદાર, ભારદાર,
 માન્ય, સંભાવિત; 2 moderately large બ-
 વહારિકું, ઠીક, સાફ; he has a c. estate
 in Bombay મુંબઈમાં તેને સારી જગીર છે;
 3 important ગૌરવવાળું, વજનદાર-વાળું.

CONSIDERABLY *ad.* In a degree deserv-
 ing notice ઠીક, સાફ, ધણુંએક, ધણુંક, ન-
 જીવું ન હોય તેવું.

CONSIDERATE *a.* વિચારવંત, વિચારશીલ,
 ઠાવકો, ચોકસ, ઠેઠા વિચાર કરનાર, વિવેકી.

CONSIDERATION *s.* Continuous and
 careful thought મનન, ચિંતન, વિચા-
 ર, પાકો વિચાર; 2 moderate degree
 of respectability, પ્રતિષ્ઠા, માન્યતા, ચો-
 ચતા, ગૌરવ, વજન, ભાર, વજનદાર-
 ણી; 3 motive વિચાર, હેતુ, કારણ; 4 (Law.) ઉદ્દેશ.

CONSIDERING *p.* Taking into account
 ઉપર નજર રાખતાં, વિચારમાં લેતાં; as, it
 is hard for us to act otherwise c. the
 weakness of our nature આપણી પ્રકૃતિ
 નિર્બળ છે તે વાત ઉપર નજર રાખતાં, તો
 આપણાથી એમ ન બનવું મુશ્કેલ છે.

CONSIGN *vt.* [L. *con* & *signo* I mark]
 હવાલે-હસ્તગત કરી, સોંપવું; to c. goods to
 a boatman હોડીવાળાને માલ સોંપવો; 2
 (com.) વેચવા-સાટવા આડતીઆને આપવું
 -જોડાવવું.

CONSIGNEE *s.* જેને જળવવા કે જળવીને
 હાજરવા માલ સોંપ્યો હોય તે, આડતીઆ.

CONSIGNMENT *s.* The act (See verb);
 2 the thing consigned વેચવા-સાટવા

કારણ માટે સોંપેલો-મોકલેલો માલ ; 3 માલ સોંપતી વખત કરેલો કરાર, હવાલાખતન.

CONSIGNER *s.* ખીજા ઉપર માલવગેરે મોકલનાર અથવા લઈ જવા આપનાર.

CONSIST *vt.* [*L. con* and *sisto* I stand]

To stand firm ઊભું રહેવું, રહેવું, નભવું; as, by Him (God) all things c. બધી વસ્તુઓ ધર વડે ઊભી રહેછે; 2 to be consistent with (જોડે-સાથે) રહી રાકવું-રહેવું, જમતું-બેસતું આવવું; as, health consists with temperance alone મિતાહારની જોડે જ આરોગ્યતા રહેછે; To c. in -માં રહેવું-હોવું; as, greatness does not c. in riches પૈસામાં મોટાઈ રહેતી નથી; To c. of બનેલું હોવું, બનવું; the book consists of five parts ચોપડી પાંચ ભાગની બનેલી છે, or (simply) એ ચોપડીના પાંચ ભાગ છે.

CONSISTENCE, CONSISTENCY *s.* Coherence, solidity ધૃપણું, ધનતા; 2 a degree of density પ્રવાહીની જાડાશ-રગડપણું-ઘટ્ટપણું; 3 firmness of constitution or character સ્થેયન, દૃઢતા, સ્થિતિ; 4 congruity પૂર્વાપરસંગતિ, પરસ્પરસંગતિ, સંગતપણું, સંબંધપણું, મેળમ, તાળમ, બેસતું આવવું તે.

CONSISTENT *a.* Solid ધન, ઘટ્ટ, નક્કર; 2 compatible મળતું, બેસતું, સંગત, સંબંધ, અનુરોધી, સમન્વિત.

CONSISTORY *s.* [See Consist] Solemn assembly or council મોટી વાતની સલાહ-વિચાર કરવાને મળેલી મંડળી; 2 (Eng. Church) પ્રગણાના ધર્માધ્યક્ષની ધર્મકીય સભા; 3 (Roman cath. Church) મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષની સભા, રોમ શહેરમાં કારડીનલની પદવીના ધર્માધ્યક્ષની સભા.

CONSOLE *vt.* [*L. con* and *solor* I comfort] To cheer in distress દિલાસો દેવો-આપવો, આધાસનક, મનનું સમાધાનક, મન વાળવું; as, I c. myself with that reflection તે વિચારથી હું મન વાળું છું.

CONSOLATION *s.* Comfort, alleviation

of misery દિલાસો, મનનું સમાધાન આધાસનન, સાંત્વનન.

CONSOLATORY *a.* દિલાસો આપે તેવું, દિલાસાનું, સમાધાનનું, આધાસનનું.

CONSOLIDATE *vt.* [*L. con* and *solidus*

firm or solid] To make solid or firm નક્કર-ઘટ્ટ-ધીંચું-ધન-કઠણક; He (God) consolidated the earth તેણે (પરમેશ્વરે) પૃથ્વીને નક્કર કીધી; 2 to unite into one mass એકતુંક, જુદી જુદી વાત-વસ્તુ એકત-એકી-બેગીક. *vi.* To grow firm and hard કઠણ-ઘટ્ટ-નક્કર-ધીંચું થવું-થઈજવું; as, moist clay consolidates by drying સ્કાવાથી ભીની માટી કઠણ થઈ જાય છે.

CONSOLS *s. (pl.)* [Formed by abbr. from consolidated (stocks or securities)] વિલાયતમાં એક જાતની સરકારી વ્યાજીનોટ.

CONSONANCE *s.* [*L. con* and *sono* I

sound] (music) સ્વરમેળમ, એકરાગમ, એકરાગતાઈ, મેળમ, સુસ્વરમ; 2 a state of agreement or consistency મેળમ, બેસતું-જમતું આવવું તે, એકરાગમ, એકતાલમ, સંગતપણું, સંબંધપણું, અનુસરતાપણું; In c. with પ્રમાણે, અનુસરીને.

CONSONANT *a.* મળતું, બેસતું, એકરાગ, એકતાલ, જમતું, અનુસરતું; c. to અનુસરતું. *s.* વ્યંજનન, વ્યંજનાક્ષરમ; soft c. ઘોષ વ્યંજનન; hard c. અઘોષ વ્યંજનન; aspirated c. મહાપ્રાણી વ્યંજનન; unaspirated c. અદ્યપ્રાણી વ્યંજનન; conjunct c. જોડાક્ષરમ.

CONSONANTAL *a.* વ્યંજનનું-સંબંધી-વિરોજું.

CONSORT *s.* [*L. con* and *sors* lot] A

companion, a partner સાથીમ, ભાગી-એમ, ભાગીઆણું, ધણી અથવા ધણીઆણું, સોયતીમ, સહચરમ, ગોઠીએમ; The Queen c. રાન્ય કરનાર રાજની રાણી દેવી. The Prince c. રાન્ય કરનાર રાણીનો વર. *vi.* -ની સોયત-સંગતક, -સાથે ભળવું-મળવું;

CONSPICUOUS *a.* [*L. con* and *specio* I see] Manifest ખુલ્લું, ઊઘાડું, સ્પષ્ટ, મરા

હર; 2 eminent પ્રખ્યાત, વિખ્યાત, પ્રસિદ્ધ, નામીયું, કીર્તિમાન.

CONSPIRE *vi.* [*L. con & spiro* I breathe]

To plot together to commit a crime
ખાફું-ફજ કામ કરવાને એકઠા મળીને મન-
સુખો-વિચાર-કરાવ-મસલહત ક.; as, you
have conspired against your king તમે
તમારા રાજાના સામે એકઠા મળીને એટલે
મનસુખો કર્યો છે; 2 to concur to the
same end એકઠા મળી-એક મત થઈ કંઈ
ક.; as, the press, the pulpit, and the
stage c. to censure our age વર્તમાન પલ-
વાળા, ધર્માધ્યક્ષો, અને નાટક ભજવનારા
સથિ આપણા જમાનાને દૂષણ દે છે.

CONSPIRACY *s.* હુલડ-તોફાન-ફિટુર-તરકટ-
ફુક મે કરવાને માટે એકોમ-સંપમ-એકીઈ;
2 સંપમ, એકોમ, એકીઈ.

CONSPIRATOR *s.* ખીજની જોડે મળી કાવતરું
તરકટ-હુલડ રચનાર, તરકટમાં મળતીઓ.

CONSTABLE *s.* [*L. comes stabuli* master
of the horse] A high monarchical
officer in the middle ages યુરોપમાં મુખ્ય
યુગમાં રાજાના એક મોટો અધિકારી; 2
(Law) મુલેહનો અમલદાર, પોલીસનો સિ-
પાઈમ.

CONSTANT *a.* [*L. con & sto* I stand]
Not liable to change (things) સ્થિર,
સ્થાયી, નિત્ય, સતત, અચળ, દૃઢ, નિરંતર,
(persons) દૃઢ, આગ્રહી, દૃઢતાથી વળગી ર-
હેનાર; 2 (Math. and Phys.) નિત્ય.

CONSTANCY *s.* Stability સ્થિર-સ્થાયી-દૃઢ-
સતત-અચળ-નિત્યપણું; 2 fixedness or
firmness of mind દૃઢપણું, મનની સ્થિતિ,
આગ્રહમ, માયાનું દૃઢપણું.

CONSTANTLY *ad.* નિરંતર, હંમેશા, નિત્ય, દૃઢ-
પણા-આગ્રહથી.

CONSTELLATION *s.* [*L. con & stella*
a star] A cluster of stars designated
by a name નક્ષત્ર; 2 an assemblage of
splendour or excellences તેજપુત્રમ, ઉ-
ત્કૃષ્ટ-તેજસ્વી વસ્તુ-પ્રરૂપોનો જમાવ.

CONSTERNATION *s.* [*L. con & sterno*
I spread] Excessive terror, wonder or
surprise અવરણપણું, બેહઆકળાપણું.

CONSTIPATE *s.* [*L. con and stipio*
I crowd together] To render costive
(ઝોડો) કબજ ક., ચી કબજ થવું.

CONSTIPATION *s.* (of the bowels) કબજ-
અર્થ, બંધકોષમ.

CONSTITUTE *vt.* [*L. con and statuo* I
place] To establish સ્થાપવું, કરાવવું, રચ-
વું, કરવું; laws constituted by lawful au-
thority કાયદાસર અધિકારીએ કરાવેલા-
કરેલા કાયદા; 2 to make up, to com-
pose ચી-મળીને થવું, હોવું; truth and rea-
son c. their superiority સાચવટ અને અ-
ક્ષય એ વાંના એમની સરસાઈ છે; his long
services c. a claim to our protection
તેની લાંબી નોકરીથી આપણા આશ્રય લેવાનો
એનો હક છે; 3 to make and empower
કરાવીને અધિકાર-અખત્યાર આપવો, કરા-
વવું, નીમવું; I c. him my lawful attorney
હું તેને મારો કાયદાસર મુખત્યાર કરાવું છું.

CONSTITUENCY *s.* કોઈને પોતાનો વકીલ-
પોતાનો મુખત્યાર પસંદ કરનારા માત્રનું મંડળ.

CONSTITUENT *a.* આવશ્યક અંશભૂત, અંશ-
ભૂત, ખીજ-મૂળ-કારણભૂત, સંયોજક; the c.
particles of water પાણીના અંશભૂતઓ;
body, soul, and reason are the three
c. parts of a man દેહ, આત્મા, અને યુ-
દ્ધિ એ ત્રણ માણસના આવશ્યક-અંશભૂત ભા-
ગ છે; 2 having the power of electing
or appointing કરાવવાના-નીમવાના અધિ-
કાર-અખત્યારવાળું, કરાવનાર, નીમનાર; as,
the c. body કરાવનાર મંડળ. *s.* A com-
ponent આવશ્યક અંશ, અંગ-અવયવભૂત
અંશ; 2 one who assists to elect or
appoint a representative વકીલ-મુખ-
ત્યાર-પ્રતિનિધિ નીમવામાં સામેલ રહેનાર.

CONSTITUTION *s.* The act (See verb); 2
make, conformation બંધારણ, બાંધિમ,
શરીરનું બંધારણ-બાંધિમ, પ્રકૃતિ, કાંડું; as,
a robust c. જબરું કાંડું; 3 frame or tem-

per of mind પ્રકૃતિ, તખીઅત્, જન્મસ્થ-
ભાવ, મૂળસ્થિતિ; 4 the principles or
fundamental laws which govern a
state or organised body of men કોષ
પણ રાજ્ય-મંડળી-કંપનીના બંધારણનું ધારણ,
મૂળ-બંધારણ રૂપ કાયદા, *pl*; 5 an autho-
ritative ordinance અપત્ત્યાર રૂઝે કરેલા
કાયદા-કરણ, નિયમ, કાનુન.

CONSTITUTIONAL *a.* Belonging to or
inherent in the constitution of the
body or mind તખીયત-પ્રકૃતિનું-વિશેષ-
ગુણ-સંબંધી, શરીર-મનના બાંધા-બંધારણ
વિશેષનું; *c.* disease શરીરના બંધારણમાં
રોગ; 2 consistent with or authoris-
ed by fundamental laws રાજ્ય-મંડળીના
બંધારણ પ્રમાણે-નું-ને અનુસરતું; 3 for
the benefit of the constitution શરીરના
-તખીયતના ફાયદા વાસ્તે, અંગ સુધારણા વા-
સ્તે; *a.c.* walk શરીરના ફાયદા વાસ્તે કરવું
તે. *s.* શરીર-તખીઅતના ફાયદા કે સુધારણા
વાસ્તે કરવા જવું તે.

CONSTITUTIVE *a.* સંધાનક, અંશજૂત, અ-
વયવજૂત, મૂળ-કારણ રૂપ; 2 having power
to enact, establish, or create સ્થાપવા
ના-રચવાના અપત્ત્યારવાળું.

CONSTRAIN *vt.* [*L. con and stringo*
I draw tight] To restrain કબજા-નિયં-
ત્રમાં રાખવું, જોરથી અટકાવવું-રોકી રાખવું;
my sire in caves constrains the winds
મારાપા પવનને ગુફાઓમાં જોરથી રોકી રા-
ખેછે; 2 to compel જરૂર-કરજ પાડવી, ઉપર
બળ-બળજોરી-જોર-જબર દસ્તી કરવી, પરાણે
ક.; who constrains me to go to the
temple મને દહેરામાં જોરથી કોણ લઈ જાયછે?

CONSTRAINT *s.* નિયંત્રણ, દબાવણ, બંધન; 2
બળજોરી, બળ, જોર, જબરદસ્તી, બળાટકાર
m; 3 સંકોચ, દાબ, પ્રતિબંધ; *Byc.* પરાણે.

CONSTRIC *vt.* [*L. con and stringo* I
bind] દાબવું; સંકોચન ક., સંકોચવું.

CONSTRUCT *vt.* [*L. con and struo* I
pile up] To build બાંધવું, કરવું, ચણવું,

બિંદુ, ક., ઉઠાવવું; to *a.* a building ધમારત
બાંધવી; to *c.* a triangle ત્રિકોણ ક.; 2 to
devise and put in order યોજવું, રચવું.
CONSTRUCTION *s.* The act (See Con-
struct); 2 the form or mode of putting
together જાટ, બાંધણી, રચના, યોજ-
ના; 3 (Gram.) વાક્ય રચના; 4 meaning,
interpretation અર્થ, માયનો, અર્થા-
ન્ય, અન્યથા.

CONSTRUCTIVE *a.* Derived from inter-
pretation અન્યથા ઉપરથી નિકળતું, અન્યથા-
સિદ્ધ, અનુમાનલભ્ય.

CONSTRUE *vt.* અન્યથા ક., અર્થ-બાંધાંતર ક.,
અર્થ કાઢવો-સમજવો, સમજવું; to be dull
was construed to be good મંદ હોય
તેને બધો સમજતા.

CONSUL *s.* [*L.*] પ્રાચીન રોમન સાકમાં પ્રજા
સત્તાક રાજ્યના મુખ્ય બે અધિકારી હતા તે-
ઓમાંનો એક, કાનસલ; 2 (*Fr. Hist.*)-
ફ્રાન્સ દેશમાં સને ૧૭૯૯ થી ૧૮૦૪ સુધીમાં
રાજ્યનો મુખ્ય અધિકારી; 3 કોષ્ટ પણ રા-
જ્યનો પરરાજ્યમાં રહેનાર વેપાર સંબંધી ઓલ-
ચીમ-મુખત્યારમ-પ્રતિનિધિ; *c.* general
સર ઓલચીમ, મુખ્ય પ્રતિનિધિ.

CONSULAR *a.* કાનસલ સંબંધી-નું-વિશેષનું.

CONSULATE *s.* 'કાનસલ' નો હોદ્દા-પદવી, કા-
નસલગીરી; 2 કાનસલનું રહેણાંક-હકુમત.

CONSULSHIP *s.* The term of office of a
consul કાનસલની કારકીર્દી.

CONSULT *vi.* (with) [*L. con and sulo*]

To take the advice or opinion of ano-
ther ની સલાહ લેવી, નો અભિપ્રાય-મત-
સલાહ પૂછવી; 2 to take counsel toge-
ther સાથે વિચાર-સલાહ મસલત ક., મન-
સુખે ક., સંમતિ ક. *vt.* To ask advice of
સલાહ-અભિપ્રાય-મત પૂછવું; 2 to apply
to for information or instruction માં
શોધ-તપાસ-તળવી ક., જોવું; to *c.* books
ગ્રંથોમાં શોધ ક.; 3 to have regard or
respect to in judging or acting ઉપર
નજર-દ્રષ્ટિ-વિચાર-લક્ષ રાખીને વર્તવું-ક.

we must c. the comfort of our friends
આપણા મિત્રના સુખ ઉપર નજર રાખી આ-
પણે વર્તવું જોઈએ, or નજર રાખવી જોઈએ;
to c. the interests of the public સર્વ
જનના હિત ઉપર નજર-લક્ષ રાખવું.

CONSULTATION *s.* સલાહ-ચર્ચા-વિચાર-
સંમતિ ક. તે, સલાહ *f.* ચર્ચા વિચારમ,
સંમતિ *n.* મસલત *f.*; 2 a meeting of per-
sons to consult together ચર્ચા વિચાર
કરવાને-સલાહ મસલત કરવાને-પરસ્પર અભિ-
પ્રાય પૂછવાને થયેલી મંડળી, સંમતિ મંડળી *f.*

CONSULTATIVE *a.* સલાહ મસલત સંબંધી-
વિશે-નું, સલાહ મસલત પૂછવાનું-કરવાનું,
સલાહ મસલત આપે-કરે એવું.

CONSUME *vt.* [*L. con & sumo* I take]
નાશ કરવા, ખાળી નાખવું, -થી ખળી જવું, ખ-
વાઈજાય એવું ક.; grief consumed her
soul તેનો જીવ શોકથી ખળી જતો હતો; 2
to expend, use up ઉડાવી દેવું, વાપરી ના-
ખવું, -માં જવું. *vi.* To waste away
ધીમે ધીમે ખવાઈ જવું-નાશ પામવો.

CONSUMPTION *s.* The act of consuming
બીપરવાથી-ખગડથી-ઉડાવવાથી નાશ પામવું
-ક. તે, ક્ષયમ, નાશમ, વાપરમ, ઉપભોગમ;
2 (Med.) ક્ષયરોગમ, ખર્ષ *f.*, ખયમ.

CONSUMPTIVE *a.* Affected with con-
sumption ખર્ષએલ, દમીએલ, ખર્ષ રોગ-
વાળું, ક્ષયરોગવાળું.

CONSUMMATE *vt.* [*L. con & summa*
sum] To complete પરિપૂર્ણ-સિદ્ધ ક.;
પાર થકવું, -નો છેડો-અંત આણવો, અભિ-
યુક્ત ક.; પૂર્ણાવતી ક.; to c. the business
કામની પૂર્ણાવતી ક. *a.* પરિપૂર્ણ, સંપૂર્ણ,
અભિયુક્ત; *c.* happiness પરિપૂર્ણ સુખ *n.*

CONSUMMATION *s.* પરિપૂર્ણતા *f.*, સંપૂર્ણતા *f.*,
પૂર્ણતા *f.*; 2 end આખર *f.*, અંત *m.*, છેડો *m.*;
the *c.* of all things જગતની વ્યવસ્થાની
આખર; *C.* of marriage લગ્ન થયા પછી
સ્ત્રી પુરુષનો ધણી ધણીઆણી ઘાપલ સંગમ.

CONTACT *s.* [*L. con & tango* I touch]
A close union of bodies પદાર્થોનો સંસ-
ર્ગમ-સંસ્પર્શમ, સંલગ્નપણું *n.*, સંયોગમ.

CONTAGION *s.* [*L. con and tango*]
(Med.) સ્પર્શથી રોગનું ઊડવું-ચઢવું તે; 2
pestilential influence ચેપમ, ચેપી હવાઈ-
મરજમ; 3 the means of propagating
influence ઝેરુદી પવનમ, ખોટો વા.

CONTAGIOUS *a.* Communicable by con-
tact સ્પર્શથી-ચેપથી ચઢે એવું, ઊડવું, ચઢવું;
c. disease ઊડતો રોગ; 2 pestilential
મરજી-મરજ-રોગચાળો થાય એવું; 3 com-
municable from one to another ઊડવું.

CONTAIN *vt.* [*L. con and teneo* I hold]
To hold within fixed limits -માં હેવું;
what thy stores c. bring forth તારા
ખજાનામાં જે હોય તે બહાર કાઢ; 2 to
have capacity for મવડાવવું, -માં સમાવું,
-માં માવું, -માં સમાવેશ થવો, સમાસ ક.;
Heaven and earth cannot c. thee આ-
કાશ અને પૃથ્વી તને મવડાવી શકતાં નથી.
vi. To restrain desire મન કબજ રાખવું,
જીવ વશ રાખવો; 2 to live in chastity
યુદ્ધ-પાક-ખગડા વગર-અવ્યભિચારી રહેવું.

CONTENT *s.* Thing contained (mostly *pl.*)
માંહેલી-માંહે ભરેલી વસ્તુ; *c.* of a letter કા-
ગળો મૂકુજર; *c.* of a book લિખિતાર્થમ;
table of contents અનુક્રમણિકા *f.*; *c.* (of
a solid) ધનકળમ, ફળ *n.*, વિસ્તારમ.

CONTINENCE *s.* આત્મસંયમમ, સંયમમ; 2
મનના વિકારને વશ રાખવા તે; 3 કામને વશ
રાખવો તે, કામસંયમમ.

CONTINENT *a.* આત્મસંયમી, સંયમી, જીવને
વશ રાખનાર; 2 મનોવિકારને કબજમાં રા-
ખનાર; 3 કામજીત.

CONTINENT *s.* (Geog.) મહાદીપમ, ખંડમ;
2 mainland બેટને મૂકી દેતાં બાકી રહેલા
સલંગ ખંડ-મહાદીપમ.

CONTINENTAL *a.* મહાદીપનું-સંબંધી; 2 બેટ
મૂકી દેતાંબાકીનાસલંગ ભાગ-મહાદીપ વિશે-નું.

CONTAMINATE *vt.* [*L. con & taminio*
I violate] To soil મલિન ક., ડાઘ લગા-
ડવો, એય-કલંક-દોષ લાવવો-લગાડવો; 2
to pollute વટાણવું, અભડાવવું.

CONTAMINATION *s.* ડાઘમ, ઝિમ્મ, લાંછ-
નમ્ન; 2 pollution આભડછેટમ, વડાળમ.
CONTEMN *vt.* [*L. con* and *temno* I
slight] To consider and treat as mean
and despicable ધિકારવું, -નો તિરસ્કાર ક.,
ગુસ્સાકારવું, ગુસ્સા-હલકું ગણવું-સમજવું-ધાર-
વું; one who contemned divine and
human laws ધર્શવરકૃત અને મનુષ્યકૃત ધાર-
ાઓને ને ધિકારનો.
CONTEMPLATE *vt.* [*L. contemplor*
I look at carefully] To look at care-
fully ચોતરફથી તપાસી જોવું, બધી તરફનો
વિચાર કરીને જોવું, -નું ધ્યાન-ચિંતન- મનન
ક., ધ્યાનમાં ધરવું; to c. and admire
what I see excellent ને સરસ માલમ પડે
તેનું ધ્યાન ક. અને તેને વખાણવું; 2 to
consider or have in view ધારવું, (કર-
વાની) ધારણા-વિચાર-ધરાદો રાખવા-હોવા;
government contemplates making a
change in the present rules હાલના
નિયમમાં ફેરફાર કરવાનો સરકારનો વિચાર છે.
vi. To study ધ્યાન-ચિંતન- મનન ક.,
ઐકાગ્રચિત્તે-જડા વિચારથી તપાસવું.
CONTEMPLATION *s.* ધ્યાનન, મનનન, ચિંત-
નન, વિચારન, ધારણા, ધરાદોમ; To have
in c. -નો વિચાર-ધારણા ક.; Religious c.
અધ્યાસન, પ્રેક્ષા, ધ્યાન.
CONTEMPLATIVE *a.* Addicted to con-
templation વિચારશીલ, મનન-ચિંતનશીલ,
ધ્યાની, ધ્યાતા, ધ્યાનિષ્ઠ; 2 pertaining
to contemplation વિચાર-ધ્યાન-ચિંતન-
વાળું -નું; 3 having the power of con-
templation વિચારવાન-વંત, વિચારશક્તિવાળું
CONTEMPORANEOUS, CONTEM-
PORARY *a.* [*L. con* & *tempus* time]
સમકાલિન, એકજ કાળ-સમય-વખતનું, સ-
માનકાલિક-સમકાલિક.
CONTEMPORARY *s.* One living at the
same time with એક કાળે હોનાર પુરૂષ,
સહવર્તમાન-સમકાલિન પુરૂષમ; as, Socra-
tes and Plato were contemporaries સો-
ક્રેટીસ અને પ્લેટો સમકાલિન પુરૂષો હતા.

CONTEMN *vt.* [*L. con* and *temno* I
despise] To despise, to slight ગુસ્સા
માનવું, -નો તિરસ્કાર ક., ધિકારવું.
CONTEMPT *s.* ધિકારન, ગુસ્સાકારન, અવ-
કારન, અનાદરન, તિરસ્કારન, અવગાં f;
C. of Court કોર્ટના હુકમનું અપમાન ક. તે;
2 disgrace અપ્રતિષ્ઠા, અપમાન.
CONTEMPTIBLE *a.* ધિકારવા જોગ, ગુસ્સા
હલકું, તિરસ્કાર્ય, અધમ; as, the man's in-
tellect was c. તે માણસની બુદ્ધિ ગુસ્સા હતી.
CONTEMPTUOUS *a.* તિરસ્કાર-અપમાન-અ-
નાદરવાળું -નું-ભરેલું, મત્સર-તરછેડા ભરેલું.
CONTEND *vi.* [*L. con* and *tendo* I
stretch] To strive in opposition, to
strive to obtain આચડવું, સામસામા લડવું
-હોશાનોશી ક., કોશીરા ક. પ્રયત્ન ક.; as,
men below c. for what only God can
bestow ને વાત આપવી ધર્શવરનાજ હાથમાં
છે, તે મેળવવા સારૂ આ પૃથ્વી ઉપર માણસો
સામસામા હોશાનોશી કરેછે; 2 અધડો ક., લડવું,
ટંટો ક.; as, they c. about trifles તેઓ ન-
જીવી વાત વાસ્તે અધડો કરેછે; 3 to strive in
debate વિવાદ ક., તકરાર ક., કોર્ષ મત ખેંચી
તકરાર ક.; To c. for માટે સ્પર્ધા ક.
CONTENTION *s.* Strife, struggle, ear-
nest effort કજીઝમ, ટંટોમ, અધડોમ, અ-
ચડાઅચડી, હોશાનોશી, પ્રયત્નમ; 2 strife
in words તકરાર, વિવાદમ, અધડોમ.
CONTENTIOUS *a.* ટંટા-કજીઝા-લડાઈ ખોર,
આચડે ઝિવું, હુજળી, તકરારી, માથા ફેડીયું.
CONTENDING *a.* સામસામેનું, વિરુદ્ધ; c. par-
ties સામસામેના પક્ષકારો.
CONTENT *a.* [*L. con* & *teneo* I hold]
Satisfied, not objecting સંતુષ્ટ, સંતોષી,
રાજી, ખુશી; as, I am c. with my pre-
sent state હું મારી હાલની હાલતથી ખુશી
છું; To be c. સંતોષ પામવો- માનવો.
vt. To satisfy the mind ખુશ- રાજી
ક., સંતુષ્ટ-ક., મનને સંતોષ- સમાધાન ક.,
મનની નીરાંત ક.-વાળવી- રાખવી; c. your-
self ખુશ રહેજો-થજો, નીરાંત રાખજો.

CONTENTED *a.* (See Content *a.*)

CONTENTMENT *s.* સંતોષમ, ખુશી.

CONTERMINOUS *a.* [*L. con* and *terminus* a boundary] Having the same bounds એક સીમાવાળું, એક સીમાનું, સમાનાવધિ, એક સીમા-હદનું.

CONTEST *vt.* [*L. con* and *testor* I call to witness] To dispute, litigate, oppose વિશે તકરાર-વિવાદ-ટંટો ઉઠાવવો-ક., (યુકરદમામાં) સામી તકરાર થેવી-સામી જવાબ આપવો; *as*, the people contested not what was done જે કશું તે વિશે ઘાઠોએ તકરાર કરી નહિ; 2 to strive earnestly to hold or maintain ટકર ઝીલવી-ઘેવી, ટકાવી રાખવાને ટકર થેવી; *as*, the troops contested every inch of ground તમુએ તમુ જમીન ટકાવી રાખવાને કોને ટકર લીધી. *vi.* To emulate હેરાતોશી-બરોબરી-સ્પર્ધા ક.; *as*, who dares in pomp with Jove contest ઠાઠામાં ઈન્દ્રની બરોબરી કરે એવો કોણ છે? *s.* Controversy તકરાર, વિવાદમ; 2 earnest struggle for superiority સરસાઈ-ઉત્કર્ષને મેળવવા વાસ્તે માથાકૂટ-તાણાતાણ.

CONTEXT [*L. con* and *texo* I weave] The parts of a discourse which precede or follow a particular passage referred to લખાણનો આગળ પાછળનો સંબંધમ, સંદર્ભમ, પૂર્વીપર સંબંધમ-અન્યથમ.

TEXTURE *s.* [See Context] Composition of parts સંરચના, બંધારણ; 2 texture પેતાન, ક્રમાસમ.

CONTIGUITY *s.* [*L. con* and *tango* I touch] સંલગ્નપણું, સમીપપણું, સરસાપણું, નિકટપણું.

CONTIGUOUS *s.* સરસું, અડકતું, સંલગ્ન, નજીકનું, પાસેનું, જોડેનું, સમીપનું.

CONTINENT, CONTINENCE, CONTINENTAL (See under Contain.)

CONTINGENCE-ENCY [*L. contingens* from *con* and *tango* I touch] The

quality of being contingent or casual દેવયોગિપણું, દેવયોગમ, જોગમ; 2 દેવયોગને આધાર રહેલી બિના, નૈમિત્તિક બિના; 3 જે બિના બનવાનો જોગ હોય તે બિના; *as*, we must provide against all contingencies આપણે જે જે બિના બનવાનો જોગ હોય તેનો ઉપાય કરી ચૂકવો જોઈએ.

CONTINGENT *a.* દેવયોગી, નૈમિત્તિક, અનિશ્ચિત વાત ઉપર આધાર રાખનાર, અનિશ્ચિત, બવિધના આધાર રહેલું, આગતુંક; 2 (law) નૈમિત્તિક. *s.* That which falls to one in an apportionment ભાગે આવતો હિસ્સો, ભાગે પડતો કુષો, ભાગમ, હિસ્સેમ.

CONTINUE *vi.* [*L. continuo* I connect] To remain in a given place or condition રહેવું, જમી-કાયમ રહેવું; 2 to endure ટકવું, નભવું, કાયમ-જમી રહેવું, ચાલવું; 3 to be steadfast or constant in any course અડક્યા-અડયા-વળચા રહેવું; *as*, if you c. in my word જે તમા મારા વચનને વળચા રહેશે. *vt.* To prolong લંબાવવું, ચલાવવું, ટકાવી - નભાવી રાખવું, જમી-કાયમ રાખવું; *c.* thy kindness તારી પ્રીતિ કાયમ રાખજે. [જમ્યુ.

CONTINUED *a.* જમી રહેલું, સંતત, નિરંતર, CONTINUAL *a.* Unceasing નિરંતર, સંતત, જમ્યુ; 2 often repeated વારંવારનું, આજો હહોડો કરેલું-ચમ્પેલું.

CONTINUALLY *ad.* નિરંતર, જમ્યુ, સતત, આજો હહોડો, વારંવાર, વારે ધડીએ, ફરી ફરીને.

CONTINUANCE *s.* The act of continuing જમી-કાયમ રહેવું-રાખવું, નભવું-ટકવું-ચાલવું તે, નભાવવું, ટકાવવું-ચલાવવું તે, નભાવમ, ટકાવમ; 2 propagation વિસ્તારમ, સંતતિ, સંતાન, વૃદ્ધિ; 3 (law) the deferring of a suit યુકરદમાને મુલતવી રાખવો તે.

CONTINUATION *s.* See Continuance; 2 that which extends, increases or supplements વધારેમ, પુરવણી, ઉત્તરભાગમ.

CONTINUITY *s.* સંલગ્ન-નિરંતર-સંતત સંબંધમ, નિરંતર-સંતત-સંલગ્નપણું. [સંતત, અખંડ.

CONTINUOUS *a.* નિરંતર, સંલગ્ન, સતત, લાગત,

CONTORT *vt.* [*L. con & torquo* I twist] To writhe આમળવું, મરડવું, મચડવું, આમિટવું.

CONTORTION *s.* મરડવું-મચડવું-આમળવું-આમિટવું તે; 2 twist આમળોમ, વળમ.

CONTOUR *s.* [*L. con and tornus*, from *Gr. tornos* lathe] The line that marks a boundary પરિધાકૃતિ, ધાટમ, આકૃતિ, રૂપરેખા. [લટું.

CONTRA *prep.* [*L.*] સાથું, સામે, વિરુદ્ધ, ઉ-

CONTRABAND *s.* [low *L. contra ban-*
num contrary to public proclama-
tion] અંધીનો-મનાઈનો માલ-વેપારમ; *c.*
of war જે દેશ વચ્ચે લડાઈ ચાલતી હોય, ત્યારે
ત્રાહિત દેશથી જે માલ બેમાંથી ચીકેને ન આ-
વી શકાય તેવા માલ. *a.* અંધીનું, મનાઈનું,
અંધીવાળું, જેના વિશે અંધી-મનાઈ હોય તેવું.

CONTRACT *vt.* [*L. con and traho* I
draw] To draw together સંકીર્ણવું, સં-
ક્ષિપ્ત-ટુંક ક.; 2 to wrinkle કરચલી વાળની,
ચઢાવવું, *as* to *c.* the brows બમર ચઢાવવાં;
3 to bring on, to incur (disease)-થી
થવું-આવવું, (debt) કરવું, (habit) પાડવું, જે
પડવું-વળગવું; *as*, he contracted disease
by simply touching it તેને ફક્ત અડક-
વાથી તેને રોગ થયો; they *c.* debts which
they cannot pay તેઓ વાળી શકે નહિ
એવાં કરજ કરે છે; we *c.* vicious habits
by keeping bad company કુસંગથી આ-
પણને દુરાચરણની ટેવો પડે છે-વળગે છે; 4 to
betroth/વિવાહ-સગાઈ ક.; 5 (Gram.); સં-
ક્ષિપ્ત ક.; To *c.* friendship દોસ્તી ક.-બાં-
ધવી; To *c.* marriage લગ્ન ક. *vi.* To be
drawn together સંકીર્ણવું, થોડામાં આવવું-
ટુંક થવું; 2 (for) to make an agreement
કરાર-બોલી-કરાવ ક., કંટાટ રાખવો, માથે
રાખવું. *s.* કરારમ, કરાવમ, બોલી, કોલમ;
2 કરારમત્રન, કરારનામું.

CONTRACTION *s.* The act (See verb);
2 સંકીર્ણન, સંકીર્ણનન, સંક્ષિપ્તમ.

CONTRACTOR *s.* One who contracts કરાર-
સંકેત કરનાર; 2 ઉપડ-માથે કામ કરનાર, કંટાટીમ

CONTRADICT *vt.* [*L. contra and dico*
I say] To gainsay (a person or thing)

-ની or -થી ઉલટું-વિરુદ્ધ બોલવું-કહેવું, (a
thing) -ની ના પાડવી; to *c.* a state-
ment કોઈ વાતથી ઉલટું કહેવું, કોઈ વાતની
ના પાડવી; 2 to be directly contrary to
સાચું-વિરુદ્ધ-ઉલટું હોવું; *as*, no truth can
c. another truth સાચ સાચથી ઉલટું ન હોય.

CONTRADICTION *s.* ઉલટું-વિરુદ્ધ બોલવું તે,
વિરોધાકૃતિ, વિરુદ્ધ-સાચું-ઉલટું વચન; 2 di-
rect opposition ઉલટા-વિરુદ્ધપણું; *as*,
these propositions involve a *c.* આ વ-
ચનોમાં ઉલટાપણું આવે છે; a *c.* in terms
વચનવિરોધમ.

CONTRADICTORY *a.* (અર્થમાં) પરસ્પર વિરુદ્ધ,
વિરુદ્ધ, ઉલટું, વિપરીત; *as*, *c.* statements
પરસ્પર વિરુદ્ધ વાતો.

CONTRADISTINGUISH *vt.* [*L. con-*
tra and distinguish, which see] -નું ઉ-
લટા ગુણ દેખાડી વિવેચન ક., -માં ફેર દેખા-
ડવો, -નું વિરુદ્ધપણું દેખાડવું.

CONTRADISTINCTION *s.* ઉલટું-વિરુદ્ધ-જૂઠું-
બિન્ન હોવું તે; *as*, we speak of sins of
infirmity in *c.* to sins of presumption
મનની નબળાઈથી થયેલાં પાપો જાણી ખૂટીને
કરેલાં પાપોથી બિન્ન છે, એવું બોલીએ છીએ.

CONTRARY *a.* [*L. contrarius*] Oppo-
site ઉલટું, સાચું, વિરુદ્ધ; *c.* wind મ્હોનો-
સામે વચન; On the *c.* એથી ઉલટું, બીજી
રીતે; To the *c.* ઉલટું, વિરુદ્ધ, સાચું. *s.* A
thing of contrary qualities ઉલટા ઉલટી
ગુણની વસ્તુઓ-વાતો/-વચન-સિદ્ધાંતમ.

CONTRARIETY *s.* ઉલટા-વિરુદ્ધપણું; 2
something which is contrary to an-
other ઉલટી-વિરુદ્ધ-વિપરીત વાતો/-વચન.

CONTRARIWISE *ad.* ઉલટું, સાચું.

CONTRAST *vt.* [*L. contra* and *sto* I
stand] To compare by difference of
qualities ઉલટાગુણ બતાવી મુકાબલો ક., પ-
ડે છે, મૂકવું, જે વસ્તુના બિન્ન ગુણ બતાવવા.
vi. To stand in contrast or opposi-

tion યુક્તિયે ઉલટું દેખાવું, પડછે જૂઠું પડી આવવું. 8. Opposition ઉલટાપણું, બિન ભાવમ; 2 comparison by contrary qualities ઉલટા ગુણો યુક્તિયો-સરખાવણી.

CONTRAVENTE *vt.* [*L. contra* and *venio* I come] -નું સામું-વિરુદ્ધ-આવું આવવું, -ને હરકત-અડચણ ક., -થી પરિણામિ-વચનમાં ઉલટું આવવું; as, to c. a proposal કોઈ વાતના સામા આવવું.

CONTRAVENTION *s.* (See verb); 2 બંગમ, વિરુદ્ધતા; In c. of તોડીને, કોરે મૂકીને, -થી ઉલટા ચાલીને; as, in c. of his marriage stipulation લગનની શરત તોડીને.

CONTRIBUTE *vt.* [*L. con* and *tribuo* I grant] To give or grant in common with others, to give to a common stock (ખીજ આપતા હોય તેની જોડે) આપવું-આપવા લાગવું, ભાગ-હિસ્સો-ફાલો આપવા, ભાગે પડતો હિસ્સો આપવા; as, England contributes more than other countries ખીજ દેશના કરતાં વેલાયત વધારે હિસ્સો આપેછે; 2 to take a share with others in promoting a common purpose -માં જોઈતી મદદ આપવી-ક., જોઈતી મેહનત લેવી-ક. *vi.* To have a share in any act or effect કરવા લાગવું, -થી or -ની મદદ થવી-હોવી; as, his saying so contributed to a better understanding between the parties બંને પક્ષકાર વચ્ચે સમજુત કરવામાં તેના ઝિમ બોલવાથી મદદ થઈ.

CONTRIBUTION *s.* The act (See verb); 2 that which is contributed (a) as a share to a common stock સામાન્ય બોડો-લમાં ભરણા ભાગ-હિસ્સોમ; (b) aid given towards a common object સામાન્ય કામમાં કરેલી મદદ, ભાગમ, મદદ; To levy contributions કોઈની પાસે કર-મદદ દાખલ કંઈ આપાવવું-લેવું. [નાર; 2 મદદ કરનાર.

CONTRIBUTOR *s.* ભાગ-હિસ્સો-ફાલો આપ-

CONTRITE *a.* [*L. con* and *terro* I rub] પચાતાપી, પાપને લીધે અતિ શોકાતુર, પેતાથી

કંઈ થયું હોય તેને વાસ્તે અતિ પચાતાપ કરનાર, અતિદીન. [માટે ખરા પસ્તાવો.

CONTRITION *s.* પચાતાપમ, પાપ કંઈ હોય તેને

CONTRIVE *vt. & vi.* [*L. con* & *Norm. Fr. trouver, trover* to find] To invent, devise or plan યોજવું, શોધી કાઢવું, રચવું, મનમાં ગોઠવવું, હિંમત-કરામતથી કાઢવું-ખનાવવું-ઠાકવું, ઉપાય-સાધન શોધી કાઢવાં.

CONTRIVANCE *s.* The act (see verb); 2 an artifice જુક્તિ, હિંમત, યોજના, યુદ્ધોમ, કળા; 3 the disposition of parts કરામત, જુક્તિ; 4 the thing contrived હિંમત - જુક્તિથી કરેલી વસ્તુ, ઠાકમ, કળા, યુક્તિ.

CONTROL *s.* [*Fr. controle* a counter-register] Check or restraint દાખમ, અંકુશમ, લગામ, સંયમ, મર્યાદા; as, she speaks without c. તે અમર્યાદે બોલેછે; 2 power or authority to check or restrain સત્તા, અધિકારમ, કાબુમ, હુકમમ, આગ્રા, કદું; as, our passions should be under the c. of reason આપણી મનોભાવનાઓ બુદ્ધિના કાબુમાં જોઈએ. *vt.* અંકુશ-લગામ-દાખમાં રાખવું, સત્તા-અધિકાર-કાબુ-અમત્યાર હુકમ-આગ્રા-કદામાં રાખવું; as, to c. the world દુનિયાને સત્તામાં રાખવી.

CONTROLLER *s.* ખીજનો હિસાબ તપાસનાર અધિકારીમ, યુસ્તાફીમ; 2 one who restrains (See verb).

CONTROVERT *vt.* [*L. contra* against and *verto* I turn] To make matter of controversy -વિશે તકરાર-વિવાદ ક., ચલાવવા, -ના સામા રદીઆ આપવા.

CONTOVERTED *a.* તકરારી, વિવાદજનું, વાદ-વિવાદજનું; c. points તકરારી વાતો.

CONTOVERSIAL *a.* વિવાદ-તકરાર સંબંધી, વિવાદયુક્ત. [દીમ, વાદવિવાદીમ.

CONTOVERSIALIST *s.* વિવાદ કરનાર, વિવા-

CONTOVERSY *s.* તકરાર, વાદમ, વિવાદમ.

CONTUMACY *s.* [*L. con* and *tumeo* I swell up] Persistent obstinacy ધણી

ભારે જકફ-હકફ-જકફ; જાણી ખૂણ જાણીપ-
જાણી હુકમ તોડવો - સામા થયું-થયા ક. તે;
2 (law) કોરટના કાયદાસર હુકમનો જાણી
ખૂણને કરેણ તિરસ્કાર.

CONTUMACIOUS *a.* હઠીણો, જકી, જાણી, સાચું બોલનાર-ચનાર-કરનાર, જાણી જોઈને
કોરટનો હુકમ તોડનાર-જુ અપમાન કરનાર.

CONTUMELY *s.* [*L. contumelia* from
con and *tumeo* I swell or *temno* I
despise] Insolence તરછોડોમ, તિરસ્કારમ,
ઉતારી પાડવાને તિરસ્કારમ, અપમાનન.

CONTUMELIOUS *a.* તરછોડાવાળું-બરેલું, તિ-
રસ્કાર-અપમાન બરેલું, ઉતારી પાડે ઝિયું.

CONTUSION *s.* [*L. con* and *tundo* I
beat] The act of bruising ઝૂડવું-ખાડવું-
બરડવું-કચરાવું તે; 2 a bruise કચરાવું તે,
સોજમ, સોરમ.

CONUNDRUM *s.* [old *E. conne* to know]
A kind of riddle ઉખાણું *n.*, અર્થમ, ('યાજી
બરી રાઈ, કોઈથી ન ગણાઈ' - તારા stars.)

CONVALESCENT *a.* [*L. con* & *valeo*
I am strong] Recovering health after
sickness મંદવાડ ખાધા પછી સમરતું-સાચું
થતું-હરતું ફરતું થતું, આજરી હાલતમાંથી તન-
દુરસ્તીમાં આવતું, કોવત પકડતું.

CONVALESCENCE *s.* મંદવાડ ખાધા પછી સ-
મરતી-સાજ થતી દર્ખા-હાલત.

CONVENE *vt.* [*L. con* and *venio* I
come] To cause to assemble મેળવવું,
બોલાવવું, બરવું; as, the secretary has
power to c. a meeting સભા મેળવવાની
મંત્રીને સત્તા છે; 2 to summon judicially
to meet કાયદાની રૂઝે બોલાવવું-બરવું.

CONVENER *s.* પ્રમુખમ.

CONVENT *s.* મઠમ, અખાડોમ, આશ્રમમ,
મઠમાં રહેનાર જોગીનું મંડળ.

CONVENTICLE *s.* A contemptuous name
for an assembly of dissenters for
public worship સરકારે સ્થાપેલા ધર્મમાંથી
નોખા પડેલા લોકની ધર્મસભા-સમાજમ.

CONVENTION *s.* An assembly of de-

legates or representatives પ્રતિનિધિઓ-
ની સભા-મંડળી; 2 (Eng. Hist.) an
extraordinary meeting of the states
of the realm without the king's writ
વિલાયતમાં રાજના આમંત્રણ સિવાય અમીરો
તથા કામન્સની કંઈ બહુ અગત્યના કામ સારે
થયેલી સભા; 4 an informal compact
બોલીફ, કચો કરાર-ઠરાવમ-સંકેતમ-સમયમ.

CONVENTIONAL *a.* Stipulated કરાર પ્ર-
માણે કરેલું, ઠરાવેલું, બોલી-ઠરાવ પ્રમાણે; 2
depending on custom રૂઢિ-ચાલ-રીત
પ્રમાણે થતું, સંકેતાનુસર. [બંધી-નું-વિશે.

CONVENTUAL *a.* મઠ-અખાડા-આશ્રમ સં-

CONVENIENCE *s.* [*L. convenientia*
See convene] સગવડ, વગ, સોઈફ લાગમ,
અનુકૂળતા, ફાવતા-સુગમપણું *n.*

CONVENIENT *a.* લાગ-વગ પડતું, ફાવતું, સુ-
ગમ, સોઈવાળું, ઠીક પડતું, ઠીક.

CONVENIENTLY *ad.* લાગ-વગ-સગવડ પડ-
તી રીતે, સોઈ પડતી-ફાવતી રીતે; (it may
be rendered by a periphrasis) as, can
you c. come તમને આવવાની સોઈ છે, or
તમને આવવું ઠીક પડશે?; I cannot c. go
to day મને આવ જવું ઠીક નહિ પડે.

CONVERGE *vi.* [*L. con* and *vergo* I
incline] To tend to one point ઝીક
ખિંકુ-કેન્દ્ર તરફ વળવું, પાસે પાસે આવતા જવું;
lines c. લીટીઓ પાસે પાસે આવતી જાય છે.

CONVERGENCE *s.* ઝીક ખિંકુ તરફનું વળણ,
ઝીકકેન્દ્રબિસરણ *n.*

CONVERGENT, CONVERGING *a.* ઝીક ખિંકુ
તરફ વળતું, પાસે પાસે આવતું, કેન્દ્રબિમુખ.

CONVERSE *vi.* [*L. con* and *versor* to
be turned, to live] To talk familiarly
વાતચિત-સંભાષણ ક., વાતો ક. *s.* Fre-
quent intercourse સમાગમમ, સહવાસમ,
બેઠક, પરિચયમ; 2 familiar discourse
સંભાષણ, વાતચિત; 3 (logic) બ્યુલ્કમપદન,
ઉલટું પદ. [રીતે કરીશકે તેવું.

CONVERSABLE *a.* (Person) વાતચિત યોગ્ય

CONVERSANT *a.* Familiarly associated,

acquainted સંઘાતે-સાથે-જોડે રહેવું-રહેવું
સોભતી, હળીમળીને રહેવું, પરિચયવાળું; as,
the men behaved well to us as long
as we were c. with them ન્યાં સુધી
અમે તે સાણસો સંઘાતે રહેતા ત્યાં સુધી તે-
ઝાની ઝાલ અમારી સાથે સારી હતી; 2
well versed પ્રવીણ, નિપુણ, કુશલ; c.
with -માં નિપુણ; 3 having concern
or relation સંબંધવાળું; to be c. લગવું,
વિશે-જોડે સંબંધ રાખવું.

CONVERSATION s. Course of conduct
આચરણ, ચાલ; 2 familiar discourse
સંભાષણ, વાતચિત્.

CONVERSATIONAL a. વાતચિત-સંભાષણ સં-
બંધી; 2 સમાગમ-સહવાસ સંબંધી.

CONVERSAZIONE s. વાતચિત વાસ્તે થયેલો
મિલાપ-મેટક, વિશેષ કરીને વિદ્યા સંબંધી વા-
તચિત કરવા મળેલો મિલાપ-મંડળી.

CONVERT vt. [*L. con and verto* I turn]

To change in form or substance બદ-
લીને-ફેરવીને ક., જુ. ક., રૂપાંતર ક., બદલવું,
ફેરવવું; as, to c. water into ice પાણીને
બદલીને બરફ ક., પાણીનો બરફ ક.; 2 to
turn from one religion to another ઈક
ધર્મ ફેરવીને બીજામાં લાવવું, નવા ધર્મમાં લા-
વવું; as, no attempts are made to c.
the moslems મુસલમાનોને તેઓના ધર્મથી
ફેરવાનો કાંઈ પ્રયત્ન કરવામાં આવતો નથી; 3
to turn from a bad life to a good one
સુધારવું, સારા રસ્તા ઉપર લાવવું, સન્માર્ગે ચ-
રાવવું; as, he who converts a sinner
from the error of his ways જે પાપીને
તેને બૂલ બરેલે રસ્તેથી સારે રસ્તે ચલાવે છે;
4 to apply by a diversion from the
proper or intended use ખરા ઉપયોગથી
જુદા ઉપયોગમાં આણવું; he converted the
prizes to his own use તેણે એ ધનામ
પોતાના ઉપયોગમાં આણ્યા; 5 (log.) જુ. બુ-
દ્ધમપદક-જી. બદલાઈને થવું. ૬ પોતાનું આ-
ચરણ-ધર્મ ફેરવાવું, ઈક ધર્મ છોડી બીજામાં
જવાર, પોતાનું ધર્માંતર કરી, સન્માર્ગે ચઢનાર.

CONVERSION s. The act of changing
રૂપાંતર, ફેરવવું-ફરવું-બદલવું-બદલાવું તે, બદ-
લાઈને થવું તે, જુ. થવું તે; as, the c. of
water into ice પાણીનો બરફ થવો તે; 2
a change from one side, party, or
form of religion to another ઈક પક્ષ-
અવરુદ્ધીને બીજું ધરવું તે, ધર્માંતર, ધર્મના નવા
સતમાં જવું તે; 3 (in law) an appropri-
ation of property પાસ્ટી મિલકતને પોતા-
ના ઉપયોગમાં આણવી તે; 4 (logic) બુદ્ધિમ
પદ ક. તે; 5 (theol.) સન્માર્ગસ્વીકાર, અ-
ંતરણશુદ્ધિ.

CONVERTIBLE a. That may be chang-
ed ફેરવાય-બદલાય તેવું, ફેરવી શકાય-બદલી
શકાય તેવું, બદલીને બીજું થઈ શકે તેવું; as,
minerals are not c. into other sub-
stances અલિંગ પદાર્થને બદલીને બીજા પદાર્થ
થઈ શકે નહિ; 2 capable of being inter-
changed (as letters) ઈક બીજાને બદલે
આવી શકે તેવું સંજ્ઞા; (as a word) પર્યાય;
(as terms or propositions) સમાનાર્થક.

CONVEX a. [*L. con and veho* I bring]
આકૃષ્ટ, અહારથી ગોળ, ખિયાકાર; as, a
c. mirror આકૃષ્ટ આરશી.

CONVEY vt. [*L. con and veho* I carry]
To carry from one place to another
ઈક ઠેકાણેથી બીજો ઠેકાણે લઈ જવું, લઈ-
જઈને પહોંચાડવું, પહોંચાડવું; as, to c.
goods from India to China હિંદુસ્થાનથી
ચીન માલ લઈ જવો; 2 to transfer or
deliver to another, to impart બીજાને
નામિ ચલાવવું, બીજાને આપવું-આપી દેવું-
હસ્તાગ ક.; as, to c. tidings અખર આપવી.

CONVEYANCE s. The act (See verb); 2
means of carrying anything from
place to place વાહન, ગાડી, રથ; 3
a written instrument by which pro-
perty is conveyed મિલકત બીજાને નામિ
કસાનો લેખ-દસ્તાવેજ-પત્ર, લેખાણ-પ-
ત્ર, મિલકત પાસે નામિ ચલાવવાનો-દસ્તાવેજ.
CONVEYANCER s. મિલકત પાસે નામિ ચલા-

વવાના દસ્તાવેજ-ખત લખનાર, અક્ષીસ-વેચા-
જીખત લખનારમ.

CONVEYANCING s. વેચાજીખત વચેરે મિલ-
કત પારકે વાચે ચલાવવાના દસ્તાવેજ કરવાની
આવડત્-વિચાર-પ્રકરણમ.

CONVICT vt. [*L. con and vinco* I con-
quer] To prove or find guilty of a
charge ગુનેહગાર-સાપરાધ-અપરાધી-તકરી-
રવાન ડરાવવું; as, the judge convicted
the accused બાધાધીશે તોહાખતદારને ગુ-
નેહગાર ડરાવ્યો; 2 to convince of sin
પાપ વિષે ખાતરી કરી આપવી, -થી-આગળ
અપરાધી-દોષવાન ડરવું; as, he was con-
victed by his own conscience ને પોતાના
અંતર્ભાવે આગળ અપરાધી ડર્યો. s.
તકરીરવાન-અપરાધી-ગુનેહગાર ડરેલા માણસ.

CONVICTION s. The act (See the verb);
2 the state of being convinced of
sin -ને (પોતાના) પાપ વિષે ખાતરી થવી તે;
(પોતાના અંતર્ભાવે આગળ) દોષવાન જણવું
તે, પાપી-દોષવાન ડરવું તે; men often sin
against the c. of their own consci-
ences માણસ ધણીવાર પોતાના અંતર્ભાવે ખા-
તરીથી ઉલટા ચાલીને પાપ કરેછે; 3 a strong
belief પતીજ, ખાતરી; I have a full c.
of his guilt તે ગુનેહગાર છે એની મને
પૂરી ખાતરી છે.

CONVINCE vt. [*L. con and vinco* I
conquer] To satisfy the mind by
evidence યુરાવાથી ખાતરી-આતરજમા કર-
-કરી આપવી; e. him of the justness of
this rule આ નિયમ વાજબી છે, એવી એ-
ની આતરજમા કરી આપો; I convinced
him of his error તેની ભૂલ યહ એની મે
તેની ખાતરી કરી આપી.

CONVINCING a. ખાતરી લક્ષક; આતરજમા
વાચ એવું, પ્રતીતિજનક; e. proof ખાતરી
લક્ષક મુશવિ.

CONVIVIAL a. [*L. convivor* I feast
with] Relating to a feast મેળામળા-મિ-
જવાની-જામણ-પુરાજની ગું-જાણ-સિંધે.

CONVIVIALITY s. જામણની મઝા-
મજા-પુરાજસિંધે.

CONVOKE vt. [*L. con and voco* I call]
To call together તેડું કરી એકઠા કર, બેગા
ક., બેલાવવું, (as a meeting) મેળવવું, ભરવું.

CONVOCATION s. The act (See convoke);
2 an assembly, a meeting સભા, મંડ-
ળી, મિજલસ, મેલાવેડામ; 3 a general
assembly of the clergy by their repre-
sentatives પાદરીઓના સમસ્ત પ્રતિનિ-
ધિઓની મેટી સભા, સમાજમ; 4 (Uni-
versity) વિદ્યાલયના ઉપરીઓનો સમાજ.

CONVOLUTION s. [*L. con and volvo*
I roll] The act of rolling or state of
being rolled together વિટવું-વિટાળવું તે,
વિટાવું-વિટાળાવું તે, પેચમ, વિટામ.

CONVOLVULUS s. [*L.*] એક જાતનો છોડ.

CONVOY vt. [*L. con and via* a way]
To accompany for protection માલનું ર-
ખવાળું-વળાવું કરવા. જોડે જવું, રખવાળ-વ-
ળાવું કરીને લઈ જવું; as, a ship of war
convoys a merchant vessel યુદ્ધનૌકા વે-
પારીવહાણને રખવાળું કરી લઈ જાયછે. s.
A vessel or fleet protected રખવાળા સ-
હિત જનારાં વહાણ કે ગાડાંનું લંગર; 2 વળાવું
કરતાર વહાણ વચેરે, રાહખાતમ.

CONVULSE vt. [*L. con and vello* I pull]
To draw or contract violently and ir-
regularly એકદમ જોરથી વાંકુંચુંકું તાણ-
વું-મેચવું; To be convulsed જોરથી વાંકું-
ચુંકું એચાવું-તણાવું; 2 to shake તણાઈ
જવું, થરથરવું, ધૂંજવું, કંપવું.

CONVULSION s. તણવું, આંકડી, એચાવું-ત-
ણાવું તે, કંપવું, હાથપગનું એચાવું; 2 any
violent and irregular agitation તોફાન;
a political c. તોફાન, ફિટરન, દંભમ.

CONVULSIVE a. તાણ-આંકડી આણે તેવું;
2 તણ-આંકડીનું આંચાનું-વાળું, થરથરા-
પ્રાણું. [જાતનું સસલું.]

CONY s. [*L. cuniculus* a rabbit] એક
COO vi. [imit.] To make a low sound as
pigeons or doves હમ્મતરનું ચોલવું, ધુધુ ક.

COOK *vt.* [*L. coquo* I cook] To prepare as food રાંધવું, પકવવું, રસોઈ ક. *s.* રસોઈ *m.*, રસોઈ *m.*, રંધવારો *m.*, રંધવારો *f.*; European *c.* બપરો *m.*

COOL *a.* [*AS. kaljan* to cool] Moderately cold ઠંડું, શીતળ, 2 free from excitement or passion ઠંડું, સ્વસ્થ, શાંત, ધીમું; *as, c.* reason સ્વસ્થ બુદ્ધિ; 3 manifesting coldness or dislike અતઠંડું, ખરા બાવ-ઉમળકા-હેત-પ્રીતિ વગરનું; 4 quietly impudent or negligent બેફિકરું, નિર્લેજ, બેપરવા, પ્રમાદી, બેદરકાર. *s.* શીતળતા *f.*, ઠંડક *f.*, ઠંડી-ઠંડકનો વખત-જગ્યા *f.*; *as, the c.* of the day દિવસનો ઠંડકનો વખત. *vt.* ઠંડું કરી, -થી ઠંડું થવું, -થી ઠંડાડક વળવી-થવી; 2 ઠંડું-ધીમું-શાંત-નરમ પાડવું; To *c.* one's courage -થી હિંમત બાંધવી. *vi.* ઠંડું-ઠંડાડક પડવું-થવું; 2 ધીમું-શાંત-નરમ પડવું-થવું; 3 હેરા-ઉલટ-ઉમંગ-બાવ-પ્રેમ-ઉમળકા થોડો થવો.

COOLER *s.* A vessel in which water or other things are cooled પાણી કે બીજી વસ્તુ ઠંડી કરવાનું વાસણ.

COOLING *a.* ઠંડક-ઠંડાડક કરે એવું; *a c.* beverage ઠંડક કરે એવું પાન.

COOLLY *ad.* Calmly ધીમે રહીને, ધીમાશ-થી, શાંતપણથી, હળવે રહીને; 2 not cordially અનાદરથી, માયા-સન્માન-બાવ દે-ખાડયા વગર, બેદરકારપણથી, બેપરવાઈથી.

COOLNESS *s.* ઠંડક, ઠંડાડક, શીતળતા *f.*; 2 want of passion ધીમાશ *f.*, નરમાશ *f.*, શાંત-પણ *n.*; 3 want of zeal, ardor, or affection માયા-હેત-બાવ-ઉમળકાનો અભાવ, અનાદર *m.*, અભાવ *m.*, બેદરકારી *f.*

COOLIE *s.* કોળી *m.*, હિંદુસ્તાનથી પરદેશ મજૂરી વાસ્તે ગમ્મણ કોળી-મજૂર *m.*

COOP *s.* [*L. cuba* a tub or cask] A barrel પીપ (દારનું); 2 an enclosure for keeping small animals મરધડાં વગેરેનું રાખીઆવાળું પાંજરું-ખડો *m.* *vt.* To confine in a coop ખડામાં-પાંજરામાં પૂરવું-ધાલવું-ગોધવું, સાંકડી જગ્યામાં પૂરવું.

COOPER *s.* પીપ બનાવનાર.

CO-OPERATE *vi.* [*L. con & opus* work] To act jointly with others to the same end એકજ મતલબ સિદ્ધ કરવા બીજાની જોડે સામેલ થવું-રહેવું, -ની મદદ-સહાય ક., સહકાર-સહાય હોવું; *as, Russia co-operated with Great Britain to reduce the power of France* ફ્રાન્સની સત્તા ઘટાડી કરવામાં રસવાળો ગ્રેટ બ્રિટનની જોડે સામેલ થયો. [હકારીપણ *n.*, મદદ *f.*

CO-OPERATION *s.* સામેલીઆત *f.*, સાહાય *f.*, સ-

CO-OPERATIVE *a.* બધા સામેલ-બેગા થઈને કરનાર; *A c. society* સામુદાયિક-સહીઆરી પું-જીવી વેચાણ, ખરીદી વગેરે કરવા થયેલી મંડળી.

CO-ORDINATE *a.* [*L. con* and *ordo* order] Being of the same rank સરખું બરાબરીનું, સમાનપદ, સમપદ.

COPARCENARY *s.* [*L. con & partior* I part] સમભાગ *m.*, વારસામાં સરખો ભાગ *m.*, તક્ષીમદારી *f.*, સહીઆરી વારસો *m.*, સમભાગિપણ *n.*

COPARTNER *s.* [*L. con & pars* part] ભાગીઆ *m.*, સહીઆરી *m.*, પાંતીદાર *m.*, હિસ્સેદાર

COPARTNERSHIP, COPARTNERY *s.* સહીઆર *n.*, પંત્યાળ *n.*

COPE *vi.* [*old E. coupan* to strive, to equal] To contend with on equal terms બાથ બીડવી, લડવું, બરાબરી દાવે લડવું-વઢવું-સામું થવું; *as, till Luther rose no power could c. with the Pope* લુથર નિકળ્યો, ત્યાં લગી પોપની જોડે બાથ બીડે એવો કોઈ રાજ નહોતો.

COPE *s.* [*W. cob, AS. cappe, See Cap*] A covering for the head માથાનું ઢાંકણ-આચ્છાદન *n.*, માથે પહેરવાનું-ઘોઢવાનું લુગડું; 2 anything extended over the head પુખ્ત *m.*, છત *f.*; 3 a sacerdotal cloak worn by the clergy પાદરી ધોડનો એક જાતનો ખૂલતો જમા-ડગણો *m.*, (તે ખબેથી પણ સુધી પહેલે, ને માત્ર ગળા આગળ ધોરીઆથી ખાંધે હોય, ને બાકી છૂટો હોય.)

COPESTONE *s.* ટોચ-શિખરનો પથર.

COPING *s.* કોટડા-ભીતનું મથાળું-મથેડી.
 COPERNICAN *a.* કોપરનીકસ નામના
 ન્યોતિષ શાસ્ત્રીએ કલ્પેલી ખગોળ રચના પ્ર-
 માણેનું, કોપરનીકસનું-વિશે-સંબંધી.
 COPIOUS *a.* [*L. copia* plenty] Abun-
 dant પુષ્કળ, બહુ, બહુબહુ, વિપુલ, વિશેષ;
as, c. showers of rain પુષ્કળ વરસાદનાં
 માવઠાં; 2 great વિસ્તૃત, વિશાળ, બહોળું, -માં
 ઘણું હોય તેવું.
 COPPER *s.* [*Dut. koper*, late *L. cuprum*]
 તાંબુ, તાંબુન; 2 a coin made of cop-
 per તાંબાનાણું; Sulphate of c. મોરચુન.
a. તાંબાનું, તાંબા જેવું. *vt.* To cover
 with sheets of copper -ઉપર તાંબાનાં પ-
 તરાં ચઢાવવાં- દેવાં, તાંબે મઢવું; *as, to c.*
 a ship વહાણને તાંબે મઢવું.
 COPPER-PLATE *s.* A plate of copper on
 which an engraving has been made
 તામ્રપત્ર, અક્ષર કોરેલું તાંબાનું પત્ર; 2 a
 print taken from a copperplate તામ્રપત્ર
 વડે છાપેલા કાગળ, તામ્રપત્રની છાપ.
 COPPERSMITH *s.* કેસારીમ; wife of a c.
 કેસારીમ્. [કશી *f.*]
 COPPERAS *s.* [low *L. cuperosa*] હીરા-
 COPPICE, COPSE *s.* [old *Fr. copeiz*
 from *couper* to cut] ગ્રાડી *f.*
 COPTIC *a.* [abbr. of *L. Ægyptius*]
 પ્રાચીન મિસર દેશના રહેવાસીના વંશજ તથા
 તેમની બોલી સંબંધી. [રાખ્તમ.
 COPULA *s.* [*L.*] ઉદ્દેશ તથા વાચ્યને જોડનાર
 COPULATE *vi.* સંમિગ-મિથુન-અંગસંગ ક.
 COPULATION *s.* સ્ત્રીપુરુષસંમિગમ, મૈથુનન
 સંમિગમ. [નવયી.
 COPULATIVE *a.* સંયોજક, જોડનાર, ઉભયા-
 COPY *s.* [*L. copia* abundance, low *L.*,
 a pattern] A transcript નકલ, ઉતારીમ;
 2 a book printed according to the
 original પ્રત, નકલ; 3 one of a series
 of imitations નકલ; 4 that which is
 to be imitated અસલ, નમુનેમ; *as,*
 let him write after a c. તે નમુના

પ્રમાણે લખે. *vt.* To write, print, or
 engrave after an original -ની નકલ
 ક., અસલ-નમુના પ્રમાણે ક.; (*as a writ-*
ing) ઉતારવું, ઉતારી લેવું, -ની નકલ ક.
 COPYBOOK *s.* દોષિસ્તાન, કિતાબી ચોપડી.
 COPYIST *s.* લેખકમ, લેખીએમ, ઉતારનાર,
 નકલ કરનાર.
 COPY-RIGHT *s.* પોતાના કરેલા ગ્રંથને છુપાવવા,
 પ્રસિદ્ધ કરવા, ને વેચવા વગેરેના આગવો હક.
 COQUET *vi.* [*Fr. coqueter* to strut as
 a cock among hens] To trifle in love
 (માયુકને) ઉપરની પ્રીતિ દેખાડી ઉડાવવું, લટકાક.
 COQUETRY *s.* હાવભાવમ, લટક, લટક
 ચાળેમ, નખરાચાળ.
 COQUETTE *s.* લટકા-ચાળાવાળી સ્ત્રી, લટક-
 ચાલવાળી સ્ત્રી, હાવભાવ કરનારી-નખરાચોર
 સ્ત્રી, નાચણ, ઉડાવવાની મતલબથી લટકા
 કરનાર સ્ત્રી.
 COQUETTISH *a.* હાવભાવ દેખાડનાર, લટકા-
 ચોર, લટકાળી, લેલકાળી.
 CORAL *s.* [*L. corallum*, *Gr. korallion*]
 પરવાળું, પ્રવાળ; 2 a child's plaything
 made of c. નાના છોકરાને રમવાનું પરવા-
 ળાનું રમકડું.
 CORD *s.* [*L. chorda*] A string or small
 rope દોરડું, વરડું, રાશી, (of leather
 used in tying the yoke of a carriage
 with the poles) નાદી; (used to con-
 nect the large bag of leather with
 the yoke of oxen, for drawing water)
 રાશી, વરતન; 2 allurements ફેદિમ, ફ-
 ન્દમ, જળ; *as, the c. of sin* પાપના ફેદા; 3
 that by which persons are held બંધમ,
 બંધન; *as, the cords of vanity* માયાના
 બંધ, પ્રપંચમ; To break the cords of નિ-
 ર્બંધ ક., નારા ક. *vt.* To bind with a
 cord દોરડેવને બાંધવું.
 CORDAGE *s.* બધાં દોરડાં *pl.*, રાશી, વર-
 ડાં *pl.*; the c. of a ship વહાણનું સેડ-
 ળન, બધાં દોર દોરડાં *pl.*
 CORDIAL *a.* [*L. cor* the heart] Hearty,
 sincere ખરા દીલનું, ખરા બાવનું, અંતરનું,

અંતઃકરણનું, મનનું; as, with looks of c. love અંતઃકરણની પ્રીતિવાળા ચેહેરાથી; a c. reception અસા મનનો સત્કાર. s. હેંરા-હેંરીઆરી-ચાલાકી-જેમ આણે તેવી વસ્તુ-દવાઈ; 2 aromatised and sweetened spirit મીઠા તેજનાદાર દારૂનો અરક.

CORDIALITY s. અસાભાવમ-મનન-હેતન, અંતરનું હેત-ભાવમ.

CORDON s. [Fr. and Sp. *cordon*, See Cord] A cord or ribbon worn as a badge of honor આખર હાપલ મળેલી ફિત-ફિનારીફ-નોર્થફ; 2 (Mil.) line of military posts લકડરી યાણાની હારનીહારફ. CORDOVAN, CORDWAIN s. [from *Cordova* in Spain] એક પ્રકારનું બકરાનું તૈયાર કરેલું સ્પેન દેશનું ચામડું.

CORE s. [L. *cor* the heart] The inner part of any thing માંહેલો ગર્ભ, ગરમ; વચમાંનો ભાગ; (of fruits) માવેમ, ગરમ.

CORIANDER s. [L. *coriandrum*, Gr. *koriannon*] Seed ધાણામ *pl.*; (the plant) કોયમીર *f.*

CORINTHIAN a. [from *Corinth* in Greece] કોરિંથ શહેરનું-સંબંધી-વિશે; 2 pertaining to the corinthian order of architecture ઈમારતની 'કોરિંથયન' નામની ઢચ નું-વિશે-સંબંધી.

CORK s. [Ger. *Dan.* & *Sw.* *kork*, L. *cortex* bark] The outer bark of the cork tree of which corks are made જુચના ઝાડની ઉપરની છાલ (તેના જુચ બનેછે); 2 a stopper for a bottle or cask, cut out of cork જુચમ, જુચનો દાટો-દફેમ. *vt.* To stop with a cork (જુચનો) દાટો દેવો-મારવો, જુચ મારી બંધ કર; 2 to furnish with corks -માં જુચ ધાલવા.

CORKSCREW s. જુચના દફા ઉઘાડવાનો ઈસ્કું.

CORMORANT s. [Fr. *cormoran*, Arm. *mor-vran*, a sea-raven] A sea-bird એક પ્રકારનું દરીઆઈ પક્ષીન, સમુદ્ર કાંઠે રહેનાર એક જાતનું પક્ષી, માલીમીરન, કુરકોટન, (તે બહુ ખાઉકણુ હોય છે).

CORN s. [AS. *corn*] A single seed of certain plants (અનાજનો) ઠાણેમ, કણમ; 2 grain of all kinds growing in ears (કણસલામાં થનાર) ઠાણેમ *pl*, અનાજન, ધાન; 3 the plants which produce corn when growing in the field બિજુ અનાજન, વાટેવું અનાજ; 4 a small hard induration on the toes (પગનાં આંગળાં ઉપર) આંટણ. *vt.* To cure by salting મીઠું પાઈને-મીઠામાં આચરવું; 2 to granulate નો ઠાણો પાડવો; as, to c. gunpowder દારૂનો ઠાણો પાડવો. [કણીએમ.

CORN-CHANDLER-DEALER s. ફરીએમ,

CORN-LAWS s. પરદેશથી અનાજની આવક બંધ કરવાને વિભાયતમાંને કાયદા ચાલતા હતા તે.

CORNMILL s. અનાજ દબાવતી ધરી-ચક્કી.

CORNEA s. [L. *cornu* horn] આંખ ઉપરનો પારદર્શક પડદા. [હકીકમ, અકીકમ.

CORNELIAN s. [L. *carneus* fleshy]

CORNER s. [W. *cornel*, from *corn* point, L. *cornu* horn] An angle ખૂણેમ, ફાલેમ; 2 an enclosed place, a retired place ખૂણો બોચરેમ, ખૂણેમ; 3 any part ભાગમ, ખૂણો.

CORNER-STONE s. The stone which lies at the corner of two walls બે બીતોને ખુણો થાય, ત્યાં આગળનો પથ્થર, ઈમારતમાં મુખ્ય પાયાનો પથ્થર.

CORNET s. [L. *cornu* a horn] A wind instrument blown with the mouth મોંહે વગાડવાનું વાજન-વાજન; 2 the officer carrying the standard in a cavalry troop ઘોડાની પાયગામાં ઝોડે કમાન્ડર અમલદારમ.

COROLLARY s. [L. *corona* a crown] An inference which follows immediately from a proposition demonstrated સિદ્ધ કરેલા સિદ્ધાંત ઉપરથી તરત નિકળતું અનુમાન, અનુબંધી સિદ્ધાંતમ.

CORONATION s. [See *corollary*] રાજાભિષેકમ, રાજાભિષેકવિધી, પદ્મભિષેકમ.

CORONER s. [See corollary] આકસ્મિક સરણુ વિશે તબવીબ કરનાર અમલદાર *m.*

CORONET s. [See corollary] અમીર-હુમ-સવનેપહેરવાનો હલકો-ઉતરતા દરબજનો સુગટ, અમીરનો તાજ; 2 સુશોભિત આથનો પોશાક.

CORPORAL s. [It. *Corporale*, L. *caput* the head] The non-commissioned officer of the lowest grade in a company લશ્કરની ટુકડીમાં કૌથી નીચા દરબજનો જિનસનદી અમલદાર *m.*, નાયક *m.*

CORPORAL a. [L. *corpus* the body] Belonging or relating to the body શરીરિક, શરીર-અંગ-દેહ સંબંધી-જું-વિશે.

CORPORATE a. Formed into a body by legal enactment સનદી. સરકારી સનદથી કે કાયદાથી સમગ્ર થયેલું સ્થાપેલું.

CORPORATION s. A corporate body સનદી મંડળી/-કંપની *f.*, એક માણસની પેઠે કામ ચલાવવાનો જોને અખત્યાર હોય તેવી મંડળી-કંપની *f.*

CORPOREAL a. શરીર-દેહ વાન-વાળું, શરીરમય, દેહમય, દ્રવ્યમય, સદ્રવ્ય. [સૈન્યદળ *n.*]

CORPS s. લશ્કરની ટુકડી, પલટણ *f.*, રસાણ *m.*

CORPSE s. The dead body of a human હેબ માણસનું મરતું-શબન-લાશ *f.*, માણસનું કબર.

CORPULENCY, CORPULENCE s. Excessive fatness જાડાઈ, જાડાઈ, અતિશય જાડાઈ *n.*, દોંગાપણ *n.* [સ્થૂલ.

CORPULENT a. જાડું, જાડા, કોડી જેવો, અતિ-

CORPUSCLE s. રત્ન, આણુ *m.*, રત્નકણ *m.*, કણ *m.*

CORRECT a. [L. *corrigo* I correct]

Conformable to truth, rectitude, or propriety, or to a just standard ખરું, ખરાબર, શુદ્ધ, દુરસ્ત, યોગ્ય; 2 not faulty શુદ્ધ, વાજબી, ખરું, ખરેખરું. *vt.* To make right શુદ્ધ-દુરસ્ત-ખરાબર ખરું કે, સુધારવું; as, to c. defects ઘાટ-ખામી સુધારવી; 2 to bring back to a proper standard in morals નશીઆત કે, શિખામણ-શિક્ષા-પકડા દબાવે નીતિને રસ્તે પાડું

ચલાવવું, પકડા દેવો, શિખામણ દેવી; as, I did c. him for his fault મેં જેને તેના વાંક વાસ્તે પકડા દીધા; 3 to counteract or remove મટાડવું, દુરસ્ત કે, દૂર કે; to c. the acidity of the stomach પેટમાંની ખટારા મટાડવી.

CORRECTION s. The act of correcting સુધારણ *m.*, શુદ્ધીકરણ *n.*, (See verb); 2 chastisement શિક્ષા *f.*, શાસન *n.*, નશીયત *f.*, સખ *f.*; 3 that which is substituted in the place of what is wrong સુધારણ *m.* ચૂક કાઢી નાંખી તેની જગ્યાએ કરેલી શુદ્ધિ *f.*; 4 abatement of noxious qualities મ-શુદ્ધિ-દૂર કે-કાઢી નાંખવું તે; House of c. હલકી સભવાસ્તે ખંધી પાળું *n.*-કેદખાનું *n.*

CORRECTOR s. One who corrects (See verb); 2 one who amends faults શોધક *m.*, શુદ્ધ કરનાર, સુધારનાર, દુરસ્ત કરનાર; 3 that which abates what is noxious or inconvenient ધબક કરે એવી કે અણુકાવવી વાત દૂર કરનાર, કોઈ પણ વસ્તુની અસર ઘટાડી કરનાર.

CORRELATION s. [L. *con*, *re* & *latus* carried] Reciprocal relation પરસ્પર સંબંધ *m.*, સરજો સંબંધ, અન્યોન્યાપેક્ષ સંબંધ *m.*

CORRELATIVE a. પરસ્પર સંબંધ સ્વયંક, અન્યોન્યાપેક્ષક. *s.* અન્યોન્યાપેક્ષક શબ્દ *m.*-વસ્તુ *f.*; as, father and son are correlatives બાપ અને દીકરા એ અન્યોન્યાપેક્ષક શબ્દ છે.

CORRESPOND vi. [L. *con* and *respondeo* I answer] To be adapted to, to suit ખેસવું - મળવું - જમવું આવવું; as, words and actions should c. કહેણી અને કરણી મળતી આવવી જોઈએ; his performances do not c. with his promises તેનાં કૃત તેના વચનની જોડે મળતાં આવતાં નથી; 2 to have intercourse by letters પત્ર - કાગળપત્રનો અવહાર ચલાવવા-રાખવા.

CORRESPONDENCE s. Mutual adaptation પરસ્પરયોગ્યતા *f.*, ખેસાણ-જમણા-મળણ

પણું *n*; 2 intercourse by letters પત્ર-વ્યવહાર*m*, ચીઠીવ્યવહાર*m*; as, he has an extensive c. તે ઘણા માણસોની સાથે પત્ર-વ્યવહાર રાખે છે; 3 the letters which pass between correspondents કાગળપત્ર*m*; Newspaper c. ચરચાપત્ર*n*.

CORRESPONDENT *s*. પત્રવ્યવહારી પુરૂષ*m*, (com.) આડતીઆ*m*; Newspaper c. ચરચાપત્ર લખનાર.

CORRESPONDING *a*. Answering મળતું, સરખું, બેસતું, જમતું, યોગ્ય; 2 carrying on intercourse by letters પત્રવ્યવહારી; as, a c. member પત્રવ્યવહારી સભાસદ.

CORRIDOR *s*. [*Fr. Sp. corredor*, from *L. curro* I run] A gallery or passage way leading to apartments independent of each other છૂટક, પરસાળ, ચાલીફ.

CORROBORATE *s*. [*L. con* and *robur* strength] To confirm પુષ્ટિ-મજબુતીફ-ટોકો આપવો; as, all the rest c. his statement ખીજ બધા તેની વાતને પુષ્ટિ આપે છે.

CORROBORATION *s*. The act (See verb); 2 confirmation પુષ્ટિ, મજબુતીફ, આધાર*m*, ટોકો*m*; 3 that which corroborates પુષ્ટિ આપનાર વાત. [તેવું, પુષ્ટિકારક.

CORROBORATIVE *a*. પુષ્ટિ-મજબુતિ-ટોકો આપે

CORRODE *vt*. [*L. con* & *rodo* I gnaw] To eat away by degrees ધીમે ધીમે ખાઈ જવું, આસથે આસથે ધસી નાખવું, -થી ખવાઈ-ધસાઈ જવું; as, cares c. the constitution ચિંતાથી રાહીર ધસાઈ જાય છે.

CORROSION *s*. સડો*m*, રોગો*m*, ખવાઈ-ધસાઈ જવું તે.

CORROSIVE *a*. સડો-રોગો કરે તેવું, જેથી કોઈ ચીજ ખવાઈ-ધસાઈ જાય તેવું.

CORRUGATE *vt*. [*L. con* and *rugo* I wrinkle] To wrinkle into folds વાટા પાડવા, -થી કરચલી પડવી-વળવી, સંકોચાઈને વાટા પડવા; as, to c. the skin -થી સંકોચાઈને ચામડીમાં વાટા પડવા; corrugated iron (છાપરાં વાસ્તે)વાટા પાડેલાં ઘાટાનાં પતરાં.

CORRUPT *vt*. [*L. con* and *rumpo* I break] To change from a sound to a putrid state -થી સડી -કોહી જવું; to change from good to bad, to deprave બહુ-નાપાક-પતિત ક., ધર્મ-આચાર-નીતિ બહુ ક., ખગાડવું; as, to c. morals નીતિ ખગાડવી; 3 to bribe રૂસવત-લાંચ ખવડાવી બહુ ક., લાંચ ખવડાવવી, બહુ ક., લાંચવડે ફોડવું; as, to c. a judge ન્યાયાધીશને લાંચ ખવડાવી ફોડવો; 4 to render impure by errors and alterations અથુક ક., દૂષિત ક. *vi*. To become putrid or tainted કોહી જવું, કોહવું, રાગવું, રાડીજવું; 2 to become vitiated ખગાડવું, અથુક થવું, દૂષિત ક.; (moral) બહુ થવું, -ની નીતિ-આચારનું ખગાડવું. *a*. Putrid કોહેલું, રાગેલું, ખગડેલું; 2 changed from a state of uprightness ફુટ, બહુ, પતિત, લાંચીજી, રૂસવતીકું; c. practices ફુટ આચાર-આચારનું; a c. judge લાંચીઆ ન્યાયાધીશ; 3 changed from correctness અથુક, દોષવાળું, દૂષિત; c. speech અથુક બાષાફ.

CORRUPTIBLE *a*. Subject to decay and destruction નાશમાન, કોહી-રાગીજાય તેવું; 2 capable of being vitiated in principles or qualities બહુ થઈ શકે તેવું, રૂસવતથી ફોડાય તેવું, આચાર-ધર્મ-નીતિથી બહુ થઈ શકે એવું. [ચલાવે તેવું.

CORRUPTING *a*. બહુ કરે એવું, નીતિ વિરુદ્ધ

CORRUPTION *s*. The act of corrupting (See verb); 2 putrefaction રોગો*m*, કોહવાણ*n*; 3 putrid matter કોહેણ પદાર્થ*m*, કોહવાણ*n*; 4 pus પડે*n*, પાચન*n*; 5 deterioration of principles બહુતાફ, બહુપણ*n*, પતિતપણ*n*, પાપીપણ*n*, નીતિમાં ખગાડ*m*, નીતિ-ધર્મ-આચાર બહુપણ*n*; 6 bribery લાંચફ, રૂસવતફ.

CORSAIR *s*. [*L. curro* I run] A pirate ચાંચીઆ*m*; 2 a pirate vessel ચાંચીજી-ચોર વહાણ*n*.

CORSE *s.* [Poetical] (See Corpse.)

CORSELET *s.* [*L. corpus* the body] A kind of armour worn on the front part of the body શરીરના આગળના ભાગ ઉપર પહેરવાનું બાજતર-કપડા.

CORTEGE *s.* [*Fr.* from *It. sorteggis*, train, from *corte* court] A train of attendants પરિવાર મંડળન, પરિવાર *m n.*

CORTES *s.* [*Sp. & Port. corte* a court] સ્પેન તથા પોર્ટુગલ દેશની રાજ્ય સભા.

CORTICAL *a.* [*L. cortex* bark or rind] Belonging to the bark or rind છુલ-છાલને લગતું; 2 external ઉપરનું, બહારનું.

CORUSCATE *vi.* [*L. corusco* I flash] To throw off vivid flashes of light ઝલકવું, ઝલક ઝલક થવું, ઝળકવું, ઝળક ઝળક-થગક થગક થવું, યગકવું.

CORUSCATION *s.* A flash ઝલકેશન, યગકા-રન, ઝળક *f*; 2 (intellectual) યલિગું તેવ.

CORYPHEUS *s.* [*Gr.*] આગેશન, યુષી.

COSMETIC *a.* [*Gr. kosmos* order] Improving beauty શરીરની ખુબસુરતી વધારે તેવું, રૂપવર્ધક. *s.* અંગરોગન, શરીરની સજ્જત તથા રૂપ વધારે તેવો સજ.

COSMIC, COSMICAL *a.* [See Cosmet-ic] Pertaining to the universe જગત-જગત-પ્રજાંડ રચના-જગદ્રયના સંબંધી-નું; 2 (Astr.) rising or setting with the sun સૂર્ય સાથે ઉગતું અથવા ધ્રુવનું.

COSMOGONY *s.* [*Gr. kosmos* and *gone* origin] મૂળવિદ્યા *f*, જગદુત્પત્તિવિદ્યા *f*.

COSMOPOLITAN, COSMOPOLITE *s.* [*Gr. kosmos* and *politis* a citizen] જગદેશી *m*, જગતપાત્રી, સર્વેશ્વરપાત્રી *m*, બાબી દુનિયાને ધર માનવરો.

COST *s.* [*Ger. & Dan. koster*, *L. con* & *sto* I stand] The amount paid for any thing bought બેઝુ-પડતર મૂલ-કિમત *f*; *as*, a price કિમત; 2 expense ખર્ચ *m*; 3 labour suffering &c. requisite to secure a benefit શ્રમ, લાભ *f*, કુશળ, ગુ-

કસાન; *as*, Wellington won the victory at the c. of many lives વેલિંગ્ટને ફોર્સ જીતી તેમાં ઘણું માણસનું જીવન ગુ-સ્ત થયું; at a great c. બારે ગુકસાન વેડી; 3 (law *pl.*) કુશ્યા-મુકરમ્મનો ખર્ચ.

vt. To require to be given -નું બેસ-વું-પડવું-વડવું-બાવું, -નું જલ-કિમત બેસવી -પડવી; *as*, the ring c. me a hundred rupees એ વીંટીના મને સેઠ રૂપીઆ બેઠા; it c. me ten days journey તેને વાસ્તે મારે દશ દહાડાની મજલ કરવી પડી; it c. me great trouble to get him to consent તેની પાસે હા કહેવાપતી મને બહુ મહેનત પડી; To c. one dear -ને બારે-માવું પડવું, મુશ્કેલ પડવું, -વાસ્તે બહુ ગુકસાન થવું. [યાય તેવું.

COSTLY *a.* ઘણી-બારે કિમતનું, ઘણું ખર્ચ

COSTAL *a.* [*L. costa* rib] શરીરના પાસા-પાસળીનું-વિશે-લગતું-સંબંધી.

COSTERMONGER *s.* [also costard-monger: from *costard* a form of Custard, and *monger*, which see] શેષ નામ-નો મેવા વેચનાર, મેવા વેચનાર, ફેરીશ્રમ.

COSTIVE *a.* [*L. con* & *stipo* I cram] Constipated જંબ ઠોડ, કુખજીવનવાળું.

COSTUME *s.* [*Fr., L. consuetudo*] Style of dress પહેરવેશ *m*, વેષન.

COT, COTE *s.* [*AS. cote, cyte*] A small house or hut ઝુંપડું, ઝુંપડી *f*, છાપચી *f*-ફેર; 2 a pen or enclosure for animals (comp.) વાડો *m*, ખાનું *n*; *as*, a sheep c. વેરોને રાખના વાડી; a dove c. ખુબતર-ખાનું *n*; 3 નાની ઢેલડી *f*-ખાપચી *f*-પલંગ *m*.

COTTAGE *s.* A small habitation ગામકંડું જર; 2 a hut ઝુંપડું-ડી *f*, છાપચી *f*.

COTTAGER *s.* ઝુંપડીમાં રહેનાર-સનાર.

COTEMPORANEOUS, COTEMPO- RARY (See Contemporary).

COTERIE *s.* [*It. quota, L. quota* a share] ગિરોનું મંડળ, વિદ્યાર્થીનું મંડળ, મેલાવો *m*.

COTERMINOUS (See Conterminous).

COTTAGE (See under Cot).

COTTON *s.* [*Fr. coton, Ar. quoton, al-quoton cotton*] ૩૧; 2 cloth made of c. સુતર-સુતરાઉ લુગડું, કાપડન; C. capsule ૩૧; ૩, કાલું; C. seed કપાસીઆમ; c. plant કપાસનો છોડ, કપાસમ; C. gin ચરબીમ; C. cleaner પિંજરીમ; C. wool પિંજરું ૩; C. mill ૩ કાંતવા વગેરેનો સંચો, રે-ટીઆમ; C. press ૩ની ગાંસડી દાખવાનો સંચો.

COUCH *vt.* [*L. con and loco I place*]

To give rest to (as on a couch) આરામ આપવો; as, where the youth couches his limbs ન્યાં તે જુવાન પોતાના પગને આરામ આપે છે; 2 to comprehend or express in words કહી બતાવવું, કહેવું; as, you must c. your request in more respectful language તમારે તમારી અરજ વધારે આદર પૂર્વક બોલીમાં કહી બતાવવી જોઈએ; To c. a cataract (in the eye) (આંખમાંથી) માતીઆ કાઢવો. *vi.* To lie down (as a beast) બેસવું; 2 to lie down for concealment છુપાઈ-બરાઈ-સંતાઈ-દયાઈ-ગુપી રહેવું; as, we will c. in the castle ditch આપણે કિલ્લાની આડીમાં સંતાઈ રહીશું; 3 to bend, as under a burden વાંકું વળી જવું, નમવું. *s.* A place for rest or sleep આરામ સેવાની કે ઉંઘવાની જગ્યા, પથારી, રાયન, બિછાનું, આડેણ, કોચમ; 2 the lair of a beast પથુની બોડ.

COUGH *s.* [*D. kuchen, from Ger. kuchen to breathe*] ઉધરશ, આંશી, કફમ; Whooping c. ઉંટાટીઆમ; Dry short cough ઠાંસીમ. *vi.* ઉધરશ ખાવી, -ને ઉધરશ-આંશી આવવી, ખેંખેક. *vt.* To expectorate-નો ખલગમ-ગલફો પાડવો-કાઢવો.

COULTER *s.* (See Colter).

COUNCIL [*L. concilium from con & cio I call to*] An assembly of men summoned for advice સલાહ-મસલાહત-વિચાર વાસ્તે મળેલી મંડળી, મંત્રસભા, મંડળી; Executive c. રાજકારબાર ચલાવનારી મંત્ર-

સભા; Legislative c. કાયદા બાંધનારી મંડળી; Privy c. રાજને રાજકારબારમાં સલાહ આપનાર ખાસ મંડળી. [બરાય તે મંત્રમ. COUNCIL-BOARD *s.* મંત્રસભા જે મંત્ર ફરતી COUNCILLOR *s.* સલાહકારી, મંત્રસભાનો સભાસદ, કોસલીઆમ.

COUNSEL *s.* [*L. consulo I consult*]

Consultation સલાહમસલાહત; 2 exercise of deliberate judgment પુખ્ત વિચારમ, વિચારમ, વિવેકન; 3 advice, opinion સલાહ, અભિપ્રાયમ; 4 deliberate purpose, design મનસ્સેબોમ, ધારણ, જુગિત, યોજના, વિચારમ; 5 a legal adviser કાયદા સંબંધી સલાહ આપનાર, વકીલમ; To keep c. (વાત) છાની-પેટમાં રાખવી. *vt.* To advise -ને સલાહ આપવી, -ને વિચાર-અભિપ્રાય કહેવો; 2 to advise or recommend (કરવાની) સલાહ-મત આપવું; as, they c. war લડાઈ કરવાની તેઓ સલાહ આપે છે.

COUNSELLOR *s.* સલાહકારી, મંત્રી; 2 a legal adviser ધર્મશાસ્ત્રી, કાયદા સંબંધી સલાહ આપનાર, વકીલમ, ખાસીસ્ટરમ.

COUNT *s.* [*Fr. comte, L. comes a companion*] પુરોપના મહાદીપ ઉપરના સંસ્થાનોમાં અમીરની એક પદવી છે (વિલાયતમાં અર્લની પદવીને તે મળતી છે), ખાનમ, બેગમ.

COUNT *vt.* [*L. con and puto I think*]

To reckon ગણવું; 2 to consider ગણવું, ધ્યાનવું, માનવું. *vi.* To be counted ગણાવું, મનર-ગણતરી-હિસાબમાં આવવું; 2 to add to the strength or influence of a party કોઈ પક્ષના લાભમાં પુષ્ટિ આપવી; 3 (on) to rely on -નો બરોસો રાખવો, -ના આધારે ગણતરી-યોજના કર; as we might c. on his assistance આપણે તેની મદદનો બરોસો રાખી રાખીએ. *s.* દાવા કે ફરિયાદની પ્રત્યેક રકમ-ખાખત.

COUNTER *s.* One who counts (See Count); 2 a piece of metal or wood used in reckoning હિસાબ ગણવાનો ધાતુ કે લાકડાનો કડકો; 2 a table on which

money is counted or goods shewn વે-
પારીની કુકાને પૈસા ગણી યેવાનો કે માલ દે-
ખાડવાનો *ખેલમ*.

COUNTENANCE *s.* [*L. con and teneo*
I hold] Look ચેહેરો *m*, દેખાવ *m*, મોં *n*,
કુખ *n*, વદન *n*, મુરત્ત *f*; 2 the features મો-
નો ધાર *m*-શિક્કો *m*; 3 aid મદદ *f*, પુષ્ટિ *f*,
ઉત્તેજન *n*, સહાય *f*, કૃપાદર્શિ *f*; *as*, give no
c. to immoral men દુરાચરણી માણસોને પુ-
ષ્ટિ આપતા નહીં; To keep in c. હિંમત
આણવી, (કાંઈ સરમાય કે રૂંડે નહીં માટે) તેને
હિંમત-પુષ્ટિ આપવી, બંસો ઠાકવો; To put
out of c. ઝંખવાણું પાડવું, ખીલવડાવવું, ડરા-
વવું, ગભરાવવું, સરમાવવું. *vt.* To encour-
age (persons) ને હિંમત-પુષ્ટિ-મંજુરી-
આશ્વસ આપવો; (actions) પુષ્ટિ-મંજુરી
-આશ્વસ-ટોકા-મદદ આપવી.

COUNTER *a* [*L. contra against*] સામું,
ઉલટું, વિરુદ્ધ. *ad.* સામું, સામે, ઉલટું, વિરુદ્ધ.
COUNTERACT *vt.* [*L. contra and ago*
I do] To act in opposition to ના સામું
થવું-ચાલવું, થી ઉલટું ચાલવું, ના સામે-ઉલટી
ક્રિયા કર.; નો પ્રતિકાર કર., અટકાવવું, પ્રતિબંધ કર.
COUNTERACTION *s.* પ્રતિકાર *m*, અટકાવ *m*,
સામું-ઉલટું થવું-ચાલવું તે.

COUNTERBALANCE *s.* સમતોલ *m*, સામું સ-
રખું વજન. *vt.* સામું સરખું વજન ચૂકવું-
ક., સમતોલ કર., નો અવેજ-ખંગ વાળવો,
નો પ્રતિકાર કર.

COUNTERCHARM *s.* મંત્ર કે જાદુનો ઉતાર,
ઉતાર *m*, પ્રતિકાર *m*, સામે મંત્ર.

COUNTERFEIT *a.* [*L. contra and facio* I
do] Fabricated in imitation of some-
thing else ખનાવટનું, કૃત્રિમ, ઓટું, છુન-
ફેરવે બરેલું. *vt. & vi.* To imitate with-
out right, for the purpose of deceiving
કપટભાવે (ની) નકલ કર., ઓટું-તરકડી-કૃત્રિમ
ખનાવવું, ખનાવટ કર., ખરાબા જેવું ઓટું ખ-
નાવવું, ઓટો વેશ કર.; *as*, to c. coin ઓટો
સિક્કો ખનાવવો; to c. another's voice
ખીજના અવાજની નકલ કર. *s.* An imi-

tation for deceit કૃત્રિમ-ખનાવટની-તર-
કડની નકલ, ખનાવટ *f*; 2 a likeness ન-
કલ *f*; 3 an imposter ડગારો *m*, ધૂતારો *m*,
ઓટો વેશ ધરનાર.

COUNTERFOIL *s.* [*L. counter & folium*
a leaf] સામું અડધીજી-પાખીજી (પહેંચો ખી-
લ વગેરેનું).

COUNTERMAND *vt.* [*L. contra & mando*
I bid] To revoke a former order (આ-
વેણો હુકમ) પાછો વાળવો-ફેરવવો, રદ કર.
s. રદીનો હુકમ, આગળનો હુકમ પાછો વા-
ળવો-ફેરવવાનો હુકમ. [જવું.

COUNTER-MARCH *vt.* પાછી કુચ કર., પાછું વ-

COUNTER-MINE *vi.* દુરામનની મુરગે પહેંચ-
વા સામે મુરંગ પાડવી, સામે યુક્તિ કર.

COUNTER-PANE *s.* આદર *f*, પલંગપોશ *f*.

COUNTERPART *s.* સામું અડધીજી-પાખીજી,
મળતો ભાગ, જોડ *f*, જોડી *f*.

COUNTERPOISE *vt.* [*L. contra and penso*
I weigh] To equal in weight (તોલમાં)
ની બરાબર હેલવું, ની સમાન થવું; 2 to act
against with equal force ની સામે સર-
ખા જોરે-બળ-અસરથી ક્રિયા કર., નો પ્રતી-
કાર કર., નો ખંગ-સાટું-અવેજ વાળવો. *s.*
સામું સરખું વજન *n*, સાટું *n*, અવેજ *m*, પ્રતી-
કાર *m*; 2 સમતોલપણું *n*.

COUNTERSIGN *vt.* [*L. contra and signo*
I mark] To sign in addition to the
signature of a principal or superior
મુખ્ય પુરે સહી કરી હોય, તેના સામે સહી
કરવી, સાક્ષી કરવી, રજુવાત કરી સહી કર.

COUNTERVAIL *vt.* [*L. contra and valeo*
I am strong] To equal, to compensate
નું સાટું-અવેજ-ખંગ વાળવો, થી સાટું-ખંગ
-અવેજ વળવો; *as*, the profit does not
c. the inconveniences નફાથી ઈજાનું સાટું
વળતું નથી.

COUNTLESS *a.* (See under Count).

COUNTRY *s.* [*L. con and terra land*]
The land lying about or near a city
or town સીમની જમીન, ખેતર, શહેર-ગા-

મની આસપાસનો પ્રદેશ; as, God made the c. man made the town સીમની જમીન ઇશ્વરે બનાવી ને ગામ માણસે બનાવ્યું; 2 the whole territory of a state, as opposed to city રાજ્યે અહારનો રાજ્યનો સર્વ ગુણક; 3 a tract of land દેશન, જુલકન, રાજન; One's own c. સ્વદેશન, વતનન, વિલાસત્વ; Foreign c. પરદેશન, વિદેશન; 4 the inhabitants કોઈ સભાસભનું પસંદ કરનાર, કોઈ સમસતન pl.; as, to appeal to the c. કોઈ સમસતના મત ઉપર વાત રાખવી. a. Rural ગામડાનું, ગામડિયું, ગામ; 2 rude (persons) ગામડિયું, બહુ અસભ્ય, રીતબાત ન સમજે તેવું.

COUNTRYMAN s. An inhabitant of a country દેશને વાસી-રહેવાશીન; 2 a fellow inhabitant of a country દેશીબાઈન.

COUNTY s. [Fr. comté, low L. comitatus] પ્રગણન, તાલુકાન, મહાલન.

COUNTY-TOWN s. જેમાં જિલ્લાની બધીકિ-રેડા બરાબી હોય તેવું-પ્રગણનું મુખ્ય શહેર.

COUPLE s. [Fr., from L. copula] A pair બેડા, બેડુંન, બેડી, યુગ્મન; A c. of બે; as, a c. of books બે ચોપડીઓ; a c. of men બે માણસ; 2 a male and female connected by marriage or betrothal બેડુંન, પર વહનું બેડું. vt. To link together બેડવું, સાંધવું, એકતું કર., બાંધવું; 2 પરણાવવું, બેડવું. [ફોકા, ફાધર્ફ.

COUPLET s. ચોપાઈની બે સરખા પ્રાસ વાળી

COUPLING s. The act (See verb); 2 (mach.) બેડવાની સાંકળ.

COURAGE s. [L. cor heart] હિમત, હૈયન, રોઈન, અહાદુરી, હામ, છતી, બેધડકપણું, જમા મરદી; moral c. અહિં કહેવાની કે કરવાની હિમત.

COURAGEOUS s. હિમતવાન, હૈય-રોઈ વાન, છાતી-હામવાળો, શરી, અહાદુર, બેધડક.

COURIER s. [L. curro I run] A messenger sent with haste for conveying public letters હાલકારીન, જાહેર જાણન-બોધીઓન-કાસન.

COURSE s. [L. curro I run] A passing or moving જવું તે, ગમન, ગતિ, ચાલ; swift c. દોડ; (applied to fluids) પ્રવાહન, ચીધન, વાહન; the earth's c. પૃથ્વીનું ગમન; the c. of a river નદીનો પ્રવાહ-ચીધન; 2 a track માર્ગન, જવાનો રસ્તો; a race c. ઘોડદોડ, ઘોડદોડની જગ્યા-મેદાનન; 3 line of progress (જવાનો) માર્ગ-રસ્તો, દિશા; 4 progress of anything in one direction એક દિશા તરફનું ગમન, રસ્તેન; a c. as measured by a surveyor between two stations. રૂબીન; 5 a turn એક-વારની દોડ-ચાલ-સરત, ફેરન, વારેન; 6 regular succession ક્રમન, પદતિ, પ્રણા-બિહાર, પરનાબિહાર, નિષ્ક્રિયક્રમન; as, leave nature to her own c. સુધિને તેની પ્રણાબિહાર પ્રમાણે જવા દે; 7 method of procedure રસ્તેન, રીત, માર્ગન; conduct વર્તણૂક, ચાલ; 8 a series of acts arranged in order ક્રમાનુસર પદતિ, પદતિ; may sometimes be rendered by માળા; as, a c. of reading વાચનપાઠમાળા; 9 the part of a meal served at one time એકવાર વીરસેલી-બરેલી પતરાબી-બાણન; 10 (pl.) (સીમીનું) ચાલણન, ચીધારી, અટકાવન; In c. યોગ્ય વખતે, રીત પ્રમાણે; Of c. એની મેળે, કયું કયું વગર, આપોઆપ, નિયમ પ્રમાણે, અલખત, રીત પ્રમાણે; In the c. of ચાલતાં, ચાલુ છતાં, as, in the c. of the inquiry તે તજવીજ ચાલતાં. vt. To hunt -નો શિકાર કર., -ની પાછલ પડવું- દોડવું-લાગવું. vi. To run દોડવું.

COURSER s. A hunter શિકાર કરનાર, શૂઝવા કરનાર; 2 a swift or spirited horse પાછોદાર ઘોડીન, ગપાટાબંધ દોડે એવો ઘોડો, રસ્તેને ઘોડો.

COURT s. [L. colona, Gr. choros] An inclosed area વડોન, વાડોન, મેકન, ચો-દુંન; 2 the residence of a sovereign સરખામેદાન, રાજ હરખાન, સરકારવાડોન, હરખાન, મહેલન; 3 the persons com-

posing the retinue of a sovereign રાજાના દરબારીઆ સમક્ષ, દરબારમ; as, to hold a દરબાર બરબું; 4 attention directed to a person in power યુક્ષાત્તર; 5 (law) (a) અદાલત, વ્યાપારીધી, કોર્ટ, વ્યાયમુકવવાની જગ્યા; (b) વ્યાપારીધી, વ્યાપારીધી, ધનસાક્ષરમ; 6 any jurisdiction, civil, military, or ecclesiastical, અધિકારમ, અખતારમ. vt. To endeavour to gain the favour of ની મહેરબાની-કૃપા મેળવવાને પ્રયત્ન ક., નાં સમાસર્થા ક., ની યુક્ષાત્તર ક.; 2 to woo પરભુવાના વિચારથી સ્ત્રીની પ્રીતિ-પ્રેમ મેળવવાની તલવીલ-પ્રયત્ન ક.; 3 to seek મેળવવાને પ્રયત્ન-કોશીશ-તલવીલ ક.

COURTEOUS a. Of elegant manners, polite મીઠવણી રીતબાતવણું, સહુ સભ્ય, અતિ વિવેકી, સભ્ય, સ્વાક્રતવણું.

COURTESAN a. વેશ્યા, પારત, કિસમણ, રોડ.

COURTESY a. સભ્યતા, વિવેક, સ્વાક્રત; 2 indulgence મહેરબાની, રહેમીઆત, દયાદાન; 3 અદ્ય, જસ મુંદલુ જાગીને સ્ત્રીએ કરેલી સભ્યતા-પ્રણામ pl.

COURTIER a. રાજદરબારી માણસ, રાજદારી માણસ, દરબારીઆમ.

COURTLY a. રાજદરબારી, રાજદારી, મીઠવણી સ્વાક્રતવણું, સભ્ય.

COURTMARTIAL a. બરકસી યુનાહની તપાસ માટે બેરલી કોર્ટ-સભા.

COURTPLASTER a. આ મેળવી દે યિવા બલમ.

COURTSHIP a. Wooing પરભુવાની ઈચ્છાથી સ્ત્રીની પ્રીતિ મેળવવાને ઉદ્યોગ. [માણ-નન.

COURTWARD a. ધરને કરતાં વહે-નાડિમ-પો.

COUSIN a. [flow *L. consobrinus* the child of a mother's sister] મામામારીનાં કે કાકાકોઈનાં છેડાકાં, બાઈ કે બેહેન કરતાં આ-વેનાં સભા; 2 a title given by a king to a nobleman બાઈ, સચિવ; our a. Can-ning અમારો જાણ કાનિસ.

COUSIN-GERMAN a. મામાકોઈનાં-કાકાકોઈનાં-મારીમારીનાં બાઈ કે બેહેન.

COUSINLY a. સમાને થતે થાભે તેવું, સમાનું.
COVE a. [*AS. cofa a cave*] A retired nook અંકિત ખૂણેમ; 2 a small inlet નાની ખાડી; 3 a recess in the sea shore દરિઆના કાંઠામાં નાનો આગુનો ફાંટો.

COVENANT a. [*L. con & venio I come*] A mutual agreement આપન સામન કરારમ-બોલી-કોલ-લખિત કરાર, ધર્મ પાળવાનો ડરાવ; 2 a writing containing the terms of an agreement કરારનામું, કરાર-પત્ર, કરારનો દસ્તાવેજ; c. of works કરણી તેવી પાર ઉતરણી યિવા માણસની સાથે ઈશ્વરનો કરાર, સારી કરણીથી સ્વર્ગ મેળ છે યિવા બદિઆસ્ત; c. of grace કૃપા કરાર, ઈશ્વરની કૃપાથી કરેલો માણસને તારવાનો ડરાવ. vi. કરાર-કરાવ-બોલી ક., કોલથી બંધાવું.

COVENANTER a. કરાર-બોલી-કરાવ કરનાર; 2 (*Eccles. Hist.*) સ્કોટલેંડ દેશમાં ધર્મ પાળવાનો જે કરાર યિવા હતો તે માથે ચઢાવનાર પુરુષ.

COVER vt. [*L. con and operio I cover*] To overspread the surface of, to spread ઢાંકવું, ઢાંકી દેવું, ઉપર પાથરવું-બિછાવવું; as, to c. the floor with a carpet બોંય ઉપર ચેરંજ પાથરવી; 2 to brood or sit on સેવવું; 3 to hide from sight સંતાડવું, છુપાવવું, ઢાંકી નાખવું, ઢાંકવું; 4 to envelope or infold ઘરવું, બીડવું, ને ગણે ચઢાવવા-પહેરાવવા; 5 to protect નું રક્ષણ-ખચાવ ક., રખવાણું ક., આડું ક.; as, a squadron of horse covered his march તેણે કૃચ કરી તે વેળા ઘોડેસવારની ટુકડીએ તિનું રક્ષણ કયું; 6 to equal ની પરાપર-થી પૂરું થવું; as, the receipts do not c. the expenses આવકથી ખરચ પૂરો થતો નથી; 7 to comprehend નાં સમાવેશ થવો; as, the new law covers all such cases જવા કાયદામાં આવ્યા બધા કિસ્સાને સમાવેશ થાય છે; 8 to put on the usual head dress (આથે) પહેરવું; as, c. thy head આથે કાંઈ પહેર; 9 to copulate with નર સંબાધ ક. s. An envelope, a lid ઢાંકણ, આચ્છાદન, આ-

પરણ; A cloth cover for a pillow, &c. ગણ; 2 a screen આડ, પડદા, આડ; 3 a shelter આશ્રય, રક્ષણ, આડ, આડ; 4 the wood and underbrush which shelter and conceal game રિકારને બરાબર રહેવાની આડ; C. of a book પડ; C. = an envelope પરખીડી. [2 a lid ઢાંકણ.]

COVERING s. આચ્છાદન, આવરણ, ઢાંકણ;

COVERLET s. [L., from *cover* and *lectus* a bed] દયાર, પલંગપોશી.

COVERT a. [old Fr. *couvert*] Disguised, secret છુપું, ગુપ્ત, છુપું, ઢાંકણ; 2 sheltered આડે આવેલું, રક્ષિત, આશ્રયમાં આવેલું; *Feme covert* ધણીને આધીન પરણત સ્ત્રી. s. આશ્રય, આડ, આડ, આડાની-અ-આવની જગ્યા. [વવાના હેતુથી.]

COVERTLY ad. છુપામાં, છુપીથી, ફસા-

COVERTURE s. (પરણત સ્ત્રી) બરથાર ઉપર આશ્રિત-આધીનપણ; 2 (see covert s.)

COVET vt. [L. *con* and *voveo* I vow] To desire possession of મેળવવાની ઇચ્છા-લાલસા ક., -નો લોભ ક.; 2 to wish for inordinately મેળવવાને લોભ-તૃષ્ણા-લાલસા રાખવી-ક.; do not c. thy neighbour's goods તારા પડોસીના માલને લોભ કરતો નહિ.

COVETOUS a. લોભી, અતિલોભી, અતિલાલચ.

COVEY s. [L. *cubo* I lie down] પક્ષી પોતાનાં બચ્ચાંને અંકડાં કરીને બેઠાં હોય તેનું ટોળું, પક્ષીઆનું ટોળું; as c. of partridges તિતિર પક્ષીઆનું ટોળું; 2 a company ટોળું, મંડળ.

COW s. [Sw. *kufva*, Sans. *go*] ગાય. vt. To depress with fear દબાવવું, ધમકાવવું, ખીલવડાવવું, નાહિમત-નાહોરા-ખીકણ ક., -ના ટાંટીઆ બાગવા. [ચીમ]

COWHERD s. ગોવાળ, ગોવાળીઆ, રખા-

COWHIDE s. ગાયકે બળદનું ચામડું; 2 a coarse riding whip made of cowhide થોડે બેસનારના હાથમાં રાખવાનો ચામડાનો ચા-બચા-કારડો.

COWHOUSE, COWPEN, COWSHED s. ગો-શાળા, ગાયો પૂરવાનો વોડો.

COWPOX s. ગોશીતગામ *pl.*, બળીઆમ *pl.* સહીઆમ *pl.*, શીતગામ *pl.*

COWARD s. [old Fr. *couard*, L. *cauda* a tail] A person who wants courage to meet danger ડરકણ-ખીલકણ-નામરદ-કા-યર પુરુષ, નામરદામ, ખીલકણ બિલાડી.

COWARDLY a. નામરદ, કાયર, ખીલકણ, ખી-લકણ બિલાડી, ડરકણ, નાહિમત, કાયરનું.

COWARDICE, COWARDLINESS s. ડરકણ-ચણું, ખીલકણ બિલાડીપણું, કાતચં.

COWER vi. [W. *curian* to cower] To sink by bending the knees પગ-પુંડણ વાળીને બેસવું, દબાવે બેસવું, દબાવું, ખીલી-કથી વાંકું વળવું, ટુંટીઆં વાળવાં.

COWHERD, COWHIDE (See Cow).

COWL s. [A.S. *cuple*] A monk's hood (રિમન કાથલિક) જોગીના પહેરવેરા-ટોપી.

COWRIE s. [Indian] કોડી.

COXCOMB s. [a piece of red cloth notch- ed like a cock's comb formerly worn by licensed fools] A vain showy fellow લા-લમ, લાલજીમનીહારમ, લાલલોકમ, છેલ, કુકડમ, કુંકડોમ, અકડઆજમ.

COXCOMBRY s. છેલી, અકડઆજ, લાલ-લાલલોક-કુકડવેડામ *pl.*

COY a. [old Fr. *coy*] Modest, retiring શરમાળ, લાજે તેવું, લજવાળું, અંકદમ હળી ન જાય તેવું, મરદજોડે અતડું; as, a c. maid શરમાળ કુમારિકા.

COYISH a. જરા અતડું-શરમાળ.

COZEN vt. [Ger. *kosen* to wheedle] To cheat છેતરવું, ડગવું, શેસલાવવું, પટાવવું.

COZY a. (person) સુસ્થિત, પાસે પાસે ઠીક- થીત બેઠું-સુતેલું, (place) સગવડ બરેલું, સુખદાયક.

CRAB s. [A.S. *crabba*] કરચણામ, કડમ; 2 a wild apple જંગલી રોબન; 3 a peevish person ચીઠીઠી-ચીસાળ માણસ.

CRABBED a. કઠોર, ચીઠીઠી, ચીસાળ, કટામ-ણું, કટવાણું; 2 difficult અધર, કઠણ, ગુંચ-વણ બરેલું.

CRACK *vt.* [*Ger. krachen*] To break partially -મી તરડ-ચીર-ફાટ પાડવી, તરડાવવું, તરડવું; to c. glass કાચમાં તરડ પાડવી; To be cracked તરડાવું; as, the glass is cracked તે ખાલો તરડાયે છે; 3 to derange ફાટી જાય-ખશી જાય તેવું ક.; to be cracked ફાટી-ખશી-ચળી જવું; his brain is cracked તેનું મગજ ફાટી ગયું છે; 4 to snap કડાક લેધને શેડવું-ભાંગવું; as, to c. nuts સોપારી ભાંગવી; To c. a whip ચાલુકનો સડાકો ક.; To c. jokes હા મ-શ્કરી ક. *vi.* To open in chinks તરડાવું, -માં ચીરો-ફાટ પડવી, ફાટવું, ચીરાવું; as, glass cracks by heat કાચ ગરમીથી તરડાય છે; 2 નો સડાકો યવો, કડાક થવું. *s.* A crevice તરડ, ચીર; 2 a sharp vehement sound કડાકોમ, ભડાકોમ, સડાકો કડકડ અવાજમ. *a.* Of superior excellence ઉંચું, હેંશીઆર.

CRACKBRAINED *a.* મગજનો ફાટેલો-ખરી-લો-ગમ્મલો-ફરેલો.

CRACKER *s.* A small firework ફટકોમ, ફટાકીજીન; a large c. તેટોમ; 2 a biscuit કંઠુ પીસકીટ-રોટલી; A nut c. જડી.

CRACKLE *vi.* To make small abrupt noises તડતડ થવું, તણતણ થવું, તડતડવું; as, salt crackles in fire મીઠું દેવતામાં તડતડે છે.

CRACKLING *s.* તડતડાટમ, તણતણાટમ. *a.* તડતડવું, તણતણવું.

CRADLE *s.* [*AS. cradel*] A moveable bed, generally for rocking children ધોડીઠં, પારણું, ઝોળી, ખાઈ; From the c. to the grave બચપણથી તે મરણ સુધી. *vt.* ધોડીઆમાં સુવાડવું, ઝુલાવવું, ઉંધાડવું.

CRAFT *s.* [*AS. crāft* strength or art] Art or skill કળ, કળા, ચતુરાઈ, હુનર, યુક્તિ; 2 manual art હુનર, રોજગારમ, ધંધામ, કસબમ; 3 cunning કપટન, પેચમ, દાવેચમ, ફરેચમ, છળમ, કાવાદાવામ *pl.*; 4 a vessel વહાણમ, ખારકસન, હોડી, મજબામ.

CRAFTINESS *s.* ખંદાઈ, પકાઈ, પેચી-કપ-

ટીપણું, દાવેચમ, કાવાદાવામ *pl.*, પેચમ, જ્યુક્તિ, ડગલેડામ *pl.*

CRAFTSMAN *s.* An artificer કારીગરમ, શિલ્પીમ, કસબીપુરુષમ.

CRAFTY *a.* કપટી, પેચવાળું, દાવેચ-યુક્તિ-કાવાદાવાળું, પેચી, ખંદું.

CRAIG *s.* [*W. craeg*] A steep rugged rock ઊભી ખરબચડી બેખડ, ખડક, કરાડ.

CRAGGY *a.* કરાડાવાળું, ખડકોવાળું, ખરબચડું, ઢેકઢેયાવાળું, ખાડાખેયાવાળું.

CRAM *vt.* [*AS. crammian* to cram] To stuff, to crowd ઠાંસીને-દાખીને-ખીચાખીચ-સજડાસજડી ભરવું-ધાલવું-ચૂકવું, ઠાંસવું, ચાંપીને મવડાવવું; to c. men into a room ઝમારડામાં માણસ ખીચાખીચ ભરવાં; 2 to fill with food beyond satiety ઠાંસીને-દાખીને ખવડાવવું; as, foolish mothers c. their children અણસમજી માઆ પોતાનાં છેકરાંને ઠાંસીને ખવડાવે છે; 3 to qualify for an examination by special preparation પરીક્ષા માટે ખાસ તૈયારી કરાવવી, પાપટીજી કરાવવું. *vi.* To eat greedily ઠાંસીને-દાખીને-અકરાંતીજી ખાવું.

CRAMMING, CRAM *s.* પરીક્ષા માટે વિદ્યાર્થીઆને મોટી મોટી બાબતો બણાવી અને તેના જવાબ બણાવી તૈયાર ક. તે.

CRAMP *s.* [*Dan. and Sw. kramp*] A spasmodic and painful contraction of the muscles of the body તાણ, હાથ પગ ખેંચાવા તે; 2 restraint પ્રતિબંધમ, અટકાવમ, કબજેમ, ચાંપ, પ્રતિબંધક; 3 a piece of iron bent at the ends serving to hold together pieces of timber આપેડોમ, ચાંપ, ઇસ્કુવાળી ચાંપ. *vt.* To restrain સંકોચવું, કબજા-દબાણ-ચાંપ-સંયમમાં રાખવું, દાખવું, ચાંપી રાખવું; as, to c. the exertions of a whole nation આખા દેશની પ્રજાના પ્રયત્નોને દબાણમાં રાખવાં; 2 to fasten with a cramp -ઉપર આપેડો-ચાંપ જડવી-ખેસાડવી.

CRANE *s.* [*AS. cran*] A bird એક પ્રકાર-

નું જળચર પક્ષી, બગલુન, સારસન; 2 a machine ડકા ઉપર વહાણમાંથી બાર ઉંચ-જી સેવાનો રાંચો, ચારીજ.

CRANIUM *s.* [*L.*] બોપરીજ, કપાળ, માથું, બગેરે મળીને ધર્મથી મગજના ફરતી હાડકાની દાખડી.

CRANK *a.* [*Sw. kring* round about] (mach.) ચક્રાકારમાં સંચો હલાવવાને કરેલો પેચ-વાંકન - ચાંપજ; 2 any bend or turn વાંકન, વળણન; 3 a twist or turn in speech ઉલટપુલટ બોલીજ, પેચવળી બોલીજ, દિઅંધી બોલીજ. *વં.* વાંકવળવું, વાંકું-ચૂકું જવું, મરડાવું.

CRANNY *s.* [*Fr. cran, L. crena* a notch] A chink તરડજ, ચીરજ, ફાંજ; 2 a hole બાકુંન, કાણુંન, ખૂણે ખચરૈમ.

CRAPE *s.* [*L. crispus* curled] કાચા રેશમનું કાણું લુમડું.

CRASH *vi.* [See Clash] કડકડકડ થઈને પડવું, કડકડ જુસ કરીને અવાજ-કડકો-ધડકો ક. & કડકાટમ, કડકડ જુસ કરીને અવાજ ક. તે, કડકોમ, ધડકોમ.

CRATE *s.* [*L. crates*] પરદેશી બોક્ષવાનાં કાચનાં વાસણ કે ચીનાઈ ખાનું બરવાને કંડીઆ, ઢોપણમ.

CRATER [*L. crater, Gr. krater*] જ્વાળામુખી પ્રવંતનું મુખ-મોંઝ; 2 a constellation of the southern hemisphere દક્ષિણ ગોળાર્ધનું પ્યાલાનામનું ચ્મિક નક્ષત્ર છે.

CRAUNCH *vt.* [*cf. Dut. schransen* to eat greedily] To crush with the teeth દાંત વતી ચાવી નાખવું, બચડબચડ ચાવી જવું.

CRAVAT *s.* [*Fr. cravate*] મેલખંધમ, પુરેલીઅનમાં મરદ લોક જે બંધ મળે બાંધે છે તે.

CRAVE *vt.* [*AS. crafian*] To ask with earnestness કાલાવાળા-આણણ કરીને માગવું, કરજીને માગવું; 2 to call for - માટે વલખવું, - માટે વખવખવું, - માટે તલપવું, - માટે વખવખી રહેવું; as, the stomach craves for food પેટ બોસકે માટે વખવખી રહ્યું છે.

GRAVEN *m.* નામરદ, નાહિમત, ખાવેલો.

CRAVING *s.* અતિ ઉત્કંઠાજ, બારે તલપજ, ઘણી ખાચ્છીજ - તૃષ્ણાજ.

CRAWL *vi.* [*Norm. krauler*] To creep or move slowly પેટ-બાંપડીએ ચાલવું, ધી-મેધીમે પેટ ચાલવું, ધીધું ધીધું ચાલવું, હાથ પગ વતે - બાંપડીએ જવું-ચાલવું; as, a worm crawls on the earth ક્રીડા બોંચ ઉપર પેટ ચાલે છે; a boy crawls into a cave છેડકરૈ હાથ પગવતી યુક્તમાં જાય છે.

CRAYON *s.* [*Fr., L. creta* chalk] ચિતરાણકાજ, ચિત્રવિદ્યામાં ચિતરવાના રંગની કરેલી કલમ; 2 ચ્મીવી કલમથી પોંડેલું ચિત્ર.

CRAZE *vt.* [old *E. crase, Fr. ecraser* to crush] To impair નિર્વિત-નિર્બળ-નિર્જીવ-કમજોર કર; 2 to render insane માંડુ-પેલું ક. & વેહેમન, માંડાઈજ.

CRAZY, CRAZED *a.* નિર્બળ-નિર્વિત-નિર્જીવ-કમજોર થઈગ ચ્મિલું; 2 માંડું, પેલું, ચરકેલું.

CREAK *vi.* [*cf. old Fr. criquer, AS. cear-cian*] To make a sharp grating sound તીનો ચરરર-ચ્મક કરીને અવાજ કર; as the hinges c. મળગરોં તીનો ચરરર અવાજ કરે છે.

CREAM *s.* [low *L. crema*] તરજ, મલાઈજ; 2 (fig.) તત્વમાલમ-સારમ, સારમ, તત્વન. *વં.* તરજ-મલાઈ-તત્વ-સાર કાઢી લેવો.

CREASE *s.* [*H Ger. krausen* to crisp] કોઈ વસ્તુને વાળાથી પોંડી સળ.

CREATE *vt.* [*L. creo* I form] To bring into being સરજવું, ઉત્પન્ન-પેદા કર; as, God created the earth હાથરે પૃથ્વી સરજી; 2 to produce બનાવવું, કરવું, ઉત્પન્ન કર; the Queen can c. new peers રાણી સાહેબ નવા અમીરો કરી રાકે છે.

CREATION *s.* The act ઉત્પન્ન-પેદા કર. તે, ઉત્પતિજ; સૃષ્ટિજ, બનાવવું-કરવું તે; 2 that which is created - the universe સૃષ્ટિજ, જગત્ત; 3 કોઈ પક્ષ બનાવેલી-કરેલી-ઉત્પન્ન કરેલી વસ્તુજ. [ક્રિત્વાનું.]

CREATIVE *m.* ઉત્પાદક, ઉત્પન્ન કરવાની શક્તિ.

CREATOR *s.* જગત્કર્તામ, સરજનહારમ, સૃષ્ટિકર્તામ, રચકામ.

CREATURE *s.* That which is created ઉત્પન્ન-પેદા કરેલી વસ્તુ, સરળેલી વસ્તુ; 2 any animal પ્રાણી *m.*, જીવ *m.*; 3 men મનુષ્ય પ્રાણી *m.*; 4 a human being in contempt or endearment જન-માણસ; an idle c. આજસુ માણસ-પડો; 5 a person who owes his rise and fortune to another બીજાંએ પરવશી કરી વધારેસો-અઠવેસો પુરષ, પુરાશામતીઓ, આશ્રિત *m.*

CREDENCE *s.* [*L. credo* I believe] ભરોસો *m.*, પતીઆર *m.*, વિશ્વાસ *m.*, પ્રતીજ્ઞ, હત-આર *m.*; we give c. to the historian ઇતિહાસકર્તા ઉપર આપણે વિશ્વાસ રાખીએ છીએ.

CREDENDA *s.* (*pl.*) [*L.*] આક્રીન-શ્રદ્ધા રાખવાની વાતો-કલમો, શ્રદ્ધાવિષય *m.*

CREDENTIALS *s.* (*pl.*) (પરરાજ્યમાં મોકલેલા વકીલને આપેલું) અપત્યારનાયું, મુપત્યારનાયું, સનદ, વિશ્વાસપત્ર *m.*, ભરંસાનો સમ્બ.

CREDIBILITY *s.* વિશ્વાસયોગ્યતા, માન્યપણું, વિશ્વાસતા, વિશ્વાસ્યપણું *m.*, પ્રમાણ્ય *m.*

CREDIBLE *a.* (persons) ભરોસો-વિશ્વાસ-હતઆર રાખવા યોગ્ય-લાયક-જેવું; (things) માનવા લાયક, ભરોસા લાયક-જેવું-યોગ્ય.

CREDIT *s.* Reliance ભરોસો *m.*, હતઆર *m.*, વિશ્વાસ *m.*, પતીજ્ઞ, પતીઆર *m.*; as, to give c. to નો ભરોસો રાખવો, માનવું; 2 reputation પ્રતિષ્ઠા, સારીસામ્પ; 3 authority or influence derived from character સામ્પ, વક્ર *m.*, ભાર *m.*, ભારભોજ *m.*; as, a wise minister has great c. with a prince વિચારવાન મંત્રીનો રાજા આગળ ધણી વક્ર હોયછે; 4 (*com.*) trust given or received ભરોસો *m.*, ધીરધાર, ઉધાર વ્યવહાર *m.*; to sell on c. ઉધાર વેચવું; To lend on c. ધીરવું; On c. (as a sale) ઉધાર; (as a loan) ઉછીવું; 5 mercantile reputation entitling to be trusted સામ્પ, વટ *m.*, વ્યવહાર *m.*, આંટ; a sensible banker ought to preserve his c. સમજી સરોફે પૌતાની સામ્બ જળવવી જોઈએ; c. side જમા પાસું *m.*; to carry to one's c. ના જમા કરવા; public

c. સરકારની આંટ; 6 a sum to c. જમાની રકમ; as, the credits exceed the debits ઉધાર કરતાં જમાની રકમો વધારે છે; letter of c. બલામણ, જવાબ *m.*; 7 the time given for payment વાયદો *m.*, મુદત; long c. લાંબી મુદત; 8 શાખાશી, માન *m.* *vt.* To trust માનવું, ઉપર ભરોસો-વિશ્વાસ-હતઆર-પ્રતીજ્ઞ રાખવી; as, to c. a statement કોઈની વાત માનવી; 2 જ-મેકરવું; 3 to sell or loan in confidence of future payment ઉધારવેચવું-આપવું, ધીરવું.

CREDITABLE *a.* (persons) હજતદાર, પ્રતિષ્ઠિત, આપરદાર; (things, actions &c.) આપર-શાખાશી-માન આપવા જેવું.

CREDITOR *s.* લેણદાર, ધીરનાર, મામનાર.

CREDULITY *s.* ભોળપણ *m.*, તરત માની દેવાનો સ્વભાવ. **CREDULOUS** *a.* ભોળું.

CREED *s.* A definite summary of important points સ્વીકૃત મતન-ધારણ-કાનુન *m.*; 2 ખ્રિસ્તિ મતનાં કાનુન.

CREEK *s.* [*AS. crecca*] A small inlet of the sea નાની ખાડી; 2 a turn or winding વાંક *m.*, વળણ *m.*, ખાંચો *m.*

CREEP *vi.* [*AS. creopan*] To move with the belly on the ground પેટે ચાલવું, બાંપડીએ ચાલવું; 2 to move slowly, feebly, or timorously બીહી બીહીને પગલું ભરવું, ફાંફાં મારતાં ચાલવું; 3 to go or enter unobserved or slowly and insensibly હળવે રહીને-છાનામાના-અજાણતાં જતાં રહેવું-આવવું-આવી જવું; as, some errors have crept into the copy પ્રતમાં કેટલીક ચૂકો અજાણતાં આવી ગઈ છે; 4 to move or behave with servility દબેલ થઈને-દબીને ચાલવું, -પુરામત કર, પુરાશામતી આની પેટે વર્તવું; 5 to grow as a vine (વેલાની પેટે) ચઢવું, પ્રસરવું; 6 to have the sensation as of insects creeping on the skin સળવળવું, સળવળ થવું.

CREEPER *s.* That which creeps - see verb; 2 (a plant) વેલ, વેણ *m.*

CREMATION *s.* [*L. cremo* I burn] હાલમ, હાલન, મડદાં બાળવાં તે; Place of c. શમશાન, મશાન.

CREOLE *s.* [*Fr.*] યુરોપીઅન અમેરિકાને દક્ષિણ અમેરિકાનો વતની.

CREPITATION *s.* [*L. crepito* I crackle] તડતડવું-તણતણ થકું-તડતડવું-તડતડ થકું કડક કડકવું તે; તડતડાટ.

CRESCENT *s.* [*L. cresco* I grow] નવચંદ્રગાંધી, અજવાળીઆના નવા ચંદ્રની કળા; 2 (a) the figure or likeness of the new moon on the Turkish flag તુર્ક લોક-વાવણી ઉપર નવાચંદ્રનો આકાર હોય છે તે; (b) the Turkish flag તુર્ક લોકનો વાવણો; (c) the Turkish power તુર્કી સત્તા-સમ્રાજ્ય.

CRESS *s.* [*A.S. cressa*] લીંબી બાજી.

CREST *s.* [*A.S. cræsta*] (As of a cock) આજર, કબાળી; 2 (Heraldry) કુદરેખી ઉપરનું પીછાનું છેડાનું-કબાળી-તારવ; 3 any tuft or ornament on the head છેડાનું, કબાળી, તારવ. *ut.* છેડાનું-કબાળી-તારવ મુકનો-ક. ઉપર છેડા તરિક આપવું.

CRESTFALLEN *a.* તોર-બડક-દમ ઉતરેલું; નાઉમેદ, નિરાશ, હોરા-જેમ વગરનું.

CREVICE *s.* [*L. crepo* I crack] તરફ, ફાડ, ચીરો, ચીર, ફાડ.

CREW *s.* [*old E. crew*] A. throng ઝેળ, મંડળ, ઝંડ; a rebel c. બળવાચાર મંડળ-ઝેળ; 2 the company of seamen who man a ship વહાણ કે હોડીના ખલાસી સમૂહ-બંધ બલાસીઓ.

CRIB *s.* [*A.S. crybb*] The manger of a stable હેરની ગમન, ચારો નાખવાની જગ્યા; 2 a hut ઝુંપડું-ડી. *ut.* (પાંચરામી) મુઠ્ઠું-ધાણ-પૂરવું-એંધણું; 3 to pilfer ચોરવું, ચોરી થકું.

CRICK *s.* [*A.S. cric*] ચસકડ. [જીવંત.

CHICKET *s.* [*Fr. oriole*] તમજી, ચિક

CRICKET *s.* [*A.S. cric* & *croce* & *stiff*] A kind of game ચિક્રક્રાંતી જે રીડાના જેવી રમત, ચિક્રક્રાંતી.

CRIFER *s.* (See under Cry).

CRIM-CON (See under Criminal).

CRIME *s.* [*L. crimen*] An offence અપરાધ, યુનોમ, વાંકમ, તકલીફ; 2 any gross offence મોટો યુનોમ-પાતક - અપરાધ; Capital c. રહેતદડને ચોંચ યુનોમ.

CRIMINAL *a.* Guilty of a crime (persons) યુનેગાર, અપરાધી, તકલીફવાન; 2 (acts &c.) અપરાધ ક્રિયા, સાપરાધ, યુનાનું, તકલીફ બરેલું; 3 relating to crimes ફાજદારી; *as*, c. law ફાજદારી કાયદો; c. conversation પરદાસ-સંભાષણ, (ધણું કરીને *crime* *con* લ-અપ્રધ છે.) *s.* યુનેગાર, અપરાધી, જેના ઉપર યુને સાબીત થયે હોય તે.

CRIMINALITY *s.* સાપરાધતા, સંભાષણ, હાલમ, અપરાધ, પાતક.

CRIMINATE *vt.* ઉપર યુના-અપરાધનો આરોપ મુકવે, યુનામાં ભાવણ, યુનેગાર-અપરાધી સાબીત કરવું-કરવું.

CRIMSON *s.* [*It. cremosi, Ar. garmaz*] કરમણ રંગ, કરમણ, કરમણમ. *a* કરમણ, કરમણમ. *ut.* કરમણ રંગ.

CRINGE *vi.* [*Lcel. cringi* to make round] ખીંચીને ટુંડીમાં બળવાં, ખુશમત કરવું.

CRINGING *a.* ખુશમતી, ખુશમત-અર. *s.* ખુશમત.

CRIPPLE *s.* [*A.S. cneopan*] હંમેશાં પાંચાળ, હાલમ. *ut.* હંમેશાં-પાંચાળ-હાલ; 2 to disable અશક્ત કરવું, જેને તોડી નાખવું, ના હાથ પગ ભાંગી નાખવા; *as*, to a the enemy's fleet શત્રુના નૌકાસે-બને અશક્ત કરવું. [ખત, બાંધકામ-સમય.

CRISIS *s.* [*Gr. krisis*] અગ્રી, અગ્રીનિષ્ણ. **CRTITION** *s.* કસોટી, પરીક્ષા, વિવેચન સાધન, યુક્તિ-સાધન; *as*, the c. of truth and falsehood સાચા, છુટાની કસોટી.

CRITIC *s.* A person skilled in judging of the merit of literary works, or works of art ગ્રંથ વિવેચન કરતી, યુક્તિ-સાધક, પરીક્ષક, વિવેચક, રસમ; 2 one who judges severely આકરો વિવેચક-પરીક્ષક, સેવ-સાતરણ કાઠનાર.

CRITICAL *a.* ગુણુ દેખ વિવેચન સંબંધી-વિ-
પયક-નું-વાળું; 2 *nicely exact* ચોક્કસ, આ-
રીક, ચૂકા, ચીકું; 3 *inclined to find*
fault ખુદા-સુચો-ખોતરણું કિદ-આંખણી-
કાઠનર; 4 *having the power or skill to*
judge વિવેચનવાળું, ગુણુ દેખ પરીક્ષાવાળું; 5
pertaining to a crisis અણીત-અણીતીત
સમયનું-વિશે-સંબંધી; *as, a c. juncture*
અણીત સમય.

CRITICISE *vt.* To judge with attention
to beauties and faults-ના ગુણુ દેખનું વિ-
વેચનક, ના ગુણુ દેખ કાઠના-ની ખોડ ખાં-
પણુ કાઠની; ઉપર ટીકક, 2 *animadvert* *as*
faulty ના ખોતરણું કાઠનાં, ઉપર અપત ટી-
કક, ઉત્ક્રમ; 3 *to c. a man's conduct* કો-
ઈ માણસની આજ ઉપર અપત ટીકક.

CRITICISM *s.* (The act) વિવેચન, ગુણુ દેખ
વિવેચન, દેખ-ખોડ-ખાંપણુ-ખોતરણું કા-
ઠનાં તે, ટીકાઈ; *as, the author's c. is severe*
અંધકારની ટીકા સખત છે; 2 (the art) વિવે-
ચનશાસ્ત્ર-કલાઈ.

CRITIQUE *s.* A critical examination of
the merits of a performance (વિવેચન,
વિવેચન અંધ-ટીકાઈ-વિવેચન.

CROAK *vi.* [*A.S. cracetan* to croak as a
raven] To make a low noise in the
throat ગળામાં ભારે ધીમે સ્વરે બોલવું, આ-
રડવું, ધુધુક; 2 *to make any low mutter-*
ing sound બડબડવું, ગાણુગણવું; ક્રો, grum-
ble બડબડવું રોડણું રોવાં, અણુબ વણુ
ખેલવું. *s.* ગાણુગણમ, બડબડાઈ, રાણુ-
ગાણુ-બડબડ અથવા અણુબ.

CROAKING *a.* ગાણુગણવું, બડબડવું, રોડ-
CROAKER *a.* બડબડવાર, રોડણું રોવાર.

CROCK *s.* [*A.S. croc, Ger. krug*] An
earthen vessel માટીનું વાસણ.

CROCKERY *s.* હલકા ચીનાઈ વાસણ, હલ-
કું ચીનાઈ ખાનું પકવીને અપ કીટીયાં મા-
ટીનાં વાસણ *pl.*

CROCODILE [*Gr. krokodilos*] ગજામ,
સુમર, સોલમર; *C. tauris* ખોડાં બાંધું.

CROFT *s.* [*A.S. croft*] A small inclosed
field નાનું ઘાડખંખેતરન-ગોમરન-આરોમ.

CRONE *s.* [*A.S. crone* an old ewe] An
old woman ડોલીઈ, ડોડલીઈ.

CRONY *s.* An intimate companion ગો-
લીચીમ, સત્કાશન સોબલીઈ.

CROOK *s.* [*Sw. krok*] A bend or turn
બાંકમ, વળણ: *as, a c. in a stick* લાક-
ડીયાં બાંકમ; A pastoral staff બરવાડની
છેડે બાંકવાની ડાંગ-લાકડીઈ, છેડે બાંકવાની
ડાંગ. *vt.* To bend બાંકું વાળવું, વળવું.

CROOKED *a.* બાંકું, વળણું, બાંકું ચૂકું; 2 *wind-*
ing in moral conduct આડે-વડે-ખોટ
રસ્તે જવાર, બાંકું, આડું.

CROP *s.* [*A.S. crop*] The first stomach
of a bird પક્ષીઆના ગળામાં ચીક બહાર નિક-
ળેલું અનાજ ઢેવ છે તે; 2 *that which is*
cut or gathered from a field ફસમ, ઉ-
પલઈ, પાકમ, પેદાઈ; 3 *corn while grow-*
ing તૂસ, ખેલીઈ, ઊંચું અનાજ; *Corn cut*
and stacked ચીકવણું-લીઈ; *Autumn c.*
ખલીઈ, ચોઆસ પાકમ; Winter c. રલીઈ;—
Summer c. હરીઈ. *vt.* To cut off the
ends of ઉપર ઉપરથી કપી નાખવું, ટોચ આ-
ગળી કપી નાખવું-નોડી નાખવું-ખાવું, લ-
ણવું; the goats *c.* the tender plants બ-
કાં કોમળ રાખ ઉપરથી ખાણે. *vi.* (up,
out) To arise, to come into view-નિ-
વળવું, ઉપર આવીને નજરે આવવું.

CROSS *s.* [*L. crux* a cross] A gibbet
made of two pieces of timber placed
across each other either in the form
of a + or an x બે આડાં લાકડાનો બનાવેલો
(આપ) + કે x (આવા) આકારે ઊભો દોડેલો
વધારા, ક્રુસમ; 2 the sign of the Chris-
tian religion, or the religion itself ખ્રિ-
સ્તીધર્મનું નિશાન, ખ્રિસ્તીધર્મ, વિશ્વાસીધ-
ર્મ, ખ્રિસ્તીતા; 3 a monumental cross
erected to excite devotion (જેનારના
મનમાં અગત્યનું કલ્પબદ્ધને માટે) સ્મારણ
વાસ્તે કરેલી કબરના ટોચ પર કરેલો ફસનો

આકાર, કાસાં; 4 any thing that thwarts નડતરન, અસિલન, વિગ્રન, હરકત્, અડચણ, સંકટન; Heaven prepares good men with crosses સંકટો નાખી ધર્મર સારા મા-લુસને સ્વર્ગને માટે યોગ્ય કરેછે; 6 a mixing of breeds (પશુ જાતિમાં મિલાદનો) સંકરમ, સંકર ક. તે, સંકર કરવાથી ઉત્પન્ન થયેલી જાતી; 7 the symbol used instead of signature સહીને ઠેકાણે કરેલી ચોકડી-નિશાનન; To take up the c. નિસ્તપરની પ્રીતિને લીધે ધૈર્યથી કુ:ખ ને આફત સહન ક. a. Transverse ત્રાંસુ, વાંકું, આડું; as, a c. beam આડી પાટડી; 2 adverse આડું, વિપરીત, ઉલટું, સામું વિરુદ્ધ, પ્રતિકૂળ; as, c. to my inclination મારી મરજીથી ઉલટું; 3 fretful, ill-humoured (words &c.) રીસ-તોર-ચીઠ-મીઠજનું, ચીઠીયું; (per sons) રીસાળ, તોરી, તોરમાં આવેલું, મીઠજ; as, a c. answer તોરનો જવાબ; 4 interchanged આમન સામન, સામસામી; as, c. actions આમન સામન દાવા. vt. To lay a body across another ત્રાંસું-આડું ચૂકવું, કૂસનો આકાર થાય તેવું ચૂકવું; To c. the arms એક ઉપર બીજે મુકવા; To c. the legs પગે આંટી નાખવી, પગ ઉપર પગ ચઢાવવા; 2 to draw a line across another એકલીટી પર બીજી આડી લીટી કાઢવી; as, c. the ts-t (અક્ષરે) પર આડી લીટી કાઢો; 3 to cancel છેકવું, છેકો-કાપો મારી રદ ક.; 4 to obstruct -ની આડે આવવું, નડવું, -માં ડબલ-અસિલ-હરકત-અડચણ ક.; as, to c. a purpose કોઈના મનસુખાની આડે આવવું; 4 to pass from one side to another એકાંગવું, સામેપાર જવું, એકાંગીને આવવું-જવું, એક બાજુથી બીજી બાજુએ જવું, ઉતરવું; to c. a river નદી ઉતરવી; 5 to make the sign of the cross upon -ઉપર ક્રૂસનું ચિહ્ન ક.; To c. the breed of -ની એલાદનો સંકર ક. vi. To lie athwart આડું આવવું-હોવું; 2 to pass from one side toward the other -થી

-એ જવું-આવવું; as, to c. from Ran-
deir to Surat રોરથી સુરત આવવું.

CROSS-EXAMINE vt. ઉલટપાલટ-સવાલ ક., સામાની તરફના શાહેદને સવાલ ક.

CROSS-EXAMINATION s. ઉલટ સવાલ m pl, ઉલટપાલટ સવાલ m pl, સામા પક્ષકારની તરફના સવાલ m pl.

CROSS-GRAINED a. Having irregular fibres આડા અવળા રેસાવાળું, વાંકાચૂકા રેસા 2 (fig.) perverse વાળું; આડું, જાફી, હીલું, આપ મતીજ, જાફી, રાહીડી.

CROSS-PURPOSE s. ઉલટો મનસુખો-ધરાદો -વિચાર, ઉલટી વાત-બિના; To be at c. purposes આંધળે બહેરું કુટાવું.

CROSS-ROAD s. આડો-ત્રાંસો રસ્તો, મોટા રસ્તાને છેદીને જતો રસ્તો.

CROSS-WISE ad. આંડું ત્રાંસું.

CROTCHET s. [Fr. *crochet* from *croc* a small hook] A crooked perverse fancy તુરંગમ, છુંદમ, આપમતમન.

CROTCHETTY a. આપમતીઉં, તુરંગી, સ્વચ્છુંદી.

CROTON-OIL s. જમાલ ગોઠાનું (રેચક) તેલ.

CROUCH vi. [old and Prov. E. *crooch*, from *crook* to bend] To bend down હપી જવું, જમીન સરસું દબવું, નમવું, નીચું નમવું, દબાઈને બેસવું-જવું; 2 to bend servilely ટેકમુકીને નમવું, ખુશામત ક.; as, every one crouches to him બધા તેની ખુશામત કરેછે.

CROUP s. [Fr. *croupe* hind quarters] The buttock of a horse ઘોડાના પાછાંપાછાં, જાનની પાછળનો ઘોડાની પીઠનો ભાગ.

CRUPPER s. A leather strap passing under a horse's tail દમચીફ.

CROUPIER s. [Fr. from *groupe* group] He who watches the cards and collects the money at a gaming table જીગડામાં પત્તા ઉપર નજર રાખનાર તથા રેસા બેગા કરનાર; 2 the assistant chairman at a dinner જમણવારમાં ઉપપ્રધુષ્યમ.

CROW s. [A.S. *craue* કાગડો m, (મજામજા)]

કાગરિયમ; Offering of rice made to a c. કાગવારમ, કાકબલિમન; 2(c, bar) a bar of iron with a beak સંબળમ, પરાય, કોશિ, છેડે વાંકવાળી પરાય-કોશિ; 3 the voice of the cock કૂકડી કૂકફ, કૂકન. vi. કૂકડી કૂક ક., કૂકડાનું બોલવું; 2 to brag ફૂલાવું, ફૂલ-વીશી મારવી, બડાઈ હાંકવી; 3 to utter a sound expressive of joy, as an infant (નાના બાળકનું હરખથી) બડબડ હસવું.

CROWD *vt.* To press together બચડાય એવું બરવું, ઠોઠાઠા-ખીચોખીચ બરવું, (as a place) -માં બીડ ક.; to c. a room with men એમરડામાં માણસની બીડ ક.; to c. men into a carriage ગાડીમાં માણસ ખીચોખીચ બરવાં; To be crowded (persons) બચડાવું; as, we are crowded here અમે અહીં બચડાઈએ છીએ. vi. To press together in numbers ખીચોખીચ-બચડાતા આવવું; as, the whole company crowded into the room એમરડામાં બધું મંડળ ખીચોખીચ આવ્યું. *s.* A number of things collected together ટોળું, સમુદાયમ; 2 a throng of persons દાટીફ, ઠાફ, બીડફ, ગરદીફ; as, he made his way through the c. તેણે દાટીમાંથી પોતાનો રસ્તો કર્યો; In crowds ટોળે ટોળાં; the people came in crowds લોકનાં ટોળેટોળાં આવ્યાં.

CROWDED *a.* (as places or things) ખીચોખીચ-ઠોઠાઠા બરેલું; (persons) બચડાવું.

CROWN *s.* [*L. corona*] (As of kings&c.) યુગટમ, તાલમ; 2 the sovereign રાજમ, બાદશાહમ, યુગટધારી રાજમ; 3 royalty, sovereignty ગાદીફ, રાજ્યન, રાજ્યપદન; 4 a piece of money (એક ભતવું યુગટની છાપવાળું ર. રાા ની કિંમતવું) રૂપાનાણું; 5 the chief or topmost part of anything ટોચાફ, માથું, શિખરન, મથકન; A c. case ફોનદારી કામ. *vt.* To invest with a crown -ને યુગટ -તાલ પહેરાવવા, -નો રાજ્યાભિષેક ક., ગાદીએ બેસાડવું; 2 to bestow upon as a mark of dignity or

recompense આબરૂ-બદલા-ધનમ દાખલ આવવું; as, to c. with glory -ની આબરૂ દાખલ કીર્તિ-માન આવવું; 3 to form the top part of -નો અંતનો- છેદનો ઉપરનો- ટોચ ભાગ હોવા-થવા, -ને ટોચે હોવું; the grove crowns the hill એ અમરાઈ ટેકરીને ટોચેછે; 4 to complete પૂર્ણ-સંપૂર્ણ-પરિપૂર્ણ-સિદ્ધ ક.; to c. the whole બધું પરિપૂર્ણ કરવાને; To be crowned with success સફળ-સાર્થક થવું.

CRUCIAL *a.* [*L. crux* a cross] (Surg.) Transverse છેદીને જવું, વાંસુ, આડું; 2 searching કસોટી કાઢે એવું; as, a c. experiment કસોટી કાઢે એવી અભ્યાસી.

CRUCIBLE *s.* [low *L. crucibulum* an earthen pot for melting metals] ધાતુ-એ વગેરે ગાળવાની કુલ્લી.

CRUCIFIX [*L. crux* a cross and *figo* I fix] ધંધુ ખિસ્તને જાળીએ ચઢાવ્યો હતો, તે જાળી મુકાંત તેની મૂર્તિ-ચિત્રન.

CRUCIFIXION *s.* ક્રુસ ઉપર ખીલા જડીને માણસને મારી નાખવા તે; The c. ક્રુસ ઉપર ખીલા જડીને ધંધુ ખિસ્તને મારી નાખ્યો તે.

CRUCIFY *vt.* ક્રુસ ઉપર બાંધી ખીલા ટાકીને મારી નાખવું; 2 to subdue વશ ક., મારવું, જીતવું, સંયમ-દાખ-કબજમાં રાખવું.

CRUDE *a.* [*L. crudus* bloody] Raw કાચું, પકવ્યા વગરનું; 2 immature અપકવ, કાચું, અપરિપકવ; 3 unformed અધૂરું; 4 undigested પચ્યા વગરનું, નહિ પચેલું, અપકવ; 5 hasty and immature કાચું, મનમાં ખરોબર નહિ ગોઠવેલું, યુક્ત નહિ હોય તેવું, અપૂર્ણ, ઉતાવળીક. [ચું-અપૂર્ણ તે.

CRUDITY *s.* That which is crude જે કા-

CRUEL *a.* [*L. crudelis* from *crudus* raw] Merciless (persons) નિર્દય, ધાતકી, ક્રૂર, દયા વગરનું, નિહુર; 2 (acts) causing misery દુઃખદાયક, દુઃખકારક, ધાતકી.

CRUELTY *s.* નિર્દયતાફ, ધાતકીપણું, ક્રૂરતાફ, નિહુરતાફ; 2 ક્રૂર-નિર્દય-ધાતકી કર્મ-કામન.

CRUET *s.* [contr. from *Fr. cruchette*] સરકો, તેલ, અરક વગેરે બરવાની નાની સીસી.

CRUETSTAND *s.* નાની સીસીઆ પ્રકારનું
ખાનું, સીસીઆનું.

CRUISE *vi.* [*Dan. kruise* to move
crosswise] To sail back and forth સ-
મુદ્રમાં આપડીગમ પેલીગમ ફરતા રહેવું, સમુદ્ર
પર્યટન કરવા ક.; as, the admiral cruised
between India and Arabia હિંદુસ્થાન
અને અરબસ્થાન વચ્ચે વાપ્તુકા ફરતો રહેછે.

CRUISER *s.* સમુદ્ર પર્યટન કરનાર વહાણ, હિંદિ-
યાર રાખી સમુદ્રમાં અમલ નેમ ફરનાર.

CRUMB *a.* [*AS. crume* from *cruman*
to break into pieces] A small frag-
ment, (especially of bread) (રોટલાનો)
ટુકડો-ચુકડો; 2 the soft part of bread
રોટલાનો મર, ખાતી વેળા વેરામ્મિયો જુકો.

CRUMBLE *vt.* To break into small pic-
ces ની નાની નાની કરવો - ચૂરા ક., ના
નાના નાના બામ ક. *vi.* To fall into
small pieces ના નાના કડકા કડકા-ચૂરા-
કરવો થવી, કડકા કડકા થઈ પડવી ભૂંડું; To c.
into dust ધૂળમાંથી થઈ ભૂંડું.

CRUMPLE *vi.* [*Ger. krumpein*] ની ક-
રવોળી વળકેરી, માં વાટા-સળો પડવા, ટંકાવાવું.

CRUSADE *a.* [*L. cruz* a cross] સારાસન
સાક્ષર ક્રમબમાંથી પાલેસ્તાઈન પાંદું સેવાને
યુરોપના જોડિયે કરેલી ચરમ્.

CRUSADER *s.* પાલેસ્તાઈન પાંદું સેવાને કરેલી
ચરમ્માં જનાર લકવાઈસ્મિત.

CRUSH *vt.* [*SW. krossa* to crush] To
press and bruise કચરવું, ચમકવું, ચાંપવું,
જોરથી દાબી નાખવું, પીલી-ચમકી-કચરી-
ચાંપી નાખવું; To c. grapes દ્રાક્ષને પીસવી;
2 to overwhelm by power જોરથી-બ-
બરી વસા ક., ખામમાલ ક., જમીન દોસ્ત ક.,
કોંસમિયું ક.; as, to c. ones enemies પો-
તાના શત્રુને જમીનદોસ્ત કરી નાખવા; 3 to
subdue totally ખિલકુલ કમજોર કરી ના-
ખવું; To c. a cup of wine ચીક દારૂના
ખાણાનું માથું ભાગવું; To c. out દાબી-
ચાંપીને કાઢવું. *s.* A violent collision
જોરજોર પડકાર, મહડડ વાસ પડવું તે, પાલમાલ
ચર્મ બમ ચીક થઈ તે.

CRUSHING *a.* ચમકી-ચાંપી-કચરીના જે નેવું,
જીલમ બરેવું.

CRUST *a.* [*L. crusta*] An external coat
harder than the internal substance
બેપડોમ, બેપડી, કપોડી, ઉપરનું કાંણ પડન;
2 (Geol.) the upper stratum of the
earth પૃથ્વીનું ઉપરનું ભર-પડ; A c. of
bread રોટલાનો કટકો. *vt.* To cover with
a hard case ના ઉપર કાંણ પડ ક.-ખામ-
ધું-ખાંધાવું, કપોડી ખાતવી. [પડવાનાં પ્રાણી.
CRUSTACEA *a.* ક્રમખા, કમચલા વગેરે કાંણ
CRUSTY *a.* Like a crust પોપડા જેવું-વાળું,
કાંણ, કપોડી જેવું; 2 peevish ચીદોજ, તર-
છીડે ચીવું, છુલકા જોર. [કાની] પોડી.

CRUTCH *s.* [*low L. crux* a cross] (લમ-
CRY *vi.* [*Fr. crier, L. quiritare* I scream]

To utter a loud voice બૂમ પાડવી, ચી-
સ પાડવી, ચીર-પોકાર ક.; 2 to utter a
loud sound of pain પેક ચૂકવી, રડવું. હા-
થલાય ક.; to c. with plenteous tears ધૂણકે
ધૂણકે રડવું; 3 to utter sounds that are
not speech બોલવું, અવાજ ક., શબ્દ ક.;
To cry out તાણી બૂમ પાડવી-મારવી, પો-
કાર ક., ચીસ પાડવી; To c. against બૂમ
પાડીને વખોડવું-નિંદવું; To c. to ની આ-
છછ-વિનંતિ ક., ની સહાય માગવી. *vt.*
To make oral and public proclama-
tion of વિશે ડાંડી-કંઠેરા પીઠવા, -વિશે જા-
હેરખબર ક.; To c. up ખૂબ વખાણવું, બહુ
ચલાવવું; To c. down વખોડવું નિંદવું, કંખો-
ડવું, નું ઝુંડું બોલવું; as, dissolute men c.
down religion દુર્ગુણી માણસ ધર્મને વખો-
ડેછે. *s.* A loud utterance મોટી શબ્દ,
મોટી બૂમ, પોકારમ, ખરાડોમ, ઘોંધારમ;
Loud cries જુમારોજમ, શબ્દમ, નાદમ, જુ-
માજીમ; 2 loud expression of triumph,
wonder, &c. હર્ષનાદમ, શોકનાદમ, નાદમ,
બૂમ; 3 public advertisement ડાંડી,
કંઠેરામ, ડાંડી પીઠવી તે.

CRYING *a.* Calling for notice હડહડવું,
બારે, મોટું. [કિરકમાં પોકારનાર.

CRIZ *a.* પોકારનાર, જુમ-શબ્દ કરનાર; 2

CRYPT *s.* [*Gr. kruptein* to hide] A subterranean cell or cave જમીન નીચે બેંચ-ફેન-ગુફા, યુદ્ધ દરવાનું બેંચફે, ક્યુપર, વેરફ.

CRYSTAL *s.* [*Gr. krystallos* ice] A regular solid with a certain number of surfaces formed by affinity પાસાવાળો - પાંસાવાળો કોઈ પણ પદાર્થ, ગંગા પાંસા કોઈ પણ પદાર્થ, પાંસળી *f.*; *a. c.* of sugar સાકરની પાંસળી; 2 a species of glass બિલિરમ, સ્ફટિકમ, બિલાસી કાચમ, સ્ફટિકમ, કાચમણિ *f.*

CRYSTAL, CRYSTALLINE *a.* બિલાસી, બિલરનું; *as, c.* place બિલાસી મહેલ; 2 બિલર જેવું સ્વચ્છ, ચોખ્ખું કેવળ.

CRYSTALLISE *vt. & vi.* પાંસળી બાંધવી-બાંધવી. [વાં-બાંધવાં ને.

CRYSTALLISATION *s.* ગંગા-પાંસળી બાંધ-

CUB *s.* [probably from *L. cubo* I lie down] The young of certain quadrupeds (રિછ, રિયાળ વગેરે) ફેલાંક પશુની બચ્ચાં, પશુસાવકન.

CUBE *s.* [*Gr. kubos* a cube] ધનાકૃતિ, ધનમ; 2 (arith.) ધનમ; *c.* root ધનમૂળ. *vt.* -નો ધનક.

CUBIC *a.* ધન, ધનાકાર.

CUBEB *s.* [*Fr. cubebe, Pers. kabalah*] ચીનીકબાલામ્પ, કબાલચીનીમ્પ. [હાયમ.

CUBIT *s.* [*L. cubitum* elbow] (ભરતરનો)

CUCKOLD *s.* [*L. cuculus* a cuckoo] The husband of an adulteress છિનાબેળા ધણી, ભડવો. *vt.* To make a cuckold of -ને ભડવો ક. [લફ, કોકિલાફ.

CUCKOO *s.* [*L. cuculus* a cuckoo] કોય-

CUCUMBER *s.* [*L. cucumis*] કાકડી, ખીરૂં, પુરીડું, આરીડું.

CUD *s.* [*AS.*] That which ruminating animals chew at leisure વાગેળા, To chew the *c.* વાગેળાવું.

CUDDLE *vi.* [*cf. W. cuddle* to hide] હુપાઈ-સંભાઈ-ભાઈ જેવું. *vt.* -ને બાથમાં બસી સખીને લાગવું.

CUDDY *s.* [*old Fr. chahutte*] અણુબાના આગળના ભાગમાં નાની ફેરડી.

CUDGEL *s.* [*W. cogel*] ખુંકું, ડંગેરમ, ફુંકોમ. *vt.* ખુંકાવી મારવું, મારવું, ઝડવું.

CUE *s.* [*L. cauda* a tail] પુછું, છેડમ, ભાંખો અંખેડો; 2 the last words of a speech which a player catches as an intimation નાટકમાં આગળના નટના છેલ્લા બોલ (જે ઉપરથી આવતા નટને ધરાર મળે છે તે), ધરારમ, સાળ, સ્વચાળ, અનસારમ; 3 the part which any man plays in his turn પોતાના વારાનો વેરા.

CUFF *s.* [*See. kuffa* to knock] A blow with the hand થાપડ, થાપડ, લપડાઈ, (on the cheek) તમાચોમ; 2 (of a sleeve) ખાંભાનો વાળેસો ભાગમ. *vt.* તમાચો મારવો.

CUIRASS *s.* [*L. corum* leather] ગળાથી કેડ લગીનું અખતર; ઉરચાણ.

CULINARY *a.* [*L. culina* a kitchen] રસોઈ-સંધવાનું-વિશે-સંબંધી, રસોડાનું-વિશે-સંબંધી; *as, c.* vessels રસોઈનાં વાસણ.

CULL *vt.* [*L. con* and *lego* I gather] નિચેવું, વીણવું, ચૂંટી કાઢવું, ઠાળીને લેવું.

CULMINATE *vi.* [*L. culmen* top or ridge] To reach the highest point of altitude જગમગાં જવું પહોંચવું-જવું, અથા ઉપર આવવું.

CULMINATING *a.* સૌથી જાણુ આવેલું, સૌથી જાણુ, સૌથી ચઢતી સ્થિતિએ પહોંચેલું.

CULPABLE *a.* [*L. culpa* a fault] Blamable (persons) તકશીરવાન, યુગેમાર. દોષ-નિદાપાત, દોષવાન, (acts &c.) તકશીરબરેલું, સપરાધ, વાંક-કચરવાળું-નું નિદા. ડપકાભેગ.

CULPABILITY *s.* તકશીરવાનપણું, વાંકમ, તકશીર, દોષમ, કચરફ.

CULPRIT *s.* An accused person નોંદામત-વાળો-દાર પુરૂષ, ફેદીમ; 2 one convicted of a crime અપરાધી-યુગેમાર ફેદો પુરૂષ.

CULTIVATE [*L. colo* I cultivate] To till બેડવું, -માં પકવેલું ક., -ની ખેતી ક.; 2 to direct special attention to વિશેષ

અભ્યાસ ક., સુધારવું; as, to c. astronomy
અગ્રોળવિદ્યાનો અભ્યાસ ક.; 3 to improve
by labour- ઉપર મહેનત કરી સુધારવું, સુ-
ધારવું, સુધારવાને યત્ન ક.; 4 to raise by
tillage પકવવું, ખેતીથી પકવવું-ઉત્પન્ન ક.

CULTIVATION s. Tillage ખેતી, ખેતીવા-
ડી, કૃષિકર્મ, ખેડીને પાક ઉત્પન્ન ક. તે; 2
study, care or attention with a view
to increase સુધારો કરવાને અભ્યાસ-મ-
હેનત-યત્ન m; 3 refinement કેળવણી,
સુધારો m, તન મન ને ધન વિશે સુધારો.

CULTIVATOR s. ખેડુત m, ખેતીકરનાર; 2 one
who cultivates (see verb). [વૃદ્ધિ.]

CULTURE s. ખેતી, કેળવણી; 2 સુધારો m,

CULVERT s. [L. con and aperio I open]
રસ્તા નીચે કમાનદાર ધંડાળું-ધડનાળું.

CUMBER vt. [low L. combrus, L. cumu-
lus a heap] To hang upon as a trou-
blesome weight બારે મારવું; માંડાખલ
ક., નડવું, -માં અડચણ-અવધ ક.

CUMBERSOME, CUMBOUS a. Burden-
some, troublesome બારે મારે ઝિવું, ડાખ-
લ કરે ઝિવું, અડચણ-અવધ કરે ઝિવું, બારે,
બારે રાળ, ગુંચવણ-ગભરામણ કરે તેવું.

CUMINSEED s. જીરું.

CUMULATIVE a. વર્ધમાન, ઉત્તરોત્તર વધે
તેવું; as, c. evidence વર્ધમાન પુરાવા.

CUNNING a. [G. kennen to know]
Artful ખંડું, પક્કું, દોંગ, પેચવાળું; 2 de-
ceitful કાવતરાંખોર, પેચવાળું, ડગ, રાઠ. s.
ખંદાઈ, પેચ m, પકાઈ, છુગન, ડગવેડા m pl.

CUP s. [A.S. cupp] A small vessel પવા-
લું, પ્યાણ m, જામન, પંચપાત્રન, વાડકી, કટો-
રી, વાડકો m; 2 a cupful પ્યાણભર (કાઈ-
વસ્તુ), પ્યાલું; as, a c. of milk પ્યાણભર
દૂધ; 3 (pl.) repeated potations ઉપરા-
ઉપરી દારૂના પ્યાણ ચડાવવા તે, દારૂપીવાનો
અતિરાય છુંદ; 4 lot નશીબન, ભાગ્યન, ઈશ્વરે
નિર્માણ કરેલી અવસ્થા-દશા; a bitter c. માથે
પડેલું દુઃખ-આફત-સંકટ; To be in one's
cups -ને દારૂ ચડીઅમીસા હેવા, પીધેલ હોવું.
vt. (Surgery) રમડી ત્રકવી, વહેતર ત્રકવી.

CUPBOARD s. કપાટન, હાટડું.

CUPID s. [L. cupido desire] કામદેવ m,
કામ m, અનંગ m. [વૃષ્ટિ.]

CUPIDITY s. અતિકામનાઈ, લાલસાઈ, ઘાબ m,

CUPOLA s. [L. cupa a tub] ધુંમટ m.

CUR s. [contr. from low Ger. koter a
common dog] હલકી જાતનું કુતરું, નીચ કુ-
તરા જેવા માણસ. [Cure.]

CURABLE, CURATIVE a. (See under

CURATE s. [L. cura care] અવેજ કે મદ-
દનીશ પાદરી m-ધર્મચુર m. [આ-કામ n.]

CURACY s. અવેજ કે મદદનીશ પાદરીની જ-

CURATOR s. [See Curate] જાળવનાર, સા-
ચવનાર, રખેવાળ, સંભાળ ધેનાર; 2 a guar-
dian વાલી m, કાચી ઉમરના કે માંડ માણસ-
ની મિલકત વગેરે જાળવનાર.

CURB s. [L. curvo I bend] નેરકડી, કડી;
2 restraint લગામ, અંકુશ m, ઘામ m. vt.
કપળ-લગામ- અંકુશમાં રાખવું, હાથમાં-
ઘામમાં રાખવું.

CURD s. [Gael. cruthaim I milk] ઝા-
મણું દૂધ, દહીયાનો જડો ભાગ; (pl.) દહીન.

CURD, CURDLE vi. ઝામી-ખામી-મળી-
આપરી જવું; 2 જડું-રમડ-ધક ધઈ જવું;
as, milk curdles દૂધ મળી જાય છે. vt.
મિળવવું, ઝાપાવવું, આપ્પરવું, રમડ-ધક-જડું ક.

CURE s. [L. cura care] Care of souls
ખ્રિસ્તિધર્મચુરનું-પાદરીનું કામ-હવાણ m; 2
remedial treatment of disease ચિકિત્સાઈ,
ઝાસ ક. તે; 3 successful medical treat-
ment આરામ m, બિલકુલ ફેર m, ફેર પડવો તે;
4 remedy ઉપાય m, ઈલાજ m, ઝાસડ n.
vt. To restore to health (persons) સા-
જું ક., -ને ફેર પાડવો, -ને આરામ ક.; to
remove (disease, evils) મટાડવું, કાઢવું, દૂર
ક.; Christ gave his disciples power
to c. diseases રોગ મટાડવાની શક્તિ ઈસુ
ખ્રિસ્તે પોતાના શિષ્યોને આપી; To c. one
of a disease -નો રોગ મટાડવો-સારી ક.;
To be cured (disease) મટવું; (a person)
-ને આરામ થવો, સાજું થવું; as, his dis-
ease is cured તેનો રોગ મટ્યો છે; 2 to

prepare for preservation સૂકવી-મીઠું પાઈ
-દઈ રાખી ચૂકવું, આપરવા લાયક ક., રાખી
ચૂકવા લાયક ક.; To c. itself એની મેળે મ-
ટવું-સમરવું-સુધરવું.

CURABLE *a.* મટાડી શકાય તેવું, સાધ્ય, ચિકિત્સ્ય.

CURATIVE *a.* નરોગું કરે તેવું, મટાડે-ફેરપાડે
-આરામ કરે તેવું.

CURFEW *s.* [old *Fr. couvre-feu* from
couvrir to cover and *feu* fire] પૂર્વે વિ-
લાયતમાં દેવતા હોલવવાનો ધટનાદ-ધટો.

CURIOSITY *s.* [*L. curiositas* from *cura*
care] Inquisitiveness જાણસાઈ, શોધક-
શ્રદ્ધિ, નવીવાત જાણવાની ઉત્કંઠા; 2 an ob-
ject of curiosity નવાઈની વસ્તુ, કૌતુક, નવાઈ *f.*; as, the curiosities of art કળા
કૌશલ્યનાં કૌતુક.

CURIOUS *a.* Exhibiting care or nicety
ખારીખાવાળું, ખારીક, શીઝું; as, c. distinc-
tions શીઝા બેદ; 2 given to research,
anxious to learn શિખવાની-જાણવાની
આતુરતા-ઉત્કંઠાવાળું, જાણસુ, જાણવાને આ-
તુર, શોધક; as, c. after beautiful things
સુંદર વસ્તુ જાણવાને આતુર; 3 awakening
surprise કૌતુક-આશ્ચર્ય-નવાઈ જેવું, તરહ-
વાર, વિલક્ષણ; c. tales કૌતુક જેવી વાતો.

CURL *vt.* [*Dut. krullen* to curl] To form
into ringlets (as the hair) નાં ગુચ્છા
વાળવાં, વાંકડીકું ક., વાળવું; 2 to ripple સે-
હેરથી જરા વાંકું ચૂકું ક.; 3 to curl itself
(a serpent) ગુંછળું વળવું. *vi.* ની વાંકડી
થવી, ના ગુચ્છા વળવા-થવા; 2 to bend
in a curved form વાંકું ચૂકું થવું. *s.* ગુ-
ચ્છે *m.* વાંકડી *f.*, ગુંછળું. [વાંકડીકું.

CURLED *a.* (hair) ગુચ્છાવાળું, ગુંછળાંવાળું,

CURRENT *s.* [From *Corinth*] એક પ્રકારનો
મેલો, સૂકીદાક્ષ.

CURRENCY *s.* [*L. curro* I run] A con-
tinual passing from person to person પ્ર-
ચાર, આપણ; to have or obtain c. ચા-
લવું, પ્રસરવું; 2 that which is in circula-
tion as a standard of valuation ચલણ, ચલણી નાણું; paper c. નોટનું ચલણ.

CURRENT *a.* Now passing ચાલતું; as,
the c. year ચાલતું વરસ; 2 passing
from person to person ચાલતું, સાધા-
રણ; c. interpretation હકાર્થ, ચાલતો-સા-
ધારણ અર્થ; c. coin ચલણી નાણું. *s.* A
flowing or passing પ્રવાહ *m.*, ઝપાધ *m.*, વહે-
જો *m.*; as, a c. of water પાણીનો વહેજો; a
c. of air હવાનું વાવું-વહેવું-પ્રવાહ *m.*; 2 that
which moves in a given direction (as
of water) પ્રવાહ *m.*, રેણ *m.*; 3 general
course સંકલનાઈ, ક્રમ *m.*

CURRENTLY *ad.* સાધારણ રીતે, ધણું કરી-
ને, સર્વ લોકમાં.

CURRICLE *s.* એ પેડાંવાળી ગાડી.

CURRICULUM *s.* A course (of study &c).
અધ્યયનનો ક્રમ-માર્ગ.

CURSORY *a.* [*L. curro* I run] ઉતાવળી-
ઉં, ઊપરચોટીઉં, ઊપર ઊપરનું; as, a c. view
ઊપર ઊપરની નજર.

CURRY *vt.* [*Fr. corroyer*] આમડાને છેા-
લી-મહારી-રંગીકામ લાયક ક., કમાવવું; 2 to
rub or cleanse the skin of ને ખરેરો ક.;
To c. favour ખુશામતથી વહાલા થવા જવું,
ખુશામતથી પ્રીતિ સંપાદન કરવાની કોશીશ ક.

CURRIER *s.* આમડીયા *m.*, ચમાર *m.*, ખાલ-
પો *m.*, આમડાને વાળ કાઢી નાખ્યા પછી મહા-
રી તૈયાર કરનાર, કમાવનાર.

CURRY-COMB *s.* ખરેરો *m.* [મ પદાર્થ *m.*

CURRY *s.* કડીઈ, કડી જેવો એક ખાવાનો નર-

CURSE *vt.* [*AS. cursian* to curse] To
imprecate evil upon ને શાપ-આપ દેવો,
ખદ્દવા દેવી; 2 to bring great evil upon
ને મથિ દુઃખ-આપદ-સંકટ નાખવું, નું મહા
અનિષ્ટ ક.; as, c. to them with sons like
these તેમને આવા દિકરા આપી દુઃખ દેવું.
vi. શાપ-આપ-ખદ્દવા દેવી, સમ ખાવા.
s. Malediction શાપ *m.*-આપ *m.*, અભિશા-
પ *m.*, ખદ્દવા *f.*; 2 affliction મોટી આપ-
દા-સંકટ, ધણું દુઃખ દે એમનું-પીડાકારક હોવું
થવું તે; as, I will make this city a c. to
all the nation બધી પ્રજાએને આ રોહર
દુઃખકારક થાએ એમનું હું કરીશ.

- CURSED** *a.* શપ્ત, શાપ પામેલું; 2 detestable તિરસ્કાર્ય, તિરસ્કાર-ક્રિતકાર કરવાળેમ, અતિનિંદ્ય, કમખત, અંડાળ; *as*, the *c.* author of these misdeeds આ કુકર્મીનો અંડાળ કરનારો; 3 vexatious અતિદુઃખદાયક, ધણું લાસદાયક, પળવે તેવું.
- CURT** *a.* [*L. curtus* short] ટુંકું ને તોછડું.
- CURTAIL** *vt.* [old *Fr. curt* short and *tailler* to cut] ટુંકું-સંક્ષિપ્ત કર., ઓછું-કમી કર., મુખ્તેસર કર., કાપવું-કાતરવું.
- CURTAIN** *s.* [*L. cortina* a kettle, a circle] પડદો, ચક્રમ; mosquito *c.* મચ્છરદાની; (in theatres) પટ, પડદો; To drop the *c.* વેરા પૂરો કર., સમાપ્તિ કર. *vt.* -ઊપર પડદો કર.-નાખવો-કરાવવો. *s.* C. lecture બાયડીએ ધણીને પોતાના ઓરડામાં દીધેલી શિખામણ-પડકો.
- CURVATURE** *s.* [*L. curvo* I curve] વાંકું વળવું-ચવું તે, વક્રીભવનન, વાંકમ, વળણન.
- CURVE** *a.* વાંકું, વાંકું વળેલું, વર્તુલ જેવું; *a c.* line વાંકી લીટી. *s.* A curved line વાંકી લીટી, વક્રરેખા; 2 a bending વાંકમ, વળણન; 3 a curved figure વક્રરેખાકૃતિ, વક્રરેખા. *vt.* વાળવું, વાંકું વાળવું. *vi.* વાંકું વળવું, વળવું.
- CURVET** *s.* [*Fr. courbette*, see Curve] ઘેડો પહેલો પોતાના આગલા પગ ઊંચાકરી તે નાખતી વખત પાછલા ઊંચાકરી છલંગ મારે તે, છલંગમ, ઉડાણ; 2 a prank ગેલન.
- CURVILINEAR** *a.* [*L. curvus & linea* a line] વક્રરેખામય, વાંકી લીટીવાળું, વાંકું.
- CUSHION** *s.* [*L. culcita* a cushion] ગાદી, તકીઆમ, ગદિલું. *vt.* ગદિલા ઉપર બેસાડવું, બેસવા ગદિલું આપવું; 2 to furnish with cushions -નું ગદિલું-ઊપર ગદિલુંકરાવવું.
- CUSTARD** *s.* [old *Fr. custard*] દૂધ, ઇંડાં, સાકરને ભેગાં કરી ઉકાળેલી રાખડી.
- CUSTARD-APPLE** *s.* સીતાફળન; (the plant) સીતાફળી.
- CUSTODIAN** *s.* [*L. custos* guard] One who has care or custody નિધેખાનમ, રખવાળમ, સંભાળનાર, જાળવનાર.

CUSTODY *s.* Keeping નિધેખાની, સંભાળ, હવાલો; 2 judicial or penal safe keeping કેદ, કાયદાસર જાપતામ-હવાલો -કબજેમ; *as*, the prisoner was committed to the *c.* of the police કેદીને પોલીસના હવાલામાં સોંપ્યો.

CUSTOM *s.* [old *Fr. coutume*, low *L. costuma*, *L. consuetudo*] Usage ચાલમ, રીત, વહિવટ, રીતિ, દસ્તુર, રવેચો, મામુલ ચાલમ, સિરસ્તો, મામુલમ, રિવાજ; 2 a habitual buying of goods ધરાશી, ખરીદદારી; 3 (Law) દેશરિવાજમ.

CUSTOMARY *a.* રીત-રીવાજ-સીરસ્તા-દસ્તુ-ચાલ-રિતિ પ્રમાણેનું-નું-મુજબ-વિરોનું.

CUSTOMER *s.* વેપારીનો -નું ધરાક, ખરીદી કરનાર, આશામી.

CUSTOM *s.* [*Fr. coutume & tax*] Toll or tax જકાત, દાણ, દસ્તુરી, નાકું, મહેસલન; Sea *c.* તરી જકાત; Land *c.* ખુરાશી જકાત, રાહદારી જકાત.

CUT *vt.* [old *SW. kotta* to sever] To separate the parts of any body by an edged instrument કાપવું, વાઢવું, કાપો-વાઢ કર.-પાડવો; 2 to hew (as wood) વાઢવું, પાડવું; 3 to mow or reap વાઢવું, લણવું, કાપવું; to cut (as hair of the head or nails) ઉતારવું; 4 to carve કોતરવું, બોદવું, કોતરી કાઢવું; 5 to wound or hurt the sensibilities of-ના મર્મ બેદવા, ને હિંમિહિત લાગવું; 6 to intersect છેદવું; To cut by means of scissors કાતરવું; (as garments) વેતરવું; (as branches of trees) સોરવું; 7 to divide as a pack of cards કાપવું, ઉપાડવું; 8 to castrate ખાંશી કર.; C. and dried આગળથી તૈયાર કરેલું; To *c.* a figure or a dash રૂપ પ્રકારાવું, આબર કાઢવી-દેખાડવી; To *c.* capers હુણ્ણ-છલંગ મારવી-ખાવી; To *c.* down કાપી નાખવું; 2 તોડી પાડવું, ઝંખવાણું પાડવું; 3 to lessen ઓછું-કમી કર., કમી કરી નાખવું; *as*, to *c.* down expenses ખર્ચ કમી કર.; To *c.* off કાપીને જૂઠું કર., કાપી નાખવું; *as*, to *c.* off the

right arm જમણા હાથ કાપી નાખવો ; 2 છૂંટું-વેગળું-દૂર પાડવું-ક., -જોડે સંબંધ-વ્યવહાર-સંસર્ગ બંધ કર ; 3 to destroy -નો નારા કર., -નો અંત આણવો ; To c. out, to remove from the midst વચ્ચેથી કાપીને કાઢવું-ક. ; 2 to shape or form by cutting કોતરીને ડોળ કાઢવું-ક., -નું ડોહોળિયું કાઢવું, કોતરી-કાપીને કર., વેતરવું ; 3 to scheme or contrive ચોજવું, ઉઠાવવું, ચોજના કરી કાઢવું ; as, to c. out a new path નવો રસ્તો કાઢવો ; To c. short ટૂંક કર., -નો પાર આણવો, ટૂંક કાતરવું, એકદમ-અધવચ (-નો) અંત આણવો ; as, I c. the matter short મે વાત ટૂંકી કર. ; To c. up કાપીને કરવો કર., છુંદવું, કાપીને કડકા કડકા કર. ; 2 to damage -ને નુકસાન-હાનિ પહોંચાડવી ; To c. the teeth -ને દાંત આવવા-ફૂટવા. vi. કાપવું, -થી કપાવું ; as, the knife cuts well એ ચાકુથી સારું કપાય છે ; 2 to admit of incision કપાવું ; To c. across સરસર-સીધું જવું. 8. An opening made with a sharp tool કાપમ, કાપોમ, છેદમ, વાઢમ, ચીરો, ધામ ; 2 a blow with an edged tool કાપમ, વાઢમ, ધામ ; 3 a harsh remark કટાર વચન, મર્મ છેદે એવું વચન, ખોટું લાગે એવું વેણ ; 4 a groove ખોલણ, ખાંડ ; 5 a channel made by cutting ખાંડ, નીક, નહેર ; 6 a portion severed or cut off કકડોમ, ટુકડોમ, કાપીને કરેલો કકડો ; 7 an engraved block or plate ખીજું, છાપ, (ચિત્ર છાપવાનું) ; 8 (cards) પાત્ર ઉપાડવાનો-કાપવાનો વારો, કાપણી ; 9 the fashion in which a garment is cut કાપમ, વેતરણ, વેતરણી ; fashion તરાહ, ડોલમ, રોણક ; A short c. ટૂંકો રસ્તો ; To draw cuts ચીરીએ ઉપાડવી-કાઢવી-નાંખવી.

CUTTER s. One who or that which cuts (see verb) ; 2 એક પ્રકારની હોડી.

CUT-THROAT s. કુંશીએમ, ગળાકાપુંમ, હરામખોરમ. a. કુંશીઉ, ગળાકાપું, હરામખોર.

CUT-PURSE s. ગળવાકાતરમ, ગંદીએમ, ગંદીએમ, ચોરમ.

CUTTING s. The act (see verb) ; 2 કાપમ, છેદમ, કડકોમ, કલમ f. a. હોડોહોડ લાગે એવું, ઝાટકો લાગે એવું ; as, a c. remark ઝાટકો લાગે એવી ટીકા.

CUTANEOUS a. [*L. cutis* skin] ચામડી-ખાલ-ત્વચા સંબંધી-નું-લગતું-વિશેનું ; as, a c. disease ચામડીનો રોગ.

CUTICLE s. ઉપલીખાલ-ત્વચા-ચામડી 2 (Bot.) ઝાડની ઉપરની છાલ.

CUTLASS s. [*L. culter* knife] એક ધારવાળી પહોળીવાંકી તલવાર-રામરોર f.

CUTLER s. [*L. culter* knife] ચાકાં-પાળીએ-કાતરો-કાપકૂપનાં રાચ બનાવનાર.

CUTLERY s. કાપકૂપનાં હથિયાર બનાવવાનો ધંધો-હુમર ; 2 બધાં કાપવાનાં હથિયાર.

CUTTER, CUTTING (See under Cut).

CYCLE s. [*Gr. kuklos* a circle] An imaginary circle in heaven (આકાશમાં કલ્પેલો) વર્તુલમ, ચક્ર ; 2 કાળચક્ર, સેવત્સ-ચક્ર, (કેટલાંક વરસનો) સ્તબ્ધ-ચુગમ.

CYCLICAL a. વર્તુળમાં-ચક્રાકારમાં ભમતું-જતું, કાળચક્ર સંબંધી-નું-લગતું.

CYCLONE s. [*Gr. kuklos* a circle] ધણા ગાઉ સુધીનો વેટાળીએ પવન-તોફાન, ચક્રવાત.

CYCLOPÆDIA s. [*Gr. kuklos* a circle, and *paideia* education] યાવદ્ વિદ્યાવળી, સર્વવિદ્યામાળા-સંગ્રહમ, વિદ્યાવળી.

CYCLOPS s. [*Gr. kuklos* circle and *ops* eye] એક આંખવાળો રાક્ષસ pl, બાલ લોચન રાક્ષસ pl.

CYLINDER s. [*Gr. kulindros*] ભુંગળું, ભુંગળાકૃતિ, નળાકારમ, ભુંગળાના આકારની કોઈ વસ્તુ.

CYLINDRICAL a. ભુંગળા જેવું, ભુંગળાનાનીના આકારનું-વિશેનું-સંબંધી.

CYMBAL s. [*Gr. kumbos* any thing hollow] ઝાંઝ, તાલમ, કાંશી, કાંશીંગ, કરતાલમ.

CYNIC a. [*Gr. kunos* a dog] કુતરા જેવા સ્વભાવનું માણસ, જેનું તેનું વાંકું કાઢનાર માણસ, ચીઢી, ચીસાળ, તોરી ; 2 pertaining

to the sect of cynics સિનિકના પંથ સંબંધી-જેવું-નું. ૧. યુનાન દેશના પ્રાચીન તત્ત્વજ્ઞતાઓમાં એક પંથ હતો તે. (તેઓ ધન, વિદ્યા, કળા, કૌશલ્ય, ને મોજ મજાને ધિકારતા.)

CYNICISM ૧. કૃતરા જેવા સ્વભાવમ્, જેનાં તેનાં વાકાં કાઢવાની ટેવ-સ્વભાવમ્-રીત f, સંસારના વૈભાવનો ચીડથી તિરસ્કાર કરે તે.

CYPRESS ૧. [*Gr. kuparissos*] (the tree) સરજું ઝાડ, સરવરમ્; 2 an emblem of mourning શોકનું ચિહ્ન.

CYST ૧. [*Gr. kustis a bag*] શરીરમાં પાચપરથી બરેલી કોથળી.

CZAR [*L. Caesar, Rus. tsarj*] રાજામ્, આદર્શાદમ્, રસના રાજાને ખિતાબ-હલકાબ.

CZARINA ૧. રસની રાણીને ખિતાબ-હલકાબ.

D.

D. The fourth letter of the alphabet represented by ફ.

DAB *vt.* [*AS. dyppan to dip*] To slap (ધીમે હાથે) થપ્પાક-ટપલી-ઢોલ-તમાચોમારવો.

DABBLE *vt.* (જરાજરા) ખેળવું-ડખેલવું, બીનવવું, પલાળવું. *vi.* To play in water પાણીમાં મસ્તી કરે, કાલ્પ પાણીમાં ટૂંકવું-હાથ પગ પછાડવા-અકાળવા; 2 to do superficially ઉપલગ કામ કરે, હાથ ધાલવો-જોવું; as, to d. in politics રાજનીતિ શાસ્ત્ર ઉપલગ જોવું.

DABBLER ૧. ઉપલગીઓમ્, ઉપલગ જોનાર.

DACOIT ૧. [*Beng. dakhe a robber*] A gang-robber ધાડચોરી કરનાર.

DACOITY ૧. ધાડચોરી f.

DACTYL ૧. [*Gr. dactylos a finger*] A poetical foot પેહેલો અક્ષર ગુરૂ અને પછીના બેઅક્ષર લઘુ હોયછે તે ગણમ્, બગણમ્, (—૫૫ ધરત).

DAGGER ૧. [*Fr. dague*] Short sword પંજરફ, કટાર-કટારીફ, જમીઓમ્, છુરોમ્; 2 a mark of reference કટારના આકારનું ચોક્કડી પછી વપરાતું ચિહ્ન (+), કટારીફ.

DAILY (See under Day).

DAINTY ૧. [*L. dens, dentis, Sans. danta a tooth*] Pleasing to the palate ભાવનું, ભાવ્યોવું, સવાદ, સ્વાદિષ્ટ, મિષ્ટ, રૂચિકર; as, d. food ભાવનું મોજન; 2 delicate, elegant નાજુક, સુંદર; as, d. fingers નાજુક આંગળાં; 3 overnice સ્વાદિષ્ટ, સાંકડાં મળાનું, મિધું, ચિપાસીદું, ચીકણું; as, he is very d. as to food તે ખાવાની વાતમાં ધણે સવાદીઓ છે. ૧. મિષ્ટાન્ન, મિષ્ટ-ભાવનું મોજન, જમણન.

DAIRY ૧. [*old E. dey a dairy-maid*] The business of keeping milk and converting it into butter or cheese દૂધ રાખવાનું-દૂધનું માખણ, પનીર, મલાઈ વિગેરે બનાવવાનું કામ-ખાતું, ગૌરક્ષન; 2 દૂધ રાખવાની-દૂધનું માખણ, પનીર, મલાઈ વિગેરે બનાવવાની જગ્યા, ગૌરસરાણા f.

DAIRY-MAID ૧. ગૌરસરાણા બેપર રાખેલી સ્ત્રી.

DAIS ૧. [*L. discus a quoit*] The raised floor at the upper end of a dining hall મોજન સાળાના ઉપલા-જિંઆ બાજમાં ખાનું ખાવાની યુખ્ય મેજને ચૂકવાની બેચી જગ્યા; 2 the seat with its canopy બેપર કહેલી યુખ્ય મેજ બેપર ખાનું ખાનારને બેસવાનું છત્રીવાળું આસન.

DALE ૧. [*Sax. dael*] A hollow between hills બે પહાડ વચ્ચેની જગ્યા, ખીન-ખીણ f, ખિણ f.

DALLY *vi.* [*Icel. dael affable and leika to play*] રસળવું, રમવું, રમત રમવી-કે, રમવામાં-આગસમાં-પ્રમાદમાં-એશમાં વખત કાઢવો; as, you have dallied too long તમે વખત આગસમાં ખડું કાઢ્યો; 2 to toy and wanton વિલાસ-કામક્રીડા-વિષયક્રિયા કરે.

DALLIANCE ૧. સ્ત્રીપુરુષનું રમવું, વિલાસમ્, કામ-વિષયક્રીડા f.

DAM ૧. [*L. domina a mistress*] માઈ, માતા f (વિશેષ કરીને ઢોર-પથુની).

DAM *vt.* [*AS. demman*] To obstruct by a bank of earth પાજ આંધવાથી પાણીનો પ્રવાહ રોકવો, આળવું, ઘેરવું. ૧. પાણીનો પ્રવાહ-રસ્તો રોકવાને આંધેલી પાજ, આંધમ્, પુરોમ્.

DAMAGE *s.* [*Fr. dommage, L. damnum* loss] Loss or injury ગુકસાનન, ખરાબી *f.*, હાનિ *f.*, અસલ *f.*; *as*, the ship suffered d. વહાણને ગુકસાન લાગ્યું; 2 (*pl.*) reparation for injury ગુકસાનન, ગુકસાનનો બદલો-અવેનમ; *as*, you must pay the damages તમારે ગુકસાન આપવું. *vt.* ગુકસાન-હાનિ પહોંચાડવી.-ક.

DAMASK *s.* [*Damascus* a town in Turkey in Asia] A silk stuff woven with figures and flowers અસલ ડામસ્કસ અથવા કુમાસ શેહેરની બનાવટનું ચિત્ર ભાતનું રેશમી કાપડન; 2 a stuff made of silk intermingled with flax બુદ્દેદાર સહીજન, આરીક સહુનું બુદ્દેદાર કાપડન; 3 red colour લાલ-રાતો રંગ, ગુલાબી રંગન. *vt.* કાપડ ઉપર કુલ-બુદ્દા પાડવા, સુશોભિત કર., તરેહદાર-બુદ્દેદાર કર.

DAME *s.* [*L. domina* a mistress] Mistress of a family ધર ખટલો ચલાવનારી સ્ત્રી; ધરખણીઆણી; 2 title of honour to a woman બાઈ; *as* d. Jewel બાઈરતન.

DAMN *vt.* [*L. damnum* loss] To condemn, to sentence શિક્ષા પાત્ર-દંડ્ય ઠેરવવું, -પર દંડ ઠેરવવો; 2 to doom to perdition નરકમાં નાખવું, નરકનો-નરક વાસનો દંડ ઠેરવવો; to be damned -ને નરક વાસનો દંડ થવો, -પર દંડ-નરક વાસનો દંડ ઠેરવો; *as*, that they all may be damned કે તેઓ સહુને નરક વાસનો દંડ થાય; 3 to condemn as displeasing છિટકારી કાઢવું, છેક નાપસંદ કરી કાઢવું, છેક ચિકારી નાખવું; *as*, do not d. it without hearing it out સાંભળી રહ્યા વગર એ વાત છિટકારી કાઢો નહીં.

DAMNABLE *a.* Deserving damnation નરકમાં પડવા જેવું, નરકને પાત્ર; 2 odious ચિકારવા ભેગ-યોગ્ય, કુષ્ટ, મહા-અતિ. કુષ્ટ.

DAMNATION *s.* નરકમાં જવું-પડવું તે, નરક-વાસન, દુર્ગતિ, અધોગતિ.

DAMP *a.* [*low Ger. damp*] હવાયલું, હવા-

ભીનાસ-સરદીવાળું, આલાલીલું, બેન્વાળું. *s.* સરદી, સરદ હવા, હવા, ભીનાસ, બેનમ; *as*, the d. of the place made him sick તે જગાની સરદીથી તે મારો પડ્યો; 2 depression of spirits ઉદાસી; *as*, a d. came over my soul મારા મનને ઉદાસી લાગી ગઈ; 3 (*pl.*) noxious vapours issuing from a well or pit (કૂવા-ખાડામાંથી મારતો) ઊંચો, ઉખારન. *vt.* To make damp હવાયલું ઠં. કર.; 2 to depress ઉદાસ કર., ઘબી-દબાવી નાખવું, -થી દબાઈ જવું, -થી ઉદાસ થવું; *as*, it damped his spirits એથી તેનું મન દબાઈ ગયું; 3 to discourage નરમ-ધીમું-ટહાડું પાડવું, અટકાવવું, રોકવું, આચંકા આપવો-પહોંચાડવો; *as*, to d. the industry of a country દેશના ષોકનો ઉદ્યમ નરમ પાડવો.

DAMSEL *s.* [*Fr. demoiselle*] A young unmarried woman છોકરી, જુવાન બેરીફ-સ્ત્રી, તરણ સ્ત્રી, તરણી, બાલા, યુવા.

DANCE *vi.* [*Fr. danser*] To move with measured steps નાચવું, નૃત્ય કર.; 2 to frisk about, up and down, back and forth ફરવું, નાચવું, ઊછળવું. *vt.* નચાવવું, ઉછાળવું, ફેલાવવું; To d. attendance upon પાછળ ફરવું, -ના ભેડ ઉચકવા, ખુશામત કર., ગુલામી કર. *s.* નાચન, નૃત્યન.

DANCING-WOMAN *s.* રામજની, તાચકો.

DANDLE *vt.* [*Ger. tand* a toy] To move up and down on the knee (*as* an infant) હાથ-ઝોળા માં ઉછાળીને રમાડવું, ઉછાળીને રમાડવું; 2 to toy with, to pet લડાવવું, લાડ કર., લાડકું કર.; *as*, I do not like to be thus dandled આમ મને લડાવે છે તે મને ગમતું નથી.

DANDY *s.* [*It. dondola* a toy] A fop છેલ, ફકડ, ગુડો, ટાપટીપીચી, લાલા.

DANGER *s.* [*L. damnum* loss & *gero* I bear] Some contingent evil in prospect, fear of evil ભેખમન, ભોમ, બચન, ખતો, ગુકસાન-હરકત-હાનિ પોહોચે એવો સંભવ-દહેશત.

DANGEROUS *a.* Full of-attended with -causing danger જોખમનું-બરેલું-વાળું, હરકત-નુકસાન પોહોંચે-લાગે યમવું, દહેરાત બરેલું, હાનિકારક.

DANGEROUSLY *ad.* દહેરાત રાખવા જેવું, હરકત-નુકસાન પોહોંચે યમવું.

DANGLE *vi.* [*Dan. dingle to swing*] To hang loosely લટકવું, ઝૂલવું, લપડવું, ઝોલવા ખાવા, ટિંગાવવું, ટંગાવવું, ટંગાઈને લટકવું, ઝૂલતાં રહેવું; *as*, to d. on a gibbet ફાંસીના લાકડા ઉપર લટકવું; 2 (about, after) to follow officiously-ની પાછળ ફરવું-બમવું -અમઠાવવું-વિઠલાવવું.

DANGLER *s.* One who hangs, especially about women પાછળ ફરનાર-બમનાર-અમઠનાર-વિઠલાનાર.

DANK *a.* (See Damp, 1.)

DAPPER *a.* [*Ger. tapfer brave*] Small and active ઠીંગાણું અને છુટું, છુટું, ચાલાક; 2 spruce or smart ઠીકઠીકીઈ, ઠીકઠાક, સાફસફ રહેનાર.

DAPPLE *a.* [Perhaps allied to Dab, which see] Spotted કુંડાળાં કુંડાળાવાળું, કાબરચીતરું, રંગબેરંગી, પચરંગી, અબલખી. *vt.* કાબર ચીતરું ક., કાબર ચીતરું-રંગબેરંગી &c. બનાવવું.

DARE *vi.* [*A.S. dearr*] To have courage for હિંમત-હુતી ચાલવી-હોવી, હિંમત-હુતી ચલાવવી, હામ બીડવી. *vt.* To venture on સામાં હામ બીડવી, હિંમતથી ખમવું, કરવાની-માથે ધવાની-માથે હોડવાની-વોરવાની ખમવાની હિંમત ચલાવવી; *as*, he resolved to d. all the perils તેણે બધાં જોખમો હિંમતથી ખમવાનો નિશ્ચય કરીધો; 2 to defy, to challenge જોઈએ આવીજાની, જોઈએ એ કેમ કરી શકેછે એમ કહેવું, ચડસે ચડાવવું, કેઈ કરવાની જાનૂન બરાવવી, નાદે ચડાવવું; *as*, I d. you to do it હું કહુંછું કે જોઈએ તમે એ કેમ કરી શકેછો.

DARING *a.* બહાદુર, હુતીવાળું, હિંમતવાન -વાળું, હુતીનું આધું, નિર્ભય રહેનાર, હૈયામઠું,

મદ્દમીવાળું, સાહસિક, ધૃષ્ટ. *s.* (હિંમત, હુતી, હામ, હૈયામઠ વગાઈ-પાછું *n.* મદ્દમી, સાહસિકપાછું *n.* ધૃષ્ટતા.

DARK *a.* [*A.S. deorc*] Wholly or partially destitute of light, not clear અંધારું, કાળું, અજવાળા વગરનું; *as*, a d. night અંધારીરાત; 2 wholly or partially black, opposite of *white* કાળું, સામજી, કળુંદું; *as*, of a d. colour કાળા-સામજા રંગનું; D. green લીલુંછુમ; D. red લાલચોળ, રાત્રચંદ્ર; 3 mysterious ન સમજાય યમવું, અસ્પષ્ટ, ગુપ્ત, અંતર-મનનું; *as*, a d. saying ન સમજાય યમવી કહેવત; 4 unenlightened અજાન, અજાનતાનું - વાળું, જાન-વિદ્યારૂપી પ્રકારા વગરનું-નહી પામિલું, મૂર્ખતાનું, અવિદ્યા; *as*, a d. age અજાનતાનો કાળ; 5 secret ગુપ્ત, છાનું; 6 foreboding evil માંડું, ઉદાસી આણનારું, આફત-દુઃખ-સંકટનું, આફત દેખવાળું, બયાનક, બયંકર; *as*, a d. hour માંડી વખત. *s.* Absence of light અંધારું *n.* અંધકાર *m.* તિમિર *n.*; 2 a state of ignorance અજાનતારૂપી અંધકાર *m.* અજાન *n.* અજાનતા *f.* અંજાણપાછું *n.*

DARKEN *vt.* To deprive of light અંધારું ક. અંધકાર ક.-લાવવો; 2 ઘેરું, કાળારંગનું શ્યામ-કૃષ્ણ ક.; 3 to cast a gloom upon (રંગમાં) બંધ ક., ઉદાસ-ઉદાસીઈ ક.; 4 to deprive partially or wholly of bodily vision આંખી ક., આંખનું તેજ કમી ક.-ધટાડવું, ઝાંપ વળતી ક., આંખનું તેજ-આંખ લઈ ધેવી, નહિ દેખવું-આંધળું-અંધ ક.; 5 to deprive partially or wholly of mental vision મન રૂપી આંખને ઝાંખી ક., બુદ્ધિ ઝાંખી ક., મન રૂપી આંખે નહિ દેખવું ક., આંધળું ક., બુદ્ધિ ચોરવી-હરવી, રસ્તો-નિકાલ ન સૂઝે યમવું ક.; 6 to render less intelligible સમજાવામાં-ને અંધારું પડે યમવું -ન સમજાય યમવું-અસ્પષ્ટ-જૂઠ-અગમ્ય ક.; 7 to bully ઝાંખું ક., ઠાંકી નાખવું, ડાક-અંધ -શરમ લગાડવી; *as*, to d. glory કીર્તિ ઝાંખી ક.

DARKLY *ad.* અંધું અંધું, અંધું; as, to see d. અંધું દેખવું.

DARKNESS *s.* Absence of light; (See Dark *s.* 1st mean.); 2 blackness કાળાસું, કળંદાસું, ક્ષામતા, કૃષ્ણતા; 3 secrecy છાનું રાખવું, દાખી રાખવું, પડદા, ગુપ્તતા, અપ્રસિદ્ધિ; 4 want of clearness અસ્પષ્ટતા, ગૂઢતા; 5 a state of ignorance અજ્ઞાનપાત્ર, અજ્ઞાન, બૂલ, બેલાવે; 6 distress or perplexity મુશીબત.

DARKSOME *a.* (See Dark *a.* 1st mean.)

DARLING *a.* [dim. of *AS.* *deore* dear] વાહાલું, પ્રિય, અતિપ્રિય, લાડકું, પ્યારું, વલ્લભ. *s.* વાહાલું, લાડકું, પ્રાણ, પ્રાણાત્મા, પ્રાણુવન, પ્રિયમ, પ્યારું, પ્રિય.

DARN *vt.* [*W.* *darn* a patch] To mend a rent by imitating the texture of the cloth in which it is રકુ ક., ટૂણવું.

DART *s.* [*L.* *trudo* I push] A javelin ફેંકવાનો બાણ, પરછી-પડછી, રક્ષિત, (as *એકવીરા રક્ષિત*), નેમે-નેએમ. *vt.* To throw or hurl as a missile weapon ફેંકવું, મારવું, મૂકવું; 2 to emit (વેગે કરીને) મોકલવું, આવવું, નાખવું, મૂકવું, પાડવું; as, the sun darts his rays સૂર્ય તેનાં કિરણ મોકલે છે. *vi.* To fly (તીરેની પેઠે) આવવું-પડવું, (તીર-વીજળી-પવનને વેગે) આવવું-જવું, ઉડીને આવવું-પડવું, ઝડીમ લઈને આવવું; 2 to start suddenly and run ઝડીમ લઈને નિકળી નહાસવું, સડપ દઈ નિકળીને દોડવું, ચમકીને નહાસવું.

DASH *vt.* [*Icel.*, *Sw.* and *Goth.* *daska* to strike through] અફળાય અમ નેરથી ફેંકવું, અફળવું, પછાડવું, ઠોકવું, કૂટવું; as, to d. one body against another અંક વસ્તુ ખીજ સાથે અફળવી; 2 to break, to shatter ફેંકીને-અફળીને ભાંગવું, બૂકેબૂકા-કડકે કડકા-ચૂરેચૂરા ક., થી બૂકેબૂકા થઈ જવા; as, it dashed the carriage to pieces તેથી ગાડીના બૂકે બૂકા થઈ ગયા; 3 to frustrate તોડી પાડવું, ભંગ ક., ધૂનખાણી

મળવું, પરખાદ ક.; as, to d. schemes or hopes ધુક્તિ-આશા ધૂનખાણી મળવી; 4 to confuse, to put to shame ગભરાવવું, શરમ-લાજ લગાડવી, લજાવવું; 5 to throw water suddenly in separate portions છાંટવું, છાંટ મારવી; 6 mix with મેળવું, મળવું, મેગ ક.; as, to d. wine with water પાણી સાથે દ્રાક્ષરસ મેળવે; 7 (off) to do with haste ફેંકી-અફળી મારવું, ઝરડી કાઢવું, લખી કાઢવું, ભેગું કરી દેવું; as, to d. off a review વિવેચન ભેગું કરી દેવું; 8 (out) to draw a stroke or line through, to blot out છે કવું, ઉપર છેકો મારવે-મૂકવે. *vi.* (at, among, through, away) To rush with violence ધસીને ઉછળીને-અપાટી કરીને જવું; 2 (against) to strike violently અથડાવું, અફળાવું, પછાડવું. *s.* Collision, crash અથડાવું, અફળાવું, કુટાવું, ઠકર; 2 admixture or partial overspreading મેળમ, અંશમ, ભાગમ, છાંટ, આભાસમ; as, milk with a d. of water પાણીના મેળ-ભાગ-અંશવાળું દૂધ; red with a d. of purple રાતા રંગમાં નંજુઆ રંગની છાંટ-નો અંશ; 4 a bold rapid movement ધસારો; as, a d. at the enemy દુશ્મન ઉપર ધસારો; 5 capacity for quick bold movement against an enemy (રાતુની સામા) ધસારો-ઝડપવાળી દોડ કરવાની આવડત, ઝડપ; as, he is wanting in d. તેને (રાતુની સામા) ધસારો કરવાની આવડત નથી; 6 a mark in punctuation, thus (—) ગુરૂઆ-પાઈ

DASH-BOARD *s.* બળદ કે ઘોડાના પગથી કાદવ પાણી ઉડીને ગાડી ઘોડવેલમાં આવે તે ખાજવાનું વાહનના આગલા ભાગમાં જોડેલું પાટીડું, સપડી.

DASHING *a.* ધુસનારું, ધુસણીડું, ધુસીજનાર.

DASTARD *s. & a.* [*AS.* *ad.* intensive and *astrian* to smite] ખીકણ, ખાસલું, નામરદ-દં, પોલીઆં છોડુ, અતિખીર.

DASTARDLY *a.* (See Dastard.)

DATA *s. (pl.)* [*Sans. datta* from *dā, L. do* I give] યુદ્ધાની વાતે, આધારમ, આશ્રયમ.

DATE *s. (pl.)* [*Sans. datta* from *dā, L. do* I give] (Of a letter or any other writing) તારીખ, દહોડાવારમ *pl.*, મિતિ *f.*; Lunar d. તિથિ; 2 any fixed or settled time દહોડમ, વરસ-વર્ષન, કાળમ; *as*, the d. of an event કોઈ વાત (બનવા) નો દહોડા-વર્ષ-કાળ. *vt.* To note the d. of any writing તારીખ-દહોડો વાર-મિતિ લખવી-માંડવી-બરવી-પૂરવી-નાખવી; *as*, to d. a letter કાગળમાં તારીખ નાખવી; 2 to fix the time of -નો નક્કી વખત-કાળ-દહોડો કરેલો; *as*, to d. the fulfillment of a prophecy કોઈ બનવાની વાત ક્યારે બનશે તેનો નક્કી દહોડો કરેલો. *vi.* (from) આરંભ-રિરઆત-મંડાણ હોયું.

DATE *s.* [*L. dactylus* a finger] The fruit of the date palm ખજૂરન; Dried dates ખારક *f.*; The d. tree ખજૂરી *f.*

DATIVE [*Sans. datta* from *dā, L. do* I give] ચોથી વિભક્તિ, ચતુર્થી, સંપ્રદાન.

DAUB *vt.* [*W. dub* mortar, cement] To smear with any soft substance લપડવું, ખડવું, પીળવું, લપડી-ખડી-લીપી-પીળી-થથેડી મૂકવું; *as*, to d. a basket with mud ટોપલાને કાદવે ખડી મૂકવો; 2 to paint gaudily લપડવું-લપડી મૂકવું, પીળવું-પીળી મૂકવું, ડપકા ડપકા પાડી મૂકવા, થથેડવું, થથેડી મૂકવું; *as*, to d. a picture with glaring colours કોઈ છબીમાં ઝસે દાર રંગોના ડપકા ડપકા પાડી મૂકવા; 3 to disguise ઠંકવું, છુપાવવું, સંતાડવું; *as*, to d. vice with show of virtue સદ્ગુણનો દેખાવ બતાવી દુર્ગુણ ઠંકવા; 4 to flatter excessively ખુશામત કર., ચડાવવું; *as*, there was no daubing when he said he was your humble servant તેણે તમને કહ્યું કે હું તમારો ગરીબ સેવક છું તેમાં તેણે તમને ચડાવ્યા નહોતા. *s.* ડપકામ *pl.*, ડપકા ડપકામ *pl.*; 2 જેમાં રંગના ડપકા ડપકા પાડી મૂકેલા હોય ક્ષેત્રી.

DAUGHTER *s.* [*AS. dohter, Sans. duhitri*] The female offspring of a man or woman ઊકારી, પુત્રી, દહિતાર; 2 a female descendant કુલપુત્રી; 3 a female inhabitant બેરૂં, સ્ત્રી; *as*, the daughters of India હિંદુસ્તાનનાં બેરાં-સ્ત્રીઓ.

DAUGHTER-IN-LAW *s.* ઊકારાની વહુ, વહુ *f.*, વધૂ *f.*, સ્ત્રીધાર.

DAUGHTERLY *a.* પુત્રીને યોગ્ય-ધરતું.

DAUNT *vt.* [*Fr. dompler, L. domo, Sans. dam* to subdue] (હિંમત વિગેરે) ઘાબી નાખવું-ધાલવું, બિલાડવું, -ને બચ-ધાસ્તી પોહોંચાડવી, ડર લગાડવો, અકળાવવું, ધમરાવવું, દબાવવું, ડરકાવવું, ડરાવવું.

DAUNTLESS *a.* દબાય-બીદે-ડર નહિ ક્ષિયું, હિંમતવાન, છાતી વાળું.

DAW *s.* [*old Ger. taha*] A bird of the crow kind કામડાની જાતનું પક્ષી.

DAWDLE *vi.* [*allied to Dandle*] ક્ષોભા માળસા, રસજવું, જાણી જોઈને વોળાયાં કર., માખી માર્યા કર.

DAWN *vi.* [*AS. dagian* from *dag* day] To begin to grow light ઊગવા-ફૂટવા માંડવું, થવા આવવું, અજવાળું થવા માંડવું, ઉજસ થવા માંડવો, પોહો ફાટવો; *as*, the day dawned દહોડો ઉગવા માંડ્યો-દહોડાનું અજવાળું થવા માંડ્યું; 2 to begin to grow or appear ઊગવા-ખીલવા-દેખાવા-નિકળવા માંડવું, -ની નિશાણી-રિરઆત-આરંભ થવો, -ની નિશાણી જણાવવી; *as*, dawning youth ખીલવા માંડવી-રિર જુવાની. *s.* સવારનું પોહોર, વાહાણનું પોહોર, મોટું પરીક્ષિ, પ્રભાતન, પ્રાતઃકાળમ; 2 પેહેલ વેહેલાં દેખાવા માંડવું તે, ઉદયમ, રિરઆત *f.*, આરંભમ; *as*, the d. of civilisation સુધારાનો આરંભ.

DAY *s.* [*AS. dæg, Sans. div* to shine] The time of light or light itself દહોડમ, દિવસમ, અજવાળું; *as*, d. is only night to him તેને દહોડો તે રાતજ છે; 2 the period of the earth's revolution on its axes દહોડમ, દિનમ, દિવસમ, દહોડો રાત *f.*, અહો-

રાત્રન, અહર્નિરાત્ર; as, 24 hours make one d. ૨૪ કલાકનો એક દહોડો; 3 any specified time or period દહોડોમ, વખતમ, કાળમ, સમયમ; as, the d. is not distant તે દહોડો આપો નથી; 4 age કાળમ, જ્ઞાનોમ; as, he was considered a great man in his d. તે જ કાળમાં થઈ ગયો તે કાળમાં તે મહાન પુરૂષ ગણાતો; 5 d. of battle, battle યુદ્ધ દિવસમ, યુદ્ધન; as, his skill as a general turned the fortune of the d. તેના યુદ્ધ કૌશલ્યે યુદ્ધ દિવસનું ભાવી ફેરવી નાખ્યું; To win the d. ફતેહ મેળવવી-ક.; The civil d. (see 2 above); D. by d. એક દહોડો પડ્યા વગર, રોજ, દર-રોજ, જાણ, પ્રતિદિન-દિવસ; - Only from d. to d. નીત નીત, નીતકીને; Days of grace કોઈએ હાજર થવાને કોરટેઝરવેલી અથવા હુંડી વિગેરેનાં નાણાં આપવાને હુંડીમાં લખેલી તારીખ ઉપરાંત જે ત્રણ દહોડા જારી આપે છે તે, મહેતલ, છૂટના દહોડામ *pl.*

DAILY *a.* રોજનું, નિત્ય-નું; રોજિંદા. *ad.* રોજ, દરરોજ, હરરોજ, રોજ કીને, નિત્ય, રોજિંદા, હરદિન, દિન પ્રતિદિન.

DAY-BOOK રોજમેળમ, રોજનાયુંન.

DAY-BREAK *s.* (See Dawn *s.* 1.)

DAY-LABOURER *s.* બેલદારમ, મજૂરમ, મજૂરણ, રોજી કામ-મજૂરી કરનાર.

DAZZLE *vt.* [dimin. of daze=*AS. dwæc* stupid] To overpower with intense light અંધ વાજવી-લગાડવી, આંજવું, અંધવવું, અંધવી નાખવું, આંધળું ક.; 2 to strike with admiration or surprise આંજવું, આશ્ચર્ય પમાડવું, છુક-ચકિત ક.; as, a dazzling genius બીજને આંજી નાખે-છુક કરે એવી બુદ્ધિનો માણસ.

DEACON *s.* [*L. diaconus, Gr. diakonos* from *diokoneo* I serve] ખ્રિસ્ત ધર્મનો એક ઉતરતી પદવીનો આધિકારી, ઉતરતા દરજ્જાનો પાદરી, “ડીકન”મ.

DIACONATE *s.* ડીકનનો હોદ્દો-દરજ્જો-પદવી.

DEAD *a.* [*AS. from deadian* to die] Deprived or destitute of life મોતલું,

મરેલું, મરી ગયેલું; 2 inanimate નિર્જીવ, અપ્રાણી, જડ; as, d. matter નિર્જીવ પદાર્થ; 3 unvaried, monotonous એક સરખું, સરખું ને સરખું, એકજ તરેહનું, સદેલગ-સદેલગ, સંતત; as, a d. plain એક સરખું મેદાન; 4 lacking spirit, dull અંધું, બોહું, મંદ, તેજ-તેજ-બેજક વિનાનું; as, d. colouring બોહા રંગ; 5 wanting in religious spirit and vitality ઉપલગ, મન-શ્રદ્ધા-મનના ઉત્સાહ વગરનું; as, d. works શ્રદ્ધા વગરનાં ધર્મ કર્મો; A d. calm પવન છેક પડી જવા તે; A d. certainty પાકી ખાતી; D. drunk બાન જનું રહેલું એટલું પીધેલું, પીધેલું સડક; A d. sleep બર ઉંધ; A d. weight ખેંઠાબાર; D. stock અપ્રાપ્તિકારકબોહાલ-ધન-પુંજ; A d. shot આપાદ-રામબાણ નિરાણાનું-વાળું માણસ; A d. language નહિ બોલાતી - બોલાતી અંધ ધર્મ ગમ્મણી બાણ; A d. level એક સરખી સપાટી તે; A d. letter ફેટલીએક કુદત સુધી ડાગની કોઈ હાકીસમાં પડી રહેલા અને તેનો ધણી નહિ નિકળવાથી સદર ડાગ હાકીસમાં ફેરવાને ચોકલી દીધેલા કાગળ, નધણીઆતો કાગળ; D. letter office નધણીઆતા કાગળો ફેડી તેનો નિકાલ કરવાનું જેનું કામ છે એવું સદર ડાગ હાકીસનું એક ખાતું-અંગ. *s.* (with *the*) Dead men મોતલાં માણસ, મોતલાં, મૃત્યાં; as, the resurrection of the d. મોતલાંનું પુનરુત્થાન; 2 the state of d. men મોતની અવસ્થા, મરણાવસ્થા; as, he has risen from the d. તે મરણાવસ્થામાં હતો તે પાછો જીવતા થયો છે; The d. of night રાતનો સુનકારનો વખત, મધ્ય રાત; The d. of winter બર રિયાળો.

DEADEN *vt.* શક્તિ વગરનું- અશક્ત-શક્તિ-શૂન્ય ક., મંદ-દુર્બળ-નિર્મલ-અંધું ક.; 2 (વેગ, ગતિ) એધું-કમી ક., ધીનું-નરમ પાડવું; 3 to make vapid મિર્કું કરી-પાડી નાખવું, ટાહાડું પાડવું, એધું તેજ ક.; as, to d. wine ઉવાઈન દારૂ મિઠો કરી નાખવો.

DEADLY *a.* જીવ-પ્રાણ લે એવું, મારી નાખે એવું, કડું, પ્રાણહારી.

DEAD-MARCH s. મુડાં દાટવી વખતે લશ્કરી વાજમાં જે રાગ વગાડવામાં આવે છે તે.

DEATH s. Extinction of life મોત, મરણ, મૃત્યુ; as, d. is unavoidable મોત અટકાવાનું નથી; a premature d. અકાળ મૃત્યુ; 2 total privation, extinction ઉઠી જવું તે, નાશ, ઘોષ; as, the d. of memory સ્મરણ રાક્ષિત્યું ઉઠી જવું તે; 3 active agent of d., d. personified કાળ, જમ-યમૃતમ, જમમ, યમમ; as, unpitying d. નિર્દય કાળ; 4 the cause of d. મરણકારક રોગ, જેથી મરણ થાય તેવી વસ્તુ; as, he caught his d. તેને મરણકારક રોગ થયો; there is d. in the pot હાંડીમાં જેથી મરણ થાય તેવી વસ્તુ છે; anniversary of a d. સમયરીત, મરણતિથિ, પ્રતિસાવત્સરિક; Civil d. સરકાર તરફથી દેરાનિકાલો મળ્યા હોય, પોતે વિધિ પૂર્વક સંસાર ત્યાગ કીધો હોય વિગેરે કારણથી વારસા વિગેરેના હક્કો ભાગવવાનો જેને અધિકાર નથી એવી સ્થિતિ, બહિર્મૂલત્વ; The hour of d. અંતકાળમ; Spiritual d. દુષ્કર્મથી આત્મા કુદ થઈ જઈ તે કારણથી ઈશ્વરની અકૃપા થઈ ગઈ હોય એવી સ્થિતિ, દૈવાપસ્યુત્ત્વ, ઈશ્વરોપસ્યુત્ત્વ; To be at or on the point of d. મરવાની તૈયારીમાં હોવું, મરવા પડેલાં હોવું; Violent or unnatural d. દુર્મરણ, ક્રોધાત્મક.

DEATH-BED s. મરણરોયા f.

DEATHLESS a. મરે નહિ એવું, અમર, નાશ ન પામે-જનું ન રહે એવું.

DEATH'S-HEAD s. માણસના હાડ પિંજરના માથાનું ચિત્ર-છબી f.

DEAF a. [AS. from Goth. *tap* to dull, Sans. *dubh* to be fixed] Partially wanting the sense of hearing થોડું સાંભળ એવું, જગ્યકાનું, ઝનું, સુનકાર, મંદઅવસ્ય-રાક્ષિત્યું; 2 totally wanting the sense of hearing બેહેરું, છેક સુનકાર, કૂટેલા કાનનું, કાનનું કૂટેલું-કૂટ્યું, ઝના કાનનું, કાર્ય થન્ય; 3 determinedly inattentive -જે પર કાન ન દે-મોડે-ધરે એવું, સાંભળે નહિ એવું, નહિ સાંભળનારું, ન પસળે-ન માને એવું, બેહેરું થઈને

બેહેરું; as, he is d. to my entreaties તે મારા કાલાવાલા સાંભળતો નથી. [દ્રાવિ.

DEAFEN vt. To make deaf બેહેરું કરું, કાન

DEAF-MUTE s. બેહેરું તથા મૂર્ખ-ગૂંચું માણસ.

DEAL s. [AS. *dæl*, Sans. *dā* to part]

An indefinite quantity or degree થાણું;

as, a d. of suffering થાણું દુઃખ; 2 the

distribution of cards (રમવાની) પાનાં

વેહેચવાં તે, વેહેચણું; as, the d., the

shuffle, and the cut પાનાં વેહેચવાં, ચી-

પવાં અને કાપવાં; 3 a board or plank

પાટીજન; 4 fir-wood દેવદારનું લાકડું.

vt. To divide -માંથી ભાગ કાઢી આપવો,

-માંથી કકડો કકડો-થોડું થોડું આપવું, વેહેચી

આપવું; as, d. thy bread to the hungry

બુખ્યાને તારા ખાવાનામાંથી કકડો કકડો આપ;

2 to throw out or bestow in succession

વેહેચવું, એક પછી એક-જેમ આવે તેમ આપવું

-લગાવવું-મારવું; as, to d. cards પાનાં વેહે-

ચવાં; to d. blows હાલગાવવા. **vi.** To

distribute cards પાનાં વેહેચવાં, વેહેચવું; 2

to trade ધંધા-વેપાર કરું; 3 to have trans-

actions of any kind with આપ છે હોવી

-ક., સેવડ દેવડ હોવી-ક., કોઈ પણ પ્રકારનો

વેહેવાર હોવો; 4 to mediate વચમાં પડવું,

-ની બાંજગડમાં પડવું; as, to deal be-

tween man and man બે જણની બાંજગ

ડમાં પડવું; 5 to behave well or ill

ચાલવું, વરતવું, વર્તણૂક રાખવી; as, to d.

impartially નિષ્પક્ષપાતપણાથી ચાલવું; 6

to contend - સાથે કામ સેવાનું હોવું, -સાથે

કામ પડવું; as, you have a very cun-

ning man to d. with તમારે બહુ ખંદા મા-

ણસ જોડે કામ સેવાનું છે; To d. by, to d.

with ચાલવું, વરતવું; as, d. kindly with

the lad તે છોકરા સાથે મિત્રી નજરથી ચાલજો;

To d. in કરવું, ચલાવવું, -માં પડવું, ખેડવું;

as, to d. in politics રાજ મામલામાં પડવું;

2 to trade in -નો વેપાર કરું; as, he deals

in silks તે રેશમી કપડાનો વેપાર કરે છે.

DEALER s. A trader ધંધા-વેપાર કરનાર;

વેપારી m.

DEALING *s.* ધંધોમ, વેપારમ; 2 વહેવારમ, આપણે *f.* ઘેવડેવડ *f.*; 3 ચાલ *f.* વર્તણૂક *f.*

DEAN *s.* [*L. decanus*, from *decem* ten, *Sans. dasama* tenth] An ecclesiastical dignitary ઈંગ્લેંડમાં અધ્યક્ષથી ઉતરતા દરજ્જાનો એક ધર્માધિકારી; 2 an officer in a university or college યુનીવર્સિટી તથા કોલેજમાં એક અધિકારી.

DEANERY *s.* “ડીન” ધર્માધિકારીની પેદાશ-શાખા-મકાનમ-અધિકાર નીચેનો મુલક.

DEAR *a.* [*AS. deor, dior* precious, beloved] Beloved વાહાલું, લાડકું, ખારું, પ્રિય; 2 scarce and hence bearing a high price મોંઘું, ભારે મૂલનું, ભારે કિંમતનું; as, corn is d. દાણો મોંઘા છે; 3 marked by scarcity and hence by dearness મોંઘવાળીનું, લાડકું; as, a d. year મોંઘવાળીનું વર્ષ. *s.* પિયુમ, પ્રિયા *f.* (See Darling).

DEARLY *ad.* ઘણા વાહાલ-હેત-પ્રેમથી-પૂર્વક; 2 મોંઘું, ભારે મૂલ-કિંમતે, મોંઘે ભાવે.

DEARTH *s.* Scarcity અછૂત, તોટોમ, તંગા-મ્મશા *f.*; as, d. of corn દાણાની અછૂત; 2 famine કાળમ, ડકાળમ, દુઃકાળમ; as, a great d. મોટો ડકાળ.

DEATH, DEATH-BED, DEATHLESS, DEATH'S-HEAD (See under Dead.)

DEBAR *vt.* [*de & bar*] To shut out આડની પેઠે વચ્ચે આવી નડવું, હરકત-નડ-અટકાવ ક., અટકાવવું, રોકવું, પ્રતિબંધ ક., -ની ના કહેવી.

DEBARK *vt. & vi.* [*Fr. de and barque* a vessel] See Disembark.

DEBASE *vt.* [*Fr. de & base* low] To lower, abase, degrade નીચું-હલકું પાડવું-ક., ખગાડવું, કિંમત-માન-યોગ્યતા-શોભા-ગૌરવ-શુદ્ધતા-પવિત્રતા-સાધુત્વ ધરાવવું-મ્મોહક-કમીક.

DEBASEMENT *s.* The act of debasing (See verb); 2 the state of being debased નીચું-હલકું પડવું તે, કિંમત-માન-યોગ્યતા વિગેરે ધરાવું તે, ખગાડવું તે, ખગાડોમ, ધરાડોમ.

DEBASING *a.* નીચું-હલકું પાડે-કરે એવું, નીચું કરનાર-પાડનાર, ખગાડે એવું, ખગાડનાર, દોષ લગાડે એવું-લગાડનાર.

DEBATE *s.* [*Fr. de and battre* to beat] તકરાર *f.*, વાદમ, સંવાદમ, વિવાદમ, વાદવિવાદમ. *vt.* -વિષે તકરાર ચલાવવી, વિષે સામસામા તકરાર-વાદ ઘેવો-ક.; as, to d. a question કેંઈ વાત વિષે સામસામા વાદ ક. - ઘેવો. *vi.* તકરાર ક. - ચલાવવી-ઘેવી, વાદ-સંવાદ ક.; 2 વિચાર ક.

DEBATER *s.* One who debates, a controversialist (See verb); a skilled d. વાદ કરવામાં હુશિયાર-પ્રવીણ.

DEBAUCH *vt.* [*Fr. de and baucher* from *bauche* course] To seduce from duty or allegiance બમાવવું, ભંભેરવું, નું મન ચળાવવું, -ને બદલેલી શિખવવી, -ને ચેવફાઈ-નિમકહરામી કરતાં શિખવવું; as, to d. an army લશ્કરને બમાવવું; 2 to corrupt or vitiate ખગાડવું, ખરાબ ક., વેહેવડાવવું, -ને દોષ લગાડવો, -ને કુચાલ-દુર્વ્યસન-કુલત શિખવવી -માં નાખવું, ભ્રષ્ટ ક., -થી ભ્રષ્ટ થવું; as, “her pride debauched her judgment” તેના અભિમાનથી તેની બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઈ ગઈ; 3 to seduce, as a woman -ને દોષ લગાડવો, -ને દૂષિત-ભ્રષ્ટ ક., -નું પતિ-વ્રત ભંગ ક. *s.* (See Debauchery 1 & 2.)

DEBAUCHEE *s.* ખાવા પીવામાં વહી ગયેલોમ, છુકટોમ, દુર્વ્યસનીમ; 2 છિનાળોમ, રંડી-ખાનમ, ખહારલટોમ, લંપટમ, બબિચારીમ.

DEBAUCHERY *s.* (See Debauch *vt.* 1); 2 ખાવા પીવામાં વહી જવું તે, ખાવા પીવાની લત *f.*, છુકટાઈ *f.*, દુર્વ્યસનમ; 3 રંડીખાણ *f.*, ખહારલટાઈ *f.*, લંપટપણું, બબિચારમ.

DEBENTURE *s.* [*L. debeo* I owe] A written or printed acknowledgment of a debt, on which interest is to be paid ઘેહેણાની બાજુ ચિઠ્ઠી - કમ્પાસના-ગું; as, a railway d. રેલવે કંપની બાપરના ઘેહેણાની બાજુ ચિઠ્ઠી; 2 a custom house certificate entitling a person to

a drawback on exported goods of the duties charged upon them when imported માલ આણતી વેળા લીધેલી જકાત પાછી આપવા બાબતનો માલખણીને તે માલ પાછો દેશાવર મોકલતી વેળા “કસ્ટમ” ખાતા તરફથી મળેલો લખેલો હુકમ, જકાત પરતનો હુકમ.

DEBILITATE *vt.* [*L. de & habilis* able]

To impair the strength of -ની શક્તિ ઘટાડી-કમી-નૂન ક., શક્તિ ઘટાડવી, નબળું-કમજોર-ક્ષીણ શક્તિ-અસક્ત ક.

DEBILITY *s.* શરીરની નબળાઈ, કમજોરતા, શક્તિ ક્ષીણતા-હિનતાઈ.

DEBRIS *s.* [*Fr. de & bris*, from *briser* to break] Ruins છાઈન, કચરો, છાઈ ઈટન *pl.*; (Geol.) fragments of a rock piled up at the base ખડક વિગેરેમાંથી ભૂદા પાડી તળેડીમાં ઢગણા કાપેલા પથરામ *pl.*-ગપચીઆં *mpl.*-કકડાં *mpl.*

DEBT *s.* [*L. debeo* from *de* and *habeo* I have] Money due કરજ, દેવું, દેણ, દેન, નજીવું; 2 obligation કરજ, નજીવું, દેવું; as, “your son, my lord, has paid a soldier’s d.” ખુદાવંદ, આપના હોકરાએ સિપાઈની કરજ અથવા કીધી છે; 3 a sin, trespass અપરાધ, પાપ, ધુનોમ; as, “Forgive us our debts” અમારા અપરાધો ક્ષમા કર; D. of nature મરણ.

DEBTOR *s.* કરજ-દેણ-દેવાદાર, નજીવાન.

DEBIT *s.* A recorded item of debt જમા-જમી રકમ; 2 the debtor side of an account જમી-જમાખાણું; 3 debt ઘેણું, માગણું, દેવું; as, a d. against Government સરકાર ઉપરનું ઘેણું-સરકાર દેવું. *vt.* To charge with debt -ને નામી-ખાતે ઘેણું કહાડવું, -ને નામી-ખાતે લખવું-ઉધારવું, ઉધારવું, ખરચ લખવું-પાડવું; as, to d. a person કોઈને નામી ઉધારવું; 2 to enter on the debtor side of a book જમા-જમી ક.-ધરવું-પકડવું-લખવું; as, to d. the amount of goods sold વેચેલા માલની કિંમત જમી ક.

DEBONAIR *a.* [*Fr.*] Civil, gentle સભ્ય, લાયક, લાયકીવાળું, અસીલ.

DEBUT *s.* [*Fr. but* a mark] First appearance before the public પેહેલાં-શરૂ કર્ષ કામ કરવા માડવું તે, પેહેલાં બાહાર પડવું તે, બાવસાય પ્રગટવન.

DECADE *s.* [*Fr.*, from *L. decas*, *Gr. deka* ten, *Sans. dasa* ten] An aggregate of ten દશકન, દસકોમ, દાયકોમ, દશકુંન.

DECAGON *s.* [*Gr. deka* and *gonia* an angle] A figure having ten sides (બ-મિતિમાં) દશ ખૂણા તથા દશખાણુની આકૃતિ, દશકોણમ.

DECALOGUE *s.* [*Gr. deka* ten & *logos* discourse] The ten commandments given by God to Moses (પ્રસા પેગંબરને ધન્યર કહેલી) દશ આગાઈ, ધન્યરઆગાઈદશકન.

DECAMP *vi.* [*L. de & camp* which see] To break up a camp છાવણી ઉઠાવવી, કૂચ ક., યુકામ ઉઠાવવો; 2 to depart suddenly નાહાસવું, જતાં રહેવું, નિકળી પડવું-નાસવું, પોખારા-અગિયારા ગણવા, ગચ્છવીક., પળી જવું, પલાયન ક.; as, they decamped in haste તેઓ ઉતાવળા નિકળી નાહા.

DECANT *vt.* [*L. cantharus*, *Gr. kantharos* a large drinking vessel] To pour off gently, to pour from one vessel into another નીતારીને-નીતરવું રેડવું, નીતારવું.

DECAPITATE *vt.* [*L. de & caput* the head] To behead માથું-ઝાકું કાપવું, મરદન મારવું, શિરચ્છેદ ક.

DECAPITATION *s.* માથું-ઝાકું કાપવું-મરદન મારવું તે, શિરચ્છેદમ, શિરચ્છેદન.

DECAY *vi.* [*L. de* and *cado* I fall] To decline, fail સારી સ્થિતિ-અવસ્થામાંથી નબળી-ઉતરતી-પડતી સ્થિતિમાં આવતાં જવું, ઉતરતાં-ઘટતાં-ક્ષીણ થતાં-સુકાતાં-સેવાતાં-નબળા પડતાં જવું. *s.* ઉતરતાં-ખગડતાં-કહેતાં-ઉતાર પર આવતાં જવું તેન, પડવી, ક્ષીણ થતાં જવું તેન, ક્ષીણતા, ક્ષીણવસ્થા.

DECEASE *s.* [*L. de* and *cedo* I go]

Death મરી જવું તે, ગત-પાછા થવું તે, મરણ, મોત, દેહ છોડવા તે, દેહત્યાગ. *vi.* મરી જવું, ગત-પાછા થવું, દેહ છોડવા-વી.

DECEASED *a.* મરણ પામેલું, ગત થયેલું, મરનાર. *s.* (with *the*) મરનાર, મરનાર બહી.

DECEIVE *vt.* [*L. de* and *capio* I take]

To delude, to lead into error, છેતરવું, જુલમાં નાખવું, જુલ યાપ દેવી, દગો દેવા, ભાજવું, -સાથે દગો-છુજ-પ્રત્યક્ષ ક.; *as*, we were not deceived by his lies અમે તેના જુઠાણાથી છેતરાયા નહિ.

DECEIT *s.* લુચ્ચાઈ, ડગવદા-વિદાઈ, કપટન, દગો, છેતર પટ્ટી, દગલખાજ, છુજ, છુજમદમ, પ્રત્યક્ષ, ધૂર્તતા *f.*

DECEITFUL *a.* કપટી, ડગ, દગલખાજ, પ્રત્યક્ષ, ધૂર્ત; 2 ડગવિદા-કપટ-દમલખાજ-પ્રત્યક્ષ-ધૂર્તતા નું.

DECEITFULNESS *s.* કપટીપણું, ડગવદા-વિદાઈ, લુચ્ચાપણું, દગલખાજ, પ્રત્યક્ષપણું, કાપટચન; 2 છેતરીનાજે-જુલ દે એવા ગુણ; *as*, the d. of sin છેતરીનાજે એવા પાપમાં રહેલા ગુણ. [*sim*, ધૂર્ત માણસ.

DECEIVER *s.* દગો કરનાર-રમનાર, ડગ, ડગા-

DECEPTION *s.* The act of deceiving છેતરવું-છેતરવાનું ક. તે, છેતરવાનો પ્રયત્ન, ડગવિદા વાપરવી તે; *as*, his deceptions failed છેતરવાના તેણે પ્રયત્નો કીધા તે નિષ્ફળ મયા; 2 the state of being deceived જુલાવામ, જુલમાં-જુલાવામાં પડવું તે, છેતરાવવું તે, મોહ; *as*, he was deceived because d. was unavoidable છેતરાયા વિના રહે એવું નહોતું તેથી તે છેતરાયો; 3 artifice ડગવિદાઈ, છેતરપટ્ટી, (See Deceit); *as*, he is skilled in d. તે ડગવિદામાં પુરોછે.

DECEPTIVE *a.* જુલ દે-જુલાવામાં નાજે-છેતરે એવું, થી (કોઈ) જુલમાં પડે-છેતરાય એવું.

DECEMBER *s.* [from *L. decem* ten, *Sans. dasa* ten] અંગ્રેજી ખાસ મહિનો, ડિસેમ્બર, (અસલ રોમન લોકો માર્ચ મહિનાથી વર્ષ ગ-

ણતા તે રીતે એ મહિનો દશમા આવે માટે એવું એ નામ.)

DECENNIAL *a.* [*L. decem* ten & *annus* a year] Consisting of, or happening, every ten years દશ વર્ષનું, દશ વર્ષ થતું, દશવાર્ષિક.

DECENT *a.* [*L. decet* it is seemly] Seemly, decorous સાઈ દેખાય-શોભે એવું, જોઈએ તેવું-તેટલું, લાયક, ધરારત, ધટિત તે, યોગ્ય, ઉચિત; 2 respectable (persons) આચરદાર, (things) નહાઈ ન દેખાય-કહેવાય એવું, નામ-આચર ન જાય એવું, આચર સમાજીને કીધેલું, નામોસી ન લાગે એવું; *as*, the army made a d. retreat તે લશ્કર નહાઈ ન કહેવાય એવી રીતે પુલ થતું હતું તાંથી પાછુંવળ્યું.

DECENCY *s.* સાઈ દેખાય-શોભે એવું હોવું તે, લાયક-ધરારત-ધટિતપણું, યોગ્યતા, ધોક-લાજ, લાજનું સારત, યોગ્ય-સારી દેખાય એવી રીતિ; 2 મર્યાદા, લાજ *f.*

DECENTLY *ad.* યોગ્યરૂતે; 2 લાજ-મર્યાદાથી; 3 આચરદારીથી, નહાઈ ન દેખાય-કહેવાય એમ. [Deceive].

DECEPTION, DECEPTIVE (See under

DECIDE *vt.* [*L. de* and *cedo* I cut] To settle, to end -વિષેનો સંરાય દૂર કર., ચૂકવવું, -નો નિષેડો-નિકાલ-તોડ-નાશ થવા, -નો ફટકો કર., -વિષે ડરાવ-નિશ્ચય કર.; *as*, to d. a question કોઈ વાતનો નિકાલ કર. *vi.* To give decision ડરાવ-ફેસલો કર.-આપવા; *as*, the Court decided in his favour કોરટે તેના લાભમાં ફેસલો આપ્યો.

DECIDED *a.* Clear, unequivocal (things) જુલ ન થાય-શક ન રહે-વાંધો ન લેવાય-શંકા ન હોવાય એવું, સાફ, ખુલ્લું, ચોખ્ખું, સ્પષ્ટ, પાંડું, દઢ, દઢતાનું, મજબૂત; *as*, a d. victory શંકા ન હોવાય (કે ફેટલ થઈ કે નહિ) એવી ફેટલ; 2 resolute (persons) નિઃશંકપણાથી ચોલનાર-ચાલનાર, દઢ, દઢીબૂત, દઢતાવાળું, *as*, he is a very d. character તે પુરો નિઃશંકપણાથી ચાલનાર માણસ છે.

DECISION *s.* The act of deciding નિકાલ-*m*, ફડચો*m*, નિવેડો*m*; as, the d. of a dispute તકરારનો ફડચો; 2 an adjudication ડ્રાયમ, ફેસલો*m*; as, the d. of a judge ન્યાયાધીશનો ડ્રાય; 3 unwavering firmness દૃઢતા*f*, શીઘ્ર-દૃઢ નિશ્ચય*m*; as, he is a man of great d. તે ધણી દૃઢતાવાળું માણસ છે.

DECISIVE *a.* Conclusive નિકાલ-છેડો-આખર-પરિણામ આવે એવું, તડ કે બડ થઈ જાય એવું, નિર્ણય-પરિણામ કારક-દાયક.

DECIDUOUS *a.* [*L. de & cado* I fall]

Liable to fall (horns, teeth) પડી જાય એવું, પડનારું; 2 that falls in autumn (પાનખર રતમાં) ખરી પડનાર, ખરનાર.

DECIMAL *a.* [*L. decem* ten, *Sans. da-sama* tenth] Increasing or decreasing by ten times જેમાં દશગણી ક્રિમત વધતી અથવા ઘટતી જાય એવું, દશાંશ, દશગુણિત; as, the d. system દશાંશ પદ્ધતિ; 2 relating to decimals દશાંશનું, દશાંશ; as, d. Fractions દશાંશ અપૂર્ણાંક. *s.* દશાંશ-અપૂર્ણાંક*n*, દશાંશ*n*.

DECIMATE *vt.* To take the tenth part of -નો દશમા ભાગ લેવા, -નો દશાંશ લેવા; 2 to select by lot and punish every tenth man of -માંના દશમા દશમા માણસને-દર દશમા માણસને માતની શિક્ષા ક., -માંના પ્રતિ દશને દેહાંતદંડ આપવા; as, to d. an army લશ્કરમાંના દશમા દશમા માણસને માતની શિક્ષા ક.; 3 to destroy a large portion of -નો મ્હોટો ભાગ ઊંડ ક., ઊંડ ક.; as, to d. a country કોઈ દેશ અથવા તેનો કેટલોએક ભાગ ઊંડ ક.

DECIPHER *vt.* [*Fr. de & chiffre* to number] To read cipher છાની-સંકેતની બાષા-લીપીમાં લખેલાનો અર્થ ક.-કહેવા; 2 to explain, unfold, interpret વચાવ-ઉકલે-સમજાય એવું ન હોય તે બન બેસાડવું, સમજાવવું. [Decide.]

DECISION, DECISIVE (See under

DECK *vt.* [*A.S. decan* to cover] To ar-

ray or embellish પેહેરાવવું, સજાગારવું, સુ-શોભિત ક.; 2 to cover with a deck (વહાણનું) તૂતક જડવું, તૂતકનાં પાટીઆં જડવાં. *s.* (of a ship) તૂતક*n*; 2 a set of cards piled regularly on one another ગોઠવેલાં રમવાનાં પાનાની થોક*f*-ચોડ*f*.

DECLAIM *vi.* [*L. de* and *clamo* I cry out] To harrangue in public સભા આગળ મ્હોટે સાદે બાણસ ક., બાણસ ક.; To d. against નિંદાનું બાણસ ક., ઠોક મારવા-પાડવા; 2 to make an empty or noisy speech ખરાડવું, આરડવું.

DECLAMATION *s.* સભામાં કરેલું બાણસ, છુટાવાળું બાણસ*n*; 2 નિંદાનું બાણસ, ઠોક*m*. *pl.*, અપાટો*m*; 3 ખરાડ*m*. *pl.*, આરડવું તે.

DECLAMATORY *a.* બાણસનું-સંબંધી; 2 બ-બકા-છુટાદાર, અર્થ વગર શબ્દનીજ ચતુરાઈ જેમાં છે એવું, માત શબ્દ ચાતુર્યનું-વાળું.

DECLARE *vt.* [*L. de* and *clarus* clear] To make known જણાવવું, જણાવી આપવું, જાહેર ક., પ્રસિદ્ધ કરી આપવું, કહી આપવું; as, he declared his opinion તેણે પોતાનો અભિપ્રાય જણાવ્યો; 2 to assert છાતી ઠોકીને-આતીથી કહેવું, પ્રતિમા કરીને-ઊપર-પૂર્વક કહેવું; as, he declares it to be true તે છાતી ઠોકીને કહે છે કે એ ખરું છે. *vi.* (for, against) જણાઈ આવવું, જાહેર થવું; as, victory declared for Napoleon નેપોલીઅનની ફતેહ થઈ એમ જણાઈ આવ્યું; 2 (for, against) તરફનું-પક્ષનું મેદાન પડીને બોલવું, -નું તરફથી ખેંચવું, -ની સામાં-વિરુદ્ધ મેદાન પડીને બોલવું; "The princes declared for France" રાજકુમારી ફ્રાન્સના પક્ષનું મેદાન પડીને બોલ્યા.

DECLARATION *s.* The act of declaring (see the *vt.*); 2 that which is declared જણાવેલી-કહેલી વાત-વચન*n*; 3 the document in which something is declared જાહેર ખબર*f*, જાહેરનામું*n*; 4 an affirmation એકશર*m*; A solemn d. પ્રતિમા*f*.

DECLINE *vi.* [*L. de & clino* I bend] To

deviate from straightness વાંકું વળવું; 2 to deviate (from rectitude) આડું-અસતું જવું; 3 to bend downwards નમવું; 4 to sink, to draw to an end ઊતરનાં-નમતાં જવું; as, the day declines દહાડો નમતો જાય છે; 5 to fail or decay-નબળાં-નરમ પડતાં જવું, ડુબવું-ક્ષીણ થવું જવું; the Roman Empire declined રોમની શહેનશાહત નબળી પડતી ગઈ; 6 to refuse ના કહેવી, કમ્બલ ન ક.; as, he declined તેણે ના કહી. *vt.* ના કમ્બલ ક., કમ્બલ ન ક., -નો અસ્વીકાર ક., -થી આધાર રહેવું; 3 to inflect -ને વિભક્તિ લગાડવી, -ને વિભક્તિ રૂપાંચાપન આપવું. *s.* ઉતરતી અવસ્થા-કળાઈ, પડતી-નબળી દશા, પડતીઈ, ધડાડો-રોમ; as, the d. of Surat સુરતની પડતી; 2 consumption ધસારો, ક્ષીણતાઈ; as, he is in a d. તે ધસારામાં પડ્યો છે.

DECLENSION *s.* Slope ઉતરતો ઢાળ-ઢોળાવમ; 2 See Decline *s.* (1.); 3 વિભક્તિરૂપ *n. pl.*, વિભક્તિનાં રૂપ આપવાં-લગાડવાં તે, વિભક્તિરૂપાંચાપન.

DECLINABLE *a.* જેને વિભક્તિનાં રૂપો લાગે જીવું, વિભક્તિ યોગ્ય.

DECLINATION *s.* Inclination તીચું નમવું-નમાવવું તે; 2 આડાં-વાંકાં-કતરાતાં જવું તે, આડાં-વાંકાં ચાલવું તે, વક્રતાઈ; 3 distance from the Celestial equator કાંતિઈ, ક્રમભ્રમ, અપમમ.

DECLIVITY *s.* [*L. de & clivus* a slope] Descent of surface ઉતરતો ઢાળ-ઢોળાવમ; 2 a slope ઢોળાવ, ઢોળાવવાળી જગો.

DECOCTION *s.* The act of boiling a substance in water for extracting its virtues ઉકાળવું, -નો કહાવો ઉકાળવો, જોશ આપવો; 2 the liquor in which the substance is boiled કહાવો, કુવાદમ, ઉકાળો, જોશિદામ, ફાવમ.

DECOMPOSE *vt.* [*L. de, con* and *pono* I place] To resolve into original elements પદાર્થનાં મૂળતત્ત્વો-પંચતત્ત્વો જૂદાં પા-

ડવાં, તત્ત્વ પૃથકરણ ક., પૃથકરણ ક. *vi.* મૂળતત્ત્વ જૂદા થવાં-પડવાં પૃથકરણ થવું, -નો ક્ષય થવો. [તત્ત્વભિન્નતાઈ, -નો ક્ષય થવો તે.

DECOMPOSITION *s.* પૃથકરણ *n.*, તત્ત્વપૃથકતાઈ, **DECORATE** *vt.* [*L. decus, decoris* comeliness] To adorn દેખાવડું-શોભીતું-શોભાવાળું-શોભાયમાન-સુશોભિત-દર્શનીય-અલંકૃત ક., ને જુષણ આપવું-પેહેરાવવું, સણગારવું.

DECORATION *s.* The act of adorning દેખાવડું ક. તે (see the verb); 2 that which adorns સણગારમ, શોભાઈ, જુષણ *n.*, અલંકારમ, આજુષણ *n.*; military d. (સારી નોકરી બદલ ધનામમાં મજેલો) ચાંદમ.

DECOROUS *a.* યોગ્ય વર્તણૂકનું-વાળું, યથા-યોગ્ય, સાહે દેખાય જીવું, શોભે જીવું, ધરારત, ધરિત; as, d. behaviour યથાયોગ્ય વર્તણૂક.

DECORUM *s.* Propriety of manner or behaviour યોગ્ય-યથાયોગ્ય વર્તણૂક.

DECOY *s.* [*duck* and *Dut. koye* a cage] Any thing that is intended to allure into a snare or danger જેથી પાશ-જાળ-ફાંદા-ફાંસા-પેચ-જેખમમાં જવાની લાલચ થાય તે, લલચાવનાર, ફાંદામાં નાખનાર; 2 a wild fowl or its likeness used as a lure બીજ પક્ષિ જાળમાં કે પાસે આવે તેને માટે મૂકેલું પક્ષિ અથવા પક્ષિનું ડોળીયું; 3 the place into which fowls are enticed જ્યાં લલચાવી આજ્ઞાથી પક્ષિ હાથ આવે-પકડાય જીવી જાય. *vt.* ફાંદા-ફાંસા-પેચ-પાશમાં નાખવું-લેવું-લાવવું, લલચાવવું, લોભમાં નાખવું.

DECREASE *vi.* [*L. de* and *cresco* I grow] To become less ઓછું-કમી-ન્યૂન-ટૂંકું-નાહાનું થવું, ઘટવું, ઊતરવું, ઓસરવું, ઊતરતાં જવું, -ને ક્ષિતિ પોહોંચવી; Decreasing series અપક્ષીયમાણું ક્રમમ, *vt.* ઓછું-કમી-ન્યૂન-ટૂંકું-નાહાનું ક., ઘટાડવું. *s.* ઓછું થવું તે, ઘટાડો-રોમ, ન્યૂનતાઈ, ક્ષિતિ *f.*

DECREE *s.* [*L. de & cerno* I judge] A judicial order હુકમનામું, ફેસલો; 2 order, edict હુકમમ, ડરાવમ, આચાર, વાક્યમ, વ-

ચનન; as, the decrees of the Roman Senate રોમની રાજસભાના હુકમ; 3 predetermined purpose બવિષ્ય વિવે નિર્મિત વાત, નિર્માણ; as, the decrees of fate બવિષ્ય નિર્માણ (વિધાત્રીનાણે). *vt.* નવિષે-ગુહકમનાનું ક.; વિષે ઠરાવ-આગ્રા ક.-આપવી.

DECREPIT *a.* [*L. de and crepo* I crack]

Broken down with age ખપ્પણી ગમ્મિલું, ધડપણથી અશક્ત-રહિત થઈ ગમ્મિલું, શરિરે અટકેલું, લબડી ગયલું, બોંધ સૂઝવું, જર્જરી જૂત, જરાગ્રસ્ત.

DECREPITUDE *a.* ધડપણથી થમ્મિલું અશક્તપણું. રહિતપણું, જર્જરી જૂત-જરાગ્રસ્તપણું-ત્વન.

DECRY *vt.* [*Fr. de and crier* to cry]

To cry down વજોડી-નિન્દા નાખવું, નહા-રે-માડું કરી કાઢવું.

DEDICATE *vt.* [*L. de and dico* I pro-

claim] To consecrate ચડાવવું, અર્પણ ક.; સમર્પવું, ધર્મના-પવિત્ર ઉપયોગમાં લેવું; 2 to inscribe નિવેદન-અર્પણ ક., ગ્રંથાર્પણ ક.; as, to d. a work to a friend ગ્રંથ મિત્રને નિવેદન ક.; 3 to give (one's self) wholly to ને તનમન અર્પણ ક., -માં મગ્યવું-પડવું.

DEDICATION *a.* ચડાવવું ને, અર્પણ, સમર્પ-

ણ; 2 નિવેદન-અર્પણ ક. ને, ગ્રંથાર્પણ ક. ને, નિવેદન-અર્પણ સેખમ-પ્રતિગા, ગ્રંથાર્પણ સેખમ-પ્રતિગા; 3 ને તન મન અર્પણ ક. ને, -માં મગ્યવું-પડવું ને.

DEDICATORY *a.* જેમાં ગ્રંથ કોઈને નિવેદન-

અર્પણ ક્રીધાનું લખ્યું છે એવું, અર્પણાત્મક.

DEDUCE *vt.* [*L. de and duco* I draw]

To infer કાઢવું, અનુમાનથી સિદ્ધાંત કાઢવો, નિષ્ણયપૂર્વક-સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુમાનથી શોધી કાઢવું-પકડી કાઢવું; as, to d. truths from known principles જાણેલી મૂળ વાતો ઉપરથી સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુમાનથી ઈશ્વરી નિયમો પકડી કાઢવા.

DEDUCIBLE *a.* જેને વિષે-સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુ-

માન થઈ શકે એવું, સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુમાનથી પકડી કઢાય એવું, અનુમાન સાધ્ય, અનુમય.

DEDUCT *vt.* બાદ-કપાત-ઝાણું-કમી ક., કાપવું.

DEDUCTION *a.* The act of taking from

બાદ ક. ને, કાપવું ને; 2 the amount deducted કપાત; as, a d. on account of Income Tax ઈન્કમ ટાક્ષના અંગની કપાત; 3 the act of inferring (See Deduce 2); 4 an inference નિર્ણયપૂર્વક-સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુમાન, સિદ્ધાંતમાન, અનુમિતિ.

DEDUCTIVE *a.* સિદ્ધાંતપૂર્વક અનુમાનથી કા-

ઢવાની રીતિને લગતું, અનુમાનથી કાઢી રાકાય એવું, અનુમાન સાધ્ય, અનુમય.

DEED *a.* [*AS. dæd* from *don* to do]

An act કરણી, કામ, કર્મ, કૃત્ય, કાર્ય; 2 exploit મ્હોટું-પરાક્રમનું કામ, પરાક્રમ, પુરુષાર્થ; 3 doing કરવું ને, કર્મ, કર્તવ્યતા; as, he is guilty both by will and d. ઈચ્છુવું તથા કરવું, એ બેદુશ્ચી કરીને ને છુતે-આર છે; 4 a written instrument સેખમ, ખત, દસ્તાવેજ, કપાસિમ; D. of acquittance ફારગતી; D. of agreement કરાર, કરારનામું.

DEEM *vt.* [*AS. deman* from *dom* judg-

ment] To judge, think ધારવું, જાણવું, સમજવું, માનવું, ગણવું. *vi.* વિચાર ક.-હોવા.

DEEP *a.* [*AS. deop*] Being far below

the surface ઢુંડું; as, a d. well ઢુંડો કૂવો; 2 being far from the front ઢુંડું, લાંબું; as, a d. cave ઢુંડી-લાંબી ગુફા; 3 difficult to comprehend અકલ પેસવાને-સમજવાને અધરું પડે એવું, ગૂઢ, ઝિક્ઝિક્ પકડાય નહિ એવું, પાકું, બારે; as, a d. author ગૂઢ ગ્રંથકાર; a d. plot ઝિક્ઝિક્ પકડાય નહિ એવા દગો; 4 penetrating, sagacious ઢુંડું, મ્હોટું, મહાકુશળ, મહાનિપુણ; as, a man of d. thought ઢુંડા વિચારનું માણસ; a d. divine ઈશ્વર જ્ઞાનમાં મહાનિપુણ પુરુષ; 5 thorough, complete, overmastering પૂર, પૂરું, ભરપૂર, ધારું, ધાર, ધણું, ગાઢ; as, d. sleep or distress પૂર ઢુંધ અથવા દુઃખ, d. poverty ધણું દરિદ્ર; 6 strongly coloured ઘેરું, ધારું, ખુલ્લું, નહીં એવું; as, d. red ઘેરો લાલ; 7 grave ગંભીર, ઘેરું,

બેડું, બેડી બાંધણીનું, ગાંભીરવાળું; as, a d. tone ગંભીર સ્વર. *s.* The sea દરી-
આમ, સમુદ્રમ. *ad.* ધણું, બહુ, પુષ્કળ; as, drink d. પુષ્કળ પીઆ.

DEEPEN *vt.* To make deep હેંડું ક. -ખે-
દણું, -નું હેંડાણ વધારવું; 2 બરપૂર-ધાડું-ધોર
-તીવ્ર ક.; 3 વધારે ઘેરું-ધાડું-ધોર રંગનું-
આછું ખુલ્લું ક.; 4 to make graver વ-
ધારે ગંભીર-ઘેરું-બેડું-બેડી બાંધણીનું ક. *vi.*
વધારે હેંડું થતાં જવું; 2 વધારે ધોર થવું; 3
વધારે ધોર રંગનું થવું, વધારે ધોર રંગ પકડવો.

DEEPLAID *a.* આંકાંક પકડાય નહિ અપૂર્ણ,
પાકાઈ-પકવતાથી કાંધેલું-રચેલું, પાકું, પક્કું,
સજડ-સજડ.

DEEPLY *ad.* ધણે હેંડું સુધી, ધણું જડું; 2 પક-
ડાય નહિ અપૂર્ણ રીતે, પાકાઈ-પકાઈથી; 3 ધણું,
બહુ, પુષ્કળ; 4 ગંભીર, ઘેરું; as, d. toned
instrument ગંભીરસ્વર નિકળતું કાંધેલુંવાદિત.

DEEPNESS, DEPTH *s.* હેંડાઈ, હેંડાણ; 2
જડાઈ, જડાણ, લંબાણ; 3 ગૂઢતાઈ, પાકાઈ
-પકાઈ; 4 ગંભીરતાઈ, ગાંભીર્યન, ગૂઢતાઈ; 5
ધાડાઈ, ધાડાપણું, ધોરતાઈ, ધાડપણું-તાઈ;
6 ધોરપણું, ધોરતાઈ, ધાડાઈ; 7 ગંભીરતાઈ,
ગાંભીર્યન, ધોરપણું, ધોરતાઈ; 8 the middle
part મધ્યભાગ, મધ્યન; as, the d. of
winter શિયાળાનો મધ્યભાગ, (બરશિયાળો).

DEER *s.* [A.S. *deor* a wild animal] મૃગન,
હરણ; 2 સાબરન, સાબરી *f.*

DEFACE *vt.* [L. *de* and *facio* I do] To
disfigure -ની સુરત બગાડવી, બદ સુરત ક.,
ભાંગી તોડીને બેડોળ કરી નાખવું, ખરાબ ક.,
as, to d. a statue પ્રત્યું ભાંગી બેડોળ કરી
નાખવું; 2 to obliterate (ફાડી-ગ્રાહ પાડી
-છેકી) -ને નુકશાન ક., વંચાય નહિ અપૂર્ણ કરી
ચૂકવું, તારાજ-ખરાબખસ્તે કરી નાખવું; as, to
d. a writing લખેલું વંચાય નહિ અપૂર્ણ કરી ચૂકવું.

DEFAACEMENT *s.* See the verb. -ની સુરત
બગાડવી-છેકી નાખવું તે, તારાજ; 2 જ્યેથી
ભાંગી તૂટી બેડોળ થઈ જાય તે.

DEFALCATION *s.* [L. *de* and *falx* a
sickle] A deficit in money entrusted
બરોસા પર આપેલા પૈસામાં પડેલી ઘટ.

DEFAME *vt.* [L. *de* and *fama* fame] To
injure the reputation of આપણ-પ્રતિષ્ઠા-
ધજીત-હરમત લેવી, -ને નુકસાન-ખલલ પોંદો-
ચાડવી, -ઊપર અપવાદ મૂકવો, -નો અપવાદ ક.

DEFAMATION *s.* (See verb.)

DEFAMATORY *a.* આપણને નુકસાન પોંદોએ
અપૂર્ણ, આપણ લેવાનું, આપણ જાય અપૂર્ણ,
અપવાદનું.

DEFAULT *s.* [L. *de* and *fallor* I am
deceived] Omission, neglect, failure,
બૂલ, ચૂક, ગફલત, કસર; as, you have
suffered through your own d. તમે ત-
મારી પોતાની બૂલથી આફતમાં આવી પડ્યા
છો; 2 want, lack ન હોવું તે, અભાવ; as, in d. of better
implements વધારે સારાં આજરને અભાવે; In d. of payment
ન આપે તે; To suffer a d. પોતે ગેર હાજર
રહી ચૂકદમાની રજૂઆત થઈ જવા દેવી.

DEFAULTER *s.* કસર કરનાર, કોરટે હરાવેલ
દાડે હાજર નહિ રહેનાર; 2 સોંપેલાં નાણાંના
હિસાબ નહિ ખતાવનાર, હિસાબ ચોર.

DEFEAT *vt.* [Fr. *defaire* to undo, from
L. *de* and *facio* I do] To render null
and void રદ પાડવું, ડુબાવવું, ઓવડાવવું, સુ-
વડાવવું, નવડાવવું; as, to d. a deed દસ્તાવિ-
જ રદ પાડવો; to d. a man's title કોઈ મા-
ણસનો હક ડુબાવવો; 2 to vanquish (યુદ્ધ-
માં) હરાવવું, -નો પરાજય ક.; 3 to frustrate,
to resist with success -નું -ને ચાલવા ન
દેવું, -નો અમલ થવા ન દેવો, ધૂળ મેળવવું, મારી
ચલાવવું; as, to d. an attempt (સામાપા-
જાએ કરેલો) યતન ધૂળમેળવવો *s.* હાર, *f.*
પરાજય, પરાભવ; 2 -થી રદ-અમલું-અર્થ
જવું તે, ભંગ થવું તે, -નું ન ચાલવું તે.

DEFECT *s.* [L. *de* and *facio* I do] An
imperfection, a blemish કંઈ હોવું જોઈએ
તે ન હોવું તે, કસર, ખામી, ઓડ, આપણ, *f.*
અપૂર્ણતા; as, a d. in the make of a
thing કોઈ વસ્તુની બનાવટમાં કસર; 2 a
failing, a fault (moral) કસર, ઓડ, *f.*
અપૂર્ણ, દોષ, બૂલ.

DEFECTION *s.* Desertion -માંથી ખસવું-

ચળવું-ફૂટવું તે, ત્યાગમ, પરિત્યાગમ; as, d. from religion ધર્મમાંથી ખસવું; 2 revolt (nations or states) સામા થઈ જવું, ફિટુર-તોફાન ઉઠાવવું તે, ફિટુરન, તોફાનન.

DEFECTIVE a. કસર ઓડ-ખામીવાળું, અપૂર્ણ; 2 કસર-ઓડ-ખાધ-દોષવાળું, સદોષ.

DEFICIENCY s. ઓછું હોવું તે, ઓછાઈ, ખુટ-હોમ, ધરૂઈ, કસરૂઈ, અપૂર્ણતાઈ, ન્યૂનતાઈ.

DEFICIENT a. ઓછું, અધૂરું, કસરવાળું, કમી, અપૂર્ણ.

DEFICIT s. ઓછાઈ, ધરૂઈ, કસરૂઈ, ન્યૂનતાઈ.

DEFEND vt. [*L. de off & obsolete fendo* I strike] To protect બચાવવું, -નો બચાવ-રક્ષણ-સહાય ક.; 2 to uphold -ની તરફથી બોલવું- લડવું, -નો પક્ષ ધોવા-ચલાવવા; as, to d. one who is absent કોઈ રૂબરૂ ન હોય તેની તરફથી બોલવું; 3 to vindicate સામો જવાબ આપવો, જવાબ આપવો, પ્રતિવાદ ધોવો; as, to d. one's self against a charge તોફાનમતનો જવાબ આપવો.

DEFENCE s. -નો બચાવ-રક્ષણ ક.-થવું તે, જવાબ આપવો તે; 2 that which or he who defends બચાવ-રક્ષણનો ઉપાય-સાધનન, બચાવ-બચાવનો ઉપાય કરનાર, રક્ષણ-રક્ષણનો ઉપાય કરનાર, દુઃખ વિગેરે નિવારણ કરનાર, છત્રન; as, a coat is a d. against cold ડગલો ટાંકણથી રક્ષણ કરવાનું સાધન છે; 3 shelter afforded બચાવમ, રક્ષણમ, આશ્રયમ, શરણન; 4 plea બચાવને માટે કહેલી વાત, જવાબમ, પ્રતિવાદીનો જવાબમ; as, hear ye my d. તમે મારો જવાબ સાંભળો; 5 a defendant's cause or side પ્રતિવાદીનો પક્ષ, પ્રતિપક્ષમ, ઉચરપક્ષમ; as, the counsel for the d. પ્રતિવાદીના પક્ષનો વકીલ.

DEFENCELESS s. બચાવ-રક્ષણના સાધન વગરનું-રહિત, વગર હુથીઆર-રાક્ષણ, રક્ષણ-આશ્રય વિનાનું.

DEFENDANT પ્રતિવાદી, પ્રતિપક્ષી.

DEFENSIVE a. Serving to defend બચાવ-રક્ષણમાં કામ આવે એવું, રક્ષણ કરનારું -ના

ઉપયોગનું, રક્ષણોપયોગી; as, d. weapons રક્ષણોપયોગી શસ્ત્ર-આયુધ; 2 carried on by resisting attack or aggression બચાવ કરવાને કીધેલું, અંગ બચાવવાને ચલાવેલું, આત્મસંરક્ષણાર્થ; as, d. war આત્મસંરક્ષણાર્થ લડાઈ; to stand on the d. આત્મસંરક્ષણને માટે સજ્જ રહેવું.

DEFER vt. [*L. dis and fero* I carry] To postpone ધોડી મુદત સુધી બંધ રાખવું, મુલતવી રાખવું; 2 to refer -ની આગળ લઈ જવું-મૂકવું, -ને રજુ ક.; as, to d. a matter to a higher authority વધારે મોટા અધિકારી આગળ કામ લઈ જવું. vi. To delay વાર લગાડવી, ઢીલ-વિલંબ ક.; 2 to yield to another's opinion માન રાખી જવું, ખાતર-ચુરવત રાખવી.

DEFERENCE s. માન-અદબ-મર્યાદા-ખાતર રાખી જવી તે, નમીને ચાલવું તે, ખાતરદારી, ચુરવતદારી, માનૂઈ, અદબૂઈ, મર્યાદાઈ, નમનૂઈ.

DEFERENTIAL a. માન-અદબ-મર્યાદા ખાતર-રાખે એવું-ચાખનારું, ખાતરવાળું, ખાતરદાર, મર્યાદાશીલ. [Defy.)

DEFIANCE, DEFIANT (See under DEFICIENCY, DEFICIENT, DEFICIT (See under Defect.)

DEFILE vt. [*A.S. gefylan* to pollute] To make foul મેલું-ગંદું ક., બગાડવું, કચરાવાળું-મેલવાળું-ડોવું ક.; 2 to corrupt બગાડવું, અપવિત્ર-અશુભ-મલીન ક., -થી અપવિત્ર થવું; as, lewdness is defiling લંપટપણથી આજુસ અપવિત્ર થાય છે; 3 to sully બદા-ડાખ-લાંછળ લગાડવું; as, his character is defiled તેની આખરને બદો લાગ્યો છે; 4 to corrupt the chastity of બગાડવું, -નું પતિવ્રત બંધ ક.; 5 to make ceremonially unclean વરાળવું, વરલાવવું.

DEFILEMENT s. See the verb (1-3); 2 બગાડમ, અપવિત્રતાઈ, મલિનતાઈ; 3 પતિવ્રતબંધન; 4 વરાળવું-વરણવું તે, વરણમ.

DEFILE vi. [*Fr. de and file* a line] To march off in a line or file એકની પાછળ

એક એ રીતે હારમાં ચાલવું-ક્રમ ક. & સાં-કડો રસ્તો, નાળું.

DEFINE *vt.* [*L. de & finis* end, bound-ary] To mark the boundaries of-ની હદ-હદહદ-મર્યાદા-સીમા-અવધિ આંધવી, -નો સીમાડો નક્કી કરવો; as, to d. the extent of a country દેશનો સીમાડો નક્કી કરવો; 3 to determine precisely કેટલું-કેવડું-કેં વિગેરે ચોક્કસ રીતે કહી-બતાવી આપવું, બરાબર નક્કી કરવું; as, to d. the powers of a magis-trate માલુમદારનો અધિકાર કેટલો છે તે સાફ બતાવી આપવું; 4 to limit the extent of the signification of -નો બરાબર-પૂરો અર્થ કહેવો, -ની વ્યાખ્યા કહેવી-આપવી; as, to d. a circle ગોળની વ્યાખ્યા કહેવી.

DEFINABLE *a.* હદ-મર્યાદા-સીમા-અવધિ આંધી શકાય એવું; 2 કેટલું-કેવડું વિગેરે કહી શકાય એવું, નક્કી કરી શકાય એવું; 3 જેની વ્યાખ્યા કહી શકાય એવું, વ્યાખ્યેય.

DEFINITE *a.* Determinate in extent નક્કી, ચોક્કસ, કેટલું-કેવડું-થું-કેવું વિગેરે વિષે સ્પષ્ટ; as, d. instructions નક્કી સૂચના; 2 fixed (time) નક્કી, ઠરાવેલું, નિર્મેલું; 3 having certain limits in signifi-cation બરાબર અર્થ બતાવી આપે એવું, નક્કી અર્થનું, યથાર્થ દર્શી; as, you ought to have used a more d. term તમારે વધારે નક્કી અર્થનો શબ્દ વાપરવો હતો; 4 defin-ing નક્કી બતાવી-કહી-કરી આપનારું-આપે એવું, કયું-કેવું વિગેરે કહી આપે એવું, વિશે-ષાર્થદર્શી; as, the D. Article વિશેષાર્થદર્શી ઉપશબ્દ.

DEFINITION *s.* બરાબર અર્થ-ગુણ-લક્ષણ કહેવાં તે, અર્થ-ગુણ-લક્ષણ નિરૂપણ, વ્યાખ્યા.

DEFINITIVE *a.* Limiting the extent, determinate મર્યાદા આંધી-નક્કી કરી આપનારું, વિશેષાર્થદર્શી; as, a d. term વિશે-ષાર્થદર્શી શબ્દ; 2 limiting, determining, ending નક્કી કરેલું, અચિત, છેલ્લું; as, a d. sentence નક્કી કરેલો ઠરાવ. 3. વિશે-ષાર્થ દર્શક-દર્શીશબ્દ.

DEFINITIVELY *ad.* પાછળથી તકરાર અથવા

સંશય ન થવાય એવી રીતે, નક્કી, અચિત, નિશ્ચે, નિશ્ચય-નિર્ણય સિદ્ધાંત પૂર્વક, નિઃસંશય.

DEFLOUR *vt.* [*L. de and flos* a flower] To deprive (a woman) of virginity નવી ફોડવી, -નું કોમાર ભંગ કરવું.

DEFORM *vt.* [*L. de and forma* shape] To render ugly કદરૂપું-કુખડું-બદસ્તરત-કુ-રૂપ-બેંગ કરવું, -થી કદરૂપું ઇત્યાદિ થવું; 2 to mar moral beauty બગાડવું, બદ કરવું, -થી બગાડવું, -માં લાંછન લાગવું; as, vice de-forms the character કુચાલથી આચરમાં લાંછન લાગે છે.

DEFORMED *a.* વાંકૂચું, કદરૂપું, કુખડું, બદ-રાકલ, બદસ્તરત, કુરૂપ, બેંગ; 2 બગડેલું શિ-રમબરેલું, શરમ લાગે-લગાડે એવું.

DEFORMITY *s.* કદરૂપાપણ, કુખડાપણ, બદ-રાકલપણ, બદસ્તરતા, કુરૂપતા, બેંગતા; 2 irregularity, defect ખોડ, દોષ, મોટી ખોડ-દોષ.

DEFRAUD *vt.* (of) [*L. de & fraus* fraud] To cheat દગાથી-દગો કરીને છેતરવું, કગવું, -સાથેદગો કરવો-રમવો, દગાથી લઈ લેવું, પચાવી પડવું, ખાઈ જવું, લટવું.

DEFRAY *vt.* [*Fr. de & frais* expense] To pay or bear, as an expense આપવું, ઝીલવું, ઉઠાવવું, અદા કરવું.

DEFUNCT *a.* [*L. de & functus* done] Dead મોત્યું, મરેલું, મરી ગયેલું, ગત થયેલું.

DEFY *vt.* [*Fr. defier, from L. dis & fides* faith] To set at naught -નો બાર-હિસાબ ન ગણવો, નહિ ગણવું, ન ગણકારવું, પત ન કરવું, વિષે બેદરકાર બતાવવી, તુચ્છ ગણવું; 2 to challenge આવીજ એમ કહેવું, સામા આવી જવાનું કહેવું, -પાસે યુદ્ધ માગવું, યુદ્ધવાહન-યુદ્ધવાન કરવું.

DEFIANCE *s.* (See the verb) બેદરકાર, તુચ્છકાર; 2 (see the verb) યુદ્ધવાહન, યુદ્ધવાન.

DEFIANT *a.* જે ઉપરથી બાર-હિસાબ નથી ગણતો એમ જણાય એવું, બેદરકારનું, તુચ્છ-કારનું, તુચ્છ ગણનારું; 2 લડવાને તત્પર, બહાદુર અભાવીને બેઠેલું.

DÉGENERATE *vi.* [*L. de* and *genus* race] To grow worse બગડતાં-નબળાં પડતાં-ઉતરતાં-ક્ષીણ થતાં જવું, (ગુણની વાતમાં) નબળી-ઉતરતી દશાને પામતાં જવું, ક્ષીણબુદ્ધિ-બળ-ગુણનાં થતાં જવું, ક્ષીણતાને પામતાં-પોહ્યાં થતાં જવું. *a.* બગડેલું, નબળું પડી ગ-અર્થેલું, (ગુણની વાતમાં) નબળી-ઉતરતી દશાને પામેલું, બુદ્ધિ-બળ-ગુણ ક્ષીણ થઈ ગયેલું, ક્ષીણતાને પામેલું-પોહ્યાં થેલું.

DEGENERACY *s.* The act of degenerating (see the verb); 2 the state of having become degenerate (ગુણની વાતમાં) નબળી-ઉતરતી દશા, ક્ષીણતા, બુદ્ધિ-બળ ક્ષીણતા, મૂળ ગુણની ક્ષીણતા; *as*, intellectual d. બુદ્ધિ ક્ષીણતા.

DEGLUTITION *s.* [*L. de* and *glutio* I swallow] The act of swallowing ગળે ઉતારવું તે, ગળવું તે, ગળીજવું તે, નિગરણ; 2 the power of swallowing ગળવાની શક્તિ, નિગરણ શક્તિ.

DEGRADE *vt.* [*de* and *gradus* a step] To reduce ઉતારવું, પાચરી-દરજા ઉતારવું, હલકી પાચરી-દરજા-પદવીએ ઉતારી નાખવું; 2 to deprive of rank or office ઉચી પંક્તિમાંથી કાઢી નાખવું, નો અધિકાર-પદવી લઈ લેવી, અધિકાર-પદવ્યંત ક.; 3 to lower in estimation નીચું-હલકું ક.-પાડવું, ની કિંમત ઘટાડવી-આછી ક., નું માન-વજન ઓભા-યોગ્યતા-પ્રતિષ્ઠા-ગૌરવ ઘટાડવું-આછું ક.-ભંગ ક.-અંત ક.; *as*, his vices d. him તેના દુરાચરણથી તે હલકો પડે છે.

DEGRADATION *s.* The act of degrading (see the verb); 2 the state of being degraded કિંમત-માન-વજન &c. નો ઘટાડા-રેમ, માનભંગ-નાશ-અંત, પદવ્યંતતા-અનુતિ. [મર.]

DEGRADED *a.* Low, base નીચું, હલકું, પા-

DEGREE *s.* [*Fr. degre, L. de & gradus* a step] Grade, stage પ્રમાણ, દરજા, *as*, in a high d. probable કાંઈ દરજા સંભવિત; To a d. કાંઈદરજા, અતિશય; by degrees ધીમે ધીમે; 2 position, rank દ-

રજા, પદવી, પાચરી; *as*, "A knight" is your d. "નાઈટ" એ તમારો દરજા છે; 3 step or distance in relationship પેડી-ઢી, પગથીજ; *as*, a kinsman in the fourth d. ચોથી પેઢીનો પિત્રાઈ; 4 (*geom.*) ભાગ, અંશ, ગોળ-વર્તુલના પરીધનો ૩૬૦ મા ભાગ; D. of latitude અક્ષાંશ; D. of longitude રેખાંશ; 5 a mark of distinction conferred by Universities વિદ્યાશાળાની છુપ, વિદ્વાતપ્રમાણચક્રપદન; 7 (*alg.*) ધાત પ્રમાણ; 8 (*arith.*) અંક-ચિહ્ન; 9 a division marked on an instrument માત્રા, અંશ.

DEIFY *vt.* [*L. deus* a God and *facio* I make] To make a God of દેવગણવા, દેવ કરીને માનવું, દેવ-દેવતાઓની ગણના-હાર-પંક્તિમાં ચકવું; 2 to treat as an object of supreme regard દેવત ગણવું-કરીને માનવું, મ્હેં દેવત માનવું; *as*, the Vaishnavas d. the Maharaja વૈષ્ણવો મહારાજાને મ્હેં દેવત ગણે છે.

DEIFICATION *s.* (See the verb).

DEISM *s.* The doctrine or creed of a deist ઈશ્વર છે પણ કોઈ ધર્મ ઈશ્વરનો કહેણા હોતો નથી એવા મત-વાદ, કેવલ ઈશ્વર-મત-વાદ, કેવલેશ્વરમત-વાદ.

DEIST *s.* One who believes in one God but denies revealed religion ઈશ્વર છે પણ કોઈ ધર્મ તેનો કહેણા નથી એવા મત ધરાવનાર-એમ માનનાર, કેવલ ઈશ્વરવાદી-કેવલેશ્વરવાદી.

DEISTICAL *a.* ઈશ્વર છે પણ કોઈ ધર્મ ઈશ્વરનો કહેણા નથી એ મતનું-સંબંધી, કેવલ ઈશ્વર મતનું, કેવલેશ્વર મતનું.

DEITY *s.* Divinity દેવપણ, દેવત્વ, ઈશ્વરપણ, ઈશ્વરત્વ; 2 a heathen god or goddess દેવ, દેવતા, દેવી; The Deity ઈશ્વર, પરમેશ્વર, બ્રહ્મા.

DEIGN *vi.* [*L. dignus* worthy] To think fit, to condescend યોગ્ય જાણવું, મહેરબાની-દૃષ્ટા ક., મહેરબાન થવું.

DEJECT *vt.* [*L. de* and *jacio* I throw]

To dispirit ઉદાસ-દિલગીર-નરમ - નરમ-
ધેસ-ખિન ક., -ની હિંમત છેડાવવી-દાખી
નાખવી. [ધેસ, ખિન.

DEJECTED *a.* ઉદાસ, દિલગીર, નરમ. નરમ

DEJECTION *s.* Lowness of spirits ઉદાસી,
ભારે દિલગીરી, ભારે અફસોસ*m*, ખિનતા*f*;
as, such a misfortune cannot but pro-
duce d. આવી આફતથી ઉદાસી ઉત્પન્ન થયા
વિના રહે નહિ.

DELAY *vt.* [*Fr. delai*, from *L. dis* & *fero*
I carry] To defer -માં વાર-દીલ ક.-લગા-
ડવી,-માં વિલંબ ક.; as, to d. answering a
letter કાગળનો જવાબ લખવામાં દીલ ક.;
2 to detain આગળું, રોકવું, ઓટી ક., -ને
વાર લગાડવી; as, he was delayed by a
heavy fall of rain ધણો વરસાદ થવાથી તે
ખળાયો. *vi.* રસળવું, વાર લગાડવી, દીલ-
વિલંબ ક. *s.* વાર*f*, દીલ*f*, વિલંબ*m*; 2
આજો*m*, રોકાણ-રોકણ*n*.

DELECTABLE *a.* (See Delightful).

DELECTION *s.* (See Delight *s.* 1).

DELEGATE *vt.* [*L. de* and *lego* I send]

To send as one's representative પો-
તાની પતેનું કામ કરવા પોતાની તરફનો અન્નિ-
આર આપીને-પ્રતિનિધિ કરીને મોકલવું, વકી-
લ-મુખતાર-પ્રતિનિધિ ક.-ખનાવવું; 2 to
commit સોંપવું, આપવું; as, to d. au-
thority અન્નિઆર આપવો. *s.* પતેનું કામ
કરનાર, વકીલ*m*, મુખતાર*m*, પ્રતિનિધિ*m*.

DELEGATION *s.* The act of delegating
(see the verb); 2 persons sent to re-
present others પતેનું કામ વરવા માટે મો-
કલેલા વકીલો*m*-મુખતારો*m*-પ્રતિનિધિઓ*m*;
as, the d. from the besieged કિલ્લા-
માંના ધેરાઓલા લશ્કરના પ્રતિનિધિઓ.

DELETERIOUS *a.* [low *L. deleterius*
from *deleo* I destroy] Injurious, poi-
sonous નુકસાન કરે એવું, ઝેર ચડે એવું,
ઝેરી, હાવ-પ્રાણ લે એવું, પ્રાણાંતક.

DELF *s.* [From *Delft*, a town in Hol-

land] A kind of earthenware ધાણું રા-
ગાન ચડાવેલાં માટીનાં વાસણ*n*, ડેકાઈ વાસણ.

DELIBERATE *vi. & vt.* [*L. de* & *libro*
I weigh] To weigh well in the mind
વિચાર-તોલ-વજન ક., ફરીને-પાકો-પુખ્ત
વિચાર ક.; વિચારી જોવું. *a.* (pers.) ધીરું,
હંડું રહીને-ચોપાસ નજર રાખીને કામ કરનાર,
વિચારથી ચાલનાર-કામ કરનાર; 2 (things)
પાકું, પકવ, આગળથી વિચાર કરીને-વિચારપૂ-
ર્વક ક્રીધલું-કહેલું-આચરેલું, પુખ્ત વિચારપુક્ત.

DELIBERATELY *ad.* જાણી જોઈને, જાણી ખૂ-
ઝીને, અકલ હોશિઆરીથી, મનમાં ગોઠવીને,
ધીરા-હંડા-ટાઠા રહીને, હોશિઆરી રાખીને.

DELIBERATION *s.* Consideration વિચાર
ક. તે, પુખ્ત-ફરેલ વિચાર*m*, મનન*n*, મનન ક.
તે; as, the subject calls for mature d.
એ વાત પુખ્ત વિચાર માગેછે; 2 consulta-
tion વિચાર*m*, મનસૂચો*m*, મસલહત*f*; as,
the deliberations of the Senate રાજ
સભાએ ક્રીધેલા વિચાર.

DELIBERATIVE *a.* Proceeding by deli-
beration વિચાર-મનસૂચો કરનાર, વિચાર-
મનસૂચો-મસલહત કરવાનું જેનું કામ છે એ
વું, મંત્રીનું; as, a d. assembly વિચાર કર-
નારી-મંત્રીની સભા.

DELICACY *s.* [*L. de* & *lacio* I entice]
સોહામણાપણું*n*, સુધરાઈ*f*, મધુરાઈ*f*, સુંદરતા*f*,
લાલિત્ય*f*; 2 ઝીણા-પાતળાપણું*m*; 3 નરમાઈ*f*,
સુંવાળાઈ*f*, મુલાયમપણું; 4 કુમળાઈ*f*, કોમળ-
તાઈ*f*, મૃદુતાઈ*f*, માર્દવ*n*; 5 નાજીકાઈ*f*, નાજીક-
કાવલા-સુંવાળાપણું*n*; 6 (આ યોગ્ય છે કે અ-
યોગ્ય- સામાને યોગ્ય ન લાગે એવું છે કે યોગ્ય
લાગે એવું એ વિષે) ઝીણી વાતોનો વિચાર*m*,
અમીરાઈ તથા વિવેક અને શાણપણ*n*, વિમુ-
શ્યકારીત્વ*n*; 7 પારીક સમજ*f*; 8 fastidi-
ousness ચિદાર્દ, ચિપાસીઆપણું*n*-વદાઈ;
as, "d. of character that unfits for
earnest action" જે ચિદાર્દને લીધે ખરા
દિલથી કામ થઈ શકતું નથી; 9 a dainty સુ-
ખકારી-સવાદ-મિષ્ટ પદાર્થ*m*.

DELICATE *a.* Pleasing to a cultivated
taste સોહામણું, સુધરું, મધુર, સુંદર, પસંદ

પડે ઝિવું, લલિત, પુરાનમન; as, a d. colour સોહામણો રંગ; d. flavour મધુરો સ્વાદ; d. food સુધરે ખાનું; 2 fine ગ્રીક્ષું, પાતળું, ખારીક; as, a d. thread ગ્રીક્ષો દોરો; 3 smooth, light and yielding નરમ, સુવાળું, મુલાયમ, ગ્રીક્ષા-ખારીક કુમારાનું; as, d. silk સુવાળું રેશમ; 4 soft and fair સુંવાળું તથા ગોરું, માખણ જેવું, કુમળું, કોમળ, મૃદુ, માદવવાળું; as, a d. skin કુમળી ચામડી; 5 frail નાજુક, કાવલું, સુવાળું; as, d. health નાજુક તખીઆત; a d. shape કાવણો ધાટ; 6 considerate (આયોગ્ય છે કે અયોગ્ય-સામાને યોડું ન લાગે ઝિવું છે કે લાગે ઝિવું ઝિ વિવે) ધણીજ ગ્રીક્ષી ગ્રીક્ષી વાતોનો વિચાર રાખીને કરવાનું-કરેલું-કરનાર, અમીરાનું તથા વિવેકનું બેરલું, ખારીકવાત સંબંધીનું, બહુજ વિવેકવાળું-બરેલું-નું, વિમુક્ષકારી; as, his behaviour was most d. તેની વર્તણૂક બહુજ વિવેકની બરેલી હતી; 7 of nice perception પાછી-સારી-ખારીક સમજવાળું; as, "a d. ear for music" રાગની ખારીક સમજ; 8 critical વિચારથી-તપાસથી કરવાનું, ખારીક; as, a d. point ખારીક કામ.

DELICIOUS a. Delightful to the taste સ્વાદ, મિઠું, મિષ્ટ; 2 delightful to the smell મિઠું, પુરાબોદાર; as, a d. odour મિઠી વાસ; 3 delightful to the mind અત્યંત મિઠું, અત્યંત આનંદકારી, ખૂબ મજેદાર; as, a d. landscape અત્યંત આનંદકારી દેખાવ.

DELIGHT s. [*L. de and lacio* I allure]

A high degree of pleasure હરખ-હર્ષમ, ખુશી, મજે, આનંદમ, સંતોષમ; as, "Milton took great d. in music" મિલ્ટનને સગમાં ધણી મજે લાગતી; 2 that which gives such pleasure હરખ-હર્ષ-ખુશી-આનંદ-સંતોષની વાત-નું કારણ, આનંદ આપનારી વસ્તુ-પદાર્થમ; as, it is my highest d. ઝિ મને ધણામાં ધણો આનંદ આપનારી વસ્તુ છે. *vt.* -થી ખુશી થવું, ખુશી-મજે-આનંદ-હર્ષ-સંતોષ આપવો. *vi.* (in) મગન-પુરા રહેવું, -થી રીઝવું-પુરા થવું-આનંદ પામવું.

DELIGHTFUL a. ખુશી લાગે ઝિવું, આનંદનું-કારી-કારક-દાયક, રમણીય, રમણીક.

DELINEATE vt. [*L. de & linea* a line]

To draw lines indicating the form of-નું ડોળિયું ક.-કાઢવું; 2 to paint (છબી) કાઢવી-પાડવી, ચિતરવું, ચિત્ર પાડવું; 3 to describe વર્ણવવું, -નું વર્ણન-ખયાન-નિરૂપણ ક.

DELINEATION s. The act of delineating (see the verb); 2 ચિત્રન-છબીનું ડોળિયું; 3 વર્ણનન, ખયાનન.

DELINQUENT a. & s. [*L. de & linquo*

I leave] One who neglects his duty, an offender કસર-તકસીર-અપરાધ કરનાર, અપરાધી, યુનેહગાર.

DELINQUENCY s. કસર, તકસીર, ગફલત, અપરાધમ, યુનેહમ.

DELIQUATE, DELIQUESCE vi. [*L. de and liquare* to melt]

To melt by attracting moisture from the air વાતાવરણની હવાથી આગળવું-પાણી થવું.

DELIQUESCENT a. વાતાવરણની હવાથી આગળી જનાર-પાણી થતું જનાર-જનાર.

DELIRIOUS a. [*L. de and lira* a furrow]

Raving (તાવ વિગેરેથી) બકવા-લવારા બેપર ચઢેલું, વા બેપર-વાના ધર બેપર ગમ્મિલું, ચાણી થમ્મિલું, સનેપાત થયા સરખું, સનેપાત બેપર ગમ્મિલું.

DELIRIUM s. વામ, ચાણમ. તાવ વિગેરેનો ચાણન-બકવામ-લવારમ, સનેપાતનું ધર ખુદ-ચિત્ત ભ્રમ.

DELIVER vt. [*L. de and libero* I free]

To free, to save છોડાવવું, બચાવવું, કાઢવું, -નો છૂટકા-છૂટકારો-બચાવ ક.; 2 (up, into, over) to transfer આપવું, સ્થાપીન ક.. સોંપવું-સોંપી દેવું; 3 to communicate પોહોંચાડવું, કહેવું, જણાવવું; as, to d. a message કહેણ કહેવું; 4 (in child-birth) છૂટકા કરાવત, જણાવવું, પ્રસવ કરાવવો.

DELIVERANCE s. The act of freeing (see the verb 1; 2 freedom છૂટકામ, છૂટકારમ, બચાવમ.

DELIVERY *s.* (See the verb 2 & 3); 2 act or manner of speaking બોલવું, બોલવાની બાની, વાતોલી; *f.* as, the matter and d. of a speech બોલણનો વિષય તથા બોલવાની બાની; 3 child-birth જન્મવું તે, પ્રસવમ.

DELL *s.* [From dale, which see] A small narrow valley between hills બે પહાડ વચ્ચેની નાહાની સાંકડી જગા, નાહાની સાંકડી ખીન-ખીણ-ખીડ *f.*

DELTA *s.* [*Gr.*] યુનાની ભાષાનો ત્રિકોણાકારનો ચિહ્ન અક્ષર (Δ); 2 ચિહ્ન નદીમાંથી તે સમુદ્રને મળતાં પહેલાં બે શાખાઓ પડી જઈ તે શાખાઓ સમુદ્રને મળતાથી તેની વચ્ચે આવેલી ત્રિકોણાકારની ધરતી, ડેલ્ટા *m.*

DELUDE *vt.* [*L. de* and *ludo* I play or mock] To mislead the judgement of છેતરવું, ભોળવવું. -ની અફલ ચોરવી, બુલથાપ દેવી, બુલાવા-મોહ-ભ્રાંતિમાં નાખવું.

DELUSION *s.* The act of deluding (see the verb); 2 the state of being deluded છેતરાવું, ભોળવાવું. -ની અફલ ચોરવા-વી, બુલાવા-મોહ-ભ્રાંતિમાં પડવું તે; 3 false belief બૂલ *f.*, બુલાવો *m.*, મોહ *m.*, ભ્રાંતિ *f.*

DELUSIVE, DELUSORY *a.* Deceptive છેતરે-ભોળાવે-બુલથાપ દે ચિપું, -થી બૂલ-મોહ-ભ્રાંતિમાં પડાય ચિપું, બૂલ ભરેલું.

DELUGE *s.* [*Fr. Déluge*, from *L. de* & *luo lavo* I wash] A flood, the great flood રેલ *f.*, પૂર *n.*, જગરેલ *f.*, જળપ્રલય *m.*; 2 an overwhelming calamity રેલની પેઠે કુખાડનાર આફત, સત્તરચર બાપક દેવકાપમ-આપસિ *f.*, રોજ *m.*; (In figures of this kind the Guj. mind regards rather height, greatness, or profusion than impetuous motion. Hence the use of the words ઝુંગર *m.*, ઝાડ *n.*, દરિયો *m.*, સાગર *m.*, સમુદ્ર *m.* in this sense; as, દુઃખનાં ઝાડ-નો દરિયો-નો ઝુંગર). *vt.* (lit.) કુખાવવું, ક્રાડવું, પાણીજવાણી કરી ચૂકવું, જળમય કરી 2 (fig.) કુખાવવું, ક્રાડવું, -નો ઝુંગર-

દરિયો ઉલટાવવા, -નો રડ રડવા; as, to d. with publications નવા ગ્રંથોના રડ રડવા. **DEMAGOGUE** *s.* [*Gr. Demos* the people and *ago* I lead] A factious leader ખંડમ, ઉત્પાતી *m.*, દંગાખોર-ફિરી ચોકનો આગેવાન, રાજકાર્થ વિષે ઉત્પાત ઉઠાવનાર ચોકનો નાયક, ચોકને ઉરાકરનાર *m.*

DEMAND *vt. & vi.* [*L. de* and *mando* I order] To ask for as due by right, to ask with authority માગવું, જોરથી-જોરે કરીને-સત્તાથી માગવું, -નો દાવો કરીને પૂછવું; 2 to require as necessary માગવું, -ની જરૂર હોવી; as, it demands close attention યોગે માટે ધ્યાન લક્ષની જરૂર છે. *s.* An asking with authority (see the verb) ઉધરાણી *f.*, માગણી *f.*, દાવો *m.*; 2 the desire to possess ખપમ, જરૂર *f.*; as, a d. for opium અફીણનો ખપ; 3 claim, debt લેણું, માગણું *n.*; as, a d. on the Treasury તીજેરી ઉપરનું માગણું; On d. માગે ત્યારે; To be in d. પ્રાપ્ત કરવા ઇચ્છે ચિવાં હોવું, માગે ચિવાં હોવું, -ને ખપ હોવા.

DEMARCATIION, *s.* [low *L. de* and *marca* a limit] A dividing limit નક્કી કરેલી મર્યાદા-હદ મર્યાદા *f.*, પરિચ્છેદ *m.*

DEMEAN (oneself) *vt.* [*Fr. demener*, from *de* and *L. manus* the hand] To behave ચાલવું, વરતવું-વર્તવું, આચરવું.

DEMEANOUR *s.* ચાલવા-વરતવા-આચરવાની રીત *f.*, ચાલ *f.*, વર્તણૂક *f.*

DEMERIT *s.* [*Fr. démerite*, from *de* & *L. merco* I deserve] An ill deserving, criminality સદોષતા *f.*, દંડાર્હતા *f.*, અપરાધ *m.*, પાપ *m.*

DEMESNE, DEMAIN *s.* [*Fr. domaine*, from *L. dominus* a lord] વિભાગતમાં અમીર પોતાની જમીનમાંથી પોતાના ખાસ ઉપયોગને માટે પોતાના જ વહીવટમાં રાખેલી જમીન તથા તેમાંનો જંગલો, વજીરા *m.*, ખુદ ખાશો-કારત *m.*

DEMI-GOD *s.* [*L. demi* half] અર્ધદેવ *m.*, દેવજીવા-સરજો *m.*, ઉપદેવ *m.*, દેવકલ્પ.

DEMISE *s.* [*Fr. démise, from L. de & mitto* I send] Death as of a king or any distinguished person દેહ છેડવો તે, મરણ, દેહ ત્યાગ; 2 transference રાન્ય-હક-અખિતઆર ખીજને આપવો તે. *vt.* વારસામાં આપવું, વારસો આપવો, વારસનામા-વસીહતનામાથી આપવું, લખી આપી જવું.

DEMOCRACY *s.* [*Gr. demos* the people & *krato* I rule] Government by the people પ્રજાસત્તાક રાન્ય, ન્યાં રાન્યા-ધિકાર પ્રજાનાજ અથવા પ્રજાએ નીમલા પ્રતિનિધિઓના હાથમાં હોયછે એવું રાન્ય.

DEMOCRAT *s.* પ્રજાસત્તાક રાન્ય થાય-પ્રવર્તે એવી ધંધ્યા રાખનાર, અધી પંડિતના સોકનેરાજ્ય કાર્યમાં બોલવાની સત્તા હોવી જોઈએ એવા વિચારનું માણસ, પ્રજાસત્તાવર્ધક પક્ષનું માણસ.

DEMOCRATIC DEMOCRITICAL *a.* પ્રજાસત્તાક રાન્ય સંબંધી -ને લગતું-પ્રવર્તવાવાળું-પ્રવર્તક, પ્રજાસત્તાવર્ધક પક્ષનું.

DEMOLISH *vt.* [*L. de & moles* a mass] To pull down ભાંગી-પાડી-ભાંગી તોડી નાખવું, તોડી પાડવું.

DEMOLITION *s.* નિર્દલન (See the verb.)

DEMON *s.* [*L. demon*] An evil spirit દેવ્યમ, જૂતમ, અસુરમ, દાનવમ.

DEMONIAC *s.* A person possessed by an evil spirit જૂતઆવેલું-ભરાએલું-આવેરા થએલું માણસ, પિશાચ્ય-ગંધર્વ ગ્રહિત.

DEMONIAC, DEMONIACAL *a.* Of or resembling an evil spirit ડાકણા-અસુરનું-ના જેવું, બયાનક, આસુરી; 2 influenced by an evil spirit જૂત ભરાયું હોય તેવું, જૂત આવેલું-ભરાએલું-ના આવેરાવાળું, જૂતના આવેરાથી થએલું.

DEMONSTRATE *vt.* [*L. de & monstro* I show] To exhibit બતાવવું, દેખાડવું, દર્શાવવું; as, to d. one's attachment to a thing કોઈ વસ્તુ ઉપર પોતાની આસક્તિ બતાવવી; 2 to prove સાબિત-સિદ્ધ કરી, -ની વિષે ખાતરી કરી આપવી, -નું પ્રતિપાદન કરી.

DEMONSTRATION *s.* The act of demon-

strating (see the verb) સિદ્ધકરણ, પ્રતિપાદન; 2 matter or proposition proved સિદ્ધાંત; 3 a show મનમાં અથવા વિચારમાં જે હોય તે બાહ્ય ચિન્હોથી દર્શાવવું-બતાવવું, દેખાડવું, દેખાવમ.

DEMONSTRATIVE *a.* સ્પષ્ટ બતાવી આપે એવું, સાબિત-સિદ્ધ કરી આપે એવું, ખાતરી થાય એવું; 2 given to the manifestation of one's feelings મનોવિકાર તરત જણાવે-દેખાડે એવું, બડબડીંગ; *D.* Pronoun દર્શકસર્વનામન.

DEMORALISE *vt.* [*Fr. de and morale* morals] To deprave બગાડવું, અનીતિમાં આણવું, નીતિ બગડ કરી.

DEMUR *vi.* [*Fr. demeurer, from L. de and mora* a delay] To hesitate from uncertainty, to object (રોકાણે લીધે) અટકવું-અચકાવું, આના કાની કરી, આચકો ખાવો, વાંધો લેવો. *s.* આચકોન, વિચારમ, આનાકાની.

DEMURRAGE *s.* વહાણમાં માલ ચઢાવનાર ધણી-કરારનામામાં દરાવેલી મુદત કરતાં વહાણને વધારે મુદત સુધી રોકે તેના નુકસાન બદલ વહાણ ધણીને તે જે નાણું આપે તે.

DEMURE *a.* [*Fr. des and mœurs* mannerly] ઠાવકું, ડાહ્યું, ગરીબ, રોકકું, શરમાળ, નમ્ર, સંકોચ રાખનાર; 2 affectedly modest ગરીબકું, ગૌમુખ્ય, અગત્ય-અકર્ષિ.

DEMY *s.* [*Fr. demi* half] સાડીખાવીસ તમ્બુ લાંબો અને સાડાસતરતમ્બુ પોહોળો એવી તડવી-નો કાગળ, કીમાઈ કાગળમ.

DEN *s.* [*AS. denu* a valley] A cave બરાઈ રહેવાની જગા, ગુફા, કોતરડું, કોતરન; 2 a place of resort or residence રહેવાનું ઠેકાણું, ઘરન, રહેઠાણન, આવાસમ; as, a d. of infamy બદનામીનું ઘર.

DENIAL (See under Deny.)

DENIZEN *s.* [*W. dinasur, from dinas* a fortress] A dweller રહેનાર, રહેવાસી, ચર (in comp.); as, a d. of a forest વનચર; 2 a stranger admitted to residence in a foreign country આવીને રહેવાની જગે પરવાનગી મળી છે એવા પર-

દેશી, આવીને વસેલા પરદેશી, આગત્ક ; 3 an adopted or naturalised citizen મુળ રહેવાસી-વતનીઆ ને હક ભાગવતા હોય તે અધા અથવા તેમાંના થોડા નેને મળ્યા છે એવા આવીને વસેલા પરદેશી, વતની બનાવેલા પરદેશી

DENOMINATE *vt.* [*L. de and nomen a name*], નામ-સંગ્રા આપવી-પાડવી, કહેવું.

DENOMINATION *s.* The act of naming નામકરણ (see the verb); 2 name નામ *n*, સંગ્રા *f*; 3 a class ભાગ *m*, વર્ગ *f*, ટોળી *f*, પક્ષ *m*, પંથ *m*, ફિરકો *m*; as, the Kadmees are a d. of Parsees કદમી આ પારસીઆનો એક ભાગ છે.

DENOMINATOR *s.* અંશની નીચે લીટી દારી ને લખેલા ને આંકડો તે, છેદ *m*.

DENOTE *vt.* [*L. de and nota a mark*] To signify દેખાડવું, બતાવવું, જણાવવું, ની નિશાણી-ચિહ્ન-લક્ષણ હોવું.

DENOUEMENT *s.* [*Fr. The unravelling of issue ખુલાસો *m*, અભાગ *m*, શ્રેવડ *f*.*

DENOUNCE *vt.* [*Fr. dénoncer, from L. de and nuncio I tell a message*] To give notice against-ની સૂચના ખખર આપવી; as, "Severe penalties were denounced against all traitors" અધા બ-બનાખોરોને સકત શિક્ષા થવાની સૂચના આપી; 2 to threaten by some outward sign-ઊપરથી ધાક-ખીખ-દેહેરાત-બય લાગવું, ની ધમકી આપવી-બતાવવી, -નો ધાક-ખીખ-દેહેરાત-બય બતાવવું; as, his fury denounced my overthrow તેના ભારે કોપ ઊપરથી એવા ધાક લાગ્યો કે મને ઉમેડી ના-ખશેજ; 3 to accuse, to stigmatise-ઊપર તોહોમ્મત-દોષ-આરોપ-બદનામી ચૂકવી; as, Galileo was denounced as a heretic ગેલિલીઆ ઊપર પાખંડ મતનું તોહોમ્મત ચૂકવું.

DENUNCIATION *s.* The act of denouncing (see the verb); 2 public menace or accusation દખાડી *f*, ધમકી *f*, તોહોમ-ત *n*, આરોપ *m*.

DENSE *a.* [*Fr.*] Close જડું, ઘાડું, ઘટ, ઘન.

DENSITY, DENSENESS *s.* જડાપણું *n*-સ *f*-ધ *f*, ઘાડાપણું *n*-સ *f*-ધ *f*, ઘટપણું *n*, ઘનતા *f*-લ *n*.

DENT *s.* (See Indent).

DENTAL *a.* [*L. dens, Sans. danta a tooth*] Pertaining to the teeth દાંતનું -સંબંધી, દંતી, દંત (in comp.); d. letters દંતી-દંતસ્થાની અક્ષર *m*, દંત્યાક્ષર *n*.

DENTIFRICE *s.* [*L. dens and frico I rub*] દાંત ધસવાનું મંજન, દંતચૂર્ણ *n*.

DENTIST *s.* દાંત સાફ કરવા-બહાર કાઢવા-સમારવા તથા પડી જાય ત્યારે નવા બાંધવા બ-થવા ખેસાડવાનો ને ધંધા કરે તે, દાંતનો વૈદ, દંતવૈદ *m*.

DENTISTRY *s.* દાંત સાફ કરવા વિગેરેનો ક-કસબ *m*-હુનર *m*, દાંતનું વૈદ્ય *n*, દંતવિદ્યા *f*, દાંત સાફ કરવા વિગેરેનો ધંધા-પેશા *m*.

DENTITION *s.* The cutting of teeth દાંત ઉગવા-કૂટવા તે, દંતોત્પત્તિ *f*; 2 the time of the breeding of teeth દાંત ઊગવા-કૂટવાનો વખત, દંતોત્પત્તિકાળ *m*.

DENUDE *vt.* [*L. de and nudo I make bare*] To divest of all covering છેક ઉધાડું-ખુલ્લું-નાગું-સાફ-મેદાન કરી ચૂકવું.

DENUATION *s.* (See the verb).

DENY *vt.* [*L. de and nego I say no*] To contradict-ની ના કહેવી, નથી-ખરું નથી એમ કહેવું; as, he denies there is truth in what you say તમે કહો છો તે ખરું છે એ વાતની તે ના કહે છે; 2 to reject-ની ના કહેવી, ધેવાની ના કહેવી, ન સવું, -નો સ્વીકાર ન કર, -નો અસ્વીકાર કર; as, he denied the faith તેણે ધર્મનો સ્વીકાર ન કર્યો; 3 to withhold-ની ના કહેવી, આપવાની ના કહેવી, ન આપવું; as, "to d. bread to the hungry" બૂખ્યાને ભાજન ન આપવું; 4 to disavow નાકબૂલ કર, વિષે-નો ધંનકાર કર, નાચુકર જવું; as, to d. one's knowledge of a thing કોઈ વાત જાણવા વિષે ધંનકાર કર; To d. one's self મન મા-રવું, સંયતેન્દ્રિય થવું.

DEPLOY *vt. & vi.* [*Fr. déployer, L. de & plico* I fold] To extend લક્ષ્મીની દુકડીઓ એક પાછળ એક હોય તેમાંથી આગળ હારખંધ બિભા રાખવું-રહેવું, બિમબૂહનો દંડ યુદ્ધ ક.-માંથી દંડયુદ્ધમાં બિભા રાખવું-રહેવું.

DEPONE *vi.* [*L. de and pono* I put] To depose સોગન-રાપત લઈને-પ્રતિષ્ઠા બે પર કહેવું-લખાવવું, શાહેદી-સાક્ષી આપવી.

DEPONENT *a.* Having a passive form with an active meaning જેવું રૂપ સહ-બિદનું પણ અર્થ મૂળબિદનો છે એવું, સહબિદ રૂપ. *s.* સોગન-રાપત લઈને-પ્રતિષ્ઠા બે પર કહેનાર-લખાવનાર, શાહેદી, સાક્ષી, અખાની આપનાર.

DEPOPULATE *vt.* [*L. de and populus* the people] To dispeople -ની વસ્તી છેક ઓછી કરી નાખવી, ઊંડ ક., વસ્તી વિનાના -રહિત-અથ સરખું ક., ઉદ્ધત ક.

DEPOPULATION *s.* The act of depopulating (see the verb).

DEPORT *vt.* [*L. de and porto* I carry] To transport સમુદ્ર-દેશપાર ક.- મોકલવું, દેશનિકાલ ક., દેશનિકાસો આપવો, દેશાંતર કારવું; 2 to demean (which see).

DEPORTMENT *s.* (See Demeanor).

DEPORTATION *s.* The act of deporting (see the verb); 2 the state દેશ-સમુદ્ર . પારની શિક્ષા થવી તે, દેશનિકાસિમ.

DEPOSE *vt.* [*L. de and pono* I place] To degrade, divest of office, dethrone ઉતારી-કાઠી મૂકવું, ગાદી-પદવી બે પરથી ઉઠાડી મૂકવું, રાજ-પદબદ્ધ ક. *vi.* (to) To bear witness on સોગન-રાપત લઈને- પ્રતિષ્ઠા બે પર કહેવું, શાહેદી-સાક્ષી આપવી; as, he deposed to the sale of the property તેણે શાહેદી આપી કે તે મિલકતનું વેચાણ થયું હતું.

DEPOSIT *vt.* To lay મૂકવું; 2 to entrust મૂકવું, અનામત મૂકવું, સોંપવું; as, to d. money in -માં નાણાં મૂકવાં; 3 to store (as goods) બચી-રાખી મૂકવું, બરવું, ચૂમી છાંડવું. *s.* Matter deposited ધસડાઈ આવેલા કાદવ

કમરો, ઠરી રહેલા કાદવ કમરો, મગું, કાંપમ; as, a d. already formed આગળનું ઠરીતું મગું; 2 that which is placed for safe keeping મૂકેલું, અનામત મૂકેલું, સોંપેલું, અનામત મૂકેલાં નાણાં-મણ-સામાન.

DEPOSITARY *s.* જેનેતાં-જેની પાસે કંઈ અનામત મૂક્યું છે તે, અનામત રાખનાર-દાર.

DEPOSITION *s.* ધસડાઈ આવવું તે, આવી ઠરવું તે, મગું મૂકવું; 2 કાઠી મૂકવું તે, ગાદી બે પરથી ઉઠાડી મૂકવું તે, રાજ-પદબદ્ધતા; 3 અખાની, સહી મુદ્દાં લખી લીધેલી અખાની, શાહેદી, સાક્ષી; as, to take down a d. અખાની લખી લેવી; 4 (See Deposit s. 1).

DEPOSITORY, DEPOT *s.* કંઈ બરવા-રાખવા-મૂકવાની જગા, વખાર, બંડાર, કોઠાર, કોઠી, ખાનું; as, a Book-Depository કિતાબખાનું; a salt-depôt મીઠાની વખાર.

DEPRAVE *vt.* [*L. de & pravus* crooked]

To corrupt બગાડવું, ખરાબ ક., દુષ્ટ-બદ્ધ ક.

DEPRAVATION *s.* The act (see the verb); 2 the state બગડવું, બગડેલ-દુષ્ટ-બદ્ધ થવું તે, બદ્ધતા.

DEPRAVITY *s.* બિચારી, મલિનપણું-તા, દુષ્ટિ, પાપક્રિયા, દુષ્ટપણું, દુષ્ટાત્માપણું, દેરાત્મ્ય, અજ્ઞતા.

DEPRECATE *vt.* [*L. de and precari* to pray] To pray against કંઈ (આકૃત) જય-દુરથાય-ન આવે-નિવારણ થાય-(કંઈ મોકલો વિચાર) અમલમાં ન આવે એમ માગવું-એવી પ્રાર્થના ક., બહુ દિલગીર થવું, અક્ષોસ ક.

DEPRECATORY *a.* (કંઈ આકૃત) દુર થાય એવી પ્રાર્થનાનું, ન થાય-હેલ એવી પ્રાર્થનારૂપ.

DEPRECIATE *vt.* [*L. de and pretium* price] To lower the worth of -ની કિંમત ઘટાડવી-ઓછી ક., હલકું પાડવું, વખોડવું, નબળું, નિદવું, -ની નિદા ક. *vi.* -ની કિંમત ઘટવી.

DEPRECIATION *s.* (See the verb).

DEPRECIATORY *a.* કિંમત-પ્રતિષ્ઠા-ઘટે એવું, કિંમત-પ્રતિષ્ઠા ઘટાડવાનું.

DEPREDATE *vt.* [*L. de and praeda*

plunder] લૂટવું, લુંટી લેવું, ઉઘડ-ખરાબ-પા-
ચ્છિમાલ-તારાજ ક.

DEPREDACTION *s.* The act of plundering (see the verb); 2 the state of being plundered ઘટકાટ-ખરાબી થવી તે; 3 the making inroads on હદ છેડીને-ધસી આ-વવું, ધસારે*m*; as, the sea often makes depredations on the land ધરમ્મા ધણી વળા હદ છેડીને જમીન પર આવેછે; 4 waste ખગાડ*m*; To make d. -થી ખ-ગડવું, -થી ખગાડપેસવો. [કરી મૂકનાર.

DEPREDATOR *s.* લુટારે*m*, પિંડારે*m*, તારાજ

DEPRESS *vt.* [*L. de & premo* I press]

To lower, to let fall નીચું ક.-રાખવું-પાડવું-ઉતારવું, નમાવવું; as, to d. the eye નજર નીચી પાડવી; 2 to humble (pride) બાંગવું, તોડવું, ઉતારવું; 3 to sadden (the spirits, mind) ધાબી-બાંગી નાંખવું, ઉદાસ ક.; 4 to lessen the activity of (trade, commerce) નરમ-નખખું પાડવું, ઘટાડવું, ધાબી નાખવું, -ને આચોકો પોંદિઆડવો.

DEPRESSION *s.* The act of depressing (see the verb 1); 2 the state of being pressed down, a low state દબાઈજવું તે, બાંગી પડવું-બંગ થવું તે, ઉદાસી *f*, નિરાંદ-પણું; 3 નરમ પડવું - ઘટવું તે, ઘટાડો*m*; 4 ખાડો*m*, ખાડા ખખેચીઆન*pl*; as, small risings and d. of the soil ધરતીમાં ઢેકા-ટૂંચા તથા ખાડા ખખેચીઆ.

DEPRIVE (of) *vt.* [*L. de & privus* one's own] To dispossess વિનાનું ક., -પાસેથી લઈ-છીનવી લેવું, -નું લઈ લેવું; 2 to de-
pose (a minister) જગો-અધિકાર હેપરથી કાઢી મૂકવું, પદ-વર્ગ-પંડિત બદલ ક.

DEPRIVATION *s.* The act of depriving (see the verb); 2 loss, want હાનિ, ગુક-સાન*n*, દુઃખ*n*; as, the death of his wife was a great d. તેની ધણીઆણીનું મરણ થયું એ તેને મોટી હાનિ થઈ; 3 પદબદ્ધ થવું તે, પદ-પંડિત બદલપણું*n*-તા*f*, પદચુતિ*f*.

DEPTH (See under Deep).

DEPUTE *vt.* [*Fr. députer*, from low *L. deputo* I send as an ambassador]

To appoint as an agent વતેનું કામ કર-વાને નીમવું, વકીલ નીમવો, મુખતાર બનાવવું, નીમવું, પ્રતિનિધિ ક.

DEPUTATION *s.* The act of deputing (see the verb); 2 authority as a de-
puty મુખતારપણું*n*, મુખતારી*f*, પ્રતિનિધિત્વ*n*; as, he acts by d. from the Collector તે કલેક્ટરની તરફથી મુખતારપણે કામ કરેછે; 3 the person or persons deputed અ-
નિયાર આપીને મોકલેલું માલસ - મોકલેલાં માલસો, મુખતાર*m*, પ્રતિનિધિ*m*.

DEPUTY *s.* વતેનું કામ કરવાને નીમલું માલસ, વતેનો અધિકાર આપીને સ્થાપેલો-મોકલેલો માલસ, મુખતાર*m*, પ્રતિનિધિ*m*; 2 (in comp.) નાયબ*m*, દિપુટી*m* as, a D. Collec-
tor દિપુટી કલેક્ટર.

DERANGE *vt.* [*Fr. deranger*] To con-
fuse -માં ગરખડ સરખડ ક. - થવી, ખગાડવું, અચવસ્થિત ક.; as, this deranged his af-
fairs આથી તેનું કામ ખગડયું; 2 to disturb in operation ખગાડવું, ખલલ પોંદિઆડવી; as, to d. the digestive organs પાચને-
ન્દ્રિયને ખગાડવી; 3 to render insane -થી ગાંડું-દિવાનું-વિકલ-ચળેલ થવું, -નો બંધ થવો.

DERANGEMENT *s.* The act of deranging (see the verb); 2 ગરખડ સરખડ *f*, ખગા-
ડ*m*, અચવસ્થિતપણું*n*, અચવસ્થા *f*; 3 ખ-
ગાડ*m*, વિકાર*m*, ખલલ *f*; 4 ચળેલ-ગાંડા-
દિવાનાપણું*n*, વિકલતા *f*.

DERELICTION *s.* [*L. de and relinquo* I leave] (See Abandonment.)

DERIDE *vt.* [*L. de and rideo* I laugh] હસી કઢાવું, બનાવી નાખવું, -ની મજાક-મશ્કરી ક.-બનાવવી, -ની હાંસી ક.

DERISION *s.* The act of deriding (see the verb); 2 the state of being de-
rided મજાક, મશ્કરી, હાંસી *f*, તિરસ્કાર*m*; 3 object of d. જેની મજાક થાય તે, મ-
જાકનું પાત્ર.

DERIVE *vt.* [*L. de and rivus* a stream]

To receive -ને મળેલું હોવું, કાઢવું, મળવું, -ને મળવું; *as*, "we d. a corrupt nature from Adam" આપણને આદમથી લુપ્તસ્વભાવ મળેલો છે; 2 to trace -નું મૂળ-ઉત્પત્તિ-વ્યુત્પત્તિ ખતાવવી-કાઢવી; *as*, we Hindus d. the name માનવી from Manu હમં હિંદુ-ઓ માનવી એ નામનું મૂળ મળુ છે એમ ખતાવીએ છીએ.

DERIVATION *s.* The act કંઈ કારણ-મૂળ જીપરથી કાઢવું તે; 2 the established relation of origin વ્યુત્પત્તિ *f*, *as*, the d. of a word શબ્દની વ્યુત્પત્તિ.

DERIVATIVE *a.* ખીજા જીપરથી નિકળેલું-ખેલું, સાધિત. *s.* ખીજા જીપરથી નિકળેલો શબ્દ, સાધિતશબ્દ *m.*

DEROGATE *vi.* (from) [*L. de and rogo* I ask] To detract from -માં ઘટાડો ક., ઓછું-કમી ક., ઘટાડવું, હલકું પાડવું, -ને ક્ષતિ પોહાડવી.

DEROGATORY *a.* ઘટાડે ઓછું, હલકું પાડે-ક્ષતિ પોહાડાડે ઓછું.

DERVISE, DERVIS *s.* [*Pers. Dervesh*] A Persian monk ફકીર *m.*, દર્વેશ *m.*

DESCANT *s.* [*L. dis & cantus* a varied song] A variation of an air સુર-રાગ-તાન ફેરવીને ગાવું તે-ગાવાનું ગાણું; 2 a discourse, a comment બાષણ *n*, ટીકા *f*, કોઈ વિષય જીપર લંબાણ *n*-વિસ્તાર *m*-ધાણું બોલવું અથવા લખવું તે. *vi.* સુર-રાગ-તાન ફેરવીને ગાવું; 2 ટીકા ક., કોઈ સાધારણ વિષય જીપર લંબાણ-વિસ્તારથી બોલવું, મલાવી મલાવીને વર્ણવવું.

DESCEND *vi.* [*L. de & scando* I climb] To go or come down ઉતરવું; 2 to come suddenly and violently upon તૂટી પડવું, ઉતરી આવવું-પડવું; *as*, the wrath of Heaven descended on him ઈશ્વરનો ક્રોધ તેના ઉપર તૂટી પડ્યો; 3 to proceed by generation વંશ-કુળ-ઓલાદના-માં હોવું; *as*, Queen Victoria has descended from

Saxon kings વિઝ્ટોરીઆ રાણી સાક્સન રાજઓના વંશની છે; 4 to proceed by transmission (કોઈની પાસેથી) હાથમાં આવવું-જવું, પોહાંચવું, મળવું; *as*, the property will d. to his son તેની મિલકત તેના છોકરાને મળશે. *vt.* -પરથી ઉતરવું.

DESCENDANT *s.* વંશનું માણસ, વંશજ.

DESCENT *s.* ઉતરવું તે; 2 ઉતરી આવવું, ચઢી આવવું, હલ્લો *m*, હુમલો *m*; 3 કુળ *n*, વંશ *m*, ઓલાદ *f*, ઉત્પત્તિ *f*; 4 (see the verb); 5 progress downward, *as*, in station, virtue, importance &c. ઉતરતી સ્થિતિ-આચરણ વિગેરેમાં આવતાં - પડતાં જવું; 6 declivity ઉતરતો ઢોળાવ.

DESCRIBE *vt.* [*L. de & scribo* I write]

To trace out દોરવું, કાઢવું, પાડવું; *as*, to d. a circle ગોળ કાઢવો; 2 to relate વર્ણવવું, -નું વર્ણન-ખયાન આપવું-ક.; *as*, to d. manners રીત ભાત વર્ણવવી.

DESCRIPTION *s.* The act (see the verb); 2 an account વર્ણન *n*, ખયાન *n*, નિરૂપણ *n*; 3 sort, stamp જાત *f*, તરેહ *f*, પ્રકાર *m*, લક્ષણ *n*; *as*, men of this d. આ જાતનાં માણસ.

DESCRIPTIVE *a.* દર્શાવી આપે ઓછું, વર્ણવનારું, વર્ણન આપનારું-કરનારું, વર્ણનરૂપ.

DESCRY *vt.* [*Fr. de and crier* to cry]

To espy ઝાંખું દેખાવું હોય તે જોઈ-શોધી કાઢવું, જોવું, દેખવું.

DESECRATE *vt.* [*L. de & sacer* sacred]

To divest of a sacred character or office (pers.) પતિત ઠેરવવું, પતિત ઠેરવીને કાઢી મૂકવું; 2 to treat in a sacriligious manner (things) -ની પવિત્રતા હરી મેવી, -ની પવિત્રતાને દોષ લગાડવો, જાદુ-રૂપિત ક.

DESECRATION *s.* (See the verb).

DESERT *vt.* [*L. de and sero* I join] To

abandon મૂકી-છોડી દેવું, ખડગ મૂકવું, -નો ત્યાગ ક., તજવું. *vi.* To run away from service કોલ તોડી-રજા વિના ચાકરી છોડીને જતાં રહેવું, નોકરીમાંથી જાસી જવું-

જતાં રહેવું, એવકાષ ક. *a.* Uninhabited
વર્ષિત વિનાનું, જંગલ, સનું, વેરાન; 2 un-
cultivated, barren નહિં એડમ્બલું, એડાણ
ન થાય એવું, જેમાંથી ઉત્પન્ન ન થાય એવું,
ન લાયક, ખારજ. *s.* જંગલ પડેલા-વેરાન
મુલકમ, જંગલન, વગડામ; 2 જંગલ તથા એડા-
ણ ન થાય એવો મુલક, રેતીનું મેદાન, રણમ.

DESERTER *s.* ફરજ-પક્ષ-સોંપેલું કામ-દોસ્તી
મુકી-છોડી દેનાર, એવકાષ કરનાર; 2 ફ-
રાર નોડી રજા વિના લશ્કરમાંની નોકરી મુકીને
જતો રહેનાર માણસ, એવકાષ કરી જતો રહે-
નાર લશ્કરી સિપાઈ.

DESERTION *s.* The act (see the verb
t. & i.) ત્યાગમ, એવકાષ *f*; *as*, by his d.
of the cause તેણે તે પક્ષ છોડવાથી; 2 ખ-
ણ મુકી દીધેલું હોવું, ત્યજતાવસ્થા *f*, નિરાધા-
રપણું; *as*, a sense of utter d. સહુએ
છેક ખડતો મુકી દીધેલો છે એમ લાગવું.

DESERVE *vt.* [*L. de and servio* I serve]
-ને લાયક-પાત્ર-યોગ્ય હોવું-થવું, -ને ધરવું.

DESERT, DESERVING *s.* Merit લાયકી *f*,
ગુણમ, યોગ્યતા *f*; 2 merit or demerit
ગુણઅવગુણમ *pl.*, ગુણદોષમ *pl.*

DESERVEDLY *ad.* લાયકી-યોગ્યતા પ્રમાણે,
ધરતી-વાજમી રીતે, ધરારત પ્રમાણે, યથાયોગ્ય.

DESERVING *a.* પસંદ કરવા-વખાણવા લાયક,
લાયક, યોગ્ય, પાત્ર.

DESIDERATE *vt.* [*L. desidero* I long
for] To lack -ની જોડ-જરૂર લાગવી,
માગવું, ચાહવું, ઇચ્છવું.

DESIDERATUM *s.* જેની જોડ જરૂર છે એવી
વસ્તુ *f*, ઇચ્છ્યમ, ઇચ્છન, ઇચ્છિતમ.

DESIGN *vt.* [*L. de & signo* I mark] To
draw (a sketch, plan &c.) આજેખવું, -નું
આણખન કર-, નોંધાટ-આકાર કાઢવેલ-નોંધકથો
કાઢવે; 2 to form an idea of, to project
(a scheme, a literary work)-નોંધનમાંનાટ
આવવા-કથા કર-, નોંધ વિચાર કર-, 3 (for) to
intend વિચાર-ધરાદો રાખવો-ક-, નિર્માણ
ક-, નિર્મિત; *as*, I d. this building for
a hospital હું આ મકાનને આરોગ્યશાળા કા-

મમાં થવાનો વિચાર રાખું છું. *s.* નકશોમ,
આણખનમ; 2 ધાંડમ, યુક્તિ, તદખીર *f*.
રચના *f*, તજવીજ *f*; 3 વિચારમ, ધરાદોમ,
મોઢો વિચાર-ધરાદોમ, બદધરાદોમ; *as*,
designs upon a man's property કોઈની
મિલકત ઉપર કીધેલો બદધરાદો.

DESIGNATE *vt.* To indicate (a boundary,
a place)-નું નામ પાડી આપવું, બતાવવું, દેખા-
ડવું, બતાવી-દેખાડી આપવું, સૂચવવું; 2 to
point out (person) ફલાણું તે આ એમ બ-
તાવી આપવું, આજણાવવું; 3 (for, to) to
appoint નીમવું, -ની નીમનૂક કર-, *as*, to d.
a person to a post કોઈ માણસને કોઈ જ-
ગ્યાએ નીમવો.

DESIGNATE, DESIGNATED *a.* બતાવી આ-
પેલું; 2 આજણાવેલું; 3 નીમેલું.

DESIGNATION *s.* The act (see the verb);
2 નીમનૂક, યોજના *f*; 3 નામન, ધંધા *f*.

DESIGNEDLY *ad.* ધરાદાથી, જાણી જોઈને-
બૂજીને.

DESIGNER *s.* One who designs (see the
verb); 2 a schemer (in a bad sense)
કાવનાંખોર-તરકટીજો માણસ. [ખોર.

DESIGNING *a.* દયાખોર, દગલખાજ, કાવનાં-

DESIRE *vt.* [*Fr. desire, L. desidero* I
long for] To wish થવા-મળવવા ચાહવું,
માગવું, ઇચ્છવું, -ની ઇચ્છા કર-, 2 to re-
quest કહેવું, વિનંતિ-ખરજ કર-, *as*, I de-
sired my friend to go મેં મારા દોસ્તધારને
જવાનું કહ્યું; 3 to direct કહેવું, ફરમાવવું,
આજ્ઞા કર-, *as*, I desired my servant to
go મેં મારા નોકરને જમા ફરમાવ્યું. *s.* ઇ-
ચ્છા *f*, અભિલાષમ, મન કામના *f*; 2 કહેવું-લું,
મરજી *f*, વિનંતી *f*, ખરજ *f*; 3 excessive
longing ઘોણમ, ઉત્કંઠા *f*, વૃષ્ણ *f*, આકંઠા *f*.

DESIRABLE *a.* માહવા લાયક, ઇચ્છ્યા યોગ્ય,
મોભ-ઉત્કંઠા-આકંઠા ઉત્પન્ન કરે એવું, ઇચ્છ્ય.

DESIROUS *a.* ઇચ્છા રાખનાર-જાન, માહના-
ર, અભિલાષી, ઘોળી, આગ્રતાવાળું, ઇચ્છા-
હુર, ઉત્કંઠિત, આકંઠિત.

DESIST *vi.* [*L. de and sisto* I stop] To

stop; to forbear ખસી બેસવું, પાછાં હટવું હટી જવું, બંદ પડવું.

DESK *s.* [*AS. disc*] An inclining table ઢળવું ટેબલ*n.f.*, મેજ*f.*, લખતી વેળા સાધારણ ટેબલ ઉપર મૂકવાનું ઢળવું ચોકું; 2 the pulpit ખ્રિસ્તિ દેવલોમાં ઉપદેશ કરનાર પાદ્રીને માટે બનાવેલી ઊંચી જગ્યા, ઉપદેશકનું આસન.

DESOLATE *vt.* [*L. de and solus alone*] (See Depopulate); 2 to lay waste મેદાન કરી મૂકવું, ધૂળધાણી-પાયમાલ-તારાજ ક.; as, the flood has desolated the fields રહે એતરને મેદાન કરી મૂક્યાં છે. *a.* ઉજડ, ઉજડ પડેલું, વસ્તી વિનાનું-રહિત, વેરાન, ઝૂનું, થલ્ય, ઉદ્ધત; 2 મેદાન, ધૂળધાણી, ખરાબખસ્તે, પાયમાલ, તારાજ; 3 solitary (persons) એકલું, સોલ્યતી વિનાનું, નિરાધાર.

DESOLATION *s.* (See the verb 2); 2 the state પાયમાલી*f.*, ખરાબી*f.*, તારાજ*f.*; 3 a desolate place ઉજડ જગ્યા-મૂલકમ.

DESPAIR *vi.* (of) [*Fr. désespérer*, from *L. de & spero* I hope] આશા મૂકવી-છેડાવી, નિરાશ થવું. *s.* આશા મૂકવી-છેડાવી તે, આશા જવી-છૂટવી, આશાનો નાશ, નિરાશ*f.*

DESPERADO *s.* A person regardless of safety મરણીઆમ, આતતાયી, ખતરું માણસ.

DESPERATE *a.* Abandoned to despair (person) આશા મૂકી બેઠેલું, જીવ ઉપર આવેલું, મરણીઆ જેવું; as, he has grown quite d. તે છેક મરણીઆ જેવા થઈ ગયો છે; 2 past remedy or cure (things) આશા મૂકવા જેવું, નિરૂપાય, ના-લાઈલાજ, અસાધ્ય; 3 proceeding from despair જીવ ઉપર આબ્યાથી-મરણીઆ થઈને કાઢેલું, છેલ્લું; as, d. efforts જીવ ઉપર આબ્યાથી કાઢેલા પ્રયત્નો.

DESPERATION *s.* આશા છેડાવી-મૂકવી તે; 2 નિરાશપણ, મરણીઆપણ.

DESPATCH *vt.* [*Fr. dépêcher* prob. from *L. de and spatio* I go] To send off (a messenger or missive) મોકલવું, ઉતારવું-મુલાકાત મોકલવું, દેખાવું; 2 to kill મારી નાખવું, સપાસ ફેરોમાડવું; as, d. him

with a sword તલવારથી તેને મારીનાઓ; 3 to dispose of કાઢવું, કરી નાખવું, -નો નિકાલ કાઢવો, ઉડાવી દેવું; as, to d. business કામનો નિકાલ કાઢવો. *s.* (See the verb 1); 2 અપાટો*m*, અક્ષ*f.*, નિકાલ*m*; 3 official message or letter મુલાકાત લખાણ*n*-ખત*n*, વિશેષ સરકારી રાહતો પત્ર.

DESPERADO, DESPERATE, DESPERATION (See under Despair).

DESPISE *vt.* [*L. de and specio* I look] To scorn હલકું-ગુસ્થ ગણવું, ધિક્કારવું, -ની અવગણના ક., -નો તિરસ્કાર ક.

DESPICABLE *a.* (persons and things) નીચ, છેક હલકું, કોડીનું, અવગણના કરવા જેવું, અધમ, તિરસ્કાર્ય.

DESPITE *s.* [See Despise] ડાહડ*f.*, ડંગરા-ડંરા*m*, ખૂન*n*, અત્યંત વેર*n*-દ્વેષ*m*, ક્રીનો*m*; 2 an act of malice or defiance પતન ક., દેવથી કાઢેલું કામ; in d. of નહિ અણકારીને, છતાં. *prep.* છતાં.

DESPITEFUL *a.* ખૂની, દેવી, ડંથીલું, ડાહડ રાખનાર, ક્રીનાએર.

DESPOIL *vt.* (of) [*L. de & spoliū* spoil] To strip નાગું ક., -નું લઈ-હટી-હટી થવું.

DESPOND *vi.* [*L. de & spondeo* I promise] To lose hope or courage હિંમત-આશા છેડાવી-મૂકવી, નાહિમત-નિરાશ થવું.

DESPONDENCY *s.* નાહિમતપણ, નિરાશ*f.*, ઉદાસી*f.*, નિરાનંદપણ.

DESPONDENT *a.* ના હિંમત, નિરાશ, ઉદાસ, નિરાનંદ, નિરૂતાહ.

DESPOT *s.* [*Pers., Gr. despotes*] An absolute sovereign કુલ અધિઆર જાગવનાર રાજા*m*-હકિમ*m*, સ્વતંત્રરાજા*m*, મુક્તિઆર હકિમ*m*; 2 a tyrant જુલમી-ડંગારીઆ રાજા*m*-હકિમ*m*, નિરંકુશ રાજા*m*.

DESPOTIC *a.* મરજી પ્રમાણે ચાલનાર, કુલ અધિઆરી, સ્વતંત્ર; 2 ડંગારીક, જુલમી, જુલમગર, નિરંકુશ.

DESPOTISM *s.* Absolute power કુલ અધિઆર, અધિઆરશક્તિ; 2 an arbitrary

government ન્યાનો રાજ મરજીમાં આવે તેમ ચાલી રહે છે એવું રાજ્ય, અપ્રતિબંધ-સત્તા રાજ્ય.

DESSERT *s.* [*Fr. de & servir* to serve] જમણુ પછી પારસેલાં ફળવિગેરે, મુખવાસન.

DESTINE *vt.* [*L. destino* from *de* and *obsol. stano* I set fast] To ordain આગળથી ધારી મૂકવું - નકી ક. - ઠેરવવું, નિર્મિત, નિર્માણ ક., -નું બવિષ્ય બાંધવું, -નો નિયોગ ક.; *as*, to d. a boy for a profession કોઈ છોકરે આગળ જતાં થું ધંધો કરવા તે નિર્મિત.

DESTINATION *s.* The act (see the verb) નિયોગન; 2 the thing destined જે કંઈ આગળથી ધારી મૂક્યું છે તે, આગળથી ધારી મૂકેલી વાત, નિર્મિત વાત *f*; *as*, he is fitted for his d. તેને વિષે જે ધારી મૂક્યું છે તેને માટે તે લાયક થયો છે; 3 place to which a thing is appointed જાં મોકલવાનું તે જગા, નિર્મિત જગા; *as*, the letter reached its d. કાગળને જાં મોકલવા હોત તાં પોહ્યાંઓ.

DESTINED *a.* નકી કરેલું, ઠેરવેલું, નિર્મિત, નિર્મિત.

DESTINY *s.* Thing destined (See Destination 2) નિર્માણન; *as*, man's d. is eternal progress માણસે હંમેશા ચડતા થતાં જવું એ તેને વિષે નિર્મિત વાત છે; 2 fixed order of things નસીબમાં લખેલી વાત, બાવિન, બવિષ્યન, બવિતચન, બવિતચતા *f*.

DESTITUTE *a.* [*L. de & statuo* I place] In want (persons and things) વિનાનું, રહિત. હીન; 2 needy, forlorn (persons) છેક ગરીબ, બૂઝે મરતું, લાચાર, નિરાધાર, નિરાશ્રય, અનાથ.

DESTITUTION *s.* રહિતપણું, હીનતા *f*, અ-બાવન; 2 સાની અત્યંત ગરીબાઈ *f*, બૂઝે મરતાપણું, છેક ગરીબ - લાચાર અવસ્થા *f*, અનાથપણું.

DESTROY *vt.* [*L. de* and *struo* I build] To demolish (a wall, a building) પાડી - ભાંગી તોડી નાખવું; 2 to ruin પાપમાલ - તારાજ ક., -નું સત્યાનારા વાળવું, -નો નારા

ક.; 3 to kill મારી નાખવું, -નો નારા ક.; *as*, birds d. insects પક્ષીઓ જીવડો ના-રા કરે છે.

DESTRUCTIBLE *a.* નારા પામી શકવું, નારાવંત, નારા કરીશકાય શક્યું.

DESTRUCTION *s.* (See the verb 1—3); 2 પાપમાલી *f*, સત્યાનાસન, નારામ; 3 નારામ; 4 cause of d. પાપમાલી - નારાનું કારણન; *as*, it will be your d. એ તમારા નારાનું કારણ થશે.

DESTRUCTIVE *a.* જીવ લે શકવું, પાપમાલ-તારાજ-નારા - નુકસાન કરે શકવું, નુકસાન-નારા કારક.

DESUETUDE *s.* [*L. de* and *suesco* I am accustomed] Disuse વહીવટ જતો રહેવા તે, કામમાં આવતાં બંધ પડવું તે, ચાલ-વહીવટ નીકળી જવા તે.

DESULTORY *a.* [*L. de & salio* I leap] Immethodical મોટો માથા વગરનું, જેમ તેમ કાંધેલું, ધારણ વગરનું, ખેતાલ, અન્યવચિત.

DETACH *vt.* [*Fr. détacher*] To separate છૂટું - જૂડું પાડવું, -માંથી -ઝીપરથી ખસેડવું; *as*, to d. a person from a cause કોઈ પક્ષથી કોઈ માણસને છૂટા પાડવા; 2 to separate and send છૂટું પાડીને મોકલવું, -માંથી કાઢીને મોકલવું; *as*, to d. a ship from a fleet વહાણના લશ્કરમાંથી એક વહાણ કાઢીને મોકલવું.

DETACHED *a.* છૂટું છૂટું, આપું આપું આવેલું - પડેલું; 2 છૂટું પાડીને મોકલેલું.

DETACHMENTS. The act (see the verb 1); 2 the state છૂટું-જૂડું પડવું તે; 3 a body of troops or a part of a fleet detached and sent લશ્કરની છૂટી પાડેલી ટુકડી.

DETAIL *vt.* [*Fr. de & tailler* to cut] To relate in particulars વિગતવાર-સવિસ્તર-તફ્ફીલવાર કહેવું-જણાવવું; 2 to appoint લશ્કર-સરદારને કોઈ અમુક કામગિરી ઝીપર મોકલવા-નીમવા. *s.* A particular વિ-ગત *f*, તફ્ફીલ *f*; 2 a narration of particulars વિગતવાર વર્ણનન, સવિસ્તર-તફ્ફી-

લવાર-ચુકસ્સિલ બયાનન; as, a d. of the circumstances of the case will show એ વાતની હકીકતના વિગતવાર વર્ણન ઉપરથી જણાયે; 3 લશ્કર-અમલદાર વિગેરેની કામગિરી ઉપર નિમનૂર્ફ; 4 કામગિરી ઉપર નીમલું માણસ-લશ્કરન.

DETAILED *a.* વિગતવાર, સવિસ્તર, તકસીલવાર, ચુકસ્સિલ; 2 કામગિરી ઉપર નીમલું-ને માટે પસંદ કીધેલું.

DETAIN *vt.* [*L. de and teneo* I hold] To restrain from going રોકવું, આળવું, ધોડી ક., -થી રોકાવું-ખાળવું; 2 to withhold ન આપવું, અટકાવી રાખવું; as, to d. a man's pay કોઈનો પગાર અટકાવી રાખવો; 3 to hold in custody (things) કબજા-હવાલા-જમિમાં રાખવું; (persons) નજર કેદ રાખવું.

DETENTION *s.* The act (see the verb 2); 2 delay, restrain આજોમ, રોકાણન, અટકાવમ; 3 confinement નજરકેદ, કેદ.

DETECT *vt.* [*L. de and tego* I cover] To find out પકડવું, પકડી-શોધી કાઢવું, -ની બાજ કાઢવી; To be detected -ની બાજ લાગવી.

DETECTION *s.* The act (see the verb); 2 the being detected પકડાવું તે, પકડાઈ જવું તે, શોધમ, બાજ.

DETER *vt.* [*L. de and terreo* I frighten] To stop by fear બીક આપીને પાછું હટાવે ક., પાછું હટાવવું, અટકાવવું, આળવું.

DETERGENT *a. s.* [*L. detergeo* I wipe off] મેલ કાઢે-સાફ કરે એવું-એવી વસ્તુ.

DETERIORATE *vt.* [*L. deterior* worse] To make worse બગાડવું, ખરાબ-ઉતરવું ક. vi. બગડવું, ખરાબ-નીચું-હલકું થવું, ઉતરવું, ઉતરતાં જવું. [હિલું તે.

DETERIORATION *s.* બગડવું તે, બગડેલા

DETERMINE *vt.* [*L. de & terminus* an end] To resolve મન સાથે નક્કી ક., ઠરાવ-નિર્ણય-નિશ્ચય-સંકલ્પ ક., નિર્ણય કાઢવો; as, to d. what course to take કયો રસ્તો પકડવો તે મન સાથે નક્કી ક.; 2 to lead to a choice -નો નિશ્ચય કરાવવો, -નું મન કરા-

વવું, -થી મન-નિશ્ચય-વિચાર થવો, -થી (કંઈ કરવાનું) થવું; as, this determined him to that course એથી તેનો તેમ કરવાનો વિચાર થયો; 3 to settle -નો તોડ-ફડવો ક., -નો નિકાલ-નિવેડો કાઢવો; 4 to settle judicially ચુકવવું, -નો ફેસલો-ઠરાવ ક.; 5 to fix (time, place, &c.) નક્કી ક.-ઠરાવવું, ઠરાવવું, નીમવું, નિર્માણ ક.; 6 to fix the course of વાળવું, લઈ જવું, -નું વલણ કરાવવું.

DETERMINATE *a.* Definite નક્કી, આંધિલું, જોની મર્યાદા આંધિલી છે એવું; 2 conclusive, positive રોક ન રહે એવું, સાફ, ખુદલું, પ્રત્યક્ષ; as, "The d. counsel and foreknowledge of God" ઈશ્વરનો પ્રત્યક્ષ ઉદ્દેશ તથા પૂર્વગાન.

DETERMINATION *s.* નક્કી ક.-થવું-ઠરાવું તે, ઠરાવ-નિર્ણય ક.-થવો તે, નિર્ધારણન; 2 (see the verb 3), તોડમ, ફડવેમ, નિકાલમ, નિર્ણયમ, નિવેડોમ; 3 ઠરાવમ, ફેસલોમ, ચુકાદોમ; 4 purpose વિચારમ, નિશ્ચયમ, સંકલ્પમ; 5 resoluteness અડ, આગ્રહમ; 6 tendency વલણન. [વાન.

DETERMINED *a.* દૃઢનિશ્ચય-સંકલ્પનું-વાળું-

DETEST *vt.* [*L. de and testor* I call to witness] બિકારવું, -નો બિકાર ક., -ઉપર બિકાર-ગુસ્સો આવવો-લાગવો.

DETESTABLE *a.* બિકાર-ગુસ્સો આવે એવું, બિકારવા જોગ-યોગ્ય.

DETESTATION *s.* બિકારવું તે, બિકાર ક. તે, બિકારમ, ક્રોધચુકત બિકારમ.

DETHRONE *vt.* [*L. de and thronus* a throne] To depose ગાદી-તખ્ત-રાજ્યાસન ઉપરથી કાઢી-ઉઠાડી ચૂકવું, રાજ્યભટ ક.

DETHRONEMENT *s.* રાજ્ય ભટતાલ (see the verb).

DETOUR *s.* [*Fr. de=des & tour* a turn] ચક્રારોમ, ચકરન, ફેરોમ; as, to make a d. ચક્રારો મારીને આવવું-જવું.

DETRACT *vt.* (from) [*L. de and traho* I draw] To take away from the merit of વગાડવું, નબેચવું, હલકું પાડવું, -થી એાંછું થવું-એાંછું જણાવું, એાંછું ક., ધરાડવું, હરવું,

—નું અપકર્ષ-અપકર્ષણ ક.; as, to d. from the merit of an author's work કલ્પે પ્રય-કરનો પ્રય વખોડવો.

DETRACTION *s.* (See the verb) માનપક-ર્ષમ, ગુણપકર્ષણ.

DETRIMENT *a.* [*L. de and tero* I rub]

Damage નુકસાન, હાનિ, ખસલ, ક્ષતિ.

DETRIMENTAL *a.* નુકસાન પોષેખોડે સ્વિ-કરનાર-કર્તે, નુકસાન-હાનિ-ક્ષતિ કારક.

DETRITUS *s.* ધસાવાથી પોષા કચરો.

DEUTERONOMY *s.* [*Gr. deuterono* se-
cond & *nomos* law] The fifth book of
the Pentateuch પુનર્નિયમ.

DEVASTATE *vt.* [*L. de & vasto* I waste]

To desolate ખરાબ ક., મેદાન-વેરાત કરી
ચૂકવું, ધૂળધાણી-ખરાબખરો-પાથમાલ-તારા-
બ ક., ની ખરાબી ક. [રાની.]

DEVASTATION *s.* ખરાબી, પાથમાલી, વે-

DEVELOP *vt.* [*L. de and volvo* I roll]

ઊકેલવું, ખિલવું, ખુલ્લું કરતાં-જણાવતાં જવું,
અપજ્વાલસ્યામાંથી પજ્વાલસ્યામાં લાવતાં જવું,
વિ. કૂટતાં-ખૂલતાં-ખીલતાં-ઊઘડતાં-નીકળતાં,
દેખાતાં-પ્રકાશ પામતાં-મેદાન પડતાં જવું,
અપજ્વાલસ્યામાંથી પજ્વાલસ્યામાં-ખાલસાવસ્યા-
માંથી પ્રાદાવસ્યામાં આવતાં જવું. [પ્રાદુર્ભાવમ.]

DEVELOPMENT *s.* (See the verb) પ્રકાશમ,

DEVIATE *vi.* (from) [*L. de & via* a way]

To wander, digress માર્ગ ચૂકીને આડું જવું,
આડું-વાંકું ચાલવું-ખસવું, ચળવું, ચળીને ચાલ-
વું, આડું ફાટવું; 2 to err (mor.) ભ્રમવું, જાલવું.

DEVIATION *s.* The act (see the verb);
2 જાલ, ચૂક, તકસીર, અપરાધમ.

DEVIOUS *a.* Winding આડું, વાંકું, આ-
ડું અવળું; 2 erring ઊંડું, અવળું, આડે ર-
સે ચાલનારું.

DEVIL *s.* [*Gr. deabolos*] Satan શીતાનમ;

2 (See Demon); 3 Printer's d. (છાપ-
ખાનામાં) નાના કાગળ પેરા લઈ જનાર લાવ-
નાર નોકર. *vt.* ખૂબ મર્યાદા જાહેરાતી સે-
કવું-જાલવું.

DEVILISM *a.* શીતાન જેવું, અતિદુષ્ટ.

DEVISE *vt.* [*L. devido* I divide] To
invent કાલું, યોજવું, વિચારી-જોવી કાલું;

2 to give by will, to bequeath વારસ-
નામાથી સ્થાવર મિલકત આપવી. *a.* The
act (see the verb); 2 a will of real
estate સ્થાવર મિલકતનું વારસાનું; 3 pro-
perty devised વારસાનામાથી આપેલી સ્થાવર
મિલકત.

DEVISE *a.* A contrivance યુક્તિ, તદ્દવીર,
કળા, ઉપાયમ; 2 invention કલ્પના,
(this sense "of d." is rendered together,
by) કાલું, યોજી-વિચારી કાલું; as, a plan
of his d. તેની કાલેલી યુક્તિ.

DEVOID *a.* [*Fr. de* and *void* empty]

Destitute વિનાનું, હીણ-ન, શૂન્ય, રહિત.

DEVOLVE *vt.* (on) [*L. de & volvo* I roll]

To transfer to another પર-માથે નાખવું,
ના હાથમાં આપવું-આપીજવું; as, he de-
volves the cares of the household on
me તે હાથમાલીની કિસ્સે મારે માથે નાખે.
વિ. મળવું, માથે-ના હાથમાં આપવું, માથે
આવી પડવું; the crown devolved on his
son તેના ઊકચને ગાદી મળી.

DEVOTE *vt.* [*L. de & voveo* I vow] To

dedicate અર્પણ ક., ઐક નિષ્ઠ રાખવું, સ-
મર્પવું, માં વાપરવું, માં વાપરવાને કાલું; as,
he devoted more than half his pro-
perty to charitable objects તેણે અર્ધી
કરતાં વધારે પોતાની માલમતલ હર્મના કામમાં
જાપરજાને કાદી; 2 to give up (oneself)
wholly, to addict સખાવવું, મચાવી દેવું,
-માં સખવું-સખા રહેવું, -માં ધૂનથી જમવું;
as, he devoted himself to study તે
આખામાં મચો; 3 to doom to-ના ઘાટે-
માં ચૂકવું, (કુખ કર્તાને) આપી-સોંપી દેવું, સ્થા-
પીન ક.; as, he devoted the city to de-
struction તેણે શહેરને નાશના ઘાટેમાં ચૂકવું.

DEVOTED *p. a.* ઐક નિષ્ઠ, અર્પિત, સમર્પિત;

2 મચોવું, મચાવેલું; 3 સોંપી દીધેલું, હરી રાખેલું.

DEVOTEE *s.* જાગત, ભક્તમ, ભક્તજન; 2 an

ascetic વેશગીમ, વરાજેલું, જોગીમ, જોગેલું.

DEVOTION *s.* The act અર્પણમ, (see the

verb. 1); 2 the state of being devoted

ઐકનિષ્ઠપણું, ઐકનિષ્ઠા, અર્પિતપણું;

- 3 devoutness અત્યંત ભાવન, ભક્તિ *f*, ભક્તિભાવન, ધર્મભક્તિ *f*, ઇશ્વરભક્તિ *f*;
 4 worship ભજનન, પૂજા *f*, ભક્તિ કર્મન.
DEVOTIONAL *a.* ઇશ્વરભજન - ભક્તિનું - સંબંધીનું, ઇશ્વરભજન-ભક્તિ ને યોગ્ય - ના ઉપયોગનું, બહુચાસકત; *as*, a d. frame of mind બહુચાસકતમન.
DEVOUT *a.* Pious (person) ભાવિક, પરમ-ધાર્મિક, પરમભક્તિવાળું-વાન-માન; 2 expressing devotion ઇશ્વરનિષ્ઠ હોય એવું, ભાવિકપણું, ધાર્મિકપણું, ભક્તિમાનપણું; *as*, with eyes d. ભાવિકપણી આંખથી; 3 sincere, earnest ભાવયુક્ત-ભરેલું, અરામન-અંતઃકરણનું; *as*, a d. wish અરા મનની ઇચ્છા.
DEVOUR *vt.* [*L. de & voro* I eat whole] To eat greedily ખાઈનું-નાખનું, ફાડી-ખાનું, આખું ને આખું ખાઈ-ગળી નું; 2 to appropriate fraudulently or violently ખાઈનું - નાખનું, ગળીનું; *as*, ye d. widows' houses તમે વિધવાઓનાં ઘરોને ખાઈ નાખોછો; 3 to spend in dissipation ઉડાવી ફેંડું.
DEW *s.* [*A.S. deaw*] Moisture deposited on the ground from the air ઝાસન, ઝાપન, ઝાકન, તુષારન.
DEW-LAP *s.* ગાય-ગોધાને ગળા નીચે ને લાખનું માંસ હોય છે તે, ગયગળન *f*, ધાવળાન.
DEWY *a.* Partaking of dew ઝાસનું, ઝાક-ળી; *as*, a d. moisture ઝાસની ભીનાસ; 2 moist with dew ઝાસથી ભીનું-ભીનાએલું - પલેળેલું; *as*, the d. ground ઝાસથી ભીનાએલી જમીન.
DEXTERITY *s.* [*L. dexter* right hand] Physical activity and skill શરીરની ચાલાકી-ચપલતા, હોશીઆરી, અચરદારી, અંગચાપલ્યન, ઝડપ; *as*, the d. of a rider સવારની હોશીઆરી; 2 quickness and skill (of mind) અચરદારી, કુશળતા, ચંચળતા, દક્ષતા, બુદ્ધિલાક્ષણ.
DEXTEROUS, DEXTROUS *a.* ચાલાકી-ચપલતા વાળું, અચરદારીનું, ઝડપું-ચાકું, ચંચ-

- ળ; 2 અચરદાર, ચંચળ દક્ષ, દક્ષતાનું, બુદ્ધિના લાક્ષણ.
DIABOLICAL *a.* [*Gr. diabolos* the devil] Devilish શિતાનના જેવું, મોટા અધર્મનું, બહા-અતિક્રુષ્ટ, મહા-પોર પાપનું.
DIACONATE *s.* (See under Deacon).
DIADEM *s.* [*Gr. dia* throughout & *deo* I bind] A king's head dress માથે બાંધવાની રાજચિહ્નની પાટી, રાજનો શિરબંધન, ઝુગટન, ઝુકુટન; 2 sovereignty રાજત્વન, રાજસત્તા *f*-શોભા *f*, આદરાહી *f*.
DIAGONAL *a.* [*Gr. dia* through and *gonia* an angle] (Geom.) સામસામાના ખૂણા જોડનાર, કર્ણરેખાકૃતિનું, કર્ણકૃતિનું. *s.* સામસામાના ખૂણાને જોડનાર લીટી, કર્ણ-લીટી, કર્ણરેખા *f*, કર્ણમ *f*.
DIAGRAM *s.* [*Gr. dia* and *grapho* I describe] (Geom.) રેખાગણિતના સિદ્ધાંતો સિદ્ધ કરી બતાવવાને કાઢેલી આકૃતિ, સિદ્ધાંતની આકૃતિ, આકૃતિ; 2 any illustrative drawing નિદર્શનાકૃતિ, આકૃતિ, બંગી *f*.
DIAL *s.* [*L. diallis*, from *dies* a day] An instrument for measuring time by the sun's shadow રાંકુચંત્રન, *m*; D. plate ધડીઆલનો ચંદો.
DIALECT *s.* [*Gr. dia* and *lego* I speak] Language ભાષા *f*; 2 a branch of a language બોલી, દેશ-પ્રાંત-ઉપભાષા *f*.
 DIALECTICAL *a.* દેશ ભાષાનું-વિષેનું-સંબંધીનું; 2 બાષ-તર્કશાસ્ત્રનું-વિષેનું-સંબંધીનું.
 DIALECTICS *s.* The branch of logic which teaches the modes of reasoning બાષન, બાષ-તર્ક શાસ્ત્રન.
 DIALECTICIAN *s.* બાષ જાણનાર-વેતા, બાષ-તર્ક શાસ્ત્રી, નેતાવિજ્ઞ.
 DIALOGUE *s.* [See Dialect] A verbal discourse between two or more persons સંવાદ જવાબમ્બ, સંવાદન, પ્રભોતરન; 2 (written) સંવાદરૂપ લખાણન, ગ્રંથન; *as*, Joyce's scientific d. જોયસે સાંજે વિષે બતાવેલા સંવાદરૂપ ગ્રંથ.
 DIAMETER *s.* [*Gr. dia* and *metron*

measure] (Geom.) ગોળ અથવા હરકોઈ વ-કરેષાકૃતિના મધ્ય બિંદુમાં થઈને પરીધમાં જેના બેહુ છેડા હોય છે એવી સીધી લીટી, મધ્ય-આસરેષાઈ; 2 a right line passing through the center of a tree or rock or the like from one side to the other બહાઈઈ, આસમ.

DIAMETRICAL *a.* બાસનું-રૂપ; 2 direct, straight બરોબર, બરેબર; as, d. opposition બરેબરી વિરુદ્ધતા. [બરોબર.

DIAMETRICALLY *a.* છેક, તદન, બરેબર;

DIAMOND *s.* [*Fr. diamant*, from *Gr. a* and *damao* I subdue] A gem હીરોમ; 2 (Geom.) a rhombus સમબાજુ વિષમ-કોણ ચતુરસ-ચોખ્ખાકૃતિઈ; 3 one of a suit of cards ગંજીનાં ચોકડીનાં પાનાં *pl*; 4 the smallest type છાપવામાં આવતાં એક જાતનાં નાનાંમાં નાનાં બીબાં *pl*.

DIAPER *s.* [*Fr. diapre* to variegate with different colours] A variegated cloth, a towel જેના રંગો આલે છે તે જુદેદાર-તરેહદાર સણનું કપડું, તરેહદાર રંગ-ભૂમ. *vi., vt.* To variegate with figures કપડાં ઉપર જુદા-તરેહ પાડવી.

DIAPHANOUS [*Gr. diaphanes*] Transparent જેમાં થઈને અનવાળું પડે એવું, પાર-દારીક, સ્પષ્ટ, નિર્મળું.

DIAPHRAGM *s.* [*Gr. dia* and *phrasso* I defend] A thin partition પાતળો પડદો; 2 the midriff પેટ માંહેનો વચ્ચેનો પડદો.

DIARRHŒA *s.* [*Gr. dia* and *rheō* I flow] A lax ગરબું, હળામણ, અતિસારમ.

DIARY *s.* [*L. dies* a day] રોજ બનેલી જોએલી વાતની નોંધ-યાદીઈ, રોજ બનેલી-જોએલી વાત લખવાની ચોપડી, દિન ચર્ચાલેખ-લેખની ચોપડી.

DIATRIBE *s.* [*Gr. dia* and *tribo* I rub] A continued discourse ટાહાયલું; 2 a strain of reproach કુચલીઈ, ટીંચણ.

DICE *s.* [*pl. of die*—which see] રમવાના પાસામ, પાસે રમવાની રમત.

DICTATE *vt.* [*L. dico* I say] To speak so that another may write લખાવવું, ઉતરાવવું, કહી-બોલી-વાંચીને લખાવવું; as, will you write what I d. ? હું લખાવું તે તમે લખશો ?; 2 to communicate with authority ઉપરીપણાથી-હુકમ કરીને કહેવું, -વિષે હુકમ આપવો-ક.; as, to d. a line of conduct કેમ ચાલવું તે વિષે હુકમ આપવો. *s.* કહેવું, કહેલું, હુકમ, આગાઈ.

DICTATION *s.* (See the verb.)

DICTATOR *s.* ઉપરીમ, હુકમ આપનાર; 2 one invested with absolute authority જેને કુલ અજિઆર આપ્યો હોય એવો અધિકારી, અપ્રતિબંધાધિકારીમ.

DICTATORIAL *a.* Absolute કુલ, અપ્રતિ-બંધ-બંધક; as, d. powers કુલ અજિઆર; 2 imperious કુલ અજિઆરી હોય તેવું, અપ્રતિબંધાધિકારીનું, તોર-દિમાગનું બરેલું; as, in a d. tone (દિમાગના બરેલા અવાજથી).

DICTION *s.* [*L. dico* I say] શબ્દ, વાપરેલા શબ્દ, શબ્દ વાપરવાની રીત, ધબારત્વ.

DICTIONARY *s.* [*L. dico* I say] A lexicon શબ્દ-શબ્દાર્થ ઠેરામ, ફરહંગમ; 2 an encyclopædia મૂળતત્વનો સારસંગ્રહ-ઠેરામ; as, a medical d. વૈદકશાસ્ત્રનાં મૂળતત્વોનો સાર સંગ્રહ.

DICTUM *s.* [*L. dico* I say] An authoritative saying વચન, વાક્યન.

DIDACTIC, DIDACTICAL *a.* [*Gr. didasko* I teach] Preceptive બોધ-ઉપદેશક, બોધાત્મક, ઉપદેશાત્મક.

DIE *vi.* [*Icel. deya*] To become dead મરવું, મરીનવું; 2 to suffer death for જીવ-જન આપવો; as, he died for the good of his country તેણે પોતાના દેશના હિતને અર્થે જીવ આપ્યો; 3 to become lost or extinct સમવું-રામવું, સમાઈ જવું-રહેવું; as, let the secret d. within your own breast તે છુત્તી વાતને તમારા મન-માંજ સમવા દેજો; 4 to vanish જતાં રહેવું, નાશ પામવું; as, his fame cannot d. તેની

કીર્તિ જતી રહેજ નહિ; To d. away (as sound, wind) (સંભળાતી) ધીમધીમ બંધ થઈજનું-પડી જવું.

DIE *s.* [*Fr.*] A small cube used in gaming પાસો*m*, અક્ષ*m*; 2 a stamp for coining સિકો પાડવાની મુદ્રા.

DIET [*Fr. diete*] Habitual food ખાનપાન*n*, ખાવાનું*n*, ખાનું*n*, ભોજન*n*, ખોરાક*m*; 2 regimen અવગુણ ન કરે યિયું ખાનપાન, પથ*n*, કઠી*f*; as, d. is of importance to a patient માદા માણસને અવગુણ ન કરે યિવા ખાનપાનની ધણી જરૂર છે. *vt.* જમાડવું, ખવાડવું, પોષવું; 2 to put on a d. કઠી-પરેજ રખાવવી-પળાવવી, પથ ખાવાનું કહેવું.

DIETETIC *a.* પથ સંબંધી-વિષયક, પથ.

DIFFER *vi.* [*L. dis and fero* I carry] To be unlike જેવાં-સરખાં ન હોવું, જૂદાં પડવું, ફેર-તફાવત હોવો; as, a lion differs from a tiger સિંહ વાઘના જેવા નથી; 2 to be of unlike opinion -નોવિચાર-અભિપ્રાય જૂદા હોવો, વિચારમાં જૂદા પડવું, જૂદા વિચારના હોવું; as, I d. with you as to his character તે ક્ષેત્ર માણસ છે તે વિષે તમારાથી મારો વિચાર જૂદા છે; 2 to be at variance મન જિત્યા હોવાં-થવાં, જૂદાં મન-ખટપટ થવી, વાંધા પડવો; as, we can never d. with each other આપણું મન કદી જેવાં યાયજ નહિ.

DIFFERENCE *s.* જૂદાંપણું*n*, ફેર*m*, ફરક*m*, તફાવત*m*, બેદ*m*, અંતર*m*; 2 મતબેદ*m*, (see the verb 2); 3 ખટપટ*f*, મનજિત્યા થવાં-હોવાં, વાંધા*m*, તકરાર*f*, જૂદાંમન; 4 (Math.) remainder બાદ કરતાં રહે તે, બાકી*f*. *vt.* જૂદાં પાડવું, ફેર-બેદ ગણવો.

DIFFERENT *a.* Distinct, separate એક-જ નહિ યિયું, જૂદું, જૂદું જૂદું, નિરાણું, અવર; as, they two went d. ways તેઓ બે જૂદે જૂદે રસ્તે ગયા; 2 unlike સરખું-મળતું નહિ યિયું, જૂદું જૂદું, જૂદું પડતું, જૂદું.

DIFFERENTIAL *s.* Specific difference વિશેષ*m*.

DIFFICULT *a.* [*L. dis and facilis* easy] Arduous અધરું, કઠણ, વિકટ, મહેનતનું, યુક્ષેલ, દુર્ઘટ; 2 hard to understand અધરું, આકરું. કઠીણ, આકર, દુર્ઘટ; 3 not compliant વળે-સમજે-માને નહિ યિયું, બરડ, દુસ્સેબ; as, you have a d. man to deal with તમારે બરડ માણસ જોડે કામ લેવાનું છે.

DIFFICULTY *s.* અધરાપણું*n*, યુક્ષેલપણું*n*, કઠીણપણું*n*-તા*f*; 2 અધરાપણું, કઠીણતા*f*, આકર-દુર્ઘટપણું*n*-તા*f*; 3 trouble યુક્ષેલી*f*, દુઠ*f*, યુગ્મવણ*f*, યુસીયત*f*; as, the difficulties of science શાસ્ત્રની દુઠ; 4 objection અડચણ*f*, હરકત*f*, તકરાર*f*; as, to start difficulties હરકત નાખવી.

DIFFIDENT *a.* [*L. dis & fides* faith] Distrustful બરોસો-વિશ્વાસ ન કરે યિયું, શંકા કરનાર-લેનાર, બેધતખાટી, અપ્રત્યક્ષ; To be d. -નો બરોસો ન હોવો, શંકા લેવી; as, he is d. of the rewards of a virtuous life તેને સદાચરણના સુકળ વિષે બરોસો નથી; 2 wanting self-confidence પોતાની શક્તિ-યોગ્યતા વિષે શંકિત રહેનાર, બે-કમ-નાહિમત, આત્મશંકા, અસ્વગુણ્ય; 3 bashful શરમાળ, અધુબટ.

DIFFIDENCE *s.* બરોસો-ખાતી નહોવી-રાખવી તે, અવિશ્વાસ શંકા*f*, અપ્રત્યક્ષ*m*; 2 પોતાની શક્તિ-યોગ્યતા વિષે અવિશ્વાસ*m*, નાહિમતપણું*m*, આત્મશંકા*f*-શંકિતપણું*n*; 3 શરમાળપણું*n*, અધુબટતા*f*.

DIFFUSE *vt.* [*L. dis & fundo* I pour] To spread પથરાય-પસરે યિમ ક., ફેલાવવું, પસરાવવું, પ્રસારવું. *a.* Prolix (as style) લાંબું લાંબું, લંબાણનું-વાણું; 2 (as a writer) લાંબું લાંબું-લંબાણ કરનાર-કરવાની ટેવવાળું.

DIFFUSENESS *s.* લંબાણ*n*, લાંબું લાંબું હોવું તે.

DIFFUSION *s.* ફેલાવો*m*, પ્રસારવું, પ્રસાર*m*

DIFFUSIVE *a.* પસરે-પથરાય-ફેલાય યિયું, પસરી-પથરાઈબય યિયું-જનારું.

DIG *vt. & vi.* [*AS. dician*] To turn and throw up as the earth to hollow out

આદ્યું; To d. out યાદી કાઢવું. *vi.* યાદ્યું; 2 to do servile work મનુરી ક.; To d. in યાદ્યું, -માં આડો યાદવો; To d. through યાદીને રસ્તો કાઢવો-ક.

DIGGING *s.* The act (see the verb); 2 the place of d. યાદવાનું, યાદવાનું ડેકા-જું-જગો *f.*

DIGEST *vt.* [*L. dis* and *gero* I bear]

To arrange methodically યાદવવું. -ની બવસ્થા ક.-બાંધવી, બવસ્થિત રચનામાં લાવવું; *as*, to d. confused writings ખીચો યથ ગમ્મિલા લખાણને બવસ્થિત રચનામાં લાવવું; 2 to turn into chyme (food) પચવવું, જરવવું, પાચન-હજમ ક.; 3 to think over (a discourse, a subject) મનમાં ઉતારવું-સ્થિર ક.-ધાળવું, મન-વિચારણાક્રિતવડે યદ્યુ ક., મનન ક.; 4 to bear with patience ખમી-સહન કરી જવું-રહેવું, પી જવું; *as*, he will d. all you say તમે જે કહેશો તે બધું તે ખમી જશે. *vi.* પચવું, જરવું, પાચન-હજમ થવું. ૪. બવસ્થિત રચનામાં આણીને કાવિલો-સંગ્રહ-સંહિત ગ્રંથમ; 2 કાવલોનો ગ્રંથમ, કાવલસંગ્રહમ; 3 જસ્ટિનિઅનકૃત બવહાર શાસ્ત્ર સંગ્રહમ.

DIGESTIBLE *a.* પચે પાચન-હજમ થાય યિવું.

DIGESTION *s.* (See the verb); 2 પાચનન, પાચન-પચન ક્રિયા *f.*, હજમીઅત *f.*; Organs of d. પાચનેન્દ્રિય *f.*

DIGESTIVE *a.* પચાવે યિવું, પાચક, પચાવનારું, પાચન-હજમ કરે યિવું-કરનારું, પાચન (in comp.)

DIGIT *s.* [*L. digitus*, *Sans. dic* to show] $\frac{2}{3}$ of an inch, $\frac{1}{12}$ of the sun's or moon's diameter અંગિળન, અંગુલન; *as*, an eclipse of three digits ત્રણ આંગળનો આસિ; 2 any number under ten યિક્કથી નવ સુધીનો કાંઈ આંકડો *m.*, ગુણ આંકડો *m.*

DIGNIFY *vt.* [*L. dignus* worthy and *facio* I do] To invest with dignity or honour મ્હોટાઈ-મહત્વ-શોભા-પ્રતિષ્ઠા-પ્રજ્ઞતા-ગૌરવ આપવું, મ્હોટું-પ્રતિષ્ઠિત ક.

DIGNITARY *s.* યિક્કુંટી પદવીનો ધર્માધિકારી.

DIGNITY *s.* Elevation of mind or character મનનું મ્હોટાપણું *n.*, મ્હોટાઈ *f.*-મ્હોટમન, શોભા *f.*, પ્રતિષ્ઠા *f.*, પ્રજ્ઞતા *f.*, ગૌરવન; *as*, you acted with d. in despising the affront તેણે તમારું અપમાન કાંકુ તે સામાં તમે ન જોયું યિમાં તમે મ્હોટાઈ વાપરી; 2 elevation of rank (મ્હોટી) પદવી *f.*, મર્તબાન, મસ્તદ *f.*; *as*, I am next only to him in d. હું પદવીએ તેનાથીજ ઉતરતો છું; 3 loftiness of deportment ઉદામતા *f.*, મહામનન, અદીનસત્વન; *as*, he met death with the d. of a martyr તેણે મરતી વખતે ધર્મને માટે પ્રાણ અર્પણ કરનારના જેવી ઉદામતા રાખી-જેવું મહામન રાખ્યું.

DIGRESS *vi.* [*L. dis* & *gradior* I walk]

To depart from the main subject of attention આડકથા ક.-કહેવી-ઊપર ઉતરવું, જૂદા વિષય ઉપર ઉતરી પડવું, આડ જવું-ફાટવું-ઉતરી પડવું.

DIGRESSION *s.* આડકથનન, (See the verb); 2 a part of a discourse deviating from the main design આડકથા *f.*

DIKE *s.* [*AS. dic*] A ditch ગાડી *f.*, નીક *f.*, નિકારી *f.*, પાણીનો માર્ગ; 2 mound નદી અથવા દરિયાનું પાણી આવતું ખાળવાને બાંધેલી બીત, બાંધમ, પુશ્તો *m.*

DILAPIDATE *vt.* [*L. dis* and *lapis* a stone] To suffer to go to ruin, to pull down બાંગી-તોડી નાખવું, પડી-બાંગી તૂટી જવા દેવું.

DILAPIDATED *a.* બાંગી તૂટી પડેલું. [*verb*].

DILAPIDATION *s.* ખરાબી *f.*, પાપમાલી *f.*, (see

DILATE *vt.* [*L. dis* and *latus* carried] To expand ફલાવવું, ઉપસાવવું, ફેલાવવું, પસરાવવું, પસરે-પવરાય યિમ ક., -થી ફેલાવું-પસરવું. *vi.* To expand ફેલાવું, ફેલીજવું, પસરવું, જોડું આવવું; *as*, the heart dilates with joy હૃદય ખુશીથી જોડું આવેછે; 2 to enlarge upon મલાવીને-લંબાવીને-લંબાણ કરીને-વિસ્તારથી કહેવું-બોલવું-જાવવું;

as, to d. upon a subject કોઈ વિષય ઉપર વિસ્તારથી બોલવું.

DILATION *s.* The act (see the *vt.*); the state કૂંલીને - ફાડવાથી - ફેલીને મ્હોટા થવું; (see the *vb.* 1).

DILATORY *a.* [*L. dis* and *latus* carried] Slow (as an agent) ધીલું, ધીરેજતી, ધીમું, ટાડું, સુસ્ત, વાર લગાડવા કરનારું; 2 (as an action) ધીલું, ધીમું, ધીલ-વાર-ધીલમ-વિલંબનું-થી ક્રિયિલું; 3 intended or tending to cause delay વાર લગાડવાનું-લાગે એવું; as, a d. policy વાર લગાડવાની રીત.

DILATORINESS *s.* ધીલાપણું, ધીરેજતીપણું.

DILEMMA *s.* [*Gr. dis* and *lemma* an assumption] A difficult or doubtful choice એક તરફ કૂંચી અને બીજી તરફ કરારે એવી સ્થિતિ, કુખ્યા, ધર્મ સંકટ, આપદ, as, I am in a great d. હું મ્હોટી કુખ્યામ-આવી પડ્યો છું; 2 (Logic) બેહુ તરફથી નડે-બાંધી એ એવી તકરાર-દલીલ-પૂર્વપક્ષમ.

DILIGENT *a.* [*L. dis* & *lego* I choose] Assiduous (persons) ખંત રાખીને-હેંસ ને આગેયથી કરનારું, આગેયી, મહેનતુ, ઉદ્યમી, તત્પર, કાળજી-ઉલટ વાળું; 2 (things) કાળજી-મહેનત-આગેય-ખંત-ઉદ્યમનું-થી ક્રિયિલું, આગેયપુષ્ક.

DILIGENCE *s.* આગેયમ, આગેયીપણું, મહેનત, ઉદ્યમ, કાળજી, ઉલટ, તત્પરતા, આગેયમ.

DILLY-DALLY *vi.* [*Dilly* contr. from *diligence*, and *dally* which see] See Dally (1).

DILUTE *vt.* [*L. dis* & *luo* I wash] To make more liquid પાતળું-વધારે નરમ કર., નું પાણી કર.; 2 to weaken મિટું-નરમ-ઠાકું-શીકું પાડવું, પાણી ઘેળવું, પાણી ઘેળીને તેજ-બળક-અથે મિટાડી કર.

DILUTED, DILUTE *a.* પાતળું, નરમ 2 મિટું, નરમ, ઘડું, શીકું, મિટાડી તેજ-બળક-અથેનું.

DILUTION *s.* The act of diluting (see the *verb*);

DIM *a.* [*AS. dim*, *Icel. dimmr* dark]

Not bright આંધું; 2 not clear (as the sky) ડોવામ્મિલું, પાતળાં પાતળાં વાદળવાળું, આંધું; 3 not perceiving clearly (eyes, understanding) આંધું, નબળું, મંદ, ઘટેલા તેજ-રેરાની નું-વાળું; To become d. as the eye નું તેજ ઘટવું. *vt.* અંધવું, આંધું કર., નું અંધવાળું-બભક ભવી રહે એમ કર.; 2 to darken the senses or understanding of આંધું-નબળું-મંદ કર.

DIMLY *ad.* આંધું, આંધું આંધું.

DIMNESS *s.* આંધાપણું; 2 ડોવામ્મિલાપણું; 3 ધીમા-ઉંડા-મંદપણું, અસ્પષ્ટતા; 4 આંધા-નબળા પણું, કમતેજી-રેરાની, માંભન.

DIMENSION *s.* [*L. dis* and *metior* I measure] Measure in a single line (લીટીનું એકજ ઉમિરન એટલે તેની લંબાઈ, સપાટીના બે ઉમિરન એટલે તેની લંબાઈ અને પહોળાઈ, અને ધનના ત્રણ ઉમિરન એટલે તેની લંબાઈ પહોળાઈ અને જડાઈ); 2 (pl.) size, extent લંબાઈ તથા પહોળાઈ અને ચો-ડાઈ, કદન, વિસ્તાર, ક્ષેત્રજન; 3 (Alg.) ધાત પ્રમાણ.

DIMINISH *vt.* [*L. dis* & *minor*, *minus* less] To cause to be less ઘટાડવું, ઘટાડું નાનું-કમી કર.; 2 to impair, to degrade તોડવું, નબળું-પાડવું, નું માન-શોભા ખંડિત કર.; as, I will d. them so that they shall no longer rule હું તેમને એવા તો-ડીશ કે આગળ તેઓની સત્તા નહિ યાથે; 3 to subtract કાપવું, બાદ કર.; as, "Neither shall you d. aught from it" એમાંથી તમે કંઈ કાપશો પણ નહિ. *vb.* ઘટવું, ઘટાડું-નાનું-કમી થવું.

DIMINUTION *s.* ઘટાડમ, (see the *vt.* 1 and *vb.*); 2 તૂટવું તે, નબળું-હલકું પડવું તે, માન-શોભા ખંડન (see the *vt.* 2).

DIMINUTIVE *a.* Small નાનું, ઝીણું, ટુંકડું, અલ્પ; as, d. in stature કરે નાનો. *s.* (Gram) અલ્પાર્થ સાધિતનામ; as, *hill-lock* is a d. formed from *hill* "હિલક" એ "હિલ" ઉપરથી અલ્પાર્થ સાધિતનામ છે.

DIMISSORY *a.* [*L. dis & mitto* I send] Granting leave to depart જવાની રજાનું -આપનારું; 2 dismissing to another jurisdiction પરવાનારૂં.

DIMLY, DIMNESS (See under Dim).

DIMPLE *s.* [Perhaps the dimin. of *dint*, which see] A small depression નાનો સરસો આડો, કૂપિકા; 2 a delicate interruption of the roundness of the flesh in smiling હસતાં ગાંધે કે ડાહ્યાડીમાં જે આડો પડે તે, ખંજનન. *vi.* આડો-ખંજન-કૂપિકા પડવી.

DIMPLED *a.* આડા આડા-કૂપિકા વાળું; 2 ખંજન પડતું-પડેલું.

DIN *s.* [*A.S. dyne*] A stunning noise કાન કૂટી જાય એવા મ્હોટો અવાજ -શબ્દ, તડાકા *pl.*, ફડાકા *pl.* બડાકા *pl.* *vt.* કાન ફેડવા-મેહેરા ક.

DINE *vi.* [*Fr. diner*] To eat the chief meal of the day જમવું, બોજન ક. -સવું. *vt.* જમાડવું, ને બોજન કરાવવું-આપવું.

DINNER *s.* The principal meal જમવું, જમવાનું, બોજન, મુખ્ય-મંથાઈ બોજન; 2 a feast ખુશીનું-આમુખવનું જમવાનું, બોજન, ખાનું, ઉજાણી, મેજખાની.

DINGY *a.* [akin to Dim & Dun] Of a dark or dusky colour મેલું, કળુંડું, કાળું બૂરું.

DINT *s.* [*A.S. dynt*] The mark left by a blow ચોથો, ગોથો, આડો, ધામ; By d. of -ને જોરે, -ના જોરે-બળથી, -ને લીધે. *vt.* ચોથો &c. પાડવો.

DIOCESE *s.* [*Gr. dia and oikos* a house] The circuit or extent of a Bishop's jurisdiction ખ્રિસ્તિ ધર્મના "બિશપ" નામના મ્હોટા ધર્માધિકારીની સત્તા નીચેના ખુલક, "બિશપ" નો વિષય.

DIOCESAN *a.* "બિશપ"ના વિષયનું -ને લગતું. *s.* જેના તાખાના ખુલકને "ડાયોસીસીસ" કહે છે તે ખ્રિસ્તિધર્માધિકારી, "બિશપ"નામનો ખ્રિસ્તિ ધર્માધિકારી.

DIORAMA *s.* [*Gr. dia and horaō* I see]

A mode of scenic representation કોઈ ચિત્ર જેવું હોય તેના કરતાં વધારે બબકદર અને સરસ જણાય એવી યુક્તિ (એમાં ચિત્રને કાણામાંથી જોવાનું હોય છે અને આજુબાજુ-એ પડતા વિગેરે બાંધવાની તથા બીજી એવી યુક્તિઓ કાઢી હોય છે કે તેથી તરેહ તરેહનો દેખાવ નજરે પડે છે.)

DIP *vt.* [*A.S. dyppan*] To put into a liquid and withdraw બોળવું, ડોળવવું; *as, d.* the pen in the ink શાહીમાં કલમ બોળો; 2 to take out with a pail or other receptacle બરી બરીને કાઢીનાખવું; વાસણે વાસણે કાઢવું-ખાલી ક.; *as, to d.* (or d. out) water કોઈ વાસણે વાસણે પાણી ખાલી ક. *vi.* બોળવું, ડોળવવું, ડબકાડું-ડુબકાડું-જુડકાડું-ખાલી; 2 to sink below the horizon ઉતરતાં જવું, અસ્ત પામવા-યવો; 3 to thrust and take (ચાંચ વિગેરે મારી મારીને) ફેલી-કોરી-ખાવું; 4 to look cursorily જોઈનાખવું, ઉપલગ ઉપલગ જોવું; *as, to d.* into a heap of papers કામજનો ઢગણો જોઈ નાખવા. *s.* ડોળવાવું, ડબકાડું ખાવું, ડુબકાડું, જુડકાડું, ડુબકાડું.

DIPHTHONG *s.* [*Gr. dis & pthongos* sound] Two vowels sounded together in one syllable સંધિસ્વર, દ્વિસ્વર.

DIPLOMA *s.* [*Gr. diplo-ō* I double] A writing conferring power, privilege &c. સનદ, ફરમાન, પરવાનો, વિશેષાધિકાર-વિશેષપ્રતિષ્ઠાપત્ર.

DIPLOMACY *s.* The art or science of conducting negotiations between states or nations બેરોજ અથવા પ્રભુ વચ્ચે તહનાનું કરાવવાનું કામ, દૂતપણાનું કામ, દૂતત્વ, એલચીપણું, એલચીનું કામ, રોજમામલત, વકાલત, તહનામાની મામલત; *as, one's skill in d.* દૂતત્વમાં કોઈની કુરાજતા; 2 dexterity or skill in securing advantages કાર્ય સિદ્ધ કરવામાં-સ્વલાભ મેળવવામાં-સ્વાર્થ સાધવામાં આવડત, બબડાટી-કુરાજતા-અનુરાધ-આનુર્થન; *as, a*

person of great d. કાર્ય સિદ્ધ કરવામાં મ્હોટી કુશળતા ધરાવનાર માણસ; 3 a body of envoys resident at a foreign court દૂતેમ *pl.*, એલચીએમ, રાજ વકીલો *pl.*

DIPLOMATIC-CAL *a.* Furnished with a diploma સનદી, સનદ મેળું, વિશેષાધિકાર પામિલું; 2 consisting of envoys એલચી-રાજવકીલો-રાજદૂતોનું, એલચીનું કામ કરવા મોકલેલું-નું કામ કરનાર; *as*, "the d. corps" એલચીનું કામ કરનાર મંડળ; 3 exhibiting diplomacy (કામ સિદ્ધ કરવામાં) અખડદારી-કુશળતા-આતુર્ય વાળું-ભરેલું; *as*, d. management અખડદારી ભરેલી તળાવટ-આજવણી; 4 relating to diplomacy દૂતત્વ સંબંધી.

DIPLOMATIST *s.* કુશળદૂત, દૂતત્વકુશળ, એલચીના કામમાં અખડદાર માણસ, તહનામાની મામલતમાં કુશળતા ધરાવનારો.

DIRE, DIREFUL *a.* [*L. dirus*] Dreadful ભારે, ઘોર, ભયાનક, ભયંકર, ઉગ્ર, નારાકારક.

DIRECT *vt.* [*L. dis* and *rego* I keep straight, I rule] To point (an arrow) નો લક્ષ સાધવો, નો નિશાનો માંડવો-ક.; To d. the eye નજર ક.-ફેરવવી; To d. one's course તરફ જવું-વળવું; 2 to regulate કરવું, ચલાવવું, નો અદાવસ્ત રાખવો-ક., કારભાર ક.-ચલાવવો; *as*, to d. the affairs of a state કોઈ રાજ્યનું કામ ચલાવવું; 3 to show (one to a road or course) (રસ્તો) બતાવવો, (રસ્તો) પાડવું; 4 to order ફરમાવવું, હુકમ-આજ્ઞા આપવી-ક.; *as*, he directed me to go there તેણે મને ત્યાં જવા ફરમાવ્યું; 5 to put an address upon (a letter) સરનામું ક.-લખવું. *a.* Not circuitous or crooked (a road) સીધું, પાધરું; 2 express, not ambiguous or doubtful સાફ, ખુદ્લું, સ્પષ્ટ, શંકા ન ઉઠે એવું; *as*, a d. answer સાફ જવાબ; 3 immediate કોઈની મારફત વગરનું, જાતનુંજ, આત્મદારાનું, સ્વતઃ; *as*, have you no d. correspon-

dence with the officer? તમે તે અધિકારી સાથે જાતેજ લખાણ કરતા નથી?; 4 express ખુદલું, સ્પષ્ટ; *as*, d. interference ખુદલો હાથ ધાલવો; 5 in the line of father and son સીધી લીટીનું, સીધું; *as*, an heir in the d. line સીધી લીટીનો વારસ; 6 (astron.) in the direction from west to east સવળું, રાશીએના અનુક્રમ પ્રમાણેનું.

DIRECTION *s.* નિશાનો માંડવો તે, લક્ષસાધન-સાધના *f*; 2 ચલાવવું તે, વહીવટ, કારભાર, ઉપરીપણું; 3 માર્ગાપદેશ; 4 હુકમ, આજ્ઞા *f*; 5 સરનામું; 6 line or point of tending દિશા *f*; *as*, a south-easterly d. અગ્નિકોણ તરફની દિશા; 7 a body of directors કારભાર ચલાવનારા-એમ *pl.*, નેતામ, નિયંતામ, નાયકો *pl.*

DIRECTLY *ad.* In a straight line or course સીધું ને સીધું, પાધરું ને પાધરું, બરોબર; *as*, it passed d. over my head તે બરોબર મારા માથા ઉપર ચડેને ગયું; 2 immediately કોઈની મારફત વગર, જાતેજ, આત્મદારા, સ્વતઃ; *as*, do you correspond d. with him તમે તેની સાથે જાતેજ લખાણ કરો છો?; 3 expressly ખુદલું, ખુદલે ખુદલું, સ્પષ્ટ રીતે; *as*, "d. to condemn prayer" બકિતની ખુદ્લી નિંદા ક.; 4 without delay પાધરું, તરત ને તરત, તુર્તા તુર્ત, અટ, અટ દઈને, તાબડોતક; *as*, I will go home d. હું પાધરો ઘેર જઈશ.

DIRECTNESS *s.* સીધા-પાધરાપણું.

DIRECTOR *s.* A manager કામ-કારભાર ચલાવનાર, મુખ્ય ઉપરી, અધિપતિ, નાયક, નેતા, નિયંતા.

DIRECTORATE *s.* (See Direction 7); 2 મુખ્ય ઉપરીની જગા-હોદ્દો-પદવી *f*, આધિપત્ય, નાયકી *f*.

DIRECTORY *s.* A collection or book of directions જેમાં આજ્ઞા એકઠી કરીને લખેલી છે એવા ગ્રંથ, આજ્ઞાસંગ્રહગ્રંથ, પદ્ધતિ-માર્ગાપદેશક ગ્રંથ; 2 a particular

kind of alphabetical list જેમાં કોઈ શ્રે-
હેરના રહેવાસીઓનાં નામ તથા તેને રહેવાની
જગા અથવા કોઈ ખાતાના નોકરોનાં નામ
તથા તેમને વિષે કેટલીક હકીકત લખેલી હોય
એવો કક્કાવાર ગ્રંથ.

DIRGE *s.* [*L. dirge*] A funeral song
શબ સંસ્કાર વખતનું શોકનું ગાવાનું, શોક
ગીતન, પરશુઓમ.

DIRK *s.* [*Ir. and Gail. durk* a dag-
ger] A kind of dagger એક જાતનું ખં-
જરન-કટારી-જમીઓમ.

DIRT *s.* [*Icel. drit* excrement] Any
thing filthy મેલમ, કચરાઓમ, ધૂળ, ગિરદ.

DIRTINESS *s.* ધૂળધોયા-ગંદા-મેલા-મલિનપ-
ણ્યમ, મલિનતા; 2 હલકા-હીણા - નીચ-
અધમપણ્યન, હલકાઈ.

DIRTY *a.* Foul મેલું, ગંદું, કચરા-ધૂળવાળું,
કચરાળું, મલિન; 2 sordid હીણું, નીચ,
હલકું, અધમ; as, a d. fellow હીણું માણસ.
vt. To soil મેલું &c. ક.

DISABLE *vt.* [*dis* and *able* which see]
To render unable નિર્બળ-નિર્ગત-અશક્ત
-શક્તિહીણ - શક્તિહીન ક., -થી અશક્ત,
&c. થયું; as, he was disabled by a shot
in the arm હાથમાં ગોળી વાગવાથી તે અ-
શક્ત થઈ ગયો હતો; 2 to deprive of le-
gal capacity નાલાયક-અયોગ્ય-અપાત્ર ક.,
-થી નાલાયક &c. થયું-હોયું.

DISABILITY *s.* અશક્ત-નિર્બળ-નિર્ગતપણ્યન,
શક્તિ હીનતા-ક્ષીણતા; 2 નાલાયકપણ્યન, ના-
લાયકી, અયોગ્યતા, અપાત્રપણ્યન-તા-ત્વન.

DISABUSE *vt.* (of) [*dis.* & *abuse* which
see] To undeceive (બુલમાં) બમતાં ખંદ પા-
ડ્યું, (બુલ-શ્રાંતિમાંથી) કાઢ્યું, (-ની બુલ-શ્રાં-
તિ) કાઢીનાખવી-દૂર ક.; To d. oneself of
(પોતાની બુલ-શ્રાંતિ) કાઢીનાખવી-સુધારવી.

DISADVANTAGE *s.* [*dis* and *advant-*
age] Unfavourable quality, circum-
stance &c. દયાતા બાબતુ-પાસું, પ્રતિકૂળ
વાતુ-તા; 2 loss, detriment નુકસાનન,
હાનિ, ગેરફાયદા-નફામ, અલાભમ; as,
to sell to d. નુકસાન વેઢીને વેચ્યું.

DISADVANTAGEOUS *a.* નુકસાન-ગેરફાયદા
થાય એવું, અલાભ-હાનિનું-કારક, પ્રતિકૂળ.

DISAFFECTED *a.* [*dis* and *affect*] જેના
કોઈ ઉપરનો ભાવ-પ્રીતિ-ભક્તિ ઊઠી ગયેલી
છે એવું, બેદિલ, નારાજ, નાપુરા, અસંતુષ્ટ.

DISAFFECTION *s.* ભાવ-આસ્થા ઊઠી જવી
તે, અપ્રીતિ, બેદિલી, નાપુરા-નારાજપણ્યન,
અનાસ્થા, અસંતોષમ.

DISAGREE *vi.* [*dis* & *agree*] To differ
જૂદાં પડ્યું-હોયું, મળતાં ન આવ્યું, તફાવત પડેલો
-હોયો; 2 to differ in opinion -નો વિ-
ચાર-અભિપ્રાય-મત જૂદો હોયો, વિચારમાં
જૂદાં પડ્યું-મળતાં ન આવ્યું, -નું એકમત ન
હોયું, મતભેદ હોયો; as, I d. with you હું
તમારાથી વિચારમાં જૂદો પડું છું; 3 to be
unsuitable સદૃષ્ટિ નહિ, માફક-રાસ ન આ-
વ્યું-પડ્યું; as, the medicine disagreed
with me તે ઓસડ મને માફક ન આવ્યું.

DISAGREEABLE *a.* ન ગમે એવું, અલુ-ન-
નહિ ભાવતું-ગમતું, પસંદ ન પડે એવું, નાપ-
સંદ, અપ્રિય; d. to the taste નહિ ભાવતું.

DISAGREEMENT *s.* જૂદાપણ્યન, ભિન્નતા; 2
discrepancy ફેરમ, તફાવતમ, વિરોધમ, ફેર
હોયો તે; 3 difference of opinion વિચાર-
માં જૂદાપણ્યન, મતભેદમ; 4 discord, differ-
ence હેતુમન, અલુ-બે બનાવમ, વિરોધમ,
ખટપટ, બગાડમ; as, the d. will bring
about the ruin of both એ અલુબનાવથી
બેહુની પાયમાલી છે.

DISALLOW *vt.* To refuse to sanction
(account, charges &c.) નામંજૂર-નાકબૂલ
ક.-રાખ્યું, બાહુલ ન રાખ્યું, ન આપ્યું.

DISAPPEAR *vi.* [*dis* and *appear*] To
vanish from the sight જતાં રહેવું, દેખાતાં
ખંધ પડ્યું-થયું, અંતર્ધાન-અદૃશ્ય-અલોપ થયું;
2 to cease to be જતાં રહેવું, હરીજવું.

DISAPPEARANCE *s.* (See the verb).

DISAPPOINT *vt.* [*dis* & *appoint*] To
defeat of hope, wish, expectation &c.
નિરાશ-આશાભંગ-નાઉમેદ-ક., -ની આશા
ધૂળ-ખરબાદ મેળવવી.

DISAPPOINTED *a.* નિરાશ, આશાભંગ, ના-ઉમેદ; To be d. in -ના ધાસ્ત્રા પ્રમાણે ન નીકળવું-નીવડવું.

DISAPPOINTMENT *s.* The act (see the verb 1); 2 the state નિરાશ થવું તે, નાઉમેદી *f.* આશાભંગપણું *n-તા f.*; 3 that which disappoints જેથી નાઉમેદ થવાય તે, નાઉમેદી &c. -નું કારણ.

DISAPPROVE *vt.* [*dis* & *approve*] To condemn in opinion or judgment ના-પસંદ ક., ખોટું-અયોગ્ય છે એમ લાગવું-સમ-જવું-ધારવું-ખતાવવું કહેવું, નાપસંદ છે એમ ખ-તાવવું; 2 (of) to decline to sanction ના-મંજૂર ક.-રાખવું, અમાન્ય ક., નાકબૂલ રાખવું; as, the Revenue Commissioner disap- proved of the Collector's proposal કલે-ક્ટરની લખેલી વાત રેવેન્યુ કમિશનરે નામંજૂર કીધી. (the verb).

DISAPPROBATION *s.* નાપસંદી *f-તા f.* (see

DISAPPROVAL *s.* ગેરખુશી *f.* (See Disap- probation).

DISARM *vt.* [*dis* and *arm*] To deprive of arms-નાં હથિઆર-ના હાથ પગ લેઈ લેવા, શસ્ત્રહીન-અશસ્ત્ર ક.; 2 to quell, to render harmless ટાહાડું-નરમ પાડવું, સમાવવું; as, to d. resentment યુસ્સો ટાઢો પાડવો; 3 to divest મટાડવું; as. to d. death of its terrors મરણનો બય મટાડવો.

DISARRANGE *vt.* [*dis* and *arrange*] ખળગૂગળ-જથરપથર-અવ્યવસ્થિત ક., -ને અવ્યવસ્થામાં લાવવું.

DISASTER *s.* [*dis*, & *Gr. aster* a star] A misfortune આફત *f.*, સંકટ *n.*, આપદ *f.*, વિપત્તિ *f.*, વગર સર્જ્યું કુઃખ, અરિષ્ટ *n.*

DISASTROUS *a.* આફત (વગેરે) બરેલું-નું, અરિષ્ટકારી.

DISAVOW *vt.* [*dis* & *avow*] To refuse to own નાકબૂલ ક., -ની ના કહેવી, (એમ) નથી-(કંઈ વાત) ખની નથી-ખરી નથી એમ કહેવું; 2 to deny, to reject કબૂલ ન રા-ખવું, નાકબૂલ-નામંજૂર રાખવું-ક.; as, he

disavows his brother's claim તે પો-તાના બાઈનો હક નાકબૂલ કરે છે.

DISAVOWAL *s.* ઇનકાર *m.* (See the verb.)

DISBAND *vt.* [*dis* & *band*] To dismiss from military service તોડીનાખવું, (લશ્ક-રમાંના) માણસોને રજા આપવી. *vi.* તૂટીજવું, પડી ભાંગવું, (લશ્કર, પલટા વિગેરે).

DISBAR *vt.* [*dis* and *bar*] To deprive a barrister of his right to plead (બારિ-શ્વર-વકીલ) -ની સનદ લઈ લેવી, -ને વકાલત કરવાથી મોકૂફ ક.

DISBELIEVE *vt.* [*dis* and *believe*] ન માનવું, સાચું-ખરું નથી એમ માનવું-ઊપર -નો બરેસિા-વિશ્વાસ-પ્રત્યય ન રાખવો.

DISBELIEF *s.* ન માનવું તે, બરેસિા-વિશ્વાસ -પ્રત્યય ન હોવો-ખેસવો તે, અવિશ્વાસ *m.*, અ-માન્યતા *f.*, અપ્રત્યય *m.*

DISBURDEN *vt.* [*dis* and *burden*] To unload હલકું ક., -ઊપરનો બાર-ભોજો ઉતારવો -કાઢીનાખવો-ખસેડવો-દૂર ક.; 2 to lay off, as something oppressive -થી છૂટવું-મા-કળાં થવું, કાઢીનાખવું, ઉતારવું. *vi.* મનને સુખાકારી થવી, મ્હેન-સાતા વળવી.

DISBURSE *vt.* [*Fr. de* and *bourse* a purse] To expend ખરચવું, ખરચ ક.

DISBURSEMENT *s.* The act (see the verb); 2 that which is disbursed ખરચ *m.*, વ્યય *m.*; as, receipts and disbursements જમાખરચ.

DISC, DISK *s.* [*L. discus* a quoit, *Gr. diskos* a quoit, a tray] A circular piece of anything flat ચક્રાંગુ-તી *f.*; 2 the face of a celestial body વિખન; 3 a quoit ચક્ર *n.*, ચક્રર *n.*

DISCUS *s.* (See Disc 3).

DISCARD *vt.* [*dis* and *card*] To dis-charge કાઢી મૂકવું, દૂર ક.; as, to d. a fa- vourite માનીતાને કાઢીમૂકવો; 3 to thrust away, reject કાઢી નાખવું, ન ગણવું, દૂર ક., કોરે-ખાણુ પર મૂકી દેવું; as, justice dis- cards friendship ઇન્સાફ (ઈન્સાફી માણસ) દોસ્તીને કોરે મૂકી દે છે.

DISCERN *vt.* [*L. dis & cerno* I separate]

To see દેખવું; 2 to perceive (intellectually) સમજવું, સમજી જવું, (જુદિવડે) પકડી કાઢવું-લેવું; as, to d. a person's motives કોઈ માણસનો હેતુ સમજવો; 3 to behold as separate, to distinguish ઝાળખવું, પારખવું, ઝાળખી-પારખી કાઢવું; as, to d. good and bad સાઈ નરસું ઝાળખવું. *vi.* મિદ સમજવો-દેખવો-ગણવો.

DISCERNIBLE *a.* ઝાંખે દેખાય ઝવું; 2 સમજાય જુદિવડે પકડાય-પકડી કઢાય ઝવું; 3 ઝાળખાય-પરખાય ઝવું.

DISCERNMENT *s.* The act of discerning (see the verb); 2 the power or faculty to discern ઝાળખી કાઢવાની-સમજી જવાની-કૃષ્ણ વાત પકડી કાઢવાની શક્તિ, પારીક સમજ-સમજણ, તીવ્રજુદિ, તીવ્રતા.

DISCHARGE *vt.* [*dis* and *charge*] To unload (a ship's cargo) ખાલી કર., માંનો બાર-માલ-સામન ઉતારવો-બહાર કાઢવો; 2 to let go the charge of (fire-arms, &c.) ફોડવું, છોડવું; 3 to let fly (a missile) મારવું, મુકવું; 4 to clear off by payment (debt) આપીદેવું, ફોડવું, વાળવું, અદા કર.; 5 to absolve, free છૂટ્ટ-મોકળું-મુક્ત કર.; as, to d. a man of his obligation કોઈ માણસને તેની ફરજમાંથી છૂટા કર.; 6 to perform (duty) કરવું, બજાવવું; 7 to acquit, to clear of charge છોડી મૂકવું, તો-હોમત રદ કરી-નિર્દોષ ઠેરવી છોડી મૂકવું; as, the prisoner is discharged કેદીને છોડી મુક્યો; 8 to dismiss (a servant) કાઢી મુકવું, માંથી મોકલ કર.; 9 to emit (a fluid) કાઢવું, માંથી નીકળવું. *s.* The act (see the verb all senses); 2 acquittal છૂટકેમ, છૂટકારેમ, છૂટકપારેમ; 3 thing or matter discharged નીકળેલો-પડેલો-કાઢેલો પદાર્થ.

DISCIPLE *s.* [*L. disco* I learn] A pupil શિષ્ય, શાગ્રિત-શાગિર્દેમ; 2 a follower ચેલેમ, મત માનનાર, મતાનુસારી. *vt.* પાતાના મતમાં લેવું-ખેંચવું, સ્વમતાનુસારી કર.

DISCIPLINE *s.* Education ટેલવણી, સુધારવું તે, સુધારણું, જુદિ ખૂલવી તે; as, to "frame one's d." કોઈને સુધારણુંમાં લેવો; 2 subjection to rules &c. બંદોબસ્ત-નિયમ-કાયદામાં રહેવું-પ્રમાણે ચાલવું, કાયદેમ, બંદોબસ્તમ; as, boys in a school should be first taught d. શાળામાં છોકરાઓને પહેલાં કાયદામાં રહેતાં શિખવવું જોઈએ; 3 punishment સજા, શિક્ષા; 4 severe training સત્તિ; as, a sharp d. has corrected him બારે સત્તિ કરીને તે સમયો. *vt.* શિખવવું, ટેળવવું, સુધારવું, સુધારણુંમાં લેવું, ખુલાવવું, ખુલે એમ કર.; 2 બંદોબસ્ત-નિયમ-કાયદામાં રહેતાં શિખવવું; 3 નેસજ-શિક્ષા કર.

DISCIPLINARY *a.* સુધારણું-શિક્ષા-બંદોબસ્ત-નિયમ-કાયદા સંબંધીનું ને લગતું, સુધારવા-નિયમમાં રાખવાના હેતુથી ક્રીધેલું.

DISCLAIM *vt.* [*dis* and *claim*] To disown હક-દાવો-સંબંધ-વલગણ નથી એમ કહીને કહેવું, ની સાફ ના કહેવી, નો કોઈને ધનકાર કર.; as, he disclaims all right to praise વખાણ ઉપર હક હોવાની તે સાફ ના કહેછે; 2 to refuse to acknowledge (as authority) કબૂલ ન કર.-રાખવું, નમાવવું, માનવાની ના કહેવી.

DISCLAIMER *s.* (See the verb); 2 બહેર ધનકારેમ, (see the verb 1.)

DISCLOSE *vt.* [*dis* & *close*] To uncover બહાર કાઢવું, કાઢવું, નીકળે એમ કર.; 2 to reveal, divulge કહીદેવું, ઉઘાડું-બહાર પાડવું, ફોડીદેવું, પ્રગટ કરીદેવું; 3 to cause to appear બતાવવું, દેખાડવું, દેખાડી આપવું, નજરે પાડવું-પડે એમ કર., સ્ત્રોત-એમ કર., થી દેખાવવું-નજરે પડવું; as, it disclosed the natural beauty of the object એથી તે પદાર્થનું સ્વાભાવિક સૌંદર્ય દેખાયું.

DISCLOSURE *s.* The act (see the verb); 2 that which is revealed કહી-ફોડી દીધેલી-પ્રગટ ક્રીધેલી વાત.

DISCOLOUR *vt.* [*dis* & *colour*] To alter the natural colour of રંગ-રૂપ-વાર્ણ બદલવો-ફેરવવો, થી રંગ બદલાવવો; 2 to alter

the true appearance of -નું સ્વરૂપ બદલી નાખવું, હોય તેથી જુદી તરેહ-સ્વરૂપ નું દેખાય એમ ક.; as, to d. ideas વિચાર નવા હોય તેથી જુદી તરેહના દેખાય એમ ક.

DISCOLORATION *s.* The act (see the verb) 2 the state of being discoloured રંગ ફેર થવો, રૂપ-વર્ણ વિકારમ, દેખાવવામાં ફેર થવો, સ્વરૂપાંતરમ *n*; 3 a stain ડાબોમ, દાગમ.

DISCOMFIT *vt.* [*L. dis, con and figo* I fix] To rout -માં-ને ખબરો લગાડવો, નસાડવું, હરાવી-મારી-હટાવી કાઢવું; 2 to disconcert -ની પુઝિત ધૂળ મેળવવી, ના હાથ બોંયે પાડવા, અકળામણ-નાઉમેદી માં નાખી દેવું, -થી અકળાઈ ઉદાસ થઈ જવું; as, do not be so discomfited આટલા ઉદાસ થઈ જશો ના. *s.* અકળામણ, ઉદાસી, નાઉમેદી; (See Discomfiture).

DISCOMFITURE *s.* The act (see the verb); 2 the state (a) ખબરોમ, નાહાસાનાહાસ, હાર, પરાજયમ-ભવમ; (b) -ના હાથ બોંયે પડવા તે.

DISCOMPOSE *vt* [*dis* and *compose*] To put out of place (things) અવળું સવળું-આડું અવળું-વાંકું ચૂકું-જથરાપથર-અવ્યવસ્થિત કરી નાખવું; 2 to agitate (persons, mind) આકળું ક.-પાડવું, સંતાપમાં નાખવું, આકળ-વ્યાકળ-અસ્વસ્થ-વ્યગ્ર-ઉદ્વેગી ક.; as, the slightest opposition discomposes him કોઈ જરા સામું થાયછે કે તે આકળો પડી જાયછે.

DISCOMPOSURE *s.* જથરાપથર થવું તે; 2 આકળપણ, આકળાપણું, અકળામણ, સંતાપમ, આકળવ્યાકળપણું, અસ્વસ્થપણું-તા, વ્યગ્રતા, ઉદ્વેગમ.

DISCONCERT *vt.* [*dis* and *concert*] To frustrate (plan, scheme) ધૂળ-ધૂળધાણી મેળવવું-ક., વાટ ઉઠાડવું, બર્થ-નિષ્ફળ ક.; 2 to confuse, abash (persons) ધભરાવવું, -થી ધભરાઈ-દેખાઈ જવું, -ને ધભરાટ થવો-છૂટવો, -નું મન-ચિત્ત અસ્વસ્થ થવું.

DISCONNECT *vt.* [*dis* and *connect*] To separate જૂડું પાડવું, છૂટું ક.- પાડવું, તોડી નાખવું, -નો સંબંધ તોડી નાખવો.

DISCONNECTION *s.* The act (see the verb); 2 the state of being disconnected જૂદાં-છૂટાં પડવું તે, પૃથક્તા, સંબંધ-નો નાશ-ભંગ.

DISCONSOLATE *a.* [*L. dis con and solor* I comfort] Hopelessly sad (pers.) દુખમાં કુબેલું, અત્યંત દુખી, છેક ઉદાસ, ખિન્ન, પરમ એકો પામિલું; 2 cheerless (things) ઉદાસી લાગે એવું, ઉદાસ-ખિન્ન થઈ જવાય એવું.

DISCONTENT *s.* [*dis* and *content*] Dissatisfaction અસંતોષમ, બેદિલી, નારાજી, નાખુશી. *a.* નારાજ-જી, નાખુશ, બેદિલ, અસંતુષ્ટ. *vt.* નારાજ-અસંતુષ્ટ-નાખુશ ક.

DISCONTENTED *a.* (See Discontent *a.*)

DISCONTINUE *vt.* [*dis* and *continue*] To put an end to અટકાવી દેવું, બંધ પાડવું, કાઢી નાખવું; 2 to cease attention to or reception of સેવું-રાખવું-બંદ પાડવું-મા-ડકું ક.; as, to d. a newspaper વર્તમાન-પત્ર સેવું બંદ ક.; to break off તોડવું, -માં તૂટ પાડવી-પડવા દેવી.

DISCONTINUANCE *s.* The act (see the verb); 2 the state of being discontinued (a) બંદ પડવું, નીકળી-અટકી જવું, તટ-કૂપી; (b) સેવાતાં બંદ પડવું; (c) તૂટ.

DISCORD *s.* [*L. dis and cor, gen. cordis* heart] Strife વિરોધમ, જિગ્મસ, અણ-બે ખનાવમ, કુસંપમ; as, d. is fatal to the happiness of families ઘરમાં વિરોધ પેસવા-થી સહુના સુખનો નાશ થાય છે; 2 (mus.) કંઠારતા, બેસુરપણું, કંઠારપણું-તા.

DISCORDANCE, DISCORDANCY *s.* Inconsistency વિરોધમ, વિરૂઢતા; 2 (See Discord 2).

DISCORDANT *s.* Disagreeing ઉલટું, વિરૂઢ, અકંઠેક સાથે વિરોધવાળાં, વિબેડ, વિપરીત; 2 (mus.) કંઠાર, બેસુર, કંઠાર.

DISCOUNT *s.* [*dis* and *count*] An allowance made upon an account, debt, or demand (on a price asked) છૂટ, મુદતને અંગે કાપી આપેલું બાજ, બાજમ, વગવમ. 2 મુદતને અંગે કાપી લીધેલું (હૂંડીના

નાણાં) વ્યાજ, (હુંડીના નાણાં) વ્યાજ ; True d. ખર્ચ વ્યાજ ; Bank d. શરારી વ્યાજ. *vt.* -ની છૂટ મુકવી-આપવી, યુદ્ધને અંગે વ્યાજ કાપી આપવું ; 2 -નાં નાણાં આપવાં, સિકારવું. *vt.* હુંડીનાં નાણાં આપવાં, હુંડી સિકારવી.

DISCOURTENANCE *vt.* [*dis* & *countenance*] To discourage ટેકો-સહાય ન આપવી, દાખવું, આપવું, -ને દબાવવા-આપણું પોહોં-આડવી ; as, to d. riot દંગો થતો દાખવો.

DISCOURAGE *vt.* [*dis* and *courage*] To dishearten (persons) નાહિમત ક., -ની હિમત છોડાવવી-મૂકાવવી-ભાંગવી, -ના પગ ભાંગવા ; 2 to seek to check (efforts &c.) (કોઈ કંઈ) ન કરે અમ ક., -ને હરકત ક., -પોહોંઆડવાનું ક., અટકાવવા-દાવી ધાલવા-નાખવાનું ક. ; as, to d. one's efforts કોઈ પ્રયત્નો ન કરે અમ ક.

DISCOURAGEMENT *s.* The act (see the verb) ; 2 the state of being discouraged (*a*) નાહિમત થવું તે, નાહિમત્વ ; (*b*) -ને હરકત-અટકાવ થવા ; 3 that which discourages નાહિમત થવાય અવું-અવિ વાત, હિમત ભાંગી જવાનું-ભાંગી જાય અવિ વાત, ભારે અડચણ-હરકત ; as, notwithstanding so many discouragements હિમત ભાંગી જવાનું આટલું અડું છતાં.

DISCOURSE *s.* [*L. dis* & *curro* I run] Conversation (કોઈ મ્હેણા વિષય ઉપર) વાત ક.-બોલવું-બોલવું, વાતચિત્, સંભાષણ, બા-ષણ, વિવરણરૂપ બાષણ ; 2 a formal treatise નિબંધ, પ્રબંધ, વિવરણરૂપ ગ્રંથ ; 3 a sermon ધર્મોપદેશ, ઉપદેશ, ધર્મ સંબંધી બા-ષણ. *vt.* To reason (કોઈ પોઠ વિષય ઉપર) વાત ક., બાષણ-સંભાષણ ક. *vt.* કાઢવું, -માંથી નીકળવું ; as, to d. music રાગકાઢવો.

DISCOURTEOUS *a.* [*dis* & *courteous*] Uncivil (pers.) બેઅદબ, નાલાયક, અસ-ભ્ય ; 2 (things) બેઅદબી-નાલાયકી-અ-સભ્યાનાનું-નું ભરેલું.

DISCOVER *vt.* [*dis* and *cover*] To make manifest બતાવી-દેખાડી-જણાવી-કહી આ-

પવું, -માં જણાઈ આવવું ; as, it discovers symptoms of decay અમાં ક્ષીણતાની નિ-શાણી જણાઈ આવેછે ; 2 to reveal બહાર પાડવું, જણાવી-કહી દેવું, ખુલ્લું-પ્રગટ ક. ; 3 to find out શોધી-પકડી કાઢવું, -નો શોધ ક.

DISCOVERY *s.* See the verb (1 & 2) ; 2 (see the verb 3), શોધમ્ ; 3 thing discovered શોધી-પકડી કાઢેલી વસ્તુ, શોધ મ્ ; as, it is a very important d. અ ધણી મ્હોટી શોધ છે.

DISCREDIT *s.* [*dis* & *credit*] Ill repute નામાસી, અદનામી, અદશાખ્ય, અપજન-યશમ્ ; as, his irregularity has brought d. on himself તેના દુરાચરણથી તેના ઉપર નામાસી આવી છે ; 2 the state of being disbelieved માનવામાં ન આવે અવિ રિયતિ ; To fall into d. મનાતાં બંદ થઈ જવું. *vt.* નામાસી લગાડવી-પોહોંઆડવી, -ને અદનામી આપવી ; 2 ન માનવું-ઉપર વિશ્વાસ-ભરોસો -આક્રીન ન રાખવું ; as, the report is dis-credited અ ચાલેલી વાત કોઈ ખરી માનવું નથી ; 3 to destroy confidence in -ઉપ-રનો વિશ્વાસ ઉઠાવી દેવા-મુકવા ; as, to d. the Purans પુરાણો ઉપરથી વિશ્વાસ ઉઠાવી દેવા.

DISCREDITABLE *a.* નામાસી-શરમ-અદના-મીનું-ભરેલું, નામાસી લગાડે-પોહોંઆડે અવું, અપજનનું.

DISCREPANCE, DISCREPANCY *s.* [*L. dis* and *crepo* I rattle] Disagree ફેરમ, તફાવત, ફરક, જુદા-ઉલટાપણું, વિરોધ, વિરુદ્ધતા.

DISCREET *a.* [*L. dis* & *cerno* I separate] Prudent, cautious ધાનું, ચોકસાઈથી ચા-લનાર, ચોકસ, પ્રુઅત, ઠરેલ, પાકું, પકવ, વિ-ચારનું, વિચારવંત, વિચારશીલ, ચતુર્બદ્ર.

DISCRETION *s.* Judgment, prudence પાકી સમજ, ધનાઈ, ચોકસ-ઠરેલ-વિચારવંત -વિચારશીલપણું, પકવ વિચારમ્, પકવતા, ચતુર્બદ્રપણું, પ્રુઅગી ; as, a man with- out d. પાકી સમજ વિનાનું માણસ ; 2 un- restrained exercise of choice વિચાર-

નજર-મરજીમાં આવે તેમ કરવાની છૂટ, આ-
પઅક્ષિઆરમ, યુક્તારીઅત્, અક્ષિઆરમ;
as, I leave it to your d. હું તે તમારા અ-
ક્ષિઆર ઊપર રાખું છું.

DISCRETIONAL-ARY *a.* આપઅક્ષિઆર
ઊપર રાખેલું, યુક્તારીઅતથી-આપઅક્ષિઆરથી
-પોતાની નજરમાં આવે તેમ કરવાનું-વાપરનું.

DISCRIMINATE *vt.* [*L. dis* and *cerno*
I separate] To separate છૂટું-જૂડું પાડવું,
જૂડું કાઢવું; 2 to discern, distinguish
બરોબર પરખવું, પરખી કાઢવું, -ની પરીક્ષા
ક., બિદ-તફાવત-ફરક બારીક નજરથી જોવા-
સમજવા; as, to d. the character of men
આ માણસ કેવું છે ને આ કેવું છે તે પરખવું.
vi. ફેર-તફાવત-બિદ ગણવા, જૂડું ગણવું; 2
બરોબર-બારીક રીતે સમજવું-પરખવું, જૂડું
પાડીને ઓળખવું.

DISCRIMINATION *s.* The act બરોબર પ-
રીક્ષા, (see the verb); 2 acute dis-
cernment તીવ્ર વિવેક-વિવેક શક્તિ, પરીક્ષા
શક્તિ, પરખવાની તીવ્રશક્તિ, શુદ્ધિતારતમ્ય;
as, he possesses great d. તેનામાં ધણી
તીવ્ર વિવેક શક્તિ છે.

DISCRIMINATIVE *a.* જૂડું પડીઆવે-ઓળ-
ખાઈ આવે એવું, જૂદીજ તરેહનું; 2 પરખી
કાઢે એવું, પરખનાર, પરખી કાઢનાર, ઓળ-
ખનાર, બારીક બિદ સમજનાર, બરોબર પરીક્ષા
કરનાર, પરીક્ષક; 3 making differences
ફેર-બિદ રાખનાર-ગણનાર; as, "D. Pro-
vidence" બિદ રાખનાર અનાગત વિધાતા
(ઈશ્વર).

DISCROWN *vt.* [*dis* and *crown*] યુગ્ઠ-
યુકુટ-યુકુટરેખી શોભા વિનાનું ક.

DISCURSIVE *a.* [*L. dis* and *curro* I
run] Roving દોડાદોડ કરી ચૂકનારું, ગમેતેમ
આડું અવળું ઉતારી પડનારું, ચોગદમ-ધણા
વિષયો ઊપર ફરી વળનારું-ફરીવળે એવું, વિશા-
ળ; as, "The d. power of Shakespeare"
ધણા વિષયો ઊપર ફરીવળે એવી શેક્સ્પીઅરની
શુદ્ધિ-શક્તિ; 2 (see Argumentative.)

DISCUS (See under Disc.)

DISCUSS *vt.* [*L. dis* & *quatio* I shake]
To examine, to debate તકરાર પર લઈ
(કોઈ બાબત વિશે) વિચાર ક., -વિશે વિચાર-
વિવાદ-તકરાર-ચર્ચા ક., ચર્ચાવવું.

DISCUSSION *s.* ચર્ચા, વાદમ, તકરાર.

DISDAIN *vt.* [*L. dis* & *dignus* worthy]
To deem unworthy or unbecoming
અયોગ્ય-અણધરું ગણવું; 2 to condemn
-ની અવગણના ક., હલકું-તુચ્છ ગણવું, ધિ-
ક્કારવું, -નો તિરસ્કાર ક., -ની અવગણ ક.,
તુચ્છકારવું; as, he disdains my humble
comforts મારું ગરીબનાં સુખને તે તુચ્છકા-
રે છે. *s.* અવગણના, અવગણ, ધિક્કારમ,
તુચ્છકારમ, તિરસ્કારમ. [ગર.

DISDAINFUL *a.* મ્હોટાઈ-ગરૂની વાળું, મગરૂ,

DISEASE *s.* [*dis* and *ease*] Malady રો-
ગમ, બ્યાધિમ, આજ્ઞરમ.

DISEASED *a.* (body) રોગી, રોગનું ભરેલું,
રોગિષ્ટ, બ્યાધિ-રોગ ગ્રસ્ત, આજ્ઞરી; 2
(mind) જીંધા-અવજો રસ્તો દેખે એવું ચઈ
ગમ્પેલું, અગડેલું, ભારે-જેડા વિકાર પામેલું.

DISEMBARK *vt.* [*dis* and *embark*] To
land (વહાણ ઊપરથી) ઉતારવું, ઉતારી ચૂકવું.
vi. (વહાણ ઊપરથી) ઉતરવું.

DISEMBARKATION *s.* (See the *vt.* & *vi.*).

DISEMBODY *vt.* [*dis* and *embody*] To
discharge from military service લશ્કરી
કામમાંથી છૂટું ક.; as, to d. the militia
સિરખંદીની પલટણને લશ્કરી કામમાંથી છૂટીક.

DISEMBODIED *pp. a.* શરીર-કાયા-દેહ વિ-
નાનું કરેલું; 2 લશ્કરી કામમાંથી છૂટું કરેલું.

DISEMBOGUE *vt.* [*Sp. desembocar* to
flow into the sea] (સપુદ્રમાં નદીઈ.) ખાલી
ક., મળે એમક. *vi.* (river) ખાલીયવું, મળવું.

DISENCHANT *vt.* [*dis* and *enchant*]
To free from enchantment -ઊપર મુકેણા
-મારેણા મંત્ર-અભિચાર-વાળવા-નિવારણ ક.

DISENCUMBER *vt.* [*dis* & *encumber*]
To free from anything that obstructs
-ને અડચણ-હરકત-વીડામાંથી છોડવું-છૂટું
ક.-કાઢવું.

DISENDOWMENT *s.* [*dis* and *endowment*] The act of depriving of an endowment નાણાં વિગેરેની નિમનૂક કરી આપી હોય તે લઈ લેવી તે.

DISENGAGE *vt.* [*dis* and *engage*] To disentangle, to set free, to clear છૂટું-નૂકું ક.-પાડવું, કાઢવું, મોકળું-આપું-નિરાળું-ચુલ્લ ક., છોડવું, છોડવું, અસેડવું.

DISENGAGED *a.* Being at leisure નવરં, છૂટું, કામથી દુરસદ-અવકારા પામેલું.

DISENGAGEMENT *s.* The act (see the verb); 2 the state of being disengaged છૂટાં થવું-પડવું, નીકળવું, ચુલ્લ થવું તે, છૂટવું, અસેડાવું; 3 leisure કામથી-ચિંતાથી છૂટું હોવું તે, નવરાસ, દુર્સદ, અવકારમ; as, "D. is absolutely necessary to enjoyment" સુખના ઉપભોગને માટે ચિંતાથી છૂટું હોવાની અવશ્ય જરૂર છે.

DISENTANGLE *vt.* [*dis* and *entangle*] To extricate (*lit.*) -ની ગૂંચ કાઢવી, ઉ-કેલવું; 2 (*fig.*) કાઢવું, છોડવું; as, to d. one from his perplexity કોઈ ગૂંચમાં આવી પડયો હોય તેને તેમાંથી કાઢવો.

DISENTHRAL *vt.* [*dis* & *enthrall*] To free from slavery યુલામગિરી-દાસત્વમાંથી છોડવું, સ્વતંત્ર ક., -ને સ્વતંત્રતા આપવી.

DISESTEEM *vt.* [*dis* & *esteem*] To slight હલકું ગણવું, વિષે સારો વિચાર ન હોવા, નાપ-સંદ ક., -ની અવગણના-અનાદર-અવમાન ક. *s.* અવગણના, પ્રતિકૂળવિચારમ, અનાદરમ.

DISFAVOUR *s.* [*dis* and *favour*] Disregard અરૂચિ, અભાવમ, નાપસંદી *f.*; 2 the state of being not in favour મેહેર-આની ન હોવી તે, ગેરમેહેર-આની *f.*, ધંતરા-જી, અકૃપા; 3 an unkindness ગેરમેહેર-આનીનું કામ, ગેરમેહેર-આની &c. *vt.* -ની અરૂચી-ગેરમેહેર-આની હોવી.

DISFIGURE *vt.* [*dis* and *figure*] To mar the figure of બેડોળ-વરવું-વિરૂપ ક., બગાડવું, -નો ઘાટ-ડોળ બગાડવું.

DISFIGURATION *s.* The act (see the verb);

2 the state of being disfigured બેડોળ-પાછું, વરવાપાછું, બદસુરતી, વિરૂપ, બંધનતા.

DISFIGUREMENT *s.* The act (see the verb); 2 the state (see Disfiguration 2); 3 that which disfigures બગાડનાર, બગાડવાનું મૂળ-કારણ, સૌંદર્યહર્તા; as, "Uncommon expressions are disfigurements of discourse" હંમેશા નહિ વપરાતા શબ્દો તથા વાક્યો બાષણનું સૌંદર્ય હર્તા છે.

DISFRANCHISE *vt.* [*dis* & *franchise*] To deprive of franchise રાજ-સરકાર તરફથી મળેલા હકો લઈ લેવા.

DISFRANCHISEMENT *s.* The act (see the verb); 2 the state રાજ-સરકાર તરફથી મળેલા હકો જવા-ખાવા.

DISGORGE *vt.* [*dis* & *gorge*] To vomit ઝાકવું, પાછુંનાખવું, ઝાકી કાઢવું. (*lit. & fig.*)

DISGRACE *s.* [*dis* & *grace*] The condition of being out of favour અપમાન, અપ્રતિષ્ઠા *f.*, ધંતરાજી *f.*; 2 shame, ignominy શરમ, નામારી, ક્લેતી, અપ-કીર્તિ, બદનામી; 3 cause of shame શરમ લગાડનાર-પોહંચાડનાર; as, you are a d. to your family તું તારા ઘરને શરમ લગાડનારો છે. *vt.* -જી પરથી મેહેર-આની ઉતારી નાખવી, -ની બેઆબરૂ કરીને કાઢી મૂકવું; 2 -ની બેઆબરૂ-ક્લેતી ક., -ની આબરૂ-હુરમત-પ્રતિષ્ઠા લેવી. [લાગે ઝિયું.]

DISGRACEFUL *a.* શરમ-નામાસી બરેલું-તું

DISGUISE *vt.* [*Fr. de & guise* manner] To conceal by an unusual dress વેષ પ-લટાવવા-લેવડાવવા-ધારણ કરાવવા-લેવડાવવા; -થી ઝિયાળખાય નહિ ઝિયું ક.; as, men d. their faces (રંગ ધ.) થી માણસો મ્હોં ઝિયાળખાય નહિ ઝિયું કરે છે; 2 to dissemble છુપાવવું, ઢાંકવું; as, to d. one's sentiments પોતાના વિચાર છુપાવવા. *s.* A counterfeit habit કપડ વેષમ-રૂપન; 2 deceptive manner or language છુપ-કપડ ની બોલી-રીત

DISGUST *s.* [*L. dis* and *gustus* taste] Aversion (of the palate) ઝગ, ઊકારા-

ટો-મ્પાંક્રાંટોમ ; 2 (of the mind) કંટાળો.
vt. સ્વગ લગાડવી, -થી સ્વગ-ઝેક્રાંટો આપવો;
 2 કંટાળો આપવો-લગાડવો, -થી કંટાળો આ-
 વો-આપવો, -થી કંટાળવું.

DISH *s.* [*A.S. disc*] A vessel for serving
 up food યાળ *f.*, યાળી *f.*, બાહું *n.*, તાસેક-
 તાસક *f.*, રેકેપી *f.*, બોજનપાત્ર *n.*; 2 the food
 served in a dish, any particular kind
 of food જંબાનું *n.*, ખાવાનું *n.*, ખાવાનો અમુક
 પદાર્થ ; *as*, a delicious d. કંઈ સ્વાદિષ્ટ
 ખાવાનું. *vt.* પિરસવું-પીસવું.

DISHEARTEN *vt.* [*dis* and *hearten*]
 To discourage -ની હિંમત છોડાવવી-હરાવી
 દેવી, નાહિંમત ક., -થી નાહિંમત થવું.

DISHEVELLED *a.* [*Fr. de, dis* and
cheveu hair] Loose, unconfined (hair)
 છૂટા, વિખરામ્મિલા (વાળ).

DISHONEST *a.* [*dis* & *honest*] Fraudu-
 lent, faithless (pers.) અપ્રમાણિક, લુચ્ચું,
 દગો કરે એવું ; 2 (acts, things) લુચ્ચાર્થ
 -અપ્રમાણિકપણા-દગા-નું-બરેલું.

DISHONESTY *s.* A disposition to deceive
 અપ્રમાણિક-અધર્મીપણું *n.*, લુચ્ચાર્થ *f.*, દગા-
 ઓરી *f.*, દગલખાણ *f.*; 2 fraud, treachery
 અપ્રમાણિકપણાનું કામ, દગો *m.*, લુચ્ચાર્થ *f.*

DISHONOUR *s.* [*dis* and *honour*] Dis-
 grace બેઆયર *f.*, અપ્રતિષ્ઠા *f.* *vt.* To de-
 prive of honour -ની આયર લેવી, -ને બદો
 લગાડવો, -નું અપમાન-અપ્રતિષ્ઠા-બેઆયર
 ક.; 2 to debauch (a woman) -ની આયર
 લેવી, -નું પતિવ્રત ભંગ ક.; 3 to decline to
 accept (a draft, bill) -નો સિકાર ન ક.,
 ન સિકારવું.

DISHONORABLE *a.* Shameful, base
 (deeds, acts) આયર જાય એવું, શરમ લાગે
 એવું, શરમ ભરેલું ; 2 destitute of ho-
 nour, disgraced (pers.) આયર વગરનું,
 બેઆયર થયેલું, પ્રતિષ્ઠાભંગ થયેલું.

DISINCLINE *vt.* [*dis* and *incline*] To
 excite dislike -નું મન ઉઠાડવું, -ની અ-
 પ્રીતિ-અરુચિ-અનિચ્છા કરાવવી, -થી મન
 પાછું હટાડવું, -થી અપ્રીતિ &c. થવી.

DISINCLINATION *s.* Dislike મનનું વલણ
 ન હોવું તે, કમન *n.*, અપ્રીતિ *f.*, ગેરમરજ *f.*,
 અનિચ્છા *f.*, અરુચિ *f.*

DISINFECT [*dis* & *infect*] To free from
 infection લાગેલો ચેપ ટાળવો કાઢવો-સાફ ક.

DISINFECTANT *s.* લાગેલો ચેપ ટાળવાનું
 ઘોસડ-ધ્વજાનમ-સાધન *n.*

DISINGENUOUS *a.* [*dis* & *ingenuous*]
 Unfair, not candid મનમાં પાપ રાખીને કી-
 ધેલું-કેહલું-આચરેલું, પાપચુદ્ધિનું ; *as*, a d.
 answer મનમાં પાપ રાખીને કીધેલો જવાબ;
 2 meanly artful, not frank (pers.) પડ-
 દાવાનું, મેલું, મનમાં પાપ રાખનાર.

DISINGENUOUSNESS *s.* મનમાં પાપ રાખીને
 બોલવાની-આચરવાની ટેવ, (મનનું) મેલાપણું,
 પાપચુદ્ધિ *f.*

DISINHERIT *vt.* [*dis* and *inherit*] To
 deprive of an inheritance વારસને વારસો
 ન મળવા દેવો-ન આપવો.

DISINTEGRATE *vt.* [*dis* and *integer*,
 which see] To separate into integrant
 parts -ના (કાળ જ્વાથી, હવાયે કરીને) ધીમે
 ધીમે કકડા-ની કકડી કકડી-નો બૂકો થઈ જવો,
 -ના ભાગો છૂટા છૂટા થવા.

DISINTEGRATION *s.* The act (see the
 verb); 2 the state -નો ધીમે ધીમે હવાયે
 કરીને બૂકો થવો-ના કકડા-ની કકડી કકડી-ના
 ભાગો છૂટા છૂટા થઈ જવા તે.

DISINTER *vt.* [*dis* and *inter*] To un-
 bury કબર-ધોરમાંથી બહાર કાઢવું, દાટેલું બાદી
 કાઢવું; 2 to bring from obscurity into
 view બહાર-મેદાન પાડવું, પ્રસિદ્ધિમાં લાવવું,
 -થી બહાર નીકળી-પડી આવવું; *as*, "which
 a proper education might have dis-
 interred" કે જે, જે તેને ખરાબર કેલવણી
 મળી હોત તો તેથી બહાર પડી આવત.

DISINTERMENT *s.* (See the verb 1.)

DISINTERESTED *a.* [*dis* and *interest*]
 Free from considerations of private
 advantage સ્વાર્થ વિનાનું-રહિત, નિર્લોભ,
 અસ્વાર્થિક, નિસ્પૃહ.

DISJOIN *vt.* [*dis* & *join*] To separate છૂટું-જૂડું. પાડવું-ક., તોડવું, નો સંબંધ તોડવો.

DISJOINT *vt.* To put out of joint (a limb of the body) લચકાવવું, મોચવવું, લચક-મોચ અવગ્રવવી, -થી લચકાવું-મોચવાવું; 2 (bones) -થી ખસી-ઊતરી જવું, ઉતારી નાખવું; 3 to separate at junctures સંધામાંથી જૂડું-છૂટું પાડવું; 4 to make incoherent અસંબંધ ક.; as, disjointed ideas અસંબંધ વિચાર. [અસંબંધ]

DISJOINTED *a.* સંધામાંથી જૂડું ચમ્મિલું-પડેલું,

DISJUNCTIVE *a.* છૂટું-જૂડું પાડનારું, વિયોગકારી; *A d.* conjunction વિરુદ્ધ-બિનાય વાક્યયોગી.

DISK *s.* (See Disc).

DISLIKE *s.* [*dis* and *like*] Aversion ન ગમવું તે, અપ્રીતિ *f.* અરુચિ *f.* *vt.* ન ચાહવું, -ને ન ગમવું, નાપસંદ ક.

DISLOCATE *vt.* [*L. dis* & *locus* a place] (See Disjoint 1 and 2).

DISLOCATION *s.* The act (See Disjoint 1 and 2); 2 the state લચક *f.* મોચ *f.* ઊતરી-ખસી જવું તે.

DISLODGE *vt.* [*dis* & *lodge*] To remove from a place of rest જ્યાં હોય ત્યાંથી કાઢવું -અસેડવું-દૂર ક.; 2 to drive out from a place of hiding or defence નસાડવું, બેરાઈ અગું-સંતાઈ ખેડું હોય તેને બહાર કાઢવું.

DISLODGEMENT *s.* The act (see the verb); 2 the state કાઢવું તે, નસાડવું તે.

DISLOYAL *a.* [*dis* and *loyal*] Faithless, untrue ખેઈમાન, અવિશ્વાસુ, ખેવફા; 2 faithless to a sovereign રાજ સાથે ખેવફાઈ કરનાર, રાજદ્રોહ કરનાર. [જદ્રોહ *m.*]

DISLOYALTY *s.* [નિમકહરામી *f.* ખેવફાઈ *f.* રા-

DISMAL *a.* [Connected with Dim., *Swiss. dusum* dark] Gloomy ગ્રાંખું, બેકાર લાગે એવું, ઉતરી ગયેલું, ઉદાસ, બયાનક.

DISMANTLE *vt.* [*dis* and *mantle*] To deprive of rigging, furniture, equipments, fortifications &c. (ધર) ના રાચ-

(વહાણ) નાં દેરડાં-(કિત્તા-ગામ માં) નાં રક્ષણનાં સાધન કાઢી થવાં-તોડી પાડવાં.

DISMAST *vt.* [*dis* and *mast*] To deprive of a mast or masts (વહાણને) ડોલ-કુઆ વિનાવું ક., -ના ડોલ-કુઆ બાંતી-તોડી નાખવા.

DISMAY *vt.* [*Sp. desmayo* a fainting fit, *dis* and *AS. magan* to be strong] To appal હુમ્મણવી-હુમ્મકાવી નાખવું, -નાં માત્ર દીલાં કરી નાખવાં, -ની હિમ્મત ઊડાવી દેવી, -થી હિમ્મત છૂટી જવી. *s.* હુમ્મણ *m.*, હુમક *f.* ખીખ *f.* ખીક *f.* દેહરાત *f.* બચમ.

DISMEMBER *vt.* [*dis* and *member*] To separate the members of -નાં અંગ-અવયવો છૂટાં-જૂદાં પાડી નાખવાં; 2 (fig.) તોડવું, તોડી નાખવું, -ના કક્કા-ભાગ પાડી નાખવા, ભાંગવું; as, to d. an empire રાજ્ય તોડી નાખવું.

DISMEMBERMENT *s.* The act (see the verb); 2 the state (a) અંગ જૂદાં-જૂદાં પડવાં તે, અંગ-અવયવ વિયોગ-બિભાત *f.*; (b) તૂટી જવું તે.

DISMISS *vt.* [*L. dis* & *mitto* I send] To cause or permit to go રજા આપવી, જવાની રજા આપવી, વિદાય-વિસર્જન-ખરખાસ ક.; as, to d. a school નિશાળને રજા આપવી; 2 to discharge કાઢી મૂકવું, રજા આપવી, નોકરીમાંથી કાઢી મૂકવું, ખરતરફ ક., -ની કલમ કાપવી; 3 to reject as unworthy of regard or attention (petition &c.) કાઢી નાખવું, નામંજુર ક.

DISMISSAL-SION *s.* વિસર્જન, (see the verb 1); 2 રજા આપવી, આખર આપીને વિદાય ક.-રજા આપવી, (with disgrace) ખરતરફી આપવી તે, કાઢી મૂકવું તે; 3 (see the verb 3).

DISMOUNT *vi.* [*dis* and *mount*] To descend, to alight from a horse &c. ઉતરવું, ઉતરી જવું-પડવું. *vt.* To unhorse (ધોડા ઊપરથી) પાડી નાખવું-ગમ્મણવી-ઢોળી-પાડવું; 2 to bring down from any elevation ઉતારવું, ઉતારી પાડવું-નાખવું; 3 to

deprive of mountings, as pieces of artillery ગાડાં ઊપરથી ઉતારી નાખવું-પાડવું.
DISOBEY *vt. & vi.* [*dis* and *obey*] To neglect or refuse to obey ન માનવું, -નું કહ્યું-હુકમ-આગ્રા ન માનવી, પત-નિઆન ન ક., અણકહાગરા થવું.

DISOBEDIENCE *s.* હુકમ-કહ્યું ન માનવું તે, આગ્રાનો ભંગ, આગ્રોલ્લંઘન; A habit of d. અણકહાગરાપણું.

DISOBEDIENT *a. (pers.)* અણકહાગરું, હુકમ-આગ્રા-કહ્યું ન માનનારું, આડું ચાલનાર.

DISOBLIGE *vt.* [*dis* and *oblige*] To offend by an act of unkindness or incivility કુખવવું, કુભવવું, -ની મરજી-પ્રજ્ઞાથી ઉલટું ક.-ચાલવું, -ને માડું લાગે એવું ક., -ને માડું લગાડવું, નાખુરા ક., -નું સારું ન ક.

DISOBLIGING *a.* Unkind (pers.) મરજી-પ્રજ્ઞાથી ઉલટું કરનાર-ચાલનાર, કુખવવાની-કુભવવાની-માડું લગાડવાની ટેવવાળું, અનુપ-કારી, ઉપકારસહ; 2 (acts) મરજીથી ઉલટું, કુખાય-કુભાય-માડું લાગે એવું.

DISORDER *s.* [*dis* & *order*] Confusion ગડબડ-ઝેરખંડાપસ્તમ, અવ્યવસ્થા; 2 derangement કસર, બિગાડન, વિકારમ, વિકૃતિ; as, a physical d. તબીબીઅતમાં કસર; a mental d. બુદ્ધિમાં વિકાર; 3 disturbance, tumult હુલ્લડન, તોફાનન, ખગેડોમ. *vt.* બગાડવું, -થી બગડી જવું, -થી અડચણ ગડચલ-ખગડગુગળ-ઊંચલપાચલ-અવ્યવસ્થિત-અસ્તવ્યસ્ત થઈ જવું, -માં ગડબડ થવી; 2 -માં કસર-વિકાર ઉત્પન્ન થવો, -ને ગુટકાન-ખલલ પોહાંચાડવી, ચળાવવું.

DISORDERLY *a.* અડચણ ગડચલ, ખગડગુગળ, ખંડાપસ્ત વગરનું, અવ્યવસ્થિત, તફરેક થઈ ગ-એલું, અસ્તવ્યસ્ત; 2 કસરવાળું, બગડેલું, વિકાર પામેલું; 3 તોફાની હુલ્લડી, ખગેડા-ખોર, બેકેદ; 4 loose, vicious નીતિ મૂકીને ચાલનાર, વંદી ગમ્મેલું, અનીતિનું, અનાચારી, અનાચારનું.

DISORGANISE *vt.* [*dis* and *organise*] To destroy the connected system of

-નું બંધારણ-ખંડાપસ્ત તોડવો-તોડી નાખવો, અવ્યવસ્થામાં લાવી નાખવું-મૂકવું.

DISORGANISATION *s.* The act (see the verb); 2 the state બાંગી-તૂટી જવું તે, -નું બંધારણ તૂટીજવું તે, છેક અવ્યવસ્થા, બંધારણનાશમ.

DISOWN *vt.* [*dis* and *own*] To refuse to acknowledge as one's own પોતાનું નથી એમ કહેવું, કબૂલ ન રાખવું; 2 to refuse to acknowledge -ની ના કહેવી, નાકબૂલ ક. (See Deny 4, and Disavow).

DISPARAGE *vt.* [*L. dis, par* equal, & *ago* I impel] To undervalue -ને ઉતારવું-નહારું -હલકું ગણવું, વખોડવું, નિંદવું, -ની નિંદા ક.

DISPARAGEMENT *s.* હલકા પડવું-પાડવું, નિંદા; as, without any d. to that work તે ગ્રંથની નિંદા ન કરતાં; 2 disgrace નામાસી, શરમ, આપર જવી તે, અપ્રતિષ્ઠા.

DISPARITY *s.* [*L. dis* and *par* equal] Inequality તફાવતમ, ફેરમ, અસમાનતા.

DISPASSIONATE *a.* [*L. dis* & *patior* I suffer] Free from passion, cool (pers.) હંડા મિનજનું, નિષ્પક્ષપાત, નિષ્કાંધ, શાંત.

DISPATCH (See Despatch).

DISPEL *vt.* [*L. dis* & *pello* I drive] To drive away, to banish કાઢીનાખવું, ઉડાવી દેવું, મટાડવું, ઠાણવું, દૂર ક., દફે ક.

DISPENSE *vt.* [*L. dis* & *pendo* I weigh] To distribute વહેંચી આપવું, આપવું, ક.; 2 to execute (laws) બજાવવું, ચલાવવું, અમલમાં આણવું; 3 (with) to do without વગર ચલાવવું, વાપરના વગર-કામમાં લાભ્યા વગર રહેવું; 4 (with) to permit the neglect or omission of વગર ચલાવવું, માફ ક., -ની છૂટ-માફી આપવી; as, to d. with the usual oath ખારા પ્રમાણેની પ્રતિગાની માફી આપવી; 5 (with) to suspend the operation of કોરે-ખાનુ ઊપર મૂકવું, કોરે મૂકીને ચાલવું; as, The Queen herself cannot d. with the laws of the land ખુદ રાણી સાહેબ પણ દેશના કાયદા કોરે મૂકીને ચાલી શકતાં નથી.

DISPENSARY s. A place in which medicines are prepared દવાખાનું, ઔશધ-શાળા; 2 a place where medicines are dispensed to the poor gratis ધર્મદાયા સહ કરવાની જગા-દવાખાનું.

DISPENSATION s. The act (see the verb, 1 & 2) વહેંચણું; 2 distribution of good and evil by God or the acts and modes of His government ઈશ્વરને કરે તે, ઈશ્વરનું ક., ઈશ્વર તરફથી સુખ કુઃખની વહેંચણું, ઈશ્વર કર્તક સુખદુઃખનિયોગમ; as, question not Divine dispensations ઈશ્વર ને કરે તેની સામાં ખોલવું નહિ; 3 licence to do what is forbidden માફી, છૂટ; as, a d. from the Pope પોપે આપેલી માફી; 4 system of divine laws &c., (as the Mosaic d.) ઈશ્વરદત્ત વ્યવસ્થા, વિધિનિયોગમ, ઈશ્વરનિયુક્તવિધિ.

DISPEOPLE vt. [*dis* and *people*] (See Depopulate).

DISPERSE vt. [*L. dis* and *spargo* I scatter] To scatter here and there વેચવી-વેરી-વિખેરી નાખવું, છૂટું પાડવું; 2 diffuse ફેલાવવું, -નો ફેલાવો-પ્રસાર ક. *vi.* વેરાઈ-વિખેરાઈ જવું.

DISPERSION s. The act (see the verb); 2 the state વેરાઈ-વિખેરાઈ-છૂટા પડી જવું તે.

DISPIRIT vt. [*dis* and *spirit*] To depress the spirits of -નો જીમ-દમ-નું મન દાખી નાખવું, (see Dishearten).

DISPLACE vt. [*dis* & *place*] To remove ખસેડવું, કહાંનું કહાં ચૂકવું, સ્થલાંતર ક.; 2 to remove from office કામગિરી ઊપરથી મોકુફ ક. (see Dismiss 2).

DISPLACEMENT s. The act (see the verb); 2 (a) the state ખસેડાવું તે, કાઢી નંખાવું તે; (b) કાઢી ચૂકાવવું, રજા મળવી, અસરફાઈ.

DISPLAY vt. [*L. dis* and *plico* I fold] To unfold, expand ખોલીને ખતાવવું પસારવું, પસર-પથરાય એમ ક.; 2 to exhibit to the eyes or to the mind ખતાવવું, દેખાડવું, જણાવવું, પ્રગટ ક.; 3 to parade

પતરાજી-અભિમાનથી ખતાવવું, -ની મોટાઈ-બબકા-ખતાવવો. s. (See the verb 1); 2 જણાઈ-દેખાઈ આવવું તે, પ્રકાશન; 3 બેકેમ, ટાકમ, શોભાઈ, દખલેમ, દમદમાટમ.

DISPLEASE vt. [*dis* and *please*] To be disagreeable to નાખુરા ક., માફું લગાડવું, નારાજ ક., -થી નાખુરા થવું.

DISPLEASURE s. ગુસ્સેમ, ફક્, નાખુશી, ગેરમહેરખાની, અકૃપા, અપ્રસન્નતા.

DISPORT s. [*dis* and *sport*] Play, diversion રમત, ગમત, એલમ, મજે, ક્રીડા. *vi.* રમવું, એલવું, ક્રીડા ક.

DISPOSE vt. [*L. dis* and *pono* I put] To arrange ગોઠવવું, -ની વ્યવસ્થા-યોજના ક.; 2 to deal out, to employ વાપરવું, -ને ઉપયોગમાં લેવું, વેહેંચી આપવું; 3 to incline the mind of મનનું વલણ કરાવવું, મરજી કરાવવી, પ્રવર્તાવવું; as, to d. one to sin કોઈને પાપ ઉપર પ્રવર્તાવવું; 4 to regulate, to settle, to fix ગોઠવણું, ઠેરવવું, નક્કી ક.; as, "to d. forms of combat" યુદ્ધની રીતિ નક્કી ક.; 5 (of) to alienate, to bestow, to get rid of -નું ઠેકાણું-રસ્તો-ઉત્તરસાધન ક., -નો નિકાલ ક.-કાઢવો, કાઢી નાખવું, આપી દેવું.

DISPOSAL s. The act (see the verb 1, 5 & 6) (a) ગોઠવણી, વ્યવસ્થા, યોજના, (b) વ્યવસ્થા; (c) ઉત્તરસાધન, નિકાલ, વેહેંચણું, દાન; 2 ordering, regulation સત્તા, કર્તવ્ય, કર્તવ્યતા; as, I leave it to the Divine d. હું તે ઈશ્વરી સત્તા ઉપર રહેવા દઉં છું; 3 power to dispose of થું કરવું તે વિષેનો અતિઆર, વાપરવાનો-અરચવાનો-ઠેકાણું કરવાનો અતિઆર, વ્યવસ્થાધિકારમ; as, the money is at his d. તે નાણું તેના વ્યવસ્થાધિકારમાં છે.

DISPOSITION s. The act of arranging, regulating or applying વહીવટ-વ્યવસ્થા ક.-ચલાવવી; 2 distribution, arrangement રચના, યુક્તિસર ગોઠવણી, વ્યવસ્થા, વહેંચણું; 3 general frame of mind

સ્વભાવ^m, ભતિસ્વભાવ^m, શીળⁿ; 4 inclination મનⁿ, સ્વભાવ^m, પ્રકૃતિ^f, તખીઅ-ત^f, મરજી^f, મનનું વલણ; as, a d. to laugh હસવા ઉપર મન.

DISPOSSESS *vt.* [*dis* and *possess*] To put out of possession (કબજામાં હોય તે) લઈધેવું, -ના કબજે ચૂકાવી-તોડાવી લઈધેવું; 2 to deprive of real estate -નાં ધરખાર તથા બીય બાંકાં લઈ ધેવાં, હટી ધેવું; as, "usurp the land and d. the swain" જમીન દબાવી પડેછે, ને એકતને હટી ધેછે.

DISPOSSESSION *s.* The act (see the verb); 2 the state (*a*) વિનાનાં થવું, -ની પાસેથી જવું; (*b*) -નાં ધરખાર હટી ધેવાયાં.

DISPRAISE *s.* [*dis* & *praise*] Detraction from praise વખોડવું તે, નિંદા^f, અપ્રશંસા^f, અનુતિ^f.

DISPROOF (See under Disprove).

DISPROPORTION *s.* [*dis* & *proportion*] Want of proportion or symmetry પ્રમાણસર ન હોવું તે, વિષમ પ્રમાણⁿ, અસમાન-તા^f, અનુપાતિ^f; 2 want of suitableness or adequacy પ્રમાણમાં જરૂરું નહોતું તેટલું ન હોવું તે, પૂરતું-યોગ્ય ન હોવું તે, અણપૂરતા-પણુંⁿ, અયોગ્યતા^f; as, the d. of strength to an undertaking માથે લીધેલા કામના પ્રમાણમાં પૂરતું કહ્યત ન હોવું તે. *vt.* પ્રમાણમાં નાના મોટી-વધતા ઓછી કરી; 2 પૂરતું-યથાયોગ્ય ન હોય એમ ક.

DISPROPORTIONAL-ATE *a.* પ્રમાણમાં નાના મોટી-વધતું ઓછું, અસમાન; 2 પ્રમાણમાં ઓછું-જોડ્યું તેટલું-પૂરતું નહિ, અણપૂરતું, અયોગ્ય.

DISPROPORTIONED *a.* પ્રમાણસર નહિ કીધેલું (See Disproportional-ate.)

DISPROVE *vt.* [*dis* & *prove*] To refute રદ-નાસામિત કરી, ખંડવું, -નું ખંડન કરી, તોડવું.

DISPROOF *s.* ખંડવું-તોડવું તે, રદ-નાસામિત કરી, ખંડન.

DISPUTE *vi.* [*L. dis* & *puto* I reckon] To argue તકરાર-વાદ ચલાવવા-ધેવા-ક;

2 to strive, contend આચડવું, સામાં બી-ડવું-મહેનત-ઉપક્રમ કરી. *vt.* To discuss તકરારથી ખુલાસો કરી, તકરાર પર લઈ વિચાર કરી (see Discuss); as, to d. how a thing is to be done કેમ શી રીતે કરવું તે વિષે તકરારથી ખુલાસો કરી; 2 to controvert સામાં પડવું, તકરાર-વાંધા-રંકા ધેવી-ઉઠાવવી; as, to d. the opinion of another બી-જના અભિપ્રાયની સામા પડવું. *s.* તકરાર^f, વાદ^m, વાંધા^m; Beyond d. નિઃસંશય.

DISPUTABLE *a.* તકરાર-વાંધા-રંકા-વાદ ધેવા નેવું-ધેવાય એવું. [વાદકર્તા^m.

DISPUTANT *s.* વાદ-પ્રતિવાદ ધેનાર-કરનાર,

DISPUTATION *s.* સામાસામી તકરાર ચલાવવી તે, વાદવિવાદ^m; 2 exercise in which parties reason અભ્યાસાર્થવાદ^m, અભ્યાસવાદ^m.

DISPUTATIOUS *a.* તકરાર જેને પ્રિય છે એવું, તકરારી, લડાઈખોર, વાદપ્રિય.

DISQUALIFY *vt.* [*dis* and *qualify*] To unfit, to disable નાલાયક-અયોગ્ય-અપાત્ર કરી, -થી નાલાયક &c. થવું, લાયકી-યોગ્યતા-પાત્રત્વ વિનાનું કરી-હટી ધેવું.

DISQUALIFICATION *s.* The act (see the verb); 2 the state નાલાયક હોવું-થવું તે, નાલાયકપણુંⁿ, અયોગ્યતા, અપાત્રત્વⁿ, નાલાયક હોવાનું-થવાનું કારણ.

DISQUIET *vt.* [*dis* and *quiet*] To make uneasy or restless ઉચ્ચાટ-ઉદ્વેગ-ક્ષોભમાં નાખવું, -ને ઉચ્ચાટ-ઉદ્વેગ કરાવવા, -થી અસ્વસ્થ-વ્યગ્ર થવું. *s.* ચિન્તા^f, ઉચ્ચાટ^m, ઉદ્વેગ^m, અસ્વસ્થપણુંⁿ, વ્યગ્રતા^f.

DISQUIETUDE *s.* (See Disquiet *s.*)

DISQUISITION *s.* [*L. dis* and *quæro* I seek] A formal inquiry into, or discussion of, any subject, a treatise કોઈ વિષયનો યથાસ્થિત શોધ કરવો તે, યથાસ્થિત શોધ^m, પ્રશ્ન^m, નિર્ણય^m.

DISREGARD *vt.* [*dis* & *regard*] To pay no heed to ન ધ્યાનપાવવું, ન ગણકારવું, -ની અવગણના-અનાદર કરી, ઉવેખવું, -નું અવમાન-ઉપેક્ષા કરી. *s.* The act (see the verb),

2 the state -નું અવમાન યવું, અવગણના; અનાદરમ, અવમાનન, ઉપેક્ષા f.

DISRELISH s. [*dis* and *relish*] Dislike ન બાવવું તે, (lit. fig.) અભાવમ, અરૂચિ f, અપ્રીતિ f; 2 bad taste ક-બદ સવાદ, કુસ્વાદ. vt. ન બાવવું, -જીવર અભાવ-અપ્રીતિ હોવી-થવી; 2 (fig.) ન ગમવું.

DISREPUTE s. [*dis* and *repute*]-નું માન ઉતરવું તે, બદનામી f, ગેરઆખર f, અપકીર્તિ f.

DISREPUTABLE a. Dishonourable (pers.) હલકું, આખર વિનાનું, બેઆખરદાર; 2 (things) આખર-શાખ જાય યવું, આખરને બદો લાગે યવું, શરમ લાગે યવું, અપ્રતિબાનું.

DISRESPECT s. [*dis* & *respect*] Dis-esteem, incivility બેઅદબી f, અવમાનન, અનાદરમ, નાલાયકી f, અસન્માનન, અસત્કારમ. vt. -સાથે બેઅદબી- નાલાયકી વાપરવી, -સાથે બેઅદબીથી ચાલવું, -નું અવમાન ક.

DISRESPECTFUL a. (pers.) બેઅદબ, ન-લાયક, બેમર્જદ, આમન્યા સૂકીને ચાલનાર; 2 (things) અવમાન &c. નું-બરેલું.

DISROBE vt. [*dis* and *robe*] To divest of garments દ્રવ્યં ઉતારવાં-લઈ સેવાં; 2 (fig.) to divest of that which decorates -ની શોભા સેવી-હરવી, સેવું, હરવું.

DISRUPTION s. [*L. dis* and *rumpo* I break] Act of bursting and separating, rent ફાડવું-ફાડવું તે, ચીરમ, ફાટ પાડવી-પડવી તે, ભાંગવું.

DISSATISFY vt. [*dis* and *satisfy*] To displease નાખુશ-અપ્રસન્ન-અસંતુષ્ટ ક., -થી નાખુશ &c. થવું, -ને અસંતોષ આપવો.

DISSATISFACTION s. નાખુશ થવું તે, નાખુશી f, અપ્રસન્નતા f, અસંતોષમ.

DISSECT vt. [*L. dis* and *seco* I cut] To anatomise મોંઢેલી રચના તથા તેના વ્યાપારથી માહિત થવાને પ્રાણી અથવા વનસ્પતિ પદાર્થો ચીરવા, યુદ્ધં ચીરવાં, -નું શરીર છેદન ક.; 2 to analyse ફાડી તોડીને જોવું, -ના અન્વયો જૂદા પાડવા, -નું વિવેચન-પૃથકરણ ક.

DISSECTION s. અવયવછેદન; 2 (see the verb) વિવેચન, પૃથકરણ.

DISSEMBLE vt. [*L. dis* & *similis* like] To disguise, to conceal one's feelings મનની વાત છુપાવવી, ઢાંકવું, હેચ તેથી જુલું ખતાવવું, -નો ઢોંગ ક. vi. ઢોંગ-કપટ ક., પેચરમવો, વેષધારી થવું. [મનાર.]

DISSEMBLER s. ઢોંગી, ઢોંગ કરનાર, કપટર.

DISSIMULATION s. (See *Dissemble* vt. 1) છુપમ, છુપભેદમ; 2 (See *Dissemble* vt. 2) ઢોંગમ.

DISSEMINATE vt. [*L. dis* and *semen* seed] To spread abroad ખીરૂંપે વાવવું, વેરવું, ફેલાવવું, -નો પ્રસાર ક.; as, to d. religious opinion ધર્મ વિષેના મતનો પ્રસારક.

DISSEMINATION s. ફેલાવો, બાપી અચ્છેલો હોવું તે, બાપકપણું.

DISSENT vi. [*L. dis* and *sentio* I feel] વિચાર-અભિપ્રાય-મતમાં જુદાં પડવું, અસ-મત થવું. s. (see the verb), જુદો-વિરુદ્ધ વિચાર-અભિપ્રાયમ-મતમ, અવિસમ્મતી f.

DISSENSION s. Discord, quarrel કજી-ચ્છામ, ફૂટ f, ફૂટફાટ f, કલહમ, અધડેમ.

DISSENTER s. (See the verb); 2 કોઈ દેશના, વિશેષે ક્ષત્રીને ઈંગ્લાંડના રાજસ્થાપિત પંથથી જુદો મત ધરાવનાર, બિન પંથીમ.

DISSERTATION s. [*L. dissero* I argue] A disquisition સ્થીલબાજ લખાણ-બોલ-વું, વાદ્યુક્ત બાવણ-પ્રંથમ.

DISSERVICE s. [*dis* & *service*] Injury માડું, ખૂંડન, નુકસાન, હાનિ f, અહિતન.

DISSEVER vt. [*dis* and *sever*] To sever, to disunite જુડું-છૂટું પાડવું-ક.-પાડીનાખવું.

DISSIMILAR a. [*dis* and *similar*] Unlike સરખું નહિ, જુડું, અસમાન, બિન.

DISSIMILARITY s. નહિ સરખા-મજતાપણું, જુદાપણું, ફેરમ, તફાવતમ, અસમાનતા f, બિનતા f.

DISSIMILITUDE s. Unlikeness (See *Dis-similarity*); 2 dissimile ઉલટા ગુણના પદાર્થોના દાખલો આપી સરખાવવું તે, વિરો-ધાલંકારમ.

DISSIPATE vt. [*L. dis* & *obsol. supo* I throw] To disperse વેરીનાખવું, કાઠી-

નાખ્યું, વિદાર્યું; as, to d. darkness અંધ-
કાર વિદારવા; 2 to squander, to waste ઉ-
ડાવી દેવું-નાખ્યું. *vi.* ઊડી જવું, જતાં રહેવું.

DISSIPATED *a.* ઉડાગ, ઉડેલ, વહી-વંકી ગ-
મ્મિલું, દુરાચરણી, ઝાડી લત-દુરાચરણ-અદેકે
લીમાં પડી ગમ્મિલું.

DISSIPATION *s.* The act ઉડાવી-વેરી દેવું
-નાખ્યું; 2 the state ઊડી-વેરાઈ જવું; 3
ઉડાગપણ, અદેકેલી, માહિલત, કુલ્લમ, દુ-
રાચરણ; 4 that which distracts at-
tention વિસ્ત્રેપ, ધ્યાન-લક્ષ્ય-ચિત્ત-
મનન ખસેડનાર વસ્તુ.

DISSOLVE *vt.* [*dis* & *solve*] To sepa-
rate into component parts -નાં અંગો-
અવયવો જૂદાં કરી નાખવાં; 2 to discon-
nect, to loosen જૂડું-જૂડું પાડીનાખવું, તોડી
-ભાંગી-ઢીલું કરીનાખવું; as, to d. a union
સંપ તોડી નાખવા; 3 to convert into a
liquid (a solid) -નું પાણી-રસ ક., પીગાળવું,
ઝીગાળવું; 4 to destroy the power of
ફોક ક., નિવારણ ક.; as, to d. a spell મૂ-
કેસો અભિચાર ફોક ક.; 5 to bring to an
end -નો અંત લાવવો, તોડી-ભાંગી નાખવું,
-નું બંધારણ તોડી નાખવું, -નો નાશ ક.; as,
to d. an assembly મંડળીનું બંધારણ
તોડીનાખવું; 6 to cause to disappear
(doubts &c.) ઉડાવી દેવું, ભાંગવું, દૂર ક.
vi. ભાંગી જવું, -નું પૃથકરણ થવું; 2 -નું
પાણી-નો રસ થવો, ઝીગાળી-પીગાળી જવું; 3
જતાં રહેવું, -નો નાશ થવો.

DISSOLUBLE *a.* Capable of being dis-
united તૂટે-ભંગાય-છૂટું પડે એવું, ભંગન-
ત્રોટનશીલ; 2 capable of being melted
નું પાણી-રસ કરાય એવું, પીગાળે-ઝીગાળવાય
-ઝીગાળે એવું, દ્રવીકરણ-કષેદન શીલ.

DISSOLUBLENES, DISSOLUBILITY *s.* ભં-
જન-ત્રોટન શીલતા-ત્વ; 2 દ્રવી કરણ-કષેદન
શીલતા-ત્વ.

DISSOLUTE *a.* Abandoned to vicious
pleasures માહી લતવાળું, દુરાચરણી, અદેકેલી
કુલ્લમાં પડી ગમ્મિલું, કુર્બસની, લંપટ.

DISSOLUTION *s.* The act (see the *vt.* 2)
ભંગ, નાશ, ત્રોટન; 2 (see the *vt.* 3)
રસ થવો-પીગાળવું-ઝીગાળવું તે, દ્રવીકરણ,
કષેદન; 3 બંધારણ તોડવું તે, નાશ, વિસર્જ-
ન; 4 death મોત, નાશ, મૃત્યુ; 5
(See Decomposition).

DISSOLVABLE *a.* (See Dissoluble 2).

DISSOLVENT *a.* રસ કરનાર-કરે એવું, પીગ-
ળાવે-ઝીગાળાવે એવું, દ્રાવક, કષેદક.

DISSONANT *a.* [*L. dis* & *sono* I sound]
Discordant in sound ખેરાગ, અહાર્ક,
બેચર, કઠાર, કફરા; 2 (to, from) disagree-
ing ઊલટું, વિરુદ્ધ, વિપરીત, વિરોધવાળું; as,
d. from reason અકષે વિચારી જોતાં વિપરીત

DISSONANCE *s.* બેચર-અહારાપણ, કઠારતા,
કફરાપણ, સ્વરખાલત્વ; 2 વિરુદ્ધ-વિપરીત-
પણ, વિરોધ.

DISSUADE *vt.* [*L. dis* and *suadeo* I ad-
vise] To exhort against ન કરો એમ સમ-
જવીને કહેવું, -નું મન ફેરવવું-ખસેડવું, વારવું,
-નો વિચાર પડતો મુકાવવો.

DISSUASIVE *a.* Dehortatory મન ફેરવા-
વું-ફેરવે એવું, વારણ-પ્રતિષેધ. *s.* That
which tends to dissuade જેથી (કંઈ) ન
કરવાનું મન થાય તે, વારણ, પ્રતિષેધ.

DISSYLLABLE *s.* [*Gr. dis* twice and
syllable] દ્વિસ્વરશબ્દ. [એવું, દ્વિસ્વર.

DISSYLLABIC *a.* જેમાં બે સ્વર આવેલા છે

DISTAFF *s.* [*AS. distæf*] રેહીઆની ત્રાક.

DISTANCE *s.* [*L. dis* and *sto* I stand]

Space between two objects છેડું, અં-
તર; At a d. છેડે, આધું, દૂર; 2 a suit-
able space (with his, her, your, their)
અદ્યક્ષર-મર્યાદાપુરસ્સર રહેવું તે, મોખ્ય અંતર;
as, keep your d. મર્યાદાપુરસ્સર રહો. 3
interval of time આંતરેમ, અંતરમ; as,
at this d. of time આટલે કાલાંતરે; 4
alienation of heart, reserve આધા રહેવું
તે, અતડાપણ, દિલ-મન ઉતારેમ; as,
he is disliked for his d. of manner
તેના અતડાપણને લીધે તેને છેઠ્ઠ અહાણ નથી;
5 respect અદ્યર્, મર્યાદા; as, "know

what d. is due to the king" રાખની સાથે કેટલી અદ્ય રાખીને ચાલવું જોઈએ તે બલ. *vt.* To place at a distance આધાં -છેટે-અંતરે ચૂકવું; 2 to leave far behind by moving on before કહાંનું કહાં પાછળ ચૂકી દેવું; as, the hare distanced his pursuers સસલાયે રિકારીએને કહાંના કહાં પાછળ ચૂકી દીધા; 3 greatly to surpass પાછળ-કહાંનું કહાં પાછળ ચૂકી દેવું, -થી બહુ ચડત હોવું; as, he distanced the cleverest of his fellowstudents તેણે પોતાના હોશિયારમાં હોશિયાર સહાધ્યાયીએને કહાંના કહાં પાછળ ચૂકી દીધા.

DISTANT *a.* Having an intervening space આધુંઆધું, આધું, છૂટું; 2 remote in time, place or relationship આધું, દૂર, આધાનું, છેટેનું, દૂરનું; as, a d. relation આધાનું સગું; 3 reserved, cold (manner, behaviour, conduct) આધાને આધાં રહેવાનું, અતડું, અતડાઈનું; 4 indistinct અંધુંઅંધું, અંધું; as, a d. glimpse અંધુંઅંધું નજરે પડ્યું.

DISTASTE *s.* [*dis* & *taste*] Dislike (lit. fig.) અરૂચિ, અભક્ષ, અભેચના, અભાવ, (fig.) અપ્રીતિ.

DISTASTEFUL *a.* Displeasing to the palate ન ભાવે એવું, કસવાદ, બદસવાદ, અરૂચિકર; 2 displeasing to the feelings ન ગમે-ન પસંદ પડે એવું, નાપસંદ, માડું લાગે એવું, અણ-ન ગમતું; as, what I said was d. to him મેં કહ્યું તે તેને ન ગમતી વાત હતી.

DISTEMPER *s.* [*dis* & *temper*] Malady, disease (of mind or body) પ્રકૃતિવિકાર, રોગ, બાધિ, વિકાર, આભર. *vt.* To derange, to disorder -માં વિકાર થવો -લગાડવો-પોહોંચાડવો.

DISTEND *vt.* [*L. dis* & *tendo* I stretch] To swell, to dilate તણાય એમ ક., ફૂલવવું, ઊપસાવવું, તસતસાવવું. *vi.* ફૂલવું, ઊપસવું, તણાવું, તસતસ થવું.

DISTENTION *s.* The act (see the verb);

2 the state ફુલાવો, તસતસાડો, ઊપસાવો. **DISTICH** *s.* [*Gr. dis* & *stichos* a row] A couplet જેમાં બે લીટીએ કડી પૂરી થાય છે એવા છંદ-વૃત્ત, દોહરો, શ્લોક, ચેત.

DISTIL *vi.* [*L. de* & *stillo* I drop] To fall in drops ટપકવું, -નાં ટપકાં પડવાં, ટપકાં થઈને-ટપકાં રૂપે પડવું; as, water distils from the clouds વાદળોમાંથી પાણી ટપક થઈને પડે છે; 2 to flow gently ઝરણુ રૂપે વહેવું; as, a river distilling out of a mountain પર્વતમાંથી ઝરણુ રૂપે વહેતી નદી. *vt.* To let fall in drops -માંથી ટપકવું-ટપકાંને રૂપે પડવું; 2 to extract by heat અગ્નિ સાધનથી કાઢવું, ખેંચવું, યંત્રમાં ખેંચવું, અરક-દાર-સત્ય રૂપે કાઢવું; 3 to extract the pure part of (water) યંત્રમાં ખેંચી નિર્મળ-નીતરું ક., શોધવું, -નું શોધન ક.

DISTILLATION *s.* (See the *vt.* & *vi.* 1); 2 (see the *vt.* 2 and 3) શોધન ક્રિયા; 3 the substance extracted by distilling આસુતિ, અરક.

DITILLERY *s.* અરક & c. કાઢવાની જગા તથા બહી, ફર, આસુતિરાણા.

DISTINCT *a.* [*L. dis* & *tinctus* marked off] Different જુદું, જુદું જુદું, તેનું તે-એકનું એક નહિ એવું; as, the Collector's two d. offices કલેક્ટરના બે જુદાજુદા એકા; 2 separate જુદું જુદું, નિરાળું, પૃથક, ભિન્ન, એક-એકનું નહિ એવું, ઠંલાહેડું; as, five d. heads પાંચ જુદાં જુદાં પાતાં; 3 clear સારું, ખુલ્લું, સ્પષ્ટ, સ્ફુટ; as, a d. pronunciation સ્પષ્ટ ઉચ્ચાર.

DISTINCTION *s.* Difference in quality or nature જુદાપણું, ફેર, તફાવત, બેદમ, અંતર; 2 estimation of difference ફેર & c. ગણવો તે, બેદબિ-ભાવ રાખવો તે, બેદબિ, બેદભાવ; as, without d. of age નાના મોટા ઊપર બેદબિ રાખ્યા વગર; 3 eminence, rank, note નામ, પ્રખ્યાતિ, વિખ્યાતિ, કીર્તિ, એજપણું, પ્રતિષ્ઠા; Of d. નામીયું, પ્રખ્યાત, વિખ્યાત.

DISTINCTIVE *a.* જુદુંપડી-જણાઈ-એના-

ખાઈ આવે એવું, બેદ-વિશેષ લક્ષણ દર્શક-
શ્વચ્છ. [&c. રીતે.

DISTINCTLY *ad.* સાફ, ખુલ્લું, સ્પષ્ટ, સાફ
DISTINGUISH *vt.* To separate by visible
marks જૂડું પાડવું, એકબીજાવડું, (એકબીજા
તેને માટે) -બીજા નિરાણી-ચિન્હ ક. ; 2 to
divide logically -ના ભાગ-વિભાગ ક.-
પાડવા, -ના પ્રકાર બાંધવા-પાડવા; 3 to dis-
cern, to perceive એકબીજાવડું, પારખવું; 4 to
make eminent એકબીજાવડું, -થી એકબીજા-
વડું, -થી વિખ્યાતિ - પ્રસિદ્ધિ પામવી, -થી પ્ર-
ખ્યાત થવું; as, his exploits have dis-
tinguished him તેના પરક્રમથી તે વિખ્યાતિ
પામ્યો છે. *વં.* જૂડું-પૃથક છે એમ જાણવું
બેદ સમજવા-ગણવા.

DISTINGUISHED *a.* નામીયું, નામાંકિત, પ્ર-
ખ્યાત, વિખ્યાત, પ્રસિદ્ધ. [શિષ.

DISTINGUISHING *a.* Peculiar ખાસ, વિ-

DISTORT *vt.* [*L. dis & torqueo* I twist]
To twist out of natural or regular
shape મરડવું, -નો આકાર-આકૃતિ બગાડવી,
વાંકુંચું-વક્ર ક.; 2 to force out of true
posture or direction અવળું-જીંધું-વાંકુંકરી-
નાખવું, -થી અવળું &c. ધર્ષજવું-થી ફરી જવું;
as, anger has distorted his understand-
ing ક્રોધથી તેની બુદ્ધિ જીંધી ધર્ષ ગઈ છે; 3
to pervert-નો મરડી મચરડીને અવળો અર્થ
ક., -ના અર્થનો અનર્થક ક.; as, to d. a pas-
sage કોઈ વાક્યના અર્થનો અનર્થ ક.

DISTORTION *s.* The act (see the verb 1);
2 the state (a) વાંકાપણું, વક્રતા, આ-
કૃતિવિકારમ; (b) ફરી જવું તે, વક્રતા; 3
અર્થનો અનર્થમ.

DISTRACT *vt.* [*L. dis & traho* I draw]
To draw away એચી થવું, -થી ફરવું-અળવું,
-નું અપકર્ષણ ક.; as, to d. attention લક્ષ
એચી થવું; 2 to throw into confusion
-માં ગરબડ-ગરબાડ કરાવી ચૂકવી; 3 to con-
found, to agitate ગૂંચવવું, ધબરાવવું, અ-
કળાવવું, બાવરું-વ્યથા-બાકળ ક.

DISTRACTED *a.* થેલું, ગાંડું, દિવાનું, અજેલું,
વિકળ બુદ્ધિનું.

DISTRACTION *s.* The act of drawing
apart (see the verb 1) અપકર્ષણ; 2
tumult, disturbance ગરબડ, તોફાન,
અખેડો; as, what is the cause of these
distractions in the country દેશમાં આ
ગરબડનું શું કારણ છે; 4 ગૂંચવણ, ધબરા-
ટમ, અકળામણ, બાવરાપણું, -બાવરાટમ;
5 agitation from violent emotions ટળ-
વળાટમ, આકળપણ; 6 madness થેલાપણું
ગાંડપણ, ગાંડાઈ, દિવાનાપણું, બુદ્ધિવેકલ્યન.

DISTRAIN *vt. & vi.* [*L. dis and stringo*
I draw tight] To seize for debt માગ-
ણા બદલ કબજા ક.-કરી પડવું.

DISTRESS *s.* [See Distrain] Extreme
pain of body દુઃખન, પીડા, વેદના, કષ્ટન;
2 extreme pain of mind દુઃખન, સંતાપન,
ખેદમ, દિશમ; 3 adversity દુઃખન, આફત,
સંકટન; 4 a state of danger or neces-
sity આપદ, આફત, આપત્તિ, અવધર્મ;
5 (law) act of distraining or the thing
distrained માગણાને પેટે કબજા ક. તે-કબજા
કરેલો માલ. *vt.* દુઃખ-પીડા-કષ્ટ આપવું
-માં નાખવું, સંતાપ-દિશ કરાવવો, દુઃખી ક.

DISTRESSING *a.* દુઃખ કારી-કારક-દાયક.

DISTRIBUTE *vt.* [*L. dis and tribuo* I
give] To allot વહેંચવું, વહેંચી આપવું-ના-
ખવું; 2 to divide, as into classes,
orders, genera, species -ની વડ ક., -ના
વિભાગ-વ્યવસ્થા ક., વર્ગ પાડવા; 3 to dis-
pense (justice) આપવું, કરવું, ચૂકવવું.

DISTRIBUTION *s.* The act (see the
verb); 2 (a) વહેંચણ; (b) વિભાગ, વ્ય-
વસ્થા, વર્ગીકરણ; 3 (log.) શૃંગગ્રાહિકા.

DISTRIBUTIVE *a.* Dealing to each his
proper share સહુને ભાગ પડતો-પોતપોતાનો
હક પોહિંચે એ તરેહનું, ભાગ પ્રમાણનું; 2
(gram.) વિયોજક; 3 (log.) શૃંગગ્રાહક.

DISTRIBUTIVELY *ad.* એકેકે, છૂટ્ટે છૂટ્ટે,
જૂડું જૂડું, પૃથક પૃથક.

DISTRICT *s.* [*L. dis & stringo* I draw
tight] A defined portion of a country
નિવેશ, તાલુકો, મહાલ, પ્રાંત; 2 (of

a town) જિલ્લો *n*, લત્તો *m*; 3 region યુ-લક *m*, દેશ *m*, પ્રદેશ *m*.

DISTRUST *vt.* [*dis* and *trust*] Not to confide, to discredit -નો-વિષે બરેસિ-વિશ્વાસ ન ક. -પડવા-હોવા, -નો અવિશ્વાસ ક. -હોવા, -વિષે શક-શંકા લેવી-ક., ન માનવું, ખરું ન માનવું. *s.* Doubt of reality or sincerity અણ-ક્રમ બરેસિ *m*, અવિશ્વાસ *m*; as, a flatterer should be heard with d. ખુશામતીઆની વાતનો અણબરેસો કરવા જોઈએ; 2 suspicion of evil designs માહી નિજાનો શક-વહેત *m*, અવિશ્વાસ *m*; as, it created general discontent and d. એથી બધાના મનમાં નાખુશી ને અવિશ્વાસ પેઠા; 3 diffidence આત્મશંકા *f*, (See Diffidence 2); as, he has much of the scholar's timidity and d. વિદ્વાનનામાં હોયછે તેવી બીરતા તથા આત્મશંકા તેનામાં થાણી છે.

DISTRUSTFUL *a.* બરેસો ન કરે એવું, વહેતો; 2 આત્મશંકી (See Diffident 2.)

DISTURB *vt.* [*L. dis & turba* tumult] To throw into confusion હલાવવું, તળે જીપર ક., -માં ખબજો પેસાડવા-લગાડવા, -માં ગરબડ-તોફાન મચાવવું-ક.; 2 to interrupt -ને હરકત -માં અલલ પોહિંચાડવી, -માં વિદોષ ક. -નાખવા; 3 to disquiet આકળું ક., -થી આકળા પડવું, -થી મન તળે જીપર થઈ જવું, ફિકરમંદ-બે ચહેત ક., અસ્વસ્થ-બગ્ગ ક.; as, your opposition has disturbed him તમે સામા પડચા તેથી તેનું મન તળે જીપર થઈ ગયું છે.

DISTURBANCE *s.* ગરબડ, ઉથલપાથલ, (see the verb 1); 2 હરકત, અલલ, વિદોષ *m*, (see the verb 2); 3 અકળામણ, મન તળે જીપર થવું તે, બેચેની, બેકરાઈ, અસ્વસ્થ-પણું, બગ્ગત; 4 tumult, commotion ગરબડ, તોફાન, હુલ્લડ, ફિટર, દંગો *m*.

DISUNITE *vt.* [*dis* & *unite*] To separate છૂંટ-જૂંટ પાડવું, -નો મેળાપ સંબંધ-યોગ તોડવા. *vi.* છૂટાં-જૂટાં પડવું.

DISUNION *s.* A state of not being united જુદાઈ, જુદાપણું; 2 breach of concord બગાડ *m*, કલુષી *m*, બે-અણબનાવ *m*, કુસંધ *m*.

DISUSE *s.* [*dis* and *use*] Cessation of use કામ-ઉપયોગમાં ન લેવું-માંથી કાઢીનાખવું-નીકળી જવું; as, to let a thing spoil by d. કોઈ વસ્તુને ઉપયોગમાં ન લેવાથી બગડવા દેવી; 2 cessation of custom -નો વહિવટ-રિવાજ નીકળી જવા તે, બિનવહિવટ *m*-રિવાજ *m*, ઘાપ *m*. *vt.* ઉપયોગમાંથી કાઢીનાખવું.

DITCH *s.* [*A.S. dic*] A moat ખાઈ-હી, પરિખાઈ; 2 a trench for draining wet land એદેલી ખાડી; 3 any long narrow receptacle of water નીક, મો-રી, પાણીની ચેહેરણ.

DITTO *s. & ad.* [*L. dictum* said] જીપર પ્રમાણે, જીપર કહેલી વાત, એજન.

DITTY *s.* [*A.S. diht* said] (See Song).

DIURETIC *s.* [*Gr. dia & ouron* urine]

A medicine that provokes urine પિશાબ થાય એવું યોસડ, દંદ્રિય જીલ્લાખ *m*, મૂ-તરચ *m*. *a.* પિશાબ થાય એવું, પિશાબનું.

DIURNAL *a.* [*L. dies* a day] Pertaining to the day time દાહાડ-દિવસનું; 2 daily રોજનું, દરરોજનું, નિત્યનું; 3 performed in 24 hours ચોવીસ કલાકમાં થઈ રહેનારું, દિન-દિવસકારી; as, the d. revolution of the earth પૃથ્વીનું દિવસકારી આવર્તન.

DIVAN *s.* [*Pers.*] The privy council of the Sultan (તુર્કસ્થાનમાં) સુલતાનના ખાસ મંત્રીઓની મંડળી; 2 a saloon for receiving company દિવાનખાનું; 3 court of justice ધનસાફની જગો, અદાલત; 4 a council for deliberation બિચાર-કરાવ કરનારી સભા.

DIVE *vi.* [*A.S. dyfan*] To descend into water ડુબકી-ખુડકી મારવી-ખાવી; 2 to study very profoundly જીંડપેસવું, ઊતરવું, મર્મ જોવા-શોધવા; as, to d. "into

the secrets of nature" સહિના ગહન
નિયમામાં હેડાં પેસવું. [રનારે પક્ષી.]

DIVER s. બતકની બતગું પાણીમાં ઝુકી મા-

DIVERGE *vi.* [*L. dis & vergo* I incline]

To proceed from a common point in
different directions મધ્ય બિંદુથી નીક-
ળીને આડાં-ફાટાં-કતરાતાં-જવું. [verb.]

DIVERGENCE, DIVERGENCY (See the

DIVERGENT a. આડું-ફાટનારું, આપું ને આપું
-આડકતરાળું જનારું, કેદ પ્રસરક્રમ.

DIVERS a. [*L. dis* and *verto* I turn]

(See Diverse); 2 several કેટલાંચેક,
અનેક, એક કરતાં વધારે.

DIVERSE a. Different, unlike જુદી જુદી
જાતનું, જુદું જુદું, તરેહ તરેહનું, નાના-વિ-
વિધ પ્રકારનું, વિવિધ.

DIVERSIFIED a. Distinguished by vari-
ous forms or by a variety of objects
તરેહ તરેહનું, જુદું જુદું, નાના પ્રકારનું, વિચિત્ર.

DIVERSIFY *vt.* To make various in
form or qualities જુદી જુદી જાત-તરેહ-
રૂપનું ક., -ની તરેહ બદલવી, નાના પ્રકારની
રચનાવાળું-વિચિત્ર ક.

DIVERSITY s. Unlikeness, variety જુદા
જુદાપણું, ભેદ, બિજાતા; 2 distinct-
ness of being જુદાપણું, તે ન હોવું તે, બિ-
જાતા; as, to prove the d. of goods said
to be stolen ચોરાચ્છે માલ તે નથી એમ
સાબિત ક.; 3 variegation વિચિત્રપણું-
તા; as, d. of colours રંગનું વિચિત્રપણું.

DIVERT *vt.* [*L. dis & verto* I turn] To
turn aside વાળવું, આડું લઈ જવું-ચલાવવું;
as, to d. a river from its channel ન-
દીનો જોણી ગમનો પ્રવાહ હોય તેણી ગમથી
ખીજીગમ વાળવો; 2 to amuse ખુશ ક.,
-નું મનરંજન ક., ગમત કરાવી.

DIVERSION s. The act (see the verb 1);
2 sport ગમત, એલમ, રમત.

DIVERTING a. ખુશકારક, મનોરંજક.

DIVEST *vt.* [*L. dis & vestio* I clothe]

To strip (as of clothes &c.) ઉતારી ધેવું,
ઉતારાવવું, નાગું-નવચ્છું ક.; 2 to deprive

વિનાગું-રહિત-હીન ક., હીનવી ધેવું, લઈ
ધેવું, as, to d. one of his rights કોઈના
હક લઈ ધેવા.

DIVIDE *vt.* [*L. dis* and *Etrus. iduo* I

part] To separate, to part into two
or more peices or portions -ના ભાગ-
વિભાગ ક.-પાડવા, -ની ટુકડી પાડવી; 2 to
cause to be separate જુદું-નિરાળું ક.-
પાડવું, -ને લીધે જુદાં હોવું-પડવું-થવું, as, a
wall divides two houses ભીંતને લીધે બે
ઘર જુદાં થાયછે; 3 to distribute વહેંચી
આપવું-ધેવું, -ના ભાગ-હિસ્સા પાડવા; 4 to
put at variance, to disunite in opin-
ion or interest -માં કિલબિરા-વિરોધ પે-
સાડવો, -માં ફૂટ ધાલવી, -થી મત-મન જુદાં
થવાં, -માં પક્ષ પાડવા; as, to d. the minds
of men માણસોના મનમાં કિલબિરા પેસાડવો;
6 ભાગવું, -ને ભાગ મારવો-આપવો; 7 to
separate into two parts (a legislative
body &c.) (મત પ્રમાણે) બે ભાગે જુદા બે-
સાડવા, -ના બે ભાગ ક. *vi.* કુકડા-ભાગ
પડવા, કપાવું; 2 લડીને જુદાં પડવું; 3 બે
ભાગે જુદાં જુદાં બેસીને મત આપવો.

DIVIDEND s. A division of assets or
profits (નફા કે લેણાનો) હિસ્સો, ભાગમ,
ફાળો; 2 (Arith.) ભાગ્યાંકમ, ભાગ્યમ.

DIVISIBILITY s. વિભાજ્યત્વ, ભંજનીયત્વ.

DIVISIBLE a. વિભાજ્ય, ભંજનીય.

DIVISION s. The act (see the verb 1-3);
the state (a) ભાગવું તે, ભંગાવું તે, ભંજ-
ન; (b) જુદા પડવું તે; (c) વહેંચણું, વિભા-
ગમ; 3 a partition પડદો, આંતરો; 4
the portion separated by the dividing
of a mass ભાગમ, કુકડો, અંશ; D. of
a book ખંડમ, પ્રકરણ, બાબમ; D. in a
bag પડન, આગુંમ; D. in a box આગુંન;
D. of an army &c., ટુકડી; 5 discord,
variance સહુ સહુનો વિચાર જુદો હોવો તે,
ફૂટ, જોડું મન, વિધરો, વિરોધ; 6 (Arith.)
ભાગાકારમ; 7 ભાગ-પક્ષ પડવો-પાડવો તે.

DIVISOR s. (Arith.) ભાજકમ.

DIVINE a. [*L. divus* a god] Belonging

to God ઈશ્વરી, ઈશ્વરનું; 2 proceeding from, or appropriated to God ઈશ્વરનું, ઈશ્વરે આપેલું; 3 godlike, excellent દિવ્ય, સર્વોત્કૃષ્ટ; as, "the human face d." માણસનું દિવ્ય મુખ; The D. Being ઈશ્વર. 3. A clergyman પાદરીm, (ખ્રીસ્તી) ધર્મોપદેશકm; 2 a theologian ખ્રીસ્તીધર્મવેત્તા, ઈશ્વરગુણવેત્તા, ઈશ્વરજ્ઞાની. vt. & vi. To foretell -નું ભાવિ જાણવું-કહેવું, પ્રમ જોષને કહેવું; as, to d. what is beyond human knowledge માણસથી ન જણાય એવી વાતનું ભાવિ કહેવું; 2 to detect, to guess પકડી કાઢવું, સમજી જવું, -ની અટકળ યાંચવી-ક.; as, to d. a person's motive કોઈ માણસનો હેતુ સમજી જવો.

DIVINATION s. (See the verb 1); 2 omen, augury ભાવિની - ભવિષ્ય સૂચના, આગામી સૂચના.

DIVINITY s. The essence of God ઈશ્વર-પણું, ઐશ્વર્યm (See Deity 1); 2 God ઈશ્વરm (See God); 3 a god દેવm; 4 theology ઈશ્વર વિદ્યા-જ્ઞાન.

DIVORCE s. [*L. dis* and *verto* I turn] A legal dissolution of the bonds of matrimony છેડો-તિલ્લાક આપવી તે, છેડોm, વિવાહવિભાજનm; 2 separation છૂટાં-જૂઠાં પડવું-ચડવું તે, વિયોગm. vt. છેડો-તિલ્લાક આપવી; 2 છૂટાં-જૂઠાં પાડવું, -નો વિયોગ કરાવવો.

DIVORCEMENT s. (See Divorce s. 1).

DIVULGE vt. [*L. dis* and *vulgus* the multitude] To reveal કહી દેવું, પ્રગટ-જાહેર ક.

DIZZY a. [*AS. dysig* foolish] Giddy, confused ફેર-ચક્રર-તમ્મર આવેલું-આવડું, ભમીલું. 2 causing giddiness ફેર &c. આવે-આણે-લાવે એવું; as, a d. ascent તમ્મર આવે એવા ઝંચો ઢોળાવ; 3 thoughtless ભાન વિનાનું.

DIZZINESS s. ફેરm pl., ચક્રરm, ચક્રી f, ધુમરી f, તમ્મરm pl., ભમણm.

DO vt. [*AS. don* to do, *dugan* to profit]

To transact, to make, to perform કરવું; 2 to effect, to bring about કરવું, પોહોં-ચાડવું; 3 to make ready for eating પકવવું, પરીપકવ ક.; as, the bread is done on both sides રોટલી બેહુ તરફથી પરીપકવ થઈ છે-પકવી છે; 4 (colloquial) to cheat છેતરવું, ઠગવું; To do away કાઢવું, કાઢી નાખવું; To do into -માં લખવું-રચવું-બનાવવું; as, done into verse કવિતામાં લખેલું. To do one's best—one's diligence -થી ચાલે-બને તેટલું ક., પરાકાષ્ટ ક.; To do with -નું ક., કામમાં લેવું, વાપરવું; as, do any thing you like with it તેનું ગમે તે-તેમ કરો or તે ગમે તે કામમાં લો -ગમે તેમ વાપરો; 2 -નું (કોઈ) ની સાથે ચાલવું; as, I can do nothing with this obstinate fellow આ હઠીલા માણસની સાથે મારું કંઈ ચાલવું નથી; To have to do with -ની સાથે કામ હોવું, -નું કામ હોવું; Do (imperative) expressive of earnest desire or a command may be rendered by the infinitive with જર or by the imperative with નિ; as, do come તમારે જર આવવું; do make haste જલદી કરોનિ; Do as, an emphatic auxiliary may be represented by ખરેખર with the verb; as, I do love him હું તેને ખરેખર ચાહું છું. vi. To act or behave. well or ill વર્તવું, ચાલવું; 2 to fare ખપ્પર-તખીઅત-મિત્રાન-પ્રકૃતિ હોવી; 3 to answer a purpose ચાલવું; To do for ચાલવું, -ને માટે કામમાં આવવું; To do without વગર ચલાવવું-કામ લેવું. s. ડગાઈf.

DOINGS s. (pl.) કર્મm, કૃત્યોm, આચરણm; Of (one's) doing -નું કીધેલું, -ની કૃતિનું.

DONE pp. પૂરું થયેલું-કીધેલું, પાર પડેલું; To have d. with -થી પરવારવું-પતવું, પાર થકવું.

DO (abbr. of Ditto which see.)

DOAB s. [*Hind. do* and *ab* water] જે જે અથવા વધારે નદીઓનો સંગમ થાયછે તેઓ-

ની વચ્ચે જીભના આકારની જે જમીન તે;

The D. દુઆપમ; અંતર્વેદિ.

DOAT *vi.* (See Dote.)

DOCILE *a.* [*L. docio* I teach] Teachable, tractable હાથ-કાજમાં ઘેવાય-રહે એવું, ગરીબ, અસીલ, શિખવાય એવું, શિક્ષાનુવર્તિ.

DOCILITY *s.* ગરીબાર્થ, અસીલાર્થ, મુશામતાર્થ.

DOCK *vt.* [*W. toc* that which is short or abrupt] To clip કાપવું -ના નિમાળા કાપી ઘેવા, બાંકું-બાંકું ક. *s.* પુંછડીનું કુંકું.

DOCK *s.* [*Flem. docke* a cage] The place where a criminal stands in court (તોહામતવાળાને બેસાડવાનું) પાંચરૂં.

DOCK *s.* [*Dut. dok*] An artificial enclosure for ships (વહાણની) ગોદી; Dry d. પાણી વગરની ગોદી; Wet d. વહાણ તરી શકે એટલું પાણી જેમાં હંમેશાં રહે છે એવી ગોદી. *vt.* ગોદીમાં લાવવું.

DOCK-YARD *s.* બંદરની પાસે વહાણનો સામાન તથા લાકડાં રહેવાની જગા, વહાણના સામાનની વખાર.

DOCKET *s.* [dimin. of *dock* to curtail] A summary ટાંચણ-સૂચિ પત્ર, ટાંચણ; 2 a label માલ સાથે બાંધેલી-સામન બેપર ચોડેલી ચિઠ્ઠી-ચિઠ્ઠી. *vt.* લેખનું સૂચિપત્ર ક.; 2 લેખના બહારના પાના પર તેમાંની બાબતોનું સંક્રિયું લખવું; 3 (માળ-સામન) બેપર ચિઠ્ઠી ચોડવી.

DOCTOR *s.* [*L. doceo* I teach] (shortened into Dr.) One who has received the highest degree in a faculty જેને યુનિવર્સિટીની સનદ પ્રમાણે ધર્મશાસ્ત્ર-વિદ્યા-ચિકિત્સા-વિદ્યા-સંગીતવિદ્યા-ગણિતવિદ્યામાં સહુથી ઓછો દરજ્જો મળે છે તે પુરૂષ, (એકાદ) વિદ્યામાં સહુથી ઓછો દરજ્જો; 2 a learned man શાસ્ત્રી, પંડિત, વિદ્વાન, આચાર્ય, 3 a physician વૈદ્ય, હકીમ, ઘાજર. *vt.* (Colloquial) આપડક.-આપવું.

DOCTRINAL *a.* ઉપદેશ-શિક્ષા વિષેનું-વિષયક -રૂપ; 2 મત સંબંધી-રૂપ.

DOCTRINE *s.* Instruction ઉપદેશ, શિક્ષા;

as, "and said unto them in his d." એને પોતે આપેલા ઉપદેશમાં તેઓને કહ્યું; 2 a tenet મત, *m.*

DOCUMENT *s.* [*L. doceo* I teach] A writing relied upon as proof or support દસ્તાવેજ, પ્રમાણ ગણવાનો-ગણેલો કાગળ-લેખ, લખેલો દાખલો-આધાર.

DOCUMENTAL-TORY *a.* દસ્તાવેજી, લખેલા દાખલાનું-રૂપ.

DODGE *vi.* [*Etym. uncertain*] To follow in the track of one in his ins and outs કોઈ એવાં એવાં જય ત્યાં ત્યાં તેની પછવાડે લાગીને જવું; 2 to start suddenly aside એકાએક ખસી જવું, ઘવ રમવા; 3 to play tricks છુપ ક., પેચ-ઘવપેચ ક. -રમવા. *s.* A dexterous trick or contrivance પેચ, ઘવપેચ, છુપમિદમ.

DOE *s.* [*AS. dā*] The female of the fallow-deer મૃગલી, -મૃગી, સાખરી.

DOFF *vt.* [*do* and *off*] To put off ઉતારવું, કાઢવું.

DOG *s.* [*Dut.*] કુતરો-રીફ-રૂં, શ્વાન; To go to the dogs ચૂલામાં જવું, મરવું; To give or throw to the dogs ચૂલામાં -ઉકેડું નાખવું. *vt.* -નો એટો-કોડો ઘેવા, -ની પાછળ મંડવું-લાગવું.

DOG-CART *s.* એ અથવા ચાર પૈડાંની એક ઘોડા જેડવાની ગાડી, (તેના પાછલા ભાગમાં કુતરાને સાર જગ્યા હોય છે).

DOG-CHEAP *a.* પાણીના મૂલનું.

DOG-DAYS *s.* જુલાઈના પાછલા ભાગથી તે સપ્ટેમ્બરના પહેલા ભાગ સુધીમાંના દહાડા કે જે દરમિયાનમાં હુલ્લકનો તારો સૂર્યની સાથે જોયે છે તે સૂર્યની સાથે આયમ છે.

DOG-EARED *a.* જેના ખૂણા વળીને મેલા થઈ ગયેલા છે એવું, વળીને મેલા થઈ ગયેલા ખૂણાનું.

DOG-STAR *s.* હુલ્લકનો તારો (એ જે વખતે જોયે છે તે વખતે ધણેજ તાપ પડે છે).

DOGGED *a.* Surlily obstinate, sullen હીલું મેલું, જાકીનું ઝાડ, બળનું, ધૂંધવાનું, ઠીક.

DOGGEREL *a.* Low in style and irregular in measure (Poetry) અપરિમિત, અપદ્. *s.* અપરિમિત-અપદ્ કવિતા/-પદ.

DOGMA *s.* [Gr. from *dokōō* I think] A tenet, doctrine સ્વીકારવાની - માનવાની વાત-વિષયમ-મતન.

DOGMATIC-AL *a.* મતનું-સંબંધી-ને લગતું; 2 positive, magisterial (pers.) પોતાનો મત ખરાબ છે એમ બહુ જ આતરજમાથી કહેનાર - જોલનાર-શીખવનાર, આચાર્ય જેવું થઈ બે-ઠેલું, સ્વમતાગ્રહી, સ્વમતાભિમાની; 3 positive, authoritative (opinion) નિશ્ચય-પણથી કહેલું, જેની સામાં તકરાર ન થવાય એવું, નિર્ધિવાદ સમજેલું.

DOGMATISM *s.* પોતાના મતની સત્યતા વિષે નિશ્ચયપણ, સ્વમતાગ્રહ, સ્વમતાભિમાન, સ્વમતાભિમાનીની રીત-તરેહ.

DOGMATIST *s.* (See Dogmatic 2).

DOGMATISE *vi.* બહુ જ આતરજમાથી મત-વિચાર-અભિપ્રાય કહેવા-શીખવવા.

DOLE *s.* [A.S. *dāl* division] A share વહેંચણી, ફાળો, ભાગે પડતો હિસ્સો; 2 alms દાન, બક્ષીસ, ખેરાત. *vt.* થોડે થોડે-જરા જરા આપવું, વહેંચવું, આપવું.

DOLEFUL *a.* [L. *doleo* I grieve] Exciting sorrow ઉદાસી-દિલગીરી ઉપજાવે-લાગે એવું, શોક-ખેદકારક; 2 expressing sorrow દુઃખ-દિલગીરીનું-નું બરેલું, શોકાતુર; as, "a d. whine" દુઃખનો બરેલો કહણાટ.

DOLESOME, DOLOROUS *a.* (See Doleful)

DOLOUR *s.* Grief દુઃખ, ખેદ, દિલગીરી, શોક.

DOLL *s.* [Probably from *idol*] A baby or puppet for a child દીંગણી, પૂતળી.

DOLLAR *s.* [Ger. *thal* a valley] A silver coin આસરે સવાળે રૂપીઆની કિંમતનો યુરોપ તથા અમેરિકાના કેટલાક દેશોમાં ચાલતો સિકો.

DOLPHIN *s.* [L. *delphin*] A fish એક જાતનું માછલું, રાયમાર.

DOLT *s.* [A.S. *dol* erring] A blockhead

પથરમ, ઢમ, ઠાકમ, બડી-મંદ બુદ્ધિનું મા-લુસ, મૂર્ખમ ઢોડો.

DOLTISH *a.* ઢ, પથરના બમડું, નેવું, ઠાક, મૂર્ખ, ઢોડું, બડી-મંદ બુદ્ધિનું.

DOMAIN *s.* [L. *dominus* a lord] Territory under the government of a sovereign or common wealth રાજ્ય, મુલકમ, વિષયમ; 2 the land about the mansion-house of a lord and in his immediate occupancy પોતાના વહીવટમાં રાખેલી વતનની જમીન, ખુદકાશો.

DOME *s.* [L. *domus*] A cupola ધુમ્મમ.

DOMES-DAY, DOMESDAY-BOOK (See Doomsday & Doomsday-book).

DOMESTIC *a.* [L. *domus* a house] Belonging or pertaining to one's own house or family ઘર-કુટુંબનું-માંનું-સંબંધી; 2 belonging to one's own country, intestine દેશ-સ્વદેશનું-માનું-સંબંધી, માંહે-માંહેનું; 3 made in one's own country તળબદ, દેશમાં બનેલું, દેશી, ગામડી; as, d. manufactures તળબદ માલ; 4 not wild, tame વસ્તીમાં રહેનાર, વસ્તીનું, પાંજરું આ-ખ. *s.* (ઘરનું કામ કરનાર) ચાકરમ, નોકરમ.

DOMESTICATE *vt.* To accustom to home ઘરમાં રહેવાની-ઘર કામમાં રહેવાની ટેવ પાડવી; 2 to make familiar -ની બળ બાં-ગવી; 3 to tame (wild animals) હેળવવું, પાંજરું, માલુસના સહવાસની ટેવ પાડવી.

DOMESTICATION *s.* (See the verb 1 & 3)

DOMICILE *s.* A place of permanent residence સ્થાઈઘર-મુકામ, ઘરખારન *pl.*, *vt.* To cause to dwell વસાવવું.

DOMINATE *vt.* [L. *dominus* a lord] To rule -બિપર રાજ-હુકમત કર, -કરતાં જમ-રદત હેવું. [ઝરદત.

DOMINATED *pp.* બિપર રાજ-હુકમત કરેલું

DOMINANT *a.* Ruling, predominant રાજ કરનાર, રાજસત્તા-હાકમી બોગવનાર, જમ-રદત, જમરું, પ્રાબલ્યવાન. [આધિપત્ય.

DOMINATION *s.* રાજ્ય, હુકમત, સત્તા.

DOMINEER *vt.* To play the master or mistress મગરૂરીથી હુકમત ચલાવવી, હુકમ ચલાવવાનું-સવારી કરવાનું-દાખવાનું ક., છા-ક્રી-પહેક્રી-ફાટીને ચાલવું.

DOMINION *s.* Rule, power (lit.) રાજ્યમ, સત્તા. *f.* હુકમત, અધિકારમ, આધિપત્યન; 2 (fig.) જોરન, પ્રાબલ્યન; as, the d. of the passions મનોવિકારનું જોર; 3 superior prominence મુખ્યપણું, પ્રાધાન્યન; 4 territory રાજ્યન, તાબાનો ખુલક, દેશન.

DOMINICAL *a.* [*L.* See Dominate] Indicating the Lord's day or the Sabbath પ્રત્યુવાર-રવીવારનું-સંબંધીનું-દરીક-જ-અક; as, d. letter (in Almanacs)-the letters which denotes the sabbath પંચાંગમાં પ્રત્યુવાર દરીક અક્ષર.

DOMINOS *s. pl.* [*Fr.*] A kind of play ટપકાં પાડેલા અપટા પાસા નેપા કકડા પાટીઆ જીપર ખસેડીને રમવાની એક પ્રકારની રમત; 2 (sing.) a long loose dress used at masquerades એક તરેહનો જુરજો.

DON *vt.* [*do & on*] To put on પહેરવું, ધાલવું.

DONATION *s.* [*L. dono* I give] The act of giving આપવું, દાન ક., અક્ષીસ ક., તે; 2 a grant બેટ, નજરાણું, દાનન, અક્ષીસ, નાણા વિગેરેની મદદ; as, this school has received several donations આ નિશાળને નાણાની કેટલીએક મદદ મળી છે.

DONATIVE *s.* (See Donation 2). *a.* દાનરૂપ, બેટ દાખલ મળેલું.

DONOR *s.* બેટ &c. કરનાર, નાણા વિગેરેની મદદ કરનાર, દાતામ.

DONE *pp.* (See under Do).

DONKEY *s.* [Probably from *dum* and *kin*] An ass ગધેડું, ગધવમ, ખરમ.

DOOM *vt.* [*AS. dom*] To condemn સજા-શિક્ષાનો હુકમ આપવો, શિક્ષા-સજા-દંડ આપવો-ક.; 2 to fix irrevocably the fate of -ને માટે નિરમનું-નિર્માણ ક., -નો માહી સંસ્થા વિષે નિર્ણય ક.; as, he is doomed to eternal misery તેને માટે

સનાતન દુઃખ નિર્માણ કરેલું છે. *s.* સજા-શિક્ષાનો હુકમ, દંડની આગ; 2 unhappy destiny, penalty, ruin સજા, શિક્ષા, પાપમાલી, મોતન, માહી સંસ્થા.

DOOMSDAY *s.* The day of final judgment છેલ્લો ન્યાય ચૂકવવાનો-કયામતનો દહાડો.

DOOMSDAY-BOOK *s.* A book prepared by order of William the Conqueror as a record of estates &c. to be referred to as a guide to doom or judgment in case of disputes, a register-book પેહેલા વિલિયમ રાજના વખતમાં ઉપ-જાવેલું સ્થાવર મિલકતની નોંધનું ક્ષતર.

DOOR *s.* [*AS. duru*] An entrance-way ખારણું, દરવાજો, દારન; 2 a frame of boards for entrance way ખારણું, દરવાજો, કમાડમ; In doors ઘરમાં; Out of doors, ઘર બહાર, બહાર, મેદાન-ખુલ્લી હવામાં; To lie at one's d. -નું હોવું, -ને વળગવું, આરેપવા યોગ્ય હોવું; Next d. to બેડાબેડ, સાબોસાખ; 2 -ના જેવું, નો ભાઈ; as, an equivocation if not a lie is next d. to it દ્વિઅર્થભાષણ જુઠું નથી તે પણ જુઠાં જેવું જ છે-જુઠાનો ભાઈ છે.

DOOR-KEEPER *s.* દરવાજામ, દારપાલન, પ્રતીહારમ.

DOOR-POST *s.* ખારસાખ, સાખ, દારસાખ.

DOOR-WAY *s.* (See Door 1).

DORIAN, DORIC *a.* [*Gr. Doris* in Greece] Pertaining to Doris or the Dorians ગ્રીસમાંના પ્રાચીન કાળના “ડોરિસ” પ્રાંત અથવા ત્યાંના “ડોરિઅન” શોકનું.

DORMANT *a.* [*L. dormio* I sleep] Sleeping જીવનું, સુસ્ત; 2 not in action દબાઈ-ખૂણે રહેલું, બહાર નહીં પડેલું, નહીં જાવેલું; as, d. virtues દબાઈ રહેલા સદ્ગુણ.

DORMITORY *s.* A room or suite of rooms used to sleep in સુવાની જગા-ઝોરડોમ-ઝોરડોમ. *pl.* -ઘરન, રાખનાલયન.

DORMOUSE *s.* [*L. dormio* I sleep, & mouse] A kind of mouse રાત્રી જીંદરમ.

DORSAL *a.* [*L. dorsum* the back] Per-

taining to the back પીઠ-પાંસા-પૃષ્ઠ-જું-સંબંધી.

DOSE *s.* [*Fr.* from *Gr.* *didomi* I give]

The quantity of medicine given or prescribed to be taken at one time ઈક વેળાનું ઈસડ, ઈકવારનું વજન, વજન-નન, ભાગમ. *vt.* (દવા દાખલ) આપવું, ને ઈસડ ક., ઈસડના ભાગ કરી આપવા.

DOT *s.* [Probably from *AS.* *dyttan* to close up] A small point or spot made with a pen ટપકું, બિંદુ. *vt.* ટપકું-બિંદુ ચકવું-કાઢવું.

NOTE, DOAT *vt.* [*Belg.* *doten*] To have the intellect impaired by age (ધડપ-લુથી) જુદિ ઘટવી-ગાંખી પવી-જવી-ખસવી, નેા મનજ ખસવા, જુદિજીલ્લાને પામવું; 2 to love to excess ચેલાં ચેલાં-ગાંડા ગાંડા થવું, ગાંડાઈ-ચેલાઈ કાઢવી; as, he doats on the child ને પેલા છોકરા પાછળ ઘેસો ઘેસો થાયછે.

DOTAGE *s.* ધડપણને લીધે થમ્મણો જુદિજીલ્લા, જુદિજીલ્લા-રિચિલતા; To be in d. નેા મગજ ખસેલો હોવા; 2 ગાંડું વહલન, ગાંડાઈ, ચેલાઈ.

DOTARD & ખસેલા મગજ-જીલ્લાજુદિનું માણસ.

DOUBLE *a.* [*L.* *duo* two and *plico* I fold] Twofold બમણું, બેવડું, બેગણું, દો-હરું, કપડાં, દિગુણ; 2 in pairs, coupled જોડ, જોળ, જુગલ, યુગ્મ; 3 deceitful મનમાં કંઈ ને માહે કંઈ ઈવું, મેલું, કપટી, મિથું, પેટમાં પડાવાળું. *vt.* To make twice as great બમણું ક.; 2 to fold વાળું, બેવડ વાળું-ક.; 3 to be the double of કરતાં બમણું હોવું; as, their army doubles ours તેઓનું લશ્કર આપણાથી બમણું છે; 4 to pass around or by આસપાસ ફરી વળવું, આગળ યધને જવું; as, to d. a cape કોઈ જૂશીરની આસપાસ ફરી વળવું. *vi.* બમણું થવું; 2 to wind in running આમ તેમ આંટા મારવા-ફરવા, ચકડી ભમડી ફરવી; as, "Bobby dived and doubled" બોબી ડુબકીમારે, વળી આમ તેમ આંટા ફરે; 3 to play tricks દગો-પેચ રમવા-ક.

s. (See the *a.* 1); 2 આંટા, ચકરન, ચકડી; 3 દગો, પેચ.

DOUBLE-BARRELLED *a.* બે નળીનું-વાળું, બે બાર સાથે થાય ઈવું.

DOUBLE-DEALING *s.* Duplicity, deceit કહેવું કંઈ ને કરવું કંઈ ઈવી રીત, દગો, લુ-આઈ, કપટન, પ્રપંચન.

DOUBLET *s.* The inner garment of a man ખદન, ખંડી, કડગન; 2 a pair જોડ.

DOUBLY *ad.* (See Double *a.* 1).

DOUBT *s.* [*L.* *duo* two and *obso.* *bito* I go] Uncertainty of mind, difficulty expressed for solution શકમ, શંકા, સં-દેહ, સંશય, આંતિ; 2 fear, suspicion દેહરાત, અંદેશ, શંકા, વહેમ; as, my doubts as to your success તમારી કાર્ય-સિદ્ધિ વિષેની મારી શંકા. *vt.* ને વિષે શંકા આવવી-લેવી ક.; 2 વિષે દેહરાત લાગવી, વિષે શંકા-વહેમ આવવા. *vi.* શંકા લાગવી-આ-વવી, વિચાર-સંશય-સંદેહમાં પડવું; 2 (see the verb *t.* 2).

DOUBTFUL *a.* Not certain of (pers.) જોને શંકા છે ઈવું, વહેમમાં પડેલું, વહેમી; 2 not clear, not decided (things) જોને વિષે શંકા આવે-રહે-હેઠે ઈવું, શકનું-ભરેલું, શંકિત, સંદિગ્ધ; 3 of uncertain results જોના પરિણામ વિષે નિશ્ચય નથી ઈવું, સંદિગ્ધ પરિ-ણામનું-વાળું. [ચીત.

DOUBTLESSLY *ad.* બેશક, નક્કી, નિશ્ચે, ખ-DOUGH *s.* [*AS.* *dah*] Paste of bread કણેક, પીડ.

DOUGHY *a.* કણેક જેવું, નરમ, પોચું, દબાય ઈવું, પીળચટું ધાળું.

DOUGHTY *a.* [*AS.* *dugan* to be able] Valiant, illustrious (used ironically) બહાદુર, પરાક્રમી, જવાંમદ.

DOVE *s.* [*AS.* *duva*] A pigeon ખખૂતરન, કખૂતરન; D.-cot ખખૂતરખાનું.

DOVETAIL *s.* A mode of fastening tim- bbers and boards સાલ પાંસળાં કાઢી કોંધી મળવવા ને, સાલ બેસાડવું.

DOWER, DOWRY *s.* [*L.* & *Gr.* *dos*]

Marriage portion કન્યાદાન-પહેરામણીમાં આપેલું, પહેરામણી; 2 a portion of her husband's estate which a widow enjoys વિધવાને ભાગે આપેલો વારસો, વિધવા-શમ, વિધવાદાયમ.

DOWAGER *s.* A widow with a dower જેને વિધવાશ છે, એવી વિધવા; 2 a title applied to the widows of personages of rank મરનાર રાજા કે અમીરની વિધવાનો ખિતાબ; as, Queen d. આજ રાજાની વિધવા.

DOWN *s.* [*low Ger. dune*] Fine feathery substance (on the skin of animals) રૂપાં, પરન; 2 (of plants) કપમ; 3 (on the face) કુમળા નિમાળા, રૂપાંડી.

DOWNY *a.* Covered with down રૂપાં-પર-કપ-રૂપાંડીવાળું; 2 soft સુંવાળું, નરમ, મુલાયમ; 3 quiet પોચું, ધીમું, હળવું; as, "Time steals on with d. feet" કાળ હળવે પગે જીતે જાય છે.

DOWN *s.* [*A.S. dūn*] Elevation of sand (*pl.*) પવનથી અથવા દરિયાની છેાળથી વળેલા રેતીનો ઢગણો, રેતીનો ડુંગર; 2 a tract of poor, naked, hilly land વેરાને ચરાવવાની ખરાબાની જમીન, ખરાબીમ, મેદાન; The Downs વિલાયત પાસેની એક ખાડીમાં વહાણો નાગરવાની જગ્યા.

DOWN *prep.* [*A.S. adūn* from *a* & *dun* a hill] From a higher to a lower place ઊપરથી નીચે, -માં, અંદર; 2 towards the place where water is discharged into a lake or ocean મુખ-પારા તરફ; as, to sail d. a river નદીના મુખ તરફ હોડી ચલાવવી; *D.* the country or sound દરિયા તરફ. *a.* (See Downcast); 2 proceeding from the chief terminus મૂળ-મુખ સ્ટેશન-મુકામ-સ્થાનકથી નીકળનારું, મુકામ ઊપરથી આવનારું; as, our d. train આપણી મૂળ સ્ટેશનથી (*i.e.* મુખથી) નીકળનારી આગમણી.

DOWN, DOWNWARD, DOWNWARDS *ad.* નીચે, નીચાં, તળે, હેડળ, હેડાં; 2 from a

remote time, from an ancestor અસલ-જૂના વખતથી, પરાપૂર્વથી, પૂર્વજથી-તરફથી; as, it was handed d. to posterity પછીની પ્રજાને પરાપૂર્વથી તે મળેલું હતું; *D.* with મારે, તોડીપાડે; The force of down as an adverbial adjunct is expressed by જવું, લેવું, નાખવું, પાડવું; as, to fall-mark-cut-pull d. પડીજવું, નોંધી લેવું, કાપી નાખવું, ખેંચી પાડવું.

DOWNWARD *a.* નીચાનું, તળેનું, હેડળનું, નીચે ખેંચી જવું, નીચી જગ્યા તરફનું.

DOWNCAST *a.* Directed to the ground નીચું, નીચું ધાલેલું, (*in comp.*) અધી.

DOWNFAL *s.* A falling downward પડતા પદાર્થોનો સમૂહ, ધોધમ, ધોધલેમ; 2 ruin પડવી, પડીભાગવું તે, નાશ.

DOWNHILL *a.* ઢોળાવવાળું-પડતું, ઢળતું.

DOWNRIGHT *a.* Blunt, plain રેકડે રેકડું; 2 plain, absolute હડહડતું, અરેખરું, સાફ, ચોખ્ખું, ખુલ્લું, છેક, તદન. *ad.* પાછરે નીચે; 2 સાફ ખુલ્લેખુલ્લું, આચકો આધા વગર, ધડલધનિ-દહન.

DOWN-TROD, DOWN-TRODDEN *a.* છૂદી-કચડી-ચગદી નાચેલું, પગતળે છૂદાઈ ગયેલું.

DOXOLOGY *s.* [*Gr. doxa* glory, and *logos* speech] A hymn in praise of God ખ્રિસ્તિ યોગમાં ઈશ્વરની સ્તુતિને અર્થ ગાવાનું બજન, ઈશ્વર બજન-સ્તોત્રન.

DOZE *vi.* [*Dan. dose*] To sleep lightly ઝોકો-ખુમારી લેવી, ઝાંખું પાડવું, ને લેહર-ખાં આવવાં. *vt.* ઊંધ-સુસ્તીમાં કાઠીનાં-વું-ગાળવું. *s.* ઝોકામ, ઝાંખું, લેહરખું, સુસ્તી, અલ્પનિદ્રા.

DOZING *a.* ઊંધસણી, સુસ્ત, ઝોકાખાડ.

DOZEN *s.* [*Fr. douzaine*] A set of twelve બાર બારનો સમૂહ, ડઝન.

DRAAB *s.* [*A.S. drable* dregs] A low wench પતારફ, મલિન સ્ત્રી, કસબજી, કુસરજી. *a.* કોરાં-વગર ધોધમેલાં હગડાના રંગનું.

DRAFTs. [*Corrtd. from draught*] Drawing (See Draught *a.* 1); 2 a bill of ex-

change દૂંડી, 'દરાઈ'મ; 3 a writing composed અરડોમ, યુસદોમ; 4 a detachment of soldiers સિપાઈઆની (જૂદી ક-રેલી) દુકડી-ટોળી; 5 (See Draught 4); 6 (See Draught 5). *vt.* To delineate આજેખવું, -નું ચિત્ર-ચિત્ર-નકશો કાઢવો; 2 to compose and write -નો અરડો-યુસદો લખવો-ક.; as, to d. a petition અરજીનો અરડો ક.; 3 to detach (soldiers) લશ્કરમાંથી દુકડી જૂદી કરવી.

DRAFT-HORSE (See Draught-horse).

DRAFTSMAN *s.* (See Draughtsman).

DRAG *vt.* [*AS. dragan, L. traho* I draw]

To draw along the ground by main force ધસડવું, ધસડીને ખેંચવું, ધસડી-ખેંચી લઈ જવું; 2 to pass through with a d. (river, harbour-bed &c.) -માંથી કા-દવ-રેલી-મટોડું સાંચા વડે કાઢવું, ખોદવું; 3 to pass in pain or with difficulty જેમ તેમ-કુ:ખે પાપે કાઢી નાખવું-નિર્જેમન ક., ખેંચી કાઢવું, (કાલ) દોષ ક.; To d. a lingering life જેમતેમ કરી ધીમે ધીમે કાલદોષ ક. *vi.* ધસડવું; 2 to proceed heavily ધીમાં ધીમાં -લખડાં-રગસરગસ-મરતાં તફડાં ચાલવું-ખસવું; 3 (for) to fish with a d. માછલાં પકડવાને (બોયે ધસડાય ચિવી) ભજ નાખવી; To d. an anchor or *vi.* to d. (as an anchor) લંગરવાર કરેલું વહાણ લંગર સાથે ધસડાઈ જવું. *s.* બુડીબુચ્છિલા માછલનું રાખ અથવા ખોવાચ્છિલી જલસો પાણીને તળિયેથી શોષી કાઢવાની બિલાડી; 2 an instrument for retarding the motion of carriage-wheels ઊગરફ; 3 (fig.) any thing that hinders progress અવરોધકર્તા; 4 a carriage ચિક્ર ભતની ગાડી-રથ; A d. net બોયે ધસડાય ચિવી ભજ.

DRAGGLE *vt.* To wet and dirty by drawing on the ground &c. ધસડીને ખરડવું-પલાળવું. *vt.* ધસડવાથી પલળવું-ખરડાવું.

DRAGOMAN *s.* [*Pers. taejman*] An interpreter ફાપિયોમ.

DRAGON *s.* [*Gr. drakōn*] A fabulous winged serpent or lizard કલ્પિત ઊડતી સાપ-સરડાની ભતનું જનાવર; 2 a kind of lizard સરડાની ભતનું ચિક્ર તરેહનું જનાવર, ઊડતો સરડ.

DRAGOON *s.* [*Fr. dragon a carabine*] A musketeer who serves on horse-back or on foot ગંડકથી લગ્ગાર સવાર-સિપાઈમ, અરકુદામ. *vt.* To force મારી ઠોકીને ઠોકાણે લાવવું, -ઊપર બળ-જુલમ વાપરવો-ક.; as, he dragooned them into paying the tax તેણે મારી ઠોકીને તેઓની પાસે કર અપાવ્યો.

DRAIN *vt.* [*AS. dren drop*] To make gradually dry -માંથી-ઊપરથી પાણી નીકળી જાય ચિક્ર ક., -નું પાણી જવાનો રસ્તો ક., -માં-ઊપર મારી-ગર હોલી-ક.; 2 to filter (water &c.) માળવું; 3 (of) to exhaust (of wealth, resources &c.) ખાલી કરી નાખવું, -થી ખાલી થઈ જવું. *vi.* ધીમે ધીમે વહી-ઉતરી જવું; 2 -માંથી ગળવું. *s.* ખેંચાઈ-ખાલી થઈ જવું તે; as, "the d. of specie from a country" કોઈ દેશ-માંથી પૈસો ખાલી થઈ જવો-ખેંચાઈ જવો; 2 a channel (lit.) પાણી નીકળી જવાનો રસ્તો, મારીફ, નીક્ર, ગરફ; 3 (fig.) ખાલી કરનાર, ખેંચી-ઝૂસી-હરી સનાર; as, it is a d. on his strength ચિક્ર ચિક્રની કહિમતહરી સનાર છે.

DRAINAGE *s.* ધીમે ધીમે નીકળી-વહી જવું તે (પાણી વિગેરેનું); 2 a system of drains શુદ્ધ-દેશ વિગેરેમાંથી પાણીને જવાના રસ્તા, મારીચિખી *pl.*, ગરકામ.

DRAINER *s.* ગરફી, લગ્ગી, ગયલ્લી.

DRAKE *s.* [*Dan. andrik a duck, Goth. reiks chief, ruler*] ખતકનો નર.

DRAM *s.* [*L. drachma*] ચિક્ર આઉન્સનો આઠમો ભાગ અથવા ૬૦ ગ્રેન (ચિસડ તોળવાનું વજન); 2 ચિક્ર આઉન્સનો સોળમો ભાગ (સાધારણ તોલમાં); 3 one draught of spirituous liquor હારનો ઘૂંટડો.

DRAMA *s.* [*Gr. drama, from drao* I

act] Dramatic representation or composition નાટકન *m*, રૂપકન.

DRAMATIC, DRAMATICAL *a*. નાટકનું-સંબંધી-રૂપ-ના ભવ્યું. [કાર.

DRAMATIST *s*. નાટક લખનાર-અનાવનાર-

DRAMATISE *vt*. To give the form of a drama to નાટકના રૂપમાં રચવું (કોઈ વાત).

DRAPED *a*. [*Fr. drap* cloth] Having on drapery, clothed વસ્ત્રાભૂષણ સાથેનું, વસ્ત્રવેષિત.

DRAPER *s*. A dealer in cloths કપડા વેચનાર-નો વેપારી, કાપડીઆમ, અભનમ.

DRAPERY *s*. કાપડીઆનો ધંધો, કપડા અનાવના તથા વેચવાનો ધંધો; 2 cloth કાપડ; કપડન; 3 hangings પડામ *pl*; 4 dress of the human figure in sculpture and painting પેહરવેશમ.

DRASTIC *a*. [*Gr. drao* I act] Powerful (purgative) આકરું, કરું, સખત. *s*. (*pl*.) આકરો જીલાય-રેચમ.

DRAUGHT *s*. [*AS. droht* a drawing]

The act (*a*) of drawing (loads), quality of being drawn ખેંચવું તે; as, a cart of heavy d. ખેંચવામાં ભારે ઝિયું ગાડું; (*b*) of drawing a net (જળમાં) પકડવું તે; (*c*) of drinking પીવું તે, પાનન; (*d*) of delineating પાડવું-કાઢવું-ચીતરવું તે, આલેખનન; 2 that which is drawn by a net જળમાં બરાઈ-પકડાઈ આવેલું; 3 a potion ધૂંટોમ; 4 a sketch ચિત્રન, નકશોમ, આલેખનન; 5 a current of air બારી બારણા વગેરેમાંથી આવતો પવન, વાયુ-નો આવતો પ્રવાહ; 6 કાંકરીદાવના ભેડી રમત; 7 (See Draft *s*. 2); 8 (See Draft *s*. 4); 9 depth to which a floating ship sinks તરતું વાહણ પાણીમાં કેટલું ઊતરેલું છે તે. *a*. બાર ખેંચનારું-પહી જનારું, બારખરદારી.

DRAUGHT-BOARD *s*. કાંકરીદાવના ભેડી રમત રમવાનો ૬૪ ખાનાનો માથો પાડેલું ચોખંડું પાટીજી.

DRAUGHT-HORSE *s*. બારખરદારી ધોડોમ.

DRAUGHTSMAN *s*. નકશો-ચિત્ર કાઢનાર-વાજાાર, આલેખક.

DRAW *vt*. [See Drag] To pull along ખેંચવું, ખેંચી-ધસડી લઈ જવું; 2 to attract, to entice પકડી-ખેંચી લાવવું-આણવું, -થી જવા-આવવાનું થવું, -થી (કસા ભેપર) મન જીકિ થવી-જવી, યોભાવવું; as, what drew you to this place તમારે અહીં આવવાનું શાથી થયું; 3 to extract (a sword, water, liquor) ખેંચવું, કાઢવું; 4 to derive, to deduce (lesson, inference, moral) થવું, પકડી થવું, કાઢવું; 5 to take from a place of deposit (money) થવું, ઉપાડવું; 6 to extract the bowels of (poultry) -ના આંતરડાં કાઢવાં-ખેંચી કાઢવાં; 7 to inhale (air) થવું, ખાવું; 8 to extend લાંબુ કરી, ખેંચવું; as, to d. a bar into wire લગડીનો તાર ખેંચવા; 9 to form by marking (lines, pictures) કાઢવું, દોરવું, પાડવું, ચીતરવું; 10 to form in words (a picture) વર્ણન કરી; 11 to write, to draft (a bill) લખવું, -નો ખરડો-ખુસેહો લખવો-કરી; 12 to require in depth to float in (a ship) તરતું રહેવાને માટે (પાણી) -ની જરૂર હોવી-જોઈતું હોવું; as, the ship draws 15 ft. of water વાહણને તરતું રહેવાને ૧૫ ફુટ જીંડું પાણી જોઈએ છે; To d. a sigh નિસાસો ચૂકવો; To d. curtains પડદા ખેંચવા; To d. a veil over (વાતને) ટોપણે ઢાંકવી, છાનું-દખાવી રાખવું; To d. in a lottery (સોરડીમાં) -ને નામ નીકળવું; To d. in (to inveigle) -માં ખેંચી થવું-નાખવું; To d. off (to distract) મન ફેરવવું-ચળાવવું; To d. over (to one's party) -ની તરફ ખેંચી થવું; To d. out (*a*) લંબાવવું; (*b*) (liquor) કાઢવું; (*c*) (by questions) પૂછી પૂછીને કાઢવું-કહેવાવવું, કહાવવું; (*d*) to separate જૂડું-જૂડું પાડવું; (*e*) (troops) જૂથમાં ભિન્ન રાખવું; To d. on પેદા-ઉત્પન્ન કરી; To d. up (*a*) લખવું, તૈયાર કરી, -નો ખરડો કરી, (*b*) હારખંધ-જૂથમાં ભિન્ન રાખવું. *vi*.

એચું, એચી રાકું; To d. back-off પાછળ હટવું, ખસીજવું-એસવું; To d. in દખાઈ જવું; To d. near પાસે આવવું-જવું; To d. on (a) પાસે આવતાં જવું; (b) નાણાં આપવાનો હુકમ-ચિઠ્ઠી લખવી-ક.; To d. up હારદોર બેઠા રહેવું.

DRAW-BACK *s.* Amount of duties paid back જકાત પરતનાં નાણાં; 2 loss of advantage ખોટું, ખોડું, ખામી, અવરોધન.

DRAW-BRIDGE *s.* હંચકી ઘેવાય તથા પાછો ચૂકાય એવા-ઉપાડચૂકનો પૂલ.

DRAWEE *s.* જેનાં ઉપર હૂંડીનાં નાણાં આપવાનું લખ્યું હોય તે, હૂંડી સિકારનાર ધણી.

DRAWER *s.* (See Draughtsman); 2 હૂંડી લખનાર ધણી; 3 a sliding-box વખોડામ, એચવાનું ખાનું; 4 (*pl.*) (long) સુરવાલ, પાંચબીમ, (short and tight) તંગીઆમ. [ચિત્રન, આધેખનન.

DRAWING *s.* (See Draw *vt.* 1 & 2); 2

DRAWING-ROOM *s.* અંગ્રેજ શોકમાં ખાણું યથ રહ્યા પછી સફુંને બેસવાનો ચીરડો બેઠકનો ચીરડો, દિવાનખાનું.

DRAWN *a.* Melted (butter &c.) વિધારેલું, વિધરેલું, તાવેલું, આગાળેલું; 2 that in which neither party wins (a battle, a game) જેમાં તરફેનને સરખો ફાયદો થયો છે એવું, સમાન જય પરાજયવાળું.

DRAWL *s. vt. & vi.* [*Dut. draalen* to linger] To speak in a slow lengthened sleepy tone દરેક શબ્દને લંબાવીને ધીમે ધીમે હંધણીની પેઠે બોલવું, ધીમે ધીમે-ચાંપી-ચાંપીને બોલવું.

DRAY *s.* [*AS. draege*, from *dragan* to draw] બારે બેળે બરવાનું નીચું ગાડું.

DREAD *s.* [*AS. drædan*] Terror બિહી-ફ, દેહશત્, ધાસ્તી, બયમ; 2 (See Awe); 3 cause of d. બિહીકનું કારણ, બયાસન. *vt. & vi.* યી બિહીવું-અવું.

DREAD, DREADFUL *a.* બિહામણું, બયાનક, ઘેર, દારણ; 2 (See Awful).

DREAM *s.* [*AS. dream* joy] Thoughts of a person in sleep સપ્ન, સમ્પન, સપ્ન,

સ્વપ્ન; 2 a vain fancy or conceit શે-ખચલ્લીસહી-સ્વપ્નવતવાનું-વિચારમ-આશા, મનમાં પૂરેલો ચોક-તુરંગમ; as, the dreams of an ambitious man મ્હેઠાઈનો જાબ રાખનાર માણસના શેખચલ્લીસહી વિચાર. *vi.* સાહું-સમાહું આવવું, સ્વપ્ન દર્શન થવું; શેખચલ્લીસહી-ખોટા વિચાર ક.-તુરંગ ઉઘાવવા, -મનમાં ચોક-માતીના ચોક પૂરવા. *vt.* સાહામાં દેખવું-જવું, -નું સાહું-સમાહું આવવું.

DREAMER *s.* ખોટો-શેખચલ્લીસહી વિચાર-તુરંગ-જુદો ઉઘાવનાર, શેખચલ્લીમ. [સ્વપ્નવત.

DREAMY *s.* સાહાનું-સંજંધી, સાહાના જેવું,

DREAR, DREARY *a.* [*AS. dreorig* bloody] Gloomy, comfortless ઉદાસી લાગે એવું, મુનકાર, ઉદાસ, ઉદાસી-દિલગીરીનું.

DREDGE *s.* [See Drag] A drag-net નદી, દરિયા વિગેરેને તળીએ જે કાઢ અને માછલી રહે છે તે પકડવાની જાળ. *vt.* પાણીને તળી-એથી કાઢ વિગેરે માછલાંને જાળવતે પકડવું; 2 નદી વિગેરે સંચાવને ઓલી-માંથી પૂરાણ કાઢવું.

DREGS *s.* [*Ger. dreck* dirt] Sediment (lit. & fig.) કચરો.

DRENCH *vt.* [*AS. drincan* to drink] To wet thoroughly પલાળી નાખવું, પાણી વિગેરેથી ગરકાવ-તર ક., કચવાવોળ ક.

DRESS *vt.* [*Fr. dresser* to arrange] To arrange as soldiers in a right line નિસ-લસર ગોઠવવું-જેવું રાખવું; 2 to nurse with curative appliances (sore, wound &c.) ને મલમપકા ક., ને ઘાઈ સાફ કરી આસડ ચોપડવું; 3 to prepare for use તૈયાર-સોજવું ક., (a) (food) રાંધવું, બનાવવું, કરવું, (b) (leather &c.) કમાવવું, કેળવવું, (c) (garden) સુધારવું, સમારવું, આપાદ ક., 4 to trim (lamp) ઠીક ક.; 5 to clothe લુગડાં-ધરેણાં પહેરાવવાં; To d. one's self લુગડાં-લુગડાં ધરેણાં ધાલવાં-પહેરવાં; To d. up-out ખૂબ બનાવવું, સજ્જારવું, સજ્જાર સજ્જવવા. *vi.* નિસલસર બેઠા રહેવું-ગોઠવાઈ જવું; 2 લુગડાં પહેરવાં. *s.* લુગડાં *pl.*, કપડાં *pl.*, વસ્ત્ર *pl.*, પેરાકમ.

- DRESSER** *s.* (See *vt.* 3-5); 2 ખાણું
તૈયાર કરવાનો પાટ-મેન-ફ-ટેબલ-*f.*
- DRESSING** *s.* (See *Dress s.* 1); 2 an ap-
plication to a wound &c. મલમપદ્ધતિ *pl.*,
ચોપડવાનું *n.*, મલમ *m.*; 3 the stuffing of
cooked poultry &c. મસાલો *m.*; 4 ma-
nure ખાતર *n.*, ખાતર પુંજે *m.*; 5 articles
used in stiffening cloth ખજમ, આરમ.
- DRESSING-CASE** *s.* સણગાર કરવાના સામા-
નનો ધંધાતરીઆ-બંડારીજીન-દોલાખમ.
- DRESSING-GOWN** *s.* ઘરમાં છુગડાં પહેરતા
પહેલાં અથવા અભ્યાસ કરતી વખતે અંગ્રેજ
લોકમાં પહેરે છે તેવા જામીન, ધૂંટી મુધીની
કુડતની *f.* [છુગડાં ખનવાનાર.]
- DRESS-MAKER** *s.* અંગ્રેજ લોકનાં ધોરનાં
- DRESSY** *a.* ફૂલકડક, વરણાગિયું.
- DRIBBLE** *vi.* [See *Drip*] To fall in drops
ટપકવું; as, water dribbles from the
eaves નેપ ટપકે છે; 2 to slaver ના મ્હોમાંથી
લાળ ગળવી. *vt.* ટપકાવવું, નાં ઠીપાં પાડવાં.
- DRIBBLET** *s.* [From *Dribble*] A small
sum કકડો કકડો *m.*, જાની રકમ, થોડું થોડું *n.*;
In dribblets કકડે કકડે, થોડે થોડે.
- DRIFT** *s.* [*AS. drif* & *driving*] Thing
driven by wind or water પવન પાણીથી
ધસડાઈ આવેલા પદાર્થ, ધસડાઈ આવેલા પદાર્થ-
નો ઠગથો-ડુંગર-કોરમ-ઓધમ; 2
overpowering influence વહેમ, એચ *f.*,
દાખમ, દખાણું, પ્રવાહ *m.*; as, under the
d. of avarice પેસાન્ના લાભના વહેમાં એ-
ચાઈ ગમ્મિયો; 3 tendency of an act &c.
વલણું, ઝાકમ, રૂપ *f.*, ધારણું, ચોટ *f.*, મ-
તલખ *f.*, આરાધન *m.*; as, the d. of a per-
son's discourse કોઈ માણસના બાવણુંનો
આરાધ. *vi.* To float or be driven
એચાઈ-તણાઈ-ધસડાઈ જવું; 2 to be
driven in heaps નો ધસડાઈ આવીને ઠ-
ગથો-ડુંગર વળવો.
- DRILL** *vt.* [*AS. thyrl* pierced through]
To bore પાડવું, સારવું, વીંધવું, વહે ખડવા-
સારવો; 2 to train in the military art
કસમત શીખવવી; 3 to sow as grain or

- seeds in drills ચાસમાં વાવવું-ચારવું. *s.*
વહે સારવાનું ચોખર, ચારડી *f.*; 2 ક્વાયત *f.*;
3 d. plough ફડકો *m.*, ચારણી સાથેનો ફડકો;
4 furrow for putting seed into ચાસ *f.m.*
- DRILL-SERGEANT** *s.* સિપાઈઓને ક્વાયત
વિગેરે શીખવનાર સનદ વગરનો અધિકારી.
- DRINK** *vt. & vi.* [*AS. drincan*] પીવું,
પાન કરું; To d. to, to d. the health of
કોઈનું નામ લઈને 'કલ્યાણ હોજો' એવું કહી વા-
ઈન પીવો; To d. off એકે ધૂંટો પીજવું; To
d. up ખડું પીજવું; To d. in (a) ચુસી થવું
-પીજવું; (b) પેટમાં ઉતારવું. *s.* પીવાનું *n.*, પીવા
નો પદાર્થ, પેચ *n.*
- DRIP** *vi.* [*AS. drypan* (See *Drop*)] To
fall in drops, to let fall drops ટપકવું-
ટપકવું, ટપકાં-ઠીપાં પડવાં. *s.* (See the
verb); 2 that which drops ઠીપું *n.*, (of
eaves) નેચ *n.m pl.*, નેચાણી *f.*
- DRIVE** *vt.* [*AS. drifan*] To urge forward
by force હસેલી-ધસડી લઈ જવું; 2 to
force forward, away, off હાંકી-ફેરી
કરવું, કાઢી-હાંકી-નસાડી મૂકવું; 2 to force
in by hammering ઠોકવું, ખેસાડવું, ધાલવું,
ઠોકીને ખેસાડવું-ધાલવું; 3 to force in, to
stuff ભરવું; 4 to urge and direct the
motion of (bullocks, carriage &c.) હાં-
કવું, ચલાવવું; 5 to convey in a vehicle
drawn by beasts ગાડી વિગેરેના જ્યાં જા-
હનમાં ખેસાડી લઈ જવું; as, to d. a per-
son to his house કોઈ માણસને ગાડીમાં
ખેસાડીને તેના ઘર મુખી લઈ જવો; 6 to
force, to constrain જરૂર-ફરજ પાડવી; as,
he drives me to this step એમ કરવાની
તે મને જરૂર પાડે છે; To d. a business ધ-
મધિકાર વેપાર ચલાવવો; To d. a bargain
સોદો કરું; To d. mad ગાંડ કરી નાખવું.
vi. To be forced along ધસડાઈ-હસેલા-
ઈ જવું, તણાવું; let her d. (a vessel) ત-
ણાવા દો; 2 to go in a carriage ગાડી-
વાહનમાં ખેસીને જવું; 3 to move furiously
જોરથી-ઝપાટથી જવું-આવવું; To d.
at-ગેપર ચોટ હોવી. *s.* An excursion

in a carriage માડી-બગી વિગેરેમાં બેસીને બહાર જવું તે, માડી વિગેરેની સેર.

DRIVER *s.* હાંકનાર, ચલાવનાર, (of a carriage) માડીવાન*m*, ચોખરી*m*, સારથી*m*, (of an elephant) માવદ*m*, ફેલદાર*m*, (of a camel) સારવાન*m*.

DRIVEL *vi.* [*Icel. drafa* to speak obscurely] To slaver લાગ અળવી-પડવી; 2 (See Dote). *s.* લાજ*f*.

DRIVELLER *s.* લાગીજીન; 2 an idiot અંડો*m*, દિવાનો*m*, મૂર્ખ*m*.

DRIZZLE *vi.* [*AS. dreosan* to fall] To rain gently in fine drops ઝરઝર ઝરઝર વરસવું-પડવું. *s.* ઝરઝર ઝરઝર વરસતો વરસાદ-ધૂમરફ-ધૂમરફ-ગુષાર*m*.

DROLL *a.* [*Fr. drôle* comical] Ludicrous, causing mirth (a person) હસામણું, મશકરું, તમારાણું, મળકીજી, ટોળી, ટોકાળીજી; 2 (a thing) હસવું આવે યિવું, મશકરી-ટોળવું, હસામણું. *s.* મશકરી*m*, મળકીયમ, ટોળીયમ, ટોકાળીયમ.

DROLLERY *s.* The quality of being droll મશકરા-તર્કડિયા-ટોળી-વિપ્લવકપણું; 2 sportive tricks મળકફ, મશકરી *હામ.pl.*, ટોળફ.

DROMEDARY *s.* [*L. dromedarius, Gr. dramo* I run] The Arabian camel બરેડે યિક ઢેકાવાળું-અરબી જીટ*n*, સાંઢણી*f*.

DRONE *s.* [*AS. dran*] The male of the honey-bee મધમાખીનો નર, મધુમસિકા નર*m*; 2 a burdensome consumer, an idler હરામખાજી, ખોટો*m*, આજસુ પાડો*m*, અપ્રયોજક શ્રવ*m*, બેઠું પાનાર; 3 a humming sound અણમણા*m*.

DRONE-BEE *s.* (See Drone 1).

DROOP *vi.* [*Icel. driupa* to lower the head] To hang down (animals, plants) નમી-લપડી જવું-પડવું, વાંકા વળીજવું, ઝૂક જવું; 2 to grow languid or weak નરમ નપણું-હલું પડવું-પડીજવું, દબાઈજવું, ઝાનિપામવું; *as.* my spirits d. મારી હિમ્મત હાલી પડીગઈ છે.

DROP *s.* [*AS. dropa, Sans. drava* drop-

ping] ડીપું*n*, ટપકું*n*, છાંટો*m*, બુંદ*n*; 2 a pendant ઘોલક*n*. *vt.* To let fall in drops-માંથી-ઊપરથી ડીપાં પડવાં; 2 to let fall ડબકાવી-ધબકાવી દેવું, નાખવું, નાખીદેવું; 3 to discontinue મુકી-આધુંકરી દેવું, બંદપાડવું, તોડી-કાઢી નાખવું, પડવું મુકવું; *as.* to d. an acquaintance યોગપાણી કાઢીનાખવું; 4 to send by post (ટપાલ માર્ગે) લખી મોકલવું; *as.* d. me a line મને બે આંકડા લખી મોકલજો; 5 to utter slightly or briefly કહી નાખવું, કરીદેવું; *as.* to d. a word of advice સલાહ તરીકે યિક શબ્દ કહી નાખવો. *vi.* ટપકવું, ડીપાં ઢાલ પડવાં; 2 to fall suddenly or spontaneously (a fruit &c.) ખરી-તૂટી પડવું, ખરવું; 3 to cease (matter, affair) બંદ પડવું-રહેવું, અટકી પડવું-જવું, મોકૂફ રહેવું; To d. in-into અણગિતબા - અકસ્માત આવવું, યિકાચિકા આવી ઊભા રહેવું.

DROPSY *s.* [*Gr. hydor* water and *ops* face] પેટમાં કે રગોમાં જળધર તથા કઠોદર વિગેરે જવા રાગ.

DROPSICAL *a.* પેટમાં કે રગોમાં જળધર-કઠોદર વિગેરે જવા રાગ જોને થયો છે યિવું.

DROSS *s.* [*AS. dros*, from *dreosan* to fall] Scum of metals (ધાતુનો) મેલ-મળ*m*, મળબાગમ; 2 waste matter કચરો*m*, કૂચું*n*, જસું*n*, ગોતર*n*.

DROUGHT *s.* [*AS. dryge* dry] Want of rain or water વરસાદ પાણીનો ટોટો, જલવણું*n*, અનાવૃત્તિ*f*.

DROVE *s.* [See Drive] A body of cattle driven ઠોરણું ટોળું-જૂથ*n*, ઠોડો*m*, હેડ*f*.

DROVER *s.* હેડવાળો*m*, હેડ લાવનાર.

DROWN *vt.* [*AS. drincan* to drink] ડુબાવી દેવું, ડુબાવી-ખુરાડીને મારીનાખવું; 2 to overpower (sound &c.) ડુબાવી દેવું, દાખી નાખવું-ધાલવું, બહાર પડવા ન દેવું. *vi.* ડુબી જવું-મરવું.

DROWSY *a.* [*AS. dreosan* to droop] Heavy with sleepiness જીથટવું, જીથેથટ, લૂં, જીથકવું; 2 habitually inclined to

sleep ઉંધણસી, ઝાકા ખાતે ; 3 stupid સુસ્ત, મંદ, મંદબુદ્ધિનું ; 4 disposing to sleep સુસ્તી-ઉંધ આવીજાય એવું ; as, "d. hours" ઉંધ આવીજાય એવા વખત.

DRUB *vt.* [*AS. drabba* to beat] To beat with a stick લાકડીએ-ડીકે-ખૂંધે પતી મારવું, ડફેરવું, ઝડપવું.

DRUBBING *s.* લાકડી વડે મારવું તે, મારમ.

DRUDGE *vi.* [*Ir. drugaire* a slave] To work hard, to labour in mean offices એહેનતનું અનેહલકડકામ કરું, ગધાએહેતરું-મજૂરી-વેક કરું. *s.* મજૂરમ, એહેતરમ, વેકીએમ.

DRUDGERY *s.* સખત મજૂરી, એહેતરનું વેક.

DRUG *s.* [*AS. drigan* to dry] Any substance used in medicine ઝાસડો સામાન, વસાણું, કરીઆણું, ઝાસડિયું, ઝાપધિર ; 2 an unsaleable article ખપ ન હેવાથી પડી રહેલા માલ.

DRUGGIST *s.* ગાંધીમ, કરીઆણું-ઝાસડી-આં-વસાણું વેચનાર.

DRUID *s.* [*Gael. druidh* a sorcerer, *Gr. drus* an oak] Celtic priest ઇંગ્લાંડ વિગેરે દેશમાં અસલ રહેનારા કેટલાક પુરોહિતો-ધર્મચાચોમાંનો એક જાત.

DRUIDISM *s.* દુષ્ટ ધર્મચાચોનો ધર્મ-મતન-ધર્મક્રિયા *f.*

DRUM *s.* [*AS. dream* music] પડધમ, (large) ઢોલન ; 2 the tympanum of the ear કાનનો પડો. *vi.* પડધમ વગાડી. *vt.* (out) પડધમ વગાડીને કાઢી-હાંકી-નસાડી મુકવું ; 2 (up) પડધમ વગાડીને બોલાવવું-ટોળે કરું. [*ચીમ.*]

DRUMMER *s.* પડધમ વગાડનાર, પડધમ-

DRUNK *a.* [See Drink] Intoxicated પીધેલ, છુકડું, પીને મસ્ત બનેલું ; 2 (fig.) ગરકાવ, નીમળનું, લદખદ યજ્ઞએલું ; as, a sword d. with blood ઘોલીએ નીમળતી તરવાર.

DRUNKARD *s.* છુકડેમ, ખડુ પીવાની ભતવાળું.

DRUNKEN *a.* Given to excessive drinking પીવાની ભતવાળું, છુકડું ; 2 done in a state of drunkenness છે-નિશાની બેભા-

નીમાં થએલું-કરાએલું ; 3 (See Drunk 1) 4 (See Drunk 2.)

DRY *a.* [*AS. dryge.*] Not green (vegetable matter) ઝડું, યુષ્ક, નીરસ ; 2 not wet or moist (land, clothes &c.) કોરું, ઝડું ; 3 not rainy કોરું, ઉધાડનું ; as, a d. day કોરો દહાડો ; D. weather કોરા દહાડા ; 4 not giving milk ઊડીએલું, વગર દૂધનું ; 5 not interesting રસ-મજા ન પડે-લાગે એવું, નીરસ ; as, a d. fable રસ ન પડે એવી વારતા. *vi.* ઝકવવું, કોરું કરું-પાડવું ; To d. up ઝકવીનાખવું, કોરુંરણક કરી-પાડી નાખવું. *vi.* ઝકાવું, ઝકાઈજવું, કોરા પડવું-પડી જવું.

DRY-DOCK *s.* જે ગોદીમાં વાહાણને તરાવી લાંબા પછી પાણી કાઢી નાખે છે એવી ગોદી, યુષ્ક-કોરી ગોદી.

DRY-ROT *s.* સળવું તે, સેગામ.

DRY-SHOD *ad.* કોરે પગે.

DUAL *a.* [*L. duo, Sans. dvi* two] Expressing two બે-દિવાચક, દ્વિસંખ્ય. **D. NUMBER** *s.* (gram.) દ્વિવચનન.

DUALISM *s.* કેષુ પણ વાત બે છે એવા મત, દ્વૈતમત ; 2 the doctrine of two independent principles in nature, the good and the evil અનાદિ પાપ પુણ્ય છે એવા મત. [દિલ્લન.

DUALITY *s.* બે હેવું તે, બેપાણું, દ્વૈતભાવમ,

DUB *vt.* [*low L. adobare* to arm] To confer a dignity હેદા-દરજા-પદવી-ખિતાબ-ઈફકાબ-મર્તબો આપવો.

DUBIOUS *a.* [*L. dubious,* (See Doubt)] Not settled અસ્થિર, શક બરેલું, ચલિત ; as, a d. policy વરતવાની અસ્થિર પદ્ધતિ ; 2 occasioning doubt સમજાય નહિ-શક જાય એવું, અસ્પષ્ટ, સંદિગ્ધ ; 3 (See Doubtful 3).

DUCAL, DUCAT, DUCHESS, DUCHY (See under Duke).

DUCK *s.* [*Dut. duiken* to stoop or dive] A water-fowl ખતક *f* ; Brahmany or Muscovy d. ચકવાકન, ચકવેમ, ચકવી *f* ;

Ducks and drakes પાણીમાં ઉછળતી ભય
અને રીતે કાતરડી ફેંકવાની રમત, કાતરડીવાળા; *m*;
To play at ducks and drakes with
property પૈસા ઉઘાડી દેવા, કાકરાની પેઠે
ઉઘાડી દેવું. *vt.* To plunge in water
and suddenly withdraw ડબોલી-અબકો-
બી-ડબોલી કાઢવું. *vi.* ડબકું ડોળવું.

DUCT *s.* [*L. duco* I lead] A tube espe-
cially in the internal structure of
animals and plants નસ, રગ, શિરા,
નળી, નળ, નલિકા.

DUCTILE *a.* Tractable (pers., mind &c.)
કહ્વાળીઅસર થાય-વાળુંવળે અધું, વળકાડું, ન-
રમ; 2 તાર ખેંચાય અધું, તંતુવર્ધનશીલનશીલ.

DUCTILITY *s.* વળકાણપણ; 2 તાર ખેંચી
શકાય અથવા ગુણ, તંતુવર્ધનક્ષમતા, તનનશીલતા.

DUE *a.* [*L. debeo* I owe] Owed, proper
to be paid or done માગતું હું, લહેણું,
આપવા-કરવાનું, આપવા-કરવા જોગ-યોગ્ય;
To become *d.* (a) (money) લહેણું થવું,
(b) (bills) પાકવું, (c) (statements &c.
to be sent) ની યુદ્ધ-વખત થવું; 2 be-
coming જોઈએ-ધટે અધું, ધટારત, વાળખી,
યોગ્ય; 3 exact, appointed (time) બરા-
બર-બરાબર, નક્કી કાઢેલું, ઠરવેલું; 4 owing
to લીધે હોનાર-થયેલું-થનારું; *as*, this suc-
cess is *d.* to your advice આ કાર્યસિદ્ધિ
તમારી સલાહને લીધે થઈ છે. *s.* લહેણું,
દેવું, અદા કરવાનું, નદણ; 2 a legal de-
mand લવાજમ. *ad.* બરાબર, સિધું, યુક્ત.

DULY *ad.* Properly બરાબર, હક પ્રમાણે,
યોગ્ય રીતે, યથાસ્થિત; 2 at the proper
time જોઈએ તે બરાબર-યોગ્ય વખતે-કાળે.

DUEL *s.* [*Fr., L. duo, Sans. dva* two]
Combat between two દ્વંદ્વયુદ્ધ.

DUELLIST *s.* દ્વંદ્વયુદ્ધ કરનાર-કાર, દ્વંદ્વયોધી.

DUET *s.* [*It. duetto, L. duo* two] A com-
position for two performers બે જણને
સાથે ગાવા અથવા વગાડવાનું, દ્વંદ્વગાયન.

DUG *s.* [*Dan. dagge* to suckle] A teat
(of a beast) અખંબન.

DUKE *s.* [*L. dux* a leader] The highest

rank in the British Peerage ઇંગ્લેન્ડ
દેશમાં ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ પદનીનો અમીર, 'ડ્યુક' *m*;
2 a sovereign prince યુરોપમાંડબા કેટલા-
એક દેશના રાજાનો ખિતાબ, 'ડ્યુક' *m*, ઉપ-
રાજા *m*, ઠાકોર *m*.

DUCAL *a.* 'ડ્યુક' અથવા નામના અમીર અથવા
રાજાનું-ને લગતું-સંબંધીનું.

DUCAT *s.* 'ડ્યુક'ના સિકાનું સવાબે અથવા
સાઝાચાર રૂપીઆની કિંમતનું નાણું.

DUCHESS *s.* 'ડ્યુક'ની સંધવા અથવા વિધવા
અથવા 'ડ્યુક'ની રાણી, 'ડચી' બપર રાજ્ય
કરનારી રાણી, 'ડચેસ' *f*. [-રાજ્ય *n*.

DUCHY *s.* 'ડ્યુક'ના તાબાનો મુલક-વિષય *m*.

DUKEDOM *s.* The jurisdiction or ter-
ritory of a duke 'ડ્યુક' નામના અમીર અ-
થવા રાજાની સત્તા નીચેનો મુલક-હદ-રાજ્ય *n*
-વિષય *m*; 2 the title or quality of a
duke 'ડ્યુક'ની પદવી, 'ડ્યુક'પણ *n*.

DULCET *a.* [*L. dulcis* sweet] Melodious
મિઠું, મધુર.

DULCIMER *s.* [*L. dulcis, Gr. melos*
melody.] A musical instrument ધણું
કરીને ત્રિશ્વરકારનું આસરે ૫૦ પિત્તળના તા-
રનું અને ધાતુની સળીએ વગાડવાનું વાદ્ય.

DULL *a.* [*AS. dol* erring] Stupid જડ,
ઠોર જેવું, મંદબુદ્ધિનું; 2 slow of sensibi-
lity (a) (pers.) તરત લાગે-સમજે નહિ
અધું, મુસ્ત, ધીમું, મંદબુદ્ધિ, (b) (senses)
ખેરે મારી અધું, ખેરે, મંદ; 3 blunt
(cutting and piercing tools) યુદ્ધી ધાર-
અણી નું, યુદ્ધ; 4 not bright, dim (co-
lour, light) ઝાંખું; 5 not lively or
merry (meetings) ઉદાસિયા, ચુપચુપ બે-
ઠેલાં અધું; 6 uninteresting (speech,
writings) મોળું, ગપાટા-રસ-અગ વગરનું,
ઉંધ-મુસ્તી આવી ભય અધું; 7 sad ઉદાસ.
vt. -થી ધીમું પડી જવું, -થી ખેરે આવીજવું,
મંદ કર; 2 યુદ્ધ કર, -થી યુદ્ધ થવું. 8 ઝાંખું કર,
-થી ઝાંખું થવું-મડવું; 4 -થી ઉદાસ થવું.

DULLARD *a.* (See Dull 1). *s.* જડ-બેવકૂફ
માણસ, બુદ્ધ.

DUMB *a.* [*AS.*] Incapable of speech ગૂંગું,

મૂગું, વાચા વિનાનું, અવાચક; 2 silent (*a*) (pers.) મુપ, મૂગું; (*b*) (things) મૂગું, બોલ્યા વગરનું, મૂકાં મૂકાં કીધેલું, પહેરું, નહિ વાગતું, અવાજ નહિ નીકળતું; To strike d. -ની ફે-ફડી-ગ્રભ-મ્હો બંધ કરી દેવું.

DUMB-BELLS *s.* વિલાયતી મગધમ.

DUMB-SHOW *s.* મૂગો તમાશો-એલમ-રમત; To tell in d. ચાળા-ધંશારતથી કહેવું.

DUMP *s.* [*Ger. dumpf* gloomy] A gloomy state of mind ઉદાસી.

DUMPLING *s.* A kind of thick pudding ઘોટ દૂધ અને બિદાનો રસ મેળવીને ફળ વિ-ગેરેને ગથેલાને કીધેલા પદાર્થ, ખીરું. [ડમ્પલિંગ.]

DUMPY *a.* Short and thick બતકું, ઠપ્પલ,

DUN *a.* [*AS. dun* dusky] Of dark brown colour તપખીરીઆ રંગનું, બદામી રંગનું, કાળું બૂરું, કળુંડું, મેલા રંગનું.

DUN *vt.* [*AS. dyne* thunder] To beset a debtor for payment માગણીની સકત ઉધરાણી ક., -જીપર તકાદો-તગાદો ક. *s.* (person) માગણીની કરડી ઉધરાણી કરનાર, તકાદો કરનાર; 2 (demand) માગણી-લહેણીની કરડી ઉધરાણી, તકાદો-તગાદો.

DUNCE *s.* [from *Duns Scotus* the leader of the schoolmen who opposed classical learning] A dullard ઢોડો, પથ્થર, મહાજડ બુદ્ધિનું માણસ, અકકલનો કુબન.

DUNG *s.* [*AS.*] The excrement of animals ગૂન, નરકન, વિષા, (of cattle) છાણ, (of a horse) લાદ, (of sheep &c.) લીંડી, (of birds) અધાર. *vt.* To manure with d. (છાણ, નરકનું) ખાતર નાખવું-પૂરવું. *vi.* (lower animals) હગવું, છાણ-લાદ-લીંડી ક.

DUNG-HILL *s.* A heap of dung છાણનો ઢગલો, ઉકરડો; 2 a vile abode or mean condition ખંદકખાનું, રડબૂખિયાપણું.

DUNGEON *s.* [*Fr. donjon* a castle-keep] A close prison અંધારી કોઠડી, કારાગૃહ, બેંચમાં બનાવેલું ઘેર અંધારું કેદખાનું.

DUO-DECIMAL *a.* [*L. duo* two and *decem* ten] Proceeding in computa-

tion by twelves બાર બારગણું થતું જતું, દાદરાણુ, દાદરાંરા. *s.* (*pl.*) દાદરાંરાણુ-ણકારમ, દાદરાંરા.

DUO-DECIMO *a.* Of twelve leaves to a sheet છાપવાના દરેક કામળના તાવનાં બાર બાર પાનાં પાડ્યાં હોય તેવાં પાનાંનું, બારબાર પાનાં પાડેલાં હોય અવડા કદનું. *s.* બાર બાર પાનાં પાડ્યાં હોય તેવડા કદની ચોપડી-પુસ્તકન-ગ્રંથમ.

DUPE *vt.* [*Fr. duper*] To deceive ભાળવું, ફસાવવું, છેતરવું, ઠગવું. *s.* ભાળવાચ્છેલું -ભાળવાતું માણસ.

DUPLICATE *a.* [*L. duo* two and *plico* I fold] Double બેવડું, બેગણું, દોહોરું, દ્વિગુણ. *s.* A second copy (of a letter &c.) બીજી નકલ, રૂપિકોટ; 2 a second thing of the same kind તેજ જાતની બીજી વસ્તુ; as, this is a d. of the stone તેજ જાતનો આ બીજો પથ્થર છે.

DUPLICITY *s.* Doubleness of heart or speech મનમાં કંઠ ને કહેવું કંઠ-કહેવું કંઠ ને કરવું કંઠ અંધી રીત-આલ-વર્તણૂક, મકરમ, મકરખાજ, ફેલમ, કપટબાવમ.

DURABLE *a.* [*L. duro* I last, *durus* hard] Lasting (material substances) ટકાઉ, નિભર, ધરકટ, નિભાઉ; 2 constant (spiritual substances) જમ્યુ રહે અંધ, સ્થિર, અચલ, સ્થાયર. [*Duress* 1].

DURANCE *s.* (See Duration 1, and

DURATION *s.* Continuance in time રહેવું-પોહિંચવું-ટકવું તે, મુદત, આવરદા; 2 power of continuance કહાં લગી રહેવું-મળવું અંધ બાબતનો અન્નિઆર-અધિકારમ; as, "that the d. of Parliament should be limited" કે પાર્લમેન્ટે કહાં લગી મળવું અંધ બાબતના તેના અધિકારની મર્યાદા બાંધવી.

DURESS *s.* Imprisonment કેદ, પહરજ; 2 (low) constraint જબરી-જબરાઈ, બલાતકારમ, જુલમ.

DURING *prep.* For the time of the continuance of તેવામાં, સુધીમાં, હેતાં-પોહિંચતાં સુધીમાં, દરમિઆનમાં.

DUSK *a.* [*AS. thystre* dark] (See Dusky 1 and 2). *s.* Twilight જરા જરા-મહેં ધૂળું અજવાળું, અજગું; At -in the d. of the morning મળસ્કે, ધૂં-ધરકામાં, બારંબાર વખતે, ધધરીમાં; At-in the d. of the evening સંધ્યાકાળે, સ-મીસાંને, ગોપુલિકાકાળે; 2 blackish colour કાળાસ પડતો-કળુંદો રંગ.

DUSKINESS *s.* કળુંદાસ *f.*

DUSKY *a.* Partially dark or obscure (place, light) આંધળુંધૂંધળું, આંધું, ધૂંધળું; 2 partially black (colour) કાળાસપડતા-કળુંદો રંગનું, કળુંદું.

DUST *s.* [*AS.*] ધૂળ *f.*, ગિરદ *f.*, રેણું *f.*; 2 earth મિટી *f.*, માટી *f.*, મટોડી *f.*; as, to return to d. મિટીમાં મળી જવું; 3 powder રજ *f.*, બૂકો *m.*, ચુર્ણ *n.*; 4 a low and miserable condition તરણા જેવા હોવું તે, તૂણવત-અવસ્થા *f.*; as, to raise one out of the d. તરણા જેવા હોય તેને મહેટો બનાવી દેવો; To kick up a d. તીખળ-તોફાન ઊઠું ક. -મચાવવું. *vt.* To free from d. ધૂળ સાફક. -ઝાડીનાખવી-ખંચેરી નાખવી; 2 to sprinkle with (બૂકો-રજ) ભજરાવવું-નાખવું.

DUSTY *a.* Filled &c. with dust ધૂળધૂળ થઈગમ્મિલું, ધૂળે ઢંકાઈગમ્મિલું, ધૂળ ધોયું, ધૂળ-મય; 2 of the colour of dust બાફું, મેલું.

DUTY *s.* [See Due] Obligation કરવાનું, જે કરવું જોઈએ તે, ફરજ, ધર્મ *m.*, સ્વધર્મ *m.*; 2 business, service કામ *n.*, કામગિરી *f.*, કાર્ય *n.*, લશ્કરી કામ *n.*; 3 tax, custom જ-કાત *f.*, દાણ *n.*, લવાજમ *n.*, મહેસૂલ *n.*

DUTEOUS, DUTIFUL *a.* મર્યાદા-સ્વધર્મશીળ, સ્વધર્મ પ્રમાણે ચાલનાર, હુકમીખંદું, આચાર્યદું, સ્વધર્મીનુવર્તિ.

DUTIABLE *a.* જકાત &c. લેવા લાયક, જકાતી.

DWARF *s.* [*AS. dweorg*] A diminutive man ઠીંગણું-હિમાચ્છિલું-હીમલું-ડુંડળાઈ ગ-ચ્છિલું માણસ, વામનજી *m.*, ઠીંગણી ગોટલી *f.* *vt.* હિમાલી-ડુંડળાવી નાખવું, -થી હિમાઈ-ડુંડળાઈ જવું. [વામનજી જેવું.

DWARFISH *a.* ઠીંગણું, હિમાચ્છિલું, ડુંડળાચ્છિલું,

DWELL *vi.* [*Icel. dvel* to tarry] To live in a place for some time, a long time or permanently રહેવું, વસવું, યુકામ રાખવો; To come to d. આવી વસવું; To d. on-upon (*a*) લંબાવવું, લંબાણ ક., વિસ્તારવું, ટાટાચ્છિલું-તાંડવ ક., (*b*) પલળી જવું, તલ્લીન-ચુશાક થઈ જવું.

DWELLER *s.* વાસી (See the verb).

DWELLING *s.* રહેઠાણ *n.*, વાસ *m.*, ધર *n.*, મકાન *n.*

DWINDLE *vi.* [*AS. drinan* to pine] To become less, to degenerate હાનું-ક્ષીણ થવું, લઘુતાને પામવું, ઊતરતા યુણનું થવું.

DYE *vt.* [*AS. deyg* colour.] To give colour to રંગવું, -ને રંગદેવો. *s.* A colour રંગ *m.*

DYED *a.* રંગેલું, રંગત, રંગદાર-વાળું.

DYER *s.* રંગરેજ *m.*, રંગારી *m.*, રંગનાર.

DYING *a.* [See Die *vi.*] Perishable નાશવંત, અનિત્ય, મર્ત્ય, મર્ત્યધર્મી; 2 pertaining to death મરણ-માતનું, મરવાનું, અંત (in comp.); as, d. hour અંતકાળ; 3 shown in the hour of death મરતી વેળા-અંત-કાળનું, મરતાં મરતાં કહેલું-ખોણેલું-જણાવેલું.

DYNAMICS *s.* [*Gr. dynamis* power] The science of moving forcesગતિશાસ્ત્ર, સારક શક્તિશાસ્ત્ર *m.*, ગત્યુપાદકશક્તિશાસ્ત્ર *n.*

DYNASTY *s.* [*Gr. dynastes* a chief] A race of sovereigns (રાજ) વંશ *m.*

DYSENTERY *s.* [*Gr. dys* bad, and *enteron* intestines] A disorder of the intestines પેટમાં અમળાઈ અમળાઈ થાલી અને જળસ પડે ચ્છિલો રોગ, મરડો *m.*, આમ *m.*, આમાતિસાર *m.*

DYSENTERIC, DYSENTERICAL *a.* મરડાનું-સંખંધી-સાથેનું -થી થચ્છિલું; 2 afflicted with dysentery (pers.) જેને મરડો થચ્છિલો છે, ચ્છિલું, મરડાના રોગવાળું.

DYSPEPSIA, DYSPEPSY *s.* [*Gr. dys* bad and *pesso* I concoct, *Sans. pach* to cook] Bad digestion અપચો *m.*, અજીરણ, અજીર્ણ *m.*, ખદહમી *f.*, અગ્નિમાંધ *m.*

DYSPEPTIC *a.* જેને અજીરણ થચ્છિલું છે, ચ્છિલું, અજીરણવાળું.

E.

E The fifth letter of the English alphabet represented in Gujarati by ઈ & એ.

EACH *a.* [*AS. ælc* from *a*, *aa* ever and *lic* like] પ્રત્યેક, દરેક, હરેક, અક્ષેપક; *E.* other એક બીજું-બીજાને, પરસ્પર, અન્યોન્ય.

EAGER *a.* [*Fr. aigre, L. acer* sharp] Excited by desire in the pursuit of an object આતુર, તણી રહેલું, ઉત્સુક, ઉત્કંઠિત.

EAGERNESS *s.* આતુરતા *f.*, હવસ *m.*, ઉત્કંઠા *f.*

EAGLE *s.* [*Fr. aigle, L. aquila* from root *ac* sharp] ગરૂડ પક્ષિ *n.*, પક્ષિરાજ *m.*; 2 એક જાતનો રિફકો *m.* [જરજું-વાળું.

EAGLE-EYED *a.* તીક્ષ્ણ-આંરિક-ઝીણી ન-

EAGLET *s.* ગરૂડનું બચ્ચું.

EAR *s.* [*AS. eare, L. auris*] The organ of hearing કાન *m.*, કર્ણ *m.*; 2 the sense of hearing અવલોકિય, કાન *m.*; 3 attention લક્ષ *n.*, ધ્યાન *n.*, કાન *m.*; To give e. કાન દેવા, સાંભળવું; Drum of the ear કાનનો પડેલ; To poison one's ears કાન ભરવા-ધુકવા-બંધીરવા; To set by the ears લકાવવું, કળાશ્વે-ટંટે કરાવવા; To turn a deaf e. to કાને હાથ દેવા, કાન પર હાથ ચૂકવા, અપાડા ક.; ન સાંભળવું; To stop the ears કાનમાં ડૂબો મારવા-પુમડાં ધાલવા; To whisper in the e. કાન કડવા, કાનમાં વાત ક.; To pull one's ears કાન ચીમટવા-મરડવા.

EAR-DROP, EAR-RING *s.* કાનની કડી-કોકરવું *n.*, કુંડળ *f.*, વાળી *f.*, ચોકકુંડ, ચીરીંગ *f.*

EAR-LOCK *s.* ગુઝેલ *m.*, ઝુલધું *n.* [રણી *f.*

EAR-PICK *s.* કાન ખોતરવાની સળી, કાનખોત-

EAR-SHOT *s.* સંભળાઈ શકે એટલું છેડું.

EAR-TRUMPET *s.* બેહોરોને સાંભળવાને કાન આગળ ધરવાનું બુંગળું.

EAR-WAX *s.* કાનમાંનો મેલ.

EAR *s.* [*AS. ear, Ger. ähre*] The spike of corn કસણું *n.*, કણસું *n.*, કુંડું *n.* *vi.* કસણું આપવાં. [પદવી *f.*, 'અર્લ'.

EARL *s.* [*AS. eorl*] ઈંગ્લાંડ મધ્યે એક અમીરી

EARL-DOM *s.* અર્લની પદવી *f.*-અમલ *m.*

EARLY *a.* [*AS. arlice-ar* before] In advance of the usual or appointed time વપ્ત થયાં અગાઉનું, વહેલું થયેલું-આવેલું-આવનાર; An e. age, e. days નહોતપણ *n.*, બાલ્યાવસ્થા *f.*; The e. ages પુરાતન-પ્રાચીન કાળ *m.*, આગણો જમાનો; *E.* associations નહોતપણ-જીવાનીની ટેવની રહી ગયેલી અસર; *E.* life જીવાની *f.*, યુવાવસ્થા *f.*; *E.* dawn મ્હોટું મળસકું. *ad.* વહેલું, જલદી, વપ્તસર.

EARN *vt.* [*AS. earnian*] To deserve by any labour or performance કંઈ કરીને (કસી)ને યોગ્ય-લાયક થવું; as, he has earned their gratitude by his benefactions તેઓ ઊપર ઉપકાર કરીને તેઓની કૃતજ્ઞતાને યોગ્ય એ થયો છે; 2 to gain by labour કમાવું, રળવું, પેદા-ઉપાર્જન ક.; well earned ખરી મહેનતનું, ખરા પરસેવાનું, યોગ્યોપાર્જિત. [જાતર *n.*

EARNINGS *s.* કમાઈ *f.*, પેદાઈ *f.*, ઉપાર્જન *n.*, ર-

EARNEST *a.* [*AS. eornest*] Eager to obtain આતુર, ઉત્સુક, ઉત્કંઠિત; 2 intent, serious એકાગ્રચિત, તત્પર, ખરા મનનું. *s.* Seriousness, reality ખરાપણું *n.*, સત્ય-ખરી બાવ; was it said in fun or e. એ મજાકમાં કહ્યું, કે ખરા બાવથી?; Joking sometimes turns to e. કોઈ વેળા હસવું કરતાં ખસવું થાય છે; To be in e. (a) ખરા બાવ-મનથી ક.; (b) ખરું કહેવું, મજાક ન ક.

EARNESTNESS *s.* ઉત્કંઠા *f.*, આતુરતા *f.*

EARNEST *s.* [old *Fr. ernest*] Money given in token of a bargain made ખાનું *n.*; 2 token of what is to come ચિન્હ *n.*-નિશાણી *f.*; this brave deed was an e. of his future heroism આ બાહાદુરીનું કામ તેના આગળ જતાં થર પુરૂષ નીકળવાનું ચિન્હ હતું.

EARTH *s.* [*AS. eorth, Gr. era, Sans. ira*] The globe which we inhabit પૃથ્વી *f.*, ધરતી *f.*, જૂતળ *n.*; 2 dry land જમીન *f.*, જૂમી *f.*; 3 the people on the globe જ-

- ગતⁿ, સ્ત્રિ^f, બુધાક^m, દુનિયા^f; 4 માટી^f, મટોડી^f, મટોડુંⁿ. *vt.* જમીનમાં સંતાડવું.
EARTHEN *a.* માટી-મટોડી-કાદવનું; *e.* ware માટીનાં વાસણⁿ.
EARTHLY *a.* પૃથ્વી પરનું, સંસારી, ઐહિક, આલોકનું; It is of no *e.* use તે બિલકુલ કામનું નથી.
EARTH-QUAKE *s.* ધરતી-ભૂમી-ભૂ કંપ^m.
EARTH-WORK *s.* મટોડીનો કાઢ. [રી.
EARTHY *a.* માટી-મટોડીનું; 2 ઐહિક, સંસાર-
EASE *s.* [*AS. eath* gentle, *Fr. ais*] Freedom from pain, trouble, toil or the like ચેનⁿ, આરામ^m, સુખⁿ, કરાર^m, કન્જ, સ્વસ્થતા^f, નીરાંત^f, આસંધિ^f; 2 facility સહેલાઈ^f, અનાયાસ^m; he can do it with *e.* તે અનાયાસે કરી શકે છે; At *e.* સુખમાં, નિરાંતે, ચિંતાવગરનું. *vt.* આરામ આપવો, ચેન પાડવું, નિરાંત વાળવી, કાળજી મટાડવી; 2 to mitigate નરમ પાડવું, કમી-ઝાંખું ક.
EASILY *ad.* સુખે, સ્વસ્થપણે, અનાયાસે, સહેલાઈથી, સહેજે; 2 readily ખુશી-સંતોષથી; 3 gently ધીમે, હળવે.
EASY *a.* સુખરૂપ, સુખી, સ્વસ્થ, નિર્મિત; 2 સુખ-શાંતિ કારક; To be in *e.* circumstances આવે પાવે સુખી હોવું; 3 not difficult સહેલું, સુલભ, સરળ, હલકું; 4 unresisting રોકકું, ગરીબકું, વળકણું; The market is *e.* બજારભાવ નરમ-મંદ છે.
EASEL *s.* [*Ger. esel* an ass] ચિત્ર કાઢતી વખતે ચિતારો જે લાકડાની ધોડી પર ચિતરવાનો કાગળ રૂકે છે તે ધોડી^f.
EAST *s.* [*Ger. ost, Gr. ēōs* the dawn] પૂર્વⁿ, પૂર્વ-ઊગમણી દિશા^f; 2 the countries to the east of Europe પૂર્વદેશ^m, પૂર્વ તરફના દેશ^m. *a.* પૂર્વ તરફનું, પૂર્વનું.
EASTERLY *a.* પૂર્વ તરફથી આવતું; 2 પૂર્વનું-તરફનું. *ad.* પૂર્વ-ઊગમણી તરફ.
EASTERN *a.* પૂર્વ-ઊગમણી દિશા-તરફનું.
EASTWARD *ad.* પૂર્વ તરફ, ઊગમણી દિશાએ.
EASTER *s.* [*AS.*] ખ્રિસ્તના પૂનરુત્થાનના સ્મરણને સાર કંટલાક ખ્રિસ્તી લોકો જે તેહેવાર માને છે તે.

EAT *vt.* [*AS. ettan, L. edo, Sans. ad* to eat] ખાવું, બક્ષ-બક્ષણ ક.; 2 to corrode ખાઈજવું-નાખવું; To *e.* out ખાઈને ફના ક.; ફાલી-કોતરી-કોરી ખાવું; To *e.* one's words ઘૂંટીને ચાટવું, બોલીને ફરીજવું. *vi.* ખાવું, બક્ષ ક.; 2 to taste -નો સ્વાદ આપવો-હોવો, લાગવું.

EATABLE *a.* ખાવાજોગ-નું, ખાદ્ય, બદમ. *s.* ખાવાની વસ્તુ^f, જમણⁿ, ભોજનⁿ.

EAU-DE-COLOGNE *s.* [*Fr. eau* water *de* of and *Cologne*] અસલ કોલોન રાહે-રમાં બનેલું સુગંધીદાર પાણીⁿ.

EAVES *s.* [*Sax. efese* the edge] The lower border of the roof of a building which casts off the water that falls on the roof છાપરાંની પાંખ, નેવન.

EAVES-DROPPER *s.* નેવની હેઠળ અથવા બારી આગળ ઊભા રહીને ધરમાં ચાલતી વાત સાંભળનાર, બીજાની યુષ વાત સાંભળવાની તક શોધનાર.

EBB *s.* [*AS. ebba, Ger. ebbe*] The reflux of the tide ઝોટ^f; 2 decline પડતી^f, પડતીદશા^f, ઉતરતી હાલત^f; as, his fortunes are at a very low *e.* તેની દશા ધણી પડતી છે. *vi.* ઝોટ થવી, બરતી ઉતરી જવી; 2 to decline પડતી-ઉતરતી દશા-હાલત હોવી.

EBONY *s.* [*L. ebenus, Gr. ebenos*] આ-બનુસનું લાકડું.

EBRIETY *s.* [*L. ebrietas* from *ebrius* drunk] (See Drunkenness).

EBULLITION [*L. ex & bullio* I boil] ઉકળવું તે, જોશ^m, ઊભરોશ^m; -of grief, anger ઊભરોશ^m, જોશ^m, ગુસ્સોશ^m.

ECCENTRIC-AL *a.* [*L. ex & centrum* the centre] Deviating from the centre મધ્યબિંદુથી આંધું જવું, મધ્યબિંદુ ત્યાગી, કેંદ્રપરાક્રમ્ય; 2 (in geom.) not having the same centre જેનું મધ્યબિંદુ એક નહિ તેવું, અસમકેંદ્ર; 3 deviating from regularity વિલક્ષણ, તરેહવાર, લોકાચાર વિરુદ્ધ.

ECCENTRICITY *s.* મધ્યબિંદુત્યાગ^m, કેંદ્રપરા-

ફુલ્લપત્તિ; 2 વિષમકેદરતા; 3 વિલક્ષણતા,
તરિહવારપણું, ઘાકાચાર વિરોધમ.

ECCLESIASTIC-AL *a.* [*Gr. ekklesia* the church] ખ્રિસ્તી મંડળી સંબંધી -ગુ, ખ્રિસ્તીધર્મ સંબંધી.

ECCLESIASTIC *s.* ધર્મોપદેશકમ, પાદ્રીમ.

ECHO *s.* [*L. echo, Gr. ēchō* a sound] Sound returned પડવોમ, પ્રતિશબ્દ-
ધ્વનિમ. *vt. & vi.* પડવો પડવો, પ્રતિ-
શબ્દ-ધ્વનિ થવો-હોવો, ગાજી હોવું.

ECLAT *s.* [*Fr. from Gr. klao* I break] Splendour બબકોમ, શોભા, રોનક; 2
applause શાખાસી, પ્રતિષ્ઠા, વખાણ.

ECLECTIC *a.* [*Gr. ek* out and *legō* I choose] Selecting ચૂંટી કાઢનારું-વાગું,
વિવેચન કરનારું.

ECLIPSE *s.* [*L. eclipsis, Gr. ekleipsis* ek out and *leipo* I leave] ગ્રહણ; -of the moon ચંદ્રગ્રહણ; -of the sun સૂર્યગ્રહણ; Duration of an e. સ્થિતિ, પર્વ, ગ્રહણ-કાળમ; Total e. અગ્રાસન; 2 obscuration પ્રભા-કાંતિક્ષયમ. *vt.* અસવું; 2 નેન-કાંતિક્ષય ક., આંજી નાખવું, આંજવું, ફીકું-ગાંધુપાડવું.

ECLIPTIC *a.* આકાશમાં ને માર્ગે ચર્ચ કરતો દેખાયછે તે માર્ગમ, કાંતિવૃત્ત-મંડળન.

ECONOMY *s.* [*L. oeconomia, Gr. oikos* a house and *nomos* a law] Manage-
ment of household concerns especially in regard to expense ધર-ધર ખર્ચની
બચસા, ધરનો બદોબસ; 2 internal management of a state, corporation or the like કારભારમ, વહિવટમ, બચસા, બધોબસમ; 3 system of rules, regula-
tions, rites and ceremonies ધર્મવિધિ, નીતિ, બચસા; the Jewish e. યહુદીધો-
કની ધર્મવિધિ; 4 frugal and judicious use of money કરકસર, મિતબચમ, કો-
રાર, નીતિનો ખર્ચ; Political e. અર્થ-
બચહાર સાચન.

ECONOMICAL *a.* ધરના બધોબસનું-વિષે; 2 કરકસર કરનાર, કસરીકું, મિતબચી.

ECONOMISE *vt. & vi.* કરકસર ક., કરકસર-
થી-હાથ રાખીને-વિચારીને ખર્ચ ક.-વાપરવું;
To e. time વખત જાળવીને કાઢવો.

ECSTASY *s.* [*Gr. ek* aside and *stasis* a standing] A state in which the mind is carried beyond the reach of ordin-
ary impressions તન્મયાવસ્યા, તલ્લીન
અવસ્યા; 2 rapture અત્યાનંદમ, પરમાનંદમ,
હર્ષનિમગ્નતા, અતિરાય ખુશાલી.

ECSTATIC *a.* અત્યાનંદ પમાડનાર, અતિરાય
ખુશ કરનાર.

EDDY *s.* [*AS. ed* back & *ea* a stream, *Icel. yda* a whirlpool] A current of
water running back પાણીનો પાછો મા-
રતો ઝાંધ; 2 a whirlpool વમળન, બમરન;
3 a whirlwind વટોળીઝામ, વાવટોળમ.

EDEN [*Heb. eden* delight] The garden in which Adam and Eve first dwelt
એદનવાડી; 2 a delightful region સુ-
ખસ્થાન, સુખકારક જગ્યા.

EDGE *s.* [*AS. ecg, Ger. ecke, L. acies, Gr. ake* a point] The thin cutting
side of the blade of an instrument
ધાર; 2 margin કોર, કોરણ, કિનારીમ;
Raised e. પાળ; 3 acrimony તીવ્રતા,
તીક્ષ્ણતા; To beset on the e. (the teeth)
ખરબ-અંખાઈવળવું, ખાડું થઈવળવું. *vt.* ધાર
કાઢવી; 2 સંખયમ-મગજ-કિનારી ધૂકવી;
3 to incite ઉશ્કેરવું, ઉત્તેજન આપવું; 4 to
move by little and little ધીરે ધીરે ખ-
સેડવું. *vi.* બાજુએ રહેવું, ધીરે ધીરે ખસવું.

EDGED *a.* ધારધર-વાળું, તીક્ષ્ણ.

EDGE-TOOL *s.* ધારવાળું હથિયાર.

EDGE-WISE *ad.* ધાર આગળ કરી; 2 side-
ways પાસું આગળ કરી. [અકરાર.

EDGING *s.* સંખયમ, મગજ, કોર, કિનારી.

EDIBLE *a.* [*L. edo* I eat] Eatable ખા-
વા યોગ્ય, ખાદ્ય, બક્ષણીય.

EDICT *s.* [*L. e* out and *dico* I say] That which is uttered or proclaimed
by authority as a rule of action આ-
ચાર, હુકમ, રાજની આચાર-હુકમ.

EDIFY *vt.* [*Fr. edifier, L. aedes* a house and *facio* I make] To instruct and improve the mind in knowledge and virtue શિક્ષા-તાલીમ આપવી, નીતિ-પરમાર્થ ગાન આપવું-વધારવું, -ના સદ્ગુણની વૃદ્ધિ કરી, -નો સુધારો કરી.

EDIFICATION *s.* સુધારો કરવા તે, શિક્ષા, તાલીમ, ગાન-સદ્ગુણની વૃદ્ધિ. [ધણી *f.*

EDIFICE *s.* ઇમારત, હવેલી, મહેલમ, બાં-
EDIFYING *a.* ગાનવર્ધક.

EDIT *vt.* [*L. e* and *do* I give] To superintend a publication, to prepare a book or paper for publication by writing, correcting or selecting the matter ગ્રંથ-ચોપાનિયું વગેરે છુપાવવાના અથવા પ્રગટ કરવાના કામ ઉપર ચોકસાઈ રાખવી, કોઈ પુસ્તક અથવા પત્ર પ્રગટ કરવા સારૂ તેમાંના વિષય લખી-સુધારી છુપાવવું.

EDITION *s.* The publication of any book or writing ગ્રંથ છુપાવી પ્રગટ કરવા તે ; 2 the whole number of copies published at once આવૃત્તિ *f.*, પ્રત *f.*

EDITOR *s.* ગ્રંથ પ્રગટ કરવા સારૂ તપાસીને તૈયાર કરનાર ; 2 વર્તમાન પત્રનો અધિપતિ, 'એડીટરમ.'

EDITORIAL *a.* વર્તમાનપત્રના અધિપતિ વિશે -નું. *s.* અધિપતિએ લખેલા વિષય.

EDITORSHIP *s.* અધિપતિનું કામ-હોદ્દામ.

EDUCE *vt.* [*L. e* and *duco* I lead] To bring or draw out કાઢવું, કાઢી લેવું. To e. good from evil જુઠાંમાંથી બલું કાઢી લેવું.

EDUCATE *vt.* To train, as a child કેળવવું, કેળવણી આપવી, તરબિયત કરી, શિખવવું, -ની મનશક્તિ-ગુણ પ્રકારા પામી એમ કરી.

EDUCATED *a.* કેળવાયેલું, શિક્ષેલું, બહેલું.

EDUCATION *s.* (See the verb) કેળવણી, શિક્ષા, તરબિયત, તાલીમ *f.*

EDUCATIONAL *a.* કેળવણી-વિદ્યા સંબંધી-નું ; e. department કેળવણી ખાતું.

EDUCATIONIST *s.* કેળવણી આપવામાં પ્રવીણ તે ; 2 કેળવણીથીજ સુધારો થાયછે એવું જનું મત છે તે.

EDUCATOR *s.* કેળવણી આપનાર.

EEL *s.* [*AS. al, Ger. aal*] બામ માછલી *f.*

EFFACE *vt.* [*Fr. effacer, L. ex & facies* face] To rub off or erase બૂસી-લછી નાખવું, ભૂસવું, છેકીનાખવું, છેકો મારવા ; 2 to remove from the mind મનમાંથી અસર જતી રહે તેમ કરી, મનમાંથી કાઢી નાખવું.

EFFECT *s.* [*L. ex* and *facio* I make]

That which is produced by an agent or cause, consequence અસર, કાર્ય, ફળ, પરિણામ, 2 impression અસર ; 3 purpose અભિપ્રાય, મતલબ ; as, what they said was to this e. તેમાંના બોલવાનો અભિપ્રાય આ હોતો-તેમાંનું બોલવું આ પ્રમાણે હતું ; 3 (*pl.*) માલમતા, માલમ, સામાનમ, અસમાપન ; To take e. (a) -નો ગુણલાગવો, -ની અસર થવી, (b) અમલમાં આવવું ; To take e. upon લાગુ પડવું ; Cause and e. કાર્યકારણ ; For e. બપોરે આડવા-મારવા સાર ; Of no e. નિષ્ફળ, બર્થ ; To give e. to બજાવવું, અમલમાં લાવવું ; To destroy the e. of નિષ્ફળ કરી, ધૂળ મેળવવું ; In e. ખરેખર, ખરું જોતો, વસ્તુત. *vt.* To produce as, a cause or agent કરવું, ઉત્પન્ન કરી, થવું ; 2 to accomplish સાધવું, સંપાદન કરી, પાર પાડવું ; One who has effected his object કૃતાય.

EFFECTIVE *a.* અસરકારક, ગુણકારી, કાર્ય-સાધક, ફળોત્પાદક, ઉપયોગી, કામનું.

EFFECTUAL *a.* સફળ, સાર્થક, અસરકારક, ઉપયોગી, યોગ્ય. [ક., પારપાડવું, સાધવું.

EFFECTUATE *vt.* To accomplish સંપાદન

EFFEMINATE *a.* [*L. ex* and *femina* a woman] Unmanly બાલ્યો, નામદ, જનાની ; 2 womanlike, tender સ્ત્રી સરખું, કોમળ, નાજુક, નરમ.

EFFEMINACY *s.* બાલ્યપણ, નામદઈ.

EFFERVESCE *vi.* [*L. ex* and *ferveo* I boil] ઊભરાવું, ખદખદવું, ઊભરો આવવો, ઊભરાઈજવું.

EFFERVESCENCES *s.* ઊભરો, જોર, જોશી

EFFERVESCENT *a.* ઊકળતું, ઊભરાતું, ખદખદતું.

EFFETE *a.* [*L. ex & foetus* off-spring]

No longer capable of producing young
છેત્રાં થતાં નંધ થયાં હોય તેવું, રાક્ષિતહીન,
નિષ્ફળ; 2 worn out with age or
indulgence જીર્ણ, અપ્રયત્ન-અસાધ્ય ગમ્મ-
લું, જર્નર.

EFFICACIOUS *a.* [*L. ex and facio* I
make] Effectual અસર-ગુણ કારક, કાર્ય-
સાધક, રામબાણ, સમર્થ, જાણક.

EFFICACY *s.* ગુણમ, અસર, તેજન, જીવન,
બળ, કાર્ય સિદ્ધિ. [-ગુણકારી.

EFFICIENT *a.* કાર્ય સાધક, ફળદાયક, અસર

EFFIGY *s.* [*L. ex and fingio* I form]
આહુતું, પુતળું, પ્રતિમા, મૂર્તિ; 2 im-
pression upon a coin representing
the head of the prince by whom it
was issued નાણાં ઉપર પાડેલું ડોકું-ચુપ્પ-
ટો; To burn or hang in e. કોઈ માણસ
ધિકાર યોગ્ય અથવા ફાંસી દેવા લાયક છે, એમ
જણાવવા સારૂ તેનું પુતળું અથવા છુપી બાળી
ચૂકવી-ફાંસીએ લટકાવવી.

EFFLORESCE *vi.* [*L. ex & flos* flower]

To form a mealy powder on the sur-
face of bodies પદાર્થો ઉપર બૂકો ચઢવો; 2
કોખા પર ખાર ફૂટી નીકળવો.

EFFLORESCENCE *s.* ફૂલ ખીલવાની-આવ-
વાની મોસમ, પુષ્પોત્પત્તિકાળમ; 2 eruption,
as in measles &c. ઝોરી-અછુપડા વિગે-
ર નીકળવા-ફૂટવા; 3 the formation of a
mealy powder on the surface of bo-
dies પદાર્થો ઉપર ચઢેલો બૂકો; 4 કોખા પર
ફૂટી નીકળેલો ખાર.

EFFLUENT *s.* [*L. ex and fluo* I flow] A
stream flowing out of another (નદી)-
માંથી નીકળતો ફાંટો.

EFFLUVIUM *s.* Exhalation વરાળ-બાફ રૂપે
ઉડતું તે; 2 પીમળમ, વાસમ; 3 ફૂંકાં, અદ્યોષ.

EFFLUX *s.* વહી નીકળતું તે, પ્રવાહમ.

EFFORT *s.* [*L. ex and fortis* strong]
પ્રયત્ન, મહેનત, કોશીશ, આયાસમ.

EFFRONTERY *s.* [*L. ex & frons frontis*

the forehead] Impudence નિર્લજ્જાપણ, નકરપણ, નકરપણ; as, e. is a
sure sign of ill breeding નિર્લજ્જાપણ
કેળવણીની હીનતાની એક મોટી નિશાની છે.

EFFULGENCE *s.* [*L. ex and fulgeo* I
shine] A flood of light અતિશય પ્રકાશમ
-તેજન-અગ્નિકામ. [અકચકીત, અધેદાર.

EFFULGENT *a.* પ્રકાશિત, તેજસ્વી, અગ્નિકામ,

EFFUSION *s.* [*L. ex & fundo* I pour]
રેણું; 2 (of words) રાખેલો રેડ.

EFFUSIVE *a.* પુષ્કળ રેણું.

EGG *s.* [*L. ovum*] ઈંડું, અંડ, બેડું.

EGG-PLANT *s.* વેગણનો છેડ, વેગણી; (the
fruit) વેગણ, વંતાક.

EGOTISM *s.* [*L. ego* I] Practice of too
frequently using the word I, self-
praise હુંપદ-પાણું, અહંકારમ, આત્મસ્તુતિ,
આપવડાઈ, સ્વપ્રશંસા. [હંકાર.

EGOTIST *s.* હુંપદવાળું, અહંવાદી, અડાઈખોર-

EGREGIOUS *a.* [*L. ex and grex gregis*
a flock] Extraordinary, generally in
a bad sense અદ્ભુત, મોટું, બારે, જાણક.

EGRESS *s.* [*L. ex and gradior* I go]
બહારજવું-નિકળવું તે, નિર્ગમન. [આડ, ૮.

EIGHT *a.* [*AS. eahta, L. octo, Gr. okto*]

EIGHTEEN *a.* અરાઠ, ૧૮.

EIGHTH *a.* આઠમું.

EIGHTY *a.* એસી, ૮૦.

EITHER *a. or pron.* [*AS. ægther, Sans.*
itra the other] One or the other, pro-
perly of two things but sometimes
more, each of two આ અથવા તે, કોઈ
પણ, ગમે તે, એમાંથી એક, બન્ને, એકેક.
conj. (correlative to *or*) કાંતો.

EJACULATE *vt.* [*L. e and jacio* I
throw] ઉદ્ગાર કાઢવો, ઉદ્ગારરૂપ પ્રાર્થના ક.

EJACULATION *s.* ઉદ્ગારમ, ઉદ્ગારરૂપ પ્રાર્થના.

EJACULATORY *a.* ઉદ્ગારરૂપ, એકદમ કરેલું.

EJECT *vt.* [*L. e and jacio* I throw] To
throw out બહાર ફેંકવું, કાઢીનાખવું; 2 to
drive away, to expel violently or with
disgrace અદેડી ચૂકવું - કાઢવું, કાઢી મેલવું,

- અરતરક ક., પાણીનું આપવું; 3 to dispossess કાઠીમલવું-ચૂકવું, ચૂકી દેવાડાવવું, કબજે લઈલેવા-ચૂકાવવા.
- EJECTION** *s.* બાહાર કાઠી મેલવું તે, બહિષ્કારમ; 2 (in law) ગણોતિયા-બાહુત પાસે કબજે ચૂકાવવાની ફરિઆદી.
- EKE** *vt.* (out) [*AS. eacan, Gr. auch* akin to *L. augeo* I increase] To increase વધારવું, વૃદ્ધિ ક.; 2 to supply what is wanted, to add to પૂરવું, પૂર પાડવું, ઉમેરવું.
- ELABORATE** *vt.* [*L. ex and laboro* I labour] To produce with labour શ્રમ-મેહેનત-કષ્ટથી ઉત્પન્ન-તૈયાર ક.; 2 to perfect with painstaking શ્રમ કર્યા કરીને પૂર્ણ ક.-સુધારવું. *a.* શ્રમ-મેહેનતથી ક્રીધિલું.
- ELAPSE** *vi.* [*L. e & labor lapsus* to slide] To glide away (as time) ગુજરવું, પહોંચવું, વિતવું, જવું, થવું.
- ELASTIC** *a.* [*Fr. elastique* from, *Ar. lastik* spring, *Gr. elasō* I drive] પોતાની અસલ સ્થિતિમાં પાછું આવે એવું, સ્થિતિસ્થાપક, કમાનની આસિયતવું.
- ELASTICITY** *s.* સ્થિતિસ્થાપકતા/-પાછું, કમાનની આસિયતવું.
- ELATE** *vt.* (with) [*L. ex and latum* to carry] To raise the spirits of, to puff up દુલાવવું, ચઢાવવું; to be elated દુલાઈ-ચઢી-છુટી જવું.
- ELATE-ED** *a.* દુલાઈ ગએલું, ચઢી-છુટી ગએલું.
- ELATION** *s.* દુલાસ/-, અભિમાન, મમરૂરી.
- ELBOW** *s.* [*AS. eln* an ell and *boga* a bow] કોણી/-, કોપરિયું; To be at the e. ધણું પાસે હોવું; To be up to the e. ગરક-નિમજ્જ હોવું. *vt.* કોણીથી ઢકેલવું.
- ELBOW-ROOM** *s.* Freedom, room for motion or action છૂટ, મોકળાસમ, હલવા ચાલવાને સાર જગ્યા.
- ELDER** *a.* [*AS. ealder* older, *L. alo* I nourish] મોટું, વડું, ન્યેબ. *s.* વડીલમ, ગુરૂજન, પૂર્વ-વૃદ્ધ માણસમ; 2 ancestor પૂર્વજનમ, આપદામ. [વયોગત.
- ELDERLY** *a.* ઉત્તરવયનું, ધરૂં થવા આવેલું,

- ELDEST** *a.* સર્વ કરતાં વડું-મોટું, ન્યેબ.
- ELECT** *vt.* [*L. e* and *lego* I choose] To select પસંદ ક., ચુંટી-વીણી કાઢવું. *s.* પસંદકરેલું, નિમેલું, ચુંટી કાઢેલું (કોઈ પદ્ધતિને સાર નિમેલું, પણ તેનો વહિવટ ક્યો ન હોય એવું); bishop *e.* નિમાએણા અધ્યક્ષમ.
- s.* ઉચાર સાર પસંદ કરેલું માણસ, ઈશ્વરનું અનુગ્રહીત માણસ.
- ELECTION** *s.* પસંદ કરવું તે, પસંદ કરીને નિમેલું તે, પસંદગી/-, નિમનુક/-; 2 power of choosing પસંદ કરવાની સત્તા-નો અધિકાર; as, the *e.* rests with the people પસંદ કરવાની સત્તા ધિકના હાથમાં છે; 3 those who are elected પસંદ કરેલા માણસ; the *e.* hath obtained it પસંદ કરેલાને તે મળ્યું છે.
- ELECTIVE** *a.* પસંદ કરવાનું; as, *e. franchise* (અમલદાર, કાયદા બાંધનાર ઇં) પસંદ કરવાની સત્તા; 2 depending on choice, bestowed by election બીજના પસંદ કરવા પર આધાર રાખતું, પસંદ કરીને આવેલું; An *e. monarchy* ન્યાં રૈયત રાજને નિમે છે એવું રાજ્ય.
- ELECTOR** *s.* પસંદ કરનાર, જેને પસંદ કરવાનો અધિકાર હોય તે; 2 જર્મનીમાં જે અધિકારીઓને બાદશાહ નિમવાનો હક હતો તેઓ-માંનો એક.
- ELIGIBLE** *a.* Fit to be chosen પસંદ કરવા યોગ્ય-લાયક; 2 proper, desirable યોગ્ય, લાયક, ઉપયોગી. [ક્રી/-ગુણમ.
- ELIGIBILITY** *s.* પસંદ થવાની યોગ્યતા-લાયકાત.
- ELITE** *s.* (the) સારામાં સારો-ઉત્તમ છે તે.
- ELECTRIC-ALA** [*L. electrum, Gr. ēlektron* amber] વિજળીનું; 2 વિજળીથી થ-એલું, વિજળીવાળું, વિજળીના ચમત્કાર બતાવનાર, વિદ્યુતોત્પાદક; *e. machine* વિજળો ચમત્કાર બતાવનાર યંત્ર.
- ELECTRICITY** *s.* વિજળી/-, વીજળી, વિદ્યુત/-; 2 the science વિજળીની વિદ્યા, વિદ્યુદિદ્યા.
- ELECTRIFY** *vt.* વિજળીથી બરવું, વીજળી અસર લગાડવી; 2 to excite suddenly by something inspiring એકાએક અ-તિહોંસ-અત્યુત્સાહ ઉત્પન્ન ક., ઉત્તુક ક.

ELEEMOSYNARY *a.* [*Gr. eleēmosynē* *eleos* pity] Given in charity ધર્મ-પાતે -ધર્માદા-ધર્માર્થ આપેલું, દરિદ્રીઓના પોષણ-ને અર્થ આપેલું; 2 relating to charitable donations ધર્મ-ધર્માદાનું-સંબંધી. *s.* બિ-ક્ષાથી યુજાના ચલાવનાર, બિક્ષોપણથી.

ELEGANT *a.* [*L. elegans* from *eligo* I choose] Pleasing by acquired or im- parted grace and beauty સુશોભિત, રૂ- પવાન, શોભિતું, સુંદર, ખુબસુરત; 2 રસીક- લલિત, સુંદર, લાવણતાવાળું, વિવેકી; 3 rich in expression, polished, as style પ્રૌઢ, સાલંકાર, સુરસ, રસિક.

ELEGANCE *s.* શોભા *f.*, સૌંદર્ય *n.*, રૂપ *m.*, ખુબ- સુરતી *f.*, લાલિત્ય *n.*; 2 -of furniture સજ્જાઈ *f.*; 3 -of speech પદલાલિત્ય, પ્રૌઢપણું *n.*

ELEGY *s.* [*L. elegia*, *Gr. elegos* a lament *e! e! legein* to cry woe! woe!] A mournful poem શોકશ્લોક કવિતા *f.*-ગીત *n.*, શોકગીત *n.*, રાત્રીઓ *m.*, પરત્રીઓ *m.*, મરણીઓ *m.*

ELEGIAC *a.* શોકશ્લોક, શોક ભરેલું.

ELEMENT *s.* [*L. elementum*] A simple or essential principle મૂળતત્ત્વ *n.*, તત્ત્વ *n.*, મૂળ *n.*; 2 an essential ingredient આવ- રચક-મૂળભૂત અંગ *m.*-ભાગ *m.*; 3 one of the ultimate constituents of any kind of matter તત્ત્વ *m.*; 4 that which ancient philosophy supposed to be simple and undecomposable, as the so called five elements પંચમહાભૂત *n.* (પૃથ્વી, પાણી, અગ્નિ, વાયુ અને આકાશ); 5 sphere સ્- સ્થાન *n.*, સ્વધામ *n.*, વિષય *m.*; as, water is the e. of fish માછલાંનું સ્વસ્થાન પાણી છે; 6 (*pl.*) rudiments મૂળતત્ત્વો-પીઠિકા *f.*; 7 (*pl.*) the bread and wine used in the Eucharist (ખ્રિસ્તી) પ્રત્યુભાજનમાં ને રોટલી અને ક્રાશ્વરસ વપરાય છે ને.

ELEMENTAL *a.* તત્ત્વ-મૂળતત્ત્વ-મૂળપીઠિકા સં- બંધી-નું; 2 ભૌતિક, પંચબૂતાત્મક.

ELEMENTARY *a.* અભિવ્રિત, બેજ વિનાનું; 2 rudimental મૂળતત્ત્વનું, મૂળપીઠિકાનું.

ELEPHANT *s.* [*AS. elp*, *L. elephantus*, *Gr. elephas*] હાથી *m.*, હસ્તી *m.*, ગજ *m.*

ELEPHANTIASIS *s.* પગે ઉતરેલા રસ, નેથી પગ સુજાને હાથીના પગ જેવા થાય છે, બેડેણું.

ELEPHANTINE *a.* હાથીના જેવું, ધાણું મોટું.

ELEVATE *vt.* [*L. e & levo* I raise] To raise ઊંચું કર., ઊંચે ચઢાવવું; 2 to pro- mote મોટી પદવીએ-ઊંચે દરજ્જે ચઢાવવું; 3 to cheer, to animate ઉત્તેજન-હિમ્મત આપવી, હામ આણવી; 4 ટ્રેડ-મોટું-પ્રતિ- જિત કર., સારી-જાંચી સ્થિતિમાં લાવવું, નો ઉદય કર.; 5 to raise to a higher pitch (the voice) ચઢાવવું, ઝેંચવું, ઊંચેલઈ જવું.

ELEVATION *s.* ઊંચું કર.-ચઢાવવું ને, ઉદય *m.*; 2 height ઉચાઈ *f.*, ઉંચાણ *n.* [ચિત્રકાર.

ELEVEN *a.* [*AS. endleofon*] અગીઆર,

ELEVENTH *a.* અગીઆરમું; The e. day of a lunar fortnight અગિયારસ, ચિત્રકારથી *f.*

ELF *s.* [*AS. ælf*, *Ger. elfe*] (પ્રાચીન, જૂન; 2 વૈતિયું માણસ, વેંગણ.

ELICIT *vt.* [*L. e & lacio* I entice] To draw out કાઢવું, બોળવું, શોધી-બોળી કાઢવું; as, to e. truth સત્ય શોધી કાઢવું; 2 to strike out પાડવું; as, to e. sparks ચિહ્નગારા પાડ- વા; To e. an answer જવાબ દેવડાવવા; To e. a confession કબૂલ કરાવવું. [Elect).

ELIGIBLE, ELIGIBILITY (See under

ELIMINATE *vt.* [*L. ex & limen* thresh- old] (In Algebra) To cause to dis- appear from an equation સમીકરણમાંથી કોઈ પદ ઊડી જાય તેમ કર.; 2 to leave out of consideration in a process of in- ductive enquiry વિચારમાંથી પડતું મેલવું; 3 જૂઠું કરીને અગુમાન કર.

ELIMINATION *s.* હરાડવું-પડતું મેલવું ને.

ELITE (See under Elect).

ELIXIR *s.* [*Fr., Sp., Por., Ar. al-iksir* philosopher's stone] (med.) A com- pound tincture મિશ્રિતરસાયન *n.*; 2 (al- chemistry) નેથી બીજી ધાતુનું સુન્નું થાય એવો રસ; 3 quintessence કંસમ, સત્ત્વ *n.*, અક્ષમ; 4 any cordial પુષ્ટિકારક યોગસમ.

ELK *s.* [*A.S. elch, Sw. elg, Gr. alkē* bodily strength] એક જાતનું મોટું સાબર.

ELL *s.* [*AS. eln, Scot. elne, L. ulna, Gr. olnē* the elbow] કાપડ બરવાનું એક માપ (અંગ્રેજી 'એલના' ૪૫ ઇંચ છે). If you give him an inch he will take an ell આંગળી આપતાં તે પોહિંચે વગમશે.

ELLIPSE *s.* [*Gr. elipsis* a defect] (geom.) દીર્ઘવર્તુલન, અંડાકૃતિ.

ELLIPSIS *s.* [*Gr. en in & leipo* I am deficient] (gram.) અધ્યાહાર, પદન્યૂનતા.

ELLIPTICAL *a.* જેમાં કંઈ અધ્યાહાર્ય છે એવું, ન્યૂનપદ, અકુરું; 2 અંડાકૃતિનું-સંબંધી.

ELOCUTION [*L. e & loquor* I speak] Mode of utterance or delivery પાંચ માણસમાં બોલવાની - બાવણ કરવાની ઢબ-છટા, વકતૃત્વ.

ELOQUENT *a.* Having the power of expressing strong emotions in an elevated and effective manner વક્તા, સુ-બાણિત બોલનાર, વાકચતુર-પદ; 2 વકતૃત્વ.

ELOQUENCE *s.* વક્તાપણું, વકતૃત્વ, વાકચતુર્ય, વાકપટુતા, સુબાણત્વ.

ELONGATE *vt.* [*L. elongo* from *e* and *longus* long] લંબાવવું, લાંબું કરવું.

ELONGATION *s.* લાંબું કરવું-થવું તે; 2 છેડે જવું તે, અંતરન; 3 (Astro.) સૂર્ય અને ચંદ્રની વચ્ચેનું છેડું.

ELOPE *vi.* [*A.S. hleapan* to leap] To run away (a woman with her lover) નીકળી જવું, ચારસાથે જવું રહેવું. [રહેવું તે.

ELOPEMENT *s.* નીકળી જવું તે, ચારસાથે જવું.

ELSE *a. or pron.* [*A.S. elles* otherwise-*el* other, *L. alius*] બીજું, અન્ય. *ad.* નહિ તે; 2 beside બીજું, સિવાય.

ELSEWHERE *ad.* In any other place, in other places બીજે ઠેકાણે, અન્યત્ર, બીજે કહી.

ELUCIDATE *vt.* [*L. e & lucidus* clear from *lux* *lucis* light] To make clear ઉદાહરણ-પ્રકાશ-સ્પષ્ટ-સમજ પડે એવું કરવું.

ELUCIDATION *s.* The act of elucidating

સ્પષ્ટ-ઉદાહરણ-સ્પષ્ટ-સમજ પડે એવું કરવું તે, સ્પષ્ટીકરણ; 2 that which elucidates જેથી કોઈ વાત ખુદ્દી થાય તે, ખુલાસો, ખ્યાનન, દાખલો.

ELUCIDATIVE *a.* જેથી સ્પષ્ટ-પ્રકાશન-સમજ પડે એવું.

ELUDE *vt.* [*Fr. eluder, L. e and ludo* I play] To avoid by artifice, stratagem or dexterity ચુકવવું, ટાળવું, ચોરવવું; he eluded my grasp (હું તેને પકડવા ગયો પણ) તેણે મારો હાથ ચુકવ્યો; to e. the observation of નજર ચોરવવી-ચુકાવવી; 2 to remain unexplained or undiscovered by -થી ગુપ્ત રહેવું, -નો યાત્ર ન લાભવા.

ELUSIVE, ELUSORY *a.* ચોરવે-ચુકાવે એવું, ડગાઈ બરેલું.

ELYSIUM *s.* [*L., Gr. elysion*] A dwelling place assigned to happy souls after death સ્વર્ગ; 2 any delightful place સુખ-આનંદસ્થાન. [આનંદ કારક.

ELYSIAN *a.* સ્વર્ગનું-સંબંધી, અત્યાનંદ-પર-

EMACIATE *vi.* [*L. e & macio* I make lean] To lose flesh gradually ગળાઈ-સુકાઈ-તવાઈ જવું, હાડકાં કાઢવાં.

EMACIATE-TED *a.* તવાઈ-સુકાઈ-ગળાઈ ગ-એલું, કીણું.

EMANATE *vi.* [*L. e & mano* I flow] To issue from a source, to flow નીકળવું, ઉત્પન્ન થવું, -ની ઉત્પત્તિ હોવી. [કળેસો પદાર્થ.

EMANATION *s.* નીકળવું તે, નિઃસરણ, ની-

EMANCIPATE *vt.* [*L. e, manus* the hand & *capio* I take] To set free from slavery or any thing which exercises undue or evil influence ગુલામગિરી-બંધન માંથી હોડાવવું, છૂટ-મોકળું-સ્વતંત્ર કરવું.

EMANCIPATION *s.* ગુલામગિરીમાંથી છુટકારો કરવો તે, સ્વતંત્રતા આપવી તે, છુટકારો, છુટકારો, બંધમોચન; Final e. પ્રકૃતિ, મોક્ષ.

EMASCULATE *vt.* [*L. ex & masculus* dimn. of *mas* a male] To castrate ખાંસી-નપુંસક કરવું; 2 to deprive of masculine strength નામરદ કરવું, પુરુષત્વભંગ-નષ્ટ કરવું, નબળું-કમજોર કરવું.

- EMASCULATION** *s.* ખાંસી-નપુંસક કરવું તે, ખાંસી *f.*
- EMBALM** *vt.* [*Fr. em in & baume balm*] To preserve from decay by means of balm or other aromatic oils or spices સોડા ન લાગવા દેવાને માટે મસાલો-સુગંધદ્રવ્ય ભરવાં-ધાલવાં; 2 to perpetuate in affectionate remembrance મમતાથી યાદ રાખી શકવું. [ખાંધમ, પાઠમ.]
- EMBANKMENT** *s.* [See Bank] પુશ્તીમ,
- EMBARGO** *s.* [*Sp. embargar-em and barra a bar*] બંદર આગળથી વહાણ હટકારવાની બંધી-મનાઈ; 2 બંધીઈ, મનાઈ, પ્રતિબંધમ, નિરોધમ.
- EMBARK** *vt.* [*Sp. en & barca a boat*] To put on board a vessel વહાણ પર ચઢાવવું; 2 to engage in નાખવું, સામેલ ક. *વિ.* વહાણ પર ચઢવું-જવું; 2 હાથ ધાલવો, માથે લેવું, પડવું.
- EMBARKATION** *s.* વહાણ પર ચઢાવવું-ચઢવું તે.
- EMBARRASS** *vt.* [*Fr. em and barre a bar*] To perplex, to confuse ગુંચવવું, ગુંચવીનાખવું, ગભરાવવું; 2 incumber with debt પૈસાની ભીડ-તંગીમાં આણવું; To be embarrassed ગુંચવાઈજવું, ગભરાવું, નાણાની ભીડ-તંગીમાં હોવું.
- EMBARRASSMENT** *s.* ગુંચવણ, ગભરાટમ; 2 ભીડ, તંગી (નાણાની).
- EMBASSY** *s.* [low *L. ambascia*, See Ambassador] The function of an ambassador એલચીગિરી, વકીલાત; 2 the person or persons sent as ambassador એલચીમ, વકીલમ, વકીલ-એલચી વર્ગમ; 3 the dwelling or office of an ambassador એલચીનુંઘર -નો મુકામ -ની કચેરી; as, a marriage took place at the British e. in Vienna વિમ્બિના શહેરમાં અંગ્રેજ સરકારના એલચીને ઘેર લગ્ન થયાં.
- EMBATTLED** *a.* [*em in and battle*] Arranged in order of battle બૂલં રચેલું, યુદ્ધસાર હારદોર ગોઠવેલું; 2 furnished with battlements ભરચાવાળું.
- EMBELLISH** *vt.* [*Fr. embellir from bel beau beautiful, L. bellus pretty*] To adorn, to beautify સજ્જારવું, સુશોભિત ક.
- EMBELLISHMENT** *s.* સજ્જારવું તે; 2 સજ્જારમ, બૂધણ, શોભા *f.*, અલંકારમ.
- EMBERS** *s.* [*AS. æmyrie, Scot. aumers*] રાખમાંના ત્રીણા અંગારામ, બુમરેટ્.
- EMBEZZLE** *vt.* [old *L. bezzle to drink-hard*] To appropriate fraudulently to one's own use what is intrusted to one's care ખાઈજવું, ઉચાપત કરી જવું, પચાવી પડવું, ચોઈઆં કરવાં. [ઉચાપત.]
- EMBEZZLEMENT** *s.* ખાઈ જવું-પચાવી પડવું તે,
- EMBITTER** (See Imbitter.)
- EMBLAZON** *vt.* [*Fr. em and blasonner*] To deck in glaring colours રંગદાર-ઝલેદાર ક., સજ્જારવું, અલંકાર પેહેરાવવા; 2 to adorn with figures of heraldry કુશીનતાનાં ચિહ્નોનાં ચિત્રથી સજ્જારવું.
- EMBLEM** *s.* [*Fr. embleme, Gr. emblema, em and ballō I cast*] નિશાની, ચિહ્ન, લક્ષણ. [ચયક, લાક્ષણિક.]
- EMBLEMATIC-AL** *a.* નિશાની-ચિહ્ન, દર્શક,
- EMBLEMATISE** *vt.* દર્શાવવું, ચયક-દર્શક હોવું.
- EMBODY** *vt.* [*em in & body*] To make corporeal સદેહ-દેહધારીક., દેહ-શરીર આપવું; 2 to collect into a whole એકઠેકાણે આણવું, એકઠું ક., એક તંત્રે લાવીને મૂકવું.
- EMBODIMENT** *s.* સદેહ-દેહધારી ક. તે, એક ઠેકાણે લાવવું તે, સંગ્રહમ, સંગ્રહમ, જમાવમ.
- EMBOLDEN** *vt.* [*em to make & bold*] ધિરજ-હિમ્મત આપવી, છાતીવાળું ક.; To be emboldened છાતી ચાલવી, હિમ્મત આપવી.
- EMBOSS** *vt.* [*em to make and boss*] ઉપસી નીકળે એવી આકૃતિ પાડવી, નકસીદાર ક.
- EMBRACE** *vt.* [*Fr. em in and bras, L. brachium arm*] To inclose in the arms બાથમાં લેવું, બેઠવું, છાતી સાથે ચાંપવું, આલીંગન ક., ઠોટી ક.; 2 to admit, to accept સ્વીકારવું, અંગીકાર ક., કબૂલ ક.; 3 to comprehend, to include -નો સમાવેશ થવો, -માં આવવું-માવું; 4 to encompass

ખેરવું, ખેરી લેવું; To e. an opportunity તક સાધી લેવી. s. આય, કોટી, આલિંગન.

EMBRASURE s. [Fr. *embraser* for *ebraser* to widen an opening] An opening in a wall for cannon તોપની આરી, જંગી, તોપને સાર કોટમાં પાડેલું આકું.

EMBROCATÉ vt. [Gr. *em* and *brechō* I wet on the surface] દરવાજાની જગા પર દારૂ-તેલ વગેરે ચોળવું. [જવાનું આસડ.

EMBROCATION s. (See the verb); 2 ચો-

EMBROIDER vt. [*em* & old *E. broider*] -જી પર ભરત ભરવું, જી પર કસીદા-વેલ-ખુદા કા-ટવા-પાડવા, ચિત્રન ભરવાં. [કસીદામ.

EMBROIDERY s. ભરતન, વેલખુદામ, ચિત્રન,

EMBROIL vt. [Fr. *en* & *brouiller* to mix together] To throw into perplexity ગૂંચવણમાં નાખવું, લડાઈમાં ગૂંચવવું.

EMBRYO, EMBRYON s. [Gr. *em* in & *bryō* I swell] The first rudiments of a child in the womb તરતનો રહેણા-કાચો ગર્ભ; 2 -of an inferior animal કાચો ગાભ; 3 -of a plant શ્રુણ્ણીજન, શ્રુણ્ણકરમ; In e. યોજેલું પણ પાર ન પડેલું.

EMENDATION s. [L. *e* and *mendum* a fault] જલ સુધારવી તે, જલનો સુધારો.

EMERALD s. [L. *smaragdus*, Sans. *marakatas*] A precious stone of a green colour પાનુંન, લીલમન, લીલું મણીન.

EMERGE vi. [L. *emergo* from *e* & *mergo* I dip] To rise as from fluid, to issue and appear -માંથી નીકળવું-આહાર આવવું, પાછું દેખાવું; To e. from poverty or obscurity ઉદય થવો, દહોડો ફરવો.

EMERGENCE-CY s. આહાર આવવું-માંથી નીકળવું તે, ઉદયમ; 2 a sudden occasion આચિતો-અકસ્માત પ્રસંગ-અનાયમ; 3 exi-gency જરૂર, અગત્ય, તરત ને તરતજ ઉપાય કરવો જોઈએ એવો અનાય.

EMERGENT a. આહાર આવવું-માંથી નીકળવું; 2 જરૂર-અગત્યવું.

EMERY s. [Fr. *emeri*, *emeril*] ધાતુને ધી-વાનો એક ધણી કઠણ ધાતુનો ગુફો.

EMETIC a. [Fr. *émétique*, Gr. *emeō* I vomit] ઝીકાવે-ઉલટી પેદા કરે એવું, વાંતિ-કારક. s. ઉલટી વાંતિનું આસડ.

EMEUTE s. [Fr. from L. *emoveo* I move out] હુલડન, ખખડોમ, ફિસાદન, હંગામીમ.

EMIGRATE vi. (to) [L. *e* from and *migro* I remove] સ્વદેશ છોડી પરદેશ રહેવા જવું, દેશાંતર રહેવા જવું, વિદેશ ગમનક. **EMIGRANT** a. & s. સ્વદેશ ત્યાગ કરીને ગ-એલું, દેશાંતર ગએલું માણસ.

EMIGRATION s. સ્વદેશ છોડી પરદેશ જવું તે, દેશત્યાગમ, વિદેશગમન.

EMINENT a. [L. *eminens*, -entis e & *mineo* I jut] High ઊંચું; 2 exalted (a) (station, position) ઊંચું, બારે, શ્રેષ્ઠ; (b) (person) મોટી પદવી-દરજાનું; 3 re-markable (persons) પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ, ના-માંકિત, નામીયું.

EMINENCE s. ઊંચાણન, ઊંચી જગા; 2 મોટાઈ પ્રતિષ્ઠા, મોટી પદવી, પ્રખ્યાતી.

EMIT vt. [L. *ex* and *mitto* I send] To send forth મોકલવું, કાઢવું, -માંથી નીકળવું, આપવું; as, fire emits heat and smoke અગ્નિમાંથી ગરમી અને ધુમાડો નીકળે છે.

EMISSARY s. A person sent on a mis-sion દૂતમ; 2 a secret agent employed to advance, in a covert manner, the interest of his employers જસુસમ, ચારમ, ગુપ્ત દૂતમ.

EMISSION s. -માંથી નીકળવું-કાઢવું-આપવું તે.

EMMET s. [AS. *æmete*] કોડી, મંકોડીમ

EMOLLIENT a. [L. *e* & *mollis* I soften *mollis* soft] નરમ-પોચું-સુંવાળું કરનારું, મુકકારી. s. નરમ કરવાનું-દરદ આછું કરવાનું આસડ.

EMOLUMENT s. [L. *emolumentum* from *e* and *molior* I exert myself] The profit arising from employment પેદારા, આવક, પ્રાપ્તિ; 2 advantage generally નફોમ, ફાયદોમ, લાભમ.

EMOTION s. [L. *e* and *moveo* I move] A moving of the mind or soul, મનો-

વિકારમ, મનોભાવમ, મનોવૃત્તિ, ચિત્તવૃત્તિ; 2 agitation ઉદ્વેગમ, અચ્ચત્, મનસ્તાપમ.

EMOTIONAL a. મનોવિકાર-ભાવનું-સંબંધી.

EMPALE vt. [*L. in & palus* a stake]

To shut in પૂરવું, બંધ કર., ગોંધી લેવું; 2 to put to death by fixing on a stake સહ-બીચ્છે અણવવું, સજી દેવી.

EMPANNEL (See Impannel.)

EMPEROR s. (See under Empire.)

EMPHASIS s. [*Gr. em* in and *phaino*

I show or make clear] Force of voice or stress of utterance given to the words or parts of a discourse intended to be specially impressive અસર કરે એવા ઉચ્ચારમ, શબ્દ પર ભાર-ભેર; 2 peculiar impressiveness of expression or weight of thought બોલવામાં માનસિક જીર્ણીમ.

EMPHASISE vi. To utter with emphasis, to make emphatic શબ્દ-વાક્યપર ભેર-ભાર મૂકીને-ઉચ્ચાર કર.-બોલવું.

EMPHATIC-AL a. ભેર-ભારવાળું, ભેર-ભારથી બોલેલું, ભેર-ભાર મૂકવા ભેમ; as, the e. word in a sentence વાક્યમાં જેના પર વધારે ભાર મૂકીને બોલવું હોય તે શબ્દ; He gave it the most e. contradiction તેણે સાફ ના કહી.

EMPIRE s. [*Fr.*, from *L. imperium*—*impero* I command] Supreme power or authority in governing આદર્શાલી, શહેનશાહી, આદર્શાહતી હકુમત; 2 dominion of an emperor આદર્શાહતી, શહેનશાહતી, મ્હેલું-ચક્રવર્તિરાજ્યન.

EMPEROR s. આદર્શાહમ, શહેનશાહમ, રાજેન્દ્રમ, ચક્રવર્તિ રાજમ, રાજધિરાજમ.

EMPRESS s. મહારાણી.

EMPIRIC-AL a. [*L. empiricus* from *Gr. empeirikos*=*empeiros*—*em* in & *peira* a trial] Pertaining to or founded upon experience અનુભવનું, અનુભવસિદ્ધ, અનુભવ ઉપરથી થયેલું, શાસ્ત્ર-વિદ્યા વગર અજમાયશથી થયેલું.

EMPIRIC s. જીટવૈદ્ય કરનાર, જીટવૈદ્યમ, વૈદક-શાસ્ત્ર શાસ્ત્રના વચર અનુભવથી થયેલો વૈદ.

EMPIRICISM s. જીટવૈદ્યન.

EMPLOY vt. [*Fr. employer, L. in and*

plico I fold] To keep in use, to make use of કામે લગાડવું, કામમાં લેવું, વાપરવું, નો ઉપયોગ કર.; 2 to engage in one's service આકરીમાં રાખવું; as, an agent, attorney ડરાવવું, કરવું; as, he employed Dolatram as his attorney તેણે દોલત-રામને પોતાનો વકીલ કીધો; To e. one's self (કંઈ કામ) માં હોવું-રહેવું-પડવું-રોકાવું-ગૂંથાવું; I e. myself in looking at the picture ચિત્ર જોવામાં હું રોકાઈ છું. s. ઉચ્ચોગમ, કામન, ઉદ્યમન, ધંધીમ, આકરી f, નોકરી f. [રમ.

EMPLOYEE s. નોકરીમાં રાખેલું માણસ, નોક-

EMPLOYER s. આકરીએ રાખનાર, શેઠમ.

EMPLOYMENT s. કામમાં લેવું તે; 2 ઉચ્ચોગમ, કામન, રોજગારમ, ધંધીમ, ઉદ્યમ, આકરી f, નોકરી f.

EMPORIUM s. [*L.—Gr. emporion*—*emporos* a trader, *em* & *poros* a way]

A place for the collection and sale of merchandise, a mart વેપારનું મથક, મુખ્ય ખંદરન, ન્યાં ધણો વેપાર ચાલતો હોયતે જગા f.

EMPOWER vt. [*em* & power] To give legal or moral power or authority સત્તા-અધિકાર-અખત્યાર આપવા, મુખત્યાર કર.

EMPTY a. [*AS. æmtig, æmtian* to empty] Containing nothing ખાલી, ઢાલું; 2 destitute of effect, sincerity or sense વ્યર્થ, પોકળ, ખાલી, અમથું; 3 unable to satisfy મિથ્યા, ખોટું, માયિક, માયારૂપ, અસાર, અસંતોષક; 4 desolate (a place) બિનડ, થૂન્ય, ખાલી; 5 destitute of knowledge જ્ઞાનથૂન્ય, જ્ઞાનહીન, પોકળ, મૂર્ખ. vt. and vi. ખાલી કર.-થવું.

EMPYREAL, EMPYREAN a. [*Gr. empyros* in fire] Formed of pure fire or light અગ્નિ-તેજનું બનેલું, અગ્નિ-તેજભય;

2 pertaining to the highest and purest region of heaven સત્યલોક સંબંધી-ગું, દીવ્ય, અતિ સ્વચ્છ.

EMPYREAN *s.* The highest heaven, where the pure element of fire was supposed by the ancients to subsist સત્ય લોક.

EMULATE *vt.* [*L. æmulator—æmulus* striving with]-ની ખરોબરી-સરસાસરસીક.

EMULATION *s.* Rivalry ખરોબરી કરવી તે, ચરસાચરસી, સરસાસરસી, સ્પર્ધા; 2 contention હેંસાતોંસી.

EMULOUS *a.* ચરસાચરસી, ખરાબરી કરનાર, સ્પર્ધી; 2 હેંસાતોંસી બેપર ચઢેલું.

ENABLE *vt.* [*en to make & able*] To make able શક્તિવાન-સમર્થ ક.; 2 to give legal or moral power or authority to અધિકાર-અપત્યાર આપવો.

ENACT *vt.* [*L. en in & act*] To decree ઠરાવ ક., કાયદો-ધારો બાંધવો; 2 to act કરવું, સાધવું.

ENACTMENT *s.* પસાર થઈ કાયદો થવો તે, (a bill) સ્થાપન ક. તે; 2 કાયદો, ધારો, ઠરાવ.

ENAMEL *s.* [*L. en and old E. amel, Fr. email*] કાચના જેવી ઝીંક વસ્તુ, મીનો; 2 the smooth hard covering of the teeth દાંત બેપરની લીસી કઠણ પોપડી. *vt.* મીનો ચઢાવવો.

ENAMOURED *a.* (of, with) [*Fr. en, L. in in, Fr. amour, L. amor love*] આરાક થઈ પડેલું, લખ્ખાઈ ગયેલું, માહિત, માહિ પડેલું, આસક્ત, અનુરક્ત.

ENCAMP *vi. and vt.* [*Fr. en and camp*] To pitch tents ડેરા-તંથ મારવા-તાણવા, યુકામ-પડાવ નાખવો, છાવણી ક.

ENCAMPMENT *s.* ડેરા-તંથ મારવા તે, છાવણી, પડાવ. યુકામ.

ENCHAIN *vt.* [*en in and chain*] To fasten with a chain સાંકળથી બાંધવું; 2 to hold fast મજબૂત પકડી-ઝેચી રાખવું; 3 to link together જોડવું, ગાંડવું.

ENCHANT *vt.* [*Fr. enchanter, L. encantare to sing a magic formula over, en on and canto I sing*] To charm by sorcery મંતરવું, મંતર મારવું, જાદુ ક., વશીકરણ ક.; 2 to charm માહ પમાડવું, માહિત ક., માહિની લગાડવી.

ENCHANTED *a.* મંત્રેલું, માહિત; 2 possessed by elves, witches &c. જૂત બરાચ્ચેલું-આવેલું, ડોકેણ વળગેલું.

ENCHANTER *s.* જાદુગર, મંતરમંતર જાણનાર, ઈલમી, જુવામ.

ENCHANTING *a.* Charming, delighting ધણું સુખદાયક, અતિ સુંદર, મન માહન.

ENCHANTMENT *s.* જાદુ, મંતરમંતર, મેલી વિદ્યા; 2 માહિની.

ENCHANTRESS *s.* જાદુ જાણનાર સ્ત્રી; 2 અતિશય રૂપવાન સ્ત્રી, માહિની.

ENCIRCLE *vt.* [*en in, and circle*] ઘેરી-વીટી લેવું, ઘેરવું; 2 બાથમાં લેવું, ઘેરવું; 3 પ્રદક્ષિણ ક.

ENCLOSE *vt.* [*L. in & claudio I shut*] To surround વાડ બાંધવી-ક., ઘેરવું, ઘેરી લેવું, ની ફરવું બાંધવું; 2 to separate from common ground by a fence -માં વાડ ક., વાડથી જુડું વાડવું; 3 to shut (પેટીમાં) બંધ ક.-ધાલવું; 4 to cover with an envelope પરખીડિયામાં ખીડવું-ધાલી બંધ ક.

ENCLOSURE *s.* The act (See the verb); 2 a barrier or fence વાડ, બીત; 3 a space inclosed વાડમાં-અંદર ની જગ્યા; 4 that which is inclosed in an envelope જે ખીડેલું તે (કાગળ, ટૂંડી વિગેરે).

ENCOMIUM *s.* [*L.—Gr. engkōmion* a song in praise of Bacchus from *en in, and kōmos festivity*] વખાણ, તારીફ, સ્તુતિ, પ્રશંસા.

ENCOMIAST *s.* વખાણનાર, તારીફ કરનાર, પ્રશંસા કરનાર.

ENCOMPASS *vt.* [*en in and compass*] ઘેરી લેવું, ઘેરી ધાલવો (See Encircle).

ENCORE *adv.* [*Fr., It. ancora—L. in*

hanc horam till this hour ફરીથી, પાછું, ફરીથી એકવાર.

ENCOUNTER *s.* [old *Fr. encontrer*—*L. in and contra* against] A running against, a meeting face to face મેળાપમ, મુલાકાત *f*, સમાગમમ, મેટ *f*; 2 a meeting with hostile purpose સામસામા યવું તે, મુકાબલોમ, લડાઈમાં સમાગમમ, મુકાબ મેટ *f*, મુકાબ *vt.* મળવું, મેટ-મુલાકાત થવી, એકાએક સમાગમ થવો; 2 સામસામા આવી જવું, સામા યવું, નો મુકાબલો થવો, લડવું; To e. obstacles ને નડ આવી પડવી, હરકત પડવી-નડવી-થવી.

ENCOURAGE *vt.* [*Fr. encourager-en in* & courage] To give courage to હિંમત-ધેર્ય-આપના-ઉત્તેજન આપવું, ટેકો આપવો.

ENCOURAGEMENT *s.* હિંમત-આપના આપવી તે, -થી હિંમત-આપના આપવી તે, હિંમત *f*, ટેકોમ, ઉત્તેજનન.

ENCOURAGING *a.* કામ સરથે-પાર પડથે એમ આપનાયાય એવું; as, present appearances are very e. હાલ ને નજરે આવેછે તે જોપરથી કામ પાર પડથે એવી ઘણી આપનાયાય છે.

ENCROACH *vi.* (on, upon) [old *Fr. encrouer, Fr. accrocher* to hook from *croc* a hook] To enter gradually into the rights and possessions of another પારકા હકમાંથી ધીમે ધીમે કંઈ લઈ લેવું, હદ એમાંથી પારકા હક અને પારકી જમીનમાં ધીમે ધીમે જવું, ગેરવાજવી રીતે ધુસવું, પગપેસારો કરી, -પર ખસતા આવવું-જવું, બહુ હકતા-દેખતા જવું; the sea encroaches on the land સમુદ્ર જમી પર ખસતો આવેછે-જાય છે; the land encroaches on the sea કિનારો સમુદ્રબહુ હકતો જાય છે.

ENCROACHMENT *s.* (See the verb) દખાવી પડવું તે, પગપેસારોમ.

ENCUMBER *vt.* [Low *L. incombrare-combrus* a mound] To impede motion with a load, to obstruct બોજો-ભારથી અડચણ કરી, ને અડચણ પડવી, અડખલ કરી,

અટકાવવું; 2 to load with debts (estate). ડુબાવી દેવું, સાનમાં-ગીરો લખી આપવું.

ENCUMBRANCE *s.* લફરેન, પીડાઈ, અડચણ *f*, બોજોમ, ભારમ, વિઘ્ન *n*.

ENCYCLICAL *a.* [*Gr. en and kuklos* a circle] Sent to many persons or places ઘણી જગ્યાએ-ઘણા માણસ પર મોકલેલું, સર્વ સાધારણ.

ENCYCLOPÆDIA *s.* [*Gr. en, kuklos* a circle and *paideia* education] The circle of sciences સર્વ વિદ્યા સંગ્રહ કોશમ, વિદ્યાચક્રમ-માળાઈ-વળી, યાવડ વિદ્યાવળી.

END *s.* [*A.S. & Ger. ende, Gogh. andeis, Sans. anta, Gr. anti* over against] The extreme or last portion અંતમ, છેડોમ, ટોચાઈ, ટૂંકાઈ, અગ્રભાગમ; 2 conclusion સમાપ્તિ, શેવટન, પારમ; 3 consequence પરિણામન, ફળન, શેવટન; 4 termination of being or happiness નાશમ, વિનાશમ, લયમ; 5 અભિપ્રાયમ, મતલબ *f*, ઉદ્દેશમ, ધારણા *f*; 6 remaining portion રહેણાકટકા-તુકડોમ; odds and ends ભાતભાતના કટકા-તુકડામ; The ends of the earth પૃથ્વી પર સર્વથી ને છેડેછે તે દેશોમ. *vt.* સમાપ-પૂરે કરી, છેડો-અંતલાવવો; 2 નાશ કરી, મારીનાખવું. *vi.* સમાપ-પૂરે થવું.

ENDING *s.* સમાપ્તિ, છેડોમ.

ENDLESS *a.* અપાર, અનંત; 2 incessant નિરંતર-સધાનું.

ENDWISE *ad.* On the end બહુ, યાર, 2 with the end forward સીકું.

ENDANGER *vt.* [*en in and danger*] બચ-જોખમમાં નાખવું.

ENDEAR *vt.* (to) [*en to make and dear*] To make dear or more dear પ્રિય-વાહાલું-પ્રિય કરી, -થી પ્રિય-વાહાલું-પ્રિય લાગવું; the sufferings of a friend e. him to us મિત્ર તેના દુઃખથી આપણને વધારે વાહાલો લાગેછે.

ENDEARMENT *s.* That which endears નેથી પ્રિય-વાહાલું લાગેછે, પ્રિયમ, હેતન, વાહાલન.

ENDEAVOUR *s.* [old *E. endeavor*, *Fr. en devoir*—*en* in and *devoir* duty] A putting forth of one's power for a specific end પ્રયત્ન*m*, યત્ન*m*, કોશિશ*f*, મહેનત*f*. *vi.* (after) પ્રયત્ન—યત્ન *ક.*

ENDEMIC *a.* [*Gr. endēmios en* in and *dēmos* people] Peculiar to a people or nation એક દેશના સોકનું—માં આલગ્ન, ખાસ; *E.* disease કોષ્ટિક દેશના સોકને થતો ખાસ રોગ*m*, એક જ જગ્યા—માં સમાયેલ થતો રોગ.

ENDORSE (See Indorse).

ENDOW *vt.* [*Fr. en* and *douer* to endow] To furnish with a dower આપીને—હોદ્દાને મિલકત આપવી, પદ્ધતિ આપવું; 2 to make pecuniary provision for નાણાની નિમનૂક-વર્ધારાન કરી આપવું; 3 to indue સંપન્ન—યુક્ત—અન્યિત *ક.*, આપવું; *as*, the creator has endowed man with reason ધ્રુવર માણસને જ્ઞાનશક્તિ સંપન્ન કર્યું છે—જ્ઞાન શક્તિ આપી છે; Endowed with excellent qualities સદ્ગુણી, યુગ્મગુણ સંપન્ન.

ENDOWMENT *s.* નિમનૂક, વર્ધારાન, આપેલી મિલકત*f*; 2 gift of nature ધ્રુવર અક્ષીશ, ગુણ*m*, શક્તિ*n*; mental *e.* માનસિક શક્તિ*f*, ગુણ*n*; Religious *e.* ધર્મદાન.

ENDUE (See Indue.)

ENDURE *vt.* [*Fr. endurer*, *L. in* and *durus* hard] To last, to remain રહેવું, ટકવું, નિભવું; 2 to remain firm under trial અમણું, સહન *ક.*, સેહેવું, સાંખવું. *vi.* અમણું, સહન *ક.* [અમાય અમણું, સહનીય.

ENDURABLE *a.* સહન થાય અમણું, સેહેવાય—

ENDURANCE *s.* રહેવું તે, ટકાવ*m*, નિભાવ*m*; 2 સહન*n*, સહનતા*f*, ધીરજ*f*, સખરૂં*f*; Beyond *e.* સહન ન થાય અમણું.

ENEMY *a.* [*Fr. ennemi*, *L. in* not and *amicus* a friend] શત્રુ*m*, દુશ્મન*m* વેરી*m*, રિફ*m*, સામાવાજાનું—શત્રુનું લશ્કર*n*; 2 (in theol.) the enemy સેતાન*m*.

ENMITY *s.* Hostile disposition વેર*n*,

શત્રુભાવ*m*, દુશ્મનાઈ*f*, અધાવત*f*, દેવ*m*; 2 state of opposition વિરોધ*m*, વિરુદ્ધતા*f*; At *e.* વિરુદ્ધ, સામે; at *e.* with God ધ્રુવરની વિરુદ્ધ.

ENERGY *s.* [*Gr. energeia en* in and *ergon* a work] Internal or inherent power શક્તિ*f*, વીર્ય*n*, દમ*m*, તેજ*n* જોર*m*, ક્રોધમત*n*; 2 power exerted ઉદ્યમ*m*, ઉદ્યોગ*m*, મહેનત*f*, અમ*m*; 3 strength of expression શોભવામાં જુલોમ—જીવ—દમ*m*.

ENERGETIC-AL *a.* શક્તિવાન, જીવંત, દમવાળું, તેજદાર, ગુણ—અસરકારી; 2 અમી, મહેનતુ, ઉદ્યોગી.

ENERVATE *vt.* [*L. e* out of and *nervus* a nerve] To deprive of force, to weaken નિર્બળ—શક્તિહીન—કમજોર નિર્વિત *ક.*

ENFEEBLE *vt.* [*en* to make and feeble] નબળું—નિર્બળ—કમજોર *ક.*, —થી નબળું થવું; intemperance enfeebles the body છાકટાપણથી શરીર નબળું થાય છે.

ENFORCE *vt.* [*en* and *force*] To compel, to constrain જોરજુલમથી—જબરદસ્તીથી કરાવવું; *as*, to *e.* attendance જોરજુલમથી હાજર રહે એમ *ક.*; enforced respect is of little value જોરથી મેળવેલું માન કોડીની કિંમતનું છે; 2 to make or gain by force જોરજુલમ—જબરજસ્તીથી *ક.*; To *e.* an entrance જબરદસ્તીથી પ્રવેશવું; 3 to give strength to ટેકો—પુષ્ટિ—અળ—જોર આપવું, મજબૂત—દૃઢ *ક.*; he enforced his agreement by an appeal to their cupidity તેઓને લાલચ આપીને તેણે પેતાની તકરારને ટેકો આપ્યો; 4 to put in execution અમલમાં લાવવું, અભવવું, ચાલુ *ક.*, ચલાવવું.

ENFORCEMENT *s.* જોરથી કરાવવું તે; 2 અમલમાં લાવવું તે; 3 પુષ્ટિ મળવી તે, મજબૂત થવું તે.

ENFRANCHISE *vt.* [*en* and *franchise* from *franc* free] To set free, to liberate છૂટું—માફવું *ક.*—કરાવવું, છોડવું; 2 to naturalise પરદેશીને કોષ્ટ નગર અથવા મુલકના હક આપીને તેને ત્યાંના રહેવાસી સમાન *ક.*

ENGAGE *vt.* [*Fr. en and gager* from *gage* a pledge] To put under a pledge વચનથી બાંધી લેવું, કરાર-શરત કરાવવી; 2 to gain for service ચાકરીમાં રાખવું; 3 to gain over, to win આકર્ષણ, મનમોહન થવું; 4 to occupy કામમાં રોકવું, કામ લગાડવું; 5 to encounter હલ્લો-હમલો, લડવું, લડાઈ આપવી. *vi.* વચનથી બાંધવું, વચન આપવું, કબૂલ થવાની પશ્ચુ ક.; 2 કામમાં રોકાવું-ગૂંથાવું-હાથ દાલવો; 3 હમલો, લડવા મંડવું.

ENGAGED *a.* વચને બાંધાયેલું; વિશેષે કરીને વેસવાળ-સગપણ-સંબંધ કરેલો; 2 રોકાયેલું, ગૂંથાયેલું; I am e. હું કામમાં છું.

ENGAGEMENT *s.* કરાર, શરત, બોલી; 2 કામ, બંધન, ઉદ્યોગ; 3 લડાઈ. [મુ.શ.]

ENGAGING *a.* મનોહર, મોહક, મનમોહન, ર-

ENGENDER *vt.* [*L. en and genero* I beget] To produce by the union of the sexes જન્મ આપવો, પેદા કરવું; 2 to produce ઉત્પન્ન કરવું, કરવું, પનાવવું.

ENGINE *s.* [*Fr. engin, L. ingenium* skill] (mech.) A machine યંત્ર, સાંચો, સાંચો, સાંચો; 2 an instrument હથિયાર, શસ્ત્ર; 3 means સાધન, ઉપાય.

ENGINEER *s.* યંત્રવિદ્યા જાણનાર, યંત્ર ચલાવનાર; Civil e. નેહર-પુલ-રસ્તા વિગેરે કરવામાં માહિતી ધરાવનાર.

ENGINEERING *s.* યંત્રવિદ્યા, સાંચો ચલાવવાનો હુનર, ઈજનેરી કામ.

ENGLISH *a.* [*AS. Englisc* from *Engle, Angle*] ઈંગ્લાન્ડેશ-અંગ્રેજ લોકોનું, ઈંગ્રેજી, અંગ્રેજી. *s.* ઈંગ્રેજ-અંગ્રેજ લોક, અંગ્રેજ; 2 અંગ્રેજીભાષા.

ENGRAVE *vt.* [*en and Grave*] To carve figures, letters or devices upon કોતરવું, કોતરવું, બોલવું, નક્કી પાડવી; 2 to impress deeply ડાહ્યાવું.

ENGRAVER *s.* કોતરનાર, નક્કી પાડનાર, નક્કી કામ કરનાર.

ENGRAVING *s.* નક્કી પાડવાનો હુનર, કોતરણી; 2 નક્કી કામ.

ENGROSS *vt.* [*Fr. en & gross*] To copy in a large, fair hand મોટા અને સારા અક્ષરે લખવું, સાફ નકલ કરવું; 2 to absorb -માં ગરક-તલ્લીન થવું, ખાઈજવું, -માં જવું; as, the world engrosses all his thoughts તે સંસારી કામના વિચારમાં તલ્લીન છે; it engrosses his whole time તે તેનો બધો વખતખાઈ જાય છે; 3 to take or assume in undue proportion બહુ લેઈપડવું-ધારણ કરવું; to a power બહુ સત્તાધારણ કરવું.

ENGROSSING *s.* મોટા ને સારા અક્ષરે લખવું તે. *a.* ગરક-લીન કરે એવું.

ENHANCE *vt.* [*Prov. enansar-enans forward-ans, L. ante* before, *Fr. en & hausser* to raise] To raise, to heighten ચઢાવવું, વધારવું, -થી-ના કારણથી ચઢવું-વધવું; 2 to aggravate ભારે-મોટું કરવું, -થી મોટું થવું, વધારવું, વધવું.

ENIGMA *s.* [*Fr. énigme, L. aenigma, Gr. aenigma-ainos* a tale] ઉપમા, અપમા, કહોયડો, કૂટાર્થ વાક્ય, બેદ-વચન, સમસ્યા; 2 an action or a mode of action which cannot be satisfactorily explained ગૂઢ-ગહન કામ.

ENIGMATICAL *a.* ઉપમા-કહોયડાનું-વિષે, બેદવાનું, મર્મવાનું, ગૂઢ.

ENJOIN *vt.* (on) [*en and join*] To order or direct with authority અધિકારથી કહેવું, ફરમાવવું, આજ્ઞા-હુકમ કરવું, તાકીદ આપવી; 2 (in law) to forbid judicially કામ બંધ કરવાની તાકીદ આપવી, કાયદાથી મના કરવું.

ENJOY *vt.* [*en & joy*] To take pleasure or satisfaction in the possession or experience of -થી ખુશી થવું, -થી આનંદ ઉપજવો, -નું સુખ ભોગવવું; he enjoys reading વાંચવાથી તે ખુશી થાય છે; I e. mountain scenery પાહાડી દેશના દેખાવથી મને આનંદ ઉપજે છે; 2 to possess and use with satisfaction ભોગવવું, -નો ઉપભોગ-ભોગવટો કરવું.

ENJOYABLE *a.* ખુશી કરે એવું, આનંદકારક.

ENJOYMENT *s.* Pleasure સુખ, આનંદ, મનમોહન.

મોજ, સંતોષમ; 2 (the act see verb 2) ઉપમોગમ, મોગવટોમ, મોગમ, પહિવટમ.
ENKINDLE *vt.* [*en* and *kindle*] To set on fire સળગાવવું, ચેતવવું, પેટવવું; 2 to excite જાગૃત-પ્રદીપ ક., સળગાવવું; as, to e. the passions મનોવિકાર જાગૃત ક.; to e. strife લડાઈ સળગાવવી.

ENLARGE *vt.* [*en* to make & large] To make large, to extend, to expand મોટું ક., વધારવું, ફેલાવવું, વિસ્તારવું; to e. the mind બુદ્ધિ વધારવી; to e. the heart મન ઉદાર-મોટું ક.; 2 to dilate as with joy -થી પ્રકુલિત થવું, -થી ખીલવું. *vi.* (on) વધવું, મોટું-વિશાળ થવું, ફેલાવું; 2 લં-ખાવી-વીસ્તારીને ખેલવું.

ENLARGEMENT *s.* મોટું ક.-થયું તે, પ્રકુલિત ક.,-થયું તે, વધારોમ, વૃદ્ધિ; 2 વિસ્તારમ, ફેલાવમ, બુદ્ધિની વૃદ્ધિ થવી તે; 3 મનનું ઉદાર થવું તે, ઉદારતા; 4 release from confinement or servitude ઠેક-ગુલામગિરીમાંથી છુટકોમ.

ENLIGHTEN *vt.* [*en* and *lighten*] To supply with light પ્રકાશ-અન્યાયું પાડવું, પ્રકાશિત ક.; 2 to inform, to instruct માહિત-પ્રબોધિત ક., ઉપદેશ ક., યાન આપવું.

ENLIGHTENMENT *s.* પ્રકાશિત ક. તે, મુજ-લુતા; પ્રકાશમ, ડાહ્યાપણ.

ENLIST *vt.* [*en* on and *list*] To register નોંધવું, નોંધમાં દાખલ ક.; 2 to engage in public especially military service સરકારી ચાકરીમાં દાખલ કરીને રાખવું; 3 to unite firmly to a cause પક્ષમાં દાખલ ક.-સેવું; To e. the sympathies મન તરફના-પક્ષમાં સેવા, દયા કરાવવી. *vi.* નામ દાખલ કરાવીને સરકારી ચાકરીમાં રહેવું.

ENLIVEN *vt.* [*en* to make & live] To give life to જીવંત-સજીવન ક., જીવ ધાલવો; 2 to give spirit or vivacity જીવ-દમ આલુવો, જીવંતો આપવો; 3 to make gay આનંદી-પુરા ક., ખુશી ઉપજાવવી.

ENMITY (See under *Enemy*.)

ENNOBLE *vt.* [*en* to make and noble]

To raise to nobility અમીર ક., ઉચ્ચરાવની પદવી આપવી; 7 to dignify, to exalt મોટું-મોટું ક.

ENNUI *s.* [*Fr. ennui, Sp. enojo*, from the root of *Annoy*] અન્નિ, કેટોમ.

ENORMOUS *a.* [*L. enormis*-e out of & *norma* rule] Great beyond the common measure ઘણું મોટું, જાણ, અતિ-ધણું-બેહુ મોટું, વિશાળ, અપરિચિત.

ENOUGH *a.* [*A.S. ge-noh, Ger. ge-nug*] જોઈએ તેટલું, પૂરતું. *s.* પૂરતાપણું. *ad.* ખસ. *inter.* બસખસ! થયું થયું!; to be e. and to spare જોઈએ તે કરતાં કંઈ વધારે હોવું, વધવું, ખચવું.

ENQUIRE (See *Inquire*.)

ENRAGE *vt.* [*en* in & *rage*] ગુસ્સે ક., ખિન્નવું, ચિડવું, તપાવવું, -થી ક્રોધ ચઢવો.

ENRAPTURE *vt.* [*en* and *rapture*] અત્યંત ખુશ ક., અત્યાનંદ પમાડવું; to be enraptured અત્યંત ખીલવું, અત્યાનંદ પામવું, ખુશખુશ થવું.

ENRICH *vt.* [*en* to make and rich] ધનવાન-ફળવાન-તાસેવંત ક.; 2 to fertilise ફળદ્રુપ-ફળવંત ક.; 3 to adorn રસિક-મનોરંજક ક., સુશોભિત ક. [*Enlist.*)]

ENROL *vt.* [*Fr. en* in and *roll*] (See *EN ROUTE* *ad.* [*Fr.*] રસ્તેજતાં, રસ્તામાં.)

ENSAMPLE *s.* [old *Fr.*, from *L. exemplum*] Old form of *Example* which see.

ENSCONCE *vt.* [*en* & *sconce*] To protect ખચાવ ક., આસરો સેવો; to be ensconced સંતાઈ-ભરાઈ રહેવું, અશ્રિત હોવું.

ENSHRINE *vt.* [*en* in and *shrine*] પેઠીમાં ચૂકવું, જાતની સાચવવું; His image is enshrined in my heart તેની છબી મારા મનમાં રમી રહી છે.

ENSIGN *s.* [*Fr. enseigne, L. in* & *signum* a mark] The flag of a regiment વાવટોમ, નિશાનન, ઝુંડો; 2 a signal નિશાની, ચિહ્ન; 3 a commissioned officer who carries the flag વાવટો-નિશાન ઉચકનાર સળદી અમલદાર, યેન્સેન.

ENSLAVE *vt.* [*en* to make and slave]

To reduce to slavery હુંડા-દાસ-ગુલામ ક.

ENSNARE *vt.* [*en* & *snare*] To catch

in a snare જળ-ફાંસામાં પકડવું; 2 to deceive ફસાવવું, પેચમાં લાવવું, ફાંસામાં નાખવું.

ENSUE *vi.* [*L.* in after & *sequor* I follow]

To follow as a consequence નીકળવું, પરિણામ થવું-હોવું; 2 to come after પાછળ આવવું; as, the events which e. પાછળ આવે છે તે ખીનાર્યા. [છીનું.]

ENSUING *a.* પાછળ આવતું, આવતું, હવે પ-

ENSURE (See *Insure*).

ENTAIL *vt.* [*Fr.* *en* in, into & *tailler*

to cut, *L.* *talea* a cutting] To settle inalienably on a person and his descendants વંશપરંપરા ચાલે એવું કરી આપવું; 2 to fix on as an in evitable consequence -થી જરૂર ઉત્પન્ન થવું-આવવું; as, it will e. misery on you તેથી તમારા પર જરૂર દુઃખ આવશે. *s.* વંશપરંપરાની કરી આપેલી મિલકત-વસ્તુ *f.*

ENTAILMENT *s.* વંશપરંપરા કરી આપવું તે.

ENTANGLE *vt.* [*en* in and tangle] To

interweave in such a manner as not to be easily separated ગુંચવવું, ગુંચવી-નાખવું, પેચમાં લાવવું; 2 to perplex ગભરાવવું, ગુંચવવું.

ENTANGLEMENTS *s.* ગુંચવણ, ગભરામ, પેચમ

ENTER *vt. & vi.* [*Fr.* *entrer*, *L.* *intrare*

to go into] To come or go in અંદર જવું-આવવું, પેસવું, પ્રવેશ ક., સંચરવું; 2 to become a member of -માં દાખલ થવું-બળવું, મળી જવું; 3 to begin in a business -માં રહેવું, -માં દાખલ થવું, માંડવું, કરવા માંડવું, રહેવું; as, he entered the service તે ચાકરીમાં રહ્યો; he entered on his apprenticeship તે શિખાઉ રહ્યો; 4 to set down in writing, to enrol નોંધવું, ચઢાવવું, માંડવું, દાખલ ક.; To e. on one's teens ૧૩ થું વર્ષ પેસવું; He has just entered on his 20th year તેને વીશમું વર્ષ હમણાં જ બેઠું છે.

ENTRANCE *s.* અંદર જવું-અંદર આવવું તે, દા-

ખલયવું તે, પ્રવેશમ; 2 permission to enter અંદર જવા-આવવાની પરવાનગી-રજા; 3 door, avenue દરવાજો, બારણું, રસ્તો, પ્રવેશમાર્ગમ; 4 commencement આરંભમ, શરૂઆત, મંડાણન.

ENTRY *s.* દાખમ, ગણી, માર્ગમ રસ્તોમ; 2

પેસવું તે, પ્રવેશમ; 3 the act of entering in a record ચોપડા-ફતરમાં નોંધવું તે, બારનિશી; 4 the thing entered or written નોંધી-માંડેલી રકમ-ફકરા.

ENTERITIS *s.* [*Gr.* *enteron* an intes-

tine] An inflammation of the intestines અંતર્વાહમ.

ENTERPRISE *s.* [*Fr.* *entrepris-entre*

in & *prendre* to take, *L.* *prehendo* I seize] That which is undertaken, an attempt હથમાં લીધેલું કામ, કામન, સાહસ કર્મન, જોખમ બરેલું કામ, જોખમન; 2 સાહસ કામ કરવાની ઇચ્છા.

ENTERPRISING *a.* સાહસિક, હિંમતવાન,

ખીડું ઝડપવાને તૈયાર-ઝડપે એવું.

ENTERTAIN *vt.* [*Fr.* *entretenir-entre*

among and *tenir*, *L.* *teneo* I hold] To give hospitable reception and maintenance પરીણાચકરી-આગતાસ્વાગતા ક., મીજવાની-ઉભાણી આપવી; 2 to engage agreeably the attention of મનરંજન ક., ખુશ ક.; 3 to harbour, to cherish મનમાં રાખવું-ધરવું; as, to e. suspicions શક રાખવો; 4 to receive and take into consideration ઊપર વિચાર ક., ધ્યાનમાં લેવું.

ENTERTAINING *a.* Amusing ગમતી, રમૂજ,

ખુશાકરક, મનોરંજક.

ENTERTAINMENT *s.* પરીણાચકરી, આગ-

તાસ્વાગત, આદરસત્કારમ; 2 ઉભાણી, મીજવાની, જીઆફત; 3 ગમત, મઝા, રમૂજ, આનંદમ, ખુશી.

ENTHRAL (See *Inthral*.)

ENTHRONE *vt.* [*en* in & *throne*] રાજ્યાસ-

ન પર બેસાડવું, રાજ્યાબિષેક ક., તખ્તનસીન ક.

ENTHUSIASM *s.* [*Gr.* *enthousiazō*

I am inspired by a god from *en* and *theos* a god] An ardent zeal with respect to some object or pursuit
આવેશન, આસક્તિ, અનુરાગમ, જુસ્સેમ, અનુજ.
[વાળું માણસ.
ENTHUSIAST *s.* આવેશી-અનુસક્ત-જુસ્સા-
ENTHUSIASTIC-AL *a.* આવેશી, અનુસક્ત, અત્યોત્સુક, અત્યાતુર, અનુરાગયુક્ત.
ENTICE *vt.* [old *Fr. entiser L. titio* a firebrand] To allure લલચાવવું, લાભ-મોહ લગાડવો; 2 to induce to evil કુસ-લાવવું, શિખવી-છેતરી કામ કરાવવું, બમાવવું.
ENTICEMENT *s.* (the act) લલચાવવું ને, કુ-સલાવણી, છેતરપટ્ટી, ઉચ્છેરણી; 2 alluring object મોહની, લાભ, લાલચ.
ENTIRE *a.* [*Fr. entier, It. entero, L. integer* whole] Complete in all parts, unbroken આખું, અખંડ, સલંગ; 2 complete, unshared બધું, સધળું, તદ્દન, કુલ, તમામ; 3 full સંપૂર્ણ, પૂર્ણ, તમામ; 4 without alloy નિર્મળ, નરદમ, તદ્દન.
ENTIRELY *ad.* છેક, ખિલકુલ, તદ્દન, તમામ.
ENTITLE *vt.* [*en* and *title*] To give a title to, to call ખિતાબ આપવો, સંગ્રા-નામ આપવું-પાડવું; 2 to give a claim to અધિકાર-હક-અખત્યાર આપવો, -થી અધિ-કાર-હક મળવો-હોવો; our best services do not e. us to heaven આપણી સારામાં સારી સેવાથી પણ આપણને સ્વર્ગમાં જવાનો હક મળતો નથી.
ENTITY *s.* [*Fr. entite, ens* being *esse* to be] Existence હોવાપણું, અસ્તિત્વ; 2 an e. વસ્તુ. [દાટવું, ગાડવું.
ENTOMB *vt.* [*en* & *tomb*] કબરમાં મૂકવું,
ENTOMOLOGY *s.* [*Gr. entoma* insects] The science of insects જીવડાંની વિદ્યા, જીવનૃત્યોનું વર્ણનશાસ્ત્ર.
ENTRAILS [*Fr. entrailles, Gr. entera* intestines] The bowels આંતરડાં, આંતરડી; 2 the internal parts અંદરનો ભાગ, અંતર્ભાગ.
ENTRANCE *s.* (See under *Enter.*)

ENTRANCED *a.* [*en* and *trance*] Put into a trance મુહુર્ત, મુહુર્ત, મુહુર્ત પામેલું; 2 enraptured અત્યાનંદમય, આનંદ-પ્રપ્ત થયેલું.
ENTRAP *vt.* [*en* & *trap*] To catch as in a trap ફાંસામાં પકડવું, સપડાવવું, પેચમાં લાવવું.
ENTREAT *vt.* [*en* and *treat*] To beseech વિનંતિ-અરજ ક., કરગરવું, કાલાવાલા ક.; 2 to treat, to deal with સાથે ચાલવું-વર્તવું.
ENTREATY *s.* વિનંતિ, આજીજી, કાલાવાલા.
ENTRY (See under *Enter*).
ENTWINE *vt.* [*en* and *twine*] To twist together પિટાળવું, પિટાઈ-વિટળાઈવું, લ-પેટવું; they e. themselves round our hearts તેઓથી આપણું હૃદય વિટલાઈ જાય-છે; 2 વળ દેવો, ગુંથવું.
ENUMERATE *vt.* [*L. enumero* I number] To count or tell ગણવું, ગણતરી ક., સુમાર કાઢવો, ગણીને કહેવું. [*num, સુમાર m.*
ENUMERATION *s.* ગણવું ને, ગણતરી, હિસા-
ENUNCIATE *vt.* [*L. e & nuncio* I tell] To utter બોલવું, કહેવું, ઉચ્ચારવું; 2 to proclaim પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ-જાહેર ક., કહી દેખાડવું; 3 (a proposition) બ્યાખ્યા કહેવી. *vi.* ઉચ્ચાર ક.; he does not e. properly તે બરાબર ઉચ્ચાર કરતો નથી.
ENUNCIATION *s.* બોલવું-ઉચ્ચારવું ને; 2 mode of utterance ઉચ્ચારમ, ઉચ્ચારણ; 3 પ્રસિદ્ધ કરવું ને, પ્રસિદ્ધિકરણ, પ્રસિદ્ધિ.
ENVELOP *vt.* [*Fr. envelopper, L. en & volvo* I roll] To cover by wrapping or folding વેણ ક., લપેટવું, આવરણ ક.
ENVELOPE *s.* પરખીડિયું, વેણન, આચ્છાદન, આવરણ.
ENVENOM *vt.* [*Fr. en* and *venom*] To taint with venom (lit. and fig.) ઝેર ધાલવું, ઝેરી-ઝેરદાર ક., ઝેર દેવું-પાવું.
ENVIRON *vt.* [*Fr. environ* around-*vire* to turn round] To surround ઘેરવું, -ની ચારેગમ હોવું-આવવું; the city was environed with hills નગરની ચારે ગમ પાહાડ આવેલા હતા; 2 to envelop

લપેટવું, વિદાનું, વેદિતક.; environed with darkness અંધકારથી વેદિત. [city પરિ.]

ENVIRONS *s.* આસપાસની જગ્યા; *E.* of a

ENVOY *s.* [*Fr. envoye*, from *L. via* a way] એક રાજ્યે બીજા રાજ્ય જોડે તહા વિગેરે કામની ભાંજગડ કરવાને મોકલેલો વકીલ, એલચીમ, રાજદૂત, વકીલમ.

ENVY *vt.* [*Fr. envie*, *L. invidia* in and video I see] To regard with discontent and malevolent longing -ની અદે-આઈ-ઈર્ષ્યા, -પર બળવું, બીજાનું સારું જોઈ નરાકવું; 2 (of) to be filled with emulation at the sight of જોઈને સ્પર્ધાએ ભરાઈ જવું, ધણી લાલચ-ઈચ્છા રાખવી; I e. you of your fine house તમારું સુંદર ઘર જોઈ તેવાની હું ધણી ઈચ્છા રાખું છું. *s.* અદેઆઈ, ઈર્ષ્યા, મત્સરમ, હસદ, દ્વેષમ.

ENVIABLE *a.* અદેઆઈ-લાલચ ઉત્પન્ન કરે એવું, કામ્ય, ધણું ઈચ્છવા લાયક.

ENVIOUS *a.* અદેઆઈ, ઈર્ષ્યા, ઈર્ષ્યાવાળું, બની-એલ, દ્વેષી, હસદખોર.

EPAULET *s.* [*Fr. epaulette-epaule* the shoulder, *L. scapulae* the shoulder-blades] An ornamental badge worn on the shoulder by a military man લશ્કરી અમલદારના પેરાકની આંદ બે પર સુશોભિત ગુચ્છામ-નિરાનન.

EPHEMERAL *a.* [*Gr. epi* & *hēmera* a day] એક દિવસનું રહેનારું; 2 ક્ષણભંગુર.

EPIC *s.* [*L. epicus*, *Gr. epikos-epos* a word] વીરસ કાવ્ય, પવાડામ. *a.* વીરચરિત્ર સંબંધી-નું, વીરચરિત્ર કથક.

EPICURUS *s.* [*L. epicurus* founder of the school of philosophers whose doctrine was that pleasure is the highest good] ખાવા પીવાનો શોખી માણસ, સવાદિયું માણસ, બોગી. [પીવાનો શોખી, બોગી.]

EPICURIAN *a.* એપિક્યુરસનું; 2 ખાવા-પીવાનો શોખી, બોગી.

EPIDEMIC-AL *a.* [*Gr. epi* upon and *demos* the people] Common to or affecting many people ધણાને લાગુ પડતું, સાધારણ, મરકીનું, મહામારીનું.

EPIDEMIC *s.* મરકી *f.*, મહામારી *f.*

EPIDERMIS *s.* [*Gr. epi* upon & *derma* the skin] બાહારની ચામડી-ત્ત્વા, બાહારની છાલ *f.*

EPIGRAM *s.* [*Gr. epi* upon & *gramma* a writing from *grapho* I write] A short poem treating only of one thing and ending with some lively, ingenious and natural thought એક જ વિષય પર જોડેલી મનોરંજક ટુંકી કવિતા *f.*, ગજલ *f.*, કવિતાનો ટપો. [ગજલનું.]

EPIGRAMMATIC *a.* ટપાનું-વિશે-ના જેવું,

EPIGRAMMATIST *s.* કવિતાના ટપા જોડનાર.

EPILEPSY *s.* [*Gr. epi* and *lambanō* I seize] The falling sickness ફેફફેન, અપસ્માર, વાઈ *f.* [સ્માર રોગી.]

EPILEPTIC *a.* ફેફરાનું-વિશે, ફેફરાવાળું, અપ-પસ્માર, વાઈ *f.*

EPILOGUE *s.* [*Gr. epi* & *legō* I speak] A speech or short poem at the end of a play નાટકની છેડેનો છુંદ-શ્લોક-વાક્ય; 2 (in rhet.) a conclusion ઉપસંહાર.

EPISCOPALIAN *s.* [*Gr. episkopos* overseer, bishop, *epi* and *scopeo* I look] One who adheres to the system of church government by bishops or by the three orders of bishops, priests and deacons ખ્રિસ્તી મંડળીમાં અધ્યક્ષોને બીજા ઉપદેશકો પર ઉપરીપણું ચલાવવાની સત્તા છે એવું મત ધરાવનાર.

EPISCOPACY *s.* ખ્રિસ્તી મંડળીમાં અધ્યક્ષોને બીજા ઉપદેશકો પર ઉપરીપણું ચલાવવાની સત્તા છે એવું મત.

EPISCOPAL *a.* અધ્યક્ષનું, જેમાં અધ્યક્ષની સત્તા ચાલે છે એવું. [સમૂહ.]

EPISCOPATE *s.* અધ્યક્ષની પદવી, અધ્યક્ષોનો

EPISODE *s.* [*Gr. episodion—epi* and *eisodos* a coming in] An incidental narrative ઉપકથા, વાતનો ફાંટો, આડી વાત *f.*, ઉપાખ્યાન.

EPISTLE *s.* [*L. epistola*, *Gr. epi* and *stellō* I send] A letter કાગળમ, પત્રમ.

EPISTOLARY *a.* કાગળ-પત્ર નું-ના જેવું; an

e. style કાગળના જેવી ધબારત ; e. correspondence કાગળપત્રનો વહેવાર.

EPITAPH *s.* [*Gr. epitaphion, epi and taphos a tomb*] An inscription on a monument કબર પાસેના પથ્થર ઉપર મરનાર વિશે કૃતરેણો લખ.

EPITHALAMIUM *s.* [*Gr. epi & thalamos marriage*] ધોળન, લગ્નમાં ગાવાનું ગીત, લગ્નગીતન.

EPITHET *s.* [*Gr. epi & tithēmi I place*] ગુણવાચક શબ્દ, વિશેષણ.

EPITOME *s.* [*Gr. epi and temno I cut*] An abridgment સંક્ષેપ, સાર ગ્રંથ-સંગ્રહ.

EPITOMISE *vt.* સંક્ષેપમાં લખવું, ટુંકું કર.

EPOCH *s.* [*Gr. epochē-epi and echō I hold*] A point from which computation of years begins જે દહાડા-વખતથી સાલ-વર્ષ ગણાય છે તે દહાડો, શક-સંવત-સનનો આરંભ, શક, સંવત, સન; 2 a remarkable period નામાંકિત કાળ-વખત.

EQUAL *a. (to)* [*L. æquus equal*] Having the same magnitude, value or the like બરાબર, સમતોલ, સરખું, સમાન, સમ; 2 adequate જેટલું જેવું-તેટલું, પૂરતું; as, he proved e. to the occasion તે પ્રસંગે જેટલો હતો તેવા તે નીકળ્યો; the supply was e. to the demand જેટલો અપ તેટલો આવક હતો or અપ જેટલો આવક હતો; 3 equable, uniform એકસાન, એકરૂપ, એકસરખું; e. temper સમાનવૃત્તિ, એક સરખો સ્વભાવ; 4 equitable નિષ્પક્ષપાત બરાબર, વાજબી. *s.* બરાબરીઓ, સરખા-એક દરજ્જાનું માણસ. *vt.* ના બરાબર-સમાન-સરખું થવું, ની બરાબરી-સરાબરી કર; 2 to recompense fully બરાબર બદલો વાળવો; 3 to regard as equals સરખું-બરાબર ગણવું-માનવું, બહેરો વંચો-આંતરો નહિ રાખવો.

EQUALITY *s.* બરાબરી, સરખાપણું, સમાનતા, સમતા; 2 evenness (of temper) સમભાવ, સમાન વૃત્તિ; 3 evenness (of surface) સપાટી.

EQUALISE *vt.* બરાબર-સમાન-સરખું કર.

EQUANIMITY *s.* [*L.-animus the mind*] Evenness of mind સમભાવ, સમાન પ્રવૃત્તિ-વૃત્તિ, શાંતિ, સ્વસ્થતા.

EQUATION *s.* સમીકરણ.

EQUATORS A great circle on the earth's surface everywhere equally distant from the two poles and dividing the earth's surface into two hemispheres વિષુવવૃત્ત, બૃહસ્પતિ; Celestial e. નાડીમંડળ-વૃત્ત.

EQUATORIAL *a.* વિષુવવૃત્ત-સંબંધી.

EQUI-ANGULAR *a.* [*-angulus angle*] સમકોણ, સરખાકોણ, સરખાકોણવાળું.

EQUIDISTANT *a.* [*-distant distant*] સરખા અંતરનું, સમાંતર.

EQUILATERAL *a.* [*-latus side*] સરખી બાજુનું, સમ બાજુ-બૃજ.

EQUILIBRIUM *s.* [*-libra balance*] Equality of weight બારબી સમાનતા, સમતોલપણું; 2 just poise in respect to an object so that it remains firm તોલન; E. of the mind સમાન ચિત્તવૃત્તિ.

EQUINOX *s.* [*-nox, noctis night*] The precise time when the sun enters one of the equinoctial points વિષુવકાળ, મેષ-તોલારાષ્ટ્રમાં સૂર્યનો આવવાનો વખત; Vernal e. મેષવિષુવ; Autumnal e. ગુલાવિષુવ.

EQUINOCTIAL *a.* વિષુવનું; 2 pertaining to the regions or climate of the equator વિષુવરેખા તરફ-પાસેનું.

EQUIPOISE *s.* [*-pondus weight*] સમતોલપણું, સમતોલ-બાર.

EQUIPOLLENT *a.* [*-polleo I am able*] બરાબર શક્તિવાન, બરાબર-સમાન તાણે એવું.

EQUITY *s.* Justice ન્યાય, ધનસાફી, અપક્ષપાત, નીતિ.

EQUITABLE *a.* વાજબી, યથાન્યાય, અદલ, રાશ્ત; 2 impartial પ્રમાણિક, ધનસાફી, ન્યાયી, વાજબી, અપક્ષપાતી.

EQUIVALENT *a.* [*-valeo I am strong*]

જુલ-વજન-શક્તિ-અર્થમાં સમાન - સરખું-
ખરાબર, એક સરખું, જેટલું, જેવું; as, this
engine is e. in motive power to 100
horses આ સાંચાની પ્રવર્તક શક્તિ શો ઘોડા-
ની ખરાબર છે; this is e. to that આ ને તે
અન્ને એક સરખાં છે; e. expressions એકાધર્મ-
ના શબ્દો, સમાનાર્થશબ્દો. s. ખરાબરની
વસ્તુ, અવેળમ બદલોમ, સરખો માલ.

EQUIVOCAL a. [-vox, vocis & word] Hav-
ing different significations, equally
appropriate એ અર્થનું, દ્વીઅર્થી, ઉભયાર્થક;
2 doubtful સંદેહ-રાક બરેલું, સંશયયુક્ત;
An e. compliment એક અર્થે જસ ને બીજે
અર્થે અપજસ થાય એવાં વખાણુ, દ્વીઅર્થી-સં-
દેહયુક્ત વખાણુ.

EQUIVOCATE vi. એ અર્થ થાય એવું કપટથી
બોલવું, શક-સંશય બરેલું બોલવું, આડું આડું
બોલવું, ઉડાવવું.

EQUIVOCATION s. દ્વીઅર્થી-રાક બરેલું બાપ-
ણુ, આડી આડી વાત; an e. differs but
little from a lie કપટથી દ્વીઅર્થી બોલવું ને
જૂઠું બોલવું એ બેમાં થોડોજ ફેર છે.

EQUESTRIAN a. [*L. equus* & horse]
ઘોડા પરનું, ઘોડા પર બેસીને થાયએવું-કરેલું;
e. exercise ઘોડા પર બેસીને થાય એવી ક-
સરત; e. feats ઘોડા પર બેસીને થાય એવા
ચમત્કારિક ખેલો; an e. statue ઘોડા પર બે-
ઢેલાનું પુતળું; e. games ઘોડાની સરતનો તમા-
શો. s. ઘોડા પર બેસનાર માણસ, સવારમ.

EQUINE a. ઘોડાનું-સંબંધી.

EQUIP vt. [*Fr. équiper, AS. scyppan*
to form] To fit out સજવવું, તૈયાર કર; 2
to furnish with arms હથિઆરખંધ કર, હથિઆર સજવવાં.

EQUIPAGE s. Retinue સ્વારી, રસાલોમ,
ધંતમામમ, અસખાલમ; 2 the furniture
of an army લડાઈનો-લશ્કરનો સામાન,
યુદ્ધસામગ્રી.

EQUIPMENT s. સજવવું-તૈયાર કરવું તે; 2 સર-
જમમ, સાજમ, જોડવો સામન, સાજ સા મગી.

ERA s. [*L. æra, Fr. ère* allied to *AS.*
gear & *year*] શકમ, સર્વતમ, સનમ.

ERADICATE vt. [*L. eradico e & radix*
& root] To pull up by the roots, to
destroy thoroughly (lit. & fig.) મૂળ સાથે-
જડમૂળથી ઉખેડી નાખવું, જડ કાઢીનાખવી,
નિર્મૂળ કર, નાશ કર. [ઉખેડેન.

ERADICATION s. જડમૂળથી ઉખેડીનાખવું તે,

ERASE vt. [*L. ex & rado* I scrape] To
scrape out છેડીનાખવું; 2 to blot out
બંસી-લછી નાખવું, ઝંસવું.

ERASURE s. છેડીનાખવું તે; 2 છેડેકમ.

ERE ad. and prep. [*AS. ær, Goth. air*
early] અગાઉ, પૂર્વે, પહેલાં, આગમય; E.
long થોડીવાર-વેળા માં, જલદી.

ERECT a. [*L. e & rego* I make straight]
Upright સીધું, ઊંચું, ટટાર; 2 raised ઊંચું,
ઊંચું કરેલું; 3 bold ટટાર, દં. vt. ઊંચું
-સીધું-ટટાર કર; 2 to build (a house)
બાંધવું, ઊંચું કર; 3 to found સ્થાપવું; 4 to
exalt અઠાવવું, ઊંચી પદવી આપવી; that
would be to e. him into an apostle એ
તેને પ્રેરિતની પદવી આપવા ખરાબર થાય; 5
to cheer-ને ઉમંગ ઉપજાવવો, ઉત્તેજન આપવું.

ERECTION s. ઊંચું-સીધું કરવું તે; 2 બાંધ-
ણી f, ધંમરત f; 3 સ્થાપના f.

ERGO ad. [*L.*] ને માટે, તેથી.

ERMINE s. [*Fr. hermine, Ger. herm-
chen* & weasel] નોળીઆની જાતનું એક
જનાવર; 2 તે જનાવરનાં રૂવાં; 3 (fig.)
ન્યાયાધીશની પદવી (એ હૈદદારના જમાઓ-
નું અસ્તર મજકુર સફેત રૂવાંનું હોવાથી તેમને
નિર્મજતાની નિશાની ગણે છે તે પરથી).

ERR vi. [*L. erro* I wander] To wander
from the right way રસ્તો બલવો, બલવું,
ચૂકવું, બમવું; 2 to mistake બલ-ચૂક કર,
બલવું, ચૂકવું; 3 to fail morally આડે રસ્તે
ચાલવું, સત્યનો માર્ગ ત્યાગ કર, કુમાર્ગી થવું.

ERRATIC a. રખડવું, બટકવું, રમજવું, બમવું,
અનિષ્ટ; 2 moving ફરવું, અસ્થિર.

ERRATUM pl. (ta.) s. લખવામાં અથવા
છાપવામાં થયેલી બલ-ચૂક; A list of e.
ચૂકવતમ.

ERRONEOUS a. બલ બરેલું-નું, ખોટું, બલવે

અવું, બૂલવવું; an e. statement બૂલ ભરેલી વાત; e. practices ઓટાં આચરણ, કુ-આલ; e. opinions ઓટું મત, કુમત.

ERROR s. Deviation from the right course ભ્રમણ, વ્રાંતિ; 2 inaccuracy બૂલ, ચૂક; 3 fault દોષ, કસુર, અપરાધ, ચૂક.

ERUCTATION s. [*L. e* and *ructo* I belch forth] ઝીરકાડ, ઝીડકાર.

ERUDITE a. [*L. ex* and *rudis* rough] Learned શિખેલું, બાણેલું, શિક્ષિત, વિદ્વાન, વિદ્યાસંપન્ન. [જાણવું તે, ઈલમ.

ERUDITION s. જ્ઞાન, વિદ્યા, હરકોઈ શાસ્ત્ર

ERUPTION s. [*L. e* out and *rumpo* I break] The act of breaking or bursting forth જોરથી બાહાર નીકળવું તે, ફાટવું તે; 2 ફેલાવો, -ચુમડા-ફેંટાડ વગેરેનું બાહાર નીકળવું તે, ચામડીને લગતું દરદ.

ERYSIPELAS s. [*Gr. erythros* red and *pella* skin] Inflammatory swelling તાવ સાથે સોજો આવેલો તે રોગ, દુદ્ધ.

ESCALADE vt. [*Fr.*, from *L. scala* ladder] To scale સીડી-નિરારણી મુકીને ચઢવું. s. સીડી-નિરારણી મુકીને ચઢવું તે.

ESCAPADE s. [See *Escape*] The fling of a horse ઘોડાનો ઉછુળો-લાત; 2 (fig.) ઓલવામાં કે આચરણમાં અજણતામાં કરેલી બૂલ.

ESCAPE vt. [*It. scappare, E. skip*] To flee from and avoid, to shun ઠાળવું, -થી બચી જવું; 2 to evade નજર ચુકાવવી; It escaped my notice તે મારા જોવામાં-ધ્યાનમાં નહિ આવ્યું-તે પરથી મારી નજર ચૂકી ગઈ; It has escaped my memory તે મને સાંભરતું નથી-તેની મને ફોમ-યાદ નથી. vi. નાહાસીજવું, સટકીજવું, પલાયન કર.; e. for your lives જીવ લઈને નાસી જાઓ; 2 to be passed without harm બચીજવું, કોરા રહેવું; he escaped with his life તે જીવથી બચી ગયો. s. નાસીજવું તે, અપલાયન, પલાયન; To make one's e. પલાયન કર., સટકી જવું.

ESCHEAT s. [old *Fr. escheate, L. ex & caudo* I fall] જે મિલકત વારસ ન હોવાના કારણથી ખાલસા થાય છે તે. vi. વારસ ન હોવાના કારણથી અથવા દંગો કસ્યાના કારણથી ખાલસા થવું.

ESCHEW vt. [old *Fr. eschever, Ger. scheuen*] To shun, to avoid -થી દૂર રહેવું, ઠાળવું, ત્યાગ કર., -થી બચી જવું.

ESCORT s. [*Fr. escorte, It. scorta* a guide from *L. ex & corrigo* I set right] A guard, a guard of honour રસ્તામાં રક્ષણ અથવા આપણને સાથે સાથે રાખેલાં માણસ, વળાવિમ-વું; 2 a protection on a journey રક્ષણ; as, to travel under the e. of a friend મિત્રના રક્ષણ નીચે યુસાફરી કર. vt. To attend and guard રક્ષણ અથવા માનને સાથે જવું, વળાવું કર.-સેવું.

ESCULENT a. [*L. esca* food from *edo* I eat] Eatable ખાવા જોગ, ખાદ્ય, ભક્ષણીય, ખોન્ય. s. ખાવા જોગપદાર્થ.

ESCUTCHEON s. [old *Fr. escusson, L. scutum* a shield] The shield on which a coat of arms is represented જે દાલપર ફૂલીનપણાની નિશાની હોય તે; A blot upon the e. કુળને લાગેલું લાંછન.

ESOTERIC a. [*Gr. esoterus* inner eis into] Private ગુપ્ત, ખાનગી, ગૂઢ, શિષ્ટ જનને જ સમજાય અવું.

ESPECIAL a. [old *Fr., L. specialis*, See *Special*] Principal, chief વિશેષ, ખાસ, મુખ્ય.

ESPECIALLY ad. વિશેષ-મુખ્યત્વે-ધ્યાનકરીને,

ESPLANADE s. [*Fr. esplaner* to lay level, *L. planus* plain] કિટલાનું-આગળનું મેદાન, સેહેલ કરવાનું મેદાન.

ESPOUSE vt. [*Fr. épouser, L. spondeo* I promise] To affiancé, to give in marriage વિવાહ-વેવિરાળ-સગાઈ કર.; 2 to take as a spouse પરણવું, લગ્ન-પાણિગ્રહણ કર.; To e. the cause of પક્ષ ખેંચવો-ધરવો, તરફણ કર.-માં જવું.

ESPOUSAL s. લગ્નની માગણી, વિવાહ, વે-

વિશાળન, સગાઈ, લગ્ન; 2 તરફેણ, માથે-
હાથમાં ધેવું તે (કોઈનું કામ).

ESPY *vt.* [old *Fr. espier* to watch, *It. spiare* to spy] To see at a distance
અંકાઅંક જોવું -ની નજરે પડવું; 2 to in-
spect narrowly નિરખવું, નિહાળવું, નિરખી
-નિહાળીને જોવું.

ESPIONAGE *s.* The practice of spies બે-
ફ-જસુસ-ખાતમીદારનું કામ, જસુસી.

ESQUIRE *s.* [old *Fr. escuyer* from *écu*,
L. scutum a shield] A title of dignity
next below a knight નાઈટથી ઉતરતો
અલકાબ-ખેતાબમ; 2 a general title of
respect in addressing letters શ્રેષ્ઠ, મે-
હુરબાન, સાહેબ, ખાનખાહાદુર &c.

ESSAY *vt.* [*Fr. essayer*, *L. exagium* from
exigo I examine] To try, to attempt
ચલ-કોશિશ ક.; 2 to make experiment
of અજમાવી જોવું, અજમાવવું; 3 to try
the value and purity of metals ધાતુ
કસી જોવી, કસોટી કાઢવી, ધાતુની પરીક્ષા ક.

ESSAY *s.* ચલન, કોશિશ; અજમાવિસ; 2
a literary composition નિબંધમ, પ્રબંધમ;
3 ધાતુની પરીક્ષા-પારખ-કસોટી.

ESSAYIST *s.* નિબંધ રચનાર-ખનાવનાર.

ESSENCE *s.* [*Fr. L. esse*, *Sans. as to be*]
The constituent qualities of a thing
સત્ત્વ, તત્ત્વમ, સારમ, મૂળપ્રકૃતિ; 2 the
distinctive character બેદરેક લક્ષણ,
વિશેષગુણ; 3 the virtues of a thing
extracted and refined from grosser
matter અર્કમ, કસમ, તેજબમ; 4 per-
fume સુવાસમ, સુગંધ, ખુશબો, અચરમ.

ESSENTIAL *a.* Belonging to the essence
મૂળપ્રકૃતિનું, મૂળનું, સ્વાભાવિક, વાસ્તવિક;
2 important in the highest degree
આવશ્યક, જરૂરનું, ધણું અગત્યનું; 3 highly
rectified, pure ધણીવાર ગાંજેલું, ચોખ્ખું.

ESSENTIALLY *ad.* સ્વભાવમાં, આશીઅને,
અવશ્યે કરીને, જરૂર.

ESTABLISH *vt.* [old *Fr. établir*, *L. stabilis* from *sto* I stand] To make

stable, to confirm, to uphold સ્થિર-
દૃઢ-ચુકરર-ખચિત ક., સ્થાપવું; to e. one's
point પોતાની વાત સ્થાપવી; 2 to enact
કરાવવું, બાંધવું, સ્થાપન ક., નિમવું; 3 to
found સ્થાપવું, સ્થાપના ક., ચાલુ ક., માંડવું;
4 to settle or fix permanently (one's
self) બરાબ બેસવું, માંડવું; as, the enemy
established themselves in the citadel
રાત્રુ કીલ્લામાં બરાબ બેઠા; he established
himself as a corn-dealer તેણે કાણિયાની
દુકાન માંડી or કાણિયાનો ધંધો કરવા માંડ્યો.
ESTABLISHED *a.* સ્થાપિત, સિદ્ધ, કાયમ, ઠે-
રવેલું, નિમલું; The e. church રાજ્ય
સ્થાપિત ધર્મસમાજ *f.*

ESTABLISHMENT *s.* સ્થિર-દૃઢ-ખચિત કરવું
તે, સ્થાપવું-કરાવવું-નિમવું તે, સ્થાપના *f.*; 2
that which is established જે સ્થાપેલું-
નિમલું-ઠેરવેલું તે, ખાતુન, કારખાતુન; The e.
(See Established church); A military
e. અંક ઠેકાણે રાખેલું લશ્કરન, લશ્કરી કારખા-
તુન; The civil and military establish-
ments of a country દેશનાં દિવાની તથા
લશ્કરી ખાતાં; A commercial e. વેપારનું
કારખાતુન, પેટી, દુકાન *f.*; Domestic e.
ખટણામ, રસાણામ.

ESTATE *s.* [*Fr. état*, old *Fr. estat*, *L. sto*
I stand] State, position સ્થિતિ *f.*, અવ-
સ્થા *f.*, હાલત *f.*, પદવી *f.*; 2 property મા-
લમતા *f.*, મિલકત *f.*; An e. જમીન *f.*, વજી-
ફા *m.*; Hereditary e. વતન; 3 an order
or class of men in the body Politic
રાજ્યમાં અંક વર્ગનાં માણસ; The estates
of the realm are the King, Lords and
Commons રાજ્યમાં રાજ, અમીરો અને ષોક,
અંક ત્રણ વર્ગો છે; Real e. સ્થાવર મિલકત;
Personal e. જંગમ મિલકત.

ESTEEM *vt.* [*L. aestimo* I value] To
set a value on ગણવું, ધેખવું, કિંમત ક.;
2 to regard with respect or affection
માન આપવું, પૂજ્ય-સન્માન્ય માનવું, પ્રીતિ-
ખાર-ચાહના રાખવી. *s.* પ્રીતિ *f.*, માન *n.*,
ખારમ, ચાહના *f.*

ESTIMABLE *a.* Capable of being esteemed ગણવા-લાયકા નેવું; 2 worthy of esteem માનભોગ, આપણે લાયક, યોગ્ય, સારું.

ESTIMATE *vt.* સુમાર-અડસટો-આસરો કાઢવા, અટકળ બાંધવી, ગણવું, ઘેપવું. *s.* સુમારમ, અડસટોમ, અટકળ, આસરોમ.

ESTIMATION *s.* ગણતરી, અડસટોમ, અટકળ; 2 વિચારમ, મતન; 3 માનન, પ્રીતિ.

ESTRANGE *vt.* [old *Fr.* *estranger* from root of strange] (one's self) -થી દૂર-અલગ રહેવું; 2 to alienate જૂદા-બીજા કામમાં લેવું, બીજાને આપવું, પારકું કરવું; 3 મન ઉતારવું, -થી પ્રીતિ તૂટવી.

ESTRANGEMENT *s.* -થી દૂર રહેવું તે, મન ઉતારી નેવું તે, મનઉતારોમ.

ESTUARY *s.* [*L. aestuo* I boil up] આડી/ET CÆTERA [*L.*] ધ્યાદિ, વિગેરે.

ETERNAL *a.* [*Fr. éternel, L. æternus, Gr. aiōn* an age] Without beginning or end of existence અનાદ્યંત, સનાતન; 2 without end of existence અનંત, સાર્વકાલિક, સર્વકાળજનું, શાશ્વત; 3 perpetual અખંડ, નિત્યજનું, સંતત, હંમેશાજનું; 4 existing at all times without change નિર્વિકારી, અવિકારી; The E. પરમેશ્વર.

ETERNITY *s.* અનાદ્યંતત્વન, શાશ્વતી, નિરંતરતા, અનંતપણું, હંમેશાગી; 2 the state which begins at death મરણ પછીનો અનંતકાળ, અનંતસ્થિતિ.

ETHER *s.* [*Fr. éther, L. æther, Gr. aithēr*] A supposed matter above the air શ્વેદમાયુમ, એક જાતની પાતળી હવા; 2 (in chem.) a volatile fluid વાયુરૂપે ઉડી જતો એક જાતનો તેજબ, 'ધંધર.'

ETHEREAL *a.* ધંધરનું બનાવેલું, ધંધરનું-વાળું; 2 celestial આકાશનું, આકાશી, દિવ્ય.

ETHICAL *a.* [*Gr. êthikos-ethos* custom] Treating of morality નીતિનું-વિષે-સંબંધી

ETHICS *s.* નીતિ, નીતિશાસ્ત્રન.

ETHNOLOGY *s.* [*Gr. ethnos* a nation and *logos* a discourse] The science which treats of the different races and

families of men નરકુળવિદ્યા, મનુષ્ય-જાતિના મુળ કુટુંબનું વર્ણન કરનારું શાસ્ત્ર, મનુષ્યજાતિવિવેચનવિદ્યા.

ETHNOLOGIST *s.* નરકુળવિવેચનકર્તામ.

ETIQUETTE *s.* [*Fr.*] Conventional decorum સભ્યાચાર પદ્ધતિ, સભ્યતા-રિવાજોની રીતી, માલુમની સાથે તેમના દરજ્જા પ્રમાણે ચાલવાની રીત, સભ્ય-રિવાજ આચાર.

ETYMOLOGY *s.* [*Gr. etymos* true and *logos* an account] (In philology) શબ્દ-બ્યુત્પત્તિવિદ્યા; 2 (in gram.) શબ્દવિ-ચાસ, પદભંજનવિદ્યા, શબ્દસાધનવિદ્યા. [સંબંધી.]

ETYMOLOGICAL *s.* શબ્દબ્યુત્પત્તિવિદ્યાનું-

ETYMON *s.* મૂળશબ્દન, ધાતુન.

EUCCHARIST *s.* [*Gr. eukharistia* thanks-giving from *eu* well & *charis* thanks] The sacrament of the Lord's supper ખ્રિસ્તી ધર્મનો એક સંસ્કાર, પ્રભુ બોજનન.

EULOGY *s.* [*Gr. eu* well and *logos* a saying] Praise, encomium સ્તુતિ, વખાણ, પ્રશંસા, તારીફ.

EULOGIST *s.* સ્તુતિ-પ્રશંસા કરનાર.

EULOGISE *vt.* સ્તુતિ-પ્રશંસા-તારીફ કરવું.

EUNUCH *s.* [*Gr. eunouchos-euné* a couch and *echo* I have charge of] નપુંસક, બંડ-ડાળ, હીજડો, બોળો, પંડ.

EUPHONY *s.* [*Gr. eu & phōnē* sound] An agreeable sound સુસ્વરમ, સુસ્વરો-આરમ, મધુર શબ્દ. [લાગે એવું.]

EUPHONIC *a.* સુસ્વર, કર્ણમધુર, કાનને સારું

EURASIAN *s.* જોનો બાપ યુરોપીઅન અને મા એશિયાની અથવા બાપ એશિયાનો ને મા યુરોપીઅન હોય તે માણસ.

EUROPEAN *a.* યુરોપખંડનું-સંબંધી, વિદાયતી. *s.* જોના બાપદાદા યુરોપના રહેવાસી હોય તે, ટોપીવાળોમ, ગોરોમ.

EVACUATE *vt.* [*L. e* out and *vacuo* I empty] To make empty ખાલી કરવું; 2 મળ હમી કાઢવો, પેટ ખાલી કરવું; 3 જુલમ આપીને પેટ સાફ-ખાલી કરાવવું; 4 to quit છોડવું, ત્યાગ કરવું; 5 to nullify રદકરવું, તોડવું.

EVACUATION *s.* ખાલીકર-છોડવું, ત્યાગન,

ઉત્સર્ગમ, વિસર્જનન; 2 that which is evacuated ઋણમ, મળન, ગુન.

EVADE *vt.* [*L. ex & vado* I go] To get away from, to avoid by artifice ચુકવવું, છુટકાવવું, ટાળવું, ઉડાવવું, -થી બચી જવું; to e. one's pursuers જોડા પુટે લાગેલા હોય તેમના હાથમાંથી કોઈ હિંકમતે બચી જવું; to e. an argument, a question, &c. તકરાર, પ્રશ્ન ધ્યાનિ ઉડાવવા; to e. a difficulty મુશ્કેલી ઉડાવી દેવી, આડું ફાટવું.

EVASION *s.* ચુકવવું-ઉડાવવું-ટાળવું તે, અપાડમ, પાહાનું. [બરેલું.

EVASIVE *a.* ચુકવે-ઉડાવે યિવું, આડું, કપટ

EVANESCENT *a.* [*L. e* and *vanesco* I vanish-*vanus* empty] Vanishing ઊડી જાય-જવું રહે યિવું, ક્ષણિક, ક્ષણભંગુર.

EVANGELIC-AL *a.* [*Gr. eu* well & *angellos* I bring news] Contained in the gospel બૈબલમાં લખેલી સુવાર્તા સંબંધી-પ્રબ-પ્રમાણે.

EVANGELIST *s.* બૈબલનો સુવાર્તા નામનો ભાગ લખનાર; The four Evangelists Matthew, Mark, Luke and John મા-ત્થી, માર્ક, લુક અને યોહાન કરીને ઇસુ ખ્રિસ્ત વિશે ચાર સુવાર્તા લખનાર; 2 a preacher of the gospel બૈબલમાં લખેલી સુવાર્તાનો પ્રગટ કરનાર-નો ઉપદેશક-વાચ્યો કરનાર.

EVANGELISE *vt.* -ની આગળ ઇસુ ખ્રિસ્તની સુવાર્તા પ્રગટ કર-સમજવી, ખ્રિસ્તી ઉપદેશ આપીને ખ્રિસ્તી કર.

EVAPORATE *vt.* [*L. e* off & *vapor* steam] To pass off in vapour વરાળ-બાફ રૂપે ઉડીજવું; 2 to be wasted વ્યર્થજવું, ઉડીજવું; the spirit of a writer often evaporates in translation ગ્રંથનો ભાવાર્થ ધણી વખતે ભાષાંતર કરવામાં ઊડી જાય છે. *vt.* બાફ-વરાળ કર-થવી.

EVAPORATION *s.* બાફ-વરાળ કરવી-થવી તે; 2 કોઈ ચીજમાંનું પાણી વરાળ રૂપે ઉડાવવું તે.

EVE, EVEN *s.* [*A.S. æfen, Dut. avond, Ger. abend* the sinking of the day] The close of the day સાંજ, સંધ્યાકાળમ,

સમીસાંજ; 2 evening preceding some particular day કોઈ અચુક દિવસની આ-ગલી સાંજ; as, Christmas eve નાતાલની આગલી સાંજ; 3 the period preceding some important event કોઈ મોટી ખીના બનવાની તૈયારીનો વખત-કાળ; as, on the eve of an engagement લગ્નની તૈયારીને વખતે; I was on the eve of starting હું નીકળવાની તૈયારીમાં હતો.

EVENING *s.* સાંજ, સંધ્યાકાળમ; The e. of one's days or of life ધડપણન, વૃદ્ધ-વસ્થા; E. star શુક્રનો તારો.

EVEN *a.* [*A.S. æfen, Dut. even, Ger. eben* to make smooth] Level સપાટ, સરખું, સાફ, ખાડાખોવાયીઆ વગરનું; 2 calm શાંત, થંકું, સ્થિર; 3 on a level બ-રાબર; E. with the ground જમીનદોસ્ત; as, I shall lay thee e. with the ground હું તને જમીનદોસ્ત કરીશ; 4 not odd બે-કી, સમ; 5 adjusted, fair માંડીવાળેલું, ચુકવેલું, બેબાક; you and I are e. આપણે હિસાબ ચૂક્યો છે. *vt.* સરખું-સપાટ-બ-રાબર કર. *adv.* પણ, યિ, તેમજ.

EVEN-HANDED *a.* વાનખી, નિષ્પક્ષપાત.

EVENT *s.* [*L. e* out and *venio* I come] That which falls out or happens બ-નાવમ, બિના, વાત; 2 consequence પરિણામ, છેવટન, ફળન; In the e. of જે કરે-ચાય તે; in the e. of his refus- ing જે તે ના કરે તે; In any e. or at all events ગમે તેમ થાય તેપણ.

EVENTFUL *a.* ધણી ઉત્કલપાયલવાળું, જેમાં ધણો ફેરફાર થયો હોય તેવું, જેમાં ધણા બ-નાવ બન્યા હોય યિવું.

EVENTUAL *a.* Consequential -થી ઉત્પન્ન થતું; 2 final છેવટનું, છેલ્લું, આખરનું.

EVENTUALLY *adv.* આખરે, છેવટે, અંતે.

EVER *adv.* [*A.S. æfer* always, *Icel. æfi, L. ævum*] At any time કદી, કોઈ પણ વેળા-વખત; 2 at all times નિત્ય, સદા, સર્વદા, નિરંતર, હંમેશાં; E. and anon ન્યારે ત્યારે, વારંવાર, હરખડી; For e. સર્વકાળ સુધી,

અનંતકાળ લગી, હમિરા ; As soon as e. તરતજ, ત્યજ; Ere e. -before e. she saw him તેને તેણીએ જોયો પણ નહિ એટલામાં; before e. he is aware તેને ખબર પણ નહિ પડે એટલામાં; E. is sometimes used for never; as, e. so long ગમે ત્યાં લગી.

EVERGREEN *a.* સદા લીલું-તાજું. *s.* બધી ઋતુમાં લીલું રહેતું ગ્રાસ.

EVER-LASTING *a.* સદાકાળજું, હમિરાજું, સર્વકાળિક, સનાતન, નિરંતર. *s.* અનાદિકાળમ, અનંતકાળમ, સનાતનકાળ; From e. to e. અનાદી કાળથી તે અનંતકાળ લગી.

EVERMORE *ad.* સદા, હમિરાં નિરંતર, સર્વદા.

EVERY *a.* [See Ever] હરેક, પ્રત્યેક, દરેક.

EVERY-DAY *a.* રોજજું, હમિરાજું, નિત્યજું.

EVERY-WHERE *ad.* બધે, સધળે, સર્વ ઠેકાણે, સર્વત્ર.

EVICT *vt.* [See Evince] To dispossess by law-નો કાયદા રૂપે કબજે ડોડાવવા-મૂકાવવા.

EVICITION *s.* The act (see the verb).

EVIDENT *a.* [L. *e* & *video* I see] Plain, manifest સ્પષ્ટ, ખુલ્લું, ઉઘાડું, જાહેર, પ્રસિદ્ધ.

EVIDENCE *s.* That which makes evident, the ground of belief પુરાવામ, પ્રમાણન, સાબીતી, મુદ્દામ; 2 a witness સાહેબ પુરનાર, સાક્ષીમ, રાહદમ; Written e. લેખ પ્રમાણ, દસ્તાવેજ પુરાવા; Ocular e. પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ; Queen's e. જે અપરાધી કુટીને સરકાર તરફથી સાક્ષી આપે છે તે. *vt.* To render clear, to evince સિદ્ધ-સાબિત કર, સ્પષ્ટ દેખાડવું-ક. [આપે એવું.

EVIDENTIAL *a.* પ્રમાણ-સાબિતી-પુરાવા-

EVIL *s.* [AS. *yfel*, Dut. *evil*, Ger. *übel*] That which produces unhappiness સંકટન, દુઃખન, આફત; 2 moral badness પાપન, દુષ્ટતા; King's evil કેઠમાળા *f.* *a.* ખરાબ, નહારે; 2 wicked પાપી, દુષ્ટ, નહારે, ખરાબ, ખૂરે; 3 sorrowful, distressing સંકટ-દુઃખ-આફતજું, ખરાબ, દુઃખકારક. [એ એવી નજર.

EVIL-EYE *s.* નજર લગાડવાની શક્તિ, લા-

EVIL-MINDED *a.* મનજું કપટી-મેલું, હયામેલું

EVIL-SPEAKING *s.* ચાડી, ચુમલી, બદ-ગોષ્ઠ, નિંદા *f.*

EVINCE *vt.* [L. *e* & *vinco* I conquer] To show clearly, to prove સિદ્ધ-સાબિત કર, સ્પષ્ટ બતાવવું, દેખાડી આપવું.

EVISCERATE *vt.* [L. *e* out & *visera* the entrails] આંતરડાં બહાર કાઢવાં.

EVOKE *vt.* [L. *e* & *voco* I call] To call forth કહાવવું, ચઢાવવું; as, he succeeded in evoking the following answer તેણે ધણી મહેનતથી નીચેના જવાબ કહાવ્યો.

EVOLVE *vt.* [L. *ex* & *volvo* I roll] To unfold or unroll ઉઠેલી-ખોલી કાઢવું, કાઢવું, ઉઘાડું-ખુલ્લું કર; 2 to emit બહાર કાઢવું, કાઢીનાખવું. *vi.* ઊઘડવું, ખુલવું, નીકળવું.

EVOLUTION *s.* ઉઠેલી કાઢવું તે, ખુલ્લું-પ્રગટ કર-વવું તે, પ્રગટીકરણન, વિસ્તારમ; 2 a series of things unrolled ક્રમન, શ્રેણી, શ્રેણી; (Arth., Alg.) ધાતમૂળ કાઢવું તે, ધાતમૂળ-કર્મન, (Mil.) ક્વાયત *f.* [મિંદી, પેટી.

EWES *s.* [AS. *eowu*, Sans. *avi* a sheep]

EWER *s.* [AS. *hwer* a kettle] તુબડા જેવા આકારનું પાણી રાખવાનું વાસણન, કુખેમ, કુખશીએમ.

EXACERBATE *vt.* [L. *ex* & *acerbus* bitter] To irritate કરડું કર, ગુસ્સે કર, ખિન્નવવું, ચિડવવું, દુઃખનું જોર વધારવું.

EXACERBATION *s.* કરડું-ગુસ્સે કર, ચીડવવું તે, દુઃખ વધારે જોર પર આવવું-વધવું તે.

EXACT *a.* [L. *ex* and *ago* I drive] Precisely agreeing with a standard, a fact or the truth ખરું, વાજબી, રીત-ધારા પ્રમાણે જું-બનેલું-ખરોખર; 2 careful ચોક્કસ, સંભાળથી કરેલું; 3 punctual વાપ-તસર જનું-આવજનું-કરજનું-આવજનું. *vt.* To require authoritatively અધિકારથી લેવું-માગવું; This word may most often be rendered by a periphrasis; as, The laws of God e. obedience from all men પરમેશ્વરના કાયદાની સત્તા એવી છે કે બધા માણસોએ તેએને માનવા એઈએ; 2 extort જોર જીલમથી-બલાતકારે લેવું-કહાવવું.

EXACTION *s.* બળાત્કાર-જેરજુલમથી લેવું-માગવું તે; 2 બળાત્કાર-જેરજુલમથી લીધેલા પૈસા, ખંડણી *f.*

EXACTLY *ad.* બરાબર, તેવુંજ.

EXAGGERATE *vt.* [*L. ex* and *agger* a heap, from *ad.* and *gero* I bear] To enlarge beyond the truth, to amplify મરીમસાથો ભમરીને-વધારીને બોલવું-કહેવું, રજગું ગજ ક., અતિશયોક્તિ ક.; 2 (paint.) ઘણો રંગ લગાડવો.

EXAGGERATION *s.* વધારીને-મરીમસાથો બોલીને બોલવું તે, અતિશયોક્તિ *f.*; 2 ઘણો રંગ.

EXALT *vt.* [*L. ex* and *altus* high] To raise high ઊંચું ક.; 2 to dignify ઉચે પદે ચઢાવવું, મ્હોટી પદવી આપવી, વધારવું; 3 to extol પ્રશંસા-વખાણ-સ્તુતિ ક.

EXALTATION *s.* ઊંચે પદે ચઢાવવું-મ્હોટી પદવી આપવી તે, મ્હોટી પદવી *f.*, માનવૃદ્ધિ *f.*

EXAMINE *vt.* [*L. examen* the tongue of a balance] To try and assay by the appropriate tests કસવું, પારખવું; 2 to inquire into, to investigate તપાસવું, જોવું, તલાસ ક., સવાલ ક.; as, to e. a witness શાહેદીને સવાલ કરવા; 3 to test the attainments of a scholar ની પરીક્ષા લેવી, ને સવાલ પૂછવા.

EXAMINATION *s.* તપાસ - ચોકસી-તલાસ કરવી તે, તપાસ *f.*, ચોકસી *f.*, તલાસ *f.*; 2 a process for testing qualification પરીક્ષા *f.*

EXAMINER *s.* તપાસનાર, પારખનાર, પરીક્ષા લેનાર, પરીક્ષક.

EXAMPLE *s.* [*L. exemplum* from *ex* out of and *emo* I take] A sample, a pattern or a copy માસલો *m.*, નમુનો *m.*, તરેહ *f.*; 2 an instance, a precedent દાખલો *m.*, ઉદાહરણ *n.*, દૃષ્ટાંત *n.*; For e. જેમ કે, ઉદાહરણ કે; To set an e. પેહેલ કાઢવી, કરી દેખાડવું-બતાવવું, દાખલો આપવો; I only follow the e. you set me તમારો દાખલો સ્થળે હું ચાલું છું; e. is more powerful than precept કહી બતાવવા કરતાં કરી બતાવવું એ વધારે અસરકારક છે.

EXEMPLAR *s.* A model નમુનો *m.*, દાખલો *m.*

EXEMPLARY *a.* નમુનો- દાખલો સેવા જોગ, નકલ કરવા જોગ, અનુગમ્ય; 2 ધાક-દેહરાત ખેસાડે ચેવું, યુનો કરતાં અટકાવે ચેવું.

EXEMPLIFY *vt.* દૃષ્ટાંત-દાખલો-ઉદાહરણ આપીને બતાવવું-સિદ્ધ ક., નકલ-પ્રત ક.

EXASPERATE *vt.* [*L. ex* & *asper* rough] To enrage, to provoke ધાણું યુસ્સે ક., ચીડવવું, ક્રોધાયમાન ક.; 2 to aggravate વધારવું, અધિક ક.; To be exasperated યુસ્સે થવું, ચીડવું, ને ક્રોધ ચઢવો.

EXCAVATE *vt.* [*L. ex* out and *cavus* hollow] To hollow પોલું ક., ખોદીને ખાડો ક., ખોદવું. [સા ખાડો, ખાડો *m.*

EXCAVATION *s.* પોલું કરવું-ખોદવું તે, ખોદિ-

EXCEED *vt.* [*L. ex* and *cedo* I go] To pass or go beyond-કર્તા અધિક-વધારે-ચઢવું હોવું; 2 to surpass પછાડી-પાછળ પાડવું-નાખવું, -કર્તા સરસ-ચઢીઆવું હોવું. *vi.* હદ બાહાર જવું; 2 વધારે હોવું.

EXCEEDING, EXCEEDINGLY *a. & ad.* અતિશય, પુષ્કળ, ધાણુંજ, ખડું.

EXCESS *s.* The state of going beyond limits, superfluity અતિશયપણ *n.*, અધિકતા *f.*; 2 વધારો *m.*

EXCESSIVE *a.* અતિશય, ખેસુમાર, ખેહદ, ધાણું.

EXCEL *vi. & vt.* [*L. ex* & *celsus* driven to a high place, from *Gr. kello* I impel] To exceed, to surpass (સદગુણ અથવા સારા કામનાં) પાછળ પાડવું, પછાડી નાખવું, -કર્તા અધિક-સરસ-એજ-ચઢીઆવું હોવું.

EXCELLENCE, EXCELLENCY *s.* ઉત્તમતા *f.*, શ્રેષ્ઠતા *f.*, ઉત્કૃષ્ટપણ *n.*; 2 any valuable quality ઉત્તમ ગુણ *m.*, સુલક્ષણ *n.*, ખૂબી *f.*

EXCELLENCY *s.* મ્હોટા અમલદાર, એલચી (વજેરને આપેલા ખિતાબ.

EXCELLENT *a.* ધાણું સારું, ઉત્તમ, ઉત્કૃષ્ટ, શ્રેષ્ઠ, સરસ; An e. workman કિસખી કારિગર; An e. scholar ઘણો વિદ્વાન માણસ.

EXCEPT *vt.* [*L. ex* and *capio* I take] બાતલ-બાદ ક., ન ગણવું. *vi.* (to, against)

To object તકરાર-હરકત થવી, વાંધા ના-
ખવા. *prep.* સિવાય, વગર, વિના, વતરોગ.
conj. જો નહિ તો; *as, e.* you repent
you shall perish જો તમે પસ્તાવા નહિ
કરશો તો નારા પામશો.

EXCEPTION *s.* ખાતલ-ખાદ ક. -ન ગણવું તે;
2 that which is excepted અપવાદમ;
3 an objection હરકત, વાંધામ, આધમ,
To take *e.* to or against -ને વાજખી
ન લાગવું, નારાજ થવું, આધ-વાંધા કાઢવો.

EXCEPTIONAL *a.* નિયમ બાહારનું, અપવા-
દનું, ખાતલ કરવા જેવું.

EXCESS, EXCESSIVE (See under
Exceed.)

EXCHANGE *vt.* [*Fr. echanger-ex* from
and root of change] To give one
thing for another એક લાઈને બીજું આ-
પવું, અદલબદલ ક., સાટું ક. *s.* અદલબદલ
કરવું તે, અદલો બદલોમ, સાટુંન; 2 બદલોમ;
3 વટાવમ; 4 a place where merchants
and brokers meet વેપારી, નાણાવટી,
દલાલ વિગેરેને એકઠા થવાની જગ્યા, નાણાવટી;
Bill of *e.* હુંડી; *E.* on bills હુંડીઆમણન.

EXCHEQUER *s.* [*Fr. echiquier* a chess
-board] The court in which all causes
relating to the revenues of the crown
are heard and determined જમાબંદીની
કચેરી, રેવન્યુ કોર્ટ; 2 the treasury
જમદારખાનું, સરકારી તીજોરી, રાજકોષમ;
3 pecuniary possessions in general
ખજનોમ, ભંડાર.

EXCISE *s.* [*L. ex* out of & *cardo* I cut]
An inland duty or impost જકાત, *f.*
દાણન, આપકારી.

EXCISEMAN *s.* જકાતદાર.

EXCISION *s.* કાપી નાખવું તે, છેદન; 2
excommunication મંડળીની બાહાર કાઢી
મલવું-મૂકવું તે.

EXCITE *vt.* [*L. ex* and *cito* I call] To
rouse, to animate ઉત્તેરવું, ઉલટ આપવી,
જગાડવું, જગૃત ક., ઉઠાડવું, મચાવવું; 2 to
irritate ખીજવું, ચીડવું.

EXCITEMENT *s.* ઉત્તેરવું-જગૃત ક. તે, ઉત્તે-
રણી, જોરામ, આવેરામ, મનસ્તાપમ, ઉદ્વેગમ,
ગડખડ, તોફાન.

EXCITABLE *a.* ઉત્તેરાય એવું.

EXCLAIM *vi.* [*L. ex* out and *clamo* I
cry out] To cry out તાણીને-મ્હોટથી બો-
લવું, ખૂમ પાડવી, બરાડવું, ધાંટો કાઢવો.

EXCLAMATION *s.* ખૂમ, ખુમાટોમ, પોકારમ;
2 a sentence passionately uttered ઉ-
દ્ગાર; 3 an interjection કેવળપ્રયોગી અ-
વ્યયમ; A note or mark of *e.* ઉદ્ગાર-
આશ્ચર્ય ચિહ્ન (!)

EXCLUDE *vt.* [*L. ex* out and *clauo*
I shut] To thrust out બહાર કાઢવું, કા-
દીનાખવું; 2 to hinder from entering અં-
દર આવવા-દાખલ થવા ન દેવું, અટકાવવું, દૂર ક.
EXCLUSION *s.* બહાર કાઢવું-કાદી નાખવું તે,
બહિષ્કરણન.

EXCLUSIVE *a.* અંદર આવવા ન દેનાર, અટ-
કાવનાર, પ્રતિબંધક; 2 એકલાનુંજ, એકનુંજ,
આસ; To coin the precious metal is
the *e.* privilege of Government સિકા
પાડવા એ એકલા રાજનો હક છે; 3 સિવાય,
વિના, વગર, વતરોગ; 500 men *e.* of
women and children બેરાં છોકરાં વતરો-
ગ ૫૦૦ પુરુષ.

EXCOGITATE *vt.* [*L. ex* out and *cogi-*
tate] To discover by thinking વિચાર
કરી કરીને બોળી-શોધી કાઢવું.

EXCOMMUNICATE *vt.* [*L. ex* out of &
communicate, which see] To expel from
communion મંડળીમાંથી કાઢી મૂકવું; 2 to
exclude from a caste ન્યાત બાહાર મૂકવું.
EXCOMMUNICATION *s.* ખ્રિસ્તી મંડળીમાંથી
બાહાર કાઢી મૂકવું તે, ધર્મ બહિષ્કારમ; 2 ex-
clusion from a caste ન્યાત બાહાર મૂકવું તે.

EXCORIATE *vt.* [*L. ex* from & *corium*
the skin] To strip off the skin, to
flay છાલ-આમડી ઉતારવી-કાઢવી, છોલવું,
છોલી નાખવું. [2 ધસારોમ.]

EXCORIATION *s.* છાલ-આમડી ઉતારવી તે;
EXCREMENT, EXCRETION *s.* [*L. ex*

and *cerno* I sift] Matter excreted વિ-
જાઈ, નરકન, ગૂન, મળમ; To void e.
અથર્વ, ઝાડે ફરવું.

EXCRESCENCE *s.* [*L. ex* and *cresco* I grow] A troublesome superfluity શરીર
અથર્વ ઝાડ પર જે ફાલતુ ગાંઠ થઈ આવેછે તે,
રસોળી *f.*, વરસોળી *f.*, ગાંઠ *f.*

EXCRUCIATING *a.* [*L. ex* and *crucio* I crucify, from *crux* a cross] અતિ વેદ-
ના-કુ:ખ કારક, ધણું ભારે; as, the pain was
e. કુ:ખ ધણું ભારે હતું.

EXCULPATE *vt.* [*L. ex* from and *culpa* a fault] To clear from a charge નિર્દોષ
-નિરપરાધી છે એમ કહેવું, -નોદોષ ઉઘાવવા;
To e. one's self પોતાના માથા પરથી દોષ
ઉઘાવવા-કાઢી નાખવા.

EXCULPATION *s.* દોષપ્રતિ *f.*-માખન,

EXCULPATORY *a.* દોષપ્રતિ કરે એવું, દોષ
ઉઘાવે એવું.

EXCURSION *s.* [*L. ex* out and *curro* I run] A rambling ભટકવું-રખડવું તે; 2
a trip for pleasure or health સેહેલ *f.*,
માનને સાફ કરવા જવું તે; 3 an expedition
or journey in a distant part યુસાફરી *f.*

EXCURSIVE *a.* ભમતું, ભટકતું, જમણશીલ.

EXCUSE *vt.* [*L. ex* from and *causa* a cause] To free from imputation નિર્દોષ-
પ-નિરપરાધી ઠરવવું; 2 to pardon, to over-
look ક્ષમા કર, માફી આપવી, ધ્યાનમાં નહિ
લેવું; 3 to release from an obligation
માફ કર; I hope you will e. me as I
cannot come મારાથી અવાતું નથી તેથી
આપ મને માફ કરશે એવી મને આશા છે;
4 to ask indulgence for ખીજને સાફ
માફી માગવી; as, e. me to your father
તમારા પાપની પાસે મારે સાફ માફી માગજે.

EXCUSE *s.* સખખમ, કારણ, ખાણનું, નિ-
મિતન; 2 માફી, ક્ષમા.

EXCUSABLE *a.* માફી આપવી જોઈએ એવું,
માફ કરવા લાયક; as, you are quite e.
તમને માફી આપવી જોઈએ; an e. mistake
માફ કરવા લાયક ભૂલ.

EXECRATE *vt.* [*L. ex* out and *sacer* sacred] To curse, to abhor શાપ દેવા,
અદ કુવા દેવી, ધિકારવું, -થી કંટાળવું.

EXECRABLE *a.* શાપ યોગ્ય, અતિક્રુષ્ટ, છેક
ધિકારવા યોગ્ય, તદન કંટાળવા જોગ.

EXECRATION *s.* શ્રાપમ, શાપમ, અદકુવાઈ;
2 ધિકારમ.

EXECUTE *vt.* [*L. ex* out and *sequor* I follow] To follow through to the end,
to complete પૂરું-પૂર્ણ કર, અજવવું, કરવું;
2 to carry into effect અમલમાં લાવવું,
અજવવું (a decree or order); 3 to put
to death મારી નાખવું. પ્રાણ-જીવ લેવા, ફાંસી
દેવું, દેહદંડ કર; 4 a (deed.) શિરસ્તા યુજ્ય
મનુષ્યને શાપ સાથે લખ-કપાલો કરી આપવા.

EXECUTION *s.* કરવું-અજવવું-પૂરું કર-અમ-
લમાં લાવવું તે; 2 દેહાંત શિક્ષા, મારી નાખવું
તે; 3 કાગળ પત્ર પર સહી સિકો કરવા તે.

EXECUTIONER *s.* મારી, ફાંસી દેનાર,
મસ્તક છેદનાર.

EXECUTIVE *s.* અજવનાર-અમલમાં લાવના-
ર ઉપરી અમલદાર. *a.* અમલમાં લાવવાનું-
લાવનાર; as, an e. officer અમલમાં લાવ-
નાર હોદ્દાદાર.

EXECUTOR *s.* The person appointed by
a testator to execute his will મરનારે
પોતાનું વસીઅતનામું અમલમાં લાવવા સાફ
નિમિષો પુરવ. [સાફ નિમિષો સ્ત્રી.

EXECUTRIX *s.* વસિયતનામું અમલમાં લાવવા

EXEGESIS *s.* [*Gr.* from *ex* out *hēgeo-*
mai-ago I lead] Exposition ટીકાઈ,
બાખન, બ્યાખ્યાઈ; 2 science of interpre-
tation બ્યાખ્યાનું શાસ્ત્ર. [કારક-સૂચક.

EXEGETIC-AL *a.* ટીકા વિષે-નું-રૂપ, અર્થપ્ર-

**EXEMPLAR, EXEMPLARY, EXEM-
PLIFY** (See under Example.)

EXEMPT *vt.* (from) [*L. ex* & *emo* I take
or buy] To free છૂટું કર, ખાતલ કર, છોડવું,
માફી આપવી. *a.* છૂટું, માફનું, મુક્ત, માફ.

EXEMPTION *s.* છુટકામ, માફી.

EXEQUIES *s.* [See Execute] Funeral

rites ઉત્તર ક્રિયા-સાધન, મરણ પછી મરનારને સારૂ જે ક્રિયા કરવામાં આવે છે તે.

EXERCISE *vt.* [*L. ex & arceo* I drive]

To keep in action, to use ચલાવવું, દોડાવવું, વાપરવું -નો ઉપયોગ ક., કામમાં લેવું; as, to e. one's reason અક્ષલ દોડાવવી; 2 to exert one's powers, to practise (one's self) માહાવરો-અભ્યાસ-ટૅપ પાડવી, કસરત ક.; 3 to discipline પદ્ધતિ શિખવવી, શિખવવું, કસરત કરાવવી. *s.* ચલાવવું-દોડાવવું-વાપરવું તે, ઉપયોગ, આચરણ, વ્યાપાર; The exercises of religion બક્ષિત, બંદગી; 2 કસરત, સેહેલ ક.-કરવું તે, મેહેનત, શિક્ષા; An e. શિખવાને આપેલા પાઠ, અભ્યાસ પાઠ; E. of the mind મનોવ્યાપાર-ચલન; Military exercises ક્વાર્ટર; To take e. સેહેલ ક., કસરત ક.; Walking e. ચાલવાની કસરત.

EXERT *vt.* [*L. ex and sero* I join] To put forth, as strength or force વાપરવું, કામમાં લેવું, ચલાવવું; as, e. all your strength તમારું બધું બળ વાપરો; To e. one's self મેહેનત-શ્રમ-પ્રયત્ન ક.

EXERTION *s.* વાપરવું-કામમાં લેવું તે, મેહેનત, શ્રમ, ચલન, આયાસ, કષ્ટ.

EXHALE *vt.* [*L. ex & halo* I breathe]

To give out, to emit as vapor આપવું, -માંથી નીકળવું-આપવું; as, the rose exhales a fragrant odour ગુલાબ સારી પુરાબો આપે છે; the earth exhales vapours જુ-મીમાંથી વરાળ નીકળે છે; 2 to draw out, to evaporate વરાળરૂપે બેચી-લઈ લેવું, વરાળ રૂપે ઉડાવવું.

EXHALATION *s.* વરાળરૂપે બાહાર કાઢવું તે, -માંથી નીકળવું તે; 2 વરાળ.

EXHAUST *vt.* [*L. ex out and haurio* I draw up] To draw out the whole of, to drain off by evaporation (as a liquid, moisture) બધું સોસી-બેચી લેવું, કાઢવું; 2 to empty by drawing out the contents ખાલી ક.; 3 to draw out,

use and expend the whole ખલાસ ક., ખુટાડીદેવું, ઉડાવી દેવું; the king's treasures are exhausted રાજના પૈસા ખુટી ગયા; 4 to expend the whole by exertion થકવીનાખવું, ખલહીન ક.; To be exhausted સોસાઈજવું, ખાલી થવું, ખુટવું; 2 સાવ-પાવ થઈ જવું, થાકીજવું, ખલહીન થવું.

EXHAUSTION *s.* કાઢીનાખવું-ખાલી ક. તે, શોષણ; 2 ખાલી થવું તે, થાક, ખુટવું તે, ખુટકો.

EXHAUSTIVE *a.* ખાલી કરે યિવું; An e. treatise જેમાં જેના વિષયને લગતું બધું આવી રહ્યું હોય યિવે નિબંધ

EXHIBIT *vi.* [*L. ex and habeo* I hold]

To offer to view, to show આંખ-નજર આગળ ધરવું-ચૂકવું, દેખાડવું, બતાવવું, દર્શાવવું; 2 to present, to offer publicly or officially અધિકારી આગળ રજુ ક. *s.* પુરાવામાં રજુ કરેલા કાગળ.

EXHIBITION *s.* દેખાડવું-બતાવવું તે; 2 public show બહાર તમાશો-ખેલ-રમત; 3 a display of works of art પ્રદર્શન; 4 allowance for the maintenance of scholars વિદ્યાર્થીને આપેલી નીમતૂક.

EXHIBITIONER *s.* નીમતૂક લઈને બહારનાર વિદ્યાર્થી.

EXHILARATE *vt.* [*L. ex and hilaris* cheerful] To make cheerful or merry ખુશ-હર્ષિત ક., આનંદ-હર્ષ પમાડવો.

EXHILARATION *s.* ખુશ કરવું તે, આનંદ, ખુશી, હર્ષ, ઉલ્લાસ.

EXHORT *vt.* [*L. ex and hortor* to incite] To incite by words or advice, to do what is right સારું કામ કરવાને સલાહ આપવી, બોધ-ઉપદેશ ક.-આપવો; 2 to warn ચેતવવું, શિખામણ-ચેતવણી આપવી.

EXHORTATION *s.* બોધ, ઉપદેશ, સલાહ.

EXHUME *vt.* [*L. ex and humus* earth]

To dig out of the earth, to disinter દાટેલું ખોદી કાઢવું-બાહાર કાઢવું.

EXIGENCE, EXIGENCY *s.* [*L. ex out & ago* I drive] Urgent need or want

તાણ્, તંગી, ગરબ, જરૂરીઆત; 2 distress અણી, સંકટ, વિપત્તિ, અડીવળાઈ.

EXILE s. [*Fr. exil, L. ex & solum* soil] Banishment દેશનિકાલ, દેશવટા; 2 voluntary absence સ્વદેશત્યાગ; 3 the person banished હુદવાર-દેશનિકાલ કાઢેલું માણસ, બેવતની માણસ. *vt.* દેશનિકાલ-હુદવાર ક., દેશમાંથી કાઢી મૂકવું.

EXIST *vt.* [*L. ex and sisto* I stand] To be હોવું; 2 to continue in being જીવવું, રહેવું, હયાત રહેવું; 3 endure રહેવું, ટકવું, આલવું, જામી રહેવું.

EXISTENCE s. હોવું તે, હોવાપણું, અસ્તિત્વ, સ્થિતિ, હયાતી, ટકાવ.

EXISTENT a. જીવતું, હયાત, વિદ્યમાન.

EXIT s. [*L. ex & eo* I go] The departure of a player from the stage when he has performed his part નાટકશાળામાં રંગભૂમી પરથી વેષધારીનું જીવ રહેવું તે; 2 any departure જીવ-નીકળી જવું તે; 3 death મરણ, મોત, મૃત્યુ; 4 a way of departure જતા રહેવાનો માર્ગ-રસ્તો.

EXODUS [*Gr. ex out hodos* a way] નીકળી જવું, નિર્ગમન; 2 the second book of the old Testament નિર્ગમન.

EX-OFFICIO *ad.* [*L.*] By virtue of office હોદ્દાની રૂબી; as, a member e-o હોદ્દાની રૂબી સભાસદ.

EXOGENOUS a. [*Gr. exō* outside & *gēnō* root of *gennaō* I produce] Growing by successive additions to the outside of the wood બાહારથી જામમાં વધતું, બાહારથી વધારો થતો હોય એવું.

EXONERATE *vt.* [*L. ex* from & *onus* a burden] To cast off (from one's self) as a charge or blame દેખ-કપકો ઉતારીના-વે-ઉડાવી દેવો; 2 to free from blame (another) નિર્દોષ ઠેરવવું, નિર્દોષ છે એવું કહી ક.; 3 to cast off as an obligation પોતાના પરનો દાવો ઉતારી-કર જામવી છૂટું થવું, જવાબદારીમાંથી છૂટાં થવું-ક.; as, a surety exonerates himself by

paying the debt દેવું વાજ્યાથી જામી જવાબદારીમાંથી છૂટે છે.

EXORBITANT a. [*L. exorbitans-ex* out of and *orbita* a track from *orbis* a circle] Excessive અતિશય, ધાણું, બેહદ, બાર, મોટું.

EXORBITANCY s. અતિશયતા-પણું.

EXORCISE *vi.* [*Gr. exorkizō-ex* out & *horkizō* I bind by an oath-] To expel evil spirits by conjurations જીતકાઠવું-ઉતારવું, ઝાડી નાખવો.

EXORCISM s. જીતકાઠવું તે. [એમ, પંચાક્ષરીમ.

EXORCISER, EXORCIST s. જીતકાઠનાર, જી-

EXORDIUM s. [*L. ex* out and *ordior* I weave] The introductory part of a discourse ઉપોદ્ધાત, પ્રસ્તાવના, દિવાચો.

EXOTERIC-AL a. [*Gr. exōterikos-exo* without] બહાર, પ્રગટ, બધા આગળ કહેવાય એવું.

EXOTIC a. [*Gr. exotikos-exo* outward] Foreign, extraneous પરમુલકનું, પારકાદેશનું, વિદેશી. s. પરદેશી ઝાડ-છોડ-માલ-રાખ.

EXPAND *vt.* [*L. ex* out and *pando* I spread] To open, to spread ખિલાવવું, ફુલાવવું, ઉધાડવું, પ્રકટિલ ક.; 2 to diffuse પ્રસારવું, ફેલાવવું, વિસ્તારવું; 3 to enlarge મોટું ક., વધારવું. *vi.* ખીલવું, ફૂલવું, ઉધાડવું, પ્રકટિલ થવું; 2 પ્રસારવું, ફેલાવું, વધવું.

EXPANSE s. મોટો વિસ્તાર-ફેલાવો, વિસ્તારમ

EXPANSION s. ફેલાવવું-વિસ્તારવું તે, વિસ્તારમ, ફેલાવો, વૃદ્ધિ; 2 ખીલવું-ફૂલવું તે.

EXPANSIVE a. વિસ્તારનારું, વધારનારું, મોટું કરનારું, ફેલાય એવું, પ્રસારક; the e. power of heat ઉષ્ણતાની પ્રસારક શક્તિ.

EXPARTE a. એક તરફી-પક્ષી.

EXPATRIATE *vi.* (on, upon) [*L. ex & spatium* space] To rove without prescribed limits ફરતા ફરવું, બટખા ક.; 2 to enlarge in discourse or writing વિસ્તારીને બોલવું-લખવું-ખ્યાન ક.

EXPATRIATE *vt.* [*L. ex* out of & *patria* fatherland-*pater* a father] To

banish દેશનિકાલ-હદપાર ક., દેશવટો દેવા;
to e. one's self સ્વદેશત્યાગ ક., સ્વદેશ છો-
ડી જતા રહેવું.

EXPATRIATION *s.* દેશનિકાલમ, દેશવટોમ;
2 સ્વદેશ ત્યાગ કરવો તે, સ્વદેશત્યાગમ.

EXPECT *vt.* [*L. ex and specto* I look at]
To wait for, to anticipate થશે-આવશે-
કરશે એમ ધારવું-એવા સંભવ હોવા, ની વધી
હોવી, વાટ-રાહ જોવી; I e. him tomorrow
કાલે આવવાની તેની વધી છે; we expected
her to day આને અમે તેની વાટ જોઈ; I
e. there will be a storm tomorrow હું
ધારું છું કે કાલે તેજાન થશે.

EXPECTANCY, EXPECTATION *s.* વધી *f.*
ધારવું તે, ધારણી; વાટ-રાહ જોવી તે, અપેક્ષા *f.*

EXPECTANT *a.* વધી-અપેક્ષા રાખતું, વાટ-
રાહ જોતું.

EXPECTORATE *vt.* [*L. ex and pectoris*
the breast] To discharge phlegm નો
બલગમ-ગલફો-બળખો કાઢવો-નાખવો-પા-
ડવો, ખંખારવું.

EXPECTORANT *a.* કફ-બલગમ-ગલફો-બ-
ળખો કાઢે એવું. *s.* કફ-બલગમ-ગલફો-
બળખો કાઢી નાખે એવું એસડ.

EXPECTORATION *s.* બલગમ-ગલફો બળખો
-કફ કાઢવો તે.

EXPEDIENT *a.* [*L. ex & pes, pedis* the
foot] Suitable for the purpose પ્રસંગ-
યોગ્ય, યોગ્ય, ઉપયોગી, કામ સરે એવું. *s.*
ઉપાયમ, ધલાનમ, પુઠિત *f.*, તદખીર *f.*

EXPEDIENCE-CY *s.* પ્રસંગયોગ્યતા, ઉપયોગી-
પણું, જે કાળે જે કરવું ઉચિત જણાય તે.

EXPEDITE *vt.* [See Expedient] To
hasten, to quicken ઉતાવળું-જલદ-શીઘ્ર-
ત્વરિત ક., ની ગતિ વધારવી; 2 to des-
patch જલદીથી મોકલવું.

EXPEDITION *s.* ઉતાવળ, ઝડપ, ત્વરણ, જ-
લદી *f.*; 2 the march of an army to a
distant place for hostile purposes સ્વ-
રી *f.*, ચઢાઈ *f.*, હુમલો *m.*; 3 an enterprise
by a number of persons ફેરલાએક મા-
ણસોએ કરેલી (શોધ વિગેરેને વાસ્તે) યુસાફરી

-સફર *f.*; 4 the collective body mak-
ing such enterprise એવી યુસાફરી કરનારો
માણસ; Naval e. સફર *f.* [તાખડોખનું.

EXPEDITIOUS *a.* ઉતાવળું, ઝડપી, જલદીનું;
EXPEL *vt.* [*L. ex out & pello* I drive] To
drive out કાઢી ત્રકવું, હાંકી કાઢવું, અદેડી
ત્રકવું, દૂર ક.; 2 to banish દેશનિકાલ ક.

EXPEND *vt.* [*L. ex & pendo* I weigh]
To lay out ખર્ચવું, વાપરવું; 2 to con-
sume by use અપાવવું, અલાસ ક., વાપરી
નાખવું, ઉડાવવું, ન લાગવું; I have expen-
ded much time and labour on this
book મને આ પુસ્તક રચતાં ઘણા વખત ને
ઘણી મહેનત લાગી છે; To be expended
ખર્ચાઈ જવું, અપવું, ઉડવું.

EXPENDITURE, EXPENSE *s.* ખર્ચવું-વાપ-
રવું તે, ખર્ચમ, ખર્ચમ.

EXPENSIVE *a.* Costly માંધ, બારે કિંમતનું,
બારે-ઘણો ખર્ચ થાય એવું; 2 free in the
use of money ખર્ચાળ, ખર્ચાઉ, ઘણો
ખર્ચ રાખે એવું, હાથનું છૂટું, ધોતાળ;
Vices are more e. than virtues સદાચરણ
કર્તા દુરાચરણ બપરવતો ખર્ચ થાય છે; He
has an e. family તેના ઘરનો ખર્ચ ઘણો છે.

EXPERIENCE *s.* [*L. experior* I try]
Repeated trial, use, practice or obser-
vation ફરી ફરીને પરીક્ષા-અનુભવશીલ કરવી
તે, અનુભવી જોવું તે, અભ્યાસમ, ઉપયોગમ,
અવલોકનન; 2 knowledge gained by
such trials, use, practice or observa-
tion અનુભવમ, અનુભવપ્રાપ્તિ; Of
great e. ઘણો અનુભવી; A man of varied
e. જોને જૂદા જૂદા પ્રકારનો અનુભવ થયેલો
હોય તેવો માણસ; Dearly bought e. ઘણું
જુકસાન ખમી મળવેલો અનુભવ. *vt.* અ-
નુભવ લેવો, અનુભવવું, ભોગવવું; to e. pain
કુ:અભોગવવું; To e. difficulty મુશ્કેલી પડવી.
EXPERIENCED *a.* અનુભવી, ઘડાએલું, ક-
સાએલું, જાણીતું, વાકેફ.

EXPERIMENT *s.* પરીક્ષા *f.*, અનુભવમ, પ્રયો-
ગમ, અનુભવસ, તપાસ *f.* *vi.* (on) પ-
રીક્ષા-અનુભવસ ક.

EXPERIMENTAL *a.* અનુભવ ગુણ - સંબંધી, અનુભવલભ્ય, પરીક્ષા-તપાસ કરીને સ્થાપેલું, અનુભવસિદ્ધ; *E.* religion અનુભવથી જન્મી શકેલા ધર્મ.

EXPERT *a.* Skillful અતુર, હોશિયાર, કિસમી; 2 dexterous પાકી આવડત-હથોળી વાળું.

EXPIATE *vt.* [*L. ex & pio* I appease, atone for-*pius* pious] To atone for -ગુણ પ્રાયશ્ચિત્ત કર, પ્રાયશ્ચિત્ત કરી નિવારણ કર.

EXPIABLE *a.* પ્રાયશ્ચિત્તથી નિવારણ થાય એવું.

EXPIATION *s.* પ્રાયશ્ચિત્ત કરીને નિવારણ કરવું તે, પ્રાયશ્ચિત્તન. [વારણ કરે એવું.

EXPIATORY *a.* પ્રાયશ્ચિત્તગુણ, ગુણ-પાપનિ-

EXPIRE *vt.* [*L. ex & spiro* I breathe]

To breathe out (શ્વાસ) કાઢવો-છેડવો.

vi. To breathe one's last, to die મરણ પામવું, મરવું, -નો પ્રાણ-જીવ જવો; 2 to come to nothing, to end સમાપ્ત થવું, જવું રહેવું; 3 to cease, to terminate -ની અવધી આવવી, -ની મુદત પૂરી થવી.

EXPIRATION *s.* શ્વાસ કાઢવો તે, ઉત્શ્વાસમ; 2 છેલ્લો શ્વાસ, મોતન; 3 પૂરું થવું તે, આખર, છેડામ.

EXPLAIN *vt.* [*L. ex & plano-planus* plain] To make plain, to expound -નો અર્થકર, ખુલ્લુંકરીનેકહેવું, સમજાવવું, -નીટીકાકર.

EXPLANATION *s.* સમજાવવું-અર્થ કરવો તે, સમજણ, અર્થમ, ટીકા, બાબત; 2 reconciliation સમજાવતી.

EXPLANATORY *a.* અર્થ બતાવે એવું, સમજાવનારું, ટીકા-વિવરણ-બાબત રૂપ.

EXPLETIVE *a.* [*L. ex & pleo* I fill] Superfluous વધારાનું, પાદપૂર્ણાર્થ. *s.* A word not necessary to the sense but inserted to fill a vacancy or for ornament છુંદ બેસાડવા-વાચ્ય શોભાવવા સારું ઉમેરેલા શબ્દ, પાદપૂર્ણાર્થ શબ્દમ, વાચ્યલંકારમ.

EXPLICARE *vt.* [*L. ex and plico* I fold] -નો અર્થ બેસાડવો, ઉઘાડું-ખુલ્લું કર.

EXPLICATION *s.* અર્થ કરવો તે, સમજાવતી, અર્થમ, ટીકા.

EXPLICIT *a.* સાદું, સ્પષ્ટ, ઉઘાડું, ખુલ્લું.

EXPLODE *vi.* [*L. ex out and plaudo* I clap the hands] To burst forth assound અવાજ કરીને ફૂટવું, -નોખાર થવો. *vt.* ઉડાવી દેવું; 2 to cry down વખોડી કાઢવું.

EXPLODED *a.* વખોડી કાઢેલું; as, an e. theory વખોડી કાઢેલું મત.

EXPLOSION *s.* અવાજ કરીને ફૂટવું તે, ખાર થવો તે, ખારમ, ઉડાવીદેવું તે, ઘડાકામ, બડાકામ.

EXPLOIT *s.* [*Fr.* See Explicate] A heroic act, a deed of renown પરાક્રમન, મહત્કૃત્યન, માહાબારત-ભાર-મોહક કામ, યુદ્ધકર્મન.

EXPLORE *vt.* [*L. ex out and ploro* I cry]

To search through શોધવું, તપાસવું, તલાસ કર; To e. a country દેશમાં ફરીવળીને અધે તપાસ કર; 2 to pry into આરીકાથી તપાસવું-જેવું; as, to e. the depths of science વિદ્યાના હંડ મર્મોને આરીકાથી તપાસવા. [તલાસ.

EXPLORATION *s.* શોધવું તે, તપાસ, શોધ.

EXPONENT *s.* [*L. ex out & pono* I put]

(in Alg.) ધાત પ્રકારક; 2 one that stands as an index or representative સમજાવી-બતાવી આપનાર, પ્રદર્શક, પ્રતિનિધિમ; as, the e. of orthodox Hinduism જૂના હિંદુધર્મનો પ્રતિનિધિ.

EXPORT *vt.* [*L. ex and porto* I carry]

દેશાંતર-દેશાવરખાતે (માલ) મોકલવો. *s.* દેશાવરખાતે મોકલેલો માલ. [નિકાસ.

EXPORTATION *s.* દેશાવરખાતે મોકલવું તે,

EXPOSE *vt.* [*Fr. exposer, L. ex & pono*

I put] To disclose ખુલ્લું-ઉઘાડું-ખુલ્લું

પ્રસિદ્ધ કર; as, to e. the secret artifices of

a court દરખાસ્તની છુત્તી લુપ્તાર્થ બહેર કર;

2 to place in a position to be affected

by ઉઘાડી-અસર થાય એવી જગ્યા-અ-

વસ્થામાં મૂકવું, -ને લાગે તેમ કર, -માં નાખવું;

as, to e. to danger જાનપતમાં નાખવું, ઘેરો

લાગે તેમ કર; To e. to attack હુમલા થાય

તેમ રાખવું-મૂકવું; To e. goods ધરાકી થાય

એવી જગ્યામાં માલ મૂકવો; To e. children

છાકરાંને એકલાં બાહ્ય મૂકવાં; To e. one's

self to-માં જવું, -માં પડવું-જાનપડવું-જવું; to e.

one's self to the sun તડકામાં જવું-રહેવું;
-to danger બપ-જોખમમાં જઈપડવું;-to
insult અપમાન થાય ત્યાં જવું, પોતાનું અપ-
માન કરાવવું, પોતાની કબીલી થાય તેમ ક.

EXPOSITION *s.* ઉધાડું-પુલું- જાહેર-પ્રસિદ્ધ
કરવું તે; 2 ઠીકા, વિવરણ, બાબત, બયાન; 3
a book containing explanation બા-
બત, ઠીકા. [ઠીકા-બાબત ગ્રંથ *m.*

EXPOSITOR *s.* ઠીકા-વિવરણ-બાબત કર્તા; 2

EXPOSITORY *a.* બાબત-ઠીકાનું, બાબતરૂપી.

EXPOSURE *s.* ઉધાડું થકું તે, ઉધાડામાં થકું-
જવું-પડવું-રહેવું તે; 2 કબીલી, પોક્કળ-બા-
પાનું જણાઈ આવવું તે; 3 situation in
regard to the points of the compass
બડન, મુખન, દારન, મોહોડું; as, the house
has a southern e. ધરનું મોહોડું દક્ષિણ
દિશાનું છે.

EXPOSTULATE *vi.* (with) [*L. ex and postulo* I demand] કોઈથી થયેલી બલ વિ-
શે તેને સમજાવવું, -ના કાન ઓલવા-ઉધાડવા,
ચાર વાત કહેવી, શિખામણ દેવી.

EXPOSTULATION *s.* કાન ઓલવા તે, શિખા-
મણ, બોધ *m.* ઉપદેશ *m.*

EXPOUND *vt.* [See Expose] To explain
અર્થ સમજાવવો, અર્થ ક., ઠીકા-વિવરણ ક.

EXPRESS *vt.* [*L. ex & premo* I press]
To press or squeeze out પીલવું, પીલીને
કાઢવું, નિચોવવું; 2 to declare in words,
to utter કહેવું, બોલવું, કહી દેખાડવું; 3 in-
dicate દર્શાવવું, -થી દેખાડવું, -ની નિશાની
હોવી; as, a downcast look may e.
modesty or guilt માથું નીચું ધાલવું એ
નમ્રતા અથવા અપરાધની નિશાની છે. *a.*
Plain સાફ, સ્પષ્ટ, પુલું; 2 વિશેષકામને સારૂ
મોકલેલું. *s.* મુદ્દામ મોકલેલું માણસ-કાસ *m.*
-એપીએ *m.*

EXPRESSION *s.* પીલવું-પીલીને કાઢવું તે; 2
બોલવું-કહેવું-ખતલાવવું તે, ઉચ્ચારવું તે, ઉચ્ચાર-
ણ; 3 a phrase શબ્દ *m.*, વાક્ય *m.*, વાત; 4
peculiar manner of utterance suit-
ed to the subject ઉચ્ચારણની રીત.

EXPRESSIVE *a.* Serving to express દર્શક,

અર્થક, બોધક; 2 emphatical જુસ્સા
બરેલું; 3 significant વાચક, અર્થક.
EXPRESSLY *ad.* સ્પષ્ટ, સાફ રીતે.

EXPULSION *s.* [*L. ex & pello* I drive]
કાઢી મૂકવું-નાખવું તે.

EXPUNGE *vt.* [*L. ex out & pungo* I
prick] To blot out as with a pen
છેકા નાખવું, છેકા મારવો, જુસીનાખવું; 2
to strike out, to destroy નાશ ક., રદ ક.,
કાઢી નાખવું.

EXPURGATE *vt.* [*L. ex and purgo* I
purify from *purus* pure] (See Purge).

EXQUISITE *a.* [*L. ex and quero* I
seek] Very excellent ઉત્તમ, ઉત્કૃષ્ટ, સું-
દર; 2 exceedingly nice ધણું પારીક,
પારીક સમજવું; e. taste ધણીજ પારીક
રસજાનનાશિત; 3 extreme અતિરિત, ધણુંજ,
તીવ્ર, જલદ; e. pain ધણુંજ દુઃખ.

EXTANT *a.* [*L. ex out & sto* I stand]
Standing out or above any surface
બાહાર નીકળી આવેલું; 2 now subsisting
ચાલુ, માન્ય.

EXTEMPORE *ad.* [*L. ex out of and tempus* time] આગળથી વિચાર કર્યા વગર,
તેજ વખતે મન દહને-મોળીને.

EXTEMPORANEOUS, EXTEMPORARY *a.*
Unpremeditated પ્રસંગે-સમયે સુઝેલું, આ-
ગળથી વિચાર કર્યા વિનાનું, તાત્કાલિક, શીઘ્ર.

EXTEMPOREISE *vt.* આગળથી વિચાર કર્યા
વિના વાત-બાબત ક., તત્કાળ બનાવવું-સિદ્ધ ક.

EXTEND *vt.* [*L. ex out & tendo* I stretch]
To stretch in any direction તાણવું,
લાંબું ક.; 2 to spread, to expand પસ-
રવું, ફેલાવવું, વિસ્તારવું; 3 to prolong
(time) લંબાવવું, વધારવું; 4 to stretch, to
reach forth આગળ લાવવું, લાંબા કરવા
(હાથ); 5 to bestow on, to use toward
-પર ક., આપવું. *vi.* લાંબું થવું, વધવું, પસ-
રવું, પોહાંચવું, જવું, ચાલવું.

EXTENSION *s.* લાંબું કરવું તે, વિસ્તાર *m.*,
ફેલાવો *m.*, લંબાઈ *f.*; 2 (in Nat. Philos.)

that property of a body by which it occupies space પરિમિતતા. [હોળું.]

EXTENSIVE *a.* વિશાળ, વિસ્તીર્ણ, મોટું, બે-

EXTENT *s.* હદ, સીમા, મર્યાદા; 2 વિસ્તાર, લંબાઈ; To what e. ક્યાં સુધી, કેટલું; To a slight e. થોડું, કિંચિતમાત્ર, અલ્પ; To a considerable e. ધણું, ધણુંબધું.

EXTENUATE *vt.* [*L. ex & tenuo* from *tenuis* thin] To make thin or lean પાતળું-નખવું-ક્ષીણ કર.; 2 to palliate, as a crime હલકું-કમી-મોટું કર. — થાય-જણાય એવું કારણ બતાવવું-હોવું, છાવરવું; as, there are some extenuating circumstances અપરાધ કંઈ મોટા થાય-જણાય એવાં કેટલાંક કારણો છે.

EXTENUATION *s.* ગુણે મોટા થાય-જણાય એવું કારણ બતાવવું તે-એવું કારણ.

EXTERIOR, EXTERNAL *a.* [*L. exter* outward from *ex* out] Outward બહારનું, બાહ્ય, બે પરનું; 2 foreign પરદેશનું-સંબંધી, પારકા મુલકનું-સંબંધી.

EXTERIOR *s.* જે બહારનું છે તે, રાત્રીરને બાહ્ય, બહારનું અંગ.

EXTERMINATE *vt.* [*L. ex* out of & *terminus* a limit] To destroy utterly, to extirpate છેક નાશ કર., જડ મૂળથી ઉપેડી નાખવું, જડ કાઢવી, સંહાર કર.-વાળવો.

EXTERMINATION *s.* સમૂળે નાશ, સંહાર, ઉપેડન, નિર્દન, જડ મૂળથી ઉપેડી નાખવું તે.

EXTERNALS *s.* (See Exterior 1).

EXTINGUISH *vt.* [*L. ex* out & *stinguo* I quench or prick] To put out હોલવવું, ખુટવવું, ઘેર-રાજ કર.; 2 to destroy, to put an end to નાશ કર., છેડો લાવવો, રદ કર., સાફ કરી નાખવું.

EXTINGUISHER *s.* હોલવનાર, નાશ કરનાર; 2 દીવા હોલવવાનું રાહુ.

EXTINCT *a.* હોલવાઈ ગયેલું; 2 નાશ પામેલું, નષ્ટ, ક્ષીણ-પૂરું થયેલું, -નું કોઈ રહેલું-મોજુદ નથી તેવું, નાબુદ; as, the family is e. તે કુળનું કોઈ રહેલું નથી; e. races જે ભતનું કોઈ મોજુદ નથી તે ભત; 3 રદ થયેલું; as, these laws are e. આ કાયદા રદ થયેલા છે.

EXTINCTION *s.* હોલવવું-ખુટવવું તે; 2 હોલવાઈ જવું-ખુટવું તે; 3 નાશ, લય, નિર્વંશ, ઉપેડન, રદ કર. તે.

EXTIRPATE *vt.* [*L. ex & stirps* a root] To root out, to eradicate જડ મૂળથી-મૂળ મુદ્દા ઉપેડી નાખવું; 2 to destroy wholly સમૂળે નાશ કર.

EXTIRPATION *s.* સમૂળે નાશ-લય, ઉપેડન.

EXTOL *vt.* [*L. ex* up & *tollo* I lift] To praise સ્તુતિ-પ્રશંસા-તારીફ કર., વખાણવું.

EXTORT *vt.* [*L. ex* out and *torqueo* I twist] To draw from by compulsion or force બળાકાર-જોરજુલમથી કઢાવવું-ઘેવું, પરાણે કઢાવવું.

EXTORTION *s.* બળાકાર-જોરજુલમથી ઘેવું તે; 2 જોરજુલમ-જોરજુલમથી કઢાવેલું તે.

EXTORTIONER *s.* બળાકારે ઘેનાર-કઢાવનાર.

EXTRA *a.* [*L.*] Beyond, over and above વધારે, વધારાનું, વધુ, એડીજ, બીજું; as, e. pay for e. work (ધારા કરી) વધુ કામના વધુ પગાર; Rs. 10 a month and Rs. 2 extra as Batta દર માસના રૂ. ૧૦ અને તે સિવાય રૂ. ૨) બાયાના.

EXTRACT *vt.* [*L. ex & traho* I draw] To draw out -માંથી કાઢવું-એમી કાઢવું-કાઢી ઘેવું; 2 to withdraw by distillation or other chemical process અકું-તે-જળ કાઢવો; 3 to choose out as a passage from a book ઉતારી ઘેવું, ધંતેખાખ-ઉતારો કર., ચૂંટી કાઢવું; To e. the root (in Arith. Alg.) (વર્ગ, ધન ધ.) મૂળ કાઢવું. *s.* અકું, તેજળ; 2 ઉતાર, ઉતારી લીધેલું વચન.

EXTRACTION *s.* કાઢવું તે (દાંત, હાડકું); 2 descent, lineage, stock કુળ, વંશ, મોલાદ; A man of good e. કુલીન-કુળવાન માણસ, ખાનદાન માણસ; Of base e. કુળહીન.

EXTRANEEOUS *a.* [*L. extra* without] Not intrinsic બીજા ભતનું, જૂદી પ્રકૃતિનું, વિભતીય, અપ્રકૃત; to separate gold from e. matter સોનું વિભતીય પદાર્થથી જૂદું પાડવું.

EXTRAORDINARY *a.* [*L. extra & ordo*

I order] Unusual, remarkable અસાધારણ, અલૌકિક, વિલક્ષણ, અત્કારિક, અદ્યુત, લોકાત્મર; as, e. evils require e. remedies અસાધારણ દુઃખના અસાધારણ ઉપાય કરવા જોઈએ; 2 special, sent or issued for a special purpose વિશેષ, યુદ્ધાત્મ મોકલેલું-આહાર પાડેલું; as, an e. messenger યુદ્ધાત્મ મોકલેલો કાસદ; an e. ambassador કોઈ વિશેષ કામ સારૂ મોકલેલો અલગી.

EXTRAVAGANT *s.* [*L. extra & vagor* I wander] Exceeding due bounds, excessive હદ આહાર જનાર, અતિશય, અતિ મનસ્વી; as, e. flights of fancy અતિ મનસ્વી કલ્પના; 2 prodigal ઉડાઉ, લખલુટ ખર્ચ કરનાર, ધોતાળ.

EXTRAVAGANCE *s.* અતિશયપણું, 2 ઉડાઉ-ધોતાળપણું, ઉડાઉખર્ચ; E. of language અતિશયોક્તિ, અત્યુક્તિ.

EXTREME *a.* [*L. extremus* from *exter* outward] Furthest, utmost (point, verge) અણીપર-છેડે આવેલું, છેડાનું; 2 most violent, utmost અતિશય, ધણું, પુષ્કળ, ધણું જખરું, સીમા વળે એવું; 3 final છેલ્લું, આખરનું, નિધનનું; E. unction, (Rom. Ca. Chu.) the anointing of a sick person with oil just before death માંદા માણસને મરતી વેળા તેલ ચોપડવું તે. *s.* અતિશયપણું, બેહદપણું; Extremes of arithmetical and geometrical progressions આદિધન અને અંતધન, આદિ-અંક અને અંતવાંક; Extremes of proportion આદિ અને અંત્ય.

EXTREMITY *s.* છેડો, અણી, અગ્ર, ટેન્ચ; The extremities of a country દેશની સીમા; 2 utmost degree પરમ મર્યાદા, પરમાવધિ; as, the e. of cruelty ક્રૂરતાની પરમાવધિ; 3 utmost distress અતિશય અડચણ-દુઃખ, તંગી, લાચારી; Extremities of the body હાથપગ.

EXTRICATE *vt.* [*L. ex* out & *trica* trifles, hindrances] To disentangle છેડવું-માંથી કાઢવું, મોકલું-છેટું ક.

EXTRINSIC-AL *a.* [*L. extrinsecus*—*exter* outward & *secus* from *sequor* I follow] External પારડું, બીજું, બહાર, બહાર.

EXTRUDE *vt.* [*L. ex* out & *trudo* I push or thrust] To thrust out, to press out આહાર ઢેલવું-હડસેલવું-કાઢવું, હાંકી કાઢવું.

EXTRUSION *s.* આહાર ઢેલવું તે, હાંકી કાઢવું તે.

EXUBERANT *a.* [*L. ex* & *ubero* from *uber* rich, abundant] Abundant, plentiful પુષ્કળ, ધણું.

EXUBERANCE *s.* પુષ્કળપણું, ભરપૂરપણું, રેલછેલ, વિપુળતા, ભરપૂર થયેલો પાક.

EXUDE *vi.* [*L. ex* and *sudo* I sweat] શરીર-આડમાંથી ઝરવું-નીકળવું.

EXUDATION *s.* સ્ત્રાવ, પસિનો છૂટવો તે, સરદી નીકળતી તે.

EXULT *vi.* [*L. ex* out or up & *salio* I leap] To rejoice exceedingly આનંદથી નાચવું, કૂદવું, અતિશય ખુશ-મગન થવું, અત્યાનંદ પામવો. [તિશય હર્ષ.

EXULTATION *s.* અત્યાનંદ, પરમાનંદ, અ-

EXUVIÆ *s.* (*pl.*) [*L. from exuo* I draw or put off] Cast skins or coverings of animals જનાવરોએ ઉતારી નાખેલાં કવચ; E. of a snake સાપની કાંચળી.

EYE *s.* [*AS. eage, Sans. akshi* the eye] The organ of sight આંખ, નેત્ર, નયન, ડોળામ, અક્ષી, નેત્ર, ચક્ષુ; 2 sight, view નજર, દ્રષ્ટિ; Before the eyes દેખતાં; as, he beat her before my eyes મારાં દેખતાં તેણે તેને મારી; there it is before your eyes આ રહ્યું તમારી નજર આગળ; 3 opinion નજર, વિચાર; as, learning is of little value in their eyes તેઓની નજરમાં વિદ્યા જીવન મૂલની છે; I have a man in my eye મારી નજરમાં એક માણસ છે; 4 આંખ, નજર, ઢોળું; 5 watch નજર, તપાસ; the eye of the master is on you ધણીની નજર તમારા પર છે; 6 a small hole કાણું, આડું, વેહેન, છિદ્ર; 7 a catch for a hook બો-ડીઆં ધેરવવાનું નાકું; Hook and eye

આંકડો અને કડી; Visible to the eye
દૃષ્ટિગોચર; To keep an eye on નજર રા-
ખવી; The evil eye લાગે એવી નજર, ન-
હારી નજર *vt.* જોવું, નજર ડેરવીને જોવું,
ધ્યાન દેવને જોવું.

EYE-BALL *s.* આંખનો ડોળો, નેત્રપિંડ *m.*

EYE-BROW *s.* ભમરૂં, ભવું, અકુટી.

EYE-GLASS *s.* ચરામાં-મૂં *m.*, ઉપનેત્ર *n.*

EYE-LASH *s.* પાંપણું.

EYE-LET *s.* નાકું, વેહેમ.

EYE-LID *s.* આંખનું પોપચું.

EYE-SALVE *s.* આંખે ચોપડવાનો મલમ, આં-
ખમાં આંજવાનું ઝાસડ.

EYE-SERVICE *s.* માત્ર ધણીની આંખ આ-
ગળ કરેલી ચાકરી.

EYE-SIGHT *s.* નજરૂં, દૃષ્ટિ, નિર્ધાર.

EYE-SORE *s.* આંખને કંટાળો-કમકમાટ ઉપ-
જાવે એવી ચીજ, નેત્રકંટક. [રાક્ષી]

EYE-TOOTH *s.* ઉપલા જડબાનો અણીદાર દાંત,

EYE-WITNESS *s.* નજરે જોનાર, પ્રત્યક્ષ દર્શી.

EYRY *s.* [*AS. æg* an egg] ફાડીઆનારાં
પક્ષીઓ ન્યાં પોતાનું રહેણું કરેછે તે જગ્યા.

F.

F, the sixth letter of the English al-
phabet, has no exact representative
in Gujarati. The letter which most
nearly resembles it in sound is ફ an
aspirated p. F as a Latin numeral
= 40, F̄ = 40000.

FABLE *s.* [*Fr., L. fabula* from *fari* to
speak] A feigned story or tale કથા,
વાર્તા, ગાથા, કિસ્સો *m.*, કાણી; 2 fiction
કલ્પિત-જોડી કાઢેલી વાત; 3 an idle story
અમથી કહાણી, દંતકથા, ગપ, જનકથા;
4 falsehood જુઠાણું, અસત્ય *n.*; The f. of
an epic or a dramatic poem વીરચરિત્ર
અથવા નાટકનો જે બોધાર્થ સાર તે વિષે દાખ-
લાને માટે જોડેલી વારતા. *vt. & vt.* ગાથા-
કહાણી-વારતા બનાવવી-લખવી-રચવી-જોડ-
વી; 2 to tell falsehoods જૂઠું-અસત્ય
બોલવું-કહેવું.

FABULIST *s.* ગાથા-કહાણી રચનાર-જોડનાર.

FABULOUS *a.* કલ્પિત, જોડી કાઢેલું; 2 re-
lated in fable ગાથા-વારતામાં કહેલું, ગાથા-
માંનું, કલ્પિત, જોડું.

FABRIC *s.* [*L. fabrica-faber* a worker
in hard materials] The structure of
any thing, texture રચના, બનાવટ, પાતન, વણતર *m.*; 2 an edifice બાંધણી, ધંધારત, ધંધામ, કમમ; 3 a system
composed of connected parts મંડળ, કમમ; as, the f. of the universe
મૃતિમંડળ; 4 cloth manufactured કા-
પડ, કપડ, કપડું *n.*

FABRICATE *vt.* To devise falsely, to
forge જોડું બનાવવું, જોડી કાઢવું, ઊંચું ક.,
બનાવટ ક.

FABRICATION *s.* જોડી કાઢવું-ઊંચું ક. તે;
2 that which is fabricated તરકટન, બ-
નાવટ, કુંભાડન. [Fable].

FABULIST, FABULOUS (See under

FACADE *s.* [*Fr., from L. facies* face]
Front view of an edifice ધંધારતનું મોડું
-આગણો ભાગ.

FACE *s.* [*Fr., L. facies* from *facio* I
make] The surface of a thing ઉપણો
ભાગ, સપાટી, તપકન; 2 the visage મો-
ડું, મુખ, વદન; 3 countenance, look
ડોળ, ચહેરો *m.*, શિકલ, સુરત, આકૃતિ; 4
the front, the surface which comes
first to view મોડું, (સામી) બાજુ; as,
the face of a hill ડુંગરની (સામી) બાજુ;
5 visible state, appearance સ્વરૂપ, રૂ-
પ; 6 boldness, impudence હિમત, છુતી,
ઉજાટાઈ; I had not the f. to tell
him તેને કહેવાને મારી છુતી ચાલી નહિ; F.
to f. મોડામોડા, રખાર, સમક્ષ; Before-to-
in the f. મોડે, મોડાપર, સમક્ષ; To set
the f. against સામો થવું; To make faces
ચેંચા-ચાળા પાડવા. *vt.* સામો થવું, અટકા-
વવું; 2 to stand opposite to સામું બાજુ-
મેડું-ઊભા રહેવું; 3 to cover in front

-ના આગલા ભાગપર ઢાંકણ ક. *vi.* ઢોંગ ક.;
2 to turn towards -ની તરફ ફરવું; *as, f.*
to the left ડાબી તરફ ફરે.

FACET *s.* પાસામ *pl.* (હીરા પરના).

FACIAL *a.* મ્હોડાગું-સંબંધી.

FACING *s.* આગલા ભાગનું ઢાંકણ.

FACETIOUS *a.* [*L. facetus-factus p. p.*
of *faceo* I make] Merry, jocular (per-
sons) ટોળી, ખટક ખોલું, વિનાદી; 2 excit-
ing laughter (words) મશ્કરી-ટોળ ભરેલું.

FACILE *a.* [*L. facilis* easy] Easy, not
difficult સહેલું, સુગમ, સરળ; 2 mild,
courteous નરમ, લાયક, સર્વને મળે-સાથે
વાતવિત કરે તેવું; 3 easily persuaded to
good or bad નરમ, ભોળું, કુમળા મનનું, પોચું.

FACILITATE *vt.* સહેલું-સરળ-સુગમ ક., -થી
સહેલું થવું-પડવું, -થી મહેનત ઓછી પડવી-
વિગ્ન દૂર થવાં.

FACILITY *s.* સહેલાઈ, સરળ-સુગમપણું; 2
dexterity હથોડી, ચેચળાઈ, ચાલાકી; 3
pliancy નરમાસ, 4 complaisance, affa-
bility વિનયમ, નમ્રતા, મળતાવડપણું.

FAC-SIMILE *s.* [*L. fac* contr. of *factum*
made and *similis* like] આબેહૂબ નકલ.

FACT *s.* [*L. factum* from *facio* I make]
Anything done or that comes to pass
ખનેલી-થએલી ખરી વાત-ખીનાઈ-હકીકત; 2
reality ખરેખર-વાસ્તવિક હેય તે; *In*
f. ખરેખર, ખચિત.

FACTION *s.* A party in political society
united in opposition to the govern-
ment તડન, તડાન, પક્ષમ, ટોળી *f.*

FACTITIOUS *a.* Artificial કુદરતી-સ્વભાવિક
નહિ એવું, કૃત્રિમ, હસ્તકૃત.

FACTOR *s.* An agent આડતિયોમ, ગુમા-
સ્તોમ; 2 (math.) ગુણ્ય અથવા ગુણક પદન
-અંકમ, અવયવન.

FACTORY *s.* A house where factors
reside આડતિયાઓને રહેવાનું ઘર, કોઠી,
વખાર, લાતી; 2 the body of factors
આડતિયાનું મંડળ, આડતિયા ધોક; 3 a
manufactory કારખાનું.

FACULTY *s.* [*L. facultas* from *facilis*
easy] શક્તિ; 2 ability શક્તિ, સામર્થ્ય,
ખળન, તાકાત *f.*; 3 facility of perform-
ance હથોડી, આવડત, સારી પેઠે આવડવું
તે, આવડ; *as, he has the f. of telling*
a story તેને કથા કહેતાં સારી પેઠે આવડે છે;
4 privilege વિશેષ અધિકારમ-હક્કમ, અ-
ધિકારમ; 5 પાઠશાળા (યુનિવર્સિટી)માં અધિક
વિદ્યા શિખવવાના કામ સંબંધી અધ્યક્ષાનું
મંડળ; *as, The f. of medicine* દવાદારની
વિદ્યા શિખવવાના કામ સંબંધી અધ્યક્ષાનું મંડળ;
The medical *f.* વૈદાનો સમૂહ, વૈદમાત્ર.

FADE *vi.* [*Fr.*] To lose colour રંગ ભીડી
જવા-જનો રહેવા; 2 to wither કુરમાઈ-
ચીમળાઈ- સુકાઈ જવું, ખરી પડવું; 3 to
vanish, to lose strength મંદ-નબળું પ-
ડીજવું, જળ રહેવું; 4 to grow dim ઓંપું-
ફિકું થઈ જવું; 5 to decay, to perish -ની
નાશ-ક્ષય થવા.

FÆCES *s.* (*pl.*) [*L. pl. of fæx* *facis*
grounds] મળમ, ગૂન, વિગાઈ.

FAG *vi.* [*AS. fæge, Ger. feige*] To
drudge વૈતર-વેઠ ક., નીચી જાતની સત્ત
મહેનત ક., થાકી જવું, નો અડધો નીકળવા.
vt. વૈતર-વેઠ કરાવવી, અડધો કાઢવા. *s.*
વૈતરોમ.

FAGGING *s.* વૈતરન.

FAG-END *s.* The end of a web of cloth
છુગડાના થાનનો છેડો; 2 the refuse of
any thing કોઈ વસ્તુનો નકામો ભાગ.

FAGOT *s.* [*W. ffagod*] (ખજતણને માટે) ઝા-
ડની સુકી ડાંખળીઓનો ભારો.

FAIL *vi.* [*L. fallo, Gr. sphallo* I de-
ceive] To become deficient થડી જવું-
પડવું, ખૂટી જવું, સુકાઈ જવું; *as, the water*
is failing પાણી થડી જાય છે; the springs
have failed ઝરાઓ સુકાઈ ગયા છે; 2 to
decline to be diminished (strength,
courage, &c.) થડી જવું, ઓછું થઈ જવું,
ક્ષીણ થવું, નો ક્ષય થવા, ભાગવું; 3 to become
weaker (a patient) અસક્ત-નબળું થવું જવું,
ક્ષીણ થઈ જવું; 4 to be extinct, to cease

નારા થવા, ઘટી જવું, જવું રહેવું; 5 to be entirely exhausted (money) ખુટવું, થઈ રહેવું, પાર પડવું; 6 to miss, not to produce the effect મિથ્યા-અર્થ-ફેલું જવું, પાણીમાં જવું; as, the experiment failed પ્રયોગ ફેલ્યો; 7 to be deficient in duty, to neglect ચૂકવું, બૂલવું, કસ્યા વગર રહેવું, બૂલી જવું; 8 to be frustrated or disappointed -જું કંઈ ન વળવું, -માં લાભ નહિ થવા, જ્યાં-કેટલું નહિ મળવી; as, he tried but failed તેણે મહેનત કરી પણ કંઈ વળ્યું નહિ; 9 not to be executed (promise) ટૂટી જવું, જવું; 10 to become bankrupt ભાંગવું, ખેસવું, દેવાળું કાઢવું-કૂંકવું. *vt.* To desert તજવું, છોડી દેવું, ત્યાગ કરવું, રહી જવું; 2 to omit, not to perform બૂલવું, ચૂકવું, નહિ કરવું; Without f. અચૂક, નક્કી, અચીત, જરૂર, અવશ્ય, વગર નહિ રહેવું; as, he will come without f. તે આવ્યા વગર નહિ રહેશે.

FAILING *s.* ઘટવું-ખૂટવું-છીણ થવું તે; 2 બૂલવું, ચૂકવું; as, even his failings leaned to virtue's side તેની બૂલોનું પણ સદ્ગુણ તરફ વલણ રહેજું.

FAILURE *s.* ટૂટવું-સુકાઈ જવું-ઘટવું-ખંધ થવું-થોડું થવું-ન થવું તે, તેટલું; 2 omission તેડવું-નહિ પાળવું તે; 3 decay ખગડીજવું-જવું તે, ક્ષય, બેરોમ વિનારોમ; 4 a becoming insolvent દેવાળું કાઢવું તે, દેવાળું.

FAIN *a.* [*AS. fægen* joyful] Glad, joyful (કાંઈ કામ જરૂરનું બાણી તે કરવા સારું) ખુશ, રાજી, આનંદી; as, he was f. to work as a labourer for his support તે યુજનાને માટે મજૂરી કરવા સારું રાજી હતો. *ad.* ખુશીથી, રાજી થઈને, આનંદથી.

FAINT *a.* [*Gael. fann* weak] Weak, inclined to swoon અરાક્ત, કમજોર, ઢીલું, નરમ, બેચુદ્ધ થવા જેવું, ઢગલો થઈ ગમ્મલું; 2 exhausted થાકી ગમ્મલું, થાકેલું, લાથપોથ થઈ ગમ્મલું; 3 not bright or vivid (colour) ઝાંખું, ફીકું; 4 not loud as a sound ધીંખું, ધીરું, મંદ; 5 imperfect, not

striking અપૂર્ણ, થોડું, જુજ, સ્ફટન; as, a f. resemblance થોડું સરખાપણું; A f. heart પોચું-બહીકણું-હિમ્મત વિનાનું મન. *vt.* મૂર્ચ્છિત-બેચુદ્ધ-બેમાન-અચેત થઈ જવું, મૂર્ચ્છા આવવી; 2 to become feeble નબળું-અરાક્ત થઈ જવું; 3 to sink into dejection હિમ્મત છોડી દેવી, કાયર-નાહિમ્મત-ખિન્ન થવું; 4 to vanish જવું રહેવું, અદૃશ્ય-અંતર્ધાન થઈ જવું.

FAIR *a.* [*AS. faeger, Icel. fagr* bright] Beautiful, handsome (woman, place) રૂપાળું, સુંદર, ખુબસુરત, દેખાવડું, કૂંટડું, રળી-આમણું; 2 white, free from a dark hue (skin) ગોરું, ગૈર, ઊજળું, સ્વચ્છ; 3 not cloudy (weather) વાદળો વગરનું, ખુલ્લું, ઉધાડ હોય તેવું; 4 favourable પૂઠનું, અનુકૂળ; as, a f. wind પૂઠનો પવન; 5 honest, frank, just (persons and things) પ્રમાણિક, સાચું, નિખાલસ, નેક, વાજબી, રાસ્તા; 6 civil, pleasing (words) સમ્મતા-નરમાસ બરેલું; 7 legible, plain (writing) વંચાય યિવું, સાફ; 8 untarnished કલંક-ખટ્ટા વગરનું, નિષ્કલંક; 9 middling મધ્યમ, સાધારણ; as, it is of a f. quality તે મધ્યમ જાતીનો છે; To be in a f. way to, to stand f. to આશા હોવી, સંભવવું, દેખાવું; as, you are in a f. way to promotion તમારી ચઢતી યાય યિવું દેખાય છે; he stands f. to succeed તે પોતાની મતલબ હાંસલ કરશે યિવી આશા છે; To have a f. view of ખુલ્લું જોઈશકવું; A f. death માતે મરવું. *s.* સુંદરી, પ્રમદા, લલના; The f. સ્ત્રી-જાતિ. *ad.* સમ્મતાથી-મીઠીવાત બોલીને; as, to speak one f. મીઠીવાત બોલીને (કોઈને) કહેવું; 2 વાજબી રીતે; as, he promised f. તેણે વાજબી રીતે વાયદો કર્યો; 3 on good terms -ની સાથે સારું; as, he stands f. with the natives તેને દેશી લોકની સાથે સારું બને છે.

FAIRLY *ad.* સુગમ પડે યિવી રીતે; 2 વાજબી-સ્પષ્ટ રીતે, પ્રમાણિકપણે; 3 છેકછાક વગર, સાફ; 4 છેક, બિલકુલ.

FAIRSPOKEN *a.* મીઠું મીઠું બોલનાર, મહેન્ટું મીઠું, પ્રિયવાદી, સમ્ય.

FAIR *s.* [old *Fr.*, *feire* from *L. feriae* holidays] A stated meeting of buyers and sellers મેળો, મેળાનો ખજાર હાટવાડો *m.*

FAIRY *s.* [*Fr. féerie, It. fata*] An imaginary being said to assume a human form and to influence the fate of human being વનદેવતા *m.*, યક્ષિની *f.*, શાકલ્પ, રાક્ષસી *f.* *a.* વન દેવતા-યક્ષિનીનું-એ આપેલું.

FAITH *s.* [*L. fides-fido* I trust] Belief, trust ભરોસો *m.*, વિશ્વાસ *m.*, શ્રદ્ધા *f.*, આશ્રીન *n.*; 2 a system of doctrines believed ધર્મ *m.*, પંથ *m.*, મત *m.*, માર્ગ *m.*; 3 fidelity પ્રમાણિકપણું *n.*, સાચવટ *f.*, ઇમાનદારી *f.*, વફાદારી *f.*; 4 promise given વચન *n.*, હોલમ *m.*; as, plighted *f.* આતરીને માટે આપેલું વચન; In good *f.* પ્રમાણિકપણે, ખરા ભાવથી.

FAITHFUL *a.* Firm in adherence to the truth and to the duties of religion વિશ્વાસી, આશ્રીન-મક્ષા વાળું, આસ્થાવાળું, આસ્તિક; 2 loyal વફાદાર, ઇમાનદાર, સાચું; 3 constant in the performance of duties or services વિશ્વાસુ, નિમકહલાલ, ઇમાની; 4 observant of compacts, true to one's words વચની, વિશ્વાસુ, પ્રમાણિક, સત્યવાદી; 5 exact અરૂં, સાચું, વાજબી, ખરોખર; 6 worthy of belief વિશ્વાસ કરવા યોગ્ય; A *f.* wife પતિવ્રતા *f.*, સાધ્વી *f.*, સતી *f.*; A *f.* husband એકપત્ની વ્રત પાળનાર પુરૂષ.

FAITHLESS *s.* ભાવ-આસ્થા વિનાનું, અવિશ્વાસી; 2 disloyal બેવફાદાર, બેઇમાન, દગલખાન, દગાજોર, નિમકહરામ, બે વચની, વિશ્વાસઘાતી.

FALCHION *s.* [*L. falx* a reaping hook] A short crooked sword એક ટૂંકી અને વાંકી તરવાર. [*ખાનમ, સકરોમ.*]

FALCON *s.* [*L. falco* from *falx*] A hawk

FALCONER *s.* શિકાર કરવા સાથે ખાનને પાળીને રાખવનાર, રાકરાથી શિકાર કરનાર.

FALL *vi.* [*AS. feallan*] To descend by the force of gravity, to become prostrate પડવું, નીચે પડવું, પડીજવું; 2 to disembody (a river) -માં પડવું, મળવું; 3 to depart from rectitude પતિત-જવું થવું; 4 to die પડવું, કપાઈ મરવું; 5 to come to an end -નો છેડો-અંત આવવો, પૂરું થવું; 6 to be degraded, to be ruined પડવું, ફરસામાં આવી પડવું, પાપમાલ થઈ જવું, પડવી થવી-હેવી; 7 to become less (value, price) ઊતરી જવું, ઊતરવું, ઓસરવું, ઘટવું, બેસવું; 8 to decline from violence to calmness (wind, passion) પડવું, અંધ-નરમ પડવું, ઊતરવું, સમવું; 9 to befall, to happen આવી પડવું, બનવું; 10 to come, to arrive હેવું, આવવું, થવું; as, the vernal Equinox falls on 21st March મેષવિષુવ માર્ચ મહિનાની ૨૧ મી તારીખે આવે છે; 11 to begin with haste, ardour or vehemence, to rush to મંડવું, મંડી જવું, લાગવું, અડવું; as, he fell to eating તે ખાવા મંડી ગયો; 12 to pass or be transferred to (estate) -ના હાથમાં -ને ભાગે જવું, -ને મળવું; 13 to be dropped or uttered carelessly (words) નીકળી જવું; 14 to become faint (as hopes) ભંગ થવું, જતાં રહેવું, ઘટી જવું; 15 to issue, to terminate -નું પરિણામ થવું, -નો છેડો આવવો; To *f.* away (*a*) ગળાઈ-સુકાઈ જવું, ઝરવું; (*b*) ટૂટવું, બેઇમાન-નિમકહરામ-દગાજોર થવું; (*c*) ધર્મજીવ-પતિત થવું; (*d*) to fade ઊતરી-ઊડી જવું, જતાં રહેવું; To *f.* back (*a*) હાલવું, પાછાં પગલાં ભરવાં; (*b*) to fail, not to fulfill ચૂકવું, ભૂલવું, નહિ પાળવું, તોડવું; To *f.* down (*a*) પગે પડવું-લાગવું, નમવું, નીચે પડવું, પડવું; (*b*) to sail towards the mouth of a river નદીના મુખ તરફ હંકારવું; To *f.* foul of -જીપર હલસો-હુમસો ક.; To *f.* in (*a*) મળવું આવવું, અનુસરવું; (*b*) માન્ય-કમૂલ થવું-ક.; (*c*) to come in, to join -માં આવવું, મળી જવું, એકઠા થઈ જવું, જોડાઈ જવું; To *f.* in

with -ને મળવું, સામું આવવું, પાસે આવવું, જોવું; To f. off (a) જૂદાં પડવું, વિભાગ-વિરહ થવો, તૂટી જવું; (b) to die away, to perish નાશ થવો, જતાં રહેવું, નકામું થઈ પડવું; (c) to apostatise ધર્મ-મત-સન્માર્ગ છોડવો-ત્યાગ કર., છોડવું; (d) to drop નીચે પડવું, તૂટી પડવું; (e) to become less valuable or interesting રસ-મત્રા ધટી જવી, -માં દમ નહિ રહેવો, યગડી જવું; To f. on (a) મંડવું, લાગવું, અડવું; (b) to assault -ઊપર તૂટી પડવું, હુમલો કર.; (c) to descend ઊપર પડવું; To f. out (a) વચે અણબનાવ-અગાડ થવો, લડવા મંડવું; (b) to happen થવું, બનવું; To f. over સામા થવું, પક્ષમાં જવું; To f. short ધટી પડવું, ખુટવું, ધટવું, આમી-જોડ હેલી, પાછળ પડવું; To f. to મંડવું, લાગવું; To f. under તળે -માં આવવું-હોવું; To f. upon તૂટી પડવું, હુમલો કર.; To f. into difficulties ગુંચવણ-ઝસી-ખતમાં આવી પડવું, -ને ઝસીખત પડવી; To f. asleep ઊંધીજવું; To f. sick માદાં પડવું; To f. into a rage ગુસ્સો ચઢવો; To f. into temptation લલચાવું, -નું મન થવું; To f. as countenance મ્હે-ચેહેરા ઉતરી જવો. s. પડવું-ઊતરવું તે, પતન; 2 declension, destruction, ruin પડતી, નાશ, ખરાબી; પાયમાલી; 3 degradation પદભ્રમ-અનુ-તિ, માનભંગ, માનાપકર્ષ, પડતી; 4 decrease of price or value ખેસી જવું-ઉતરી જવું તે; 5 declination of sound નીચું કર.-ઉતારવું તે; 6 declivity ઢોલાવ; 7 a cataract ધોધવો, ધોધ; 8 autumn પાનખર ત્રયી; 9 the first apostacy આદમનું પાપમાં પડવું.

FALLEN a. પડેલું, પતિત, ભટ્ટ, ધટેલું, ઉતરેલું.

FALLING-SICKNESS s. ફેફડેન, વાઈફ.

FALLACIOUS a. [L. fallo I deceive]

Deceptive ભ્રમ-ભ્રાંતિ ઉપજાવે એવું, બૂલ ભરેલું, જ્યાં કોઈ છેતરાય-ડગાય એવું; 2 not well founded, false પાયા-આધાર વિનાનું, ઓટું, મિથ્યા. [પ્રમાણ.

FALLACY s. (logic) આભાસ, ભ્રમ, ઓટું

FALLIBILITY s. બૂલમાંપડી શકવું તે. [એવું.

FALLIBLE a. બૂલમાં પડી શકે-પડે એવું, બૂલ

FALLOW a. [AS. fealo] Pale red, pale yellow ગ્રંખા રાતા-પીળા રંગનું; 2 unsowed, not tilled (ground) એડા વિનાનું, પડી રહેલું, પડતર. s. પડતર જમીન; 2 plowing of land એડાણ, એડવું તે (પણ વાવેતર નહિ કરવું).

FALSE a. [AS, L. fallo I deceive] Not true, not well founded ઓટું, જૂઠું, અસત્ય, મિથ્યા, પાયા વગરનું, એછું; as, a f. report ઓટી ખબર; f. weights એછાં કાટલાં; a f. claim પાયા વગરનો દાવો; 2 not real or genuine ઓટું, કૃત્રિમ; as, f. pearls ઓટાં ભોતી; f. hair કૃત્રિમવાળ; 3 perfidious, unfaithful ઓટું, જૂઠું, બે વચની, બેવફા, અપ્રમાણિક, બેધમાન; 4 hypocritical, misplaced ઓટું, ઢોંગ ભરેલું, જરૂર વગરનું, છેતરવા સાર કરેલું; as, f. modesty જરૂર વગરનો-ઢોંગ ભરેલો વિનય.

FALSEHEARTED a. દગલખાજ, દગાખોર, બે વચની, બેવફા.

FALSEHOOD s. અસત્ય, ઓટાપણું; 2 a lie જૂઠાણું, જૂઠું, અસત્ય, અનૂતન; as, you utter a f. તમે જૂઠું બોલો છો.

FALSIFY vt. ઓટું કર., કૃત્રિમ કર.; 2 to prove to be false ઓટું પાડવું, ઓટું છે એમ સિદ્ધ કરી આપવું-ખતાવવું; 3 to violate (one's word) તોડવું, ઓટું પાડવું.

FALSIFICATION s. ઓટું કર.-પાડવું તે.

FALSITY s. અસત્યતા, ઓટાપણું, જૂઠાણું.

FALTER vi. [L. fallo I deceive] To hesitate in utterance ખંચાવું, યડવું, અચક્ષતા-તોતડું બોલવું; 2 to be unsteady or feeble ડગમગતું હોવું-ચાલવું, લથડવું, અચક્ષત્ર ચાલવું.

FAME s. [L. fama, Gr. phēmē] Rumour અફવા; 2 renown કીર્તિ, પ્રસિદ્ધિ, નામાંકિતપણું, જરૂર, આખર, વિખ્યાતિ, નામ.

FAMED, FAMOUS a. પ્રસિદ્ધ, નામાંકિત, પ્રખ્યાત.

FAMILY s. [L. familia—famulus a

servant] A household કુટુંબન, કબિલોમ, ધરન, અટલોમ; 2 a tribe or race, lineage વંશમ, કુળન, ઝિલાદ, ધરન; 3 genealogy વંશાવળી, વંશમ; 4 honorable descent જિંદગી કુળ, સારું ધર, કુલીનતા, આનંદની; 5 an order or class more comprehensive than a genus વર્ગમ, જાત; F. priest ગેરમ, કુળગેરમ; Of good f. કુલીન, કુળવાન, જિંદગી-સારા ધરનું.

FAMILIAR *a.* ધરનું, આનંદી; 2 well acquainted with ધણો ધરોળો-પરિચય હોય તેવું, ધરવટવાળું; 3 affable (persons) મળતાવળું, મિલનસાર, મિલાપી; 4 (with) knowing by frequent use માહિત, વાકેફ, જાણીતું, પ્રવીણ, નિપુણ; 5 well known or understood સારી પેઠે સમજાવેલું, અરોઅર માલમ; 6 free, unconstrained બળ બાંગે-લી ઝવું, હળી ગમ્મલું; F. spirit બોલાવતાંની સાથે હાજર થનાર જૂતમ. *s.* પરમપ્રિય-જીવલમ મિત્રમ, જીવજન દોસ્તદાર.

FAMILIARITY *s.* ધરોળોમ, ધરવટ, ધણા ધણી, પરિચયમ; 2 freedom from ceremony બળ બાંગી જઈને-હળી જઈને વહેવાર રાખવો તે; 3 માહિતી, વાકેફગારી, પ્રવીણતા, નિપુણતા.

FAMILIARISE *vt.* વાકેફ-જાણીતુંક., (oneself) થી માહિત-વાકેફ-જાણીતું થવું; 2 to make easy by practice or customary use -ને મહાવરા-અભ્યાસથી સહેલું થવું.

FAMILIARLY *ad.* બળ બાંગીને, હળી મળીને; 2 ધરમેળે, ધરવટની રાહે, મિત્ર બાવથી.

FAMINE *s.* [*Fr.*, from *L. fumes* hunger] Scarcity of food દુકાળમ, કાળમ; 2 want નહિ હોવું તે, અભાવમ, તંગી, અછૂત; as, we are suffering from a f. of good books સારા ગ્રંથોના અભાવને લીધે હમે દુઃખી છુઈએ.

FAMISH *vt.* જુએ મરવું, લાંધણ કરાવવી, જુખ-તરસથી અરાડત કરીનાખવું-મારી નાખવું. *vi.* જુએ મરવું, જુખ-તરસથી રાત્રિહીન થઈ જવું.

FAN *s.* [*AS. fann*, *L. vannus*] પંખોમ, વીંજોમ; 2 an instrument for win-

nowing grain અનાજને આટકવા સારું સાધો (તેમાં ઝીક ધરી ઊપર આડા ઊભા બે પાટિયાં જોડેલાં હોય છે તેને હાથા વડે ધણા વેગથી ફેરવીને પડતા અનાજ ઊપર પવન નાખે છે તેથી છુલાં ઉડી જાય છે), સુપડું. *vt.* પંખે-વીંજો વડે વાવું વા નાખવો-ખાવો; 2 to blow on પર વાવું; 3 to winnow (સંચાવતે-સુપડાવતે) આટકવું, આડકવું, ઉડાવવું.

FANATIC, FANATICAL *a.* [*L. fanaticus* from *fanum* a temple] Excessively enthusiastic (ધર્મ સંબંધી વાતમાં) ધર્માન્ધ, ધર્માગ્રહી, ગાંડા જેવા જોસ્સાવાળું, જનૂની. *s.* જનૂની માણસન.

FANATICISM *s.* (ધર્મ સંબંધી) ગાંડો જોસ્સો, ધર્માન્ધપણું, જનૂન.

FANCY *s.* [*Fr. fantasia*, *Gr. phantazo* from *phaino* I show] The faculty by which the mind forms images of things at pleasure કલ્પના શક્તિ; 2 the image formed, conception કલ્પના, ધારણ; 3 liking, inclination મરજી, પ્રચ્છા, મનન, શોખમ; 4 caprice, whim કલ્પના, તુરંગમ, છુટામ, લેહેર, ખ્યાલમ. *vi.* કલ્પના કરી, ધારવું, કલ્પવું, માનવું. *vt.* મનમાં કલ્પવું-ધારવું; 2 to like, to be pleased with -ને ગમવું, પસંદ પડવું.

FANCIFUL *a.* (person) લેહેરી, તરંગી, ખ્યાલી, તર્કખાજ, શેખચક્તી; 2 ideal, visionary કલ્પિત, સ્વપ્નવત, મનમાં આવે તેવું, શેખચક્તીનું -ના જેવું.

FANTASTIC, FANTASTICAL *a.* Fanciful કલ્પિત, સ્વપ્નવત, આભાસનું, ખોટું, મિથ્યા; 2 capricious લેહેરી, ખ્યાલી, તરંગી, તર્કખાજ. [see.]

FANTASY *s.* (old form of Fancy which **FANE** *s.* [*L. fanum* from *fari* to speak] A temple દેરું, દેવાલય, મંદિરન.

FANG *s.* [*AS. from fon* to seize] A pointed tooth of an animal મ્હોટો અણીવાળો દાંત; 2 a claw પંખેમ.

FAR *a.* [*AS. feor*] Distant દૂરનું, આધેનું, દૂર; as, a man travelling into a f.

country દૂર દેશમાં જવાને મુસાફરી કરનાર માણસ; 2 the more distant of the two (બેમાંથી) વધારે દૂર, આધેનું, ખીજું; as, there are two houses, Ramdas lives in the f. one એ ઘર છે, તેમાંથી આધેના ઘરમાં રામદાસ રહેછે; he was on the f. side of the road તે રસ્તાની ખીજી બાજુએ હતો; 3 remote from purpose કોઈ દિવસે મનમાં-સ્વપ્ને પણ ન આવે એવું; as, f. be it from me to justify such a deed આવું કામ વાળખી છે એમ કહેવું કોઈ દિવસે મારે સ્વપ્ને પણ ન આવે; F. from God ધંશ્વરને ન માનવું. *ad.* To a great extent or distance બહુ, ઘણું, દૂર, આધે, છેટે; as, f. extended ઘણું વિરાળ; f. separated from one another એક ખીજીથી દૂર પડેલા; 2 in a great proportion ઘણે દરજ્જે, ઘણું, વધારે; as, that will be f. better તે ઘણે દરજ્જે સારું છે-યથે; 3 in great part ઘણું ખર્ચ, ઘણું; as, the night is f. spent રાત ઘણી ગઈ છે; As f. as it goes આધે ત્યાં સુધી, છે તેટલું તો; How f. ક્યાં સુધી, કેટલું; how f. will such reasoning lead us એવા તર્ક કરીએ તો કેટલુંમાનવું પડશે; So f. એટલે-તેટલે સુધી; By f. ઘણું, બહુ, અતિ; From f. દૂરથી, છેડેથી, આધેથી; F. off ઘણે દૂર; F. other ઘણું જુદું.

FAR-FETCHED *a.* Not naturally deduced, strained તાણી તોડીને-મરડીને-ગમતેમ કરીને બેસાડેલું-કાઢેલું-કરેલું-મળવેલું, કિલખટ.

FAR-SEEING *a.* જેની નજર દૂર પોહિંચતી હોય તે, દીર્ઘ-દૂરદર્શી, દીર્ઘદષ્ટિવાળું.

FARTHER *a.* ખીજું, વધારે લાંબું-દૂરનું. *ad.* વધારે, વળી, ખીજું.

FARTHEST *a. & ad.* સર્વથી દૂર.

FARCE *s.* [*Fr.*, from *L. farcio* I stuff] હાસ્ય ઉત્પન્ન કરે એવા નાટક આખરે થતો એલ, ફાર્સમ. [હાસ્ય જનક, માયારૂપ.

FARCICAL *a.* ફાર્સનું-સંબંધી, હાસ્ય લાવક,

FARE *vi.* [*AS. faran*, *Ger. fahren* to

go] To be in any state હોવું, થવું; 2 to be entertained જમવું, ખાવું, મિાજન કર.; 3 to happen well or ill વિતવું, -ની વધે થવી, ગુજરવું, થવું; we shall see how it will f. with him તેને થું વિતશે એ આપણે જોઈશું. *s.* The price of passage બાડું, ગુરૂ; 2 food જમણું, અખન, ખોરાકમ.

FAREWELL *int.* જશો?, સલામ, આવજો, જઈશું; To bid f.-ને છેલ્લી સલામ કર.-કહેવી.

s. છેલ્લી સલામ, જવી વખતના નમસ્કારમ.

FARINA *s.* [*L. far* a sort of grain] The pollen ફલમાંનો ત્રીણો જુકો, પરાગમ; 2 the flour of -નો ઘોટમ.

FARINACEOUS *a.* ઘોટનું, ઘોટનું બનાવેલું; 2 yielding flour (seeds) જેનો ઘોટ થતો હોય તેવું; 3 like meal (taste) ઘોટના જેવું.

FARM *s.* [*AS. feorm*, *fearme* food] A tract of land leased on rent and cultivated by one man ગણોતે ખેડવા આપેલી-સાંધેલી જમીન, ખેતરન. *vt.* ગણોતે આપવું, સાંધવું; 2 to cultivate land ખેડવું, જમીન ખેડવી, ખેતી કર.; 3 to lease or let (as taxes or duties) ધંજરે આપવું, -નો ધંજરો આપવા; 4 -નો ધંજરો લેવા.

FARMER *s.* One who rents and cultivates a farm, a husbandman ગણોતે રાખી ખેડનાર, ગણોતિયો, ખેતી કરનાર, ખેડુતમ; 2 one who collects (taxes or customs) at a certain rate ધંજરે રાખનાર.

FARMING *s.* ખેતી, કૃષિ.

FARRAGO *s.* [*L. far* a sort of grain] A medley મિશ્રમ, પંચમિશ્રમ, ખિચડીમ, સેજ-મિશ્રમ.

FARRIER *s.* [*Fr. ferrer* to shoe a horse, *L. ferrum* iron] A shoer of horses ઘોડાને નાળ જડનારો, નાળખંધમ; 2 one who professes to cure the diseases of horses ઘોડાનો વૈદ. *vi.* નાળખંધનો ધંધો કર., ઘોડાનું વૈદ કર.

FARRIERY *s.* ઘોડાનું વૈદક, અશ્વ વૈદકન.

FARTHING *s.* [*AS. feorthling*, *feor-thung* a fourth part] એ પૈની કિમતનો

અંક સિકો; 2 very small price or value કોડી, દમડી; it is not worth a f. અંકોડીની કિંમતનું નથી, તેમાં કોડીનો માલ નથી.

FASCINATE *vt.* [*L. fascino, Gr. bas-kainō* I bewitch] To bewitch, to enchant મંત્ર મારવું, જાદુ કર., બોળવી નાખવું; 2 to charm, to captivate મોહ પમાડવું, મોહિત-વશ કર., -નું ચિત્તહરણ કર., -થી મોહ પામવું, મોહિની લગાડવી.

FASCINATION *s.* જાદુ કર.-મંત્ર મારવું તે, જાદુન, મંત્રમંત્રન, નજરખંધી *f.*, વશીકરણન, કામણન, મોહ પમાડવું તે, મોહનન, મોહિની *f.*

FASHION *s.* [*L. facio* I make] The make or form of any thing ધારમ, આકારમ, ડોળન; 2 the prevailing mode તરેહ, રીત, પ્રકારમ, ધારમ; 3 custom ધારોમ, ચાલ, સિરસ્તોમ, રિવાજમ. *vt.* ધડવું, બનાવવું, કરવું; 2 (to) to fit, to accommodate -ને લાયક-યોગ્ય કર.

FASHIONABLE *a.* Made after the prevailing mode (dress) ચાલુધાર-તરેહનું; 2 current (opinions, practices) ચાલુ આવેલું, ચાલુ, લોકીક; 3 observant of the fashion (person) મોટા લોકમાં ચાલુ રખ-રીત પ્રમાણે પોશાક પહેરનાર-ચાલનાર-વર્તનાર; 4 well bred સભ્ય, વિનયી, વિવેકી

FAST *a.* [*AS. faest, Ger. fest* allied to *fassen* to seize] Close, tight સજડ, મજબૂત; 2 firm, immovable દૃઢ, સ્થિર, અચળ; 3 firmly fixed in, closely adhering અચળ, તદન, સંજડ, મજબૂત; as, he stuck *f.* in the mud તે કાદવમાં ફસીને તદન અટકી ગયો; 4 sound, close as sleep ભર, પાકી, ધાડી; 5 firm in adherence (friend) વચની, વિશ્વાસુ, વફાદાર.

FASTEN *vt.* બાંધવું; 2 to lock, hold or bar દેવું, બંધ કર., -ને આગળ દેવો; 3 hold together જડવું, બેસાડવું, બાંધવું, જકડવું. *vi.* (on) બાઝી-વળગી રહેવું.

FASTENING *s.* બાંધવાનું હોયતે, બંધમ.

FASTNESS *s.* A fortress કીલોમ, કોટમ, ગઢમ, કુર્ગમ.

FAST *a.* [*W. fest* quick] Quick in motion ઝડપથી ચાલવું, વેગી, જલદ (horse): *F.* colour પાંદર રંગ. *ad.* મજબૂત, મક્કમ; 2 swiftly ઝડપથી, જલદી; *F.* by પાસે, નજીક.

FAST *vi.* [*AS. faestan, Goth. fastan* to keep] To abstain from food ઉપવાસ-અપાસ, કર., ઉપવાસી રહેવું, લાંઘવું. *s.* અપાસમ, લાંઘણ, ઉપવાસમ, ઉપોષણન; 2 the time of fasting ઉપવાસનો વખત.

FASTDAY *s.* ઉપવાસનો દિવસ.

FASTIDIOUS *a.* [*L. fastidium* loathing-*fastus* pride] Disdainful, squeamish કંટાળો આણે-એડ કાઢવાકરે અંધ, ખંતવાવું, મિમિત્ર, ખુરા યાય નહિ તેવું.

FAT *a.* [*Ger. fett, AS. fett* from *fedan* to feed] Fleishy, plump જડું, પુષ્ટ, લક, માતેલું, ચરબીદાર; 2 gross મોટું, જડું; 3 stupid, dull સ્થૂળ, બૂંધી, ઠોઠ, જડ, મૂર્ખ; 4 rich પૈસાદાર, ગખ્ખર, માતખર; 5 producing a large income (place) ધણી આમ-દાની વાળું, ધણી આવક હોય તેવું; 6 fertile ફળદ્રુપ-વંત. *s.* ચરબી; 2 the best production ઉત્તમ પાકમ.

FATLING *s.* કાપવા સારું જડું કરેલું મેકું-બકરીનું બચ્ચું અથવા બીજું કોઈ જનાવર.

FATNESS *s.* જડાઈ, પુષ્ટતા, ચરબી, ફળદ્રુપતા. [fertile ફળદ્રુપ કર.

FATTEN *vt.* જડું-પુષ્ટ કર.; 2 to make

FATTY *a.* ચીકણું, ચરબી જેવું, ચરબી વધ્યાથી થયેલું; as, a *f.* degeneration (શરીરમાં) ચરબી વધ્યાથી થયેલો બગાડ.

FATE *s.* [*L. fatum* a prediction-*fatus* spoken-*fari* to speak] Inevitable necessity, destiny નસીબન, પ્રારબ્ધન, દૈવન, ભાગ્યન, કીસમતન; 2 મરણન, મોતન, નાશન; 3 cause of death મોતનું કારણ.

FATAL *a.* Deadly જીવ લે અંધ, નાશકારક; 2 calamitous નાશ-અનર્થ-ગળ્ય-આફતનું, આફત ભરેલું.

FATALISM *s.* પ્રારબ્ધ-દૈવ વાદમ.

FATALIST *s.* પ્રારબ્ધ-દૈવવાદીમ. [નસીબન.

FATALITY *s.* દૈવાધીનતા *f.*, દૈવન, અદૃષ્ટન.

- FATALLY** *ad.* દૈવયોગે, લખીત પ્રમાણે; 2 mortally નારાકારક રીતે.
- FATED** *a.* નિર્માણ, સર્જીત.
- FATHER** *s.* [*AS. faeder, L. & Gr. pater, Sans. pitri*] The male parent આપમ, પિતામ; 2 the first ancestor મૂળ પુરુષમ, પૂર્વજમ, (*pl. fathers*) આપદાદા, ધરડાવરડા; The Fathers ઈસ્વી સનના પેહેલાથી તે આર-માં સૈકા સુધી ઈસ્વી ધર્મના ગ્રંથકર્તા; 3 an old man (a term of respect) કાકામ, ભામ; 4 a protector, deliverer, supporter આપાપમ *pl.*, આપમ, પાળકમ; 5 an author or founder કર્તામ, જનકમ, સ્થાપનામ, પિતામ; 6 the first person in the Trinity ઈશ્વર પિતા-આપ; 7 a priest પાદરીમ; Adoptive *f.* દત્તક કરી લેનાર આપમ, પાળક પિતામ; Putative *f.* માની લીધેલો આપ. *vt.* To adopt as one's own, to profess to be the author માંડું કરેલું છે, એમ માનવું-સ્વીકારવું; 2 (on) to ascribe or charge to one as his production નું-એ કરેલું છે, એમ કહેવું, -પર ઉત્પન્ન કરવાનો આરોપ ચૂકવો.
- FATHERHOOD** *s.* આપપણું, પિતૃત્વન.
- FATHER-IN-LAW** *s.* સસરેમ.
- FATHERLESS** *a.* આપવિનાનું, નબ્બાપું, અનાથ.
- FATHERLY** *a.* (care) આપજેવું, પિતૃગુણ, આપનું
- FATHOM** *s.* [*AS. faethm, Dut. vadem, Ger. fassen* to hold] The length between the extremities of both arms extended, a measure of six feet વામમ. *vt.* આપમાં લેવું; 2 to comprehend, to master સમજવું; 3 to sound ઊંડાણ માપવું, કેટલું ઊંડુ છે તે તપાસી જોવું, નો પાર કાઢવો; 4 to penetrate પાર કાઢવો-લેવો, -નો થાગ લાગવો, -માં અકલ પહેંચવી.
- FATHOMLESS** *a.* તળિયું ન માલમ પડે તેવું, અગાધ, અતળ; 2 not to be comprehended સમજાય નહિ એવું, ગૂઢ.
- FATIGUE** *s.* [*Fr., from L. fatigo* I weary] Weariness થાકમ, શ્રમમ; 2 labour, toil શ્રમમ, મહેનત, કષ્ટન; *F. duty* આયુધના

- કામસિવાય સિપાઈએને ને મહેનત લેવી પડે છે તે. *vt.* થકવી નાખવું, અડધેણા કાઢવો; 2 to harass દમ લેવો, સતાવવું, કુખ દેવું.
- FATUOUS** *a.* [*fatuus* foolish] Feeble in mind, silly જડ ભરત, ખૂંધી, ટોક, જડ, ચૂઠ; 2 illusory ખોટું, મિથ્યા, માયિક.
- FATUITY** *s.* જડચુદ્ધિ, ચર્મતા, ચૂઠા.
- FAUBOURG** *s.* [*Fr.*] ફ્રાન્સ દેશમાંના શહેરનું પહે.
- FAULT** *s.* [*L. fallo* I deceive] A mistake બૂલ, ચૂક; 2 a defect ખોડ, ખાંપણ, અપૂર્ણતા, ખામી. કસર; 3 a slight offence વાંકમ, તકસીર, દોષમ, બૂલ, ચૂક; as, to confess a *f.* તકસીર કબૂલ કરવી; To find *f.* with દોષ-કષ્ટો દેવો-ચૂકવો.
- FAULTLESS** *s.* દોષ-તકસીર વિનાનું, નિર્દોષ; 2 ખોડ-ખામી વિનાનું, પૂરું, પૂર્ણ.
- FAULTY** *a.* બૂલ-ચૂક ભરેલું, ખોડ, ખોડ-ખામીવાળું, સદોષ, અચુદ્ધ, અકુરું, અપૂર્ણ; 2 blamable, guilty of a fault દોષ પાત્ર-વાન, તકસીરવાન.
- FAUNA** *s. pl.* [*L. faunus* a god of the fields] (કાષ્ટદેશ-દિશા-જમાનાનાં) પ્રાણીમાત્ર.
- FAVOUR** *s.* [*L. favor-faveo* I favour] Kind regard, kindness કૃપા, મહેર, મહેરબાની, માયા; 2 support, disposition to befriend આશ્રયમ, ટેકો, ટેકા આપવાનું મન; To be in *f.* of -નો પક્ષ ધરવો, -ને ટેકો આપવાનું મન હોવું, -ની તરફ હોવું; 3 a kind act ઉપકારમ, આભારમ, પાડમ, એહેસાનન; 4 leave રજા, પરવાનગી; by your *f.* તમારી રજા લઈને; 5 a gift or present (કૃપાથી આપેલી) ભેટ-બક્ષીસ-નજર; A wedding *f.* લગ્નની વિદાયગિરી; 6 partiality પક્ષપાતમ, તરફદારી; Under *f.* of આસરાથી. *vt.* કૃપા-મહેરબાની-રહેમ-રાખવી; 2 આશ્રય-ટેકો આપવો; 3 to facilitate સેહેલું-જતર કર-, થી સેહેલું-જતર-સુગમ પડવું-થવું; 4 to resemble in features નું મેલ મળવું આવવું, -ના સરખું મેલ હોવું.
- FAVOURABLE** *a.* કૃપાળુ, ઉપકારી, અનુકૂળ, મહેરબાન, માયાળુ; 2 conducive to ઉપયો-

ગી, કામનું. લાભકારી, માફક: 3 convenient સગવડભરેલું, સ્વગમ-સ્વતર પડે તેવું, કાયદાકારક.

FAVOURED *a.* Regarded with kindness વહાલું, પ્રિય; Well *f.* દેખાવડું, કદાવર; Ill *f.* બદ સુરત-શિકલ, સુકાર્ષ ગમ્મલું.

FAVOURITE *s.* ધણુંજ વહાલું-પ્રિય જે કંઈ હોય તે, વહાણીમ, મુછુનો ખાલ, હૈયાનો હાર, માનીતોમ, કોટનું માદળિયું. *a.* માનીતું, ધણું વહાલું-લાડકું-પ્રિય, ઈષ્ટ, પસંદ.

FAVOURITISM *s.* વહાલાનો પક્ષ ખેંચવા તે, વહાલાનો પક્ષપાત -ની તરફદારી કરવાની ચાલ -નું મન, તરફદારી, પક્ષપાતમ.

FAWN *s.* [*Fr. faon*] A young deer હરણનું ઝિંક વર્ષનું બચ્ચું. *a.* F. coloured હરણના નિવા રંગનું, શ્યામ, ઘેરું.

FAWN *vi.* (on, upon) [*old E. fawhne, AS. fagnian* to rejoice] To court favour by frisking about one સાથે ગેલ ક.; 2 to flatter meanly ખુશામત ક., હાજીહા ક.

FAWNING *a.* ખુશામતિયું, હાજીહા કરનાર.

FAY *s.* [*Fr. fée*] (See Fairy).

FEALTY *s.* [*old Fr. féulté, L. fidelis* faithful] Fidelity વફાદારી, નિમકહલાલી, રાજભક્તિ, પ્રભધર્મમ.

FEAR *s.* [*AS. faer, Ger. gefahr, Sw. fara* danger] Slight dread ખંડીક, ભયમ, દેહેરાત, ધાસ્તી, ડરમ, ધાકમ; 2 anxiety કાળજી, ફિકર, ચિંતા, અંદેશીમ; 3 the cause of fear ભયનું કારણ, ભયન, ભય ઉપભવનાર; 4 awe આદરયુક્ત ભયમ, કરબમ, ધાકમ, હાકમ; the object of fear બયાસ્પદન. *vt.* -થી ખંડીવું-ડરવું, -નો ધાક-ડર લાગવો. *vi.* ખંડીવું, ડરવું, -ધાક-ખંડીક-ભય-ડર લાગવો.

FEARFUL *a.* ખંડીધિલું, ભયમીત; 2 timid ખંડીકણુ, પોચું, ડરકણુ, હિંમત-છાતી વિનાનું; 3 frightful ભય ભરેલું, ભયંકર, બિયામાણું; 4 to be revered ખંડીયા જેવું, -નો ભય લાગવો બેઈએ યિયું.

FEARLESS *a.* ડર-ખંડીએ નહિ તેવું, નિર્ભય; 2 bold બહાદુર, શૂર, હિંમતવાન, છાતીવાળું.

FEASIBLE *a.* [*Fr. faisable* that can be done *L. facio* I do] Practically થાય-બને કરાય તેવું, રાકય, સાધ્ય, સંભવિત. FEASIBleness, FEASIBILITY *s.* રાકયતા, સાધ્યતા, સંભવિતપણું, સંભવમ.

FEAST *s.* [*old Fr. feste, L. festum* a holyday] A sumptuous entertainment ઉભણી, જીઆફત, મિજબાની; 2 a delicious meal સ્વાદિષ્ટ બોજન; 3 a festival ઝીઆશ્વમ, સપરમા દહોડો, રડું ટાણું, તેહેવારમ; 4 intellectual or spiritual enjoyment ઉત્સવમ, ઉત્સાહમ, આનંદમ. હર્ષમ as, he that is of a merry heart hath a continual *f.* જેનું મન મજા હોયકે તેને નિત્ય ઉત્સવ છે; An immovable *f.* વર્ષોવર્ષ તેજ તારીએ થતો તેહેવાર; A movable *f.* હરવર્ષ ચંદ્રમાની સ્થિતિ પ્રમાણે નિમિષ તેહેવાર. *vi.* ઉભણી-જીઆફત-મિજબાની ક.; 2 to be highly gratified અતિ ધણી સંતોષ પામવો, ધણું ખુશ થવું. *vt.* ઉભણી જીઆફત-મિજબાની આપવી; 2 to delight -થી ધણો સંતોષ થવો, -થી-માં અતિ ધણી આનંદ પામવો, આનંદ પમાડવું; as, I feasted my eyes with the sight તે જોતાં જોતાં હું અતિ ધણો આનંદ પામ્યો.

FESTAL, FESTIVE *a.* Pertaining to a feast, joyous ઝીઆશ્વ-તેહેવાર-ટાણાનું-સંબંધી, આનંદ-ખુશી ભરેલું.

FESTIVAL *a.* તેહેવાર-ટાણાનું. *s.* તેહેવારમ, ઝીઆશ્વમ, સપરમા દિવસ, ટાણું.

FESTIVITY *s.* આનંદમ, હર્ષમ, ઉત્સાહમ, ખુશી, મજા, ગમત.

FESTOON *s.* A garland suspended in a curve between two points તોરણ; 2 (in architect.) થાંભલાપર પાડેલી ફુલના હાર જેવી નકસી-વેલ.

FETE *s.* (See Festival).

FEAT *s.* [*Fr. fait, L. facio* I do] An exploit મહાભારતકામ, વીરચરિત્ર, પરાક્રમ; 2 any extraordinary act of strength, skill or cunning કસરત, ચરિત્ર, પેયમ, ચમત્કારિક-હાથ ચાલાકીનું કામ.

FEATHER *s.* [*AS. fyther, Gr. feder*] A plume પીછું; 2 kind જાત, સ્વભાવ; Birds of a f. flock together જેમ્મા એક જાતના હોયછે તેમ્મા એક ટેાજે મળેછે; To be in high f. સીનાવાળા અને આરોગ્ય જણાવું; To show the white f. બાયલાપણાની-નામદાની નિશાની દેખાડવી; A f. in one's cap માનન, છોડાન, આખર્ષ, તારીફ. *vt.* પીછાં ધાલવાં-ખાંધવાં; 2 to adorn સણગારવું, સુશોભિત કર; To f. one's nest પોતાનું ઘર ભરવું.

FEATHERED *a.* પીછાંવાળું, પીછાંથી ઢંકાયેલું.

FEATURE *s.* [old *Fr. faicture-faict, L. facio* I do] Any single lineament of the face ચેહરા-મોહાડોનો કોઈ પણ ભાગ-અંગ; as, the eye is a most important f. of the face મોહાડાની સુરત જોતાં અમુક એ અંગ ધણું અગત્યનું છે; The features (collectively) ચેહરા, સુરત, મોહોનો આકાર-આકૃતિ, શકલ; 2 the make or form of any part of the surface of a thing દેખાવ; wood and water are very pleasing features of a landscape કોઈ દેશની દૃશ્ય વસ્તુઓમાં જળ અને ગ્રાડોનો દેખાવ ધણો ખુશ લાગે એવા છે; 3 prominent parts, lineament રૂપ, લક્ષણ, મુખ્ય ભાગ.

FEBRIFUGE *a. & s.* [*L. febris* fever and *fugo* I put to flight] That which mitigates or subdues fever તાવ નરમ પાડે એવું, જેથી તાવ જામતેવું, જ્વરનારાક ઝાસડ.

FEBRILE *a.* તાવનું-સંબંધી, જ્વર સ્વચક.

FEBRUARY *s.* [*L. Februarius-februo* I purify] અંગ્રેજી વર્ષનો બીજો મહીનો, માહા-ફાગણ.

FECES *s. pl.* [See *Fæces*] Lees, sediment કચરા, મેલ, મજા; 2 (See *Fæces*).

FECULENCE *s.* મેલા-ગંધ પાછું, મલીનતા; 2 sediment મેલ, કચરા, ડૂંધ.

FECULENT *a.* ડોહોળાએલું, ડૂહા-કાદવ વાળું, મેલું, અસ્વચ્છ, ગંદ.

FECUNDITY *s.* [*L. fecundus* apt to

bear young] (plants) ફળદ્રુપપાણું, (females) ધણું બચ્ચાં જાણવાં તે; 2 the power of producing ઉગવાની શક્તિ, ફળ આપવાની શક્તિ, ફળદાયકપાણું; as, some seeds retain their f. 40 years કોઈ બીજમાં ઉગવાની શક્તિ ૪૦ વર્ષ સુધી રહેછે; 3 richness of invention સારી કલ્પના શક્તિ.

FEDERAL *a.* [*L. fœdus* a treaty akin to *fido* I trust] Pertaining to a treaty or contract, derived from an agreement (compact, right) કરાર-બંધોબસ્તનું-સંબંધી, કોલકરારથી મળેલું; 2 founded on alliance by mutual agreement (government) અરસ્પરસની કબુલાતથી-સંપર્સની-ને સ્થાપેલું, સંયુક્ત-સંસ્થાનનું.

FEDERATION *s.* સંપ કરવાતે; 2 સંપ, એક્ષન; 3 એકસંપી રાજ્ય.

FEE *s.* [*AS. feoh* cattle, money, *Fr. fief-fer* to grant in fee] A compensation for services હકના પૈસા *impl.*, દસ્તુરી; લવાજમ, હકસાઈ, ફી; 2 land held of a superior on certain conditions કેટલીક શરતે રાજ તરફથી મળેલી જમીન; F. simple જે જમીનનો જેના ધણીને કુલ અખત્યાર હોય તે, વંશપરંપરા ચાલે એવી-જવતચંદ્ર આપેલી જમીન, વતન, જગીર; F. farm ગણાતન; Retaining f. વફીલ-ખારીસ્ટર કરતી વખતે પેહેલાં આપેલી ફી.

FEEBLE *a.* [*Fr. faible, It. fevole, L. flebilis* lamentable] Weak નબળું, નિર્બળ, નાકોઆત, અશક્ત; 2 debilitated by age ખખખી ગયેલું, અશક્ત થઈ ગયેલું; 3 not full or loud (voice) ધીમું, ઝીણું; 4 not bright ગ્રંથું; 5 wanting force or vigour (efforts and the like) બળ-જોર વિનાનું, કમકોઆત; 6 slow, not rapid ધીમું, ધીરું; F. minded ચોડી બુદ્ધિનું, અલ્પ બુદ્ધિનું, અંચળ, અસ્થિર.

FEEBLY *ad.* ધીરેધીરે, ધીમેધીમે, વગર કોઆતે.

FEED *vt.* [*AS. feodan* to feed, nourish -*foda* food] To give food to (a child, cattle) ખવડાવવું, ખાવાનું આપવું; 2 to

supply with provisions ધોરાક-અન પૂરું પાડું; 3 to supply -થી પોષણ મળું, -માંથી જનું-આપું; 4 to nourish -થી ચાલું રહેવું-પુષ્ટિ મળવી, -ને દેઠા આપવા, -થી આધાર-દેઠા મળવા; such praises simply f. his vanity એવાં વખાણોથી ફક્ત તેની પતરાજને દેઠા મળેછે; 5 to supply fuel to (a fire) લાકડાં ધાલવાં-ચૂકવાં. vi. આપું, બક્ષ ક.; 2 (on) આપને જીવવું, નિર્વાહ ક., ગુજરાન ક. ૩. The quantity of food eaten at one time ભોજનન; as, he got a good f. તેને સારું ભોજન મળ્યું; 2 the quantity of provender given at one time as to a horse ચંદી, જે ચારી-દાણો એકી વખતે નીરવામાં આવેછે તે; as, give the black horse a f. of gram કાળા ઘેડાને ચણાની ચંદી ચલાવ.

FEEDER ૪. અવાડનાર, અજ પૂરું પાડનાર; 2 an encourager ઉત્તેજનાર, ઉત્તેજક, ઉત્તેજન આપનાર; 3 one that eats ખાનાર, ગુજરાન કરનાર; 4 that which supplies જેમાંથી આવેછે-મળેછે તે, જે ગ્રા-નેહેરાનું પાણી નદીમાં આવેછે તે; F. of a railway રેલવેની શાખા.

FEEL vt. [A.S. *felean*, Ger. *fühlen*] To perceive or search after by the touch સ્પર્શ ક., અડકવું, અડકી જોવું, હાથ ફેરવી જોવા; 2 to have the sense of, to suffer or enjoy લાગવું, થવું, જણાવું, -નો અનુભવ થવા, સેહેવું; To f. one's pulse (a) નાડ જોવી; (b) (fig.) મન જોવું, -નો તાર જોઈ લેવા; To f. after શોધવું, -ની તપાસ ક., જોખવું. vi. લાગવું, સ્પર્શવાન થવું; 2 to have the sensibility moved -ને લાગવું, -ને ફઃમ લાગવું-થવું-હોવું; as, I felt very much on hearing of his death તેના મરણની ખબર સાંભળ્યાથી મને ઘણું ફઃમ લાગ્યું; To f. grieved દલગીર-ખિન થવું-હોવું; To f. unwilling નાખુશ હોવું-થવું; 3 to give perception by touch સ્પર્શ કરવાથી લાગવું, હાથ ફેરવી જોવાથી જાણવું; as, it feels soft તે સ્પર્શ કર્યાથી નરમ લાગેછે. ૪. સ્પર્શક. તે, સ્પર્શ; if we judge by the f. of it જો

તેનો સ્પર્શ કરવા ઉપરથી અનુમાન કરીએ તે. FEELER ૪. (See Antennæ); 2 (fig.) ખીજનું મન જોવાની મતલબથી-જોવા સાર કહેલી વાત; as, he threw out that observation as a f. (પેલાનું) મન જોવા સાર તેણે તે વાત કહી.

FEELING ૪. સ્પર્શનિદ્રવ્ય, સ્પર્શ; 2 sensation લાગવું તે, જણાવું તે, લાગણી; I had a f. of coldness મને રાહડું લાગ્યું; 3 sensibility મનન, જુદી, વૃત્તિ, બાવન; the Emperor out of a princely f. spared him બાદશાહ રાજમનથી તેને ક્ષમા કરી; 4 emotion ચિત્ત-મનો વૃત્તિ, લાગણી; 5 nice sensibility વિવેક. a. કરેણા-દયા ઉત્પન્ન કરે એવું, અસરકારક, કરેણાત્મક, દુઃયોદક; 2 easily affected or moved ફેલ્યુ, લાગુ. [એવી રીતે.

FEELINGLY ad. અસરકારક રીતે, દયા આવે

FEIGN vt. [Fr. *feindre*, L. *fungo* I form]

To imagine, to form an idea of something not real કલ્પવું, કલ્પના ક., બનાવટ ક.; 2 to pretend ઢોંગ ક., -નું ડોળ ધાલવું.

FEIGNED a. કલ્પિત, કૃત્રિમ, ઢોંગનું-બરેલું.

FEINT ૪. ઢોંગન, છુપન, ખુણનું; 2 a mock attack (લડવા-કુસ્તી કરવામાં) ફેલમ, પેચમ.

FELICITATE vt. [L. *felix*, *felicis* happy]

To make very happy -થી ઘણો આનંદ થવા; 2 to congratulate ખુબારકખાદી આપવી, ખુશી બતાવવી.

FELICITATION ૪. ખુબારકખાદી.

FELICITOUS a. ઘણું સુખી, આપ્તાદ, ખુશકારક, ઘણું યોગ્ય-લાયક, જોઈએ તેવું; as, a f. speech જોઈએ તેવું બાવણું.

FELICITY ૪. સુખન, પરમ સુખન, અત્યાનંદમ, સર્ગનું સુખ; 2 (of style) યોગ્યતા, લાયકપણું.

FELINE a. [L. *felinus*-*feles* a cat] Pertaining to the species cat, like a cat બિલાડીનું, બિલાડીના સરખું.

FELL a. [A.S. *fell*, Dut. *fel*, It. *fello*]

Cruel ક્રૂર, નિર્દય, ધાતકી, ઉગ્ર, ખુની.

FELL vt. [A.S. *fellan* from *feallan* to

fall which see] To cause to fall (as an ox) મારીપાડું, (a tree) કાપી નાખવું. [પુઠિયું.

FELLOE, FELLY *a.* [*AS. fœlge*] પૈડાનું

FELLOW *s.* [old *E. felawe, Icel. felagi* a partner in goods] A companion સો-બલીમ, સાથીમ, મિત્રમ; 2 તેજ બતનું કંઈ તે; 3 one of a pair or of two things used together બેડફ, બેડમાંનું એક, બેડનું; 4 an equal બરોબરિયોમ, બેડિયોમ; A mean *f.* નીચ માણસ; Poor *f.* બિચારો; 5 a member of a college that shares its revenues પાઠશાળાના જે સભાસદને તેની ઉપજમાંથી કંઈ મળતું હોય તે, વિદ્યાર્થીનો સભાસદ; (in comp.) એક, સહ; *as*, a *f.* countryman એકદેશી; *F.* feeling અર-સ્પરસ એકસરખો ભાવ, સમભાવમ; *F.* student સહાધ્યાયી; A fine *f.* સારું માણસ.

FELLOWSHIP *s.* સોબતફ, સંગતફ, દોસ્તીફ; 2 partnership બાગીદારીફ, પંતિયાળું, ભાગમ; 3 an establishment in a college for the maintenance of a fellow ફેલો-ની જગા, ફેલોશીપફ.

FELON *s.* [See Fell] A person who has committed felony દેહાંત દંડને પાત્ર યુક્ત-ગાર, મહાપરાધી.

FELONIOUS *a.* દેષ-ધર્ષા બરેલું, દગા બરેલું, દુષ્ટ; 2 done with the deliberate purpose to commit a crime ગુહો થાય એવું બણી કરેલું, યુક્ત કરવાનું, બણી બેઠને-અગાઉથી વિચાર કરીને કરેલું. [પરાધમ.

FELONY *s.* દેહાંતદંડ થાય એવો યુક્ત, મહા-

FELT *s.* [*Ger. filz* woolen cloth] Cloth or stuff made of wool not by weaving but by rolling and pressure બેન પલાળી તેમાં ચીકણો પદાર્થ નાખી દાખીને લુગ્મા જેવું કરી તેવું વેલણ વતી વણેલું લુગડું; A *f.* hat એવી રીતે બનેલી ઉનની ટોપી.

FEMALE *s.* [*Fr. femelle* dimin. of *L. femina* a woman] (Among men) સ્ત્રીફ, નારીફ, બૈરીફ, સ્ત્રિારતફ; (among animals or plants) માદાફ; male and *f.* નરમાદા.

a. સ્ત્રી-નારી-બૈરીનું; 2 soft, delicate નરમ, નાજુક કોમળ, નખળું.

FEMININE *a.* (See Female *a.* 1 & 2); 3 effeminate બાયલું, નામદ; 4 (gram.) નારી (બતી)નું, સ્ત્રી (લિંગ) નું.

FEMORAL *s.* [*L. femur* the thigh] Be- longing to the thigh જંગ નું-સંબંધી.

FEN *s.* [*AS. fenn, Icel. fen, Goth. feni* mud] Boggy land બીની અને ધાસવાળી જગો, કળાણ, દલદલન.

FEND *vt.* (off) [contr. of defend which see] To ward off રોકવું, ખાળવું, અટકાવવું.

FENDER *s.* (વિલાયતમાં) ધરની કોટડીની બી- તમાં ચૂકેલા કુમાડિયાની નીચે બેસાડેલા ચૂલા- માંથી શેત્રુંજ પર આગ ન પડવા માટે બચાવ- નું સાધન.

FENCE *s.* An enclosure વાડફ, તટીફ; 2 defence બચાવન, રક્ષણમ; 2 fencing પટા એલવા તે; 3 skill in fencing પટા એલવાની ચતુરાઈ, પટેબાજપણું. *vt.* વાડ ક, તટી બર વી; 2 to guard બચાવ-રક્ષણ ક. *vi.* To practise the art of fencing પટા એલવા.

FENCING *s.* પટા એલવા તે, પટામ, પટાખાજફ; 2 the materials of a fence વાડ બનાવ- વાનાં-કરવાનાં સાધન-પદાર્થ. [વરિયાળીફ.

FENNEL *s.* [*AS. finol, Ger. fenchel*]

FERMENT *s.* [*L. ferveo* I boil] Internal motion of the constituent parts of a fluid (See Fermentation); 2 agitation, intestine motion જીવસ્તેમ, ક્ષોભમ, ગભરાટમ, હલેલન. *vt.* To cause to rise (as dough) -થી ચઢવું, (a liquid) (અટાસ ચઢ્યા) થી ફીણ સાથે ઉભરો આવવો-ઉભરાવું; 2 ક્ષોભ-ગભરાટમાં નાખવું, જીવસ્તો ચઢાવવો, -થી ગભરાટમાં પડવું. *vi.* To effervesce ફીણ સાથે ઉભરો આવવો, ઉભરાવું, ચઢવું.

FERMENTATION *s.* ખાટું થઈને ફીણ સાથે ચ- ઢવું તે, અંદરની ગરમીથી થતો ઉભરો-બેરો; Vinous *f.* દ્રાક્ષરસનો દારૂ બનીજવો તે; Acetous *f.* -નો સરકો બની જવો તે; Putri- factive *f.* સડી જવું તે.

FERN *s.* [*AS. fearn-faran* to go] બીની

જગ્યામાં ઉત્પન્ન થતો એક જાતનો શેપો, 'ફર્ન' (તેનાં બી તેનાં પાતરાના પાછલા ભાગે પર થાયછે). [જગ્યા.

FERNERY s. ફર્ન શેપીને રાખવા સારૂ કરેલી

FEROCIOUS a. [*Fr. & It. feroce, L. ferox* wild] Fierce, savage વિક્રાળ, ક્રૂર, નિર્દય, ધાતકી, ઉગ્ર; 2 ravenous ફાડી ખાનારું.

FEROCITY s. ક્રૂરતા f, ધાતકી-વિક્રાળપણ n.

FERRET s. [*Ger. frette, Fr. furet*] નો-ળીયો m. vt. (out) To search out ઝાળી-શોધી કાઢવું.

FERRUGINOUS a. [*L. ferugo* iron rust from *ferrum* iron] Partaking of iron ઘોહોડાનું; 2 of the colour of iron-rust ઘોહોડાના કાઠના રંગ જેવું.

FERREOUS a. ઘોહોડાનું, ઘોહોડા સરખું.

FERRULE a. [*Fr. virole, L. viriola* a bracelet] A ring of metal put round a cane ઝોલી f, કડી f.

FERRY vt. [*AS. ferian* to convey] To convey over a water in a boat પાર લઈ જવું, ઉતારવું, તરી પાર કરવું. s. The place where boats pass over water to convey passengers ઉતારવાને ઉતારવાને ન્યાંથી હોડી ચૂકવામાં આવેછે તે જગ્યા, ઝોલારો m. [મહુવા m.

FERRY-BOAT s. ઉતારવાને ઉતારવાની હોડી,

FERRYMAN s. ઉતારવાની હોડી-મહુવા વાળો.

FERTILE a. [*L. fertilis-fero* I bear] Fruitful, rich જેમાં સારો પાક થાય તેવું, ફળદ્રુપ, ફળવંત, આપાદ; 2 inventive, prolific શોધક, યોજક, નવું ઉપજાવી શકે તેવું, ચતુર.

FERTILITY s. સારો પાક થાય એવો ગુણ, ફળવંતતા f; 2 શોધક-યોજક જીવિ-શક્તિ, સારી કલ્પના શક્તિ. [દ્રુપ થવું.

FERTILISE vt. ફળદ્રુપ-આપાદ કરવું, -થી ફળ-

FERVENT, FERVID a. [*L. serveo* I boil] Hot ગરમ, ઉષ્ણ; 2 hot in temper જીસ્સામાં આવેલું, જલદ, ગરમ, ચંડ, તપી ગયેલું; 3 ardent, earnest આતુરતા-હોંસ ભરેલું, આતુર, હોંસીલું, ઉત્સુક.

FERVENCY s. આતુરતા f, હોંસ f, જીસ્સા m; 2 આસ્થા f, ભાવ m.

FESTAL, FESTIVE (See under Feast).

FESTER vi. [?] To gather (matter in a sore) પાકવું; 2 to rankle, to grow virulent ધંતરાઈ જવું, (પેટ) માં બપવા કરૂં, બહુ દરદ થાય એવું થવું.

FESTIVAL, FESTIVITY, FESTOON (See under Feast).

FETCH vt. [*AS. fetian, Ger. fassen* to seize] To go and bring લાવવું, લઈ આવવું, કાઢવું, આણવું; 2 to heave (as a sigh) નાખવું, ચૂકવું; 3 to obtain as its price -નું ઉપજવું, આવવું.

FETE s. (See under Feast).

FETICH s. [*Fr. fétiche—Port. feitiçao* magic] Any object (a tree, stone &c.) selected temporarily for worship ચાલતા વખતમાં પૂજવા સારૂ નીમેલા પથ્થર, ઝાડ ઇત્યાદિ પદાર્થો.

FETICHISM s. ચાલતા વખતમાં પૂજવા સારૂ નીમેલા પથ્થર, ઝાડ, ઇત્યાદિ પૂજા કરવાની ચાલ.

FETID a. [*L. fetidus-fæteo* I stink] Having an offensive smell ગંધાગ્રં, વાસ મારતું, ફૂંધ ભરેલું,

FETLOCK s. [Feet & lock or perhaps *Swiss. fisloch, Dut. vitelok* the pastern of a horse] ઘોડાનું ધુટણ.

FETTER s. [*AS. feton-fet* feet] A chain for the feet પગ બાંધવાની સાંકળ, બેડી f; 2 a restraint અંકુશ m, કાબુ m, દાબ m. vt. બેડી ધાલવી, પગે સાંકળ બાંધવી-ધાલવી; 2 અટકાવવું, અટકાવ કરવું.

FETUS s. [*L. from obs. feo* I bring forth] ગર્ભ m, ગર્ભસ્થાનમાંનું બાળક-બચ્ચું.

FEUD s. [*AS. fœhdh, Ger. fehde*] A contention or quarrel કજીઝો m, ટેટો m, કલહ m, લડાઈ f, કદી લડાઈ, ખાનાજંગી f, રણસંગ્રામ m. [જંગીર f.

FEUD s. [low *L. feudum*] Fief વતન n.

FEUDAL a. વતન-જંગીર નું-સંબંધી; F. system લશ્કરમાં ચાકરી કરવા વિગેરે સરતે

જમીર આપવાનો સીવાજ; F. lord એવી રીતે જમીર આપનાર. [શાઈ, જમીદાર.]

FEUDATORY s. & a. જમીરદાર, વતનદાર, દે-

FEVER s. [*L. febris*] તાવ, બરમ, તપ-
તમ, ખોખારમ; Bilious f. પીત્તબરમ;
Inflammatory f. દહાબરમ; Intermit-
tent f. આંતરિયો તાવ; Quartan f. ચો-
થીઆ તાવ; Quotidian f. રોજ આપતો
તાવ; F. with ague ટાણડિયો તાવ; 2
heat, agitation જુસ્સેમ, તાપમ, ક્ષોભમ,
ગભરામ, ઉકળામ; as, he is in a f. of
anxiety તે ચિંતાના તાપમાં છે.

FEVERISH a. થોડા તાવ આવ્યો હોય તેવું,
તાવળી કસરવાળું; 2 fickle ચંચળ, ધડા વ-
ગરનું, ધડી ધડીમાં ફરી જાય તેવું; 3 sultry
ગરમ, ઉષ્ણ.

FEVERED a. ધીકી આવેલું-રહેલું; his f.
brow તેનું ધીકી રહેલું કપાળ; 2 તાપવાળું,
ગભરાયેલું, અકળાયેલું; as, a f. brain
અકળાયેલું મગજ.

FEW a. [*AS. fearwa, Goth. fava*] ધણું
નહિ, થોડાં; A f. થોડાં; F. થોડાંજ, થોડાંકજ.

FIAT s. [*L. facio* I do] આગ્રાફ, હુકમમ.

FIB s. [See Fable] A lie જૂઠું, અસત્યન.

FIBRE s. [*L. fibra* a thread] (of ani-
mals) તંતુ, શિરફ, નસ; 2 (of plants)
તંતુમ, રેશમ, નસ, જડિયાં.

FIBRINE s. જેના તંતુ, માંસ તથા નસ બને છે
એવા પ્રાણી અને ઝાડમાત્રનાં એક પદાર્થ.

FIBROUS a. તંતુનું-મય-વાળું, રેશાવાળું.

FICKLE a. [*AS. ficol, Ger. ficken* to
move quickly to & fro] Of a change-
able mind, irresolute ચંચળ વૃત્તિનું, ચ-
લિત, ધડા વગરનું, ધડી ધડીમાં ફરી જાય તેવું;
2 not firm (condition) ચલિત, અસ્થિર,
અદ્ધાઈ જાય તેવું.

FICTILE a. [See Feign] Manufactured
by the potter જેનાં વાસણ બનાવ્યાં હોય
તેવી (માટી).

FICTION s. [See Feign] That which is
feigned બનાવેલી-જોડી કાઢેલી-કલ્પિત વાત,
ગપ્પાફ, કિસ્સામ.

FICTITIOUS s. કલ્પિત, જોડું; 2 counter-
feit નવું બનાવેલું, બનાવટનું, કૃત્રિમ, કપટ-
બચ્ચું, જોડું.

FIDDLE [*AS. fithale, Ger. fiedel, L. fides*
string] A violin સારંગીફ, કિનરીફ. vi.
સારંગી વગાડવી; 2 to trifle રમ્યા ક., નકા-
મા વખત ગુમાવેલો. vt. સારંગીમાં ગાવું.

FIDDLE-STICK s. સારંગીનો ગજ.

FIDDLE-STRING s. સારંગીનો તાર.

FIDDLER s. સારંગીવાજો, સારંગી વગાડનારો.

FIDELITY s. [*L. fidelis* faithful *fido* I
trust] Faithfulness વિશ્વાસુપણું, નિમક-
હલાલીફ, પ્રમાણિકપણું, સાચવટ, ધંધાનદા-
રીફ; 2 loyalty ખરા ભાવથી વળગી રહેવું તે,
વફાદારીફ, પ્રજાધર્મ; 3 observance of
the marriage covenant (of a wife)
પતિવ્રતાપણું, પતિવ્રતન, શિયળન, (of a
husband) એક પત્નીવ્રતન; 4 veracity
સાચાઈ, સાચવટ.

FIDGET vi. [*Swiss. fischen* to flutter,
Coun. with Fickle] To move one
way and the other ચળવળવું, ચેન નહિ
પડવું. s. ચળવળામ, બેચેનીફ, જીવનું
તલપાપડ થવું તે.

FIDGETY a. બેચેન, ચળવળનું.

FIE inter. છુટ, છીટ, છિ.

FIEF s. [See Fee] જમીરફ, વતનન.

FIELD s. [*AS. & Ger. feld*] A piece of
land inclosed for tillage or pasture
ખેતરન; 2 ground not inclosed ખુલ્લી
જમીન, મેદાન, ચોગાન; 3 the ground
where a battle is fought રણ ક્ષેત્રન-
બનીફ, રણગણન, રણ; 4 a battle લડાઈ,
યુદ્ધ, રણ; as, what though the f. be lost
જો આપણે રણમાં હાર્યા તો તેમાં શું?; 5 open
space for action, extent ક્ષેત્રન, વગમ,
વિષયમ, પ્રસરન; as, he will have a
wide f. for enterprise there ત્યાં તેને
સાહસ કર્મને માટે વિશાળ ક્ષેત્ર મળશે; this
subject opens up a wide f. for contem-
plation આ વાતમાં બોહોણા વિચારવિષય
જણાઈ આવે છે; It is a very inviting f.

તે ધણી લલચાવે એવી જમ્યા છે; To keep the f. લડાઈને માટે બહાર છાવણી કરીને રહેવું (લશ્કરી). [શાલીનો દહોડો.]

FIELD-DAY s. કવાયતનો દિવસ; 2 મેળા-પુ.

FIELD-PIECE s. લશ્કરની સાથે લઈ જવાય એવી ધોડી ઊપર ચઢાવેલી નાની તોપ.

FIELD-MARSHAL s. સેનાપતિ.

FIELD-SPORTS s. (pl.) શિકારમ, મૃગયા.

FIELD-WORKS s. (pl.) કિલ્લાને ઘેરા ધાલવા સાથે અથવા ઘેરાએલા ધોડાએ કિલ્લાનું રક્ષણ કરવા સાથે ઉઠાવેલાં કામ.

FIEND s. [A.S. *feond-fian* to hate] The devil સેતાન, જૂતન, દેતન, પિશાચન, અસુરન, દાનવ.

FIENDISH a. પિશાચ સરખું, દુષ્ટ.

FERCE a. [Fr. *feroce*, L. *ferox*] Vehement ધણું, પ્રચંડ; as, a f. wind ધણો પવન; 2 savage દૂર, ધાતકી, ફાડી ખાનાર; 3 vehement in rage, eager જોશ-આવેશમાં આવેલું, દૂર, આતુર, જલમ, કરડું; 4 wild, ferocious વિક્રાળ, બચકર; 5 ardent આતુર, ઉત્સુક, જુસ્સાદાર.

FIERY a. (See under Fire).

FIFE s. [Ger. *pfeife*, It. *pifara*] A small flute with one key પાવોમ, મોરલી, વાંસળી. [પંદર, ૧૫.]

FIFTEEN a. [A.S. *fif* five & *tyn* ten]

FIFTY a. [A.S. *fif* & *tig* ten] પચાસ, ૫૦.

FIG [A.S. *fic*, Ger. *feige*, L. *figus*] અંજીર; the f. tree અંજીરનું ઝાડ, અંજીરી; Indian f. tree વડમ.

FIGHT vi. [A.S. *feohtan*, Ger. *fechten*] To contend for victory લડવું, લડાઈ મચાવવી, યુદ્ધ કરી, 2 to struggle to resist or check અટકાવવાનું કરી, સામા યવું, આચડવું; as, he fights manfully against his evil temper તે પુરુષાતનથી પોતાના ખોટા સ્વાભાવને અટકાવવાનું કરે છે. vt. લડવું, કરી, મચાવવું, ચલાવવું; 2 to war against સાથે લડવું, યુદ્ધ કરી, લડાઈ ચલાવવી; 3 to cause to fight લડાવવું. s. લડાઈ, યુદ્ધ, ઝઘડો, સંગ્રામ, જંગ.

FIGHTING a. લડવા લાયક, લડાયક, લડવામાં કામ લાગે તેવું, લડાઈનું.

FIGMENT s. [See Feign] A fiction કલ્પના, કલ્પિત વાત, ગાથા, વારતા, કિસ્સો.

FIGURE s. [L. *figura*] The form of a thing as expressed by its outline આકૃતિ, આકાર; 2 shape ધાર, રૂપ, ડોળ, આકૃતિ; as, she has an exquisite f. તે ધણી સુંદર ધારની છે; 3 distinction પ્રતિષ્ઠા, માન, કીર્તિ, નામ, પ્રખ્યાતી; as, he made a f. in parliament તે પાર્લિમેન્ટમાં પ્રખ્યાતી પામ્યો; 4 a statue પુતળું, પ્રતિમા, ત્રિતિ; 5 representation in painting આકૃતિ, ચિત્ર, નકસેત્ર, છબી; 6 a digit અંક, આંકડો; 7 (Rhet.) અલંકાર; 8 representation in damask or other fabric નકશી, વેલ-ખુદો, ખુદો. vt. ધડવું, નો ધાર બનાવવો; 2 છબી-ચિત્ર કાઢવું, ઊપર નકશી-વેલ-ખુદા કાઢવા-પાડવા; 3 કલ્પના કરી, કલ્પવું; મનમાં ધારવું; 4 આંકડાથી દેખાડવું. vi. નામ મેળવવું-કરી, કીર્તિ મેળવવી, ઓળખાવું.

FIGURED a. નકશી-ખુદે દાર, વેલ-ખુદાવાળું.

FIGURATIVE દર્શક, સાંકેતિક, લાક્ષણિક; 2 not literal or direct લાક્ષણિક, અલંકારયુક્ત, અલંકારવાળું.

FILAMENT (See under File).

FILBERT s. [Corr. of fill beard] A fine hazelnut ફોરલામાં રહેલું એક જાતનું ફળ.

FILCH vt. [perhaps conn. with pluck and Scot. *pilk* to steal] To steal ચોરવું, લઈ લેવું, ચોરી લેવું.

FILE s. [Fr., from L. *filum* a thread] A thread or wire on which papers are strung in due order કાગળપત્ર નિયમસર પોરવી મૂકવાની દોરી-તાર; 2 the whole number of papers on a file દોરી-તારમાં પોરવી મૂકેલાં કાગળપત્રો, સાથે બધેલાં કાગળપત્રોની ચોપડી, ફાઇલ; 3 a row of soldiers એકની પછાડી એક એમ ગોઠવેલા સિપાઈઓની હાર. vi. એકની પછાડી એક એમ

સિપાયાઓ હારખે ચાલવું. *vt.* દોરી-તારમાં પોરવવું, ફાઈલમાં ખાંધવું-ધાલવું; 2 to exhibit officially દાખલ કર.

FILAMENT *s.* તંતુમ, તારમ, નસ, રગ.

FILIGREE *s.* [—*granum* a grain] A kind of thread-like ornamental work in gold or silver સોના રૂપાના તારનું આરીક કામ.

FILE *s.* [*AS. feol, Ger. feile*] A steel tool for smoothing metals કાનસ, રેતડી. *vt.* કાનસે વળી ધસી સાફ કર; 2 (off) to cut as with a f. કાનસે કાપવું-ધસી નાખવું.

FILINGS *s. (pl.)* ધસ્યાથી પડેલા બૂકા-કરચ.

FILIAL *a.* [*L. filius* a son and *filia* a daughter] Pertaining to or becoming a son or daughter છોકરા-છોકરીનું-ને ધરિત-લાયક, પુત્ર-પુત્રી યોગ્ય.

FILIATION *s.* પુત્ર-પુત્રી ત્વન; 2 adoption દત્તક કર. તે; 3 અનૌરસ છોકરું તેના આપને હવાયે કર. તે.

FILL *vt.* (with) [*AS. fullan* full, *Ger. füllen*] To make full ભરવું, -માં ભરવું; 2 to store, to cause to abound ભરવું, ભરપૂર કર, -માં ઘણું થાય તેમ કર; as, the pond was soon filled with fish થોડી વારમાં તળાવ માછલીથી ભરપૂર થયું; 3 to satisfy તૃપ્ત કર, -થી તૃપ્ત થવું, સંતોષ પમાડવો, પેટ ભરી ખવડાવવું; 4 to press and dilate on all sides-થી ઉપસી આવવું; as, the wind filled the sails પવનથી સોડા ઉપસી ગયા હતા; 5 to supply with an incumbent (a vacancy) પૂરવું, પૂરી નાખવું; 6 to hold (an office) -નો (હોદ્દો) ભાગવો, -નો અધિકાર-કામ ચલાવવું; 7 to make plump (grain) -થી ભરાયેલાં હોવું; To f. up (a) ભરવું, (b) પૂરવું, પૂરી નાખવું, (c) યુગ્મરવું, કાઢવું, ગાળવું. *vi.* To become full ભરાવું, ભરાઈ જવું; To f. up ભરાઈ જવું, ભરપૂર થવું. *s.* જોઈએ તેટલું, ધરાય-પેટ ભરાય-સંતોષ થાય તેટલું.

FILLET *s.* [*Fr. filet, from L. filum* a thread] A band for the hair ચોટણી

ખાંધવાનો દોરી-પાટી, જૂઝામ; 2 the fleshy part of the thigh (of veal) (વાહરડાની) જંધનો માંસવાળો ભાગ, થાપેમ.

FILLIP *s.* [formed from the sound] A stroke with the finger-nail suddenly let go from the thumb ટકોરેમ.

FILLY *s.* [*Icel. fyl* colt, *W. ffilarwg*] A young mare વહેરી, ટટવાણી.

FILM *s.* [*AS. W. pilen* thin skin] A thin skin, a pellicle as on the eye છારી, પડળ, જળું, પાતળી ચામડી-પોપડી, પડદો.

FILMY *a.* તાંતણાં-તાર-દોરા નું-જેવું.

FILTER *s.* [*Fr. filtre, It. feltrare* to filter] A strainer ગણું, ગણી, ગળણી. *vt.* ગાળવું, નિતારવું. *vi.* ગળવું, નિતરવું.

FILTH *s.* [*AS. fylth-fäl* foul] Dirt જેલમ, કચરો, ગલીચી; 2 corruption, pollution બદલા, અપવિત્રતા.

FILTHY *a.* મેલું, ગંદ, ખરાબ, અસ્વચ્છ, ગલીચ; 2 બદ, અપવિત્ર.

FIN *s.* [*AS. L. pinna*] માછલાની પાંખ.

FINABLE & FINAL (See under Fine).

FINANCE *s.* [See Fine *s.*] Income of a king or state રાજની મહેસુલ-વસુલ-જમા.

FINANCIAL *a.* મહેસુલ-વસુલ નું-સંબંધી.

FINANCIER *s.* સરકારી મહેસુલ વસુલ કરનાર; 2 one who is skilled in the principles of public revenue સરકારી મહેસુલની ખાખતમાં પ્રવીણ માણસ.

FIND *vt.* [*AS. findan, Ger. finden*] To discover (a thing lost) -ને જડવું મળવું, નજરે પડવું; 2 to meet with (before unknown) મળવું, હાથલાગવું; as, we found no evidence અમને કંઈ મુદ્દો હાથ લાગ્યો નહિ; 3 to obtain by seeking -નો શોધ લાગવો, ને મળવું; 4 to discover or know by experience જાણવું, માલમ પડવું; as, the business was found practicable તે કામ કરી શકાય એવું છે એમ માલમ પડ્યું; 5 to discover by study or trial, to learn જાણી-શોધી કાઢવું, ને જણાવું-માલમ પડવું-

અપર થવી; 6 to gain, to have (leisure, pleasure) મળવું, પ્રાપ્ત થવું, યવું, આપવું, હોવું; 7 to discover and declare the truth of disputed facts, to decide between parties (ફેસલો-ચુકાદો-હુકમનામું) કરવું, ઠેરવવું; as, the jury found a verdict for the defendant જુરીએ પ્રતિવાદીના લાભમાં ફેસલો કીધી; they found the prisoner guilty તેઓએ ફેદીને અપરાધી ઠેરવ્યો; 8 to establish as true નક્કી-રજુ કર.; as, the grand jury have found a true bill against him વડી જુરીએ તેના ઊપર મુકેલાં તોહમત અરં છે એવું નક્કી કીધું છે; 9 to furnish, to supply આપવું, પૂરું પાડવું; as, who will f. the supplies જોઈતી વસ્તુ કોણ પૂરી પાડશે; 10 to feed આવાપીવાનું આપવું, ખવાડવું પીવાડવું; as, he gives him a rupee a day and finds him તે દરરોજ તેને એક રૂપીઆ આપેછે અને ખવાડે પીવાડેછે; To f. in પૂરું પાડવું; To f. one's self (a) હોવું, તમિયત હોવી, (b) છું એમ જોવું, -ને માલમ પડવું; as, he found himself among thieves હું ચોરોના હાથમાં પડ્યો છું એમ તેણે જોયું; To f. out (a) નવું શોધી-જોળી કાઢવું, (b) to solve -નો ખુલાસો કરવો, સમજાવવું, કહેવું, (c) to obtain knowledge of what is hidden જાણવું, સમજવું, (d) to detect પકડવું, પકડી-જોળી કાઢવું; To f. fault with દોષ-ઠપકો દેવો, -નો વાંક કાઢવો, -ઊપર દોષ-ઠપકો ચૂકવો.

FINDING s. શોધી કાઢવું તે, શોધ f; 2 a verdict (કોરટ-જુરી નો) ફાવમ-ફેસલોમ-હુકમનામું.

FINE a. [*L. finitus* finished from *finis* an end, or *Icel. finn* bright] Small, thin ગ્રીક્ષ, પાતળું, ખારીક; 2 smoothly sharp, keen વીઠણ, વીઠું, પાતળું; as, a f. edge વીઠણ ધાર; 3 not coarse (cloth) પાતળું, ગ્રીક્ષ કુમાસનું, કુમાશી, ખારીક; 4 pure (gold) ચોખ્ખું, બેળ વિનાનું, શુદ્ધ; 5 delicate ખારીક, પાકું, સારું; as, a f. taste

ખારીક સમજ; 6 very handsome ખુબ-સુરત, દેખાવડું, સુંદર; 7 accomplished, excellent ગુણી, ગુણવાન, શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ, ધણું સારું; as, a fine gentleman ગુણવાન ગૃહસ્થ; 8 excellent (in learning) નિપુણ, પ્રવીણ, સારું; as, a f. scholar સારો વિદ્વાન; 9 noble, amiable ઉમદા, ઉદાર, શ્રેષ્ઠ; as, a man of f. mind ઉદાર મનનું માણસ; 10 showy, splendid સુંદર, શોભાતું, રમણીય; F. arts (See under Art)

FINE-DRAW vt. ખારીકાઈથી સાંધવું.

FINE-LOOKING a. દેખાવડું, ખુબસુરત.

FINE-SPUN a. ગ્રીક્ષું, ખારીક.

FINERY s. ઝલેફ, ચળકાટm, ભભક f; 2 showy articles of dress ભભકાદાર પેશાકm, નાનાં ધરણાં. [ભભકાદાર.

FINICAL a. ફકડ, ફકડું, ધરાઈ; 2 showy

FINE s. [*L. finis* an end] A pecuniary punishment દંડn, ગુનેહગારી f; In f. (in conclusion) સારંસા, ફકામાં. vt. ગાળવું, શુદ્ધ-ચોખ્ખું કર.; 2 દંડ કર., ગુનેહગારી સેવી.

FINABLE a. દંડને લાયક, દંડપાત્ર.

FINAL a. છેવટનું, આખરનું, છેલ્લું; 2 conclusive છેડા-અંત લાવે એવું, નિષ્ણ-નિશ્ચય કરે એવું, નિશ્ચયનું.

FINESSE s. [*Fr.* from root of Fine] Artifice યુક્તિf, પ્રપંચm, પેચm. vi યુક્તિ યોજવી, પેચ રમવો.

FINGER s. [*AS., Ger., Dan.* from the root of Fang] આંગળીf, આંગળન; 2 a measure આંગળન; Little f. ટચલી આંગળી; Ring f. અનામિકાf; Middle f. મધ્યમાf; Fore f. તર્જનીf; To have at one's finger ends -ના નખમાં હોવું, સારી આવડત હોવી, -માં વાંકેગાર હોવું. vt. આંગળીવતી અડકવું-સ્પર્શ કર., હાથ ફેરવવો.

FINGER-GLASS s. આંગળાં ધોવાસાફ મેજ પર મુકેલો પાણીનો બરેલો આલો.

FINGER-POST s. અજણા લોકોને રસ્તો બતાવવા સારૂ આંગળીની નિશાણીવાળો ચાંબલો.

FINISH vt. [*L. finire-finis* an end] To complete પૂરું કર., પૂર્ણ-સમાપ્ત કર., -નો અંત

-છેડો આણવા. *s.* સમાપ્તિ, છેડો *m.* છેલ્લી સફાઈ; 2 the last coat of plaster on a wall છેલાણું *n.* સાગળનો હાથ, ટીપ *f.*

FINISHED *a.* પૂર્ણ-સંપૂર્ણ કરેલું, જોની પૂરી સફાઈ કાઢેલી હોય એવું, સંસ્કૃત. [મર્યાદ.

FINITE *a.* હદ-મર્યાદા-પાર વાળું, અંતવાન, સ-

FIRE *s.* [AS., Icel. & Dan. *fyrr*, Ger. *feuer*, Gr. *pyr*] The igneous element અગ્નિ *m.*, દેવતા *m.*, વસ્ત્રો *m.*; 2 burning fuel તાપણી *f.*, સળગાવેલા દેવતા-વસ્ત્રો; 3 a conflagration આગ લાગવી તે, આગ *f.*; 4 light તેજ *n.*, પ્રકાશ *m.*; as, stars, hide your fires હે તારા, તમારું તેજ ઢાંકો; 5 ardour, heat, passion જુસ્સો *m.*, હેંસ *f.*, આવેશ *m.*, ઉત્સાહ *n.*, આગ *f.*; The sacred *f.* હોમાગ્નિ *m.*; The maintainer of it અગ્નિહોત્રી *m.*; The preserving of it અગ્નિહોત્ર *n.*; Place of it અગ્નિકુંડ *n.*; To set on *f.* સળગાવવું, પેટવવું, બાળવું. *vt.* સળગાવવું, પેટવવું, ચેતવવું; 2 to inflame જોશ-જુસ્સામાં લાવવું, ઉત્કેરવું, પેટમાં આગની પેટુ બધાં કરે તેમ ક.; 3 to discharge ફોડવું, છેડવું, -નો પાર ક. *વં.* (up) બળી ઉડવું.

FIRE-ARMS *s.* ખંડક-તોપ વિગેરે ધારથી ફોડવામાં આવતાં હથિયાર, અગ્ન્યસ્ત્ર *n.*

FIRE-BRAND *s.* બળતાં લાકડાનો કટકો, બળતું લાકડું; 2 (fig.) કન્યા સળગાવનાર, કન્યાહલાલ *m.* [બાળો સમૂહ.

FIRE-BRIGADE *s.* ક્ષેપ શૂરેરમાંના બંધાવા-

FIRE-CLAY *s.* તાપથી બળી - એાગળી નહિ જાય એવી મટાડી.

FIRE-DAMP *s.* સળગી જાય એવી ક્ષેલસાની આણમાં ઉત્પન્ન થતી હવા. [માણસ.

FIRE-EATER *s.* અગ્નિખાઉ; 2 લડાઈખોર

FIRE-ENGINE *s.* આગ હેલવવાનું યંત્ર, બંધો *m.*

FIRE-FLY *s.* આગિયો *m.*

FIRE-LOCK *s.* ચક્રમક્રવાળી ખંડક. [ચૂષો *m.*

FIRE-PLACE *s.* દેવતા સળગાવે છે તે જગ્યા,

FIRE-SIDE *s.* સળગાવેલા દેવતા-ચૂલા પાસેની જગ્યા; 2 domestic life ખટલા-બેસાં છેડકરાં-કબિલા ની સાથે રહેવું તે; as, I like my own *f.* મારા પોતાના કબિલા સાથે રહેવું

મને ધાણું ગમે છે. *a.* તાપતી વળાએ બેસાં છેડકરાંથી થતું (કામ, વાતચિત વિગેરે).

FIRE-WOOD *s.* બળતણ *n.*, લાકડાં *n.*, સરપણ *n.*, ઈંધણ *n.* [રૂખાળું *n.*

FIRE-WORK *s.* આતશબાજી, ઘરકામ *n.*, ઘ-

FIRING *s.* તોપ-ખંડક વિગેરે ફોડવી તે, -નો માર ચલાવવો તે; 2 હાહામ દેવો તે; 3 બળતણ *n.*, સરપણ *n.*

FIERY *a.* Consisting of fire દેવતાનું, અગ્નિમય; 2 hot like fire ધાણું ગરમ, જલદ; as, a *f.* disposition ધણો ગરમ મિજબ; 3 vehement, ardent જુસ્સાદાર, આકરું, જલદ, કરડું, જાનરમાન; 4 irritable સેહેજ સેહેજમાં ગુસ્સે થાય તેવું, તામસી, કોપી; 5 unrestrained ધાણું જલદ-વીધું; 6 heated by fire ઉગું કરેલું, તપાવેલું; 7 like fire, bright દેવતા જેવું ચક્રચક્રીત, ચળકતું, લાલચોળ.

FIRKIN *s.* [Dimn. of Four] બારણના ચોથા ભાગ જેટલું એક માપ; 2 માપણ બરવાનું નાનું પીપ.

FIRM *a.* [Fr. *ferme*, L. *firmus*] Compact, hard કઠણ, મજબૂત, ધર, જડું; 2 steady, constant દૃઢ, અચળ, કાયમ, ડગે નહિ એવું, એક નિશ્ચયનું. *s.* પેટી, ફકાળ *f.*

FIRMAMENT *s.* આકાશ *n.*, આસમાન *n.*, ગગન *n.*, અંતરાળ *n.*

FIRMAN *s.* [Pers. *fermān*] બાદશાહની સહી - મોહોરવાળો ફકમ, બાદશાહી સનદ, ફરમાન *n.*

FIRST *a.* [AS. *fyrrst*, Icel. *fyrrstr*] Foremost in place પેહેલું, સધળાથી આગલું, સર્વથી આગળનું; 2 preceding all others in rank, dignity or excellence પેહેલું, શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ, મુખ્ય, અવલ, ઉત્કૃષ્ટ. *ad.* પ્રથમ, પેહેલાં, આગળ; At *f.* પેહેલાં, રાજઆતમાં, અવલથી. [વડું, મોટું, જ્યેષ્ઠ.

FIRST-BORN *a.* (of men) પેહેલું જન્મેલું,

FIRST-FLOOR *s.* ધરમાંનો પેહેલો માળ.

FIRSTLING *s.* (of beast) પેહેલા વેતરનું બચ્ચું-વાછરડું. [ઉત્કૃષ્ટ, સરસ, તોફ.

FIRST-RATE *a.* ઉત્તમ, મેષ, અવલ, ધાણું સારું,

FIRTH (See Frith).

FISCAL *a.* [*L. fiscus* a basket, the treasury] Pertaining to the public treasury or revenue સરકારી વસુલ-આમદાની-મહેસુલ સંબંધી ને લગતું. *s.* સરકારી મહેસુલ-વસુલ; 2 a treasurer જામદાર*m.*, ત્રીજેર*m.*, કીલીદાર*n.*, ખજાનચી*m.*

FISH *s.* [*A.S. fisc, Ger. fisch, Icel. fiskr*] માછલું*n.*, મત્સ્ય*n.* *vi.* માછલાં પકડવાનું ક.; 2 to try indirectly to draw forth (praise, compliment) ગવડાવવા-કરાવવાનું ક.; as, are you fishing for a compliment થું તમે પોતાનાં વખાણ અવડાવવાનું કરો છો? *vt.* શોધવું, ખોળવું; 2 (up) to catch, to draw out પકડીને બહાર કાઢવું. [*l.m.*]

FISH-HOOK *s.* માછલાં પકડવાની આંકડી, ગ-

FISH-POND *s.* જેમાં માછલાં પાકે તે તળાવ.

FISH-WIFE *s.* માછલાં વેચનારી, માછીણ.

FISHER, FISHERMAN *s.* માછલાં પકડનાર, માછી*m.*

FISHERY *s.* માછીનો ધંધો; 2 a place for catching fish માછલાં પકડવાની જગો.

FISHY *a.* માછલાંનું; 2 માછલાંના જેવું, માછલાં સરખું.

FISSURE *s.* [*L. fissura-findo* I cleave] A cleft તડ*f.*, ફાડ*f.*, ચીર*f.*, ફાટ*f.*

FIST *s.* [*A.S. fyot, Ger. faust*] The closed hand ચૂકી*f.*, ચુકો*m.*, ચુદિ*f.*, (in beating) ચુકો*m.*, ચુકી*f.*

FISTICUFFS *s.* ચુકાચુકો*f.*, ચુદિયુદ્ધ*n.*

FIT *a.* [*Fr. fait* made, *L. facio* I make] Suitable, becoming (things) લાયક, ધરાત, જોગ, ધટિત, લાજમ; as, is it f. to say to a king thou art wicked તું દુષ્ટ છે એવું રાજાને કહેવું ધરાત છે?; 2 qualified (pers.) યોગ્ય, લાયક; as, f. for war લડાઈમાં જવાને લાયક. *vt.* બેસતું ક., બેસાડવું; as, he fits it with a plane તે રંદાવડે તેને બેસતું કરે છે; 2 to accommodate a person with anything બેસતું-બંધ બેસતું-બરાબર આવી રહે એવું કરી આપવું; as, I

can f. you with a hat તમને બરાબર આવી રહે એવી ટોપી હું કરી આપી શકું છું; 3 to furnish with things necessary for જોઈતી વસ્તુ પૂરી પાડી તૈયાર ક., -ની તૈયારી ક.; 4 to qualify, to prepare -થી તૈયાર-યોગ્ય-લાયક થવું; as, his education has fitted him for such work તે કેજવણીથી એવાં કામ કરવાને લાયક થયો છે; To f. out જોઈતી વસ્તુ આપવી- પૂરી પાડવી; To f. up તૈયાર ક., -ના વાપરમાં આવે એવું ક. *vi.* લાયક હોવું, ધટવું, છુલવું; 2 to suit with, to sit બેસતું આવવું, આવી રહેવું, આવવું; as, the coat fits him well or is a good f. તેને ડગલો બરાબર બેસતો આવે છે. *s.* (See Fit *vi.* 2).

FITTING *a.* યોગ્ય, લાયક, ધરાત. *s.* (*pl.*) તૈયાર-વાપરમાં આવે એવું થવાનાં સાધન.

FIT *s.* [*It. fitta* a stab, from *L. figo* I pierce] A sudden and sharp attack of a disease રોગથી સપડાવું તે, અપાટો*m.*, અકાસ્મિક ઉપાડ*m.*, આવેરા*m.*; as, a f. of fever તાવનો આવેરા; The cold f. (of fever) ઠાંડા વાઈને તાવ આવવા તે; A f. of laughter હસાહસ*f.*; a f. of anger ક્રોધાવેરા; 2 a sudden attack by convulsion, as a-poplexy, epilepsy &c. આંકડી*f.*, ફેફફે*n.*; 3 any short return after intermission, a turn પાળી*f.*, વારે*m.*; 4 a passing humour તુરંગ*m.*; as, when the f. is on him તુરંગ આવે ત્યારે; By fits and starts રહી રહીને, આંતરે આંતરે.

FITFUL *a.* (pers.) ચંચળ, મિજબ, આંતરે આંતરે મિજબ કરે ત્યારે કરે એવું; 2 (things) રહીરહીને થાય-આવે એવું.

FIVE *a.* [*A.S. fif*] પાંચ, પંચ, ૫.

FIVEFOLD *a.* પાંચગણું.

FIFTH *a.* પાંચમું.

FIFTEEN *a.* પંદર, ૧૫.

FIFTY *a.* પચાસ, ૫૦.

FIX *vt.* [*L. figo* I fix] To make stable દૃઢ-અચળ ક.; as, the laws of the universe are fixed સૃષ્ટિના નિયમ અચળ

કરેલા છે; 2 to establish permanently ઠરાવવું, નક્કી કરી, સ્થાપવું; fixed opinions નક્કી કરેલા વિચાર-મત; a fixed residence નક્કી કરેલો યુકામ; 3 to fasten બાંધવું, જડવું; To f. the eyes on એકી નજરે-રગમગ જોવાં કરી; To f. one's attention on ઊપર ધ્યાન ચોંટાડવું-પોષ્ટવું-લગાડવું; To f. on ઠરવવું, યુક્તર-નક્કી કરી; as, they fixed on Surat as the place of meeting સભા સુરતમાં મળે એવું તેઓએ યુક્તર કરી.

FIXED *a.* દૃઢ, સ્થિર, અચળ; as, f. stars અચળ તારા; 2 ઠરાવેલું, સ્થાપેલું; F. air ભારે હવા, કારખાનિક આસિડ ગાસ; F. bodies ઉડી નહિ જાય એવા પદાર્થો (સોનું ઇત્યાદિ).

FIXITY, FIXEDNESS *s.* અચળતા-પણ, કાયમ રહેવું તે.

FIXTURE *s.* જડિત સામાન (ધરમાંનાં બંડારિયાં, હાટડાં, તાકાં વિગેરે).

FIZZ *vi.* [From the sound] To make a hissing sound છુમકારો થવો, છુમદળિ બોલવું

FLABBY *a.* [From Flap, *Dut. flabberen* to flap, *Fr. flappe* soft] Soft અતિ નરમ, પોચું. [*Flabby*].

FLACCID *a.* [*L. flaccus* flabby] (See

FLAG *vi.* [*W. flag* slack, *Dut. flaggeren* to be loose] To hang loose without stiffness ઝુલી-લપડી જવું-પડવું, હીલું પડવું, ફૂડફૂડવું; as, the flagging sails ફૂડફૂડતા સોડો; 2 to grow dejected, to droop નાહિમત થવું, હિમત હારવી; as, his spirits never f. તેની હિમત કદી હારતી નથી-તે કદી નાહિમત થતો નથી; 3 to grow weak નબળું થવું-પડવું, ઘટવું, કમજોર થઈ જવું; as, his energies are flagging તેની શક્તિ ઘટે છે-તે નબળો પડે છે. *s.* An ensign વાવટો, નિશાણ, ધ્વજ, ઝુંડો; To strike the f. રાસ ધવાની નિશાણી દાખલ વાવટો નીચે ઉતારવો; To hang out the white f. હવે માફ કરી-જવા દો એમ કહેવું.

FLAG-STAFF *s.* કાંઠી. [પટો પથર.

FLAG *s.* [See *Flake*] ફરસાંધી કરવાનો ચ-

FLAGELLATION *s.* [*L. flagrum* a whip] ચાપખે વતી મારવું તે, ચાપખાનો માર.

FLAGITIOUS *a.* [*L. flagitium* scandalous crime] Scandalous (crime) અતિ દુષ્ટ, મહા પાપનું, ધોર, કમકમાટ ભરેલું; 2 wicked (pers.) અતિદુષ્ટ, મહાપાપી.

FLAGON *s.* [*Fr. flacon*] A vessel with a narrow mouth used for holding liquors વાઈન ભરવાનું નાના મોંઘનું એક વાસણ, સિરોઈ.

FLAGRANT *a.* [*L. flagro* I flame] Notorious, enormous સહુને જાણીતું, હડહડતું, મરાહર, ધોર, અતિદુષ્ટ.

FLAGRANCY *s.* અતિદુષ્ટતા, ધોરપણ.

FLAIL *s.* [old *Fr. flael*, *Ger. flegel*] A wooden instrument for threshing grain from the ear અનાજના કણસલાં ઝુડવાની લાકડી-નું યુધ્ધ.

FLAKE *s.* [*AS. flacea* snow-flakes *fleo-gan* to fly] A flock of snow હિમકણ; 2 a little particle of fire flying તણ-જો, ચિણગાની.

FLAMBEAU *s.* [*Fr.*, from *L. flamma* flame] (સળગાવેલી) મસાલ, કાંડો.

FLAME *s.* [*L. flamma*] A blaze બડકો, ઝાળ, જ્વાળા, જળનું; 2 fire આગ, અગ્નિ; as, committed them to the flames તેઓને આગમાં બાળી મૂક્યા; 3 heat of passion, tumult આવેશ, જળભાટ, ગભરાટ, દોભ, સંતાપ; 4 ardour of temper or imagination જુસ્સો, હેંસ, આવેશ; 5 one beloved પ્રિય, પ્રિય, વહાલો.

FLAMING *a.* જળનું, બડકાવાનું; 2 ચક્રચકિત લાલ, લાલચોળ; 3 જુસ્સા ભરેલું.

FLAMINGO *s.* A tropical bird, bright red રાજહંસ.

FLANK *s.* [*Fr. flank*, *It. fianco*] The fleshy part of an animal's side between the rib and the hip કૂખ, કેડ, કમર; 2 the side of an army લશ્કરની બાજુ.

FLANNEL *s.* [*W. gwlannen wool*] ઉનનું એક જાતનું લુગડું, 'ફ્લાનેલ,' ફ્લાલીફ.

FLAP *s.* [from the sound conn. with Flab- by] Anything broad, hanging, loose and easily moved જે ફડફડ થાય તેવી વસ્તુ, ફ્લપ્; 2 a flapping ફડફડ-ડાટમ; The *f.* of a coat યુરોપીઅનના ડગલાની પછુવાડેનો ભાગ; The *f.* of the ear કાનની લાળી. *vt.* (as wings) ફડફડવવું, ફટકો મારવો. *vi.* ફડફડવું, ફડફડ થવું.

FLARE *vi.* [*Ger. flackten* to flutter] To waver, to flutter (a light) ઝડપાવું, બડબડ બળવું, તેજનો બબકો ઊઠવો; as, a flaring light ઝડપાતી-બડબડ બળતી જોત; 2 to glitter બબક મારવી, ચળકવું; 3 to open or spread ખુલવું, ઊઘડવું.

FLASH *vi.* [From the sound made by a dash of water or a sudden burst of flame] A sudden and instantaneous burst of light ચમકારો, ઝબકો, ઝબકારો; as, a f. of lightning વિજળીનો ચમકારો; the *f.* of a gun જંતુકનો ઝબકારો; 2 a sudden burst ચળકારો; A *f.* of wit ઝડપથી કરેલી મજાકની વાત. *vi.* એકાએક ચળકાર મારવો, ધડું તેજ મારવું; 2 એકદમ મનમાં ઉતરી-ઠસી જવું; as, the whole truth flashed upon him એકદમ અર્ધી હકીકત તેના મનમાં ઉતરી ગઈ; To *f.* in the pan રંજક ખાઈ જવો. *vt.* To cause to *f.* -થી મનમાં એકદમ થવું; as, his words flashed conviction on my mind તેની વાતથી મારા મનમાં એકદમ ખાતરી થઈ.

FLASHY *a.* રંગ-રસ ભરેલું પણ માલ વગરનું (wit &c.); 2 showy (dress &c.) રંગદાર, બબકદાર.

FLASK *s.* [*AS. flasc, Fr. flasque*] A kind of bottle સીસામ, ખાટલી *f.*

FLAT *a.* [*Dut. plat, Ger. platt*] Having an even surface સપાટ, સરખું, ચપટું; A *f.* roof ધાબું; 2 prostrate (on the face) ઉંચું પડેલું-સુતેલું; (on) the back ચડું પડેલું-સુતેલું; 3 level with the

ground બાંગી તોડી બાંધ બરાબર કરી નાખેલું, જમીન દોસ્ત, ફનાફાતિયા કરી નાખેલું; 4 tasteless, insipid સ્વાદ વિનાનું, ઉતરી ગયેલું, ફીકું; 5 without point or spirit (a discourse) રસ-દમ વિનાનું, નીરસ; 6 unpleasing આનંદ નહિ ઉપજાવ તેવું, રસાળ નહિ એવું, વિરસ, અરસિક; 7 positive, absolute સાફ, ખુદલું કહેલું, ખિલકુલ; as, he gave me a *f.* refusal તેણે મને સાફ ના કહી; 8 not sharp (a note) ઓખરું, જડું; 9 low (price) મંદ, ઘેસી ગયેલું. *s.* સપાટ જમીન, મેદાન; 2 shoal બાકું.

FLATLY *ad.* સાફ, ધસીને; as, he *f.* contradicts me તે સાફ મારી વિરુદ્ધ બોલે છે.

FLATTEN *vt.* સપાટ-ચપટું-સરખું કરું; 2 જમીન દોસ્ત કરું, બાંગી તોડી નાખવું; 3 સ્વાદ વિનાનું-ફીકું કરું. *vi.* સપાટ-ચપટું-ફીકું થવું, ઉતરી જવું.

FLATTER *vt.* [*Fr. flatter* to pat, *Dut. flattern*] To gratify a person's self-love by praise વખાણ કરી ખુશી-રાત્રી કરું, ખુશામત-હાજી કરું-કરી ખુશ કરું; 2 to be pleasing to -ને અનુકૂળ-ગમનું-પસંદ પડતું બોલવું; 3 to encourage by favourable notice વખાણીને ઉત્તેજન આપવું-ઉત્કેરવું; as, his companions flattered his vices તેના સાથીઓએ તેના ઓછા ચાલને વખાણીને તેને ઉત્તેજન આપ્યું; 4 to raise false hopes ઓછી ઓછી આશા આપવી; To *f.* out of ફેસલાવી લઈ લેવું, પટાવવું, To *f.* one's self અભિમાન રાખવું-ધરાવવું, મનમાં ફુલાવું.

FLATTERER *s.* હાજી કરેનાર, ખુશામતિયો.

FLATTERING *a.* ખુશામત ભરેલું, આનંદકારક, ખુશ કરે એવું, અનુકૂળ.

FLATTERY *s.* ખુશામત, હાજી.

FLATULENCE-CY *s.* [low *L. flatulentia*] વાયડાપણું, વાયુ, વાતન.

FLAUNT *vi.* [prob. from *AS. fleogan* to fly] To display ostentatiously બબકો-રોષ મારવો, ફકડ થઈને ફરવું.

FLAVOUR *s.* [*Fr. flaireur, L. flagro* I

smell] Smell, taste વાસન, બેઈ, ગંધ, સોરમ્, સ્વાદમ.

FLAW *s.* [*AS. floh, W. flaw* a splinter] A breach, a crack તડ, ફાડ, ચિર, ફાડ; 2 a defect, a fault બેઈ, ઝેઈ, ખામી, ખાંપણ; 3 a sudden burst of wind પવનનો ઝપાટો; 4 uproar શોરમ, ગોંધાટમ.

FLAX *s.* [*AS. fleax, Ger. flachs*] The plant રાણનો છેડ, રાણ;—the fibres રાણ.

FLAXEN *a.* રાણનું; 2 resembling flax રાણના જેવું.

FLAY *vt.* [*AS. flean, Icel. flaga* to cut turf] To strip off the skin of an animal ચામડી ઉતારવી—કાઢવી.

FLEA *a.* [*AS. fleohan* to fly] ચાંચડમ.

FLEA-BITE *s.* ચાંચડનો ડંખ, ચાંચડ કરડવાથી પડેલું લાલ ચાંડું.

FLECKED *a.* [*Ger. fleck* a spot] Spotted, variegated ટપકાંવાળું, ટપકાં કરેલાં—પાડેલાં ઝેવું, ચિત્રવિચિત્ર.

FLEDGED *a.* [*AS. fleogan, Ger. fliegen* to fly] Furnished with feathers or wings પીછાં—પાંખ આવેલું ઝેવું, ઉડીશકે તેવું.

FLEDGELING *s.* તરતનું પાંખઆવેલું યજ્ઞું.

FLEE *vi.* [*AS. flea—fleohan* to fly] To run rapidly from નાસવું, નાસીજવું; as, the enemy fled at the first fire પેહેલી ખંડુક છૂટી કે શત્રુ નોકો; 2 to avoid —થી દૂર—વેગળું રહેવું.

FLEECE *s.* [*AS. flys, Dut. vlies*] ઝેક વખત કાતરેલું મેઠાંનું બિન. *vt.* બિન કાતરવું; 2 to strip of money or property લઈ—નિચોવી લેવું, ખંચેરવું.

FLEECY *a.* બિનથી ઢંકાઈ ગયેલું—ભરેલું; 2 બિન જેવું, નરમ.

FLEET *s.* [*AS. fliet—fleetan* to float] લઘુગત વહાણોનો કક્ષો, અરમાઈ. *a.* Swift of pace, moving swiftly ઝડપથી ચાલનારું, વેગી, ઝડપી, જલદ. *vi.* ઝડપથી જવું—જવું રહેવું.

FLEETING *a.* પળવારમાં જવું રહેવું, ક્ષણિક.

FLEETLY *ad.* ઝડપથી, જલદી.

FLESH *s.* [*AS. fleasc*] The muscular part of the body માંસન, માસન; 2 animal food માંસન, ગોસન; 3 the bodies of beasts and birds, not fish પથ કે પક્ષીનું માંસ; as, they eat fish but not f. તેચ્છા માછલી ખાય છે, પણ પથપક્ષીનું માંસ ખાતા નથી; 4 the body not the soul દેહ, શરીરન, કાયા, પિંડમ; as, they pamper the f. and starve the spirit તેચ્છા કાયાને પુષ્ટ કરે છે અને આત્માને જીએ મારે છે; 5 animal nature સર્વ જાતના પ્રાણી, પ્રાણી માત્ર; as, the end of all f. is come પ્રાણી માત્રનો નાશ થવા બેઠો છે; 6 mankind મનુષ્ય—માણસ જાત; as, cursed be the man that maketh f. his arm ને માણસોના બળે ઉપર આશા રાખે છે તે શાપિત હોએ; 7 human nature મનુષ્ય સ્વભાવમ—પ્રકૃતિ; 8 corporeal or carnal appetites દૈહિક ભાવ, વિષય વાસનાઈ; 9 kindred સગું, સંબંધી; 10 the soft pulpy substance of fruits ગરમ, માવેમ; An arm of f. મનુષ્ય બળ. *vt.* —થી પેહેલી વખત (ફાઈના અંગમાં) કા મારવા—કરવા; as, he got an opportunity of fleshing his sword તેને પોતાની તલવારથી પેહેલી વખત કા મારવાનો લાગ મળ્યો.

FLESHLY *a.* દેહનું; 2 carnal દૈહિક વિષયનું; 3 animal (not vegetable) પ્રાણી—જનાવરનું; 4 human (not celestial) મનુષ્યનું, માનવી.

FLESH-WOUND *s.* હાડકાનું નુકસાન થયા વગરનો વાગેલો જખમ, માંસમાં વાગેલો જખમ.

FLESHY *a.* માંસાળ, માંસથી ભરેલું, જડું, પુષ્ટ, શરીર ભરાઈ; 2 full of pulp ધણા માવા—ગરવાળું, માવેદાર.

FLEXIBLE, FLEXILE *a.* [*L. flecto* I bend] That may be bent વળે—વાંકું થાય—મરડાય ઝેવું; 2 that may be persuaded to compliance (persons) મન વળે—મનનું વળણ થાય ઝેવું, નરમ સ્વભાવનું, વાલ્યું વળે ઝેવું; 3 ductile, tractable કેળવી—શિખવી શકાય ઝેવું, ગરીબ; as, the f.

- mind of youth કેળી રાકાય એવાં જુવાનોનાં મન. નરમાસ^f, પોચાપણુંⁿ.
- FLEXIBILITY** *s.* વાંકું વેળે-મરડાય તેવા ગુણ,
- FLEXURE** *s.* વાળતું તે, મરડતું તે.
- FLICKER** *vi.* [*AS. fliccerian-flye* geable to fly] To waver, to twinkle (a light) ઝંપાવું, ઝડપાવું, હાલવું, ધુલવું.
- FLICKERING** *a.* હાલતું, નેન મારતું, અદા કરતું.
- FLIGHT** *s.* [*AS. fleogan* to fly] The act of fleeing નાસી જવું તે, નાસાનાસ^f, દોડદોડ^f; 2 the act of flying ઉડી જવું-ઉડવું તે; 3 a soaring દોડવવું તે, ઉડવું તે; as, by a vigorous f. of imagination કલ્પના ધણી દોડાવવાથી; A f. of birds ઉડતાં પક્ષીનું ટોળું; A f. of stairs દાદર^m, સીડી^f, નિસરણી^f; To put to f. નસાડી ચૂકવું.
- FLIGHTY** *a.* ચંચળ, ચપળ. છેલેરી, તુરંગી, વાયલ.
- FLIMSY** *a.* [See Film] Weak, feeble, vain અસાર, નજીવું, ખોટું, મિથ્યા; as, a f. pretext ખોટું બાહાનું; 2 spiritless માલ વગરનું, નિર્માલ, ગુણરહિત; as, f. verses નિર્માલ કવિતા.
- FLINCH** *vi.* [a form of Flicker] To shrink હડી જવું, પાછું હસવું, હારી આવું.
- FLING** *vt.* [*Scot. fling* to strike with the foot, *L. fligo* I strike] To cast or throw ફેંકવું, નાખવું; 2 to send forth, to emit -માંથી નીકળ્યાં ક. -નીકળવું; every beam flings new colours દરેક કિરણમાંથી નવા રંગ નીકળ્યા કરે છે; 3 to throw to the ground નીચે પાડવું, પછાડવું, પટકવું; To f. away ફેંકી-છોડી-ચૂકી દેવું; To f. down (a) જમીનદોસ્ત ક.; (b) જમીન ઊપર ફેંકી દેવું; To f. out (words) કહેવું, બોલવું, કાઢવું; To f. in હિસાબમાં નહિ ગણવું-લેવું, બાદ ક.; To f. open અંકદમ, જોરથી ઉઘાડવું; To f. up ચૂકી-છોડી દેવું.
- vi.* આમ તેમ ફરવું-ઉછળવું- પગ અફાળવા, શરીર પછાડવું, તરફડવું. *s.* ફેંકવું-નાખવું તે; 2 a sarcasm મેહલુંⁿ, ટપકો^m; as, next he took a f. at me પછી તેણે મારા ઊપર મેહલું માર્યું.
- FLINT** *s.* [*AS. flint, Ger. flins*] ચક્રમક્રમ, 2 anything proverbially hard વજ્ર જેવી કઠણ (વસ્તુ); as, a heart of f. વજ્ર જેવું કઠણ મન.
- FLINTGLASS** *s.* ધણો સાફ અને સુંદર કાચ.
- FLINTY** *a.* ચક્રમક્રમ; 2 ચક્રમક્રમ સરખું, વજ્ર જેવું કઠણ.
- FLIPPANT** *a.* [prov. *E. flip* to move quickly] Talkative, fluent and rapid in speech બહુ બોલું, મોહાનું ચપળ, અટક્યા વગર ધણી ઝડપથી બોલનાર, લાંબી જીમનું.
- FLIPPANCY** *s.* મોહાનની ચપળતા, બોલકણાપણું, લાંબી જીમ.
- FLIPPANTLY** *adv.* ધણીજ ઝડપથી બોલીને.
- FLIRT** *vi.* [*AS. fleurdian* to trifle] To play at courtship, to coquet ચાળા-નખરાં-ચસકા ક.; નેન મારવી, નેજરા મારવા. *s.* નખરાંબાજ-ચાળાખેર છોકરી.
- FLIRTATION** *s.* નખરાંબાજ, નેજરા^m, નખરાં કરવાં તે.
- FLIT** *vi.* [akin to *Scot. flit* to remove] To fly away with a rapid motion ઝડપથી ઉડીજવું, દોડવું; 2 to flutter ફફડવું, આમતેમ ઉડ્યા ક.; 3 to migrate જવું, એક યુકામ છોડી બીજામાં જવું, નીકળી જવું.
- FLITCH** *s.* [*AS. flicce*, prov. *E. flick* bacon] (Of bacon) મીઠું દહને સુકવેલું ડુકરના પાસાનું માંસ.
- FLOAT** *s.* [*AS. fleotan* to float] A raft તરાપે^m; 2 a wooden instrument of masons ચાપડી^f, ચાપી^f. *vi.* To be borne on the surface of a fluid, not to sink કોઈ પણ પ્રવાહીની ઊપર રહેવું, તરવું; 2 to move or be conveyed on water, to swim તરવું; 3 to be buoyed up and moved or conveyed in air હવામાં ઊડવું-તરવું. *vt.* -થી ધસડાઈ જવું; 2 to inundate જળમય ક., ઘુરાડી દેવું.
- FLOATING-LIGHT** *s.* દીવાદાંડીની ગરજ સારવાને ખડક અને બાહાની જગ્યા આગળ નાગરેલું વહાણ. [કાંકણો.]
- FLOTILLA** *s.* વહાણોનો જહાજો-જહાજો વહાણોનો

FLOCK *s.* [*AS. flocc*] A collection of birds or small animals ટોળું, ઝંડન; 2 a lock of wool or hair ઊન અથવા વાળનું ગુછું. *vi.* એકઠા થવું-મળવું, ટોળે ટોળાં એકઠાં થવાં.

FLOE *s.* [*Dan. flaj*] સમુદ્રમાં તરતા બરફનો ઢગલો.

FLOG *vt.* [*L. fligo* I beat] To whip, to lash ચાપકે મારવું, ફટકા મારવા.

FLOOD *s.* [*AS. flod*] A great flow of water રેલ્ફ, પૂરન; 2 the deluge જળપ્રલયમ; 3 the flowing of the tide ભરતીફ, જીવાળન, વીળફ; 4 abundance પુષ્કળપણું, રેલ્ફ, રેલછેલ્ફ, છેાળફ; 5 a great body or stream of any fluid substance પ્રવાહમ, રેલોમ. *vt.* -થી જળમય થવું-પલળી જવું.

FLOOD-GATE *s.* માટેથી પાણી વહી જાય અથવા વેદનું બંધ થાય તે માટે ઉઘાડવા વાસવાનો દરવાજો; 2 an opening or passage for ધણું થવા-આવવાનો રસ્તો; as, this opened the floodgates of vice તેથી દુરાચારણ ધણું થવાનો રસ્તો ખુલ્લો થયો.

FLOODING *s.* ગર્ભસ્થાનમાંથી થતો રક્તસ્રાવ.

FLOOR *s.* [*AS. flor, Dut. vloer* a flat surface] That part of a building or room on which we walk (ધરમાં) ભાંયફ; The ground f. ભાંયતળિયું; An earthen f. મટોડાંની ભાંય; A chunam f. છેાબંધ-કોખાવાળી ભાંય; A boarded f. પાટિયાંની-પાટિયાં જોડેલાં હોય એવી ભાંય; A cowdung f. લીપેલી ભાંય; A flagged or paved f. ફરસખંધીની ભાંય; 2 a story in a building માળમ; as, the first f. ભાંયતળિયાની ઊપરનો પહેલો માળ. *vt.* ભાંય ક., (with boards) પાટિયાં જડવાં, (with stone or with brick ફરસખંધી ક., (with plaster) કોખો ક.; 2 to strike down નીચે પાડવું-નાખવું; 3 (fig.) to put to silence by a decisive argument બોલવું બંધ ક., બાંધી લેવું, મ્હોડું બંધ કરાવવું. [માન.

FLOORING *s.* ભાંયને માટે પાટિયાં ઈત્યાદિ સા-

FLORA *s.* [*L. flos-ris* a flower] A catalogue or account of flowers and plants

ફૂલ અને છેડાની ટીપ-નું વૃતાંત, વનસ્પતિ-વાર્ણન; 2 the trees and plants of a particular country or age કોઈ દેશ અથવા કાળની વનસ્પતિ.

FLORAL *a.* ફૂલનું-સંબંધી.

FLORID *a.* Of a lively red colour લાલી-લાલસુરખી દાર, તેજ-અળકાટ મારવું; 2 embellished with flowers of rhetoric, splendid અતિશય અલંકારી-અલંકારયુક્ત.

FLORIST *s.* ફૂલવાડીવાળું-રાખનાર.

FLORIN *s.* [*Fr.*] એક સિકો.

FLOSS *s.* [*It. floscio—L. flurus* loose] The silky substance found in the husks of certain plants કેટલાંક કપાસિયા જોવાં બીજનાં છેડાંની અંદર જે રૂઆં સરખો કામળ પદાર્થ હોય છે તે; F. silk (જુકેદાર-ભાતીગળ કામમાં વાપરવાનું)વળ દીધા વગરનું ધણું ખારીક રેરામ.

FLOUNCE, FLOUNDER *vi.* [old *Sw. flunsa, Dut. plonssen* to plunge in water] હાથપગ-સારીર પછાડવું, તરફડવું, તરફડિયાં મારવાં.

FLOUNCE *s.* [*Fr. froncis* a plait] શો-ભાને માટે સ્ત્રીના ડરેસના નીચલા ભાગની ફરતી જોડેલી ચીણવાળી લુગડાની પટ્ટી.

FLOUR *s.* [*Sp. flor* fine flour, from *L. flos* flower] Meal આટોમ, લોટમ.

FLOURISH *vi.* [old *E. florische*, old *Fr. florir, L. floreo* I bloom] To grow luxuriantly (trees, plants) ધણું વધવું, ફાલવું; 2 to be prosperous (persons) -ની ચઢતી-ઉત્કર્ષ-આબાદની થવી, સુખી થવું, લીલાલેહેર થવી, જીનું આપવું; 3 to be in a prosperous state (trade, learning &c.) -ની ચઢતી થવી-હોવી, આબાદ થવું, વધવું, -ની વૃદ્ધિ થવી; 4 to boast, to vaunt બડાઈ-પતરાજ-શોખી ક. *vt.* -થી પટા ખેલવા, આમ તેમ ફેરવવું. *s.* ભભકોમ, ભખોમ; as, he came in with a great f. of trumpets તે ધણા ખાલી ભભકા સાથે આવ્યો; 2 parade of words and figures રંગીત ઈબારત, અતિશય અલંકારીક ઢબ-ઈ-

ખારત ; 3 અક્ષરના લાંબા લાંબા પાંખડાં ; 4 a brandishing (see the *vt.*)

FLOURISHING *a.* વધતું ; 2 આખા, ચડતી વાળું ; 3 ભભોક મારતું.

FLOUT *vt. & vi.* [*Dut. fluyten* to flatter] To mock or insult તરછેડી નાખવું, અપમાન કર., તુચ્છકારવું, ધિક્કારવું, તિરસ્કાર કર.

FLOW *vi.* [*AS. flowan, L. fluo*] To move along as a fluid વહેવું, -નો પ્રવાહ ચાલવો, -નો રેલા નીકળવો, વહી નીકળવું ; as, rivers sometimes f. from lakes કોઈ વખતે નદી તળાવમાંથી વહી નીકળે છે ; tears flowed from her eyes તેની આંખમાંથી આંસુના રેલા નીકળતા હતા ; 2 (down) પ્રવાહી થવું ; 3 to proceed -થી ઉત્પન્ન થવું-થવું-મળવું ; as, all our blessings f. from the divine bounty આપણાં સર્વ સુખ ઈશ્વરની કૃપાથી ચાલે છે ; 4 to abound -માં ધણું-પુષ્કળ હોવું ; as, the country flows with wealth દેશમાં પુષ્કળ પૈસા છે ; 5 to glide smoothly સહેજ નીકળ્યા કરે-પડ્યા કરે ; as, words f. from his mouth શબ્દો તેના મોંમાંથી સહેજ નીકળ્યા કરે છે ; 6 to hang loose and waving (locks &c.) લટકી પડવું, લટકવું ઝુલવું ; 7 to rise as the tide ચઢવું, આવવું ; 8 to circulate, as blood ફરવું, ફરી વળવું. *s.* પ્રવાહમ, રેલોમ, આધમ, ચઢવું તે ; as, a f. of blood to the head મગજમાં લોહીનું ચઢવું ; 2 ભરતી, જીઆળમ, ચઢવું-આવવું તે ; 3 પુષ્કળ-પણું, રેલછેલ, છોળ, છુત ; 4 stream (of diction, words) શબ્દોના રેડ, સડસડાટ ખાલવું, બાધણનો પ્રવાહ.

FLOWING *a.* Fluent, smooth (style &c.) સરળ ; 2 full ભરેલું.

FLOWER *s.* [*L. flos*] The blossom of a plant ફૂલન, પુષ્પન, મોરમ ; 2 the prime (of life) જીવાની, જીવનન, યૌવનન, તાજ્યન ; 3 the best part of a thing -માંનું જે ઉત્તમ-શ્રેષ્ઠ તે, જે વડે શોભા રહે-મળે તે, નાકન, ઉત્તમ-ધણો ઉપયોગી બાજ ; as, the f. of the nation દેશમાંના

શ્રેષ્ઠ પુરુષ ; 4 (*pl.*) figures of speech અલંકારમ ; 5 menstrual discharges ફૂલન, ઋતુ, અળગું. *vi.* -ને મોર-ફૂલ આવવાં, ખિલવું, ફૂલવું ; 2 to be in the prime and spring of life જીવન-જીવાની આવવી, ભરજીવન-જીવાનીમાં આવવું.

FLOWERY *a.* ઘણાં ફૂલવાળું, ફૂલથી ભરેલું ; 2 અલંકારી, અલંકારયુક્ત.

FLUCTUATE *vi.* [*L. fluo* I flow] To move as a wave મોંઝાની પેઠે હાલવું, આમ તેમ હાલ્યાં કર., ડાલવું, ઝાંઝા ખાવા ; 2 to be wavering or unsteady બદલાયા કર., -ના વારે ધડીચ્છે વિચાર બદલાયાં કર., -નું ધોરણ-ધોડા નહિ હોવા ; 3 to rise and fall ચઢવું ને ઉતરવું, ચઢઉતર થયાં કર.

FLUCTUATION *s.* મોંઝાની પેઠે હાલ્યાં કર. તે ; 2 unsteadiness, a wavering બદલાયાં કર. તે, ડંગ-ધોડા નહિ હોવા તે, અસ્થિરતા ; 3 વધઘટ થવું તે, ચઢઉતર, વધઘટ.

FLUE *s.* [*L. fluo* I flow] A passage for smoke in a chimney કુમાડિયામાં કુમાડાને જવાનો રસ્તો.

FLUENCY *s.* [*L. fluo* I flow] સરળતા, પાણું ; 2 સફાઈપંથ ખોલવાની ચપળતા, વાકપટતા, વકતૃત્વન, શબ્દ ચાતુરી.

FLUENT *a.* Ready in the use of words છુટાંપંથ ખોલનાર, ખોલવામાં ચપળ, ચાલાકી અને સફાઈથી ખોલનાર, વાચાળ ; 2 flowing, smooth સરળ, સુંદર.

FLUID *a.* વહેતું, પ્રવાહી. *s.* પ્રવાહીમ, પ્રવાહી પદાર્થ.

FLUIDITY *s.* પ્રવાહી પદાર્થનો ગુણ, દ્રવતા.

FLUKE *s.* [akin to *Ger. pflug* a plough, *Icel. fleika* to tear] The part of an anchor which fastens in the ground લંગરનો ઘંતો.

FLURRY *s.* [perhaps conn. with flutter] Bustle ગરબડ, ધાંધળ, ધિંગાણું. *vt.* ધાંધળ-ગડબડ-ધિંગાણા માં નાખવું.

FLUSH *vi.* [*Ger. fließen* to flow, *L. fluo*] To rush ચીકદમ ચઢવું-ચઢી જવું ; as, the blood flushed to her face લોહી ચીકદમ

તેના મોખર ચઢી ગયું ; 2 ચ્ચક્રદમ દેખાઈ આવ્યું; as, it flushed and faded તે ચ્ચક્રદમ દેખાઈ આવ્યા પછી જરૂં રહ્યું; 3 to become suddenly red ચ્ચક્રદમ લાલ થઈ જવું, ઊપર લાલી આવવી; as, his face flushed તેના મોઢા ઊપર લાલી આવી. *vt.* ચ્ચક્રદમ લાલ ક., લાલી આણવી ; 2 to elate ફૂલાવવું, ચઢાવવું. *a.* લાલી-સુરખી દાર, તેજ મારવું, ચક્રચક્રિત; 2 affluent -ની પાસે ધણું હોય ચ્ચવું ; as, he is not f. of money તેની પાસે ધણું પૈસા નથી. *s.* ચ્ચક્રદમ લાલ થઈ જવું તે, ચ્ચક્રદમ આવેલી લાલી; 2 sudden impulse or excitement જોમમ, જોસ્સેમ, આવેશમ.

FLUTE *s.* [*Fr.*, from *L. flo* I blow] A small wind-instrument with keys કળવાળી વાંસળી-પાવેમ-મોરલી f; 2 a channel in a pillar થાંભલામાં ઊપરથી તે હેઠળ સુધી કોતરેલી ગોળ ખાંચ, સ્તંભરેખા f.

FLUTED *a.* ઊપરથી હેઠળ સુધી ખાંચ પડેલું; as, a f. pillar ઊપરથી હેઠળ સુધી ગોળ ખાંચ પડેલો થાંભલો.

FLUTTER *vi.* (over) [*Ger. flattern*] To flap the wing પાંખ ફડફડાવવી; 2 to move about with empty bustle નકામી દોડ-ધુમ ક.; 3 to move with quick vibrations and undulations (a sail, flag) ફડફડ થવું. *vt.* ગભરાવવું, ગડગડામં નાખવું, -થી ચ્ચક્રાણું-ચ્ચાક્રલ થવું. *s.* ફડફડાટમ; 2 ગરબડ f, ગભરાટમ, જીવ તો જીવ ઊપર-તલ-પાપડ થઈ રહેલો તે; as, she was in a f. of expectation (કરાળી) અપેક્ષાને લીધે તેના જીવ તલપાપડ થઈ રહ્યો હતો.

FLUX *s.* [*Fr.*, from *L. fluo* I flow] The act of flowing વહેવું તે, પ્રવાહમ; 2 the passing of any thing in continued succession વહી જવું તે, વીતીજવું તે; 3 any substance used to promote the fusion of metals ધાતુ જેથી યોગળી જાય ચ્ચેવા પદાર્થ, ખારમ; 4 fusion પિગળવું-ગળાવું તે; 5 that which flows or is discharged જે કંઈ વહે છે અથવા નીકળે છે તે, વહેતો-

નીકળતો પદાર્થ; A bloody f. ઘોહી પડ્યું તે; F. and reflux (of the tide) ભરતી યોટ.

FLY *vi.* [*AS. fleogan*] To move through air by the aid of wings ઊડવું; 2 to pass in air by the force of wind or other impulse ઊડવું, તણાવું, જવું, ઊંચું જવું; as, arrows f. ખાણુ જાયે જાયે; 3 to move or pass with velocity ધાવું, દોડી જવું-આવવું; as, he flew to their relief તે તેઓને બચાવવા સાર ધાવો; 4 to pass away, to flee ઊડી જવું, નાસી જવું, જવું રહેવું; as, the bird has flown તે પક્ષી ઊડી ગયું; 5 to pass rapidly (time) વહી જવું, વીતી જવું, જવું રહેવું; 6 (rumour) ઊડવું, પસરવું; 7 to flutter ઊડવું, ફડફડ થવું; To f. at ઊપર તૂટી પડવું-ધસારો-હલો ક.; To f. in the face of (a) અપમાન ક., માઠું લગાડવું; (b) સામું થવું; To f. open યોગિયું-જોરથી ઊધાડવું; To f. out ધસવું, ધસારો ક.; To let f. છોડવું, ફેંકવું, મારવું. *vt.* -થી દૂર-આધું રહેવું; 2 to cause to f. ઊરાડવું, ચગાવવું; as, to f. a kite કનકવો ચગાવવો. *s.* માખી.

FLY-BLOW *s.* (See under Blow).

FLY-BLOWN *a.* Tainted with the eggs which produce maggots આસનથી ભરેલું.

FLYING *a.* Floating (colours) ફડફડાવું; With f. colours ફોલ મેળવીને-કરીને; 2 moving, light જીવક સાંચક કરવાને સહેલું, જલદીથી ઉપાડી રાકાય તેવું; as, a f. camp જલદીથી ઉપાડી રાકાય તેવી છાવણી.

FLY-LEAF *s.* પુસ્તકને આરંભે અથવા છેડે જે કોઈ પાનું હોય છે તે. [મનોલ રહે છે તે.

FLY-WHEEL *s.* જે ચક્રરથી સાંચાની ગતી સ-

FOAL *s.* [*AS. fola, Ger. fohlen*] A colt or filly વહેરેમ, વહેરી f; (of an ass) ખાલકું. *vi.* (as a mare or she-ass) વિયાવું.

FOAM *a.* [*AS. fœm, Ger. feim, Sans. phena* froth] Froth ફીણ. *vi.* ઊપર ફીણ આવવું-વળવું. *vt.* (out) ફીણ કાઢવું.

FOAMY *a.* ફીણવાળું.

FOCUS *s.* [*L. focus* the hearth] (opt.) A

point in which any number of rays of light meet પ્રકાશનાં કિરણો ન્યાં એકઠાં મળે તે બિંદુ, કેન્દ્ર, કિરણસંપાતસ્થાન, તેજ-સંકર્ષદેશ; 2 (geom.) કેન્દ્ર, મધ્ય, નાભી; 3 a central point મધ્યસ્થાન, મધ્ય, મુખ્ય જગ્યા; as, a f. of rebellion બળવાનું મધ્ય.

FODDER s. [*AS. foder-foda*] Dry food for cattle, horses and sheep ચારીમ, ધાસન, પરાળન, વિગેરે. *vt.* ચારી-ધાસ નિરવું અવાડવું-અપડાવવું.

FOE s. [*AS. fah-fian, fogan* to hate] One who entertains personal enmity against દુશ્મન, શત્રુ, વેરી, અરિ; 2 an enemy in war સામાવાજે, શત્રુ, દુશ્મન; 3 an opponent (fig.) દુશ્મન, શત્રુ; as, he is a f. to religion તે ધર્મનો શત્રુ છે.

FETUS (See Fetus).

FOG s. [*Dan. sne-fog* thick falling snow, *Icel. fug* mist] A dense watery vapour કુમસન, કુમરન.

FOGBANK s. કુમસ વરસતું હોય તે વખતે દરિયામાં દૂરથી જમીન જેવું કંઈ દેખાય છે તે.

FOGGY s. કુમસવાળું-થી ભરેલું; 2 producing frequent fogs ધાણુંકુમસ વરસતું હોય તેવું; 3 dull, stupid મંદ, જડ, ટોઠાં, બૂંધી.

FOIBLE s. [old *Fr. foible* weak] A moral weakness ખોડ, દોષ, છિદ્ર, ખામી; one's f. કોઈની વિશેષ-ખાસ ખોડ.

FOIL *vt.* [*Fr. affoler-fol* useless] To frustrate, to defeat (a person) નું ચાલવા-વળવા નહિ દેવું, હરાવવું, (efforts) નિષ્ફળ કર.; as, he tried to cross but we foiled him તેણે પાર ઉતરવાનું કર્યું પણ હમે તેનું ચાલવા દીધું નહિ; all their efforts were foiled તેઓની બધી મહેનત નિષ્ફળ ગઈ. s. નિષ્ફળ થયું તે, હાર.

FOIL s. [*Fr. refoule* blunted] A blunt sword ખુદી તરવાર.

FOIL s. [*L. folium* a leaf] A thin plate of metal પતરું; 2 a thin leaf of metal placed under precious stones to in-

crease their brilliancy ડંક-અમ; 3 any thing which sets off another object to advantage જે વસ્તુથી બીજી વસ્તુ શોભતી દેખાય તે, કાંતિવર્ધક વસ્તુ; 4 a coat of metal on a looking glass આરસીની કલે.

FOIST *vt.* [*Fr. fausser, L. fallo* I deceive] To insert wrongly or without warrant વગર સત્તાએ-ચોરીથી ધાલવું-ખોસવું-ધસાવી દેવું-ઉમરવું.

FOLD s. [*AS. fald-fealdan* to fold] An inclosure for sheep મેદાને ગોંધી રાખવાની જગ્યા, વાડો; 2 a flock of sheep મેદાનું ટોળું. *vt.* To place in a fold (sheep) વાડમાં ગોંધવું-ધાલવું-પૂરવું.

FOLD s. [*Goth. faltham, AS. fealdan* to lay together] The doubling of any flexible substance ધડી, પડ, કલ્લી; F. in composition with numerals = times ગાણું, પટ; as, ten f. દસગાણું. *vt.* (cloth) ની ધડી વાળવી-ક.; 2 (a letter or paper) વાળવું, ખીડવું; 3 (the arms) વાળવું. *vi.* વળવું.

FOLDING a. વળે એવું, વાળવાનું.

FOLIAGE s. [*L. folium* a leaf] Leaves in general પાંદડાં, પાંદડાં; 2 the representation of leaves, flowers and branches ચિત્રેલાં-પાંડેલાં પાંદડાં-ફૂલ-વેલ.

FOLIO s. અક્ષર કાગળના બે પાના કરીને કરેલી ચોપડી; 2 a page of an account book રેજીસ્ટર ખાતાપટ્ટી વિગેરે ચોપડાનું પાનું.

FOLK s. [*AS. folc*] People in general લોક, માણસ.

FOLK-LORE s. System of popular legends, popular traditions and superstitions લોકિકવાર્તાવિદ્યા, લોકિકકથા, દંતકથા.

FOLLOW *vt. & vi.* [*AS. folgian, Ger. folgen*] To go after or behind ની પાછળ જવું-ચાલવું-આવવું, અનુસરવું; 2 to pursue, to chase પાછળ લાગવું, નો કોડા ઘેરા; 3 to succeed in order of time ની પછાડી-પછી આવવું-હોવું-થવું; as, the storm

was followed by a calm તોફાનની પછાડી શાંતિ થઈ; 4 to result from, as an effect from a cause -થી ઉત્પન્ન થયું, -માંથી નીકળ્યું, -નું પરિણામ હોયું; 5 to result from, as an inference ઊપરથી સાબિત-સિદ્ધ થયું -અનુમાન નીકળ્યું; as, it follows from this એ ઊપરથી એવું સાબિત થાય છે; 6 to imitate, to copy પ્રમાણે -ના જેવું ક., -ની નકલ ક.; 7 to adopt and maintain સ્વીકાર્યું, કમૂલ ક., અંગીકાર ક., અનુસર્યું; as, he follows Plato in that opinion તે મત વિષે તે પ્લેટોને અનુસરે છે; 8 to obey, to observe માનવું, પ્રમાણે ચાલવું, તાબે થવું, માથે ચઢવું, પાળવું; 9 to practise (trade, profession) કરવું, ચલાવવું, -નું ક.; 10 to move on in the same direction (track, course) -એ ચાલવું, પકડવું; To f. on પ્રયત્ન કર્યા ક., ખત રાખવી.

FOLLOWER *s.* પાછળ-સાથે જનાર-આવાનાર-ચાલનાર, અનુગામી; 2 a disciple મત માનનાર, ચેલેમ, શિષ્યમ, શાગિર્દમ; 3 an attendant, a dependent સાથીમ, સોખતીમ, આશ્રિત, અનુગામી, અનુયાયી.

FOLLOWING *a.* Succeeding પછીનું, આવતું, નીચેનું, બીજું; as, on the following day બીજે દહાડે; the *f.* particulars નીચેની હકીકત; in the *f.* ages પછીના જમાનામાં. *s.* સાથેનાં-ને માનનારાં માણસ.

FOLLY (See under Fool).

FOMENT *vt.* [*L. foveo* I warm] To apply warm lotions to ઊના પાણી વિગેરે પ્રવાહી પદાર્થથી સેકવું-ધોવું, ઝારવું; 2 to encourage, to abet જગાવવું, ઉઠાવવું, ઊંચું ક.

FOMENTATION *s.* ઝારવું તે, ગરમ પાણીથી સેકવું તે, સેકમ; 2 instigation ઉત્કેરણી, સાંસણી *f.*, ઉઠાવણી *f.*, મદદ *f.*

FOND *a.* [old *E. fonne*, *Scot. fon*, *Icel. fana* to be foolish] Tender and loving હેતાળ, માયાળુ, મમતાળુ, અતિરાય હેત કરનાર; 2 much pleased with શોખિલું, -ને ગમે-પસંદ હોય એવું, -ને ગમતું-પસંદ પ-

ડું; To be *f.* of -ને ઘણું ગમવું-પસંદ હોવું, -ને ઘણો શોખ હોવા. [લઝમવું.

FONDLE *vt.* લાડ લઝવવાં, વહાલથી રમાડવું.

FONDLY *ad.* ઘણી મમતા-હેત-ખારથી, લાડથી

FONT, in baptism (See under Fount).

FONT, an assortment of types (See under Found.)

FOOD *s.* [*AS. foda*] Victuals ખોરાકમ, ખાન, ભક્ષન, ખાનન; *F.* of gramini-vorous animals ચારેમ.

FOOL *s.* [*Fr. fol*, *It. folle*] One who is destitute of reason ગાંડું-ધેલું-દિવાનું માણસ; 2 one who acts absurdly મૂર્ખ -બેવકૂફ-મૂઠ-જડ બુદ્ધિનું માણસ; 3 a buffalo મજકરીમ, વિદૂષકમ, ટેળિયોમ; To play the *f.* (*a*) મજકરી-ટોળ ક., (*b*) ગાંડાં કાઢવાં; To make a *f.* of બેવકૂફ ક., બનાવવું, કોઈ હસી કાઢવા જેવું જણાય એવું ક. *વં.* રમ્યા ક., રમતમાં વખત ગાળવા. *વં.*

છેતરવું, ડગવું, ડગીને લેવું; To *f.* away નકામું કાઢવું-ગાળવું, ઉઠાવવું, નકામું વાપરવું.

FOLLY *s.* મૂર્ખાઈ *f.*, બેવકૂફી *f.*; 2 a weak or absurd act not highly criminal જૂલ ભરેલું-ખોટું કામ, જૂલ; 3 sin પાપન. [તન.

FOOLERY *s.* બેવકૂફાઈ *f.*, નકામી વાતો પર ચિં-
FOOLHARDY *a.* Daring without judgment અવિચારથી જોખમ ખેડનાર, અક્ષલ વગર સાહસિક, ગાંડું.

FOOLISH *a.* (pers.) મૂર્ખ, બેવકૂફ, મૂઠ, ગાંડું; 2 (things) બેવકૂફાઈ ભરેલું-નું, ગાંડું; 3 ridiculous હસવા જોગ.

FOOLSCAP *s.* એક જાતના કાગળ, કુલીસકેપ.

FOOT *s.* [*AS. fot*, *L. pes*, *Sans. pād*] The lower extremity of the leg in animal bodies પગમ, ચરણમ; 2 the lower end of any thing that supports a body પગમ, પાયેમ; as, the *f.* of the table મેજનો પાયો; 3 the lower part, the base (opp. of the top or head of a page, stair &c.) નીચણો ભાગ-છેડો; The *f.* of a mountain તળેટી *f.*; 4 the part (of a boot or stocking) which

receives the foot *પૃટ અથવા મોખના જે ભાગમાં પગ ધાલવામાં આવે છે તે*; 5 infant-ry પાયદળ, પેદળ; 6 a measure of 12 inches *બાર તસુનું ચ્ચક માપ, ફુટમ*; A square f. સમચોરસ ફુટ; A cubic f. ઘન ફુટ; 7 a certain number of syllables in a verse *ચરણ, પદ, વૃક્તિ*; On f. (a) પગે ચાલીને; as, they went over on f. તેમ્ણા પગે ચાલીને ઉતર્યા; (b) ચાલવું, ચાલુ; To set on f. ચાલવું ક., ઊઠું ક., ઉઠાવવું, જારી ક.; He has the ball at his f. તે કામનું પાર પાડ્યું હવે તેનાજ હાથમાં છે; He has got his f. on the ladder તેની ચઢતી થઈ શકે ચ્ચેવી જગ્યા તેને મળી છે. vi. (it) To dance નાચવું; 2 to walk on foot પગે ચાલવું.

FOOT-BALL s. ઢોકર મારી રમવાનો દડો; 2 દડાને ઢોકર મારીને રમવાની રમત.

FOOT-MAN s. ખવાસમ, ખિજમતદારમ.

FOOT-MARKS-PRINT s. પગલું. [ટીકા, નોટ.

FOOT-NOTE s. પાનાની નીચે આપેલી ટીપ-

FOOT-PATH s. પગરસ્તોન, પગવાટ, પગથી.

FOOT-RACE s. દોડવાની શરત, ગયડીદાવમ

FOOT-SOLDIER s. પાયદળ સિપાઈ, ખાદેમ.

FOOT-STEP s. પગલું; 2 mark, token નિશાણી, ચિહ્ન; 3 (pl.) દાખલો, ન-ચુનો, પગલું; as, walk in his foot-steps તેના દાખલો લઈને-તેના પગલામાં પગલું ચૂકીને ચાલો.

FOOT-STOOL s. પગટેકવવાનો પાટલો-ખાનમ.

FOOTING s. Ground for the foot પગ ચૂકવાની જગા, આધારમ; 2 permanent settlement જામુ રહેવું તે, જડ ધાલવી તે; as, let not these evils gain a f. ચ્ચે જૂંડી ચાલને જડ ધાલવા ન દેશો; 3 state, condition સ્થિતિ, અવસ્થા; as, both parties are on the same f. બન્ને તરફનાવાળા સરખી સ્થિતિમાં છે.

FOP s. [It. *fiappe* fopperies] A cock-comb છેલમ, ફંકડો-અકડખાજ-વરણાગિયો-ફંકડ પુરૂષ, છેલ છુપીયો માણસ.

FOPPERY s. છેલાઈ, ફંકડાઈ, અકડાઈ, અકડખાજ, વરણાગી. [ગિયું.

FOPFISH a. ફંકડું, અકડખાજ, ફંકડ, વરણા-

FOR prep. [AS. *for*, Ger. *fur*, L. & Gr.

pro] As an equivalent (in barter or sale, in contract or in punishment) ને બદલે-સાટે ના અવેજમાં, ને ટેકાણે; F.

may be rendered by લઈને; as, give us grain f. our lands હમારી જમીન લઈને

હમને દાણા આપો; 2 instead of, noting substitution of persons વતી, બદલે, માટે; as, their attorney signed f. them તેમના

વકીલે તેમ્ણાની વતી સહી કરી; 3 noting resemblance ના સરખું-જેવું; as, he lay

f. dead તે મુચ્છલાના જેવા પડી રહ્યો; May be rendered in this sense by જાણીને;

as, I gave it up f. a bad job તે આટું કામ જાણીને મેં છોડી દીધું; 4 toward, with

the intention of going to તરફ, કોઈ જગા-ચ્ચે જવાને; as, they sailed f. Madras

તેમ્ણા વહાણમાં બેસીને મદ્રાસ તરફ ગયા; 5 in advantage of, in favour of &c. સાર, વાસ્તે,

કાલે, માટે, અર્થે; 6 because, on account of લીધે, તેથી, તે માટે; 7 with respect to, on

the part of વિષે, સંબંધી; as, so much f. your letter તમારા કાગળ વિષે ચ્ચેટલું; 8 during a

certain time સુધી, પંથત, લગી; 9 in favour of તરફ-પક્ષ માં-નું; as, I am f. liberty

of speech હું બોલવાની છૂટની તરફનામાં છું; 10 notwithstanding, in opposition to

તોપણ, ચ્ચેમ છતાં પણ; as, she does as she likes f. all I can say હું ગમે તેટલું કહું

તોપણ તે તેની મરજી મુજબ ચાલે છે; 11 in proportion to જેતાં, ના પ્રમાણમાં; as,

he is small f. his years તેની ઉંમર જેતાં તે કદમાં નાનો છે; To wait f. ની વાટ-રાહ

જેવી, માટે બેસી રહેવું; F. one's advantage ને લાભ-ફાયદા કારક; F. ever સદા, સદા-

કાળ, હમેશા, નિરંતર; As f. વિષે; F. all that ચ્ચેવું છતાં પણ; F. all the world

તદન, નરદન, બિલકુલ; as, he was f. all the world like a monkey તે બિલકુલ વાંદરના

જેવાહો. *conj.* કેમકે, કારણકે; F. as much તેથી કરીને, તે માટે.

FORAGE *s.* [low *L. foragium* fodder which see] Food of any kind for horses and cattle ઘોડા અને ઢોરને ખાવાનું ધાસ-દાણા, ચારોમ; 2 the act of providing forage ધાસ-દાણા-ચારો પૂરો પાડવા-ચમકેડા ક. તે. *vi.* કોઈ દેશમાં ફરી વળીને ધાસદાણા જોરજુલમથી કઢાવવા-ઉઠરાવવા (સિપાઈઓએ).

FORAY *s.* A sudden incursion into a country પાડોસના દેશપર ચમકાચમક કરેલા હલો-હુમલો.

FORBEAR *vi.* [*A.S. for* away, & bear] To hold from proceeding, to stop અંધ રાખવું-ક. રહેવું; as, f. to abuse me મને નિંદતા અંધરહો; 2 to pause અટકવું, થોભવું, ઊભારહેવું, દમ મારવા; 3 to refuse નાકહેવી-પાડવી. *vt.* -થી-કરવાથી દૂરરહેવું, નહિ ક.; 2 ક્ષમાક., આમોશ-અમાશખાવી, દરજુબર ક.

FORBEARANCE *s.* -થી દૂર રહેવું તે, નહિ ક. તે, અંધ રાખવું-ક. તે; 2 exercise of patience, long suffering, lenity સાંખી રહેવું તે, આમોશ, ગમ, સહનશીલતા, ક્ષમા; as, they treated him with much f. તેઓ તેની સાથે ઘણી ગમ આપીને ચાલ્યા.

FORBEARING *a.* સાંખી રહે-સહન કરે ચ્વું, સહનશીલ.

FORBID *vt.* [*for* away & bid] To prohibit મના ક., ન કરવાની આજ્ઞા આપવી, નિષેધ ક., -માં-થી મના કરેલી હોવી; as, the law of God forbids stealing ઈશ્વરેકત નિયમશાસ્ત્રમાં ચોરીની મના કરેલી છે; 2 to command not to enter -માં જવા-આવવાની મના ક., અંધ ક., as, I have f. him my house મેં તેને મારા ઘરમાં આવવાની મના કરી છે; 3 to oppose, to obstruct -થી અડચણ-હરકત પડવી, નડવું, -થી નડતર-વિગ્ન થવું; as, a swollen river forbids the approach of the enemy નદીમાંના પૂરથી લશ્કરને આવતાં હરકત પડે છે.

FORBIDDEN *a.* જોની મના કરી હોય તેવું, મના કરેલું.

FORBIDDING *a.* કંઠજીભ-ચીડ આવે ચ્વું, ત્રાસદાયક, ગમે નહિ ચ્વું.

FORCE *s.* [*Fr.*-low *L. forcia*-*L. fortis* strong] Strength બળ, જોર, સામર્થ્ય, શક્તિ, કૌશલ; 2 momentum વેગ; 3 that which causes a moral effect શક્તિ, બળ, તાકાત, મગદુર; 4 violence જબરદસ્તી, જબરી, જુલમ, બળાકાર; 5 moral power to convince the mind, efficacy જીવન, દમ; as, there is no f. in that argument તે તકરારમાં કંઈ દમ નથી; 6 troops સૈન્ય, લશ્કર, ફોજ; In f. અમલમાં, ચાલુ, ચાલુ. *vt.* To compel જબરદસ્તી-જબરીથી કરાવવું, જરૂર-ફરજ પાડવી, -જીપર જુલમ ગુજારવા-બળાકાર ક.; 2 to impel, to draw or push by main strength જોરથી-કરી આગળ ચલાવવું-હસેલવું-જોસવું-તાણવું, જોર થી કાઢી-ઢંકેલી ટ્રકવું; To f. one's—its way જોરથી પોતાનો રસ્તો ક.; 3 to take by storm હલો-હુમલો કરીને લેવું; 4 to ravish બળાકારે સંભોગ ક.; 5 to distort મરડી મચકીને લાવવું-કાઢવું; 6 to cause to ripen out of season (fruit) માસમ ન છુતાં-એમાસમે પકવવું; To f. from જોરથી લઈ-પુચાવી લેવું; To f. out બહાર કાઢવું, ખેંચી કાઢવું; To f. a passage જોરજુલમથી અંદર જવું, પુસવું.

FORCED *a.* Affected, unnatural અસરજ, તાણીતૂસીને લાવેલું, કૃત્રિમ; as, a f. style અસરજ ઈબારત.

FORCEFUL *a.* જોરથી મારેલું-ફેકેલું; 2 જોર-જુસ્સાવાળું.

FORCIBLE *a.* Strong બારી, જબર; 2 violent વેગ-જોર-ઝડપથી જવું-આવવું; 3 impressive અસરકારક, જીવવાળું, બારી, જબર; 4 done by force જોરજુલમ-જબરદસ્તીથી કરેલું. [બાકાર.

FORCIBLY *ad.* જોરજુલમ-જબરદસ્તીથી, બ-

FORCEPS *s.* [*L. foris* an opening and *capio* I hold] ચિપિયે*lm*, ચમટે*lm*, સાણસી*f*.

FORD *s.* [*AS. faran* to go, *Ger. furt* to go on foot] A place where a river may be crossed by wading ચાલીને જવાય ચિવે નદીનો ભાગ, પાર*m*; 2 a stream પ્રવાહ*lm*, નહે*lm*. *vt.* To cross water on foot -માંથી પગે ચાલીને પાર જવું, -માં પારે ઉતરવું. [ચિવું.

FORDABLE *a.* પાર હોય ચિવું, ચાલીને જવાય

FORE *a.* [*AS. radically* the same as for] Advanced in place આગલું, માપરે આવેલું, અગ્ર, આગળનું; as, the f. legs આગલા પગ; 2 advanced in time પેહેલું, પ્રથમ; as, the f. part of the day દહાડાનો પેહેલો પોહાર; F. and aft (See under Aft). *adv.* આગળ, પેહેલાં, પૂર્વ ભાગે.

FOREBODE *vt.* -થી -જી પરથી આગમ્ય સ્વચના થવી-જણાવું-દેખાવું; 2 to foreknow આગળથી જાણવું, હેનાર વસ્તુની અપરપડવી.

FORECAST *vt.* To foresee ભાવીનો આગળથી વિચાર ક., દૂરંદેશો પોહોંચાડવો, પૂર્વ યોજના ક.; 2 to plan before execution આગળથી ખેત-ગોઠવણી કરી ચૂકવી-ક. *s.* અગમચેતી*f*-બુદ્ધિ*f*, દૂરંદેશી*lm*, પૂર્વયોજના*f*.

FORECASTLE *s.* વહાણના આગલા ડોલની આગળનો ઉપલા તુતકનો ભાગ.

FORECLOSE *vt.* ખેંચ ક., અટકાવવું; 2 -નો ગીરવી ચૂકેલો માલ છોડવવાનો હક હોવા ન દેવો -થી રદ થવો. [વરડા, પૂર્વજ.

FOREFATHER *s.* (*pl.*) બાપદાદા*lm*, ધરડા

FOREFEND *vt.* અટકાવવું, ટાળવું, થવા-આવવા ન દેવું; as, may heaven f. ઈશ્વરે અમ થવા ન દો.

FOREFINGER *s.* અંગુઠાની પાસેની આંગળી, તર્જની*f*. [પગ.

FOREFOOT *s.* ચોપગાં જનાવરનો આગલો

FOREGO *vt.* જવું ક., નહિ ભોગવવું, -નો ઉપભોગ-ભોગવટો ન કરવાનો-નો લહાવો નહિ લેવાનો કપૂલ ક.-રાખવું; as, I must f. that pleasure—that advantage મારે તે સુ-

ખનો લહાવો ન લેવાનો-તે લાભનો ભોગવટો ન કરવાનો કપૂલ રાખવું. [આગલું.

FOREGOING *a.* આગળ ગચ્છેલું, આગળનું,

FOREGROUND *a.* ચિત્રનો જે ભાગ જોનારની નજરે પાસે છે અમ જણાય છે તે આગલી જગ્યા.

FOREHEAD *s.* કપાળ*lm*, લલાટ*lm*, બાળ*lm*.

FOREKNOW *s.* આગળથી જાણવું, -ને આગમ્ય અપર પડવી. [ખર, પૂર્વજાન*lm*.

FOREKNOWLEDGE *s.* આગમ્યથી પડેલી અ-

FORELAND *s.* બૂશીર*f*, બૂશાલાકા*f*.

FORELOCK *s.* તાળવા ઊપરના વાળનો ગુચ્છો; Take time by the f. આવેલી તક સાધી લેવી-જવા નહિ દેવી.

FOREMAN *s.* A man set over workmen કોઈ કારખાનામાં કારીગરોનો ઊપરી, મુકદ્દમ*lm*; 2 (of a jury) પંચની સભા (જુરી)નો વડો, સરપંચ*lm*.

FOREMOST *a.* સૌથી આગળનું-આગલું; 2 first in dignity શ્રેષ્ઠ, ઉત્તમ.

FORENOON *s.* બપોરની આગમ્યનો વખત, નવથી તે બાર વાગ્યા સુધીનો વખત.

FOREORDAIN *vt.* To predetermine આગળથી નક્કી -નિર્માણ કરી રાખવું-ચૂકવું, અગાઉથી યોજી-નીમી-કરાવી રાખવું.

FOREPART *s.* (of a day or week) પેહેલો-પ્રથમ ભાગ; 2 (of a moving body) સૌથી આગલો ભાગ, અગ્ર ભાગ.

FORERUNNER *s.* આગળ જનાર, અગ્રેસર, આગળ જઈ બીજના આવવાની અપર આપનાર, આગળ ચાલેલો દૂત; 2 a prognostic, a sign આગળથી થતું ચિહ્ન-નિશાણી.

FORESEE *vt.* આગળથી જાણવું, -ને આગળથી અપર પડવી.

FORESHADOW *vt.* -માં-થી (કોઈ-કશ)ની નિશાણી આગમ્ય થવી-હોવી.

FORESHOW *vt.* ભવિષ્યની સ્વચના આપવી, આગમ્યથી જણાવવું-દેખાડવું-કહેવું.

FORESIGHT *s.* આગળથી જાણવું તે, દૂરંદેશી*lm*, અગમચેતી-બુદ્ધિ*f*.

FORESKIN *s.* ઈંદ્રિના ફૂલની ઊપરની ચામડી.

FORESTALL *vt.* To anticipate અગાઉ-થી લેવું-બેાલવું-ક.; as, a man should not f. his date of grief કોઈ માણસે પોતાના દુઃખનો વારો અગાઉથી ન લેવો; To f. the market માલ બજારમાં આપ્યા પહેલાં ખરીદ કરી ચૂકવો. [નુબવમ.

FORETASTE *s.* અગાઉથી અનુભવ, પૂર્વા-

FORETELL *vt.* અગાઉથી-ભવિષ્ય કહેવું.

FORETHOUGHT *s.* અગાઉથી ક્રીધેલો વિચાર, પૂર્વવિચારમ.

FOREWARN *vt.* અગાઉથી સૂચના-અપર-ચેતવણી આપવી; Forewarned is fore-armed અગાઉથી ચેતવું તે સજ્જ સભ્યો અરોપર છે.

FOREIGN *a.* [*Fr. forain, Sp. forano, L. foras* out of doors] Belonging to or coming from another or a distant country, alien પરદેશી, પારકા-પરાયા દેશ-નું, પરાયું, બહારનું; as, f. goods પરાયા દેશનો માલ; A f. country પરદેશમ; 2 not belonging or pertaining to ભૂંડું, વેગળું, વિરૂદ્ધ, ઉલટું, પ્રતિકૂળ, અનનુસરતું, સાથે સંબંધ નહિ રાખતું, નહિ લગતું; as, such a purpose is f. to my disposition એવો મનસ્સાનો મારા સ્વભાવથી વિરૂદ્ધ છે; that remark is f. to the subject in hand આ વાત ચાલતા વિષયની સાથે સંબંધ રાખતી નથી; 3 extraneous ભૂંડું, ભૂદી ભતગું.

FOREIGNER *s.* પારકા દેશનું માણસ, પરદેશીમ

FORENSIC *a.* [*L. forensis—forum* market place] અદાલત-કોરટ માં થવું-વપ-રાતું; as, f. disputes કોરટમાં થતી તકરારો; a f. term કોરટમાં વપરાતો શબ્દ.

FOREST *s.* [*Fr. forêt, low L. forestum* from *L. foras* out of doors] An extensive wood રાનન, જંગલન, વનન, વગડોમ, અરણ્યન; 2 a large tract of unculti- vated land for field sports શિકાર કરે-વાની જગા. [રક્ષણ કરનાર અમ્લદાર.

FORESTER *s.* જંગલ અને તેમાંના શિકારનું

FORFEIT *vt.* [*Fr. forfait, L. foris* out of doors and *facio* I do] To lose by

failure in a contract, by some fault, offence or crime (વચન તોડી-બૂલ-અપ-રાધ કરી) ખોવું-ગુમાવવું. *s.* દંડમ, ગુનેહ-ગારી; 2 (બૂલ-અપરાધ બદલ) જે આપ્તિનું તે-આપ્તિનો માલ-જપત ક્રીધેલી મિલકત; as, what was the f.? his life તેણે શું ખોવું? પોતાનો જીવ ખોયો.

FORFEITURE *s.* (See *Forfeit vt.*); 2 (See *Forfeit s.* 2); as, the king enriched himself by fines and forfeitures રાજા દંડના પૈસા તથા રૈયને અપરાધ કરી આપ્તિનો માલ લઈને પૈસાદાર થયો.

FORGE *s.* [*Fr. forge*] A furnace in which iron is heated લુહારની ભઠ્ઠી, 2 લુહારખાનું. *vt.* તપાવી અને ઠોકરીને ધડવું, ધડવું; 2 to make falsely, to counterfeit ખોટું બનાવવું-પાડવું-ક., બનાવટ ક.; as, to f. coin ખોટા સિક્કા પાડવા.

FORGER *s.* ખોટું બનાવનાર-કરનાર-પાડનાર, બનાવટ કરનાર.

FORGERY *s.* ખોટું બનાવવું-બનાવટ કરવી તે, ખોટા દસ્તાવેજ બનાવવા-ખોટી સહી કરવાનો અપરાધ.

FORGET *vt.* [*for away, & get*] To lose the remembrance of વિસરી-બૂલી જવું, -ને યાદ નહિ રહેવું.

FORGETFUL *a.* Apt to forget બૂલી-વિ-સરી જાય એવું, બૂલકણું, વિસર બોળું.

FORGIVE *vt.* [*for & give*] To pardon માફ ક., માફી આપવી, ક્ષમા ક.; as, f. us our debts as we f. our debtors જેમ અમે અમારા કરજદારોને માફ કરીએ છીએ એમ તું અમારાં જરૂર માફ કર; 2 to remit માફ ક., મુકી દેવું.

FORGIVENESS *s.* The act માફ-ક્ષમા ક. તે; 2 remission માફી, ક્ષમા; 3 disposition to forgive ક્ષમા કરે એવો સ્વભાવ, ક્ષમા શીલતા. [યાજુ,

FORGIVING *a.* માફ કરે એવું, ક્ષમાશીલ, દ-

FORK *s.* [*AS. forc, W. fforch* cloven, *L. furca*] કાંટોમ, પંજેડી, સળકું; 2 (*pl.*) ન્યાંથી નદી અથવા રસ્તો ફાંટાય તે જગા, ફાં-

am. vi. એ ફોટા ફૂટવા-થવા. *vt.* સ-જકામિ જિતકરું.

FORKED *a.* એ અથવા વધારે ફોટા-પાંખાવાળું.

FORLORN *a.* [*AS. for* away *leosan* to go] Deserted, helpless છોડી દીધેલું, ત્યાગ કીધેલું, નિરાશ્રિત, નિરાધાર, અનાથ, અસરણ, એકલું.

FORLORN-HOPE *s.* જીવનો જીવન એડવાન્ટેજ કામ, હમણા કરવામાં આગેવાન થવાને-ધાણું ભય ભરેલું કામ કરવાને નીમણી લશ્કરનીડકડી.

FORM *s.* [*L. forma* shape] Shape આકાર *m.*, આકૃતિ *f.*, ધાર *m.*, ડોળ *n.*; 2 manner of arranging particulars (of words, expressions) રચના *f.*, ગોઠવવાની રીત; 3 model નમૂનો *m.*, દાખલો *m.*; 4 elegance, beauty સૌંદર્ય *n.*, રૂપ *n.*, ખુબસુરતી *f.*, શોભા *f.*; as, he hath no f. nor comeliness તેનામાં કેઈ ખુબસુરતી નથી ને કેઈ દેખાવડાપણું પણ નથી; 5 empty show ખાલી ભભકો *m.*, ડોળ *n.*; 6 a system (of govt.) રીત *f.*, પ્રકાર *m.*; 7 stated method, established practice નિયમ *m.*, પ્રકાર *m.*, વિધિ *m.*, પદ્ધતિ *f.*, વિધાન *n.*, સૂત્ર *n.*; 8 ceremony આદર સત્કાર-આદરભાવ-સમ્મતા ની રીતિ, આદ્યાચાર *m.*; as, attention to forms is sometimes important સમ્મતાની રીત પર ધ્યાન આપવું કેટલેક વખતે અગત્યનું છે; 9 image ચિત્રિત *f.*, પ્રતિમા *f.*; 10 a long seat પાઠશી *f.*, બેંક *m.*; 11 a class (of scholars) વર્ગ *m.*; 12 the bed of a hare સસલાની બેસવાની જગ્યા; 13 types from which an impression is to be taken, arranged & secured in a chase ફારમ *m.*; Essential *f.* સ્વરૂપ *n.*. *vt.* -ને આકૃતિ-ડોળ-ધાર આપવો; 2 ઘડવું, બનાવવું, ક.; 3 to contrive (a plan, a scheme, a design) ગોઠવવું, કરવું, કાઢવું; 4 to frame (opinion, estimate) બાંધવું-ક.; as, I have formed a low opinion of the man તે માણસ વિશે મેં હલકો વિચાર બાંધ્યો છે; 5 to model by instruction (the mind) કેળવવું, સુધારવું; 6 to establish (a society, laws &c.) સ્થાપવું, ક.,

બાંધવું; 7 to constitute હેવું, થવું; as, lying forms a prominent trait of his character જુડું બોલવું તેની ચાલ ચલગત-માંનું એક વિશેષ લક્ષણ છે. *vi.* To take form બનવું.

FORMAL *a.* નિયમસર-રીતિ પ્રમાણે હોય તેવું, થયાવિધિ; 2 exact to affectation આદ્યાચારમાં ચોકસાઈ, સમ્મતાની રીતમાં જનું, રીત પ્રમાણે અતિરાય ચાલનારું; 3 external અરા અંતઃકરણનું નહિ, બેહુર બેહુરનું, બહારનું, ઉપલક્ષ; 4 essential -ના સ્વરૂપનું, સ્વાભાવિક.

FORMALIST *s.* ધર્મની ક્રિયા પાળવામાં જે ધાણું ચુસ્ત હોય તે; 2 આદ્યાચારી, ધર્મની ક્રિયા ભાવ વગર પાળનારું માણસ.

FORMALITY *s.* રીતિ-વિધિ પાળવો તે; 2 આદ્યાચાર *m.*, બહારની ક્રિયા; 3 established, order or rule રીત *f.*, પ્રકાર *m.*, નિયમ *m.*.

FORMATION *s.* (See Form *vt.*); 2 (gram.) સિદ્ધ શબ્દ બેહુરથી સાધિત શબ્દ કરવા તે; 3 (Geol.) પૃથ્વીની નીચેનું પડ.

FORMULA *s.* નિયમ *m.*, રીત *f.*, પદ્ધતિ *f.*; 2 (math.) કોઈ પણ હિસાબ કરવાની સંગમાં ગોઠવી શકેલી ટૂંકી રીત.

FORMULARY *s.* જેમાં રીતિ-પદ્ધતિ લખેલી હોય એવી ચોપડી, વિધિ-શ્લોક ગ્રંથ.

FORMER *a.* [*AS. forma* first] Preceding in order of time આગલું, પહેલું; 2 long past પ્રાચીન, પુરાતન કાળનું.

FORMERLY *ad.* પહેલાં, પૂર્વે, અસલ.

FORMIDABLE *a.* [*L. formido* I fear] Exciting fear ભય ઉપજાવે એવું, બચકર, ભારે, બિયામણું, જીવન ભરેલું, મન આચકો ખાસ એવું; as, a f. difficulty ભારે અડચણ.

FORNICATION *s.* [*L. fornix* a brothel] કુંવારા સ્ત્રી પુરુષનું છીનાળું-બંધનિયાર *m.*, કુંવારી સ્ત્રી સાથે પરણેલો પુરુષ સંગ કરે તે.

FORNICATOR *s.* કુંવારી સ્ત્રી સાથે બંધનિયાર કરનાર-છીનાળવો-બંધનિયારી પુરુષ, કન્યાગામી પુરુષ. [છિનાળ કુંવારી સ્ત્રી.

FORNICATRESS *s.* બંધનિયારણી-બરણી-

FORSAKE *vt.* [*AS. for* away & *sacan* to strive] To desert છોડી-તજ દેવું, નો

લાગ ક.; 2 to withdraw from માંથી-
જીપરથી જુ રહેજું.
FORSOOTH *ad.* [*A.S. for & soth truth*] In truth, in fact ખરિત, ખરેખર, ખડુ
સારું, હા ત્યારે.
FORSEWEAR *vi.* [*for away & swear*] To renounce upon oath સમ-સોગન
ખાઈ છોડી દેજું-ત્યાગ ક.; 2 to deny up-
on oath સમ-ખાઈને ઘેવાની ના પાડવી-કહેવી;
To f. one's self જુઠા સોગન-સમ ખાવા.
FORT *s.* [*Fr., from L. fortis strong*] A
fortified place કિલ્લામ, દુર્ગમ; Wall of
a f. કોટમ.
FORTRESS *s.* કિલ્લામ.
FORTIFY *vt.* -ની આસપાસ કોટ બાંધવો,
ખાઈ બાંધવી, કોટ કિલ્લાથી મજબૂત ક.; 2
to strengthen (mind) કઠણ-મજબૂત ક.;
3 to add firmness to (an opinion,
hope) દૃઢ-સ્થિર-અચળ ક.
FORTIFICATION *s.* The act (See the
verb); 2 the art of fortifying કિલ્લા-
કોટ બાંધી ધત્યાદિ સાધન કરી રક્ષણ કરવાની
વિદ્યા; 3 the works erected for defence
બાંધેલા કિલ્લા, કોટ ધત્યાદિ રક્ષણનાં સાધન.
FORTE *s.* The department in which one
excels જે વાતમાં જે કોઈ પૂરે મહિતગાર હોય
તે; as, singing is his f. ગાયનમાં તે પૂરે
મહિતગાર છે.
FORTH *ad.* [*A.S. forth, Dut. woord for-*
ward] Forward આગળ; 2 out બહાર;
From that day f. તે દહાડાથી, ત્યારથી;
And so f. ધત્યાદિ, વગેરે; To put f. (buds,
flowers) -ને આવડું-લાગવું.
FORTH-COMING *a.* હાજર હોવાને તૈયાર, હ-
મણા પ્રગટ થનારું-બહાર પડનારું, હાજર.
FORTHWITH *ad.* તરતજ, લાગલુંજ, તાપડ-
તોય, તરડાળ.
FORTITUDE *s.* [*L. fortitudo-fortis*
strong] Strength to endure સહનશક્તિ,
ધારિજન, દૃઢતા; as, his f. enabled him
to be patient તેના ધારિજને લીધે તે ધીર-
જ રાખી રહ્યો.

FORTNIGHT *s.* [contr. from fourteen
nights] પચ્ચાવિસું, પક્ષન, પંદરવાવિસું.
FORTUITOUS *a.* [*L. fors fortis chance*] Accidental દૈવયોગે બનેલું, આકસ્મિક, અ-
ણધાર્યું; as, a f. concurrence of atoms ર-
જકણનું અણધાર્યું મળ્યું.
FORTUNATE *a.* Due to good luck (event,
advantage &c.) સારા નસીબથી બનેલું-મ-
જેલું, લાભકારી, -ને વાસ્તે સારું; 2 lucky
(person) દૈવાન, નસીબદાર, ભાગ્યશાળી.
FORTUNATELY *ad.* સારા નસીબે-ભાગ્યે,
લાભના દૈવયોગે, -ના લાભમાં.
FORTUNE *s.* દૈવન, નસીબન, ભાગ્યન; 2
the good or ill that befalls man દૈવ-
યોગે જે સારું માલું બનેછે-મળેછે તે, કર્મ-ન-
સીબમાં લગેલું તે; 3 means of living,
wealth ગુજરાનન, આજીવિકા, રોજગારન,
લક્ષ્મી; as, he went to London to
seek his f. તે ગુજરાનને માટે-લક્ષ્મી શોધવા
સારું લંડન ગયો; 4 estate મિલકત; as,
a gentleman of small f. ઘોડી મિલકત-
વાળો ગૃહસ્થ; 5 great wealth ઘણી મિ-
લકત-દોલત-પુંજ; as, he inherited a
large f. from his father તેને તેના આપ-
ની ઘણી દોલત વારસામાં મળી; A wo-
man's f. સ્ત્રીને પોતાના આપની તરફથી મ-
ળેલી મિલકત-પૈસા.
FORTUNE-HUNTER *s.* પૈસાવાળી સ્ત્રીને પર-
ણીને શ્રીમંત થવાની ધમ્મુ રાખનાર પુરુષ.
FORTUNETELLER *s.* નસીબમાં લગેલું-બવિખ્ય
કહેનાર. [તે.
FORTUNE-TELLING *s.* નસીબમાં લગેલું કહેવું
FORTY *a.* [*A.S. feower four & tig ten*]
ચાલીસ, ૪૦.
FORWARD, FORWARDS *ad.* [*A.S.*
forward] આગળ, અગાડી.
FORWARD *a.* આગળનું, અગાડીનું, આગલું;
2 ready તૈયાર, તત્પર; 3 ardent, eager,
આગુર, હેંસીલું, ઉત્સુક, ઉત્કંઠિત; 4 less
reserved or modest than is proper
જોષમ્મિ તે કરતાં વધારે છૂટ ઘેનાર, ઉદ્ધત, અ-

સમ્ય; 5 advanced, early (season, crop) વહેલું આવેલું-થમ્મિલું; 6 quick ઉતાવળું, આકળું, અધીરું. *vt.* To promote (a design, scheme, &c.) ટેકા આપવો, પ્રવર્ધવું; 2 to accelerate (growth) જલદી વધે-જે તેમ ક., (a person in) -માં વૃદ્ધિ પામે તેમ ક.-તેવી મદદ આપવી; 3 to send forward (letters &c.) મોકલવું, પોંદ્યાડવું. FORWARDING *a.* ટેકા-ઉત્તેજન આપતું, વધારતું, પોંદ્યાડવું.

FOSSE *s.* [*Fr.* from *L. fodio* I dig] A ditch or moat ખાઈ, ચરફ.

FOSSIL *a.* [*Fr.* *possible*, *L. fodio* I dig] Dug out of the earth ખાણમાંથી નીકળેલું, ખનીજ; 2 બદલાઈને પથ્થર થઈ ગયેલું; *as*, *f.* wood પથ્થર થઈ ગયેલું લાકડું. *s.* ખનીજ વસ્તુ; 2 પથ્થર થઈ ગયેલાં હાડકાં, લાકડું ઈત્યાદિ પદાર્થ જે પૃથ્વીના કેટલાક પડમાં હોય છે તે. [થઈ ગયેલી વસ્તુ જેમાં હોય તેવું.

FOSSILIFEROUS *a.* (rocks, strata) પથ્થર

FOSTER *vt.* [*AS. fostrian* to nourish, *foster* food] To nourish પાળવું, પોષવું, પાલન પોષણ ક., ઉછેરવું; 2 to forward, to promote growth -થી વધવું, મોટું થવું; 3 to encourage વધારવું, -માં વધારો ક.

FOSTER-BROTHER *s.* દૂધ-કોઠાઈબાઈમ.

FOSTER-CHILD *s.* ધવડાવી મોટું કરવા રાખેલું પારકું છોકરું.

FOSTER-FATHER *s.* પાળક બાપમ. [માફ.

FOSTER-MOTHER *s.* ધાવફ, આચાફ, પાળક-

FOUL *a.* [*AS. ful* rotten] Filthy મેલું, અશુદ્ધ, ગંડું, અસ્વચ્છ; 2 turbid (water, a stream) કાદવવાળું, મેલું; 3 obscene (words, language) ખીબત્સ, બાંક, ઉધાડું; 4 cloudy and stormy (weather) વા-વોત્રાડું અને વાદળ થયું હોય તેવું; 5 defiling (disease) અશુદ્ધિકારક, ખરાબ; 6 wicked દુષ્ટ, ધિકારયોગ્ય, ગુણ; 7 not honest અપ્રમાણિક, ગેરવાજબી; 8 ugly, hateful બદશિકલ-સુરત, કંટાળો આવે એવું; 9 shameful (defeat) રાશ-નાશીબરેલું; 10 full of weeds નિદાણથી ભરાઈ ગયેલું; 11 en-

tangled (a rope) ગુંચવાઈ ગયેલું; 12 not fair, contrary (wind) સામું, ઉલટું, મોંઝે ઊપરનું; 13 not safe for anchorage (a bay &c.) (નાંગરવાને) બચભરેલું, ગુક-સાનકારક; To fall f. of (a) (see under fall); (b) to run against અથડાવું, સામ સામું અસીજવું; *F.* play ગેરવાજબી તદખીર. *vt.* મેલું-ગંડું ક., ખડવું; *as*, it is an ill bird that fouls its own nest (lit.) જે ખેતાનો આજો ખરડે તે ખરાબ પક્ષી છે (અર્થ) ખેતાનાની નિંદા કરે તે નહાઈ માણસ છે.

FOULLY *ad.* (See Foul 9).

FOULMOUTHED, FOULSPOKEN, FOULTONGUED *a.* જેના મોંમાંથી ગાળ-ખિબત્સ શબ્દ ધણા નીકળતા હોય તેવું, મોંઝાનું છૂટું.

FOUND *vt.* [*L. fundo* I pour] To lay the basis of, to set or place -નો પાયો નાખવો; 2 to begin and build બંધાવવું, વસાવવું; *as*, he founded a city તેણે શહેર વસાવ્યું; 3 (on) to establish સ્થાપવું, ઉઠું ક.; *as*, he founded his government on principles of liberty તેણે સ્વાતંત્રતાના નિયમ ઊપર પોતાનું રાજ્ય સ્થાપ્યું; 4 to originate (a family) (કુળ) નો મૂળ પુરુષ હોવો, (sect) -થી (પંથ) ચાલુ થવો, થાપવું, કાઢવું, ઉઠું ક.; To be founded on -પર આધાર રાખવો-રહેવો-હોવો; *as*, dominion is sometimes founded on conquest કોઈ વેળા હકુમત જીત ઊપર આધાર રાખે છે.

FOUNDATION *s.* પાયોમ; 2 the groundwork of any thing પાયોમ, આધારમ, આશ્રયમ; 3 origin મંડાણન; 4 endowment કોઈ ચાપેલા સમાજનો જથ્થા નભાવ થવા સાથે ધર્માર્થ આપેલો પૈસો; 5 an institution ચાપેલો સમાજ; One on the f. પાઠશાળા સાથે એકઠા કરેલા પૈસામાંથી જેને પગાર મળે છે તે.

FOUNDER *s.* સ્થાપનાર, બાંધનાર.

FOUNDER *vi.* [*L. fundus* the bottom] To be filled with water and sink માટે પાણી આભાથી બૂડીજવું, ગરક થઈ જવું, તળીએ બેસવું.

FOUND *vt.* [*L. fundo* I pour] To cast
આતવું, બીજું પાડવું.

FOUNDER *s.* આતનાર.

FOUNDRY, FOUNDERY *s.* The house &
works occupied in casting metals
આતવાનું કારખાનું.

FONT, FOUNT *s.* A complete assortment
of types of one sort એક જાતનાં છાપવા-
નાં બીબાનો પૂરતો જથ્થો જેમાં સઘળા જરૂરના
અક્ષર હોય છે તે.

FOUNDLING *s.* [See Find] માબાપ વગ-
રનું સ્વપણું-માબાપે ત્યાગ કરેલું છોકરું.

FOUNT, FOUNTAIN *s.* [*L. fons* a
spring] A spring of water ઝરૂમ; 2
a jet કુઆરૂમ, કરંજૂમ; 3 the source
of-નું સ્ત્રાવન, આદિ કારણન, ખાણ.

FOUNTAIN-HEAD *s.* સ્ત્રાવ કારણન, સ્ત્રાવન.

FONT *s.* A baptismal basin ખ્રિસ્તી ધોક્-
માં બાપ્તિસ્મ કરવાના પાણીનું વાસણ.

FOUR *a.* [*A.S. feower* four] ચાર.

FOUR-FOLD *a.* ચોગણું-વડું. [ગુણાદ.

FOUR-FOOTED *a.* ચાર પગવાળું, ચોપગું, ચ-

FOUR-SCORE *a.* ચાર કુંડી, એંશી.

FOURTEEN *a.* ચઉદ.

FOURTEENTH *a.* ચઉદમું.

FOURTH *a.* ચોથું.

FOWL *s.* [*A.S. fugel* to fly] A bird પક્ષીન.

FOWLER *s.* A bird-catcher પક્ષી પકડના-
ર-નો પારધી, વાધરીમ. [બંડક.

FOWLING-PIECE *s.* પક્ષીનો શિકાર કરવાની

FOX *s.* [*A.S. feax* hair] (lit. & fig.) કહે-
લુંન, શિખાળન. [રૂમ.

FOX-HOUND *s.* કહેલાનો શિકાર કરનાર કૂત-

FRACAS *s.* [*Fr. fracasser* to break] A
brawl હુલ્લડન, તોફાનન.

FRACTION *s.* [*L. frango* I break]
(Arith.) અપૂર્ણાંકમ; vulgar f. બવહાગી
અપૂર્ણાંકમ, proper f. સમ અપૂર્ણાંકમ; im-
proper f. વિષમ અપૂર્ણાંકમ; decimal f.
દશાંશ અપૂર્ણાંકમ.

FRACTIONAL *a.* અપૂર્ણાંકનું-વિષેનું.

FRACTIOUS *a.* લડકણું, ચિડિયું.

FRACTURE *s.* ફાટ, ચિરૂમ; 2 the rup-
ture of a bone હાડકું ભાંગવું તે. ઘટ. -થી
કૂટીનવું-ભાંગવું, ભાંગવું; as, he fell and
fractured his skull તે પડી ગયો તેથી
તેની એપચી કૂટી ગઈ.

FRAGILE *a.* Easily broken, frail જરા
જોર લાગેથી ભાંગી જાય તેવું, નાજુક, તકલ-
દી, કાવલું. [દીપણુંન.

FRAGILITY *s.* ભાંગી જાય એવો ગુણ, તકલ-

FRAGMENT *s.* A part broken off કકડોમ,
ગુકડોમ; 2 a detached portion જૂદો પ-
ડેલો-અધુરો ભાગ. [વાળું.

FRAGMENTARY *a.* કકડાઆનું બનેલું, કકડા-

FRAGRANT *a.* [*L. fragro* I smell] Sweet
of smell સુગંધિદાર, સુવાસિત, ખુશબોદાર,
સારું પિત્તળનું. [પિત્તળનું.

FRAGRANCE *s.* સુગંધ, સુવાસન, ખુશબો,

FRAIL *a.* [*L. frango* I break] Perish-
able, weak નાશ પામે એવું, નારાવન, ક્ષલ-
બંધુર, અસ્થિર; 2 weak in mind, liable
to error નબળું, બલમાં પડે એવું, બલનાર;
3 easily broken (See Fragile).

FRAILTY *s.* Infirmary (of mind or body)
નબળાઈ, અસ્થિરતા, નાશ; 2 a sin of
infirmity બલ, ચૂક, દોષન.

FRAME *vt.* [*A.S. fremman* to form]
To fabricate, to make (a structure)
બનાવવું, કરવું, રચવું; 2 to make (a rule
&c.) બાંધવું, રચવું, બનાવવું; 3 to regulate,
to conform પ્રમાણે ચલાવવું, અનુસાર ક.;
as, we should f. our lives according
to the divine commands આપણે આ-
પણી ચાલ ઈશ્વરની આજ્ઞાનુસાર કરવી; 4 to
form, to contrive (ideas, designs) કરવું,
રચવું, ઉદાવવું, બાંધવું; 5 to invent (a
falsehood, a story) જોડી કાઢવું, બનાવટ
ક.; 6 (a picture) -ની આસપાસ ચોક્કું
બેસાડવું-જડવું. *s.* (of a building) અ-
મલિમ, ઝોખું; 2 a thing made to
surround and enclose ચોક્કું, ઘરન; as,
a window-door-picture f. ચોક્કું; 3 a
stand ધોડી; 4 particular state, as of

the mind *વૃત્તિ*, *વલણ*, *ધૃત્તિ*; The human *માણસનું રાત્રી*; The animal *પ્રાણીનું રાત્રી*; The *f.* of the universe *સૃષ્ટિનો ધાર*.

FRAME-WORK *s.* (See Frame 2).

FRANCHISE *s.* [*Fr. franc free*] The privilege of voting for a member of parliament *પારલમેન્ટ નામની વિલાયતની રૈયત તરફથી પ્રતિનિધિયોની મ્હોટી સભાના સભાસદ પસંદ કરીને નેમવાનો અધિકાર*.

FRANGIBLE *a.* [*L. frango I break*] *જરાજેર લાચાથી ભાંગી જાય તેવું*.

FRANK *a.* [*Fr. franc free*] Open, candid (pers.) *જેના મનમાં કપટ નથી એવું, નિષ્કપટી, નિખાલસ, ભાજું, સાફ દિલનું*; 2 ingenuous (disposition, heart) *નિષ્કપટ, સાફ, ખુલ્લું*; 3 free *મક્ત, રૈસા લીધા વિના આપેલું*. *vt.* *ટપાલ ખર્ચ માફ થાય માટે તે પર સહી કરવી*; 2-ને ખરચ ન ખેસવા દેવા; *as*, he franked me to London તેણે મને લંડન જતાં ખરચ ખેસવા ન દીધા. *s.* જે સહીને લીધે કાગળનો ટપાલ ખર્ચ માફી થાય તે.

FRANKINCENSE *s.* *સોયાનમ*.

FRANTIC *a.* [*Gr. phrēn mind*] Mad, distracted (pers.) *ગાંડું, દિવાનું, બહાવરું, ગભરાયેલું, બેચાકનું*; 2 noisy, wild (stings) *ગડબડ-ધોંધાટ-ધેલાઈ ભરેલું*.

FRATERNAL *a.* [*L. frater brother*] Brotherly *ભાઈનું, ભાઈના જેવું-સરખું*.

FRATERNITY *s.* *ભાઈપણું, ભાતૃત્વ*; 2 a society *મંડળી, સમાજ, મંડળ, સમૂહ*; 3 men of the same class, profession, character *એકજ વર્ગ-ધંધા-ચાલનાં માણસ*.

FRATERNISE *vi.* *ભાઈચારાથી એકકાર રહેવું-મળવું-થવું*.

FRATRICIDAL *a.* *ભાઈની હત્યાનું-સંબંધી*.

FRATRICIDE *s.* *ભાઈનું ખૂન કરવાનો અપરાધ, ભાઈની-ભાતૃ હત્યા*; 2 one who murders a brother *ભાઈનું ખૂન કરનાર*.

FRAUD *s.* [*L. fraus fraud*] Deceit *કપટન, દગો, છુપાઈ, પ્રત્યય, કાવતરું, ડગાઈ, દગલખાણ*.

FRAUDULENT *a.* (pers.) *દગા-કાવતરા યોર, દગલખાણ, પ્રત્યયી, છુપાઈ રમનાર*; 2 containing fraud (bargain) *દગા-કપટભરેલું, દગલખાણનું*; 3 obtained by artifice *પ્રત્યય-છુપાઈ કરી મેળવેલું*.

FRAUGHT *a.* [*Dut. vrachten to carry*] Filled *ભરેલું, ભરપૂર*.

FRAY *s.* [See Affray] A broil, quarrel *ઝઘડો, ટેટો, કનિયો, લડાઈ, અઝોડ*; 2 a battle *લડાઈ, યુદ્ધ*. *vt.* To frighten *ભય દેખાડવા, બિવડાવવું*; *as*, to f. them away *તેઓને બિવડાવીને નસાડવા*.

FREAK *s.* [*It. fregare to rub*] A whim or fancy *એકાએક થતું વલણ-ખ્યાલ, તરંગમ*.

FREAKISH *a.* *ધેરેથી, તરંગી, મનમાલુ*.

FRECKLE *s.* [Dimn. of freak] *ગેરા માણસની ચામડી ઉપર થતું તપિરિયા રંગનું ટપકું*.

FREE *a.* [*AS. free free*] Not being under necessity or restraint physical or moral *સ્વતંત્ર, મુખત્યાર, સ્વાધિન, છૂટું*; *as*, man is a f. agent *માણસ મુખત્યાર છે*; 2 not subject to the arbitrary will of a ruler (a state, a people) *સત્તા ચલાવનાર ધણીને સ્વાધિન થઈને નહિ પણ બાંધેલા કાયદા પ્રમાણે રૈયતોને ચાલવું પડે તેવું, જેના ઉપર પસંદ પડેલા કાયદા મુજબ અમલ ચાલે છે તેવું, સ્વતંત્ર*; 3 not arbitrary or despotic (government) *પ્રજાની રાજા મુશીથી સ્થપાયેલું, કાયદા પ્રમાણે ચાલતું, પ્રજાના હક્કનું રક્ષણ કરનાર*; 4 not imprisoned *કેદમાંથી છેડેલું, છૂટું, મોકળું, મુક્ત*; 5 permitted, open, not appropriated *-ને સારું ખુલ્લું, કોઈનું ખાસ નહિ એવું, સર્વને કરવા-ચલાવવાની રજા હોય એવું, સર્વના કામમાં આવે એવું*; 6 not obstructed (passage) *અટકાવ-પ્રતિબંધ-વિગ્ર વિનાનું, ખુલ્લું*; 7 licentious *ખેલમામ, વધારે છૂટ યેનાર, મુલાખ વગરનું*; *as*, he is very f. in his censures *તે ઢપકો દેવામાં ધણી વધારે છૂટ થે છે*; 8 open, frank (as a conversation) *ખુલ્લા દિલથી કરેલું, (as a person) નિખાલસ, સાફ-ખુલ્લા મનનું*; *as*,

I will be perfectly f. with you હું તદન નિપ્પાલસ થઈને તમારી સાથે વાત કરીશ; 9 liberal હાથનું છૂટું, ઉદાર, સખી; 10 gratuitous પૈસા આપ્યા-લીધા વિનાનું, ફોગટિયું, મફત, ફોગટ; F. from વગરનું, વિનાનું, નથી એવું (as prefixes) નિર, નિસ, નિષ; as, I am perfectly f. from pain મને કંઈ દુઃખ નથી; f. from blame નિર્દોષ, દોષ વગરનું; A f. school જેમાં મફત શીખવતા હોય એવી શાળા; F. land માફી જમીન. vt. To disengage from, to rid જીવર-માંથી કાઢી નાખવું-ઘેવું-લઈઘેવું; 2 to set at liberty છૂટું-મોકળુંક.; 3 to manumit ગુલામગીરીમાંથી છોડવું. [યુખત્યારીf.]

FREE-AGENCY s. સ્વાધીનતાf, સ્વતંત્રપણુંn,

FREE-BORN a. જન્મથી સ્વતંત્ર. [જુસ.]

FREED-MAN s. ગુલામગીરીમાંથી છોડેલું મા-

FREEDOM s. Liberty છુટપણુંn, છૂટ, સ્વતંત્રતાf, યુખત્યારીf; 2 particular privileges હક-છૂટ-માફીનો અપ્ત્યાર; as, they gave him the f. of the city તેઓએ તેને નગરના હક, છૂટ વગેરેનો અપ્ત્યાર દીધો; 3 facility સરળ-સુગમ પણુંn; 4 frankness નિપ્પાલસપણુંn, ખુલ્લું મન; 5 improper familiarity અતિશય છૂટ, અમર્યાદf.

FREE-HOLD s. વતનn, જમીનુf.

FREE-HOLDER s. વતનદારm, જમીનદારm.

FREE-LIVER s. પુષ્કળ ખાનાર પીનાર.

FREE-MASON s. બાઈજંદીનો હોવા ઘવાને અને અરસપરસ સહાય કરવાને મળેલી એક ગુપ્ત મંડળીનો સભાસદ.

FREE-THINKER s. જે ધર્મ-મતના બંધનથી છૂટું થયું હોય તે, ધંધરાત કોઈ શાસ્ત્ર નથી એમ માનનાર.

FREE-WILL s. આપઆપત્યારીf, યુખત્યારીf, સ્વતંત્ર ઈચ્છાf; 2 આપપ્રીતીf, રાજપ્રીતીf, a. આપપ્રીતીનું, રાજપ્રીતીનું.

FREEZE vi. [AS. freosan to shiver]

To be congealed by cold ઠરી-બંધાઈ-થિજી જવું, બંધાવું, થિજવું; 2 to be chilled, to shiver with cold ઠાઠથી ઠોકડું થઈ જવું-ઠરીજવું, ઠાઠથી થરથર પુજવું. vt. ઠારવું,

બંધાઈ જવું તેમક., -થી ઠરી-બંધાઈજવું; To f. the blood -થી કણકણાટ-કમકમાટ થવો; To be frozen to death ઠાઠથી મરી જવું.

FREEZING-POINT s. શીતોષ્ણ માપક યંત્રના જે બિંદુ આગળ પ્રવાહિ ઠરી જ્યા માટે તે.

FREIGHT s. [See Fraught] Cargo વહાણમાં ભરેલો માલ, ખારદાનn; 2 the hire of a vessel વહાણનું નૂર; 3 money paid for the transportation of goods વહાણમાં માલ લઈજવાનું ભાડું, નૂરn. vt. (વહાણ)માં માલ ભરવો-ચઢાવવો, લાદવું, માલથી ભરવું; 2 (વહાણ) માલ લઈ જ્યા સારે ભાડે રાખવું.

FRENZY s. [See Frantic] Madness ગાંડાપણુંn, જુસ્સોm, જનૂનf.

FREQUENT a. [L. frequens frequent]

Often done વારંવારનું, ઘણીવેળા-વારેવારે-ધડીએ ધડીએ બનતું-દેખાતું-મળતું વિગેરે; as, an event of f. occurrence વારે ધડીએ બનતો બનાવ; we had f. opportunities અમને ધડીએ ધડીએ જોગવાઈ મળતી; we made f. visits અમે ઘણી વેળા જોવાને જતા; he was f. and loud in his praises of her તે વારે વારે મ્હોટેથી તેનાં વખાણ ગાતો. vt. -માં વારે વારે આવવું-જવું.

FREQUENCY s. વારે વારે બનવું-થવું-કરવું તે.

FREQUENTLY ad. (See Frequent a.)

FRESH a. [AS. versc lively] Some-

what vehement (breeze, wind) જખરું, ધણું; 2 not faded, having the appearance of thriving તાજું; the fields look f. and green ખેતર તાજું અને લીલાં દેખાયછે; 3 having the appearance of a healthy youth, florid (persons) લાલી-સુરખીદાર-વાળું; recently grown (vegetables &c.) તાજું, વાસી ન હોય તેવું, લીલું; 5 recently obtained, new (goods) નવું, ફાંરું, તાજું, તરતનું આવેલું; F. as a wound તરતનું; F. in the memory યાદદારતામાં તેવું ને તેવું રહેલું-તાજું; F. water મીઠું પાણી; A f. egg તરતનું ટૂંકેલું ઈંડું; F. bread તરતની સેકેલી રોટલી; F. meat તાજે ગોરા;

6 having new vigour તાજું જોર-જુસ્સો આળ્યો હોય તેવું; 7 not before employed નવું, શિખાઉ, અનુભવ વિનાનું; as, a f. hand (કામપર આવેલું) નવું માણસ.

FRESHEN *vt.* તાજું-મીઠું ક.,-માંથી ખારાટ કાઢી નાખવો. *vi.* તાજું-મીઠું થવું; 2 to grow strong જમરું-ઘણું થવું, વધવું.

FRESHMAN *s.* શિખાઉ *m*; 2 a student during his first year's residence at the university પાઠશાળામાં નવો વિદ્યાર્થી.

FRESH-WATER *a.* ફક્ત મીઠા પાણીમાંજ વહાણ ખેડનાર; 2 (fig.) કાચું, અપ્રવીણ.

FRET *vt.* [*AS. fretan* to gnaw] To rub, to wear away ધસવું, ધસીનાખવું, ઝરી જાય તેમ ક., જીર્ણ-જરજર ક.; 2 variegated ચિત્રવિચિત્ર ક.; 3 to agitate the surface ઝીણી ઝીણી લહેર થયાં કરે તેમ ક., હલાવવું; 4 to tease ખિન્નવવું, ચીડવવું, છેડવું; 5 to gall છેલાવવું, સોરવવું, -થી છેલાઈ-સોરાઈ જવું. *vi.* ધસાઈ જવું, જીર્ણ-જર થઈ જવું; 2 to be agitated ઉકળી રહેવું; 3 to be vexed ચીડવું, ખિન્નવું, ચીડવું, ખિન્નવું. *s.* Agitation of the surface ઊપર ઝીણી ઝીણી લહેર થયાં કરવી તે; 2 agitation of the mind ગભરાટ *m*, ગરખડ, હોભ *m*, ચીસ *f*. [તેવું, ચિડિયું.

FRETFUL *a.* રોજરોજ ગુસ્સો લાગે-ચીસ ચઢે

FRIABLE *a.* [*L. frio* I break] Easily reduced to powder સહેલથી બાંગી જાય-બૂકા થઈ જાય તેવું.

FRIAR *s.* [*L. frater* brother] ધર્મસ્વી ધર્મનો રામનકાથલિક મત માનનાર મઠવાસી, બિશ્વાવૃત્તિ કરનાર પુરુષ *m*; 2 પાદરીનો દરજ્જો ન મળ્યો હોય એવા બિશ્વાવૃત્તિ કરનાર મઠવાસી.

FRICTION *s.* [*L. freio* I rub] The act of rubbing ધસવું-ચોળવું તે, ધર્ષણ *n*, મર્દન *n*.

FRIDAY *s.* [*AS. frig* the wife of the god Odin and *dæg* day] શુક્રવાર *m*.

FRIEND *s.* [*AS. freon* to love] One attached to another by sentiments of affection or esteem મિત્ર *m*, બાઈબંધ *m*, દોસ્તદાર *m*, સ્નેહી *m*; 2 a favourer -ને ચ-

હાનાર *m*, -ને ટેકા-આધાર-ઉત્તેજન આપનાર *m*; 3 (*pl.*) ખિસ્તીધર્મના જે પંથના સોફોને ફેવર્સ કહેછે તે ઘોડા; A *f.* in need is a *f.* indeed બીડને વખતે દોસ્તી રાખે તે દોસ્ત ખરો; A *f.* at court વગવસીઘો *m*.

FRIENDLESS *a.* મિત્ર-બાઈબંધવિનાનું, નિરાધાર, નિરાશ્રિત.

FRIENDLY *a.* Kind, favourable મિત્ર જેવું, મળતાવડું, માયાળું; 2 not hostile મૈત્રિ-દોસ્તી નું-વાળું, સ્નેહ બાવળું; 3 promoting the good of લાભ-હિતકારી, ફાયદાકારક; A *f.* society વિલાયતમાં કોઈએકઠેકાણે કા-ચીઝરોએ કોઈ માંદા કે બિનરોજગાર પડેલા કાચીગરને મદદ આપવા સાફ માહોમાહે યાપેલી મંડળી.

FRIENDSHIP *s.* મૈત્રી *f*, દોસ્તદારી *f*, સ્નેહ *m*, બાઈબંધી *f*; 2 personal kindness કૃપા *f*, માયા *f*, મહેરબાની *f*; 3 help સહાય *f*, મદદ *f*.

FRIEZE *s.* એકબતનું બેનનું લગ્નું.

FRIGATE *s.* [*Fr. frigate* a vessel without a deck] લઘાઈનું એક નાનું વહાણ.

FRIGHT *s.* [*AS. fryhtu* fear] Sudden and violent fear એભફ, ફાજ, ધાસકો *m*; To take *f.* ભડકવું, હપ્પકવું.

FRIGHTEN *vt.* ધાસકો-ફાજ પાડવી, બિવડાવવું, -થી ફાજ પડવી-ડરવું, ભડકાવવું.

FRIGHTFUL *a.* ભયંકર, ભયાનક, બિયામણું, ડર લાગે એવું.

FRIGID *a.* [*L. frigeo* I grow cold] Cold ઠંડું, ટાંડું, શીતળ; 2 wanting warmth or affection પ્રીતિ-સ્નેહ-ખાર વિનાનું; 3 dull (style, verses) રસ-આનંદ ઉપજાવે નહિ એવું, રસાળનહિ એવું, વિરસ; 4 stiff (look, manner) કરડું, આકરું; Frigid-Zone શીત કટિબંધ.

FRIGIDITY ઠંડ *f*, ટાંડ *f*, શીતળતા *f*; 2 પ્રીતિ-ખાર-સ્નેહ ન હોવા તે; 3 વિરસાઈ.

FRILL *s.* [*W. ffrill* to twitte] A ruffle વચ્ચાંચળ *m*.

FRINGE *s.* [*Fr. frange* threads] ઝૂલ *f*, ઝાલર *f*; 2 મગજી *f*, સંજવળ *m*, ફાર *f*, કિનારી *f*. *vt.* ઝૂલ-ઝાલર લગાડવી, ફાર-કિનારી દેવી.

FRIPPERY *s.* [*Fr. friper* to wear] Useless or worthless trifles નકામી જગાઈ, નિરૂપયોગી-નાખી દેવા લાયક ચીજ.

FRISK *vi.* [*Ger. frisch*] To leap, to skip ફૂંટવું, ફૂંટકારા મારવા, નાચવું. *a.* આનંદી, મોજી, ચપલ, ચંચળ. *s.* ફૂંટકારી, રમત.

FRITH *s.* [*L. fretum* a narrow inlet of the sea] ખાડી, અખાત.

FRITTER *s.* [*L. frictus* fried] પૂરી; 2 a fragment કકડો, તુકડો. *vt.* To cut or break into small pieces કાપી-ભાંગીને કકડા કરી; To f. away થોડે થોડે કરીને બહુ હડાવી-ગુમાવી નાખવું.

FRIVOLOUS *a.* [*L. frivo* I crumble] Of little weight or importance, trivial હલકું, નજીવું, વિસાત વિનાનું, જૂનું, નકામું.

FRIVOLITY *s.* હલકાપણું, હલકાઈ.

FRO *ad.* [*AS. fra*, see from] From, backward થી, ત્યાંથી અહીં; to and f. અહીં તહીં, અહીંથી ત્યાં ને ત્યાંથી અહીં.

FROCK *s.* [*Fr. froc* a monk's cowl] An outer garment (worn by men) ઊપલું લાંબુ ને ઢીલું વસ્ત્ર; (worn by women or children) ગવન, ડરેસમ.

FROCK-COAT *s.* વિલાયતી અંગરજીમ.

FROG *s.* [*AS. frog*] દેડકો; 2 વેડાના પગની સ્થાન પરનું આંટણું.

FROLIC *s.* [*Ger. fröhlich* joyful] A wild prank રમત, ખેલ, મજા, મોજ. *vi.* મજા, રમત-ખેલ કરી, મોજ મારવી.

FROLICSOME *a.* રમતિયાળ, રંગીલું, મોજી, ખુશીજીવ.

FROM *prep.* -થી, યકી, પાસે-કનેથી, માંથી; as, he took it f. મેનેજી તે મારી પાસેથી લઈ લીધું; take one f. four ચારમાંથી એક બાદ કરી; F. above ઉપરથી; F. afar દૂરથી; F. beneath નીચેથી; F. before (time, place) અગાઉ-પહેલાં-આગળથી; F. below નીચેથી-હેઠળથી; F. behind પછવાડે-પાછળથી; F. on high ઉપરથી; F. off પર-ઉપરથી; F. where (ન્યાં) ત્યાંથી; I

took it f. where it grew ન્યાં ને ઉગ્યું હું ત્યાંથી મેં લીધું.

FROND *s.* અને બાજુએ બીણાં લાંબાં પાનાં હોયછે, તેવી અમુક રીપાની ડાંખળી.

FRONTS [*L. frons* front] The face અહે-રોમ, મોઝું; A bold f. બે ફ્રીકી, બેતમાઈ; 2 the fore part of (a house) આગણ ભાગ, મુખ, મોઝું; 3 the van of an army સૈન્યનો અગ્ર ભાગ, સેનામુખ; In f. of સામું, સમુખ. *vt.* સામું થવું; 2 to stand opposite -ની સામું-સમુખ હોવું.

FRONTAGES ધંધારતનો આગણ ભાગ-મોઝું.

FRONTAL *a.* કપાળનું-સંબંધી.

FRONTIER *s.* સરહદ, સિમા, હદ. *a.* સરહદ પરનું-આવેલું.

FRONTISPIECE *s.* અંચળી આરંભ મોકલું ચિત્ર, પુસ્તકના પહેલા પાના ઉપરનું ચિત્ર.

FROST *s.* [*AS. forst*, *Ger. frost*] Frozen, dew બંધાઈ ગયેલું, ઝાકળ, હિમ; 2 the act of freezing ફરી-બંધાઈ જવું તે. *vt.* પોણી-પૂરી વિગેરે ખાવાના પદાર્થ ઉપર ખાંડની આસણીનો ઢોળ ચઢાવવા; 2 (કાંઈ વસ્તુ પર) હિમ સરખું કરી ચઢાવવું.

FROST-BITTEN *a.* અતિથણી ઠંડાડથી બગડી ગયેલું-કરમાઈ ગયેલું-બળી ગયેલું.

FROSTY *a.* પાણીનું બરફ થઈ જાય એવું; 2 resembling hoar-frost, white (the head) પળિયાં આંખાં હોય એવું, સફેદ.

FROTH *s.* [*Icel. fraud*, *froda*] Foam ફીણ; 2 empty show ડોળ, ભબકોમ, ઢોંગમ. *vi.* -ને-માં ફીણ આવવું.

FROTHY *a.* ફીણ વાળું-થી ભરેલું; 2 vain, unsubstantial ફિસિયારીઆર, ખાલી, નકામું, નિથા.

FROMWARD [From and affix ward] Perverse, unyielding કહેલું માને નહિ એવું, હડીલું, જીદી.

FROWN *vi.* [*Fr. frogner*, *It. infrigno* wrinkled] To express displeasure by contracting the brow ભવાં ચઢાવવાં, ડોળા કાઢવાં, ભવાં ચઢાવી નાખુશી બતાવવી; 2 to manifest displeasure in any manner

નાપ્રશી-અપ્રસન્નતા બતાવવી, -પર નાપ્રશી-અપ્રસન્ન હોવું. *vt.* To repel by showing displeasure -ને નાપ્રશી બતાવી-દબાવી બંધ કરે; *as*, f. him into silence તેને દબાવીને તેનું બોલવું બંધ કરે; f. it down નાપ્રશી બતાવી તેને થતાં બંધ કરે.

FRUCTIFY (See under Fruit.)

FRUGAL *a.* [*L. frugalis*] Economical કસરકરનાર, કોસરીઆ, મિતબચી, કસરિયું.

FRUGALITY *s.* કસરસર્ફ, મિતબચમ.

FRUIT *s.* [*Fr. from L. fructus*] Whatever the earth produces for food, clothing or profit (પ્રાણીના) બરણ પોષણ તથા વસ્ત્રને સાફ પૃથ્વી પર જે પાક થાય છે તે; 2 the produce of a tree or other plant ફળ, મેલિમ, ધાન્ય, ખીજ; 3 offspring (of the womb, body) સંતાન, છોકરાં; 4 effect or consequence, good or ill ફળ, પરિણામ; *as*, they will eat of the f. of their doings તેઓને તેઓના કામનું ફળ મળશે.

FRUITERER *s.* ફળ વેચનાર, મેવાવાળો.

FRUITFUL *a.* ફળદ્રુપ, ફળવંત, રસાળ; 2 bearing children છોકરાં થતાં હોય તેવી, વાંઝણું નહિ, પ્રસવશીલ; 3 producing in abundance પુષ્કળ કરતું.

FRUITION *s.* આરિયોમ, હાવેલિમ, ઉપભોગમ.

FRUITLESS *a.* નિષ્ફળ, બર્થ, મિથ્યા, ફોગટ.

FRUCTIFY *vt.* ફળદ્રુપ-ફળવંત-રસાળ કરે.

FRUCTIFICATION ફળદ્રુપ કરે. તે.

FRUSTRATE *vt.* [*L. frustrare*] To bring to nothing (things) તોડી-બાંધી પાડવું, નિષ્ફળ-બર્થ કરે, -થી પાણીમાં જવું; 2 to disappoint (persons) નિરાશ-નાઉમેદ કરે.

FRUSTRATION *s.* નિષ્ફળ-બર્થ કરે, તે; 2 નિષ્ફળતા, બાંધી પાડવું તે.

FRY *vt.* [*Fr. frire, L. frigo*] તળવું. *vi.* તળાવું. *s.* તળેલી વસ્તુ.

FRYING-PAN *s.* પેણિમ, પેણી.

FRY *s.* [*Fr. frai, Goth. fraiv*] નાના મા-છાંનો જથ્થો.

FUDDLED *a.* [*low Ger. fuddig* confused] Drunk પીધેલું, પીધેલ.

FUEL *s.* [*Norm. Fr. fuayl, L. focus* hearth] That which feeds fire બળતણ, સરપણ, કાઠીક હંધણ; 2 anything that serves to feed excitement નેથી કોઈ પ્રકારનો બડકો-જોસ્સો વધે તે; To add f. to fire બળતામાં તેલ હોમવું.

FUGH *inter.* છુટ, છિં.

FUGITIVE *a.* [*L. fugio* I fly] Volatile પવનથી ઉડી જાય તેવું, ઉડી જનાર; 2 readily escaping, unstable (a notion or the like) જલદી જતું રહે એવું, ક્ષણિક; 3 running from danger or pursuit નાસી જનાર, પલાયન કરનાર; 4 fleeing from duty નીકળી જનાર, જતી રહેનાર; 5 wandering રખડતું, ભટકતું, રવડા કરતું. *s.* નાસી જનાર, ખીજના ચાન્યમાં જઈ રહેનાર, રિફા ધાળવા સાફ નાસી જનાર.

FULCRUM *s.* [*L. fulcrum* a prop] That by which a lever is sustained ઉચ્ચાલનની નીચે મુકેલો ટેકો, ટેકામ.

FULFIL *vt.* [Full & fill] To accomplish (a promise, prophecy &c.) પૂર્ણ કરે, પાળવું, -થી પૂરે પડવું-થવું, ખર્ચે-સાચું પાડવું, ખર્ચે કરી આપવું; 2 to accomplish what was intended or desired મતલબ પાર પાડવી-સાધવી-પૂરી કરે, -થી પાર પડવી-ખર આવવી, ખર લાવવું; 3 to obey (a law)-પાળવું, પૂરે કરે.

FULFILMENT *s.* (See the verb) સિદ્ધિ.

FULL *a.* [*AS.*] Replete (a vessel &c.) ભરેલું, છલાછલ; 2 abounding with -માં ખડ-પુષ્કળ-ધણું હોય એવું; *as*, this life is f. of troubles આ આયુષ્યમાં ધણું દુઃખ હોય છે; 3 that fills બરાબ જાય-પેટ ભરાય તેવું-તેટલું; *as*, a f. cargo વડાણ ભરાઈ જાય તેટલો માલ; 4 complete પૂર્ણ, પૂરે; 5 loud, distinct (voice) મ્હોટું, સ્પષ્ટ; 6 mature (age) પાકું, પુખ્ત; 7 adequate પૂરે, વાજખી; Of a f. habit (of body)

- જાડું, પુટ. *s.* -માં જેટલુંમાય તે; To the f. સંપૂર્ણ રીતે; The f. of the tide ભરતી*f*; The f. of the moon પૂર્ણિમા*f.* *ad.* બરાબર, પૂરતી રીતે, -ના જેવું*as*; *f.* in the centre બરાબર મધ્યભાગમાં-વચ્ચેવચ્ચ; I looked him *f.* in the face મેં તેને બરાબર સન્મુખ જોયો; this is *f.* as good as that આ તેના જેવું સારું છે.
- FULL-BLOWN** *a.* બરાબર ખીલેલું.
- FULL-DRESS** *s.* કોઈ મોટા પ્રસંગને માટે ધારા પ્રમાણે જોઈએ તેવા પોશાક.
- FULL-LENGTH** *a.* (a portrait) નાખરિખ કાઢેલું-કરેલું; At *f.* લાંબોસાઈ, લાંબુ પડેલું.
- FULLER** *s.* [*L. fullo*] લુગડાંને સાફ અને ઘટ કરનાર, ધોળી*m*, બંધારી*m*.
- FULLER'S-EARTH** *s.* લુગડાં ધોવાના કામમાં આવતી મટીડી.
- FULMINATE** *vi.* [*L. fulmino* I Thunder] To utter or send out a denunciation or censure સત્તાથી ઠપકા-ધમકીની વાત બહાર પાડવી.
- FULSOME** *a.* [*AS. ful* foul and affix *some*] Disgusting by excess (flattery, compliment) કંટાળા ઉપજાવે એવું, આપલુસી ભરેલું, નાખુરા કરે એવું, ખુશામતનું; *as*, a *f.* compliment આપલુસી ભરેલું વખાણ.
- FUMBLE** *vi.* [*Dut. fommelēn* to crumple] To grope about અણધરની પેઠે કંઈ કરવા જવું, કાંઈ મારવાં; 2 to turn over and over વારે ધડીએ નકામું ઉચલાબ્યા ક.
- FUME** *s.* [*L. fumus* smoke] ધુમાડો*m*; 2 vapour વરાળ*f*, બાફ*f*; 3 any volatile or gaseous matter emitted in an offensive form મોટું વિગેરે વાટે કાઢેલી ગંધાતી-નફારી વાસમારતી હવા; 4 rage, heat આવેરા*m*, જોસ્સો*m*, ગુસ્સો*m*, ક્રોધ*m*; *as*, the fumes of passion ક્રોધાવેરા*m*; To be in a *f.* ગુસ્સામાં હોવું; Fumes of fancy મિથ્યા-બ્યથ કદવના. *vi.* -માંથી ધુમાડો-વરાળ નીકળવી, ધુમાડું; 2 તપી જવું, ગુસ્સેયવું.
- FUMIGATE** *vt.* To expose to the action of disinfecting vapours ચેપ ન લાગે માટે

- (કસાને) ધુણી દેવી, ધુણી દેવી, ધુમાડો લગાડવા.
- FUMIGATION** *s.* The act (See the verb.)
- FUN** *s.* [*AS. fean* joys] Sport, merriment વિનોદ*m*, રમણ*f*, ગમત*f*, મજા*f*, મશ્કરી*f*, ટોળ*f*, ફેલ*m*. [ટોળિયો, ખટક બોલું.
- FUNNY** *a.* વિનોદી, રમણ, ગમતી, મશ્કરો,
- FUNCTION** *s.* [*L. fungor* I perform] Any duty or business belonging to a particular station કામ*n*, ધર્મ*m*, ફરજ*f*; 2 the peculiar action of a member of the body કામ*n*, કર્મ*n*; 3 power, faculty (animal or mental) શક્તિ*f*.
- FUNCTIONAL** *a.* કામ-કર્મ-ફરજનું-સંબંધી; *F.* disease, the derangement of an organ arising from a cause external to itself શરીરનું કોઈ અંગ જાતે સાચું હોય પણ બીજા અંગમાં બગાડ થયાને લીધે તેને જે દરદ થયું હોય તે દરદ. [કામદાર*m*.
- FUNCTIONARY** *s.* અધિકારી*m*, અમલદાર*m*,
- FUND** *s.* [*Fr. fond, L. fundus* the bottom] A stock or capital બંડોલ*m*, થાપણ*f*, પૈસા*m*; 2 (*pl.*) the funds, a permanent debt due by government paying interest સરકારને ધીરેલા પૈસા, સરકારી લોન; 3 a stock to afford supplies of any kind (of wisdom, instruction &c.) પુંજ*f*, બંડોલ*m*, દ્રવ્ય*n*; *as*, a *f.* of good sense અક્ષલનો બંડોલ. *vt.* બ્યાન્ને ઉછીના લીધેલા પૈસાનું બ્યાન હમિરા વખતસર આપવામાં આવે માટે આયતમાંથી અપાવવાનો પાકો બંદોબસ્ત ક.; 2 to place in a permanent fund બ્યાન હમિરા મળ્યા કરે તેવા ફંડમાં નાણું ભરવું.
- FUNDAMENT** *s.* ગાંડ*f*, ગુદ*f*.
- FUNDAMENTAL** *a.* મૂળને લગતું, મૂળ પાયાનું, મૂળનું, અગત્યનું, જરૂરનું, આવશ્યક, મુખ્ય. *s.* મૂળની-મૂળ પાયાની વાત, મુખ્ય-જરૂરનો ભાગ, મૂળ આધાર*m*.
- FUNERAL** *s.* [*L. funus-funeris* a funeral procession] Burial of a dead human body મુડાને દાટવાની ક્રિયા; 2 the procession of persons attending such

- burial ને માણસો યુદ્ધની સાથે રીત પ્રમાણે જાય છે તેમ્ના. *a.* યુદ્ધને ઘટવાનું-સંબંધી, યુદ્ધને ઘટવી વખતે કરેલું; *F.* pile ચિતાર્, ચેડફ.
- FUNGUS** *s.* [*L. fungus* a mushroom] કૂતરાની ટોપી; 2 વાદળી જેવી વરસોળી, ગાંઠ *f.*
- FUNGIOUS** *a.* કૂતરાની ટોપી-વાદળી જેવું પોચું-નરમ.
- FUNNEL** *s.* [*W. ffynel* airhole] The shaft of a chimney કુમાડિયું; 2 trumpet shaped tube for conveying liquids into vessels ગળણી *f.*
- FUNNY** (See under Fun).
- FUR** *s.* [*Sp. forro* lining, *W. furw* down] The short, fine, soft hair of certain animals રૂઆં; 2 the skin with fur રૂઆંવાળું ચામડું; 3 a coat of morbid matter collected on the tongue જીભ પર ખાંતેલો થર, ચ્મોલફ.
- FURBISH** *vt.* [*Fr. fourbir, It. forbire*] To burnish ધસી સાફ-ચળકડું કર., સિકલ કર.
- FURIOUS** (See under Fury).
- FURL** *vt.* [*Fr. fardeler* to pack up] To wrap or roll વિટાળવું, વિટવું, લપેટવું, વિટાળી-લપેટી દેવું.
- FURLONG** *s.* [*AS furlang*] ચ્મિક મૈલનો આડમો ભાગ, ફરલાંગમ.
- FURLOUGH** *s.* [*Dan. forlon, Dut. ver- lof*] લશ્કરી અમલદાર-માણસને કેટલીક યુદ્ધ સુધી મંજૂલી રળ; 2 કોઈ અમલદારને કેટલીક યુદ્ધ સુધી મંજૂલી રળ.
- FURNACE** *s.* [*L. fornax* an oven] બઠૂંડી *f.*
- FURNISH** *vt.* [*Fr. fournir*] To supply with પૂરું પાડવું, જોઈતી વસ્તુ આપવી, આપવું; 2 to store (the mind) યાન સંપન્ન કર., સંપન્ન કર.; *as,* a well furnished mind યાનસંપન્ન મન; 3 to fit up (a house, a room) -માં સામાન સરંજામ મૂકીને તૈયાર કર.
- FURNITURE** *s.* સામાન, સરંજામ, રાચર-ચિલું, રાચન, સાહિત્યન.
- FURROW** *s.* [*AS. fur, Ger. furche*] The small trench made by a plough

- ચાસમ; 2 a groove ખોબલ, ખાંચ *f.*; 3 a hollow made by wrinkles in the face કરચલીથી ચહેરામાં પડેલો કાપો *m.* *vt.* (the deep) ખેડવું; 2 (the brow)-થી કરચલી-ખાડ પડવા; *as,* old age furrows the brow ધડપણથી કપાળમાં કરચલી પડે છે.
- FURTHER** *a.* [*AS. furthur*] More or most distant પેલું, ચ્મોલું-લ્યું, તે; *as,* go to the f. end of the field ખેતરને પેલે છેડે જાઓ; 2 additional બીજું, વધારે. *ad.* -થી-કરતાં આગે-દૂર. *vt.* સહાય-મદદ કર., વૃદ્ધિ થાય તેમ કર.
- FURTHERANCE** *s.* A helping forward વૃદ્ધિ થાય તેમ કર. તે, સહાય-મદદ આપવી તે.
- FURTHERMORE** *ad.* વળી, બીજું.
- FURY** *s.* [*Fr. furie, L. furia—furo* I am angry] Impetuous motion અપાટો *m.*, સપાટો *m.*, સુસ્વાટો *m.*; 2 rage જુસ્સો *m.*, ક્રોધ *m.*, ઝાંઝ, આવેશ *m.*, જનૂન; 3 a stormy, violent woman તામસી-ઉમ-ચંડ સ્ત્રી.
- FURIOUS** *a.* (wind, stream &c.) સપાટા-અપાટા-સુસ્વાટા ખેંચ આળવું-જળું-વહેવું, પ્રચંડ, જળરૂં; 2 (animal, pers.) જુસ્સામાં આવેલું, ક્રોધાવમાન, ખિજવાચ્છેલું, ઉમચ, ગાંડું.
- FUROR** *s.* (See Fury 2).
- FUSE** *vt.* [*L. fundo* I melt] To melt આળવું, ચ્મોઆળવું, રસરૂપ કર., પિગળાવવું. *vi.* ગળાવું, પિગળવું, રસ રૂપ થવું, ચ્મોઆળવું.
- FUSIBLE** *a.* ચ્મોઝજે-પીઝજે-ગજે ચ્મિવું, દ્રાવ્ય.
- FUSION** *s.* આળવું-પિગળાવવું-રસરૂપ કર. તે; 2 આજ્વાથી થચ્છેલો પ્રવાહી પદાર્થ, રસમ; *as,* metals in f. ધાતુચ્છેલો થચ્છેલો રસ.
- FUSEE** *s.* [*Fr. fusée* a spindleful, from *L. fusus*] The part of a watch or clock round which the chain is wound સાંકળી વિટાળવાનો ધડિયાળનો ચ્મિક ભાગ.
- FUSIL** *s.* [*Fr. fusil* a flint musket] ચકમકી જ્હાળી બંદુક.
- FUSEE** *s.* A small pipe filled with combustible matter by which fire is communicated to the powder in a bomb સળગી જાય ચ્મિવા પદાર્થથી ભરેલી ગરબજીંટ

ફેડવા સારૂ તેના કાણામાં ગડબેલી લાકડાની નળી, સુરંગ ફેડવાની દારૂ બરેલી નળી.

FUSILEER *s.* ચક્રમંત્રી નાની બંકુક રાખનાર સિપાઈમ.

FUSS *s.* [*AS. fus ready*] Bustle ધાંધળા, ગડબડા, ગોંધળા, ધામધુમ. [નાર.

FUSSY *a.* ધાંધળિયો, ધાંધળિયાર, ગોંધળ કર-

FUSTIAN *s.* [*Fr. futaine, Sp. fustan*]

A kind of coarse twilled cotton stuff

બહુ સુતરાઉ કપડું; 2 a swelling style

મોટા મોટા શબ્દવાળું-ભાષાકાદર લખાણ.

FUST *s.* [*Fr. fust wood of a cask*] A

strong musty smell ઓરી-કહેલેલી-કુમ-

ર્ષ-ઉપર ગમ્મિલી વસ્તુની ગંધ.

FUSTY *a.* ઉપર, કુમર્ષ ગમ્મિલું, ઓરું, કહેલું.

FUTILE *a.* [*L. futile-fud, root of fun-*

do I pour] Trifling, worthless નકામું,

નિરૂપયોગી, બર્થ, જ્યાં કંઈ ન થાય-વળે નહિ

શ્વેતું. [યોગમ.

FUTILITY *s.* નકામાપણું, બર્થતા, નિરૂપ-

FUTURE *a.* [*L. futurus, fut. p. of*

esse to be] That is to be or come

hereafter હવે પછી આવતું-થતું, હવે પછીનું,

ભવિષ્ય; The *f. tense* ભવિષ્યકાળમ.

FUTURE *s.* ભવિષ્યકાળમ, આવતો કાળ.

FUTURITY *s.* ભવિષ્યકાળમ; 2 event to

come આવતા કાળમાં જે બનવાનું તે, ભવિ-

ષ્યન, ભાવીન, હેનાર.

FY *inter.* [*Ger. pfui!, Fr. fi!*] છુટ, છિટ.

G.

G the seventh letter of the English alphabet અંગ્રેજી મૂળાક્ષરનો સાતમો અક્ષર, અને પાંચમો વ્યંજન; યિના જે ઉચ્ચાર થાય છે, 'ગ', અને 'જ'; ધણું કરીને a, o, u, i, અને r યિયિની પૂર્વે તથા શબ્દને અન્ને યિનો ઉચ્ચાર 'ગ' થાય છે, અને e, i, ને y ની પૂર્વે યિનો ઉચ્ચાર 'જ' થાય છે; 'ગ' અને 'જ' બેડુ ધોષ અક્ષર છે.

GAB *s.* [*Scot. gab, Dan. gab mouth*] બકવા, લવારોમ, બકબક; Gift of the g. વાચાળપણું, બોલવાની કૃત.

GABBLE *vi.* To prate બકબક કર, લવારો કર,

બકીશવું, બકવું, વગર સમજે ઉતાવળું બોલવું;

2 to utter inarticulate sounds with

rapidity (geese &c.) ઉતાવળથી બકબક

(પક્ષીઓનું) બોલવું. *s.* બકબક, લવલવ,

બકવારોમ, લવારોમ; 2 વધુ-પક્ષીઓનું બક-

બક બોલવું.

GABBLER *s.* બકબક-લવારો-બકવા કરનાર,

અણસમજ્યું-અભ્યક્ત બોલનાર.

GABLE *s.* [*low L. gabulum a kind of*

gallows] The end wall of a house,

particularly the three cornered por-

tion of such wall above the cornice

છેલ્લા માળની કિનારી ઉપરનો ત્રિકોણ આ-

કારનો કરાનો ભાગ.

GAD *s.* [*AS. gad a point of a weapon*]

A wedge of iron or steel used by

miners લોહ-ગજવેલની ફાયર; 2 a

graver કોતરણી. *vi.* To rove about

restlessly like cattle stung by the

gadfly બમણું, બટકડું, રખડવું, રજળવું.

GADFLY *s.* બગાઈ.

GAG *vt.* [*AS. caggian to lock*] (બોલાય

નહિ માટે) -ને મોઝી ડૂચો મારવા, બળાટકા-

રથી કે સત્તાના જોરથી બોલતાં અટકાવવું,

-નું મોં બંધ કર. *s.* (બોલાય નહિ યિટલા

માટે) મોઝી મારેલો ડૂચો-પર મૂકેલી વસ્તુ.

GAGE *s.* [*Fr. gage, low L. gadium,*

Goth. vidan to bind] A pledge સાનમાં

મૂકેલી કોઈ પણ જાતનો; 2 a challenge to

combat હોડ બકીને સણપેલો કોઈ પણ પદાર્થ;

2 બીડું, જાનું, ટોપી જેવા કોઈ પણ હોડ દા-

ખલ સણપેલો પદાર્થ; 3 (See Gauge.) *vt.*

બંધનમાં- આડમાં રાખવું - મૂકવું; 2 (See

Gauge).

GAIETY *s.* (See Gayety).

GAIN *vt.* [*Fr. gagner to earn*] To ac-

quire મેળવવું, કમાવું, સંપાદન-પ્રાપ્ત કર; 2

come off winner or victor in જીતવું,

-માં ફતેહ પામવી; 3 to win to one's side

મેળવી લેવું, પોતાની તરફનું કર, પોતાના પક્ષ-

માં જોડી લેવું; 4 to reach -માં પહોં-

ચયું, -માં-એ આવયું; as, to g. the summit શિખરે પહોંચયું; To g. ground ઝમયું, જોર પકડયું, વૃદ્ધિ પામવી; To g. over સામા પક્ષમાંથી પોતાનું ક.-મેળવી લેયું. પોતાની તરફ ખેંચી લેયું. vi. લાભ-નફા મેળવવો, કમાવું; To g. on -નું છેટું ભાંગતાં જવું, -કરતાં આગળ વધતાં જવું, -થી આગળ દબાવતાં જવું; he is gradually gaining on his adversary તે તેના સામાવાળીઆ કરતાં ધીમે ધીમે આગળ વધતો જાય છે. s. નફામ, ફાયદામ, લાભમ, કમાઈ f; 2 the obtaining or amassing of profit નફો-ફાયદો કમાવો-મેળવવો તે; as, the lust of g. નફો કમાવાની અતિવૃષ્ટિ. [લાભ થાય તે. GAINER s. નફો-ફાયદો-લાભ કમાનાર, જેને GAINSAY vt. [AS. *gean* against and say] To contradict -ની ના પાડવી, -થી વિરુદ્ધ-ઉલટું બાધણું ક., ખોટું કહેવું. GAIRISH a. [cf. AS. *gearn* ready] દબ-દબાદાર, ભભકાદાર, શાનદાર, ફલકુટાકીર્તિ. GAIT s. [cf. *gate*] જવું-ચાલવું-હિડવું તે; 2 લઢણ f, ચાલવાની ઢબ-તરાઈ-રીત f, ચાલ f. GAITER s. [cf. *Fr. guetre*] એક તરેહનો ધૂંટી સુધી આવે તેવો તળિયા પિનાનો લુગડાનો જોડો. GALA-DAY s. [Fr. *gala*, show] તેહવારનો દિવસ, પહેરવા આડવાનો-સપરમો દિવસ. GALAXY s. [Gr. *galaxias*] આકાશ-સ્પર્ગ-દૂધ ગંગા f; 2 (મહાન પુરષો)નો સમુદાય. GALE s. [Ir. *gal*] A strong current of air પવનની જોરદાર લેહર, ઝપાટાખંધ વાતો -ગાંડો પવન m; 2 a breeze લહેર f. GALIPOT s. [Fr. *galipot*] 'ફર' નામના ઝાડનો ગૂંદ, ગૂંદમ. GALL s. [AS. *gealla*] The bitter viscid fluid found in the gallbladder પિત્ત n; 2 anything bitter કોઈ પણ કડવો પદાર્થ, કડવાસ f; 3 spite, malignity ખારમ, દેષ m, અતિ દેષ m. GALL s. [L. *galla*] (Used in dyeing) એક નામના ઝાડમાં (એક જીવડાએ ચૂંકેલા ઈંડા ઉપર થતી) એક પ્રકારની ગાંઠ.

GALL vt. [Fr. *galer* to scratch] To wear away by friction ધસી નાખવું, -થી ધસાઈ જવું, -થી છોલાવું-ધસાવું; 2 to tease ખીજવું, ચીડવું, પજવવું-થી ઝટકો લાગવો; 3 to harass, હેરાન ક., -ને ધજા-હરકત ક., સતાવવું.

GALLANT a. [Fr. *galant*] Showy, splendid શાનદાર, ઝોળદાર, ભભકા-દબદબા દાર, ભડકવાળું; 2 noble in bearing or spirit ઉચ્ચા મનનો, ઉદારશીળ, ખરા દમવાળો, શરો, હિંમતવાન, મરદ, છુટીવાળો, અહાદુર; 3 polite and attentive to ladies સ્ત્રી-આની સેવામાં તત્પર, સ્ત્રીસન્માની. s. A gay courtly or fashionable man ભડકવાળો પુરુષ, રંગીસો પુરુષ m, છેલ m, સ્ત્રી સન્માની પુરુષ; 2 one who woos સ્ત્રીની પ્રીતિ સંપાદન કરવાનો ઉદ્યોગ કરનાર, બદ-કામને અર્થે સ્ત્રીનું મન ભાગવવાને પ્રયત્ન કરનાર પુરુષ. vt. (સ્ત્રી) ની સેવામાં તત્પર-જગૃત રહેવું.

GALLANTRY s. Bravery શૂરપણ n, હિંમત f, મરદાઈ f, શૂરત્વ n, અહાદુરી f, હામ f, બેધ-ઉકપણ n; 2 સ્ત્રી સન્માન-સેવા f; 3 (in a bad sense) attention designed to win criminal favours from a female બદ-દાનતથી સ્ત્રીની પ્રીતિ સંપાદન કરવાનો ઉદ્યોગ-ફૂડકપટ n-કાવતરૂં n.

GALLEON s. [Fr. *galion*] એક પ્રકારનું ચાર તૂતકનું વહાણ.

GALLERY s. [Fr. *galerie*, low L. *galeria*, a festal hall] A long and narrow corridor લાંબી ને સાંકડી છૂટીપરસાળ-ચાલ f; 2 a room for the exhibition of works of art ચિત્રાલય n, સારાં ચિત્ર વગેરે ગોઠવી ચૂકવાની જગ્યા; 3 છત્રું n, અંજોળ m; 4 ચઢ ઉતર ખેડો f. pl.

GALLEY s. [Sp. *galea*] એક પ્રકારનું વહાણ; 2 (છાપખાનામાં) 'સ્ટિક'માંથી 'કમ્પોઝ' ચૂકવાનું ચોકું.

GALLEY-SLAVE s. આવી નામના વહાણ ઉપર હલેસાં મારવાને ગુલામ ક્યો હોય તે પુરુષ.

GALLIARD s. [*Fr. gaillard*] ચાલાક-શા-
નદાર માણસ; 2 a gay, lively dance એક
તરેહનો ધ્રુવદનો નાચ.

GALLICAN a. [*L. gallicanus*, from
Gaul] ફ્રાન્સ-પ્રાચીનફ્રાન્સ સંબંધી.

GALLICISM s. ફ્રેન્ચ ભાષાની રૂઢિ. [પરવું.

GALLICISE vt. ફ્રેન્ચ રૂઢિ પ્રમાણે (રાખ્ધ) વા-

GALLIPOT s. [*Fr., Sp. gala* show] એક
પ્રકારની વસાણાં મુકવાની ગાંધીની માટલી-પરણી

GALLON s. [low *L. galon* mod. *Fr.*
galon a grocer's box] એક પ્રકારનું ભર-
તરનું માપ, આસરે આઠ શેર પાણી માપ એ-
વડું માપું.

GALLOON s. [*It. gala* show] એક પ્રકાર-
ની જાડી રેશમી રૂપેરી કે સોનેરી ફીત.

GALLOP vi. [*Fr. galoper*] છુલંગા-ઠેકડા
મારતા દોડવું, છુરતકફ, દોડવું. s. ભરદોડફ,
ઠેકડોમ, ઠેકડાખંધદોડફ.

GALLOPADE s. એક પ્રકારનો નાચ-નૃત્યન.

GALLOWAY s. [from Galloway in
Scotland] એક જાતનો નાનો પાણીવાળો ઘોડો.

GALLOWS s. [*AS. salgu*] ફાંસી દેવાનું બધું
ચોકડું.

GALOCHE s. [low *L. galochiā*, from
L. gallica a Gallic shoe] જોડા ન પલજે
માટે તે જાપર પહેરવાનો જોડો.

GALVANIC a. [from *Galvani* the name
of the discoverer] ગાલ્વનિસ્મ નામની
વિદ્યુત સંબંધી-નું-વાળું.

GALVANISM s. એક પ્રકારની વિજળી-વિદ્યુ-
તફ; 2 વિદ્યુતશાસ્ત્રન.

GALVANISE vt. -જાપર વિજળીની અસર લ-
ગાડવી; 2 to plate by means of gal-
vanism ગાલ્વનિસ્મ નામની વિજળીની મદદ-
થી રસવું; 3 (વિજળીથી) બાન આણવું.

GAMBLE, GAMBLER, GAMBLING
(See under Game).

GAMBOL s. [old *E. gambolde*] કુદકોમ,
કુદકારોમ, ઠેકડોમ, છુલંગફ; 2 ગેલન. vi.
ગેલમાં-આનંદમાં કુદવું, કુદાકુદક. , ઠેકડો-છુ-
લંગ-કુદકો મારવો.

GAME s. [*AS. gamen* play] Sport of

any kind રમતફ, ગમતફ, ખેલમ: 2
sport મસ્કરીફ, દફોમ, મજાકફ; as, to make
g. of -ની મસ્કરી-હાંસી ક. 3 A play ર-
મતફ; 4 a single match at play દાવમ,
ખેલન, રમતફ; 5 animals pursued and
taken by sportsmen શિકારન. a. હિ-
મ્મતવાન, શરૂ, બહાદુર. છાતી-હામવાળું, દટ;
2 શિકારનાપ્રાણી સંબંધી; To die g. મરતા
લગી ખરી ઠક્કર ઝીલવી. vi. રમવું, ખેલવું,
જીગડું રમવું, જીગાર રમવો.

GAMBLE (See Game vi.) [રમનાર.

GAMBLER, GAMESTER s. જીગારીમ, જીગડું

GAMBLING, GAMING s. જીગારમ, જીગડુંન.

GAME-CKOCK s. લડાવવાને પાળેલો ફક્ડો-મરઘો.

GAMEKEEPER s. શિકારના પ્રાણીઓને સાચ-
વનાર. [આનંદી.

GAMESOME a. ખુશમીજાજ, મોજા, રંગીલું,

GAMMON s. [*Sp. gamon* ham] જૂંડના

કૂલાના માંસની આધીને કરેલી સુકવણી; 2

A certain game એક પ્રકારની રમત; 3 an
imposition કમાઈફ, ધૂર્તીઈફ, કપટન, દગોમ.

GAMUT s. [*Gr. gamma* the third Greek
letter and *ut*, a musical note] ગાયનનો
ક્રોનો, સારીગમફ. [નર, નરહંસમ.

GANDER s. [*AS. gandra*] હંસ જાતનો

GANG s. [*AS.*] ધાડુંન, ટોળુંન; 2 ધાડફ, ધાડુંન.

GANG-ROBBERY s. ધાડ ચોરીફ.

GANGWAY s. ધેરીલીધેલી જગ્યામાંથી જવા
આવવાનો રસ્તો.

GANGRENE s. [*L. gangraena*] જીવતા
પ્રાણીના માંસમાં કહેલમ-સળેલમ. vt. કહેલવ-
ડાવવું, થી કહેલવું, સળાવવું. vi. કહેલવું, સળવું.

GAOL s. [low *L. gabiola*] કેદખાનુંન, બં-
ધીખાનુંન, તુરંગફ. [વાસ્તે કાઢવા તે.

GAOL-DELIVERY s. કાચી કેદના કેદીને ધનસાફ

GAOLER s. બંધીખાનાનો અધિકારી, દરોજોમ.

GAP s. [old *E. gappe*, *Icel. gap* mouth]

An opening બાડુંન, માગમ, છીડુંન; 2

ખાલી ગાળેલમ-અંતરન-વકાસમ; To stop

a g. પૂરી લેવું, કામ ચલાઉ ઉપાય કાઢવો;

To stand in the g. જોખમમાં ડોકું ધરવું.

GAP-TOOTHED a. છૂટા દાંતવાળો, સાંખલો.

GAPE *vi.* [*AS. geapan* to open] To open the mouth wide મોં ફાડવું-પહેલું ક. ; 2 To yawn મોં પકાશીને બેથી રહેવું, યંપવું, યંખ્યા ક., બગાડવું ખાવું; To g. for or after પાછળ વલખાં મારવાં.

GARB *s.* [*Norm., Fr. garb* looks] Clothing લુગડાં *npl*, પચ્છન *npl*; 2 appropriate dress પહેરવેશ *m*, વેશ *m*, પેરાલકમ; 3 fashion or mode of dress પહેરવાની ઢબ, બાહુરો ડોળ-દેખાવ *m*-તરાઈ.

GARBAGE *s.* [old *Fr. garber* to make fine] પથુ પ્રાણીનાં આંતરડાં, માંસનો નાખી-દેવાનો બાગ, નાખીદેવાનો બાગ *m*, ચ્ચેદવાડો *m*.

GARBLE *vt.* [old *Fr. grabeler*, to examine] To select such parts as may serve the purpose કોઈ પથુ વાતનો કામનો બાગ લઈ લેવા-જૂદા કાઢવા; 3 to mutilate કોઈ વાતના કામ પડતા બાગ લઈને બાકીના પડતા મૂકવા; *s. (pl.)* સારા મસાલામાંથી જૂદા કાઢેલો કચરો-ધૂળ *f*-ઝડકામણ *n*-વીણામણ *n*-ચાળણ *n*.

GARDEN *s.* [low *Ger. garden*] બાગ *m*, બગીચો *m*, વાડી *f*; flower g. ફૂલવાડી *f*-ફૂલ-બાગ *m*; A small flower g. near a dwelling નજરબાગ *m*; G. land બાગાયત જમીન.

GARDENER *s.* વાડીનો માળી, માળી *m*, વાડી કરનાર તથા કેળવનાર માળી *m*.

GARDENING *s.* વાડી કરવાની-વાવવાની-કેળવવાની વિદ્યા *f*-કળા *f*.

GARGLE *vt.* [*Ger. gurgel* throat] મોં તથા ગળું ધોવાને પાણી મોંમાં રાખી ગળાવવું. *s.* મોંમાં ગળાવવાનું-કોગળાનું ચોસડ.

GARLAND *s.* [*Pr. garlanda*] ફૂલ-પાંદડાં-પીછીનો મુગટ-હાર *m*-તોરણ *n*; 2 anthology ગદ્ય કે પદ્યની રત્નમાળા *f*, રત્નાવળી *f*.

GARLIC *s.* [*AS. garleac*] લસણ *n*.

GARMENT *s.* [old *E. garnement*, from old *Fr. garmir* to garnish] પેરાલકનું કોઈપણ વસ્ત્ર; (*pl.*) લુગડાં *n*.

GARNER *s.* [*L. granarium*, from *granum* grain] કોઠાર *m*, અનાજ-દાણા બ-

રવાની જગ્યા *f*. *vt.* બરી ચૂકવું, કેઠારમાં બરી-સખી ચૂકવું.

GARNISH *vt.* [old *Fr. guarnir* to protect] To decorate with ornamental appendages શણગાર સજવીને શોભાતું કરવું. *s.* શણગાર *m*, શોબા *f*, સાજ *m*, પેરાલકમ, સારાં લુગડાં *npl*.

GARRET *s.* [*Scot. garret* a watch-tower] છાપરાની નીચેનો માળિયો-કાતરિયું *n*.

GARRISON *s.* [old *Fr. garnisom*, from *garnir* to provide] A body of troops stationed in a fort or fortified town to defend it કિલ્લાના રક્ષણ-બચાવ સારૂ રાખેલી ફોજ; 2 a strong place in which troops are quartered જંગલમાં બચાવને માટે ફોજ રાખી રહેલ તેવી જગ્યા *m*. *vt.* -માં બચાવને માટે ફોજ ચૂકવી-રાખવી.

GARRULOUS *a.* [*L. garrulus* from *garrir* I chatter] વાચાળ, બકબકીઆ, બહુ બોલું. [લાપણ *n*.

GARRULITY *s.* વાચાળ-બકબકીઆ-બહુ બો-

GARTER *s.* [*It. garreto* bend of the knee] માળ બંધ *m*; 2 the badge of the highest order of knighthood in England વિલાયતમાં 'નેટ આફ ધ ગાર્ટર' નામના અમીરનો ચાંદ-નિશાન *n*.

GAS *s.* [*Fr. gaz*, *AS. geast* ghost] વાયુ-રૂપી પદાર્થ *m*; 2 કોલસામાંથી કાઢેલો વાયુ, ગ્યાસ *m*.

GASEOUS *a.* વાયુરૂપી.

GAS-FITTER *s.* 'ગ્યાસ'ની નળીઓ જાપર મોં બતી વિગેરે ખેસાડનાર. [ગ્યાસમાન *n*.

GASOMETER *s.* ગ્યાસવાયુ માપવાનું યંત્ર;

GASCONADE *s.* [*Fr.*, from *Gascon* an inhabitant of Gascony, the people of which are noted for boasting] ફૂલ *f*, ફૂલારા *f*, ફૂલાર *f*, બડાઈ *f*, એટી મોટાઈ.

GASH *vt.* [Probably from *Fr. hacher* to hew] To make a long deep incision in -માં જીડો-લાંબો ધા-જખમ ક. *s.* માંસમાં જીડો-લાંબો જખમ-ધામ.

GASOMETER *s.* (See under Gas.)

GASP *s.* [*Dan. gispe* to gape] To labour for breath મોહ કાઢીને મહા મહેનતે ખાસ લેવાને પ્રયત્ન ક.; 2 to show a vehement desire અતિ વીર કામના અતલાવવી. *s.* શ્વાસ લેવાને મોહ કાઢીને મોટો પ્રયત્ન ક. તે; At the last g. અ-તકાલે.

GASTRIC *a.* [*Gr. gastros* stomach] પેટ સંબંધી; G. juice જઠરરસમ.

GATE *s.* [*AS. geat-gat* gate] દરવાજો, રસ્તો *m.*, દરવાજાનું બારણું.

GATEKEEPER *s.* દરવાજા.

GATEWAY *s.* દરવાજો, દરવાજાનું ચોકડું.

GATHER *vt.* [*AS. gadrian* from *gador* together] To collect એકત્ર-બેગ-બેગ ક.; 2 to pick ચૂંટવું, વીણવું; 3 to collect as a harvest લેવું, ખેતીમાં વાઢીને લાવવું; 4 to derive as an inference (અનુમાન) કાઢવું, અનુમાન કાઢવું; *vt.* એકત્ર-બેગ-બેગ થવું; (as men) ભરાવું, એકત્ર-બેગ થવું; 2 to grow larger by accretion મોટું થવું; 3 to generate પુત્ર ભરાવું, -માં પહે ભરાવું-થવું.

GATHERING *s.* That which is gathered એકઠી બેગી કરેલી વસ્તુ; 2 a crowd ટોળું, મેળાવો *m.*; 3 a tumor ફેલોસો *m.*, ગુમડું-ગોડન.

GAUDY *a.* [*L. gaudium* joy] Ostentatiously fine દબદબા-બભકાદાર, ભડકદાર.

GAUGE *vt.* [old *Fr. guager* a liquid measure] To measure the contents of -નું પરિમાણ-માપ કાઢવું; 2 to measure the capacity or ability of માપવું, -નું ગણ-માન કાઢવું. *s.* માપન, માપન, ધારણ; 2 estimate માપન, અડસ્ટો *m.*, ગણના; 3 the distance between the rails of a railway લોડાની સડકની બે રેલ વચ્ચેનું અંતર.

GAUGER *s.* પીપનું માપ-માન કાઢનાર.

GAUNT *a.* [perhaps cont. from *AS. gewanian* to wane] કુખનું થઈ ગયેલું, સ્કાંધ ગયેલું, ચીમડાં ગયેલું.

GAUNTLET *s.* [*Fr. gantelet*] A large

glove of mail લોડાનું મોટું હાથનું માથું, હસ્તત્રાણ *n.*; 2 a long glove covering the wrist પહોંચાલગી આવે એવું હાથનું માથું; To take up the g. બીડું ઝડપવું; To throw down the g. બીડું ફેંકવું.

GAUZE *s.* [*Fr. gaze*, low *L. gazzatum* from *gaza*] ગાઝનું લુગડું. [નાડી.

GAWKY *a.* [*AS. geac* cuckoo] બેઠું, અ-

GAY *a.* [*AS. gai*] Merry આનંદી, લહેરી, મોજ, ખુશમિજનનું, ખીલેલું; 2 showy ડોળદાર, ભભકાદાર.

GAYETY, GAIETY *s.* મોજ-આનંદી-લહેરી-ખીલેલાપણું *n.*; 2 finery ડોળદાર-ભભકાદારપણું *n.*

GAZE *vi.* [*AS. gaisjan* to terrify] ટકટક જોઈ રહેવું, એક દૃષ્ટિ-નજરે જોઈ રહેવું, સ્તબ્ધ દૃષ્ટિ જોઈ રહેવું. *s.* સ્તબ્ધદૃષ્ટિ, એકની એક નજર *f.*

GAZELLE *s.* [*Fr.*] નાનું રૂપાળું હરણ.

GAZETTE *s.* [*It. gazetta* from *bazzetta* a Venetian coin worth about three pence] વર્તમાનપત્ર *n.*, સમાચાર-પત્ર *n.*, સરકારી વર્તમાનપત્ર *n.* *vt.* વર્તમાનપત્રમાં છુપાવવું, છુપી પ્રસિદ્ધ કરી, સરકારી ગેઝેટમાં છુપી પ્રસિદ્ધ કરી.

GAZETTEER *s.* વર્તમાન-ખબર લખનાર, સરકારી રૂઝિ ખબર લખાવનાર; 2 વર્તમાનપત્ર *n.*, ખબરપત્ર *n.*; 3 કોઈ પણ સંસ્થાનાં શહેર, ગામ, નદીઓ, ડુંગર વગેરેના વર્ણનનું ક્રાંતિવાર પુસ્તક.

GEAR *s.* [*AS. geara* provision] સરસામાન *m.*, રાચરચીલું *n.*, સામાન *m.*, વસ્તુ *f.*; 2 clothing લુગડાં *pl.*, વસ્ત્ર *n.*, પેરાકા *m.*; 3 the harness of a horse or of beasts of burden સાંઘ, પથુને જોડવાનો બધો સામાન; 4 (mach.) દંતાવાળાં પેડાં.

GEARING *s.* લોડાને ગાડીએ જોડવાનો બધો સામાન, હારનીસ *n.*; 2 દંતાવાળાં પેડાં *n.*

GELATINE *s.* [*L. gelu* frost] સરસમ.

GELATINOUS *a.* ચીકણું.

GELD *vt.* [*Icel. gelda* to castrate] To castrate ખાંસી કરી, નામરદ કરી, ના ખાંસી કરી નાખવી.

GELDING *s.* The act (See verb); 2 ખાંસી થોડે *m.*

GEM *s.* [*L. gemma*] A bud કળી *f*; 2 a precious stone of any kind ઝવેર *n*, ઝવાહીર *n*, રત્ન *n.* *vt.* To adorn with gems જવાહીરથી રાણુગારનું-દીપાવનું, રાણુગારનું, દીપાવનું, શાભાયમાન *ક.*

GEMINI *s.* [*L.*] મિથુનરાશિ *f*.

GENDER *s.* [*Fr. genre, L. genus* kind] (રાજની) જાતિ *f*, લિંગ *n*.

GENEALOGICAL *a.* [*Gr. genea* birth, and *logos* discourse] વંશાવળી-પેઢીક્રમ સંબંધી -નું; 2 according to the descent of a person from an ancestor પેઢીઉતાર, પેઢીપ્રમાણે -નું; G. tree પેઢીનામું *n*, વંશાવળી *f*.

GENEALOGIST *s.* વહીવટી *m*, વંશાવળી કહેનાર.

GENEALOGY *s.* વંશાવળી *f*, પેઢીનામું *n*, વંશાવળી *n*, પેઢી *f*, વંશ *m*.

GENERAL *a.* [*L. generalis* from *genus* a race] Pertaining to a whole class or order સામાન્ય, અધા વિષેનું-નું, અવિશેષ, ધણને લાગું પડે તેવું; 2 lax in signification અવિશિષ્ટ, ચોક્કસ નહિ એવું, બિનચોક્કસ, મોહોગમ; 3 common to many ધણા ખરાનું, સાધારણ, લૌકિક. Adjutant *g.* લશ્કરના સરદારનો મદદગાર મુખ્ય અમલદાર; Attorney *g.*, solicitor *g.* સરકારી વકીલ; Brigadier *g.* લશ્કરની મોટી ટુકડીનો સરદાર; G. term સામાન્ય નામ-સંગ *f*; Lieutenant *g.* નાયબ સેનાધિપતિ *m*; Major *g.* લશ્કરના મોટા ભાગનો સરદાર; (એવી રીતે બીજા સમાસમાં) એના અર્થ 'મુખ્ય' 'પ્રધાન' 'એક' 'સર' એવો થાય છે; as, Postmaster *g.* ટપાળ ખાતાનો મુખ્ય અમલદાર. *s.* The whole or total સામાન્ય વાત *f*; 2 the chief or superior officer મુખ્ય અમલદાર *m*-અધિકારી *m*, સેનાપતિ *m*; In *g.* ધણું કરીને, સામાન્ય રીતે. [ધિપતિ *m*.

GENERALISSIMO *s.* મુખ્ય સેનાપતિ *m*, સેના-

GENERALITY *s.* સામાન્યપણું *n*, સાધારણપણું *n*; 2 a general or vague state-

ment મોહોગમ-સામાન્ય વાત *f*; 3 the main body or bulk ધણોખરો-મોટો ભાગ.

GENERALISATION *s.* વ્યક્ત પુરૂષોને અથવા ઉપવર્ગોને લગતી વાત આપ્યા વર્ગને કે મોટા વર્ગને લાગુ પાડી તે.

GENERALISE *vt.* (વિશેષ પ્રતિગતને) સામાન્ય-રૂપ આપવું, મોટા સામાન્ય નિયમ નીચે લાવવું; 2 to use with a more extensive application બહોળા અર્થમાં વાપરવું, ધણને લાગુ પાડવું-ક.; as, when a fact is generalised, our mind is quieted ન્યારે કોઈ વાત ધણને લાગુ પાડીએ છીએ ત્યારે આપણું મન નિવૃત્ત થાય છે; 2 to derive as a general conclusion or principle સામાન્ય નિયમ-ધારણ-ગુણ-કાઢવો-ક.

GENERALLY *s.* સામાન્ય રીતે, ધણુંકરીને, મુખ્યત્વેકરીને, સાધારણ રીતે.

GENERATE *vt.* [*L. genero* I beget] To procreate ઉત્પન્ન *ક.*; -ને જન્મ આપવો, -નો વિસ્તાર વધારવો, પેદા *ક.*; 2 to cause to be; to produce ઉત્પન્ન-પેદા *ક.*, કરવું. GENERATION *s.* (The act) ઉત્પત્તિ *f*, પેદારા *f*, કરવું તે; 2 production or formation ઉત્પત્તિ *f*, પેદારા *f*, થવું-બનવું તે; 3 progeny આંલાદ *f*, વંશ *m*, પ્રજા *f*, વસ્તાર *m*; 4 a single step in natural descent પેદા *f*, જમાનો *m*, કાળ *m*.

GENERATIVE *a.* ઉત્પાદક શક્તિવાળું, પોતાની જાતની વૃદ્ધિ કરે તેવું, ઉત્પાદક.

GENERIC *a.* (See under Genus).

GENEROUS *a.* [*L. generosus*] ઉદાર, જીયા-મોટા મનનું-વાળું, અમીરી-ઉદાર સ્વભાવનું, મહાત્મ્યવાળું, (things) ઉદારતાનું, અમીરી, મહાત્મ્યવાળું, ઉદાર; 2 munificent સખી, ધોતાળ, ઉદાર; 3 abundant પુષ્કળ, ભરપૂર; 4 exciting spirited feelings જોમ-દમ-હૃંશીઆરી આણે-વધારે તેવું, જલદ.

GENEROSITY *s.* ઉદાર પાણું *n*, મોટું-જીવું મન, ઉદાર-અમીરી સ્વભાવ *m*, આદર્શ *m*, મહાત્મ્ય *n*; 2 munificence સખી-ધોતાળ-ઉદાર-સખાવતપણું *n*.

GENESIS *s.* [*Gr.*] The act of producing ઉત્પન્ન-પેદા કર. તે, ઉત્પત્તિ, પેદારા; 2 an account of the origin of any thing ઉત્પત્તિવિદ્યા-ગ્રાન; 3 the first book of the old Testament જુનો કરાર એ નામના ખ્રીસ્તી શાસ્ત્રનું પહેલું પુસ્તક.

GENIAL *a.* [*L. genialis*, See Genus] Contributing to production ઉત્પત્તિ-પાકને પુષ્ટિ આપે એવું, પુષ્ટિકારક, ભાવનું; 2 jovial and inspiring joy (persons) આનંદી, મોજી, ખુશમિજન (things) આનંદ-મોજ - ખુશમિજન નું-વિશેષ, ચકોરતા-આનંદ હેંશીઆરી વર્ધક.

GENIALITY *s.* Gaiety, cheerfulness ખુશમિજન, આનંદીપણ.

GENITAL *a.* [*L. gigno* I beget] ઉત્પત્તિ-પેદારા સંબંધી-નું-વિશે. *s. pl.* (પ્રાણી-આનાં) ઉત્પત્તિ અવયવ *pl*-ઈન્દ્રિય-ઈન્દ્રિય.

GENITIVE *a.* [*L. gigno* I beget] છૂટી (વિભક્તિ). *s.* છૂટી વિભક્તિ, પછી *f*, સંબંધ *m*.

GENIUS *a.* [*L.*] (કોઈપણ કામમાં) સ્વાભાવિક-વિશેષ-વિલક્ષણ શ્રદ્ધિ; 2 uncommon intellectual power વિશેષ શ્રદ્ધિપ્રભાવ, વિશેષ મનોબળ; 3 a man of superior intellectual faculties શ્રદ્ધિશાળી પુરુષ, અલૌકિક શ્રદ્ધિવાળું માણસ, શ્રદ્ધિસાગર; 4 peculiar constitution or character વિશેષ લક્ષણ-વળણ.

GENTEEL *a.* [*L. gentilis*, from *gens*-*tis* a family] આનંદનની-હંચા કુળની રીત-ભાતવાળું; 2 આનંદન, સભ્ય, વિવેકી.

GENTILITY *s.* આનંદનની-કુલીનની રીત-ભાત; 2 સભ્યતા, લયાકત.

GENTILE *s.* યાહુદી લોક વગરના આકીના લોક-માણસ; 2 મૂર્તિપૂજક લોક-માણસ. *a.* યાહુદી વગરના ખીજ લોકનું, મૂર્તિપૂજક લોક-નું-વિષે-સંબંધી.

GENTLE *a.* [*L. gentilis*] Wellborn કુલીન, આનંદન, આશરદાર ધરનું, ગૃહસ્થનું; 2 soft and refined in manners સૌમ્ય, નરમ, નરમાસવાળું-નું, મીઠું, સભ્ય, વિવેકી;

3 peaceable ગરીબ, સાલસ, હંકું, નરમ; *as*, a g. horse ગરીબ ઘેડો; 4 soothing હળવું, ધીમું, કોમળ, મૃદુ, શાંતિ-સ્વાસ્થ્ય કરે એવું.

GENTLEMAN *s.* સારા ધરનો-કુળનો માણસ, આનંદનની માણસ, આશરદાર માણસ; 2 a wellbred man સારી રીતભાતવાળો માણસ, સભ્ય-વિવેકી પુરુષ; 3 the servant of a man of rank અમીરનો મુનશી, અમીરની જોડે રહેનાર પુરુષ-નોકર.

GENTLEMANLIKE, GENTLEMANLY *a.* આનંદનને છાન્ - ધટે તેવું; આનંદનીવાળું; સભ્ય, વિવેકી, લયાકતવાળું.

GENTLEWOMAN *s.* કુલીન-સારા ધરની-આશરદાર-આનંદન સ્ત્રી, સારી રીતભાતવાળી સ્ત્રી; 2 ઉમરાવની સ્ત્રીની સહીઅર.

GENTLY *ad.* નરમાસથી, ધીમે રહીને, હળવે રહીને, ગરીબાઈથી, સાલસાઈથી.

GENTOO *s.* [*Pg. gentio* gentile] હિંદુ-સ્થાનનો વતની; 2 હિંદુ.

GENTRY *s.* [for *gentlery*, from *gentle* *q. v.*] વચલાવર્ગના લોક, મધ્યમસ્થિતિના લોક, ઉમરાવવર્ગને નીચવર્ગની વચ્ચેના વર્ગના લોક.

GENUFLECTION *s.* [*L. genu* knee, & *flecto* I bend] પ્રાર્થના-ઈશ્વરપૂજનની વખતે ઠીંચણ વાળવું-ઘૂંટણે પડવું તે.

GENUINE *a.* [*L. genuinus*, from *gigno* I beget] Not spurious અસલ, અકૃત્રિમ, મૂળનું, અરૂં, સ્વાભાવિક; 2 શુદ્ધ, અમિશ્રિત, બેગવગરનું, ચોખ્ખું.

GENUS *s.* [*L.*, from *gigno* I beget] પ્રકાર, જાતિ, મોટાવર્ગ, (Logic) સામાન્ય.

GENERIC *a.* આખી જાતને લાગુ પડે એવું, સામાન્ય.

GEOGRAPHER *s.* [*Gr. ge* earth, & *grapho* I write] ભૂગોળશાસ્ત્રી.

GEOGRAPHY *a.* ભૂગોળવિદ્યા, ભૂવર્ણન.

GEOGRAPHICAL *a.* ભૂગોળનું-સંબંધી-વિશે.

GEOLOGICAL *a.* [*Gr. ge*, and *logos* speech, description] ભૂસ્તરવિદ્યાનું-સંબંધી-વિશે, ભૂસ્તરશાસ્ત્ર સંબંધી-નું.

GEOLOGIST *s.* ભૂસ્તરશાસ્ત્રી.

- GEOLOGY** *s.* બૃસ્તર વિદ્યા-શાસ્ત્ર.
- GEOMETER, GEOMETRICIAN** *s.* [*Gr. ge, and metron* measure] બૃમિતિયમ, બૃમિતિશાસ્ત્રી.
- GEOMETRICAL** *a.* બૃમિતિય-વિશે-સંબંધી-પ્રમાણિય; *G.* progression બૃમિતિ શ્રેણી.
- GEOMETRY** *s.* બૃમિતિ, બૃમિતિશાસ્ત્ર, જે વિદ્યામાં આકૃતિઓ, લીટીઓ, સપાટીઓ, વેગ, તોલ વગેરેનાં પ્રમાણ તથા સંબંધનો વિચાર આવે છે તે વિદ્યા.
- GERM** *s.* [*L. germen* an offshoot] અંકુરમ, કબી, શણગો-ફણગાનું મૂળ; 2 મૂળ, બીજન, મૂળતત્વ.
- GERMINAL** *a.* અંકુર-ફણગા-મૂળ-બીજ-નું-સંબંધી-વિષે, બીજબત.
- GERMINATE** *vi.* -નો ફણગો-અંકુર-શણગો ફૂટવો-આવવો-નીકળવો.
- GERMAN-ANE** *a.* [*L. germanussprung* from the same stock] Nearly related અડતું-પાસેનું સગું, પાસેની સગાઈનું-વાળું; Cousins *g.* મામા ફાઈનાં-મસિયાઈ કે પિત્રાઈ બાઈ બેન; 2 closely allied ઘટતું, યોગ્ય, બેસતું.
- GERUND** *s.* [*L. gero* I bear] કૃદંત નામન.
- GESTATION** *s.* [*L. gesto* I bear] Pregnancy (of women) ગર્ભધારણ, ગર્ભવ-હન, ગર્ભ રહે ત્યારથી પ્રસવ થતા સુધી ગર્ભમાં રાખવું તે, બારેવાહી-સગર્બા પહોંચ, (animals) ગાભણપહોંચ.
- GESTICULATE** *vi.* (બોલતી વખત) ચાળા-ચેષ્ટા-અંગચેષ્ટા કર.
- GESTICULATION** *s.* (બોલતી વખત) કરેલો ચાળો-ચેષ્ટા, બતાવણી, અંગચેષ્ટા.
- GESTURE** *s.* બતાવણી, અંગચેષ્ટા, ચાળો, ચેષ્ટા.
- GET** *vt.* [*AS. getan, Icel. geta* to produce] To procure, to obtain -ને મળવું, મેળવવું, સંપાદન કર.; as, He gets five thousand rupees a year તેને વરસે પાંચ હજાર રૂપિયા મળે છે; he got a prize last year તેને પેર ધનામ મળ્યું હતું; he got wealth by industry તેણે ઉદ્યોગથી દ્રવ્ય

મેળવ્યું; To *g.* favour મેહેરમાની મેળવવી; when 'Get' is followed by an adverb of motion, it will be best rendered by the verb of motion implied in the adverb; To *g.* in અંદર-માંહે લાવવું-ધાલવું; To *g.* out બહાર કાઢવું, કાઢવું; To *g.* off (garment) ઉતારવું, કાઢવું, (a ship) ખસેડવું; To *g.* together બેગું-એકતું કર., એકતું મેળવવું; 4 (with, have) હોવું, થવું; as, he has got a long nose તેને લાંબું નાક છે; He has got a hoarse voice તેનો સાર બારે છે; when *g.* is followed by an infinitive, it has the sense of the causal, or of persuading ન્યારે 'g.' ધાતુ પછી કૃદંત આવે ત્યારે સમજાવીને કરાવવું એવા અર્થ થાય કે પ્રેરકનો અર્થ થાય; as, I cannot *g.* him to do it મારાથી તેની પાસે તે કામ કરાવી શકાતું નથી; I got him to consent after all અન્ને મેં તેની પાસે હા કહેવડાવી; To *g.* up તૈયાર કર., બનાવવું, રચવું. *vi.* To gain મેળવવું, -ને મળવું; 2 (with a participle or adjective following) થવું-હોવું; as, to *g.* drunk છુકટા થવું-હોવું; to *g.* sick માંદા થવું; to *g.* hot or cold હુંગું કે ઠંડું થવું; To *g.* ahead આગળ વધવું; To *g.* at પહોંચવું, -ની પાસે આવવું, મેળવવું, જાણવું; as, it is difficult to *g.* at the truth જીતું થું ને સાચું થું એ જાણવું મુશ્કેલ છે; To *g.* back પાછું આવવું; To *g.* clear -થી મુક્ત-મોકળા-અજમા થવું-હોવું; To *g.* home ઘેર પહોંચવું-આવવું; To *g.* loose છૂટી જવું, છટા-મોકળા થવું; To *g.* on આગળ ચાલવું, આપાદ થવું, સમૃદ્ધિમાં હોવું-આવવું; To *g.* quit of -ની લપ-બલાથી છૂટવું, -મોકળા-મુક્ત થવું; To *g.* rid of -ની લપ બલાથી છૂટવું, -મુક્ત-મોકળા થવું; 3 અકર્મક 'get' ધાતુની બેડે ગતિવાચક ક્રિયાવિશેષણ કે શબ્દ-યોગી અન્યથ આવે ત્યારે તેનો અર્થ તેવી ગતિમાં આવવું-થવું વગેરે થાય છે; as, to *g.* away જતારહેવું, છાડીને જવું; To *g.* down ઊતરવું; To *g.* up ઊઠવું, ઉભા થવું; To *g.*

along -ની અબર હોવી, -નું ચાલવું; as, how does he g. along તેનું (કામ) કેમ ચાલે છે, તેની શી અબર છે; To g. in માંહે જવું-આવવું, પેસવું; To g. out નીકળવું, છુટકા-અચી- સટકા જવું; To g. through માંહે થઈને પાર જવું, પૂરું ક.; To g. to (-ચ્છિ) પહેંચવું-આવવું-જવું To g. off (a) ઉપરથી નીચે આવવું, ઊતરવું; (b) to escape સટકા-છુટકા-નાશી જવું; (c) to come off clear ઉગરી જવું, નરાઈ-સમાઈ નિકળવું, છૂટી જવું; To g. together એકતું મળવું, બેગું-એકતું થવું.
GETTING s. The act (See verb;) 2 ક-માઈ f, પ્રાપ્તિ f, આમદની f.

GEW-GAW s. [old E. *gigawe*] A showy trifle ફૂલફૂલકિયું રમકડું, હલકી કિંમતની જાણ.

GHAISTLY a. [AS. *gāst* ghost] મુડદા જેવું, ઘાબુંકક; 2 છુતીને ધાસકા લગાડે એવું, વિકરાળ, બિહામણું..

GHOST s. [AS. *gāst* breath, spirit] આત્મા, જીવાત્મા; 2 જૂતન, પ્રેતમ; The Holy G. પવિત્રાત્મા, ખ્રિસ્તી મત પ્રમાણે દેવત્રયમાંનો ત્રીજો પુરૂષ; To give up the g. મરીજવું, -નો પ્રાણ નીકળી જવો, દેહ તૂટવો.

GHOSTLY a. આત્મા સંબંધી, ધર્મ વિષેનું, ધર્મોપદેશ સંબંધી; 2 જૂત-પ્રેતનું-સંબંધી.

GIANT s. [L. *gigas* a giant] રાક્ષસમ, દૈત્યમ, રાખસમ; 2 રાષ્ટ્રીર કે જુહિના અગમી રાખસ જેવો જાણ.

GIANTESS s. રાક્ષસણ f, રાક્ષણ f, રાક્ષસી f.

GIBBERISH s. [Allied to *jabber* & *gab-ble* q. v.] અકબક બોલી જવું તે, ઉતાવળી અસ્પષ્ટ બોલી f, લવારોમ, અકારોમ.

GIBBET s. [low L. *gibetum*] વધસ્તંભ, ફાંસી દેવાનો સ્તંભ-ચોકડું.

GIBBOUS a. બાહ્ય ગોળ, બહાર નીકળતું; (પુનમ પહેલાંના અને પછીના અઢવાડીઆના ચન્દ્રના આકારને એ નામ આપવામાં આવે છે.)

GIBE vt. [old Fr. *gaber* to deride] હાંસી-મશ્કરી ક., અનાવવું, હંચકવું. s. હાંસી f, મશ્કરી f. [કથેનું, હેયું વિગેરે.]

GIBLETS s. pl. [old Fr. *giblet*] પક્ષીનું

GIDDY a. [AS. *gidig*] Dizzy (person, the head) ફેર-ચક્કર-ભ્રમણવાળું, ફેર-ચક્કર આવેલું, ફેરેલું; as, a g. person જેને ફેર ચઢ્યા-આવતા હોય તેવો પુરૂષ; I am g. મને ફેર-ચક્કર આવે છે or, માંહે માથું ફેરે છે; 2 inducing giddiness ફેર-ચક્કર આવે-ચઢે તેવું; as a g. height ફેર-ચક્કર આવે એટલું ઊંચાણ; 3 changeable ટેકાણા વગરનું, ફરીજાય એવું; 4 wild, excited ચઢી ગયેલું, ફૂંધી ગયેલું, તુરંગી, ચઢાઉ.

GIFT a. [AS. *gifan* to give] બક્ષીસ f, charitable g. દાન; 2 some special talent or aptitude વિશેષ (સ્વાભાવિક) જુહિ f-આપકળા f, સ્વાભાવિક હેંશીઆરી f; ધંશ્વરદત્ત કૌશલ્ય; as, eloquence is a natural g. વક્તાપણ એ ધંશ્વરદત્ત કૌશલ્ય છે; 3 Right or power of giving or conferring આપવાની સત્તા અથવા ગળું-અધિકારમ; as, Boons far beyond the g. of kings રાજના ગળ કરતાં પણ ભારે વ-રદાન-બક્ષીસ f. vt. વિશેષ જુહિ આપવી, -ને ધંશ્વરે આપેલું હોવું; as, He was gifted with high sagacity તેને ધંશ્વરે હંચા પ્ર-કારની સદમ જુહિ આપી હતી.

GIG s. [Fr. *gigne* a string] A light carriage હલકીફૂલ એ પેડાંની ગાડી f, બગી f; 2 light boat હલકીહોડી.

GIGANTIC a. [L. *gigas* giant] રાક્ષસી, રાખસ જેવું, દૈત્ય જેવું, અતિશય મોટું.

GIGGLE vi. [Dut. *gigchelen* laugh aloud] ખીખીખીખી હસવું, હીહીહીહી હસવું.

GILD vt. [AS. *gildan* from gold] To overlay with a thin covering of gold ઊપર સોનાનું પાતળું પતર ચઢાવવું, ઊપર સોનું ચઢાવવું, રસવું; 2 to brighten, to make pleasant રમણીય-રમણી-આનંદ દાયક ક.; 2 to give a fair and agreeable external appearance એવાવું, ઉપર ઉપરથી સાંદે દેખાય તેમ ક., શોભિતું ક.

GILDER s. રસણીએમ, રસનાર.

GILDING s. રસવું તે, રસાણ, રસણ.

GILT a. રસેલું રસાણનું.

- GILL s. [*AS. geagle* jaw] મઃછુલીઆ વગેરે કેટલાંક જળચર પ્રાણીઓની આસેન્દ્રી; 2 the flap below the beak of a fowl કેટલાંક પક્ષીઓની આંચ નીચે લટકતી જૂલ.
- GILL s. [*low L. guillo* flask] એક તરેહ-નું બરતર માપ.
- GIMCRACK s. [*AS. gim* neat, & crack a boaster] સહેજ જુકિત f, સહેજ જુકિતવાળું રમકડું; ફૂલફૂલકિયું.
- GIMLET s. [*old Fr. gunimblet*, from *old Dut. wimple* a bore] રાહારડી f, રાહારવાનું એક અણીદાર રાહ.
- GIMP s. [*old H., Ger. wimpel* a summer garment] એક જાતની રેશમી કીર્ત-દોરી f.
- GIN s. [*contr. from Geneva*] એક જાતનો દારૂ.
- GIN s. [*contr. from engine*] મોટામોટા ભાર ઉપાડવાનું-ઉતારવાનું યંત્ર; 2 Cotton g. ચ-રખોમ, લોહવાનો સાંચોમ-યંત્ર n, જીન n. vt. લોહવું. [Dried g. શંક f.]
- GINGER s. [*old E. ginger*] આડું n;
- GINGERLY ad. [*Prov. E. gingir* brittle] ફિકરથી, સંભાળીને, જાળવીને, હળવે રહીને.
- GIPSY s. (See Gypsy.) [જીરાફ n,
- GIRAFFE s. [*Fr. giraffe, Ar. zīrafah*]
- GIRD vt. [*AS. gyrdan*] To encircle with any flexible bond ફરીને-વીંટવું-બાંધવું, ફરતું બાંધવું; 2 to encircle પાછળ ફરી-વીંટાઈ-ઘેરી વળવું, વીંટી-ઘેરી લેવું.
- GIRDER s. તુલઈ f, તુલી f, ધરણ n, ગડર n.
- GIRDLE s. ફરતો બાંધ m, કમ્બરબાંધ m, કમ્બર-પટો m. vt. પટેવતી કમ્બર બાંધવી, ફરતું બાંધવું, વીંટી લેવું, ની પાછળ વીંટાઈ વળવું.
- GIRTH s. (પોડાનો) તંગ m; 2 ફરતો ઘેર, ફેરા-વા m, ફેર m, ઘેર m.
- GIRL s. [*AS. ceorl*] A female child છોકરી f, પોરી f; 2 a young woman છોકરી f, કાચી વયની સ્ત્રી, યુવતિ f.
- GIRLISH a. છોકરીનું-જેવું, છોકરીને ધટે તેવું.
- GIST s. [*old Fr. giste* abode] The main point of a question મુદ્દો m, મુદ્દાની વાત, સાર-સારની વાત f.
- GIVE vt. [*AS. gifan* to give] To bestow

without a return, to deliver over આપી દેવું, આપવું; 2 to communicate or announce or utter આપવું, કહેવું; as, to g. an opinion અભિપ્રાય-મત આપવો; 3 to permit or allow રજા-છૂટ-પરવાનગી-આપવાર આપવો, ના ભાગ્યમાં હોવું; as, it is given me again to see my friends ફરીથી મારા મિત્રોને મળવાનું મારા ભાગ્યમાં છે; 4 to exhibit as a result થી આપવું-નીકળવું; as, it gives four rupees a head એથી માથાદીઠ ચાર રૂપિયા આવે છે; 5 to devote, to apply (used reflexively) પાછળ વળવું-લાગવું-મંડવું; as, the soldiers gave themselves up to plunder સિપાઈઓ લૂટવા પાછળ મંડી ગયા or લૂટવા મંડી ગયા; (pass.) to be given to -માં મંડ્યા-મચ્યા રહેવું, ની લતમાં પડવું, ની ટેવ-ચડસ-લત હોવી; as, he is given to study તેને અભ્યાસની લત છે; To g. away આપી દેવું, આપવું; To g. back પાછું આપવું; To g. chase (to) ની પાછળ પડવું; To g. ear કાન ધરવો, નું કહું સાંભળવું; To g. forth જાહેર ક., કહેવું, જાહેર રીતે કહેવું; Tog. in (a) છૂટ મુકવી, નમતું મુકવું; (b) કમ્પૂલ ક.; To g. one's self up (a) to despair આરા મુકવી; (b) to submit ને સરણે જવું; (c) to abandon -માં ગરક-લીન થવું, પહી જવું; as, he has given himself up to vice તે દુર્ગુણમાં ગરક થઈ ગયો છે; To g. out (a) જાહેર રીતે કહેવું, જાહેર ક., કહેવું. વાત ચલાવવી; (b) to emit -માંથી નીકળવું; To g. over છોડી દેવું, મુકી દેવું. તજવું, પડવું મુકવું; as, to g. over a pursuit કોઈ ઉદ્યમ મુકી દેવો; To g. place માગ મુકવો-આપવો, કોરે ખસવું-ખસી જવું; To g. up છોડી-મુકી દેવું; To g. way (a) માગ મુકવો-આપવો, કોરે ખસવું; (b) to yield to force તુટી-ભાગી જવું. યં. To yield to pressure ખેસી જવું, ઘણેથી સંકોડવું, પોચું હોવું; To g. in to (a) કમ્પૂલ ક., સ્વીકારવું, અંગીકાર ક.; (b) to acknowledge inferiority નમતી મુકવી; To g. over મુકી દેવું, બંધ પડવું, હારવું.

GIZZARD *s.* [*It. gozzo* a birds crop] પ-ક્ષીની છાતીમાં ચાવવાનો કોડોમ.

GLACIAL *a.* [*L. glacies* ice] અરકનું-જેવું-સંબંધી; 2 having a glassy appearance કાચજેવું.

GLACIER *s.* (ન્યાં સદા અરક રહેછે ત્યાં) હીમ-ક્ષેત્ર, અરકનો મોટો પટ.

GLAD *a.* [*AS. glād* glad, *N. H. Ger. glutt*] Joyous રાહ, ખુશી; 2 expressing joy ખુશીનું, ખુશ, આનંદમય; 3 exciting joy રળીઆમણું, ખુશકારક, ખુશી ઉપજવે તેવું, મનને પ્રસન્ન કરે તેવું.

GLAD, GLADDEN *vt.* ખુશી-રાહ-પ્રસન્ન કર.

GLADNESS *s.* ખુશી, આનંદ, હર્ષ, હરખ.

GLADSOME *a.* (See Glad).

GLADE *s.* [*Icel. glitta* to shine] ઝાડીમાં રસ્તો, વકાસ, વનમાં માર્ગ.

GLADIATOR *s.* [*L. from gladius* sword] A sword player તલવારથી ખેલનાર; 2 a prize fighter ધનામ વાસ્તે લઢનાર; (Roman Antiq.) પ્રાચીન રોમના રાજ્યમાં ઘોડાને ખુશ કરવાને તલવારથી જીવસદાનો ખેલ-તમાશો કરનાર મલ્લ-પેહેલવાન.

GLADIATORIAL *a.* Pertaining to gladiators (see above) તલવારથી જીવસદાના ખેલનાર—તમાશો કરનાર નું-સંબંધી.

GLAIR *s.* [*Fr. glaire* gravy] The white of an egg હુંડાનો ધોળો ભાગ; 2 any viscous substance કોઈ પણ ચીકણો ધોળો પદાર્થ.

GLANCE *s.* [*Ger. glanz* luster] A sudden shoot of light તેજનો અથ લઈને આવતો કિરણ; 2 a sudden darting of the sight ઉતાવળી નજર-દ્રષ્ટિ, આંખ, કટાક્ષ; as, to see at a glance સહેજ નજર કરતાં જણાવું-દેખાવું. *vi.* કિરણ ફેંકવા-નાખવા; 2 to fly off in an oblique direction ત્રાંસું ઉડીજવું; 3 to look with a sudden cast of the eye ઉતાવળી નજર-દ્રષ્ટિ-આંખ-કટાક્ષ કર; 4 to make a passing reflection (અચૂક વાત કહેતાં-લખતાં) બીજી કોઈ વાત ઉપર મોઢમ ટીકા કર;

5 to move quickly, rapidly appearing and disappearing ઝળકવું, અચૂકવું, ચળકવું. *vt.* To g. the eye over (ઝેપર) સહેજ નજર કરવી-ફેરવવી.

GLAND *s.* [*Fr. glande, L. glans* acorn] રસની રાસીરમાં નાની કોથળી.

GLANDULOUS, GLANDULAR, *s.* રસની કોથળીવાળું-નું-વિષે. [રાગ.

GLANDERS *s.* [from *gland*] ઘોડાનો ઝમક

GLARE *s.* [*AS. glære* amber] ઘણું જ અજળનું અજવાળું-તેજ, તેજ; 2 a fierce piercing look ઉગ્રદ્રષ્ટિ. *vi.* અજળવું, અગ્રગવું; 2 to look with fierce piercing eyes ઉગ્ર દ્રષ્ટિથી જોવું, ઉગ્ર નજર કર; 3 to be ostentatiously splendid અગ્રગાઠ રહેવું, અગ્રગવું, અજકવું.

GLARING *a.* ચોખ્ખું, સ્પષ્ટ, ખુદ્દું, હડહડું.

GLASS *s.* [*AS. glás*] કાચ; 2 a looking-glass તકતોમ, આરસોમ, આરશી, ચાટણ; 3 an hourglass રેતીનું ઘડીઆળ, કલાક જાણવાની શીશી; 4 a drinking-glass કાચનો પ્યાલોમ - પવાલું-વાડકી; 5 an optical glass દર્શનયંત્ર, ચસ્માના આકારનો કાચ; 6 a weather glass હવાની સ્થિતિ નકી કરવાનું યંત્ર. *a.* કાચનું-જેવું-સંબંધી.

GLASSY *a.* કાચજેવું, કાચનું, કંચનજેવું, ચોખ્ખું, નિર્મળ.

GLAZE *vt.* To furnish with glass -માં કાચ જડવો-ખેસાડવો; 2 -ઉપર કાચ જેવા ઝાપ દેવો, લાખોડવું.

GLAZIER *s.* કાચ ખેસાડનાર-જડનાર.

GLEAM *s.* [*AS. gleam, from glawan* to shine] કિરણ, તેજકિરણ, અજવાળાની નાની સેર, થોડું, જરા; not a g. of જરાપણ નહિ; 2 brightness ચકચકાટ, તેજ, ચળકાટ. *vi.* નીકળવું, ફૂટવું, પ્રસરવું; as, light gleams in the east at dawn વ-હાણવાયે પૂર્વમાં અજવાળું નીકળેછે; 2 to shine પ્રકાશવું.

GLEAN *vt.* [*Fr. glaner, Prov. Fr. glén-* er to glean] વીણવું, દાણે દાણે ભેગું કર, માથાફેર-મહામહેનતે ભેગું કર.

- GLEANER *s.* One who glean (See verb).
 GLEANING *s.* The act (See verb); 2 that which is collected વીણીને બેગો કરેલા સંગ્રહ.
 GLEBE *s.* [*L. gleba* clod] Soil જમીન, માંચ; 2 sod, turf માંચનું ઉપલું પડ; 3 land belonging to a parish church (વિલાયતમાં) ધર્માદા-દેવળની જમીન.
 GLEE *s.* [*A.S. glie* joy, song] Joy, merriment આનંદ, હરખ, મોજમઝાફ, ખુશખિત્તિ, ખાવા પીવાની મઝા, સહેલ.
 GLEET *s.* [*A.S. glidan* to glide] પરમી-ચ્છિ, પ્રમેહ.
 GLEN *s.* [*A.S. glen, W. glyn* a deep valley] A secluded and narrow valley હંડી સાંકડી પર્યતની ખીન, બે કુંગર વચ્ચે દબાચ્છિલી જમીન, ખોલ.
 GLIB *a.* [*Fr. glib* slippery] Voluble લખલખ બોલે ચ્છિ, અઝઝ હાલે ચ્છિ.
 GLIDE *vi* [*A.S. glidan*] ધીમે ધીમે-ઝેઝે ધાટે ચાલવું-વહેવું, સરકી જવું, હળવે રહીને લપસી જવું.
 GLIMMER *vi.* [*Ger. glimmer* a faint trembling light] ઝાંખું ને રહી રહીને તેજ આપવું, ઝાંખું બળવું, ઝાંખું તેજ આપવું. *s.* ઝાંખું તેજ-કિરણ.
 GLIMMERING *s.* સહેજ ઝાંખુંતેજ-આભાસ, ઝાંખી, આભાસ.
 GLIMPSE *s.* [See Glimmer] A weak faint light ઝાંખું-આંધું અજવાળું-પ્રકાશ; 2 transient lustre ક્ષણિક તેજ-પ્રકાશ-કિરણ; 3 a hurried view ઊપર ઊપરની નજર-દેખાવ, (mental) આભાસ, ઝાંખી.
 GLISTEN *vi.* [*A.S. glisian*] To sparkle ચકચકવું, ચળકવું, બેકા તેજે રહી રહીને પ્રકાશવું.
 GLISTER *vi.* [*Ger. glister*] To sparkle ચળકવું, ચકચકવું, અગઝવું, અળકવું, ચળકાટ-અળકાટ મારવો, પ્રકાશવું.
 GLITTER *vi.* [*A.S. glitan*] To sparkle with light અગઝવું, ચળકવું, ચકચકવું, ચળકાટ-અળકાટ મારવો; 2 to be showy, specious or striking ભભકાદાર-આજીનાએ તેવું-મોહક હોવું. *s.* ચળકાટ, ચકચકાટ, તેજ, પ્રકાશ ભભકાટ.

- GLOAMING *s.* (See Gloom) સંધ્યાકાળનું અજઝળ.
 GLOAT *vi.* [*Icel. glotta* to smile indig-nantly] To look steadfastly ટકટક જોઈ રહેવું, (ધણું કરીને) ખાટા અર્થમાં-ચ્છે કાઢના કુખ ઉપર) ખુશી થઈને જોઈ રહેવું-તકાવવું-ઠમટમી રહેવું, આંખમાં ધાલીને જોવું.
 GLOBE *s.* [*L. globus*] ગોળા, ધનવતુંળ; 2 the earth પૃથ્વી, પૃથ્વીનો ગોળા, ધર-ણી; 3 a round model of the earth પૃથ્વીના આકારનો ગોળા; The g. of the eye આંખનો ગોળા. [ગોળ જવું].
 GLOBOSE, GLOBULAR *a.* ગોળ, ગોળાકાર,
 GLOBULE *s.* A little globe નાનો ગોળ; 2 (Phys.) બધા પ્રાણીઓનાં ઘોલીમાંના નાના ચપટા ગોળાકાર કણ.
 GLOOM *s.* [*A.S. glóm* gloom] Partial or total darkness થોડું કે પૂર્ણ અંધારું, અંધકાર; 2 melancholy aspect of sorrow ઉદાસી, ઉદાસ-શોકાતુર દેખાવ, શોકાતુરપણું, શોક; as, a g. overspread his mind તેના મનમાં ઉદાસી વ્યાપી ગઈ.
 GLOOMY *a.* અંધારા-અંધકાર વાળું, અંધારું; 2 affected with or expressing gloom શોક-ઉદાસી વાળું, શોકાતુર, ઉદાસ.
 GLORY *s.* [*L. gloria*, allied to *clarus*, bright] Splendour, brightness તેજ, પ્રકાશ; 2 that quality which secures general renown ખૂબી, વડાઈ, મોટાઈ, મહિમા, નામના; as, think it no g. to be tyrannical જીલમી થવામાં મોટાઈ માનતા નહિ; 3 praise, honour, or admiration કીર્તિ, ખ્યાતિ, આખર, વખાણ, નામના, સત્કીર્તિ, નામ, પ્રતિષ્ઠા; 4 the presence of the divine being ઈશ્વર સાબિત્ય, સ્વર્ગમાં ઈશ્વરદર્શન, સ્વર્ગનું સુખ, સ્વર્ગ; Vain-g.=pride, boastfulness અભિમાન, પતરાવ, ફૂલાઈ, ફૂલ, ગર્વ, બડાઈ. *vi.* To rejoice હરખાવું, આનંદ પામવો, બહુ ખુશી-રાજી થવું; 2 to boast ફૂલ-બડાઈ-મોટાઈ-ગર્વ-અભિમાન માનવું-ક.

GLORIOUS *a.* સ્તુત્ય, વખાણવા જોગ, ઉત્કૃષ્ટ, વિખ્યાત; 2 કીર્તિ-પ્રતાપવાળું, મહિમાવાળું.

GLORIFY *vt.* કીર્તિમાન કરી, -નો મહિમા માનવો, -ને માન-પ્રતિષ્ઠા આપવી, ઉંચું ચઢાવવું, -ને કીર્તિ-સ્તુતિ-વખાણ લાયક કરી; 2 to render homage -ને માન આપવું, -ની સ્તુતિ કીર્તન ગાવાં, -નાં વખાણ કરી, -નાં ગીત ગાવાં.

GLORIFICATION *s.* The act of glorifying-(See verb); 2 the state of being glorified પ્રતિષ્ઠા *f*-આપણું પામવી તે, આપણું, માનન, કીર્તિ.

GLOSS *s.* [*L. glossa*] Polish ખોપમ, ખોપણી *f*, ઊપરની સફાઈ ને તેજી *f*, ઊપરનો ચલકાટમ-ઝલેલું *f*; 2 external misleading show બહારની-ઊપર ઊપરની ઠાપટીપ-સફાઈ, બહારની છેતરપટ્ટી; 3 any specious interpretation ઊપર ઊપરથી સારો લાગે એવા અર્થ-માયનો, ગોઠવી ખેસાડેલા અર્થ; 4 interpretation, comment ટીકા, અર્થમ, વ્યાખ્યા, સમજાવણી, બાબત. *vt.* (over) To render specious and plausible ઊપર ઊપરથી સારું દેખાય તેવું કરી, આપવું, છાવરવું, સારું દેખાડવું.

GLOSSARY *s.* ગ્રંથના શબ્દનો કોશ, ગ્રંથમાંના શબ્દના અર્થનો કોશ, વિશેષાર્થકોશમ, પારિભાષિક કોશમ.

GLOSSY *s.* આંધેલું, ચળકતું, સફાઈદાર, ઝલેલું, સફાઈ ને ચકચકાટવાળું.

GLOTTIS *s.* [*Gr. glottis*] ગળામાંના રવા-સમાર્ગનું દાર.

GLOVE *s.* [*AS. glōf*] હાથનું ચાથું.

GLOVER *s.* હાથનાં મોજ કરનારમ.

GLOW *vi.* [*AS. glowan*] To shine with an intense or white heat ધગધગ-ચકચકાટ બળવું, ધગધગવું; 2 to exhibit a strong bright colour ખીલવું, દીપવું, ખીલી-દીપી રહેવું, લાલચોળ-લાલ થવું; 3 to blush -ને હેઠ્ઠી શેરડા પડવા, લાલ થવું; 4 to feel hot, as the skin બળવું, તપવું; as, his temples glowed તેનાં લમણાં બળ્યાં હતાં; 5 to feel the heat of, as, of emotions -ને ઉમળકા આવવા, -ને ઉમરો આવવા; the

heart glows with love હૈયામાં પ્રેમનો ઉમળકો આવેછે; 6 to rage, -ને જુસ્સો લાગવો. *s.* shining heat ઝળઝળતું -ધગધગતું તેજ-તાપમ; 2 brightness of colour લાલચોળપણું, લાલાસ, લાલી *f*, ખીલણ રંગમ; 3 intense excitement અતિ ઉચ ઉમરોમ, ઉગ્રતા, જુસ્સોમ, જોશમ.

GLOWING *a.* ચળકતું, ખીલી રહેલું, ધગધગતું, લાલચોળમ; 2 ઉચ, ઉમરાવાળું, જોસવાળું.

GLOW-WORM *s.* આગિયોમ, આગિયોકીડીમ.

GLOZE *vi.* [See Gloss] ફેસલાવવું, સમજાવવું, પટાવવું, મીઠી મીઠી વાત કરી. *vt.* To palliate by specious explanation -નો ખોટો અર્થ કરી, -ઉપર ઉપરથી સારો જણાવ્યો એવા અર્થ આપવો; 2 to smooth over છાવરવું, સમજાવી વાળવું, -ઉપર ઉપરથી સારું દેખાય એવું કરી.

GLUE *s.* [*L. gluo* I draw together] સરસમ. *vt.* ચોટાડવું, વળગાડવું, ચોટવું.

GLUEY *a.* ચીકણું, ચોટ તેવું.

GLUT *vt.* [*L. glutiae*] To swallow greedily એકદમ આહીઆં કરી જવું; 2 to fill to satiety ધરાવી નાખવું, ધરાઈ-આચાઈ જાય એવું કરી, -ની વૃદ્ધિ કરી; To g. the market કોઈપણ જાતના માલની બજારમાં ભરચક-અતિરાય ભરાવ કરી. *s.* That which is glutted or swallowed down એકદમ આહીઆંકરી દીધેલું ભક્ષ; 2 plenty to satiety ધરાઈ-આચાઈ જવાય તેટલો બધો સમૂહ, અતિરાય ભરાવમ-ભરચક *f*.

GLUTTON *s.* અકરાંતીઉ ખાનાર-માગ કરનાર, અકરાંતીઆમ, અકરાંતીઆણું; 2 એક પ્રકારનું પથુ.

GLUTTONOUS *a.* અકરાંતીઉ.

GLUTTONY *s.* અકરાંતીઆપણમ. [હો અંશ.

GLUTEN *s.* [See Glue] ધાન્યાદિના ચીક-

GLUTINOUS *a.* ચીકણું, ચોટી જાય તેવું.

GLYCERINE *s.* [*Gr. glukeros* equivalent to *glukus* sweet] એક જાતનો ચીક-હો મીઠો પદાર્થ (તે ચરબીનો બનેછે).

GNARLED *a.* [old *Dut. knorre*, *Dan. knort*] ગાંઠાવાળું, ગાંઠાવાળું.

GNASH *vt.* [old *E. gnaste, SW. knastra*]

(દાંત) પીસવા-કકડાવવા-કરડવા.

GNAT *s.* [*A.S., low Ger. gnid* a small kind of gnat] મચ્છર, ડાંસમ.

GNAW *vt.* [*A.S. gnagan*] To bite off little by little થોડે થોડે કરડી આવું, થોડું થોડું અચકે અચકે ખાઈ જવું; 2 to corrode ખવાઈ જાય તેવું ક. *vi.* કરડવું, થોડાં થોડાં અચકાં ભરવાં.

GNOMON *s.* [*Gr. gnomon* one that knows the index of a sundial] શંકુ-ચંત્રમાંની ઊભી કાતરડી; 2 ચંદ્ર પ્રકારની આકૃતિ, (સમાંતર આશુ ચોખ્ખાના બે કોમ-પ્લીમેન્ટ અને ચંદ્ર ચોરસ મળીને બનેલી)

GNOSTIC *a.* [*Gr. gnostikos* good at knowing] ઈસ્વી સન ચાલુ થયા પછી થોડાં વર્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલા તત્ત્વજ્ઞાનીઓનો ચંદ્ર વર્ગ; (તેઓ અદૈત મત માનનારા હતા અને ખ્રિસ્તી શાસ્ત્ર પોતાના મતને મળતું છે એમ જણાવવા સારૂ તેઓ તાણી તોસીને તેનો અર્થ બેસાડતા.)

GNOSTICISM *s.* નોસ્ટિકનો મત-પંથ.

GO *vi.* [*A.S. gangan, Sans. ga*] To pass from one place to another જવું, ચાલવું, ફાઈપલ પ્રકારે ગતિમાન હોવું; 3 (generally with for) to be taken, accepted, or regarded -માં ગણાવું-અપવું-ચાલ્યા જવું-નમ્યા જવું; 4 to proceed or happen in a given manner બનવું, ઊતરવું, થવું ચાલવું; whether the cause goes against me or for me તે કામનો નીકાલ મારા વિરુદ્ધ થાય કે લાભમાં થાય; 5 to be with young -ને ગર્ભ રહેવા, -ને દહાડા હોવા; 6 to be lost or ruined ખરાબ અસ્ત થઈ જવું, પાપમાલ-ખરાબ થઈ જવું, -ના ખારવાગી જવા; 7 to extend (સુધી) પોહોંચવું-જવું; to lead જવું; this road goes to Broach આ રસ્તો ભરૂચ જાય છે, -or આ રસ્તેથી ભરૂચ જવાય છે; 8 to be going -ની તૈયારીમાં હોવું, -જવું કરવું, -માં જવું with the infinitive in વા or વું; when followed by the infinitive it is rendered by the present (standing for the future) active participle;

as, I am going to describe to you a remarkable occurrence હું ચંદ્ર જાણવા જોગ બનાવવું તમારી આગળ વર્ણન કરું છું; I am going to complain હું ફરિયાદ કરવાનો છું; he was going to speak તે બોલવાની તૈયારીમાં હતો, -બોલવામાં હતો, or બોલવાનું કરતો હતો, બોલવા જતો હતો; 9 to be current as, a phrase or story રહ હોવું, ચાલવું, હોવું; To go to war લડાઈ-વિરોધ ક.; To go about પાછળ વળગવું-મંડવું, પ્રયત્ન ક.; To go between વચમાં હોવું-પડવું, -ની ભાંજગડ ક., મધ્યસ્થ થવું-હોવું; To go by વચ્ચે મૂકી દઈને આગળ ચાલવું, મૂકી દેવું; To go for nothing -માં કશો માલ-દમ-જીવન હોવા, નિરર્થક હોવું; To go hard with -ને ભારે-વસમા જાખમમાં હોવું-પડવું, -ને મુશીબત પડવી; as, it will go hard with him એ ભારે જાખમમાં છે; To go in unto -ની જોડે સંમિલન ક.; To go on (a) ચાલવું, આગળ વધવું; (b) to be put on આવવું, ચઢવું; as, the coat will not go on અંગરોખો આવશે નહિ; To go out (a) હોલાઈ-મૂત્રી જવું, ઘેર જવું, જનરહેવું, મરી જવું; a candle goes out મીણબત્તી હોલાઈ જાય છે; (b) to become public જાહેર-પ્રસિદ્ધ થવું; To go over (a) લક્ષ્ય દઈને વાંચવું, -જવું, અધ્યયન ક., મનમાં ઉતારવું; (b) to review તપાસી-વિચારી જોવું; (c) મનન કરી જવું; (d) to change sides પક્ષ છોડીને સામા પક્ષમાં જવું; (e) to pass from one side to another સામે પાર જવું, ઓળંગીને જવું; To go through (a) -માંથી-થઈને જવું, (b) સિદ્ધ ક., પાર પાડવું, કરવું; (c) to suffer or bear ભોગવવું, સહન ક., વેઠવું; as, he went through a long sickness તેણે લાંબા મંદવાડ ભોગવ્યો; To go through with પરિપૂર્ણ ક., પાર પાડવું, અધુરું રહેવા ન દેવું; To go under (a) (-ને નામે) ઓળખાવું, પ્રસિદ્ધ રહ હોવું, કહેવાવું; as, to go under the name of reformers સુધારાવાળાને નામે ઓળખાવું; (b) to sink ડુબવું, ખૂડવું; To let go જવા દેવું, પડવું-વહેવું મૂકવું; To go with-

out (વગર) ચલાવવું, નભાવવું, રહેવું; Go to ચાલો, ચાલો ચાલો, જાઓ જાઓ.

GO-BETWEEN *s.* મેના વચ્ચે પુરૂષ, મધ્ય-સ્થમ, દલાલમ.

GO-BY *s.* બેપરથી કાઢવાતે ઉડાવી દેવી તે, ઉડાવી દેવાની કળા-રસ્તોમ.

GO-CART *s.* નાના છેાકરોને ચાલતાં રિખવવાની ગાડી, પાંગળાગાડી *f.*

GOAD *s.* [*AS. gal*] પરોણી *f.*, પરોણીમ; *G.* of an elephant અંકુશમ. *vt.* પરોણી ધોત્યવી-ઢાકવી-મારવી; 2 (*fig.*) ઉશ્કેરી-ચઢાવી-પગલીને-ધકેલીને આગળ ચલાવવું.

GOAL *s.* [*Fr. gaule a pole*] નીકળવાનું કે પોહોંચવાનું સ્થાન, યુક્તમ; 2 the end ઉદ્દેશમ, લક્ષ્ય, સ્તંભ વસ્તુ *f.*

GOAT *s.* [*AS. gāt*] અકરોમ, અકરી-ફ-ઈન.

GOAT-HERD *s.* ભરવાડમ, રખારીમ.

GOBBLE *vt.* [*old Fr. gob morsel*] ઉતાવળું ઉતાવળું-માટે માટે કાળી-લપલપ આ-ધ-ગળી જવું.

GOBLET *s.* [*Fr. & Pr. gobelet, L. cupa a tub*] ખાણમ, પંચપાત્રન.

GOBLIN *s.* [*Gr. kobalos a knave*] જૂતન, પ્રેતમ, પિશાચમ.

GOD *s.* [*AS., allied to Pers. Khudā*] The Supreme Being ઈશ્વરમ, પરમેશ્વરમ, પ્રભુમ; 2 an object of worship દેવમ, દેવી *f.*, દેવતામ; 3 a person or thing exalted much દેવમ; as, whose god is their belly જેને મન પેટ એ દેવ છે.

GOD-CHILD *s.* ખ્રિસ્તી બાળકના બાપ્તિસ્મને વખતે બીજા માણસ જેની વતી કાલ કરે તે જેનું ધર્મનું બહુતર બહુવવાનું માથે છે તે; 2 ધર્મપુત્રમ.

GODDESS *s.* દેવી *f.*

GOD-FATHER *s.* જે પુરૂષ ખ્રિસ્તી બાળકના બાપ્તિસ્મને વખતે તેની વતી કાલ કરે તે તેને ધર્મનું બહુવવાનો જીઆ માથે રાખે તે, ધર્મ-પિતામ.

GODHEAD *s.* ઈશ્વરત્વન, ઐશ્વર્યન, દેવત્વન.

GODLESS *a.* નાસ્તિક, અધર્મી, પાપી.

GODLIKE *a.* ઈશ્વરી, ઈશ્વરનું, ભગવાન-પ્રજનું; 2 ઈશ્વર જેવું, અદ્ભુતિક, ઉત્કૃષ્ટ.

GODLY *a.* ધર્મી, પવિત્ર, ભગવતી, સન્માર્ગી.

GODSEND *s.* અણુધાર્યા લાભ, ઈશ્વરની વિશેષ અણુધારી કૃપા.

GODSPEED *s.* ફતેહ *f.*, ફતેહમંદી *f.*, નિર્ણય પ્રવાસન; To bid one *g.* ફતેહ પામો એવો કાષ્ટને આશીર્વાદ કહેવો.

GOGGLES *s. pl.* [*Scot. gogge to blind-fold*] આંખને તેજ, ટાહાડ, ધૂળ ન નડે એવા એક જાતના ચસમાન *pl.*

GOITRE *s.* [*Fr., from L. guttur throat*] ગળા ઉપર વરસોળી-પાંડું.

GOLD *s.* [*AS.*] સોનું *n.*, સુવર્ણ *n.*, કંચન *n.*, સુવર્ણ *n.*; 2 પૈસીમ, જરમ, ધન *n.* *a.* સોનાનું-જેવું.

GOLD-DUST સોનાની રજ.

GOLDEN *a.* સોનનું, સુવર્ણમય; 2 સોનાજેવું, સોનેરી; 3 ધણું કિમતી, ઉમદા, ઉત્કૃષ્ટ, અતિલાભદાયક; *G.* age સતયુગમ; *g.* fleece (See Jason) in the classical Dictionary; *G.* rule :- "All things whatsoever ye would that men should do to you do ye even so to them" જેમ તમે ચાહો કે બીજા છોક અમારે વિષે કરે તેમ તમે પણ તેમને વિષે કરો, આત્મવત્ સર્વભૂતાંને વફવત્.

GOLD-LEAF *s.* સોનાનો વરખ-પાનાં *mpl.*

GOLDSMITH *s.* સોનામ, સોના રૂપાના ધાર-ધરણું બનાવનાર.

GOLDFINCH *s.* [*AS. goldfink*] એક પ્રકારનું સુશોભિત પક્ષી *n.*

GOLOESHOE *s.* (See Galoche.)

GONDOLA *s.* [*It., low L. gandeia a kind of boat*] એક પ્રકારની મોજ મારવાની ચપટા તળીઆવાળી હોડી.

GONDOLIER *s.* મોજની હોડી હાંકનાર-ચલાવનાર.

GONG *s.* [*Malayan Gong*] ઝાલર *f.*, મોગરી ઢાકીને વગાડવાની ધડીઆળ.

GONORRHEA *s.* [*Gr. gone semen and reein to flow*] પરમીએમ, પ્રેમિહમ.

GOOD *a.* [*AS. god*] Possessing qualities desirable or suitable to the end proposed સારું, બેશ, ખાતું, મેરુનું, રહું; 2 virtuous, (persons) સારું, ભલું, રહું, સ-

દાચારી, (actions) સારું, રૂઝું, બલું, સદાચાર-
રનું; 3 serviceable ઉપયોગી, સારું; 4
sufficient, adequate બેધંખ્ય તેવું, યોગ્ય,
પાર્ફુ, વળનદાર, સારું; as, my reasons are
g. મારાં કારણ વળનદાર છે; 5 real, actual
or serious ખરું, ખરા દિલનું, અંતરનું;
in g. earnest ખરા મનથી-બાવથી; in
g. sooth ખરેખર; 6 not small or of
no account સારું, ઠીક, બવહારિક; A g.
deal સારું, ઠીક, ધણું; A good degree ઠે-
થોડી, ઠીક; A g. part સારી-ઠીક ભાગ; 7 not
deficient પૂરું, આદ્યોટ વગરનું; 8 fair
or honourable સારું, રૂઝું; as, a g. name
રૂઝું-સારું નામ; In compounds સદ્ or સત્,
સુ, થુભ may be frequently use 1; as,
a g. report સત્કીર્તિ; g. company સત્સં-
ગત; a g. deed થુભકાર્ય; A g. fellow મ-
ળતાવડો-રમુજી માણસ; As g. as જેવું-સર-
ખું-મળતું-ખરોખર; As g. as one's word
બોલ્યા પ્રમાણે પાળનાર-કરનાર; G. for
nothing વાળ્યાખત જેવું, નકામું, નિર્માલ-લ્ય,
જીવ-દમ વગરનું; To hold or stand g. સાબુત
રહેવું, લાગુ પડવું; To make g. (a) as a
promise પાળવું; (b) to establish સંખિતક.;
(c) to supply deficiency યોટ બરી આપ-
વી, યોટ પૂરી ક. -પાડવી; (d) to indemnify
(નુકસાન) બરી આપવું, મજરે આપવું; G.
morning, G. evening, G. night, G.
day જૂદા જૂદા વખતની સલામ; G. by
or bye જતી વખતના સલામ સાહેબજી. 8.
સારું, બલું, રૂઝું, સારી-રૂડી-બલી વાત;
2 benefit ફાયદા, લાભ, (pl.) માલમ,
સામાનમ, જંગમ માલમતા, વેપારની જલ્મ-
સેમ; For g., for g. and all હંમેશાને વાસ્તે,
છેલવેલું, સામટું; as he leaves India for
g. તે હિંદુસ્તાન થકીને સામટો જાય છે.

GOOD-BREEDING 8. સારી કેળવણીથી શિષ્ય-
વેલી-વિવેક બરેલી રીતભાત.

GOOD-MAN 8. (માન આપવાનો શબ્દ) બાઈમ,
બલા માણસમ; 2 a husband ભત્રી,
ધરખટલો ચલાવનાર પુરુષ, ધણીમ, માણકમ.

GOODLY 8. Pleasant આનંદકારક, ખુશકા-
રક, મઝાનું; 2 comely જુબસુરત, દેખાવડું,
રૂપાણું, રૂટડું; 3 large મોટું, ધણું; as, a
g. number મોટી સંખ્યા.

GOOD-WILL 8. પરીપકાર જીવિ; 2 the
custom of any trade of business વે-
પારીની) ધરાશી-ગી.

GOOSE 8. [AS. gōs] હંસજીવિ, ખતકની જા-
તનું એક પક્ષી; 2 a silly person મૂર્ખા, મૂર્ખો, કમઅક્ષમ માણસ.

GOSLING 8. હંસનું અચ્ચું, હંસરાવકન.

GOOSE-BERRY 8. [cor. from gossberry
or gorse-berry] એક પ્રકારનું ફળ.

GORDIAN 8. [from Gordius king of
Phrygia or the knot tied by him,
which could not be untied] અહુ ગુંચ-
વણ બરેલું, ગુરકિલ.

GORE 8. [AS. gor gore, dirt] ડરી-ગંદાઈ-
ખંધાઈ ગમ્મલું ઘોડી, જડું-રગડ ઘોડી; 2
ઘોડી-રૂધિર.

GORY 8. ઘોડીઘોડીઆણ, ઘોડીથી ખરડાગમ્મલું.

GORE 8. [AS. gār a dart] અંગરખા વગે-
રેમાં ફળી. vt. To pierce ભીકવું, ઘો-
ચવું, આણીવાળું શસ્ત્ર મારવું.

GORGE 8. [Fr., It. goria throat, L.
gurgus gulf] ગળું, ગળાની નળી; 2
a defile between mountains ડુંગર-પર્વત
વચ્ચે સાંકડી ખીન-નેળ; 3 that which
is gorged or swallowed ગળેલું ભક્ષ-કો-
ળીએ. vt. To swallow ગળી જવું,
ઘોડીઆં કરીજવું, મોટે મોટે કોળીએ-ડાડા
ખાઈજવું; 2 to glut ગળા સુધી ખાવું, -થી
ધરાઈ જવું, ઘોઆવું, ગૂમ ક., ધરાઈ-ઘો-
આઈ જાય તેવું ક.

GORGEOUS 8. [old Fr. gorgias beauti-
ful] દબદબાદાર, ભભકાદાર, ભપકાવાળું.

GORGET 8. [old Fr. gorgette equivalent
gorgerin neck-armour] ગળાનું કવચ-
ખખતર, એક પ્રકારનું ખીજના ચન્દ્રના આ-
કારનું જીવિ પહેરવાનું ખખતર.

GORGON 8. [L. gorgon] એક પ્રકારનો યુ-
નાની ઘોડાએ માનેલો વિકરાળ રાખસ; (એને

વિશે યિમ માનતા હતા કે તેની આંખ નેના
ઊપર પડે તે પથ્થર થઈ જાય; 2 કોઈપણ વિ-
કરાળ કે કદરૂપી ચીજ.

GORILLA *s.* એક પ્રકારનું આફ્રિકા ખંડમાંનું
માણસ જેવું જ્યારે વાંદરું-મકડું.

GORMAND *s.* [*Fr. gourmand*] અક-
રાંતીકું-અધોધું- ખાઉંબર માણસ, અકરાંતી-
ચીમ, અકરાંતીઅણુ *f.* [હાર ક.

GORMANDIZE *vt.* અકરાંતીકું ખાવું, અતિ આ-
GORY *a.* (See under Gore.)

GOSLING *s.* (See under Goose.)

GOSPEL *s.* [corrupted from *Godspell*,
from *god*, good & *spell* news] Good
news concerning Christ and his sal-
vation (ઈસુ ખ્રીસ્ત તથા તેના કહેલા ઉદ્ધાર
વિશે) સુવાર્તા *f*-શુભવર્તમાન; 2 the most
important truths of Christianity ખ્રી-
સ્તી મતે સ્વીકારેલી મુખ્ય વાતો, આઈબલમાં
ઈસુ ખ્રિસ્તનું વૃત્તાન્ત.

GOSSIP *s.* [old *E. gossib*] One who runs
from house to house telling news ઘેર
ઘેર ફરીને નકામી વાતો કરનાર કે ખપ્પર કહે-
નાર, વાતચર્ચું-વાતુકું માણસ; 2 idle talk
નકામી ગપો-વાતો, હંડા પહેરના ગપાટા.
vi. અમથી બકબક ક., નકામી વાતો ક.,
ફરતા ફરીને વાતો કહેવી.

GOTH *s.* [*L. gothi, Goth. guthans*] પ્રા-
ચીન કાળમાં યુરોપના પૂર્વ ભાગમાં વસનાર
એક લોક; 2 કોઈ જંગલી માણસ, ખમૂ-
ચકમ, બોયું.

GOTHIC *a.* ગાય લોક નું-સંબંધી; 2 જંગલી;
3 એક પ્રકારની ઇમારતની એ નામની ઢબ
છે તે સંબંધી (તે ઢબ પ્રમાણે જતી ખુલ્લાદાર
કમાનો તથા પાસે પાસે થાંભલા કરવામાં આવે
છે). *s.* ગાય લોકની ભાષા.

GOUGE *s.* [*Fr.*] બૂંગળીના જેવી અથવા બુંગ-
ગાની કાંડ જેવી (સૂચારની) ફરશી, વીંધણું.

GOURD *s.* [*Fr. gourde, L. cucurbita*
& gourd] તુમડું તુમડી; 2 તુમડાનો વેલો.

GOURMAND *s.* (See Gormand.)

GOUT *s.* [*Fr. goutte, L. gutta* & drop]
રમીરના નાના સોંધાનો સંધિવાન.

GOUTY *a.* નાના સોંધામાં સંધિવાથી પીડિત,
નાના સોંધામાં સંધિવા થયો હોય તેવું.

GOVERN *vt.* [*L. gubernare* I govern]
ઊપર સત્તા-રાજ ચલાવવું; કબજા-તાબા-કાબુ
-અધિકાર-સત્તામાં રાખવું, મરજી પ્રમાણે
ચલાવવું; 2 (વ્યાકરણમાં)-ના સંબંધમાં (અથક)
વિભક્તિ આવવી; *as*, Transitive verbs
g. words in the accusative case સકર્મક
ક્રિયાપદના સંબંધમાં ખીજી વિભક્તિ આવેછે.
vi. રાજ ક.-ચલાવવું, અખત્યાર-સત્તા ચલા-
વવી, -નો હુકમ ચાલવો.

GOVERNESS *s.* A lady intrusted with
the care and instruction of children
and young ladies બાળકોને તથા જીવાન
સ્ત્રીઓને કેળવનારી-રાખવનારી સ્ત્રી, બાળ-
શિક્ષક સ્ત્રી.

GOVERNMENT *s.* The act રાજ્ય-અખત્યાર-
અધિકાર ચલાવવો તે, બંદોબસ્ત, વ્યવસ્થા; 2
the mode of governing રાજ્યની રી-
તિ-નીતિ-પદ્ધતિ; 3 authority હુકમનું,
સત્તા, અધિકાર, રાજ્ય; 4 the person or
persons authorized to administer the
laws સરકાર, રાજ્ય ચલાવનાર પુરોહિત;
5 a body politic રાજ્ય, સંસ્થાન, સ્વ-
સ્થાન; *as*, the governments of Europe
યુરોપ ખંડનાં રાજ્યો; 6 (gram) See *vt.* 2.

GOVERNOR *s.* અખત્યાર- અધિકાર-સત્તામાં
રાખનાર, મુખ્ય રાજ્યાધિકારી, સૂબો, સરમુખો,
ગવર્ડન; 2 a tutor જીવાન પુ-
રુષને ભણાવનાર, શિક્ષક, અધ્યાપક.

GOWN *s.* [old *E. gowne*, low *L. gunna*]
A loose upper garment લંબો ખુલતો ઊ-
પર પહેરવાનો ભાગ-જામીન; 2 (અંગ્રેજ-
ની સ્ત્રીઓમાં) સૌથી ઊપર પહેરવાનું લુગડું.
GOWNSMAN *s.* જે ધંધાના લોક લાંબા જામીન
પહેરેછે તે ધંધાનો માણસ (જેમકે વકીલ, પા-
દરી, પદધારી, વિદ્યાર્થી વગેરે).

GRACE *s.* [*L. gratia*] Favour મહેરબાની, કૃપા,
કૃપાદર્શિ; 2 unmerited divine love
ઈશ્વરની રહેમ, માણસની નાલાયકી ઊપર નજર
ન રાખતાં ઈશ્વર માણસ ઊપર ને કૃપા દેખાડે
છે તે; 3 excellence proceeding from

divine influence અંતરની ખૂબી *f*, લાવ-
ણ્યતા *f*, મન પ્રસન્ન કરે એવો ગુણ *m*; 4 beauty
સૌન્દર્ય *n*, ખૂબસુરતી *f*, રૂપાળપણ *n*; 5 easy
elegance of manners લાવણ્યતા *f*, સ્વાભાવિક
કુટડી લટક *f*; 6 (*pl.*) પ્રાચીનયુગના દેરાની ક-
થાઓમાં કહેલી ત્રણ ખૂબસુરત અપ્સરાઓ *f*;
7 the title of duke or archbishop
ડ્યુક નામના અમીરનો કે મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષનો
ખિતાબ-ઉપનામ *n*; 8 a short prayer be-
fore or after a meal (જમતાં પહેલાં કે પછી)
ઈશ્વરના પાડની ટુંકી બંદગી *f*; 9 (*Eng. univ.*)
વિદ્યાલયના અધિકારીઓનો દરજ્જા-મત *n*;
Day of *g.* પાપીઓને વિચાર કરવા આપેલી
મુદત, (*pl.*) (commercial) હુકી પાડ્યા પછી
(રૂઢિ પ્રમાણે આપવાની) મુદત-છૂટના દિવ-
સ *m*; Good graces મહેરબાની *f*, કૃપા *f*,
મૈત્રિ *f*, દોસ્તી *f*; as, I am in his good *g.*
તેની મારા જીવર મહેરબાની છે; To say *g.*
જમતાં પહેલાં ટુંકી બંદગી *k.* *vt.* To deco-
rate શોભાવવું, ઘીપાવવું, રાણુમારવું, શોભા-
આપણ આપવી. આવડું.]

GRACEFUL *a.* ખૂબીવાળું, લાવણ્યતાવાળું, દે-
GRACELESS *a.* ખૂબી-લાવણ્યતા વગરનું; 2
ઈશ્વરે વિસારેલું; 3 depraved પાપી, બહુ,
પાતકી, પતિત, કુટ.

GRACIOUS *a.* Abounding in grace or
mercy દયાળ, દયાળુ, કૃપાળ, કૃપાળુ, મહેર-
બાન, રહેમીઅતવાળું; 2 winning મનો-
હર, ખૂબસુરત; 3 produced by divine
grace ઈશ્વરની કૃપાથી યમ્મિલું-બનેલું, ઈશ્વર
કૃપાજનિત.

GRADE *s.* [*L. gradus* a step] A step or
degree in any series પાયરી *f*, કોઈપણ
સંકળનામાં એક પગથિયું-પગલું *n*-પદ *m*.

GRADATION *s.* ઉત્તરોત્તર ક્રમ *m*, ચઢ ઊતર
રચના *f*; 2 પાયરી *f*, પદ *n*-પગથિયું *n*.

GRADIENT *a.* ડગલે ડગલે બધું-ચાલતું-થતું;
2 ઉત્તરોત્તર વર્ધમાન, ક્રમ પ્રમાણે ચઢતું ઊતર-
તું. *s.* સડકના રસ્તામાં ચઢાવ *m*-ઢોળાવ *m*
-વાંક *m*.

GRADUAL *a.* ડગલે ડગલે થતું, ક્રમાનુસર,
ધીમે ધીમે થતું.

GRADUALLY *adv.* ધીમે ધીમે, રહેતે રહેતે,
ડગલે ડગલે, આસ્તે આસ્તે.

GRADUATE *vt.* To mark with degrees
-માં સરખા અંતરના આંકા પાડવા, -માં પા-
યરી પાડવી, ક્રમ પ્રમાણે ચઢતું ઊતરતું ગણવવું.
vi. -ને વિદ્યાલયમાં ખેતાવ મળવો. *s.* કોઈ
વિદ્યા કે કળામાં પદવી-ખેતાવ મળવનાર *m*,
પદધારી *m*.

GRADUATOR *s.* (See verb); 2 સરખે
અંતરે આંકા પાડવાનું હથિયાર.

GRAFT *s.* [old *E. graff*, *L. graphium* a
pencil] (ગ્રાડમાં કરેલી) કલમ *f*. *vt.* જીવર
કલમ ક., એક વસ્તુમાં નવી વસ્તુનો પ્રવેશ કરી
તેની વૃદ્ધિ *k*.

GRAIN *s.* [*L. granum*] A single small
hard seed ઘાણ *m*, કણ *m*; 2 ઘાણ *impl*,
ઘાણ *m*, ધાન્ય *n*, અનાજ *n*; 3 any small
hard particle ઘાણ *m*, કણ *m*, રજ *f*; a *g.*
of sense રજ સમજ; 4 a small weight
એક પ્રકારનું સૌથી નાના તોલનું કાટલું-તોલ,
રતી *f*, ચોખ્ખ *m*; 5 the arrangement of
the particles of any body which de-
termines comparative roughness કુમા-
રા *m*, ઘટલ; 6 the arrangement of the
fibres of wood &c. લાકડા વગેરેના રેસા-
ની ગોઠવણની તરાહ; Against the *g.* અ-
ણચાણે, યુરકેલીથી, નાખુશીથી, પરાણે; In
g. સંજ્ઞડ, મૂળમાં, અંતરનું; To dye in *g.*
પાકો રંગ ચઢાવવો-દેવો, કાચા વણા વગરના
માલને રંગવો; To go against the *g.* -ને
અણુગમતું હોવું-ક.-થવું, ચીઠવવું, પગવવું.

GRAIN-PARCHER *s.* બાડબુજે *m*.

GRANARY *s.* અનાજ ભરી ચૂકવાની જગ્યા *f*,
ઢાંઢાર *m*. [વાળું-જેવું.]

GRANULAR *a.* ઘાણાદાર, કણવાળું, ઘણા ઘણા-
GRANULATE *vt.* ઘણા પાડવા, ઘણો પાડવો,
-માં ઘણા પાડવા.

GRANULE *s.* નાનો કણ-ઘાણ *m*.

GRANULOUS *a.* ઘણા ઘણાવાળું, કણમય.

GRAM, GRAMME *s.* [*Fr.*] એક પ્રકારનો
માપ-માપન *n*; 2 ચણા *m*, *pl*.

GRAMINEOUS *a.* [*L. gramen* grass] ધાસના જ્યું, સાંઠા વાળું-જ્યું.

GRAMINIVOROUS *a.* [*L. gramen*, & *voro* I devour] ધાસ ખાનાર, ધાસાહારી, ધાસ ખાઈને જીવનાર.

GRAMMAR *s.* [*Gr. graphein* to write] Science of language બાષા શાસ્ત્રન, વાણી શાસ્ત્રન, વ્યાકરણશાસ્ત્રન; 2 વ્યાકરણ; 3 વ્યાકરણ, વ્યાકરણ ગ્રંથમ; 4 a treatise on the elements of any science વિદ્યાનાં મૂળતત્વનો ગ્રંથમ.

GRAMMARIAN *s.* બાષાશાસ્ત્રીમ, વ્યાકરણમ, વ્યાકરણશાસ્ત્રીમ, વ્યાકરણશુરમ.

GRAMMAR-SCHOOL *s.* જે શાળામાં લાટિન અને ગ્રીક બાષાઓ શિખવવામાં આવેછે તેવી શાળા; 2 બાષાશાસ્ત્રની શાળા.

GRAMMATICAL *a.* વ્યાકરણજું-સંબંધી.

GRANARY *s.* (See under Grain).

GRAND *a.* [*L. grandis* great] Extensive મોટું, મહાન, પ્રોઢ, ગૌરવવાળું, વિશાળ; 2 great in size, and fine or imposing in appearance—said of persons અમીર, પ્રોઢ, મોટા મરતખાવાળું, મહાન, મોટું, ધણી ખાન-દાનીવાળું, (-of things) પ્રોઢ, ગૌરવવાળું, મહાન, મોટું; 3 holding an elevated rank મોટું, મહાન, જીવું; as, a g. vizier મોટો વજીર.

GRANDAM *s.* ડોશી, દાદી, વડીઆઈ.

GRAND-CHILD *s.* છેકરા-છોકરીનું છેકરું; (by a son) પૌત્રમ, પૌત્રી; (by a daughter) દૌહિત્રમ-ત્રી.

GRAND-FATHER *s.* (Paternal) દાદોમ, વડવોમ, પિતામહમ; (maternal), આજોમ, દાદોમ, વડવોમ, નાનો દાદોમ, માતામહમ.

GRAND-MOTHER *s.* (Paternal) દાદી, વડીઆઈ, પિતામહી; (maternal), દાદી, આજી, વડીઆઈ, નાની મા, માતામહી.

GRAND-SIRE *s.* દાદોમ, વડવોમ, નાનો દાદોમ; (કોઈપણ) પૂર્વજમ. [ત્રમ, દૌહિત્રમ.

GRAND-SON *s.* છેકરા-છોકરીનો છેકરો, પૌ-GRANDEE *s.* જીવી પદવી કે હોદાવાળો માણસ, ઉમરાવમ, અમીરમ, સરદારમ.

GRANDEUR, GRANDNESS *s.* પ્રોઢતા, ગૌરવન, મહાનતા, મોટા-વિશાળપણન.

GRANDILOQUENCE *s.* [-loquor I speak] પ્રોઢભાવણ, ખાલી મોટા મોટા બોલવાળું બોલણ. [મોટ મોટા શબ્દ વાપરનાર.

GRANDILOQUENT *a.* મોટ મોટાં વચનવાળું,

GRANITE *s.* [*L. granum* grain] એક જાતનો પથ્થરમ, અડદીઆ પથ્થરમ.

GRANT *vt.* [old *E. graunt*, *N. Fr. graunter*] આપવું, માલકી-કબજો આપવો; (માગ્યા ઉપરથી) આપવું, માગ્યું આપવું; as, God granted me this request ઈશ્વરે આ અરજ મને માગી આપી; 2 to concede (તકરાર ન કરતાં) માની લેવું, (બીન તકરારે) સ્વીકારવું, -ની હા પાડવી; as, Let it be granted that આપણે માની લે કે.— *s.* the act of granting, conceding &c. (See verb); 2 the thing granted દાન, આપેલી-અક્ષેપી વસ્તુ, અક્ષીસ, (as a reward) ધનામન; 3 (law) લખત કરી સરકારે કરેલું (જમીનનું) દાન-ધનામન-અક્ષીસ.

GRANTEE *s.* જે માણસને જમીન વગેરે મળ્યું હોય તે, ગ્રહીતામ, ગ્રાહકમ.

GRANTOR *s.* (જમીન વગેરે બીજને) આપનારમ, દાતામ.

GRANULAR, GRANULE, GRANULOUS (See under Grain).

GRAPE *s.* [*Fr. grappe* *It. grappo*] દ્રાક્ષ.

GRAPE-SHOT *s.* કોથળીમાં બાંધીને તોપમાં મારવા સાર બેરવેલી બંદુકની ગોળીઆ, ગર-બછુંડ.

GRAPE-VINE *s.* [*grape & vine*] દ્રાક્ષની

GRAPHIC *a.* [*Gr. graphein* to write] Clearly and vividly described સચિત્ર, રસભર વર્ણવેલું-ખતાવેલું, રસભર.

GRAPNEL, GRAPLINE *s.* [old *Fr. grappil*] ચારપાંચ આંકડાવાળી નાની બિ-લાડી-લંગરન.

GRAPPLE *vt. & vi.* [*Prov. Fr. grap- per to grapple*] જોરથી પકડવું-ઝાલવું-ખા-ઝવું, લટલી વખત સજ્જડ ખાથ ભીડવી; 2 હામ ધરીને દુહતાથી સામા ચૂં.

GRASP *vt.* [low *Ger. grappen*] To seize and hold by clasping with the fingers or arms જોરથી છીનવી-ઝુટાવી લઈને સપ્ત-જોરથી પકડી રાખવું, પકડવું, પકડી ધેવું, ઝડપી ધેવું; To g. at પકડવા જવું, ઝુટમાં-કપ્પજમાં ધેવા પ્રયત્ન કર. *s.* The gripe or seizure of the hand (જોરની) ઝુડી *f*-પકડ *ખ*જેમ; 2 wide reaching power of comprehending subjects જુદીની પો-હોંચ, ઘણી વાત સાથે લગી સમજવાની શક્તિ, સમજ શક્તિ.

GRASPING *a.* છીનવી-ઝુટાવી ધે તેવું, ખાંઝે-ખાંધે તેવું; 2 avaricious લોભીજી, છીનવી ધેવાની દૃષ્ટિ રાખે તેવું.

GRASS *s.* [*AS. gras*] ધાસન, તૃણ, કડખ *f*; 2 ધાસના જોવા છેડામ.

GRASSHOPPER *s.* ધાસમાં રહેનારું ચ્ચિક પ્રકારનું જીવજંત, ટીડ.

GRASSY *a.* ધાસવાળું, ધાસનું, ધાસ જેવું.

GRATE *s.* [*L. crates hurdle*] સળીઆની-ગજીઆની જાળી; 2 કુમાડીઆની હેઠલ આડા રાળીઆ ભીંતમાં જડીને કરેલી રાગડી.

GRATING *s.* સળીઆની-ગજીઆની જાળી.

GRATE *vt.* [low *L. gratare, Fr. gratter*] To rub roughly or harshly ખરર ખરર ધસવું, કઠોર અવાજ થાય એવું ધસવું; 2 to wear away in small particles થોડે થોડે ધસાઈ જાય એવું ધસવું, કરકરા પદાર્થ જોડે ધસવાથી થોડે થોડે ધસાઈ જવું. *vi.* To rub hard so as to offend ઓટું લાગવું, કુખ-વડું, કુખ થવું-લાગવું; *as*, harsh sounds *g.* upon the ear કઠોર અવાજથી કાનને ઓટું લાગેછે; 2 ધસાઈને ખરર ખરર-કઠોર અવાજ કર.

GRATEFUL *a.* [*L. gratus agreeable*] કૃતમ, પાડ-ચુણ માનનાર, આભારી, ઉપકૃત; 2 affording pleasure મજેનું, સ્વાદિષ્ટ, મનોરંજક, ખુશકારક; *as*, food *g.* to the palate જીભને સ્વાદ લાગે એવું બોજન.

GRATITUDE *s.* કૃતમતા, ઉપકૃતપણું, પાડ-ચુણ જાણવા તે, લણહલાલી.

GRATIFICATION *s.* [*L. gratus, & facio*

I make] મન-સ્વાદેન્દ્રિ-બુખ ને ગૃહ-સંતુષ્ટ-પુરા કર. તે, 2 delight સંતોષમ, ગૃહિ, આનંદમ, ખુશી; 3 reward બદલોમ, ઈનામન, બક્ષીસ, સુખડી; 3 Illegal *g.* ર-શવત, લાંચ.

GRATIFY *vt.* સંતુષ્ટ-ગૃહ-પુરા કર., આનંદ પમાડવા, બોગ કરાવવા; To *g.* the palate જીભને પુરા કર.

GRATING *s.* (See under Grate).

GRATITUDE *s.* (See under Grateful).

GRATIS *ad.* [*L. gratia favour*] મફત, વગર કિંમતે, અમસ્તું.

GRATUITOUS *a.* મફત આપેલું-કરેલું, મહેર-ખાની દાખલ, મફતનું; 2 અમસ્તું, વગર કારણનું કરેલું, *as*, a *g.* lie અમસ્તું જૂઠું.

GRATUITY *s.* બક્ષીસ, ઈનામન, મહેરખાનીની બક્ષીસ, બેટ, દાનન.

GRATULATE, GRATULATION, GRATULATORY (See Congratulate, Congratulation, Congratulatory.)

GRAVAMEN *s.* [*L. gravis heavy*] ફરિયાદ-દાદનું મુખ્ય-ખર ફારણ.

GRAVE *a.* [*L. gravis heavy*] Of importance (import &c.) અગત્યનું, વજનદાર, ગૌરવવાળું, બોજદાર, (character &c.) ગંભીર, ભાર-બોજ-વજન દાર, ભારેખમ; 2 not light or gay ધેરું, ધાડું; *as* a *g.* color ધેરા રંગ; 3 not acute (a sound) નીચો (સુર), (accent) અનુદાત.

GRAVITATE *vi.* ખેંચાવું, ગુરુત્વાકર્ષણથી ખેંચાવું.

GRAVITATION *s.* ગુરુત્વાકર્ષણથી ખેંચાણ, ગુરુત્વાકર્ષણ.

GRAVITY *s.* ગંભીર-ભારેખમ-બોજદાર પણું, ગંભીરતા, ગંભીર્ય; 2 relative importance અગત્યતા, ગૌરવ, મહત્વ; 3 (Physics) ગુરુત્વાકર્ષણ, ગુરુત્વ; Centre of *g.* ગુરુત્વમધ્ય બિન્દુ.

GRAVE *vt.* [*AS. grafan, allied to Gr graphein to grave*] કાતરવું, ઓદવું, કોરવું; 2 to carve out કોરીને (-નો) ડોળ કાઢવા, કોતરીને બનાવવું.

GRAVE *s.* [*AS. grafan to dig*] મુડકું દા-

ટવાનો આડમ, ધોર, કપર, હજીરમ; 2 death
મૃત્યુ, મોત, આપર.

GRAVE-STONE *s.* ગત પુરૂષની યાદગીરી પા-
સ્તે તેની કપર ઊપર-પાસે ઉઠા કરેલા-ખેસા-
ડેલા પથ્થર, મૃત્યુસ્તંભ.

GRAVEYARD *s.* કુડાં દાટવાની જગ્યા, ક-

GRAVEL *s.* [old *Fr. grève*, a sandy shore]
નાના પથરા *pl.*, મરડીઆમ *pl.*, કાંકરેમ,
કંકરમ. *vt.* To cover with gravel
ઊપર કાંકરા પાથરવા; 2 to embarrass ગ-
ભરાવવું, અંતરાવવું, મુઝાવવું, ગુંચવવું, -થી
ગભરાવું-અંતરાવું-મુઝાવું-ગુંચવાવું.

GRAVELLY *a.* કાંકરા-નાના પથરા-મરડી-
આ વાળું-નું.

GRAVY *s.* [old *E. greavie*] માંસને રાંધતી
વખત તેમાંથી પ્રવાહી થઈને ટપકી જતો રસ.

GRAY *a.* [*AS. grag*] પળીઆં જેવા રંગનું,
ધાળું, ધાળા અંને કાળા રંગ મળીને થાય તેવા
રંગનું, ઘેરા ધાળા રંગનું, કાળાસ પડતા રંગનું,
રાખોડીના રંગનું; 2 mature વૃદ્ધ, પરિપક્વ,
પુખ્ત. *s.* A g. color ઘેરા ધાળાસ પડતો
રંગ, રાખોડીનો રંગ; 2 any animal of
a g. colour ઘેરા ધાળા રંગનું કોઈ પથુ.

GRAZE *vt.* [*AS. grasian*, from *grās*
grass] To rub or touch lightly in pas-
sing જરા અડીને-ધસડાઈને જવું; as, the
bullet grazed his head તે ગોળી તેને માથે
જરા ધસડાઈને ગઈ; 2 to feed as cattle
with grass ચરાવવું; 3 to feed on ચરવું;
4 to tend grazing cattle ચારવું, ચરાવવું,
ચરતાં જાળવવું.

GRAZIER *s.* ઢોર ચારનાર, વેચવાને માટે ઢોરને
ચારીને ઉછેરનાર, ભરવાડ, ગોવાળ, નાધોરમ.

GREASE *s.* [*It. grasso* grease, and *L.*
crassus fat] પથુ પ્રાણીઆની નરમ ચરખી,
કોઈ પથુ ચરખીવળા કે તેલમય પદાર્થ, સ્થળ-
ચર પ્રાણીઆની ચરખી. *vt.* -ઊપર ચરખી-
તેલ લગાડવું-ચોંપડવું, (as wheels) ઠંજવું;
To g. one's palm ફાવત અવડાવવી-આપવી.

GREASY *a.* તેલ-ચરખી વાળું-જેવું-નું; 2
ચીકણું; 3 સુંવાળું, લીધું; 4 ખરડેલું.

GREAT *a.* [*AS. great*, low *Ger. grōt*]

Large મોટું, મહાન, ગૌરવવાળું, પ્રૌઢ; 2 ex-
tensive વિશાળ, મોટું, પ્રૌઢ; 3 lengthened
in duration લાંબું, ધણું, બહુ; as, a g. while
ધણીવાર; 4 superior as thoughts, ac-
tions &c. મોટું, મહાન, ભારે; 5 uncom-
monly gifted મોટું, મહાન; a g. man
મહાન પુરૂષ; in compounds મહા is used;
as, a g. hero મહાવીર; 6 holding a
chief position મુખ્ય, પ્રધાન, આગેવાન,
મોટો; 7 weighty, important અગત્યનું,
વજન-ભોજ દાર, ગૌરવવાળું; In words
signifying a person in a genealogical
series 'great' may be rendered some-
times by વડ; as, g. grandfather વડદાદા,
પ્રપિતામહ, દાદાનો આપ; g. grandmother
વડદાદી; G. grandson પ્રપૌત્ર.

GREATLY *ad.* બહુ, ઘણું.

GREAVES *s.* [old *Fr. grèves*, *L. gravis*
heavy] પગનું બખતર-કવચ; 2 અધિક પ્રકા-
રનાં શુદ્ધ.

GRECIAN *a. & s.* (See Greek.)

GREED *s.* [*Goth. gredus* hunger] અતિ-
લાલસા, અતિતૃષ્ણા, ઘણી ઉત્કંઠા-ભૂખ-
ધમ્મુ.

GREEDY *a.* અકરાંતીકું, અકરાંતીકું આનાર,
આવરું; 2 eager to obtain અતિઉત્કંઠિત,
અતિલાલચુ, અતિલોભી.

GREEK *s.* [*L. græcus*] યુનાન-યવન દેશના
પ્રાચીન લોક-ભાષા. *a.* યુનાની દેશના
પ્રાચીન લોક-ભાષા સંબંધી, યુનાની, યાવની.

GREEN *a.* [*AS. grene*] લીલું, લીલારંગનું,
(as fields) લીલાતરીવાળું; 2 full of life
and vigour જોખનવાળું, ખીલી રહેલું; 3
new, recent તાજું, નવું; 4 not ripe or
mature કાચુંનચ, કાચું, લીલું, અપક્વ; 5
immature in age or experience કા-
ચું, ઉંમરે કે સમજણમાં કાચું, નિરજુભવી;
6 not dry લીલું; as, a g. tree લીલું ઝાડ.
s. લીલા રંગ, લીલાસા; 2 a grassy
plain લીલાતરીવાળું મેદાન, લીલું મેદાન;
3 (*pl.*) ઝાડ કે છોડનાં લીલાં-તાંજ પાંદડાં,
અધિક જાતની બાજી.

- GREEN-CROPS *s.* લીલાં રાક તરકારી વગેરેનો ફાલ-પાક *m.*
- GREEN-GROCER *s.* લીલા મેવા-રાક વગેરે વેચનાર *m.*, કાછીઆ, પસ્તાગીઆ *m.*, મેવાવાળો *m.*
- GREEN-HORN *s.* કાચી બુદ્ધિવાળો જુવાનીઆ.
- GREEN-ROOM નાટકસ્થળમાં પડદાની અંદર વેરાધારીઆને વેરા ઘવાની આરડી.
- GREET *vt. & vi.* [*AS. gretan* to address] મુખ્યારક્ષાદીના રાખ કહેવા-કહાવવા, સલામ કહેવી-કહાવવી; 2 મળતી વખત સલામ ક., સલામ કરીને બોલાવવું.
- GREETING *s.* સલામ, સાહેબ મહેરબાન *m.*
- GREGARIOUS *a.* [*L. grex* a flock] સાથમાં રહેવાની ટેવવાળું, આકલસરે ન હોય આપું, સંઘચર.
- GRENADE *s.* [*Sp. granada* pomegranate] રાત્રી ઉપર સળગાવીને નાખવાનો પોષાદાર વિગેરેથી બરેલો ગોળો *m.*
- GRENADEER *s.* લશ્કરમાં હુઆ જખરા સિપાઈની પલટણનો સિપાઈ *m.*
- GREY-HOUND *s.* [*AS. grāg* gray, & *hund* a hound] પાતળો દેખાવડો શિકારી કૂતરો, (આંત્રી દિલ ધણી આરીક હોયછે, ને તે દોડવામાં ધણો અપળ હોયછે).
- GRIDDLE *s.* [*Ir. greideal*, from *greaddain* I burn] રોટલી થેકવાની છાછૂરી પોહોળી તાવડી-કઠાઈ.
- GRIEF *s.* [*L. gravis* heavy] Sorrow શોક *m.*, અળાપો *m.*, અરખરો *m.*, ઉદાસી, એ *m.*, દિલગિરિ, પચાતપ *m.*, પરતાવો *m.*; 2 cause of sorrow દુઃખનું કારણ, દુઃખ *n.*
- GRIEVANCE *s.* દુઃખ *n.*, દુઃખનું, ઇર્ષા, હરકત, દુઃખનું કારણ.
- GRIEVE *vt.* To occasion grief to -નો જીવ બાળવો-દુઃખવવો, એ ક., દિલગિર-શોકાતુર ક., -થી જીવ બાળવો, -ને એ કથો, દિલગિર-શોકાતુર થવું. *vi.* -નો જીવ બાળવો, -નું મન દુઃખાવવું, -ને એ-દિલગિર-શોક થવો.
- GRIEVOUS *a.* શોક-એ-દુઃખ કારક, દુઃખદાયક, ત્રાસદાયક, ધણું દુઃખ-પીડ કરે આપું; 2 heinous બારે, ધણું મોટું, મહાબારત, અકારાકર જેવું, મોટું; as, a g. sin બારે પાપ *n.*
- GRIFFIN *s.* [*Gr. grupos* curved] પ્રાચીન યુનાની યોદ્ધાએ કલ્પેલું આક પ્રાણી (આંત્રી નીચેનો બામ સિલ નેધો, અને ઉપરનો અડધું નેધો કલ્પેલો હતો).
- GRIG *s.* [*cf. kräcka* a little duck] આક પ્રકારની ધણી અપળ માછલી; 2 a merry creature રંગીલું-ખુશ મિત્ર રાખસ-જન.
- GRILL *vt.* [*Gr. griller*, from *gril* grid-iron] (માંસને) સળડી ઉપર થેકવું-જુલવું; 2 to torment as if by broiling -થી પીડા થવી-દુઃખ લાગવું.
- GRIM *a.* [*AS. grim*, from *grimman* to rage] બયાનક, બયંકર, વિકરાળ, બિહામણું.
- GRIMACE *s.* [*Fr.*, from *Icel.* & *AS. grima*, a ghost] A made-up face વાંકાં ચૂકાં કરેલાં મ્હે, મ્હેનો આળો *m.*, આળાચસ્કા.
- GRIMALKIN *s.* [*cor.* from *graymalkin* a grey cat] ધરડી બિલાડી-ડોમ.
- GRIME *s.* [*AS. gryme* soot] મેલ *m.*, મળ *m.*, કચરો *m.*, મશા.
- GRIMY *a.* મેલું, કચરાલું, ગંદ.
- GRIN *vi.* [*AS. grinnian*] દાંત કાઢવા-દેખાડવા, (દુઃખથી, હાંસીમાં) કે તિરસ્કારમાં, દાંતીઆં ક. *s.* દાંતકાઢવા ને, દાંતીઆં *mpl.*
- GRIND *vt.* [*AS. grindan*] To reduce to powder ઇજવું, વાટવું; 2 (with the teeth) ચાવવું; 3 to oppress by severe exaction બારે વેરા નાખી હેરાન ક. -પીડવું-દુઃખ દેવું; 4 to sharpen by friction ખાર ચઢાવવા ધસવું, ધસીને ખાર ચઢાવવી. *vi.* ઇજવું; 2 ઇજાવું; as, this corn grinds well આ અનાજ સાફ ઇજાય છે; 3 ધસાઈને ધીસું થવું, -ને ખાર ચઢવી; 5 ગદા વેરાઈ ક. બારે મહેનત ક.
- GRINDER *s.* (See Grind); 2 દાઢ.
- GRINDSTONE *s.* સરેણી.
- GRIPE *vt.* [*AS. gripān*] To clutch જોરથી યુદ્ધમાં પકડવું-ભીડવું, પકડવું, પકડી ધેવું; 2 to seize and hold fast જોરથી પકડી લઈને ગ્રાહી રાખવું; 3 to give pain to the bowels of ચૂંક આણવી, -થી પેટમાં અમળાવું, -થી ચૂંક આપવી; 4 to straiten

કુપવર્ણ, ચૂમટા ભરીને કુપ દેવું, કુપ દેવું.
 s. ગ્રહ, સખત મૂર્ક, પંખેમ; 2 a handle
 મૂર્ક, હાથેમ, પંખેમ; 3 cruel exaction
 જીલમમ, ભારે વેરેમ, પીડન, પીડા, કુપન;
 4 (pl.) ચૂક, અમળામ.
GRISLY a. [A.S. *grislic*, from *grisan*
 to dread] બિહામણું, બયાનક, બયંકર.
GRIST s. [A.S. *grist*] That which is
 ground at one time (ધંટીમાં એકવારનું)
 એકવારનું, એકવારનું દયણું-દળણું, એક
 દળણમાં દળેલા ઘોડમ; 2 supply એરાકી,
 ભરી ગ્રેલું અનાભન.
GRISTLE s. [A.S. *gristl*] (See Cartilage).
GRIT s. [A.S. *grytt* dust] The coarse
 part of meal ઘોડમાંનું ઘૂલું; 2 oats
 hulled or coarsely ground, groats જાડા
 દળેલા કે ભરેલા-છુટેલા એરસ નામના દાણા;
 3 sand or gravel રેતી, કંકરમ, કઠણ ખર-
 ખચડા કણ-કાંકરી. [-કંકરનું.
GTITTY a. રેતાળ. કાંકરાવાળું, કાંકરીવાળું, રેતી
GRIZZLED, GRIZZLY (See Gray).
GROAN vi. [A.S. *granian* to groan] કુપ
 -એદ નો ધીમો સાદ-અવાજ ક., અરે અરે
 ક.; 2 પીડવું, (કુપથી) ખૂમ પાડવી. s.
 કુપનો ખેડો સાદમ-અવાજમ, કોડો શોકનો
 અવાજમ.
GROAT s. [Dut. *groot* great] [વલાયતમાં
 આગળ ચાલતો ચાર પેન્સની કિંમતનો રૂપાનો
 શિકો-નાણું.
GROCER s. [formerly spelt *grosser* i.e.
 one who sells by the gross] ચાહ, ખાંડ,
 તેજના, ખુંદ, મેવા વગેરેની કુકાન રાખનારમ,
 ગાંધીન, કરીઆણીની કુકાન રાખનાર.
GROCERY-IES s. કરીઆણીન pl; 2 (sing)
 કરીઆણીની કુકાન. [મિળો દારૂનો અરક.
GROG s. [from *grogam*] પાણી મેળવેલો
GROIN s. [Icel. *grein* division] પેટ અને
 બંગ વચ્ચેનો શરીરનો ખેંઠેલો ભાગ.
GROOM s. [old Dut. *grom* a boy, youth]
 હજીરિયામ, હજીરમાં ખડો રહેનાર ચાકર;
 2 રાવતમ, ઘોડાવાળોમ; 3 વિલાયતમાં રાજ્ય
 દરબારમાં એક અધિકારી; 3 નવોવરમ, વરમ.

GROOVE s. [A.S. *grof* ditch, pool] ઓ-
 ભણ, પોલ, ચીણામ. vt. ઓભણ-ચાસ
 પાડવો-ક.

GROPE vi. [A.S. *grapian* allied to grip]
 ફેંફાસતાં ચાલવું, ફેંફાં મારવાં, અંધારામાં અથ-
 ડાવું, હાથ લાંબા કરી રસ્તો શોધતાં શોધતાં
 જવું. vt. ફેંફાં મારીને શોધી કાઢવું.

GROSS a. [low L. *grossus*, from L. *cras-*
sus thick] Large, excessively large
 ઘણું મોટું; 2 coarse, rough જાડું, નાજીકી
 કે ખારીકી વિનાનું; 3 not easily excited
 or impressed સ્થૂલ, મોટું, ટાહડું, મંદ; 4
 vulgar, low નીચું, હલકું, વૈષયિક, અશુદ્ધ,
 પથુવત, (as terms) નીચું, હલકું, ભુંડાળું,
 અમર્જદ; 5 thick, dense સ્થૂલ, જાડું, ઘટ્ટ,
 અપારદરીક; 6 palpable ઉધાડું, મોટું, હડ-
 હડતું, દેખીતું; as g. injustice ઉધાડો અ-
 ન્યાય; 7 whole, entire કુલ, એકંદર, સા-
 મટું, બધું મળીને યમ્મિલું, જીમલે; as, the g.
 sum કુલ રકમ. s. The main body
 મુખ્ય ભાગ; 2 the number of twelve
 dozen બાર ડઝન એટલે એકસો ચુંમાલીસ નંગ.
GROTESQUE a. (See Grotto) તરેહવાર,
 વિલક્ષણ, હાસ્ય ઉત્પન્ન થાય એવું, વિચિત્ર,
 તરંગ પ્રમાણે ચિત્રેલું-કાઢેલું.

GROTTO s. [A.S. *grut*, from L. *crypta*,
Gr. kruptu a concealed subterranean
 passage] મોંચમાં ગુફા, મોંચરૂં.

GROUND s. [A.S., Goth. *grundus* dust]
 મોંચ, જમીન; 2 estate, possession
 મોંચભાડું, જમીન, જગીર; 3 region
 દેશમ, પ્રદેશમ; 4 foundation પાયોમ,
 આધારમ, ધારણ, સખખમ, કારણ; 5
 (Painting) મોંચ; as crimson on a
 white g. ધોળી મોંચ ઉપર કિરમજીનો હાથ;
 6 (pl.) dregs તળે બેઠેલો કચરો; To gain
 g. (a) આગળ આવતા-વધતા જવું; (b)
 લાભ-ફાયદો મેળવતા જવું, ફાયતા જવું; To
 lose g. (a) પાછું હારવું-વળવું, છોડીને જવું;
 (b) આવેલો લાભ ઓવો. vt. To lay or
 set on the g. મોંચ ઉપર ચકવું; 2 to
 found પાયા-આધાર ઉપર રાખવું-સ્થાપવું.

ચોકસ બેસાડવું, -નું પાકું કારણ આપવું ; 3 to instruct in elements પાયા પકા ક., મૂળતત્ત્વમાં પરિપક્વ-પાકું ક., મૂળતત્ત્વ પાકું શીખવવાં. *vi.* બોય ઊપર ચઢી જવું, બોયમાં ચોંટી જવું ; as, the ship grounded તે વહાણ બોયમાં ચોંટી ગયું.

GROUND-FLOOR *s.* બોયતળીફું.

GROUNDLESS *a.* અનાધાર, પાયા વગરનું, નિષ્કારણ, સખખ વિનાનું.

GROUND-RENT *s.* બોય-જમીન ભાડું.

GROUNDWELL *s.* દરીઆ ઊપર વાવંટાળિયાને લીધે આવે થયેલા ઉછાળા-તરંગમ-માનં *pl.*

GROUND-WORK *s.* મંડાણ, પાયામ, મૂળઆધાર

GROUP *s.* [*Fr. groupe* a cluster] A crowd (pers.) સમુદાય, જમાવ, સંઘ ; 2 (paint. & sculpt.) an assemblage of figures કોઈ ચિત્રમાં માણસ કે પથ્થ કે કૂલ વગેરેનો જમાવ. *vt.* સારાં દેખાય એમ-ઠીક પડે એમ એકઠાં ગોઠવવાં-જોડવાં-મહેલવાં ; To g. different objects જુદી જુદી વસ્તુઓને એકઠી મહેલવી. GROVE *s.* [*AS. gräf* grave] વૃક્ષરાશિ, અ-મરાઈ, ઝાડની ઘટા, નીચે રસ્તાવાળી ફાંસેલા ઝાડની ઘટા.

GROVEL *vi.* [*Dut. grabbele* to crawl] જેટ ચાલવું, બોય સરસું શરીર જીકું રાખી ચાલવું ; 2 જીધા પડેલા હોવું ; 3 to be low or mean નીચું, હલકું થવું-હોવું. [રસ્કાર્ય.]

GROVELLING *a.* નીચું, હલકું, તિરસ્કૃત, તિ-

GROW *vi.* [*AS. growan*] To increase in size by a natural process (animals, plants) વધતા જવું, વધવું, વૃદ્ધિ પામવી ; 2 to be augmented વધવું, આગળ વધવું, વધતા જવું ; as, a growing evil વધતું જતું દુઃખ ; 3 to be produced by vegetation ઊગવું, પાકવું, નીપજવું ; as wheat grows in temperate countries સમ-શીતોષ્ણ દેશોમાં ધજી પકેછે ; 4 to become થવું, થતા જવું ; as, the country grows poorer every day દહાડે દહાડે દેશ ગરીબ થતો જાયછે ; To be grown over -ના ઊપર ઉગેલું હોવું, -થી ઢંકાયું જવું ; as, the ground is grown over with grass તે જમીન ઊપર

ધાસ ઉગેલું છે ; To g. out of -માંથી નીકળવું-નીપજવું, પરિણામ તરફ નીકળવું ; To g. up મોટા થવું, પક્વતાએ પોહિંચવું-આવવું. *vt.* પકવવું, ઉત્પન્ન કર., -માં પાકવું ; as, to g. cotton કપાસ પકવવા.

GROWTH *s.* The act (See verb) વૃદ્ધિ, વધારેમ ; 2 that which has grown ફળ, નીપજ, ઊપજ, ઉત્પન્ન ; 3 પરિણામ.

GROWL *vi.* [*Dut. grollen* to grunt] ધુરકવું, ગુસ્સામાં ધીમી બડબડાતો સાદ કાઢવો, ચીઠાઈને બડબડવું. *s.* (કુતરાવગેરે)નું ચીદમાં ધુરકવું.

GRUB *vi.* [old *H. germ.* graben to dig] ખોદવું, ખોદવા મંડવું, ખાડો ખોદવો, ઉંડો પ-દાર્ય ખણી કાઢવા ખોદવું. *vt.* ખોદવું, ખોદીને કાઢવું, ખોદીને મુળથી ઉખેડી નાખવું. *s.* એક પ્રકારનો જીવડો, કીડો.

GRUDGE *vt.* [old *E. grutche*, old *Fr. groucher* to complain] To look upon with desire to possess તકાવવું, -ની લાલચ-લોભ કર., નજરમાં ધાલવું ; 2 to envy આંખમાં ધાલવું, -ની અદેખાઈ કર. ; as, they did not g. us our wealth તેઓ અમારી દોલત વાસ્તે અમારા ઊપર અદેખાઈ કરતા ન હોતા ; 3 to part with reluctantly -ના ખુશીથી આપવું, આપવાની આનાકાની કર. ; as, you will not g. us this request તમે અમને આટલું માગ્યું આપવાની આનાકાની નહિ કરશો ; 4 to desire to get back again પાછું મેળવવાની ઇચ્છા કર. *vi.* To be covetous or envious (See *vt.*) ; 2 to be reluctant નાખુશ હોવું, -વિષે જીવ કચવાવો. *s.* અદેખાઈ, દ્વેષ, ઇર્ષ્યા, ખારમ, અરીશ્યા, કુશ્મની.

GRUDGINGLY *ad.* નાખુશીથી, જીવ કચવાવીને.

GRUEL *s.* [old *Fr. gruel*, *AS. grüt*] રાખડી, પેચ, કાંજી. [મજું, કટાજું, કઠાર.

GRUFF *a.* [*Dut. grof*] કડકું, સખત, કટા-

GRUMBLE *vi.* [low *Ger. grummeln*] To murmur બડબડવું, રોદણું રોઈને બોલવું, દુઃખ રાવું-રડવું.

GRUMBLER *s.* બડબડનાર, બણગણ કરનાર, રોદણું રોનાર, અસંતોષી માણસ *m. n.*

GRUNT *vi.* [*AS. grunan*] ગ્રુંડના જેવું બોલવું, ડરકવું. *s.* ગ્રુંડનું બોલવું, ડરકવું.

GUANO *s.* [*Peruv. huanu dung*] દરિ-આઈ પક્ષીઓની હોગરનું એક જાતનું ખાતર.

GUARANTEE *s.* [*old H., Ger. weren to warrant*] જામીની, બાંહેધરી, હામી; 2 one who guarantees જામીન, હામીદાર, જામાન; 3 the person to whom a guarantee is made જામીન લેનાર, બાંહેધરી લેનાર. *vt.* (કશી વાત) ની જામીની-બાંહેધરી કર. —વિષે—ના જામીન થવું; Govt. has guaranteed five per cent. interest સરકારે પાંચ ટકા બ્યાજ આપવાની જામીની કરી છે; he guaranteed the execution of the treaty તહેનાયુ અમલમાં લાવવાનો એ જામીન થયો.

GUARD *vt.* [*old Fr. guarder warder, old H., Ger. warten to see*] To protect from danger સંભાળવું, બાંધી સંભાળવું, —નું રખવાળું-રક્ષણ કર., —નો અચાવ-સંરક્ષણ-રક્ષણ કર.; 2 to accompany for protection વળાવું કરવા જેવું, —નું વળાવું કર. *vi.* સંભાળવું, સંભાળ રાખવી, સાવધ-ચોકસ રહેવું; as, careful persons g. against mistakes સાવધ પુરેષો ભૂલો ન કરવાની સંભાળ રાખે છે. *s.* (sentinel) ગાડદી, રક્ષી, રખેવાળ, પોહરેગીર; 2 one who has charge of a railway train આગ-ગાડીનો 'ગાર્ડ'; 3 the part of a sword hilt protecting the hand બાંધજો; 4 a watch-chain ધડીઆળની સાંકળી; Advanced or van g. લશ્કરની આગળ જનાર દુકડી; Life g. રાખના રક્ષી; To be on one's g. હેંરિયાર-સાવધ રહેવું; off one's g. અસાવધ, ગફલતમાં પડેલું; Rear g. લશ્કરની પાછળ આવનાર દુકડી.

GUARDED *a.* સંભાળવાળું, સાવધ, ચોકસ, હેંરિયાર; he was g. in his words તે બોલવામાં બહુ સાવધ હતો; 2 expressed with caution સાવધ, ચોકસ, સાવધાની-હેંરિયારીથી કહેલું-કરેલું.

GUARDIAN *s.* રક્ષક, રખવાળ, રાખનાર, સંભાળનાર; 2 (law) વાલી.

GUAVA *s.* [*Sp. guayaba*] જામફળ, જામફળ, જમરૂખન.

GUERDON *s.* [*old Fr. guerredon*] ધનામન, બદલો.

GUERRILLA *s.* [*Sp. a little war, guerra war*] ઢેકાણા-નિયમ વગરની લડાઈ-યુદ્ધ.

GUESS *vt.* [*old E. gesse, allied to AS. gitan to get*] To judge of at random વિશે અટકળ કર.—બાંધવી, અટકળથી કહેવું-ક., આસરા-સુમાર-ઉદ્ગંથી કહેવું-ક.—જાણવું; 2 as, he has guessed my designs તેણે મારા મનસુખા અટકળથી જાણ્યા છે; 3 to conjecture rightly ધારવું, કલ્પવું. *s.* અટકળ, ઉદ્ગંથ, આસરો, સુમાર, કલ્પના.

GUEST *s.* [*AS. gest*] પરોણી, મેમાન.

GUIDE *s.* [*Goth. vitan to watch over, AS. wisan*] To direct in a way કોઈ રસ્તે બોમીઆ થઈને લઈજવું, દોરીજવું, રસ્તો દેખાડવો, જોડે જઈને રસ્તો દેખાડવો; as, I will g. you to the place હું તમને તે ઢેકાણે લઈજાશી; 2 to regulate ચલાવવું, —નો વહિવટ કર.; as, he will g. his affairs with care તે પોતાનું કામકાજ સંભાળથી ચલાવશે; 3 to train (as pers.) કેળવવું, માર્ગ-રસ્તો બતાવવો-દેખાડવો, બણાવવું, શિખવવું. *s.* રસ્તો-માર્ગ દેખાડનાર-બતાવનાર, બોમીઓ, વળાવો; 2 માર્ગાપદેશક.

GUILD *s.* [*AS. gild*] કોઈ પણ ધંધાનું મહાજન; as, a g. of goldsmiths સોનીનું મહાજન.

GUILE *s.* [*AS. wile*] કપટ, વેચન, કાવા દાવા *pl.*, છુખન.

GUILLOTINE *s.* [*Fr. from guillotin the name of a French physician*] ગરદન મારવાનો એક તરેહનો સાધો.

GUILT *s.* [*AS. gylt crime*] Criminality દોષવાનપણું, સંદોષતા, સાપરાધતા; 2 a crime ગુનો, તકશીર, અપરાધ, વાંકમ.

GUILTLESS *a.* નિર્દોષ, નિરપરાધી, બિન તકશીરવાન.

GUILTY *a.* (persons) અપરાધી, તકશીરવાન, ગુનેગાર, (acts &c.) અપરાધનું, તકશીર-

- ગુનાહનું, દુષ્ટ; as, he is g. of murder તે ખુન કર્યાનો અપરાધી છે, or તેણે ખુન કર્યાનો અપરાધ કર્યો છે.
- GUINEA** s. [from *guinea* in Africa] (સિનાના) ગેણી; English g. ષોડગેણી; Australian g. અસીરીડમ, (અંબી વિલાયતમાં અંકનીસ શીલીંગ કિમ્મત ગણાય છે).
- GUISE** s. [*AS. wise*] garb પહેરવેરાન, વેશન, રૂપન, ડોળન, તરાહ, દેખાવન; 2 customary practice રીત, ચાલ, વહીવટ.
- GUITAR** s. [*L. cithara*] સિતારન.
- GULF** s. [*Gr. kolpos a bay*] બોંધમાં ડુંડો ખોડો; 2 (geogr.) અખાતન, મોટી ખાડી.
- GULL** vt. [old *Fr. guiler* to deceive] ઠગવું, છેતરવું, છુપવું, ગફલત-બુલાવામા નાખવું. s. બોળીઅમ, સમજ-વકુલ વગરનો માણસ સેહેજમાં છેતરાય અથવા માણસ.
- GULL** s. [*W. gwylan—Bret. gwela*, to cry] A web-footed sea fowl અંક જાતનું દરીઆઈ પક્ષી તેના પગનાં આંગળાં ચામડીથી જોડાએલાં હોયછે.
- GULLET** s. [*L. gula* gullet] ગળું, અન્નમાર્ગન, નળી.
- GULP** vt. [*Dut. gulpen*] To swallow eagerly આહીઆં કરી જવું, ગળ લઈને ગળી જવું, ગરગટ લઈને પી જવું, ઢીંચવું. આકવું, ધરડ લઈને ખહાર કાઢવું.
- GUM** s. [*AS. gomd*] (Secretion) ગુંદમ, ગુંદરન. vt. (-ભિપર) ગુંદ ચોપડવો-લગાડવો, ગુંદથી ખીડવું-ચોઢવું, ચોંટાડવું.
- GUMMY** a. ગુંદનું, ગુંદ જેવું, ગુંદવાળું, ચીકણું.
- GUM** s. [*AS. goma* palate] Sockets of the teeth દાંતનું પાળું, અવાળન.
- GUN** s. [old *E. gonne*, *L. canna* a reed] બંધુક; 2 તોપ.
- GUN-BOAT** s. અંક જે તોપવાળી નાની હોડી.
- GUN-CARRIAGE** s. તોપની ગાડી.
- GUN-COTTON** s. દારૂ જેવો શીશ્નવાળો અંક પદાર્થ. [પડતાં-તો.
- GUN-FIRE** s. તોપનો અવાજ; at g. તોપ
- GUNNER** s. ગોલંદાન. [આવડત-કળા.
- GUNNERY** a. ગોલંદાજી, ગોળા નાખવાની
- GUNPOWDER** s. (બંધુકનો) દારૂ.
- GUN-SHOT, GUNREACH** s. ગોળાનો ટપો.
- GURGLE** vi. [*Ger. gurgeln* to gargle] ગળગળ નીકળવું-જવું-વહેવું.
- GUSH** vi. [low *Ger. & Dut. gudsen*] ખળ-ખળ કરીને ખહાર વહેવું-નીકળવું-પડવું; 2 to act with sudden impulse અંકદમ અચાનક ઉછાળાથી કંઈ કામ કર. s. ખળ-ખળ કરીને અંકદમ જોરથી ખહાર નીકળવું તે; Gushing tears દરદર પડતાં આંસુ.
- GUST** s. [*L. gusto* I taste] સ્વાદન; 2 મજા, મોજ, ઉપભોગ, આનંદન; 3 taste રસ, મનોરસ, ભાવના.
- GUST** s. [*Icel. gustr* a cool breeze] ઝપાટો, (વાયુનો) અંકદમ સપાટો; 2 a sudden outburst of passion (મનનો) અચાનક ઉભરો.
- GUT** s. [low *Ger. küt*] આંતરડાં npl. vt. આંતરડાં ખહાર કાઢવાં; 2 છુટવું.
- GUTTER** s. [*L. gutta* a drop] નીક, મોટી, નળ. [ની, કંઠ, કવર્ગનું.
- GUTTURAL** a. [*L. guttur* throat] કંઠસ્થા-
- GUZZLE** vi. & vt. [a modification of *guttle* from *gut* qv.] ઠંસવું, ગટગટ ખહુ પી જવું, ઢીંચવું.
- GYMNASIUM** s. [*Gr. gymnos*, naked] કસરત-તાલીમ આનું, કસરતશાળા; 2 a school for higher literature and art હંચા પ્રકારની વિદ્યાશાળા.
- GYMNAST** s. તાલીમ દેનાર, કસરત શીખવનાર, ઉસ્તાદ, કસરત કરવામાં કુશળ પુરુષ.
- GYMNASTIC** a. તાલીમ-કસરત સંબંધી-નું. s. (pl.) કસરત વિદ્યા, કસરત, વ્યાયામ, મલકુસ્તિ.
- GYMNOSOPHIST** s. [*gymnos*, and *sophos* wise] હિન્દુસ્થાનના અંક પ્રકારના હિંમ્પર જોગી.
- GYPSY** s. [*L. Egyptianus*] અંક જાતના ર-ખડાઈ શોક, (તે હાલ યુરોપના ઘણા ભાગમાં રહેછે, ને ત્યાં બવિષ્ય કહી, ઠગવિદ્યા કરી ગુજરાન કરેછે.) [બેડી.
- GYVES** s. [*Ir. geibherom* to get] પગની

H.

H, the eighth letter, represented by હ when aspirated.

HA *int.* આશ્ચર્ય-આનંદ-શોક અતાવવાનો શબ્દ.

HABERDASHER *s.* [*Icel. hapertas*] સોય કાંસકીવાળો. things of trifling value]

HABERDASHERY *s.* સોય કાંસકીવાળો સામન - (સોય, દોરો, ટાંકલી, પાટી, બેરીઆં, બનાત વિગેરે.)

HABILIMENT *s.* [*Fr. habiller* to clothe]

Clothing લુગડાં, કપડાં *pl.* વસ્ત્ર, પેશાકમ.

HABIT *s.* [*L. habeo* I have] Physical temperament તબિયત *f.* પ્રકૃતિ *f.*; as, a costive h. of body બંધકાશીઆ તબિયત; 2 practice ટેવ, મહાવરો, આદર્શ, અભ્યાસ; 3 prevailing disposition આસિયત, સ્વભાવ; as, a person of shy habits શરમાળ સ્વભાવનું માણસ; 4 garments લુગડાં, *pl.* કપડાં, *pl.* પેશાકમ; A lady's h. (અંગ્રેજી લોકનાં બેરોને ઊપરથી પહેરવાનો બેસતો ડગલો. *vt.* લુગડાં પહેરવાનાં; To h. oneself લુગડાં પહેરવાં.

HABITABLE *a.* Capable of being dwelt in રહેવા-વસવા નિર્ણય-લાયક.

HABITATION *s.* A place of abode રહેવા-વસવાની જગા-ઠેકાણું, ઘર, આવાસમ.

HABITUAL *a.* ટેવ-ધારા પ્રમાણેનું, હંમેશા-નિત્યનું, અભ્યાસજનિત.

HABITUALLY *ad.* ટેવ-ધારા પ્રમાણે, અભ્યાસ પડી ગયાથી, હંમેશા, નિત્ય.

HABITUATE *vt.* ટેવ-મહાવરો-સહવાસ પાડવો, થી ટેવ પડવી; To h. oneself ટેવ પાડવી.

HABITUATED *a.* ટેવ &c. વાળું-પડેલું, સહવાસ પડી ગયેલું.

HABITUDE *s.* Usual manner, tendency ટેવ *f.*, અભ્યાસ, ધારો, રીત વલણ.

HACK *vt.* [*AS. haccan*] To cut irregularly, આડું અવળું-વાંકું ચૂંકું કાપી ચૂકવું, ઊપર કાપા-ધા પાડી ચૂકવો. *s.* કાપ, કાપેમ.

HACKLE *vt.* [*Dut. hekel* a comb] To comb, as flax or hemp દાંતાવાળા ઝાંભરે વી હોળીને સાફ કરી, બડા સણમાંથી

ઝીણું સણ બૂકું પાડવું, પંત્રેટવું; 2 to tear asunder તોડી નાખવું, ના કકડા કકડા કરી -પાડીનાખવા. *s.* hackling machine સણ સાફ કરવાનું દાંતાવાળું ઝાંભર, પંત્રેટી *f.*

HACKNEY *a.* [*Fr. haquenee* an amb-ling horse] Let out for hire બાડાનું, બાડુતી, બાડુતીઆ; 2 devoted to common use સાધારણ કામમાં-અરડામાં આવતું, પદોડવાનું, પદોડાતું; 3 (See Hackneyed 2).

vt. To use much પદોડવું-પિદોડવું, ધસી નાખવું, તેસનેસ કહાડવી, અરડામાં લેવું; 2 to make trite or common place (a remark, subject) ઝિટલું ચરચાવું કે તે વિષે માહ ઊઠી જાય, ચાવી નાખવું, સાધારણ-જૂનું કરી.

HACK *s.* A horse or any carriage let out for hire બાડાનો-બાડુતી ધોડો-વાહન; 2 a horse used in all kinds of work બાર ખેતવા વિગેરે અરડાના કામમાં આવતો-પદોડવાનો ધોડો, ધામીટનું ધોડું.

HACKNEYED *a.* પદોડી-ધસી નાખેલું, તેસનેસ કહેલું; 2 ઝિટલું ચરચાવેલું કે તે વિષે માહ ઊઠી ગયેલો, સાધારણ થઈ ગયેલું, ચાવીના-ખેલું; as, female education is a h. subject સ્ત્રી કેળવણીનો વિષય ચાવીનાખેલો છે.

HAFT *s.* [*AS.*] A handle ઝાંભરને પકડવાનું, પકડ, હાથોમ, ચૂક. *vt.* હાથો જડવો, હાથો-માં બેસાડવું.

HAG *s.* [*AS. hāges*] A witch ડોહુ-ડાકલુ *f.*; 2 an old ugly woman ધરડી બદરાકલ બિહામણી સ્ત્રી, ડાકણી, વંતરી.

HAGGARD *a.* [*Fr. hagar* wild, *Ger. hager* lean] Lean, rugged in features ઝરડાઈ ગયેલું, ચામડાં ચોંટી ગયેલું, આંખમાં ખાડા પડી ગયેલું, ગળી ગયેલું, મડાચું.

HAGGLE *vt.* (See Hack *vt.*)

HAGGLE *vi.* [*Ger. hocke* the back] To be difficult in bargaining બાવતાલમાં કચાટ-તકરાર-રકઝક-ખેચાખેચ કરી.

HAIL *s.* [*AS. hagal*] Frozen drops of rain or moisture કરાં *pl.* *vi.* કરાં પડવાં-વરસવાં. [કડોમ.

HAIL-STONE *s.* કરાનો ગાંગડો-ગોળોમ-ક-

HAIL *int. & s.* [*AS. hāl safety*] સારા-આરોગ્ય રહે એ અર્થનો જીહાર કરવાનો શબ્દ, નમસ્કારમ. *vt.* આપકાર આપવા-દેવા, હાંક મારવી, ખૂમપાડવી.

HAIR *s.* [*AS. hār*] (of the head) નિમાળમ *pl.*, વાળમ *pl.*, ફેશમ *pl.*; 2 (covering the body) નિમાળમ *pl.*, વાળમ *pl.*, ફેશમ *pl.*, ફેશમ *pl.*, ફેશમ *pl.*; A hair નિમાળમ, વાળમ, બાલમ; To comb one's h. માથું-ચોટલો-ચોટલી હોળવી; To split hairs દધિમાંથી ઈ કહાડવી; Not worth a h. કોડી-બદામ-દમડી-જા-સરીની કિમ્મતનું પણ નહિ.

HAIR-HAIR'S-BREADTH *s.* છેક થોડું-દેરા પુર છેડું-અંતરમ; To have a h. escape લંઝાબમાં આવતાં આવતાં મહા કથાવટે બચવું.

HAIRY *a.* Made of hair નિમાળાનું, નિમાળાનું બનાવેલું; 2 covered with hair (a person, skin) નિમાળા નિમાળાવાળું, શેમરા; 3 resembling hair નિમાળા &c. જેવું.

HALBERD *s.* [*Fr. hallebarde*] A pole ending with an axe and dagger ફરસી-પરથુ તથા બાલા એ બેહના કામમાં આવે એવું અસલનું આયુધ, ફરસીનો બાલો.

HALCYON *s.* [*Gr. hals the sea, & kyo I conceive*] A bird એક પક્ષિ (એને વિષે યુનાની વિગેરે લોક એમ કહેતા કે દક્ષિણાયનના સાત દહાડા પેહેલાં અને સાત દહાડા પછી સુધીના વખતમાં તોફાન નહીં તે વેળા દરિયા ઉપર અથવા દરિયાની પાસે માજો ખાંધીને તેમાં ઈંડાં મૂકવું). *a.* Calm, happy સુખનું, શાંતિનું.

HALE *a.* [*AS. hāl sound*] Healthy, robust સાં, શરીરે ધરકટ, નિરોગી, ટંઠણું, તંદુરસ્ત, હુકુંકું.

HALE *vt.* (See Haul *vt.*)

HALF *s.* [*AS.*] One of two equal parts અડધી-નીમે-અર્ધ ભાગ, અડધી, અડધું, અર્ધ; To cry halves સરખો ભાગ માગવો; To go halves સરખો ભાગ મળવો; H. of a Rupee અડધીમ, અધીલી; One & a h. ડોડ; Two and a h. અઢી; Three &c.

and a h. સાડત્રણ &c. *a.* and *ad.* અડધું, નીમે, અર્ધ.

HALF-BLOOD *s.* -મા અથવા બાપ એક પણ બેહુ એક નહિ એવું સગપણ, સાવડું સગપણ.

HALF-BROTHER *s.* સાવડો-સાવત્ન-એરમા-ધ-એરમાલુ ભાઈ.

HALF-CASTE *s.* -મા અને બાપમાંથી એક હિંદુ અને એક યુરોપીઅન એ રીતે જોના જન્મ છે એવું છોકરું-માણસન, “હાફકાસ્ટ.”

HALF-CKOCK *s.* અડધી વાંદરી-વેડો ચઢાવેલી -એક કળ ચઢાવેલી એવી બંદુકની સ્થિતિ.

HALF-HOLIDAY *s.* અડધા દહાડાની છુટી-રજા.

HALF-MOON *s.* અર્ધચંદ્રમ.

HALF-PENNY *s.* An English coin ચાર પઈની કિમ્મતનો એક ઈંગ્લાંડનો સિક્કો, અડધી પેની; 2 the value of half a penny અડધા પેની જેટલું મૂલ-કિમ્મત.

HALF-WITTED *a.* સાડીત્રણ પાંસળી, સાડત્રણ, કમ અફલ, નાદાન, બેવડું.

HALVE *vt.* -ના બે સરખા ભાગ ક., -ના અડધા અડધ ભાગ ક.

HALL *s.* [*AS. alh, Sans. ālaya*] a house A large room at the entrance of a house આગલો એરડો-પરસાળ; 2 a room of audience and justice કચેરી, દરબારન, દિવાનખાનું, ન્યાયસભા; 3 a place of public assembly વિચાર વિગેરે કરવા સાડ લોકોને એકઠા થવાની જગા-મકાન, સાર્વજનિકગૃહ, સમાહારાલય.

HALLELUJAH *s. & int.* [*Heb. obsol. halal to sing and jah Jehovah*] Give praise to God ઈશ્વરની સ્તુતિ કરો એ અર્થનો ઈશ્વરસ્તવન કરતી વેળા બોલવાનો શબ્દ.

HALLIARD *s.* [from *haul & yard*] A rope or tackle for hoisting or lowering yards or sails સઢપરખાણ ચઢાવવા ઉતારવાનું દોરડું, કાંડું, આંગમ, *pl.*

HALLOO *vi.* [*Fr. haler to set or excite a dog*] To call loudly after લલકારવું, ખૂમ પાડવી, લલકાર મારવી-પાડવી. *vt.* To encourage with shouts (dogs)

હુલાવવું; 2 to chase with shouts -ની પાછળ હુલે હુલે ક. *int.* કોઈનું લક્ષ પોતાના તરફ ખેંચવાના-કોઈને હુલાવવાના હેતુથી બોલવાનો શબ્દ, ઈ!, અલ્યા!, હં!, લગે!

HALLOW *vt.* [*AS. halig* holy] To consecrate પવિત્ર-પૂજ્ય ગણવું-માનવું, પવિત્ર કર., -માં પ્રતિષ્ઠા-સ્થાપના કર., -ની પ્રતિષ્ઠા કર., (ઈશ્વર, દેવ) નું કરવું; as, a temple once hallowed to a god કોઈ દેવની જેમાં અગાઉ સ્થાપના કીધેલી ઈશ્વર દેહેરું.

HALLUCINATION *s.* [*Fr. from Gr. aluo* I wander in mind] Error, mistake ભૂલ, ચૂક, ભ્રાંતિ; 2 an error or illusion of sensible perception કોઈ વ્યાધિથી ચિત્તમાં વિચાર થઈને જે ન હોય તે દેખાય અથવા લાગે તે, ચિત્તભ્રમથી થતું વિપરીત દરીન, ચિત્તભ્રમ.

HALO *s.* [*L.*] A coloured circle round the sun or moon સૂર્ય અથવા ચંદ્રની આસપાસ ચળકતું ચક્રર થાય છે તે, જળકુંડળ, પરિવેષમ; 2 a glory ચિત્રમાં સાધુ વિગેરેનાં માથાની આસપાસ ફિરણનું ચક્રર કહાયે છે તે, ફિરણમાલા, અંધમાલા.

HALSER *s.* [*Ger. halten* to hold, and *seil* rope] A large rope used in warping &c. વહાણ અથવા હોડીને ખસેડવા-ખેંચવાનું દારકુંડ, પાગડ.

HALT *vi.* [*AS. healtian* to limp] To stop in walking or marching ઊભાં રહેવું, અટકવું, થોભવું, ઠરવું, યુકામ કર.; 2 to limp લંગડાનાં-ખોડાનાં ચાલવું, લંગડાવું, ખોડાવું; 3 to hesitate કંઈ વાત વિષે નિશ્ચય કરવામાં આવ્યે છે ખાવા, અટકી પડવું, વિચાર-બોજ રોકામાં રહેવું-પડવું; as, to h. between two opinions જે મત જોઈ અટકી પડવું. *vt.* (Mil.) યુકામ કરાવવા, ધંભાવવું. *s.* યુકામ, પડાવ. *a.* લંગડું, ખોડું.

HALTER *s.* [*Ger. halten* to hold] (of a horse) પાગદાર; 2 (for hanging) ફાંસીની દારડી.

HALVE (See under Half.)

HAM *s.* [*AS.*] The hind part of the knee ધૂંટણનો પાછલો ભાગ, ધૂંટણનું તળીકે -તળનો ભાગ; 2 the thigh of a pig salted and dried મીઠું દઈને સૂકવેલી ડુકરની જાંઘ; 3 the thigh of an animal જાંઘ, જંઘા.

HAMSTRING *s.* One of the tendons of the ham ધૂંટણના તળીઆની-જાંઘની નસ -રગ. *vt.* (ધૂંટણના તળીઆ &c. -ની નસ કાપી) લલું-લંગડું કર.

HAMLET *s.* [*AS. hām* home, and *let* dim. termination] A small village જહાનું ગામ, ગામડું, બેડું.

HAMMER *s.* [*AS. hamer*] (large) હથોડો, (small) હથોડી; 2 (of a clock) હથોડી, મોગર; 3 of a flint or percussion lock ઘેડો. *vt.* ટીપવું; To smooth h. મેકરવું.

HAMMOCK *s.* [*Sp. hamaca*] A kind of hanging bed ઝાળી.

HAMPER *s.* [contr. from *E. hanaper* a kind of basket] A large basket ટોપણ, ડાલું, છાપડું.

HAMPER *s.* [*Dan. hamp* hemp] A fetter બેડી, મુંખલા. *vt.* To shackle, to entangle, to embarrass -ના હાથ પગ ખાંધી લેવા, મુંખવવું, સપટામાં લેવું, -ને ડહું વળગાડવું, રોકવું, અકાવાવવું.

HAMSTRING (See under Ham).

HAND *s.* [*AS.*] The palm and fingers હાથ, હસ્ત, કરન, દસ્ત; 2 the pointer of a dial કાંટો; 3 style of hand writing મરોડ, વલણ, લઠણ, હરફ-અક્ષર-દસ્તનો મરોડ &c.; as, he writes a good h. તેના હરફનો મરોડ સારો છે; 4 possession, control હાથ, હવાણ, કબજો, અનિયાર, સ્વાધીનપણું; 5 a measure of the hand's breadth મૂઠ; as, a horse 15 hands high ૧૫ મૂઠ ઉંચો ઘેડો; 6 skill, dexterity આવડત, હસ્તક્રિયા, હાશીઆરી, ખબડદારી, કુશળતા; as,

to try one's h. on the lute વીણા વગાડવામાં પોતાની આવડત અજમાવી જોવી; 7 a person, a workman જાણુ, માણસન, આદમીન, નોકરન; as, to employ a new h. નવું માણસ રાખવું; 8 marriage contract લગ્નન, વિવાહન, પાણીપ્રહણન; as, he sought the h. of the Princess તેણે રાજકન્યા પરણવા માગી; At first h. માલખણી પાસથી, નવું નકાર; At second h. ધસાચ્છેલું, વપરાચ્છેલું, ઉતરેલું, ઝાંખું, જૂનું; At h. પાસે-નજદિક; At the h. of -ને હાથે; H. over h. (a) હાથ બાંધે જીપર ટેકવી ડેકવીને; (b) ઝડપથી, વેગે કરીને; H. in h. સંપ સંપીને; H. to h. લગોલગ-પાસે પાસે આવી જઈને; Off one's h. પાસેથી-પારપડી ગચ્છેલું; Off h. તરન, સહજ; On h. (goods) સિલકમાં; Clean hands પાપરહિતપણું, નિર્દોષપણું; To one's hand તૈયાર થયેલું; From h. to mouth સેર લાવવું ને સેર ખાવું એ રીતે; Heavy h. જીલમ, સત્તી, આકરાસ, કરડાસ; To change hands અપી જવું; To clap hands તાળી પાડવી; To come to h. (letter money) પોહોંચવું; To lend a h. મદદ-સહાય કર.; To have a h. in -નો પગ હોવા, રાખિલ હોવું; To shake hands સેકીન આપવી-ક., હસ્તાલિન કર.; To lay hands on (a) પકડવું, પકડી લેવું, લઈ લેવું, ઝુંટવી લેવું, (b) નીમવું, ડરાવવું; To take in h. હાથમાં-માથે લેવું, અહોડવું, વહેરવું; Under the h. of -ની સહી સાથેનું; Well in h. તાબે; To wash one's hands of હાથ ધોવા, -નું પાણી ચૂકવું. *vt.* To transmit with the hand હાથે વતી આપવું; 2 to lead and lift with the h. હાથ આપીને બેસાડવું; To h. down પરંપરા આણું જાય એમ કર., પરંપરા ચલાવવું; To be handed down પરંપરા આણું આપવું.

HAND-BASKET *s.* ટોપલી, છાપડી, ટોપલી.

HAND-BILL *s.* લોકને વહિક્ષ કરવા સાથે વહેંચવાનો-ચોટાડવાનો છુટો છુપેલો કાગળ.

HAND-BOOK *s.* A manual હાથમાં લઈને

ફરાય એવી ચોપડી, લઘુગ્રંથન-પુસ્તકન; 2 a guide-book for travellers યુસાફરોને રસ્તા જણાવાને રાખવાની નહાની ચોપડી, માર્ગપ્રદર્શક લઘુગ્રંથન.

HAND-BREADTH *s.* (હંથાઈ માપવાંમાં) ચૂક.

HAND-CUFF *s.* હાથકડી, ડસકલાં. *pl. vt.* હાથકડી &c. ધાલવી-પેહેરાવવી.

HANDFUL *s.* As much as the hand will grasp or contain યુદ્ધી, યુદ્ધિ, યુદ્ધીબર-પુર, પોસ, (grass &c.) કોળી; as, a h. of rice એક યુદ્ધી ચોખા; 2 a small number ગણ્યાં ગાંઠ્યા, સાડતણ; as, with a h. of soldiers ગણ્યા ગાંઠ્યા સિપાઈઓ વડે; 3 a small quantity તોળ્યુંગાળ્યું.

HANDICRAFT *s.* Manual occupation હાથનું કામ, હસ્તક્રિયા, રિલ્પન.

HANDIWORK *s.* હાથે કીધેલું-હાથનું કામ.

HANDKERCHIEF *s.* હાથમાં રાખવાનો-હાથ મ્હો લુછવાનો-ગળે લપેટવાનો કકડો, રમાલમ.

HANDLE *vt.* To touch હાથ અડકાડવો-લગાડવો, હાથમાં લેવું-પકડવું, અડકવું, છેડવું; 2 to wield (a weapon a tool) સહાવું, વાપરવું, મારવું; 3 to treat, (a subject) જોવું, વિચાર-હાથમાં લેવું, છેડવું, કહાડવું, ઉકેલવું; 4 to treat (pers.)-સાથે ચાલવું-વરતવું; 5 to manage, હાથમાં લેવું, બંગમાં ઉતારવું, ઠેકાણે-હારમાં લાવવું, રમાડવું- ઉપર બેલાડીપણું વાપરવું; as, "you shall see how I will h. her" હું તે (ધોડી) ને કેવા હારમાં લઈ જઈને તે તમે જોશો. *s.* (કોઈ પણ વસ્તુને) પકડવાનું, હાથિમ, દોડિમ, ચૂક, દસ્તીમ, પકડ; To give a h. કોઈએ કંઈ બોલવા-કરવા જેવું કર., વખત-પ્રસંગ આપવા.

HANDLING *s.* (See Handle *vt.* 1 & 3)

HANDMAID *s.* પિદમત-હાજરખાશી કરનારી ચાકર, દાસી, પરિચારિકા, સેરંદ્રી.

HANDMILL *s.* (હાથે-ધેર દળવાની) ધંદી, ચક્કી, પેષણી.

HAND-SAW *s.* આરી, આડીજી-આરીજન.

HANDSPIKE *s.* કંઈ બાર વિગેરે ઉઠાવવામાં જે લાકડી-સોટા-સાકડીનો કકડો વાપરે છે તે, ઉચ્ચાલકન, ઉચ્ચાલનન.

HANDWRITING *s.* Form or cast of writing હરફમ *pl.*, અક્ષરમ *pl.*, દસ્કતમ *pl.*, લેખમ, ખતમ; 2 any writing લખેલું, લખાણ, લેખમ, ખતન.

HANDY *a.* Dexterous (હાથે વતી કરવાના કામમાં) આવડતવાળું, હસ્તક્રિયામાં કુશળ, કિ-યાકુશળ, હસ્તપદ; 2 near હાથે લેવાય એવું, ન્યારે જોઈએ ત્યારે લેવાય એવું, પાસે, મોટા આગળ; 3 convenient જેમ આછીએ તેમ વપરાય એવું, સ્વતર, સ્વગમ.

HANDESEL *s.* [*AS. hand & syllan* to give] First sale regarded as an omen for the rest ખડેાણી; 2 first using મુદ્દ-રતન, પ્રથમારંભ; 3 first gift પેહેલ મુદ્દરતમાં આપવું-મળવું તે. *vt.* ખડેાણી કરાવવી; 2 મુદ્દરત-પ્રથમારંભ કર.; 3 પેહેલ મુદ્દરતમાં આપવું-લેવું.

HANDSOME *a.* [*Dut. handsaem* fit] Well formed ડુટફું, દેખાવડું, રૂપાળું, સોહામણું, કાન્તિવાન, દર્શની, દર્શનીય; 2 marked with propriety and ease, becoming લાવણતાનું-વાળું-ચુકત, સુંદર, યોગ્ય; as, a h. apology લાવણતાયુક્ત ક્ષમાપન; 3 liberal, moderately large સારું, ભરપૂર, પેટપૂર, મફલે; as, a h. salary પેટપૂર પગાર.

HANDSPIKE, HANDY (See under Hand).

HANG *vt.* [*AS. hangan*] To suspend લટકાવવું, ટાંગવું; 2 to fasten so as to allow of free motion (door, gate &c.) ચઢાવવું, (a swing &c.) બાંધવું, ટાંગવું, લટકાવી દેવું; 3 to put to death by suspending ફાંસી દેવી, ફાંસીએ ચઢાવવું-લટકાવવું; To h. down (the head) નીચું નમાવવું-ધાલવું. *vi.* લટકવું, ટંગાવું, લખડવું, ચૂલવું; 2 ચઢેલાં હોવું, ફરવું, બંધાએલાં હોવું; 3 to cling વળગવું, ટંગાવું; as, to h. on one's neck કોઈની ડેકિ ટંગાવું; 4 to rest for support, to depend (pers.) વળગેલાં-આધારે-આશ્રયે રહેવું, પાછળ ફરવું, ઘેર ડેસીઆં-ટૂકડા આવા; as, to h. on the great મોટાને ઘેર ડેસીઆં આવાં; 5 to be dependent

on (a matter) વળગેલાં-શૂચવાએલાં-સંગળાએલાં હોવું; 6 to impend અજૂમવું, અજૂમી રહેવું, પડુંપડું થઈ રહેવું, માથા ઊપર ભમવું; as, great dangers h. over the rebels એ બળવાખોર ઊપર મોટી આફતો અજૂમી છે; To h. in the balance આછી પર આવવું-આવેલાં હોવું.

HANG-MAN *s.* ફાંસી દેનાર.

HANKER *vi.* (after) [*Dut. hunkeren*] To desire ardently or vehemently મેળવવાને મનમાં બળવું-ચુઆવું, જીવવખવખવા, જીવ તલપાપડ થઈ રહેવા-તલખવા, તરસવું, તૃષ્ણા રાખવી; as, they h. after their old supremacy તેઓ પોતાનું અસલનું પ્રાધાન્ય પાછું મેળવવાને મનમાં બળમાં કરે છે.

HAP-HAZARD *s.* Chance, accident યોગમ, કાળયોગમ; At h. જેમ તેમ, જેમ આવ્યું તેમ, મનમાં આવે તેમ. [ક્રમનસીબ, ભાગ્યહીન.

HAPLESS *a.* અભાગી, કરમદૂટ, અકર્મી,

HAPLY *ad.* કદાચ, કદાપિ, વખતપર, ભાગ-જોગે, દૈવયોગે.

HAPPEN *vi.* To take place થવું, બનવું; 2 to befall (to, unto) આવી પડવું, વીતવું, યુજવું; To h. on હાથ લાગવું-આવવું.

HAPPILY *ad.* નસીબે જોર કરવાથી, નસીબના જોરથી; 2 સુખ-મજા-આનંદ-સંતોષમાં, સુખ્યે; 3 વળ-ખખડદારી-ચતુરાઈ-લાવણતાથી. [આનંદમ.

HAPPINESS *s.* સુખન, કલ્યાણન, પરમસંતોષમ-

HAPPY *a.* Fortunate, successful (pers.) નસીબદાર, નસીબનું બળીંગ, ભાગ્યવાન, ફાવેલું; 2 (things, event, chance, thought) નસીબદારીનું દેવી કૃપાથી બનેલું-આવી મળેલું, સારું સ્વપ્નલું; 3 possessed of bliss સુખી, પરમગતિને પામેલું; 4 delighted, satisfied, contented in mind ખુશા-ખુશી, મગન, આનંદમય, સંતુષ્ટ, સંતોષી; 5 furnishing enjoyment or happiness સુખી, સુખનું, સુખદાયક, કલ્યાણકારી; 6 propitious, favourable (omen, rite &c.) સારું, શુભ, મંગળનું, માંગલિક, સદ; 7 dexterous, ready (pers.) સરસ, ખખડદાર, હોશિયાર, (things)

ચતુરાઈનું, સજડ, સચોટ, હાજર; as, a h. reply સજડ-સચોટ જવાબ.

HARANGUE *s.* [*Fr.*, from *It. aringa* a speech] A popular oration ધણાજણ આગળ કીધેલું ઠીકઠીક-અલંકારયુક્ત બાણજન, બાણજન *vt.* & *vi.* -ની આગળ બાણજન ક.

HARASS *vt.* [*Fr. harasser*, from *Gr. arasso* I strike hard] To weary (corporeally) -ની કૂસ કહાડીનાખવી, -નો દમ આપ્યર કરીનાખવો, સોથપોથ-પરમશ્રમિત ક.; 2 (mentally) કાયર-બેભર ક., -નો જીવ ખાઈ નાખવો, સતાવવું, દમવું; 3 to annoy અકળાવવું, ખુઆર ખુઆર ક., -ને તોપા પો-કરાવવી; as, the besieged were harassed by perpetual attacks ધેરાઝીલા ધોકોને હંમેશા ધસારા કરી કરીને ખુઆર ખુઆર કીધા.

HARBINGER *s.* [*AS. here* an army, & *beorgan* to shelter] A forerunner જેનાથી-જેથી બનવાની વાત જણાય તે, આગામિ-અચક; as, these are harbingers of rain વરસાદ આવવાનો છે એમ આથી જણાય છે.

HARBOUR *s.* (See Harbinger) A refuge for ships વહાણને લંગર કરવાની જગા, બંદરન; 2 a shelter રાજીન, આશ્રયન, આશ્રય &c. -નું ઠેકાણું; as, the thief sought for h. in vain તે ચોરે રાજીના ઠેકાણને માટે ફોગટ ફાંફાં માર્યાં. *vt.* To shelter ધરમાં રાખવું, રાખવું, રાજી-આશ્રય આપવો; as, to h. thieves is a crime ચોરોને ધરમાં રાખવા એ ખુનો છે; 2 to foster, entertain મનમાં હેવા દેવું-રાખવું-ધારણ ક.; as, to h. evil thoughts મનમાં દુર્વિચાર રાખવો. *વં.* બંદરમાં રહેવું, રહેવું, થકામ ક., આશ્રય-રાજી સવું.

HARD *a.* [*AS. heard*] Not soft કઠણ, દબાય નહિ એવું, સકત; 2 difficult અધર્, કઠણ-કઠિણ, ધુરંદલ; 3 unfeeling, કઠણ, સખત-કઠોર, નિર્દય, દુષ્ટ, દુઃખનું; as, a h. heart કઠણ હૃદય; 4 severe, rigorous સઠ, આકર્, કરકું, જુલમગાર, જાલમ; as, a h. master કરોડી ઊપરી; 5 proceeding from-expressive of an unfeeling or

severe disposition કઠોરતા-કરકસ-જુલમગારીનું, જુલમ ભરેલું, કઠોર, કરકું; as, h. words કઠોર વચન; A h. letter અધોણ અક્ષર, કઠોરવર્ણ; H. cash સિકાઈપે-રોકડ-નગદનાણું, ("નોટ" વિગેરે નહિ), નગદી. *ad.* Rapidly જલદી, વેગે, ઝપાટાથી, ઝડપથી; 2 violently જોર-જિસથી, ખુબ, જખર; as, the wind blows h. પવન જોરથી વાય છે; 3 with difficulty કથાવટે, ધુસીય-તે, ધુરંદલીથી; 4 earnestly, diligently એક ચિત્ત, અડીજડીને, કળજી-આતુરતા-ઉલટથી; as, to study h. અડીજડીને અભ્યાસ ક.; H. by છેક પાસે, મ્હો આગળ, સમીપ.

HARDEN *vt.* To make hard (material substances) કઠણ-સખત-મજબૂત ક., -થી કઠણ &c. થવું; 2 to inure, to make hardy કસવું, કઠણ-રીઠું-ધડામ્મિલું-દઢ ક.; 3 to confirm in wickedness, insensibility &c. -નું મન કઠણ-ખેરું ક., ઠોઠ-નઠોર-નકર-નિર્લજ ક., દુષ્ટતા વિષે ધુષ્ટ-ચુસ્ત ક. *વં.* કઠણ &c. થવું; 2 કસાવું, કઠણ &c. થવું; 3 મન કઠણ થવું.

HARDENED *a.* કઠણ-સખત-મજબૂત થએલું; 2 કઠણ મનનું-ઠોઠ-નઠોર થઈ ગયેલું.

HARD-FAVoured, HARD-FEATURED *a.* જેનો મ્હોનો સિકો ડોળડાળ વગરનો-એવું, જખખડ-બાખરાજેવા મ્હોનું.

HARD-FISTED *a.* Strong-handed જેની થુકી-પંઝામાં જોર છે એવું, બળકટ પંઝાવાળું; 2 niggardly, covetous જેને હાથેથી છોટે નહિ એવું, કરપી, દુપણ, બદ્ધચ્છિ, ધોળીજી.

HARD-FOUGHT *a.* ચરસ-કડાકડી-કડાકડીનું, કડાખૂડ. [નનું.]

HARD-HEARTED *a.* કઠણ-સખત હૈયાં-મ-

HARDHOOD *s.* Boldness united with firmness and constancy of mind ડગે નહિ એવો ગુણ, હિમ્મત, છાવી, ધુષ્ટ-પણું-તાઈ, ધૃતિ; 2 impudence મર્વાદ મૂકીને ચાલતાં બીહે નહિ એવો ગુણ, નકર-પણું, નિર્લજાણું, બેહવાઈ.

HARDLY *ad.* With difficulty મહામહે-નતે, કથાવટે, મહાધુસીયતે; 2 scarcely બા-

અંગે ; as, you will h. see him there
તે તમને ત્યાં બાંધે છે મને ; 3 severely,
harshly સખ્તી-કટારતા-ગુલમ-નિર્દયપ-
ણથી ; as, do not deal h. with him
તેની સાથે સખ્તીથી ચાલશે ના.

HARDSHIP *s.* Severe labour or want
કુઃખન, કષ્ટન, શ્રમન, સંકટન; 2 injustice,
grievance અન્યાયન, ગેરબંધાકન, ગુલ-
મન, અધર્મ લાગણું તે.

HARDWARE *s.* લોહ વિગેરે ધાતુનો સામન,
ધાતુનાં એક્ઝર-વાસણન, *pl.*

HARDY *a.* Bold (in an indifferent sense)
છુતી-હિમ્મત-ધૃતિવાળું, ધૃષ્ટ; as, he was
h. enough to assert that &c. તે એવા
ધૃષ્ટ કે તેણે છુતી કાઢીને કહ્યું કે &c.; 2 (in
a bad sense) impudent નોર, નર્કટ,
નિર્લજ, ખેલ્યા; 3 strong જબર, મજબૂત,
દૃઢ; 4 inured to fatigue ક્ષત્ત્યેલું, રીઠા
હાડતું કસામ્યેલું, સહનશીલ, કુઃખ-આવાસ ક્ષમ

HARE *s.* [*AS. hara*] સસલુંન, શરમ.

HARE-BRAINED *a.* Wild, જેનો મગજ છિ-
ડતો-ભમતો છે એવું, રવલી, ખડાવરું, અજેલ.

HAREM *s.* [*Ar. harām* any thing sac-
cred or forbidden] The appartments
allotted to females બેરોનો એરડો, જના-
નખાનુંન, અંતઃપુર, સ્ત્રીગૃહન. [સાંભળો.]

HARK *vi.* [contr. from hearken] Listen

HARLEQUIN *s.* [*Fr.*] A buffoon તરક-
ડીએમ, જુદાએમ, વિદૂષકન.

HARLOT *s.* [*AS. carl* male] A prosti-
tute કસાતેલું, પાતેર, રામજની, વેશ્યા,
ગુલિકા, કંચની, પેશવર.

HARLOTRY *s.* કસાતેલનો ધંધા-પેશામ, વે-
શ્યાધર્મન-વૃત્તિ, પેશવરી.

HARM *s.* [*AS.*] Injury હાણું, હાનિ,
ખગાડન, હરકત, ગુકસાનન; 2 moral
wrong ખાડું, ખાધન, દોષન, અન્યાયન,
અપરાધન. *vt.* -નું ખગાડવું-ને હાણું-હાનિ
-ગુકસાન-હરકત ખેંચાડવી, -ને ખગાડ-ગુક-
સાન ક. [એવું, હાનિકરક.]

HARMFUL *a.* ખગાડ-હરકત-ગુકસાન કરે

HARMLESS *a.* Not injurious (inanimate

objects) હાણું-હાનિ-ખગાડ ન કરે એવું;
2 (animate objects) inoffensive, in-
nocent કોઈનો અપરાધ ન કરે એવું, ગરીબ,
મરીબડું, સંકડું, નિર્દોષ, નિર્બાધક.

HARMONY *s.* [*L. & Gr. harmonia*
from obsol. *aro* I fit or adapt] Just
adaptation of parts to each other in a
system અવયવાનુરાગન, અવયવનું યોગ્ય-
પ્રમાણ-યુક્તરચના, અવયવ યોગ્યતા, યુક્-
તા, રચનાસ્વારસ્યન; as, the h. of the
world સૃષ્ટિના અવયવોની યોગ્ય રચના; 2
musical, concord રાગન, સર મળી જવા
તે, સરમળાપન, એકત્રીકરન, સ્વારમલનન; 3
agreement in facts (of a book, state-
ment &c.) મળતાપણું, વિરોધ ન હોવા તે,
એકતા, એકવાક્યતા; 4 peace and
friendship સંપન, તાંત્રી, રાગન, અનુ-
રાગન, સૌરસ્યન; as, there is among all
the members of the family તે કુટુંબનાં
બધાં માણસોમાં સંપ છે.

HARMONIC, HARMONICAL *a.* Concordant,
musical મળતા સરનું, સગાન સરનું (See
Harmonious 2); H. sounds સરના મિ-
ળાજ-સ્વરૈક્યમાં સુખ્ય સરની સાથેના ગોણસર.

HARMONIOUS *a.* અવયવ-પ્રમાણ યુક્ત, યોગ્ય
રચનાનું, રચના સ્વારસ્યવાળું; 2 melodious
પુરા લાગે એવા મળતા સરનું, મિઠું, મધુર,
સુરાવટવાળું, સુસ્વર; 3 વિરોધ વિનાનું; 4
સંપીલું, સંપ-તાંતા વાળું, તાંતામંધ.

HARMONIUM *s.* એક જાતનું હાથે વગાડવાનું
વિલાયતી વાજન-વદિતન.

HARMONISE *vi.* To agree in sense &c.
મળતું-હળતું-જડતું હોવું-આવવું, વિરોધ-વિર-
ક્ષતા ન હોવી, એકવાક્યતા હોવી; 2 to agree
in sounds સર મળવા, સુરાવટ-સ્વર એક્યતા
હોવી. *vt.* To cause to agree મળતું
આવે એમ ક., -નો વિરોધ કહાડી નાખવા;
2 ના સર મળવા.

HARNES *s.* [*W. harn* that which
aptly closes upon or fits] Armour ક-
વચન, ખખટરન; 2 the equipments of
a draught-horse જોડવાના ઘોડાનો સાજ,

હાર્નિસન, યેકન. *vt.* કવચ-બખ્તર પહે-
રાવવું-ધારણ કરાવવું; 2 (બોડાને) સાજ ધાલ-
વે, હાર્નિસ નાખવું, યેકન ધાલવું.

HARP *s.* [*AS. hearpe*] A stringed musical instrument ત્રિકોણાકારનું તંબુરાની પેઠે ધણું કરી આંગળીએ વગાડવાનું અંગ્રેજી વાદિત્ર, “હાર્પ” *m.* *vi.* To play on the h. હાર્પ વગાડવો; 2 to dwell tediously on તેનું તે ગાયાં-કૃત્યાં કરી, ટહાચ્છેલું કરી.

HARPER *s.* હાર્પ વાગેલમ-વગાડનાર.

HARPSICORD *s.* A kind of musical instrument “હાર્પ”ને મળતું આંગળીએ વગાડવાનું એક અંગ્રેજી વાદિત્રન.

HARPOON *s.* [*Fr. harper to seize*] A spear for striking or killing large fish મોટાં માછલાં મારવાનો બાણો-બલ્લ *m.* *vt.* બાલાએ પતી મારવું-પકડવું-મારીનાખવું.

HARPY *s.* [*Fr. harpie, from Gr. harpazo* I snatch away by force] A rapacious person ડોહિંચનાર, ખાઉધર, પિંડરો *m.*

HARRIER *s.* [from *hare*] A kind of hound તીવ્ર ગ્રાણેદ્રિયના સસલાંનો શિકાર કરવાના કામમાં લેવાનો કૂતરો.

HARROW *s.* [*Dan. harv*] કળપ-વમ, (dim.) કળપી *f.* *vt.* To draw a h. over -ની કળવણી કરાડવી, -માં કળપ ફેરવો; 2 to tear, to torment (soul &c.) ફાડીનાખવું, પીડવું.

HARSH *a.* [*Ger. harch*] Rough to the touch ખુચે એવું, કઠ્ઠો; 2 rough to the taste ખાટું બડચ અને ઢાણું, ગળામાં ખુચે એવું, ઢાણું, રસ; 3 rough to the ear કાન ફેડીનાએ એવું, કઠોર, કઠ્ઠો; 4 severe, (pers.) કસ્ટું, કડવા બોલું, (pers., temper) ધૂંધવાળું, ઘણાખચું, કઠ્ઠો; 5 severe, abusive (words, language &c.) કડવું, કસ્ટું, સખત, કઠોર, કઠ્ઠો.

HART *s.* [*Sax. heort*] A stag સાપરનો નર.

HART'S-HORN *s.* સાપરસીગું, સાપરના નરનું સીંગડું; 2 a carbonate of ammonia કાર્બોનિક આસિડ સાથે મિલવેલો નવસાગર.

HARVEST *s.* [*AS. herfest autumn*] The season of gathering crops કાપણીનો

વખત. (દાણાની-અનાજની) માસમ, ફસલ; 2 ripe crops એવીનો માલ, તુલન, પાકમ; Autumnal h. ખરીફ; Vernal h. રવીમ; Summer h. હરીન; 3 product of labour ફળ; as, I am to labour and he is to have the h. મહેનત મારે કરવાની ને ફળ તે લઈ જવાનો.

HARVEST-HOME *s.* Harvest-feast એકુતોનો યોગ્ય, નવાનાત્સવમ, આશ્રયનોત્સવમ.

HASH *vt.* [*Fr. hacher*] To chop into small pieces -ની કચુંબર-ઝીણી ઝીણી કકડી કરી. *s.* તરકારી સાથે રંધેલી માંસની કચુંબર.

HASP *s.* [*Ger. haspe, from haben to hold*] A clasp (for a door) ચપડાસ સાંકળ, આંકડી; 2 (for other purposes) ચાપડો *m.*, ચપડાસ *f.*

HASSOCK *s.* [*W. hesg sedge, rushes*] A thick mat for kneeling in church દેવલમાં પ્રાર્થના કરતી વખતે ખિસ્તી લોકો જે ઊપર ઘૂંટણીએ પડે છે તે જાડી સાદડી-ચટાઈ *f.*

HASTE *s.* [*Ger. hast*] Speed, ઉતાવળ *f.*, ઝડપ, જલદી *f.*, વેગ *m.*, તાકીદ *f.*, ત્વરા *f.*

HASTE, HASTEN *vt.* ઉતાવળું થાય એમ કરી, ઉતાવળથી કરી, ખેચી-હડસેલી લાવવું, લાવી નાખવું. *vi.* To be quick ઉતાવળ કરી, ઉતાવળમાં થવું; 2 to be rapid in motion ઉતાવળમાં ચાલવું-જવું-આવવું, ધાવું, દોડવું, ધાઈ-દોડી જવું; as, I hastened to their relief હું તેઓની વહારે ધાવો.

HASTILY *ad.* Speedily, ઉતાવળું, ઉતાવળ &c. -થી, સત્તર; 2 rashly ઉતાવળે, વગર વિચારે, આગળ પાછળ જોયા વગર, ઉતાપિયાપણા-અવિચાર થી-માં; 3 ધૂનમાં, અધીરાઈ થી, તપી જઈને, યુસ્સામાં, ક્રોધના આવેશમાં.

HASTY *a.* ઉતાવળું, શીઘ્ર, સત્તર; 2 rash (pers.) ઉતાવળિયું, ઉતાપિયું, ઉતાનપાતિયું, અવિચારી; 3 (things) ઉતાવળ-ઉતાપિયા &c. પણાથી ક્રીધેલું-કહેલું-લખેલું; 4 caused by passion ધૂનનું, ધૂનમાં-તપી જવાથી યુસ્સામાં-ક્રોધના આવેશમાં થયેલું-બોધેલું-લખેલું; as, don't be offended by my h.

words ગુસ્તામાં હું જો બોલ્યો તે ઊપર માંડ
ન માનસો.

HAT s. [AS. *hāt*] ટોપી.

HAT-BAND s. ટોપી ઊપર લપેટવાનો પટો.

HATTER s. ટોપી સીવનાર-ખનાવનાર, ટોપી
વેચનાર-વાળો m.

HATCH vt. [Ger. *hecken* allied to *hegen*
to foster] To produce from eggs by in-
cubation &c. સેવવું, સેવણ બેસાડવી, અચ્ચાં
કહાડ્યાં; 2 to contrive -નો ધાટ રચવો,
કહાડવું, ઉત્તું ક. *vi.* સેવાવું, અચ્ચાં નીકળવાં.

HATCH s. [AS. *heca* the bar of a door]
તૂતક-વહાણના બંડારની જાળી; 2 (See
Hatchway). [મોડેન-દારન.

HATCHWAY s. તૂતક-બંડાર વિગેરેનું આશયું-

HATCHET s. [Fr. *hacher* to hack] A
small axe કુહાડી, જાળી ફરસી-પરચમ.

HATE vt. [Sax. *hatian* to be hot] To
have a great aversion to દુશ્મન દેખવું,
-ની ચીઠ હોવી-રાખવી, -ઊપર અંજ ચઢવી,
-ઊપર દેષ-અંટસ-ક્રીનો રાખવો, -ના દુશ્મન
થવું; as, to h. sin પાપને દુશ્મન દેખવું;
a thief hates light ચોર અજવાળાને દુશ્મન
દેખેછે.

HATE, HATRED s. વેરન, ચીઠ f, અંજ f,
દેષ m, અંટસ m, ક્રીનો m.

HATEFUL a. Odious દુશ્મન જેવું, અંજ છૂટે
અંધવું, દેષ પાત્ર-યોગ્ય; 2 malignant અંટ-
સવાળું, દેષભાવનું.

HATTER (See under Hat).

HAUGHTY a. [Fr. *haut*, L. *altus* high]
Disdainfully proud (pers.) અભિમાની,
મગર, ગર્વિષ્ઠ, દિમાગ-ગરૂવાળું; 2 ex-
pressing pride and disdain (things)
અભિમાન-મગર-દિમાગ-ગરૂવનું-બરેલું.

HAUGHTINESS s. અભિમાન, નાદમ, મગ-
રૂઈ, ગર્વ m, દિમાગ m, ગરૂઈ f.

HAUL vt. [Fr. *haler* to draw with a
rope] To pull or draw with force or
violence જોરથી ખેંચવું-ધસાડવું, ખેંચી-ધ-
સડી લઈજવું, ખેંચી-ધસડી લાવવું-લેવું.

HAUNCH s. [Fr. *hanche*, Gr. *angkos*

a bend or hollow] The hip કેડ, કમ્મ-
રૂઈ, મધ્યાંગ n.

HAUNT vt. [Fr. *hunter*, from AS. *hent-*
an to pursue] To frequent (robbers,
wild beasts, spirits &c.) -માં અવળ-
રહેણાણ-ખેડક-વાસ-અપાડો-ઉપદ્રવ હોવો;
2 to trouble with frequent visits
(cares, &c.) -ના મનમાં હોવું-આવ્યાં-રહ્યાં ક.,
આવી આવીને હેરાન ક. s. અવળની જ-
ગોઈ, રહેણાણ n, વાસ m, ખેડક f, અપાડો m.

HAUNTED a. જૂતાળવું.

HAUT-BOY s. [Fr. *haut* high, and *bois*
wood] An instrument પીપી, સરણાઈ.

HAUTEUR s. [Fr. from *haut* high]
Haughtiness મગરૂઈ, ગર્વ m, દમ m, દ-
મામ-દમામ m, દર્પ m.

HAVE vt. [Sax. *habban*] To possess
રાખવું, ને-ની પાસે-અ-ઉપર-માં-હાથમાં
હોવું; 2 to possess (as a pain, disease
&c.) -ને હોવું, -ને થયેલું-આવેલું હોવું; 3
to take or accept લેવું, રાખવું, જોઈએ,
મળવું; as, will you h. this તમને આ
જોઈશે?; 4 to be under necessity or
obligation (કંઈ કરવા) નું હોવું -ની જરૂર
હોવી, (કંઈ કરવું) પડવું; as, you will h.
to go there તમને ત્યાં જવું પડશે; 5 (on)
to wear પહેરવું, ધારણ ક.; To h. a care
સંભાળવું, હોશિયાર રહેવું; I had (I'd)
rather (=I would rather) હું વધારે ચાહું-
છૂજી-માગુંછૂજી, મારી વધારે મરજી છે; 6
(as an auxiliary) છૂજી, હોએ, છે, છો.

HAVING p. Holding, bearing રાખનાર,
ધારી, (as affixes) વાળું, દાર, વાન, માન, યુક્ત.

HAVEN s. [AS. *hāfen*] A harbour વહા-
ણને લંગર કરવાનું ફેકાણું, ખુલ્લું બંદર (ખાં-
ધેલું નહિ).

HAVERSACK s. [Fr. *havresac*] A sol-
dier's bag for rations લશ્કરી સિપાઈને
કૂચ કરતી વેળા ભાણું રાખવાની તોપરી.

HAVOCK s. [W. *hafog*] Devastation
ધાણ m, નસંતાન n, પાપમાર્ગી f, ખરાબી f,
સંહાર m.

- HAW *s.* [*AS. hag* hedge] A hedge વાડ; 2 the fruit of the hawthorn હાથોર્ન નામના વિલાયતી ઝાડનું ફળ-ખીંડી.
- HAWTHORN *s.* વાડ બનાવવાના કામમાં આવતું એક વિલાયતી ઝાડ, “હાથોર્ન.”
- HAW *vi. & s.* [*cor. from hawk or huck*] To speak with interruption and hesitation અટકી અટકીને બોલવું.
- HAWK *s.* [*AS. hafoc*] A rapacious bird ખાનગ, સિયાણી, રાકરો, શ્યેન. *vi.* ખાન પાસે રીકાર કરાવવા.
- HAWKER *s.* ખાન ઉડાવી પક્ષિનો રીકાર કરનાર, ખાનગીરમ.
- HAWK *vi. & s.* [*W. hocki*] To make an effort to force up phlegm with noise કફનો બળખો કહાડવાનું ક., ખાફ ક.
- HAWK *vt.* [*low L. hucha* an auction] To sell by outcry ઘેર ઘેર-સેરીએ સેરીએ ફરીને વેચવું, ફેરી ફરીને વેચવું.
- HAWKER *s.* A pedlar ફેરીએમ.
- HAWSE *s.* [*See Halser*] The situation of the cables before a vessels' stem, when moored with two anchors, one on the starboard, the other on the larboard bow વહાણની જમણી અને ડાબી બેડુ બુડેથી લંબર નાખ્યું હોય ત્યારે મીલની સામા દોરડાં જે રીતે આવી રહ્યાં હોય તે રીત; 2 the distance ahead to which the cables usually extend આધાણની જગ્યા, આધાણી.
- HAWTHORN (See under Haw *s.*)
- HAY *s.* [*AS. heg or hig*] Grass cut and dried for fodder સૂકું ધાસ, ધાસન.
- HAY-COCK *s.* ધાસનું કુંદવું.
- HAY-LOFT *s.* ધાસનો-ધાસ બરવાનો માળી-આ-ગુતકન.
- HAY-RICK *s.* ધાસનું લાંબું ને લાંબું કુંદવું.
- HAY-STACK *s.* ધાસની ગંજ.
- HAZARD *s.* [*Fr. hasard*, probably from *as ace*] Chance, વીમા સરખું-વીમાનું કામ વીમેમ; *as*, to run the h. of the die જીગટાના વીમામાં પડવું; 2 danger, risk

- ગુફસાનનો સંભવ, જોખમ, ધિક્કિમ, ખતેમ; At the h. of -ને જોખમમાં નાખીને, -નું -ને જોખમ છતાં. *vt.* To put in danger સંકટ-જોખમ &c. માં નાખવું, -નું -થી થવું -માં રહેલું જોખમ &c. હોરવું-માં પડવું; *as*, to h. an opinion અભિપ્રાય આપવાના જોખમમાં પડવું. [લાગે એવું.]
- HAZARDOUS *a.* જોખમ નું-બરલું-વાળું.
- HAZE *s.* [*Armor. maezen* warm vapour] Vapour which renders the air thick with little or no dampness ધૂંઅર, ધૂમરૂ.
- HAZY *a.* ધૂંઅરવાળું, ધૂંઅરીક.
- HAZEL *s.* [*AS. hasl*] A plant એ નામનું એક વિલાતી ઝાડ. *a.* “હેઝલ”નાં ફળના નેવા-ખુલ્લા બૂરા રંગનું, બૂરા રંગનું, બૂરું.
- HE *pron.* [*AS.*] તે, પેલા, એ, આ.
- HEAD *s.* [*AS. heafol*] (of an animal) માથું, ડોકન, ટ્રીફ, મસ્તકન, રિરન; 2 (of inanimate objects) (of an nail &c.) માથું, (of a boil) મ્હોન, (of a spear &c.) ફળું, (of an arrow) કાપણી, (of a ship) નાજ; 3 brain, understanding મગજ, અકલ, બુદ્ધિ, સમજણ, મન, ઝેન; To enter one's h. સૂનવું-નું બાન, આવવું; out of one's own h. -ના મનથી બોલવું; 4 the chief leader બપરી, મુખ્ય, મુખી, સરદાર, નાયક, અધ્યક્ષ; 5 the most prominent member of a body મુખ્ય, સરદાર, મેખ, રીરોમણી, અગ્રસર, આચાર્ય; *as*, the heads of the two schools of *Nyāyashāstra* are Gotam and Kānād ન્યાયશાસ્ત્રના બે મતોના આચાર્યો ગોતમ અને કાણાદ છે; 6 a topic, a theme બાબત, વિષય, પ્રકરણ; 7 (in accounts) સદરન; 8 place of honour or command, the front મોખરાની- સહુથી આગળ પડતી - મુખ્ય-સહુથી મ્હોટી જગ્યા; *as*, the h. of the table જેવ આગળની મુખ્ય જગ્યા; 9 the place where the head should go (a bed, grave &c.) માથાની જગ્યા, (a bed only) અસીતું; 10 an individual (a person) જણ, માથું; *as*, a

rupee per h. જાણ-માથાદીઠ રૂપીઆ, (lower animal) શીંગડાં, પુછડાં; 11 crisis, force, height પૂર બળ-જોર, બરાઈ-ફા-લી-ચરી જવું તે, સીમાઈ, નિદાન; as, the disease has grown to such a h. that &c. રોગ યિવા નિદાન પર આવ્યો છે કે &c.; To come to a h. (a sore &c.) -જુ મ્હે થવું; The crown of the h. તાલકું; H. and ears શિખાલગી, નખશિખ, છેક, બિ-લકલ; H. and shoulders ખેંચીને, તાણી તુસીને; To make h., to make h. against માથું-ઝડી ઉઠાવવી, સામા થવું-જવું; Neither h. nor tail કંઈ મ્હે માથું-છડપાઈઆ-ગજ-સિકા નહીં; To turn the h. મ્હે ફેરવવું; To give one the h.-to give h. અછોડા દીલા ઝૂકવા, લગામ છોડી ઝૂકવી, સરતું ઝૂકવું. *vt.* -ના સરદાર-આગેવાન હોવું-થવું-થઈ-જવું-ચલાવવું; 2 to form a h. to (a nail, pin &c.) -જુ માથું કાઢવું.

HEAD-ACHE *s.* માથાદુખાણું, માથાનું દરદ.

HEADING *s.* Title (of a lesson &c.) મથાળું.

HEAD-LAND *s.* બુરિરન, બુરાલાકાઈ; 2 (of a field) સેડો, સેહેડોમ.

HEAD-LONG *ad.* With the head fore-most જાંધે માથે; 2 rashly વગર વિચારે, અંપ-લાવીને, આગળ પાછળ-આપું પાછું જોયાવગર.

HEAD-MASTERS *s.* ઊપરી-વડા મેહેતાણ, ઊપરી માસ્તરમ, હેડમાસ્તરમ, નાયકગુરુમ, શાલાધ્યક્ષ.

HEAD-PIECE *s.* ટોપમ, શિરઆણન. [નક.

HEAD-QUARTERS *s.* મુખ્ય અધિકારીનું સ્થા-

HEADSMAN *s.* માથું કાપી નાખવાની સજા

અમલમાં લાવનાર, માથું કાપનાર, શિરછેદક.

HEADSTALL *s.* સિફવાલી-સિફવાલી/શિદામનીઈ.

HEADSTRONG *s.* Obstinate (pers.) મા-

થાનું ફરેલ, જોપરીનું ફાટેલ; 2 (things)

માથાના ફરેલ-જોપરીના ફાટેલ પણાનું.

HEADY *a.* Willful, ધૂની, ઉદ્દત, દૂરંદેશી

નહીં રાખનાર; 2 strong ક્ષેદી, જલદ, આકરં.

HEAL *vt.* [*AS. hālan* from *hāl* sound]

To cure (a person) સાં-સાથું ક.; as, to h. the sick માદાંને સારાં કરવાં; 2 to subdue (disease) રોગ સારો ક.; 3 to

cause to close up (a wound &c.) રૂઝ-વવું, -થી રૂઝઆવવી; 4 (fig.) to reconcile (a breach or difference) સાંધવું, જોડવું, ઠેકાણે લાવવું. *vi.* રૂઝાવું, રૂઝ આવવી.

HEALING *a.* રોગ સારો કરવાનું; as, the h. art રોગ સારો કરવાનો ધંધો; 2 સાં-સુખ-સાતા થાય એવું, ચેહેન વળી જાય એવું.

HEALTH *s.* Sound state of body સારાં હોવું તે, તંદુરસ્તી, આરોગ્યતા, અરોગિતા; To enquire after one's h. કોઈની ખબર -તબિયત-કુશળ ક્ષેમ પૂછવું; Temper of body as to h. તબિયત, પ્રકૃતિ; 2 sound state of mind or soul વિકાર વિ-નાના હોવું તે, પ્રકૃતિસ્થતા; To drink a h. ફલાણા સુખી અને આરોગ્ય રહે એમ કહીને વેનના ખાણા પીવો.

HEALTHFUL *a.* Full of health (body, countenance &c.) હંદુકડું, નિરોગી, નિર્મળું, આરોગ્ય, તંદુસ્ત; 2 wholesome (diet, climate &c.) ગુણકારી, ફાયદેમન, તબિયત સમરે એવું, આરોગ્યવર્ધક; 3 sound (mind, spirit) વિકૃતિ વિનાનું, પ્રકૃતિસ્થ; 4 result- ing from health (condition) નિરોગીપ-ણાથી-પ્રકૃતિસ્થતાને લીધે હોનારું-થએલું.

HEALTHY *a.* (See Healthful 1 and 2).

HEAP *s.* [*AS.*] A pile or mass ઢગમ, ઢગણમ, ગંજમ, સમૂહમ, (dim.) ઢગલી. *vt.* To pile up -નો ઢગ-ઢગણા-ઢગલી-ગંજ ક.-વાળવો, ખડકવું, સોંચવું; 2 (up) to lay up (wealth, treasure) ખુબ એકડું ક.-જોડવું-નો સંચય-સંગ્રહ ક.

HEAR *vt.* [*AS. hyran*] To perceive by the ear સાંભળવું, કાને પડવું; 2 to listen to and answer favourably (request &c.) સાંભળવું, કાને ધરવું, માનવું, મનપર લેવું; 3 to attend to judicially (petition, cause) સાંભળવું, રજુઆત પર લેવું. *vi.* સાંભળવું; 2 to be told માહે સાંભળવું, કહેવાથી જાણવું-ખબર થવી; as, I have heard of him from his brother તેના બાઈને માહે મેં તેને વિષે સાંભળ્યું છે.

HEARING *s.* Perception of sound સાંભ-

જાં, શ્રવણ; 2 faculty of perceiving sound કાન *mpl.*, સાંભળવાની શક્તિ, શ્રવણ-દ્રિય; as, his h. is good તેના કાન સારા છે; Hard of h. થોડું સાંભળે એવું, સુનકાર, કાને ઊભડ-ઊભડ; 3 opportunity to be heard કહેવાની રજા, કહેવા સાંભળવાનો વખત; as, I did not obtain a h. મને કહેવા સાંભળવાનો વખત જ ન મળ્યો; 4 a judicial listening સાંભળવું તે, રજુઆત; With-in h. સંભળાય એટલું પાસે-એટલે અંતરે.

HEARSAY *s.* Common talk, કાનોકાન ચાલી આવેલી વાત, ઊડતી સાંભળેલી વાત; H. evidence સાંભળેલી વાત-હકીકતની શાહેદી.

HEARKEN *vi.* [*AS. hēran* to hear] To listen સાંભળવું, કાન ટેરેવા-ધરવા, કાન-લક્ષ્ય કર્ષ-મન રાખી સાંભળવું.

HEARSE *s.* [*Fr. herse* a harrow] A carriage for the dead મુડાની-ઝનાળની ગાડી, શમવાહિની *f.*

HEART *s.* [*AS. heorte, Sans hrid*] The primary organ of the blood's motion in an animal body રક્તારામ, (incomp.) હૃદ-હૃદ; 2 the seat of the affections or sensibilities or will હૃદય, કાળજી, છાતી *f.*, મન, દિલ, અંતઃકરણ, હૃદય; 3 secret thoughts મનની વાત-વિચાર, મન, યુદ્ધર્થ; as, to read one's h. કોઈનું મન વરતવું; 4 courage ધીરજ, હિંમત, છાતી, ધૈર્ય; 5 source of energetic or efficient action ચલાવનાર, હાથપગ *pl.*, આંખ *f.*, આધારજૂત, ચામલો *m.*; as, he is the h. of the company એ તે મંડળીના હાથ પગ છે; 6 the middle part or interior માહેલો-અંદરનો -વચ્ચેનો-મધ્ય-મુખ્ય ભાગ; as, to enter the h. of a country કોઈ દેશના માહેલા ભાગમાં જવું; 7 core (of wood, a tree &c.) ગરમ, ગરબમ, ગર્ભમ, (of a boil) પીચો-ખીચો *m.*; 8 the form of a heart રક્તારામનો ધાટ, હૃદયકારમ; 9 producing power (of land) ફજદૂપતા/પાણું; At h. મન જોઈએતો, અરે જોતાં, અરેઅરે;

To break one's h. કોઈને પરમ શોકમાં નાખવું, કોઈનું કાળજી-કલેજ-હૃદય ફાડી નાખવું, કોઈનું મન ધોડી નાખવું; To find in one's h. -નું મન-મરજી થવી; To have in one's h. -નું મન-મરજી-વિચાર હોવા; To know by h. મોહે-પોટે હોવું; To learn or get by h. મોહે-પોટે ક.; To set the h. at rest ફિકર-ચિંતા કાઢી નાખવી, જીવનીચો રાખવો, નિરાંત રહેવું; To set the h. on -જે પર મન ચોંટાડવું-આસક્તિ રાખવી; To take to h. હૃષ્ટિ ધરી રાખવું, -ની કાળજી-ફિકર લાગવી-રહેવી, -વિષે ગમ ધરવો.

HEART-BREAK *s.* હૃદય ફાટવા જેટલું દુઃખ-એદમ, પરમ-અત્યંત શોકમ-ઉદાસી *f.*

HEART-BROKEN *a.* પરમ-અત્યંત ઉદાસ, શોકગ્રસ્ત, ખિન્ન, ગમગીન.

HEART-BURN *s.* પેટનો વિષમાગ્નિ કે જ્વેથી ધણીવાર પાછું નંખાવાનું થાયછે, તીકસાગ્નિ, આમ્લપિત્ત.

HEART-BURNING *s.* (See Heart-burn); 2 Discontent દાનિ ભરાવું તે, દાન, અસંતોષ, છાગું વેર-ફૂરમની *f.*

HEART-PIERCING *a.* છાતી-કાળજી-હૃદય વીંધી-બિંદી નાખે એવું, હૃદયભેદક.

HEART-RENDING *a.* છાતી-કાળજી-હૃદય ફાડી નાખે એવું, ખુલ્લું એદકારી.

HEART-SICK *a.* (of) કંટાળી ગયેલું, ખિન્ન.

HEARTILY *ad.* Sincerely ખરા મન-દિલથી, મનમાં મેલ રાખ્યા વગર, અરેઅર; 2 zealously ખરા ભાવ-મન-છાતીના જોરથી, ઉલટજોર, છાતી-તન તોડીને, ઉત્સાહપૂર્વક; as, to assist a person h. કોઈને છાતીના જોરથી મદદ ક.; 3 largely સારીપેટે, પેટ ભરીને, મન મૂકીને, યથેટ; as, to eat h. યથેટ જમવું.

HEARTLESS *a.* Spiritless હિંમત-ધૈર્ય-ઉત્સાહ વિનાનું, નાહિંમત, લખડગું, નિરાશ; 2 unfeeling નિર્દય, કઠણ મન-હૃદય-હૈયાનું.

HEARTY *a.* Warm (*a*) (pers.) ખરા મન-ભાવ-ઉત્સાહથી કરનાર-ચાલનાર, (*b*) (things) ખરા મન-ભાવ-આસ્થા-ઉલટ-ઉત્સાહનું-થી કીધેલું-આપેલું, છાતીનો; 2 strong (pers.)

મજાત, રાંધેરે દંડ, કઉઆતદાર; 3 abundant પેટપૂર, (a meal) આંખ ટહાડી થાય અંટલું, બહુ, પુષ્કળ, ખૂબ; as, a h. eater બહુ ખાનાર; a h. meal પુષ્કળ ભોજન.

HEARTH *s.* [*AS. heordh*] A pavement on which a fire is made ચૂલાની બાંધ કે જે વિલાયતમાં ફરસબંદીની હોય છે અને જેના ઉપર તાપાણું કરી ધરનાં માણસો વિગેરે સામાં તાપવાને બેસે છે, તાપણીની જગા.

HEAT *s.* [*AS. hāte*] Caloric અગ્નિ *m*; as, h. pervades all nature અગ્નિ સૃષ્ટિ માંહેલા બધા પદાર્થોમાં છે; Latent h. અંતરાગ્નિ *m*, અભ્યંતરાગ્નિ *m*; Sensible h. બાહ્યાગ્નિ *m*, પ્રગટાગ્નિ *m*; Gastric h. જઠરાગ્નિ *m*; 2 sensation caused by caloric, also exposure to h. તાપ લાગવો તે, આંચ *f*; as, we experience h. આપણે તાપ લાગે છે; 3 high temperature તાપ *m*, ગરમી *f*, ગરમાટ *m*, ગરમાવો *m*; as, the h. at noon was intense બપોરે તાપ ઘણો જ હતો; 4 rage, vehemence (of battle, party &c.) કડાઝી *f*, કડાકડી *f*, તડાતડી *f*, ધડાધડી *f*; 5 excitement, exasperation તપી જવું તે, આક્રંણ પડી જવું તે, જુસ્સો *m*, જહાલત *f*, ફેરો *m*, આલમ *m*; as, in the h. of debate વાદ કરતાં તપી જવાથી; 6 ardour, fervency આવેશ *m*, જોશ *m*; as, the h. of eloquence વાક્યરોયનો આવેશ. *vt.* To communicate h. to (butter, ghee &c.) ઉહૂંતું કર., તપાવવું, તાપવું, -માં ગરમાવો થાય અંમ ક., -થી ઉહૂંતું ઉહૂંતું થઈ જવું, (metal) તાપ-આંચ દેવી; 2 to excite, to make feverish (animal) તપાવવું, તપાવી નાખવું; 3 to inflame (passions) ઉદીપન -પ્રદીપ-પ્રબલિત કર. *vi.* ઉહૂંતું થવું, તપવું.

HEATED *a.* ઉહૂંતું ક્રીધિલું, તાપ ક્રીધિલું; 2 તપી ગમ્મિલું, પ્રબલિત.

HEATER *s.* (See the verb); 2 that which heats (implement) ઉહૂંતું કરવાનું, તાપ-આંચ દેવાનું.

HEATH, HEATHER *s.* [*AS. hādth*]

ગ્રીણાં ગ્રીણાં પાતરાં તથા ફૂલોના એક જાનો વિલાયતી છેડ.

HEATH *s.* A place overgrown with heath ઉપર કંઈ તોનાં જાનાં ગ્રાડોનું વનનું વન હોય એવી જગા.

HEATHEN *s.* [*AS. hādhen*] A pagan, an idolator ખ્રિસ્તી અને મહંમદી ધર્મ સિવાયનો બીજો ધર્મ પાળનાર, મૂર્તિપૂજક, જુદ-પરસ્ત, અસહર્મી. *a.* અસહર્મનું, મૂર્તિપૂજનું.

HEATHENISH *a.* મૂર્તિપૂજક લોકનું-ના જવું -જવું કરે તેવું; 2 rude, cruel જંગલી, મૂ-ખાંઈનું-ભરેલું, નિર્દય, ક્રુષ્ટ.

HEATHENISM *s.* ખ્રિસ્તી અને મહંમદી સિવાયનો બીજો ધર્મ, મૂર્તિપૂજન, જુદપરસ્તી, અસહર્મ; 2 barbarism અગાન, જંગલીપણું.

HEAVE *vt.* [*AS. hefan*] To raise ઊંચકવું, ઊંચું કર., ઉઠાવવું, ઉપાડવું; 2 to cast, to throw નાખવું, ફેંકવું; To h. a sigh નિશાસો મૂકવો. *vi.* To rise ઊછળવું, ઊપડવું, ઊંચકાવું, ઊંચું નીચું થવું; To h. in sight દેખાવું, નજરે પડવું; 2 to breathe with labour હુશુભવું, હાંફવું. *s.* ઉછાળો *m*, કુદ-હો *m*, ઊંચું આપવું-ઊંચકવું તે; 2 નિશાસો *m*; 3 હુશુભવું, હુશુભવું, હાંફ *f*; 4 ઉલાળો *m*.

HEAVEN *s.* [*AS. heofon*, prob. from *hefan* to heave] The sky આકાશ *n*, આભ *m*, ગગન *n*, આસ્માન *n*; 2 the seat of the blessed, the place where God's glory is especially manifested સ્વર્ગ *n*, પરલોક *m*; The h. of Shiv કૈલાસ *n*; (of Vishnu) વૈકુંઠ *n*; (of Brahmā) બ્રહ્મ-લોક *m*; (of Krishna) ગોલોક *m*; 3 God ઈશ્વર *m*, પરમેશ્વર *m*, ભગવાન *m*, પ્રભુ *m*.

HEAVENLY *a.* Belonging to the sky આકાશ &c. નું-માંનું-સંબંધી; 2 belonging to the habitation of God સ્વર્ગ-પરલોક-નું-ના જવું -માં રહેનારું; as, h. bliss સ્વર્ગનું સુખ; 3 pure, divine, supremely excellent પવિત્ર, દિવ્ય, સર્વોત્તમ, સંપૂર્ણ, સર્વોદ્દૃષ્ટ.

HEAVENLY-MINDED *a.* જેને પરલોકનો જ વિચાર છે એવું, પરમાર્થનિષ્ઠ.

HEAVY *a.* [*AS. hefig*] Ponderous ભારે;

2 large in quantity (rain &c.) મુરખ-
ધાર, જખરું, પુષ્કળ, ખુબ, ભારે; 3 strong
and large in size ભારે, જખરું, ધિગડ, લક્ષ,
અડાખીડ; as, a h. log જખરું લાકડું; 4
hard to bear (a) (taxes &c.) ભારે, ઝિ-
અકાય-ઉઠાવાય નહિ અધવું; (b) (misfortune
&c.) ભારે, સખત, દુઃસહ; 5 hard to ac-
complish ભારે, નિવડાય નહિ અધવું; 6 not
easily digested પચવામાં નહારું-અધરું, દુ-
ર્જર, ભારે, ગરિબ; 7 clayey (a road) કા-
દવ-કીચડવાળું; 8 bowed down with
grief or care ઉદાસ, દિલગીર, નાઉમિદ; 9
dull ભારવાળું, ભારે, મુસ્ત, ખર, જડ, જડસા
જેવું, મંદ; as, h. eyes ભારવાળી આંખ; 10
wearisome (author, his work) ક-
ટાળો ઉપજાવે અધવું, દમ-જીવ વિનાજું, મુડદાલ,
નિર્માલ; 11 dark with clouds (sky)
ધેધર, ધનધાર.

HEAVILY *ad.* ભારે, ધણુંજ, પુષ્કળ; 2 દુઃખે,
દુઃખથી, ઉદાસીથી, કષ્ટે કરીને; 3 ધીમધીમ,
મહા મેહેન.

HEBDOMADAL *a.* [*Gr. hebdomai* seven
days, from *hepta* seven] Weekly સા-
ત સાત દહાડાનું, સાત સાત દહાડે થતું-ખનનું,
દરહફતાનું, હફને હફને થનારું.

HEBREW *s.* [*Gr. hebrew, Heb. Eber* a
descendant of Shem or a region be-
yond the Euphrates] A Jew યહુદી; 2
the language of the Jews હેબ્રીફ, યહુદી
ષોકની ભાષા *f.* *a.* યહુદી, યહુદી શોકનું.

HECATOMB *s.* [*Gr. hekaton* a hundred
and *bous* an ox] A sacrifice of a
hundred beasts શતપથુ યાગમ; Heca-
tombs of slain મરેલાં માણસના ડુંગર.

HECTIC *s.* [*Gr. hexis* habit of body]
A habitual fever ક્ષેપના ધરનો તાવ, ક્ષય-
જ્વરમ, જીર્ણજ્વરમ. *a.* (pers.) જેને ક્ષેપ-
ના ધરનો તાવ આવેછે અધવું; 2 (symp-
toms) ક્ષેપના ધરના તાવનું-ને લીધે થઅિલું.

HECTOR *s.* [from *hector* the celebrated
Trojan hero] A bully મ્હોટા મ્હોટા ખરાડા
પાડી ખીજને દખડી દવાની ટેવવાળું માણસ,

કુરપતીકું-લડાક માણસમ; 2 one who
annoys ચીડવનાર, ઝાંઝ ચઢે અધવું બેલનાર,
સતાવનાર, જીવ ખાનાર. *vt.* દખડાવવું, સપ-
ડાવવું, દમ દેવો, ધરવું; 2 ચીડવવું, ઝાંઝ ચ-
ઢાવવી, જીવ ખાવો, સતાવવું. *vi.* કુરપત ક.,
દખડી દેવાની વાત ક.

HEDGE *s.* [*AS. hege*] A fence, consist-
ing of thorns, bushes &c. વાડફ, ચિમ-
નના સેડા ઊપરની જીવતી વાડ. *vt.* વાડ ક.,
ના સેડા ઊપર છોડ વાવવા-જીવતી વાડ ક.;
2 to obstruct (a way.) રોકવું, બંદ ક.,
ખાળવું, અટકાવ ક. *vi.* ભરાઈ-સંતાઈ-
દખાઈ રહેવું.

HEDGE-HOG *s.* A small prickly quad-
ruped અંક જાતનું ચોપગું જનાવર (અંને
ડીલે માંહે માંહે કોટા હોય છે અને અંને વાડ
અને ઝાડીમાં હોય છે).

HEDGE-ROW *s.* વાડને ટેકાણે અથવા બે એ-
તરની વચ્ચે વાવેલા છોડા સેડાની વાડ.

HEED *vt.* [*AS. hedan*] લેખવવું, ગણકારવું,
ધ્યાનમાં લેવું-રાખવું, -વિચે-ઊપર વિચાર રા-
ખવો, -નું ભાન રાખવું. *s.* Care, atten-
tion ભાનન, નજરફ, હોશીઆરીફ, સાવચેતીફ,
સંભાળફ, ફિકરફ, કાળજીફ; To take h. ચેતવું,
ચેતીને ચાલવું, હોશીઆરી રાખવી; 2 at-
tention ધ્યાનન, લક્ષ n; as, they gave
no h. to my prayers નેઆમ્મિ મારી વિનંતિ
ઊપર કાંઈ લક્ષ આપ્યું નહિ. [ખખડાર.

HEEDFUL *a.* સાવધ, હોશીઆર, સાવચેત,

HEEDLESS *a.* બેભાન, ગાર્હિલ, બેદરકાર, પ્ર-
માદી, અસાવધ; To be h. ન લેખવવું-ચેતવું.

HEEL *s.* [*AS. hel*] The hind part of the
foot or of any covering for the foot
(પગ-જોડા વિગરેની) અંકીફ; 2 the latter
or remaining part પાછુલો-ખાકી રહેલો-
શેષ ભાગ; as, at the h. of the session
પાર્લમેન્ટે ભરાવાના વખતના પાછુલા ભાગમાં;
To be at the heels of લગભગ હોવું, ઝડ-
પી-પકડી લેવાની તૈયારીમાં-હાથ વેહેતમાં હોવું;
To take to the heels નાહાસતું, પલાયન કરી
જવું. *vt.* To add a h. to (a shoe &c.)
અંકી ક.-ખનાવવી-કહાડવી.

HEEL *vi.* [*AS. hylðan*] To incline ન-મવું, વાંકું થવું-વળવું.

HEGIRA *s.* [*Ar. hijra*] The flight of Mahomed મહુમદ પેગંબરનું મક્કામાંથી ના-હાસી જવું (તા. ૧૬ જુલાઈ સને ૬૨૨) કે જે ઉપરથી હીજરી સાલ ચાલેછે.

HEIFER *s.* [*AS. heafore, heafre*] A young cow વાછુરડી, કલોડી, વાછુડી.

HEIGHT *s.* [*AS. heah high*] Altitude જાંચાપણું, જાંચાઈ, જાંચાણ, ઉચ્ચતાઈ; 2 an eminence ઉચ્ચ જગા, જાંચાણ, ડુંગર; 3 utmost degree in extent or violence ભર-પૂરજોર, ભરપૂર-ધાડાપણું, ગાઢત્વ; H. of ભર, ભરપૂર, ધાડું, ધણામાં ધણું; as, the h. of a tempest ભરતોફાન; 4 degree, grade દરજ્જો; as, civilization has been carried to greater heights among them than others તેઓમાં બીજા કરતાં સુધારે ઘણે દરજ્જે થયો છે.

HEIGHTEN *vt.* To raise high જાંચું ક.; 2 to increase, to intensify વધારવું, -માં વધારે ક., (કસાથી) -માં વધારે થવો; as, virtue heightens all the powers of fruition સદ્ગુણમાં રહેવાથી ઉપભોગ કરવાની બધી શક્તિમાં વધારો થાયછે; 3 to make brighter (ચિત્રમાં કોઈ ભાગના) રંગની બબક વધારી તે આગળ પડી આવવું દેખાય એમ ક.

HEINOUS *a.* [*Fr. haineux from hair, L. odi* I hate] Enormous ઘોર, મહો, મહાભારત, ઉગ્ર.

HEIR *s.* [*Norm. here, L. heres*] One who inherits from an ancestor વારસ, દયા-દમ; H. apparent જેનો વારસો તેના મરણ સિવાય કોઈ કારણથી ડબવાનો નથી તે, અપ્રતિ-બંધ દાવાદ; H. apparent to a throne પાઠવી કુંવેર-પુત્ર, યુવરાજ; H. presumptive જે કોઈ વધારે પાસેના સગાનો જન્મ થાય તો જેના વારસાનો હક હુમે તે, સં-પ્રતિબંધ દાવદ.

HEIRESS *s.* વારસ, દાવાદ.

HEIR-LOOM *s.* વારસામાં વંશપરંપરાથી મળેલી જંગમ મિલકત-રાહ રચીલું.

HELL *s.* [*AS.*] The place of souls after death યમ-ચંદ્ર-પિતૃલોક; Descent into h. અધોગતિ; 2 the place or state of punishment after death નરક, જહા-નમ, દોષખન; River of h. વૈતરણી; 3 a gambling house જુઆખાનું, જુગાર રમવાનું ઠેકાણું.

HELLISH *a.* Pertaining to hell નરકનું-સંબંધી, નારકીય; 2 wicked નરકના જેવું, નારકી, મહાકુબ.

HELM *s.* [*AS. helma*] The instrument by which a ship is steered સુકાન; 2 the place of direction ચલાવનાર-અટોપ-નાર-નિયંતાની જગો-પદવી; as, to be at the h. of affairs in a state રાજ્ય કારભારમાં નિયંતાની પદવી ઉપર હોવું.

HELMSMAN *s.* સુકાની.

HELMET *s.* [*AS. helm, from helan to hide*] A defence for the head in war ટોપ, શિરચાણ.

HELP *vt.* [*AS. helpan*] To aid મદદ-સહાય ક.-આપવી; 2 to prevent ખાળવું, -થી ખાળવું, અટકાવવું, રોકવું, હાથ દેવો; as, the evil approaches and who can h. it એ આપ્ત આવેછે તે આવતી કોનાથી ખ-ખાવાની છે; 3 to remedy -નો ઉપાય-ધ-લાજ ક.-થવો-હોવો-ચાલવો; as, do not lament for what you cannot h. જેનો ઉપાય નહિ તેને માટે દિલગીરી ન કરવી; 4 to forbear (કેઈ કર્યા-ખોટા-લખ્યા) વગર ચાલવું-રહેવું; as, I cannot h. adding that &c. એ ઉપરાંત મારે કહ્યા વગર ચાલવું નથી કે ધ.; To h. to આપવું, પૂરું પાડવું; To h. over કહાડી-ટાળી-દૂર કરી આપવું; To h. up ઉઠવામાં હાથ આપવો, ઉઠાડવું; To h. out કહાડવું, બાહાર કહાડવું. *vi.* મદદ ક. *s.* મદદ, સહાય, કુમક, બહાર; 2 ઉપાય, ધલાજ; 3 a helper મદદ-ગાર, મદદ-સહાય કરનાર.

HELPFUL *a.* ઉપયોગી, કામગું, નેથી મદદ-
ગુણ-ટકાવિ થાય એવું, ગુણકારી, સહાયકારી.
HELPLESS *a.* Destitute of strength પર-
વરા, પરાધીન, અસક્ત, પરતંત્ર ; *as, as h.*
as a child બાળક બચ્ચાના જેવું અસક્ત ;
2 needing help લાચાર, અબળ, નિર્બળ,
કુર્બળ.
HELP-MATE, HELP-MEET *s.* A companion
who helps મદદ કરનાર સાથીમ-સાથલીમ,
મદદગારમ, બેલ *f*, બાળુ *f*, સહાયજૂત.
HELTHER-SKELTER *ad.* [*Dut. holder*
de bolder topsy-turvey] In confusion
હંફલાઈ હંફલાઈથી-માં, દોડધૂમ કરીને-માં,
જાસતાં બાગતાં, જાસ બાગ કરીને.
HEM *s.* [*AS.*] ઝોટલી કોર, ઝોટણ *n* ; 2
border, edge કોર *f*, છેડાનો-પ્રાંત બાગ,
કિનારો *m.* *vt.* ઝોટવું ; 2 to border
કોર-છેડા બનાવવા-મૂકવા ; *as, the skirt*
was hemmed with golden fringe ધા-
ધરાના ઘેરને સુન્નેરી ઝાલરની કોર મૂકી હતી ;
3 (about, in) to environ ઘેરવું, ઘેરી સેવું.
HEM *s. int.* [Formed from the sound]
A sort of half cough to call attention
ખંખારો. *v.* ખંખારવું ; To hem and haw
ખંખાર્યા કરીને-આંચકા ખાઈ ખાઈને બોલવું.
HEMISPHERE *s.* [*Gr. hemi* half, & *sphere*]
અડધો ગોળો, અર્ધગોળમ, ગોળાર્ધમ.
HEMISPHERICAL *a.* અર્ધગોળાકાર, અર્ધગો-
ળ, અર્ધગોળાકૃતિગું.
HEMISTICH *s.* [*Gr. hemi* & *stichos*
a row or line] Half a poetic line or
verse કવિતાની અડધી લીટી *f*, અર્ધચરણમ-
પાદમ, ચરણાર્ધમ, પાદાર્ધમ ; 2 a verse not
completed કવિતાની અધૂરી લીટી, અધૂણું.
-જૂન ચરણમ-પાદમ. [ઈંદ્રવારણી *f*
HEMLOCK *s.* [*AS. hemleac*] A plant
HEMORRHAGE *s.* [*Gr. haima* blood, &
rhegunmi I burst through] Any dis-
charge of blood caused by a rupture
of the blood vessels લોહીની રગ ફાટવાથી
લોહીનું નીકળવું-વેહેવું, રક્તસ્રાવમ.
HEMORRHOIDS *s.* [*Gr. haima* and

rheo I flow] Piles હરસનો રોગ. હર-
સમ, અરોમ.
HEMP *s.* [*AS. henep*] A plant સણનો
છેડ ; 2 the prepared rind સેણ. સણ.
HEMPEN *a.* સણનું, સણનું બનાવેલું ; H.
cloth સણીયું.
HEN *s.* [*AS.*] The female of the domes-
tic fowl મરઘી *f*, કૂકડી *f*, કુકડી *f* ; 2 the
female of any kind of bird પંખી-પ-
ક્ષીની માદા, પંખીજી *f*, પક્ષીજી *f*.
HEN-PECKED *a.* Governed by one's wife
બેરીનો બાંધણા-મારણા-તાબેદાર, સ્ત્રીજિત,
સ્ત્રીવરા. [ખડો.
HEN-ROOST *s.* મરઘાં વિગેરે પાંખેલાં પક્ષીનો
HENCE *ad.* [*AS. heonan*] From this
place અહીંથી, અહીંઆંથી, હાંથી ; 2 from
this time હમણા-આજ-આ વખતથી, હ-
વથી-પછી ; 3 from this cause એ-
આથી, એ-આ ઉપરથી, એ-આને લીધે, એ
-આણે કરીને, એ-આ કારણથી ; 4 from
this source or origin એ-આ ઉપરથી,
એ-આના ઉપરથી.
HENCEFORTH, HENCEFORWARD *ad.* હવે
પછી, આજ પછી, આઈંદે, અતઃપર.
HEPTAGON *s.* [*Gr. hepta, Pers. hafta,*
Sans. sapta seven, & *gonia* an angle]
સાત ખૂણાતથાસાત બાજુવાળી આકૃતિ, સપ્તકોણ
HEPTARCHY *s.* [*Gr. hepta* and *arche*
rule] A government by seven persons
સાત જણનું રાજ્યન, સપ્તરાજસત્તા *f* ; 2 a
country governed by seven persons
જેઠકાણે જૂદા જૂદા સાત જણ રાજ કરતા હોય
એવો દેશ, સપ્તરાજસત્તાક દેશમ.
HER *pron.* [*AS. hire*, acc., dat. & gen. sing
of *heo* she] Objective case of she તેને,
તેણીને, એને, એણીને ; 2 genitive case
of she તેનું, તેણીનું, એનું, એણીનું.
HERALD *s.* [*low L. heraldus*, from old
Ger. haren to cry aloud] A proclaimer
બાઈમ, ચારણમ, બંદીજનમ, નકીબમ ; 2 a
forerunner અગ્ર આપનાર-કરનાર, આ-
ગમચૂક, અગ્રદૂતમ ; *as, the h. of the*

morning સવાર થયાની ખબર આપનાર ; 3 (in England) રાખ્યાભિષેકમ-રાજ લગ્ન વિગેરે રાખ્યાક્રિયા ઊપર ઉપરીપણથી નજર રાખનાર તથા ઈંગ્લાંડના અમીરોના આયુક્તિ-ચિન્હો નોધનાર તથા તેનો અર્થ સમજાવનાર અધિકારી, 'હેરલ્ડ' *m. vt.* -ની ચોખ્ખદારની પેઠે લલકાર પાડીને ખબર આપવી.

HERALDIC *a.* ઈંગ્લાંડના 'હેરલ્ડ' અધિકારીનું -અધિકારીના કામ તથા હુનર સંબંધી.

HERALDRY *s.* ઈંગ્લાંડના 'હેરલ્ડ' અધિકારીનું કામ તથા હુનર *m.* ઈંગ્લાંડના અમીરોની વંશ-વળી રાખવી તથા તેઓના આયુક્તિચિન્હોના અર્થ સમજવાની વિદ્યા.

HERB *s.* [*Fr. herbe, L. herba*] ઝાડવું *n.*, ઓષધિ *f.*, ઓષધિ *f.*, Pot h. શાક *n.*; Herbs and simples જડીબુટ્ટી *f.* [બંધી-ના જેવું.

HERBACEOUS *a.* ઝાડવાના જેવું, ઓષધિ સં-

HERBAGE *s.* ઝાડવાં *n. pl.*, ઝાડપાણી *m.*, બાજી-પાણી *m.*, ઘેરને ચરવાનું *n.*, ચાર *f.*, ચાર *m.*

HERBAL *s.* વનસ્પતિનાં નામ ગુણ વિગેરે જેમાં વર્ણવેલાં હોય એવા ગ્રંથ, ઓષધિકલ્પ *m.* ; 2 (See Herbarium).

HERBALIST *s.* ઓષધિ-વનસ્પતિ વેત્તા *m.* ; 2 ઓષધિ-વનસ્પતિ સંગ્રહકાર *m.*

HERBARIUM *s.* વાનગી તરફે ગોઠવીને રાખી શ્રેણી વનસ્પતિ, ઓષધિ-વનસ્પતિ સંગ્રહ *m.*

HERCULEAN *a.* [from *Hercules* the celebrated Grecian hero] Very great or difficult હર્ક્યુલીસ જેવાથી જ થાય એવું, અઝાબીડ, બારે મેહેનત-હિમ્મતનું, મહા ક-ફિલ્લ, કુઃસાધ્ય ; 2 extraordinarily large or strong હર્ક્યુલીસના જેવું, અસાધારણ મ્હેનતુ અને બલિષ્ઠ, અઝાબીડ, બીમ જેવું ; as, h. limbs અસાધારણ મ્હેનતુ ગાંઠો.

HERD *s.* [*AS. heord*] (Of cattle, beasts &c.) ટોળું *n.*, ટોડી *m.*, જૂથ *n.*, યુથ *n.* ; The vulgar h. નીચ માણસોનું ટોળું. *vi.* ટોળાં બંધ કરવું-ચરવું-રહેવું ; 2 to associate બળી-મળીજવું, શામિલ-દાખલ થવું.

HERDSMAN *s.* One employed in tending herds of cattle ગોવાળ *m.*, ગોવાળી-એ *m.*, ગોપ *m.*

HERE *ad.* [*AS. hér, Sans. iha*] In this

place હાં, અહીં, અહીંમાં, આમ ; 2 in the present life or state આ દેહે, આ લોક માં, હાં, અહીં, અહીંમાં ; H. and there (a) અહીં તહીં, આમતેમ, જેમતેજ ; (b) thinly આંધું, આંધું આંધું, વેરાવું ; as, to spread h. and there આંધું આંધું પાથરડું.

HEREABOUT, HEREABOUTS *ad.* આટલા-માં, આટલા તેટલામાં.

HERE-AFTER *ad.* After this time હમણા -આ વખત-હવે પછી ; 2 in a future state મુઆ પછી, પરલોકમાં ; as, to be happy h. પરલોકમાં સુખી થવું. *s.* A future state મુઆ પછીની-ઉત્તર ગતિ, પરલોક *m.*

HEREBY *ad.* By means of this આથી, આણેવતી-કરીને, આ ઊપરથી.

HERE-IN *ad.* આમાં.

HERE-OF *ad.* આથી, આમાંથી, આનું.

HERE-TO-FORE *ad.* હમણાં-અત્યાર-આજ દિન સુધી, આજ પર્વત. [ઊપરથી.

HERE-UPON *a. d.* આ-એ ઊપર, આ-એ

HEREDITARY *a.* [*L. heres, heredis* an heir] That has descended from an ancestor વારસામાં-વંશપરંપરાથી મળેલું - પોંદેલું, દાયપ્રાપ્ત ; 2 descendible to an heir વારસને મળે એવું, વંશપરંપરા ઉતરે-ચાલ્યું જાય એવું, પેઢી ઉતાર, વંશપરંપરા પ્રાપ્ત, વંશોપભોગ્ય ; as, the crown of Great Britain is h. ગ્રેટબ્રિટનની ગાદી વંશપરંપરા ઉતરે એવી છે ; 3 that is or may be transmitted from a parent to a child મા અથવા બાપથી ઉતરેલું-ઉતરે એવું ; as, a h. disease મા અથવા બાપથી ઉતરેલો રોગ.

HEREDITAMENT *s.* વારસાની સ્થાવર જંગમ મિલકત, વારસો *m.*, રિક્કત *n.*

HERITAGE *s.* વારસો *m.*, દાય *m.* ; 2 (Scrip., of God) (જિસ્તીધર્મ પ્રમાણે) ઈશ્વરના ભક્ત-સાધુ-સંત લોક-પૂરુષો, ખ્રિસ્તપરના વિશ્વા-સીએનું મંડળ.

HERESY *s.* [*Gr. hairesis*, from *haireō* to take, *haireomai* to take to one's self] A fundamental error in religion or doctrines (ખ્રિસ્તીધર્મના) સમ્મુખના ખ-રા અર્થથી ભિલકું-પાખંડ-અવિહિતમત-વાત્.

HERESEARCH *s.* A leader in heresy (અરા ખ્રિસ્તી ધર્મથી) ઊલટો-પાખંડ મત ચલાવનાર, પાખંડ મતના લોકોનો આગેવાન, પાખંડ મતાચાર્ય.

HERETIC *s.* પાખંડ મત માનનાર.

HERETICAL *a.* (ખ્રિસ્તી) વિહિતમત વિરુદ્ધ, અવિહિત-પાખંડ મત ગુન્-સંબંધી.

HERMAPHRODITE *s.* [Fr. from *Herm-es* Mercury & *Aphrodite* Venus] જેને પુરુષ અને સ્ત્રી બેટુ ધર્મ છે એવું પ્રાણી, ઉભય લિંગનું પ્રાણી; A neuter h. નપુંસક, રિંદ; A male h. ઊંઝડમ; A female h. પાલી, પાવૈ.

HERMETIC, HERMETICAL *a.* [Gr. *Hermes* Mercury, the fabled originator of chemistry] (See Chemical); 2 મૃતિમાં જેટલું છે તે બધાનું કારણ ક્ષાર, ગંધક અને પાણી છે એમ જે શાસ્ત્રનું મત છે તે શાસ્ત્રનું-સંબંધી, ત્રિબૂત શાસ્ત્રનું-સંબંધી; 3 perfectly close so that no air can escape (હવા પેસી અથવા નીકળી જઈ શકે નહિ એવું) ચુસ્ત, મજબૂત, મજબૂત; Hermetically sealed હવા જઈ આવી ન શકે એમ બંધ કરી દીધેલું.

HERMIT *s.* [Fr. *ermite*, Gr. *eremites*, from *eremos* solitary] A recluse વન-અરણ્યવાસી, વનપ્રસ્થ.

HERMITAGE *s.* જિહોવાન પ્રસ્થાનમહાધીએ તેને રહેવાની સ્થળી, મહુડી, આશ્રમ, પર્ણકુટી.

HERO *s.* [L. *heros*] વીર, આવનવીર, વીર-શૂર પુરુષ, પેહેલવાન, જ્યાંમદ, પ્રૌઢ પરાક્રમી પુરુષ; 2 the principal personage in a poem, drama &c. નાયક; as, Rāma is the h. of the Rāmāyana રામાયણનો નાયક રામ છે.

HEROIC, HEROICAL *a.* Pertaining to or like a hero or heroes વીર પુરુષ-વીર પુરુષોનું -ના જેવું -ના જેટલું; as, h. virtues વીર પુરુષોના ગુણ; 2 gallant (a deed) પરાક્રમ-જ્યાંમદી- પેહેલવાની-શૌર્યનું; 3 (a person) શૂર, પરાક્રમી, પરાક્રમ-જ્યાંમદી- પેહેલવાનીવારું; 4 noble, મોટા મન-ઐ-

દાર્થી કાપેલું, ઐદાર્યાત્મક; as, a h. sacrifice મોટામનથી કાપેલું સ્વાયંપણ.

HEROINE *s.* પરાક્રમી સ્ત્રી, વીરુદ્ધ; 2 નાયકી.

HEROISM *s.* Bravery વીરપણું, શૂરતા, શૂરતા, શૌર્ય, પેહેલવાની; 2 magnanimity મનની મોટાઈ, અમીરાઈ, ઐદાર્ય.

HERON *s.* [Fr., L. *ardea*] બગલાની એક જાત, કુંકમ, કૌંચમ.

HERRING *s.* [AS. *hāring*] એક જાતની માછલી, એકરિયામાં થાય છે, જાડી હોય છે અને જ્યાં જાય છે ત્યાં ટોળાંબંધ જાય છે, “હૈરિંગ.”

HESITATE *vi.* [L. *hæsito*, from *hæreo*, *hæsum* to stick] આચકો-ખાચો ખાચો, આચકો ક.-પડવો, મનમાં ટચપચ હોવું, આનાકાની ક., હા ના ક., ખંચાવું; as, to h. to comply with a request કોઈનું કહેલું કમલ કરતાં આચકો ખાચો; 2 to stammer અચકાઈને બોલવું, બોલતાં અચકાવું.

HESITANCY *s.* આચકો ખાચો-ક. તે, રોકિતપણું, અનિશ્ચય, વિધાયિતપણું.

HESITATION *s.* આચકો ખાચો તે; 2 આચકો, ખાચો, ટચપચ, આનાકાની; 3 બોલવામાં આચકો, બોલતાં અચકાવું-અટકવું તે.

HESPERIAN *a.* [L. *hesperus* the evening star or Venus] Western પશ્ચિમ તરફનું, પશ્ચિમમાં આવેલું.

HETERODOX *s.* [Gr. *heteros* another, and *doxa* a notion,] Not orthodox (opinion) વિહિતધર્મમત (વિશેષ કરી ખ્રિસ્તી) થી વિરુદ્ધ, પાખંડ, અશાસ્ત્ર, અવિહિત; (a person) અવિહિત ધર્મમતનું, પાખંડ-અશાસ્ત્ર-અવિહિત પંથ-ધર્મનું, પાખંડ મત-પંથ-ધર્મ માનનાર.

HETERODOXY *s.* જોટો-પાખંડ-અવિહિતમત-માર્ગ-સંપ્રદાય.

HETEROGENEOUS *s.* [Gr. *heteros* & *genos* kind] Of a different kind જુદી જાત-ખાસાનું, વિજાતીય, વિગુણ, વિધર્મ.

HEW *vt.* [AS. *heawan*] To cut with an axe, as a tree કાપવું, વાટવું; 2 to cut in pieces કકડી કકડી-ટુકડી કકડી કરી નાખવું.

HEXAGON *s.* [Gr. *hex* six & *gonea* an

angle] A plane figure of six angles and six sides છુ ખુણા તથા છુ બાજુની આકૃતિ, ષટ્કોણાકૃતિ.

HEXAMETER *s.* [*Gr. hex & metron* a measure] A verse of six feet (ગ્રીક અને લાતિન ભાષામાં) જેમાં છુ ચરણ હોયછે, એવો છંદ, ગ્રીક અથવા લાતિન છુખેમ.

HIBERNATE *vi.* [*L. hiberno*, from *hiems* winter, *Sans. hima* cold] To winter (સિયાળો ગાળવો, સિયાળાની ટાહાડના દુઃખથી ખચવાને સંતાઈ-ભરાઈ-દયાઈ રહેવું).

HIBERNATION *s.* (See the verb).

HICCUGH, HICKUP *s.* [Formed from the sound] હેઝકીફ, વાધણીફ, હટકડીફ, હચકડીફ. *vi.* હેઝકી &c. આવવી.

HIDE *vt.* [*A.S. hylan*] To conceal from view સંતાડવું, ઢાંકવું, ઢાંકેલું રાખવું; *as*, to wear veils to h. the face મ્હોઢાંકેલું રાખવાને ખુરખો આઢવો; 2 to keep secret છુપાવવું, ઢાંકવું, છાગું-છૂપું-ગુપ્ત રાખવું; 3 to protect from danger સંતાડવું, રાખવું; To h. one's self સંતાઈ-ભરાઈ રહેવું-એસવું; To h. the face from (a) મ્હો-મૂડી છુપાવવી, ડુખકી મારી જવું; (b) માફ-દરગુજર કર. *vi.* સંતાઈ ભરાઈ જવું.

HIDE-AND-SEEK *s.* ડાહીતા ધોડાની રમત, ડાહીનો ધોડેમ, સંતાકુકડીફ.

HID, HIDDEN *a.* સંતાડેલું; 2 માંહેનું, ભિતરનું, છાગું, ગુપ્ત, મનનું; *as*, a hidden disease માંહેનો રોગ.

HIDE *s.* [*A.S. hyd* allied to *L. cutis*] ચામડું, ચર્મન; 2 (undressed) ખાલ્લ, ચામડું.

HIDEOUS *a.* [*Fr. hideux*, old *Fr. hideur* dread or horror] Shocking to the eye જોઈને ખીખ લાગે-ચીતળી ચઢે એવું, વિકરાળ, બિહામણું, કાળ જેવું-રૂપ; 2 shocking to the ear સાંભળીને ખીખ લાગે-ચીતળી ચઢે એવું, બયાનક, બિહામણું.

HIE *vt.* [*A.S. higan*] To go in haste ઊતાવળાં-જલદી જવું, દોડવું, દોડતાં જવું-આવવું.

HIERARCH *s.* [*Gr. hieros* sacred, and *arche* rule] ધર્મ વિષયની જેની પાસે સત્તા છે તે, ધર્માધિકારી.

HIERARCHY *s.* Body of clergy ધર્માધિકારી; 2 govt. by priests ધર્માધિકારીસત્તાક રાજ્ય.

HIEROGLYPHIC *s.* [*Gr. hieros* sacred and *glypho* I carve] (*pl.*) A species of writing first practised by the ancient Egyptian priests અસલ મિસર દેરાના ધર્માધિકારીઓ જે લિપિ વાપરતા તે (તેમાં અક્ષર નહિ, પણ પદાર્થોનાં ચિત્ર હતાં-જેમ “સાચું” કહેવું હોય તે “એસ્ક્રિપ્ટ” નામના પક્ષીના પીછાગું ચિત્ર કહાડતા), ચિત્રપદ્ધતી - લિપિ. *f.* *a.* ચિત્રપદ્ધતી-લિપિ સંબંધી, જેમાં-જે જા-પર ચિત્રપદ્ધતી-લિપિ માં ફંધ લખેલું છે એવું; *as*, a h. obelisk જે જાપર ચિત્રપદ્ધતીમાં લખ્ય કોતરેલો છે એવો ચાર બાજુનો સ્તંભ; 2 obscure ન સમજાય એવું; *as*, “an h. scrawl” ન સસમજાય એવું અગડમ બગડમ લખાણ.

HIGH *a.* [*A.S. heah*] Lofty, tall ઊંચું, ઉચ્ચું, ઉન્નત; 2 socially, morally or intellectually great ઊંચું, ઊંચા પ્રકારનું, મ્હોટું, મહા, પ્રૌઢ; 3 of noble birth (family &c.) ઊંચું, અમીરી, અમીરનું, વિખ્યાત, પ્રખ્યાત; 4 violent, powerful (winds, passions) જબરું, જોરાવર, બળવાન, જબરદસ્ત; 5 profound, abstruse અધરું, મ્હોટું, મ્હોટુંમ્હોટું, ગૂઢ, ગહન; *as*, to hear and answer such h. things આવા મ્હોટા મ્હોટા વિષયોની વાત સાંભળવી તથા તે વિશે જવાબ દેવા; 6 dear (price &c.) મોઢું, ભારે, ચઢી ગયેલું; 7 proud, (look &c.) અભિમાન-વડાઈ-પતરાજી-શેખીનું; 8 chief મ્હોટું, વડું, મુખ્ય; *as*, h. admiral મુખ્ય નૌકાસેનાપતિ; 9 of a marked degree ધણું, સકત, તીવ્ર; H. colour ભભકાદાર રંગ; H. noon ખરાબપોર-મધ્યાહ્ન; H. tide આવી રહેલી ભરતી-H. treason ખુદ રાજ અથવા રાણી સામા કીધેલો ગુન્હો, રાજ્ય વિરુદ્ધ અપરાધ, રાજદ્રોહ; It is h. time વખત ભરાઈ ગયો છે.

HIGH-BORN *a.* કુલીન, ખાનદાની.

HIGH-FLOWN *a.* Proud, elevated જીંચું, મ્હોટું મ્હોટું, ઉચ્ચ; 2 extravagant હદ-મર્યાદા મૂકીને કીધેલું-કહેલું, અમર્યાદ.

HIGH-HANDED *a.* જુલમ - જુલમગારીનું, ગાયકવાડી, ગાયકવાડી સહી-નું-ના નેવું.
HIGH-LAND *s.* પહાડી મુલક-દેશમ.
HIGH-LANDER *s.* પહાડી મુલકમાં રહેનાર (વિશેષ કરીને સ્કોટ્લેન્ડ દેશના).
HIGHLY *ad.* જિયાં, જિંચે; 2 to a high degree ખૂબ, ઘણું, ખૂબ-ઘણું.
HIGH-MINDED *s.* Proud અભિમાની, મગર, દર્પી; 2 magnanimous ઉચ્ચા વિચારનું, મોટા-ઉદાર મનનું, મહાત્મા, મહામના.
HIGHNESS *s.* હિંદુસ્તાનમાં દેશી રાજાઓને તથા વિલાયતમાં રાહજાદા તથા બીજા જિંચા દરજ્જાનાં માણસોને માટે વપરાતો ધ્વજાખ.
HIGH-SOULED *a.* જોમવાળું, મહાત્મા.
HIGH-SOUNDING *a.* Pompons મોટું મોટું, ભારે ભારે, કેવળશબ્દ ગૌરવવાળું.
HIGH-SPIRITED *a.* Full of spirit જગરત, તીવ્ર; 2 bold જોમ-છાતી ઉદામતાવાળું.
HIGH-WATER *s.* આવીરહેલીભરતી-જીવાળમ.
HIGH-WAY *s.* મોટો-ધોરી રસ્તો, શરેઆમમ, પાદશાહી રસ્તોમ. [મારૂં-પાડું-પાડનાર.
HIGHWAY-MAN *s.* ધોરી રસ્તે લંટનાર, વાઠ-
HILARITY *s.* [Fr. hilariti from Gr. *hilaros* cheerful] Exhilaration ગમત, રંગમ, મજે, રમ્ય, પુરાણી.
HILL *s.* [AS. probably from *heag* high] A height less than a mountain ડુંગરમ, પહાડમ, ગિરિમ; A h. fortress ડુંગરીકિલ્લોમ; Ant-h. રાફડોમ, વલ્મીકમ. [કરી.
HILLOCK *s.* જાનો ડુંગર-પહાડમ, ડુંગરી, ટે-
HILLY *a.* ડુંગરનું, પહાડી, ડુંગરા ડુંગરાવાળું.
HILT *s.* [AS. from *hildan* to hold] Handle (of a sword) મૂક, (of a knife) હાથોમ.
HIM *pron.* [AS.] તે-એ (પુરુષ) ને.
HIND *s.* [AS.] સાયરી, મુગલી.
HIND, HINDER *a.* [AS. *hind*, *hindam* back] Placed in the rear પાછું, પાછળનું.
HINDERMOST, HINDMOST *a.* છેક-સહુથી પાછું-પાછળનું.
HINDER *vt. vi.* [See Hind, Hinder] To interrupt પકડી રાખવું, અટકાવવું, ખાળવું, રોકવું, નડવું, હરકત-ખલલ ક. -પોહોંચાડવી,

અવરોધ ક.; 2 to debar -ને બાધ-પ્રતિબંધ ક.-નડવો; as, what hinders him from inheriting the property એ વારસો મળવામાં તેને સો પ્રતિબંધ નડે છે.

HINDERANCE, HINDRANCE *s.* The act (See the verb); 2 અડચણ, હરકત, ખલલ, નડ, અવરોધન; 3 બાધમ, પ્રતિબંધન.

HINDUISM *s.* [Pers. *hind* black, *Hindu* a black] The system of religious principles among the Hindus હિંદુ-આત્મવર્ણનો-ભારતધર્મ.

HINGE *s.* [Dan. *hænge* to hang] (of a door window &c. નરમાદન. *pl.* ખડવું, કડી આંકડો. *pl.*; 2 that on which anything depends મૂળ પાયોમ, આધારાસ્પદન. *vt.* નરમાદા &c. જડવાં. *vi.* (fig.) આધાર રાખવો.

HINT *vt. & vi.* [AS. *hentan* to pursue, allied to Dan. *vink* a sign] To suggest by a remote allusion સૂચના-ધ-શારી ક.-આપવો, ધશારાથી-મોભમ જણાવવું -કહેવું. *s.* સૂચના, ધશારી, અણસારોમ.

HIP *s.* [AS. *hype*] The projecting part of the trunk of an animal (કેડ-કમરનું) ઠાંડું; H. and loins કેડ, કટિ તટન-દેશમ-ભાગમ.

HIP-BONE *s.* કેડનું હાડકું.

HIPPOTAMUS *s.* [Gr. *hippos* a horse & *potamos* a river] The river horse હાથીની જાતનું પાડીઆંમાં બળતું પાણીમાં રહેનારું પશુ, સુસવાઈ, ગાહમ.

HIRE *vt.* [AS. *hyr* wages] (a horse, carriage, house &c.) ભાડે ક.-રાખવું-લાવવું; (lands, farms &c.) ગણોતે રાખવું; 2 to grant to another the temporary use of, for an equivalent ભાડે-ગણોતે આપવું; 3 to engage in service for a stipulated reward રાખવું, રાન્-નોફરીમાં-પગાર આપીને રાખવું; 4 to bribe લાંચ આપવી, રૂચત આપી હાથમાં લેવું. *s.* મનતાણું; (daily) રાજમ; (monthly) પગારમ; 2 લાંચ, રૂચત.

HIRELING s. મેનતાણું લઈને કામ કરનાર; 2 a mercenary જે પૈસા આપે તેનું કામ કરનાર (પછી તે કામ ન કરવા જેવું હોય તેપણ) કિસ્માલી માણસન, કિસ્માલીઝન, મજૂરીજી, પૈસાનો ગુલામ-ઘોડીફ.

HIRSUTE a. [*L. hirsutus* from *hirtus* hairy] Rough with hair આકરા નિમાળા નિમાળાવાળું, બડબુઝું, રેમરા.

HIS pron. [*AS. his, hys* gen. of he] તે-એ (પુરુષ) નું.

HISS vi. [*AS. hysian* formed from the sound] To make a sound in contempt or disapprobation છિ:-છિટ-છટ ક., છિટકાર-ફિટકાર ક.; 2 to make a sound as a serpent &c. ફું-ફુંકારો-ફુંકારો ક., સુસવાટો-છુછુછુ-છુછુછુ થવું-ક.; 3 to glide with a whizzing noise (an arrow) સુ-રર-સુસવાટો કરતા ચાલ્યા જવું. vt. છિટકારવું, ફિટકારવું. s. છિટકારમ, ફિટકારમ; 2 ફુંકારમ, સુસવાટોમ, છુછુછુહાટમ.

HISSING s. (See Hiss s.); 2છિટકારાસ્પદમ.

HISTORY s. [*L. & Gr. historia*] Narrative of events ઇતિહાસમ, તવારિખ્, ખખરમ; 2 an account હકિકત્, વર્ણનન, ખયાનન, વૃત્તાંતમ; Natural H. મૃતિજન્ય પદાર્થોનું વર્ણન. [ખ લખનાર.

HISTORIAN s. ઇતિહાસકારમ-કર્તમ, તવારિ-

HISTORICAL a. Containing, or contained in, history ઇતિહાસનું, ઇતિહાસરૂપ, ઇતિહાસ વિષયક; 2 pertaining to history ઇતિહાસ જેવો અરે અને ચોક્કસ હોયછે તેવું, ઇતિહાસકારના જેવું-જેટલું; as, h. fidelity ઇતિહાસકારના જેવી ચોક્કસાઈ તથા સાચાઈ; 3 representing history ઇતિહાસનિર્દર્શક-વર્ણક.

HISTRIONIC a. [*Etrus. hister* a player] Theatrical નાટક-નટનું-ના જેવું.

HIT vt. [*Sw. hita* to strike, *Dan. hitte* to find] To touch or strike મારવું, અક્ષણવું, -ની ચોટ લાગવી; as, he h. me with his fist તેણે મને યુકી મારી; a ball h. the mast ડોલને એક ગોળીની

ચોટ લાગી; 2 to reach or touch (a mark) -ને-એ પર ચોટ લગાવવી-લાગવી, વેધવું; To h. the mark (fig.) ખરાબર લાગુ પડે એવી વાત કહેવી, ખરાબર લાગુ પડવું. vi. (on, against) To clash અથડાવું, અક્ષણવું, અડકવું, લાગવું; 2 to succeed ફાવવું, ફાવી જવું, પાર પડવું, પાર પડી જવું; To h. on-upon સ્પર્શવું, જડવું, સ્પર્શી આવવું. s. ટચકોમ, ટકોરોમ, આઘાતમ; 2 a chance જોગમ, લાગમ, જોગાનજોગમ; as, it was a lucky h. એ ખૂબ લાગ આવી ગયો; 3 an apt expression સચોટ-ચોકઠાખંધ-મોકો બોલેલા બોલ.

HITCH vi. [*Sw. hakta*, from *haka* to seize with a hook] To be caught, as by a hook બેરવાઈ-ગૂંચવાઈ-ફસાઈ પડવું; 2 to move by jerks (પગ ભરાઈ જવાથી) ઉછાળા મારતાં મારતાં ચાલવું. vt. બેરવવું, બેરવી - ગૂંચવી - ફસાવી પાડવું. s. (See the vt.); 2 a catch, anything that impedes આચકોમ.

HITHER ad. [*AS. hidhr*] હાં, અહીં, આમ, આ જગ્યાએ. a. આણીગમનું, આ તરફનું.

HITHERTO ad. (place) હાં-અહીં-આટલે લગી-સુધી; 2 (time) હજુ-હમણા-આત્યાર-આજ સુધી-લગી.

HITHERWARD ad. આમ, આણીગમ-તરફ.

HIVE s. [*AS. hyfe* hive, *hlw* family] An artificial habitation of honey-bees યુરોપ ખંડમાં મધમાખીઓને રહેવા સારું સુંપડીના આકારની કાંધેલી જગા, મધમાખીનો કર્નિમખાણોમ; 2 a swarm of bees એક માળામાં રહેનારી મધમાખીઓ, (મધમાખીનું) ટોળું-ઝુંડફ. vt. મળા કરી આપીને-કર્નિમ માળામાં રાખવું (મધમાખીને).

HO int. [*L. eho!* from the sound] કોઈનું લક્ષ પોતાની તરફ ખેંચવાને બોલવાનો શબ્દ; 2 ચાલતા ઘોડાને જોઈ શાખવાને બોલવાનો શબ્દ, હો!, હોહો!

HOAR, HOARY a. [*Icel. hœra* white hair] White ધોળું, કળુંદું ધોળું; 2 white with age (a) (pers.) ધોળું ધોળું, ધોળુંફગ, (b) (hair)ધોળું, પળી ગમ્મલું, સફત.

- HOAR-FROST *s.* Congelation of dew અ-
ત્રાય ઠહાડથી ઠરીને અંધાર ગમ્મિયા અસ-
ગ્રાકળ*f.* હીમ*n.*
- HOARD *s.* [*AS. hord, Goth. huzd a*
treasure] A treasure ધણું ભરી રાખેલું-
અંકડું કરી મૂકેલું-સંતાડીને રાખી મૂકેલું કંઈ,
સંગ્રહ*m.* સંચય*m.*; as, a h. of grain ભરી
રાખેલા દાણા, અન્ન સંચય*m.* *vt.* ભરી મૂક-
વું-રાખવું, અંકડું કરી-કર્યા કરી, જોડીને દાડી-
સંતાડી મૂકવું (ધન), -ના સંગ્રહ-સંચય કરી.
- HOARSE *a.* [*Icel. hárs allied to harsh*
q. v.] Having the voice rough (pers.)
ખેડેલા-ભારે-જોખરા ધાંટાનું-વાણું; 2 rough
(voice) ખેડેલું, જોખરું, ભારે.
- HOAX *s.* [*AS. hux mockery*] A decep-
tive trick (મજકમાં ક્રીધિલો) છુગ*m.*-છેતર
પટ્ટી*f.* ટોળ*m.*, મજક*f.*, રમૂજ*f.* *vt.* (મજ-
કમાં) છેતરવું-છુગવું-ભમાવવું, -ની ટોળ-મ-
જક કરી-ખનાવવી, ખનાવવું.
- HOB *s.* [*old Ger. hōba an abode*] The
flat part of a grate at the side લોઢા-
ના સળીઆના વિલાયતી ચૂલાની આગુનો
અપટો ભાગ કે જે ઊપર રાંધિલો વિગેરે પદાર્થ
ઊઠુના રહેવાને મૂકેછે, (આકાર જોતાં નહીં
પણ ઉપયોગ જોતાં ચૂલાનો) ઝહેલો.
- HOBBLE *vi.* [*Dim. of hop q. v.*] To limp
લંગડાવું, જોડાવું, લંગડાતાં &c. ચાલવું. *s.*
A limping gait લંગડાતી ચાલ, લંગડા
ટફ; 2 a difficulty કૂટ*f.*, એન*n.*, મુસીબત*f.*
- HOBBLE-DE-HOY *s.* A stripling ચાંદથી
તે અંકડીસ વર્ષ સુધીનો છેકરો.
- HOBBY, HOBBY-HORSE *s.* [*Dan.*
hoppe a mare] A stick on which boys
ride લાકડીનો ધોડો; 2 any favourite
object વહાલી વાત-વિષય*m.*, પરમ દેવત
દેખવાની વસ્તુ, દેવત*n.*
- HOB-GOBLIN *s.* (See Hob & Goblin)
A fairy or frightful apparition ઝહાઉમ,
ખહાઉમ, ધોધર*m.*, ખાખરો જૂત, પિશાચ*m.*
- HOCUS-POCUS *s.* [*Ochus Bochus a magi-*
cian and demon of the mythology of
Northern Europe] A juggler આજુગર*m.*;
- 2 a juggler's trick આજુગરનો ખેલ, હાથ
ચાલાકી*f.*, નજરખંધી*f.* *vt.* -ની નજરખંધી
કરી, નજરખંધી કરી બલાવામાં નાખવું.
- HOD *s.* [*Fr. hotte a basket carried on*
the back] વિલાયતી તગારૂં (અંધને પકડ હો-
યછે, માંહે હેંટ કે કોલ ભરેછે અને ખબા ઝી-
પર મૂકીને લઈ જાય છે).
- HOE *s.* [*AS. heawan to hew*] પાવડો*m.*
vt. & vi. પાવડેવતી ખોદવું-ધવડવું-સાફ કરી.
- HOG *s.* [*W. huch swine*] Swine ડુકર*n.*,
બૂક*n.*, ઝૂકર*m.*
- HOGSHEAD *s.* [*Dut. okschoofd, Dan. ore-*
hoved ox-head] A large cask (૧૦૦ થી
૧૪૦ ગેલન સુધી માપ અંધવું) પીપ*m.f.*; 2
(સાધારણ) ૫૪-૫૨ ડ્રમ- (દરાખના રસ અથવા
દારૂના) ૬૩ ગેલનનું ભરત-ભરતરનું માપ.
- HOIST *vt.* [*Fr. hausser to raise*] To
raise with tackle ચઢાવવું, ઊંચકી લેવું.
- HOITY-TOITY *int.* [*Scot. hoot-toot*] આ-
શ્ચ અથવા નાપસંદતા અને કંઈ અંધ તિરસ્કાર
અથવા અવગણ ખતાવવાનો શબ્દ, વાહવા!
a. Flighty વાયલ, લહેરી, તુરંગી.
- HOLD *vt.* [*AS. heabudan*] To keep in
the grasp સ્હાવું, પકડી-ગ્રાહી રાખવું; 2
to retain in one's keeping રાખવું, રાખી
રહેવું, -ની પાસે -ના હાથમાં રહેવું, -ના હાથ-
માંથી જવા ન દેવું; as, you will be able
to h. it no longer હવે તમારાથી તે રખા-
વાનું નથી; 3 to possess -ની પાસે -ના કમ-
બમાં હોવું, -ને મળેલું-પોહોંચેલું હોવું; as, I
h. the property in pledge અંધ મિલકત
મારી પાસે સાનમાં છે; 4 to occupy (an
office, post) -ઝીપર-અંધ હોવું; 5 to re-
strain ટેકાણે-સલકાવું-કાબુમાં-અંધુશમાં રા-
ખવું; as, to h. one's tongue જીભ સલકાવી
રાખવી-મૂગાં રહેવું; 6 to carry on (a
debate, discussion) ચલાવવું, કરવું; 7
to prosecute (a course) અટક્યા વગર
ચાલ્યા કરી, જાણ રહેવું; 8 (a council, meet-
ing &c.) મેળવવું, ભરવું, -માં બેસવું; 9 (as
a vessel, conveyance &c.) -માં હોવું-
રહેવું-માવું-સમાવું; 10 to maintain (an

opinion, purpose &c.) -નું હોયું, રાખી-વળગી રહેવું, -ઐ પર-વિષે કાયમ-ચુસ્ત રહેવું-હોયું; 11 to consider ગણવું, જાણવું, માનવું, સમજવું, ધ્યાનવું; as, to h. one dear કોઈને જાણવું ગણવું; To h. forth (a) આપવાનું ક., ખતાવવું, (b) આગળ મૂકવું-કહાડવું, (c) ભાષણ ક.; To h. in ધ્યાનવું, કાજુ-અંકુશમાં લેવું; To h. off આધું રાખવું; To h. on ચલાવવું, ચલાવ્યાં જવું-ક.; To h. out -ની આગળ ધરવું, હાથ લાંબા કરીને આપવાનું ક., આપવું, ખતાવવું; To h. up ઊંચકવું, ઉઠાવવું, ઊંચું ક. *vi.* To stop થોભવું, ઉભા રહેવું; 2 to last રહેવું, કાયમ રહેવું-હોયું, પોહોંચવું; as, while our faith holds જાંઠાં સુધી આપણું આશીન કાયમ છે; 3 not to give way (as an army, force &c.) ટકી રહેવું, ટકવું, નીભવું; 4 to be valid (as a rule, argument &c.) લાગુ પડવું, ટકવું, ચાલવું, નીભવું; 5 (to, for, with) to remain attached વળગી રહેવું, કાયમ હોવું-રહેવું; 6 to refrain (કંઈ) ન કરવું, બંધ રહેવું; as, to h. from weeping ન રાવું; 7 (of, from) to derive right or title પોહોંચેલું-મળેલું હોયું; To h. in બંધ રહેવું, આગળ, આગી રાખવું; To h. off આધાં-અલગ-દૂર-વેગળાં રહેવું; To h. on વળગી રહેવું, ચાલ્યાં રહેવું-ક.; To h. out નીભવું, પોહોંચી વળવું, ટકી રહેવું, ટકવું; To h. up (a) હિમ્મત-ધીરજ રાખવી, ધમરાવું નહિ, (b) ઉઘાડ રહેવો. *s.* Grasp પકડવું; To take-lay h. પકડવું, પકડી લેવું; To take firm h. (as a disease) જડ પાત્રવી, ધર ક.; 2 claim (કોઈ-કશાનું) કંઈ ચાલવું તે, અસ્તિયાર ચાલવો તે, અસ્તિયારમ, હક અસ્તિયારમ; as, "The Mogal Govt. had no h. on the affections of the Marathas" મરાઠાની પ્રીતિ મેળવવા વિષે મોગલ સરકારનો કંઈ અસ્તિયાર ચાલ્યો નહિ; 3 (of) binding power or influence બંધનન, કાજુમ, અંકુશમ, અસ્તિયારમ; 4 something to h. by પકડવાનું, આધારમ, આસરમ; 5 a prison તુરંગ, બંધીખાનું;

6 custody કેદ, કબજેમ; 7 (of a ship) તૂતકની નીચેનો પહાણનો પોલા ભાગ, ભંડારમ. **HOLDING** *s.* Tenure સત્તાપ્રકારમ, જે રાતે જમીન મળી હોય અથવા રાખી હોય તે રાતર; 2 a farm held of a superior કોઈ પ્રકારે મળેલી-રાખેલી જમીન; 3 hold, power અ-ખત્યારમ, સત્તા, હકમ, અસ્તિયારમ.

HOLE *s.* [*AS. hol* hollow] A pit ખાડોમ, ગખારન; Hole and cornet (a meeting &c.) ગુપચુપ થયેલું મળેલું; 2 a perforation કાણું, ખાકું, ખાકારું, વેહમ, છિદ્રન; 3 an animal's dwelling દરન, રાકમ, રાક-ડોમ, ખોલ; 4 a mean habitation અંધારી-નીચી-સાંકડી કોટડી, કોટડું.

HOLIDAY, HOLINESS (See under Holy).

HOLLA, HOLLO, HOLLOA *vi.* [*Fr. ho* and *la* there] To call out loudly મ્હોટથી બોલાવવું-ખૂમ પાડવી. *s.* હોકારોમ, પોકારમ, ખૂમ. *int.* કોઈને બોલાવવાનો રાખ્દ, યા! યા! અલ્યા! જુઓ! સાંભળો!

HOLLOW *a.* [*AS. hol*] Open within પોલું, પોલાણવાળું; 2 (a sound) હંડાણમાં થતું-થતું હોય તેવું, (as an animal's voice) મેઠેલું, જાખરું; 3 false પોલું, પોગળ, ફોગટ, મ્હોનું, મ્હોનું મિથું, રાકેરપીસુ, ઊપર ઊપરનું, જાકું, મેલું, પાપિષ્ટ; as, a h. friend મ્હોનો મિત્રો દોસ્ત; h. friendship ફોગટ-મ્હોની દોસ્તી; a h. peace ઊપર ઊપરની સલાહ; a h. heart મેલું-પાપિષ્ટ મન. *s.* A cavity પોલાણન, ખાડોમ, ખજાલ, દરોહમ, દરીફ; 2 ખાલણ, ખાંચ. *vt.* -માં ખાડો પાડવો, -માં ખાંચ-ખાલણ કહાડવી, (કસાથી) -માં ખજાલ પડવી.

HOLLOWNESS *s.* પોલાણન; 2 પોલાણન, પોગળન, મેલાપણું (See Hollow 3).

HOLLY *s.* [*AS. hōlen*] એક વિલાયતી ઝાડ -એ જીવનું એટલેખારે દહાડા લીલું રહે એવું છે.

HOLOCAUST *s.* [*Gr. holos* whole and *kaustos* burnt] A burnt offering હોમમ.

HOLY *a.* [*AS. halig* from *hāl* salvation, *hāl* safe] Pure (pers.) ને આલોકથી વિરક્ત છે અને પરલોકના વિષયો વિષે આસક્ત છે, એવું,

પરમાર્થનિષ્ઠ, સાધુ, પવિત્ર ; 2 hallowed things) પવિત્ર, ધર્મશાસ્ત્ર-ધર્માર્થ કરેલું.

HOLIDAY, HOLY-DAY *s.* A religious festival આશુચ્યમ, પર્વન, પર્વણીન, તેહેવારમ; 2 a festival સપરમા દહાડો, રૂં ટાણું, તેહેવારન; 3 a day of exemption from labour રજા-છુટીનો દહાડો, તેહેવારમ.

HOMAGE *s.* [*Fr. homage*, from *L. homo* a man] Fealty સ્વામીપણું માન્યાનું ચિન્હ, સ્થામિત્વસ્વીકારાર્થ કર્મન, શ્રેષ્ઠાભિવંદનન, અધિરાજાભિવંદનન; 2 obeisance નમવું તે, માનન, નમનન; as, to pay h. to virtue (કોર્પના) સદ્યુણને માટે તેને માન આપવું; 3 (to God) ભક્તિ, ભજન; The h. of the heart ભક્તિભાવ.

HOME *s.* [*AS. hām*] One's own house પોતાનું ઘર, ઘરન, સ્વગૃહન; At h. ઘેર, ઘરમાં; 2 one's own country પોતાનો દેશ, સ્વદેશમ, વતનન, વિલાયત; The H. Govt. વિલાયત સરકાર; To be at h. on any subject કોઈ વિષયથી સારીપઠે વાકેફ-માહિતગાર હોવું. *a.* દેશી, અહીંનું, ગામઠી, તળખડું; as, h. manufactures દેશી બનતર-માલ; 2 close, severe સકત, કારી, સજડ; as, a h. thrust સકત ગોદો. *ad.* ઘેર; 2 પોતાને દેશ (See *s.* 2); 3 closely, to the point નિકટથી, મુદાસર, કારી, સજડ, સચોટ.

HOMELESS *a.* ઘર-ઘરબાર વિનાનું.

HOMELY *a.* (See Domestic-1); 2 plain, coarse (food, dress &c.) સાદું, જાડું, જાડુંપાતળું, ડાબડબસિજો, (houses &c.) નોકપલક નહીં, સાધારણ, મધ્યમ; 3 not handsome કુંટકુંઆ નહીં ને બહરવુંઆ નહીં અપું, મધ્યમ-સાધારણરૂપનું.

HOME-SPUN *a.* (cloth) દેશમાં બનેલું, દેશી બનાવટનું, દેશી, તળખડું; plain (an author) ચતુરાઈ-સૌંદર્ય વગરનું, જાડું, જડતું, ખૂસું. *s.* દેશી કાપડન.

HOME-STEAD *s.* The place of a house ઘરની જગા-વાડી; 2 place of origin મૂળસ્થાનકન.

HOME-WARD *ad.* ઘર તરફ; 2 દેશ-સ્વદેશ તરફ. *a.* ઘર તરફનું; 2 દેશ-સ્વદેશ તરફનું.

HOMEOPATHY *s.* [*Gr. homoios* like and *pathos* affection] The art of curing founded on resemblances જે પ્રકારનો વ્યાધિ તેજ પ્રકારનું ધણું થોડું આસડ આવી રાગ કહાડવાનું વૈદ્ય (જેમકે ગરમી છે પર ગરમ આસડ અને સરદી છે પર સરદ આસડ).

HOMICIDE *s.* [*L. homo* man and *caedo* I cut or kill] Manslaughter (માણસનું) ખૂન, મનુષ્યવધમ-હિંસાર્થ; Felonious h. શિક્ષણીય મનુષ્યવધ; 2 a manslayer ખૂનીમ, ખૂન કરનાર, મનુષ્યહિંસકમ.

HOMILY *s.* [*Gr. homos* the same and *ilē* a company] A sermon નીતિ-ધર્મ-બોધક ભાષણ-નિબંધમ.

HOMOGENEOUS *a.* [*Gr. homos* and *genos* kind] Of the same kind or nature એકજ જાત-આસાનું, એક સજાતીય, સંધર્મી.

HOMOLOGATE *vt.* [*Gr. homos & logeo* I speak] To approve or allow કમૂલ રાખવું, મંજૂર કર-રાખવું, નીરજા-પરવાનગી આપવી, થવા-ચાલવા દેવું.

HOMOLOGOUS *a.* [*Gr. homos & logos* ratio] Having the same ratio or proportion (*a*) (Geom.) સરખા પ્રમાણ તથા સરખી દિશાતરફનું, સમપ્રમાણ, સમસ્થાની, (*b*) (alg.) સરખા પ્રમાણનું, સમપ્રમાણ; 2 મળતી રચનાનું; as, the wing of a bird is h. to the human arm પક્ષીની પાંખની રચના માણસના હાથની રચનાને મળતી છે.

HONE *s.* [*AS. hanan* to stone] A whetstone (ચપ્પુ, અસતરા વિગેરે ધસવાની) પથરી. *vt.* ધસવું, ની ધસીને ધાર કહાડવી.

HONEST *a.* [*Fr. hounête*, from *L. honor* honour] Honourable આયરુદારીનું-પ્રમાણેનું; 2 upright (pers.) ભલું, સ્વેકું, પ્રમાણિક, નેક, ધર્માનદાર, નિષ્કપટી; 3 equitable (a dealing) સ્વેકું, પાધરું, દગો-કપટ-પ્રપંચવિનાનું-વિના કીધેલું-મિળવેલું, હલાલ; 4 can-

did (a statement) જીવું હોય તેવું, ખરેખર, સાચું, પાપ રાખ્યા વગરનું, નિષ્કપટ, નિષ્પ્રત્યય; 5 sincere યુક્ત્યુદ્ધિથી ક્રીધિલું-નું, સારા હેતુથી ક્રીધિલું, સદ્વૃત્તિનું, સન્માર્ગનું, સત્ (in comp) as, h. enquiry યુક્ત્યુદ્ધિથી ક્રીધિલી તજવીજ.

HONESTLY *ad.* આપરદારીથી-માં, આપર પ્રમાણે; 2 પ્રમાણિકપણે-પણથી, કપટ-દગા વગર; 3 મનમાં પાપ ન રાખતાં-રાખ્યા વગર.

HONESTY *s.* આપરદારી; 2 બલમનસાધ, સુધાર્થ, પ્રમાણિકપણું, નેકી, ધર્માનદારી, નિષ્કાપટ્યન; 3 સુધા-પાધરાપણું, દગા વગરના હેતુ તે; 4 ખરાપણું, સાફદિલી, નિષ્કપટન; 5 યુક્ત્યુદ્ધિ, સદ્વૃત્તિ.

HONEY *s.* [*AS. hunig*] મધન, મધુન; 2 sweetness મિઠાસ, માધુર્યમ; as, "the h. of his language" તેની બોલીની મિઠાસ; 3 a word of endearment મિઠું, મિઠોમ, મિઠી.

HONEY-COMB *s.* મધપૂડો, મધુકોશન.

HONEY-MOON *s.* પરણ્યાનો પહેલો મહિનો.

HONEY-SUCKLE *s.* એક રળીઆમણો તથા ખુશબોદાર ફૂલનો વેણો.

HONOUR *s.* [*L. honor*] Esteem, or a token of esteem માનન, આપર, મ્હોટાર્થ, ધર્મજાતિ; as, he is in high h. among them તેઓમાં એનું માન ધણું છે; they pay him Divine honours તેઓ તેને દેવ ગણીને માન આપે છે; 2 integrity (in persons) પ્રમાણિકપણું, નેકનૈયત્વ, ધર્માનદારી; 3 chastity (in women) સતી-સાધ્વી-પતિવ્રતાપણું; 4 scorn of meanness, the result of self respect આપરદારી, સંભાવિતપણું; as, he is lost to h. આપરદારીને તો તે ઓળખતો નથી; 5 dignity, high rank, reputation આપર, પ્રતિજ્ઞા, ધર્મજાતિ, હુરમત; as, "I have given thee both riches and h." એ તને પૈસો ને આપર બેહુ આપ્યાં છે; To do the honours માન આપવું, આદરસહાર-આગતાસ્વાગત ક. *vt.* To treat with respect (father, mother &c.) -નું માન-અદબ- મર્યાદા રાખવી; 2 to worship (God) આરાધવું, ઉ-

પાસવું, -ની આરાધના- ઉપાસના ક.; 3 to exalt -ને મ્હોટાર્થ-આપર આપવી, મ્હોટું ક. -ખનાવવું; 4 to accept and pay when due (a bill, draft) સિકારવું.

HONOURABLE *a.* Worthy of honour આપરવાળું-દાર, માનને પાત્ર, નામીયું, પ્રતિષ્ઠિત; 2 actuated by principles of honour (pers.) જેને આપર વહાલી છે એવું, ધર્માનદાર; આપરદારીવાળું, પ્રમાણિક, નેક, 3 proceeding from an upright and laudable cause (motives, actions) આપર-આપરદારીનું, પ્રમાણિકપણું; 4 conferring honour આપર-માનનું-આપનારું, યશસ્કર, કીર્તિપ્રદ; as, h. wounds (યુદ્ધમાં વાગેલા) યશસ્કર ધા; 5 an epithet of respect or distinction નેકનામદાર.

HONOURABLY *ad.* આપર રહે-વધે એમ, આપર-આપરદારીમાં-થી-પ્રમાણે.

HONORARIUM *s.* ચાકરી-મહેનતનો અવજન, મહેનતાણું, વેતન.

HONORARY *a.* Confering honour આપર-માનનું, માનપ્રદ, માનસૂચક; 2 પગાર વગર કામ કરનારું, માત્ર માનને માટે આપેલું (કામ કરવાનું નહિ).

HOOD *s.* [*AS. hōd*] A covering for the head હુગડાનો ટોપ; 2 a cowl રોમનકાથલિક સાધુનો ટોપ; 3 a covering for the hawk's head or eyes બાજને બાંધવાની અંધારી-શિરચાણ; 4 the top or head of a carriage (ગાડીની) છતરી.

HOODED *a.* Having or wearing a hood ટોપવાળું-પેહેરેલું.

HOOD-WINK *vt.* To blind by covering the eyes (lit.) -ની આંખે પાટા-અંધારી બાંધવી; 2 to impose on (fig.) આંધળા પાટા બાંધવા, અવળે અસ્તરે મૂડી નાખવું; as, "Hoodwinked with kindness" મહેરબાનીના આંધળા પાટા બાંધેલા-મહેરબાની ખતાવીને અવળે અસ્તરે મૂડીનાખેલા.

HOOF *s.* [*AS. hōf*] (ઢોરની) ખરી, હુરન, શકન; 2 a beast ઢોરન, ખરિયું; To show the cloven h. ભત દેખાડવી-ઓળખાવવી.

HOOK *s.* [*AS. hōc*] Curved end આંકડો *m.*, આંકડી *f.*, હૂક *f.*; 2 that part of a hinge which is fixed or inserted in a post નર *m.*; 3 (for catching fish) ગલ *f.*; 4 a sickle દાતરૂં *n.*, દાતરડી *f.* (*dim.*); By h. or by crook ગમે તેમ કરીને, જાણે તાંહાંથી, જેમ તેમ, કોઈ પણ રીતે-પ્રકારે. *vt.* આંકડી બિરવવી-જડવી; 2 (ગલ નાખીને) પકડવું; 3 to entrap પારા-ફાંદામાં લેવું, -થી ફાંદામાં-પારામાં આવવું-આવી પડવું.

HOOKE *a.* Curvated વાળેલું, વળેલું, વાંકું, વાંકડું; 2 (See Hook-nosed).

HOOK-NOSED *a.* પોપટીઆ નાકનું-વાળું, થુક નાસિક *m.*-નાસિકા *f.*

HOOP *s.* [*AS. hōp*] A band of wood or metal (for casks, tubs &c.) પટો *m.*, પાટો *m.*, વાટો *m.*, હાંસડી *f.*, કડું *n.*, ઓળી *f.*, વળું *n.*; 2 (of a sieve, tambourine) (ચાણણી, હવાલા, ડુંગળી) કાંદો *m.*, કાંદો *m.*; 3 (for expanding ladies dresses) ચક્ર *n.*; A boy's h. બપડું *n.* *vt.* પટો &c. ચલાવવો.

HOOP *vi.* [See Whoop] To cough as in the hooping-cough ધૂમવું, ધૂંઝવું; 2 (See Whoop). [*જલ્પ* *f.*]

HOOPING-COUGH *s.* સસણી *f.*, વાવળી *f.*, હૂઝ

HOOT *vi.* [*Fr. huer* probably formed from the sound] To shout in contempt હોયૂત-હોયૂત-હોહોહો ક.; હુતકાર ક.; 2 to cry (an owl) બોલવું. *vt.* હોયૂત કરી કહોડવું. *s.* હોહોહો, હોહોહો, હુતકાર *m.*

HOP *vi.* [*AS. hoppān*] To leap on one leg ઓડીખાવી, ધોડી કૂદાવવી, ઝીક પગે ચાલવું; 2 to skip (as birds) કૂદાકૂદ-હોડાડ ક.-કરી મૂકવી.

HOPPER *s.* ઓડીખાનાર; 2 (of a mill) ચારણી *f.*, ગરણી *f.*; 2 (*pl.*) a child's game સાત સમુદર, સાત સમુદ્રની રમત.

HOP *s.* [*Dut. hoppe*] ઝીક વિલાયતી છેડ (એ ઝાડે અથવા વાંસે વીંટળાઈને ઉગેછે તથા એનો સવાદ કડવો હોયછે).

HOPE *s.* [*AS. hōpa*] An expectation indulged with pleasure આસ *f.*, આરા *f.*,

ઉમેદ *f.*, મુરદ *f.*; Whilst there's life there's h. સહસ તાંહાં લગી સહસ; 2 confidence બરોસો *m.*, આસ્યા *f.*, આશી *f.*; as, to have h. in God ઈશ્વર ઉપર બરોસો હોવા; 3 he who or that which gives h. આરતનું ટેકાણું-કારણ *n.*-મુળ *n.*, આરાસપદ *n.*; as, you are my sole h. મારે આરાનું ટેકાણું તમજ છે; 4 object of h. જેની આરા હોય તે વસ્તુ *f.*, આરા વિષય *m.* *vi.* આરા રાખવી -ક; 2 બરોસો રાખવો.

HOPEFUL *a.* આરા &c. બધું-બંધ, ઉમેદનું બરેલું, આરાખદ; To be h. આરા રાખવી-ઉમેદ હોવી; 2 exciting hope આરા યાય-રહે એવું, આરાજનક, ફોદાઈ (things).

HOPELESS *a.* Despairing (*pers.*) નિરાશ, નાઉમેદ, આરાબગ-હીન; 2 desperate (things) જેનું ફળ-પરિણામ સાઈ ન દેખાતું હોય એવું, આરાહિત, નિરપાય, અનારાત્મક.

HOPPER (See under Hop).

HORDE *s.* [*Dut.* (See Herd)] A wandering tribe or gang (ફરતા ફરનારા લોકો) જથો *m.*-ટોળું *n.*-ઝુંડ *f.*-ધાડું *n.*

HORIZON *s.* [*Gr. horizo* I bound, from *horos* a limit] The apparent junction of the earth and sky દૃષ્ટિમર્યાદા *f.*; Rational-Celestial h. ક્ષિતિજ *n.*; Sensible h. આકાશકક્ષા *f.*, ઉદયાચળ *n.*, અસ્તાચળ *n.*; Plane of the h. દૃષ્ટિચોરસ *n.*

HORIZONTAL *a.* દૃષ્ટિમર્યાદાનું-સંબંધીનું; 2 parallel to the horizon આડું (as opposed to ઊભું) દૃષ્ટિમર્યાદાસમપરત.

HORN *s.* [*AS.*] સીંધડું, શુંગ *n.*, શાફર્ગ *n.*; 2 a wind instrument of music સીંગું *n.*, તુરાઈ *f.*, રણસીંગું *n.*; 3 (of the moon) સિંગ *n.*, શુંગ; 4 antennae મુછ *f.*; To draw in one's horns નરમ પડવું, કૂદાકૂદ બંધ પાડવી. [દિમંજરી *f.*]

HORN-BOOK *s.* A primer પેલેલી ચોપડી, આ-

HORNED *a.* Furnished with horns (an animal) સીંગાળું, સીંધડાવાળું - ફૂટેલું, (an insect) મુછવાળું, (things) જેના ઉપર સીંધડાનો આકાર કીધો છે એવું.

HORNY *a.* Made of horn સીંધડાનું, શાફર્ગ,

સીંધડાના જેવા પદાર્થનું બનેલું; as, "the h. bow" શાફર્ગધનુષ; 2 hard કટુણ, સક્ત, વજ જેવું. [strong wasp બમરે*m.*

HORNET *s.* [*AS. hyrne* horn] A large,

HOROLOGE *s.* [*Gr. hora* any limited time and *logos* speech] A time-piece of any kind કાલમાનયંત્ર*mn.*

HOROSCOPE *s.* [*Gr. hora* and *skopeo* I observe] જન્માસુર*m pl.*, જન્મોત્તરી*f.*, જન્મ-ગ્રહકુંડલી*f.*

HORRIBLE, HORRID, HORRIFIC *a.* [*L. horreo* I shrink or stand on end] Shocking, dreadful ચીતળી ચડે-કમકમાટી આવી-રૂઆં ઝેભાં યાય-યરયરી છૂટે ઝ્યું, ધોર, વિકરાળ, ભયાનક, ભયંકર.

HORRIFY *vt.* [*-facio* I do or make] ચીતળી ચડે-રૂઆં ઝેભાં યાય ઝમ-ઝ્યું ક., યયરાવી નાખ્યું, ખડવાડ્યું.

HORROR *s.* A shuddering with terror ચીતળી*f.*, યરયરી*f.*, યયરી*f.*, વિકરાળ &c. પછું*n.*, મહાભય*n.*; The Horrors બહુ મુદત સુધી ધ-છું પીવાથી યમ્યું ચિત્તભ્રમ-ગાંડપણ*n.*

HORSE *s.* [*AS. hors* for *hros* from, *Sans. hesha* neighing] ધોરે*m.*-(ડી*f.*-ફું*n.*), તુરં-ચ*m.*, અશ્વ*m.*, હ્યમ; 2 mounted soldiery ધોડાનું લશ્કર, સવાર*m pl.*, હ્યસાદી*m pl.*, સાદી*m pl.*; 3 a frame with legs ધોડી*f.*; as, a clothes-h. લૂગડાં ચૂકવાની ધોડી.

HORSE-BACK *s.* ધોડા ઉપર બેઠેલાં હોતું તે, અશ્વારૂઢ*n.*; On h. (a) ધોડા ઉપર બેઠેલું, અશ્વારૂઢ, (b) ધોરે બેસીને, ધોડા ઉપર-ઝેપરથી.

HORSE-BREAKER *s.* ચાલુકસવાર*m.*, હ્ય-રિક્ષક*m.*, હ્યસાદી*m.*

HORSE-GUARDS *s.* ગાડી-રક્ષીઓનું કામ કરનાર પાયગા*f.* ધોડાનું લશ્કર, સાદીરક્ષી*m. pl.*

HORSE-JOCKY *s.* (ધોડાનો) સોદાગર*m.*

HORSE-LAUGH *s.* હેકારોઝકારાનું હસવું, અઘાઘહસ-સ્થ*n.*

HORSE-MAN *s.* A rider on horse-back ધોડા ઉપર બેઠેલું માણસ, સવાર*m.*, સાદી*m.*; 2 one skilled in riding પાકી ધોરે બેસનાર-સવાર, કુશલાશ્વસાદી*m.*, અશ્વારૂહણ કુશ-

લ; 3 a horse soldier ધોરે સવાર સિપાઈ*m.*, સવાર*m.* [-અશ્વારૂહણ વિદ્યા*f.*

HORSE-MANSHIP *s.* અશ્વકૌશલ*n.*, અશ્વ

HORSE-POWER *s.* અશ્વબળ*n.*, વરાળયંત્ર વિ-ગેરે ગત્યુત્પાદક યંત્રોની શક્તિનું મૂળ માન-પ્ર-માણ (૩૩૦૦૦ પાર્ડેડ વજન ઝમક મિનિટમ ઝમક કુટ અંતર સુધી ઉપાડવું તે ઝમક અશ્વબળાં ઝમક ગણાય છે).

HORSE-SHOE *s.* (ધોડાની) નાળ*f.*

HORSE-WHIP *s.* ચાખખ*f.*, ચાલુક*f.*

HORTATIVE *a.* [*L. hortor* I urge or incite] શિખામણનું, બોધનું-રૂપ.

HORTATORY *a.* (See Hortative); 2 inciting શિખવણી-ઉચ્કેરણી-નું, ઉત્તેજનરૂપ.

HORTICULTURE *s.* [*L. hortus* a garden and *cultura* tillage] The art of cultivating gardens બાગ-વાડી બનાવવાનો હુનર, માળીનું-બાગકામ*n.*, માલાકાર-ઉદ્યાનવિદ્યા*f.*-કર્મ*n.* [દ્યા સંમંધીનું.

HORTICULTURAL *a.* બાગકામ-માલાકાર વિ-

HORTICULTURIST *s.* માળીનું કામ કરનાર-જાણનાર, માલાકાર*m.*, ઉદ્યાનકર્મવેતા.

HOSANNA *s.* [*Heb. save* I beseech thee] ઈશ્વરસ્તુતિનો અથવા ઈશ્વરકૃપા માગવાનો શબ્દ, પ્રાર્થયામિ તાહિ મામ્.

HOSE *s.* [*AS. W. hos*, from *hws* a covering] Stockings પગનાં માનં; 2 a flexible pipe used with engines (બંબા વિ-ગેરેની) શંડ*f.*, શંદ*f.*

HOSIER *s.* માનં વિગેરે જેવા ગૂંથેલા સામન વેચનાર, માનંવાળો*m.*

HOSIERY *s.* માનંવાળાનો ધંધો.

HOSPITABLE *a.* [*L. hospes* a guest] (pers.) પરાણાચાકરીઓર-ગરૂં, પરાણાની બ-રદારી સેનારૂં, આતિથ્યતત્પર-શર; 2 (things) આવકારનું બરેલું-દેતુ, આતિથ્યનું; H. treat-ment બરદારી*f.* [રાગી-ઐષધરાણા*f.*

HOSPITAL *s.* હિસ્પિટાલ*f.*, માદા-બિમારખાનું*n.*

HOSPITALITY *s.* Act or practice પરાણા ચાકરી*f.*, આગતાસ્વાગતા*f.*, આતિથ્ય*n.*; 2 (quality) પરાણા ચાકરીઓર-ગરાપણું*n.*, આતિથ્યતત્પરતા*f.*

HOST *s.* [See Hospitable] An entertainer (*a*) (whether gratuitously or for compensation) ગૃહસ્થામીન, (*b*) (gratuitously) જ્ઞેને ઘેર પરીણો આવેલો છે તે, યજમાન, આતિથ્યકાર, (*c*) (for compensation) યુસાફરને ખાવાપીવા વિગેરેની સોઈ જડે યિવા ઉતારાનું કારખાનું રાખનાર, વીસી-યુસાફરખાના-ઉતારાનો ધણી.

HOSTESS *s.* (*a*) ગૃહસ્થામિની *f.*, (*b*) યજમાના *f.*, આતિથ્યકારિણી *f.*, (*c*) ઉતારાની ધણી.

HOSTLER *s.* યુસાફરખાનાના-ઉતારાના ધોડા-ઝિનો ચરવાદાર ધોડાવાળેન.

HOST *s.* [*L. hostis* an enemy, low *L.* an army] An army ફોર્સ, લશ્કર, દળ, સેના, સૈન્ય; 2 a multitude ધાડું, ટોળું, ઝુંડ, ઘુંદન, ઝૂંડ *f.*; A h. of ills -evils દુઃખનો ઝુંગર-ઘરિયેન.

HOSTAGE *s.* A person delivered as a pledge સલાહના કોલ પાળવાની ખાત્રીને માટે ઝિંક જાણે બીજને સાનમાં આપેલું માણસ, સાનમાં મુકેલો-સાન અવેજી.

HOSTILE *a.* [*L. hostis* an enemy] Belonging to an enemy (an army &c.) રાત્રુ-દુશ્મન-વેરી નું; 2 showing ill-will (*a*) (pers.) વેર-દુશ્મની-રાત્રુવટ રાખનાર, (*b*) (acts) રાત્રુનું, વેરબાવ &c. નું; 3 adverse, unfriendly સામું, પ્રતિકૂળ, વિરુદ્ધ.

HOSTILITY *s.* Enmity વેર, દુશ્મની, રાત્રુવટ *f.*-ભાવન-ત્યન; 2 સામા હોવું તે, પ્રતિકૂળપણું, પ્રતિકૂલ્યન; 3 (*pl.*) acts of warfare લડાઈ, ચઢાઈ, લડાઈનાં કામ, હુમલા *pl.*, હુલામ *pl.*; as, to commence h. લડાઈ આરંભવી.

HOT *a.* [*AS. hāt*] Very warm ઢૂંનું, ગરમ, ઉષ્ણ; Boiling h. સસડનું, ખખખનું, કકડનું; Burning h., scalding h. દગાય ઝિંવું, ફૂંજનું; Red h. ધગધગનું, અગ્નિવાહું; 2 easily exasperated (*a*) (pers.) પીતળું, જાહેલ, ઉગ્રસ્વભાવનું, તનખમિર્મ; (*b*) (temper.) આકળું, તીવ્ર, ગરમ, ઉગ્ર, જાહેલ; 3 ardent તીવ્ર, પ્રયં, જોશ-જહાસત-જી-સ્થાનું બરેલું; as, h. zeal તીવ્ર ઉત્સાહ;

4 violent, (battle) કડાનું, કડકડીનું, ઘ-રણ; 5 biting, તીવ્ર, તમતમું, ઝમઝમાટ થઈ રહે ઝિંવું, કટું; as, as h. as pepper મરચાં જેવું તીવ્ર.

HOT-BED *s.* ગરમ દેરાના છેડા ટાંકાવાળા દેરામાં બેઠી આવે અથવા દેશી છેડા વેહેલા બેઠે તેને માટે ધોડાની લાદ વિગેરે ગરમ ખાતર નાખેલું તથા બે પર કાચનું આચ્છાદન કાપેલું ઝિંવી જગા. [સ્વભાવનું.]

HOT-BRAINED *a.* ઉદ્વેગ-ગરમ મિજબનનું, ઉગ્ર-

HOT-HEADED *a.* ઉદ્વેગ, કડકું, કૂકું ક.

HOT-HOUSE *s.* (See Hot-bed).

HOTCH-POTCH *s.* [*Fr. hocher* to shake and *pot* a pot] A mingled mass ઝિંકું કાપેલું-કરી નાખેલું કંઈ, ખીચડાન.

HOTEL *s.* [*Fr. from L. hospitalis* a guest] An inn જ્યાં યુસાફરને પેસા ખરચે થી ઉતરી તરેહનો યુકામ ખાના વિગેરેની સોઈ મળી આવે ઝિંવી ધર્મશાળા, વીસી, યુસાફરખાનું, ઉતારા, "હોટેલ" *f.*

HOUGH, HOCK *s. & vt.* [*AS. hōh* a heel or ham] પથુના પાછલા પગના ધૂટણનો પાછલો ભાગ; 2 (See Ham *s.* 1 & Hamstring *vt.* 1).

HOUND *s.* [*AS. hund*] રિકારી કુતરેન. *vt.* To set on the chase (hounds) છેડી ચકળું, દોડાવનું, વડે રિકાર ક.

HOURLY *s.* [*L., Gr. & Sans. hora* an hour] Sixty minutes કલાક; 2 time indicated by a clock or watch કેટલા વાગવા તે, કલાક *pl.*; as, what is the h. કેટલા વાગ્યા-કેટલા કલાક થયા?; 3 time વેળા, વખત, કાળ; as, the h. of death મરવાની વેળા.

HOURLY *s.* કલાકની સીસી.

HOURLY *s.* (ધડિયાળ વિગેરેનો) કલાકનો કાંટો, અવરકાંટો.

HOURLY *a.* Happening every hour કલાક કલાકનું, કલાકે કલાકે યનાઈ-કાપેલું-કરવાનું-લીધેલું-લેવાનું; 2 frequent, continual હરબડીનું, ધડીધડીનું, હંમેશા-નિત્યનું. *ad.* કલાકે કલાકે; 2 વારે વારે, હરબડી, ધડીધડી, હંમેશા નિત્ય.

HOUSE *s.* [*AS. hūs*] A dwelling-place for man *ધરન*, *મકાનન*, *ગૃહન*, *બવનન*; A pleasure or summer h., the h. of a European gentleman *ખંભો*; To keep h. *નૂડું ધર માડીને રહેવું*; To keep a good h. (a) *ધર સાઈ ચલાવવું*, *ધર ચલાવવાની આવડા હોવી* (b) *આવે પીવે-ખવડાવે પીવડાવે* *જંચ નવરા-ઉદાર હેવું*; 2 a household or family *ધરન*, *ધરકુટુંબન*, *કુટુંબન*, *ધરનાં માણસો* *inpl.*; 3 a family or tribe *ધરન*, *કુળન*, *વંશન*, *ઝિલાદફ*, *ખાનદાનન*; as, "he married a daughter of the most illustrious h. of Rome" તે રોમનાં નામીયાનાં નામીયા ધરની છોકરી સાથે પરણ્યો હતો; 4 a firm પેહેડી-પેહી; 5 (Astrol.) *ધરન*, *જીવનન*, *સ્થાનન*; 6 (See Quorum) H. of Commons આમલોકની સભા; H. of Lords અમીરોની સભા; H. of correction (See under Correct). *vt.* (pers.) *ધરમાં રાખવું*, *રહેવાને ધર-છાપડેઆપવું*; 2 (things) *ઢીપર છાપડે-ઢાંકણ-આચ્છાદન ક.* -નાખવું, *વરસાદ પાણી ન લાગે અમ ક.*; 3 to drive to a shelter *ધરમાં ધાલી દેવું*. *vi.* *રહેવું*.

HOUSE-BREAKING *s.* દીસે આતર મૂકી ચોરી ક. તે, દીસની આતર ચોરી.

HOUSE-DOG *s.* ધરની રખેવાળી કરવા પાળેલો કુતરો, *ગૃહસ્થકાનન*.

HOUSE-HOLD *s.* Those who belong to a family *ધરન*, *ધરકુટુંબન*, *કુળીયાન*, *ધરનાં માણસો*, *કુટુંબન*.

HOUSE-HOLDER *s.* ગૃહીસ-ધરીસ, *ધરખારી*, *ધરધણી* *m*-*ધણીઆણી*, *કુળીલદાર*, *ગૃહસ્થન*.

HOUSE-KEEPER *s.* (See House-holder); 2 ધર ચલાવવાને રાખેલી મુખ્ય આકર-દાસી.

HOUSE-KEEPING *s.* ધર-ગૃસ્થપ્રમ-કુનિયા-દારી ચલાવવી તે.

HOUSE-MAID *s.* ધરકામ કરનારી બેરી-આકર.

HOUSE-WARMING *s.* A feast on entering a new house વાસ્તુન, *ગૃહપ્રવેશન*.

HOUSE-WIFE *s.* ધરનું પાકું બેરું, *ધરધણીઆણી*, *ધરચલાવનારું બેરું*; 2 a little case

or bag સીવવા વિગેરેના બેરોના સામાન મૂકવાની ઝાંપી-કોથળી. [*ધામ*, *ગૃહકર્થન*.

HOUSE-WIFERY *s.* ધરખટણી-કામન-ધં-

HOUSING *s.* [*Fr. housse* a horse-cloth]

A saddlecloth ધાસિયો *m*; 2 (*pl.*) the trappings of a horse પોડાનો સાન.

HOVE *pret.* (of Heave which see.)

HOVEL *s.* [*dim. of AS. hōf* a house] An open shed (બીતડાં વગરનું) છાપડું, છાપરી; 2 a small mean house ટૂંપડી, છાપડું, છાપરી, કુડી.

HOVER *vi.* [*W. hofian* to hang over] To hang over as a bird, (lit.) પાંખ ઢીપર તોળાઈ રહેવું, બિમરાયાં-ભાયાં-પાંખ ફેડાવ્યાં ક., (fig.) તોળાઈ-ટંગાઈ રહેવું; 2 to hang about ફર્યાં ક., ફેરી ફર્યાં-માર્યાં ક.

HOW *ad.* [*AS. hō, hwy*] In what manner or condition કેમ, શી રીતે, કેમ કરીને; 2 to what degree કેવું, કેટલું, કેવડું; 3 for what reason કેમ, શાવાસ્તે, શાથી, શાકારણથી.

HOWBEIT *conj.* ગમેતેમ હેાય પણ, પણ, તોપણ, અમ છતાં. [*પણ*, *અમ છતાં*.

HOWEVER *ad.* ગમેતેવું-તેટલું. *conj.* તો

HOWSO-EVER *ad.* (See However *ad.*)

HOWITZER *s.* [*Ger. haubitze*] અંક પ્રકારની ટૂંકડી ગોરે જીલી તોપ.

HOWL *vi.* [*Ger. heulen, L. ulalo, Gr. hulaō* from the sound] To cry (as a dog &c.) (કૂતરાં વિગેરેની પેઠે) રાવું, રડવું; 2 wail પોક મૂકીને-વિલાપ કરીને-ખૂમ પાડીને-ધાંટો કહાડીને રાવું, આફંદ ક.; 3 to roar (as a tempest) મુધવાટો ક., નો મુધવાટો બોલવો, મુધવાટો કરીને વાવું.

HOWLING *a.* વાધ વર વિગેરેના રાખ્દથી ગાજ રહેલું, પોર.

HUBBUB *s.* [*etym. uncertain*] Up roar કલકલાણ, જુમારોહાર, હોહકાર, તોફાન, હોહાહલમ.

HUBBLE-BUBBLE *s.* [from the sound of the water through which the smoke passes] હુબો.

HUCKSTER *s.* [*Ger. hocker*] (See Hawker); 2 a mean, trickish fellow દગા-ખોર, હુચ્ચુ માણસ, કિસખચોર.

HUDDLE *vi.* [*Ger. hudeln* to hurry over]

પડાપડી-જાસાજાસ-દોડદોડ કર. *vt.* To perform hastily -ના -માં ગડબડ ગોટા-વાળવા-કરી શકવા; To h. on નિમતેમ પેહેરી-નાખી-ધાવીલેવું; To h. up સાંભરીટી સાંભરી લેવું; To h. together ગુચમડો કર.

HUE *s.* [*AS. hwi*] Colour રંગ, વર્ણ.

HUE *s.* [from *Fr. huer* to hoot] A shouting ખૂર્ખ, પોકાર, હોકાર.

HUFF *s.* [*AS. heafan* heaved] A swell of sudden anger or arrogance ચીટવું તે, રીસ, ગુસ્સે, કોપનો ઊભરો; 2 a boaster શેખી-પતરાજીખોર-તોરવાળું માણસ. *vt.* ધમકાવવું, ધરવું, લપડધકોલેવું. *vi.* To swell up (bread) ઊપસવું, ફુલવું; 2 ચીટવું, ગુસ્સેધવું, રીસે બરાવું, ફુલાટ-પતરાજી કર.

HUG *vt.* [*Ger. hegen* to fence around] To embrace closely (lit.) ભેરથી-ઉઝકડા-ધથી બેઠવું, બીટીને ભચડી-દાખીનાખવું; 2 (fig.) બહાલું કર.-ગણવું, વળગી રહેવું; To h. one's self ફુલાવું, ફુલાટ ખતાવવા. *s.* ભેરથી-ઉઝકડાધનું બેઠવું, ગાદાલિખન.

HUGE *a.* [*Dut. hoog* high] Very great ઘણું મોટું, અડાખીડ.

HULK *s.* [*AS. hulce* a light swift ship] The body of a ship બહાણનું ઝોખું; 2 anything unwieldy રાબાડ, (pers.) ઝાંપડો, ખગ, (things) તૂતન.

HULL *s.* [*AS. hule* from *hīlan* to conceal] The husk (of nuts, fruits &c.) છોડું છાલ, છોતરૂં, (grain) છાલું, બોરૂં; 2 the body of a ship બહાણનું ઝોખું. *vt.* છોલવું, -નું છોડું &c. કહાડવું-ખૂડ પાડવું, (grain) -નો પાર કહાડવા.

HUM *vi.* [*Ger. hummen*] To buzz (a bee, top) ધૂંધવું; 2 to make a buzzing sound in speaking ગગલવું, ગણગણતાં બોલવું, ગુંગલવું. *vt.* (a tune) મોં જોષ રાખી-

ને-શૂગાં-મનમાં ગાવું. *s.* ધૂંધવું તે, ધૂંધ; 2 ગગણાટ, ગુણગુણાટ, ગણગણતાં બોલવું તે.

HUM-DRUM *s.* [hum and drum from drone q. v.] Dull ખગ-ઘોર-રેઝનું.

HUMAN *a.* [*L. homo* man] Belonging to man માણસ-માણસજાત-મનુષ્યનું, માનુષ; 2 having the qualities of a man માણસના જેવું, માણસના જેવા ગુણનું, મનુષ્ય સંધર્માં. [માણસના જેવા હૃદયનું.

HUMANE *a.* દયાળુ, દયાવાળું, દયા-કરણીય, દયા-

HUMANELY *ad.* દયા-કરણીયી-લાવીને-રાખીને-પૂર્વક.

HUMANITY & Nature of man માણસપણું, મનુષ્યત્વ; 2 mankind માણસનું જાતું કોષ, માણસ-સેત્તપ્ત, માણસ માત્રત્ત-ભાવ, મનુષ્યભાવિ; as, "I am out of h.'s reach" માણસનું જાતું કોષ મહારી પાસેઆવી શકે એમ નથી; 3 kindness દયા, કરુણા, દયાળુપણું.

HUMANISE *vt.* To soften નરમ-કુમળું-સદ્ય કર.-ની કૂરતા-નિદ્યપણું કહાડી નાખવું.

HUMANLY *ad.* માણસની રીત-વિચાર પ્રમાણે, માણસની પેઠે, માનુષયાનાનુસાર.

HUMBLE *a.* [*Fr. from, L. humus* the earth] Low (things) નીચું, હલકું, ગરીબ, ગરીબ માણસનું; 2 lowly (pers.) ગરીબ સ્વભાવનું, નમ્ર, રંક, વિનયી, જેને અહંકાર-અભિમાન નથી એવું, નિરભિમાની; To eat h. pie ગરીબ થઈને ખમ્યાં કર., દીનતા કર. *vt.* To bring low નીચું-હલકું પાડવું, -થી નીચાં થઈ જવું-હલકાં પડવું, તોડવું, -ની આખર-માન ઘટાડવું, (કસાથી) -ની આખર-માન ઘટવું; 2 to mortify ઝાંખું પાડવું, શરમાવી નાખવું; 3 to abase the pride of નરમ પાડવું, નરમથેસ કર., -નું માન ઘાડવું -અભિમાન તોડવું-ગર્વ ઉતારવા; as, "he humbled all his enemies" તેણે પાતાના સંધર્માં શત્રુનો ગર્વ ઉતાર્યો; To h. oneself નમ્રતા પકડવી, પસ્તાવા કર.

HUMILIATE *vt.* To humble or mortify હલકું પાડવું, -નું માન-પાણી ઉતારવું, નીચું બેવડાવવું, -નું નાક કાપવું, -ની ફજેલી કર.

HUMILIATION *s.* The act (See the verb); 2 the state (*a*) માન-તેજેભંગમ, કન્ટેલી, નામોસી, (*b*) નમ થવું તે, નચતા-દીનતા ગ્રહણ, લઘુત્વસ્વીકારમ. [નન, દીનતા.]
HUMILITY *s.* નચતા, નચવૃત્તિ, નિરબિમા-
HUMBUG *s.* [probably from *hum* to deceive and *bug* a frightful object] A piece of trickery (colloq.) અષ્ટગઢન, ગઢપઠમન, ઉપચત્તું સમજાવવું તે, આંધળા-પાટમ, ફેન; 2 (a person) અષ્ટગઢ-ગઢપઠમ કરનાર, પટાયત. *vt.* ઊંકું નાખવું, અષ્ટગઢમ કરી સમજાવી દેવું, છેતરવું.
HUMID *a.* [*L. humeo* I am moist] હવા-અમ્લું, હવાવાળું, આલાલીલું, હવાઝડે.
HUMIDITY *s.* હવા, હવાઅમ્લતા &c. પાણન.
HUMOUR, HUMOR *s.* [*L.* from *Gr. chumos* a liquid] Fluid of animal bodies રાસના રસો - ધાતુઅમ્લ *pl.*; 2 temper મરજી, મિત્રાન, ચિત્તવૃત્તિ; *as*, it was his *h.* to sit તેની મરજીમાં બેસવાનું આનું; Ill *h.* ગદા મિત્રાન; 3 wit (જડી-માંહે રહેલી) ટોળા-ટકોળા-રમજ-નકલ; 4 whims (અનના) ગુરંગમ. *vt.* To favour -નો મિત્રાન જાળવવો, -ની મરજી પ્રમાણે-ને અનુસરીને ચાલવું, સાચવવું, સાચવી જવું, જે કહે તેની હાજી ક.; *as*, "you *h.* me when I am sick" જરે કું મારો હોજી છજ તારે જે કું છજ તેની તમે હાજી કરોછો; to *h.* one's fancy કોઈનો મિત્રાન સાચવી જવો; 2 to indulge by gentle and skilful adaptation -મા યુક્તિ વાપરવી, કેળવવું, -ને કેળવીને વાપરવું.
HUMORIST *s.* A jocular person or writer રમજ-નકલી-ટોળી માણસ-અંચકારમ, નકલી, ટોળી.
HUMOROUS *a.* (pers. looks) રમજ, ટોળી, નકલી, ટકોળી, (writings) રમજ, જડી રમજનું બરેલું; 2 (See Humorous 1).
HUMORSOME *a.* મનમોજી, મિત્રાજી, મનસ્વી;
HUMP *s.* [*Dut. homp* a lump, *L. umbo* the boss of a shield] A protuberance (on the back of a camel &c.) ઢોકમ;

2 (on the human back) ખૂંધ; 3 (on the back of cattle) ખંધાડન.
HUMP-BACK *s.* ખૂંધા-ખૂંધવાળો ખરડો-વાંસેન; 2 ખૂંકું માણસ, ખૂંકું.
HUMP-BACKED *a.* ખૂંકું, ખૂંધ નીકળેલું.
HUNCH *s.* [*Ger. hucke* bunch] (See Hump).
HUNCH-BACK, HUNCH-BACKED (See Hump-back & Hump-backed).
HUNDRED *s.* [*AS. hund*] સો, રાત; 2 a division of a country in England પેટામહાલમ. *a.* સો, રહે (in comp.)
HUNGER *s.* [*AS. hungur*] A desire for food જૂખ, કુષા; 2 any strong desire જોભમ, ઉગ્રધંધુ-આકાંક્ષા, ઉત્કંઠા *f. vi.* જૂખ લાગેલી હોવી, કુષાથી પીડિત હોવું-પીડાવું; 2 જોભ &c. હોવા-રાખવા; *as*, to *h.* after honest fame ઉત્તમ કીર્તિનો જોભ રાખવો. [ઉત્કંઠિત.
HUNGRY *a.* જૂખું, કુષાથી પીડિત; 2 જોભી,
HUNT *vt.* [*AS. huntian*] To chase (wild animals) -નો શિકાર ક.; 2 (out, up) ઓળવું, શોધવું, ઢૂંડવું, ઓળી &c. કહાડવું; 3 (away, from &c.) -ની પાછળ લાગવું-મંડવું, -ની પૃષ્ઠ-એદો લેવો, ખિદાડી-ખિધાવી-જહાડવું; 4 (down) -ની પાછળ મંડી -નો એદો લઈ મારવું-જીવ લેવો. *vi.* શિકાર ક.-કરવા જવું, મૃગયા રમવા જવું; 2 ઓળ-શોધ ક. *s.* શિકારમ, મૃગયા, આ-એટકમ. [કારનો કૂતરો.
HUNTER *s.* શિકારીમ, શિકાર કરનાર; 2 શિ-
HUNTSMAN *s.* (See Hunter 1); શિકારી કૂતરાઓનો ઊપરી ચાકર.
HURDLE *s.* [*AS. hyrde*, old *Ger. herta* to guard] A crate ટાડન, ત્રાપેલમ.
HURL *vt.* [formed from Whirl, which see] જોરથી ફેરવીને-ધમધમાવીને-મારવું, જોરથી ફેંકવું.
HURLY-BURLY *s.* [*Fr. hurluberlu*] Tumult ગડબડ, ધમધમ, તોફાન.
HURRA, HURRAH *int.* [*Ger. hurrah*] અતિહર્ષના વખતે બોલવાનો રાખ, વાહવા.
HURRICANE *s.* [*Fr. ouragan* from *orage* a storm] વાઝાડું, વાવાઝડું, તોફાન.

HURRY *vt.* [*M. H. Ger. hurren* to move hastily] To urge onward ખચી-હસેલી -દોડાવી લઈ જવું, -થી ખેંચાઈ-તણાઈ જવું; 2 to impel to thoughtless action ઘે દોડ-દોડાદોડકરીને કરે ક્ષમ ક., દોડાદોડ કરાવવી, -ને લીધે દોડાદોડ ક.; 3 (over, through) to slubber over ઘે દોડ કરીને ક., હસેલી-ગમગમી દેવું, -માં ગડગડ ગોઠા વાળવા. *vi.* ઝડપ-ઉતાવળ-ઘે દોડ-દોડાદોડ ક. ૪. ઉતાવળ, ઘેદોડ, દોડાદોડ, દોડ ધૂમ્.

HURRIEDLY *ad.* ઉતાવળે, ઘે દોડ કરીને.

HURT *vt.* [*AS. hyrt* wounded] To bruise or wound વગાડવું, -થી વાગવું; 2 to harm (moral objects) ગુકસાન-હરકત પોહોંઆડવી, બગાડવું, લંઘાળ લગાડવી, -થી હાનિ પોંચવી; 3 to grieve નાખુશ ક., દુ-ખવવું, દુભવવું, દુઃખ-માર્ગ લગાડવું, -થી દુ-ખાવું-દુઃખ લાગવું; as, your disrespect has h. him તમારી બેઅદબીથી તે દુખાયો છે. ૪. વાગેલું; 2 ગુકસાન, હાનિ, હરકત, લંઘાળ.

HURTFUL *a.* ગુકસાન કરે ક્ષમ, હાનિકારક; To be h. હાનિ-ગુકસાન ક.

HUSBANDS *s.* [*AS. hus* a house & *banda* a tie] ધણી, વર, કંથ, ખાવિંદમ. *vt.* To manage with frugality તપાસીને-કસરથી-સારામાં સારી રીતે વાપરવું. [કૃષિક.

HUSBANDMAN *s.* ખેડૂત, ખેતી કરનાર-કાર, *m.*

HUSBANDRY *s.* Tillage ખેતી, ખેતીવાડી, ખેતીકામ, કૃષિ, કૃષિકર્મ; Good h. હા-પણી-કરકસરથી ધર ચલાવવું તે.

HUSH *a.* [formed from the sound, *Ger. husch* be silent] Silent ચુપચુપ, શૂન, શાંત. *vt.* To still ચુપ-શૂન-છાનું રાખવું; 2 to appease (care, agitation &c.) ટાળવું, સમાવવું, મટાડવું, નરમ-ટાઠું પાડવું; To h. up દાબી-દબાવી દેવું, ટોપણે ઢાંકવું. *int.* ચુપ!, છાનો-શૂનો-ચુપ રહે!

HUSH-MONEY *s.* કેઈ વાત કહે નહિ અથવા બહાર ન પાડે તેને માટે આપેલી લાંચ-રૂપત.

HUSK *s.* [*Ger. huske* a house] (See Hull 1); 2 (*pl.*) chaff બૂસું, (of rice) છાલ *pl.*

vt. -નું છાનું-છાલ-છોતરું-ખોરું-બૂસું-છાલ કાઢવાં-ઉતારવાં, (grain) -નો પાર કાઢવો.

HUSKY *a.* (grain, seeds &c.) ખોરાં ખોરાં -બૂસાં બૂસાં-છાલાં છાલાં વાળું; 2 rough in tone (sound, voice) ખોખરું, કઠોર, કર્કર, ખેલું, બાર, જડું. [રંડા, કૃષિ.]

HUSSY *s.* (See Housewife) રંડા, કૃષિ.

HUSSAR *s.* [*Ger. husar, Magy. huszar* a light horseman] પિસ્તોલ વિગેરે હલકાં ક્ષિપર જેની પાસે રહે છે ક્ષિપર સવાર.

HUSTINGS *s.* [*AS. hus* a house & *thing* council] The London Supreme Court લંડન શેહેરની સર અદાલત; 2 an election platform જે કેકાણે પાર્લિમેન્ટમાં ખેસવા જનાર પ્રતિનિધિ પોતાને પસંદ કરનારા આગળ બાપણ કરે છે તે હુંડું કેકાણું.

HUSTLE *vt.* [*Dut. hustelen* to jumble together in confusion] To crowd with violence ખૂબ હસેલા હસેલી યાચ ક્ષમ ક., -ને જોરથી હસેલા મારવા; 2 to expel with rough usage હસેલા મારીને કહાડવું.

HUT *s.* [*Dut.*] A hovel ગુંપરી, છાપરી, મૂલી, પાણકરી. *vt.* -ને છાપરી નાખી આપવી-છાપરીમાં રાખવું.

HUZZA *s. & int.* [*Ger. hussa*] ખુશીનો રા-ખ, વાહવા, શાહવા. *vi.* વાહવા &c. બોલવું. *vt.* -ની સાથે વાહવા &c. બોલતાં ચાલવું.

HYBRID *s.* [*L. hybrida—Gr. hibris* an outrage] સંકર-અચ્ચર ભતિંગું પ્રાણી-છા-ન. *a.* વર્ણસંકર, અચ્ચર, સંકરભતિંગું.

HYDRAULIC *a.* [*Gr. hydor* water & *aule* a pipe] વેહતા પાણી અથવા ખીભ પ્ર-વાહી પદાર્થનું, વહમાન ઉદકશાસ્ત્ર સંબંધી. *s.* (*pl.*) વહમાન પદાર્થ—વહમાન ઉદક શાસ્ત્ર.

HYDROGEN *s.* [*—gennaō* I produce] A gas ઉદકજનક વાયુ, અંધ-વારિતત્વ.

HYDROMEL *s.* [*—meli* honey] Honey diluted in water મધપાણી.

HYDROPATHY *s.* [*—patho*] The water cure પાણીથી સારાં કરવાનું વેદ, જલવેદક.

HYDROPATHIC *a.* જલવેદક સંબંધી.

HYDROPATHIST *s.* જલવેદક.

HYDROPHOBIA *s.* [—*phobos* dread]

The disease caused by the bite of a rabid dog હડખાયું.

HYDROSTATICS *s.* [—*staō* I make to stand] The science of the weight &c. of fluids in a state of rest સ્થિર પ્રવાહી શાસ્ત્ર, સ્થિરરેદકશાસ્ત્ર.

HYENA *s.* [*L. hyæna*, *Gr. hyaina* a sow] કૂતરાની જાતનું કાંઠા કાંઠા જેવા યાજવાળું પશુ (એ આફ્રિકા તથા એશિયાના તુર્કસ્તાનમાં થાય છે), (striped) (હિંદુસ્તાનમાં) તરફ-દુમ.

HYGIENE *s.* [*Gr. hygies* sound] The science of health આરોગ્યતા સંરક્ષણશાસ્ત્ર.

HYGROMETER *s.* [*Gr. hygros* moist & *metron* measure] વાતાવરણમાં રહેલી બિના સનું પ્રમાણ કાઢવાનો યંત્ર, આદ્રતામાપન.

HYMENEAL, HYMENEAN *s.* [*L. and Gr. Hymen* the God of marriage] ંહીઆ-લગન-મંગળનું ગીત, વિવાહગાન. *a.* ંહીઆ-લગનનું, વિવાહ-લગનવિષયક.

HYMN *s.* [*L. hymnus*, *Gr. hymnos*] A religious ode બજનન, કીર્તનન, સ્તોત્રન. *vt.* ગાવું. *vi.* બજન-કીર્તન કરું, સ્તોત્ર બજવું.

HYMNOLOGY *s.* સ્તોત્રન, *pl.* સ્તોત્રમાલા.

HYPOCHONDRIA *s.* [*Gr.*] ઉદાસી, વિ-પાદમ. *vt.* ઉદાસ કરું, ઉદાસીમાં નાખી દેવું, નું મન-ઉદાસતા દાખી નાખવી.

HYPERBOLE *s.* [*Gr. hyper* over and *ballo* I throw] (*Rhet.*) અતિશયોક્તિ.

HYPERBOLICAL *a.* અતિશયોક્તિનું-રૂપ-યુક્ત.

HYPERCRITIC-AL *a.* [*Gr. hyper* and *krino* I discern] અતિસે ઠોક પાડનાર-મારનાર, ખુધાંમાર, ગ્રંથદૂષક, છિદ્રાન્વેષી.

HYPOCRISY *s.* [*Gr. hypo* under & *kritēs* a decider] ઢોંગમ, વેષધારીપણું, ખગ-જાણિપણું, શિષ્ટ યથને ફરવું તે.

HYPOCRITE *s.* ઢોંગી, ઢોંગ કરનાર, વેષધારી, ખગજાણિ, સાધુ-શિષ્ટ યથને કરનાર.

HYPOCRITICAL *a.* ઢોંગ-છેતરવા નું, ઢોંગી, ખગજાણિ જેવું, શિષ્ટ યથને ખેલું-કરનાર.

HYPOGASTRIC *a.* [*Gr. hypo* & *gaster* the belly] પેડુનું-માંનું-માં રહેલું.

HYPOGASTRIUM *s.* દૂધીથી તે ગુલાંગના નિ-માળાની ઊપર સુધીનો ભાગ, પેડું.

HYPOTENUSE *s.* [*Gr. upo* under and *tieno*, *Sans. tan* to stretch] (*Geom.*) કાટખૂણાની સામેની ખાજુ, કાઠું.

HYPOTHESIS *s.* [*Gr. hypo* & *tithemi* to place] A supposition માની લીધેલી વાત, સંમાનિત વિચારમ, અનુમાનાશ્રયમ, સિદ્ધાંતાશ્રયમ; 2 a system imagined or assumed પ્રમિતપદ્ધતિ, અનુમાનાશ્રયમાર્ગ; 3 (*Geom.*) પૂર્વસિદ્ધાંતમ, સિદ્ધાંતાશ્રયમ.

HYPOTHETICAL *a.* માની લીધેલું, સંમાનિત, પ્રમિત, અનુમાનાશ્રયરૂપ.

HYSOP *s.* [*Fr. hysope*] A plant ઝુરેમ.

HYSTERICAL *a.* [*Gr. hysterikos*, from *histiro* the womb] ચિત્તભ્રમ થયેલું, ચિ-ત્તભ્રમથી થયેલું.

HYSTERIC *s.* એક પ્રકારનો ઠોઈ ઠોઈવાર ઝેરાંને થતો રાગ-એથી ઠોઈવાર હસવું ને ઠોઈ વાર રાવું આભ્યાં કરે છે અને જાણે ગભાંધય-માંથી ગોળો નીકળીને પેટ છુટી અને બે-ચીમાં ચડતો હોય એમ લાગે છે અને દમ રૂંધાઈ જાય છે, ચિત્તભ્રમ.

I.

I The ninth letter of the English alpha-
bet represented in Gujarati by ઈ and આઈ. As a numeral I = one.

I *pron.* [old *E. & Ger. ich*, *AS. ic*, *L. and Gr. ego*, *Sans. aham*] હું.

IAMBIC, IAMBUS *s.* [*L. iambus*, *Gr. iambos*] A foot consisting of two syllables, the first short or unaccented and the second long or accented જે અક્ષરના ને ચરણમાં પેહેલો લઘુ અથવા તાલ વગર બોલેલો અને બીજો ગુરુ અથવા તાલ સાથે બોલેલો અક્ષર હોય તે, લઘુગુરુ, *u - ; e. g. delight.*

ICE *s.* [*AS. Icel. & Dan. is*, *Ger. eis*] Water in a solid state બરફ, ખર્ફ; 2 concreted sugar ખાંડની આસણીનો ઢોળ; To break the i. મેદાન મુકવું, રસ્તો પાડવો.

- vt.* ધરક વાળું-જેવું ક.; 2 ચાસણીનો ઢોળ ચલાવવો. [મ્હોટો તરતો ઢમણો.]
- ICE-BERG *s.* ધરકનો તરતો ડુંગર, ધરકનો.
- ICE-BOUND *a.* આગળ ચલાવ નહિ ચીવી રીતે ધરકથી ઘેરાઈ ગયેલું (વહાણ).
- ICE-CREAM *s.* ધરકવાળી દૂધની મલાઈ *f.*
- ICE-HOUSE *s.* ધરક રાખવાનું ઘર *n.*, ધરકની વખાર *f.* [પરથી] ઘોલકની પેઠે લટકતું ધરક.
- ICICLE *s.* (ધરના નેવ, ઝાડની ડાખની ઈત્યાદિ)
- ICY *s.* ધરકનું, હિમમય, ધરકવાળું; 2 very cold ધણું દુઝું-ટહાડું; 3 without warmth or affection (pers.) સ્નેહ-પ્રીતિ હીન, (act &c.) સ્નેહ-પ્રીતિ વગરનું.
- ICHNEUMON *s.* [*Gr. ichneuō* I hunt after] (મીસર દેશમાં મગરનાં ઈંડાં ખાઈને જીવતું) નોળીઆની જાતનું ચીક જનાવર, મુંગૂસ, ઇકન્યુમન.
- ICHTHYOLOGY *s.* [*Gr. ichthys* a fish and *logos* discourse] માછલીઓની વિદ્યા *f.*, મત્સ્ય વિદ્યા *f.*-વર્ણન *n.*
- ICHTHYOSAURUS *s.* (નારા પામેલી જાતનું) મગર જેવું ચીક જનાવર, તેના પથ્થર થયેલાં હાડકાં ઈજલાંડ વગેરે દેશમાં મળેછે.
- ICONOCLAST *s.* [*Gr. eikon* an image and *klastis* from *khao* I break] A destroyer of images મૂર્તિનું-મૂર્તિપૂજનનું ખંડન કરનાર, મૂર્તિભંગકર્તા.
- IDEA *s.* [*L.*, *Gr. idea-idein* to see] That which is conceived by the mind કલ્પના *f.*, આભાસ *m.*, વિચાર *m.*, તર્ક *m.*; 2 an opinion મત *n.*, વિચાર *m.*
- IDEAL *a.* Existing in idea, mental મનમ; કલ્પેલું, મનનું, માનસિક, મનોમય; 2 visionary કલ્પત, કલ્પનિક. *s.* ક્ષેત્રવસ્તુસંપૂર્ણ જણાવામા ટેકવી હેવી જોઈએ તેવિધે મનની કલ્પના.
- IDEALISM *s.* The theory which makes every thing to consist only in ideas બધી સૃષ્ટિ કેવળ મનોમય-માનસિક-માયાવૈ છે એવું મત *n.*, અમૂર્તવાદ.
- IDEALIST *s.* સૃષ્ટિ માત્ર માયાવૈ છે એવું મત ધરાવનાર, વિષયાભાવવાદી.
- IDEALITY *s.* કલ્પનાશક્તિ.

- IDENTICAL *a.* [*L. idem* the same] Same અનન્ય, અભિન, અભેદ, તેજ, એકરૂપ.
- IDENTITY *s.* એકમ, અભેદતા *f.*, અભિનતા *f.*, અનન્યતા *f.*, એકજવાણું *n.*; Personal i. આત્મએકમ.
- IDENTIFY *vt.* [*—facio* I make] To ascertain or prove to be the same તે એજ એમ દેખાડવું-આજખાણ આવી જણાવવું-સાબીત ક.; 2 to make to be the same એક-સમાન-એકરૂપ ક., -થી સમાન-એક સરખું થવું-થઈ પડવું; as, I mean to i. myself with them તેમની સાથે એક સરખો થવાનું મને મન છે; to i. the interests of the people and of the rulers રૈયત અને રાજા એ બંનેનો એક સ્વાર્થ છે એવું દેખાડવું.
- IDENTIFICATION *s.* (See the verb).
- IDES *s.* [*Fr. ides, L. idus* the whole visible moon, *Gr. idein* to see, or from *vid* to divide] પુરાતન રોમના પંચાંગ પ્રમાણે “નોન” પછી આઠમો દિવસ; એટલે માર્ચ, મે, જુલાઈ ને અક્ટોબરની ૧૫મી તારીખ અને યાકીના માસોની ૧૩ મી તારીખ.
- IDIOM *s.* [*L. idioma, Gr. idioma* a peculiarity, *idios* one's own] A mode of expression peculiar to a language બાષાની રીઠી *f.*, ઇસ્તલાહ *f.*, બાષાસંપ્રદાય *m.*
- IDIOMATIC-AL *a.* બાષાની રીઠીને લગતું-અનુસરતું, ઇસ્તલાહી.
- IDIOSYNCRACY *s.* [*Gr. idios* one's own, *syn* together and *krasis* temperament] વિશેષ પ્રકૃતિ *f.*, આત્મભાવ *m.*, જાતિસ્વભાવ *m.*
- IDIOT *s.* [*Fr., L. idiota, Gr. idiōtes* from *idios* peculiar] A natural fool જન્મનો મૂર્ખ, જડ-મૂઠ માણસ. [જડખુદ્દિ *f.*
- IDIOCY *s.* મૂઠતા *f.*, મૂર્ખતા *f.*, કમ અકલ-સમજ *f.*
- IDIOTIC-AL *a.* મૂર્ખ-મૂઠ-માણસનું-ના જેવું.
- IDLE *a.* [*AS. idel, ydel, Ger. eitel*] Slothful, lazy આજસુ, સુસ્ત; 2 not employed (living beings) નવરૂં, કામ વગરનું, નિરોગી, (weapon, machine &c.) નવપરાતું, નકામું પડેલું; 3 vain, of no im-

portance નિરર્થક, વ્યર્થ, પોકળ, નકામું, હલકું, નજીવું; 4 not occupied (time) નવરાસ-
તું, કુરસદનું. *vi.*, (away) *vt.* આજસ-
નવરાસમાં વખત ઓઘા-ગુમાવધો.

IDLENESS *s.* આજસન, નિર્દોશગમ. [માણસ.

IDLER *s.* નવરૂં-નકામું ખેસી રહેનાર, આજસુ

IDOL *s.* [*L. idolum*, *Gr. eidos* from *eido* I see] An image ચૂર્તિ *f.*, પુતળનું, દેવચૂર્તિ *f.*, દેવમ; a person or thing having that place in the affections which belongs to God જેના-જેમાં (દેવ-માં જેમ જેમ જેમ તેમ) મન નિત રહે-રહ્યા કરે તે, અતિશય પ્રીતિ-ભક્તિપાત્ર, તનમનધનન; that boy is his mother's i. તે છોકરા તેની માને તનમનધન છે.

IDOLATER *s.* ચૂર્તિપૂજક, ચૂર્તિની પૂજા કરનાર; 2 one who worships as a deity that which is not God કલ્પિત-મિથ્યા દેવને ભજનાર; 3 an adorer ભક્ત, ભગત.

IDOLATROUS *a.* ચૂર્તિપૂજનું-સંબંધી-વિશે.

IDOLATRY *s.* ચૂર્તિપૂજા *f.*, મિથ્યાદેવની ભક્તિ; 2 અતિપ્રીતિ-ભક્તિ *f.*

IDOLISE *vt.* -પર અતિશય પ્રીતિ-હેતુ-માયા/રાખવી, દેવ જેવું માનવું, તનમનધન દેખવું.

IDYL *s.* [*Gr. eidyllion* dim. of *eidos* an image] ટુંકી કવિતા *f.*

I. E. i. e. [*L. id est* that is] એટલે.

IF *conj.* [*AS. gif*, *Icel. ef* from *efa* to doubt, *Sans. iva* as if] જો, અગર; 2 whether અથવા, કે, અથવા નહિ.

IGNEOUS *a.* [*L. igneus, ignis, Sans. agni* fire] Pertaining to or consisting of fire અગ્નિનું, અગ્નિમય-વાળું; 2 resembling fire અગ્નિ સરખું-તુલ્ય; 3 produced by the action of fire અગ્નિમાંથી નિકળેલું, અગ્નિથી ઉત્પન્ન થયેલું; I. rocks અગ્નિના જોરથી આગળીને પાછા ફરી ગયેલા ખડક.

IGNIS-FATUUS *s.* A light that appears in the night over marshy grounds, Will-o-the wisp લીલી બાંધ ઊપર રાતે થતા બડકા, જૂતના બડકામ.

IGNITE *vt.* To kindle સજાગવવું, પેટવવું, ચેતવવું, આગી ચૂકવું. *vt.* To take fire સજાગવું, સજાગી ઉઠવું, પેટવું, ચેતવું, બળવું.

IGNITION *s.* બાળવું-બળવું, સજાગવવું-સજાગવું.

IGNOBLE *a.* [*L. in* not and *nobilis* noble] Of low birth (pers.) અકુલીન, નીચા કુળનું, કમજાત; 2 worthless (things) નકામું, નજીવું; 3 base (feelings, motives) હલકું, નીચ, અપભવસનું.

IGNOMINY *s.* [*L. in* not and *nomen* a name] Public disgrace અપમાનન-કીર્તિ-ભવન, ગેરઆયર્ષ, કુન્નિર્તિ.

IGNOMINIOUS *a.* અપભવસનું, અપમાનભરેલું; 2 despicable ધિકારવા ભેગ, ધિકારપાત્ર.

IGNORANT *a.* [*L. in* not and *gnarus* knowing] Destitute of knowledge અ-ગાન, અણસમજી; 2 unacquainted with અજાણ, ગેરમાહિત, નાવાકેફ, જાણીતું નહિ.

IGNORAMUS *s.* (We are ignorant) અગા-ની-મૂર્ખ માણસ; 2 અગાની છતાં પણ ગાન-નું ડોળ દેખાડનાર. છું, મૂર્ખાઈ.

IGNORANCE *s.* અગાન-તા, અણજાણપ-

IGNORE *vt.* (in law) To throw out as false or ungrounded ઓટું-પુરાવા વગરનું કહીને કાઢી નાખવું-રદ કર; 2 to treat as non-existent, to leave out of account, to pay no regard to -ની સામા ન જોવું-આંખ મીચી દેવી, ન ગણવું, ધ્યાનમાં ન લેવું.

IGUANA *s.* [*Sp.*, said to be a Haytian word] પાટલાધોળું ચિકનનાવર(અમેરિકામાં)

ILIAD *s.* [*Gr. ilias, iliados* relating to Ilium (Troy)] હોમર નામના પુરાતન ગ્રીક કવિએ રચેલું રામાયણ જેવું વીરચરિત્રકાવ્યન.

ILL *a.* [*contr. of evil*, old *E. ivele, Icel. illr*] Bad (pers. and things) ખરાબ, નહારું, ખૂરું, નકારું, નરસું; 2 sick માફ, દરદી, આજારી, બિમાર, કાયલી; 3 evil (end, fate) માફ, કુ:ખનું, કમ; rude (manners) અસભ્ય, તોછડું, ભંગલી; 4 cross (temper &c.) ચીડિયું, યુસ્તા ભરેલું, તા-મસી. *s.* Wickedness કુષ્ટતા, પાપન; 2 misfortune, evil સંકટન, આફત, કુ:ખ

n, રીગન. ad. Not well, not rightly or perfectly બરાબર-સારું-પૂરતી રીતે નહિ; ill at ease બરાબર સુખ્યથેનમાં નહિ, થેથેન; 2 not easily સહેલાઈથી નહિ, યુરકેલાઈથી; I was ill able to bear it હું તે યુરકેલાઈથી સહન કરી શક્યો.

ILL-ADVISED-JUDGED *a.* (step, measure)

ડહાપણ વગરનું, વગર વિચારે કરેલું. [દુરાચારી.

ILL-BEHAVED-CONDUCTED *a.* કુચાલનું,

ILL-BRED *a.* અસભ્ય, અશિષ્ટ, ઉદત, ગંગત્રી, ખેઅદ્ય. [ચીલું.

ILL-DISPOSED *a.* માઠા વિચારવાળું, દેવી, ખા-

ILL-FATED *a.* બાગ્યહીન, કમનસીબ.

ILL-FAVOURED *a.* કદરૂપું, બદસિકલ-સુરત, ખેડોળ. [વમ.

ILL-NATURE *s.* ઝોટો-દુઃખ દે યિવો સ્વભા-

ILL-NATURED *a.* (pers.) દુષ્ટસ્વભાવનું, ખા-ચીલું, ચીડિયું; 2 (deed, speech) ચીડ-ખાર બરેલું.

ILL-NESS *s.* મંદવાડ, બિમારી, આભરમ.

ILL-OMENED *a.* અપસુકનિયું, અમંબળ.

ILL-STARRED *a.* બાગ્યહીન-કમનસીબ.

ILL-TIMED *a.* કવખત-વેળાનું, અકાળિક.

ILL-TURN *s.* ગુકસાન, અપકાર, અકલ્યાણ.

ILL-WILL *s.* અદાવત, દુષ્ટભાવ, દેવમ.

ILLEGAL *a.* [*L. in* not & legal] કાયદા વિરુદ્ધ, અશાસ્ત્ર.

ILLEGIBLE *a.* [—legible] વંચાય નહિ એવું, વાંચવાને યુરકેલ પડે એવું.

ILLEGITIMATE *a.* [—legitimate] Unlawfully begotten બરકમેથી પેદા થયેલું, રાંડના પેટનું, અનૌરસ; 2 unlawful કાયદાવિરુદ્ધ, અશાસ્ત્ર; 3 illogical ન્યાયવિરુદ્ધ; 4 not authorised by good usage સંપ્રદાય વિરુદ્ધ, શિરસ્તા-રૂઢીથી ઉલટું.

ILLEGITIMACY *s.* અનૌરસપણું, બરબવસ્થા.

ILLIBERAL *a.* [—liberal] અનુદાર, સાંકડામનનું, અદાતાર; 2 not noble, not catholic અપ્રશસ્ત, નીચ મનનું; 3 rude અસભ્ય, અશિષ્ટ. [2 અપ્રશસ્તતા.

ILLIBERALITY *s.* અનુદારપણું, સાંકડુંમન;

ILLICIT *a.* [—licet it is allowable] Not

permitted, unlawful મના કિધેલું, અધરિત, કાયદા વિરુદ્ધ, ગેરવાળખી.

ILLIMITABLE *a.* [—limitable] That cannot be limited હદ વગરનું, બેહદ, અપાર, અનંત.

ILLITERATE *a.* [—literate a letter] Unlettered અવિદ્વાન, અનક્ષર, અબણ.

ILLOGICAL *a.* [—logical] Contrary to the rules of logic (inference &c.) ન્યાયવિરુદ્ધ, તર્કશાસ્ત્રના નિયમથી ઉલટું; 2 ignorant of the rules of logic ન્યાયશાસ્ત્રના નિયમ વિશે અણબણ.

ILLUDE *vt.* [*L. in* upon and *ludo* I play] To play upon by artifice બુલવવું, ફસાવવું, ડગવું, બુલથાપ દેવી.

ILLUSION *s.* બૂલ, મોહ, પ્રત્યય, માયા; Philosophical i. માયા, અવિદ્યા.

ILLUSIVE, ILLUSORY *a.* મોહિત કરે એવું, ડગારૂં માયારૂપ, કપટી, કપનું.

ILLUMINATE, ILLUMINE *vt.* [*L. in* in and *lumen* light] To enlighten, to throw light on પ્રકાશ-અભવાનું પાડવું, પ્રકાશિત-રોશન કરું; 2 to light up as a building-માં રોશની-દીવાક; 3 to adorn as a book પુસ્તકને સોનેરી અક્ષર, ચિત્ર વગેરેથી સજ્જારવું, ચિત્રવિચિત્ર કરું; 4 to enlighten intellectually પ્રભોષિત કરું, યાન આપવું.

ILLUMINATION *s.* પ્રકાશિત કરવું તે, પ્રકાશન, રોશની, દીપોત્સાહ, પ્રકાશમ.

ILLUMINATOR *s.* પ્રકાશિત કરનાર, પુસ્તકને સોનેરી અક્ષર, ચિત્ર વગેરેથી સજ્જારનાર.

ILLUSTRATE *vt.* [*L. illustro* I light up in up & *luceo* I shine] To make luminous પ્રકાશિત-ચળકનું કરું; 2 to make plain સ્પષ્ટ-ઉદાહરણ કરું; 3 to explain દાખલો-ઉદાહરણ આપી કહેવું-સમજાવવું; 4 to adorn સજ્જારવું, સુશોભિત કરું.

ILLUSTRATION *s.* પ્રકાશિત કરવું તે, પ્રકાશન; 2 દાખલો, ઉદાહરણ, દર્શન, સમજાવતી.

ILLUSTRATIVE *a.* પ્રકાશક, દાખલો આપી સ્પષ્ટ કરનાર.

- ILLUSTRIOUS** *s.* Eminent પ્રસિદ્ધ, નામાંકિત, નામિયું, પ્રખ્યાત, કીર્તિવાન.
- IMAGE** *s.* [*Fr., L. imago* from root of *imitor* I imitate, See imitate] A visible representation, a statue પ્રતિમા, મૂર્તિ, પુતળું; 2 an idol (પૂજવાની) મૂર્તિ; 3 a picture છબી, તસવીર; 4 a likeness જેવું-સરખું તે; as, that boy is the i. of his father તે છેકરો તેના પાપના જેવા છે; 5 a mental conception કલ્પના, ભાસમ, વિચારમ, આભાસમ; 6 (*Rhet.*) such a description as presents a picture to the mind દર્શાવી આપે એવું વર્ણન-નિરૂપણ-દર્શન; 7 (*optics*) a reflected likeness પ્રતિબિમ્બ; A molten i. ભરતલ મૂર્તિ; A graven i. કોરેલી મૂર્તિ. *vt.* -ની કલ્પના-આલમ ક.; To be imaged in -માં (કરા-કોઈનું) પ્રતિબિમ્બ પડવું.
- IMAGERY** *s.* મૂર્તિઓ, પુતળાં; 2 forms of the fancy ભાસમ, આભાસમ, વૃથા કલ્પના; as, the i. of a melancholy fancy ઉદાસી ભરેલા મનમાંના ભાસ; 3 rhetorical decoration અલંકારમ, દર્શનપ્લ.
- IMAGINE** *vt. & vi.* To form a notion of -ની કલ્પના ક., ધારવું; as, I cannot i. how it happened તે કેમ બન્યું હશે એ આશયી ધારી શકાતું નથી; 2 to scheme યોજના, યુક્તિ ક., યોજવું.
- IMAGINABLE** *a.* કલ્પાય-કલ્પી-ધારી શકાય એવું, કલ્પનીય; as, he proved it with all i. clearness તેણે ધારી શકાય તેટલી બધી સ્પષ્ટતાથી તે પ્રમાણ કીધું. [સત્વિક.]
- IMAGINARY** *a.* મનકલ્પિત, કલ્પનિક, અવા-
- IMAGINATION** *s.* The image-making power કલ્પના શક્તિ; 2 a conception કલ્પના, વિચારમ, આલમ; as, it is a vain i. તે વૃથા કલ્પના છે; 3 contrivance યુક્તિ, જીગતી.
- IMAGINATIVE** *a.* (pers., mind) જેને ઘણી કલ્પના કરવાનું મન - બલણ હોય તેવું; 2 (things) કલ્પિત.

- IMBECILE** *a.* [*Fr., L. in* in, upon and *baculum* a small staff] Weak both in body and mind નબળું, અશક્ત, દુરબળ અને કમઅક્ષલ; I. in mind કમઅક્ષલ, મંદબુદ્ધિ, નિબુદ્ધ. [tal i. મંદ-બુદ્ધિ.]
- IMBECILITY** *s.* નબળાઈ, અશક્તપણું; men-
- IMBED** *vt.* [*L. in* in & *bed*] To lay in any substance so as to inclose wholly or partially દાટવું, ગાડવું.
- IMBEDDED** *p. a.* દાટેલું, ગારેલું.
- IMBIBE** *vt.* [*L. in* into & *bibo* I drink] To drink in, to absorb પીવું, ચુંસી લેવું, શોષવું; 2 to admit into the mind and retain મનમાં લેવું-ઉતારવું; as, beware of imbibing heretical opinions તમે પાખંડમત મનમાં ન ઉતારો માટે સાવધ રહો; To i. the spirit of ના ગુણ ગ્રહણ ક., -ના સરખો સ્વભાવ (કોઈને) થવો; as, they have imbibed his spirit તેઓને તેના સરખો સ્વભાવ થયો છે.
- IMBITTER** *vt.* [*im* to make & *bitter*] To make bitter કડવું ક.; 2 to make unhappy દુઃખી ક., -થી દુઃખ ભરેલું-માં દુઃખ થવું; as, the faults of youth often i. old age જુવાનીની ભૂલોથી ધણી વેળા ધડપણ દુઃખ ભરેલું થાય છે; 3 to aggravate, to intensify વધારે તીવ્ર-ઉગ્ર ક., વધારવું, -થી વધારે તીવ્ર-ઉગ્ર થવું; as, this imbibed his rage એથી તેનો ક્રોધ વધારે તીવ્ર થયો.
- IMBRUE** *vt.* [*L. in* into and old *E. brue* akin to brew] To wet (the hands) બિનવવું, બિનવવું, પલાળવું.
- IMBUE** *vt.* (with) [*L. imbueo*-*in* and *be* root of *bibo* I drink] To dye રંગવું; 2 to cause to imbibe ભરપૂર-પુર-ગુણમય ક., કેળવવું; as, he early imbued them with the love of truth તેમને સત્ય વહાલું લાગે એવી રીતે તેણે તેઓને નહાનપણથી કેળવ્યા હતા.
- IMITATE** *vt.* [*L. imitor, imitatus* akin to *similis* like, *Gr. homos* the same]

To follow in manners અનુસરવું, પ્રમાણે ચાલવું, ની લઠણ પકડવી, દેખાદેખી ક., -ના સરખું થવાનું-જેવું કરવાનું ચલ ક.

IMITABLE *a.* અનુસરી શકાય એવું, અનુગમ્ય.

IMITATION *s.* અનુસરવું તે, લઠણ પકડવી તે, નકલ કરવી તે, અનુકરણ *n.*, દેખાદેખી *f.*; 2 નકલ *f.*, ઉતાર *m.*, સાદૃશ્ય *n.*

IMITATIVE *a.* (pers.) અનુસરે-લઠણ પકડે -નમુના પ્રમાણે ચાલે-દેખા દેખી કરે એવું; 2 (an art &c.) નકલીનું, નકલ કરવાનું; 3 નમુના પ્રમાણે કીધેલું.

IMMACULATE *a.* [*L. in not & macula* spot] Spotless (pers. and things) કલંક-હીન વગરનું, નિષ્કલંક, નિર્દોષ, દોષ વિનાનું, અનધ, પવિત્ર, શુદ્ધ; 2 pure (a fountain) સ્વચ્છ, નિર્મળ.

IMMANENT *a.* [*L. in in or near and maneo I remain*] સ્થાનાવિક, રહે એવું.

IMMANUEL *s.* [*Heb.*] God with us ઈશ્વર આપણી સાથે, ઈસુ ખ્રિસ્તનું એક નામ છે.

IMMATERIAL *a.* Incorporeal અમૂર્તિક-માન, અદૈહિક, આત્મિક; 2 unimportant થિતા કરવા જેવું નહીં, જેની અગત્ય નહીં એવું, જુગ, હલકું, નજીવું.

IMMATURE *a.* Unripe (fruit) પાકેલું નહીં, કાચું, કુમારું; 2 imperfect (plans &c.) અપૂર્ણ, અપૂર્ણ, કાચું. [કુરી હાલત *f.*

IMMATURITY *s.* કાચાપણું *n.*, અપૂર્ણતા *f.*, અ-

IMMEASURABLE *a.* That can not be measured મપાય નહીં એવું, અમાપ, બેહદ, અપરિમિત, અસંખ્યાત, અનંત.

IMMEDIATE *a.* [*L. in & medius the middle*] Proximate પાસેનું, નિકટનું, નજીકનું, છેક(-માં) હોય એવું; as, in the i. neighbourhood છેક પોસમાં; In the i. presence of રૂબરૂ, સન્નિધા; I. relations છેક પાસેનાં સમાં, નિકટ સમાં; (gram.) The i. object (of an action) ઉપસ્થ કર્મ; 2 instant, present તરતનું, તત્કાલિક, હાલનું; we want an i. reply અમને તરતનો જવાબ જોઈએ. [જ, તેજ વખતે.

IMMEDIATELY *ad.* તરત, તાત્પર્ય, તત્કા-

IMMEMORIAL *a.* Beyond memory અતિ-પ્રાચીન, ધણું જ જુનું-પુરાતન; as, from time i. અત્યંત પુરાતનકાળથી; i. use અતિ-પ્રાચીન વહિવટ.

IMMENSE *a.* [*L. in and metior I measure*] Unlimited અપાર, બેહદ, પારજન-હીં એવું, (depth) અગાધ; 2 very great ધણું મોટું, ધણું, પુષ્કળ, અત્યંત.

IMMENSITY *s.* બેહદ વિસ્તાર *m.*, જે બેહદ-અનિધણું તે; an i. of anxiety બેહદ ફિકર *f.*

IMMERSE, IMMERGE *vt.* [*L. in into & mergo I plunge*] Toput under water પાણીમાં ધોળવું-ડોળવવું; To be immersed in (a wood) બર (વન) માં પડેલું હોવું, in (affairs, business &c.) ગરક-નિમગ્ન થવું.

IMMERSION *s.* ધોળવું-ડોળવવું તે; 2 નિમગ્નતા *f.*, ક્ષીનતા *f.*; I. of a celestial body (છાયામાં પેસીને-જેના પ્રકારને લીધે) લોપ-અલોપ-અસ્ત થવું તે.

IMMIGRATE *vt.* [*L. in & migro I remove*] જાણી રહેવા સાથે પરદેશમાં આવી રહેવું.

IMMIGRANT *s.* જાણી રહેવા સાથે પરદેશમાં આવી રહેલું માણસ.

IMMIGRATION *s.* પરદેશમાં આવી રહેવું તે.

IMMINENT *a.* [*L. in & minco I project*] Hanging over (evils) માથે પડતું, -પર અમણાંજ આવી પડે એવું, છેક પાસે આવેલું, થોડીજ વારમાં થાય એવું.

IMMODERATE *a.* Excessive (desires, demands &c.) અતિરાય, બેહદ, અપરિમિત, ધણુંજ.

IMMODEST *a.* Wanting in decent reserve (pers. acts) લાજ-શરમ વગરનું, લજાહીન, નિર્લજ, અમર્યાદ, બેઅદબ; 2 unchaste (acts) મનમાં કામ ઉત્પન્ન થાય એવું, કામ-બ્યભિચાર વિષેનું-ને લગતું, (pers.) બ્યભિચારી, બ્યભિચાર-દંદ્રીને લગતી વાત બોલનાર-ચાળાચસકા કરનાર. [વિનય *m.*

IMMODESTY *s.* નિર્લજપણું *n.*, બેઅદબી *f.*, અ-

IMMOLATE *vt.* [*L. immolo in upon and mola meal*] To sacrifice, to kill as a victim યજ ક., મારીનાખવું, બારા ક.

IMMORAL *a.* Wicked (pers.) અનિતિ-
વાન, દુરાચારી, અન્યાયી, પાપી, (unchaste)
અભિચારી; 2 (acts) અનિતિનું, દુરાચારનું,
પાપી, (in comp.) દુસ્; as, i. conduct
દુરાચાર; He leads an i. life તે અભિ-
ચારમાં મચી રહેલો છે.

IMMORALITY *s.* અનિતિ, દુરાચાર, દુષ્ટતા,
દુષ્ટર્મ, અધર્મ, (lewdness) અભિચાર.

IMMORTAL *a.* Exempt from death મરે
નહીં એવું, અમર, ચિરંજીવી; 2 never to
cease અસ્ય, અવિનાશી, સનાતન.

IMMORTALITY *s.* અમર હોવું તે, અમરપણ, નામ
સનાતન રહેવું તે.

IMMORTALISE *vt.* મરે નહીં એવું કરી, નામ
અમર કરી, હંમેશા રહે એવું-શાશ્વત કરી.

IMMOVABLE *a.* That cannot be moved
from its place અચળ, નિચળ, સ્થિર,
સ્થાયી; 2 steadfast દૃઢ, નિઃયનું, અચળ;
3 unfeeling નિર્દય, કઠણ હૈયાનું; I. estate
સ્થાવરમિલકત. *s.* (pl.) સ્થાવર-અચળવસ્તુ.

IMMOBILITY *s.* અચળતા, સ્થિરતા.

IMMUNITY *s.* [*L. in* not and *munus*
duty] Freedom from obligation માફી,
છુટ; 2 particular privilege of ex-
emption છુટ-માફીનો હક; 3 freedom
છુટા-રહિત હોવું તે; he claims i. from
error તે કહે છે કે હું ભૂલ કરવાથી છુટો છું or
હું ભૂલ કરતો નથી; he enjoys i. from suf-
fering તે દુઃખરહિત છે.

IMMURE *vt.* [*L. in* and *murus* a wall]
To shut up ગોંધી-પૂરી મૂકવું, કેદ કરી, ગોંધવું.

IMMUTABLE *a.* Unchangeable જેમાં ફેર-
ફાર થતો નથી એવું, અવિકારી, નિર્વિકાર.

IMMUTABILITY *s.* નિર્વિકારી-અવિકારીપણ.

IMP *s.* [*AS. impan, Dan. ympe, Ger.*
impfen] A puny devil નહોતો શિતાન,
(fig.) હુઆં છોકરું.

IMPACT *s.* (See Impinge) અથડાવું તે, જો-
રથી લાગવું તે, ધક્કા.

IMPAIR *vt.* [*Fr. empirer—en* to make
& *pire, L. pejor* worse] To diminish in
value, quantity or excellence ઘટાડવું,

કમી-ઝાંઝું કરી, ખરાબ કરી, બગાડવું, -થી
ઝાંઝું-કમી થવું-થઈ પડવું; as, imprudence
impairs a man's usefulness કંઈ બેવકુ-
શીકાનું કામ કરવાથી માણસની થતો ઉપયોગ
ઝાંઝી થઈ પડે છે; 2 to enfeeble નબળું-
કમ-જેર કરી-થી થવું, બગાડવું, ખરાબ કરી; the
climate had impaired his health તે
હવામાં રહેવાથી તેની તબિયત બગડી ગઈ હતી.

IMPALE *vt.* (See Empale).

IMPALPABLE *a.* Not perceivable by the
touch સ્પર્શથી માલમ પડે નહીં એવું, અસ્પર્શ્ય.

IMPANNEL *vt.* [*L. in* and *pannel*] To
enter the names of a jury in a list
પંચનાં-જુરીનાં માણસોનાં નામો યાદીમાં લખ-
વાં-ની યાદી તૈયાર કરવી.

IMPART *vt.* (to) [*L. in* and *partio* I
share] To give a portion of, to grant
ભાગ આપવો, આપવું, અપ્પરીશ કરી; 2 to
confer on આપવું, આપી દેવું; 3 to com-
municate the knowledge of જણાવવું,
કહેવું; as, to i. a secret છુપી વાત કહેવી.

IMPARTIAL *a.* નિષ્પક્ષપાતી, સમદર્શી, અ-
દલ, બિન તરફદાર.

IMPARTIALITY *s.* નિષ્પક્ષપાત, સમદર્શિ,
બિનતરફદારી, અદલપણ.

IMPASSABLE *a.* That cannot be passed
જે જગ્યા-માં થઈને જવાય-અવાય નહીં એવું,
અગમ્ય, દુર્ગમ, ગહન.

IMPASSIBLE, IMPASSIVE *a.* [*L. in*
and *pator* I suffer] That can not be
affected with pain or passion સુખદુઃખ
લાગે નહીં એવું, અચેતન, જડ.

IMPASSIONED *a.* Strongly affected જોસ્સા-
માં આવેલું, આવેશી, (as a lover) અનુરાગી;
as, an i. orator જોસ્સામાં આવેલો વક્તા;
2 (a harrangue, style) જોસ્સાએ ભરેલું.

IMPATIENT *a.* (of, for, at) અધીરું,
ધેરથી ન, અક્ષમ, સાંખી ન શકે-સાંખવાને રાજ
નહીં એવું; as, young men are i. of re-
straint જુવાન પુરૂષ અંકુશ સાંખવાને રાજ
નથી; 2 ઉતાવળું, ઉત્કંઠિત, ઉત્સુક.

IMPATIENCE *s.* અધેરન, અધીરાઈ, ઉતાવળ.

IMPEACH *vt.* [*L. impedio* I fetter from *in* and *pes-pedis* the foot] To accuse, to charge a public officer with a crime સરકારી કામદાર પર તોહોમત-દોષ આરોપ મૂકવો; 2 to call in question (motives &c.) વાજબી-સાર્થ નહીં હોય એમ કહેવું-એવી તકરાર થેવી; as, I i. his motives તેની મતલબ સારી નથી એમ હું કહું છું.

IMPEACHMENT *s.* સરકારી કામદાર પર મૂકેલું તોહોમત, તોહોમતન, દોષારોપન; 2 વાજબી-સાર્થ નહીં હોય એમ કહેવું - એવી તકરાર થેવી તે.

IMPECCABLE *a.* [*L. in* and *pecco* I sin] Not liable to sin જેનાથી પાપ થાય નહીં એવું, પાપ કરે નહીં એવું.

IMPEDE *vt.* [*L. in* & *pes-pedis* a foot] To hinder અટકાવવું, અડચણ-હરકત કરી, વિગ્ર કરી, આડે આવવું. [કર્તા, વિગ્રન.

IMPEDIMENT *s.* અટકાવન, અડચણ, હર-

IMPEL *vt.* [*L. in* on and *pello* I drive]

To urge forward આગળ ચલાવવું, ગમન કરાવવું, -થી જરૂર પડવી-ઉત્કેરાવું; a man is impelled by hunger to labour for his support માણસને પેટ ભરવા સારૂ જુખ-થી મેહેનત કરવાની જરૂર પડે છે.

IMPEND *vi.* [*L. in* on & *pendeo* I hang]

To hang over માથા પર આવી પડવું, પડવાની તૈયારીમાં હોવું, પાસે આવી પોહોંચવું.

IMPENDING *a.* આવી પડતું, માથાપર આવતું -પડતું.

IMPENETRABLE *a.* That can not be penetrated જેમાં પ્રવેશ થઈ શકે નહીં-કંઈ જોસી શકાય નહીં એવું, નિર્ભેદ, અપ્રવેશ્ય; 2 unimpressible અસર નહીં થાય એવું, કઠણ, વજ્ર જેવું; 3 સમજી શકાય નહીં એવું, ગૂઢ, ગહન; I. darkness કંઈ પણ દેખાય નહીં એવો ઘેર અંધકાર.

IMPENETRABILITY *s.* નિર્ભેદતા, વજ્રતા.

IMPENITENT *a.* Not contrite પસ્તાવો નહીં કરતું, ન પસ્તાતું, પશ્ચાત્તાપ થયું-હીન, વજ્ર-કઠણ હોવાનું. [હીનતા.

IMPENITENCE *s.* અપશ્ચાત્તાપન, પશ્ચાત્તાપ-

IMPERATIVE *a.* [*L. impero* I command] (pers.) આગ્રહ-હુકમ કરનાર, અધિકારના ડોળનાળું, (order, obligation &c.) જરૂર ગુણ-કરવાનું, અધિકારથી કરેલું; I. mood આગ્રહ, આગ્રહાવાય.

IMPERCEPTIBLE *a.* Not to be perceived કોઈ પણ ઇન્દ્રિયથી માલમ પડે નહીં એવું, અગોચર, અદૃશ્ય; 2 very small થણું નહોતું, સૂક્ષ્મ, પારીક.

IMPERFECT *a.* Not complete in all its parts પૂરું નહીં, અપૂર્ણ, અધુરું; 2 defective in quality or quantity ઓડ-ખા-મીવાળું, કાચું, ઓછું, કમી, ન્યૂન. ઉત્તર; 3 morally defective સદોષ, દોષિત; (gram.) I. tense વર્તમાનજૂતકાળ.

IMPERFECTION *s.* અપૂર્ણતા, કસર, કચ્ચા-ઈ, ઓડ, દોષન.

IMPERIAL *a.* (See Empire) Pertaining to an empire or emperor આદરાહ-આદરાહતનું-સંબંધી, આદરાહી, શહેનશાહી, રાજકીય.

IMPERIALIST *s.* આદરાહની રીયત-નો સિપાઈ.

IMPERIOUS *a.* આગ્રાપક, મગર, અર્વિજ, મીઠાસી, સત્તા-અધિકારે ભરેલું.

IMPERIL *vt.* જોખમ-ભયમાં નાખવું, જોખ-માય તેમ કરી.

IMPERISHABLE *a.* Not subject to decay નાશપાત્ર નહીં એવું, અક્ષય, અપિનાશી.

IMPERMEABLE *a.* પાણી પણ પેસી ન શકે એવું, નિર્ભેદ, અપ્રવેશ્ય. [વિનાગું.

IMPERSONAL *a.* (Gram.) અકર્તૃક, કર્તા-

IMPERSONATION *s.* જડપદાર્થને ચૈતન્ય આપવું તે; 2 અવતારન.

IMPETURBABLE *a.* [*L. in* and *pertineo* -per thoroughly and *teneo* I hold] Not pertaining to the matter in hand વિષય-પ્રસંગને લગતું નહીં એવું, અપ્રસ્તુત, આડું; 2 rude ઉક્ત, અસભ્ય, બેઅદબ, દાંડ.

IMPETUINENCE *s.* અપ્રસ્તુતતા, બેઅદબી, ઉક્તાઈ, અસભ્યતા.

IMPETURBABLE *a.* [*L. in* not and *perturbo* I disturb] That can not be disturbed અકળાય-ગભરાય નહીં એવું.

IMPERVIOUS *a.* [*L. in not, per through and via a way*] Impenetrable જિમાં પ્રવેશ થાય નહીં એવું, નિર્ભેદ, અપ્રવેશ્ય.

IMPETUOUS *a.* [*L. in and peto I fall upon*] Forcible જોર-વેગવાળું, જોરથી જળ આપવું, જખરું ; 2 passionate આક્રમું, ઉતાવળું, અધીરું, ઉગ્ર.

IMPETUOSITY *s.* અપાટો*m*, જોર*n*, જોસ્સો*m*, અકળામણ*f*, ઉતાવળ*f*.

IMPETUS *s.* ગતિ આપનારું જોર, જોર*n*, વેગ.

IMPIOUS *s.* [*L. in not & pious*] Irreligious દેવભક્તિહીન, અધર્મી, દેવનિદક, પાપી.

IMPIETY, IMPIOUSNESS *s.* અધર્મ*m*, દેવનિદા*f*, અભક્તિ*f*, પાપ*n*, ધર્મનિદા*f*; 2 any act of wickedness દુષ્ટકર્મ*n*.

IMPINGE *vt.* [*L. in against and pango I strike*] To fall against અથડાવવું, અકળાવું, જોરથી લાગવું.

IMPLACABLE *a.* [*L. in not and placare I appease*] Not to be appeased કદી શાંત થાય નહીં એવું, અશાન્ત, કટ્ટો (વેરી), દીર્ઘ દ્વેષી. [શાન્તતા*f*, દીર્ઘદ્વેષ*m*.

IMPLACABILITY, IMPLACABLENESS *s.* અ-

IMPLANT *vt.* To set, to plant સ્થાપવું, રોપવું, દઢ બેસાડવું.

IMPLANTATION *s.* સ્થાપવું ને, સ્થાપના*f*.

IMPLEAD *vt.* ફરીઆદી ક., -પર કામ ચલાવવું.

IMPLEMENT *s.* [*L. in and pleo I fill*] હથીઆર*n*, ઝ્યાજાર*n*, સાહિત્ય*n*, સામગ્રી*f*, સાધન*n*. *vt.* To carry out, to fulfil અમલમાં લાવવું-આણવું, યજાવવું; he ought to i. the orders of the assembly તેણે સભાના હુકમ અમલમાં લાવવા જોઈએ.

IMPLICATE *vt.* [*L. in into and plico I fold*] To involve to entangle ગુંચવવું, ગુંથવું, ગુચવણમાં નાખવું ; 2 to show or prove to be connected or concerned સામેલ છે એવું સિદ્ધ ક., -ખતાવવું ; To be implicated સામેલ હોવું.

IMPLICATION *s.* ગુંચવણ*f*; 2 inference અનુમાન*n*, અટકળ*f*.

IMPLICIT *a.* Implied અનુમાન ઊપરથી જણાએલું-માલમ પડેલું, અનુમાનસિદ્ધ ; 2

trusting fully the word or authority of another પૂરું, પૂણું, નિઃસંશય

IMPLY *vt.* અનુમાનથી દેખાડવું-જણાવવું, -માંથી અર્થ નીકળવો ; To be implied -થી-ઊપરથી જણાવું-દેખાડવું, -સિદ્ધ થવું ; as, where a malicious act is proved, a malicious intention is implied દ્વેષ ભરેલા કામ ઊપરથી દ્વેષી વિચાર સિદ્ધ થાય છે.

IMPLORE *vt.* [*L. in and ploro I cry*] To beseech કાલાવાલા ક., વિનંતિ ક., આ જીજી કરી-પગે લાગી-હાથ જોડી માગવું.

IMPOLITIC *a.* (pers.) Not wise ડાહ્ય-રાહાણું નહીં એવું, અવિચારી, સારી રાજનીતિ વિનાનું, અવિવેકી ; as, he is an i. ruler તે ડાહ્ય રાજ નથી ; 2 (acts, measures) ડાહ્યપણહીનનું, અવિચારનું, વિવેક વિનાનું.

IMPOLICY *s.* ડાહ્યપણહીનતા*f*, અવિચાર*m*, અવિવેક*m*.

IMPONDERABLE, IMPONDEROUS *a.* [*L. in not & pondus weight*] Not having sensible weight જોખાય નહીં એવું, હલકું, ચુરત્વહીન, વજન વગરનું.

IMPORT *vt.* [*L. in into & porto I carry*] To bring from a foreign country દેશાવર-બાહાર થી આણવો (માલ) ; 2 to signify અર્થ દેખાડવો - દર્શાવવો, -નો અર્થ હોવો ; 3 to be of weight to -ના કામનું-અગત્યનું હોવું. *s.* દેશાવરથી આવેલા માલ ; 2 અર્થ*m*, અભિપ્રાય*m*, ભાવાર્થ*m*, મતલબ*f* ; 3 વજન*n*, મહત્વ*n*, અગત્ય*f*.

IMPORTANCE *s.* અગત્ય*f*, જરૂરીઆત*f*, ઉપયોગ*m* ; 2 મહત્વ*n*, વજન*n*, બારબોજી*m*.

IMPORTANT *a.* (things) અગત્યનું, જરૂરનું, બાર, (pers.) બારબોજીવાળું, વજનદાર, ઉપયોગી, બાર.

IMPORTATION *s.* બાહાર દેશથી લાવવું ને, આયાત*f* ; 2 પરદેશથી આણેલા માલ.

IMPORTUNE *vt.* [*Fr. importuner, L. in and porto I bear*] To request with urgency વારંવાર કાલાવાલા ક., કાલાવાલા -આજીજી કર્યા ક., અત્યાહાર ક., ગળે પડવું, ચામચુની પટે વળગવું.

IMPORTUNITY *s.* અત્યાગ્રહ^m, કાલાવાલા^m, આગ્રહ^f.

IMPOSE *vt.* [*L. in in and pono I put*] To lay on (a burden, a tax) મુકવું, બેસાડવું, ધાલવું; 2 (a command) (આજ્ઞા-હુકમ^m)ક.; 3 (hands in the act of ordination) મુકવું; To i. on હાથ, છેતરવું, ધૂતવું.

IMPOSING *a.* ડોળદાર, ભભકાદાર, અસરકારક.

IMPOSITION *s.* મુકવું-બેસાડવું તે; 2 કરમ, જકાત^f; 3 હગાઈ^f, દગો^m, પાખંડⁿ; 4 an extra exercise enjoined on a student as a punishment વિદ્યાર્થને સજા દાખલ કર્ષ લખી લાવવાનો અથવા મ્હોડે તૈયાર કરવા આપેલો પાઠ.

IMPOST *s.* જકાત^f, દાણⁿ, કરમ. [માણસ.

IMPOSTOR *s.* ઠગ^m, કુતારો, ઢોંગી-પાખંડી

IMPOSTURE *s.* હગાઈ^f, દગલખાત્ર^f, ઢોંગⁿ.

IMPOSSIBLE *a.* That can not be બને નહીં એવું, અશક્ય, અસંભવિત, અસંભાવ્ય; 2 impracticable કરીશકાય નહીં એવું, અસાધ્ય.

IMPOSSIBILITY *s.* અશક્યતા^f, અસંભવⁿ, અસાધ્યતા^f; 2 જે બની નહીં શકે તે.

IMPOTENT *a.* Feeble નબળું, કમજોર, નિર્બળ, દુર્બળ, અશક્ત; 2 wanting the power of propagation, as males નપુંસક, નામર્દ; 3 wanting the power of restraint અજોતદ્રિય, ઇન્દ્રિયશ.

IMPOTENCE-CY *s.* નબળાઈ^f, કમજોરી^f, નિર્બળતા^f, અશક્તિ^f; 2 નામર્દાઈ^f.

IMPOUND *vt.* [*L. in in and pound an enclosure*] વાડામાં રાખવું, ડવામાં ધાલવું (ભટકતા જનાવરને).

IMPOVERISH *a.* [*Fr. appauvrir, L. in in & pauper poor*] To make poor દરિદ્રી-બિખારી-ગરીબ-નિર્ધન ક.; 2 to make sterile (land) સત્વ-કસ કાઢી લેવા.

IMPRACTICABLE *a.* (act, proposal &c.) નહીં બને એવું, અશક્ય, અસાધ્ય; 2 intractable (pers.) સમજે નહીં એવું, હઠીલું, અનિવાર; 3 incapable of being passed ઊપર વર્ષને જવાબ નહીં એવું, અગમ્ય, ગહન; as, the roads were i. રસ્તા અગમ્ય હતા.

IMPRACTICABILITY *s.* અશક્યતા^f, અસાધ્યતા^f

IMPRECATE *vt.* (on) [*L. in upon and precor I pray*] -ને આપ દેવા, -નું અનિષ્ઠ-અકલ્યાણ-હું; ઇશ્વર, બદલવા માગવી.

IMPRECATION *s.* આપ^m, બદલવા^f, અકલ્યાણ ઇશ્વરું તે.

IMPREGNABLE *a.* [*L. in not & prehendo I take*] Not to be taken by assault (a fort &c.) હુમલાથી લેવાય-લઈ શકાય નહીં એવું; 2 not to be moved or shaken, invincible -ની સામા (કોઈનું) ચાલે નહીં એવું, હજો નહીં-ઊપરથી ખસેડી ન શકાય એવું; as, in law his position is i. કાયદા મુજબ તેની તકરાર એવી મજબુત છે કે તેની સામા કોઈનું ચાલે નહીં.

IMPREGNATE *vt.* [*L. in præ forth & gigno I beget*] To cause to conceive (a woman) ગર્ભવંતી-છહાડ-મહિનાવાળી ક.; (lower animal) ગાભણી ક.; 2 to fecundate by pollen (plants) ફળ આપે એવું-ફળ આપવા લાયક-ફળવંત ક.; 3 to communicate the virtues of one thing to another એક વસ્તુનો ગુણ બીજી વસ્તુમાં જાય તેમ ક.; To be impregnated with વાનું થવું; as, impregnated with salt મીઠાવાનું થએલું. [બાંધાનⁿ.

IMPREGNATION *s.* ગર્ભધારણ-સ્થાપનⁿ, ગ-

IMPRESS *vt.* [*L. in in & premo I press*]

To imprint, to stamp છાપ-નિશાન પાડવી-મારવી, છાપવું; 2 to fix deep ડસાવવું, ઉતારવું; To be impressed by મનમાં ડસવું-ઉતરવું-પર અસર થવી; 3 to take by force for public service સરકારી કામ સારૂ જ્યારે સ્ત્રીથી લેવું, વેઠે પકડવું. *s.*

છાપ^f, છાપો^m, નિશાની^f, આકાર^m, મુદ્રા^f.

IMPRESSION *s.* છાપ મારવી-છાપવું તે; 2 છાપ^f, છાપો^m, મુદ્રા^f; 3 image in the mind, idea છાપ^f, ભાસⁿ; 4 effect in the mind મનમાં વાત ઉતરવી તે, અસર^f; 5 sensible effect કોઈપણ સાધનથી થયેલી અસર-(નુકસાન અથવા ફાયદો); the artillery made no i. on the fort તેમ ફેડ-

વાથી ફિલ્લને કંઈ નુકસાન પોહાંચું નહીં; the medicine produces no i. આપડ કંઈથી કંઈ ફાયદા થતો નથી; 6 slight remembrance થોડીક યાદ; 7 an edition of a book આવૃત્તિ.

IMPRESSIVE *a.* મનમાં ડસી જાય એવું, અસરકારક; Very i. હૃદયભેદક.

IMPRINT *vt.* [*L. in in or upon & print*]

To impress છાપ મારવી-પાડવી, છાપવું; 2 to fix on the mind મનમાં ડસાવવું-ઉતારવું; To be imprinted ડસી-ઉતરી જવું.

IMPRISON *vt.* [*L. in into & prison*]

To put into a prison કેદ કર., કેદખાને-ખંધીખાને નાખવું; 2 to restrain from escape અટકાવવું, ગોંધવું, પૂરી ચૂકવું.

IMPRISONMENT *s.* કેદ કર. તે, કેદ, બંદી, અટકાવમ. [અસંભવિત, અસંભાવ્ય.

IMPROBABLE *a.* ધણું કરીને બને નહીં એવું,

IMPROBABILITY *s.* અસંભવમ.

IMPROMPTU *ad. & a.* [*L. in in & promptus ready*] અગાઉથી વિચાર કર્યા વગર-વગરનું, પૂર્વ વિચારરહિત.

IMPROPER *a.* Not adapted to the end લાગુ પડે નહીં એવું, કરવા જેવું નહીં, અકર્તવ્ય; 2 not decent, unsuitable અયોગ્ય, અધરિત, અનુચિત, ગેરવાજબી; I. language અપરાધ.

IMPROPRIETY *s.* અયોગ્યતા, નાલયકી,

IMPROVE *vt.* [*L. in & proba I try*] To make better સુધારવું, હોય તેથી સારું કર.; 2 to use to good purpose સારો ઉપયોગ કર., સારા કામમાં લેવું, સાચક-સફળ કર.; 3 to deduce practical lessons from શિખામણ કાઢવી; as, to i. a discourse બાપણ-માંથી શિખામણ કાઢવી. *vi.* સુધરવું, સારું થવું, (a patient) ને સારું થવું; as, he improves slowly તેને ધીરે ધીરે સારું થાયછે; 2 to advance in evil દુર્ગુણ-દુરાચરણમાં વૃદ્ધિ પામવી; 3 to rise ચઢવું, વધવું; as, the price improves બાવ ચઢેછે.

IMPROVEMENT *s.* સુધારવું-સુધરવું તે, સુધારણ, ગુણવૃદ્ધિ, હોય તે કર્તા સારી હાલતમાં

આણવું-આવવું તે, ચઢતી, 2 સારો ઉપયોગમ; 3 શિખામણ કાઢીને આપવી તે.

IMPROVIDENT *a.* Wanting forecast જીડી નજર વિનાનું, ટુંકી નજરનું, અદીર્ઘદર્શી, અલ્પવિચારી, ગાફલ. [ગફલત.

IMPROVIDENCE *s.* અવિચારમ, ટુંકીનજર,

IMPRUDENT *a.* Indiscreet અધું નહીં એવું, ડહાપણ રહીત, અવિચારી, અવિવેકી, ગાફલ.

IMPRUDENCE *s.* અવિચારમ, ડહાપણહીનતા, અવિવેકમ, ગફલત.

IMPUDENT *a.* [*L. in not and pudeo I am ashamed*] Shameless નિર્લજ, બેઅદબ, બેશરમું, ઉહત. [બેશરમ.

IMPUDENCE *s.* નિર્લજપણ, લજ્જાહીનતા,

IMPUGN *vt.* [*L. in against and pugno I fight*] To attack by arguments વિરુદ્ધ-સામું બોલવું, -ની ના કહેવી, નિરોધ કર.

IMPULSE *s.* [See Impel] Force communicated instantaneously ધક્કામ, આઘાતમ, હડસેલોમ, આઘાતમ; 2 effect of such a force વેગમ, આવેગમ; 3 emotion towards, motive જુસ્સોમ, જોશમ, આવેગમ, આવેશમ, પ્રયોજન, હેતુમ; as, the i. of the moment તાત્કાલિક-તે વખતનો આવેશ; 4 influence acting on the mind પ્રેરણા, ઉત્તેજન, ઉત્તેજણ; That follows his impulses મનસ્વી, મનમોહ.

IMPULSIVE *a.* (force &c.) આઘાત-ધક્કા મારનાર, ચલાવનાર, પ્રેરક; as, we obey some i. force આપણે કોઈ આઘાત મારનારાના જોરથી ચાલીએ છીએ; 2 actuated by impulse (pers.) જેમ જેસો થાય તેમ તરત કામ કરે એવું, ઘેહેરી, મનસ્વી, મનમોહ.

IMPUNITY *s.* [*L. in not and poena punishment*] શિક્ષા-દંડની માફી-છુટક, 2 freedom from injury નુકસાનથી છુટાપણું-છૂટું રહેવું તે; as, he escaped with i. તે નુકસાન પામ્યા વગર બચી ગયો.

IMPURE *a.* [*L. in not & purus pure*] Not pure (things) મેલું, ગંદું, અરાખ્ય, અનિર્મળ; 2 unholy (pers., acts) અપવિત્ર,

અચુર, નાપાક; 3 unchaste છીનાળવું, બુંદ, નહારે, બિભત્સ.

IMPURITY *s.* અનિર્મળતા *f.* અચુરતા *f.* મલી-
નપણું *n.* મેલ; 2 અપવિત્રાર્થ *f.* નાપાકપણું *f.*

IMPUTE *vt.* [*L. in & puto* I reckon]

To attribute, to set to the account of
લગાડવું, -ને આરોપ મુકવો, આરોપવું; -નું
છે એમ માનવું-ઠરાવવું. -ને નામ લખવું-માડવું.

IMPUTATION *s.* દોષ લગાડવો તે, આરોપવું તે,
આરોપ *m.* દોષ *m.* ઠપકો *m.*; -નું છે એમ મા-
નવું-ઠરાવવું તે, નામ માડવું તે.

IN *prep.* [*L., AS., Ger. in, Gr. en, Goth.*
inn] -માં, માંહે, અંદર, મધ્યે; most fre-

quently rendered by the locative
case; as, in the night રાતે; in that
day તે દિવસે; In the name of -ને નામે,
-ના નામથી, -ને લીધે; In his name તેને
નામે, તેના નામથી; In that કેમકે, કારણ કે;
In as much એ માટે, એમ છે તેથી; Come
in અંદર-હરમાં આવ; A ship has come
in વાહાણ અંદરમાં આવ્યું છે; To go in and
out આવ જ ક.; To keep in with પાસે-
નજીક રાખવું, બનાવ રાખવો, બનવું; To bring
in a bill કાયદાના અરજાની દરખાસ્ત ક.; In
the first place પ્રથમ, પહેલાં; In one
place એકત્ર; In every place સર્વત્ર; In
every way સર્વથા; In another way અ-
ન્યથા; In many ways બહુધા; In like
manner એમજ, એજ પ્રમાણે; In vain
બર્થ, નિષ્ફળ, ફોગટ; In fact અરેઅર જોતાં;
It matters little who are in હોદાપર કો-
ણ છે તેની કંઈ ફિકર નથી; All the ins and
outs of it તેની બધી હકીકત.

INNER *a.* અંદરનું-ની બાજુનું. [ભાગનું]

INMOST, INNERMOST *a.* સહુથી અંદરનું-ના

INABILITY *s.* અશક્તિ *f.* અસામર્થ્ય *n.* ન
શકવું-ન આવડવું તે; as, on account of his
i. to read and write તેને વાંચતાં લખતાં
આવડતું નથી તેથી.

INACCESSIBLE *a.* (to) જવાય-અવાય-
પોહોંચાય નહીં એવું, અગમ્ય, ગહન; 2 not
to be obtained મળે નહીં એવું, અલભ્ય.

INACCURATE *a.* અરેઅર નહીં એવું, બલ-
-સૂકવાળું, અચુર, ખોટું.

INACCURACY *s.* બલ, સૂક, ખોટ, અચુરતા *f.*

INACTION *s.* અનુયોગ *m.* નિર્યોગ *m.*,
આજસન, સુસ્તી *f.*

INACTIVE *a.* જડ; 2 નિર્યોગી, નવરું, આ-
જસ, સુસ્ત, બંધ; as, the volcano is at
present i. જ્વાળામુખી પર્વત હાલ બજો
બંધ પડ્યો છે.

INADEQUATE *a.* અરેઅર નહીં એવું, જો-
ધમ્મ તે કર્તાં આછું-તેટલું નહીં, અધુરું,
અપૂર્ણ, અયોગ્ય, નાલાયક; his abilities
were utterly i. to the mighty under-
taking તે મહાભારત કામ પાર પાડવા જેટલી
શક્તિ તેનામાં ન હતી.

INADEQUACY, INADEQUATENESS *s.* અપૂ-
ર્ણતા *f.* અધુરા-આછાપણું *n.* અયોગ્યતા *f.*

INADMISSIBLE *a.* મનમાં-કબુલ કરવા-સવા-
જોગ નહીં એવું, અગ્રાહ્ય, અમાન્ય, અસ્વીકાર્ય.

INADVERTENT *a.* ધ્યાન ન રાખતું, અ-
સાવધ, ગાફેલ.

INADVERTENCE *s.* ગફેલત *f.* સૂક, અલક્ષ્ય *n.*

INALIENABLE *a.* [*L. in* not and alien-
able] બીજને અપાય નહીં એવું, વંશનાજ
બોગબટમાં રહે એવું, વંશોપભોગ્ય, વતની.

INAMORATA *s.* [*It.*] પ્રિય *f.* કાંતા *f.* લલ-
ના *f.* ખારી બેરી.

INAMORATO *s.* પ્રિય *m.* કાંત *m.* પતિ *m.*

INANE [*L. inanis*] Empty ઠાણું, ખાલી,
પોકળ, શૂન્ય. [છ.]

INANITION *s.* ખાલીપણું *n.* શૂન્યતા *f.*; 2 લાંબ-

INANITY *s.* ઠાણપણું *n.* ખાલીપણું *n.* શૂન્યતા *f.*

INANIMATE *a.* [*L. in* not and ani-
mate] Destitute of animal life નિર્જીવ,
જડ, અચેતન.

INAPPLICABLE *a.* લાગુ પડે નહિ એવું.
અનનુસરતું, અનુચિત.

INAPPROPRIATE *a.* લાગુ પડે નહીં એવું,
અયોગ્ય, અધરિત, અનુચિત.

INARTICULATE *a.* (sound) સાફ નહીં
એવું, અસ્પષ્ટ, અબ્યક્ત, સમજાય નહીં એવું,

INATTENTION *s.* અલક્ષ્ય, અનવધાન *n.*

અસાવધપણું *n*, ગફલત્ *f*; 2 અનાદર *m*, બેદરકાર *f*
INATTENTIVE *a*. ધ્યાન-ચિત્ત ન લગાડતું,
 ગાફલ. [અવહીય, અવહારાદ્ય.
INAUDIBLE *a*. સંભળાય નહીં એવું, અ-
INAUGURATE *vt*. [*L. inauguro*, See
 Augur] To invest with office in a form-
 al manner ક્રિયા-સંસ્કાર-વિધિપૂર્વક અધિકાર
 આપવા-ઊપર સ્થાપવું, અભિષેક ક.; 2 to be-
 gin (a scheme) આરંભવું, શરૂ ક., ચાલુ ક.
INAUGURATION *s*. ક્રિયા-વિધિપૂર્વક કરેલી
 સ્થાપના *f*-પ્રતિષ્ઠા-અભિષેક.
INAUGURAL *a*. સ્થાપના-અભિષેકનું-સંબંધી,
 અભિષેકની વખતે કરેલું.
INAUSPICIOUS *a*. અશુભ, અમંગળ, અપ-
 શુકનિયું, અભદ્ર, અકલ્યાણકારક.
INBORN, INBRED *a*. [*L. in in & born,*
bred] અંતર્જાત, જન્મનું, સ્વાભાવિક, કુદરતી.
INCALCULABLE *a*. ગણાય નહીં એવું.
 અગણિત, અસંખ્યાત, અનંત.
INCANDESCENCE *s*. [*L. in & candeo*
I glow] અતિગરમી *f*, અત્યુષ્ણતા *f*.
INCANTATION *s*. (See Enchantment).
INCAPABLE *a*. (of) Wanting capacity
 sufficient જેમાં માય-રહે નહીં એવું, મવાડી ન
 રહે એવું; It is i. of (containing) ten
 maunds દશ મણ માય તેવું એ નથી; 2
 mentally or physically insufficient -ને
 આવડે નહીં-થી ન થાય-સમજી ન શકાય એવું;
 3 not admitting of -નું ન થાય એવું; he is
 so sunk in vice as, to be i. of virtu-
 ous impressions તે દુરાચરણમાં એવો
 લીન થયેલો છે કે તેના પર ધર્મની કંઈ અસર
 થાય નહીં; I. of holding an office હેઠો
 ભાગવવાને નાલાયક; I. of telling a lie
 જોનાથી જાહેર બોલાયજ નહીં એવું.
INCAPACITATE *vt*. અશક્ત-અસમર્થ-અયો-
 ગ્ય-નાલાયક ક., -થી અશક્ત-અયોગ્ય હોવું.
INCAPACITY *s*. અશક્તિ, અસામર્થ્ય *n*, અયો-
 ગ્યતા *f*, નાલાયકી *f*; Mental i. જડબુદ્ધિ, ખુ-
 દ્ધિહીનતા *f*.
INCARCERATE *vt*. [*L. in & carcer a*

prison] To imprison કેદ ક., બંધી બાને
 નાખવું.

INCARCERATION *s*. કેદબાને નાખવું તે, કેદ *f*.

INCARNATE *a*. [*L. in & caro-nis* flesh]

Invested with flesh દેહધારી, અવતારી,
 સદેહ, શ્રુતિમાન; To become i. અવતાર લેવો.

INCARNATION *s*. The act of taking a
 human body and the nature of man
 અવતાર લેવો તે, અવતાર *m*, દેહ-શરીર ધાર-
 ણ *n*; An i. of justice શ્રુતિમાન ધર્મ *m*.

INCASE *vt*. [*L. in in and case*] To in-
 close ઢાંકવું, ઢાંકણ-ડબા-વેશન માં ધાલવું.

INCAUTIOUS *a*. અસાવધ, બેદરકાર, ગાફલ.

INCENDIARY *s*. [See Incandescence]

Any person who sets fire to another's
 building આગ લગાડનાર, દ્વેષ ભાવથી પાર-
 કાનું ધર બાળી શૂકનાર, ગૃહદાહક; 2 a per-
 son who excites factions and promotes
 quarrels કંજીઆસજગાવનાર, કંજીઆદલાલ,
 લડાઈ કરાવનાર, નારદ. [શૂકવું તે.

INCENDIARISM *s*. દ્વેષથી પારકાનું ધર બાળી

INCENSE *s*. ધૂપ *m*, ધૂપગંધ *m*. *vt*. ધૂપદેવો
 -કરવો; 2 to provoke કોપાયમાન-કોષા-
 યમાન ક.

INCENTIVE *a*. ઉત્તેજન આપનાર, ઉત્તેજક,
 ઉત્તેજનાર. *s*. ઉત્તેજન *n*, ઉત્તેજણી *f*.

INCEPTIVE *a*. [*L. in & capio I take*]

Beginning આરંભનું, શરૂઆતનું.

INCEPTION *s*. આરંભ *m*, ઉપક્રમ, શરૂઆત *f*.

INCERTITUDE *s*. [*L. in & certus cer-*
tain] Uncertainty અનિશ્ચય *m*, સંશંકપણું.

INCESSANT *a*. [*L. in not and cesso I*
cease] Unceasing, continual બંધ ન પડે
 એવું, નિરંતર થયા કરે એવું, ઊપરાચાપરીનું.

INCESSANTLY *ad*. સદા, ઊપરાચાપરી.

INCEST *s*. [*L. in & castus chaste*] The
 crime of cohabitation between per-
 sons related within the degrees where-
 in marriage is prohibited નિકટ સગાંસાથે
 સંબોગ *m*, અગમ્યાગમન *n*.

INCESTUOUS *a*. નિકટ સગાં જોડે સંબોગ
 કરનાર, અગમ્યાગામી.

INCH *s.* [*AS. ince*] ઈંચ કુઠનો બારમા ભાગ, તસુમ, ઈંચમ.

INCHOATE *a.* [*L. inchoatum begun*] આરંભેલું, શરૂ થયેલું, અધૂરું, કાચું.

INCIDENCE *a.* [*L. in & cado I fall*] -જીવર પડવું-બેસવું તે; 2 (physics) the direction in which a ray falls on any surface કિરણના પડવાની દિશા; Angle of i. પતનકોણમ.

INCIDENT *a.* (to) પડવું, થવું, પડે એવું, પતનશીલ, લગતું; 2 casual આવી પડેલું, પ્રસંગોપાત્ત. *s.* બનાવમ, બિના *f*; 2 an episode ઉપાખ્યાનમ, આડકથા *f*.

INCIDENTAL *a.* કોઈ વેળા બનતું, અનિયમિત, અચિત્ત-અકસ્માત બનેલું; 2 અપ્રધાન, ગૌણ, મુખ્ય ન હોય તેવું, પ્રાસંગિક.

INCIPIENT *a.* (See Inceptive) Beginning પહેલું, આરંભતું, શરૂ થતું.

INCISION *s.* [*L. in into & caedo I cut*] કાપવું તે; 2 a cut કાપમ, કાપોમ, ચીરોમ.

INCISOR *s.* આગળનો દાંત.

INCISORY, INCISIVE *a.* કાપે એવું, છેદક.

INCITE *vt.* [*L. in & cito I rouse—cito I put in motion*] To rouse, to stir up ઉત્કેરવું, ચલાવવું, ઉત્તેજન આપવું, શિખવવું.

INCITEMENT *s.* ઉત્કેરણી *f*, ઉત્તેજનમ, શિખવણી *f*, ઉલાવણી *f*.

INCIVILITY *s.* અસભતા *f*, અવિનયમ, અમર્યાદા *f*, બેઅદબીનું કામ.

INCLEMENT *a.* [*L. in and clemens mild*] Unmerciful, severe (pers.) નિર્દય, ક્રોધર, સખત, વજ્ર છાતીનું; 2 stormy, rainy (season &c.) અતિશય, સખત, કડકડતી, નેહાની. [*ખતભર* *f*.

INCLEMENCY *s.* નિર્દયપણું, ક્રોધપણું, સ-

INCLINE *vi.* [*L. in and clino I bend*] To lean વળવું, મરડાવું; 2 to be disposed મન વળવું-થવું, વળણ થવું, આહવું. *vt.* વાળવું, મરડવું, મન વાળવું-ક-, ધંચવું; (mech.) an inclined plane ઉતરણ, ઢોળાવમ. *s.* ઢાળમ, ઢોળાવમ.

INCLINABLE *a.* વળે એવું.

INCLINATION *s.* વળવું તે, વળણ *n*; 2 મનનું વળણ *n*, ધંચા *f*. [*close &c.*]

INCLOSE, INCLOSURE *s.* (See En-

INCLUDE *vt.* [*L. in & claudo I shut*] To comprehend, to contain સમાવવું, સમાવેશ ક-, -માં ગણવું, -ની અંદર -માં -માં હોવામાં હોવું, સમાવવું; they must i. us in the number of their enemies તેઓ અમને પોતાના શત્રુની સંખ્યામાં ગણતા હશે; Gujarat includes the peninsula of Katiawar ગુજરાતમાં કાઠીઆવાડનો દ્વીપકલ્પ આવેલા છે.

INCLUSIVE *a.* (of) Including -માં ગણીને; 2 being comprehended in અંદર-માં હોયેલું, સાથે, સહિત, સુધાં; from Monday till Saturday i. સોમવારથી તે રાત્રીવાર સુધી એ બે દિવસ સુધાં.

INCOG, INCOGNITO *ad. & a.* [*L. in, con and noseo I know*] આજાણ્ય નહીં એવે રૂપે, ગુપ્તરૂપે, ગુપ્ત. *s.* ગુપ્તવેષમ. [*અવું.*

INCOGNISABLE *a.* આજાણ્ય-જાણ્ય નહીં

INCOHERENT *a.* [*in, con & haereo I stick*] Wanting cohesion અજગું, છૂટું, અસંયુક્ત; 2 inconsistent વિરૂદ્ધ, સંબંધ વિનાનું-ન રાખનારું.

INCOHERENCE-CY *s.* અસંબંધમ, વિરોધમ, અસંદર્ભમ. [*અવું, અદાહ.*

INCOMBUSTIBLE *a.* બળે - સળગે નહીં

INCOME *s.* આવક *f*, પેદાસ *f*, કમાઈ *f*, આવ-પત્ર *f*, ઉપજ *f*; I. tax આવક-પેદાસ-કમાઈ જીવરનો કર, ધંન્કમહાસમ.

INCOMMENSURABLE *a.* સામાન્ય સંખ્યા-બાજકથી શેષ રહ્યા વગર ભંગાવ નહીં એવું, સામાન્ય બાજકરહિત (બે અથવા વધારે સંખ્યા).

INCOMMENSURATE *a.* Not of equal measure, not adequate આછા પરિમાણનું, આછું, અધૂરું, બરાબર-જેટલું-તેટલું નહીં, -પ્રમાણમાં થોડું-આછું; as, our means are i. to our wants અમારી આવક અમારા ખર્ચ જેટલી નથી.

INCOMMODE *vt.* [*L. in & commodo I make fit*] -ને અડચણ પાડવી, -ને અવડામાં

નાપવું, -ને ઇજા-તસદી આપવી; To be in-
commoded -ને અગવડ-અડચણ પડવી.
INCOMMODIOUS *a.* અડચણ-અગવડ વાળું,
સોઈ વગરનું, સંકડાસવાળું.
INCOMMUNICABLE *a.* બીજને કેહેવાય
નહીં એવું, અનિવેદ્ય; 2 that cannot be
given to another બીજને અપાય નહીં એવું.
INCOMPARABLE *a.* જેના સરખું બીજું
કોઈ નથી તેવું, અનુપમ, અનુલ્લેખ્ય, અપ્રતિમ,
સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વોત્તમ.
INCOMPATIBLE *a.* વિરુદ્ધ, વિપરીત, અ-
યુક્ત, એક બીજને અનુકૂળ પડે નહીં એવું.
INCOMPATIBILITY *s.* વિરોધમ, અયુક્તતા.
INCOMPETENT *a.* Wanting faculties
or qualifications કાચું, અસમર્થ, અશક્ત,
અયોગ્ય; 2 wanting legal qualifications
કાયદા પ્રમાણે અયોગ્ય-નાલાયક; 3 inade-
quate અધૂરું, અપૂર્ણ; as, i. testimony
અપૂર્ણસાક્ષી; 4 improper ગેરવાજબી, અ-
નુચિત; it is i. for the defendant to
make this defence પ્રતિવાદીએ આવી તક-
રાર સેવી અનુચિત છે.
INCOMPETENCE-CY *s.* અશક્તિ, અસામર્થ્ય,
અયોગ્યતા, નાલાયકી, અપૂર્ણતા.
INCOMPLETE *a.* અપૂર્ણ, અસંપૂર્ણ, અધૂરું,
અસમાપ્ત; 2 defective ખોટ-એવ-કસર-
મણા વાળું. [એવું, ગૂઢ, ગહન, કુખ્યાધ.
INCOMPREHENSIBLE *a.* સમજાય નહીં
INCOMPREHENSIBILITY, INCOMPREHEN-
SIBleness *s.* અતર્ક્યતા, અચિંત્યતા, ગૂઢતા.
INCOMPRESSIBLE *a.* દબાય નહીં એવું.
INCONCEIVABLE *a.* કલ્પાય નહીં એવું,
અતર્ક્ય, અચિંત્ય, ગૂઢ, ગહન.
INCONCLUSIVE *a.* -થી છેડે ન આવે
એવું, -થી નિર્ણય ન નિકળે એવું, અનિશ્ચય-
ક, અપ્રમાણ્ય. [યુક્ત.
INCONGRUOUS *a.* અયોગ્ય, વિરુદ્ધ, અ-
INCONGRUITY *s.* અયોગ્યતા, વિરુદ્ધતા, અ-
યુક્તિ, અસંગતી.
INCONSEQUENT *a.* પ્રતિજ્ઞા-આપેલા પ્ર-
માણમાંથી નં નિકળતું, પ્રમાણ વિરુદ્ધ.
INCONSIDERABLE *a.* ધ્યાનમાં ન લેવા

ભેગ, ધણું જાણું, ધણું યોગું, હલકું, નજીવું.
INCONSIDERATE *a.* (pers) અવિચારી, અ-
વિવેકી, (acts) વિચાર-વિવેક રાખ્યા વગર
કીધેલું, અવિચારનું.
INCONSISTENT *a.* Incompatible એ-
ક બીજથી હલકું, પરસ્પર વિરુદ્ધ, વિપરીત, અ-
યુક્ત, અસંગત; 2 fickle ચંચળ-અસ્થિર-
મનનું, સંકલ્પ વિકલ્પ કરનારું.
INCONSISTENCE-CY *s.* પરસ્પર વિરોધમ, વિ-
રુદ્ધતા, અસંગતમ, વિપરીતતા.
INCONSOLABLE *a.* શાંત થાય નહીં એવું,
અસંતોષણીય, શોકમાં નિમગ્ન.
INCONSTANT *a.* બદલાઈ જાય એવું, અ-
સ્થિર, અસ્થાયી, ચંચળ, ચળિત. [ચળપણ.
INCONSTANCY *s.* અસ્થિરતા, ચળપણ, ચં-
INCONTESTABLE *a.* જે વિષે વાદ થાય
નહીં એવું, નિર્વિવાદ, અવિવાદ, અખંડનીય.
INCONTINENT *a.* ઈંદ્રિયવશ, ઈંદ્રિયાધિન,
અજીતેન્દ્રિય, બિચારી, જરકર્મી, છિનાજવા
(પુરુષ). [બિચારમ, લંપટતા, છિનાજી.
INCONTINENCE-CY *s.* ઈંદ્રિયાધિનતા, બ-
INCONTROVERTIBLE *a.* તકરાર વગર-
નું, નિર્વિવાદ, અવિવાદ.
INCONVENIENT *a.* અગવડ-અડચણ
નું-વાળું, અસુગમ, અસુતર, અયોગ્ય, કષ્ટ-
કારક, અનુકૂળ ન પડતું, વગ-સોઈ વિનાનું.
INCONVENIENCE-CY *s.* અડચણ, અગવ-
ડ, સોઈ-વગ ન હોવા તે, નડ. *vt.* અડ-
ચણ-અગવડમાં નાખવું.
INCONVERTIBLE *a.* ફેરવાય-બદલાય નહીં
એવું, -નાં (નાણાં) ન મળે એવું; Bank
notes are sometimes i. into specie
કોઈ વેળા નોટોનાં નાણાં મળતાં નથી.
INCORPORATE *vt.* (with, into) [*L. in*
into & *corporo* I furnish with a body]
(pharm.) To unite, to mix બેળી દેવું, એ-
કસરખું કર. ; 2 to embody શરીરમાં યુક્તું,
સાકાર કર. ; the worshippers of images
suppose some spirit to be incorporated
in them યુક્તિપૂર્વકો એમ ધારે છે કે યુક્તિમાં
કોઈ આત્મા સાકાર થયેલો છે; 3 to form
into a legal body સનદી મંડળી કર. ; 4 to

amalgamate, associate (provinces in a kingdom) (રાજ્યમાં) મેળવવું, સંયુક્ત ક. *vi.* જોડાવું, જોડાઈ-ભળી જવું.

INCORPORATION *s.* બિળી-જોડી દેવું તે, સ-નદી મંડળી કરવી તે, સંયોગમ, મેળાપમ.

INCORPOREAL *a.* શરીર-દેહ વિનાગ્રં, વિદેહ, અદૈહિક, નિરાકાર, અંગ.

INCORRECT *a.* ચૂક ભરેલું, અથુદ, સદોષ; 2 not in accordance with truth ખોટું, અસત્ય, જૂઠું; 3 not in accordance with morality અનિતિનું, ગેરવાજબી.

INCORRIGIBLE *a.* [*L. in not & corrigo* I correct] સુધરે નહીં એવું, જેને વિશે સુધરવાની આશા નહીં એવું, વંદી ગમ્મલું, વંદેલ.

INCORRUPTIBLE *a.* અક્ષય, અવિનાશી, અવિકારી; 2 બગડે નહીં-લાંચ ન લે એવું.

INCORRUPTIBILITY *s.* અક્ષયતા, અવિકારીપણું *n.* [હું, અવિકૃતિ, અનારા *n.*

INCORRUPTION *s.* અવિકારમ, અવિનાશીપ.

INCREASE *vi.* [*L. in & cresco* I grow] વધવું, વૃદ્ધિ થવી, ચઢવું. *vt.* વધારવું, -માં વૃદ્ધિ ક., ચઢાવવું; 2 lengthen લાંબું ક.; 3 to spread ફેલાવવું, પસારવું; 4 to aggravate ભારે-મ્હોટું ક. *s.* વધારો *m.*, વૃદ્ધિ; 2 profit નફો *m.*; 3 progeny સંતાતિ, સંતાન *n.*, છોકરાં છૈયાં *n.*, વસ્તાર *m.*

INCREMENT *s.* વધારો *m.*, વૃદ્ધિ, ઊપજ.

INCREDIBLE *a.* માનવા ભેગ નહીં એવું, અવિશ્વાસ્ય, જેના પર ભરોસો રખાય નહીં એવું.

INCREDIBILITY *s.* અવિશ્વાસ્યતા, અપતીજ.

INCREDULOUS *a.* મુશ્કેલીથી કોઈ વાતને ખરી માને એવું, તરત ન માને એવું.

INCREDULITY *s.* મુશ્કેલીથી કોઈ વાતને ખરી માનવી તે, અવિશ્વાસ *m.*

INCRIMINATE *vt.* [*L. in & crimen* a crime] To accuse દોષ-નોંહામત મૂકવું.

INCRUST *vt.* થર-પડ ચઢાવવું; Incrusted with -નો થર ચઢેલો.

INCRUSTATION *s.* થર *m.*, પડ *mn.*, પોપડો *m.*

INCUBATE *vi.* [*L. in upon & cubo* I lie down] To sit, as on eggs સેવણ બેસવું, (ઈંડાને) સેવવું.

INCUBATION *s.* ઇંડા પર બેસવું તે, ઇંડાને સેવવું તે, સેવણ *n.* [એવું સ્વખું.

INCUBUS *s.* આયાર *m.*, અજાણું થવાથી થ-

INCULCATE *vt.* (on, upon) [*L. in and calco* I tread upon] To impress by frequent admonitions (મનમાં) ઉતારવું-હસાવવું, -નો બોધ કર્યા કરવો.

INCULCATION *s.* (See the verb).

INCULPATE *vt.* [*L. in into and culpa* a fault] To blame દોષ-ઠપકો મૂકવો.

INCULPATORY *a.* દોષ-ઠપકાગ્રં-મૂકનારું.

INCUMBENT *a.* [See Incubate] Resting upon ઊપર પડેલું, -રહેલું; 2 supported, buoyed up -ગુ આશ્રિત-અવલંબિત, સુતેલું; 3 resting as duty or obligation માથે ચોટેલું-ફરજદાખલ રહેલું; as, it is i. on parents to provide for their children પોતાનાં છોકરાંને પાળવાં એ માબાપને માથે ફરજદાખલ રહેલું છે-એ માબાપનો ધર્મ છે. *s.* The person who is in present possession (of a benefice) ધર્મની વૃત્તિ ભોગવનાર, ધર્મવૃત્તિભોગી, (of any office) વૃત્તિભોગી, (કોઈ જગા) ઊપર હોનાર.

INCUMBER *s.* (See Encumber &c.)

INCUR *vt.* [*L. in into and curro* I run] To become subject to પાત્ર-પોગ્ય-લાયક ક.-થવું; 2 bring on (oneself) -પર આણવું, નેહારી લવું.

INCURSION *s.* An entering into a territory with hostile intention (પરબલક પર) સ્વારી-ચઢાઈ-હુમલો *m.*

INCURABLE *a.* સાઈ થાય નહીં એવું, અસાધ્ય; 2 irremediable કંઈ ઉપાય ચાલે નહીં એવું, નિરૂપાય, બેઈલાજ. [ભ્રુસ.

INCURABLE *s.* સાઈ થાય નહીં એવું માંદું મા-

INCURIOS *a.* જાણવાની ઈચ્છા વિનાગ્રં, જાણસા રહિત, અજાણસ.

INDEBTED *a.* [*L. in & debeo* I owe] Being in debt દેણદાર, દેવાદાર, ફરજદાર, નજી; 2 obliged -ને (કોઈની) મહેરબાનીથી મળ્યું-પ્રાપ્ત થયું-થયું, આશિયાળું, આભારી; as, I am i. to you-to your kind-

ness for this situation આપની મહેર-
બાનીથી મને આ જગ્યા મળી છે.

INDECENT *a.* Offensive to modesty &
delicacy નારું, ઉધારું, સાંભળતાં-જોતાં શરમ
લાગે એવું, અવાચ, બિભત્સ, બુઝું, અયોગ્ય.

INDECENCY *s.* ઉધારાપણું *n.* નિલાંજરાપણું *n.*
બિભત્સપણું *n.* અયોગ્યતા *f.*

INDECISIVE *a.* Not bringing to a
final issue નિકાલ-નિર્ણય થાય નહીં એવું,
છેડો ન આવે એવું; *an i. battle* જેથી નિર્ણય
થએલો નહીં એવી લડાઈ; 2 vacillating,
hesitating (state) ટચુ પચુ-સંકલ્પવિકલ્પ
થાય એવું, અસ્થિર. [સંદેહ *m.*, સંશય *m.*

INDECISION *s.* અનિશ્ચય *m.*, અનિર્ણય *m.*,

INDECLINABLE *a.* (in gram.) જેને
જાતિ, વચન અને વિભક્તિ લાગે નહીં એવું,
અવિકારી, અવ્યય.

INDECOROUS *a.* શોભે નહીં એવું, અસભ્ય,
અપ્રકૃત, અનુચિત, વિનયવિરુદ્ધ.

INDECORUM *s.* અનુચિત કર્મ *n.*, અયોગ્ય કા-
મ *n.*, અસભ્યાચાર *m.*, અવિનય *m.*, અસભ્યતા *f.*

INDEED *ad.* ખરેખર, ખરેખાત, ખચીત,
તોખરું.

INDEFATIGABLE *a.* [*L. in, de, fati-*
go I tire] (pers.) થાકી ન જાય એવું, થાક
લાગે નહીં એવું, પરિશ્રમી, (exertion &c.)
થાક્યા વગર કરેલું.

INDEFEASIBLE *a.* [*in, de & feasible*]
રદ નહીં થાય એવું, ખંડન કરી ન શકાય એવું,
અવિનાશ્ય, અખંડનિય.

INDEFENSIBLE *a.* -નું રક્ષણ થાય નહીં-નો
અચાય કરી ન શકાય એવું, અરક્ષણીય; 2 not
capable of being justified ગેરવાજબી
નથી એમ સાબિત થાય નહીં એવું, પ્રતિપાદન
થાય નહીં એવું, અપ્રતિપાદ. [નહીં એવું.

INDEFINABLE *a.* જેની વ્યાખ્યા થાય

INDEFINITE *a.* અનિયમિત, અનિશ્ચિત, મો-
ઘમ; 2 having no certain limits હદ-
મર્યાદા નક્કી કરેલી નહીં એવું, બેહદ, બેશુમાર.

INDELIBLE *a.* [*L. in & deleo* I delete]
Not to be blotted out જાય-જુસાય નહીં
એવું, વજ્રલેપ સરખું, ખૂબ ચોંટી ગએલું.

INDELICATE *a.* (pers. acts &c.) નિર્લા-
જરું, ઉધારું. ખેરામ, નિર્લજ્જ, અસભ્યતા ભરેલું.

INDELICACY *a.* નિર્લજ્જતા *f.*, ઉધારાપણું *n.*

INDEMNIFY *vt.* [*L. in not, damnum*
loss and *faceo* I make] To secure
against loss and damage ગુક્સાનથી
બચાવવું; 2 to make good ભરી આપવું,
ગુક્સાન ભરી આપવું.

INDEMNIFICATION *s.* ગુક્સાનથી બચાવવું
તે, તોટો થવા ન દેવો તે, તોટો-ગુક્સાન ભરી
આપવું તે. [મી-જમીનગિરી *f.*

INDEMNITY *s.* ગુક્સાન-શિક્ષા ન થવાની હા-

INDENT *vt.* [*L. in & dens dentis* a tooth]

To notch ખાંડપાડવી, ખાંડ ક., કરવતના
જેવી કોર ક. *vi.* To make a requisition
for supplies લખીને સોદા-સામાન-માલ
મંગાવવો; To be indented ખાંડ પડવી, ખાંડ
થવું. *s.* (See Indentation); 2 an
official requisition for supplies મંગા-
વેલા સોદા-સામાન-માલની યાદી *f.*

INDENTATION *s.* ખાંડ *f.*; 2 a recess in
any border ખાંચ *f.*, ખૂંચે *m.*, ખાંચખૂંચ *f.*

INDENTURE *s.* કરારનામું *n.* *vt.* કરારથી
બાંધી લેવું, શિખાઉ રાખવો.

INDEPENDENT *a.* Not under the con-
trol of others સ્વતંત્ર, સ્વાધીન, આપઅ-
સ્તિયાર; 2 affording the means of in-
dependence જેથી સ્વતંત્ર રહી શકાય એવું;
3 not subject to bias or influence
સ્વતંત્ર, સ્વેચ્છાધીન; 4 not connected
with સંબંધ રહિત-વગરનું; The soul may
exist i. of the body આત્મા શરીર સાથે
સંબંધ વગર રહી શકે છે; 5 free છૂટું, મોકલું.

INDEPENDENCE-CY *s.* સ્વતંત્રતા *f.*, સ્વાધી-
નતા *f.* આપઅસ્તિયારી *f.*; 2 ધરનું સુખીપણું *n.*,
પોતાનો ખરચ ચલાવવાની શક્તિ *f.*, સંપત્તિ *f.*;
3 સ્વેચ્છાધીનતા *f.*, અપક્ષપાતપણું *n.*, બિનતર-
ફદારી *f.* [એવું, અવાહનિય.

INDESCRIBABLE *a.* વર્ણન કરાય નહીં

INDESTRUCTIBLE *a.* નાશ થાય નહીં
એવું, અવિનાશી, અક્ષય.

INDETERMINABLE *a.* જેનો નિશ્ચય થાય

નહીં એવું, અનિશ્ચય, નિર્ધાર-નકી થઈ રહે
નહીં એવું.

INDETERMINATE *a.* અનિશ્ચિત, અચુક,
બોધમ, નિર્ધાર-નકી ન થયેલું. [કાનિ].

INDETERMINATION *s.* અનિશ્ચયમ, આના-

INDEX *s.* [*L. in and dico* I say] That
which points out દેખાડનાર, દર્શક, સૂચ-
ક, યાપક; 2 the form of a hand point-
ing to any thing હાથમ; 3 the hand of
a watch કાંટેમ; 4 a table of referen-
ces in a book અનુક્રમણિકા, સાંકળિયું,
સૂચિપત્ર; 5 (in arith. and alg.) હાત-
પ્રકારક; I. finger તર્જની.

INDIAN *a.* [from the river Indus] હિં-
દુસ્થાનનું. *s.* One of the aborigines of
America અમેરિકાખંડનો અસલ રહેવાસી.

INDIAN-CORN *s.* મકાઈદોડિમ.

INDIAN-FIG TREE *s.* વડનું ઝાડ.

INDIAN-RUBBER *s.* રબર.

INDICATE *vt.* [*L. in & dico* I proclaim]

To show દેખાડવું, દર્શાવવું, બતાવવું, સૂ-
ચવવું, થી દેખાવું-દર્શાવું; 2 (med.) લક્ષણથી
(એસડ) જણાવું; as, the symptoms i.
calomel લક્ષણો પારો (આપવો) જણાવે.

INDICATION *s.* દેખાડવું તે, ચિહ્ન, નિશા-
ની, લક્ષણ.

INDICATIVE *a.* દેખાડનારું, દર્શક, સૂચક,
બોધક; (gram.) I. mood નિશ્ચયાર્થ.

INDICT *vt.* [See Indicate] (in law) To
charge with a crime, in writing, by
a grand jury under oath વડી જુરીના
હાથ ઉપરથી દોષારોપ-તોહોમત મૂકવું.

INDICTABLE *a.* વડી જુરીના હાથ ઉપરથી
દોષારોપ-તોહોમત મૂકવા જોગ; an i. offence
વડી જુરીના હાથ ઉપરથી આરોપ્ય અપરાધ.

INDICTMENT *s.* વડી જુરીએ લખેલા દોષા-
રોપપત્ર.

INDIFFERENT *a.* Making no difference
સમાન, સરખું, તકાવત વગરનું; 2 feeling
no interest or care about બેફકરું, બે-
દરકાર, બેપરવા, બેતમા, નિસ્પૃહી; 3 neither
good nor very bad મધ્યમ, સાધારણ,

કામચલાઉ, ઠીક; 4 neutral as to good
or evil ધર્મનું એ નહીં ને અધર્મનું નહીં એવું.

INDIFFERENCE *s.* સરખી નજર, અનાસ્થાઈ,
બેપરવાઈ, બેતમાઈ, બેફકર; 2 સમાન-સ-
રખાપણું.

INDIGENOUS *a.* [*L. in and gigno* I
beget] Native, born or produced in
a country ગામડી, દેશીય, દેશી, દેશોત્પન્ન;
cotton is i. in India કાનરત ખંડનું દેશી છે.

INDIGENT *a.* [*L. indigens* from *in &*
ego I need] Poor અરીખ, કંઠાલ, દરિદ્રી.

INDIGENCE *s.* અરીખાઈ, કંઠાલિકાઈ, દરિ-
દ્રતાઈ, દલદર.

INDIGESTIBLE *a.* ન પચે એવું, જલદી
પચી જાય નહીં એવું, જડ, ભારે અજીર્ણકારક;
2 not to be borne patiently સાંખી ન
રાકાય-ન સેહેવાય એવું.

INDIGESTED *a.* નહીં પચેલું, અજીર્ણ થયેલું;
2 not arranged બરાબર નહીં ગોઠવેલું, અ-
વ્યવસ્થિત.

INDIGESTION *s.* અજીર્ણ, અપચેમ.

INDIGNANT *a.* (at) [*L. in & dignus*
worthy] ગુસ્સે થયેલું, ક્રોધાયમાન.

INDIGNATION *s.* ધિકારયુક્ત ક્રોધ-દોષમ ગુ-
સ્સેમ, રોષમ, રીસાઈ. [તિરસ્કારમ, અવગાઈ.

INDIGNITY *s.* અયોગ્ય અનાદરમ-અપમાનન-

INDIGO *s.* [*Fr., It. indaco, L. indicum*
from *indicus* Indian] ગળી.

INDIRECT *a.* Not straight, circuitous
ફેરાવાળું, ફેરાવા પડે એવું; 2 not straight-
forward, round about વાંકું, આડું, ખુટું
નહીં; An i. tax માલપર લેવાતો-પરોક્ષ
કર, જકાત, દાણ.

INDISCERNIBLE *a.* દેખાય નહીં એવું,
અદૃશ્ય, અતિસૂક્ષ્મ, હૈંદ્રિયાગ્રાહ્ય.

INDISCREET *a.* Inconsiderate અવિ-
ચારી, વિચારશૂન્ય, અવિવેકી.

INDISCRETION *s.* અવિચારમ, અવિવેકમ.

INDISCRIMINATE *a.* બેદ સમજા વગર
કરેલું, સારાસારનો વિચાર કર્યા વગર કરેલું,
અવિચારી.

INDISPENSABLE *a.* (to) Not to be

dispensed with જે વગર ચાલે નહીં એવું,
અમરવનું, ધણું જરૂરનું, આવશ્યક.

INDISPOSE *vt.* (to) To disincline મન
ફેરવવું, ઉપરથી મન ઊઠી જવું; 2 to make
somewhat ill કસરાવવું.

INDISPOSED *a.* નારાજ, નાખુશી; 2 કસરાએલું

INDISPOSITION *s.* અપ્રીતિ, અનિચ્છા, અરુચિ, નાખુશી, કંટાળો; 2 વિકાર, માંદગી, કસર.

INDISPUTABLE *a.* તકરાર-વાંધા વગરનું,
નિર્વિવાદ, જેના સામી તકરાર સેવાય નહીં એવું.

INDISSOLUBLE *a.* Not capable of
being melted or dissolved પિગળે-ઝા-
ગે નહીં એવું; 2 that can not be brok-
en or rightfully violated ભંગાય-તોડાય
નહીં એવું, અભંગ.

INDISTINCT *a.* Not distinguishable
અભિન; 2 obscure અસ્પષ્ટ, ખરાખર સમ-
જાય નહીં એવું, અભ્યક્ત; 3 faint જાંબું, ખ-
રાખર દેખાય નહીં એવું; as, an i. view
જાંખો દેખાય, જાંખી.

INDISTINGUISHABLE *a.* અભિન, જણાય-
ઝાજાયાય નહીં એવું, એક બીજામાં ફેર જ-
ણાય નહીં એવાં.

INDITE *vt.* [See Indicate] To compose,
to write બનાવવું, રચવું, કરવું; 2 to dic-
tate what is to be uttered or written
જે કહેવાનું હોય તે જણાવવું, બોલીને લખાવવું.

INDIVIDUAL *a.* [*L. in* and *divido* I
divide] One એક અમુક; 2 pertaining
to one એક એકનું, એકનું, એકલાનું; by
his i. labours તેના એકલાની મહેનતથી.
s. જણ, આદમી, માણસ, આસામી, શખ્સ.

INDIVIDUALITY *s.* એકત્વ, પૃથક્ત્વ.

INDIVIDUALLY *ad.* એક એક, આસામીવાર.

INDIVISIBLE *a.* જેના ભાગ વાક નહીં એવું,
અવિભાજ્ય. [ભાજ્યત્વ.

INDIVISIBILITY *s.* અવિભાજ્યતા, અવિ-

INDOCILE *a.* શિષ્યે નહીં એવું, અશિક્ષ્ય.

INDOCTRINATE *vt.* [*L. in* into & *doc-
trina* doctrine q. v.] To teach શબ્દના
શૂનત્વ જણાવનાં-શાખવનાં, ઉપદેશ કર.

INDOLENT *a.* [*L. in* and *doleo* I feel
pain] આળસુ, સુસ્ત, મંદબુદ્ધિનું, જડ.

INDOLENCE *s.* આળસ, સુસ્તી.

INDOMITABLE *a.* [*L. in* not & *domo*
I tame] જીતાય-વરા યાય નહીં એવું. અજીત્ય.

INDORSE *vt.* [low *L. indorso, L. in* on
and *dorsum* the back] ઠુંડી વગેરેની પા-
છળ સહી કરીને સીકારવું, સીકારવું; 2 (to)
સીકારીને (કાઢીને) અપાવવું; 3 to give
sanction or currency to (a statement,
an opinion) કમૂલ ક., માન્ય ક., સ્વીકારવું.

INDORSEMENT *s.* The act (See the verb
1 & 2); 2(ઠુંડી વગેરે)ની પાછળ જે લખાએલું
હોય તે, શરૂ, સહી; 3 સ્વીકાર, કમૂલત.

INDUBITABLE *a.* [*L. in* and *dubito*
I doubt q. v.] નિસ્સંશય, નિશ્ચિત, અ-
ચીત, નક્કી.

INDUCE *vt.* [*L. in* into & *duco* I lead]
To prevail on, to incite મન યાય તેવું ક.,
મન ફેરવવું, લલચાવવું, સમજાવવું, ઉત્કેરવું;
2 to produce, to cause ઉત્પન્ન ક., કરવું,
-થી આવવું-થવું.

INDUCEMENT *s.* લાલચ, મતલબ, કારણ.

INDUCT *vt.* To introduce as to a bene-
fice or office અધિકાર-પદવી-વૃત્તિ પર બે-
સાડવું-વિધિપૂર્વક સ્થાપવું.

INDUCTION *s.* અધિકાર-પદવી પર બેસાડવું તે,
અધિકાર પર આવવું તે, વિધિપૂર્વક સ્થાપના; 2
the bringing forward of particular
or individual cases to establish a ge-
neral conclusion સાધારણ વાતનો નિશ્ચય
-અનુમાન કરવા સાથે વિશેષ વાતનો પ્રથમ વિ-
ચાર કરવો તે; 3 a kind of argument
which infers respecting a whole class
what has been ascertained respecting
one or more individuals of the class
વિશેષ વાત ઉપરથી સાધારણ-સામાન્ય વાતનો
નિશ્ચય-અનુમાન; 4 a conclusion drawn
from a process of i. અનુમાન, સિદ્ધાંત.

INDUCTIVE *a.* અનુમાનિક, વિશેષ વાત ઉપ-
રથી સાધારણ-સામાન્ય વાતનું અનુમાન યાય
એવું-તારવી કાઢનારું.

INDUE *vt.* (with) To invest, to endow આપવું, દેવું; as the Creator has induced man with intelligence કર્તાએ માણસને બુદ્ધિ આપી છે.

INDULGE *vt.* (with, in) [*L. in and dulcis* sweet] To permit to be or continue, not to restrain (મનમાં) રાખવું, અટકાવવું નહીં, ચાલવા-રહેવા દેવું, પૂરું પાડવું, ગૃમ ક.; to i. ones appetites પોતાની ઈચ્છા પૂરી પાડવી; 2 to gratify, not to check કરવા દેવું, રળ-છૂટ આપવી, મના ન કરવી; to i. children in play છોકરાને રમવાની રળ આપવી; 3 (with) to grant as a favour મહેરબાની દાખલ આપવું; i. me with just a little મહેરબાની દાખલ મને જરાક આપો; 4 to gratify in general, to humour લાડ લડાવવાં, ખુરા ક., અટકાવવું નહીં. *vi.* મનમાં આવે એવી રીતે-મરજી મુજબ ઢોગ ક., નિરંકુશ ઢોગવવું.

INDULGENCE *a.* રાખવું-પૂરું પાડવું-ગૃમ કરવું તે, અટકાવવું નહીં તે; 2 છૂટ-રળ આપવી તે, મના ન કરવી તે, લાડન; 3 બક્ષીસ, પ્રસાદન; 4 મરજી મુજબ-અટકાવ વગર ઢોગ.

INDULGENT *a.* લાડ લડાવનાર, કોડ પૂરા પાડનાર; 2 mild માયાળુ, દયાળુ, ક્ષમાશીલ.

INDURATE *vi.* [*L. in & duro* I harden, *durus* hard] કઠણ થવું. *vt.* કઠણ ક.; 2 to make unfeeling મન કઠણ ક., નિર્દય ક.

INDURATION *s.* કઠણ ક.-થવું તે; 2 મનની કઠીણતા, કઠોરતા, નિર્દયતા *f.*

INDUSTRY *s.* [*L. indu* old form of *in* within & *struo* I heap up] Habitual diligence in any employment ઉદ્યોગન, મહેનત, પરિશ્રમ.

INDUSTRIOUS *a.* ઉદ્યોગી, મહેનતુ, પરિશ્રમી.

INEBRIATE *vt.* [*L. in & ebrio* I make drunk] To intoxicate -થી નિશો ચઢવો, છાકડું-કેફી ક.; 2 to stupify -થી બે થુફ થવું. *s.* છાકડું-દારૂખાન-મદ્યપી માણસ.

INEBRIATION, INEBRIETY *s.* કેફ, અમલમ, છાકડાપણું, ઉંમોદમ.

INEFFABLE *a.* [*L. in and effabilis* from

effor I speak] Unspeakable કહેવાય-વણાય નહીં એવું, અવર્ણનીય, અવાચ્ય.

INEFFECTIVE, INEFFECTUAL, INEFFICACIOUS, INEFFICIENT *a.* બર્થ, નિષ્ફળ, નિષ્પયોગી, ધારેલું કામ પાર પાડવાને અશક્ત, ગુણકારી નહીં એવું, નિરર્થક, કામ કરી ન શકે એવું.

INEFFICACY, INEFFICIENCY *s.* નિષ્ફળતા, નિષ્પયોગન, શક્તિહીનતા, ગુણરહિતપણું *n.*

INELEGANT *a.* અસુંદર, અશોભિત, અચાર, ખેડોળ, ખેડપ, (in speaking or writing) અલાવણ્યવાન.

INELEGANCE *s.* અસૌંદર્યન, અશોભા, અચારતા, (in language) અલાવણ્યન.

INELIGIBLE *a.* પસંદ પડે નહીં એવું, પસંદ કરવાને અયોગ્ય, અયોગ્ય, નાલયક.

INEPT *a.* [*L. in* not and *aptus* apt] અયોગ્ય, અનુચિત, નાલાયક, બેવકૂફ.

INEQUALITY *s.* અસમતા, અસમાનતા, વિષમતા; 2 ઊંચા નિચાપણું, અરબચડાપણું; 3 want of uniformity બિનતા, ફેરમ, તફાવત.

INEQUITABLE *a.* અન્યાયી, ગેરવાનખી.

INERTIA *s.* [*L. in and ars, artis* art] That property of matter by which it tends to preserve a state of rest when still and of uniform motion when moving સ્થિર અથવા ગતિવાળી જે દશામાં પદાર્થ હોય તેજ દશામાં તે જે ગુણથી રહે તે ગુણમ, જડત્વન; 2 want of activity અચેતનતા, જડપણું *n.*

INERT *a.* Having inertia જડ, અચેતન; 2 dull સુસ્ત જડ, મંદબુદ્ધિનું.

INESTIMABLE *a.* ગણાય નહીં એટલું, જેનો અડસડો નિકળે નહીં એટલું, અસંખ્ય; 2 being above all price જેની કિંમત થાય નહીં એવું, અમુલ્ય.

INEVITABLE *a.* [*L. in* not, *e* out of & *vito* I avoid] જેથી બચી ન શકાય એવું, ઠગાય-દૂર કરાય નહીં એવું, અનિવાર્ય, અટળ.

INEXACT *a.* અશાબર નહીં એવું, બુલબરેલું.

INEXCUSABLE *a.* કારણ બતાવ્યાથી માફ

યાય નહીં એવું, માફ કરવાને-થવાને અયોગ્ય, અક્ષમ્ય.

INEXHAUSTIBLE *a.* [*L. in* not, *ex* out and *haurio* I draw] ધટે-પૂટે નહીં એવું, અપૂર, અપાર.

INEXORABLE *a.* [*L. in* not and *exoro* I entreat-*os-oris* the mouth] કાલાવા-લાથી જોનાપર અસર ન થાય એવું, કઠણ-વજ્ર હોવાનું, નિર્દય.

INEXPEDIENT *a.* દેશ-કાળ-અવસ્થાનો વિચાર કર્યાં અનુપયોગી, અયોગ્ય, અનુચિત.

INEXPEDIENCE-CY *s.* અયોગ્યતાઈ, અનુ-ચિતતાઈ.

INEXPERIENCE *s.* અનનુભવ, ગેરમા-હિતી, બિનવાકફગારી, અજાણપણું *n.* કમ્પારિસન.

INEXPERIENCED *a.* અનનુભવી, ગેરમાહિ-તગાર, બિનવાકફ, અજાણ્યું. [કૌશલ્યહીન.

INEXPERT *a.* અકુશળ, અચતુર, અનાડી,

INEXPIABLE *a.* જેનું પ્રાયશ્ચિત નથી એવું, પ્રાયશ્ચિત કરવા લાયક નહીં એવું, અમોચનીય.

INEXPLICABLE *a.* સમજવાય નહીં એવું, જેની સમજાવતી ન અપાય એવું, ગૂઢ, ગહન, અભ્યાસ્ય.

INEXPRESSIBLE *a.* કહેવાય-વર્ણાય નહીં એવું, અનિર્વાચ્ય, અકથનીય.

INEXPRESSIVE *a.* અદર્શક.

INEXTINGUISHABLE *a.* હોલવાય નહીં એવું, સમી-મટી ન જાય એવું; *as*, i. ardour સમી ન જાય એવી આસ્થા.

INEXTRICABLE *a.* જેની ગુંચવણ નિકળે નહીં એવું, ઉકેલાય નહીં-મટે નહીં એવું; I. confusion જેગુંચવણનો ઉકેલ નિકળે નહીં તે.

INFALLIBLE *a.* ભૂલ-ચૂક કરી ન શકે એવું, અચૂક, નિર્ભ્રાંત; 2 certain નિશ્ચિત, અચીત, નક્કી. [અચૂકપણું *n.*

INFALLIBILITY *s.* ભૂલ થઈ ન શકવી તે,

INFALLIBLY *ad.* નક્કી, અચૂક, અચીત; I. certain અચીતન.

INFAMY *s.* [*L. in* and *fama* fame] અ-પકીર્તિ, અપજ્ઞસમ, બદનામી, બેઆપરફ.

INFAMOUS *a.* (pers.) અપકીર્તિવાન, બદના-મીવાળું, ફજેત્યમ્મલું; 2 (things) બેઆપરનું,

અપમાન ભરેલું, ફજેતી થાય એવું, લાજના જેવું, લજાકારક; 3 branded with infamy by conviction of a crime સરકારમાં ગુ-હેગાર કર્યાથી ફજેત થયેલું.

INFANT *s.* [*L. in* not and *fieri* to speak]

A child in the first period of life, be-
ginning at his birth બાળક, બાળ, બચ્ચું,
ધણું જાણું છેાકરું; 2 (in law) (in Eng-
land) a person under the age of 21
years (in India) under 16 (ઇંગ્લાન્ડમાં)

૨૧ વર્ષની અંદરનું અને (હિન્દુસ્થાનમાં) ૧૬
વર્ષની અંદરનું છેાકરું. *a.* બાળપણ-જાનપ-
ણનું, જાણું; 2 tender કોમળ, કાચું, બાળ.

INFANCY *s.* બાલ્યાવસ્થા, બાળપણ *n.* બા-
ળશાઈ, બચ્ચપણ, જાનપણ; 2 the first
age of any thing આરંભ, શરૂઆત,
પૂર્વાવસ્થા; *as*, the i. of science વિદ્યાના
આરંભમાં. [ચપણનું.

INFANTILE *a.* બાળપણનું *n.* બાળશાણું, બ-

INFANTINE *a.* બાળકનું, બાળકસરખું.

INFANTICIDE *s.* [*—cedo* I kill] બાળહ-
ત્યાઈ, બાળકહત્યાઈ; 2 બાળહત્યા કરનાર.

INFANTRY *s.* [*Fr. infanterie, Sp., It.*

infanteria—infante, fante a child, a
footsoldier] પગે ચાલનારું લડકર, પાયદળ.

INFATUATE *vt.* [*L. in* and *fatuus*

foolish] To make foolish ગાંડું-વેલું કર.,

બુદ્ધિહીન કર.; *as*, the man is infatuated

તે માણસ બુદ્ધિહીન થયું છે; To be or become

infatuated (with) મોહિત થવું, મોહ પામવું.

INFATUATION *s.* વેલા-ગાંડા પણું *n.* મૂર્ખાઈ,
મોહન, બુદ્ધિહીનતા.

INFECT *vi.* [*L. in* and *facio* I make]

To taint with disease ચેપ લગાડવો, રાગી

કર., ચેપચૂક કર.; 2 to corrupt બગાડવું, બ-

રાવ કર., પોતાનો દુરુણ બીજને આપવો; To

be infected with errors કુમતથી બગડી

જવું; He infected me by his bad ex-

ample તેણે મારી પેહેલ કાઢીને મને બગાડ્યો.

INFECTION *a.* ઉડતો રાગ, ચેપ *m.*; 2 that

which corrupts by communication

from one to another સોપતની અસર,

સંગતી-સંસર્ગ દોષ *m.*

- INFECTIOUS *a.* ઉડતું, ચેપી ; 2 સેહેલાઈથી ખીખને લાગે એવું, દેખાદેખીથી જલદી થાય એવું.
- INFER *vt.* [*L. in into & fero I bring*] To deduce, to draw or derive as a consequence અનુમાન-તર્ક ક., અટકળ બાંધવી, સિદ્ધિ ક.
- INFERABLE *a.* અનુમાન-તર્ક કરવા જોય, અનુભવ, તર્કસાધ.
- INFERENCE *s.* અનુમાન, તર્કમ.
- INFERENTIAL *a.* અનુમાનસિદ્ધિ, આનુમાનિક.
- INFERIOR *a.* [*L. comp. of inferus low, from infra beneath*] Lower in place નીચેનું ; 2 lower in station or rank ઉતરતી પદવીનું, ઉતરતા દરજ્જાનું, હાથ નીચેનું ; 3 lower in excellence or value હલકું, નીચું, હીન ; 4 less important ગૌણ, અપ્રધાન, અમુખ્ય, ઉતરતું. *s.* ઉતરતી પદવીનું-હાથ નીચેનું માણસ.
- INFERIORITY *s.* ઉતરતી પદવી, ઉતરતો દરજ્જો ; 2 ગૌણતા, અપ્રધાન્ય ; 3 નીચપણું, હલકાપણું.
- INFERNAL *a.* Pertaining to the lower regions પાતાળ-અધો લોક સંબંધી નું ; Pertaining to, inhabiting hell નરક સંબંધી-નું, નારકી, નરકવાસી ; 3 hellish અતિ-દુષ્ટ, અધોર, હાતકી, નિર્દય.
- INFEST *vt.* [*L. in into & fero I bear*] To trouble, to harass in large numbers ઘણા થઈને ઇજા-તસદી આપવી, ઉપદ્રવ ક., દુઃખ દેવું ; as, the house was infested with rats ઘણું જંદર ઘરમાં ઉપદ્રવ કરતા હતા ; multitudes of bats i. the place વાગોળનું ટોળું તે જગાએ બહુ દુઃખ દેહે.
- INFIDEL *a.* [*L. in not & fidelis faithful-fides faith*] Disbelieving the inspiration of the Christian Scriptures, rejecting revealed religion ખ્રિસ્તીશાસ્ત્ર ઇશ્વરોક્ત નથી-ખ્રિસ્તી ધર્મ ઇશ્વરદત્ત નથી એવું માનનાર, ખ્રિસ્તી ધર્મનો અવિશ્વાસી, શાસ્ત્રાવિશ્વાસી. શાસ્ત્રપર વિશ્વાસ રાખે નહીં એવું. *s.* અવિશ્વાસી માણસ, ખ્રિસ્તીશાસ્ત્ર ઇશ્વરોક્ત નથી એવું ને માને છે તે.

- INFIDELITY *s.* અવિશ્વાસ *m.* બેઈમાન *n.* ખ્રિસ્તી શાસ્ત્ર-ધર્મપર અવિશ્વાસ ; 2 a violation of the marriage covenant by adultery અપતિવ્રત્યન, અપતિવ્રત્યન, ભરકર્મન, છિનાનું *n.*
- INFILTRATION *s.* [*in and filtrate*] પદાર્થના છિદ્ર-કાણામાં થઈને પેસવું તે ; 2 તેમ કૃષ્ણ પ્રવેશ.
- INFINITE *a.* Without limits અપાર, અનંત, બેહૂદ, બેસુમાર.
- INFINITESIMAL *a.* ધણું જ નહોતું, અતિસૂક્ષ્મ.
- INFINITIVE *a.* (in gram) I. mood સામાન્યરૂપ.
- INFINITUDE, INFINITY *s.* અનંતતા, અપારપણું, બેહૂદપણું ; An i. of trouble અપાર ત્રમ.
- INFIRM *a.* Weak અશક્ત, દુર્બળ, કુમજોર ; 2 weak of mind, irresolute મનનું અદૃઢ-અસ્થિર-ચંચળ ; 3 not solid or stable અગમગતું, હાલીગએવું.
- INFIRMARY *s.* A hospital or a place where the infirm or sick are lodged and nursed રોગી-દર્દીને રાખવાની જગા, રોગીશાળા, બિમારખાનું, 'ઇસપીતાલ.'
- INFIRMITY *s.* અશક્તિ, દુર્બળતા, નબળાઈ, બળ-રાક્તિ હીનતા ; 2 a disease દરદર, દુઃખન ; 3 failing, fault ખામી, ખોડ, દોષ, ચૂક.
- INFIX *vt.* To fix by piercing ઝાસવું, ધાલવું ; 2 to set in જડવું, બેસાડવું ; 3 to implant or fix રાખવું, મનમાં ડસાવવું-ઉતારવું.
- INFLAME *vt.* [*L. in & flamma flame*] To set on fire સળગાવવું, બળે તેમ ક., ચેતવવું ; 2 to excite or increase (passion &c.) જાગૃત ક., જોરમાં-જોરામાં આણવું, જોસ્તાવાળું ક., વધારવું ; 3 to heat (the blood, body) તપાવવું, ગરમ ક., આગ-આળ ઉઠાડવી ; as, the hand is greatly inflamed હાથમાં ઘણી આગ-આગ ઉઠી છે.
- INFLAMMABLE *a.* સેહેજ બળે-સળગે એવું, દાહ્ય, શીઘ્રદાહી, જ્વાળાગ્રાહી.
- INFLAMMATION *s.* The act (see the verb) ;

2 heat of a part of the body આગ ઉઠવી તે, આગ, તપન-તપીજનું તે, ગરમી કુટી નિકળવી તે, બળવું તે.

INFLAMMATORY *a.* દાહક, આગ ઉઠાડે એવું; 2 (disease) દાહ યુક્ત-ભરેલું; 3 ખંડ-કિતુર ઉઠાડે એવું.

INFLATE *vt.* [*L. in into & flo I blow*]

To swell by injecting air પવનથી-ફુંકીને કુલાવવું; 2 to elate ગર્વથી કુલાવવું, ચઢાવવું.

INFLATED *a.* કુલેલું. ચઢેલું, (style) ખાલી ભભકાયાનું.

INFLATION *s.* કુલાવું તે, પતસંજ.

INFLECT *vt.* [*L. in in & flecto I bend*]

To bend વાળવું, વાંકું કર; 2 (in gram.) to i. a noun વિભક્તિ લગાડવી, (નામ ઈ. નાં) રૂપાન્યાન-પન કરવાં; to i. a verb રૂપ કરવાં-લેવાં; 3 to modulate, as the voice સ્વર જોયો નીચો કર.

INFLECTION *s.* વાંકું વાળવું તે; 2 રૂપન, વિભક્તિ; 3 સ્વર જોયો નીચો કરવો તે, સ્વરબદ્ધ.

INFLEXIBLE *a.* મરડાય-વળાય નહીં એવું;

2 firm in purpose દૃઢ, આગ્રહી, નિર્વિકલ્પ, ડગે નહીં એવું.

INFLEXIBILITY *s.* મરડાય-વળે નહીં એવો ગુણ, દૃઢપણું; 2 દૃઢસંકલ્પ, આગ્રહન, હક, બોહોસ, જીદ.

INFLECT *vt.* [*L. in against and fligo I*

strike] To lay on દેવું, કરવું, ભાગવાવવું; To i. a speech on an audience સભાને બાધણ કરવાથી કુઝા દેવું.

INFLECTION *s.* દેવું તે, ભાગવાવવું તે, કરવું તે; 2 punishment કુઝા, શિક્ષા.

INFLUENCE *s.* (over, on, with) [*L. in*

and fluo I flow] થતી અસર, અસર; supposed i. of the planets ગ્રહ બાવ-દર્શા; I. of the Holy Spirit પવિત્ર આત્માની પ્રેરણા; 2 power or authority arising from character, station, wealth and the like વગમ, વજન, ભાર, બોજ, ચલણ; to exert ones i. with વગ લગાડવો; To have i. on અસર કર, -થી અસર થવી; To

have i. with -ને (કોઈની સાથે) સારું હોવું, આગળ વજન-ચલણ હોવું; He has great i. with the Mamlatdar તેને મામલતદારની સાથે ધણું સારું છે. *vt.* To affect (physically) અસર કર, -થી અસર થવી; these experiments are not influenced by the weight of the atmosphere આ પ્રયોગો જીપર હવાના વજનથી અસર થતી નથી; 2 to move by moral force મન, વાળવું, -થી મન થવું, ઉત્કેરવું, અસર કર, -થી અસર થવી; men are sometimes influenced by mere curiosity to undertake long journeys માણસને કોઈ વખતે માત્ર જીજ્ઞાસાથી લાંબી યુસાફરી કરવાનું મન થાય છે. [મરતબાવાળું.

INFLUENTIAL *a.* વજનદાર, ભાર યોજવાળું,

INFLUX *s.* અંદર વહેવું તે, અંતઃપ્રવાહ; 2 a coming in abundance પુષ્કળ આવવું તે, ભરતી; as, an i. of strangers પરદેશીઓની ભરતી.

INFOLD *vi.* વિઠાળવું, લપેટવું; 2 to embrace બેઠવું, આલિંગન કર, કોટી કર, ખાથ-માં લેવું.

INFORM *vt.* [*L. in and forma shape*]

(poet.) To animate સજીવન-સચેતન કર; 2 to make known ખબર આપવી-કરવી, જણાવવું, સૂચવવું, કહેવું; To i. against અપરાધની ખબર કર-આપવી. [જાણનાર.

INFORMANT *s.* ખબર આપનાર-કરનાર, જ-

INFORMATION *s.* ખબર, વર્તમાન, ખાત-મી, સૂચના, સમાચાર; 2 (વાંચન અથવા બોધથી) પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન; 3 અપરાધની ખબર-દોષારોપન. [જાણનાર.

INFORMER *s.* અપરાધની ખબર આપનાર,

INFORMAL *a.* વિધિ-નિયમ-રીતિ વિરુદ્ધ અન્યથાસ્થિત. [ન હોવું તે.

INFORMALITY *s.* અવિધિ, સિરસ્તા, મુજબ

INFRACTION *s.* [*L. in & frango I break*] ભાંગવું તે, ભંગ, ઉલ્લંઘન, તોડવું તે; as, i. of a treaty કોલ કરારનો ભંગ.

INFRANGIBLE *a.* [See Infraction]

ભંગાય નહીં એવું, અભંગ.

INFRINGE *vt.* ભાંગવું, તોડવું.

INFRINGEMENT *s.* ભંગન, ઉલ્લંઘન.

INFURIATE *a.* [*L. in* and *furio* I madden=*furio* I rave] Enraged, mad ગુસ્સાથી ગાંઠ યમ્મિલું, ક્રોધાંધ, ગુસ્સે યમ્મિલું.
vt. ગાંઠ-વેલું-ગુસ્સે ક., ક્રોધ યદાવવા.

INFUSE *vt.* [*L. in* into & *fundo* I pour] To pour in રેડવું, ઝીતવું; 2 to instil, as principles or qualities મનમાં ઉતારવું-ફાવવું; 3 to steep in water for the purpose of extracting medicinal or other qualities પલાળવું, ભિન્નવું, બોળી મુકવું.

INFUSION *s.* રેડવું તે, મનમાં ઉતારવું-ફાવવું તે; 2 કાવેલ, ક્વાથ *n.* [જીવન.

INFUSORIA *s.* પાણીમાં રહેનારા અતિ સૂક્ષ્મ

INGATHERING *s.* કાપણીની મોસમ, કાપણી.

INGENIOUS *a.* [*L. in* & *gigno* I beget] Possessed of the faculty of invention શોધક બુદ્ધિનું, કલ્પક, યોજક, યુક્તિમાન, ચતુર, વિચક્ષણ, અકલમંદ; 2 of curious design, structure or mechanism કરામત-યુક્તિથી કરેલું, કરામત-યુક્તિનું.

INGENUITY *s.* શોધક બુદ્ધિ, કલ્પના શક્તિ, યુક્તિ, ચતુરાઈ, કરામત.

INGENUOUS *a.* Of honorable extraction કૃત્રીન, આનંદાન, હંચા કુળનું; 2 noble ઉદાર, મોટા મનનું; 3 frank નિષ્કપટ, ખુલ્લા મનનું, નિખાલસ, બોળું.

INGLORIOUS *a.* અપકીર્તિનું-વાન, અપજનનું, અપરાધી; 2 shameful શરમ ભરેલું, નામોસી ભરેલું, લાજવા જેવું, લજવે યમ્મિલું.

INGOT *s.* [*Ger. einguos* a pouring in, *Dut. in-gieten* to pour in] સોનું, રૂપું ઇત્યાદિ ધાતુની લગડી. *f*-ઈટલ-ગટ્ટો *m.*

INGRAFT *vt.* ઝાડની ડાળી કાપી મેળવી દેવી, કલમ ક.; 2 to fix deep દટ ક.-મેસાડવું.

INGRATE *a.* કૃતઘ્ન, નિમક-લુણ હરામ. *s.* કૃતઘ્ન માણસ. [રામી.

INGRATITUDE *s.* કૃતઘ્નતા, નિમક-લુણહ-

INGRATiate *vt.* (with) [*L. in* into and *gratia* favour] (oneself) પેટમાં પે-

સીજવું, કૃપા-મેહેરબાની સંપાદન ક., વહાલ-પ્યાર મેળવવા, વહાલા થવું; he ingratiated himself with the king by flattery ખુરામત કરીને તે રાજાના પેટમાં પેસી ગયો.

INGREDIENT *s.* [*L. in* into & *gradior* I enter] That which enters into a compound અંશ, ભાગ, અવયવજૂત પસ્ટુ.

INGRESS *s.* [See Ingredient] Entrance અંદર જવું તે, પ્રવેશ, અંદર જવાની છુટ; I. of the sun into a sign સંક્રાન્તિ; I. of the sun or moon into the shadow during an eclipse વેષ.

INGUINAL *a.* [*L. inguēn* the groin] બંગના સાંધા નું-સંબંધી.

INGULF *vt.* ગરક ક., ખુરાડી દેવું.

INHABIT *vt.* [*L. in* in & *habeo* I have] -માં રહેવું-વસવું-વાસ ક. *vi.* રહેવું, વસવું.

INHABITABLE *a.* રહેવા-વસવા જોગ, -માં રહેવાય યમ્મિલું, વાસ્તવ્ય.

INHABITANT *s.* રહેનાર, રહેવાસી; (in comp.) વાસી, ચર; an i. of water જળચર.

INHALE *vt.* [*L. in* in & *halo* I breathe] To draw into the lungs શ્વાસ-દમ લેવા; To i. the fresh air ચોખ્ખી હવા ખાવી.

INHARMONIOUS *a.* બેચર, બેતાલ, અપસર; 2 મિલાપ વગરનું, મિલાપ નહીં હોય યમ્મિલું; an i. meeting મિલાપ વગરની સભા.

INHERE *vi.* [*L. in* & *haereo* I stick] To exist or be fixed in something else વળગી-ચોંટી રહેવું.

INHERENT *a.* ચોંટી-વળગી રહે યમ્મિલું; 2 innate મૂળનું, સ્વાભાવિક.

INHERIT *vt.* [*L. haeres* an heir] To receive by descent from an ancestor વારસ થવું, વારસો પામવા-મળવા, ના વારસામાં મળવું, વારસાનો ઉપભોગ ક.; 2 to receive by nature from a progenitor-માં જન્મથી આવવું, ને મળવું, ધરડાવરડાથી પ્રાપ્ત થવું-મળવું; he inherits his father's virtues તેનામાં તેના આપના સદ્ગુણ જન્મથી આવ્યા છે; children often i. the infirmities of their parents ધણીવાર માઆપની બોડી

છોકરામાં જન્મથી આવેછે; he inherited a glorious name તેને ધરડાવરડાથી મ્હેરું નામ મળ્યું હતું.

INHERITABLE *a.* વારસામાં મળે એવું, વારસાના કાયદાથી મળે એવું; 2 માબાપથી-ધરડાવરડાથી આવી રહે એવું; 3 વારસ થવા જોગ; i. to the crown ગાદીનો વારસથવા જોગ.

INHERITANCE *s.* An estate which is or may be inherited વારસો, વતન; 2 reception by hereditary right વારસામાં-વારસા દાખલ-વારસાના હકથી મળવું-લેવું તે; he received the estate by i. તેને તે મિલકત વારસા દાખલ મળી; an i. of shame જન્મથી મળેલું અપમાન.

INHIBIT *vt.* [*L. in* and *habeo* I hold] To restrain, to hinder અટકાવવું, અટકાવ ક., નિષેધ *n*-મનાઈ ક.

INHIBITION *s.* અટકાવ, મનાઈ, નિષેધ.

INHOSPITABLE *a.* (pers.) આગતા સ્વાગતા-પરોણા ચાકરી કરે નહીં એવું; 2 not favourable to strangers (deserts &c.) પરદેશીઓને પ્રતિદૂળ-સવગડ પડે નહીં એવું; an i. village કુત્રામ.

INHOSPITALITY *s.* પરોણા ચાકરી ન કરવી તે.

INHUMAN *a.* [*L. in* and *humanus* humane] Cruel નિર્દય, ક્રૂર, ધાતકી, દયાહીન.

INHUMANITY *s.* નિર્દયતાઈ, ક્રૂરતાઈ, દયાહીનતાઈ, ધાતકીપણું.

INHUME *vt.* [*L. in* & *humus* the ground] (See Bury).

INIMICAL *a.* [*L. in* and *amicus* friendly-*amo* I love] Unfriendly વેર રાખે એવું, દ્વેષી, રાગુવટ રાખે એવું; 2 adverse પ્રતિદૂળ, વિરોધી, ગુક્સાનકારક.

INIMITABLE *a.* Surpassing imitation (pers., acts) જેની નકલ થાય નહીં એવું, અનુસરણ નહીં એવું, જેના જેવું બીજું કોઈ ન હોય એવું, અનુપમ, અપ્રતિમ.

INIQUITOUS *a.* [*L. in* and *æquitas* equity] Unjust, wicked અન્યાયનું, અધર્મનું, હરામનું, દુષ્ટ.

INIQUITY *s.* અન્યાય, અધર્મ, અપ્રમા-

ણિકપણું *n*, દુષ્ટતાઈ; 2 a crime or sin અપરાધ, પાપ.

INITIAL *a.* [*L. initium* a beginning from *in* into & *eo* I go] Beginning પેહેલું, પ્રથમ, આદિ, આરંભનું. *s.* The first letter of a name નામનો પેહેલો અક્ષર.

INITIATE *vt.* શ્રુતત્વ-શૂળપીઠિકા શિખવવી; 2 દીક્ષા-ઉપદેશ આપી કોઈ પંથમાં દાખલ ક.-લેવું; 3 કોઈ મંડળીમાં દાખલ ક.; 4 શિખવવું, જણાવવું. [યએલું.

INITIATED *a.* દીક્ષિત, રીતિ પ્રમાણે દાખલ

INITIATION *s.* કોઈને દીક્ષા-ઉપદેશ આપી પંથ-મંડળીમાં દાખલ ક.-લેવું તે; 2 શિખવવું-જણાવવું તે.

INITIATIVE *a.* દીક્ષા સંબંધી-નું; 2 પ્રથમ, પેહેલું, આરંભનું. *s.* આરંભ, પહેલ, રીઝ-આત *f*; as, to take the i. પહેલ કાઢવી, આરંભ ક. [i. rites દીક્ષાક્રિયા.

INITIATORY *a.* આરંભનું, પેહેલું; 2 દીક્ષાનું;

INJECT *vt.* (into) [*L. in* and *jacio* I throw] To throw in અંદર નાખવું-ધાલવું; To i. with a syringe પિચકારી મારવી.

INJECTION *s.* અંદર ધાલવું તે; 2 medicine to be injected પિચકારી મારીને રાત્રીમાં ધાલવાનું ઓસડ.

INJUDICIOUS *a.* (person) અવિચારી, અવિવેકી, ડાહ્યું નહીં, બેસમજ, અણસમજ; (act or measure) અવિચારનું, બેસમજથી કરેલું, બેસમજનું, અનુચિત.

INJUNCTION *s.* [*L. in* and *jungo* I join] An authoritative command આગ્રાઈ, હુકમ; 2 (law) letter of i. તાકી-દપત્ર-ચિઠ્ઠી *f*.

INJURE *vt.* [*L. in* not and *jus, juris* law] Generally ગુક્સાન-અપકાર ક., બગાડવું, ખરાબ ક.; 2 to hurt or wound, as the person વગાડવું, ધા પાડવો, ધાયલ ક.; 3 to impair, as the health બગાડવું, ગુક્સાન ક., ખરાબ ક.; 4 to damage or lessen the value of, as goods or estate ગુક્સાન પોહોંચાડવું, ખરાબી ક.; To i. the reputation આપરને બદા-જામ લગાડવું,

નામ જુરાડું, આપર-હરમત લેવી; To i. the feelings મન દુઝાવડું, ઓટું-માડું લગાડું; To i. the mind ખુદિ-મનરાશ્તિ મંદ ક., ખુદિશંકા ક.; his long illness seems to have injured his mind તે ધણા દહાડા માંદો રહેવાથી તેની ખુદિ મંદ થયેલી જણાય છે; To i. a good cause સારું કામ બગાડું, સારા કામમાં ગુસ્સાન ક.; To i. one's self જાતે દુઃખ ભોગવડું, પોતાના પિડને દુઃખ દેવું.

INJURIOUS *a.* હકને ગુસ્સાન પોહોંચાડનારું, દુઃખકારક, અપકાર કરનારું, ગુસ્સાન-પરા-ખી કરે એવું, બદો લગાડનારું, મંદ કરે એવું.

INJURY *s.* વાગવું તે, દુઃખન, અપકારન, ધ-જન, પરાખી *f.*, ગુસ્સાનન, બદોમ, બગાડન.

INJUSTICE *s.* અન્યાયન, ગેરધનસાક્ષન, અ-ધર્મન; 2 અયોગ્ય દોષ મૂકવો તે, યોગ્ય વખાણ નીહ કરવાં તે.

INK *s.* [*Fr. encre, Dut. inkt*] શાઈ *f.*, રૂનાઈ *f.*; Sympathetic *i.* અદૃશ્ય શાઈ *f.* *vt.* શાઈ લગાડવી-ચોપડવી.

INKY *a.* શાઈ-ગું-સરખું-થી ભરેલું.

INK-HORN, INK-STAND *s.* ખડિયોમ.

INKLE *s.* પાટી *f.*

INKLING *s.* [from a frequent form of the root of Hint] ધસારત્, સૂચનાઈ, થોડી ધણી અખર; I have an i. of his whereabouts તે જ્યાં હશે તેની મને થોડી ધણી અખર છે.

INLAND *a.* Remote from sea સમુદ્રથી દૂર-રનું, અંદરના ભાગનું, મધ્યદેરાસ્થ-નું, (sea) જમધ્ય; 2 carried on within a country દેરાનું, દેશી.

INLAY *vt.* (with) જડવું, ખેસાડવું, અંદર મૂકવું.

INLET *s.* રસ્તોમ, માર્ગમ, દ્વારન; 2 a bay ખાડી. [નારં, સહવાસી.

INMATE *s.* (એક ઘર)માં રહેનાર, સાથે રહે-

INN *s.* *AS. inn, Icel. inni*] વિસીઈ, ખુસા-ફર થોડીને ઉતરવાની જગાઈ, ખુસાફરખાનું.

INN-KEEPER *s.* વિસીવાળો.

INNATE *a.* [*L. in & natus born-nas-*cor I am born] Inborn, natural જન્મનું, અંતર્જાત, સ્વભાવિક, કુદરતી.

INNAVIGABLE *a.* વાહાણથી અવાય-જવાય નહીં એવું, નૌકાગમનારક.

INNOCENT [*L. in & noceo I hurt*] Not noxious નિરપદ્રવી, દુઃખ કરે નહીં એવું, નિરપકારી; 2 free from guilt નિરપરાધી, નિર્દોષ, નિષ્પાપ; 3 lawful પાપ વગર કરી શકાય એવું, ઉચિત, કાયદાસર.

INNOCENT *s.* નિરપરાધી (માણસ); 2 ખેવકુક-દિવાનું (ખિચારું માણસ).

INNOCENCE-CY *s.* નિરપરાધીપણું, નિષ્પાપી-પણું, દોષ-અપરાધ હીનતાઈ, નિષ્કપટ.

INNOCUOUS *a.* જોથી દુઃખ ન થાય એવું, નિરપકારી.

INNOVATE *vt.* [*L. in & novo I make new*] નવી રીત-ચાલ દાખલ કરીને ફેરવી ના-ખવું, નવી રીત ચાલુ ક. *vi.* (on) ધારાથી ઉલટું કુંઈ નવું દાખલ ક., રૂઢિમાં ફેરફાર ક.

INNOVATION *s.* નવી રીત-ચાલ, ધારામાં ક્રાંધિલો ફેરફાર.

INNOVATOR *s.* નવી રીત-ચાલ ચાલુ કરનાર.

INNUENDO *s.* [*L. in and nuo I nod*] An oblique hint આડી વાત કરીને કરેલી ધસારત્, વક્રોક્તિ *f.*

INNUMERABLE *a.* અગણિત, અસંખ્યાત, ખેસુમાર, અનંત, ખેહદ. [અપોષક.

INNUTRITIOUS *a.* પુષ્ટિ આપે નહીં એવું.

INNUTRITION *s.* અપોષણન, અપુષ્ટિ *f.*

INOCULATE [*L. in into & oculus an eye*] To insert the bud of a tree or plant in another tree or plant for the purpose of growth on the new stock એક ગાડની કળી ખીજ ગાડ ઉપર ઉગાવવી, કલમ ક.; 2 to communicate a disease by inserting infectious matter શરીરમાં ચેપ ધાલીને રોગી ક., (with the matter of small pox) સીતળા-સેપડ-ખળિયા કાઢવા.

INOCULATION *s.* એક ગાડની કળી ખીજ પર ઉગાવવી તે; 2 સીતળા કાઢવા તે.

INOCULATOR *s.* સીતળા કાઢનાર.

INODOROUS *a.* વાસ-ગંધ રહિત-વિનાનું.

INOFFENSIVE *a.* ગરીબ, રોક, નિરપદ્રવી, નિરપકારી.

INOPERATIVE *a.* જેથી કાર્ય થાય-કર્યાય નહીં
 એવું, અસર કરે નહીં એવું, નિરપયોગી, નિ-
 બ્ધ, લાગુ પડે નહીં એવું. [સમ જું.]

INOOPORTUNE *a.* અકાલિક, કવેળા-ક્રમા-

INORDINATE *a.* અપરિમિત, બેસુમાર, બેહદ.

INORGANIC *a.* જડ, નિર્જીવ, નિરવયવ, ઐ-
 તત્વરહિત, જડ પદાર્થનું, જડ પદાર્થ વિષયક.

INQUIETUDE *s.* Disturbed state અ-
 શાન્તિ *f.*, અસમાધાન *n.*, બેચેન *n.*

INQUIRE *vi.* [*L. in & quaero* I seek]
 To seek for information by asking
 questions પુછવું, પ્રશ્ન કર.; To i. into તપા-
 સ-શોધ-તજવીજ કર.; To i. about, after,
 for અપરઅંતર પુછવી, સમાચાર પુછવા.

INQUEST *s.* Judicial inquiry સરકારના
 માણસથી થએલી તપાસ-ચોકસી-તલાસ-શોધ
 -તજવીજ *f.*, સરકારી ચોકસી *f.*; 2 a jury
 એકાએક મરણ થયું હોય તેનું કારણ શોધી
 કાઢવા જે પંચ બેસે છે તે, જુરી.

INQUIRER *s.* પુછનાર, તપાસ-શોધ કરનાર,
 શોધક, અપર કાઢનાર.

INQUIRY *s.* પ્રશ્ન પુછવો તે, સવાલ *m.*, પુછપ-
 રછ *f.*, શોધ *f.*, તપાસ *f.*, તલાસ *f.*, ચોકસી *f.*, સત્ય-
 નો શોધ; Friendly i. respecting health
 અપર અંતર પુછવી તે; Spirit of i. યોગેચ્છુ *f.*

INQUISITION *s.* તપાસ *f.*, ચોકસી *f.*, સરકારી
 શોધ; 2 રોમન કથોલિક ધર્મ માનનારા કે-
 ટલાક દેશોમાં તે ધર્મથી ઉલટું મત રાખનારા
 માણસોની તપાસ કરી શિક્ષા દેનારી સભા
 અથવા કોર્ટ. [નિગ્રાસુ.]

INQUISITIVE *a.* શોધક, ચોકસીકરે એવું,

INQUISITOR *s.* સરકારી શોધ-તપાસ કરનાર;
 2 રોમનકથોલિક ધર્મથી વિરુદ્ધ મત વિષે ત-
 પાસ કરનારી સભાનો એક સભાસદ.

INQUISITORIAL *a.* ચોકસી-શોધ-તપાસનું-
 સંબંધી, “ઇન્ક્વિઝિશન” ની રીતભાત પ્રમાણે
 કરેલું.

INROAD *s.* The entrance of an enemy
 into a country with purposes of hos-
 tility કોઈ દેશ પર રાત્રીની અઠાઈ-સ્વારી-
 હુમલો *m.*; 2 હદ છોડી નેપારકી મિલકત પર જવું.

INSALUBRIOUS *a.* તનદુરસ્તી-આરોગ્ય

રાખે નહીં એવું, રોગકારક, રોગ ઉત્પન્ન કરે
 એવું, બ્યાધિકર.

INSALUBRITY *s.* આરોગ્યતામાં નુકસાન કરે
 એવો ગુણ, રોગજનકત્વ *n.*

INSANE *a.* Mad ગાંડું, બેલું, દિવાનું, મન
 ઠેકાણે નહીં હોય એવું; 2 ગાંડા લોકોને સાર
 કરેલું (હસ્પિટાલ વગેરે).

INSANITY *s.* બેલાપણું *n.*, ગાંડાપણું *n.*, મિત્તે ઠેકાણે
 ન હોય એવી સ્થિતિ.

INSATIABLE *a.* Not to be satisfied
 સંતોષ પામે નહીં એવું, અસંતોષી, ધરાય નહીં
 એવું, અતિલોભી.

INSCRIBE *vt.* [*L. in upon and scribo*
 I write] To write on -ત્રે પર લખવું; 2
 to engrave on કોતરવું, બોદવું; 3 to im-
 press on ડસાવવું, ઉતારવું; 4 to mark with
 letters or words વણાકિત-રાખ્દાકિત કર.;
 5 to address to અર્પણ-નજર કર.

INSCRIPTION *s.* કોતરેલો લેખ; 1. on stone
 શિલાલેખ; 2 નજર કરવાનું વાક્ય; 4 a title
 નિતાય *m.*

INSCRUTABLE *a.* [*L. in not & scrut-*
 or I search into] Unsearchable શોધાય
 નહીં એવું, સમજી શકાય નહીં એવું, ગૂઢ, ગ-
 હન, અતર્ક્ય.

INSECT *s.* [*L. in and seco* I cut] જીવ-
 હું *n.*, જીવજંતું, કીડો *m.*

INSECTIVORA *s.* કીડા ખાનાર પ્રાણી *n.*

INSECTIVOROUS *a.* કીડા ખાનારું, કીડા ભક્ષક.

INSECURE *a.* Not confident of safety
 સલામત નહીં હોય એવો રાક રાખનાર, સંરાય
 યુક્ત, સભય; 2 unsafe સલામત નહીં એવું,
 ધોક્કા લાગે એવું, જોખમ ભરેલું.

INSECURITY *s.* સલામતી ખાતર રાક *m.*-ધા-
 સ્તી *f.*, સભયતા *f.*; 2 જોખમ *m.*, ધોક્કો *m.*

INSENSIBLE *a.* Impereceptible ઈંદ્રિ-
 યથી જણાય નહીં એવું, અદૃશ્ય, અગોચર,
 ઈંદ્રિયાગોચર; the motion of the earth
 is i. to the eye પૃથ્વીની ગતી આંખથી
 જણાતી નથી; 2 destitute of the power
 of feeling બેમાન, બેથુક, અચેતન; 3 ખી-
 ભનું દુઃખ જોઈને જોને દયા આવે નહીં એવું,
 નિર્દય, દયાહીન, કાણુ હૈયાનું.

INSENSIBILITY *s.* બેભાનપણું, બેચુદ્ધિ; 2 દયા-કૃપાહીનતા; 3 જડપણું, બેવકુશિય.

INSENSIBLY *ad.* જણાય નહીં- માલમ પડે નહીં ઝીંતી રીતે; 2 gradually હળવે હળવે.

INSEPARABLE *a.* જૂડું પડાયે નહીં ઝિયું.

INSERT *vt.* [*L. in and sero* I join] To set in or among અંદર ઓસવું- ધાલવું- મુકવું-દાખલ કર; we hope to i. your article in our next number અમને આ- રા છે કે અમારા આવતા અંકમાં તમારા વિ- ધય દાખલ કરીશું. [કરવું તે.

INSERTION *s.* અંદર મુકવું-ધાલવું તે, દાખલ

INSIDE *s.* Internal part અંદરની બાજુ; 2 entrails આંતરડાં. *a.* અંદરની બાજુનું અંદરનું. *ad.* prep અંદર, માહે; To turn i. out અવળાનું સવળું કર. (ડગલો, ટેલી ઇ.)

INSIDIOUS *a.* [*L. in & sedeo* I sit] Deceitful કપટી, દગલખાજ, દગાખોર, કા- વતરાંખોર; 2 intended to entrap ફસાવ- વાને સાર કરેલું, દગા ભરેલું.

INSIDIOUSNESS *s.* કપટીપણું, દગલખાજી.

INSIGHT *s.* Thorough knowledge or skill પૂર્ણજ્ઞાન, પ્રવેશ, અંદરની ખરી માહિતી.

INSIGNIA *a.* [*L. pl. of insigne* from *in & signum* a mark] Distinguishing marks of office or honour અધિકારનું ચિહ્ન-લક્ષણ; 2 signs લક્ષણ, ચિહ્ન.

INSIGNIFICANT *a.* Destitute of mean- ing (words &c) અર્થ વગરનું, અર્થહીન; 2 unimportant નજીવું, અનગત્યનું, નકામું; 3 mean અધમ, નીચ, હલકું, પુચ્છ.

INSIGNIFICANCE-CY *s.* અર્થહીનતા; 2 હ- લકા-નીચ પણું.

INSINCERE *a.* Dissembling (person) કપટી, ઢોંગી, કૃત્રિમી, દગલખાજ; 2 false (thing) કપટ ભરેલું, ઓટું. [ઢોંગમ.

INSINCERITY *s.* કપટન, દગોમ, કૃત્રિમમ,

INSINUATE *vt.* [*L. in & sinus* the bo- som] To introduce gently, to wind in ધીરેરહીને-ધીરેધીરે-યુક્તિથી પેસાડવું-અંદર ધાલવું-ઓસવું; To i. itself ધીરે રહીને-યુ-

ક્તિથી પેસવું-દાખલ થવું; water insinu- ates itself into the crevices of rocks પાણી ધીરે ધીરે ખડકની ફાટામાં પેસે છે-પેસી જાય છે; 2 to work one's self into fa- vour પેટમાં પેસીજવું, ખ્યાર મળવવા, પ્રીતિ સંપાદન કર; 3 to hint or suggest by remote allusion વળમાં-વાંકામાં ઓલવું, વક્રોક્તિ કર; Do you dare to i. that I told a lie? હું જીવું ઓટ્યો ઝિયું વળમાં ઓ- લીને કહેવાને તારી છાતી ચાલે છે?

INSINUATING *s.* પેટમાં પેસી જનાર, યુક્તિથી પ્રીતિ સંપાદન કરનાર.

INSINUATION *s.* The act of insinuating ધીરે ધીરે પેસાડવું-પેસવું તે; 2 act or pow- er of stealing on the affection પેટમાં પેસીજવાનો-વરા કરવાનો ગુણ, વચીકરણ; 3 વક્રોક્તિથી-વાંકામાં ઓલીને કરેલી સૂચના, વ- ક્રોક્તિ, વળમાં-વાંકામાં ઓલવું તે.

INSIPID *a.* [*L. in and sapio* I taste] Tasteless સ્વાદ રહિત, ફીકું, મોઝું; 2 want- ing spirit, dull અસર કરે નહીં ઝિયું, વિ- રસ, અરસિક.

INSIPIDITY *s.* સ્વાદ-રસહીનતા, વિરસતા.

INSIST *vi.* (on, upon) [*L. in upon and sisto* I stand] To dwell on, to urge આગ્રહ-હક-જીદ કર, -નું આગ્રહ હોવું; he in- sisted on turning them out તેણે તેઓ- ને કાઢી મુકવાની હક કીધી; I i. on that હું તેનો આગ્રહ કરું છું; he insists on having it એ લેવાને તે આગ્રહી છે.

INSNARE *vt.* ફસાવવું, ફંસામાં નાખવું; To be ensnared ફસાઈ જવું, ફંસામાં પડવું.

INSOBRIETY *s.* Drunkenness છાકટા-પી- ધેલપણું, કેફ.

INSOICIABLE *a.* (See Unsociable.)

INSOLENT *a.* [*L. in & soleo* I am accus- tomed] Proud and haughty with con- tempt of others ગર્વિષ્ટ, મગર, ઉક્ત, ઉ- ન્મત; 2 proceeding from insolence મ- ગરૂનીનું, મગરૂની ભરેલું.

INSOLUBLE *a.* That can not be dis- solved ઝીંગણે નહીં ઝિયું.

INSOLVABLE *a.* જેનો ખુલાસો ન થાય એવું, સમજવાય નહીં એવું, કઠણ, અધરું.

INSOLVENT *s.* Unable to pay one's debts as they fall due નાદાર, દેવાળીઆ, દેવાળું કાઢનાર. [જું *n.*

INSOLVENCY *s.* નાદારી, નાદારપણું *n.*, દેવા-
INSOMUCH *ad.* To that degree એટલે સુધી કે, અહીં લગી કે.

INSPECT *vt.* [*L. in into specio* I look] To look on, to view for the purpose of examination જોવું, તપાસવું, નિરખવું, શોધન કર., પરીક્ષા કર.

INSPECTION *s.* તપાસ, ચોક્સી, પરીક્ષા.

INSPECTOR *s.* તપાસનાર, પરીક્ષા લેનાર, “પ્રસ્પેક્ટર.”

INSPIRE *vi.* [*L. in & spiro*] To draw in, to breathe શ્વાસ-દમ લેવા. *vt.* To breathe into ફુંકવું; 2 to fill with what animates, enlivens, exalts આરાધ-જો-શમ-હોરા/હિમ્મત/ઉત્તેજન આપવું, પ્રેરણા કર.; 3 to disclose preternaturally ધર્મ-શી પ્રેરણા કર.

INSPIRED *a.* શ્વાસથી લીધેલું; 2 informed by the Holy Spirit પવિત્રાત્મા-ધર્મ પ્રેરિત-પ્રભોધિત; I. scripture ધર્મશાસ્ત્રના.

INSPIRIT *vt.* To encourage, to enliven ઉત્કેરવું, ઉત્તેજન આપવું.

INSPISSATE *vt.* [*L. in & spissus* thick] To thicken, as fluids જાડું-ઘટ્ટ કર., અંધાઈ જાય તેમ કર.

INSTABLE *a.* (See Unstable).

INSTABILITY *s.* અસ્થિરતા, અલિપ્તપણું *n.*

INSTALL *vt.* To set or instate in an office, rank or order સ્થાપવું, પદની-હોદ્દા પર સ્થાપવું-બેસાડવું, ક્રિયા-સંસ્કાર પૂર્વક સ્થાપવું, -બેસાડવું. [પના, પદાભિષેક *m.*

INSTALLATION *s.* સ્થાપના, પ્રતિષ્ઠા, પદસ્થા-

INSTALMENT *s.* વિધિ-સંસ્કાર પૂર્વક સ્થાપના; 2 a part of a sum of money paid or to be paid at a particular period હક-તોમ, આંકું; I. of a payment to Govt. કિસ્ત; Agreement to pay by instal-
ments હકતા-આધા અંખી.

INSTANT *a.* [*L. in upon & sto* I stand]

Earnest, urgent આગ્રહી, તત્પર; 2 im-
mediate તરતજ-લાગલું થનારું, તાત્કાલિક;
3 quick ઉતાવળું, જલદીનું, તાકીદનું; 4
current ચાલતું; The 1st Instant ચાલતા
માસની પેહેલી તારીખ. *s.* A moment
ક્ષણ, પળ, પલક; 2 a particular time
કાળમ, વખતમ; Every i. ક્ષણે ક્ષણે, પળે
પળે; At that i. તેજ વેળા, તત્કાળ; Go this
i. અત્તર ધડી જ; In an i. પળવારમાં.

INSTANCE *s.* Importunity, solicitation
કલાવાલામ, આગ્રહમ; as, at the i. of the
defendant's advocate પ્રતિવાદીના વકી-
લના આગ્રહથી; 2 example દાખલો, ઉ-
દાહરણ; 3 occasion, time પ્રસંગ, કા-
ળમ, વેળા; In the first i. પ્રથમ, પેહેલાં-
vt. -નું ઉદાહરણ આપવું.

INSTANTANEOUS *a.* કંઈ પણ વાર લાગ્યા વ-
ગરનું, લાગલું જ થાય એવું.

INSTANTANEOUSLY *ad.* એક ક્ષણ- પળમાં,
જોતાં જોતાંમાં.

INSTANTLY *ad.* લાગલું જ, તરતજ, તેજ ધ-
ડીએ; 2 આગ્રહથી, તત્પર રહીને.

INSTANTER *ad.* (law) તરતજ, તેજ ધડીએ.

INSTEAD *ad.* In the place of બદલે, વતી,
જગાએ, કેકાણે, -ની બદીબર.

INSTEP *s.* The projection on the upper
side of the human foot near its junc-
tion with the leg પગની પાટલીનો ઉચો
ભાગ.

INSTIGATE *vt.* [*L. in & stigo* I incite]
To incite, to urge (mostly to evil)
(અંકસર નહારાં કામમાં) ઉત્કેરણી-શિખવણી
આપવી, ઉત્કેરવું, રાળી કર.

INSTIGATION *s.* ઉત્કેરણી, શિખવણી.

INSTIGATOR *s.* ઉત્કેરણી આપનાર, રાળીકરનાર.

INSTIL *vt.* [*L. in & stillo* I drop] To
infuse by drops ટીપું ટીપું કરીને રેડવું-ધા-
લવું; 2 to infuse slowly ધીરે ધીરે મનમાં
ધાલવું-ભરવું.

INSTINCT *s.* [*L. instinctus* inwardly
moved] Natural knowledge of direct-

ing power અંગમાનન, પ્રેરણાશક્તિ *f*, પશુ-શક્તિ *f*.

INSTINCTIVE *s*. પ્રેરણા શક્તિ, સ્વાભાવિક.

INSTITUTE *vt*. [*L. in & statuo* I set]

To establish, to enact સ્થાપવું, બાંધવું, ડરાવવું, નિમવું, ભેદવું *ક*.; 2 તત્વ-મૂળતત્વ શિષ્યવર્ગ-થી વાકેફ *ક*.; 3 to begin શરૂવું, શરૂ *ક*., ચાલુ *ક*. *s*. નિયમ, ધારો, કા-યદો, વિધિ; 2 a literary and philo-
sophical society વિદ્યા-ગાન વર્ધક-શોધક મંડળી; Institutes of religion ધર્મતત્વનું પુસ્તક; Institutes of law કાયદા સંગ્રહ પુસ્તક.

INSTITUTION *s*. સ્થાપવું તે, સ્થાપના *f*; 2 a permanent form of law કાયદો, ધારો, નિયમ; 3 an organised society મંડળી, ખાતું, કારખાતું; as, a literary i. વિદ્યોત્તેજક મંડળી *f*; a charitable i. ધર્મ કરવા વિષે ભીલી ચમ્પલી મંડળી.

INSTRUCT *vt*. [*L. in & struo* I build]

To teach શિષ્યવત્, કેળવણી આપવી, બોધ *ક*.; 2 to command આજ્ઞા *ક*., હુકમ આ-પવો; 3 to inform ખબર *ક*., કહેવું.

INSTRUCTION *s*. શિષ્યવત્ તે, કેળવણી આપ-વી તે; 2 શિક્ષા *f*, કેળવણી *f*, બોધ, ઉપ-દેશ *m*; 3 આજ્ઞા *f*, હુકમ *m*.

INSTRUCTIVE *a*. ગાન-શિક્ષા-બોધ આપે એવું, બોધનું, બોધકારક.

INSTRUCTOR *s*. શિષ્યવનાર, શિક્ષક; Reli-
gious i. ગુરૂ, આચાર્ય, ઉપદેશક.

INSTRUMENT *s*. [See Instruct] That
by which work is performed or any
thing is effected સાધન; 2 implement
હથિયાર, આભરણ, શસ્ત્ર; A musical i.
વાદ્યન, વાદ્ય, વાદ્યન; A wind i. વાંસળી,
પાવોલ પગેર; 3 (law) a deed, contract
or writing લેખ, ખત, દસ્તાવેજ *m*.

INSTRUMENTAL *a*. કાર્યસાધક, કારણ બૂત;
2 વાજનથી કીધેલું, વાદ્યસિદ્ધ; I. case
વૃત્તિયા; ત્રીજી વિભક્તિ *f*.

INSTRUMENTALITY *s*. સાધકપણું; Through
the i. of મારફત, હસ્તક, વડે, થી.

INSUBORDINATE *a*. ઉપરીને તાબે રહે
નહીં એવું, બેહુકમ, સીરખેર, માથાનો ફરેલ.

INSUBORDINATION *s*. સીરખેરી, બેહુકમપણું.

INSUFFERABLE *a*. સહન થાય નહીં-ખ-
માય નહીં-સાંખી શકાય નહીં એવું, અસહ્ય.

INSUFFICIENT *a*. નેપછે તેટલું નહીં,
એછું; 2 unfit અયોગ્ય, નાલાયક.

INSULAR *a*. [*L. insula* an island] દ્વીપ
-બેટનું-સંબંધી, પાણીથી વિટલાયેલું-કેરાયેલું.

INSULATE *vt*. To place in a detached
situation અખગું-વેગળું મૂકવું, કોઈ સાથે સં-
બંધ રહે નહીં એવી રીતે મૂકવું.

INSULATED *a*. અખગું, વેગળું.

INSULATION *s*. અખગું મૂકવું-હોવું તે.

INSULT *vt*. [*L. in & salio* I leap] To
treat with abuse or insolence by
words or actions -નું અપમાન *ક*., -ની
જેરઆપ *ક*., -ની બેઅદબી *ક*. *s*. અપ-
માન, અનાદર, બેઅદબી, જેરઆપ *f*.

INSULTING *a*. અપમાન બરેલું, અપમાનકારક,
જેરઆપ થાય એવું.

INSUPERABLE *a*. [*L. in & supero* I
pass over] (barrier) એવાંચાલ નહીં એવું;
2 (objection, difficulty) જોને લીધે (કોઈ
પાત) નો નિકાલ ન થાય એવું, જોને લીધે કોઈ
કામ ન બને એવું, દૂર કરાય નહીં એવું;
I see no i. objection to such a settle-
ment તે રીતનો નિકાલ નહીં થાય એવા કોઈ
વાંધો મને માલુમ પડતો નથી; All but i.
-થી બહુજ દુસ્તર થાય એવું; as, the dif-
ficulties in the way of success are all
but i. નડતર એવી છે કે તેથી કામ બહુજ
દુસ્તર થવાનું છે.

INSUPPORTABLE *a*. હંચકાય નહીં એવું;
2 (See Insufferable).

INSURE *vt*. To make sure ખચીત-નકી
ક., -થી ખચીત-નકી થવું; 2 to secure
against possible loss (to engage to
secure) વીમા ઉતારવો-*ક*.; (to obtain
security) વીમા ઉતારાવવો-કરાવવો; I
have insured my life for £ 1000
રૂ. ૧૦૦૦૦ નો મેં મારી હંદગીનો વીમા

ઉતરાવ્યો છે ; The company insures goods at 3 per-cent કંપની માલને વીમા તણ રકે ઉતારે છે.

INSURANCE *s.* વીમા.

INSURER *s.* વીમા ઉતારનાર, વીમાવાળો.

INSURGENT *a.* [*L. in & surgo* I rise]

Rising in opposition to civil or political authority ખંડ ઉઠાવનાર, બળવાખોર.

s. બળવાખોર-ખંડખોર-ફીતુરી મણસ.

INSURRECTION *s.* ખંડન, બળવામ, દંગેલમ, ફીતુરન, હુલ્લડન.

INSURRECTIONARY *a.* ખંડ-બળવાનું-સંબંધી.

INSURMOUNTABLE *a.* (See Insuperable).

INSUSCEPTIBLE *a.* અસર થાય નહીં એવું, -ને થાય-લાગે નહીં એવું, અગ્રાહક.

INTANGIBLE *a.* [*L. in not & tango* I touch] જેને સ્પર્શ થાય નહીં એવું, અસ્પર્શ.

INTEGER *s.* [*L. See Entire*] પૂર્ણસંખ્યા *f*, પૂર્ણાંકમ.

INTEGRAL *a.* આખું, અખંડ, પૂર્ણ, પૂર્ણકરક.

INTEGRITY *s.* Moral soundness, honesty પ્રમાણિકપણું, સાચવટ, નેકી *f*, હાથનું ચોખ્ખાપણું *n*.

INTEGUMENT *s.* [*L. in & tego* I cover] હાંકણું, આપરણું, આચ્છાદન; *I.* of the body ચામડી *f*, ખાલ *f*.

INTELLECT *s.* [*L. inter* between and *lego* I choose] The faculty of thinking મનન, બુદ્ધિ *f*, વિચારશક્તિ *f*, ચાંનેદ્રિય *f*, અક્ષર *f*.

INTELLECTUAL *a.* Mental બુદ્ધિનું, મનનું, માનસિક ; 2 ideal, perceived by the intellect મનમાં આવેલું, બુદ્ધિથી જણાવ્યેલું, કાલ્પનિક, કલ્પેલું ; 3 having the power of understanding બુદ્ધિવાન, અક્ષરવાન.

INTELLIGENCE *s.* Understanding, skill યાનન, સમજ, બુદ્ધિ *f*, ચતુરાઈ *f*, હોશીઆરી *f*, વકૂક ; 2 notice ખબર *f*, સમાચારમ, વર્તમાનન, ખાતમી *f*; 3 intelligent being યાનીપ્રાણી *n*.

INTELLIGENT *a.* સચાન, બુદ્ધિસંપન્ન ; 2 બુદ્ધિવાન, ચતુર, હોશીઆર, ચંચળ.

INTELLIGIBLE *a.* સમજાય એવું, બુદ્ધિગમ્ય.

INTEMPERANCE *s.* [*L. in not & temperance*] Want of moderation, excess in indulgence અતિશયપણું *n*, ખેસુમારપણું *n*, અમર્યાદાઈ, અતિશયભોગમ, અપરિમિત ભોગમ ; *I.* in eating ખહુ ખાવું તે, અમિતભોજનન, અભિતાહારમ, અત્યાહારમ, અકરાંતિયાપણું *m*; *I.* in drugs or drinking ખહુ કેક કરવી તે, અતિશય દારૂ પીવાનું વ્યસનન, અતિપાનન, અતિમદ્યપાનન.

INTEMPERATE *a.* (pers.) અતિશય કરનાર, અતિભોગી ; *I.* in eating ખહુ ખાનાર, અત્યાહારી, અભિતાહારી ; *I.* in drinking ધણે દારૂ પીનાર, છાકટો, કેકી ; 2 (things) અપરિમિત, ખેહદ, અમર્યાદ, હદ બહાર ગમ્યેલું.

INTEND *vt.* [*L. in towards & tendo* I stretch] To design, to purpose ધારવું, ધરાદો-મનસુખો રાખવો-હેવો-ક.

INTENSE *a.* ધણું, અતિશય, ભારે ; *as, i.* application ધણું ધ્યાન ; *i.* heat ધણી ગરમી *f*; *i.* suffering ભારે દુઃખ.

INTENSITY *s.* તંગપણું *n*, તસતસતાપણું *n* ; 2 અતિશયતા *f*, ભારપણું, સખ્તાઈ *f*, જખરાપણું. [ખરે ક.

INTENSIFY *vt* વધારે ક., વધારવું, ધણું જ-

INTENT *a.* (on) એકાગ્ર ચિત્ત, એકચિત્ત, એકનિષ્ઠ, -માં લીન-ગરક. *s.* અભિપ્રાયમ, મતલબ *f*, ધરાદો *m*, મનસુખો *m* ; To all intents and purposes બધી રીતે, સર્વથા, છેક, બિલકુલ.

INTENTION *s.* Fixedness of attention એકાગ્રતા *f*, વિચારમ ; 2 મનસુખો *m*, ધરાદો *m*, અભિપ્રાયન ; 3 aim હેતુ *m*, અર્થ *m*.

INTENTIONAL *a.* જાણી જોઈને-સમજીને કરેલું.

INTENTIONALLY *ad.* જાણી જોઈને-બુઝીને, સમજીને.

INTER *vt.* [*L. in and terra* the earth]

To bury દાટવું, ગાડવું, બુનિસંસ્કાર ક.

INTERMENT *s.* દાટવું તે, બુનિસંસ્કારમ.

INTERCALARY *a.* [*L. inter & calo* I call] Inserted in the midst of others મધ્યે-વચમાં ધાલેલું, (month, day) અધિક.

INTERCALATE *vt.* પંચાંગમાં અધિક માસ-
દિવસ લેવા-ધાલવો.

INTERCEDE *vi.* [*L. inter and cedo* I go] To interpose, to mediate વચ્ચે પડવું, વચ્ચે પડી સમજાવવું, મધ્યસ્થ થવું; 2 to plead in favour of one બીજાને સારૂ માફી માગવી, પરાયે પ્રાર્થના કરી, બીજાને સારૂ જે વાત કહેવી. [પાછું, પરાયે પ્રાર્થના]

INTERCESSION *s.* વચ્ચે પડવું તે, મધ્યસ્થ-

INTERCESSOR *s.* વચ્ચે પડનાર, મધ્યસ્થ, પરાયે પ્રાર્થના કરનાર.

INTERCESSORY *a.* મધ્યસ્થપણાયુક્ત-થી કરેલું.

INTERCEPT *vt.* [*L. inter and capio* I take] To stop on its passage, to seize on by the way રસ્તામાં-વાટમાં અટકાવી લેવું-અટકાવવું-પકડવું-રોકવું; 2 to obstruct the progress of જવું-આવવું બંધ કરી-અટકાવવું, અટકાવવું; 3 to interrupt communication with જવા-આવવા વગેરેનો સંબંધ-વેહેવાર બંધ કરી-તોડવો.

INTERCHANGE *vt.* To exchange અદલબદલ કરી, અરસપરસ લેવું ને આપવું; 2 to succeed alternately એક પછી એક આપવું-લાવવું. *s.* અદલાબદલી, આપલે, અદલબદલ કરવાનો વેહેવાર; 2 એક પછી એક આપવું તે.

INTERCHANGEABLE *a.* અદલબદલ કરાય એવું; 2 એક પછી એક આપવું.

INTER-COMMUNICATION *s.* અરસપરસનો વેહેવાર, સંવ્યવહાર.

INTER-COSTAL *a.* [*L. inter & costa & rib*] પાંસળી વચ્ચેનું.

INTERCOURSE *s.* [*L. inter & curro* I run] આવવા જવા વગેરેનો વેહેવાર, વેહેવાર, વહિવટ, સંસર્ગ; *I.* with the world સંસાર વેહેવાર; *Social i.* મિલાવડે, બેસવા ઉઠવા, ખાવા પીવા વગેરેનો વેહેવાર; *Familiar i.* ઘરવટ, ઘરોબો, પરિચય.

INTERDICT *vt.* [*L. inter and dico* I say] To forbid, to prohibit મના કરી, નિષેધ કરી; 2 to cut off from communion with a church ખ્રિસ્તી મંડળીના સં-

સર્ગની મના કરી. *s.* મના, નિષેધ, નિષેધનો ઠરાવ; 2 શામનકાયેલિક મંડળીમાં પાદરીઓને ધર્મ ક્રિયા કરવાની પોપ તરફથી મના-નિષેધ.

INTERDICTION *s.* મના-નિષેધ કરી; 2 આપમ.

INTEREST *s.* [*L. inter and esse* to be]

Advantage, good હિત, અર્થ, ગુણ, લાભ; he is so engrossed in looking after the public i. that he neglects his own હોકાનું હિત કરવામાં તે એવો લીન થયો છે કે પોતાનું હિત વિસરી જાય છે; 2 concern, lively feeling about, pleasant or painful આસ્થા, કાળજી, બાવમ, તમાલ, દરકાર; I take a great i. in that boy તે છોકરા પર મારી ધણી આસ્થા છે-હું ધણો બાવ રાખું છું; I feel a painful i. in his case એના વિષે મને ધણી કાળજી છે-દુઃખ લાગે છે; 3 power to excite feeling (pleasant) મનોરંજન શક્તિ, મનોરંજન ગુણ, (painful) શોકાતુર કરવાની-કરણા ઉપજાવવાની શક્તિ, કરણારસ; The story is full of i. એ વાર્તામાં મનોરંજન-શક્તિ બરપુર છે; 4 influence over others વગમ, વસીલો; 5 share, portion હિસ્સો, ભાગ, પાતી; 6 vanity; Simple i. સારું-સુડ બાજ; Compound i. અકલ્પિત બાજ; 7 regard to private profit સ્વાર્થ, પોતીકી મતલબ, બાજ; i. prevailed over honour સ્વાર્થ આગળ ટેકવું ચાલ્યું નહીં; you shall have your wish with i. તમને તમારું માગ્યું બાજ મળશે; the disrespect he shewed to me I paid him back with i. તેણે મારું અપમાન કીધું તે બાજ મુખાં મેં પાછું વાળ્યું. *vt.* To affect કાળજી-આસ્થા ઉત્પન્ન કરી, કરણારસ ઉત્પન્ન કરી, અસર કરી; 2 to engage in one's favour પક્ષમાં આણવું; To i. one's self સામેલ થવું, હાથ ધાલવો; To be interested in (a) ભાગીદાર હોવું, સામેલ હોવું; (b) મનોરંજન થવું, દુઃખકારક અસર થવી.

INTERESTED *a.* લાભ-નુકસાનમાં ભાગીદાર, સ્વાર્થી, મતલબી.

INTERESTING *a.* મનોરંજક, પુરા કારક, દી-

INTERFERE *vt.* [*L. inter and ferio* I strike] To interpose, to intermeddle વચ્ચે પડવું, હાથ ધાલવો; to come in collision એક બીજાને આડે આવવું-નડવું, સામસામા આવીશું; 3 (a horse or bullock) નેવર વાગવી.

INTERFERENCE *s.* વચ્ચે પડવું તે, હાથ ધાલવો તે, મધ્યસ્થપણું; 2 a clashing એક બીજાને નડવું તે.

INTERIM *s.* [*L. inter* between] The mean time વચ્ચેના કાળ, અરસામ; In the i. એટલામાં, એ અરસામાં, એ દરમિયાન.

INTERIOR *a.* [*L. comp. of interus* inward] Internal અંદરનું, માહેનું. *s.* અંદરની બાજુ-નો ભાગ, મધ્યદેશમ.

INTERJACENT *a.* [*L. inter & jacio* I lie] વચ્ચે આવેલું.

INTERJECT *vt.* [*L. inter & jacto* freq. of *jacio* I throw] વચ્ચે નાખવું-ચૂકવું.

INTERJECTION *s.* વચ્ચે નાખવું-ચૂકવું તે; 2 (in gram.) કેવળપ્રયોગી અવ્યય ન, ઉદ્ગારમ.

INTERLACE *vt.* To intermix બેળવું, બેળીદેવું, સેળબેળ ક.

INTERLARD *vt.* -માં-મધ્યે-વચ્ચે ચૂકવું; 2 -માં વચ્ચે ચૂકીને વિચિત્ર ક.; To be interlarded with -માં-વચ્ચે આવવું.

INTERLEAVE *vt.* ચોપડીમાં બધે પાનાની વચ્ચે એકેક કોર્ડ પાતું ધાલવું.

INTERLINE *vt.* To write in alternate lines એક લીટીએ એક વાત અને બીજીએ બીજી એમ વારાફરતી લખવી; 2 to write between lines બે લીટીઓની વચ્ચે લખવું.

INTERLINEAR *a.* એક લીટીએ એક વાત અને બીજી લીટીએ બીજી એમ વારાફરતી લખેલું; 2 બે લીટીઓની વચ્ચે લખેલું; an i. translation, Sanscrit and Gujarati એક લીટીએ સંસ્કૃત અને બીજી લીટીએ ગુજરાતી એમ લખેલું ભાષાંતર.

INTERLINEATION *s.* બે લીટીની વચ્ચે લખેલો શબ્દ-વાક્ય; 2 બે લીટીની વચ્ચે લખવું તે.

INTERLOCUTION *s.* [*L. inter & loquor* I speak] Dialogue સંવાદમ, સંભાષણન;

2 (in law.) an intermediate decree before final decision છેલ્લા નિકાલ-ચુકાદાની અગાડિનો હુકમ.

INTERLOCUTER *s.* સંવાદ કરનાર, સંવાદી.

INTERLOCUTORY *a.* સંવાદરૂપ; 2 (see *s.* 2)

INTERLOPER *s.* [*L. inter & Dut. loopen* to run] વગર હકે બીજાના કામમાં માથું મારનાર-ધુસનાર; 2 પરવાનગી વગર વેપાર કરનાર.

INTERLUDE *s.* [*L. inter & ludus* play] નાટકની વચ્ચે તમારાગીરોને ખુશ કરવાને કારણે તમારો-બેલ-મમત-રમુઝ.

INTERLUNAR-*Ya.* [*L. inter and luna* the moon] અમાવાસ્યા-અમાસ નું-સંબંધી.

INTERMARRIAGE *s.* (લગનું) સાટું; 2 માંહોમાંહે લગન.

INTERMARRY *vi.* (લગનું) સાટું ક.; 2 માંહોમાંહે લગન ક.; Brahmins and Khatrias do not i. બ્રાહ્મણ અને ક્ષત્રી માંહોમાંહે લગન કરતા નથી.

INTERMEDDLE *vi.* બીજાના કામમાં માથું મારવું-ધુસવું, વગર સત્તાએ વચ્ચે પડવું, ધુસવું.

INTERMEDIATE *a.* [*L. inter & medius* middle] Lying or being in the middle, intervening વચ્ચે પડેલું, મધ્યનું, વચ્ચેનું.

INTERMINABLE *a.* [*L. in not & terminus* a boundary] Boundless, endless અનંત, અપાર, બેહદ, છેડા વગરનું.

INTERMINGLE *vt.* બેળીનાખવું, એકકું કરી દેવું. સેળબેળ ક. *vi.* મળીશું, સેળબેળ થઈશું.

INTERMIT *vt.* [*L. in and mitto* I send] To interrupt, to suspend વચ્ચે અટકાવવું-બંધ પાડવું, તહકુબ ક. *vi.* વચ્ચે અટકવું-બંધ પડવું; 2 to go off at intervals વચમાં વચમાં-રહીરહીને-આંતરે આવવું (તાવ) **INTERMISSION** *s.* અટકાવમ, બેળબેળમ, તહકુબી, અટકવું તે.

INTERMITTENT *a.* રહીરહીને-આંતરે આંતરે આવવું; i. fever આંતરિયો.

INTERMIX *vt.* To mix together બેળીદેવું, મેળવવું, સેળબેળ ક., એકકું કરી દેવું.

INTERMIXTURE *s.* મિળવણી, મિળમ, મિગમ.

INTERMURAL *a.* [*L. inter* and *murus* a wall] દીવાલ-ભીત-કુરામ્યાની વચ્ચેનું.

INTERNAL *a.* [*L. internus, inter* within] Inward અંદરનું, માહેનું; 2 not foreign, within a country દેશનું, દેશ માહેનું; 3 intrinsic, real વાસ્તવિક, ખરું, મૂળનું; 4 pertaining to the heart અંતઃકરણનું, મનનું.

INTERNATIONAL *a.* જુદા જુદા દેશના પરસ્પર વહેવારનું-સંબંધી, દેશ દેશનું.

INTER NOS [*L.*] આપણે બે જ ભણા જાણીએ હેં.

INTERPOLATE *vt.* [*L. inter* & *polio* I polish] To insert as a spurious word or passage in a manuscript or book મૂળ-અસલ ગ્રંથ-ષ્ટાપમાં (નવા શબ્દ-પાઞ્ય) ઉમેરવું-વધારવું-ધાલવું.

INTERPOLATION *s.* અસલ લખાણ-ગ્રંથમાં (નવા શબ્દ) ઉમેરવા તે; 2 ઉમેરેલા શબ્દ-પાઞ્ય.

INTERPOSE *vt.* [*L. inter* & *pono* I place] To place between -ની વચ્ચે-મધ્યે રૂકવું; 2 to thrust in, to intrude વગર કામિ માથું મારવું, ધુસવું; to i. oneself ધુસીશવું; 3 to use, to offer વાપરી-આપી વચ્ચે પડવું; their father interposed his authority to settle the dispute તેમનો આપ પોતાની સત્તા વાપરી તકરાર પતાવવા સાર વચ્ચે પડ્યો; the king interposed his good offices રાજાએ વચ્ચે પડી સારી સલાહ આપી. *vi.* વચ્ચે-મધ્યે પડવું, મધ્યસ્થપણું ક.; 2 વચ્ચે પડીને કહેવું-બોલવું; But, interposed the Brahman, I did not consent બ્રાહ્મણ વચ્ચે પડીને બોલ્યો, “પણ મેં કમૂલ કીકું નહીં.”

INTERPOSITION *s.* વચ્ચે આવવું-હોવું-પડવું તે, મધ્યસ્થપણું, માધ્યસ્થન; It was a striking i. of Providence તે પ્રસંગે ધૃમ્ધર આશ્ચર્યકારક રીતે વચ્ચે પડ્યો.

INTERPRET *vt.* [*L. interpretor*] To explain the meaning of અર્થ સમજાવવા

-ક., બાષાંતર-તરજુમો ક.; 2 to unfold the meaning of (prediction, dreams) -નો ખુલાસો ક., કારણ બતાવવું, સમજાવવું, કહેવું; as, to i. a riddle ઉખાણું કહેવું; 3 to define બ્યાખ્યા આપવી, સમજાવવું.

INTERPRETATION *s.* અર્થ કરવા તે, અર્થમ, બાષાંતર *n.*, તરજુમો *m.*; 2 ખુલાસો *m.*; 3 બ્યાખ્યા.

INTERPRETER *s.* અર્થ-ખુલાસો-તરજુમો કરનાર, બાષાંતર કર્તા, સમજાવનાર, દુભાષિ-યો *m.*, ઠીકાકાર.

INTERREGNUM *s.* [*L. inter* & *regnum* rule] એક રાજનું મરણ અથવા રાજ્યત્યાગ અને બીજાનો રાજ્યાભિષેક એ બેની વચ્ચેનો કાળ, અરાજકન, નિર્નાયકી.

INTERROGATE *vt.* [*L. inter* & *rogo* I ask] To question પ્રશ્ન-સવાલ ક., પૂછવું; પ્રશ્ન-સવાલ પૂછીને તપાસવું.

INTERROGATION *s.* પ્રશ્ન-સવાલ કરવા તે, પ્રશ્ન *m.*, સવાલ *m.*; 2 a note (?) that marks a question પ્રશ્નચિહ્ન.

INTERROGATIVE *a.* પ્રશ્ન-સવાલનું, પ્રશ્નરૂપ, પ્રશ્નાર્થ. *s.* (in gram.) પ્રશ્નાર્થશબ્દ.

INTERROGATORY *a.* પ્રશ્ન-સવાલનું, પ્રશ્નરૂપ. *s.* પ્રશ્ન *m.*, સવાલ *m.*

INTERRUPT *vt.* [*L. inter* & *rumpo* I break] To stop or hinder by breaking in upon progress અટકાવવું, બંધ પાડવું; 2 to break continuity તોડવું, કંકડા ક., -માં ભંગ થવા-પડવા; the road was interrupted by a steep hill વચ્ચે એક સીધી ટેકરી આવ્યાથી રસ્તો તુટી ગયો હતો; the plain was interrupted by only a single hill ફક્ત એક ડુંગરથી મેદાનના કંકડા પડી ગયા.

INTERRUPTION અડચણ, અટકાવ *m.*, હરકત, ગતિભંગ *m.*, ભંગ *m.*

INTERSECT *vt. & vi.* [*L. inter* and *seco* I cut] To cut or cross mutually પરસ્પર છેદવું-કાપવું, એક બીજાને કાપીને-છેદીને જવું, કાપવું, છેદવું.

INTERSECTION *s.* કાપવું-છેદવું તે, છેદન *n.*; The point of i. છેદનબિંદુ *n.*

INTERSPERSE *vt.* [*L. inter & spargo* I scatter] To scatter or set here and there among other things વચ્ચે વચ્ચે નાખવું-ફેંકવું-વેરવું.

INTERSTICE *s.* [*L. inter and sisto* I stand] ફાટ *f.*, ચીર *m.*, ચીર *f.*, તડ *f.*

INTER-TROPICAL *a.* ક્રાંતિ વૃત્તની વચ્ચે આવેલું, ઉષ્ણકટિબંધમાં આવેલું.

INTERTWINE *vt.* ગુંચવી નાખવું, ગુંચવવું, એક બીજાને વળ દઈ ગુંચવું, ગુંચવું.

INTERVAL *s.* [*L. inter & vallus* a stake] A space between two things જે વસ્તુ વચ્ચેની જગ્યા, અંતર *m.*, ગાળો *m.*, છેદ *n.*; 2 a space of time between any two points or events વચ્ચેનો વખત, કાળાંતર *m.*, અરસો *m.*; At intervals વચ્ચે વચ્ચે, રહી રહીને.

INTERVENE *vi.* (between) [*L. inter & venio* I come] To come or be between in space or time -ની વચ્ચે આવવું; The Atlantic intervenes between Europe and America યુરોપ અને અમેરિકાની વચ્ચે આટલાન્ટિક મહાસાગર આવેલો છે; the period which intervened between the Restoration and the accession of William and Mary બીજા આર્લ્સ રાજને પાછો બોલાવ્યો અને વિલ્યમ તથા મેરી ગાદી પર બેઠાં એ જે બિનાની વચ્ચેનો વખત; 2 to take place, to happen બનવું, બની આવવું; events may i. to frustrate our expectations કદાચ એવા બનાવ બની આવે કે જેથી આપણી આશા ભાંગી પડે; 3 વચ્ચે પડવું.

INTERVENTION *s.* વચ્ચે આવવું- હોવું- પડવું તે; 2 મધ્યસ્થપણ *n.*, મધ્યસ્થન.

INTERVIEW *s.* A formal meeting મુલાકાત *f.*, બેઠ *f.*, મેળાપ *m.*, વાતચિત *f.*

INTER-WEAVE *vt.* [*L. inter* together and weave] To weave together એકઠું વણવું; 2 to intermix બેળીદેવું, મેળબેળ ક.

INTESTATE *a.* [*L. in* not and *testo* I make a will] વારસનામું-મૃત્યુપત્રક કર્યા

શિવાય મરનાર. *s.* વારસનામું કર્યા શિવાય મરનાર માણસ.

INTESTINE *a.* [*L. intus* within] (applied to evils) Internal અંદરનું, શરીર માંહેલું; 2 domestic દેશ-સ્વદેશ નું-માંનું-માંહેનું, માંહેા માંહેનું; as, i. wars દેશમાં-હેની-અંદરની લડાઈ; I discord દેશમાં-હો કુસંપ. *s.* (*pl.*) આંતરડાં *n.*

INTESTINAL આંતરડાંનું-સંબંધી.

INTHRAL *vt.* To enslave દાસ-હુડો-ગોલામ ક., ગોલામીમાં રાખવું.

INTHRONE *vt.* (See Enthroned).

INTIMATE *a.* [*L. intimus* the inmost] Inward અંદરનું, માંહેનું; 2 near પાસે-નજીકનું; 3 familiar જીવનન, દીલોબન, પ્રાણુપ્રિય, જીવલગ. *s.* પ્રાણુપ્રિય-જીવન-નમિત્ર *m.* *vt.* To give a slight notice of ખબર-સૂચના આપવી, જણાવવું; as, to i. in writing લખીને જણાવવું.

INTIMACY *s.* જીવન-દીલોબન દાસ્તી-મિત્રાઈ *f.*, ધરોબી *m.*-ધરપટ *f.*, અતિશય મિત્રાચારી *f.*

INTIMATION *s.* ખબર *f.*, સૂચના *f.*, આતમી *f.*

INTIMIDATE *vt.* [*L. in* and *timidus* fearful] To make fearful ધમકાવી બિહીવડાવવું, દેહેશત લગાડવી.

INTIMIDATION *s.* બિહીવડાવવું તે, ધમકા *f.*

INTO *prep.* અંદર, -માં, માંહે.

INTOLERABLE *a.* Not to be borne સહન થાય નહીં એવું, સોંપી ન શકાય એવું, અસહ્ય; 2 not to be allowed આમીરાથી ન જોવાય-ખમી ન શકાય એવું.

INTOLERANCE *s.* સહન ન ક. તે; 2 બીજા માણસોને તેઓના મત ધરાવવા કે ધર્મ પાળવા દેવાને ગેરમરજી-અપ્રસન્નતા *f.*

INTOLERANT *a.* સહન કરી નહીં એવું, સહન કરવાને અશક્ત; 2 unwilling to tolerate others in the holding of their opinions or the practice of their worship બીજા માણસોને તેઓનાં મત ધરાવવા અથવા ધર્મ પાળવા દેવાને નારાજ.

INTOMB *vt.* (See Entomb).

INTONE *vi.* To utter a deep protracted

sound તાણીને- ગંભીર સ્વરે બોલવું, ગંભીર સ્વર કાઢવો.

INTONATION *s.* સ્વરભેદન, ગંભીરસ્વરન.

INTOXICATE *vt.* [*L. in* and *toxicum* *Gr. toxikon* poison] To inebriate છાકડું-પીધેલ ક., કેફ ચલાવવી; 2 to excite the spirits to a kind of delirium મસ્ત-ઉન્મત-ગાંડું ક.

INTOXICATION *s.* કેફ, અમલન, નિશોમ, છાકડાપણું, પીધેલપણું; 2 મસ્તી, ઉન્માદન.

INTOXICATING *a.* કેફી, નિશાદાર, નિશો ચલાવે-છાકડું કરે અપવૃત્ત.

INTRACTABLE *a.* Obstinate હઠીલું, જીદી, અડીઅલ, સમજે નહીં અવું, અનિવાર; 2 indocile શિષ્યે નહીં અવું, અશિક્ષ્ય.

INTRACTIBILITY *s.* હઠ, જીદ, અડીઅલપણું.

INTRANSITIVE *a.* (in gram.) અકર્મક.

INTRANSMUTABLE *a.* જેનું જાત્યાંતર થાય નહીં અવું.

INTRENCH *vt.* To dig a trench about, to fortify with a trench and parapet ની આસપાસ આઈ બાંધવી, આઈ બાંધી મારચો બાંધવો; 2 to furrow ચાસવું, કરચલી પાડવી. To i. on બીજના હકમાં પગ પેસારો ક., પારકા હકમાંથી ધીમે ધીમે લઈ લેવું; An intrenched camp આઈ અને મારચાવાળી છાવણી.

INTRENCHMENT *s.* આઈ અને મારચોન; Within their i. તેમની મારચાવાળી છાવણીમાં.

INTREPID *a.* [*L. in* & *trepidus* trembling] Brave, undaunted નિર્ભય, બીહે-ડરે નહીં અવું, હિંમતવાન, છાતીનું આધું, બહાદુર.

INTREPIDITY *s.* બેહડકપણું, છાતી, હિંમત.

INTRICATE *a.* [*L. intricor* I make difficulties] Entangled, perplexed ગુંચવણવાળું-ભરેલું, અસરળ.

INTRICACY *s.* ગુંચવણ, ગુંચ, અસરળતા.

INTRIGUE *s.* [See Intricate] A complicated plot કારસ્તાન, કતરાણ, કાવતરું;

2 a secret understanding or commerce of forbidden love between two persons of different sexes કામચરિત્રન. *vi.* કારસ્તાન-કાવતરું રચવું-ક.; 2 કામચરિત્ર ક.

INTRIGUER *s.* કારસ્તાન કરનાર, કારસ્તાની માણસ.

INTRINSIC-AL *a.* [*L. intra* within & *secusside*] Genuine, real માંહેનું, અંતઃસ્થ, અંતર્ગત, સ્વાભાવિક, ખરેખરું, મૂળજનું; The i. value of a hundred rupee note is that of a piece of paper શો રૂપિયાની નોટની ખરેખરી કિંમત કાગળના કકડાના જેટલી છે; silver possesses i. value રૂપામાં ખરેખરો માલ છે.

INTRODUCE *vt.* (to, into) [*L. intro* within & *duco* I lead] To lead or bring in અંદર લાવવું-લઈ જવું-ધાલવું; 2 to bring, to be acquainted આજાણાણુ-પિછાન-બુલાકાત કરાવવી-કરાવી આપવી; 3 to bring something new into notice or practice પ્રવર્તાવવું, ચલાવવું, ચાલુ-દાખલ ક.; 4 to begin, to open to notice આરંભ ક., ચાલુ-શરૂ ક.; 5 to produce પેદા-ઉત્પન્ન ક., પાડવું; as, to i. the habit of speaking truth સાચું બોલવાની ટેવ પાડવી; to i. the fear of God into their hearts તેઓના મનમાં ઈશ્વરની બિહીક ઉત્પન્ન ક.

INTRODUCTION *s.* અંદર લાવવું તે, પ્રવેશન; 2 આજાણાણુ-પિછાન કરાવી આપવી તે, બુલાકાત; 3 દાખલ કરવું તે; 4 આરંભ, પ્રારંભ; 5 પ્રસ્તાવના, ઉપદેશ, દીપ્તિ.

INTRODUCTIVE *a.* દાખલ-ચાલુ કરે અવું, પ્રવર્તક.

INTRODUCTORY *a.* (See Introductive); 2 પ્રસ્તાવનારૂપ-નું-સંબંધી.

INTROSPECTION *s.* [*L. intro* & *specio* I see] Looking within અંદરની બાજુનું અવલોકન-તપાસ, અંતરાવલોકન, અંતર્દર્શન.

INTRUDE *vi.* (on, upon) [*L. in* & *trudo* I thrust] To come or go in with

out invitation or welcome વગર ખોલાવે-તેડે અંદર જવું-આવવું, ધસવું, માથું મારવું, ઘોડલા થવું; 2 to encroach રજ-હક વગર કોઈ જગ્યાએ જવું, મર્યાદા છોડી જવું, અતિક્રમણ ક. *vt.* (oneself) વગર ખોલાવે-તેડે માંહે જવું-આવવું, ધસવું, માથું મારવું.

INTRUDER *s.* વગર ખોલાવે-તેડે માંહે જનાર-આવનાર, (at a feast) ઘોડોમ.

INTRUSION *s.* ધસાડવું તે, વગર ખોલાવે જવું-આવવું તે, ધસવું તે, અનધિકારપૂર્વક પ્રવેશમ.

INTRUSIVE *a.* વગર ખોલાવે જાય-આવે એવું.

INTRUST *vt.* (to, with) To commit to another with confidence in his fidelity સોંપવું, હવાલે-હસ્ત ક., સ્વાધીનતામાં આપવું.

INTUITION *s.* [*L. in & tuer* to look] Immediate knowledge અંતર્જ્ઞાન, સહજગ્નન, અચળગ્નન.

INTUITIVE *a.* તરફવગર પોતાની જાણે સમજા-એવું; 2 અંતર્જ્ઞાનથી પ્રાપ્ત થએલું, અંતર્જ્ઞ; 3 અંતર્જ્ઞાનથી જાણવાનું-સહજ, અંતર્જ્ઞાની.

INTWINE *vt.* (See Entwine).

INUNDATE *vt.* [*L. in & unda* a wave] To overflow રેલ-પૂરથી ધરાડવું, જળમય ક., -થી પાણી પાણી થઈ જવું; the valley of the tapti was inundated તાપીનો પ્રવેશ જળમય થઈ ગયો; 2 to fill with an overflowing abundance રેલછેલ ક., ભરપૂર ક.; the country is inundated with beggars બીખારીઓથી દેશ ભરપૂરથઈ ગયો છે.

INUNDATION *s.* જળમય થવું તે, જળપ્રલયમ, રેલ *f.*, પૂર *n.*: 2 રેલછેલ *f.*, પુષ્કળતા *f.*, પૂર.

INURE *vt.* [old *Fr. enuer*-in and *wre*, from *L. usura* use-utor, *usus* I use] To habituate માહાવરે પાડવો, દરરોજના માહાવરાથી કઠણ ક.; To be inured to ધડાવું, માહાવરાથી ખમી શકે એવું થવું; as, they are inured to cold તેઓ માહાવરાથી ઠંડાડને ખમી શક્યા જ્યાં થએલા છે.

INUTILITY *s.* નિરૂપયોગમ, અનુપયોગમ.

INVADE *vt.* [*Lin & vado* I go] To enter with hostile intentions, to attack સ્વા-રી-ચઢાઈ ક., ચઢવું; 2 to encroach on

પગપેસારો ક., લઈ લેવાનું ક.; To i. one's privacy કોઈ એકાંતે ખેડું હાય તેની પાસે વગર ખોલાવે જવું.

INVADER *s.* સ્વારી-ચઢાઈ કરનાર. [લેક્ષામ.

INVASION *s.* ચઢાઈ *f.*, સ્વારી *f.*, હુમલો *m.*, હ-

INVALID *a.* [*L. in* not and *validus* strong] Of no force નબળું, નિર્જીવ, ન-કામું, ખોટું; 2 (in law) void, null રદ, ખાતલ, નિરૂપયોગી. *s.* રોગી-દર્દી માણસ; 2 (a soldier) જખમ મંદવાડ અથવા ઘણા દહાડા નોકરી કરવાથી અશક્ત થએલો સિપાઈ, રોગથી અશક્ત થએલું માણસ.

INVALIDATE *vt.* રદ-નબળું-બર્થ ક.; 2 to overthrow ખંડન-ભંગ ક.

INVALIDITY *s.* નબળાપણું *n.*, બર્થતા *f.*

INVALUABLE *a.* અમૂલ્ય, અમૂલિક, ધણું-જ કિમતી.

INVARIABLE *a.* Immutable અદલાય નહીં એવું, એકસરખું, નિર્ધિકલ્પ, નિર્ધિકારી.

INVARIABLY *ad.* એકસરખી રીતે, નિત્યના નિયમ પ્રમાણે, નિત્ય.

INVEIGH *vi.* (against) [*L. in & veho* I carry] To utter bitter language against -ની નિંદા-બદગોષ ક., બૂઝું ખેલવું.

INVECTIVE *s.* નિંદા *f.*, બદગોષ *f.*, નિંદા-બદ-ગોષનું બાણ. *a.* નિંદાનું-ભરેલું, નિંદાત્મક.

INVEIGLE *vt.* [*Fr. vouloir* to be willing, *It. in* and *voglio* will, *L. volo* I wish,] To entice, to seduce ફાસલાવવું, બૂલથાપ દેવી, છુગથી કરાવવું.

INVEIGLER *s.* ફાસલાવનાર, બૂલથાપ દેનાર.

INVENT *vt.* [*L. in* upon & *venio* I come] To find out or to devise something new કંઈ નવું શોધી કાઢવું, નવી યુક્તિ-હિકમત રચવી; 2 to fabricate કંઈ ખોટું બનાવવું, બનાવટ ક.; 3 to frame by the imagination કલ્પનારાત્રિથી રચવું.

INVENTION *s.* શોધી કાઢવું તે, શોધ *m.*, નવી યુક્તિ *f.*-કલ્પના *f.*, યોજના *f.*; 2 નવી શોધી કાઢેલી વસ્તુ-વાત *f.*; 3 કલ્પનારાત્રિ *f.*; 4 બનાવટ *f.*, તરકટ *n.* [એવું.

INVENTIVE *a.* શોધક, કલ્પક, નવું શોધી કાઢે

INVENTOR *s.* નવું શોધી કાઢનાર-ખનાવનાર, યુક્તિ કાઢનાર-યોજનાર.

INVENTORY *s.* A catalogue of goods and chattels -ના સામાનની યાદી-ટીપ-ફેરિસ્ટ; to take an i. -ની યાદી-ટીપ ક.

INVERT *vt.* [*L. in & verto* I turn] To reverse, to turn upside down ઉલટાવવું, ઉથલાવવું, જોડું વાળવું, ફેરવી નાખવું.

INVERTED *a.* જોડું વાળેલું, ઉલટું-જોડું-ઉલટુંક્રમે આવેલું-લએલું; the seasons seem i. this year એણે મોસમ ઉલટા ક્રમે આવેલી જણાય છે; I commas અવતરણ(અનુ " ").

INVERSE *a.* ઉલટું, જોડું, અવળું.

INVERSION *s.* The change of order so that the last becomes first and the first last ઉલટો-અવળો ક્રમ, અતિક્રમ; 2 mutual change of place પરસ્પર જ-આની અદલાબદલી *f.*

INVEST *vt.* (with, in) [*L. in* on and *vestio* I clothe] To put a garment on પહેરાવવું; 2 to place in possession of (office, rank or dignity) આપવું (સત્તા-પદવી-અધિકાર); 3 to adorn સજ્જારવું, સુશોભિત ક.; To i. with honour પ્રતિષ્ઠિત ક.; 4 to surround ઘેરવું, ઘેરી લેવું, ઘેરી કાલવા; 5 to lay out or place in (money) -માં નાખવું-ચૂકવું-રોકવું; To i. one's money in business વેપારમાં પોતાના પૈસા નાખવા.

INVESTURE *s.* આપવું તે (અધિકાર-સત્તા), પદસ્થાપન, અભિષેક; I. with the sacred cord of the Hindus જનોઈ દેવું તે, ઉપનયન, ઉપવિતન.

INVESTMENT *s.* (See Investiture); 2 ઘેરા કાલવા તે, ઘેરો; 3 -માં નાખવું-રોકવું તે; A good i. સારો વેપાર.

INVESTIGATE *vt.* [*L. in & vestigo* I search or track] શોધવું, તપાસવું, ચોક્કસી ક.

INVESTIGATION *s.* શોધ, તપાસ, ચોક્કસી, તલ્લારી, તલ્લીજ *f.*

INVETERATE *a.* [*L. in vetus, vetus* old] Firmly established by long continuance (evils) દૃઢ થયેલું, ઘણા દહાડાનું,

જીવનું, બહુકાલિક (રીઝ, દુઃખ); 2 having a fixed habit by long practice ટેવ-આહવારો-આદત પડેલી હોય તેવું, ખંધારણી, વ્યસની; an i. toper દારૂનો ખંધારણી; an i. smoker તમાકુનો વ્યસની; 3 deeprooted, obstinate કઠું, હડહડ; an i. foe કઠો શત્રુ; i. enmity હડહડતું વેર; i. malice કઠો દ્વેષ.

INVIDIOUS *a.* [*L. invidiosus in and video* I see] Likely to provoke envy ધર્ષા-અદ્યાષ ઉત્પન્ન કરે એવું, દ્વેષજનક, ધિકારવા જોગ.

INVIGORATE *vi.* [*L. in and vigor* -vigeo I am strong] જોર-બળ-કૌવલ આપવું-મજબુત ક., -થી જોર આપવું.

INVIGORATING *a.* પુષ્ટિકારક, પૌષ્ટિક, ધાતુ-પુષ્ટ, બળવર્ધક.

INVINCIBLE *a.* [*L. in and vinco* I conquer] Unconquerable જીતાય નહીં એવું, અજીત, દુર્લભ; 2 insuperable, q. v.

INVIOABLE *a.* Not to be profaned અગાડાય-નાપાક કરાય નહીં એવું; 2 not to be broken તોડાય-ભંગાય નહીં એવું, અભંગ, અનુદલંબનીય; i. chastity અભંગપતિ-વ્રત; an i. promise તોડાય નહીં એવું વચન.

INVIOATE *a.* અખંડિત, અખંડ, અભંગ, નહીં ખમડેલું; his honour remained i. તેનું માન અખંડ રહ્યું.

INVISIBLE *a.* દેખાય નહીં એવું, અદૃશ્ય, દૃષ્ટજોયર.

INVISIBILITY *s.* અદૃશ્યતા, દૃષ્ટજોયરતા.

INVITE *vt.* [*L. invito* variously derived from the roots of *volo* I wish & *voco* I call] To request the company of a person બોલાવવું, તેડું-નોતરું ક., આમંત્રણ ક.; 2 to allure લલચાવવું, લોભાવવું. આ-કર્ષણ ક., -થી આલેવું-આલીનવું, લાવવું; To i. sleep જીંઘ આણવી; This is a season which invites to serious thoughts ભારે વિચાર મનમાં આવે એવો આ વખત છે; The surroundings are such as to i. melancholy ઉદાસી લાવે એવો આરે મનનો દેખાવ છે.

INVITATION *s.* ખાલાવવું તે, તેડું, નોતરું, નિમંત્રણ, આમંત્રણ, ઇન્વિટેશન.

INVITING *a.* લલચાવે એવું, મોહક, આકર્ષક.

INVOICE *s.* [*It. avviso, Fr. envoi* & sending] A detailed account of merchandise shipped or sent, with price મોકલેલા માલની કિંમત સાથે યાદી, બરતિયું, સતમી. *vt.* મોકલેલા માલની કિંમત સાથે યાદી કર, બરતિયું કર.

INVOKE, INVOCATE *vt.* [*L. in on and voco* I call] To address in prayer નામ યેવું, આવાહન કર, પ્રાર્થના કર; 2 to call for આજીવ્યથી માગવું.

INVOCATION *s.* આવાહન, વિનંતિ.

INVOLUNTARY *a.* Not having will or choice ઇચ્છાહીન, ઇચ્છા વગરનું, અસ્વેચ્છ; 2 independent of will or choice વગર ઇચ્છે યત્ન, અનિચ્છાહીન; 3 opposed to the will ઇચ્છાથી ઉલટું, નાપુશીનું; I. submission નાપુશીથી શરણ થવું તે.

INVOLVE *vt.* [*L. in & volvo* I roll] To envelop લપેટવું, ઘેરવવું, ઢાંકવું; 2 to imply અનુમાનથી દેખાડવું-જણાવવું, -માં હેલું, -થી પરિણામ-ફળ-માંથી અર્થ નિકળવો; your refusal will i. serious consequences તમારા ના કહેવાનું પરિણામ બારે નિકળશે; to be and not to be at the same time involves a contradiction છે અને નથી એ બે બોલોમાં ઉલટો અર્થ છે; 3 to implicate સામેલ કર, જોડવું, સાથે ઘેવું-બેળવું; 4 to entangle ગુંચવવું, ગુંચવણમાં નાખવું; 5 to overwhelm છરાડવું, ડુબાવવું, ગરક કર; by his extravagance he has become deeply involved in debt તે પેતાના ઉડાઉપણથી કરજમાં ડુબી ગયો છે.

INVOLUTION *s.* લપેટવું-ઘેરવવું તે; 2 ગુચવણ, by mutual involutions અસ્પર્શ પરસ્પર ગુચવણથી; 3 ઘાતકર્મ, (અસ્તિત્વામાં).

INVULNERABLE *a.* That can not be wounded or injured જેને કંઈ ધા ભાગે નહીં એવું, વજ દેહી, વજ શરીરનું, વજ.

INWARD *a.* [*A.S. inward-in, and*

ward direction] અંદરનું, માંહેનું, મનમાંનું, પેટમાંનું, અંતર્ય. *s.* (*pl.*) આંતરડાં.

INWARDLY *ad.* અંદર, અંદરની બાજુએ.

INWEAVE *vt.* વણવું, ગુંથવું.

INWOVEN *pp.* વણેલું, ગુંથેલું.

INWRAP *vt.* ઘેરવવું, લપેટવું. [યેવું.

INWREATH *vt.* હાર-માળાની માફક ઘેરી

INWROUGHT *a.* [See Work] જોડેલું, જડિત, બેરેલું, બરતપાળું.

IOTA *s.* [*Gr. the smallest letter in the alphabet* corresponding to the E. i.] લવમ, આણ, પરમાણુ, તલમાત્ર, લવચેરા.

I.O.U *s.* Equivalent to "I owe you" તમે મારીપાસે માગો, મારે તમારું દેવું છે, દસ્તાવેજમ.

IPSE DIXIT *s.* [*L. he has asserted*] A mere assertion without proof પુરાવા-સાબિતી વિના કહેવું તે. [સ્વેચ્છ, તામસમ.

IRE *s.* [*L. ira* wrath] Anger ક્રોધ, ગુ-

IRASCIBLE *a.* જરા જરામાં ગુસ્સે થઈ જાય-તપી જાય એવું, તામસી, ચીડીજ.

IREFUL *a.* તામસી, ક્રોધી.

IRIS *s.* [*L. and Gr.*] The rainbow વરસાદની કમાન, બેધ-ઈંદ્રધનુષ્યન; 2 a circle round the pupil of the eye આંખની કીકીની આસપાસનું કુંડાળું. [ત્રાસદાયક.

IRKSOME *a.* [*A.S. earg dull*] કંટાળાબરેલું,

IRON *s.* [*A.S. iren, Ger. eisen*] ઘોડું, ઘા-ખંડ; 2 an instrument or utensil made of iron ઘોડાનું હથિયાર; 3 strength શક્તિ, બળ, જોર; 4 (*pl.*) બેડી *f.* આંત્રિયાં; Sulphate of i. હિરાક્સી *f.*; Smoothing i. કપડાં સાફ કરવાનું કરવાનું એક હથિયારન, ઇસ્પી. *a.* ઘોડાનું, ઘોડાનું બનાવેલું, ઘોડમય;

2 resembling i. in colour ઘોડાના જેવા રંગનું; 3 severe કડક, સખત; 4 inflexible આગ્રહી; an i. will આગ્રહી મનન;

5 robust જમરું, જોરાવર, વજ; An i. frame વજદેહ; I. age of the Hindoos કુળિયુગમ. *vt.* To smooth with an i. કપડાંને ઇસ્પી કર; 2 to fetter બેડી ઘાલવી.

IRON-BOUND *a.* ઘોડાથી બાંધેલું; 2 rugged (coast) ખડકવાળું, ખડખડું.

IRON-CLAD *a.* લોહનાં પત્રાંથી મઢેલું. *s.* A ship of war covered with iron plates લોહનાં પત્રાંથી મઢેલી મનવાર.

IRON-FOUNDER *s.* લોહાનું ભરત કામ કરનાર.

IRONFOUNDRY *s.* લોહાના ભરત કામનું કારખાનું.

IRON-HEARTED *a.* વજ-કઠણ હૈયાનું, નિર્દય.

IRON-MONGER *s.* લોહાનો સામાન વેચનાર.

IRON-MOLD *s.* લુંગડાંપર પડેલો લોહાનો ડાઘ.

IRON-SMITH *s.* છુહારમ, લઢવારમ.

IRON-WORKS *s.* લોહાનું કારખાનું.

IRONY *s.* [*L. ironia, Gr. eirōn* a dissembler—*eiro* I talk] A kind of ridicule which exposes the errors or faults of others by seeming to adopt them હેાય તેથી ઉલટું-મરોડમાં-વળમાં બેલવું તે, વક્રાક્રિત્વ, અન્યોક્તિ, વ્યાભેક્તિ.

IRRADIATE *vt.* [*L. in* and *radio* I shine] To illuminate પ્રકાશિત કરવું.

IRRADIATION *s.* પ્રકાશિત કરવું તે, પ્રકારમ, ચળકાટમ.

IRRATIONAL *a.* Void of reason યાન-બુદ્ધિહીન, અયાન; an i. animal પશુમન, હેવાન; 2 contrary to reason, absurd યાન-બુદ્ધિવિરુદ્ધ, મૂખાઈ ભરેલું; (arith.) An i. quantity (a surd) કરણી. [નત્વ.]

IRRATIONALITY *s.* યાન-બુદ્ધિહીનતા, અયાન.

IRRECLAIMABLE *a.* ટેકાણે પાછું અણાય નહીં એવું, સુધરવું અશક્ય, વહિ ગયેલું.

IRRECONCILABLE *a.* મળી જાય નહીં એવું, દોસ્તી-મિલાપ કરે નહીં એવું, સમજે નહીં એવું, વેરભાવ રાખ્યા કરે એવું; 2 મટે નહીં-જન્ટુ રહે નહીં એવું; i. hatred મટે નહીં એવો દ્વેષ; 3 એકબીજાથી ઉલટું, પરસ્પર વિરુદ્ધ, એક બીજાને ન મળતું; His professions are i. with his practice તે કહે કંઈ ને કરે કંઈ.

IRRECOVERABLE *a.* ફરીથી મેળવાય નહીં એવું, પાછું આવે નહીં એવું; 2 not to be remedied ઉપાય વિનાનું, નિરૂપાય.

IRREFRAGABLE, IRREFUTABLE *a.* ખંડન કરાય નહીં એવું, રદ પડાય નહીં એવું.

IRREGULAR *a.* Not according to

common form (building) બેડોળ, વાંકું, જીઝું-નીચું; 2 not according to established principles or customs નિયમ-રીત-ચાલવિરુદ્ધ, ધારાથી ઉલટું, બેકાયદેસર; 3 not conformable to nature કુદરતી નિયમ વિરુદ્ધ; 4 immethodical (verse) નિયમ-વ્યવસ્થા વગરનું; 5 not in conformity to laws, human or divine આડે માર્ગે ચાલતું, અનાચારી, કુચુંણી, કુચાલનું; 6 not straight વાંકું; 7 not uniform એક સરખું નહીં, વિષમ, અસમ; 8 (in gram.) નિયમવિરુદ્ધ.

IRREGULARITY *s.* ધારા-રીતિ-નિયમ-ચાલ વિરોધમ, અવ્યવસ્થા; 2 નહારી ચાલ, અનાચારમ, દુરાચારમ.

IRRELEVANT *a.* લાગુ પડે નહીં એવું, કામમાં આવે નહીં એવું, અપ્રાસંગિક.

IRRELEVANCY *s.* અસંબંધમ, અપ્રસંગમ.

IRRELIGION *s.* અધર્મમ, ધર્મહીનમ, દુરાચારમ, અભક્તિ.

IRRELIGIOUS *a.* અધર્મી, અધાર્મિક, દુષ્ટ, દુરાચારી; 2 impious, profane ધર્મ વિરુદ્ધ, દેવ-ધર્મ નિંદક.

IRREMEDIABLE *a.* અસાધ્ય સાહે ન થાય એવું, નિરૂપાય, બેધલાજ, સુધરે નહીં એવું.

IRREMOVABLE *a.* અસંકાય નહીં એવું.

IRREPARABLE *a.* સુધરે-સમરે નહીં એવું; 2 irrecoverable પાછું મળે નહીં એવું; he met with an i. loss પાછી મળે નહીં એવી ચીજનું તેને નુકસાન થયું.

IRREPREHENSIBLE *a.* ઠપકા દેવાય નહીં એવું, નિરોષ, દોષમૂળ્ય.

IRREPRESSIBLE *a.* દબાય નહીં એવું.

IRREPROACHABLE *a.* ઠપકા દેવાય નહીં, એવું, નિરૂપ, નિષ્કલંક.

IRRESISTIBLE *a.* અટકાવી શકાય નહીં એવું, સામા ટકાય નહીં એવું, અનિવાર્ય.

IRRESOLUTE *a.* અદઢ, ટચુપચુ કરતું, વારે ધડીએ વિચાર ફેરવી નાખે એવું, ચંચળ મન-વૃત્તિનું, અસ્થિર મનનું. [ચળ મનમ-વૃત્તિ.]

IRRESOLUTION *s.* અદઢતા, અસ્થિરતા, ચંચળતા.

IRRESPECTIVE *a.* વ્યાન-લક્ષ ન આપનાર

-રાખનાર; I. of consequences પરિણામ પર ધ્યાન ન આપવું.

IRRESPONSIBLE *a.* જવાબદાર-જેખમ-દાર નહીં હોય એવું. [able].

IRRETRIEVABLE *a.* (See Irrecover-)

IRREVERENT *a.* અનાદર-અપમાન-અવગ-કારી-કરનાર; 2 proceeding from irreverence અનાદરપૂર્વક, અપમાનગુણ, અવગાહીલ.

IRREVERENCE *s.* અનાદરમ, અપમાનન.

IRREVERSIBLE, IRREVOCABLE *a.* ફેરવાય-રફ કરાય નહીં એવું.

IRRIGATE *vt.* [*L. in & rigo* I water or wet] To wet, to moisten [બિજવવું, પલાળવું; 2 to water, as land by causing a stream to flow upon and over it નીક-નેહેરવતી એતર-જમીનને પાણી પાવું.

IRRIGATION *s.* નીક-નેહેરવતી એતર-જમીનને પાણી પાવું તે; I. works એતર-જમીનને પાણી પાવાનાં બાંધ કામો.

IRRITATE *vt.* [*L. irritio* I snarl] (the skin or flesh) આગ-લાય-આળ ઉકાડવી; 2 to provoke ચિડવવું, ખિજવવું, ગુસ્સે ક.

IRRITABLE *a.* ખિજવાય-ચિડાય તેવું, તામસી.

IRRITANT *a.* ખિજવવું, ગુસ્સે કરવું.

IRRITATION *s.* લાયફ, આળ્ફ; 2 ખિજ્ફ, ચિડ્ફ, ગુસ્સેમ.

IRRUPTION *s.* [*L. in* and *rumpo* I break] A breaking in એકાએક ફાટીને આવવું-અંદર આવવું તે; 2 a sudden invasion એકાએક કીધેલી ચઢાઈ, હુલ્લેમ.

ISLAM *s.* [*Ar.* from *salama* to submit to God] મહમદી ધર્મ.

ISLAND *s.* [*old E. iland, AS. igland*] એટમ, ટાપુમ, દીપમ.

ISLANDER *s.* એટ-ટાપુનો રહેવાસી.

ISLE *s.* [*Fr. île, It. isola, L. insula*] એટમ, ટાપુમ, દીપમ; 2 (See Aisle.)

ISLET *s.* જૂનાનો ટાપુ, ઉપદીપમ.

ISOLATE *vt.* [*L. insula* island] To place apart અળગું-વેગળું મૂકવું.

ISOLATION *s.* અળગું-વેગળું હોવું તે, વેગળા-પાડુંન, અળગાપાડુંન.

ISOSCELES *a.* [*Gr. isos* equal and *skelos* a leg] (in geom.) સમદિ બાજુ.

ISOTHERMAL *a.* [*Gr. isos* equal and *thermē* heat] સમઉષ્ણતાવાળું.

ISRAELITE *s.* [*Gr. Israelietes-Israel, Heb. yisrael* a soldier of God] ઈસ્રા-ઈલના વંશગું માણસ, યાહૂદી.

ISRAELITISH *a.* ઈસ્રાઈલગું-સંબંધી.

ISSUE *s.* [*Fr. L. exire-ex* out and *ire* to go] The act of passing or flowing out બહાર નિકળવું-આવવું તે, નિર્ગમનન; 2 a sending out બહાર મોકલવું તે, કાઢીને આવવું તે; 3 ultimate result પરિણામન, છેવટન, ફળન, છેડોમ; 4 progeny સંતાનન, પ્રજા, સંતતિ, છેકરૂંન; 5 produce or profits ઉપજ્જ, નિપજ્જ, જમીનની આવક; 6 a flux સ્ત્રાવન; an i. of blood રક્ત-સ્ત્રાવન; 7 delivery વેહેંચવું-આવવું તે, વેહેંચણ્ફ; 8 point to be considered in a trial મુદ્દેમ, તકરારી બાબત્, વિષયમ.

vi. To pass or flow out બહાર નિકળવું, આવવું, વેહેંવું, જવું; 2 ઉત્પન્ન થવું, જનમવું; 3 નિપજવું, મળવું; 4 પરિણામ-છેવટ-ફળ થવું. *vt.* To send out બહાર મોકલવું, કાઢીને આવવું, ચલાવવું, ચાલુ ક; 2 to deliver for use વેહેંચવું, આવવું; 3 to deliver by authority જાહેર-પ્રગટ-પ્રસિદ્ધ ક.

ISTHMUS *a.* [*Gr. isthmus*] સંયોગીભૂમિ.

IT *pron.* [*old E., AS. hit, L. id*] તે, એ.

ITALIAN *a.* [*It. Italians, Italico-L. Italia*] ઈટાલી દેશનું. *s.* ઈટાલી દેશનો રહેવાસી, ઈટાલીઅન યોકની ભાષા.

ITALIC *a.* ઈટાલીનું. *s.* ઈટાલીક-તિરકસ-વાંકા અક્ષરમ. [છાપવું.

ITALICISE *vt.* તિરકસ-વાંકા અક્ષર લખવું-

ITCH *s.* [*AS. gictha*] ખસફ, ખુજળીફ, ખરજ્જ; 2 the sensation ખજવાળફ, ચેળફ; 3 a constant teasing desire વખવખફ. *vi.* ખજવાળ-ચેળ આવવી.

ITCHY *a.* ખસ-ખુજળી વાળું.

ITEM *ad.* [*L.*] Also બીજું, વળી. *s.* રક-મ્, કલમફ, બાબતફ.

ITERATE *vt.* [*L. itero* I repeat from *iter* a going] To utter or do a second time ફરીથી-બીજીવાર કહેવું-બોલવું ક.

ITERATION *s.* ફરીથી કહેવું-બોલવું-કરવું ને.

ITINERATE *vi.* [*L. iter, itineris* a journey from *eo* I go] To travel from place to place for the purpose of preaching બોધ-ઉપદેશ કરવાને ગામગામ કરવું.

ITINERANT *a.* ગામગામ ફરનાર-ભટકનાર; an i. preacher ગામગામ ફરીને બોધ-ઉપદેશ કરનાર. [ફીનું પુસ્તક.

ITINERARY *s.* માર્ગ-દેશાટન વૃત્તાંતન, યુસાફ-*a.* યુસાફરી કરવું, ફરવું, ભટકવું.

IVORY *s.* [*Fr. ivoire*] હાથીદાંતમ, હસ્તિદાંતમ. *a.* હાથીદાંતનું. [તરેશીહિણીફ.

IVY *s.* [*AS. ifig*] ધર-ગ્રાડ બે પર ચઢતો વેણ,

J.

J the tenth letter of the English alphabet represented in Gujarati by જ.

JABBER *vt. & vi.* [*Scot. gibber* from the root of gabble] Chatter, બકબક ક., બકવુંફ. *s.* બકબકફ, બકબકફ.

JACK *s.* [*Fr. jacques* James, the most common name in France, hence as a substitute for John the most common name in England] કોર્ષ હલકું પતરા-જીએર માણસ; 2 a sailor ખલાસીમ, ખારવેલમ; 3 any instrument serving to supply the place of a boy or helper *e.g.*, (a) (a boot j.) લાંબાં બૂટ ખેંચી કાઢવાનું ઝાખર; (b) (a kitchen j.) સીક ફેરવવાનો સંચો; (c) (a j. screw for raising weights); (ધણા ભારવાળી ચીજ ઉઠાવવાનો) પેચવાળો યંત્ર; (d) (among sawyers) જે ઘોડી પર લાકડાં વેરવામાં આવે છે તે; 4 a coat of mail કવચન, ખખતરન; 5 a prefix = male, represented in Guj. by the mas. termination ઝો; as, a j. ass ગધેડો; 6 a flag વહાણનો વાવટો; J. of all trades સખ ખંદરકા વેપારી; J. with a lantern (see *Ignis fatuus*).

JACKANAPES *s.* વાંદરેલમ; 2 અકડખાજ મરેલમ, બેઅદબ માણસમ ન.

JACK-ASS *s.* (See Jack 5); 2 a block-head જડ-ખુંધી-ઢોઢ-મૂર્ખ માણસમ.

JACK-DAW *s.* જંગલી કાગડોલમ.

JACK-PUDDING *s.* મસકરેલમ, વિદૂષકમ.

JACKAL *s.* [*Pers. shagdl, Sans. cri-gdla*] કહેલુંન., રિખાળવુંન.

JACKET *s.* [*Fr. jaquette*] A short coat. જાકેટન, કેડિયુંન, કુડન, કપાળેમ, ખંડીફ.

JACOBIN *s.* [*Fr.-L. Jacobus* James] One of an order of monks, so named from their orig. establishment in the *Rue St. Jacques*, Paris યાકુબી નામના મઠવા-સીઝીના વર્ગમાંનો ઝ્યેક જલ્લ; આસરે ૧૭૮૯ ના સાલમાં ફ્રાન્સ દેશના અંદર સરકારને ઉત્પલાવી નાખવાનો મનસુબો રાખનારી ઝ્યેજ નામની જુલમગાર મંડળીમાંનો ઝ્યેક સભાસદ, (તે મંડળી ઝ્યેક યાકુબીના મઠમાં મળતી તેથી તેનું ઝ્યેવું નામ પડ્યું); સરકારની સામા થઈને હક નાહક ઉત્પલાપાયલ કરવાની યુક્તિ કરે ઝ્યેવું માણસ, ખંડખેર ઘોડનો આગેવાન.

JACOBITE *a.* ઈંગલંડના ખીજ જેમ્સ રાજઝ્યે રાજ્ય ત્યાં કચ્છા પછી તેના અને તેના વંશજોના પક્ષમાં રહેલું માણસ, ખીજ જેમ્સ રાજનો મળતીઝી.

JADE *s.* [*Sp. jadear* to pant] A mean tired horse દમ વગરનું ઘોડું; 2 a mean woman રોડફ; 3 a young woman જુવાન ઝી (મરગટમાં) *vt.* થકવીનાખવું. *vi.* થાકીજવું.

JAG *vt.* [*Celt. gag* a cleft] To notch ખાંડ પાડતી, ખાંડું ક. *s.* ખાંડફ, કાંગરો.

JAGGED *a.* ખાંડું.

JAGGERY *s.* [Indian] ગેળમ.

JAGHIRE *s.* [*Hind. jágir*] જાગીરફ.

JAIL *s.* (See Gaol).

JALAP *a.* [Jalapa or Xalapa in Mexico] ઝ્યેક જાતનું રેચકમૂળિયું.

JAKES *s.* [*L. jacio* I throw] A privy સંડસમ, જાજમ, વાડોલમ, કાંકિયોલમ.

JAM *s.* [*Gr. zōmos* broth] મુરખેલમ.

JAM *vt.* [See Jamb] દાખવું, ચાંપવું, બચવું.

JAMBS. [Fr. *jambe*] પાંચાણના ચોકડોની પાણી.

JANGLE *vi.* [old Fr. *jangler* from the sound] To wrangle બોલાચાલી-કચકચ-કજીમી-ટંટો-વઢવાડ-તકરાર ક.-થવી. *s.* કચકચ, કલકલ, પકપક, બોલાચાલી, કજીમી, તકરાર, બેસર-કંઠાર અવાજ.

JANITOR *s.* [L. *janua* a door] A door-keeper પોળીમી, દરવાન, દારપાળ.

JANTY (See under Jaunt).

JANUARY *s.* [L. *januarius*] અંગ્રેજી વર્ષનો પહેલો મહીનો પોષ-મહા.

JAPAN *s.* [From Japan in Asia] રાગનું કામ. *vt.* રાગન ચઢાવવા-દેવા; 2 to black and gloss કાઠું અને ચકચકતું કરવું.

JAPANESE *a.* જાપાન દેશનું -ના લોકોનું, જાપાની. *s.* જાપાન દેશના વતની, જાપાની લોકની ભાષા.

JAR *vi.* [imit. like *Sp. chirriar* to chirp, *L. garrio* chatter] To strike harshly બેસર વાગવું, કંઠાર થવું-હોવું; *as*, a jarring sound બેસર થતો રાખ્દ; 2 to clash, અનુસરતું ન હોવું, આડે આવવું, અલેલ ક.; *as*, sometimes the orders of men j. with the commands of God કાંઈ વખત માણસના હુકમ ધ્રુવરની આગાને અનુસરતા હોતા નથી; 3 to dispute વડવું, કલ્પિયો ક., લડવું. *s.* બેસર-જોખરો-કંઠાર અવાજ; 2 અણખનાવમ, કજીમી, તકરાર.

JAR *s.* [Fr. *jarre*, *It. giara*, *Ar. jarrah* a water-pot] પાણી, ધડોમ.

JARGON *s.* [Fr., *It. gergo*, like *AS. cearcian* to chatter] ન સમજાય તેવી-ગડબડવાળી બોલી-ભાષા.

JASMIN, JASSAMINE *s.* [Ar. *yasamyn*,] બર્ષ, ગુર્ષ, જાસવેલ્.

JASPER *s.* [Fr. *jaspe*, *L. & Gr. iaspis*, *Heb. yashpheh*] એક જાતનું મણી.

JAUNDICE *s.* [Fr. *jaunisse* from *jaune* yellow] કમળા.

JAUNDICED *a.* કમળો થયો હોય તેવું; 2 prejudiced જક્ષ બંધનારું, પક્ષપાત ભરેલું; *as*,

he looks at it with a j. eye તે એ પર પક્ષપાત ભરેલી નજર રાખે છે.

JAUNT *vi.* [old E. *jaunce*, old Fr. *jaucer* to stir] સહેલ કરવા-કરવા જવું, સહેલ ક. *s.* કરવા જવું તે, સહેલ.

JAUNTY, JANTY *a.* [Fr. *gentil* from root of Genteel] ભભકાદાર, રંગીલું, ચપળ.

JAVELIN *s.* [Fr. *javelin*, *Sp. jabalina*] A sort of spear ભાણેમ, પર્છી.

JAW *s.* [old E. *chaw* chew] જડખું, ડાખું; 2 the mouth મુખ, મોંઢું; *as*, the jaws of death મોતનું મુખ.

JAY *s.* [Fr. *geui*, *Sp. jayo*] એક જાતનું પક્ષી, નીલકંઠ, ચાસમ.

JEALOUS *a.* [Fr. *jaloux*, *It. zeloso*, *L. zelus* & *Gr. zelos*, emulation] (of one beloved) જેના પર જે ધાણું આસક્ત હોય તેની પ્રીતિ તેના પરથી ઉઠી ગઈ હોય અને પીજના ઊપર હોય એવા જેના મનમાં સંદેહ આવ્યો હોય તેવું, (of a rival in the affections of one beloved) કાંઈ અમુક માણસ મારા પ્યારનો મારી સાથે સ્નેહ તોડીને પોતાની સાથે કરાવવા ચઢતું હોય એવા મનમાં શક રાખનાર; *as*, Ramdas is j. of his wife રામદાસના મનમાં એવા સંદેહ આવ્યો છે કે મારી સ્ત્રીની પ્રીતિ મારા ઊપરથી ઉઠી ગઈ અને પર પુરૂષ ઊપર ધાય છે; 2 intolerant of rivalry (પોતાના કરતાં સામાનું વધારે ચાલે છે-ને વધારે માન મેળે છે-પર વધારે પ્રીતિ ધાય છે તે જોઈને) અદેખું, મત્સરી; 3 solicitous to defend the honour of -ના માનના રક્ષણને સાર કાળજી-ફિકર વાળું, અભિમાની; 4 suspiciously fearful, વેહેમી, સંશયી.

JEALOUSY *a.* આસક્તના મનમાંનો પોતાના પર માણસની પ્રીતિ વિવે વિકારયુક્ત સંશય-શક; 2 અદેખાઈ, ધર્ષ, મત્સર.

JEER *vi.* [Icel. *dar* derision] મશ્કરી-મજક ક., હસવું, ખનાવવું, મેલું મારવું. *s.* મશ્કરી, મજક, ખનાવવું તે, મેલું, ડોડા ઝમ.

JEHOVAH *s.* [Heb. *yehovah* from *hayah* to be] અનાદિકાળથી તે અનંતકાળ લગી છે ને છે તે, યહોવા, સ્વયંભૂમ.

JEJUNE *a.* [*L. jejunus* akin to *Sans. jam*, intens. *jajam* to be hungry]

Empty ખાલી, ઠાલું; 2 hungry ભુખું; 3 uninteresting રસ-મત્રા વિનાનું, અરસિક, વિરસ, રસાળ નહીં એવું.

JELLY *s.* [*L. gelo* I congeal] The juice of fruits boiled with sugar ફળ-મેવા નો પાક, યુરબોન; 2 ચિકણો પદાર્થ.

JEOPARD, JEOPARDISE *vt.* [*Fr. jeu parti* an even game] To hazard જોખમ-ગુક્સાન-ધાક-ભયમાં નાખવું.

JEOPARDY *s.* જોખમન, ધિક્કોમ, ગુક્સાનન, જીવનું જોખમ.

JERK *vt.* [*Scot. jerk, Icel. hreck-ia* to beat] To give a sudden push ધક્કો-આચકો-હસેલો મારવા; 2 to throw with a quick smart motion ઝડપથી નાખવું-ફેંકવું. *s.* ધક્કોમ, આચકોમ, હસેલોમ, ઠેસોમ.

JESSAMINE (See Jasmin).

JEST *s.* [old *E. jest, gest, L. gestum*—*gero* I do] A joke મજાક, મરકરીફ, ઠેલોમ, ટોળા; 2 a laughing stock જેની મજાક-મરકરી કરવી હોય તે, ઉપહાસપાત્ર; In *j.* મરકરીમાં. *vi.* મજાક-મરકરી કરી, બનાવવું.

JESTER *s.* ટોળિયોમ, યટકપોણો-ગમતી માણસ; 2 a buffoon મરકરીમ, વિદૂષકમ.

JESUIT *s.* રોમનકાથોલિક ધર્મ જેમતેમ કરીને ફેલાવવા સારૂ સને ૧૫૩૪ માં સ્થાપન થયેલા એક પંથનું માણસ; 2 an intriguer છુપા-બેદ રમી એવું-પેચવાળી યુક્તિ કરે એવું-કાવત્રાંખોર માણસ.

JET *s.* [*Fr. jaiet, L. & Gr. gagatēs* from *Gagas* a town and river in Lycia] એક કાળો ખનીજ પદાર્થ, એક જાતનો કાળો પથ્થર.

JETBLACK *a.* કાળુંભર, કાળુંખલક.

JETTY *a.* કાળું.

JET, JET-D'EAU *s.* [*Fr. jeter, L. jacio* I throw] કુઆરોમ, કરંજોમ; 2 (for gas) જે નળમાંથી આસનો બડકો નિકળ્યા કરે તે.

JEW *s.* [old *Fr. juis, L. jadæus*] યહૂદીમ.

JEWESS *s.* યહૂદેણી.

JEWISH *a.* યહૂદીનું-સંબંધી.

JEW'S-HARP *s.* ચંગમ, મોરચંગમ.

JEWEL *s.* [old *Fr. jouel, Fr. joyau, It. gioiello*] An ornament જડાવ ધરેણું; 2 a precious stone રતન, મણી, અવેરન. *vt.* જડાવ ધરેણુંથી મણગારવું, (a watch) ધડિયાળનાં સમતોલ ગતિકારક ચક્રની ધરી હીરામાં ખેસાડવી.

JEWELRY *s.* જવાહીરન, જરિયાન, જવેરાત.

JEWELLER *s.* અવેરીમ.

JIBE (See Gibe).

JILT *s.* [*Scot. jillet*] આસક્તના બેપર પ્રીતિ બતાવ્યા પછી તેને છોડી દે એવી સ્ત્રી, હજમી બાવડી. *vt.* સ્નેહ બાંધ્યા પછી આસક્તને છોડી દેવા.

JINGLE *vi.* [formed from the sound] છુમછુમ-ધમધમ-ઝણઝણ રણકો થવા, ખણ-ખણ થવું. *vt.* છુમછુમ-ધમધમ કર. *s.* છુમકારોમ, ઝણકારમ, રણકોમ, ખણખણામ.

JOB *s.* [old *E. gobbet, Fr. gobet*] A piece of work કામન, પરચુરણ કામન; 2 a mean, lucrative affair હલકું-નીચા મનનું કામ; By the *j.* બેધક, સામટું. *vi.* દલાલી કરવી; 2 ઉધડ કામ કર.

JOCKEY *s.* [dimn. of jock] A man that rides horses in a race શરતનો ષોડો હાંકનાર, શરતના ષોડાપર ખેસનાર; 2 a dealer in horses ષોડાનો વેપારી; 3 a cheat લુચ્ચું-દોંગુ માણસ, ડગમ. *vt.* છેતરવું, ડગવું.

JOCOSE, JOCULAR *a.* [*L. jocus* a joke] Given to jokes (pers.) મજાક-મરકરીખોર, ટોળી; 2 containing a joke (expression) મજાક-મરકરી નું-વાળું-બરેલું.

JOCUND *a.* (living beings) ખુશામીજી, રંગિલું; (things) રમુજનું, ગમતબરેલું, રમુજી.

JOG *vt.* [dimn. of shock] To give notice by a slight push જરાક હસેલો મારવા, (ચેતવણી આપવાસારૂ) ધીમથી ધક્કો-ઠેસો મારવા; To *j.* one's memory -ને યાદ દેવડાવવું. *vi.* To move slowly ધીમધીમ ચાલવું. *s.* ષોડો-સહજ ધક્કો-ઠેસો.

JOG-TROT *s.* ધીમધીમ એક સરખી રીતે ચાલવું તે, ધીમી ને એક સરખી ચાલ.

JOIN *vt.* [*L. jungo* I join, *Sans. yuj*] To connect જોડવું, જોડતાં જવું, જોડી દેવું, એકકું ક., મેળવવું; as, they j. house to house એક ઘરની જોડે બીજું ઘર જોડતા જાય છે; 2 to associate (one's self) -ની સાથે થવું-મળીજવું-થઈને ચાલવું, -માં દાખલ થવું; as j. thyself to that chariot તું પેલા રથની સાથે થા; he joined a company of strolling players તે ભટકતા ભટાયાની એક ટોળી સાથે મળીગયો; 3 to unite with in any act -ની સાથે કરા કામમાં સામેલ થવું-સંગત રાખવી; as, I refused to j. them in abusing him મેં તેઓની સાથે તેની નિન્દા કરવામાં સામેલ થવાની ના કહી; To j. affinity with વિવાહ-સંબંધ-સગાઈ ક., -નો સંબંધ ક.; To be joined together મળેલા હોવું. *vi.* સાધા હોવા, સંધાવું, જોડાવું; 2 to be close together લગેલગ હોવું; 3 to unite એકસંપ-એકત્ર-એકઠાં-બેગા થવું; as, they all joined in making an effort તેઓ સર્વે એકસંપ થઈને પ્રયત્ન ક્રીધા; a number of Baniās joined in getting up a company કેટલાક વાણિયાએ બેગા થઈને એક કંપની જોળી કરી.

JOINER *s.* સુથારમ.

JOINERY *s.* સુથારકામન, સુથારીકામન.

JOINT *s.* (In the animal body) સાંધા*m.* (in stalks) ગાંઠ*m.* (in joinery) સાંધા; 2 an internode પેરિયું, પેરીફ; 3 (of meat) કસાઈએ જનાવરના સાંધા કાપીને જુદા ભાગો કરેલા તેઓમાંના કોઈએક ભાગ. *a.* Shared by two or more (property &c.) જેમાં બે અથવા વધારે ભાગીદાર હોય એવું; as, it is the j. property of two persons તે મિલકતમાં બે ભાગીદાર છે; 2 having an interest in the same thing (pers.) ભાગીદાર, સામેલ, એકત્ર, (in comp.) સહ, સમ; J. heirs એકત્રવારસ; a j. heir with સહવારસ; 3 combined (of two) બંનેનું-ની તરફથી, બંને એકઠાં મળીને ક્રીધેલું, (of several) બધાનું, બધાએ એકઠાં મળીને ક્રીધેલું, સંયુક્ત; as, the fruit of their j.

labours તેઓ બંને-બધાએ ક્રીધેલી મહેનતનું એક જ; they wrote me a j. letter તેઓ બધાએ મળીને મારા જ પર એક કાગળ લખ્યો.

JOINTED *a.* સાંધા-પેરિયાં-પેરીનું બનેલું-વાંછું.

JOINTLY *ad.* સાથે મળીને, એકઠા થઈને.

JOINT-STOCK-COMPANY *s.* સહિયારા ભંડો-જની કંપની.

JOINTURE *s.* સ્ત્રીને પોતાના સ્વામીના મરણ પછી ભાગવટો કરવાને પલ્લા દાખલ આપેલી મિલકત, સ્ત્રીધનન.

JOKE *s.* [*AS. ioic, Dut. jok, L. jocus*]

A jest મજાક, મશ્કરી, હાસ્ય, ઉપહાસન;

A practical j. કોઈને વાગે-ઈજ થાય એવી મશ્કરી; In j. મજાકમાં, હસતાં હસતાં. *vi., vt.* મજાક-મશ્કરી કરવી, -ને હસવું-બનાવવું.

JOLLY *a.* [*Fr. joli, Icel. jöl a* Christmas feast, *E. yule*] Full of life and mirth (pers.) ખુશમિજાજ, ગમત કરતું, રંગીલું, વિનોદી; 2 expressing mirth (things) આનંદ દર્શક-જીવક-ભરેલું; 3 plump, robust શરીર ભરાડું. [*ખુશી* *f.*]

JOLLITY *s.* ખુશમિજાજ*m.* મજા, ગમત, *f.*

JOLLY-BOAT *s.* [corr. of yawl & boat] વહાણની હોડી-મજુલા*m.*

JOLT *vi. & vt.* [from the sound] હીણા-હલ્લા ખાવા, આચકો આવવા-લાગવા. *s.* હીણા*m.* આચકો*m.*

JOSTLE *vt.* [*Fr.*] To push હસેલવું, હસ-સેલો-આચકો-ધક્કો મારવા.

JOT *s.* [*yod* the smallest letter in *Heb.*, *Gr. iota, E. i.*] The least quantity લવ-લેશમાત્ર, તલમાત્ર, બદામભાર. *vt.* લખી લેવું, ટીપવું, ટિપ્પણ કરી લેવું.

JOTTING ટિપ્પણ*n.* નોંધ, સ્પર્શલેખ*m.*

JOURNAL *s.* [*Fr., It. giornale, L. di-urnalis*] A diary રોજનીશી, રોજ નાનુંન-મેળમ; 2 (among merchants) ખાતાવહી; 3 a periodical વર્તમાનપત્ર*n.* ચોપાનિયું*n.*

JOURNALISM *s.* વર્તમાનપત્ર લખવાનો-ચલાવવાનો ધંધો-નું કામ. [વનાર.

JOURNALIST *s.* વર્તમાનપત્રનો લખનાર-ચલા-

JOURNEY *s.* (by land) જુસાફરી, દેશાટનન, પ્રવાસન; 2 મજલ *f.* *vi.* જુસાફરી કર, દેશાટન-પ્રવાસ કર.

JOURNEY-MAN *s.* રોજ કામી આવતો મજૂર-કારિગર, રોજિંદાર, દુહાડીયામ.

JOVIAL *a.* [*L. Jovialis—Jovis* Jupiter, the planet] Joyous (pers.) આનંદી, ખુશી, વિનાદી, રંગીલું; 2 expressive of joy આનંદ-ખુશી-વિનાદનું.

JOY *s.* [*Fr. joie, Sp. joya, It. gioja*] Gladness આનંદ, હર્ષ, ખુશી; 2 gayety, mirth વિનાદ, હાસ્ય, મજલ; 3 happiness સુખ; 4 the cause of joy આનંદ-હર્ષનું કારણ, આનંદકારક, આનંદાસ્પદ; a thing of beauty is a j. for ever સુંદર વસ્તુ સર્વ કાળ આનંદકારક-આસ્પદ છે; Tears of j. આનંદાશુન. *pl.* હૈનાં-હરખનાં આંસુન. *pl. vi.* ખુશી થવું, આનંદ-હર્ષ પામવો-ક.

JOYFUL *a.* (pers.) ખુશ, ખુશી, હરખાચ્છિલું, આનંદી; 2 (things) આનંદમય, ખુશી-હર્ષ-આનંદનું.

JOYLESS *a.* (pers.) હર્ષહીન, આનંદરહિત, નાખુશ, ઉદાસ, દસગીર; 2 (thing) નથી આનંદ-હર્ષ ન થાય અથવા, આનંદ વિનાનું.

JOYOUS *a.* (pers.) આનંદી, હરખાચ્છિલું, ખુશી; 2 (things) આનંદકારક, હર્ષ ભરેલું-નું.

JUBILEE *a.* [*Fr. jubilé, L. jubilum, Heb. yobel*] A season of great joy and festivity આનંદ-ખુશીનો દિવસ, ઉત્સવ, આશુવ, સપરશો દિવસ, તેહેવારમ.

JUDAIC-AL *a.* [*L. Judaicus—Judah* a son of Israel] યહુદીઆનું-સંબંધી.

JUDAISM *s.* The religious doctrines and rites of the Jews યહુદી ધર્મનો ધર્મ-મત; 2 conformity to Jewish rites and ceremonies યહુદી ધર્મને અનુસરવું તે.

JUDAISE *vi.* યહુદી ધર્મને અનુસરવું.

JUDGE *s.* [*Fr. juger, L. judico—jus* law & *dico* I declare] A civil officer ન્યાયાધીશ, જજ, ધનસાફદાર; 2 one who has skill to decide on the merits of કદર-ખુબ-ખુબી જાણનાર, ગુણ, રસમ,

કદરદાન, પરીક્ષક; The j. of all સર્વને ધનસાફ કરનાર, જજ, ધન્યર. *vi.* To compare and determine between true and false (ખરાખોટાનું) તેલ કર, ન્યાય કર. -કરાવવો, ધર્યાફત કર; 2 to form an opinion નિશ્ચય - સિદ્ધાંત-કરાવ કર, તફ - વિચાર બાંધવો; 3 to hear and determine ધનસાફ કર, ફેસલો કર, ચુકાદો કર. *vt.* -ને ધનસાફ કર, -નો ચુકાદો-ફેસલો કર; 2 discern સમજવું, સમજી લેવું; as, he that is spiritual judgeth all things ને આત્મિક છે, તે બધું સમજી છે; 3 to censure rashly, to pass severe sentence વિવેક વગર-અવિચારથી (ક્રોધને) ખોટું કરાવવું-માનવું-કહેવું; as, j. not that ye be not judged (ક્રોધને) વિચાર કર્યા વિના ખોટા ને કરાવો, રખે તમે (ધન્યર આગળ) ખોટા કરો; 4 to reckon to be જાણવું, જણવું; as, if you have judged me to be faithful જો તમે મને વિશ્વાસુ જાણ્યો.

JUDGESHIP *s.* ન્યાયાધીશનો હોદ્દો.

JUDGMENT *s.* કદર-ખુબ જાણવો તે, વિચાર-ધર્યાફત કરવો તે, વિવેચન; 2 the faculty of judging વિવેક, સમજ, વિચાર, જજિ; 3 the determination of the mind નિશ્ચય, નિર્ણય, કરાવ, બાંધવો વિચાર, સિદ્ધાંત; 4 sentence pronounced કરાવ, ફેસલો, નિકાળ, ચુકાદો, નિવેડો; 5 ધન્યર તરફથી આફત-કુખ; 6 the final trial of the human race ધન્યર આગળ છેલ્લો ન્યાય-ધનસાફ.

JUDGMENT-DAY *s.* જગતના ન્યાયનો દિવસ.

JUDGMENT-HALL *s.* ન્યાય મંદિર-શાળા *f.*

JUDGMENT-SEAT *s.* ધર્મોસન, ન્યાયાસન.

JUDICATORY *s.* ન્યાયસભા, અદાલત, કોર્ટ *f.*

JUDICATURE *s.* ન્યાય-ધનસાફ કરવાનો અધિકાર-સત્તા; A court of j. ધનસાફ કરવાનો અધિકાર રાખનારી કોર્ટ.

JUDICIAL *a.* Pertaining to courts of justice ન્યાયસભા-અદાલત-કોર્ટનું, ન્યાયાધીશનું; 2 (proceedings) ન્યાય ધનસાફ કરવાનું, ન્યાય પ્રકરણનું-સંબંધી; 8 (award &c.) ધનસાફ કરનારી કોર્ટે કરાવેલું; 4 inflicted

in judgment સજ્ઞ દાખલ-ધનસાક્ષી રાહિ કરેલું; as, God has visited them with j. blindness ધનર તેઓને ધનસાક્ષી રાહિ નિર્બુદ્ધ કરેલા છે.

JUDICIOUS *a.* According to sound judgment (acts &c.) ડાહ્યાણ-વિવેક-વિચારથી કરેલું-નું, ઉચિત, ધર્મિત, યોગ્ય; 2 possessing sound judgment (pers.) ડાહ્યું, વિવેકી, વિચારવંત, સમજીક.

JUG *s.* [old *E. jub*, *AS. ceac* basin, cup] કુબેમ, ઘાટવેમ, ઘોટેમ.

JUGGLE *vi.* [old *Fr. jongler*, *L. jocular* I jest—*jocus* a jest] To play tricks by sleight of hand નજરખંધી-હાથચાલાકી-ભદુચેલ ક.; 2 to practise artifice દગો-કાવતરું ક. *vt.* હાથચાલાકીથી (કાઢીને) છેતરવું-ડગવું, (કશાથી) છેતરાઈ નવું-ડગવું.

JUGGLER *s.* ગાર્ડીમ, ખાજુચરન, મદારીમ, વાદીમ, ભદુચરન; 2 a cheat ડગમ, દગા-ચાર માણસમન.

JUGGLERY *s.* હાથ ચાલાકી, નજરખંધી, ગાર્ડી વિદ્યા, ભદુન.

JUGULAR *a.* [*L. jugulum* the neck—*jungo* I join] ગરદન-ડોક-ગળાનું, ડોક; as, the j. artery ડોકમાંની ધરી નસ.

JUICE *s.* [*Fr.* and *L. jus*] રસમ.

JUICY *a.* રસવાળું, રસદાર.

JUJUBE *s.* [*Fr.*, *L. zizyphus*, *Pers. zizfun*, *Ar. zifzuf*] The tree બેરડી; the fruit બેરન; 2 an expectorant made of gum Arabic sweetened ગુંદર અને ખાંડનું કરેલું કફ કાઢી નાખવાનું ઝોસડ.

JULY *s.* [From Julius Caesar] અંગ્રેજી વર્ષનો સાતમા મહિનો, આષાઢ-આવણમ.

JUMBLE *vt.* [old *E. jombre*] ગડગડ સડ-પડ-ધાલમેલ કરી ચૂકવી, નો ગડગડ ગોટે-સાચો વાળવો. *s.* ગડગડગોટેમ, સાચોમ, ધાલમેલ.

JUMP *vi. & vt.* [Perhaps formed from the sound] To leap over કુદવું, કુદી નવું; as, he thought to j. it તે તે કુદવાનું ધારતો હતો; (down from) કુદી પડવું, (down into)

જુસકો મારવો, (up, on) જુલંબ મારીને ઊપર નવું-બેસવું; as, he jumped on his horse તે જુલંબ મારીને ઘોડા ઉપર બેઠો. *s.* કુદકોમ, કુદકારીમ, જુલંબ.

JUNCTION *s.* [See Join] The operation of joining જોડીદેવું, ઝીકકા કરવા તે, સંયોગ; as, he effected the j. of the two armies તેણે તે બે લશ્કરીને ઝીકકા કર્યાં; 2 the place or point of union ન્યાં બે અથવા વધારે સ્થાને ઝીકકી થાયછે તે જગ્યા, (of two or more rivers) સંગમ, (of two or more lines of Railway) ન્યાં આગ ગાડીના બે અથવા વધારે સ્થાને મળેછે તે સ્થાન—(સ્ટેશન).

JUNCTURE *s.* A critical point સંધિ, જો-ગમ, તક, ટાંકણું; at this j. આ ટાંકણે.

JUNE *s.* [*L. junius*] અંગ્રેજી વર્ષનો ૬ઠો મહિનો, જ્યેષ્ઠ-આષાઢ.

JUNGLE *s.* [*Hind. jangal*, *Sans. jang-gala*] જંગલન, સનન, વનન.

JUNIOR *a.* [contr. of *L. juvenior* younger—*juvenis* young] Younger બીજા કરતાં નેહનું, કનિષ્ઠ; 2 (student) નવો. *s.* બીજા કરતાં નેહનું માણસ.

JUNK *s.* [*L. juncus* a rush, of which ropes used to be made] Pieces of old cordage used for making mats and oakum કાયાનાં દોરડાંના કટકા (ઝિની સાદી અને વહાણના સાંધામાં ઘોંચવાનાં છુછાં અને છે); 2 salt meat મીઠું પાચેલું-દીધેલું ગોસ.

JUNK *s.* ચીનાઈ તણ ડોલવાનું વહાણ.

JUNKET *s.* [*L. juncus* a rush, brought in little baskets] A sweetmeat મિઠાઈ, મુ-ખડી; 2 ચોરી છુપીથી ખાધેલું મિઠાણ. *vi. & vt.* છુપાછુપા મિઠાણ ખાવું-ખવડાવવું.

JUPITER *s.* [corrup. of *diespiter*—*dies* heaven & *pater* father] યુનાની અને રોમન ધોહોનો પ્રમુખ દેવ; 2 ખુદસ્પતિમ, ગુરુમ.

JURIDICAL *a.* [*L. jus, juris* law & *dico* I declare] Pertaining to a judge

ન્યાયાધીશ-ઇનસાફદારનું-સંબંધી ; 2 used in courts of law અદાલત-કોર્ટ નું-માંનું.
JURISDICTION *s.* Legal authority કાયદાથી મળેલો અધિકાર-સત્તા; 2 અધિકાર-સત્તા ચલાવવાનો હક, અમલદારી, અમલ; 3 the extent of authority કયી કયી પા-અનો અને પુરૂષો ઊપર અધિકાર ચાલે તે વિષે કરાવેલી અવધી ; 4 the district over which authority extends જે પ્રાંતો ઊપર (કોઇનો) અધિકાર-સત્તા ચાલે તે.

JURISPRUDENCE *s.* [-*prudential* knowledge] The science of law ધર્મશાસ્ત્ર, સ્મૃતિ, કાયદાઓનો ઈલમ; Medical *j.* કાયદા મુજબ અમલ બજાવતાં દેહક વિદ્યાથી પુરાવો સાધવા કરવાનું યાન.

JURIST *s.* ધર્મશાસ્ત્ર જાણનાર, ધર્મશાસ્ત્રી, ધર્મશાસ્ત્રજ્ઞ.

JURY *s.* [*L. juro* I swear] A body of not less than 12 men sworn to declare the truth on the evidence placed before them પંચ, જુરી.

JURY-MAN *s.* પંચમાંનો એક, પંચ.

JURY-MAST *s.* [Injury & mast] (વહાણનો ડોલ જતો રહ્યો હોય ત્યારે તેને ટેકાણે જે બીજો ડોલ ધાણે છે તે) કામ ચલાઉ ડોલ.

JUST *a.* [*L. justus-jus* law] Regular (array) નિયમ પ્રમાણે-સર હોય તેવું; 2 morally fair and upright નીતિમાન, ઈનસાફ પ્રમાણે-વાજબી રીતે ચાલનાર, પ્રમાણિક, નેકી; *as, a j. judge* વાજબી રીતે ઈનસાફ કરનાર ન્યાયાધીશ; 3 righteous (pers.) ઈશ્વર આગળ ન્યાયી-આચારિત, ઈશ્વરના બધા હુકમ માથે ચઢાવનાર-પાળનાર, રાસ્તાખાત્ર; *as, there is not a j. man upon earth who doth good and sinneth not* જે ભલું જ કરે છે તે પાપ કરતો નથી એવો ઈશ્વર આગળ ન્યાયી માણસ પૃથ્વી ઊપર નથી; 4 conformed to truth, proper (things) ખરું, વાજબી, બરાબર, રાસ્તા, વાસ્તવિક, અદલ; 5 innocent નિરપરાધી, નિર્દોષ; 6 equitable (reward) યોગ્ય, વાજબી; 7 impartial (pers.) નિષ્પક્ષપાતી, (act) નિષ્પક્ષપાતનું. *ad.* Close

or closely (*a*) (in place) પાસેજ, લગભગ, નજીક; *as, j. at the door* બારણાંની લગભગ, (*b*) (in time) *j. at that moment, j. then* તદ્દાન, તરતજ, તેજસી; *j. now* હમણાંજ; 3 exactly (the same) બરાબર, તે ને તે, તેવું ને તેવુંજ; *j. the same* એવુંજ, એમજ, તેવુંજ; 4 merely માત્ર, ફક્ત; *as, j. enough* ફક્ત ચાલે એટલું; 5 narrowly (it may be best rendered by the repetition of the gerund in *તાં*) *as, I j. escaped drowning* હું બહુતાં બહુતાં રહી ગયો.

JUSTICE *s.* ન્યાય, ઈનસાફ, ધર્મ, પ્રમાણિકપણ, સાચવટ; 2 impartiality અપક્ષપાત, સમાનભાવ, ઈનસાફ; 3 equity વાજબી-બરાબર; 4 vindictive retribution બદલો, ફગ, યોગ્ય-લાયક શિક્ષા; 5 application of equity ઈનસાફ, દાદ; 6 a person duly commissioned to hold courts ન્યાયાધીશ, ઈનસાફદાર, જસ્ટિસ; Chief *j.* મુખ્ય ન્યાયાધીશ; *J. OF THE PEACE* નીચલી કોર્ટમાં ન્યાય ચલાવવાનો અધિકાર જેને મળ્યો છે એવો અમલદાર.

JUSTIFY *vt.* ખરું-વાજબી છે એમ બતાવવું, ખરું-વાજબી કરી આપવું, નું પ્રતિપાદન-સ્થાપન કર, -ને પુષ્ટિ આપવી; 2 to pardon and clear from guilt ક્ષમા કરીને-માફી આપીને ન્યાયી ઠેરવવું; 3 to judge rightly of વાજબી માનવું, જાણવું.

JUSTIFIABLE *a.* ખરું-વાજબી છે એમ બતાવી આપાય એવું, ખરું-વાજબી ઠેર-સાબીત થાય તેવું; *as, j. homicide* વાજબી ઠેર એવી મનુષ્યાઈસા.

JUSTIFICATION *s.* ખરું-વાજબી કરી આપવું તે, પ્રતિપાદન, માફી આપીને ન્યાયી ઠેરવવું તે.

JUSTIFIER *s.* ખરું-વાજબી કરી આપનાર, પ્રતિપાદન-સ્થાપન કરનાર; 2 માફી આપીને ન્યાયી ઠેરવનાર.

JUT *vt.* [See Jet] To project beyond the main body બહાર પડવું-નીકળવું.

JUTE *s.* Bengal hemp સજી.

JUVENILE *a.* (pers.) જુનું, તરૂં ; 2 (sports &c.) જુવાની-તારૂં.

JUVENILITY *s.* તારૂં, યૌવન, યુવાવસ્થા.

JUXTAPOSITION *s.* [*L. juxta* near & position] Contiguity પાસે પાસે-નજીક થકું-આવું તે, સમીપતા, સંબંધન.

K.

K The eleventh letter of the English alphabet અંગ્રેજી અક્ષરનો અગીઆરમો અક્ષર, (યુજરાતીમાં એને બદલે 'ક' ઉચ્ચાર થાય છે); K = ૨૫૦ (ત્રી સંખ્યા).

KAFFER *s.* [*Ar.*] An unbeliever ખુસલાની ધર્મ નહીં માનનાર, કાફર; 2 an inhabitant of the eastern part of South Africa કાફરિસ્તાનનો રહેવસી, કાફર.

KALENDAR *s.* (See Calendar).

KALENDS *s.* (See Calends).

KALIF *s.* [*Ar.*] ખલીફ.

KANGAROO *s.* કંગારૂ પ્રાણી.

KAW *s.* (See Caw).

KECK *vi.* [prov. *Ger. koken*] આકારી-પકારી ખાવી, -ને આકારી-પકારી આવવી. *s.* આકારી, પકારી.

KEEL *s.* [*AS. ceol*] The principal timber in a vessel extending along the bottom from the stern to the stem વહાણનું તળેનું-પાયાનું ચોકું-ખોપું, વહાણનું તળીજી; 2 એક જાતની ચપટા તળીઆની નીચી હોડી-મજુલોમ-નાવ. *vi.* (વહાણ) ચલાવું-હંકારવું.

KEEN *a.* [*AS. cēne*] Eager ધણું આતુર, ધણું ઉત્સુક; 2 vehement ઉગ્ર, જોસવાળું; as, a k. contest ઉગ્ર યુદ્ધ; 3 having a fine edge ધારવાળું, જલદ, ધારદાર; 4 severe, piercing (cold) સખત, કડકડતી; 5 acrimonious હોડિહોડ લાગે એવું, મર્મ બેદે એવું, સખત, વજ્ર જેવું, કોવાડના ધા. જેવું; 6 acute તીવ્ર, તીક્ષ્ણ, ત્રીજું, ખારીક, કુશાગ્ર; as, a k. intellect તીવ્ર બુદ્ધિ; k. appetite કડકડતી-કડકડીને (લાગેલી) જીભ.

KEEP *vt.* [*AS. cepan*] (most general

sense) રાખવું; 2 to maintain hold upon કબજામાં-હાથમાં રાખવું; 3 to restrain from departure, removal or change રાખી રહેવું, રાખવું, -થી રહેવું; 4 to preserve or guard સંભાળવું, જાળવવું, સાચવવું, -નું રક્ષણ-રક્ષા-ખચાવ ક.; as, behold I am with thee, and I will k. thee જો હું તારી સાથે છું, ને તારી રક્ષા કરીશ; 5 (a secret) મનમાં-પેટમાં-છાનું-ગુપ્ત રાખવું; 6 to tend જાળવવું, ચારવું, ચરાવવું, ફેરવવું; as, she kept sheep તે ષેડાં ચરાવતી; 7 to manage, (a shop, school, &c.) માડવું, ચલાવવું -ની હેતું; as, his father kept a shop તેનો પાપ દુકાન માંડતો; 8 to supply with necessities of life ખવડાવવું પીવડાવવું, રાખવું; 9 to support in service રાખવું, પાળવું; as, to k. a horse ષોડો રાખવો; 10 to continue in -માં જરી રહેવું, રાખી રહેવું, રાખવું, જરી રાખવું; 11 to observe (a promise) પાળવું, (a command) માનવું, પાળવું; 12 not to quit, to remain in -માં રહેવું, -માં પડયા -અડયા રહેવું, -માંથી બહાર ન જવું; as, to k. one's bed પોતાની પથારીમાં પડી રહેવું; 13 to observe duly કરવું, પાળવું; as, to k. a holiday અહોજાને પાળવો; To k. back (a) છાનું રાખવું; as, I will k. back nothing from you હું તમારાથી કંઈ છાનું નહીં રાખું; (b) to restrain પાછું હંકાવવું, અટકાવવું, સંયમમાં રાખવું; To k. company સોખત ક.; To k. down અટકાવવું, તાબામાં-દાબમાં રાખવું, નીચું ને નીચું રાખવું; To k. good hours હંમેશા બરાબર વખતે સુષ્ટંજવું અને ઉઠવું; To k. good time (a watch) બરાબર ચાલવું; To k. term અભ્યાસને વાસ્તે ઠરાવેલી યુદ્ધ (વિદ્યાલયમાં); To k. up રહેવું, ટકાવી-નભાવી રાખવું, ટકાવવું, નભાવવું. *vi.* (general) રહેવું; as, to k. at a distance આંધું રહેવું; to k. out of company -ની સોખતથી વેગળા રહેવું; 2 to last, endure, રહેવું, બગડયા વગર રહેવું; as, milk will not k. more than

a day દૂધ એક દાહાડથી વધારે રહે નહીં; 3 to lodge રહેવું; To k. from -થી વેગ-ળા-દૂર-આધા રહેવું; To k. to -ને વળગા-વળગી રહેવું; as, k. to the rule તે ની-મને વળગ્યા રહેજો; To k. up (a) વશ ન થવું; (b) not to be confined to one's bed હરતા ફરતા હોવું, -ને હરવા ફરવાની આગમણ હોવી. s. Condition, case (colloq.) સ્થિતિ, (સારી કે નરતી) હાલત; as, he is in good k. તે સારી હાલતમાં છે; 2 maintenance આનપાનની ખરદાસી, રાખવાનું-ખવરાવવાનું ખરચ; 3 a strong-hold ધડમ, કિલ્લો, ધડ-કિલ્લાનો સૌથી મજબૂત ને જાપતાનો ભાગ.

KEEPER s. રાખનાર; 2 (in custody) ક-બજો-જાપતો રાખનાર, રાખવાળમ, રક્ષકમ; 3 one who has the care of anything—frequently rendered by the termination વાન or વાજો; e.g., gate-k. દરવાન; k. of a garden બાગવાન; or by રક્ષક; as, the k. of a forest અરણ્યરક્ષ-કમ; k. of the great seal રાજાની માહિર રાખનાર, રાજ્યકાલિધિકારી; 4 (વીંછીનું) ટેક-ણ-અડકણ.

KEEPING s. કબજો, તાબો, ચોકી, રાખવાળું; 2 feeding આનપાન; 3 con-gruity મેળમ, બેસતા આવવાપણું; In k. with બેસતું, મળતું, મેળપાતું.

KEEPSAKE s. સંભારણું, યાદગિરિદાખલ આપેલી વસ્તુ.

KEG s. [cag, Dan. kagge] નાનું પીપ.

KELP s. [old E. kilpe] કાચ બનાવવામાં એક દરીઆઈ વનસ્પતિની આખ આવેછે તે.

KEN vt. [AS. kennen to know] To understand જાણવું, -ને ખબર હોવી; 2 to recognise જાણખવું. s. Cognisance નિર્ણય, ખબર; 2 reach of sight નજરની પોહોંચ, નજર, દૃષ્ટિવિસ્તારમ; as, above the k. of mortal apprehension માણસની જીવિની પોહોંચની બહાર.

KENNEL s. [L. canis a dog] A cot for dogs કુતરાં રાખવાનો ખડો-ખોરડી; 2 a

pack of hounds શિકારી કુતરાનું જૂથ-ટોળું; 3 the hole of a fox &c. (શિયાળ પગેરની) ખોડ.

KERCHIEF s. [contr. from coverchief, from Fr. couvrir to cover and chef the head] બાથડીએને માથે ઝીલવાનું ચો-ખંડું લુગડું, માથે ઝીલવાનું લુગડું-રમાલ.

KERNEL s. [AS. cymel a little grain] A single seed દાણો, કણમ; 2 any-thing included in a shell or husk મગજમ, માવો, ગરમ, તલન, સારમ; the k. of a cocoanut ટોપરું, કોપરું; 3 a hard concretion in the flesh માંસમાં ગાંઠ-દડમ. [કિલ્લી].

KETTLE s. [AS. cetel] નાળવાવાળી દેશડી, KETTLE-DRUM s. [kettle and drum] ન-ગારું, ડેકો, માટી ઢોલ, નોખત; a k. drum with a flat bottom તાલું.

KEY s. [old E. keye, AS. cage] (for a lock) કુંચી, કિલ્લી, ચાવી, (for wind-ing a watch or clock) કુંચી; 2 a so-lution ખુલાસો, (fig.) કુંચી, કળ; a k. to mathematical problems ગણિતના પ્રશ્નોનો ખુલાસો; 4 (music) (a) સુરનું ધ-રન, (b) કળ; K. of a country—a posi-tion કોઈ દેશમાં-જગ્યામાં ખરા દાવનું સ્થળ, (જે હાથ આવેથી બધી દેશ-જગ્યા હાથ આ-વે તેવું); The power of the keys ધર્માધર્મ વિષે બાબ કરવાનો અધિકાર.

KEY-HOLE s. કુંચી ધાલવાનું બાકું.

KEY-NOTE s. (તાલનું) ધરન.

KEY-STONE s. કમાનમાં વચ્ચો પથ્થર.

KICK vt. & vi. [W. ciciar to hit with the foot, from cic foot] લાત મારવી, પાટ મારવી; as, the horse kicked the ser-vant તે ઘોડે તે આકરને લાત મારી; 2 પગ ઉછાળવા; 3 to recoil, as a musket -ને પાછો ધકો-આચકો આવવા-લાગવા; To k. the beam વજનમાં કમી-ઝીણું નીકળવું. s. લાત, પાટ, પગ ઉછાળવા તે.

KICK-SHAW s. [corr. from Fr. quelque chose] કોઈ વિચિત્ર-તરેહવાર-વિલક્ષણ વસ્તુ,

જેનું કંઈ નામ ન હોય એવી તરેહવાર વસ્તુ;
2 a fantastical dish [વિચિત્ર ભોજન-
જમણું].

KID *s.* [*Icel. kidh*] A young goat બોક-
ડુંગર, બોકડીજન, બકરીનું બચ્ચું.

KIDNAP *vt.* [*Ger. kind*, prov. *E. kid*
a child, and nap to seize] (મનુષ્ય) હરણ
ક., (માણસને) પકડી જવું, પકડી લઈજવું; as,
Hindu ascetics k. children હિંદુના જો-
ગીઆં છોકરાં પકડી જાય છે. [નાર.

KIDNAPPER *s.* મનુષ્ય હરણ કરનાર, પકડી જ-
નાર.

KIDNAPPING *s.* મનુષ્ય હરણનું.

KIDNEY *s.* [prob. from *AS. quidh*]
પ્રતિજીવન, મૂત્રારાધ, મૂત્રાંતર; 2 habit સ્વ-
ભાવન, પ્રકૃતિ; 3 પ્રકારન, જાત, તરાર.

KIDNEY-BEAN *s.* અડદન *pl.*

KILL *vt.* [*old E. quellen, AS. cwellan*]
To deprive of life જીવંત મારી નાખવું,
મારી નાખવું, મારવું; 2 to deaden, quell
હેઠ-શાન્ત પાડવું, સમાવવું, બંધ પાડવું.

KILN *s.* [*AS. cylvn*] બટ્ટી; (of a potter)
નિર્વાણન-નિર્માણન.

KILN-DRY *vt.* બટ્ટીમાં સૂકવવું-કોરું ક.

KILOGRAMME *s.* [*Fr.*] આસરે પાકા શેર
જેલું માપ-તોલન.

KILT *s.* [*old Gael. & Ir. cealt*] પેટથી
દીંચણ સુધી પોહોંચે એવો કાપડો (સ્કાટલંડ
દેશમાં ડુંગરી યુલકના લોક પહેરે છે).

KIMBO *a.* [*Celt. cam crooked, and E.*
bow to bend] વાંકું, વળેલું; To set the
arms a k. કેડે હાથ ચૂકવા.

KIN *s.* [*AS. cyn*] Relationship સગાઈ,
સગપણ, લાડની સગાઈ, પાસેની સગાઈ;
2 relatives સગાં, સગાંવડાં; સ-
પિણ; as, one touch of nature
makes the whole world k. પ્રકૃતિરૂપ
એક કુંકાથી બધી દુનિયાના લોક સગાં થઈ
જાય છે; Of k. (a) સગું, સંબંધી, એક જાત-
સાલી-પ્રકૃતિનું; (b) similar મળતું, સરખું.

KINDRED *s.* [*-ræden a state*] સગાં, સ-
ગાંવડાં, સંબંધી. *a.* સરખું, મ-
ળતું, સજાતિય, એક જાતનું.

KINSMAN *s.* સગો.

KINSFOLK *s.* સગાંવડાં, સગાં.

KIND *s.* [*AS. cynd*] Race, genus વર્ગ,
જાતિ; 2 sort જાત, પ્રકાર, તરાર; as,
there are several kinds of Govern-
ment રાજ્યના કેટલાક પ્રકાર છે; there are
various kinds of soil વિવિધ પ્રકારની જ-
મીન હોય છે; In kind જાતે જાતનું; Pay-
ment of a tax in kind જાતનો માલ દે-
વ પેદા થાય તે જ જાતનો વેરા પેટે અપવો.

KIND *a.* [See Kin and Kind] (pers.)
માયાળુ, દયાળુ, કૃપાળુ, ભલું, દયાળ, રહેમી-
અતવાળું; 2 કૃપા-દયા-માયા-ભલાઈ-નું, ભલું.

KINDLY *a.* Disposed to do good પરીપ-
કારી, દયાળુ, કૃપાળુ, માયાળુ; 2 favourable
માફકસર, અગ્રુહ, લાભકારક, ધીરું, શાન્ત;
as, a k. shower માફકસર આવડું.

KINDNESS *s.* માયાઈ, મહેરબાની, કૃપાઈ, પ-
રીપકાર જીવિ; 2 a kind act ઉપકારન,
કૃપાઈ, મહેરબાની, કૃપા-મહેરબાનીનું કૃત;
as, I will never forget this k. આ ઉ-
પકાર હું કદી ભૂલનાર નથી.

KINDLE *vt.* [*Icel. & old Sw. kind*
to kindle, allied to *L. candere*] To
light રાજગાવવું, ચેતવવું; as, to k. a fire
દેવતા રાજગાવવો - ચેતવવો - પાડવો; 2 to
inflame (a) (pers.) તપાવવું; (b) to k.
anger ક્રોધ ચલાવવો, કોપાયમાન ક.; (c) to
k. war or strife લડાઈ રાજગાવવી-જગા-
વવી-લગાડવી. *vi.* રાજગવું, ચેતવું, લાગવું-
બળવું; 2 to begin to be excited (a)
(pers.) તપવું, તપીજવું, તપવા માંડવું; (b)
(things) પ્રદીપ્ત થવું, રાજગવું, લાગવું, ચઢવું.

KINDRED *s. a.* (See under Kin).

KINE *s.* [See Cow] ગાયો *f pl.*

KING *s.* [*AS. cyng*] રાજન, નૃપતિ, પ્ર-
ભુ; 2 a card having the picture of
a king (ગંજીશમાં) રાજનું પતું; 3 (chess)
શેનંજમાં રાજન - પાદશાહન; King's
counsel સરકારી વકીલ; King's English
થક અંગ્રેજી બાપાઈ-વાણી *f.*

KING'S-BENCH *s.* (court of) વિલાયતમાં કાયદા પ્રમાણે ફેસલા કરનારી વડિલ કોર્ટ.

KING-CRAFT *s.* [King and Craft] રાજ્ય-નીતિ, રાજ્યાવૃદ્ધિ.

KINGDOM *s.* Sovereign power રાજત્વ, પ્રભુત્વ, નૃપત્વ, રાજસત્તા, રાજપદ, રાજ્યાધિકાર; 2 રાજ્ય, શુલ્ક; 3 an extensive scientific division મહાકોશિત્વ, મહોટો વર્ગ, મહોટો ભાગ; rendered by જાતિ or માત્ર, the animal k. પ્રાણીમાત્ર, પ્રાણિજાતિ; vegetable k. નૃણજાતિ-માત્ર.

KINGFISHER *s.* ચ્ચિકનતનું જળગામી પક્ષી.

KINGLY *a.* Directed by a king રાજનું, રાજસત્તા; 2 becoming a king અમીરી, દરબારી, કૌશલ; as, k. munificence અમીરી સંપાદન.

KING'S-EVIL (See under Evil).

KINSFOLK, KINSMAN (See under Kin).

KIRK *s.* [*AS. circe* See Church] (Scot.) દેવળ, પૂજાગૃહ, મંદિર; 2 (Scot.) સ્કાટલંડ દેશમાં ચાલતી ખ્રિસ્તી ધર્મ સ્થાપના-મત-પંથ.

KISS *vt.* [*AS. cyssan*] બચ્ચી-બચ્ચી-ચુંબી-ચુંબન ક.; 2 to caress -બી પર લાડ-વહાલ-હેતુ દેખાડવું; 3 to touch gently હળવે રહીને લાગવું-અડકવું, લાડ-વહાલથી અડકવું; as, when the sweet wind did gently k. the trees ન્યારે મધુર પવન ઝાડને ધીમે રહીને લાગતો. *s.* બચ્ચી, બચ્ચી, ચુંબી, ચુંબન, હોઠનો બચ્ચારો; 2 a small piece of confectionery ખાંડનું નાનું રમકડું.

KIT *s.* [*Dut. kit* a large bottle] A whole outfit બધી ખટલો, સરસામાન, સામાન.

KITCHEN *s.* [*AS. cycene, L. coquina*] રસોડું, રસોઈખાનું, રાંધણી, રાંધણીઠા.

KITCHEN-GARDEN *s.* શાક બાગ ની વાડી-ખેતર.

KITE *s.* [*AS. cyta*] (the bird) રામલી, સમડી; 2 paper toy પતંગ, કનકલમ-વી.

KITH *s.* [*AS. cydh*] સ્થિતિજન.

KITTEN *s.* [dimin. of cat] બલાડીનું બચ્ચું, બલાડીનાં બચ્ચાં.

CLICK *s.* (See Click).

KNACK *s.* [*Ger. knacken* to break] A petty contrivance સહેજ જીતવાનું રમકડું, રમકડું; 2 a neat trick જીતિ, કળ, કસબ, કસબાઈ; 3 dexterity હોટી, ચાતુર્ય, કરામત, કસબ; as, he has a kind of k. at rhyme પ્રાસ મેળવવામાં તેની હોટી ખેસી ગઈ છે.

KNAP-SACK *s.* [*Dut. knapzak* from *knappen* to eat] ઝોઈણિય, બચ્ચેલ; 2 મુસાફરીમાં ખાવાનું ને લુગડાં મુકવાની કોથળી-બચ્ચી-જોઈણી.

KNAVE *s.* [*AS. cnapa* a boy] (pers.) ડગ, ધૂતારી, દોંગો, હરામખોર, હુચ્ચો માણસ; 2 (at cards) ગુલામ.

KNAVERY *s.* ડગાઈ, ધૂતારાવેડામ્પ્લ., હરામખોરી, હુચ્ચાઈ.

KNAVISH *a.* (as a person) હુચ્ચો, ડગ, હરામખોર; (an act or thing) હુચ્ચાઈ-હરામખોરી-ડગાઈ નું-વાળું.

KNEAD *vt.* [*AS. cnedan*] ટુંપવું, ગુંદવું; To k. dough કણક ગુંદવી.

KNEE *s.* [*AS. kneo* allied to *L. genu, & Sans. jánū*] ઠીંચણ, ધુંટણ.

KNEEL *vi.* ધુંટણીએ પડવું.

KNEE-PAN *s.* ઠીંચણની કાચલી.

KNELL *s.* [*AS. cnyll*, from *cnyllan*, to sound a bell] મરણ વખતે અથવા રાખ લઈજતી વખતે વગાડેલો ધંટો, (તેવી વખતનો) ધંટનાદ. [રમકડું.

KNICK-KNACK *s.* રમકડું, હલકું-તકલોટી

KNIFE *s.* [*AS. cnif*] છરી, છરી, પાળી, ચાપુ, ચપ્પુ, ચક્ર, ચાકું, કટાર.

KNIGHT *s.* [*AS. cniht* a boy or attendant] One admitted to knighthood in feudal times 'ફુડલ' પદતિ પ્રમાણે રાજધારી; 2 ફુડલ પદતિ પ્રમાણે અભિષેક કરીને બનાવેલો સરદાર-શરવીર; 3 જેને "સર" નો ખિતાબ મળ્યો હોય તે પુરુષ; 4 (in chess) (ચેસમાં) ધોડું-ડોમ, ધોડી; K. of the shire (વિલાયતમાં આખા પ્રગણ)ની તરફનો રાજસભામાં મોકલેલો પ્રતિનિધિ. *vt.* 'સર' નો ખિતાબ-પદવી આપવી.

KNIGHT-ERRANT *s.* A wandering knight
પોતાનું પરાક્રમ તથા સુરાતન દેખાડવાને સંકટ
ઓળવાને ભમતો યુવક.

KNIGHT-HOOD *s.* 'નાઈટ' નામના સરદારો-
ની પદવી *f*-હેદોમ-સ્થિતિ *f*; 2 નાઈટ ના-
મના સરદાર સમસ્ત, નાઈટમંડળ.

KNIT *vt.* [*AS. cnytan*] To tie બાંધવું, -ની
ગાંઠ વાળવી-પાડવી-બાંધવી; 2 to join
સાંધવું બેડું; 3 (as a textile fabric)
ગુંથવું; 4 to contract સંકોચવું, ચઢાવવું;
as, to k. brows ભમર ચઢાવવાં. *vi.*
બેડાવું, સંધાવું, સંધાઈ-બેડાઈ-મળી જવું;
as, broken bones will k. ભાંગેલાં હાડકાં
સંધાઈ જશે. *s.* ગુંથણ *f*.

KNOB *s.* [*AS. ccep, Dut. knoppe*] A hard
protuberance બહાર પડતી ગાંઠ-ગાંઠોમ,
ગુંડોમ.

KNOCK *vi.* [*AS. cnocian*] To strike
with something hard or heavy ઠોકવું;
as, to k. at the door બારણું ઠોકવું; 2
to clash અથડાવું, અફવાવું, પછડાવું. To
k. up યાત્રી જવું, નરમ ઘેરા થઈ જવું; To
k. off અટકવું, બંધ પડવું; To k. under
-ને રારણ થવું, -ને નમવું. *vt.* પછડાવું,
અથડાવું, ઠોકવું, -નું અથડાવું; *as*, he
knocked his head against the post તે
થાંભલા સાથું તેનું માથું અથડાવું; 2 (બારણું)
ઠોકવું; To k. down (a) ઠોકી-મારી પાડવું;
પાડી નાખવું, હુંસા-ધક્કા મારી પાડી નાખવું;
(b) (at an auction) હરાજીમાં છેલ્લી મા-
ગણી કરનારને આપવું; To k. on the head
કાઠલું કાઢવું, -નો પાર-અંત આણવો; To
k. up (a) ઠોકી ઠોકીને જમાડવું-ઉઠાડવું;
(b) થકવીને ઘોષ કરીનાખવું. *s.* ભારે વ-
સ્તુનો ધા, ઠોકવું તે; 2 a rap બારણું ઠોકવું તે.

KNOCKER *s.* બારણું ઠોકવાનું કડું-કડી.

KNOCK-KNEED *a.* [Knock and Knee]
હેડા દીંચણ હોવાથી ચાલતાં પગ અથડાવ એવું.

KNOLL (See Knell).

KNOLL *s.* [*AS. cnoll*] ટેકરી-ડુંગર નું ટોચ
-શિખર, નાનો ગોળ ડુંગર, ટેમોમ.

KNOT *s.* [*AS. cnott*] ગુંથાએલી ગાંઠ, ગાંઠ;

2 a bond of union ગાંઠ, ગ્રંથિ, સંબંધ *m*;
as, nuptial k. લગ્નની ગાંઠ, લગ્નગ્રંથિ *f*;
3 an intricacy ઠાઠોમ, ગુંથાએલું ઠોકડું,
ગુંથવણની વાત; 4 a group ટોળું, ટુકડી,
એક ગાંઠવાળાઓની ટોળી; a cluster of
fruits &c. ઝુમખું, ઝુમ્છોમ; 5 a joint
in the stem of a plant ઝાડના થડમાં
ગાંઠોમ-ગુંજ *f*; 6 (naut.) વહાણનો વેગ
માપવાની દોરીમાં બે ગાંઠની વચ્ચે દોરી જો-
ડલું માપ; 7 (naut.) દરીઆઈ મૈલ *m.* *vt.*
ગાંઠ પાડવી-વાળવી, ગાંઠો પાડી ગુંથવું, ગુંથ-
વવું; 2 to unite closely સળંગ બેડવું-
બાંધવું; 3 to entangle ગુંથવું.

KNOTTY *a.* ગાંઠો-ગાંઠાવાળું; 2 hard કઠણ,
ધાંગું; 3 difficult ગુંથવણ ભરેલું, ગુંથવાટવાળું.

KNOW *vt.* [*AS. knawan, Icel. kna, Suns. jna*] To be aware of જાણવું, -ને
ખબર હોવી, માહિત હોવું; 2 to apprehend
clearly સ્પષ્ટ રીતે-ખરોખર જાણવું-સમજવું;
3 to be acquainted with (as persons)
ઓળખવું, -ની બેઝે ઓળખાણ હોવું; *as*,
he does not k. me તે મને ઓળખતો
નથી; 4 to be no strangers to -માં અ-
જાણ ન હોવું, -માં સમજવું; *as*, he knew
not sin તે પાપમાં સમજતો નહોતો or
તેણે પાપ કર્યું ન હોતું; 5 to recognise
ઓળખવું, ઓળખી કાઢવું; 5 to approve
પસંદ ક., -ને પસંદ પડવું, -ને ગમવું; *as*,
the Lord knoweth the way of the
righteous ધર્મરત્ને સદાચારી ઘાડનો રસ્તો
ગમશે; 6 to have sexual intercourse
with -બેઝે સંમિલન ક., બેઝે બોલવું; *as*,
she knew no man તે કોઈ પુરુષને બેઝે
બોલી ન હોતી. *vi.* જાણવું, -ને ખબર-
માન હોવું, -માં સમજ હોવી; 2 to make
examination of તપાસ-તજવીજ રાખવી-
ક., ખબર રાખવી-ધેવી. [ગચ.

KNOWABLE *a.* જાણી શકાય તેવું, સ્પષ્ટ, માન-

KNOWING *a.* ચતુર, હોંશીઆર, ખબરદાર,
માનવાન, માતા, સમજી; *as*, a k. man
સમજી માણસ.

KNOWINGLY *ad.* જાણીએઈને, જાણીપ્રજ્ઞને.

KNOWLEDGE *s.* The act જ્ઞાન *f.* સમજવું -જાણવું ને, માહિતિ, જાણવું *n.* જ્ઞાન *f.*; 2 (of ordinary matters) જ્ઞાન, માહિતિ, જ્ઞાન *f.*; as, I have no k. of it મને તેની કશી જ્ઞાન નથી; વિદ્યા, (abstractedly, learning) જ્ઞાન, વિદ્યા *f.*; 3 practical skill માહિતિ, જ્ઞાનદારી, ચતુરતા *f.*; 4 notice જાણ *f.*, માહિતિ *f.*; as, it has come to my k. તે મારા જાણમાં or મારા જાણવામાં આવ્યું છે; Carnal k. સંભોગ *m.*; Spiritual k. પરમાર્થ જ્ઞાન-વિદ્યા, આત્મજ્ઞાન.

KNUCKLE *s.* [*AS. cnuel*] The joint of a finger હાથના આંગળાનો સાંધા, વેઠો *m.*, હાથના આંગળા વાળવાથી થયેલો પાછળનો ઢેકો. *vt.* (See Knock); To k. to નમવું, રાજી થવું; 2 પાછળ ધમધીકાર લાગવું-મંડવું.

L.

L The twelfth letter, represented by લ.

LABEL *s.* [*Dut. lappen* a patch] A slip of paper &c. affixed to anything to denote its contents ચિહ્ન *f.*, ચિહ્ની *f.*, ટિકિટ *f.*; 2 (law) a paper annexed to a will વારસનામા - મૃત્યુપત્રનું સાંધણ-પૂરવણી *f.* *vt.* -ને-ઉપર ચિહ્ન ચોડવી-મારવી, -ને-ની-એડે ચિહ્ન &c. આંધવી-વળગાડવી.

LABIAL *a.* [*Fr.* from *L. labium* a lip] (letters) આબજ્યાની, આબજ. *s.* આબજ્યાની અક્ષર *m.*-વાર્ણ *m.*, આબજમ.

LABOUR *s.* [*Fr. labeur, L. labor*] Exertion (physical or intellectual) મહેનત *f.*, શ્રમ *m.*, આયાસ *m.*, પરિશ્રમ *m.*; 2 servile toil મજૂરી *f.*, હેતરે *m.*; Day 1 છૂટક-રોજ લઈને કીધેલી મજૂરી; 3 that which demands effort મહેનતનું કામ, કામ *m.*; 4 travail પ્રસવ-પ્રજ્વલિ વેદના *f.* *vi.* મહેનત &c. ક.; 2 કામ &c. ક.; 3 કષ્ટાવું, પ્રસવવેદનામાં હોવું; 4 (under) to be oppressed with difficulties હેરાન-દયાએલાં-આધિત હોવું, (કસા) રૂપી આધ હોવો; as, to l. under a difficulty કષ્ટ યુગ્મવણરૂપી આધ હોવો.

LABORATORY *s.* A place where anything is prepared for use કારખાનું *n.*; 2 આસડ-આતરાખાણ વિગેરે બનાવવાનું કારખાનું, રસાયનપ્રયોગ-આવધક્રિયા શાળા *f.*

LABOURED *a.* મરડી મચડી આણેલું, અસરજ.

LABOURER *s.* મજૂરી-હેતરે કરનાર, મજૂર *m.*, મજૂરણ *f.*, હેતરે *m.*, હેતરે *f.*; A day 1. મજૂર *m.*, ખેલદાર *m.*, મજૂરણ *f.*, રોજખા.

LABORIOUS *a.* Toilsome (work) મહેનત-મહામહેનત નું, શ્રમ-કષ્ટસાધ્ય; 2 industrious (pers.) મહેનતુ, પરમશ્રમલોનાર-કરનાર.

LABYRINTH *s.* [*Gr. labyrinthos*] An edifice or place full of intricacies અટપટા-આડા અવળા રસ્તા રાખેલા અધી ધમારત-જગો *f.*, માર્ગચક્ર *n.*, જલજલામણ *n.*; 2 (fig.) anything extremely intricate અટપટે કામ-વાત *f.*, ગતિચક્ર *n.*; as, "the l. of the human heart" માણસના હૃદયનું ગતિચક્ર. [લાખ *f.*, લાક્ષ *f.*

LAC *s.* [*Ger. lack*] A resinous substance

LAC, LACK *s.* [*prov. lak*] લાખ, લક્ષ.

LACE *s.* [*Fr. lacet*] A string for fastening clothes &c. (લુગડાં એડા ઈલાદિમાં પાડેલાં કાણામાં) પોરવીને આંધવાની ગૂંથેલી દોરી, દોરી *f.*, પટ્ટી *f.*; 2 a texture of interwoven threads નેટની કોર; Gold or silver 1. (સોનેરી કે રૂપેરી) ફીત *f.*, કિનારી *f.*, જંજીર *m.*, ચપડો *m.*, કસળી કોર *f.* *vt.* (લુગડાં, એડા ઈલાદિની કોરમાં પાડેલાં કાણામાં) ગૂંથેલી દોરી પોરવીને આંધવું; 2 -ને કોર-ફીત દેવી; 3 to embellish with stripes (clothes) ઉપર સળી-દોરી-તરેહ પાડવી.

LACERATE *vt.* [*L. lacer* mangled] To tear (lit.) ફાડવું, ચીરવું, ઉઘેડવું, ઊઝડવું, -માં ચિરોડો-ચીરી પાડવો, (કસાથી) -નું-માંથી ગાપચું-લોધો નીકળવો; 2 (fig.) ફાડીનાખવું, -થી ફાડી જવું; as, to l. the heart હૃદય ફાડી નાખવું.

LACERATION *s.* The act (See the verb) વિદારણ *n.*; 2 the breach made by rending ચિરોડો *m.*, ચીરો *m.*, ગાપચું *n.*

LACHRYMAL *a.* [*L. lachryma* a tear]

- (a gland) જેઠકાણે આંસુ ઉત્પન્ન થાયછે એવું, અશ્રુત્પાદક ; 2 (a duct) અશ્રુવાહીની.
- LACHRYMOSE** *a.* Shedding tears (pers.) આંસુ આણનારું, પાંપણે તલાવકીવાળું ; 2 full of tears (eyes) આંસુ વાળું-નું બરેલું, રડતું ; 3 થોડું બરેલું-રડાંકું.
- LACK** *vt.* [*Dut. laecke want*] To want -માં -ને -ની પાસે ન હોવું, (કાંઈનામાં) -ની નાસ્તી હોવી, બિનાના-રહિત હોવું. *vi.* To be in want દોહલ અવસ્થામાં-અડચણમાં હોવું, (કસા વિન) તંગી વેઠવી ; as, "The young lions do l. and suffer hunger તે સિંહનાં બચ્ચાં તંગી વેઠે છે ને બૂખ્યાં હોય છે ; 2 to be wanting ઘટવું, ખૂટવું, એછાં હોવું, -ની ઘટ હોવી ; as, there shall l. five men પાંચ જણ એછાં હોયે. *s.* Want ઘટ, ખુટકામ, ખોટ, એછાઈ, ન્યૂનતાઈ ; 2 destitution દોહલ અવસ્થાઈ, હેરાનગતીઈ.
- LACK-A-DAY** *int.* [contr. from alack-a-day] (See Alack). [તાબનાર.
- LACKADAISICAL** *a.* ચિંતન-ચિંતા નું ડોળ ખ.
- LACKEY** *s.* [*Sw., Goth. laeka to run*] A footman હાજરખાશી કરનારો ચાકર, સેવકમ, ખિદમતગારમ, ખવાસમ, પાંચાનુચરમ.
- LACONIC, LACONICAL** *a.* [from Laconia ; Lacones the Spartans] Brief (pers.) ટૂંકાણમાં કહી નાખનાર-જવાબ દષ્ટિનાર, મિતભાષી, અલ્પાક્ષર ભાષી ; 2 (speech) ટૂંકાણમાં કહી નાખેલું તોણુંગાણું, અલ્પાક્ષર.
- LACTATION** *s.* [*L. lac-lactis milk*] ધવડાવવું તે, સ્તનપાન કરાવવું તે.
- LACTEAL** *a.* Pertaining to milk દૂધનું, દૂધ-પય સંબંધી ; 2 conveying chyle (a vessel) ખાધેલા પદાર્થના ધોળા ચર્બ ગમ્યાલા રસ ભાગને પેટમાંથી છૂતીની નળીમાં લઈ જનારી, અનરસ વાહક. *s.* અનરસ જે દારામ્મ પેટમાંથી ઊપર છૂતીમાં બધાં છે તે રગ-શિરામાંની એક, અનરસવાહિનીઈ.
- LAD** *s.* [*AS. leod*] A boy છોકરા, જુવાનિયોમ. [નિસરણીઈ, સીદીઈ.
- LADDER** *s.* [*Dut., AS. hlæder*] નિસંડીઈ,
- LADE** *vt.* [*Dan., AS. hladan*] To load (a camel &c.) લાદવું, -ઊપર -માં ભરવું.
- LADING** *s.* (કસામાં) ભરેલો માલ, ભારમ.
- LADLE** *s.* ડોઈઈ, કડછેલમ, પળેમ, ડોઈએમ, કડછીઈ, પળીઈ. *vt.* ડોઈએવતી કાઢવું.
- LADY** *s.* [*AS. hlifian to raise*] (Correlative to lord) વિભાવતમાં જોને "નાઈટ" નો ખિતાબ હોયછે તેની તથા અમીરની ધણીઆણીના નામ સાથે બોલાતો શબ્દ ; A Mahomedan l. બીબીઈ ; 2 (correl. to gentleman) લાયક-આયરદાર બેરૂંઝ, કુલ-સભ્ય સ્ત્રીઈ, સંગૃહસ્થાઈ ; 3 any well dressed woman સેદાણીઈ.
- LADY-LIKE** *a.* કુલસ્ત્રીના જેવું.
- LADY-LOVE** *s.* માયુર્ક, પ્રિયાઈ, પ્રિયતમાઈ.
- LADY-BIRD, LADY-COW** *s.* એક જાતનું જીવડું, ઈન્દ્રગોપમ.
- LAG** *vi.* [*W. llag weak*] To loiter પાછળ રહેવું- પડવું, પાછળ રહી-પડી જવું.
- LAGGARD** *s. & a.* પાછળ રહી-પડી જનારું.
- LAIC, LAICAL, LAITY** (See under Lay).
- LAIR** *s.* [*Ger. lager from legen to lay.*] જ્યાં ખેસવાની-ભરાઈ-પડી રહેવાની જગો (વાઘ વર વિગેરેની).
- LAKE** *s.* [*Fr. lac, L. lacus, Gr. lakkos a pit*] સરોવરન, કાસારમ.
- LAMB** *s.* [*AS.*] ગેટાંનું બચ્ચું, અલવાનન ; 2 a meek & innocent person ગરીબ-રાંકડું-અસીલ માણસ ; The L. of God ઈસુ ખ્રિસ્તમ, ઈશ્વરે ઠેરવેલો પાપહારક યજ.
- LAMB-KIN** *s.* જહાનું અલવાન.
- LAMBENT** *a.* [*L. lambo I lick*] Gliding over (a flame &c.) રમતું.
- LAME** *a.* [*AS. lam; Icel. lami to break*] Crippled (a limb or person) ઢલું ; L. in the leg ખોડું, પાંગળું, પંગુ ; 2 not satisfactory (an excuse, conclusion) ઢલું, લખડતું, ઢીલું પોતું, પચપચું, અપૂર્ણ ; 3 not smooth (numbers in verse) ઢલું, ટૂટક, અખડ, સરળતા વિનાનું. *vt.* ઢલું &c. ક.
- LAMELY** *ad.* ઢલાં ઢલાં, લંગડાતાં, ખોડાતાં ;

To walk l. લંગડાવું, ખોડાવું; 2 & 3 (See Lame a. 2 & 3).

LAMENT vi. [*L. lamentum* a wailing]

To express sorrow રોવું, દુઃખ-દિલગીરી-થોક-અફસોસ ક.; 2 to feel sorrow દુઃખ-દિલગીરી-થોચ લાગવા-ધરવા. vt. -ને માટે રોવું; 2 -ને માટે દુઃખ લાગવું-ધરવું. s. (See Lamentation).

LAMENTABLE a. દિલગીર થવા જેવું, થોક યોગ્ય, થોચ, થોચનીય; 2 expressing sorrow (an outcry &c.) દુઃખ &c. નું -નું બરેલું, દિલગીરી જણાઈ આવે એવું.

LAMENTATION s. The act (See the verb) રડારડ, થોકમ; Loud l. વિલાપમ; Violent l. આફ્રન.

LAMINA s. [*L.*] A thin scale પડન.

LAMP s. [*Fr. lampe*, from *Gr. lampo* I shine] A light દીવોમ, ચરાગમ; 2 a vessel for holding light દીવો કરવાનું/કેડીજી, પિત્તળની દીવી, ફાનસની વાડકી વિગેરે).

LAMP-BLACK s. કાજળન, મેસ, કાજળન.

LAMPOON s. [*Fr. lampoon* a drinking song] (કાંઈની) નિન્દા-નાલરા-અદગોઈનું લખાણ, (કાંઈને વિષે) લખેલી નિન્દા, નિન્દા-લખમ. vt. -ની નિન્દા લખવી.

LAMPREY s. [*Fr. lamproie*, low *L. lampetra* from *lambo* I lick & *petra* a stone] એ નામની એક જાતની માછલી.

LANCE s. [*Fr.—L. lancea*] A spear ભાણોમ, બદલમ; 2 (used as a javelin) બરછીફ. vt. To open with a lancet (a tumor &c.)-જીપર નસ્તર મુકવું.

LANCET s. નસ્તરન.

LANCH vt. (See Launch vt. 3).

LAND s. [*AS.*] (As opposed to water) જમીન, પુરકી, સ્થલન; 2 a country દેશમ, ખુલકમ; 3 estate બોંય, જમીન; as, his lands have been sold in satisfaction of his debts દેણને પેટે તેની બોંય વચાઈ ગઈ છે; 4 soil ધરતી, બોંય, જમીન; as, the l. is not ploughable એ ધરતી ખેડાય એવી નથી; 5 a nation (દેશ-

ના) લોકમ, પ્રજા. vt. (વહાણ પરથી-કિનારે) ઉતારવું. vi. (વહાણ પરથી) ઉતરવું.

LAND-BREEZE s. કિનારા તરફથી વાતો પવન.

LANDED a. Having an estate in land (pers.) બોંયભાડાંવાળું, જમીનદાર, બુનિ-પૃથ્વી ધન વાળું-સંપન્ન; 2 consisting in land બોંય-જમીનનું, સ્થાવર.

LANDING, LANDING-PLACE s. માલ તથા ઉતાડ્યોને વહાણથી ઉતરવાની જગો, બંદરન, ધાટમ; 2 (of a staircase) રમઝુંન.

LAND-LADY s. જમીન-ધરની માલિક-ધણી, જમીનદારણ, ધરધણી; 2 (વિલાયતની સ્ત્રી-તના) ઉતારા-વીસીની માલિક-ધણી, ખુસાફરખાનાની કદખુદા.

LAND-LOCKED a. જેની બધી બાજુએ બોંય છે એવું, બંધોટ.

LAND-LORD s. જમીન-ધરનો માલિક-ધણીમ, જમીનદારમ, ધરધણીમ; 2 (વિલાયતી) ઉતારા-વીસીનો માલિક-ધણીમ, ખુસાફરખાનાનો કદખુદા.

LAND-MARK s. (જમીન-ખેતરની) હદનું નિશાણ, બાણન; 2 વહાણના અલાસીએને માટે નિશાની ઘાખલ જમીન જીપર કાંઈ જોવા પદાર્થ.

LANDLUBBER s. [*-loopen* to run] જમીનનો ક્રોડો (અલાસીએ બીજને મશકરી-તિરસ્કારમાં કહેછે).

LANDSMAN s. જમીન જીપર ને જમીન જીપર રહેનારો; 2 (Naut.) નવો સફરી.

LANDSCAPE s. [*-Sar. scyppan* to form or make] A prospect નજરે પડતી જમીન તથા તે જીપર આવેલા પદાર્થો, દૃગ્ગમિ, નજર-ગાહ; 2 a picture of a landscape દૃગ્ગમિચિત્રન-સ્વરૂપન; as, to take landscapes દૃગ્ગમિ ચિત્ર લેવું-પાડવું.

LANDSLIP s. પહાડની બેખડ પડવી તે-બેખડ.

LANE s. [*Dut. lann*] A narrow passage between houses ગલી, સેરી; 2 (between hedges) નાળ, નજોકડી; 3 (between lines of men) સંચરમ.

LANGUAGE s. [*Fr.*, from *L. lingua* a tongue] Thoughts expressed બોલમ, વચન, બોલવું; as, I do not deserve the

1. used in your note તમે કાગળમાં જે બોલ મને કહ્યું છે તે સાંભળવા લાયક હતું નથી; 3 (of a people &c.) બાપ્તિ, બોલી, ક્રોમ, ના- માં *pl.*; as, the 1. of the dumb પ્રગાની બોલી; the 1. of the eye આંખનાં નામાં, નેત્ર પદ્મવી; 4 style ધ્યારત્, વાણી, as, the 1. of an author કોઈ ગ્રંથકારની વાણી.

LANGUISH *vi.* [*L. languo* I am faint] To pine (pers.) લમ્પી-લેવાઈ જવું, નિર્જીવ નરમ-હલાં-નખાં થઈ જવું; 2 to wither (vegetation) કરમાઈ-દરમાઈ જવું; 3 to grow dull (war, commerce &c.) નરમ-ટાંઠાં-દીલાં પડી જવું, રગસ રગસ ચાલવું; 4 to look tenderly or softly સ્નેહાદ્ર-કા-માદ્ર દ્રષ્ટિએ જોવું.

LANGUID *a.* Drooping from exhaustion (body, limbs) હલું હલું, લમ્પી ગમ્મ-લું, દીલું દીલું, શિથિલ; 2 tardy (motion, effort) ધીમું, દીલું, લમ્પડું; 3 heavy, dull (day, business, the sun &c.) સુસ્ત, મંદ, નરમ, ટાંડું પડી ગમ્મલું, ઝાંચું.

LANGUISHMENT *s.* Softness of look &c. કામાદ્રતા, કામાદ્રદષ્ટિ.

LANGUOR *s.* દીલા-લમ્પડા-હલા-નિર્જીવ પ-હું, સુસ્તિ, શિથિલતા; 2 dullness of intellect મંદબુદ્ધિ, બુદ્ધિમાંદગ, બેબાનપહું.

LANK, LANKY *a.* [*AS. hlank, Dut. slank* slender] Not plump લમ્પી-ઝૂલી ગમ્મલું, ભરેલું નહીં, ખાલી; 2 slender પાતળું, સુકું, સુકલું, સરસ જેવું.

LANTERN *s.* [*Fr. lanterne, Gr. lampter* from *lampe* I shine] ફાનસ; Dark 1. ચોરફાનસ.

LAP *s.* [*AS. lappa*] (of a garment) ઘેરમ, ચાળ, દામન, પદર; 2 the part of clothes that lies on the knees when a person sits down બેઠેલ, બેઠામ *pl.*; 3 the knees in that position બેઠેલ, ઝાંચું, ઉત્તંગમ. *vt.* To fold ની ધડી વાળવી-ક; 2 (lit.) to wrap round વિંટાળવું, લપેટવું; 3 (lit. & fig.) to in- fold, to involve લપેટી-વિંટાળી લેવું, મેળવું.

LAP-DOG *s.* બાળામાં રમાડ્યાં કરવાનો વહાણો -લાડકો કૂતરો.

LAPFUL *s.* બેઠેલ ભરાય ઝીટલું, બેઠાપૂર.

LAP *vt. & vi.* [*AS. lupian, Gr. lapto, Sans. lih* to lick] જીભે જીભે ખાઈ-પી જવું, ખચખચ પીવું.

LAPIDARY *s.* [*L. lapis* a stone] A cut- ter & polisher of precious stones હીરા ધસનાર, રત્ન પરિષ્કારમ; 2 a dealer in precious stones ગ્રેવેરીમ.

LAPSE *s.* [*L. lapsus, Sans. lambh* to slide down] A gradual falling પડતાં જવું તે, સ્ખલન; as, a l. into indolence આગસમાં પડતાં જવું; 2 unobserved pro- gress (of time, a stream &c.) હેડું, જવું, ગતિ, વહન; 3 a slip દોષમ. *vi.* પડતાં- જતાં-આવતાં જવું; 2 દોષમાં પડવું, દોષ ક; 3 to fall or pass from one proprietor to another (હરકોઈ ખીભ) નું થવું ની મા- લકી વળગવી, ડૂબી જવું; as, the money will l. to Govt. નાણાં સરકારમાં ડૂબી જશે.

LAP-WING *s.* [*AS. lepewing*] ટીટાડું- ડી, ટિટિભ.

LARBOARD *s.* [*Dut. laager* lower and *bord* side] The left-hand side of a ship ડાબું બુડું.

LARCENY *s.* [*Fr. larcin, from L. latro* a robber] Theft ચોરી, સ્તેષન.

LARD *s.* [*Fr., L. lardum*] ડુફરની ચરખી. *vt.* -જે પર ડુફરની ચરખી ચોપડવી-લગાવવી.

LARDER *s.* માંસ વિગેરે રસોઈના સામાન રા- ખવાની ઘોરડી, સાંતરાની ઘોરડી.

LARGE *a.* [*Fr., L. largus*] Extensive મોટું, વિશાળ, વિસ્તીર્ણ; 2 abundant (*a*) (quantity) ધણું, બહુ, ખૂણું, પુષ્કળ, (*b*) (number) મોટું; 3 huge (*a*) (animals) મો- ટું, લાંબું ખૂણું, પહોંચલ, (*b*) (things) અભ- રાળ, અડાખીડ; 4 comprehensive (mind) ખૂણું, વિશાળ, બહુલ; 5 noble (heart) મોટું, ઉદાર; At l. (*a*) છૂટાં, મોકળાં, મો- કળે, (*b*) વિસ્તારથી, સવિસ્તર, વિસ્તારીને.

LARGE-HEARTED *a.* મોટા મન-આત્માનું, ઉદાર, મહાત્મા.

LARGESS *s.* [*Fr. largesse*, from *L. largior* I give bountifully] અક્ષીસ, દાનન.

LARK *s.* [*AS. laferc*] એક જિયું ઊડનારું સુકક પક્ષી.

LARVA *s.* [*L. from lar a tutelary deity*] A grub કામળીઆમ, કામળીઆની જાતનો કીડો. [ક્રિસ્યાનન.

LARYNX *s.* [*Gr.*] નરડી, ધાંડી, કંઠદ્રિય.

LASCIVIOUS *a.* [*L. lascivus* from *Sans. lus* to play amorously] Lewd (pers.) કામી, કામગર, લંપટ, સ્ત્રીલંપટ, (things) કામાગર, વિષય-કામ બુદ્ધિનું, (in comp.) કામ.

LASH *s.* [*Ger. lasche* a bit of leather] The thong of a whip (આખખનો) કોરડો, દોરી; 2 a stroke with a whip ફટકો, સપાટો, સપાટો, કોરડો, આખખ, સોડી; 3 a stroke of satire ટચકો, ઠોક. *pl.* આખખો, સપાટો; as, it was a l. at his vanity એ તેની પતરાજી ઉપર ચટકો માર્યો. *vt.* (આખખ-સોડીએ વતી) મારવું, ઝપેટવું; 2 -ઉપર ટચકા-ઠોક મારવા-આખખો લગાવવા-સપાટો ક.; 3 to fasten with a rope દોરડે બાંધવું, કસીને બાંધવું, સીકડવું, જકડવું. *vi.* at -ને આખખ લગાવવી, સોડી ચમકાવવી; 2 (out) to kick out લાત ગ્રાડવી; 3 (out) to become unruly બિફરવું, મર્યાદા તૂટવી.

LASS *s.* [from *laddes* the old fem. of *lad*] A girl પોરી, છોકરી.

LASSITUDE *s.* [See Languish] શરીર લલું-દગણો-ગાંસડી થઈ જવું તે, લલા-નિર્જાત-પાણું, સુસ્તી, મંદપાણું, શિથિલતા.

LASSO *s.* [*Fr. laisse*] થોડા વિગેરે પકડવાનો ફંદો, ફંદાનું દોરડું.

LAST *a.* [contr. from latest, *AS. late-most*] Coming after all the others in a series છેલ્લું, અંત્ય; 2 next before the present ગયું, પાછલું, યુગ્મશ્ત; 3 lowest છેલ્લું, સહુથી છેડું-નીચું; 4 most

unlikely ધણુંજ અસંભવિત, નળાણું વસા ન કરે એવું. નળાણું વસા નહીં એવું; as, he is the l. person to do it તે નળાણું વસા એમ કરે એવા નથી; 5 utmost ધણામાં ધણું; as, ".... principles of the l. importance" ધણામાં ધણાં અગત્યનાં પ્રમાણો. *ad.* The last time છેલ્લી, ગઈ વેળા; as, when you l. met him તમે ગઈવેળા તેને મળ્યા તે વખત; 2 finally છેલ્લી, આખર, છેવટ; At l. અંતે, આખરે; On one's l. legs રામરામ પોકારવું; To the l. આખર-છેવટ સુધી.

LASTING *a.* આખર સુધી-હંમેશા-ધણી યુદ્ધ રહે એવું, જાયનું, સ્થિર.

LASTLY *ad.* In conclusion છેલ્લું; 2 at last છેવટ, અંતે, આખર.

LAST *vi.* [*AS. lastan* to follow or perform, from *last* footstep] રહેવું, ચાલવું, પોહોંચવું, નીભવું, ટકવું. *s.* (of a shoemaker) કાલખૂત. *vi.* -નો કાલખૂત ઉપર ઘાટ કાઢવો, -માં કાલખૂત ધાલવું.

LATCH *s.* [*Fr. lace* a string] (બારણાની) આગળી, અડગળી. *vt.* -એ-ને આગળી દેવી.

LATCHET *s.* જોડે બાંધવાની-જોડાની દોરી.

LATE *a.* [*AS. lät, Icel. latr* slow] After the usual &c. time મોડું, મોડું આવેલું-જેઠેલું; as, a l. riser મોડો ઊઠનાર; 2 far advanced toward the close છેક ઊતરવું -નમતું-પાછડું-ઉતર; as, a l. period of life છેક ઉતરવય; 3 deceased મરનાર, કે જે હાલ મરી ગયું છે તેવું; 4 out of office -માજી, આગલું; as, the l. Mamlatdar માજી મામલતદાર; 5 recent હાલના, હાલનું, હાલ-હાલના-થોડા કાળ-દહાડા ઉપર થયેલું-બનેલું; as, the l. fire થોડા દહાડા ઉપર લાગેલી આગ. *ad.* મોડાં, મોડું, અચૂર-અતિકાળ કરીને, વાર લગાડીને; 2 (See Lately); 3 મોડાં લગી-સુધી, મોડીવખત સુધી; as, to sit up l. at night રાતે મોડાં લગી જાગવું; Of l. હાલમાં, હાલનાં, હાલનાં તમણાં, થોડા દહાડા થયાં.

LATELY *ad.* ઘોડા દહોડા ઊપર-થયાં.

LATER *a.* પછીનું.

LATTER *a.* (opposed to former) પાછલું, પાછળનું, ઉત્તર, અપર; 2 mentioned the last of two (કહેલામાંનું) બીજું, બીજું-પછી કહેલું-ગણાવેલું; 3 modern પાછલું, અ-વૈચીન.

LATENT *a.* [*L. lateo* I lurk] Secret માંહે-અંદર-મનમાં નું, માલમ નહીં પડતું, ગુપ્ત, અદૃશ્ય, અદૃષ્ટ; *L. heat* (See Heat).

LATERAL *a.* [*Fr. from L. latus* a side] Pertaining &c. to the side બાજુ-પાસા પાર્શ્વનું-ઊપરનું, પાર્શ્વ, પાર્શ્વિક.

LATH *s.* [*Fr., Dut. latte*] (છાપરે જડવાના) પકવાસામાંનો એક, પકવાસા *m*; 2 (nailed tostuds) ચીપ *f.* *vt.* -એ-ના-ને પકવાસા -ચીપ જડવી.

LATHE *s.* [*W. lathum* to make smooth] (ખરાદીનો) સંધાડ-ડોમ, ચરખમ.

LATHER *vt.* [*AS. ledhran* to anoint] -એ-ઊપર સાચનું ફીણ ચોપડવું-લગાવવું. *s.* (સાચનું-ઘોડાના શરીર ઊપરનું) ફીણ *n*.

LATIN *a.* [from *Latium* a country in Italy] લાતિન-અસલના રોમન લોકનું-સંબંધી; 2 લાતિન ભાષાનું. *s.* લાશ્યમનો રહે-નારો; 2 લાતિનભાષા *f*.

LATITUDE *s.* [*Fr. from latus* broad] Breadth પોહોળાઈ *f*, પોહોળાણ *n*, ચોડાઈ *f*, ચોડાણ *n*; 2 room છૂટ *f*, મોકળાઈ *f*; 3 laxity છૂટ *f*, સ્વતંત્રતા *f*, નિર્બંધનતા *f*, મન મુજારીઅત *f*; 4 amplitude વિસ્તાર *m*; as, to treat of a subject in its full l. કોઈ વિષય પૂરા વિસ્તારથી વર્ણવવો; 5 (astron.) આકાશમાંના કોઈ ગોળનું ક્રાંતિવૃત્તથી અંતર, રાશ *m*, વિક્ષેપ *m*; 6 (geog.) વિષુવવૃત્તથી કોઈ જગાનું અંતર, અક્ષાંશ *m*, અક્ષ *m*; A degree of l. અક્ષાંશ *m*; A parallel of l. અક્ષવૃત્ત *n*.

LATITUDINARIAN *a.* (pers.) (ધર્મ વિગેરે વાતમાં) મનમુજાર ચાલનાર તથા વિચાર ધરાવનાર, વિચાર શિથિલ, સ્વેચ્છાચારી, સ્વચ્છેદા-સ્વતંત્રાનુવર્તી, સ્વરાગાનુગામી; 2 (opinions,

doctrines &c.) મનમુજાર, અપચ્છ, સ્વતંત્ર, સ્વેચ્છિક. *s.* (See the *a.* 1).

LATITUDINARIANISM *s.* મનમુજારીપણ *n*, (ધર્મ મત વિષે) વિચાર સ્વાતંત્ર્ય *n*. (See *a.* 1).

LATTER *a.* (See under Late).

LATTICE *s.* [*Fr. lattis* akin to lath] (લાકડા-લોહાની ખારી વિગેરેની) જાળી *f*.

LAUD *s.* [*L. laudo* I praise] ધન્યસ્તુતિ *f*; 2 સ્તુતિગાન *n*. *vt.* વખાણવું, -ની સ્તુતિ-પ્રશંસા કર. [યક, સ્તુતિ-પ્રશંસા યોગ્ય.

LAUDABLE *a.* (acts) &c. વખાણવા જેવું-લા-

LAUDATION *s.* વખાણ *n*, સ્તુતિ *f*, પ્રશંસા *f*.

LAUDATORY *a.* વખાણ &c. કરવાનું, જેમાં વખાણ કરેલાં છે એવું, વખાણ કરવાની તરે-હનું. (in comp.) સ્તવન-પ્રશંસા. *s.* જેમાં સ્તુતિ કરેલી છે એવું કંઈ, સ્તોત્ર *n*.

LAUDANUM *s.* [*Fr.*] અફીણનો-અફીણ-નો અંશ જેમાં છે એવો અરક.

LAUGH *vi.* [*AS. hleahhan*] હસવું; To l. at હસી કાઢવું, -ની હાંસી-મજાક કર; 2 (fig.) (a year, a garden &c.) હસી-પૂર ખીલી રહેવું. *vt.* (out of) (કોઈ) ને હસી કાઢીને તેની પાસે મુશ્કાલી દેવું; To l. to scorn મજાક-હાંસી-તિરસ્કાર કર. *s.* હસવું.

LAUGHABLE *a.* હાસ્યમય, હસવું આવે એવું, હાસ્યકારક-જનક.

LAUGHING-STOCK *s.* જેથી હસવું આવે એવું-હાંસી કરવા જેવું કંઈ, એવકુલનનાર, હાસ્યાસ્પદ *n*.

LAUGHTER *s.* હસવું *n*, હાસ્ય *n*.

LAUNCH *vt.* [*Fr. lancer, It. lancio* I throw] (a ship) ધકેલવું; 2 to send forth હસેલી મુકવું, રખડવું-અથડાવું મુકવું, અથડાવી પાડવું; as, "to l. one on the world" કા-ઈને સંસારમાં અથડાવો મુકવો; 3 to throw (a dart &c.) મારવું, ફેંકવું. *vi.* (fig.) મે-દાન પડીજવું. *s.* ધકેલણ *f*.

LAUNDRESS *s.* [*Fr. lavandiere* from *lavo* I wash] ધોખણ *f*, ઢગડાં ધોનારી *f*.

LAUNDRY *s.* ઢગડાં ધોવાની ધોનારી-જગા *f*.

LAUREL *s.* [*Sp., L. laurus*] તળ-કપૂર વિગેરેનાં ઝાડની જાતનું એક ઝાડ, 'લાલ', *L. cassia-cinnamomum* તળનું ઝાડ.

- LAUREATE *a.* “લારલ” એસિલું; Poet l. રાજકવી *m.*
- LAVA *s.* [*It.*, from *L. lavo* I wash] બળ-તા પહોડાનો-જવાલામુખી રસ.
- LAVER *s.* [*L. lavo* I wash] ધોવાનું વાસણ. પ્રક્ષાલનવાન *m.*
- LAVENDER *s.* [See Lave] એ નામનો એક વિલાયતી છેડ, “લાવેન્ડર *m.*”
- LAVISH *a.* [*Fr. lever, L. levo* I raise] Bestowing profusely (praise, censure &c.) બહુજ-અતીસ-વગર વિચાર-વિવેક વગર (કંઈ) કરનાર-આપનાર-દેનાર; 2 (of money) (પૈસા) ઉડાવનાર, ખર્ચાળ, ખેવકુફી-થી-અનીતિથી ખરચ કરનાર; 3 profuse (stores &c.) મોકળે-છૂટે હાથે-મફલે વાપરના જેટલું, અતીસ. *vt.* -નો રડ રડવો, -નો વરસાદ વરસાવવો; 2 ઉડાવવું, ખૂબ ખરચવું.
- LAW *s.* [*AS. lagu*, from the root of *lie* or *lay*] A rule of conduct (વરતવાનું) ધોરણ-નીતિ-નિયમ *m.*; as, this shall be thy l. in future હવે તારે એ નિયમ પ્રમાણે ચાલવું; 2 order or edict ઠરાવ *m.*, હુકમ *m.*; 3 the appointed rules of a community કાયદા *m. pl.*; as, according to l. કાયદા પ્રમાણે; 4 (of nature) નિયમ *m.*, કુદરત *f.*; 5 propension જુદિ *f.*; as, the l. of self-preservation આત્મ-સંરક્ષણજુદિ *f.*; 6 the rule of action as obligatory on the conscience નીતિ *f.*, ધર્મ *m.*, ફરજ *f.*; 7 rule of a science or art નિયમ *m.*, ધારો *m.*; 8 (See Litigation); To go to l. ફરીઆદી કર-માંડવી; 9 legal science કાયદા *m. pl.*, વ્યવહાર શાસ્ત્ર *n.*; as, to study l. કાયદાનો અભ્યાસ કર; A by-l. ઉપનિયમ *m.*, ધારો *m.*, શિરસ્તો *m.*; Civil l. (a) કોઈ દેશને અનુકૂળ પડતો કાયદો મૂળ અસલના રીતન ઘોડનો કાયદો, (b) દિવાની કાયદો *m.*; Common l. પરાપૂર્વથી ચાલી આવેલી દેશ રીતિ-ધારો *m.*-શિરસ્તો *m.*; Criminal l. ફાજદારી કાયદો *m.*
- LAWFUL *a.* Agreeable to law કાયદેસર, વ્યવહારશાસ્ત્રાનુસાર; 2 competent યોગ્ય,

- નિર્દોષ, નિર્બાધ; 3 rightful ખરેખર, વાસ્તવિક, ખરો હક ધરાવનાર; as, a l. owner ખરેખરો માલિક. [નાર-કરનાર.
- LAW-GIVER, LAW-MAKER *s.* કાયદા બનાવનાર
- LAW-LESS *a.* (pers.) ધર્મ-નીતિ મૂકીને ચાલનાર, અધર્મી, ખેડેદ, નીતિહીન; 2 (deed, claim) કાયદા વિરુદ્ધ-થી ઉલટું.
- LAW-SUIT *s.* દાવો *m.*, ફરિયાદી *f.*, યુક્તિ *m.*
- LAWYER *s.* One versed in laws હોયર, પુરંધર કાયદા જાણનાર, વ્યવહારશાસ્ત્રવેત્તા; 2 a practitioner of laws વકીલ *m.*, ખારિસ્તર *m.*
- LAWN *s.* [*W. llan* an open place] An open space between woods રાન-ગ્રાડનાં વન વચ્ચેની ખુલ્લી ગ્રાડ વિનાની જગો-મિદાન *n.*; 2 grassy ground ખંગલાની સામા અથવા આસપાસનું ઘાસનું મિદાન.
- LAX *a.* [*L. latus*] Flabby (flesh) ઢીલું, ઝૂલી-લપડી ગમ્મિલું; 2 slack (a cord) ઝૂલ-ઢીલ પડી ગમ્મિલું; 3 not firmly united (as sand &c.) ભગડે; 4 not strict (moral principles) આમા ખોલે-ચાલે ને આમા ખોલે-ચાલે એવું, ધડા-ઢંગ વગરનું; 5 loose (bowels) મૂકાઈ-છૂટી ગમ્મિલું, ખંધારણ તુટી ગમ્મિલું. [એવું, રચક. *s.* રચક એસડન.
- LAXATIVE *a.* કોઠા મૂકાય-નરમ-મુલાયમ થાય
- LAXITY *s.* ઝૂલ, ઝાલ, ઢીલ; 2 ભગરા-પણું *n.*; 3 want of precision (style, reasoning) રિથિલતા, ઢીલા-ગોચા પાણું *n.*; 4 ખેંઠગાપણું *n.*, ધડા વગરના હોવું ને; 5 મૂકાચિલા હોવું ને.
- LAY *vt.* [*AS. lecgan* from *liegan* to lie] To put down મૂકવું; 2 to keep down (as dust) ખેસાડવું, ખેસાડી દેવું; 3 (a foundation) નાખવું, ચણવું; 4 to beat down સુવાડી દેવું, -થી પડી-સૂઈ જવું; as, “the wind lays the grain” પવનના સપાટાથી કરસણ-તરૂં સૂઈ જાય છે; 5 to place in order મૂકવું, ગોઠવવું, ગોઠવીને મૂકવું; as, “to l. the covers on a table” ટેબલ ઉપર ખાનાને માટે રકાબી-વાસણ મૂકવાં; 6 to prepare (a snare, plan &c.) રચવું; 7 to spread on the surface (a plaster

&c.) લગાવવું, દેવું; 8 to calm (lit. and fig.) સમાવવું, નરમ-ઠહાડું પાડવું, -થી સમવું -રાત થવું; 9 to cause to disappear (a ghost, spirit) કહાડવું; 10 to stake -ની હેડ-રાત બકવી-ક., -નું પણ મૂકવું; 11 (eggs) મૂકવું; 12 to apply અડકાડવું, લગાવવું; as, to l. hands on a thing કસાને હાથ લગાવવો; 13 to impose (a tax) મૂકવું, ખેસાડવું; (a burden, suffering &c.) નાખવું, -નો ભાર-શિક્ષા નાખવી; 14 to charge, to impute -નો ખટો-તહેમત-આરોપ મૂકવો; 15 (Law) to state બતાવવું, કહેવું; as, to l. damages ગુકસાન (જે થયું છે તે) બતાવવું; To l. aside આધું-કોરે મૂકવું, કાઢીનાખવું, મૂકી દેવું; To l. before મહે આગળ મૂકવું, રજુ-અહેર ક., બતાવવું; To l. by (a) મૂકી છાડવું, સંધરી રાખવું; (b) (clothes) ઉતારવું, ઉતારી મૂકવું; To l. down (a) સોંપી દેવું, હાનર ક. (ભન), (b) છોડી-મૂકી દેવું (નોકરી), (c) (arms) આપી-હવાસે કરી દેવું, તાથે યથ જવું; To l. heads together અફેકનો વિચાર લેવો, મન્યરત ક.; To l. hold of-on પકડવું, પકડી લેવું; To l. one's self down સ્થં જવું, આરામ કરાવવો; To l. open ખુલ્લું ક., બહાર-ઉઘાડું પાડવું; To l. over ચઢાવવું (ઢોળ-પડ); To l. out (a) ખરચવું, (b) (a garden) કરવું, બનાવવું; To l. siege to -ને ઘેરો ધાલવો; To l. under an obligation -ઉપર ઉપકાર ક.; To l. up (a) ભરી-સંધરી રાખવું, -નો સંચય ક., (b) પથારી-ખાટલાવશ ક., -થી ખાટલે પડવું-ઘેરાઈ રહેવું; To l. waste તારાવ-પાચમાલ ક.

LAYER s. A stratum (of the earth) પડન, (of clay, bricks) થરમ, (of a plant) ચાંપ.

LAY s. [A.S. *ley* from W. *Uais* melody] A song ગાવાનું, ગાણું, (ગાવાની) ચીઝ, ગીતન; 2 (of a minstrel) કવિતન, કવિતા.

LAY a. [Gr. *laos* the people] (pers.) પાદરી નહીં એવું, પાદરી સિવાયના બીજા-સાધારણ લોકમાંનું, સંસારી.

LAIC, LAICAL a. સંસારી, સંસારી-અગાળ લોકનું. s. (See Layman).

LAITY s. પાદરીઓ સિવાયના-સંસારી લોકમ્pl. LAYMAN s. પાદરી નહીં એવું માણસ, સંસારી લોકમાંનું એક, સંસારિજન.

LAZAR s. [from *Lazarus* the leprous beggar of the parable] (ગળત કહેડ-પિત વિગેરેના જેવા આંચબીઆ) મહાબધિગ્રસ્ત માણસ, પીતીજ, ગળતુકી.

LAZAR-HOUSE, LAZARETTO s. પીતીઆ વિગેરે આંચબીઆ રોગવાળાઓની ધંસ્પટલ.

LAZY a. [Ger. *lass* weary] Averse to labour (pers.) ઝાઢું, હાડબચું, હાડકાનું ઝાઢું-ભાંગેલું; 2 moving slowly (pers.) animals, things ધીમું, સુસ્ત, ચાલવા-ઠેવા-હવામાં ધીમું, મંદગતિનું.

LEA, LAY, LEY s. [A.S. *leag*, *ley* a field] ધાસની જડી જેઠકાણે ઉગતી હાથ એવી જગો, (પડતલ) ચરણન, ગાયરણન.

LEAD s. [A.S.] સીસું; 2 a plummet (ખલાસીનો) મરગમ; 3 sheets for roofs (છાપરે જડવાની) પત્રાં n pl. vt. -ઉપર સીસું ચડાવવું; 2 -ઉપર પત્રાં જડવાં.

LEADEN a. સીસાનું.

LEAD-PENCIL s. સીસાપેન.

LEAD vt. [A.S. *lædan*] To guide by the hand દોરવું, દોરી લઈ જવું, હાથ પકડીને તેડી જવું-લાવવું; 2 (an army) -ના સરદાર થઈ લઈ જવું, લઈ જવું, -ની પાસે રહીને કરાવવું; 3 to bring to by guidance or influence લાવી-આણી મૂકવું, ઉતારવું, -થી ઊતારવું, -થી થવું-પ્રાપ્તિ થવી; as, "self-examination leads us to a knowledge of ourselves" આત્મપરીક્ષાથી આત્મજ્ઞાન ઉપર ઊતરાય છે; 4 to induce, to allure -થી ખેંચાઈ જવું, -થી મન-બુદ્ધિ થવી, પ્રવર્તાવવું, -થી લાભાવવું-લલચાવવું; as, ambition led him to commit sins લાભથી તેને પાપ કરવાની બુદ્ધિ થઈ; 5 to pass (life, days) કહાડવું, ગુજારવું; To l. astray આડો-ઝોટો રસ્તો બતાવવો, ભાળવવું, બુલાવવું, બગાડવું; To l. captive કેદ પકડી જવું; To l. the way આગળ ચાલીને રસ્તો-વાટ-માર્ગ દેખાડવો કરી-ચાલી બતાવવું. vi. (આગળ આગળ ચાલીને-સરદાર

યધને) તેડી જ્યુ; 2 -ઊપરથી ઊતરાવું-શી-ખાવું-પડાવું; as, "gaming leads to other vices" જુગરા ઊપરથી ખીજ ડુંડુલ શીખાયછે. ૩. આગેવાની, સરદારી, ના-યકી; To take the l. આગેવાન થવું.

LEADER s. One who goes first સહુથી આગળ રહેનાર-ચાલનાર, અગ્રેસર; 2 a commander સરદાર, સેનાપતિ, નાયક; 3 a chief (of a party &c.) તડવલ, આગેવાન, મુખ્ય, નેતા.

LEADING a. મોટામાં મોટું, મુખ્ય, પ્રધાન; A l. question મપાન આપીને કીધેલા સવાલ. (See Question).

LEADING-STRINGS s. ખાળક છોકરાંને ચાલતાં શીખવતી વખતે પકડવાની દોરી, પાંગળા દોરી; To be in l. અપંગ-પરવરા-પરાધીન-પરનીત હોવું.

LEAF s. [*AS.*] (of a tree or plant) પાતર, પાંદડું, પાન, પર્ણ; 2 (of reeds, sugar-canes &c.) પાતરી; 3 (of flowers) પાંખડી, પાંદડી; 4 (of a book) પાનું, પત્ર; to take a l. out of any one's book કોઈને અનુસરવા માડવું-અનુસરવું; 5 thin plates (of gold, silver) ચરખન; 6 (of a folding door or table, of a mill) પડન. *vi.* -ને પાત્રાં આપવાં, પલ્લવિત થવું.

LEAFLESS a. પાત્રાં વિનાનું, ખાંડું (અડ).

LEAFLET a. જાનું પાતરું, પાંદડી, લઘુ-અલ્પપર્ણ; 2 જાનું પાનું-ચોપાનીજન.

LEAFY a. પાત્રાં પાત્રાંવાળું, પર્ણમય.

LEAGUE s. [*Fr. ligue* from *L. ligo* I bind] A union (a) (between persons) એકીતમ, એક ગાંઠ, સંપત્તિ, એકત્યન, (b) between princes or states) રાજ્યેકત્યન, પ્રત્યેકત્યન; Offensive l. હમનેકત્યન; Defensive l. રક્ષણેકત્યન; A wicked l. ચૌરેકત્યન. *vi.* એકીત &c. ક.

LEAGUE s. [*Gael. leac, W. llech* a flat stone] ત્રણ માઈલમ્પ, ૩૧ માઈલ-કોસમ.

LEAK s. [*Dut. leek*] A hole in a vessel ખાખડું; To spring a l. -માં ખાખડું પડવું; 2 a crack તડ, ફેફ; 3 the oozing out

of a liquid ગળવું તે, અરકલન. *vi.* (પહાણ) -માં પાણી ભરાવું; 2 (વાસણ) ગળવું, અરકવું; To l. out (from secrecy) બહાર પડવું, ફેલવું. **LEAKAGE** s. Quantity of liquid entering or issuing through a leak ભરાયેલું, ગળીએલું, અરકેલું (પાણીવગેરે), અરકલન; 2 અરકવાથી થતા નુકસાનનો અવેજ, ગળવાની નુકસાની.

LEAKY a. ખાખડું-તડ-ફાટ પડેલું.

LEAN *vi.* [*AS. hlinian*, allied to *L. clino* I bend] To deviate from a perpendicular position (a house, column &c.) વાંકાં વળવું, નમવું, ઝેકાપાવિ; 2 to incline in opinion or inclination -નું વલણ-ઝેક-રૂપ હોવી; as, to l. to the side of virtue સદાચરણની ગમ રૂપ હોવી; 3 to bend વાંકાં વળવું, અનુમાવું; as, to l. out at a window ખારી બહાર અનુમાવું; 4 to depend for support &c. વળગી-આશ્રય પકડી રહેવું; as, "India must l. on England" હિંદુસ્તાને ઈંગ્લાંડને વળગી રહ્યા વગર છૂટકો નથી; 5 to rest on અઢેલવું, અઠિંગવું, અઢેલી-અઠિંગાવીને ઊભા રહેવું-બેસવું; as, "The captain was leaning against the binnacle" વહાણનો નાવ્યુદા હેઠકાપંતની પેટીને અઢેલીને ઊભા હોવા.

LEAN a. [*AS. læne*, allied to *L. lenis* soft] (pers. animal) પાતળું, મુદું, એકવડા શરીરનું, દુશ્વ, યુષ્ક; 2 (meat) ચરખી વિનાનું. ૩. ચરખી વિનાનું રાત્રું માંસ.

LEAP *vi.* [*AS. hleapan*] To jump છલંગ-ફલંગ-કુદકો-ઢેકડો મારવા, છલંગ-કુદકો મારી ચડી બેસવું; as, to l. upon a horse છલંગ મારી ઘોડા ઉપર ચડી બેસવું; To l. over કૂદી-ચાલવું જ્યુ; 2 to spring suddenly કૂદીપડવું; as, to l. off a horse ઘોડાપરથી કૂદી પડવું; 3 to manifest joy (as the heart) જેમ્મે આપવું, ઉભારાવું. *vt.* કૂદવું, ચાલવું, કૂદી-ચાલવું જ્યુ. ૩. છલંગ &c મારવી તે, છલંગ, ફલંગ, કુદકો, ઢેકડો. **LEAP-YEAR** s. ૧૨ ચોથું વર્ષ, ને વર્ષમાં ફેબ્રુ

આરીના ૨૯ હાહાડા હેવાથી વર્ષના ૩૬૬ હાહાડા હેયછે તે વર્ષન.

LEARN *vt.* [*AS. leornian*] To acquire by study શીખવું, બહુવું, તૈયાર કર., નો અભ્યાસ કર.; To l. by heart મોહે-પાઠે કર.; 2 to be come informed of બહુવું, સાંભળવું, ના બહુ-સાંભળવામાં આવવું. *vi.* (See *vt.* 1); 2 (of) to take pattern of (કોઈ) નાથી શીખવું, નો હાખણો લેવા-લઈ શીખવું.

LEARNED *a.* (pers.) વિદ્વાન, વિદ્વા, આભિમ્ન A l. man પંડિતન, વિદ્વાનન, 2 (in) versed (pers.) બહુનાર, બહુ, હેરિયાર, કુરાબ, પ્રવીણ, વાંકિ; 3 (books) વિદ્વાતાનું, પાંડિત્યનું નું બેરહું.

LEARNING *s.* Literature વિદ્યા; 2 knowledge of science and literature વિદ્યા, પાંડિત્ય; as, to show one's l. પેતાની વિદ્વાતા બતાવવી.

LEASE *s.* [*Norm., Fr. lees or lez, from L. laxus loose*] A letting for a term of years at a fixed rent (a) (of houses) મુદત બાંધી બાડે-કિરાયે આપવું તે; (b) (of lands) મુદત બાંધી ગણોતે આપવું તે; 2 the contract for such letting મુદત બાંધી બાડે-ગણોતે આપવા બાબત ધર-જમીનના ધણીએ આપેલો લેખ-દસ્તાવેજન, “લીસ”ન. *vt.* મુદત બાંધી બાડે-કિરાયે-ગણોતે-પટે આપવું. [યે-ગણોતે-પટે રાખેલું.

LEASE-HOLD *a.* મુદતની રાતથી બાડે-કિરા-

LEASH *s.* [*Fr. lesse, from L. laxa a rope*] A thong or long line for a dog કૂતરાને બાંધવાની વાધરી-વાધરુ-દારી; 2 tierce ત્રણ *pl.*, તેખનું, ત્રિકન. *vt.* બાંધવું, વાધરી-દારીએ બાંધવું.

LEAST *a.* [*AS. læst superl. of lytel little*] Little beyond others (a) (in size) જ્ઞાનામાં જ્ઞાનું, ધણુંજ-સહુથી જ્ઞાનું, અત્યેય; (b) (in degree) થોડામાં થોડું, સહુથી થોડું, જરાપણ, ઘણા, ઘણા-તિલ માત્ર; The l.—in the l. જરાપણ, લગારપણ; At l.—at the l. તે, આટલું-ઘણુંલોતો, ઘણામાં ઘણું. *ad.* સહુથી થોડું-ઘણું.

LEATHER *s.* [*AS. ledher*] Dressed skin કમાવેલાં-કેળવેલાં ચામડાં-ચર્મ. *a.* ચામડાનું.

LEATHERN *a.* ચામડાનું.

LEAVE *s.* [*AS. leaf*] રજા, છુટકા, છૂટ, પરવાનગી, આજ્ઞા; L. of absense રજા; To take l. જવું, રજા-આજ્ઞા લેવી; To beg l. રજા-આજ્ઞા માગવી. *vt.* To quit મુકવું, -થી જુદાં-છૂટાં રહેવું-પડવું, -થી આધાં રહેવું; 2 to forsake મુકવું, છોડવું, -થી જી-પડવું, નો ત્યાગ-પરિત્યાગ કર.; as, to l. one's native country દેશત્યાગ કર.; 3 to suffer to remain મુકી જવું-આપવું, રહેવા દેવું; as, where have you left it તમે તે આંહી મુકી આભ્યા?; 4 (a name, legacy) મુકી જવું; 5 to intrust આપવું, સોંપવું, આપી-સોંપી આપવું-જવું, હાથમાં રહેવા દેવું; 6 to refer રહેવા દેવું, રાખવું, સોંપવું; as, I l. it to you to decide એ નક્કી કરવાનું તમારા જીવર રાખુંછું; To be left to one's self (a) એખલાં પડવું, બાજુ-સહાય-આધાર વિનાના હોવું, (b) જેમ કરવું હોય તેમ કરવા પામવું; To l. off (a) -થી આધાં રહેવું, છોડી-મુકી દેવું, (કંઈ) કરતાં બંધ રહેવું, (b) પેહેરવામાંથી કહાડી નાખવું (દગડાં), (c) કહાડી નાખવું (ઝાળખાણ); To l. out કહાડી નાખવું, રહેવા-મુકી દેવું, પડવું મુકવું.

LEAVINGS *s.* Remnant રહેલી નિરાણી; 2 refuse ઘાણટોળનું કંઈ, કચરો; 3 (of food) છોડવું, ઝેડવું, અજીવું, જીવું.

LEAVEN *s.* [*Fr. lever to raise*] ખીરું આથવાનું, (ખીરાનું) આપરણ, આથણ, ખીરુંન. *vt.* આથવું (ખીરું), ખીરું ચઢે તેમ કર.

LECHER *s.* [old *Fr. lecheur* glutton] રંડી-બાળ, બહારલટોમ.

LECHEROUS *a.* લંપટ, રંડીબાળ, કામી.

LECHERY *s.* રંડીબાળ, બહારલટાઈ.

LECTURE *s.* [*Fr. from L. lego I read*] A discourse for instruction બીજાને શીખવાને માટે લખેલું લખાણ-કીધેલું બાણ, પાઠ, પાઠવાચન, અધ્યાપન; 2 a formal reproof ઠાકમ્પ્લ., ઠપકો, વચનનોમાર; A curtain l. (See under Curtain). *vt.*

ઠાક પાડવા-મારવા, -ને ઠપકો દેવો. *vi.* પાઠ કહેવો- આપવો, પાઠ વાચન- અધ્યાપન ક., બાપણ આપવું-ક.

LECTIONARY *s.* A collection of portions of Scripture to be read during divine service ધર્મરની બક્ષિતમાં વાંચવાને માટે (ખ્રિસ્તી) શાસ્ત્રમાંથી કાઢેલાં વાંચાનો સંગ્રહ.

LECTURER *s.* પાઠ કહેનાર-આપનાર, પાઠક*m.*

LEDGE *s.* [*AS. licgan to lie*] A prominent row or part કડાણ, કરેલી, પાની, ફોર*f*; 2 a layer થર*m*, પડ*n*.

LEDGER *s.* [*AS. leger from licgan to lie*] ખાતાવહી-ઈ*f*; To transfer (an account) to the l. ખતવવું, ખતવણી ક.

LEE *s.* [*AS. hleo shelter*] જેણી ગમનો પવન વાતો હોય તેની સામાની દિશા; The l.-side of a ship વહાણની જે બાજુને પવન ન લાગતો હોય તે બાજુ; Under the l. of -ના ઝાયામાં, જેણી ગમનો પવન વાતો હોય તેની સામાં-સામાંની ગમ.

LEE-WARD *a.* જેણી ગમનો પવન વાતો હોય તેની સામાંનું-તેની સામાંની દિશામાંનું. *ad.* જેણી ગમનો પવન વાતો હોય તેની સામાં-સામાંની દિશા તરફ-સામાં આવે ઝિમ.

LEECH *s.* [*AS. lēx a doctor*] જળેઈ.

LEEK *s.* [*AS. leac*] (*Allium porrum*) કુંવારની બતનો ઝેક છેડા; (*Allium cepa*) કાંદોનો છેડા.

LEER *s.* [*AS. hleor the cheek*] આડી-આડી નજર, કટાક્ષ*n.* *vi.* કટાક્ષે-આડી-આડી નજરે જોવું, કટાક્ષ ક.

LEES *s.* [*Fr. lie from L. limus mud*] (કસાતજે ઠરણો) કચરો*m*, મેલ*m*; 2 (of oil) કાચસ*m*, કીટો*m*, કીટું*n*.

LEFT *a.* [*L. laevus*] ડાબું, વામ, સબ, ડાબીગમનું. *s.* ડાબી બાજુ-અંગ*n*.

LEFT-HANDED *a.* ડબેડું, ડાબાડી.

LEG *s.* [*Icel. leggri a stalk or leg*] પગ*m*; 2 (from the knee to the foot) (પગનો) નેજા*m*; To stand on one's own legs પોતાને જોરે સુઝવું, પોતાના બાહુ બળ ઉપર આ-

ધાર-બરોસો રાખવો; 3 (of a chair &c.) પાયો*m*, પગ*m*.

LEGACY *s.* [*L. lego I bequeath*] (વારસનામાંથી આપેલો-મગેલો)વારસો*m*, કૃત્રિમદાય*m*.

LEGATEE *s.* વારસનામાંથી જેને વારસો મળ્યો છે તે, વસી, કૃત્રિમદાયદા*m*-દાયાદાઈ.

LEGAL *a.* [*L. lex, legis law*] According to law (claim, procedure &c.) કાયદેસર, કાયદા પ્રમાણેનું, વ્યવહારશાસ્ત્રાનુસાર; 2 relating to law કાયદાનું; 3 lawful કાયદામાં જેની મનાઈ નથી ઝિયું, કાયદેસર, વ્યવહારશાસ્ત્રવિહિત; 4 (Theol.) (a) (pers.) સંસ્કર્મ દુષ્કર્મ પ્રમાણે સ્વર્ગ મગેછે કેવળ ધર્મર કૃપાથી નહીં ઝિમ માનનાર, આચરણ-કર્મ-માર્ગી, (b) (things) આચરણ-કર્મમાર્ગનું-પ્રમાણેનું.

LEGALITY *s.* કાયદા પ્રમાણે હોવું તે, કાયદેસરપણ*n*, વ્યવહારશાસ્ત્રાનુકૂલ*n*; 2 આચરણ-કર્મ માર્ગનિષ્ઠા*f*.

LEGALISE *vt.* કાયદેસર &c. ગણાય ઝિમ ક., કાયદા કહાડી કમૂલ રાખવું, કાયદાનો આધાર આપવો; 2 આચાર-કર્મ માર્ગનો વિચાર લાગુ પાડવો.

LEGALLY *ad.* કાયદા પ્રમાણે, કાયદેસર.

LEGATE *s.* [*L. lego I send with a commission*] વકીલ*m*, ઝિલચી*m*, દૂત*m*.

LEGATION *s.* (The act) વતેનું કામ કરવાને માકલવું તે, પ્રેષણ*n*; 2 an embassy મુખ્ય વકીલ તથા તેની સાથેનાં માણસો, દૂતવર્ગ*m*.

LEGEND *s.* [*L. legendum to be read*] A register of the lives of saints ખ્રિસ્તી ધર્મ પાળનારા પુરાતનકાળના સંતોની કથા; 2 a marvelous, incredible tale of ancient times જેમાં અદ્ભૂત રસ મૂકેલો ઝિમવી પુરાતનકાળની વારતા, કહાણી*f*, કિસ્સો*m*, ગાથા*f*.

LEGENDARY *a.* કહાણી જેવું-રૂપ, જોડી કહાણેલું, અદ્ભૂત, જોડું, અતિશયોક્તિનું. *s.* મહાપુરુષોની કથા-મહાત્મ્ય-કહાણી &c. કહેનાર, કથાબદ*m*.

LEGERDEMAIN *s.* [*Fr. léger nimble, de of, and main hand*] હાથ ચાલાકી, હસ્તલાયવ*m*-પટુતા*f*.

LEGIBLE *a.* [*L. lego* I read] (a hand, manuscript &c.) વંચાય-ઉકલે યિયું, સ્કુટ; 2 (thoughts, designs &c.) જણાય-સમજાય-વર્તાય યિયું.

LEGIBILITY *s.* વંચાય યિયાં હોયું ને, સ્કુટતાઈ.

LEGIBLY *ad.* વંચાય-ઉકલે યિમ, સ્કુટ અદારે.

LEGION *s.* [*L. lego* I choose out] (શત્રુન લોકનું) ૩૦૦૦ થી ૧૦૦૦ માણસનું પદાતિનું સૈન્ય, “લીજન;” 2 a military force લશ્કર, સૈન્યદળ; 3 a multitude ઢગણદગલામ્પ્લ, ગરિગાડાંનમ્પ્લ, વૃંદન.

LEGIONARY *a.* “લીજન”નું; 2 મહોદ્, જેમાં સંખ્યા મહોટી યિયું.

LEGISLATE *vi.* [*L. lex, legis* law] કાયદો-કાયદા ક. -બનાવવા-રચવા.

LEGISLATION *s.* કાયદા ક. ને, રાજ્યનિયમ રચનાઈ-સ્થાપનાઈ.

LEGISLATIVE *a.* Law making (an assembly) કાયદા કરનાર-બનાવનાર; 2 done by enacting (an act) કાયદા બનાવનાર કાયદાનું. [ન્ય નિયમકારમ.

LEGISLATOR *s.* કાયદા કરનાર-બનાવનાર, રા-

LEGISLATURE *s.* કાયદા બનાવવા તથા કરવાની જેને સત્તા છે યિવી સભા, રાજ્ય નિયમકાર સભાઈ-મંડળન.

LEGITIMATE *a.* [*L. legitimus*, from *lex* a law] Lawfully born (children) પણીઅતનું, ઔરસ, (heirs) અરે, વાજબી; હકદાર; 2 genuine (verse, use of words &c.) અરે, અરેઅરે, વાસ્તવિક, યુક્ત, વાજબી; 3 following by natural sequence (a result, conclusion) સ્વાભાવિક, સ્વાભાવ-પ્રકૃતિ સિદ્ધ, અનુભવ. *vt.* ઔરસપણાના હક આપવા, ઔરસપણામાં લાવવું.

LEGITIMACY *s.* ઔરસપણું, અરે &c. પાણું, હકદારી, 2 વાસ્તવિક &c. પાણું, યુક્તતાઈ; 3 સ્વાભાવિકપણું, પ્રકૃતિ સિદ્ધતાઈ, અનુભવતત્વન.

LEGUME *s.* [*Fr.* from *L. lego* I gather]

A pod સિંગ, ફળી, શિયિ; 2 (*pl.*) pulse સિંગમાં થનાર-દિલ-રોષ્યઅન.

LEGUMINOUS *a.* Bearing legumes as seed

vessels (plants) સિંગ-શિયિનું, રોષ્ય; 2 pertaining &c. to pulse દિલ રોષ્યઅનનું

LEISURE *s.* [*Fr. loisir* from *L. licet* it is permitted] નવરાસ, કુરસદ, સાવકારાઈ, અવકાશમ; At l. (a) નવરે, કુરસદમાં; To be at l. -ને નવરાસ &c. હોવી, (b) ધીમ ધીમ, નવરાસે, કુરસદે. *a.* નવરાસ &c. નું.

LEISURELY *a.* Slow (march, walk) ધીમું, યુગલાઈ, મ્હાલનું, આર્થસ્તાઈનું; 2 deliberate ઠરીને-ધીમ રહીને-કુરસદે કાયદું, નિરાંતમનનું, સ્વસ્થ ચિત્તનું; as, a l. survey નિરાંતમનની તપાસણી. *ad.* ધીમ ધીમ, આર્થસ્તે આર્થસ્તે; 2 ઠરીને, નિરાંતે, સ્વસ્થપણે.

LEMMA *s.* [*Gr.*] (Math.) પૂર્વ-લઘુ-ઉપયોગી-નિયોજનીય સિદ્ધાંતમ.

LEMON *s.* [*Ar. laymun*] (The fruit) લીંચુન, નિંચુન; 2 (the tree) લીંચવૃક્ષ, લીંચાઈ *f.*

LEMONADE *s.* લીંચુનું શરબત, નેંચુપેયન.

LEND *vt.* [*AS. lænan*] To afford the temporary use of વાપરવા આપવું; 2 to give to be returned in kind (money) ધીરવું, હાથ ઉઘીવું આપવું. (at interest) કરને-બાળે આપવું; 3 to afford (assistance) આપવું, કરવું; To l. an ear કાન દેવા-ધરવા.

LENDER *s.* નાણાં ધીરનાર, શાહુકાર, નાણું બાળે ફેરવનાર, બાળુ ધંધા કરનાર.

LENGTH *s.* [*AS. lengdh* from *lang* long] લંબાઈ, લંબાણ, લંબન, (of a field) ઝીભ; 2 (*pl.*) a superficial measure લંબાણ; 3 indefinite duration આવરદાન, વખતમ, કાળમ, આયુદાન; 4 amplification લંબાણ, વિસ્તારમ; At l. (a) પૂરે, પૂરેપૂરે, આખું, (b) છેવટે, છેલ્લું, આખરે.

LENGTHEN *vt.* (વધારે) લાંબું ક., -ની લંબાઈ વધારવી; 2 to protract (life, days) લાંબું, મહોદ્ ક., વધારવું; 3 to expand (a speech, discourse) લંબાવવું, -વિશે-ઘીપર લંબાણ ક., મ્હલાવવું, મ્હોંચાડવું, વિસ્તારવું; 4 (out) to draw out (a sound, syllable) લંબાવવું, પોહોંચાડવું.

- LENGTHWISE, LENGTHWAYS *ad.* લાંબું, લાંબું ને લાંબું.
- LENGTHY *a.* લાંબું, લાંબું લાંબું, બહુ લાંબું.
- LENIENT *a.* [*L. lenis* soft] Mild, merciful (pers., punishment &c.) નરમ, કૃમળું, સુંવાળું, કોમળ. *s.* (med.) ટાંકેકવળે-વેદના ઝીણી યાય ઝિવું ઝીસડ-ઘેપમ.
- LENITY, LENIENCY *s.* નરમાસ, કૃમળાસ, દયાબાવમ, કોમલતા, રહેમદિલી.
- LENS *s.* [*L. lens, lentis* a lentil] દૂરબી-નનો-દૂરદર્શક - રૂપબેદક - રૂપલદર્શક કાચમ, દક્ષિણમ; Plano-concave *l.* ઝીકાન્તર-ગોલમ; Double concave *l.* દ્વચન્તરગોલમ; Plano-convex *l.* ઝીકમહિર્ગોલમ; double-convex *l.* દ્વિપહિર્ગોલમ; Meniscus *l.* તરણુચંદ્રાકારગોલમ; Concave-convex *l.* અંતબોલગોલમ.
- LENT *s.* [*AS. lengten* spring] ધસુચિસ્તના પ્રવરથાનના અંતનો આગીસદહાડનો ઉપવાસ.
- LENTIL *s.* [*L. lens, lentis*] ઝી નામનો ઝીક ખેતરોમાં થતો વિલાયતી છેડ.
- LEO *s.* [*L.*] સહી-સિહરાશિ.
- LEONINE *a.* સહી-સિહનું-ના નેવું.
- LEOPARD *s.* [*L. leo* a lion & *pardus* a panther] બકીયોમ, બકીચું, કૂતરીઝી વાધમ; Hunting *l.* ચિતેમ, ચીતરેમ, ચિત્રવ્યાધમ.
- LEPER *s.* [*Fr. lepre, Gr. lepos* a scale] કહેડીઝીમ, કહેડીઝીમ્ફ, કુદીમ, કુદિની.
- LEPROSY *s.* કહેડમ, કુદમ; Black or Arabian *l.* કુદકુદમ; A wasting *l.* અલતકુદમ.
- LEPROUS *a.* કહેડીજી, કહેડ થઝીલું-કૂટેલું (See Leper).
- LESION *s.* [*L. lædo* I hurt] Injury, wound ગુક્સાન, હનિ, બલહ, ક્ષતિ.
- LESS *a.* [*AS. lassæ, lasse*] Smaller (*a*) (quantity, number) ઝીણું, ઘોડું, જધારે ઘોડું, બૂન, કમ, (*b*) (size) નહાનું, જધારે નહાનું. *ad.* ઝીણું, નહાનું.
- LESSEN *vt.* ઝીણું &c. ક., ઘટાડવું, ઠાંચવું; 2 નહાનું-ટુંક ક. *vi.* ઝીણું &c. થવું, ઘટવું; 2 to become less in force or intensity નરમ-હલકું-નબળું-હલું પડવું.
- LESSER *a.* (See Less).
- LESSEE *s.* [See Lease] (In respect to an estate) કુદતની રાતથી બાડેરાખનાર, કુદતી બાડતન; 2 (in respect to lands) કુદતની રાતથી પટે-ગણોતે રાખનાર, કુદતી ગણોતીઝીમ-ખેડતમ-આસામી.
- LESSOR *s.* કુદતની રાતથી બાડે આપનાર, ધરનો ધણી-માલિક; 2 કુદતની રાતથી પટે-ગણોતે આપનાર, જમીનનો ધણી.
- LESSON *s.* [*L. lego* I read] (said by a pupil) પાઠમ, ધડોમ, સખકમ; 2 matter to be learned શીખવાનું, ભણતર; 3 instruction (in gymnastics, accomplishments &c.) શિક્ષા, તાલીમ; 4 instruction from experience શીખામણ, શિક્ષા, નસીહત, અઠકલ, બોધમ, ઉપદેશમ; as, "Here's a l. for me" આમાંથી મ્હારે શીખામણ ધવાની છે; 5 reproof ઠાકમ, ડપકામ, સકત બોલમ્પલ-વેણ; as, to give one a l. for being late મોડાં આવવાને માટે ઠાકને ડપકા દેવા.
- LEST *conj.* [*AS. læst* leastly] ન-નહી માટે, કદાપિ-રખેને માટે, દેહેરાત છે ઝીવા વિચાર રાખીને; as, l. you die તમે મરી ન જાઓ માટે.
- LET *vt.* [*AS. lætan*] To permit દેવું, ને રજ-પરવાનગી આપવી; *L. us* not disobey our father આપણે આપણા બાપની આચા ન તોડવી "L. Newton be" ન્યૂટન જન્મો-યાઓ; To l. alone પડવું મૂકવું, જવા દેવું, ન છેડવું-બોલાવવું-બતાવવું; To l. down (*a*) ઉતારવા દેવું, (લટકાવીને-ફાંસીને) ઉતારવું, (*b*) (ઝીભરને પાણી પાતી વખતે) નરમ રાખવું-ક.; To l. fly (an arrow &c.) મૂકવું, મારવું; To l. in-into (*n*) આવવા-પેસવા-દાખલ થવા દેવું, દાખલ ક., (*b*) બેસાડવું (સાલ-પાંસમાં વચેરે); To l. loose છૂટું-છેડી-નહેવું મૂકવું; To l. out (an animal) છેડવું, (*b*) (a rope, folds of a garment) ઉઠેલવું; To l. off (an arrow) મૂકવું, મારવું, (a gun) છેડવું, ફેડવું, (*b*) (colloq.) જવા દેવું, માફ ક.; 2 to grant

to a tenant (a house) બાડે-કિરાયે આપવું, (lands) ગણોતે આપવું, સાંધવું; To l. out સાંધી દેવું; A house to l. બાડે આપવાનું ધરં.

LETTING s. પટે-ગણોતે આપવું તે, સાંધણી f.

LETHARGY s. [Gr. *lēthe* forgetfulness] Morbid drowsiness (lit.) અધોરૂપણું, ધાડી-ધોર-કુંભ કરણના જેવી જાંઘ, અંપણું, સુસ્તી f, ગાઢ-અતિનિદ્રા; 2 (fig.) છેક બે-બાની, બેબાન-સુસ્ત-ગાફિલપણું.

LETHARGIC-AL a. (pers.) અધોરી, બારે જીંધણી; 2 (pers.) સુસ્ત. બેબાન. ગાફિલ, જડ; 3 (sleep) અધોરીના જેવું, ધાડું, ધોર, ધોરનિદ્રાથી થમ્પલું.

LETHE s. [Gr. one of the rivers of Hades whose waters when drunk caused forgetfulness of the past] બૂલાવો m, વિસ્મૃતિ f.

LETHEAN a. બૂલાવો &c. થાય એવું.

LETTER s. [L. *littera* from *lino* I smear upon] (of the alphabet) અક્ષર m, વર્ણ m; 2 an epistle કાગળ m, પત્ર m; Letters patent સનદ f; Letters of administration વસિયતનામું કર્યા વગર મરનાર માણસની માલ મતાનો વહિવટ કરવાનું અધિકારનામું; L. of advice ખાતમી પત્ર; L. of credit (See under Credit); Letters of marque (See under Marque); Dead l. (See under Dead); 3 literal meaning જેટલું માત્ર કહેલું-લખેલું તેટલું જ, રાખ્દાર્ય; as, "We must observe the l. of the law" કાયદામાં જેટલું માત્ર લખેલું તેટલું જ આપણે ચાલવું; 4 (pl.) learning પંડિતાર્થ, વિદ્યા, વિદ્યાર્થ, પંડિત્ય n; 5 a type (અક્ષરનું) બીજું, અક્ષરચુક્રાર્થ. જ. જી પર અક્ષર પાડવા-છાપવા ચુક્રાર્થ-અક્ષરચુક્રાર્થ.

LETTERPRESS s. બીજાં વધી છાપેલી વાત-વર્ણન-હાકાર્થ.

LETTERED a. Literate બણેલું, વિદ્વાન, પંડિત; 2 અક્ષર પાડેલું-છાપેલું, ચુક્રાર્થ.

LEVANTER s. [Fr. *levant* the east] બુ-મધ્ય સરૂદમાં વળી પ્રચંડ પ્રવૃત્તિ.

LEVEE s. [Fr. from *lever* I raise] An assembly of visitors (to a sovereign or a great public officer) દરબાર n.

LEVEL s. [AS. *læfel* from L. *libella*] સપાટી બણવા-નક્કી કરવા નું આભર; Artillery foot l. ધોણી m, કાટખૂણો; Carpenter's l. કાટખૂણો m; Carpenter's and mason's l. સાધણું n; 2 an even surface સપાટી f, સમસ્થળન-દેશ m; Above the l. of -થી જોયું; Below the l. of -થી નીચું; 4 state of equality સરખા-બરાબરપણું, સમાનતા f; To set on a l. સરખુંક; 5 the line of aim (of a missile weapon) લક્ષ-લક્ષ્યરૂપ, સંધાન n. a. Plain (a road, ground) સરખું, સપાટ, જોયું નીચું નહીં એવું; 2 of the same height સરખું જોયું, બરાબર-એકઠારમાં આવી રહેલું; 3 equal (in rank, degree &c.) સરખું, સમાન, જોયું મેટું નહીં એવું. જ. સરખું-સાફ-બરાબર ક; 2 to lay flat એક સરખી સપાટીમાં લાવવું, મેદાન-સપાટ-જમીનદોસ્ત કરી ચૂકવું; as to l. a house with the ground ધર જમીનદોસ્ત કરી ચૂકવું; 3 to reduce to equality સરખું-સમાન ક, -નો (જોના મેટોનો) બિદ કહાડી નાખવો; 4 to aim (an arrow, gun &c.) -નો લક્ષ સાધવો, સાધવું, બરાબર રાખવું-માડવું-ગોઠવવું, -નું સાધન ક; 5 (at) to direct (remarks, observations) વિષે-જી પર કહેવું-ક. -બોલવું-લખવું, -ની ચોટ રાખવી, -નો લક્ષ આધવો. જ. લક્ષ સાધવો, સાધવું; 2 લક્ષ-વિચાર-ટોચ રાખવી.

LEVER s. [Fr. *levier* from *lever* I raise] બાર જીંઘકવા-ખસેડવા-ઉથલાવવાની સાગટી-સોટો m, ઉચ્ચાલક n. [ઉચ્ચાલનલાભ m.

LEVERAGE s. ઉચ્ચાલકથી થમ્પિયા ફાયદો,

LEVERET s. [Fr. *levrant*, L. *lepus* a hare] સસલાંનું બચ્ચું (એક વરસ અંદરનું).

LEVIATHAN s. [Heb. *livyathan* from Ar. *lawā* to bend] એક જાતનું મેટું મા-જીવું, દેવભક્ષક-મત્સ્ય.

LEVIGATE *vt.* [*L. leviss* smooth] વાટવું, ધસવું, ધૂટવું, ત્રીજું-પારીક ક.-છૂંદવું.

LEVITE *s.* [*Heb. Levi* one of the sons of Jacob] યહુદી લોકમાં ગોણુ ધર્મક્રિયા કરનાર સેવક, ઉપયાગિક. (યહુદી લોકના) લેવીકુળનું યાગિકોના તાબાનું માણસ.

LEVITICAL *a.* Sacerdotal યાગિકનું-સંબંધી.

LEVITY *s.* [*L. leviss* light in weight]

Frivolity (style, outward carriage) છિ-છુલ્લાઈ, છાલકાઈ, ગાંભિર્યરહિતપણું; 2 inconstancy બગુડિયાપણું, અસ્થિરતાઈ; 3 thoughtlessness ઉચ્ચકાઈ, ઉદ્દતાઈ, અવિચારમ; as, I. in a woman's conduct કોઈ સ્ત્રીની ઉચ્ચકાઈ.

LEVY *vt.* [*L. levo* I raise] To raise (a) (an army) ભિજવું-ઝીકવું ક., (b) (taxes) ઉઘરાવવું, ઠેરવીને લેવું-વસૂલ ક. *s.* (See the verb); 2 that which is levied (a) ઝીકવું કીધેલું લગ્ગર-કોર્મ-સૈન્ય, (b) ઉઘરાવેલાં નાણાં, ઉઘરાત, વસૂલાત.

LEWD *a.* [*AS. lewd* laical] (pers.) લંપટ, (males) કાછુડીછૂટું, કામી; 2 (acts); લંપટાઈ-કામીપણું નું.

LEXICON *s.* [*Gr. from lego* I speak] શબ્દ-શબ્દાર્થ કોશમ, કોશમ, ફરહંગ.

LEXICOGRAPHER *s.* કોશકર્તામ-કારમ.

LEXICOGRAPHY *s.* કોશરચનાઈ, શબ્દકોશકરણ.

LIABLE *a.* [*Fr. lier* from *L. lego* I bind] (for debt) જવાબદાર, જિંમ્મદાર; 2 (to) (કંઈ) થાય-કરે ઝિવું, ધર્મો, શીળ, વશ, આધીન, યોગ્ય; as, I. to err બૂલ કરે ઝિવું.

LIABILITY *s.* જવાબ-જિંમ્મદારીઈ; 2 ધર્મતાઈ, શીલતાઈ, આધીનપણું.

LIAR *s.* (See under Lie).

LIBATION *s.* [*L. libo, Gr. leibo* I pour] The act of pouring (a) (on a victim) સિચન, (b) on the ground તર્પણ; 2 સિચન-તર્પણદ્રવ્ય.

LIBEL *s.* [*Fr. libelle* lampoon, *L. liber* a book] આપરૂ લેવાનું લખાણ-ચિત્ર, પ્રતિષ્ઠાહારી લખમ-ચિત્ર *vt.* ની કંઈ લખી-છાપી આપરૂ લેવી, ની આપરૂ લેવાનું લખાણ ક.

LIBELLOUS *a.* આપરૂ લેવાનું, પ્રતિષ્ઠાહારી.

LIBERAL *a.* [*L. liber* free] Extensive (education, studies) જમ્મી પંડિતના શિક્ષિ-ને યોગ્ય, જમ્મી પ્રકાર-પંડિતનું, પ્રૌઢ; 2 munificent (patron, benefactor) ઉદાર, સખી, પ્રૌઢ; 3 not narrow (mind, view) મ્હેલું, ઉદાર, જમ્મું, જમ્મી નજરનું; 4 ample (a gift) ઘણું, બહુ, મ્હેલું, પુષ્કલ; 5 not strict (construction) મ્હેલું મન-જમ્મું નજર રાખીને કીધેલું, નરમાસ બરેલું; as, by a l. construction of the rule જમ્મું નજર રાખી તે કાયદાનો માયનો કરીને; 6 regardless of restraint મનમુજાર ચાલનાર, લડવું, અવિનીત, નીતિબાહ્ય; 7 independent in opinion (a thinker, a party) સ્વતંત્ર; L. arts ઉચ્ચ શિક્ષ. *s.* સ્વતંત્ર વિચારનું માણસ.

LIBERALITY *s.* ઉદારતાઈ, સખીપણું, સખાવત, પ્રૌઢતાઈ; 2 ઉદારપણું કામ; 3 મ્હેલું મન, જમ્મી-મુલંદ નજર, મોદાયન.

LIBERALIZE *vt.* મ્હેલું-જમ્મું-ઉદાર ક.

LIBERATE *vt.* કેદમાંથી છોડવું, છૂટું-મુક્ત-મા-કળું-સ્વતંત્ર ક., છોડવું, -માંથી કહાડી નાખવું.

LIBERATION *s.* The act (See the verb); 2 (the state) કેદમાંથી છૂટવું તે, છૂટકારો.

LIBERATOR *s.* કેદમાંથી છોડવનાર, છૂટકારો કરનાર.

LIBERTINE *a.* Free from restraint મન-મુજાર ચાલનાર, નિરંકુશ, બેફેદ; 2 licentious બહારલડું, રંડીબાજ, ધંધુબાજ, વિષયા-સક્ત. *s.* નિરંકુશમાણસ; 2 બહારલડું માણસ.

LIBERTINISM *s.* નિરંકુશ-બેફેદપણું; 2 બ-દમાલઈ-ફેલીઈ, વિષયાસક્તપણું.

LIBERTY *s.* Freedom from restraint, છૂટાપણું, સ્વતંત્રતાઈ, સ્વાતંત્ર્ય; as, I. of person દેહસ્વાતંત્ર્ય; 2 leave છુટીઈ, રજાઈ, આગાઈ, પરવાનગીઈ; as, to give a child I. to play બાળકને રમવાની છુટી આપવી; 3 franchise છૂટ, માફીઈ, સ્વતંત્રતાઈ, હકમ; 4 freedom from the laws of etiquette મર્યાદા મુકવી તે, બેઅદબીઈ, નાલા-

યકી *f*, મર્થાદાલોપ *m*; as, you will kindly excuse me for thel. I have taken with you મેં તમારી મર્થાદા યકી તેને માટે મને મહેરબાની કરી માફ કરજો; 5 Power of choice આપઅભિતયાર *m*, મુખતારપણું; At l. છૂટું, સ્વતંત્ર; Civil or political l. રાજસ્વાતંત્ર્ય; L. of the press છાપવાની છૂટ, મુદ્રાકનસ્વાતંત્ર્ય *n*; moral l. ધંધુસ્વાતંત્ર્ય *n*; Religious l. ધર્મસ્વાતંત્ર્ય *n*.

LIBIDINOUS *a*. [*L. libido lust*] કામાગ્ર (See Lewd).

LIBRA [*L.*] તોળા-તુલારાશી.

LIBRARY *s*. [*L. liber a book*] A collection of books, also the place for holding it કિતાબખાનું *n*, પુસ્તકશાળા *f*.

LIBRARIAN *s*. કિતાબખાનાનો ઉપરી, પુસ્તકશાળાનો અધિપતિ.

LICENSE *s*. [*L. licentia* from *licet* it is permitted] A grant of permission રાજ *f*, પરવાનગી *f*, લેસન *n*; as, a l. to sell opium અફીમ વેચવાનું લેસન; 2 the document રાજચીઠી *f*, પરવાનો *m*, લેસન *n*, સનદ *f*; 3 exorbitant liberty, અનાચાર *m*, બિજા-મર્થાદાલ *n*; as, “L. they mean when they cry liberty” બરાડીને કેહે સ્વતંત્રતા પણ તે છે અનાચાર.

LICENTIA *s*. સનદવાળો *m*.

LICENTIOUS *a*. Using license (pers.) અ-મર્થાદ, બહુ છૂટ લેનાર; 2 excessive (things) અમર્થાદ, અતિરાય, હદથી આદે; 3 loose (a) (pers.) વહી ગયેલું, વંદેલ, બાજંદ, બદ-ફેલીવાનું, લફંગું, (b) (things) અનીતિ ભરેલું, વંદેલ-બાજંદાપણાનું, બાજંદાઈ-બદફેલી-લફંગાઈનું. [એક ભતની લીલ.

LICHEN *s*. [*Gr. leichen, Sans. lih* to lick]

LICK *vt*. [*AS. liccian, Gr. leichen, Sans. lih*] ચાટવું; To l. the dust ધુણમાં પડવું-મરવું-માર્ચા જવું; To l. the spittle of બુ-શામત, ગુલામી ક.; To l. up ખાઈ-ચપાડી જવું; To l. into shape આકારમાં આણવું.

LICORICE *s*. [*Gr. glykys* sweet & *rhiza* a root] જેઠીમધનું ગ્રાડ-ગ્રીજીન; 2 the extract from the root જેઠીમધનો શીરો.

LID *s*. [*AS. hlidan* to cover] (of a vessel or box) ઢાંકણું *n*; 2 (of the eye) પેપરું *n*.

LIE *s*. [*AS. lyge*] જીકું *n*, અનૃત *n*. *vi*. જીકું-અનૃત બોલવું-કહેવું. [ભાષી.

LIAR *s*. જીકું બોલનાર, સૂઝી ઢોકનાર, અનૃત

LIE *vi*. [*AS. liegan*] To rest on a bed &c. સૂવું, પડવું, આડાપડવું, મુતેલાં &c. હોવું; 2 to rest on the ground &c. (a) (an animal) બેસવું, સૂવું, બેઠેલાં &c. હોવું, (b) (things) હોવું, પડેલાં હોવું; To l. down (a) સૂઈ જવું, (b) બેસી-સૂઈ જવું; 3 to be situated (a country, town) હોવું, આવેલાં હોવું; 4 to abide or remain પડી રહેવું, પડેલાં-રહેલાં-આવી પડેલાં હોવું; as, to l. open ઉઘાડી રહેલાં હોવું; 5 to lodge મુકામ કરવો, રહેવું, સૂઈ રહેવું; as, “..... where I lay one night only” ત્યાંહી હું રાતની રાત સૂઈ રહ્યો; 6 (law) to be sustainable (an appeal) થાય એમ હોવું; To l. hard or heavy on-થી દબાઈ જવું; To l. in મુવાવડાં હોવું, -ને બાળક આવવું-અવતરવું; To l. in one-નું ચાલવું -ના હાથમાં હોવું; To l. in the way ગડવું, હરકત ક.; To l. in wait લાગણવતા મુખી સંતાઈ-દબાઈ રહેવું; To l. on or upon -ને માથે પડવું-હોવું, -ના માથા-નું કામ હોવું; To l. on hand -ની પાસે હોવું, પડી રહેલાં હોવું, સિલક હોવી; To l. over મુલતવી રહેવું; To l. under -માં હોવું, બા-ગવું; To l. with (a) સાથે-એક પથારીમાં -પાસે સૂવું (સ્ત્રી પુરુષે), (b) નું કામ હોવું; as, it lies with you to make amends બરી આપવું એ તમારું કામ છે.

LIEF *ad*. [*AS. leof*] ખુશીથી.

LIEGE *a*. [*Fr. lige*] Bound to be faithful, (a vassal) બાંધેલ, તાબેદાર, હુકમીબંદો; 2 sovereign (lord) ઉપરી, સત્તાધીરા. *s*. સ્થેક તરફથી મળેલી જમીનના બદલામાં તેની અમુક રીતની નોકરી બજાવવાને જે બંધામ્મણા એવો માણસ, તાબેદાર, હુકમીબંદો *m*; 2 a lord or superior ધણી *m*, સ્થેક *m*, સરકાર *f*.

LIEU *s*. [*Fr. from L. locus* a place] જગ્યા, ઠેકાણું *n*, બદલો *m*; In l. of-ની જગ્યાએ.

LIEUTENANCY s. પ્રતિનિધિત્વન, નાયબ-દિપુટી પદન.

LIEUTENANT s. A deputy વડીલ અધિકારીની ગેર હાજરીમાં તે અધિકારીનું કામ ને કરે તે અધિકારી, પ્રતિનિધિન, દિપુટીમ; Lord -1. રાજપ્રતિનિધિ; 2 પુરસ્કીના લશ્કરમાં "કેપ્ટન" થી અને તરીના લશ્કરમાં "કમાન્ડર" થીજ માત્ર ગતરનો અધિકારી, "લિન્ટેનન્ટ"m.

LIFE s. [AS. *lif*, See Live] Vitality (a) (of man and animals) જીવ, પ્રાણમ, ચેતના, ચેતન્યન, (b) (of vegetables) જીવમ, ચેતના, જીવનરાજિત; 2 living state (of man, animals & vegetables) હયાતી, જીવતાપણું, જીવિત; 3 time of living જનમન, જન્મારંભ, અવતારમ, જન્મ, જીવંતી, જિંદગાની; as, I never saw it in my l. મેં એ મુસા જનમમાં જોયું નહોતું; 4 manner of living (a) (as morally good or bad) રહેણી, આચરણ, ચાલ, વર્તણૂક; as, "to teach children to lead good lives" છેલ્લેને સારી રહેણીથી ચાલતાં શીખવવું, (b) (as pleasant or painful) દહાડા કાઢવા તે, દહાડામ pl., ગુજારામ, દિનગુજારામ; 5 vehicle of animation (a) (of a company) રંજ મચાવનાર, સારજૂત, (b) (of an enterprise) ધમધિકારે ચલાવનાર, જમાણા હાથ, ચેતન્યજૂત; 6 animation (speech, language) દેવતન, માલમ, દમન, પાણીન; 7 real person or state જીવવસ્તુ; as, a picture taken from l. મૂળ માણસ-વસ્તુ ઊપરથી લીધેલી છબી; 8 a human being જીવન, માણસન, જીવમ; as, how many lives were lost કેટલાં માણસ મુઆ?; 9 the system of animal nature જીવમ pl., પ્રાણીન pl.; 10 biographical narration વૃત્તાંત, ચરિત્રન, આખ્યાન; 11 social state વડી, પંડિત, સ્થિતિ; as, high l. જીવી વડી; 12 human affairs દુનિયાદારીનો ખટાણ, સંસારમ, સંસારકાર્યન pl.; To the l. જીવડું, આણિડું, ખરાબ.

LIFE-BOAT s. ડૂબતાં માણસોને કાઢવાની હાડી, હવાની હાડી.

LIFE-INTEREST s. હયાતી મુધીનો-તાહયાત હક, આજીવિતારંભ.

LIFELESS a. Dead જીવ વિનાનું, મરી ગયેલું; 2 inanimate નિર્જીવ, અપ્રાણી, જડ; 3 without spirit (a discourse) નિર્માલ, મુડ-દાલ, કાસકસ, દમ વિનાનું; 4 torpid (pers.) નરમ-ઠાડું વડી ગયેલું.

LIFE-LIKE a. જાણે જીવનું માણસ હોય-જાણે હમણું જોલશે એવું (ચિત્ર છબી).

LIFE-TIME s. આવરદાન, આયુષ્યન, જિંદગાની, હયાતીનો વખત, જીવિતકાળમ.

LIFT vt. [AS. *lyft*] To raise (material things) ઊંચકવું, ઉપાડવું, ઉઠાવવું, ઊંચું કર; 2 to exalt (soul, mental character) મેહાડું-ઊંચું કર; 3 (up) to elate કુલાવવું, ચઠાવવું. s. ઊંચકવું &c. તે; To give a l. હાથ આપવો, મદદ-સહાય કર.

LIGAMENT s. [L. *ligo* I bind] જેણેવતી શરીરમાં એકબીજાં પીળા હાડકા જોડે બંધાયેલું રહેલું એવો ધોળો ચિંવડ શિરા જેવો પદાર્થ, અસ્થિબંધન.

LIGATURE s. બાંધવાનું, બાંધણ, બંધમ.

LIGHT s. [AS. *lyht*, L. *lux*] અજવાળું, તેજન, ઉજસમ, પ્રકારામ, ભ્યોતિ, કાંતિ; 2 that which gives light (either to the bodily or the mental vision) દીવાન, દીપમ, પ્રદીપમ, દીપકમ, પ્રકારાક, ભાસ્કર, પ્રભાકર; 3 knowledge વધારે સમજ-સમજણ-ખુલાસામ, વિશેષજ્ઞાન-પ્રકારામ; as, it will throw no l. on the subject એથી તે વાતમાં કંઈ વધારે સમજ પડવાની નથી; 4 dawn of day દહાડોમ, દહાડાનું ઊગવું, સૂવારનું પ્હોર; 5 open view છુતાપણું, પ્રસિદ્ધિ; To bring to l. છૂંત પાડવું; To come to l. જણાઈ-પકડાઈ જવું, માલમ પડી આવવું; 6 (of a picture) અજવાળાનો-પ્રકાશિત ભાગ; 7 point of view દેખાવ-સમજાય એવી-જોવાની-સમજવાનીનો વિચાર કરવાની-સમજવવાની રીત, લક્ષ્ય-દેખાવ; as, to set one's thoughts

in proper lights (ખીજથી) યરાયર સ-
મખય યિવી ડીતે કાર્ધએ પોતાના વિચાર ગો-
ઠવા. *a.* Not dark અજવાળું, અજ-
વાળાવાળું; as, the apartment is l. તે અ-
જવાળો ય્યારો છે, તે ય્યારડામાં અજવાળું
છે; 2 whitish (colour) ધોળાસ પડ્યું, ખુ
લ્યું. *vt.* To kindle (a lamp, candle
&c.) સજગ્યવડું; 2 to illuminate (a room,
street &c.) -માં-જીપર દીવા-રોશની ક.

LIGHTEN *vi.* ચમકવું, ઝખકવું. *vt.* (See
Light *vt.*); 2 to enlighten (fig.) -ને દે-
ખવું ક., -નું અગ્નિ મટાડવું.

LIGHT-HOUSE *s.* દીવાદાંડી.

LIGHTNING *s.* વીજળી, ચપલા, વિજુત.

LIGHTNING-ROD *s.* વીજળીથી ધર વિગેરેને
નુકસાન ન થાય યિવો બિંબા કીધેલો ગજ-
ચ્છા, તડિતસંભન.

LIGHTSOME *a.* અજવાળાવાળું, રોશનીદાર.

LIGHT *a.* [*AS. leht* allied to *L. levis*,
and to *Sans. laghu* short or small]
Not heavy or burdensome હલકું; 2
easy to be suffered (affliction) હલકું,
સહેજ, સહેવાય યિવું, થોડું; 3 not difficult
(work) રમતાં રમતાં-ફટકામાં થાય યિવું, સહે-
જ, થોડું, જૂન; 4 easy to be digested
(food) હલકું, પચે યિવું; 5 not heavily
armed (force, troops) છુડું, છુડછાટ, જાનાં
રાજા રાખનાર; 6 active ચપળ, ચાલાક;
as, "[horses] pricked their l.
ears" ધોડાચ્છાએ પોતાના ચપળ કાન બિંબા
કીધા; 7 trifling (fault, error) નજીવું,
સહેજ, જાણું, અલ્પ; 8 not dense (rain,
vapour, fumes) આછું, થોડું, મારમાર નહીં
યિવું; 9 not strong (pain, wind) ડુંભળું,
મધુરું મંદ, કોમળ, મૃદુલ; 10 volatile (pers.,
mind) ભગ્નડીક, બેહુલ, ચંચલ, અસ્થિર, ઢંગ
-ધડા-ચપ વગરનું; 11 indulging levity
(a) (pers.) હલકું, છિછુલ્યું, ચિચાવલું, (b)
(things) હલકાર્ધ-છિછુલ્યાર્ધ &c. નું; 12
unchaste (a) (woman) સોડું, છુટેલ, ઉડેલ,
લડુંડું, (b) (character) ઉડેલ, સોદાર્ધ-લડું-

ગાર્ધનું; To make l. of, to set l. by
હલકું-નજીવું-ગુચ્છ ગણવું.

LIGHT-ARMED *a.* હલકાં હથિયારવાળું, અ-
લ્પ-લધુ રાજા.

LIGHTEN *vt.* -માં નો -નો બાર ય્યોછો-હલકો
ક.; 2 to alleviate (cares) નરમ પાડવું,
ચ્છાછું ક.; 3 to cheer ખુશ ક.

LIGHTER *s.* વહાણમાંથી માલ ઉતારવાની મ્હોટી
ખુલ્લી હોડી, કોડીચ્છા.

LIGHTERMAN *s.* હોડીવાળો.

LIGHT-FINGERED *a.* પડેલું ચડપ ઉઠાવી ધ
યિવું, હાથનું ચેલું.

LIGHT-FOOTED *a.* જેનો પગ ઝડક ઝડક ઉપડે-
છે યિવું, ચાલખા-દોડવામાં વેગવાળું, પવનવેગી.

LIGHT-HEADED *a.* Delirious વાચ્છલ, ચ-
સેલ, અજેલ; 2 thoughtless વિચાર વગરનું,
બેભાન, જરાવારમાં બમી જાય- વિચાર ફરી
જાય યિવું. [નિર્મિત.

LIGHT-HEARTED *a.* ખુશમિજાસ, આનંદી,
LIGHT-INFANTRY *s.* હલકા હથિયારવાળું ખા-
લ લશ્કર.

LIGHTLY *ad.* With little weight સહેજ
બાર ચકીને, હલકે પગે-હથે; as, to tread
l. હલકે પગે ચાલવું; 2 without deep im-
pression હેડું ઊતર્યા વગર, ઉપલગ, જીપર
જીપર; as, ideas l. received are easily
forgotten વિચાર મનમાં જીડા ઊતર્યા વગર
જરા વારમાં મનમાંથી જતા રહેછે; 3 cheer-
fully સહેજ, દમાઈ ગયા વગર, ધૂંટતા-ન-
ધરોળપણથી; as, to feel l. સહેજ લાગવું;
4 without reason અમથાં, કારણ વગર,
નકામાં. (See Light *a.* for other senses).

LIGHT-MINDED *a.* જેનું મન સ્થિર નહીં યિવું,
અસ્થિર, ઢંગ વિનાનું.

LIGHTS *s.* (See Lungs).

LIGHT *vi.* [*AS. lihtan* to raise] (On,
upon) To come to by chance આવી
પડવું, સહસા મળવું, મળી જવું; 2 (on, upon)
to settle બેસવું, ઊડતાં ઊડતાં આવી બેસવું;
3 (down, off, from) to descend ઊતરવું,
ઊતરી પડવું. [ડાળું-નાં જેવું, કાળમય-રૂપ.

LIGNEOUS *a.* [*L. lignum* wood] લાક-

LIKE *a.* [*AS. lic, Slav. tolik* such] Exactly corresponding એક સરખું, સમાન, અરોઅર, તેટલુંજ-તેવુંજ; as, men of l. disposition સમાન શીલનાં માણસ; 2 similar જેવું, સરખું, મળતું, (in comp.) વત્; 3 (See Likely *a.*) *s.* અરોઅરીનું, જેવું કંઈ, સાથે એસે એવું કંઈ, એડ. *ad.* In a like manner પેઠે, પેઠે, માફક, જેવું; 2 in a manner becoming ઘટે-શોભે તેમ, જેમ (કંઈ કરવું) જેઠ્ઠાએ તેમ; as, bear up l. men મરદે હિમ્મત રાખવી જેઠ્ઠાએ તેમ તમે રાખો; 3 (See Likely *a.*) દિખાવું તે.

LIKELIHOOD *s.* લાગવું તે, સંભવમ, ડોળ-સ્વરૂપ

LIKELY *a.* સંભવિત, એવું, માનવા-આશા રાખવા જેવું; as, it is l. to happen એ અને એવું છે. *ad.* ઘણું કરી, સો વસા; Most

1. નવ્યાણું-હજાર વસા. [-ને ઉપમા આપવી.

LIKEN *vt.* સાથે એસાડવું, સરખું-જેવું ગણવું,

LIKENESS *s.* સરખા-મળતાપણું, સમાનતા; 2 a portrait છબી, ચિત્રન, તસ્વીર, પ્રતિમા.

LIKEWISE *ad.* In like manner તેમજ, તેવીજ રીતે; 2 also પણ, પણ પણ, એા, એા એા, એ; as, he is a poet and likewise a musician તે કવિ પણ છે, અને ગૈયો પણ છે.

LIKE *vt.* [*AS. lician*] પસંદ કર., ચ્હાવું, -જે પર ભાવ હોવા, જે પર ખુશ હોવું. *vi.* ગમવું, પસંદ પડવું, મરજી-ખુશીમાં આવવું, રચવું.

LIKING *s.* Inclination ગમવું-પસંદ પડવું તે, ઇચ્છા, મરજી, રચિ, પસંદતા; To one's l. ગમવું, ભાવવું; 2 delight શોકમ, ભાવમ, મન-ભાવ-દિલ હોવું-ચોટવું તે, પ્રીતિ; as, he has taken a l. to it એના જે પર એને શોક લાગ્યો છે.

LILAC *s.* [*Ger. lilak*] ખુશબોદાર જંબુઆ અથવા સફેદ ફૂલનો એક ધરાની છોડ, "લાઈલક." *a.* જંબુઆ જેવા રંગનું.

LILY *s.* [*AS. lilie*] એ નામનો એક છેડ તથા દેખાવું અને ખુશબોદાર ફૂલ, "લિલિ;" Water l. (See Lotos).

LIMB *s.* [*AS. lim*] માણસા શરીરનો ભાગ, હાથમ-પગમ, ગાત્રન, અવયવન; as, he has lost the use of his limbs તેના હાથ પગ રહી ગયા છે.

LIMBED *a.* ગાત્રનું-વાળું. [એવું, વળકણું.

LIMBER *a.* [*Dan. lempe* to adapt] વળે

LIMBER *vt.* [?] તોપને તેની ઘોડી પર બેસાડવી.

LIMBO *s.* [*L. limbus* a border] નરકલોક જેવા એક કલ્પિત લોકમ; 2 (શમનકથાલિક ધર્મમાં) ઇસુ ખ્રિસ્તે જનમતા સુધીના પુન્યવાન પુરુષોને મરી ગયા પછી રહેવાની જગો; 3 ગોંધી-શાકી રાખવાની જગો, કેદખાનું.

LIME *s.* [*AS. lim*] Bird-lime પક્ષીએ પકડવાને ઝાડની ડાળીએ ચોપડવાનો એક ચી-કણા પદાર્થ; 2 ચૂનો; L. obtained from limestones કળીચૂનો; L. obtained from shells સીપિઆ ચૂનો. *vt.* -જે પર ચીકણાં પદાર્થ ચોપડવા; 2 to ensnare ફાંદા-ફાંસામાં નાખવું, ફાંદા-ફાંસા પેહેરાવવા, ફસાવવું.

LIME-BURNER *s.* ચૂનો પકવનાર.

LIME-STONE *s.* ચૂનોનો પથ્થર.

LIMY *a.* (a snare) ચીકણા પદાર્થ લગાવેલું-ચોપડેલું; 2 containing lime (soil) ચૂનાનું, ચૂનાળ; 3 resembling lime ચૂના જેવું.

LIME *s.* [*Fr. from Pers. limu*] જ્હાનું લી-જ, (આપ્લ) નિખન.

LIMIT *s.* [*L. limes*] સીમા, હદ, અવધિ, મર્યાદા. *vt.* (lit. & fig.) ની સીમા &c. બાંધવી, પરિમિત કર.; 2 to restrain બાંધી દેવું-રાખવું, ના હાથ પગ બાંધી દેવા, શાકી દેવું.

LIMITATION *s.* (The act) મીમા &c. બાંધવી તે; 2 (the state) બંધનન, પરિમિતપણું; L. of suits (દાવા-ફરિઆદીની) મુદત.

LIMITED *a.* ટૂંક, ટૂંક, થોડું, જૂન, નિયમિત.

LIMN *vt.* [abb. from *Fr. enluminare* to illuminate] To draw or paint, especially in water colours નું-ચિત્ર પાડવું-કાઢવું, ચીતરવું,

LIMNER *s.* ચિત્ર કાઢનાર, ચિતારીમ, ચિત્રકાર.

LIMP *vi.* [old *Ger. limphen* to halt] લંગડાવું, ઝોડાવું, ઝોડગાવું, લંગડાતાં ચાલવું. *s.* દેહેક (See the verb).

LIMPID *a.* [*L. limpidus* for *liquidus* liquid] Clear (a) (water) નીતરું, સ્વચ્છ, કાચ સરખું, (b) (a stream) નીતર્યા &c. પાણીનું-વાળું.

LIMY *a.* (See under Lime.)

LINCH-PIN *s.* [*AS. lynis* the axle-tree] (પૈડાંની) ખીલી.

LINE *s.* [*L. linea* from *linum flax*] A cord દોરી *f.*, રસી *f.*; 2 (as drawn with a pen) (a) લીંટી *f.*, લિસાટો *m.*, રેખા *f.*, (b) (thro' a word or letter) છેકો *m.*; 3 (Math.) લીંટી *f.*, રેખા *f.*; A right or straight l. સીધી લીંટી, ઋણુરેખા *f.*; 4 the exterior limit of a figure પ્રમાણ-પરિમાણ રેખા *f.*; 5 (upon the hand or face) રેખા *f.*; 6 a straight row (of houses, soldiers &c. હાર *f.*, આખ *f.*, પંક્તિ *f.*, સફ *f.*; 7 (of letters and words) લીંટી *f.*, સતર *f.*, આખ *f.*, પંક્તિ *f.*; 8 a short letter જે આંકડા *mpl.*, સતર *f.*, કકડી-જે આંકડા કાગળ *m.*; as, write me a l. મને જે આંકડા લખજો; 9 a verse તુક *f.*, પાંચો *m.*, પાદ *m.*, ચરણ *m.*; 10 course (of conduct, policy &c.) ધોરણ *n.*, પદ્ધતિ; 11 department of industry કામ *n.*, ધંધો *m.*, વિષય *m.*, ઉદ્યમ-વ્યવસાયનો વિષય; as, "He is uncommonly powerful in his own l." એના કામમાં એના જોવા થોડા છે; 12 a succession of progeny લીંટી *f.*, પેદી *f.*, વંશ *m.*, આલાદ *f.*; as, an heir in the male l. સીધી લીંટીનો વારસ; 13 (geog.) વૃત *n.*; The l.—the equinoctial l. વિષુવવૃત *n.*; A horizontal l. આડી લીંટી (ઊભી નહીં); L. of battle યુદ્ધ *n.*, સાધારણ-દંડયુદ્ધ *n.*; L. of life આયુષ્ય રેખા *f.*; Ship of the l. l.—of-battle ship યુદ્ધમાં ઊંચું રહેવા લાયક ઝહાણ, યુદ્ધનૈકા *f.* *vt.* To cover in the inside of (a) (a box, basket &c.) -માંહેથી ચઢાવવું-મઢવું, (b) (a garment) અસ્તર દેવું.

LINING *s.* માંહેથી મઢવું-ઢીધેલું કંઈ, અસ્તર *m.*

LINEAGE *s.* Race વંશ *m.*, આલાદ *f.*; 2 progeny સંતાન *npl.*, સંતતિ *f.*, વંશજીન *npl.*, પ્રજા *f.*

LINEAL *a.* Composed of lines લીંટીનું, લીંટી લીંટીનું; 2 delineated ચિતરેલું; 3 descending &c. directly છેકરાના વંશનું, વંશ પરંપરાનું, વંશ પરંપરાગત.

LINEAMENT *s.* મ્હેનો સિકો, શિકલ *f.*, ધાટ *m.*, પ્રમાણ-પરિમાણ રેખા *f.*, ચિહ્ન *n.*, લક્ષણ *n.*

LINEAR *a.* (See Lineal 1); 2 સીધી લીંટીનું, સિધું, લંબાઈનું.

LINEN *s.* [*AS. līn flax*] (The thread) સણ *f.*, રાણ *f.*; 2 (cloth) સણનું ઢાંઢું, સણી-જી *n.*, રાણવસ્ત્ર *n.* *a.* સણનું, સણીજો, રાણ.

LINSEED *s.* અળસી *f.*, અળસીનું ખી.

LINT *s.* અળસી-અતસીનો છેડ; 2 scraped linen સણના રેખા (ધા-ગુમડા ઊપર મૂકવામાં આવે છે તે).

LINGER *vi.* [*AS. lengra* from *lang long*] To loiter ઊભા થઈ રહેવું, જતાં વાર લગાડવી, -ના પગ ન ઊપડવા; 2 to hesitate (કંઈ કરવામાં) વાર લાગવી, ધોવાયાં ક., નિકાલ ન સ્વજવો-આવવો, ગુંચવાયાં ક.; 3 (in sickness) ગીબાયાં-કહેલાયાં-સડયાં ક.

LINGERING *a.* Protracted પ્હોંચાજી, લાંબી પથારીનું. [ભગ્ન-માંનું.]

LINGUAL *a.* [*L. lingua* a tongue] જી-
LINGUIST *s.* [See Lingual] ધણી-અનેક ભાષા જાણનાર, બહુભાષાવિત-જ.

LINGUISTIC *a.* ભાષા શાસ્ત્રનું-સંબંધીનું. *s.* (pl.) ભાષાશાસ્ત્ર *n.* [ડવાનું આસડ, લેખ *m.*

LINIMENT *s.* [*L. lino* I besmear] ચોપ-
LINK *s.* [*Sw. länk* ring of a chain] (of a chain lit.) કડી *f.*; 2 (fig.) જોડનાર વસ્તુ *f.* બંધ *m.*, સંબંધ *m.*, વળગણ *n.*; 3 (Surveying) ગોઠો *m.* *vt.* સાંગળનું, જોડવું, વળગાડવું, -નો સંબંધ કરાવવો-જોડી આપવો, ડોકે વળગાડી દેવું.

LINK *s.* [*Gr. lynchnos* from obsol. *ly-ke* light] A torch મશાલ *f.*

LINSEED, LINT (See under Linen).

LINTEL *s.* [old *L. limentum* for *limen* a threshold] (Of a door) આતરંગ *m.*

LION *s.* [*AS. & L. leo*] સહી *m.*, સિહ *m.*, કે-સરી *m.*; L.s' share મોટો ભાગ, શ્રેષ્ઠાંશ *m.*

LIONESS *s.* સ્ત્રીસિહ *f.*, સિહેણ *f.*

LIP *s.* [*AS. lippa*, allied to *L. labium*] અહો *m.*, આખ *m.*; To make a l. મ્હે મ-ચકાવવું-મરોડવું; 2 edge (of a vessel) કાનો *m.*, કોર *f.*, (of a wound) કોર *f.*

LIQUEFY *vt.* [*L. liqueo* I become liquid and *facio* I make] To melt (technically) ગાળવું, -નો રસ ક.; 2 (commonly) -નું પાણી ક., પીગાળવું, ઝાગાળવું. *vi.* ગ-જવું, -નો રસ થવા; 2 -નું પાણી થવું, પીગાળવું, ઝાગાળવું.

LIQUEFACTION *s.* (The act) ગાળવું &c. તે, દ્રવીકરણ; 2 ગળવું &c. તે.

LIQUEFIER *s.* દ્રાવક; as, al. of iron લોહદ્રાવ.

LIQUID *a.* રેણો ચાલે ઝિપું-ઝિપું થઈલું, પાણીરૂપ, દ્રવ, પ્રવાહી, દ્રવિત, ગલિત; 2 (letters) થડકાયા વિના ખીજ સાથે મળી જનારું. *s.* દ્રવ-પ્રવાહી પદાર્થ; 2 થડકાયા વગર ખીજ સાથે મળી જનારો અક્ષર (r, l, m, n).

LIQUIDATE *vt.* (a debt) વાળી-આપી દેવું, -નો ફડચો કરી દેવા, ફેડવું, અદા-બેબાક ક.

LIQUIDATION *s.* (See the verb) ફડચો, નિકાલ, બેબાકી, ફેસલો, ઝાડખાકી.

LIQUIDATOR *s.* ફડચો &c. કરનાર.

LIQUOR *s.* Any fluid substance દ્રવ-પ્રવાહી પદાર્થ, રસ, પાણી, દૂધ; 2 (spirituous) અફ, આસપ, દારૂ, મદ્ય, મદિરા, શરાબ, સુરા.

LISP *vi. vt., & s.* [*A.S. wispstammering*] જાણીક્ષર (વિશેષ કરી “સ” ને ટેકાણે “ચ” અથવા “ફ”) બોલવું, જાણના બાળકની પેઠે બોલવું બોલવું-તોતડું-તોતડું બોલવું.

LIST *s.* [*A.S., Icel. listi fillet*] The outer edge (of broadcloth &c.) કોર.

LIST *s.* [*Fr. liste* from old *Ger. lista* a border] A catalogue ટીપ, વાંદી, ફેરિસ્ટ. *vt.* (See Enlist).

LIST *s.* [*Fr. lice* from *L. licium* thread] (*pl.*) The ground enclosed for a race or combat રંગ, રંગભૂમિ; To enter the l. યુદ્ધ આપવું, લડવા તૈયાર થવું.

LIST *vi.* [*A.S. lystan* to wish from *lyst* lust] મરજી-પડાણ-મન હોવું.

LISTLESS *a.* (pers.) નિસ્પૃહ, હેંસ વિનાનું, બેદિલ, ઉદાસીન, બેપરવા; 2 (state) મન વગરનું, બેદિલી-બેપરવાઈ-નિસ્પૃહતાનું.

LIST, LISTEN *vi.* [*A.S. hlystan* to hear]

To give ear સાંભળવું, કાન દેવા, ધ્યાન-લક્ષ આપવું; 2 to yield to advice સાંભળવું, કાને ધરવું, માનવું, મનપર લેવું.

LITERAL *a.* [*L. litera* a letter] According to the letter અક્ષરે અક્ષર-શબ્દે શબ્દનું, છૂટું; (in comp.) શબ્દ; as, a l. meaning શબ્દાર્થ; 2 (translation) મૂળ-અર્થ-લગ્ના પ્રમાણેનું, શબ્દાર્થક, શબ્દાર્થાનુસારી; 3 consisting of letters અક્ષરનું, અક્ષરી, (in comp.) અક્ષર.

LITERALLY *ad.* Word by word શબ્દે-શબ્દે લઈને, મૂળઅર્થ-શબ્દાર્થ પ્રમાણે; 2 not figuratively કહીંચીં છૂંચે તેમજ ખરેખરે, ખરું જોતાં, અર્થાત્, વાસ્તવિક જોતાં; as, “A man and his wife are not l. one flesh” ધણીધણી આણી બેઠું કહીંચીં છૂંચે તેમજ ખરેખરે એક એક નથી.

LITERARY *a.* Pertaining to literature (reputation, productions &c.) વિદ્યા-અક્ષર વિદ્યાનું-વિશેનું-સંબંધી, વિદ્યાર્થી થઈલું; 2 (pers.) વિદ્વાન, વિદ્યાના વ્યસનવાળું, વિદ્યાવ્યસની; 3 (a society) વિદ્યાનું-વિદ્યાના વ્યસનવાળા પુરો-પડિતોનું.

LITERATE *a.* જાણેલ, વિદ્વાન. *s.* વિદ્યાનું આલુસન, વિદ્વજ્જનન, પડિતમ.

LITERATURE *s.* Learning વિદ્યા, અક્ષર વિદ્યા; 2 the collective body of literary works ગ્રંથો, પુસ્તકો, વિદ્યા; as, the l. of ancient Greece અસલના ગ્રીસ દેશની વિદ્યા; 3 belles-lettres અક્ષર વિદ્યાના ગ્રંથો.

LITHE, LITHESOME *a.* [*A.S. lidhe*] Flexible વળે ઝિપું, વળતું, વળકાડું.

LITHOGRAPH *vt.* [*Gr. lithos* a stone and *grapho* I write] શિલા છાપે છાપવું. *s.* શિલાછાપ, શિલાછાપથી છાપેલાનો છાપો-છાપેલું-પાડેલું કંઈ.

LITHOGRAPHIC, LITHOGRAPHICAL *a.* Pertaining to lithography શિલાછાપનું, શિલાછાપ વિદ્યાનું; 2 printed from stone શિલાછાપથી છાપેલું.

LITHOGRAPHY *s.* શિલાછાપ વિદ્યા.

LITIGATE *vt.* [*L. litigo* from *lis*, *litis* strife and *ago* I carry on] To contest in law લડવું, વિષે સરકાર દરબાર ચઢવું, -વિષે સરકાર આગળ તકરાર ચલાવવી; as, to l. a cause ચુકદમી લડવો.

LITIGANT *a.* Disposed to litigate લડાઈ-ટંટાખોર, લડાક, ચુકદમીખાન; 2 contending in law લડનાર, ચુકદમી લડનાર, ચુકદમાનું; as, the parties l. ચુકદમાના પક્ષકાર.

LITIGATION *s.* (The act) લડવું-ચુકદમી લડવો તે; 2 a judicial contest ચુકદમી, લડાઈ *f.*, કલ્પામી.

LITIGIOUS *a.* (See Litigant 1).

LITTER *s.* [*Fr. litiere* from *lit* from *L. lectus* a bed] A vehicular bed ડોળી; 2 a bed for animals (હોડા-ખજદ વિગેરેનું) પાથણનું, પથારી *f.*; 3 (of a room) ખબે-ડું, ખબેડું, ખખચડ, ડાકડમાળન, પથારી *m.*; 4 a brood of young ચિકી વખત જાણેલાં ધણાં ખમ્યાં, વેતરન, જલ્લતરન. *vt.* -માટે -ઊપર પાથણું ક.-પાથરવું; 2 -માં ખબેડું કરીપ્રકરું; 3 વીઆવું, જલ્લવું.

LITTLE *a.* [*AS. lytel*] Small (*a*) (in size) જાનું, જાનું સરખું, ટૂંકું, લઘુ, ક્ષુદ્ર, સ્ક્રમ; (*b*) (in extent) જાનું, થોડું. અલ્પ, કકડો; as, at a l. distance થોડે છેટે; 2 short in duration (sleep, time) થોડી વાર સુધીનું, થોડું, જરા, લગાર; 3 not much (food, grass) થોડું, જરાચિક, લગારેક; 4 small in dignity &c. જાનું, નેવું નેવું, હલકું; 5 slight (care, effort) થોડુચિક, સહેજ, અલ્પ; 6 narrow જાનું, ટૂંકું, હલકું, નીચ; A l. (*a*) થોડુચિક, લગારેક, જરાચિક, (*b*) થોડી-જરાવાર, જરા, લગાર. *ad.* સહેજ, થોડું, જરાચિક, લગારેક. *s.* થોડી જગા, થોડું-થોડુચિક કુંડ.

LITURGY *s.* [*Gr. laos* the people and *ergon* service] (ખ્રિસ્તી ધર્મના કેટલાચિક પંથોમાં) સમાજ-મંડલ પ્રાર્થના-ભજનપદ્ધતિ *f.*

LITURGICAL *a.* સમાજ પ્રાર્થના, પદ્ધતિનું-સંબંધી-વિષેનું-રૂપ.

LIVE *vi.* [*AS. libban, lifian*] To have

life જીવવું, જીવતાં હોવું; 2 to pass one's time રહેવું, દહાડા કહાડવા, ફનિયાદારી લેવી-કહાડવી; as, to l. happily સુખમાં રહેવું-દહાડા કહાડવા; 3 to reside રહેવું, રહેનાર-વાસી-ખાંશિદા હોવું; as, where do you l. તમે કહાં રહો છો?; 4 to last (inanimate objects) રહેવું, પોહોવું, ચાલવું. ટકવું, નીભવું; 5 (on) to subsist ખાવું, ખાઈને રહેવું-જીવવું; 6 (on or by) to acquire a livelihood પેટ ભરવું, આજીવિકા-ગુજરાન ચલાવવું, ઉદર પોષણ-નિર્વાહ ક.; as, to l. by labour મહેનત કરીને પેટ ભરવું; To l. with (*a*) સાથે-ચિકકા-ચિક ધરમાં રહેવું, (*b*) ધણીધણિયાણી ચર્ધને રહેવું. *vt.* કહાડવું, ગુ-જારવું. *a.* Not dead (an animal) જી-વતું; 2 ignited બળતું, સળગેલું, સળગતું.

LIVELIHOOD *s.* ગુજરાન, આજીવિકા, ઉ-પજીવિકા, ઉદરનિર્વાહ-પોષણ; To take away the l. of પેટપર પગ મુકવો.

LIVE-COAL *s.* બળતો-સળગતો-જીવતો કોય-લો, અંગારી *m.*

LIVELONG *a.* જતાં-પૂરાં થતાં વાર લાગે ચ્યવું, નાંદી નહીં ચ્યવું, લાંબું, કાળ નેવું (દહાડો).

LIVELY *a.* Vivacious, vigorous (imagi- nation, youth) તેજ, જગરત, ચપળ, ઝ-પાટવાળું; 2 gay હસપ્રખું, આનંદી, ચંચળ, ખુ-શને ખુશ રહેનાર; as, a l. child હસપ્રખું છો-કરું; 3 representing life (a description, picture &c.) નેવું હોય તેવું જ ચિત્ર પડી રહે-પડેલું હોય ચ્યવું, બેબહુ, આબેહુબ, પ્રતિરૂપ; 4 glowing (colours) ભભક-રોનક-ઝલ-ધર, ભભકી નીકળતું.

LIVING *a.* Having life જીવતું; 2 running (*a*) (a spring, fountain &c.) જીવતા પાણી-નું, (*b*) (water) જીવતું, હોતું; 3 producing action &c. ચલાવનારું, ચેતન્યજીવ. *s.* Livelihood જીવનગાળો *m.*, આજીવિકા, ઉ-પજીવિકા, વૃત્તિ; 2 (of a clergyman) પા-દરીની વૃત્તિ.

LIVESTOCK *s.* જીવતી પુંજી, પશુધન *n.*

LIVER *s.* [*AS. lifer*] કાળજીનું, કલેજીનું, પિત્તારાધન, ચક્રન.

LIVERY *s.* [*Fr. livree* from *livrer* to deliver up] ઈંગ્લાંડના અમીર વિગેરે મ્હોટા લોક પોત પોતાના નોકરોને આજ્ઞામાર્ગ આપવાને માટે અમુક તરેહનો પોશાક આપેછે તે, ચાકરોનાં લગડાં-પોશાકમ; 2 હરકોઈ મંડળીના લોક પોતાનામાંનાં માણસોએ પહેરવા ઠરાવેલા પોશાક.

LIVERY-MAN *s.* લંડન શહેરમાં જે કોઈ રેયને સરકાર લવાજમ ભરી કેટલાએક હોકા લીધા હોય તેવું માણસ, લંડનની હકદાર રેયત.

LIVID *a.* [*L. liveo* I become black and blue] કાળા-ધાળા આસ્માની રંગનું, સીસાના રંગનું, કાળું લીલું, લીલજામાના રંગનું.

LIVIDITY, LIVIDNESS *s.* કાળો આસ્માની-ધાળો આસ્માની-કાળો લીલો-સીસાનો રંગ.

LIVING *a. & s.* (See under Live).

LIZARD *s.* [*Fr. lézard* from *L. lacertus*] (The true L.) સરઘમ; Hedge-field l. સરઘમ; House l. લિલોડી/ગરોળી/પલ્લિફ.

LLAMA *s.* [*Peruv.*] દક્ષિણ અમેરિકામાં થતું જાંટને મળતું એક જનાવર, (પરડાના ઢેકા વિનાનું) પહેનું જાંટ.

LO *int.* [*AS. lá*] જુઓ.

LOAD *s.* [*AS. hlād* (See Lade)] A burden (ભરેલો) ભારમ, બોજમ, ધારમ; 2 (fig.) મનને દાખી નાખે એટલું કંઈ, ભારમ, મારમ; A l. of worldly cares જીસરીફ; 3 a quantity, being as much as can be carried at one time ભારમ, ભારેમ, હેલવારેમ, (a cart l.) હેલફ; as, a l. of hay ધાસનો ભારો-હેલફ. *vt.* To furnish with a lading or cargo (an animal) લાદવું, -જેપર ભાર ભરવો, (a cart, ship) -માં -એ કંઈ ભરવું-ચઢાવવું; 2 to weigh down, to encumber (stomach, mind) -માં ગડખી ગડખીને ભરવું, (a person &c. with honours &c.) દાટી નાખવું, લાદી દેવું, -જેપર રડ રડવો; 3 (a stick &c.) -માં સીસું કે ખીનું કંઈ ભરવું; 4 (a gun &c.) ભરવું.

LOAD-STONE *s.* [*AS. ladan* to lead, and stone] લોહચુઅકમ, અયસ્કાંતમ.

LOAF *s.* [*AS. hlaf*] (bread) પાણન; 2 (of sugar) ખાંડની ચાસણીનો શંકુ આકાર.

LOAM *s.* [*AS. lām*, allied to *L. limus* lime] ભગરી મટોડી-માટીફ.

LOAN *s.* [*AS. len* for *lehan* from *lihan* to lend] (The act) વાપરવા-ઉછીનું-કરને આપવું તે, ધીરફ, આપફ; 2 that which is lent ધીરલું-વાપરવા-ઉછીનું-કરને આપેલું કંઈ; 3 money lent to a government on interest સરકારને કરને આપેલાં નાણાં, "લોન"ફ.

LOATHE *vt.* [*AS. lathian* to hate] To have an extreme aversion to (food, drink) -જેપર અભાવ-અરુચિ-ઉકરોટો-અભચના-અવગા હોવી, -જેપર અભાવ થવા-અભચના આવવી; 2 to abhor -નું મ્હો ન ગમવું, જેપર અસૂચા-અવગા-તિરસ્કાર આવી જવો, -જેપર અરુચિ હોવી-થવી; as, to l. life સંસાર જેપર અસૂચા આવી જવી.

LOATH *a.* નાખુશ, નારાજ, દુઃખના.

LOATHING *s.* અભાવમ, અભચના ફ, ઉકરોટોમ, અરુચિફ, અવગાફ; 2 અસૂચાફ, અવગાફ તિરસ્કારમ.

LOATHESOME *a.* અભાવ થાય-ઉકરોટો &c. આવે એવું; 2 અસૂચા આવે એવું.

LOBBY *s.* [low *L. lobbia* a covered portico fit for walking] An anteroom, a passage ચાલફ, ચાલીફ, ન્યાંથી આરડામાં જવાય એવી પુટ્ટી જગો.

LOBE *s.* [*Fr., Gr. lobos* from *lepo* I peel] (Of the ear) લાળીફ; 2 division of the liver &c. કાળજ-ફેફસા-મગજનો ભાગ.

LOBSTER *s.* [*AS. loppestre*] લાંખી પૂછડીનું કાચખાની જાતનું એક પ્રાણી, પૂછડી-એ કાચખો.

LOCAL *a.* [*L. locus* a place] Pertaining to particular place કોઈ અમુક ઢેકાણા-જગાનું; L. affection અંગબાધિ; 2 limited to a spot or definite district (a custom, govt. &c.) કોઈ અમુક એકજઠેકાણાનું, એક દેશી, વિશેષ સ્થાનિક.

LOCALITY *s.* Existence in a place કોઈ જગોમાં રહેલા હોવું તે, નિયમિત વાસમ; 2 position, place જગોફ, સ્થાનમ, ત્રિલેખમ, લતેમ.

LOCALISE *vt.* વિશેષસ્થાનિક ક.

LOCATE *vt.* To place મૂકવું, રાખવું; To be located આવેલાં-રહેલાં હોવું; 2 to designate the site of -ની જગો નક્કી ક.-ઠેરવવી-નીમવી, -નું સ્થાન યોજવું.

LOCATION *s.* (The act) મૂકવું-રાખવું તે; 2 જગો નક્કી કરવી તે, સ્થાનયોજના; 3 situation (જેઠકાણે કંઈ હોય તે) ઠેકાણું *n*, જગો *f*, સ્થાન *n*, સ્થાનક *n*.

LOCK *s.* [*Icel. loka* to close] (for a door &c.) કળ, તાળું *n*, કુદરૂ *f*; 2 (of a gun) આંપ; 3 a grapple in wrestling ઢાવમ, ડાવમ. *vt.* -ને કળ-તાળું દેવું; 2 to fasten so as to impede motion (as wheels) જડી દેવું; 3 to confine as with a lock તાળામાં ગોંધવું-પૂરવું, ગોંધી તાળું દેવું; 4 encircle (arms) બીડવું, બેરવવું; To l. one in the arms કાંઈને ચૂડ બેરવવી. *vi.* To close fast (as doors) સપટાવું, સપટાઈ જવું; 2 to unite closely by mutual insertion સજડ આવવું, (carpentry) તાળી મળવી.

LOCKER *s.* (Of a ship or boat) બંડારમ, ગોલકમ. [*ईn pl.*

LOCKET *s.* કડી આંકડો *n pl.*, ખીંચી પસીઆ-

LOCK-JAW *s.* ડાચું બીડાઈ-એચાઈ જવું તે.

LOCK *s.* [old *Ger. loc* a lock of hair] (of hair) ગુચ્છે *m*; Curly locks છોગામ *pl*, ઝુદ્દા *n pl.*, ઝુદ્દા *n pl.*, વાંકડીઆ વાળ.

LOCOMOTION *s.* [*L. locus* a place & *moveo* I move] (The act) હાલ ચાલ ક. તે, એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ જવું તે, હાલચાલ, સ્થલાંતર ગમન *n*; 2 the power of moving હાલવા ચાલવાની શક્તિ, ચલન શક્તિ; as "plants have life but not l." ગ્રાહોમાં જીવ હોયછે પણ ચલનશક્તિ હોતી નથી.

LOCOMOTIVE, LOCOMOTIVE-ENGINE *s.* આગગાડી ચલાવનાર યંત્ર *m*, આગગાડીનો સાંચો, ચાલકયંત્ર *m*.

LOCUST *s.* [*L. locusta*] તીડ *n*, રાલભ *m*.

LODGE *vt.* [*Fr. loger*, from *L. locus* a place] To deposit for safe keeping રાખવું, મૂકવું, રાખી મૂકવું, મૂકી છાડવું; 2 to

infix (an arrow, ball &c.) સચોટ મારવું -લગાવવું; 3 to fix in the heart, mind or memory (images, an idea) રાખવું, રાખી-ધરી રહેવું, ધારણ ક.; 4 (travellers) રાખવું, -ને મુકામ-ઉતારો આપવો; 5 to harbour (in a bad sense) ભરાવા-સંતાવા દેવું, રાખવું, સંતાડવું. *vi.* રહેવું, હોવું; 2 ઉતરવું, મુકામ ક.; To l. for a night રાત વાસો ક. -રહેવું. *s.* છાપરી, ખંગલી, છાપરું *n*, જાગું ઘર.

LODGER *s.* One who lives at board ખી-જને ત્યાં પૈસા આપીને કે વીસીમાં સ્થનાર તથા જમનાર, વીસીમાં રહેનાર; 2 (in a hired room) ઉતારો, ભાડુતન.

LODGING *s.* (usually *pl.*) ઉતારો *m*, મુકામ *m*, ઝિરડી, કોટડી, ઉતરવાની-મુકામ કરવાની જગો.

LODGMET *s.* (The act) (See *Lodger* *vt.* 1); 2 (the state) (a) રાખી મૂકાએલાં-મૂકી છાડાએલાં હોવું તે, રખાવું, મૂકાવું, (b) ઉતારો-મુકામ કીધેલા હોવા તે, સંસ્થિતિ, સ્થિતિ.

LOFT *s.* [*Icel. lofta* to raise] માળીઆ *m* -જી *n*; as, a hay l. ધાસનો માળીઆ; 3 an upper floor માળમ, મેડી *f*, તપકમ.

LOFTY *a.* Towering (towers, mountains) જીચું, ઉચું, ઉન્નત, પ્રૌઢ; 2 elevated in character or rank મહેરું, ઉચું, ઉચ્ચ; 3 haughty (air, looks) જીચું ગ-એલું (નજર, આંખ), અભિમાન-દંભ-ધૂરારાઈનું; 4 sublime (language, thoughts) ઉચું, પ્રૌઢ; 5 stately (behaviour, steps) ગરવાઈનું, ગૌરવ નું-ભરેલું.

LOG *s.* [*Dut. log* dull or heavy] લાકડાનો કકડો, ડંગોઈ *n*, કડિલું લાકડું, ખૂડું *n*, કપકાર, ગાંઠ *f*; 2 નૌકાગતિમાપક યંત્ર *m*.

LOG-BOOK *s.* વહાણ રાજ કેટલી મંજલ ચાલ્યું તે વિગેરેની નોંધની ચોપડી.

LOGGER-HEAD *a.* ખૂધા પારેખ; To be at loggerheads મારામારી-ધખાધખી પર આવી જવું, લડવું.

LOGARITHM *s.* [*Gr. logos* ratio and *arithmos* number] લાઘતમ *n*.

LOGIC *s.* [*Gr. logos* reason] ન્યાય *n*, ન્યાય-શાસ્ત્ર *n*, તર્ક શાસ્ત્ર *n*-વિદ્યા *f*.

LOGICAL *a.* Pertaining to logic ન્યાય-શાસ્ત્રજનું ; 2 according to the rules of logic (reasoning, inference) ન્યાયશાસ્ત્ર પ્રમાણે જનું-શુદ્ધ-સિદ્ધ-સમ્મત ; 3 skilled in logic (pers., mind) ન્યાયશાસ્ત્ર કુશળ-પ્રવીણ, તર્કકુશલ, તાર્કિક. [તાર્કિકમ.

LOGICIAN *s.* નૈયાયિકમ, ન્યાય-તર્ક શાસ્ત્રીમ,

LOGOMACHY *s.* [*Gr. logos* word and *machē* battle] શબ્દવાદમ, વાગ્વ્યુદ્ધન.

LOIN, LOINS *s.* [*new Fr. longe, L. lumbus*] કમ્બર *f.*, કટિફ, મધ્યાંગન.

LOITER *vi.* [*Dut. loteren*] To be slow in moving યોગ્ય ગાળવા, વામાંટામાં મારવાં, રસળતાં ચાલવું-જવું. *vt.* (away) યોગ્ય ગાળવામાં કાઢી નાખવું.

LOLL *vi.* [*Icel. loll* sloth, *Sans. lal* to enjoy pleasure] To lie at ease સુખ-વાસીઆની પડે પડવું, સુખાળાં-સુખએ ખેસવું-પડવું ; 2 to hang out (the tongue) બહાર નીકળવું, લપડવું.

LONE *a.* [*Icel. lon* to leave off] Standing by itself એકલું, એકજ ; 2 & 3 (See Lonely 1 & 2).

LONELY *a.* Unfrequented (a place) ખુણાનું, ખુણામાં આવેલું-પડેલું, જ આવ વિનાનું, એકાંત ; 2 alone, or in want of company એકલું, એકાકી, એકલું પડી ગયેલું, એકલવાયું, નિરાધાર.

LONELINESS *s.* ખૂણેમ, (See the *a.*); 2 love of retirement એકલ કહાણા-થરા પાછું *n.* [એવું, ઊંડડ, બચાબાન.

LONESOME *a.* ન્યાં માણસનું પગલું નહીં

LONG *a.* [*AS., L. longus*] (in space) લાંબું, લંબ, દીર્ઘ ; 2 (time) લાંબું, ધણીવાર-દહાડાનું. લાંબી શુદ્ધતનું. ધણીવાર-દહાડા પોહોંચેલું-પોહોંચે એવું ; as, a l. sickness લાંબો મદવાડ ; 3 distant (in time or space) આંધું, દૂર ; 4 slow in coming વાર લગાડનારું-લગાડીને આવનારું, ધીમું, દીર્ઘ જીતી ; 5 tedious (a tale, story) લાંબું, બહુવાર પોહોંચે એવું ; 6 extended through a considerable time (*a*) (a look, line of an-

cestors) લાંબીવાર સુધીનું. લાંબું, બહુવાર પોહોંચેલું, (*b*) (a vowel) દીર્ઘ, યુર ; In the l. run પરિણામિ, આખરે, છેવટે ; L. dozen તેર. *ad.* To a great extent (*a*) (in space) લાંબું, લાંબે સુધી, (*b*) (in time) બહુ વાર-દહાડા, ધણીવાર-દહાડા સુધી ; 2 at a point of duration far distant (*a*) (prior) ધણીવાર-શુદ્ધત-દહાડા ઊપર, (*b*) (posterior) ધણીવાર-શુદ્ધત-દહાડા ; All night l. આખી રાત, આખી રાત સુધી-પર્યંત ; As l. as ન્યાં સુધી-લગી, જેટલીવાર ; Ere l. પોડીવારમાં, બહુવાર ન લાગતાં ; How l. કાંઈ-કેટલે સુધી-લગી.

LONG-EARED *a.* લંબકર્ણ (ગધેડો).

LONG-HEADED *a.* વિશાળ-તીવ્ર બુદ્ધિનું.

LONGITUDE *s.* (Geog.) રેખાંશમ *f.* ; Meridian of l. રેખાંશવૃત્તન ; Celestial l. બોગમ

LONGITUDINAL *a.* લંબાઈનું ; 2 extending in length ઊંડું.

LONG-SUFFERING *a.* આમોશવાનું, ક્ષમાવાનું, ક્ષમા. *s.* આમોશફ, ક્ષમાફ.

LONG-WINDED *a.* Tedious in narration (*a*) (pers.) પોહોંચાડ્યાં-લંબાવ્યાં કરનાર, (*b*) (speech &c.) પોહોંચાડી પોહોંચાડીને-લંબાવી લંબાવીને કહેવું-વાણેવલું.

LONG *vi.* [*AS. longian* to crave] (for) To desire earnestly or eagerly આતુરતાથી ઇચ્છવું-ઈચ્છા કર., -નો જીવ તલપાપડ થઈ રહેવો, ટાંપી રહેવું, મોઢા વકાસીને ખેસવું ; 2 to have an eager or preternatural appetite લલુતા થવી, (as a pregnant woman) મન થવું.

LONGING *s.* આતુર ઇચ્છા *f.*, જીવ તલપાપડ થઈ રહેવો તે ; 2 લલુતા *f.*, મનન, દોહન.

LOOK *vi.* [*AS. lócian*] (to, at, on, after, toward) To direct the physical eye જોવું. દૃષ્ટિ-નજર કર. ; To l. about નજર ફરતી રાખવી, ચોપાસ જોયાં કર. ; To l. for શોધવું, જોવું ; as, to l. for anything lost કંઈ જોવાઈ ગયું હોય તે શોધવું ; To l. on જોયાં કર., તમાશો જોવો ; as, "I will be a candle-holder and l. on" હું બતી ગાલી

રહીને જોયાં કરીરા; To l. out જોયાં ક., ત-
પાસ-ચોકસી રાખવી; To l. to-after જોવું,
જોયાં ક.,- ઊપર નજર રાખવી, તપાસવું, સં-
ભાળવું; as, “my gardener looks after
the house” મહારા માળી ધર સંભાળેછે; 2
(to, at, on) to direct the mental eye
or attention જોવું, વિચારી- તપાસી જોવું,
ધ્યાન-લક્ષમાં લેવું; To l. about one હે-
રિયાર-સાવધ-ચોકસ રહેવું; To l. after
(= to attend)-ઊપર નજર-દેખરેખ-નિ-
ષેખાની રાખવી, સંભાળવું, જાળવવું, ની ફિકર
-સંભાળ લેવી-રાખવી; as, to l. after chil-
dren છોકરાંની ફિકર રાખવી; To l. down
on-upon ન ગણકારવું, ની દરકાર ન રા-
ખવી, ન લેખવવું; To l. for (= to expect)
આશા રાખવી, આવે-થાય-મોજ યમ ઇચ્છવું
-માગવું; as, “I l. for better transla-
tions than these” હાલ છે તે કરતાં વધારે
સારા તર્જુમા થાય યમ હું માગું છું; To l.
into તપાસી તપાસીને-મન ધાલીને-ખાઈપીથી
જોવું, -માં માથું ધાલવું; as, to l. into the
works of nature ઇશ્વરકૃતિઓ તપાસી
તપાસીને જોવી; To l. on (= to regard,
to consider) ગણવું, સમજવું, ધારવું, લેખવું;
as, I l. on Sāmal as the best of Gu-
jarāti Poets ગુજરાતી કવિઓમાં સામળને
હું સર્વોપરી ગણું છું; To l. over (accounts
&c.) જોવું, તપાસવું; To l. to (a) -ઊપર
નજર રાખવી, -ની સંભાળ-બરદાશ લેવી-રા-
ખવી; as, “I. well to thy herds” તારાં
ઢોરઢાંકની સારી પંઢે સંભાળ રાખ, (b) આશા
-વિશ્વાસ-ભરોસો રાખવો, -પાસેથી મળવાની
આશા રાખવી; as, “the creditor may l.
to the surety for payment” નાણાંધીરનાર
પોતાનાં નાણાં જામીન પાસેથી મળવાની આશા
રાખી શકે; To l. through (= to solve as
a mystery) -માં પ્રવેશ ક., (કાઠની)-માં અ-
ક્ષલ પેસવી, સમજી લેવું, પકડી કાઢવું; 3 to
seem દેખાવું, જણાવું; 4 to face સામાં-
સમુખ-ઊપર - માથા ઊપર હોવું-આવેલાં
હોવું; as, “my house looks on the sea”
મહારે ધર દરિયાની સમુખ આવેલું છે. *vt.*

To express by a look -ના મહેરા ઊપરથી
જણાઈ આવવું; as, he looked unuttera-
ble things તેના મહેરા ઊપરથી કહેવાયજ નહીં
ખિવી વાતો જણાઈ આવી; To l. one out
of countenance (કાઠની) સામા જોયાં કરીને
અંખવાણું પાડવું; To l. one in the face કાઠની
સામાં જોવું, કાઠની સાથે આંખ-નજર મળવવી;
To l. out-to l. up a thing શ્રાધી-જોઈ
કાઢવું. *s.* Air of the face મહેલ, મહે-
રેલ, (મહેનો) આકારમ- આકૃતિ, મુદ્રા; as,
his looks discovered his con-
sciousness of guilt તેના (મહેના) આકાર
ઊપરથી જણાવું કે પોતે ગુનાહ પ્રીયા છે યમ તે
સમજ્યો હતો; 2 aspect ધારમ, ડોળન, રંગમ,
સ્વરૂપન; 3 a glance જોવું તે, નજર, દૃષ્ટિ,
અવલોકન; Side-long looks of love
પ્રેમકટાક્ષન *pl.*, નેઝારા *pl.*

LOOKING-GLASS *s.* (large) આરસો *m.*,
(small) આરસી, આયને *m.*, દર્પણ.

LOOM *s.* [*AS. lōma*, *pl. lōman* tools]
લુગડાં વણવાનો સંચો, સાળ.

LOOM *vi.* [*AS. lyman* to shine] હોય તે
કરતાં મહેલું ને આંખું દેખાવું.

LOON *s.* [*AS. lun* poor] હરામચસ્કાવાનું
માણસ, હરામજદ, હરામખોર.

LOOP *s.* [*Gael. lūb* a noose] (દારી-દાર-
ડાનો) ગાળે *m.*, ફાંસે *m.*

LOOP-HOLE *s.* (*Mil.*) (કાઠ-ખોરમાં મૂકેલો)
મારો *m.*; 2 an aperture that gives a
passage (in walls &c) (*lit. & fig.*) ખા-
રી, બાંહે *n.*, (in a hedge &c.) છીંડ *n.*

LOOSE *vt.* [*AS. lēsan*] To unbind છો-
ડવું, ખોલવું; 2 to free (physically) છો-
ડવું, છોડી મુકવું; (morally) છૂટું-માફવું-મુ-
ક્ત ક., છોડવવું, કાઢવું, -ના છેડા છોડવવા; 3 to relax નરમ-લીલું-રિયલ ક., -થી ન-
રમ &c. થવું; 4 to unfasten (a seal &c.)
ખોલવું, ઉઘાડવું, ફોડવું. *a.* Not fastened
(sheets of paper &c.) છૂટું, ખાંધેલું નહીં
ખિવું; 2 not tight (garments) લીલું, તંગ
-ચુસ્ત નહીં ખિવું; 3 not dense (cloth)
ઝીંઝરવાળ, જાંજરું; 4 vague (style, rea-

soning) દીલું પોચું, રિયિલ, ખંધારણ-ખંદા-
યસ્ત વગરનું; 5 not rigid (morality)
ફાવું, છૂટા રહેવાય-છૂટ મળે એવું, સાન્તર અ-
સંયત્ન; 6 not costive (bowels) નરમ-દીલું;
7 dissolute સોફું, લફું, લંપટ, બદ્દેલીવાળું,
સ્વચ્છંદાનુવર્તી, અધનઅપલ; 8 containing
unchaste language (writings &c.) અ-
નીતિનું, ઉન્માર્ગ શીખાવ એવું.

LOOSELY *ad.* Not fast દીલું, દીલું પોચું, છૂટી
જાય એમ; 2 without confinement
છૂટું; as, hair hanging l. છૂટા લપડાતા
કેરા; 3 સોદાઈ &c. -માં-થી; 4 carelessly
બેફિકરાઈથી, ભાન વગર, બેભાનપણથી, હેરા
રાખ્યા વગર.

LOOSEN *vt.* To make loose (a knot,
joint &c.) નરમ-દીલું ક.; 2 to make less
dense or compact (the earth about a
particular place) (ખોદી-ધવડીને) છૂટું ક.
-પાડવું, ગોડવું, ગોદવું; 3 to free from re-
straint છૂટું-મોકલું ક., -થી છૂટાં-મોકળાં થવું;
as, to l. one's hands કોઈનો હાથ છૂટો ક.;
4 (bowels) મુકાવવું, -થી નરમ-દીલાં-મુલાયમ
થવું, -થી મુકાવું (કોઠા).

LOOSENESS *s.* (of skin, flesh) ઝૂલી-લપડી
ગમ્પેલાં હોવું તે; 2 (of cord) -માં ઝૂલ પડી
ગમ્પેલી હોવી તે, ઝૂલ; 3 (of earth) ભ-
ગરાપાણું; 4 &c. (See Loose *a.*)

LOP *s.* [*W. llab* a stroke, *Sans. lū* to
cut] To cut off, to prune તાછવું, તરાણું,
(trees, branches) ઝારવું, ડાળવું.

LOPPING *s.* (The act) (See the verb);
2 matter lopped off (*a*) બૂકોમ, (*b*)
ઝાંખરાં *pl.*, ડાળાં *pl.*, ઝારણ, છેડાં *pl.*

LOQUACIOUS *a.* [*L. loquor* I speak
or talk] Talkative બહુ બોલું, (બહુ) બો-
લકણું, બડબડીગી, બકવાડીગી, બહુભાષી, વાચાટ.

LORD *s.* [*AS. hlaford* for *hlafweard*
bread-keeper] Master, ruler ધણીમ,
માલિકમ, સેકમ, સ્વામીમ, નાયમ, ભગવાનમ,
ખાંવિદમ; as, he is l. of himself તે તેની
જાતનો ધણી છે; 2 a nobleman અમીરમ,
ઉમરાવમ; 3 a husband ધણીમ, વરમ, કં-

થમ, સ્વામીમ, પતિમ, પ્રાણનાથમ; 4 God
ઈશ્વરમ, પરમેશ્વરમ, પ્રભુમ, સાહેબમ; Lords
spiritual પાર્થ્યમેન્દ્રમાં બેસનારા ધર્માધ્યક્ષા;
Lords temporal હેંબ્લાંડના અમીરા; Our
L. ઈસુ ખ્રિસ્તમ. *vt.* (it, over, it over)
સેક થઈ બેસવું, દાખવું રાખવું, દાખ્યાં કરવાનું
ક., હુકમ બજાવ્યાં ક.; as, "and l. it over
their very masters in return" અને ઊ-
લટા પોતાના સેકનાજ સેક થઈ બેસે છે.

LORDLIKE, LORDLY *a.* Becoming a lord
(estates, style &c.) અમીરનું-ના જેવું-ને
જાએ તેવું, ઉમદા, અમીરી, ધણું મ્હોટું; 2 proud
(*a*) (pers.) અમીરના જેવું-શિષ્ટાઈનું ડોળ
રાખનાર, શિષ્ટ, અફલાતૂન મિઝાજનું, દંભી,
અભિમાની, (*b*)(air, deportment) સેકાઈ-
શિષ્ટાઈ-શિષ્ટપણાનું, દંભ-અભિમાન-ગરરીનું.

LORDLING *s.* જ્હાનો-ટોપચી અમીર.

LORDSHIP *s.* The state of being a lord
અમીર હોવું તે, અમીરપણું; Your L. (આપ)
ખુદાવંદ, ભગવાન; 2 domain અમીરનો ખુ-
લક-વિષયમ; 3 power ધણીપણું, સત્તા,
હુકમત, સાહેબી, સ્વામિત્વ.

LORE *s.* [*AS. lār* from *læran* to teach]
Learning વિદ્યા, હુનરમ, ઈલમમ; 2 in-
struction શીખામણ, બોધમ.

LORN *a.* [*AS. loren* from *lessan* to lose]
Lost, forlorn બૂલું-અથડાઈ પડેલું, નિરા-
ધાર, એપ્પલવાયું.

LOSE *vt.* [*AS. leosan*] ઓવું, ગુમાવવું,
પાસથી પડી- ઓવાઈ જવું- જતાં રહેવું, -થી
ઓવાવું; 2 not to gain or win (a game,
a battle) હારવું, હારી જવું, ઓવું; To
l. favour -ઊપરથી મેહેરખાની ઊતરી -
ઊડી જવી; 3 to part with (*a*) (life,
honour) ઓવું, -નું જવું, ઓઈ બેસવું, (*b*)
(men, relations) -નું મરવું, (*c*) (an eye,
arm &c.) -નું જવું, (*d*) (smell, charms,
savour) -માંથી ઊડી- ઊડી જવું-જતાં રહેવું;
4 to waste (*a*) (time) ઓઈ-કાઢી-ગા-
ળી-ગુમાવી નાખવું, (*b*) (a fortune) ઓ-
ઈનાખવું, ગુમાવી-ઉડાવી દેવું; 5 not to
enjoy ન સેવું-અનુભવવું, જવું ક., જવા દેવું;

as, to l. the benefits of one's instruction કોઈ કંઈ શીખવે તેનો લાભ ન લેવો; 6 to miss બૂલવું, ચૂકવું; To l. one's way બૂલ્યાં પડવું-રસ્તો બૂલવો; 7 to cease to view દેખતાં-ને દેખતાં બંધ થઈ જવું, -ની નજર તળેથી જતાં રહેવું; 8 to fail to obtain ન મળવું, -નું જવું; To l. ground દખાતાં-સપડાતાં જવું; To l. heart હિમ્મત હારી જવું, ખેલીવું; To l. one's self (a) અકળાવું, ધભરાવું, (b) ખેરે મારી જવું, -નું ભાન જતું રહેવું. *vi.* To forfeit any thing in contest હારવું; 2 to suffer loss by comparison ઊતરવું, ઊતરતું નીકળવું.

Loss *s.* The act of losing, the state of having lost (See *Lose vt.* 1, 2, and 5—8); 2 detriment, damage જોખમન, ગુસ્સાનન, હાનિ, ક્ષતિ *f*; 3 (as opposed to profit or gain) ખોટ, તોટો *m.*

Lost *a.* Ruined or destroyed (a) (physically) લાસ થયેલું (વહાણ), નારા પા-મેલું, (b) (morally) નષ્ટ; as, "a woman l. to virtue" સદાચરણથી નષ્ટ થઈ ગયેલી સ્ત્રી; 2 hardened beyond sensibility નષ્ટ-કેવળ વિશુષ્પ થઈ ગયેલું; as, a person l. to all sense of honour જેનું મન પ્રતિ-ષ્ઠિતપણાથી નષ્ટ થઈ ગયેલું છે એવું માણસ; L. to shame કેવળ નિર્લજ, નેહાર, નફરત, બેહુશ; 3 &c. (See *Lose vt.*).

LOT *s.* [*AS. hlot*] Fortune ભાગ્યગન, ન-સીપન, દેવન, ભાગ્યન, કિસ્મતન; 2 a contrivance to determine a question by chance ચિઠ્ઠી *f*, (રમળનો) પાસો *m*; To cast lots (રમળના) પાસા નાખવા; To draw lots ચિઠ્ઠી ચૂકવી-કાઢવી; 3 the part or fate which falls to one by lot ભવિષ્ય, ભાગ્યત્વ; Hard l. ભાગ *m pl.*, ભાગાયતન, કમ્પત્તિ *f*; 4 a distinct parcel ચોક *f*, વડ *f*, ખંચ *m*, ચોડ *f*, વળન, વળન; 5 (*pl.*) a large quantity or number ચોકિચોક, ટોળટોળાં *pl.*, ઢગલે ઢગલા *m pl.*, ધાડાંનેધાડાં; 6 any distinct portion of land (ભાગ્યનું) વળાંન, કિતો *m*, લતો *m*, દુકડી *f*.

LOTTERY *s.* સોરડી-તી *f*.

LOTH *a.* (See *Loath*).

LOTION *s.* [*L. lavo* I wash] A medicinal wash પોતાં ચૂકવાનું *n*.

LOTOS, LOTUS *s.* [*Gr. & L. respec-* tively] (The plant) કમળનો રોપો; 2 (the flower) કમળન, પદ્મન, પંકજન; White l.—white water-lily પોયાણું, કુચુદન.

LOUD *a.* [*AS. hlud*] High sounding (voice, cry, praises) મ્હેલું, ભારે; 2 clamorous (*pers.*) ધાંટાધાટ-ખૂમાખૂમ પાડનાર, ખરાડનાર; A l. speaker મ્હેલે મ્હેલે-રાખે બોલનાર; To be l. in one's praises કોઈનાં ભાર ચૂકી ચૂકીને વખાણ કરવાં. *ad.* (See *Loudly*).

LOUDLY *ad.* ખૂમ પાડીને, મ્હેલે રાખે, મ્હેલેથી, ધાંટા કાઢીને.

LOUNGE *vi.* [*old Fr. longis*, from *L. longe* long] To stroll નકામાં-નવરાં ફરવાં ક. -બેસી રહેવું, રમળતાં-રવડતાં ફરવું; 2 to loll સેકીઆની પટે-પગ લાંબા નાખીને-આડાં પડીને બેસવું. *s.* સેકીઆની પટે &c. બેસવું તે; 2 a place of lounging નવરાનો અખાડો.

LOUNGER *s.* રમળો ઓમ-ઓણ, સુખવાસી-આપણામાં વખત કાઢીનાખનાર.

LOUSE *s.* [*AS. lūs*] *Pediculus capitis* જૂ *f*; 2 આમનૂ *f*; 3 (found on the body of cattle & other animals) ચી-ખોડી, ગીચોડી; The egg of a l. લીંપ *f*.

LOUSY *a.* જૂ પડેલું, જૂ જૂવાળું, જૂઆળ; 2 mean, contemptible અધમ, પામર.

LOUT *s.* [*AS. lutan* to bow, *lout* a low place] A bumpkin, a clown ખડકે *m*, જડસો *m*, ખડકે *m*, ઘોડા *m*-ઠી *f*.

LOUTISH *a.* ખડકા &c. જેવું.

LOVE *s.* [*AS. lufe*, *lupian*, *Sans. lubh* to desire or covet] Affection નહાલન, હેતન, માયા, મમતા, પ્રેમ, પ્રીતિ, નેહ *m*; 2 devoted attachment to one of the opposite sex પ્રેમ, પ્રીતિ, પ્રેમભારમ, પ્રેમભારાલસ્યન; To make l. પ્રેમખાંધવાની ઇચ્છા બતાવવી; 3 object of l. (in en-

dearing address) પિયુમ, લાલમ, હૃદયલમ-લીલ, પ્રીતમમ, પ્રિયાલ, પ્રાણપ્રીયમ-પ્રીયાલ; 4 devotion (of God, country, race) ભક્તિલ, આત્મનિવેદનભક્તિલ; 5 good-will દયાલ, કૃપાલ, મહેરલ; as, the l. of God towards his creatures ઈશ્વરની પોતાની સરજેલી સૃષ્ટિ ઉપરની મહેર; 6 fondness લોભ, મોહ, શોક, આસક્તિ; as l. of dominion રાજ્યલોભ. *vt.* 1. ઉપર હોલ &c. હોવું-રાખવું; 2. ઉપર પ્રેમ-પ્રીતડી &c. હોવી-ખાંધામ્મલી હોવી; 3. ઉપર-વિશે ભક્તિ &c. હોવી; 4. ઉપર દયા &c. હોવી-રાખવી; 5. to delight in બહુ ગમવું, -માં મગ્ન લાગવી; as, "Bacon loves to descant on the folly of book-men" ગ્રંથો ઉપર આધાર રાખીને ખેસી રહેનારા મહાસોની મુખાંધ વિશે ટીકા કરવી ખેડનને બહુ ગમીએ.

LOVABLE *a.* હોલું લાગવા જેવું, મહાવા લાયક, પ્રીતિ યોગ્ય-પાત્ર. [ગાંઠ.

LOVE-KNOT *s.* છૂટવી અથરી પડે એવી પ્રીતિ
LOVE-LETTER *s.* આશાક માયુકમાંના એકે બી-ભ ઉપર લખેલો કાગળ, પ્રેમ પત્રન-પત્રિકાલ.

LOVELY *a.* વહાલ આવે-વહાલું લાગે એવું, રમણિક, સુંદર, રમણીય, મનોહર, લલિત

LOVER *s.* (Of a female) આશાકમ, પ્રેમાસક્ત પુરુષ, પ્રેમદ; 2 one who has a fondness (for poetry &c.) ઈષ્ટી, આંહ, શોક રાખનાર.

LOVE-SICK *a.* Sick or languishing with love (pers.) પ્રેમથી પીડાએલું, પ્રેમપીડિત; 2 expressive of languishing love (a song, letter &c.) પ્રેમ પીડાનું ભરેલું.

LOW *a.* [*Icel. lag* a low place] Not high નીચું; 2 (stature) નીચું, ઠીંગાણું, ખેડી-ખાંધણીનું; 3 near the horizon (the sun, the moon) નીચું; 4 (ground, a valley) નીચું, નીચાણ, ઝાલ-ઝાળા-ઝાળામાં આવેલું-પડેલું, ઉચું; 5 (water, tide) ઊતરી-આસરી ગએલું, આટ થયા પછીનું; 6 below the usual or ordinary rate (*a*) (price) હલકું, લટેલું, ઊતરેલું, સેં-ધું, સસ્તું, (*b*) (wages) નહાનું, આંધું, થોડું,

કમતી; 7 not loud (voice, sound) નીચું, ધીમું, હળવું; 8 grave (tone in music) નીચું, ખેડું; 9 (latitude) (વિષુવવૃત્તની) પાસેનું, થોડા; 10 depressed (spirits, courage) નરમ પડી ગએલું, દબાઈ ગએલું, ઉદાસ; 11 mean, base (station, mind, artifices) નીચું, નીચ, હલકું, અધમ; 12 not sublime (thoughts, language, comparison) હલકું, ગૌણ, અપ્રૌઢ; 13 submissive (reverence, obeisance) નચતા-દીનતા-વિનય નું-ભરેલું; 14 weak (pulse) નરમ, ધીમું, નબળું, મંદ; 15 moderate, reasonable (estimate, calculation) લાકા-લાક વિનાનું, મિતનસર, વાળખી, અદલ; 16 not intense (temperature) હલકું, ધી-મું, માફ, થોડું; 17 not rich (diet) સાદું, લખું, સંકું, અધ્યસત્વ. *ad.* Not high, near the ground નીચું, નીચાં; 2 at a moderate price હલકે-સસ્તે ભાવે, સેંધું, સસ્તું; 3 not loudly હળવે, ધીમે, ધીમે ધાંટે-સાદે; 4 in a state of disgrace, subjection &c. હલકું, હળવું, નીચું.

LOWER *vt.* (a weight, sail) ઉતારવું, નીચું ઉતારવું-પાડવું, ઉતારી પાડવું-લેવું; 2 to humble ઉતારવું, તોડવું, મોડવું ભાંગવું, -થી તૂટવું-ઊતરવું; as, "to l. the pride of man" માણસનું અભિમાન ઉતારવું; 3 to reduce (price) ઉતારવું, ઘટાડવું, આંધું ક.; To l. one's terms or demands -નું મહે નહાનું ક. *vi.* To fall, to diminish નીચું પડવું-ખેસવું, ઉતરવું, ઘટવું, આંધું થવું, લટવું; 2 to frown ત્રિશળ ચઢાવવાં, ધૂઆં-આં થવું-ક., મેહ ચઢાવવું, ક્રોધ-ગુસ્સો ક.; 3 to threaten a storm (વાદળી) આવવી-ચઢી આવવી; as, "All the clouds that low-ered upon our house" આપણા ઘર ઉપર જે વાદળી આવી હતી તે બધી.

LOW-LAND નીચી-નીચાણ ધરતી, નીચાણમાં આવેલો દેશ; The Lowlands (*a*) બેલ્જિયમ તથા હોલંડ દેશો, (*b*) દક્ષિણ સ્કોટલંડ.

LOWLINESS *s.* ગરીબાઈ, નમતાઈ, નમજીદી, નિરભિમાન.

LOWLY *a.* Wanting rank &c. નીચું, ગરીબ, હલકું; as "These simple blessings of the l. train" નીચાના-ગરીબ લોકનાં આ નીચાનાં સુખ; 2 not elevated ઉતરતું, હલકું, નીચી પંક્તિનું, સાદું; as, "..... their l. strain" તેઓનું સાદું ગાયું; 3 free from pride ગરીબ, નમ્ર, નમ્રચુદ્ધિ, નિરભિમાન.

LOW *vi.* [*AS. hlowan*] To bellow (as a cow) બેલવું, (as a bull) ડોંખારવું. *s.* બેલવું, ડોંખારી, અબ્બલન.

LOYAL *a.* [*Fr.*, from *L. legalis* pertaining to the law] Faithful (*a*) (to the sovereign or govt.) રાજભક્ત, પ્રજાધર્મનિષ્ઠ, (*b*) (to the marriage-bed) (a husband) એક પતિવ્રત, (a wife) પતિવ્રતા, સતી, સાધ્વી, (*c*) (to faith or duty) સાચું, ખરું, યુક્ત.

LOYALIST *s.* વફાદાર રેવત્, રાજભક્ત, ખંડ વખત રાજને વળગી રહેનાર.

LOYALTY *s.* (*a*) રાજભક્તિ, પ્રજાધર્મનિષ્ઠતા, (*b*) પત્નીવ્રત, પતિવ્રત, સતી-સાધ્વીપણું, (*c*) યુક્તિ, સંવિધારમ.

LOZENGE *s.* [*Gr. loxos oblique & gonia* an angle] (Geom.) વક્રચતુષ્કોણ; 2 (ખાંડનું ખનાવેલું) વિલાયતી ફિટ્ટું-ટિકડી.

LUBBER *s.* [*W. llabi, Icel. lubbi.*] જડો, ખડગનાથ, અડખંગ, રહેંચો.

LUBRICATE *vt.* [*L. lubrico* from *lubricus* smooth] (lit.)-(fig.) સુંવાળું-લીસુંકું, -થી સુંવાળું થવું, -થી લીસું થવું.

LUBRICATION *s.* (See the verb).

LUCID *a.* [*L. lucidus* from *lux* light, *Sans. ruch* to shine] Shining (marble) ચળકતું, લકલકતું; 2 pellucid (the atmosphere) નિર્મળું, નિર્મળ, સ્વચ્છ; 3 clear to the understanding (an argument) આરસી સરખું, સ્પષ્ટ સમજાય એવું, સ્પષ્ટ, સ્ફુટ; 4 marked by the regular operations of reason ચોક્કડી ટેકાણા ઉપર હોવાનું, ગાંડપણનું બહાર દખાવેલું હોવાનું, બાનમાં હોવાનું; as, the l. intervals of an insane person દિવાના માણસની ચોક્કડી ટેકાણા ઉપર હોવાનો વખત.

LUCK *s.* [*Icel. lukka, Dut. luk*] Chance, fortune દેવयोग, નસીબ, ભાગ્ય; Good l. સૌભાગ્ય; Ill l. દુર્ભાગ્ય; To be in l. નસીબ જગવું. [દેવયોગ કરીને.

LUCKILY *ad.* નસીબના જોરથી, અણચિત્તે

LUCKINESS *s.* અણચિત્તે દેવબળ, નસીબદારી, સુભગત્ય.

LUCKLESS *a.* Unfortunate (pers.) કરમ-ફૂટ, અકર્મી, કમનસીબ, હીનભાગ્ય; 2 unpropitious (hour) માફું, નખળું, અયુભ.

LUCKLESSNESS *s.* કમખતિ, અકર્મીપણું &c.

LUCKY *a.* (pers.) નસીબદાર, દેવવાન; 2 (time) ખજાવર, યુભ, યુભકારી, (in comp.) સુ.

LUCRE *s.* [*Fr., L. lucrum, Sans. labh* to obtain.] Gain of money પ્રાપ્તિ, લાભ, હામ નફો, પાપલભ્ય લભ્ય પ્રાપ્તિ.

LUCRATIVE *a.* પૈસો મળે-જોડાય એવું, પ્રાપ્તિ-લાભકારક-કાર-દાયક.

LUCUBRATION *s.* [*L. lucubro* from *lux* light] રાતવિહૃત—એકાંતે વિચાર કરી કરીને ક્રિયેલું-રચેલું કંઈ.

LUDICROUS *a.* [*L. ludicrus* from *ludo* I play] હસવા જેવું, હસવું આવે એવું, હસામણું, હાસ્યજનક.

LUFF *s. & vi.* [*Dut. loef, Fr. lof*] હાડીના સુકાનનો ખલાવા અને મોટાં ગ્રાન્ના સુકાનની ચરકી જે ગમનો પવન વાતો હોય તેની સામાની દિશા તરફ મઝવી કે જેથી વહાણની નાળ પવન તરફ જાય.

LUG *vt.* [*AS. lyccan* to pluck out] To pull with force જોરથી ખેંચવું-ધસડવું-તાણવું, ધસડી લેવું-જવું, જેમ તેમ કરીને લઈજવું.

LUGGAGE *s.* (પુસાફરીમાં સાથે લેવાનો) સામન, સામન સરંજામ.

LUGUBRIOUS *a.* [*L. lugeo* I mourn] Mournful દુઃખ-દિલગીરીનું, ઉદાસ.

LUKE-WARM *a.* [*AS. wlac* warm] Moderately warm (water &c.) ઊંડામ્મિલું, નરમ; 2 indifferent (*a*) (pers.) ઠીલું, ઢલું, લખડતું, મંદોત્સાહ, (*b*) (obedience, patriotism &c.) મન-ચટકા-ઉલટ વિનાનું, ઠીલુંપોચું, નિરૂત્સાહ.

LULL *vt.* [*Sw. lulla* to sing to sleep, *L. lallo*] To compose (*a*) (pers.) ટાલું પાડવું, -ની સાત્વના ક., -નું કુઃમ-ફિકર જલાવી દેવાં, શાંત થાય એમ ક., શિશુ આણી દેવી, (*b*) (an infant) છાનું રાખવું, રમાડવું. *vi.* To subside (as wind) પડવું, પડીજવું, નરમ પડવું. *s.* (After storm) પવનનું પડીજવું-બંધ રહેવું, (after confusion) ટાલું, શાંતિ.

LULLABY *s.* અહાલરડાં *mpl.*, અહાલરડાં *npl.*

LUMBAGO *s.* [*L. from lumbi* the loins] Pain in the loins (વાથી) કમ્બર રહી કુખ-નું દરદ, કટિ વાયુ *m*-વાત *m*.

LUMBER *s.* [probably allied to *Dut. belemmeren* to hinder] Things bulky and thrown aside as useless અટાળો *m*, ડાકડાળો *m*. *vt.* -માં અટાળો ભરવો-ભરી મૂકવો. *vi.* ધીરે ધીરે અને મુશ્કેલીથી ચાલવું.

LUMINARY *s.* [*L. lumen* light] આકાશ-માંનો તેજસ્વી પદાર્થ; 2 (fig.) સૂર્ય *m*, સૂર્ય-ચંદ્રો *m pl.*; as, "Bacon and Newton were distinguished luminaries" બેકન અને ન્યૂટન મોટા સૂર્યચંદ્રો થઈ ગયા.

LUMINOUS *a.* Shining (orbs, spheres) તેજસ્વી, તેજસ્કર, પ્રકાશમાન; 2 bright (colour &c.) ચળકતું, બભક-અલેદાર; 3 perspicuous (an argument) દીવાની જોત-ભયોતિ જેવું.

LUMP *s.* [*Icel. klumpr* a mass] A small mass of matter (*a*) (hard) ગઢો, ગાંગડો, (*b*) (soft) લોચો *m*, લોંદો *m*, લપકો *m*, પિંડો *m*, લોથો *m*; 2 a mass of matter thrown together without order બેજાગાજો *m*, પંચકૂટો *m*, ખીચડો *m*, ડખીચો *m*; In the l. થોડ-જથ્થા બંધ. *vt.* To sum (items, particulars &c.) -ને સ્કંદર ક., -નો જુ-મદલો ક.; 3 to take in the gross હોંડે લેવું.

LUMPY *a.* ગઢા ગઢા-ગાંગડા ગાંગડા વાળું.

LUNACY *s.* [*L. luna* for *lucna* the moon] Insanity ગાંડપણ *n*, દિવાનાપણ *n*, વિકળદર્શિ, બુદ્ધિભ્રંશ-વૈકલ્ય *n*, ઉન્માદવાયુ *m*.

LUNATIC *a.* (pers.) ગાંડું, લેલું, દિવાનું, વિકળ; 2 (things) ગાંડા &c. નું. *s.* લેલું &c. માણસ (See *a.* 1).

LUNAR, LUNARY *a.* [See Lunacy] Pertaining to the moon ચંદ્રનું, ચંદ્ર, ચંદ્રિક, સૌમિક; 2 orb'd ચંદ્રના જેવું, ગોળ; A l. day નિચિં, નિતિં; A l. mansion નક્ષત્ર *n*; A l. month ચંદ્રમાસ *m*.

LUNATED *a.* અર્ધચંદ્રાકાર, અર્ધચંદ્રાકૃતિ.

LUNATION *s.* ચંદ્રના સૂર્ય સાથેના એક સંગ-મથી બીજા સંગમ સુધી નો કાળ, ચંદ્રભગણ *n* -ભગણકાલ *m*.

LUNCH, LUNCHEON *s.* [corr. from old *E. noonshun* the refreshment taken by labourers at noon] કાચુંકેઈ *n*, મોમાં નાખવાનું *n*, નાશ્તાની અને ખાણીની વચ્ચેનું બોજન.

LUNG *s.* [*AS. lunge*] ફેફસું *n*, ટપકૂસ *n*.

LURCH *s.* [*W. llerch* a frisk] (of a ship) ઝેલફ *m*, કળવલફ; To leave in the l. અફવાવા - કુટાવા દેવું, મુસીબત - પંડેલાટમાં રહેવા દેવું.

LURE *s.* [*Fr. leurre* a decoy] લોભાવનાર-પ્રલોભન પદાર્થ *m*, લાલચ, લાલસા, તમિં; To hold out a l. લાલચ આપવી. *vt.* લલચાવવું, લોભાવવું, લોભ-લાલચમાં નાખવું.

LURID *a.* [*L. luridus*] Gloomy, ghastly કળુંકું, પાંડુર, છેક ફિફું, રાખવાળું.

LURK *vi.* [*W. llercian* to loiter about] સંતાઈ-ભરાઈ-છુપાઈ રહેવું; 2 to keep out of sight સંતાતાં-ભરાતાં-હાસતાં ફરવું.

LUSCIOUS *a.* [*Ar. laziz* sweet] Grateful to the palate ગળ્યું મધ જેવું, મિઠું, પરમસ્વાદિષ્ઠ, મિષ્ટ; 2 sweet so as to cloy ગમેટાઈ જાય એવું, અત્યંત ગળ્યું; 3 fulsome (flattery) ફંટાજો લાગે-આવે એવું.

LUST *s.* [*AS. Goth. lustuston, Sans. lash* to desire] Longing desire (of gain, lucre &c.) હવસ *m*, લોભ *m*, તુષ્ણા; 2 evil propensity દુર્વાસના, દુષ્કૃદિ; 3 carnal appetite કામ *m*, મદન *m*, વિષય રસ *m*-વાસના; Inflamed with l. કામાતુર. *vi.* હવસ &c. હોવો-લાગવો; 2 દુર્વાસના &c. હોવી-રાખવી; 3 કામચુદ્ધિ-વિષયવાસના હોવી-થવી-રાખવી, કામનો પ્રવેશ થયેલો હોવો.

LUSTFUL *a.* Having lust (pers.) કામી, કામાસક્ત; 2 full of lust (eyes &c.) કામદ્રઃ; 3 inciting to lust કામજનક.

LUSTRATION *s.* [*L. lustrum* from *luo* I atone for] (The act) શુદ્ધિ-શુદ્ધિકરણ; 2 (the state) શુદ્ધિ.

LUSTRE *s.* [*Fr.*, from *L. luceo* I shine] (lit.) તેજન, કાંતિ, અગ્નિકાંતમ, અગ્નિકાંતમ; 2 (fig.) કાંતિ, વિખ્યાતી, નામન, આભર.

LUSTROUS *s.* તેજસ્વી, અગ્નિ-અગ્નિકાંત રહેલું, કાંતિમાન.

LUSTY *a.* [*AS. lust* from *Icel. liosta* to strike] Vigorous, robust (pers.) અહંકૃ, કુદું, જીવાનજીવ જીવું, રારીરે દૃઢ.

LUTE *s.* [*Ger.* from *lauten* to sound] સતાર-તંબુરાને મળતું એક વાદ્ય, વીણા.

LUXURY *s.* [*L.* from *luxus* excess] આનંદપાન તથા ઢગડાં ધરણું અને ગાડી ઘોડાના વૈભવમાં તદ્દની રહેલું તે, અંશઆરામ, ભોગવિલાસ; as, "The rich lived in l." પૈસાદાર લોકો અંશઆરામમાં રહેતા; 2 any object of enjoyment વૈભવનો પદાર્થ-વિષય, વૈભવ દ્રવ્ય, સુખ સાધન-સાહિત્ય; as, the luxuries of life સંસારિક વૈભવના પદાર્થો; 3 a dainty મિષ્ટાન્ન.

LUXURIANCE, LUXURIANCY *s.* જોરમાં ને પુષ્કળ ખીલી રહેલું, ભાર, ભરભાર, પૂર-જોર, ઘેંઘાટ, અભિજીવિ.

LUXURIANT *a.* ભરભાર, ઘેંઘાટ, પૂરજોર પર ખીલી.

LUXURIATE *vi.* ભરભાર-ઘેંઘાટ-પૂરજોરમાં ખીલીવું-ભગવું-ખીલી રહેવું; 2 ધણા શોખથી ખાવું; 3 (fig.) આખત વિસ્તારીને લખવા-બોલવા-વાર્ણન કરવામાં અતિ આનંદ પામવા.

LUXURIOUS *a.* (pers.) ઐવાશ, અંશઆરામમાં ગરકાવ, વૈભવાસક્ત, ભોગવિલાસી; 2 (a table) વૈભવના પદાર્થો-મિષ્ટાન્નથી ભરેલું, વૈભવદ્રવ્ય સમ્પન્ન.

LYE *s.* [*Fr. lie* from *L. lix, licis* ashes] લાકડાની રાખના ક્ષારના અંશવાળું પાણી, ખાર, ક્ષારોદક.

LYING *a.* [from *Lie vi.*-q. v.] જુઠું બોલનાર, જુઠું બોલવાની ટેવવાળું, જુઠું, અનૃત-બાણી. *s.* અસત્યભાષણ.

LYMPH *s.* [*L. lymphā, Fr. lymphē*] (પ્રાણીશાના શરીરમાંનું) પાણી, જલભાગ, ઉદકધાતુ.

LYMPHATIC *s. & a.* જલવાહિની (રિરા f).

LYNX *s.* [*L. & Gr.* from *luk-ē* light] બિલાડીને મળતું ડુંડા દેશમાં યનાઈ એક પ્રાણી (એમ કેહેછે કે એની ચક્ષુરેન્દ્રિય ધણી તીવ્ર હોયછે).

LYRE *s.* [*Fr., L. & Gr. lyree*] એક પ્રકારનો "હાર્પ" (See Harp), "લાયર."

LYRIC *a.* જેમાંથી કવીના મનોવિકાર જણાયછે એવું, વિચિત્રસ-સન્ન. *s.* કવિના મનોવિકારદર્શક કાવ્ય, વૈચિત્ર્યસકાવ્ય.

LYRICAL *a.* (See Lyric a.)

M.

M The thirteenth letter of the English alphabet represented in Gujarati by મ.

MACADAMISE *vt.* [from *Macadam* the inventor 1756—1836] To cover a road with small broken stones કોષ્ટ રસ્તાને તે પર પથરના ન્હાના કકડા પાથરીને પાકો કર.

MACARONI *s.* [*It.*] વિલાયતી સેવ-સેવે.

MACE *s.* [*Fr. masse, It. mazza*] An ensign of authority છુડી, ચોખ, દંડ, લાકડી; 2 a heavy club સોટોમ, દંડકોમ, ગદા.

MACE-BEARER *s.* અધિકારીની આગળ છુડી-ચોખ ધરનાર, છુડીદાર, ચોખદાર.

MACE *s.* [*It., L. macir, Gr. maker*] જાવંત્રી, જાવપત્રી.

MACERATE *vt.* [*L. macero* conn. with *marceo* I waste away] To mortify (the body) નખનું-પાતનું કર, દેહકટક; 2 to steep almost to solution, to soften પલાળવું, બોળવું, બોળી મુકવું, આગળી જવા જેવું થાય ત્યાં સુધી બોળી રાખવું.

MACERATION *s.* દેહદંડ; 2 (See verb).

MACHIAVELIAN *a.* [from *Machiavel* a Florentine statesman and writer 1469—1527] (policy, plans) રાજકાર-

માર વિષે કાવતરાંનું-અટપટિયું, અટપટનું.
 s. અટપટિયું માણસ, અટપટિયેમ, કપટી.
MACHINE s. [*L. machina, Gr. mēchanē—mēchos means*] યંત્રન, સાંચેમ, સંચેમ. [ધડયું, રચયું, ઉઠાવયું, ઉઠું ક.
MACHINATE vt. To plan, to contrive
MACHINATION s. કુચોજનાઈ, કુચુકિત, કુ-ભાંડન, તરકટન, ધાટમ.
MACHINERY s. સંચાકામ, યંત્રસાહિત્યન; as, the m. of a watch ધડિયાળનું સંચાકામ; 2 machines in general યંત્રેમ pl.; 3 કોઈ મ્હોટું કામ ચલાવવાનાં સાધનો; 4 (In a play or an epic poem) superhuman beings introduced to perform superhuman acts (વીર ચરિત્રકાવ્ય અથવા નાટક-માં) અદ્ભુત કામ કરવાને આણેલા દેવ-બૂત-ડોકેણ વગેરે.
MACHINIST s. યંત્ર કાર-ખનાવનાર; 2 one versed in the principles of machines યંત્રવિદ્યામાં નિપુણ, યંત્ર કામમાં માહિતગાર.
MACROCOSM s. [*Gr. macros great & kosmos the world*] વિધન, આખી સૃષ્ટિ.
MAD a. [*AS. gemæd, It. matto silly, Sans. mad to be mad*] (pers.) ગાંડું, ઘેલું, દીવાનું, ચળી ગચ્છેલું; 2 (acts) ગાંડું, દીવાના જેવું, ઘેલાપણે ભરેલું; 3 enraged ખિજવાચ્છેલું, ગાંડું-મસ્ત બની ગચ્છેલું; 4 excited with violent desire અત્યંત આતુર ગાંડું; To go m. ગાંડું &c. થવું.
MADCAP s. ગાંડું-ઉદ્ધત માણસ.
MADDEN vt. ગાંડું-ઘેલું ક. vi. ગાંડું-ઘેલું થવું.
MAD-DOG s. હડખાચ્છેલું કુતરું.
MAD-HOUSE s. ગાંડા લોકોને રાખવાનું ઘર.
MADAM s. [*Fr. madame—ma, L. mea my and Fr. dame, L. domina a lady*] બાઈસાહેબ, બાઈ, શેઠાણી, 'મડમ.'
MADDER s. [*AS. mæddere, Dut. meeden to dye*] મજાડ, f.
MAGAZINE s. [*Fr. magasin, Sp. magacen, Ar. makhzan*] A store house કોઠારમ, ભંડારમ, વખાર, f.; M. of arms and ammunition રાક્ષ રાખવાની જગા, રાક્ષા-

ગારન; Powder m. દારૂખાનું; 2 a periodical pamphlet ચોપાનિયું.
MAGGOTS [*W. magiaid, magiod worms*] A small grub કડિમ, ધ્યંજન f.
MAGI s. [*L., Gr. magos, Pers. mag or mog a priest*] A class of Persian priests or philosophers માગી, પ્રાચિન ઈરાન દેશના ઉપાધ્યાયોની એક જાત, યાત્રી પુરોહા.
MAGIC s. જાદુન, મેલીવિદ્યા, f. ધંતરમંતરન, ઈલમ m.
MAGIC-AL a. જાદુ-ઈલમનું; 2 wonderful as if done by magic અમત્કારિક, જાદુથી કાઠેલું હોય તેવું. [નાર.
MAGICIAN s. જાદુગર-એર, ધંતર મંતર જાણુ-
MAGISTERIAL a. [*L. magister a master*] Pertaining to a master ધણીનું, શેઠનું; 2 authoritative અધિકારનું-વાળું; 3 proud અભિમાની, અહંકારી, મગર.
MAGISTRACY s. માજિસ્ટ્રેટો હોદ્દા, ન્યાયાધિકારમ; 2 the body of magistrates માજિસ્ટ્રેટ સમસ્ત.
MAGISTRATE s. ફોજદારી અમલદાર, માજિસ્ટ્રેટ, ન્યાયાધીશ; Chief m. રાજમ, પ્રમુખમ, મુખ્ય અધિકારી f.
MAGNANIMOUS a. [*L. magnus great and animus mind*] મ્હોટા મનનું, ઉદાર, મહાત્મા, સખી; 2 dictated by magnanimity મ્હોટા મન-ઉદારતાનું, ઉદાર મનનું.
MAGNANIMITY s. મ્હોટું મનન, ઉદારતા, f. ઉદારમતિ f.
MAGNATE s. [*Fr. magnat a title of the nobles of Hungary and Poland, L. magnus great*] A person of rank મ્હોટી પદવીનું માણસ, અમીરમ, ઉમરાવમ, અમીર ઉમરાવો. [લોહચુંબકમ.
MAGNET s. [*Gr. magnes*] The loadstone
MAGNETIC-AL a. લોહચુંબકનું-સંબંધી; 2 attractive આકર્ષક, ખેંચે યેવું.
MAGNETISM s. લોહચુંબકનો ગુણ-ધર્મ; 2 science of the properties of the magnet લોહચુંબકશાસ્ત્રન, લોહચુંબકગુણવિવેચનવિદ્યા f; આકર્ષણશક્તિ f.

MAGNETISE *vt.* લોહચુંબકનો ગુણ આપવો *m.*
MAGNIFY *vt.* [*L. magnus* great and *facio* I make] To make great મોટું કર., મોટું કરી બતાવવું, હોય તે કર્તા મોટું દેખાડવું; 2 to extol વખાણવું, સ્તુતિ-પ્રશંસા કર., વર્ણન કર.; To m. one self પોતાની વડાઈ કર.
MAGNIFICENCE *s.* શોભા *f.*, ઠાઠામઠામ, ભવ કોમ, ભવ્યપણું *n.*
MAGNIFICENT શોભિત, શોભાયમાન, ઠાઠામઠામ, ભવકાદાર, ભવ્ય.
MAGNIFIER *s.* હોય તે કર્તા મોટું દેખાડનારું પંતન, કુબીનન; 2 સ્તુતિ-વર્ણન કરનાર.
MAGNIFYING *a.* હોય તે કર્તા મોટું દર્શાવનાર, સ્તુતિ-પ્રશંસા કરનાર.
MAGNILOQUENT *a.* [*L. magnus* great and *loquens* speaking] Speaking loftily મોટું મોટું-ડોળથી બોલનાર, પ્રોઠાક્ષરભાષી.
MAGNILOQUENCE *s.* ડોળ ભરેલું ભાષણ-બોલવું, પ્રોઠાક્ષરભાષણ *n.*
MAGNITUDE *a.* [*L. magnitudo* - *magnus* great] Extent of dimensions, bulk પરિમાણ *n.*, પરિમિતિ *f.*, લંબાઈ પોહોળાઈ અને જડાઈ *f.*, પ્રમાણ *n.*; 2 importance મહત્ત્વ *n.*, ગુરૂત્ત્વ *n.*, વજન *n.*; 3 greatness મોટાપણું *n.*, મોટાઈ *f.*
MAID, MAIDEN *s.* [*A.S. mæden, mægh, Ger. magd*] A virgin કન્યા *f.*, કુમારિકા *f.*, કુંવારી-નહીં પરણેલી છોકરી-સ્ત્રી *f.*, અનૂદા *f.*, બાળ *f.*; 2 a female servant દાસી *f.*, આકરડી *f.*. *a.* કુમારિકા-કન્યા નું-સંબંધી; 2 unused, new નહીં વાપરેલું, નવું, પેહેલવેહેલું; as, his m. sword તેની નહીં વાપરેલી તરવાર; a m. speech પેહેલવેહેલું ભાષણ.
MAIDEN-HEAD-HOOD. *s.* કુમારપણું, કૌમાર્ય.
MAID-SERVANT *s.* દાસી *f.*, આકરડી *f.*
MAIDENLY *a.* કુમારી-કન્યા યોગ્ય-તુલ્ય-સરખું, કોમળ, શરમાળ.
MAIL *s.* [*Fr. maille, It. maglia*] A coat of steel net-work કવચ *n.*, બખ્ત *n.*
MAIL *s.* [*Fr. malle* a trunk, a mail, *Gael. mala*, old *Ger. malaha* a sack] ટપાલ *m.*, ડાગ *m.*

MAIM *s.* [old *Fr. mehaing* a defect, *It. magagnare* to maim] The privation of the use of a limb ખોડ, આંધણ *f.* *vt.* ખોડું-ઘડું-લંગડું કર.

MAIMED *a.* ખોડું, લૂલું, લંગડું.

MAIN *a.* [*A.S. mægn, Icel. magn-magin, old Ger. megin* strength] Principal, important મુખ્ય, મોટું, ધણું, જબરું; 2 vast મહા, મોટું, વિશાળ. *s.* Strength બળ *n.*, જોર *n.*; with might and m. ધણા જોરથી, જીવંતીને; 2 the greater part મોટો-મુખ્ય ભાગ *m.*; In the m. ધણે ભાગે, અંકેદર, ધણુંકરીને; 3 the ocean મહાસાગર *m.*, સમુદ્ર *m.*, દરિયા *m.* જૂખડમ.

MAIN-LAND *s.* (રાપુ સિવાયનો) શુદ્ધ ખંડ,

MAINLY *adj.* મુખ્યત્વે કરીને, ધણું કરીને.

MAINTAIN *vt.* [*L. manus* a hand and *teneo* I hold] To preserve, to keep up હોય તેમ-તેટલું રાખવું, આંધું યવા-ઘટવા ન દેવું, ટેકા આપવો; 2 છેડવું નહીં, -પરથી ખસવું નહીં, રાખવું, સાચવી રાખવું; 3 to continue ચાલુ-જારી રાખવું; 4 to support the expense of -નો ખર્ચ ચલાવવો; 5 to support (as a family) -નું પેટ ભરવું, -નું પાલણપોષણ-પરવરશી કર., ગુજરાન ચલાવવું-ક.; 6 to justify, to defend વાજબી છે એમ સાબિત કરી આપવું, યાપવું, પ્રતિપાદન-સ્થાપન કર., સિદ્ધ કરી આપવું; 7 to affirm ખાતરીથી-નિશ્ચયપૂર્વક કહેવું.

MAINTENANCE *s.* પાલણપોષણ *n.*, આજીવિકા *f.*, ગુજરાન *n.*; 2 રક્ષણ *n.*, સંભાળ *f.*; 3 રાખવું તે, ચાલુ-જારી રાખવું તે; 4 પ્રતિપાદન *n.*, સ્થાપન *n.*

MAIZE *s.* [*Sp. maiz, Fr. majis*] મકાઈ *m.*

MAJESTY *s.* [*Fr. majesté, L. magnus* great] રાજ તેજન-પ્રતાપ *m.*-મહિમા *m.*; 2 (with a possessive pronoun) a title given to sovereigns મહારાજ *m.*, રાજા-ધરાજ *m.*; as, may it please your m. મહારાજને ગમી; it is not his m.'s wish રાજધિરાજની મરજી નથી; 3 dignity ગૌભિદ્ય *n.*, ગૌરવ *m.*, મોટાપણું *n.*, પ્રોઠાઈ *f.*

MAJESTIC *a.* પ્રતાપી, પ્રોઠા, ભવકા-ડોળદાર, મોટું, રાજયોગ્ય-તુલ્ય.

MAJOR *a.* [L.] Greater ધણું, મોટું; as, the m. part of them તેઓમાંનો મોટો ભાગ; (in logic) m. premise પૂર્વ પક્ષ, પ્રતિજ્ઞા. s. An officer next in rank above a Captain લશ્કરી ખાતામાં કપતાનની ઊપરનો અમલદાર, 'મેજર'; Town m. શહેરનો કોઠવાળ. MAJOR-DOMO s. ઘરનો કારભારી *m.*

MAJORITY s. ઘણો-મોટો ભાગ, અધર્ધા કર્તા વધારે; a m. of the meeting was in favour of the proposal સભાનો ઘણો ભાગ એ દરખાસ્તની તરફમાં હતો; 2 યોગ્ય વચન, લાયક ઉત્તર; as, he has attained his m. તે લાયક ઉત્તરનો થયો છે.

MAKE *vt.* [AS. *macian*, Dut. *maken*, Ger. *machen*] To compel (In this sense m. together with the verb to which it is joined may be rendered by the causal of the verb representing the latter in Gujarati, with or without જબરદસ્તીથી) as, to m. one get up કોઈને ઉઠાડવું; to m. him work તેની પાસે ઉદ્યોગ કરાવવો; to m. them give તેઓની પાસે આપાવવું; to m. him take તેની પાસે લેવડાવવું; I'll m. him do it (emphatic) હું જબરદસ્તીથી તેની પાસે કરાવીરા; 2 to form ધડવું, રચવું, જોડવું, બનાવવું, કરવું; 3 to create ઉત્પન્ન કર., કરવું, પેદા કર.; 4 to constitute, to compose થવું, હોવું, બનવું; as, these several items m. the whole amount આ જૂદી જૂદી રકમો મળી આખી રકમ થઈ; 5 to effect, to prepare, to accomplish કરવું; as to m. a journey યુસાફરી કર.; 6 to produce, to procure -થી થવું, મળવું; good tillage makes good crops સારી ખેડથી સારો પાક થાય છે; Wealth makes many friends પૈસા હોય તો ઘણા મિત્ર થાય; 7 to gain કમાવું, રળવું, મેળવવું, પેદા કર.; as, to m. money પૈસા કમાવા; 8 to arrive in sight of, to reach (one at sea) જોવું, -ને દેખાવું, -ની નજર પડવું, પોહોંચવું; 9 to advance ચાલવું, અગાડી જવું; to m. little

way થોડેક ચાલવું; 10 to represent ગણવું, કહેવું, માનવું; as, he is not the fool you m. him તમે તેને જોવા કાર્ય ગણો છો તેવો તે નથી; 11 to induce -થી મન થવું; 12 to fabricate (ઓટું) બનાવવું, બનાવટ કર.; To m. amends ભરી આપવું, બદલો આપવો; To m. account of ગણવું, ગણકારવું; To m. away with મારી નાખવું, સાફ કરી નાખવું, ઉઠાવી દેવું; To m. a bed પથારી-બિછાવું પાથરવું-ક.; To m. a face (See under Face); To m. free (with) છૂટથી ચાલવું, છૂટ લેવી, જુદાઈ ન રાખવી; To m. good (a) રાખવું, -પરથી ખસવું નહીં; (b) પાળવું; (c) ભરી આપવું; To m. light of તુચ્છ-હલકું માનવું, હસી કાઢવું; To m. love or suit પ્રીતિ-પ્યાર મેળવવાની કોશીશ કર.; To m. merry (ખાઈ પીને) આનંદ-મજા-ચેન કર.; To m. much of (a) લાડ કર.-લડાવવાં, -પર પ્રીતિ રાખવી; (b) છે તે કરતાં વધુ (સાફ કે નરમું) જાણવું; To m. of (a) -થી સમજવું; (b) વળવું-ચાલવું; (c) ગણવું, લેખવું; To m. over સોંપવું, હવાલે-સ્વાધીન કર.; To m. out (a) -નો અર્થ કર., સમજવું, -ને ઉકલવું, -થી વંચાવું; (b) સાબિત-સિદ્ધ કર.; To m. sure of (a) નક્કી-ખાચિત જાણવું, નક્કી કર.; (b) કુખખમાં લેવું; To m. up (a) એકતું કર., જમાવવું, ખાંધવું, તૈયાર કર.; (b) to reconcile (quarrel) પતાવવું, -નું સમાધાન કર.; (c) to repair સમારવું, સુધારવું, મરામત કર.; (d) to supply what is wanting પુરો પૂરી કર., પૂરું કર., ભરી આપવું; (e) to compose -નું બનવું, -માં ફક્ત હોવું; (f) to shape or prepare -નું કર., બનાવવું, તૈયાર કર.; as, to m. up into pills લોંઘાની ગોળી કર.; (g) (accounts) તૈયાર કર.; (h) to determine ચુકરર-નિશ્ચય કર.; To m. water (a) પાણી અંદર આવવું (વહાણ); (b) પિશાબ કર., યુતરવું. *vi.* (for, toward) To proceed બહી-તરફ ચાલવું-જવું; 2 to contribute ફાવવું આવવું, કામમાં આવવું, ઉપયોગી થવું; To m. as if ડોળ ધાલવું; To m. bold આગળ પડવું, હિંમત ધરવી; To

m. for તરફ જવું-આવવું ; To m. against ની વિરુદ્ધ હોવું ; To m. up પાસે આવવું-જવું ; To m. up for ઓટ પૂરી આપવી ; To m. up with લડાઈ ભાંગવી, મમી જવું, ચ્ચિક થઈ જવું. *s.* બાધિ^m, ઘાટ^m, બનતરફ.

MAKE-BELIEVE *a.* ઢોંગભરેલું, કૃત્રીમ. *s.* મા-ત્ર બહાનું *n.*

MAKER *s.* Author કર્તા, કરનાર, બનાવનાર, ધડનાર ; 2 સૃષ્ટિ કર્તા.

MAKE-SHIFT *s.* કામચલાઉ રસ્તો-સાધન *n.*

MAKE-WEIGHT *s.* ખોટામ (તાજવાનો).

MALADY *s.* [*L. malus* bad] (lit. & fig.) રોગ^m, બાધિ^m, વિકાર^m.

MALADMINISTRATION *s.* [*L. malus* bad] અધિરન, અવ્યવસ્થા, ગેરબંદોબસ્ત *m.*

MALARIA *s.* [*L. malus* bad and *aer* air] રોગ ઉત્પન્ન કરે ચ્ચિવી હવા *f.*

MALCONTENT *a.* [*L. male* ill and content] રાન્ય-અમલથી નાખુશ-નારાજ થ-ચ્ચિલું. *s.* રાન્યથી નાખુશ થચ્ચિલી પ્રજા *f.*

MALE *a.* [*Fr. mâle, L. maris*] પુરૂષ-ન-રજતિનું ; m. screw નર. *s.* પુરૂષ^m, નર^m.

MALEDICTION *s.* [*L. male* ill & *dico* I say] શ્રાપ^m, શાપ^m, બદકુવાર્.

MALEFACTOR *s.* [*L. male* badly and *factor* a doer-*facio* I do] ગુન્હેગાર, અ-પરાધી, અવ્યાધી માણસ.

MALEVOLENT *a.* [*L. male* ill & *volo* I wish] અહિતેચ્છુ, બૂઝું ઈચ્છુનાર, પારકાનું નહારે ચાહનાર. [હિતેચ્છા *f.*

MALEVOLENCE *s.* દુષ્ટભાવ^m, દ્વેષભાવ^m, અ-

MALFORMATION *s.* [*L. malus* bad & *formation*] શરીરમાંનું નકામું-બગડેલું અંગ.

MALICE *s.* [*Fr., L. malitia-malus* bad] Extreme enmity of heart દુષ્ટ-દેષ યુદ્ધિ-ભાવ^m, ક્રીનો^m, વેરભાવ^m, આર^m, અદા-વતⁿ, બીજને દુઃખ દેવાની ઈચ્છા *f.*

MALICIOUS *a.* (pers.) દેષી, ક્રીનાઓર, આ-રીલું, અદાવતિયું ; 2 અદાવતનું, દેષભાવનું.

MALIGN *a.* [*L. malignus* from *malus* bad and *genus* kind] Malicious (pers.) દેષી, અદેષ્ય, આરીલું, ક્રીનાઓર ; 2 (things.) pernicious નુકસાન-દુઃખકારક. *vt.* To

traduce, to defame -ની આપર-હુરમત લેવી, -નું અપમાન કર.

MALIGNANT *a.* દેષી, અદેષ્ય, ક્રીનાઓર ; 2 dangerous to life જીવ લે ચ્ચિવું, જીવનારાક.

MALIGNITY *s.* દ્વેષ^m, અદેષ્યાર્થ^f, અદાવત^f, દુર્બંધિ *f.*

MALL *s.* [*Fr. mail, It. maglio, L. mal-leus*] (mawl) A large heavy wooden beetle ડાંગ^f, કુતકું *n*, રૂંડકે^m, સોટો^m ; 2 a public level walk મેદાન *n.* *vt.* (mawl) છુંદવું, કુટવું, ખાંડવું.

MALLEABLE *a.* [*L. malleus* hammer] Capable of extension by the hammer ટિપાય ચ્ચિવું, ટીપ્યા-ટોક્યાથી વધે ચ્ચિવું.

MALLEABILITY, MALLEABLENESS *s.* ટી-પ્યાથી વધવાનો ગુણ.

MALLET *s.* લાકડાના હથોડો^m-ભાગરી *f.*

MALPRACTICE *s.* [*L. malus* bad and *practice* અરાખ-નહારી-અયોગ્ય ચાલ-રીત *f.*

MALT *s.* [*AS. mealt, Icel. malt, Ger. malz*] ફણગા કુટે ત્યાં સુધી પાણીમાં પલાળી મુકેલા જવ અથવા બીજું કેંઈ અનાજ ; M. liquor જવનો દારૂ, ખીર^m, પોટર^m.

MALTREAT *vt* [*L. male* ill and *treat*] દુઃખ દેવું, હેરાન કર, મારવું.

MAL-TREATMENT *s.* -સાથે અરાખ રીતે વ-ર્તવું તે. પીડા/-દુઃખ દેવું તે, પીડા, દુઃખ *n.*

MALVERSATION *s.* [*Fr., from L. male* badly and *versor* I behave] અયોગ્ય-કુબ ચાલ-વર્તણૂક *f.*

MAMMA *s.* [*L. the breast, Dut. mamme* breast, mother] મા *f*, જીજી *f*, જી *f*.

MAMMAL, MAMMALIA *s.* A class of ani-mals which suckle their young આં-ચળવાળાં પ્રાણી, પોતાના બચ્ચાને ધવાડનાર પ્રાણી.

MAMMILLARY *a.* આંચળ-સ્તન નું-સંબંધી.

MAMMON *s.* [*L. mammona, Syriac. mamānō*] Riches ધન *n*, લક્ષ્મી *f*, દોલત *f*, દ્રવ્ય *n* ; 2 the god of riches કુબેર^m, ધ-નેશ્વર^m.

MAMMOTH *s.* [*Russ. mamont* from

Tartar mamma the earth] એક જન-
તનો અતિ મેહોડો હાથી *m.* *a.* અતિ મેહોડું.
MAN *s.* [*AS., Ger., Goth. man, Sans. manv—man to think*] A human being
માણસ *n.* મનુષ્ય *n.*; 2 a male person
પુરુષ *m.* નર *m.*; 3 a male adult માદીડી *m.*,
બાપડી *m.*, પુત્ર ઉમરનો પુરુષ; 4 man-
kind મનુષ્યજાતિ *f.*, માણસજાત *f.*, માનવ *m.*,
માણસ *n.*, મનુષ્ય *m.*; 5 one of manly
strength or virtue મર્દ *m.*, પુરુષ *m.*; 6 a
male servant ચાકર; 7 a movable
piece at chess or draughts નરદ, મોહોર *n.*;
8 a husband ધણી *m.*, વર *m.*; 9 a word of
familiar address બાઈ *m.*; *M.* of war લડા
ઈજું વહાણ *n.*, મનવાર *f.* *vt.* To furnish
with men (a ship &c.) માણસ પૂરાં પાડવાં.
MANFUL મર્દ, હિંમતવાન, બહાદૂર.
MANHOOD *s.* માણસાઈ *f.*, માણસપણું *n.*; 2
not boyhood જુવાની *f.*, પ્રૌઢાવસ્થા *f.*; 3
courage શૌર્ય *n.*, પુરુષાર્થ *n.*, પુરુષાતન *n.*, હિ-
મત *f.*, પુરુષત્વ *n.*.
MANIKIN *s.* જહાનું-ફીંગણું માણસ, વામનજી *m.*.
MANKIND *s.* મનુષ્યજાત *f.*, આદમજાત *f.*.
MANLIKE, MANLY *a.* માણસ યોગ્ય-જેવું,
થરું, મર્દ, હિંમતવાન.
MANLINESS *s.* મર્દાઈ *f.*, પુરુષાતન *n.*, હિંમત *f.*.
MANSLAUGHTER *s.* માણસની હત્યા *f.*, મનુ-
બહત્યા *f.*-વધ *m.* [મનુષ્યહત્યા *f.*.]
MANSLAYER *s.* માણસ મારીનાખનાર, ખુની,
MANACLE *s.* [*L. manica dim. of ma- nica a sleeve—manus hand*] Shackles
હાથની બેડી. *vt.* હાથે બેડી ધાલવી-પેહે-
રાવવી.
MANAGE *vt.* [*Fr. mènege, It. manag- giare to handle—L. manus the hand*] To conduct, to carry on ચલાવવું, વહિ-
વટ-કારબાર *k.*; 2 to train as a horse
ફેળવવું, શિખવવું; 3 govern, to control
હુકમ-કાબુમાં રાખવું; 4 to wield ચાહે-જોઈએ
તેમ ફેરવવું-ચલાવવું, ખસેડવું; 5 to govern
with address હેશિયારીથી અધિકાર-સત્તા
ચલાવવી, હાથમાં-તાપ્તામાં રાખવું. *vi.* કાર-
બાર ચલાવવો. *s.* ઘોડાને ફેળવવું-શિખવવું તે.

MANAGEABLE *a.* ઉપયોગમાં અણચાલ-ચલાવી
શકાય-ખસેડાય એવું; 2 હાથમાં-હુકમમાં-ક-
હામાં રહે એવું; 3 વરા થાય એવું, વચ્ચ.
MANAGEMENT *s.* વહિવટ *m.*, કારબાર *m.*, બંદો-
બસ્ત *m.*, ગ્રાપીપણું *n.*; 2 યુક્તિ *f.*, હિકમત *f.*.
MANAGER *s.* કારબારી *m.*, બંદોબસ્ત રાખનાર,
વહિવટદાર, (of a firm) યુગી *m.*; 2 a good
economist કરકસરથી કામ ચલાવનાર.
MANDARIN *s.* [*Port. mandarim—man- dar, L. mando I command*] ચીનનો
એક હેદિદાર-કામદાર.
MANDATE *s.* [*L. mando I order*] A
command આજ્ઞા *f.*, હુકમ *m.*.
MANDATORY *a.* આજ્ઞાજી, હુકમજી.
MANE *s.* [*Icel. mön, W. mwng, Ger. mahne*] ચાલ *f.*, અચાલ *f.*.
MANES *s. pl.* [*L.*] Ghost of a deceased
person પિતૃ *m.*, પૂર્વજ *m.*.
MANGE *s.* [*Fr. manger to eat, L. man- duco I chew or eat*] ઢોર ઘોડા કુત્રા વગેરે
ખીજાં જનવરને થતી ખુજળી *f.*.
MANGER *s.* ઘોડા-ઢોરને ચારો નિરવાની જ-
ગા *f.*, ગબાણ *f.*, ગમાણ *f.*.
MANGY *a.* ખડખડેલું.
MANGLE *vt.* [*Ger. mangeln to be want- ing, Icel. minka to lessen*] To tear in
cutting ફાડી-તોડી નાખવું, કાપતાં ફાડવું,
આડુંઅવળું-વાંકું ચુંકું કાપવું.
MANGLE *s.* [*Ger. mangel, It. mangano a Calender, Gr. manganon, the axis of a pulley*] લગડાને કુંદી કરવાનું પંચ *n.*.
vt. લગડાને કુંદી *k.*.
MANGO *s.* [*Malay mangga*] કેરી *f.*, આ-
મ્રજન *m.*; *M.* tree આંખી *m.*; A grove of *m.*
trees અમરાઈ *f.*, આંખાવાડી *f.*, આંખાવાડીજન.
MANHOOD (See under Man).
MANIA *s.* [*L. & Gr.*] Madness પેલું *n.*, ગાં-
ડાપણું *n.*, દીવાનાપણું *n.*, પેલાઈ *f.*, પેલછાઈ *f.*.
MANIAC-AL *a.* ગાંડું, દીવાનું, પેલું.
MANIAC *s.* ગાંડું-દીવાનું માણસ *n.*.
MANIFEST *a.* [*L. manifestus*] Plain
સ્પષ્ટ, ખુલ્લું, ઉઘાડું, સાફ. *s.* માલનું ભર-

તિયું-નોંધ-યાદી, સતમી. *vt.* ઉઘાડું-
પુલું ક.-કરીઅતાવું, દર્શાવું, દેખાડું, બ-
તાવું.

MANIFESTATION *s.* સ્પષ્ટ-ઉઘાડું-પુલું ક. તે.

MANIFESTO *s.* રાજનું જાહેરનામું.

MANIFOLD *a.* [many & fold] Of di-
vers kinds, numerous ઘણા પ્રકારનું, ઘણી
જાતનું, નાનાવિધ, ઘણાં, પુષ્કળ; 2 બિન્ન
બિન્ન રીતે પ્રગટેલું-જણાવેલું, અનેક રૂપ.

MANIPULATE *vt.* [low *L. manipulo*,
L. manus hand, *pleo* I fill] To work or
operate with the hands હાથવતી ક.-બ-
નાવવું-ફેરવવું; To m. accounts હિસાબમાં
ફેરફાર ક.

MANIPULATION *s.* હાથની ક્રિયા.

MANNER [Fr. *maniere-main*, *L. ma-
nus* the hand] Mode of action રીત, *vt.*
પ્રકાર, તરેહ; 2 habit ચાલ, રીત, રેવ; 3
sort, kind જાત, તરેહ; પ્રકાર; 4 cer-
tain degree or measure કુંઠ-કેટલોક પ્રકાર
-દરજે; as, it is in a m. done તે કેટ-
લોક દરજે તો થયું છે; 5 mien, mode મહે,
ડોળ, વરતવાની રીત-તરેહ; as, air and
m. are more expressive than words
ખાલવા કર્તાં ડોળ અને વરતવાની રીતથી વધારે
મન વર્તાય છે; 6 ચાલ, વર્તણૂક; 7 (pl.)
civility સભ્યતા, શિષ્ટતા; Good m.
સભ્યતા; Bad m. અસભ્યતા, ઉદ્દતાઈ.

MANNERISM *s.* એક સરખી રીતને બાજી ર-
હેવું તે. [અદબે ભરેલું, માન્યુકત, યોગ્ય.

MANNERLY *a.* સભ્ય, આદરશીલ, અદબસર,

MANŒUVRE *s.* [Fr. *main*, *L. manus*
the hand and *œuvre*, *L. opera* work]
પેચ, દાવપેચ, યુક્તિ; Military manœu-
vres ક્વાયત, ંહ. *vi.* & *vt.* દાવપેચ
ક., યુક્તિથી ચલાવવું; 2 (troops) ક્વાયત
ક., ંહ રચવી.

MANOR *s.* [Fr. *manoir*, low *L. mane-
rium-maneo* I stay] અમીર-સરદાર-
દેશાઈની જમીન, જમીન, વતન.

MANSE *s.* [Norm. *manse*, old Fr. *mas*
house, low *L. mansa*] A parsonage-

house ધર્મોપદેશક-પાદરી નું રહેવાનું ઘર.

MANSION *s.* હવેલી, મહેલ; Lunar m.
નક્ષત્ર.

MANTLE *s.* [AS. *mantel*, Ger. *mantel*,
Fr. *manteau*, It. *mantello*] A kind of
cloak or loose garment જામીન. *vt.*
ઢાંકવું, સંતાડવું. *vi.* To spread ફેલાવું,
ફેલાઈ જવું; 2 to revel મોજમાં લીન થવું;
3 to gather over the surface -ઊપર પ-
થરાવું-ખાંચવું. [સ્ત્રીઓનાં લગડાં સીવનાર.

MANTUA-MAKER *s.* [Fr. *manteau*]

MANUAL *a.* [*L. manus* the hand] Per-
formed by the hand હાથનું, હાથે કીધેલું;
sign m. હાથની સહી; (in comp.) હસ્ત;
as, m. labour હસ્તશ્રમ, હસ્તકાર્ય; m.
skill હસ્તકૌશલ. *s.* લઘુ શ્રમ, હસ્તગત.

MANUFACTURE *s.* [Fr., *L. manus*
hand and *facio* I do] The operation
of making બનાવવું તે, બનાવ; 2 any
thing made by art હુનર-કિસમ થી કરેલી
વસ્તુ-સામાન. *vt.* હુનર-કિસમ થી બના-
વવું-ક.; 2 to work raw materials into
suitable forms for use (રૂ, ઉન, ઈત્યાદી
કાચી વસ્તુને) સામાન બનાવવા; as, to m.
cotton cloth રૂનાં લગડાં બનાવવા; to m.
woollen fabrics ઉનનાં લગડાં બનાવવાં.

MANUFACTURER *s.* કોઈ સામાનનો બનાવ-
નાર; 2 સામાન બનાવવાના કારખાનાનો મા-
લીક, કારીગર.

MANUFACTORY *s.* કોઈ સામાન બનાવવાનું
કારખાનું, શિપશાળા; as, a pin m. ટાંકણી
બનાવવાનું કારખાનું.

MANUMIT *vt.* [*L. manus* hand and
mitto I send] To release from slavery
ગુલામગીરીમાંથી છોડવું-છુટું ક.

MANUMISSION *s.* ગુલામગીરીમાંથી છોડવું તે,
છુટકો, દાસ્યમોચન.

MANURE *vt.* [See *Manœuvre*] ખાતર
નાખવું-પૂરવું; 2 -નું ખાતર થવું, ફળદ્રુપ ક.;
the bodies of the slain m. the fields
મરામ્મલાં માણસનાં મુડાં ખેતરોનું ખાતર
થાય છે. *s.* ખાતર.

MANUSCRIPT *s.* [*L. manus* hand and *scribo* I write] A book or paper written with the hand હાથનું લખેલું પુસ્તકન-કાગળન, હસ્તલેખન. *a.* હાથે લખેલું.

MANY *a.* [*AS. manig, Goth. manags*] Numerous બહુ, ઘણાં, પુષ્કળ; *As m.* as જેટલાં તેટલાં; *So m.* ઘણેલાં બધાં; *How m.* કેટલાં; *M.* a one ઘણાક, ઘણા ખરા; *M.* coloured બહુરંગી, ચિત્ર વિચિત્ર, ઘણા રંગનું.

MAP *s.* [*L. mappa* napkin, signal] નકશો. *vt.* -નો નકશો કાઢવો.

MAR *vt.* [*AS. mirran* to err or waste] To injure, to hurt નુકસાન ક., બગાડવું; 2 to diminish ઘટાડું ક.; -થી ઘટાડું થવું-અટકાવ થવો; *as,* to *m.* the growth (કરાઈથી) કોઈના વધવાને અટકાવ થવો; 3 to disfigure કષ્ટ-ખેડોળ ક., બગાડવું.

MARAUD *vi.* [*Fr. maraud* a rogue] To rove in quest of plunder, to plunder ઘટ્ટને સાર કરવું, લૂંટવું. લૂંટકાર ક.

MARAUDER *s.* લૂંટકાર, પિદારી.

MARBLE *s.* [*Fr. marbre, It. marmo, Gr. marmaros, L. marmor*] આરસ પાહાણ, સંગેમરમર; 2 લખોટો, મંજી. *a.* આરસ-પાહાણનું; 2 variegated in colour ચિત્ર-વિચિત્ર, તરેહદાર; *as,* *m.* paper તરેહદાર કાગળ; *m.* edged તરેહદાર કોરવાનું; *M.* hearted કઠણ-વજ્ર હૈયાનું, નિર્દય; *M.* plaster વજ્ર લેપ.

MARCH *s.* [*L. martius* belonging to *mars* the god of war] અંગ્રેજી વર્ષનો ત્રીજો મહિનો, કાગણ-ચૈત્ર.

MARCH *vi.* [*AS. mearc, Ger. mark, Fr. margue, Sans. marg* a road] (soldiers) ખરાબર કદમ મૂકીને ચાલવું, કૂચ ક.; 2 to walk in a stately manner ભપકાભર-ડોળથી ચાલવું. *vt.* To cause to move as an army કૂચ કરાવવી, કયાવતથી ચલાવવું. *s.* હદ, સીમા, મર્યાદા; 2 કવાયતિ ચાલ, કૂચ, ડોલતી ચાલ, ભપકાદાર ચાલ, ગત્યતિ; 3 distance passed over મ-જલ, મુકામ; 4 કૂચનું વાળું વગાડવું તે.

MARCHIONESS *s.* [See Marquis] માર્કિસની વડુ.

MARE *s.* [*AS. mare, myre*] ઘોડી.

MARGIN *s.* [*Fr. marge, It. margine, L. margo*] A border, edge કોર, કિનારો, કાંઠો, પાળ; 2 the edge of a page of a book ચોપડીના પાનાની-કાગળની કોરી રા-ખેલી કોર, હાંસી-ચીમ; To leave a m. for profit નફો ચડાવવો.

MARGINAL *a.* કોર-હાંસીઆ બપરનું, હાંસી-આ પર લખેલું; *m.* notes હાંસીઆપર લ-ખેલી ટીકા; *m.* reference હાંસીઆપરના સૂચનાંક *impl.*

MARIGOLD *s.* [from the virgin *Mary* & gold because of its yellow colour] ગલગોટો.

MARINE *a.* [*L. marinus* from *mare* the sea] Pertaining to the sea સમુદ્રનું-સંબંધી, દરિયાઈ; 2 done on the sea સ-મુદ્રમાં થયેલું, દરિયાઈ; *a m.* engagement દરિયાઈ યુદ્ધ-લડાઈ; 3 doing duty on the sea વહાણની નોકરી કરનાર, દરિયાઈ. *s.* વહાણ બપરનો સિપાઈ; 2 નોકસૈન્ય, લ-ડાઈના વહાણનો કાફલો, અરમાર; 3 અ-રમારનો કારભાર.

MARINER *s.* ખલાસી, ખારવા.

MARITIME *a.* Pertaining to the sea સ-મુદ્રનું-સંબંધી, દરિયાઈ; 2 bordering on the sea સમુદ્રકાંઠાનું, સમુદ્રકાંઠા પર આવેલું; 3 having a navy and commerce by sea નોકસૈન્ય રાખનાર, દરિયા મારફતે વેપાર કરનાર; *M.* powers સમુદ્રકાંઠા પરના ને દેશો વહાણનો કાફલો રાખે છે અને દરિયા મારફતે વેપાર કરે છે તે દેશો.

MARITAL *a.* [*L. maritalis-maritus* a husband *mas,* *maris* a male] Pertaining to a husband ભર્તાર-ધણીનું.

MARK *s.* [*AS. mearc, Ger. mark. Fr. marque*] A visible sign stamped or made upon any thing નિશાણી, ચિહ્ન, છાપ; 2 a symptom લક્ષણ, ચિહ્ન; 3 point to be aimed at in shooting નિ-

શાન; Up to the m. જોઈએ તેવું; Beside the m. લાગુ ન પડતું; 4 distinguished pre-eminence વિખ્યાતિ; શ્રેષ્ઠતા; પ્રખ્યાતિ; a man of m. પ્રખ્યાત માણસ; 5 a character made by a person who cannot write his name and intended for a substitute for it સહીની નિશાણી. *vt.* -પર નિશાણી-ચિહ્ન ક.-છાપ મારવી; 2 to notice ધ્યાનમાં લેવું, જોવું; To m. out જુદું-નિરાશું પાડવું-કાઢવું. *vi.* ધ્યાન-લક્ષમાં રાખવું-આણવું; Marking ink ખુંસાઈ ન જાય એવી સાહી. **MARKSMAN** *s.* પાકા નિશાણુવાળા, નિશાણુ મારવામાં પ્રવીણ હોય તે, બરાબર ટોચ કરનાર. **MARKET** *s.* [*Dut. & Ger. markt, L. mercatus=merx* merchandise] A place for buying and selling બજાર, ચૌક; 2 a sale વેચાણ, ખપત; A grain m. કણ્ડી; Fish m. માછલીપીઠ; M. price-rate બજાર બાવમ-નિરખ; To have a ready m. વહેલી ખપત થવી; High markets આકરી બાવમ; A dull m. નરમ બજાર, મંદ બાવ. **MARKETABLE** *a.* વેચાય-ખવી જાય એવું; 2 current in market બજારમાં ચાલુ, બજારનું. **MARKETING** *p. p.* સોદા કરતું; She is out m. તે સોદા કરવા બહાર ગઈ છે. **MARL** *s.* [*W., old Fr. marle, L. marga*] એક જાતની ચીકણી મટોડી. **MARQUIS** *s.* [*Fr., It. marches*] ઈંગ્લાંડના બીજી પંક્તિના અમીરનો ખિતાબ. **MARRIAGE** *s.* (See under Marry). **MARROW** *s.* [*AS. mearu, Dut. murw* soft, *Icel. mör* fat] An oily substance in bones હાડકામાંનો તેલવાળો નરમ માવગરમ, ગૂર, મજા, મેદમ; 2 the essence સારમ, સત્ત્વમ, કસમ, તત્ત્વ; A m. bone મજાવાળું હાડકું. **MARRY** *vt.* [*Fr. marier, L. maritus* husband] To unite in wedlock (the celebrant) પરણાવવું, લગ્ન કરાવવાં; 2 to dispose of in marriage લગ્ન ક., દેવું, પરણાવવું; he married his daughter to

Ramdass તેણે પોતાની છોકરી રામદાસને પરણાવી; 3 to take for husband or wife -ને-સાથે પરણવું, લગ્ન કરવાં; Purushotam married Manchhā પુરુષોત્તમ મંછા સાથે પરણ્યો. *vi.* પરણવું, લગ્ન ક. **MARRIAGE** *s.* લગ્ન, વિવાહ, શાદી. **MARRIAGEABLE** *a.* લાયક ઉમરનું, પરણવાજોગ **MARRIED** *a.* પરણેલું. **MARS** *s.* [*L.*] The god of war રણદેવતા; 2 one of the planets મંગળ. **MARTIAL** *a.* Pertaining to war, suited to war લડાઈનું, યુદ્ધનું, લશ્કરી, શરિયું; m. music શરિયું વાગ્યું-વાગ્યું તે; A m. bearing થરાની ઢબ; M. law લશ્કરી કાયદો; M. array લડાઈની ગોઠવણ; 2 given to war શર, થર, લડાઈ, યુદ્ધ કરવાને આતુર. **MARSH** *s.* [*AS. mersc, Dut. maerasch*] ધાસવાળી ભીની જમીન, કાદવ કીચડની જગા. **MARSHY** *a.* ભીનાસવાળું, ભીનું. **MARSHAL** *s.* [*old Fr. mareschal, Ger. marschall*] સેનાપતિ, લશ્કરનો પડો અધિકારી. *vt.* (troops) ગોઠવવું, ની બૃહ રચવી. **MARSUPIAL** *s.* [*L. marsupium, Gr. marsupion* a pouch] પોતાનાં બચ્ચાંને રાખવાની કોથળીવાળું પ્રાણી. **MART** *s.* [a contr. of Market] જ્યાં બજાર-હાટ બરાય છે તે જગા, બજાર, પીઠ. **MARTINET** *s.* [from Martinet a very strict officer in the army of Louis XIV. of France] (Mil.) સખ્ત બંદાબસ્ત રાખનાર, સખ્ત અમલદાર. **MARTINGAL-E** *s.* [*Fr., Sp., It. martingala* hose] નરખંધમ. **MARTYR** *s.* [*AS., L., Gr. martur* a witness] One who by his death bears witness to the truth of the Gospel ખ્રિસ્તી ધર્મના ખરાપણાની સાક્ષીને સાફ પ્રાણ આપનાર; 2 one who suffers death in defence of any cause or principle પોતાના મત-પક્ષ ને સાફ પ્રાણ આપનાર, ધર્માર્થ-સ્વમતાર્થ પ્રાણત્યાગી. *vt.* ધર્મ-મત ને-સાફ જીવ હોવા-મારીનાવવું; Our martyred

forefathers ધર્મને સાફ પોતાના નેહ પ્રાણ આપ્યા છે એવા આપણા પૂર્વજો.

MARTYRDOM s. ધર્મ-મત ને સાફ પ્રાણ આપવા તે, ધર્માર્થ-સ્વમર્ત્ય પ્રાણત્યાગm.

MARTYROLOGY s. [—Gr. *logos* & discourse] ધર્મને સાફ પ્રાણ આપનારનો ઇતિહાસ.

MARVEL s. [Fr. *merveille*, L. *mirabilis* wonderful—*mirror* I wonder] A wonder અચરત નેવું હોવું તે, અમરકારm, અદ્ભુત વાતf, આશ્ચર્ય, અચરતીf, કરામતf; M. of Peru ગુલબાસ. vi. નવાઈ-અચરતી લાગવી, આશ્ચર્ય પામવું, -ને અચરત નેવું લાગવું. [ત્કારિક, અદ્ભુત.

MARVELLOUS a. અચરત-નવાઈ નેવું, અમ-

MASCULINE a. [L. *masculus* or *mas* & male] Having the qualities of a man પુરુષના નેવું, પુરુષના ગુણવાળું, મર્દાની, જોરાવર; 2 coarse, not delicate મરદના નેવું; as, m. features મરદના નેવી સુરત; 3 (in gram.) m. gender પુલિંગ, નરજતી.

MASH s. [Gael. *measy*, Ger. *meischen*] જે ચાર વસ્તુઓના છુંદા. vt. જે ચાર વસ્તુ બેળસેળ કરી છુંદવી.

MASK s. [Fr. *masque*, Port. *máscara*]

A cover for the face બનાવેલું મ્હોડું, કૃત્રિમ ધુપન, ચેહેરા ઢાંકવાનું મ્હોડું, ધુપ-વટમ; 2 any pretence બાહાનું, નિમિત્તન.

MASQUERADE s. બનાવેલું મ્હોડું-ધુપવટો પેહેરીને કાપેલા એલ-થેરમ.

MASON s. [Fr. *maçon*, low L. *machio*] કડિયોm; 2 ક્રીમસનમંડળના કાંઈક કામ.

MASONIC a. ક્રીમસનમંડળ નું-ની કળા પ્રમાણે કાપેલું-ચમ્પેલું.

MASONRY s. કડિયાનો કામ; 2 કડિયાનું કામ, ચણતરન; 3 ક્રીમસનમંડળની કળા.

MASS s. [Fr. *masse*, L. *massa*, Gr. *maza*] A lump ઘોંટા, ઘોંટા, જોળેm, લચકેm; 2 a heap ઢગણેm; 3 an assemblage જથ્થા, સમુદાયm, સમૂહm, f; in the m. સામંત, જથ્થામંદ; The m. of ધણું કરીને બધાં, -નો ઘણો ભાગ; The masses સાધારણ લોક, મ્હોટા લોક સિવાયના લોકો.

MASSIVE, MASSY a. ભાર, ભારવાળું, મ્હોડું અને ભાર.

MASS s. [Fr. *messe*, It. *missa*] શેમન-કાથોલીક મંડળીમાં બજિત કરવાની ચમ્પ રીતf.

MASSACRE s. [Fr., low L. *massacrium*] હથિયારથી નિર્દયપણે કાપીનાખવું તે, કતલf, કાપાકાપીf, ખુનરેહ f. vt. કતલ-ખુનરેહ કર.

MAST s. [AS. *mæst*] વહાણનો ડોલ-કુચ્છા, ડોલકાઠીf; M. head વહાણના ડોલની ટોચ.

MASTER s. [AS. *mæster*, L. *magister*]

One exercising authority ધણીm, શેઠm, અધિકારી, સ્વામી; 2 owner માલિકm, ધણીm; 3 a teacher ગુરુm, મેહેતાજીm, શિક્ષકm, શિષ્યવનાર, ઉસ્તાદm; 4 an eminently skilful person ઉસ્તાદm, ચતુર-કુશળ-પ્રવીણ-માહિતગાર માણસ; 5 a chief manager કારભારીm; as, m. of a feast ઉજાણીનો કારભારી; M. of a ship નાપુદામ, કપતાનm, ડેડેલમ; 6 uncontrolled possessor of પતિm, ધણીm; he is now m. of £10000 ને અમણાં લક્ષપતિ થયો છે. vt. To conquer, to overpower જીતવું, તાબે-પરા કર; 2 to make one's self m. of -માં હેશિયાર-નિપુણ થવું, પૂર્વ શિષ્યવું, -ને સારી પેઠે આપડવું.

MASTER-HAND s. અતિ કુશળ-કિસમી માણસ, ઘણો હેશિયાર કારીગર. [કામન.

MASTER-PIECE s. ધણી ચતુરાઈ-કારીગરી નું

MASTER-STROKE s. મ્હોટી ચતુરાઈનું કામન.

MASTERLY a. ધણી ચતુરાઈ-કૌશલ્ય ભરેલું-નું, સર્વોત્કૃષ્ટ.

MASTERY s. ધણીપણું, ઉપરીપણું, એજતાf.

2 victory in war જયm, કૃતેહf; 3 eminent skill નિપુણતા f, કૌશલ્યન, ચતુરાઈf. [આવવું.

MASTICATE vt. [L. *mastico*] To chew

MASTICATION s. ચાવવું તે. [ઉપયોગી.

MASTICATORY a. ચાવવાના કામનું, ચાવવાને

MASTIFF s. [Fr. *mdtin*, It. *mastino*]

ચમ્પ મ્હોટી જાતનો જમરો અને બહાદુર કુતરો.

MASTODON s. [Fr. *mastodonte*, Gr.

mastos the breast of a woman, *odon*

to a tooth] હાથીની જાતનું જનાવર (એ અમણાં જીવનું મળતું વધી, પણ એનાં હાડકાંના પથ્થર થમ્બેલા જમીનમાંથી નીકળે છે તે પરથી એ સ્મિતખ્યાય છે.)

MAT *s.* [*L. matta, Ger. matte*] સાદીફ, ચટાઈફ; *A m. of hair* જટાઈ. *vt.* સાદી પાથરવી-જડવી; 2 to twist together વણવું, ગૂંથવું; matted hair ગૂંચવાઈ ગયેલા નિમાળમ.

MATCH *s.* [*Fr. meiche, It. miccia*] ઘિવાસળીફ; *m. of a gun* જામગરીફ; *m. lock* જામગરી વાળી-ની ખંડક.

MATCH *s.* [*AS. maca* a mate, a wife, *Icel. maki* an equal] One able to cope with another પોહોંચનાર, બરાબરી કરનાર, બરાબરીએ, જોડીએ, સમાવડીએ; 2 union by marriage લગ્ન, વિવાહ, શાદી; 3 one to be married પર અથવા કન્યા; *as, she has made a good m. તેને* વર તારો મળ્યો છે; 4 a contest to try strength or skill. શરતે (કંઈ) ક. તે, શરતની લડાઈ; *as, a wrestling m. શરતે કુસ્તી ક. તે.* *vt.* -ની બરાબરી ક., -ની બરાબર થવું, -ને પૂરા પડવું, -ના જેટલું-જેટું થવું; 2 to oppose as equal સાથે ટકવું, જોડે બેસાડવું; 3 to proportion પ્રમાણમાં રાખવું-ઘેવું-કરવું; a man should m. his ambition to his abilities માણસે પોતાની શક્તિના પ્રમાણમાં કીર્તિની ધંધા રાખવી; 4 to marry પરણાવવું, લગ્ન ક. *vi.* પરણવું, લગ્ન ક.; 2 બરાબર-સરખું જોડ હોવું; more than a m. માથાવું, ડોહાડ ભાંગનાર.

MATCHLESS *a.* જેના જેવું બીજું કોઈ હોય નહીં એવું, અતુલ્ય, અતુલ્ય, સર્વોત્ક્રષ્ટ.

MATCHMAKER *s.* લગ્નની બાંજરડ કરનાર, વેવિશન કરાવનાર, લગ્નનો બાંજરડો.

MATE *s.* [*Icel. mati* an equal, *Dut. maeti*] A companion સાથી, સોબડી, જોડીએ; *play m.* રમવાનો-રમનાર સોબડી; 2 an assistant મદદગાર; 3 a husband or wife વર અથવા પત્ની; 4 an

officer in a ship વાહાણનો એક અમલદાર, માલમ.

MATERIAL *a.* (See under Matter.)

MATERNAL *a.* [*L. mater* a mother] Motherly માનું, માના જેવું, માતૃત્વ-યોગ.

MATERNITY *s.* માપણ, માતૃત્વ.

MATHEMATICS *s.* [*Gr. mathema* learning *manthanō* I learn] ગણિત, ગણિતશાસ્ત્ર.

MATHEMATICAL *a.* ગણિત-ગણિતશાસ્ત્રનું-સંબંધી; 2 according to the principles of mathematics ગણિતના નિયમ પ્રમાણે હોય તેવું.

MATHEMATICIAN *s.* ગણિતમાં કુશળ-પ્રવીણ હોય તે, ગણક, ગણિતશાસ્ત્રી.

MATIN *a.* [*Fr., It. mattino, L. matutinus*] સવાર — પ્રાતઃકાળનું — સંબંધી. *s. pl.* સવાર-પ્રાતઃકાળનું બજન, પ્રભાતિયું, પ્રાતઃસ્મરણ.

MATRICIDE *s.* [*L. mater* mother and *caedo* I kill] The murder of a mother માની હત્યા, માતૃહત્યા, માનું ખૂન; 2 the murderer of his mother માને મારી નાખનાર, માતૃધાતક, માતૃહા.

MATRICULATE *vt. & vi.* [*L. matricula* dimn. of *matris* public register] To admit to membership in a college or university by enrolling the name નામ નોંધીને પાઠશાળાની મંડળીમાં દાખલ ક.-થવું, પાઠશાળાની મંડળીમાં લેવું.

MATRICULATION *s.* નામ નોંધીને પાઠશાળાની મંડળીમાં દાખલ કરવું-થવું તે.

MATRIMONY *s.* [*L. mater* mother] Marriage લગ્ન, વિવાહ, શાદી.

MATRIMONIAL *a.* લગ્ન-વિવાહનું-સંબંધી.

MATRIX *s.* [*Fr.—L.*] The womb ન્યાં ગર્ભ રહે છે તે ઢેકાણું, કમળ, ગર્ભસ્થાન, ગર્ભાશય; 2 a mould બીજનું, ઝીડનું.

MATRON *s.* [*L. mater* mother] An elderly married woman ઉતરતી વયની બેરી-સ્ત્રી. [સરખું, પુખ્ત ઉંમરે આવેલું.

MATRONAL-LY *a.* ઉતરતી વયની સ્ત્રીનું, મા

MATTER *s.* [*L. materia-mater, Sans. matri* mother] That which is visible or tangible, substance દ્રશ્ય-સ્પર્શ્ય વસ્તુ -પદાર્થમ, દ્રવ્યન; 2 that of which all bodies are constituted પ્રકૃતિ, ઉપાદાન; 3 subject વિષયમ, પ્રકરણન, બાબત; 4 affair, business કામન, કાર્કન, વાત; 5 pus પડન; 6 import, consequence, concern અંદેશોમ, ચિંતા, ફિકર; as no m. કંઈ ચિંતા નહીં; 7 a subject of complaint, suit ચુકરદેશોમ, વિષયમ; What is the m. થું થયું? થું છે?; M. of fact બનેલી-બરી વાત; Upon the whole m. બધી વાતનો વિચાર કરતાં, એકંદર જોતાં; A m. of વાન, (distance) મજલ, (amount) રકમ; as, a m. of twenty rupees વીસ રૂપીઆની રકમ. *vi.* To be of concern, to import ફિકર-ચિંતા હોવી, અંદેશો હોવો; as, it matters not એની કંઈ ચિંતા નથી; What matters it? એમાં થું છે? એની શી ફિકર છે?; 2 પડ નીકળવું.

MATTER-OF-FACT *s.* વાસ્તવિક વાત, બનેલી બીના. *a.* (pers.) જેની વાત રસિક ન હોય એવું; 2 રસ વગરનું.

MATTERY *a.* પડવાળું, પડથી ભરેલું.

MATERIAL *a.* Consisting of matter, not spiritual પંચ મહાત્મ્યોનું બનેલું, પંચતુલાત્મક, પંચબૂતિ, આધિભૌતિક, ભૌતિક, (in comp.) જૂત, સ્થૂલ; the m. world જૂતધુ-ગિર-સંસારમ; the m. body સ્થૂલદેહ-શરીરન; 2 important અગત્યનું, ઉપયોગી, જરૂરનું, મોટું, ભારે; 3 substantial વાસ્તવિક, ખરૂં. *s.* જેનું કંઈ બને છે તે પદાર્થમ, દ્રવ્યન, સાહિત્યન, વસ્તુ, ચીજ.

MATERIALISM *s.* દેહાત્મવાદમ, ચાર્વાકમતમ.

MATERIALIST *s.* દેહાત્મવાદી, ચાર્વાકમતિ.

MATERIALLY *ad.* વાસ્તવિકરીતે, અવશ્ય, જરૂર

MATERIEL *s.* સામાનમ. [કાદાબી.

MATTOCK *s.* [*AS. mattoc, Celt. madog*]

MATTRESS *s.* [old *Fr. materas, Prov. almatrac*] A quilted bed ગોદડું, તળાઈ, ગોદડી, રજઈ.

MATURE *a.* [*L. maturus ripe*] Ripe પાકું. પરિપક્વ, પુખ્ત; 2 complete પૂરું થ-એલું, પૂર્ણ. *vt.* પકવવું, પાકું કર; 2 to advance towards perfection સિદ્ધ-પૂર્ણ કર. *vi.* પાકું &c. થવું; 2 (a bill) પાકવું, -ની ચુલત થવી. [જુલ્તા, પરિપક્વપાણું.

MATURITY *s.* પુખ્તપણું, પાકી હાલત, પુ-

MATUTINAL *a.* [*L. matutinus, See Matin*] Pertaining to the morning સવારનું, પ્રાતઃકાળનું-સંબંધી.

MAUDLIN *a.* [contr. from old *E. maudeleyne*] Approaching to intoxication છુકટ-પીધેલ જેનું, બેવકુફ.

MAUGER, MAUGRE *prep.* [*Fr. malgre*] In spite of, in opposition to નહીં માનીને, -ની વિરુદ્ધ, છતાં પણ.

MAUL *s.* (See Mall). *vt.* સોટો-ડાંગ મારવી.

MAUNDS [*Sans. mán a measure*] મણમ.

MAUSOLEUM *s.* [*L. from Mausolus a king of Caria*] A magnificent tomb માટી શોભાતી કબર.

MAW *s.* [*AS. maga, Ger. magen*] પથનું પેટ-કોઠામ-હોજરી, પેટની કોથળી.

MAWKISH *a.* [vulgar *mawk a maggot*] -થી કંટાળો આવે એવું.

MAXILLAR-ARY *a.* [*L. maxilla the jaw-bone*] જડબા નું-સંબંધી.

MAXIM *s.* [*Fr. maxime, L. maxima (sententia) greatest (opinion)*] નીતિ વચન, વામન, નિયમન, સૂત્રન, કેહેલત.

MAXIMUM *s.* The greatest number or quantity સહી મોટી સંખ્યા-પરિમાણન.

MAY *s.* [*L. maius, Fr. mai*] અંગ્રેજ વર્ષનો પાંચમા મહિનો, વૈશાખ-જેઠ, મે.

MAYOR *s.* [*Fr. maire, L. major*] કોટવાલમ.

MAYORALTY, MAYORSHIP *s.* કોટવાલી.

MAYORESS *s.* કોટવાલની વહુ.

MAZE *s.* [*Icel. masa to jabber*] A winding and turning ગલી કુંચીવાળો રસ્તો; 2 perplexity ગુંચવણ.

MAZY *a.* ગલી કુંચીવાળું, ગુંચવણ ભરેલું.

MEAD s. [AS. *medo*, Dut. *mede*] મધ અને પાણીવાળો દારૂ. [વાળી જમીન, ખીડન.]

MEAD, MEADOW s. [AS. *mæd*] ધાસ-

MEAGER, MEAGRE a. [Fr. *maigre*,

L. macer lean] Thin, lean પાતળું, સૂકાઈ

-સવાઈ ગયેલું; 2 barren (soil) કસરહિત;

3 wanting strength of diction રસરહિત;

4 થોડું, જુલ. [જમણુન, ખાનુન.]

MEAL s. [AS. *mæl*, Dut. *maal*] ઢોળનન,

MEAL s. [AS. *melewe*, Ger. *mehl*, *L. mo-*

lo, Sans. *math* to grind] ઘોટમ, આટોમ.

MEALY a. ઘોટના ન્યું, નરમ.

MEALY-MOUTHED a. ન્યું હોય તેવું સાફ

રીતે કહેવાને શરમાવું, ગાવડીકાપું.

MEAN a. [AS. *mæne*, Ger. *meinen*]

Low in rank or birth નીચા કુળનું.

નીચું, હલકું; 2 base અધમ, હલકું, નીચ,

પાછું; 3 of little value હલકી કિંમતનું,

હલકું, નજીવું; 4 despicable દુષ્ટ, ધિકા-

રવા જોગ; as, they proved no m. foes

તેઓ દુષ્ટ શત્રુ ન હતા.

MEANNESS s. હલકાપણું, પાછાપણું, હલકાઈ.

MEAN a. [*L. medius* middle] Middle

મધ્યમ, મધ્ય, મધ્યમપરિમાણ-પદનું; 2 in-

tervening વચ્ચેનું; In the m. time or

while અંતર્યામાં, તે દરમ્યાન. s. મધ્યપદન;

2 (pl.) instrument by or medium

through which any thing is done સા-

ધનન, ઉપાયન, ધલાનન; 3 (pl.) income,

resources પૈસીન, દ્રવ્યન, આયપત્ત; By

all means સર્વ પ્રકારે, સર્વથા, અચિત, અ-

જ્ઞસ, ગમેતે થાય તોપણ; By no means બિ-

લકુલ-જરામ્મી નહીં; By means of -થી,

વડે, કરીને, મારફતે; By any means ગમે

તેમ કરીને, કોઈ પણ પ્રકારે-રીતે; Accord-

ing to one's means પોતાના ગળ પ્રમા-

ણે, યથારાશિત્ત.

MEAN vt. [Ger. *meinen*, Sans. *man* to

think] To have in the mind, to intend

મનમાં હોવું, અભિપ્રાય-મતલબ હોવી, ધરાદો

રાખવો 2 to signify અર્થ બતાવવો-

હોવો, ખુલાસો હોવો.

MEANING s. અભિપ્રાય *m*, મતલબ; ધરાદો *m*.

2 ખુલાસો *m*, મતલબ; 3 અર્થ *m*, માયનો *m*;

Literal *m*. શબ્દાર્થ, પદાર્થ; Figurative *m*.

લાક્ષણિક અર્થ *m*, ગોણાર્થ; hidden *m*.

ગૂઢાર્થ, મર્મ *m*.

MEANDER s. [The name of a winding

river in Phrygia] A winding course

વાંકી ચુંકી-સર્પાકારે ગતિ, ગલીકુંડી; 2 per-

plexity ગુંચવણ. *vi*. સર્પાકારે વહેવું-

ચાલવું.

MEASLES s. [Ger. *masu*, Dut. *maese*

spot] ગોવરૂં, ગોખરૂં, ચ્યારી.

MEASLED, MEASLY a. ગોવરાવાળું.

MEASURE s. [Fr. *mesure*, *L. metior* I

measure] Dimensions પરિમાણન, પરિમિ-

તિ; 2 that by which dimension is

ascertained, quantity માપન; 3 extent

of ability ગળ-શક્તિનું પ્રમાણ; 4 a rule

by which any thing is adjusted પ્ર-

માણન, પરિમાણન; 5 limit હદ, મર્યાદા,

સુમાર *m*; Beyond *m*. અતિશય, બેસુમાર;

6 degree દરજ્જો *m*; as, in a great *m*.

ધણે દરજ્જે, ધણું કરીને; in some *m*. કેટલેક

દરજ્જે, થોડું ધણું; 7 musical time તાલ;

8 metre છંદ *m*, વૃત્ત *n*; 9 means to an

end સાધનન, યુક્તિ, (remedial) ઉપાય *m*,

ધલાન *m*; To take measures સાધન-

ઉપાય ક., બંદોબસ્ત ક. *vt*. માપવું, બરવું;

2 to pass through or over ચાલવું, કા-

પવું; 3 to judge of (distance, extent)

જોઈને કેટલું છે તે કહેવું, અટકળ બાંધવી, માપ

લેવું. *vi*. -નું માપ હોવું, હોવું; as, the

land measures three acres એ જમીન

ત્રણ એકર છે.

MEASURABLE a. મપાય એવું-એટલું, મધ્યમ.

MEASUREMENT s. માપવું તે, માપણી, માપન.

MEASURED a. Equal, uniform સરખું,

એક સરખું. [મિત.]

MEASURELESS a. બેહદ, બેસુમાર, અપરિ-

MEAT s. [AS. *mæte*, Goth. *mats* food

—*matjan* to eat] Food in general

ખોરાક *m*, અન્ન *n*, બક્ષન; 2 flesh માંસ *n*;

A *m*. offering આદ્યાર્પણ *n*.

MECHANIC-AL *a.* [*Gr. mechané* a machine—*mēchos* a means] Pertaining to machines or to the construction of articles by skilled manual labour યંત્રજનું, સામાન બનાવવાનું, યાંત્રિક; *a m.* contrivance યાંત્રિક સાધન, યંત્ર; *m.* labour, occupation ઝાંજર — સામાન બનાવવાનું કામ—નેાં ધંધા, કારીગરી; 2 constructed or performed according to the laws of mechanics યંત્ર શાસ્ત્રના નિયમ પ્રમાણે કીધેલું, યંત્રશાસ્ત્રાનુરૂપ, યંત્રશાસ્ત્રસિદ્ધ; 3 done without design or reflection પોતાની મેળે થતું—ચાલતું; 4 belonging to artisans કારીગરના જેવું, સાધારણ; The *m.* powers યાંત્રિક શક્તિ.

MECHANIC *s.* કારીગર, શિલ્પકાર.

MECHANICIAN *s.* યંત્રવિદ્યામાં કુશળ માણસ, યંત્રશાસ્ત્રી. [*જન.*]

MECHANICS *s.* યંત્રવિદ્યા-શાસ્ત્ર, શિલ્પશા-

MECHANISM *s.* ની બાંધણી-રચના.

MECHANIST *s.* યંત્ર બનાવનાર, યંત્રકાર, યંત્રવિદ્યામાં કુશળ માણસ.

MEDAL *s.* [*L. metallum* metal] A piece of metal stamped in honour of some person or event ચાંદમ, પ્રતિષ્ઠા-કીર્તિચુક્ર.

MEDALLION *s.* એક મ્હોટો અસલી ચાંદ; 2 એવા ચાંદનું ચિત્ર.

MEDALLIST *s.* જેને ચાંદ મળ્યો હોય તે.

MEDDLE *vi.* [*Fr. medler, L. misceo* I mix] To interpose in the concerns of others કામ વગર વચ્ચે પડવું—હાથ ધાલવો—માથું મારવું; 2 to touch અડકવું.

MEDDLESOME, MEDDLING *a.* કામ વગર વચ્ચે પડનાર, માથું મારનાર.

MEDDLER *s.* કામ વગર વચ્ચે પડતું માણસ.

MEDIATE *vi.* [*low L. mediatum*] To interpose between parties as the equal friend of each મધ્યસ્થ થવું, વચ્ચે પડવું, વચ્ચે પડીને તકરાર પતાવવી. *vt.* મધ્યસ્થ થઈને—વચ્ચે પડીને કસાવવું. *a.* મધ્યમ, સાધારણ; 2 વચ્ચે આવેલું, વચ્ચેનું, વચ્ચેનું; *M.* cause આદિકારણ, નિવાન.

MEDIATELY *ad.* સાધને કરીને, મારફતે.

MEDIATION *s.* વચ્ચે પડવું તે, મધ્યસ્થી.

MEDIATOR *s.* વચ્ચે પડનાર, મધ્યસ્થ.

MEDIATORIAL *a.* મધ્યસ્થ જનું—સંબંધી.

MEDICAL *a.* [*L. medico* I heal] વૈદકજનું—સંબંધી; *A m.* man વૈદ; 2 medicinal ઔષધવાળું, સારું કરે એવું; 3 (school &c.) વૈદક શિખવવાનું.

MEDICAMENT *s.* ઔષધન, ઔષડન, દવા.

MEDICATE *vt.* To give medicinal qualities to ઔષડના ગુણ આપવા; 2 to heal સાજું—સારું કર.

MEDICINE *s.* ઔષડન, ઔષધન, દવા; 2 the science વૈદકશાસ્ત્ર, વૈદક.

MEDICINAL *a.* ઔષડના ગુણવાળું, ઔષધિ-અયોગી, દોગહારી, ઔષધ-ઔષડનું.

MEDIEVAL *a.* [*L. medius* middle & *ævum* an age] Pertaining to the middle ages (પુરાતન નહીં અને અર્વાચીન પણ નહીં એ) મધ્યમકાળ જનું—સંબંધી.

MEDIOCRITY *s.* [*L. medius* middle] Middle state or degree મધ્યમ દરજી, સાધારણ સ્થિતિ, સામાન્યતા, મધ્યમતા.

MEDITATE *vi.* [*L. meditor*] To contemplate ધ્યાન કરવું, વિચારવું, ચિંતન—મનન કર. *vt.* કલ્પના કર., યોજવું, યુક્તિ રચવી.

MEDITATED *a.* કલ્પેલું, યોજેલું, વિચારેલું.

MEDITATION *s.* ધ્યાન, વિચાર, ચિંતન, મનન; Religious *m.* સમાધી.

MEDITATIVE *a.* જનું ધ્યાન કરતું, ચિંતન—મનન કરતું, ધ્યાની, ધ્યાનશીલ.

MEDITERRANEAN *a.* [*L. medius* middle and *terra* land] Inclosed with land જમીનથી ઘેરાયેલું, ભૂમધ્ય; 2 remote from the sea દરિયાથી દૂરનું, મધ્ય દેશનું; The *M.* Sea ભૂમધ્ય સમુદ્ર.

MEDIUM *s.* [*L.*] The space or substance in which a body moves કામન, આપવા—જવાની જગ્યા, જે વસ્તુમાં થઈને ચાલવું—રવું પડે છે તે; resisting *m.* જેમાં થઈને ચાલતાં—મનન કરતાં જેથી અટકત વાય તે; a refracting *m.* જેમાં થઈને જતાં (અનવા-

જાનું) વક્રીભવન થાય તે; 2 means, channel ઉપાયમ, મારફત, સાધનન, માર્ગમ, દારન; money is the m. of trade વેપારનું સાધન પૈસા છે; 3 the mean વચ્ચે-મધ્યમ માર્ગ - રસ્તો m; 4 (med.) અનુપાન n; Through the m. of -થી, વડે, (persons) મારફતે.

[m, પ્રિયડોm.

MEDLEY s. [See Meddle] મિળન, પંચમિ-

MEDULLAR-ARY a. [L. medulla marrow—medius middle] મધ્યમ-ગૂર-મિદા સંબંધી-નું.

MEED s. [A.S. med, Dut. miede] Reward, recompense ધનમન, બક્ષીસ, ફળન, બદલો.

MEEK a. [Dut. muyck, Goth. muko] Mild of temper, gentle ગરીબ, સાલસ, ભણું, નમ્ર, નરમ; 2 submissive to the divine will ધર્મચરિત્રાને આધીન.

MEET vt. [A.S. metan] To come face to face with, to come together સામા મળવું-આવવું, -ને મળવું, મેટવું; go ye out to m. him તમે તેને મળવા બહાર; we met many friends in Bombay મુંબઈમાં અમને ઘણા મિત્ર મળ્યા; 2 to encounter સામસામાં બંધ જવું-આવીજવું-મળવું, લડવા સાર મળવું, લડવું; 3 to come in contact (as lines) મળવું; 4 to (reward &c.) receive -ને મળવું-થવું, પામવું. vi. મળવું, મેટવું, સામું મળવું-આવવું; 2 to assemble મળવું, એકત્ર થવું; 3 to encounter સામસામા આવી જવું, લડવા સાર એકત્ર થવું; To m. with -ને મળવું, બેઠવું; as, he met with a cordial reception તેને ઘણું આદરમાન મળ્યું; we met with many things worthy of attention અમે ધ્યાન લાયક ઘણી વસ્તુ બેઠ; 2 to suffer, to be subject to થવું, મળવું; he met with an accident તેને અકસ્માત હરકત-બળ થઈ; We met with great unkindness from them અમારા પર તે-ઓની ઘણી બેરમિદર્યાની દેખાઈ; He met his death by an accident તે અકાળ મરણ પામ્યો; He met his fate with serenity તેના પર જે વીતવાનું હતું તે તેણે

શાંતપણે સહન કર્યું; To m. with one's approval -ને પસંદ પડવું; To m. half way (a) અર્ધે સુધી સામું જઈ-આવી મળવું; (b) (fig.) ફાંઈ ઘવા-તકરાર મુકીદઈને મળીજવું-સમજવું. s. શિકાર કરવાને માટે શિકારી-ઓનું એકત્ર થવું તે.

MEETING s. મુલાકાત f, સમાગમમ, મેટ f;

2 an assembly સભા f, મંડળી f, સમાજમ.

MEETING-HOUSE s. a church સભાસ્થાન f.

MEET a. [A.S. gemet fit] Suitable, proper યોગ્ય, ઉચિત, લાયક, ધરિત.

MEETNESS s. યોગ્યતા f, લાયકી f.

MEETER vt. યોગ્ય-લાયક ક.

MEGRIM s. [Fr. migraine, Gr. hemi-crania half the head] આદાસીસી f.

MELANCHOLY s. [Gr. melan black cholē bile] પિન્નતા f, ઉદ્વેગમ, દિલગીરી f, ઉદાસી. a. ઉદાસ, પિન્ન, ખેદયુક્ત, દિલગીર; 2 afflictive ખેદ-શોકકારક; 3 habitually dejected સદા ઉદાસ. [અર્ધ.

MELEE s. [Fr.] મિળસેળ ઘણાં માણસોની લ-

MELIORATE vt. [low L. melioro I make better] To improve સુધારવું, સારું-કરત ક. vi. સુધારવું, સારું થવું.

MELIORATION s. સુધારવું તે, સુધારો m.

MELLIFLUOUS a. [L. mel honey & fluo I flow] (voice, sound) મધુર, મિઠું.

MELLOW a. [Dut. mollig soft, Ger. molsch, A.S. melewe] Soft with ripeness બરોબર પાકેલું, નરમ; 2 soft to the ear મધુર, મૃદુ, મિઠું, કોમળ; 3 well pulverised (ground) નરમ, પોચું, કઠણ નહીં એવું; 4 soft to the taste મિઠું, મૃદુ; 5 intoxicated પીધેલ, કેદી, છાકડું; 6 soft to the eye આંખને મમ્મિ એવું. vt. પકવવું, પાકું ક., નરમ ક. vi. પાકવું, પાકી જવું, પાકીને નરમ થવું.

MELLOWNESS s. નરમાસ f, પાકાપણું n.

MELODY s. [Gr. melodia—melos apart adē a lay] An agreeable succession of sounds મધુર સ્વરોનો ક્રમ, મધુરલાગે એવા સ્વરાનુક્રમ; 2 રાગમ, ઢાળમ, દેશી f.

MELODIOUS *a.* મધુર, મિઠું, રસિયું, સુસ્વર.
MELON *s.* [*Fr., L. melo, Gr. melon* an apple] Musk *m.* (the plant) ખડખડી, (the fruit) ખડખડું, ખડખડન; 2 water *m.* (the plant) કાલિંગડી, તડખડી, (the fruit) તડખડન.

MELT *vt.* [*AS. meltan, Dut. smelten, Gr. meldō*] ગાળવું, ઘોગાળવું, પીગળાવવું, રસ-પાણી ક.; 2 to soften (the mind, the heart &c.) -થી પીગળીજવું. *vi.* ઘોગળવું, પીગળવું, પાણી થઈજવું; 2 (pers., heart) પીગળી જવું, -ને દયા આપવી; 3 to be subdued by grief દુઃખથી છેક નખવું કમ-જોર થઈજવું.

MELTING *a.* મન પીગળાવે ઘીવું.

MEMBER *s.* [*Fr. membre, L. membrum*] (of the animal body) શરીરનો ભાગ, અવયવ, ગાત્રન, અંગન; 2 (of a sentence, clause or verse) ભાગમ; 3 (of a community) ટોળી-મંડળ જે અંક માણસન-આસામી; *M.* of an assembly સભાસદમ.

MEMBRANE *s.* [*L. membrana*] અંદરની પાતળી લચા-આમડી. [*જવું-જવું.*]

MEMBRANOUS *a.* અંદરની પાતળી આમડી

MEMORY *s.* [*L. memoria-memormindful, Sans. smri* to remember] The faculty સ્મરણશક્તિ, સ્મૃતિ, યાદદસ્ત; 2 remembrance સ્મરણ, યાદ, ફાઈ, સ્મૃતિ; 3 the time within which past events can be remembered સ્મરણકાલમ, સ્મરણ, યાદ; To be within the *m.* of -ને યાદ હોવું, -નું સ્મરણ હોવું; 4 monumental record -ની યાદગારી-ગીરી, -નું સંભારણું; *as*, in *m.* of -ની યાદગીરીને માટે; To commit to *m.* મહેડે-પાઠે ક.; To keep in *m.* યાદ રાખવું, ધ્યાનમાં રાખવું; To speak from *m.* યાદ હોય તે પ્રમાણે કહેવું; I have a bad *m.* મને ઘણું યાદ રહેતું નથી; He must have a very good *m.* તેની સ્મરણશક્તિ ઘણી સારી હશે; I have lost my *m.* મારી યાદદસ્ત જવી રહી; It escaped my *m.* એ તો હું બૂલી ગયો.

MEMENTO *s.* (remember thou) યાદગારી-ગીરી, સંભારણું, સ્મરણ કરાવનારી વસ્તુ.

MEMOIR *s.* અરિત્ર, જન્મચરિત્ર-વૃત્તાંત.

MEMORABLE *a.* યાદ રાખવા જોગ, સ્મરણીય; celebrated પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ, નામીયું.

MEMORANDUM *s.* સ્મરણ પુસ્તકન, યાદ, ટીપ્પણ, નોંધ.

MEMORIAL *s.* -ની યાદગારી-ગીરી, -નું સંભારણું; 2 a written representation અરજી. *a.* યાદગીરીને માટે કીધેલું.

MEMORIALIST *s.* જન્મચરિત્ર-વૃત્તાંત લખનાર; 2 અરજી કરનાર, અરજદાર.

MEMORIALISE *vt.* અરજી ક.-આપવી.

MEMORITER *ad.* મહેડે કરીને; *as*, to speak *m.* બાંધણું મહેડે કરીને ક.

MENACE *vt.* [*L. minor* I threaten] To threaten ધાક-બચ-દેહેરાત આપવી, ધમકી આપવી. *s.* ધાકમ, દેહેરાત, બચમ, ધમકી.

MENACING *a.* બચ-દેહેરાત ભરેલું.

MENAGERY, MENAGERIE *s.* [*Fr.* from root of Manage] A collection of animals પથુનો સંગ્રહમ, રિકારખાનું.

MEND *vt.* [*L. emendo—e., ex* out of, & *mendum* a fault] To repair સમારવું, દુરસ્ત ક.; 2 to correct, સુધારવું, રસ્તે લાવવું, -થી સુધરવું; *as*, they must *m.* their ways તેઓએ પોતાની ચાલ સુધારવી; his going will not *m.* matters તેના જવાથી પાત સુધરવાની નથી. *vi.* સુધરવું, વધારે સાફ થવું.

MENDACIOUS *a.* [*L. mendax* lying] Lying, false જાહું, લખાડ, ખોટું, જાહું બોલનાર, અસત્યવાદી.

MENDACITY *s.* જાહાઈ.

MENDICANT *s.* [*L. mendico* I beg] બિખ્યાગનાર, બિખારીમ; A religious *m.* જોગીમ, ગોંસાઈ, વેરાગીમ, સાધુમ, ખાલો; A Mohamedan *m.* ફકીરમ.

MENDICANCY, MENDICITY *s.* બિખારીપણું, બિખારવૃત્તિ.

MENIAL *La.* [*Norm. meynal-mesné* house-hold from *L. maneo* I dwell] આકરનું-સં-

ચાકરનું-સંબંધી, હલકું, નીચ. *s.* ધરનો ચાકરમ, વાસણ માંજનાર, પાણી આણનાર.

MENSES *s. pl.* [*L. mensis* month] સ્ત્રીને મહિને મહિને અળગું બેસવું પડે છે તે, માથે થવું -અડકાવું તે, ઋતુપ્રાપ્તિ, અળગું, દસ્તાન, યોગપટ્ટી.

MENSTRUAL *a.* દર મહિનાનું, માસિક; *M.* flux ઋતુપ્રાપ્તિ, અડકાવમ, દસ્તાન, યોગપટ્ટી.

MENSTRUATE *vi.* અળગું બેસવું, માથે થવું, અડકાવું, અડકાવ આવવા. [રજસ્વલા.

MENSTRUOUS *a.* અડકામ્પી, માથે થમ્પી,

MENSTRUUM *s.* (See Menses); 2 a solvent પીગળાવે- પાણી કરીનાએ યોગ રસ.

MENSURATION *s.* [*L. mensuro* I measure] The act or art of measuring માપવું તે, માપણી, માપકરણ.

MENTAL *a.* [*L. mens, mentis* the mind, *Sans. man* to think] મનનું, માનસિક.

MENTALLY *ad.* (in Arith.) મહેરોથી, મનમાંથી

MENTION *vt.* [*L. mentio*, from *memini* I remember] કહેવું, બોલવું, નામ કહેવું. *s.* ટુંકમાં બોલવું તે.

MENTOR *s.* [from *Mentor* the friend of Ulysses] A wise and faithful counsellor ડાહ્યો સલાહકારી-મંત્રી.

MEPHITIC-AL *a.* [*L. mephitis* an ill smell] Offensive to the smell ખરાબ ગંધવાળું, દુર્ગંધમય, રાગકારક.

MERCENARY *a.* [*L. merces* hire] Hired, purchased પૈસા લઈ કામ કરનાર, બાડે આણેલું, બાડુતી; 2 sordid પૈસાનું લાલચુ-લોભી, પૈસાની લાલચથી ક્રીધેલું; *m.* motives પૈસાની લાલચ. *s.* પગાર લઈને પર રાત્રીની નોકરી કરનાર સિપાઈમ.

MERCER *s.* [*Fr. mercier, L. merx* merchandise] A dealer in silks and woollen cloths રેશમી અને ઉનના કાપડનો વેપારી.

MERCHANT *s.* [*L. merco* I buy] વેપાર કરનાર, વેપારીમ, સોદાગરમ.

MERCHANDISE *s.* વેપારની ચીજ, માલમ; 2 trade વેપારમ.

MERCHANTMAN *s.* વેપારનું વાહણ, માલ લઈ જવા લાવવાનું વાહણ-ખારકસન-ઝાન.

MERCANTILE *a.* (pers.) વેપારી, (transaction) વેપારનું; *a m. man* વેપારી.

MERCURY *s.* [*L. mercurius* from *merx* merchandise] Quicksilver પારેમ; 2 one of the planets બુધમ; Oxido of *m.* પારદભસ્મ, પારાની આખ; White sublimate of *m.* રસકપુરન.

MERCURIAL *a.* પારાનું-વાળું-સંબંધી; 2 active ચંચળ, ચપળ.

MERCY *s.* [*Fr. merci, It. mercede, L. merces*] (towards an offender) ક્ષમા શીલતા, રહેમીઅત, દયા; 2 compassion દયા, કરૂણા, કૃપા; 3 an act or exercise of *m.* દયા કરવી તે, દયાનું કામ, દયા; It is a *m.* he was not killed તે મરણથી બચ્યો એ તેના પર ધન્યરની દયા; To be at the *m.* of -ને સ્થાપીન-વસા હેવું, -ના હાથમાં આવી પડવું; To cry *m.* ક્ષમા માગવી; *M. ! M. !* ત્રાહિ ! ત્રાહિ !

MERCIFUL *a.* (God) દયાળુ, ક્ષમાશીલ; 2 not cruel કરૂણાળુ, નરમ હૈયાનું, દયાળુ.

MERCILESS *a.* નિર્દય, ક્રૂર, દયાવિનાનું.

MERCY-SEAT *s.* દયાસન; To approach the *m.* ધન્યરની પ્રાર્થના-વિનંતિ ક.

MERE *a.* [*It. mero, L. merus*] કેવળ, માત્ર, ફક્ત, છેક; as, he is reduced to a *m.* skeleton તેણે છેક હાડકાં કાઢ્યાં છે.

MERELY *ad.* કેવળ, માત્ર, ફક્ત.

MERETRICKIOUS *a.* [*L. meretrix* a harlot] Pertaining to harlots વેશ્યા-કિસબણુ-રાંડ નું; *m. arts* કિસબણુનાં નખ-રંજન-આળમ; 2 false ખોટું; as, *m. ornaments* ખોટાં આશુષણુ-અલંકાર-રાણુગારમ

MERGE *vt.* [*L. mergo* I dip, akin to *Sans. majj* to dive] To cause to be swallowed up ગરક કર, ડબોવવું, ગરક થાય - ગળાઈ જાય તેવું કર, મળવી-પેસાડી દેવું. *vi.* ગરક થવું, મળી-પેસી જવું, ગળાઈ જવું.

MERIDIAN *s.* [*L. meridies* mid-day] Noon મધ્યાહનમ, બપોરમ; 2 the highest

point બર, (in com.) પૂર્ણકળા *f*; the m. of life બર્જિવલ્લિ *f*; the m. of his power તેની શક્તિની પૂર્ણકળા ; 3 (In astr. and geog.) an imaginary great circle passing through the poles and any given place or its Zenith મધ્યાહ્નરેખા *f*, યામ્યોતરવૃત્તન-રેખા *f*; 4 distinguishing circumstances વિશેષ અવસ્થા *f*, હાલત *f*; as, that work is not adapted to the m. of Bombay એ અંચ મુંબાઈની વિશેષ અવસ્થાને યોગ્ય નથી. [-તરફનું.]

MERIDIONAL *a*. મધ્યાહ્નરેખાનું; 2 દક્ષિણનું

MERINO *a*. [*Sp.*, from *merino* inspector of sheep walks] મરીનો નામની જાતના ષેઠાંના ખારીક ઉનનું. *s*. મરીનો જાતના ષેઠાંના ઉનનું ધુગડું.

MERIT *vt*. [*L. mereo* I deserve] To deserve યોગ્ય-લાયક-પાત્ર થવું. *s*. ગુણમ, યોગ્યતા *f*, લાયકાઈ *f*; as, his merits as an author are acknowledged તેનામાં અંચકારના ગુણો છે એ સર્વમાન્ય છે; 2 (religious) પુણ્યન, ધર્મમ; as, men can not obtain salvation by their own merits માણસને તેના પુણ્યથી યુક્તિ મળી શકતી નથી; 3 reward deserved ફળન, અદલામ, ધનામન; 4 excellence (applied to things) ખુબી *f*, ગુણમ. *s. pl.* ગુણદોષમ, ગુણાવગુણમ

MERITORIOUS *a*. ગુણી, ગુણવાન, યોગ્ય, લાયક, પુણ્યનું.

MERMAID *s*. [*Fr. mer, L. mare* the sea and maid] ઉપલો ભાગ સ્ત્રીના જેવા અને નિચલો માછલીના જેવા એવું એક કલ્પિત દરિયાઈ પ્રાણી, મત્સ્યકન્યા *f*, જળસ્ત્રી.

MERRY *a*. [*AS. mirig*] Joyous આનંદી, ઉલ્લાસી, ખુશીમજી, હસપ્રમુખ; 2 causing laughter હાસ્ય કારક-જનક, હસાવે એવું; To make m. ખાઈપીને મજા-ચેનખાજી કર, મોજ મારવી.

MERRILY *ad*. મોજ મજાથી, આનંદથી.

MERRIMENT *s*. મોજમજાઈ, આનંદમ, ખ્યાલી-ખુશાલી *f*, ચમનજ.

MERRY-ANDREW *s*. મરકરોમ, વિફલકમ, રંગલોમ, નકલી, મજકબોર.

MESH *s*. [*AS. mascere, Ger. masche, Dan. maske*] The opening between the threads of a net જાળનું કાણું, જાળીનું કાણું-ખાડું.

MESHY *a*. જાળીવાળું.

MESMERISM *s*. [*Mesmer a German physician (1733—1815)*] મન જાગૃત રહે પણ શરીરનું ભાન રહે નહીં એવી ઝંઘમાં નાખવાની કળા, જુરકી નાખવાની કળા.

MESNE *a*. [*Norm., Fr. mesne* middle] દરમ્યાનનું; as, m. profits—the income of land during the time the rightful owner has been kept out of possession દરમ્યાનની ઉપજ.

MESS *s*. [*It. messa a course at table*] A dish of food એક જણને માટે પીરસેલું અન્ન, બાણું, એક માણસનો અન્નમાંનો ભાગ; 2 a number of persons who eat together નીત સાથે બેસીને ખાનારાં માણસ, મેસ; 3 a mixed mass મિજસેજ કીધેલું તે, ગડખડગોટોમ, ખીચડોમ; to make a m. of ગડખડગોટો-ગોળોપિડાજો વાળવો. *vi.* નીત સાથે બેસીને જમવું-ખાવું.

MESS-MATE *s*. જમવામાં સોપતી, નીત સાથે બેસીને જમનાર.

MESSAGE *s*. [*Fr., low L. messagium from mitto I send*] સંદેશોમ, કહેણું *f*, સમાચારમ.

MESSSENGER *s*. સંદેશો લાવનાર- લઈજનાર, ફાસદમ, એપિયોમ, જાસસમ, દૂતમ.

MESSIAH *s*. [*Heb. mashiach* anointed] Christ અભિષિક્ત, ઠરાવેલો, ખ્રિસ્ત.

MESSIANIC *a*. ખ્રિસ્ત નું-સંબંધી.

MESSUAGE *s*. [old *Fr., low L. messuagium*] ધર અને તેને લગતી જમા- મકાનન.

METAL *s*. [*Fr. métal, L. metallum*] ધાતુ; 2 broken stones used for roads રસ્તા ભેપર પૂરવાના પથ્થરના કાણા કકડા.

METALLIC *a*. ધાતુ નું-સંબંધી, ધાતુ સરખું.

METALLINE *a*. Impregnated with metal ધાતુમય-ધર્મક-વાળું; 2 ધાતુ નું-સંબંધી.

METALLURGY *s*. ધાતુશોધનવિદ્યા *f*.

METAMORPHOSE *vt.* [*Gr. meta* expressing change and *morphē* form] To transform -ગુ રૂપ બદલવું, -ગુ રૂપાંતર કર.

METAMORPHOSIS *s.* રૂપાંતરન, રૂપ બદલમ.

METAPHOR *s.* [*Gr. meta* over, *pherō* I carry] A word or phrase expressing similitude without the signs of comparison એક વસ્તુનું બીજી વસ્તુનેાનમિ વર્ણન કરવું તે, ઉત્પ્રેક્ષાલંકારમ, રૂપક, આરોપ. [વાળું.

METAPHORIC-AL *a.* લાક્ષણિક, આરોપ ગુ-

METAPHRASE *s.* [*Gr. meta* beyond and *phrasis* a speaking] Verbal translation શબ્દે શબ્દનો તરજુમા, યથાશબ્દ-બાધાંતરન.

METAPHRAST *s.* શબ્દેશબ્દનો તરજુમા કરનાર.

METAPHYSICS *s.* [*Gr. meta* after & *physis* nature] Mental philosophy માનસશાસ્ત્રન, આત્મતત્વ વિદ્યા f-શાસ્ત્રન-વિચારમ.

METAPHYSICAL *a.* આત્મતત્વવિદ્યાનું-સંબંધી.

METAPHYSICIAN *s.* માનસશાસ્ત્ર જાણનાર, આત્મતત્વવિદ્યાજ્ઞ.

METATHESIS *s.* [*Gr. meta* over, and *tithēmi* to place] Transposition અક્ષરોનું આગળ પાછળ યથ જવું તે, વર્ણવિપર્યય.

METE *vt.* [*AS. metan*] To measure માપવું.

METEMPSYCHOSIS *s.* [*Gr. meta* expressing change *en* in & *psychē* soul] યુઆ પછી બીજો જન્મ લેવા તે, પુનર્જન્મન, જન્મોંતરન, જન્મ મરણનો ફેરો.

METEOR *s.* [*Gr. meteōros*—*meta* beyond & *eōra* anything suspended] A body that flies or floats in the air વાતાવરણમાં તરતો પદાર્થ; 2 a luminous body seen in the atmosphere ખરતો તારો, ઉલકું; 3 મશાલુકાંઠે અથવા બીજી બિજવાળી જગ્યાએ રાતે થતો બડકો, જ્વતના બડકામ.

[તારામાંથી પડતું.

METEORIC *a.* ખરતા તારા ગુ-સંબંધી, ખરતા

METEOROLOGIC-AL *a.* વાયુચક્ર ગુ-સંબંધી.

METEOROLOGY *s.* વાયુચક્રશાસ્ત્ર, આકાશમાં ઉત્પન્ન થનારી વસ્તુની વિદ્યા.

METER, METRE *s.* [*Gr. metron* measure] (in poetry) છંદરચના f, છંદમ, વૃત્તન; 2 French measure of length=39.371 inches ફ્રાન્સમાંનું ૩૯.૩૭૧ ઈંચનું માપ.

METRICAL *a.* છંદ-વૃત્ત ગુ- રૂપ, કવિતાવાળું.

METHINKS *v. imp.* [me and think] I think મને લાગેછે-જણાયછે.

METHOD *s.* [*Gr. meta* after & *hodos* way] A way, manner રીત f, પ્રકારમ, તરેહ f, માર્ગમ, પદ્ધતી f; 2 an orderly arrangement નિયમમ, વ્યવસ્થા f, બંદોબસ્ત; 3 classification વર્ગીકરણન.

METHODICAL *a.* વ્યવસ્થિત, નિયમસર, રીત પ્રમાણે કાંધેલું-ગોઠવેલું, બંદોબસ્તવાળું.

METHODIST *s.* નિયમ-રીત પ્રમાણે ચાલનાર, નિયમ નિષ્ઠ-શીલ; 2 (in religion) one who holds the doctrines and follows the strict rules of life taught by John Wesley જનવેસ્લીએ શિખવેલું મત માનનાર અને તેના ચોક્કસ કાયદા પ્રમાણે ચાલનાર.

METHODISE *vt.* નિયમસર ગોઠવવું, વ્યવસ્થા-અનુક્રમ બાંધવો.

METONYMY *s.* [*Gr. meta* expressing change and *onoma* name] A trope in which one word is put for another એક શબ્દને બદલે બીજો શબ્દ વ્યવહારી થ-એકા અલંકાર, અજલજલક્ષણ f, નેમકે ચૂલો સળગાવો એટલે ચૂલામાં લાકડાં સળગાવો.

METRE *s.* (See Meter).

METROPOLIS *s.* [*L. & Gr., Gr. mētēr* mother and *polis* a city] The chief city, the capital રાજધાની f, મુખ્ય શહેરન.

METROPOLITAN *a.* રાજધાનીનું, રાજધાની-માં રહેતું. *s.* મુખ્ય ધર્મોપદેશમ.

METTLE *s.* [See Metal] Spirit પાણીન, હિંમત f, દમમ, જીવમ; to try the m. of પાણી જોવું, -થી પાણી જણાઈ આવવું.

METTLESOME, METTLED *a.* પાણીદાર, જી-વદાર, દમવાળું. [sea-gull જળકુકડી f.

MEW *s.* [*AS. mæw, Dut. meeuw*] A cage પાંચડેન, પાડેમ, ડુંન, ગોંધવાની જગ્યા; 2

(*pl.*) લંડનના પાદશાહી ઘોડાના તમેલા, ઘોડાના તમેલા. *vt.* પાંજરામાં ધાલવું-પૂરવું, વાડામાં ગોંધવું; 2 to moult બદલવું, ઉતારવું.
MEW *vi.* [from the sound] To cry as a cat ખીલાડીનું ચોલવું, મ્યાઉ મ્યાઉ ક.
MEWL *vi.* [*Fr. miauler*] To cry for uneasiness, as a child દુઃખથી જ્ઞાના બાળકનું રડવું, ઉઝાડાં ઉઝાડાં ક.
MIASMA [*Gr. from miasinō* I stain] Infecting substances floating in the air ફોહી ગમ્મીલી ચીજોમાંથી નીકળતી-ઝેરી હવા-વરાળ.
MICA *s.* [*L. mico* I shine] અખરખન.
MICHE *vi.* [prov. *Fr. mucher*] છુપાઈ-સંતાઈ રહેવું.
MICROCOSM *s.* [*Gr. mikros* little and *kosmos* the world] સૂક્ષ્મ-લઘુ સૃષ્ટિ, સૃષ્ટિનું સાર જૂત (માણસ).
MICROSCOPE *s.* [*Gr. mikros* little & *skopeo* I look at] ત્રીજી વસ્તુને મોટા કરી દેખાડનારું પંત્ર, સૂક્ષ્મદર્શક પંત્ર.
MICROSCOPIC-AL *a.* Made by the aid of a microscope સૂક્ષ્મદર્શક પંત્રની સહાયથી કરેલું; 2 capable of seeing very minute objects અતિસૂક્ષ્મ પદાર્થ જોઈ શકે તેવું, ખારીક નજરનું, સૂક્ષ્મદર્શી; 3 very small અતિસૂક્ષ્મ, ધણું ખારીક, ધણું ત્રીજું.
MID *a.* [*AS. midde, L. medius*] Middle વચલું, મધ્યેનું, વચ્ચેનું.
MID-DAY *s.* બપોરમ, મધ્યાહન.
MID-HEAVEN *s.* મધ્ય આકાશમ; in m. આકાશમધ્યે.
MID-LAND *a.* સમુદ્ર કિનારાથી દૂરનું; 2 mediterranean જમીનથી ઘેરાયેલું, જમીનમધ્ય.
MID-NIGHT *s.* મધરાત્રિ, મધ્યરાત્રી, અધીરાત્રિ. *a.* મધરાત્રનું; 2 very dark ધણું અંધારું; M. gloom ઘોર અંધારું.
MID-RIFF *s.* પેટનો વચ્ચો પડદો.
MID-SHIP-MAN *s.* વાહાણપરનો એક અમલદાર.
MID-SUMMER *s.* બર ઉજાળેમ; 2 the summer solstice about the 21st of June દક્ષિણાયન.

MIDST *s.* મધ્ય; in the m. મધ્યે. *ad.* મધ્યે.
MID-WAY *s.* અડધી રસ્તો, અર્ધ માર્ગ. *a.* અર્ધનું, મધ્ય. *ad.* અર્ધે રસ્તે, અર્ધવચ.
MID-WINTER *s.* બર શિયાળેમ; 2 the winter solstice ઉત્તરાયણ. [*વચ્ચેનું.*]
MIDDLE *s.* મધ્ય ભાગમ. *a.* મધ્ય, વચલું;
MIDDLE-AGED *a.* મધ્યમ વયનું, અધીડ.
MIDDLE-AGES *s.* મધ્યમ કાળમ, (અર્વાચીન નહીં અને પ્રાચીન પણ નહીં).
MIDDLE-MOST *a.* વચોવચનું.
MIDDLE-SIZED *a.* મધ્યમ કદનું. [*તિરણ.*]
MIDDLE-TERM *s.* (in logic) વચલી-મધ્યપ્ર-
MIDDLING *a.* મધ્યમ, સાધારણ, વચલાવાંધાનું.
MIDGE *s.* [*AS. micg*] મચ્છરમ, ડાંસમ.
MIDWIFE *s.* [*AS. mead* a reward and *wif* wife] દાઈ, સોયાણી. [*વિદાઈ.*]
MID-WIFERY *s.* દાઈનું કામ, ગર્ભભાચન-
MIEN *s.* [*Fr. mine, L. mino* I guide] Look, air ચેહેરામ, દેખાવમ, ડોળમ, શિકલ.
MIGHT *s.* [*AS. meaht, miht, Goth. mahts*] Strength, force શક્તિ, બળ, જોર, સામર્થ્ય; with m. and main અતિશય જોરથી, જોરું જોર હોય તેટલા જોરથી; with all one's m. પોતાની બધી શક્તિ પૂર્વક.
MIGHTILY *ad.* જોર-બળ થી; 2 greatly અત્યંત, અતિશય, ધણુંજ.
MIGHTY *a.* શક્તિવાન, જોરાવર, સમર્થ, બળવાન; 2 very great ધણું મોટું, મહાન; 3 great in quantity, size, effect or qualities મોટું, જબરું, ભારે; 4 wonderful ચમત્કારિક, આશ્ચર્યકારક. *ad.* અત્યંત, અતિશય, ધણુંજ.
MIGRATE *vi.* [*L. migro*] To remove from one country to another એક દેશથી બીજા દેશ જઈ રહેવું, દેશાંતર જવું.
MIGRATION *s.* દેશાંતર જઈ રહેવું તે, દેશાંતર-વિદેશગમન, જગા બદલવી તે.
MIGRATORY *a.* દેશાંતર જઈ રહેનાર; બરડ્યા કરતું, રવડ્યા કરતું. [*દિલી, ફરજી, ફરવી.*]
MILCH *a.* [See Milk] Giving milk દુધ
MILD *a.* [*AS. mild, Ger. milde*] Soft, not violent નરમ, મંદ, સુખકારક, થોડી

અસર કરે યિયું, ધાણું ન લાગે યિયું; 2 calm, gentle, placid શાંત, નરમ, નમ્ર, કોમળ, મિહું, સાલસ; as, a m. disposition શાંતસ્વભાવમ; m. words કોમળ શબ્દન, મિઠી વાત; 3 tender in disposition, clement નરમ સ્વભાવનું, માયાળુ, ક્ષમાવાન, દયાળુ.

MILDEW s. [Ger. mehlthau] ફૂગ f.

MILDEWED a. ઝપર ફૂગ ચઢી આવેલી યિયું.

MILE s. [AS. mil, Fr. mille] અર્થો કોશિ-ગાઠમ, મૈલમ, અંગ્રેજી મૈલના પર ૮૦ કુટ છે.

MILEAGE s. રસ્તાપર જવાનું મૈલ પ્રમાણે બાકું-ગુરન. [બધો-પથરમ.

MILE-POST-STONE s. મૈલની નિશાનીનો થાં-

MILITANT a. [L. miles, militis a soldier] Combating લઢનાર, લડાઈ કરતું, યુદ્ધ-પ્રવૃત્ત; as, the church m. યુદ્ધ પ્રવૃત્ત ખ્રિસ્તી-મંડળન.

MILITARY a. Pertaining to soldiers or to arms સિપાઈનું, લશ્કરી, યુદ્ધ સંબંધી; 2 following the profession of a soldier (man) લશ્કરી, સિપાઈગીરી કરનાર; 3 warlike (qualities) લડાઈનું, સિપાઈને લાયક, લડવૈયા-યોદ્ધા જોગ; 4 derived from the services or exploits of a soldier (renown) લડાઈ-સિપાઈગીરી થી મેળવેલું; 5 conformable to the customs of armies (conduct) લશ્કરી કાયદા પ્રમાણે-કાયદેશીર; M. tenure લશ્કરી ચાકરી કરવાની શરતથી આપેલો જમીનનો પટો; M. profession સિપાઈગીરી f. s. (the m.) લશ્કરન, સૈન્યન, ફોજ f.

MILITATE vi. (against) To oppose સામી થયું, વિરુદ્ધ હોયું.

MILITIA s. કામ પડે તો લઢવું નહીં તો પોતાનો ધંધો કરવો યિયી શરતે રાખેલું લશ્કર, સિરખંદી f.

MILK s. [AS. meolc-melcan to milk] દુધન; 2 the white juice of certain plants ઝાડમાંનો દુધ સરખો રસ, દુધન; curdled m. (curds) દહીંન; Butter m. છુસ f. vt. દોહોયું, દુધ કાઢ્યું.

MILK-MAID s. દુધ દોહોનારી, દુધ વેચનારી.

MILK-MAN s. દુધ વેચનારો-વાજો, બાઠિયો m.

MILK-PAIL s. દુધનું વાસણ-તામડી f.

MILK-SOP s. દુધમાં પલાળી મૂકેલી રોટલી; 2 a soft, effeminate, feeble-minded man બાયલો માણસ, કન્યારાશી.

MILK-TOOTH s. દુધિયો દાંત m.

MILK-WHITE a. દુધ જેવું ધાણું.

MILKY a. દુધનું, દુધનું કરેલું; 2 દુધ સરખું.

MILKY-WAY s. આકાશગંગા f, મંદકિની f, આકાશમાં રાતે જે લાંબી સફેદ અને ચળકતો લી-સોટો નદી આકરે પડેલો દેખાય છે તે.

MILL s. [old E., AS. miln] A machine (for grinding) ધંદી f, ચક્કી f, દળવાનો સંચો; Saw m. વહેરવાનો સંચો; Paper m. કાગળ બનાવવાનો સંચો; 2 the building that contains the machinery for grinding &c. સંચાવડે દળવા વગેરે કામ કરવાનું કારખાનું; Oil m. ધાંચીની ધાણી; Sugar-cane m. સેરડી પીલવાનો કહેલો; Water m. પાણીથી ફરતી ચક્કી; Wind m. પવન-ચક્કી f. vt. દળવું; 2 to stamp, as a coin, to press શિક્કો પાડવો; 3 to full, as cloth સાંચાવડે કુંદી ક.

MILLER s. દળનાર, દળવાનો ધંધો કરનાર.

MILL-COG s. દાંતો m.

MILL-STONE s. ધંદીનું પડ; To see into a m. ગ્રીણી-ખાગીક નજરથી જોયું.

MILLENNIUM s. [L. mille a thousand, and annus a year] હજાર વર્ષન, સહસ્ત્ર વર્ષ; 2 આગળ જતાં જે હજાર વર્ષ સુધી આ જગતમાં સત્ય, નીતિ અને ધાર્મિકપણું બધે બ્યાપી રહેશે તે.

MILLENNIAL a. હજાર વર્ષનું.

MILLET s. [L. milium] ખાજરી f.

MILLINER s. [from Milaner a native of Milan] સ્ત્રીચ્છાની ટોપી વગેરે માયાનો પોશાક બનાવનારી સ્ત્રી. [યાનો પોશાક.

MILLINERY s. સ્ત્રીચ્છાની ટોપી, પટી વગેરે મા-

MILLION a. [L. mille] A thousand thousands દશ લાખ. [ક્ષાધિપતિ.

MILLIONAIRE s. દશ લાખનો ધણી, દશ લ-

MILT s. [Ger. milch milk] The sperm

of the male fish માછલાનું પીઠ-વીર્ય; 2 (anat.) the spleen ઢોહીડાં.

MILTER *s.* માછલાનો નર, માછલો *m.*

MIMIC *s.* [*Gr. memikos*] Imitator નકલ કરનાર, ચાળા પાડનાર. *vt.* નકલ કર, ચાળા પાડવા. *a.* નકલ નું-સંબંધી, નકલ કરે એવું.

MIMICRY *s.* નકલ, ચાળા *m.* [મિનારી *m.*

MINARET *s.* [*Ar. manarat*] light-house

MINATORY *a.* [*L. minari* to threaten] ધમકી નું-વાળું, દહેરાત આપતું.

MINCE *vt.* [*AS. minsian*—*min* less, old *Fr. mincer*, *L. minuo* I make less] To cut into very small pieces ત્રીણા ત્રીણા કકડા કર, ચુરો કર, કચુંબર-ખી-મો કર; 2 to omit in speaking બરોબર નહીં બોલવું, અડધુંપડધું બોલવું. *vi.* To speak with affected softness નાજુક સ્વરથી બોલવું; 2 to walk with affected nicety ઇમકકમક ચાલવું, લટકામાં ચાલવું.

MINCED-MEAT *s.* ખીમી *m.*

MIND *s.* [*AS. mynd*, *L. mens*] The intellectual or intelligent power, the understanding મનન, ચિત્તન, બુદ્ધિ, વિચાર-શક્તિ; 2 opinion વિચાર *m.*, મત *n.*, અભિ-પ્રાય *m.*; 3 intention હેતુ *n.*, ઇરાદો *m.*, ઉદ્દેશ *m.*, મનોરથ *m.*; 4 inclination, will, desire મનન, મનનું વલણ, ઇચ્છા, મરજી, વાસના; I have a m. to go મને જવાનું મન છે; let me know your m. તમારી શી મરજી છે તે મને જણાવો; 5 memory સ્મરણ *n.*, સ્મૃતિ, યાદ, ફામ; 6 the heart or seat of affection મનન, હૃદય *n.*; they were greatly distressed in their minds તેઓના મનને ઘણું દુઃખ થતું હતું; To give the m. to એ પર ધ્યાન આપવું; To exercise the m. મનોવ્યાપાર-ચલ કર; To put in mind યાદ દેવડાવવું, ફામ અણાવવી; Working of the m. મનો વિકાર *m.*-વૃત્તિ; Control of the m. મન વશ કરવું તે, મનોનિગ્રહ *m.*; To flash across the m. ઝડપથી ઝૂઝવું-યાદ આવવું. *vt.* ધ્યાન આપવું, ચિત્ત ધાલવું; 2 આનવું, -નું સાંભળવું; I have spoken to

him often but he does not m. me now મેં ઘણીવાર તેને કહ્યું છે પણ તે અમણા માંડે સાંભળતો નથી.

MINDED *a.* મન હેાય તેવું, ધારનું, ધારણા રા-ખનું, (in comp.) મનનું; feeble *m.* નબળા મનનું; low *m.* નીચ મનનું; sober *m.* ગંભીર મનનું.

MINDFUL *a.* વિચાર રાખનાર, સાવધ, સાવચેત.

MINE *a. pron.* [*AS. min*, *Ger. mein*] માંડે.

MINE *s.* [*Fr. miner*, *It. mina*] A pit from which minerals are dug ખાણ; 2 a cavity filled with powder for blowing up a fortification સુરંગ; 3 a rich source of નેથી પુષ્કળ મળે તે, ભંડાર *m.*, નિધિ *m.*; as, his books have been a m. of wealth to him તેના પુસ્તકથી તેને પુષ્કળ દ્રવ્ય મળ્યું છે; a m. of good qualities ગુણભંડાર-નિધિ. *vi.* ખાણ ખોદવી, ભોંવમાં ખાડો-દર ખોદવા-પાડવા. *vt.* To sap, to undermine ખોદીને પાયો ભાંગી નાખવો, રપતે રપતે અને ગુપ્ત રીતે અ-રાખ-નારા કર. [ચકનાર-પાડનાર.

MINER *s.* ખાણ ખોદનાર, ખેલદાર; 2 સુરંગ-MINERAL *s.* ખાણમાંની વસ્તુ, અનિત-અ-નીજ પદાર્થ *m.*, ધાતુ.

MINERAL *a.* ખાણમાંનું, અનિત, અનીજ; 2 impregnated with minerals ધાતુના ગુ-ણનું, ધાતુધર્મક. [પરિક્ષક, ધાતુવેત્તા.

MINERALOGIST *s.* ધાતુવિદ્યા જાણનાર, ધાતુ

MINERALOGY *s.* ધાતુવિદ્યા.

MINGLE *vt.* [*AS. mængan*, *Gr. mignuō*, *Dut. mengen*] To mix મળવું, એકકું કર; 2 to associate (one's self) with સંબંધ કર, વેહેવાર રાખવો, મળીનવું. *vi.* મળીન-વું, એકકું થઈ જવું.

MINIATURE *s.* [*Fr.*, low *L. miniatura* a painting] જહાના આકારની છુપી-તસવીર.

MINIKIN *a.* [dimn. of Minion] Small જહાનું, ઠીંગણું. *s.* ત્રીણી ત્રીણી ઠાંકણી; 2 લાડવાયું, લાડકું.

MINIM *s.* A dwarf ઠીંગણું માણસ, વેંતિયું માણસ, વામનજી; 2 a single drop ટીપું; 3 note in music દીર્ઘસ્વર *m.*

MINIMUM s. [L.] ઓછામાં ઓછી-કનિષ્ઠ સંખ્યા f.

MINION s. [Fr. *mignon* a darling] માનીતું, વાહાલું, હૈયાનો હાર, મુછનો ખાલ.

MINISTER s. [L. *minor* less] A servant ચાકર m, સેવક m, દાસ m; 2 one to whom a king or prince intrusts the direction of affairs પ્રધાન m, મંત્રી m, વજીર m, દીવાન m, કારભારી m; 3 an agent ચાકર, આડતિયો m, કારભારી m, ગુમાસ્તો m; 4 an ambassador રાજનો વકીલ, એલચી, રાજદૂત; 5 a duly authorised preacher of the gospel or pastor of a church ઉપાધ્યો m, ઉપદેશક, પાદરી m. vi. (to) સેવા-ચાકરી ક.; 2 to afford supplies પૂરું પાડવું, આપવું, જરૂરી આતની ચીજ આપવી. vt. આપવું, પૂરું પાડવું.

MINISTERIAL a. સેવા-ચાકરી કરનાર-કરતું; 2 અમલદાર-કારભારી નું; 3 પ્રધાન-વજીર નું-સંબંધી; 4 ઉપાધ્યા-ઉપદેશક નું.

MINISTRANT a. પ્રધાનની નોકરી કરતું.

MINISTRATION s. સેવા-ચાકરી કરવી તે, કારભાર ચલાવવો તે; 2 સેવા, ચાકરી f, કારભાર.

MINISTRY s. પ્રધાનવડું n, દિવાનગીરી f, વજીરાત f; 2 ઉપાધ્યાપણું n, ઉપદેશકનું કામ ચલાવવું તે, ઉપાધ્યા સમૂહ m; 3 time of ministration અમલ m, કારકીરી f; 4 the body of ministers of state પ્રધાનમંડળ n; 5 business કામ n.

MINIUM s. [L.] સિંકર n.

MINNOW s. [old Fr. *meurise*—menu small] એક ખડું જહાની જાતની માછલી.

MINOR a. [L.] Less, smaller જહાનું, લઘુ, કનિષ્ઠ, નજીવું. s. A person of either sex under age કાચી ઉમરનું ચાલુસ, બાળક, સગીર; 2 (logic) ઉત્તરપક્ષ m.

MINORITY s. બાદવાવસ્થા f, બાબપણું n; 2 the smaller number થોડો-જહાનો ભાગ; a very small m. of men માણસોનો થોડો ભાગ.

MINOTAUR s. [L. *minotaurus*—Minos an ancient king of Crete & taurus

a bull] અર્ધો માણસનો આકાર અને અર્ધો ગોધાનો આકાર એવા એક કલ્પિત રાક્ષસ m, નરવૃષભ m.

MINSTREL s. [old Fr. *menestrel*, low L. *ministrellus*] વગાડનાર અને ગાનાર, વગાડતો જય અને ગાતો જય તે; Celestial m. ગંધર્વ m.

MINSTRELSY s. ગાવા બજાવવાનો હુન્નર; 2 a number of musicians ગવૈયા m pl.

MINT s. [A.S. *myne* money, Ger. *münze*] The place where money is coined ટકરાળ f. vt. To coin સિક્કા પાડવા; 2 to forge ઝોટું બનાવવું, બનાવટ ક.

MINT s. [A.S. *mint*] કુદનો m.

MINUS s. [L.] ઓછાનું-બાદબાકીનું ચિન્હ n (-) ઓછા. a. વગરનું, વિનાનું, બાદ કરતાં; as, it looks like a monkey m. the tail તે પુછડા વગરના વાંદરાના જવું દેખાયછે.

MINUTE a. [Fr., L. *minutus*] Very small ધણું ઝીણું-જહાનું, અતિ સૂઠમ, ખારીક; 2 fixed on small things ખારીક, ઝીણું, ઝીણી ઝીણી વાતનું; as, m. observation ખારીક તપાસ f.

MINUTE s. અઢીપલ f, મિનિટ f; 2 sixtieth part of a degree કળા f; 3 a small portion of time વળન, ક્ષણ n; 4 a note to preserve the memory of ઠંચણ n, ટિપ્પણ n, સ્મરણલેખ m, મતની નોંધ. vt. નોંધમાં લખી લેવું, મતની નોંધ ક.

MINUTE-HAND s. ધડિયાલનો મિનિટ કાંટો m.

MINUTE-GUN s. દરેક મિનિટ ફેડેલી બંધુક.

MINUTELY ad. ખારીકાઈથી, ચીપી ચીપીને.

MINUTIAE s. pl. ખારીક-સૂઠમ વાત f.

MINX s. [contr. of Minikin] લુચ્ચી-દેંગી-લાંઠ છેાકરી.

MIRACLE s. [Fr., L. *miraculum*—mirror I wonder] A wonder કોતુક n, આશ્ચર્ય n, અચંબો m, અદ્ભુત કામ n; 2 an event or effect contrary to the established constitution and course of things; or a deviation from the known laws of nature અતકાર m, દેવકર્મ n.

- MIRACULOUS *a.* (powers) ચમત્કાર-દેવકર્મ કરે-થી થાય એવું; 2 performed supernaturally દેવ-અમાનુષ શક્તિએ કરેલું, ચમત્કારિક, અદ્ભુત.
- MIRAGE *s.* [*Fr.* from root of *Mirror*] મૃગજાન, મૃગગુણ્ણા.
- MIRE *s.* [*Icel.* *myri* marsh, *Dut.* *moer* mud] Deep mud કાદવમ, કીચડમ, ચિપ્પલમ; *Miry* કાદવવાળું.
- MIRROR *s.* [*Fr.* *miroir*—*L.* *mirror* I wonder at] A looking glass આરસી, દર્પણ, તકતોમ, ચાટલું; 2 a pattern નમુનોમ, જેમાં દેખાય-જણાય તે. *vt.* દે-રોવવું, -થી દરાવું.
- MIRTH *s.* [*AS.* *mirth*, *Gael.* *mireadh*—*mir* to sport] Social merriment વિનોદમ, હાસ્યવિનોદમ, રમુજ.
- MIRTHFUL *a.* વિનોદી, રમુજ.
- MIS-ADVENTURE *s.* [*AS.* *mis* ill & adventure] દુર્ભાગ્યથી થએલા અનાવ, વિપત્તિ
- MIS-ALLIANCE *s.* અયોગ્ય સંબંધમ.
- MISANTHROPE, MISANTHROPIST *s.* [*Gr.* *miseo* I hate & *anthropos* a man] A hater of mankind માણસ જાતનો ધિક્કાર કરનાર, જનશત્રુમ, શોકદ્રેષી, વિશ્વશત્રુમ.
- MIS-ANTHROPIC-AL *a.* જનશત્રુ, શોકદ્રેષી.
- MIS-ANTHROPY *s.* માણસ જાતનો ધિક્કાર-દ્રેષમ, જનદ્રેષમ-શત્રુતા, શોકશત્રુતા.
- MISAPPLY *vt.* [*mis* & *apply*] To apply to a wrong person or purpose જેને જે લાગુ પડતું નથી તેને તે લગાડવું, અયોગ્ય કામમાં -જે કામમાં થવું ન જોઈએ તે કામમાં થવું, જોઈએ તે કામમાં નહીં પણ ખીજ કામમાં-જોડે રસ્તે ખરચવું-વાપરવું.
- MISAPPLICATION *s.* જેને જે લાગુ પડતું નથી તેને તે લગાડવું તે, અયોગ્ય કામમાં ખરચવું તે.
- MISAPPREHEND *vt.* To misunderstand ખરાબર નહીં-જોડું સમજવું, સમજવામાં ફેર હેવા.
- MISSAPPREHENSION *s.* ખરાબર નહીં સમજવું તે, જોડી સમજ, સમજફેરમ.
- MISAPPROPRIATE *vt.* જોડા કામમાં થવું-વાપરવું, જોડો ઉપયોગ કર.
- MISAPPROPRIATION *s.* The act (see the verb), જોડો ઉપયોગ.
- MISBEHAVE *vi.* ખરાબ રીતે-આડે રસ્તે ચાલવું, જોડું કર, ગેરમુનાસીબ કામ કર.
- MISBEHAVIOUR *s.* જોડું કામ, નકારી-ખરાબ ચાલ, અયોગ્ય વર્તણૂક, ગેરમુનાસીબ ચાલ.
- MISCALCULATE *vt.* -ની જોડી ગણના કર, ગણવામાં ભૂલ-ચૂક કર. [જુના.
- MISCALCULATION *s.* જોડી-ભૂલ ભરેલી ગ-
- MISCALL *vt.* જોડે-નકારે નામે બોલાવવું.
- MISCARRIAGE *s.* Failure નિષ્ફળતા, પાર નહીં પડવું તે; 2 premature birth અપુરે જવું તે, કસુવાવડ, ગર્ભ પડવો તે.
- MISCARRY *vi.* પાર નહીં પડવું, નિષ્ફળ થવું; 2 not to reach its destination ગેરવહે પડવું, જોવાવું; 3 to bring forth young before the proper time (સ્ત્રી) અપુરે જવું, કસુવાવડ થવી, ગર્ભ પડવો, (પથ) તરવું.
- MISCELLANY *s.* [*L.* *miscellanea*—*misceo* I mix] A mass of various kinds જુના પ્રકારની વસ્તુઓનો સંગ્રહમ-સંગ્રહ; 2 a collection of various compositions જેમાં ઘણા-વિવિધ વિષય હોય એવું પુસ્તક, પ્રકીર્ણ ગ્રંથમ.
- MISCELLANEOUS *a.* અનેક જાત-પ્રકારનું, નાનાવિધ, વિવિધ, પરચુરણ, કિરકોળ.
- MISCHANCE *s.* દુર્ભાગ્ય, કમનસીબ, દુર્ભાગ્યથી અનેલા અકસ્માત અનાવ, દુઃખકારક અનાવ.
- MISCHIEF *s.* [*old Fr.* *meschef*, from *mis* ill & *chef*, *L.* *caput* the head] Injury, damage ઉપદ્રવમ, ગુકસાન, ખરાબી, અપકારમ; 2 evil intended જુકું કામ, દુષ્ટપણું; 3 vexatious affair દુઃખની વાત, દુઃખ, વીડા, આફત.
- MISCHIEVOUS *a.* Harmful અપકારી, ઉપદ્રવી, ગુકસાનકારક, ઈજ કરતું; 2 તોફાની, મસ્તીજોર, ઉછાછું, વીખળી.
- MISCONCEIVE *vt.* & *vi.* જોડું-આડું-જાલથી સમજવું.

MISCONCEPTION *s.* ઝોટી સમજ, બૂલ ભ-
રણ વિચાર, ભ્રાંતિ, ગેર સમજૂતી, બૂલ્ય.
MISCONDUCT *s.* દુરાચરણ, અયોગ્ય વર્ત-
ણ્યક્ર, બદચાલ.
MISCONSTRUE *vt.* ઉલટો-ઝોટો-આડો
અર્થ ક., ઝોટું સમજવું. [ઝોટી સમજ.
MISCONSTRUCTION *s.* ઉલટો-ઝોટો અર્થ,
MISCOUNT *vt.* ગણવામાં બૂલ-ચૂક ક.
MISCREANT *s.* [A.S. *miss* & L. *credo*
I believe] An infidel નાસ્તિક, શાસ્ત્રનિ-
દક; 2 a vile wretch દુર્નમ, હુઝો મા-
ણસ, ખળ, શઠ. [ભરવી.
MISDATE *vt.* ઝોટી મિતિ-તારીખ માંડવી-
MISDEED *s.* કુકર્મ, દુષ્ટતિ, દુષ્કર્મ.
MISDEMEANOUR *s.* દુરાચરણ, કુચાલ;
2 (law) ગુન્હો, કમુર, ઝોટું કામ, અનીતિ.
MISDEMEANANT *s.* ઝોટું કામ કરનાર.
MISDIRECT *vt.* ઝોટો રસ્તો બતાવવો, અ-
ચડાવવું; 2 ઝોટું સરનામું ક.
MISDIRECTION *s.* (Law) કાયદા કે હકિકત સં-
બંધી બૂલ કરી જડજી જુરીને ઝોટું સમજાવે તે.
MISEMPLOY *vt.* નકામું ગુજારવું, અમથું જ્યા
દેવું, નહારા કામમાં વાપરવું.
MISER *s.* [L. *miser* miserable] A sordid
wretch કૃપણ-કંજુસ-મખીચુસ-ખખીલમાણસ
MISERLY *a.* કૃપણ, કંજુસ, ખખીલ, ચિકણું.
MISERABLE *a.* Very unhappy અતિદુઃખી,
વિપત્તિ-દુઃખી હાલતમાં આવી પડેલું; 2 worth-
less નકામું, બ્યર્થ, અમથું, ખાલી; as, a m.
workman ધંધામાં નકામું; a m. attempt
અમથી મહેનત; 3 mean નહારું, દુઃખ ભરેલું,
જમાં કોઈ પ્રકારની સગવડ નહીં હોય એવું.
MISERY *s.* અતિદુઃખ, મહાબધા, કષ્ટ, ક્ષેરામ,
સંતાપ; 2 calamity ભારે દુઃખ, વિપત્તિ, આપદ, અરિષ્ટ, અનર્થ, સંકટ.
MISFORTUNE *s.* Ill fortune દુર્ભાગ્ય,
ફેવન, કમનસીપ; 2 calamity વિપત્તિ,
આપદ, સંકટ, ધણું દુઃખ.
MISGIVE *vt.* (The heart) અંદેશો રહેવા,
શક આવવો-ઉપજવો, જીવ ન ચાલવો; as,
my heart misgives me મને શક આવે છે,
મારો જીવ ચાલતો નથી.

MISGIVING *s.* શક, સંશય, શંકા, અંદેશો.
MISGOVERN *vt.* અન્યાયથી રાજ્ય ક., અં-
ધર રાજ્ય ચલાવવું, ખરાબ રીતે અમલ ચ-
લાવવો, બદ અમલ ચલાવવો.
MISGOVERNMENT *s.* અંધર કારભાર, ગેર-
બદોબસ્ત, રાજ્યની અવ્યવસ્થા.
MISGUIDE *vt.* આડે રસ્તે લઈ જવું, ભાવવું,
ગ્રંથુ સમજાવવું. [વળ, બદધિત્તિકાકમ.
MISHAP *s.* દુઃખ, હરકત, દુઃખકારક બના-
MISIMPROVE *vt.* નહારાં કામમાં લાવવું-વા-
પરવું, નહારો ઉપયોગ ક. [ઉપયોગમ.
MISIMPROVEMENT *s.* નહારો ઉપયોગ, દુ-
MISINFORM *vt.* ઝોટી ખબર આપવી, ઝો-
ટું કહેવું. [જાવવો.
MISINTERPRET *vt.* ઝોટો અર્થ ક.-સમ-
MISINTERPRETATION *s.* ઝોટો-ઉલટો અર્થ
કરવો-સમજાવવો તે. [વામાં બૂલ ક.
MISJUDGE *vt.* વિચાર બાંધવામાં-તોલ કર-
MISLAY *vt.* ઝોટી જગ્યાએ-ઝોટું મૂકવું; 2
to lay in a place not recollected, to
lose જોઈએ ત્યારે જો નહીં એવી જગ્યાએ
મૂકવું, આડું અવળું મૂકવું, ગેરવજે પાડવું, ડાબે
હાથે મૂકવું, ઝોવું; To be mislaid ગેરવજે
પડવું-જવું.
MISLEAD *vt.* (See Misguide), -થી બૂલ-
માં પડવું, બૂલ ખવડાવવી, ભાવવું; I was
misled by what he told me તેણે જે વાત
મને કહી તેથી હું બૂલમાં પડ્યો.
MISMANAGE *vt.* અંધર ચલાવવું, ખરાબ
રીતે વહિવટ ક.-ચલાવવો.
MISMANAGEMENT *s.* અવ્યવસ્થા, ગેરબદોબ-
સ્ત, અંધર કારભાર, ગેરવહિવટ.
MISNAME *vt.* ઝોટું નામ બોલાવવું.
MISNOMER *s.* ઝોટું નામ ચાલવું તે; ઝોટું નામ.
MISOGAMIST *s.* [Gr. *misos* I hate &
gamos marriage] A hater of marriage
લગ્ન-વિવાહનો ધિક્કાર કરનાર, લગ્નવિધી-નિદક.
MISPLACE *vt.* ઝોટી જગ્યાએ-આડું અવળું
મૂકવું; 2 to place on an improper ob-
ject જેની સાથે ન બાંધવું-ક-મૂકવું-રાખવું
જોઈએ એવાની સાથે બાંધવું-ક-મૂકવું-રાખ-

પું; misplaced affection જેની સાથે ન બાંધવી જોઈતી હતી એવાની સાથે બાંધેલી પ્રીતિ.
MISPRINT *s.* છાપવામાં બૂલ-ચૂક.
MISPRONOUNCE *vt.* ખોટો-અચૂક ઉચ્ચાર કર.

MISPRONOUNCIATION *s.* ખોટો-અચૂક ઉચ્ચાર.
MISQUOTE *vt.* બીજાનું લખેલું ખોટું ઉતારવું-ઉતારવામાં બૂલ કર.

MISQUOTATION *s.* ખોટો-બૂલબરેણો ઉતારો.
MISREAD *vt.* વાંચવામાં બૂલ કર.
MISREPRESENT *vt.* ખોટી છબીકત-મજબૂર કહેવો-સમજાવવો.

MISREPRESENTATION *s.* અસત્ય કથન-વર્ણન, નિવેદન, જૂઠી વાત.
MISRULE *s.* Disorder, confusion અવ્યવસ્થા, ગેરબંધાવસન, અંધાર, અંધારાધુઈ.
MISS *s.* [contr. from Mistress] કુંઆરી જેની અથવા છેાકરીના નામની પેઢેલાં માનાયં બોલવાનો શબ્દ, બાઈ.
MISS *vt.* [*A S. missian, Dut. missen*]

To fail of hitting or reaching (નિશાન) ચૂકવું, ચૂકી જવું; 2 to fail of finding the right way બૂલું પડવું, બૂલવું, -ને નહીં જડવું; 3 to fail of obtaining નહીં મળવું, ખોટું, ચૂકવું; as, he missed his dinner તેણે જમવાનું ખોટું; 4 to feel the want of ખોટ-ગરબ માલમ પડવી, ખટકવું; a man never misses what he gives in charity ધર્મદાન કરવામાં માણસ જે કંઈ ખરચે છે તે તેને ખટકતું નથી; 5 to discover that something is wanting જરૂર રહ્યું-ખોવાઈ ગયું એમ માલમ પડવું; as, he missed his Narmakosh તેને માલમ પડ્યું કે મારો નર્મકોશ જતો રહ્યો; 6 to omit, to fail to have (કંઈ) કસ્યા વગર રહેવું, પડતું ચૂકવું, બંધ રાખવું; as, she would not m. going for a single day તે એક દહાડો પણ ગયા વગર રહેવાની નહીં. *vi.* ચૂકવું; 2 નિષ્ફળ થવું. *s.* હાનિ, ગુસ્સાન, તોટામ, ખોટ.
MISSING *a.* Lost ખોવાઈ ગયેલું, ખૂટતું, જરૂર રહેલું.

MISSHAPEN *vt.* ખેડોળ કર.

MISSHAPEN *a.* ખેડોળ, ફૂંપ, કદરૂપું, અદરિશ્કલ.
MISSILE *a.* [*L. mitto* I send or throw] That may be thrown ફેંકાય એવું, છૂટું મરાય એવું, ફેંકવાનું. *s.* છૂટું મારવાનું હથિયાર, અસ્ત્ર.

MISSION *s.* [*Fr., L. missio-mitto* I send] મોકલવું-મોકલાવું તે, પ્રેરિતત્વ; 2 duty on which one is sent પ્રેપણત્વ, દૂતપણાનું કામ; 3 persons sent મોકલેલાં માણસ, પ્રચારક, પ્રેષિત મંડળ-વર્ગ, ધર્મ-નો ફેલાવો કરવાને મોકલેલાં માણસની મંડળી, મિશન; 4 a station of missionaries મિશન-પ્રેષિતમંડળનું ઠેકાણું.

MISSIONARY *s.* One sent to propagate religion ધર્મનો ફેલાવો કરવા સાર મોકલેલું માણસ, પાદરી, પ્રચારક. *a.* મિશન-પ્રેષિતનું-સંબંધી.

MISSIVE *a.* [*Fr., It. missiva*] મોકલેલું, ફેંકાય એવું, ફેંકેલું. *s.* મોકલેલો કાગળ.

MIS-SPELL *vt.* ખોટી જોડણી કર.

MISSPEND *vt.* કમાઈ-નહારે રસ્તે ખરચવું-વાપરવું, બચત ખરચ કર, ઉડવી દેવું.

MIS-STATE *vt.* જેવું હોય તેવું નહીં પણ ખોટી રીતે કહેવું.

MIST *s.* [*A S. mist, Icel. mistr, Dut. mist, miest*] Fog ધુમર, ધુમસ; 2 any thing which dims and obscures vision નેથી ગ્રંથ મારે તે, ગ્રંથ, અંધારી.

MISTY *s.* ધુમસવાળું; 2 ગ્રંથ.

MISTAKE *s.* [prefix *mis* & *take*] Misconception ગેર સમજ, ખોટો વિચાર, ભ્રાંતિ, ખોટો-ઉલટો અર્થ; 2 an error બૂલ, ચૂક, દોષ. *vt.* ખોટું સમજવું, ખોટો-ઉલટો અર્થ કર, બૂલવું, ચૂકવું; you have mistaken the meaning of what I said તમે મારા કહ્યાનો ખોટો અર્થ કર્યો છે; 2 to take one thing or person for another બૂલથી જાણવું-માનવું-ગણવું; as, I mistook you for Rāmdās મેં બૂલથી તમને રામદાસ જાણ્યા. *vi.* બૂલ-ચૂક કર.

MISTAKEN *a.* (pers.) બૂલ કીધી-ચૂકવું હોય એવું, -ની બૂલ થઈ હોય એવું, બૂલ થ-

મ્મિલી ; 2 (things) જોડું સમજાવેલું ; 3 જોડું, બૂલ ભરેલું ; as, a m. notion બૂલ ભરેલો વિચાર ; m. kindness જોડું હેત.

MISTER s. [form of master] (usually contr. into Mr.) A title of address સેઠm, સાહેબm, 'મિસ્ટર.'

MISTRESS s. (usually contr. into Mrs.) The female head of a family કુટુંબ-ધરમાંની વડી સ્ત્રી, ધરપણિયાણી f ; 2 a woman who governs સેઠાણી f, ધણી-આણી f ; 3 a female who is well skilled in any thing કુશળ-નિપુણ સ્ત્રી f ; 4 a woman teacher બણવાનારી-નિશાળ ચલાવનારી સ્ત્રી ; 5 a sweetheart પ્રિય f, કાંતા f, પ્રમદા f, પ્યારી સ્ત્રી ; 6 a concubine રાખ f, રાખેલી સ્ત્રી, ઉપપત્ની f.

MISTIME vt. Not to adapt to the time કુવખતે ક.

MISTLETOE, MISLETOE s. [AS. *mis-telta*] ઝાડ ઊપર ઉગતો એક જાતનો વેણો, આકાશવિલ f.

MISTRANSLATE vt. જોડું-અથક બાધાંતર-તરજુમો ક. [તરજુમાm.

MISTRANSLATION s. અથક બાધાંતરન, જોડો

MISTRUST s. Want of confidence અણ-વિશ્વાસm, અપતિજ f, અણભરોસોm. vt. અણવિશ્વાસm-અપતિજ આવવી-હોવી, રાંકા f-વેહેમ ઉપજવો. [ભરેલું.

MISTRUSTFUL a. અણવિશ્વાસી, રાંકા-વેહેમ

MISUNDERSTAND vt. જોડું-આડું સમજવું, જોડો-જીધો અર્થ ક.-સમજવો.

MISUNDERSTANDING s. જોડો સમજ, ગેર-સમજુતી f, સમજફેરમ, બૂલ f ; 2 disagreement અણબાણm, કુસંપm, વિરોધm, લડાઈ f.

MISUSE vt. (See Misapply.)

MITE s. [AS. & Fr. *mite* for minute] A very small insect ત્રીણો કીડોm, જીવડુંn ; 2 a very small piece of money ચૌદ પૈની કિમ્મતનો એક સિકો ; 3 a very little quantity ઘેરા, રતી f.

MITIGATE vt. [L. *mitigo*-*mitis* mild] To alleviate ઝીંકવું-કમી ક. ; 2 to assuage નરમ-શાંત-થડું પાડવું.

MITIGATION નરમ-શાંત પડવું તે, ઉપશામm, શાંતિ f.

MITRE s. [Fr.; L. & Gr. *mitra* head-dress] ધર્મીધિક્ષનો મુગટ.

MITTEN s. [Fr. *mitoin*, Gael. *mutan-math* hand] વગર આંગળાનું હાથનું મોજું.

MIX vt. [AS. *miscan*] To blend બેળવું, મેળવવું, મિશ્ર ક. ; 2 to associate (oneself) સોખત ક., બળવું ; To be mixed up with સામેલ હોવું. vi. મળીજવું, એકઠું થવું, મિશ્ર થઈજવું.

MIXED a. મિશ્ર, મિશ્રિત, બેળસેળ.

MIXTURE s. મેળવણી f, મિશ્રણn, બેળm.

MIZZLE vi. [See Mish] ઝરઝર ઝરઝર વરસવું, ત્રીણ ત્રીણ છાંટા પડવા.

MNEMONICa. [Gr. *mnēmonikos* mind-ful] Assisting the memory સ્મરણશક્તિ-ને મદદ આપે એવું, સ્મૃતિસહાયક.

MNEMONICS s. સ્મરણશાસ્ત્રn-વિદ્યા f.

MOAN s. [AS. *mœnan* to moan] દુઃખને લીધે નીકળતો હાથ-અફસોસ ભરેલો અવાજ f, હાથ f, વિલાપm, કણવું તે. vt. and vi. દુઃખને લીધે હાથ અફસોસ ભરેલો અવાજ કાઢવો, કણવું, વિલાપ ક.

MOAT s. [Fr. *motte*, It. *mota* mud] A ditch round the rampart of a castle કિલ્લાની આસપાસ જોડેલી ખાઈ, ચર f.

MOB s. [old E. *mobile*, L. *mobilis* movable & *vulgus* the people] A collection of people for some riotous or unlawful purpose તોફાની - હુલડ કરનાર લોકોની ઠઠ-જમાવમ-ટોળુંn-ધાડું. vt. જ-થાજંદ થઈને-હુલડ કરીને (કોઈના) ઊપર હુમલો ક.-ને ઈજા આપવી ; M. law તોફાની માણસના જમાવના કાયદા ધ્યાનેથી થતો ઈનસાફ.

MOBILITY s. [L. *mobilis* from *moveo* I move] Capacity of being moved ગતિ-યોગ્યતા f, ચાલવાની શક્તિ f ; 2 activity ચપળતા f, ચેચલતા f.

MOCK vt. & vi. [Fr. *moquer*, Gr. *mucken*] To imitate in contempt or derision ચાળા પાડવા, નકલ ક. ; 2 to deride,

to ridicule હાહા-મશ્કરી-મજક ક., હસવું, ખનાવવું. *s.* ઉપહાસન, મશ્કરી, મજક, હાહા; Fools make a m. of sin ત્રુષ્ણ માણસ કોઈને પાપ કરતાં બેઈને હસેછે.

MOCKERY *s.* ચાળા પાડવા-નકલ કરવી તે; 2 sportive insult or contempt ચેષ્ટા, રીસ ચઢે એવી મજક-મશ્કરી; 2 sport, subject of laughter જેની મજક થાય-હોય તે, હા-સ્યાસપદ; 4 vain effort ખાલી-નકામી મહે-નત, નિષ્ફળ કામ; 5 false show ઢોંગ, જૂઠું વેષમ.

MODE *s.* [*L. modus* a measure from *Sans. mā* to measure] Manner, cus-
tom રીત, ઢબ, ચાલ, રીવાજ; 2 state, condition અવસ્થા, સ્થિતિ; 3 (metaph.) as opposed to substance or subject રૂપ, આકાર; 4 (gram.) અ-ર્થ, વાચ્ય.

MODAL *a.* રૂપજું, રૂપવાળું.

MODEL *s.* A pattern નમુનો, દાખલો, ડોળિયું; 2 a moldખીનું, આકૃતિ, સંચિત; 3 a standard પ્રમાણ, માપ, ધડો. *vt. & vi.* ધડવું, ખનાવવું, નમુના પ્રમાણે ક., પાડવું; To m. in wax મીણનું ડોળિયું ક.

Moderate *a.* [*L. modero* I moderate —*modus* a measure] Keeping within bounds, temperate નિયમિત, મધ્યમ રીતે ચાલનાર, માફકસર-રીતસર કરનાર, મિતાહારી, મિતપાથી, મિતભાગી; 2 of middle extent or rate મધ્યમ, સાધારણ; as, m. size મધ્યમ કદ; m. expense સાધારણ ખર્ચ; m. abilities સાધારણ અક્ષર; 3 not rig-
orous નરમ; m. heat નરમ તાપ; 4 not extreme in opinion or party spirit નિ-
બક્ષપાત, અતિ આસ્થાવાળું નહીં, મધ્યમ ભા-
વિક-આસ્થિક. *vt.* આધું થવું, નરમ-શાંત પડવું. *vt.* નરમ પાડવું, આધું ક.

MODERATELY *ad.* નિયમ-રીતસર, મધ્યમ રીતે, બહુ નહીં.

Moderation *s.* મધ્યમતા, મર્યાદાશીલતા, નરમાસ, વિવેક; m. in drinking મિત-
પાન; m. in eating મિતાહાર; m. in

desires અલ્પાભિલાષ, અલ્પચ્છા; 2 frugality કરકસર, મિતવ્યય; 3 equani-
mity શાંત-નરમ સ્વભાવ, શાંતતા, સ-
માનવૃત્તિ.

MODERATOR *s.* નિયમિત-માફકસર રાખનાર, શાંત પાડનાર; 2 the person who pre-
sides over an assembly to keep order સભાધ્યક્ષ, પ્રમુખ.

MODERN *a.* [*Fr. moderne, L. moder-
nus*—*modo* only, just now] Pertain-
ing to the present time હાલનું, હાલુ-
નું, અર્વાચીન, આધુનિક. *s.* અર્વાચીન-
હાલનું-આ કાળનું માણસ.

MODERNISE *vt.* અર્વાચીન રીત-ચાલને અનુસરવું-હાળવું ક.

MODEST *a.* [*L. modus* a measure] Re-
strained within due limits of propriety
or decency (pers.) લજ્જા-મર્યાદા શીલ, શર-
માળ, વિનયી; A m. female સાધ્વી, સતી; A
m. wife પતિવ્રતા; 2 moderate (things)
નિયમિત, સાધારણ, માફકસર, મધ્યમ, રીત-
સર, અતિશય નહીં એવું.

MODESTY *s.* મર્યાદા, લજ્જા, શરમ, વિ-
નય, નમ્રતા, (female) પતિવ્રતા-સાધ્વી-
પણ; False m. (See under False).

MODICUM *s.* [*L.—modicus* moderate]
A little થોડો ભાગ, અલ્પાંશ, લેશ.

MODIFY *vt.* [*L. modus* a measure and
facio I make] To change the form of
રૂપ ફેરવવું-બદલવું, રૂપાંતર ક., ફેરવવું, બદલવું,
-માં ફેર ક.; 2 to moderate આધું-હલકું
ક., નરમ પાડવું. [તરન, રૂપબદ્ધ, ફેરમ.

MODIFICATION *s.* રૂપમાં ફેરફાર ક. તે, રૂપાં-

MODULATE *vt.* [See Mode] To form
sound to a certain key સ્વર મજબવો; 2
to vary sound સ્વર ચલાવવો-ઉતારવો, સ્વર
બદલવો.

MODULATION *s.* સ્વરબદ્ધ, જોયોનીચો સ્વ-
ર; 2 melody સુસ્વર, સ્વરમાધુર્ય, સુ-
સ્વરાનુક્રમ.

MOHAMMEDAN *a.* [*Mohammed* the
prophet of Arabia] A follower of

Mohammed મુસલમાનમ, મહમદી ધોડમ.
a. મુસલમાની, મહમદી.
MOHAMMEDANISM s. મહમદી દીનમ, ઈસ્લામ.
MOIETY s. [*Fr. moitié*] The half અર્ધભાગમ, નીમે હિસ્સામ.
MOIL vi. [*Fr. mouiller* to wet] ધણી મે-
 હેનતથી કામ ક., અતિશ્રમ ક.
MOIST a [*Fr. moite*] હવાચ્છિલું, સરદીવાળું;
 2 ભીનું, ભીનાસવાળું, પલગેલું.
MOISTEN vt. સરદીવાળું-ભીનું ક.
MOISTURE s. સરદી, ભીનાસ.
MOLAR s. [*L. molaris*-mola mill] દાઢ.
a. ચાપવાળું. [*lis* honey] ગોળમ.
MOLASSES s. [*Fr. melasse, L. mel, mel-*
MOLE s. [*AS. mæl, Ger. mahl*] A spot
 on the human body શરીરે જે પરનો તલ,
 લાંછન; 2 a massive work formed of
 large stones laid in the sea પાંધમ, પુ-
 શ્તોમ, ડોકોમ; 3 a small animal છુછુંદર,
 ચેલુ.
MOLE-HILL s. છુછુંદરે ઝોદીને કીધેલા મટે-
 ડીનો ઢગલો; To make a mountain of a
 m. રેળનું ગળ ક.
MOLECULE s. [*Fr. dimn. of L. moles*
 a mass] અણુમ, પરમાણુમ.
MOLECULAR a. પરમાણુ-સંબંધી.
MOLEST vt. [*L. molestus* troublesome]
 To disturb, to trouble ઉપદ્રવમ-ઈજા ક.,
 હેરાન ક., તસદી આપવી, પગપડું.
MOLESTATION s. ઉપદ્રવમ, ઈજા, તસદી.
MOLLIFY vt. [*L. mollis* soft & *facio* I
 make] To soften, to make soft નરમ
 ક.; 2 to assuage નરમ પાડવું, ઝાંધું ક.;
 3 to appease શાંત ક., સમાવડું; 4 to qua-
 lify કમી-હલકું ક.
MOLLUSCA s. pl. [*L. molluscus* soft-
 molis soft] માંસશી પ્રાણી-અંશમાં અજસિયાં,
 ગોકળગાય અને બીજાં સીપવાળાં જનાવર
 આવેછે.
MOLLUSK s. માંસશી પ્રાણી.
MOLLUSCOUS a. માંસશી પ્રાણીનું.
MOLTEN a. [See Melt] ગાળેલું, ગાળેલી ધા-
 તુનું બનાવેલું.

MOMENT s. [*Fr., L. momentum*-moveo
 I move] An instant પળ, ક્ષણ; as, for
 a m. ક્ષણભર-માત્ર; every m. ક્ષણેક્ષણે,
 પળેપળે; 2 impulsive power જોરન, ઉત્ત-
 જનન; 3 importance, અગત્ય, દરકાર,
 ભારમ, જીવમ, મુખ્યત્વેમ; as, it is a
 matter of no m. એનો કંઈ ભાર નહીં; a
 business of much m. ઘણું અગત્યનું કામ.
MOMENTARY a. થોડીવાર ટકે એવું, ક્ષણિક,
 ક્ષણભંગુર. [નું, જરૂરનું.
MOMENTUOUS a. ભારે, વજનદાર, અગત્ય-
MOMENTUM s. ચાલવાનું જોર, વેગમ, ગતિવેગમ.
MONACHISM s. [*AS. monac, L. mona-*
chus a monk] સંસારત્યાગમ, મઠ-વનવાસમ.
MONAD s. [*Fr. monade, Gr. monos* alone]
 An ultimate atom પરમાણુમ, અણુમ.
MONARCH s. [*Gr. monos* alone & *archē*
 rule] સ્વતંત્ર-મુખ્યત્વાર રાજામ, મહારાજામ,
 અધિરાજામ, શ્રેષ્ઠેશાહમ; universal m.
 ચક્રવર્તી રાજા; 2 a king રાજામ, બૂપમ; 3
 one superior to all others of the same
 kind પતિમ, અધિપતિમ, શિરોમણીમ, (in
 comp.) રાજ.
MONARCHICAL a. Pertaining to or vest-
 ed in a monarch સ્વતંત્ર રાજાનું, પાદશાહનું
MONARCHY s. મુખ્યત્વાર-સ્વતંત્ર રાજાની સ-
 ત્વ-રાજ્યન, એકાધિપત્યન; 2 empire રાજ્યન.
MONASTERY s. [*Gr. monos* alone] મ-
 ઠમ, આશ્રમમ, મુનિવાસમ.
MONASTIC-AL s. મઠ સંબંધી-નું, મઠવાળું.
MONASTICISM s. સંસારત્યાગમ, મઠ-વનવાસમ.
MONDAY s. [moon and day] સોમવારમ,
 ચંદ્રવારમ.
MONEY s. [*L. moneta*] પૈસામ, નાણુંન;
 To make money કમાવું, પૈસા પેદા ક.
MONETARY a. પૈસા વિષે-નું.
MONEY-BAG s. નાણાંની કોથળી-થેલી.
MONEY-CHANGER s. સરાફમ, નાણાવટી.
MONEYED a. પૈસાદાર, ધનવાન, તાણેલ.
MONEY-MATTER s. પૈસાની બાબત, આપ-
 વા લેવાની વાત, સાહુકાર અને તેની આસા-
 ની વચ્ચેના હિસાબ.

MONGER *s.* [*AS. mongere*, old *Ger. Icel. mangari* to trade] A trader, used only in composition વેચનાર, વેપારી; as, iron m. ધોદાનો વેપારી; fish m. માછી.

MONGREL *a.* [*AS. mangan* to mix See Mingle] Of a mixed breed મિશ્ર જાતનું, સંકર, જુદી જુદી જાતથી થયેલું.

MONITION *s.* [*L. moneo* I warn] Warning ચેતવણી, સૂચના, તાકીદ, બોધન, ઉપદેશન; 2 indication અવરજ, આતમી.

MONITIVE, MONITORY *a.* ચેતવણી-તાકીદ-ઉપદેશનું, ઉપદેશરૂપ.

MONITOR *s.* ચેતવણી આપનાર, ઉપદેશ કરનાર; 2 a boy appointed to teach a class in a school નિરાજમાં છેડકરાઓને સાચવવા અને શિખામણ દેવાસાર નિમિષો નિરાજિયો, વડા નિરાજિયો, માનિટર, મીરમ.

MONK *s.* [*AS. monec, L. monachus, Gr. monachos*-*monos* alone] મહાસી-સંસારત્યાગી પુરુષ *m.*

MONKISH *a.* મહાસીનું-ના જેવું.

MONKERY *s.* સંસારત્યાગ, મહાસમ.

MONKEY *s.* [*old It. monicchio*] વાંદરે, વાનર, માકડું.

MONOCHORD *s.* [*Gr. monos* single & *chord* a string] એકતારી વાજીન, એકતારે.

MONODY *s.* [*Gr. monos* & *ode* a song] એક જાણને ગાવાનું શોકનું ગીત.

MONOGAMY *s.* [*Gr. monos* one & *gamos* marriage] The marriage of one wife only એક પત્નીવ્રતન.

MONOGAMIST *s.* એક જ સ્ત્રી સાથે પરણનાર, એક પત્નીવ્રતી, પુરુષનું ખીજવારનું લગ્ન ન થવું જોઈએ એવું મત રાખનાર.

MONOGRAPH *s.* [*Gr. monos* & *grapho* I write] એક જ વસ્તુનું લખેલું વૃત્તાંત.

MONOLITH *s.* [*Gr. monos* & *lithos* a stone] એક જ પથ્થરનો સ્તંભ.

MONOLOGUE *s.* [*Gr. monos* and *logo* speech] આત્મભાષણ.

MONOMANIA *s.* [*Gr. monos* & *mania* madness] Derangement with respect to a particular subject એક જ આબતમાં ગાંડાપણ.

MONOMANIAC *a.* એક જ આબતમાં ગાંડું.

MONOPOLY *s.* [*Gr. monos* & *pōlēō* I sell] The sole power of selling any thing કોઈ જાતનો માલ વેચવાનો એક માણ-સેન-કંપનીએ-લેકેન મેનવેલા હક, મકતોમ.

MONOPOLIST *s.* કોઈ જાતના બધા માલનો વેપાર પોતાના જ હાથમાં રાખનાર.

MONOPOLISE *vt.* કોઈ જાતનો બધા માલ એક જાણે પોતાના કબજામાં લેવા; 2 કોઈ દેશની સાથે બધા પ્રકારનો અથવા કોઈ એક પ્રકારનો વેપાર કરવાનો હક એકલાએ મેનવવા; 3 જેટલું હાય તેટલું બધું પોતાના જ હાથમાં રાખવું.

MONOSYLLABLE *s.* [*Gr. monos* and *syllabē* a syllable] એકાક્ષરી-એકવર્ણીનો શબ્દ. [એક અક્ષરનું.

MONOSYLLABIC *a.* એકાક્ષરી, એકવર્ણનું,

MONOTHEISM *s.* [*Gr. monos* & *theos* God] The doctrine of the existence of one God only એક જ દેવ છે એવું ને મત તે.

MONOTHEIST *s.* એક જ દેવ છે એવું મત રાખનાર. [એક સરખો સ્વર.

MONOTONES [*Gr. monos* & *tinōs* a tone]

MONOTONOUS *a.* એક સરખા સ્વરનું; 2 કંઠાળો ઉપર તેવું એક સરખું.

MONOTONY *s.* તે ને તે સ્વરબેદ વારે વારે થય કરે તે; એક સરખો સ્વરબેદ; 2 મન કંઠાળી જાય એવું એકસરખાપણ.

MONSIEUR *s.* [*Fr.*] Sir, Mr. સાહેબ, સેઠ.

MONSOON *s.* [*Ar. mausim* a time, a season] ચોમાસું, વરસાદની રીત.

MONSTER *s.* [*L. monstrum* from *moneo* I show] Any thing horrible from distortion, malformation or wickedness રાક્ષસ, દૈત્ય, બધંકર આકૃતિ.

MONSTROSITY *s.* રાક્ષસી પણ-વાત.

MONSTROUS *a.* રાક્ષસી, દૈત્ય; 2 બધંકર, બહું કંઠાળા બરેલું, અતિશય મોટું.

MONTH *s.* [*AS. monath* from *mona* the moon] મહિનો*m*, માસ*m*; Lunar m. ચાંદ્રમાસ*m*; Half of a lunar m. પક્ષ*m*; Light or first half of the m. શુક્લપક્ષ, સુદ; Dark or second half of the m. કૃષ્ણપક્ષ, વદ.

MONTHLY *a.* મહિનાનું, માસિક. *ad.* દર મહિને, મહિને મહિને. *s.* મહિને મહિને ની-કળતું ચોપાનિયું.

MONUMENT *s.* [*L. moneo* I remind] A memorial building, pillar, stone or the like જેથી સ્મરણ રહે તેવા પદાર્થ (મકાન, સ્તંભ, પથ્થર વગેરે). [કારક, યાદગીરીનું.

MONUMENTAL *a.* સ્મરણ કરાવનારું, સ્મરણ-
MOOD *s.* (See Mode).

MOOD *s.* [*AS. mod*, *Goth. mods*] પ્રકૃતિ*f*, મિજાજ*m*, મનની સ્થિતિ To be in a happy m. આનંદમાં હોવું;—in a melan- choly m. -નો છવ ઉદાસ હોવા. [ય ચ્ચું.

MOODY *a.* ગુસ્સામાં રહેવું, ચીડિયું, મિજબા-

MOON *s.* [*AS. mona*, *Icel. mana*] ચંદ્ર*m*, ચંદ્રમા*m*, ચાંદ્રિ*m*; (the day of the) new m. અમાવાસ્યા*f*, અમાસ*f*; (the day of the) full m. પૂર્ણિમા*f*, પુનેમ*f*; Disk of the m. ચંદ્રબિંબ-ગોળ; Day of the m. તિથિ*f*; Fortnight of the wax- ing m. શુક્લપક્ષ, સુદ; Fortnight of the waning m. કૃષ્ણપક્ષ, વદ; Spots on the moon's disk કલંક*n*; M. beam ચંદ્ર- કિરણ*n*; M. calf (a) રાક્ષસ*m*; (b) a stupid fellow મૂર્ખ-બેવકૂફ માણસ; M. light ચં- દની*f*, ચાંદની*f*, ચાંદરહું*n*; M. light-night ચાંદરણીરાત*f*; M. shine ચંદની*f*, ચાંદરહું*n*; It is all m. shine ઢમઢોલ માંહે પોલ; A matter of m. shine જીજ્ઞ-હલકી-નિરૂપ- યોગી બાબત*f*; M. plant સેમવલ્લી; M. stone ચંદ્રકાંત*m*, ચંદ્રમણી*m*; M. struck ગાંડું, પેલું, ચળેલું, ડાગળી ખસી હોય તેવું, ચસ્કેલ.

MOOR *s.* [*AS. mor*, *Dut. moer*] A heath બિનાસ અને ધાસવાળું મેદાન.

MOOR *vt.* [*AS. merran* to hinder] નાંગરવું, લંગર નાખી બાંધવું (વાહણ).

MOORAGE *s.* વાહણ નાંગરવાની જગ્યા*f*.

MOOR *s.* [*Dut. moor*] A native of Mau- ritanian સીધી*m*, હંપમી*m*.

MOOT *vt.* [*AS. moti* in] (See Discuss).
a. Unsettled, disputable ખુલાસો થયો નહીં હોય ચ્ચેવું, તકરાવી; as, a m. point તકરાવી વાત. [વડે સાફ ક.

MOP *s.* [*W.*] કુચડે*m*, કુંચે*m*. *vt.* કુંચા-

MOPE *vi.* [*Dut. moppen* to pout, sulk] To be very dull ઉદાસ-ખિન્ન થઈને બેસી રહેવું.

MOPISH *a.* ઉદાસ, ખિન્ન.

MORAL *a.* [*L. mos, moris* manner] Re- lating to actions or conduct as right or wrong સદસત, સારું કે માડું, કર્તવ્યાકર્તવ્ય, નીતિ અનીતિનું, વર્તણૂકનું, આચરણનું; as, m. actions which have in them vice or virtue સદસત કૃત્ય કે જેમાં પાપ કે પુણ્ય હોયછે; 2 subject to the m. law and capable of m. actions (as a m. agent) નીતિના કાયદા પ્રમાણે ચાલનાર, નીતિ-નિ- યમાધીન, નીતિ જાણનાર, નીતિ અનીતિના કામ કરી શકે ચ્ચેવું; 3 supported by reason or probability અનુમાનિક, અનુમાન-તર્ક- સિદ્ધ; 4 virtuous persons or actions સદાચારી, સદાચારનું, ધાર્મિક, નેક, યથાન્યાય, નીતિમાન; M. character લોક વેહેવાર સંબંધી વર્તણૂક*f*; M. philosophy નીતિ- શાસ્ત્ર*n*-વિદ્યા*f*, વ્યવહારશાસ્ત્ર. *s.* The lesson inculcated by a fable સાર*m*, તાત્પર્ય*m*, બાવાર્ય*m*.

MORALIST *s.* A teacher of moral duties નીતિનો ઉપદેશ કરનાર, નીતિશિક્ષક, નીતિ- શાસ્ત્રજ્ઞ; 2 one who practices moral duties નીતિથી ચાલનાર, સદાચારી, કેવળ નીતિવાન.

MORALITY *s.* The doctrine or system of moral duties નીતિ*f*, નીતિશાસ્ત્ર*n*- વિદ્યા*f*, વ્યવહારશાસ્ત્ર*n*, કરવા નહિ કરવાનો વિચાર; 2 virtue સદાચાર*m*, આયોપણ*n*, નેકી*f*; 3 conformity of an action to the divine law or to the principles of

rectitude ધર્મથી આગામુસારતા *f.* નીતિની અનુકૂળતા *f.*

MORALISE *vt.* To apply to moral purposes નીતિના કામને લાગુ પાડવું, નીતિને માર્ગે લાવવું. *vi.* નીતિના વિષયપર બોલવું - લખવું-વિચાર કર.

MORALLY *ad.* નીતિશાસ્ત્ર પ્રમાણે, નીતિના નિયમ પ્રમાણે, નીતિના વિચાર પ્રમાણે જોતાં; 2 સદાયરણ્યથી, ન્યાય પ્રમાણે, પ્રમાણિકપણે; *as*, to live *m.* પ્રમાણીકપણે ચાલવું; 3 દુનિયાદારી પ્રમાણે-માણસની અકલ પ્રમાણે તર્ક કરીને જોતાં; *as*, it is *m.* certain that-માણસની અકલ પ્રમાણે તર્કકરારને જોતાં નિશ્ચય છેકે.

MORALS *s.* નીતિ, નીતિ શાસ્ત્રન-વિદ્યા; 2 આચરણ, વર્તણુક *f.* આચાર *m.*; Corrupt in *m.* દુરાચરણી; Correct in *m.* સદાયરણી.

MORASS *s.* [*Ger. morast, Dan. morads*] A marsh પોચી અને ભીની જમીન.

MORBID *a.* [*L. morbus* a disease] Not healthful રોગી, વિકારી, વિકારવાળું.

MORE *a.* [*AS. mare* comp. of old positive *ma* great, *Ger. mehr*] Greater in degree, amount or number અધિક, વધારે, વધારે, જસ્ટી; 2 greater ધણું; *as*, the *m.* part ધણો ભાગ; 3 additional ખીતું, વધુ. *ad.* અધિક, વધારે, ધણું; she loves him *m.* than the others તે એને ખીજ કરતાં વધારે ચાહેછે : he is *m.* virtuous than they તેઓના કરતાં એ ધણો ધર્મી છે; 2 a second or another time, again ખીજવાર, ફરીથી; No *m.* (a) વધારે-ખીજ નહીં-નથી; (b) નારા પામેલું, મરીગયું; *as*, Troy is no *m.* ત્રાઈ શહેર નારા પામેલું છે; *M.* and *m.* વધારે વધારે; *M.* or less થોડુંધણું, વધતું ઓછું.

MOREOVER *ad.* વળી, ખીજું, દિગર, ઉપરાંત.

MORGANATIC-MARRIAGE *s.* [*low L. morganatica* a gift from a bridegroom] રાજવંશી પુરુષનું પોતાનાથી ઉતરતા કુળની સ્ત્રી સાથે લગન, એ લગન એવી સર-તથી થાયછે કે તેમને જે છોકરું થાય તેને રાજ-નો હક મળે નહીં.

MORGUE *s.* [*Fr.*] જડેલાં યુદ્ધાં તેમનાં સગા-વાહલાથી ઓગળ્યાય તે માટે તેમને રાખવાની જગા.

MORIBUND *a.* મરણનોલ, મરવા પડેલું, ચોકે નાએલું, (*fig.*) ભાંગી પડ્યા આવેલું.

MORN, MORNING *s.* [*AS. morn, Ger. morgen*] The time from midnight till noon મધ રાતથી તે બપોર સુધીનો વખત; 2 the early part of the day સવાર, પ્રાતઃકાળ *m.*; Early in the *m.* મળસકે, પ્રભાતે, મ્હેટે પરીદોષ્યે; 3 the early part of પેહેલા ભાગ *m.*; E. life બાલ્યાવસ્થા, યુવાવસ્થા *f.*

MORNING *a.* સવારનું; *M.* star મળસકે દેખાતો યુકનો તાર *m.*, સવારનો તાર.

MOROSE *a.* [*L. morosus—mos, moris* way of life] Of a sour temper કર્કશ, સદા ઉદાસ, બળિયેલ, કરડું, ચીદીઝ.

MOROSENESS *s.* કર્કશમ્ભાવ *m.*, ઉદાસવૃત્તિ *f.*, કરડાપણું *n.*, સખ્તી *f.*

MORPHIA *s.* [*Fr. morphine—Gr. morpheus* god of dreams] સ્ફટિકસરખો અફીણનો સત્વારા.

MORROW *s.* [*AS. morgen*] આવતી કાલ, ખીજે દિવસ; to-*m.* આવતી કાલે; on the *m.* ખીજે દિવસે.

MORSEL *s.* [*old Fr. morcel, L. morsus—mordeo* I bite] કોળિયો *m.*, ગ્રાસ *m.*, ખૂક *m.*, ડુખો *m.*; 2 a piece કડકો *m.*, તુકડો *m.*

MORTAL *a.* [*L. mors, mortis* death] Subject to death મરણાધીન, મર્ત્ય, નારાવંત; 2 causing death નારાકારક, પ્રાણ-હાતક, પ્રાણ-જીવ લે એવું; 3 vexing, tormenting કંટાળા-ક્રાંત્ય બરેલું, ક્રાંત્ય-પીડા નું; for six *m.* hours I endured કંટાળા બરેલા છ કલાક સુધી મેં સહન કર્યું; 4 human માણસ જાતનું; The *m.* hour અંત-મરણ કાળ *m.*; A *m.* foe કદો રાત્ર *m.* *s.* મનુષ્ય *m.*, માણસ *n.*; *as*, there is not a *m.* about the place તે જગ્યાએ એક પણ માણસ નથી.

MORTALITY *s.* મરણાધીનતા *f.*, મર્ત્યતા *f.*; 2 માત્ર, મરણ, મરણની સંખ્યા *f.*; 3 human

- nature માણસપણું, મનુષ્યતા *f.*, માણસનો સ્વભાવ.
- MORTALLY** *ad.* મરણ યાવ યેવી રીતે, મરણોત્તર; 2 અતિશય, બેહદ.
- MORTAR** *s.* [*L. mortarium*—*mordeo* I bite] ખાંડણી *f.*, ખાણી *f.*, ખલમ; 2 છેા, રેતી અને ચુનાની મળવણીનો કરેલો ગારો, કોલમ; 3 a cannon for throwing bombs છુરાનાગોળા ભરવાની તોપ, ગરનાળ *f.*; M. & pestle ખાંડણી અને દસ્તો-પરા, ખુસળી *f.*, હમામ દસ્તો.
- MORTGAGE** *s.* [*Fr. mort* dead & *gage* pledge] ગીરવી-ધરણે ચૂકવું-ચૂકાવું તે, ધરણે રાખવું તે. *vt.* ગીરવી-ધરણે-ગીરો ચૂકવું.
- MORTGAGEE** *s.* ગીરવી રાખનાર-લેનાર.
- MORTGAGERS** ધરણે-ગીરવી ચૂકનાર-આપનાર
- MORTIFY** *vt.* [*L. mors* death & *facio* I make] To destroy the organic texture and vital functions of-થી બગડી-કોહી-સડી જવું; 2 to deaden by religious discipline (oneself) મનમારવું, ઈંદ્રિય દમન કર, (lusts &c.) (વિષયવાસના) નિવૃત્તી; 3 to humble, to depress માન બંગ કર, પાણી ઉતારવું, ઉતારીપાડવું, ઉતારવું, દલગીર-ઉદાસ કર; It mortifies his pride એથી તેનો ગર્વ ઉતરે છે. *vi.* કોહી-સડી જવું; 2 મન મારવું.
- MORTISE** *s.* [*Fr. mortaise*] જેમાં સાલ બેસે તે વેહમ, સાલનો વેહ. *vt.* સાલ બેસાડવાનો વેહ પાડવો, સાલ બેસાડવું.
- MORTUARY** *a.* [*Fr. mortuaire*] Belonging to the burial of the dead મુડાંને ડાઘવા સંબંધી-નું; M. returns મૃત્યુપત્રકન.
- MOSAIC** *s.* [*Fr. mosaïque, It. mosaico*] જૂદા જૂદા રંગના પથ્થર, કાચ, રત્ન, સંગે-મરમર ઈત્યાદીના ચોરસ અથવા બીજા આકારના કટકા કોઈ ચીકણા પદાર્થમાં એવી રીતે એકઠા જોડા કે તે કામ રંગદાર સપાટી જેવું દેખાય, જડાવકામન. *a.* જડાવ કામ નું-સંબંધી, જડાવ.
- MOSAIC** *a.* Pertaining to Moses the prophet of the Israelites ખુસાનું, ખુસા-એ પ્રગટ કરેલું-કાઢેલું.
- MOSLEM** *s.* [*Ar. moslem*—*salama* to submit to God] ખુસલમાન.
- MOSQUE** *s.* [*Fr. mosquée*] મસીદ *f.*
- MOSQUITO** *s.* [*Sp. mosca, L. musca* a fly] મચ્છર *m.*, ડાંસ *m.*; M. curtains મચ્છરદાની *f.* [વાળ *f.*]
- MOSS** *s.* [*AS. meos, Ger. moos*] લીલ *f.*, રી-
MOSSED *a.* લીલથી ઢંકામ્મલું, લીલવાળું.
- MOSSGROWN** *a.* લીલ વાળું-થી ઢંકામ્મલું.
- MOSSY** *a.* લીલવાળું, લીલ ચઢી હોય તેવું.
- MOST** *a.* [*AS. mæst*] Consisting of the greatest number or quantity સહથી ધણું-વધારે, ધણું કરીને સર્વ, ધણું ખરું. *ad.* ધણું કરીને; At the m. ધણામાં ધણું.
- MOSTLY** *ad.* ધણું કરીને.
- MOTE** *s.* [*AS. & Dut. mot* dust] A very small particle અણુ *m.*, કણ *m.*, રજ *f.*, ધેરા *m.*
- MOTH** *s.* [*AS. moththe, Ger. motte*] ઉધા-ધ *f.*; 2 પતંગિયું *n.*, કંસારી *f.*
- MOTH-EATEN** *a.* ઉધાધએ ખાપેલું.
- MOTHER** *s.* [*L. mater, Gr. mētēr, Sans. mātṛi*] મા *f.*, માતા *f.*, માડી *f.*, જી *f.*; 2 ઉત્પત્તિસ્થાન *n.*, જન્મની જગા *f.*, ગળ *n.* *a.* Native સ્વાભાવિક, જન્મનું; as, m. wit સ્વાભાવિક બુદ્ધિ *f.*; m. tongue જન્મ-સ્વભાષા *f.*; m. country સ્વદેશ *f.*, જન્મભૂમિ *f.*; M. hood માપણું *n.* માતૃત્વ *n.*; M. in-law સાસુ *f.*; M. less મા વગરનું, નમાયું; Step m. સાવકી-આરમાઈ મા; M. of pearl માતીની સીપ.
- MOTHERLY** *a.* માનું-સરખું. *ad.* માપ્રમાણે.
- MOTION** *s.* [*L. motio* I move] The act or process of changing place, movement હાલવું, ગમન *n.*, ગતિ *f.*, હાલચાલ *f.*, ચલનવલન *n.*; 2 animal life and action ગમન કરવાની શક્તિ, ગમનશક્તિ *f.*; an animal has life, sense and spontaneous m. જનાવરને ચૈતન્ય, ઈંદ્રિય અને પોતાની જોગમન કરવાની શક્તિ છે; 3 gait ચાલવાની રીત-ટપ *f.*, ચાલ *f.*, હિડછા *f.*; 4 internal action મનોવિકાર *m.*—વૃત્તિ *f.*, છૂતિ પિગલવી-ભરાઈ આવવી-ફાટવી તે; 5 the effect of impulse (કંઈ કરવાનો) વિચાર *m.*, બુદ્ધિ *f.*, વા-સના *f.*, ભાવ *m.*; 6 proposal made સૂચના *f.*,

જાણવેલો અભિપ્રાય, દરખાસ્ત, *f*; 7 a stool
ઝડો *m*, દસ્ત *m*. *vi*. (to) (હાથ કે માથાને
હલાવીને) ધરાવત ક.; he motioned to me
to sit down (હાથ હલાવીને) તેણે મને બે-
સીજ્યાની ધરાવત કીધી.

MOTIONLESS *a*. અચળ, નિશ્ચળ, સ્થિર, સ્તબ્ધ.

MOTIVE *s*. That which incites to action

હેતુ *m*, મતલબ; 2 reason, cause કારણ *n*,
નિમિત્ત *n*. *a*. causing motion ચલાવ-
નાર, પ્રવર્તક, પ્રયોજક.

MOTLEY *a*. [*W. ysmot* a spot] Varie-
gated in color ચિત્રવિચિત્ર, પંચરંગી, તરેહ
તરેહવાર રંગનું; 2 composed of different
parts પંચભેજ *m*, બેજશેજ *m*. [નાર.

MOTOR *s*. [See Move] A mover ચલાવ-

MOTTO *s*. [*It.*] વાક્ય *n*, વચન *n*, મથબે લખેલું
વાક્ય *n*, શુદ્ધલેખ *m*.

MOULD *s*. [*AS. molde, Goth. mulda*]

Soft earth પોચી-નરમ મટોડી; 2 કૂંગ *f*,
ઊખ; 3 matter of which any thing is
formed દ્રવ્ય *n*, પ્રકૃતિ *f*. *vi*. કૂંગ ચઢવી.

MOULDER *vi*. -નો ચુરો- -ની ધૂળ થઈ ખરી
પડયું; 2 to be diminished ઓછું થયું, ઘટી
જયું, ક્ષય-નાશ થવો.

MOULDY *a*. કૂંગવાળું, કૂંગાઈ-ઉખાઈ ગમ્મિલું.

MOULD *s*. [*Fr. moule, Port. molde*] The
matrix in which any thing is cast
ખીલું *n*, ઓહું *n*, સાંચો *n*, ટ્રસ; 2 cast, form
તરેહ, ડોળ *n*, ધાટ *m*. *vt*. ધડયું, પાડયું, ખ-
નાવયું. ૩૫ આપયું. [ભરતનો ધાટ.

MOULDING *s*. ધડયું-ખનાવયું તે; 2 ખીલા-

MOULT *vi*. [old *E. mout, Ger. mausen*]

To cast the hair, feathers, skin, horns
&c. -ના વાળ-પીછું-આમડી-રંગીગડાં ધૂલ્યાદિ
ઉતરી ખરી પડવાં.

MOUND *s*. [*AS. & Ger. mund* a de-
fence] An artificial elevation of earth
for defence, a hillock ખાંધ *m*, પુસ્તો *m*;
2 ટેકરી *f*, ડુંગરી *f*.

MOUNT *s*. [*AS., Fr. mont, L. mons,*
montis a mountain] A hill, a moun-
tain ડુંગર *m* ટેકરી *f*; 2 a mound ખાંધ *m*,

પુસ્તો *m*. *vi*. To ascend ઊપર ચઢયું, ઊંચે
જયું, ચઢયું; 2 to get on horseback ઘોડા
પર બેસયું-ચઢયું, સ્વાર થયું; 3 to amount
ઐકુંદર-જુમલે થયું. *vt*. To raise aloft
ઊંચું ક., ઊંચે ચઢાવયું; 2 to get on an
elevated place ચઢયું, ઊપર બેસયું, ચઢી
બેસયું; to *m*. a throne ગાદી પર બેસયું;
3 to get on the back of an animal
ચઢયું. સવાર થયું; 4 to furnish with horses
ઘોડા પૂરા પાડવા; The cavalry were well
mounted ઘોડેસ્વારોના ઘોડા સારા હતા; 5
to be supplied with, to carry -માં
હેાંયું; as, a ship of war mounts 74
guns મનવારમાં ૭૪ મ્હોટી તોપ હોયછે; To
m. a gem હીરો જડવા-બેસાડવા; To *m*.
a sword તલવારને હાથે ધાલી મિયાન ધૂલ્યા-
દીએ સજાગારી તૈયાર ક.; To *m*. a map
નકસાને લગડાપર ચોંટાડી બે છેડે બે લાકડી
જડવી; To *m*. a gun in a carriage તો-
પને ગાડાપર ચઢાવવી; To *m*. guard પોહોર
ગીરની જગા લઈને પોહોરો કરવો.

MOUNTAIN *s*. પાહાડ *m*, પર્વત *m*, ગિરિ *m*, ડું-
ગર *m*; Crest of a *m*. શિખર *n*. *a*. પા-
હાડી, ડુંગરી. [રહેનાર, પર્વતવાસી.

MOUNTAINEER *s*. પાહાડી માણસ, પાહાડપર

MOUNTAINOUS *a*. પાહાડી, પાહાડવાળું; 2
huge (heap) પર્વતજેવું મ્હોટું, ધણું મ્હોટું.

MOUNTEBANK *s*. [*It. montimbancò*]

A quack doctor ઢોંગી દેદ *m*, નાક કાનનો
દેદ, જીટવેદ *m*; 2 a false pretender ઢોંગી,
ઓટો ભભકો દેખાડનાર.

MOURN *vi*. (for) [*AS. murnan, Fr.*

morne dull, sad] To express grief or
sorrow શોક ક.-પાળવો, દલગીર થયું, રડયું,
વિલાપ ક.; 2 to wear mourning શોકનાં
કપડાં પહેરવાં.

MOURNER *s*. શોક પાળનાર-કરનાર, રડનાર;

2 one who follows a funeral in mourn-
ing શોકનાં લગડાં પહેરી ડાધુમાં જનાર, ડાધુ *m*.

MOURNFUL *a*. Expressing sorrow શોક
શ્વચક-દર્શક, શોક ભરેલું-ગું; 2 causing

sorrow શોક-કુઃખ કારક ; 3 (pers.) શોકાતુર, દલગીર.

MOURNING s. શોકમ, દલગીરી, કુઃખન ; 2 શોકનો પોષાક-નાંદગાં. a. શોક કરતું, શોકનું.

MOUSE s. [AS. mus, Ger. maus] ઉદરમ ; M. hole ઉદરનું દર ; M. trap ઉદરવાઈ f. vi. ઉદરનો શિકાર ક.

MOUTH s. [AS. muth, Goth. muntks] મોઢું, મુખ, વદન ; 2 orifice મોઢું, દાર, બાહુ ; 3 a principal speaker આગળ પડી બીજાની વતી બોલનાર ; To make mouths મોઢા મરડવું, હસી કાઢવું, મજાક ક., મોઢોનો આજો ક., ધિકારવું ; Down in the m. ઉદાસ, દલગીર, ખિન ; To be in every body's m. -ની ચરચા બધે ચાલવી ; To stop the m. બોલતું બંધ ક.-થવું, શરમાવી નાખવું ; To lay the hand on the m. શરમથી ચૂપ થઈ જવું, મેરી તેરી ચૂપ ક. ; To set the m. against the heavens ધ્રુવરની નિંદા ક. vt. & vi. મોઢા બબકાડોળથી ઉચ્ચારવું ; M. piece (a) મોઢે વગાડવાના વાજાંત્રનો મોઢે અડકાડવાનો છેડો, મોઢું ; (b) બીજાની વતી બોલનાર માણસ.

MOUTHFUL s. (of food) કોળીઆમ, ગ્રાસમ ; (of a liquid) ધુટોમ ; 2 થોડું, ઘેરામાત્ર.

MOVE vt. [L. moveo] To cause to change place or posture હલાવવું, ચલાવવું, ખસેડવું, ગતિ આપવી, ચાલુ ક., બીજા જગ્યાએ લઈ જવું ; 2 (the passions) to rouse ઉત્તેજવું, જાગૃત ક. ; 3 to cause to act or determine પ્રેરણા ક., નક્કી કરાવવું ; as, to m. the will (કરવાની) બુદ્ધિ-મન યાચ એવી પ્રેરણા ક. ; 4 to excite feeling in, to affect અસર ક., દયા ઉત્પન્ન ક., -નું મન પિગાળવું ; 5 to propose દરખાસ્ત ક., વિચાર-વાત કાઢવી, આગળ ચૂકવું ; 6 persuade મન મનાવવું, સમજાવવું, લલચાવવું, -થી મન માનવું, -થી લલચાવું ; 7 to excite tumult -થી ખભળવું-ગડબડ થવી. vi. ચાલવું, હાલવું, ખસવું, કૂચ ક. ; 2 to change residence રહેવાનું ઠેકાણું બદલવું. s. ખસેડવું, ચલણ ; M. at chess ચાલ, દાવમ.

MOVEMENT s. હાલવું ચાલવું, ચલનપલન, એક જગ્યાએથી બીજા જગ્યાએ જવું, ચલાંતરમ ; 2 the manner of moving ચાલ, ગતિ ; 3 agitation ગભરાટ, ક્ષોભમ.

MOVABLE a. એક જગ્યાએથી બીજા જગ્યાએ ખસેડાય-લઈ જવાય એવું, ચળ, જંગમ, 2 changing from one time to another બદલાઈ જતું, ફરતું, અસ્થિર ; m. feasts જોના વખત બદલાઈ જાય એવા પર્વ-તેહવારમ.

MOVABLES s. pl. જંગમમાલમ-મિલકત f.

MOVER s. હલાવનાર, ગતિ આપનાર, ખસેડનાર, પ્રવર્તાવનાર, પ્રેરણા કરનાર, ચલાવનાર, ઉત્તેજનાર ; 2 ચાલનાર, આગળ પડનાર ; 3 દરખાસ્ત કરનાર, વિચાર-વાત કાઢનાર.

MOVING a. એક જગ્યાએથી બીજા જગ્યાએ જતું, ફરતું ; 2 પ્રેરક, પ્રવર્તક, ઉત્તેજક ; 3 affecting અસરકારક, ચિત્તવેધક, મનોવેધક.

MOVINGLY ad. મન પિગાળાવે-દયા ઉત્પન્ન કરે એવી રીતે.

MOW vt. vi. [AS. marvan] To cut down with a scythe દાતરડાએ કાપવું, વાઢવું, કાપવું, ઢાળવું ; 2 to cut the grass from -નું-માનું ધાસ વાઢવું ; as, to m. a meadow ખીડતું ધાસ વાઢવું ; 3 to cut down indiscriminately કાપી-મારી નાખવું, કતલ ક.

MUCH a. & ad. [old E. moche, AS. micel, Sw. mycken, Gr. megas] બહુ, ઘણું, પુષ્કળ. s. બહુ, પુષ્કળ, ઘણું, મોટી વાત ; As m. as જોડું-તેડું, તેડું ; So m. એડું, એટલું બહુ ; How m. કેટલું ; Too m. અતિ ઘણું, ઘણું, વધારે.

MUCK s. [AS. meox, Icel. mocka] Moist dung છાણ, ખાતર, કોહી ગમ્મણા કચરો ; 2 કોઈ નકામા-ફટાણા આવે એવા-ગંધાનો પદાર્થ ; M. worm ખાતર-છાણમાંનો કીડો ; 2 મખીચુસ-કૃપણ માણસ.

MUCK s. [Malay amok] ગાંડાના જેવા હમણા ; To run a m. ગાંડાની પેઠે દોડીને જો સામું મળે તેને મારવું.

MUCUS s. [L. mungo, Gr. myssō] મળમ ; M. of the throat કફ, ગળફ, બળગમમ, ગળિમ, બળખેમ ; M. of the bowels આમ ; M. of the nose લીંદ.

MUCILAGE *s.* ચિકણી વસ્તુ, ચિકાસમ.
MUCILAGINOUS *a.* ચિકણું.
MUCOUS *a.* કફાદી મળનું-સંબંધી, ચિકણું; 2 secreting a slimy substance આમ, કફ ધત્યાદી મળ નેમાં ઉત્પન્ન થાય એવું.
MUD *s.* [Dut. modder, Sw. modl] કાદવમ, ક્રીડમ, ચિખલમ.
MUDDLE *vt.* ડોહાળી નાખવું, મેલું ક. (પાણી); 2 to intoxicate કેટલે ચલાવવી, દેરી ક.
MUDDY *a.* ડોહાવાએલું, કાદવવાળું, મેલું; 2 containing mud કાદવે ભરાએલું, કાદવવાળું-નું; 3 dull કમ અફલનું, બેવફૂર; *m.* wall મટોડી - કાદવની ભીંત *f.* કાચો કરો.
vt. મેલું ક., ડોહાળી નાખવું.
MUFF *s.* [Fr. muffle, Ger. muff] a sleeve રૂંધાવાળા આમડાનું રિયાજાને સારૂ બનાવેલું સ્ત્રીના હાથનું ઢાંકણ.
MUFFIN *s.* [from Muff] ચાહાળી વખતે ખાવાની એક જાતની પુરી.
MUFFLE *vt.* [Fr. muffle a muff] To cover close from the weather ગરમ હુગડું વીંટવું એમ; 2 to wrap with something that prevents a sharp sound તીણો અવાજ બંધ પડે એવી રીતે બંધવું-વિઠાળવું; 3 to conceal સંતાડવું, છુપાવવું.
MUFFLER *s.* A cover for the face મોહાડાનું ઢાંકણ, ખુરએમ, ધુમટીમ, ધંધટમ.
MUG *s.* [Ir. mugan] ખાલું, પવાલું, જમન.
MUGGY *a.* Moist ભીનું, હવાએલું.
MULATTO *s.* [Sp. mulato-mulo] a mule જેની મા સીધણ અને બાપ ગોરો અથવા મા ગોરી અને બાપ સીધી હોય તે.
MULBERRY *s.* [Ger. maulbeere, L. morus, Gr. moros] The tree સેતુરી *f.* સેતુરનું ઝાડ; the fruit સેતુરન.
MULCT *s.* [L. mulcto I fine] A fine દંડમ, ગુન્હેગારી *f.* *vt.* દંડ ક.
MULE *s.* [AS. mul, L. mulus] ખચ્ચરન.
MULETEER *a.* ખચ્ચર વાળો-હાંકનાર.
MULISH *a.* ખચ્ચર સરખું, અડિયેલ, હઠીલું.
MULL *vt.* [L. mollio I soften] To heat and enrich with spices મસાલો નાખીને ઉકાળવું-ઉંટું ક.

MULTIFARIOUS *a.* [L. multus many, and varius diverse] નાનાવિધ, અનેક પ્રકારનું, જાત જાતનું.
MULTIFORM *a.* [L. multus many & form] ધણા રૂપ-આકારનું, બહુરૂપી, તરેહ તરેહનું, ભિન્ન ભિન્ન પ્રકારનું.
MULTIPED *a.* [L. multus & pes, pedis foot] ધણા પગવાળું, બહુપગી.
MULTIPLE *s.* [L. multus and plico I fold] બાળ્યમ; A common m. સાધારણ બાળ્ય; The least common m. લઘુતમ સાધારણ બાળ્યમ, લઘુતમમ.
MULTIPICAND *s.* ગુણ્યાંકમ, ગુણ્યમ.
MULTIPLICATION *s.* The act of multiplying વધારવું તે, વૃદ્ધિ; 2 ગુણકારમ; Compound m. વિવિધ ગુણકાર; M. table આંકમ, આંકનો કોઠા-પોઠમ.
MULTIPLICITY *s.* પુષ્કળતા, બહુવચ્ચન.
MULTIPLIER *s.* ગુણક, ગુણકાંક; 2 one who multiplies વધારનાર, વૃદ્ધિ કરનાર.
MULTIPLY *vt.* વધારવું, વૃદ્ધિ ક., ધણું ક., વધારો-ઉમેરો ક.; 2 ગુણવું, ગુણકાર ક. *vi.* વધવું, વૃદ્ધિ થવી, ધણુંથવું; 2 to extend, to spread ફેલાઈજવું, પસરવું.
MULTITUDE *s.* [L. multitudo-multus many] A great number (pers., animals, things) ધણાં, પુષ્કળ, મોટી સંખ્યા (પ્રાણી, વસ્તુ); as, a m. of them fled તેઓમાંનાં ધણાં નહાસી ગયાં; multitudes die of hunger ધણાં (માણસ) જુએ મરી જાય છે; 2 an assemblage (pers.) સમુદાયમ, મેળવડોમ, જમાવમ; (things) સમૂહમ, જમાવમ, જથ્થોમ; For m. પુષ્કળપણાને લીધે; The m. સાધારણ ઘોડ, ઘોડ, ફનિયા, જગતન.
MULTITUDINOUS *a.* ધણું, પુષ્કળ; 2 manifold ધણી જાતનું.
MUM *a.* [Ger. & Dan. munime] Silent ચૂપ, મૂનું. *inter.* ચૂપ!
MUMBLE *vi.* [Ger.] To mutter અસ્પષ્ટ બોલવું, હોઠ બીડીને બોલવું, બબડવું, ગણગણવું; 2 to eat with the lips closed હોઠ બીડીને ખાવું. *vt.* સ્પષ્ટ ન સંભળાય એમ બો-

- ભૂં, હાથ ખીડીને ખેલવું; To m. prayers
જપ ક., જપવું.
- MUMMER** *s.* [*Dut. mommen* to mask, *mom* mask] બનાવેલું મોડું-પ્રખવટો ધા-
લીને ખેલ-રમત કરનાર.
- MUMMERY** *s.* મોડાં પેહેરીને કાઢેલા ખેલ ;
2 તરકડિયાનો ખેલ, નીચ રમત; 3 ખાલી
બભકો-કાઠમાઠ-ઢોંગમ.
- MUMMY** *s.* [*low L. mumia, Ar. mum*
wax] A dead human body embalmed
and dried after the manner of the
ancient Egyptians પુરાખોદાર પદાર્થ બ-
રીને રાખેલું યુક્ત; To beat to a m. રગડી
રગડીને મારવું, ખૂબ મારવું, મારી મારીને
અડધા કાઢવો. [દરદર, ગળસુણાં.
- MUMPS** [*Ger.*] કાનની નીચે થતું એક જાતનું
- MUNCH** *vt. & vi.* [*Fr. manger, It. man-*
giare] મોટા મોટા કોળીઆ કરીને ખાવું.
- MUNDANE** *a.* [*L. mundus* the world]
Belonging to the world આ લોકનું, ક-
નિયાનું, ઐહિક; The m. egg ખલાંડન.
- MUNGOOSE** *s.* મંચુસ, નોખિયોમ.
- MUNICIPAL** *a.* [*L. munia* official du-
ties & *capio* I take] Pertaining to a
corporation or city શહેર-કસબા નું-સંબં-
ધી, શહેર સુધરાઈનું; 2 belonging to a
state રાજ્ય સંબંધી-નું, મુલકી.
- MUNICIPALITY** *s.* જીલેમ; 2 શહેર સુધ-
રાઈખાતું.
- MUNIFICENT** *a.* [*L. munus* gift &
facio I make] ઉદાર, સખી, ધાતાળ, હાથનું
મોકલું. [વત f, ધાતાળપણું.
- MUNIFICENCE** *s.* ઉદારતા, ઐશ્વર્ય, સખા-
- MUNIMENT** *s.* [*L. munio* I fortify]
A fortification કોટમ, કિલેમ.
- MUNITION** *s.* [*L. munio* I fortify] દારૂ
ગોળા વગેરે લડાઈનો સામાન, યુક્ષાહિત્યન.
- MURAL** *a.* [*L. murus* wall] ભીત-દીવાલનું.
- MURDER** *s.* [*AS. morthor* from *morth*
death, *Sans. mri*] The act of unlaw-
fully killing a human being with pre-
meditated malice ખુન, મનુષ્યહત્યા f.
vt. ખુન-મનુષ્યહત્યા ક.
- MURDERER** *s.* ખુન કરનાર, ખુનીમ, હતારો.
- MURDEROUS** *a.* ધાતકી, ખુની.
- MURKY** *a.* [*AS. myrc, Icel. myrk*] Dark
કાળું, અંધારું, અંધારાથી ઢંકાયેલું ગમ્મિયું.
- MURMUR** *s.* [from the sound] A low
confused and indistinct sound as that
of running water ખબખબાટમ, ધુધવાટોમ,
કલકલમ; 2 a complaint half suppress-
ed or uttered in a low muttering
voice કકલાટમ, અડખાટમ. *vi.* કલકલવું,
ધુધુ ક.; 2 કકલવું, અડખવું, કકલાટ ક.; they
began to m. against the good man
of the house શેઠની સામા થઈને તેઓ અ-
ડખડખ લાગ્યા.
- MURRAIN** *s.* [*L. morior* I die] જીવ
લે એવા ઢેરને થતો એક જાતનો રોગમ.
- MUSCLE** *s.* [*Fr. L. musculus*] An organ
of motion in animal bodies માંસના
તંતુમ, સ્નાયુમ, માંસ રજીયું, માંસની દોરી;
2 સીપમાં રહેલી એક જાતની માછલી.
- MUSCULAR** *a.* માંસના તંતુ-સ્નાયુ નું-સંબંધી;
2 strong જોરાવર, જબરું, મજબુત.
- MUSE** *vi.* (upon, on) [*Fr. muser* to
loiter] To think closely ધ્યાન ધરવું,
ચિંતન-મનન ક., ખારીકાઈથી વિચાર ક. *s.*
A deep thought ઊંડો વિચાર, ધ્યાનન,
ચિંતનન, મનનન.
- MUSE** *s.* [*L. musa, Gr. mousa*] The
deity of poetry સરસ્વતી f, વાગ્દેવી f.
- MUSEUM** *s.* [*L., Gr. mouseion*] ચમત્કા-
રિક પદાર્થ સંગ્રહન-સંગ્રહસ્થાનન.
- MUSHROOM** *s.* [*Fr. mousseron*] કુત-
રાની ટોપી f, કુતરાનો કાન, ખલાડીનો ટોપ.
- MUSIC** *s.* [*L. musica*] Melody or har-
mony સુસ્વરમ, સ્વરમાધુર્યન; Vocal m.
ગાનન, ગાયનન; Instrumental m. વાદ્યથી
કરેલા રાગ; 2 the art or science of
harmonical sounds ગાયનવિદ્યા f, સંગીત-
શાસ્ત્રન, વાદ્યવિદ્યા f.
- MUSICAL** *a.* ગાયન વિદ્યા નું-સંબંધી; A m.
instrument વાદ્યન, વાજનું, વાજન; 2
સુસ્વર, મીઠું, મધુર; 3 producing music
-માંથી સુસ્વર ઉત્પન્ન થાય એવું.

MUSICIAN *s.* ગાનાર, વાગું વગાડનાર ગદૈયો *m.* વાજંત્રી, ગાયન જાણનાર; *Celestial m.* ગંધર્વ.
MUSK *s.* [*Fr. musc, L. muscus, Gr. moschos*] કસ્તુરી; *M.* deer કસ્તુરીમૃતમ; *M.* melon અડધું.
MUSKET *s.* [*Fr. mousquet* from *L. muska* & *fly*] બંદુક. [*અરકંદાજમ.*]
MUSKETEER *s.* બંદુકવાળો, બંદુક ફોડનાર,
MUSKETRY *s.* બધી જાતની બંદુક, ઘણી બંદુકો એકઠી ફોડતી ને. [*a.* મલમલનું].
MUSLIN *s.* [*Fr. mousseline*] મલમલ *f.*
MUSSULMAN *s.* મુસલમાન.
MUST *vi.* [*AS. mot, most*] જોઈએ, પડવું; *a man m. eat* માણસે ખાવું જોઈએ; *I m. go to Surat to morrow* આવતી કાલે મારે સુરત જવું પડશે; *children m. honour their parents* હેતરોએ પોતાનાં માપાપની મર્યાદા રાખવી જોઈએ; *This word may often be rendered by હશે; as, they m. be on their way by this time* અત્યારે તેઓ રસ્તામાં હશે; *he must have finished it* તેણે તે પૂરું કીધું હશે.
MUSTY *a.* [*Fr. moisir, L. muce*] ડૂંગ-ઉચ વાળું, ડૂંગ ચઢી હોય તેવું, ઉતરી ગયેલું; *To be m.* ડૂંગ ચઢવી, ઉતરી જવું.
MUSTACHE *s.* [*Fr. moustache, Gr. mustax*] યુઝુ.
MUSTARD *vt.* [*old Fr. moustarde*] રાઈ; *The plant* રાઈનો છેડ; *A grain of m. seed* પીલુ-રાઈ નો દાણો.
MUSTER *vt.* [*Ger. mustem, L. monstro* I show] *To collect* એકઠું કર., લશ્કરની હાજરી લેવી; *To m. up* મેળવવું; *To m. courage* હિંમત પકડવી, હામ ધરવી, છાતી ચલાવવી; *To m. troops into service* લશ્કરની તપાસ કરીને તેમના નામ હાજરીપત્રમાં દાખલ કરવાં. *vi.* *To meet in one place* એકઠું થવું, એકઠેકાણે મળવું. *s.* લશ્કરની હાજરી લેવી ને, હાજરી; *To pass m.* પસંદ પડવું.
MUSTER-ROLL *s.* લશ્કરનું હાજરીપત્રક.
MUTABLE *a.* [*L. muto* I change] બદલાઈ-ફેરતી જાય એવું, અસ્થિર, ચલિત.

MUTABILITY *s.* અસ્થિરતા *f.* વિકારશીલતા *f.*
MUTATION *s.* બદલવું ને, ફેરફાર *m.*
MUTE *a.* [*L. mutus*] Silent ચૂપ, મૂનું; 2 dumb બોલાતું નહીં હોય એવું, મૂનું; 3 not pronounced જેનો ઉચ્ચાર થતો નથી એવું, (as *e* in mute). *s.* મૂંગો માણસ, ચૂપ બેસી રહેલું ને; 2 (in England) કોઈ માણસ મરી ગયું હોય તેનું મુઠકું જ્યાં સુધી ધરમાં રહે ત્યાં સુધી તે ધરનાં બારણાં આગળ ઉભાં રાખેલાં માણસ.
MUTILATE *vt.* [*L. mutilo—mutilus* maimed] (an animal body) હાથ પગ કાપી નાખવા, પાંગળું લેવું કર., અંગછેદન કર.; 2 (a statue, a poem &c.) અંગલનો ભાગ કાઢી-ભાંગી નાખીને બગાડવું-ખાંડુ કર.
MUTILATION *s.* હાથપગ કાપી નાખવા ને, અંગછેદન; 2 જરૂરનો ભાગ કાઢી લઈને બગાડવું ને, ધણું કાઢી લઈને ખાંડું કરવું ને.
MUTINY *s.* [*Fr. mutin* riotous, *L. motus* insurrection] An insurrection of soldiers or seamen against the authority of their commanders સિપાઈ-ખલાસીઓનો બળવા - ખંડન-ફિસાદન-ફિટુરન. *vi.* બળવા-ખંડ ઉઠાવવું, ઉપરીની સામાયતું.
MUTINEER *s.* બળવા-ખંડ ઉઠાવનાર, બળવા-ખોર, ઉપરીના સામા થનાર. [સાદી].
MUTINOUS *a.* બળવા-ખંડખોર, ફિટુરી ફિ-
MUTTER *vi.* [*L. mutio* from root of mute] *To grumble, to murmur* બબડવું, કકલવું, કોઈ સાંભળે નહીં એવી રીતે ચીસમાં બોલવું; 2 to sound with a low rumbling voice બબડવું, ગગડવું, ગડગડવું. *vt.* કોઈથી સંભળાય નહીં એમ બોલવું, લપાટી કર., લવવું.
MUTTON *s.* [*Fr. mouton, It. montone* a sheep] ખાવાનું મેદાંનું માંસ-ગોસ્ત-ગોસન.
MUTUAL *a.* [*Fr. mutuel, L. muto* I change] Reciprocal અરસપરસનું, એક બીજાનું, માહો માહેનું, અન્યોન્ય, પરસ્પર.
MUTUALLY *ad.* અરસપરસ, આપઆપમાં. માંહોમાંહે.
MUZZLE *s.* [*Fr. musean, It. muso*] The mouth of a tube તોપ-બંદુક ગેરેવનું

- મોઢાં**; 2 the snout જનાવરનું મોઢાં-નાકન, ડાચું; 3 a fastening for the mouth which hinders from biting બળદ વગેરેને મોઢે આંધવાની જાળી-મોઢાડી.
vt. જાળીથી મોઢે બંધ કર, મોઢાડી ધાલવી;
 2 to restrain from hurting ધર્મ-ગુરુ-સાનન-અપકાર નહીં કરવા દેવો.
MY pron. [*AS. min, Ger. mein*] મારું; M. self હું જાને-પાને, મારીમેળ.
MYRIAD s. [*Gr. murios from marias* numberless] The number of ten thousand દસહજાર, અપુત.
MYRMIDON s. [*L. & Gr. myrmex an ant*] જાપરી જીલમગાર સિપાઈ.
MYROBALAN s. [*L. myrobalanum*] સુકાં આંબજાન; *Beliric m.* બેલેડાન; Yellow or *Chebulic m.* હરડાંન. [હીરાબોજમ.
MYRRH s. [*L. & Gr. myrrha*] બોજમ,
MYRTLE [*L. & Gr. myrtus*] મેરી.
MYSTERY s. [*L. mysterium*] A matter not revealed or made known, a profound secret ગુપ્ત-છાતી રાખેલી વાત, મર્મ, બેદમ, રહસ્યમ; The mysteries પુરાતન કાળમાં ધર્મની એક પ્રકારની ગુપ્ત ભરિત.
MYSTERIOUS a. ન સમજાય એવું, ગૂઢ, ગહન.
MYSTIC-AL a. ગુપ્ત, ગૂઢ, ગહન; 2 involving some secret meaning ગૂઢાર્થવાળું, ગુપ્તાર્થક. [મર્મ ભરેલું ક.-દેખાડું.
MYSTIFY vt. ગૂઢ-ગહન કર, ભમાવવા સાથે
MYSTIFICATION s. ગૂઢ-ગહન કરવું તે.
MYTHIC-AL a. [*Gr. muthos a fable*] Fabulous કલ્પિત, બોટું, જોડી કાઢેલું. પુરાણોક્ત.
MYTHOLOGY s. System of fables or fabulous opinions and doctrines relating to the gods of Polytheism દેવાની કથા, દેવતા-ખ્યાનન, પુરાણન.
MYTHOLOGICAL a. પુરાણનું-સંબંધી-માનું, પુરાણોક્ત, કલ્પિત.

N.

N. the fourteenth letter of the English alphabet, represented in Gujarati by ક, ન, છ, ન.

- NAB vt.** [*Sw. nappa*] To grasp ઝુંટવું, ઝુંટાવી લેવું, ખંચાવવું, ખંચાવી લેવું.
NADIR s. [*Ar.*] That point of the heavens directly opposite to the zenith અધો બિંદુ.
NAG s. [*AS. hnagan to neigh*] A small horse ઘોડું, ટટુન, બટ.
NAIAD s. [*L. & Gr. naiados from naō I flow*] જળદેવી.
NAIL s. [*AS. nægel, Ger. nagel*] A claw (of a beast or bird) પંજે, નખન; 2 (of a human being) નખન; 3 (made of metal) ખીસાન, ચૂંક, મેખા; 4 a measure of length સવાબે ઈંચનું એક માપ; On the n. હાથમાં, તરત, રોકડું; To hit the n. on the head બરાબર લાગુ પડે એવી વાત કહેવી, આપાદ મારવું. **vt.** ખીલા મારવા-મારી જાડવું-બંધ કર.
NAILER s. ખીલા-ચૂક-મેખનો બનાવનાર.
NAIVETE s. [*Fr. naïf, naïve, L. natus native*] Native simplicity ભાળાપણું, સુધાપણું, નિખાલસાઈ.
NAKED a. [*AS. naced, Ger. nackt, Sans. nagna*] Not covered નાગું, ઉધાડું, નગન; 2 defenceless ઉધાડું, ખુલ્લું; 3 plain, unexaggerated મીઠું મરચું ઉમેચ્યા વિનાનું; may be rendered by તદન, બિલકુલ or the affix જ; as, it is the n. truth તે બિલકુલ સાચી વાત છે; I am speaking the n. truth હું સાચું જ બોલું છું; 4 mere માત્ર-ફક્ત-કેવળ એવું; as, more is required than a n. belief of the being of God ધંધર છે માત્ર એવા વિધાસ કરતાં કંઈ બીજું જોઈએ; with the n. eye ફક્ત આંખથી, દુરખીન વગર.
NAMBY-PAMBY a. [a term of contempt applied to Ambrose Phillips' poetry by his enemies] કૃત્રિમી અલંકારથી ગુચ્છકાર કરવા-હલકું જાણવા જેવું થયેલું.
NAME s. [*AS. nama, L. nomen, Sans. nāman*] નામન, સંજ્ઞા; 2 fame નામન, આખર, કીર્તિ, માનન, પ્રસિદ્ધિ; 3 re-

membrance સ્મરણ *n*, યાદ; In *n* નામનું, મહોડાનું, કહેવાનું; In the *n*. of નામે, તરફથી; To call names માંડુ લાગે એવે નામે બોલાવવું, ધિકાર ભરેલા શબ્દે બોલાવવું; To get a bad *n*. ઓટે નામ કાઢવું, વગોવાવું; To destroy one's good *n*. નામ બોળવું; To preserve one's good *n*. નામ રાખવું; Giving a *n*. to a new born child નામ-કરણ *n*, નામ પાડવું તે; *N*. given at nativity જન્મનામ; Family *n*. કુળનામ *n*, ઉપનામ *n*, અટક; Christian *n*. ખ્રિસ્તી જનસંસ્કાર કરતી વેળાએ મળેલું નામ, જન્મનામ. *vt*. -નું નામ પાડવું, -ને નામ આપવું; 2 To mention by *n*. નામ લેવું-દેવું-કહેવું; 3 to nominate નિમવું, ઠેરવવું.

NAMELESS *a*. નામ વિનાનું, નનામું.

NAMELY *adv*. એટલે.

NAMESAKE *s*. નામરાશી.

NANKEEN *s*. [*Chinese*] ચીનાઈ રંગુ બ-નેલું એક જાતનું કપડું.

NAP *s*. [*AS. knoppa, Fr. noper, Gr. knaptō* I dress cloth] (on cloth) રું આ-ટી; રું આડું *n*; 2 (on plants) રું આંપલ.

NAP *s*. [*AS. knæppian* to nap] ઉંધનો ચુટકો, ઝેડું *n*, અલ્પનિદ્રા. *vi*. ઝેડું આપું, પામું મરડવું, થોડીવાર ઉંધવું; 2 to be care-
less નીચિત હોવું-થવું; as, to be caught napping નચિત થએલું સપડાવું.

NAPE *s*. [*AS. cnæp* the top, *W. cnap* a knob] (of the neck) બેચી.

NAPHTHA *s*. [*L., Gr., Pers., Ar. naphtha* to boil] નખતેલ *n*.

NAPKIN *s*. [dimn. of *Fr. nappe*] હાથ મોડું લુછવાનો રમાલ.

NARCOTIC *a. s*. [*Gr. narkotikos-narke* torpor] દુઃખ નરમપાડી નિદ્રા આણવાનું-આણે એવું (ઓષધ), નિદ્રાજનક (એસડ).

NARD *s*. [*AS. & Fr., L. nardus, Sans. nalada*] (the plant) જઠામાસી; 2 (the ointment) જઠામાસીવાળું ઉચ્છું.

NARRATE *vt*. [*L. narro-gnarus* know-
ing] To relate કહેવું, નું વર્ણન-નિરૂપણ *k*.

NARRATION *s*. કહેવું તે, કથન *n*, નિરૂપણ *n*, વર્ણન *n*; 2 a story વાર્તા, કથા, વર્ણન *n*, ઇતિહાસ *m*.

NARRATIVE *a*. કથા-વાર્તા નું-વાળું, કથનીય. *s*. વાર્તા, વાર્તા, કથા, વર્ણન *n*, વૃત્તાંત *m*, આખ્યાન *n*. [of legends પુરાણી *m*.

NARRATOR *s*. કથા-વાર્તા-વર્ણન કરનાર; *N*.

NARROW *a*. [*AS. nearo* from *neah* near *q. v.*] સાંકડું, ધણું પોહોળું નહીં એવું; 2 of little extent વિશાળ-પ્રશસ્ત-વિ-સ્તીર્ણ નહીં એવું; 3 straightened સંકોચ-તંગી-ભીડમાં હોય તેવું, સંકોચિત, સંકોચ-તંગીનું-વાળું, થોડું; 4 not liberal, contract-
ed ઉદાર નહીં એવું, સંકોચિત, અપ્રશસ્ત, કૃ-પણ, કંચુસ; 5 accurate, close બારીક, ઝીણું, સ્પષ્ટ, ચાપાચિપથી કરેલું; A *n*. es-
cape (from drowning) (બચત બચત) બ-ચી જવું. *vt*. સાંકડું *k*; 2 to contract, to limit ધડાડવું, સંકોચિત-અપ્રશસ્ત-ડુંક *k*. *vi*. સાંકડું થવું. [સાંકડા મનનું.

NARROW-MINDED *a*. અપ્રશસ્ત-સંકોચિત-

NASAL *a*. [*Fr., from L. nasus* the nose *q. v.*] Pertaining to the nose નાકનું-સંબંધી; 2 અનુનાસિક. *s*. અનુનાસિકવર્ણન *m*.

NASCENT *a*. [*L. nascor* to be born] ઉ-ગવા-વધવા માંડતું, ખીલી નીકળતું, ઉગતું, વ-ધતું; as, *n*. genius ખીલી નીકળતી અકલ.

NASTY *a*. [low *Ger. nask* filthy, *Fin. naski* a pig] Filthy (pers. & things) ધણુંજ મેલું-ગંદું-મલીન, સ્વચ્છ ચઢે તેવું; 2
obscene બિભક્ષ, જુડું, ભાંડ, ઉધાડું, નાગું.

NATAL *a*. [See Nascent] જન્મનું-સંબંધી; as, the natal day જન્મનો દિવસ.

NATION *s*. [See Nascent] A body of
people inhabiting the same country પ્રજા, લોક *m*, કોમ.

NATIONAL *a*. પ્રજા-લોક સંબંધી-ને લગતું; 2 common to a nation સાધારણ, સામાન્ય; 3 attached to one's own country સ્વ-દેશાભિમાની, સ્વદેશપ્રિય.

NATIONALITY *s*. લોકપણું *n*, સ્વદેશાભિમાન *n*.

NATIVE *a*. Natural, not acquired મૂળ-

નું, કુદરતી, સ્વાભાવિક; as, n. talent સ્વાભાવિક ગુણરાજિત; N. disposition પ્રકૃતિ; 2 conferred by birth જન્મથી મળેલું; n. rights જન્મથી મળેલા હક; 3 pertaining to the place of birth (in comp.) સ્વ, જન્મ; as, n. country સ્વદેશ, જન્મ-બુમિ; 4 that of which any thing is made મૂળનું; as, man returns to his n. dust માણસ પોતાની મૂળની માટીમાં પાછું જાય છે. s. નો સ્વદેશ-ની જન્મબુમિ (ફલા-જી) હોય તે, રહેવાસી; as, he is a n. of India તેનો સ્વદેશ હિંદુસ્થાન છે; Natives of this country યિતદેશી.

NATIVITY s. Birth જન્મ, ઉત્પત્તિ, ઉદ્ભવ, ઉદય; 2 time, place, &c. of birth જન્મ કાળ-બુમિ; 3(in astrology) જન્માક્ષર, જન્મપત્રિકા; to calculate one's n. કોઈના જન્માક્ષર કરવા-માંવા.

NATRON s. [Fr., L. nitrum, Gr. nitron] A native carbonate of soda સાજીપાર.

NATTY a. [from Neat] Neat, spruce ને (શખસ) નું બધું ઠીકઠીક હોય તેવું.

NATURE s. [L. natura from nascor I am being born] The universe સૃષ્ટિ, વિશ્વ, જગત; 2 (fig. the effect put for the cause) જગકર્તા; 3 that which constitutes a thing what it is સ્વભાવ, ધર્મ, જાતિસ્વભાવ, પ્રકૃતિ, પદાર્થમાં રહેલા ને ખાસ ગુણ તે; as, the n. of the soul પ્રાણની પ્રકૃતિ; the n. of blood ઘાહીનો સ્વભાવ; 4 the established or regular course of things સૃષ્ટિ-કુદરતનો વહીવટ, સૃષ્ટિકર્મ, રીત, માર્ગ, રીત; as, it is out of the order of n. એ સૃષ્ટિકર્મથી ઉલટું છે; 5 constitution, aggregate powers of પ્રકૃતિ, જાતિસ્વભાવ, કુદરત; as, n. is almost exhausted કુદરત ખુટી જવા પર આવી છે; the boy n. is strong in him તેનામાં હોકરાની પ્રકૃતિ જખરી છે; 6 natural affection સ્વભાવ, પ્રકૃતિગુણ; 7 system of created things

સરજવેલી વસ્તુઓનો બદાબસ્ત-ની બંધરથા-ની ગોઠવણ, સૃષ્ટિ, જગત; 8 sort પ્રકાર, જાત, બેધ, તરેહ; as, a dispute of this nature આ જાતની તકરાર; 9 birth જન્મ; as, no man is noble by n. કોઈ પણ માણસ જન્મથી જ ઉમદા નથી.

NATURAL a. સ્વાભાવિક, મૂળપ્રકૃતિનું, કુદરતી, જાતનું, અંગનું; 2 not forced or violent સરળ, સાહજિક, પોતાની મેળે થયેલું; as, n. death સાહજિક મરણ; 3 not revealed ધંધરોડત નહીં યિવું, સૃષ્ટિ-પ્રકૃતિ જન્મ, સ્વાભાવિક; as, n. religion પ્રકૃતિજન્ય ધર્મ-મત; 4 unaffected ઢોંગ વગરનું, અકૃત્રિમ; as, n. grief ઢોંગ વગરનો-અકૃત્રિમ શોક; 5 illegitimate રાંડના પેટનું, અનૌરસ; as, a n. son રાંડના પેટનો છેકરો; 6 native (language) સ્વદેશી, સ્વદેશનું; N. history સ્થાવર જંગમ વિદ્યા; N. theology સૃષ્ટિજન્ય ધંધરમાન; N. philosophy પદાર્થ વિદ્યાન. s. An idiot જન્મથી કમઅક્ષ-બેવકુફ-હેમક માણસ, ઢોડિમ.

NATURALISM s. માત્ર પ્રકૃતિથી થવું-બનવું તે.

NATURALIST s. One versed in natural history સ્થાવરજંગમ-સિદ્ધ પદાર્થ વિદ્યાની, કુદરતી તવારીખ જાણનાર.

NATURALISATION s. (See the verb).

NATURALISE vt. To confer on an alien the rights and privileges of a native કોઈ પરદેશીને સ્વદેશીના જેવા અધિકાર તથા હક આપવા, દેશીઓમાં બેળવું; 2 to render easy by habit-થી અનુકૂળ-સેહેલું થવું, -થી અનુકૂળ આવે તેમ ક.; as, custom naturalises labour મહાવરાથી મેહેનત અનુકૂળ થાય છે; 3 to make suitable-ને યોગ્ય-લાયક ક., -થી (કોઈને) માફક-અનુકૂળ પડવું-આવવું; as, ten years' residence has naturalised him to the climate તેમાં દશ વર્ષ રહ્યાથી તેની હવા તેને માફક આવી છે; 4 પોતાનામાં દાખલ ક.; પોતાનું ક.; as, to n. foreign words પરબાષાના શબ્દો પોતાની બાષામાં દાખલ ક.; 5 to habituate (a plant)-માં ઉધર તેવું ક.;

as, to n. the vine to a cold climate
 દ્રાક્ષનો વેણો ડુંડી હવામાં ઉધરે તેવું ક.
 NAUGHT *s.* [*AS. nakt, narwiht*—*na*
not, wiht anything] કેઈ જ નહીં તે; For
n. મક્ત, ફોગટ, અમસ્તુ; as, doth Job
 serve God for *n.* શું અયુષ્ય ધન્યરની મક્ત
 સેવા કરે છે; To set at *n.* ન માનવું, ધિ-
 કારવું; as, ye have set at *n.* all my
 counsel મારી સલાહનો તમે ધિકાર કીધો છે.
α. Bad, worthless ખરાબ, નફાર્, કોડીનું,
 નકારું; as, it is *n.* તે નકારું છે.
 NAUGHTY *α.* Bad (pers. & things) ન-
 ફાર્, ખરાબ, ખુફ, કોડીનું; 2 mischievous
 (a child) તોફાની, ઉછાલુનું, હુમ્મું, મમતી.
 NAUSEA *s.* [*L., Gr. nausia*—*naus* a
 ship] Sea sickness વહાણમાં આવતા ભોળ
 -ફેર-ચકર-તમ્મર; 2 qualm, loathing
 ભોળમ, ઉલાળેમ, આકારી, પાંડું આવવા
 જેવા યતો ઉલાળે, ફંટોળેમ; *Ad nauseam*
 ફંટોળા આવે તેટલીવાર-તેટલું-ત્યાંચુધી.
 NAUSEATE *vt.* To reject with disgust
 -ને (કશાનો) કંટાળા આવવો, -થી કંટાળવું;
 as, the patient nauseates his food
 દરદીને પોતાના ખોરાકનો કંટાળા આવે છે.
 NAUSEOUS *α.* ફંટોળા આવે તેવું, ઝગ ચઢે
 એવું, આકારી-ઉલાળી કરવાનું થાય તેવું; as,
 a *n.* medicine ઝગ ચઢે તેવું ઝીસડ.
 NAUTICAL *α.* [*L. navis, Gr. naus,*
Sans. nau a ship] ખલાસી-વહાણ ચલાવ-
 વાનું-સંબંધી-ને લગતું, નૌકારાજનું-સંબંધી;
 as, *n.* skill વહાણ ચલાવવાનો હુનર.
 NAUTILUS *s.* સડના જેવી સીપવાળું એક
 જળચર પ્રાણી.
 NAVAL *α.* વહાણ-અરમારનું, અરમારી, દરી-
 આર્થ; as, a *n.* force દરીઆર્થ લશ્કર; *n.*
 stores અરમારી ખજાનો-સાહિત્ય.
 NAVIGABLE *α.* That may be passed
 over in ships વહાણ જઈ-ચાલી શકે તેવું.
 NAVIGATE *vi.* To sail વહાણમાં બેસીને
 જવું-આવવું, સફર કરવી; as, the Phoeni-
 cians navigated to the extremities of
 the Western Ocean ફીનીશીઅન ઘોઠિયા

પશ્ચિમ સમુદ્રના છેદ લગણ સફર કીધી. *vt.*
 To sail on દરીઆ એડવા, -ની પાર જવું,
 જાવું સફર ક.; as, to *n.* the Atlantic
 આટલાંટીક મહાસાગર જાવું સફર કરવી; 2 to
 steer (a ship) (વહાણ) હોકવું, હંકારવું.
 NAVIGATION *s.* (The act) સફર કરવી તે,
 નૌકાપર્યટન; 2 (the science or art) વ-
 હાણ ચલાવવાની વિદ્યા, નાવિકવિદ્યા, નૌકા-
 શાસ્ત્ર; Aerial *n.* આકારા-હવામાં વિમાન ચ-
 લાવવાં તે; Inland *n.* દેશના માટેલા ભાગમાં
 (નદી, સરોવર, અથવા નેહર જાવું) હોડીયા
 -વહાણો ચલાવવાં-હંકારવાં તે.
 NAVIGATOR *s.* વહાણવટીમ, સફર કરનાર, વ-
 હાણ એડનાર, નૌકારાજ જાણનાર, નાવિકમ,
 ટેલ; as, a bold *n.* હિમ્મતવાન નાવિક.
 NAVY *s.* A fleet of ships વહાણોનો કાફલો
 -સમુદાય-સમૂહ; 2 the whole of the
 ships of war belonging to a nation
 or king લશ્કરના વહાણોનો સમૂહ-સમુદાય-
 કાફલો, અરમાર; as, the *n.* of Great
 Britain ગ્રેટ બ્રિટનની અરમાર; 3 the of-
 ficers and men belonging to a *n.* અ-
 રમારનાં માણસો તથા અમલદારો.
 NAVE *s.* [*AS. nafu, Sans. nabhi*] (of
 a wheel) નાભમ, નાયડી.
 NAVE *s.* [*Fr. nef, Sp. nave*] (of a church)
 એક પ્રકારના અંગ્રેજ દેવળનો મધ્યભાગ.
 NAVEL *s.* [*Sans. nabhi*] ડુંડી, નાભિ.
 NAVEL-STRING *s.* નાભમ.
 NAY *ad.* [*AS. ne* not and *aye*] No
 નહીં; 2 not only so માત્ર-કેવળ-ફક્ત એટ-
 લું જ નહીં; as, his father was not pleased
 with his conduct, nay he was greatly
 displeased તેનો બાપ તેની એવી ચાલથી
 ખુશી ન હતો માત્ર એટલું જ નહીં પણ તેને
 તેથી ધણું માઠું લાગ્યું હતું. *s.* Refusal ના, *n.*
 નકારમ; you will not say me *n.* તમે
 મને ના નહીં કહેશો.
 NAZARENE *s.* A native of Nazareth
 in Judea યહુદ દેશના નાઝરેથ ગામનો ર-
 હવાસી; The *N.* ધસુ ખ્રિસ્ત; 2 (in con-
 tempt) ખ્રિસ્તી ધર્મ માનનાર માણસ, નસારા.

NAZARITE *s.* [*Heb. nazar* to consecrate] યહૂદી ધર્મ પ્રમાણે યુદ્ધ રહેવાનું વ્રત પાળનાર-માનનાર માણસ-ભગત.

NEAP *a.* [*AS. nep*] Low ઝોઢું, ધોડું; *as*, n. tide ધોડી-ઝોઢી ભરતી, સાતેમ ઝાઢી-મની જે ઝોઢી ભરતી તે.

NEAR *a.* [*AS. near* nearer, comp. of *neah* nigh] (in place, time or degree) પાસે-સમીપ-નજીકનું, પાસે આવેલું; *as*, give me the n. one મને પાસેનું આપો; the day of vengeance is n. બદલો લેવાનો વખત પાસે આવેલો છે; 2 (relation) પાસે-નિકટ-નજીકના સંબંધનું, નિકટ; *as*, she is thy father's n. kinswoman તે તારા બાપની નિકટ સગી છે; 3 parsimonious બચીલ, કૃપણ. કંઠુસ; 4 not loose અસલ-પ્રત-નકુના પ્રમાણે; *as*, a version n. the original પ્રત પ્રમાણનું બાધાતર; The n. horse in a team જોડમાંનો આણીતરફનો ધોડો. *prep.* પાસે; *as*, there was no one n. him તેની પાસે કોઈ ન હતું. *ad.* Almost ધણુંકરીને; (in place) લગભગ; (in time) ધોડીવારમાં; *as*, it is n. twelve o'clock ધોડીવારમાં બાર વાગશે. *vt.* To approach પાસે-નજીક-કરો આવવું; *as*, the ship neared the land તે વહાણ જમીન પાસે આવ્યું હતું.

NEARER-EST *a.* (road, way) કરતાં પાસેનું-પાછરું-સીકું, પાસેનું, પાછરું, સીકું.

NEAR-SIGHTED *a.* દૂર નહીં જોઈ શકે એવી આંખ-નજર વાળું, ટુંકી દૃષ્ટિવાળું.

NEARLY *ad.* At no great distance પાસે, નજીક; 2 closely પાસે પાસેનું, અડોઅડ-નું, લગોલગનું; *as*, two persons n. related એ પાસે પાસેના સંબંધના પુરોહો; 3 almost લગભગ, ધણુંકરીને, ધણું અરૂં. સોવસા; *as*, the fact is n. demonstrated સોવસા તે વાત સાબીત કરી આપી છે; To n. concern one કોઈને ધણી અગતનું હોવું.

NEAT *s.* [*AS. neat* cattle] Cattle ગોઝતનાં જનાવર, ગોધા, ગાય &c; 2 a single cow ગાય, ગો. [યોને અસવનાર.

NEAT-HERD *s.* ગોપાળક, ગોવાળિયો, ગા-

NEAT *a.* [old *E. nett*, *Fr. net*, *L. niteo* I shine] (*a*) (dress) કીકાક કરેલું, પરાપર બેસતું, શાભે એવું, (*b*) (house) જેમાં બધું સાફ અને ન્યાં જેવું જોઈએ ત્યાં તેવું ગોઠવેલું હોય એવું, (*c*) (style) પારકા અને અણુધટતા રાખે વિનાનું, યુદ્ધ, સાફ; 2 preserving neatness સફાઈ રાખનાર, સાફ રીતે-જોઈએ તેવી રીતે કામ કરનાર; 3 (drink) નરું, તેજમાત્ર; 4 net બારદાન વાળી-કાપી આવેલું; *as*, n. weight બારદાન વાળી આપ્યા પછી બાકી રહેલું વજન.

NEB *s.* [*Dut. nebbe* a beak] (See Nib).

NEBULA *s.* [*L. Gr. nephele* cloud] (*Astr.*) જૂદા જૂદા દેખી શકાતા નથી એવા-વાદળ સરખા દેખાતા તારાઓનો સમૂહ.

NEBULOUS *a.* Cloudy વાદળાંથી ભરાયેલું, ધુમરી; 2 વાદળાના જેવું; 3 વાદળ સરખા દેખાતા તારાઓના સમૂહનું-ને લગતું-સંબંધી.

NECESSARY *a.* [*L. ne* not and *cedo* I yield] Such as must be આવશ્યક, જરૂરનું; *as*, it is n. that every effect should have a cause હરેકકાર્યનું કારણ હોય એ આવશ્યક છે; 2 requisite for અગત્યનું, જરૂરનું, આવશ્યક, જરૂર જોઈએ એવું, જે વગર નિભે નહીં એવું; *as*, air is n. to support animal life હવા પ્રાણી માત્રના જીવતા રહેવાને જરૂર જોઈએ; is it n. ? થું તે આવશ્યક છે ? 3 not free નસીબ-દેવ વરા-આધીન-ને તાબે; *as*, whether man is a n. or free agent is a question much discussed માણસ એ પોતાના કર્મનો દેવાધીન કે સ્વતંત્ર ધણી છે એ એક ઘણો ધોળાએલો સવાલ છે; 4 unavoidable (inference, consequence) અનિવાર, પ્રતિગા ઊપરથી કસ્યાવિના ચાલે નહીં એવું, -થી જરૂર ઉત્પન્ન થાય એવું; *as*, a n. consequence અનિવાર પરિણામ; N. truth સત્વ. *s.* (gen. pl.) -ને માટે જે જરૂર જોઈએ તે, અગત્યની-જરૂરની વસ્તુ; The necessities of life અનિવાર પાણી, અન્નાદક, અન્નવસ્ત્ર, જે ચીજો પર જીવોની અધાર રહેલો છે તે; 2 a privy સંકાસમ, જાજમ, વોડોમ.

NECESSITATE *vt.* To make necessary or unavoidable આવશ્યક-અનિવાર-જરૂર જું ક., -થી-ને લીધે જરૂર-અગત્ય પડવી, -થી આવશ્યક-અનિવાર થયું; as, sickness might n. his removal from court મા-દગીને લીધે તેને દરબાર છેડાવાની જરૂર પડત.

NECESSITOUS *a.* Very needy or indigent (pers.) ધણું જ કંગાલ, ગરીબ; 2 pinching સંકટજું, અડચણજું, તંગી-મુસીબત વાળું; as, n. circumstances સંકટની હાલત.

NECESSITY *s.* જરૂર, અગત્ય, પ્રયોજન; as, the n. of economy કરકસર કરવાની જરૂર; 2 extreme indigence ધણી જ-અતિ-શય-અત્યંત ગરીબી, દબદરન, દરિદ્રન; 3 things requisite for (See Necessary *s.* 1); N. compels him તેનાથી (કર્યા) વગર રહેવાનું નથી.

NECK *s.* [*AS. hnecca* to bend, *Dut. nek*] ગરદન, ડોકી, બોચી, ગળા, ગળાની; 2 (of land) બહાર પડતો જમીનનો સાંકડો ભાગ-કડો, સંયોગી ભૂમિ; 3 (of a vessel) ગળું, કાંઠો; A stiff n. હાડ, જીભ, ખેંચ પકડ, મમત; To break the n. of અટકાવજું, અટકાવ ક.; To harden the n. હાડી-જીભ-મમતી થયું. [*વચન.*]

NECK-CLOTH *s.* ગળાખંધ, ગલપટ્ટો, કંઠ-

NECK-LACE *s.* હાર, માળા, કાંઠાની.

NECROMANCY *s.* [*Gr. nekros* dead & *manteia* divination] જીવવિદ્યા, પ્રેતસિદ્ધિ; 2 conjuration ધંતર મંત્રન, જાદુન.

NECTAR *s.* [*L., Gr. nektar-ne* not & *kteinō* I kill] The drink of the gods અમૃત, મુધા, પીયુષ; 2 a very pleasant drink જે પીવામાં અમૃત જેવું મીઠું તે.

NEED *s.* [*AS. nead*] Want of ગરબ, જરૂરી, અગત્ય, જોઈતું હોવું તે; as, I have no n. of it મારે તે જોઈતું નથી; 2 poverty ગરીબી, નિર્ધનપણું, કંગાલી-અત્ય, દબદરન; In the hour of n. બારીક-તંગીના-કુ:ખના વખતમાં; To supply one's n. કાંઈની ગરબ-તંગી પૂરી પાડવી.

vt. To want ગરબ-જરૂર પડવી-હોવી, જોઈતું-જોઈતું થિયું હોવું; as, they that are whole n. not a physician જેઓ તનદુસ્ત છે તેઓને વૈદ્યની જરૂર નથી; To n. to (with a verb) -ને પડવું, -ની જરૂર પડવી, -એ જોઈતું; as, a man needs to walk circumspectly in such places એવી જગ્યાઓમાં ચાલવું તેઓને જોઈતું; they n. to be in readiness તેઓએ તૈયારીમાં રહેવું જોઈતું; N. not (with a verb) -ની જરૂર-અગત્ય નથી, જોઈતું નથી-નહી જોઈતું; as, they n. not come તેઓના આવવાની જરૂર નથી or તેઓએ આવવું નહીં જોઈતું or તેઓનું આવવું જોઈતું નથી; Must needs જોઈતું, જરૂર જોઈતું.

NEEDFUL *a.* Necessary, requisite અગત્ય-જરૂર-ગરજનું, જોઈતું થિયું, જોઈતું.

NEEDLESS *a.* વગર જરૂરનું, નિષ્કારણ. નિરંધક, નકામું; as, n. labour નકામી મહેનત.

NEEDY *a.* Necessitous, indigent ગરીબ, કંગાલ, તંગીની હાલતવાળું, દરિદ્રી.

NEEDLE *s.* [*AS. nædel, Ger. nadel*] (for sewing) સોય; 2 (in a compass) હેકાંચનનો કાંટો; eye of a n. સોયનું નાકું-કાણું; point of n. સોયની અણી.

NEEDLE-WORK *s.* સોયવાનું-સોયથી થતું કામ; 2 embroidery ચિકન, કારચોખી, બરત.

NEFARIOUS *a.* [*L. ne* not & *fas* divine law, prob. from *fari* to speak] અતિદુષ્ટ, ધિકારવાળો, અધાર.

NEGATION *s.* [*L. nego* I deny] Denial નકાર, નામંજુર ક. તે, નિષેધ, અસ્વિકાર; 2 (in logic) અભાવ, ગેરહાજરી, નાસ્તિત્વ; Universal n. સંસર્ગાભાવ; Relative n. અન્યોન્યાભાવ.

NEGATIVE *a.* (opposite to affirmative) નિષેધજનું, નકારજનું, અસ્વિકારજનું; 2 (opposite to positive) અભાવ જનું-દરેક, ગેરહાજરી દેખાડનાર; as, a n. process અભાવદર્શક રીત; 3 having the power

of stopping or restraining અટકાવવાની -બંધકરવાની રાજિતનું-વાળું; A n. quantity (alg.) જે પરિમાણની આગળ આછાનું ચિન્હ (-) હોય તે. 3. A proposition by which something is denied નિષેધ-અભાવશ્રવક-દર્શક વાળું; 2 a word that denies નકાર શ્રવક-દર્શક રાખ્દમ; (ન, નહીં, નથી); 3 right of preventing by nonconsent ના કહીને અટકાવવાની રાજિત-હકમ-સત્તા f-અધિકારમ, નિષેધની રૂચ્છે પ્રતિબંધ સામર્થ્ય. *vt.* To disprove ખોટું-હલકું સાબીત કરીઆપવું-દેખાડવું; 2 to refuse to enact or sanction ના કહીને પ્રતિબંધ-અટકાવ ક, (કાયદો) મંજૂર કરવાને ના પાડવી, મંજૂર કરવું નહીં; as, the Senate negated the bill તે બીલ રાજ્ય-સભાએ મંજૂર કીકું નહીં.

NEGLECT *s.* [*L. ne not & lego I gather*] To omit, ન ક., ચ્ચિક કોરે મૂકીને જવું, ને ન વળગવું, જુલિજવું; as, he neglected his business તેણે પોતાનું કામ ન કીકું; 2 not to treat with attention or respect અનાસ્થા ક., અનાદર ક., અપમાન ક., ની સાથે બેદરકારીથી વર્તવું. 3. ગફલત ક. તે, ચ્ચિક કોરે મૂકીને જવું તે, જુલિ જવું તે; 2 omission of civilities અપમાન, અવગા f, અનાદર, ઉપેક્ષા f; 3 negligence ગફલત, બેખબર-અસાવધપાણું, આજસન, પ્રયાદન.

NEGLECTFUL, NEGLIGENT *a.* Heedless ગાફલ, બેખરવા, બેફીકર, બેખબર; 2 apt to forget or omit વિસરબોળું, વિસરી-જુલિ જાય ચ્ચિવા સ્વભાવનું, જુલકજું.

NEGLIGENCE *s.* Habitual omission ન કરવાની-ચ્ચિક કોરે મૂકીને જવાની-જુલવાની ખાસિયત-ટેવ f-આદત, ઉપેક્ષા f.

NEGOTIATE *vi.* (with) [*L. nec not, otium leisure*] (for sale or purchase) (વેચવા-વેચાવું યેવાની) વાત-તકરાર ચલાવવી, સાટું ક., સોદો ક.; 2 (for a treaty &c.) બાંજવડ ક. *vt.* To procure or make by mutual intercourse and agreement

(a loan of money) સોદો કરીને (પૈસાની) ધીરનો- (પૈસા) ધીરવાનો બંદોબસ્ત ક., (a treaty) પરસ્પર બાંજવડ કરીને તહ-કોલક-રાર ક.; 2 to sell વેચવું.

NEGOTIATION *s.* The act (See the verb) સોદોમ, બાંજવડ. [જગડ કરનાર.

NEGOTIATOR, NEGOCIATOR *s.* સોદો-બાં-

NEGOTIABLE *a.* That may be passed to another (a note or bill) માલિકની સહી થઈને બીજા આસામીને અપાય ચ્ચિવું, નું ચલણ થાય ચ્ચિવું.

NEGRO *s.* [*AS. negro, L. niger black*] હબસી-ફસીમ, સીધી-દી. [ધિણ f.

NEGRESS *s.* Female negro હબસણ f, સી-

NEGUS *s.* [from Colonel Negus, its first maker] દ્રાક્ષરસ (વૈના)માં ખાંડ જાયફળ અને જોરા પાણી બિજવીને કરેલું પેય.

NEIGH *vi.* [*AS. hnægan*] હણહણવું, ખં-ખારવું, સણસણવું. [હુવાનો અવાજ.

NEIGHING *s.* ખંખારમ, ખંખારમ, હણહ-

NEIGHBOUR *s.* [*AS. neahbur*] પડોસીમ, ધરની પડખે-પાસે રહેનાર. *a.* Near પાડ-પડોસ-પાસે-પડોસનું.

NEIGHBOURING *a.* પાસેનું, પડોસનું.

NEIGHBOURHOOD *s.* પડોસમ, પાસેની-જગ-દીકની જગ્યા; as, he lives in my n. તે મારા પડોસમાં રહેછે; 2 state of being near each other પાસે પાસેનું પડોસમાંનું હોવું તે; as, several states in a n. પાસે પાસેનાં કેટલાંક રાજ્યો; 3 those living in the vicinity of each other આડોસીપાડોસીમ *pl.*, પાડોસમાં-આસપાસના રહેનાર; as, the fire alarmed all the n. તે આગથી તે પાડોસમાં સધળા રહેનારાઓને બિહીક લાગી.

NEIGHBOURLY *a.* Becoming a neighbour (deeds &c.) પાડોસીની ફરજનું-ના ધર્મનું, પાડોસીને લાયક-ઉચિત-ધટ્ટું-યોગ્ય, થોડું વ્યવહાર સંબંધી-ને લગતું; 2 Social (pers.) મળતાવડું, મિલનસાર, મિલાપી; as, they were n. with one another તેઓ પરસ્પર મળતાવડાં હતાં.

NEITHER *a. & pron.* [*AS. nather—ne*

not & either] Not either (એમંતું) એકે નહીં, કોઈપણ-એકપણી નહીં; as, which road shall I take? n. એમાંનો કયો રસ્તો? પકડું? એકે નહીં. *conj.* અને... પણ નહીં; as, ye shall not eat of it, n. shall ye touch it તમે તેમાંનું ખાતા નહીં અને તેને અડકતા પણ નહીં.

NEM-CON *a.l.* [*L. for nemine contradicente*] Without opposition કોઈ ના નહીં પાડતાં, એકમતથી, સર્વત્ર એકમત થઈને.

NEOLOGY *s.* [*Gr. neos new and logos a word*] Rationalistic views in theology subversive of revealed truth નવું મત, ધર્મશાસ્ત્રના વિરુદ્ધ મનકલ્પિત મત.

NEOLOGICAL *a.* મન કલ્પિત-સાધિત મતનું.

NEOLOGIST *s.* ધર્મ-દેવ ગાન સંબંધી નવું-મનકલ્પિત મત ધરનાર.

NEOPHYTE *s.* [*Gr. neos and phuton a plant*] નવા થયેલો ખ્રિસ્તી; 2 a novice, a tyro શિષ્યાક્રમ, નવા નિરાળીએ.

NEOTERIC *a.* [*Gr. neoterikos young-neos*] New, modern નવું, અર્વાચીન, હાલનું.

NEPHEW *s.* [*L. nepos, Sans. napatrī*] (Son of a brother) ભત્રીજેમ;—(of a sister) ભાણેજમ, ભાણેજેમ, ભાણેમ.

NEPHRITIC-AL *a.* [*Gr. nephros the kidneys*] મૂત્રપિંડનું, ગુરદાનું; as, a n. disease મૂત્રપિંડનો—માં થતો રોગ; 2 (a patient) મૂત્રપિંડના રોગવાળું; 3 (medicine) મૂત્રપિંડનું—નો રોગ મટાડનારું.

NEPOTISM *s.* (See Nephew) Undue preference shown to relations હકનાહક પોતાના સગાનું કામ પાર પાડું—ની ચઢતી ક.—નું ઢેકાણું ક. તે.

NEPTUNE *s.* [*L. naptunus*] (in myth.) વરુણ દેવમ; (the planet) પુરેનસ ગૃહની પછી આવતો ગૃહ, નેપ્ચ્યુન.

NERVE *s.* [*L. nervus, Gr. neuron a sinew*] ગાનતંત્રમ, મનનતંત્રમ; 2 physical force સરીરનું બળ-જેરન-કૌવતન-જેમન; as, a man of n. જેમવાળું માણસ; 3 firmness of mind, fortitude દૃઢતા, જેમન,

હિમ્મત, છાતી; To strain every n.=to make great efforts છાતી તોડવી-તોડી નાખવી, જેરમારવું, જીવ તોડવા-તેડી નાખવા. *vt.* To give strength or vigour to બળ-જેર-જેમ આપવું, થી બળ-જેર-જેમ આપવું, બળવાન-જેરાવર થવું; as, fear nerved his arm બિહીકથી તેના હાથમાં જેર આવ્યું.

NERVELESS *a.* જેર-બળવગરનું, અશક્ત, નબળું.

NERVOUS *a.* Having nerve બળવાન, જબર; as, a n. arm જબરો હાથ; 2 being in the nerves મનન-ગાનતંત્રનું-માં થતું-માંનું; as, a n. affection મનનતંત્રમાં થતો વિકાર; 3 easily agitated (pers.) મનનતંત્રવિકારી, સહેજમાં ગભરાય એવું; 4 vigorous (writer, style) જેમદાર.

nescience *s.* [*L. ne & scio I know*] Ignorance ન જાણવું તે, અજાણપણું, અગાન.

NEST *s.* [*AS. nest, L. nidus*] કોઠું, માળેમ; 2 any place where insects or small animals are produced ધરન, દરન; as, a hornet's n. બમરાનું ધર; 3 a receptacle of numbers, or the collection itself રેહેકાણું, આશ્રમન, મંડળન; as, a n. of thieves ચોરમંડળ; To feather one's n. (See under Feather).

NEST-EGG *s.* પક્ષિની માદા માળો છોડી ન જાય તે માટે માળામાં રાખેલું ઈંડું; 2 (fig) જેમાં વારંવાર ઉમેરા કરાય તેવું ઉચું યૂક્તું નાણું.

NESTLE *vi.* To lie snug સુખ ચેનથી સુષ્-સંતાઈ રહેવું-વાસ કરવા. *vt.* To cherish પાળી પોષી મોહવું ક., જતન-સંભાળથી ઉછેરવું.

NESTLING *s.* ઈંડામાંથી તરતનું સેવીને નીકળેલું બચ્ચું, માળામાંનું-માંથી કાઢેલું બચ્ચું.

NET *s.* [*AS. net, nyt, Ger. netz*] (for catching fish &c.) જાળ, પારામ, બંધનન; 2 a snare ફાંસિમ, ફાંદિમ, ફુંદ; N. work જાળી ગું-દાર કામ. *vt.* જાળ-જાળી ગુંથવી.

NET *a.* [*AS. nett same as Neat*] Pure, unadulterated બિંમ વગરનું, નરું-રચું, અસલ, યુદ્ધ; as, n. wines નસ્યો દ્રાક્ષનો રસ; 2 being beyond all charges (profits &c.) અસ્ય વગેરે બાદ કરતાં રહેલું તે; N.

weight ખારદાન વગેરે કામી આપ્યા પછી રહેલું વજન. *vt.* -થી-ને સર્વ ખરચ ખાદ કસ્યા પછી નફો મળવો-થવો.

NETHER *a.* [*AS. nithera*] Lower ની-ચેનું, હેઠેનું, તળનું. [*હેઠેનું.*]

NETHERMOST *a.* Lowest સર્વથી નીચેનું-

NETTLE *s.* [See Needle] A stinging plant ખજવાળ આણે ઝિવો છોડ-રોપિયમ, આગિયે*u.* *vt.* To fret, irritate ખિન્નવું, ચીડવું, -થી ખિન્નવું-ચીડવું.

NEURALGIA *s.* [*Gr. neuron & algos* pain] (મ્હોડાના) મનજનનુંમાં થતું ભારે દરદ.

NEUTER *a.* [*L. ne not & uter either*] જેને કોઈનો પક્ષ નથી ઝિવું, મધ્યસ્થ, અલગ; *as, a Judge should be n.* જડજને કોઈનો પક્ષ હોવો ન જોઈએ; 2 (*gram.*) નપુંસક લિંગનું, ના બ્યતર જાતીનું. *s.* ત્રાહિત માણસ, જે અથવા વધારે જણની લડાઈથી દૂર રહેનાર; 2 જે (જનાવર) માં બચ્ચાં પેદા કરવાની શક્તિ નથી તે; *N. verb* અકર્મક ક્રિયાપદ.

NEUTRAL *s.* લડનારાઓમાંના કોઈનો પક્ષ નહીં જનાર-ની મદદ ન કરનાર, મધ્યસ્થ પુરૂષ-લોક; *N. salt* જેમાં કંઈ ખાસ અને ખાર ઝિવો પ્રમાણમાં મિશ્ર થયેલાં કે જેમાંથી કોઈનો ખાસ ગુણ જણાતો નથી તે.

NEUTRALITY *s.* મધ્યસ્થતા*n.* નિષ્પક્ષપાતી; 2 a combination of neutral powers or states ઝિંક સંપ થયેલાં મધ્યસ્થ રાજ્યો; An armed *n.* હુથીઆરખંધ રહેનાર ઝિંકસંપ થયેલાં રાજ્યો.

NEUTRALISE *vt.* (*chem.*) To render imperceptible the peculiar properties of a body -થી કોઈ પદાર્થના ખાસ ગુણો-ના ધર્મે નહીં જણાય-નહીં માલમ પડે તેમ થવું; *as, to mix acids and alkalies in certain proportions neutralises both* આટો પદાર્થ અને ખાર અચુક પ્રમાણમાં મિશ્ર કરવાથી બન્નેના ખાસ ગુણ જણાતા નથી; 2 to render inoperative અસર-કાર્ય ન થાય તેવું કરવું, નિષ્ક્રિય-નિષ્પયોગી કરવું; *as, the immoral life of a religious teacher will completely n. the effect of his teach-*

ing ધર્મોપદેશકના દુરાચલથી તેનો ઉપદેશ તદન નિષ્પયોગી થશે.

NEUTRAL-TINT *s.* દૂરથી ટેકરીઓનો જે જાં-જીરો રંગ દેખાય છે તે રંગ.

NEVER *ad.* [*AS. nafre- ne not afre ever*] At no time કદી નહીં, કોઈવેળા-વખત નહીં; 2 not in the least તમામ-ખીલકુલ-મુતલગ નહીં; 3 not નહીં; *as, he answered him n. a word* તેણે તેને ઝિંક શબ્દ પણ જવાબ દીધો નહીં; *N. so* તેવું-તેમ -તેટલું કદી નહીં થયું હોય, ગમેતેમ, ગમેતેવું; *as, ask me n. so much* જેટલું જોઈએ કદી માગ્યું નહીં તેટલું મારીપાસે માગ; Charm *he n. so wisely* ગમે તેવી ચતુરાઈથી તે મને.

NEVERTHELESS *ad.* તોયે, તોપણ, ઝિંમ છતાં પણ, તથાપિ, પરંતુ, તોખી.

NEW *a.* [*AS. niwe, Ger. neu, L. novus*] Fresh નવું, નવીન, તાજું, તરતનું, હમણાનું; 2 recently discovered નવું શોધી કાઢેલું, નવું; *as, a n. metal* નવી ધાતુ; 3 not ancient અર્વાચીન, નવું; *as, the n. order of things* અર્વાચીન રીતભાત; *a n. firm* નવી પેઢી; 4 recently produced by change ફેરફાર થયે નવું; *as, he has begun to lead a n. life* તેનામાં ફેરફાર થયે તે સારી રહેણીથી ચાલવા માડીને નવે અવતાર આવ્યો છે; 5 unaccustomed -ને અભ્યાસ મહાવરો ન હોય ઝિવું; *as, he is n. to the work* તેને તે કામનો મહાવરો નથી; 6 strange અભિનવ, નવું, અપૂર્વ; *as, this expression is n. to me* આ વાક્ય મારે મન અભિનવ છે; 7 not worn out નહીં વાપરેલું-ધસાઝિલું, કોરું, કકડતું; *N. moon* અમાવાસ્યા, અમાસ; *N. land* એડેલી તથા સાફ કરેલી નહીં તેવી-નવી જમીન; *N. star* જે તારો થોડું થયાં પેહેલ વહેણાવ દેખાયો છે તે.

NEW-FANGLED *a.* Marked by the affectation of novelty -માં નવાઈ જેવું જાણે તે હેતુથી કરેલું-પ્રગટેલું-રાખેલું, નવાઈ ભરેલું; *as, n. notions* માણસો જેમાં નવાઈ જેવું જાણે તેવા પ્રચટેલા વિચારો; 2 (*pers.*) નવી વસ્તુપર માહિત-માં મગન.

NEWS *s.* Recent account, tidings તાજા-નવી ખાતરી-અખર-હકીકત, વર્તમાનન, સમાચાર *m.*; Any *n.*? કંઈ નવલ વિશેષ? **Bad n.** અશુભ વૃત્તાંત, દુઃખ ભરેલી અખર; **Good n.** શુભવૃત્તાંત, સારી અખર, શુભવર્તમાન. **NEWS-MONGER** *s.* ગુખીદાસ *m.*, ગુખાં-ગપ મારનાર-હાંકનાર-ઢોકનાર-ચલાવનાર. **NEWS-PAPER** *s.* વર્તમાન-સમાચારપત્ર *n.* **NEWS-VENDER** *s.* વર્તમાન પત્ર વેચનાર. **NEWTONIAN** *a.* Formed or discovered by Sir Isaac Newton the celebrated philosopher 1642-1727 સર આઈઝાક-ન્યુટને કરેલું-શોધી કાઢેલું. [ડા-રિવસ *m.* **NEW-YEAR'S DAY** *s.* નવાં વર્ષનો પેહેલો દહા- **NEW-YEAR'S GIFT** *s.* નવાં વર્ષને પેહેલો દિ-વસે જે બક્ષીસ આપવામાં આવે છે તે, બોણી *f.* **NEXT** *a.* [*AS. next-neah* near] (in place) પાસેનું, લગોલગનું; *as*, the *n.* boy પાસેનો છોકરો; 2 (in time) બીજું; *as*, the *n.* day બીજો દહાડો; 3 (in degree rank &c.) (below) -થી ઊતરતું-પછીનું; (above) ચઢતું-ઉપરનું; (relatives) નિકટનું, પાસેનું; the *n.* world પરલોક, આવડું જગત; **N. time** બીજી વખત-વેળા. *ad.* પછી. **NIB** *s.* [same as Neb] (of a bird) પક્ષિ-ની ચાંચ-ચંચુ; 9 a point અણી, અગ્ર, વીણા છેડો; *n.* of pen ટીક, કતન. **NIBBLE** *vt.* [See Neb] To eat in small bits થોડે થોડે કરી ખાવું, કોતરી ખાવું; 2 to bite કરડવું. *vi.* To bite at કરડવું, બચકું બરવાવું ક.; 2 to carp at હલકી ચૂક-બૂલ કાઢવા ક., હલકી-નજવી ટીકા ક. **NICE** *a.* [old *Fr. nice* foolish] Dainty (food) સહેજતદાર, રૂચિર, સ્વાદિષ્ટ; 2 fine શીજું, આરિક; *as*, cloth of a *n.* texture શીણા કુમાસનું લગડું; 3 accurate, ચોક્કસ, ચોક્કસ અને મળતું આવડું, ચોકસ; *as*, *n.* proportions ચોકસ પ્રમાણ; 4 apprehending slight differences (*a*) (pers.) આરિક જોનાર, ખોટા ખુબી સમજનાર, સૂક્ષ્મદષ્ટિ; (*b*) taste વીઢલુશુદ્ધિ-સમજ; 5 fastidious ખંતખોર, કંઠાજી ઝીવું.

NICETY *s.* (of perception) આરિક દષ્ટિ, સૂક્ષ્મ-શીજી દષ્ટિ-નજર; 2 squeamishness ખંતખોરપણું, સહેજનાં કંઠાજવાની શુદ્ધિ; 3 minute difference સૂક્ષ્મ-શીજી-આરિક તફાવત-ફરક-ભેદ; *as*, niceties of words શી-ખોમાં આરિક તફાવત; 4 (of management) શુઝિત, આરિક હિકમત, ચોકસાઈ *f.* **NICHE** *s.* [*Fr., It. nicchia* oyster] (પુતળાં વગેરે પ્રકવાને સાડ) દીવાલમાંનો ગોખણ, ગોખ, આરણા વગરનું તાડું. **NICK** *s.* [*Ger. knick* a crack] Critical time ખરાબર-ઝિન વખત *m.*, અડી વેળા, અણી પર (વાત) આવી હોય તે કાળ. **NICK** *s.* [*It. nicchia* a notch, See Nick above] કાતરો *m.*, ચીરો *m.*, ખાંચ, નીક. *vt.* ખાંચ પાડવી, કાતરા-ચીરા પાડવા. **NICK-NAME** *s.* [old *E. neke-name* surname] ખોડું-મરકરીનું-ચીડનું નામ. *vt.* ખોટા-મરકરીના-નિદાના નામથી બોલાવવું. **NIECE** *s.* [*Fr., L. neptis*] (*a*) the daughter of one's brother ભતરી *f.*; (*b*) the daughter of one's sister બાણી *f.*, બાણી *f.* **NIGGARD** *s.* [*Icel. hnöggr* sparing, *Ger. knicker*] કંજુસ-બખીલ-કૂપલુ-મખખીચુસ માણસ. *a.* કંજુસ, હાથનો ધોડો, બખીલ, કૂપલુ; 2 sparing (pers.) કરકસરિયું, કરકસરથી ચાલનાર; (things) કરકસરનું-વાળું; *as*, give him with no *n.* hand કરકસરવાળા હાથથી ન આપશો. **NIGH** *a. ad.* [*AS. neah*] (See Near *a., ad.*) **NIGHT** *a.* [*AS. niht, L. nox, noctis*] રાત, રાત્રિ, રાત્ર, રજની, નિશા; 2 death મરણની અવસ્થા, મરણ; *as*, the *n.* cometh મરણ આવે છે; 3 state of ignorance અજાન, અંધારું; 4 obscurity અંધારું, અંધકાર *m.*, ગૂઢપણું; *as*, Nature & nature's works lay hid in *n.* સુષ્ટિ અને તેના કામો અંધકારમાં છૂપી પડેલાં હતાં; To *n.* આજ રાત, આજની રાત, આ રાત; Day & *n.* અહોરાત્ર, અહીંનરા, અહીંનરા, હંમેશા; To sit up at *n.* જાગરણ-જાગરો ક.

NIGHT-CAP *s.* પેહેરી સુવાની ટોપી.

NIGHT-DRESS *s.* પેહેરી સુવાનાં લગ્ગાં.

NIGHT-FALL *s.* Evening સંધ્યાકાળ, સમી-સાંજ, દિવા વખત, દિનાન્ત.

NIGHTMARE *s.* Incubus આથાર આંપેછે તે, નહાઈ સ્વપ્ન-સાહુન.

NIGHTLY *a.* Done by night રાત્રે થતું, રાતનું, રાતની વખતનું; *as, n.* sports રાત્રે થતા ખેલા; 2 done every night દર-હરેક રાત્રે થતું; *as, the watch goes his n. rounds* ચોકીદાર દરરાત્રે તેની રાતની ફે-રીએ જાયછે. *ad.* By night રાત્રે, રાતનું; 2 every night દરરાત્રે; *as, I visit him n. હું તેની દરરાત્રે મુલાકાત કરુંછું.*

NIGHTWATCH *s.* (period) પ્રહરમ, પોરમ; 2 (pers.) રાતમાં રખેવાળમ, પોરેગીરમ, રા-તમાં પોહોરો-ચોકી.

NIGHTINGALE *s.* [*AS. nihtgale*] રાત્રે ગાનાર અતિ સુંદર સ્વરનું એક પક્ષી; The Indian n. જુલજુલ પક્ષી.

NIGHT-SHADE *s.* A plant of the genus Solanum ભાંયરિંગણી, કાંઠારિંગણી.

NIGHT-SOIL *s.* સંડસોમાંથી કાઢેલા મળ.

NIHILITY *s.* [*L. nihil* nothing] નહીં-પણું, અભાવમ, નાસ્તિત્વમ, શૂન્યતા.

NIMBLE *a.* [*AS. numol* capable, *Dan. nem* acute] અંગે ચપળ, ચાલાક, ચંચળ.

NIMBUS *s.* [*L.*] (See Halo 2); 2 વાદળમ.

NINCOMPOOP *s.* [*L. noncompos*] શૂર્ષમ, અનાડીમ, ઢોડિમ, હેમકમ, ખેવકુકમ.

NINE *a.* [*L. novem, Sans. navan*] નવ, ૯; The n. (muses) નવ કલ્પ દેવતા.

NINE-FOLD *a.* નવગણું-પટ.

NINE-PINS *s.* લાકડાની નવ ખુંદી સપાટી ભે-પર ખેસાડીને તેઓને પાડી નાખવાને માટે તેઓની ગમ લાકડાનો દોડ ફેંકવાની રમત.

NINETEEN *a.* આગણીશ, ૧૯.

NINETY *a.* નેતું, ૯૦.

NINTH *a.* નવમું.

NINNY *s.* [*Sp. nino* an infant] A sim-pleton ખેવકુક, શૂર્ષ, બોળાબોઈ, બોધલું.

NIP *vt.* [*Ger. kneipen*] To pinch -ને ચિમટા

દેવા, -ને ચિમટી-ચમટી-ચોંટી દેવી-અમળા-વવી; 2 to cut off the end of છેડેથી-અણી-એથી કાપીનાખવું, છાંટીકાઢવું, બોડવું ક.; 3 to destroy -થી નાશ થવો-ખજી જવું; *as, the frost has nipped the corn* ઝાકળથી અ-નાજ ખજી ગયું; To n. in the bud કુટ-તાંજ-રાઈ થતાંજ-ઉગતાંજ નાશ ક. *s.* ચિ-મટી, ચોંટી, ચિમટો; 2 cutting off the end અણી-છેડેથી કાપવું તે, છાંટવું તે; 3 a sip ફડકોમ, આચમન, નાનો ધુંડો; *as, a n. of brandy* દારૂનું આચમન.

NIPPERS *s. pl.* Small pincers નાના ચિ-મટા, ચિપિયા, ચમટા, સાંડસી, સાણસી.

NIPPLE *s.* [*Dimn. of Neb*] A teat, a dug સ્તન-ધાઈ-આંચણ-નું ટોચકું-અણી, સ્ત-નાચન, કુઆચન.

NIT *s.* [*AS. hnitu*] લીપ્પ, જુનાં ઈંડાન.

NITRE *s.* [*Fr.*; See Natron] Saltpetre સુરોપારમ.

NITRATE *s.* A salt formed by the union of the nitric acid with a base કોઈ મુખ્ય તત્વની સાથે નૈત્રિક આસિડના મળવાથી થતો ખાર; N. of potash જવખાર.

NITRIC *a.* Having the properties of nitre જેમાં સુરોપારના ગુણો છે તેવું; N. acid પાંચ ભાગ આકસીજન વાયુ અને એક ભાગ નાઈટ્રોજન વાયુ સાથે મેળવવાથી જે તે-જાય થાયછે તે; N. oxyde જે ભાગ આક-સીજન વાયુની સાથે એક ભાગ નાઈટ્રોજન વાયુ મેળવ્યાથી જે મેળવણી બનેછે તે.

NITROGEN *s.* [*—gennao* I generate] A gas forming nearly four-fifths of com-mon air નાઈટ્રોજન વાયુ-હવા.

NITROUS *a.* સુરોપાર નું-ના ગુણવાળું.

NO *ad.* [*AS. na*] નહીં, ના, ના, જિહું; 2 not in any degree કંઈ પણ દરજ્જે - કંઈ પણ નહીં; *as, no more* કંઈપણ વધારે નહીં. *a.* (individual person or thing) કોઈ નહીં-નથી, (portion of) કંઈ નહીં-નથી; *as, no man could do it* તે કોઈ માણસથી કરી શકાય નહીં; I have no books મારી પાસે કોઈ પુસ્તક નથી; let there be no

noise કંઈ પણ થીર નહીં થાય; No one કોઈ નહીં; No where કોઈ પણ ક્રેદાણે નહીં, કયાં-કયે નહીં.

NOBODY *s.* કોઈ નહીં, ક્ષિત્તુ નહીં. *A n.* જેનામાં દમ નથી એવું—અધમ માણસ.

NO-WAY-WAYS-WISE *ad.* કોઈ પણ પ્રકારે-થી નહીં, ગમે તેમ હોય તેમ નહીં.

NOACHIAN *a.* નુહાનું-ના વંશતનું-માં થતું.

NOBLE *a.* [*L. nobilis*] Dignified (*a*) (*pers.*) મહાત્મા, ઉમદા, પ્રાદ, પ્રાસ, (*b*) (*things, acts*) મહાત્માનું, મહોદું, જીવું; 2 splendid (*pers.*) ભવ્યકાર, ભવ્ય, ઉમદા, (*things*) કાઠમાઠ ભરેલું, સુંદર, ધણું મહોદું; 3 (*of family*) કુલીન, મહોદા કુળનું, નામદાર, આનંદાનનું; 4 highest in rank અમીરમાંનું, રાજમાન્ય, આલીશાં, નામદાર, શ્રીમંત; 5 generous, liberal ઉદાર, સખી, ધાતાળ, મોકળા મનનું; 6 excellent ઉત્તમ, ઉત્કૃષ્ટ, તેજી, ધણું સારું. *s.* A noble man મહોદા દરજ્જાવાળો પુરુષ, અમીરમ, ઉમરાવમ. *inter.* આસું! વા:વા! શાખારા! બધે!

NOBILITY *s.* Greatness મહાત્માપણું, મહોદાઈ, પ્રાદ તાઈ-પણું; *N.* of soul મહાત્મતા; 2 (*of descent*) મહા કુલીનતાઈ, કુલીનપણું, જુનિયાતીઈ, આનંદાનીઈ; 3 the dignity of a nobleman અમીરાઈઈ, અમીરનો જે કારભાર-દરજા-કાઠ તે; 4 the peerage અમીરઉમરાવમ, ઉમદા લોકો.

NOCTURNAL *a.* [*L. nox* night] રાતનું; 2 done at night રાત્રે થયેલું-બનેલું-કી-ધેલું; *a n.* assault રાત્રે કીધેલો હુમલો.

NOD *vi.* [*Gr. neuō* I incline] To incline the head with a quick motion માથું ડોલાવવું, ડોકી હલાવવી, ડોલવું; 2 to bend with a quick motion જૂલવું, ડોલ્યાં ક., લટકવું; 3 to be drowsy ઝૂકવું, ઉધકું થવું, ડોલા આવા; 4 to make a motion of assent or of salutation ડોકી પુછાવવી-હલાવવી, (*a*) સલામ ક., (*b*) કમૂલ ક. *vt.* (*the head*) ડોલાવવું, હલાવવું; *as,* they *n.* their heads તેઓ માથાં ડોલાવે છે; 2 to signify by a nod ડોકી પુછાવીને-હલા-

વીને આપવું-રાખવું (કમૂલ); *as,* to *n.* approbation ડોકી હલાવીને કમૂલ આપવી. ૧. ડોલું, ઝોલું; 2 a slight obeisance સલામ, પ્રણામ; 3 a sign made by a move of the head ડોકી હલાવીને કરેલી ઇશારત-સંકેતમ, ઇશારામ, સામ *f.*

NODDLE *s.* ઢોલકું, માથું.

NODE *s.* [*L. nodus*] A knot, a knob ગાંઠમ, ઢેકામ; 2 (*in astr.*) the point where the orbit of a planet intersects the ecliptic બિંદુમાં કક્ષા (અહોનો ફરવાનો માર્ગ) ક્રાંતિવૃત્તને છેદે છે તે બિંદુ; Ascending *n.* રોહમ; Descending *n.* ફેગમ.

NODULE *s.* [*L. nodulus* a little knot] A mineral mass કાચીધાતુ-ચક્રમક વગેરે ખનીજ પદાર્થનો ગોળો.

NOISE *s.* [*Fr. noise* quarrel, *L. noceo* I hurt] Sound અવાજમ, શબ્દમ, નાદન, પ્વનિમ; 2 clamour પોકારમ, પોંધાટમ, કકલાણન, ખૂમ, થીરમ, કક્ષોમ; 3 frequent talk લોક જાણીતી-પ્રસિદ્ધ વાત, ચરચા-વાત ચાલવી તે; To make a *n.* in the world નામને ઉઠા બાગવો-વગાડવો, નામન-કીર્તિ-ગાળવી; To make a *n.* about જુમાટો-પોકાર-હોકારો ક., ખૂમ મારવી. *vt.* ગવાવું, ચરચાવું, ગાળવું, લોકમાં પ્રસિદ્ધ-જાણુ-મરાહૂર ક.; *as,* all these sayings were noised abroad એ સઘળીવાતો લોકોમાં ગવાઈ ગઈ.

NOISELESS *a.* અવાજ વગરનું-ન થતું, જાનું; *as,* with *n.* step અવાજ વગર પગ ઉપાડી ઉપાડીને.

NOISY *a.* મહોદો અવાજ-નાદ-શબ્દ કરનાર; 2 clamorous પોંધાટવાળું-કરનાર, ગાજ રે-હેલું; 3 full of noise ખિચા ખિચ-ધાડી વસ્તીવાળું, પોંધાટથી ભરેલું-ભરપૂર; *as,* a *n.* town ધાડી વસ્તીવાળો કસ્બો.

NOISOME *a.* [*It. noiare* to annoy] Noxious, અપકારક, ઇન્જ-નુકસાન કરે એવું, અ-ધક; *as,* *n.* air અપકારક હવા; 2 disgusting કંટાળા લાગે-ઉપજે એવું, કંટાળા ભરેલું.

NOMAD *s.* [*Gr. nomas—nomos* pasture] ચારાને માટે પથ્થિયા લઈને ફરનાર-રખડનાર.

- NOMADIC** *a.* Pastoral જનાવરો ઉછેરીને તથા ચરાવીને પેતાનું ગુજરાન કરનાર.
- NOMENCLATURE** *s.* [*L. nomen a name and calo I call*] કોઈ વિદ્યા-હુબર સંબંધી વપરાતા વિશેષ શબ્દો.
- NOMINAL** *a.* [*L. nomen a name*] Existing in name only (not real) માત્ર નામનું, કેવળ નામનું, નામનું.
- NOMINALIST** *s.* સામાન્ય નામ કોઈ જાણુદ ચીજોનાં નામ નથી, પણ કેવળ મનની કલ્પના કરાઈ શબ્દો છે, એવું મત રાખનાર યાની પુરુષ.
- NOMINATE** *vt.* To appoint by name (નામ લખીને-લખીને) નિમણું, ઠરવણું, ચુકર કરવું; *as*, to n. an heir વારસ નિમણો; 2 to propose by name for an office (કોઈ પદવીને માટે કોઈની નિમણૂક કરવાની) દરખાસ્ત કર., નામ દાખલ કર.
- NOMINATION** *s.* નેમણૂક, નિમણું તે; 2 The power of nominating નિમણાની-યોજવાની સત્તા, -નો અધિકાર.
- NOMINATIVE** *s.* (in gram.) નામની પેઢીની વિભક્તિ, પ્રથમાઈ, કર્તૃત્વ.
- NOMINEE** *s.* નિમણો-યોજિયો કોઈ પુરુષ.
- NON** *ad.* [*L.*] (prefix) ન, અ, અન, નિ &c.
- NON-ACCEPTANCE** *s.* અસ્વીકારમ, નસેવું તે, અંગીકાર નહીં કરવો તે, માન્ય નહીં કરવું તે.
- NON-AGE** *s.* Minority આલ્યાવસ્થા, યાવણ-હૂંન, સગીરપણું.
- NON-APPEARANCE** *s.* ગેરહાજરી, હાજર ન થવું-હાવું-રહેવું તે.
- NON-CHALANCE** *s.* Indifference બે કિંકારી, બેદરકારી, બેદીલી.
- NON-COMMISSIONED** *a.* સંનદ વગરનું; N. officer (in the army) એન્સેનની પદવીથી નીચા દરજ્જાનો અમલદાર; N. officer (in the navy) શેફ્ટેન્ટની પદવીથી નીચી પદવીનો અમલદાર.
- NON-COMPOS** *a.* [*L.*] Not of sound mind મેલું, ગાંડું, દીવાનું.
- NON-CONDUCTOR** *s.* (in physics) ઉષ્ણતા-વિજળી વાહક નહીં એવું; *as*, wool is a n. of heat જીન ઉષ્ણતા વાહક નથી.

- NON-CONFORMIST** *s.* (કોઈ દેશમાં) સરકારસ્થાપિત પંથનો અનનુસારી.
- NON-CONFORMITY** *s.* Neglect or failure of conformity (કોઈ દેશમાં) સરકારે સ્થાપિત પંથને અનનુસારી.
- NON-DELIVERY** *s.* Neglect of delivery હવાસે ન કર. તે, અસમર્પણ.
- NON-DESCRIPT** *a. s.* [*—descriptus described*] That has Not been described જેનું વર્ણન થયું નહીં-ખુરકિલીથી થાય તેવું-તે.
- NON-ENTITY** *s.* Non-existence નહીં-પણું, નાસ્તિત્વ, અભાવ; 2a thing not existing અવિદ્યમાન વસ્તુ, ન હોય તેવી વસ્તુ, થત્ય.
- NON-ESSENTIAL** *s.* કોઈ કામને માટે નહીં અગત્યની-જરૂરની ચીજ-વસ્તુ.
- NON-EXISTENCE** *s.* (See Nonentity).
- NON-JUROR** *s.* [*—juro I swear*] ઇંગ્લાંડમાં ૧૬૮૮ ના સાલમાં રાજ્યની ઉચલ-પાચલ થઈ હતી તે વેળાએ જેઓને ગાદી મળી હતી તેઓ અમારા રાજ છે એવું સમ આઈને કમૂલ ન કરનાર. [નહીં થઈ શકે તેવું-તે.
- NON-PAREIL** *a. & s.* [*Fr.*] જેની બરાબરી
- NON-PLUS** *vt.* [*—plus more*] -ને ઘોળ પડવો, -ને ગભરાટ-ગુંચવાડા માં નાખવું. *s.* ઘોળમ, ગભરાટમ, ગુંચવાડોમ, ગુંચવણ.
- NON-RESIDENT** *a. s.* (Landlord, clergyman &c.) જે જમીનદાર-હોદ્દાર-અધિકારી ન્યાં પોતાની જમીન-હોદ્દો-અધિકાર છે ત્યાં નથી રહેતો તેવો-તે; *as*, many of the clergy are n. ધર્માંધિકારીઓમાંના ધણા ન્યાં તેઓનો હોદ્દો છે ત્યાં રહેતા નથી.
- NON-RESIDENCE** *s.* જે જમીનદાર &c. ન્યાં &c. ત્યાં તેઓનું ન રહેવું તે.
- NON-SENSE** *s.* અર્થ નથી એવી-અર્થવગરની વાત, ખુદિ-અફલથી ઉલટી-બેવકૂફી બરેલીવાત.
- NON-SENSICAL** *a.* અનર્થક, નિર્વર્થક, અર્થહીન, અગત્યગત, ખાલી, નકામું, અયોગ્ય.
- NON-SUIT** *vt.* [*non not & suit*] વાદીની ગફલતને ક્ષીધે અથવા તેના ગેરહાજર રહેવાથી તેનો દાવો નહીં ચાલે એવો ફાવ કર. *s.* દાવો નહીં ચાલે એવો ફાવ.
- NONE** *a. & pro.* [*AS. nan—ne not, & an one*] Not one કોઈ નહીં, એક પણ

નહીં; as, n. came કોઈ આંખા નહીં; 2 not the least portion કોઈ નહીં, જરા નહીં, નામ નહીં, લગાર-રેક પણ નહીં; as, there was n. left કોઈ બચ્યું નહીં.

NONE-SUCH *s.* જેની બરાબર-ના જેવી બીજી કોઈ ચીજ નથી તે.

NOODLE *s.* મૂર્ખ, અનાડી, બોધલું, બેવકુફ.

NOOK *s.* [Scot. *neuk*] ખુણોમ, કોણમ, ખુણમ.

NOON, NOON-DAY, NOON-TIDE *s.*

[*L. nona (hora)* the ninth (hour)] બપોરમ, મધ્યાહ્નકાળમ, મધ્યાહ્નમ, દહાડાનો મધ્ય ભાગ; At n. બપોરે, બપોરી વખત. *a.* બપોરનું, મધ્યાહ્ન વેળાનું, બપોર દહાડાનું.

NOOSE *s.* [*Ir. nas* a band] સરખીઆ માંડ, ગાંઠામ, ફંસિમ, આંટીફ. *vt.* ફંસવું, ફંસામાં પકડવું-આણવું.

NOR *conj.* [*AS. ne* not & or] પણ નહીં, પણ નથી; as, I neither ate nor drank એ ખાધું પણ નહીં અને પીધું પણ નહીં.

NORMAL *a.* [*L. norma* a rule] Perpendicular લમ્બ; 2 regular નિયમ-ધારા પ્રમાણેનું, નિયમિત, મેળ-બંધારણ-પ્રકૃતિ પ્રમાણેનું; 3 instructing in the art of teaching (a school) મેતાલ-બાળશિક્ષક નો ધંધો શિખવવાનું.

NORTH *s.* [*AS. north*] ઉત્તરદિશા, ઉત્તર, ઉદીચી. *a.* Being in the north ઉત્તર દિશામાં આવેલું, ઉત્તરદિશાનું-તરફનું, ઉત્તરસ્થ.

NORTH-EAST *s.* ધર્શાન દિશા-કોણ-ખુણો.

NORTH-EAST, NORTH-EASTERN, NORTH-EASTERLY *a.* ધર્શાનનું, ધર્શાનદિશા તરફનું.

NORTH-STAR *s.* ઉત્તરધ્રુવનો તારો.

NORTH-WEST *s.* વાયવ્યદિશા-ખુણો-કોણ.

NORTH-WEST, NORTH-WESTERN, NORTH-WESTERLY *a.* વાયવ્યદિશાનું-સંબંધી, વાયવ્યદિશા તરફનું. [વન-વાયુ.

NORTH-WIND *s.* ઉત્તરદિશા તરફથી વાતો પ.

NORTHERLY, NORTHERN *a.* ઉત્તરનું, ઉત્તરદિશા તરફનું-થી આવતું, ઉત્તર સંબંધી.

NORTHING *s.* કોઈ બિંદુથી ઉત્તર તરફનું યા-ઓત્તર વૃત્તત્રે પર મપાતું અંતર; 2 (n. of the sun) સૂર્યનું ઉત્તર તરફ જવું તે, ઉત્તરાયણન.

NORTHWARD, NORTHWARDS *ad.* Towards the north ઉત્તર તરફ-બાજી.

NOSE *s.* [*AS. næse*] The organ of smell નાકન, નાસા-સિંકા, શ્રાણન, શ્રાણેન્દ્રિય; 2 scent વાસણવાની શક્તિ; as, the dog has a better n. than any other animal બીજા શ્રાણીઓ કરતાં કુતરાની વાસ ઘવાની શક્તિ વધારે સારી હોય છે; To lead by the n. આંખ મિચાવીને-આંખ પાટો બાંધીને દોરવું; To be led by the n. વગર વિચારે (કોઈના) કહામાં રહેવું, આંખ મિચીને પછવાડે ચાલવું, બેરકારીથી જવું, To thrust one's n. into -માં માથું મારવું-ધાલવું-હાથ ધાલવા-વચ્ચે પડવું; To blow the n. નાક નસીંચવું, હીટ કાઢવી; To put one's n. out of joint ની સાથે (કોઈનો) સ્નેહ તોડવા; To turn up the n. at -ને ગુસ્સુ માનવું, -ને બેવકુફી બરેલી મગફળી દેખાડવી; Under one's n. -ના દેખતાં; Bridge of the n. નાકની ઘંડી; That speaks through his n. ગુંગાણું.

NOSE-BAG *s.* તોબડામ. [તોરો.

NOSE-GAY *s.* ફુલનો યુઝેલ-મુમયો-ગોટો-

NOSE-RING *s.* નથ, નથણી, નાકની વાળી, વિટલી.

NOSTRIL *s.* નસકોઈન; cartilage of the n. નાકનો પડદો; To dilate the n. (as in anger) નસકોરાં ફુલવવાં.

NOSOLOGY *s.* [*Gr. nosos* a disease & *logos* discourse] આજર-રોગની શુદ્ધીસર ગોઠવણ કરવાની વિદ્યા, રોગનિદાન શાસ્ત્ર.

NOSTRUM *s.* [*L. noster* ours] બટીફ, જડીબુટીફ, યુદોષધન, વહ્લીફ.

NOT *ad.* [*AS. ne* not, *wiht* anything] નહીં, નથી, ના, ન; Thou lookest upon them and they are n. તું તેઓના ઉપર નજર કરે છે અટલે તરત તેઓ નથી-નાશ પામે છે-જતા રહે છે; (the negative of છે, whether in the present or the perfect tense is નથી; with other tenses ન, ના, નહીં are used); as, they do not come તેઓ આવતા નથી; they have n. come તેઓ આંખા નથી; they did n. come તેઓ

આન્યા નહીં; they will n. come તેમ્મી
આવશે નહીં; મા is used with the future
in an imperative sense; as, ye shall
n. come તમે આવશે મા.

NOTCH s. [old E. *nock*, See *Nick*] A
nick, indentation કાતરેમ, ચીરેમ, ખાંચ
ખોડ. *vt.* ખાંચ-ચીરા-સુળ-કાતરા પાડવા.

NOTE s. [*L. nota*, from *gna* root of
nosco, *notum* I know] A mark નિ-
શાણી-ની, ચિન્હ, ખૂલ; 2 a short re-
mark ટીપ્પ, પાનાના હંસીઆ ઊપર લખેલા
ખુલાસો, નોટ; 3 memorandum ટીપ્પ,
યાદી, નોંધ, ટપકાવેલી યાદ; 4 notice,
heed લક્ષ, ધ્યાન; 5 reputation આપરફ,
પ્રતિષ્ઠા, નામન, બારબોલમ; 6 (mus.) સૂરમ,
સ્વરમ; 7 a short letter ચિઠ્ઠી, નાનો કા-
ગળમ, નોટ, રૂકોમ; 8 annotation ટીકા,
વ્યાખ્યા, યુજામત, ખુલાસોમ, બાધ્યન;
promisary n. દસ્તાવેજ, વ્યાજી ચિઠ્ઠી,
પ્રામીસરી નોટ; A n. of hand ખતન, લે-
ખમ. *vt.* To observe લક્ષ-ધ્યાન આપવું
-દેવું ધ્યાનમાં લેવું -માં રાખવું, 2 to write
down ટપકાવી-લખી લેવું, ટાંચણ કરવું, નોંધ
કરી લેવી, ટીપ કરી-લખી લેવી; as, n. this
in your book આ તમારી ચોપડીમાં લખી લે.

NOTABLE a. Remarkable, notorious
(a) (things) લક્ષમાં-ધ્યાનમાં રાખવા જોગ
-સરખું, મશહૂર, પ્રસિદ્ધ; (b) (pers.) વિ-
ખ્યાત, પ્રખ્યાત, નામાંકિત, નામ કાઢેલું. s. A
person of distinction મહાન-મહોટા-આ-
પરદાર-નામાંકિત પુરુષ.

NOTARY s. કુરારનામા-કમાલા-ખત વગેરે કા-
ગળપર સહી-સિક્કો કરનાર વકીલમ, લેખકમ.

NOTATION s. આંકડો-અંક માડવો તે, આંક-
ડોમ, અંકમ, પરિમાણ સંખ્યા.

NOTED a. Remarkable પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ,
જાણીયું, મશહૂર, નામીયું.

NOTICE s. દૃષ્ટિ, અવલોકનન, નજર, લ-
ક્ષન, ધ્યાન; To take notice of (by the
senses) જોવું, અવલોકન ક., જાણીલેવું, જા-
ણવું, -ને જાણવું, -ને માલમ પડવું; as, I took

n. of its peculiar smell તેની ખાસ વાસ
મેં જાણી લીધી; 2 heed લક્ષન, ધ્યાનન,
અવધ્યાનન, બાનન; 3 intelligence ખાતમી,
ખબર, જાહેરખબર, સૂચના, સમાચારમ,
વર્તમાનમ; 4 (a paper) પ્રસિદ્ધિપત્રન, જા-
હેરનામું, નોટીસ, વર્તમાનપત્ર; 5 respect-
ful treatment આદર સત્કારમ, સન્માનન,
પ્રતિષ્ઠા, આદરમાનન. *vt.* To observe
જોવું, અવલોકન ક., લક્ષમાં આણવું-લેવું; 2
to heed ધ્યાન આપવું-દેવું, નીધા-નજર રા-
ખવી; 3 to make remarks on કોઈ વિષય
પર જોલવું-લખવું-વાત-કાઢવી-ચલાવવી; as,
this plant deserves to be noticed in
this place આ છેડ ઊપર આ જગ્યાએ લ-
ખવું જરૂર છે; 4 to treat with civilities
આદર સત્કાર ક., માન પ્રતિષ્ઠા આપવી.

NOTICEABLE a. લક્ષ-ધ્યાન આપવા જોગ-
લાયક-લક્ષ્ય.

NOTIFICATION s. The act (see the verb);
2 notice given ઠંઠેરેમ, થાળી-દાંડી પીટવી
તે; 3 a paper giving notice જાહેર નામું
-ખબર, સૂચનાપત્રન, પ્રસિદ્ધિપત્રન.

NOTIFY *vt.* To make known કોઈને જાણી-
વું ક., જાહેર-પ્રસિદ્ધ-વિદિત-મશહૂર ક., -થી
જણાવું-જાણીવું થવું; 2 to inform of ખ-
બર-સૂચના આપવી-કરવી, જણાવવું, સૂચવવું.

NOTION s. An idea કલ્પના, તર્કમ, ભા-
વના, ધારણા, બાનન, બાસન; 2 senti-
ment, opinion મતમ, વિચારમ, અભિપ્રા-
યમ; as, they have strange n. on the
subject of religion તેમ્મી ધર્મ સંબંધી અ-
ચરત જોવા વિચાર રાખે છે; 3 inclination,
intention મનગું વલણ, મનોદયમ, ચેતમ;
as, I have a n. to go મારે જવાનો મનો-
દય છે; High notions and fancies મિ-
જનમ, પતરાજ-જી, મગરખી, તોરમ.

NOTIONAL a. Imaginary (things) કલ્પ-
ત, કલ્પનાગું કરેલું, મનમાં ધારેલું. 2 fanci-
ful (pers.) ટુંગી, ખ્યાલી, તર્કબાજ; as,
a n. man તર્કબાજ માણસ.

NOTORIOUS a. Publicly known (most-
ly in an ill sense) વિખ્યાત, પ્રગટ, નામ

કાઢેલું, ડંકા વગાડેલા હોય તેવું, ઉધાડું, મરાઠૂર, પ્રખ્યાત; as, a n. thief વિખ્યાત ચોર; a man n. for lewdness રંડીયાજીને માટે પ્રખ્યાત યિવો યિક માણસ.

NOTORIETY *s.* પ્રસિદ્ધિ, લૌકિકખ્યાતિ, વિખ્યાતિ; 2 જુમાટોમ, ઘોક જાણીતું થવું તે, લૌકિકકુકીર્તિ, ઢંદેરોમ.

NOTHING *s.* Not any thing કંઈ નહીં; 2 no other thing બીજું કંઈ નહીં; as, n. but this will entitle them to God's favour આ શિવાય બીજા (કશાથી) તેઓ ઈશ્વરની કૃપા જોગ થશે નહીં; To come to n. નજ થવું, નાશ પામવો; To hang upon n. અધર રાખવું; To have or possess n. ની પાસે કંઈ ન હોવું, તદન નિર્વન હોવું; To make n. of તૃણવત-ધાસના તણખલા જેવું માનવું-ગણવું; For n. ફેકટ-ગટ, અમસ્તું, મફત, બચ્ચું; Good for n. કંઈ કામનું નહીં, નાખી દેવાનું; N. at all કંઈ નહીં, જરા પણ નહીં, તલ માત્ર જેટલું-પુર-બર નહીં; N. worth કામ-કીમતનું નહીં-નથી.

NOTWITHSTANDING *conj.* Nevertheless યિમ છતાં પણ, તોયે, તથાપિ, તોપણ, પરંતુ, તે છતાંયિ.

NOUGHT *s.* (See Naught).

NOUN *s.* [*Fr. nom, L. nomen* a name] (in gram.) નામન; a proper n. વિશેષનામ; a common n. સામાન્યનામ; an abstract n. બાવવાચકનામ; a collective n. સંઘસૂચકનામ; a verbal n. ક્રિયાવાચકનામ.

NOURISH *vt.* [*Fr. nourrir, L. nutrio*] પોષવું, પાળવું, પાલનપોષણ કરી પરવશી કરી; 2 to encourage ઉત્તેજન આપવું, પ્રોત્સાહન આપવો; 3 વૃદ્ધિ કરી.

NOURISHING *a.* Nutritious પોષિક, ધાતુપ્રુષ્ટિ-કૌવત આપનાર, પ્રુષ્ટિકારક.

NOURISHMENT *s.* ખોરાકીમ, આહારમ, જીવન, ખાવાપીવાનું; 2 nutrition પાલન, પ્રતિપાલન, પાલન પોષણ; 3 instruction પ્રુષ્ટિ આપનારી કેળવણી.

NOVEL *a.* [*L. novus* new] New, unu-

sual નવું, હાલનું, નવીન, અપૂર્વ, ઉલ્લાસિ-રસ્તાનું; as, a n. heresy નવીન પાખંડ મત.

NOVELIST *s.* A writer of novels કલ્પિત-જેડી કાઢેલી કથા વાત-ઉપાખ્યાન લખનાર-ખનાવનાર.

NOVELTY *s.* નવાપણું, નવીનતા, અપૂર્વતા, અલૌકિકપણું; 2 a new thing નવજાણ, નવાઈની-અજાણ જેવી-નવજાણ અપૂર્વ વસ્તુ.

NOVEMBER *s.* [*L. novem* nine] અંગ્રેજી વર્ષનો અગીઆરમા મહિનો.

NOVICE *s.* [*Fr.; L. novus* new] A beginner કોઈ ધંધામાં નવું દાખલ થયેલું માણસ, શિષ્યાઉ, નવો નિરાળીઓ; 2 (in a convent or a nunnery) ઉમેદવારમ, અજાણ્યો આપનાર; 3 a recent convert તરતનો-નવો ધર્મમાં આવેલા કોઈ પુરુષ; Ever a n. રોજ નવો, લગન લગનકુંવારો.

NOVITIATE *s.* The state of being a novice શિષ્યાઉપણું, અણવાકેદગારી; 2 period of probation ઉમેદવારી, અજાણ્યોના વખત (See Novice 2).

NOW *ad.* [*AS., Icel., old Ger., Goth. nu*] હમણાં, હાલમાં. સાંપ્રત, આ વખતે, અધુના, હવે; 2 very lately થોડું થયું, થોડા વખત ઊપર, હાલ, હમણાં; as, he came just n. તે હમણાજ આવ્યો; 3 after this આ ઊપરથી, હવે, આવું છે ત્યારે; 4 at that time તે વખતે-સમયે; as, he was n. sensible of his mistake તે તે વખતે તેની ભૂલ જાણતો હતો; 5 at one time—at another time યિક વખતે, બીજી વખત; as, n. high, n. low યિકવખત ઊંચું બીજી વખત નીચું; From n. અતઃપર, આયંદે, હવે, અત્યાર-આજ પછી; N. and then કોઈ કોઈ વેળા-વખત-હાલે, કદીમદી, વખત બેવખત; Till n. આજ લગી-સુધી-પર્યંત, અદાપ-પિ.હજી લગી. *s.* Present time ચાલતો-હાલનો વખત-કાળ; as, an eternal n. સનાતન ચાલતો વખત.

NOW-A-DAYS *ad.* આ હાલમાં, આકાળે.

NO-WAY-WAYS-WISE (See under No)

NOXIOUS *a.* [*L. noceo* I hurt] અપકારક, ધન-કુ:પ દેનાર, ગુકસાનકારક, કુદ, રામકારક. [રંગુ સાંજુ મ્હોડું.]

NOZZLE *s.* [dimn. of nose] નાકન, જાવા-ન

NUCLEUS *s.* [*L. nux* a nut] મધ્યભાગ, મધ્યગરભમ; N. (of a comet) ધૂમ કેતુગુ માંજુ

NUDE *a.* [*L. nudus*] Bare ઉઘાડું, ખુલ્લું નાંજુ; 2 (in law) void નિરર્થક, પોકળ, ખાતલ; as, a n. contract નિરર્થક કોલકાર.

NUDITY *s.* Nakedness નાગાપણું, નડતાઈ.

NUDGE *vt.* [prob. from prov. *Ger. knütschen* to squeeze] ચેતાવવાને-જણાવવાને ધીમથી કાણીએ પતી અડકવું, સ્પર્શ કર.

NUGATORY *a.* [*L. nugæ* trifles] Trifling નજવું, અમસ્યું, હલકું; 2 (laws) નકામું, બર્થ, નિરર્થક, ફેગટ; as, laws rendered n. બર્થ થયેલા કાયદા.

NUISANCE *s.* [*L. noceo* I hurt] જેથી કંટાળે ઉપજે તે, જેથી ઉપદ્રવ યાય તે, ઉપદ્રવકારક-કંટાળે ઉપજવનારી વસ્તુ; To abate a n. (See under Abate).

NULL *a.* [*L. ne* not & *ullus* any] બર્થ, નિરર્થક, રદ, પોકળ. [ભંગ કર.]

NULLIFY *vt.* નકામું-રદ-ખાતલ કર., ખંડન કર.,

NULLITY *s.* Nothingness અભાવમ, નાસ્તિત્વન, નહીંપણું; 2 (in law) જેમાં કાચદાનું જોર-ની સત્તા નથી તે.

NUMB *a.* [*AS., Goth. niman*] બેથુદ, બેઠેર મારી ગયેલું, જડ, સુનું. *vt.* અચેતન-બેથુદ-સુસ્ત કર., જૂઠા પાડવું (આંગ વિગેરેને). *vi.* બેથુદ થવું, સુનકાર મારી જવું, રહીજવું, બેઠેર મારી-ખાઈ જવું.

NUMBER *s.* [*Fr. nombre, L. numerus*] અંકમ, આંકમ, સંખ્યા; as, any of the numbers from 3 to 9 ૩ થી તે ૯ સુધી-માંનો કોઈએક અંક; the n. 4 ૪ ની સંખ્યા; 2 many ઘણું, ઘણા પરા, મ્હોટી સંખ્યા; as, numbers died on the way રસ્તામાં ઘણા મરણ પામ્યા; 3 (in poetry) માત્રા, છંદમ, વૃત્તન; 4 verse કવિતા, પદ્ય; 5. (in gram.) વચન; singular n. એક-

વચન; dual n. દ્વીવચન; plural n. બહુ-અનેક વચન; Cardinal numbers 1, 2, 3 &c. ૧, ૨, ૩ ધત્યાદિ; Ordinal numbers 1st, 2nd, 3rd &c. ૧ લું, ૨ જું, ૩ જું ધત્યાદિ; Even n. બેટી, સમસંખ્યા; Odd n. એકી, વિષમ સંખ્યા; Table of n. સંખ્યાનો કોઠો-નું કોષ્ટક; Rational n. જેનું મૂળ (વર્ગ, ધન વિગેરે) શેષ રહ્યા શિવાય નીકળે છે તે સંખ્યા; Irrational n. = surd જે સંખ્યાનું મૂળ કાઢતાં શેષ રહે છે તે સંખ્યા; Whole n. પૂર્ણાંકમ; Prime n. જે સંખ્યા-ને એક (૧) વગર ખીજી રકમ નિ:શેષ ભંગાવી નથી તે સંખ્યા. *vt.* To count ગણવું, ગણતરી કર.; 2 to reckon as one of ગણવું; To affix a n. to-આંકડો-આંક માંડવો-લખવો. [૫, બેથુમાર.]

NUMBERLESS *a.* અગણિત, અસંખ્ય, અમા-

NUMERAL *a.* સંખ્યા દર્શક-અક્ષર-વાચક; as, n. letters સંખ્યાદર્શક અક્ષર X for ૧૦, L for ૫૦. ક. આંકડો, અંકમ, સંખ્યા, આંકમ.

NUMERATION *s.* Reading numbers આંકડા માંડવા તે, સંખ્યાપરિમાણ, આંકડાવાંચવા તે.

NUMERATOR *s.* (of a fraction) અપૂર્ણાંક-માંનો ઉપરનો આંકડો, અંશમ.

NUMERICAL *a.* સંખ્યાનું-સંબંધી, સંખ્યામાંનું, આંકનું, અંકનું. [ધણુંજ.

NUMEROUS *a.* મ્હોટી સંખ્યાનું, પુષ્કળ, બહુ, NUMISMATICS *s.* [*L. numisma, Gr. nomisma* coin of a state fixed by law] સિકા વિશેની વિદ્યા-નું શાસ્ત્ર.

NUMSKULL *s.* [Numb and skull] A dunce ગમારમ, અડખંગમ, હમ, જડસોલમ.

NUN *s.* [*AS. nunne*] મઠમાં રહનારી કુંવારી સ્ત્રી, જે કુંવારી રહીને મઠવાસ કરે છે તે.

NUNNERY *s.* કુંવારી સ્ત્રીઓનો મઠ-નું ઘર.

NUNCIO *s.* [*L. nuncius* a messenger] An ambassador from the Pope to a king પોપે-પાપાએ રાજાને ત્યાં મોકલેલા એલચી-વકીલ-રાજદૂત; 2 a messenger દૂતમ, જાસુસમ, સંદેશો લઈ જનાર.

NUPTIAL *a.* [*L. nuptiae* marriage-nubo I marry] લગ્ન-વિવાહનું-સંબંધી શા-દીનું. *s.* (pl.) લગ્નન, વિવાહમ, શાદી.

NURSE *s.* [old *E. nurse*, *L. nutrio* I nourish] A woman who takes care of infants બાળકોને સંભાળનારી સ્ત્રી-બાયરીફ, આચાર્; 2 a woman who suckles infants બાળકોને ધવાડવા સાર રાખેલી ને સ્ત્રી તે, ધાવ્; 3 (of the sick) રોગીની સેવા-સંભાળ કરનાર માણસ (સ્ત્રી કે પુરુષ); 4 that which causes to grow જેથી પુષ્ટિ મળે તે, પુષ્ટિ આપનાર; *as*, Greece the n. of the liberal arts ગ્રીસ ને જ્યાં હુનરોને પુષ્ટિ આપનાર દેશ હતો; To put to n. (બાળકને) ધવડાવવાને માટે મૂકવું-રાખવું; Wet n. ધાવ. *vt.* To tend *as* infants સંભાળવું, બરદાસ્ત કર-રાખવી; 2 to suckle ધવાડવું, દુધ પાવું; 3 to tend the sick રોગી-બીમાર માણસની ચાકરી-સેવા કર; 4 to encourage ઉત્તેજન આપવું, ઉધારવું, વૃદ્ધિ કર, પુષ્ટિ આપવી; *as*, to n. a feeble plant એક નબળા રોપાને ઉધારવો.

NURSERY *s.* છોકરાં-સ્ત્રીની સંભાળ રાખવાનો ધ્વિરડો-ની જગ્યા; 2 (of young trees) ઝાડના રોપાની જગ્યા; 3 (fig.) સ્ત્રી પુષ્ટિ મળેછે-વૃદ્ધિ થાય છે-વધેછે તે જગ્યા.

NURTURE *s.* બક્ષન, આહારમ, ઓરાકમ, અન્ન; 2 education શિક્ષા, શિખવવું તે, શિક્ષણ, ઉપદેશમ, બોધમ, કેળવણી. *vt.* પાલણ પોષણ કર, પરવશી કર; 2 to educate કેળવણી આપવી, શિખવવું.

NUT *s.* [*AS. hnut*] કોટલાંથી ઢંકામ્મિલાગરવાળું ફળ; 2 પેચની માદા જેથી સજ્જડ બેસેછે તે.

NUT-CRACKER *s.* સ્ક્રીફ, સ્ક્રોલમ.

NUT-MEG *s.* નયફળન.

NUT-SHELL *s.* કોચલું, કોટલું.

NUTRIMENT *s.* [*L. nutrio* I nourish] Nourishment આહારમ, ઓરાકમ, જીવનમ, ખાવાપીવાનું; 2 પૌષ્ટિક પદાર્થમ, ગુણની વૃદ્ધિ કરનાર, ધાતુપુષ્ટ ગુણ.

NUTRITIOUS, NUTRITIVE *a.* Nourishing ધાતુપુષ્ટ, પુષ્ટિકારક-કર, કૌવત આપનાર, પૌષ્ટિક.

NUTRITION *s.* પૌષ્ટિક-શરીરના ધાતુને માફક આવે તેવા ગુણ; 2 nutriment પૌષ્ટિક પદાર્થ ખાવાપીવાનું, ઓરાકમ.

NUXVOMICA *s.* [*L. nux* nut, vomicus pert. to vomiting] ક્યુરેમ, એર ક્યુરે.

NYMPH *s.* [*L. nympha*] (in myth.) પર્વત અથવા પાણીની દેવી, વનદેવી, જનદેવી, પરી; 2 (poet.) a lady સુંદર સ્ત્રી, ઘડી.

O.

O The fifteenth letter of the alphabet, and fourth vowel અંગ્રેજી વૃજાક્ષરનો પંદર-મા અક્ષર, ને ચોથો સ્વર, ઓ, ઓ, ઓ, અ, ઉ, ઊ વગેરે તેના ઉચ્ચાર થાયછે; -2 (in Irish family names) આયર્લેન્ડ દેશના ઘાકનાં કુળનામમાં એ અક્ષરનો અર્થ 'પુત્ર', 'જ', 'સુત' વગેરેથી દેખાડી શકાય; *as*, O' Neil નીલસુત.

O, OH *inter.* ઓ, હે, ઓ, અરે; *as*, o God હે ઇશ્વર; 2 an exclamation of pain, surprise &c. અરે, અરે અરે, હે, ઓ; Oh what a painful cry અરે, કેવી દુઃખની ખૂમ; O dear (corr. from O Dieu), O dear me અરે બગવાન, હે પ્રભુ! હાય હાય!, અરે!, અરે અરે!

OAF *s.* [*AS. ælf* fairy] A changeling એક છોકરાને લઈ જઈને તેને બદલે વનદેવી-સ્ત્રીએ થકેલું છોકરું; 2 a dolt જડબુદ્ધિ જનમ, મૂર્ખામ, ઢંકોમ, ઢમ, બુડબલમ.

OAFISH *a.* જડ, જડબુદ્ધિ, મૂર્ખ, કમઅકસલ.

OAK *s.* [*AS. ác*] વિલાયતમાં યુષ્ય ઈમારતી ઝાડ છે.

OAKEN *a.* 'ઓક'ના લાકડાનું બનેલું.

OAKUM *s.* [*AS. acumbatow*] જૂનાં દોરડાનાં કે તેના કડકાને ઉઠેલીને કરેલા કુંચામ *pl.* -છુંછાં *pl.*; White o. વગર ડામરના દોરડાના કુંચા.

OAR *s.* [*AS. ár*] હલેસું, ચાટવો; To lie on one's oars (fig.) નવરા બેસવું, યાક ખાવો, આરામ ધરવો.

OARSMAN *s.* હલેસાં મારનાર. [દ્રુપ જગ્યા]

OASIS *s.* [*L.*] રણમાં કે ઉજ્જડ મેદાનમાં ફળ-

OATS *s.* [*AS. ata*] એક પ્રકારનું વિલાયતી ધાન છે; Wild o. બદેલી; he has sown his wild o. તેણે પોતાની બદેલી મુકીદીધી છે.

OATEN *a.* 'ઓટસ' નામના ધાનનું બનેલું.
OAT-MEAL *s.* 'ઓટસ' નામના ધાનનો આટો.
OATH *s.* [old *E. othe, A.S. adh*] A solemn affirmation સમન *pl.*, કસમ *pl.*, સોગન *pl.*, પ્રતિજ્ઞા; 2 (profane) સહેજ વાતમાં ધર્મ કે દેવના અમથા સોગન *pl.*; To administer an o. સોગન દેવા - અવડાવવા; To take an o. સોગન ખાવા-લેવા.
OBDURATE *a.* [*L. ob and durus* hard] Hardened in heart ખેડેર ખાઈ-મારી ગમ્મલા હેવાવાળું, હેવાનું અતિક્રોધ; 2 incapable of remorse પશ્ચાત્તાપ ન કરે એવું, દુરાગ્રહી પાપ કરનાર, દુરાગ્રહી; as, there is no flesh in man's o. heart માણસના દુરાગ્રહી હેવામાં દ્યા નથી.
OB DURACY *s.* ક્રોધરતા, ક્રોધરપણું, અતિક્રોધ, અતિક્રોધરતા, કાળજીનું અતિક્રોધરપણું, દુરાગ્રહીપણું.
OBEDIENCE, OBEDIENT, OBEDIENTIAL, OBEDIENTLY, OBEISANCE (See under Obey).
OBELISK *s.* [*Gr. obelos* a pointed pillar] જીરો ચાર પાસાંવાળો, ધીમધીમ અણીપર આવતો પથ્થર મથાળે ચપટો એવો થાંભલો *m.*, સંભળ, થાંભલો *m.*; 2 (writing, printing) (આવું) † ચિન્હ, ખૂણ, કરાર.
OBESE *a.* [*L. ob & edo, esum* to eat] જડ, બોલ, બોલ, અછી તરેહથી હૃદ પુષ્ટ, બહુ ભરેલા શરીરનું.
OBEISANCE *s.* જડા બોલપણું, બહુ ભરેલપણું.
OBEY *vt.* [*L. ob & audio* I hear] (pers.) -નું કહ્યું માનવું-ક., -નો હુકમ-આજ્ઞા માનવી-ઉઠાવવી-બજવવી; as, children, o. your parents છેડારંગ્યા તમારાં માખાપનું કહ્યું માનજો; 2 (commands) માનવું, ઉઠાવવું, ક.; as, o. the orders of your superiors તમારા ઉપરીનું કહ્યું માનો; 3 to submit to be governed by -ની સત્તા-અધિકાર-હુકમ માનવી, -ને તાબે થવું-રહેવું; 4 to yield to the control of માનવું, ગાંધવું, પત ક., પ્રમાણે ચાલવું; as, the vessel does not o. the helm વહાણ સુકાન ફેરવ્યા પ્રમાણે ચાલતું નથી.

OBEDIENCE *s.* આજ્ઞા પાળવી-માનવી તે, આજ્ઞા પાળન, કહાગરાપણું, આજ્ઞાધીનપણું.
OBEDIENT *a.* હુકમને આધીન-વશ, કહાગર-સર, આજ્ઞાધીન, કહામાં-હુકમમાં રહે એવું.
OBEDIENTIAL *a.* આજ્ઞાકિતપણું, આજ્ઞાને અનુસારનું.
OBEISANCE *s.* નમસ્કાર *m.*, આદર પૂર્વક પ્રણામ *m.*, નમન *n.*; Profound o. સાષ્ટાંગ દંડવત *pl.*
OB FUSCATE *vt.* [*L. ob & fusco* I make dark] To darken or confuse બુલાવામાં નાખવું, (જીપર) અન્ધપછેડો નાખવો-વાળવો, ગુંચવવું; as, the passions o. the intellect મનોવિકાર બુદ્ધિ ઉપર અન્ધપછેડો નાખે છે.
OBIT *s.* [*L. obitus, from ob & eo* I go] Death મોત *n.*, મરણ *n.*; 2 funeral solemnities મૃત્યુસંસ્કાર *m.*-વિધિ; 3 સંવત્સરીને હોડે ગત થયેલા મનુષ્યના લાભને સાર કરેલું ભજન-પૂજા; Post o. મરણ પછી.
OBITUARY *a.* મૃત્યુસંબંધી. *s.* માણસના મોતના સમાચાર તથા તે માણસ વિશે કેટલાક હેવાલ-હકીકત.
OBJECT *s.* [*L. ob and jacio* I throw] (of thought) વિષય *m.*, મનોવિષય *m.*, પદાર્થ *m.*, વસ્તુ *f.*; An o. of sense ધ્વંન્નિયગોચર વસ્તુ; O. of dislike અભાવનું પાત્ર, અભાવની વસ; O. of favour કૃપાપાત્ર; 2 end or aim મતલબ *f.*, હેતુ *m.*, ઉદ્દેશ *m.*; 3 (in gram.) કર્મ *n.*; O. glass દર્શન યંત્રોમાં જોવાના પદાર્થની બણી ચૂકવાનો-રાખવાનો કાચ. *vt.* To present in opposition to (a charge) વિરુદ્ધ બતલાવવું, સાચું કહેવું, જીપર આરોપ-આજ્ઞા ચૂકવું; the Normans objected gluttony to the vanquished Saxons પરાજિત પામેલા સાક્સન લોક જીપર અક્રોધિતપણાનું આજ્ઞા નારમન લોક ચૂકતા. જો. સામી તકરાર-અડચણ-હરકત-વાંધો લેવો-ઉઠાવવો; as, I o. to this proposal આ દરખાસ્ત સામી હું વાંધો લઉં છું.
OBJECTION *s.* Adverse reason હરકત *f.*, વાંધો *m.*, અડચણ *f.*, બાધ *m.*, સામી તકરાર.

OBJECTIONABLE *a.* હરકત-વાંધા-અડચણ-ઉઠાવવા જેવું, આશંક.

OBJECTIVE *a.* Pertaining to an object
પદાર્થ-વિષય-સંબંધી, વસ્તુ-પદાર્થ વિશેનું-નું;
2 external બહારનું, મનની બહારનું, પદાર્થ
વિષયક-વિષયનું, પદાર્થ લખ્ય; *as, o. truth*
પદાર્થ વિષયક સત્ય; 3 (*gram.*) કર્મ સંબંધી;
O. case or the *o.* બીજી વિભક્તિ, કર્મન.

OBJECTIVITY, OBJECTIVENESS *a.* પદાર્થ-
ગતત્વન, પદાર્થવિષયકત્વન, અહિર્ગતપણું.

OBJECTOR *s.* વાંધા-હરકત-સામી તકરાર સે-
નાર-કાઠનાર-ઉઠાવનાર.

OBJURGATION *s.* [*L. objurgo* I chide]
Reproof કપકામ.

OBLATE *a.* [*L. ob* and *fero* I bear] બે
છેડે-ધ્રુવે ચપટું-બેઠેલું.

OBLATION *s.* [See Oblate] An offering
અર્પણન, અગિદાનન, અર્ચન, દેવોપહારન.

OBLIGE *vt.* [*L. ob* & *ligo* I bind] To
constrain જરૂર-ફરજ પાડવી; *as, the En-*
glish people obliged James II. to ab-
diccate the throne અંગ્રેજ સૌકિર્મિ બીજા
જેમસ રાજાને રાજપાટ ત્રિપરથી હાથ ઉઠાવવાની
ફરજ પાડી; To be obliged -ને જરૂર-ફરજ
પડવી, or simply પડવું; *as, he was ob-*
liged to consent તેને હા કહેવી પડી, હા
કહેવાની ફરજ પડી; 2 to do a favour to
(-ત્રિપર) યિસાન-પાડ-સપાડું-ઉપકાર - આ-
ભાર ક.; (*pass.*) -ના યિસાન-આભાર-ઉપ-
કાર-સપાડા તમે હેવું, (-ઉપર) યિસાન-પાડ-
ઉપકાર-સપાડું હેવું, -નો ઉપકાર-યિસાન-પાડ
માનવે; *as, I am much obliged to you*
for this kindness આ મહેરબાનીના કામ
વાસ્તે હું તમારો બહુ પાડ માનું છું.

OBLIGATE *vt.* બંધનમાં-યિસાનમાં લાવવું-રા-
ખવું, આંધી થવું.

OBLIGATION *s.* The binding power of
a vow, promise &c. (*abs.*) બંધકત્વન;
(concrete) બંધનન; *as, a tender con-*
science is a stronger o. than a prison
બંધીઆના કરતાં પશુ કુમળું અંત કરણ મન-
બુદ્ધ બંધન છે; 2 external duties impos-

ed by law &c. ફરજ, કર્તવ્યકામન; *as,*
he has discharged his obligations તેણે
પોતાની ફરજો બજાવી છે; 3 the state of
being obligated or bound યિસાનન,
આભારન, સપાડું; *as, a generous man*
places others under obligations to him
ઉદાર પ્રકૃતિનો માણસ બીજાને પોતાના સપા-
ડામાં રાખે છે, or બીજાને પર યિસાન કરે છે.

OBLIGING *a.* યિસાન કરે એવું, ઉપકારશીલ,
સારું કરી જાણે તેવું.

OBLIGATORY *a.* (on) -નું બંધન હોય એવું,
બંધક; *as, this law is o. on all* આ કા-
યના બધા ઉપર બંધન છે.

OBLIQUE *a.* [*L. obliquus* oblique] Slant-
ing વાંકું, ત્રાંસું. આડું; 2 indirect આડું,
વાંકું ચૂકું; 3 collateral *as in descent*
રાખ્યા સંબંધીનું, બાજુનું; *O. angle* કાટખૂ-
ણા કરતાં નાનો કે મોટો ખણા; *O. speech*
કોર્ષના કહેલા બોલ નહીં કહેતાં જુદા પુરુષમાં
વાત કહેવી તે, વેકાકિર્તિ.

OBLIQUITY *s.* વાંકા-આડા-ત્રાંસા પાડું, વ-
કત્વન; 2 deviation from moral recti-
tude વાંકે મર્મિ ચાલવું તે, આડાઈ, વાંકું બો-
લવું-ચાલવું તે; 3 deviation from regu-
larity નિયમભંગન, નિયમ વિરુદ્ધાઈ.

OBLITERATE *vt.* [*L. ob* & *littera* a let-
ter] To blot out છેકી નાખવું, જુસી-જુ-
સેડી નાખવું, ઉડાડી નાખવું, ચહેડી નાખવું,
ધસીને કાઢી નાખવું; 2 to wear out ધસી
નાખવું, -થી ધસાઈ જવું-જવું રહેવું.

OBLITERATION *s.* છેકી-ચહેડી-જુસેડી-
કાઢી નાખવું તે.

OBLIVION *s.* [*L. obliviscor* I forget]
વિસ્મૃતિ, વિસારન, જુલાવાન; 2 an act
of amnesty ગુનામાત્રની માફી.

OBLIVIOUS *a.* વિસારો-વિસ્મૃતિ કરાવે તેવું,
વિસ્મારક; 2 forgetful બૂલકણું.

OBLONG *a.* [*L. ob* and *longus* long] લં-
બચોરસ, દીર્ઘચોરસ, લાંબું. *s.* દીર્ઘચોરસન,
લંબચોરસન, દીર્ઘ-લંબ ચોરસ આકૃતિ.

OBLOQUY *s.* [*L. ob* & *loquor* I speak]
અપવાદન, નિન્દા, બદગોઈ, જુડું બોલવું તે;

as, some men delight in o. ફેરલાક માણસ
જુડું બોલવામાં ખુશી માને છે.

OBNOXIOUS *a.* [*L. ob & noxius* hurtful] Blameworthy ડપકા લાયક, દોષપાત્ર, દૂષણ લગાડવા જેવું, નિન્દા, શિક્ષાપાત્ર, દંડ-પાત્ર; 2 odious જુડું, અણગમનો, અલખા-મણો, અપ્રિય; as, he has made himself o. to all the old people બધાં ધરડાં મા-ણસોને તે અણગમનો યષ્ઠ પડ્યો છે; 3 liable યોગ્ય, પાત્ર; as, all are o. to the wrath of God ઈશ્વરના ઠોપ યોગ્ય બધા છે; 4 subject or answerable વશ, આધીન.

OBSCENE *a.* [*L. obscenus*] Offensive to chastity જુડાણું, નિર્લજ્જ, ફટાણું, ખેફાટ, ખી-બત્સ; 2 filthy ગંદું, મેલું, મલીન; 3 in-auspicious અશુભ, અમંગળ, નશીધ.

OBSCENENESS, OBSCENITY *s.* જુડાણા-નિર્લજ્જ-ખેફાટપણું, ખીબત્સ વચન-ચિત્રન, દુર્બાંધણન, જુડાણા બોલન, ફટાણું.

OBSCURE *a.* [*L. obscurus* dark] De-stitute of light નિસ્તેજ, અંધારાવાળું; 2 retired, remote from observation એક ખુણાનું, ખુણે પડેલું, છાતાડું; 3 not noted અપ્રસિદ્ધ; 4 not clear or legible અસ્પષ્ટ, અભ્યક્ત, દુર્બોધ, દુર્ગમ; 5 not perfect or distinct (a view) ઊપર ઊપરનું, ઊપર ચોટીક, અપૂર્ણ, જેવું તેવું. *vt.* To con-ceal છુપાવવું, સંતાડવું; 2 to make less intelligible or legible દુર્બોધ-દુર્ગમ કરી, સમજાય-વંચાય નહીં તેવું કરી; 3 to make less beautiful ગંધ-અપ્રસિદ્ધ-અસ્પષ્ટ-અભ્યક્ત કરી. [વર્ણ તે.

OBSCURATION *s.* ઠંકવું-ઠંકાવું-છાયામાં આ-

OBSCURELY *ad.* જાંખી-અસ્પષ્ટ-અભ્યક્ત-ગોળગોળ રીતે.

OBSCURITY *s.* The state of being obs-cure નિસ્તેજપણાનું અંધકાર, છાતાડાપણું; 2 privacy એકાંતપણું, અપ્રસિદ્ધપણું; 3 unintelligibleness દુર્ગમ-દુર્બોધ પણું; 4 humility ગરીબાઈ, અતિનમ્રતા *f.*

OBSEQUIES *s.* [*L. obsequium* compli-ance] મૃત્યુસંસ્કારન, પ્રેત કર્મન-સંસ્કારન.

OBSEQUIIOUS *a.* [*L. ob and sequor* I follow] ખુશામતિયું, હાજી હા કરનાર, અતિ-શય મરજી ઉઠાવનાર.

OBSEQUIOUSLY *ad.* હાજી હા કરીને, ખુશા-મતથી, ખુશામતીઆની પેઠે.

OBSERVE *vt.* [*L. ob and servo* I keep] To notice with care નિરખી-નિહાળીને-લક્ષ્ય દઈને જોવું. ચિત્ર દઈને તપાસવું, અવલો-કન કરી; 2 (religiously) કરવું; as, do you o. a fast today તમે આજ અવવાસ કરો છો? 3 to remark બોલવું, કહેવું; 4 (in practice as rules) પાળવું, માનવું, નિયમ પાળવા. *vi.* જોવું, લક્ષ્ય-ધ્યાન-ચિત્ર દેવું; 2 to comment ટીકા કરી, ટીકા કરીને બોલવું, બોલવું.

OBSERVABLE *a.* નજર-ધ્યાન-ચિત્રમાં આવે તેવું-રાખવા જોગ; 2 જોવાજોગ.

OBSERVANCE *s.* The act of observing -(see verb) અવલોકનન; 3 rule of prac-tice વિધિમંત્ર, વિધાનન, ઉપચારન, બહારનો ઉપચાર; 3 performance of religious ceremonies વિધિ-નિયમ પાળવા તે, નિ-યમાનુષ્ઠાનન, વ્રત-ક્રિયા કરી-પાળવી તે.

OBSERVANT *a.* Attentively viewing or noticing નિરખી-નિહાળી-લક્ષ્યદઈને-ખાતી-કીધી જોનાર, અવલોકન કરનાર, નજરખાત; 2 obedient પાળનાર. પાળે એવું, કહ્યું કરનાર, માનનાર, કદાગર, આચાધીન, વશ; as, he is o. of the rules of his order તે પો-તાના આશ્રમના ધર્મ સારા પાળે છે.

OBSERVATION *s.* The act (See verb); અવલોકનન, નિરીક્ષા, અવલોકનશક્તિ *f.*; 2 result of observing, (a.) mental વિચાર, અનુમાન; (b) spoken or written ટી-કા, ટીપ્પણ, ટીકાનું બાબલ, કરાં ઊપર બોલવું-લખવું તે; 3 (see observance 1); 4 (in science) આકાર વગેરેમાં સૃષ્ટિજન્ય પદાર્થો-ની યંત્રવડે નિરીક્ષા-અવલોકનન.

OBSERVATORY *s.* વેષશાળા, તારંગણન; 2 અવલોકનસ્થાનન, સૃષ્ટિજન્ય પદાર્થોનું અવ-લોકન કરવાનું મકાન.

OBSERVER *s.* અવલોકન કર્તા *m.*, નિરીક્ષતા, ખાતીકીધી જોનાર; 2 સૃષ્ટિજન્ય પદાર્થોનું અ-

વલોકન કરવામાં કુશળ પુરૂષ *m*, શિષ્ટ અવ-
લોકન કર્તા *m*; 3 પાળનાર, માનનાર, કરનાર.

OBSERVING *a*. લક્ષ્યપૂર્વક દ્રષ્ટા, નજરખાજ,
ખાંડીકાથી જોનાર, નિરખી-તપાસીને જોનાર.

OBSOLESCE *a*. [*L. obsolesco* I wear
out] દહાડે દહાડે ઉપયોગ-વાપર-વ્યવહારમાં-
થી નીકળી જવું.

OBSOLETE *a*. (Words, customs &c.) વા-
પર-ઉપયોગ-વ્યવહારમાં નહીં આવતું, વાપર-
વ્યવહારમાંથી નીકળી ગયેલું, રૂઢિબદ્ધ.

OBSTACLE *a*. [*L. ob* and *sto* I stand]
અડચણ, નડતર, આડ, હરકત, નડ.

OBSTETRIC, OBSTETRICAL *a*. [*L. obstetrica* a midwife] સોઈયાણીના ધંધા
સંબંધી, સોઈયાણીનું, દાઈના ધંધા સંબંધી, પ્ર-
સવવિદ્યાનું, પ્રસવકર્મનું.

OBSTETRICAL *s*. પ્રસવકર્મ, સુવાવડનું વૈદ્યક
શાસ્ત્ર, પ્રસવવૈદ્યક, સોઈયાણીનું કામ.

OBSTINATE *a*. [*L. obstino* I persist in]
(pers.) હઠીલું, જઠ્ઠી, આડું, જીદી, મમતી,
કુશાલિ; 2 not easily removed (as a
disease) કુ:સાધ્ય, ફર્નિવાર્ય, ધર કંટું હોય તેવું.

OBSTINACY *s*. (In opinion, or purpose)
હઠ, હઠીલાઈ, જીદ, જઠ્ઠ, કુશાલમ, આ-
ડાઈ; 2 (of disease &c.) કુ:સાધ્યપણું,
ફર્નિવાર્યપણું.

OBSTREPEROUS *a*. [*L. ob* and *strepo*
I make a noise at] જુમરોળ-વોંધાટ-
જોમાટ-પોકાર-શોર કરીચકનાર-કરનાર.

OBSTRUCT *vt*. [*L. ob* and *struo* I pile
up] To stop up or close બંધ કર, રૂંધવું,
રોકવું, વચ્ચે અડચણ કરી બંધ કર, વચ્ચે અડચણ
કરનાર; *as*, to o. a road રસ્તા બંધ કર,
રસ્તા વચ્ચે અડચણ કર; 2 to hinder અ-
ટકાવવું, રોકવું, અડચણ-હરકત કરવી, ની
આડે આવવું; *as*, clouds o. the light of
the sun સૂરજના તેજને વાદળો રોકે છે.

OBSTRUCTION *s*. The act (See verb); 2
અડચણ, પ્રતિબંધ, આડ, હરકત, અ-
ટકાવ, રોકાણ, નડ, નડતર.

OBSTRUCTIVE *a*. Tending to obstruct

રોકાણ-અટકાવ-અડચણ-હરકત-આડ-નડતર
-પ્રતિબંધ કરેનારે અડચણ, પ્રતિબંધ, રોકાણ.

OBTAIN *vt*. [*L. ob* & *teneo* I hold] To
acquire મેળવવું, ને મળવું, સંપાદન કર, પ્રા-
પ્ત કર; 'Some pray for riches, riches
they obtain' ફેટલાક પૈસા માગે છે, પૈસા તે-
ઓને મળે છે. *vi*. To be or to continue
in use હોવું, ચાલવું, રહે હોવું; 'The Elphin-
stone code still obtains in some dis-
tricts' ફેટલાક પ્રગણામાં હજી સત્ર ૧૮૨૭ ના
કાયદા ચાલે છે.

OBTAINABLE *a*. લાભ્ય, પ્રાપ્ય.

OBTRUDE *vt, vi*. [*L. ob* & *trudo* I thrust]
To thrust in or upon વગર માગ્યે કે જોલાવે
આગળ લાવી ચૂકવું, (oneself) ધુસવું, ધુસીને
આવવું-લાવવું; *as*, he obtruded himself
upon our notice તે અમારી નજર આગળ
ધુસીને આવ્યો; 2 to offer with unrea-
sonable importunity અતિરાય આગ્રહ કરી
-પરાણે આપવા માંડવું-આપવું.

OBTRUSION *s*. The act (See verb).

OBTRUSIVE *a*. ધુસે અડચણ, માયામાઈ; 2 વ-
ગર તેડે-પરાણે-અણજોલાવે આગળ પડે અડચણ,
ધુસીને આગળ પડે અડચણ.

OBTUND *vt*. [*L. ob* & *tundo* I strike]
ધીમું-નરમ પાડવું, ઉતારવું, બૂઝું-બહેરું કર,
મંદ-જડ કર, ઓછું કર.

OBTUSE *a*. [See Obtund] (in math.)
પહોળો (ખૂણો); 2 not having acute
sensitivity (pers.) મંદ, જડ, જડબુદ્ધિ,
સ્થૂલબુદ્ધિ; 3 (sound) તીનો નહીં તેવો, જડો,
ધીમો, હળવો.

OBVERSE *s*. [*L. ob* and *verto* I turn]
સિફાની જે બાજુ ઉપર મુખ્ય છાપ હોય તે
બાજુ. *a*. સિફાવાળું. બહાર પડતું, ઉપસેલું.

OBVIATE *vt*. [*L. ob* & *via* a way] To
prevent by interception નિવારવું, ટાળવું,
આગળથી દૂર-વેગનું રાખવું; To o. a diffi-
culty અડચણ ટાળવી.

OBVIOUS *a*. [See Obviate] Liable પા-
ત્ર, યોગ્ય, જોગ; o. to dispute તકરાર થવા
જોગ; 2 plain ખુદ્દ, સ્પષ્ટ, ઉધાડું, સાફ.

OCCASION *s.* [*L. ob & cado* I fall] An incident *અનાવમ*, પ્રસંગિક *અનાવમ*, *બિના*; 2 an opportunity ફાવતો પ્રસંગ-અવસર-લાગ, તાકડો *m*, સારો વખત; 3 accidental cause નિમિત્ત કારણ *n*, નિમિત્ત *n*; 4 need જરૂર, પ્રયોજન *n*, કારણ *n*, ગરજ *f*; as, after serving our o. અમારી ગરજ સાધ્યા પછી. *vt.* To cause incidentally -નું નિમિત્ત કારણ થવું, -નું કારણ થત થવું, ઉત્પન્ન ક., કરાવવું, -થી થવું; as, your silence occasioned great anxiety તમારો સમાચાર ન લખ્યાથી ધણી ફિકર થઈ.

OCCASIONAL *a.* કેટલીકવાર થતું, કોઈ કોઈ વાર થતું, કોઈ કોઈવારનું. [ગે, કહી કહી.

OCCASIONALLY *ad.* કેટલીક વાર, પ્રસંગે પ્રસ-

OCCIDENT *s.* [*L. ob & cado* I fall] અ-યમણી દિશા *f* પશ્ચિમ દિશા *f*; 2 પશ્ચિમ ભાગ.

OCCIDENTAL *a.* પશ્ચિમનું, આયમણું.

OCCIPUT *s.* [*L. ob & caput* the head] શિર:પૃષ્ઠ, માથાનો પાછલો ભાગ. [સંબંધી.

OCCIPITAL *a.* માથાના-ઝોપડીના પાછલા ભાગ

OCCULT *a.* [*L. ob & colo* I cultivate] ગૂઢ, ગુપ્ત, ગુહ્ય, અપ્રસિદ્ધ, છુપું; *O. sciences* કપટ આતુરી, ડગવાની વિદ્યાઓ-ફળજો-તિષ, કામીઓ, બદ વગેરે, મેલી વિદ્યાઓ.

OCCULTATION *s.* ગુપ્તી ભવન *n*, ગુપ્તીકરણ *n*; 2 (*astr.*) સમાગમ.

OCCUPY *vt.* [*L. ob and capio* I take] To take in possession કબજે ક.- લેવો, હાથ-કબજ ક.; 2 to hold in possession કબજા-ભોગવટા માં રાખવું, -ના કબજા-ભોગવટા માં હોવું; 3 to cover or fill રોકવું, રૂંધવું, -થી રોકાવું; as, the camp occupies five acres છાવણીથી પાંચ એકર રોકાઈ છે; 4 to employ કામ વળગાડવું; (*pass. or reflex.*) કામ વળગવું, ગુંથાયા રહેવું, કામમાં લાગેલા હોવું.

OCCUPANCY *s.* કબજે ક.-રાખવો તે, કબજા-ભોગવટો *m*, વહીવટ *m*; title by o. કબજા-ભોગવટા નો હક; (*as applied to arable land*) ખેડ હક *m*.

OCCUPANT *s.* One who takes possession કબજે કરનાર-લેનાર; 2 one who has the actual use કબજેદાર, ભોગવટો કરનાર.

OCCUPATION *s.* કબજે ક.-લેવો તે; 2 use કબજે *m*, ભોગવટો *m*, વહીવટ *m*; 3 employment ધંધો *m*, રોજગાર *m*, ઉદ્યમ *m*.

OCCUPIER *s.* (See Occupant).

OCCUR *vi.* [*L. ob & curro* I run] To be found જોવામાં આવવું, નજરે પડવું, -માં કોઈ કોઈ ઠેકાણે દીઠામાં આવવું, -માં હોવું; the word does not o. in Kalidas કાલીદાસના ગ્રંથમાં એ શબ્દ નથી; 2 to come to the mind ઝાપવું, ઝાઝી આવવું, -ના મનમાં આવવું; as, it did not o. to him to consult you તમારી સલાહ લેવાનું તેને ઝાઝું નહીં.

OCCURRENCE *s.* The act (See verb); 2 any incident અનાવમ, વાત *f*, બિના *f*.

OCEAN *s.* [*L. oceanus, Gr. okianos*] The sea સાગર *m*, દરીઓ *m*, સમુદ્ર *m*; 2 one of the large divisions of the sea મહાસાગર *m*; 3 an immense expanse દરીઓ *m*, સાગર *m*; as, an o. of misery દુઃખ દરીઓ. *a.* મહા સાગરનું, સમુદ્રનું, દરીઓનું.

OCEANIC *a.* દરીઓ-સમુદ્ર નું-સંબંધી-વિશે; 2 દરીઓ, સમુદ્રમાં થતું-નીપજનું-મળતું.

OCHRE *s.* [*L. ochra*] ગેરૂ *m*, એક જાતની પીળી-રાતી ઘોહમય માટી.

OCTAGON *s.* [*Gr. octo* eight and *gonia* corner] અષ્ટકોણ *m*; Regular o. સમબાજી અષ્ટકોણ *m*. [ષ્ટકોણ.

OCTAGONAL *a.* અષ્ટકોણના આકારનું, અ-

OCTAHEDRON *s.* [*Gr. octaedron*] આઠ બરોબર સમબાજી ત્રિકોણ મળીને થયેલી ધન આકૃતિ *f*.

OCTAVO *s.* [*L. octavus*] અષ્ટપત્રી પુસ્તક *n*, એક તાવનાં આઠ પત્ર કરીને બાંધેલી ચોપડી, અષ્ટપત્રી કદની ચોપડી.

OCTOBER *s.* [*Gr. octo* eight] અંગ્રેજી વ-રસનો દશમો મહિનો, આસો-કારતક; 2 a kind of ale એક પ્રકારનો એલ-સોડર જાતનો દારૂ-મદ્ય.

OCTOGENARIAN *s.* અંશી વરસનો માણસ.

OCTROI *s.* [Fr. octroyer to grant] A town duty દરવાજા ધેવાનું હાંસલ-વેરો *m.*

OCULAR *a.* [L. *oculus* the eye] આંખે નજરે જોઈએ, પ્રત્યક્ષ; O. deception નજરજુલ, દષ્ટિમાં ભ્રાન્તિ; O. proof પ્રત્યક્ષપુરાવો.

OCULIST *s.* નેત્રવૈદ્ય, આંખનો વૈદ.

ODD *a.* [Sw. *udda* odd] Not paired with another વિપ્રત્યુ, નોખું, ધલાહિટ; 2 left over after a round number has been taken વધારાનું, ઊપરનું, બાકીનું, પરચુરણ, કીરકુળ, ઘોડાં વધારે; as, sixteen hundred and o. years સોળસો ને ઘોડાં વધારે વરસ; 4 not divisible by two ઝિઝી, બેથી ન ભગાય તેવું; o. number ઝિઝી સંખ્યા; 5 unusual વિલક્ષણ, કહેવું, વિચિત્ર, ઝિઝર; 6 unsuitable, queer તરહવાર, વિલક્ષણ; O. times અનિયમિત વખત, કાંઈ કાંઈ વાર.

ODD-FELLOW *s.* પરસ્પર સહાય ને સમાગમ સુખને માટે સ્થાપેલી ઝિઝ ગુપ્ત ટોળીનો પુરુષ.

ODDITY *s.* વિલક્ષણતા, તરહવારપણું, કહેવાપણું, કહેવા વાનાં-વાત્-વસ્તુ.

ODDNESS *s.* ઝિઝી; 2 (See Oddity).

ODDS *s.* Difference in favour of one, against another અંતર, ફેર, તફાવત; 2 advantage ચઢીઆતાપણું, સરસપણું; as, on which side do the o. lie કઈ તરફ ચઢીઆતાપણું છે; At o. ઉલટાઉલટી, સામસામા, વિરુદ્ધ, લડાઈ કરીને સામસામા થઈ-લા, કજીઆમાં; It is o. એવું વધારે સંભવે છે; O. & ends કચરપચર, કકડા કકડી.

ODE *s.* [L. *ode*] ગીત, ગજલ, ટુંકું ગાયનમાં ઉતારવા જોય ઉચ્ચરસનું કાવ્ય.

ODIOUS *a.* [L. *odium* hatred] તિરસ્કાર્ય, ધિક્કાર-ફિક્કાર કરવાજોય; 2 offensive ક્રોધાળુ ઉપજાવે તેવું, નહાર્, બોધ; 3 causing hate અપવાદ થાય તેવું; 4 exposed to hatred બુઝું, અપ્રિય, અણગમતું, અજવા-માણું; as, he rendered himself o. to the people લોકને મન ને બુઝો થઈ પડ્યો.

ODIUM *s.* Hatred તિરસ્કાર, ફિક્કાર, અ-

પ્રીતિ, અભાવ, બુઝસ, બદી; 2 offensiveness અપવાદ, નિન્દા, બુઝપણું.

ODOUR *s.* [L. *odor*] વાસ; good o. સુગંધ, સુવાસ, મહેક; ખરાબી; bad o. બદબો, ફગંબ, ગંધ; To be in bad o. with ઊપર (-ની) ખફા હોવી.

ODORIFEROUS ખુશબોદાર, મહેકવાનું, સુવાસ, સુગંધ વાહક, સુગંધી, સુવાસી.

ODOROUS *a.* ખુશબોદાર, મહેકવાનું, સુગંધી.

ECUMENICAL *a.* [Gr. *oikoumenikos*] સામાન્ય, સાર્વજનિક, સર્વજન.

OF *prep.* [AS., allied to L. *ab*, Gr. *apo*] (The most general sense) નું-નો-ની, (pl.) નાં-ના-ની, માંનું-નો-ની; (pl.) માંનાં-ના-ની; as, a servant of the king સેવકનો નોકર; a part of the town શહેરનો ભાગ; some of the people (idiom) કેટલાક લોક; a throne of gold સોનાનું તામત; (partitive) -માંનું-નો-ની, માંથી; (to denote the relations of possessor or owner to the thing possessed or owned, of a material to things made of it, of a part to the whole, ના & its modifications are the most appropriate); (b) indicating origin or source -નું, નો, ની, -થી, -માંથી, પાસેથી, -થી ઉત્પન્ન થયેલું; as, he is of noble blood તે અમીરી આલાદનો છે; I have received it of the Lord મને એ પ્રજા પાસેથી મળ્યું છે; (c) relation of subject to attribute વાનું, વાન; as, a man of courage હિંમતવાનું માણસ; (d) denoting that by which a person is actuated -થી; as, they went of their own accord તેઓ પોતાની ખુશીથી ગયા; O. itself (conscious beings) ખુશીથી પોતાની મેજે, as, no body can move of itself કોઈ પદાર્થ પોતાની મેજે હાલી શકતો નથી; (e) concerning વિશે, સંબંધી, બાબત, -નું-ની-નો; as, to boast of one's riches પોતાના ધનની કૂલ મારવી; (f) denoting distance from -થી; as, within a mile of the town શહેરથી

અંક મેલની અંદર; (g) nearness or distance in time -થી, પહેલ or પછી; as, within an hour of his coming તેના આવવાથી અંક કલાકની અંદર; (h) denoting identity—in this sense sometimes o. is not rendered at all; as, the continent of Asia અશીઆ મહાદ્વીપ; sometimes especially in figurative expressions it may be rendered by રૂપી; as, the flower of fleeting life ફુલ જીવનરૂપી ફૂલ; (i) denoting agent અ, અ કારીને, -થી; or sometimes by the instrumental case, as, glorified of all બધાથી આબરૂ પામેલો; (j) denoting cause થી; as, he died of fever તે તાવથી મરી ગયો.

OFF a. [See Of] On the opposite side આધેની બાજુ તરફનું. પેલી બાજુ તરફનું, પેલું. *adv.* From—(1) denoting distance આ-થે, દૂર, વેગળે; as, the house is a mile o. તે ઘર અંક મેલ દૂર છે; (2) denoting separation—best rendered by નાખવું; as to cut o. કાપીનાખવું; to tear o. ફાડી નાખવું; to pare o. ઉપાડી નાખવું; after verbs of motion and departure by રહેવું, જવું; the fever goes o. તાવ જતો રહે છે; as, he marched o. તે કુચ કરી ગયો; he ran off તે દોડી ગયો; sometimes by દેવું; as, to leave o. જવા-રહેવા દેવું; by કાઢવું; as to drive o. હાંકી કાઢવું; 3 denoting difference of direction આડું; as, to look o. આડું જોવું; O. or on આમ કે આમ, લાભમાં કે વિરુદ્ધ; O. -hand વગર તૈયારીનું, આગળથી તૈયારી કે અભ્યાસ સિવાયનું; O. and on બધીમાં કામમાં ને બધીમાં નવરૂં; To be o. અસવું, કરાર—અન્યનમાંથી નીકળી જવું, વિચાર ફેરવવા; To come o. (a) to escape બચી જવું, ઉગરી-નાશીજવું; (b) to fare in the event છેવટે સફળ-નિષ્ફળ થવું, -નું ઉ-ધડવું; (c) to take place થવું; as, the exhibition will come o. tomorrow કાલે તમારો થશે; To get o. (a) to alight ઉતરવું, નીચું આવવું; (b) to make escape સરકી

-છૂટકી-નીકળી જવું; To go o. (a) to depart જવું, જતું રહેવું; (b) to desert ફાડીને-છાડીને જવું; (c) to be discharged છૂટવું, ફૂટવું; To take o. લઈ-ઉપાડી લેવું; (a) (as clothes) ઉતારવાં; (b) to personate -નો વેરા ધરવા, -ના ચાળા ક. -પાડવા; Well o. ખાતું પીતું, ખાવે પીવે સુખી, સારી અવસ્થામાં, સુસ્થ, સુખબાક; Ill or badly o. ખોટી-માઠી હાલતમાં, દુઃસ્થ, દુઃખબાક. *prep.* બેપર નહીં રહેલું, અસેલું, -થી બહાર-વેગળે, બહાર; as, he was not o. his bed તે પથારીમાંથી અસ્યો નહોતો; To be o. one's legs ઉભા ન રહેવું તે, બેસવું, સૂવું વગેરે. *inter.* જા! ચાલ! ટળ! ઘસતો રહે.

OFFING s. બરદરીઆમ, કિનારાથી દૂરનો દરિયો. [ઉકરડોમ.

OFFSCOURING s. અંકવાડમ, કચરોમ, ઉતારમ,

OFFSET s. A sprout from the roots of a plant ફૂલગેમ, ફાંટોમ; 2 an equivalent સામી દાવો-લેણું, બદલા—સાદામાં આપેલું વાળું. *vt.* સાથું વાળવું, સાથું ચૂકવું, વળતર દાખલ ચૂકવું.

OFFSHOOT s. આડો ફાંટો, ફાંટામિલી શાખા.

OFFSPRING s. સંતતિ, સંતાનમ, પ્રજા.

OFFAL s. નાખી દેવાનું માંસ, કસાઈઅ વધ કરેલા પ્રાણીનો નાખી દેવાનો ભાગ; 2 carrion કોહેલું માંસ; 3 refuse અંકવાડમ, નાખી દેવાની વસ્તુ, કચરોમ, પુંખેમ.

OFFENCE s. [L. ob and fendo I dash]

Displeasure નાખુશી, ધંતરાજી, માડું-ખોટું લાગવું, દુઃખ, ધંજા; To take o. માડું લગાડવું, -ને માડું-ખોટું લાગવું; To give o. નાખુશા ક., ખોટું-માડું લગાડવું. -નું મન દુખવવું; 2 a crime અપરાધમ, તકશીરફ, ગુનોમ, વાંકમ; 3 injury ગુસ્સાન; 4 cause of falling into sin ઠાકરફ, જુલ્ફ, જુલયાપ; To give o. ખોટું લગાડવું; Weapons of o. ચઢાઈ-હલ્લો કરવાનાં કે મારવાનાં શસ્ત્ર.

OFFEND vt. To displease નાખુશા ક., ગુસ્સે ક., ખોટું-માડું લગાડવું, -થી નાખુશા-ગુસ્સે-કોષાયમાન થવું, -થી ખોટું-માડું લાગવું; 2 to shock, wound, or pain દુઃખ-ત્રાસ-કંટા-

જો ઉત્તરવા, દુઃખવું, ઓટું લગાડું; as, to o. the conscience અન્તર્યામીને દુઃખવવા; 3 to draw to evil પાપ કરાવવું; as, if thy right eye o. thee જો તારી જમણી આંખ તને પાપ કરાવે તો. vi. અપરાધ-ગુન્હેવાંક-તકશીર ક.; 2 to cause dislike ઓટું-માડું લગાડવું, ને ન ગમવું; 3 to be caused to stumble ઠાકરખાવી-વાગવીઆડુંજવું, જૂલ ખાવી; To o. against ના તકશીર-વાંકમાં આવવું, (as rules) તોડવું.

OFFENDER s. (See verb); 2 યુનેહગારમ, અપરાધીમ, તકશીરવાન માણસમ.

OFFENSIVE a. માડું-ઓટું લાગે યિવું, યુસ્સો આણે યિવું; as, rude behaviour is o. to good men સારા માણસને અસહ્ય આચરણથી માડું લાગેછે; harsh sounds are o. to the ear કોર ધ્વનિ કાનને ઓટી લાગેછે; 2 disgusting ઓટું; (in comp.) દુર-બદ (in attributive combination); as, an o. smell દુર્ગંધ; an o. taste બદસ્વાદ; 3 used in attack હુમલો કરવાનું, મારવાનું, વધાર્ય; 4 making the first attack પહેલો હુમલો કરનાર, લડાઈનું મૂળ, લડાઈ જગવનાર; O. and defensive league પરસ્પર સહાયને માટે પાંધિલી ગાંઠ s. હુમલો કરવાની સ્થિતિ; લડાઈમાં પહેલું પગલું; To act on the o. લડાઈ જગાવવી, લડાઈનું મૂળ રાખવું.

OFFER vt. [L. ob and fero I bear] To present for acceptance અંગીકાર કરાવવા મહેં આગળ ધરવું-પ્રકવું-ક., આપવા માંડવું; 2 to present in words બતલાવવું, કરવાનું બતલાવવું, કરવાનું કહેવું; I o. you three things હું તમને ત્રણ વાનાં બતલાવુંછું; 3 to sacrifice યગ ક.; 4 to present as an act of worship અર્પણ ક., નિવેદન ક.; 5 to bid as a price આપવા માંડવું, આપવાનું કહેવું; I offered three rupees for the ring મેં એ વીંટીના ત્રણ રૂપીઆ આપવા માંડ્યા; 6 (violence, battle &c.) દેખાડવું, બતલાવવું, કરવાનું કહેવું-જણાવવું; as, to o. battle લડાઈ કરવાનું કહેવું-જણાવવું; To o. opposition or resistance ઠકર થવી, સામું થવું.

vi. (as occasion) આવવું, જણાવું; 2 to declare a willingness ખુશી બતલાવવી, કહેવું; as, he offered to accompany me તેણે મારી જોડે આવવાનું કહ્યું. s. The act of offering (See verb); 2 that which is offered કરવાની-આપવાની કહેલી વાત-વસ્તુ, કહેણ.

OFFERINGS અર્પણ, નિવેદન, બજિદાન, બજિમ.

OFFERTORY s. [L. offertorium] ખ્રિસ્તી ધર્મના રામન કાયલિક પંથમાં અર્પણ કરતી વખત ગાવાનું ગીતન; 2 (church of Eng.) વિભાવતમાં સરકારે જે ખ્રિસ્તી ધર્મનો પંથ સ્થાપેલો છે તે પ્રમાણે 'પ્રભુ યોજન' યતાં ધર્મના પેસા અર્પણ કરતી વેળાએ બેબલમાંથી ઠેઠલાંક વાડ્યો વંચાયછે તે.

OFFICE s. [L. ob & facio I do] Work to be performed for others બીજાનું કરવાનું કામ-કૃત્ય-કૃત, કર્તવ્યકામ, ધર્મ, સાધારણ, કર્તવ્ય કામ; kind o. મહેરબાનીનાં કામ, ઉપકારમ, મહેરબાની; pious offices ધર્મનાં કામ, ધર્માત્માનું કામ; offices of pity દયાનાં કૃત; 2 a special duty conferred by authority અધિકારમ, હેદાઈમ, જગ્યા, અધિકારનીજગ્યા; 3 that which any thing is intended to perform કામ; 4 a place of public business કચેરી; (generally) આફીસ, કામ કરવાને બેસવાની જગ્યા; 5 (pl.) apartment for domestics આકર માણસને કામ કરવાના ઘરડા, રસોડાં, હાલોન, વગેરે; 6 (religion) ક્રિયા, વિધિ, અમુક વિધાન. [કામ ચલાવનાર.

OFFICE-BEARER s. અધિકારી, કોઈ મંડળીનું

OFFICER s. One holding an office કામદારમ, અધિકારીમ, હેદાઈદારમ, અમલદારમ.

vt. -ઉપર અમલદાર-અધિકારી ડરાવવા-નીમવા

OFFICIAL a. હેદા-અધિકારને લગતું-સંબંધી; 2 અધિકારને રૂબે રૂબે, અધિકારીએ કરેલું; as, an o. statement અધિકારની રૂબે આપેલો હેવાલ. s. કામદારમ, અધિકારીમ, તાબાનો અધિકારીમ-નોકરમ.

OFFICIALLY ad. કામદાર-અધિકારીની તરફથી, હેદા-અધિકારની રૂબે.

OFFICIATE *vt.* To act in an office કામ કરવું-ચલાવવું-બજાવવું; 2 (for another) બીજાને બદલે કામ ક.-ચલાવવું-બજાવવું.
OFFICIOUS *a.* Too forward in kindness પરાણે-વગર માગે પાડ ચઢાવે તેવું; 2 meddling વચમાં ટાહેલું કરનાર, પારકાના કામમાં અમથા પડનાર.
OFT, OFTEN *ad.* [AS.] વારંવાર, વારેવારે, બહુવાર, ઘણીવાર, ફરીફરીને.
OFTENTIMES *ad.* વારેવારે, વારંવાર, બહુવાર, ઘણીવાર, ફરીફરીને.
OGLE *vt.* [*L. oculus* the eye] આડું-ત્રાસું જોવું, આંખ મારવી.
OH *inter.* (See O).
OIL *s.* [AS. *ele*] તેલન; Sesamum o. તેલન, મીઠુંતેલ; Castor o. ચિરંડીજન, દીવેલન; Linseed o. અળશીનું તેલન. To burn the midnight o. અડધીરાત લગી દીવે બાળી અભ્યાસ ક. *vt.* ઊપર તેલ ચોપડવું-લગાડવું-વહાવું-ધસવું-મદન ક., (person) ને તેલવાઈ ક.
OIL-CAKE *s.* ઝોળન.
OIL-CLOTH *s.* મીણીજન, મીણકાપડન, તેલકાપડન, રાગાન દીધેલું લુગડું.
OIL-COLOUR *s.* કાઈપણ રંગને તેલમાં વાટીને કરેલા રંગ, તેલરંગન.
OILMAN *s.* તેલ વેચનાર, ધાંચીમ, તેલીમ.
OILPAINTING *s.* તેલમાં રંગ વાટીને રંગવાની કળા; 2 તેલમાં રંગ વાટીને તેવડે ચિત્રેલું ચિત્ર.
OINTMENT *s.* [*L. ungo* I anoint] ઘેપમ, સ્નેહન, વાહવા-ચોપડવા-ધસવાનો પદાર્થ, મદન દ્રવ્યન; 2 an unguent મલમલ.
OLD *a.* [AS. *ald, eald*] Advanced in life ધરડું, યુગ્મ, વૃદ્ધ, ઉતરતી વયનું, અવસ્થાએ પહોંચેલું; O. age ધડપણન, ઉતરતી વય, વૃદ્ધાવસ્થા; 2 not new or fresh જૂનું; 3 having existed for a long time જૂનું; 4 formerly existing આગળનું, પ્રાચીન, પૂર્વનું, જૂનું; 5 indefinitely continued in life (ઉમ્મર-વધ) નું; as, a child three years o. ત્રણ વરસનું છે; કે; How o. are you તમને કેટલાં વરસ થયાં, તમારી ઉમ્મર કે-

ટલી છે?; 6 long practised જૂનો, ચીઠો; an o. offender જૂનો પાપી; 7 long cultivated ઘણાં વરસથી એડાણ થતી આવેલી; 8 worn out ઉતરેલું, ધસાઈ ગયેલું; 9 wanting in the vigour of youth જીર્ણ, કસ-દમ વગરનું, રફ પડી ગયેલું; Of o. ઘણા દિવસનું, આગળના વખતથી, અગાઉ; O. school જૂનું મત, જૂનો વિચાર; The O. Testament પુરાતન સ્થાપના, જૂનો કરાર; An o. man ડોસીમ; An o. woman ડોશી, (in contempt) ડોકરી.
OLDEN *a.* જૂનું, પ્રાચીન, અસલ-અગાઉનું.
OLD-FASHIONED *a.* જૂના વિચાર-રૂપનું, જૂના ચાલને અનુસરતું.
OLD-WIFE *s.* વાતચટી ડોશી, વાતગરી-વાતોડી ડોશી, બકબકીઅણ ડોશી.
OLEAGINOUS *a.* [from *L. oliva* olive] તેલ જેવું, તેલમય, ચિકણું, સુવાળું.
OLEANDER *s.* [corr. from *L. rhododendrum*] પ્રતિહાસ નામનો છેડ.
OLFACTORY *a.* [*L. oleo* I smell, and *facio* I make] વાસેન્દ્રિય સંબંધી, સુંઘવાની ધન્દી નું-વાળું-સંબંધી, સુંઘવાનું.
OLIGARCHY *s.* [*Gr. oligos* few & *archein* to rule] અલ્પજન સત્તા-પ્રભુત્વન-રાજ્યન; 2 થોડાં માણસના હાથમાં રાજ્યનો અધિકાર આપવાની રીત.
OLIGARCHICAL *a.* અલ્પજનસત્તા; અલ્પજનપ્રભુત્વ સંબંધી.
OLIVE *s.* [*L. oliva*] (The tree) જીવવૃક્ષન; (the berry) જીવફળન; 2 જીવફળના જેવા રંગ, બદામીરંગન.
OMEN *s.* [*L.*] A prognostic યુક્તન (generally pl.), યુભાયુભશ્ચયક ચિન્હન; બવિધ્યનું ચિન્હ-લક્ષણ; good o. સારા-યુભ યુક્તન; bad o. અપયુક્તન, ખોટા યુક્તન. *vt.* To indicate શ્ચયવું, યુક્ત કરવા; 2 પ્રશ્ન પાંધી કહેવું, બવિધ્ય કહેવું, આગળથી કહેવું.
OMINOUS *a.* Inauspicious અપયુક્તનનું, અયુભશ્ચયક, અભદ્ર, માડું.
OMIT *vt.* [*L. ob* and *mitto* I send] To leave out ચૂકી દેવું, છેડી દેવું, ચૂકવું; 2 to

forbear to do બાકી મુક્યું, ચૂક્યું, ગફલતથી -બૂલથી ન ક.; as, his father omitted nothing in his education તેના આપે તેની કેળવણીમાં કંઈ બાકી મુક્યું નહીં.

OMISSION *s.* The act (See verb); 2 the not doing of (કશી વાત નહીં કીધાની-મુકી દીધાની) કચ્છરફ-ગફલતફ-ચૂકફ-બૂલફ; 2 that which is omitted મુકી દીધેલા અંશ-ભાગ -વાત; ચૂકફ, બૂલફ.

OMNIBUS *s.* [*L.*, = for all] પચીસ વીસ માણસ માય એવડી મ્હેઠા શહેરમાં બોડે ફરતી એક પ્રકારની ગાડી, 'આમનિબસ'ફ.

OMNIPOTENT *a.* [*L. omnis* all & *potens* powerful] સર્વશક્તિમાન; The o. સર્વશક્તિમાન પરમેશ્વર.

OMNIPOTENCE *s.* સર્વશક્તિફ, અનંતશક્તિફ, અપારશક્તિફ.

OMNIPRESENT *a.* [*L. omnis* & *presens* present] સર્વબાવી, સર્વબાપક, સર્વ-બાપી, સર્વગત.

OMNIPRESENCE *s.* સર્વત્રબાવીપણું, સર્વબા-પકતાફ, સર્વબાપીપણું.

OMNISCIENT *s.* [*L. omnis* and *scio* I know] સર્વગ, સર્વસાક્ષી, ત્રિકાલગ.

OMNISCIENCE *s.* સર્વગતાફ, સર્વસાક્ષીત્વ, ત્રિકાલગ્યાન.

OMNIVOROUS *a.* [*L. omnis* & *voro* I devour] બધું ખાનારું, સર્વખાદમ.

ON *prep.* [*A.S.*] ઊપર, પર; as, a book on the table મેઝ ઊપર ચોપડી; 2 towards & to the surface of ઊપર, પર; 3 at or near તરફ, ઊપર, (loc.) એ; as, o. each side દરેક બાજુએ - તરફ - ઊપર; o. the coast કિનારે, કિનારા પાસે-આગળ; o. the Ganges ગંગા ઊપર, or ગંગા કહિ-તીરે; 4 governing words expressive of time (loc.) એ, માં; as, o. monday સોમવારે; o. that day તે દહોડે; o. that occasion તે પ્રસંગે; 5 at the peril of -ને સદે-જોખમે; 6 in consequence of (with a verb in the past tense) એટલે, ત્યારે, પછી; as, o. his arrival તે આવી પહેાંચે ત્યારે-

એટલે; or તેના આવી પહેાંચ્યા પછી; o. his returning no answer તેણે જવાબ ન દીધો ત્યારે-એટલે; 7 in reference or relation to તરફથી, તરફની. તરફથી તે; o. your part તમારી તરફ નું-ધી-થી તે; To play o. વગાડવું; as he plays well o. the violin તે સારંગી સારી વગાડેછે; in phrases like—'heaps on heaps'—'on' may be rendered by -ના, ઊપર; or by the old loc. of the first noun and the nom. of the second, or the latter noun only may be translated and qualified by ઊપરાંતપરી; as, heaps on heaps દગે દગ, દગના દગ, દગ ઊપર દગ, ઊપરા ઊપરી દગ; phrases like 'on his word and on his honour' are rendered sometimes by સમઆધને, but in most cases they must be rendered very freely; O. a sudden એકાએક, એકદમ, અણચિત્યું, એાચિનું, અચાનક; o. fire શળગનું, બળનું, જળનું, લાગનું, આગથી બળી જનું; metaphorically ક્રોધથી તપી ગયેલું, ક્રોધાવમાન; O. high ઊંચે, ઊપર, ઊપરનું; On't, on it તેનું; O. the alert જાગ્રત, ચાક, ચારખાક; O. the wing ઉડનું, જનું, ચાલનું; અગીઆરા ગલનું, ગચ્છુન્તી કરનું. *ad.* (most general sense) આગળ; 2 as expressing continuance, after verbs, it may be rendered by કરવું, જનું with the participle in યા or એ; sometimes with રહેવું with the pres. part.; as, to say o. કહે-કહા જવું-કરવું; કહેતાં રહેવું; to sleep o. જંઘા ક.; 3 adhering, not off સ્થિર, પાછળ, વળગેલું, કા-યમ; 4 (as clothes) પહેરેલું; To put o. પહેરવું, એાડવું, ધાલવું; And so on ઇત્યાદિ.

ONWARD *a.* આગળનું, આગળ, આગળ ચાલે-લું-ચાલનું, વર્ધમાન, અગ્રગામી; as, o. course આગળ ગતિફ. *ad.* આગળ.

ONWARDS *ad.* આગળ.

ONCE *ad.* (See under One).

ONE *a.* [*A.S. an, æn*] એક; 2 (indefinitely) નામનો એક-કોઈ માણસ; as, o.

Jones જેન્સ નામનો એક માણસ; some o. કોઈ, કોઈએક; The little ones છોકરાં, બચ્ચાં કચ્ચાં; The great ones મહા પુરોહિત; O. as a correlative of another may be rendered by એક; 3 closely bound together એકરૂપ, એકસંપી, એક ગાંધવાળું; as, when all the Hindus shall be o. ન્યારે બધા હિંદુઓ એકસંપી થશે; 4 the same એકજ, એકનું એક, એકજ જાતનું; as, o. plague was on them all તે બધાને એકજ રોગ થયો હતો; One-eyed કાણું; one-story એકમાળીક; One...another કંઈ-કંઈન, કોઈ-કોઈમ; as, speaking o. thing and doing another બોલવું કંઈ ને કરવું કંઈ; Such a o. ફલાણો; Any o., some o. કોઈ; Every o. હરેક-દરેક-પ્રત્યેક માણસ-વસ્તુ; One's self પોતે, જાતે, પંડે; One's own પોતાનું; All o. એકનું એક; O. by o. એકે એકે; At o. મળતા વિચારનું; as, I am at o. with you હું તમારી જોડે મળતા વિચારનો છું; O. another એક બીજાને; *ad.* આમણસામણ, અરસ્ય-રસ, પરસ્પર.

ONE-SIDED *a.* એક પક્ષી, એક તરફી.

ONCE *ad.* At one time એક વાર-ફેરા-ફેરી-વખત; 2 formerly આગળ, પૂર્વે, ઘણા દહાડા ઊપર; This o. આ-આટલી વાર-ફેરા-ફેરી; At o. તેજ વખત, તરત, એકદમ, તાકીદથી, લાગલું; 2 સામઠું, સાથેલાળું, એકી વખતે; O. and again વારંવાર, ફરી ફરીને.

ONENESS *s.* એકપણું, એકત્વ.

ONE *s.* [*L. homo man*] A person indefinitely કોઈ પુરૂષ, કોઈ; as, if o. should ask ને કોઈ પૂછે; Ones પુરૂષો; Great ones મોટા મોટા, મોટા પુરૂષો. [જુલમ ભરેલું.

ONEROUS *a.* [*L. onus a burden*] ભારે,

ONE-SIDED *a.* (See under One).

ONION *s.* [*L. unio*] ડુંગળી, ખાજન; a single o. ડુંગળી-ખાજનું ડલું-કાંડું.

ONLY *a.* [old *E. onely, A.S. ænlic* onelike] One alone એકલો, એકજ; Govind was the o. person there ત્યાં એકલો જો-

વિન્દ હતો; sometimes it may be rendered by જ, or જ with એકલો; as, ત્યાં જો-વિન્દ હતો, ત્યાં જોવિન્દ એકલો હતો; 2 this and no other એકનુંએક, એકલું; as, he is an o. child તે એકનોએક છેક-રો છે; 3 this above all others સર્વોપ-રી, ધુપ્પ, એક. *ad.* ફક્ત, માત્ર-જ, do this o. માત્ર આ કરો. [દાષ્ટ, હૃદયોમ.

ONSET *s.* હુમલોમ, હંમોમ, ધસારોમ, અ-ONSLAUGHT *s.* [*AS. on & slagun* to dash against] (See Onset).

ONTOLOGICAL *a.* [*Fr. ontologique*] પ્રાણીમાત્ર-જૂતમાત્ર વિચાર સંબંધી; O. proof જૂતમાત્રપ્રાપ્ય સિદ્ધાંત,નિરુબવપ્રાપ્ય સિદ્ધાંત.

ONTOLOGY *s.* જૂત-પ્રાણીમાત્ર વિચારમ.

ONUS *s.* [*L.*] જુમોમ, બોજોમ; O. *probandi* પુરાવાનો બોજો.

ONWARD, ONWARDS (See under On).

ONYX *s.* [*L.*] ગોમેદમ, રિતધાતુમ.

OOZE *vi.* [*AS. wós juice*] ઝરવું, ઝમવું, ગળવું, નિતરવું.

OPAL *s.* [*L. opalus*] ક્ષીરસ્ફટિકમ.

OPAQUE *a.* [*L. opacus* dark] Not transparent અપારદર્શક, તેજ-કિરણ-પ્રકારા પ્રતિબંધક; 2 dark તેજહીન, નિસ્તેજ.

OPACITY *s.* અપારદર્શકપણું, તેજ-કિરણ-પ્રકારા પ્રતિબંધકપણું; 2 નિસ્તેજ-તેજહીનપણું.

OPE *vt. & vi.* (See Open).

OPEN *a.* [*AS. open, imp. from eopan, to open*] (a door, way &c.) ઉઘાડું, ખુલ્લું, મોકળું; 2 free to all comers (house) જેમાં સર્વને આવવાની છૂટ હોય એવું; 3 exposed (physically) ઉઘાડું, ખુલ્લું; (morally) યોગ્ય, પાત્ર; as, o. to censure કપકા યોગ્ય; 4 expanded ઉઘાડું, ખુલ્લું, (a flower) વિકસિત, ખિલેલું; 5 (a) unreserved (pers.) ખુલ્લા દિલનું, નિષ્કપટી; (b) easily understood ઉઘાડું, બાપ કળી રાકાય તેવું; (c) (hearts) ખરા દિલનું, ખરા બાવનું; (d) not concealed ઉઘાડું, ખુલ્લું, ચોખ્ખું, સાફ; 6 not frozen up હિમ-ખરફની હરકત વગરનું, ઉઘાડું, ખરફથી બંધ ન થઈ ગયેલું; as,

an o. river અરકથી બંધ ન થઈ ગયેલી નદી; 7 not settled or closed ચાલતું; as, an o. account ચાલતો હિસાબ; 8 free to be discussed વાદવિવાદ કરી શકાય તેવું, અનિશ્ચિત; 9 easily enunciated (vowel) ઉદાત (સ્વર); Wide o. ઉધાડું ફાંક-દોર; In o. ખુલ્લી-ઉધાડી રીતે, ઉધાડે ઊગે-ફાંકે. *vt.* ઉધાડવું, ખૂલવું, ઉધાડું-ખુલ્લું કર.; 2 to break or otherwise divide -માં ચીરી-ફાટ પાડવી; 3 to clear માકળું-ઉધાડું થકવું-ક.; 4 to bring to view, to exhibit દેખાડવું, ઉધાડું-ખુલ્લું કરી દેખાડવું; 5 to explain સમજાવવું, સ્પષ્ટ સમજાવવું; 6 (the mind) મન ખોલીને કહેવું, હેયાની-મનની વાત કહેવી; 7 to commence શીરૂ કર., પ્રારંભવું, આરંભવું; To o. up ખુલ્લું-ઉધાડું, કર.-કરીને દેખાડવું. *vi.* ઉધાડવું, ખૂલવું, ઉધાડું-ખુલ્લું થવું; 2 -માં ફાટ-ચીરી પડવો; 3 to begin શીરૂ થવું, -નો આરંભ-પ્રારંભ-શીરૂઆત થવી; To o. to view દેખાડવું.

OPEN-HANDED *a.* છુટા-માકળા હાથવાળું, હાથનું છુટું-માકળું, માકળા જીવવાળું, ધોતાળ, સખી, ઉદાર. [ખુલ્લા દિલનું.]

OPEN-HEARTED *a.* નિષ્કપટી, નિખાલસ.

OPENING *s.* A breach માગમ, ખાડું; (in a hedge) છિંડું; 2 a hole ખાકોઈન, ખાડું; 3 beginning પ્રારંભમ, શીરૂઆત, આરંભ.

OPENLY *ad.* Publicly ઉધાડી-ઝાહેર-ખુલ્લી રીતે, સૌના દેખતાં, ઉધાડે છેડક; 2 without reserve or disguise ખુલ્લા દિલથી; 3 plainly સ્પષ્ટ-ઉધાડી-ખુલ્લી રીતે.

OPENNESS *s.* ઉધાડ-ખુલ્લા પહોં; 2 freedom from secrecy, disguise, or ambiguity ઉધાડ-ખુલ્લા પહોં, સ્પષ્ટતા; 3 candour નિખાલસપણું, નિષ્કપટીપણું.

OPERA *s.* [*It., L. opera* works] સંગીત-નાટકન, સંગીતન; 2 (the house) સંગીતગૃહન.

OPERA-GLASS *s.* (સંગીતગૃહમાં તમાથો જોવા. નું) બે નળીનું ટુંકું દૂરબીન. [સંબંધી.]

OPERATIC સંગીત નાટકના મળજ-જોવું-યોગ્ય-

OPERATE *vi.* [*L. opus* work] (on) To act (કામ-ક્રિયા) કર., બળ વાપરવું, બળ વાપરી

ક્રિયા કર.; To produce an appropriate effect (શરીર કે મન ઉપર) યુક્ત દાખવવો, -થી કારણો યુક્ત-અસર જણાવી-યવી; 2 (surg.) વાઢકાપ કર., રાક્ષોપચાર કર., કાપવું, ચીરવું. *vt.* To produce કર.; ઉત્પન્ન કર., -થી થવું-ઉત્પન્ન થવું.

OPERATION *s.* The act of operating ઓપારમ, ક્રિયા, કૃતિ; 2 mode of action યુક્તમ, અસરમ; as, medicinal drugs of rare o. વિલક્ષણ યુક્તવાળાં ઔષધીઓ; 3 action, movement કામન, કાર્યન, કૃત્યન; A military o. યુદ્ધ વાસ્તે કરેલું કામ; 4 effect અસરમ, ચલણન; 5 (surg.) રાક્ષોપચારમ, વાઢકાપ, રાક્ષક્રિયા.

OPERATIVE *a.* Active in the production of effects કાર્યકારી-જનક-ઉત્પાદક, ક્રિયાજનક, કાર્યસાધક, યુક્તકારી; 2 efficient in work ઉચુક્ત. *s.* કારીગરમ.

OPERATOR *s.* ક્રિયાજનક-કારક, કાર્ય કર્તા-કરનાર; 2 (surg.) રાક્ષવૈદ્યમ, વાઢકૃદીશિમ.

OPEROSE *a.* Laborious બાર મહેનત-અમવાળું, માથાકૂટવાળું, કઠાળા બરેલું, થકવે યિયું.

OPHTHALMIA *s.* [*Gr. ophthalmos* the eye] નેત્રરોગમ, આંખનો મરજ, આંખ.

OPHTHALMIC *a.* નેત્રરોગ સંબંધી, આંખના મરજ નું-વિશે-સંબંધી.

OPIATE *s.* & *a.* (See under Opium.)

OPINE *vi.* [*L. opinari* to think] ધારવું, -ને લાગવું.

OPINION *s.* મતમન, અભિપ્રાયમ, વિચારમ; 2 estimation વિચારમ; (law) the formal decision of a judge &c. ન્યાયાધીશનો ઠરાવ-અભિપ્રાયમ; Public o. સોક-પંચ વાણીમ.

OPINIONATED, OPINIONATIVE *s.* આપ-મતિયું, જાહી, પોતાનું જ મત ખરું છે એમ સમજી તેને વળગી રહેનાર.

OPIUM *s.* [*Gr. opion* poppy-juice] અફીમન, અફીણન.

OPIATE *s.* & *a.* ઈશ-વેન આણે યિયું ઔસડ-યિયું નિદ્રાજનક ઔસડન-દવા.

OPPONENT *s.* (See under Oppose).

OPPORTUNE *a.* [*L. ob* and *portus* the port] Seasonable ખરા તાકડાનું, તાકડાનું, ખરી સંધિનું-વિશે; *as*, your coming was quite o. તમારું આવવું ખરા તાકડાનું હતું.

OPPORTUNELY *ad* ખરે તાકડે, ખરી સંધી-એ, તકાતક, જેવી જોઈએ તેવી તકે.

OPPORTUNITY *s.* પ્રસંગ, તક, તાકડો, લાગ, અવસર; *as*, neglect no o. of doing good બહુ કરવાનો કોઈ પણ પ્રસંગ ચૂકતા નહીં.

OPPOSE *vt.* [*L. ob* & *pono* I place] To set opposite સામું-સામે મૂકવું-ધરવું; 2 to set against સામે-સામું-વિરુદ્ધ કરવું-મૂકવું; *as*, I may o. my single opinion to his હું મારા એકલાનો મત તેના વિરુદ્ધ મૂકું; 3 to resist -ના સામે-સામું થવું-પડવું. -ના ઉલટા પડવું; 4 to resist effectually અટકાવવું, સામા થઈ અટકાવવું, -નું ચાલવા ન દેવું; *as*, to o. the progress of an enemy શત્રુને આગળ વધતો અટકાવવો. *vi.* વાદવિવાદમાં હરકત થવી, ઉલટો પક્ષ પકડવો, સામું થવું.

OPPONENT *s.* સામાવાળો, પ્રતિપક્ષી; 2 a foe શત્રુ, દુશ્મન, વૈરી.

OPPOSITE *a.* (to) સામું, સામે, સમુખ; *as*, a house o. to the fort કિલ્લાના સામું ઘર; 2 contrasted with ઉલટું, વિપરીત, વિરુદ્ધ, સામું. *s.* ઉલટી વાત, અડચણ, હરકત; *as*, I said just the o. મેં તેથી બિલકુલ ઉલટી વાત કહી હતી.

OPPOSITION *s.* (The state) સામું-સમુખ હોવું તે; સામાપણું; (of two objects) સામસામાપણું; 2 resistance સામા થવું તે, અટકાવ, પ્રતિષેધ, પ્રતિરોધ; 3 the collective body of opposers પ્રતિપક્ષી મંડળ; (in Eng.) પાર્લિમેન્ટ સભામાં મંત્રી-ના પક્ષથી વિરુદ્ધ પક્ષવાળાનું મંડળ.

OPPRESS *vt.* [*L. ob* & *premo* I press] પીડવું, બહુ દુઃખ દેવું, થોડ-જુલમ નો અતિ-શય બાર થકી પીડવું; 2 to sit or lie heavy upon -માં -ઊપર બારે શબ્દો લાગવું; *as*, excess of food oppresses the stomach અતિશય ખોરાક પેટમાં બારે શબ્દો લાગે છે.

OPPRESSION *s.* The act (See verb) પી-

ડન, પીડવું-દુઃખ દેવું તે, જબરદસ્તી-જુલમ-અતિશયની ક. તે; 2 the state of being oppressed, જુલમ, અતિશય સ-ખતી; 3 a sense of heaviness બારે શ-બ્દો, સુસ્તી, મન્દતા, આળસ; 4 injustice અન્યાય, અધર્મ; 5 misery દુઃખ, પીડા, કષ્ટ.

OPPRESSIVE *a.* Unjustly severe (acts &c.) જુલમી, જુલમ ભરેલા; (pers.) જુલમી, જુલમગાર; 2 heavy અતિશય, બારે, જબરદસ્ત, અતિ; *as*, o. grief અતિશય થોડ; o. taxes બારે-જુલમી વેરા.

OPPRESSOR *s.* જુલમ કરનાર, પીડક, પીડનાર, દુઃખદેનાર, ગેરન્યાયની વેરા ધેનાર.

OPPROBRIOUS *a.* [*L. opprobrium* disgrace] (epithets &c.) નિન્દા-તિરસ્કાર-અપવાદ-બદનામી ભરેલું-નું-વાળું, નિન્દક; O. words નિન્દાનું બાણ; 2 hateful તિરસ્કૃત, તુચ્છ, નિન્દ્ય, ફિત્કાર યોગ્ય.

OPPROBRIUM *s.* ફિત્કાર, ફિટફિટ, ધિકાર, અતિશય અપવાદ.

OPPUGN *vt.* [*L. ob* and *pugno* I fight] -ની સામા થવું, -ના સામે ટકાર થવી.

OPTATIVE *a.* [*L. opto* I wish] ઇચ્છા-દર્શક-સૂચક.

OPTION *s.* The right of choice પસંદ કરવાનો અધિકાર-છૂટ-હકમ; 2 choice પસંદગી, મરજી, ખુશી; 3 wish ખુશી, રાજખુશી, મરજી; *as*, emigration must proceed from the o. of the people દેશાન્તરગમન થોડની ખુશીથી થવું જોઈએ.

OPTIONAL *a.* ખુશી-મરજી-ઈચ્છા ઊપર રા-ખેલું-આધાર રાખવું; ખુશી-મરજી-ઈચ્છા નું; it is o. with you to go or stay જ્યુ કે રહેવું તમારી ખુશી ઊપર છે.

OPTIC *s.* [*Gr. optomai* to see] દર્શનેન્દ્રિય, આંખ.

OPTICAL, OPTIC *a.* Relating to vision દ્રષ્ટિ-દર્શન સંબંધી-નું-દર્શન ક્રિયા વિશે, જોવા સંબંધી, નજર નું-વિશે; 2 pertaining to the organ of sight દર્શનેન્દ્રિય-અધુરિન્દ્રિય નું-સંબંધી, દેખાવાનું, જોવાનું, (in comp.)

દર્શન; as, the o. nerve દર્શનતંત્રમ; 3 relating to optics દર્શનશાસ્ત્ર નું-સંબંધી-વિષે.
OPTICIAN *a.* દર્શનચંત્ર યનાવનાર-વેચનાર.
OPTICS *s.* દર્શન શાસ્ત્રન-વિદ્યા *f.*
OPTIMISM *s.* [*L. optimus* the best] જગતમાં જે જે છે, કે અને છે તે બધું સારાને વાસ્તે છે, યિયું મત.
OPTIMIST *a.* જગતમાં જે જે છે, કે અને છે તે બધું સારા વાસ્તે છે, યિયું મત ધરાવનાર.
OPTION, OPTIONAL (See under *Optative*).
OPULENT *a.* [*L. ops* power, wealth] માતબર, તાલિવર, તવંગર, ધનવાન, પૈસાદાર.
OPULENCE *s.* સંપત્તિ, દ્રવ્યન, ધનન, દોલત *f.*
OR *conj.* [*A.S. dæher*] અથવા, કે, ઈઆ, કિ-વા; 2 otherwise નહીંતો, નહીંતર.
ORACLE *s.* [*L. oraculum*, from *oro* I speak] An answer of a reputed god બાંધેલા પ્રશ્નો દેવે અથવા દેવ પુરૂષે આપેલા ઉત્તર; 2 the deity supposed to give the answer બાંધેલા પ્રશ્નો ઉત્તર આપનાર દેવ-દેવ પુરૂષન; 3 the place where it was given જે સ્થળે પ્રશ્નો ઉત્તર દેવ આપે તે સ્થળ; 4 (*pl.*) revelations and messages from God ઈશ્વર પાસેથી આવેલા નિર્દેશન-સંદેશન; 5 (*pl.*) the entire sacred scriptures ખ્રિસ્તીધર્મ શાસ્ત્રન, 6 (among the jews) the most holy place in the temple યાહુદી લોકના મંદિરમાં સૌથી પવિત્ર જગ્યા; 7 any great authority જે પુરૂષનું મત ધણું મોજદાર ગણાતું હોય તે પુરૂષ, આમ પુરૂષન, મહોટા મોભાવાળો પુરૂષ, ઘણો વજનદાર-મોજદાર પુરૂષ; 8 a wise decision of great authority મહો જુદિશાળી પુરૂષનું વચન, આમવચનન.
ORACULAR *a.* Pertaining to an oracle બાંધેલા પ્રશ્નો દેવે આપેલા ઉત્તર સંબંધી-નું-જેવું-વિશે-વિશેનું; 2 uttering oracles પ્રશ્નો ઉત્તર કહેનાર; 3 (like an oracle) grave (*a*) ગંભીરતાવાળું, પ્રોઠ; (*b*) positive નિ-આયક, નિશ્ચિતપણાવાળું, આચારક; (*c*) obscure અસ્પષ્ટ, દ્વયર્થી.

ORAL *a.* [*L. os* the mouth] મોઢાનું, મુખ-બાજીયાનીનું, અલિખિત; (in comp.) મુખ; as, o. examinations મુખપરીક્ષા, મોઢાની પરીક્ષા; an o. answer મુખ જવાબ, મોઢાનો જવાબ; o. law અલિખિત કાનુન.
ORALLY *ad.* મોઢે, મુખબાજીયાનીથી.
ORANGE *s.* [low *L. arangia*, *Pers. naranja*] (The fruit or tree) નારંગી *f*; (the tree) નારંગીનું ઝાડ. *a.* નારંગી, નારંગીના રંગનું.
ORANGERY *s.* નારંગીનો બાગ, કિત્તોમ.
ORATION *s.* [*L. oro* I speak] મહેનત લઈને રચેલું વાક્યચતુર્થવાળું બાષણ, બાષણન.
ORATOR *s.* ચતુર વક્તામ, વાક્યચતુર્થવાળો બાષણકર્તા, છુટાદાર વક્તામ.
ORATORIAL-ICAL *a.* ચતુરવક્તા નું-સંબંધી-વિષે; 2 pertaining to oratory વાક્યચતુર્થ સંબંધી, વાક્યચતુર્થજન, છુટાદાર.
ORATORIO *s.* ખ્રિસ્તી ધર્મપુસ્તકમાંના વિષય સંબંધી યનાવેલું સુર તાનવાળું ગાન; 2 મંદિરન, પૂજનગૃહન.
ORATORY *s.* વાક્યચતુર્થન, વક્તૃત્વન, રાખ-ચતુર્થન; 2 (a place) પ્રાર્થનાગારમ, ઘરમાં સેવા-પૂજન નું મંદિરન, સેવા-પૂજન ગૃહન.
ORB *s.* [*L. orbis* a sphere] A sphere ગોળમ, ગોળોમ; as, the celestial orbs આકાશમાં દિવ્યગોળા (સૂર્ય-તારા-ચન્દ્ર વગેરે); 2 the eye ડોળોમ, ચક્ષુગોળન.
ORBED, ORBICULAR *a.* ગોળ, ગોળાકાર, વર્તુળાકાર.
ORBIT *s.* કક્ષા *f*, ગ્રહપથમ, ફેરી *f*.
ORCHARD *s.* [*A.S. ortgeard* a wort-yard] ફળબાગમ, ફળવાડી *f*, ફળવૃક્ષ વાટિકા *f*, (એમાં છેડાંવાળાં ફળનાં ઝાડો સમાસ થતો નથી).
ORCHESTRA *s.* [*L.*] (in a theatre) the space between the stage and the audience નાટકગૃહમાં રંગભૂમિ અને શ્રોતાસ્થાન વચ્ચેની જગ્યા; 2 the place appropriated to the band વાજન બૃન્ધિ-સ્થળન; 3 વાજન વગાડનારાઓનું ટોળું, વાજકમંડળન.
ORCHESTRAL *a.* વાજનસ્થળનું-સંબંધી, વાજનસ્થળને યોગ્ય, વાજનસ્થળમાં ગવાતું.

ORDAIN *vt.* [*L. ordo* order] To regulate વ્યવસ્થાપૂર્વક ઠરાવવું - ગોઠવવું - મૂકવું, નિયમ પ્રમાણે ગોઠવવું, સ્થાપવું; 2 to enact, to decree કાયદો-નિયમ-હુકમ કરી, ઠરાવવું, નિર્માણ કરી; 3 constitute કરવું, ઠરાવવું, નીમવું; as, he was ordained his special governor તેને તેનો ખાસ નિયંત્રક ઠરાવ્યો હતો; 4 to invest with sacerdotal functions (નિસ્તી) ધર્મોપદેશની દીક્ષા આપવી.

ORDINANCE *s.* A permanent rule of action નિયમ, ધારેલ ઠરાવ, કાનૂન, કાયદો, વિધિ; - 2 an established rite નિયમપૂર્વક વિધિ-ક્રિયા.

ORDINATION *s.* The act of ordaining (See verb 4); 2 the state of being ordained નિર્મિત-સ્થાપિત પાણું, વ્યવસ્થિત પાણું; 3 tendency વળણ.

ORDEAL *s.* [*AS. orddl*] ધીન્. દિવ્ય; O. by fire અગ્નિપરીક્ષા (the Hindu forms of o. are તુલા, અગ્નિ, જલ, વિષ, ચોખ્ખા); 2 severe trial ખરી કસોટી, કઠિણ પરીક્ષા.

ORDER *s.* [*L. ordo*] Methodical arrangement વ્યવસ્થા, ક્રમ; as, good o. is the foundation of all good things સંધર્મ સારાં વાનાં પાથો સારી વ્યવસ્થા છે; 2 good condition સુસ્થિતિ, વ્યવસ્થા; out of o. અવ્યવસ્થા; 3 established procedure પદ્ધતિ, રીત, ક્રમ; 4 regular government સારો બંદોબસ્ત; as, o. is restored પાછો બંદોબસ્ત થયો છે; 5 a regulation કાનૂન, કાયદો, નિયમ, ધારો; 6 a command હુકમ, આદા; 7 a commission ફરમાર, વરધી, કામ; 8 mercantile commission ફરમાર, કામ, આદા; 9 (to pay money) (નાણા આપવાનો) રૂકો-ચિઠ્ઠી-કામ; 10 a separate class (pera) વર્ગ, મંડળ; (a religious fraternity) આશ્રમ, માર્ગ, પંથ; 11 the rank of deacon, priest or bishop ધર્મોપદેશનું પદ, ગોરપદ, ધર્મગુરુનું પદ-દીક્ષા; as, to take

orders ધર્મગુરુનું પદ-દીક્ષા લેવી; (archi.) (પ્રાચીન યુરોપિયન લોકમાં ઇમારત બાંધવાની પાંચ પદ્ધતિ હતી એમાંની કોઈ) ઇમારત પદ્ધતિ; 14 (in zoology and botany) a group ગણ, વર્ગ; General orders સેનાધિપતિના લશ્કર બે પર હુકમ, સદરહુકમ; Inverted o. વ્યતિક્રમ; In direct o. અનુસાર; Contrary to natural o. પ્રતિસાધ; In o. માટે. કાળે, વાસ્તે, સાર, અર્થ; as, in o. to our eternal happiness આપણા શાશ્વત સુખ સાર; O. of battle લડવાને માટે (લશ્કરની) વ્યૂહ; O. of the day કામનો ક્રમ, અચુક દિવસે અચુક કામ ચલાવવું એવા કાયદા બાંધનારી મંડળીએ ઠરાવેલા ક્રમ; Out of o. વકરી ગયેલું, બગડેલું, અવ્યવસ્થિત, રાધળવકળ થઈ ગયેલું, રીતથી ઉલટું; In good o. વ્યવસ્થિત, સુવ્યવસ્થિત, સારું; Made to o. ફરમારી, ખાસ ફરમારથી બનાવેલું. *vt.* To put in o. વ્યવસ્થિત કરી, ક્રમ પ્રમાણે રીતસર ગોઠવવું-ચલાવવું, ની વ્યવસ્થા કરી; as, to o. domestic affairs with prudence ધરખટલો વિવેકથી ચલાવવો; 2 to manage ચલાવવું, નિયમસર ચલાવવું, નો વહિવટ કરી; 3 to command આદા-હુકમ આપવો-કરી, ફરમાવવું; as, to o. troops to advance લશ્કરને આગળ વધવાનો હુકમ કરી; 4 to admit to holy orders ધર્મગુરુનું પદ-દીક્ષા, આપવી. *vi.* હુકમ-આદા કરી-આપવી, ફરમાવવું.

ORDERLY *a.* Conforming to order વ્યવસ્થિત, સુવ્યવસ્થિત, યથાક્રમ; 2 observant of method or rule નિયમ-રીતસર ચાલનાર-કરનાર, સહુકાઈવાળું; 3 well-regulated સુનિયમિત, વ્યવસ્થિત; 4 being on duty કામ બે પરનો (અધિકારી); O. book લશ્કરમાંની દરેક ટુકડીમાં પલટણોને લગતા સામાન્ય હુકમ નોંધવાની ચોપડી; O. officer, or an o. લશ્કરી અમલદારની હથુરમાં સંદેશ લઈ જનાર તથા ફેરાફેરા કરનાર સિપાઈ.

ORDINAL *a.* [*L. ordo* order] ક્રમવાચક; (gram.) સંખ્યાપૂર્ણાર્થ, ક્રમવાચ. *s.* પૂર્ણાર્થ સંખ્યા, ક્રમવાચક સંખ્યા.

ORDINANCE *s.* (See under Ordain).

ORDINARY *a.* [*L. ordo* order] Customary રીત-દસ્તુર-વહીવટ-આલ-સિરસ્તા-નિયમ યુજ્ય-પ્રમાણે, રીત્યનુસાર; 2 of common rank સાધારણ, મધ્યમ; 3 common, usual સાધારણ; 4 inferior કનિષ્ઠ, ઉત્તરજ, મધ્યમ; 5 plain સાધારણ, બ્યવહારિક, બહુ કૂટુંક નહીં ને બહુ કદૂપું નહીં તેવું. *s.* A dining room where there is a fixed price for a meal જે વિશીમાં ચ્મિકવારના જમણની કિંમત ફરાવેલી હોય તેવી વિશી-ખાનાવળી; 2 ચ્મિવી વિશીમાં ચ્મિકવારનું ધોજન-જમણ; 3 an ecclesiastical judge ધર્મ બાબતના ચુકદમા ચુકવનાર અધિકારી.

In *o.* નેમણુકી, હમિરા કામ કરનાર, કાયમનું; *as*, a physician in *o.* નેમણુકી વૈદ્ય.

ORDINARILY *ad.* ધણું કરીને, સાધારણ રીતે.

ORDINATION *s.* (See under Ordain).

ORDNANCE *s.* [*L. ordo* order] મહેલો અગ્નિ અક્ષ, તોપો, તોપખાનું.

ORDURE *s.* [*L. horridus* horrid] (See Dung, Excrement).

ORE *s.* [*AS. ōr*] અશુદ્ધ-અશોષિત ધાતુ; 2 metal ધાતુ.

ORGAN *s.* [*Gr. organon* instrument] A natural instrument (in living beings) ધંદ્રિય, દારન; organs of respiration શ્વાસેન્દ્રિય; organs of perception and sensation યાનેન્દ્રિય, યાનતંત્ર; organs of motion (the muscles) સ્નાયુ, માંસના તંત્ર; -of smelling શણેન્દ્રિય; -of speech વાગિન્દ્રિય; -of vision ચક્ષુરિન્દ્રિય; -of hearing શ્રોત્રેન્દ્રિય; 2 means of communication દારન, સાધન, માર્ગ; *as*, the secretary is the *o.* of communication સંબંધારનું દાર મંત્રી છે, સંબંધાર મંત્રીદાર થાય છે; 3 a wind instrument વાદ્યન, વાજનું.

ORGANIC, ORGANICAL *a.* ધંદ્રિયનું-સંબંધી -લગતું-વિષેનું, ધંદ્રિયવાળું-વાન, સેન્દ્રિય, જીવસાધન નું-વિષેનું; *as*, *o.* structure જીવસાધનસંબંધી બંધારણ; *O.* life જીવનસાધનવાળો જીવ-વસ્તુ; 2 instrumental સાધનબૃત,

ઉપકરણ-અંગ બૃત; *O.* bodies સેન્દ્રિય-સાંગ પદાર્થ, (પ્રાણી તથા ગ્રાહ).

ORGANISM *s.* Organic structure અવયવ રચના, ધંદ્રિય સંબંધસ્થાન-રચના; 2 an organised being સેન્દ્રિય-સાવયવ પ્રાણી-પદાર્થ, જીવનસાધન વિશિષ્ટ પદાર્થ.

ORGANIST *s.* વાજનું વગાડનાર

ORGANISE *vt.* To form with organs સાવયવ ક., ધંદ્રિયવાન ક., જીવન સાધન આપવાં; *as*, organised beings જીવનસાધન વાળાં પ્રાણી-પદાર્થ; 2 to arrange or constitute in parts યોજનું, યોજના કરી જોડવું-રચવું, સંયોજના ક.; *as*, to *o.* a government રાજકારભારની યોજના ક.

ORGANISATION *s.* The act (See verb); 2 યોજના, રચના, સંયોજના.

ORGIES (*pl.*) *s.* [*Gr. & L. orgia*] દારૂ ઠાંસીને ચેનખાજી-બહાર-મસ્તી યોજ ક. તે.

ORIENT *a.* [*L. oriri* to rise] Rising ઉદય થતો-પામતો, ઉદયમાન, ઉગતું; 2 eastern પૂર્વનું, પૂર્વ દેશ-ખંડ નું; 3 bright ચળકતું, ચકચકિત, તેજદાર, પાણીદાર, જીવનતનું. *s.* પૂર્વ, ઉગમણ, પૂર્વ દિશા.

ORIENTAL *a.* પૂર્વ દેશનું, પૂર્વનું, ઉગમણનું. *s.* પૃથ્વીના પૂર્વ ખંડનો વતની; પૂર્વ દેશવાસી.

ORIENTALISM *s.* પૂર્વ દેશ વાસીઓનું વિશેષ મતન-રીતિ-પદ્ધતિ, -ની ભાષા શૈલી.

ORIENTALIST *s.* (See Oriental *s.*); 2 one versed in the eastern languages and literature પૂર્વ દેશની વિદ્યામાં તથા ભાષાઓમાં પ્રવીણ પંડિત, પૂર્વવિદ્યામ.

ORIFICE *s.* [*L. os, oris* the mouth] નળીનું મોં, વેહન, બાકું, કાણું.

ORIFLAMME *s.* [*L. arerum & flamma* flame] પૂર્વે ફાન્સ દેશના રાજાઓનો વાવટો -નિશાન.

ORIGIN *s.* [*L. origo*] The first beginning મૂળ, પ્રારંભ, ઉગમ, શીરખાત, ઉત્પત્તિ, આરંભ; 2 the cause or occasion કારણ, નિમિત્ત કારણ, નિમિત્ત, હેતુ.

ORIGINAL *s.* (See Origin); 2 archetype, first copy મૂળ, અસલ; (*as* a

text) મૂળગ્રંથમ, અસલન; 3 (nat. hist.) મૂળ સ્વરૂપ-વસ્તુ. *a.* મૂળ ઉત્પત્તિ-પ્રારંભ ગુણ-સંબંધી-વિષે-લગતું; 2 first in order મૂળ, અસલ, પ્રથમગુણ, પ્રારંભગુણ; 3 not translated મૂળ, અસલ; 4 (pers.) અપૂર્વયોજક, નવું યોજનાર-અગ્રવનાર, નવા વિચાર કાઢનાર; (things &c.) અપૂર્વ, નવું; *O. sin* ઈશ્વરે મના કરેલું કૃત્રિમ બાવા આદર્શ આપ્યું તે પાપ, પ્રાકૃતિક-સ્વભાવન પાપ, બાવા આદર્શનું પાપ.

ORIGINALITY *s.* અસલ-અવલ પાણું; (of the mind) અપૂર્વ યોજના, અપૂર્વ યોજકશક્તિ.

ORIGINALLY *ad.* મૂળ, પ્રારંભે, અસલ, પહેલાં, શરૂવાતમાં.

ORIGINATE *vt.* To produce નવું ઉત્પન્ન-પેદા કર., નવું રચવું. *vi.* પહેલ-ઉત્પન્ન-પેદા થવું, પહેલ-પ્રથમ નીકળવું; as, the scheme originated with the governor, એ યોજના સરમુખ તરફથી નીકળી.

ORIGATION *s.* ઉત્પન્ન-પેદા કર., થવું તે, ઉત્પત્તિ, ઉદ્ભવ.

ORIGINATOR *s.* મૂળ કાઢનાર, પ્રથમ કાઢનાર-ઉદ્ભવનાર, ઉત્પન્ન-શરૂ કરનાર.

ORISON [*L. oro* I beg] પ્રાર્થના, વિનંતિ.

ORMOLU *s.* [*L. aurum* gold, & *molere* to grind] સોનાના નેચા રંગનું પિત્તળ.

ORNAMENT *s.* [*L. orno* I deck] શણ-ગારમ, અલંકારમ, શોભા, આભૂષણ; of gold, silver or other metals) ધરણું; (a single article) ઢાંગીનેમ. *vt.* શણ-ગારવું, શોભાવવું, (as with gold and silver ornaments) ધરણું ધાલવાં-પહેરાવવાં.

ORNAMENTAL *a.* શોભા આપે એવું, શોભાનું, શોભાવાળું, શોભાવે તેવું.

ORNAMENTATION *s.* શણગારવું-શોભાવવું તે; 2 ornament *q.v.*

ORNATE *a.* શણગારેલું, શોભાવેલું, આભૂષિત.

ORNITHOLOGY *s.* [*Gr. ornithos* a bird, & *logos* discourse] પક્ષિવિજ્ઞાન, પક્ષિવિદ્યા.

ORPHAN *s.* [*Gr. orphanos*] માપાપ વગરનું છોકરું, નપાપું છોકરું, નમાયું છોકરું. *a.* માપાપ વગરનું, નપાપું, નમણું.

ORPHANAGE નમાયા-નપાપા પાણું; 2 નમાયા-નપાપા છોકરાને રહેવાનું આશ્રમગૃહ.

ORPIMENT *s.* [*L. auri* of gold & *pigmentum* pigment] Yellow o. હરતાળ -અડતાળ; Red o. રક્તધાતુ.

ORRERY *s.* [from the Earl of Orrery] ગ્રહમંડળ ગતિચક્રયંત્ર.

ORTHODOX *a.* [*Gr. orthos* right & *doxa* an opinion] (pers.) ખ્રિસ્તી ધર્મમાં પક્ષી-દે, સન્માર્ગી; (doctrine, faith) ખરો, યથારાશ્ત્ર, ધર્માનુસાર; 2 જૂના ધર્મને માનનાર.

ORTHODOXY *s.* સન્માર્ગીપાણું, ધર્માનુસારતા, યથારાશ્ત્રપાણું, ખરોમાર્ગ.

ORTHOEPIST *s.* [*Gr. orthos* right & *epos* a word] થુક ઉચ્ચાર કરનાર. [ધાર્.]

ORTHOEPY *s.* થુક ઉચ્ચારમ, થુક ઉચ્ચાર વિ-

ORTHOGRAPHY *s.* [*Gr. orthos* right & *grapho* I write] Spelling થુક જોડણી; 2 (gram.) વર્ણ વિચારમ.

ORTHOGRAPHIC, ORTHOGRAPHICAL *a.* થુક લખવા-લેખન સંબંધી-ગુણ-વિષે, જોડણી ગુણ-વિષે-લગતું-સંબંધી.

OSCILLATE *vi.* [*L. oscillo* I swing] ઝલવું, ઝોલાં ખાવાં; 2 to vary or fluctuate between fixed limits અચુક હદવચ્ચે વધવું ઘટવું, -ની વધઘટ-ચઢઉતર થયા કરવી.

OSCILLATION *s.* ઝોલાં ખાવાં તે, ઝોલવું તે, ઝોલવું; 2 વધઘટ, ચઢઉતર.

OSIER *s.* [*Fr.*] ટોપલા-ટોપલીઓ બનાવવાની એક તરહની નેતર-વેતસ.

OSSEOUS *a.* [*L. os* a bone] હાડકાંવાળું-ગું-જેવું; 2 અસ્થિમય.

OSSIFY *vt. & vi.* -ગું હાડકું બનાવવું, -થવું, પોચા પદાર્થને કઠણ હાડકા જેવા પદાર્થ થવા-ક.

OSSIFICATION *s.* -ગું હાડકું થવું-ક. તે, અસ્થિભવન, અસ્થિભાવમ.

OSTENSIBLE *a.* [*L. ostendo* I show] Shown દેખાડેલું, દેખાડ, બતાવેલું, કહેલું, દેખાડવા-કહ્યા-બતાવવામાં આવેલું; 2 not real જોપરનું, ખસરનું, કહેવાનું, બતાવવાનું.

OSTENSIBLY *ad.* ઉધાડું, ખુલ્લું, ખસરથી, ગોપરથી, કહેવામાં, બતાવવામાં.

OSTENTATION *s.* [*L. ostentatio*] ડાંગમ, ડાકમ, ઢાંગમ, રાપમ, બડકમ, બપકમ.

OSTENTATIOUS *a.* ડાંગ-ઢાંગ કરે ચ્વિયું, ઢાંગી, તિતાલી, ઢાંગ-ડાકનું-ભરેલું, રાપી, બડકદાર.

OSTEOLOGY *s.* [*Gr. osteon bone & logos account*] અસ્થિવિદ્યા, અસ્થિશાસ્ત્ર.

OSTRACISM *s.* [*Gr. ostrakon a tile*] પ્રાચીન આયેન્સના લોક કોઈ માણસને શંખ ઊપર નામ લખીને કાઢી મૂકતા તે; 2 દેશવિવાસન, વિવાસન, દેશનિકાલમ.

OSTRACISE *vt.* To banish by the popular voice લોકના મતે દેશનિકાલ કરે; 2 દેશ-બહાર કાઢી મૂકવું, બહાર બહાર કાઢી મૂકવું.

OSTRICH *s.* [*L. avis, struthio*] રાહામુગન.

OTHER *pro. & a.* [*AS. odher*] Not the same બીજું, અન્ય, જુદું; 2 opposite સામું, પેલી તરફનું; The o. day તે દિવસે, તિલકાડે; Every o. day એકતરફ; The o. world પરલોકમ. [*નહીના, નહીતર.*]

OTHERWISE *ad.* જુદી રીતે, બીજી રીતે; 2

OTTAR, OTTER, ATTAR *s.* [*Hind. attar*] અતર, ગુલાબનું અતર.

OTTER *s.* [*AS. otor*] જળ બિલાડી *f.*

OTTOMAN *a.* [from Osman] તુર્કી, તુર્કી રાજ્યનું-વિષે-સંબંધી-લગતું; The o. power તુર્કી સત્તા. *s.* ગાદી, ગાદેલું.

OUGHT *vt.* [*AS. agan to have*] જોઈએ છે, થયે છે; as, we o. to do our duty આપણે આપણો ધર્મ બજાવવો જોઈએ.

OUNCE *s.* [*L. uncia the twelfth part of a pound*] સોના રૂપાના તોલમાં ૪૮૦ ગ્રેન બરાબરનું (અંગ્રેજી) તોલ; સાધારણ તોલમાં ૪૩૭૫ ગ્રેન બરાબરનું (અંગ્રેજી) તોલ; અધિ-જન, અઢી રૂપીઆ બાર તોલન.

OUR, OURS *pron.* [*AS. ure*] (When the person spoken to is not included) અમારું; (when the person addressed is included) આપણું.

OURSELF, OURSELVES *pron.* અમે પોતે-જાતે-પ્રત્યે, આપણે પોતે-જાતે-પ્રત્યે, પોતે, જાતે; as, on ourselves we stand અમે અમારા પડના આધાર ઊપર છે, રાજ ધરાના

લોક પોતાના વિશે *ourselves* વાપરે છે; as, we o. will follow અમે પોતે પાછળથી આવીશું.

OUST *vt.* [*old Fr. oster*] To take away લઈ લેવું, ખસેડી લેવું; 2 to eject (બાહાર, ગણેલીઆને) કાઢવું, કાઢી મૂકવું.

OUT *ad.* [*AS.*] Not within બહાર; (*a*) not at home બહાર, બહાર ગયેલું; as, the master of the house is o. ઘરનો ધણી બહાર ગયો છે; (*b*) in a state of discovery પ્રસિદ્ધ, બહાર- ઉઘાડું પડેલું, માલમ પડેલું, ઉઘાડું; the secret is o. પેલી છુપી વાત ઉઘાડી પડી છે; (*c*) (a light &c.) બહાર- હોલાઈ ગયેલું; as, the fire is o. દેવતા હોલાઈ ગયો છે; (*d*) incurring loss or expense ખરચ થયેલો, -ને જોડે ગયેલો; as, he is o. fifty pounds તેને રૂ. ૫૦નો ખરચ છે; (*e*) not in office બરતરફ થયો; as, I care not who is o. or who is in હાલ હોદ્દાદાર કોણ થયો અને બરતરફ કોણ થયો મને કંઈ પરવા નથી; (*f*) not in (work) નવરું, (કામથી) દૂર થયેલું, બિનરોજગાર; as, he is o. of work તે બિનરોજગાર છે; (*g*) to the end આખર-છેવટ સુધી- પર્વત, બહુ, આખું; as, to sleep o. the whole morning આખી સવાર જીવવામાં કાઢવી; hear me o. મારું છેવટ લગી સાંભળો; (*h*) in an open manner (a sound) તાલીને, મ્હોટેથી; as, to cry o. તાલીને-મ્હોટેથી બૂમ પાડવી; નીકળવું is sometimes used for it; as, to shine o. પ્રકાશી નીકળવું; (*i*) not in the hands of the owner પારકાને ત્યાં ગણેલો-સાનમાં-ગિરાઈ મૂકેલું; as, the land is let o. upon lease તે જમીન પટે પારકાને ત્યાં મૂકેલી છે; (*j*) with the verb to be = to be in error ભૂલ-ચૂક-દોષ કરે. —માં પડવું, ભૂલવું, ચૂકવું; as, wicked men are strangely o. in the calculation of their own interest પાપી માણસો પોતાનો સ્વાર્થ વિચારવામાં તર-હવાર ભૂલ કરે છે; 2 in a puzzle ગુંચ-વાઈ-ગભરાઈ ગયું; as, I have forgotten my part, and am o. હું મારો વેરા ભૂલી

જાહેર ગભરાઈ ગયો છું; 3 with clothes torn છું; ફાટેલું હોવાથી -નું શરીર દેખાતું; as, you are o. at the elbows કુણીઆ આગળથી તમારું શરીર દેખાય છે, or તમારી આંધ ફાટી છે; 4 away જા, જાણ, ચાલ, ચાલચાલ; as, o. with the dog કુતરો લઈ બહાર જા; O. and o. નદાવે, પૂર્ણ રીતે, બિલકુલ; O. of (a)(as to origin)-માંથી; as, plants grow o. of the earth વનસ્પતિ પૃથ્વીમાંથી ઉગે છે; (b)(as to motive, source, reason)-થી, -ને લીધે, ઉપરથી, ક્ષી કરીને; as, o. of envy અદેખાઈથી -ને લીધે; (c)(as a copy from an original, quotation) ઉપરથી, -માંથી, -માંનું; as, to cite o. of Horace હોરેસના પુસ્તકમાંનું વચન કહેવું; (d) not within બહાર, -ની બહાર; as, o. of the house ઘરની બહાર; o. of favour મહેરબાનીથી ઉતરેલું; o. of use વાપરમાંથી ગમ્યેલું, નહીં વપરાતું; o. of place કુઠેકાણે મૂકેલું, કુઠેકાણે, કુઠેકાણાનું; o. of fashion વાપરમાંથી કે રીતમાંથી ગમ્યેલું; (e) implying dereliction-માંથી-ની બહાર જાયું; as, he will not be flattered o. of his duty વખાણવાથી તે પોતાના સ્વધર્મથી બહાર જનાર નથી; (f) implying deviation from propriety વિરુદ્ધ, -થી ઉલટું, બહાર; as, o. of all method પદ્ધતિ બહાર-વિરુદ્ધ -થી ઉલટું; o. of time જે વખત, ક્ષેત્ર; (in music) બેતાલ; O. of order અન્યવસ્થિત, નિયમ-અવસ્થાથી ઉલટું-વિરુદ્ધ; O. of taste રુચિવગરનું, નિર્વાક; as, the mouth is o. of taste મોં નિર્વાક થઈ ગયું છે; O. of hearing ન સાંભળે તેટલું દૂર-આધું; O. of sight અગોચર, નહીં દેખાય તેવું; Time o. of mind ઘણા લાંબા કાળથી; O. of= beyond ઉપરાંત, બહાર; as, o. of power સત્તાની બહાર; O. of breath દમ ભરાઈ ગમ્યેલું; O. of hope નિરાશા; O. of frame બગડેલું, ક્ષય, વકળી ગમ્યેલું; O. of hand ટપ દઈને, તરત, તત્કાલ, અકદમ, વિલંબ વગર; as, he fell down and died o. of

hand તે પડીજાહેર તરત મરી ગયો; O. of print ન મળે તેવું (પુસ્તક), જોની બધી પ્રત બધી ગમ્યેલી હોય તેવું; O. of season બે-ખત, ક્ષેત્ર; O. of sorts ક્ષય, બગડેલું, માફ; o. of temper મિજાજ ગમ્યેલું, ગુસ્સે થમ્યેલું; O. upon you જામ્યો, જામ્યો, ચાલો ચાલો.

OUTER *a.* બહારનું, ઉપરનું.

OUTERMOST *a.* સૌથી બહારનું.

OUTWARD *a.* બહારનું, ઉપરનું, બાહ્ય.

ad. બહાર, ઉપર; 2 abroad પરદેશ-દેશવર જનાર.

OUTWARDLY *ad.* ઉપર, બહાર, ઉપર-બહારથી.

OUTWARD-BOUND *a.* પરદેશ-દેશવર જનાર.

OUT-BID *vt.* -થી વધારે-મોટી માગણી કરી, કરતાં વધારે મૂલ આપવા માંડવું.

OUTBREAK, OUTBURST *s.* અકદમ બહાર નીકળવું-પ્રવર્તવું તે; (as of the passions) ઉભરેલમ.

OUT-CAST *a.* Expelled બહાર કાઢી મૂકેલું, બહિષ્કૃત; 2 degraded પતિત, બદ. *s.* જાતિ-દેશ બહાર કાઢી મૂકેલો પુરુષ; 2 a degraded person પતિત-બદ પુરુષ, વરણસંકર.

OUT-COME *s.* Issue પરિણામ *n m*, ફળ, નિષ્પન્ન, ફલિત *n*; as, the o. of this trouble આ બધા પરિશ્રમનું પરિણામ.

OUT-CRY *s.* પોકાર *m*, યોમાઠ *m*, બૂમ *mf*.

OUT-DO *vt.* To excel, to surpass -થી અડવું-અડીયાતા નીકળવું, હાંવવું, પાંછું પાડવું; as, an imitation sometimes outdoes the original નકલ કોઈવાર અસલને હાંવે છે.

OUT-DOOR *a.* ઘરની બહારનું, બહારનું.

OUTER, OUTERMOST (See under Out)

OUTFIT *s.* (of a ship &c.) સફરને માટે વહાણમાં જોઈતી સામાન ભરવા તે, સફરની બધી સામગ્રી, પ્રવાસની બધી સામગ્રી-સાહિત્ય-સામન *n*.

OUT-FLANK *vt.* To go beyond on the flank or side બાજુએથી આગળ વધવું-નીકળવું; 2 to get the better of શત્રુની ફાજની બાજુએ પોતાની ફાજને વધારીને શત્રુને થાપ દેવી, શત્રુ ઉપર ફાવી જવું, ફાવી જવું.

OUT-GENERAL *vt.* To surpass in generalship -થી સેનાધિપતિના કામમાં ચડીયાતા -સરસ હોવું-થવું-નીકળવું; ચડીયાતા યુદ્ધ કૌશલ્યને લીધે સામાવાળા ઉપર ફાવી જવું.

OUT-GROW *vt.* To surpass in growth ફાલીને- પસરીને- ઉગીને (ખીજ કરતાં) વધી જવું; 2 to become too large for કામમાં ન આવે એટલું મોટું થવું, અતિરાવ મોટું થવું.

OUT-HOUSE *s.* ઉપગૃહન, ઘરની પાસે ઘરના તાપાની નાની ઝીરડી.

OUTLANDISH *a.* Strange તરેહવાર, વિલક્ષણ, વિચિત્ર, ઝીર, પરદેશી જેવું, પરદેશનું; 2 barbarous જંગલી જેવું, જંગલી, અડાણી; 3 clownish રાચા-મૂસા-ગામડિયા જેવું-જવું.

OUTLAW *s.* બારવટીઝા, બારવટે કાઢેલા પુરુષ, રાજના રક્ષણમાંથી કાઢી મૂકેલા પુરુષ. *vt.* રાજના રક્ષણમાંથી બહાર કાઢી મૂકવું, રાજમાંથી (-ને) બહિષ્કાર કરી, કાઢી મૂકવું.

OUTLAWRY *s.* The act (See verb), રાજ-રક્ષણ બહિષ્કારમ; 2 (the state) બારવટું.

OUTLAY *s.* ખર્ચમ, બચમ, આગળથી કાઢેલી-ખર્ચેલી રકમ.

OUTLET *s.* A passage outward બહાર જવાનો-કાઢવાનો રસ્તો-માર્ગ, નિકાલમ, પાઈન.

OUTLINE *s.* The exterior line મર્યાદા રેખા-આકૃતિ, સીમાની આકૃતિ-રેખા; 2 a sketch ઓખું, ડોહોળીજીન; 3 a general indication સાર, ડોહોળીજીન, ખરડો. *vt.* To draw the exterior બહારની આકૃતિ-ઓખું-રેખા કાઢવી; 2 to sketch ડોહોળીજી-ઓખું કાઢવું, ખરડો કાઢવા.

OUT-LIVE *vt.* -થી વધારે જીવવું, ના ગત થયા પછી જીવવું-રહેવું; as, they live too long who o. happiness સુખ ગયા પછી જન્મ્યા જીવે તેમ્ના જોઈએ તેથી વધારે જીવે.

OUT-LOOK *s.* Looking out ડોહું કાઢીને વાટ-રાહ જોવી તે, રાહ-વાટ જોવી તે; 2 prospect દૃષ્ટિ, દેખાવમ, નજર; as, applause owes its charms to man's short o. માણસની દૃષ્ટિ ટુંકી હોવાને લીધે સ્તુતિમાં મોહ લાગે.

OUT-LYING *a.* મૂખસ્થળથી વેગળું-દૂર-આ-

ધું, વેગળું, દૂર, આધું; 2 being on frontier સીમાડાનું, બહારનું, છેવાડું.

OUT-MANŒUVRE *vt.* હારકરને પેચથી ચાલ ચલાવવામાં ચઢવું-હાલવું-કોરે મૂકવું.

OUTMOST (See under Out.)

OUTNUMBER *vt.* સંખ્યામાં અધિક-ચડી-આતા-સરસ હોવું-થવું.

OUT-OF-THE-WAY *a.* અસાધારણ, વિષય બહારનું, નવાઈનું; (place) અડપખુ.

OUTPOST *s.* ફોજના મુખ્ય સમૂહથી થોડું વેગળું થાણું-મુકામ; 2 મુખ્ય સમૂહથી થોડે વેગળેના થાણામાંની ટુકડી.

OUTRAGE *s.* [low *L. ultragium* from *ultra* beyond] મહા અનર્થમ, મોટો જુલમ-બળાહાર-બળ ખેરિ-જબરદસ્તી *f*-ફેરમ. *vt.* (by deeds) ના ઉપર મોટો જુલમ-જબરદસ્તી કરી; (by words) ગાળના કે તુકારાના રાખ કહીને અપમાન કરી, અપમાન કરી; To o. decency જોતાં-સાંભળતાં રામલાગે એવું કરી.

OUTRAGEOUS *a.* મહા અનર્થનું-ભરેલું, મહા ફેર ભરેલું, જુલમી; 2 atrocious ઘોર, મહા પાતક ભરેલું, પાતકી; 3 excessive, violent, enormous અતિરાવ મોટું, મહાન, બેહમા, નિર્લજ, ઉન્મત્ત.

OUTRE *a.* [*L. ultra, Fr. outre* beyond] અસાધારણ, વિચિત્ર, વિલક્ષણ, અલૌકિક.

OUTRIDER *s.* ગાડીની જોડે ખીજમતમાં રહેનાર સવારમ.

OUTRIGHT *ad.* Immediately તરતજ, લાગલુંજ, એકદમ, તક્ષણ; 2 completely સામંત, સમૂજનું, પૂરું, પૂરેપૂરું.

OUTRUN *vt.* પાછળ પાડવું-મૂકવું-દોડવામાં મૂકવું-હાલવું, દોડવામાં (-થી) આગળ નીકળવું-ચડીઆતા હોવું.

OUTSET *s.* પ્રારંભમ, મંડાણમ, રાત્રીઆત્ર, મુજમંડાણમ. [વધારે ચળકવું.]

OUTSHINE *vt.* To excel in lustre -થી

OUTSIDE *s.* બહારનો ભાગ, બાહ્ય-ઉપર નો ભાગ, ઉપર ઉપરનો ભાગ; 2 the utmost સીમા, અવધ; as, at the o. બહુ બહુ તો. *a.* બહારનું, ઉપરનું, બાહ્ય.

OUTSIDER *s.* પરાયેમ, પારકેમ, બહારનો

માણસ, અંદરનાનામાં સામેલ નહીં હોય તેવા માણસ.

OUTSKIRT *s.* Border સીમા, મર્યાદા, છેડો *m.* હદ; 2 suburb પડે, મુવાકુન.

OUTSTANDING *a.* બહાર નીકળતું; 2 આકી રહેલું, પત્યા-વગર રહેલું, અણપતવેલું; O. balance of dues ઉધરાણી.

OUTSTRIP *vt.* પાછળ ચૂકવું-પાડવું, -થી આગળ નીકળવું. [સરસ-ચઢીયાતા હોવું.

OUTVIE *vt.* -થી ચઢવું, હઠાવવું, કોરે ચૂકવું-થી

OUTVOTE *vt.* વધારે મતથી જીતવું-હરાવવું, -ના કરતાં વધારે મત હોવાં.

OUTWARD, OUTWARDS, OUTWARDLY (See under Out).

OUTWEIGH *vt.* To exceed in weight -થી વધારે ભારે હોવું, તોલમાં-વજનમાં (કરતાં) વધતું થવું-હોવું; 2 to exceed in value or importance ભાર-ઉપયોગ-વજન માં વધારે હોવું-થવું.

OUTWIT *vt.* કોઈના માયાના નીકળવું, વધારે ચતુરાઈથી ફસાવવું-છેતરવું-ધાપ મારવી.

OUTWORK *s.* બહારનો કિલ્લો, કિલ્લાની આઈની બહારનો કોઠ.

OVAL *a.* [*L. ovum* an egg] ઈંડાકારનું, અંડાકાર, અંડાકૃતિ. *s.* ઈંડાકૃતિ, અંડાકૃતિ.

OVARY *s.* અંડારાયન; 2 (Bot.) બીજારાયન.

OVATION *s.* [*L. ovo* I exult] પ્રત્યીન રામન લોકમાં નાની જીત કરી આવનાર સેનાપતિને આપેલી પ્રતિષ્ઠા; 2 લોકસન્માનન.

OVEN *s.* [*A.S. ofen*] બઠી, ખાવાનું ચેકવાની ઘાઠી-તવેમ.

OVER *prep.* [*A.S. ofer*] Above ઉપર, -ની ઉપર, પર; as, the clouds are o. our heads આપણા માથા ઉપર વાદળ છે; 2 across ઉપરથી, ઉપર થઈને; as, the dog leaps o. the well કૂતરો કુવા ઉપર થઈને કૂદી જાય છે; 3 upon the surface ઉપર, ઉપર બધે; as, to wander o. the earth પૃથ્વી ઉપર બધે ભ્રમવું; 4 above in authority ઉપર, ઉપર-માં ઉપરથી દાખલ; as, thou shalt be o. my house તારે મારા ઘરમાં ઉપરથી દાખલ થવું; 5 denoting superiority

કરતાં, -થી; as, the advantages of the Christian o. the heathen મૂર્તિ પૂજક કરતાં ખ્રિસ્તીને જે લાભ મળે છે તે; 6 above the top of ઉપર ફરીવળીને, ઉપર, ઉપર ફરીવળેલું; as, the water is o. the shoes પાણી જોડા ઉપર ફરીવળેલું છે; 7 with care, oversight or concern વાસ્તે, માટે, ઉપર; as, his tender mercies are o. all his works તેના કોમળ હૃદયની દયા બધા ઉપર છે; O. night આખી રાત, રાત; as, to keep o. night આખી રાત રાખવું, or રાત રાખવું. *ad.* From side to side એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી, આરપાર; a tree is a foot o. ઝાડ આરપાર એક ફુટ યાવ; 2 on the opposite side સામે, પેલી મેર, પેણે પાર, સામે બાજુએ; as, the boat is safe o. તે હોડી સહીસલામત સામે પાર ગઈ છે; 3 throughout છેડા સુધી, છેવટ સુધી, પૂર્ણ, બધું; as, to read o. a book કાંઈ પણ પુસ્તક છેવટ સુધી વાંચવું; 4 more than the quantity assigned ઉપર, વધતું, વધારે; as, five o. પાંચ ઉપર, ઉપર પાંચ; 5 above the top (ટોચ) ઉપર થઈને, ઉપરથી; as, to flow o. ઉપરથી વહી જવું; 6 from one country to another આણીગમ; (in this sense it is seldom rendered into Guj.); as, to bring o. to India હિંદુસ્તાનમાં (પરદેશથી) લાવવું; To be o. પૂરું થવું, -નો પાર આવવા, અર્થ રહેવું; as, the games were o. તે એલો પૂરા થયા; O. again ફરીને, પાછું, પાછું બીજી વાર; O. against સામું-સમુખ, -ના સામું-સમુખ, સામે; as, o. against the church દેવળના સામું-સમુખ; O. and above વળી, એ શિવાય, આટલા બધા શિવાય; he gained o. & above the good will of the people તેણે આ બધાની જોડે લોકની પ્રીતિ સંપાદન કરી; O. and o. ફરીફરીને; To give o. (a) to cease from છેડી દેવું, મુકી દેવું; as, he gave o. the enterprise તેણે એ સાહસકર્મ મુકી દીધું; (b) to consider as hopeless -ની આશા મુકવી; the physicians have given o.

the patient વૈદ્યે એ દરદીની આરામ મૂકી છે; O. (in comp.) 'ઊપર હોવું', 'ઊપર પસરવું', 'ઊલટાપાડવું', 'મેઠપાડવું', 'અતિરાયપાડવું' - એવા એનો સમાસમાં બાવ થાય છે.

OVERAWE *vt.* ધાક-દમ-ત્રાસથી દબાવવું, બચક્રસ્ત કરી નાખવું, બિહવાડી નાખવું; as, the king was there to o. his subjects રેયતને ધાકથી દબાવવા ત્યાં રાજા આવ્યો હતો.

OVERBALANCE *s.* તોલમાં-વજનમાં વધારે, વધારાનું વજન-તોલ, વધારે. *vt.* -થી તોલ-વજન-ભાર-ભારથોભ-અગત્યતા માં વધારે હોવું-થવું. [ચાલવા દેવું.

OVERBEAR *vt.* દાબી નાખવું, ભેરથી ન

OVERBEARING *a.* (pers.) મીઠાશ, તરછેડા-ડાબેર, અપમાન કરે એવું; (conduct &c.) મીઠાશનું, મીઠાશ, તરછેડા-અપમાન ભરેલું.

OVERBOARD *ad.* વહાણની બાજુએ-ઊપરથી, વહાણ ઊપર-માંથી; as, to throw o. વહાણમાંથી નાખી દેવું.

OVERBURDEN *vt.* -ઊપર અતિરાય ભાર ભરવો-મૂકવો-નાખવો, જિંદગીય તે કરતાં વધ તો ભાર મૂકવો. [એલું.

OVERCAST *a.* ઘેરાએલું, ધનધોર, અંધારા-

OVERCHARGE *vt.* (With weight) -ઊપર ઘણો ભાર મૂકવો-ભરવો; 2 to fill too full ટકાટક ભરવું, ખીચોખીચ ભરવું, અતિરાય ભરવું, ભરપૂર કર; as, our language is overcharged with consonants આપણી ભાષા બંજનથી ભરેલી છે; 3 to charge too much -ના ભાગ કરતાં વધારે મૂલ-હિસ્સો-ખરચ કરેલું-લખવું-માંડવું; 4 to fill with too much powder બહુ-ઠંસી ઠંસીને ભરવું. *s.* વધારે લખેલી-માંડેલી રકમ; 2 (See verb).

OVERCOME *vt.* To subdue જીતવું, વશ-તાથે કર; (as difficulties) પાર ઉતારવું; To be o. with grief શોક ગ્રસ્ત-વશ થવું.

OVERDO *vt.* અતિરાય-ધાડવું-બહુ કર; 2 to boil or roast too much વધારે રાંધી-ખાંદી-શેકી નાખવું.

OVERDOSE *s.* ઘણી મોટી કાઠી-પાન.

OVERDRAW *vt.* પોતાના જોડેય તેથી અધિક ઉપાડક; 2 to exaggerate રજગુંગજક.

OVERESTIMATE *vt.* ઘણો હંચો અડસટો-ગણના કર, વધારે-હંચું ગણવું. *s.* ઘણો હંચો અડસટો-ગણના.

OVERFEED *vt.* અતિરાય-ઠંસીને ખવડાવવું.

OVERFLOW *vt. & vi.* To flow over -ઊપરથી વહેવું-હળી-વહી જવું, કિનારા-કાનાર ઊપરથી હળી-વહી જવું; as, the river has overflowed its banks નદીનું પાણી કિનારા ઊપરથી વહે છે; 2 to overwhelm ઠંકી નાખવું-ઊપર કરી વખવું; as, the barbarians overflowed the Roman empire ભ-ગલી સોઢો રોમન રાજ્ય ઊપર કરી વચ્ચા. *s.* પૂરન, રેળ; 2 રેલછેલ, અતિરાયપાડન.

OVERFLOWING *a.* રેલાવું, રેલછેલનું, પુરકળ, બયો બયો થાય એવું.

OVERGROWN *vt.* (With grass herbage &c.) (ધાસપાનથી) ઠંકાએલું-ઠંકાઈ ગયેલું; 2 અતિથે મોટું, બહુ ફાલી ગયેલું.

OVERHANG *vt.* ઊપર લટકવું-ચુલી રહેવું; 2 to jut ઊપર બહાર નીકળવું-પડવું હોવું.

OVERHAUL *vt.* To examine thoroughly સમરાવવાના વિચારથી સારી પેઠે તપાસવું; 3 to re-examine (accounts) ફરીને તપાસવું.

OVERHEAD *ad.* Aloft હંચે, માથા ઊપર.

OVERHEAR *vt.* બોલનારના અભણતાં તેનું બોલ્યું સાંભળવું, આધેથી-છાનામાના સાંભળવું.

OVERJOYED *a.* અતિરાય રાજ-ખુશી થઈ ગયેલું-કરેલું, બહુ હરખાયેલું. [ખુરાકી.

OVERLAND *a.* જમીનની, જમીન ઊપરની,

OVERLAP *vt.* લંબાઈને ખીજ ઊપર આવવું-પથરાવું.

OVERLAY *vt.* (Pillars, columns &c.) મઢવું, ઊપર ચઢાવવું, ચઢાવવું; as, to o. columns with silver થાભલા રૂપાથી મઢવા, or થાંભલા ઊપર રૂપ ચઢાવવું; 3 to smother ઠંક પિછોડા કરીને ગુંગાળી નાખવું.

OVERLEAP -ઊપરથી કુદી જવું, કુદી જવું.

OVERLOAD-LADE *vt.* -માં- ઊપર ઘણો ભાર ભરવો-મૂકવો-નાખવો.

OVERLOOK *vt.* -ઊપર-ઊપરથી જોવું; (a) (from a high place) જોયે ટકાણેથી જોવું-નજર કર; (b) to afford an elevated pros-

pect of-**ગિ** પરથી દેખાવું-**(ગિ)** પર નજર પડવી; as, his mansion overlooks the sea તેની હવેલી **ગિ** પરથી દરિયા **ગિ** પર નજર પડે છે; 2 to survey સારી પેઠે તપાસવું, નિરખીને જોવું, અહુ નજર તળે આણવું; 3 to pass by, to neglect -**ગિ** પર નજર ન રાખવી, ગફલતથી-બૂલથી જોતાં ચૂકવું-બૂલવું-નજર રાખવી; as, they overlooked that fact તેઓએ તે હકીકત **ગિ** પર ગફલતથી નજર રાખી નહીં; 4 to excuse જોવું ન જોવું ક., માફ ક., **ગિ** પર નજર ન રાખવી, સાચું ન જોવું; as, he overlooked his faults તેણે તેના વાંક **ગિ** પર નજર ન રાખી.

OVERLYING *a.* **ગિ** પરનું, **ગિ** પર રહેલું-પડેલું-પસરેલું.

OVERPLUS *s.* વધારો, વધારાનો ફાલતુ ભાગ.

OVERPOWER *vt.* ન ખમાય ઝીટલું જીતે ક.; To o. with light તેજથી આંજી નાખવું; 2 to vanquish અતિશય બળ કરી હરાવવું-પરા ક.-તાથે ક.-જીતવું, -નો પરાજય ક.

OVERRATE *vt.* -ની ધણી ઉંચી કિંમત ગણવી-ક., અતિશય ગણવું-ક.

OVERREACH *vt.* To cheat છેતરવું, ડગવું, છબવું, ફસાવવું.

VERRULE *vt.* To control by predominant power વધારે બળથી વશ રાખવું-ક., **ગિ** પર સત્તા-અધિકાર ચલાવવો, -નું ચાલવા ન દેવું; as, his avarice overruled his conscience તેની લોભલુહિએ તેના અંતર્યામીનું કંઈ ચાલવા દીધું નહીં; 2 to control unforeseen events ભવિષ્યની **ગિ** પર સત્તા ચલાવવી, -ને વશ રાખવી, વશ રાખી મરજી પ્રમાણે ફજ નિપજાવવું; 3 to supersede નામંજુર-રદ ગણવું-ક.

VERRUN *vt.* To spread over **ગિ** પર અધિ ફરી વળવું-પસરવું - પથરાવું-ફેલાવું; 2 to subdue વશ-તાથે ક., જીતવું હરાવવું; 3 outrun *q. v.*

VERSEE *vt.* **ગિ** પર દેખરેખ-નજર-નિષેખાની-નિષા રાખવી.

VERSEER *s.* નિષેખાની-નજર-દેખરેખ રાખનાર (ઈન્જનેર-અધિકારી વગેરે).

VERSHADOW *vt.* **ગિ** પર છાયા-પરછાયા

-છાંયડો-અંધારું પાડવું; 2 to shelter આ-કે-આડે રાખવું, -નો બચાવ-રક્ષણ ક.

VERSHOOT *vt.* નિરાન-ચોટથી આગળ-વું, ધાર્યા કરતાં વધારે ક.-બોલવું વગેરે; To o. one's self સાબિત કરી શકાય તે કરતાં વધારે કહેવું-બોલવું-હામ ધરવી.

VERSIGHT *s.* Watchful care ચોકસ દેખરેખ-નિષેખાની-નજર; 2 mistake નજરચૂક, ચૂક, બૂલ, બૂલચાપ, બૂલાવો *m.*

VERSLEEP *vt.* (the usual hour) **ગિ** વાના વખત પછી જાગ્યા ક.; 2 (oneself) ધણીવાર લગી જાગવું.

VERSPREAD *vt. vi.* **ગિ** પર પથરાવું-પસરવું-ફેલાવું-ફરીવળવું. [કરોને કહેવું.

VERSTATE *vt.* અતિશય ધણું-માં વધારો

VERSTEP *vt.* આગળ પગલું ભરવું, -નું ઉલ્લંઘન ક., -થી આગળ વધવું.

VERSTOCK *vt.* To fill too full ભરચક ભરવું-ચૂકવું-ખડકવું-રાખવું, ખપ કરતાં અથવા માય તે કરતાં વધારે લાવવું-ભરવું-ચૂકવું-રાખવું; as, to o. a market with goods બજારમાં ખપ કરતાં વધારે માલ ભરવો.

VERT *a.* [*Fr. ouvert, L. aperio* I open] ખુલ્લું, ઉઘાડું, સ્પષ્ટ, દેખીતું.

VERTAKE *vt.* To catch પકડી પાડવું, પકડવું; 2 to take by surprise-**ગિ** પર અચાનક આવી પડવું.

VERTASK *vt.* ગળ કરતાં બારે-વધારે મહેનત કરાવવી-આપવી. [કામ કરાવવું.

VERTAX *vt.* ગળ કરતાં બારે વેરા લેવો-

VERTHROW *vt.* To upset ઉપલાવી નાખવું, જીકું નાખવું-પાડવું-વાળવું; 2 to ruin -નો નાશ કરવો; (pers.) હરાવવું, જીતવું, -નો બિલકુલ પરાભવ-પરાજય ક. *s.* The act (See verb); 2 નારામ, પરાભવ *m.*, પરાજય *m.*, હારફ.

VERTIME *s.* હરાવ કરતાં વધારાનો વખત.

VERTOP *vt.* -નાં માથા-ટોચ **ગિ** પર આવવું-હોવું, -ના ટોચથી જીતવું-બહાર નીકળવું હોવું-આવવું; 2 to excel હરાવવું, કોરે ચૂકવું, -થી ચઢવું, -થી સરસ-અધિયાતા નીકળવું.

OVERTURE *s.* [See Overt] બાંજગડમાં થયેલી વાત, કહેણ, વિચારવા કરેલી વાત, દરખાસ્ત; (mus.) પ્રાસ્તાવિક વાદ્યગાન.

OVERTURN *vt.* To upset ઉંધું પાડવું-નાખવું-વાળવું; 2 to ruin નો નારા કરી, ઉંધું વાળવું; 3 overpower જીતવું, નો પરાબલ-પરાજય કરી.

OVERWEENING *a.* અતિશય (ગર્વ-અભિમાન-પતરાજ) ભરેલું.

OVERWHELM *vt.* ઘણા ભાર કે વિસ્તારમાં કચરી-દબાવી-અસ્ત કરી નાખવું; 2 to immerse and bear down મોઢે ઘુસાડી નાખવું, અસ્ત-મગ્ન કરી નાખવું; To be overwhelmed with -માં અસ્ત હોવું; as, to be o. with cares ફિકરમાં ને ફિકરમાં અસ્ત હોવું.

OVERWORK *vt.* ચળ ઉપરાંત કામ કરાવવું, અતિશય વૈતરું કરી. *vi.* ગળ ઉપરાંત કામ કરી, અતિશય મહેનત કરી. *s.* ધરાવતી વધારાનું કામ; 2 અતિશય મહેનત-વૈતરું-અમ.

OVIFORM *a.* [*L. ovum* an egg & *forma* a shape] ઈંડાકારનું, ઈંડા જેવું.

OVIPAROUS *a.* [*L. ovum* an egg and *paro* I produce] ઈંડાં મૂકે એવાં, અંડજનક.

OVOVIVIPAROUS *a.* [*L. ovum* an egg, *vivo* I live & *paro* I produce] અંડજનક તો ખરાં પણ ઈંડાને શરીરમાં સેવનારાં (પ્રાણી)

OWE *vt.* [*AS. agan* to have] (debt &c.)-ને દેવું હોવું, ને દેવાં હોવાં; as, I owe him a hundred rupees મારે એના સો રૂપિયા દેવા છે, મારે એનું સો રૂપિયાનું દેવું છે, or ના કરજદાર-દેણદાર હોવું; as, (in the preceding illustration) હું એનો સો રૂપિયાનો કરજદાર છું; 2 (duty, gratitude &c.) જોઈએ, કરવાનો ધર્મ-કરજ હોવી; as, a son owes gratitude to his father દીકરાનો પાપનો પાડ માનવાનો ધર્મ છે, or દિકરાએ પાડ માનવો જોઈએ; 3 to be obliged for વાસ્તે ના આભારી-ઉપકૃત હોવું, ને લીધે હોવું; as, I owe my deliverance to him મારે છુટકો એને લીધે થયો, મારા છુટકા માટે હું એનો આભારી છું.

OWING *part.* (with to) ના દેવા-મામતા-સણા; as, money o. to a labourer મજૂરના માગતા રૂપિયા; 2 ascribable or imputable ને લીધે, -થી, ને લીધે થયેલું, ના પ્રતાપથી, એ ફરીને; as, o. to your kindness તમારી કૃપાને લીધે.

OWL *s.* [*AS. ule*] ધૂંઢ, ધૂંઢગ.

OWLET *s.* ધૂંડનું બચ્ચું, નાનું ધૂંઢ, ધૂંઢન.

OWN *a.* [*AS. owen* from *agan* to possess] પોતાનું, પોતીકું, પુદનું; (emphatic) પોતાનુંજ; your own brother drinks liquor તમારોજ or તમારો પોતાનોજ ભાઈ દારૂ પીએ છે; One's own પોતાનું, પોતીકું, પોતાનું, પુદનું. *vt.* To be the proprietor of ના ધણી-માલિક હોવું, નું હોવું, ના ધણી-પણા-તાલકી-કબજનું હોવું; as, He owns this house તે આ ઘરનો ધણી-માલિક છે; આ ઘર તેનું છે, or તેના ધણીપણાનું છે; 2 to admit as belonging to as property ના ધણી થવું, નો અંગીકાર-સ્વીકાર કરી, સ્વીકારવું, પોતાનું કહેવું-કબજ કરવું; nobody owns this for his book આ ચોપડીનો કોઈ ધણી થતો નથી; 3 to confess માનવું, કબજ કરી, માથે સેવું; as, to o. a fault મૂક-બલ માનવી.

OWNER *s.* ધણી, માલિક, માલધણી.

OWNERSHIP *s.* ધણીપણું, માલિકી.

OX *s.* [*AS. oxa*] બળદ; a young ox (untrained generally) વાછરડો, ગોહસી; a dwarfish ox ગેહુન.

OXYGEN *s.* [*Gr. oxy* acid, & *gennao* I produce] પ્રાણવાયુ, આક્ષિજન.

OXYDE, OXIDE *s.* આક્ષિજન ને બીજા અણુક પદાર્થ મળીને થયેલા મિશ્ર પદાર્થ.

OXYGENISE *vt.* નો આક્ષાઈડ સાથે મેળ કરી.

OYER *s.* [*L. audio* I hear] પ્રતિવાદી સભ્ય વાંચી સંભળાવવાનું મુગે તે.

OYSTER *s.* [*Gr. ostreon* allied to *osteon* bone] (the animal) કાલજ, કાણુ; (the shell) શીલીની હીપ-હીપસી.

P.

P The sixteenth letter, represented by પ્ and when aspirated nearly though not exactly by ફ્.

PABULUM *s.* [*L.* from *pasco* I feed] (પ્રાણી તથા વનસ્પતિની) પોષણની વસ્તુ, પોષણ પદાર્થ *m*, અન્ન *n*.

PACE *s.* [*L.* *passus* a step, from *pando* I spread out] A step ડગલું *n*, કદમ *n*; as, a long p. લાંબુ ડગલું; 2 the measured distance stepped over ડેખું *n*; 3 gait (સાધારણ) ચાલ *f*; 4 (of horses) ચાલ *f*, રવાલ *f*; To quicken one's p. પગ ઉઠાવવા-ઉઠાવીને ચાલવું, કદમ ઉઠાવવા; To keep or hold p. with -ની દમોદમ ચાલવું -રહેવું, -ની સાથેનાં સાથે રહેવું, -ની પાછળ ન પડી જવું. *vt.* સાધારણ ચાલે-ધીમાં-લટકતાં-મુગલાઈ ચાલે ચાલવું; To p. up and down પસાર ફરવું-ક; 2 (as a horse) ચાલમાં-રવાલમાં જવું. *vt.* -માં-ઊપર સાધારણ ચાલે &c. ચાલવું; 2 to measure by paces ડેખે માપવું.

PACHY-DERM *s.* [*Gr.* *pachys* thick & *derma* skin] ખરીવાળાં તથા નહીં વાગેળનારાં પચ્ચિમાંનું ચ્મક, સ્થૂલચર્મ *n*.

PACIFY *vt.* [*L.* *pax* peace & *facio* I make] To appease (*a*) (pers.) સમજાવવું, નરમ-ટાકું પાડવું, -નો ક્રોધ-ઝલેશ-સંતાપ મટાડવો, (*b*) (things) મટાડવું, નરમ-ટાકું પાડવું, સમાવવું; 2 to restore peace to -માં શાંતિ-સમાધાની ક.-કરાવવી.

PACIFIC *a.* Peace-making (*a*) (pers.) સલાહ કરવા-સમાધાની રાખવાની મરજીવાળું, વિરોધ ભાંગનાર-મટાડનાર, સંધિપ્રિય, (*b*) (policy, measures) સલાહ કરવા-સમાધાની રાખવાનું, વિરોધ ભાંગવા-મટાડવાનું, સંધિકારક; 2 tranquil ટાકું, શાંત.

PACIFICATION *s.* The act of appeasing (*a*) સમજાવવું, ક્રોધ-ઝલેશ-સંતાપ મોચન *n*, (*b*) સમાવવું તે, શામન *n*, શાંતિકરણ *n*; 2 the act of making peace સલાહ-સમાધાની ક.-કરાવવી તે, સંધિકરણ *n*.

PACIFICATOR *s.* સલાહ-સમાધાની કરનાર-કરાવનાર, સંધિકારક *m*, વિચ્છાંતિકાર *m*.

PACK *s.* [*L.* from *pago* I fasten] A bale (of cloth, clothes &c.) (indifferently as to size) ગાંસડી *f*, પોટલું *n*, બિંદડી *f*, (large) અરકી *f*, પોટલો *m*, ગાંસડો *m*, અચકો *m*; 2 a set of cards (આપો) ગંજ-ફો *m*, (રમવાનાં) પાનાં *n pl*; 3 (of hounds or dogs) ટોળું *n*, જૂથ *n*, યુથ *n*; 4 a number of persons united in a bad design ટોળી *f*-જૂથ *n*, ચંડાળચોકડી *f*; as, a p. of thieves ચોરની ટોળી; 5 a burdensome load (of sorrows, troubles) માર *m*, ફુંગર *m*. *vt.* To put together and bind fast બાંધવું, સીકડવું, સીકડીને બાંધવું, -ની ગાંસડી &c. બાંધવી; 2 to fill (as a trunk), also to press (as goods in a trunk) ભરવું, દાખી દાખીને-ગડખી ગડખીને ભરવું; 3 (cards) ચીપવાં, ચીપવામાં લુચ્ચાઈ ક; 4 to compose by iniquitous collusion (a jury, arbitrators &c.) -માં પક્ષપાત કરે-તરફદારી રાખે-પક્ષ ખેંચે ચ્મવાં માણસ નીમવાં-પસંદ ક.-રાખવાં; 5 (off) to send off કાઢવું, કાઢી મૂકવું, વળાવવું, રસ્તો લે-કાપે ચ્મક *k*; as, "to p. a beggar off" માંગણને કાઢી મૂકવું. *vi.* To lie closely (as goods in a trunk) માવું, સમાવું, રહેવું, બંધાવું; 2 (off, away) to depart in haste ઉતાવળાં-જલદી જવું, જતાં રહેવું.

PACKAGE *s.* (See Pack 1 & Packet 1); 2 charge for packing બાંધણી-ખર્ચ *m*, બંધામણી *f*. [બાંધેલું લગુડું, બાંધણું *n*.

PACK-CLOTH *s.* (સામન વિગેરે) બાંધવાનું-

PACKET *s.* A small package પોટલી *f*, અચકું-કી *f*, જાની ગાંસડી-બિંદડી *f*, (of papers tied) પુટકું-કી *f*; A p. of closed letters પાકિટ *n*, લખોટો *m*, લિકાફો *m*; 2 a despatch-vessel ડાગનું વહાણ-નાવડી *f*-હોડી *f*-ખોટ *f*.

PACK-HORSE *s.* ભારખરદારી ઘોડો *m*, ભારવાહ *m*. **PACK-BULLOCK** પોઠી *m*.

PACK-SADDLE *s.* ભારખરદારી જાનવર ઊપર

- માંડવાનો સામન, (of horses, camels, elephants) પલાણન, પલાણન, (of a bullock) પોલ્ફ, (of an ass) ગુલ્ફ, કંઠાડું.
- PACT, PACTION s. [*Fr. pacte, L. pactum*] કરારમ, ઠોલમ, ઠોલકરારમ.
- PAD s. [*AS. pad, pād* a path] An easy-paced horse પેટમાંનું પાણી ન હોયે ઝીલી ચાલે જનારો-પાલખીની પેટે ચાલેયો જનારો-છૂટ ચાલો ચોડો ; 2 a footpad વાટમાફમ. *vi.* હળવે હળવે - ક્ષીમ ક્ષીમ - રાહજનમાં ચાલતા હોય તેમ ચાલવું.
- PAD s. [*Fin. padja* a long sort of pillow] A cushion ગાદી *f.* ગદિલું, ગદલું ; 2 a soft saddle ઓગીરન. *vt.* To stuff with padding -માં (રૂન, ઉન વિગેર) ભરવું -ભરીને સીવવું.
- PADDING s. ઓગીર-ડગલા વિગેરમાં ભરવું -ભરવાનું કંઈ (રૂન, ઉન, કપડા, વિગેર).
- PADDLE *vt.* [*Fr. patrouiller* from *patte* a foot or hand] To play in water છુપ છુપ કરી, પાણીમાં હાથ-પગ અકાળવા ; 2 to row હલેસમાં મારવાં. *vt.* હલેસમાં મારી ચલાવવું. s. જહાનું હલેસું, ચાટવામ.
- PADDOCK s. [*AS. pearroc park*] (ઢોરને ચરવાનો) વોડમ, તમેલાનો વોડો.
- PADLOCK s. [prob. from the *Eng. pad* or *path*] તાળું, કુક્લન.
- PÆAN s. [*L.*] મ્હોટેથી ગાવાનું ખુશીનું ગાણું, જયગાનન-ગીતન.
- PAGAN s. [*L. pagus* a village] ખ્રિસ્તી તથા મહંમદી ધર્મ સિવાયનો બીજો ધર્મ પાળનાર, જંગલી મૂર્તિપૂજક. α. (rites, worship) જંગલી મૂર્તિપૂજકો નું-ના જેવું, જંગલી મૂર્તિપૂજનું.
- PAGANISM s. ખ્રિસ્તી તથા મહંમદી ધર્મ સિવાયનો ધર્મ, જંગલી મૂર્તિપૂજન.
- PAGE s. [*Fr. allied to Gr. pais* a child or boy] મ્હોટા ઘોકની હાજર આપીમાં રહેનાર છોકરો *n.*, ખિદમતગારમ, પરિચારકમ.
- PAGE s. [*Fr. L. pagina* from *pango* I fasten] (ચોપડીના પાનાનું) પાર્શ્વન, પૃષ્ઠન. *vt.* એ-પર-છીપર-નું અંક માંડવો-ટાંકવો.

- PAGEANT s. [prob. from *L. pegma* a wooden machine used in amphitheatres] Something showy without stability શોભાનું પૂતળું, શોભાનો કાણુબંધુર પદાર્થ ; 2 a show, also an exhibition in general તમાશો *m.*, જોવાનું *n.* α. શોભાના પૂતળા જેવું, બભકદાર, દમદમાટ બરેલું.
- PAGEANTRY s. કાઠમ, કાઠમાઠમ, દખલોમ, ખામખૂમ, શોભા *f.*
- PAGODA s. [*Pers. boot* an idol and *kud* a house] દેહેરું *n.*, દેવમંદિર *n.*, દેવાલય *n.*
- PAIL s. [*W. paeol*; *Gr. pella* a wooden bowl] (સોળથી ચોવીસ સેરના આસરા સુધી પાણી માપે એવું) ખુલ્લા મ્હોનું વાસણ, પવાલી *f.*
- PAIN s. [*L. pena* punishment, akin to *Sans. pid* to pain] Punishment સજા, સિકા *f.*, દંડ *m* ; as, you shall do it on p. of dismissal તમારે તે કરવું પડશે-જો નહીં કરો તો તમને કાઠી મૂકવાની શિક્ષા કરવામાં આવશે ; 2 bodily distress દરદર, વેદના *f.*, પીડા *f.*, દુઃખ *n.*, કષ્ટ *n.*, બથા *f.*, બાધિ *m* ; 3 mental p. દુઃખ *n.*, સંતાપ *m.*, આધિ *m.* (મનને) ડસેરા *m* ; 4 (*pl.*) labour મહેનત *f.*, શ્રમ *m.*, તસ્દિ *f.*, આયાસ *m* ; 5 (*pl.*) throes પ્રસવ-પ્રયત્નિ વેદના *f.* *vt.* દુઃખ દેવું, પીડા કરી, -થી દુઃખ-દરદ &c. થવું ; as, "It pains the cat to pull her tail" બિલાડીની પુંછડી તાણ્યાથી તેને દુઃખ થાય છે ; 2 માંડું લગાડવું, સંતાપવું, દુઃખવવું, -થી દુઃખ-માંડું લાગવું, -થી સંતાપ &c. થવો.
- PAINFUL a. Causing physical pain (a disease, a wound) દુઃખદાયક, દરદ-વેદના &c. થાય-થતી હોય એવું, બથા-પીડા-દુઃખ કારી-કારક ; 2 causing mental pain (an evil, a taunt &c.) દુઃખ-સંતાપ &c. લાગે એવું-કારી-દાયક ; To be p. -થી દુઃખ-સંતાપ &c. લાગવો-થવો ; 3 full of pain દરદ-દુઃખ &c. વાળું-નું બરેલું ; 4 requiring labour or toil (a task, a service) મહેનત-કયાવટનું, કપરું, અધરું, કઠિણ, કુષ્ટર.
- PAINSTAKING a. કાળજીથી પરાકાષ્ઠા મહેનત કરે એવું, મહેનતુ, તન તોડીને કામ કરનાર.

PAINT *vt.* [*L. pingo* I represent forms] (a portrait, landscape) -નું રંગ પૂરીને-રંગત ચિત્ર કાઢવું-પાડવું; 2 to colour (a house &c.) રંગવું, -ને રંગ દેવા; 3 to depict વર્ણવવું, -નું વર્ણન કરું, -નું મનમાં ચિત્ર પડી રહે એમ ક. *vi.* (રંગ પૂરીને) ચિત્ર કાઢવું; 2 (મ્હેંચિ) રંગ ક.-લગાવવા-ચોપડવો. *s.* (used in painting, also for the face) રંગમ.

PAINTER *s.* ચિતારી, રંગત ચિત્ર કાઢનાર, ચિત્રકાર; 2 રંગારી, ચિતારી, ધર વિગેરે રંગવાનો ધંધા કરનાર.

PAINTING *s.* (The art) ચિતારાનો-રંગત ચિત્ર કાઢનારનો કસબ-હુમર, ચિત્ર કળા-વિદ્યા; 2 (a) (the act) રંગવું તે, રંગકામ, (b) (the employment) રંગારાનો-ચિતારાનો-ધર વિગેરે રંગવાનો ધંધા-કામ; 3 a picture રંગ પૂરણું-રંગત ચિત્ર-છબી-તસવીર.

PAIR *s.* [*L. par* equal] A couple (of oxen, gloves) જોડ, જુગલ, યુગલ, યુગ્મ; 2 a married couple જોડું, ધણીધણીઆણી *pl.*, વરવહન *pl.*, દંપતી *pl.*; 3 a male and a female pair જોડું, નરમાદા *pl.*, યુગ્મ. *vi.* To be joined in pairs (as birds) જોડું બાંધવું-બંધાવું; 2 (with) to fit as a counterpart જોડ હોવી-મળવી-મેસવી, સાથે મેસવું, મળવું-હળવું-મેસવું-જડવું હોવું-આવવું. *vt.* To join in twos -ની બાબતે બાબતેની જોડ બાંધવી-ક., -ની સરખે સરખી જોડ મેળવવી; 2 to unite as correspondent સાથે મેસાડવું-મૂકવું, મળવું-હળવું આવે એમ ક.; To p. off પાલ્ડમેટ વગેરે કાપદ કરનારી સભાના જે વિશ્વ મતના સભાસદ મત ન આપવાના હેતુથી એક ગાંઠ કરી સભામાં ન આવવું.

PALACE *s.* [*Fr. palais* from *palatium* the hill on which Augustus had his residence] મહેલ, રાજમંદિર, હવેલી.

PALATIAL *a.* Pertaining to a palace મહેલ-રાજમંદિરનું; 2 magnificent મહેલ-રાજમંદિરને શોભે એવું, ભારે, મ્હેડું, ઉમદા.

PALATINE *a.* રાજના જોવા અધિકાર ધરાવનાર, આદરણીય હક-અખિયાર વાળું.

PALANKEEN, PALANQUIN *s.* [corr. from *Hind. palukhi*] (Open & swinging) પાલખી, શિખી; (oblong and box-like) ખિયાનેમ, ખાનેમ.

PALATE *s.* [*L. palatum*] The roof of the mouth તાજનું, તાલુ; 2 the organ of taste રસઈદ્રિ, સ્વાદદ્રિ, રસનદ્રિ; Pleasing to the p. રસઈદ્રિને ગમતું, ભાવતું, સવાદ; Being of nice p. સાંકડાગળાંનું, સવાદીયું. [સ્વાદિષ્ટ, રસિકર, મિષ્ટ.]

PALATABLE *a.* સ્વાદ, (મ્હેને) ભાવે એવું,

PALATAL *a.* (letters) તાલુસ્થાની, તાલબંધ. *s.* તાલબંધ, તાલુસ્થાની અક્ષરમ.

PALE *a.* [*L. pallio* I look pale] Pallid (face, countenance) ફીકું-ફીકું, આંખું પડી ગયેલું, ઊતરી ગયેલું; To turn p. (a pers.) -નું મ્હેં ઊતરી જવું, -નું ઘોલી ઊડી જવું; (from shame) ઠીલાં-આંખાં પડી જવું, હો-લવાઈ જવું; 2 dim (a) (colour) ફીકું-ફીકું, આંખું, ઘોલું, બલક પિનાનું; To turn p. નો-રંગ ઊડી જવા; (b) (a light) આંખું, માંદા અજવાળાનું-વાળું, મંદનેજસ્ક.

PALISH *a.* ફીકાસ પડતું, જરા આંખું.

PALLID *a.* Wan (face) ઘાળું પૂણીજવું-ફગ, ઘોલી ઊડી ગયેલું, છેક ફીકું; 2 pale (colour) છેક ફીકું-આંખું-ઘોલું.

PALLOR *s.* ફીકાસ, ઘાળો પૂણી જોવા રંગ; 2 આંખાપણું, છેક ઘોલાપણું.

PALE *s.* [*AS., L. palus* a stake] A narrow pointed board પાટીઆની અણીવાળી ચીપ, (વિલાયતી શાનની ટટીનું) સાંકડું અણીવાળું પાટીજ, અણીદાર પકવાસો; 2 a fence કોઈ જગાનો જીછો પતી કાપને કરી લીધેલો હોય તે (કોટ, ટટી, વિગેરે), આવાર, વેજન; 3 space enclosed (lit. & fig.) વડિમ, મીન, હદ; as, within the p. of Christianity ખ્રિસ્તી ધર્મના વાડ-મીનમાં. **PALING** *s.* Pales in general અણીદાર પકવાસામ્પલ; 2 an inclosure formed of

- pales ચીપ-પકવાસાની ટફી-કોટમ-કટરેમ, ચીપબંધી *f*, લક્ષકોટ *m*.
- PALISADE *s*. A fence formed of stakes ગરબકોટ, ગરબનો કટરો-ટફી *f*. *vt*. -ને ગરબનો કટરો &c. ક., ગરબકોટ-બંધી ક.
- PALEOLOGY *s*. [*Gr. palaios* ancient & *logos* speech] A treatise on antiquities પ્રાચીન વૃત્તાંત ગ્રંથમ, પુરાણન; 2 the knowledge of ancient things પ્રાચીન વૃત્તાંત વિદ્યા *f*-ગાનન, પુરાણગાનન.
- PALEONTOLOGY *s*. [*Gr. palaios* and *ōn,ontos* being] પુરાતન કાળનાં પ્રાણીઓ તથા વનસ્પતિઓની વિદ્યા, પ્રાચીન પ્રાણિ વિદ્યા *f*, મૃત્તાસ્થિ વિદ્યા *f*-શાસ્ત્રન.
- PALETTE *s*. (See Pallet).
- PALFREY *s*. [*Fr. palefroi*] બેરોને બેસવાનો-બેસવાલાયક ઘોડો *m*, જ્ઞાનો અસીલ ઘોડો.
- PALINDROME *s*. [*Gr. palin* backwards and *dromos* from *trecho* I run] પેદેલાંથી ને છેડેથી જેમથી વાંચીએ તેમ તેનું તેજ વાક્ય અથવા શબ્દ થાય એવું વાક્ય-શબ્દમ, અનુલોમવિલોમ વાક્યન-શબ્દન; *as*, સરસ.
- PALL *s*. [*AS. pill*, *L. pallium* a mantle] A mantle of state મ્હોટા લોકને ઊપરથી પેહેરવાનો ઢીંશાજઘ્મા; 2 the cloth thrown over a corpse શબ્દ ઊપરની કાળી આદર-આદર જેવું કાંતું લગ્નું.
- PALL-BEARER *s*. શબને દાટવાની જગાએ લે જાય ત્યાં શબ વાહિનીની સાથે ચાલનાર.
- PALL *vi*. [*W. pallu* to fail, *pall* loss of power] To become vapid (as liquor, pleasure, beauty) -માંથી રસકસ ઊઠી જવા, ઉડેલ થઈ જવું, ઊતરી-ઘાળું પડી જવું, -માં મંત્રે-ખૂબી ન લાગવી. *vt*. -માંથી રસકસ ઉઠાવી લેવા, ઘાળું પાડી નાખવું, ઉડેલ કરી નાખવું; 2 to cloy (appetite) ગળા મુઠ્ઠી ધેરવવું, ઝાઝાવી નાખવું, -થી કંટાળી-ધરાઈ-ઝાઝાઈ જવું.
- PALLADIUM *s*. [*Gr. palladion* from the goddess *Pallas*] Safeguard નક્કી બચાવનું કેદાણું, રક્ષણ સંભાળ, નિયત રક્ષણકારમ.
- PALLET *s* [*Fr. palette* from *L. pala* a spade] ચિતારો ચિત્ર ચીતરે તે વેળા જોઈતા રંગો ચૂકવાનું પાટીંગું, રંગનું પાટીંગું.
- PALLET *s*. [*Fr. paille* straw, *L. pulca* chaff] જ્ઞાનું સરખું હલકું સવાનું પાથરાણું, પથારીનો ગામ્બો-ડુંચો *m*.
- PALLIATE *vt*. [*L. pallium* a cloak or mantle] To extenuate (a crime, imperfection, &c.) -નું સ્વરૂપ ઢાંકવું-જ્ઞાનું બતાવવું, છાવરવું, હલકું-જ્ઞાનું ગણવાનું કારણ બતાવવું-આપવું, -ને માટે દલીલ કાઢવી; 2 to abate (a disease, pain &c.) -નું જોર નરમ પાડવું, -થી (કસાનું) જોર નરમ પડવું, -નું બળ ધટાડવું, લટાવવું, ધટાડવું, હટાવવું.
- PALLIATION *s*. The act (See the verb 1); 2 abatement ધટાડો *m*, ઉપરામન.
- PALLIATIVE *a*. (of crime &c.) -નું સ્વરૂપ જ્ઞાનું -હલકું ગણવા જેવું, જેથી ઝાણું થાય એવું; 2 (of pain &c.) -નું જોર નરમ પડે એવું, લટે-ધટે -હટે એવું. *s*. અપરાધ ઝાણો ગણવા જેવી વાત; 2 જોર નરમ પડે એવું કંઈ, ઉપરામક.
- PALM *s*. [*Fr. palme*, *L. palma*] (Of the hand) હથેલી *f*, કરતલન, કડેદસ્તમ; 2 a hand's breadth as a lineal measure ચૂક *f*. *vt*. To conceal in the palm હાથ કુટ્ટીમાં સંતાડવું-સંતાડી રાખવું; 2 to impose by fraud પધરાવવું, ધાલવું, છેતરડીને-દગાથી આપવું-લેવડાવવું-ચલાવવું-ઝાંપારાવવું.
- PALMATE, PALMATED *a*. (Bot.) ખુલ્લા પંત્રાના આકારનું, પંત્રા જેવું; A p. leaf પંત્રો *m*; 2 entirely webbed (feet) ચામડીથી જોડાયેલાં આંગળાં નું-વાળું.
- PALMISTERS *s*. હાથ જોનાર-જોઈને દૈવવર્તનાર.
- PALMISTRY *s*. હાથ જોઈને દૈવવર્તવાની વિદ્યા, હસ્તસાધુદ્વિકમ, રેખાશાસ્ત્રન.
- PALM *s*. [See above] તાડ ખજૂરીની જાતનું ઝાડ; The areca p. સોપારીનું ઝાડ; The cocoa p. નાળિયેરી *f*; The date p. ખજૂરી *f*; The palmyra p. તાડમ; 2 a token of superiority or triumph ચઢતી હેવાની નિશાની-સાબિતી *f*, ત્રેખતા-જયનું

(ચિન્હ-પ્રમાણ; 3 superiority શ્રેષ્ઠતા, જય, વિજય, વરિષ્ઠતા.

PALMA-CHRISTI s. (palm of Christ) દિ-વલ્લમ, ચિરંજીવ.

PALMY a. (days, state,) ચઢતું, આબાદી-ચઢતી કળા-ચઢતા હાડાગું.

PALMYRA s. તાડમ, તાલમ.

PALPABLE a. [*L. palpo* I touch softly]

Perceptible by the touch (a substance)

સ્પર્શદ્રિયથી ગાન થાય એવું, સ્પૃશ્ય, સ્પર્શિય;

2 (darkness) લાગે એવું; 3 (mistakes,

errors) પકડાઈ જાય-જણાઈ આવે એવું, ખુ-

દલું, ઉઘાડું; 4 easily perceptible (proof)

ખુદલું, ઉઘાડું, પ્રત્યક્ષ.

PALPITATE vi. [*L. palpo* I beat] (as

the heart) જોરથી ધબકવું-ધડકવું, ધબક

ધબક-ધડક ધડક થવું.

PALPITATION s. જોરથી ધબકારો-ધડકારમ.

PALSY s. [contr. from *Gr. paralysis* q.v.]

Diminution of sensation કોઈ એંગનું

ખૂટતું મારી જવું, જડત્વન-તાઈ; 2 diminution

of motion કોઈ એંગનું રહી જવું, રહિ-

તપણું, ગાત્રજડતાઈ; 3 loss of sensation

and motion કોઈ એંગનું મરી જવું, જૂઠા-

પણું, લકવામ, ગાત્રસ્તંભમ; P. affecting

one side only of the body પક્ષાધાતમ;

Shaking p. કંપમ, કંપવાયમ, લરંજમ.

PALTRY a. [*Sw. pulta* an old rag]

Mean, worthless (a) (pers.) ગુચ્છ, પા-

મર; (b) (things) હલકું, નજીવું, જૂન, ગુચ્છ.

PAMPER vt. [old *Fr. pamprier* to fill

with vine leaves] To feed to the full

(the body, appetite) વધારવું, ઘેરવવું, ભ-

રવું, ગૃહ-પુષ્ટ કર; 2 to furnish with that

which delights (children) નાં લાડ-કોડ

પૂરા કર, જે આવાનું મન થાય તે ખવડાવવું.

PAMPHLET s. [*Belg. pampilet*, from

L. papyrus paper] ચોપાનિયું.

PAMPHLETEER s. ચોપાનિયાં લખનાર.

PAN s. [*AS. panne*, *L. patina* a broad

dish] A shallow open vessel (a) (for

setting milk) પાટિયું; (b) (for dres-

sing or keeping provisions) ગરમું, પા-

તેલું, કાંસિયું, તાંસણું; A frying p. પેણું

-ણી, દહોણિયું, કહણી; 2 (of a gun)

કાનમ; Double panned બેકાની; To flash

in the p. રંજક આઈ જવી; 3 the brain

p. (માથાનું) તાલકું, ઓપરી.

PAN-CAKE s. (fried) તળેલી રોટલી, પૂરી,

ઢબરું, ફેંતરું; 2 (baked) રોટલી-લોમ.

PANACEA s. [*L., Gr. pan all & akeomai*

I cure] All-heal રોગ-દુઃખ માત્ર મટાડે એવું

ઝાસડ, તાંબાની માત્રા, સર્વ બ્યાધિહરમ.

PANDECT s. [*Ger. pan & dechomai* I

take] (pl. with the) જસ્ટિનિઅને કરાવેલા

બ્યવહાર શાસ્ત્રસંગ્રહ, (રોમન) બ્યવહાર સંહિતા.

PANDEMONIUM s. [*Gr. pan & dai-*

mōn a demon] The fabled council

chamber of demons બ્રૂતસભા, જનમે-

હેલમ.

PANDER s. [from *pandarus* the pimp

in Chaucer's Troilus and Cressida] A

male bawd ભડવામ, કૂટણોમ, કુષ્ટ કામ-

નાની સિદ્ધિ કરાવી આપનાર. vi. ભડવાઈ

કર; 2 કુષ્ટ કામનાની સિદ્ધિ કરાવી આપવી.

PANE s. [*L. pannus* a garment]

(કાચની) તકતી.

PANEL s. બારી બારણાનાં ચોકકાંમાં બોલણ

કાઢી તેમાં જોડેલું પાટિયું; 2 the whole jury

પંચ-જૂરી સમસ્ત.

PANEGYRIC s. [*Gr. pan and agora*

an assembly] Encomium વખાણ, તા-

રીફ, સ્તુતિ, પ્રશંસા. [જનમ.

PANEGYRIST s. સ્તુતિકાર, સ્તોતા, બંદી-

PANEGYRISE vt. નાં વખાણ&c. કર.-લખવાં.

PANG s. [*L. pungo* I prick or torment]

A sharp pain (a) (mental) કષ્ટેજી બેદા-

ઈ જાય એવું-તીવ્ર દુઃખ, આટકો, (b) (phy-

sical) તીવ્ર વેદનાઈ, મહાબ્યાથા, યાતનાઈ.

PANIC s. [from *Gr. Pan* the god] A

sudden fright ધાસકોમ, આપધાકમ, ડપ-

કોમ, હેબક, એકાએક લાગેલી બીક. α.

આપધાક જેવું.

PANNIER s. [*L. panis* bread] ડાળાં-ડાખળાં
-પરાળનો ડુબો-ફંડોમ.

PANOPLY s. [*Gr. pan* all and *hopla*
arms] Complete armour સર્વોગરક્ષણ,
પૂર્ણકવચ (as opposed to અર્ધકવચ).

PANT vi. [*L. palpo* I beat] To gasp
(for breath) કુફાટા-ડા મારવા, ફેંકે ક., હાં-
ફું; 2 to be overpowered with eager-
ness (for glory &c.) -નો જીવ રતળવતળ
થવો, ટાંપી રહેવું, ઉત્કંઠિત રહેવું.

PANTALOONS s. [*Sp. pantalon* estrow-
sers] ધંજરૂ, ચોરણોમ, સુરવાલૂ, પાટલુન.

PANTHEISM s. [*Gr. pan* all and *theos*
God] The doctrine that the universe
itself is God આખું વિશ્વ એજ ધૈવ્યર એવો
મત, જગદેવેશ્વર મત.

PANTHEIST s. જગદેવેશ્વર મતાશ્રયી.

PANTHEISTIC-AL a. Pertaining to pan-
theism જગદેવેશ્વર મતનું-સંબંધી -ને લગતું.

PANTHEON s. (in old Rome) સધળા દે-
વાનું દેહરૂં; 2 the whole body of gods
દેવકોટી.

PANTHER s. [*Gr. pan* and *ther* a wild
beast] આફ્રિકાનો ચિત્રો વાઘ.

PANTOMIME s. [*Gr. pantos* all and
mimos an imitator] (The actor) મૂગાં
મૂગાં ચાળા બતાવીને નાટક કરનાર, મૂકનાટમ;
2 (the representation) મૂકનાટચન.

PANTOMIMIC-AL a. મૂકનાટચ સંબંધી.

PANTRY s. [*L. panis* bread] સાંતરનો
ઘીરડોમ-ડી.

PAP s. [low *L. papa* pa, pa] The nip-
ple of the breast ડીચી, સ્તનાગ્રન, સ્ત-
નમુખન; 2 a soft food for infants જ્ઞાનાં
બાળકનેસાડે નરમતથા સુંવાળો ખાવાનો પદાર્થ.

PAPA s. [*L. papa* pa, pa] Father (used
by children) બાપુમ, બાપુ બાપુમ.

PAPACY s. [See Papa] The office and
dignity of the pope પોપ-રામનકાથોલિક
ધર્મનું આચાર્યપદ; 2 the popes collec-
tively પોપેમ *pl.*, રામનકાથોલિક ધર્મનો
આચાર્યવર્ગ.

PAPAL a. પોપનું. [મત.

PAPIST s. પોપને ધર્માચાર્ય માનનાર, પોપબ-

PAPER s. [*L. papyrus* paper-reed] The
substance, also a piece &c. of it કાગળ;
2 a writing (લખેલો-છાપેલો) કાગળમ, લે-
ખન, પત્રન, ખતન, દસ્તાવેજમ; 3 a news-
p. વર્તમાનપત્રન; P.-kite કનકવેલમ, પતંગમ;
P.-money સરકારી હૂંડી, નેટફ; Waste p.
રફી કાગળન. a. કાગળનું; A p. wall
કાગળની-ખૂનુંની-નામની ભીંત. vt. To
cover with p. (a room, a house) ની
ભીંતે કાગળ ઝેડાડવા-ચઢાવવા; 2 to fold
in p. કાગળમાં બીડવું-લપેટવું-વીંટવું.

PAPILLARY, PAPILLOUS a. [*L. pa-
pilla* a nipple] Resembling a nipple
ડીચી જેવું, સ્તનાગ્રવત્; 2 covered with
small eminences (the tongue) કરકરું;
3 warty (the skin) કુણગી કુણગી-ત્રીણી
ત્રીણી ફેલ્લી ફેલ્લીવાળું, બીલથી ભરાઈગમ્મલું.

PAR s. [*L. par* equal] Equal value સરખા
કિંમત-શ્રેણ; 2 equality in condition
સરખાપણું, સમતાઈ, સમાનતાઈ; On a p.
બરાબર, સરખું, સમાન.

PARITY s. (See Par 1).

PARABLE s. [*Gr. para* beside & *ballo*
I throw] An apologue જેમાંથી શીખા-
મણુ લેવાની એવી સંભવિત કિંવા અનુભવિત
વારતા, નીતિનિર્દર્શન, દાર્શનિક નીતિ.

PARABOLIC-AL a. નીતિનિર્દર્શન &c. નું-રૂપ.

PARADE s. [*L. paro* I set in order]
Pompous exhibition ખેડસાઈ; to make
a p. of ની ખેડસાઈ બતાવવી; 2 military
order કવાયત; 3 the p.-ground કવાય-
તની જગા, રંગમ, રંગભૂમિ; 4 a pom-
pous procession વરષોડોમ, સવારી; as,
“In state returned the grand p.” બડી
ધામધૂમથી તે સવારી પાછી આવી. vt. ની
ખેડસાઈ-ઠાઠ બતાવવો; 2 કવાયત કરાવવી,
રંગમાં બોલાવવું. ઇ. કવાયત કે.

PARADIGM s. [*Gr. para* beyond &
deiknumi=Sans. dish to show] (નામ,
સર્વનામ, ક્રિયાપદ, વિશેષણનું) રૂપાખ્યાપનમ.

PARADISE *s.* [*Heb. pardes* a park] (Scrip.) ધનની વાડી, ધનપાગમ; 2 a place of bliss પરમાનંદ ભુવન-લોકમ-ધામન; 3 heaven સ્વર્ગન, ખેદેશન.

PARADOX *a.* [*Gr. para* beyond & *doxa* opinion] A tenet or proposition seemingly absurd but true in fact દુનિયાથી ઉલટો-અનભિમત વિચાર-મતમ, વિપરીત વિચારમ, દેખાઈતો વિવેક વિરુદ્ધ પણ ખરું જોતાં વાસ્તવિક એવો વિચાર.

PARADOXICAL *a.* (A tenet, proposition, assertion) વિપરીત વિચાર જેમાં રહેલો છે એવું, વિપરીત, અનભિમત; 2 (pers.) રાહુની ચાલના જેવી બુદ્ધિનું, અવગુણ દેખાઈ, વિપરીત વિચાર દર્શી.

PARAGON *s.* [*Gr. para* & *ago* I lead] A model નમુનોમ, શિરોમણીન, સરતાનમ.

PARAGRAPH *s.* [*Gr. para* & *grapho* I write] કલમ, પરિચ્છેદમ, પારંગ્રામ.

PARALLAX *s.* [*Gr. para* and *allasso* I change] (Astron.) દૃક્ષ્ત્ર તથા ગર્ભસ્ત્રની વચ્ચેનો અંતર, લંબન.

PARALLEL *a.* [*Gr. para* beside and *allelon* of one another] (Geom.) સમાંતર; 2 similar (a passage, a case) મળતું, સરખું, સમ, સમાન; 3 running in accordance with something -ની સાથે ને સાથે -પ્રમાણે -ને મળતું રહેનારું- ચાલનારું. *s.* સમાંતરલીટી-રેખા; 2 (of latitude) અક્ષાંશમ, અક્ષવૃત્તન; 3 likeness સરખાપણુંન, સમતા, સમાનતા, સાદૃશ્યન; 4 a comparison made બુકાબધો; 5 a counterpart જોડેમ, બદલોમ; Without a p. બે બદલ, અનુપમ, અપ્રતિમ. *vt.* ઠેકાણે લાવવું-રાખવું; 2 મળતું &c. હોવું.

PARALLELISM *s.* સમાંતરપણુંન; 2 સરખાપણુંન, સમાનતા.

PARALLELOGRAM *s.* (Geom.) દીર્ઘ ચતુરસ્ત્રન, સમાંતર બાજુ ચોખ્ખમ.

PARALLELOPIPED *s.* (Geom.) સમખાતમ.

PARALOGISM, PARALOGY *s.* [*Gr.*

para beyond and *logos* reasoning] (Log.) આભાસમ, પક્ષાભાસમ, અર્થાભાસમ.

PARALYSIS *s.* [*Gr. para* & *lyo, lyso* I loosen] (See Palsy 3).

PARALYTIC *a.* મરી ગમ્મિલું, જૂઠું પડી ગમ્મિલું, લકવો-ગાત્રજડતા થઈ ગમ્મિલી એવું. *s.* લકવો &c. થયલું માણસ.

PARALYSE *vt.* -થી મરીનવું-જૂઠું પડી જવું; 2 to deaden (energies &c.) સુવાડી દેવું, સ્તંભિત કરી નાખવું.

PARAMOUNT *s.* [*Norm., Fr. par* above & *monter* to ascend] The chief મુખ્યમ, સરદારમ. *a.* Superior to all others સહુથી વધારે-મહેતું-જીતું, સર્વોપરી, મેઘ.

PARAMOUR *s.* [*Fr. par* amour with love] One beloved (*a*) (male)યાર, જાર; (*b*) (female) અંગવચ્ચન, રાખ, જરિણી.

PARAPET *s.* [*It. para* & *petto, L. pectus* the breast] છાતી પૂરે જાયે ભીત, ધોરેમ-રીફ, વડેમ-ડીફ, કરેડીફ, ભીતડીફ-ડુંન.

PARAPHERNALIA *s.* [*Gr. para* beyond and *phernē* dowry] કન્યાદાનમાં મળેલું ધન (લગડાં ધરણાં); 2 લગડાં અને ધરણાં.

PARAPHRASE *s.* [*Gr. para* & *phrazo* I speak] Translation with latitude વિવરણન, વ્યાખ્યાન. *vt.* -નું વિવરણ &c. ક.

PARAPHRASE *s.* વિવરણકારમ, વ્યાખ્યાતામ.

PARAPHRASTIC-AL *a.* વિવરણ&c. રૂપ-સરખું.

PARAQUET, PARAQUITO (See Parrot)

PARASITE *s.* [*Gr. para* beside & *sileo* I feed] A hanger-on દુકડાખોર-ખાજી, બાજનબટમ, પરબોપણવિમ, પરબોપોપણવિમ; 2 (Bot.) પરદેહોદ્ભૂતયુક્તમ-લતા, વાદિ-ધીમ; 3 (Entom.) પરદેહોપણવિ-ર-ધરાદ-ડંસ જાતિનું પ્રાણી.

PARASITIC-AL *a.* દુકડાખોર-ખાજી, પરબોપણવિ; 2 પરદેહોદ્ભૂત; 3 પરદેહોપણવિ.

PARASOL *s.* [*Gr. para* against, and *L. sol* the sun] યુરોપીઅન સ્ત્રીને ઝાઢવાનું-બચકાની છતરન.

PARBOIL *vt.* [*L. pars* a part & *bullire* to boil] To cook partially by boiling

(an article of food &c.) અડધું પડધું-કાચું-પાકું આકું-ચેડવું; 2 (skin)-થી અલ્લાઈજવું.

PARCEL *s.* [*L. pars* a part] A part ભાગ, કકડો; 2 any mass or quantity દગણ, લીંડ, જથ્થો, પોકડ; 3 a bundle બિંદી, ગાંસડી, પુટકું, પોટલી; 4 (Law) (of land) કિત્તો, કકડો, ભાગ. *vt.* (often with *out*) (કકડો કકડો) ઠેચી આપું-લેવું-નાખવું, થી ઠેચાઈજવું-ભાગપડીજવા

PARCENARY *s.* [*Norm. Fr. parzon* portion] (Law) Co-heirship અંકદાયભાગજીવન, સહદાયજીવન, અભિભક્તદાયોપભોગ

PARCH *vt.* [*Suns. pari* very & *shushka* dry] To burn superficially (*a*) (corn) ઢંજવું, સેકવું; (*b*) (land, skin) ચચણાવી નાખવું, દઝાડવું, અલ્લાવવું. *vi.* જૂંજવું, સેકવું; 2 ચચણવું, દઝવું, અલ્લાવું.

PARCHMENT *s.* [from *Pergamos* in Mysia] લખવાનાં કામમાં આવે એવું કમાવેલું પેટાંનું ચામડું, ચર્મપત્ર. [pard].

PARD *s.* [*L. pardus* a panther] (See **LEOPARD**)

PARDON *vt.* [*L. per* thoroughly and *dono* I give] To refrain from exacting as a penalty આપી-ચૂકી દેવું, નું દાન-અક્ષીસ ક.-આપવી; "I p. thee thy life" હું તને જીવતદાન આપું છું; 2 to forgive (*a*) (pers.) -ને માફ ક., ચૂકી-જવા દેવું, છોડવું; (*b*) (offences, crimes) ક્ષમા-માફ ક., -ની માફી આપવી. *s.* માફી; 2 ક્ષમા, માફ.

PARDONABLE *a.* માફ-ક્ષમા કરવા જેવું, ક્ષમાયોગ્ય; (pers. only) ક્ષમાપાત્ર.

PARE *vt.* [*Icel. para* to cut off somewhat from the skin] To shave off the surface છોલવું, સ્કેરવું, તરાશવું, તાછવું; To p. the nails નખ લેવા; 2 (fig.) to diminish by little and little કાતરતી-ટાંચતી-કમી કરતાં જવું.

PARING *s.* That which is pared off (*a*) (of fruits) છોલ, છોતરૂં, છોડું; (*b*) (of other substances) સ્કેર, સ્કેરણ, તાછ, તાછણ.

PARAGORIC *a.s.* [*Gr. para* by the side and *agoreuō* I speak] Mitigating દરદરના નરમ પડે એવું, દુઃખરામક (ઐષધ).

PARENT *s.* [*L. pario* I beget] (*a*) જનક, પિતા, આપ; (*b*) જનની, માતા, મા; Parents માઆપ *pl.*; 2 a source જૂળ, કારણ, જનક, ઉત્પાદક.

PARENTAGE *s.* જૂળ, આનંદાન, ઉત્પત્તિ, માઆપ *pl.*; Of noble p. કુલીન, આનંદાની.

PARENTAL *a.* Pertaining to parents માઆપ-માત પિતા-જનક જનનીનું; 2 tender (care, solicitude) માઆપ &c. ના જેવું, દાઝ-વહાલનું ભરેલું-સાથેનું.

PARENTHESIS *s.* [*Gr. para* beside and *thesis* a placing] (The word or sentence) કોઈ વાક્યના કોઈ અંગનો અર્થ વધારે ખુલ્લો સમજાય તેને માટે ડીકા રૂપે આવેલો શબ્દ-વાક્યન, ઉપન્યાસ, પ્રક્ષેપક; 2 the sign () ઉપન્યાસ ચિહ્ન, ઉપન્યાસ *mpl.*

PARENTHETIC-AL *a.* ઉપન્યસ્ત, પ્રક્ષિપ્ત.

PARIETAL *a.* [*L. paries, parietis* a wall] Pertaining to a wall ભીંત-દિવાલનું; P.bones ઓપરીની બે બાજુનાં હાડકાં.

PARISH *s.* [*Gr. para* beside and *oikos* a house] વિલાયતના "પાર્સન" નામના ધર્માધિકારીની સત્તા નીચેનો મુલક, "પાર્સનનો" વિષય-તાલુકો, "પારિશ." *a.* "પારિશ" &c. નું-માંનું; 2 maintained by the p. "પારિશ" ની જીવનમાંથી જેનું પોષણ થાય છે એવું.

PARISHIONER *s.* "પાર્સન" ધર્માધિકારીની સત્તા નીચેના મુલકનું-"પારિશ" માંનું માણસ.

PARK *s.* [old High Ger. *perkan* to save or keep] (for the chase) ફરતા કોટ વિગેરે વાળું શિકાર કરવાનું વન, મૃગયાવન; 2 in a city ફરવા રમવાની જગ્યા, વિહારભૂમિ-સ્થાન; 3 (of heavy ordnance) દારૂ ગોળા વિગેરે સામાનનાં ગાડાં સાથે મેદાની ગાડાની તોપો, તોપખાનું.

PARLEY *vi.* [*Fr. parler* to speak] To confer mutually અન્યોઅન્ય સ્વાર્થની વાત ક., વાતચિત-મસ્દિહત ક.; as, to p. with an

enemy અવહાર અથવા સંધિ કરવા વિશે અથવા કેદીઓ પાછા આવવા વિશે રાત્ર સાથે વાતચિત ક. - સમાધાન વારતા ક. s. વાતચિત, મશ્વરત/ 2 (રણજીમિમાં કાઢેલી) સમાધાન વારતા.

PARLIAMENT s. [See Parley] The legislature of Great Britain and Ireland વિલાયતની કાયદા બાંધનારી સભા, મંત્રી સભા, "પાર્લિમેન્ટ."

PARLIAMENTARIAN s. ઇંગ્લાંડના પેહેલા ચાર્લ્સ રાજાનો સામાવાળીઓ, મંત્રી સભા &c. ના પક્ષનું માણસ.

PARLIAMENTARY a. (authority, debate &c.) મંત્રી સભા &c. નું-વિષેનું-માનું ; 2 (an act, a measure) મંત્રી સભા &c. નું-નું કાઢેલું-બનાવેલું-રચેલું ; 3 (language) મંત્રી સભાની રીત પ્રમાણેનું, યથાપોગ્ય.

PARLOUR s. [See Parley] ધરનાં માણસોને બેસવા ઉઠવાનો ઓરડો, બેઠક.

PAROCHIAL a. [low L. *parochia* a parish] (See Parish a. 1).

PARODY s. [Gr. *para* beyond & *ōdē* a song] Burlesque મૂળ કાવ્યમાં થોડો ફેરફાર કરી તેમાં નવા હાસ્યરસ આણેલો અંબું કાવ્ય, વિનોદાર્થનું કરણકાવ્ય.

PAROL, PAROLE s. [See Parley] Word of promise or honour ખોલી, વચન, પ્રતિજ્ઞા ; 2 (Law) જાપાની અંકરારમ. a. Oral (proof) મહેનું, મહેનું કહેલું, જાપાની.

PARONOMASIA s. [Gr. *para* beyond & *onoma* a name] (Rhet.) (a) (when the same word is used in different senses) શ્લેષમ, (b) (when antithesis is suggested) વિરોધાભાસમ.

PAROXYSM s. [Gr. *para* & *oxys* sharp] A fit (a) (of a disease) જોરથી થીડી આવવું તે, જાપરો ઉપાડ-ઉઠાવમ-ઉછાળમ, વીળ, આવેશમ, (b) (of rage, anger) ઠહારેન, જોશમ, આવેશમ.

PARRICIDE s. [L. *pater* a father and *cædo* I kill] (pers.) આપની હત્યા કરનાર, પિતૃહામ, પિતૃગ્રમ ; 2 (a) (the crime) આપની હત્યા, પિતૃહત્યા, (b) (fig.) ગુરૂહત્યા.

PARRICIDAL a. (act) પિતૃહત્યાનું-વિષેનું ; 2 (pers.) આપની હત્યા કરનાર, પિતૃહાતક, પિતૃ-ગુરૂ હિંસક.

PARROT s. [Fr. *paroquet*] પોપટની જાતનું પક્ષી, પોપટમ, યુકમ, કીરમ.

PAROQUET s. પોપટની જાતનું પક્ષી, સ્કોટમ.

PARRY vt. [L. *paro* I get ready] (a blow, thrust) ચુકાવવું, છુટકાવવું, ઉડાવીદેવું.

PARSE vt. [L. *pars* a part] નું વ્યાકરણ -પદરૂપે દ-પદભંજન ક.

PARSIMONY s. [L. *parco* I use sparingly] Extreme frugality કંચુસાઈ, નિજ્જસ-કરપી-મજ્જીયૂસપણું, બખીલાઈ, કાંપણમ.

PARSIMONIOUS a. નિજ્જસ, કંચુસ, મજ્જીયૂસ, કરપી, સુખ-હમ, બખીલ, કૃણુ.

PARSON s. [L. *persona* person i. e. of the church] The rector of a parish વિલાયતમાં એક લતામાં રહેનાર ખ્રિસ્તીધર્મ પાળનારાનો મુખ્ય ધર્મગુરૂ, વિલાયતનો ધામોઠ, ગ્રામકૂટકમ, "પાર્સન;" 2 a clergyman ખ્રિસ્તીધર્મનો ઉપદેશ કરનાર, ખ્રિસ્તી ધર્મોપદેશક.

PARSONAGE s. The benefice of a parish "પાર્સન"-ગ્રામકૂટકની વૃત્તિ; 2 the dwelling-house of a parson "પાર્સન" &c. નું ધર.

PART s. [L. *pars*] (as opposed to *whole*) ભાગમ ; as, the smallest p. of it તેનો જાનામાં જાનો ભાગ ; For the most p. ધણે ભાગે, ધણું કરીને ; In p. કંઈએક ભાગે, થોડુંએક, કંઈએક ; 2 an equal constituent portion ભાગમ, અંશમ, હિસ્સેમ ; as, the tenth p. દશમો ભાગ-દશાંશ ; 3 an organic or essential element ભાગમ, અંગમ ; as, the various parts of a machine કોઈ યંત્રનાં બધાં જૂદાં જૂદાં અંગો ; P. and parcel અંગમ ; 4 (pl.) talents, qualities શક્તિ, ગુણ, ગુણમ્પલ. ; as, "Men of considerable p." ભારે શક્તિનાં માણસો ; 5 (pl.) quarters, regions ભાગમ, દિશા, ઠેકાણું, મુલકમ, દેશમ ; as, "All p. resound with plaints" આખા દેશમાં ફરિયાદ ફરિયાદ થીડી રહી છે ; 6 share ભાગમ, ભાગનું-ભાગે આવેલું-મ-

જેલું કંઈ ; as, let me have my part of the danger મારે મારા ભાગનું ભેખમ મારે માથે લેવું ; 7 concern સેવા દેવા, લાગવું વળગવું, સંબંધમ, નિસ્પત ; To take p. -માં હોવું, શામિલ થવું-હોવું ; For my p. મારે માટે પૂછા તો ; 8 side પક્ષમ ; To take one's p. કોઈની તરફ થવું-કોઈનો પક્ષ લેવો ; 9 allotted duty માથાનું કામ, કામન, કરવાનું, સ્વકર્મ ; as, to do one's p. કોઈએ પોતાના માથાનું કામ ક. ; 10 character (in a drama) વેશમ, સ્વાંગમ ; In good p. ખુશી-પ્રસન્ન થઈને ; In ill p. નાખુશ-અપ્રસન્ન થઈને ; P. of speech જાતનો શબ્દ, શબ્દની જાત, શબ્દપ્રકારમ. *vt.* To separate or break (two loaves, a double fruit &c.) જૂડું - છૂટું પાડવું-ક., તોડવું, ભાંગવું ; 2 to distribute (goods, effects) -ની વહેંચણું ક., વહેંચવું, વહેંચી આપવું, ના ભાગ પાડવા ; 3 to separate (as pers.) જૂદાં-છૂટાં પાડવું, થી જૂદાં-છૂટાં પડવું, આધું-વેગવું ક. ; 4 to hold apart (combatants &c.) આધું-અજગું રાખવું, -ને પાસે આવવા ન દેવું, -નો સમાગમ થવા ન દેવો ; To p. a cable (as a ship) -નું દોરડું તૂટી જવું. *vi.* To break જૂડું-છૂટું પડવું, તૂટવું, ભાંગવું ; 2 જૂદાં-છૂટાં પડવું, આધાં-વેગળાં થવું, અલગ રહેવું ; 3 to quit each other (as friends &c.) ચાલતાં થવું, એકે આમ ને એકે આમ જવું, જવું, જૂદાં પડવું ; 4 (with) (a) (pers.) જૂદાં થવું-પડવું, (b) (a possession) પાસેથી -હાથમાંથી જવા દેવું, છોડવું, મુકવું.

PARTING *a.* જતી-જૂદાં પડતી વેળાનું, જતાં જતાં કહેલું-કરેલું. *s.* (See *vi.* 3).

PARTITION *s.* આંતરેશમ, પડદામ ; 2 (of an estate &c.) વહેંચણું, વિભાગમ. *vt.* -એ-જી પર આંતરેશ &c. ભરવો ; 2 -ની વહેંચણું &c. ક.

PARTLY *ad.* કેટલેએક ભાગે, કંઈ, કેટલુંએક.

PARTNER *s.* (a) (in joys, griefs &c.) ભાગિયોમ-યેણું, સંગી, (b) (in games) બિલ્લુ, બિલ્લુ ; (c) (in a dance) સાથે નાચનાર, સહનર્તકમ-કી. *f.* (d) (in trade) પંતિયા-

જોમ ; 2 a consort વરમ-વહુ, ધણીમ-ધણીઆણી, દંપતિમાંનું એક, સ્ત્રી-પુરુષમ.

PARTNERSHIP *s.* ભાગિયા-સંગી પાત્રું ; 2 (in business or trade) પંતિયાનું, ભાગિયું-ભાગિયા ભાગનું કામ.

PARTY *s.* (Generally) ટોળી, મંડળી, મંડળન ; 2 a faction પક્ષન, તંડન, ટોળી ; P. spirit પક્ષાભિમાન, પક્ષનો મત ; 3 a social assemblage બેઠક, મજલીસ ; A dinner p. જંબાનું, જમણવાર, ખાનું ; 4 (of troops) પાટી, ટુકડી ; 5 one concerned in an affair -માં હોનાર, શામિલ હોનાર ; To be a p. to -માં હોવું, -માં શામિલ થવું -હાથ હોવો ; 6 a litigant પક્ષકારમ ; Both parties તરફેણ ; The p. suing ફરિયાદી, વાદી ; The p. sued દાદી, પ્રતિવાદી ; 7 an individual ધણી, આસામી, શાસ.

PARTY-COLOURED *a.* રંગબેરંગી, ચિત્રવિચિત્ર, પચરંગી, નવરંગી, અપલખ (વોરો).

PARTY-WALL *s.* બે ધરની વચ્ચેનો કરો-ભીત.

PARTAKE *vi.* [from Part & Take] (of, in) ભાગ લેવો, ભાગિયા થવું, ભાગવવા લાગવું, કોઈ ખીજની સાથે કંઈ ક. ; as, to p. of joy ખુશીમાં ભાગ લેવો ; "Alfred gladly partook of the herdsman's plain fare" આલ્ફ્રેડે ગોવાળિયાને તોનું વખૂં પાખું ખાવાનું તેની સાથે ખુશીથી ખાધું ; 2 to have something of the nature &c. કામ ક.-બળવું, -માં સ્વભાવ-ગુણ હોવો ; as, a Participle partakes of the nature both of a verb and an adjective કૃદંત ક્રિયાપદ અને વિશેષણ એ બેહુનું કામ કરે છે.

PARTAKER *s.* (See the verb) ; 2 an accomplice મળતિયોમ, સાથીમ, સોબતીમ.

PARTERRE *s.* [*L. par* equal and *terra* ground] ક્યારાની કુલવાડી, ચિમનમ.

PARTIAL *s.* [*L. pars* a part] Affecting a part only થોડા ભાગનું, આખા-બધાં કરતાં ઓછું, કંઈ, થોડું ; P. eclipse યુ-નગ્રાસમ ; 2 biassed to one party (a) (pers.) પક્ષપાતી, એક તરફી, વધારે તાલુના-ઈ-મેહેરખાની રાખનાર ; To be p. પક્ષ ક.

-હોવા, તાણું, વધારે મહેરબાની રાખવી; as, William was p. to Bentink બેંટિક ઊપર વિલિયમ વધારે મહેરબાની રાખતો, (b) (a judgment, decision) એક તરફી, પક્ષપાતનું-નું બરેલું-વાળું; 3 (colloq.) having a predilection for પ્રવૃત્ત, પ્રવૃત્તિવાળું; To be p. to ગમવું-દાવું-મોહ-મમતા-મન-ચિત્તવૃત્તિ હોવી, પ્રવૃત્ત રહેવું-હોવું; as, to be p. to a display of wealth પોતાના પૈસાની મોટાઈ બતાવવી ગમવી.

PARTIALITY *s.* પક્ષપાતમ, તરફદારી, મહેરબાની; 2 મમતા, દાઈ, મોહમ, પ્રવૃત્તિ.

PARTICIPATE *vi.* [*L. pars & capio* I take] (See Partake 1). [યવું તે.

PARTICIPATION *s.* -માં ભાગ લેવા-શામિલ

PARTICIPLE *s.* [See Participate] (વર્તમાન-બૃત-વિશેષબૃત-સંબંધક બૃત) કૃતંતમ.

PARTICIPIAL *a.* કૃતંતનું કામ કરનારું, કૃતંત જેવું-રૂપ, (in comp.) કૃતંત.

PARTICLE *s.* [*L. particula* dim. of *pars* a part] (of sand, dust &c.) રેન્ફ, કણ; 2 a visible atom રજકણ, અણુ; 3 (of wisdom, virtue &c.) છુટોમ, લેશમ, લવલેશમ; 4 (in gram.) અવ્યયમ.

PARTICULAR *a.* [*L. pars* a part] Not general (election &c.) કોઈએક જણ-વસ્તુ-બાબતનું, અસામાન્ય, વિશેષ; 2 distinctive બેદ દરેક, જુદુંજ, ખાસ, અજુક; as, a p. object અજુક પદાર્થ; 3 not ordinary, notable અસાધારણ, જાણવા જોમ, નવાઈનું; P. news નવલ વિશેષમ.pl; 4 entering into details (a) (pers.) ત્રીજું ત્રીજું બહુજ કહેનાર-લખનાર-જેનાર; To be p. ત્રીજું ત્રીજું બહુજ કહેવું-લખવું-જેવું; (b) (narrative, account &c.) ત્રીજી ત્રીજી બધી વાતનું, સવિસ્તર, વિગતવાર; 5 nice કઠાકિયું, ઝોંચવાળું, ચટવાળું, ચિન્હું, ચાપલુસીવાળું. *s.* Point, detail વિગત, હકીગત, બાબત; In p. વિશેષે કરીને.

PARTICULARITY *s.* અસામાન્યતા, વિશેષપણન-તા; 2 જુદાપણન, અજુકતા; 3 peculiar quality ખાસગુણ-રીત, વિશેષ

લક્ષણ, વિલક્ષણ પણન-તા; as, "Even particularities were becoming in him" તેની વિલક્ષણતા પણ સામી દેખાતી; 4 minute detail તપસીલ, વિગત.

PARTICULARISE *vt.* -ની ત્રીજી ત્રીજી બધીજ વાતનું વર્ણન કર, સવિસ્તર-વિગતવાર-કહેવું-લખવું, -નો અવગહેદ કર. *vi.* ત્રીજી ત્રીજી બધીજ વાત ઊપર ધ્યાન આપવું.

PARTICULARLY *ad.* Distinctly આગળ-જૂઠું પાડીને, ઠોકાડીને; as, he mentions this p. in his account of it તેણે એ વિષે જે લખ્યું છે તેમાં આ વાત આગળ પાડીને લખી છે; 2 in an especial manner વિશેષ, વિશેષ-વિશેષે કરીને.

PARTISAN *s.* [*Fr.* from *parti* a party]

An adherent to a party તરફનું-પક્ષનું માણસ, પક્ષધર, વળગી રહેનાર. *a.* (a) (pers.) પક્ષનું, વળગી રહેવાર, પક્ષાવલંબી, (b) (feelings, efforts &c.) પક્ષાભિમાનનું, પક્ષના મમતથી આંધળા થઈ ગયેલા નું-નાજેવું.

PARTISANSHIP *s.* પક્ષને વળગેલાં હોવું તે, પક્ષાવલંબન.

PARTITION, PARTLY, PARTNER, PARTNERSHIP (See under Part).

PARTRIDGE *s.* [*L. & Gr. perdix*] તીતરને મળતું એક પક્ષી (એ યુરોપ, આફ્રિકા અને સાઈબીરિયામાં થાય છે); The francoline p. તીતરન, તિતરમ, કપિલન.

PARTURITION *s.* [*L. pario* I bring forth] પ્રસવમ, જણવું તે, (of inferior animals) પિયાવું તે, પ્રસવમ.

PARTY-COLOURED, PARTY-WALL, PARTY-SPIRIT (See under Part).

PASQUINADE *s.* [*It. pasquino* a satirical cobbler] A lampoon નિદાલિયમ, અનીતિ-અનાચારની કાઠિલી બવાઈ-ઊપર પાડેલા ઠોક, અનાચાર પ્રકટીકરણ.

PASS *vi.* [*L. passus* a step] To go (a) (in, into, on &c.) જવું, ચાલવું, ચાલ્યાં જવું, (b) (from, out) નીકળીને - નીકળી જવું, નીકળવું; 2 to undergo transition નું થવું - થઈ જવું, ફીટી-ટળી-બદલાઈને થવું; as, to

p. from youth to old age જુવાન ટળી ધ-
રડાં થવું; 3 to be current ચાલવું, ચાલ્યાં-
નીઆં જવું, અપવું; as, "False eloquence
passeth only where true is not under-
stood" ન્યાં અરા વાક્યૌર્થની પરીક્ષા ન હોય
ત્યાંજ માત્ર પોગળ વાક્યૌર્થની અભ્યુજય; 4 (for)
to be deemed or taken ગણાવું, અપવું,
અપી-ગણાઈ જવું; 5 to move athwart
one (a) (as by a person, garden &c.)
આજુ ઊપર ઝૂકીને-પાસે થઈને-આગળ રહીને
જવું, (b) (as over a road, river &c.) ચી-
રીને-આંખીને-ઊપરથઈને જવું; 6 to elapse
(as time) જવું, થવું, વીતવું, ગુજરવું, થઈ-
વીતી-ગુજરી-વહી જવું; 7 to happen અ-
નવું, થવું; To p. on -upon (= to happen
to) વીતવું, ગુજરવું; 8 (away) (a) (charms,
splendour) જતાં રહેવું, નારા પામવું, (b)
(life, soul) જવું, જતાં રહેવું; 9 (a bill) પ-
સાર-મંજુર થવું, મંજુર-અહાલ-કમ્બલ રહેવું;
10 to do well enough, to answer કામ
ચાલે અટલાં-અંધાં હોવું, પાસ-પસાર થવું,
ઊતરવું, ટકવું, નીભવું, અરાબર થવું; as, this
boy has passed in two heads આ છો-
કરા બે વિષયમાં પાસ થયો છે; 11 to go un-
heeded or neglected ચાલ્યાં-ગપડ્યાં જવું;
To let p. જવા-ગપડવા દેવું, ગઈ-જતી ક.,
દર ગુજર ક. *vt.* To go by, through,
over, beyond &c. આજુ ઊપર ઝૂકીને-ની-
પાસે થઈને-ચીરીને-માં થઈને જવું, (જવા-ચા-
લવામાં) ઝૂકવું, ઝૂકી દેવું, ઝૂકીને આગળ જવું,
પાર ક.-કરીજવું, ઊતરવું; as, he has pass-
ed the bridge તેણે પૂલ ઝૂક્યો; 2 to spend
(as life) (a) (indifferently) કાઢવું, ગુ-
જરવું, (b) (with reference to hardness
or misery) નિર્ગમન ક., પૂરું ક.; 3 to go
by without care or notice કદા-ધ્યાનમાં
લીધા વગર આગળ ચાલવું, ઝૂકી દેવું, પડવું ઝૂ-
કવું, રહેવા દેવું; To p. over-by (a) (=over-
look as faults, errors, &c.) મનમાં ન આ-
ણવું, જવા દેવું, દર ગુજર ક., ગપડાવી દેવું, -ને
વિષય ગઈ-જતી ક., (b) (=to make no note
of as in a description) પડવું ઝૂકવું, ઝૂકી

દેવું, ન કહેવું-જણાવવું; 4 to transcend
અંધાં-અંધાં અંધાં હોવું કે (કંઈ) થઈ રહે નહી,
-ને લાચાર કરી નાખવું, -ને અટકાવી પાડવું;
as, it passes my imagination અંધ મારી
કદવના રહિતને અટકાવી પાડે છે; 5 to sur-
pass ના કરતાં સરસ-અદત-વધારે હોવું-થવું,
-ના કરતાં વધવું, દાખવું; as, "Whose tend-
er power passes the strength of storms
&c." કે જેનું કમળું અળ પ્રચડ વાયુના અળ ક-
રતાં પણ વધારે છે; 6 to undergo with
favourable issue -માં પાસ - પસાર થવું,
(See *vi.* 9 & 10); 7 to cause to go
or move (eyes) ફેરવવું, ફેરવી જવું; 8 to
send મોકલવું, મોકલી દેવું, રવાને ક.; as,
"Waller passed over five thousand
horse and foot by New bridge" વાલરે
ન્યુબ્રિજ ઊપરથી પાંચ હજાર ઘોડા અને પાદલ
મોકલ્યાં; 9 to make over ચલાવવું, આપવું,
પહેંચાડવું, પહેંચવું ક.; as, to p. a book
from hand to hand હાથો હાથ ચોપડી ચ-
લાવવી; 10 to utter (a) (a word, an
opinion, remark) આપવું, કહેવું, મ્હોમાંથી
કાઢવું, ઉચ્ચારવું, (b) (a sentence) આપવું,
કહી સંભળાવવું, (c) (an oath) લેવું, આપવું;
11 (as a candidate for examination)
પાસ ક., (પરીક્ષામાં) ઉતારવું; 12 (as an
account or bill) મંજુર ક., અરૂં કમ્બલ રા-
ખવું, પસંદ ક.; 13 (as a law) કાઢવું, ક-
રવું, પસાર-મંજુર ક.; 14 to give currency
to (counterfeit coins &c.) ચલાવવું, અ-
પાવવું; To p. off હડસેલવું, હડસેલી દેવું, (See
Palm *vt.* 2); 15 જવા આવવા દેવું, -પ્હેં-
ચાડે અંધ ક., પ્હેંચાડવું, બેસડાવીને મોકલવું;
as, "to p. a person from one place to
another on the railway" કોઈને આગ
ગાડીમાં બેસડાવીને મોકલવું. *s.* A pass-
age or way (a) (narrow and difficult)
સાંકડો અને વિકટ-દુર્લભ રસ્તો, (b) (between
mountains) ધાટમ; 2 a request or order
to give passage to a person "પાસ" *m*,
જવા આવવા-મફત જવા આવવા દેવાનો હુકમ,
પરવાનો *m*; 3 (fencing) (પટામાં) સીધા હ-

યનો ગોદા, હૂલ્લ; 4 state (with an implication of evil) હાલ *m. pl.*, અવસ્થા; દરા; To bring to p. નિપજવવું, થી યજું-નિપજવું, માંથી નીકળવું; To come to p. ખનવું, યવું.

PASSABLE a. (roads) જાય-જવાય યવું, ગ-અ; 2 (rivers &c.) ઊતરાય-પાર જવાય યવું, હોડી-વહાણ ચાલે-ફરે યવું; 3 receivable (bank notes &c.) લેવાય-ચાલે યવું; 4 admissible, mediocre ચાલ્યું-નીચું-ગખડું જાય યવું-યવું, કામ ચલાવે; as, he has obtained p. marks તેને કામ ચલાવે ગુણ મળ્યા છે.

PASSAGE s. Transit from one place to another જવું-આવવું-ચલવું-ઊતરવું-પડવું-વેહવું-ઊડવું-અરકવું તે; as, to intercept a body in its p. કોઈ પદાર્થને જોતો &c. આ-જવા; Birds of p. પાનખર ખેસે ત્યારે દક્ષિણ દેશોમાં જનારાં અને વસંત ખેસે ત્યારે પાછાં આવનારાં પક્ષી, વસંતાગામી, આગંતુક; P. of the sun or a planet from one sign into another સંક્રાંતિ, સંક્રાંતિ; P. of the sun &c. through the zodiac સંક્રમણ; 2 journey by sea સમુદ્રયાન, સફર; 3 right or liberty of passing જવાનો હક-રખાવ-પરવાનગી; To take or engage a p. ચિકી કરાવવી; 4 fare ગુરન, ભાડું; 5 road માર્ગ, રસ્તો, વાટ, જ્યાં આવવાનો રસ્તો; 6 part of a book or writing ગ્રંથ લખાણમાંથી લીધેલો ભાગ, દં-તેખાખમ, યુલેકેદર; 7 an incident ખનાવમ, બિના.

[આવું.

PASS-BOOK s. (વેપારીની) ખાતાની ચોપડી, **PASSENGER s.** (in an established conveyance) ઉતારમ.

PASSER-BY s. રસ્તેજનાર, વટેમાર્ગી, પંથી.

PASSING a. & ad. અતિશય, અત્યંત, ખૂબ, ધણું.

PASSPORT s. (National Law) યોગ્યખના-માની સનદ, યોગ્યખનાયું, સનદેતરી; 2 (generally) પરવાનો; 3 (fig.) that which enables one to pass with safety

&c. વળાવું; as, "his p. is his innocence" તેનું નિર્દોષપણું એજ તેનું વળાવું છે.

PAST a. ગયેલું, વીતીગયેલું, જૂત, પૂર્વ; The p. (a) પૂર્વકાળ, (b) યથગયેલી વાત, ગઈ તિથિ (fig.). *prep.* Beyond in position, manner or degree (a) (lit.) મુકી દઈને, મુકી-ને આગળ, (b) (fig.) રહિત, ચૂંચ, અતીત; P. remedy નિરૂપાય; 2 beyond (in time) ઊપર, ને; as, five minutes p. seven સાત ને પાંચ-સાત ઊપર પાંચ મિનિટ; Half p. one ડોહોડમ; Half p. two અઢી *m. pl.*; Half p. three &c. રૂડાડતણ &c.

PASSION s. [*L. patior* I suffer] બ્યાપાર સહન, કર્મવિષયત્વ, ક્રિયાસાહત્ય; as, ".....when (an object is) set in motion, it is rather a p. than an action in it" ન્યારે કોઈ પદાર્થને ગતિ આપી-યોછે ત્યારે તેમાં તે પદાર્થનું કર્તૃત્વ હોવું ન-થી પણ કર્મવિષયત્વ હોય છે; (of the soul) વિષયસાહ મનોવૃત્તિ; as, the affections and passions of the human soul માણસના આત્માના મનોધર્મ તથા વિષયસાહ મનો-વૃત્તિ; 3 vehement emotion (generally) ઉગ્રચિત્તવૃત્તિ, આકૃષ્ટચિત્ત, ગુસ્સો, જો-શમ, ઊભરો; A p. મનોવિકાર; The passions મનોવિકારમાત્ર *m. pl.* 4 anger ક્રોધ, તામસ, જૂન, ગુસ્સો; To fly into a p. રાતાંપીળાં-ધૂઆંધુઆં યઈ જવું, તપીજવું; 5 love, devotion મોહ, લહે, આસક્તિ, અનુરક્તિ; as, his p. for her તે (સ્ત્રી) ઊપરની તેની આસક્તિ; 6 eager desire (as for poetry, music, dress &c.) હવસ, ઘેલું, હંદમ, અત્યાપન, ચરસ.

PASSIONATE a. Easily moved to anger (pers.) તામસી, ક્રોધી, જૂન, આક્રુ; 2 showing passion (a) (pers.) મોહ &c.-હવસ &c. રાખનાર, આસક્ત-હવસ-ચરસ-વાળું, આસક્ત, અનુરાગી, (b) (things) ઊ-છળતું, કડાકીનું-નું ભરેલું, જોરા-ઊભરાનું-નું ભરેલું, જે ઊપરથી મોહ-આસક્તિ-હવસ છે એમ જણાઈ આવે યવું, ગાંડું.

PASSIONLESS *a.* હંડા-શાંત-સૌમ્ય સ્વભાવ-પ્રકૃતિ ગુણ-વાળું.

PASSIVE *a.* કંઈ કરે નહીં પણ જે થાય તે પોતાના ઉપર થયાં કરવા દેનાર, ક્રિયાસાહ-ક્ષમ, વ્યાપારક્ષમ, કર્મવિષયકતા; *as*, they were *p. spectators in the scene* ત્યાં જે થતું હતું તે તેઓ ક્રિયાક્ષમ થઈને જોયાં કરતા હતા; *P. voice સહનિદમ; P. verb સહનિદ ક્રિયાપદન; 2 unresisting(a) (pers.)* કોઈ જે કંઈ કરે તે મૂગાં મૂગાં આપ્યાં કરનાર, ચૂંકે ચાં ન કરે ઝિપું, રોકું, ગરીબડું, અપકારસાહ-ક્ષમ, *(b)* મૂંગું, ગુલામીખત લખી આપ્યાં જેવું, અપકાર ક્ષમતાનું ભરેલું.

PASTE *s.* [*L. pastus* food from *pasco* I feed] (of earth) કેળવેળી મટોડી; 2 (for pastry) પૂરણ ભરવાની-ગણેફવાની કણેક; 3 (for cement) લાલીફ; *P. board દોપિસ્ટન. vt.* (લાલીએ વતી) ચણેડવું-ચણેટાડવું.

PASTRY *s.* કણેકમાં પૂરણ ભરીને-કણેકે ગણેફીને બનાવેલું અને સેકેલું વિલાયતી ખાવાનું.

PASTY *s.* માંહે પૂરણ ભરેલી વિલાયતી બાખરી.

PASTERNE *s.* [*low L. pastorium* a shackle for horses] ઘોડાના પગનું કાંડું.

PASTIME *s.* Sport જેથી વખત ખુશિમાં બ્ય ઝિપું ફંઈ, ગમત *f.* સહેલ સપાટી *f.* રમત *f.*

PASTOR *s.* [*L. pasco* I feed] A shepherd ભરવાડ *m.* અવિપાલ *m.*; 2 a herdsman ગોવાળીઓ *m.* આહીર *m.* ગોપ *m.*; 3 (fig.) (વિલાયતમાં) ઝિંક દેવલમાં પ્રાર્થના કરનાર ઘોઠોનો આચાર્ય, ખ્રિસ્તીદેવક *m.* “પાસ્ટર *m.*

PASTORAL *s.* ભરવાડ &c. ની રીતભાતને મળતું-લગતું-ના જેવું; 2 relating to the life of shepherds &c. અવિપાલ-ગોપ ઘોડના સંસારકાર્ય સંબંધીનું; 3 ખ્રિસ્તીદેવક-પાસ્ટર ગું. *s.* જેમાં ભરવાડ &c. નાં સંસારકાર્યો તથા રીતભાત વર્ણવેલાં છે ઝિપું કાવ્ય.

PASTORATE *s.* ખ્રિસ્તીદેવક-પાસ્ટરની પદવી-અધિકાર *m.*-વિષય *m.*-મુલક *m.* [રણ *n.*

PASTURAGE *s.* ઘેરને ચરાવવાની જગો, ગાય-

PASTURE *s.* ચારી *m.* ચાર *f.* ચરી ખાવાનું ઘાસ; 2 વાટેલું ઘાસ. *vt.* (as cattle) (ઘેર)

ચરાવવું; 2 (as land) ઉપર ચરાવવાનું મળવું. *vi.* ચરવું.

PAT *s.* [*old Fr. patact* a clap] A tap થપડાફ, તખડાફ-ઠેલ *m.* ટપલી *f.*; 2 (of butter &c.) હાથે હાથે થાબડીને કાપેલા ગોળા-પિડો *m.*-ચકતી *f.* (of dough) લુચ્ચી. *vt.* ધીમે હાથે ઠેકવું, થાબડવું, ને થપડાક &c. મારવી.

PATCH *s.* [*akin to Sans. prich* to join together] (of cloth, leather) ધીગળું; 2 (of wood &c.) ગાખડું-ડી *f.*; 3 (a) (ancient) (અસલનો) વિલાયતી ચાંદણ *m.*, (b) (modern) રેશમી મલમલની પટીનો ત્રીણો કકડો; 4 a small detached piece (છૂટો) કકડો *m.*-ડી *f.* ટુકડો *m.*; 5 a piece of ground બોયનો કકડો *m.* કિતો *m.* *vt.* -ને ધીગળું દેવું-મારવું; 2 (up) to make up of pieces & shreds (clothes, baskets &c.) ધીગળ થાગળ-પટપટેદાર-ચટપટેદાર ક- કરી મૂકવું, સાંધાઢંધીવાળું ક-; 3 (fig.) (up) to make suddenly or hastily (a negotiation, a treaty) -નો જેમ તેમ ધાટ બેસાડી દેવો, ઠોકી પાડવું, બડખી નાખવું, અક્ષળી મારવું, -નો ઠૂટ બદલો કરી નાખવો, જેમ તેમ ઊંચું કરી દેવું, -નો ગોળો પીડાનો વાળી મૂકવો.

PATCHWORK *s.* જૂદા જૂદા આકારના કકડા અથવા પટાઓ ઝિંકેક સાથે સીવીને બનાવેલા -બનાવવાનો ધાટ (સુજની, જાજમ, વિગેરે), છુગડાનો પટાદાર- પટપટેદાર- ચટપટેદાર ધાટ સારો કે નહારો; 2 (fig.) નાથા ત્રાગડ-ઢંગ ઢાળ વિનાનું-ડોળડાળ વિનાનું કામ.

PATE *s.* [*Ir. bathas* the top of a thing, *Sans. pātra* from *pā* to preserve] (માથાનું) તાલકું, માથું *n.*; 2 (in contempt) ડોઈઓ *m.* ડોપો *m.* (માથાનો).

PATENT *a.* [*Fr. from L. patens, Sans. prath* to be open] Open, manifest, conspicuous (quality, marks, instructions) ઉઘાડું, ખુલ્લું, ઝાહિર, પ્રગટ, છાનું છૂપું નહીં ઝિપું; 2 open to public perusal પરવાના-સનદ-ફરમાનનું; 3 appropriated by letters p. (a commodity) જે રાખવા વેચવાને પરવાનો &c. આપ્યો હોય ઝિપું, સનદી.

s. જેની રૂઝિ કોઈ ઇલકાબ આપ્યો હોય અથવા યંત્ર વિગેરે જેવી કોઈ નવી શોધી કાઢેલી વસ્તુ તે શોધનારને એપ્પલાનેશ વેચવાનો હક આપ્યો હોય એવો કાગળ, સનદ, પરવાનો *m*; (immediately from a sovereign) ફરમાન *n*. *vt.* ની સનદ &c. કરી આપવી.

PATENTEE s. સનદ &c. દાર.

PATERNAL a. [*L. pater* a father] Pertaining to a father આપ-પિતાનું, પૈત્રિક; 2 fatherly આપ-પિતાના જેવું-જેઠલું, પિતૃત્વ; 3 derived from one's own father આપથી મળેલું-પહેંચેલું-ઉતરેલું, પિત્રાગત, પિતૃપ્રાપ્ત; 4 hereditary વંશપરંપરા ચાલ્યું-ઉતર્યું આવેલું, વંશપરંપરાગત. [*અંધમ.*]

PATERNITY s. આપપણું *n*, પિતૃત્વ *n*, પિતૃસં-

PATERNOSTER s. [*L. = our father*] (ખ્રિસ્તી ઘોઠોમાં) પ્રભુ પ્રાર્થના.

PATH s. [*AS. pādā, Sans. path* to go] (Lit.) A way રસ્તો *m*, માર્ગ *m*; 2 a foot-way પગથી *f*; 3 (fig.) course of action, conduct &c. રસ્તો *m*, માર્ગ *m*, વર્તવા-ચાલવાની રીત, વર્તણૂક *f*, આચરણ *n pl.*, કરણી *n pl.*; as, the p. of rectitude સન્માર્ગ *m*; "All the paths of the Lord are mercy..." ઇશ્વરની (માણસ સાથેની) અધી વર્તણૂક કૃપાની બરેલી છે; "He marketh all my paths" તે મારી અધી કરણી ઊપર લક્ષ રાખે છે.

PATHLESS a. જ્યાં માણસનું પગદંડ નહીં ફરેલું એવું, અપથ, નિબપથ.

PATHWAY s. (See Path).

PATHOS s. [*Gr. = suffering or a violent feeling*] Pathetic quality દયા-કરણી-અનિ-બતા વિગેરે મૃદુલભાવ ઉત્પન્ન થાય એવો ગુણ, હૃદયાર્દ્રકારિત્વ-કારકતા, કરણુભાવોત્પાદકતા.

PATHETIC-AL a. Moving the tender emotions મન પહોંચી-પીગળી બળ એવું, ચિત્તવૃત્તિ આર્દ્ર થાય એવું, હૃદયાર્દ્રકારી, કરણુ-ભાવોત્પાદક.

PATHOLOGY s. [*Gr. pathos feeling & logos speech or discourse*] રોગ-વ્યાધિની પરીક્ષાનું શાસ્ત્ર, નિદાન *n*, નિદાન શાસ્ત્ર *n*.

PATHOLOGIC-AL a. નિદાન શાસ્ત્ર-વ્યાધિનું -વિષેનું.

PATIENT a. [*L. patior* I suffer] Bearing calmly (*a*) (of misery &c.) દુઃખ ખમનાર, સહિષ્ટ-જણ, સહનશીલ, દુઃખક્ષમ, (*b*) (of an injury, affront &c.) આભારાવાળું, ક્ષમી, ક્ષમાવાન; 2 not hasty ધીર, ધીરજ વાળું - રાખનાર, આકુળ ન પડી બળ એવું, સમૂચી રાખનાર-વાળું, ધૈર્યવાન; 3 persevering (study, thought) ધૈર્ય-સ્થિરતા રાખીને કર્યા કાઢેલું, સમૂચી કાઢેલું, એમનું એમ કર્યાંજ કાઢેલું, ધીર, આમચુ-ખંતીલા-પણાનું. *s.* A passive recipient ક્રિયા-સાહ, વ્યાપારક્ષમ, કર્મવિષય; 2 one under medical treatment વૈદનું ધરાક-એસડ કરનાર, રોગી *m*, દર્દી, આતુર, મરીઝ.

PATIENCE s. (*a*) સહિષ્ટ-સહનશીલપણું *n*-તાઈ, સહિષ્ટ-દુઃખક્ષમતાઈ, (*b*) ક્ષમાઈ, આભારાઈ, ક્ષમીપણું *n*; 2 ધીરજ, સમૂચી, ધૈર્ય *n*; 3 ધીરાપણું *n*, આમચુ-ખંતીલાપણું *n*, ખંત.

PATRIARCH s. [*L. pater* father & *arche* rule] કુટુંબનો વડીલ તથા વડીલપણની સત્તા બિગવનાર, કુલપતિ *m*.

PATRIARCHAL a. કુલપતિનું-વિષેનું-ના તા-આનું-ની સત્તા નીચેનું.

PATRICIAN a. [*L. patricius* from *patres* fathers] અમીરનું, કુલીન, અમીર-રી, આર્ય. *s.* (as opposed to Plebeian) રામનો પ્રાચીન આર્ય; 2 a nobleman અમીર *m*, આર્ય *m*, આર્ય પુરુષ *m*.

PATRIMONY s. [*L. patrimonium* from *pater* father] ધરડા વરડાએથી પહેંચેલા-વૃદ્ધ પરંપરાપ્રાપ્તકમ-મિલકત.

PATRIMONIAL a. વૃદ્ધપરંપરાપ્રાપ્ત હક-મિલકતનું -ની સાથે સંબંધ રાખતું, ધરડા વરડાએથી પહેંચેલું, વૃદ્ધપરંપરાપ્રાપ્ત.

PATRIOT s. [*L. patria* one's fatherland from *pater* father] સ્વદેશાભિમાની માણસ *n*, સ્વદેશ ભક્ત *m*, સ્વદેશાહિતકારક. *a.* સ્વદેશ ભક્તનું, સ્વદેશભક્તને જેવું-જેઠલું હોય તેવું-તેઠલું.

PATRIOTIC a. (pers.) સ્વદેશાભિમાની, સ્વ-

દેશભક્તિમાન, સ્વદેશનું કલ્યાણ જેના મનમાં છે એવું; 2 (qualities, actions) સ્વદેશનું હિત-કલ્યાણ કરવાનું, સ્વદેશભિમાન-સ્વદેશભક્તિનું. [સ્વદેશ હિતાસક્તિ.]

PATRIOTISM *s.* સ્વદેશભિમાન *n.* સ્વદેશભક્તિ *f.*
PATRISTIC *a.* [*L. pater* father] ખ્રિસ્તી ધર્મના મુખ્ય પ્રાચીન (૧ લી થી ૧૨ સદી સુધીના) ગ્રંથકારોનું.

PATROL *s.* [*Fr. patte* a foot and *rouler* to roll] A round રોન *f.*; 2 a guard or guards who go rounds રોનવાળો *m.*, રોન *f.* *vt. & vi.* -માં રોન ફરવી.

PATRON *s.* [*L. pater* father] મુરખ્ખી, આશ્રય આપનાર, પોષિદો *m.* *a.* મુરખ્ખીગિરી કરનાર, આશ્રય આપનાર, રક્ષણ કરનાર; P. saint or deity ધૃદદેવ *m.*

PATRONAGE *s.* સહાયો *m.*, વસીલો *m.*, હિમાયત *f.*, આશ્રય *m.*, મુરખ્ખીગિરી *f.*; 2 (of a saint) રખેવાળી *f.*, સંરક્ષણ *n.*, પાલકતા *f.*

PATRONESS *s.* પોષિદી *f.*, (See Patron *s.*); 2 a female guardian Saint ધૃદદેવી *f.*

PATRONISE *vt.* -ની મુરખ્ખીગિરી ક., પોતાનું કહાવવું, -ને સહાયો-આશ્રય-પુષ્ટિ આપવી; 2 (in an unfavourable sense) -ના આપ -મહોટા મુરખ્ખી થઈ બેસવું.

PATRONYMIC *s.* [*Gr. pater* father & *onoma* a name] આપ અથવા ખીજા પૂર્વજના નામ ઊપરથી તેને મળતું પાડેલું છોકરા-ત્રી નું નામ, અપત્યાર્થ નામ *n.*, અપત્યવાચક *n.*, (જેમ પાંડુ ઊપરથી પાંડવ).

PATTEN *s.* [*Fr. patin* from *Gr. patos* a step] (પગની) વિલાયતી પાવડી; 2 (arch.) (ચામલાનું) તળગટન.

PATTER *vi.* [from *E. pat* to strike gently] (વરસાદ &c. ના છાંટા) છુટ્છુટ પડવું-થવું. *s.* છુટ્છુટાટ *m.*

PATTERN *s.* [See Patron] The arch-type જેના જેવું ખીજું બનાવવું હોય તે મૂળ વસ્તુ, નમૂનો *n.*, અસલ *n.*, મૂળપ્રત *f.*; 2 a sample નમૂનો *m.*, પાનગી *f.*; 3 (fig.) (of virtue &c.) નમૂનો *m.*

PAUCITY *s.* [*L. paucus* little, few] Smallness (a) (of quantity) થોડાપણું *n.*, અલ્પતાઈ-ત્વ *n.*, (b) (of number) થોડા હોવું તે, થોડાપણું *n.*, અલ્પસંખ્યત્વ *n.*

PAUNCH *s.* [*L. pantex*] પેટ તથા પેટનાં આંતરડાં, પેટનો ભાગ, પેટ *n.*, ઉદર *n.*

PAUPER *s.* [*L. pauper* poor] બુખે મરતું માણસ, સદાવર્તુ લેનાર, રોટલાને દુઃખી માણસ, બિહોપણી.

PAUPERISM *s.* બુખે મરતાપણું *n.*, દળદર *n.*, બિહોપણીતા *f.*, સદાવર્તુ લેનારની અવસ્થા.

PAUPERISE *vt.* બુખેમરતું-બિહોપણી ક.-કરી નાખવું, -થી બુખે મરતા &c. થવું.

PAUSE *s.* [*Gr. pausis* from *paus* to stop] (a) (in action, speaking &c.) જરા બંધ રહેવું-અટકવું તે, અવધાન *n.*, વ્યવધાન *n.*, તહુખી *f.*; (b) (in performing labour) વિસામોમ, વિરામ *m.*; 2 hesitation વિચારમાં પડી અટકી જવું તે, આચકો *m.*, ધોળ *m.*, સંકલ્પ-વિકલ્પ *m.*; To stand in p. આચકો આવા -ને આચકો પડવા -ને સંકલ્પવિકલ્પ થવું; 3 (in reading or speaking) વિરતિ *f.*; 4 a mark of such p. વિરતિ *f.*, વિરામ *m.*, વિરામચિન્હ *n.* *vi.* ધંભી જવું, ધોળવું, જરાબંધ રહેવું, અટકવું; 2 to hesitate વિચારમાં પડવું, અચકાવું, -ને સંકલ્પવિકલ્પ થવા; 3 વિચાર ક., વિચારી જોવું. *Inter.* રાઓ! રાખ!

PAVE *vt.* [*L. pavo* I tread down] To floor with stone, brick, &c. -ઊપર પથ્થર-છીંટનાં ચોરસાં કે ચીરા જડવું, -ઊપર ફર્રાંબંદી-ચીરાબંધો ક.; 2 (fig.) to prepare (a way for) (આવવા-થવાનો) સહેલું કરી આપવું, જલદી-ઝટ આવે-થાય એમ ક., -નો રસ્તો ખુલ્લો-મોકળો ક.

PAVEMENT *s.* ફર્રાંબંદી *f.*, ચીરાબંધી *f.*

PAVILION *s.* [*L. papilio* a butterfly] તંબુ *m.*, ડેરા *m.*

PAW *s.* [*W. parwen* akin to *L. pes* and *Sans. pad* a foot] બિલાડી જેવાં નખી પથુના પગની પાટલી, પંઝો. *vt. & vi.* (વેડાની પેઠે) આગલે પગે ભોંય ખલુવી-ખોતરવી-ધવડવી, ઠાંપ મારવી.

PAWN *s.* [old *Fr. pan* pledge] A pledge

(a) (of jewels, goods) ધરણે-સાનમાં-ગિરો મૂકેલી જનસ, ગિરવી - ગિરોનો માલ ; At-in p. ધરણે, ગિરો, સાનમાં મૂકેલું, (b) (of honour, life, &c.) પણ, હોડ; At-in p. પણમાં, પણમાં મૂકેલું. *vt.* ગિરો-ધરણે-સાનમાં મૂકવું-આપવું; 2 પણ-હોડમાં મૂકવું.

PAWN-BROKER *s.* માલ ગિરો રાખી પૈસા ધીરનાર.

PAWN *s.* [old *Fr. pion* from *L. pes*, *Sans. pad* a foot] ચેતરજનું પાડું; Check mate with p. પાદીમાત *f.*

PAY *vt.* [low *L. pacare* to pay, from *pactum* a covenant] (a) (for service rendered) -ને પગાર-રોજ-દરમાયો-મજુરી-સાલિયાનો-પૈસા આપવા; To p. a debt of kindness ઉપકારના ત્રણથી છૂટવું, ઉપકારનો બદલો વાળવો; To p. a debt of honour આબરૂ જીવર વિચાર રાખતાં જે કરવાનું તે ક., (b) (for goods purchased) -ને કિમ્મત-મૂલ-(કસાના) પૈસા-દામ આપવું, -ને અવેજ આપવો, (c) (for money lent) -નું કરજ-દેવું-ત્રણ-લહેલું-માગણું આપવું; To p. off -નું દેવું &c. વાળવું-ફેડવું-આપી દેવું-પતાવી દેવું; 2 to revenge upon -જીવર વેર વાળવું-લેવું, જીવર બદલો વાળવો, -ને પ્રતિકર ક.; as, "I have paid Percy, I have made him sure" એ પર્સિ જીવર વેર લીધું-એ તેને ખાતરજમા કરી આપી; 3 (in a bad sense) to punish -ની ખબર લેવી, -ની પૂજ ક., -ને જોઈ લેવું; as, "For which, or p. me quickly, or I'll p. you તેનો અવેજ મને જલદી આપો, નહીં તો હું તમને જોઈ લઈશ; 4 to discharge (a) (rent, taxes, &c.) આપવું, ભરવું; To p. in ભરી દેવું; To p. off આપી દેવું, દોકડે પાયકે આપવું, બેબાક ક., ચુકવી આપવું, (b) (a moral obligation) (ત્રણ) આપવું, (કરવાનું) કરવું, અદા ક., બેબાક ક.; 5 to reward વાળી આપવું, -માંથી (કસા) નેટલું મળવું, -માં (કસા) નેટલું હાંસલ હોવું, -થી (કસાનો) ખંગ મળવો-વળવો; as, it will not p. the labour it has

cost મહેનત પડ્યા નેટલું અમાં હાંસલ થવાનું નથી; To p. out (a rope) ત્રકવું, સરકાવવું, સરતું ત્રકવું. *vi.* (for) To make amends (a) (commercially) કિમ્મત-પૈસા-ખરચ-ગુકસાન આપવું, ભરી આપવું; (b) (morally) દંડ ભાગવવો, ગુન્હેગારી આપવી-ભરવી-વેઠવી, બદલો મળવો, (કસા) બદલ મળવું; as, to p. dearly for one's folly કોઈ અપેતાની ત્રુ-ર્ણાઈનો ભારે દંડ ભાગવવો. *s.* પગાર, મજુ-સારો, વેતન; Daily p. રોજ; Monthly p. મહિનો, દરમાયો; Yearly p. સાલિયાનો-ગુન, સાલિયું.

PAYABLE *a.* Capable of being paid અપાય-આપી શકાય અવું; 2 that ought to be paid (પૈસા-નાણા) આપવાનું, આપવા જોગ-જેવું; P. at sight પોહિંઆ પછી ત્રણ દહાડાની યુદ્ધે નાણાં આપવાની (હૂંડી); P. on demand દેખત હૂંડી અપાણાં આપવાની (હૂંડી).

PAYEE *s.* જેને પૈસા આપવાના છે અવું મા-ણસ, હૂંડીના નાણાં લેનાર ધણી, હૂંડીનો ધણી-માલિક.

PAY-MASTER *s.* પગાર આપનાર-ચૂકવનાર અધિકારી, વેતનપ્રદાતા.

PAYMENT *s.* (The act) નાણાં- પગાર &c. આપવા-આપીદવા નું કામ, નાણાં-પગાર &c. આપવો-આપી દેવો તે, પ્રયચ્છન; 2 the thing paid આપેલી રકમ-નાણાં *pl.*-વસ્તુ, દત્તન.

PEA *s.* [*AS. pisa*, *L. pisum*] વણાણો, વણાણો અંક કણ; 2 વણાણો છોડ.

PEASE *s.* વણાણો, (માબમ અનાજ).

PEACE *s.* [*L. pax* from *pag* to fasten] A state of quiet (a) (in families) ઠાંન, (b) (among neighbours, private individuals) સલાહ, સલકન, ખનાવમ, મેળાવમ, મુલાકાત; 2 (as opposed to war generally) સલાહ, (a) (to civil war) ઠાંન, ઠાંન, (b) (to foreign war) ખનાવમ, સંધિ, યુદ્ધાભાવમ; 3 (the) public tranquillity સુષેહ, શાંતિ, અમનચહેન; as, a breach of the p. સુષેહનો ભંગ; Justice of the p. સુષેહનો અમલદાર, શાંતિરક્ષક;

To be sworn of the p. સુલિહ રખાવવાના
સોગન ખાવા-પ્રતિજ્ઞા લેવી, શાંતિ રક્ષકતાના
શપથ લેવા; 4 (of mind or conscience)
સાત્તા, ચહેના, કળા, ટાંકું ઘોડી, સ્વસ્થતા,
સ્વસ્થચિત્તા, નિરૂદ્ધિવનતા; 5 a state of
reconciliation between parties at va-
riance (a) (generally) સલાહ, (b) (be-
tween private persons) સમાધાન, કલહ
-કવેરા-વિગ્રહ-વિરોધ શાંતિ, (c) (between
sovereigns and states) સંધિ, તહા; To
be at p. (a) (as families, states) -માં
ટાંકું-સલાહ-શાંતિ હોવી, (b) (as private
persons or sovereigns) -ને સલાહ-સલુક
&c. બનાવ-સંધિ હોવી; To hold one's p.
શ્રીમાં-ચુપ રહેવું, ન બોલવું, યુનિવરસ લેવું, પે-
ટમાં સમાવવું, ગળીજવું (fig.); To make
one's p. (a) (= to reconcile) -ને સલાહ
કરાવવી - કરાવી આપવી, -નો વિરોધ ભાંગી
આપવો, (b) (= to be reconciled) સલાહ
ક.-થવી, વિરોધ ભાંગવો; To make p. (a)
-ને સલાહ-સમાધાન-સંધિ કરાવવી, (b) સલાહ-
સમાધાન ક.-થવું, પતાવવું. *int.* ચુપ!,
ચુપ-ચુગો રહે!

PEACEABLE a. Free from war or pub-
lic commotion (time, manner) સલાહ-
ટાંકમ-શાંતિ ગું; as, we live in p. times
શાંતિના વખતમાં આપણો જન્મ છે; 2 made
or done without resort to war or a
hostile contest (a settlement &c.) લ-
ડાઈ વગરનું, લડાઈ જીત્યા વગરનું-ન જીતે
અવું, સામીપાય વાપરી કીધેલું-કરવાનું; 3
disposed to peace કોઈ ભેડે લેવે વટે નહીં
અવું, જેને ટાંકું રહે તેજ ગમે અવું, લડાઈ ટ-
ટાથી કાપર, શાંતિપ્રિય, કલહમીર; 4 tran-
quil (mind, disposition) શાંત, સ્વસ્થ,
અવ્યગ્ર, નિશ્ચિત.

PEACEFUL a. (time, days) લડાઈ-તંટા-
ક્ષિત્તા-તોફાન વગરનું, શાંતિ-અમનચહેનનું,
(b) (abode) ટાંકું, ટાંકે લહેાઈએ-સુખ-
હાસ કરીને બેસાય અવું, ડરવાનું, શાંત, (c) (a
country) શાંતિ-અમન ચહેનવાનું; 2 mild
(words) નરમાસનું ભરેલું-વાણું, નરમ, કોમળ.

PEACE-MAKER s. સલાહ કરાવનાર.

PEACOCK s. [*E. pea*, from *L. pavo*,
and cock] મારમ, મયૂરમ.

PEA-HEN s. ઢેલ, મૂરૂં.

PEAK s. [*AS. peac*, *Fr. pique* pike]
(of a mountain) ટોચ, શિખરન-m; 2
(of any pointed thing) (જીપલી) અણી,
અગ્ર, અગ્રભાગમ.

PEAL s. [*Icel. bialla* a bell] (generally)
મ્હોટો-જીપરા ચાપરી થતો અવાજ-ધ્વનિ-m-
શબ્દમ, (a) (of thunder) કડકોમ, (b)
(of cannon) ધડકોમ, ભડકોમ, (c) (of
shouts of a multitude) હોકારોમ, (d) (of
laughter) (હાસ્ય) ધોષમ-નાદમ. *vi.* મ્હોટો
અને ગંભીર શબ્દ ક., ધોષ ક.-થવો-નીકળવો.

PEAR s. [*AS. peru*, *L. perum*] એ ના-
મનું એક ધણા સ્વાદવાળું વિલાયતી ફળ.

PEARL s. [*AS.*] માતીન, મુકતાફળન; 2 (on
the eye) માતિયોમ.

PEARL-OYSTER s. જેમાં માતી પાકે છે તે કાણુમ.

PEARLY a. (shells, shores) માતીનું, જ્યાં
-જેમાં માતી ધણાં થતાં હોય અવું; 2 pure
(a) (dew) માતીના ઘણા જેવું, (b) (flood)
નિર્ભેજાં-મ્હો દેખાય અવાં - નીતર્યાં-સ્વચ્છ-
પાણીનું.

PEASANT s. [*L. paganus*, from *pagus*
a village] A countryman ગામનો રહે-
નાર, ગ્રામજાસી, ગ્રામીમ, ખેડૂતમ; 2 a clown

ગામડીઆમ, દેહકાનીમ. a. ગામના રહે-
નારના જેવું, ગ્રામ્ય; 2 ગામડીજાં, ગુમાર, દેહકાની

PEASANTRY s. ગામનો લોક, ગ્રામ્યજનમ, *impl.*
ખેડૂતમ, *impl.*; 2 ગામડીઆમમ, *impl.*

PEBBLE s. [*AS. pabol*] કાકરોમ, કાંકરોમ,
કંકરમ. [કરમય.

PEBBLY a. કાકરાવાળું, કાકરાજ કાકરાવાળું, કં-

PECCABLE a. [*L. pecco* I do amiss] જે-
ને હાથે પાપ થઈ શકે અવું. [ચુલ.

PECCABILITY s. જેને હાથે પાપ થઈ શકે અવો

PECCADILLO s. સહેજ-જાનો વાંક-ગુન્હોમ,
અલપદોષમ, અલપાપરાધમ.

PECCANCY s. (of humours) બગાડમ, વિ-
કારમ; 2 offence દોષમ, અપરાધમ.

PECCANT *a.* (pers.) પાપ કરનારું, પાપી, પા-
પિષ, અપરાધી, ગુન્હેગાર; 2 (humours) બ-
ગડેલું, વિકાર પામેલું.

PECK *s.* [*Fr. picotin*] (અનાજનું) એક
વિલાયતી માપ, “બુરાલ”નો ચોથો ભાગ.

PECK *vt.* [*It. peccare to peck, from bec*
a beak] To thrust the beak into -માં
ચાંચ મારવી-લગાવવી-બેકવી, -ને ચાંચ માર-
વી; 2 (a hole) (ચાંચે ચાંચે) પાડવું; 3 to
pick up with the beak ચાંચે વતી લઈ-
જાયકી લેવું, (ચાંચે ચાંચે) વીણવું-વીણી લેવું-
વીણી ખાવું, ચરવું. *vi.* ચાંચ મારવી; To p.
at (*a*) (lit.) ચાંચ-ટકારે માર્યાં ક., (*b*) (fig.)
જોતરાં કાઢવાં, છિદ્રાન્વેષણ ક., છિદ્રાન્વેષી થવું.

PECTORAL *a.* [*L. pectus breast*] છાતીનું
-ને લગતું, ઉર સંબંધી, વક્ત્રસંબંધી. *s.* છા-
તીના રોગોને સારા કરવાનું એસડ.

PECULATE *vi.* [*L. peculium private*
property] To embezzle (goods, money)
ખાઈજવું, હાથ મારવો, પચાવી પડવું, હજમ-
ઝહોળ્યાં કરી જવું, (public money only)
-ની ઉચાપત ક.

PECULATION *s.* ઉચાપત *f.* ચોરી *f.* સોપેલાં
નાણાં અથવા માલ ખાઈજવો તે.

PECULATOR *s.* ઉચાપત કરનાર.

PECULIAR *a.* [See Peculate] Not poss-
essed by others (properties, privileges,
manners) બીજા કોઈનામાંજ-કોઈનેજ ન હોય
એવું, કોઈ એખલા એક જણ-વસ્તુનું-માં
રહેલું, વિશેષ, ખાસ, પોતીકુંજ, સ્વક્રીય, અન-
ન્યસાધારણ; 2 particular, special, (*a*)
generally વિશેષ, (*b*) (favour, care,
watchfulness) પોતાનું-વહાલું ગણીને-જા-
ણીને ક્રીધેલું-રાખેલું, ખાસ, (*c*) (satis-
faction, pleasure &c.) પોતાનું એવો ભાવ હો-
વાથી થએલું-લાગેલું; 3 singular તરેહવાર,
વિલક્ષણ; as, he is p. in some of his ways
તે કેટલીક વાતમાં તરેહવાર માણસ છે; there
seems to be something p. in his walk
તેની ચાલ કંઈ વિલક્ષણ જણાય છે.

PECULIARITY *s.* વિશેષ-ખાસ-અનન્ય સાધા-
રણપણું, વિશેષ-સ્વક્રીયતા; 2 that which

is peculiar (of temper, manners &c.)
તાસીર *f.* ખાસો *m.* અવાસ *m.* વિશેષ ગુણ *m.*-
લક્ષણ *n.*; 3 singularity તરેહવારપણું *n.*, વિ-
લક્ષણતા *f.*

PECUNIARY *a.* [*L. pecunia money,*
from peccus cattle] પૈસા-નાણાં-ધનનું,
(in comp.) દ્રવ્ય.

PEDAGOGUE *s.* [*Gr. pais a boy, &*
ago I lead] A schoolmaster છોકરાં બ-
ણાવનાર, મહેતાજી *m.*, શિક્ષક *m.*; 2 a pedant
મહેતાજીપણું કર્યાં-અજબ્યાં કરવાની ટેવવાળું
માણસ, અધાનો મહેતાજી થઈ બેસનાર.

PEDANT *s.* [*Fr.*; See Pedagogue] વિદ્વા-
નનું ડોળ કરનાર, વિદ્વાતાની બેસાઈ ખતાવ-
નાર, મિથ્યા પંડિત *m.*, વિદ્યાદંભિક *m.*

PEDANTIC-AL *a.* (pers.) (See Pedant);
2 (things) પાંડિત્યની બેસાઈ &c.-નું, મિ-
થ્યા પંડિત નું-ના જેવું, અમથું મ્હોટું મ્હોટું.

PEDANTRY *s.* વિદ્યાની પતરાજી-બેસાઈ *f.*,
પાંડિત્યનું ડોળ, વિદ્યાદંભ *m.*

PEDDLE *vi.* [*L. pes, Sans. páda the*
foot] To hawk ઘેર ઘેર-સેરીએ સેરીએ ફ-
રીને-ફેરી ફરીને માલ વેચવો, ફેરિયાનો ધંધો
ક.; 2 to be busy about trifles નહીં કા-
મનું કામ કર્યાં ક., અમથી રમત રમવી-ક.

PEDDLER *s.* ફેરી ફરીને માલ વેચનાર, ફેરિ-
યો *m.*-એણ *f.* [ફેરિયાનો સામન-માલ *m.*

PEDDLERY *s.* ફેરિયાનો ધંધો; 2 પરચૂરણ-

PEDDLING *s.* (See Peddlery 1). *a.* નહીં
કામનું, નકામું, અમથું.

PEDESTAL *s.* [*It. piede foot, & stalla*
a stall] (*a*) (generally as of a lamp
&c.) બેસણી *f.*, જ્ઞાના ઊપર કંઈ રહેવું હોય તે,
(*b*) (of a column) પાયો *m.*, તળગઠન, સ્તં-
ભપદન, (*c*) (of a statue) પીક *f.*, (*d*) (of
a vase) પડતી *f.*

PEDESTRIAN *a.* [See Peddle] (pers.)
પગે ચાલનાર, ચાલનાર; 2 (journey) પગનું.
s. પગે ચાલીને જનાર-પ્રસાફરી કરનાર, પા-
જો *m.*, પદાતિ *m.*, પતિ *m.*

PEDESTRIANISM *s.* પગની પ્રસાફરી, પાજા
&c. -નું કામ, પતિત્વ *m.*

- PEDIGREE** *s.* [*Fr. per* through, & *degré* a step(?)] Lineage વંશન, પેઢી, કુળન, ઝાલાદ; 2 a genealogical register પેઢીપત્રકન, વંશવલી; 3 an account of a line of ancestors વંશચરિત્રન *pl.*, વંશ-ગુચરિત્રન *pl.*
- PEDLER** *s.* (See Peddler).
- PEDOBAPTIST** *s.* [*Gr. pais* a child & *baptizo* I baptise] જાનાં છોકરાંને ખ્રિસ્તી ધર્મની દીક્ષા આપવી એવું મત માનનાર, પા-વણાં છોકરાંને બાપ્તિસ્મ અપાવવાના મતવાળું માણસ.
- PEEL** *vt.* [*L. pellis, Gr. pella* a skin] (fruit, trees) છોલવું, -ની છાલ-છોલ કાઢવી -ઉતારવી. *vi.* (off) છોલાવું, -ની છાલ જાપડવી-જતરવી. *s.* છાલ, છોલ, છોડું.
- PEEL** *vt.* [*L. pilore* to pilfer] To plunder ઘેંટવું, ઘેંટી લેવું.
- PEEP** *vi.* [*L. pipare* to chirp, transferred from the cry of a chicken when it first breaks the shell to its appearance] To begin to appear દેખાવા માડવું, દેખા દેવી; 2 to look slyly ચોરીથી-છુન ચોરીથી-છુનામાંનાં જોવું, તકાવવું; 3 (મરઘી-નાં બચ્ચાંએ) જોલવું. *s.* પ્રથમ દર્શનન; P. of day અરજોદયમ; 2 મરઘીનાં બચ્ચાંનું જોલવું-જોલી.
- PEEP-HOLE** *s.* ચોરીથી &c. જોવાય એવું ખાડું -કાણું-ફાટ-તડ.
- PEER** *s.* [*L. par* equal] An equal બરો-બરિયો, સાથે જેસે એવું કાષ, જોડિયોમ, જોડ; 2 a companion સાથીમ, સોબતીમ, જોડીદાર, સાથેનું માણસ; 3 a nobleman અમીરમ, ઉમરાવમ, આર્ય પુરુષમ.
- PEERAGE** *s.* અમીરનો દરજ્જો, આર્યપદવી; 2 the body of peers અમીરોમ *pl.*, અમીર-ઉમરાવ લોકમ *pl.*, આર્યવર્ગમ.
- PEERESS** *s.* અમીરની ધણિયાણી; 2 અમીરાણી, કુલીન સ્ત્રી.
- PEERLESS** *a.* જેની જોડ નહીં એવું, બેન-શન, ઉતમ, સર્વોત્કૃષ્ટ, અપ્રતિમ, અનુપમ.
- PEER** *vi.* [*L. pareo* I come forth] To peep છુનામાંનાં જોનાં-જોયા થઈ થઈને જોવું, ઝાલવાં &c.
- PEEVISH** *a.* [Etym. uncertain] (pers.) જરાજરામાં સ્ત્રીડી જાય એવું, સ્ત્રીડિયું, ઘંતિયાં -વચકાએર, ધૂંધવાળું, મિજબ, રીસાળ; 2 (things) સ્ત્રીડિયા-ધૂંધવાતા-રીસાળ પણાનું, મિજબ &c. ગું ભરેલું, નખરાં &c. ઓરીનું.
- PEG** *s.* [*AS. pic* a little needle, akin to *Gr. pegnumi* I fasten] A wooden nail (a) (for fastening boards) (લાકડાની) ખીલી, મેપ, (b) (on which to hang any thing &c.) ખીડી, ખૂંટોમ-ડી; 2 (of a musical instrument) (તંબૂરા વિગેરેની) ખીડી. To come down a p. એક પાથ-રી જતરવું; To take down a p. એક પાથ-રી જતારવું. *vt.* ને-માં ખીલી મારવી-જડવી.
- PELF** *s.* [old *Fr. pelfre* booty] Riches (a) (indifferently) પૈસોમ, (b) (ill-gotten) હરામનો-અધર્મનો પૈસો.
- PELLET** *s.* [*L. pila* a ball] (of wax, lint &c.) ગોળી, ગુટિકા.
- PELLICLE** *s.* [*L. pellicula* dim. from *pellis* a hide] (of seeds, stones of fruits) છોડું, પાતળું છોડું-પડન; 2 (chem.) છારી, પોપડી.
- PELMELL** *ad.* [*Fr. péle-mêle*] સેજબે-જ, બેજસેજ, બેજબેજા-ભીંભીડ કરીનાખી -થઈ જઈને, અબડગબડ, છેક બેમિસલ.
- PELLUCID** *a.* [*L. per* & *lucidus* from *lux* light] Perfectly clear (a) (water) નિર્મળ-નું, નીતયું, સ્વચ્છ, નીતયું કાચ જેવું, (b) (a stream) નિર્મળાં &c. પાણીનું; 2 transparent (air, gems &c.) પારદર્શક.
- PELT** *s.* [*L. pellis, Gr. pella* a hide] (ઢોરનું) નિમાળા સાથેનું ચામડું, જાળ, ખાલ, રામરામન.
- PELT** *vt.* [*Fr. pelote* a ball] (pers.) ને મારવું; 2 (missiles) મારવું, છૂટું મારવું, ને છૂટો માર મારવો. *s.* છૂટો-હાથ છૂટો માર.
- PELVIS** *s.* [*L. pelvis* a basin] શરીરના જે નીચલા પ્રાંત બામની માંહેથી મૂત્રેન્દ્રિય

- તથા પ્રજનનેન્દ્રિય હોયછે તે બાગમ, ખસ્તિ, ખસ્તિપ્રદેશમ.
- PEN *s.* [*L. penna* a feather]. લેખણ, કલમ, લેખની. *vt.* લખવું, નવું રચીને-ખનાવીને લખવું. [કલમતરશમ.
- PEN-KNIFE *s.* કલમ ધડવા સમારવાનો ચપ્પુ,
- PENMAN *s.* A writer લખનાર, (with reference to the hand-writing) હૅયેમ, લેખકમ; 2 an author ગ્રંથકર્તામ-કારમ.
- PENMANSHIP *s.* લખવાની રીત-આવડત; 2 (a) હૅયેપાણું, લેખકતા, (b) નવીસંદા-ર્ધ, યુતસદ્દીપણું, કાયસ્થત્વન.
- PEN *vt.* [*AS. on-pinnian* to bolt in] ડવામાં ધાલવું-ગોંધવું-ગોંધી રાખવું. *s.* (ઢોર ગોંધવાનું) ડવું.
- PENAL *a.* [*L. pœna* punishment] (a law, statute) સજા-દંડ-શિક્ષાનું, ફોજદારી; P. code ફોજદારી કાયદો; P. Laws. નિષે-ધક ન્યવહારશાસ્ત્રન; 2 (acts, offences) દં-ડ્ય, દંડનીય, શિક્ષાપાત્ર-યોગ્ય; P. sufferings સજા દાખલ વેડવા પડેલાં દુઃખ.
- PENALTY *s.* (See Pain 1); 2 forfeiture ગુન્હેગારી, દંડમ; as, to pay the p. ગુન્હે-ગારી આપવી.
- PENANCE *s.* પ્રાયશ્ચિત્તન, પ્રાયશ્ચિત્તકર્મન.
- PENCE *s.* *pl.* of Penny (which see).
- PENCIL *s.* [*L. peniculus* dim. of *penis* a tail] (of a painter) કુચડેમ; 2 (for writing & drawing) સીસાપેન, "પેન્સિલ."
- PENDENT *a.* [*L. pendeo* I hang] Sus-
pended લટકતું, ઝૂલતું; 2 projecting બહાર પડી-નીકળી આવતું, ઝૂલતું, ઝૂમતું, ઝૂમઝૂમતું; as, a p. rock બહાર નીકળી આવતી ખડક.
- PENDANT *s.* (as an ornament) (a) (from an ornament of the ear) લોલકન, પાંદડી/ધુલેરન, ઝૂમખેમ, (b) (of a chandelier) લોલકન, હીરેમ; 2 an earring કાનનું ધ-રણું, કોકરવું, બરવાડું, કાપમ, તનોડામ્પ્લ; 3 લઝાઈના વહાણના ડોલો ઊપર નિશાનના નેવી લાંબી લુમડાની ચીપ ચઢાવેલી હોયછે તે, પતાકા.

- PENDING *a.* ચાલતું, ચાલુ; To be p. ચાલવું.
prep. ચાલે ત્યાં સુધી.
- PENDULOUS *a.* લંબડું, લટકતું, ઝૂલતું, લંબમાન.
- PENDULOSITY, PENDULOUSNESS *s.* લંબ-ડતાં &c. હોવું તે-હોવાનો ગુણ. લંબમાનતા.
- PENDULUM *s.* (ધડીઆલવગેરે યંત્રોનું) લોલકન
- PENETRATE *vt.* & *vi.* [*L. penetro*, root *pen*, whence *penitus* inward] To enter into (physically) -માં-અંદર પેસવું -જવું-ગેતરવું-પ્રવેશ કર.; 2 to pierce into (intellectually) -માં પેસવું-(કોઈથી) પેસાવું, -માં (કોઈનું) માથું-મગજ પેસવું, -માં પ્રવેશ કર., -માં (કોઈનો) પ્રવેશ થવો, -નો મર્મ પકડવો; 3 to affect (the heart) બેદવું, -ને અસર કર., -થી અસર થવી.
- PENETRABILITY *s.* (physical and in-
tellectual) પ્રવેશ સહનશીલતા, પ્રવેશ્યતા, પ્રવેશનીયતા, પ્રવેશસાહત્વન; 2 બેદતા.
- PENETRABLE *a.* (કંઈ) પેસે-ઉતરે અવું, પ્ર-વેશ્ય, બેદ; 2 પેસાય-મગજ પેસે અવું, પ્રવે-શ્ય, પ્રવેશસાહ; 3 બેદાય-ઊપર-માં અસર થાય અવું; To be p. બેદાવું, -ઊપર અસર થવી.
- PENETRATION *s.* પ્રવેશન, (See the verb 1 & 2); 2 sagacity હંડાં ઉતરવા-પેસવાની શક્તિ, તીવ્રતા, બુદ્ધિ તીવ્રતા-કૌશાલ્યતા, તી-વ્રબુદ્ધિત્વન.
- PENETRATIVE *a.* પ્રવેશ કરી દે અવું, તીવ્ર, તીવ્ર, મર્મ પકડી લે અવું.
- PENINSULA *s.* [*L. pœne* almost and *insula* an island] દ્વીપકલ્પમ, દ્વીપમ.
- PENINSULAR *a.* દ્વીપકલ્પ-દ્વીપનું; 2 દ્વીપકલ્પ-દ્વીપના આકારનું-ના જેવું; 3 દ્વીપકલ્પ-દ્વી-પવાસી-નું રહેનારું.
- PENITENT *a.* & *s.* [*L. pœniteo* I re-
pent, from *pœna* punishment] Re-
pentant પાપ-દુષ્કર્મને માટે જેને જેદ થાયછે અવું (માણસ), પશ્ચાત્તાપગ્રસ્ત, અનુતાપી; To be p. -ને પશ્ચાત્તાપ-અનુતાપ થવો.
- PENITENCE *s.* પશ્ચાત્તાપમ, અનુતાપમ, પા-પ-અધર્મ કર્મને માટે થતો પરિતાપ.
- PENITENTIAL *a.* પશ્ચાત્તાપ &c. નું-દર્શક-દર્શી-થી થએલું.

- PENITENTIARY *a.* પ્રાથમિકતનું-સંબંધનું. *s.* A house of correction શાસનગૃહન-કારાગૃહન.
- PENKNIFE, PENMAN, PENMANSHIP (See under Pen).
- PENNANT, PENNON *s.* [*L. penna* a feather] (See Pendant 3).
- PENNY *s.* [*Icel. peningr* cattle, money] આઠ પૈની અશબરનો એક વિલાયતી સિક્કો, "પૈની;" 2 proverbially, a small sum કોડી, દમડી, ટકોમ, ડોકડોમ; 3 money in general પૈસો; An honest p. ધર્મનો પૈસો. [નહીં એવું.
- PENNILESS *a.* નિર્ધન, નિઃકંચન, પાસે કોડી
- PENNY-WEIGHT *s.* એ નામનું એક અંગ્રેજી તોલ. [અમે એવું.
- PENNY-WISE *a.* દમડી સારૂ રૂપિયાનો ગોદો
- PENSILE *a.* [*L. pendeo* I hang down] લટકતું, લખડતું, ટુકડી રહેલું, લંબમાન.
- PENSION *s.* [*L. pendo* I weigh] (આગળ કીધેલી નોકરી બદલ મળતો) બેઠા પગાર, પેન્શનન, પેન્સિનન, પરવરશીનું. *vt.* (આગળ કીધેલી નોકરી બદલ કોઈને) બેઠા પગાર આપવો, ને પેન્શન &c. આપવું, ની સરકાર તરફથી પરવરશી થવી.
- PENSIONER *s.* (આગળ કીધેલી નોકરી બદલ) જને બેઠા પગાર મળતો હોય તે, બેઠા પગાર ખાનાર, "પેન્શનરમ."
- PENSIVE *a.* [See Pension] (pers.) જોડા વિચારમાં પડી ગયેલું, વિચારમાં ખૂડી ગયેલું-રહેલું, ચિંતા અસ્ત-તુર, ઉદાસ, ઉદાસિયું; 2 (things) જોડા વિચારમાં પડી ગયેલું હોય એવું, ઉદાસીનું બરેલું, (See No. 1).
- PENTAGON *s.* [*Gr. pente* five & *gonia* an angle] (Geom.) પંચકોણમ, પંચાસ્રમ.
- PENTATEUCH *s.* [*Gr. pente* & *teuchos* a book] જૂનો કરાર, પુરાતન સ્થાપનાના પેહેલા પાંચ સ્કંધો.
- PENTECOST *s.* [*Gr. pente-koste* (he-mera) the fiftieth day] યહૂદી લોકોનો તેમના પાસ્યામર્વથી પચાસમે દિવસે થતો આશ્વિન-ઉત્સવ; 2 ઈસુ ખ્રિસ્તના મરણ પછી

પચાસમે દિવસે ખ્રિસ્તી મંડળ વિષે પવિત્રાત્માએ પ્રવેશ કીધેલો માનેછે તે દિવસ; 3 તે દિવસના સાંભરણને માટે "પેન્ટેકોસ્ટાઈડ" એ નામનો ફેરલાક ખ્રિસ્તી લોકનો ઉત્સવ.

PENTECOSTAL *a.* પવિત્રાત્માએ ખ્રિસ્તી મંડળ વિષે પ્રવેશ કીધેલો માનેછે તે વખત પ્રમાણેનું-ના એવું.

PENT-HOUSE *s.* [*Fr. pente* a slope from, *L. pendeo* I hang & house] A lean-to પળડી.

PENT-ROOF *s.* એક પડાળનું છાપરું.

PENULTIMATE *a.* [*L. pæne* almost and *ultimus* last] છેલ્લાની પેહેલાનું, ઉપાંત્ય. *s.* ઉપાંત્યાક્ષર.

PENUMBRA *s.* [*L. pæne* and *umbra* a shade] A partial shadow અંખો આળો, અપૂર્ણછાયા; 2 (Astorn.) ડોહનાએલો-વેધિતભાગ (અરે અરે ઘેરાએલો-અસિત નહીં); 3 (paint.) અદ્યાભાસમ.

PENURY *s.* [*Gr. peina* hunger] Extreme want (a) (of wealth) ખાવા ખાપરું નહીં ને રહેવા છાપરું નહીં એવી અવસ્થા, હડહડતું દળર, જૂખડી ખારસપણું, કંગાલિયત, અત્યંતદારિદ્ર્ય; (b) (of thought, feeling &c.) ન હોવું તે, ટોટોમ, ખોટ, હીનતા, શૂન્યતા, નાસ્તિત્વન.

PENURIOUS *a.* Parsimonious (pers.) છેકળ દળદ્રી-નિજ્જસ-કરપી-કૃપણ; 2 (fig.) (a spring, a mine, &c.) જેમાં-ખોટ-ટોટો હોય એવું, કસાની ખોટ-ટોટા વાળું-નું.

PEON *s.* [*Fr. peon* a foot soldier in India] (હંમેલ-ચપડાસ વાળો) સિપાઈમ, પટવાળોમ.

PEOPLE *s.* [*L. populus* from *W. pawb* everybody] A nation લોકમ, પ્રજા *f*; as, the p. of India હિંદુસ્તાનનો લોક; 2 persons generally લોકમ *pl.*; as, what do p. say લોક થું કહેછે-બોલેછે; 3 a community or class લોકમ *pl.*, મંડળન, ફિરકોમ, જાતિ *f*; as, country p. ગામડાના લોક; 4 the masses અમીર તથા ધર્મોપકારી સિવાયના-સાધારણ લોક, પ્રજા *f*, પ્રકૃતિ *f*.

vt. To furnish with inhabitants વ-સાવું, -માં વસતી કરાવવી, -ને વસું ક.; 2 to inhabit -માં વસું-રહેવું-હોવું.

PEPPER *s.* [*L. piper*, connected with, *Sans. pippali*] (black or white) (કાળા કે ધોળા) મરી *n pl.*, (red or chili) મરચાં *n*, (long) પીપેર *f*; 2 (the plant) મરી-મરચાં-પીપેર નો છોડ, (of red p.) મરચી *f*.
vt. To sprinkle with pepper -ઊપર મરી-મરચાં ભભરાવવાં; 2 to pelt with shot -ને ગોળી મારવી, -ઊપર ગોળીનો વરસાદ વરસાવવા, -ને ગોળી મારી મારીને ચારણી ન્યું કરી નાખવું; 3 to mangle with blows -ઊપર ઝટકાજ ઝટકા કરી મૂકવા.

PEPPER-MINT *s.* (the plant) મરી ધુદનો *m*; 2 (the liquor) મરી ધુદનાનો અરકમ.

PEPPERY *a.* Relating to pepper મરી-મરચાં-પીપેર નું; 2 pungent મરી &c. ના ન્યું, તીખું, ગરમ; 3 irritable (pers.) તીખું, રહેજમાં ઝીડી જાય એવું, તિસ્મારખાં, જાહેલ, જરાવારમાં મરચાં લાગે એવું.

PER *prep.* [*L.*] Through સાથે, જોડે, હસ્તક, મારફતે; as, send it p. bearer લાવનાર માણસ સાથે તે મોકલજો; P. annum દર વરસે, પ્રતિવર્ષ; P. centum, P. cent દર સેકંડે; P. man માણસ-માથા દીક, પ્રતિપુરૂષે; P. mensem દરમહિને, પ્રતિમાસે.

PERADVENTURE *ad.* [*L. per* by, & adventure] એમ અને કે, કદાપિ, કદાચિત.

PERAMBULATE *vt.* [*L. per* through and *ambulo* I go about] To go round ફરીવળવું, -નું પરિક્રમણ કર., તપાસણી સાફરવું.

PERAMBULATION *s.* The act (See the verb), પરિક્રમણ.

PERAMBULATOR *s.* જાનાં છોકરાંને ખેસવાને માટે હાથે હસેલવા કે ખેંચવાની હલકી ગાડી.

PERCEIVE *vt.* [*L. per* thoroughly & *capio* I take] (a) (thro' any of the senses) -ને જણાવું-લાગવું-માલમ પડવું, (b) (thro' the eyes) દેખવું, જોવું; 2 to take intellectual cognisance of સમજવું, -ને

લાગવું, -ના મન-ધ્યાન-લક્ષમાં આવવું-ઊતરવું, -ને બાન-ભાસ થવા.

PERCEIVABLE, PERCEPTIBLE *a.* (a) (કોઈ અથવા બધી દ્રિયવર્તે) જણાય-જણાઈ જાય એવું-જણાનારું, લાગે-માલમ પડે-પડી આવે એવું, દ્રિયગમ્ય-ગોચર; To be p. જણાવું &c., (b) દેખાય &c. એવું-દૃશ્ય હોવું; 2 (મનવર્તે) જણાય-જણાઈ જાય એવું, સમજાય-સમજાવવાય-લાગે-મન &c. -માં આવે-ઊતરે એવું, ભાસમાનું.

PERCEPTIBILITY *s.* (a) જણાય-જણાઈ જાય &c. એવાં હોવું તે-હોવાનો ગુણ-સ્વભાવ *m*, દ્રિયગમ્યતા-ગોચરતા *f*, (b) (દેખાઈ પડવું તે-પડવાનો ગુણ, દૃશ્યતા *f*; 2 સમજાય-સમજાવવાય એવાં હોવું તે-હોવાનો ગુણ-સ્વભાવ *m*, ભાસમાનતા *m*.

PERCEPTION *s.* (by a sense) (a) જાણવું-જણવું &c. તે, (b) દેખવું &c. -દેખાવું તે, દર્શન *n*; 2 (intellectually) સમજવું &c. તે, સમજવું &c. તે, (મને કરીને થયેલું) જ્ઞાન, સમજ-સમજણ *f*, ભાસ *m*; 3 faculty of perceiving સમજવાની-જ્ઞાન શક્તિ, સમજ *f*, જ્ઞાન *n*, ઋણ-બોધ શક્તિ *f*, ચિચ્છક્તિ *f*.

PERCIPIENT *a.* સમજવા &c. -ની શક્તિવાળું, સમજવાળું, સમજી, જ્ઞાન &c. શક્તિ માનું, જ્ઞાનવાનું.

PERCENTAGE *s.* [*L. per* for & *centum* a hundred] સેકંડે કેટલું તે, સેકંડા ઊપરનું લવાજમ-દસ્તુરી-દલાલી *f*.

PERCH *s.* [*Fr. perche* from *L. pertica*] A measure of length (સાડા પાંચ વારનો -અંગ્રેજી) દંડ *m*; 2 a roost પક્ષીઓને ઊડતાં આવીને ખેસવાનો કીધેલો વાંસ, આડવાં-સમ, વાસયજિ *f*. *vi.* (પક્ષીએ કોઈ જડિત પદાર્થ ઊપર આવીને) ખેસવું-વાસો કર. *vt.* (પક્ષીને કોઈ જડિત પદાર્થ ઊપર) ખેસાડવું-ચૂકવું-વાસો કરાવવો.

PERCHANCE *ad.* [*L. per* by & chance] કદાપિ, કદાચિત, દૈવયોગે.

PERCOLATE *vt.* [*L. per* through & *colo* I strain] To filter or strain ગા-

જવું, છુલ્લું. *vi.* ગળવું, ગળીને પડવું, અરફવું.
PERCOLATION *s.* ગાળવું-છુલ્લું તે, ગાલનન;
 2 ગળવું-અરફવું તે, ગલનન.
PERCUSSION *s.* [*L. per* and *quatio* I shake] Forcible collision સામ સામા અ-
 થડાવવું-અથડાવું તે, ટક્કર, આઘાતમ; 2
 vibratory shock ટક્કરથી લાગેલો આઘાત; 3 (med.) (રોગ પરીક્ષા સાર) છાતી-પેટ-પેડ
 ઠોકી એવું-એપર ટોકારા મારી બેવા તે; P-
 cap (ખંડકની) ટોડી; P.-lock ટોડીની
 ચાંપ; P.-powder જરા ઠોકવાથી સળગી ઊઠે
 એવા બુકો, ટોડીનો દારૂ.
PERDITION *s.* [*L. per* and *do* I give]
 Eternal destruction સર્વકાલિક નાશમ,
 અનંત નરકનિવાસમ-અસદ્ગતિ-અયોગતિ.
PERDU, PERDUE *a.* [*L. perdo* I lose,
 See Perdition] Abandoned વહી ગયેલું,
 કલેજું ઝાડ-છાપરા પર મૂકીને ફરનાર; 2 in
 concealment સંતાઈ-ભરાઈ-દબાઈ-છુપાઈ
 રહેલું-ખેડેલું. *ad.* વહી જઈને, કલેજું ઝાડ
 પર મૂકીને; 2 સંતાઈ &c. ને.
PEREGRINATE *vi.* [*L. peri* abroad
 and *ager* land] દેશેદેશ ફરતાં ફરવું, પરદેશમાં
 રહેવું, પ્રવાસ-દેરાળન-પર્યટન ક. [*s.n.*]
PEREGRINATION *s.* દેરાળનન, પર્યટનન, પ્રવા-
PEREMPTORY *a.* [*L. per* thoroughly
 and *emo* I buy over] (orders, tone,
 answer) સામાં ખોલાય નહીં એવું, માનવુંજ
 પડે એવું, રાખવું ભરેલું, ખડતલ, જહાંગીરી
 (હુકમ), જહાંગીરી રીતનું, ચોખ્ખું, જડખેસુ-
 લાક, સંજ્ઞ; 2 authoritative (pers.)
 જેની સામાં ખોલાય નહીં-જેનો હુકમ માનવા-
 જ પડે એવું, રાખીલું, જહાંગીરી રીત રાખ-
 નારું, ચોખ્ખે ચોખી વાત કરનારું.
PERENNIAL *a.* [*L. per* and *annus* a
 year] Lasting through the year (a
 tree, a flower) આખું વરસ રહેનારું-
 હોનારું-પોહોંચનારું, બારમાસી; 2 perpetual
 બારે મહિના-અખંડ-હંમેશા રહેનારું-પોહોંચ-
 નારું કાયમ, નિરંતરનું; as, p. existence
 કાયમનિદગી. ૩. એવર્ષ ઉપરાંત જીવનાર છે. *s.m.*

PERFECT *a.* [*L. per* & *facio* I make]
 Full, complete ભરપૂર, પૂર, પૂરેપૂરું, પૂરું,
 પૂર્ણ, સંપૂર્ણ; 2 without deficiency or
 blemish (any work) કંઈ પણ ખોડ-ખાંપ-
 ભૂ-દોષ વિનાનું, નિર્દોષ, દોષ રહિત, પરિપૂર્ણ,
 પૂર્ણકળાનું, સર્વોચ્છ, અબંધ; 3 consum-
 mate (pers.) પાકું, પૂરું, આખું, પકવું; 4
 complete in moral excellence કેવળ નિ-
 દોષ, અધીવાને સંપૂર્ણ-સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વગુણોપપન્ન;
 as, God alone is p. કેવળ નિર્દોષ તે એક
 ઈશ્વરજ છે. *vt.* કંઈજ ન્યૂન-ખોડ-દોષ ન રહે
 એવુંક., પૂર્ણતા-સંપૂર્ણતા-પરિપૂર્ણતા માં લાવવું.
PERFECTION *s.* The state of being per-
 fect કંઈજ ખોડ-ખામી-દોષ-ન્યૂનતા રહેલી
 નહીં એવી સ્થિતિ, પૂર્ણકળા, પરિપૂર્ણતા,
 (હોઈ રોકે એવી) સંપૂર્ણ ઉત્કૃષ્ટતા-સંપૂર્ણ સ્થિ-
 તિ, સર્વોચ્છ શુદ્ધતા, સાંગતા, વિપાકમ; 2 a
 quality &c. completely excellent (પૂરી)
 ખૂબી, (પૂર્ણકળાનો-સર્વોત્કૃષ્ટ) ગુણ-સદ્ગુણમ.
PERFIDY *s.* [*L. per* beyond and *fides*
 trust] કપટન, (પેટમાં રાખેલી) ચોટાઈ, બે-
 કોલી, બેવચની, વિશ્વાસઘાતમ, બેવકાઈ,
 દગલખાજ, ખેઈમાની, નિમકહરામી.
PERFIDIOUS *a.* (private pers.) કપટી, ફાં-
 સીકું, વિશ્વાસઘાતી, દગલખાજ, બેકોલ, બેવચ-
 ની, નિમકહરામ; 2 (subjects) બેવકા, રાજ-
 દ્રોહી; 3 કપટ-દગલખાજ &c. ગું-ગું ભરેલું.
PERFORATE *vt.* [*L. per* and *foro* I
 bore] To bore through (a) (leather,
 cannon &c.) -માં કાણું-ખાકું-છિદ્ર પાડવું,
 -ને મ્હોં પાડવું, -ને ને સારવા-પાડવો, (b)
 (the ear) વીધવું.
PERFORATION *s.* (See the verb); 2 (a)
 કાણું, ખાકું, છિદ્રન, મ્હોન, (b) નેમ.
PERFORCE *ad.* [*L. per* & *force*] જોરજુલ-
 મથી, બલાતકારથી, ગમતેમકરીને, ગમતે પ્રકારે.
PERFORM *vt.* [*L. per* & *formo* I form]
 To do (a deed &c.) કરવું, પાર મૂકવું, પૂરું-
 સંપૂર્ણ-સિદ્ધ ક., સાધવું; 2 to discharge (a)
 (a duty, promise &c.) અભવવું, પ્રમાણ ક.
 -ચાલવું-અમલ ક., (b) (a vow) -થી નહી

- મુક્તયં, (માનતા) મુક્ત્યં, ચલાવયં; 3 (drama) લેયં, ભજવયં. *vi.* (See *vt.* 3); 2 (a) (on a musical instrument) યજવયં, વગાડયં, (b) ગાયં, (c) નાચયં.
- PERFORMANCE *s.* (See *vt.* 1 and 2); 2 ભજવણી; 3 (a) વગાડયં, યજવણી, (b) ગાયં, (c) નાચયં; 4 (of a painter &c.) કામન, કૃતિ *f*; 5 exhibition of feats ખેલ-કસરત *k.* તે.
- PERFORMER *s.* કર્તા, કરનાર; 2 (drama) વેશ ભજવનાર, નટમ, નટી; 3 (a) યજવનાર, વગાડનાર, (b) ગાનાર, (c) નાચનાર.
- PERFUME *s.* [*L. per & fumus* smoke] Fragrance મિઠ્ઠી વાસ-વીમળ, સુગંધ, સુવાસ, ખુશબો; 2 odorous substance સુગંધનો પદાર્થ, સુગંધદ્રવ્યન, સુગંધિ. *vt.* સુગંધી-ખુશબો દાર-સુવાસ વાળું *k.*, -માં ખુશબો ખુશબો કરી મૂકવી.
- PERFUMER *s.* (See the verb); 2 અતર વિગેરે ખુશબોદાર જનસો વેચનારમ, સુરેયોમ.
- PERFUMERY *s.* સુગંધિના પદાર્થો, સુગંધદ્રવ્યોન *pl.*, સુગંધિઓમ; 2 સુગંધિ પદાર્થો બનાવવા તે.
- PERFUNCTORY *a.* [*L. per & fungor* I get rid of] માથા ઉતરાણું-ઉતરાણા સરખું, સગ્રામવસીનો અધમણીઓ ઝાંસ્યા સરખું, બેફિકરાઈ-પ્રમાદ થી કાઢિલું.
- PERHAPS *ad.* [*L. per & E. hap* chance] કદાપિ, કદાચિત, યમ હેયકે-બને કે.
- PERICARDIUM *s.* [*Gr. peri* around & *kardia* the heart] રક્તારાયાની આગળપાછળ વિરહલાએલી પાતળી ચામડી, રક્તારાયાવરણન.
- PERIGEE *s.* [*Gr. peri & ge* the earth] (Astron.) ચંદ્રની કક્ષાનો પૃથ્વીની પાસેમાં પાસેનો ભાગ, નીચન, નીચસ્થાનન.
- PERIHELION *s.* [*Gr. peri* and *helios* the sun] (Astron.) ગ્રહ કે કેતુની કક્ષાનો સૂર્યની પાસેમાં પાસેનો ભાગ, પર્યંતમ, અર્કનીચન.
- PERIL *s.* [*L. periculum* from *peritus* practised] ખુલ્લું-ઉઘાડું-જહેર-વહોરી લીધેલું જોખમ-ગુકસાનન, જોખમન, પ્રત્યક્ષ હાનિ. *vt.* ખુલ્લા જોખમ &c. માં નાખવું.

PERILOUS *a.* ખુલ્લા જોખમ &c. ગું-ગું ભરેલું, જીવનું જોખમ થાય-નીકળે યેવું, પ્રત્યક્ષ હાનિકારક.

PERIMETER *s.* [*Gr. peri* and *metron* measure] (Geom.) આકૃતિ મર્યાદા, કોષપણ આકૃતિની બધી બાજુઓનો સર્વાંગો, પરિમાણ.

PERIOD *s.* [*Gr. periodos* from *peri & hodos* way] A specified portion of time કાળમ, વખતમ; P. occupied by a heavenly body in passing through the zodiac ભાગન; 2 stated and recurring interval of time કાળ-વર્ષ ચક્રન-ગણમ; a p. of 10 years દસી-20 વીસી; 3 an indefinite portion of time (a) કાળમ, મુદત, વખતમ; as, his p. of apprenticeship has expired તેની ગુમાસ્તગિરીની મુદત પૂરી થઈ છે, (b) અવસ્થા, કાળમ, વખતમ; as, p. of infancy બાલ્યાવસ્થા, (c) of (war &c.) ભાગમ, કાલભાગમ; (d) આવરદાન, આયુદાન; as, "...to make plants more lasting than their ordinary p." છેડાનું જોડેલું સાધારણ આવરદા હોય છે તે કરતાં તે વધારે કાળ જીવે યેવું કરવાને; 4 end અંતમ, કાળમ, અવધી, આખર; as, to put a p. to one's sufferings કોષના દુઃખનો અંત આણવો; 5 (Rhet.) વાક્યન, પુર્ણવિરતિ, ફિક્કા; 6 (Print.) પુર્ણવિરતિ - વિરામન, પુર્ણવિરતિ - વિરામ ચિહ્ન; 7 (Math.) ગણમ.

PERIODICAL *a.* (motion of a planet &c.) ચક્રર-મંડળ ફરીને કાઢિલું, પરિવર્તનાત્મક, પરિવર્તનાત્મક, (in comp.) મંડળ; 2 (a) (rains, monsoons, diseases) ફરી ફરીને વખતેવખત થતું-થનાઈ, વખતે વખતનું, નિયમિતકાળનું, નિયતકાલિક, (b) (returns &c.) મુદતી. *s.* મુદતે મુદતે નીકળનાઈ-મુદતી ચોપાનિયું, કાલિક - નિયતકાલિક ચોપાનિયું - વર્તમાન પત્રન-પુસ્તકન, કાળકિયું.

PERIPATETIC *a.* [*Gr. peri* and *pateō* I walk] આરિસ્ટોટલના મત ગું-સંબંધીનું-વિષેનું. *s.* આરિસ્ટોટલના તત્ત્વશાસ્ત્રને વળગી રહેનાર - માનનાર, આરિસ્ટોટલમતાપ્રીમ,

(અધ્યક્ષમાં લાઈસીઅમ નામની જગ્યામાં ફરતાં ફરતાં ગાન આપતો તે ગ્રેપરથી).

PERIPHERY *s.* [*Gr. peri and phero* I carry] (ગોળ-લંબગોળ વિગેરે થુક વફરેપાકૃતિનો) ઘેરાવમ-ઘેરાવોમ-પરિધમ-પરિધિમ.

PERIPHRAIS *s.* [*Gr. peri & phrazo* I speak] ઘોડા શબ્દે આલેખ્યાં હોય શબ્દો બોલવા તે, અહુક્તિ, લંબોક્તિ, પર્યુક્તિ.

PERISH *vi.* [*L. per* thoroughly & *eo* I go] નારા પામી જવું, નો નારા થઈ જવો, નું નામ નિશાણ જવું રહેવું; 2 to die નારા પામી-મરી-ઉપડી જવું; 3 to be lost eternally સર્વકાલિક નરકવાસનો દંડ ભોગવવા.

PERISHABLE *a.* નારા પામી જાય એવું, નાશવંત-શીલ-ધર્મા; 2 subject to speedy decay વેહેલું ઉતરી-અમડી-નાશ પામી જાય એવું, આઝા દહાડા ન રહે એવું, ઘોડા દહાડાનું.

PERIWIG *s.* [*Fr. perruque*] નિમાળાની ટોપી (તાલની એવે ઢાંકવાની).

PERIWINKLE *s.* [*AS. pinewincle—wincle a whelk*] ખાંગડા ધાટી સીપમાં રહેનારું એક જીવડું, ખાંગડિઆ ગોળગાય.

PERJURE *vt.* (one's self) [*L. per and juro* I swear] To swear contrary to the truth (a) (legally) જીજ્ઞા કસમ-એટી-પ્રતિયાનો ગુન્હો ક. ના ગુન્હામાં આવવું, (b) (morally) કંઈ કરવાના સમ આધા હોય તે ન ક. અથવા જે ન કરવાના સમ આધા હોય તે ક., સમ તોડવા, પ્રતિયા ભંગ ક., ભ્રમપ્રતિય થવું.

PERJURY *s.* જીજ્ઞા કસમ-એટી પ્રતિયાનો ગુન્હો; 2 જીજ્ઞાસમ, સમ તોડવા તે, પ્રતિયાનો ભંગ.

PERK *vi.* (it) [*W. percu* to trim] (માથું અકડ રાખીને) માન-ગુમાન માં જવું, તોરમાં રહેવું, નખરાં ક.

PERMANENT *a.* [*L. per and maneo* I stay] Lasting જાણવું, જાણ રહે-નીભિએવું, સ્થિર, સ્થાયી, કાયમ, સ્થાવર, બહાલ-બહાલીનું (જગો-નીમનૂક), નિશ્ચલ, અચલ, શાશ્વત.

PERMANENCE, PERMANENCY *s.* કાયમ &c. પહોં, સ્થિર-સ્થાવર-શાશ્વત તા, સ્થાયિત્વ, બહાલી, કાયમી.

PERMEATE *vt.* [*L. per and meo* I go

or pass] (કસાની-માં) આરપાર ઉતરી જવું, (કસામાંથી-થી થઈને) પડવું-નીકળવું-નીકળી-જવું; as, light permeates glass કાચમાંથી અજવાળું પડે છે.

PERMEABLE *a.* જેની-જેમાં (કંઈ) આરપાર ઉતરી જાય એવું, જેમાં થઈને (કંઈ) પડે-નીકળે-નીકળી જાય એવું.

PERMEATION *s.* (See the verb).

PERMIT *vt.* [*L. per and mitto* I send] ની રજા-છૂટ-પરવાનગી-મુજાદિઆત-આગા-સ્વતંત્રતા આપવી, દેવું; as, p. him to do it તેને એ કરવા દો-કરવાની રજા આપો. *s.* જકાતી માલ લઈ જવાનો પરવાનો-રજા ચિકી.

PERMISSIBLE *a.* રજા-છૂટ આપી શકાય એવું-આપવા જેવું, થવા દેવા જેવું.

PERMISSION *s.* રજા, છૂટ, પરવાનગી, મુજાદિઆત, સ્વતંત્રતા, આગા.

PERMISSIVE *a.* (an order, bill &c.) રજા-છૂટ &c. નું-આપવાનું-આપનારું.

PERMUTATION *s.* [*L. per and muto* I change] અદલાબદલી-સાદું ક. તે, સાદું, અદલાબદલી, અનર્ગળ ફેરફાર.

PERNICIOUS *a.* [*L. per and neco* I kill] અરાખ-અરાખઅસ્તે કરનારું, ઉપડી જાય એવું, બહુ જ હાનિકારક.

PERORATION *s.* [*L. per and oratis* from *oro* I speak] બાષણની તેવી સમાપ્તિ કે જેમાં બાષણ કર્તાએ આખા બાષણનું સારસ પકડી તે ટાકાટીને વાણવેલું હોય, અભિગમ, બાષણપસંહાર.

PERPENDICULAR *a.* [*L. per & pendo* I hang] Exactly upright (a pillar, support &c.) પાધરું દોર, સિંકું, જીજું; 2 (Geom.) જેથી કાટ ખૂણા થાય એવું, લંબ. *s.* પાધરીદોર &c. લીટી; 2 લંબ, લંબરેખા.

PERPENDICULARITY *s.* સિંકઈ, જીબઈ, જીબઈ; 2 (Geom.) લંબતા.

PERPETRATE *vt.* [*L. per & patro* I accomplish] કરવું, નું ધોરકર્મ ક.

PERPETRATION *s.* The act (See the verb).

PERPETRATOR *s.* કરનાર, (ધુનો-ધોર કર્મ).

PERPETUAL *a.* [*L. per & peto* I go towards] હંમેશા-નિરંતર રહે એવું, જાણ-હંમેશા-નિત્ય જ, અનંત, અખંડ, સંતત, શાશ્વત.

PERPETUALLY *ad.* હંમેશા, નિત્ય, નિરંતર, અખંડ, સંતત, યાવત્ ચંદ્રદિવાકરો.

PERPETUATE *vt.* હંમેશા &c. રહે એમ ક., ને ચિરસ્થાયિત્વ આપવું. [તી-ચિરસ્થાયીકરણન.

PERPETUATION *s.* (See the verb) શાશ્વત.

PERPETUITY *s.* હંમેશા &c. રહેવું તે, સ્થિર-સ્થિતિ, નિત્યતા, અનંતતા, સંતત્યન, ચિર-સ્થાયિત્વન; 2 an estate in p. યાવત્ચંદ્ર-દિવાકરો વંશમાં રહે એવી નિઃકંટ.

PERPLEX *vt.* [*L. per & plecto* I intertwine] To entangle (an affair) ગૂંચવવું, ગૂંચવીનાખવું, સમજણ ન પડે એવું ક.; 2 to puzzle (pers.) ગૂંચવવું, ગૂંચ-અકળામણમાં નાખવું, ઘભરાવવું, અકળાવવું, -થી રસ્તો-નિકાલ ન સ્પષ્ટવો, -થી ગૂંચવાવું.

PERPLEXITY *s.* ગૂંચ, આંટી, ગૂંચવણ, કૂટ, પંચાયત.

PERQUISITE *s.* [*L. per & quero* I seek] પગાર ઉપરાંત મેળેલું લાભ, ખાલાઈ, દસ્તુરી, “ફી”, આગેતુક લાભ.

PERSECUTE *vt.* [*L. per and sequor* I follow] -ની પાછળ મંડવું, -નો ઠેસા-પકડ લેવી, -ને હેરાન ક., -ને કુઝવેવું, -ના ઉપર જીલમ ગુજારવો; 2 to harass with importunity સતાવવું, -નો જીવ ખાવો, -ને ઝાડ થઈને વળગવું.

PERSECUTION *s.* (a) The act (See the verb 1) જીલમ, (b) the state -ના ઉપર જીલમ ગુજારવો તે, (-ઉપર ગુજારવો) જીલમ, અપકળાઈ; 2 the act (a) (See the verb 2) સતાવણી, (b) the state સતાવવું તે, -નો જીવ ખાવો તે. [વનાર &c.

PERSECUTOR *s.* પાછળ મંડનાર &c.; 2 સતા-

PERSEVERE *vi.* [*L. per and severus* strict and steady] ખંત રાખવી, ખાંમચુ થવું, સદાગ્રહ રાખવો-પકડવો.

PERSEVERANCE *s.* ખંત, ખંતીલા-ખાંમચુ-પણ, સદાગ્રહ.

PERSEVERING *a.* ધારેલું- લીધેલું પાર ચૂક્યા વના રહે નહીં એવું, ખાંમચુ, ખંતીલું, સદાગ્રહી.

PERSIAN *s.* [*Fr. persan, L. persicus, Sans. pársik*] (The inhabitant) ઇરાની; 2 (the language) ફારસી, ફારસી ભાષા. *a.* ઇરાનનું, ઇરાની. [ધટિકા.

PERSIAN-WHEEL *s.* રહેડમ, રહાડમ, અરધદ

PERSIST *vi.* [*L. per and sisto* I stand] To persevere (a) (indifferently) (કંઈ) કર્યાં કર. -જવું, કોઈ વિચારને વળગી રહેવું, હક-નિફ-આગ્રહ લેવો-પકડવો, (b) (in a bad sense) (કંઈ માફ કામ-કર્વિચાર) કર્યાં કર. -જવું, ખાળહક-ખોટીનિફ-ફરાગ્રહ લેવો-પકડવો.

PERSISTENCE, PERSISTENCY *s.* આગ્રહ, હક, નિફ, આગ્રહીપણ; 2 હકીલા-નિફી-પણ, ફરાગ્રહ, ફરાગ્રહીપણ. [રાગ્રહી.

PERSISTENT *a.* આગ્રહી; 2 હકીલું, નિફી, ફ-

PERSON *s.* [*L. persona* a mask] A character in a dialogue &c. રૂપ, વેશ; as, “..... Cicero pronounced under the p. of Crassus &c.” કાસસ રૂપે (કાસસ થઈને) સિસરોએ કહ્યું હતું કે; 2 body શરીર, દેહ-મ, અંગ, બદન; as, “in p. he was strong and handsome” તે શરીર મજબૂત અને દેખાવડો હતો; 3 a living human being માણસ, જીવ, આસામી; as, five persons પાંચ જીવ; 4 one, a man માણસ, ગૃહસ્થ; 5 (among Trinitarians) સ્વરૂપ; 6 (gram.) પુરૂષ; First-second-third p. પ્રથમ-દ્વિતીય-તૃતીયપુરૂષ; In p. જાતે, આપોઆપ, ખુદપોતે, પોતે જાતે.

PERSONAGE *s.* Person of rank મહાદુ-નામીનું માણસ, ગૃહસ્થ.

PERSONAL *a.* Belonging to persons & not to things માણસ-મનુષ્યનું, (in comp.) પુરૂષ; P. testimony સાક્ષ્ય પુરાવો-પ્રતીતિ; 2 relating to an individual or individuals (good, advantage) જાત-પોતાનું, ખાસ, (in comp.) સ્વઆત્મ; P. action હેલ્લાની-ગુકસાનની-લીધેલા માલ પાછો આપવા આપતની-કોલ અમલમાં અણાવી આપવાની ફરિયાદી, જંગમનો દાવો-ફરિયાદી; P. identity અસ્તિત્વ, સ્વૈયન; P.

estate or property નંગમ મિલકત *f*; 3 corporeal (charms, attractions) શરીર-કાયા-અંગ નું, (in comp.) શરીર &c., શરીર; 4 done in person જાત-પુર નું-નું કરેલું, સાક્ષાત્-પ્રત્યક્ષ (કોઈ) નું, પોતાનું, સ્વયંકૃત; as, ".....p. speaking of God &c." સાક્ષાત્ પુર નું બોલવું; 5 (a taunt remark, reflection) કોઈના ઉપર જાતરી પડીને કહેલું-બોલેલું-લખેલું, કોઈને ઉદ્દેશીને ક્રોધિણી નિંદાનું, ઉદ્દેશ્ય-ઉદ્દેશ નિંદાનું, (in comp.) ઉદ્દેશ્યનિંદા; 6 (gram.) (a) (pronouns) પુરૂષ, પુરૂષવાચક, (b) (verbs) સ પુરૂષ, સવિશેષ્ય.

PERSONALITY *s.* પોતાપણું *n*, વિશેષજનત્વ *n*; 2 કોઈ ઉપર જાતરી પડીને જે કંઈ કહેલું-લખેલું તે, ઉદ્દેશ્યનિંદા વાણી-બાણ *n*, ઉદ્દેશ્ય-ચન *n*, ઉદ્દેશ *n*.

PERSONALLY *ad.* In person જાતે, પોતે, આપોઆપ, સ્વતઃ; 2 individually (a) (કોઈની) જાત ઉપર-સાથે; as, I bear no ill-will to you *p.* તમારી જાત સાથે મને કંઈ આંટી નથી, (b) જાત-મૂળ માણસ જોતાં; as, the man is *p.* the same that he was before જાત જોતાં તે જે પહેલાં હતો તેનો તેજ માણસ છે.

PERSONATE *vt.* To feign (a virtue)-નું જોડું ડોળ-દેખાવ રાખવો, -નો ઢોંગ ક., -રાખવો; 2 (a person) -નો વેષ-સ્વરૂપ લેવું-ધારણ ક., થઈને બેસવું-ફરવું, ફલાણો તે હું એમ કહેતાં ફરવું.

PERSONATION *s.* (See the verb 1); 2 વેષધારણ *n* (See the verb 2).

PERSONIFICATION *s.* ચૈતન્યસ્વરૂપક *n*, ચેતનધર્મીરોપ *m*.

PERSONIFY *vt.* -ને પ્રાણીનું રૂપ આપવું, અચેતવસ્તુને ચેતનાવાળીનું રૂપ આપવું, -ને વિષે ચેતનધર્મનો આરોપ ક., ચેતનધર્મો મણવું.

PERSONNEL *s.* (કોઈ) ખાતા-કારખાના માંનાં માણસો.

PERSPECTIVE *s.* [*L. per & specio* I view] સમતલ ઉપર કોઈ પદાર્થનું એવું ચિત્ર

કાઢવાની વિદ્યા કે તે પદાર્થ કોઈ અમુક અંતરથી જેવા દેખાય તેવાજ બરાબર તે ચિત્રમાં દેખાય, દૂરદૃશ્યચિત્રવિદ્યા *f*.

PERSPICUOUS *a.* [See Perspective] (style) સ્પષ્ટ સમજાય એવું, સરળ, સ્પષ્ટ, બહત.

PERSPICUITY *s.* સરળ-સ્પષ્ટતા *f*, સુબ્યક્તિ *f*, બ્યક્તિ *f*.

PERSPIRE *vi. & vt.* [*L. per & spiro* I breathe] (as a person) -ને પરસેવો-સ્વેદ થવો-છૂટવો; as, I perspired a pint મને અમ્હેર પરસેવો છૂટ્યો.

PERSPIRATION *s.* (The act) (See the verb) સ્વેદસ્ત્રાવ *m*; 2 (matter) પરસેવો *m*, સ્વેદ *m*.

PERSUADE *vt.* [*L. per and suadeo* I advise] To influence the will of -ને સમજાવવું, સમજાવીને (કંઈ) કરાવવું, (કંઈ કરવાનું) -ની મરજીમાં આવે એમ ક., સમજાવવાનું થાય એમ ક.; as, he "persuaded the senate to recall Cæsar to Rome" તેણે સેનેટને સમજાવીને સીઝરને પાછો રોમ બોલવાની લીધી; To be persuaded સમજાવ્યા સમજવું, માનવું; 2 to influence the mind or imagination of -ની પાસે મનાવવું, માને એમ ક., -ના વિચાર-મન માં આણવું-ઉતારવું; To be persuaded મન સાથે સમજવું, માનવું, ધારવું, -ના વિચાર-મન માં આવવું; as, I was persuaded that it was not wrong હું મન સાથે એમ સમજતો હતો કે એ જોડું નથી.

PERSUASION *a.* (The act) (a) સમજાવવું &c. તે, (b) -ની પાસ મનાવવું &c. તે; 2 (the state) (a) સમજાવ્યા સમજવું &c. તે, (b) (મન સાથે) સમજવું &c. તે, મન સાથે માનેણા-લાગેણા સંભવ, ધારણ *f*, સમજણ *f*, ભરોસો *m*, આશીર્વાદ, પ્રતીતિ *f*; as, "..... by their *p.* of the efficacy of the remedy" એ આશીર્વાદ નફડી માન આપશે એવા ભરોસાને લીધે; 3 a belief મત *m-n*, વિચાર *m*; 4 a religion પંથ *m*, માર્ગ *m*, સંપ્રદાય *m*.

PERSUASIVE *a.* (Words, language) મનને અસર થઈ જાય એવું, મનને વશ કરી લે એવું, કામિલ, સચોટ, (evidence) માનવુંજ પડે

-મન કમ્પલ્સ કરે-ભરોસા &c. જ ખેસે ઝિયું.

PERT *a.* [old *Fr.* *apert* from *L.* *apertus* free] Brisk (pers.) ચપળ, ચંચળ, જગરૂત; 2 impertinent (a reply, manner) તોછડું, અરડ, તોછડાઈ-અવિનય ગું-ગું ભરેલું.

PERTAIN *vi.* [*L.* *per* and *teneo* I hold] To belong (a property, right &c.) -માં-ગું હોવું; 2 to relate લગતું હોવું, વળગણુ-સંબંધ-નિસ્પત્ત હોવી-રાખવી; Pertaining to વિષેનું, ગું, વળગેલું, લગતું, સંબંધી, વિષયક, નિસ્પત્ત રાખવું.

PERTINACIOUS *a.* (pers.) આપમતિયું, મતિયું, મમતીલું, હકીલું, જિદ્દિ, જઠ્ઠી, દુરાગ્રહી; 2 steady (things) આમચુપણાથી-ધીરજ રાખીને-ચુસ્ત રહીને કર્યાં કીધેલું.

PERTINACITY *s.* આપમતિયા &c. પહું, હકફ, અડફ, મમતમ, દુરાગ્રહમ, જિદ્દફ; 2 આમચુ-ચિન્નડ પહું.

PERTINENCE, PERTINENCY *s.* અરમહેલ-પહું, પ્રસંગોપાતતાફ-ત્વન.

PERTINENT *s.* Appropriate (ચાલતીવાતસાથે) અરાઅર સંબંધ રાખતું, (પ્રસંગે) જોઈ જોઈ તેવું, પ્રસંગોપાત, અરમહેલ, યુક્તમસર, પ્રસંગોચિત.

PERTURBATION *s.* [*L.* *per* and *turbo* I throw into disorder] Agitation અગ્રતાફ, બાકુલતાફ, અગ્ર-બાકુલ ચિત્તાફ.

PERTURBED *a.* અગ્ર, બાકુળ-લ, અગ્ર-બાકુલ ચિત્ત.

PERUKE *s.* (See *Periwig*).

PERUSE *vt.* [*L.* *per* & *utor* I use or *video* I see] વાંચવું, જોવું (કાગળ-લખાણ), વાંચીને ધ્યાનમાં લેવું, લક્ષથી વાંચવું.

PERUSAL *s.* વાંચવું, વાચનન, અધ્યયનન.

PERVADE *vt.* [*L.* *per* and *vado* I go] To be diffused through અધિ પસરી-ચરી-બાપી જવું-રહેવું, સર્વબાપક હોવું.

PERVASIVE *a.* અધિ પસરી જાય-જઈ રહેલું.

PERVERT *vt.* [*L.* *per* and *verto* I turn] To turn from its proper purpose (*a*) (will, reason, judgment &c.) ફેરવવું, ફેરવીનાખવું, -થી ફરીજવું, અવળું-આડું-ઊંડું

ઉલટું ચલાવવું, -થી અવળું &c. ચાલવું, (*b*) (pers.)-ગું મન-બુદ્ધિ-મતિ ફેરવી નાખવી-અવળી &c. ચલાવવી; 2 to misinterpret (*a* text)-નો મરડી મચરડીને-જાણી જોઈને ખોટો-અવળો અર્થક.; 3 to corrupt (pers.) -ને કુબુદ્ધિ આપવી, -થી (કોઈને) કુબુદ્ધિ થવી, -ને કુબુદ્ધિ કરાવવી, ને કુમાર્ગે પ્રવર્તાવવું, -ની પાસે પાપ કરાવવું, -ને ભ્રષ્ટ ક. *s.* વટલેલ, ભ્રષ્ટ કીધેલું-ચમ્પેલું માણસ.

PERVERSE *a.* Distorted from the right (mind, disposition, manners) વાંકું, અવળું, વક્ર, કુટિલ, (in comp.) કુ-કુ; 2 disposed to be contrary (*a*) (pers.) આડું, વાંકું, અડિયલ, એન જોવું, (સામાને) પજવવાના સ્વભાવવાળું, (*b*) (things) વાંકું, અવળું, વિપરીત.

PERVERSION *s.* The act (See *Pervert*); 2 the state (*a*) ફરી જવું તે, અવળું &c. ચાલવું તે, અંશમ, (*b*) બુદ્ધિ ફરીજવી-અવળી ચાલવી, (*c*) મરડી મચરડીને કીધેલા ખોટો અર્થ, (*d*) કુબુદ્ધિ થવી તે, ભ્રષ્ટતાફ.

PERVRSITY *s.* વાંકા &c. પહું, વક્ર-કુટિલતાફ; 2 (*a*) આડા &c. પહું, (*b*) વાંકા &c. પહું, વૈપરીત્યન.

PEST *s.* [*L.* *pestis*] Plague મરડીફ, રોગમ; 2 (fig.) bane પીડાફ, પાપન, ખોસફ, કાળમ.

PESTER *vt.* To annoy હેરાન-ખેજર-પ્રુઆર ક., -થી હેરાન &c. થવું, કુ:પ દેવું, સંતાપવું, પજવવું; as, to be pestered with mice જિદરથી હેરાન થવું.

PESTIFEROUS, PESTILENT, PESTILENTIAL *a.* Causing pestilence (air, occupation) મરડી-રોગ-બાધિ-રોગ આણનાઈ, માંદાં પડાય-ગ્રુવ લે ઝિયું, રોગિષ્ટ, રોગકારી, ગ્રાણહારી; 2 noxious (*a*) (morally) અમાટે-બંદાવી નાખે-નીતિભ્રષ્ટ-અવિનિત કરી-નાખે ઝિયું, કુષ્ટ, (*b*) (socially) કુ:પદાથી, ગુકસાન કરે ઝિયું, કુષ્ટ, હાનિકારક.

PESTILENCE *s.* (See *Pest*-1); 2 vice જેમાંથી વિષ નીકળે ઝિયી વાત-વસ્તુફ, પાપન, કૂંદફ, સંજોમ.

PESTLE *s.* [*L. pinso* (= *Sans. pish*) I pound or crush] (ખાંડણીનો) ડાંડો, પ-રાયો, દસ્તો, કુદકું, મસાનું, સાંભેલું, ઊંખનું. *vt.* (ડાંડા &c. ચીવતી) ખાંડવું, (મસાનું &c. ચીવતી) વાટવું-છૂંદવું.

PET *s.* [Prob. contracted from petulant which see] વચકો, માડું લાગવું-માનવું તે.

PETTISH *a.* (a) (pers.) વચકાઓર, સેહેજ-માં માડું લાગે ચીવું, ચીસાળ, (b) (humour, temper) વચકા-વચકાઓરી નું, સેહેજમાં માડું લગાડવા-માનવા નું, ચીસાળ.

PET *s.* [Either from Petty = *Fr. petit* little, or *Gael. peata* a tame animal]

A little darling (a) (animals) વડાલું-લાડકું જનાવર-પથુન-પક્ષી, (b) (a child) લાડકું છોકરું, લાડકવાયું, લાડકું, માણકું. *vt.* લાડવવું, લાડ લાડવવું. *a.* લાડવેલું, લાડ લાડવેલું, લાડકું, લાડકું, લાડકવાયું.

PETAL *s.* [*Fr. petale* from *Gr. petao* I expand] (ફૂલની) પાંખડી-પાતરી-પાંદડી, પુષ્પલ. *n.*

PETARD *s.* [*Fr. from peter* to explode] ચીક લાડકું ચીખર કે જે મ્હોટા ટોપ કે ઘંટના આકારનું બનાવી તેમાં દારૂ ભરી જોડે પાટીએ જડી દરવાજા વિગેરે ઉઘાડી દેવાના કામમાં લેતા, યુદ્ધ ઘંટા-ધંટિકા *f.*

PETITION *s.* [*L. peto* I seek] A formal request (મ્હોંએ કીધેલી કે લખેલી) અરજ-ઝા, વિનંતી, પ્રાર્થના; 2 the paper containing it અરજ-ઝા, વિનંતી-પ્રાર્થનાપત્ર, અરજદારશર્ત. *vt.* -ને અરજ &c. કર; 2 -ને અરજ &c. કર-આપવી, -માંની રૂબરૂ અરજી ચુભરવી.

PETITIONER *s.* અરજ &c. કરનાર, અરજદાર, વિનંતીકાર; 2 અરજદાર, અરજ કરનાર, વિનંતી &c. પત્ર આપનાર.

PETRIFY *vt.* [*L. petra* a rock & *facio* I make] (lit.) (an animal or vegetable substance) -નો પથર-પાથલ કરીનાખવો -(કસાથી) થઈજવો, -ને પથરનેવું-પાથલવવું બનાવી દેવું; 2 (fig.) (heart) પથર-વજનેવું-પાથલવવું-સકત-કઠુ-કઠોર કરીનાખવું,

-થી પથર નેવું &c. થઈ જવું; 3 (as in amazement) થીજવી નાખવું, જડ-જડનરત નેવું-દિગ્મુદ-સ્તબ્ધ કરી નાખવું, -થી જડ &c. થઈજવું.

PETRIFICATION *s.* (The act) પાથલ કરવું, (See the verb 1); 2 (the process) પથર-પાથલ-પાથલવવું થઈજવાની ક્રિયા, પાથલબવન-પરિણામ; 3 (the thing) પથર-પાથલ-પાથલવવું થઈજ્યેસા પદાર્થ.

PETROLEUM *s.* [*Gr. petra* a rock and *elaion* oil] (પાથલ ઉપરની) પાલ, બુનિતલ.

PETTICOAT *s.* [from Petty and Coat] ચણિયા, ધાધર-રીફ.

PETTIFOGGER *s.* [from Petty & old *Ger. fogat* an advocate] ટોપચી-રેજીપે-જી-રડબુખડ વકીલ, યુતાર કરનાર, યુતાર.

PETTY *a.* [*Fr. petit* from obsol. *L. petilus* thin] Small (offence, crime &c.) જાનું, સેહેજ, હલકું, જાનું સરખું, જૂન, અધ; 2 inferior (a dealer, a prince) ટોપચી, રડબુખડ, રેજીપેજી, હલકીવડી-પંડિતનું, જાનું સરખું, (in comp.) ઉપ.

PETULANT *a.* [*L. peto* I attack] Peevish (a) (pers.) ઝાંઝી, ટપીપડનારું, ઝનૂની, ઝાઝિસ, જરાજરામાં ધરી લેવાના સ્વભાવવાળું; To be p. ટપીપડવું, ઝાંઝી &c. ચડાવવી, (b) (mood, temper) ઝાંઝી, ઝનૂની, ઝાઝિસ, ટપીપડવાનું.

PETULANCE-CY *s.* ઝાંઝી, ઝનૂની, ઝાંઝી-ઝનૂની પાણું, ટપીપડવા &c. નો સ્વભાવ.

PEW *s.* [*L. podium* an elevated place, from *pes* the foot] ખ્રિસ્તી દેવસામાં ચીક જાતની આસપાસ કટોરાવાળી બેસવાની પાટલી, (દેવલમાંનું) આસન. (See Lapwing).

PEWITS [formed from its sound *pee-wit*]

PEWTER *s.* [*It. peltro* pewter] (The metal) (જાંચું) જસતન. *a.* જસતનું, જસવી.

PHAETON *s.* [*Gr. = son of Phœbus*] ચાર પૈડાની ને બે ઘોડાની ખુલ્લી ઘોડવેલ-ઘોડાગાડી, ફરીનફ.

PHALANX *s.* [*L. Gr. phalangks*] જે માં

માણસો ધણાં અને પાસે પાસે એવા નામીએ
મજબૂત બૂહ, ધન-ગાઠ બૂહમ.

PHANTASM *s.* [*Gr. phantazo* I make visible from *phao* I shine] A shadowy appearance જે અંદર જોતાં નથી એવી વસ્તુનો મનને ચમ્પેસો ભાસ, અંખનાં, અસંભાસ.

PHANTASTIC, PHANTASY (See *Fantastic and Fancy*). [જૂતન, જૂતપોનિનું પ્રાણી.

PHANTOM *s.* (See *Phantasm*); 2 a ghost

PHARISEE *s.* [*Heb. parash* to separate] યહૂદી લોકોમાં ધર્માચાર ઊપર ધણેજ આગ્રહ બતાવનાર અને પવિત્રતાનું ભારે ડોળ રાખનાર એક પંથમાંનું માણસ, “ફારિસી”મ.

PHARISAIC-AL *a.* (pers.) “ફારિસી”ના જેવું-ને મળતું, ધર્મદગ; 2 (things) “ફારિસી”નું-સ્વરૂપ, ધર્મદગપણાનું.

PHARISAISM *s.* “ફારિસી”પણું, ધર્મદગપણું.

PHARMACY *s.* [*Gr. pharmakon* a drug] એસડો તૈયાર કરવાની તથા તેમને મેળવવા રાખવાની વિદ્યા, ઔષધકરણવિદ્યા, ઔષધક્રિયા; 2 એસડો તૈયાર કરવા વિગેરેના ધંધા-કામન, ઔષધક્રિયાકર્મન.

PHARMACOPŒIA *s.* [—*poieō* I make] જેમાં એસડો તૈયાર કરવાની તથા તેઓ ક્યાં ક્યાં અને કેવી રીતે વાપરવાં તે રીત લખેલી એવા ગ્રંથ, ઔષધક્રિયાકલ્પમ. [અંધી નું.

PHARMACEUTIC-AL *a.* ઔષધક્રિયાનું-સં-

PHASE, PHASIS *s.* [*Gr. from phainomai* I appear] બહુ રૂપી પદાર્થના જૂદે જૂદે વખતે થતાં અનેક રૂપમાંનું એક રૂપ, રૂપન; 2 (Astron.) કળા-કલા; Phases of the moon ચંદ્ર-કલામિદમ્પલ.

PHEASANT *s.* [from *Phasis* a river in Asia Minor] કોલ્ડીસી-તુર્કી મરચોન.

PHENIX *s.* [*L., Gr. phoinix*] એક કલ્પિત પક્ષી (એને વિષે ગ્રીક અને રોમન લોકો એમ માનતા કે એને જોઈ બાંધવાને માદા ન હોતી અને તે દેવતામાં પડી બળી જઈ પાછું પોતાની રાખમાંથી જન્મ પામતું), “ફીનિક્સ”ન.

PHENOMENON *s.* [*Gr. phainomai* I appear] દેખાતી-દેખાએલી-દેખાવાની વાત (વસ્તુ નહીં), દૃશ્યમાન; A striking p. ચ-

મત્કારમ; A portentous or ominous p. ઉત્પાતમ. [ધયક.

PHENOMENAL *a.* દૃશ્યમાનનું-સંબંધનું-વિ-
PHIAL *s.* [*L. phiala, Gr. phiale*, from *pino* I drink] (કાચની) પવાલીફ-શીશીફ.

PHILANTHROPIC-AL *a.* [*Gr. philos* loving and *anthropos* man] પરગણુ, પરકુ:ખબંજન-બંજ, લોકોપકારશીલ, સર્વજન હિતેચ્છુ. [જગન્મિત્રમ, જગન્મિત્રમ.

PHILANTHROPIST *s.* પરગણુ &c. માણસ,

PHILANTHROPY *s.* પરગણુ &c. પણું, લોકોપકાર બુંદિફ-શીલતા, સર્વજન હિતેચ્છા.

PHILHARMONIC *a.* [*L. philos* and *Harmony*] ગાયન-રાગ ઊપર પ્રીતિરાખનારું, ગાનપ્રિય.

PHILIPPIC *s.* [*Gr. Philippikos* relating to Philip] ડિમાસ્થનીઝ બાણકૃત્તાંએ માસીડનના રાજા ફિલિપની સામા થવાને અધીનિયન લોકો ઊપર જેમાં ઠોક પાડ્યા હતા તે બાણ; 2 ઠપકાનું-ભર્ત્સના વાક્યનપ્લ-લેખમ-બાણન.

PHILOLOGY *s.* [*Gr. philos* and *logos* speech] બાણવિવેકમ, બાણાતલ્પશોધન, વાકશાસ્ત્રન. [શોધકમ, વાકશાસ્ત્રીમ.

PHILOLOGER, PHILOGIST *s.* બાણાતલ્પ-

PHILOLOGICAL *a.* બાણાતલ્પશોધન &c. નું-સંબંધનું-ના નિયમ પ્રમાણેનું.

PHILOMEL *s.* [*Gr. philomela*] (See *Nightingale*).

PHILOSOPHY *s.* [*Gr. philos & sophia* wisdom] Science of causes and principles તત્વ વિવેકમ-ગાન-શાસ્ત્રન, કારણકાર્ય-વિદ્યા વિવેકમ, મમંશાસ્ત્રન, ફિલસુફી, (incomp.) વિવેકમ, વિગાનન, વિદ્યા, શાસ્ત્રન; 2 hypothesis or system on which effects are explained શાસ્ત્રન, તત્વવિવેકમાભા, ઉપપત્તિ; as, “there are more things in heaven & earth, Horatio, than are dreamt of in your p. હે હોરેશિયો, તમારા શાસ્ત્રે સાણામાં પણ નહીં જોએલી એટલી વાત તથા વસ્તુઓ આકાશ અને પૃથ્વી વિષે છે.

PHILOSOPHER *s.* તત્વ-કારણકાર્યવિવેકી-જાની, તત્વ-મર્મ શાસ્ત્રી, ફિલસૂફી.

PHILOSOPHER'S-STONE *s.* પારસમણી, સ્પર્શમણી.

PHILOSOPHIC-AL *a.* (pride) તત્વવિવેક &c. સંબધનું -ધી થમ્મલું -આવેલું, ફિલસૂફીનું; 2 skilled in philosophy (pers.) (See Philosopher); 3 characterising a philosopher (mind, writings) તત્વવિવેક &c. નું-ના જેવું, તત્વવિવેક &c.-હંડી સમજદારી -પૂરું ધનાર્થ વાળું-નું ભરેલું, સ્થિર, ઠરેલ.

PHILOSOPHISE *vi.* તત્વવિવેકી &c. નું કામ કરું, ફિલસૂફી નજરે-તત્વવિવેક દૃષ્ટિએ જોવું, તત્વવિવેકી &c. હોવું-થવું.

PHILTER *s.* [Fr. *philtre*, Gr. *phileo* I love] પુરૂષ સ્ત્રીને અને સ્ત્રીએ પુરૂષને પોતાના ઊપર પ્રેમાસક્તિ થવાને ક્રીધિલો દ્રવ્યકો અથવા આપેલું પીવાનું, વશીકરણ, કામણ. *vt.* (a draught) -માં (કોઈ) વરા થાય એવા પીવાનો પદાર્થ ભેળવો, -માં વશીકરણનું ભેળવું; 2 (pers.) -ને વરા કરું, -ઊપર વશીકરણ ચલાવવું-કરું, ઊપર કામણ કરું.

PHLEBOTOMY *s.* [Gr. *phleps* a vein & *temno* I cut] ફસ જાલવી તે-જાલવાનો ધંધો, શિરાવિભાજન-છેદન.

PHLEBOTOMIST *s.* ફસ જાલવાનો ધંધો કરનાર, શિરાવિભાજક-છેદક.

PHLEGM *s.* [Gr. *phlego* I burn] રસ, કફ, શ્લેષ્મ; To force or hawk up p. બળજો કાઢવો; 2 (fig.) dullness, indifference દીલા-અઠર-ઠીક-જડ-બેદર્દિ પાણું.

PHLEGMATIC *a.* Abounding in phlegm રસ-કફ-શ્લેષ્મ નું, શ્લેષ્મિક, (in comp.) રસ-કફ-શ્લેષ્મ; as, a p. constitution કફના બંધારણનું શરીર, કફપ્રકૃતિ; 2 generating phlegm (drink, food) રસ &c. થાય એવું; 3 (fig.) (temper) જેને અરે નહીં એવું, દીલું, અઠર, ઠીક, જડ, બેદર્દી.

PHONETICS *s.* [Gr. *phone* sound] (વિશેષે ક્ષી) માણસના કંઠમાંથી નીકળતા અવાજનું શાસ્ત્ર, સ્વરશાસ્ત્ર.

PHONETIC *a.* Pertaining to sounds સ્વર-સ્વરશાસ્ત્ર નું-પ્રમાણનું-વિષયક; 2 representing sounds (characters) સ્વર-લેખન બતાવવાને યોજેલું, વર્ણલેખન.

PHONOGRAPHY *s.* [—& *grapho* I write] માણસના કંઠ-કંઠમાંથી નીકળતા સ્વરો વિષેના નિયમનું શાસ્ત્ર, સ્વરનિયમશાસ્ત્ર; 2 સાંનું માણસ બોલતાં બોલતાં તે બોલે તે લખી લેવાય તેને માટે સ્વરોને માટે ટપકાં વગેરે અને બ્યન્ડને બદલે લીટીઓ વાપરી લખવાની લીપિ, સંકેત લીપિ.

PHOSPHORUS *s.* [Gr. *phos* light and *phero* I bring] The morning star સૂર્યોદય પેહેલાં જો થકનો તારો દેખાય છે તે, પોર્ચાંડીકું તારો; 2 એક જાતનો પીળાસ પડતો પદાર્થ (એ પ્રાણીના હાડકાંમાં હોય છે અને અંધારામાં હોયતો ચળકાટ મારે છે) ફાસ્ફોસ, “ફાસ્ફોસ” *m.* તેજોત્પાદકતત્વ.

PHOSPHORESCENT *a.* બળે પણ તેથી દાઝુ એ નહીં એવું-ફાસ્ફોસિયા ભડકું, મંદતેજસ્ક.

PHOSPHORIC *a.* ફાસ્ફોસ &c. નું-ને મળતું-માંથી કાઢેલું.

PHOTOGRAPHY *s.* [Gr. *phos* light & *grapho* I write] ચરજના અન્યાયાની અસરથી ચિત્ર-છુપી કાઢવનો-પોટોગ્રાફનો ધંધો -કળા, યાંત્રિક ચિત્રકળા-કર્મ.

PHOTOGRAPH *s.* પોટોગ્રાફ, યાંત્રિકચિત્ર. *vt.* -નો પોટોગ્રાફ લેવો, -ને પોટોગ્રાફમાં ઉતારવું.

PHOTOGRAPHER-IST *s.* પોટોગ્રાફ લેનાર, પાડનાર-પાડનારનો ધંધો કરનાર, યાંત્રિકચિત્રકાર.

PHOTOGRAPHIC *a.* પોટોગ્રાફ &c. નું-સંબંધનું, પોટોગ્રાફ &c. માં પાડેલું-ઉતારેલું.

PHRASE *s.* [Fr., Gr. *phrasis* from *phrazo* I speak] વાક્યનો ભાગ-કકડો, ફાકું, વાક્ય, ઉપવાક્ય; as, a principal p. કૃદંતવાક્ય; 2 a short pithy expression often employed કેહેતી, કહેવત, ધાણું બોલાવું-રૂઠ વાક્ય; as, the p. “to err is human” બૂલ માસણની જ હેવાય છે એ કેહેતી.

PHRASEOLOGY *s.* (બોલવામાં કે લખવામાં) વાપરેલા શબ્દો, ભાષા, ધ્યાનરત્ન.
 PHRENOLOGY *s.* [*Gr. phren, phrenos* the mind & *logos* discourse] ચિત્તચિન્તાના જૂદા જૂદા ધર્મો થયા જવાનાં સાધનરૂપી અંગો મગજમાં છે એમ બતાવનારું શાસ્ત્ર, ક-પોલશાસ્ત્રન. [-પ્રમાણેનું.
 PHRENOLOGIC-*AL* *a.* કપોલશાસ્ત્રનું-સંબંધનું
 PHRENOLOGIST *s.* કપોલશાસ્ત્ર પ્રવીણ, કપોલશાસ્ત્રી *m.*
 PHTHISIS *s.* [*Gr. from phthino* I waste away] ઠોસો આવે અને ધીમે ધીમે ક્ષીણતા થતી જાય તથા ક્ષયજન્યર આબ્યાં કરે અને બ-જામાં પડે એવા ક્ષય રોગ, કફ ક્ષય *m.*, શોષ *m.*
 PHYLACTERY *s.* [*Gr. phyllasso* prob. akin to *Sans. pāl* to guard] A charm worn as a preservative મંત્રેલું માદળિયું વિગેરે, તાલીજન; 2 યહુદી ભક્તો પુરાતન સ્થાપનાના પેહેલા પાંચ સંધિમાંનું વચન અર્ધપત્રના કકડા ઉપર લખી કપાળ વિગેરે જગાએ ધર્મ ચિન્હ દાખલ બાંધતા તે, યહુદી યંત્ર *m.*
 PHYSIC *s.* [*Gr. physis* nature, from *phyo* I bring forth] (The practice) વૈદ્યન; 2 (the art or theory) વૈદ્યન, વૈદકન, ચિકિત્સા; 3 medicines આસડન, ઔષધન, દવા, બેષજન; 4 a purge જીવલાયનું ઓસડ, જીવલાયન, રચન; 5 (*pl.*) the science of natural objects પ્રકૃતિવિવેકન-વિજ્ઞાન, પદાર્થ-જડ પદાર્થ વિવેકન-વિજ્ઞાન *vt.* -ને જીવલાય &c. નું ઓસડ આપવું.
 PHYSICAL *a.* Pertaining to nature (*a*) (generally) પ્રાકૃતિક; *as*, p. laws પ્રાકૃતિક નિયમો. (*b*) (as opposed to mental) કાલિક, દૈહિક, સ્થૂલ, સ્થૂલ ભાગનું, શારીર, (*in comp.*) અંગ; *as*, p. strength અંગબળ; (*c*) (as opposed to moral) બહારનું, બાહ્ય, પ્રત્યક્ષ; *as*, the p. force of a nation કોઈ પ્રજાનું પ્રત્યક્ષ બળ (*i. e.* ખુશ્કિ અને તકનીકનાં લક્ષર), (*d*) (as opposed to spiritual) જડ, (*e*) (as opposed to imaginary) વાસ્તવિક, અરેખર; 2 pertaining to physics જડ પદાર્થોનું-વિગેનું-સંબંધનું પ્રાકૃતિક;

as, p. sciences જડ પદાર્થો વિવેનાં પ્રાકૃતિક શાસ્ત્રો; P. astronomy પ્રાકૃતિક અગોળન; P. geography પ્રાકૃતિક ભૂગોળ; P. optics પ્રાકૃતિકદ્રશ્યશાસ્ત્ર; P. point પ્રાકૃતિ-પ્રકૃતિક ચિહ્ન; 3 perceptible to the senses હૈ-દ્રિયોથી જણાય-જ્ઞાન થાય એવું.
 PHYSICIAN *s.* વૈદ્ય, વૈદ્ય *m.*, હકીમ *m.*, દા-ત્તર *m.*, બિષક *m.*
 PHYSIOGNOMY *s.* [*Gr. physis & gno-* *nai* I know] (The science) મહેરા ઊપ-રથી સ્વભાવની પરીક્ષા કરવાની વિદ્યા, મુખ-સામુદ્રિકન; 2 countenance મહેરા *m.*, મોનો આકાર, શકલ. [વેતા.
 PHYSIOGNOMIST *s.* મુખસામુદ્રિક જાણનાર-
 PHYSIOLOGY *s.* [*Gr. physis & logos* discourse] પ્રાણી તથા વનસ્પતીની સધળી ધ-ન્દ્રિયો તથા તેમના ધર્મો કહેનારું શાસ્ત્ર, સર્વ-ન્દ્રિય શાસ્ત્ર; Mental p. માનસેન્દ્રિય શાસ્ત્ર *n.*
 PHYSIOLOGICAL *a.* સર્વેન્દ્રિય શાસ્ત્રનું-ને લ-ગતું-સંબંધનું-પ્રમાણેનું.
 PHYSIOLOGIST *s.* સર્વેન્દ્રિયશાસ્ત્રકુશળ, સર્વ-ન્દ્રિયશાસ્ત્રી *m.*; 2 સર્વેન્દ્રિય શાસ્ત્રકાર *m.*
 PHYSIQUE *s.* [*Fr.*] શરીરનું બંધારણ.
 PIANO, PIANOFORTE *s.* [*L. planus* plain & *fortis* strong] મધુરા અને કપાલી (બહુ જગ્યા) એ બેહુ સુર જોમાંથી નીકળી રહે એવું “હાર્પિસ્કોર્ડ” ને મળતું એક વિલાયતી વાદ્ય, “પિઆનો” *m.* *a.* મધુર, મૃદુ.
 PIANIST *s.* પિઆનો વગાડનાર, કુશળ-પાકો પિઆનો વગાડનાર.
 PIAZZA *s.* [*It. = place*, market place] મહેરાબ તથા શોભિતા ચામલાઓ મૂકેલા એવી ચાલ, મહેરાબદાર ચાલ-ચાલી *f.*
 PICK *vt.* [*A.S. pycan, Gr. peko* I pull out] To peck at (*as* a bird) -ઉપર આંચ ઉપર આંચ મારવી - ચંચુ પ્રહાર કર.; 2 to strike at (*a*) (with any thing pointed) -ઉપર-ને ગોદા મારવા, કોચનું, કોચી નાખવું, (*b*) (with a pick-axe) ખોદવું; 3 to open (*a* lock) સળી-ખીલા-ઓખરે વતી ઉઘાડવું; 4 to separate (cotton, wool &c.) ટૂંકવું; 5 to pull apart or away (*a*) (fruit) તો-

ડું, (b) (a flower) ચૂંટું, તોડું, (c) (corn from a stalk) કાઢું; 6 to clean (a) (the teeth) ખોતરું, (b) (grain) વિણું, સોજું ક., (c) (a bone) પરથી સાંસ કાઢું; 7 to take up by a quick movement (a) as a bird, (a worm &c.) ચડપ જીંઘડી-ઉપાડી લેવું, (b) (a pocket) -માંથી ઉડાવવું-કાઢી લેવું; 8 (out) to select યોધી-પકડી કાઢવું, પસંદ ક.; To p. a quarrel કનિયો નેહારવા, કનિયારલાલ થવું, કકળતી કોટે બાંધવી, આવ પડોસણ લડિયો વાળી વાત ક.; 9 (up) to collect વીણવું, હાંધી તાંધી ઝીકવું ક.; To be had for the picking ચાલતો ચાલતો-હરતાં ફરતાં - સ્હેજ-મફત મળવું; To p. a hole in one's coat છિદ્ર સોધવું-વાં, છિદ્રા ન્વેષણ ક., છિદ્રાન્વેષી થવું. *vt.* To nibble ચગળવું, ચગળી ચગળીને ખાવું. *s.* ટિ-ણ્ણી અણીવાળું કોઈ પણ ઝીઝર; as, a tooth p. દાંત ખોતરવાની સળી; 2 choice પસંદ કરવાનો હક, મરજી ઉપર હોવું ને.

PICK-AXE *s.* તીકમ, ચાંચવો *m.*

PICKED *a.* વીણી કાઢેલું.

PICKING *s.* (See the verb); Pickings & stealings ઉડાવેલા અને ચોરેલા માલ.

PICK-LOCK *s.* (The instrument) તાળાં ઉધાડવાની સળી-ખીણો *m.*-ઝીઝર; 2 (the pers.) તાળાં ઉધાડુ ચોર *m.*

PICK-POCKET *s.* ગળવામાંથી કાઢી લેનાર ચોર, ગળવાં-ખીસા ચોર *m.*

PICK-THANK *s.* માયાં માર.

PICKET *s.* [*Fr. piquer* to pierce, from the *Celt. pic* a pike] A pointed stake ગરજો *m.*, અણીદાર ખૂંટો-ગરિયો; 2 a pale સાંકડું અણીવાળું પાટિયું, અણીદાર પકવાસો. *vt.* To fasten to a p. (a horse) ખીટી-ખૂંટે-ખીસે બાંધવું.

PICKLE *s.* [*Ger. pökel*] Brine માછલી-માસ સારૂ મીઠાનું પાણી; 2 vinegar for preserving vegetables (અથાણા વિગેરે) આયવાનો-આયણનો સરકો, આયણ; Native p. or pickling materials (અથાણો) મસાલો *m.*, સંભાર *m.*; To take the p. અથાવું,

-માં આપો પરવા; 3 fruit or vegetable preserved in p. અથાણું *n.*, આયણું *n.*, અચાર; 4 a state of difficulty or disorder પેઝલા *m.*, આપદા, ખુસીપત, ગિરફતારી, ગરબડા, ઘૂંટણો *m.* *vt.* મીઠાના પાણીમાં નાખવું; 2 અથાણાના સરકામાં નાખવું, આયવું.

PICNIC *s.* [*Fr. piquer* to lard & *nique* a small coin] વાડી-ગામ જઈને કીધેલી ઉજળી/-નિયાફ-મિલખાની, વનખોજ *n.*

PICTURE *s.* [*L. pingo* (= *Sans. pinj*) I paint] (painted) (a) (generally) ચિત્ર *n.*, ચિતાર *n.*, (b) (of pers. only) છબી, તસ્વીર; In p. ચિતરેલું; 2 a likeness પ્રતિબિમ્બ *n.*; as, the child is the p. of his father એ છોકરો એના બાપનું પ્રતિબિમ્બ છે; 3 (mental) ચિત્ર *n.*, વાણવેલું સ્વરૂપ. *vt.* -નું ચિત્ર-સ્વરૂપ મનમાં લાવવું.

PICTORIAL *a.* Pertaining to pictures (a representation) ચિત્રનું-રૂપ, ચિતરેલું; 2 illustrated by pictures (a dictionary) ચિત્ર ક્રીને સમજાવેલું, ચિત્ર-ચિતરામણ વાળું; 3 forming pictures (imagination) ચિત્ર-સ્વરૂપ મનમાં લાવનાર-લાભ્યાં કરે એવું, સ્વરૂપ કલ્પ્યાં કરે એવું.

PICTURESQUE *a.* (objects only) ઊડીને આંખે વળગે એવું, (objects and description) ખુશાનુમા, મનોહર, લલિત, પરમસુંદર.

PIE *s.* [*Ir. pi* akin to *Gr. pessa* (= *Sans. pach*) I cook] પૂરણ-ફળ ગણેલીને સેકાને કીધેલા એક ખાવાનો પદાર્થ, સેકેલું વિલાયતી બનિયું.

PIEBALD *a.* [*E. & Fr. pie, L. pica* a bird] પચરંગી, કાબરચીતરું, અખલખ(વોડો).

PIED *a.* ખુદા ખુદાવાળું, તરેહ-ખુદે-સોચાદાર.

PIECE *s.* [*Fr. piece*, low *L. pecia* a fragment] A fragment કકડો *m.*-ડી, કુકડો *m.*-ડી; To break in pieces ભાંગી નાખવું-જવું, નાં ફડાડવાં ઉડવી દેવાં-ઊડી જવાં, ભાંગીને બૂકેલકા-ચૂરેચૂરા કચી નાખવા-ચર્ચ જવા; To fall in pieces (a) (a wreath, a rosary) છૂટી-તૂટીને (માંહેના ફેલ કે માતી) વેરાઈ જવું, (b) (a machine,

a fabric) અળગૂળ-અરણ્યરણ્ય ચર્મ જવું, -ના સાંધા-અંગ છૂટાં પડી જવાં, (c) (a mass of sugar &c. moistened) -ની કકડી કકડી ચર્મ જવી ; To fall or take to pieces અળગૂળ-અરણ્યરણ્ય કરી નાખવું-ચર્મ જવું ; 2 portion ભાગ, (કસામાંની) વાત, આ-આટલું-આટલું (કંઈ) ; as, this p. of information અપરનો આટલો ભાગ-આટલો અપર ; Of a p.-of a p. with અંક-અંક જત-રૂપ, સરખું, અંક સરખું, તરખત ; 3 a literary or artistic composition કોઈ અંક-વિશેષ કામ-કૃતિ ; A p. of music સ્ત્રી ; N. B. These two senses may be best rendered by the name of the thing of which a piece is under mention ; as, a p. of poetry કવિતા ; a p. of impertinence બેઅદબી ; 4 a cannon તોપ ; 5 a musket બંદૂક-બંદૂક ; 6 a coin સિક્કો, ટુદ્ધિકા ; A p. આસાનીવાર, અંક, અંક અંક ; 7 a patch ધીગું, સાંધેલું-જોડેલું-કોંધેલું કંઈ, સાંધણ. *vt.* To mend by the addition of a p. -ને ધીગું-ગાખ-કું-ધીગળી-ગાખડી મારવી ; 2 enlarge by the addition of a p. -ને કકડો સાંધવા-કોંધવા-જોડવા ; 3 to unite સાંધવું-ને સાંધીને અંક કરી દેવું.

PIECEMEAL *ad.* [See Meal] In pieces કકડે કકડા-બૂકેબૂકા-ચરચરા ચર્મ જઈને ; as, to break p. બાંગીને કકડે કકડા ચર્મ જવા ; 2 by pieces કકડે કકડે, થોડે થોડે.

PIER *s.* [*AS. per*, from *Fr. pierre* a stone] (Arch.) કમાન-મોરોખ ને ટેકા સાથે મુકેલો પથ્થરનો યામણ, પાથણસ્તંભ ; 2 (a mole) પુરોત્તમ.

PIERCE *vt.* [*L. per* thoroughly & *tundo* (= *Sans. tud*) I strike] To perforate (flesh, skin) -ને બોકવું-કોંધવું-વીધવું, -ને બોકી-કોંધી-વીધી નાખવું, -માં થોડી-બોકી દેવું ; 2 to penetrate (as an arrow, a ball &c.) -માં પેસી-ધૂસી જવું ; 3 (fig.) (a) to touch (the heart) બોધવું, -થી બોધવું,

(b) (a pers.) -નું કલેજુ બોધવું, -નું (કસાથી) કલેજુ બોધવું, -ના હૃદયને (કસાથી) અસર થવી ; 4 (fig.) to dive into (a secret, a purpose) -માં મગજ પેસાડવા, -માં પેસીજવું, -માં પ્રવેશ કરી દેવા, પકડી કાઢવું, સમજાવેલું. *vi.* (See *vt.* 2-4).

PIETY *s.* [*L. pius* pious ; akin to *Sans. puj* to venerate] Veneration of God ભક્તિ, ભક્તિભાવ, ધર્મ ભક્તિ, ધર્મ-નિષ્ઠતા, ભગવદ્ભક્તિ, પ્રભાસક્તિ ; 2 પિતૃ-માતૃ ભક્તિ. [ગત ધર્મ.

PIETISM *s.* "પામ્પિટિસ્ટ" શાકનો ધર્મ, ભ-

PIATIST *s.* જર્મનીમાં પ્રોટેસ્ટન્ટ પંથનો અંક ઉપ પંથ કે જોનો ઉપક્રમ તે પંથમાં ભક્તિભાવ પાછો લાવવાનો હોતો, ભગતપંથી.

PIOUS *a.* Religious (a) (heart, pers.) ભક્તિ-ભક્તિભાવ વાળું - માતૃ, ધર્મરનિષ્ઠ, પ્રભાસક્ત ; A p. man ભક્ત, ભક્તજનન-મ, (b) (acts,) ભક્તિ &c. જું, ધર્મર નિષ્ઠતાથી કીધેલું-ને લીધે લાગેલું-ચર્મલું ; 2 practised under the pretence of religion (frauds &c.) પાખંડ ભક્તિથી-ધર્મને ખણને કીધેલું ; 3 પિતૃ-માતૃ ભક્ત.

PIG *s.* [*Dut. big*] જૂડ-ડુકર જું અચ્ચું ; 2 કાચા ધાતુને ગાળીને પાડેલો દીર્ઘચતુરસ્ર આકારનો ૫૦ થી ૨૫૦ પાઉંડ વજનનો ઢાળકો-ચોરસ. *vt.*, & *vi.* (જૂંડેલો) વિચાલું.

PIGGERY *s.* જૂડ-ડુકર રાખવાની જગા, ડુકરખાનું.

PIG-HEADED *a.* મોટા-કદરૂપા માથા જું-વાળું ; 2 stupidly obstinate છેક અણસમજા હંક કરનારું, જુદ-જુદા જવું, "જુડેલો પથ મેં નડેલો" અર્થ.

PIG-STY *s.* [See Sty] જૂડને રાખવાનું ઘર.

PIGEON *s.* [*Fr.* from *L. pipio* I chirp] અમૂતરન, કમૂતરન ; P. English સ્ત્રીનાં રહેનારા અંગ્રેજ અને અમેરિકનો ત્યાના દેશી વપારીઓ સાથે અંગ્રેજ ભાષાની જે જંગલી અને પોરબેલિયા શાખા બોલે છે તે.

PIGEON-HEARTED *a.* પચકુ, પીકણ, ખાચલું.

PIGEON-HOLE *s.* અમૂતરખાનાનું ખાકું ; 2 (for papers) ખાનું, પડાન.

PIGGIN s. [*Gael. pigean* a little earthen jar] લાકડાનો નહોતો ડોઢાંચો, ડોઢાંલી f.

PIGMENT s. [*L. pingo* I paint] (ચિતારા-રંગારાનો) રંગમ.

PIGMY s. [*L. pygmaeus*] ઠીંગણીગોઠલી f, વામનજી, નેતિયું માણસ. a. વામનજી નેવું, ઠીંગણું, વામનિયું, નેતિયું, હીમાચ્છેલું, ડુંડળાચ્છેલું.

PIGMEAN a. (See Pigmy a.)

PIKE s. [*Fr. pique, Ir. picidh* a long spear] ભાણિમ, ભલ્લમ.

PILE s. [*Fr. = a heap, L. pila* a ball or globe] A heap ઢગણિમ; 2 a mass regularly formed ગોઠવેલો-સીંચેલો-ખડકેલો ઢગણો, ગંજી, ગંજમ; A funeral p. ચિતા f, મેઢે f; 3 an edifice (મેહોડી) ઈમારત f-હવેલી f; 4 (*pl.*) hemorrhoids હરસમ, અર્સમ, ચૂલ-ગુદ રોગમ; Bleeding p. દુઝતો હરસ; Blind p. કોરો હરસ. vt. -નો ઢગણો ક.; 2 સીંચવું, ખડકવું, -ની ગંજી-ગંજ વાળવો-ક.; 3 to fill above the top or brim ઉભરાવું ભરવું.

PILE s. [*AS. pil* a stake, *L. palus* a stake—*pila* pillar] (હર કોઈ ઈમારતનો) થામણો-ટેકો, પૂંટોમ; Iron piles (of a bridge) બુંગળાં pl. vi. થામણા-પૂંટા-બુંગળાં ઘાટવાં. [-ચતુરસ્ત્ર સ્તંભમ.

PILASTER s. ચોરસ-ચોધારો થામણો, ચતુર્ધાર

PILING s. બુંગળાં (પૂલનાં).

PILLAR s. (lit. & fig.) થામણોમ, સ્તંભમ.

PILFER vi. [*old Fr. pelfre & pilare* to plunder] હલકી ચોરી ક., હાથના લપટા થવું, હાથ ચાલાકી ક., ચીભડાના ચોર થવું. vt. (કોઈ હલકી વસ્તુ) ચોરવું-ચોરી જવું-છાનામાના-ચોરી લઈ જવું, ઉઘાવવું, ગજવામાં ચૂકવું.

PILLAGE s. (The act) લૂંટ, લૂંટાલૂંટ, લૂંટફાટ; 2 (the thing) લૂંટેલો-લૂંટનો-લૂંટમાં આવેલો માલ, લૂંટ. vt. (ચુલક, ગામ) લૂંટવું.

PILGRIM s. [*L. peregrinus* a foreigner, from *per* and *ager* land] A traveller કુખી મુસાફર - પંથી, યાત્રિકમ - કાફ; as, "weary p., hither come" થાકેલા કુખી પંથી આમ આવ; 2 (to a holy place) જા

ત્રાજી, જત્રાવાસી, યાત્રિકમ-કાફ, હાજી, હજ કરનાર.

PILGRIMAGE s. જત્રા f, યાત્રા f, હજ f; Place of p. તીર્થન, ક્ષેત્રન.

PILL vt. [*L. pilula* a little ball] (in med.) ગોળી f.

PILLAR s. (See under Pile).

PILLAU s. [*Pers. and Turk. pilāw*] (માંસ સાથે રંધેલો) ભાત-ફૂરમ, પુલાવમ.

PILLION s. [*E. pile, L. pilus* hair] ઘોડા ઉપર બેસાંને બેસવાની ગાદી.

PILLORY s. [*L. pila* a pillar] ધુનેગારનું માથું અને હાથના પંજા ધલાવી તેની કન્ઢેલી કરવાનો ઉપર પાટિયાં જડેલો થામણો, કન્ઢેલીનું લાકડું, અપમાન સ્તંભમ.

PILLOW s. [*L. pulvinus*] (માથાનો) તકિયોમ, ઝાંસીકુંન; A p. case, a p. slip તકિયાનો ગિલાફ. vt. -ની તળે તકિયો ચૂકવો.

PILOT s. [*Dut. peilten* to sound the depth and *loot* lead] A helmsman બંદર વિગેરે અધરી જગોએ સુકાનીનું કામ કરનાર; 2 (fig.) a guide બોમિયોમ, વળાવોમ, માર્ગપ્રદર્શક, તારોમ, તારક, ગુમડુંન. vt. અધરી જગોએથી રસ્તે પાડી આપવું (વહાણ), -ને અધરી જગો વઢાવી આપવી; 2 (fig.) -ને રસ્તો કાઢી આપવો-મેદાન મુકાવી આપવું.

PIMP s. [?] બડવાઈ કરનાર, બડવોમ, ફૂટણોમ, vi. બડવાઈ-ફૂટણાઈ ક.

PIMPLE s. [*AS. pinple*] ફેલ્લી f; A p. on the face about the age of puberty ખીલમ.

PIN s. [*L. penna* or *pinna* a feather] (of wood or metal) ખીલી f, મેખ્ખ, સળી f; 2 (the headed piece of wire &c.) ટાંક-છીંઈ-લી f, ટાંચલી f; 3 a trifle લેશમ; To care a p. લેશ-તણ્ણા-રવી ભાર દરકાર રાખવી; 4 (of a musical instrument) ખીટી f; 5 a linch p. (પેંડાની) ખીલી f; 6 (of the eye) છારી f. vt. -માં ખીલી &c. મારવી-ધાલવી-ખોસવી; To p. leaves together પત્રાવળી સીવવી; 2 ટાંકલીમાં પોવું; 3 (See Pen vt.).

PIN-CUSHION *s.* [See Cushion] ઠંકલીઆ
જોસી શકવાની ગદેલી.

PIN-MONEY *s.* પોતાની ધણિયાણીને આપેલી
-ને માટે નીમેલી હાથ ખરચી.

PINCERS *s.* [*Fr. pincer* to pinch] સાં-
ડસીફ, ચીપિયેમ, ચિમટોમ, સ્ક્રેપિડમ.

PINCH *vt.* [*Fr. pincer*] To press hard
(a) (between fingers, instruments
&c.) -ને મોંઢી-મોંઢિયો-ચિપટી-ચિમટી દે-
વી, -થી ચિપટીઆવવી, (b) (between teeth)
-ને દાંત દેવા-ખચકું ભરવું; 2 to compress
ભચડવું, કચડવું, ચગદવું, દાખવું; 3 to op-
press with want -ને તાણુ-ભીંડ પડાવવી,
-થી તાણુ &c. પડવી, -થી હેરાન થવું; To p.
the belly પેટ ખાળવું; To be pinched
with cold ઠંડાથી મીઠકડી જવું. *vi.* ચિ-
પટી આવવી, ભચડાવવું, દખાવવું; To know

where the shoe pinches જાતના અનુભ-
વથી કોઈ માઠી વાતની જાણ થવી *s.* (The
act) મોંઢીફ, મોંઢિયેમ, ચિપટીફ; 2 (of
snuff &c.) ચપટીફ; 3 તાણુફ, ભીંડફ, સંકટન,
કુઃખન, આપદફ. [longifolia સરખન.

PINE *s.* [*L. pinus*] વિલાયતી સરખન; *P.*

PINE *vi. & vt.* [*AS. pinan, Icel. pina*
torture] To languish (a) (under dis-
tress or anxiety) (કસાથી) ઝૂરવું-ઘેવાતાં-
ગળાતાં જવું, (કસાથી) સોમના ક., -નો શેત્ર
ક.-ધરવો, ગમ ધરવો, (b) (with desire)
-ને માટે અછાવું, તલખવું, -માં પીડાવું, (-ને
માટે) મનમાં યુગાવું.

PINE-APPLE *s.* [old *Ger. pinepfilz*]
(The fruit) અનનાસન; 2 (the tree)
અનનાસનું ઝાડ, અનનાસી *f.*

PINION *s.* [*L. pinna* a feather] Wing
પાંખફ; 2 a band for the arm (હાથ બાં-
ધવાની) બાંધમ. *vt.* -ની પાંખ બાંધવી;
2 બાંધી ઘેવું, યુશકે બાંધવું, ચતુર્થજ ક.

PINK *s.* [*Dut. pinken* to twinkle with
the eye] (the flower) ખુલ્લા-ધોળાસ મા-
રતા બબકાદાર રાતા રંગનું એક વિલાયતી ફૂલ;
2 (the colour) બબકાદાર ખુલ્લો રાતો
રંગ; 3 that which is supremely excel-

lent અવધિફ, ખતમફ, સીમાફ, હદફ; *as,* "a
p. of courtesy" અવધિ વિવેક.

PINNACE *s.* [*L. pinus* a pine-tree] A
small vessel જે ડોલનું જહાનું વહાણ; 2 a
boat rowed with oars મહુવેમ.

PINNACLE *s.* [*L. penna*] વિલાયતી કેટ-
લીએક મોટી ઈમારતો જે પર પતાસાના પડાના
આકારનો જે ભાગ કાઢેલો હોયછે તે, શિખરન,
કળસન; 2 a high spiring point શિખરની
ટોચ; 3 (fig.) (of glory, fame &c) ટો-
ચફ, શિખરન.

PINT *s.* [*Sp. pinta* a mark, from *L.*
pingo I paint] પ્રવાહી પદાર્થોના ભરતનું
અમરેરના આસરાનું એક અંત્રેજ માપ, અ-
ડવી ક્વોર્ટ; 2 (med.) પાર આંડસમ્પલ.

PIONEER *s.* [*Fr. pion* a foot soldier]
લશ્કરને માટે રસ્તો તૈયાર કરવા આગળથી જ-
નાર; 2 પેહલે કાઢનાર, અગ્રેસર.

PIOUS *a.* (See under Piety).

PIPE *s.* [*AS. pipe*] A musical instrument
વાંસળીફ, વેણુફ, ધુરલીફ, બંસીફ, પાવેમ; A
p. made of leaves પીપીફ; 2 (for con-
ducting water) નળમ, નળીફ, બુંગળીફ; 3
(for smoking tobacco) ચૂંગીફ, લુખિયુંન;
4 (of wine) (૧૪૦ ગેલનની) પીપ્ફ. *vi.*
વાંસળો &c. વગાડવી.

PIPE-CLAY *s.* ધોળી મટોડી, ખડીફ, જૂતડોમ.

PIPING *a.* સસડવું, ફફળવું; *as,* p. hot ઉડુંનું
સસડવું. [જાતનું એક વિલાયતી ફળ.

PIPPIN *s.* [*Dut. pippeling*] "એપલ"ની

PIQUE *s.* [*Fr. from piquer* to prick]
રોસન, માડુંન, ચટકોમ, ઝટકોમ, મરડાટમ,
અમળાટમ. *vt.* To offend -ને માડું-ઝા-
ટકો-મરચાં લગાડવાં; 2 to stimulate -ને
ચટકો લગાડવો, -નું માથું ફેરવાવવું, -ને જનૂન
ચઢાવવી-ભરાવવી, -ને (કસાથી) ચટકો લગાડ-
વો; 3 (oneself) to pride અભિમાન રા-
ખવું-ક.-ધરાવવું, વડાઈ-ખડાઈ ખતાવવી-ક.

PIQUANCY *s.* ઝટકો લાગે &c. એવાં હોવું તે,
ઝટકોમ; 2 અમઝમાટમ, ઝટકોમ; 3 ઝટકો
&c. લાગે એવાં હોવું તે, કડવાટફ.

PIQUANT *a.* (salt, sea water &c.) ઝટકો

લાગે ઝિયું, ઝમઝમ-રવરવ થાય ઝિયું; 2 (spiced food) ઝમઝમાટ, ઝટકાવાળું, તીખું તમતમું; 3 (railleries) ઝાટકો-મરચાં-માડું લાગે ઝિયું, ઝાંઝ ઝઢે ઝિયું, કડું.

PIRATE *s.* [*Fr., L. pirata* from *Gr. peirao* I attempt] વહાણું હુટનારો, ચાંચિયો, પેલિદમ.

PIRACY *s.* ચાંચિયા &c. ગું કામ-ધંધા; 2 વહાણું હુટવાનો ગુન્હો.

PIRATICAL *a.* (pers.) વહાણું હુટનાર, ચાંચિયાનું કામ કરનાર; 2 (acts) વહાણું હુટવાનું, ચાંચિયાનું. [ગુન, કાવોમ.

PIROUETTE *s.* [*Fr.*] (ધોડો ફરે છે તે) મંપિસ્કેસ *s.* [*L.*] બારમી રાશિ, મીનફ.

PISCINE *a.* માછલીનું, માત્સ્ય.

PISH *int.* છટ! છટ! છિટ! છિટ!

PISS *vi.* [*Dut. & Ger. pissen*] મૂતરવું, પિશાબ ક. *s.* પિશાબમ, મૂતરન.

PISTACHIO *s.* [*Fr. pistache*] પિસ્તેન, (એ નામનો શુકો મેલો).

PISTIL *s.* [*Fr.; L. pistillum* a pestle] કૂલમાંના જે તંત્રમાં બી થાય છે તે તંત્રમ, ગર્ભ-સ્ત્રીકેસરન.

PISTOL *s.* [*Fr. pistole*, old *It. Pistola* a town in Italy] પિસ્તોલફ.

PISTON *s.* [*L. pinso* I press] બંબા વગેરે યંત્રોમાં પાણી એવીને ઘેવા તથા હુડસેલી ખડાર કાઢવાને અંદરથી જે નકર બુંગનું હોય છે તે.

PIT *s.* [*AS. pytt, L. puteus* a well] (lit.) ખાડો; 2 (fig.) નરકન; 3 (fig.) કબર; 4 (fig.) ખાડો, ફરિમ, ફાંસો; 5 (for cocks, dogs &c. to fight) સાટમારી; 6 નાટક-શાળામાં છેલ્લા વર્ગના તમાશાગિરોને સાફ ની-મળી જવો. *vt.* -થી આઠાં પડવાં (સીતળા વિગેરેનાં); 2 (ભડવાને માટે) સામાં-સામસામાં ભેળાં ક.

PIT-FALL *s.* પથ વિગેરેને પકડવા સાફ છેતરીને પાડવાનો ખાડો. [ધબક.

PIT-APAT *ad.* [See Pit and Pat] ધબક

PITCH *s.* [*AS. pic*] A resinous black substance (વહાણુનો) તારમ. *vt.* -ને તાર લગાડવો.

PITCHY *a.* તારનું; 2 (fig.) (night &c.) કા-તું, અંધારું, ધોર.

PITCH *s.* [old *E. pick* to throw] Degrees of elevation or depression પ્રમાણ, દર-રજમે; Highest p. ટોચ, રિઅરન; Lowest p. of abject fortune પૂરી કમ્પતિ; 2 (Mus.) સુરમ, *vt.* To hurl ફેંકવું, નાખવું; 2 to fix firmly બેસાડવું; To p. a tent તંત્ર મારવો-નાખવો-ઠોકવો; Pitched battle બૂલપૂર્વક થયેલું યુદ્ધ. *vi.* To light ભડતી ભડતી આવીને બેસવું; 2 to fall headlong પડવું, પડી જવું; 3 (on, upon) to fall, to fix choice શોધી કાઢવું, પસંદ ક., જડવું; 4 to encamp યુકામ ક.

PITCH-FORK *s.* પેટ્ટીફ.

PITCHER *s.* [*Armor. picher*] નાળવાવળો ધોડો-ધાડવો, કરપડો-ડીફ.

PITEOUS *a.* (See under Pity).

PITH *s.* [*AS. pipha*] (of trees) ગરમ, ગર્ભમ; 2 (of animals) ચરબી, મેદમ; 3 (fig.) essence, substance, life સત્ત્વ, તત્ત્વ, સારમ, કસમ, જીવમ, માલમ, દમમ.

PITHLESS *a.* સત્ત્વ-સારરહિત, નિર્માલ, રસક-સ વિનાનું.

PITHY *a.* ગર &c.-મેદ &c. વાળું; 2 forcible (a)(word, expression) ધોડામાં ધણો અર્થ રહ્યો હોય એવું, (b)(pers.) ધોડામાં ધણું કહેનાર.

PITTANCE *s.* [*L. pichantia* from *picta* a coin of the smallest size] Food, allowance ભાથું, ભથ્થું, કકડી રોટલો; 2 charity-gift દાન; 3 a small quantity અલ્પાંશ; P. of learning અલ્પવિદ્યા.

PITY *s.* [*L. pius* pious] દયા, કરુણા, મહેર; 2 subject of p. અફસોસની વાત. *vt. & vi.* (બેર) દયા &c. આણવી-લાવવી.

PITEOUS *a.* દયા ઉત્પન્ન કરે એવું, દયામણું, દીન, રંક; 2 evincing pity દયાળુ, દયાવંત-વાન.

PITIABLE *a.* દયાપાત્ર, કરુણા યોગ્ય, દુખી.

PITIFUL *a.* Full of pity દયાળુ, દયાવાન-શીલ, દીનદયાળ-બંધુ; 2 moving pity દયા-મણું; 3 mean, paltry કુદ્ર, હલકું.

PITILESS *a.* (pers.) નિર્દય, દયા શૂન્ય-હીન, કંઠર.

PIVOT *s.* [Fr. a dim. of *piew* = *L. palus* a stake] વચ્ચે બે બિંદુઓ-બિંદુ કનેમાં પોતપોતાના ચક્કર વગેરે કંઈ ફરતું હોય; P. of a handmill બીલમ; P. of a watch સાલન.

PLACABLE *a.* [*L. placare* I appease] જોનો રોસ શૂકાવાય યિયું, સમજે-માને-વળે યિયું, વળાક, વળકાણું. [મનાવવું, વાળવું.]

PLACATE *vt.* -નો રોસ શૂકાવવો. સમજાવવું.

PLACARD *s.* [Fr. from *Gr. plax* anything broad and flat] (કોઈ જાહેર જગ્યાએ) મોડોલો કાગળમ, જાહેરખબર. *vt.* મોડોલું (જાહેરખબર-ગિલ્લાનો કાગળ).

PLACE *s.* [Fr. allied to *L. platea* a street] An open space ચોકમ, ચોગાનન, મેદાનન; 2 spot જગત-ગોળ, ટેકાણું, ઠામ, સ્થળન, સ્થાનન; 3 an official post જગોળ, દરજેમ, પાયરીફ; as, to apply for a p. કોઈ જગો-ને માટેઅરજી કર; 4 social position વડીલ, પંક્તિ, સ્થિતિ; as, men in high p. ઉંચી સ્થિતિના લોક; 5 a dwelling house ઘરન, મકાનન; as, I will come to your p. હું તમારે ઘરે આવીશ; 6 a town ગામન, શહેરન, કસ્ટોમ; as, are you an inhabitant of this p? તમારે આ ગામમાં રહેવું કે? 7 stead, room જગોળ, ટેકાણું; In one's p. કોઈની જગ્યાએ, કોઈને બદલે; To take the p. of -ને બદલે આવવું. *vt.* To put (a) (in a particular p.) મૂકવું, (b) (in a particular office) રાખવું, નીમવું, (c) (in a situation) લાવી શૂકવું-નાખવું; To be placed હોવું, આવેલાં-આવી પડેલાં હોવું. [અધિકારીમ.]

PLACEMAN *s.* સરકારી કામદારમ-હોદ્દાદારમ-

PLACID *a.* [*L. placeo* I please] સંતોષી, (નિરંતર) શાંત, સૌમ્ય, (નિરંતર) નિઃક્ષોભ-અવ્યથ, સુમના.

PLACIDITY *s.* સંતોષી &c. પાણું, સંતોષમ, શાંતતા, સૌમ્યતા, નિઃક્ષોભમ, અવ્યથાચિત્તા, સૌમનસ્યન.

PLAGIARIST *s.* [late *L. plagium* man-stealing, from *plaga* a snare] બીજાના

લખાણમાંથી ઉતારી કરી લઈ પોતાના લખાણ તરીકે ખપાવનાર, લખાણ-લેખ-ઈઆરતચારમ, વાકસ્તેયીમ.

PLAGIARISM *s.* લખાણ-ઈઆરતની ચોરી, લેખચોર્યન, વાકસ્તેયન.

PLAGIARISE *vt. & i.* (-નું) લખાણ-ઈઆરત ચોરી લેવી, લેખચોર્ય &c. કર.

PLAGUE *s.* [*Gr. plēgē* a stroke, from *plēssō* I strike] A pestilence મરફી; 2 a great evil or calamity ગળ્યમ, મોટી આફત-વિપત્તિ; A p. upon it એ બનીમરે યિયું નબોદ-સત્યાનાંસજય-જામ્યા; 3 a great trial or vexation જંગળ, મહાપીડા, બે-નર્, સાલન, કાંટોમ, સ્ખર્, સંતાપમ. *vt.* -બે પર મરફી મોકલવી-મૂકવી; 2 બે પર ગળ્ય &c. નાખવો; 3 જંગળ-મહાપીડા-બેનમાં નાખવું-ને કાંટો-સ્ખર્ પેસાડવી, સંતાપમાં નાખવું; To be plagued જંગળ &c. માં પડવું, માથાફાડ કર.

PLAID *s.* [*Gael. peallaid* a sheep's skin] (સ્કોટલેન્ડની જિંદી ધરતીના લોકોનો) બેનનો પચરંગી પટકો-ફુપદોમ-પિછોડીફ.

PLAIN *a.* [*L. planus* akin to *Heb. palas* to make level] Even (ground) સરખું, સપાટ; 2 clear, evident (a fact, a truth, an object) ખુલ્લું, ઉઘાડું, સાફ, સ્પષ્ટ, સાફ સમજાય યિયું; 3 void of ornament (dress &c.) સાફ, અનલંકૃત; 4 void of beauty (countenance &c.) કુટું નહીં યિયું, સાધારણ રૂપનું; 5 artless કાવાદાવા વગરનું, સ્વધું, બલું (માણસ), મોળું; 6 frank, open ખુલ્લું, સાફદિલ, સ્પષ્ટ વડતા; 7 not rich (a) (fare, diet), સાફ, (b) (pattern of cloth) સાફ, તરહ-બબકા વગરનું; 8 (a tune) સાફ, સાફ, તાનકવાલ વગરનું. *s.* મેદાનન, સમજદેશમ; 2 a battlefield (લડાઈનું) મેદાનન, રણન, યુદ્ધમિ. [નસાઈ, સ્વાધર્ષ.

PLAINDEALING *a.* સ્વધું, બલું. *s.* બલમ-

PLAIN-SPOKEN *a.* સાફ, ખુલ્લું.

PLAINT *s.* [*L. plango* I lament] Complaint રાવું - ફૂંપ રાવું તે, ફરિયાદ; 2 (Law) ફરિયાદી.

PLAINTIFF *s.* ફરિયાદી *m.*, વાદી *m.*

PLAINTIVE *a.* (tone, strains &c.) શોકાતુર, ઉદાસીનું.

PLAIT *vt.* [*L. plico* I fold] To fold (a sleeve &c.) ચૂણવું, -ની કટલી ક., -ની પાટલી વાળવી, -ની સાંકડી સાંકડી ધડી વાળવી; 2 (hair, straw &c.) ગૂંથવું. *s.* ચૂણ, કટલી, પાટલી; 2 વણી, મિલ્લી.

PLAN *s.* [*Fr.* from *L. planus* plain] A graphic representation નકશો *m.*, (ચીતરેલો) નમૂનો *m.*, આલેખન *n.*; 2 a project, design રચના, યુક્તિ, ગોઠવણ, (ગોઠવેલો) ધાટ *m.* *vt.* -નો નકશો કાઢવો; 2 -ની રચના &c. ગોઠવવી.

PLANE *a.* [See Plan] સપાટ, સમતલ; A p. angle સમતલકોણ *m.*; P. Geometry સમતલશૂભીતિ *f.* *s.* સમતલ *n.*; 2 (in joinery) રંદે *m.* *vt.* -ઊપર રંદો ફેરવવો-ક., (રંદે વતી) સાફ-લીસું ક. [જિયર *m.*]

PLANET *s.* [*Gr. planao* I wander] ગ્રહ *m.*, PLANETARY *a.* ગ્રહનું-સંબંધીનું; P. influence ગ્રહભાવ *m.*; conjunction p. સંગમ *m.*; P. days વાર *mpl.*

PLANK *s.* [*Ger. planke* akin to, *plac* anything broad or flat] પાટીયું *n.* *vt.* -ઊપર પાટીયાં જડવાં-મહેડવાં.

PLANT *s.* [*AS., L. planta* a sprout] છોડ *m.*, છોડવો *m.*, ગાડવું *n.*; A small or young p. શેપો; 2 ધંધારોજગારનાં ઝાંખર તથા સામન વિગેરે. *vt.* (seeds) વાવવું; 2 (young trees) શેપવું; 3 (a garden) -માં શેપવું; 4 to establish (a colony) વસાવવું, સ્થાપવું; 5 (a post &c.) દાટવું, ગાડવું; 6 (a cannon &c.) માંડવું.

PLANTATION *s.* (The act) વાવવું-શેપવું ને, વાવણી, શેપણી; 2 the place planted વાડી; as, a mango p. આંખાવાડી; 3 (See Colony.)

PLANTER *s.* વાવનાર, શેપનાર; 2 વાડીનો ધણી-માલિક *m.*; 3 નવી વસ્તી વસાવનાર.

PLANTAIN *s.* [*Fr., L. plantago*] (The

tree) કેળ, કદલી; 2 (the fruit) કેળું *n.*, કદલી ફલ *n.*

PLASH *s.* [*Dut. plas, passen* to paddle] (બરાઈ રહેલા પાણીનું) ડેબરું *n.*, ખાખોચિયું *n.*

PLASHY *a.* પાણીવાળું, ડેબરાં ડેબરાં &c. વાળું.

PLASTER *s.* [*Gr. (Galen) en* in or on & *plasso* I form] A coating for walls સદ્દો *m.*, મુલમ્મો *m.*; 2 (Med.) મલમ *m.*; A p. આગળી, પટ્ટી. *vt.* -ને સદ્દો-મુલમ્મો દેવો; 2 -ને આગળી મારવી, -ઊપર આગળી ચૂકવી.

PLASTERING *s.* છોલાણું *n.*, મુલમ્મો *m.*

PLASTIC *s.* [*Gr. plasso* I form] Having the power to give form નવા નવા ધાટો બનાવી-ધડી-પેદા કરી શકે યોગ્ય; 2 capable of being formed (materials) જેના ધાટો બની શકે યોગ્ય, ધાટ બનવા લાયક.

PLAT *vt.* [from Plait which see] વણવું, ગૂંથવું. *s.* વણવું-ગૂંથવું-વણાટ-ગૂંથણ કામ *n.*

PLATTING *s.* (See Plat *s.*)

PLAT *s.* [*Fr. plat* flat] જમીનનો સપાટ ક-કડો-ટુકડો *m.*, કિત્તો *m.*

PLATE *s.* [*Ger. platte* from *Gr. platys* broad] A flat piece of metal જાડું પતરું-પત્ર *n.*; 2 armour of plates પતરાંનું ખતર-કવચ *n.*; 3 સુના રૂપાનાં વાસણ (રકાબી, ચલાણાં, ગુલાબ પારા વિગેરે); 4 a shallow flattish dish (a) (of metal) (જંબાજું) વિલાયતી તાંસણું, વિલાયતી થાળી, (b) (of china earth) ચિનાઈ રિકાબી; 5 a printed picture ધાતુ-લાકડાનાં ખીખાં ઊપરથી છાપીને પાડેલું ચિત્ર, છાપચિત્ર *n.*, છાપો *m.*, છાપ. *vt.* (mechanically) -ઊપર પતરું જડવું, પતરું મઢવું; 2 (chemically) -ઊપર ઢોળ-પણે ચઢાવવો; 3 પતરાંનું ખતર પેટ્ટાવવું; To p. oneself (a) (lit.) પતરાંનું ખતર પેટ્ટાવવું, (b) (fig) ઢાંકવું. [ચિનાઈ રિકાબી.

PLATTER *s.* (a) વિલાયતી થાળી *m.*, (b) મહેટી

PLATE-GLASS *s.* આરસા-આરસીનો કાચ.

PLATEAU *s.* [*Fr., old Fr. platel* from *plat* flat] ઊંચાણ સપાટ ધરતી, ઉચ્ચસમ-બૃદેશ *m.*

PLATFORM *s.* [Plat and Form-which see] A sketch upon a plane surface સપાટી ઊપર કાઢેલો નકશો, સમતલ ચિત્રન; 2 an elevated floor તપકન-m.

PLATINA, PLATINUM *s.* [*Sp. platina* from *plata* Silver] રૂપાના રંગનો તથા ધણો કઠણ અને ભારમાં ભારે ઝીક ધાતુ, “પ્લાટિનમ”*n.*, નવીન ધાતુ-m-f.

PLATONIC *a.* [from Plato the Grecian philosopher] પ્લેટોનું, પ્લેટોની જ્ઞાનમાલા-મત-વિચારનું-સંબંધીનું-વિષયક; P. love વિષય ભાવરહિત સ્ત્રીપુરુષની અન્યોઅન્ય કેવળ યુક્તસત્ય પ્રીતિ, નિર્વિકાર-નિષ્કામ પ્રેમ-m.

PLATONISM *s.* પ્લેટોનો મત-જ્ઞાન માલફ.

PLATONIST *s.* પ્લેટોનો મત માનનાર, પ્લેટોન-મતાશ્રયી-m.

PLATOON *s.* [*Fr. peloton*] બે હારમાં માથે ઝીટલા લશ્કરી સિપાઈઓની ટુકડી, પલટન-f.

PLATTER *s.* (See under Plat & Plate).

PLATTING *s.* (See under Plat).

PLAUDIT *s.* [*L. plaudo* I applaud] (કીધેલાં) વખાણન pl., વાહવા-f, શાખાશી-f.

PLAUSIBILITY *s.* અહં લાગે ઈયું હોયું તે, સત્ય બાસાત્મકતા-f; 2 સત્યબાસાત્મકભાવિત્વ-m.

PLAUSIBLE *a.* Specious (pretext, argument &c.) સાંભળતાં અહં લાગે (પણ અકલ કમ્બલ ન કરે) ઈયું, દેખાઈતું અહં-વાસ્તવિક, સત્યબાસાત્મક; P. tale ડાહી ડાહી વાત; 2 (pers.) દેખાઈતી ખરી-ડાહી ડાહી વાત કહેનાર, સત્યબાસાત્મકભાષી.

PLAY *vi.* [old *E. pley*, *AS. plegian*] To frolic રમવું, ખેલવું; 2 (with) to trifle (health &c.) અવિચાર-ઉદ્વેગથી વરતવું, કંઈ જાળવવા કરવાનો વિચાર ન રાખવો; 3 (at) (a game) રમવું; 4 (on) (mus.) વગાડવું, બજાવવું; 5 (an engine) ચાલવું, ફરવું, ધમવું, ધુમવું, પોતાનું કામ-બાપાર ક-ચલાવવો; 6 to move irregularly રમીનાચી-ફૂદી રહેવું, ઊછળવું જણાવું; as, “The setting sun plays on their shining arms &c.” તેઓના ઝળકી રહેલાં શસ્ત્રો ઊપર અસ્તાંગત થતા સૂર્યનાં ફરણ ઊછળતાં

જણાવે; 7 to act a part on the stage વેરા લેવો-લઈને રમવું, વેરાધારી થવું-હોવું; To p. false દગો ક-રમવો-દેવો; To p. upon (a) (= to deceive) છેતરવું, બૂલવવું, બૂલમાં નાખવું, (b) (= to use in a droll manner) રમૂજ ક. *vt.* To put in action (an engine &c.) ચલાવવું, જારી-ચાલવું ક., ચલાવી-ધમાવી-ધુમવી ફરવું; 2 (See *vi.* 4); 3 to bring into sportive action (fancies &c.) દોડાવવું, દોડાવી-કૂદાવી-નચાવી ફરવું; 4 to perform dramatically કરવું, લેવું; To-p. the part of થવું; 5 to act in or like થવું, બનવું, ગત ક-રમવી; as, to play the fool જેવકુક બનવું; to p. the woman બેરાં ગત ક.; 6 (a game) રમવું. *s.* A game, amusement રમત-f, ખેલ-m; 2 gambols તાનન; At p. તાનમાં આવેલું, કૂદાકૂદ કરતું; 3 a dramatic composition or exhibition નાટક-m; 4 (See *vi.* 4 & 5); 5 manner of dealing રીત-f, વ્યવહારરીત-f, હેવાર-m; Fair p. વાજખી રીત-હેવારની રીતથી ચાલવું તે, હેવારની રીત, હેવાર-m, વાજખી થવાનો લાગ; Foul p. ગેરવાજખી રીતે ચાલવું તે, ગેરઈન્સાફ-m, દગો-m; 6 room for motion રમતા રહેવા જોડણી જગો; 7 liberty or room for action કંઈ કરવા-થવા ની છૂટ-રસ્તો-m-લાગ-m.

PLAY-BILL *s.* જેમાં નાટકનું તાત્પર્ય તથા કોણ કયો વેરા લેવાનો છે તે લખ્યું હોય એવો છાપેલો કાગળ, નાટકનો કાગળ, નાટકપત્ર-m.

PLAYER *s.* નાટક રમનાર-કરનાર, નાટકકાર-m-કારિણી-f, નટ-m, નટી-f; 2 a gambler જુગારી, જૂવું-જુગદું રમનાર, જૂવાખોર; 3 (See *vi.* 4). [રમનાર સાથી-સોબતી.

PLAY-FELLOW, PLAY-MATE *s.* સાથે રમનાર,

PLAY-FUL *a.* (a child) રમતિયાળ; 2 (fancy, genius) દહેરી, તરંગી, તરંગખાજ, ખેલાડી.

PLAY-HOUSE *s.* નાટક શાળા-f-ગૃહ-n.

PLAY-THING રમકડું-n.

PLEA *s.* [*Fr. plaidier* to plead, from *L. placeo* I please](Law)પ્રતિવાદી-તોહોંમત-

વાળાનો જવાબ; 2 an excuse દલીલ, તકરાર, ખતાવેલું કારણ, સખખમ; A false p. બહાનું.
PLEAD *vi.* જવાબ આપવો; 2 to urge reasons for or against હકીકત-તકરાર જાહેર કર., લડવું, પક્ષ કર.-જેવવા, પક્ષ ધરીને બોલવું; 3 to supplicate with earnestness આજીજી કર., આજીજી થવું. *vt.* To offer in excuse -નું કારણ-સખખ ખતાવવો; as, to p. sickness માંદગીનું કારણ ખતાવવું; 2 (a cause) -ની-ની તરફની તકરાર કહેવી-લેવી-ક.; 3 to allege in legal plea જવાબમાં કહેવું-ખતાવવું. [તાવવા જેવું.]

PLEADABLE *a.* તકરાર-જવાબમાં કહેવા-ખ-
PLEADERS *s.* વકીલમ; 2 & 3 (See *vi.* 2 & 3).

PLEADINGS *s.* (Law) (ઈશ્યુ કાઢ્યા પહેલાંની) પક્ષકારોની તકરાર.

PLEASE *vt.* [*L. placeo*] To gratify, to make glad ખુશ કર., -થી ખુશ-ખુશી થવું, -નું મન ખુશ-રંજન કર., રીઝવવું, આનંદ કર.-આપવો, -થી આનંદ પામવું, સારું લાગવું; To p. the taste સવાદે સારું લાગવું, બાવવું, સવાદ લાગવું; 2 to content (wish, desire &c.) સંતોષ આપવો, વૃમ કર., -થી વૃમ થવું, -થી સંતોષ થવો; 3 to satisfy -ને ગમવું-પસંદ પડવું-રૂચવું; as, the article brought does not p. me આણેલી જનસ મને ગમતી નથી.
vi. To choose ખુશી-મરજી હોવી, ગમવું; 2 to condescend મહેરબાની-કૃપા કર.; as, p. to give me that મહેરબાની કરીને મને તે આપો.

PLEASANT *a.* Grateful to the mind or senses ખુશ લાગે એવું, આનંદ-સંતોષ કરી, ખુશી-આનંદ-સંતોષ નું; P. to the taste સવાદ; 2 cheerful (*a*) (company, ride &c.) દિલ ખુશ થઈ જાય એવું, (*b*) (pers.) ખુશ મિત્રાજ, રમૂજ.

PLEASANTRY *s.* Gayety રમૂજ, મજાક, ટેળ, મરકરી, હાસ્યવિનોદમ; 2 a sprightly saying રમૂજ &c. નું બોલવું, વિનોદવાદન.

PLEASING *a.* ખુશ લાગે એવું; P. to the palate સવાદ, રસિકર. [થાય એવું.]

PLEASURABLE *a.* મેઝે લાગે-પડે-દિલ ખુશ

PLEASURE *s.* (opposed to pain) ખુશી, આનંદમ, સંતોષમ, મેઝે, સુખમ; 2 frivolous or sensual enjoyment મોજ, મોજશોક, ભોગવિલાસમ *pl.*, મ્હેનખાજ, મ્હેરાઆરામ, ઈરાકખાજ; 3 will મરજી, ઈચ્છા, ખુશી; 4 cause of p. ખુશી &c. ની વાત-કારણન.

PLEBEIAN *a.* [*L. plebs, plebis* the common people] મધ્યમ-હલકી વડીના લોક નું, અકુશીન, અનાર્થ. *s.* મધ્યમ-હલકી વડી &c. નું માણસ; The Roman Plebeians રોમન અનાર્થો.

PLEDGE *s.* [low *L. plegium* surety] The thing pawned ધરણે-ગિરી-સાન માં મૂકેલો માલ-જંગમ મિલકત; 2 ખાતરી, ભરેસામ, પતીજ, પ્રતિતિ; as, a p. for the fulfilment of a promise વચન પાળવાની ખાતરી; 3 a surety જમીન. *vt.* ધરણે-ગિરી-સાન માં મૂકવું; 2 -ની ખાતરી કરી આપવી, -નું વચન-કોલ આપવો, -ની પ્રતિજ્ઞા કર., આપવું (વચન, કોલ); 3 to drink to the health of આપને-તેમને આશીર્વાદ -કથાણ હોજો એમ કહીને કોષ્ટને નામ દ્રાક્ષ રસ પીવો.

PLEDGET *s.* [prob. from Pledge—which see] (surg.) (ગુમડા જીપર મૂકવાની) ધડી.
PLEIADS, PLEIADES *s.* (*pl.*) [*L., Gr. pleiades* the seven daughters of Atlas] કૃતિકા (નક્ષત્ર)*n.*

PLENARY *a.* [*L. plenus* full] ભરપૂર, પૂરું, પૂરેપૂરું, સંપૂર્ણ; A p. licence સદર પરવાનગી; P. indulgence (of the Pope) (પોપે આપેલી) પૂરેપૂરી છૂટ-માફી.

PLENITUDE *s.* પુષ્કળતા, ભરપૂરપણું, મફલ હોવું તે. [મફલે, જસક.

PLENTEOUS *s.* ખડું, ભરપૂર, પુષ્કળ, ભરપકે,

PLENTIFUL *a.* (See Plenteous); 2 fruitful (a year &c.) જેમાં પુષ્કળ પાક્યું હોય એવું, આપાદ, લીલા હરેરનું.

PLENTY *s.* Abundance પુષ્કળતા, ભરપૂર-ભરપકે-જસક પણું, વૈપુલ્ય; P. of corn પુષ્કળ દાણો; 2 state of abundance of the

necessaries of life લીલાદહેર *f.* આખાદી *f.* સકાળમ, ધાન્યસમૃદ્ધિ *f.* as, a time of p. લીલા દહેરનો વખત. *a.* ધણું, બહુ, પુષ્કળ.

PLENIPOTENTIARY *s.* [*L. plenus* full & *potens* powerful] કુલઅજિતિયારી, કુલઅજિતિયારી અલચી *n.*-વકીલમ. *a.* કુલઅજિતિયારી-અજિતિયાર ગું.

PLEONASM *s.* [*Gr. pleos, pleon* full, filled] ખોલવા લખવામાં જરૂર કરતાં વધારે શબ્દો વાપરવા તે, બદ્ધાક્ષરતા *f.* શબ્દાધિવ્યન.

PLEONASTIC *a.* જરૂર કરતાં વધારે શબ્દો વાપરેલા અર્થ, બદ્ધાક્ષર, શબ્દાધિવ્યન ગું-વાળું.

PLETHORA *s.* [*Gr. plētho* I become full] છોલીએ ભરાવું તે, રૂધિરપ્રકોપમ, રસ-ધાતુપ્રકોપમ; 2 (fig.) ઉભરાઈ જાય અંટલાં હેવું તે, અતિપૂરતા *f.*

PLETHORIC *a.* છોલીએભરાઈગયેલું, રૂધિર &c. પ્રકોપ વાળું-સૂચક; 2 (fig.) ઉભરાવું, અતિપૂર.

PLEURISY *s.* [*L. pleura* the membrane that lines the chest] (Med.) છાતી માંહેની પાતળી ત્વચામાં આગ ઉડવી-બળતાં બળવાં તે, ઉરોગ્રહમ.

PLIABILITY, PLIABLE, PLIANCY, PLIANT, PLIERS (See under Ply).

PLIGHT *vt.* [*AS. plihtan* to expose to danger] આપવું, -ની બહાંચધરી આપવી; To p. faith or word વચન આપવું, પ્રતિજ્ઞા કર.-લેવી. *s.* Security ખાતરી કરી આપવાને મેદાન મુકેલી-આપેલી વાત-વસ્તુ, બહાંચધરી *f.* પ્રતિજ્ઞાવિષયમ; 2 exposed condition અવસ્થા *f.*, હેરાનગતી *f.*, દુર્દશા *f.*, માઠી સંસ્થા *f.*; 3 condition સ્થિતિ *f.*, હાલત *f.*, સંસ્થા *f.*, ગત-ગતી *f.*, અવસ્થા *f.*

PLINTH *s.* [*Gr. plinthos* a brick] (Arch.) (of a column) કાન્નેસ *f.*; 2 (Arch.) (of a wall) વાટોમ.

PLOD *vi.* [*Icel. lidha* to be borne] (in traveling) ધીમે ધીમે ચાલ્યાં જવું-પંથ કાપ્યાં જવો; 2 (in study &c.) હૈતરૂં કર્યાં જવું. ભણવા પાછળ રગસ રગસ મહેનત કર્યાં જવી-ક. [ટુકડોમ, કિત્તેમ.

PLOT *s.* [See Plat] (ભાંચ-ખેતરનો) કંકડોમ-

PLOT *s.* [abbn. from *Fr. complot* from *L. con & plico* I fold] (કોર્ટને-કસાને ખસાવ કરવાને માટે) છુનો છુનો ઊભા કાઢિલો-થતો મ્હોટોધાટ, મ્હોટોદગો; 2 (of a novel, poem &c.) (વારતાનું) ચોકડું *n.*-ખંધારણ, વખત *n.* *vt.* & *vi.* (-નો -ને ખસાવ કરવાનો) મ્હોટો દગો કર.-ચલાવવો-ઊભા કર. [કરનાર.

PLOTTING *a.* મ્હોટા મ્હોટા દગા કર્યાં-રચ્યાં

PLOUGH *s.* [*Dan. ploug*] હોળમ-*n.*, હોળમ-*n.* *vt.* & *vi.* ચાસવું, (-માં) હોળ ફેરવવો, (-ની) ચાસણી કર.

PLOUGH-LAND *s.* Ploughed land ચાસેલી ભાંચ-જમીન/-ખેતર *n.*; 2 land suitable for tillage ખેડાય અંધી-ખેડ લાયક ભાંચ.

PLOUGH-SHARE *s.* (હોળનું) ચવડું *n.*

PLOW *s., vt., vi.* (See Plough).

PLUCK *vt.* [*AS. pluccian, Dan. plukke*]

To pull with sudden force આચકો મારવો, ખેંચવું, તાણવું; as, "And plucked his gown &c." અને તેનો જામો ખેંચતા &c.; 2 to pull out, off, or from with a twitch (*a*) (feathers, hair &c.) આચકો મારીને કાઢવું, ખેંચી-ઉખેડી કાઢવું, ટૂંવી લેવું-કાઢવું, (*b*) (fruits, vegetables) ચૂંટવું, તોડવું, ચૂંટી-તોડી લેવું; 3 to strip by plucking (a fowl) -નો પીછાં ખેંચી &c. કાઢવાં, ખોડું કર.; 4 (fig.) -ની પાસેથી પૈસા કઢાવવા-કાઢી લેવા, મૂડવું, મૂડી નાખવું, ધૂતી લેવું; To p. away ઉખેડી-ઉચરડી કાઢવું; 5 (at an examination) કાઢી નાખવું, ઉડાવી દેવું, નાપાસ કર.; To p. or p. up courage હિંમત પકડવી - પકડી લેવી; To p. down તોડવું, તોડી પાડવું; To p. off or out તોડી-ઉખેડી કાઢવું-નાખવું; To p. up (lit. & fig.) ઉખેડી નાખવું. *s.* A sudden and forcible pull આચકોમ; 2 spirit હિંમત *f.*, છાતી *f.*, દમ *m.*, પાણી *n.*, પાણીદારી *f.*

PLUG *s.* [*Dut. plug* a peg] ડચોમ, દાટોમ, ડુટોમ, (of old clouts and straw) ડુટોમ. *vt.* -ને ડચો-ડુટો-ડુટો મારવો-ને દાટો દેવો.

PLUM *s.* [*AS. plūma*] એ નામનું એક વિલાયતી ફળ, આલુન, "પ્લમન."

PLUMAGE *s.* (See under Plume).

PLUMB, PLUMB-LINE *s.* [*L. plumbum* lead] (કડિયાનો) ઝાંખાંબીન.

PLUMMET *s.* (of masons & carpenters) ઝાંખાંબીન; 2 sounding lead (ખલાસીનો) મરગમ. [કરનાર, સીસાધોલમ.

PLUMBER *s.* [See Plumb] સીસાનું કામ

PLUME *s.* [*Fr.* from *L. pluma* the downy part of a feather] A feather પીછું, પીછું, (of a small bird) પરન; 2 (ટોપીની-પીછુંની) કલગી/-ગેલમ. *vt.* To pick and adjust the feathers of નાં-પીછું સમારવાં; 2 to strip of feathers -નાં પીછું ખેંચી-ઝાંખેડી-ટૂંવી કાઢવાં, ખોડું ક.; 3 (oneself) -ની ખેડસાઈ-પતરાજી-શેખી ક., -ની ડફર હાંકવી, -ની મ્હેટાઈ મારવી.

PLUMAGE *s.* (રાઈર ડાંખનાં બધાં) પીછું.

PLUMY *a.* પીછુંવાળું, પીછુંથી શોભી રહેલું.

PLUMP *a.* [*Ger. plump* clumsy] Fat, full ભરેલું, ગોળમટોળ, વટાણા-દડિંગા-ભરી સિંગ સરખું; 2 unqualified (a lie) ઉધાડું, રુદરેરુરિયાન. *vt.* To cause to drop heavily ધબ્બ-ધબાક-ધબ્બ-ધમ્મ-ધડિ-મ્મ દઈને નાખવું; 2 (in voting) (ખે માણ-સને માટે-ના લાભમાં મત આપવાનો હક છુતાં પણ તેઓમાંના) ઈકનેજ માટે-ના લાભમાં મત આપવું. *vi.* ધમ્મ &c. દઈને-લઈને પડવું.

PLUNDER *vt.* [*Ger. plündern*, from mid. high *Ger. blut* bare] (pers. and places) ઘટવું; 2 (property) ઢાડી લેવું-લઈ જવું. *s.* ઘટફ, ઘટેલો-ઘટમાં આવેલો માલ.

PLUNDERER *s.* ઘટારોલમ, પીંડારોલમ.

PLUNGE *vt.* (into) [*Fr. plonger* to dip from *Sans. plu* to swim] (*a*) (into a liquid) ઝબ્બ દઈને ધોળવું-ડાળવું, (*b*) (into a flame) ધાલવું; 2 (into the breast &c.) (a dagger &c.) ઢોકવું, ધોચવું, ધો-સવું, ઢોકાઈ &c. દેવું. *vi.* (into a fluid) ઝબ્બ દઈને પેસી જવું; 2 (into any state so as to be overwhelmed) ડૂસવું, ડૂંપલાવીને પડવું. *s.* (The act) (See the verb) નિમજનન; The p. of a kite ગોચફ.

PLUPERFECT *a.* [*L. plus* more, and Perfect-which see] દિવ્યચૂત, પૂર્વચૂત, જુ-તાપૂર્વ, લિટુ.

PLURAL *a.* [*L. plus, pluris* more] ઈક કરતાં વધારે, અનેક; *P.* number અનેક-બહુ વચન; 2 (Gram.) અનેક-બહુ વચનનું.

PLURALITY અનેકતા/-લન, બહુલન.

PLUS *s.* (Alg. & Arith.) વધતાનું ચિહ્ન (+), વત્તમ *pl.*; 2 (Alg.) the affirmative quantity ધનન.

PLUSH *s.* [*Fr. peluche*, from *L. pilus* hair] ઈક જાતનું વિશાલ કપડ કે જેની ઈક બાજુ રંગાટીવાળી હોયછે, “પ્લશ”ન.

PLUVIAMETER *s.* [*L. pluvia* rain, akin to *Sans. plu* to swim] વૃષ્ટિમાનકચંત્રમ.

PLY *vt.* [*Fr. plier*, *L. plico* I fold] (pers.) બજાડવું, ધિખોવવું, ઝપેટવું, જૂડવું, ઝડમઝડમ -ધિખોધિખ્ય મારવું; 2 to urge સતાવવું, -નો જીવ ખાવો-ખાયાં ક., -ને જાડ થઈને વ-જગવું; 3 to employ diligently વાપડાં ક. -જવું, -ની પાછળ મંડયાં રહેવું; To p. one's needle સીબ્યાં ક.-જવું; 4 to practise diligently કર્યાં જવું-ક.; as, to p. one's trade કોઈએ પોતાનો ધંધો કર્યાં જવો-ક. *vi.* To busy oneself કામ કર્યાં ક.-જવું; 2 to go in haste ચાલ્યાજ-દોડ્યાં ક.-જવું; 3 to make regular trips (a vessel) વખતે વખત-બાંધિલે વખતે ફરવું-જાઆવ ક.

PLIABLE *a.* Flexible (*a*) (physically) જેમ વાળે તેમ વળાય ઈવું, ખેવડ વળે-દબાય ઈવું, નરમ, (*b*) (morally) વળકણ સ્-ભાવનું, તરત વળે-માને-સમજે-કાણમાં આવે ઈવું, વળાક, વળકણું, નરમ, (in a bad sense) સહેજમાં તણાઈ - ખેંચાઈ-ભમાયું ભમીજાય ઈવું, ભગુડિયું.

PLIABILITY *s.* (*a*) જેમ વાળે તેમ વળે ઈવો ગુણ, નરમપણું, (*b*) નરમાસફ, વળાક &c. પણું, ભગુડિયાપણું.

PLIANT *a.* (See Pliable *a.*); 2 easily influenced to good or evil જેમ ખેંચે તેમ ખેંચાઈ જાય ઈવું, ખેંચાઈ-તણાઈ જનારું, બાની-હંગ-ચવ વિનાનું, આદ.

PLIANCY s. (See Pliability a); 2 પાની &c. વિનાના હેલું તે, અદ્વતા f.

PLIERS s. ત્રીણી વસ્તુ પકડીને વાળવાનો યંત્ર તરહનો ચીપિયો, પકડ f.

PNEUMATIC a. [Gr. *pneuma* air, from *pneo* I breathe] (substances) વાયુ ગુ-ના જેવું, વાત રૂપ-મય; 2 pertaining to air વાયુ-વાયુ જેવા પદાર્થનું-સંબંધીનું-ને લગતું, વાત પદાર્થનું &c., વાત શાસ્ત્રનું-પ્રમાણનું; 3 moved or played by means of air વાયુનું, (in comp.) વાત.

PNEUMATICS s. વાતશાસ્ત્ર n.

PNEUMATOLOGY s. [Gr. *pneuma* & *logos* speech] ધ્વનિ તથા દેવદૂતો અને મા-લુસ યિચ્છાની ચિચ્છુક્તિ વિષેનું શાસ્ત્ર, ચિ-ચ્છુક્તિશાસ્ત્ર n.

PNEUMONIC s. [Gr. *pneumon* the lungs, from *pneo* I breathe] ફેફસાં-કું-પૂંસનું-સંબંધીનું-વિષેનું.

POACH vt. [Fr. *pocher* to fry, from *pocher* pocket] (an egg) (ઈંગ્લી સફેદી ઉકાળેલા પાણીમાં નાખીને) ભરાતરા બાફું-ધીમી આંચે સીજવું; 2 to plunder by stealth ઉડા-વવું, ગજવામાં ધાલીને લઈ જવું, ચોરી જવું. vi. શિકારનું જનવર-ગુણા પશુ ચોરી લઈ જવું.

POACHER s. મૃગચોર. [ડાનો] દાણો m.

POCK s. [AS. *poce*, *poc*] (સુએડ-અછબ-અછબ)

POCK-MARK, POCK-PIT s. સુએડનું ચાકું.

POCK-PITTED a. (સુએડનાં ચાકાંચી) ચકાઈ ગયેલું.

POCKET s. [Fr. *pochette* from *pocher* pocket] ગજવું, ખીસું, ગુંગું; A secret p. ચોર ગજવું; To pay out of one's p. ગાંડથી-પદરથી-(કોઈ ચીજ) પોતાની પાસેથી આપવું. vt. To put or conceal in the p. ગજવામાં મુકવું-ધાલવું - સંતાડવું; 2 to take clandestinely ચોરવું, નો હાથ મારવો, ઉડાવવું, ચોરી લેવું-જવું; 3 (an insult, an affront &c.) પી-ગળી જવું. પેટમાં સમાવવું.

POCKET-BOOK s. ગજવામાં રહે ચીજ આમડા-ના પુકાવાનું કાગળ ચિટ્ટીઓ મુકવાનું, પહેચી f.

POCKET-MONEY s. હાથપરચી f.

POD s. [W. *pod* to take in, Sans. *pā* to surround] (ગુવેરની) સિંગ, વિગેરે ફળી f.

PODAGRIC-AL a. [Gr. *pous* the foot and *agra* a catching] (See Gouty).

POEM s. [Gr. *poieo* I make] કાવ્ય n, કવિ-તા f, પદ્ય n.

POESY s. (The art or skill) કાવ્ય-કવિતા શક્તિ, કવિત્વ n; as, p. is a heavenly gift કાવ્યશક્તિ ધર્શરદત્ત હોયછે; 2 (See Poem).

POET s. કવિ m, કાવ્ય કાર-કર્તા m; A ready p.-an extemporising p. શીઘ્રકવિ m.

POETASTER s. ટોપચીકવિ m, જોડકણાં જોડ.

POETESS s. કાવ્યકારિણી f, કાવ્યકર્ત્રી f.

POETIC-AL a. Pertaining &c. to poetry કાવ્ય-કવિતા વિષયનું, કાવ્ય &c. ને યોગ્ય, (in comp.) કાવ્ય-કવિતા; as, p. license કાવ્ય સ્વાતંત્ર્ય; 2 expressed in poetry કવિતામાં કીધેલું-રચેલું કાવ્ય &c. ગું રૂપ, (in comp.) કાવ્ય; 3 possessing the peculiar beauties of poetry કાવ્યાંશી, કવિ-તામય, કાવ્યસૌંદર્ય-ગાંભીર્ય-પરિપાક ગું બરેલું; as, a prose passage highly p. ધણું જ કાવ્યાંશી ગય. [પદ્યમાં લખવું.

POETISE vt. કવિતા લખવી-ખનાવવી, કવિ થવું,

POETRY s. Verse પદ્ય n, કવિતા f; as, written whether in prose or p. ગય છે પદ્યમાં લખેલું; 2 imaginative composition કાવ્યાંશી n, કવિતામય વિચાર m, કાવ્ય-સૌંદર્ય n-ગાંભીર્ય n-પરિપાક n.

POIGNANT a. [old Fr. *poindre* to sting, from L. *pungo* I prick] Stinging (an article of food) જીભે કાણું પડે ચીવું, ખાટકો લાગે ચીવું, અતિતિક્ત; 2 acutely painful (a) (speech, wit &c.) હેયા-કષેખ કાડ, છટ્ટીનું ધાન-દૂધ બળીભય ચીવું, તીવ્ર, (b) (grief, pain &c.) કષેખે કાણું પડે ચીવું, તી-ક્ષુ, તીવ્ર. [તા f, (b) તીક્ષુ-તીવ્ર તા f.

POIGNANCY s, અતિતિક્તતા f; 2 (a) તીવ્ર-

POINT s. [Fr. from L. *punctum* a hole, from *pungo* I prick] (of a needle &c.) અણી f, અચન; 2 a steel instru-ment of engravers &c. ટાંકણું; 3 (the

mark) ઝીણું-સોયની અણી જેવું કાણું-છિદ્રન; 4 (of space) અણી જેટલી જગો, બિંદુન; 4 a small cape ઉપ - અદ્ય બ્રહ્મન-ન, બ્રહ્મલક્ષ; 6 (of time) અણુભાગ ન, ક્ષણ; 7 the verge તૈયારી; as, he is at the p. of death તે મરવાની તૈયારીમાં છે; 8 degree (a) (generally) દરજ્જે, અંશ; (b) (on a thermometer &c.) અંશ; 9 (pl.) characteristics લક્ષણ; as, the good points of a horse ઘોડાનાં સારાં લક્ષણ; 10 a distinct position in argument પકડેલી વાત, દલીલ; as, to yield one's p. કોઈએ પોતાની દલીલ પ્રતી દેવી; 11 (of an epigram) ચોટ, દંડ, મરોડ, મર્મ, રંધ્ર, રહસ્ય; 12 a single part of a question પ્રશ્ન, વાત, બાબત; as, this is one of the points to be considered આ વાતનો પણ વિચાર કરવાનો છે; 13 punctilio (of honour, dress &c.) ઝીણી ઝીણી વાત - બાબત, આડંબાર; 14 aim, object પ્રશ્ન, લક્ષ્ય, ધારેલું કામ, મતલબ; as, this is not to the p. એ પ્રશ્ન સર નથી; To gain one's p. ધારેલી મતલબ હાંસલ કર, ફાવવું; 15 (Geom.) બિંદુ; P. of intersection છેદનબિંદુ; 16 (in punctuation) વિરતિ, વિરતિ-વિરામચિહ્ન; 17 (Astron.) બિંદુ; as, the solstitial p. અયનાબિંદુ; Cardinal points ચતુર્દિશ; Points of the compass દિશા; P. of view જોવા-વિચારવાની રીત, લક્ષ્ય-દૃષ્ટાન્ત; P. blank સાફ, ખુલ્લો ખુલ્લું, સ્પષ્ટ રીતે; Vowel points સ્વર ચિહ્નો (કહોનો, માત્રા, અન્તર, વરુ); To strain a p. મર્યાદા મુકવી. *vt.* -ની અણી &c. કાઢવી; 2 to aim (a musket, gun &c.) ધરવું, મારવું, ગોળવું, તાકવું, નો નીશાનો માંડવો-લક્ષ સાધવો; 3 to punctuate -માં વિરતિ &c. મુકવી; 4 (Masonry) (ઈંટ-પથર) -ની સાંધ પ્રસ્વી; To p. out આંગળીએ -આંગળી કરીને બતાવવું, બતાવવું. *vi.* (at) આંગળી કર -બતાવવી; 2 to shew distinctly સાફ બતાવી આપવું; 3 ઈંટ-પથરની સાંધ પ્રસ્વી.

POINTED *a.* અણિયાળું, અણીવાળું-દાર; 2 (a discourse, rebuke, wit &c.) સચોટ, મર્મજું ભરેલું, (in comp.) મર્મ.

POINTEDLY *ad.* With lively turns of thought or expression દંડ-મરોડ &c. પકડીને; 2 with direct assertion ચોખ્ખીને, સાફ, વિવક્ષાપૂર્વક.

POINTER *s.* (હડિયાલ વિગેરેનો) કાંટા; 2 એક જાતનો શિકારી કૂતરો, “પોઈન્ટર” *m.* (એકી નજરે જોઈ શિકાર બતાવી આપે છે તે ઊપરથી); 3 નકશો બતાવવાની લાકડી, “પોઈન્ટર” *n.* [ખુરુ, જડ.

POINTLESS *a.* અણી વિનાનું, ખુરુ; 2 dull

POISE *vt.* [*Fr. penser*, from *L. pendo* I weigh out] (The scales of a balance &c.) સમતોલ-સરખું હંચા નીચી-સરખું રાખવું-ક; 2 (fig.) to keep in equiponderance ચઢી-વધી જવા ન દેવું, વધારે બળવાન થઈ જવા ન દેવું, મુજસ્થિતિમાં રાખવું; 3 to load with weight for balancing -ની સામાં તાજવામાં મુકવું; as, to p. a thing with another એક વસ્તુની સામાં તાજવામાં બીજી વસ્તુ મુકવી; 4 (fig.) to weigh -નું તોલ-તુલના કરી જોવી. *s.* Weight ભાર *m.* વજન; 2 a mass of metal used in weighing કાંટળ; 3 equipoise સમતોલપણું, સમતુલતા; In a p. સમતોલ.

POISON *s.* [*Fr.*, from *L. potio* a drink] (lit.) ઝેર *m.* વિષ-ધન, ગરલ; 2 (fig.) બગાડ-ગુસ્સાન-હાનિ-નાશ-બાદ કરનાર-દોષ પેસાડનાર વસ્તુ, વિષ *n.* *vt.* To infect with or kill by poison (a) (food, drink &c.) -માં ઝેર &c. ધાલવું-બેળવું-નાખવું, (b) (an arrow, sword &c.) -ને ઝેરપાવું, (c) (persons and animals) -ને ઝેર અવડાવવું-પાવું, -ને ઝેર અવડાવી &c. મારીનાખવું; 2 બગાડવું, -ને દોષ લગાડવો, -માં દોષ પેસાડવો, બાદ કર, -થી બગાડવું-કસામાં વિષ પેસવું; To p. one's ears કોઈના કાન બૂકવા, કોઈને બેબેરવું-બિરમાવવું-બહાવવું.

POISONOUS *a.* (lit.) ઝેરી, ઝેર &c. જેવું; 2

(fig.) બગાડ-નુકસાન-હાનિ-નાશ-ભટ કરનાર, દોષ લગાડનાર, વિષરૂપ.

POKE *s.* [*Icel. poki* & *bag*] ગજવું, કોચળી; To buy a pig in a p. આંખમીચીને-આંધળા ઘડને વેચાવું છેવું.

POKE *vt.* [*Icel. piaka* to prick or stimulate] To thrust against ભચ્ચ ઘડને મારવું, ભચ્ચકાવવું, ગોપવું, મોકવું; 2 (લાકડી-એ લાકડીએ &c.) ફંદોસવું, ફંદોસીને ભેવું-ગ્રાધવું. *vi.* ફંદોસવું. *ડ.* ગોદોમ.

POKER *s.* દેવતાખેરવાનું.

POLE *s.* [*A.S. pol, pal*] A long staff સોટો, વાંસ (ઝંડા વિગેરેનો), લાકડી, કાંઈ, ડાંડો; 2 (the measure) સાડાપાંચ પારમ *pl.*; A p. of four cubits દંડ.

POLE-AXE *s.* ફરસી, પરચુ.

POLE *s.* [*L. polus* = *Gr. polos* a hinge] (of the earth, &c.) ધ્રુવ.

POLAR *a.* ધ્રુવનું-પાસેનું-સંબંધીનું; P. distance ધ્રુવાંશ. [ધ્રુવાનુગમનશીલતા]

POLARITY *s.* ધ્રુવ તરફ ફરી જવાનો સ્વભાવ,

POLARISATION *s.* ધ્રુવ તરફ ફરી જવાનો સ્વભાવ આપવો - હોવો તે, ધ્રુવાનુગામીકરણ, ધ્રુવાનુગામિત્વ. [વો, ધ્રુવાનુગામી ક.

POLARISE *vt.* ધ્રુવ તરફ જવાનો સ્વભાવ આપવો.

POLE-STAR *s.* ધ્રુવનો તારો, ધ્રુવ.

POLE-CAT *s.* [abbn. from Polish cat]

એક ચોપગું જાનું શિકારી જનાવર, 'પોલકેટ.'

POLEMIC-AL *a.* [*Gr. polemos* war, from *pelo* to be in motion] Controversial (a book &c.) તકરારી, તકરારવાદ-વિવાદનું-રૂપ, (in comp.) વાદ-વિવાદ; 2 disputatious (pers.) તકરારી, વાદપ્રિય. *s.* પ્રતિપક્ષ લઈને લખનાર, વાદ-પ્રતિવાદ લેનાર-કારમ-કર્ત્તા.

POLEMICS *s.* (વિશેષે ફરીને ધર્મ-તે પણ ખ્રિસ્તી ધર્મ વિષેની) તકરાર, વાદ, વાદવિવાદ.

POLICE *s.* [*Fr.* from *Gr. polis* a city]

The government of a town or city ગામ-શહેર બંદોબસ્ત, આમ-નગર વ્યવસ્થા, ગામ-શહેરનું પોલીસ કામ; 2 (of a state &c.) મુલક-રાજ્ય નો બંદોબસ્ત, દેરા-રાજ્ય

વ્યવસ્થા, મુલક &c. નું પોલીસ કામ; 3 (the body of civil officers) ધુના પકડવા તથા થતા અટકાવવા અને બંદોબસ્ત રાખવાનું નેનું કામ છે, એવાં સરકારી માણસો, પોલીસખાતું; as, "and established a good p." અને સારું પોલીસખાતું કાર્યું.

POLICEMAN *s.* પોલીસનું માણસ-સીપાઈ.

POLICY *s.* A system of public administration રાજ્ય ચલાવવાની રીતિ, રાજનીતિ; 2 system of management કોઈ પણ કામ-કારખાનું ચલાવવાની રીતિ-નીતિ, વ્યવહારનીતિ; 3 worldly wisdom મકરમ, ફેટિયાલપણું; 4 wisdom (હાપણી)નીતિ; as, honesty is the best p. પ્રમાણિકપણથી ચાલવું એજ સારામાંસારી નીતિ છે.

POLITIC *a.* (measures, conduct &c.) ધાનાઈ અને દૂરંદેશાનું ભરેલું, પક્ષતાનું-નું ભરેલું, સુચુક્ત; 2 (pers.) નીતિ-રાજનીતિ-વ્યવહાર નીતિ નિપુણ-કુશલ; 3 wise, sagacious (pers.) ધનું, ડાઘું, પક્ષ; 4 cunning (pers.) મકરખાન, ફેટિયાલ.

POLITICAL *a.* (opinions, condition, liberty &c.) રાજ્ય મામલા-રાજ્યકારભાર-રાજ્યકાર્ય-રાજ્ય પ્રકરણ વિષેનું-વિષયક, રાજ્ય વિષયક, રાજકીય; P. agent રાજકારભારી; P. economy (See Economy); P. geography રાજ્યવિષયક જોખવિદ્યા.

POLITICIAN *s.* One versed in politics રાજનીતિ નિપુણ-કુશલ (માણસ-પુરૂષ); 2 a man of deep contrivance અટપટી-ફેટિયાલ-મકરખાન માણસ, અટપટિયો.

POLITICS *s.* (The science or art) રાજનીતિ, રાજનીતિરાસ્ટ્ર; 2 political affairs રાજમામલો-લામ *pl.*, રાજઅટલો-અટપટ.

POLITY *s.* (કોઈ રાજ્ય-ખાતા-કારખાનાનું) બંધારણ, વ્યવસ્થા, રાજનીતિ સ્વરૂપ.

POLISH *vt.* [*Fr. polir* from *L. polio* I smooth] (lit.) (a) (glass, metals &c.) સાફ અને ઝાકઝમાળ કર, સાંજવું, માંજવું, ઝીપવું, પાલિસ કર, (b) (weapons) ને સિકલ કર; 2 (fig.) manners, language &c.) પસંદ પડે એવું બબકદાર-છુટાદાર-રોનકદાર કર.

s. (a) *અળકાટન, આપમ, અલેફ*, (b) સિક્કલ્ફ; 2 પસંદ પડે એવી ભભક-છુટાફ-રેનકફ.
POLISHED a. ભભક-છુટા-રેનક દાર.
POLISHER s. સિક્કલીગરમ (See the verb).
POLITE a. Of refined manners (a) (pers.) વિનયી, વિનયશીલ, લયાકતવાળું, સભ્ય, (b) (behaviour &c.) વિનય-લયાકત-સભ્યતાનું -નું ભરેલું; 2 *complaisant, obliging* (a) (pers.) સામાને પ્રસન્ન કરવાની ધંધ્યાવાળું, સૌજન્યવાળું, લાયક, (b) (manners) સૌજન્ય-લાયકી નું-નું ભરેલું.
POLL s. [*Dut. bol a ball, a head*] (માણસનું) માથું-ડોફું; 2 a register of persons માથાદીઠ-આસામીવાર યાદી. vt. To lop (branches of trees) -ની અણી-ટોચ-છેડ કાપી નાખવા, ડાળનું, આરનું; 2 to shear (hair, wool) કાતરનું, કાપનું; 2 to enroll આસામીવાર યાદીમાં (કોઈનું) નામ લખવું-અઠાવવું. [-વેરેન, જર્જયોન.
POLL-TAX s. [See Tax] માથાદીઠ લેવાનો કર
POLLEN s. [*L.=Gr. pale the finest sifted meal*] ફૂલનું અખીલ, પરાગમ.
POLLUTE vt. [*L. polluo I spoil or defile*] To make unclean (a) (physically) બગાડવું, મેલું-ગંદું કર, (b) (legally or ceremonially) વટાળવું, ભખખાવવું, અપવિત્ર-ભજક, -થી વટાળવું, (by touch) -થી છેાવાવું, છેાવું, અભગાડવું; 2 to corrupt (mind, soul &c.) બગાડવું, -ને દોષ લગાડવો, દૂષિત-અપવિત્ર-ભજ-કુષ્ટ કર, -થી દૂષિત &c. થવું; 4 to violate by illegal sexual commerce બગાડવું, -ની (અગમ્યાગમનથી) કાયા ભજ કર; To p. oneself (કોઈની સાથે) બગાડવું.
POLLUTION s. (a) (The act) બગાડન, (See the verb), (the state) બગાડવું ને, બગાડમ, (b) (the state) વટાળમ, વટાળવું-છેાવાવું-અભગાડવું ને, અપવિત્રતાફ, અજ્ઞતાફ; 2 (the act) બગાડન, અપવિત્રી-અજ્ઞીકરણન, (See the verb), (the state) બગાડન, દૂષિતપણું, અપવિત્રતાફ, અજ્ઞતાફ; 3 (the act) (See the verb), (the state) બગાડવું, -ની (અગમ્યાગમનથી) કાયા ભજ થવી ને.

POLTROON s. [*It. poltrone, from poltrodestardly*] હીજડોન, બાયલું, પોતિયાંછાડ.

POLTROONERY s. હીજડા-બાયલા-પોતિયાંછાડપણ્ય.

POLYANDRY s. [*Gr. polys many and andros male*] કોઈ સ્ત્રીને એકા વેળાએ એક કરતાં વધારે ધણી હોવા ને, અનેક સ્વામિત્વન, અનેક ભર્તૃત્વન.

POLYGAMY s. [*Gr. polys and gamos marriage*] કોઈ સ્ત્રીને એક કરતાં વધારે ધણી અથવા પુરૂષને એક કરતાં વધારે સ્ત્રી એકા વેળાએ હોવાં ને, અનેક સહચરત્વન; 2 કોઈ પુરૂષને એક કરતાં વધારે ધણિયાણી હોવાને, અનેક ભાર્તૃત્વન, અનેક પત્નીત્વન. [અનેકભાર્યમ.

POLYGAMIST s. અનેક સહચરમ સહચરિફ; 2
POLYGLOT a. [*Gr. polys & glotta the tongue*] ધણી ભાષાનું, બહુભાષ. s. બહુભાષગ્રંથમ.

POLYGON s. [*Gr. polys & gonía an angle*] બહુકોણન, બહુસ્તમ, બહુકોણાકૃતિફ.
POLYSYLLABLE s. [*Gr. polys & syllable which see*] જેમાં ત્રણ કરતાં વધારે સ્વર - અક્ષર આવેલી હોય એવા શબ્દ, બહુસ્વર શબ્દમ.

POLYSYLLABIC a. બહુસ્વર, બહુસ્વર.

POLYTECHNIC a. [*Gt. polys & technē art*] ન્યાં ધણીતરેહની વિદ્યા અથવા શિક્ષણશીલ્પવામાં આવતાં હોય એવું, બહુ વિદ્ય-શિક્ષ.

POLYTHEIST s. [*Gr. polys & theos a god*] અનેક-ધણા દેવ છે-અનેક-ધણા દેવાને જગત ચલાવવા વિષે કર્તૃત્વ છે એમ માનનાર, બહુદેવમતાશ્રયીમ, બહુદેવ કર્તૃત્વમતાશ્રયી.

POLYTHEISM s. દેવ અનેક-ધણા છે અને સૃષ્ટિકર્મિ વિષેનું કર્તૃત્વ તેમને વિષે છે એવા મત, બહુ દેવ કર્તૃત્વમતન.

POLYTHEISTIC a. (belief, worship &c.) દેવ અનેક-ધણા છે એવું, સૃષ્ટિ ચલાવવા વિષે અનેક દેવાને કર્તૃત્વ છે એવું, ધણા દેવનું; 2 (pers.) ધણા દેવા માનનારે, બહુ દેવ મતનું, બહુ દેવકર્તૃત્વ મતનું.

POMATUM s. [*Fr. pomme an apple*] પીળાસ પડતા ધોળા રંગનું ખુશ્બોદાર માથામાં ધાલવાનું, પોમીટમન.

POMEGRANATE *s.* [*L. pomum* an apple & *granatus* grained] (The fruit) ડહાડમન ; 2 (the tree) ડહાડમડી *f.*

POMMEL *s.* [*Fr. pommeau* from *pomme* an apple] A knob or ball મોમરેમ, મોરવાયેમ ; as, the p. of a saddle bow (મોડાના કાઠડાના) હાથાનો મોરવાયો, જીનો આગણો જોયો ભાગ. *vt.* કૂટવું, છૂદવું.

POMP *s.* [*L. pompa* = *Gr. pompe* a solemn procession, from *pempo* I send] A showy, ostentatious procession વરેણીમ, ધામધૂમવાળી સવારી ; 2 shew of magnificence દમદમીમ, દમદમાડમ, ઠાઠમાડમ, ધામધૂમ, બભકેમ, દમામમ.

POMPOUS *a.* (Manner, procession &c.) દમદમ્યા &c. ગું-ગું ભરેલું-દાર ; 2 boastful (account, description &c.) બેડસાઈ-પતરાજી-શેખી નું ભરેલું.

POMPOSIT *s.* દમદમ્યા-બભકા દારી *f.* (See Pomp 2) ; 2 બેડસાઈ, પતરાજી, શેખી *f.*

POND *s.* [*AS. pyndan* to shut in] (Natural) (વમર પાંધેલું) તળાવન, પલ્લન ; 2 (artificial) (પાંધેલું) તળાવન, કુંડમ, હોમ. તડામ.

PONDER *vt. & vi.* [*L. pondero* I weigh *pondus* weight] વિચારી જોવું, (-ગું)મનમાં તોલ-ચિતન-વિચાર ક.-કરી જોવો.

PONDERABLE *a.* [See Ponder] જોખાય-તોળાય યિવું, તોલ્ય.

PONDERABILITY *s.* જોખાય-તોળાય યિવું હોવું તે, તોલ્યતા *f.*

PONDEROUS *a.* બારેસલ ; 2 forcible જબરું, જીની સામાં ટકાય નહીં યિવું ; as, "pressed with the p. blow &c." જબરા આધાતથી દબાઈ જઈને. [કટાર, થુલન.

PONIARD *s.* [*L. pungo* I prick] જીની

PONTIFF *s.* [*L. pontifex* from *pons* a bridge, and *facio* I make] A high priest (પ્રાચીન ધર્મિહાસમાં રોમનો) મોટો ધર્માધિકારી ; 2 the Pope (રોમનો) રોમન-કથેલિક પવનો ધર્માધ્યક્ષ, પોપમ.

PONTIFICAL *a.* મોટા ધર્માધિકારી-પોપ નું,

PONTIFICATE *s.* (The dignity) પોપપણું, પોપની પદવી ; 2 (the reign) પોપની રાજ સત્તાનો કાળ, પોપનીરી *f.*

PONTOON *s.* [*L. pons* a bridge] લશ્કરને તાપડતોક જવું હોય તો જોના જોપર કાચો પૂલ નાખે છે યિવી હોડી, પૂલહોડી *f.*

PONY *s.* [*Fr. & Ir. poni*] જીનો ઘોડો, ટકુન, ટટવાણું.

POOH *int.* છુટ ! છુટ !

POOL *s.* [*AS. pol, L. polus* a swamp] (supplied by a spring) કોઈ નાળાનું પાણી જોમાં આવતું હોય અથવા જોમાં યઈને વહેતું હોય યિવો જીનો ઉંડો ખાડો ; 2 a puddle ખા-જોચિયું, ડેઝન ; as, a p. of blood લો-હીનું ખાખોચિયું.

POOP *s.* [*Fr. poupe, L. puppis*] વહાણના મુકાનવાળા ભાગમાં કસમીના ડાલ મુધી ને (સહુથી જીવું) તૂતક હોય છે તે.

POOR *a.* [*L. pauper*] Not rich ગરીબ, નિર્ધન, અધન, નિર્દય ; 2 indigent ખાવા ખાપરું નહીં ને રહેવા જીપરું નહીં યિવું, જીએ મરતું, દગદી, દરિદ્રી, છેક જીખડી ખારસ, ના-દાર, બિહોપજીવી ; The p. ગરીબચુરખાન *pl.* ; 3 lean (a horse, an ox &c.) મુડાલ, દુ-ખનું ; 4 of little value (material things) માલદવાઈ, ટૂટબેડીખા, નખનું ; P. fare નખનું-લખુંપાખું-આકસખાકસ ખાવાનું ; 5 (health) મુડાલ, નખનું, નરમ ; 6 sterile (soil) કસ વિનાનું, નખનું ; 7 (a literary composition) દમ-માલ-ખૂની-સમીચીન-તા વિનાનું, નખનું, નિર્માલ, અસમીચીન ; 8 trifling (an excuse, a plea, an opinion) નખનું, લલું ; 9 worthy of pity ખિચારું, ખાપડું, રંક ; as, p. creature ! રંકજીવ ; 10 (as a term of endearment) ખાપડ.

POOR-BOX *s.* બીખનો ગદસો-પેટી *f.*

POOR-HOUSE *s.* જીએ મરતા યોકિનું બરણ-પોષણ થાય તેને માટે ઉઠાવેલું કારખાનું, ધરમ-શાખા *f.*, ધર્મશાખા *f.*

POORLY *ad.* ગરીબાઈ થી-માં ; as, to live p. ગરીબાઈથી દુનિવાદારી ચલાવવી ; 2 with little profit, success, &c. નખનું, ખડુલાબ

- નફા-ફળ વગર ; as, to succeed p. in business ધંધા નબળો ચાલવા; 3 without excellence નબળું; as, to perform one's part p. કોઈ પોતાનો વેશ નબળો બજાવવા.
- a. જીવને સારું ન હોય એવું, અસ્વસ્થ.
- POP s. [Formed from the sound] ફટ-ખટ-ફપ દબને ચમકો અવાજ. *vt.* ફટવું, ફટ &c. દબને ખાલવું-અવાજ થવો; 2 (upon, in) to enter or issue forth quickly and suddenly સડપ-ચડપ-ફડપ લઈને આવવું-જવું-નીકળવું. *vt.* (into) to thrust or push suddenly સડપ-ચડપ દબને ધાલવું-ચૂકવું-ખોસવું; To p. the question તું મ્હારી સાથે પછણે એમ (કોઈ પુરૂષે કોઈ સ્ત્રીને) પૂછવું; 2 (corn) ફૂટે એમ ક. (ચણા વિગેરે-સેકીને).
- ad.* સફ-સડપ-ચડપ-ફટ દબને-લઈને.
- POP-GUN s. છોકરાંને રમવાની ખંદૂક, ફટકનળી
- POPE s. [*Fr. pape, L. papa* father] ખ્રિસ્તી ધર્મના રોમનકેથોલિક પંથનો આચાર્ય, પોપમ, પોપાચાર્યમ.
- POPEDOM s. (the office or dignity) પોપ પદવી, પોપાચાર્યત્વન; 2 (the jurisdiction) પોપનો મુલક-વિષયમ.
- POPERY s. પોપધર્મ તથા પોપધર્માચાર.
- POPISH a. પોપનું-વિષેનું, પોપધર્મનું.
- POPINJAY s. [*It. papa* father & *gallo* a cock] A parrot પોપટમ; 2 a fop શાન શાગતિયેમ, ફૂલકટાકિયેમ, વરણાગિયેમ.
- POPLAR s. [*L. populus*] એ નામનું એક વિલાયતી તથા ટુર્કિ આડ, “પોપ્લર”ન.
- POPPY s. [*AS. popig*] ખસખસનો છોડ; P. seeds ખસખસફ.
- POPULACE s. [*L. populus* people] સાધારણ-અબણ લોકમ્પ્લ., લોકમ, પ્રજા, પ્રજાતિ.
- POPULAR a. (an assembly, a vote &c.) લોક-પ્રજા &c. નું; 2 not abstruse (a book, treatise &c.) લોકથી સમજાય ના ઉપયોગમાં આવે એવું, સરળ, સ્વગમ, સુગમ, સુખોદ, લોકોપયોગી; 3 beloved by the people લોકને હોલું-ગમતું, લોક પ્રિય, પ્રજાને પ્રીતિકર; To make oneself p. કોઈ-એ લોકની પ્રીતિ મેળવવી; 4 prevailing
- among the people લોકમાં પસરી ગયેલું-પ્રચાર પામેલું, બહુ ફેલા ગયેલું; P. practices લોકાચાર.
- POPULARITY s. (કોઈના જીવનનું) લોકનું સહયોગ, લોક-પ્રજા પ્રીતિ-પ્રવર્તા.
- POPULARISE *vt.* લોકમાં ફેલાવવું, -નો લોકમાં પ્રચાર કર, પ્રચારિત કર.
- POPULATE *vt.* (See People *vt.* 1).
- POPULATION s. વસ્તી, કોઈ દેશ-પ્રાંત-મુલકના લોક સમસ્ત. [જાણ્ય.
- POPULOUS a. ઘાડી વસ્તી વાળું-નું, બહુ પ્ર-
- PORCELAIN s. [*It. porcellana* the Venus-shell which is transparent] ચિનાઈ વાસણ *pl.*; P. clay ચિનાઈ મટોડી.
- PORCH s. [*L. porticus* from *porta* a gate] બારણા આગળની-આગલી પરસાજ; 2 (in temples) રંગમંડપમ, સભામંડપમ.
- PORCUPINE s. [*L. porcus* swine & *spina* a thorn] સાહુડી; A p.'s quill સીસાળિયું.
- PORE s. [*Fr., L. porus, Gr. poros* from *peiro* I pierce] (in an animal membrane) રવાંડીનું છિદ્ર, રામકૂપમ; 2 (between the particles of a body) છિદ્રન, કૂપિકા. [વાન, સછિદ્ર-કૂપિકા.
- POROUS a. રામકૂપવાન; 2 છિદ્રમય, છિદ્ર-
- POROSITY s. રામકૂપવત્તન; 2 સ્પષ્ટદ્રતા, સાવકારતા.
- PORE *vi.* [prob. from *Gr. ephorō* from *epi* on or upon & *horō* I see] એકી નજરે જોયાં કર, નજર માંડીને-ઠેરવીને જોયાં કર.
- PORK s. [*Fr. pore, L. porcus* a pig] ડુકરનું માંસ-ગોશન.
- PORPOISE s. [*L. porcus* swine & *piscis* fish] ખીન્ન માછલાં ખાઈને રહેનારું એક મોટું માછલું, દરિયાઈ ડુકરન, સ્કર મત્સ્યન.
- PORRIDGE s. [perhaps a corruption of Pottage which see] વિલાયતી કાંજી.
- PORRINGER s. [from Porridge which see] વાડી, ખાલી, કટોરી.
- PORT s. [*Fr. & It.* from *L. porta* a gate] A harbour (ખંધિયાર) ખંદરન; 2 (વહાણમાં-

નો તોપનો) મારૈમ; 3 demeanour બાનીફ, ઢબફ; as, ".....majestic in his p." પ્રતાપી બાનીનો; 4 the larboard side કાબું ધરવું. *vt.* [*L. porto* I carry] કાબે ધરવું (સુકામ). [અર્થ, સુવાદા.

PORTABLE *a.* લઈ ક્રામ-જિવકી લઈજવાય

PORTAL *s.* નહોનો દરવાજો, બારીફ, ખિડકીફ.

PORTER *s.* A door-keeper દરવાજાનમ, દેવડીવાજોમ, દારપાલમ; 2 a carrier હેતરારી *f*, વાહનમ-ત્રીફ, બારવાહન.

PORTERAGES (લઈજવા-લાવવાની) મનૂરીફ.

PORTFOLIO *s.* [*—Fr. feuille* a leaf] (કાગળ વિગેરે મૂકવાનું) પોટફોલિયું, જોસ્થાનન.

PORT-HOLE *s.* (વહાણમાંનો તોપનો) મારૈમ.

PORTLY *a.* Of a noble appearance and carriage બાની-ઢબ દાર, બબ, બબત્રીફ; 2 corpulent ઢબળું, ફેદલ, અલકરબે.

PORTMANTEAU *s.* [*—Fr. manteau* a cloak] (હુધડાં ભરવાનું) પેટફોલિયું, કપડાદાનીફ.

PORTEND *vt.* [*L. por* for *pro* forth & *tendo* I stretch] આગળથી બતાવવું-જણાવું-જણવવું, (કસા) ઊપરથી આગળથી જણાવવું, ની નિશાણી હોવી, ની આગામી જણના ક.

PORTENT *s.* આવતી આકૃતની નિશાણી, અપ-માન-યુક્ત-શકુંનમ્પ્લ, અપ-અવચિન્દન, ફુશ્ચિન્દન, ફુર્નિમિતન.

PORTENTOUS *a.* કંઈ માફે થવાની જણના કરનારે, અરિષ્ટ-અશુભ જણક, અપયુક્ત &c. રૂપ.

PORTICO *s.* [*It. & Span., L. porticus*] બંગલાના બારણા આગળ બહારથી થાંમલા ઊપર નાખેલા ખુલ્લા છાપરા અથવા ધાખા તળેનો ભાગ, "પોર્ટિકો"મ, (બંગલાનો) મંડપમ.

PORTION *s.* [*L. portio*, akin to *pars* a part] A part ભાગમ; 2 a part assigned ભાગમ, હિસ્સેમ, અંશમ; as, "how small a p. to your share would fall" તમારી પાંતીએ કેટલો નહોનો ભાગ આવે; 3 વારસામાં મળેલો કે પોહેંચેલો ભાગ, મંડપ ભાગમ, મંડપારામ; 4 a wife's fortune સારવાસોમ, સ્ત્રીધનન, બાર્યારામ. *vt.* ના ભાગ ક., વહેંચવું, વહેંચી આપવું. [Port].

PORTLY, PORTMANTEAU (See under

PORTRAY *vt.* [*L. por* for *pro* forth & *traho* I draw] (lit.) (pers. & things) -નું (રંગત કે સારું) ચિત્ર કાઢવું, (pers. only) -ની (રંગત કે સાદી) છબી-તસ્વીર લેવી-કાઢવી-પાડવી; 2 (fig.) (character, deeds &c.) વર્ણવવું, -નું વર્ણન-બયાન ક.

PORTRAIT *s.* ચિત્રન, છબી *f*, તસ્વીર *f*; 2 વર્ણનન, બયાનન.

POSE *vt.* [*L. pono* I place] જવાબ દેતી અટકી પડે અમ ક., ની પૂછીને પેદ કાઢવી, ને સવાલ પૂછી પૂછીને અકળાવી નાખવું, -નું મ્હો-ફેંકી બંધ કરી દેવી.

POSITION *s.* [*L. positus* placed -See Pose] (the state or manner) રહેલાં-આવેલાં-બેબા રહેલાં-મૂકેલાં હોવું તે-હોવાની રીત, સ્થિતિફ; as, the p. of a person with respect to an object કોઈ પદાર્થને યોગે કોઈ માણસની સ્થિતિ; 2 site હોવા-આવેલાં-બેબા રહેલાં-મૂકેલાં હોવાની જગો-કેકાણુંન, સ્થિતિ સ્થાનન, અવસ્થિતિ *f*; 3 a thesis જેનું સ્થાપન કરવું છે-જેને આધારે દલીલ-વાદ ચલાવવો છે તે વાત, પૂર્વપક્ષમ, ફકિરકાફ; as, to maintain one's p. કોઈએ પોતાના પૂર્વપક્ષનું પ્રતિપાદન ક.; 4 social rank (લોકોમાં ગણાતી) યોગ્યતાફ, સ્થિતિ *f*; as, to attain to a high p. in society લોકના મંડળમાં જગી સ્થિતિએ પોહેંચી જવું; 5 (Arith.) ઈશરારીફ; Single p. એકપડી-એકકા ઈશરારી; Double p. બેવડી-દિધા ઈશરારી.

POSITIVE *a.* Actual, not negative ખરે-ખરું હોનારું, ખરેખરું, સાક્ષાત્; as, "the ceasing of pain does not operate like p. pleasure" મનઝલેરા મટવાથી થતી (મન ઊપરની) અસર સાક્ષાત્ આનંદની અસર જેવી હોતી નથી; 2 not relative આશુબાશુની અનિશ્ચિત વાત ઊપર આધાર ન રાખવું, સ્વતંત્ર હોનારું, સ્વતસ્સિદ્ધ, આત્મજાત, આત્મોત્પન્ન; 3 not implied (a promise, declaration) સ્પષ્ટ, ખુલ્લેખુલ્લું, ચોખ્ખાણીને કહેવું; 4 not circumstantial (proofs, evidence) પ્રત્યક્ષ, ચોખ્ખું, અનનુમેય; 5 compelling obedience, not ambiguous (commands

&c.) માનવું પડે યિવું, ખડાળ, સાફ, સ્પષ્ટ; 6 settled by arbitrary appointment (laws) મરજી પ્રમાણે કરાવેલું, ધક્કા નિયોજિત; 7 full of confidence (a) (pers.) બેધડક-હંમેશીન છાતી ઠાક બોલનાર-કહેનાર-લખનાર, (b) (assertions) &c.) બેધડક, છાતી ઠાક, દુદીબૂત; P. degree (gram.) અનન્યાપેક્ષકરૂપ; P. quantity (Alg.) ધનન, ધનપદન.

POSTURE s. Attitude શરીર-શરીરનાં અવયવો રાખવાની તરેહ-રૂપ, શરીરનું લઠણ-વલણ-રહણ-રહેણ, સ્થિતિ, અંગસ્થિતિ; In a sitting-standing-lying p. બેઠેલું, ઊભેલું, આડું પડેલું, 2 (fig.) mood (of affairs, mind) રંગમ, હંગમ, ડોળમ, સ્થિતિ. POSTURE-MASTER s. શરીરનું લઠણ રાખતાં શીખવનાર, અંગસ્થિતિ શિક્ષકમ.

POSSESS vt. [L. pot root of potis. able & sedeo I sit] To have and to hold-ની પાસે-ના હાથમાં-કબજામાં-વહિવટમાં-હવાલામાં હોવું; as, I p. lands of my own મહારી પાસે મહારી પોતાની ભીંમો છે; 2 to own-નું હોવું, ના ધણી-માલિક હોવું; as, I p. no right to it મહારી કંઈ તે બીપર હક નથી; 3 to have in one's keeping (blessings, confidence, affection) ભોગવવું, અનુભવવું, -ના બીપર (કંઈ) હોવું, -નું આસ્પદ-પાત્ર હોવું; 4 to enter into and influence (as an evil spirit) -માં બરાવું, -ને આવવું, -માં સંચાર ક. (બૂતે); 5 to control the will of (as an idea or passion) વશ ક., -ને વશ-આધીન થવું, -માં થી તણાઈ-બેંચાઈ-બંધવાઈ જવું, -માં આવેરા ક.; 6 (of) to put in possession of (-ના કબજામાં) આવવું, -ને ધણી-માલિક બનાવવું, સ્વાધીન ક.; To p. oneself સેવું, લઈવેવું, કબજામાં સેવું.

POSSESSION s. (The act) (See the verb); 2 (Law) actual occupancy કબજો, ભોગવટો, વહિવટ, હવાલો, ઉપભોગમ; 3 the thing possessed (a) (goods, land &c.) માલમ, મિલકત; Possessions માલમતા/મિલકત; (b) countries તાબાનો

મુલક, સંસ્થાન; 4 (by an evil spirit) બૂતબરામ્યેલું-આવેલું હોવું તે, આડું, બહારની પીડા-અર્થ, બૂતસંચારમ; 5 (by passion) આવેરાન.

POSSESSIVE a. (Gram.) સંબંધક, સંબંધ વાચક-અચક; P. case પદ્ધિ-સંબંધક વિભક્તિ.

POSSESSOR s. કબજેદારમ, ભોગવટદાર, વહિવટદાર, ઉપભોક્તામ.

POSSET s. [L. po root of poto I drink] દૂધમાં ફાક્ષરસ કે બીજે ઠાક એવો પદાર્થ નાખી કીધેલું પીવાનું, દૂધનું શરબત.

POSSIBLE a. [L. potis able, & sum, esse to be] હોવા-થવા-બનવા સરખું-જેવું-જેમ, હોઈ-થઈ-બની શકે યિવું, કરી-આવી શકાય યિવું, (બવિતુ-કર્તુ-દાતુ) શક્ય.

POSSIBILITY a. શક્યતા, બવિતુ-કર્તુ-દાતુ શક્યતા.

POST s. [Fr. poste = L. postis a post, from pono I put] A pillar ધામસોમ, ટેકો, સ્તંભ; 2 a station મુકામ, ઘાણ, ચોક; as, a military p. લશ્કરી ઘાણ; 3 a place, a public office જગ્યા, અધિકારમ, હોદ્દો; 4 (of letters) અર્થ, ટપાલ; P.-boy, P.-man અગ લઈજનાર-લાવનાર, અગવોળો, અર્થ; P.-haste અચ-ચોકી, મજલ દરમજલ, બીના-મુકામ કર્યા વગર, દોડતાં, રાતજેરાત ચાલીને; P.-horse અગનો-અગચોકી રાએણો ધોડો; P.-master પોસમાસ્તરમ; P.-office ટપાલહાફિસ; P.-paid ટિકિટ મહેરોલું, અગખરચ આવેલું. vi. અગચોકી ધોડા રાખીને ફરવું-જવું; 2 to travel with speed દોડવા-દોડતાં-ઉતાવળાં જવું. vt. (a notice &c.) મહેરવું, મારવું, લગાવવું; 2 to hold up to public reproach ઉધાડું પાડવું-ક., ચહુટે-અકષે ચઢાવવું, -ને ફજેત ક.; 3 to set or place (a sentinel &c.) મૂકવું, રાખવું, બેસાડવું; 4 (a letter) અગમાં નાખવું. ad. અગચોકી ધોડા રાખીને, મજલ દરમજલ; as, to travel p. અગચોકી ધોડા રાખીને ફરવું-જવું-મુસાફરી ક.; 2 with great rapidity ઉતાવળે-જું, દોડજું, સેદોડ-ધાડધાડ કરતાં.

POSTAGE *s.* ડાગપરચમ -લવાજમ; P-stamps ડાગની ટિકિટ.

POSTER *s.* મહેડવાનું મહેડું બહેરનામું. [સીલ્ફ.

POST-MARK *s.* ટપાલ હાકીસની છાપ-મહેરફ.

POSTILLION *s.* ડાગચોકી રાખેલા ઘોડા બેડવાની ગાડીના ઘોડા ઉપર બેસી તેને હાંકનાર.

POST-DATE *vt.* [*L. post* after & *Date*, which see] (a letter, bill) પછીની-આવતી તારીખ નાખવી (જેમ ૫ મીએ લખાચ્છેલા હોય તે ૧૫ મી).

POST-DILUVIAN *a.* [*L. post*, *de*, and *luo* I wash] ગૂહ-નોહાના વખતની જગરેલ પછીનું. *s.* ગૂહના વખતની જગરેલ પછીનું માણસ.

POSTERIOR *a.* [*L. from posterus* coming after] પછીના વખત-જમાના નું, પછી થયેલું, પછીનું, પશ્ચાત્-અપર કલિક. *s.* (*pl.*) ગાંડફ, પશ્ચાત્બાગમ, યુદ્ધરેશમ.

POSTERITY *s.* પેઠી પર પેઠી છોકરાં *npl.*, પ્રભ્, સંતતી *f.* વંશજેમ *pl.*; 2 succeeding generations પછીની પ્રજા; as, "P. shall read my name" પછીની પ્રજા મહારું નામ વાંચવાની. [-દરવાજેમ, ઉપદારન.

POSTERN *s.* પાછલું-છાનું-ચોર-હાનું પારાછું

POST-FIX [*L. post* after & *Fix*, which see] અનુગમ, પત્થમ, કોઈ રાખ્દને અંતે જોડેલા અક્ષર-અક્ષર-બીજે રાખ્દ. *vt.* અંતે ચૂકવું-જોડવું-લગાડવું.

POSTHUMOUS *a.* [corr. from *L. postumus*, superl. of *posterus* coming after] (a child) બાપ મૃત્યા પછી જન્મેલું, આધાનનું, સગર્ભા મરીગયેલી સ્ત્રીને ચીરીને કાઢેલું; 2 (writings, works) અંધકાર મરી-ગયા પછી બહાર પાડેલું-પ્રગટ કીધેલું-છાપેલું; 3 (fame) મૃત્યા પછી આલ્યાં કીધેલું-કરવું.

POST-MERIDIAN *a.* [*L. post* after & *Meridian*, which see] (written P. M.) બપોર-મધ્યાહ્ન પછીનું, નમતા પહેર-અપરાહ્નનું, અપરાહ્નિક; as, at 2 p.m. બપોર પછીના બે વાગે. [મરજોતર.

POST-MORTEM *a.* [*L.*] મૃત્યા પછીનું,

POSTPONE *vt.* [*L. post* after & *pono*

I put] ઘોડી મુદત સુધી બંધ રાખવું, વિચાર પર-મુલતવી રાખવું.

POSTPONEMENT *s.* (See the verb).

POSTSCRIPT *s.* [*L. post* & *scriptum* written] તાજ કલમ્, પશ્ચાત્-પુનરુ લખમ.

POSTULATE, *s.* [*L. postulo* I demand] A position assumed સમાનિત પૂર્વપક્ષ, ૪-૭ કલ્પનાર્થ; 2 (geom.) સ્વીકૃત પક્ષમ.

POSTURE, POSTURE-MASTERS (See under Position).

POSY *s.* [corr. from Poesy-which see] (વીંટી, પગલાં વગેરે ઉપર લખેલા) લખમ, કોતરેલી-લખેલી કહેલી; 2 (See Nosegay).

POT *s.* [*Fr., Dut., & Sw. Goth. pot*, allied to *L. poto* & *Sans. pd* to drink] (*a*) મટોડીનું-માટીનું વાસણ (માટલું, કુંકું, ધડો, ગોબો, ધાડવા વિગેરે); Pots and pans હાલ્યાં ડોબરાં; (*b*) તાંબા પિત્તળ વિગેરેનું વાસણ (ચર, કુંડી, પાતેલું, થાળી, કડાઈ, દેગ, ધડો, કળસિયો વિગેરે), ધાતુપાત્રન; Pots and pans વાસણ કુસણ; To go to p. મુલામાં જવું, બળવું.

POT-BELLIED *a.* પેટની ફૂંદવાળું, દૂંદાળું-ડૂંડાળું.

POT-HERB *s.* શાકન, (શાકની) બાજીફ.

POTSHERD *s.* ભાંગેલા વાસણનો કકડો, (of earth) ઠીકરું.

POT-HOOK *s.* દેવતા ઉપર તપાવવાના વાસણ લટકાવવાની હૂક-કડીફ-આંકડીફ.

POTTED *a.* કોઈ વાસણમાં મસાલા સાથે રાખેલું-ભરેલું-ભરી ચૂકેલું.

POTTAGE *s.* ગોરા અને ધણું ખરું કોઈ શાક પાણીમાં ઉકાળીને કીધેલા રસબાડ જેવા ખાવાનો પદાર્થ, માંસનું-વિલાયતી ડચું.

POTTER *s.* કુંબારમ, પ્રભપતિમ.

POTTERY *s.* Earthenware કુંબારનાં-માટીનાં વાસણ; 2 (the place) કુંબારની વાસણ ધડવાની જગો, કુંબારશાળા *f.*

POTABLE *a.* [*L. poto* I drink] પીવા જેવું-સરખું, પેય, પાનયોગ્ય. *s.* પીવાનું, પેયન.

POTATION *s.* A drinking bout પીવાનો મુકંડો, કોલાચ્છિક જણે સાથે પીવું તે-પીવાની બેય; 2 a draught ઘૂંટણમ.

POTION *s.* પીવાનું ઝીસડ, પેયોપધન.

POTASH *s.* [Pot & Ashes which see] એક જાતના રાષાની રાખ ધોઈને કાઢેલા ખાર, ખારમ, ક્ષારમ.

POTATO *s.* [South Amer. *battatas* corr. from *papasttu* the native name] (a) (the root) બટાટું, અરબ્બીન, અંગેાકડું, (b) (the plant) અરબ્બીનો રાપ; Sweet p. (a) (the root) રતાજુકંદમ, રતાજુમ, (b) (the plant) રતાજુકંદનો વેણા.

POTENT *a.* [*L. potens* powerful, from *potis* able & *ens* being] Powerful (a) (a medicine, drink &c.) આકરું, તેજ, જલદ, જલમ, ગુણકારી, યુજરદ, રામખાણ, (b) (a monarch) બળવાન, સમર્થ, દિગ્ગજ જેવું, પ્રતાપી, પ્રતાપવાન, જયરદસ્ત, (c) (arguments &c.) મજબૂત, બળવાન.

POTENCY *s.* (a) આકરા &c. પાણું, (b) બળવાન &c. પાણું, બલન, સામર્થ્યન, પ્રતાપમ, (c) મજબૂત &c. પાણું, મજબૂતી, બલન.

POTENTATE *s.* પ્રતાપી-સમર્થ રાજામ.

POTENTIAL *a.* હેઠશકે એવું, સંભવિત, સંભાવ્ય; P. mood (gram.) રાખ્યાર્થમ, રાખ્યપન.

POTHER *s.* [corr. from Powder, which see] ધમચકડું, તોફાનન, ગરબડાટું.

POT-HOOK *s.* (See under Pot).

POTION *s.* (See under Potable).

POTTAGE, POTTER, POTTERY *s.* (See under Pot).

POUCH *s.* [*Fr. poche* a pocket, See Pokes.] A bag ખણેચી, થેલી, તોપરી, (for shot, cartridges) તોસ્તાન; 2 (of birds and marsupials) કોથળી.

POULTICE *s.* [*L. puls, pultis* a thick pap] (ગડગુમડ ઊપર ચૂકવાનું) પેટીસ. *vt.* -ઊપર પેટીસ ચૂકવું.

POULTRY *s.* [*Fr. poulet* a chicken, *poulette* a young hen] ખાવાને અને બેદાં તથા પીંછાંને માટે પાળે છે તે પક્ષીઓ (મરધાં, ખતક વિગેરે), મરધાં કૂકડાં *npl.* [વચનાર.

POULTERER *s.* મરધાં કૂકડાં વાળેલ-વાળી.

POUNCE *s.* [*Fr. ponce, L. punex* a volcanic substance] સાહી પસરી ન જાય

તેને માટે નાખવામાં આવે છે તે જુદા, વિલાયતી રેતી; P.-box વિલાયતી રેતદાની.

POUNCE *vi.* [*L. pingo* I prick] (on, upon) ઝડક મારવી-મારીને પકડી ઘવું.

POUND *s.* [*L. pondo*, allied to *pondus* weight] (lb. Av.) (અનાજ વિગેરે તોળવાનો) “પાઉન્ડ”મ, સરતી સવાસેર ને અલી પૈસાબાર, રતલ; 2 (lb. Tr.) (સાનું રૂપ તોળવાનો) “પાઉન્ડ,” રજા તોલા *m pl.*; 3 (£.) વીસ શિલિંગની કિંમતનો ઈંગ્લાન્ડનો એક નામનો સિંકો, દસ રૂપીઆ.

POUNDAGE *s.* દર પાઉન્ડે કેટલી છૂટ-લવાજમ તે, (પાઉન્ડે) આની, આની કપાત-છૂટ-લવાજમ-દસ્તુરી.

POUNDER *s.* (pers.) પાઉન્ડની આવકવાળું-નો રજાઉ; as, a ten p. (વરસ દહાડે) દસ પાઉન્ડની આવકવાળો; 2 (things) પાઉન્ડી, પાઉન્ડિયા, રતલિયા; as, a six-p. છ પાઉન્ડિયા તોપ(નેમાં છ પાઉન્ડ વજનનો ગોળો રહે એવી).

POUND *s.* [*AS. pund* from *pyndan* to shut up] રખડાં ઢોરને પકડીને ગોંધવાની સરકારી જગો, ડબ્બું-ડબ્બું. *vt.* ડબ્બામાં ધાલવું-ગોંધવું.

POUNDAGE *s.* ડબ્બામાં ધાલેલાં ઢોરની છેડા-મણી, (ઢોર જનું ચૂકવા બદલ) દંડન.

POUND *vt.* [*AS. punian* to bruise] (spice, salts) ખાંડવું, ફટવું; 2 (rice &c.) છુડવું.

POUNDER *s.* (pers.) (See the verb); Rice p. ગોલેમ; 2 (instrument) ડોડેમ, દસ્તોમ, પરાયેમ, કુદકું, સાંભેલું; Rice p. મુસળું.

POUR *vi.* [prob. connected with *Sans. parivah, pari* quite round & *vah* to carry] (lit.) (in a stream) (a) water &c.) -ની નદી વહેવી, બહાં-નીકળ્યાં જવું, -ની સંતત ધારા ચાલવી, બળબળ-ભગભગ-ધારેથી કરતાં નીકળવું-વહેવું, (b) (rain) ધારેથી-મુસળધાર વરસવું-પડવું; 2 (fig.) (in a crowd) -નું ધાડું ને ધાડું-ઊપરાચાપરી-દગલેલેજ આભ્યાં-આભ્યાં-નીકળ્યાં જવું; as, applications p. in by thousands હજારે બંધ અરજીઓ ઊપરાચાપરી આવી જાય છે.

vt. (water, wine &c.) રેડવું, નામવું; 2 to emit -ની સરણુ-આધ-પ્રવાહ વહેવાવવા, -માંથી (કસાની) સરણુ &c. વહેવી; as, "London doth p. out her citizens" લંડનમાંથી લોકોની સરણુ વહેછે; 3 to give vent to (soul, emotions, feelings) આલી ક., -નો ઝેભરો કાઢવો; To p. out one's fury upon another કોઈના ઉપર ઉતરી પડવું-કડાકી ક., કોઈને સપાટામાં લઈ લેવો, કોઈની ધોકડી ધાવી.

POUT *vi.* [old Fr. *bouter* to thrust forward] (with the lips) મ્હો મચકાવવું-મરેડવું; 2 to look sullen આંક ફરકાવવા, મ્હો આંધાવવું, ધુમરાવવું, બારમાં હોવું-આવવું, -ની યુદ્ધાક્રવી; 3 to protrude (lips &c.) ફરકવું

POVERTY *s.* [*L. paupertas* from *pauper* poor] (lit.) પેસાની ગરીબાઈ, નિર્ધન-નિઃકંચનપણું, દરિદ્રતા *f.* નિર્ધન અવસ્થા *f.*; 2 (fig.) (as of language, sentiment &c.) ખોટાઈ, ન્યૂનતા *f.*, નિર્માલપણું.

POWDER *s.* [*Fr. poudre, L. pulvis* dust] Dust (*a*) (generally) બૂકો *m*-કી *f.* (*b*) (medicinal) ચૂરણ *n*, ચૂર્ણ *n*; 2 gun p. બંદૂકનો દારૂ; P.-flask (દારૂ ભરવાની) બતક *f.*; P.-horn (દારૂ ભરવાની) સીંધડી; P.-mill બંદૂકના દારૂનો સાંચો. *vt.* -નો બૂકો ક.; 2 to sprinkle with p. -ઝેપર (કસાનો-કોઈ) બૂકો ભભરાવવા-લગાવવા-ચોપવા-નાખવા-છાંટવા; 3 to corn (meat &c.) -ઝેપર મીઠું ભભરાવવું, -માં મીઠું નાખવું, મીઠામાંનાખવું, -ને મીઠું દેવું.

POWDERY *a.* Friable જરામાં બૂકો થઈ જાય અવું, ભગરું; 2 બૂકો ભભરાવેલું &c.

POWER *s.* [*L. posse, potesse* from *potis* able & *esse* to be] Capacity for action શક્તિ *f.*, ક્રિયારક્તિ *f.*; as, p. of attraction આકર્ષણશક્તિ; To have (it) in one's p. કોઈના હાથ-અધિકાર માં હોવું; 2 ability regarded as exerted (of truth, argument, medicines &c.) જોર *n*, બળ *n*, કહે-અતન, મજબૂતી *f.*, સામર્થ્ય *n*, ગુણ *m*, પ્રતાપ *m*; 3 susceptibility શક્તિ *f.*, દ્રવ્યશક્તિ *f.*,

બ્યાપારસહનયોગ્યતા *f.*; as, p. of endurance સહનશક્તિ; 4 influence, dominion હાથ ઊપર હોવો તે, સત્તા *f.*, હકૂમત *f.*, પ્રબળ, પ્રાબલ્ય *n*, આધિપત્ય *n*; To be in one's p. કોઈના હાથ-બાણમાં હોવું, કોઈના હાથમાં યુદ્ધી હોવી; 5 a sovereign or state સરકાર *f.*, સત્તાધીરા *m*, હકિમ *m*; as, the Great Powers (યુરોપની) મ્હોટી સરકારો; England is a great naval p. ઈંગ્લાન્ડની સરકારનું સમુદ્ર ઊપર ધણું બળ છે; 6 superhuman agent (દેવ-અસુરો) શક્તિ *f.*-દેવતા *n*; as, the powers of darkness પાપ કરાવનાર અસુરો દેવતા; 7 a military or naval force (પુરિષ કે તરીનું) લશ્કર *n*, (જલ કે સ્થલ) સૈન્ય *n*, સૈન્ય-સેનાબાર; 8 (math.) ધાત *f.*; 9 (mental) (*a*) શક્તિ, (*b*) (pl.) હોરા *m* pl., અક્ષલ *f.*, બુદ્ધિ *f.*; as, ".....the sudden surprise of my powers &c." મ્હારા અકદમ હોરા આવતે થઈ જવા; 10 (Mech.) બલ *n*, શક્તિ *f.*; Horse p. અખબલ; The mechanical powers યાંત્રિક શક્તિઓ; Water p. વારિ બલ; 11 (Optics) પુલ્કી આંખ દેખાય તે કરતાં મ્હોટું જણાય અંધી શક્તિ-ગુણનું પ્રમાણ, પાણી *n*; 12 (Physics) ગુણ *m*, શક્તિ *f.*; 13 (Law) (આપેલો-મેળેલો) અધિકાર, સત્તા *f.*, અધિકાર *m*; as, the powers of a magistrate માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર; P. of attorney મુજાર-અધિકારનામું.

POWERFUL *a.* (*a* pers., animal) જબરું, જોરાવર, બળકટ, મજબૂત; 2 (*a* pers., monarch) બારે સત્તા-હકૂમત-આધિપત્ય વાળું, બળવાનું, સમર્થ, જબરદસ્ત; 3 (*a* lens &c.) ધણું જ પાણી દાર-વાળું; 4 (light, heat, a medicine &c.) જબરું, આકરું, કરૂં, ઉગ્ર; 5 (argument) મજબૂત, જબરું.

POWERLESS *a.* અશક્ત, દુર્બલ, શક્તિહીન.

POWERLOOM *a.* કોઈ યાંત્રિક શક્તિવડે ચાલતો લુધડાં વણવાનો સાંચો, અંતર-ચંચ સાળ *f.*

POX *s.* [contr. of Pocks pl. of Pock, which see] *Leus venerea* રોગ *f.*, ઉપદ્રવ *m*; 2, 3 & 4 (See Chicken-p., Cow-p., & Small-p.).

PRACTISE *vt.* [*Gr. praktikos* from *prasso, praxo* I do] To do habitually, (charity, fraud, gaming &c.) હુમરા-ધ-છીપાર ક. -આચરવું-વાપરવું-રમવું, હુમરા કર્યાં-વાપર્યાં-રમ્યાં ક., કરવા &c. ની ટેવ-અભ્યાસ હોવો; 2 to exercise (a trade, profession &c.) કરવું, ચલાવવું; 3 to commit કરવું; 4 to accustom -ને ટેવ-અભ્યાસ-હાવરો -પાડવો-પડાવવો-રખાવવો, મચેલું રાખવું. *vi.* (કંઈ કરવા-રમવા-વગાડવાનો) હાવરો-અભ્યાસ ક.-રાખવો, રમવું, વગાડવું; as, to p. with the broad-sword ધાખના પટા રમવા-રમવાનો હાવરો ક.; 2 (on) to try artifices છુજ ક., પેચ-પેચપાચ-ઘવપેચ રમવો, કપટ ક.; 3 (as a lawyer) વકાલત-ખુશારું ક.; 4 (as a physician) વૈદ્ય ક.

PRACTICABILITY *s.* થવા &c. નેવાં હોવું તે, આચરી-અમલમાં લાવી શકાય એવાં હોવું તે; 2 જ્યાં આવવા નેવાં હોવું તે, ગમતાઈ, ગમનીયતા *f.*

PRACTICABLE *a.* (a scheme, virtue &c.) થવા-ખનવા-અમલમાં આવવા નેવું, આચરી-અનુભવી શકાય એવું; 2 (a road) જવાઆવવા નેવું, જઈ આવી શકાય એવું, ગમ્ય, ગમનીય.

PRACTICAL *a.* (a) (duties, purposes, knowledge &c.) દુનિયામાં કામ લાગે એવું -કામનું-ઉપયોગી, બ્યવહારીપયોગી, સિદ્ધ અનુભવ-કૃતિમાં આવે-સેવાય એવું, (b) (understanding, turn of mind &c.) દુનિયામાં કામ લાગે એવી-ઉપયોગી-બ્યવહારીપયોગી-સિદ્ધ અનુભવની-કૃતિની વાત દેખે-ઊપર ઊતરે-પ્રવર્તે એવું; 2 derived from practice (skill, knowledge &c.) અભ્યાસ-સિદ્ધ અનુભવ-કૃતિ-બ્યવહારનિયોગથી મેળવેલું, અનુભવસિદ્ધ, અભ્યાસ-કૃતિ-બ્યવહારનિયોગ સિદ્ધ-પ્રાપ્ત-જનિત; 3 evincing practice or skill (a) (pers.) ગણેલ-લું, સિદ્ધઅનુભવી, બ્યવહાર-કૃતિ કુશલ, (b) opinions, works &c.) ગણેલ &c. પછાનું, ગણેલ-સિદ્ધ અનુભવી માણસનું -ના નેવું; P. joke છેડખાની *f.* (સાચું માણસ) બની બચ એવી ટોળ-મજક *f.*

PRACTICE *s.* Customary actions (a) ચાલમ, ટેવ, અભ્યાસ, હાવરો, વહીવટ, રીતિ, સંપ્રદાય, પરિપાટી, (b) (pl.) આચરણ *npl.*, ચાલ; 2 constant use બ્યવહાર, વહીવટ, પ્રચાર; 3 action (distinct from theory) ખરેખરું ક.-અનુભવવું-આચરવું તે, સિદ્ધ અનુભવ, કૃતિ; 4 (of medicine, law &c.) અનુભવમાં લાવવું - સેવું તે, ધંધો ક. તે, બ્યવહાર નિયોગ; 5 (of a lawyer, physician &c.) ધરાકી *f.*; 6 (arith.) પાંતી, પાંતીના હિસાબ; 7 (law) વહીવટ, શિરસ્તો *m.*

PRACTISED *a.* ખૂબ ધંધાએલું, પહેાળા અભ્યાસ-હાવરાવાળું, પૂરેપૂરું; as, a p. speaker બાવણ કરવામાં પૂરેપૂરો.

PRACTITIONER *s.* ધંધો કરનાર, વૃત્તિક; Legal p. વકીલ, ખુશાર; Medical p. વૈદ્ય, દાખર, હકીમ.

PRAGMATIC-AL *a.* [*Gr. pragma* a deed, from *prasso* I do] ખટું હડાયું થનાર, આપું-ડોહડ હડાયું, માથામાર.

PRAIRIE *s.* [*Fr.* = an extensive meadow, *L. pratium* a meadow] અમેરિકાનું ખીડ

PRAISE *s.* [*Fr. preis* from *L. pretium* price or reward] Laudation વખાણ *npl.*, તારીફ, શાખાસી, સ્તુતિ, પ્રશંસા; 2 (to God) સ્તુતિ, ધંધરસ્તુતિ, ધંધરના ગુણ ગાવા તે; 3 object, ground &c. of p. સ્તુતિનું કારણ-વિષય-આસ્પદ. *vt.* વખાણવું, -નાં વખાણ &c. ક. -ને શાખાસી આપવી; 2 ના ગુણગાવા, ની સ્તુતિ ક.

PRASEWORTHY *a.* વખાણવા-વખાણ કરવા નેવું, શાખાસી આપવા લાયક, સ્તુતિપાત્ર-યોગ્ય.

PRANCE *vt.* [allied to *Span. brincar* to leap] (પાછીદાર ધોડાએ) એક ને એક ટોકાણે કદમ ઉછાળ્યાં કરવાં, થરકવું.

PRANK *s.* [from *Prance*, which see] મહેનકું-કાંન *pl.*, ચાળામ-જામ *pl.*, ચસકામ-કામ *pl.*, મફટચેષ્ટા *f.*

PRATE *vi.* [*Dut. praaften* from *praat* talk or chat] બકવાટ-બકબકાટ-લવરી-લવલવ ક. *vt.* બકવું, લવવું, બરડાં ભવું. *s.* બકવાટ, લવરી, લવલવ, ભવ્યમ.

PRATER *s.* અકવાટિયે*m*-યેણુ *f.* લવરીખોર.

PRATTLE *vi.* (બળિક) લવારો ક. *s.* લવારો*m.*

PRATTLER *s.* લવારોખોર.

PRAVITY *s.* (See Depravity).

PRAWN *s.* [?] કાચબા તથા કરચલાના જેવી ચામડીનું ખાવામાં ધણું સવાદ ગણાતું પ્રાણી.

PRAY *vi.* [*Fr. prier, L. precor*] To entreat કાલાવાલા-આજીજી ક., કગરવું, કરગરવું, આજી-રતાથી વિનંતિ ક.; P. tell me; or tell me, I p. મહેરબાની-કૃપા કરીને કહે; 2 (to God) પ્રાર્થના-ઈશ્વર પ્રાર્થના-અંદગી ક. *vt.* ના કા-લાવાલા &c. ક., ની આગળ કગરવું, ની આજી-રતાથી વિનંતિ ક.; To p. for (a) (pers.) ને માટે (કંઈ) ઈશ્વર પાસે માગવું, ને વાસ્તે ના હકમાં પ્રાર્થના ક. (b) (things) માગવું, કગરીને માગવું.

PRAYER *s.* Earnest request કાલાવાલા*npl.*, આજીજી, કગરા*m*, અરજ, આજીર વિનંતિ; 2 (written) આજીજી ભરેલી અરજી, આજીર વિનંતિપત્ર; 3 the thing asked (માગેલી) દાદ, (ખતાવેલી) અપેક્ષા; 4 (to God) પ્રાર્થના, ઈશ્વર પ્રાર્થના, અંદગી.

PRAYERFUL *a.* ઈશ્વર પ્રાર્થના કરવા ઊપર આ-સક્તિવાળું, પ્રાર્થનાનિષ્ઠ, ભક્ત્યાસક્ત.

PRAYERLESS *a.* જાણી જોઈને હંમેશા ઈશ્વર-પ્રાર્થના નહીં કરનાર, બાકલ, નાસ્તિક.

PRE [*L. prae* before] એ ઉપસર્ગ છે ને એનેા અર્થ “પહેલાં,” “અગાઉ” અને (સ-માસમાં) “પૂર્વ,” “આદિ” થાયછે.

PREACH *vi.* [*L. praedico* from *prae* be-fore & *dico* I say] બાઈબલનો ધર્મ કહેવા, ખ્રિસ્તી ધર્મનો ઉપદેશ-બોધ ક. *vt.* To utter in a sermon (ખ્રિસ્તી) ધર્મકથનમાં કહેવું-જણાવવું; 2 to speak in favour of નો ઉપદેશ-બોધ ક.; as, to p. morality નીતિનો બોધ ક.; 3 to deliver (a sermon, discourse &c.) કરવું, કહેવું, આપવું.

PREACHER *s.* ખ્રિસ્તી ધર્મોપદેશક*m*, બાઈબલ-નો ધર્મ કહેનાર; 2 ઉપદેશક*m*, બોધકર્તા*m*.

PREADAMITE *s.* [*Pre & Adam*] આ-દમની પહેલાં પૃથ્વી ઉપર હોનાર-રહેનાર.

PREAMBLE *s.* [*L. ambulo* I go about] કાયદો બનાવવાનું કારણ તથા હેતુ જેમાં કહેલા હોયછે તે ભાગ, કારણ-ઉદેશ ભાગ*m*, ઉદેશ*m*.

PRECARIOUS *a.* [*L. precor* I pray] જેનું કંઈજ શાશ્વત નહીં એવું, છેકજ અશા-શ્વત-અનિશ્ચિત.

PRECATIVE, PRECATORY *a.* [See Precarious] પ્રાર્થના-વિનંતિ ગું-રૂપ; P. mood વિનંત્યર્થ*m*.

PRECAUTION *s.* [*L. caveo* I beware] Previous caution આગળથી રાખેલી હેશિ-યારી-સાવચેતી*f*-ભાન*n*, અગમચેતીપણ*n*; To take p. against સામે પાળ બાંધવી-બાંધી મુકવી; 2 a precautionary act આ-ગળથી હેશિયારી રાખીને કાષિલા ઉપાય, કરી મુકેલા-મુકવાનો ઈલાજ, પૂર્વોપાય*m*.

PRECAUTIONARY *a.* અગમચેતીપણાનું, આ-ગળથી ચેતીને-ચેતવાને માટે કહેલું-કાષિલું, લા-ભ સંપાદન થાય અથવા અલાભ થતોઅટકે એવું.

PRECEDE *vt.* [*L. cedo* I go] (lit. & fig.) (કોઈ-કસા) ની-થી-આગળ-પહેલાં હોવું-થવું-બનવું-આવવું-જવું. (fig.) ના કરતાં મ્હે-ડી ગણતીમાં હોવું.

PRECEDENCE, PRECEDENCY *s.* આગળ-પહેલાં હોવું તે-હોવા &c. પણ*n*, અગ્રવર્તિત્વ*n*, પૂર્વાગમન*n*, પૂર્વઅસ્તિત્વ*n*-જૂતત્વ*n*-ગમન*n*; as, by the p. of this event to that તે-નાથી આ વાત પહેલી બનવાને લીધે; 2 right to a more honourable place મ્હેડી જ-ગોનો હક, અગ્રસ્થાનાધિકાર*m*, અગ્રગણ્યતા*f*, અગ્રમાનાહતા*f*, અગ્રસ્થાનાહતા*f*; 3 supe-riority (of desires &c.) આગેવાની*f*, મુખ્યતા

PRECEDENT *a.* આગલું, પહેલાનું, આગળનું, (in comp.) પૂર્વ. *s.* આધાર ગણવા જેવા આગળનો દાખલો, આગલો-પહેલાનો-પૂર્વ-નો આધાર. [એવું.

PRECEDING *a.* આગલું, આગળનું, ઉપર ગ-
PRECESSION *s.* આગળ જવું તે, ગતિ*f*; P. of the equinoxes ક્રાંતિપાતગતિ*f*, અયનાંર*m*.

PRECENTOR *s.* [*L. cantor* from *cano* I sing] ગવાડનાર, મુખ્ય ગાયક*m*.

PRECEPT *s.* [*L. capio* I take] હુકમ*m*, આચાર*f*, (કારતું) પ્રીતિ*n*.

PRECEPTIVE *a.* (writings &c.) જેમાં હુકમ-આચાર છે-લખેલી છે એવું, (in comp.)

આગા ; 2 of the nature of precepts
હુકમ-આગાના જેવું, આગારૂપ ; as, a p.
lesson આગારૂપ બોધ.

PRECEPTOR *s.* ગુરૂમ, આચાર્યમ.

PRECESSION *s.* [See under Precede].

PRECINCT *s.* [—*L. cingo* I gird] હુદ્ડ.

PRECIOUS *a.* [*L. pretium* price] Costly

બારે કિમ્મતનું, કિમતી, મહામૂલ્ય; P. metals
કીમતી ધાતુઓ (સોનું તથા રૂપું); P. stone
મહામૂલ્ય, રત્ન, અમર, જવાહીર; 2 (mor.)
very valuable ધાતું કિમતી, અમૂલ્ય, અ-
પૂર્વ; 3 (in irony) (a) (pers.) આસું, પાકું,
પૂરું, (b) (things) આસું, ધનતર, સતર આ-
ના-આનાનું.

PRECIPITATE *vt.* [—*L. caput* the head]

To throw headlong (a) હુંધે માથે ઢોળી-
હસેલી પાડવું, (b) (oneself) હુંધે માથે પડવું,
અંપાપાત ક.; 2 to urge with violence

(rain, fall &c.) ધડધડાવીને લાવી-કરી ના-
ખવું-આરંભી દેવું, ધડધડાવી-ઝાઝી-ધમકાવી
દેવું, -થી ધડધડાવીને આવવું; 3 throw down
(a matter in solution, &c.) નીચે-તળિયે
ઉતરી પડે એમ ક., તળિયે બેસાડવું, -થી તળિયે
બેસવું. *vi.* નીચે ઉતરી પડવું, તળિયે બેસવું.

a. Headlong (a torrent, fall &c.) ધડ-
ધડ પડવું, ધાંધા કરીને પડવું-ઠેલું, ધડધડાવ
જેવું; 2 rashly hasty (pers.) ધાડધાડ-સે
દોડ કરનારું, ધાડધાડિયું, અંપલાવીને પડનારું,
અતીસે ઉતાવળિયું; To be p. in ધાડ ધાડ
&c. કરીને ક., -માં અંપલાવીને પડવું, -માં અ-
તીસે ઉતાવળ ક.; 3 hasty, rapid (a mea-
sure, course &c.) ધાડધાડ-સેદોડનું-કરીને
કાપીલું, ધાડધાડિયા, કાચા વિચારનું, ઉતાવળિ-
યાપણનું. [રાડામ.

PRECIPICE *s.* છેક સિંદો ને હુંચો ઢોળાવ, ક-

PRECIPITANCE-CY *s.* ધાડધાડિયા-અતીસે ઉ-
તાવળિયાપણનું, ધાડ, ધાડધાડ, સેદોડ, અ-
તીસે ઉતાવળ.

PRECIPITANT *a.* (See Precipitate *a.* 1);
2 hasty (pers.) ધસબળું, ધડધડ-સેદોડ ક-
રવું; 3 rashly hurried or hasty હુડા હુ-
ડવું, એકદમ આંખ મીચીને-આંધળા થઈને

-છેક વગર વિચારે કાપીલું-ઉઠાવેલું, એકદમ
વગર વિચારું; as, “p. rebellion” એકદમ
છેક વગર વિચારે ઉઠાવેલું ખંડ.

PRECIPITANTLY *ad.* ધસબર, હુડાહુડ કરીને
-કરવું, છેક વગર વિચારે.

PRECIPITATELY *ad.* અંપલાવીને, ધાડધાડ-
ઉતાવળ કરીને, ઉતાવળિયાપણથી.

PRECIPITATION *s.* (the act) હુંધે માથે ઢોળી
પાડવું ને, હસેલી પાડવું ને, અધઃસ્ત્રેપમ ; P.
of one's self અંપાપાતમ; 2 ધડધડ પડવું ને,
ધાંધા કરતાં પડવું-વહેવું ને; 3 ધાડધાડ, હુ-
ડાહુડ, સેદોડ; 4 (See Precipitate *vt.* -3).

PRECIPITOUS *a.* Very steep (a cliff, hill
&c.) છેક ઊંચું-સિંદું, ઊંચું ને ઊંચું; 2 (See
Precipitate *a.* 1); 3 hasty, rash ઉતા-
વળિયા-ઝાડસપણનું, વગરવિચારે એકદમ ક-
હેલું-કાપીલું.

PRECISE *a.* [—*L. cædo* I cut] Exact

(a) (a rule, law &c.) ચોક્સ, પૂર ચોક્-
સાઈથી કહેલું-કાપીલું, પૂર ચોક્સાઈનું બરેલું,
યથાર્થ, (b) (hour, meaning of a word
&c.) ચોક્સ, બરોબર, બરેબર; 3 exces-
sively nice ચાપલુસિયું, ચાપલુસીબાર, ચિ-
પાસિયું, ચિંકું ; as, he is very p. in his
dress ને પેહરયા એડવાની વાતમાં ઘણો ચા-
પલુસીબાર છે. [તાફ.

PRECISION *s.* ચોક્સપણનું, ચોક્સાઈ, યથાર્થ-

PRECLUDE *vt.* [—*L. claudio* I shut]
ખાળવું, -માં (કસાથી) હરકત-પથરો પડવો,
(કસા) થી અટકવું-બાધ થવો-નડવો, -ને (ક-
સાથી) રાધ-અવરોધ થવો.

PRECLUSIONS (The act) (See the verb);

2 (the state) અટકાવમ, રાધમ, અવરોધમ.

PRECOCIOUS *a.* [—*L. coquo* I cook or
ripen] Early ripe (a tree, fruit) વેહેલું
પાકેલું-મ્હેલું થઈ ગયેલું, અકાલ ફલિત-વૃક્ષ ;
2 (fig.) (a child) બાળક છતાં પાત્રી સમજ-
નું, અકાલ પડવ. [અકાલપડવાળા.

PRECOCITY *s.* અકાલ ફલિતતાળ-વૃદ્ધિ ; 2

PRECONCEIVE *vt.* [—See Conceive]

આગળથી-પહેલાંથી બાણી-સમજ-ધારી ચૂકવું.

PRECONCEPTION *s.* પૂર્વધારણા.

PRECONCERTED *a.* [See Concert]

આગળથી ઠરાવેલું-ગોઠવેલું, પૂર્વયોજિત.

PRECURSOR *s.* [—*L. curro* I run]

(Things) પાછળથી બનવાની વસ્તુનું ચિહ્ન ગણાય એવી પહેલાં બનેલી વાત, પૂર્વચિહ્ન, નિ-
મિતન, (pers. and things) આગામિચ્ચક.

PRECURSORY *a.* આગળથી જણાવેલું-દેખા-
વેલું, ચિહ્નરૂપ; as, “the p. symptoms of
a fever” તાવનાં આગળથી જણાવેલાં ચિહ્નો.

PREDATORY *a.* [*L. præda* prey]

Plundering (*a*) (a party, force) ઘંટકાટ
કરનારું, ઘંટજી કરનારું, (*b*) (warfare) યુદ્ધક
ઘંટતા કરે એવું-કરવાનું.

PREDECESSOR *s.* [—*L. de & cedo* I go]

કોષ જગો-અધિકાર ઊપર (કોષની) પહેલાં હો-
નાર, આગલો-આગળનો-પહેલાનો; as, Dr.
Bühler's p. ડોક્ટર બુલરથી આગલો ધંસ્યેડર

PREDESTINATE, PREDESTINE *vt.*

[See Destine] (કરેજ નહીં એમ ધંસ્યેર) આ-
ગળથી ડેરવી-નીમી-નિર્માણ કરી ચૂકવું.

PREDESTINARIAN *s.* બનનાર વસ્તુમાત્ર ધંસ્યેર
આગળથી નિર્માણ કરી ચૂકી છે એમ માનનાર.

PREDESTINATION *s.* (The act) (See the
verb) પૂર્વ નિર્મિતિકરણ; 2 કોણને અખંડ
સ્વર્ગવાસ અને કોણને અખંડ નરકવાસ મળવા-
નો તે વિષે ધંસ્યેરનું આગળથી કીધેલું નિર્માણ;
The doctrine of p. (પુરોહીતન લોકોનો)
પ્રારબ્ધવાદમ-દૈષ્ટિકવાદમ.

PREDETERMINE *vt.* [See Determine]

આગળથી ડેરવી-નીમી ચૂકવું, -નો આગળથી
નિશ્ચય કર-કરી ચૂકવો; 2 આગળથી નિર્મી-
સરજી-પ્રારબ્ધમાં લખી ચૂકવું (માફ).

PREDIAL *a.* [*L. prædium* land] (an

estate) ભોંય-ખેતરનું-રૂપી, સ્થાવર; 2 (slaves
&c.) ખેતરની સાથે વળેલું-ના અંશનું હેતોગ

PREDICATE *vt.* [—*L. dico* I say or pro-

claim] (કસાને-કોષને વિષે કંઈ) છે એમ કહેવું
-બોલવું, -નું વિધાન કર.; as, to p. whiteness
of paper કાગળને વિષે શ્વેતતા છે એમ કહેવું
-કાગળને વિષે શ્વેતતાનું વિધાન કર. *s.* (log.)
વાચન, વિશેષણ; 2 (gram.) શાબ્દમાં વિશે-
ષ્યને વિષે ન્કંઈ કહ્યું હોય તે, વિશેષકમ, વાચન.

PREDICABLE *a.* (કસા &c. ને વિષે કંઈ) છે
એમ કહી શકાય એવું, વિધાન યોગ્ય-શક્ય.

PREDICAMENT *s.* (Log.) પદાર્થમ; 2 a try-
ing position દુર્ધટ અવસ્થા, (માઠી) સંસ્યા.

PREDICATION *s.* વિધાનન, (See the verb).

PREDICT *vt.* [—*L. dico* I say] આગળથી

બવિષ્ય બાંધીને કહેવું, -નું બાવી-બવિષ્ય કહેવું.

PREDICTION *s.* (The act) (See the verb)

બવિષ્ય-બાવી કથન; 2 that which is pre-
dicted કહેલું-બાંધેલું-વર્તેલું બવિષ્ય-બાવીન.

PREDICTIVE *a.* બવિષ્યકહેનારું, આગામિચ્ચક.

PREDILECTION *s.* [—*L. di=dis & lego*

I choose] આગળથી લાગી ગયેલો શોક-
ઝેંડી ગયેલો ભાવ-પ્રીતિ, પૂર્વની ચિત્તપ્રવૃત્તિ.

PREDISPOSE *vt.* [See Dispose] To in-

cline beforehand (mind, pers.) -નું પહે-
લાથી વલણ કરાવવું-વૃત્તિ દોડાવવી, -નું (કસાને

લીધે) આગળથી વલણ-વૃત્તિ હોવી-યવી; 2
to fit previously આગળથી તૈયાર કરી ચૂ-

કવું, -માં આગળથી ધર કરી આપવું-ચૂકવું, -માં
(કસાથી) આગળથી ધર થઈ રહેવું; as, “de-

bility predisposes the body to dis-

ease” શક્તિક્ષીણતાથી શરીરમાં રોગનું આ-

ગળથી ધર થઈ રહે છે.

PREDISPOSITION *s.* આગળથી પ્રવર્તેલાં હોવું તે,
આગળથી થયેલી વૃત્તિ-ચિત્તવૃત્તિ; 2 આ-

ગળથી તૈયાર થઈ રહેલાં હોવું તે, -માં આગળ-

થી ધર થઈ રહેલું હોવું તે, વિકૃતિપ્રવણ યોગ્યતા.

PREDOMINATE *vi.* [*L. dominus* a lord]

-નું જોર-બળ-પ્રબળ હોવું, બળપામવું-પામેલાં હોવું

PREDOMINANCE -*cy* *s.* બીજાથી આગળ પ-

ડતાં-જોરપર આવેલાં હોવું તે, પ્રબળન, પ્રાબલ્યન.

PREDOMINANT *a.* બીજાથી આગળ પડતું-
જોર પર આવેલું, વધારે બળ-પ્રબળ પામેલું,
વિશેષ પ્રાબલ્યવાન.

PRE-EMINENT *a.* [See Eminent] (in

good qualities) બીજા સહુથી ચડત, સર્વો-
પરી, એજ, સર્વોત્કૃષ્ટ; 2 (in bad qualities)
સહુને વટાળે એવું, સહુથી અધમ; as, a p.
scoundrel સહુને વટાળે એવો લુચ્ચો માણસ.

PRE-EMINENCE *s.* સહુથી ચડત હોવું તે, સ-
ર્વોપરીપણું, શ્રેષ્ઠતા, સર્વોત્કૃષ્ટતા.

PRE-EMPTION *s.* [—*L. emo* I take] રાખવા-લેવા-વેચાનું લેવાનો સહુથી પહેલો હક.

PRE-ENGAGE *vt.* [See Engage] (કોલ-બોલી-વચને કરીને) આગળથી બાંધી લેવું; 2 to attach or occupy previously -ની પહેલાંથી આસક્તિ કરાવવી, -થી પહેલાંથી આસક્ત-આકૃષ્ટિત હોવું-થવું.

PRE-ENGAGEMENT *s.* કોલ વિગેરેથી કરીને આગળથી બંધાયેલાં હોવું તે, પહેલાંની બોલી-કારમ; 2 પહેલાંની આસક્તિ - આકૃષ્ટિ ચિત્તા.

PRE-EXIST *vi.* [See Exist] પહેલાંથી-કો-

PRE-EXISTENCE *s.* પહેલાંથી &c. હોવું તે, કોઈ-કસા ની પહેલાંનું હોવાપણું-અસ્તિત્વ.

PRE-EXISTENT *a.* પહેલાંથી કોઈ-કસાની પહેલાં હોનારું.

PREFACE *s.* [—*L. furi, fatus* to speak] (ગ્રંથ) પ્રસ્તાવના, ઉપોદ્ધાતા, દિવાચો. *vt.* -ની પ્રસ્તાવના &c. લખવી-કરવી-કહેવી, આગળથી-આરંભે કહેવું.

PRE-FATORY *a.* પ્રસ્તાવના &c. નું-રૂપ.

PREFECT *s.* [—*L. facio* I make] (રોમન લોકમાં) કોઈ ખાતાનો ઊપરી અધિકારી, જ્ઞ-બોમ, સરદારમ, અધ્યક્ષમ, 'પ્રીફેક્ટ'.

PREFECTURE *s.* (The office) જ્ઞબાગિરી, સરદારી, "પ્રીફેક્ટ" ગિરી; 2 (the jurisdiction) જ્ઞબા- "પ્રીફેક્ટ" ની હક્કમત.

PREFER *vt.* [—*L. fero* I carry] (to, before) To set forth (a request, prayer, claim &c.) કરવું, યુજારવું, રજુ-જાહેર-વિદિત-નિવેદન કરવું; 2 (to) to promote ચઢાવવું, (ચઢાવી-વધારી ને) કરવું-બનાવવું, -નેઆપવું; as, to p. one to the rank of a Captain કોઈને કપ્તાનને દરજ્જે ચઢાવવો; 3 (to, before, above) to regard more than another વધારે પસંદ કરવું, -નેવધારે ગમવું-રચવું-પસંદ પડવું.

PREFERABLE *a.* વધારે પસંદ કરવા-પડવા જેવું -જોગ, વધારે ગમી-રચે-પસંદ પડે એવું.

PREFERENCE *s.* (the act) વધારે પસંદ કરવું, -ને વધારે ગમવું &c. તે; 2 (the state) વધારે ગમવું-રચવું-પસંદ પડવું તે.

PREFERMENT *s.* (The act) દરજ્જે ચઢાવવું-

વધારવું તે, મ્હોટો દરજ્જે આપવો તે; 2 (the state) દરજ્જે ચઢવું-વધવું તે, મ્હોટો દરજ્જે મળવો તે; 3 a superior place મ્હોટી જગો -દરજ્જે-પદવી (વિશેષે કરીને પાદરીની).

PREFIGURE *vt.* [See Figure] -નું આગળથી બતાવવું, ઊગ-ચિહ્ન-સ્વરૂપ -થી (કસા) નું સ્વરૂપ &c. આગળથી જણાવવું.

PREFIGURATIVE *a.* આગળથી ચિહ્ન-ઊગ-સ્વરૂપ બતાવી આપે-જણાઈ આવે એવું.

PREFIX *vt.* [See Fix] આગળ-પૂર્વે-આરંભે મૂકવું-લખવું-લગાડવું-જોડવું. *s.* શબ્દને આરંભે આવી તેના મૂળ અર્થમાં ફેર કરનાર અક્ષરમ-અક્ષર-શબ્દમ, પૂર્વગમ; An inseparable prepositional p. ઉપસર્ગમ.

PREGNANT *a.* [—*L. geno* I beget] Being with young (*a*) (a woman) દહાડવાળું, બારેવાઈ, બેજીવવાળું, ગર્ભવતી, સગર્ભા, (*b*) (an animal) ગાબલુ-હું, ગાબવાળું, સ્વચ્છાલું; 2 (fig.) big, fertile ભરપૂર, પૂરભરેલું, ભારે, માતખર, નેમાંથી ભારે અને ઘણા પરિણામો નીપજે એવું, પૂર અગત્યનું; as, p. with important consequences અગત્યના પરિણામોથી ભરપૂર; p. events ભારે બનાવો.

PREGNANCY *s.* (*a*) સગર્ભાવસ્થા, (*b*) ગાબલુપણું; 2 ભરપૂર-માતખર પણું, ઘણા અને ભારે પરિણામો નીપજે એવાં હોવું તે, ગૌરવન, આહુલ્યન; as, p. of parts જુદા-આહુલ્ય-ગૌરવ.

PREJUDGE *vt.* [See Judge] પૂરે વિચાર-તપાસ-ચોકસી કર્યા વગર (કસાનો) ઠરાવ-નિર્ણય કરવું, બડખી નાખવું, ટોક્કી પાડવું.

PREJUDICE *s.* An opinion formed without due examination આગળથી બંધાઈ ગયેલો-પૂરી તપાસ વગર બાંધેલો-જુલ ભરેલો વિચાર; as, "A judge's mind should be divested of p." ઈન્સાફદારે આગળથી બંધાઈ ગયેલો પોતાનો વિચાર (ઈન્સાફ કરવી વખતે) મનમાંથી કાઢી નાખવો જોઈએ; P. in favour of a thing કસા વિષે બંધાઈ ગયેલો સારો-અનુકૂળ વિચાર, કસા ઊપર બંધાઈ ગયેલી મમતા-ભાવમ - મોહમ; P.

against a thing કસા વિષે અંધાર્થ ગમ્મણી માઠા-પ્રતિકૂળ વિચાર, કસા ઉપર યર્ષ ગમ્મણી અરુચી-અસૂચા f; 2 injury નુકસાન, હ-રકત્, ખલલ f, હાનિ f, ક્ષતિ f. *vt.* (a) (in favour of) -માં -ના મનમાં સારા-અ-નુકૂળ વિચાર લાવી-અંધાવી-ઘેરવી દેવા, (b) (against) -માં -ના મનમાં માઠા-પ્રતિકૂળ વિચાર લાવી &c. દેવા; 2 -ને નુકસાન ક., -ને ઘોઠા-હરકત-ખલલ પહોંચાડવી, -ને ખરાબ ક., (-નું) બગાડવું.

PREJUDICIAL *a.* નુકસાન કરે-ઘોઠા &c. પહોંચે એવું, હાનિ-ક્ષતિકારક.

PRELATE *s.* [*—L. latum to carry*] (ખ્રિસ્તી) અધ્યક્ષમ-ધર્મીઅધ્યક્ષમ (બિરાપ, આર્ય-બિરાપ વિગેરે), “પ્રેલેટ” *m.*

PRELACY *s.* (The office) અધ્યક્ષપદવી f; 2 (the government) (ખ્રિસ્તી) ધર્મકાર્ય સંબંધી ઉપરીપણાનું કામ, અધ્યક્ષા કરતા રાજ્ય એવો વહીવટ -વ્યવસ્થા f; 3 (the order) (ખ્રિસ્તી) અધ્યક્ષ વર્ગમ-મંડળમ.

PRELECTION *s.* [*—L. lego I read*] (વાંચેલું) બાષણ, (કહેલો) પાઠમ. [પાઠકમ.

PRELECTOR *s.* બાષણ વાંચનાર, પાઠ કહેનાર,

PRELIMINARY *a.* [*—L. limen a threshold*] પહેલાં કરવાનું, પહેલાંનું, પ્રાથમિક, પૂર્વાંગરૂપ; P. observations પરિબાષા f, પારિબાષિક કથન. *s.* પહેલાં કરવાનું, પૂર્વાંગરૂપ-કર્મન, પૂર્વાંગન.

PRELUDE *s.* [*—L. ludo I play*] An introductory performance (a) (to be played on an instrument) પૂર્વવાદન, (b) (to be sung) પૂર્વગાન; 2 something which indicates a future event એવું *npl*, ચિન્હન, નિશાણી f; as, your extravagance is a p. to your ruin તમે આટલો અનીતિથી ખર્ચ કરો છો એ તમારી પાંચમાલીની નિશાણી છે.

PREMATURE *a.* [See Mature] (a fruit &c.) બપોત થયા પહેલાં પાકેલું, અકાલ પકવ; 2 too early (a) (a birth, fall of snow or rain, &c.) કાચા દહાડાનું, અકાલ, અકાલિક; (b) (opinions, aspirations, mea-

sures, &c.) કાચેપાડે-વેહેલું -ઉતાવળ કરીને કીધેલું-ઉપાડેલું-ખાધેલું; 3 (report, news, &c.) કાચું, કાચાપાયાનું, બેઠકાએ તેવા આધાર વિનાનું.

PREMEDITATE *vt. & vi.* મનમાં આગળથી ગોઠવવું-ગોઠવણી ક., (-નો) ઘાટ ગોઠવવો, (-નો-વિષે) આગળથી વિચાર-પકવ વિચાર-મનન ક. [પાયો રચીને-ઘાટ ગોઠવીને કીધેલું.

PREMEDITATED *a.* આગળથી વિચાર કરીને-

PREMEDITATION *s.* (The act) પકવવિચાર-મનન-ચિંતન ક. તે; 2 design previously formed આગળથી ગોઠવેલો ઘાટ-યોજીલી યુક્તિ-રચેલી ગોઠવણી.

PREMIER *a.* [*Fr., L. primus first*] મુખ્ય, સહુથી પહેલું-મોટું. *s.* મુખ્ય પ્રધાનમ, વજીર ઉલ મુદકમ.

PREMIERSHIP *s.* મુખ્ય પ્રધાનપણું-ની પદવી, મુખ્ય પ્રધાન &c. ની જગો.

PREMILLENNIAL *a.* [See Millenium] ખ્રિસ્તી લોકોના આવનાર સત્યયુગ પહેલાંનું, જે હજાર વર્ષના દરમિયાનમાં થેતાન કુબ્જ યર્ષ આ લોકમાં સત્ય, નીતિ અને ધર્મ વ્યાપી રહેશે એમ ધાર્યું છે. તે હજાર વર્ષની પહેલાંનું.

PREMISE *vt. & vi.* [*—mitto I send*] આગળથી-પહેલાંથી કહેવું-લખવું-કહીશું-લખી શૂકવું, જે કદા-કમૂલ રાખ્યા વગર આગળ તકરાર ચલાવાયજ નહીં એવી વાત આગળથી કહેવી-કમૂલ રાખવી, સાધન રૂપે કહેવું-કમૂલ રાખવું. *s.* (log.) સાધન; Major p. પ્રધાન-પૂર્વ સાધન; Minor p. ગૌણ-અપર સાધન; 2 (*pl.*) a building and its adjuncts ઘર તથા તેના અંગના ભાગો, મકાન અને તેની હદ, હદ f; as, leave the school p. નિશાળની હદમાંથી બહાર જાઓ.

PREMIUM *s.* [*—L. emo I take*] A reward ધંનામન; as, a p. for good behaviour સારી રીતે આલ્યાનું ધંનામ; 2 (for the loan of money) નાણાં યાપણમાં શૂકવા બદલ (બ્યાજ ઉપરાંત) આપવાનો કહેલો કે આપેલો અવેજ, મંડામણ; 3 interest બ્યાજન.

PREMONISH *vt.* [*—L. moneo warn*] -ને આગળથી ચેતાવવું-અપર આપવી-સૂચના ક.

PREMONITION *s.* આગળથી મળેલી ચેતવણી
-ઋચના/; પહેલાંથી પડેલી ખબર, પૂર્વ ઋચના.
PREMONITORY *a.* જે ઊપરથી આગળથી ચે-
તાય ઋચું, પૂર્વ ઋચક.

PRENTICE *s.* (See Apprentice).

PRE-OCCUPY *vt.* (A place, land &c.)

આગળથી કબજા કરી લેવું, -નો (કોઈથી) પ-
હેલાં કબજા-ભાગવટો-વહીવટ ક.; 2 to pre-
possess (a person, his judgment) -માં-
ના મનમાં આગળથી કોઈ વિચાર પેસાડી દેવા.

PREOCCUPATION *s.* (a) (The act (See
the verb 1), (b) (the state) આગળથી
પહેલાંથી કાંઈકો-આગળનો-પહેલાનો કબજા
-ભાગવટો-વહીવટ; 2 -માં-ના મનમાં
આગળથી કંઈ વિચાર પેસી જવા તે, (મન સાથે
કસામાં) આગળથી હરકત લાગવી તે.

PRE-ORDAIN *vt.* આગળથી નિરમવું-નિર્મી
-નિર્માણ કરી-નક્કા કરી મૂકવું.

PREPARE *vt.* [*L. paro* I get ready] તૈયાર
-લાયક-યોગ્ય-કામમાં લેવા-આવવા નવું-સ-
જા કર-કરી મૂકવું; To be prepared તૈયાર
&c. થઈ રહેવું-થઈ રહેલાં હોવું; 2 to procure
as suitable મેળવી મૂકવું, તૈયાર કરી રાખવું-
મૂકવું; as, to p. ammunition for troops
લશ્કરને માટે યુદ્ધ સામગ્રી મેળવી મૂકવી; 3 to
provide -ની તૈયારી કરી રાખવી-મૂકવી, -ની
સામગ્રી-સાહિત્ય તૈયાર રાખવું, તૈયાર-સજા
ક.-રાખવું, -નો ઈલાજ-તજવીજ-બધી ગો-
ઠવણ કરી મૂકવી, (આગળથી જાણીને) તૈયાર
-હોશિયાર-સજા રાખવું; as, "to p. ships
for defence" સંરક્ષણને માટે વહાણ સજા રા-
ખવાં; To be prepared (a pers.) (આ-
ગળથી જાણીને) તૈયાર-હોશિયાર-સજા રહેવું,
કમ્મર બાંધીને ખેસવું-ખેટલાં હોવું. *vi.* તૈ-
યારી ક.-થવી; 2 તૈયાર હોવું-થવું.

PREPARATION *s.* The act (See the verb);
2 (the state) તૈયારી, સજાતા, (a) તૈયાર
-લાયક-યોગ્ય &c. થઈ રહેવું-થઈ રહેલાં હોવું
તે, (b) મેળવી મૂકવું-તૈયાર કરી રાખવું-થઈ
રહેવું હોવું તે, (c) તૈયાર-હોશિયાર-સજા-
કમ્મર બાંધીને ખેટલાં હોવું તે; 3 prepara-
tory act or measure આગળથી કાંઈકો

-કરવાનો ઉપાય-સામગ્રી, તૈયારી, તજવીજ,
ગોઠવણ, ખદોખત *m.*, તરફત; 4 that
which has been prepared મેળવી કરીને
તૈયાર કાંઈકો પદાર્થ, મેળવણી, રસાયન; 5
(med.) મેળવી કરીને તૈયાર કાંઈકો યોગ્ય
તૈયાર યોગ્ય; A medicinal p. from
metals & minerals રસાયન.

PREPARATIVE *a.* તૈયાર-લાયક-યોગ્ય-સજા
થઈ રહેવાય ઋચું, સાહિત્ય-સામગ્રી-સાધન રૂપ.
s. That which prepares જેથી તૈયાર &c.
થઈ જવાય-રહેવાય ઋચું કંઈ, તૈયાર &c. કરનાર
-ચલાવું સાધન; 2 (See Preparation 3).

PREPARATORY *a.* (See Preparative *a.*)
આગળથી કરવાનું-કાંઈકું, પૂર્વાંગરૂપ.

PREPAY *vt.* આગળથી આપવું-ભરવું.

PREPAYMENT *s.* (See the verb) પ્રાક-પૂર્વ
પ્રયશ્ચન.

PREPENSE *a.* [*—L. pendo* I weigh]
(See Premeditated).

PREPONDERATE *vi.* [See Prepend] (lit.) (a) (an object) વધારે ભાર થવું, તે-
લામાં વધવું, (b) (the scale of a balance)
નમવું; 2 (fig.) -નું જોર-પ્રાબલ્ય-પ્રાધાન્ય-
વજન વધારે હોવું-થવું, -નું જોર &c. વધવું, વ-
ધારે બળવાન-વજનદાર હોવું, વધારે જોર-બળ
પકડવું-પામવું; as, this motive must soon
p. એ હેતુનું પ્રાબલ્ય જરા વારમાં વધ્યા વગર
રહેવાનું નહીં. *vt.* (See *vi.* 1 a & 2).

PREPONDERANCE *s.* વધારે ભાર થવું તે, વ-
ધનો-અધિક ભાર-વજન; 2 બળ-જોર-વ-
જન વધવું-વધી જવું તે, પ્રબળ, પ્રાધાન્ય.

PREPONDERANT *a.* (lit. and fig.) વધારે
ભાર, (fig) વધારે વજનદાર-જાણે-બળવાન.

PREPOSITION *s.* [*—L. positus* placed]
નામ-રાખવોગી, નામ &c. યોગી અવ્યય; An
inseparable p. ઉપસર્ગ.

PREPOSITIONAL *a.* (a prefix, &c.) નામ &c.
યોગીનું કામ કરનાર-રૂપ, (in comp.) નામ
&c. યોગી; 2 (a phrase, sentence) નામ
&c. યોગી જેને આરંભે આવી તેના ઊપર અધિ-
કાર ભાગવતો હાય ઋચું, નામ &c. યોગ્યાધીન.

PREPOSSESS *vt.* [See Possess] (fig.) (કો-

ઈ-કસા વિષે) -માં-ના મનમાં સારા વિચાર આગળથી પેસાડી દેવો, (કસાથી) આગળથી સારા વિચાર બંધાઈ-પેસી જવો, -ના મનમાં આગળથી વસી-રૂચી-ભાવી-ગમી જવું.

PREPOSSESSING *a.* (જેતાં વારમાં) ગમી-વહાણું લાગી-વસી-રૂચી-ઝેપર ભાવ કે આસ્થા ખેસી કે ઢોઢી જાય એવું.

PREPOSSESSION *s.* સારી પહે જોયા કે પરીક્ષા કીધા વગર બંધાઈ ગયેલા સારા વિચાર, પહેલાંથી-જેતાં વારને ખેસી કે ઢોઢી ગયેલા ભાવ-આસ્થા/રૂચી/.

PREPOSTEROUS *a.* [—*L. posterus* coming after] Inverted in order જેમાં પહેલું તે છેલ્લું ને છેલ્લું તે પહેલું હોય એવું, વિપરીતાનુક્રમિક; 2 unreasonably absurd છેક જાણ બુધિયું, હડહડતી ચર્ચાઈ-ગું-બરેલું, લાલ બુઝકડિયા, દસાડિયા મલેક મહર્ષ.

PREREQUISITE *a.* [See Requisite] જે પહેલાંથી કરવાની જરૂર એવું, પહેલાંથી જરૂર-ગું, પૂર્વાવશ્યક.

PREROGATIVE *s.* [—*L. rogo* I ask] (કાયમ) આસહકમ, (શાશ્વત) વિશેષાધિકારમ.

PRESAGE *s.* [—*L. sagio* I perceive quickly or acutely] A presentiment મન સાથે લાગેલું-ભાસેલું (ધણું કરી માહું) ભાવી, આમ યથે એમ મનમાં ઉઠેલા કુવિચાર; 2 an outward sign કંઈ ભાવીની નિશાણી, ભાવી-પૂર્વ ચિહ્ન. *vt.* (ફલાણું) ભાવી છે એમ લાગવું-ભાસવું-કહેવું-ઝેપરથી આગળથી જણાવું, આગળથી કહેવું-કહી આપવું, ગું ભાવી-પૂર્વ ચિહ્ન હોવું.

PRESBYTER *s.* [*Gr. presbys* an elder] વડીલમ, ખ્રિસ્તી વડીલ સભામાંનો એક સભાસદ, કોઈએક ખ્રિસ્તી દેવલમાં ભઠિત કરનારા-એના વડીલસભાએ નીમેણા ઉપદેશક-ઝેપરી પાદરી; 2 (in Prelatic Churches) “ડી-કન”થી ચઢતા અને “બિરાપ” થી ઊતરતા એવા ખીજા દરજ્જાનો પાદરી.

PRESBYTERIAN *a.* ખ્રિસ્તી વડીલા-વડીલ-મંડળ ગું-સંબંધી; 2 જેમાં ધર્મનું કામ ચલાવવાને માટે ખ્રિસ્તી વડીલાની સત્તા છે એવું, ખ્રિસ્તી વડીલ સત્તાક, ખ્રિસ્તી વડીલસભાએ

કરેલું-થી ચમ્પેલું-થગું; as, P. ordination ખ્રિસ્તી વડીલસભાએ કરેલી (ઉપદેશકની) ની-મતૂક; a P. Church જેમાં ધર્મનું કામ ચલાવવા વિષે વડીલાની સત્તા છે એવું ખ્રિસ્તી મંડળ; P. Church Government ધર્મનું કામ ચલાવવાની ખ્રિસ્તી વડીલ સત્તાક બવસ્થા. *s.* જેમાં ધર્મનું કામ ચલાવવા વિષે વડીલાની સત્તા છે એવા ખ્રિસ્તીમંડળનું માણસ, વડીલ સત્તાક પંથનું માણસ-પંથી.

PRESBYTERY *s.* કોઈ અમુક પ્રાંતમાંના ખ્રિસ્તી વડીલાની સભા, વડીલસભા; 2 the Presbyterian religion ખ્રિસ્તીવડીલ સત્તાકધર્મ-પંથ

PRESCIENT *a.* [—*L. scio* I know] ખનનાર વસ્તુ આગળથી સમજનાર-જાણનાર-નારું, અગમખુદિયું ભવિષ્ય જાણનાર-જાની-દર્શી.

PRESCIENCE *s.* ખનનાર વસ્તુ આગળથી જાણવી તે, અગમખુદિ, ભવિષ્યજ્ઞાન-દર્શન.

PRESCRIBE *vt.* [—*L. scribo* I write] (duties, medical remedy) બતાવવું, કહેવું, આપવું. *vi.* To dictate (ચાલવા-વરતવાનો) રસ્તો-રીત-ધારણ બતાવવું-કહેવું - શીખવવું, આમજ ચાલવું-ક-ખાલવું એમ કહેવું &c., હુ-કમ ક-આપવો-ચલાવવો; as, I merely advise and do not p. હું તો સલાહ માત્ર આપું છું-આમજ ચાલો એમ કહેતો નથી; 2 (Med.) એસડ આપવું-બતાવવું-લખી આપવું, ઉપાય કહેવો-બતાવવો.

PRESCRIPTION *s.* (The act) (See the *vt.* & *vi.*) નિર્દેશમ; 2 that which is prescribed કહેલું-બતાવેલું-આપેલું કંઈ, નિર્દેશમ, આદેશમ, વિધાનમ; 3 (Med.) કહેલું-લખી આપેલું એસડ તથા તે વાપરવાનો વિધિ; 4 (Law) કાયદામાં કહેલી યુક્ત ઉપરાંતનો-ધણા વરસનો-અનાદિ પરંપરાનો કબજો-ભાગ-વટોમ-વહિવટમ.

PRESCRIPTIVE *a.* કાયદામાં કહેલી યુક્ત ઉપરાંતના-ધણા વરસના-અનાદિ પરંપરાના કબજા &c. ગું-કબજા &c. ને લીધે થયેલું-મજેલું-પોહેચેલું.

PRESENT *a.* [—*L. essentia* being from *esse* to be] (opposed to *absent*) હાજર, માન્યુદ; as, it is p. with me તે મહારી

પાસે માજીદ છે; To be p. રૂબરૂ-મ્હે આ-ગળ-સમક્ષ-હાજર &c. હોવું; 2 now existing or in process (condition, year &c.) હાલમાં-હાલ જું, ચાલતું, ચાલુ, વર્તમાન; P. tense વર્તમાનકાળમ; 3 now in view (matter, business &c.) ચાલતું, હાથમાં લીધેલું, ઉપાડેલું, ઉપસ્થિત થયેલું, પ્રસ્તુત, મેટ/નજરાણું, નજર કીધેલી વસ્તુ; 2 (pl.) (law) લેખમ; as, we do by these p. notify &c. હમે આ લેખ ઉપરથી અબર આવીએ છીએ કે; At p. હાલમાં, હાલમાં; For the p. હાલ-હાલમાં તો. *vt.* To put in the presence of some one કોઈની રૂબરૂ કે હાજરમાં તેડી લાવવું-લાવીને ઊઠું કે, હાજર કે, રજુ કે, આગળાવવું; To p. oneself કોઈની રૂબરૂ-હાજરમાં આવી ઊભાં રહેવું, હાજર થવું; 2 to exhibit to view or notice, to offer મ્હે-આપ આગળ લાવવું-મૂકવું-ધરવું, નજર પાડવું, બતાવવું, કહેવું, જણાવવું, દર્શાવવું; An idea presented itself to my mind મહારા મનમાં એક વિચાર આભ્યો-ઉત્પન્ન થયો; The undersigned presents his compliments to so and so હું નીચે સહી કરનાર ફલાણને મહારા નમસ્કાર નિવેદન કરું છું; 3 to pass over ceremoniously હાથમાં આપવું, બંધાવવું; 4 to make a gift of -ની મેટ કે, નજર કે; 5 to nominate to an ecclesiastical benefice -ને કોઈ અમુક (પાદરીની) વૃત્તિ ઉપર નીમવું; 6 (a petition &c.) ગુજારવું, કરવું, આપવું; 7 to point (a musket &c.) ધરવું, તાકવું, -નો નિશાનો માડવો-લક્ષ સાધવો.

PRESENCE *s.* (The state) હાજર-માજીદ હોવું તે, હાજરી *f.*, માજીદી *f.*; 2 neighbourhood રૂબરૂપણું, સમક્ષતા; In one's p. કોઈના દેખતાં-મ્હે આગળ, કોઈની રૂબરૂ-સમક્ષ; 3 neighbourhood to one of exalted rank હાજરી; 4 (See P.-chamber); 5 the person of a superior હાજર *mpl.*; P. of mind ધુધધુધેકાણે હાવી-રહેવી તે, એસાન

PRESENCE-CHAMBER *s.* મ્હેટા લોકોનો મુલાકાત લેવાનો ઓરડો, દિવાનખાનું.

PRESENTABLE *a.* કોઈની રૂબરૂ-હાજરમાં તેડી

જવા જેવું-લાયક, પાંચ જણમાં જવા આવવા લાયક; 2 બતાવવા-કહેવા-નિવેદન કરવા લાયક, નિવેદનીય; 3 મેટ-નજર કરવા-મેટ-નજરાણામાં આવવા લાયક; 4 (પાદરીની) વૃત્તિ કરાવી આવવા-કરી અપાવવાની અધિક્ષ &c. ને બલામણ કરવા લાયક.

PRESENTATION *s.* (The act) (See the verb 1, 2, 4, 5 & 6) નિવેદન, ગુજારણી; 2 exhibition (તમાશો-રમત &c.) કરી-રમી બતાવવું તે, પ્રદર્શન; 3 બેરું કબજા હોય તે વખત મહેદારને સંબંધ બાળક રહેલાં-પડેલાં હોવું તે-બાળકની સ્થિતિ; Cross p. આડાં પડી અચ્છલાં હોવું તે, વક્રસ્થિતિ.

PRESENTLY *adv.* Instantly તરતજ તરત, તરતજ, તત્કાળ; 2 before long હાલમાં, થોડી વારમાં-વાર રહીને, જરા રહીને.

PRESENTIMENT *s.* [-*L. sentio* I feel] આમ થવાનું એમ આગળથી મનમાં આવી ગયેલો વિચાર-વાત્, મન સાથે લાગી ગયેલું-ભાસેલું ભાવી, (મનથી હોંકી) ભાવીની પ્રેરણા.

PRESERVE *vt.* [*L. servo* I keep or save] (*a.*) (pers.) અચાવવું, જાળવવું, ઉગારવું, સંભાળવું, જીવવું રાખવું-જું જતન-રક્ષણ કે, (*b.*) (things) રાખવું, રાખી મૂકવું-જાળવવું, જાળવી-સમાલી-સંભાળી-સંચકા-સંધરી -જતન કરીને રાખવું; 2 to save from decay (fruits, meat &c.) -ને બગડવા ન દેવું, -ને બગડતું સમાલવું, ને મીઠું દઈ-મસાણો ભરી-ખાણી ચાસણી પાઈ રાખી મૂકવું-ભરી રાખવું, -નો મુરખો-અથાણું કે-કરી રાખવું; 3 to keep throughout (મ્હેની આકૃતિ) રાખવું, ઠેકાણે રાખવું. *s.* મીઠું દઈ-મસાણો ભરી-ખાણી ચાસણી પાઈ રાખી મૂકેલો ખાવાનો પદાર્થ, મુરખો *m.*, અથાણું.

PRESERVATION *s.* (The act) (See the verb 1 & 2); (the state) (*a.*) અચવું-ઊગરવું-જીવતાં રહેવું તે, અચાવમ, જતન, રક્ષણ, સંરક્ષણ, (*b.*) રહેવું તે, રક્ષણ, (*c.*) બગડવા વિનાનાં સારાં રહેવું તે.

PRESERVATIVE *a.* અચાવ-રક્ષણ થાય-જાળવાય-બગડે નહીં-કોહી ન જાય એવું. *s.* અચવાનો-જાળવવાનો-રક્ષણનો-બગડી કે કોહી ન જાય એવો ઉપાય-ધલાનમ.

PRESERVER s. અચાવનાર, રાખનાર, જાળવું રાખનાર, રક્ષકm, ત્રાતાm.

PRESIDE vi. [*—L. sileo (= Sans. sad)* I sit] પ્રમુખ-સરનશીન-નિયંતા હોવું-નું કામ ક., પ્રમુખ &c. પહું ક.-પાસે હોવું; as, to p. at a meeting સભામાં પ્રમુખ-સરનશીન નું કામ ક.; “Caesar presided over the Senate” સીઝર સેનેટનો નિયંતા હતો; 2 to exercise superintendence દેખરેખ રાખવી, અધ્યક્ષ - ઉપદ્રષ્ટા હોવું-નું કામ ક., અધ્યક્ષ &c. પહું ક.-પાસે હોવું.

PRESIDENCY s. (The act-condition-office, also the term) (a) પ્રમુખ &c. પહુંn, પ્રમુખતા f, સરનશીની f, નિયંત્રણ, (b) અધ્યક્ષ &c. પહુંn, અધ્યક્ષતા f, ઉપદ્રષ્ટૃત્વn, (c) રાજ્યનાયક-પ્રેસિડેન્ટ પહુંn; 2 (place) એક ગવર્નરના તાબાનો મુલક, ઈલાકેm.

PRESIDENT s. પ્રમુખm, સરનશીનm, નિયંતાm; 2 દેખરેખ રાખનાર, અધ્યક્ષm, ઉપદ્રષ્ટાm; 3 the chief executive of a republic પ્રજાસત્તાક રાજ્યનો મુખ્ય અમલ કરનાર અધિકારી, (પ્રજાસત્તાક) રાજ્યનાયકm, “પ્રેસિડેન્ટ”n.

PRESIDENTIAL a. (pers.) પ્રમુખ &c.-અધ્યક્ષ &c.-નું કામ કરનાર, (in comp.) પ્રમુખ-ઉપદ્રષ્ટા; 2 belonging to a president (things) પ્રમુખ&c.-અધ્યક્ષ-&c. નું.

PRESIDENTSHIP s. (The office, also the term) રાજ્ય નાયકીf, (See Presidency 1).

PRESS vt. [*L. premo, Dut. pressen*] To compress દાખવું, ચાંપવું, -થી દબાતાં-ચંપાતાં જવું, -જીપર (કરાનું) દાખણ-જેર-બેઠા કે ડામુકો બાર આવવો-પડવો, ઠાંસવું, ચપડવું; 2 to squeeze (a) (kernels, fruits &c.) દાખવું, નિચોવવું, -માંથી દાખીને રસ-તેલ કે બીજું કંઈ કાઢવું, (b) (paper, cloth &c.) સાંચા કે બીજા ઝાંજરથી દાખીને લીસું ક., ચપડવું; 3 to hug દાખવું, ચાંપવું, દાખી-ચાંપી નાખવું, જોરથી બેઠવું; 4 to distress (with poverty &c.) (pers.) બીડાવવું, સપડાવવું, અકળાવવું, -થી બીડાઈ-સપડાઈ જવું, -થી બીડમાં આવી પડવું; 5 to impose by

importunity બહુત યત્નને આપવું, ગેજે ધાલવું, ધારવવું; as, “He pressed a letter upon me to deliver to you” તમને આપવાનો એક કાગળ તેણે મને ધારવ્યો; 6 to urge by authority or necessity સપડાવવું, સપડામાં લેવું, -જીપર ધાઈ-તડાવી પાડવી; To be pressed સપડાએલાં હોવું, -જીપર ધાઈ-બીડ-તડાવી હોવી-આવી પડેલી હોવી, સપડા-ઘેરામાં આવવું; 7 to solicit with importunity (pers.) -ને બીડ ધાલવી, વળગવું, આગ્રહ-હેઠ ક., -ની સાથે બહુત યત્ન; 8 to urge on (a horse &c.) મૂલ દાખી-ને-ચાંપીને-ઠાકાટીને લેવું-હાંકવું-ચલાવવું; 9 to enforce (a truth, conviction &c.) મનાવવા-મનમાં ઉતારવાનું બહુ ક., આગુરતાથી મનાવવું-મનાવવા માંગવું, આગળનું આગળ કચ્ચાં કરવું; 10 to force into service સરકારી કામ કરવા-વિશેષકરી તરીના લશ્કરમાં લડવા પકડી જવું, વેઠે પકડવું. ઇં. -થી દાખાવું-ચંપાવું, -નું દબાણ -જેર -ડામુકો બાર લાગવો-પેહાવો; 2 to bear onward forcibly ધસ્યાં ચાલ્યાં જવું-આવવું, જોર-બળ-હડસેલો કરી કરીને આવવું-જવું-આવ્યાં-ચાલ્યાં જવું-ક.; as, “But oh! it presses to my memory &c.” પણ અરેરે! તે વાત (હું વિસારી દેવાનું કંઈ જુઝે તો પણ) મારા મનમાં બળ કરી કરીને આવ્યા કરેછે; 3 -થી ઘેરાઈ-સપડાઈ જવું, -થી સપડામાં આવવું. s. દાખવા-ઠાંસવા-ચપડવા-દાખી લીસું કરવાનું ઝાંજર-સાંચોm, સાંચોm, સિકંચોm, યંત્રm; as, a packing p. સિકંચાનો સિકંચો; 2 a printing p. (લખેલું) છાપવાનો સાંચો-યંત્રm, મુદ્રાયંત્રm, “પ્રેસm;” 3 (the publications collectively) છાપાઈને બહાર પડતાં પુસ્તકો તથા ચોપાનિયાં અને વર્તમાન પત્રો, છાપોm, મુદ્રાંકિત લેખ; Liberty of the p. (See Liberty); 4 (the place or building) છાપખાનુંm, મુદ્રાલયm, “પ્રેસ”n; 5 a case for articles કપાટm, (જૂકું-ફરતું) બંડારિયું-દોલાયm; 6 (of work) ધાઈf, બીડf, ધાડf; 7 a throng બીડf, બીડાબીડf.

PRESS-GANG s. [See Gang] તરીના લશ્કરમાં

રાખવા સાથે માણસો પકડી લાવવાનો અત્તિ-
યાર મજેસા એવી એક ખલાસીએની ટુકડી.

PRESSING *a.* Urgent (work) ધાર્ણનું, અક-
ળાવા જેવું, તાકીદનું; 2 distressing (want,
necessity &c.) ભીંડનું, અકળાવા-અભરાવા
જેવું, ભીંડાઈ-સપડાઈ જવાય એવું; 3 im-
portunate (*a.*) (pers.) વળગનારું, વળગીને
-ભીંડાણીને-અત્તયધને-આંધાણું ધાલીને બે-
સનારું-ખેડેલું, અકળાવનારું, (*b.*) (things) વ-
ળગવા-વળગીને &c. બેસવાનું-બેઠા જેવું, અત-
ગ્રહ-હેઠક-આગળ નું બરેલું.

PRESSMAN *s.* (કાગળના તાવ ઊપર) છાપો ઉ-
તારનાર, “પ્રેસમેન” *m.*, મુદ્રાંકનિયોમ; 2 ત-
રીના લશ્કરમાં રાખવા માણસો પકડી લાવનાર
ટુકડીમાંનું માણસ.

PRESSURE *s.* (The act) દાખવું-આપવું-કાંસવું
-અપડવું-દાખીને લીસું ક. તે, દખાણ; 2 (the
state) દખાવું-અંપાવું-કાંસવું-અપડાવું-દખાઈને
લીસું થવું તે; 3 (Mech.) પ્રતિકારક બળને દા-
ખનારું બળ, પોચનબલન; 4 constraining
force દાખણ, આપણ, દખમ, દખદખાણ, ટેસ
ફ; By the p. of fear ખેડકના માર્યો; 5 (of
afflictions, sorrow, debt &c.) માર-
મ, ભારમ, પીડાઈ; 6 (See Press *s.* 6).

PRESS-WORK *s.* (કાગળના તાવ ઊપર) છાપો
ઉતારવાનું કામ, મુદ્રાંકન કાર્યન.

PRESTIGE *s.* [*L. praestigia* an illusion] પહેલાં
બનેલા દાખલા ઊપરથી કાર્યસિદ્ધિ વિષે
રહેલી હિમ્મત-આશા-ધારણાઈ; 2 force
derived from prior deeds (ક્રિયાઓ-બ-
નવેલા) સિદ્ધિ, બેસાડેલી છાપ.

PRESTO *ad.* [*It. & Sp.*] જલદી, વેહેલાં,
ઉતાવળાં, એકદમ.

PRESUME *vt.* [—*L. sumo* I take] પ્ર-
ત્યક્ષ પુરાવા વગર સંભવ ઊપરથી અરે માનવું-
ગણવું, સિદ્ધિ માનવું - ગણવું, (આગળથી)
માની-સમજી સવું-ધારી ચૂકવું-કબૂલ રાખવું,
(કોઈ રીતનું) અનુમાન ક-સવું. *vi.* (See
vt.); 2 to venture without positive
permission વધીને-આગળ વધીને-મર્યાદા
ચૂકીને ચાલવું-બોલવું-ક.; *as*, I p. to say
that &c. હું વધીને બોલું છું કે; 3 to be

over-confident ખુબ-અતીસે ભરોસા રાખ-
વો, ખુબ બેધડક રહેવું, ફકિ-તોર અભિમાન રા-
ખવું; *as*, to p. upon one's own ability
કોઈએ પોતાની હેરિયારીનો ફકિ રાખવો.

PRESUMABLE *a.* પ્રત્યક્ષ પુરાવા ન હોય તોપણ
અરે મનાય એવું, સિદ્ધિ ગણવા જેવું, (આગ-
ળથી) માની-સમજી સવા &c. લાયક-સવાય
એવું, અનુમાન લઈ જવા યોગ્ય, અનુમેય.

PRESUMING *a.* (*a.*) (pers.) વધીને-આગળ
વધીને-મર્યાદા ચૂકીને ચાલનાર &c. -ચાલવા
&c. ના સ્થળાવવાનું, (*b.*) (temper &c.) વ-
ધીને ચાલવા &c. નું; 2 (*a.*) (pers.) ફકિ
&c. રાખનાર - રાખવાના સ્થળાવવાનું, (*b.*)
(things) તોર &c. નું.

PRESUMPTION *s.* (The act) અનુમાન-ગુ-
માન લઈવું તે (See *vt.*); 2 ground for
presuming અનુમાન-ગુમાન લઈ જવાનો
આધાર-કારણ, માત્ર મનને પર્યાપ્ત થાય પણ
પ્રત્યક્ષ નહીં એવો પુરાવો, પાકો-સખજ સંભ-
વમ; *as*, the p. is that it will so hap-
pen એવો પાકો સંભવ છે કે એમજ બનશે;
3 that which is presumed બાંધેલું-લઈ
જાયેલું અનુમાન-ગુમાન; *as*, this p. of
yours is not justifiable તમારું લઈ ગ-
યેલું આ અનુમાન વાજબી નથી; 4 (See
vi. 2) અયોગ્ય વર્તણૂક-વિચારમ; 5 (See
vi. 3) તોરમ, ગુમાન, અભિમાન, ફકિમ;
6 (Law) કોઈ વાત છે કે બની છે એમ પ્ર-
ત્યક્ષ પ્રમાણ ઊપરથી નહીં પણ તે વાતની સાથે
સંબંધ રાખતી કોઈ હકીકતો ઊપરથી થતું અ-
નુમાન, આનુચિત અનુમાન.

PRESUMPTIVE *a.* (Reasoning &c.) અનુ-
માનને આધારે ચલાવેલું-ઊપરથી પકડેલું-ગ-
ણ્ય કરેલું-કબૂલ રાખેલું, અનુમાનાચર્ય; P.
evidence ખૂદ મુદ્દાની વાતનો નહીં પણ તે મુ-
દ્દાની વાતની સાથે વળગેલી બીજી હકીકતો ઊપ-
રથી મળી આવેલા પુરાવા, અનુમાની પુરાવા, અ-
નુમાનિક પ્રમાણ; P. heir (See Heir).

PRESUMPTUOUS *a.* Taking liberties un-
duly (*a.*) (pers.) છેક વધીને-અદબ-મર્યાદા
ચૂકીને ચાલનાર &c., નાલાયક, બેઅદબ, (*b.*)
(things) નાલાયકી-બેઅદબી નું બરેલું, અ-

મર્ધાદ; 2 overconfident (*a*) (pers.) પોતાની આવડા-હેશિયાસી-અકલમંદી-યોગ્યતા વિષે બહુ ફાંકા રાખનાર, તોરમાં ને તોરમાં રહેનાર, બહુ તોર &c. વાળું, અભિમાની, યુમાની, (*b*) (things) બહુ તોર-અભિમાનનું-નું બરેલું, 3 proceeding from excess of confidence (hope, ambition &c.) પોતાની મક્કર-આકાશ-સ્થિતિ-હકીકત જોતાં રાખવું જોઈએ તે કરતાં વધારે રાખેલું, અતીસે મ્હેલું, અમર્ધાદ; 4 done with bold design &c. (sin, crime &c.) માથાના છેકળ ફરેલ યધને કીધેલું, ઘાટ વાળવા જેવું, જુલમ-ખતમનું, ધ્વરના વિસારેલાના જેવું.

PRETEND *vt.* [*-L. tendo I stretch*] જુકું કહેવું, યોડું પડાવું અતાવવું-ક; as, to p. to have lost a thing કંઈ યોવાઈ ગયું છે એમ જુકું કહેવું; 2 to show hypocritically -નો ઢોંગ ક., -નું ડોંગ ક.-અતાવવું-ધાલવું; as, he pretended to be deaf તેણે ખેરાં હોવાનો ઢોંગ કીધો; 3 "to set-up by force of self-conceit or false opinion" અભિમાનથી-ખોટી સમજ ઉપરથી કહેતાં ફરવું, -નો અહંકાર ક., -નો દાવા-બેડાસ ક., -ની ફાંકિયત-ઝકર હાંકવી, છાંટવું, -નો દિમાગ ક.-રાખવો-ધરાવવો; as, who can p. to know the future બધીજ બહુવાનો અહંકાર ઠોણ કરી શકે. *vi.* (to) To set forth to others (*a*) (indifferently) કહેવું, કહેતાં ફરવું; as, I cannot p. to a knowledge of Sanskrit મને સંસ્કૃત આવડે છે એમ હું કહી શકતો નથી; (*b*) (falsely) (See *vt.*-3).

PRETENCE *s.* (The act) (See *vt.*-1 & 2); 2 false show (*a*) પડાવું, મસમ, મખાંતરન, નિમિત્તન, (*b*) ઢોંગમ, ડોંગન.

PRETENDED *a.* ટોકી બેસાડેલું, યોડું; as, "and as a punishment for his p. crime" અને તેના ઉપર ટોકી બેસાડેલા પુનાની સજા દાખલ. [દાવો કરનાર, દાવેદાર.

PRETENDER *s.* (See the verb); 2 (ખોટો)

PRETENSION *s.* (The act) (*a*) દાવો ક.-હક યાંધવો તે, (*b*) બેડાસ ક.-ફાંકિયત-ઝકર હાં-

કવી તે; 2 claim laid (*a*) (કીધેલો) દાવામ-હકન, (*b*) બેડાસ ક., ફાંકિયત, ઝકર.

PRETERITE *a. & s.* [*L. præter beyond and eo I go*] (Gram.) જૂત (કાળ); 2 (Gram.) જૂતવર્તમાન-પૂર્ણજૂત (કાળ).

PRETERNATURAL *a.* [*L. præter by or beside and Natural which see*] યુજિવા સાધારણ કમથી થયું જૂઠું-જૂઠી તરેહનું-નવતરું, અદ્યુત.

PRETERPERFECT *a. & s.* [—Perfect] (Gram.) જૂતવર્તમાન-પૂર્ણજૂત-સંપૂર્ણજૂતકાળ.

PRETEXT *s.* [*-L. texo I weave*] False appearance પાપહેતુ છુપાવવાને જોડવેલો ધાટ, ઢોંગમ; 2 નિમિત્તન, (See Pretence 2 *a.*)

PRETTY *a.* [*A.S. præthig adorned*] Handsome (*a*) (pers.) ધાટીલું અને નાજુક, કાચની પૂતળી જેવું, કાવલું, થોડી માટીનું ધોલું, દેખાવડું, દર્શની, (*b*) (things) ઊડીને આંખે વળગે એવું, સુંદર, પુરાનુમા; 2 (in a bad sense) foppish, petty ફાંકિયું, ડોંગડાજિયું, આટલા સરખા ગોરધન-દાસ જેવું, જહાનું સરખું; 3 (ironically) ખાસું, મેઝનું, બહુ મેઝનું; as, a p. story, indeed બહુવા, ખાસી વાત! *ad.* થોડું ધણું, કંઈએક; as, I am p. sure મને થોડી ધણી ખાતરી છે.

PREVAIL *vi.* [*L. valeo I am strong*] (over, against) To overcome or succeed ફાવવું, -નું ચાલવું, -નું જીતે-બળ ચાલવું-જીતે ક., આગળ થવું-પડવું, જય પામવું, જીતે ક.; as, "Lord Bacon's words gradually prevailed" લોર્ડ બેકનનું કહેવું ધીમેધીમે આગળ પડતું ગયું; 2 (with) to be in force ચાલવું, -નો અમલ-જીતે-બળ-પ્રચાર હોવા-ચાલવો; as, the custom does not p. here એ રિવાજ અહીં ચાલતો નથી; 3 to operate effectually લાગુ થવું, -નું ફળ-ગુણ-અસર થવી; as, my counsels prevailed મહારી સલાહ લાગુ થઈ; 4 (on, upon, with) to persuade મનાવવું, મન વાળી લેવું, મનમાં જોતારવું, -ના કહેવાની અસર થવી; as, "he could not p. with the woman to let

her child be vaccinated" તે આઈના બાળકને સ્વેચ્છા કાઢવા દેવાનું તેણે કદ્યું પણ તેના કહેવાની તે આઈને અસર થઈ નહીં.

PREVAILING *a.* Predominant (sense of religion, temptation &c.) બળ-જેર પામી ગચ્છિલું-પકડી ગચ્છિલું, ચઢી ખેઠેલું, બળવાન થઈ ખેઠેલું, બળ પકડયા વિના-ચઢીખેઠા વિના રહેજ નહીં ચ્છિવું; 2 efficacious (prayer &c.) લાગુ થઈ ગચ્છિલું-થતું જતું, જેનું ફળ-ગુણ-અસર થયા વિના રહેજ નહીં ચ્છિવું; 3 most general (a disease, an opinion) (હમણાં-અમુક વખતે) ચાલતું, પસરતું-પ્રચાર પામતું જતું, ચરી-પસરી-પ્રચાર પામી ગચ્છિલું.

PREVALENCE *s.* (The condition or quality) બળ પકડે-લાગુ થાય-અસર કરે ચ્છિવાં હોવું તે, કાર્યસાધકતા, સાધ્યોત્પાદકતા *f*; 2 (of vice, fashion, opinion &c.) પ્રચાર *m*, જોર *n*, પ્રબળ *n*, પ્રાબલ્ય *n*; 3 (of a disease &c.) ફેલાવો *m*, પ્રસાર *m*.

PREVALENT *a.* Gaining advantage જય પામનાર-પામે ચ્છિવું, બળ-જેર પકડનાર-પકડે ચ્છિવું; 2 efficacious લાગુ થનાર-થાય ચ્છિવું, ફળ-ગુણ-અસર ઉત્પન્ન કરનાર-કરે ચ્છિવું; 3 most generally received (an opinion &c.) બહુ લોકોના મનમાં આવેલું-લોકે સ્વીકારેલું; 4 extensively existing (a disease &c.) બહુ લોકોમાં ફેલી-પસરી-ચરી જનાર-જય ચ્છિવું-ગચ્છિલું.

PREVARICATE *vi.* [*—L. varicus* with feet spread apart] (જવાબ દેવામાં) આડાં ફાટવું-ગુલાંક માર્યાં કર., ચોતાળાં મારવાં.

PREVARICATION *s.* (See the verb).

PREVARICATOR *s.* આડો ફાટનાર, ચોતાળાં મારનાર &c.

PREVENT *vt.* [*—L. venio* I come] To hinder (*a*) (pers.) રોકવું, અટકાવવું, ને હાય દેવો, -થી રોકાવું-અટકવું, (*b*) (offences &c.) (થતું-આવતું) અટકાવવું, બિલકુલ થાયજ -આવેજ નહીં ચ્છિમ કર., -થી અટકવું-ન થવું; It prevented his escape એથી તેનાથી નહસી જવાયું નહીં. [&c. ન દેવું તે.

PREVENTION *s.* અટકાવવું - બિલકુલ થવાજ

PREVENTIVE *a.* (રોગ-નુકસાનવિગેરે) થાયજ -ઉઠેજ-આવેજ-બનેજ નહીં ચ્છિવું. *s.* (નુ-કસાન વિગેરે) થાયજ &c. નહીં ચ્છિવા ઉપાય -ઈલાજ *m*; 2 (Med.) રોગ (પાછો) થાયજ -ઉઠેજ-ઉભેજ નહીં ચ્છિવું ચ્છિસડ.

PREVIOUS *a.* [*—L. via the way*] પહેલાં -આગળ-પૂર્વજું, પહેલાં &c. કીધેલું-બનેલું-ગુ-જરેલું-આવેલું, પહેલાં &c. હોનાર-બનનાર.

PREVIOUSLY *ad.* પહેલાં, આગળ, પહેલાં &c. થી

PREY *s.* [*L. praeda* property taken in war] Booty ઢંટફ; 2 (lit.) શિકાર *m*, પાર-ધ *m*; Animal or beast of p. શિકારી જ-નાયર *n*, ખીજાં પ્રાણીને મારી તેનું માંસ ખા-નારે જનાયર; 3 (fig.) ઝડપી લેવાનો-ના મ્હે કે દંડામાં જવા કે આવવા કે પડવાનો -ગ્રસાઈ જવાનો-દોષમાં આવી જવાનો-ખવાઈ જવાનો પદાર્થ *m*, ભક્ષ *m*; To be a p. to ill's આ-ફતના મ્હેમાં પડવું. *vi.* (on-upon) (*a*) (=to pillage) ઢંટવું, ઢંટફાટ કર.-કરી ચકવી, (*b*) (=to seize as prey) શિકાર-ભક્ષ કર., (*c*) (=to cause to pine away) (-નું કલે-જું &c.) ખાઈનાખવું, મુઝાવવું, -થી અછાડવું-મુઝાવું-ઝૂરવું.

PRICE *s.* [*L. pretium*, akin to *Gr. priamai* I buy] (lit.) પૈસા-દામ *m* *pl.*, કિંમત *f*, મૂલ *n*; 2 (lit.) current rate ભાવ *m*; Market p. બજારભાવ *m*; P. current, p. list (માલ-હૂડી-ગેણી વિગેરેના) ચાલતા ભાવની યાદી; 3 (fig.) મૂલ *n*, કિંમત *f*; as, the p. of a virtuous woman પતિવ્રતા સ્ત્રીનું મૂલ. *vt.* (lit.) કિંમત કર.-કહેવી-હેરવવી-મૂકવી.

PRICELESS *a.* Invaluable જેનું મૂલજ ન થઈ શકે ચ્છિવું, અમૂલ્ય.

PRIZE *vt.* To rate (*a*) (lit.) (See Price *vt.*), (*b*) (fig.) ની કિંમત ગણવી-સમજવી; as, "Life I p. not a straw" જિંદગા-નીની હું તૂણ માત્ર કિંમત ગણતો નથી; 2 (fig.) to esteem કિંમતી-લાખવું-મહા મૂ-લ્ય ગણવું, -ની ભારે ગણતી-લેખામાં હોવું.

PRICK *vt.* [*AS. priccian*] To drive a fine point into કાચવું, વીધવું, -માં ને-કાણું પાડવું; To p. one with a needle કો-

ધના શરીરમાં સોય ભાકવી; 2 to fix by the point (a) (an instrument) ઓસવું, ગો-પવું, વોચવું, ભાકવું, ઓસી &c. દેવું-ધાલવું, (b) (an article) -માં ઓસીને તોળી-હંચકી રા-ખવું; 3 to spur (a) (lit.) (પરાણીનો) ગોદો-ગોદા મારવા-લગાવવા, આર ક. -ભાકવી, મમ-રેત્ર ચાંપવી, (b) (fig.) ગોદાટવું, ગોદા મારવા, હંચકવું, -ચી હંચકવું; 4 to sting with remorse ખટકો-ચટકો-ચચણટ લગાડવા, (ક-લેજી) ચચણાવવું; To be pricked with (-ને) સાલવું-ખટકવું-ખંચવું-ખખરવું; 5 to raise (a horse his ears) ઉઠવું ક.; To p. the ears (=to listen sharply) કાન ટેલેરવા. s. That which pricks (a) (wooden) સરાકફ, ફી-સફ, (b) (of an instrument) આરફ, કાંટો (મમરેત્ર વિગેરેનો); 2 (fig.) remorse ખટ-કોમ, ખટખટફ, ખરખરોમ, (મનમાં પેસી ર-હેલું) સાલન, ચટકોમ, ચચણણટમ, કાંટોમ, કંટકમ; 3 (કાચવા-ભાકાવા થી પડેલું) કાણું-છિદ્રન, ઠેમ.

PRICKLE s. કાંટોમ, કંટકમ.

PRICKLY a. કાંટા કાંટાવાળું, કાંટાળું.

PRICKLY-PEAR s. [Prickly & Pear which see] *Cactus opuntia* ફીફડા યુવેરફ.

PRIDE s. [A.S. *pryda*, Icel. *prydi* honour] Inordinate self-esteem અહંકારમ, ગર્વમ, અભિમાનન, દિમાગમ, મદમ, દંભમ, દર્પમ; 2 noble self-esteem સદભિમાનન, યોગ્યાભિમાનન, ઉચ્ચાભિમાનન, (in comp.). અભિમાનન; as, national p. દેશાભિમાનન; vt. (oneself) ખોટાઈ માનવી-મારવી, અ-હંકાર-ગર્વ ક., અભિમાન ધરાવવું, ખેડસાઈ-પતરાજી ક.

PRIEST s. [A.S. *preost*, from *L. presbyter* an elder] “ખિરાપ” થી ઉતરતા અને “ડી-કન” થી ચઢતા દરજ્જાનો પાદરી, “પ્રીસ્ટ”મ, “પ્રેસ્વિટર”મ; 2 one who officiates at the altar યગ સંબંધનું કર્મ કરનાર (પ્રા-જ્ઞાણ-ચજમાન નહીં)-કરાવનાર, યાજકમ; 3 (a) (as a class) ધર્માધિકારીમ; Family p. ગોરમ, પુરોહિતમ, ખુરોતમ; A Hindu or Bharat p. પ્રાજ્ઞાણમ, (b) (in a temple)

પૂજારી-રીમ; as, the p. of Apollo એ-પોલો દેવનો પૂજારી.

PRIESTCRAFT s. ધર્માધિકારીઆની લુચ્ચાઈ-પ્રપંચમ pl., ધર્મકાપટચન.

PRIESTESS s. (શ્રુતિપૂજકોમાં) (a) ધર્મસંબંધનું કર્મકાંડ કરનાર-કરાવનાર સ્ત્રી, (b) પૂજારી f.

PRIESTHOOD s. (The office or character) ધર્માધિકારીપણું, ધર્માધિકારીની પદવી, ધ-ર્માધિકારિત્વન; 2 priests (taken collec- tively) ધર્માધિકારીઆમ pl.

PRIESTLY a. ધર્માધિકારી-કારીઆનું ના નવું.

PRIM a. [prob. from Sans. *pramāna* measure] અધીજ વાતમાં યથાવિધિ ચાલનાર, અતીસે જાગું, ચાપલુસિયું, ચિંધું.

PRIMATE s. [*L. primus* the first] મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષમ, “આર્ચિખિરાપ”મ.

PRIMACY s. મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષની જગો-પદવીf, મુખ્ય ધર્માધ્યક્ષતાf.

PRIME a. [*L. primus* the first] (See Primary-1 and Primitive-1); P. cost ખરીદભાવમ; 2 first in rank or import- ance પહેલા દરજ્જા-પાયરી-પદવી નું, પહેલું, મુખ્ય, પ્રધાન; 3 first in excellence પ- હેલા નંબરનું, અન્વલનું, ઉત્તમ, ઉત્તમું, ઉત્કૃષ્ટ; as, p. wheat અન્વલના ધજ; P. number (arith.) જેનો અવયવ ન પાડી શકાય એવા આંકડો, અનવયવાંકમ, મુલાંકન, સિફાંકમ, થુફાંકમ; P. vertical (astron.) પૂર્વાપરવૃ- ત્તન. s. Earliest stage આરંભમ, શિરૂઆ- ત્ત; 2 the dawn જેણે ફાટવાનો વખત, મળ- સ્કું, ધૂંધરફું, પ્રાતઃકાલમ; 3 youth જ્યેષ્ઠ- નન, જુવાનીf, યૌવનન; 4 the utmost per- fection પૂર ખીલી રહેલાં-ખહાર પર આવેલાં હોવું તે, પૂર ખહારમ, સંપૂર્ણ કળાf; P. of youth ભર-ભરપૂર જુવાની; 5 best part સારામાં સારો-ઉત્તમ ભાગ. vt. (ખંડક) -માં રંજક મૂકવી.

PRIMARY a. First in the order of time (કાળનો અનુક્રમ ભેતી) પહેલું, પ્રથમ, અસલ, મૂળ, આદિ; as, the p. cause આદિ કારણ; 2 elementary (schools &c.) પહેલા પગથિયા નેવું-નું કામ કરનાર, આરંભનું, (in comp.)

આરંભ-મુલ, પ્રાથમિક; 3 chief મુખ્ય, મુખ્ય પ્રધાન; as, p. planets મુખ્યગ્રહો.

PRIME-MINISTER s. [See Minister] મુખ્ય પ્રધાન (વિશેષ કરીને હોંલડનો).

PRIMER s. પહેલી ચોપડી, પ્રથમ પુસ્તકન.

PRIMING s. રંજક, દારૂ, ટોટી, જમગરી.

PRIMITIVE a. Pertaining to the beginning &c. આરંભ-શરૂતું, આરંભ-આદિકાળ-નું, શરૂ વખતનું, પહેલાં-મૂળ-અસલનું; as, the p. Christians શરૂ વખતના ખ્રિસ્તી ધોક્કો; 2 old-fashioned અસલની રીત પ્રમાણે ચાલનારું, અસલી, અસલ જમાનાનું; 3 not derived સિદ્ધ. s. સિદ્ધશબ્દ(સાધિતથી ઉલટો).

PRIMEVAL a. [L. *primus* and *ævum* an age] આરંભ-આદિકાળનું, અસલ જમાનાનું, અસલ, મૂળ.

PRIMOGENITURE s. [L. *primus* & *genus* I beget] અિકલ માઆપને પેટે પહેલાં જન્મેલાં હોતું, પડા-જ્યેષ્ઠ પાછું, જ્યેષ્ઠતાઈ-ત્વન.

PRIMORDIAL a. [L. *primus* & *ordior* I begin] આરંભ-આદિકાળ-શરૂ-અસલથી હોનારું, મૂળનું, પ્રાકાલિક.

PRINCE s. [L. *princeps* chief, *primus* and *capio* I take] A sovereign રાજા, રાહમ, બાદ-પાદ રાહમ; 2 the son of a sovereign રાજાનો કુંવર, રાજકુમાર-પુત્ર, રાહમદમ; 3 a subordinate ruler મંડળિક, નહાના મુલકનો-તાબાનો રાજા, ઉપરાજા.

PRINCELY a. Of a prince (birth, character &c.) રાજા &c. નું, રાજકીય; 2 resembling or becoming a prince (wealth, port, entertainment) રાજા &c. ના જેવું-ને શોભે અમું, રાજકીય-રાજવંશી ના જેવું-જેવું, રાજકીય, પ્રતાપ-પ્રભાવ-વૈભવ રાહી.

PRINCESS s. (રાજ કરનારી) રાણી, રામી; 2 કુંવરી, રાજકુમારી, રાહમદી; 3 તાબેદાર-નહાના મુલકની રાણી, ઉપરામી; 4 the consort of a prince (રાજાની) રાણી, રાજ-ઉપરાજ પત્ની.

PRINCIPALITY s. Sovereignty રાજસત્તા; 2 the territory of a prince મંડળિકનું રાજ્ય-મુલકમ-વિષય, ઉપરાજ્ય.

PRINCE'S-METAL s. [from Prince Rupert] તાંબું અને જસતની મેખવણીનો અિક ધાતુ (૭૫ ભાગ તાંબું અને ૨૫ ભાગ જસત).

PRINCIPAL a. [See Prince] મોટું, મોટું, મુખ્ય, પ્રધાન, મુખ્ય. s. One who takes the lead આગેવાનમ-n, સરદાર, નાયક; P. of a faction તડવાઈમ; 2 (of a college, school &c.) શાલાધ્યક્ષમ, મોટી વિદ્યાર્થાનો મુખ્ય અધિકારી; 3 (Law) (a) (distinguished from an accessory) ધુનો કરનાર, સાક્ષાત ધુનેમાર (મદદમાર નહીં), (b) (from a surety) કારદાર, (c) (from an agent) ધણી, સેકમ, માલિકમ; 4 a capital sum (a) (distinguished from interest) મુદ્દલમ pl., (b) (from profit) વેપારમાં નાજેલી પૂંછ, ચાપલ.

PRINCIPLE s. [See Prince] Origin કારણ, મૂળ, કારકનિમિત્ત, શક્તિ; as, the p. of motion; મનશક્તિ; 2 fundamental substance or energy દેવત, સત્તા, મૂળ દેવત-સત્તા; as, "The soul of man is an active p." માણસનો આત્મા અિક દેવત છે; 3 an original faculty of the soul આત્મીયા શક્તિ; as, the active principles of human nature મનુષ્ય પ્રકૃતિની કારક આત્મીયાશક્તિ; 4 a fundamental or comprehensive doctrine વિચારસૂત્રનો પાયો-મૂળ-ખીલન-તત્ત્વ, મૂળ-વિચાર, તત્ત્વ-ખીલરૂપ વિચાર, ખીલન; as, "The principles of the Revolution of 1688 &c." ૧૬૮૮ ના સાલમાં રાજન્યવ્યવસ્થામાં ફેરફાર થઈ ગયો તેમ કરવાનાં (પ્રજના મનમાંના) ખીલરૂપ વિચાર; 5 fundamental &c. (law) આધારભૂત-મૂળ-ખીલરૂપ નિયમ, ખીલન; as, the movements of nature go forward upon certain principles સુષ્ટિકમ અમુક આધાર ભૂત વિષયો પ્રમાણે ચાલ્યા જાય છે; 6 a settled and usually right rule of conduct વરતવાનું મન સાથે બાંધી મૂકેલું ધારણ-નિયમ-નીતિ, વર્તન-નીતિ; as, "bad principles lead a man into a bad course of life" માઠી વર્તન

નાતિ (પકડવા) થી માણસ કુખર્ગિ ચાલતો યાય-
છે; 7 (Chem.) સત્તન; as, "the purga-
tive p. of senna" સુનામકીનું રચક સત્વ.
PRINT *vt.* [*L. premo* I press] (A kiss)
દાખીને-ભાર દઈને ક.; 2 (footsteps &c.)
પાડવું, -નો છાપો-આકાર-ચોખો પાડવો; 3
(books, paper) છાપવું; 4 (cloth) છાપવું,
ટેકવું, -ઉપર છાપો પાડવો-લેવા-ઊતારવો. *s.*
Mark પડી રહેલી નિશાણી-આકારમ-ચો-
ખોમ; P. of a tooth પડી રહેલો દાંત; P.
of the foot પગલું; P. of a wheel ચક્કી-
લોમ; 2 (of types) (on paper) છાપોમ,
અક્ષરમ *pl.*, In p. છાપેલું; Out of p. આ-
વૃત્તિભંગ થઈ ગયેલું, ભગ્નાવૃત્તિ, છુટાવૃત્તિ,
3 (on cloth) ટેકા, ટેકોમ, છાપોમ, છાપ્; 4
an engraving (a) (of the face &c.)
છાપેલું ચિત્ર, (b) (of a building &c.) છા-
પેલો નકશો; 5 વર્તમાનપત્ર; To appear
in p. છાપવું; Butter p. માખણના લોંદા
ઉપર છાપ મારવાનું ખીજ.
PRINTING *s.* (The act) (See the verb
3, & 4); 2 (the practice) (ચોપડી-લુધડી)
છાપવાનો વંધો; 3 (the art) છાપવાની કળા,
ચુદ્રાંકન વિદ્યા; as, "P. was discovered
in the 16th century" છાપવાની કળા
સોળમી સદીમાં નીકળી.
PRIOR *a.* [*L. compar. of primus* first]
(Claim, engagement, pers.) પહેલું, આગલું,
પહેલાં-આગળનું યથગચ્છેલું, પૂર્વ, પ્રાક, અગ્ર.
PRIORITY *s.* પહેલાપણું, પૂર્વતા, અગ્રતા,
પ્રાકત્વ, પ્રાકતનત્વ.
PRIOR *s.* [See Prior above] (વિલાયતમાં)
"ચ્છેપટ" થી ઊતરતા દરબખાનો મહાધિકારી,
ઉપમહાધિકારી-મહાધક્ષ. [મહ, ઉપમહ.
PRIORY *s.* "આખી" થી ઊતરતી પાથરીનો
PRISM *s.* [*Gr. prizo, prio* I saw] (Geom.)
સમપાદધનમ; 2 (Optics.) (નિર્માથી તરેહ
તરેહના રંગો જણાયે છે તે) પાસોમ, દૃગ્ધનમ.
PRISMATIC *a.* (form &c.) સમપાદધનનું-ના
ન્યું, (in comp.) સમપાદધન, 2 (colours)
પાસા &c. માંથી દેખાતું.
PRISON *s.* [*Fr. from pris* taken] કેદ-
ખંધી ખાનુ, તુરંગ, કારાગૃહ.

PRISONER & (lit. & fig.) કેદી, ખંધીવાનમ; 2
an accused pers. તોહો અતવાજોમ-ખી, કેદી.
PRISTINE *a.* [*L. pristinus*] આદંભકા-
નું, શિશુ વખતનું, અસલનું.
PRITHEE [corr. from I Pray & Thee]
હું (આજીજીથી) પ્રાર્થુ છું કે.
PRIVATE *a.* [*L. privus* separate or
one's own] (Property, business &c.)
ખાનગી, ખાસ, ખુદ-જાત-પોતાનું, ખાસગત;
2 secluded (a) (a room &c.) ખાનગી,
ચ્છિકાંત, છાનું, ખદોખસ્તવાનું, પડેપોરા, (b)
(prayer &c.) ધેર-ધરમાં ક્રીધેલું, ખાનગી;
3 (a) (pers.) સરકારી કામમાં નહીં પડેલું,
સરકારી નોકરી નહીં કરનારું, (b) (life &c.)
સરકારી કામમાં પડ્યા વગરનું, ખાનગી; 4
not publicly known છાનું, છૂપું, ગુપ્ત,
જાહેર નહીં ચ્છેવું; as, p. negotiations
છાની બાંજમડ; In p. છાનું, છાનાં, છાનાં-
માનાં, ગુપ્તચુપ; P. parts ગુહસ્થાનમ, ગુ-
હાંચન, ઉપસ્થન. *s.* (લશ્કરી) સાધારણ સિ-
પાઈમ, સિપાઈમ.
PRIVACY *s.* (The state) પડેપોશી; To
live in p. ચ્છિકાંત-ધરમાં ને ધરમાં-પડેપોરા
રહેવું; 2 a place of seclusion ચ્છિકાંત જ-
ગો; 3 secrecy ગુપ્તચુપી, ગુપ્તતા, છાનાંછા-
નાં &c. કરવું-કહેવું તે.
PRIVATEER *s.* લડાઈની વખતે શત્રુના વેપારને
હરકત કરવાને યુદ્ધસામગ્રી સાથે ફેરવ્યા કરવાની
સરકાર તરફથી રજા મળેલું ખાનગી વહાણ.
PRIVATELY *ad.* Not openly છાનાંમાનાં,
ગુપ્તચુપ, કોઈ ન જાણે ચ્છેમ; 2 ખાનગી રીતે,
જાતને સંખે; To be p. benefited -ને ખા-
નગી લાભ થવો.
PRIVITY *s.* Private knowledge અંદરખા-
નેથી જાણવું તે, (કોઈ છાની વાતમાં) અંદર-
ખાનાનું જાણપણું, દખલગિરી.
PRIVY *a.* (purse, coffer; a chamber)
ખાનગી; 2 clandestine છાનું, છૂપું, ગુપ્ત,
ચોરીથી ક્રીધેલું, છાન ચોરીનું; 3 privately
knowing અંદરખાનેથી વાકિ, છાની વાતથી
જાણીતું ક્રીધેલું; P. council આલિષ્ક મંત્રી
સભા; P. councilor આલિષ્ક મંત્રીમ. *s.*
હુંડાસમ, જાજમ, તાજખાનું.

PRIVATION *s.* [*L. privo* I deprive of (See Private)] Destitution સુખ વસ્તુની નાસ્તિ, બધી વાતની હલાકી; 2 absence નાસ્તિ, અભાવ, રાહિત્ય.

PRIVATIVE *a.* Not positive કંઈ ન હોવાને લીધે હોનારું, અસાક્ષાત, પરીક્ષ; as, a p. blessing કંઈ દુઃખનું કારણ ન હોવાને લીધે હોનારું સુખ; 2 (a prefix, a term) અભાવ-નાસ્તિત્વ સ્થાયક. *s.* કરાનો અભાવ જેનું લક્ષણ છે એવું-અસાક્ષાત-પરીક્ષ વસ્તુ; 2 (gram.) અભાવ-નાસ્તિત્વ-રાહિત્ય સ્થાયક પૂર્વગ-અનુગમ.

PRIVILEGE *s.* [*L. privus* one's own and *lex* law] માફી, છુટકા, આસહકમ, વિશેષાધિકાર, સદરપરવાનગી *f. vt.* ખાતિલ રાખવું-ક., -ને માફી &c. આપવી.

PRIVILEGED *a.* માફી &c. મેળવેલું; A p. communication વકીલને તેના અસીલે જણાવેલી વાત કે જે વકીલથી અસીલની મરજી વગર પ્રગટ કરી શકાય નહીં, અધિકૃત વાચન - ગ્રાખન.

PRIZE *s.* [*Fr. pris* taken or siezed] A capture યુદ્ધનું પ્રમાણે શત્રુનું હાથે લીધેલું કંઈ-વિશેષ કરીને વહાણ, યુદ્ધપહરણ, હાથ; 2 the thing striven for રાતનું લેવા આપવાનું, પણ, પાણ; 3 any thing offered to be competed for ઇનામ, સરપાવ; 4 a valuable possession પોતાની પાસેનો અમૂલ્ય પદાર્થ, રતન.

PRIZE-FIGHTER *s.* કોઈ રાત-વિશેષ કરીને યુદ્ધાખાણની રાતના પણને માટે રમનાર-લડનાર, પણીમદલ. [જાનો ફગિા.

PRIZE-MONEY *s.* હાથમાં આપેલાં નાણાં-ના-
PRIZE *vt.* (See under Price).

PRO-AND-CON વિરુદ્ધાવિરુદ્ધ-ભાવાભાવ-કાર્યકાર્ય-વિધિનિધિ એહ; as, to consider the arguments p. વિરુદ્ધાવિરુદ્ધ એહ વાત-તકરારનો વિચાર ક.; Pros and Cons વિરુદ્ધાવિરુદ્ધ &c. એહ પક્ષ-કોટિ *f.*

PROBABLE *a.* [*L. proba* I try or prove] Likely હોવા-થવા-ખનવા જેવું, સંભવિત, સંભાવ્ય; To be p. સંભવવું; The p. રાક્ય સંભવ્ય; 2 (evidence &c.) જે ઉપરથી કોઈ

વાત ખની છે એમ ક્રિયા નથી ખની એમ સંભવ લાગે એવું, સંભવિત.

PROBABILITY *s.* સંભવ, સંભવિતપણું, સંભવ્યતા; In all p. ખુને-હમને પૂરો ભરોસો છે કે, પૂરો સંભવ છે કે; 2 some thing probable સંભવિત વાત. [સંભવ જોતાં.

PROBABLY *ad.* ઘણું કરીને, સો-નવાણું વસા,

PROBATE *a.* [See Probable] વસીઅતનામાના ખરાપણા વિવેનો પુરાવા, મૃત્યુષ્ટ્ય પ્રમાણ. [એસી, પરીક્ષા, કસોટી.

PROBATION *s.* [See Probable] અજમા-

PROBATIONARY *a.* અજમાએથી, પરીક્ષાકામ-વર્તણૂક-કસી જોવાને માટે આપેલું-સોંપેલું, પરીક્ષાર્થ; as, a p. appointment અજમાએથી નિમત્તક.

PROBATIONER *s.* અજમાએથી ઉપર-પરીક્ષા &c. જોવાને રાખેલું માણસ, પરીક્ષક.

PROBE *s.* [See Probable] (નાસુર-પિશાબ વગેરેમાં ઝૂકવાની) સળી, ઈલિકા, પ્રેષણી. *vt.* (Lit.) સળી વગેરે એજામર ઝૂકી તપાસી જોવું, -માં સળી-એજામર ઝૂકી જોવું; 2 (fig.) ખારીકીથી-તપાસી તપાસીને-પડતાળી પડતાળીને જોવું.

PROBITY *s.* [*L. probus* good] ખુબ ચોખ્ખી દાનત, સાચું પ્રમાણિકપણું, નેકી, નેક નૈયત/નૈયતી, કેવલ ધર્મજીવિ, શુદ્ધ સત્વતા.

PROBLEM *s.* [*Gr. pro* forth and *ballo* I throw] A question proposed સવાલ, પ્રશ્ન, દાખલ; 2 a doubtful case કંઈ નિશ્ચય ન કહેવાય એવી-તકરારી વાત, સંદિગ્ધ વિષય-પ્રશ્ન; 3 (Geom.) કૃત્ય.

PROBLEMATIC-AL *a.* શક-સંદિહ ભરેલું, અનિશ્ચિત, સંદિગ્ધ.

PROBOSCIS *s.* [*Gr. pro* for and *bosco* I feed] (હાથી-જીવડાંની) મૂંઝ, થુંડા.

PROCEED *vi.* [*L. pro* forward & *cedo* I go] (Lit.) આગળ જવું - આપવું - ચાલવું, ચાલ્યાંજવું; 2 (fig.) to continue(a)(pers.) ચાલ્યાં જવું, ચાલ્યાં-કહ્યાં-વાંચ્યાં-લખ્યાં-ક્યાં જવું, ચાલવવું, આગળ ચાલવું, (b) (business &c.) ચાલવું, ચાલ્યાંજવું; 3 to issue as from a source (a) (light &c.) નીકળવું, આ-

વર્ણ, પડવું, (b) (hopes, complaint &c.) થવું, ઉત્પન્ન થવું; 4 to go on in a regulated manner ચઢતાં-ઊતરતાં-પાયરીદરપાયરી આલ્યાં આપવું-જવું; as, the scale of being proceeds from the meanest worm to man યુષ્ઠિનો પ્રાણિકમ હલકામાં હલકાં જીવકાંથી માડીને માણસ સુધી ચઢતો ગયો છે; 5 to begin and carry on measures માડીને-આરંભીને (કંઈ) કર્યાં-ચલાવ્યાં જવું, આગળ પ્રવર્તવું; as, p. on these principles (વિચારસૂત્રનાં) આ બીજ પકડીને આગળ પ્રવર્તો; 6 (Law) (a) (with) ચલાવવું; as, to p. with a case ચક્રફોમા ચલાવવો; (b) (against) કામ ચલાવવું; as, to p. criminally against a person કોઈના ઊપર ફોજદારીમાં કામ ચલાવવું, (c) (against) ફરિયાદ ક., સરકાર દરખાસ્ત ચઢવું; To p. criminally ફોજદારી ક. s. (pl.) ઉપજોલી કિમ્મત, ઉત્પન્ન, (વેચાણ થયેલી) ઉપજો-પેદાશો.

PROCEDURE s. (The act) ચાલવું, ચાલ, ગતિ; 2 (the manner) ચાલવા-કામ કરવાની રીત, વહીવટ, પદ્ધતિ; as, the Code of Criminal P. ફોજદારી વહીવટનો કાયદો; 3 an act performed (ક્રિયેલું) કામ.

PROCEEDING s. The act of one who proceeds કામ, ચાલ, વર્તણૂક; 2 (Law) (a) (action) કામ, ક્રિયેલું, ચાલતું-આપું કામ; as, the magistrate's p. was illegal માજિસ્ટ્રેટનું ક્રિયેલું ગેર કાયદે હતું, (b) (papers) કામ, કામના કાગળ; as, the High Court has called for the p. હાઈ કોર્ટ એ કામ મંગાવ્યું છે.

PROCESS s. (of time &c.) ગતિ, ચાલવું; In p. ચાલતું; 2 course ક્રિયા, વિધિ, સંસ્કાર; as, to undergo the chemical p. (કસા) ઊપર રસાયન વિધિ થવો; 3 (of nature) ક્રમ; 4 (Law) (a) the whole course of proceedings ચાલેલું આપું કામ-કેસ-ચક્રફોમા; (b) (the writ) પ્રતિવાદીને ચોલાવવાનો સમન, "પ્રોસેસ"ન.

PROCESSION s. (The act) (a) ચાલવું,

ચાલ્યાં જવું, ગતિ, (b) નીકળવું; 2 ceremonious train સવારી; Marriage &c. p. પરવોડામ.

PROCLAIM vt. [*L. pro forth and clamo* I cry out] ગાઈ વળડીને કહેવું-સંભળાવવું-જણાવવું, -ની ડાંડી-ઢંઢેરો પીટવો-ફેરવવો, લલકારીને બધાને કહી દેવું-પ્રસિદ્ધ કર.

PROCLAMATION s. (The act) ડાંડી, ઢંઢેરો, (See the verb); 2 (the paper) જાહેરનામું.

PROCLIVITY s. [*L. pro and clivus a* slope; allied to *Gr. klino* I bend] મનનું વલણ, ખુદ્દિ, વૃત્તિ, પ્રવૃત્તિ, પ્રાવણ્ય.

PROCONSUL s. [*L.*] (Under the Republic) રોમન લોકોના "કોન્સલ" અધિકારીનું કામ કરનાર, "પ્રોકોન્સલ"મ; 2 (under the Emperors) તાબાના મુલકનો-ધલાકાનો સૂબો, રોમન ગવર્નરમ.

PROCONSULAR a. "પ્રોકોન્સલ"-રોમન ગવર્નરનું-ના તાબાનું-ની સત્તા નીચેનું.

PROCRASTINATE vt. [*L. pro & cras* tomorrow] (કંઈ) કરતાં દહાડા બાંચ્યા કરવા, લંબાવ્યાં-ઝોળે નાખ્યાં કર. vi. આજ કાલ કર્યાં કર., દીલ કર્યાં કર., વાર લગાડ્યા કર.

PROCRASTINATION s. (See the verb); 2 લાસરિયાપણું, દીલ.

PROCRASTINATOR s. દહાડા બાંચ્યા &c. કરનાર, લાસરિયું-દીલું માણસ.

PROCREATE vt. [*L. pro & creo* I make or beget] ઉત્પન્ન કર., -ને જન્મ આપવો, જન્માવવું, -નું પ્રજનન કર.

PROCREATION s. છોકરાં ઉત્પન્ન કર. તે, પ્રજોત્પત્તિ, પ્રજોત્પાદન, પ્રજનન.

PROCREATIVE a. છોકરાં ઉત્પન્ન કરે એવું-ઉત્પન્ન કરવાનું, પ્રજનન શક્તિવાળું-નું-શક્તિ કર, (in comp.) પ્રજનન.

PROCTOR s. [contr. from Procurator, See Procure] (સમુદ્ર ઊપરના કેષર્મ સંબંધી ચક્રફોમા ચૂકવનારી કોરટોમાં ઊભો રહેનાર) વકીલમ, મુક્તારમ.

PROCURE vt. [*L. pro & curo* I take care of, *cura* care] To acquire (a) (for

one's self) મેળવવું, લેવું, મેળવી-લઈ ચૂકવું-રાખવું, સંપાદન ક., (b) (for another) મેળવી આપવું, અપાવવું, મેળવી આપી-અપાવી ચૂકવું-રાખવું; 2 to cause કરવું, આણવું, સાધવું, ધડવું, -થી ચવું, થાવ-બને એવો ધાટ ધડવો; N. B. This sense is often rendered in Gujarati by the causal form of the verb, or by the active form with an adjective; as, to p. one's ruin કોઈની પાયામાલી કરાવવી-કોઈને પાયામાલ ક. [ક.તે.
PROCURATION s. કોઈની વતેનું-તરફનું કામ
PROCURATOR s. કોઈની વતેનું-તરફનું કામ કરનાર, યુક્તારમ.

PROCURER s. ભડવોm, કૂટણોm.

PROCURESS s. ભડવી f, કૂટણીf, દદાf, ભડવેણુ f, કૂટેણુ f.

PRODIGAL a. [L. pro & ago I drive] (pers.) પૈસાના કાકરા કરનાર, પૈસા ઉડાવી દેનાર, છેક ઉડાઉ; 2 (expenses) પૈસાના કાકરા કીધા હોય એવું, છેક ઉડાઉ, ઉડાઉપણાનું, અતીસે; 3 (Nature &c.) બહુ સખી, અતીસે ઉદાર; 4 (fig.) ખરાબખસ્તે-ધૂળધાણી કરીનાખનાર, (કસાના) કિમતીપણા ઉપર કંઈ નજર ન રાખનાર; To be p. of strength to secure an object ધારેલું પારપાડવાને ભત-શરીર ધૂળધાણી કરી નાખવું. s. (See the a. 1 & 3).

PRODIGALITY s. (પૈસાની વાતે) છેક ઉડાગેપણું, ધણો ખરચ ક. તે; 2 બહુ સખીપણું, અતિશય ઉદારતાf.

PRODIGY s. [L. pro & dic to show] A portent જે ઉપરથી યુભાયુભ ફળ ગણવામાં આવે એવો અદ્ભુત બનાવ-વાત f, નિમિત્તn; 2 (of learning, wisdom &c.) (કોઈ વાતમાં) દિગ્ગજ જેવું-અપૂર્વ કંઈ, ભંડારમ, સચુદ્ધm.

PRODIGIOUS a. નવાઈ-તાજીબ જેવું, અદ્ભુત વાત જેવું; 2 huge (size, height &c.) અડાબીડ, દિગ્ગજ જેવું.

PRODUCE vt. [L. pro & duco I bring forward] (Witness, evidence &c.) રજૂ-હાજર ક., દેખાડવું, રખાવું ક.-લાવવું, બહાર

-મેદાન કાઢવું-ચૂકવું; 2 to bear (young, fruits, corn &c.) ઉત્પન્ન ક., આપવું, -માં-એ પર થવું, -માંથી નીકળવું-પેદા થવું; 3 to manufacture (wares, a poem &c.) બનાવવું, -માં-થી બનવું; 4 to originate as an effect, also to yield ઉત્પન્ન ક., -થી થવું-આવવું, -માંથી ઉત્પન્ન-નીપજવું-નીકળવું; 5 (geom.) વધારવું, વિસ્તારવું. s. (of a field) પાકેલું, પાકm; 2 (of labour, taxes, subscription &c.) ફળ, ઉપજ, ઉપજેલું.
PRODUCTIBLE a. રજૂ-હાજર કરી રાકાય એવું કરવા &c. લાયક-જેવું-યોગ્ય; 2 થવા-ઉત્પન્ન-પેદા થવા &c. જેવું, થાય-ઉત્પન્ન થાય એવું; 3 (geom.) વધારાય એવું, વિસ્તારણીય.

PRODUCT s. (lit.) (of land, manufacture, commerce) ઉત્પત્તિf, ઉપજf, પેદાએશાf, માલm, સામનm, કામn; 2 (See Production-3); 3 (fig.) effect ફળ, પરિણામm; 4 (math.) ગુણકાર કરવાથી આવેલો જવાબ, ગુણકારm, ફળn.

PRODUCTION s. (The act) (See the verb 1 & 2); 2 (See Product 1); 3 (of the brain or art) કૃતિf.

PRODUCTIVE a. (labour, business &c.) ફળ મેળે એવું, પ્રાપ્તિકારક-દાયક; 2 bringing into being ઉત્પન્ન કરનાર, થાય-કરે-ઉપજે-નીપજે-નીકળે-પેદા થાય એવું, થએલું &c. એવું; It was p. of great evils તેમાંથી ધણી ખરાબી નીકળી; 3 (soil) સારી પેઠે પાકે એવું, બહુફલ.

PROEM s. [Gr. pro before & oimos way] ઉપોદ્ધાતm, પ્રસ્તાવનાf, પરિભાષાf.

PROFANE a. [L. pro before i. e. without & fanus a temple] Secular (place, writings, writers) ધર્મનું-ધર્મ વિષયનું નહીં એવું, કેવલ સાંસારિક-પ્રાપ્ત્યિક; 2 unholy (things) અપવિત્ર, અશુચિ; 3 blasphemous (a) (pers.) નાસ્તિક, ધર્મનિંદક-દેષી, (b) (sentiment, word, tongue) નાસ્તિકપણાનું, નાસ્તિકપણાની વાત જેમાંથી નીકળ્યાં કરે એવું. vt. To violate as anything sacred ની પવિત્રતાને દોષ લગાડવો, અપવિ-

ત-દૂષિત-ભ્રષ્ટ ક., અભગવયું; 2 to treat with irreverence &c. ઉવેખ્યું. નિદ્યું, ની નિદા-તિરસ્કાર-હેલના ક.

PROFANITY *s.* ધર્મ નિદા-દેષમ.

PROFESS *vt.* [*L. pro & fateor* I speak or confess] To avow (a belief, religion &c.) ખુલ્લાં પડીને-ઉધારે છેાક કહેવું, છુત્ર યમ ક-હેવું, માનવાનું-પાળવાનું કહેવું, -ની-વિષે પ્ર-તિષ્ઠા ક.; 2 to set up a claim to કહેવું, -નું કહેવું; as, to "p. to have walked to a certain distance" આટલું ચાલ્યાનું કહેવું; 3 (surgery &c.) ના આચાર્ય-માં પડિત-પ્રવીણ કહેવડાવવું; 4 (one's self) (a lawyer &c.) કહેવડાવવું, -નો (હંચો) ધંધા ક.

PROFESSION *s.* The act કહેવું, બોલવું, (See the verb-1); Hollow professions લપોડરખિયા બોલવું; 2 calling (હંચો) ધંધા-શાસ્ત્રગારમ-પેશમ, (હંચ) વૃત્તિ; The learned Professions ધર્મશાસ્ત્ર તથા વ્યવ-હાર અને વૈદકશાસ્ત્ર, વિદ્વૃત્તિ; 3 (મિકલ ધંધા)માં પડેલાં બધાં માણસો, એક વૃત્તિકર્મગમ.

PROFESSIONAL *a.* (Pride, advice) ધંધા-વૃત્તિનું-સંબંધનું, વૃત્તિવિષયક, વાર્તિક; 2 professed ધંધાજન લે એટલું-કરનાર; as, he is a p. robber તે તો હુદારાનો ધંધાજન લે એટલો છે.

PROFESSOR *s.* ખુલ્લાં પડીને-ઉધારે છેાક ક-હેનાર-બોલનાર (વિશેષ કરીને આર્થબલ અને ખ્રિસ્તને માનુંછું યમ); 3 (in a college &c.) પાઠ કહેનાર ગુરૂમ, આચાર્યમ, પાઠકમ, વિદ્યાગુરૂમ.

PROFESSORSHIP *s.* આચાર્ય &c. ની પદવી, આચાર્યત્વન, પાઠકત્વન, વિદ્યાગુરૂત્વન.

PROFFER *vt.* & *s.* [*L. pro & fero* I bring] આપવા માડવું-નું કહેવું-ક., કરવાનું કહેવું.

PROFICIENT *a.* & *s.* [*L. pro & facio* I make] હેશિયાર - પૂર જાણ - માહિતગાર (માણસ), નિપુણ-પ્રવીણ (માણસ). [પુણતા].

PROFICIENCY *s.* હેશિયારી, અખડારી, નિ-

PROFILE *s.* [*L. pro & filum* a thread or outline] એકજ આગુ જણાય એવી છુપી -ચિત્રન, પાર્શ્વચિત્રન.

PROFIT *s.* [*L. pro & facio* I make] Pecuniary gain નફેમ, લાભમ, ઉત્પન્નન; 2 advantage ફાયદેમ, ફળન, લાભમ, હિતન. *vt.* -ને ફાયદો &c. ક., -નું કામ ક., -થી મ-દદ થવી. *vi.* To gain advantage ફાય-દો &c. થવો, કામ સમરવું, સધરવું; 2 to be of use કામ લાગવું, ફળ થવું.

PROFITABLE *a.* Lucrative (trade &c.) નફેત &c. મળે - પૈસાનો લાભ થાય એવું; 2 useful (study &c.) ફાયદેમંદ, લાભ-હિત-કારી, ફળદાયક. [વગરનું, બિન ફાયદાનું.

PROFITLESS *a.* નફા &c. વગરનું; 2 ફાયદા

PROFLIGATE *a.* & *s.* [*L. pro & fligo* I strike down] (a) છેક લફું-સોડું-લુચું -નાનું-કુરાચારી (માણસ), (writings &c.) છેક લફગાઈ &c. નું, નાનું.

PROFLIGACY *s.* છેક લફગાઈ-સોદાઈ-લુ-ચ્ચાઈ-નાગાઈ-કુરાચારમ.

PROFOUND *a.* [*L. pro & fundus* bot- tom] Deep (gulfs &c.) ધણું ઢુંડું; 2 very low (bow, obeisance) બહુનમી-નીચા વ-ળીને ક્રીધલું; 3 far-reaching (impression &c.) ધણુંઢુંડું, બારે, ધાડું, અત્યંત; 4 intel- lectually deep (a) investigation &c.) બહુ ઢુંડાંજાતરીને ક્રીધલું, ધણું ખારીક, (b) (a book &c.) ગંભીર, (c) (a scholar &c.) ઢુંડું ઉતરલું, પ્રવીણ.

PROFUNDITY *s.* ધણી ઢુંડાઈ-ઢુંડાણન; 2 ધાડા -અત્યંત પાણન, ગાઢત્વન; 3 (a) ધણી ખારી- ક્રી, (b) ગંભીર્યન, (c) પ્રવીણતા, પ્રાવીણ્યન.

PROFUSE *a.* [*L. pro & fundo* I pour] Lavish (lit. & fig.) ખુલ્લું વાપરનાર- આપનાર, ધાંતાળ, પ્રસ્તુતપ્રુષ્ટ; 2 prodigal (expenses, ornament) છેક ઉડાગિપણાનું, જોડવા નું-જેવું, અવીસે, અતિધણું.

PROFUSENESS *s.* ધાંતાળપણન; 2 છેક ઉ- ડાગિપણન, ખસ્યમાં વહીજવું તે; 3 (See Profusion).

PROFUSION *s.* (ઉભરાઈ જવા જેટલી) પુષ્ક- જાત-પણન, છોળા, રેલછેલ f; 2 & 3 (See Profuseness 1 & 2).

PROGENY *s.* [*L. pro & gigno* I beget]

છેયાં છેાકર^{npl}, વસ્તાર^m, સંતાન^{npl}, સંતતી^f.

PROGENITOR *s.* પૂર્વજ^m.

PROGNOSIS *s.* [*Gr. pro* before & *gignosco* I know] (*Med.*) ચિકિત્સા^f.

PROGNOSTIC *s.* જે ઊપરથી બનવાની વાત આગળથી જણાય અથવા કહેવાય એવી નિશાણી, ભાવી ચિહ્નⁿ, પૂર્વચિહ્નⁿ.

PROGNOSTICATE *vt.* આગળથી-ભાવી કહેવું, (કસા) ઊપરથી આગળથી જણાવું, -ગું લક્ષણ-પૂર્વરૂપ હેવું.

PROGNOSTICATION *s.* (The act) ભાવી જ્ઞ-અનન-કથનⁿ (See the verb); 2 (See Prognostic).

PROGRAMME *s.* [*Gr. pro & grapho* I write] કોઈ કાર્યની વ્યવસ્થાની પ્રથમથી કીધેલી યાદી, વ્યવસ્થાપત્રી^f.

PROGRESS *s.* [*-L. gradior* I walk] (*a*) (of a body in motion) આગળ ચાલવું-ચાલ્યાં જવું તે, દુરગમનⁿ, (*b*) (in growth) મ્હેલોં થવું-વધતાં જવું તે, વૃદ્ધિ^f, વિવર્ધનⁿ, (*c*) (in knowledge, arts &c.) વધવુંⁿ, વધારે થવું તે, વધારે^m, વૃદ્ધિ^f, સંવૃદ્ધિ^f, વિવર્ધનⁿ, (*d*) (of a business, negotiation) આગળ ચાલવુંⁿ, ચાલવુંⁿ; In *p.* ચાલવું; (*e*) (towards perfection) ચઢતાં-સુધરતાં-ચઢત થતાં જવું તે, કલાવૃદ્ધિ^f; as, Man's destiny is eternal *p.* માણસે હંમેશા ચઢત થતાં જવું એ તેને વિષે નિર્મિત વાત છે; 2 a circuit ખુલકમાં ફરવું તે (વિશેષે કરી રાજાએ), સવારી^f. *vi.* આગળ ચાલવું, મ્હેલોં થવું, વધતાં જવું, વધવું, વધારે થવું, ચાલવું, ચઢત થતાં-સુધરતાં જવું.

PROGRESSION *s.* (See Progress 1 *a*, *c* & *e*); 2 course ક્રમ^m, કાલક્રમ^m-ગતિ^f, વહનⁿ; 3 (*Math.*) શ્રેણી-દી^f; Arithmetical *p.* ગણિતશ્રેણી^f; Geometrical *p.* અભિત્રિશ્રેણી^f; Harmonical *p.* અંસ-અંકાંસ શ્રેણી^f.

PROGRESSIVE *a.* (motion, &c.) આગળ ને આગળ ચાલ્યાં જવાનું, પુરોગામી; 2 improving ચઢત થવું જવું, સુધરવું જવું, વર્ધમાન.

PROHIBIT *vt.* [*L. pro* denoting negation & *habeo* I have] To forbid (*a*)

(*pers.*) -ને મનાઈ ક., -ને (કંઈ) ન કરવાનો હુકમ-આજ્ઞા ક.-આજ્ઞાવી, -માં મનાઈ કરેલી હોવી, (*b*) (things) -ની બંધી ક., -માં બંધી &c. કીધેલી હોવી; 2 to hinder -ને -માં હરકત ક., નડવું, -ને અટકાવ-અવરોધ ક., -થી અટકાવ &c. થવા. [પ્રતિષેધ^m.

PROHIBITION *s.* બંધી^f, મનાઈ^f, નિષેધ^m,

PROHIBITIVE, PROHIBITORY *a.* બંધી &c. ગું, નિષેધક, પ્રતિષેધરૂપ; 2 હરકત-અટકાવ-અવરોધ થાય એવું.

PROJECT *vt.* [*-L. jacio* I throw or cast] To cast forward (a shadow &c.) પાડવું, નાખવું, -ગું પડવું; 2 to devise -નો -ને વિષે નવા મ્હેલોં વિચાર &c. ઉઠાવવા. *vi.* To jut બહાર-આગળ નીકળી આવવું. *s.* A scheme (ઉઠાવેલો) નવા મ્હેલોં વિચાર-કલ્પના-ધાર-યુક્તિ^f, યંત્રરોમ^m; 2 an idle scheme શેખઅલ્લીમ્હલ્લ વિચાર^m, તુરંગ^m, તુકોમ^m, (કાઢેલો-ઉઠાવેલો) ખુદોમ^m.

PROJECTILE *a.* (force &c.) પાછળથી જોર-હસેલો આપનારું, ફેંકનારું, (*in comp.*) પ્રેરણા; 2 (motion &c.) ફેંકવાથી-પાછળથી જોર &c. લાગવાથી આવેલું-પામેલું, પ્રેરિત. *s.* ફેંકેલું હથિયાર-પદાર્થ^m, દૂરવેધીરાત્રમ^m.

PROJECTION *s.* (The act) (See *vt.*); 2 a plan નકશોમ, આજેખેલો ધાર-આકાર^m-આકૃતિ^f; 3 આગળ પડતો-બહાર નીકળી આવેલો ભાગ.

PROJECTOR *a.* નવાધાર &c. ઉઠાવનાર, યંત્રરો કાઢનાર; 2 તુકો-ખુદો ઉઠાવનાર, તુરંગ-ખાજ, શેખઅલ્લી.

PROLAPSUS *s.* [*-L. labor, Sans. lambh* to fall] (*Med.*) (of the rectum) રિરાંબ્રંસ^m; 2 (of the uterus) ગભારાયંબ્રંસ^m, યોન્યર્જન.

PROLIFIC *a.* [*L. proles* offspring & *facio* I make] (*lit.*) (*a.*) (a female) (બહુ)છોકરાં-બચ્ચાં જણાવાની રાહિતવાળું, બહુપ્રસુ, (*b*) (a tree &c.) (બહુ) ફળલાગે એવું, બહુ ફલદ-ફલક-ફલવાનું; 2 (*fig.*) (*a*) (brain, genius) બહુતાલિક્કી-તર્કવતી, (*b*) (કંઈ) બહુ-થાય-ઉત્પન્નથાય-નીકળે-નીપળે એવું; as, "a

controversy p. of evil consequences”
માહાં બહુ પરિણામી નીપજે સ્મિતી તકરાર.

PROLIX *a.* [—*L. latus* loose] (style)
જેમાં ઘણી પુનરુક્તિ તથા ગ્રીષ્મી અને નજીવી
બાબતો હોય સ્મિતું, ગાણું ગાયા જેવું, પુનરુક્તિ-
નું બરેલું, મિથ્યા લાંબું, લંબાણિયું, તૂલાની ;
2 (a writer, speaker) ગાણું ગાનારું-ગાત્રું
હોય સ્મિતું, મિથ્યા લંબાણ કરનાર, તૂલાની.

PROLIXITY *s.* ગાણુંⁿ, મિથ્યા લંબાણⁿ, તૂલા-
નીપણુંⁿ.

PROLOGUE *s.* [*Gr. pro* before & *lego*
I speak] નાન્દી^f, પ્રવેશક^m.

PROLONG *vt.* [—See Long] (in time)
લંબાવવું, પોહોંચાડવું, લાંબું પોહોંચાડવું, પોહોં-
ચાડ્યાં ક.; 2 to postpone લંબાવવું, ઝોળે
—આધું—લાંબું—લાંબી યુક્ત ઝેપર નાખવું ; 3
(a line &c.) લંબાવવું, લાંબું ક., વધારવું.

PROLONGATION *s.* (See the verb 1 & 2)
વિલંબકરણⁿ; 2 (See the verb 3) લંબી-
કરણⁿ.

PROMENADE *s.* [*Fr. from pro* & *late*
L. mino I drive] (The walk) સ્ટેલ-કસરત
ને સાડે ફરવું—ચાલવું તે, ચાલવાની કસરત-સેર^f,
ચલનવિહાર^m—વ્યાયામ^m; 2 (the place) સેર
—કસરત ને સાડે ફરવાની જગો, ચલનરંગ^m.
vi. સ્ટેલ ક., ફરવું.

PROMINENT *a.* [—*L. mineo* I jut]
(a figure on a vase &c.) બહાર-આગળ
પડતું, ઊપડતું, ઉન્નત ; 2 (features &c.)
સાફ-મેળે જણાઈ આવે સ્મિતું, તરત નજરે પડે
સ્મિતું, પ્રસિદ્ધ; 3 (pers., position &c.) બી-
જથી આગળ પડેલું-પડતું, બહાર-મેદાન પડતું
—પડેલું, યુખ્ય, પ્રધાન, પ્રસિદ્ધ.

PROMINENCE *s.* (The state) (a) ઊપડતા-
પણુંⁿ, ઉન્નતતા^f, (b) પ્રસિદ્ધતા^f, (c) યુખ્ય-
તા^f, પ્રસિદ્ધિ^f, પ્રાધાન્યⁿ; 2 an elevation
ઊપડતી &c. જગો-ભાગ^m—પ્રદેશ^m.

PROMISCUOUS *a.* [—*L. misceo* I
mingle] (a crowd, mass &c.) સેજ ભિજ-
ભિજિયું, બીચડિયું, સ્મિકડું, સ્મિક સામડું; 2 in-
discriminate (intercourse &c.) ભિજંભિજા

નું-વાળું, વિવેક-વ્યવસ્થા રહિત, અવ્યવસ્થિત,
અસંબદ્ધ, અવિવિકત.

PROMISE *s.* [—*L. mitto* I send] વચ-
નⁿ, બોલ્યું-બોલવુંⁿ, કોલ^m, કમૂલત^f, પ્રતિ-
યા^f; A p. to pay વાયદો ; 2 (a grant)
વાગ્દાનⁿ; 3 ground of hope આશાનો
આધાર આશાધારⁿ; Of p. નામ કાઢે-ફે-
રવીવાળે-વાળીઆપે-દહાડો ફેરવે સ્મિતું; 4 ful-
fillment &c. of what is promised વ-
ચન-પ્રતિયા-વાગ્દાન સંપાદનⁿ. *vt.* કમૂલ
ક., -નું વચન આપવું. -ની પ્રતિયા-વાયદો ક.;
2 -નું વાગ્દાન ક.-આપવું; 3 -ઝેપરથી આશા
થવી-રહેવી, -ઝેપરથી આત્રી-પ્રતીતિ થવી; as,
“the clouds p. rain” વાદળ ચઢી આન્યું
છે તે ઝેપરથી વરસાદ થશે સ્મિતી આશા રહેછે.
vi. (See *vt.* 1); 2 નક્કી-આત્રીથી કહેવું,
આશા આપવી; as, I p. you હું તમને નક્કી
કહું છું; To p. one's self આશા-આત્રી-
પાકા બરેસો હોવા-રાખવા.

PROMISER *s.* વચન આપનાર, વચને બંધા-
નાર, કોલ-પ્રતિયા વાયદો કરનાર; 2 વાગ્દાન
કરનાર-આપનાર.

PROMISING *a.* નામ કાઢે-સાડે નીકળે-ફેરવી
વાળે-વાળીઆપે-દહાડો ફેરવે સ્મિતું.

PROMISSORY *a.* જેમાં વચન-કોલ-પ્રતિયા છે
સ્મિતું, વચન વિશિષ્ટ, સપ્રતિયા, (in comp.) વ-
ચન; P. note લખેલે વખતે લખેલા માણસને
અચૂક નાણાં આપવાં સ્મિતું લખેલું વચન, લ-
ખત વચનⁿ, વચનપત્રી^f, દેખતડૂંડી^f.

PROMONTORY *s.* [—*L. mons* a moun-
tain] ઝિયો-ઉચ્ચ-ઉન્નત ઝરિશ^m, બૂરાલાકા^f.

PROMOTE *vt.* [—*L. moveo* I move] To
forward (learning, disorder &c.) વધા-
રવું, -નો વધારો-વૃદ્ધિ-પ્રવર્તન-પુરસ્કાર ક.; 2
to raise (pers.) વધારવું, (દરજે-પાયરી) ચ-
ઢાવવું, -ને વધારે મેહાટી જગો-પદવી આપવી,
-ની પદવૃદ્ધિ ક.

PROMOTER *s.* વધારનાર, વૃદ્ધક, પ્રવર્તક, પુર-
સ્કર્તા^m; 2 વધારનાર (See the verb 2).

PROMOTION *s.* (The act) (See the verb 1)
વધારે^m, વૃદ્ધનⁿ, સંવૃદ્ધનⁿ, પ્રવર્તનⁿ, પુર-
સ્કાર^m; 2 (a) (the act) (See the verb 2)

પદવર્જન, (*b*) (the state) વધવું-(દરને-
પાયરી) ચઢવું, પદવૃદ્ધિ.

PROMOTIVE *a.* વધારે-જેથી (કંઈ) વધે એવું,
વર્ધક, વૃદ્ધિ કારક.

PROMPT *a.* [—*L. emo* I take] Acting
with cheerful alacrity (pers.) હેંસ-ઉ-
લટ-ઉત્સાહથી તરત કરે એવું, તત્પર; *P.* in
obedience આચારતત્પર; 2 ready & quick
to act as occasion demands ઝડપ-ઉકેલ-
ઝપાટા-સત્વરતા વાળું; 3 (obedience, assist-
ance &c.) તાબડતોકિયા, ઝડપ-ઉકેલ નું, તા-
બડતોક-ઉલટબેર-તત્પરતાથી આપેલું-કીધેલું.
vt. To incite જાગ્રતવું, -થી જાગ્રતવું, ઉત્તે-
રવું, -થી ઉત્તેરવું, -ને જાગ્રતવું-ઉત્તેરવું ક.;
N. B. This sense is often rendered by
the causal of the verb when the agent
is a person; as, he prompted me to do
it તેણે મારી પાસે એ કરાવ્યું; 2 to sug-
gest (thoughts, deeds) સૂઝાડવું, સૂઝ-
આવે એમ ક., આણવું, અણાવવું, -થી કરવાનું
મન થવું; 3 to assist when at a loss (an
actor, a learner) -ના મ્હેમાં બેલ આપ-
વો, -ને ચુતિ સૂચવવી.

PROMPTER *s.* જાગ્રતનાર, ઉત્તેરનાર; 2 મ્હેમાં
બેલ આપનાર, ચુતિસૂચક, સૂચક, બોધક.

PROMPTITUDE *s.* હેંસ *f.*, ઉલટ *f.*, તત્પરતા *f.*,
ઉત્સાહ *m.*; 2 તરતચુદ્ધિ-ચુધિયાપણું.

PROMPTNESS *s.* (See Promptitude 1);
2 (See Promptitude 2) ઝડપ *f.*, ઉકેલ *m.*,
ઝપાટા *m.*, ત્વરા *f.*, સત્વરતા *f.*

PROMULGATE *vt.* [—*L. vulgus* the
people] બહાર પડવું, (ધણા લોકમાં) પ્રસિદ્ધ ક.

PROMULGATION *s.* (See the verb) પ્રસિ-
દ્ધિકરણ.

PRONE *a.* [*L. pronus* akin to *Gr. pro*
& *neuo* I nod] Not erect નીચી ડોકવાળું,
નજર-મ્હેં નીચું રાખેલું - રાખેલું હેાય એવું,
અધીચુબી, પ્રભુતશિરસ્ક; 2 lying with the
face downward જીંકુ, જીંધે મ્હેંએ પડેલું;
3 disposed સ્થભાય વાળું-નું, (in comp.)
શીલ-ચુદ્ધિ, પ્રવણ, પ્રવૃત્ત; *P.* to quarrel
લડાક, લડાઈખોર.

PRONG *s.* [*Icel. prion* a needle] (of a
fork &c.) દાંતિ *m.*, ફેંડું *n.*, શ્લન.

PRONOUN *s.* [—*L. nomen* a name]
(Gram.) સર્વનામ *n.* [સાર્વનામિક-

PRONOMINAL *a.* સર્વનામનું-રૂપ - વિષયક,

PRONOUNCE *vt.* [—*L. nuntio* I an-
nounce] To utter (*a*) (articulately)
-નો ઉચ્ચાર ક., ઉચ્ચારવું, (*b*) (officially—a
sentence &c.) આપવું, કહી સંભળાવવું, (*c*)
(rhetorically—an oration &c.) કરવું,
આપવું, સંભળાવવું; 2 to declare કહેવું, ઠા-
કીને-નિશ્ચયપૂર્વક કહેવું-બોલવું. *vi.* કહેવું,
બોલવું. [વર્ણાચ્ચાર *m.*

PRONUNCIATION *s.* ઉચ્ચારણ *n.*, ઉચ્ચાર *m.*,

PROOF, PROOFSHEET, PROOFTXT
(See under Prove).

PROP *vt.* [*Belg. proppe* support] (lit.) -ને
ટકો-ટેકણ આપવું-દેવું; 2 (fig.) ટકાવી-ધંભા-
વી-નોખી રાખવું. *s.* ટેકો *m.*, ટેકણ *n.*; 2 યામ-
ણ *m.*, આધીર *m.*, સંભા *m.*, ટકાવી &c. રાખનાર.

PROPAGATE *vt.* [—*L. pango* I plant]
(animals and plants) -ની પરંપરા ઉત્પત્તિ
ચલાવ્યાં-વધાર્યાં જવી, -ની ઉત્પત્તિ પરંપરા ચા-
લ્યાં-વધાર્યાં કરે એમ ક., -નો વસ્તાર-વેણા ચ-
લાવવો-વધારવો, -ની વંશવૃદ્ધિ ક.; 2 (light,
sound) પસાર-પ્રેચિ-આધાં સુધી પડે કે સંભ-
ળાય એમ ક., -નો પ્રસાર ક.; 3 (a report,
religion &c.) ધણા જણમાં ચલાવવું, (કંઈ)
નવું કાઢીને કે ઉઠાવીને ચલાવવું, ફેલાવવું, -નો
ફેલાવો-પ્રસાર ક.; 4 to produce (motion
&c.) ઉત્પન્ન ક., -થી થવું-ઉત્પન્ન થવું.

PROPAGATION *s.* (The act) (See the
verb 1) વંશ વિસ્તાર *m.*-વૃદ્ધિ *f.*; 2 (See the
verb-2) પ્રસારકરણ *n.*, પ્રસાર *m.*; 3 (See the
verb-3) પ્રસારકરણ *n.*, ફેલાવો *m.*, પ્રસાર *m.*; 4
(See the verb-4) ઉત્પન્નકરણ *n.*, ઉત્પત્તિ *f.*

PROPAGATOR *s.* પરંપરા ઉત્પત્તિ ચલાવ્યાં-વ-
ધાર્યાં કરનાર, વંશ વિસ્તારક-વર્ધક; 2 નવું કા-
ઢીને ચલાવનાર, પ્રસારક; 3 ઉત્પાદક.

PROPEL *vt.* [—*L. pello* I drive] ઠેલવું,
હસેલવું, હસેલી-ઠેલી લઈ જવું.

PROPELLER *s.* ટૂલનાર, હડસેલનાર, હડસેલી &c. લઈજનાર; 2 સુકાનવાળા ભાગમાં વાળ વિગેરેથી ફરતો ઇસ્કર; 3 ઝ્યેવા ઇસ્કરથી ચાલનારી આગખેઠ, ઉખાણાગામિની *f* (નોકા).

PROPENSE *a.* [—*L. penleo* I hang] રૂપ-રૂપિવાળું (See Prone-3).

PROPENSION, PROPENSITY *s.* (a) (indifferently) મનનું વલણ, વાસના *f*, બુદ્ધિ *f*, સ્વભાવ *m*, ચિત્તવૃત્તિ *f*, પ્રવૃત્તિ *f*, પ્રાવણ્ય *n*, (b) (towards evil) દુર્વાસના *f*, દુર્બુદ્ધિ *f*.

PROPER *a.* [*L. proprius* own] Own પોતાનું, પોતીકું, જાતનું, નિજ, આત્મ; 2 peculiar સ્વાભાવિક, વિશેષ, ખાસ, સહજ; as, every animal has its p. instincts હરેક પ્રાણીને વિષે સહજ અંગગાન હોયછે; 3 befitting one's nature &c. સ્વભાવ-ગુણ-પ્રકૃતિખંધારણને હળનું-અનુકૂલ, સ્વભાવાનુકૂલ, પ્રકૃત્યાનુકૂલ; as, water is the p. element of fish પાણી જે છે તે માછલાને પ્રકૃત્યાનુકૂલ વિષય છે; 4 suitable લાયક, ઘટારત, યોગ્ય, યથાયોગ્ય, ઉચિત; 5 precise (a record, style &c.) જોઈએ તેવું, ઘટું, સમીચીન; 6 not figurative (sense or acceptance of a word) વાસ્તવિક, ચૂનનું (in comp.) રાખ્દ-ચૂન; 7 (Gram.) કોઈ વર્ગમાંના એક જાણું, વિશેષ.

PROPERLY *ad.* Suitably બરાબર, જોઈએ તેમ, ખરું, યોગ્ય રીતે; 2 strictly ખરું-ખારીકીથી જોતાં, વાસ્તવિક, તત્વત:.

PROPERTY *s.* Peculiar quality ગુણ *m*, ધર્મ *m*, સ્વભાવ *m*, અવાસ *m*; Physical p. પ્રકૃતિગુણ *m*-ધર્મ *m*; Chemical p. રસાયનિકગુણ *m*; 2 an acquired quality ગુણ, કૃત્રિમગુણ; 3 thing owned માલ, (કાંઈની પોતાની)સત્તાનીવસ્તુ-પદાર્થ *m*; 4 ownership સત્તા *f*, માલકી *f*, ધણીપણું *n*, સ્થામિલન; 5 an estate મિલકત *f*, માલમિલકત *f*-મતા *f*, ધન *n*, સંપત્તિ *f*, સમૃદ્ધિ *f*; Immovable and movable p. સ્થાવર જંગમ *n*; Immovable p. સ્થાવર મિલકત *f*; Movable p. જંગમ મિલકત *f*; P. in cattle પશુધન *n*; Landed p. પૃથિવ-ભૂમિ ધન.

PROPRIETY *s.* યોગ્યતા *f*, યથાર્થ *n*, યથાન્યાય *n*, વાસ્તવિકતા *n*.

PROPHECY *s.* [*Gr. pro* before & *phemi* I tell] (ઈશ્વરપ્રેરિત) ભવિષ્યકથન-વાત; 2 (ઈશ્વરપ્રેરણાથી) કહેલું ભાવી; 3 સભા આગળ બાઈબલનો અર્થ કહેવા તે; 4 instruction ઉપદેશ *m*, બોધ *m*.

PROPHECY *vt. & vi.* ભાવી-ભવિષ્ય કહેવું, આગળથી કહેવું-કહી ચૂકવું.

PROPHET *s.* A foreteller ભાવી &c. કહેનાર; 2 (inspired) પેગંબર *m*, ઈશ્વરપ્રેરણાથી ભાવી &c. કહેનાર.

PROPHETESS *s.* ભાવી &c. કહેનારી; 2 પેગંબરી *f*, ઈશ્વરપ્રેરણાથી ભાવી કહેનારી.

PROPHETIC, PROPHETICAL *a.* (writings, dreams &c.) જેમાં ભાવી કહેલું હોય એવું, ભવિષ્યનું-વિષેનું-સ્વચ્છ-ગાપક, ભવિષ્યોત્તર, (in comp.) ભવિષ્ય.

PROPINQUITY *s.* [*L. prope* near] પાસે-સમીપ પાડું *n*, નિકટતા *f*, સામીપ્ય *n*.

PROPTIATE *vt.* [*L. propitius* from *prope* near] મનાવડું, પ્રસન્ન કરું, નો કોપ-અકૃપા-ક્રોધ નિવૃત્ત કરી કૃપા મેળવવી, આરાધવું, નું આરાધન-પ્રસાદન કર.

PROPTIATION *s.* (The act) (See the verb) આરાધન *n*, પ્રસાદન *n*; 2 (Theol.) માણસના ઉદ્ધારને અર્થ ઈશ્વરને પ્રસન્ન કરવાનું (ઈસુ ખ્રીસ્તે કીધેલું) પ્રાયશ્ચિત્ત રૂપ કર્મ, શાંતિ *f*.

PROPTIATORY *a.* મનાવવાનું, પ્રસન્ન કરવાનું, શાંતિનું, (in comp.) શાંતિ; 2 પ્રાયશ્ચિત્તરૂપ.

PROPTIOUS *a.* Favourable (a) (men) મહેરબાન, અનુકૂળ; To be p. મહેરબાની-કૃપાદૃષ્ટિ હોવી; (b) (God, the muse &c.) મહેરબાન, સાનુકૂળ, પ્રસન્ન, વરદ, પ્રસાદાભિચુખ, (c) (circumstances, day, &c.) પાછરું પડે એવું, સાનુકૂળ, શુભકારી-પ્રદ, વરદ.

PROPORTION *s.* [—*L. portio* a part] Comparative relation of parts &c. પ્રમાણ *n*, માપ *n*; 2 symmetry પ્રમાણ *n*, પ્રમાણયુદ્ધિ *f*; (Math.) (a) (=equality of ratios) પ્રમાણ *n*; Arithmetical p. ગણિત પ્રમાણ *n*; Geometrical p. ભૂમીતિપ્રમાણ *n*;

Harmonical p. ત્રણસિદ્ધ-ત્રણપ્રમાણ; (b) (= Rule of Three) ત્રિરાશી, ત્રિરાશિક, અનુપાત; Compound p. પંચરાશી; Direct p. સમત્રિરાશી; Inverse p. વિ-પમ-વ્યસ્તત્રિરાશી. *vt.* પ્રમાણમાં-(કસા) પ્રમાણે રાખવું-ઉઠાવવું-ક. ; 2 પ્રમાણયુક્ત રાખવું-ક., -ની પ્રમાણ યુક્તિ રાખવી.

PROPORTIONABLE *a.* પ્રમાણમાં રખાય-પ્ર-માણયુક્ત કે સમપ્રમાણ ક્રાય અર્થ; 2 (See Proportional *a.* 1).

PROPORTIONAL *a.* પ્રમાણ પ્રમાણેનું, પ્રમાણ સર-જેટલું, યથાપ્રમાણ, પ્રમાણયુક્ત; 2 (Math.) જેથી પ્રમાણ ગ્રંથ રહે અર્થ, જેનું ગુણો-તર અંકજ હોય અર્થ, સમપ્રમાણ-પ્રમાણક. *s.* સમપ્રમાણ અંકમ-સંખ્યા-રકમ, સમ-પ્રમાણકન-મ.

PROPORTIONATE *a.* કસાના પ્રમાણમાં કીધેલું -રાખેલું (See Proportional *a.* 1); To be p. પ્રમાણમાં પ્રમાણસર હોવું. *vt.* (See proportion *vt.* 1). [માણયુક્તિ જોતાં.]

PROPORTIONALLY *a.* પ્રમાણમાં, પ્રમાણ-પ્ર-

PROPOSE *vt.* [-*L. pono* I put] (વિષે વિચાર કે વાદ કરવાનું-સ્વીકારવાનું) કહેવું, આ-ગળ ચકવું-ક., વિચાર બતાવવો, દરખાસ્ત કર; To p. to one's self મન સાથે ધારવું, ધરાવો -વિચાર ક. *વં.* ધારવું, વિચારવું, મનઃપ્રજ્ઞા ક.; as, Man proposes, but God disposes ધારે માણસ પણ કર્તા પ્રજ્ઞ.

PROPOSAL *s.* બતાવેલો વિચાર, (વિચાર કે વાદ કરવાને-સ્વીકાર કરાવવાને) કહેલી વાત-સારત્, દરખાસ્ત; To make proposals for peace સલાહની સારતો કહેવી-કહેણ કહાવણ ક.-બાં-જગડ ક.-કહાવવી.

PROPOSITION *s.* (See Proposal); 2 (Log.) a thought expressed in language, a complete sentence કહેવું, વાક્ય, ફક્ત-કા, પૂર્વપક્ષ; 3 (Math.) પ્રતિગા.

PROPOUND *vt.* [-*L. pono* I put] આગ-ળ-મેઘન ચકવું-કાઢવું, બતાવવું (See Propose)

PROPRIETOR *s.* [-*L. proprius* one's own] ધણી, માલિક, સ્વામી. [નું.]

PROPRIETORY *a.* ધણી-ધણીઆ-ધણીપણા-

PROPRIETORSHIP *s.* ધણીપણું, માલકી, સત્તા, સ્વામિત્વ.

PROPRIETY *s.* (See under Proper).

PROROGUE *vt.* [-*L. rogo* I ask] મુ-લતવી રાખવું (રાજસભા-આવતા સેરાન સુધી).

PROROGATION *s.* (See the verb).

PROSCRIBE *vt.* [-*L. scribo* I write] (pers.)-ના ગેરપરથી કાયદાનું રક્ષણ ઉઠાવી ઘેવું, -ને રાજરક્ષણ આપ ક.; 2 (doctrines, writings &c.) દુષ્ટ-નિદિત-નિષિદ્ધ-બંધિત ચલવું -ઠેરવવું-કરી કાઢવું.

PROSCRIPTION *s.* (The act) (See the verb 1) રાજરક્ષણ આપ કરણ; 2 (among the Romans) માથું કાપી લાવવાને માટે ધનામ ઠે-રવવું; 3 (See the verb 2) નિષિદ્ધિ કરણ.

PROSE *s.* [*Fr., L. prosa* = *prorsa* from *prorsus* for *proversus*-*pro* & *verto* I turn] મ્હેરટ, ગદ્ય. *vt.* કંટાળો છૂટે અર્થ -અમ કહેવું. અમયું ગાણું ગાવું. *a.* મ્હેરટ &c. નું-૩૫-માં કીધેલું-લખેલું, (in comp.) ગદ્ય.

PROSAIC *a.* મ્હેરટ &c. ના જેવું, (See Prose *a.*); 2 dull નીરસ, મગ્રવગરનું, અમથા ગા-ણાજેવું. [2 અમયું ગાણું ગાનાર.]

PROSER *s.* મ્હેરટ &c. માં લખનાર, ગદ્યકાર;

PROSY *a.* (a writer &c.) રડતું, માડું, રડતી સુરતજેવું; 2 (speech, writings) રડતું, અ-મથાગાણા-રડતી સુરત-જેવું, (See Prosaic 2)

PROSECUTE *vt.* [-*L. sequor* I follow] (Study, design, undertaking &c.) કર્યાં -ચલાવ્યાં જવું, જરી રાખવું, -ની પાછળ મંડ્યાં -લાગ્યાં રહેવું; To p. to a successful close -નું સરાડું દાખવું; 2 (a right, claim &c.) મેળવવા-સાબિત કરાવવા સરકાર દરખાસ્ત ચઢવું -દિવાની ક., દિવાનીમાં ચલાવવું-ખાંધવું; 3 (pers.) -ગેર કામ ચલાવવું-ફરિયાદ માડવી -ક.-ચલાવવી, -ગેર ફોજદારી ક.-ફોજદારીમાં કામ ચલાવવું. *વં.* (See *vt.* 3).

PROSECUTION *s.* (See the verb 1); 2 દાવો ખાંધવો -દિવાની ક. તે; 3 (See the verb 3) ફરિયાદી, ફોજદારીમાં ચલાવેલું-ચા-લતું કામ; The counsel for the p. ફરિયા-

દી તરફનો વકીલ; The p. failed ફરિયાદી-વાળા પુરાવા ન કરી શક્યા.

PROSECUTOR s. ફોજદારી કરનાર, ફોજદારી-માં કામ ચલાવનાર, ફરિયાદી; Public p. સરકાર તરફથી ધુનેગાર જોડે કામ ચલાવનાર, (ફોજદારી કામમાં) સરકારી વકીલ.

PROSELYTE s. [*Gr. proselytos* from *pros* toward and *erchomai* I come] પોતાનો પહેલાનો ધર્મ-મત-પક્ષ મૂકી બીજા ધર્મ &c. માં જનાર, નવો ચેલો, અન્ય ધર્માશ્રયી-મતાશ્રયી-પક્ષાશ્રયી.

PROSELYTISM s. (See the verb) નવીન ધર્માશ્રયકરણ; as, the early Christians were possessed of a most ardent spirit of p. આરંભકાળના ખ્રિસ્તી લોકો ખ્રિસ્તી ધર્માશ્રયકરણ વિશે ઘણો જ તીવ્ર ઉત્સાહ રાખતા.

PROSELYTISE *vt.* નવા ધર્મ &c. -માં લાવવું-આણવું, નવીન ધર્માશ્રયી &c. કર.

PROSODY s. [*Gr. pros* denoting that which is suitable & *ode* a song] કવિતા રચવા સંબંધી ગુણ-હુંદ શાસ્ત્ર, પિંગળ.

PROSODIAL, PROSODICAL a. પિંગળગુણ, પિંગળગુણ નિયમ પ્રમાણેનું.

PROSOPOPEIA s. [*Gr. prosōpon* a face & *poieo* I make] જેમાં જડ પદાર્થને સચેત પ્રાણી ગણ્યું હોય, અથવા પરાક્ષે હોનારને કે જાયલા માણસને પ્રત્યક્ષ છે. એમ ગણ્યું હોય એવા અલંકાર, સચેત પ્રત્યક્ષત્વરૂપક.

PROSPECT s. [*-L. specio* I view] View એકી વખતે જે નજરતળે પડે તે, દેખાવ, દૃગ્-વિષય, નજરગાહ; 2 a landscape (a) (the objects within the range of the eye) વિશાળ-લલિત દૃગ્બિ, દરાજ-પુરાણમાં નજરગાહ; (b) (the sketch taken) વિશાળ &c. દૃગ્બિચિત્ર-રૂપક; 3 ground &c for hoping આગળ આશા-ઉમેદ, આશાનું ટેકાણું; as, what prospects have I in my department મારા ખાતામાં મારે આગળ શું આશા છે? 4 expectations (મનથી) દેખાવું કેઈ-દેખવું તે, દર્શન; as, the p. of danger ભયદર્શન.

PROSPECTIVE s. પછીના કાળ વિષેનું-સાથે સંબંધ રાખતું, ભાવિકાળ-ભવિષ્યકાળ વિષયી.

PROSPECTUS s. [*L. = a prospect*] પ્રગટ કરવાનો ગ્રંથ-ઉઘાવવાના કોઈ કામ વિશેની જાહેર ખબર, વ્યવસ્થાનિવેદનપત્રી.

PROSPER *vt.* [*-L. spero* I hope] પાર પાડવું, સફળ કર., સાર્થક થાય એમ કર., -થી પાર પડવું-સફળ કે સાર્થક થવું. *vi.* (pers.) ઠાઠમાં-આખાદીજો પર-ચોળચોળચોળચોળ હોવું; 2 (measures &c.) સફળ-સાર્થક થતાં જવું, પાર પડતાં જવું; 3 (business, trade &c.) ધમધોકારે ચાલવું, આખાદ-આખાદીમાં હોવું.

PROSPERITY s. (of pers., commerce &c.) ઠાઠમ, આખાદી, ચઢતી, ચઢતી દરા-કળા, શ્રીતરંગાઈ, ઉત્કર્ષ; 2 (of an undertaking &c.) સફળ-સાર્થક થતાં જવું તે.

PROSPEROUS a. (pers.) અધી વાતે સુખી, ચઢેજાઓએજાઓ, આખાદ, શ્રીતરંગું, વર્ધ-માન; 2 (measures, undertaking &c.) સફળ-સાર્થક થતું જવું; 3 (trade &c.) ધમધોકારે ચાલતું, રંગપર આવતું જવું, આખાદ; 4 (a country, town &c.) આખાદ, અધી વાતે સુખી; 5 (a war, game, suit &c.) જેમાં (કોઈનું) પાસું ચઢતું થતું જવું હોય એવું, શ્રીતરંગું, રંગપર આવતું જવું.

PROSTITUTE *vt.* [*-L. statuo* I place] (a woman) -ની બડવાઈ કર.; To p. oneself છિનાળું-બદકામ કર., (professionally) ફકાન કાઢવી-માંડવી, વેશ્યાપણું-પેશવરી કર., વેશ્યા-પેશવર થઈને બેસવું; 2 to devote to base purposes નીચ-અધમ-ફટકામમાં ભેળવું-આપવું-વાપરવું-સોંપીદેવું, -નો અધમ-ફટ ઉપયોગ કર. 3. છિનાળ-પેશવરી કરનાર-ફકાન કાઢીને બેઠેલું બેરું; A public p. કસ્માતેણી, વેશ્યા, ગુલિકા, પેશવર; 2 પૈસા લઈને ગ-મતેવું નીચ-અધમ-ફટકામ કરનાર-કરતુંકરનાર, કિસ્માતી માણસ, કિસ્માતિયું.

PROSTITUTION s. (a) (The act) (See the verb 1), (b) (the practice) છિનાળી-નું, પેશવરી, વેશ્યાધર્મ-વૃત્તિ; 2 (the act) (See the verb 2) અધમ-ફટ ઉપયોગ, ફરૂપયોગ.

PROSTRATE *a.* [—*L. sterno* I throw down] Lying at length લાંબુછુડ-સસોટ પડેલું, લાંબું થઈ ગયેલું, ઝૂકેલું ગયેલું; 2 lying in a suppliant position લાંબાંછુડ થઈને પગે લાગેલું-પડેલું; To lie or fall p. before one or at one's feet (See verb 3); 3 reduced (*a.*) (in strength or spirits, a pers.) કેવળ નિર્જાત થઈ ગયેલું, શક્તિ અટકી પડેલું-ભાંગી ગયેલું, બળશક્તિ, બળો-ત્સાહ (*b.*) (strength) દબાઈ-ભાંગી ગયેલું, છેક નરમ થઈ ગયેલું, બમ. *vt.* To lay flat સ્વાદી દેવું, લાંબુછુડ નાખવું, -થી લાંબાંછુડ થઈને પડવું; 2 to overthrow (honour, law, village &c.) ધૂળ મેળવવું, સ્વાદી દેવું, જીંધું મારવું-વાળવું; 3 (oneself) લાંબાંછુડ થઈને-નમીને ધૂટણિય પડીને પગે લાગવું, દંડવત-સાદાંગ પ્રણામ કર; 4 (strength, energies &c.) દબાઈ-ભાંગી-છેક નરમ કરી નાખવું, -થી દબાઈ &c. જવું.

PROSTRATION *s.* (The act) (See the verb 1 & 3); 2 (the state) દબાઈ-ભાંગી-છેક નરમ થઈ ગયેલાં હોવું તે, બમતાઈ; A p. of spirits બગ્નોત્સાહતાઈ, ઉત્સાહબંગતાઈ; 3 (Med.) શરીરની શક્તિ પડી બાગેલી હોવી તે, પડિયેલ-પડતલપાણું, શક્તિ ભંગમ-પાતમ.

PROSY *a.* (See under Prose).

PROTECT *vt.* [—*L. tego* I cover] બચાવવું, -નો બચાવ-રક્ષણ-સંરક્ષણ કર, -ની (કાંઈ જીવર) છતર છાંયા હોવી, -નો કાંઈને જામરો સ્થાયો હોવા.

PROTECTION *s.* (The act) (See the verb); 2 shelter છતરછાંયાઈ, રક્ષણ, સંરક્ષણ; as, to afford p. રક્ષણ આપવું; 3 (the state) સ્થાયોમ, હિમાયત, આશ્રયમ; as, he committed those enormities under his p. તેની હિમાયતમાં હોતો તે વખતમાં તેણે એ મહાકૃષ્ણતાનાં કામો કર્યાં; 4 that which protects રક્ષણો ઉપાય-સાધન-ટેકાણું, રક્ષણ; To be a p. રક્ષણ કર, વડે રક્ષણ થવું; 5 (the writing) હેરાન ન કરવાનો લખેલો હુકમ, રક્ષણપત્રી; Writ of p. કાંઈને કારંટમાં હાજર રાખ્યો હોય તેને જતાં આવતાં તથા કારં-

ટમાં હોય ઝીટલી વાર ન પકડવો ઝિવો હુકમ, (પકડવા બાબતનો) મનાઈ હુકમ.

PROTECTIVE *a.* જેથી રક્ષણ મળે-ચાય ઝિવું, રક્ષણ ગું-કારી.

PROTECTOR *s.* રક્ષણ કરનાર-કર્તામ, રક્ષકમ, સંરક્ષક; Lord P. કોમવેલ ૧૬૫૩માં ધારણ કરીલો ઇલકાબ, (રાન્ય) સંરક્ષક.

PROTECTORATE *s.* ઈંગ્લાંડના કોમવેલના અમલનો વખત, કોમવેલની કારકિર્દી, સંરક્ષકસત્રાક રાન્યન.

PROTEGE *s.* જેને કાંઈનો આશ્રય તથા છતર-છાંયા છે ઝિવું માણસ, રક્ષિતમ-તાઈ, સહાયવાન.

PROTEST *vi.* [—*L. testor* I call to witness] ખરું-(કાંઈએ પોતાના) સત જીવર-પ્રતિજ્ઞા કરીને કહેવું, સાફ કહેવું-બોલવું-કહેતાં &c. કરવું; 2 (against) જેથી સામાને હુમકાને વિચાર કરવા પડે ઝિવેલી રીતે-કડાકીને-ધધડાવીને-સત્ય જીવર સામાં પડવું-વાંધા થવા-સામા ઉઘાવણી કર, ખોટું-ગેરવાજબી-દોષવાળું-અધર્મ્ય છે ઝિમ કડાકીને &c. કહેવું-લખી આપવું, કડકડો વિરુદ્ધ મત જણાવવા-લખીઆપવા; as, Luther protested against the Pope's doctrines લુથર પોપાચાર્યના મતની સામાં કડાકીને પડ્યો. *vt.* (કંઈ) છે ઝિમ પ્રતિજ્ઞા-પૂર્વક-કેકાડીને કહેવું; as, to p. one's innocence હું નિર્દોષ છું ઝિમ કાંઈએ પ્રતિજ્ઞા-પૂર્વક કહેવું. *s.* કડાકીને જણાવેલો-કડકડો (લખેલો કે જખાની) વિરુદ્ધ મત, ધધડાવીને સામાં પડવું તે.

PROTESTANT *a.* પોપાચાર્યના મતથી વિરુદ્ધ મતગું, પ્રોટેસ્ટન્ટપંથગું, "પ્રોટેસ્ટન્ટ". *s.* શોધિત ખ્રિસ્તીધર્મ-પ્રોટેસ્ટન્ટપંથ ગું માણસ.

PROTESTANTISM *s.* શોધિત ખ્રિસ્તીધર્મમ, પ્રોટેસ્ટન્ટપંથમ.

PROTESTATION *s.* (See *vi.* 1) સત જીવર-પ્રતિજ્ઞા કરીને કહેલી વાત; 2 (See *Protest s.*).

PROTOCOL *s.* [*L. protocollum* a register of public acts from *Gr. protos* first and *kolla* glue] તહનામા-આદર્શાહીખતની અસલ નકલ.

PROTOTYPE *s.* [*Gr. protos* first and

typos a type] નજીનો *n*, સાક્ષાત્ સ્વરૂપ *n* ;
as, the p. of gentleness સાક્ષાત્શાંતિસ્વરૂપ-
PROTRACT *vt.* [—*L. traho* I draw] To

prolong (lawsuit, argument, war &c.)
રગસ રગસ પહોંચાડવું-પહોંચાડ્યાં ક., લંબાવ્યાં
ક.-જવું; 2 to defer (decision of a ques-
tion &c.) આધું-લાંબી મુદત ઊપર નાખવું.

PROTRACTED *a.* (illness &c.) પહોંચાડે,
લાંબી પથારીનું, લાંબું, વિલંબિત, રગસરગસ
પહોંચ્યાં કીધેલું. [કરણ *n*.

PROTRACTION *s.* (See the verb) વિલંબ
PROTRUDE *vt.* [—*L. trudo* I thrust]

હડસેલી કાઢવું, આગળ-બહાર કાઢવું. *vi.* ઠેસે
-હડસેલો કરીને-ફાડીને-ફૂટી નીકળવું, આ-
ગળ-બહાર નીકળવું.

PROTRUSION *s.* (The act) (See *vt.*); 2
(the state) (See *vi.*)

PROTRUSIVE *a.* હડસેલી કાઢવાનું-કાઢનારું.

PROTUBERANT *a.* [—*L. tubeo* I swell]
આગળ નીકળી આવેલું, ઢેકા જેવું, ઊપડેલું, ઊ-
પસેલું.

PROTUBERANCE *s.* ઢેકા જેવો-આગળ નીકળી
આવેલો ભાગ, ઢેકો *m*, (રાશીર ઊપરનું) ઢીમું *n*,
ગાંફ-ઢામ.

PROUD *a.* [*Dan. prud* (See Pride)] (In
a bad sense) અહંકારી, અભિમાની, દિમા-
ગી, દંબી, અહંકાર &c. નું બરેલું; 2 (in a
good sense) અભિમાન ધરાવનાર, સદ્ભિ-
માની, યોગ્યાભિમાની, ઉચ્ચાભિમાની, (in
comp.) અભિમાની ; as, p. of ones fa-
mily કુલાભિમાની; 3 elated પહેકાટવાનું,
છાકી-ફાટી ગમ્મેલું, દર્પિત; 4 magnificent
(titles, buildings &c.) મ્હોટું, મ્હોટું મ્હોટું,
દબદબાદાર, ભભકાદાર, શાભાયમાન, ગંભીર,
અલીજહાન, ગંભવર; P. flesh ધા-નાસુર વિ-
ગેરેમાંથી વધી ઉપડી આવેલું માંસ, મુડદાલ માંસ

PROVE *vt.* [*L. probō* from *probus* good]
To test (a) (the force or efficacy of merits
&c.) પારખવું, અજમાવી-કરી-જોઈ-અનુ-
ભવમાં લઈ જોવું, ની પરીક્ષા-અજમાયેશ કરી
જોવી, કસી જોવું, કસોટી ઊપર લેવું, (b) (con-
tents of a vessel) સાંખી જોવું-લેવું; 2 to

evince as truth &c. ખરું કરી આપવું-
દેખાડવું, સાબિત-સિદ્ધ-સ્થાપિત ક., -નું સ્થા-
પન-પ્રતિપાદન ક., -થી સાબિત &c. યવું; 3
to verify (a will) સાબિત ક.-કરી આપવું,
-થી સાબિત યવું; 4 to experience આખવું,
-નો સવાદ આખવો, -નો અનુભવ લેવો, -ને
(કસાનો) અનુભવ થવો; 5 (Arith.) -નો
તાળો મેળવવો.

PROOF *s.* Test અજમાયેશ, પરીક્ષા, કસો-
ટી, કસવા-કસાવોનો મામલો; To put to
the p. કસી જોવું, કસોટી ઊપર લેવું; 2 evi-
dence પુરાવો *m*, પ્રમાણ *n*, સાબીતી *f*; To
give p. સાબીતી આપવી, પુરાવો કરી આપવો;
3 the act of proving (a) (generally)
સિદ્ધિકરણ *n*, (b) (Arith.) તાળો *m*, ઉપપત્તિ *f*,
(c) (Geom.) ઉપપત્તિ *f*; 4 impenetrabi-
lity of physical bodies જેમાં (કંઈ) પ્રવેશ
કે સંચાર ન કરી શકે-જેને (કંઈ) બાંધી ન શકે
એવો ગુણ, અપ્રવેશ્યતા *f*, અમેલ્યતા *f*, અખા-
લ્યતા *f*; 5 firmness of mind દઢીબૂતપણ *n*,
દઢતા *f*, દઢ-સ્થિર બુદ્ધિ *n*, દઢ વિચારતા *f*-સં-
કલ્પતા *f*; as, "... May hearts of native
p. be reared &c." જે દઢ સંકલ્પતા એ દેશ-
ના (ઈંગ્લાંડના) લોકનું લક્ષણ છે તેવા દઢ
સંકલ્પતાવાળાં માણસો ઉત્પન્ન થાઓ; 6 (See
Proof-sheet). [રડો *m*, "પ્રૂફ" *npl*.

PROOF-SHEET *s.* છાપેલાનો ખરડો, છાપાખ-

PROOF-TEXT *s.* કોઈ મતના પ્રતિપાદનાર્ય આ-
ધારને માટે આપેલું બાઈબલમાંનું વચન, (બા-
ઈબલનું) આધારવચન *n*-વાક્ય *n*.

PROVABLE *a.* સાબિત-સિદ્ધ થઈ શકે એવું,
પ્રતિપાદ-પાદનીય, સ્થાપનીય, ઉપપત્તિ યોગ્ય.

PROVENDER *s.* [—*L. video* I see] (ઢો-
રનો) ધાસદાણો-ચારો *m*, ચારો *m*; 2 (the
mixture) (ઢોરનું) કાઠલું *n*.

PROVERB *s.* [—*L. verbum* a word]
(સાધારણ-લોકમાં ચાલતી) કહેવત/-કહેતી *f*.

PROVERBIAL *a.* Mentioned in a pro-
verb કહેવતમાં કહેલું-ચાલતું; 2 univer-
sally spoken of or acknowledged કહે-
વત થઈ પડેલું, જગતે કબૂલ કીધેલું-રાખેલું,
જગત-લોક પ્રસિદ્ધ; To become or grow

p. -ની કહેવત ચાલવી, (in a bad sense) -ની કહેતી થવી-ચર્ચાવી; 3 pertaining &c. to or resembling a proverb કહેવત જેવું-વાળું-રૂપ-નું-સરખું.

PROVIDE *vt.* [-*L. video* I see] To prepare (આગળથી) મેળવી-ચૂકવું કરી-બરી-તૈયાર કરી રાખવું-ચૂકવું, -ની સોઈ રાખવી, પૂરું પાડવું, -ની આગળથી ગોઠવણ-તજવીજ -જોડાવણ કરી રાખવો-ચૂકવો; 2 (with) to furnish -ને (આગળથી) આપી ચૂકવું, -ને આપવું-પૂરું પાડવું. *vi.* (against, for) -નો -થી બચવાનો -ન નડે કે ન બાંધે ચીવો ઉપાય -ઈલાજ ક.-કરી રાખવો; as, to p. against the inclemency of the weather ટહાડ તડકો આદિ ન નડે ચીવો ઈલાજ ક.; 2 (for (a) -નું સાધન-સાહિત્ય-સામગ્રી પૂરી પાડવી, -ના ખર્ચની સૂજ ક., -ની સૂજ-ગોઠવણ ક.-રાખવી, -નો ઉપાય ક.-કરી રાખવો; as, to p. for the education of a child કોઈ બાળકને ભણાવવાના ખર્ચની સૂજ ક., (b) (a pers.) -નું પૂરું ક.-કરવાની સૂજ ક., -નાં અબવજ આદિ પૂરાં ક.-ની સૂજ ક.; 3 to stipulate previously -માં રાત લ-એલી હોવી, -માં લએલું-પકડેલું-પૂરતી કરેલી -નિયોજન કરેલું-વિધાન કરેલું હોવું; as, the law provides that &c. કાયદામાં વિધાન કીધેલું છે કે.

PROVIDED *conj.* પણ એટલું-એટલું ખરું-રાત એટલી (કે), એવી રાતથી (કે).

PROVIDENCE *s.* Foresight (a) (in animals and men) આગળથી (કસાને માટે) તૈયારી-હોશીઆરી-સૂજ રાખવી તે, દૂરંદેશીમ, દીર્ઘ દૃષ્ટિ, દીર્ઘદર્શી દાઝ, (b) (in God) પોતાની સૃષ્ટિ વિષે ઈશ્વરની દીર્ઘદૃષ્ટિ તથા દાઝ, (ઈશ્વરની) પ્રજાપાલન દીર્ઘદૃષ્ટિ-દીર્ઘદર્શી દયાભાવમ; 2 (God) પ્રજાપાલન દીર્ઘદૃષ્ટિ રાખનાર ઈશ્વરમ, દયાળુ અનાગતવિધાતાન.

PROVIDENT *a.* Prudent દૂરંદેશીવાળું, દૂરંદેશી, દીર્ઘદર્શી; 2 આગળ આગળથી દાઝથી ખપ્પર-સંભાવના-તરફત રાખનાર.

PROVIDENTIAL *a.* ઈશ્વર દયાથી -ઈશ્વરના

દીર્ઘદર્શી દયાભાવથી ચમ્મિલું, ઈશ્વર પ્રજાપાલન દીર્ઘ દૃષ્ટિએ કીધેલું, ઈશ્વરકૃતિ-ઈશ્વરી સચાનું.

PROVISION *s.* (The act) (See the verb 1); 2 preparation આગળથી રાખેલી સૂજ, આગળથી કરી રાખેલી તજવીજ-ગોઠવણ-તૈયારી-જોડાવણ-તરફ-ઉપાયમ, પૂર્વ-યોજનાઈ; 3 stock provided (a) (generally) (મેળવી ચૂકેલા) સામનમ-સાહિત્યમ-સામગ્રીમ-સાધનમ, (b) (of food) સીકુંસામનમ-pl, સીકુંપાણીm-pl, જોડાવણમ, ખાવાપીવાનું, જોરાકમ-કીઈ, (રાખેલું-બરી રાખેલું) ખાદ્યમ, (c) (See Provender); 4 previous stipulation (a) રાતર્થ, લખાણમ; as, the provisions of a contract કરારનામાંની રાત, (b) પકડેલી વાત, નિયોજનન, વિધાનન; as, what is the p. of the law on the subject એ બાબતમાં કાયદાનું વિધાન યું છે? *vt.* -ના ખાવાપીવાના-સીકુંસામન &c. ની સૂજ &c. ક.-કરી આપવી.

PROVISIONAL *a.* તરત કામ ચલાવવા સાર કીધેલું-ખનાવેલું-રાખેલું, (હાલ) કામ ચલાઉ.

PROVISO *s.* હરકોઈ લખાણમાં એવી કલમ કે જોઈ તે આખા લખાણનો મરોડ કરી જાય-આખું લખાણ રાતી થઈ જાય, પણ વાક્યન.

PROVINCE *s.* [*L. procul* at a distance and *vinco* I conquer] (Rom. Hist.) ઈટાલીની બહાર આવેલા રોમના તાબાનો ખુલક; 2 a dependent country તાબાનો ખુલક; 3 રાજધાનીથી આંધો આવેલા તાબાનો-જાણો ખુલક, પ્રાંતમ, ઈલાકિમ; 4 one's proper business or duty કામન, વિષયમ, અધિકારમ, ઈલાકિમ, ઈલાકાની વાત; as, which it is not my p. to determine કે ને નક્કી કરવું એ મારું કામ નથી.

PROVINCIAL *a.* (dominion, territory &c.) ખુખ્ય સરકારના તાબાનું; 2 (a govt., synod &c.) પ્રાંત-ઈલાકાનું, પ્રાંતિક; 3 (accent, manners &c.) ગામડિયા, દેહકાની.

PROVINCIALISM *s.* ગામડિયા બોલીઈ, ગ્રામિણીભાષાઈ.

PROVISION, PROVISIONAL, PROVISIO (See under Provide).

PROVOKE *vt.* [*—L. voco* I call] To call forth (*a*) (resentment, laughter, contempt &c.) આણવું, આણવવું, લગાડવું, આવે-યાય-લાગે એમ ક., (*b*) (reply &c.) હાથે કરીને-હોમાં આંગળી ધાલીને બોલાવવું, બોલવું-કહેવું-આપવું પડે એવું ક., (ચટકો લગાડીને) કઠાવવું, (*c*) (a quarrel &c.) સળગાવવું, લગાવવું, લાગે-સળગે-ઊટે એવું ક.; 2 to anger સ્હીડવવું, ખીજવવું, છેડવું, સ્હીડવા જેવું ક.; 3 to incite હાથે કરીને-સ્હીડવીને &c. કરાવવું, સ્હીડીને-સ્હીડી જઈને કરે એવું ક.; as, to p. a person to a particular step કોઈ માણસ સ્હીડી જઈને કંઈ કરે એવું ક.

PROVOCATION *s.* (The act) (See the verb) સ્હીડવણી *f*, ખીજવણી *f*; 2 that which provokes સામો સ્હીડે એવું કંઈ, સ્હીડવા-સ્હીડવાનું *n*, સ્હીડવાનું કારણ, છેડખાની *f*, આંગળીયોગમ.

PROVOCATIVE *s. & a.* આણનારું, લગાડનારું, આપે-યાય - લાગે-દીપન-હૃદીપન-આવિર્ભાવ યાય એવું (કંઈ); as, a p. of lust કામાવિર્ભાવ યાય એવું કંઈ; a drug p. of hunger ક્ષુધાદીપન યાય એવું વસાણું.

PROVOST *s.* [*L. præ & pono* I put] Of a college (See Principal *s.* 2); 2 (of a town) (સ્કોટલાંડમાં) શેરનો-ન્યાંથી પાલ્ડમેટમાં પ્રતિનિધિ જતા હોય એવા ગામનો મુખ્ય ફોજદારી અમલદાર-મુખ્યમાનિસ્ટ્રેટ.

PROW *s.* [*—L. and Gr. prōra*] વહાણનો આગલો ભાગ, નાળ *f*.

PROWESS *s.* [*It. prode* valiant] (લડાઈ-યુદ્ધમાં) પરાક્રમ-જવામરી, સમશરખલાડુરી *f*.

PROWL *vi.* [prob. from *Sans. bhram* to wander round (See Prey)] (વાધ વિગેરે) શિકારને માટે ફરતાં-ભમતાં ફરવું, શિકાર શોધતાં ફરવું; 2 to rove & plunder શિકાર પકડતાં-ફરતાં ફરવું, શિકાર પકડવો, ભક્ષ ક.

PROXIMATE *a.* [*L. proximus* the nearest] (Relation, influence &c.) છેક પાસે-નજીકનું, છેક નિકટ-નિકટનું, લગભગ આવેલું-રહેલું, છેક નિકટ સંબંધ રાખનારું, સમીપનું, સંસકત; *P. cause* ઉપાદાન *n*.

PROXIMITY *s.* છેક નિકટપણું *n*, સમીપતા *f*, સામિપ્ય *n*.

PROXY *s.* [obs. *E. procuracy, L. cura* care] Agency of a substitute (*a*) (generally) મુજારિઅત *f*, અવેજપણું *n*, (*b*) (in voting) પ્રતિનિધિત્વ *n*; 2 (the pers.) (*a*) મુજારમ, અવેજમ, (*b*) પ્રતિનિધિ *m*.

PRUDE *s.* [*L. prudens* modest] થોડાંબોલાપણાનો તથા લાજનો ખોટો ઢોંગ બતાવનાર-નખરાંખોર ખેરું, ધૂર્તપણાની લજ્જવાળી સ્ત્રી, બાહ્યલજ્જાલુકા *f*.

PRUDERY *s.* નખરાંખોર ખેરીના જેવા ગુણ-રીત, નખરાંખોરી *f*, અતીસે-ખોટું ભારેખમપણું-ઠાવકપણું *n*-થોડાંબોલાપણું-લજ્જાપણું *n*.

PRUDISH *a.* (pers.) નખરાંખોર અતીસે-જીકું ભારેખમ-થોડાંબોલાવું-ઠાવકું-લજ્જાળુ; 2 (manners, face &c.) નખરેદારખેરીનું-નાજવું, નખરાંખોરીનું, અતીસે-ખોટું ભારેખમપણું &c. વું.

PRUDENT *a.* [See Provide] Practically wise (pers.) (દુનિયાદારીના કામમાં) ડાઘું, નીતિનિપુણ, મક્કૂર વિચારીને ડાઘું ભરનાર, લાંબી નજર પહોંચાડીને ચાલનાર, ઉઘાળી પગ ન ભાંગે-લાંબાં ઉંઘાં ન ભરે એવું; 2 evincing prudence (acts, behaviour &c.) નીતિનિપુણતા-હડાપણું-દાનાઈનું-નું ભરેલું; 3 economical (*a*) (pers.) તપાસીને-મક્કૂર જોઈને-હડાપણથી ખરચ કરનાર, (*b*) (expenditure) નીતિનિપુણતાથી-તપાસીને કાઢેલું, મક્કૂર પ્રમાણેનું.

PRUDENCE *s.* (દુનિયાદારીના કામમાં-દૂરંદેશી) હડાપણું, નીતિનિપુણતા *f*.

PRUDENTIAL *a.* (See Prudent 2 & 3).

PRUNE *vt.* [See Propagate] (Branches of trees) ડાળવું, ઝારવું, ખૂંટવું; 2 (wings of birds) (ચાંચેચાંચે) ટૂંપવું-સમારવું.

PRUNING-HOOK *s.* ધારિયું *n*.

PRURIENT *a.* [*L. prurio* I itch] તલખી-વખવખી રહેલું, રતળવતળ-તલપાપડ થઈ રહેલું.

PRURIENCE-CY *s.* (જીવ-મનનો) તલખાટમ-તલપાપડ *f*, વખવખાટમ, રતળવતળ *f*.

PRY *vi.* [prob. from *to eye* and *L. per*

through] To inspect closely અણખોસક, ચિકિત્સા જોવી, મર્માન્વેષણ ક.; 2 (impertinently) ચકચાળ-ચરચાળેવી-સાંભળવી; as, to p. into the private affairs of families ખીજના ધરની ચકચાળ જોવી-સાંભળવી.

PRYING *a.* અણખોસિયું, ચકચાળિયું.

PSALM *s.* [*Gr. psallo* I sing to the harp]

A sacred song બનનન, કીર્તનન, સ્તોત્રન; 2 દાઉદ આદિકૃત-ખ્રિસ્તી બનનન &c.

PSALMIST *s.* બનન &c. બનાવનાર કવિમ, સ્તોત્રકારમ; 2 ખ્રિસ્તી બનન &c. બનાવનાર (દાઉદ આદિ).

PSALMODY *s.* [—& *ode* a song] બનન &c. ગાવાં-ગાતાં આવડ્યાં તે, સ્તોત્રગાનન.

PSALTER *s.* [*Gr. psalterion* a stringed instrument] (in the Bible) બાઈબલના જે ભાગમાં દાઉદ આદિકૃત સ્તોત્રો લખેલાં છે તે ભાગમ, (બાઈબલનો) સ્તોત્રાધ્યાયમ; 2 (printed separately) (દાઉદાદિકૃત ખ્રિસ્તી) સ્તોત્રમાલાf; 3 (in the R. C. Church) સ્તોત્રમાલાf.

PSEUDO *s.* [*Gr. pseudos* falsity] ફેગડું-મિથ્યા-કૃત્રિમ એ અર્થ બતાવનારો પૂર્વગ; as, p. clergy ફેગટો-મિથ્યા પાદરી; p. philosophy કૃત્રિમ તત્ત્વવિવેક.

PSHAW *int.* (Dislike, contempt) છુટ્ !, (disdain) એહ !, જ્ઃ !, અરેચલ !.

PSYCHOLOGY *s.* [*Gr. psuche* the soul and *logos* discourse] માણસના આત્માની શક્તિ તથા ધર્મો વિષેનું શાસ્ત્ર; આત્મીયારાત્રિશાસ્ત્ર, આત્મવિવેકમ, આત્મગાનશાસ્ત્રન.

PSYCHOLOGIC-AL *a.* આત્મવિવેક &c. નું-વિષેનું-સંબંધનું-વિષયક.

PTOLEMAIC *a.* મિસર દેરાના ટોલમી નામના પ્રખ્યાત જુગોળ તથા ખગોળશાસ્ત્રીનું-વિષેનું; P. system ટોલમીની - ટોલમિકી સૂર્યમાલા (પૃથ્વી મધ્યમાં તથા સ્થિર અને સૂર્યાદિ તેની આસપાસ ફરે છે એ રીતની).

PUBERTY *s.* [*L. puber, pubes* adult] જુવાની ફૂટવાનો વખત; To arrive at p. (a) (a male) (-ને) જુવાની ફૂટવી, (b) (a female) (-એ) વેશે આવવું.

PUBLIC *a.* [*L. populus* the people] (good, weal, calamity &c.) સહ-સહ લોકનું, સહ લોક-આખી પ્રજા-દેશ-રાજ્ય-લોક સમુદાયનું-વિષેનું-સંબંધનું-જે પર આવી પડેલું, (in comp.) લોક-જન-પ્રજા &c.; A p. occasion જેમાં સહને નિસ્પત એવા અવસર; P. prosecutor સરકારની તરફથી ધૂનેચાર જે પર કામ ચલાવનાર, (ફેલદારી કામમાં) સરકારી વકીલ; 2 (a report, scandal &c.) સહુએ જાણેલું, સહુ જાણે એવું, ખુલ્લું, ઊધારું, પ્રસિદ્ધ; To become p. ખુલાર ચાલવું-પડવું; 3 open to common use સહની વાપરમાં આવવું, સહને લાભ લેવાનું-વાપરવાનું, જાહેર, સાર્વજનિક; P. road શરેઆમ રસ્તોમ, શરેઆમમ; P. works લોકોપયોગી કામો.s લોકમ pl., સહ લોકમ pl., હરકોઈ દેશ &c. નાં માણસો; In p. ખુલાર, સહમાં, સહ દેખતાં, ઉઘાડેછોક, જાહેર પડીને; In private and in p. ધરમાં ને ખુલાર, ધરને ખુણે અને સહમાં, અંદર-બાંને રહીને અને ખુલાર પડીને, ચોરીથી ને ઉઘાડેછોક.

PUBLICAN *s.* An inn-keeper પૈસા ખરચતાં સહને ઉતારો તથા ખાવાપીવાનું મેજ એવું કારખાનું રાખનાર, વીસીવોજોમ; 2 seller of spirits વીઠાવોજોમ, દારૂના લેસનવોજોમ, કુલાલમ.

PUBLICATION *s.* (The act) (See Publish -1) પ્રગટી-પ્રકટી-પ્રસિદ્ધિકરણ, પ્રકાશનન, ઉદ્ધારન; 2 (the act) (See Publish-2) પ્રકાશિત લેખપ્રગટીકરણ; 3 book &c. published છુપાઈને ખુલાર પડેલું ચોપાનિયું-ચોપડીf-ગ્રંથમ-વર્તમાનપત્રન. [પીડુંન.

PUBLIC-HOUSE *s.* વીસીf; 2 દારૂની દુકાન,

PUBLICITY *s.* સહ જાણે એવાં-સહના જાણ્યા-માણેવું, પ્રસિદ્ધિ; ખુલ્લા-ઉઘાડા-જાહેરપણું; To give p. ખુલ્લું &c. પાડવું-ક., ચોટે મૂકવું.

PUBLIC-SPIRITED *a.* (pers.) જાતનું સુખ કે હિત કોરે મૂકી સહનું-દેશનું-સરકારનું-ખાતાનું-હરકોઈ મંડળનું કલ્યાણ કે હિત કરવાની જુદિવાળું-(things) જુદિથી કીધેલું, લોક-મંડળ હિતેમધુ, લોકોપકાર-મંડલોપકાર જુદિ-જુદિનું.

PUBLISH *vt.* To make public (a) (news, events &c.) સહને-લોકને જાણાવવું-કહેવું-

કહેતાં ફરવું, જાહેર-પ્રસિદ્ધ કર, (b) (shame, blemishes, secrets &c.) ખડાર-ઉઘાડું પાડવું, પ્રગટ કર; To p. abroad -ની ડાંડી-ઢંઢેરો પીટવો; 2 to promulgate, also to issue (a law, a book &c.) કાઢવું, ખડાર પાડવું, છાપીને ખડાર પાડવું-પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ કર; To p. bills (નાટકકાર વિગેરેએ) કાગળો-જાહેરખબરો કાઢવી-મારવી-મહેડવી.

PUBLISHER s. (See the verb-1); 2 (See the verb-2) (ગ્રંથ) પ્રસિદ્ધકારm, (ગ્રંથ) પ્રગટકારm, (ગ્રંથ વિગેરે) છાપીને વેચનાર.

PUCKER vt. [See Pocket] To corrugate (a) (skin) -ની કરચલી વાળવી-પાડવી, -થી (-ની) કરચલી વળવી, -થી (-ના) વાટા વળવા, (b) (cloth, paper &c.) -ની કરચલી-ચીણુ-ચૂણુ વાળવી, -થી કરચલી &c. વળવી, (c) (plates of iron &c.) -ના વાટા વાળવા s. વાટોm, ચીણુf, ચૂણુf.

PUDDING s. [*L. botulus* dim. of *botellus* a sausage] માવા જેવા નરમ કે જરા તેથી કઠુણુ એવો ધણી રીતે ખનતો-પણ ધણું ખરું છોટ દુધ અને એકાનો ખનાવેલો અને કોઈવાર દરોખ નાખેલો ખાવાનો પદાર્થ, વિલાયતી દળનો લાડુ, “પુડિંગ”n.

PUDDLE s. [*Ir. boithlha* (See Pool)] A muddy splash મેલાં-ડોહવાં-ગંદાં પાણીનું ખાખોચિયું-ખાખડું-જાનું ડેમરું. vt.-ડોહવી નાખવું, ડોહવાચ્છેલું કર.

PUERILE a. [*L. puer* a child or boy] (In a bad sense) (objections, conduct &c.) છેડાકરવાદિયા, નાદાનીનું-નું ભરેલું, પેર-એલિયા, બાળકબુધિયા; 2 (indifferently) (studies &c.) બાળકને લાયક ના જેવું ને બણવા-કરવાનું.

PUERILITY s. (The quality, that which is puerile) છેડાકરવાદિf, નાદાનીf, પેર એલપણુંn, (quality only) બાળક બુધિ-બુધિf.

PUERPERAL a. [*L. puerpera* a lying-in woman from *puer* a child] સુવાવડ-અતિકાલ ગું-માંગું, (in comp.) સ્વા.

PUFF s. [Formed from the sound] (The emission of breath) ફૂંકf, ફુંકારોm, ફુટકા-

રમ; 2 (of wind) ઝીકળf, (strong) અપાટોm, સપાટોm, (gentle) લપટf, હલેરખુંn; 2 (the pastry) વિલાયતી પુરણપોળીf; 4 a tumid commendation કોઈને કુલાવવાનું અતિશયોક્તિવાળું વખાણુ (વિશેષકરીને છાપેલું), કુલાવણીf, ચલાવણીf, પ્રતારણાf. vi. ફૂંકવું, ફૂંક મારવી, ફુંકારો કર; 2 to breathe vehemently ફુંકાડા મારવા, ને હાંફ ચઢીજવી; 3 to swell with air (cheeks &c.) ફૂલવું, ફૂલીને દડો થવું; 4 (fig.) to assume importance ફૂંકાં કરવી. vt. (clouds &c.) ઝીકળમાં ધસડી જવું; 2 (cheeks &c.) ફૂલવું, ઊપસાવવું, -થી ફૂલવું-ઊપસવું; 3 (fig.) (up, with pride &c.) ફૂલાવવું, ફૂલણુ બનાવવું, -થી ફૂલીજવું; 4 (fig.) to praise tumidly ચલાવવું-ની પ્રતારણા કર, -થી ચઢી જવું.

PUFFY a. (lit.) ફૂલેલું, ફૂલીને દડા જેવું થયેલું, ઊપસેલું; 2 (fig.) (a) (style &c.) ખાલી મહેટા મહેટા શબ્દો વાપરેલું, ખાલી બબકાદાર, પ્રાદાક્ષર, (b) (pers.) કુલાઈ ગયેલું, કુલાટવાનું-ઊપર ચઢેલું.

PUG s. [*Icel. puki* a wicked spirit] વાંદરાના જેવા મ્હે તથા નાકવાળું એક જાતનું જાનું કૂતરું, વાંદરિયું કૂતરું. [જહ!, એહ!.

PUGH int. (contempt) છુદ્ડ!, (disdain)

PUGILISM s. [*L. pugil* a boxer] યુક્ત યુક્તિ-ખાણુ, ડોંસાડોંસીf-ખાણુ. [કરનાર.

PUGILIST s. યુક્તાખાણુ &c. રમનાર-લડનાર-

PUGILISTIC a. યુક્તાખાણુ &c. નું-વિષેનું.

PUGNACIOUS a. [*L. pugno* I fight]

Disposed to fight મારામારી કરી પડવાના સ્વભાવવાળું, યુદ્ધપ્રિય, યુધ્તુત્સુ; 2 quarrelsome લડાક, લડાઈખોર, કનિયાખોર.

PUGNACITY s. મારામારી કરવાનો સ્વભાવ, યુદ્ધપ્રિયતાf, યુધ્તુત્સુતાf; 2 લડાકપણુંn, લડાઈ-કનિયા ખોરી f.

PUISNE a. [*Fr. puis* from *L. post* after and *né* born] (Judges, justices &c.) જાનું, ઊતરતું, ગોણુ, કનિષ્ઠ.

PUISSANT a. [*Fr., L. posse* to be able] બળવાન, સમર્થ, પરાક્રમી, જબરદસ્ત.

PUISSANCE s. બળવાન-જબરદસ્ત પણુંn, પરાક્રમn, સામર્થ્યn.

PUKE *vi.* [prob. from the sound] ઝિ-કવું, ઊલટીક., પાંતિથવી, (an infant) બળવું.
PULE *vi.* [*L. pipilo* I chirp] જીં કયું ક., કૂંકવાયાં ક., (બાળક છોકરાંએ) કઠિયો ક.
PULL *vt.* [*AS. pullian*] (lit.) તાણવું, ખેંચવું, તાણવા &c. તું ક., -ને આપકો ક.-આપવા-મારવા; 2 (fig.) તાણી-ખેંચી-હાથે કરીને માગી લેવું; as, "... Nor p. our unwilling vengeance on thy head" અને હમારી વેર લેવાની મરજી ન હતી હમારે વેર હાથે કરીને તારા ગેરન માગી લે; 3 to tear ફાડી-ચીરી નાખવું; To p. in pieces -નાં ચીંધરાં ઉડાવી દેવાં; 4 to pluck (*a*) (fruits &c.) (ખેંચી-આપકો મારીને) તોડવું-તોડી લેવું, (*b*) (flax &c.) કાઢવું; To p. down (*a*) (a house &c.) તોડી પાડવું ઉતારીનાખવું-પાડવું, (*b*) (=to subvert-a plan &c.) તોડીપાડવું, ભાંગી પાડવું-નાખવું, હેંધું વાળવું, (*c*) (=to bring down-a prince &c.) તોડી-ઉપાડી-ઉખેડી નાખવું, હલકું પાડવું, -તું માન મોડવું-ઉતારવું; To p. off (*a*) (=to pluck) તોડવું, ખેંચીને જૂઠું ક.-પાડવું, (*b*) (a hat) ડેચકી-ઉપાડી-ઉતારીલેવું; To p. out ખેંચી કાઢવું; To p. up (*a*) (lit.) ઉખેડીનાખવું, (*b*) (fig.) -ની જડ કાઢવી, -ને જડ મૂળથી ઉખેડી નાખવું. *vi.* આપકો મારવા. *s.* (The act) (See *vt.* 1) આપકોમ.
PULLET *s.* [*L. pullus* a young animal] ન્હાની મરઘી-કુકડી, તરણ કુકડી.
PULLEY *s.* [*Gr. poleo* I turn] કપ્પી, ધરડી, કપ્પોમ.
PULMONARY, PULMONIC *a.* [*L. pulmo, pulmonis* a lung] ફેફસાનું-માંનું-માંથી બેઠેલું, ફેફસ; as, p. consumption ફેફસક્ષય રોગ.
PULP *s.* [*L. pulpa* solid flesh] (of fruits) ગરમ, માવોમ, મેદોમ; 2 (See Marrow)
PULPOUS *a.* ઝેખલું ગર &c. દાર, ઝેખસો-ગર &c. જ હોય ઝેખું, નરમ માખણ જેવું.
PULPY *a.* ગર &c. જેવું, ગર &c. દાર, નરમ, મુલાયમ.

PULPIT *s.* [*L. pulpitem* a platform of boards] (ખ્રિસ્તી દેવલમાં) ઉપદેશકનું જવું આસન, પીઠન, યુરપીઠન, બાસાસનન.
PULSE *s.* [*L. pulsus* a beating] રક્તારાવ અને નાડીઓનો ધબકારો, નાડીસ્કુરણન, હૃસ્કુરણન; The p. at the wrist or foot નાડફ, નાડીફ; To feel the p. (lit.) નાડ જોવી, નાડી પરીક્ષા ક.; To feel one's p. (fig.) ચાંપી જોવું, મન જોવું-વરતી જોવું-લેવું.
PULSATION *s.* રક્તારાવ તથા નાડીનો ધબકારો થવા તે (See Pulse above).
PULSE *s.* [*Belg. bol* a bean] સિંગમાં થનારે અળ, કંઠાળન, દિલ્લાળન, રોપ્યાળન; Split p. (of any kind) દાળ.
PULVERISE *vt.* [*L. pulvis* dust and *ise* or *ize* to make] (આંડી-દળી વિગેરેથી) -નો ત્રીછો-ભારીક બૂકો ક. [ચૂણીકરણન.
PULVERISATION *s.* (See the verb) સ્ફટન
PUMMEL *s. and vt.* (See Pommel).
PUMP *s.* [*Icel. pumpa*] પ્રવાહી પદાર્થ ષોષી લેવાનો કે ઉડાવવાનો યંત્ર, જલયંત્રમ; Air p. (See under Air); Chain p. શુંખલાયંત્રમ; Forcing p. બંધોમ, જલોદ્ગિરણયંત્રમ.
PUMPKIN *s.* [*Dut. pompeen*] (The plant) ફ્લોગીફ, ફ્લોગોનો વેણ; 2 (the fruit) ફ્લોગું, કુખાંડન; Long white p. (*a*) દૂધીનો વેણ, (*b*) દૂધી.
PUN *s.* [prob. from *Sans. pan* to play] રાખ્દની રમૂઝ-વિનોદમ, રાખ્દરસેષમ.
PUNSTER *s.* રાખ્દની રમૂઝ કરનાર, રાખ્દરસેષવત્તમ.
PUNCH *s.* [*L. pungo* I prick] નહે પાડવાનું ફેગાખડીકાઢવાનું ઝિક ઝાબર, વેણું, 'પંચમ'; P. pliers પકડવેણું. *vt.* (*a*) (a hole) ઝાબર પતી પાડવું, (*b*) (a ticket &c.) -માં કાણું પાડવું, વેણું ક., 'પંચ' ક.; 2 to poke -ને -માં ગોદા મારવા; To p. with the elbow કોપરિયું મારવું-લગાવવું.
PUNCHEON *s.* (See Punch *s.* above); 2 ૮૦ કે ૧૨૦ગેલનનું પ્રવાહી પદાર્થનું માપ, પીપ્ફ.
PUNCH *s.* [*Sans. panch* five] ધણા બહા

પાણીમાં શાકર તથા લીંથુનો રસ અને દારૂ ના-
ખી કીધેણાં એક પીવાનો પદાર્થ, લીંથુ દારૂનો
શરબત, "પંચ" *m.*

PUNCHINELLO *s.* [*It. pulcinella*] (પૂ-
તળાંની રમતમાંનો) તરકડિયો *m.*, જૂઠ્ઠા *m.*

PUNCTILIO *s.* [*L. punctum* a point]
ચાલવા કરવા તથા અદ્ય આદાખની ખાચીક
ચીત-ખાચીક, વિનયવર્તન ચીતિની સદ્મતા,
વર્તનાચાર *m.*, સદ્મવર્તન નીતિ *f.*

PUNCTILIOUS *a.* ચાલવા કરવામાં ચિંધું, ચા-
લવા કરવા તથા અદ્યઆદાખની ખધી ખાચી-
કી જોઈને ચાલનાર, સદ્મ વિનયવર્તન નીતિ
પાળનાર-થી ચાલનાર, સદ્મ વર્તનાચારનિષ્ઠ.

PUNCTUAL *a.* [See Punctilio] Exact
in observing time (pers.) વેળાસર-વ-
ખતેવખત-ખરોખર વખતે આવનાર-જનાર-
કરનાર, વેળા-વાયદો-ચુક્ત ચૂકવા ન દેનાર,
સમયવેધી-સેવી-સાવધ ; 2 done or made
or occurring at the exact time (pay-
ments, seasons &c.) ખરાખર વખતે-ચુક્તે-
વાયદા પ્રમાણે થયેલું-કીધેલું-આપેલું, વખતે
વખત-ચુક્તેચુક્ત થયાં કરનાર-કીધેલું.

PUNCTUALITY *s.* વેળા &c. ચૂકવા ન દેવાની
ચીત-સ્વભાવ *m.*-ચુલ્લ *m.*, સમયવેધિપણું *n*-તા *f.*,
સમય સેવિતા *f.*-સાવધતા *f.*-સેવન *n.*

PUNCTUATE *vt.* [See Punctilio] -ના
વિરતિ-વિરતિચિહ્ન-વિરામચિહ્ન ચૂકવા-માંડ-
વાં-કાઢવાં.

PUNCTUATION *s.* (The act)(See the verb)
વિરત્યંકન, વિરામ-વિરતિ ચિહ્નકન ; 2 (the
art) વિરત્યંકન &c. વિદ્યા *f.*

PUNCTURE *s.* [*L. pungo* I prick] (The
act) (See Prick *vt.* 1); 2 (the hole)
(પાડેણા) છેદ *m.*-ઠેદ *m.*-કાણું *n*-છિદ્ર *n* *m.*; 3 a
wound, bite or sting વાગેલા-કરોલા-ડં-
જેલાની નિશાણી, જખમ *m.*, (પાડેણા) દાંત *m.*-
ખમ. *vt.* (See Prick *vt.* 1) કડવું, ડંખવું.

PUNGENT *a.* [*L. pungo* I prick] (to
the taste or palate) તીખું, મ્હેમાં અમ-
અમ થઈ રહે એવું, અમઅમટ, પ્રખર ; 2 (to
the sense of smell) નાકમાં અમઅમથાય-
ખળતાં ખળે એવું, પ્રખર ; 3 (pain &c.) ક-
લેને કાણું પડે એવું, તીવ્ર, તીકણ ; 4 (dis-

course) ઝાટકો-મરચાં લાગે એવું, હેયા-કલે-
જકાડ, છુટીનું દૂધ ખળોળય એવું, તીવ્ર.

PUNGENCY *s.* તીખાઈ *f.*, પ્રખરતા *f.*; 2 નાકમાં
ખળતાંખળે એવા ચુલ્લ, પ્રખરતા *f.*; 3 તીવ્ર-
તીકણતા *f.*; 4 તીવ્રતા *f.*, કલેજકાડપણું *n.*

PUNIC *a.* [*L. Pœni* the Carthaginians]
(War) રોમન લોકોના રાત્રુ કાર્યજનિયન લો-
કની સાથેનું-થયેલું ; 2 દગલખાણ-ચોદાઈ-
છેતરપટ્ટીનું-નું ભરેલું.

PUNISH *vt.* [*L. pœna* punishment] To
afflict with pain &c. (pers.) (a) (for
a crime &c.) -ને દંડ આપવા-સજા-શિક્ષા
આપવી-ક., (b) (with a view to amend-
ment) -ને નસીહત-શાસન આપવું-ક. ; 2
(crimes &c.) -ને માટે સજા &c. ક. -આપવી.

PUNISHABLE *a.* શિક્ષા કરવા જેવું, શિક્ષા-
પાત્ર-યોગ્ય, દંડ્ય, શિક્ષ્ય, દંડાર્હ, શાસનીય.

PUNISHMENT *s.* (The act)(See the verb)
દંડ-શિક્ષા-શાસન પ્રદાન *n*; 2 (the pain in-
flicted) સખ *f.*, શિક્ષા *f.*, દંડ *m.*, નસીહત *f.*, શા-
સન *n*; Capital p. દંડાંતદંડ *m*; Corporal
p. મારવાની સજા, શાસીર દંડ *m*-શિક્ષા *f.*

PUNITIVE *a.* દંડ-શિક્ષા નું-વિધેનું, દંડ આ-
પવાનું-આપનારું, દંડ &c. વળે એવું.

PUNITORY *a.* દંડ-શિક્ષા આપવાનું-આપનારું
-વળે એવું-થાય એવું.

PUNSTER *s.* (See under Pun).

PUNT *s.* [*L. pons, pontis* a bridge] છા-
છુર હેડી, થાપડા હેડી *f.*, થાપડો *m.*

PUNY *a.* [cont. from *Fr. puisne*] -હાનું
અને નબળું, કુબળું, હલકું, ક્ષુદ્ર, પામર, અદ્ય.

PUP *s.* [*Ger. puppe* a doll] બોઝીલું *n*, કુર-
કુરિયું *n*, (કૂતરાં વિગેરેનું) બચ્ચું. *vi.* વિયાવું,
-ને બોઝીલાં &c. આપવાં.

PUPPY *s.* (See Pup. *s.*); 2 (fig.) જે કિસ-
ગણતીમાં નહીં છતાં ખેડસાઈવાળું હોય અથવા
જે પોતાની યોગ્યતા એટલે દરજે બુદ્ધી જાય કે
બોઝીલાંની પેઠે ખીજને વળચાં કરે તેને તિર-
સ્કારમાં કહેવાનો શબ્દ, અતીસે હલકી બુદ્ધિનું
-અતીસે ખેડસાઈવાળું-તોરવાળું માણસ.

PUPPYISM *s.* અતીસે હલકી બુદ્ધિ-ખેડસાઈ-
તોર *m.*

PUPIL *s.* [*L. pupilla*=*pupula* a little lass] (આંખની) ક્રીડા-પૂતળી, કનિનિકા.

PUPIL *s.* [*L. pupus* a boy or child] (નિરાજિયોમ-મેણ, શિષ્યમ, શિષ્યા, વિદ્યાર્થીમ, વિદ્યાર્થીની).

PUPILAGE *s.* નિરાજિયાપણું, વિદ્યાર્થીશાળા, શિષ્યાવસ્થા, શિષ્યત્વ. [પૂતળું.

PUPPET *s.* [*L. pupus* a boy] (lit. & fig.)

PUPPET-SHOW *s.* પૂતળોની રમત-નાચમ.

PUPPY, PUPPYISM (See under Pup).

PURBLIND *a.* [prob. Pore & Blind] પાસે હોય તોજ-આંખું દેખનારું, આંધળું ધૂંધળું.

PURCHASE *vt.* [*Fr. pour* for & *chasser* to chase] To acquire (ઉપક્રમથી) મેળવવું, લાભવું, -થી મળવું, સંપાદન કર., (કસાથી) -ની પ્રાપ્તિ થવી; 2 to buy (બારે કિંમતનું) વેચાણ થવું, ખરીદ કર., ખરીદવું. *s.* (a) (the act) (See the verb-1) (ઉદ્યમસાધિત) સંપાદનન-પ્રાપ્તિ-સ્થિતિ, (b) (the thing) (ઉપક્રમથી) મેળવેલી-લખ્મ-પ્રાપ્ત-સંપાદિત વસ્તુ, લાભમ; 2 (a) (the act) (See the verb-2) ખરીદી, ક્રયમ, (b) (the thing) વેચાણ લીધેલું કંઈ, ખરીદી, સોદામ, કીતમ; 3 a mechanical hold બહારથી લાગેલું-પાછેલેલું ભેર, બહારનું-આગુબાગુનું ભેર-ટેકમ, લાગમ.

PURCHASER *s.* ખરીદદાર, કેતામ-કેત્રી.

PURE *a.* [*Fr. and AS. pur, L. purus, Sans. pu* to purify] Free from mixture (gold, water &c.) બિન વિનાળું, ચોખ્ખું, નવું, સ્વચ્છ, નિર્મળ, શુદ્ધ; 2 innocent, chaste (pers.) (a) (morally) પવિત્ર, ચોખ્ખું, કેવળ નિર્દોષ, શુદ્ધ, પાક, કેવળ શુદ્ધસત્વ, શુદ્ધતા, સાધુ, (b) (ceremonially) પવિત્ર, ચોખ્ખું, શુદ્ધ, પાકસારું; 3 genuine (a) (language) શુદ્ધ, નિર્વિકાર, પરબાષાના કિંવા અપભ્રંશ રાખેલા જોમાં નહીં બળેલાં એવું, (b) (religion &c.) શુદ્ધ, ખરું, સત્ત્વ, કેવલ, (c) (friendship &c.) કેવળ શુદ્ધસત્ત્વ, (c) (motives, views &c.) મનમાં પાપ રાખ્યા વગરનું, નિષ્પાપ, કેવળ શુદ્ધ બુદ્ધિનું; 4 mere, absolute એખણું, કેવળ, શુદ્ધ; P. Mathe-

matics અસ્તિ શાસ્ત્રનો તે ભાગ કે જેમાં તે શાસ્ત્રના બીજાં નિયમોનો-વ્યવહારોપયોગી વાતમાં કિંવા બીજા શાસ્ત્રોના શોધ વિષે-નિયોગ કીધેલા હોતો નથી પણ જેમાં તે બીજાં નિયમોનોજ મત વિચાર લેયછે, અસ્તિબીજ-શાસ્ત્રમ.

[ખણું, માત્ર, કેવળ-અ.

PURELY *ad.* (See Pure & Purity); 2 એ-

PURIFICATION *s.* The act (See the verb 1) (a) & (b), શોધનમ; 2 (ceremonially) (See the verb 3) શુદ્ધિ-પવિત્રી કરણમ; 3 (morally) (See the verb 2); શુદ્ધસત્ત્વ-સાધુ કરણમ.

PURIFICATORY *a.* જેથી સ્વચ્છ-શુદ્ધ થાય એવું, શોધનકારી; 2 જેથી મેલ-પાપ નીકળી જાય એવું, શુદ્ધ-નિર્મળ કરે એવું; 3 જેથી શુદ્ધ-પવિત્ર થાય-થવાય એવું, શુદ્ધિનું.

PURIFY *vt.* (Physically) (a) (blood, metals &c.) કિંહ રસાયન પ્રયોગથી) સુધારવું-સમારવું-ચોખ્ખું-સ્વચ્છ કર., શોધવું, -નું શોધન કર., (b) (language &c.) -માંથી પરબાષાના કિંવા અભોગ્ય રાખે કાઢી નાખવા, શુદ્ધ કર., શોધવું, -નું શોધન કર.; 2 (morally) (heart &c.) શુદ્ધ કર., -માંથી પાપ-મેલ કાઢી નાખવો, -થી શુદ્ધ થવું -(-માંથી) પાપ-મેલ નીકળી જવો, નિર્મળ કર.; 3 (ceremonially) -ની શુદ્ધિ કર., શુદ્ધ-પવિત્ર કર.; To p. oneself શુદ્ધ-પવિત્ર થવું.

PURIST *s.* બોલવા લખવામાં વાણીશીષ ન આવવા દેવા વિષે અતીસંચિંધુ માણસ, વાગ્-દોષભીરૂ, વાગ્દોષપાતિભીરૂ.

PURITAN *s.* એખણું બાઈબલમાંજ કહેલું માનવું અને ઇસુ ખ્રિસ્તે તથા તેના પ્રેરિતાએ આચરેલા આચાર પાળવા અને તેના આધાર વિના ઈજ્જાડનો રાજ સ્થાપિત ભક્તિનો પ્રકાર ન માનવો એવો ૧૭ મા સૈકામાં મત રાખનાર માણસ-પંથી, “પ્યુરિટનમ.”

PURITANICAL *a.* “પ્યુરિટન” શિક્ષા તથા તેના મતો અને આચાર નું-વિષેનું; 2 overscrupulous (a) (pers.) બહુ ચોળી ચોળીને ચાલનાર, જાતું, (b) (things) જાત્યાઈનું -નું બેરેલું.

PURITY *s.* (of gold &c.) ચોખ્ખા-નયો પ-

(*pers.*) (a) (moral) સાધુત્વન, કેવલ નિ-
ર્દોષપણ્યન, પવિત્રતા, પાકી, કેવલ શુદ્ધ-
સત્વતા, શુદ્ધત્વતા, (b) (ceremonial)
ચોખ્ખાઈ, પવિત્રતા, પકસાફી; 3 (a)
of language &c.) શુદ્ધતા, (b) (of religion)
સત્યતા; (c) (of friendship &c.) નિર્વિકા-
રતા, કેવલ શુદ્ધસત્વતા, (d) (of motives
&c.) નિષ્પાપતા કેવલ શુદ્ધચિત્તા-ત્વન.

PURGE *vt.* [*L. purgo* cont. from *purum-ago* I make clean] To cleanse -માંથી
કચરો - કચરા જેવું કંઈ કાઢીનાખવું - કાઢી
સાફ કર, -માંથી કાઢીમૂકી સાફ કે ચોખ્ખું કર;
as, the regiment must be purged of
mutineers એ પછત્રમાંથી બળવાખોરો
(રૂપી કચરા)ને કાઢી મૂકી પછત્ર ચોખ્ખી કર્યા
વગર ચાલે નહીં; 2 to operate on (a) (as a
cathartic) -નો-થી જીલ્લાબ લાગવો-આવ-
વો, -થી પેટ આવવું-છૂટવું, (b) (by means
of a cathartic) -ને જીલ્લાબ-રેચ આપવો;
3 to cleanse from guilt (*pers.*) મોકળું કર,
નિર્દોષ કર-રેવવું; 4 (away) (sins, crimes)
ધોઈ-મૂકી નાખવું. *vi.* પેટ આવવાં-છૂટી
જવું, ઝાડા થવા. *s.* (See *vt.* 1); 2 પેટ
આવે-જીલ્લાબ લાગે એવું ઝોસડ, જીલ્લા-
બમ, જીલ્લાબનું, રેચમ, વિરેચનન.

PURGATION *s.* (The act) (See the verb
1 & 3) પાપ-દોષ નિવારણ, નિર્દોષકરણ.

PURGATIVE *a.* રેચક, જીલ્લાબનું-આવે
એવું. *s.* જીલ્લાબમ, રેચમ, જીલ્લાબનું,
વિરેચનન.

PURGATORY *a.* અનંત નરકવાસ આપવા
જેવાં જેણે આ લોકમાં ધોરકુકર્મો ન કર્યાં હોય
તેવા લોકનાં હલકાં પાપો ધોવાઈ જઈ અથ-
વા તેના દંડ બ્રાગવી સ્વર્ગને પાત્ર થવાની જે
જગો અથવા સ્થિતિ રોમનકાથોલિક પંથના
લોકો માનેછે તે, “પર્ગેટરી”.

PURL *vi.* [*Sw., Goth. porla*] (ઉપનદી-ના-
ળાંએ) બળબળ કર, બળબળ કરતાં વહેવું-
વહ્યાં જવું.

PURLING *s.* બળબળાટ-ટામ.

PURLIEU *s.* [*Fr. pur* pure & *lieu* place]

(કાઈ જગાનો) આજીવનજીવનો-છેડા બે પરનો
બાગ-લતોમ, પ્રાંતબાગમ.

PURLOIN *vt.* [*Fr. pur*=*L. pro* for, &
eloigner] છાનામાના ચોરી જવું-એવું, -નો
હાથ મારવો. *vi.* હાથ ધેરવો-મારવો.

PURPLE *s. & a.* [*Gr. porphýra* the pur-
ple fish] (કાળાસની બબક વત્તી હોય તો)
જંબુચ્છો (રંગમ), (રત્નસની બબક વત્તી હોય
તો) નાફરમાની - નીલભોહિત (રંગમ). *vt.*
રાતું કર, -થી રાતું રાતું થઈ રહેવું.

PURPORT *s.* [*Fr. pur*=*L. pro* for & *It.*
porer to carry] મતલબ, આશયમ, અ-
ભિપ્રાયમ, બાવાયમ; as, an application
of such and such a p. આવી આવી મત-
લબની અરજી. *vi.* or *vt.* મતલબ &c.
હેલી, આશય બતાવવો.

PURPOSE *s.* [*L. pro & positus* placed]
ધારણ વિચાર, ધારણા, ધરોશમ, મતલ-
બ, અર્થમ, હેતુમ, ઉદ્દેશમ; Firm of p.
દૃઢ સંકલ્પનું-સંકલ્પી; For this p. આ કા-
સણ-કામ ને માટે; Of p.-on p. આગળથી
વિચાર રાખી-કરી ને, વિચાર - ધારણા &c.
થી, જાણીજોઈને. *vt.* & *vi.* (-નો) વિચાર
હેલો-કર, -નો નિશ્ચય-મન સાથે સંકલ્પ કર-
હેલો. [રહિત, નિરર્થક.

PURPOSELESS *a.* મતલબ વિનાનું, ઉદ્દેશ

PURPOSELY *adv.* જાણી જોઈને-મૂજને, મ-
તલબથીજ, આગળથી નિશ્ચય કરીને, વિચા-
રપૂર્વક.

PURR, PUR *vi.* [from the sound] (બિલા-
ડીએ) રાતીર સાથે લપેટાતી વેળા ગળામાંથી
અવાજ કર, ખુશીમાં ધુરવું-ધુરધુર કરવા કર.

PURSE *s.* [*L. & Gr. bursa* a hide] વાટ-
વોમ, પૈસાની કોથળી; 2 treasury ખજા-
નામ, (ધન) કોશામ; as, the public p. સર-
કારી ખજાનો; Light or empty p. ખોલી-
ખીસાં *pl.*, નિર્ધનપણ્ય, અસમૃદ્ધિ; Long
or heavy p. ધનન, દોલત, પૈસામ, સમૃદ્ધિ.
vt. To contract (the brow) ચઢાવવું, કુટિ-
લ કર, (the mouth) વાટવા જેવું કર.

PURSE-PROUD *a.* પૈસાના મદ-મસ્તી વાળું,
ધનમત્ત, ધનો-મત્ત.

PURSUE *vt.* [*L. pro & sequor* I follow]

To chase (an enemy) ની પાછળ લાગવું-પડવું, ને પકડવા ફરવું, નું અનુધાવન ક.; 2 to seek (fame, glory &c.) મેળવવાનો ઉદ્યોગ-ઉપક્રમ - પ્રયત્ન ક. - ચલાવવો, ની પાછળ મંડવું; 3 to follow (a course &c.) પકડીને આસ્યાં જવું, અમે-ના પગલામાં ચાલવું-આસ્યાંજવું-આસ્યાં ક.; 4 to continue (war &c.) ચલાવવું, ચલાવ્યાં ક. જવું, નું પીછું પકડવું-ન છેડાવું; 5 to persecute ને હેરાન ક., ની પૂઠ-પીછું-કેડો લેવો, ને પૂછવું; as, "Athenian Law cannot p. us" અથિ-સના ક્રમદા આપણે (અહીં આ) પૂછી શકવાનો નથી.

PURSUANCE *s.* અનુસરણ, ચલાવ્યાં જવું તે; In p. of (a) (=in accordance with) પ્રમાણે, ને અનુસરતાં-અનુસરીને, ને લીધે, (b) (=in prosecution or fulfillment of) ચલાવ્યાં જવા-પાર પાડવાને માટે, સંપાદનાર્થે.

PURSUANT *a.* (to) પ્રમાણેનું, અનુસરવું, અનુસારી.

PURSUER *s.* પકડવા ફરનાર, પાછળ લાગનાર-પકડનાર-ફરનાર, અનુધાવક *m.*

PURSUIT *s.* (The act) (See the verb-1) અનુધાવન; 2 મેળવવા-સંપાદન કરવાનો ઉદ્યોગ-પ્રયત્ન *m*-ઉપક્રમ *m*; 3 course of business or occupation ઉદ્યમ *m*, વ્યવસાય *m*, ઉદ્યોગ *m*; as, to follow literary pursuits અક્ષરવિદ્યાના વ્યવસાયમાં પોડેલાં રહેવું. In p. of (a) પાછળ-પછવાડે લાગેલું-મેડેલું, (b) મેળવવાને-સંપાદન કરવાને માટે; as, he went in p. of pleasure તે સુખ સંપાદન કરવાને માટે ગયો.

PURSUIVANT *s.* [*Fr. poursuivre* to pursue] A state messenger સરકારી-આદ-શાહી જાસૂસ *m*, રાજદૂત *m*; 2 an attendant on the heralds (lit. & fig.) (જંગલાંડના "હેરલ્ડ" અધિકારીનો) અનુચર *m*.

PURSY *a.* [*Fr. pousif* broken-winded] જેના આસાચ્છવાસ ઝડકથી ચાલતા હોય એવું, દમ બરાધ ગમેલું, દમબયું.

PURULENT *a.* [*L. purulentus* from *pus* pus] પડેનું-ના જેવું, પૂચર પ.

PURVEY *vt.* [See Provide] ને આવાપીવાનું-સુખ વસ્તુ-રક્ષણનું પૂરે પાડવું-આગળથી મેળવી આપવું.

PURVEYOR *s.* (See Caterer).

PUS *s.* [*L.*] (ગુમડા વિગેરેમાંનું) પડ *n*, પૂચ *n*.

PUSH *vt.* [*L. pulsare* frequentative of *pello* I strike] (opposed to *draw*) હડસેલવું, હડસેલી આપવું, ને હડસેલો આપવો, ઢકેલવું, ડેલવું; To p. with the horns or head મૂઠાણિયું મારવું-લગાવવું; To p. down હડસેલી-ઢકેલી પાડવું; 2 to press forward (matters, objection &c.) ધક્કાવવું, ડોક્યાં-ડોકાટ્યાં-ઢોકાવ્યાં-ઢકેલ્યાં-ડેલ્યાં-દોડાવ્યાં જવું, દોડાવી લઇજવું, થી દોડી જવું; To p. one's fortune દેવ સાથે હક ક., દેવ વાંકું છતાં ઉદ્યમ કર્યાંજવો; 3 to importune ને વળગવું, નો જીવ ખાવો, ને શરમમાં નાખ્યાં ક. *vi.* To make a thrust ગોદા-રિદો મારવો; To p. with a sword (=to thrust) હલ મારવી-ક.; 2 to make an effort or an advance રહેંસો-ધસારો-હસ્યો-સપાટો ક., રિદો કરીને જવું, ધસવું; To p. in હુસ-વું, હુસી જવું; To p. on ધસભેર-દોડ્યાં આસ્યાં જવું. *s.* (with an instrument) ગોદા *m*; 2 pressure &c. applied હડસેલો *m*, ડોકા *m*, ડેસ *f*, ધક્કો *m*; 3 a forcible onset રહેંસો *m*, ધસારો *m*, હસ્યો *m*, સપાટો *m*.

PUSHING *a.* મુશ્કેલીઓ છતાં પોતાનું કામ ડોકીને કર્યાંજનાર, જબરી છાતી-હિમ્મત વાળું, સાહસિક.

PUSILLANIMOUS *a.* [*L. pusillus* very little & *animus* the mind] (pers.) છેક-જ પોસ્તી-નામદ-આયલું, પચકું; 2 (spirit, counsels &c.) છેકજ પોસ્તી &c. પણાનું.

PUSILLANIMITY *s.* છેક પોસ્તીપણું-નામદાઈ-આયલાપણું, પચકુપણું *n*.

PUSS *s.* [*Ir. & Gael. pus* a cat] બિલાડી-ને લાડમાં બોલાવવાનો રાખ્દ, મીની બાઈ *f*.

PUSSY *s.* ન્હાની મીની બાઈ.

PUSTULE *s.* [*L. pustula* from *pus* pus] (પડેની બરેલી) ફાલ્લી *f*, શાલ્યો *m*, રેશો *m*.

PUT *vt.* [*Dan. putte* akin to *L. pono*]

To place મૂકવું, (oil in a lamp &c.) પૂરવું, રેડવું, (water in milk, wine) રેડવું, નાંખવું; 2 (into a state, an office &c.) નાંખવું, ને આપવું, થી આવી પડવું; To p. about (a) (a ship &c.) ફેરવવું, નું મોઢો ફેરવવું-રસ્તો બદલવો, (b) ગુચવણમાં નાંખવું, ને તસ્દી આપવી થી હરકત-અડચણ થવી પડવી; To p. away (a) (=to discard) દૂર-આધું ક., ખસેડવું, કાઢવું, કાઢી મૂકવું, ને રજા આપવી, (b) (a wife) છેડો-તલાક આપવી; To p. back (a) (=to hinder) ને હરકત ક.-વાર લગાડવી, (b) પાછું ઠોકાણે-ન્યાં અસલ હોય ત્યાં મૂકવું, (c) (ધડિ-આલનો કાટો) પાછું મારવું; To p. by (=to lay aside) ઊંચું-કોરે મૂકવું; To p. down (a) (=to lay down) મૂકવું, મૂકી દેવું, (b) (=to degrade, to suppress) ઉતારવું, ઉતારી નાંખવું, દાખી-હોલવી નાંખવું, ઝાંખું પાડવું; To p. forth (a) (the hand) લાંચ ક., આગળ ધરવું, બહાર કાઢવું, (b) (as a tree its leaves &c.) ઊપર આવવું-ફૂટવું-બેસવું, (c) (=to exert) બતાવવું, કાઢવું, વાપરવું, (d) (a question, riddle &c.) કાઢવું, પૂછવું; To p. forward (a) (=to promote) આગળ પાડવું, ચઢાવવું, વધારવું, (b) (ધડિ-આલનો કાટો) આગળ ક.; To p. in મૂકવું, ધાલવું, દાખલ ક.: To p. in fear બહીવાડવું, ને બહીક પેસાડવી-દેખાડવી; To p. in mind યાદ કરાવવું-આપવું; To p. in practice સિદ્ધ અનુભવમાં-અમલમાં લાવવું; To p. off (a) (=to lay aside) કાઢી-ઉતારી નાંખવું-મૂકવું મૂકીદેવું, (b) (=to baffle) ઉડાવવું, બહાવું, (c) (=to postpone) લાંચ-આધું નાંખવું, પછી-આગળ કરવાનું રાખવું; To p. on-upon (a) (clothes) પહેરવું, ધાલવું, (b) (=to assume) ધાલવું, (ડાળ), ધારણ ક., (કોઈ રૂપ-સ્વરૂપ), પકડવું, (c) (=to charge upon) ઊપર ઢોળી દેવું; To be p. upon છેતરાવું, ડગાવું; To p. out (a) (=to eject) કાઢવું, કાઢી મૂકવું-નાંખવું, (b) (See P. forth, (b) above), (c) (a light) હોલવવું, ધેર ક., (d) (eyes) શેડી

નાંખવું, (e) (money) બ્યાન્ને ફેરવવું-મૂકવું, (f) (of temper) ગુસ્સે-નાખુરા ક., સ્થિ-ડવવું, (g) (=to disconcert) ને ચાંદ કરી દેવું, ને ધભરાવી-ઝાંખું પાડીદેવું-પાડી દહને અટકાવી પાડવું, (h) (=to dislocate) થી ખસી-ઊતરી જવું, ઉતરાવી નાંખવું (હાડકું); To p. over (pers.) ઉપરી બતાવવું, ઊપર અધિકાર આપવો-સોંપવો; (a) ઊપર પાથરવું-નાંખવું-બહેરાડવું; To p. the hand to (a) (an instrument) પકડવું, ઝાલવું, હાથમાં લેવું, સહાવું, (b) (=to begin) માડવું, કરવા માડવું, (c) (=to sieze as in theft) હાથ અરકાડવો-લગાવવો, ચોરવાની દાનતથી લેવું; To p. to (a) (=to add) ઉમેરવું, મેળવવું, (b) (=to expose) (કસા) ઊપર રાખવું, (બેખમ) માં રાખવું-નાંખવું-મૂકવું; To p. to a stand અટકાવી પાડવું; To p. to death મારી નાંખવું, ઝબે ક.; To p. together (a) બેડી-બેળીદેવું, એક ક.; as, to p. two sums together બે રકમ બેળી દેવી; (b) (heads) સાથે મળીને વિચાર ક., મન-જુઓ ક.; To p. to it દુ:ખ-આપદા-ધર્મ-સંકટમાં નાંખવું; To p. to the sword તરવારે કાપીનાંખવું; To p. to trial ઇન્સાફ-તજવીજ પર લેવું; To p. to use કામ-ઉપ-યોગમાં લેવું; To p. trust in-ઊપર ભરેસો રાખવો; To p. up (a) ને પોતાના ધરમાં મુકામ આપવો, ને ઉતારવું, (b) (વિચવા વિગેરે સાથે) કાઢવું, (c) (=to set in order) ઊંચું-ઠોકાણે મૂકવું; as, p. up that letter પેલો કાગળ ઊંચો મૂકો; To p. up with (a) (injuries &c.) દરગુજર ક., બુલીજવું, મૂગાં મૂગાં ખમીરહેવું, (b) (=to take without opposition) વેડે ચલાવી લેવું; 3 to offer મોઢો આગળ મૂકવું, આગળ ક.-મૂકવું, કાઢવું, રજી ક. To p. a question સવાલ કાઢવો-પૂછવો; 4 to express (a) (orally) કહેવું, (b) (in writing) લખવું. vi. To steer હંકારવું, જવું, વળવું, હંકારી જવું; as, to p. to land વહાણ હંકારી કિનારે જવું; To p. in બંદરમાં હંકારી જવું; To p. off કિનારે મૂકી સમુદ્ર તરફ હંકારી જવું; To p. in for ઉમેદવાર હોવું, ઉ-

મેદવારી બતાવવી ; To p. to sea બહાણમાં
બેસીને નીકળવું, સફરે જવું, સમુદ્રયાન આ-
રંભવું ; To p. up બેઠવું, મુકામ રાખવો-ક. ;
as, where have you p. up તમે ક્યાં-ફોને
ત્યાં બેઠ્યા છો ? [કમાં કહેવાનું-મનાવું.]

PUTATIVE *a.* [*L. puto* I suppose] લો-
PUTREFY *vt.* [*L. putris* rotten & *facio*
I make] કહેવાડી-સડાવી નાખવું. *vi.*

ફોઈ-સડી જવું, ગંધાઈ ઊઠવું. [વાણ્ય.
PUTREFACTION *s.* ફોઈ-સડી જવું તે, ફોઈ-
PUTRID *a.* ફોઈમ્મિલું, સોડલું. [વાણ્ય.
PUTRIDITY *s.* ફોઈમ્મિલા-સોડલાપણું, ફોઈ-

PUTTY *s.* [*Fr. potee*] (કાચ જડવાની)લાંપી.
PUZZLE *vt.* [*dim. of Pose*] -નો મગજ

ગૂંચવેલો, ગૂંચવવું, ગૂંચ &c. -માં નાખવું, -થી
ગૂંચવાવું, -થી ગૂંચમાં પડવું. *s.* સ્હામાની
ખબડદારી અજમાવવાની હરકોઈ યુક્તિ,
સ્હામાને ગૂંચવવાનું, (વખાણું-કોઈ રમક-
ડું અથવા ધાટ કે જેના સાંધા છૂટા પડયા
પછી બેસાડી આપવાના હોય-વિગેરે) ; 2
perplexity ગૂંચ, કચાઈ, કૂટાઈ, પંચાયત્વ.

PYGMY, PYGMEAN (See Pigmy &c.)

PYRAMID *s.* [*L. pyramis, Gr. pura-*
mis] જેનું તળિયું તણ ખુણિયા કે સમચોરસ
અથવા ચાર કરતાં વધારે ખૂણાનું હોય અને
જેની ઊપલી ટોચ અણિયાળી એવો નક્કર
પદાર્થ ; 2 ઊપર કહ્યો તેવા આકારની ઇમારત,
મિસરી મિનારો *m.*, “પિરમિડ” *m-f.*

PYRAMIDAL *a.* મિસરી મિનારા &c. ના જેવું
-ના જેવા આકારનું, અચ્ચેરૂપ, ચ્ચેરૂપ ; 2
મિસરી મિનારા વિષેનું-સંબંધી.

PYRAMIDICAL *a.* (See Pyramidal-1).

PYRE *s.* [*L. pyra, from Gr. pur* fire]
(મૂડાં બાળવાની) ઢેઈ, ચિતાઈ.

PYRITES *s.* [*Gr. from pur* fire] હોઈડું કે
તાંબું અથવા “કોબોઈટ” નામના કે “નિક-
લ” નામના ધાતુની સાથે મળ્યાથી થયેલો
ધાતુના જેવા દેખાતા ધોળા કે પીળા ઋણકાર
મારતો પદાર્થ, અગ્નિ પાષાણ *m.*

PYROTECHNIC *a.* [*Gr. pur* fire & *tech-*
ne an art] આતશબાજી &c.-આતશબાજી
બનાવવાના હુનર &c. નું-વિષેનું-પ્રમાણેનું.

s. (pl.) આતશબાજી બનાવવાનો હુનર, અ-
નિકીડાશાસ્ત્ર *n.*

PYROTECHNIST *s.* આતશબાજી બનાવવા-
નો હુનર સારી રીતે જાણનાર, આતશબાજી
બનાવનાર.

PYRRHONISM *s.* [from Pyrrho, the
founder of the sceptics] (See Scepticism)

Q.

Q The seventeenth letter. It has no
representative in Gujarati. The com-
pound letter જ્ઞ and sometimes ક express
its power. Q=500; Q̄=500000.

QUACK *vi.* [*Ger. quaken, Dut. kwak-*
ken to croak, *L. coaxo* I croak] (as a
duck) બતકે બોલવું. *s.* બડાઈ-પતરાજી
કરનાર, ડોળ ધાલનાર ; 2 ઉંઠેવૈદ્ય, વગર આ-
પડતો વૈદ્ય, નીમહકીમ, આંખ કાનનો વૈદ્ય.
a. ઉંઠેવૈદ્ય. [વડતે વૈદ્ય ક. તે.

QUACKERY *s.* ઉંઠેવૈદ્ય, વૈદ્ય ડોળ, વગર આ-

QUADRANGLE *s.* [*L. quatuor* four
and *angulus* an angle] (the figure) ચાર
ખુણાવાળી આકૃતિ, ચતુષ્કોણ-ચોખ્ખું આકૃ-
તિ, ચતુરસ ; 2 (of a building) ચોક *m.*

QUADRANGULAR *a.* ચાર ખુણાવાળું, ચોખંડ,
ચોખ્ખું, ચોરસ.

QUADRANT *s.* [*L. quadrans* a fourth
part] (geom.) વર્તુલ-ગોળ નો ચોથો ભાગ,
પા ગોળ, ૯૦ અંશ ; 2 an instrument for
measuring altitude આકાશના તારા વિ-
ગેરેની જગ્યાઈ માપવાનું યંત્ર, ચર્ચયંત્ર *n.*

QUADRAT *s.* [*L. quadratus* squared]
(print.) અક્ષરોની વચમાં ભરવાને માટે અ-
ક્ષરના કરતાં બેઠરા કદનું બીજું, ‘ક્વોડ્રેટ’.

QUADRATE *a.* [*L. quadratus* squared]
ચોરસ ; 2 સમાન, બરાબર ; 3 લાઘુ પડવું.
vi. (with) મળવું આવવું, લાઘુ પડવું.

QUADRATIC *a.* (equation) વર્ગસમીકરણ.

QUADRATURE *s.* (in math.) કોઈચ્છેક આ-
કૃતિના ક્ષેત્રફળની બરાબર ચોરસ ક.તે; as, the
q. of curves વક્રરેખાકૃતિના ક્ષેત્રફળની સમાન
ચોરસ ક. તે; the q. of the circle વર્તુલની
બરાબર ચોરસ ક. તે.

QUADRENNIAL *a.* [*L. quatuor* four and *annus* a year] (period) ચાર વર્ષનું; 2 (occurrence) ચાર ચાર વર્ષે આવતું-થતું.

QUADRILATERAL *a.* [*L. quatuor* & *latus* a side] ચાર બાજુવાળું. *s.* (in geom.) ચાર બાજુવાળી આકૃતિ.

QUADROON *s.* [*Fr. quarteron—L. quatuor* four] જેનો બાપ ગોરા અને મા મુસ્લમી છે તે માણસ.

QUADRUMANA *s. pl.* [*L. quadra, quatuor* & *manus* a hand] ચાર હાથવાળા પ્રાણી, વાંદરાની જાત. [*ની જાતનું.*]

QUADRUMANOUS *s.* ચાર હાથવાળું, વાંદરા-

QUADRUPED *a.* [*L. quatuor* and *pes, pedis* a foot] ચાર પગવાળું, ચોપગું, ચતુષ્પાદ. *s.* ચોપગું, ચોપગો પ્રાણી, પથુમ, ઢોરન.

QUADRUPLE, QUADRUPLICATE *vt.* [*L. quatuor* & *plico* I fold] ચોગણું કર. *a.* ચોગણું, ચારગણું. *s.* ચારગણી રકમ.

QUAFF *vt., vi.* [*Scot. queff, Ir., & Gael. cuach* a cup] ગરગટ પીવું, ઠાંસી જવું.

QUAGGY *a.* [obs. *quag* same as Quake] પગ પેસી જાય એવું, પોચું, નરમ.

QUAGMIRE *s.* પગ પેસી જાય એવી ભીની અને પોચી જમીન.

QUAIL *vi.* [obs. *E. quail* to curdle] ખંટીવું, હિંમત હારવી, આશાભંગ-નાઉમેદ થવું.

QUAIL *s.* [*Dut. quackel, quacken* to cry as a quail] લાવરી પક્ષીન.

QUAINT *a.* [old *Fr. cointe* neat, *L. compactus* trimmed] વિલક્ષણ, વિચિત્ર, તરહવાર.

QUAKE *vi.* [*AS. cwacian, Ger. quackeln*] (pers.) કુજવું, કુજરી આવવી, કંપવું, કંપારો છુટવો, થયરવું; 2 (the earth) કંપવું, હાલવું.

QUAKING *s.* કુજરી *f.* કંપારી *f.* કંપમ. *a.* કુજવું, થયરવું.

QUAKER *s.* One of the Christian people called friends ખ્રિસ્તી ધર્મના જે પંથનાં માણસને “ફ્રેન્ડ” (મિત્ર) કરીને કહે છે તેઓમાંનું એક, ‘ફ્રેન્ડર.’

QUALITY *s.* [*L. qualis* of such a sort] ગુણ, ધર્મ, આસિયત્વ, જાત, (*pl.*) ગુણધર્મ; as, the qualities of plants રીપા-એના ગુણ-ધર્મ; that cloth is of inferior

q. તે લુગડું હલકી જાતનું છે; Good q. (of pers.) સદ્ગુણ; Possessed of good qualities સદ્ગુણી, ગુણવાન, ગુણી; Bad q. દુર્ગુણ; 2 nature, relatively considered સારાનરસાપણું, ગુણાવગુણ; as, the q. of an action કોઈ કૃત્યનો ગુણાવગુણ; 3 virtue શક્તિ, અસર કરવાની શક્તિ; as, the medicinal qualities of plants વનસ્પતિની ઔષધી શક્તિ; 4 comparative rank દરજ્જો, પદવી *f.*; 5 high rank મોટી પદવી, એટપદન, કુલીનતા *f.*; 6 persons of high rank મોટા લોક, કુલીન માણસન.

QUALIFY *vt.* [*L. qualis* & *facio* I make (generally) યોગ્ય-લાયક કર., -થી યોગ્ય-લાયક થવું; 2 (legally) અધિકાર આપવો, -થી (કોર્ટે-ને) અધિકાર-હક હોવા-થવો; 3 to abate, to soften કમી-એાંધું કર., નરમપાડવું; 4 to modify ફેરફાર કર., મર્યાદા-હદ બાંધવી, માફકસર કર.; 5 to modulate સ્વરભેદ કર.

QUALIFICATION *s.* યોગ્યતા, યોગ્ય-લાયક હોવું તે, ગુણ, લાયકી *f.*; 2 legal power કહેલી શરતો પાળ્યાથી સંપાદન કરેલો અધિકાર; 3 એાંધું કર. તે; 4 -માં ફેર-ફેરફાર-અર્થભેદ કર. તે, મર્યાદા બાંધવી તે, પરિમિતપણું.

QUALIFIED *a.* યોગ્ય, લાયક, ગુણી; 2 -માં ફેર કરેલો-થએલો, મર્યાદા બાંધેલું.

QUALM *s.* [*AS. cwealm* pestilence, *Ger. qualm* nausea] ઉલાજો, ઉલટી, એાકારી *f.*; 2 uneasiness of conscience અનિશ્ચિત, બળાપો, દલગીરી *f.*

QUANDARY *s.* [*Fr. qu'en dirai-je* what shall I say to it?] સંદેહ, અનિશ્ચિતપણું, ગુંચવણ *f.*; as, he was thrown into a q. તે સંદેહ-ગુંચવણ માં આવી પડ્યો.

QUANTITY *s.* [*L. quantus* how much —*quam* how] A mass or collection of matter પરિમાણ, પરિમિતિ, ટકાણ; 2 a large portion ઘણું ઘણું; he took the medicine in quantities તેણે તે ઔષધ ઘણું ઘણું પીધું; 3 (in prosody) માત્રા *f.*; 4 (in math.) રકમ, રાશિ *f.*; known q. જાણીતી રકમ, જ્ઞાત રાશિ; unknown q. અજાણી રકમ, અજ્ઞાત રાશિ; A positive

q. ને સંખ્યાની પૂર્વે વત્તાની નિશાણી હોયછે તે; A negative q. ને સંખ્યાની પૂર્વે યિા-છાની નિશાણી હોયછે તે; This word in its ordinary sense may, in general, be best rendered by the adjectives કેટલુંક, થોડું, બહુ, પુષ્કળ, યિટલું, તેટલું; What q? કેટલું?; A q. કેટલુંક; A small q. થોડું; A large q. બહુ, પુષ્કળ; A moderate q. થોડું બહુ; such a q. યિટલું બહુ; The same q. તેટલું.

QUARANTINE *s.* [*It. quarantina, L. quadraginta* forty] કોઈ દૂરથી આવેલા વહાણમાં એપી રાગ હશે એવા સંદેહ હોવાથી તે વહાણવાળાને ચાલીસ દહાડાની યુદ્ધ સુધી કિનારાની સાથે કંઈ વહેવાર રાખ્યા વિના અલગ રહેવું પડેછે તે-તે યુદ્ધ.

QUARREL *s.* [old *E. & Fr. querele, It. and L. querela*—*queror* I complain] કજીઆમ, કંકાસન, ટેટોમ, અગાડમ, ગુટફાટ, બોલાચાલી, લડાઈ; To pick a q. લડાઈ હેરવી-વેચાવી સેવી. *vi.* લડવું, કજીઆ-ટેટો ક., અગાડ થવો, ગુટ પડવી; 2 to find fault નિંદા-અદગોઈ ક., દોષ શ્રુતવો.

QUARRELSOME *a.* કજીઆ-ટેટોખોર, લડાઈ કરે એવું, લડાઈખોર.

QUARRY *s.* [old *Fr. quarière, low L. quadraria*—*quadrus* square] પથ્થરની ખાણ. *vt.* (પથ્થર) ખોદી કાઢવું, ખણવું, ખણીને કાઢવું.

QUARRY *s.* [*Fr. curée, old Fr. cuyerie* entrails of game] (Among Falconers) શકરામ્મી મારેષો શિકાર, મારેષો શિકાર.

QUART *s.* [*L. quartus, fourth quatuor* four] એક ગાલનનો ચોથો ભાગમ, આસરે એ સુરતી શેર, અશેર.

QUARTER *s.* [See Quart] The fourth part પામ, પાવમ, ચોથો ભાગ-હિસ્તીમ, ચતુર્થાંશમ; 2 (of a hundred weight) ૨૫ પૌંડ; 3 (dry measure) એક ટનનો ચોથો ભાગ, ૮ ખુશાળ (અનાજના); 4 a point of the compass દિશા, 5 region પ્રાંતમ, દેશમ; 6 a division of a town or city પર્ડેન,

મોહાલમ, ફળિયું, વાડોમ; 7 (pl.) the place where officers and soldiers lodge સિપાઈ થાકોને ઉતરવાની જગા, યુકામ; as, winter quarters રિયાળાનો યુકામ; 8 merciful treatment shown to an enemy રાત્રુને મારી નહીં નાખતાં છૂટો મેલવો તે, જીવતદાન, પ્રાણદાન; 9 (of a quadruped) પચુનો પગ; 10 (of the year) ત્રણ માસ-મહિનામ; Q. of a rupee પાવલી; From all quarters ચારે બાજુએથી; Head quarters સેનાધિપતિનો યુકામ; To ask q. રાહછે જવું, જીવતદાન માગવું; To give q. to રાત્રુને જીવતદાન આપવું; close q. બાંધુકન. *vt.* To divide into four equal parts ચાર સરખા ભાગ ક.; 2 to divide into distinct regions or compartments ભાગ ક., વેહેંચણ-વાટણી ક.; 3 to station soldiers for lodging યુકામ આપવો, ઉતારવું. *vi.* ઉતરવું, યુકામ ક.

QUARTER-DECK *s.* વહાણના ડયુસાતરફનું ગુતક.

QUARTERLY *a.* ત્રણ ત્રણ મહિને થતું, ત્રે-માસિક. *s.* ત્રણ ત્રણ મહિને નીકળતું પુસ્તક-ચોપાનિયું.

QUARTER-MASTER *s.* સિપાઈઆના યુકામ અને ખાવા પીવા વગેરેનો અદાબસ્ત રાખનાર અમલદારમ.

QUARTO *a.* કાગળના એક તાવના ચાર પાનાં કચાથી થયેલા કદનું, એક તાવના ચાર પાનાંનું, ચતુષ્પત્રી. *s.* એક તાવના ચાર પાનાં કચાથી થયેલા કદની ચોપડી.

QUARTETTE *s.* ચાર લીટીનું કડવું.

QUARTZ *s.* [from *Ger. quarz*] કાચમણીમ.

QUASH *vt.* [*L. quasso* inten. of *quatio* I shake] To crush છુદી-ચગદી-કચરીનાખવું; 2 to subdue (a rebellion &c.) નરમ પાડવું, બંધ પાડવું, હેલવવું; 3 to annul (proceedings &c.) રદ ક.

QUASSIA *s.* [Quassy the name of the Negro who discovered its med. properties] એ નામનું એક જાતનું લાકડું (એનો રસ ઘણાજ કડવો હોયછે, તે આસડના કામમાં વપરાયછે.)

QUATERNION *s.* [*L. quaternio-quatuor* four] ચાર; 2 ચાર સિપાઈની ટોળી.

QUAVER *vi.* [from the sound] To shake (as the voice) થરથરવું, ધુન્વું, ધુન્વું થવું; ધુન્વો અવાજ કાઢવો, લેહેકાવીને ગાવું; *as*, / his voice quavered (બોલતાં-ગાતાં) તેનો અવાજ ધુન્વો હતો. *s.* ધુન્વો ઝર-અવાજ; To execute a *q.* લહેકાવવું.

QUAY *s.* [*Fr. quai, Dut. kae* a dike, *W. cae* an enclosure] બંદર, ડકોમ; (on a river) ઝાપારોન, ધાટમ.

QUEEN *s.* [*AS. cewn, Icel. quinna* a woman, *quæn* a wife] The consort of a king રાજની વડુ, રાજપત્ની, રાણી; 2 a female sovereign રાજ ચલાવનારી સ્ત્રી, રાણી; (among bees) મધમાખીઓની રાણી; 4 (in chess) વજીરન, પ્રધાનમ; *Q.* dowager રાજની વિધવા રાણી; *Q.* mother રાજમાતા.

QUEENLY *a.* રાણીના જેવું, રાણીયોગ્ય.

QUEEN'S METAL *s.* કૌંસુંન.

QUEER *a.* [*AS. thwer, Ger. quer*] Odd (pers.) (વિલક્ષણ, તરેહવાર મિજાજનું, (things) તરેહવાર, અજાણ્ય જેવું.

QUELL *vt.* [*AS. cwellan, See Kill*] To crush નરમ પાડવું, બંધ પાડવું, હેલવવું; 2 to quiet શાંત કરી, મટાડવું, નરમ-થંડું પાડવું.

QUENCH *vt.* [*AS. cwencan, old Ger. kwinka* to waste] To extinguish હેલવવું; *as*, to *q.* a lamp દીવો હેલવવો-વડો કરી; 2 to allay મટાડવી, બાંધવી (તરસ); 3 to quiet નરમ-શાંત પાડવું, ઘાવવું.

QUENCHLESS *a.* હેલવાય-નરમ પડે-બાંધે નહીં એવું.

QUERULOUS *a.* [*L. queror* I complain] રડગાણું, રડ્યા કરવું, બબડવું, કકલવું.

QUERY *s.* [*L. quaero* I inquire] પ્રશ્નમ, સવાલમ. *vt.* & *vi.* પ્રશ્ન-સવાલ પૂછવો-કરવું, પૂછવું; 2 to doubt of નો સંદેહ રાખવો.

QUERIST *s.* પ્રશ્ન-સવાલ પૂછનાર.

QUEST *s.* શોધમ, તલાશ, તપાસ, ઓળખ; 2 solicitation ધંધા, ઓળખ.

QUESTION *s.* પ્રશ્નમ, સવાલમ; 2 inquiry શોધમ, તપાસ, પૂછપરછ; 3 dispute વાદમ, તકરાર, વાદવિવાદમ; 4 doubt શંકા, સંશયમ, શંકા; 5 trial તપાસ; Point in *q.* પ્રસ્તુત વિષયમ; Out of the *q.* બંને નહીં એવું, અશક્ય, અયોગ્ય; Beyond all *q.* સંશય વગર, અચીત, નક્રી; To call in *q.* તકરાર લેવી-કરવી, સંશય લાવવો; A leading *q.* પૂછનારને જોઈતો ઉત્તર જોઈતો પૂછવો હોય તેને સુઝી આવે એવો પ્રશ્ન; To move the previous *q.* સભામાં કોઈ તકરાર ચાલવા માંડતાં તે ચલાવવી ન જોઈતી, એવી દરખાસ કરવી, અગાઉની દરખાસ કરવી. *vi.* To inquire પ્રશ્ન-સવાલ કરવો-પૂછવો, પૂછવું. *vt.* To inquire of, to examine પૂછવું, શાહેદી-સાક્ષી લેવી, પરીક્ષા લેવી, તપાસવું; 2 to doubt of નો સંશય-શંકા હોવો-આવવો.

QUESTIONABLE *a.* શંકા આવે એવું, શંકા લાવવા જોઈતો, શંકા ભરેલું, સંશયયુક્ત.

QUIBBLE *vi.* [*Gael. cuibhle* circular motion, *W. chwip* a quick turn] યુક્તિથી ઉડાવવું, આડું બોલવું, ફાંફાં મારવાં, ગાંગાતલાં કરી, બાહાનું કાઢવું. *s.* ગાંગાતલાં, ઉડાવવાની યુક્તિ, બાહાનું, આડું બોલવું તે, ફાંફાં મારવાં તે.

QUICK *a.* [*AS. cwic, Icel. quika, Ger. queck, Goth. quirus* living] Alive (pers.) જીવંત, સજીવન; 2 brisk (pers.) ચપળ, ચાલક, જલદ, ઝડપથી કામ કરનાર; 3 swift (motion &c.) ઉતાવળ, શીઘ્ર, જલદીનું; *Q.* with child ગર્ભચલિત થયેલી (સ્ત્રી). *ad.* જલદી, ઉતાવળ-ઝડપ-ત્વરાથી, ચપળતાથી; *s.* Sensible parts ધણું અને જલદી કુઃખ યાથ એવી-આખી જગા; To cut to the *q.* નખથી તે માથા સુધી ઝાગ લગાડવી; To be stung to the *q.* સળગી ઉડવું, લાગી જવું.

QUICKEN *vt.* જીવંત-સજીવન કરી; 2 to incite ઉત્તેજન આપવું, ઉત્કેરવું, જાગૃત કરી; 3 to hasten ઉતાવળ-ત્વરા-ઝડપ કરાવવી, ગતિ વધારવી. *vi.* જીવંત થવું, (a pregnant woman) નો ગર્ભચલિત થવો, ગર્ભચલિત થવું; 2 ઉતાવળ કરી, ઝડપ-ઉતાવળ થી ચાલવું.

QUICK-LIME *s.* કઢીચુનોમ.

QUICKLY *ad.* જલદી, ઉતાવળ-ઝડપ-ત્વરાથી.

QUICKNESS *s.* ઉતાવળ, ત્વરા; 2 briskness ચપળતા, ચાલાકી; 3 acuteness of perception હેશિયારી.

QUICK-SAND *s.* પગ પેસીજાય એવી રેતી.

QUICK-SET *s.* પાડને સારૂ ઝાટલો રોપો.

QUICK-SIGHTED *a.* ખારીક-તીકસુ નજરનું.

QUICK-SILVER *s.* પારેભ.

QUICK-WITTED *a.* તીકસુ બુદ્ધિનું.

QUIET *a.* [*L. quietus-quietesco* I rest] Not moving (a living being) સ્થિર, શાંત, છુનું, હાલે નહીં એવું; 2 not disturbed (a land, a people, a life) સ્વસ્થ, શાંત, સ્વસ્થે ગુજરેલું; as, we lead a q. life here અમે અત્રે સ્વસ્થે જીવન ગુજરીએ છીએ; 3 peaceable (pers. disposition &c.) નરમ, ગરીબ, નિરપદ્રવી, સાલસ; 4 calm (the sea, atmosphere) શાંત, સ્થિર, અજામળ-ગોંધાટ વગરનું; 5 (enjoyment, possession &c.) હરકત-અડચણ વિનાનું, નિર્ભય. *s.* ન હાલવું તે, શાંતતા, ચેન, નિરાંત, સ્વસ્થપણું; 2 નિરપદ્રવતા, સલાહ શાંતિ, સમાધાની, નિર્ભયતા. *vt.* સ્થિર કર., હાલતાં ખંધ કર.; 2 to calm શાંત કર., નરમ-થંકું પાડવું; 3 to allay મટાડવું, નરમ પાડવું.

QUIESCENCE *s.* શાંતતા, સ્થિરતા, શાંતિ.

QUIESCENT શાંત, સ્થિર, હાલેચાલે નહીં એવું.

QUIETISM *s.* શાંતિ; 2 the system of the quietists નિવૃત્તિમાર્ગ.

QUIETIST *s.* નિવૃત્તિમાર્ગી, વેદાન્તી.

QUIETLY *ad.* હાલ્યાવગર, સ્થિર, ગુપ્તગુપ્ત, શુભાશુભ; 2 peaceably સ્વસ્થપણે, નિરાંત, સલાહ શાંતિથી; 3 calmly હળવે હળવે, ધીમે ધીમે, ધૈર્યથી, સ્વસ્થ-શાંત રહીને.

QUIETUDE *s.* નિરાંત, ચેન, શાંતિ.

QUILL *s.* [*Ger. kiel, Dan. kiol* allied to *L. calamus*] (a) (generally) પીછું, (b) (the instrument of writing) લખવાનું પીછું, લેખણી, 'ક્વીલ'ન, (c) (of a porcupine) સીસેળિયું.

QUILL-DRIVER *s.* લખનાર, કારકુન.

QUILT *s.* [*Fr. coultre, coltra, L. culcita* a bed] રબઈ, મુજની, ગોદડું, તખાઈ. *vt.* (છૂંટ વગેરેનાં બે પડની વચમાં) થોડુંક રૂકે ઉન ભરીને સીવવું, ગોદડું સીવવું, ગોદડાં-રબઈ સરખું સીવવું.

QUINCE *s.* [*Fr. coing, It. cotogna, L. cotonia*] સફરજન; Q. seed માગલઈ બે-દાણા, બેદાણા.

QUININE *s.* [See Cinchona] An alkaline substance obtained from the bark of the Cinchona-tree used in medicine તાવનું એક જાતનું ઝાસક, ઝિનાઈન.

QUINQUENNIAL *a.* [*L. quinque* five & *annus* a year] Occurring once in five years પાંચ પાંચ વર્ષ થતું-આવતું.

QUINSY *s.* [old *E. squinancy, Fr. esquinancie*] An inflammation of the throat ગંડમાળા, કંડમાળા.

QUINTESENCE *s.* [*Fr. from L. quinta essentia* fifth essence] સાર, કસમ, તત્ત્વ; The q. of pride ગર્વનો આપ.

QUINTUPLE *a.* [*L. quintus* fifth and *plico* I fold] પાંચગણું-વડું.

QUIP *s.* [*W. cwip* a quick turn] A taunt મહેલું, કુઝા લાગે એવો સામો ઉત્તર.

QUIRE *s.* [old *Fr. quaier, Dut. quatern* a few sheets stitched together, *L. quatuor* four] એકઠા રાખેલા ૨૪ તાવ (કાગળના), દસ્તા, ધામ, ધાયેમ.

QUIRK *s.* [obs. *E. quirk* to turn, *Ger. quer* across] A quibble યુક્તિથી નીકળી જવાનું ખારી, ઉડાવવું તે; 2 a short paroxysm ચુટકેમ, લેહેજેમ.

QUIT *vt.* [*Fr. quitter, It. quitare*] To leave છોડવું, ત્યાગ કર., વર્જવું; 2 to carry through પૂરું કર., છેડો લાવવો, અળવવું; 3 to free from -માંથી છૂટું કર.-છોડવું, વાળવું, આપવું; To q. cost ભરી-વાળી આપવું; To q. scores અકેકનું લેણું દેણું આપીને સરખું થવું. *a.* માકડું, છુટું, દોષ-ઉપકાર મુક્ત.

QUIT-RENT *s.* જમીન આપતાં સરકાર ને ગ-હોત ભરવાની ફરજ જમીનદારને પાડે (જેથી તે ખીજ બધી ચાકરી કરવાથી છુટો થાય તે).

QUITS *s.* બરાબરી *f.*; To be quits બરાબર થવું-હોવું, એક બીજાના લેણા દેણામાંથી મુક્ત થવું; you and I are quits now હવે આપણે બરાબર થયા છઈએ.

QUITTANCE *s.* અભરામનદાવા, બેદાવા.

QUITE *ad.* [See Quit] Completely, entirely છેક, બિલકુલ, તદ્દન, તમામ, કેવળ; 2 very ઘણું.

QUIVER *s.* [old *Fr. cuivrer*, old *Ger. kohlar*, *AS. cocer*] A case for arrows બાથોમ.

QUIVER *vi.* [*Dut. kuypveren* akin to *L. vibro* I vibrate] કુચ્ચવું, કંપવું, થરથરવું, હલવું.

QUIXOTIC *a.* [The hero *Don Quixotte*] Absurdly romantic (*a*) (pers.) બુદ્ધિ વિરૂદ્ધ અદ્ભુત વૃત્તિનું, વિલક્ષણ વૃત્તિનું, (*b*) (schemes &c.) અકલથી ઉલટીરીતે અદ્ભુત.

QUIZ *vt.* [*Slang*] ગુંચવી નાંખવું, મરકરી કાઢવું, મોટા રાખી બનાવવું. *s.* ગુંચવીનાં એ એવી મરકરી; 2 મરકરો, મરકરી કરનાર.

QUOIT *s.* [*W. coitan*, *Scot. coit* to butt] ચક્રન.

QUONDAM *a.* [*L.*] Former આગલું, માથું.

QUORUM *s.* [*L.*] કામ ચલાવી રહે એટલા સભાસદોની મંડળી. [ભાગન, હિસ્સામ.

QUOTA *s.* [*It. L. quotus* of what number]

QUOTE *vt.* [*Fr. quoter* to mark—*L. quotus*] To cite બીજા ગ્રંથકર્તાનું વાક્ય બોલવું-ઉતારી લેવું; 2 (in commerce) to name the price of—ની કિંમત-ભાવ કહેવા.

QUOTATION *s.* બીજા ગ્રંથકારનું ઉતારી લીધેલું વાક્ય, બીજાના ગ્રંથમાંથી ઉતારી લેવું તે; 2 કિંમત કહેવી તે, ભાવન, કિંમત *f.*

QUOTH *vi.* [*AS. cwathan* to say] Q. I હું બોલ્યો-બોલું છું; q. he તે બોલ્યો-બોલે છે. (used only in the 1st & 3rd person, present and past, and always followed by its subject).

QUOTIDIAN *a.* [*L. quot* as many as & *dies* a day] Daily રોજનું, રોજ આવતું. *s.* રોજ આવતો તાવ.

QUOTIENT *s.* [*Fr. from L. quoties* how often—*quot*] ભાગન, ભાગાકારન.

R.

R The eighteenth letter of the alphabet, represented in Gujarati by ર; as a numeral R=80; R̄=80,000.

RABBI *s.* [*Gr., Heb. rabi* my lord, sir] (યહુદી લોકમાં) વિદ્વાન માણસ, શાસ્ત્રી, પંડિત, સ્વામી. [પંડિતોનું-સંબંધી-ને લગતું.

RABBINIC-AL *a.* યહુદી લોકમાંના શાસ્ત્રી-

RABBIT *s.* [*Dut. robbe*] સસતુંન, સસોમ.

RABBLE *s.* [*L. rabo* I rave] તોફાની-હુલડી-હલકા લોકોની ભીડ-ઠઠ-ટોળુંન; The r. નીચા-હલકા-પાછા લોકો.

RABID *a.* [See Rabble] (pers.) દિવાનું, ઘેલું, (a dog) હડખાએલું.

RACE *s.* [*Fr., It. razza*—*L. radix* root] વંશન, નસલ *f.*, કૂળન; 2 a generation (pers.) પેઢો *f.*, a breed (animals) જાત *f.*

RACY *a.* (lit. & fig.) તીખું; 2 (liquor) પોતાની ઉત્પત્તિ સ્વચ્છ એવો સ્વાદ રાખનાર, (language)-ની ઉત્પત્તિ સ્વચ્છ એવું રસવાનું.

RACE *s.* [*AS. raes*, *Icel. ras* a rapid course] દોડવાની સરત-હોડ *f.*; 2 a course દોડ *f.*, માર્ગન, રસ્તો *m.*; 3 (of water) વેગથી વહેતો પાણીનો પ્રવાહ-આધમ; 4 (*pl.*) ઘોડાની સરતને માટે માણસોનો જમાવ; A mill r. નીકમાં વહેતા જે પાણીના પ્રવાહથી પાણી ચક્કી ફરે છે તે. *વં.* ઝડપથી દોડવું.

RACER *s.* સરતે દોડવા જેવા ઘોડો.

RACK *s.* [*Ger. recken* to rack, *AS. ræcan* to stretch out the arm] ગુંઠો મનાવવાને આંગ તાણવાનો-ચીપડી ભીડવાનો સિકંચો-ચંત્ર; 2 extreme pain અતિવેદના *f.*-કુઝન; as, it kept him on the r. તેથી તે અતિવેદનામાં રહ્યો; 3 (for fodder) ગભાણ *f.*; 4 a frame work on which articles are arranged ઘોડી; as, a plate r. વાસણ મુકવાની ઘોડી. *vt.* To torture સિકંચામાં દાખવું-દાખી એવું, કુઝ દેવું, રિખાવવું; 2 to harass by exaction જબરજસ્તીથી પૈસા કઢાવવા; To r. one's brains કપાળદૂટ-માથાફાડ ક. [ગણોતન.

RACK-RENT *s.* વાજબી કરતાં વધારે ભાડુંન-

RACKING *a.* અતિ વેદનાકારક.

RADIATE *vi.* [*L. radio*] (light) ફિરલું
કૂટાં-પડાં, પ્રકારાવું; 2 (*vi., vt.*) (heat)
-માંથી સીધી લીટીમાં નીકળી આવવું-જવું.

RADIANCE-CY *s.* તેજન, પ્રકારામ, પ્રભા, કાં-
તિ, ચળકાટ, દીપ્તિ. [*ચકિત, તેજોમય.*]

RADIANT *a.* તેજસ્વી, દીપ્ત, પ્રકારિત, ચક-
RADIATA *s.* ચક્ર આકારના પ્રાણી માત્ર.

RADIATION *s.* (See the verb).

RADIATED *a.* (min.) એક મધ્યમાંથી નીક-
ળતી પાંસળીવાળું; 2 (zoo.) ચક્ર આકારના
પ્રાણી ગુન્-માંનું.

RADIX *s.* [*L. a root*] મૂળ, મૂળરાખ્દ.

RADICAL *a.* Original મૂળગું, આરંભગું,
અસલગું; *as, a r.* evil અસલની ખરાબી;
2 native જાતિગું, જન્મગું, કુદરતી; 3
(a word) મૂળ, અસાધિત; 4 (Bot.) તરત
મૂળમાંથી નીકળતું; *as, a r.* leaf તરત મૂળ-
માંથી નીકળતું પાતડું; *R.* quantity (Alg.)
જે પરિમાણની આગળ વર્ગમૂળ, ધનમૂળ, ધ-
ત્વાદિ દેખાડવાનું ચિહ્ન (✓) હોયછે તે. *s.*
(philol.) મૂળ-અસાધિત શબ્દ; 2 (a letter)
મૂળશબ્દમાંનો અક્ષર; 3 (in politics) (સર-
કારી રિવાજને) જડમૂળથી ઉખેડીને સુધારે
કરનાર-કરવાનો મત રાખનાર, અતિશય ફેરફાર
કરવાનો મત ધરાવનાર; 4 (chem.) મૂળતત્વ.

RADICALISM *s.* ચાલુ રાજ્ય વ્યવસ્થા ઉલ્લ-
પાથલ કરીને સુધારે કરવાનો જે મત તે.

RADISH *s.* [*AS. rædic, Fr. radis*] મૂળ.

RAFFLE *s.* [obs. *E. raff, Fr. rafle* to
sweep away] સોરતી *f.* *vi.* (for) સો-
રતીમાં મૂકવું, સોરતીમાં મૂકેલી વસ્તુ જીતવાને
પાસા નાખવા.

RAFTER *s.* [*AS. ræfter a beam, Dan.*
raft a pole] વળી, સાકડી-ટાંમ.

RAFT *s.* તરાપોલ, તરફ.

RAG *s.* [*AS. hracod ragged, Gr. rakes*
a ragged garment] ચિધરડી, ચિધરું-ડું;
2 (pl.) ચિધરડાં, ફાટાંટાં કપડાં.

RAGGED *a.* (a garment) ચિધરે ચિધરાં ય-
ધગચ્છેલું, ચિધરડાંઉડેલું, ફાટીપૂટી-ચિધરડી-ચિ-
ધરડી યધગચ્છેલું; 2 (pers.) ચિધરડો, ચિ-

ધરડો; 3 (a surface, edge &c.) જીંચું-
નીચું, ખડખડું, ખાડાખખચાવાળું.

RAGMAN *s.* જે માણસ ચિધરડાં એકઠાં કરી વે-
ચેછે તે, ગાભાચુંથા વાળો-લેનારો.

RAGAMUFFIN *s.* [*-Ger. muffen to smell*
musty] અધમ-હલકું-નીચ માણસ.

RAGE *s.* [*Fr., Sp. rabia, L. rabo I rave*]
(of anger) ક્રોધાવેશ, ધણો ગુસ્સો, ઝગૂન,
પ્રકોપ, અમર્ષ; *as, in a r.* ધણોગુસ્સામાં;
2 (of pain, fever &c.) જોશ, જોસ્સો,
જોર, તડકામ; 3 (of a tempest &c.) ઝ-
પાટોમ, સપાટોમ, સુસપાટોમ; 4 extreme
eagerness અતિ હેંસ-આગુરતા-હવસ;
as, the r. for money પૈસાનો અતિહવસ.
vi. ગુસ્સે થવું, ક્રોધ કરી, તપી જવું, જોશમાં
આવી જવું, ચડબડવું, પિત્તો ઉછળવો; 2 (the
sea, wind) -નો સપાટો-ઝપાટો-થવો-લાઝ-
વો; 3 to ravage (a plague, battle) અ-
તિશય દુઃખ-નાશકારક હોવું, -થી અનર્થ-કેદર
-નાશ-ગળ્ય-પ્રલય થયા ક.

RAID *s.* [*Scot., AS. rad a riding*] દેષ-
ભાવથી - લટને માટે કરેલી સ્વારી-હુમલો.

RAIL *s.* [*Ger. riegel rails*] (of a fence
&c.) કટેશીમ, સજીયોમ, (of iron) ગળમ,
ગરાદ, રેલ્. *vt.* કટેરા કરી-જડવા-ખેસાડવા.

RAILING *s.* A fence કટેશીમ, વાડ; 2 કટે-
રા કરવાના લાકડાં. [સ્તો, રેલવે.

RAILWAY-ROAD *s.* સાંખંડની સડક-નો ર-

RAIL *vi.* [*Fr. railler, Port. ralhar to*
scold] (at, against) નિંદા કરી, ગાળ દેવી,
જાપ કરી, મ્હોડું ચલાવવું, ફડવું.

RAILER *s.* નિંદક-નિંદાખોર પુરુષ-જનન,
મ્હોડાગું છૂટું માણસ.

RAILING *a.* નિંદા ભરેલું-ચુકત, અપમાન કરતું.
s. ગાળ, નિંદા, અપમાન.

RAILLERY *s.* મજાક, મસ્કરી, ઠેકોમ, ચેષ્ટા.

RAIMENT *s.* [contr. of obs. arrayment
-array] વસ્ત્ર, કપડાં, પેદેરવાનાં લુગડાં,
પોશાક; food and r. અન્ન વસ્ત્ર.

RAIN *s.* [*AS. regen, ren, Gr. hrainō I*
rain] વરસાદ, પર્વન્યમ, વૃષ્ટિ, મધમ; *R.*
during sunshine નાગો વરસાદ; Pelting

r. સડસડ પડતો વરસાદ; Soaking r. પિ-છોડી પૂર-પલાજી ઝીટણો વરસાદ; Heavy r. યુસળધાર વરસાદ; A fall of r. આપડું; Spitting r. રમતુમ-ઝરમર ઝરમર વરસતો-છાંટી છાંટી આવતી હોય તેવો વરસાદ; Un-
ceasing pour of r. ઝડી; Drifting r. વાહુંટ; The rains વર્ષાકાળ, વરસાદના દહાડા, પર્ણવ્યકાળ, ચોમાસું. *vi.* (it) વર-સાદ વરસવો-પડવો; 2 to drop like r. વરસાદ-મેઘની માફક પડવું, -ની ધાર પડવી; as, tears rained at their eyes તેઓની આંખમાંથી આંસુની ધાર પડતી હતી; To r. heavily—in torrents યુસળધાર વરસાદ પડવો. *vt.* (down, on, upon) -નો વર-સાદ વરસાવવો, -ની વૃષ્ટિ ક., વરસાવવું.

RAIN-BOW s. ઈન્દ્રઆવન, ઈન્દ્ર-મેઘ ધનુષન.

RAIN-GAUGE s. વરસાદ માપવાનું-માપક યંત્ર.

RAINY a. વરસાદ-પર્ણવ્ય-વૃષ્ટિનું; as, r. weather વરસાદના દહાડા.

RAISE *vt.* [*AS. risan* to rise] To lift હંચકવું, હંચાટી લેવું, ઉઠાવવું, ઉઠાડવું, -નું ઉત્થાપન ક.; 2 to set up right (a stand-
ard &c.) ઊંચું-ઊંચું-સીધું ક.; 3 to build (a city, fort, wall &c.) ઊંચું ક., ઉઠાવવું, બાંધવું; 4 to promote ચઢાવવું, મ્હોટો દર-જાએ આપવો, સરકારી ક.; 5 to increase (price, pay &c.) ચઢાવી દેવું, વધારવું; 6 to excite (a tumult, a tempest ઉઠાવવું, (pers. in rebellion &c.) ઉસ્ફોલવું; 7 to awake ઉઠાડવું, જાગાડવું, હોશીઆર-સાવધ ક.; 8 (into being) ઉત્પન્ન-પેદા ક., સ-રજાવવું; 9 (to life) યુગ્મિલાને ઉઠાડ-વું-સજીવન ક.; 10 (a report, a story) ઉઠાવવું, ઉઠાવવું; 11 (money, troops &c.)-નો જમાવ ક., ચ્ચકું ક.; 12 (dough, paste &c.) ચડે તેમ ક., કુલાવવું, ઉપસાવવું; To r. a shout ખૂસ પાડવી, હોકારો ક.-a cry ચિસાડી-કિકિયારી મારવી; To r. one's voice મ્હોટેથી-તાણીને બોલવું; To r. the spirits of-ને હિંમત-ઉલટ-ધીરજ આપવી; To r. up a person નીમી દેવું; To r. a

seige ધેરો ઉઠાવવો; To r. a voice against સામે જુમાટો ક.-બોલવું. [ખેદાના-ણાં.]

RAISIN s. [*Fr. Prov. razim*] ખિસમિસ,]

RAJAH s. [*Sans. rájan, L. rex*] રાજામ.

RAKE s. [*AS. racian—race*] પંજેડી; 2

વહાણના કુવા-ડાલ નો વાંક. *vt.* To gather

with a r. (dry grass &c.) પંજેડીથી ઝે-

કું ક.; 2 to clear (ground) પંજેડીથી સાફ

ક.; 3 (together) (wealth, tales &c.)

જમાવ ક., ચ્ચકું ક., સંગ્રહ ક.; To r. with

shot ચ્ચી રીતે તોપનો ગોળો મારવો કે તે

(ક્રાને) ચ્ચક છેડેથીબીજે છેડે સુધી પહોંચે.

RAKE, RAKEHELL s. [*Ger. rakel a*

rascal q. v.] (lit. નરકનો કચરો), લુચ્ચું

-હરામજદુ માણસ, રંડીબાજ. *vi.* અમથું

રખડવા ક.; 2 દુરાચરણ-બદ્દેલી ક.

RAKISH a. બદ્દેલીવાનું, વ્યસની, બદકામી.

RALLY *vt.* [*Fr. rallier—L. re again*

and *alligo* I bind] (troops) વિચેરાઈ

ગચ્ચેલી ફોજ-લશ્કર ને ચ્ચકું કરી ગોઠવવું.

vi. To reunite પાછું ચ્ચકું થવું, પેહેલાંની

સ્થિતિમાં-ઠેકાણે આવવું.

RALLY *vt.* [*Fr. railler*] To attack with

raillery -ની મશ્કરી-મજાક-હા-ઉપહાસ ક.

RAM s. [*AS, Ger. ramm*] મેદોમ, ધેટોમ;

2 (Astr.) Aries મેરા રારિ; 3 a batter-

ing engine કિલ્લાની દીવાલ-બીત તોડી પા-

ડવાને-માં ગખાઈ પાડવાનું હથીઆર-યંત્રન-

સાધન. *vt.* ઠાંસીને ધાલવું, ઠાંસવું; 2 to

stuff ડાખીને-ચાંપીને-ઠાકીને ભરવું.

RAMMER s. ઠોકવાની મ્હોટી મોગરી.

RAMROD s. ખંડક-તોપ ઈલાદિનો ગજ સળિયો.

RAMBLE *vi.* [*Gr. rammeln* to be lust-

ful and wanton] અહીં તહીં ફરવું-ભટકવું-

ફરતાફરવું, રખડપટ્ટી ક.; 2 (in speech)

આડું જવું-ફાટવું, લયડવું, ફાંફાં મારવાં. s. રખ-

ડપટ્ટી, અહીં તહીં ફરવું તે, ફેરોમ, વિહારમ.

RAMIFY *vt.* [*L. ramus a branch and*

facio I do] -ની શાખા-બાગ-વિભાગ-ખંડ

ક.-પાડવા. *vi.* (lit.) શાખા પડવી, ડાળી

-ફાંટા ફૂટવા-નીકળવા; 2 (fig.) -ની શાખા-

ના વિભાગ-ખંડ પડવા-થવા.

RAMIFICATION *s.* ફાંટા ફૂટવા-નીજકવા તે; 2 (of a family) શાખા, ડાળી; 3 (of a subject) ભાગ, વિભાગ, ખંડ.

RAMOUS *a.* Branchy શાખા પડેલી હોય તેવું, ફાંટાવાળું, ડાળીઓથી ભરપૂર.

RAMPANT *a.* [*Fr.*, *pr.* *p.* of *rampant*]

Rank હલ અહાર વધેલું-ગમ્મિલું, વધી ગમ્મિલું, as, *r.* weeds હલ અહાર વધી ગમ્મિલું ઝાડવાં.

RAMPANCY *s.* અતિફલાવા-જેર, અનીતિ, અનર્થ; as, *r.* of vice દુરાચરણની અનીતિ.

RAMPART *s.* [*Fr.* *rempart*] કિલ્લાની ભીંત-દીવાલ-કોટ.

RANCID *a.* [*L.* *ranceo* I am putrid] (oil, butter &c.) વાસ મારતું, ગંધાતું, ખોઈ.

RANCOROUS *a.* દ્વેષી, યુનસી, હાડવેરતું, ક્રીનાઓર, ખારીલું. [*દાવત્*, ખાર, યુનસન.

RANCOUR *s.* હાડવેર, ક્રીનોમ, ભારે અ-

RANDOM *a.* [*old E.* *randon*, *AS.* *randum*] (an act) નેમ-નિશાન-ઠેકાણા વગરનું, ગેર શિરસ્તાનું; 2 (guess &c.) અગાઉથી સુમાર-અડસટ્ટો કાઢ્યા વગરનું, અજમાયશ વગરનું. *s.* નેમ-ઠેકાણા વગરપણું; At *r.* નેમ-ઠેકાણા વગર, ધડા વગર, ગમે તેમ, ગેરશિરસ્તે.

RANGE *vt.* [*Fr.* *ranger*] (In a row) હારખંધ ગોઠવવું-ગોઠવણ-વ્યવસ્થા કર. 2 to class વર્ગ-ભાગ પાડવા-માં ગોઠવવું-મૂકવું; 3 to pass along બાજુએ-પાસે થઈને જવું. *vi.* To rove at large મર્યાદા-પ્રતિબંધ શાખા વગર-ગમે તેમ-મરજી પડે તેમ ભટકવું-રખડવું-ફરતા ફરવું; 2 to have a *r.* પોહોંચ હોવી, પોહોંચી શકવું, ફરી વળાય યોગ્ય અંતર હોવું; as, the shot ranges four miles ગોળી ચાર મઈલ સુધી પોહોંચી શકે; 3 (along) ની બાજુએ-પાસે થઈને જવું. *s.* A row હાર, યોજા, પંક્તિ; 2 an order વર્ગ, પ્રત, જાત, ગણ; as, the next *r.* of beings below him તેથી ઉતરતી પ્રતના પ્રાણી; A kitchen *r.* કુખાડિયાની હેઠળ બેસાડેલી રસોઈ કરવાની ભઠ્ઠી, તાપા, હાંડી વગેરેની પંક્તિ, પાકોપકરણપંક્તિ; 3 reach પહોંચ, પ્રસર, વિસ્તાર; as, a wide *r.* of thought વિચારની વિસ્તીર્ણ પહોંચ, *R.*

of an arrow or shot ટપોમ, પલેમ; within the *r.* of (ની ગોળી-લીર-નજર) પોહોંચે તેટલે છે.

RANGER *s.* ઘોડેસ્વાર સિપાઈ; A Forest *r.* અરણ્યરક્ષક, વન-રાનનો રખેવાળ.

RANK *s.* A row હાર, યોજા, પંક્તિ; 2 grade પદવી, પાયરી, દરજ્જો; 3 class, order (in Nat. Hist.) વર્ગ, જાત, પ્રત, ગણ; 4 grade દરજ્જો, પદવી, હેઠિ; 5 high degree મોટી પદવી-દરજ્જો; as, a man of *r.* મોટી પદવીનું માણસ; The ranks, *r.* and file સિપાઈમંડળ; To rise from the ranks સિપાઈનું અમલદારની પદવીએ ચઢવું; To reduce to the ranks (See under Reduce). *vt.* (in a line) હારખંધ-હારિ-હાર ગોઠવવું, (in a class) કોઈ ચોક્કસ વર્ગ-જાત-પ્રકારમાં મૂકવું. *vi.* કોઈ ચોક્કસ વર્ગ-જાત-પ્રકારમાં ગણવું-હોવું; 2 (in grade or degree) ની પદવી-નો દરજ્જો હોવા, ગણવું; as, he ranks as a major તેને મેજરની પદવી છે; he ranks high in public estimation સોંકિમાં તે સારો ગણાય છે.

RANK *a.* [*AS.* *ranc* fruitful, *Dan.* *rank* upright] (in growth) (grass, weeds &c.) અતિશય ફાલેલું, વધી ગમ્મિલું; 2 very rich (soil) જમીનમાં અતિશય પાક થાય તેવું, ધણું રસાળ, ફળદ્રુપ; 3 strong scented સખત વાસ મારતું, ગંધાતું; 4 rancid (oil, butter) ખોઈ, ઉતરી ગમ્મિલું; 5 excessive અતિશય, ભારી, જખઈ, પરાકાષ્ટાતું; as, it would be *r.* blasphemy તે ભારી દેવનિંદા થાય.

RANKLE *vi.* (as wounds) સડવું, સડી-કોહી જવું; 2 (fig.) (as enmity &c.) વધારે જોરમાં આવળું જવું, પાકું બંધાતું જવું.

RANSACK *vt.* [*AS.* *ran* plunder & *se-* can to seek] To plunder લૂંટવું, ધાડ પાડવી; 2 to search thoroughly બધે ફરી વળીને તલાસ-ઓળ કર, ઝાડો જોવા-લેવા, ઓળવું.

RANSOM *s.* [*Fr.* *rançon*, *re* & *emo* I buy] (of a prisoner, goods &c.) છુટકાને માટે આપેલા અવેજ-નાણાં *pl.* દંડ; 2 release છુટકા, છુટકારો, મુક્તિ; 3 (law) અ-

પરાધની માફીનો અવેજ-દંડમ. *vt.* દંડ-ના-
હું-અવેજ આદિ લઈ-આપી છેડવું-છુટકા-
રેક-ચુકિત આપવી, નો અવેજ-દંડ અપાવો.

RANT *vi.* [*Ger. ranten to rave*] મ્હોટે
સાદે બડબડું-લવલવું, મ્હોટા મ્હોટા શબ્દો
વિચાર વગર મ્હોટેથી બોલવા. *s.* મ્હોટે સાદે
વગર વિચાર કરેલું બાણ-બોલવું તે, બડબડાટ.

RANTER *s.* મ્હોટે સાદે બડબડ કરનાર.

RAP *vi., vt.* [*Sw. rappa to strike*] (on,
at) ઝેપર ઠોકું-મારવું, ઠોકવું; To r. out
અકદમ ભેરથી-ઠાકીને બોલવું, તડકાવવું. *s.*
ઠોકમ, સપાટોમ, અપાટોમ; 2 (the sound)
ઠોકોમ; as, there is a r. at the door
બારણાં પર ઠોકા ધાકે.

RAP *s.* [*Scot.*] (lit.) દમડી, કોડી; as, it
is not worth a r. તે કોડીનો પણ માલ નથી;
2 (fig.) (pers.) કોડીનું-બે બદામનું માણસ.

RAPACIOUS *a.* [*L. rapio I snatch,*
Sans. rabh to seize] (pers.) લુટારૂ, ભે-
રજીલમથી ખુંચી-ચુટાવી-છિનવી લેનાર, અ-
પહરણીલ; 2 (animal) ફાડીખાનારૂં, હિં-
સક; 3 (things) ભેરજીલમનું-ભરેલું; as,
a r. claim ભેરજીલમ ભરેલો દાવો.

RAPACITY *s.* લુટારૂપણું, અપહરણશીલતા,
લુટારૂટ; 2 (of animals) ફાડીખાવાનો સ્વ-
ભાવ; 3 ભેરજીલમથી ગેરવાજબીપણે પૈસા
કઠાવવા તે; 4 great greed of gain અતિ-
શય-બેહદ લોભ-લાલચ.

RAPE *s.* [*See Rapacious*] બળાત્કારે ચુટા-
વી લાવવું તે, હરણ; 2 (law) ભેરજીલમથી-
બળાત્કારે કરેલો સ્ત્રીસંભોગ, બળાત્કારસંભોગમ.

RAPID *a.* [*L. rapidus-rapio*] (In mo-
tion) શીઘ્રગામી, ઉતાવળ, શીઘ્ર, વેગથી ઉ-
તાવળે ચાલતું-વેહેતું-દોડતું; as, a r. river
વેગથી વેહેતી નદી; a r. flight શીઘ્ર નાસાનાસ;
2 (in progress) જલદીથી-ઉતાવળથી થતું-
થાય તેવું; as, a r. improvement જલદી-
થી થતો સુધારો; A r. speaker ઉતાવળો
બોલનાર; A r. writer જલદ લખનાર. *s.*
(generally in pl.) નદીના જે ભાગમાં પા-
ણીનો વેગ વધારે હોય છે તે ભાગ.

RAPIDITY *s.* જલદી, ઉતાવળ, ત્વરણ, અપર્ય.

RAPIDLY *ad.* જલદીથી, વેગે, ઉતાવળે, જલદી.

RAPIER *s.* [*Fr. rapière*] ખાંડન.

RAPINE *s.* [*See Rapacious*] લુટારૂટ, લુ-
ટકારૂટ, ધાડૂટ, લુટ; 2 violence ભેરજીલમમ,
બળાત્કારમ, જબરી, જબરદસ્તી.

RAPPAREE *s.* [from the *rapary* or half
pike with which he was armed] અંક
જંગલી આયલંડનો લટારો. [[નિમન ચમલું.

RAPT *a.* [*See Rapacious*] તક્લીન-ગરક-

RAPTURE *s.* Extreme joy અત્યાનંદમ, હ-
ર્ષાવેશમ, ખુશી, પરમાનંદમ, બેહદ ખુશાલી;
2 enthusiasm ભેસ્તેમ, આવેશમ.

RAPTUROUS *a.* Ecstatic અત્યાનંદનું, હર્ષ-
કારક, પરમાનંદનું, આનંદ-ખુશી ભરેલું.

RARE *a.* [*Fr., Dut. raar, Ger. rar—*
L. rarus rare] (event) અસાધારણ, કોઈ-
જ વખતે જોવામાં આવતું, વિરલું, નવાઈ જેવું,
અપૂર્વ; 2 (work, quality &c.) અત્યુત્કૃષ્ટ,
ફલભ, નાદર, દુઃખે મળે એવું, ધાણું સરસ, વિ-
રલું; 3 thinly scattered અહીં તહીં વિખ-
રાએલાં-છૂટાં પડી ગએલાં, તુટક; 4 thin
પાતળું; 5 (*Sax. brere*) under done પૂરું
બકાએલું-સેકેલું નહીં તેવું, કાચું.

RAREFY *vt. vi.* પાતળું કરી, થી પાતળું થવું,
નું ઘટપાણું આંછું થવું; as, heat rarefies
the air ગરમીથી હવા પાતળી થાય છે.

RAREFACTION *s.* The act (See the verb).

RARELY *ad.* ક્યારેય, કોઈજ પ્રસંગે.

RARITY *s.* અસાધારણપણું, વિરલાપણું; 2
a rare thing ફલભ-અપૂર્વ વસ્તુ-ચીજ, ન-
વાઈ; 3 thinness પાતળાપણું, કમઘટપણું.

RASCAL *s.* [*Fr. racler, Icel. raska to*
scrape] A rogue લુચ્ચેમ, ડગન, શકમ,
હરામખદોમ, હરામખોરમ. [રામખોરી.

RASCALITY *s.* લુચ્ચાઈ, ડગાઈ, સઢાઈ, હ-

RASCALLY *a.* (pers.) લુચ્ચું, ખંકું, લાંઠિયું,
શક; 2 (act, conduct) લુચ્ચાઈ-ખંધાઈનું-
ભરેલું, હલકું.

RASE (See Raze).

RASH *a.* [*Dut., Ger. rasch rapid*] (pers.)
ઉતાવળો, અવિચારી, અધીર, આકળો; 2
(words, measures) કાચી મસલહતનું, અ-

વિચારનું, ઉતાવળનું. *s.* અખાઈ, ગરમીને લીધે રાત્રીર પર ને ફેટ્લીઆ થાય છે. તે.
RASHLY *ad.* ઉતાવળ-અવિચારથી, ખેસાંબર.
RASHNESS *s.* અવિચારમ, ઉતાવળપણું *n.*
RASP *s.* [old *E.*, old *Fr.* *raspe*, *It.* *raspare* to grate] એક જાતની કાનસ-રેતડી *f.*
vt. કાનસ-રેતડીથી-વતી ધસવું-છોલી કાઢવું.
RASPBERRY *s.* એક જાતનું ખડખડું ફળ.
RAT *s.* [*AS.* *rat*, *Ger.* *ratze*] ઉંદર *m.*, કોળમ, ધૂસમ; Musk *r.* છંદુદર; To smell a *r.* શક-સંશય પડેથી સાવચેતીમાં રહેવું, ગંધ-વાસ આવવો, સંશય આવવો. *vi.* To change sides અસલ પક્ષ-ટોળી છોડીદહ સામા પક્ષ-ટોળીમાં જવું, સ્વપક્ષત્યાગ ક.
RATTING *s.* સ્વપક્ષ ત્યાગ કરી સામા પક્ષમાં જવું તે, સ્વપક્ષત્યાગ *m.*
RATAN *s.* [*Malay.* *rotan*] નેતર *f.*, છડી *f.*
RATE *s.* [old *Fr.*, *It.*, low *L.* *rata*—*L.* *reor-ratus* I calculate] દર *m.*, ભાવ *m.*, પ્રમાણ *n.*, દરજ્જો *m.*; as, interest at the *r.* of 5 *per. cent.* દર સેકેડે પાંચ ટકા વ્યાજ; the train goes at the *r.* of 20 miles an hour આગાડી દર એક કલાકમાં વીસ મઈલ ચાલે છે; above the common *r.* સાધારણ દરજ્જાથી ઊંચા દરજ્જાનું; 2 price fixed કિમત *f.*, મૂળ *n.*, ભાવ *m.*, નિરખ *m.*; 3 fixed allowance નેમખૂફ, ધારો *m.*; 4 tax assessed કર *m.*, વેરો *m.*; 5 (in the navy) order or class દરજ્જો *m.*, વર્ગ *m.*; First *r.*, second *r.* પેહેલા-ખીજો દરજ્જાનું.
vt. To value (a) (lit.) -નો દર-ભાવ-કિમત ઠેરવવી, આંકવું, (b) (fig.) -ની ગણના કર, ગણવું, લેખવું; 2 to fix the class of (a ship) વર્ગ-દરજ્જો નેમવો-ઠેરવવો. *vi.* To be ranked વર્ગ-દરજ્જો માં-નું ગણાવું.
RATE *vt.* [*Sw.* *rata* to find fault with] ધમકાવવું, ટપકો દેવો, બોલ સંભળાવવા.
RATH *a.* [*AS.* *rath* early] વેહેલું આવેલું.
RATHER *ad.* કરતાં, તે કરતાં; 2 more correctly speaking અહં કહીએ તો; as, you say he is timid, *r.* he is a coward તમે તેને બિહીકણ કહેછો. પણ અહં કહીએ તો આ-

યલો છે; 3 on the contrary ઉલટું, તે કરતાં; as, she became no better but rather grew worse તેને સાંઠે થયું નહીં પણ ઉલટી તે વધારે માદી થઈ; 4 somewhat જરાક, કંઈક, લગાર, થોડુંક, થોડુંધણું; as, he is *r.* better તેને કંઈક સાંઠે થયું છે; The *r.* વિશેષ એ માટે, મુખ્યત્વે કરીને; as, the *r.* that I have nothing to do વિશેષ એ માટે કે હું નવરોહું; Had *r.* = would *r.* (See above 1)
RATIFY *vt.* [*L.* *reor*, *recon* & *ratus facio* I do] કમૂલ-મંજૂરક-રાખવું, સહી કર.
RATIFICATION *s.* The act (See the verb)
RATIO *s.* [See Rate] પ્રમાણ *n.*, પરિમાણ *n.*
RATIOCINATION *s.* [*L.* *ratiocinor* I reason] Reasoning અનુમાન-તર્ક કાઢવો તે, તર્ક વિદ્યા *f.* -શાસ્ત્ર *n.*, તર્કમાન *n.*
RATION *s.* [See Rate] ભાથું *n.*, સીધું *n.*, અન્નપાનાદિની નેમણીક.
RATIONAL *a.* [*L.* *ratio* reason] (pers. nature) બુદ્ધિસંપન્ન, તર્કમ, જેને તર્કશક્તિ આપેલી છે તેવું; (conduct &c.) બુદ્ધિને અનુકૂળ-માફક આવે તેવું, બુદ્ધિનું-ભરેલું; 3 judicious (pers.) સારાસાર સમજનાર, ડાઘુંબુક્તિથીકામ કરનાર; R. quantity (alg.) જે સંખ્યાનું મૂળ બરાબર નીકળે તે સંખ્યા.
RATIONALE *s.* ખુલાસો.
RATIONALISM *s.* ધર્મરોક્ત શાસ્ત્ર ન માનીને માનવી અક્ષલથી શોધી કાઢેલું મત.
RATIONALIST *s.* ધર્મરોક્ત શાસ્ત્ર કોઈ નથી એવું માનીને માનવી અક્ષલથી શોધી કાઢેલો મત માનનાર, ધર્મમાન સંપાદન કરવાને માટે માલ બુદ્ધિ ઊપર આધાર રાખનાર, નિઃશાસ્ત્રવાદી *m.*
RATIONALITY *s.* તર્કશક્તિ *f.* -બુદ્ધિ *f.*, માન-બિદ્ય શક્તિ *f.*; 2 reasonableness બુદ્ધિને અનુકૂળતા *f.*
RATSBANE *s.* જેમાં બે ભાગ સોમલખાર અને એક ભાગ આક્ષિજન એવો તેજખ.
RATTLE *vi.* [old *Ger.* *ratteln*, *Dut.* *rate-len*] ખખડવું, ગડગડવું; 2 (in speech) લપલપ-બડબડ બોલવું. *vt.* ને ખખડાવવું, ખડખડ વગાડવું. *s.* (of sounds) ખખડાટ *m.*

ગડગડાટમ, અડઅડફ; 2 (of talk) અડઅડફ, અકઅકફ, વચવચ; 3 (a child's) ધુધરેલમ.

RATTLING s. (See Rattle s. 1).

RATTLESNAKE s. એક જાતનો ઝેરી સર્પ જેનું પુછું ધુધરાની પેઠે ખખડે છે.

RAVAGE vt. [Fr. ravir, L. rapio I snatch away] હરવું, ની હરફાટ કરી, હરકા, ધાડ પાડવી, ને વેરાન કરી. s. Spoil, ruin, waste વિનાશમ, ઉચ્છેદન, ધૂનધાણી, નાશમ, ખરાબી, નબોદન, ખેમ, ક્ષયમ.

RAVE vi. [Fr. réver to be delirious, L. rabies madness] ચળવું, ચળેલ થવું, મગજ ભમવું, ગાંડા બનવું-બની જવું; 2 to talk wildly અકવા-લવારા ઊપર ચઢવું; 3 to be mad થેલાં કાઢવાં, હાવરે આવરે થવું; To r. upon અતિરાય લેખવું-ચાહવું.

RAVEL vt. [Dut. ravelen] ગુંચવી નાખવું; To r. out (જે ગુંચેલું-વણેલું હોય તે) ઉકેલવું. vi. ગુંચવાઈ જવું. [ગલી કાગડોલમ.

RAVEN s. [AS. hrefen, Dun. ravn] જં-

RAVEN vt. [Fr. ravine, See Ravage] અહુ ઝડપથી-અઠડ્યા વગર ખાઈ જવું, ગપા-ગપ ખાવું. vi. ફાડી ખાવાં કરી.

RAVENOUS a. ભખડો છૂટેલું, ખાવાને વાંધલાં મારતું-તલપતું; 2 ફાડી ખાનારું; A r. appetite વખવખવ.

RAVINE s. [Fr., from raver, See Ravage] ખિડફ, કોતરન, નાળુંન.

RAVISH vt. [Fr. ravir See Ravage] હરવું, હરણ કરી, જોરજુલમ-જબરદસ્તી થી પકડી લઈ જવું; 2 (a woman) જોરજુલમથી-ખજાતકારે સ્ત્રીસંભાગ કરી, જોર ખજાતકાર કરી; 3 to transport મન હરી લેવું.

RAVISHING a. મન હરી લેનારું. s. ખજાતકારે કરેલો સંભાગ.

RAVISHMENT s. ખજાતકારે - જોરજુલમ થી સ્ત્રીસંભાગ કરી. તે; 2 rapture મન હરી લીધેલું હોવું તે, મનનું હરણ; 3 હરવું તે, હરણ.

RAW a. [AS. hreaw, Dut. rouw] Not cooked કાચું, અપકવ્ય, રાંધેલું નહીં તેવું; 2 (flesh, a sore) જોર ચામડી નહીં હોય તેવું, ચામડી વચરનું, ચર્મરહિત; 3 unripe કાચું,

પકેલું નહીં તેવું; 4 (a recruit, soldier &c.) કચ્ચું, અનુભવ-મહાવરા વગરનું, નવું, થોડી આવડતનું; 5 chilly (day, air) ઠંડું, રાર-દીનું, થંડું; 6 not spun (silk, cotton &c.) કાંતેલું નહીં તેવું, કાચું; 7 not mixed (spirits) નચ્ચું, નિર્મિળ; 8 not tanned (hide) આળુ, લીલું, સોરેલું નહીં ચ્ચું.

RAW-BONED a. થોડા માંસવાળા હાડકાંનું.

RAW-HEAD s. ખાખુમ, હાઉમ.

RAY s. [old Fr. ray, L. radius] કિરણન, તેજન, અંચુમ, રશ્મિમ; 2 (fig.) બુદ્ધિરૂપી તેજનું કિરણ, બુદ્ધિપ્રકાશમ; 3 lustre તેજન; as, the visual r. અંખનું તેજ.

RAZE vt. [Fr. raser-L. rado I scrape] To demolish (a wall, city &c.) નાશ કરી, જમીનદોસ્ત-પાયમાલ કરી; 2 to extirpate જડમૂળથી ઉખેડી નાખવું.

RAZOR s. અક્ષેલમ, છરમ.

RAZOR-STROP s. ટપટપી (હળમળી).

REACH vt. (out, forth) [AS. ræcan, See Rack] To stretch લાંબું કરી, લંબાવવું; 2 to extend to પેહોંચવું, ને અડકવું, હાથ પેહોંચવો; as, I could not r. it મારો હાથ તેને પેહોંચી શક્યો નહીં; 3 to hand to -ને (હાથોહાથ) આપવું; 4 to arrive at આવી-જઈ પેહોંચવું, પેહોંચવું, આવવું, દાખલ થવું; 5 (the mind &c.) -ને લાગવું, -પર અસર કરી-થવી; as, if they r. not the mind જે મનપર તેઓની અસર ન થાય; 6 to stretch from a distance પેહોંચ્યાડવું. vi. -નો વિસ્તાર હોવો; 2 (to) -ને-સુધી પેહોંચવું, -ને લાગવું. s. વિસ્તારમ, ફેલાવો; 2 the power of extending to પેહોંચવું, ગૃહસ્થરાકિત્વ, તાકાત્વ, પેહોંચવું તે; To be within the r. of -ની પેહોંચમાં હોવું, પેહોંચી શકવું, હાથ પેહોંચી શકવો; as, the book is not within my r. તે પુસ્તકને મારો હાથ પેહોંચી શકતો નથી; he used all the means within his r. તેની પેહોંચમાં હતાં તેટલાં બધાં સાધનો તેણે કર્યાં; Beyond the r. of -ની પેહોંચથી બહાર, ત્યાં -ને (ફાઈ) પેહોંચી નહીં શકે તેવું; as, there I shall be beyond

his r. ત્યાં તે મને પોહોતી નહીં શકશે; Out of one's r. લાગમાં ન આવે તેવું; 3 (of a river) વાંક બગરનો નદીનો કોઈ પણ ભાગ.

REACT *vt.* [*L. re again & act*] ફરી-પુનઃ-પાછું ક. *vi.* -નો સામો ધક્કો લાગવો, પ્રત્યાક્ષત થવો, -ની સમી અસર થવી; They act and r. on one another તેઓની એક બીજા પર સામસામી અસર થાય છે.

REACTION *s.* સામું જોર, પ્રત્યાક્ષતમ, પ્રતિક્રિયા *f*; as, action and r. are equal અક્ષત અને પ્રત્યાક્ષત સમાન હોય છે.

REACTIONARY *a.* (કેટલીક યુદ્ધતથી ચાલી આવેલી રીતભાત-ની સુધારાવાળી ચાલ)-ની પ્રતિકૂળ-થી ઉલટું; as, a r. policy કેટલીક યુદ્ધ-તની સુધારાવાળી ચાલથી ઉલટી ચાલ.

READ *vt.* [*AS. rædan, Ger. reden to speak*] વાંચવું; To be able to r. વાંચતો આવડવું; 2 to understand by marks (લક્ષણો ઉપરથી) સમજવું -ને માલમ પડવું; as, to r. a man's thoughts in his countenance કોઈ માણસના વિચારો તેના ચહેરા ઉપરથી સમજવા; 3 to learn by observation અવલોકન ઉપરથી જાણવું-સમજવું; 4 to know fully બરાબર-સારીપેટે-સમજવું-જાણવું-આજાણવું-માહિત થવું; "Who is it can r. a woman" સ્ત્રીને બરાબર જાણી શકે તેવા કોણ છે? To r. out (સંભળાય તેવી રીતે) વાંચવું; To r. to oneself છતાં ર-હીને વાંચવું-જેવું; To r. through સમઘંત-છેવટ સુધી વાંચવું, -નું પાઠયણ ક. *vi.* (in a book) -માં વાંચવું; 2 to be studious બહુવું, અભ્યાસ ક., પઠવું, અધ્યયન ક.; as, he reads hard તે ઘણો અભ્યાસ કરે છે; To r. of -ને વાંચવાથી માલમ પડવું, વાંચીને માહિત થવું-સમજવું; 3 to appear in reading વંચાવું, લખાવેલું હોવું; as, the passage reads thus તે કહ્યું આ પ્રમાણે વંચાય છે; Well read બહોલું, વિદ્વાન.

READABLE *a.* વંચાય-ઉકેલે એવું, વંચાવા જેવું.

READER *s.* વાંચનાર; 2 one who reads much જે ચોપડીઓનું અધ્યયન કર્યા કરે છે તે, અભ્યાસી જન; 3 (in a church) પ્રાર્થના

બહુનાર-પાઠકમ; 4 (for the press) (છાપાખાનામાં) તરતની વાત તપાસીને શોધનાર. READERSHIP *s.* દેવલમાં પ્રાર્થના બહુવાળી પદવી

READING *s.* વાંચવું તે, વાંચન *n*; 2 અધ્યયન *n*, વિદ્યાભ્યાસ *m*; 3 a lecture બાણ *n*, વ્યાખ્યાન *n*, પાઠ *m*; 4 a public recital કથન *n*; 5 an interpretation (of a law, rule &c.) કહેણ અર્થ, -ના અર્થ વિષે સમજણ; as, according to my r. of the law કાયદાના અર્થવિષે મારી સમજણ પ્રમાણે. *a.* વાંચવાનો અભ્યાસ કરનાર, અભ્યાસી; as, he is a r. man તે અભ્યાસી માણસ છે.

READING-ROOM *s.* પુસ્તકશાળા *f*.

READMIT *vt.* ફરીથી-પુનઃ દાખલ ક.-લેવું.

READMISSION *s.* The act (કાઠી નાખેલાને) ફરી-પુનઃ દાખલ ક.-અંદર લેવું-આવવા દેવું તે; 2 the state ફરી-પુનઃ દાખલ થવું; as, he sought r. તેણે ફરી દાખલ થવા માગ્યું.

READY *a.* [*AS. rad, ræd, Dan. rede prepared*] Quick, prompt (*a*) (pers.) ચપળ, ચાલાક, -માં ઢીલ ન રાખે-આનાકાની ન કરે એવું; as, r. in retort સામો જવાબ આપવામાં ચપળ, (*b*) (acts) શીઘ્ર, તરતનું, ઢીલ-આનાકાની વગરનું; as, r. acquiescence આનાકાની વગરની અનુમતિ; 2 (of apprehension) ચંચળ, ચપળ; 3 prepared, તૈયાર કરેલું-ચમ્પલું, તૈયાર, સિદ્ધ, જોઈતીચીજો પૂરી પાડેલી હોય તેવું; 4 dexterous કુશળ, નિપુણ, પ્રવીણ, હેશિયાર, દક્ષ, આવડતવાળું; as, a r. writer આવડતવાળો લેખક; 5 willing રાજી, ખુશી, તૈયાર; 6 disposed મનનું વલણ હોય એવું; 7 being at the point of -ની તૈયારીમાં હોય તેવું; as, he was r. to perish તે નાશ પામવાની તૈયારીમાં હતો; 8 being at hand પાસેનું, નજીકનું; as, the readiest weapon સહુથી નજીકનું હથિયાર; 9 opportune (way) અનુકૂળ, સુગમ, ઠીક પડતું, બંધ ખેસતું; R. at an answer હજર જવાબી; To make r. તૈયાર ક.; R. money રોકડ નાણું, નગદ રૂપીઆ-નાણું *n*-પૈસા *impl. ad.* તૈયાર; as, r. armed સજ્જા તૈયાર.

READILY *ad.* શીઘ્ર, તરતજ, તત્કાળ, સેલથી ;
2 ખુશીથી, દીલ-અનાકાની વગર.

READY-RECKONER *s.* જૂલથી તે ધણા ભાવ
સુધીની ઝીક કે વધારે વસ્તુઓની કિંમત ત-
રત જણાઈ આવે ઝીવું પુસ્તક.

READY-WITTED *a.* હાજરજવાળી.

REAL *a.* [low *L. realis*—res a thing]
સત્ય, વાસ્તવિક, સાચું, ખરેખરું, ખરું; as, a
description of r. life ખરેખરા દુનિયાદા-
રીના ખટલાનું વર્ણન ; A r. transaction
સત્ય કાર્ય; 2 (law)(estate) સ્થાવર, અચળ;
r. assets સ્થાવર ધન-પુંછ *f*-માલ મીલકત;
R. presence અસ્તિત્વન.

REALISE *vt.* અમલ-અનુભવ-વેહેવારમાં આ-
ણવું, સાધવું, પાર પાડવું; as, we r. what the
ancients only dreamed of પુરાતન કાળના
માણસ ફક્ત શાણામાં જોતાં તે આપણે અમ-
લમાં લાવીએ છઈએ; 2 (personal estate)
જંગમ મીલકતની સ્થાવર મીલકત ક.; 3 (real
property) માલમીલકતના પૈસા ક. ; 4 (as
a fact) ખરું માનવું-ગણવું, ખરેખરું મનની
વર્તવું, ની ખરી અસર થવી, મનમાં ઉતરવું ;
as, to r. how frail we are આપણું કેવા
ક્ષણભંગુર છઈએ તે વાત મનમાં ઉતરવી ; 5
(as one's own) ને પોતાનું હોય તેમ લાગવું,
આત્માનુભવમાં લાવવું; 6 to gain મેળવવું,
સંપાદનક.; as, to r. profit નફો-લાભ મેળવવો.

REALISATION *s.* The act (See the verb.)

REALISM *s.* સામાન્ય નામ માત્ર નામજ નથી
પણ કોઈ જોગ્યું ચીજને દર્શાવે છે એવા મત.

REALIST *s.* તર્કશાસ્ત્રના વિષયો ખાલી નામ
નથી પણ ખરી વસ્તુ છે એવા મત માનનાર.

REALITY *s.* સત્ય, ખરું-ખરેખરું તે, વાસ્ત-
વિકપણ, સત્યતા, અસ્તિત્વ; In r. ખરે-
ખાત, ખરેખર, ખરે.

REALM *s.* [old *Fr. realme, L. regalis*
royal] રાજ્ય, રાજન.

REAM *s.* [*Dut. riem* a strap, *Fr. rame*]
કાગળના વીસ દસ્તા-ધાયા, 'રીમ'ન.

REANIMATE *vt.* [*L. re & animate*] ફરી-
થી જીવ આણવો-જીવવું ક.; 2 (fig.) જોરા-
વર ક., ને હિંમત આપવી, ની જોરે આપવું.

REAP *vt., vi.* [*AS. ripan; Dut. roopen* to
pluck] (grain) ઢાળવું, લણવું, ની કાપણી ક. ;
2(a field) ના માલની કાપણી ક., ની કાપણી
ક.; 3 (fig.) લણવું, ભાગવવું, ચાખવું, ને મળવું.

REAPER *s.* કાપનાર, ઢાળનાર, મજૂર, ઢાળિયો *m.*
REAPING *s.* કાપણી, કાપણી ક. તે, વાટણી *f*.
REAPING-HOOK *s.* ઘાતરડું *n.*

REAPPEAR *vi.* ખીજી વખત-ફરીથી-પુનઃ
દેખાવું-નજરે પડવું.

REAR *s.* [old *Fr. riere, It. & L. retro*
behind] Back part (*a*) (gen.) પાછલી ખા-
જી, પાછાતભાગ *m.*, (*b*) (of an army) હરોલ્ડ,
પછવાડેની ટુકડી; 2 the last in order અનુ-
ક્રમમાં છેલ્લું તે; In the r. પછાડી, છેલ્લે,
પાછળ; R. admiral નીજ દરજ્જાનો દરિયાઈ
સેનાપતિ; R. rank (પલટણની) છેલ્લી પંક્તિ.

REARWARD, REREWARD *s.* હરોલ્ડ.

REAR *a.* [*AS. hrere*] (See Rare 5).

REAR *vt.* [*AS. ræran* to raise] ઊંચું ક.,
ઊંચું ક., ઉઠાવવું; 2 to bring up ઠેકાડું ક.,
પાળવું, ઉછેરવું; 3 to educate કેળવણી
આપવી, વિદ્યા શિખવવી, શિખવવું. *vi.* (as
a horse) પાછલા પગે ઊપર ઊંચું થવું.

REASON *s.* [*Fr. raison, L. ratio*] Ground
કારણ, હેતુ *m.*, સમ્બંધ, પ્રયોજન, મતલબ,
નિમિત્ત; 2 efficient cause કારણ; by r.
of ના કારણ માટે; for this r. એ કારણ માટે;
for what r. શા કારણ માટે; 3 (the faculty)
બુદ્ધિ, તર્કશક્તિ, સારું નરસું સમજવાની અક-
લ-સમજ; 4 the exercise of r. તર્ક ક. તે,
અકલ દોડાવવી તે; 5 right, justice ન્યાય *m.*,
ઈનસાફ, વાજબીપણ, યોગ્યતા, ને યોગ્ય-
રાસ્ત તે; With r. યથાયોગ્ય; He has r. on
his side ને કહે છે-કહે છે-માગે છે ઈલાદિ તે વા-
જબી કરે છે વિગેરે; 6 moderate demands
નીમ, રીત, નીમ-રીતસર માગણી, હલકી-
નરમ માગણી; as, to bring to r. નીમ પર
આણવું, ની પાસે નીમ સર માગણી કરાવવી;
In r., in all r. વાજબી રીતે, ન્યાયથી-વડે;
Without r. હકનાહક, નાહક, વિના કારણે,
અમસ્ત; To come to r., to listen to r.
સમજવું, સમજણ-ભાન આપવું. *vi.* તર્ક ક.,

જી પરથી અનુમાન ક., બુદ્ધિ-અક્કલ દોડાવવી; 2 to argue વાદ વિવાદ ક., તકરાર ક., દલીલો કાઢવી; To r. with ને સમજાવવા આપવી, ને ચેતાવવું, ને સમજાવવું. *vt.* To discuss (a matter) ની તકરાર-ચરચા ક.; 2 to persuade by r., To r. one into, To r. one out of (See Argue 3).

REASONABLE *a.* (pers.) તર્કશક્તિ વાળું-સંપન્ન, સાઈ માંડું સમજવાળી ને બુદ્ધિ હોય તે; 2 (pers.) governed by reason બુદ્ધિમાન, બુદ્ધિ-અક્કલ દોડાવનાર, વિવેકી, વિચારી, વિચારીને ચાલનાર; 3 just (things) વાજબી, રાસ્ત, સખખવાળું, નીતિનું, વ્યાપી; 4 tolerable, moderate ચાલી-કામ લાગી શકે તેવું, માફકસર, માફક, નિયમસર.

REASONER *s.* તર્ક-વિતર્ક કરનાર, તર્કવિદ્યાનું.

REASSURE *vt.* [*L.*—assure] ને ફરી હિંમત આપવી, ની ખીક મટે તેમ ક., ભય-માંથી છૂટું-મોકળું ક., ધીરજ આપવી; 2 to reinsure બીજી વારનો વીમા ક.-ઉતારવો.

REBEL *s.* [*L. re & bello* I make war] ખંડખોર, ખંડ કરનાર, રાજ્ય દ્રોહી, સરકારની સામે તોફાન ઉઠાવનાર, બલવાખોર *m.* *a.* તોફાની, બલવાખોર, ખંડ કરતું. *vi.* ખંડ ક., સામે થવું-ઉઠવું, સરકારની સામે ઉઠવું.

REBELLION *s.* ખંડ, બલવા *m.*, દંગો *m.*

REBELLIOUS *a.* (pers.) ખંડખોર, દંગાખોર, તોફાની, બલવાખોર, (things) ખંડ-દંગા નું.

REBOUND *vi.* [—& bound] (ક્રાપર ને ફેંકવું હોય તે) સ્થિતિસ્થાપકતાથી-ને લીધે પાછું આવવું; as, the ball which he threw against the wall rebounded and struck him on the face ને દડો તેણે ભીંત ઉપર ફેંકી હતી તે તેની સ્થિતિસ્થાપકતાને લીધે પાછી આવી ને તેના મ્હોડાને વાગી. *s.* સ્થિતિસ્થાપકતાને લીધે પાછું આવવું તે.

REBUFF *s.* [—old *Fr.* buff a blow] પાછું હાથ પડે એવા એકાએક કરેલા અટકાવ; 2 sudden check દાખ *m.*, હાર *f.*, પરાજય *m.*; 3 refusal ના કહેવી તે, અસ્વીકાર ક. તે; To give a r. to ના મ્હોડા પર મારવું; To meet with a r. મ્હોડામાં આવું.

REBUKE *vt.* [*L. bucca* a cheek] To reprove-ને ઠપકો દેવો, ને બોલ મારવા-સંભળાવવા, ને ધમકી આપવી, ધમકાવવું; 2 to check ને ધમકાવીને દાખમાં રાખવું-અટકાવવું. *s.* ઠપકો *m.*, બોલ *m.*, ધમકી *f.*, દાખ *m.*, દાખાવ *f.*; 2 (scrip.) punishment શિક્ષા *f.*, સજા *f.*; To suffer r. મેણાંતાંણા-બોલ સાંભળવા-સહન ક.; To be without r. નિર્દોષી-બેતકસીર હોવું-રહેવું.

REBUT *vt. vi.* [*Fr. rebuter*. See Butt] (તકરારમાં) હાથવું, દલીલો કાઢીને સામે થવું, સામે તકરાર ક., પ્રત્યુત્તર આપવો; Rebutting evidence સામે પુરાવા.

RECALL *vt.* (words &c.) ને પોતે કહ્યું તે ન કહ્યું ગણવું એમ કહેવું, આવરે બોલ પાછો તેમ કહેવું; as, I said he was a thief; but now I r. those words તે ચોર છે એમ મેં કહ્યું ખરું પણ હવે “આવરે બોલ પાછો” એમ કહું છું; 2 to annul રદ-ખાતલ ક., કાઢી-ભાંગી નાખવું; 3 to call to mind યાદ ક., ફોમ ક.; 4 (from) કોઈ ઉકાળેથી પાછું બોલાવવું, પાછું તેડી મંગાવવું. *s.* પાછું બોલાવવું તે; 2 રદ ક. તે; Past r. નેથયું તે થયું.

RECONT *vt.* (a profession of religion &c.) (સ્વિકારેલાનો) પાછો નકાર ક., (કમૂલાતનો) પાછો ઈનકાર ક., (ને કમૂલ કીડું હોય તે) પાછું નાકમૂલ ક.

RECONTATION *s.* The act (See the verb); To read one's r. ઈનકારનાં વાંચી સંભળાવવું

RECAPITULATE *vt.* [*L. re & caput* the head] સંક્ષેપમાં મુખ્ય બાબતો ફરીથી કહેવી, સારો-મતલબ ફરીથી કહી જવાં.

RECAPITULATION *s.* The act (See the verb); 2 a summary ટુંક સારાંશ *m.*, સંક્ષેપ *m.*, ઉપસંહાર *m.*

RECAST *vt.* (cannon &c.) ફરીથી સાંચામાં-ચોંટામાં ચોંટાવવું-ખીજવું પાડવું, ભરવું; 2 to mould anew ફરીથી-નવેસર બનાવવું.

RECEDE *vi.* [—cedo I go] પાછા હાથ-ખસવું-ખસી જવું, પાછાં પગલાં ભરવાં; 2 to desist from છોડવું, થી પાછું ફરવું, જી-પરથી હાથ જાહાવવો.

RECEIVE *vt.* [*—capio* I take] To accept લેવું. સ્વીકારવું, કબૂલ-માન્ય ક., અંગીકાર ક.; 2 to obtain -ને (ખીજ પાસેથી) મળવું-યવું, પામવું; as, he has received his rent તેને તેનું કિરાયું મળ્યું છે; 3 to allow (ધણાં માણસોએ) કબૂલ રાખવું-પસંદ ક.-રાખવું, પાળવું, આચરવું; as, according to the received opinion (ધણાં માણસોએ) કબૂલ રાખેલા મત પ્રમાણે; 4 to welcome પરાણાગીત ક., આગતા સ્વાગતા ક., સત્કાર ક.; 5 to contain -માં સમાવું, માવું, અંદર-માં રહેવું, -માં હોવું-લેવું; 6 to admit દાખલ ક.-થવા દેવું, લેવું; 7 (praise, &c.) -નું થવું, -ને મળવું; 8 (blame, &c.) -ના ઉપર (દોષારોપ-દોષ) ચક્રવામાં આવવો.

RECEIPT *s.* (of a letter, blessings &c.) મળવું-પ્રાપ્તયવું-હાય આવવું-લેવું; as, please acknowledge r. કાગળ મળ્યાની ખબર લખજે; To be in r. of or in the r. of -ને મળ્યું પોહોંચું હોવું, હાય આવ્યા ક., મળ્યા ક.; as, I am in r. of your note તમારી ચિઠ્ઠી મને મળી છે; we are in the r. of many blessings ધણા સુખ સાધનો આપણે હાય આવ્યાં કરેછે; 2 the place of receiving લેવાની જગ્યા; 3 (See Recipe); 4 (for payment) પોહોંચવું, રસીદ, ભરપાઈ; 5 (*pl.*) income જમા, આમદની, આદાયમ, વસુલાત, આવકમ. *vt.* પોહોંચા ઉપર સહી ક.

RECEIVABLE *a.* લેવા-ગ્રહણ કરવા જોગ-જવું.

RECEIVER *s.* (See the verb); 2 ચોરીના માલ જાણી જોઈને લેનાર; R. of an air-pump હવાને ખેંચી લેનાર પંચની તપકડી ઉપરની ખીલારની નળી જેમાંથી હવા ખેંચી કાઢવાની છે તે નળી.

RECEPTACLE *s.* જેમાં કંઈ રહે-માય તે, પાત્ર, ખારદાન, આરાયમ, ઠામ, ખાનું, ધર; as, a r. for food અન્નારાયમ; (bot.) R. of a flower પુષ્પાધાર.

RECEPTION *s.* The act (See the verb); અંગીકાર, આવકાર, સત્કાર, આગતા-સ્વાગતા; A warm r. (*a*) મમતા ભરેલા આવકાર, (*b*) (fig.) ની પૂજા ક. તે.

RECEPTIVE *a.* ગ્રાહક, ગ્રાહકરાક્તિક્ષમ, લઈ સમાવી શકે તેવું.

RECIPE *s.* (med.) કોઈ અમુક યોગસંજ્ઞા અંદર કયી કયી ચીજો ભેગ કરવાની છે તે યોગી યાદદાસ્ત, યોગસંજ્ઞા; 2 (for any mixture) (કોઈ મિશ્ર પદાર્થ બનાવવા માટે) ભેગ કરવાના સામાનની ટીપ-ચાદ.

RECIPIENT *s.* જેને મળે છે તે, જે ને-ના ઉપર થાય છે તે, આરાયપાત્ર.

RECENSION *s.* [*L. re & censeo* I reckon] ગુણદોષ વિવચનાવાળી તપાસ, તપાસ.

RECENT *a.* [*L. recens*] (See Late 5).

RECENTLY *adv.* હાલમાં, થોડીવાર થઈ.

RECESS *s.* [*L. re & cedo* I go] (of the tides) પાછું વળવું-ઊતરી જવું તે, યોદ્ધા; 2 (from business) ઘેર બેસી રહેવું તે, યોગ્યતા વાસ ક.-માં રહેવું તે; as, my r. gave them confidence that હું ઘેર બેસી રહ્યા તેથી તેઓને ભરોસો આવ્યો કે; 3 an alcove દીવાનખાના-ઝોરડા માં યોગ્યતા બેઠક; 4 a niche ગોખલોમ, ગોખમ; 5 a private abode યોગ્યતા-ખાનગી વાસમ-રહેવાનું ઠેકાણું-ની જગ્યા; 6 seclusion યોગ્યતાવાસમ; 7 suspension of business રજા-છૂટ-અવકારની વેળા-નો વખત; as, the parliamentary r. કાયદા બંધનારી સભાની છૂટનો વખત.

RECHERCHE *a.* [*Fr.*] અતિસુંદર-સોહામણું.

RECIPE, RECIPIENT (See Receive).

RECIPROCAL *a.* [*L. reciprocus* alternate] (*a*) (to) પછી વારાફરતી-ક્રમ પ્રમાણે થવું-આવવું; as, corruption is r. to generation જનમ પછી ક્રમ પ્રમાણે મરણ થાય છે, (*b*) alternate એક પછી એક, આંતરે આવનાર, અન્યોન્યાનુગામી; 2 mutual પરસ્પરનું, એકમેકનું, અન્યોન્ય, અરસપરસ, એક ખીજનું; as, r. favours અરસપરસ ઉપકારમ; 3 (definitions, terms &c.) (*a*) (with) -ને બદલે-કહેવાય-લખાય-ચાલે એવું; as, a definition r. with the term defined જેની વ્યાખ્યા કહી છે તે વાતને બદલે ચાલે એવી વ્યાખ્યા, (*b*) પરસ્પર અદલબદલ થાય તેવું, એકને બદલે બીજું ચાલે તેવું.

RECIPROCATE *vi.* પારાફરતી-આંતરે આંતરે -એક પછી એક એમ આવવું-હોવું-બનવું-થવું. *vt.* (a) To interchange અરસ્પરસ -પરસ્પર આપવું-ક., -ના બદલામાં-સામું-પાછું (કંઈ) ક.; as, to r. favours પરસ્પર ઉપ-કાર ક.; (b) to return -ને બદલે -ના અ-વેળમાં -સામું-પાછું (કંઈ) આપવું -ક., (in comp.) પ્રતિ; as, he reciprocated the blow તેણે (કાઢીને) પ્રત્યાધાત કીધો; she did not r. my affection તેના ઉપરની મારી પ્રી-તિને બદલે તેણીએ મારા પર પ્રીતિ નહીં કીધી.
RECIPROCATION *s.* (See the verb).

RECIPROCITY *s.* અદલાબદલી થવી તે, અર-સ્પરસ સરખો લાભ-ગુણ થવો તે; as, a r. treaty અરસ્પરસ સરખો લાભ થાય તેવા તહ.

RECITE *vt.* [*L. re & cito* I call] કહેવું, ક-થન ક., મ્હોડે બહી જવું, કહી સંભળાવવું; 2 (a lesson) આપવું.

RECITAL *s.* Rehearsal મ્હોડે બહી જવું તે, કહી સંભળાવવું તે, કથન, ઉલ્લેખ, પાઠન; 2 narration કથા, વાર્તા, હેવાલ, હકીકત.

RECITATION *s.* (See Recital 1); 2 મ્હોડે કીધેલી વાત (સભા આગળ) યથાયોગ્ય હાવભાવ કરીને કહેવી-બોલવી તે.

RECITATIVE *s.* ગાવાના સ્વરમાં કહેવું-બોલવું તે, કથન. *a.* ગાવાના સ્વરમાં બોલવા-ક-હેવા-કથન કરવાનું-સંબંધી.

RECK *vt., vi.* [*AS. recan* from *rec* care] ગણવું, ગણકારવું, -ને (કસાની) ચિંતા-ફીકર હોવી.

RECKLESS *a.* બે પરવા-તમા, બેદરકાર, બેફીકર.

RECKON *vt., vi.* [*AS. recan* to say, tell] To number ગણવું, ગણતરી-ગણના ક.; 2 to account માનવું, લેખવું, ગણવું, ગણકારવું, પત ક.; To r. to any one for or as -ને માટે-સાર-દાખલ ગણવું-ની ગણના ક.; as, it was reckoned to him for righ-
tiousness તે તેને માટે પુણ્ય-ન્યાયીપણા દા-ખલ ગણાઈ ગયું. To r. with (a) one-
self સુમાર જોવા-કાઢવો-ખાંધવો, વિચાર ક., અટકળ ખાંધવી-ક., (b) (another) લેખું-
હિસાબ-જવાબ માગવો-લેવો, (c) (mutually)
પરસ્પર હિસાબ જોવો-લેવો-તપાસવો; To r.

for જવાબદાર હોવું, જવાબ દેવાને ખંધાવું; To r. on આધાર રાખવો, બોલે થઈ પડવું.

RECKONING *s.* ગણના, ગણતરી, સુમાર; 2 એક બીજા સાથે હિસાબ સમજવો, જે પર-સ્પર હિસાબની તપાસ-ચકાવવાત ક. તે, ખા-તાની ચકાવવાત; as, short reckonings make long friends થોડી મુદતને અંતરે એક બીજાની સાથે હિસાબ સમજવાથી દોસ્તી લાંબી મુદત સુધી કાયમ રહેછે; 3 esteem ગણના, ગણકારવું-ગણવું-લેખવું તે; 4 (at an inn) (વીશીના ઘણીને) ઉતારાએ જે પૈસા આપવા તેની યાદીનો હિસાબ.

RECLAIM *vt.* [*L. re & clamo* I cry out] To reform (pers.) સુધારવું, સમારવું, ફરસ્ત ક., પાછું-થી ફેરવીને સીધા-ખરા રસ્તા પર આણવું; 2 (land) સમુદ્ર વગેરેના પાણીથી ઢં-કાએલી જમીનને પાણી ખસેડી ખેડાય તેવી ક.
RECLAIMABLE *a.* ઉપરથી પાણી ખસેડીને ખેડવા જેવું કરી શકાય તેવું.

RECLAMATION *s.* (of land) (See the verb)

RECLINE *vt.* [*L. re & clino* I bend] (the head) ટેકવું, -પર મુકીને-ટેકવીને અઢેલવું; as, he reclined his head on the pillow તે એસીકા પર માથું મુકીને અઢેલ્યો. *vi.* ટે-કવું, અઢીંગવું, અઢેલવું, આરામ લેવો, સુવું.

RECLUSE *s.* [*L. re & claudio* I shut] એ-કાંતવાસી, વાનપ્રસ્થ, સંસાર ત્યાગ કરી એ-કાંત વાસમાં રહેલો પુરુષ; 2 મઠવાસી, મઠ-માંની એક એકારીમાં રહેનારો, સન્યાસી.

RECOGNISE *vt.* [*L. -cognosco* I know] ઓળખવું, જાણવું, પીછાનવું; 2 to acknow-
ledge (pers., things) માન્ય-કમૂલ ક.; as, I r. the obligation તે મારે માથે ફરજ છે એમ હું કમૂલ કરુંછું.

RECOGNISANCE *s.* હાજર થવા-ફરી ન કરવા ઇત્યાદિનું કરારનામું, મુચરકો, મુચલકો.

RECOGNITION *s.* The act of knowing (See the verb); 2 acknowledgment (See the verb 2); as, in r. of his ser-
vices તેની કરેલી ચાકરી કમૂલ કરીને-કરવા-ને માટે; To have r. માન્ય-કમૂલ થવું.

RECOIL *vi.* [*L. culus* the posteriors] (as

firearms) -નો પાછો ધક્કો લાગવો-આમકો આપવો; 2 (as waves) પાછું વહી જવું; 3 to rebound (a blow) સ્થિતિસ્થાપકતાને લીધે પાછું આવવું; 4 to shrink from (pers., nature) સંકોચ પામવું-સંકોચાવું, -ને ધણો કે-ટાળો થવો; as, he recoiled at the sight તે જોઈને તે સંકોચ પામ્યો; 5 to return (evil &c.) પાછું આવવું. *s.* પ્રત્યાઘાત*m*, (of firearms) તોપ કે બંદુક ફોડ્યાથી જે ધક્કો-આમકો લાગે-આવે તે.

RECOLLECT *vt.* [*L.*—collect] યાદ ક.—આણવું, સ્મરણ ક., -ને યાદ આવવું, સાંભરવું, સ્મરણ થવું-આવવું, ફેમ આવવી-ક., -ની સુ-રત આવવી-હોવી; To r. one's self જીવ શુદ્ધિમાં આણવો-ટેકાણે આવવો.

RECOLLECTION *s.* The act (See the verb), સ્મૃતિ*f*, યાદદાસ્ત*f*, સ્મરણ*n*, ફેમ*f*; To be within one's r. -ની યાદદાસ્તમાં-સ્મૃતિમાં હોવું, -ને યાદ &c. હોવું.

RECOMMEND *vt.* [*L.*—commend] (વગ-વાળા આગળ) સિફારસ બલામણુ-તારીફ ક., વગ પોહોંચાડવો; 2 to make acceptable to -થી માન્ય -પસંદ પડવું, -થી કમ્પ્લ કરવા ભેગ થવું; 3 (to God, to God's grace) પ્રાર્થના કરીને સોંપવું-હવાલે ક.; 4 to advise સલાહ આપવી, મસલહત ક.

RECOMMENDATION *s.* The act (See the verb); 2 that which secures favour સિફારસ*f*, બલામણુ*f*, તારીફ*f*, બાલવણી*f*; as, his good conduct was his best r. તેની સહુ કરતાં સારી બાલવણી તેની નેક ચાલ હતી; Letter of r. બલામણુ*f*.

RECOMMENDATORY *a.* બલામણુ-સિફારસ જું.

RECOMPENSE *s.* [*L.*—con & penso I weigh] બદલો*m*, પ્રતિફળ*n*, અવેળ*m*; 2 (punitive) બદલો લેવો તે, સજા*f*. *vt.* (a) (pers.) -ને બદલો-અવેળ આપવો-વાળવો, (for labour &c.) -ને મહેનત-મજૂરી આપવી, (for loss &c.) -ને નુકસાન બરી આપવું, -ખોટ બરી; (b) (services &c.) -નો બદલો-અવેળ આપવો-વાળવો; To r. a favour પ્રત્યુપકાર ક.; 2 to return (in a

bad sense) -ને બદલે ક., બદલો વાળવો; 3 (in profit &c.) -થી પ્રતિફળ મળવું.

RECONCILE *vt.* [*L.*—con & calo, *Gr.* kuleo I call] (parties at variance) મિલાપ-સમજુતી *f*-સલાહ *f*-સમાધાન*n*-દોસ્તી કરાવવી, સલુક-સંપ કરાવવો-ચાલ તેમ ક.; To be reconciled (a) (parties) મળવું, મળી-જવું, -નું સમાધાન થવું, (b) (to) -ની સાથે મળવું-મિલાપ ક.-મળીજવું; 2 (to a state) -થી શાંત થઈને રહેવું-થવું, -થી (કરામાં) સંતોષ પામવો-માનવો, ને લીધે શાંતરહીને સાંખવું; as, this consideration reconciled them to their condition એ વિચારથી તેઓએ તેઓની અવસ્થામાં સંતોષ માન્યો; 3 (statements &c.) મળતું આવે-તાલ જમે તેમ ક., એક સરખું ક.; 4 (differences &c.) પતાવવું, નિકાલ કરી આપવો, બંધ બેસે તેમ ક., મેળ બેસાડવો.

RECONCILEMENT, RECONCILIATION *s.* The act (See the verb); 2 the state (a) નવેસર દોસ્તી*f*, સમજુતી*f*, સલાહ*f*; (b) (Scrip.)-નું પાપ નિવારણ થઈને ધરવર સાથે મિલાપ થવો તે.

RECONDITE *a.* [*L.*—condo I put together] Hidden (causes &c.) ગુપ્ત, છુપાનું, કોઈ ન જોય-જાણે તેવું; 2 profound (studies) ગહન, અધર્ષ, ગંડું.

RECONNOITRE *vt.* [*L.* *recognosco*] (a) (gen.) તપાસવું, જોવું, (b) (military) (ફ-શનના લશ્કરની સ્થિતિ-હાલત-ચારોગમની બુનિ ધત્યાદિ) તપાસી જોવું-ની તપાસ ક.

RECONNAISSANCE *s.* (કોઈ દેરાના કોઈ બાગની) તપાસણી-તપાસ*f*.

RECORD *vt.* [*L.*—cor, cordis the heart] નોંધવું, લખી રાખવું, દફતરમાં માડવું-દાખલ ક.; 2 (in the mind or memory) મનમાં ખૂબ હસાવવું-યાદ રાખવું. *s.* A register પટ*m*, નોંધ*f*, દફતર*n*, રજીષ્ટર*n*, લેખ*m*; 2 authentic memorial લખેલી હકીકત-વાત*f*; A court of r. જે કોરટમાં તેના બધાં કામનું ખ્યાન, તેના યુક્તદેશ તથા હરાવો, ચર્ચપત્રો પર

લખીને રાખેલાં હોય છે તે કોરટ, રજીસ્ટર રાખનારી કોરટ.

RECORDER s. લખી રાખવા-રજીસ્ટર કરવા &c. નું કામ જેને માયે છે તે હેદિદાર; 2 ગ્રેહેરનો કે જીલ્લાનો મુખ્ય વ્યાયાધીરા (જેની કોરટ ર-જીસ્ટર રાખનારી કોરટ છે.)

RECOUNT vt. [L.—*comter* I tell] સવિસ્તર-તપસીલવાર કહેવું, નિરૂપણ-કથન ક.

RECOUP vt. [Fr. *recouper* to cut again] આપવાના ગુક્સાનમાંથી કંઈ પાછું રાખી તે ઝાંધું ક.; 2 to make good આવેલી ખોટ પૂરી પાડવી, ગુક્સાન આપવું.

RECOURSE s. [L.—*curro* I run] (કારણસર) ની પાસે જવું-આવવું તે, આશ્રયકરણ; To have r. to ની પાસે (આશ્રય-આધાર-આસરે) મળવા-લેવા-કરવાને માટે જવું-આવવું, આલંબવું, ધી-કરીને ક., કરવું; as, you may always have r. to me for protection તમને આસરે મળવાને માટે સર્વદા મારી પાસે આવવાની છૂટ છે; to accomplish his object he had r. to evasion પોતાની મતલબ સાધવા સારે તેણે અપાડા કીધા.

RECOVER vt. [L. *capio* I take] To regain ફરીથી-પુનઃ-પાછું મેળવવું-પ્રાપ્ત ક.-સંપાદન ક.; 2 (from sickness) ને સારું થાય તેમ ક., ને સાજું-સારું ક.; 3 from apparent death જીવાડવું, પાછું હોરામાં આવે તેમ ક.; 4 (loss, damage, debt) ને પાછું મળવું, ને પાછું મળે તેમ ક., અપાવવું; as, to r. damages ને ગુક્સાન પાછું મળવું; to r. debt કરજ અપાવવું; To r. lost property, ground, time પાછું મેળવવું; To r. oneself પાછું ઠેકાણે આવવું-યથાસ્થિત થવું. vi. (from sickness) સારું-સાજું-નિરોગી-તંદુરસ્ત થવું; (from poverty, depression &c.) નાંથી છૂટું-મોક્ષવું થવું, પાછું ઠેકાણે આવવું, અસલ સ્થિતિમાં પાછું આવવું; 2 (Law) નો હક કો-રટના હરાવથી સાબિત થવા.

RECOVERABLE a. ફરીથી-પુનઃ-પાછું મળે-હાય આવે ઝમેવું, ફરીથી મળવા સરખું, પુનઃ પ્રાપ્ત થાય તેવું; 2 (a debt, &c.) ને મળી શકે ઝમેવું, અપાવી શકાય ઝમેવું.

RECOVERY s. The act (See the verb 1) પુનઃ પ્રાપ્તિ; 2 (a) the act (See the verb 2), (b) the state ને સારું થવું તે, રોગ-વ્યાધીમાંથી છૂટકો-છૂટવું તે, રોગમુક્તિ, આ-રોગ્ય, આરામ; 3 (from apparent death) (See the verb 3); 4 (of debt, damages, costs &c.) ને મળવું-અપાવું તે.

RECREANT a. [old Fr., L. *recredo* I retract—*re* & *credo* I believe] Cowardly બહીકણ, ખાચો, નામદ, હિચકારું; 2 (to) ખોટું-ભેવકા નીકળવું, સ્વપક્ષલાગી.

RECREATE vt. [L.—*create*] (after toil) તાજું ક., વિશ્રાંતિ-વિસામો-સુખ આપવું; 2 to please ખુશી ક., આનંદ-સંતોષ પમાડવો, મન રંજન ક.; To r. oneself ગમત-રમણ ક., ખુશી થવું, વિનોદ ક.

RECREATION s. વિસામો, આરામ, આ-શાન્તિ, તાજું થવું-નિવૃત્તિ પામવી તે; 2 amusement ગમત, રમણ, રમત, વિનોદ, આનંદ, રંજન.

RECRIMINATE vi. & vt. [L.—*criminate*] સામો દોષ-દોષારોપ ચૂકવો, સામુ આજ ચઢાવવું, પ્રત્યારોપ ક.

RECRIMINATION સામું આજ, પ્રત્યારોપ.

RECRUIT vt. [Fr. *recruter* from L. *re* & *creresco* I grow] (health &c.) યથાસ્થિત ક., થી યથાસ્થિત થવું, સમારવું, થી પાછું આવવું, પાછું આણવું, દુરસ્ત ક., થી દુરસ્ત થવું; as, to. r. (one's) health તબિયત દુરસ્ત કરવી; 2 (an army) નાં નવા સિપાઈ-માણસની ભરતી ક. vi. તનદુરસ્ત-તાજું થવું, ઠેકાણે આવવું, સમારવું; as, cattle soon r. in fresh pastures તાજા ચારાથી જનવરો જલદી તાજાં થાયછે; 2 (army) નવા સિપાઈનો જમાવ-જમાવંદી-ભરતી ક. s. નવા સિપાઈ, 'રિક્રુટ.'

RECTANGLE s. [L. *rectus* right & *angulus* an angle] કાટખુણ, ચોખુણ, સમચતુષ્કોણકૃતિ. [ખુણા કાટખુણા હોય તેવું.

RECTANGULAR a. કાટખુણાકૃતિ હોય તેવું, જોના

RECTIFY vt. [L. *rectus* & *facio* I do] (mistakes, abuses &c.) સુધારવું, સમારવું, દુરસ્ત-થુફ ક.; 2 (chem.) સત્વ થુફિ ક., કસ

કાઢવો; To r. a globe કોઈ કૃત્યનો ખુલાસો
ચાય તેવી રીતે ગોળાને ગોઠવવો-મૂકવો.
RECTIFICATION *s.* Theact (See the verb)
RECTILINEAL, RECTILINEAR *a.* [*L. rectus & linea a line*] સરળ-સીધી લીટી
નું-વાળું, સીધો લીટીઆથી ચમ્પેલું-ખનેલું.
RECTITUDE *s.* [*L. rectitudo — rego* I
lead straight] સરળતા*f.* સરળપણું*n.* ખરા
પણું*n.* નિખાલસપણું*n.* સાચવટ*f.* પ્રમાણિક-
પણું*n.* નેકી*f.*; Law of r. નીતિ*f.*; Path of r.
સત્યમ, સન્માર્ગ*m.*
RECTOR *s.* [*L. rego, rectum* I rule, *Sans.*
raj to govern] (of a parish) કોઈએક
જિલ્લાનો ખ્રિસ્તી ધર્માધિકારી-ધર્માપદેરાકમ;
2 (of a university) પાઠશાળાનો મુખ્ય અ-
ધિકારી-કારભારી*m.*; 3 (of a public school)
નિરાળનો મુખ્ય શિક્ષક-અધિકારી.
RECTORY *s.* (the benefice) કોઈ જિલ્લાના
ખ્રિસ્તી ધર્માધિકારી-ધર્માપદેરાકની પદિ તથા
ધર્માધાય; 2 (the parsonage) જિલ્લાના ધ-
ર્માધિકારીનો મુકામ-ની હવેલી. [કોઠો.
RECTUM *s.* [*L. rectus*] મજારાય*n.* મળનો
RECUMBENT *a.* [*L. recumbo—re &*
cumbo, cubo I lie down] Leaning અઢી-
ગેલું, અઢીગેલાનું; as, a r. posture અઢી-
ગેલાની સ્થિતિ; In a r. posture અઢીગીને;
3 reposing વિસામો લઈ પડેલું, લંબાવેલું.
RECUMBENCY *s.* અઢીગેલા-વિસામો લઈ પ-
ડેલા-લંબાવેલાની સ્થિતિ.
RECUPERATIVE *a.* [*L. recupero* I re-
cover *q. v.*] જેથી પાછું-ફરીથી મેળે હાથ આવે
-યથાસ્થિત થાય એવું, પુનઃ પ્રાપ્તિ નું-સંબંધી.
RECUR *vi.* [*L. curro* I run] (in thought)
ફરીથી-પાછું યાદ આવવું-સાંભરવું-ની સ્મૃતિ
થવી-નું સ્મરણ થવું; 2 to have recourse
to પર આધાર રાખવો, -નો આસરો લેવો;
3 (a fever &c.) ફરીથી-ખીજવાર ચોક્કસ
વખતે બનવું-થવું-આવવું-હોવું.
RECURRENCE-CY *s.* પાછું-ફરીથી આવવું તે,
પુનરાગમન*n.*
RECURRENT, RECURRING *s.* ફરીથી-પુનઃ
આવનાર, વારંવાર આવનાર-થનાર, વખતે વ-

ખત બનનાર-થનાર; Recurring decimal
fraction પુનરાવર્તિ દશાંશ અપૂર્ણાંક.
RECUSANT *a., s.* [*L.—causa a cause*]
(કોઈ દેશના) રાજની (તે દેશમાં) ધર્મ સંબંધી
સર્વના ઊપર સત્તા છે એવું કમ્બલ કરવાની ના
કહેનાર; 2 (See Non-conformist).
RED *a.* [*A.S.*] રાતું, લાલ, રક્ત, લોહીના રંગનું;
Dark r. અરૂણ, ઉગતા સુરજના રંગ જેવું;
Dusky r. બૂરું; Deep r. લાલચોળ, રાત્રી-
ચક્રક, લાલખુંદ; Pale or light r. શ્વેતરક્ત,
ધોળું બૂરું. *s.* રાતો-લાલ રંગ, રક્તવર્ણ*m.*
RED-BOOK *s.* (in England) જેમાં સર્વ સરકારી
નોંધદેશનાં નામ નોંધવાં છે તે ચોપડી*f.*
RED-COAT *s.* સિપાઈ*m.* (રાતો ડગલો પહેરે તે).
RED-HAIRED *a.* બૂરા પાળવાળું.
RED-HANDED *ad.* (કંઈ ખોટું કામ) કરતાંજ,
કરતી વેળાએજ; as, he was caught r.
તેને તે કામ કરતાંજ પકડ્યો.
RED-HOT *a.* તાપથી લાલચોળ-રાતુંચક્રક ચમ્પે-
લું, તપાવીને લાલચોળ કરેલું.
RED-LEAD *s.* Minium સિંદુર*m.*
RED-LETTER-DAY *s.* તેહેવાર*m.* સપરમો-
ખુરાલીનો દહાડો, બપોર દિવસ (પ્રાચીન કા-
ળના પંચાંગમાં તેહેવારના આંકડા રાત્રી રૂના
નાઈએ લખેલા હતા તેથી).
REDDEN *vt.* લાલ-રાતું કર., -થી રાતું-લાલ થવું.
vi. રાતું થવું-હેવું; 2 to blush રામથી મ્હે
લાલ થઈજવું.
REDDISH *s.* રતાસ પડતું-મારતું.
REDDISHNESS *s.* રતાસ, રાતો બાસ, લાલી*f.*
RED-TAPE *s.* કોઈ હોદ્દાને લગતી રીતિ અતિ-
શય પાળવી તે. [તિરાય પાળવાની ચાલ.
RED-TAPISM *s.* કોઈ હોદ્દાને લગતી રીતિ અ-
RED-TAPIST *s.* કોઈ હોદ્દાને લગતી રીતિ અતિ-
સે પાળવાની ચાલ હઠ લઈને ચલાવ્યા કરે તે.
REDEEM *vt.* [*L.—emo* I buy] વેચેલું પાછું
વેચાતું લેવું-ખરીદ કર., કબજામાંથી ગમ્પેલાને
ફરી કબજા કર.; 2 to ransom (prisoners,
goods &c.) દંડ-નાણું-અવેજ આપી છોડાવવું
-નો છૂટકો કર., -નો અવેજ-દંડ આપીને પાછું
મળવવું; 3 to deliver બચાવવું, છોડાવવું; 4
to make amends -થી બદલો અવેજ મળવો

-આપવો; 5 to save (time) વખત અમથો ન ગાળીને-ન જવાદખને અવકાશ-જોગવાઈ મેળવવી; 6 (a promise &c.) પાળવું, પૂરું કર.; 7 (Law) (a mortgaged estate) ધરોહો શ્રેણી મીલકત નાણાં આપીને છોડવવી; 8 (theol.) (માણસની) વતી જે કરવાનું તે કરી અને જે જોગવાણું તે જોગવી (તેને) પાપમાંથી તારવું-ઉદ્ધારવું, -નું તારણ -નો ઉદ્ધાર કર.
REDEEMER *s.* અવેજ આપી-પ્રાપ્તિ કરીને છોડવનાર, છૂટકારો કરનાર, ઉદ્ધારનાર; 2 the Saviour તારનાર *m.*, ત્રાતા *m.*, ધર્મચિન્તમ.
REDEMPTION *s.* The act (See verb); 2 છૂટકારો *m.*, છૂટકારો *m.*; 3 ઉદ્ધાર *m.*, તારણ *n.*, ચુકિત *f.*
REDOLENCE *s.* **REDOLENT** *a.* [*L.*—*oleo* I emit an odour] (See Fragrance & Fragrant); 2 (fig.) redolent of -નો વાસ -ની ગંધ-ની ખે મારવું-દર્શાવવું.
REDOUBLE *vt.* [—double] (blows, efforts &c.) જી પરા જી પરી-આપરી કર., વધારે ને વધારે કર્યા કર., ધણું વધારે કર. *vi.* બેવડા-કુપટ-અમાણું થઈ જવું, ધણું વધું થવું.
REDOUBT *s.* [*Fr.* *redout*, low *L.* *reductus* a retreat] બહાર કોટ *m.*; 2 છેલ્લો આશ્રમ થાય એવો માહેનો કીલ્લો.
REDOUBTABLE *a.* [*L.*—*dubito* I doubt] (pers.) ભયંકર, -નો ભય લાગે એવું, બચાનક; 2 valiant બહાદુર, હિંમતવાન, હીર.
REDOUND *vi.* [*L.*—*unda* a wave] પાછું ગમડવું-આવી પડવું, ભાટવું; 2 to conduce to-થી-ને લીધે પરીણામિ-શેવટે (કોઈ-કશા ને) મળવું-હંસલ થવું-થવું; as, a great man's fame redounds to the honour of his country મોટા માણસની પ્રખ્યાતીને લીધે પરીણામિ તેના સ્વદેશને જરા મેળે.
REDRESS *vt.* [—dress] -નો ઉપાય-ધલાવ-નો બદોયસ્ત કર., -ની દાદ લેવી. *s.* Relief -થી છૂટવું તે, છૂટકારો *m.*, -ને માટે (કરાનો) ઉપાય-ધલાવ-બદોયસ્ત કર. તે; as, the magistrate gave him no r. માજીસ્ટ્રેટે તેને માટે કંઈ બદોયસ્ત કર્યો નહીં.
REDUCE *vt.* [*L.*—*duco* I lead] To bring to any state or condition (a) -નું કર.

-થી થવું, (with the substantive or adjective expressive of the state or condition); as, to r. to order -ની વ્યવસ્થા કર.; to r. to powder -નો બૂકો કર.; to r. to poverty -થી દરિદ્રી-ગરીબ થઈ જવું; to r. rupees to pies રૂપિયાની પઈ કર., (b) -માં લાવવું-આણવું, -થી-ને લીધે (માં) આવવું-આવી પડવું; as, that reduced them to a condition of great distress તેથી તેઓ ઘણા દુઃખની અવસ્થામાં આવી પડ્યા; To be reduced to extremities સાચાર થઈ જવું; 2 to diminish -માં ઘટાડું-કમી કર., ઉતારવું, ઘટાડવું, નાબૂદ-હીણું-હલકું કર.; 3 to degrade (a) (pers.) ઉતારવું, ઉતારી નાખવું, (b) (things) -થી ખામી-ખોડ વાળું જણાઈ આવવું; 4 to subdue તાબે કર., સર કર., જીતી લેવું; 5 to classify -નો -ના વર્ગ પાડવા, પ્રત કર.; To r. a metal બેગવાળી ધાતુને શોષવી; (arith.) To r. a number -ના રૂપમાં આણવું, -નું કર.; To r. a fraction બાંયવું; (alg.) To r. an equation કોઈ સમીકરણમાંની બહોળી રકમ -સંખ્યાને એક તરફ અને અબહોળી રકમોને બીજી તરફ લાવવી; (surg.) To r. a bone ખસી-ઉતરી ગયેલા હાડકાને ઠેકાણે લાવવું; To r. to the ranks કોઈ લશ્કરી અમલદારને પદ-ભજ કરીને સાધારણ સિપાઈનો દરજ્જો આપવા.
REDUCIBLE *a.* -નું થાય એવું, -માં આવી જાય એવું, -નું રૂપાંતર થાય એવું. [the verb].
REDUCTION *s.* The act or the state (See
REDUNDANT *a.* [See Redound] (things) જેમ્મ જેથી વધારે, ફાલગ, ફાલસ પડવું, અધિક, અતિશય; 2 (an author) જેમ્મ જેથી અધિક શબ્દ-અલંકાર નો ઉપયોગ કરનાર, નિરૂપયોગી શબ્દ વાપરનાર.
REDUNDANCE-*cy* *s.* અધિકાઈ *f.*, જેમ્મ જે કરતાં અધિક પાણું-વિશેષત્વ *n.*, આધિમ્ય *n.*
REDUPLICATE *vt.* [—duplicate] દુપટ કર., બેવડવું, (gram.) અક્ષર બેવડવા-દ્વિરૂપિત કર. *a.* બેવડું, બેડ, દુપટ-ટ. [તે].
REDUPLICATION *s.* દુપટ-બેવડું કર. તે, બેવડવું
RE-ECHO *vt.* [—echo] પાછો અવાજ-પ્ર-

તિત્વનિ-રાખ્દ ક., -માંથી પ્રતિત્વનિ - રાખ્દ
આવવા, અવાજ-રાખ્દ સંભળાવો. *vi.* પાછો
અવાજ-પ્રતિત્વનિ-રાખ્દ થવો-આવવો, પ-
ડચ્છું-પડવો પડવો. *s.* The echo of an
echo પડવાનો પડવો-અવાજ-પ્રતિત્વનિ *m.*

REED *s.* [*AS. hread, Dut. riet*] ખરૂં,
ખરોડું, સરોડું; 2 a musical pipe વગાડ-
વાની પીપી, પાવેમ, વેલ્ડ, વાંસળી *f*; 3
(of a mus. instr.) વાજીની નળી; 4 (a
weaver's) ફૂલ્ડી, ફૂલેમ.

REEF *s.* [*Ger. raufe a flax-heckle,*] પા-
ણીની સપાટી નીચેના ખડક, ખરાખામ.

REEF *vt.* [prob. from *AS. reafian*] (a sail)
સડનો કોઈ કોઈ ચોક્કસ ભાગ વાળી દબને અને
તેને કાઢી સાથે મજબૂત બાંધી લઈ સડનો વિ-
સ્તાર-સપાટી નહાવી ક.-ધરાડવી; *R.* of a
sail ત્રીણાં નાકાં-કાણાં વડે સડનો જે ભાગ ખે-
ચીને સાંકડો કરાય તે ભાગ.

REEK *s.* [*AS. rec, Icel. reykr, Dut. rook*
smoke] Smoke ધુમાડો *m*, ધુલ્લો *f*; 2 va-
pour, steam બાફ, વરાળ *f.* *vi.* -માંથી
ધુમાડો નીકળવો; 2 પરથી બાફ-વરાળ નીક-
ળવી, -માંથી બાફ છૂટવો-નીકળવો.

REEL *s.* [*AS. reol, hreol, See Roll*] (for
winding) ચરખો *m*, ફીરકો *f*; 2 (the dance)
જલદ અને મન ખુશ કરે એવો નાચનો પ્રકાર.
vt. ચરખા-ફીરકો ઊપર (ધંધાળું-લપેટવું-ઉ-
તારવું, અટ્ટેરવું, ઝિવાવવું. [લવું, લયડવું.

REEL *vi.* To stagger લયડવું-ઝાકા ખાતું ચા-
રે-
RE-ELECTION *s.* ફરીથી-બીજી વારની ની-
મણૂક, બીજી વાર પસંદ ક. તે.

RE-ENFORCE-MENT (See Re-inforce)

REFECTION *s.* [*L. —facio I make*]
થોડું ધણું ખાઈ પીને તાજું થવું તે, ઉપહાર *m*,
ભિતાહાર *m.* [જગ્યા.

REFECTORY *s.* ઉપહાર ખાવાનો ઝોરડો, -ની

REFER *vt.* (to) [*—fero I bear*] (a) (a
cause, a question) -ની પાસે (ફેસલો-ખુ-
લાસો-ચુકાદો) કરવાને માટે મોકલવું, -ને સોંપ-
વું-હવાલો ક.; as, they referred the point
to a solicitor તેઓએ તે વાત ખુલાસો કર-
વાને માટે વકીલને હવાલો કરી, (b) (a person

to another person or authority) -ને
બીજાની પાસે જવાનું-માં શોધ તલાસ કરવાનું
કહેવું, મોકલવું; he referred me to you
તેણે મને તમારી પાસે મોકલ્યો; 2 to assign
to a class કોઈ ચોક્કસ વર્ગ-જાત-પ્રકારમાં
અંતર્ભાવ ક.-નું ગણવું. *vi.* To point to
સંબંધ હોવો, લાગુ પડવું-થવું, બતાવવું; 2 to
have recourse to -ની પાસે આવવું-જવું,
આલંબવું; 3 to allude વિષેનું હોવું, લાગુ પ-
ડવું, લાગવું; as, I r. to a well known fact
મારું કહેવું એક પ્રખ્યાત બનેલી બીજા વિષેનું છે.

REFERABLE, REFERRIBLE *a.* -ની પાસે
મોકલી -ને સોંપી-હવાલો કરી શકાય તેવું; 2-નું
(કાર્ય) -વિષેનું હશે, -ની સાથે સંબંધ રાખતું
હશે એમ ગણી શકાય તેવું; as, they are r. to
one first cause તેઓ એક જ આદિ કારણનાં
કાર્ય હશે એમ ગણી શકાય છે; 3 assignable to
ચોક્કસ વર્ગ-જાત-પ્રકારમાં અંતર્ભાવ થાય-માં ગણી
શકાય -નું કાર્ય કહી શકાય એવું. [લુસ.

REFEREE *s.* તિરાહિત-ત્રાહિત પુરૂષ, ત્રીજું મા-

REFERENCE *s.* The act (See the verb
1); 2 relation સંબંધ *m*, તાલુક-કો, નિસબત *f*;
3 allusion to ઊપર-વિષે કહેવું તે, સુચના *f*;
ઈસારો *m*; as, in his observations he had
no r. to this case તેણે જે કહ્યું તે આ ઘટક-
દમા વિષે કંઈ કહ્યું નહોતું; 4 (Law) ત્રાહિત
પુરૂષની પાસે નિવેડો કરાવવો તે-કરવાને સોંપવું.

REFINE *vt.* [*—fine*] (a) (as liquors)
નિર્મળ- સ્વચ્છ-સાફ ક., મેલ કાપવો, શોધવું,
(b) (as metals) શોધવું, ચોખ્ખું ક.,
મેલ-મટોડી વગેરે કાઢી નાખવું; 2 (pers.
manners) સુધારવું, સભ્ય ક., -થી સભ્ય થવું-
થતું જવું; as, mixing in good society is
what refines a young man સુધરેલા જો-
કની સોખતથી જીવાન માણસ સભ્ય થાય છે;
To r. one's manners -ને સભ્ય-આદરશીલ
-અદખસર ક., -થી સભ્ય-આદરશીલ-અદખ-
સર થઈ જવું, -થી રીતભાત સભ્યતા બરેલી
ની-વાળી (કશાથી) થવી-થાય તેમ ક.; To r.
the taste (કશાથી) -ની સમજ બારીક થવી-
થઈ જવી; To r. a language ભાષાને સુધા-
રવી-થુફ ક. *vi.* સુધરવું, સારું થવું; 2 નિર્મળ

—સ્વચ્છ-સારું થવું, મિલ કપાવો, નિતરવું; 3 to affect nicety આરીક જોવું, અતિરાય સુક્રમ-મિલ ક., અતિ ગ્રીણી વાતોમાં અકલ દોડાવવી.

REFINED *a.* નિર્મળ, સ્વચ્છ-સારું ક્રીધેલું; 2 શોધેલું, ચોખ્ખું; 3 સુધરેલું, શુદ્ધ; 4 સમ્ય, આદરશીલ; 5 સુંદર, સુશોભિત.

REFINEMENT *s.* The act (See the verb); 2 purity સ્વચ્છતા, નિર્મળતા; R. of language ભાષાની સુધારાઈ-નો સુધારો-ની શુદ્ધિ; R. of manners સમ્યતા, શિષ્ટતા, વિનયમ, શિષ્ટાચારમ; R. of mind મનશુદ્ધિ, સુક્રમ-આરીક સમજ; R. of cunning ખંદાઈની આરીક શુદ્ધિ; A r. of cruelty ક્રૂરતાનું અતિરાયપણું, અતિરાય ક્રૂરતા.

REFINER *s., a.* શોધનાર, શેષન કર્તા-કારી; 2 સુધારનાર, સમ્ય કરનાર, -થી સમ્ય થાય એવું.

REFIT *vt., vi.* [—fit] (ships) સમારવું, ફરીથી તૈયાર ક., જુકસાન-ભાંગવું-તુટ્યું સમારવું, સમારવવું, મરામત કરાવવી.

REFLECT *vt.* [L.—*flecto* I bend] (light, heat &c.) પરાવર્તન ક., -નું પરાવર્તન થવું, પ્રતિબિંબ પાડવું. *vi.* -નું મનન-ચિંતન ક., -પર ધ્યાન લગાડીને જોવું-વિચારવું, -નો વિચાર ક.; 2 (a) to bring reproach on -થી (કેઈને) અપમાન લાગવું -નું બદનામ થવું; as, the errors of wives r. on their husbands આયડીની જૂલથી તેના ધણીને અપમાન લાગેછે, (b) to cast reproach on -ના ઉપર દોષ ચૂકવો, -ને ખોલ મારવા -કહેવા.

REFLECTED *a.* (rays &c.) પરાવર્તન કરેલું-પામેલું; A r. image પ્રતિબિંબન.

REFLECTION *s.* (of light, heat &c.) The act (See the verb) પરાવર્તન; 2 thought વિચારમ, મનન, ચિંતન; 3 reproach cast શ્રેષ્ઠો કપકો-દોષ, કહેલો ખોલ-રાખ્ધ; 4 the image પડછાંચિમ, પ્રતિબિંબન, યોજામ; The angle of r. પરાવર્તનકોણમ.

REFLECTIVE *a.* પ્રતિબિંબ પાડનાર-પાડતું; 2 meditative યર્ષ-બની ગએલાનું મનન-ચિંતન કરનાર; as, the r. reason યર્ષ ગએલાનું મનન કરનારી શુદ્ધિ.

REFLECTOR *s.* ફિરણ પાછું પડે તેને માટે દીવાની પાછળ-સૂર્યની સામે મૂકેલી ચક્રચકિત તાંત્રી.

REFLEX *a.* Directed back (on one's own mind) અંતર-ભીતર જું, (in comp.) આત્મ; as, a r. act of the soul આત્મચિંતન, આત્મવિચાર; 2 (Bot.) પછવાડે વેળવું.

REFLEXIVE *a.* આત્માનુભવ જું -થી થયેલું; as, r. assurance આત્માનુભવથી થયેલો નિર્ધાર; (gram.) R. pronoun સ્વાર્થ સર્વનામન.

REFLUX *s.* [L.—*fluo* I flow] આપડ, પાણી વગેરેનું ઉતરી જવું-પાછું હી જવું.

REFORM *vt.* [L.—*forma* shape] (a) (pers.) સુધારવું, સીધા રસ્તા પર આણવું, (b) (things) સુધારવું, નઠારાનું સારું ક., ફરસ્ટ ક., થયા-રિયત ક., સમારવું; as, to r. corrupt practices નાદુરસ્ત ચાલને દુરસ્ત ક. *vi.* (pers.) સુધારવું, સીધા રસ્તા પર આવવું, ખરાબ હોય તે તણ દેવું; 2 (troops) -ની વ્યૂહ-રચના પાછી થવી. *s.* સુધારાઈ, સુધારોમ, સીધા રસ્તા પર આણવું તે.

REFORMATION *s.* The act (See the verb); 2 the state સુધારોમ, સુધારાઈ; The R. સન ૧૫૧૭ ના સાલથી લુથર રોમનકાથોલિક ધર્મમાં જે સુધારો કરવા માંડ્યા તે.

REFORMATORY *a.* (measures &c.) -થી સુધારો-સુધારાઈ થાય તેવું. *s.* ગુલેગાર-લુઆ છોકરાઓને સુધારવાના સાધન કરવાનો શુક્રમ-નું ઘર.

REFORMED *a.* સુધરેલું, સીધા રસ્તા પર આવેલું; as, a r. profligate દુરાચરણી માણસ સુધરેલું હોય તે; The R. Church રોમન કાથોલિક ધર્મ છોડીને સુધરેલા ખ્રિસ્તીઓનું મંડળ, સુધરેલા ખ્રિસ્તીઓનું મંડળ.

REFORMER *s.* સુધારવાની મહેનત કરે તે, સુધારો કર્તા-ચાહનાર; 2 લુથર, કાલ્વિન વગેરે પુરોહિતો સોલમી સદીમાં સુધારો રાફે કર્યો તે પુરોહિત. [ધારનારું.]

REFORMING *a.* (period &c.) સુધારાનું, સુ-

REFRACT *vt.* [L.—*frango* I break] (rays of light) -થી-નેલીધે વાંકું વળવું-વાંકું થવું-વક્રીભવન થવું-વક્ર ગતિ થવી; as, a dense medium refracts the rays of light ઘાડી

વસ્તુમાં થઈને જવાથી અજવાળાના કિરણનું વક્રીભવન થાયછે.

REFRACTION *s.* અજવાળાના-તેજનાકિરણની વક્રગતિ, વક્રીભવન-કરણ, વાંકું-વક્ર થવું તે.

REFRACTORY *a.* (pers.) હઠીલું, જીદી. કંઈ ન માનનાર, અંચ પકડ કરનાર, માથે ચઢેલું; 2 (an animal) હાથમાં ન રહે-તાં ન થાય તેવું, અડિયલ.

REFRAIN *vi.* [*Fr.* See Refract] (from) (*a*) (pers., place or thing) વેગનું - દૂર રહેવું; (*b*) (any action), (rendered by the past part. of a verb with વગર રહેવું); as, she could not r. from weeping તે રડયા વગર રહી શકી નહીં; (some times best rendered by a verb with the force of the imperative mood and a negative particle); as, you should r. from speaking about it તમારે તે વિષે બોલવું નહીં; if possible r. from touching it જો બની શકે તો તેને અડકશો મા; To r. oneself અટ્ટી-થોભી રહેવું; R. thy foot from their path નું તેમ્માને માર્ગે ચાલીશ નહીં.

REFRESH *vt.* [—fresh] To cool થંકું-શાંત કર., ઠંડાં પાડવું, શિતળ કર.; 2 (after fatigue) -થી થાક ઉતારવી-આરામ-વિશ્રાંતિ-વિસામો મળવા, તાજું થવું; 3 to revive ફરીથી તેજ આણવી, હિંમત આપવી, ઉત્તેજન, આપવું, તેજસ્વી કર.; To r. oneself થાક ઉતારવી-આવી; as, they refreshed themselves with a bath તેમ્માએ નાહીને થાક ઉતારી.

REFRESHER *s.* જેથી થંકુ-શિતળ થાય-થાક ઉતારે-તાજું થાય તે.

REFRESHING *a.* તાજું-થંકું કરનાર, વિસામો-વિશ્રાંતિ-આરામ દેનાર-આપનાર, થાક ઉતારનાર, ઉત્તેજન-હિંમત આપનાર.

REFRESHING, REFRESHMENT *s.* The act (See the verb); 2 the state વિસામો, વિશ્રાંતિ, આરામ, અપહરણ, તાજગી; 3 animation ઉત્તેજણ, ઉત્તેજન, હિંમત; 4 food ખોરાક, અન્ન, લઘુ ભોજન, લલ્લાહાર.

REFRIGERATE *vt.* [*L.*—*frigus* cold] થંકું

REFRIGERANT-ATIVE *a., s.* થંકું કરે-ઠંડાં પાડે તેવું-તે (આસડ).

REFRIGERATOR *s.* પ્રવાહી, પદાર્થને ઠંડાં પાડવાને માટે હવા નહીં બિદે તેવી એક પેટી; 2 cooling apparatus જાની વરાળને ઝડપથી ઠંડાડી પાડી ધટ કરીને તેનું પાણી ફરવાનો સંચો.

REFUGE *s.* [*Fr., L. re & fugio* I flee]

આસરો, આશ્રય, શરણ, આધાર, અવલંબ; 2 an expedient ઉપાય, ઈલાજ, યુક્તિ, *f.*; To take r. with or in શરણે જવું-આવવું, અવલંબ કર., નું આધારી થવું; Having no other r. અનન્યગતિ; One come for r. શરણાગત; Seeking r. શરણાર્થ.

REFUGEE *s.* સ્વદેશત્યાગ કરીને બીજા દેશમાં શરણાગત થઈને રહેલા પુરુષ.

REFULGENT *a.* [*L.*—*fulgeo* I shine]

ચળકતું, ચક્રચકિત, તેજસ્વી, અગમગતું.

REFULGENCE *s.* અતિશય પ્રકાર - ચળકાટ, તેજ, આપ.

REFUND *vt.* [*L.*—*fundo* I pour] પાછું

આપવું-આપી દેવું, ભરી-વાળી-મળરે આપવું.

REFUSE *vt., vi.* [*Fr. refuse, L. refundo*]

(a request, offer &c.) -ના કહેવી, આપવા-લેવાની ના કહેવી - પાડવી, નાકમલ થવું; (instruction &c.) -ન. માનવું, અનંગીકાર કર., નહીં ગણકારવું; To r. flatly હાથ પે-કારીને-સાફ રીતે ના કહેવી-પાડવી, તડ કે કડ કરી દેવું. *a.* Worthless કોડીનું, નકામું, નજવું, નાખી દેવાનું, રદી. *s.* ગાળ્યાથી નીકળેલા કચરો, કસ્તર; 2 that which is rejected નાપસંદ-રદ કીધેલી વસ્તુ-ચીજ.

REFUSAL *s.* (*a*) (to give) આપવાની ના ક-

હેવી તે, નકાર, ના, (*b*) (to take) લેવાની ના કહેવી તે, અસ્વીકાર, અનંગીકાર, અગ્રહણ; To have the r. of લેવું કે ન લેવું-રાખવું કે ન રાખવું એ સહુ કરતાં પહેલાં (કોઈની) ખુશી-મરજી પર હોવું.

REFUTE *vt.* [*Fr. réfuter, L. refuto-re*

and *futis* a water-vessel] -નું ખંડન કર., ખંડવું, રદિયો આપવા, દલીલો કાઢીને રદ કર., તોડવું. [રાકાય એવું, ખંડનરાકાય.

REFUTABLE *a.* ખંડન-રદ કરી-રદિયો આપી

REFUTATION *s.* The act (See the verb);

2 રદિયોમ, તોડમ. [જયવું-મળવું-પ્રાપ્ત થવું.

REGAIN *vt.* (જોવાચ્છેલું-જીતી રહેલું) પાછું મે-

REGAL *a.* [*L. regalis*-*rex* a king] રાજ-
ગુ, રાજ સંબંધી, રાજકીય, આદરાણી.

REGALIA *s. pl.* રાજ્ય ચિન્હો-લક્ષણો.

REGALE *vt.* [*Fr. regales, L. regales, Fr.*

& *It. gala* good cheer] (pers.) -ને મી-

જાણી-ઉમળી આપવી ; 2 (the senses)

સંગ્રહ-પુરા-પુરી ક. ; To r. one's self

જીઆફત-મીજાણી ક., હોંસ પૂરા પાડવા.

REGARD *vt.* [*Fr. regarder* to look after]

To observe જોવું, નીહાળવું, નીધા પોહોંચા-

ડવી; 2 to esteem ગણકારવું, માનવું, ગણવું;

3 (pain, loss, interests &c.) -ની દરકાર

ક.-રાખવી, ગણવું, માનવું, -ગું ધ્યાન (જી પર)

હોવું; 4 to observe religiously પાળવું,

માનવું, ધ્યાનવું; 5 (a petition, prayer

&c.) -ને કાન દેવા, કબૂલ રાખવું, જી પર ધ્યાન

આપવું-દેવું; To r. iniquity in the heart

મનનો બાવ અધર્મ જી પર રાખવો. *s.* દર-

કારવું, પરવાઈ, તમાઈ, ધ્યાનન, નજર; 2 re-

spect આતરફ, પૂન્યશુદ્ધિ, બાવમ, સન્માનન,

ગણનાઈ; 3 note બારબોજનમ, માનપ્રતિષ્ઠાઈ,

દરબોજનમ; as, he is a man of little r. તે

ધણા બારબોજનો માણસ નથી; In r. to (a)

(=with respect to) -ની બાબત, ના કારણ

માટે, (b) (=in relation to) સંબંધી, નિસબત.

REGARDFUL *a.* (of) ધ્યાન આપનાર, ધ્યાન-

માં છે એવું, સાવચેત, કાળજીવાળું.

REGARDING *prep.* વિષે, સંબંધી, બાબે.

REGARDLESS *a.* (of) બેપરવા, બેફીકરો, નિ-

શ્ચિત, બેદરકાર, નિરપેક્ષ, વિરક્ત.

REGENT *s.* [*Fr. L. rego* I rule] અધિકા-

રી, હાકેમ; 2 vicarious ruler રાજપ્રતિનિ-

ધિમ, રાજની વતીનો અમલદાર; Queen r.

રાજ કરતી-અધિકાર ચલાવનારી રાણી.

REGENCY *s.* રાજ પ્રતિનિધિનો અધિકાર-અ-

મલ-સત્તાઈ; 2 રાજપ્રતિનિધિઓનું મંડળ.

REGENERATE *vt.* [*L. -genero* I beget]

ફરીથી પેદા - ઉત્પન્ન ક., નવું - તાજું ક.; 2

(theol.) આત્મિક પુનર્જન્મ-બીજો જન્મ આ-

પવો, નવું - યુદ્ધ મન આપવું. *a.* આત્મિક
બીજો-પુનર્જન્મ પામવું-મળવું.

REGENERATION *s.* The act (See the verb

1) પુનરુત્પત્તિ, નવી પેદાસ; 2 આત્મિક બી-

જો-પુનર્ જન્મ.

REGICIDE *s.* [*Fr. L. rex, regis* a king &

cælo I kill] (The killer) રાજધાતક-હિસ-

ક, રાજ વધ-હત્યા કરનાર; 2 (the killing)

રાજહત્યાઈ-હિસાઈ-વધન-ધાતુઈ, રાજગું ખુન.

REGIME *s.* [*Fr.*] રાજ્યન, અમલમ, કારકીદીઈ.

REGIMEN *s.* [*L.*] (med.) (a) અવયુષ્કુલ

કરે એવું ખાનપાન, કરીઈ, પરહુઈ, પચન,

(b) treatment ઉપાય-ઈલાજ કર્યા ક. તે;

2 (gram.) રાખ્દાધિકારમ.

REGIMENT *s.* [*L. regimen*] પલટલુઈ,

ફોજની ટુકડી, રીજીમેન્ટ.

REGIMENTAL *a.* રીજીમેન્ટ-પલટલુનું-ને લગતું

સંબંધી, પલટણી. *s. pl.* Uniform પલટ-

લુનો એક સરખો પોશાક-પેહેરવેશમ.

REGION *s.* [*L. rego* I mark a boundary]

પ્રદેશમ, ખુલકન. દેશમ, મંડળન, જગાઈ; 2 (of

the body) શરીરનો કોઈ પણ ભાગ, મંડળન,

અકન; as, r. of the head મસ્તકમંડળ;

Aerial regions આકાશમંડળ; The upper

regions ઊર્ધ્વ ભુવનન; The lower re-

gions અધી ષોક-ભુવન.

REGISTER *s.* [*Fr. registre, L. re & gero*

I carry] (account) લેખમ, નોંધઈ, પટમ;

2 (the book) દફતરન, ચોપડોમ, રજીસ્ટરન;

3 a list ટીપઈ, પટમ; Parish r. જેમાં છેા-

કરોના બાપ્તિસ્મા, લગન, દફન, ઈત્યાદિ નોંધા-

ચ્છેલાં છે તે ચોપડી. *vt.* નોંધવું, રજીસ્ટર ક.,

દફતરમાં લેખવું-દાખલ ક., નોંધી-લખી રાખવું.

REGISTERED *a.* નોંધેલું, દફતરમાં નોંધી રા-

ખેલું, રજીસ્ટર કરેલું; as, a. r. letter રજી-

સ્ટર કરેલો કાગળ; A r. company સહયારા

ભડોલની કંપનીને લગતા કાયદા મુજબ રજી-

સ્ટર કરેલી કંપની.

REGISTRAR *s.* લખી-નોંધી રાખનાર અધિ-

કારીમ, દફતરદારમ, બારનિસમ.

REGISTRATION *s.* The act (See the verb

to register).

REGISTRY *s.* The act (See the verb); 2 (the place) ન્યાં નોંધ રાખવામાં આવે છે તે જગ્યા, પારનિસની કચેરી; 3 (the record) નોંધાચ્છેલી-લખી રાખેલી હકીગત-ખીનાઈ.

REGIUS-PROFESSOR *s.* [*L. rex, regis*] કોઈ રાજ્યમાં આપેલા પૈસાથી જેને નીમણૂક મળે છે તેવા મંદ્રસામાં કોઈ અમુક વિદ્યા વિષે નીમણૂક ગ્રુક.

REGRET *s.* [*Fr. regretter, Icel. gratr* weeping] Grief દલગીરી, દુઃખ, અક-સોસમ, શોકમ, ખેદમ; 2 remorse પસ્તા-વોમ, પશ્ચાતાપમ, ઉદ્વેગમ. *vt.* To grieve at -થી-ને લીધે ખેદ-શોક ક., દુઃખ-દલગીરી લાગવી-થવી, રડવું; 2 to repent of -નો પ-સ્તાવો-પશ્ચાતાપ ક.

REGULAR *a.* [*L. regula a rule-rego*] (things) યથારાશ્ર, નિયમ પૂર્વક-પ્રમાણે ગું-ને અનુસરવું, કાયદાસર, માર્ગ-સંપ્રદાય પ્રમાણે-ગું-અનુસારી, રીતસર, યથામાર્ગ; 2 (pers.) નીયમસર ચાલનાર, નિયમી, હમ્મિશ વખતસર (હાજર) હોનાર, નિયમાનુસારી; *as, r. in at-* tending હમ્મિશ વખતસર હાજર હોનાર; *r. in diet* ઘોળનમાં નિયમી; 3 (physician, lawyer &c.) ચાલુ માર્ગ-રીત પ્રમાણે શિ-ખવેલું-ફેળવાચ્છેલું-સ્થાપન થયેલું અપવું, વિ-ધિસ્થાપિત; 4 orderly યથાક્રમ, યથાનુક્રમ, ચેત-રીત સર; 5 periodical (wind, mon- soon &c.) નિયમ પ્રમાણે-ચોક્કસ વખતે આ-વનાર-વનાર-હોનાર-ખનનાર; *A r. trade* રાજનો ધંધો; *The r. clergy* મઠવાસી-મ-કના નિયમ પ્રમાણે ચાલનાર પાદરી; *R. troops* જથ્થુ રહે તેવું લશ્કર-તેવા લશ્કરના સિપાઈઓ.

REGULARITY *s.* કાયદાસરપણું, યથારાશ્ર-નિયમ પ્રમાણે હોવું તે; 2 method કાયદો, રીત, પદ્ધતિ, અનુક્રમ, વ્યવસ્થા, બંદોબ-સ્તમ; 3 (in a course &c.) (ગતિ ધૃત્યા-દીમાં) એક ધોરણનું તે-એક સરખાપણું *n.*

REGULARLY *ad.* કાયદા સર-માફક-પ્રમાણે, નિયમ-રીતપ્રમાણે-સર, યથામાર્ગ, ચેતસર, નિય.

REGULATE *vt.* ચેત-નિયમ-ધોરણ પ્રમાણે ક. -થાય તેમ ક., બંદોબસ્ત-વ્યવસ્થા ક., (one's own conduct, manners) નિયમ-રીતસર-

ખરાખર ચાલવું; 2 to put in good order તાલપર આણવું, સુધારવું, -નો બંદોબસ્ત ક.; 3 (trade, diet &c.) નિયમ-ધારા-કાયદાથી બાંધી લેવું, -નું અનુસારાન ક., નિયમિત ક., વ્યવસ્થા ક.; Well regulated સુવ્યવસ્થિત; Ill regulated અવ્યવસ્થિત.

REGULATION *s.* The act (See the verb); 2 (a rule) કાયદો, કાનૂન, ધારો, નિય-મ, આઈનમ. [વાળું-નિયમી થાય તેવું.

REGULATIVE *a.* જેથી વ્યવસ્થિત-બંદોબસ્ત-
REGULATOR *s.* તાલપર આણનાર, સુધારનાર, વ્યવસ્થા-બંદોબસ્ત કરનાર; 2 (of a machine, a watch) -ની ગતિ-વેગ ખરાખર કરનારી-સુધારનારી કળ, 'રેગ્યુલેટર'.

REGULUS *s.* [*L.*] (Astron.) મધ્ય નક્ષત્રન.

REHEARSE *vt.* [old *Fr. re* again & *herce* a harrow] (ખીજની વાત) બહી-કહી દેખા-ડવી, કહેવી, કથન ક., મ્હોડે કહી સંભળાવવું; 2 to narrate કહેવું, -ની કથા-વાત-હકીગત મ્હોડે કહેવી; 3 (before representing in public) ખાનગી રીતે બહુવું-બહી દેખાડવું.

REHEARSAL *s.* The act (See the verb 1) ઉદ્દેશ્ય, કથન; 2 (See the verb 2); 3 previous recital મ્હોડે તૈયાર કરવાને માટે બોલવું તે, તૈયાર થયું કે નહીં તે જોવાને માટે પેહેલાં જે મ્હોડે બહી-બોલી જવું તે.

REIGN *vi* [*L. rego* I rule] (as a sover- eign) રાજ્ય ક., રાજ હોવી, ગાદીએ બેસવું; -હોવું; 2 (fig.) to prevail -નું રાજ્ય -ની સત્તા હોવી, ચાલવું, પ્રવર્તમાન હોવું, પસરવું, ચાલુ હોવું; *as, death reigns every where* મરણનું રાજ્ય બધે છે. *s.* રાજ્ય અમલ-રાજમ; 2 (the time of) કારકીર્દી, રાજ્યન; 3 (fig.) -નું રાજ્ય હોવું તે, ચાલવું-પસરવું તે.

REIMBURSE *vt.* [*Fr. re* & *embourser* to put in a purse] (a) (money) પાંદું બ-રવું-બરી દેવું, વાળી આપવું, (b) (a pers., the state, treasury &c.) -માં-ને પાંદું આપવું-બરી દેવું. [verb].

REIMBURSEMENT *s.* The act (See the

REIN *s.* [*Fr. rene, It. redina, re & teneo* I hold] (bridle) લગામની વાધરી-દોરી,

અનીન/અછેડોમ, લગામના ખાગ; 2 (fig.) અંકોરમ, લગામ, અધિકારમ, સત્તા; To give the reins નિરંકુશ-સ્વતંત્ર ક., લગામ છેડવી; To take the reins લગામ પકડવી, અધિકાર-સત્તા લેવી; To hold a tight r. લગામ મજબૂત પકડવી-ધરવી, દાખ રાખવો; To hold with a slack r. લગામ ઢીલી મૂકવી-રાખવી, ધાક-દાખ થોડો રાખવો. *vt.* To restrain (a horse) લગામપડે-થી દાખ-માં-હાથમાં રાખવું, દોડવા ન દેવું.

REINDEER *s.* [*AS. hrean, Icel. hrein* an animal & deer] હરણની જાતનું ઉત્તર-દેશોમાં રહેનાર એક પ્રાણી, એક જાતનું હરણ.

REINS *s. pl.* [*Fr., L. renes*] The kidneys મૂત્ર પિંડમ, ગુદન, ગુરદેહમ; 2 કમર, કેડની પછવાડેનો ભાગ; The r. (scrip.) અંતઃકરણ, અંતરજામી. [સંબંધી]

RENAL *a.* (arteries) ગુરદાનું, મૂત્ર પિંડનું-

REINSTATE *vt.* -ને ફરી-પુનઃ સ્થાપન ક., -ને ફરીથી નીમવું-મેસાડવું, ફેરવવું; as, they reinstated the king in the possession of his kingdom તેઓએ રાજાને રાજગાદી બેપર ફરી મેસાડ્યા. [verb].

REINSTATEMENT *s.* The act (See the

REITERATE *vt.* [*L.—itero* beyond this, again] To repeat again and again ફરી ફરીને-વારંવાર-વારે ઘડીએ-વારેવારે બોલવું-ક., કસ્યા ક.; Reiterated attempts ફરી ફરીને કરેલા યત્ન.

REJECT *vt.* [*L.—jacio* I throw] To throw away (as vile or useless) ફેંકી-નાખી દેવું; 2 to cast off to forsake (pers.) તજી દેવું, ત્યાગ ક., તજવું, ત્યાગવું, વર્જ ક., વર્જવું, છોડી જવું; 3 (instruction, knowledge &c.) નાપસંદ ક., અનંગીકાર ક., નકારવું-ના પાડવી; 4 (a petition) નાકમૂલ ક., અમાન્ય ક.; 5 (an offer) અસ્વીકાર ક., સ્વીકારવું-કમૂલ ક.-લેવું નહીં.

REJECTION *s.* The act (See the verb).

REJOICE *vi.* (at, in) [*Fr. re* again & *joir* to enjoy] આનંદમય હોવું, આનંદમાં ને આનંદમાં હોવું, હર્ષ-આનંદ પામવો, હરખાઈજવું,

ખુશી-સંતોષ માનવો. *vt.* To make joyful -ને હર્ષ-આનંદ-સંતોષ પમાડવો, -ને (કશાથી) આનંદ-હર્ષ હોવો-થવો, હર્ષયુક્ત થવું.

REJOICING *s.* આનંદ-હર્ષ-ખુશી ખતાવવી-દેખાડવી તે, ખુશાલી, ખુશી, હર્ષમ, આનંદમ, ઉત્સાહમ; 2 the subject of joy ખુશાલી-ખુશીની આખત-વસ્તુ, વિષયમ; Public r. યોગ્યમ, ઉત્સાહમ, ઉત્સવમ.

REJOIN *vt.* [—join] ફરીથી-પુનઃ જોડવું-મળવું-સાંધવું; 2 to meet one again ફરી-પુનઃ મળવું-એકતું થવું-સાથે-જોડે થવું. *vi.* To answer to a reply ઉત્તરનો ઉત્તર-પ્રત્યુત્તર આપવો-વાળવો-ક.; 2 (Law) વાદીના ઉત્તરનો પ્રત્યુત્તર આપવો-વાળવો.

REJOINDER *s.* પ્રત્યુત્તરમ, ઉત્તરનો ઉત્તર; 2 વાદીના જવાબ બેપર પ્રતિવાદીનો પ્રત્યુત્તર.

RELAPSE *vi.* [*L.—labor* I slide] (a) (to a former state or practice) -માં પાછું પડવું-હડી જવું, -ની ટેવ પાછી પાડવી, ફરી ફરીને થઈ જવું; as, they soon r. into unbelief and sin તેઓ થોડીજ વારમાં પાછા અવિશ્વાસ અને પાપમાં પડેછે, (b) (into disease) ઉથલો ખાવો, રોગ-દરદ પાછું ઉભળવું-થવું. *s.* પાછું પડવું તે, પાછી ટેવ પાડવી-પડવી તે, ફરીથી થઈ જવું તે; 2 ઉથલોમ; To have a r. -ને ફેર પડ્યા પછી તે ને તે રોગ પાછો જોરથી આપવો, ઉથલો ખાવો.

RELATE *vi.* (to) [*L.—fero* I carry] -ની સાથે સંબંધ હોવો, ને લાગુ પડવું-થવું, લાગવું. *vt.* To tell કહેવું-કથન ક., નિવેદન ક., કહી જવું, ખ્યાન ક., હેવાલ આપવો.

RELATED *a.* Allied by kindred સગું, સંબંધી, સગપણનું; 2 (by blood) ગોત્રી, એક ગોત્રનું, કુટુંબી, આત્મીય, એકરક્ત, એક થોલીનું

RELATING *a.* (to) Concerning સંબંધનું, સંબંધી, સંબંધ હોય તેવું, વિષેનું.

RELATION *s.* Narration કહેવું-ખ્યાન ક. તે, નિરૂપણ ક., કથન, ખ્યાન, વર્ણન, હકીકત; 2 reference -ને લાગવું-જાગવું તે, -નું લાગવુંજાગવું હોવું તે; 3 connection between things સંબંધમ, લગવાડમ, તાલુકોમ, નિસ્પત્ત; 4 connection (a) by

blood એક રક્ત સંબંધ *m*, કુટુંબ સંબંધ, સગોત્રતા, (b) by affinity સંબંધ *m*, સગાઈ, સગપણ, સગાપણ *n*, આપણ *n*; 5 a relative સગું, સંબંધી, એક લોહીનું માણસ, સગું વહાલું, આપણ; 6 conformity of parts સરખાપણ *n*, યુકાપણ *m*, સાદૃશ્ય *n*; In r. to વિષે, સંબંધી. [પણ *n*.

RELATIONSHIP *s*. સગપણ *n*, સગાઈ, સગા-

RELATIVE *a*. લાગતુંવળું, લાગુ, સંબંધી, વિપેક્ષ, બાબતનું; 2 not absolute કેવળ નહીં એવું, સંબંધવાળું, સંબંધ રાખનાર; 3 (rights, duties &c.) એક બીજા સંબંધી-નું-ને લગતું; (Logic) R. terms અન્યોન્ય સંબંધી-સંબંધ રાખનાર શબ્દો; as, husband and wife are r. terms ધણી ને ધણીઆણી એ અન્યોન્ય સંબંધ રાખનાર શબ્દો છે; (gram.) A r. pronoun સંબંધી સર્વનામ. *s*. A relation સગું *n*, સંબંધી, કુટુંબી, આપણ.

RELATIVELY *ad*. બીજાની સાથે સંબંધ રાખીને, અન્યાપેક્ષાથી.

RELAX *vt*. [*L.-laxo* I loosen] (tension of a rope &c.) ઠીલું ક., -પાડું, -ને ઠીલ મુકવી, -થી ઠીલું થવું, નરમ રાખવું; 2 (joints) -થી ઠીલું-નરમ-નખળું થવું; 3 (a law, rule &c.) સખતી-કઠોરતા ઓછી-કમી ક., નરમ-હલકું ક.; 4 to ease વિસામો-વિશ્રાંતિ આપવી, -થી વિસામો-વિશ્રાંતિ મળવી; as, conversation relaxes the mind વાતચીત મનને વિશ્રાંતિ આપે છે; 5 (the bowels) નરમ-ઠીલું ક., -થી નરમ-ઠીલું થવું, છૂટવું (કોઠા). *vi*. -ની શક્તિ નરમ-ઓછી થવી, કરડાપણું મટી જવું; 2 (in close attention) ધ્યાન-ચિંતન-અભ્યાસ કરવાથી છૂટવું-મોકવું થવું.

RELAXATION *s*. The act (See Relax *vt*. 1, 2, 3); 2 (of application) અભ્યાસ-મહેનત થી છૂટવું તે, વિસામો *m*, કુરસદ, વિશ્રાંતિ; 3 (of the bowels) (See Relax *vt*. 5)

RELAXING *a*. ઠીલું-નરમ-નખળું કરનાર, ઠીલું પાડે એવું.

RELAY *s*. [*Fr. relais*, See Relax] (of horses, runners) ડાકમાં રસ્તો કાપતાં ટપેટપે બદલીને માટે રાખેલા (ઘોડા -કાસદ વિગેરે);

2 (of dogs in hunting) શિકાર કરતાં થાકેલા (કુતરા) -ની બદલીને માટે અમુક જગ્યાઓ પર રાખેલા (કુતરા); R. station ડાકચોખી.

RELEASE *vt*. [See Relax] (from restraint or confinement) -ને છોડવું-છોડાવવું-બંધી-ખાનામાંથી છૂટું ક., -નો છૂટકો ક.; 2 (from suffering, trouble &c.) -નું દુઃખ નિવારણ ક., -ને દુઃખ-સંતાપ માંથી છોડાવવું; 3 (from obligation or penalty) -માંથી યુક્ત-મોકળું ક., -થી (આભાર -સજા વિગેરે) -માંથી યુક્ત-મોકળું થવું; 4 (legal claim) છોડવું, મુકી દેવું, -પરથી હાથ ડાકાવવા. *s*. (from restraint or bondage) છૂટકો *m*, યુક્તિ, છુટકારો *m*; 2 (from pain or any burden) છૂટું થવું તે, છુટકારો *m*; 3 (*Law*) a deed of r. ફારગતી, નદવા ચિઠ્ઠી.

RELEGATE *vt*. [*L.-lego* I send] To consign -માં નાખી દેવું; 2 to banish દેશ નિકાલ ક., તરીપાર ક., કાગે પાણીએ મોકલવું.

RELEGATION *s*. The act (See the verb).

RELENT *vi*. [*L.-lentesco* I slacken, *lentus* soft] -ને દયા આપવી-ઉપજવી, કંટાળા ઉત્પન્ન થવી, કોમળ-હૃદયનું થવું-હોવું, નરમ દીલનું થવું-હોવું, મન પીગળવું.

RELENTLESS *a*. કઠોર હૃદય નું-વાળું, કઠોર, નિર્દય, વજ-કઠણ છાતીનું-હેવાનું.

RELEVANT *a*. [See Relieve] (મુદ્દાને) લાગુ પડે એવું, લાગુ પડવા બેગ.

RELEVANCE-*cy* *s*. (મુદ્દાને) લાગુ પડે એવું હોવું તે, લાગુ પડવું તે; as, I maintain the r. of the argument હું ખાતરીથી કહું છું કે તે પુરાવા લાગુ પડે એવા છે.

RELIABLE &c. (See under Rely).

RELIC *s*. [*Fr. relique*, See Relinquish] બાકી-શેષ રહેલું તે, રહેલી નિશાણી, કોઈ જ કંઈ મૂકીને ગમ્મલું હોય તે; as, relics of ancient Rome જૂના રોમ શહેરમાંની શેષ રહેલી ચીજો; Relics of Saints (a) સાધુ-સંતના રાખના રહેલા ભાગો, (b) સાધુ કંઈ મૂકીને ગમ્મલો હોય તે. [ડીરાંડ.]

RELICT *s*. વિધવા-રંડાએલી સ્ત્રી-બાયડી, રાં-
RELIEVE *vt*. [*Fr. relever* to raise again, *L. re & levo* I raise] (pers.) -નું દુઃખ મ-

ઠાડવું -નિવારણ ક., આરામ ક., -થી (-નું)
 દુઃખ મટવું-ને આરામ થવો, કળ વળે તેમ ક.;
 2 (suffering) ઘટાડવું, રામાવવું, ઝિંદગી-કમી
 ક.; 3 (from a post or station) -ની બ-
 દલીએ -ને બદલે -ઠેકાણે આવવું, વારો બદ-
 લાવવો; To be relieved 'આર્જ' આપવો, કા-
 મથી મુક્ત થવું; 4 to right -માંથી છેડાવવું-
 છૂટું થાય તેમ ક.; 5 to abate the incon-
 venience of -ની-થી થતી અવધ-અવધ્ય
 મટાડવી-ઘટાડવી-ઝિંદગી ક.; as, the moon
 relieves the lustre of the sun with a
 milder light ચંદ્રમા પોતાના શિતળ પ્રકા-
 શવડે સૂર્યના પ્રકાશથી થતી અવધ્ય મટાડે છે;
 To r. one's need -ની ગરજ-તંગી પૂરી પાડવી.

RELIEF s. મટાડવું-મટવું તે, સમજ, ઝિંદગી-
 ક.-થવું તે, -માંથી છૂટું ક.-છૂટવું તે, છૂટકા-
 કારો, આરામ, શાંતિ; 2 જેથી કરીને દુઃખ-
 માં ઘટાડો-માંથી છૂટકો થાય તે; 3 (of senti-
 nels &c.) (a) બદલી, (b) બદલીએ આવેલું
 માણસ; The reliefs are out, or are pub-
 lished બદલીએ (સરકારે) પ્રગટ કરી છે; 4
 redress છૂટકારો, ધનસાધન, દારૂ; (in
 sculp. & paint.) A figure in r. સપાટ
 બાંધપરથી ઉપસેલી આકૃતિ.

RELIGION s. [L.—*ligo* I bind] Faith
 and duty ધર્મ, ધર્મનો માર્ગ; 2 (a system
 of) ધર્મ, માર્ગ, પંથ, દીન, મળદ્વય;
 Establishment of r. ધર્મસંસ્થાપના.

RELIGIONIST s. ધર્મમાં સ્વમતાભિમાની પુરુષ.

RELIGIOUS a. Relating to religion ધર્મ
 સંબંધી-નું-ને લગતું-પ્રકરણનું; as, r. society
 ધર્મનું મંડળ; 2 pious (a) (pers.) ધાર્મિક,
 ભક્તિમાન, ભગત, ધર્મી, (b) (life) ધર્મ પ-
 રાયણ; 3 exact ધર્મમાં જોઈએ તે પ્રમાણે-
 નું, અચૂલ; R. books ધર્મ ગ્રંથ-ની ચોપડી.

RELINQUISH vt. [L.—*linquo* I leave]
 છેડવું, છેડી દેવું, મૂકવું, મૂકી દેવું, તજવું;
 2 to give up -પરથી હાથ ઉઠાવવો, મૂકી દેવું.

RELINQUISHMENT s. The act (See verb).

RELIQUARY s. [See Relic] સાધુસંતના
 સમ્પન્ના વસ્તુ-સાધુસંત જે કંઈ મૂકીને ગમ્યલા
 હોય તે જોમાં મૂકાય છે તે પેટી-દાખલો.

RELISH s. [old Fr. *relecher* to re-taste]
 રૂચી, ભાવ, સ્વાદ; as, he seemed to
 eat it with r. તેણે તે ભાવથી ખાધું એમ
 જણાયું; 2 liking પ્રસન્નતા, ખુશી, મરજી,
 ચાહ, શોખ, ઇચ્છા; 3 (mental) સૌ-
 દર્ય-રસમ હોવું તે; as, he has a r. of fine
 writing તે સુંદર ઇબારતનો રસમ છે; 4
 power to please સ્વાદ, લેહેજત, ગમત;
 as, life has lost its r. જીવનમાંની લેહે-
 જત જતી રહી છે; 5 (with food) સ્વાદાર
 કરે એવો ખસાલો. vt. (The taste of)
 -ને સ્વાદ લાગવું-ભાવવું-સવાદે સાંઠે લાગવું-ર-
 ચવું; 2 (fig.) -થી ખુશી થવું-સંતોષ માનવો.

RELUCTANT a. [L.—*luctor* I struggle]
 (pers.) -ને (કંઈ કરવાનું) મન ન હોય એવું,
 નારાજ, નાખુશી; 2 (consent, obedience
 &c.) મન મારીને -આનાકાની કર્યા પછી-
 નાખુશીથી આપેલું-કાંઈક-કમલ કરેલું; as,
 she gave a r. consent તેણીએ આના-
 કાની કર્યા પછી કમલ કર્યું.

RELUCTANCE s. નાખુશી, આનાકાની, બે-
 દીલી, અપ્રસન્નતા, ગેરમરજી, કંટાળો.

RELUME, RELUMINE vt. [L.—*lumen*
 light] ફરીથી સજાવવું-ચેતવવું-પ્રકાશિત ક.

RELY vi. [Fr. *relayer* to relieve] (on)
 ભરોસો-વિશ્વાસ રાખવો, વિશ્વાસક., પતીલ ક.

RELIABLE a. (pers. & things) વિશ્વાસ-ભ-
 રોસો કરવા લાયક-જોગ, વિશ્વાસ, ભરોસાદાર.

RELIABILITY s. વિશ્વાસ-ભરોસો-ઈતિવાર ક-
 રવા લાયક હોવું તે, વિશ્વાસપાણ્ય. [ઈતિવારમ.]

RELIANCE s. ભરોસો, વિશ્વાસ, પતીલ,

REMAIN vi. [L.—*maneo*, Gr. *menō* I
 stay] To continue (a) in a place રહેવું,
 મુકામ ક.-રાખવો, (b) in a state રહેવું; 2
 to be left બાકી-સિલક રહેવું-હોવું, રહેવું;
 what remains will pay interest જેટલી
 સિલક રહેલી છે તેનું વ્યાજ લેવામાં આવશે.

REMAINDER s. બાકી, શેષ, બાકી રહેલું
 તે, સિલક; 2 (math.) બાદબાકી, બાકી ર-
 હેલી સંખ્યા-આંકડો. [અચેલું.]

REMAINING a. રહેલું, બાકીનું, પછવાડે રહેલું,

REMAINS s. pl. (a) (gen.) શેષ, બાકી,

આકી રહેણા જે ભાગ તે, (of a city, house &c.) અડિયર; 2 a dead body મુડું, શાખન, લાસા.

REMNANT *s.* આકી, શેષ-આકી વધિસા-અચેણા ભાગ, આકી રહેલું તે.

REMAND *vt.* [*L.—mando* I order] ફરી-થી તપાસ થવાને માટે પાછું કેદખાનામાં મોકલવું-મોકલી દેવું-મોકલવાનો હુકમ કર.

REMARK *vt.* [*Fr. remarquer*] To observe ધ્યાન-લક્ષ દઈને જોવું-અવલોકન કર., -ના ધ્યાનમાં આવવું; 2 (in words or writing) કહેવું-ખેલવું-લખવું. *s.* જોવું તે, અવલોકન, નજર; 2 -જાપર વિચાર કહેવા-લખવા તે, શેરમ, ટીકા.

REMARKABLE *a.* (a) (things) લક્ષમાં-ધ્યાનમાં રાખવા જોગ-યોગ્ય, અસાધારણ, (b) (pers.) નામકિત, પ્રખ્યાત, અસાધારણ; 2 extraordinary (things) અબઝમિય જોવું, તાજુબ જોવું, અદ્ભુત. [વિવાહ કર.-પરણવું.

REMARRY *vt.* પુનઃ-ફરીથી-ખીજવાર લગન-

REMARRIAGE *s.* ફરીનું લગન, પુનર્વિવાહ.

REMEDY *s.* [*L.—medeor* I cure] (for a disease, an evil &c.) ઉપાયમ, ઔષધન, ઝિયાસન, દવા, ઉપચારમ; A mild r. સામીપચારમ; A violent r. રાક્ષસી ઉપાય; External r. બાહ્યોપચારમ; Internal r. આંતરોપચાર. *vt.* To cure (lit. & fig.) મટાડવું, દૂર-નિવારણ કર., -નો ઉપાય-ઉપચાર-બંદોબસ્ત-ધલાન કર., -માંથી છોડવું.

REMEDIAL *a.* ઉપાય-ધલાન કરવા વિષેનું-સંબંધી-નું; as, the r. part of a law કાયદાનો ધલાન કરવા વિષેનો ભાગ.

REMEMBER *vt.* [*L.—memoro* I call to mind] -ને યાદ હોવી, -ને સ્મરણ થવું-આવવું, સાંભરવું; as, I do not r. it તે મને સાંભરતું નથી; 2 to recollect યાદ કર.-આણવું, સ્મરણ કર., -ને યાદ આવવું, સંભારવું; 3 to keep in mind યાદ-સ્મરણ રાખવું, સંભારી રાખવું.

REMEMBRANCE *s.* યાદ હોવું-ક. તે, સ્મરણ, યાદ, ફોમ; 2 memorial યાદગીરી, સ્મરણ કરાવનારી વસ્તુ; To be within the r. of -ને (નું) સ્મરણ થાય-થઈ રોકે એવા વ્યવસ્થામાં.

REMEMBRANCER *s.* (a) (pers.) સ્મરણ કરાવનાર, યાદ દેવડાવનાર-અણાવનાર, (b) (a thing) જેથી યાદ આવે-સ્મરણ થાય તે, યાદગીરી, સંભારણું.

REMIN *vt.* યાદ દેવડાવવું, સંભારવું, સ્મરણ કરાવવું, સંભારી આવવું, -થી યાદ આવવું-સ્મરણ થવું.

REMINDER *s.* (pers. and things) સ્મરણ કરાવનાર, યાદ દેવડાવનાર, સ્મૃતિ-સ્મરણ કારક-જનક, સુચવનાર, જણાવનાર.

REMINISCENCE-CY *s.* [*Fr., from L. reminiscor* I recall to mind] (See Re. collection); 2 a statement of what one remembers કોઈને જોની યાદ છે તેની કહેલી-લખેલી હકીકત, સાંભરે તે વાત.

REMISS *a.* [*L. remissus* slack] Slack ઢીલું, સુસ્ત, થંડું, મંદ; 2 negligent ગાફીલ, ખેદકાર, ખેપરવા.

REMIT *vt.* [*L.—mitto* I send] To relax સમાવવું, ડાખવું, નરમ-થંડુ પાડવું; 2 (punishment, sin &c.) માફ-ક્ષમા કર., છોડી દેવું; 3 to resign સોંપવું, હવાલે કર., આપી દેવું; 4 to refer -પર નાખવું, -થી જાપર રહેવું; as, to r. to one's discretion (કોઈ) ની મરજી જાપર નાખવું; 5 (money) ટુંડી કરાવી (પૈસા) મોકલવા, (પૈસા) મોકલવા. *vi.* To abate નરમ-હલકું-ઢીલું-ધીનું પડવું, મંદ થવું, જોસ્સો-જોર કમી થવું, ઉતરવું.

REMITTANCE *s.* The act (See the verb); 2 the sum remitted મોકલેલા પૈસા.

REMITTENT *a.* રોગ આવીને ઉતરીજતું, ચઢ ઉતર થતું-નું; as, r. fever ચઢ ઉતરનો તાવ, વિષમજ્વર.

REMNANT (See under Remain).

REMONSTRATE *vi.* [*L.—monstro* I point out] દલીલ દાખલા પૂર્વક શિખામણ દેવી, નહીં કરવું જોઈએ એવું સમજાવવાને માટે દલીલ દાખલા કાઢીને આપવા, વારવું, -ના કાન ઉઘાડવા, સમજાવવું.

REMONSTRANCE *s.* શિખામણ દેવાની મત-લખે તકરાર-જવાબ સવાલ, વારવું તે, જે વાત કહેવી, કાન ઉઘાડવા-ખેલવા; 2 કોઈ કાર્યની સામા સખત કારણો બતાવવાં તે, દલીલ; 3 reproof ટપકોમ, મહેજું.

REMORSE *s.* [*L.—mordeo* I bite] ખોટું કામ કરવાને લીધે થતો બેદ-સંતાપ, અરઅરોમ, પશ્ચાત્તાપમ, પસ્તાવોમ. [કરુણાલીન.

REMORSELESS *s.* નિર્દય, દૂર, ધાતકી, કઠોર.

REMOTE *a.* [See Remove] (a) (in place) દૂરનું, આધેનું, વેગળનું, છેડેનું, (b) (in time) પેહેલાનું, પૂર્વેનું, લાંબા વખતનું, દૂરનું; 2 (in time) (a) (past) પુરાતનકાળનું, પૂર્વેનું; R. antiquity ધણે પુરાતનકાળ, (b) આગળનું-થવાનું; as, r. good આગળ થવાનો લાભ; 3 primary મૂળ-અસલ નું, પેહેલવેહેલું; 4 (from) વેગળું, અનનુસરનું, પ્રમાણેનું નહીં; as, very r. from truth સત્યથી ધણું વેગળું; A r. kinsman આધેનો સગો; A r. resemblance થોડું મળતાપણું-સરખાપણું.

REMOTELY *ad.* દૂર, આધે, વેગળે; 2 દૂરના સંબંધી, દૂરથી; 3 slightly થોડું, સ્હેજ; as, the loss affected him only r. તે નુકસાન તેને થોડુંજ લાગ્યું.

REMOUNT *vt., vi.* [—mount] ફરીથી સ્વારી ક.—જીપર બેસવું. *s.* સાજ સુઢાં તૈયાર કરીને રાખી શ્રેષ્ઠ બીજો ઘોડો.

REMOVE *vt.* [*L.—moveo* I move] બીજી જગ્યાએ જાય તેમ ક.—લઈ જવું, ઉઠાડી લઈ જવું, લઈ જવું, સ્થાનાંતર ક., ખસેડવું; 2 (from an office) જગ્યાએથી-કામગિરી પરથી મોકુફ ક., કાઢી મૂકવું, અતરફ ક., રજા આપવી; 3 (a disease, sorrow &c.) દૂર ક., કાઢી નાખવું, થી છૂટું ક.; as, r. sorrow from thy heart તારા મનમાંથી દલગીરી દૂર કર; 4 (a cause or suit) બીજી કોરટમાં લઈ જવું. *vi.* ખસવું, ખસી જવું, એ જવું; 2 (for residence) (એક જગ્યા) માંથી બીજી (જગ્યા) એ જવું. *s.* સ્થાનાંતરન, સ્થાનબદ્ધમ; 2 (in a scale) પાયરીફ, પગથિયું; as, a Captain is one r. below a Major કપતાનનો દરજ્જો મેજરના કરતાં એક પાયરી ઉતરતો છે.

REMOVABLE *a.* (from an office) જગ્યામાંથી-કામગિરી પરથી મોકુફ કરી રાકાય-કાઢી મૂકાય તેવું, ને રજા આપી રાકાય એવું; 2 (from one place to another) ઉઠાવી લઈ જવાય-ખસેડી રાકાય તેવું, નું સ્થાનાંતર કરાય તેવું.

REMOVAL *s.* The act (See the verb); 2 the state સ્થાનાંતરન, અતરફીફ, દૂર કરાવું તે, છૂટકારોમ.

REMUNERATE *vt.* [*L.—munero* I perform a duty] નો બદલો-અવેજ આપવા-વાળવો, ને મહેનત-મજુરી આપવી, ને નુકસાન ભરી આપવું, થી (નો) બદલો-અવેજ વળવો; as, it would not r. me for my trouble તેથી મારા મુશ્કેલી બદલો ન વળે.

REMUNERATION *s.* The act (See the verb); 2 બદલોમ, પ્રતિકૂળન, અવેજમ, મજુરી ફ, ફળન.

REMUNERATIVE *a.* બદલો-પ્રતિકૂળ-અવેજ-મહેનત મળે-આપે એવું.

RENAL (See under Reins).

RENARD *s.* [*Fr.*] A fox કોણું, શિયાળન.

RENCOUNTER-CONTRE *s.* [*Fr. ren-* contre, *L. re* & root of encounter] સામસામી મળવું તે, સામસામી બેઠ; 2 (in contest) યોદ્ધાવિતી થતી બેઠબેઠા-મારામારી; 3 a casual combat યોદ્ધાવિતી થતી લઠાઈ-યુદ્ધ.

REND *vt.* [*AS. rendan* to tear] ફાડવું, ચીરવું, તોડવું, ફાડી-ચીરી-તોડી નાખવું; 2 (from) બળાટકારથી લઈ લેવું; To r. the heart પસ્તાવા ક.

RENT *s.* Fissure (a) (in the earth, a rock &c.) ફાટફ, તડફ, ચીરીમ, (b) (in a garment) ચીરીમ, ઝડકોમ, (c) (fig.) કુટકાટફ.

RENDER *vt.* [*L.—do* I give] પાછું આપવું-દેવું, અદા ક.; 2 (retribution) વાળવું, લેવું; as, I will r. vengeance હું વેર વાળીશ; 3 to assign (a reason &c.) આપવું, દેવું, કહી બતાવવું; 4 to cause to be કરવું, બનાવવું, યાય તેમ ક., થી થવું-ચઈપડવું; 5 to translate તરજુમો ક., ભાષાંતર ક.; 6 (service) ક., બજાવવું; 7 to clarify by boiling ઉકાળીને સ્વચ્છ-નિર્મળ-સોજાવું ક.; To r. back પાછું આપવું-સ્વાધીન ક.

RENDERING *s.* તરજુમોમ, ભાષાંતરમ.

RENDEZVOUS *s.* [*Fr. render* yourselves] (for troops, ships &c.) જ્યાં એકઠાં થવાનો હુકમ હોય તે ઠેકાણું, એકઠા થવાને

નીમણા યુદ્ધ. *vt.* (troops, ships &c.)

(કાંઈ ચોક્કસ જગ્યાએ) યુદ્ધ થવું-બેગા થવું.

RENEGADE-DO *s.* [*Sp., L.-nego* I deny]

સંઘર્ષ છોડનાર-ત્યાગી, સ્વપક્ષ છોડનાર; 2

રજા વળા ચાકરી છોડી દુશ્મનની તરફ જતો ર-

હેણા તે; 3 a vagabond લુચ્ચું-ફટ માણસ.

RENEW *vt.* To renovate યથાસ્થિત કર., નવું

નવાં સરખું-તાજું કર., ફરી પાંધવું, સમારવું;

2 to re-establish ફરીથી-પુનઃ સ્થાપના કર.;

3 (a treaty, promise &c.) ફરીથી કર.-આ-

પવું-કહેવું; To r. an oath ફરીથી તેજ સમ

ખાવા; 4 to revive પુનઃ-ફરીથી તાજું કર.;

6 to begin again પુનઃ-ફરીથી આરંભ કર.

-શરૂ કર.; 7 (theol.) નવું કર., કોઈ માણસ

ફેર થયે નવા અવતાર આવે તેમ કર., નવું મન

આપવું, ખાર કાઢી નાખીને મનમાં ઈશ્વર ત-

રફ પ્રેમ ઠસાવવો; To r. a bond ખત બદલવું;

To r. one's youth પાછા જીવાન યૌવ જવું;

To r. one's strength નું બળ તાજું થવું.

RENEWABLE *a.* (a lease &c.) નવું યૌવ રોકે

તેવું, નવું કરાય તેવું. [વીકરણ, જીલ્લાદાર *m.*

RENEWAL *s.* The act (See the verb), ન-

RENEWED *a.* નવું થયેલું, નવું; as, with r.

vigour નવા બળથી.

RENNET, RUNNET *s.* [*AS. rennan*

to run] વાછરડાના પેટમાંનું જમી ગયેલું કુધ.

RENOUCE *vt.* [*L. —nuncio* I an-

nounce] (a title, claim &c.) છોડી-મુકી

દેવું, -પરથી હાથ ઉઠાવવો, ના પાડવી-કહેવી;

2 to reject કમૂલ ન કર., ન માનવું, માથે લે-

વાની-માનવાની ના કહેવી-પાડવી; 3 to for-

sake નો ત્યાગ-ઉત્સર્ગ કર.

RENOUNCEMENT, RENUNCIATION *s.*

The act (See *vt.*) [Renew, Renewal].

RENOVATE, RENOVATION *s.* (See

RENOWN *s.* [*Fr. renom, L. re & nomen*

a name] નામન, કીર્તિ, વિખ્યાતિ, જશમ,

નામદારી, પ્રસિદ્ધિ, તારીફ.

REOWNED *a.* નામાંકિત, કીર્તિમાન, પ્રસિદ્ધ,

વખણાયેલું, નામદાર, પંકાયેલું, નામીયું.

RENT *s.* A fissure (See under Rend).

RENT *s.* [*AS., Dut. or Dan. rente*] (a)

(of land) ગણોતન, સાંચ, ધારો, વસુલન,

(b) (of a house &c.) ભાડું, કિરાયું. *vt.*

To let ગણોતે-ભાડે આપવું; 2 to hold

by paying r. for ભાડે-ગણોતે રાખવું-

લેવું, ભાડું-ગણોત-કિરાયું આપી રાખવું-લેવું.

RENTAL-ROLL *s.* ગણોત-કિરાયાની આમદની-

ની યાદ, તેહેસીલની ચોપડી-યાદ. [nounce.

RENUNCIATION *s.* (See under Re-

REPAIR *vt.* [*L. —paro* I prepare] (a

house, a road, a garment &c.) સમારવું,

સમારવવું, દુરસ્ત કર., સુધારવું, -ની મરામત

કરાવવી, ટાપટીપ કર., જીલ્લાદાર કર.; 2 (a

breach &c.) (નારા થયેલા ભાંગને) ફરીથી

પાંધવો, (ફાટ) પૂરવી; 3 (loss, injury,

damage) ભરી આપવું, ભરવું, ભરી દેવું. *s.*

મરામત, સમરામણ, જીલ્લાદાર *m.*; 2 (of

loss &c.) ભરી આપવું-પૂર કર. તે.

REPARABLE *a.* સમરાવી શકાય-ની મરામત

કરાય યોગ્ય; 2 પૂર કરી-ભરી શકાય યોગ્ય.

REPARATION *s.* The act (See the verb

1, 2); 2 amends (for loss or injury)

(See the verb 3), પૂર કરાવું તે, બદલમ,

અવેજમ, ગુકસાન *m.* [આપવું, આવી જવું.

REPAIR *vi.* [*Fr. repaire* to haunt] જવું,

REPARTEE *s.* [*Fr. repartie, L. pars a*

part] હાજર જવાબ, ઝટ અને ચતુરાઈથી

આપેલો ઉત્તર-જવાબ, સમયોચિત ઉત્તર *m.*

REPAST *s.* [*L. —pasco* I feed] ભોજન કર.

તે, ભોજન, જમણ, આહાર *m.*; 2 victuals

ખોરાક *m.*, ખાવાનું, ભક્ષ્ય, ખાન, ખાણું *n.*

REPAY *vt.* [—pay] (money) પાછું આપવું,

ભરી દેવું, ફેડવું, વાળવું, વળત કર.; 2 to re-

quite (a kindness, an injury) નો બદ-

લો-અવેજ વાળવો-લેવો, વાળવું, વાળી આપ-

વું; 3 to compensate નો બદલો મળવું.

REPAYMENT *s.* The act (See the verb);

2 જેમજે આપેલું-પાછું આપેલું-ભરીદેવું.

REPEAL *vt. & s.* [*Fr. re back & appeler*

L. appello I call] (a deed, law, &c.)

રદ-ખાતલ કર., કાઢી નાખવું.

REPEALER *s.* (કાંઈ કાયદો) રદ કરવાને માટે

કાયદો કરનાર-રદ કરવો બેઠક યોગ્ય મત ધ-

રાવનાર-ચીવી તકરાર લેનાર.

REPEAT *vt.* [*L.—peto* I seek] પુનઃ-પી-
જવાર-ફરીથી કહેવું-ક.; 2 to recite મ્હોડે
કરેલું બોલવું-બોલવું, કથન ક.

REPEATED *a.* Done again ફરી ફરીને-ફરી-
થી-પુનઃ કરેલું; To make r. attempts ફ-
રીફરીને યત્ન ક.

REPEATEDLY *ad.* વારંવાર, પુનઃ પુનઃ, ફરી
ફરીને, ધડી ધડી, વારે ધડીએ, ઉપરાઉપરી.

REPETITION *s.* The act (See the verb)
પુનરાવૃત્તિ, પુનરુત્તિ.

REPEL *vt.* [*L.—pello* I drive] પાછું હઠા-
વું-હાંકી કાઢવું, પાછું હઠવાની ફરજ પાડવી, આ-
ગળ વધવા નહીં દેવું; 2 resist successfully
(a) (an encroachment) અટકાવવું, -નો
અટકાવ ક., (b) (an argument) તકરારનો
જવાબ-રદિયો આપવો, હરકત લેવી.

REPELLENT *a.* પાછું હઠાવનાર-હાંકી કાઢનાર,
આગળ વધવા નહીં દેનાર.

REPENT *vi.* [*Fr. repentier, L.—paen-
teo* I cause to repent] પશ્ચાત્તાપ ક., પ-
સ્તાવું, એક પામવો, દલગીર થવું; 2 (theol.)
પાપનો-ને માટે પશ્ચાત્તાપ-પસ્તાવો ક. *vt.*
(follies, vices, words &c.) -ને માટે-નો
પસ્તાવો-પશ્ચાત્તાપ ક.; I shall make him
r. his follies તેની મૂર્ખાઈનો હું તેની પાસે
પસ્તાવો કરાવીશ.

REPENTANCE *s.* પશ્ચાત્તાપમ, પસ્તાવો*m*, અ-
નુતાપ*m*, જીવ બચ્ચાં ક. તે.

REPENTANT *a.* પશ્ચાત્તાપી, દલગીર, ખિન્ન,
અનુતાપી; 2 showing sorrow દલગીરી
સૂચક, પશ્ચાત્તાપમય, અનુતાપ દેખાડનાર-નું.

REPERTORY *s.* [*L.—pario* I bring forth]
જેમાં સધળી વાતો-ચીજો નિયમસર ગોઠવેલી
હોય છે તે, કોઠાર*m*, ભંડાર*m*, વખાર*f*.

REPETITION *s.* (See under Repeat).

REPINE *vi.* (at, against) [— pine]
ખીન્યા ક., ચિડ્યા ક., મનમાં બચ્ચાં ક., રીસે
ભરાવું, ગ્રૂરવું, અસંતોષ માનવો; as, to r. at
the dispensations of Providence ઈશ્વર
જે કીકું હોય તે પર અસંતોષ માનવો; 2 to
murmur બચ્ચડવું, કંકલવું, કંકલાટ ક.

REPINING *a.* (temper) બચ્ચડે-કંકલે એવું.

REPLACE *vt.* જ્યાં-જે જગ્યામાં પેહેલાં હતું
ત્યાં-તે જગ્યામાં પાછું મૂકવું, નાનુંતાં-જાનું
ત્યાં મૂકવું, પૂર્વ સ્થિતિમાં આણવું; 2 to refund
પાછું આપવું, ભરી દેવું, ફેડવું; 3 (by a proper
substitute) (pers., or thing) -ની જ-
ગ્યામાં-ને ઠેકાણે બીજું તેવું મૂકવું-મળવવું, -ની
જગ્યા પુરવી; as, it would be difficult to
r. him તેની જગ્યા પુરવી મુશ્કેલ પડે.

REPLENISH *vt.* [*L.—plenus* full, from
pleo I fill] ભરપૂર ક., ભરવું, -માં ધણું થાય
તેમ ક. *vi.* પેહેલાંની પેઠે પાછું ભરપૂર થવું.

REPLETE *a.* [*L.—pleo*] ભરેલું, ભરપૂર.

REPLETION *s.* ભરેલું-ભરપૂર હોવું તે.

REPLICATION *s.* [See Reply] (See
Rejoinder).

REPLY *vi. & vt.* [*L.—plico* I fold] જ-
વાબ-ઉત્તર દેવો-આપવો-વાળવો; 2 (law)
પ્રતિવાદીએ આપેલા જવાબનો વાદીએ પ્રત્યુ-
ત્તર વાળવો. *s.* જવાબ*m*, ઉત્તર*m*, પ્રત્યુત્તર*m*.

REPORT *vt.* [*L.—porto* I carry] -ને (શોધ
-તપાસ કરવાથી માલમ પડેલી) હકીગત કહેવી
-લખવી, 'રિપોર્ટ' ક., બખર ક.; 2 to give
an account of -નું બ્યાન-વાર્ણન ક., હેવાલ
આપવો; 3 અફવા ઉડાવવી-ચલાવવી; To be
reported અફવા ઉડતી; 4 (officially) અ-
ધિકારની રૂએ હેવાલ આપવો; To be well
reported of -ની સારી-સુકીર્તિ હોવી. *vi.*
ખીનાઓનો હેવાલ આપવો, હકીગત કહી
જવી. *s.* હેવાલ*m*, હકીગત*f*, રપોર્ટ*m*; 2
rumour અફવા*f*, ઉડતી બખર, ગપ*f*; 3 re-
pute(a)(good) આખર*f*, સુકીર્તિ*f*, (b)(evil)
ગેરાખર*f*, અપકીર્તિ*f*; Of good r. સુકીર્તિ-
વંત; 4 sound અવાજ*m*, શબ્દ, (of a gun)
ખાર*m*, અવાજ*m*; 5 a record of judi-
cial opinion ફેસલો*m*, નિવેડો*m*; 6 an offi-
cial statement અધિકારની રૂએ આપેલો
હેવાલ; A loud r. ધડાકો*m*; To spread
a r. ઢંઢેરા પીટવો, અફવા ઉડાવવી.

REPORTER *s.* બખર આપનાર, ખાતમીદાર,
અખબારનવીસ*m*, વાર્તિક*m*, 'રિપોર્ટર'.

REPOSE *vt.* [*L.—pono* I place] મૂકવું, મૂ-

ક્રીને આરામ લેવા, the limbs લાંબા કરીને આરામ લેવા ; 2 (fig.) મૂકવું, રાખવું, કઃ; as, to r. confidence in -નો ભરોસો રાખવો. *mi.* To sleep સુવું, આરામ લેવા, પોઠવું, આડા પડવું, લંબાવું; 2 to rest in confidence વિશ્વાસ-ભરોસા ઉપર રહેવું; 3 (a layer) પડી રહેવું, -ના ઉપર હેવું. *s.* આરામમ, વિશ્વાસિતિ, વિશ્વાસમ; 2 rest of mind સમાધાનન. એનન, શાંતિ. [નિધાનન.

REPOSITORY *s.* વખાર *f.* કોઠારમ, ભંડારમ,

REPREHEND *vt.* [*L.—prehendo* I lay hold of] To chide -ને વઢવું-ખીજવું, -ને ઠપકો દેવા ; 2 to blame (acts) -ને માટે દોષ મૂકવા-ઠપકો દેવા-ખોડ કાઢવી; as, I do not r. the choice એવું પસંદ કરવાને માટે હું દોષ મૂકતો નથી. [પાત્ર, દોષ દેવાભોગ.

REPRHENSIBLE *a.* ઠપકા લાયક-યોગ્ય, દોષ-REPREHENSION *s.* The act (See the verb).

REPRESENT *vt.* [*L.—praesento* I place before] (by resemblance) દર્શાવવું, -ની નિરૂપણી હેવી; 2 to describe વર્ણન ક., વર્ણવવું, નિરૂપણ-ખ્યાન ક.; as, the envious r. them as proud તેઓ મગર છે એવું અદેખાં માણસ તેઓનું વર્ણન કરે છે; 3 to personate -નો સોંગ-વેષ લેવા-ધારણ ક.; 4 to supply the place of -ની તરફથી હેવું, -ને સ્થાને -ની જગ્યાએ ઉભા રહેવું, પ્રતિનિધિ હેવું-થવું; 5 to show (by arguments &c.) દેખાડવું-જણાવવું-બતાવવું, જણ ક.; as, r. to him the danger of his present position તેની હાલની સ્થિતિ કેવી જોખમ ભરેલી છે તેની તેને જણ કરો.

REPRESENTATION *s.* The act (See the verb); 2 an image, picture પ્રતિમા, મૂર્તિ, તસવીર, ચિત્રન, પુતળું, પાવલું; 3 (a map, a globe &c.) દર્શક વસ્તુ; 4 (Theat.) નવું રૂપ ધારણ, સોંગમ, વેશમ; 5 verbal description વર્ણનન, ખ્યાનન; R. against ગિફ્તમ, આજન, તોહોમતન, ફરી-આદ ઉઠાવવી તે.

REPRESENTATIVE *a.* સાંક્રીતિક, દર્શક, દૃષ્ટાંતરૂપ, લાક્ષણિક; 2 (of another) પ્રતિનિધિ

-વકીલ દાખલ. *s.* દર્શક (વસ્તુ), મૂર્તિ, 2 પ્રતિનિધિમ, વકીલમ.

REPRESS *vt.* [*L.—premo* I press](things) દાખવું, દખાવવું, ખેસાડી દેવું, સમાવવું; as, to r. the first risings of discontent અસંતોષ મૂળથી સમાવવા; 2 to restrain (pers.) દાખ-ધાક માં રાખવું, -ઉપર ચંકુરા-અટકાવ રાખવા, -ને બંધનમાં રાખવું.

REPRESSIVE *a.* ખેસાડી દે-સમાવી દે તેવું, દાખમાં-ધાકમાં રાખે તેવું, દાખવું.

REPRIEVE *vt.* [See Reprehend] દેહાંત-રિક્ષા-ફાંસી દેવી થોડીવાર લગણ મુલતવી રાખવી ; 2 to relieve from for a time -માંથી થોડા વખત સુધી છૂટું ક., -થી (કોઈનું કંઈ) થોડીવાર સુધી મટે-દૂર થાય તેમ ક.; as, company may r. a man from his melancholy સોબતથી માણસની ઉદાસી થોડીવાર સુધી મટે. *s.* દેહાંતરિક્ષા મુલતવી રાખવી તે, (See the verb); 2 થોડીવારનો છૂટકો-છૂટકારોમ-આરામમ.

REPRIMAND *vt.* [See Repress] ઠપકો-દોષ દેવા, ધમકાવવું, ખોલ સંભળાવવા-મારવા, શબ્દમાર મારવા, વાગ્દંડ ક. *s.* ઠપકોમ, દોષમ, શબ્દમારમ, વાગ્દંડન.

REPRINT *vt.* ફરીથી છાપવું. *s.* ચોપડીની ખીજ-નવી આવૃત્તિ-છાપણી *f.*

REPRISAL *s.* [See Reprehend] (શત્રુએ જે કાંઈ લીધું હોય તે) નાબદલામાં (શત્રુનું કંઈ) પકડી લાવવું તે, પ્રત્યપહરણન, પ્રત્યપકારમ; 2 પ્રત્યપકાર નિમિત્ત લીધેલું હોય તે, અપહરમ; 2 retaliation -નો અદલો લેવા-વેર વાળવું-લેવું તે, પ્રતિબીડનન.

REPROACH *s.* [*L.—prope* near] Censure mingled with contempt તિરસ્કાર-ઉપહાસ ભરેલા ઠપકો, દૂષણન, નિંદા, અપવાદમ; 2 infamy અદનામી, અપમાનન, અપ્રતિષ્ઠા; 3 object of scorn નિંદાસ્પદ-પાત્રન, નિંદા તે. *vt.* (a) (pers.) -ને ધિક્કારીને-નો તિરસ્કાર કરીને ઠપકો મૂકવા-દોષ દેવા, -ની નિંદા ક., (b) (acts &c.) -ને લીધે-ને માટે તિરસ્કાર કરીને દોષ મૂકવા-ઠપકો દેવા; as, he reproached their shameful flight

તેમ્પા રામ ભરેલી રીતે જાણા તેને કાપી તેણે
તેમ્પાને તિરસ્કાર કરીને ઠપકો દીધો ; 3 (as
conscience) દોષી-દોષવાળું ઠરવું, -થી દો-
ષવાળું-દોષી ઠરવું.

REPOACHFUL *a.* (words &c.) તિરસ્કાર-
સહિત ઠપકાનું, નિંદાભરેલું, નિંદાનું ; 2 in-
famous નિંદ્ય, નિંદવાળો, લજાભણું, બદનામી
ભરેલું, અપકીર્તિનું. નીચ.

REPROBATE *a.* [See Reprove] પરીક્ષા થયે
ઓટું નીકળેલું, નાપસંદ કરેલું, નકારેલું ; 2
abandoned (in sin) પાપમાં ગરક થઈ ગ-
યેલું, પાપ કરવામાં પાછું નહીં જાયે યેલું, વહી
-બેઠેલી ગયેલું. *s.* વહી-બેઠેલી ગયેલું મા-
ણસ. *vt.* ધણું ઓટું માનવું, અતિ નાપસંદ
-અમાન્ય કરું.

REPROBATION *s.* The act (See the verb);
2 leaving in sin પાપમાં મૂકી દેવું તે, વહે-
ટું-અડવું મૂકવું તે; 3 being left in sin વહેટું
-અડવું મૂકેલું હોવું તે.

REPRODUCE *vt.* નવેસર-ફરીથી પેદા-ઉત્પ-
ન્ન કરું, નિપજાવવું. [પુનરુત્પત્તિ, પુનરુત્પન્ન.

REPRODUCTION *s.* The act (See the verb)

REPRODUCTIVE *a.* પુનરુત્પત્તિ-પુનરુત્પન્ન સં-
બંધીના કામમાં આવવું-વપરાવું યેલું, ફળજનક.

REPROVE *vt.* [L.—*probo* I prove] ને
ઠપકો દેવો, નો દોષ કાઢવો, -ગે પર દોષ મૂકવો,
-ની ઓડ કાઢવી ; 2 to chide વઢવું, બોલ-રા-
બ્દમાર મારવો, ધમકાવવું.

REPROOF *s.* મ્હોં ગે પર ઠપકો દેવો તે, બોલમારવા
-સંભળાવવા તે, બોલમ, રાબ્દમારમ, વાગ્દંડમ.

REPTILE *a. s.* [L. *repo*, Gr. *herpō* I
creep](lit.) પેટ ધસડીને ચાલનારું, ધણા નાના
પગે ચાલવું ; 2 (fig.) (pers.) હલકું, અધમ,
પામર, નીચ ; as, the r. race નીચ જાત.

REPUBLIC *s.* [L. *res* an affair & *pub-
licus* belonging to the people] પ્રજા-
સત્તાક રાજ્યન, લોકસત્તાત્મક રાજ્યન, લોકા-
ધિપત્યન ; R. of letters વિદ્યાન મંડળ.

REPUBLICAN *a.* (constitution &c.) પ્રજા-
સત્તાક રાજ્યનું, લોકાધિપત્યનું-સંબંધી ; 2
(sentiments &c.) પ્રજાસત્તાક રાજ્યના ધારા
પ્રમાણેનું, લોકાધિપત્યાનુસારી. *s.* પ્રજાસત્તાક
રાજ્ય પસંદ કરે-પડે તે માણસ.

REPUBLICANISM *s.* (the form) પ્રજાસત્તાક
રાજ્યન ; 2 (preference for) પ્રજાસત્તાક
રાજ્ય પસંદ કરું-પડવું તે.

REPUDIATE *vt.* [L. *repudio* I put
away] -પરથી હાથ ડાકવવો, છોડી દેવું, વિશે
છુટી પડવું. વળવું ; 2 (as a debt) નાકબૂલ
કરું ; આપવાની-ને-કબૂલ કરવાની-ને ના પા-
ડવી ; 3 (wife) છેડો ફાડવો-ફાડી આપવો,
તલાક આપવો, છૂટા છેડા કરું.

REPUDIATION *s.* The act (See the verb).

REPUGNANT *a.* (to) [L.—*pugno* I
fight] પ્રતિકૂળ, સામું, ઉલટું, વિરુદ્ધ, અનનુસરવું.

REPUGNANCE *s.* નાપ્રીયતા, આનાકાની, *f.*
કંટાળો, ત્રાસમ ; 2 contrariety ઉલટા-
વિરુદ્ધ પાછું, વિરોધમ.

REPULSE *s.* [L.—*pello* I drive] સામા અ-
ટકાવ-નડત, પાછું હાલવું તે ; To meet with
a r. પાછું હાલવું પડવું. *vt.* સામા યઈને અ-
ટકાવવું, પાછું-પાછળ હાલવું-કાઢવું. [કર્ષણ.

REPULSION *s.* પ્રતિસારક શક્તિ-ગુણમ, પ્રત્યા-

REPULSIVE *a.* Repelling પ્રતિસારક, પ્રત્યા-
કર્ષક ; 2 cold (manners &c.) ઉમળકા વ-
ગરનું, અપ્રીતિજનક, નિઃસ્નેહ, ગમે નહીં-કં-
ટાળા આવે યેલું.

REPUTE *vt.* [L.—*puto* I reckon] ગણવું,
માનવું, લેખવું, સમજવું. *s.* નામન, કીર્તિ,
આખર, ધનત, હુરમત ; Old r. પુરાતનકા-
ળથી રાખેલો મત ; Good r. સુકીર્તિ, સત્કી-
ર્તિ, સાખ ; Ill r. અપકીર્તિ, દુષકીર્તિ.

REPUTABLE *a.* (pers., character &c.) કંઈ
માનવું-પામણું, ની ગણના હોય યેલું, ગણ-
વાળો ; 2 (things, acts) કંઈ માન-આ-
પરનું-ભરેલું, માન્યુત ગણાય યેલું.

REPUTATION *s.* નામન, આખર, માનન, ધ-
નત, હુરમત.

REQUEST *vt.* [L.—*quæro* I seek] (a)
(things) માગવું, ને માટે અરજ-વિનંતિ-
પ્રાર્થના કરું, (b) (pers.) ને-ની વિનંતી કરું, ને
કહેવું, અરજ કરું. *s.* માગણી, માગવું-કહેવું
તે ; 2 prayer (to a superior or to God)
પ્રાર્થના, અરજ, અરજી, વિનંતિ, અ-
લેખન ; 3 the thing asked for મા-

ગેલી વસ્તુ-ચીજ, ઇશ્તિ; To be in r. માગે-પ્રાપ્ત કરવા ઇચ્છે એવું હોયું, -નો અપ હોવા, -નો ભાર બોલ ગણવા.

REQUIRE *vt.* [See Request] (a) (pers.) -ને ફરમાવવું - જરૂર પાડવી - એલતેમાસ ક., (b) (things) માગવું, સત્તા-હકથી કહેવું-માગવું; 2 to make necessary -ની જરૂરી-આત હોવી, -ની જરૂર પડવી-હોવી; as, the law of God requires strict obedience ઇશ્વરની આજ્ઞા ચોક્કસ રીતે પાળવાની જરૂર છે; 3 to call to account for પુછવું, માગવું; 4 to avenge ગુકસાનનો બદલો લેવા.

REQUIREMENT *s.* Demand સત્તાની-હકની માગણી; 2 ફરમાવેલું હોય તે, જેની જરૂર હોય તે; as, every r. of the law of God ઇશ્વરના કાયદામાં જે બધું ફરમાવેલું હોય તે.

REQUISITE *a.* જરૂરનું, અગત્યનું, આવશ્યક; *s.* જે જરૂરનું-અગત્યનું તે, જરૂરની-અગત્યની ચીજ-વસ્તુ. [રજી.]

REQUISITION *s.* માગણી, દાવો ક. તે; 2 અ-
REQUIRE *vt.* [—quite] (See Repay 2); 2 to do or give in return બદલે ક.-આપવું.

REQUITAL *s.* (In a good sense) બદલો, અવેજ, ખર્ચ, (in a bad sense) વેર વાળવું તે, સામો અપકાર, પ્રતિદંડ, પારિપત્ય, સજા. [a decree] રદ-આતલ-મોકુફ ક.

RESCIND *vt.* [*L.—scindo* I cut] (A law,

RESCRIPT *s.* [*L.—scribo, scriptum* I write] (written in reply) કોઈ કાયદાસર સવાલનો પોપે અથવા આદશાહે આપેલો જવાબ-ઉત્તર; 2 an edict રાજમાર્ગ, રાજનો હુકમ, આજ્ઞાપત્ર.

RESCUE *vt.* [*L. re* away, *eo* out & *quatio* I shake] છોડાવવું, કાઢવું, બચાવવું, -નો બચાવ-છુટકારો-છુટકો ક. *s.* છુટકો, મુક્તિ, બચાવ; 2 (law) (of a thing distrained) કાયદાસર પકડામ્મલી ચીજનો કાયદા વિરુદ્ધ પાછી જોરજુલમથી લઈ લેવી તે; 3 (of a person under arrest) કોઈ પુરૂષનો કેદમાંથી જામરદસ્તીથી છુટકો ક. તે-ને છોડાવવા તે.

RESEARCH *s.* [—search] યાનને માટે શોધ, શોધન, તલાશ, ઝોળ, તપાસ.

RESEMBLE *vt.* [*L.—similis* like]-ના જેવું-સરખું હોવું-થવું-નીકળવું, -ને મળવું આપવું; 2 to compare સરખાવવું, -ની ઉપમા આપવી.

RESEMBLANCE *s.* Likeness સરખા-મળતા પાત્ર, સાદૃશ્ય; 2 something similar ઉપમા, મિસલ, પ્રતિમા, પ્રતિરૂપ.

RESENT *vt.* [*L.—sentio* I feel] ઝૂંઝૂં માનવું, મનમાં માઠું આણવું, -ને માઠું લાગવું.

RESENTFUL *a.* (pers.) ઝિડિયું, તામસી, ગરમ મીજાજ, જલદી ખીજવાઈ જાય એવું.

RESENTMENT *s.* યુસ્તેમ, કોપ, તામસ, રીસ, કોપ.

RESERVE *vt.* [*L.—servo* I keep] રાખી મૂકવું, મેલેલી છાંડવું-રાખવું; 2 to retain રાખવું, પેટમાં-મનમાં રાખવું, બહાર નહીં કાઢવું. *s.* -ને માટે રાખેલો-જેવો મૂકેલો પદાર્થ, -ને સારૂ રાખેલી ચીજ; 2 મનમાં રાખેલું કંઈ જાહેર નહીં કરેલું તે; 3 backwardness લાજ, પડદા, સંકોચ; In r. વપાર-બંડાર માં, રાખેલું-સંધારી મૂકેલું; Reserves રાખી મૂકેલું સૈન્ય-ફોજ, ફાજલ લશ્કર.

RESERVATION *s.* (The act) (See the verb 1, 2); 2 thing withheld દાખી રાખેલી-જેવી મેલેલી વસ્તુ -ચીજ, રાખી મૂકેલી ચીજ; 3 (in law) (in a deed &c.) (લેખ-પત્રમાં) (a) છૂટી-બચી જવાય તેવું કોઈ વાક્ય-બારી, (b) proviso રાતવાળું વાક્ય, રાત; as, the instrument contained this r. “Provided that my son is willing” તે લેખમાં એવી રાત હતી કે “જો મારો છોકરો રાજ હોય તો”; Mental r. મનમાં પાપ રાખીને કહેવું-કબુલાત આપવી; To speak without r. મોકળે મને બોલવું, પેટ જોલીને બોલવું.

RESERVED *a.* ખુલા-મોકળા મનનું નહીં, રામાજ, સંકોચ વૃત્તિનું, મનમાં પડદો રાખવું.

RESERVOIR *s.* હેઠા, તળાવ, કુંડ, ટાંકું.

RESIDE *vi.* [*L.—sedeo* I sit] રહેવું, વાસ ક., વસવું.

RESIDENCE *s.* વસવું-રહેવું તે, વાસ, વસ્તી, નિવાસ; 2 a dwelling મકાન, ઘર, રહેઠાણ, રહેવાની જગ્યા, ઠેકાણું, નિવાસ.

RESIDENCY *s.* (See Residence); 2 (of a resident in India) 'રેસીડન્સ'ને રહેવાની હવેલી, 'રેસીડન્સી'.

RESIDENT *a. s.* રહેવાર, વસવાર, (pers.) વાસી, રહેવાસી; 2 (at a foreign court) પારકા દેશના દરબારમાં સરકાર તરફથી રાજેષા વકીલ, 'રેસિડેન્ટ' *m.*

RESIDENTER *s.* A resident (which see).

RESIDUE *s.* [See Reside] ખાકી, શેષ *n.*, ખાકી રહેલા ભાગ, સિલક; (law) the r. of an estate માલમતામાંથી કરજ વગેરે બાદ કચ્છા પછી રહેલી સિલક-શેષ.

RESIDUARY *a.* ખાકી-શેષ રહેલા નું-સંબંધી, (law) R. legatee કરજ વગેરે બાદ કચ્છા પછી ખાકી રહેલી માલમલિકતનો વારસ.

RESIDUUM *s.* (See Residue).

RESIGN *vt.* [*L.—signum* a mark] (An office, charge) છોડવું, -નું રાજીનામું આપવું, મૂકીદેવું; 2 -નો દાવો છોડવો, -પરથી હાથ ઉઠાવવો, પોતાનું નથી એમ કહેવું; as, they r. all pretensions to skill પોતાની કંઈજ ચતુરાઈ નથી એવું તેઓ કહે છે; 3 (oneself to) -ઊપર રહેવું, -ને તાબે-આધીન થવું; as, to r. oneself to the will of God ઈશ્વરની ઈચ્છા ઊપર રહેવું;—to one's fate જે થાય તે થાઓ એમ કહીને નસીબને આધીન થવું, નસીબ ઊપર ચિઠ્ઠી રાખવી; 4 (one's judgment) પોતાની સમજ છોડીને બીજાનું કહું માનવું. [રાજીનામું *n.*

RESIGNATION *s.* The act (See the verb).

RESIGNED *a.* (to the will of God) ઈશ્વરની મરજીને તાબેદાર, ઈશ્વરેચ્છાધીન.

RESIN *s.* [*L. resina*] રાજી.

RESINOUS *a.* રાજીના ગુણ-ધર્મ નું-વાળું.

RESIST *vt., vi.* [*L.—sisto* I stand] -ની સામે થવું, આડ પડવું, પ્રતિકૂળ હોવું, બાજવું, અટકાવ ક., અટકાવવું.

RESISTANCE *s.* The act (See the verb), અટકાવ *m.*, બાજો *m.*, આડ, પ્રતિબંધ *m.*, ન-ડતર; 2 (to force) ગુણ-ધર્મ વડે બેરની અસર થતી અટકે છે તે, નડતર, આડ, હર-કત; as, the r. of water to the motion of a ship વહાણની ગતિમાં પાણીની નડતર.

RESISTING *a.* અટકાવનારું, બાજનારું, હરકત કરનારું; R. medium (See under Medium)

RESISTLESS *a.* અટકાવ નહીં થઈ શકે તેવું, સા-મે ન રહી શકાય-અટકાવી ન શકાય તેવું.

RESOLVE *vt.* [*L.—solvo* I loose] (*a*) (a substance) મૂળતત્વો ભૂદાં પાડવાં, મૂળ-તત્વશોધન ક., (*b*) (a complex notion) મૂળભાસ વિવેચન-પૃથકરણ ક.; 2 to explain -ની સમજણ પાડવી, -નો ખુલાસો ક., -નો બિંદ જણાવવો; 3 (doubts &c.) શક-સં-દેહ ભાંગવો, ગુંચવણમાંથી છૂટા-માકળા ક., ફડવો ક., ખપર આપવી, બાણ ક.; 4 (of) (ક-શાની) -ને ખાતરી કરી આપવી, -ને ખચીત જણાવવું; To be resolved (of) -ને (-ની) ખાતરી થયેલી હોવી; 5 (itself into) બનવા-નો-બની જવાનો હરાવ ક., સંમતિ આપી થવું-થઈ જવું, બનવું; as, the house resolved itself into a committee of the whole આખી સભાએ એક વિશેષ સભા બની જવાનો હરાવ કીધો; 6 (med.) (a tumour) -થી (ગુમડ-દરદ) ઓગળી-વિધરાઈ જવું-વિધરાવું, ખેસાડી દેવું. *vi.* (in the mind) મન સાથે નક્કી ક., મનસ્સા ક.; 2 (by vote) હરાવ ક., નિયમ બાંધવો; 3 (into) -નું થઈ જવું-થવું-બ-નવું; as, water resolves into vapour પા-ણીની વરાળ થાય છે. *s.* (See Resolution).

RESOLUTE *a.* (pers.) ડગે-ફરે નહીં તેવું, દૃઢ, આગૃહી, ધીરજ-હિમ્મત વાન; 2 (things) દૃઢતા-હિમ્મત બરેલું, દૃઢતાદર્શક; as, a r. bearing દૃઢતાદર્શક ડોળ.

RESOLUTION *s.* The act (See the verb) પૃથકરણ *n.*, વિવેચન *n.*; 2 ખુલાસો *m.*, ફડવો *m.*; 3 (of the mind) મન સાથે નક્કી થવું તે, નિ-શ્ચય *m.*, મનસુખો *m.*, સંકલ્પ *m.*; 4 (in a meet- ing) દરખાસ્ત, મત *n.*; 5 a proposal adopt- ed હરાવ *m.*; as, Government r. સરકારનો હરાવ; 6 firmness સ્થિરતા, દૃઢતા, હિમ્મત.

RESOLVABLE *a.* જેનું મૂળતત્વ શોધન થાય તેવું, મૂળતત્વ વિવેચન-પૃથકરણ કરાય તેવું.

RESONANT *a.* [*L.—sono* I sound] પ્ર-તિશબ્દ-ધ્વનિ કરતું-કરનાર. [શબ્દ થવો તે. RESONANCE *s.* પ્રતિબંધન-શબ્દ, પડવો-પ્રતિ-

RESORT *vi.* [*Fr. ressortir*, prob. from *L. surgo* I rise] (a) (to a person) -નો આશ્રય -આસરો લેવા -પકડવો, (b) (to a thing) -નો ઉપયોગ કરવો, કરવા માડવું, માડવું; કરવું; never r. to such measures અવા સાધનોનો ઉપયોગ કદાપિ ન કરશો; 2 to repair -ની પાસે જવું-આવવું, આવીજવું. *s.* The act (See the verb 1); 2 concourse વારેવારે મળવું-મળકાં થવું તે, મેળાવડો; as, a place of r. વારેવારે મળકાં થવાની જગ્યા; 3 (place of) જ્યાં આવવાની-બેસવાઉઠવાની જગ્યા, મેકકાં; Last r. (a) છુટકાનો છેલ્લો ઉપાય, નિદાનનો-આખરનો ઉપાય-ઈલાજ, (b) છેલ્લી ઈનસાફની કોરટ-દરબાર.

REBOUND *vt., vi.* [See Resonant] To echo માં-માંથી પ્રતિશબ્દ-ધ્વનિ થવો-ઉઠવો -થયાં કરવો-ગાજી ઉઠવું-રહેવું, -નો પાછો અવાજ આવવો; as, the rocks r. the rural lay ખડકોમાં તે ગામડાના ગાજાનો પ્રતિધ્વનિ થયાં કરે છે; the earth rebounded with his praise અંધું જગત તેનાં વખાણથી ગાજી રહ્યું.

RESOURCE *s.* [See Resort] યુક્તિ, તદ્દ્યોગ, ઉપાય, ઈલાજ, આસરો, અવલંબન; 2 (*pl.*) pecuniary means પૈસા-દ્રવ્યબળ, પૂંજી, સંપત્તિ; Having no r. નિર્ણાય; Last r. (See Last Resort a).

RESPECT *vt.* [*L.—specio* I look] To regard ધ્યાનમાં લેવું, -ની દરકાર રાખવી, જોવું, ગણવું; 2 to esteem માન આપવું, સન્માન રાખવું, પૂજ્ય-સંમાન્ય માનવું, -નો સન્કાર કરવો; 3 to relate to -ને લાગવું, -ને લાગુ હોવું-પડવું, -ની સાથે સંબંધ હોવો, ધારણ હોવું; To r. the person પક્ષપાત કરવો, બેદ-બિજબાવ રાખવો. *s.* Regard ધ્યાન, લક્ષ, મન, ચિત્ત; 2 deference માન, સન્માન, આદર સન્કાર, અદર્શ, ઈજ્જત, ધુરવત્; To have r. to -નો અંગિકાર કરવો; 3 consideration કારણ, હેતુ, સખમ, ખામત, વાત, પ્રકરણ; R. of persons બેદ-દ્રષ્ટિભાવ, બિજબાવ; With r. to વિષે, સંબંધી; (*pl.*) ધુજી, સલામ, નમસ્કાર; To pay one's respects સલામ કરવો, દર્શન કરવો, યજ્ઞરો કરવો.

RESPECTABILITY *s.* આદર, ઈજ્જત, યોગ્યતા, ધુરવત, માન, પ્રતિષ્ઠા.

RESPECTABLE *a.* (pers.) આદરદાર, ધુરમ-તવાજુ, સંમાન્ય, પૂજ્ય, માન-આદર ને લાયક -યોગ્ય; 2 moderate ઠીક, સારું, મધ્યમ, આલે તેટલું. [દાર.

RESPECTED *a.* માન પામેલું, પ્રતિષ્ઠિત, આદર.

RESPECTFUL *a.* (pers.) મર્યાદાશીલ, અદ્ય-વાજુ; 2 (things) અદ્ય-મર્યાદા ગું-ભરેલું.

RESPECTFULLY *ad.* અદ્યસર, મર્યાદાથી, માન રાખીને, આદર પૂર્વક-સાથે.

RESPECTING *prep.* વિષે, બાબે, સંબંધી.

RESPECTIVE *a.* પોતપોતાનું, આપઆપણું, જેનું તેનું, સૈસૌનું. [ત પોતાનું.

RESPECTIVELY *ad.* જેનું તેનું, યથાક્રમ, પો-

RESPIRE *vi.* [*L.—spiro* I breathe] શ્વાસ લેવા અને કાઢવો, (See Breathe *vi.*)

RESPIRATION *s.* The act (See the verb).

RESPIRATORY *a.* શ્વાસોચ્છવાસ ગું-સંબંધી; R. organs શ્વાસોચ્છવાસ.

RESPITE *s.* [old *Fr. respit*, See Respect]

ખુદતનો વિસામો - આરામ - છૂટકારો; 2 (law) reprieve દેહાંત શિક્ષા મુલતવી રાખવી તે-ની તહકુમી. *vt.* -ને ખુદતનો વિસામો-છૂટ આપવી, -થી કેટલીક ખુદત મુખી છૂટ મળે તેમ કરવો; 2 દેહાંત શિક્ષા (અજીક) ખુદત લગણુ ખુદતવી રાખવી; 3 (as a jury) કોરટમાં હાજર થવાથી થોડા વખતની છૂટ આપવી.

RESPLENDENT *a.* [*L.—splendeo* I shine] અકચકિત, તેજસ્વી, પ્રકાશમાન.

RESPOND *vi.* [*L.—spondeo* I promise] -નો જવાબ દેવો-વાળવો, -નો ઉત્તર-પ્રત્યુત્તર આપવો; 2 to correspond -ને-ની જોડે મળવું-બેસવું-જમવું આપવું.

RESPONDENT *s.* પ્રતિવાદી.

RESPONSE *s.* જવાબ, પ્રત્યુત્તર; 2 (in worship) ખ્રિસ્તી ભજનમાં ઉપાધ્યાયના ભણા પછી થોડા જે ઉત્તરવાક્ય કહે છે તે, ઉત્તરવાક્ય. [જુઓ.

RESPONSIBILITY *s.* જવાબદારી, જામન,

RESPONSIBLE *a.* જવાબદાર, જુઓદાર; 2 able to meet liability માથે લીધું હોય તે અદા કરી-વાળી રીકે અપું.

RESPONSIVE *a.* જવાબ-ઉત્તર દેનાર-વાળનાર; 2 મળતું આવતું, બંદખેસતું આવે તેવું, યોગ્ય.

REST *s.* [*AS., Ger. rast*] (from labour &c.) વિસામિમ, નિરાંતિ, વિશ્રાંતિ, વિરામમ; 2 quiet આરામન, શાંતિ, સમાધાનન, ચેનન, સુખચેનન; 3 sleep ઊંઘ, નિદ્રાવસ્થા; 4 death દેહાવસાનન, અવસાનન, મોતન; 5 place of quiet વિસામાની જગા, વિશ્રાંતિ-સ્થાનન; 6 (*a*) (for a burden) વિસામિમ, (for a lance, whip &c.) લાગમ, ઘોડેમ; 7 (poet.) a short pause યતિ, વિરામસ્થળન, અવસાનન; (in phil.) At *r.* સ્થિર, સ્તબ્ધ; To feel at *r.* સુખ થવું, ચેન પડવું. *vi.* To cease from (*a*) (motion) અટકવું, યોભવું, સ્થિરથવું, (*b*) (labour) પરવારવું, આરામ-વિસામિ લેવો, બંધ ક.-રાખવું, યાક ખાવો; 2 to be quiet સ્વસ્થ-સુખી-સ્થિર-શાંત હોવું-થવું; 3 to be at peace-માં સમાધાન-ચેન-શાંતિ હોવી-થવી; 4 to repose આરામ ક., સૂવું; 5 to die or be dead મરણ પામવું, મરણાવસ્થામાં હોવું; 6 (against) to lean અઢેલવું, અડીંગવું, પર આધાર રાખવો, -નો આધાર હોવો; 7 to stand on રહેવું, -થી ટેકો મળવો, -ઉપર ટકાવ હોવો; 8 to be satisfied -થી સંતુષ્ટ થવું, સંતોષ માનવો -થી રાજી થવું; 9 to rely on વિશ્વાસ રાખવો, -નો બરોસો ક., -ના બરોસા-વિશ્વાસ ઉપર રહેવું; To *r.* with -ના હાથમાં હોવું, -ના ઉપર આધાર રાખવો; *as*, it rests with him to decide નિશ્ચય કરવા એના હાથમાં છે. *vt.* (physically) ચૂકવું, -ને ટેકો દેવો-આપવો, -ને અડીંગાવવું, ટેકાવવું; 2 (morally) આધાર રાખવો; *we r.* our cause on the truth of Scripture સમ્પ્રદાય ઉપર અમે અમારા પક્ષનો આધાર રાખીએ છીએ.

RESTLESS *a.* ખેચેન, અસ્વસ્થ, વ્યગ્ર; 2 (night &c.) ખેચેનીમાં કાઢેલું, તાલાવેલીનું, ટળવળાટ-ખેચેનીવાનું, ઊંધ વગરનું, નિદ્રા-હીન; *as*, the patient passed a *r.* night દરદીએ ખેચેનીમાં રાત કાઢી; 3 not satisfied to be at rest (*a*) (pers.)

મંચળ, ધાલમેલિયું, ગરબડિયું; *as*, a *r.* prince ધાલમેલિયો રાજા, (*b*) (ambition &c.) શાંત-વૃદ્ધ નહીં થતું.

REST [*L.—sto* I stand] The remainder બાકી, શેષન, બાકીની-રહેલી ચીજ; 2 others બીજાઓ, ઇત્યાદિ, વિગેરે, *as*, Plato and the *r.* પ્લેટો ઇત્યાદિ.

RESTAURANT *s.* [See Restore] જે ધરમાં જમવાનું તૈયાર મેળે છે તે ધરન, વીસી *f.*

RESTITUTION *s.* [*L.—statuo* I put] પાછું આપવું તે; 2 indemnification તોટો-ગુકસાન ભરી આપવું તે; *R.* of all things જગતનું પુનઃ સ્થાપન.

RESTIVE *a.* [*L.—sto* I stand] (*a* horse) અડિયલ, હાલ ધન આગળ ન ચાલે એવું, હાડીવું; 2 દાખ-અંકુશનું અધીરું.

RESTORE *vt.* [*Fr. restaurer, L.—sto* I stand] (what has been lost &c.) પાછું આપવું; 2 to replace -માં-એ ફરીથી ચૂકવું, -ને ફરીથી આપવું-અપાવવું; 3 (virtue &c.) પાછું લાવવું, પુનઃ સ્થાપન ક.; To be restored પાછું થવું; 4 (from a state of ruin) પૂર્વસ્થિતિમાં પાછું આણવું, નાશમાંથી ઉઘારીને અસલ હાલતમાં લાવવું; 5 (from disease) -નો રોગમાંથી છુટકો-મુક્તિ ક., સાજું -સાંઈ-તનફરસ્ત -આરોગ્ય ક.; 6 to give in place of બદલે-બદલામાં-અવેજમાં આપવું; 7 to repair સમારવું, મરામત કરાવવી, ફરીથી બાંધવું; 8 (to life) ફરીથી જીવ આપવો-આણવો-જીવવું ક.

RESTORATION *s.* The act (See the verb 1, 2, 5); 2 પુનઃસ્થાપનન, ફરીથી-પાછું થવું તે, ફરીથી સ્થાપન ક.તે; 3 recovery સાબ-સારા થવું તે, ફેરમ, આરામમ, રોગચાળી છુટકો-મુક્તિ; 4 (from ruin) મુક્તિ, ઉદ્ધારમ.

RESTORATIVE *a.* પૂર્વસ્થિતિમાં આણનારું, પુ-ષ્ટિકારક, તેજદાયક. *s.* તેજવર્ધક-પુષ્ટિકારક ઔષધ-ઓસડન.

RESTRAIN *vt.* [*L.—stringo* I bind tightly] દાખમાં રાખવું, અટકાવવું, ખાળવું, રોકવું, -નો અટકાવ ક., ધાકમાં રાખવું; 2 to

abridge -નું છીનવી-લઈ લેવું; as, to r. one of his liberty કોઈની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવી; 3 to limit હદ બાંધી આપવી, હદ બાંધવી-ક.; To r. prayer પ્રાર્થના ન ક.

RESTRAINT *s.* અટકાવવું-રોકવું-ખાળવું તે, અટકાવ, ખાળમ; 2 (on liberty) સ્વતંત્રતા-છૂટને છીનવી-લઈ લેવી તે; 3 a prohibition બંધન, દાખમ, અંકોસમ, અટકાવમ, મનાઈ, રોકવું તે; 4 limitation બંધન, મર્યાદા, હદ; Self r. આત્મસંયમ, મન મારવું તે; To feel under r. -ને સંકોચ હોવા.

RESTRICT *vt.* [See Restrain] (words &c.) -ની મર્યાદા ક., -નું ધોરણ બાંધવું-રાખવું; To r. a patient to a certain diet રોગીની પાસે કરી પળાવવી.

RESTRICTION *s.* પ્રતિબંધ, હદ, બંધાઈ, (in food, drink &c.) પરંબલ, કસ્ટ; 2 restraint દાખમ, દખાણ, અટકાવ; as, restrictions on trade વેપાર ઉપર અટકાવ.

RESTRICTIVE *a.* દાખ-અટકાવ કરે એવું.

RESULT *vi.* [*L.—salio* I leap](a)(from) -થી નીકળવું-નિપજવું, -થી-નું ફળ થવું, હોવું, થવું, ઉત્પન્ન થવું, (b) (in) -નું પરિણામ-શેવટ આવવું-થવું *s.* પરિણામ, ફળ, શેવટ, સિદ્ધાંત.

RESULTANTS *s.* (mech.) નેપજન-વેગ જે અથવા વધારે શક્તિની અસર અચળ છે તે. *a.* જે અથવા વધારે બળ સાથે મળવાથી ઉત્પન્ન થનાર.

RESUME *vt.* [*L.—sumo* I take] (a thing) પાછું લેવું; To r. one's seat પાછું-ફરીથી બેસવું; 2 (a work) પુનઃ-ફરીથી કરવા-ચલાવવા માડવું; as, he resumed his discourse તેણે ફરીથી પોતાનું બાવણ કરવા માડ્યું.

RESUMABLE *a.* પાછું લેવાય-લઈ લેવાય એવું, પાછું લેવા બેગ-લાયક.

RESUMPTION *s.* The act (See the verb).

RESUME *s.* [*Fr.*] ટુંકામાં સાર કહી જવા તે, ઉપસંહાર, સારાંશ, સંક્ષેપ, સાર.

RESURRECTION *s.* [*L.—surgo* I rise] મુએલાનું ઉઠવું-જીવતા થવું તે, (મૃત) પુનરુત્થાન, યામત.

RESUSCITATE *vt.* [*L.—suscito—sub*

from beneath & *cito* I cause to move quickly] ફરીથી -પુનઃ જીવવું-સજીવન ક., તાજું ક., -માં જીવ ધાલવો.

RESUSCITATION *s.* The act (See the verb); 2 the state ફરી સજીવન-તાજી થવું તે

RETAIL *vt.* [*Fr.—tailer* to cut] છૂટક-કિરકોલ-પરચુરણ-થોડું થોડું કરીને વેચવું; To r. scandal આડીચુગલી આવી, ગપ ઉડાવવી. *s.* કિરકોલ-પરચુરણ વેચવું તે, પરચુરણ વેચાણ; By r. કિરકોલ, પરચુરણ.

RETAILER, RETAIL-DEALER *s.* પરચુરણ વેચનાર, છૂટક છૂટક-થોડુંથોડું કરીને વેચનાર.

RETAIN *vt.* [*L.—teneo* I hold] To hold રાખવું, ધરવું, કને -પાસે રાખવું, -માં રહેવું, જ્યા નહીં દેવું; as, the memory retains ideas વિચારો યાદદાસ્તમાં રહે છે; 2 to keep in pay નાણું-પગાર-મુસારો આપી આકરી-માં-કામમાં રાખવું; 3 (a counsellor, &c.) (ફીઆપી) ક.-કામે લગાડવું-કામમાં રોકવું.

RETAINER *s.* An attendant ચાકરીમાં રાખેલું માણસ, હજીરીએમ, ખિજમતદાર, ચાકર, સેવક; 2 an adherent આશ્રિત, અનુબંધી, અનુગામી; 3 વકીલની ફી; Body of retainers પરીવાર, સેવક વર્ગ-મંડળ.

RETENTION *s.* The act (See the verb Retain); 2 (of a natural discharge) (ઝાડો, પીશાબ વગેરે) બંધ થઈ જવું તે, અવરોધ.

RETENTIVE *a.* (memory, faculty) ધારક, રાખે એવું, બૂલે નહીં એવું, -માં રહે એવું, ધારણ શક્તિ વિરિષ્ટ, દૃઢ.

RETALIATE *vt., vi.* [*L.—talio* of such a kind] જેવું માફ કીકું હોય તેવું પાછું ક., -નું વેર-બદલો વાળવો-લેવો; as, to r. injuries અપકારનો બદલો લાળવો; to r. upon an enemy દુશ્મને માફ કીકું તેવું તેને ક.

RETALIATION *s.* The act (See the verb); In r. -ને બદલો, -ના બદલામાં.

RETARD *vt.* [*L.—tardo* I make slow—*tardus* slow] -નો વેગ ઓછો-કમી ક., અટકાવવું, -નો અટકાવ ક., ધીમું ક.; 2 to delay વિલંબ ક., (કસાથી) -ને વાર લાગવી-માફ થવું, -થી ઓળંગી પડવો, ઓળંગી પાડવો

-પડે તેમ ક.; as, this retarded the rupture between them આથી તેઓની વચે અણખનાવ થવામાં યોગ્ય પડ્યો.

RETARDATION s. The act (See the verb).

RETCH vi. [A.S. *hræcan* to hawk] આકારી આવવી, ઉલાળા ખાવા-આવવા, આકવાનું ક.-થવું. [der Retain].

RETENTION, RETENTIVE (See unRETICENT a. [L.—*taceo* I am silent]

ચુપ, ચુપકીવાળું. [ચુપકીf.

RETICENCE-CY s. ચુપકીથી-છૂપરાખવું તે,

RETICULATED a. [L. *rete* a net] જાળીદાર કામ જેવું, જાળીદાર, જાળી નું-વાળું; (archi.) R. work ચોરસ પથરના ખુણાઓ સાથે-જોડાવેડ રાખીને ચણેલું કામ. [મન.

RETICULATION s. Net-work જાળીદાર કા-

RETINA s. આંખનો ચિત્ર પડદો.

RETINUEs. [See Retain] સવારીમાં સાથે હોનાર માણસ ઈ., ઈતમામન, સવારીf, રસાણમ.

RETIRE vi. [Fr. *retirer*, L. *traho* I draw]

(a) (from action or danger) જવું, પાછુંજવું, હટવું, (b) to recede (as the shore) પાછું હટવું જવું; To r. into privacy સંસાર છોડવો-ત્યાગ ક., અંકિત વાસ ક.; 2 (into private life) સરકારી દામ મુકી ખેસવું, ઘેર ખેસવું; 3 (a company, a meeting) નું વિસર્જન થવું, ખરખાસ્ત થવું, છૂટા પડવું.

RETIRED a. સંસાર ત્યાગ કરી બેઠેલું, ઘણા સંસાર બંધાવે ન રાખે એવું, ઘરમાં ને ઘરમાં ખેસી રહે એવું, અંકિત રહેલું-કરેલું હોય એવું, ઘણી આવજા નહીં હોય એવું; 2 (સરકારી કામ મુકી) ઘેર બેઠેલું; 3 (place) અંકિત.

RETIREMENT s. The act (See the verb); 2 private abode અંકિત સ્થળન-રહેઠાણન, -વાસની જગા 3 private way of life અંકિત વાસમ, અંકિતવાસમાં રહેવું તે.

RETIRING a. Reserved (pers. &c.) લજ્જાપુત્ર, મર્યાદાવાળું, અદખવાળું, સંકોચાતુ ફરનારું.

RETORT vt. [L.—*torqueo* I twist] (a charge, accusation &c.) ને બદલે પાછું બાળવું, પાછું વાળવું, ઉલટાવીને પાછું કહેવું-દલીલ વગેરે આપવી; A retorted line પાછી વાળેલી

લીટી. vi. (upon)(a)(with a like charge &c.) ઉલટાવીને-ઉલટું -વિરુદ્ધ-સામું બોલવું-કહેવું, (b) (with a severe reply) કરડો-સખ જવાબ દેવો-આપવો. s. ઉલટાવીને કહેલા બોલ, ઉલટો સામો આપેલો જવાબ, પ્રત્યુત્તરમ; 2 (chem.) (ગાળવાના કામનું) વાંકી નળીવાળો યંત્ર-વાસણ, વક્રયંત્રમ.

RETRACE vt. [Fr., L.—*traho* I draw] તે ને તે રસ્તે પાછું જવું-આવવું; To r. one's steps પાછળ પગલાં બરવાં, પાછાં ફરવું; To r. one's proceedings કામો-કૃત્ય ફેરવવાં.

RETRACT vt., vi. [L.—*traho* I draw] (a statement, charge &c.) (બોલેલો) બોલ પાછો લેવો (See Recall).

RETREAT vi. [See Retract] (from) પાછું હટવું-જવું, અપસરણ ક.; 2 (into seclusion) અંકિતવાસમાં જવું-આશ્રય ધરવો, અંકિતવાસ ક.; 3 (into, or for safety) -માં હસીને જવું. s. પછાડી જવું-હટવું તે; 2 retirement અંકિતવાસન, અંકિત જગ્યામાં વાસ ક. તે; 3 a place of retirement અંકિત સ્થાનન-જગ્યા-ઠેકાણુંn-આશ્રમમ; 4 a place of security આસરૈm; 5 (mil.) રાત્રી આગળથી પાછાં હટવું તે, અપસરણn; To beat a r. પોખારા ગણવા.

RETRENCH vt., vi. [—trench] કાપવું, છાંટવું; 2 (expenses &c.) આછું-કમી ક., ટુકું ક., ઘટાડવું, થોડો ખરચ કરીને યુજરાન ક.

RETRENCHMENT s. The act (See verb).

RETRIBUTION s. [L.—*tribuo* I give; બદલોm, ફજાન, અવેજમ, પ્રતિફજાન-ફિયાફ; (in the future state) પરલોકમાં મળનાર કર્મફજાન-ફજા. [કામ પ્રમાણે ફજા મેળવેવું.

RETRIBUTIVE a. Repaying પ્રતિફજાદાયક,

RETRIEVE vt. [Fr. *re* again & *trouver* to find] (a)(ones credit, character &c.) પાછું મેળવવું-સંપાદન ક., (b) (fortune) ની ચઢતી ફરીથી થાય તેમ ક.

RETRIEVER s. મારેલા શિકાર વિગેરે ઝેરવણ પડેલી ચીજ શોધીને લાવે એવો કુતરો.

RETROGRADE a. [L. *retro* backward, *gradior* I go] (movement &c.) પાછું-

ઉલટું જવું હોય તેવું, ઉલટું; 2 (planet) દિવ્યજગત
પૂર્વથી પશ્ચિમ તરફ જવું, વક્રગતિ; 3 (fig.) ઉત-
રતી-પડતી હાલતનું થવું-માં આવવું, અપકર્ષનું.
vi. પાછું-પછાડી હટવું-જવું, પાછેપગથી જવું.

RETROGRESSION *s.* The act (See the
verb), પ્રતિગમન, વક્રગતિ *f.*

RETROGRESSIVE *a.* (See Retrograde *a.*)

RETROSPECT *s.* [*L.—specio* I look]

ગતાવલોકન, ગયા-ગુજર્યા વખત-ખનાવનો
વિચાર; *as*, the *r.* of a life well spent
સારા કામમાં ગુજરેલી જીવનની ગતાવલોકન.

RETROSPECTIVE *a.* (view &c.) ગતાવલો-

કનનું, ગતસંબંધી, ગતાવલોકી; 2 (effect, &c.)
થયા પહેલાંના વખતની સાથે સંબંધ રાખે એવું-
રાખનાર-ને લાગુ પડે એવું, ગતકાલાપેક્ષક; *as*,
a penal statute can have no *r.* effect
દંડ સંબંધી કાયદો તે થયા પહેલાંના વખતને
ખિલફ લાગુ પડી શકતો નથી.

RETURN *vi.* [*—turn*] (to the same

place or state) પાછા-ફરીને આવવું-જવું

-થવું; 2 (poet.) to answer ઉત્તર-જવાબ

દેવો-આપવો. *vt.* પાછું આપવું-આણી આ-

પવું-મોકલવું-મોકલી દેવું-હવાલે ક.-લાવવું-લ-

ઈજવું; 2 to repay (money) પાછું-મજરે

આપવું-આપી દેવું, વાળવું; 3 (an answer)

આપવું, વાળવું, દેવું; 4 (iniquity &c.)-નો

બદલો વાળવો; 5 (the number or quantity

of) -ની ખપર આપવી, -નીયાદી-પત્રક કરીને

મોકલવી; *as*, to *r.* the number of men

fit for duty ફેટલા માણસ કામ કરવા લાયક

છે તેની ખપર આપવી. *s.* The act of

coming or going back (See the *vi.* 1);

as, we await their *r.* અમે તેઓના પાછા

આવવાની વાટ જોઈએ છીએ; 2 the act of

giving &c. (See the *vt.* 1, 2, 3); 3 pe-

riodical renewal ચોક્કસ-કારણે વખતે-ફ-

રીથી બનવું-થવું-આવવું તે; The *r.* of the

seasons ઋતુઓનું ફરી ફરીને બેસ્યાં ક.; 4

profit નફો, પેદારા, હાંસલ, લાભ,

ફાવદો, પ્રાપ્તિ, મળતર; 5 requital બદ-

લો, અવેજ; 6 a report or account

હકીગતનામું, 'રીટર્ન', પત્રક.

RETURNABLE *a.* (law) કાયદા પ્રમાણે પાછું
મોકલવું-આપવું-આપીદેવું જોઈએ તેવું.

REUNITE *vt.* [*—unite*] (after separation)

ફરીથી જોડવું-મળવી દેવું; 2 (after variance)

વચ્ચે સમાધાન-ખનાવ ફરી થાય તેમ ક., પાછાં

મળે તેમ ક., -ની વચ્ચે સલાહ કરાવવી. *vi.*

ફરીથી જોડાવું-મળી-ચોટોટીજવું.

REUNION *s.* ફરીથી મળવું-મિલાપ થવા તે, પુ-

નર્ચાગમ, પુનઃસંધાન; 2 (of familiar

friends) મિત્રોની મંડળી-સભા, બેઠક, મિત્ર

મંડળ-સમાગમ.

REVEAL *vt.* [*L.—velo* I veil—*velum* a

veil] ઉઘાડું ક., પડદા ખોલવો; 2 to dis-

close પ્રગટ-પ્રસિદ્ધ ક., કહેવું, જણાવવું; *as*,

God has revealed his will to men

ઈશ્વરે પોતાની મરજી માણસને પ્રગટ કરી છે.

REVEALED *a.* ઈશ્વરોક્ત; *as*, the *r.* will

(of God) ઈશ્વરોક્તશાસ્ત્ર. [ફિહનાર.

REVEALER *s.* પ્રગટ-પ્રસિદ્ધ-જાહેર કરનાર —

REVELATION *s.* The act (See the verb

1, 2); 2 ઈશ્વરે પ્રગટ કરેલું સત્ય, ઈશ્વરોક્ત

શાસ્ત્ર; Ther.=the Apocalypse પ્રકટીકરણ.

REVEILLE *s.* [*Fr. reveiller* to awake]

સિપાઈઓને જગાડવાને સવારમાં જે પડખ

-રણસિંગડા નો અવાજ કરવામાં આવે છે તે.

REVEL *vi.* [*old Fr. reveler*, See Rebel]

ખાઈપીને મસ્તી ક. *s.* ખાઈપીને કરેલી મસ્તી,

મદપાન અને શોરબકાર સાથે કરેલી મિજબાની.

REVELRY *s.* મદપાન અને રંગરાગવાળી જી-

આફત ક. તે.

REVENGE *vt.* [*old Fr. revenger*, *L. re &*

vindico I claim] -ને માટે વેર લેવું-વાળવું,

-નો બદલો વાળવો, દાવ વાળવો-લેવો. *s.* વેર,

બદલો, ખારમ, દ્વેષમ, અદાવત, કીનોમ.

REVENGEFUL *a.* (a) (pers.) ખારીલું, અ-

દાવતખોર, ખુનસી, કીના-હસદ ખોર, (b)

(things) અદાવત-ખુનસ-કીના નું.

REVENUE *s.* [*Fr. revenu*, *L.—venio* I

come] વાર્ષિક ઉપજ-આવક-પેદાસ-આ-

વપત; 2 (of the state) જમાવસુલ, વ-

સુલ, મહેસુલ; 3 return ફળ, પ્રતિ-

ફળ; *as*, a rich *r.* of praise વખાણપ

પુષ્કળ ફળ; Arrears of r. ગુદસ્તખાખી; Col-
lection of r. કુમાવિસીફ, તેહેસીલ f; Col-
lector of r. direct from the ryot તેહેસીલ
દાર m, તળાટી m; Collector of the r. of a
Táluka કુમાવિસદાર m, મામલતદાર m, તેહે-
સીલદાર; Extra r. એરીજ જમાફ; Fixed
and regular r. એન જમા-વસુલ n; Remis-
sion of r. છુટફ; R. police સિરઅંદીફ; R.
survey પાહાણી ફરવું તે, જમીનની ચોકસી ક. તે.
REVERBERATE *vt., vi.* [*L.—verbero* I
beat] To echo -માં પાછો અવાજ -પ્રતિ-
ધ્વની-રાખ્દ થવો-ઉઠવો-પડવો, પડસાદ ઊઠવો;
2 to resound ગાજવું, ગાજ-ધ્રુમી રહેવું.
REVERBERATIONS The act (See the verb).
REVERE *vt.* [*Fr. révéler, L.—vereor* I
feel awe] માન આપવું-રાખવું. અદબ-મ-
ર્યાદા રાખવી, વડીલ દાખલ ગણવું-પૂજવું, ની
મુરવત-હુરમત રાખવી, -ને નમવું, પૂજ્ય ગણવું.
REVERENCE *s.* માન n, અદબાફ, ભાવ m, અ-
ર્ચાફ, સત્કાર m; 2 an act of respect નમ-
સ્કાર m, સલામત, પ્રણામ m, અભિવાદન n.
REVEREND *s.* પૂજ્ય, માન્ય, માન આપવા જોગ;
A r. gentleman પૂજ્ય પુરૂષ, પાદરીસાહેબ.
REVERENT *a.* (acts, words &c.) આ-
દરપૂજા, માનભરેલું, સત્કારજનું; 2 (pers.) મ-
ર્યાદા-આદર શીલ, તાબેદાર.
REVERENTIAL *a.* (See Reverent).
REVERIE *s.* [*Fr. from rêver* to dream,
See Rave] વ્યવસ્થા રહિત-અતિ મનસ્વી ક-
લ્પનાઓ; 2 વિચારમાં તલ્લીન-નિમગ્ન થવું તે.
REVERSE *vt.* [*L.—verto* I turn] ઊંધું
વાળવું, ઉલટાવવું, ઊપરની આજુ નીચે લા-
વવી-આણવી; 2 (the positions of) ઉ-
લટાવી-અદલાબદલી કરીને મૂકવું-કહેવું; as,
to r. the distinctions of good and
evil સારા ને માઠામાં જો બદલે છે તે ઉલટાવીને
સારાને માડું અને માઠાને સારું કહેવું; 3 to
turn back પાછું ફેરવવું; 4 (a scene &c.)
ઉલટું કરી બતાવવું, -થી ઉલટું થવું, બદલવું, ઉ-
લટાવવું; 5 (law) (a decision &c.) ફેરવ-
વું, રદ ક. *a.* ઉલટું, વિપરિત; as, in the r.
order ઉલટું ક્રમે. *s.* Change (in a good

sense) ફેર m, ફેરફાર m, ફરક m; 2 misfor-
tune દુર્દશા-અવધશા-ઉતરતી દશા થવી તે;
3 a contrary, an opposite ઉલટો-પ્રતિ-
સામી પક્ષ, ઉલટું તે; as, men's acts are
often the very r. of what God has
enjoined ધણીવેળા માણસનાં કર્મો ધર્મ્યરની
આજ્ઞાથી તદન ઉલટાં હોયછે; 4 the back
side પાછળની-અવળી-જાંધી આજુ; The r.
of a coin સિકાની જે આજુ ઊપર ડોકાની
છાપ નથી હેતી તે આજુ. [-રદ ક. તે.
REVERSAL *s.* (of a judgment &c.) ફેરવવું
REVERSIBLE *a.* ઉલટાવી શકાય યિવું.
REVERSION *s.* (law) પેહેલાં આપનારની પા-
સે કિંવા તેના વારસ પાસે મિલકતું પાછું જવું તે;
2 the right to future possession હાલ
ભોગવટો કરનારના મરણ પછી મળવાનો હક,
ઉત્તરાધિકાર m.
REVERSIONARY *a.* (interest, right &c.)
હવે પછી ભોગવવાનું-ભોગવટો કરવાનું, ઉત્તર
ભોગ્ય, અન્ય ભોગોત્તર પ્રાપ્ય.
REVERT *vi.* પાછું જવું-ફરવું; 2 (law) (as
an estate) માલિકની પાસે પાછું જવું, -ને પાછું
પ્રાપ્ત થવું-મળવું.
REVIEW *vt.* [—view] પાછળ જોવું, અન્યવ-
લોકન ક.; 2 (a MS.) ફરીથી જોઈ જવું-વિ-
ચાર કરવો-તપાસવું; 3 (a book, writing
&c.) ની તપાસ ચોકસી ક., ના ગુણદોષ
કાઢવા, ગુણદોષનું વિવેચન ક.; 4 (troops)
લશ્કરની તપાસ-ચોકસી ક., ની તપાસ ક.
s. ફરી તપાસવું તે, પુનરવલોકન n; 2 revi-
sion બીજીવારની તપાસ-ચોકસી f; 3 (mil.)
તપાસણી-ચોકસી f, રવી f; 4 (of a book &c.)
ની ટીકા સાથે આરીક તપાસ, ગુણદોષ વિવે-
ચન n; 5 a periodical ગુણદોષ વિવે ચક-
નું વિવેચન કરનાર ચોપાનિયું n, 'રિવ્યુ' m.
REVIEWER *s.* ગ્રંથ-પુસ્તકના ગુણદોષ કાઢનાર,
ગુણદોષ વિવેચક પુરૂષ.
REVILE *vt.* [*L.—vilis* vile] ની નિંદા-બદ-
ગોષ ક. ની નિંદાનું ભાષણ ક. નું બૂઝું બોલવું.
REVILER *s.* (See the verb) નિંદક, નિંદાચોર
REVISE *vt.* [*L.—viso* I look at atten-
tively] તપાસીને બલ-દોષ વિનાનું-થુક ક.,

શોધવું; 2 to re-examine ફરીથી જોઈ જવું
-તપાસવું-તપાસ ક. -ચોક્કસી ક.

REVISAL, REVISION s. તપાસણી, શોધનન,
તપાસ, જૂલ-દોષકાઠનાં ખાસક-થુકક-તે. થુકિ.
REVIVE *vi.* [*L.—vivo* I live] (from
death or apparent death) ફરીથી જીવવું
-સજીવન થવું, -માં પાછો જીવ આવવો; 2
(after depression) (pers.) -ને ફરીથી ઉ-
ત્તેજન મળવું -હિમ્મત આવવી; 3 (from a
state of neglect, depression &c.) (learn-
ing, trade &c.) -ની ચઢતી થવી, સારી હા-
લતમાં આવવું, -ની વૃદ્ધિ થવી, પ્રકારા પામવું,
-નો ફરીથી ફેલાવો થવો. *vt.* ફરીથી જીવ
આણવો, ફરીથી સચેતન-સજીવન-જીવવું ક.;
2 to rouse (the spirits, courage) -ને
ઉત્તેજન-હિમ્મત-ધીરજ-ભરોસો આપવો; 3
(a scheme, project) ફરીથી-નવેસરથી રાજ
ક. -ચલાવવું, તાજું ક.; 4 to recall યાદ ક.-
લાવવું, ફામ ક.; 5 to recover (from ne-
glect, depression) -ની (કરાઈ) ચઢતી-
વૃદ્ધિ થવી, -નો ફેલાવો થાય તેમ ક., -નો પાછો
પ્રચાર કરાવવો.

REVIVAL s. (from death or apparent
death) સજીવન-પુનર્જીવન-ફરીથી જીવવું ક.
તે; 2 (from depression &c.) (a) (of
spirits) સુસ્ત-જડ સ્થિતિમાંથી સારી સ્થિ-
તિમાં લાવવું તે, તાજું થવું-ક. તે, (b) (of
trade) પાછું-તાજું થવું તે, ફરીથી સારી હાલ-
તમાં આવવું તે, (c) (of learning) -ની વૃદ્ધિ
-ચઢતી થવી તે, -નો ફરીથી ફેલાવો થવો તે;
R. of religion ધણા માણસે ધર્મ સંબંધી આ-
તુર ચર્ચણું તે, ધર્મ સજીવન.

REVOKE *vt.* [*L.—voco* I call] રદ-ખાત-
લ ક., તોડવું, ભંગ ક., ફેરવવું.

REVOCABLE a. રદ થઈ શકે-કરી શકાય તેવું,
ફેરવાય-ફેરવી શકાય તેવું.

REVOCATION s. Repeal (of an edict &c.)
રદ-ખાતલ ક.-હોવું તે, ફેરવવું તે, તોડવું તે.

REVOLT *vi.* [*L.—volvo* I roll] ફરીજવું,
સામે ઉઠવું-ઉલટવું; 2 to renounce alle-
giance પ્રજા ધર્મ છોડી દેવો, ફિટર-ખંડ-દંગો
ક., ખલેવો ઉઠાવેલો-ક.; To r. from God

ધર્મરથી વિમુખ થવું-ની સેવાથી બ્રજ થવું. *vt.*
To shock -થી કંટાળો થવો-આવવો, -થી કં-
ટાળવું, -ને કમકમાટ ઉપજાવવો; as, their
conduct revolts me તેમનાની ચાલથી મને
કંટાળો આવે છે. s. પ્રજાધર્મત્યાગ *m.*, ફિ-
ટરન, ખંડન, ખલવામ; R. from God ધર્મ-
રથી વિમુખ થવું-ની સેવાથી બ્રજ થવું તે.

REVOLTED a. પ્રજાધર્મત્યાગી, ખલવાખોર,
ફિટરી; 2 કંટાળેલું, -ને કંટાળો થયેલો એવું.
REVOLTING a. કંટાળો-કમકમાટ છૂટે એવું.
REVOLVE *vi.* [See Revolt] (on an axis)
ફરવું, પરિભ્રમણ-ચક્રગતિ ક.; 2 (round a cen-
tre) -ની આસપાસ ફરવું. *vt.* (In the
mind) -માં ધોળ્યાં-ધોળાયાં ક.

REVOLUTION s. (on an axis) ફરવું તે, ચ-
ક્રગતિ, પરિભ્રમણ; 2 (round a centre)
-ની આસપાસની ગતિ-નું ફરવું તે; as, the
r. of planets round the sun સૂર્યની આ-
સપાસ ગ્રહોનું ફરવું; 3 (in a state) (રાજ-
માં) ઉચલપાચલ/-મ્હોટો ફેરફાર -જીંધુંચતું-
નવું જીવવું; R. of day & night દહાડા અને
રાતનું થયા ક.; R. of the seasons ઋતુનું
પદલાવું-આવર્તન.

REVOLUTIONARY a. રાજ્યમાં ઉચલપાચલ-
ફેરફાર થતી વેળાએ-થવાને માટે થાય તેવું; 2
ઉચલપાચલ &c. કરે એવું-થી થાય એવું.

REVOLUTIONISE *vt.* (a) (a govt.) ઉચલ-
પાચલ ક., -નું-માં ઉંધુંચતું ક., (b) (morally)
તદન ફેરફાર ક., -થી બધું નવા નેવું થવું.

REVOLVER s. ધણાખારની ખંડક-પીસ્તોલ (એ
ખંડકને નળી તો એકજ હોય છે. પણ પેટ ધણા
હોય છે, જે ઊપર તે નળી, ફેરવ્યાથી, આવે છે).

REWARD *vt.* [*L., old Fr. guerredon,*
Sée Guerdon] (good or evil) -ને પાછું
-અદલે-અદલામાં આપવું, -નું ફળ-નો અદલો
-નું પ્રતિકૂળ આપવું. s. (for good done,
for kindness or service) પ્રસન્ન થયેથી
જે કંઈ આપી દીધેલું તે, ધનામ, અક્ષીસ, પ્ર-
ત્યુપકાર *m.*; 2 સાચું પ્રતિકૂળ, અદલો *m.*, અવે-
જન *m.*; 3 a bribe લાંચ, રૂસવત; 4 punish-
ment (દુષ્કર્મ)નો અદલો -નું પ્રતિકૂળ.

RHAPSODY s. [*Gr. rhapsōidia—rhapto*

I sew & *ōdē* a song] અસંયદ્ ભાષણ-
લખાણ, ટૂટક ભાષણ-લખાણ-કવિતા *f.*

RHAPSODIST *s.* અસંયદ્-સંબંધ વગરનું બો-
લનાર-લખનાર, અસંયદ્-ટૂટક લખાણ-
ભાષણ-કવિતા કર્તા-કરનાર.

RHETORIC *s.* [*Gr. rhētorikē—rheō* I
speak] સુભાષિત ભાષણ કરવાની વિદ્યા, ભા-
ષણશાસ્ત્ર, અલંકારશાસ્ત્ર; 2 (the power)
મનાવવા-સમજાવવાની શક્તિ.

RHETORICAL *a.* ભાષણ કરવાની કળા નું-સં-
બંધી; 2 આલંકારિક, અલંકારયુક્ત.

RHETORICIAN *s.* ભાષણ કરવાની વિદ્યાનો
શિષ્યવનાર; 2 અલંકારશાસ્ત્ર જાણનાર, અલં-
કારશાસ્ત્રી *m.*, અલંકારશાસ્ત્ર-વેત્તા *m.*

RHEUM *s.* [*L., Gr. rheuma—rheō* I flow]
નાકવિગેરેમાંથી પાણી નિવારસ પડ્યા કરે એવા
સરદીથી થતો વિકાર, સલેકમ; 2 (the
fluid) રસ, પાણી, સળેકમથી પડતું પાણી.

RHEUMATISM *s.* કળતર, સંધીવાયુ, સંધવામ,
વાતરોગ; Chronic *r.* આમવાયુ.

RHEUMATIC *a.* સંધીવાને લગતું-નું-સંબંધી,
વાતરોગી-રોગનું; *R.* fever વાતજ્વર; 2 સં-
ધીવાયુના નેપું-ને મળતું.

RHINOCEROS *s.* [*L., Gr. rhinokeros—*
rhin nose, *keras* a horn] ગેડોમ-ડી *f.*

RHOMBUS *s.* [*L.*] જેની ચારે બાજુએ બ-
રાબર છે, પણ ખૂણાઓ કાઠખૂણા નથી એવી
ચતુષ્કોણકૃતિ-ચતુરસ્ર, વિષમચતુરસ્ર.

RHOMBOID *s.* જેની સામસામેની બાજુઓ
બરાબર છે, પણ ખૂણાઓ બરાબર નથી એવી
ચતુષ્કોણકૃતિ, વિષમ દીર્ઘ ચતુરસ્ર.

RHUBARB *s.* [*L. Rha* the Volga from
the banks of which it was originally
brought & *barbarus* foreign] રૈવચિની *f.*,
રૈષબાગ, રૈષા નામની ઔષધિ.

RHYME *s.* [*AS. rim*] યમક, અનુપ્રાસ, *m.*,
કાફિયો મળતો આવવા ને; 2 poetry કવિતા *f.*,
કાવ્ય, કવન; 3 a rhyming word યમક
શબ્દ. *vi.* (with) To accord in sound
યમક-અનુપ્રાસ મળવા-મળતા આવવા, અનુ-
પ્રાસ-સરખો કાફિયો આવવા; 2 to make
verses કવિતા ક.-રચવી, કવન ક.

RHYMER-STER *s.* નજવી કવિતા રચનાર-કર-
નાર, જોડકાંજોડ, ચોપાઈબદ્ધ *m.*

RHYTHM *s.* [*Gr. rhythmos* measured
motion] તાલ *f.*, લય *m.*

RHYTHMICAL *a.* તાલબંધ, લયબંધ.

RIB *s.* [*AS., Dut. rib*] પાંસળી *f.*, પાસળું *n.*; 2
વહાણની બાજુએ મળ્યૂત કરવાને જે વાંકું
લાકડું જડવામાં આવેછે તે; 3 (of a leaf) પાં-
તરાનો દોડો-દાંડી *f.*-નસ *f.*; *R.* of an um-
brella સળી *f.*, સળિયો *n.*

RIBALD *s., a.* [*Fr. riband*] નાગી-ઉઘાડી
-ચૂંડી-નીચ-હલકી વાત બોલનાર, મ્હોડાનો
છૂટો-ફટેલ, નીચ-હલકું માણસ, બાંડ.

RIBALDRY *s.* બાંડ-ઉઘાડું-નાગું ભાષણ, ઉ-
ઘાડું-નાગું બોલવું ને.

RIBAND, RIBBON *s.* [*Fr. ruban, old*
Fr. riban] રેશમી પટ્ટી *f.*, કોર *f.*, કીત *f.*, 'રીબન' *f.*

RICE *s.* [*Fr. ris, riz; It. riso*] બાત *n.*; *R.*
in husk બાત *n.*, ડાંગર *f.*, સાજ *n.*; Unboiled
r. without the husk ચોખા *m.*; Boiled *r.*
બાત *m.*, ફૂર *m.*; Ear of *r.* કંડી *f.*; Parched
r. મમરા *m pl.*; Pounder of *r.* ગોણી *m.*; *R.*
gruel પેન્, કાંજી, ઓસામણ *n.*; *R.* press-
ed flat પોઆ-વામ *m.*; *R.* straw પરાજ.

RICH *a.* [*AS. rice*] (pers.) પૈસાદાર, તાલ-
વંત, શ્રીમંત, ધનવાન-વંત, માતબર, દોલતવા-
ન; 2 (things) કીમતી, ધણું મોટું, અમૂલ્ય,
ઉત્કૃષ્ટ; 3 (soil) રસાળ, ફળદ્રુપ, માતબર;
4 (colour) બલક-તેજ મારતું, ચળકતું; 5
(music) મધુર, સુસ્વર; 6 abounding in
what is valuable ધણું-પુષ્કળ જેમાં હોય
-જેમાંથી નીકળે એવું, ભરેલું, વાળું; as,
a *r. mine* (lit.) જેમાંથી પુષ્કળ (ખનીજ
પદાર્થ) નીકળે એવી ખાણ; (fig.) (of learn-
ing) (વિદ્યા) ભરેલું, (અતિ વિદ્તા) વાળું; A
r. ore જેમાં ધણી ધાતુ હોય એવી અશોધિત
(કાચી) ધાતુ; A discourse *r.* in ideas વિ-
ચારો ભરેલું-ધણું વિચારવાળું ભાષણ; Pas-
tures *r.* in flocks જેમાં ધણાં ટોળાં ચરેછે
એવાં બીડ; A *r. treasury* જેમાં પુષ્કળ દ્ર-
વ્ય છે એવો બંડાર; *R.* in blessing આ-
શીરા ભરેલું; A *r. landscape* સુંદર દેખાવ

બરહી દુઃખમિ; God is r. in mercy ધ-
ન્વર દયાનો સાગર છે; A r. odour ધણી સું-
દર વાસ; A r. crop પુષ્કળ-ધણો સારો પાક;
A r. picture સુંદર રંગદાર ચિત્ર-છબી; R.
diet પુષ્ટિકારક અન્ન; A r. dish સેવત-
દાર-મસાલાદાર-મીઠાસવાળું-રસાળ પદ્માન્ન-
આગું; R. by birth ગર્ભગ્રામિ; To get r.
તાલેવંત થયું; Ther. તાલેવંત-ગ્રામિ પુરૂષે *impl.*

RICHES *s.* દોલત, પૈસા *m.*, સંપત્તિ, ધન *n.*,
દ્રવ્ય *n.*, માલમતા-મિલકત; Puffed up by
r. માલમસ્ત; R. acquired by unright-
eousness પાપધન *n.*

RICHLY *ad.* શ્રીભિત્તિ-ઉમદા રીતે, બલકાથી,
સારી રીતે; 3 અતિધણું; as, you will be
r. rewarded તમને અતિધણું ફળ મળશે; 4
truly, fully ખરેખર, બિલકૂલ, પૂરતી રીતે;
as, the punishment was r. deserved
તેને જે સજા મળી તે બિલકૂલ વાજબી હતી.

RICK *s.* [*AS. hreac*] કુંદડું, ગંજી, અંધાર *m.*

RICKETY [*AS. hric, hrycg* the back,
the spine] નબળું, ખખખી ગમ્મલું, સાંધા
નરમ-નબળા થઈ ગમ્મલા હોય તેવું, સાંધા હાલી
ગમ્મલા હોય તેવું.

RID *vt.* [*AS. hreddan* to deliver] (out
of) છોડવું, મોકળું ક., છૂટું ક.; 2 (of) કા-
ઢીને સાફ કરી ચૂકવું-નાખવું, મટાડવું, દૂર ક.-
કાઢવું; as, to r. the sea of pirates ચા-
વિયામ્યાને કાઢીને સમુદ્ર સાફ કરી નાખવા.
a. (of) Free, clear મોકળું, છૂટું, મુક્ત;
To get r. of કાસળ કાઢવી, -થી મોકળા-છૂટા
થવું-હોવું, -ને રસ્તો પકડાવવા-આપવા, -ને
ટાળવું, -ને દૂર ક.; as, I got r. of her as
soon as I could મેં જેમ જાની રાક્યું તેમ
જલદીથી તેને રસ્તો પકડાવ્યો.

RIDDANCE *s.* છૂટકારો *m.*, છૂટકો *m.*, આગ્રાદિ;
2 સાફ કરી નાખવું-ચૂકવું તે; A good r.
તે ગયું અંતે પીડા ગઈ.

RIDDLE *s.* [*AS. rædels-rædan* to guess]
An enigma ઉપાસું *n.*, વખાસું *n.*, કૂટાર્થ વા-
ચ્ય *n.*, સમસ્યા; 2 anything puzzling કૂટ, ધૂ-
મ્મય, માથાકોટ, કોહો *m.*, કડાકૂટ; To find out
a r. ઉપાસું છોડવું-કહેવું.

RIDDLE *s.* [*AS. hriddel-hridrian* to
sift, *Ger. rüdel*] મોટી ચારણી, ચા-
રણ *m.* *vt.* ચાળવું, છાલાં-પુલું ચાળીને જૂદાં
પાડવાં; 2 to make little holes in -માં
જાનાં કાણાં પાડવાં, -થી ચારણી-ચારણી જોવું
થઈ જવું; as, a house riddled with shot
ગોળીથી ચારણી જોવું થઈ ગમ્મલું ઘર.

RIDE *vi., vt.* [*AS. ridan*] ધોડા અથવા ખીજા
વાહન ગ્રામરે બેસીને જવું, ગ્રામરે-માં બેસીને જવું,
ગ્રામરે-માં બેસીને સવારી ક., સવાર થવું, સ-
વારી ક.; 2 (on the sea) તરવું, તરવું રહેવું;
as, a ship rides at anchor નાગરેલું વ-
હાણ તરવું રહે છે; Bedridden (See under
Bed); Priest ridden ગુરૂને વશ. *s.* ધોડા
&c. ગ્રામરે બેસીને આરેલા ફેરો, ધોડે ફરવા
જવું તે, સવારી; 2 a road made for rid-
ing ધોડા ગ્રામરે બેસીને જવાનો રસ્તો-વાટ.

RIDER *s.* ધોડા ગ્રામરે બેસનાર-સવારી કરનાર,
ધોડેસવાર *m.*, સવાર *m.*; 2 (to a document,
motion &c.) કોઈ ખત-લેખ-દસ્તાવેજ વિ-
ગેરેની પછવાડે ઉમરેલું-વધારેલું ઉપવાચ-ક-
લમ, પૂરવણી, સાંધણ *n.*

RIDING *a.* (a horse &c.) બેસવાનું-સવા-
રીનું. *s.* ધોડાપર બેસવું તે, સવારી ક. તે,
અભ્યાસ *n.*; as, he practices r. તે ધોડા
પર બેસવાનો મહાવરો કરે છે.

RIDING-MASTER *s.* ધોડે બેસતાં શિખવનાર-
શિક્ષક *m.*-જણનાર *m.*

RIDGE *s.* [*AS. hric, hrycg*] (in a plough-
ed field) હળવડે કરીને બે ચાસ વચે ઉચી
-ખહાર નીકળી આવેલી જમીનની જે પટ્ટી તે;
2 (of high land) ટેકરો *m.*; A r. of hills
ફુંગરો-પહાડો ની હાર-ચોળ; R. of a roof
છાપરાનો માળ-ટોચ; R. tiles ધાપા *m. pl.*

RIDICULE *s.* [*L. rideo* I laugh] મન-
ખા, કહો *m.*, હાંસી, મશ્કરી, ઉપહાસ *n.* *vt.*
-ને હાંસી કાઢવું-નાખવું, -ની મશ્કરી-હાંસી ક.,
ઉપહાસ ક. [ત્યાદક, હાસ્યનનક.

RIDICULOUS *a.* હાંસી કાઢવા જેવો, ઉપહાસો-

RIDING *s.* [a corr. of *AS. thrithing* a
third part] હિંગલમાંના ચોથા ભાગના જે
ત્રણ ભાગ છે તેમાંના અંક.

RIFE *a.* [*AS. ryf* prevalent] ધણું-જેરથી ચાલતું-થતું-ચાલે છે એવું; as, small-pox is very r. there ત્યાં સૈયડ બહુ જેરથી ચાલે છે.

RIFFRAFF *s.* [old *Fr. rif-ni-raff* of every thing] (lit. & fig.) કચરો.

RIFLE *vt.* [*Fr. rifler* to sweep away] લઈ જવું, -નું હાથ ક., પૂંચવી લેવું; 2 to plunder લૂંટવું.

RIFLE *s.* [*Dan. rifte, riffel* the groove in a rifle] પેચની બંધુક, 'શીફફલ'.

RIFT *s.* (See under Rive).

RIG *vt.* [*AS. wrigan, writhan* to clothe] સજવું, સજ ક., પેહેરવું, પેહેરાવવું, સજાગારી તૈયાર ક.; To r. a ship વહાણને સડ, દોરડાં વિગેરે બરાબર ડેકાણે બાંધી તૈયાર ક. *s.* Dress પેરાકમ; 2 જૂદા જૂદા પ્રકારના સડ દોરડાં વિગેરે બાંધવાની તરફ.

RIGGING *s.* વહાણનાં બધાં દોરડાંઓ.

RIG *s.* [*Norm. rugga* to rock or move] મસ્તીખોર-લુચ્ચી-ચંચળ છેડકરી; To run a r. ધણી મસ્તી ક.; To run the r. upon ઠાઈની સાથે મશ્કરીમાં પેચ રમવો; To r. the market ફેટલાક વેપારીઓએ બિગા થઈને ફેટ-ધંધાક જતનો માલ એટલો બધો ખરીદ કરવો કે પછી તેને તેઓ ધણી કિંમતે વેચી શકે.

RIGHT *a.* [*AS. riht, L. rectus*] (a line) વાંકું નહીં એવું, સીધું, પાકરું; 2 upright આડું પોલું નહીં એવું, ઊંચું, ટટાર, સીધું; 3 just ખરું, નેક, સાચું, વાજબી, વ્યાય બરેલું; 4 fit લાયક, યોગ્ય, ઉચિત, ધટિત; 5 lawful કાયદાસર-પ્રમાણે, હકદાર, ખરું; 6 not wrong ખોટું નહીં એવું, ખરું, વાસ્તવિક; 7 (hand) જમણો; 8 (time, side &c.) અનુકૂળ પડે-પડે-સંદ પડે-ગમે-ફાવે એવું; 9 well regulated સુવ્યવસ્થિત, બંદોબસ્તનું, રીતસર; 10 (side, Bank &c.) જમણી તરફ-બાજુ-મેરનું, જમણા હાથનું-ની તરફનું; 11 (side of cloth) સુલકું, સવળું; R. ascension વિષુવાંસ; R. and left ડાબાજમણી. *ad.* Directly પાકરું, સીધું, ઠેક; 2 with truth and justice બરાબર, વાજબી રીતે, યથાવ્યાય, રાસ્તપણે; 3 according to fact or truth વાસ્તવિક

રીતે, સત્યપૂર્વક, બરાબર, સાચે સાચી રીતે; 4 in a great degree ધણુંજ, અતિ; as R. honourable અતિ આયરદાર, નેકનામદાર; R. reverend અતિ પૂજ્ય; R. off એક દમ, દીલ કસ્યા વગર. *s.* વાજબીપણું. વ્યાય, નીતિ, રાસ્તી; 2 justice જે વાજબી છે તે, વ્યાય, ધનસાફ; 3 freedom from error ખરા-સાચા પાણું, સાચાઈ; 4 just claim હકમ, વાજબી દાવો, સત્તા, અધિકાર; 5 that which justly belongs to one હકમ, હકમાલમ as, he sought his rights તેણે તેનો હકમાલ મેળવવાનો પ્રયત્ન કીધો; 6 legal authority સત્તા, અધિકાર; as, a sheriff has a r. to arrest criminals 'શેરીફ' અધિકારીને યુનેહગારને પકડવાનો અધિકાર છે; 7 જમણી બાજુ-અંગ; 8 (side of cloth) સવળી-સુલકી બાજુ; To set or put to rights બરાબર-ફરસ્ત ક., નો બંદોબસ્ત ક., વ્યવસ્થિત ક.; By rights વાજબી રીતે, બરાબર, સાચી રીતે; Might makes r. બળવાના બે ભાગ. *vt.* To do justice to -નો વ્યાય-ધનસાફ ક., -ને અવ્યાય-અપરાધમાંથી છૂટું-મોકલું ક.; To r. a vessel વહાણને પાછું સીધું-ઊંચું ક.; To r. the helm સુકાનને વહાણના મંચ બાજે લાવવું-ચૂકવું-રાખવું, સુકાન સીધું રાખવું. *vi.* To become r. (as a ship) સીધું-ઊંચું થવું.

RIGHT-ANGLE *s.* કાટખૂણો.

RIGHT-ANGLED *a.* કાટખૂણાવાળું-ખૂણિયું.

RIGHT-HANDED *a.* જમણા હાથના વગવાળું.

RIGHT-HEARTED *a.* સારા સ્વભાવનું.

RIGHTEOUS *a.* (a) (pers.) નીતિમાન, વ્યાયી, રાસ્તખાત, ધર્મી (b) (acts, laws, principles &c.) વ્યાય-નીતિ-ધર્મનું, વ્યાયી, વાજબી; 2 equitable (a sentence &c.) યથાયોગ્ય, ધટનું, વાજબી; The r. (in scrip.) ઈશ્વરના સેવકો-ભગતો, સાધુ પુરોહિ.

RIGHTEOUSNESS *s.* નીતિવાન-વ્યાયી-ધાર્મિકપણું; The r. of God ઈશ્વરનું વ્યાયીપણું-ની વ્યાયતા; 2 (theol.) (ખ્રિસ્તી ધર્મમાં) ઈસુ ખ્રિસ્તે માણસની વતી જે ફરવાનું તે ફ-

રીને અને જે સહેવાનું તે સહીને ઈશ્વરાગ-
પાલન કીધું તે, (એને લીધે માણસ ઈશ્વર આ-
ગળ નિરપરાધ અને માન્ય ઠરે છે); The Lord
our r. પ્રભુ આપણું ન્યાયતાસ્પદ.

RIGHTFUL *a.* (heir, owner) જેનો હક્ક
પોણેવનો હોય તે, હકદાર, ખરું, વાળખી; 2
(property) હક્કનું, સત્તાનું.

RIGID *a.* [*L. rigidus—rigeo* I am stiff
with cold] (the body, a limb &c.) સે-
હેલથી વળે-મરડાય નહીં એવું, સત્ત, કઠણ, તાટ;
2 strict (*a*) (pers.) કરડું, કઠણ, સત્ત,
(*b*) (a law, rule &c.) કઠણ, સત્ત, જેમાં
ફેર નહીં પડે એવું; R. criticism ચીપીચી-
પીને કરેલું ચુલદાષ વિવેચન-ટીકા; A r.
sentence સત્ત (પણ વાળખી) ટીપ; R. exe-
cution ટીપ પ્રમાણે બરાબર અમલ ક.

RIGIDITY *s.* સત્તિ, કઠોરતા, કરડાપણું.

RIGOUR *s.* સખ્તી, કઠોરતા, કરડાપણું,
ઉગ્રતા, તાટપણું; 3 (of opinions or
temper) સખ્તી, કરડા-આકરા પણું, કરડી
પ્રકૃતિ, જાલમપણું; R. of cold ઠાહડનું ક-
કડતાપણું-નો કડકો; With r. (in criti-
cism) ચીપી ચીપીને; (in executing a
law) બરાબર, (કાયદા) પ્રમાણે.

RIGOROUS *a.* (pers.) કરડું, સત્ત, કઠોર, ઉગ્ર;
2 બરાબર, -માં ફેર નહીં એવું; as, a r. de-
finition બરાબર વ્યાખ્યા; A r. execution
સત્ત અમલ; R. discipline આકરો બદોબસ્ત;
A r. winter કકડવી ઠાહડનો શીખાંજો.

RIGOROUSLY *ad.* કરડી રીતે, સખ્તીથી, ઉગ્ર-
રીતે, કઠોરપણે; 2 with scrupulous nicety
બારીકથી, ચીપીચીપીને; as, to examine
r. ચીપીચીપીને તપાસવું.

RIGMAROLE *s.* [corr. of *ragmanroll*
a popular game] અર્થવિનાનું-નિરર્થક ભા-
ષણ-વાત, લવારમ, બકવારમ.

RILL *s.* [*Ger. rille*] નાણું, ન્હાની નદી.

RIM *s.* [*AS. rima, W. rhim*] કોર, કિ-
નારમ, કોરણ. [ગમ્પેષા દવ, હીમન.

RIME *s.* [*AS. hrim, Dut. rijm*] બંધાઈ

RIMPLE *s.* (See Rumples).

RIND *s.* [*AS. rind, rhind, Ger. rinde*]
છાલ, છોલ, ચામડી, ત્વચા.

RING *s.* [*AS. hrin, Gr. ring*] (gen) ગોળન,
કુંડાળન, ચક્રરૂંડન, વર્તુલન; A metal r. કડી,
કડું, (for the finger) અંગુલી, વીંટી, છુ-
લોન, મુદ્રિકા, વેઢમ, (for the ears) વાળી,
કુંડળન, કડી, (for the nose) વાળી, નથ,
વેસર, (for the toe) કરડોમ, કડોમ, અ-
ણવટમ; 2 a circular course ચક્રરૂંડ; 3 a
circular group (pers) કુંડાળન, મંડળન, કુંડા-
ળાના આકારમાં ગોળારહેલાં-જેઠલાં (માણસો).
vt. (a hog) (કુકરના) નાકમાં નથ ધાલવી;
To a r. horse ઘોડાને કાવો ફેરવવા-દેવો.

RINGDOVE *s.* ઘોળા કાંઠાવાળું ખમ્પતર.

RINGLET *s.* વાંકડી લટ, વાળનો ગુચ્છો, ગુચ્છ.

RING-LEADER *s.* (ચંડાળ ચોકડીનો) સરદાર.

RINGWORM *s.* દરાળ, દાઘર, ગળકરણમ.

RING *vt.* [*AS. hringan*] વગાડવું, ધણણણ
-ઝણણ કરાવવું, -થી ધણણણ વાગવું. *vi.*
(a bell &c.) વાગવું, અવાજ થવો, ખણખ-
ણવું, 2 to resound ગાળવું, ગાણ રહેવું; 3
to tinkle -માં ખણખણ-છણછણ વાગવું,
-માં વાગી રહેવું; as, my ears rang with
the noise મારા કાનમાં તે અવાજ વાગી રહે;
4 (with news, a report &c.) -માં ગાણ
રહેવું, -ની વાત ચાલી રહેવી, -નો જુમાટો થઈ
રહેવો *s.* (of metals) રણકોમ, ખણખણાટમ.

RINGING *s.* વગાડવું-અવાજ ક. તે, ઝણઝ-
ણાટમ, રણકોમ, ખણખણાટમ.

RINSE *vi.* [*Fr. rincer*] વીછળવું, વીછળીને
અંદરથી સાફ ક., ખંગાળવું; To r. clothes
ઘોળા પછી કપડાંને પાણીમાં ખંગાળવાં; To r.
(out) the mouth કોગળા ક.

RIOT *vi.* [*Fr. rioter*] To revel મસ્તી ક.,
રંગરાગવાળી મિજબાની-મોગ વિલાસ ક.; 2
જોરભર ચાલવું, -ને ઉલટ થવી, ઉસ્કેરાવું; 3 to
enjoy મોગવડું, મોગવટો ક.; as, to forget
the Giver while rioting in the gift દા-
નનો મોગવટો કરતાં દાતા ઈશ્વરને ભૂલીવડું; 4
to raise an uproar તોફાન-હુલ્લસ ઉઠાવવું,
હંગામો ક., મુષોળનો ભંગ ક. *s.* મુષોળભંગમ,
હંગામો, જાહેરાત વઢવાઈ, હુલ્લસ; 2 wild

and noisy festivity મસ્તી, અતિશય મિ-
ગવિલાસ-ધામધુમ-ધમાચકડી; To run riot
વેહેવું, વહીવળું, વંડવું, બાબજી થવું, ફાટવું.

RIOTER *s.* હંગામી-હુલ્લડ-તોફાન કરવામાં શા-
મેલ હોય તે, તોફાન કરનાર.

RIOTOUS *a.* Luxurious (*a*) (pers.) થી-
ખીલું, સુખભોગી, અંશઆરામ કરનાર, (*b*)
(living &c.) સુખભોગ-અંશઆરામ ગું-ભ-
રેલું; 2 uproarious તોફાની, હંગામાનું, ફી-
ટર ભરેલું, ફીસાદનું; 3 guilty of riot તો-
ફાન-હુલ્લડ-હંગામાનો ગુનોહ કરનાર.

RIP *vt.* [*AS. rypan, Dut. rippe*] (out)
(what has been sewn) ઉકેલવું, ઉકેલી ના-
ખવું; 2 to tear or cut out ચીરીને-ફા-
ડીને-કાપીને કાઢવું-કટાવવું; 3 (up) (for
disclosure) પૂરું ઉઘાડું ક., પ્રગટ-પ્રદ્યુતું ક.

RIPE *a.* [*AS. from rip harvest*] (fruit,
grain) પાકું, પકિલું, પકવું; 2 (as a scholar,
saint &c.) પાકું, પૂરું, પકવ, નિપુણ, કામલ;
3 prepared તૈયાર, સિદ્ધ, અમલ્યા-તરત
થાય-આણુ થાય અમિયું, ની તૈયારી હોય અમિયું.
as, things are r. for war લડાઈ અમલ્યા
આણુ થાય અમિયી હાલત છે; 4 fit for use
પરિપકવ, તૈયાર થયેલું; 5 (as a tumour)
પકિલું, પાકું, પડે ભરાયેલું; R. in judg-
ment જુદિમાં-સમજમાં પૂરું. R. lips રતાસ
તથા ભરાવમાં પકિલા ફળ નેવા હોઈ, બિંબોબ્ધ;
R. in years પ્રૌઢ, વૃદ્ધ; The pear is not
yet r. ધાસ્યા પ્રમાણે પાકું થવાને હજી વાર છે.

RIPEN *vi.* પાકવું, પાકપર આવવું; 2 to be
fitted લાયક-તૈયાર થવું, પરિપકવ થવું. *vt.*
(grain, fruit) પકવવું, પરિપકવ ક.; 2 to fit
for ને માટે લાયક-તૈયાર ક.; 3 to bring
to perfection પૂર્ણતામાં આણવું-લાવવું.

RIPPLE *s.* [prob. from the sound of
running water] (on water) મીણું મીણું
માનું, ઘેહેરું. *vt.* (surface of water)
(-થી) ઓપર ઘેહેર ઊડવી-થવી.

RISE *vi.* [*As. risan*] ઊપર ચઢવું, ઊંચે જ-
વું-ચઢવું, આરોહણ ક.; 2 (from a fall, a
bed, or seat) ઊઠવું, ઊઞું થવું; 3 (as a tree
&c.) ઊંચું થવું-વધવું-ઊગવું; 4 (a river) (*a*)

to have its source -માં ઉગમ-મૂળ હોવું,
(*b*) (after rain) -માં પાછી ચઢવું, પૂર આવવું;
5 (as wind) નીકળવું, છૂટવું; 6 to increase
(wind) વધ્યા ક.; 7 (evils &c.) ઉત્પન્ન-
પેદા થવું, નિપજવું, ઊઠવું; 8 (above the
horizon) ઊગવું, નો ઉદય થવો; 9 to ap-
pear more elevated ઊંચું થવું દેખાવું-મા-
લમ પડવું, ઊંચું દેખાવું; as, in sailing to-
wards the shore the land rises કિનારા
તરફ વહાણ ઉંકારતાં જમીન ઊંચી થતી દેખાય
છે; 10 to be improved or promoted
ચઢવું, ની ચઢતી થવી, મ્હોટાયવું, નો ઉદય
થવો; 11 (against) સામા ઊઠવું, લડવાને જોબા
થવું, ખેડ ઉઠાવવું, હુમલો ક., ઊઠવું; 12 to in-
crease (*a*) (as price) દર-બાવ-મૂળ-કિ-
મ્મત ચઢવી-વધવી, (*b*) (heat, the voice
&c.) વધવું, ચઢવું, નું જોર થવું-વધવું; 13
(from the dead) (પુન્યાવહી) ઊઠવું, નું ઉ-
ત્થાન થવું; 14 (above the level) સપા-
ટીથી ઊંચું હોવું; 15 to close a session
(સભા-કચેરી) ઊઠવું, બરખાસ્ત-વિસર્જન થવું.
s. The act (See the verb); 2 ascent
ચઢાવન, ચઢાણ; 3 source મૂળ, ઉત્પત્તિ,
ઉગમ; 4 (of a heavenly body) ઉદય; 5
(in price &c.) વધારા, ચઢતી, તેજી; 5
(in prosperity, fame &c.) ચઢતી, ચઢ-
તીકળા, વૃદ્ધિ, ઉદય. [રકામાં ઊઠનાર.

RISER *s.* ઉઠનાર; An early r. વહેલું-કુંધ-
RISING *a.* ચઢતું, ચઢતી કળાનું, દોલતનું; as,
a r. state ચઢતું રાજ્ય; 2 ઉગતું, ઉદય થતું,
ઉગનાર; as, the r. sun ઉગતો સૂરજ; the
r. generation ઉગતાં છેલ્લાં. *s.* (See Rises.)

RISIBLE *a.* [*L. rideo I laugh*] (pers.,
faculty, muscles &c.) હસનાર, હાસ્ય નું-
શીલ; 2 laughable હસામણું, હાસ્યજનક,
હાસ્યોત્પાદક, હસાવનાર, હસવું આવવા નેવું.

RISIBILITY, RISIBleness *s.* (the quality)
હાસ્યશીલતા, હાસ્યશક્તિ; 2 (the habit)
હસવાની ટેવ-ગુણ.

RISK *s.* [*Fr. risque*] (*a*) (of harm) ને-
પમન, બપન, ધોક્કા; 2 (of loss) ગુમામ,
જવાબદારી, નેપમન; To run a r. નેપ-

મ માથે લેવું-માં પડવું; At all risks મને તે થાય તો પણ, જરૂર, આશુખા, ખચીત. *vt.* -નું જોખમ-નો જુખમી-ની જવાબદારી માથે લેવી; 2 to dare to undertake-નું જોખમ માથે લેવાને-નું ખીડું ઝડપવાને હિમ્મત ક.-ખાંધવી; as, to r. a battle યુદ્ધનું ખીડું ઝડપવાને હિમ્મત ક.

RITE *s.* [*Fr., L. ritus*] ક્રિયા, ધર્મક્રિયા, આચાર; Rites & ceremonies ક્રિયાકર્મ.

RITUAL *a.* ક્રિયા-ધર્મક્રિયા-આચાર સંબંધી-નું. *s.* કોઈ ખ્રિસ્તી મંડળમાં ધર્મ ક્રિયાની પદ્ધતિ, કર્મપદ્ધતિ.

RITUALISM *s.* આહારનાં ક્રિયાકર્મ કરવાની-ધર્મક્રિયા પાળવાની ધણી જરૂર છે એવો મત; 2 કર્મપદ્ધતિમાં કહેલાં ક્રિયાકર્મ રજેરજ પાળવાં તે.

RITUALIST *s.* આહારની ક્રિયા-ધર્મક્રિયાનો રજેરજ પાળનાર, કર્મ પદ્ધતિમાં પ્રવીણ પુરુષ; ક્રિયાવાન-કર્મનિષ્ઠ પુરુષ; The Ritualists (વિલાયતમાં) ધર્મક્રિયા અતિશય પાળનાર મંડળ.

RIVAL *s.* [*L. rivalis-rivus* a brook] A competitor પ્રતિસ્પર્ધી-જીપર પડનાર-એકાંધાબિલાધી પુરુષ; 2 બરાબરી-હરસાચરસી કરનાર, બરાબરીઓ, સ્પર્ધા કરનાર. *a.* અરસ્પરસ સ્પર્ધા-હરસાચરસી કરનાર; as, r. lovers અરસ્પરસ સ્પર્ધા કરનાર આરાક; R. claims અરસ્પરસ સ્પર્ધાપુલ્લ દાવા. *vt.* -ની સાથે પ્રતિસ્પર્ધા ક.-ટકર લેવી-મારવી-ઝુઝવું; 2 to emulate -ની બરાબરી-સ્પર્ધા ક.

RIVALRY *s.* પ્રતિસ્પર્ધા; 2 emulation બરાબરી, સ્પર્ધા, હરસાચરસી.

RIVE *vt.* [*Dan.*] ફાડવું, ચીરવું. ફાડી નાખવું, -થી ફાડવું-ફાટવું.

RIFT *s.* ફાટ, ચીર.

RIVER *s.* [*L. ripa* bank, *rivus* a stream] નદી, નદમ; 2 a copious flow નદી, નીકળ, પૂર; as, rivers of blood લાહીની નદી; Bank of a r. નદીતીર-તટ; Mouth of a r. નદીનું મુખ; Branch of a r. ફાંટો; R. of Hades વૈતરણી.

RIVER-BED *s.* નદીના તળિયાની જમીન, પાત્ર.

RIVER-HORSE *s.* દરિયાઈ ઘોડો. [જહાની નદી.

RIVULET *s.* A streamlet નાળું, વહેજોમ,

RIVET *s.* [*Fr., Port. rebitar* to rivet] બંને તરફથી વાંગેલો -સજ્જડ બેસાડેલો ખીણી -લી. *vt.* ખીલાથી મજબૂત જડવું-જોડવું; 2 to clinch વાળવું, સજ્જડ બેસાડવું; 3 (fig.) to make firm મજબૂત-દૃઢ ક., તૂટે નહીં તેમ ક.-થી તેમ થવું; as, to r. friendship દોસ્તી તૂટે નહીં તેમ ક.

ROAD *s.* [*AS. rad* a riding, road] રસ્તો, માર્ગ, વાટ, પંથ; 2 (for ships) સખુદ્રમાં ભયાં નાગરેલાં વહાણો તરતાં રહી રહે તે જગ્યા, નાગરણ, યોરવોમ; To be on the r. આવતાં રસ્તામાં હોવું, આવવું; To be on the r. to -ના રસ્તામાં હોવું, -ને રસ્તે-માર્ગે ચાલવું; To take to the r. વાટ મારવી, રસ્તા જીપર લેવું; Public r. રોજમાર્ગ, સરીઆમ-જહેર રસ્તો; Extremity of a r. નાકું; A made r. બાંધેલો રસ્તો, સડક; Expenses of the r. વાટખર્ચ; To lay a r. રસ્તો-વાટ પાડવી, સડક બાંધવી.

ROAD-STEAD *s.* (See Road 2).

ROAM *vi., vt.* [old *Fr. romier*, conn. with Room] ભટકવું, ફરવું, રખડવું, બમવું.

ROAN *a.* [*Fr. rouan*, *Sp. roano*] (as a horse) કાબરચીતરું.

ROAR *vi.* [*AS. rarian*, old *Ger. reran*] આરડવું, ખૂમ મારવી, બરાડવું; as, he does not sing he only roars તે ગાતો નથી પણ આરડે છે તો ખરો; 2 (as a beast) બરાડા પાડવા-નાખવા, ગર્જના ક., ગાળવું, તડકવું; 3 (as in distress) ચીસ પાડવી, આફંદ ક., આરડવું; 4 (as wind, waves, artillery &c.) ધુધવાટ ક., ધુધુ ક., ગર્જના ક., ગાળવું.

ROAR, ROARING *s.* (of a beast) ગર્જના, બરાડો, ખૂમ; 2 (of one in distress) આફંદ, કલ્પાંત, રડારડ; 3 (of laughter) મ્હોટેથી થવું હાસ્ય, ખડખડ હસવું તે; To set the table on a r. મેજ આગળ બેઠેલાઓને બહુ હસાવવા; 4 (of wind, waves, artillery &c.) ધુધવાટ, ગર્જના, ધુધવાટો.

ROAST *vt.* [*Dut. roosten*] (a) (as meat) જાંભવું, સેકવું, સીજવું, (b) (as coffee) સેકવું; 3 to banter મજાક-મજરી ક., હસી

કાઠવું. *s.* સેકેલું-બુંજેલું માંસ; *A r.* સેકેલા-બુંજેલા માંસનો કકડો. *a.* સેકેલું, બુંજેલું.
ROB *vt.* [old *Fr.* *rober*, *Ger.* *rauben*] (*a.*) (gen.) (a person, a house, a conveyance) લૂંટવું, (*b*) (of) -નું ચોરી-લૂંટી-પડાવી લેવું-હરણ કર., છિનવી લેવું; he robbed me of my watch તેણે મારી ઘડિયાલ ચોરી લીધી; to *r.* an orchard ફળવાડીનાં ફળ ચોરી લેવાં; 2 (*fig.*) to take from -નું-ને મળે તે બધું લઈ લેવું; as, a large tree robs the smaller plants near it of their nourishment મોટું ઝાડ તેની પાસેના નાના રોપાની પુષ્ટિ બધી લઈ લે છે; 3 to withhold what is due ને વાજખી છે તે ન આપવું.
ROBBER *s.* ચોર*m.*, લૂંટારો*m.*; A gang of robbers ધાડ; A high way *r.* વાઢમાઢ-પાડ.
ROBBERY *s.* જપ્તચોરીથી ચોરી-છિનવી લેવું તે, લૂંટકાડ, લૂંટવું તે; Gang *r.* ધાડ, ધાડચોરી.
ROBE *s.* [*Fr.*, *It.* *roba*] જામે*m.*, જાઝામ*m.*, નીમે*m.*; *R.* of honour presented by a king &c. પિલતમ, સરપાવમ. *vt.* ને પોશાક-ને સારાં બનાવવા દુગડાં પેહેરાવવાં; 2 to invest with -થી સજ્જારવું-પુષ્પસુરત-સુશોભિત કર.; as, fields robed with green લીલી વનસ્પતિથી સુશોભિત થઈ રહેલાં ખેતરો.
ROBIN *s.* [low *L.* *rubecula*-*rubeo* I am red] રતાસ પડતી છાતીવાળી ચ્મક ચલ્લી.
ROBUST *a.* [*L.* *robustus*-*robur* oak] (pers.) કસાઈને મજબૂત થયેલું, પઠો, જોરવાર, જબર, બળકટ; 2 પૂર્ણ, બરાબર, સારું; as, *r.* health પૂર્ણ તંદુરસ્તી; 3 rough (galantry, sport &c.) જબર, જોરથી કરેલું; 4 (occupation &c.) મહેનતનું, બળનું, હાડકાં ભાગવાનું.
ROCK *s.* [*Fr.* *roc*, *roche*] ખડક*m.*, મોટો પથ્થર, શીલાઈ, (in the sea) ખરાબો*m.*; 2 (*fig.*) આશ્રયનું ઠેકાણું, ગઢમ; as, the Lord is my *r.* પ્રભુ મારા આશ્રયનું ઠેકાણું છે.
ROCK-CRYSTAL *s.* કાચમણી*n.*, ક્રિસ્પથરમ.
ROCK-OIL *s.* બૈંચમાંથી નીકળેલું તેલ, બુમીતેલ
ROCK-SALT *s.* ખાણમાંથી નીકળતો ચ્મક ખાર, સિંચવમ.

ROCKY *a.* ખડકો વાળું-નું-થી બરેલું; *R.* land ખરાબો.
ROCK *s.* [*Sw.*, *Icel.* *rockr*] Distaff વિલાયતિ રોટિયાના ને જોબા કામ જોપર કાંતવાનું સજ્જ-ફ લપેટાય છે તે.
ROCK *vt.* [*Dan.* *rokke*, *Icel.* *rugga*] (*a*) cradle &c.) હીડાણવું, ડોલાવવું, ઝાલવા ખવડાવવા, હલાવવું, -થી હાલવું-ડગમગવું; 2 (*a* child &c.) ને પારણામાં-ઝાળીમાં ધાલી હીડાણવું, ને હીંચકું, ને હીંચકા નાખવા. *vi.* ડગમગવું, ઝુલવું, ડોલવું, હાલવું, ઝાલવા ખાવા.
ROCKET *s.* [*It.* *rocchetto*, *Ger.* *rackete*] હવાઈફ, બાણ*n.*
ROD *s.* [*AS.*, *Dut.* *roede*] (lit. & fig.) સોટો*m.*, સોટીફ, જુડીફ; 2 a kind of sceptre દંડ*m.*; 3 (in measuring) કાઠીફ, પાંચ વાર ધ્યા સાડાસોળ ફૂટનું ચ્મક માપ.
RODENT *a.*, *s.* [*L.* *rodo* I gnaw] (as rats, mice &c.) કાતરી-કરડી ખાનારું (પ્રાણી).
RODOMONTADE *s.* [from Rodomonte a celebrated Italian poet] ખાલી પતરા-જી-મગરખીની વાત, ટાવલું*n.*, પ્રલાપ*m.*
ROE *s.* [*Ger.* *rogen*] (of a fish) માછલાંના ઈંડાં, માછલાંનો ગર્ભ.
ROEBUCK *s.* [*AS.* *rah*, *Ger.* *reh*, *reh-bock*] સીંગડામાંથી ત્રણ ફાંટા નીકળેલા હોય છે તેવી સાબરની ચ્મક જાત.
ROE *s.* સાબરીફ.
ROGUE *s.* [*Fr.*] ઉડેલ*m.*, બમાડ*m.*, બટકેલ*m.*; 2 a knave લુચ્ચો*m.*, પાંકો હગમ, કુતારો*m.*, ધૂત*m.*, દગલખાજ, હરામખોર; A pack of rogues ચંડાળચોકડી; (said to a child) લુચ્ચા, લુચ્ચી; as, O you little *r.* અરે નાની લુચ્ચી! [હાવિવાઈ.
ROGUERY *s.* લુચ્ચાઈફ, હગાઈફ, દગલખાજફ,
ROGUISH *a.* (pers.) ધૂત, વંચક, કપટી, (pers. and things) હગાઈ, હગાઈથી બરેલું, કપટ-કાવતરાં વાળું; 2 waggish (*a*) (pers.) હાખાજ, નકલી, મઝકરો, (*b*) (look, act &c.) હાખાજ-નકલીના જેવું, મઝકરી-હાજનું-બરેલું.
ROLL *vt.* [*Dut.* & *Ger.* *rollen*, *L.* *rotulo*-*rota* a wheel] ગબડાવવું, ગબડાવી લઈ જવું;

2 (a wheel, a planet &c.) ગોળ ફેરવવું; 3 (up) (as cloth, paper &c.) -નો વિ-ટાળો-વીટા ક.; 4 (up in) લપેટવું, વીટાળવું, વીટવું; as, r. it up in a piece of paper ફાગળના કકડામાં તેને લપેટા; 5 (into round masses) -ની ગોળી ક.; 6 (with a roller) વેલણુ આકારના સંચા વડે સપાટ ક.; To r. the eyes આંખ ફેરવવી; To r. one's-self લોટવું, ગુલાંટ આવી, ગોઠીમડું મારવું, ગ-ખડવું. *vi.* ગખડવું, લોટતાં જવું-ચાલવું; 2 to revolve ગોળ ફરવું, ચક્રગતિ ક.; 3 to revolve periodically જવું રહેવું, ચાલ્યાં-ગયી જવું; as, the year rolled away વરસ ચાલ્યું ગયું; 4 (as the eyeballs) ફરવું; 5 (as cloth &c.) -નો વીટા-વીટાળો થવો, -નો દો-નું પિંડું થવું; 6 (as paste) વણાવું; 7 (a horse &c.) લોટવું, ગખડવું, આળોટવું; 8 (a person in a ship, a ship) ડોલવું, ડોલા-ઝાલા આવા; To r. as in pain તર-ફડીઆં-પછાડા મારવા, લોચવું, તાલાવેલી-તોડ-પીચ થવી; To r. on a drum ધણા ઝપા-ટાની સાથે પડખ વગાડવી. *s.* (a) The act (See the *vt.*), (b) (the state) (See the *vi.*); 2 (of paper cloth &c.) વી-ટોમ, વીટાળોમ; 3 a mass made round દોમ, પિંડન; 4 register પરમ, યાદી, રજી-દરન, કેટલોગન, હાજરીપત્રકન; Rolls of Courts, of parliament, or of any pub-lic body જે ચર્મપત્રમાં મુખ્ય અધિકારીએ કોરટ ઇત્યાદિના કાયદા અને કામો નોંધેલાં છે તે, પરમ; 5 chronicle તવારીખ, ઇતિહા-સમ; as, the rolls of fame પ્રખ્યાત યશ્વિલા પુરૂષોની તવારીખ; R. of paper ઝ્યાળિયું.

ROLLER *s.* વેલણુ આકારનો બારે સંચો, વેલ-ણુ; 2 a bandage પરોમ, પટી, બંધમ.

ROLLING *s.* ગખડવું તે, ગખડતાં-લોટતાં જવું તે; 2 વહાણનું ડોલવું-ઝાલવા આવા તે.

ROLLING-PIN *s.* વેલણુ.

ROLLING-STOCK *s.* કોઈ રેલવે કમ્પનીના ફે-રવવાના યંત્ર ગાડી તથા ગાડાનો સમૂહ.

ROLLICK *vi.* [prov. *E. rallack* to romp,

Sw. rolig merry] રંગમાં-મોજ મારતાં ચા-લવું, ખેલકારથી ચાલવું.

ROLICKING *a.* રંગીલું, મોજી, રમતિયાળ.

ROMAN *a.* [*L. Romanus—Roma* Rome] રોમ શહેરનું, રોમી લોકોનું-ને લગતું-સંબંધી; 2 રોમનકાયલીક ધર્મનું-સંબંધી-માનવું-માન-નાર. *s.* રોમ શહેરનો રહેનાર-વાસી-રહે-વાસી; The Romans રોમ શહેરમાંના પ્રા-ચીન ખ્રિસ્તી મંડળમાંના માણસો.

ROMANISM *s.* રોમનકાયલીક મત-ધર્મ.

ROMANIST *s.* રોમનકાયલીક ધર્મ માનનાર-ને વળગી રહેનાર, રોમનકાયલીક. [વું ક.

ROMANISE *vt.* રોમનકાયલીક મતનું-ના ને-
ROMAIC *adj.* અર્વાચીન ગ્રીક-યુનાની ભાષા.

ROMAN-CEMENT *s.* ધણી સરસ જાતનો કોલ.

ROMISH *a.* રોમનકાયલીકપંથનું, રોમ શહેરનું.

ROMANCE *s.* [old *E. & Fr. romant*, *Sp. romance*] અતિઅદ્ભુત કલ્પિત વાત/-કિસ્સો, દાસ્તાન. *vi.* અતિઅદ્ભુત વાત -કિસ્સો જોડી કાઢીને કહેવો, શેખચલ્લીના જેવી વાતો કહેવી.

ROMANCER *s.* (See the verb)-કહેનાર.

ROMANTIC *a.* (taste, emotion &c.) અદ્-ભુત કિસ્સાનું, અદ્ભુત રસનું-વાળું, વિલક્ષણ; 2 fictitious (a tale &c.) મનઃકલ્પિત, ખ-નાવટનું; 3 (pers.) અદ્ભુત વૃત્તિનું, તાજ્જીબ કરે જીવી પ્રકૃતિનું.

ROMANESQUE *a., s.* (in painting) કિ-સ્સા-અદ્ભુત વાર્તાની જોડે સંબંધ રાખનાર-ને લગતું; 2 (in archi.) રોમન રાજ્યની ઉ-તરતી દશા થઈ હતી ત્યારે જે હલકી રીતની ખાં-ધણી તથા શણગાર ચાલુ થયાં તેને અનુસરતી ખાંધણી; 3 (in lit.) ફ્રાન્સના દક્ષિણ ભાગમાં ખોલાતી એક સાધારણ ભાષા.

ROMP *s.* [*Fr. ramper* to creep] (pers.) ઉછાંછળી-મસ્તીઓર-તોફાની છોડી-છોડકરી; 2 (play) ઉછાંછળી રમત-ખેલમ, ધિગામ-સ્તી, ધિગાણું, કુદાકુદ. *vi.* ઉછાંછળી રમત રમવી, ધિગાણું-તોફાન મચાવવું-ક., કુદાકુદ-દોડાદોડી-ધમાચકડી ક.

ROOD *s.* [See Rod] એક એકરનો ચોથોભા-ગ, આળોશ ચોરસ પોલ જમીન, '૩'.

ROOF *s.* [*AS. hrof, Dut. roef*] છાપરું; R. of thatch છજેરી છાપરું; R. of tiles ન-જિયેરી છાપરું; A flat r. ધાજું-જૂન, મ્હેડી અગાસી; R. of the mouth તાજણું; Slope of a r. પડાળન; 2 the interior of a vault ધુમટમ, ધુમજમ; as, the r. of heaven આકાશનો ધુમટ; Under one's r. -ના ધરમાં; To have a r. over one's head (a) ધરમાં હોવું, (b) -નું ધર હોવું. *vt.* છાપરું કરું, છાપું, છાપરાથી આચ્છાદન કરું-દાંકવું.

ROOFED *a.* છાપરા-ધુમટવાળું, (See verb).

ROOFING *s.* છાપરા નો-ને માટે જોઈતો સામાન, છાપણું. [(See Castle 2).

ROOK *s.* [*Fr. roc, It. rocco*] (in chess)

ROOK *s.* [*AS. hroc, Dut. rock*] (lit & fig.) કાગડોમ, કાગમ. [મોળાખાંધવાની જગ્યા.

ROOKERY *s.* કાગડાંઓને એકઠા થવાની ઝાને

ROOM *s.* [*AS. & Icel. rum, Ger. raum*]

Space જગ્યા, ઠેકાણું, સ્થળન, (between)

અવકાશમ; 2 (fig.) ઠેકાણું, જગ્યા, કારણ, ન,

પ્રયોજનન, (with a negative) સમાવિશમ,

સમાસમ, જગ્યા, ઠેકાણું; as, there is room

for reflection here અહિંયાં વિચાર કરવાનું

ઠેકાણું છે; in this case there is no r.

for doubt આ બાબતમાં સંદેહની જગ્યા નથી;

3 an apartment ઓરડી, ઓરડોમ,

કોઠડી, ઓલી; To make r. for (a)

જગ્યા આપવી-ક., (b) રતો-માર્ગ આપવા-

છોડવા-ચૂકવા; To take up r. જગ્યા રોક-

વી; In the r. of -ને બદલે-ઠેકાણે, -ની વતી.

ROOMY *a.* Spacious વિસ્તીર્ણ, વિશાળ, મ્હેડું,

ધણું લાખું પોહોળું, પ્રશસ્ત.

ROOST *s.* [*AS. hrost, Dut. roest*] પક્ષી-

ઝોને રોત્રે આરામ લેવાની ઘંડી-કાઠી-લા-

કડી-જગ્યા. *vi.* (birds, fowls) લા-

કડી ગાડ વિગેરે પર બેસવું-આરામ લેવા.

ROOT *s.* [*Icel. & Sw. rot, Dan. rod, L.*

radix] (of a plant) મૂળન, જડ, મૂળિયું;

2 (fig.) (of a tooth, a cancer &c.) મૂળન;

3 (esculent) (ખાવા લાયક) કંદમ-મૂળ; 4

(the cause) (of evil, of a disease &c.)

મૂળન, મૂળ કારણન, મૂળખીન, પાણીમ; 5

(math.) (સંખ્યાનું) મૂળન; Square r. ચર્ગ-મૂળ; Cube r. ધનમૂળ; R. of a word મૂળન, પ્રદીપ્તિ; R. of a verb ધાતુમ; To take r. મૂળધાલવાં-ખાતવાં, સ્થાપિત થવું, જડ ખાતવી; To turn out r. & branch જડમૂળથી ઉ-એડી નાખવું, ખણી - એડી કાઢી નાખવું; (pl.) (medicinal) જડીચુદી. *vi.* (lit. & fig.) (See above To take r.) *vt.* To r. out or up જડમાંથી - જડમૂળથી ઉએડી નાખવું, મૂળસુકાં ઉપાડી-ઉએડી નાખવું.

ROOTED *a.* Fixed જડ ધાલેલું, મૂળ ખાતેલું, (in the mind) હસાવેલું, બેસાડેલું, લાગેલું, હસેલું; as, truth r. in the mind મનમાં હસેલું સત્ય; a r. aversion મનમાં હસેલો અભાવો.

ROPE *s.* [*AS. rap, Icel. reip*] દોરડું, જાડી રસી, દોરી; A r. of sand તરત તૂટી જાય એવું બંધન.

ROPE-DANCER *s.* દોરડાં ઉપર નાચનાર-ચા-લનાર, દોરડાં ઉપર ચાલી રમતકરનાર એલાડી.

ROPE-WALK *s.* દોરડાં બનાવવાની જગ્યા.

ROPY *a.* Adhesive તાર નીકળે તેવું, ચીકણું.

ROSE *s.* [*Fr., L. rosa*] ગુલાબમ; R. bush ગુલાબનો છેડ; China r. જાસફદન; Dog r. સફેદ-ધોળા ગુલાબ; Extract of roses ગુ-લાબનું અતર; Conserve of roses ગુલાબકંદમ; Under the r. છૂપી રીતે, ખાનગી રીતે.

ROSARY *s.* જપમાળા, માળા (ફેરવવાની).

ROSEATE *a.* (a bower) ગુલાબ વાળું-નું; 2 (colour) ગુલાબી, ગુલાબીરંગનું, ગુલાબ સરખું.

ROSETTE *s.* ફીતનો ગુલાબના ફલ જેવો બના-વેલો આકાર-ધાટમ, ઝરીગુલાબમ.

ROSE-WATER *s.* ગુલાબનું પાણી, ગુલાબજળન.

ROSE-WOOD *s.* ખાત્રીલ અને ખીજ ગરમ દે-શમાં થતું એક સારી જાતનું પુરાવોદાર લાકડું.

ROSY *a.* ગુલાબના રંગ જેવું, રતાસ પડતું.

ROSIN *s.* (See Resin).

ROT *vi.* [*Dut. rot, Icel. rotna to decay*]

સડવું, કોહોવું, સડી-સળી-કોહી જવું. *vt.* સ-

ડાવવું, કોહોવાડવું, -થી કોહી-સળી-સડી જવું.

s. (in sheep) જીવ થ એવો એક રોગ;

2 putrefaction ફોવાણન, કોહીજવું તે;

Dry r. (See under Dry).

ROTTEN *a.* સડી ગમ્મિલું, કોહામ્મિલું, સડેલું, કોહી ગમ્મિલું; 2 not firm or trusty નો ભરોસો ન કરાય એવું, વિશ્વાસ ભેગ નહીં એવું, ખોટું; as, it is a r. concern તેનો ભરોસો ન કરાય એવું તે કારખાનું છે.

ROTATE *vi.* [*L. rota* a wheel] ચક્રરતી પેઠે ગોળ ફરવું, કેન્દ્રની આસપાસ ગોળ ફરવું.

ROTARY, ROTATORY *a.* ચક્રર-પૈડાની પેઠે ફરતું, ચક્રગતિનું, (in comp.) ચક્ર; 2 વારા-ફરતી બનતું-ચતુ-આવનાર-જનાર.

ROTATION *s.* ચક્ર-પૈડાના જેવી ગોળ ગતિ; 2 (in succession) વારાફરતી આવવું-જવું તે-આવવા જવાનો ક્રમ; 3 (of crops) વારાફરતી બદલાવું તે; In r. વારાફરતી, ક્રમ પ્રમાણે.

ROTE *s.* ગોખવું તે, ગોખણી-જીવન; as, to learn by r. ગોખીને શીખવું. [ગોળ સરખું.

ROTUND *a.* [See Round] ગોળાકાર, ગોળ, **ROTUNDITY** *s.* ગોળપણ *n.* [ઈમારત *f.*

ROTUNDA-O *s.* ગોળ બાંધણીનું મકાન-ઘર-

ROUE *s.* [*Fr.*] પહી ગમ્મિલો-લંપટ પુષ્પ.

ROUGE *a.* [*Fr.*] Red રાતું, લાલ. *s.* કો-સમના ફૂલનો રંગ, કસુંબો રંગ. *vi., vt.* કો-સમથી ગાલ રંગવા.

ROUGH *a.* [*AS. hrüh, Ger. ranch*] Not smooth ખડખડ, ખડાખખોચિયા હોયએવું, સાફ-લીસું નહીં તેવું; 2 (a road &c.) પથ-રાવાળો, પથરાળો; 3 (a gem) ધૂંટીને સફાઈ-દાર-ચક્રચક્રીત-ઝલેદાર નહીં કરેલું એવું; 4 (sea &c.) ઉછળતું, મ્હોટા મ્હોટા મોજા-હોડા વાળું; 5 boisterous (weather) તોફાની, વાદળનું; 6 harsh to the taste ગળામાં ખુંચે એવું, ટૂંડ, રફ; 7 rugged of temper (pers.) કરડું, કડવાણું, કર્કશ; 8 harsh (remedy &c.) ઉઘ, સખ, રાક્ષસી; 9 sounds &c.) કંઠાર-સખત લાગે તેવું, કર્કશ, કણ્ઠકટ, ખોખરું; 10 (in appearance) ડોળડાળ વિનાનું, બેઠું; 11 shaggy વાળ-નીમાળાથી ઢંકાયેલું, વાળવાળું; A r. draught or copy ખરડો *m.*, ખુસદો *m.*; R. work ડોળિયું *n.*; A r. diamond (fig.) ધણા ભારખોજવાળું પણ બેઠું માણસ; A r. customer જેની સાથે કામ ચલાવવું ખુશ્કેલ અને કંઈ બેખમ ભરેલું

હોય તે માણસ. *s.* In the r. સફાઈ વગર; (*pl.*) Roughs જંગલી-હુઆ-તોફાની મા-ણસોનું મંડળ. *vt.* (it) કઠખ, થાક વિગેરે અવધડ ખખા-વેઠ્યા ક.

ROUGHEN *vt.* ખડખડું &c. ક., -થી ખડ-ખડું &c. થવું. *vi.* ખડખડું &c. થવું.

ROUGH-CAST *vt.* ગિલવા-ચુનો અને છો તથા કાંકરાનો બનાવેલા કોલં મારવા-દેવા. *s.* ચુ-નો અને છો તથા કાંકરાનું બનાવેલું પ્લાસ્ટર-છોલાણું *n.*, ગિલવો *m.*

ROUGH-HEW *vt.* સાફ કર્યા વગર વિધણે વતી કાપવું; 2 to give the first form to ડો-ળિયું ક., આકાર ક., ડોળવું.

ROUGH-RIDER *s.* આશુકસવાર *m.*

ROUGH-SHOD *a.* (horse) કાંટાવાળી નાળ જડેલું એવું; To ride r. over (fig.) પેતાનો સ્વાર્થ સાધવાને માટે બીજા માણસોને જે કઠખ થાયછે તેની કંઈ દરકાર કર્યા વગર વર્તવું.

ROUGHISH *a.* કંઈક ખડખડું, ખડાખખો-ચિયા વાળું-હોય એવું.

ROUND *a.* [*Fr. rond, L. rotundus*—*rota* a wheel] Circular ગોળ, ચક્રાકાર, વર્તુલાકાર; 2 globular ગોળા સરખું, ગોળા-કાર, ગોળ; 3 cylindrical દીર્ઘ-લંબ વર્તુલ-બૃગળી-નળાના આકારનું; 4 large (sum) મ્હોટું, ભારે; 5 (style) ટૂટેલું નહીં તેવું, સ-રળ; 6 fair, candid વાજબી, અદલ, ચો-ખખું; as, r. dealing ચોખ્ખો વેહેવાર; 7 positive સાફ, સ્પષ્ટ, ખુદલું; A r. number (*a*) જેને અંતે મીડું આવે તેવી સંખ્યા, યુનાં-તસંખ્યા *f.* (*b*) એક મ્હોટી સંખ્યા; At a r. rate ઝડપથી, જલદીથી, ઉતાવળે; A r. hand ગોળ અને ભરાઉ અક્ષરો. *s.* વર્તુલ *n.*, ચ-ક્રર *n.*; In a r. કુંડાળામાં; 2 a series of actions ફેરો *m.*, આવર્તન; as, we play a r. or two રમતના એક બે ફેરા રમીએ છુ-ઈએ; a r. of duties ધર્મનાં કામોનાં આવ-ર્તન; 3 a walk round by a guard or officer for inspection રાત *f.*; 4 (આખી પલટણ-ટુકડી) નું સામટું બંડકનું ફેડવું-છોડવું તે, સામટો પાર; as, they fired three rounds તેઓએ ત્રણ ફેરા સામટી બંડક ફેડી;

5 the step of a ladder પગથિયું; 6 rotation in office (of officers) વારાફરતી આવવું જવું તે, વારો *m*, પાળી; 7 (of applause) જે આખી સભા-મંડળી કૌર-કહે-આપે તે; as, that statement was received with a r. of applause તે વાત સાંભળીને આખી સભા શાબાસ! શાબાસ! એવું પોકારવા મંડી; 8 one's usual walk ફેરો *m*, સેહેલ્, ફરવું તે; A r. of cartridges દરેક માણસને એક કારત્રુસ. *ad.* On all sides સઘળી તરફથી, ચોતરફથી, ચારે બાજુથી, આસપાસથી; 2 circularly ગોળ; as, a wheel turns r. પેડું ગોળ ફરે છે; To turn r. (fig.) પક્ષ-મન બદલવું, -થી ફરવું-ફરી જવું; To go r. ફેરો આવો-મારવો, ફેરોને રસ્તે જવું; All r. સઘળી જગ્યાએ, દરેક ગમ-બાજુએ; The whole year r. આરે માસ; To look r. મ્હો-ડોડું ફેરવીને જોવું. *vt.* ગોળ-ગોળાકાર-વર્તુલાકાર ક.; as, to r. a coin સિંકો ગોળાકાર કરવો; 2 to move about (as a cape) આસપાસ ફરવું; To r. periods વાડ્યો સરળ કરીને લખવાં-બોલવાં. *vi.* ગોળ-વર્તુલાકાર થવું. *prep.* -ની સઘળી ગમ-બાજુએ-તરફ, -ની આસપાસ-ચારેગમ; 2 in all parts -માં બધે, -માં સઘળે ઠેકાણે; as, to go r. the city શહેરમાં બધે ફરી-વળવું; 3 about આસપાસ, ઊપર; as, to wind a string r. a stick લાકડી ઊપર દોરી વીંટળવી; To come or get r. one આજીજી કરીને-હાનીને-છેતરીને કોઈના ઊપર ફેરો મેળવવી, પેટમાં ભરાવું, ફેસલાવવું.

ROUNABOUT *a.* આડું, ફેરાવાળું, ફેરાવાળું. *s.* ચક્રોળન. *ad.* (See Round *ad.*)

ROUNDELAY *s.* જેમાં ટેક હોય છે એવી એક જાતની કવિતા.

ROUND-HEAD *s.* ગોળ માથાનો-માથાના વાળ કપાવી નાખેલા ખુરિશન મત માનનાર પુરૂષ.

ROUND-HOUSE *s.* રોન ફરનારાઓએ રોને પકડેલા પુરૂષોને રાખવાનું બંધીખાનું; 2 વહા-લુના તુતકના પાણલા ભાગમાંનો ચીરોડો.

ROUNDLY *ad.* Openly સ્પષ્ટ-ખુલ્લી રીતે,

ઉધારે છેકે, સાફ; 3 in earnest સારી રીતે, કચકચાવીને, તાણી તાણીને.

ROUND-ROBIN *s.* જેના ઊપર સહી કરનારાઓનાં નામ કુંડાળામાં લખેલાં હોય છે એવી અરજી (આગેવાન કોણ છે તે માણુમ નહીં પડે તે માટે નામો તે રીતે લખે છે).

ROUNDS *s. pl.* (See round *s.* 3).

ROUSE *vt.* [See Rise, Raise] To awaken જાગાડવું, સૂતા હાડાડવું, જાગૃત ક.; 2 to excite to ઉત્તેજન આપવું, ઉત્કેરવું, ચેતાવવું, જાગૃત ક., -થી ઉત્તેજિત થવું-ઉત્કેરણી થવી; 3 (the sea &c.) હલાવી ચૂકવું, હોલિત ક.; 4 (an animal) (કોઈ પશુને) તેની રહેવાની જગ્યામાંથી હાંકી કાઢવું; To r. oneself ઊઠવું, જાગવું, જાગૃત હોવું-થવું.

ROUT *s.* [old *Fr.* route, *Ger.* rotte] A clamorous multitude તોફાની-હલકા ભા-કોની ભીડ-હફ-ટોળું; 2 a large fashionable evening party કોઈને ત્યાં મ્હોટા લોકોમાં ચાલુ રીત પ્રમાણે વર્તનારા માણસોની ગમતને માટે સાંજે થયેલી મિલલસ.

ROUT *s.* [old *Fr.* route, *Prov.* rota, *L.* rumpo I break] લશ્કરનું (હાર આધારી) વિચરાર્થ-વેરાર્થ-છૂટા પડી જવું તે, નહાસાનહાસ, શિસ્તાર્થ, ધૂળધાણી. *vt.* હરાવી વિચેરીનાખવું -નહાસાનહાસ કરાવવી, ચીરણ ચીરણ કરીનાખવું.

ROUTE *s.* [old *Fr.*] રસ્તો *m*, રાહ *m*, માર્ગ *m*, વાટ; R. by land સ્થળમાર્ગ *m*, ખુશાકીનો રસ્તો; R. by water જળમાર્ગ *m*, તરીનો રસ્તો.

ROUTINE *s.* હમિશા આબ્યાં કરતાં-દહાડી થતાં કામનો ક્રમ, નિયત કર્મ -પાઠનો નિયમિત ક્રમ, દરરોજ કરવાનું જે કામ તે; as, these matters follow a regular r. તે કામો નિયમિત ક્રમ પ્રમાણે થયાં કરે છે.

ROVE *vi., vt.* [AS. *reafian*, Dan. *röve* to rob] ભટકવું, રખડવું, ફરતા ફરવું.

ROVER *s.* ભટકનાર, રખડનાર; 2 ચાંચિયો *m*.

ROW *s.* [AS. *rawa*, See Rod] (of persons, trees, &c.) એળા, હાર, પંગત, પં-કિત; (of pearls, gems &c.) હાર *m*, માળા, સેર *f*; In rows હારોહાર, હારદોર.

ROW *s.* [Swiss. *rauen* to make a dull

sound, prov. *E. row* to stir about]
 A broil કલાપકારમ, શેરખકારમ, તોફાનન,
 હુલડન; To kick up a r. તોફાનક-ઊઠાવવું.
ROWDY s. તોફાની - ગડપડિયું-હુલ માણસ.
ROW *vt.* [*A.S. rowan*] (a boat) -ને હલેસાં
 વતી-મારી હંકારવું-ચલાવવું, (pers.) -ને હા-
 ડીમાં ખેસાડીને હલેસાં મારી લઈજવું. *vi.*
 હલેસાં મારવાં.
ROWER s. હલેસાં મારનાર, હલેસાં મારે તે.
ROWEL s. [old *Fr. rouelle, L. rota* a
 wheel] (of a spur) ઝેડમાં જે દંતાવાળું
 નહાનું ચક્રર હોયછે તે, કાંટોમ, મમરેજ, મમ-
 રેજનું ચક્રર; 2 ઘોડાની લગામની ચપટી કડી.
ROYAL a. [*Fr., L. regalis* See Regal]
 Kingly રાજનું, રાજકીય, આદરાહી, (in
 comp.) રાજ (as in રાજવંશ); 2 becom-
 ing a king રાજને લાયક, રાજયોગ્ય, રાજ-
 ને છુલ્-શોભે તેવું, રાજોચિત, પાદરાહી; 3
 magnificent આશીર્જાં, ભવ્ય, ઉમદા; R.
 attendant રાજસેવકમ; R. city રાજધાની;
 R. dignity રાજપ્રતાપમ; R. insignia રાજ
 લક્ષણ-ચિહ્ન; R. mansion રાજ મંદીર-
 મહેલમ; R. family રાજકુળન; R. signet
 or seal રાજચુદ્રાં.
ROYALIST s. રાજનો પક્ષ ધરનાર-કરનાર,
 રાજની તરફનું માણસ, રાજઅભિમાની પુરૂષ.
ROYALTY s. Kingship આદરાહી, રાજત્વન,
 રાજપદન, રાજ્યાધિકાર; 2 the king or
 sovereign રાજમ, નૃપમ, આદરાહમ; as,
 in the presence of r. રાજની હજીરમાં.
RUB *vt.* [*Gael. rub, W. rhubio, Icel.*
rubha to move a thing] ધસવું, ચોળવું,
 મસળવું, ધર્પણ ક.; 2 to wipe લૂછવું, લૂછી-
 નાખવું, દહોવું; 3 to spread over ચોપડવું,
 લગાડવું, ખરડવું; as, to r. with oil તેલ ચો-
 પડવું; 4 to polish સાફ ક., ઝીપ ચઢાવવા,
 ઝલે આણવી; To r. down (a horse) પોલીશ
 ક., મસળવું, ચોળવું; To r. off (rust &c.) ધસી
 સાફ ક., ધસી-ધવડી કાઢવું; To r. out (marks,
 letters, stains &c.) બૂસી-છેડી-ધસી કાઢી
 નાખવું; To r. up (a) ઉજળું-ચળકવું-સાફ
 ક., ઝીપવું, (b) (the memory) ભગૃત ક.,

ઉત્તેજન આપવું, તાજું ક. *vi.* (against)
 ધસી જવું, ધસાવું, લાગવું; 2 (through)
 યુક્તેલીથી-પરાણે-જેમ તેમ કરીને જવું-પસાર
 ક., -માંથી પાર પડવું. s. Friction ચોળવું
 -ધસવું-ધસાવું તે, ધસારોમ, ધર્પણમ, મદનન;
 2 hinderance અડચણ, હરકત, આડ, વાંધોમ, નડ, નડતરન.
RUBBER s. (of whist) ગંજીફના પાનાવતી
 રમવાની ઝેક પ્રકારની ત્રણ દાવવાળી રમત;
 2 India rubber રબરન.
RUBBISH s. [*Fr. rabascher* to rumble,
 low *Ger. rabakken* to rattle] (of build-
 ing) પડીગચ્છેલા મકાનના ચચ્છેલા ચૂરેચૂરા-
 કકડેકકડા, છુરેન, છુરેકચરોમ; 2 refuse
 કચરોમ, પુંજેન, કસ્ટરન, મેલમ, ઝિપ્પરોમ;
 3 mingled mass મિગમ, મિળમ; R. and
 filth, as heaped or lying ઉકરોમ.
RUBBLE s. [from *Rub*] પથરાની ઊપરનો
 ભાગ ભાંગીને જે કકડો થઈ ગચ્છેલા હોય તે,
 પાણીના ધસારા લાગી ધસાઈ ગચ્છેલા પથર.
RUBICON s. ગાલ દેરાના આદખસ પર્વતની
 દક્ષિણ ગમના ભાગની અને ધંતાલી દેરાની
 વચ્ચે ઝેક નહાની સરખી નદી હતી તેને પાર
 ગયાથી જીલિયસ કાઈસરે પોતાના સ્વદેશ ઊપર
 ચઢાઈ કરી હતી; To pass the R. પાછું પ-
 ગવું નહીં ભરાય ઝેવું કામ કરીને (કોઈ સાહ-
 સકર્મ) માથે લેવું.
RUBRIC s. [*L. rubrica* red earth—
ruber red] ધર્મ બાબત અસલ કાયદાના ગ્રં-
 થોમાં જે ભાગ રાતી સાહી વતી લખેલા હોતા તે;
 2 ખ્રિસ્તી ભક્તની ચોપડીમાં ભજન સંબંધી
 જે આગાચ્છે તે (તે આગાચ્છે અસલ રાતા
 અક્ષરે છુપેલી હતી).
RUBY s. [*Fr. rubis, L. ruber* red] A
 precious stone માણેકન, લાલ, 2 redness
 લાલ રંગમ, રાતાસ. a. (as lips, cheeks
 &c.) રાતું, લાલ, રક્ત, રતાસમારતું.
RUDDER s. [*A.S. rother, Ger. ruder* an
 oar See Row] સુકાનન; 2 (fig.) નિયંતાનું
 સાધન, લગામ, સુકાનન, દોરી.
RUDDY a. [old *E. rode* the colour of
 the face, See Red] (the human skin,

cheek &c.) સુરખીદાર, ઊપર લાલી આવેલું, રતાસ મારતું, લાલ, રાતું.

RUDE *a.* [*L. rudis* See *Raw*] (work-manship &c.) અણુધડ, સુંદર નહીં થયેલું, સફાઈવગરનું; 2 uncivil (*a*) (pers.) અસભ્ય, ઉદ્વેગ, તોણડું, બેઅદબ, (*b*) (behaviour, &c.) અસભ્યતા-તોણડાઈ-ઉદ્વેગ-બેઅદબીનું-બરેલું; 3 (wind, waves) ધુધવાટ-ધુધુ કરતું, તોફાની; 4 impetuous જોરમાં-બેર હેાય યિવું, જોસ્સા બરેલું, જબરદસ્ત, પ્રબળ; 5 (winter) કડકડતું, સખ; 6 barbarous (pers.) જંગલી, રાની, અભણ; 7 unskilful (pers.) અનાડી, અણકિસખી; 8 inelegant બેદખું, ઢંગઢાળ વિનાનું, અસંસ્કૃત.

RUDIMENT *s.* [*L. rudimentum* a first trial—*rudis*] મૂળતત્વન, ખીજન; 2 *pl.* મૂળપીઠિકાઈ, આરંભન, ઉપક્રમેન. [મૂળારંભનું.

RUDIMENTAL *a.* મૂળતત્વનું-સંબંધી, મૂળનું,

RUE *vt.* [*AS. hreowan* to be sorry for] -નો પસ્તાવા-પચાતાપ ક., -ને માટે રડવું, અફસોસી ક., પસ્તાવું.

RUEFUL *a.* (work &c.) શોક-પસ્તાવા-અફસોસી-દલગીરી બરેલું; 2 expressing sorrow દલગીરી-શોક સ્વચ્છ, રોતું, રડતું; as, a r. countenance રોતીસુરત, રડતું મ્હે.

RUE *s.* [*AS. rude, L. ruta*] યાસડમાં આવતો યિક છેડ, સીતાયમ.

RUFFIAN *s.* [*Fr. ruffien, Sp. rufian*] ધોર-બયાનક-કુબટ કર્મનો કરનાર, ગળાંકાપુ, ખૂની.

RUFFIANISM *s.* ધોર કર્મ કરવાં તે, -ગળાં કાપવાં-ખૂન ક. તે, ખૂનીપણું.

RUFFLE *s.* [*Icel. rufinn, Dut. ruyffel* wrinkle] A frill લુગડાના અમુક ભાગની ડોરે જોડેલી કરચલી-ચીણ વાળી ચીપ; 2 commotion (*a*) (on a surface) ડોહોળાઈ ગયેલા દેખાવ, (*b*) (of the mind, temper &c.) અસ્વસ્થતાઈ, વ્યગ્રતાઈ, સતાપન, જોભન. *vt.* (*a*) -ની કોરે કરચલી વાળી ચીપ જોડવી; as, to r. a shirt ખમીસની ઉરની કોરે કરચલીવાળી ચીપ જોડવી, (*b*) કરચલી વાળવી-પાડવી; 2 to disturb a smooth surface ડોહોવી નાખવું, હલાવી મૂકવું, ખળભળાવવું; as,

to r. the sea સમુદ્ર હલાવી મૂકવો; 3 to agitate (the mind) અસ્વસ્થ-વ્યાકુલ-વ્યગ્રક.

RUFFLED *a.* (mind) જોભિત, વ્યગ્ર; 2 a shirt &c.) કરચલીવાળી ચીપ જોડેલી યિવું.

RUG *s.* [See *Rough*] કામળની જાતનું કપડું, નમદોન, ખંજુસન.

RUGGED *a.* [See *Rough*] Uneven ખડખડું, જીવું નીચું, ખાડાખખોચિયાવાળું; 2 (in temper) ઉગ્ર, કરડું, આકરું, મીજજી, ચિડિયું; 3 (looks) બવાંચઢાવેલાં હેાય તેવું, યુસ્સા બરેલું, કડવું કઠાણું; 4 shaggy વાળ-નિમાળા વાળું-થી બરેલું.

RUGOSE, RUGOUS *a.* [*L. rugosus-ruga* a wrinkle] Wrinkled કરચલીવાળું-થી બરેલું, કરચલી વળેલી હેાય તેવું.

RUIN *s.* [*L. ruina-ruo* I rush] પાયમાલી, નાશન; 2 the cause of r. પાયમાલી-નાશનું કારણ; 3 (*pl.*) (of buildings) જે પડી બાંગી તૂટી ગયેલું તે, ખંડિયેરન, પડી ગયેલાં ધરોવગેરેનાં ખંડિયેર; R. of fortune, estate, affair &c.) સત્યાનાશન, નજોદન. *vt.* (A city, an edifice &c.) બાંગી તોડી-ને જમીન ખરાબર ક., જમીનદોસ્ત ક., -નો નાશ ક.; 2 to subvert જંધુ વાળવું, -માં ઉથલપાથલ-જંધુચતું ક., -નો નાશ ક., તોડવું; 3 to bring to an end (commerce, trade &c.) -નો છેડો આણવો-લાવવો, -નો અંત લાવવો, ખંધ ક.; 4 (health, happiness &c.) ખરાબ ક., -નો નાશ ક., ખગાડવું, -થી ખરાબ થવું-ખગડી જવું; 5 (a plan, project &c.) નિષ્ફળ-વ્યર્થ-રદ ક., ધૂળ મેળવવું; 6 (in fortune) -નું સત્યાનાશ -નજોદ વાળવું, પાયમાલક., બીખ માગતું ક.

RUINOUS *a.* (state &c.) જમીનદોસ્ત થયેલું, બાંગી તૂટી ગયેલું, પાયમાલીનું; as, the bridge is in a r. state પૂલ બાંગી તૂટી ગયેલી હાલતમાં છે; 2 destructive નાશકારક, ખરાબ કરે અવું, -થી ખગાડ-પાયમાલ થાય યિવું; (rate of interest) દેવાનું કાઢવું પડે-પાયમાલ થઈ જવાય યિવું.

RULE *s.* [*Fr. rigle, L. regula-rego* I rule] અમલન, રાજન, સત્તાઈ, ધણીપણું,

હકુમત્; as, foreign r. પારકાનું રાજ; 2 (a standard) શિરસ્તોમ, નિયમમ, ધારોમ, રીવાજમ, કાનૂન; 3 regulation કાયદોમ, નિયમમ, ધારો; 4 (a) for drawing lines આકર્ણી, રેખાટર્ણી, રેલ; 5 standard પરિમાણન, પ્રમાણન; (b) (for measuring) થોડી લંબાઈ માપવાનું માપ, ફૂટમ; (in gram.) નિયમમ, રીત, રેલ; (Arith.) રાશિ; R. of three ત્રિરાશિ, ત્રૈરાશિક; Double r. of three પંચરાશિ; R. of three direct સમત્રિ-રાશિ; R. of three inverse વ્યસ્તત્રિરાશિ; To lay down rules for -ને માટે નિયમ બાંધવા; According to r. યથાવિધિ; R. of action કર્મવિધિ. vt. To govern -ઊપર રાજ કર-ચલાવવું, ઊપર અમલ-અધિકાર ચલાવવા; 2 to manage -ની વ્યવસ્થા-બદોબસ્ત -ગોઠવણી કર, ચલાવવું, -નો વહીવટ-કારભાર કર; 3 (paper &c.) આંકવું, ઊપર લીટી દોરવી -પાડવી-આંકવી, રેખાટવું; 4 to determine (a) (as a court) ઠરાવવું, ઠેરવવું, ચુકર-નક્કી કર, (b) (as a decision) પ્રમાણે ચૂકવવામાં -ઠરાવવામાં આવવું; as, this decision will r. all similar cases આ ઠરાવ પ્રમાણે તેના જેવા આગલા ચુકરદમા ચૂકવવામાં આવશે. vi. (over) ફેલ અપત્યાર-અમલ-અધિકાર ચલાવવા-હોવા; 2 to decide ઠરાવવું, નિ-અચ કર; 3 (commerce) to obtain હોવું, ચાલવું, રહેવું; as, prices r. lower than formerly પેહેલાનાં કરતાં હાલમાં બાવ કમતી છે.

RULER s. રાજ-રાણી-બાદશાહ વિગેરે અમલ કરનાર, સરકાર; 2 હોદ્દેદારમ, અમલદાર, હાકેમમ, કામદારમ; 3 a rule આંકર્ણી, રેખાટર્ણી, રેલ, રેલર; R. of the Universe નિયંત્રામ, ધર્મરમ, પ્રભુમ.

RUM s. [Ger. rahm cream, Fr. rum] શેરડીના રસ અથવા તેની છારીનો બનાવેલો પીવાનો દારૂ.

RUM s. [In cant language rome or rum good, noted] Queer, odd (a cant word) તરેહવાર, વિલક્ષણ, અજબ તરેહનું.

RUMBLE vi. [Ger. rummeln] (a cart &c.) ગડગડવું, ગડડવું, -નો ગડગડ થવો. s.

ગડગડાટમ; 2 ગાડીની પછુવાડે ચાકરને બે-સવાની જગા.

RUMBLING s. ગડગડાટમ, ગર્જના.

RUMINATE vi. [L. ruminatio-rumen the paunch] (lit.) વાગોળવું, વાગોળ કાઢવી; 2 (fig.) મનન-ચિંતન કર, વિચાર કરવા કર.

RUMINANT a. વાગોળનારું, વાગોળ કાઢનારું. s. વાગોળનારું પ્રાણી. [વરમાત્ર.

RUMINANTIA s. (pl.) ચાર કોઠાવાળા જના-

RUMINATION s. વાગોળવું તે, વાગોળ; 2 વાગોળવાની શક્તિ-આસિયત્વ; 3 meditation મનન, ચિંતન, ફરીફરી કરેલો વિચાર.

RUMMAGE vt. & vi. [Dut. ruim, Fr. rum room] ઊપરતજે-ઉચલપાચલ કરીને શોધ કર-આડો લેવો, વખુચ્ચા ફેરવતાં જવું તે તપાસ-તાં જવું. s. ઊપરતજે-ઉચલપાચલ કરી કીધે-લો શોધ-લીધેલો આડો.

RUMOUR s. [L. rumor] અફવા, ગપ, ખુમારોમ, ઊડતી ખબર-ખાતમી; 2 report વાત, ખબર. vt. અફવા &c. ઉડાવવી; To be rumoured અફવા ઉડવી-ચાલવી.

RUMP s. [Ger. rumpf] જનાવરના પચડાના હાડકાનો છેડો તથા તેની પાસેનો ભાગ, ઢગ-રેંઠ, કુંડું.

RUMPLE vt. [AS. hrympelle a fold, Dut. rompelen to fold] કરચલી પાડવી-વાળવી. s. કરચલી.

RUMPLED a. કરચલી પાડેલું-વાળેલું.

RUMPUS s. [It. rombazzo a clatter] કલા-બકારમ, ગડબડ, તોફાન, હુલ્લડ.

RUN vi. [AS-rennan, Dut. rennen, Icel. renna] (a) To move ચાલવું; as, a carriage runs on wheels ગાડી પૈડાવતી ચાલે છે; (b) ફરવું; as, a wheel runs on its axle or on a pivot પૈડું ધરી ઊપર અથવા ખીલી ઊપર ફરે છે; 2 (men and animals) દોડવું, ધાવું, દોડતાં જવું-આવવું; 3 to spread પસરવું, પસરી-ફેલાઈ જવું, ફરીવળવું; as, the fire ran along upon the ground જમીન પર દવ પસરી ગયો; 4 (against) અફળાવું; 5 to perform a passage (as boats, trains) ફરવું, જાવું-આવવું કરવી, ચાલવું;

as, a steamer runs between Surat & Gogo આગબોટ સુરત અને ગોગોની વચ્ચે આવળ કરેછે; 6 (in a race) સરતમાં દોડવું-ધાવું; 7 to flee-હાસવું, પળવું, હાસીજવું, પલાયન કરું; 8 to steal away પોપારા-અગીઆરા ગણવા, ગુપચુપ સટકી જવું, ગ-ચ્છુંતી કરું; 9 to flow (a river &c.) વહેવું, વહી જવું, (out as a vessel or a liquid) ગળવું, ઝરવું, ઝરપવું; 10 to be liquid, to melt પીગળવું, પાણી થવું; 11 (verses periods, &c.) સરળ વંચાવું-બોલાવું, સરળ હોવું; 12 to pass as time ગુજરવું, ગુજરવું જવું, ગુજર્યા કરું; 13 (interest &c.) ચઢવું, લેવાવું; 14 to have a continued course ચાલવું, ચાલુ-જારી રહેવું; as, the conversation ran on the affairs of India હિન્દુસ્થાનની બાબત ઉપર વાત ચાલી; 15 to be in force ચાલુ - જારી હોવું; as, a process runs કામ ચાલુછે; 16 to extend પસરવું હોવું; as, coal strata r. in all directions કોલસાનાં પડ ચારોગમ પસરેલાં છે; 17 (into) to pass into (a) (error) બૂલમાં પડવું, ત્રુલવું, (b) (confusion) ગભરાવું, ગભરાટમાં પડવું, (c) (debt) કરજદાર થઈ જવું, (d) (vice, sin) પાપમાં પડવું, (e) (method) ગુજારવું, ચલાવવું, કરવું; as, he ran into all the methods of tyranny તેણે સર્વ પ્રકારનો જુલમ ગુજાર્યો; 18 to tend to (in growth or progress) થઈ જવું, ખની જવું, ઉપરથી ઉતરી પડવું-પડવું; 19 (as a note before becoming due) -ની યુક્ત હોવી; 20 (in a direction) જવું; as, the line runs East and West તે રેલવે પૂર્વ પશ્ચિમ જાયછે; 21 (up to) to grow rapidly ઉગીને-વધીને-વૃદ્ધિ થઈને થઈ જવું; as, boys & girls soon r. up to men and women છોકરાં વધીને જલદીથી સ્ત્રી પુરૂષ થઈ જાયછે; 22 (as an ulcer) -માંથી પડ વેહેવું -નીકળવું, વેહેવું; 23 to pass by gradual changes મળવું, ઓક થવું, મળી જવું; as, the colours r. into one another તે રંગો ઓક ખીજમાં મળી જાયછે; To r. aground (a ship)

લાધી-છિતી જવું (વહાણ); To r. counter to -નીવિરુદ્ધ-પ્રતિકૂળ-ઉલટું હોવું; One's tongue runs કોઈ બોલ્યાન કરેછે; The mind runs on વિચાર થયા કરેછે; To r. high અતિ ધણું થવું-હોવું; To r. after (a) પછવાડે લાગવું-મંડવું, (b) મળવાનો પ્રયત્ન કરું, શોધ કરું; To r. a muck (See under Muck); To r. at આંગપર ધસવું-દોડવું; To r. away પળી-નાસી જવું, પળવું; To r. away with (a) -ને લઈને-ની સાથે નાસી-પળી જવું; as, the horse ran away with the carriage ઘોડો ગાડી લઈને નાઠો, (b) to convey away (in elopement) સ્ત્રીહરણ કરું, કાઢી જવું, ચાર થઈને સ્ત્રી સાથે લઈ નાસવું; His feelings ran away with his judgment તેના મનોવિકારના જુસ્સાને લાધે તેની વિચારસરિત જતી રહી; To r. in -ને ત્યાં મળવા જવું; To r. into -માં પડવું-પગ ચૂકવો; To r. down a coast કિનારે કિનારે હંકારવું; To r. mad ગાંડું થઈ જવું, ગાંડા જેવું થવું; To r. on (a) ચાલુ હોવું-રહેવું, (b) વાત ચલાવ્યા કરું, લ-વરી ચાલવી, (c) (મોર્ગે) ચાલ્યા કરું; To r. over (a) ઉભરાઈ જવું, ધણું ભરાયાથી છલકાવું-ઉપર થઈને જવું રહેવું-ચાલી જવું; as, a cup runs over ખાલું ઉભરાઈ જાયછે; the liquor runs over દારૂ છલકાયછે, (b) ઉપર ઉપર જોઈ જવું, (c) જવું; To r. out (a) પરિણામ-છેડો આવવો, થઈ ચૂકવું, પૂરું થવું, (b) to expatiate લંબાવીને-વિસ્તારીને-તપ-સીલવાર કરેવું, (c) ખાલી થઈ જવું, -માં ખુટકો પડવો; To r. riot (See under Riot) To r. up (an account) વધવું, ચઢવું. vt. બોકવું, ઘોચવું, ચલાવવું; as, to r. the body through with a sword, or a sword through the body શરીરમાં તરવાર આર-પાર બોકવી; 2 (as a horse or other animal) દોડાવવું; 3 (into) to force ના-ખડું, -માં નંખાવું, (oneself) -માં આવી પ-ડવું; as, to r. oneself upon great in- convenience મોટી અવધમાં આવી પડવું; 4 (a ship) લાધી-છિતી જવા દેવું, લધાવવું, છિતાવવું; as, they ran the ship aground

તેઓએ વહાણને છિતી જ્યાં દીધું; 5 to fuse તાવવું, ગાળવું, પિગળાવવું; 6 to incur (a risk) -ના જોખમમાં પડવું; 7 to push, to thrust ધાલવું, ધુસાવવું, ચલાવવું, બોકવું; as, he ran his fingers through his hair તેણે પોતાના વાળમાં પોતાની આંગળીઓ ધાલી; 8 to cause to ply ફેરવવું, ચલાવવું; as, to r. Phaetons between Poona & Mahableshwar પૂણા અને મહાબલેશ્વરની વચ્ચે ફરીત ચલાવવી; 9 to cause to pass જાય તેમ કરવું, સરકાવવું, ચકવું; as, to r. a rope through a block કરખીમાંથી દોરડું સરકાવવું; 10 to cast ખીખામાં-ભરતનો ધાટ પાડવો-ખનાવવો; as, to r. balls ખીખામાં ગોળા પાડવા; To r. down (a) (in hunting) થાકે ત્યાં સુધી પૂઠે લાગવું, પછાડી લાગીને ચકવું-ચકવી નાખવું, -ને અફળાવી છુડાવી નાખવું-દેવું, (b) -માં ઓછ-દોષ કાઢવો; To r. one hard કોઈને બહુ ધરેલીથી આગળ પડવા દેવું; To r. over (a) જલદી જલદી-ઉતાવળે કરી-ગણાવી જવું, (b) ઊપર ઊપર વિચારી-નજર કરી-જોઈ જવું; To r. out (a) બહાર ઢેકલવું-લંબાવવું, (b) to exhaust (an estate) ઉડાવી-ખપાવી-ગુમાવી દેવું; To r. through (an estate) વાપરી દેવું, ઉડાવવું, ફના કરવું; To r. up (account) વધારવું, ચઢાવવું. s. દોડવું-ધાવું તે, દોડ, ધા, ગમડી; 2 continued series ક્રમ, અનુક્રમ; 3 (on a bank or treasury) બેંક અથવા ત્રીજેરીમાં નોટો વટાવવાનો તગાદો; 4 general reception ખપમ, ખપત; as, the book is having a great r. તે ચોપડીની ધણી ખપત છે; 5 the distance sailed by a ship વહાણે નેટલો રસ્તો કાપ્યો હોય તેટલો રસ્તો, વહાણની ઓછ-એપ, વહાણે-વહાણમાં બેસીને મારેલો ફેરો; as, we had a good r. આપણે વહાણમાં બેસીને ફેરો કીક માંચો; 6 a voyage સફર; 7 prevalence પ્રચાર, ફેર, ફેલાવો; At a r. ઓછે તડકે-સપાટે; In the long r. છેવટે, આખરે, નિદાન, પરિણામ; The general r. of men સાધારણ માણસ, આમલોક, ધણીખરાં માણસો.

RUNNING s. દોડવું-ધાવું તે; 2 પરંતુ નીકળવું-વહેવું તે. a. દોડવું, અડપથી ચાલવું; 3 in succession લાગલાગટ; as, to sow land two years r. લાગલાગટ બે વરસ સુધી જમીન રાપવી; 4 (a sore) વેહેવું, પર નીકળવું હોય તેવું.

RUNNER s. જે દોડે છે તે, દોડનાર, નાસનાર, ધાનાર; 2 a messenger જસુસમ, કાસદમ, એપીઓ; 4 a creeper વેલો.

RUPEE s. [*Hind. rupiyah, Sans. rupya* handsome] રૂપીઓ, રૂપૈઓ; A half r. અધિલી, અડધી, ફાડિયું; A quarter r. પાવલી, પાવલું, સળી; A rupee's weight રૂપિયાભાર.

RUPTURE s. [*Fr. L. rumpo* I break] ભાંગવું-ટૂટવું તે, ફાટ પડવી તે, ફાટ, ભંગ; 2 (med.) અંતરંગમ, અંત્રગમ; 3 (of peace or concord) કૂટ, બિગાડ, સ્નેહ-ભંગ, અણબનાવ, ટૂટ. vt. ભાંગવું, ફેડવું, તોડવું. vi. કૂટવું, ટૂટવું.

RURAL a. [*L. ruralis—rus* the country] એડ-ગામડા ગું-સંબંધી-ને અનુસરવું, બહાર ગામગું, ગ્રામ્ય; 2 pertaining to agriculture એતીવાડીને લગતું-સંબંધી-ગું, કૃષિકર્મગું.

RUSE s. [*Fr. ruser* to double, See Refuse] યુક્તિ, હિંમત; 2 કાવાદાવામ, પેચમ, કાવતું.

RUSH s. [*Scot. rasch, AS. risee, L. russerum*] ઓછ જાતનો છોડ, નાગરમાથ; Not worth a r. કૂટી બદામનું પણ નહીં. [તી.

RUSHLIGHT s. થોડું જ અજવાળું આપનારી બ-

RUSHY a. Full of or made of rushes નાગરમાથવાળું-ગું-ગું બનેલું-બનાવેલું-કરેલું.

RUSH vi. [*AS. hriscian* to shake, *Ger. ranschen* to rustle] અપાટા-સપાટા બંધ ચાલવું-જવું, ગતિ કરવું, ધસવું; 2 (into) -માં ઉતાવળથી જવું-પેસવું-પડવું, ધુસવું; To r. at-on-upon -ઊપર ટૂટી પડવું, ધસારો કરવું. s. ધસારો, આગળ વધવાનો અપાટો-સપાટો, અપાટા-સપટા બંધ જવું તે; as, the troops made a r. for the gate લશ્કરે દરવાજાની બહી ધસારો કરી.

RUSK *s.* [prob. from *Ger. rusker* to crackle] એક જાતની હલકી રોટલી; 2 hard bread for stores રાખી શકવાને સારી પેઠે સેકીને કઠણ કરેલા રોટલીના કટકા.

RUSSET *a.* [dimn. of *Fr. rousse, L. russus* red] (colour) રાતા બૂરા રંગનું, રાતું જુરું; 2 rustic જાડું, ગામડિયું, વગર કિસમે ખનાવેલું. *s.* જડો-ગામડિયો પોશાક.

RUST *s.* [*AS, Ger. rost*, akin to *L. rus-sus* red] (on metals) કાટમ, કિટમ; *R.* of copper જંગાલમ; 2 any foul matter contracted કૂગ *f.* *vi.* કાટ ચઢવો, કટાવું, કટાઈજવું; 2 to degenerate in idleness નકામું રહી બગડી જવું, કટાઈ જવું; *as*, it is better to wear out than to *r.* out નકામા રહીને બગડી જવા કરતાં કામ કરીને ધસાઈ જવું સારું છે. *vt.* To make rusty થી કાટ ચઢવો-કટાવું-કટાઈ જવું.

RUSTY *a.* કાટ ચઢેલું, કટાઈ ગયેલું, કટાચ્છેલું; *as*, a *r.* sword કટાઈ ગયેલી તરવાર; 2 dull ધટી ગયેલું, નો મહાવરો નહીં હોય એવું; 3 ઊપર મેલ ચઢ્યો હોય એવું.

RUSTIC *a.* [See Rural] Rural ખેડ-ગામડા-વન ગું-સંખંધી, ગ્રામ્ય; 2 rude (manner &c.) જંગલી, અનાડી, અડાણી; 3 plain, simple સાદું, જડું, બબકા વગરનું; *as*, *r.* dress સાદો પોશાક; 4 artless નિખાલસ, બોજું, સાદું. *s.* ગામડાનો રહેવાસી, ગામડિયો, ગમારમ.

RUSTICATE *vt.* (A student &c.) ને કસ્ટા-મદ્રેસામાંથી અમુક વખત સુધી કાઢી મૂકવું. *vi.* ગામડામાં રહેવું, ગામવાસ કરવું.

RUSTICATION *s.* વિદ્યાર્થીને મદ્રેસામાંથી અમુક વખત સુધી કાઢી શકવાની સજા.

RUSTICITY *s.* જંગલી-અનાડી-અડાણી ચાલચલકત *f.* જંગલી-અનાડી પાણું; 2 સાદાઈ *f.*; 3 નિખાલસપણું, બોજપણું.

RUSTLE *vi.* [*AS. hristlan, Ger. rasseln*] ખડખડવું, ખણખણવું.

RUSTLING *a.* ખડખડવું, ખણખણવું. *s.* ખડખડવું-ખણખણવું તે, ખડખડાટખમ, જુખજુખમ. [(lit. & fig.) ધરેડ, ધરેડનો ચીસા.

RUT *s.* [*Fr. route—L. rumpo* I break]

RUT *s.* [*Fr. rut, L. rugitus—rugio* I roar] હરણ વગેરે જાનાવરોનું મૈથુન. *vi.* (animals) વેતરે આવવું, સ્વભાવાના થવું, ને કામાવિર્ભાવ થવો

RUTHLESS *a.* [obs. *ruth* pity—*Rue*] પજાણીનું, કઠોર, બેદરી, નિર્દય. [અનાજ

RYE *s.* [*AS. ryge, W. rhyg*] એક જાતનું

RYOT *s.* [from *AS. raaya* to pasture] ખેડૂતમ, રાયત *f.*, પ્રજા *f.*

S.

S અંગ્રેજી મુજાક્કરનો આગણીસમા અક્ષર; એના બે ઉચ્ચાર થાય છે, 'સ' & 'ઝ'; ધણું કરીને બધા અરેખરા અંગ્રેજી શબ્દોને પ્રારંભ એના ઉચ્ચાર 'સ' થાય છે; પરંતુ શબ્દની માટે ને છેડે એના ઉચ્ચાર વિષે એક નિયમ આપી શકાતો નથી. થોડાક શબ્દમાં એનો ઉચ્ચાર થતો જ નથી; *as*, a numeral S = સાત.

SABBATH *s.* [*Heb. Shabath* to rest from labour] A day or season of rest યાક ખાવાનો-વિશ્રામ કાળ-દિવસમ; 2 one day in seven appointed for rest or worship સાત દહાડામાં એક છુટી-વિશ્રામ-ધર્મ નો દહાડો, વિશ્રામવારમ, રવિવારમ; 3 the seventh year સાત વરસમાં એક આશ્ચુવ ને વિશ્રામનું વરસ; 4 (fig.) a time of rest પાકી *f.*, અણાજમ, વિશ્રામદિનન, હડતાલ *f.*; A *S.* day's journey આસરે એક મૈલન.

SABBATH-BREAKER *s.* વિશ્રામવારનો અણાજો-પાકી ન પાળનારો, વિશ્રામવાર ભક્તિમાં નહીં કાઢનાર પુરૂષ.

SABLE *s.* [old *Fr. sable, Ger. zobel*] (the animal) નોળિયાની જાતનું એક માંસાહારી પ્રાણી, સેબલ (તે યુરોપ ને એશિયાના ઉત્તર ભાગમાં રહે છે); 2 the fur of the *s.* તે પ્રાણીના વાળ-રૂવાં *pl.* *a.* સેબલનું; 2 કાનું, ધેરું, ઝાંખું, સામનું.

SABRE *s.* [*Fr., L., Gr. zabos* crooked, curved] પહોળી જડા ફળવાળી વાંકી તલવાર, તલવાર *f.*, રામશર *f.*; 2 અંગ્રેજોમાં ધોડેસ્વારની તલવાર. *vt.* વાંકી તલવારથી મારવું-ધાક-કાપવું-મારીનાથવું.

SABRE-TASCHE *s.* ધોડેસ્વારોનો સરદાર ડા-

એ પાસે તલવાર સાથે ને ચામડાની કાથળી ખાં-
ધી રાખેછે તે. [રસતી કાથળી.

SAC s. [See Sack] પ્રાણીઓના શરીરમાંની

SACCHARINE a. [*L. saccharum* sugar]

ખાંડ-સાકર ગું-વાળું-સંબંધી-જેવું; as, a s.
taste ખાંડ જેવા સ્વાદ.

SACERDOTAL a. [*L. sacerdos* a priest]

Priestly ગોર-યાત્રિક-ધર્મક્રિયાકરાવનાર ગું-
વિષે-સંબંધી; The s. order (among the
Hindus)પ્રાણીઓ; (among the Parsees)
માએદ-દસ્તુર લોક.

SACERDOTALISM s. The style, spirit

&c. of the priesthood ગોર-યાત્રિક-પાદ-
શાસ્ત્રીની મતિ-રીતિ-લક્ષણ &c.; 2 de-
votion to the interests of the priest-
hood ગોર-પાદની-ધર્મક્રિયા કરાવનાર લોકના
પક્ષની ખેંચ-આગ્રહ-ઊપર આસક્તિ f.

SACHEL s. (See Satchel).

SACK s. [*AS. sacc*] A large bag કાથળો, m,

કાથળી, ગૂણું; 2 a sackful કાથળા-ગૂણભર.

SACK-CLOTH s. તાટ, ટાટ, ગૂણતાટ.

SACKING s. તાટ, ટાટ, ગૂણતાટ, કોચ-
ખાટલા ઊપર જેડેલું તાટ.

SACK s. [*Sp. seco, L. siccus* dry] (the
liquor) એક પ્રકારનો સ્પેનદેરાનો દારૂ, શેરી
નામનો દારૂ.

SACK s. [*L. saccus* a sack] (of a town

or city) શેહેર કે કસબાની લટકાટ-લટકા-જે-
દાનમેદાની; (the act) ખરાબખસ્તા-જેદા-
નમેદાન ક. તે. vt. (As a town or city)
(શેહેર કે કસબાને) લટકાવા-લટકાને ખરાબખસ્તા
-જેદાનમેદાન ક.

SACK s. [*Gr. sagos* a coarse woollen

blanket] ખભા ઊપર છૂટું ઓઢવાનું એક
પ્રકારનું વસ્ત્ર.

SACRAMENT s. [*L. sacramentum* an

oath, a mystery] One of the solemn re-
ligious ordinances enjoined by Christ
(ખ્રિસ્તી લોકનો એક) ધર્મ વિધિ-સંસ્કાર; 2
the eucharist ખ્રિસ્તી લોકનો પ્રભુભોજન
નામનો વિધિ-સંસ્કાર.

SACRAMENTAL a. Belonging to or con-

stituting a sacrament પવિત્ર સંસ્કાર ગું-

રૂપ-સંબંધી-વિષે; 2 bound by a sacra-
ment પવિત્ર સંસ્કાર-વિધિ થી બંધાએલા-બંધ

SACRED a. [*L. sacer* sacred] Set apart

by solemn religious ceremony પ્રતિષ્ઠા
કરેલું, દેવાર્પિત, દેવ-ધર્મ નિર્માણ કરેલું; 2 holy
પવિત્ર; 3 set apart to a religious use

ધર્મ ગું-વિષે-સંબંધી, પવિત્ર; as, a s. place

ધર્મની-પવિત્ર જગ્યા; a s. day ધર્મનો દિવસ;

S. service પૂજા, ધર્મસેવા, સેવા;

The s. writings ધર્મશાસ્ત્રના પ્તિહાસ; S.

history ધર્મનો ઇતિહાસ; S. music ભજ-

નન, કીર્તનન; 4 possessing the highest

title to reverence પૂજ્ય, સર્વમાન્ય; 5 in-

violable અલંકૃત, અલંકૃતીય, નહીં તોડવા

જેવું; 6 dedicated -ગું, અર્પિત, અર્પણ ક-

રેલું, નિર્માણ; as, a temple s. to Mars

કાર્તિકસ્વામીનું મંદિર; S. to Shiva શિવનિ-

ર્માણ; 7 solemnly devoted or doomed

નિર્માણ કરેલું.

SACREDNESS s. The state (See Sacred

1, 2, 3); 2 પવિત્રતા, પૂજ્યતા, (pers.

only) ધર્મિપણ; 3 inviolableness અલં-

કૃત-અલંકૃતીય પણ, અખાલ્યતા.

SACRIFICE vt. [*L. sacer* sacred, & fa-

cio I make] To make an offering of

ચઢાવવું, અર્પવું, અર્પણ ક., દેવનિર્માણ ક.;

2 to immolate on an altar ચઢાવવું, નો

હોમ-યગ ક., -ગું બળિદાન આપવું, વધરવું;

as, to s. an ox બળદ ચઢાવવો, બળદનું બળિ-

દાન આપવું; 3 to destroy or give up

for the sake of something else ધૂધીદેવું,

ઝોવું, જપાદેવું, આપવું; as, he sacrificed his

private interests to the public good

લોકના કલ્યાણ કાળે તેણે પોતાનો સ્વાર્થ જપા-

ધૂધી દીધો; 4 destroy or kill (animals

to deities) મારી નાખવું, વધરવું. vi. બ-

ળિદાન આપવું, હોમ-યગ-યાગ ક. s. The

offering of anything to God or a god

પરમજીવ કે દેવને બળિદાન-બળિ આપવા-અ-

ર્પવું તે, યગ ક. તે; 2 consecratory rite

હોમ, હોમવિધિ, હવન, યગ, યાગ;

3 anything consecrated and offered to a divinity અજિદાનમ, અજિમ, ચઢાવેલી -અર્પેલી-આરોગાવેલી-વધેરેલી વસ્તુ; 4 destruction or surrender of anything for something else પરિત્યાગમ, ઉત્સર્ગમ, સમર્પણન, યજ્ઞદેવું-ઝોવું-જવાદેવું તે, ગુકસાનન-ઝોટ વેઠવી તે; as, the s. of interest to pleasure માજને માટે સ્વાર્થનું ગુકસાન વેઠવું તે.

SACRIFICER, SACRIFICANT s. (a) (for another) યાગિક-યાજક, (b) for himself યજમાનમ.

SACRIFICIAL a. યજકર્મનું-વિષે-સંબંધી, યાગિક, (in comp.) યગ; S. fire હોમાગ્નિ; S. pit યજકંડમ; S. grass કુશમ, દર્ભમ.

SACRILEGE s. [*L. sacer* sacred, & *lego* I gather] The crime of violating sacred things દેવસ્થાન-પવિત્રવસ્તુ વટલાવવા-ભ્રષ્ટ કરવા-ચોરવા-ખંડવા નો અપરાધ, દેવાર્પિત વસ્તુ ન્યવહારના અપમાન લેવી તે.

SACRILEGIOUS a. (Act) દેવસ્થાન-પવિત્રવસ્તુ વટલાવવા-ભ્રષ્ટકરવા-ચોરવા-ખંડવા નું (pers.) -નાર; 2 અપવિત્ર, અધર્મી.

SACRISTAN s. [*L. sacer* sacred] ખ્રિસ્તી દેવળમાં વાસણ વગેરે જંગમ મિલકત સાચવનાર અધિકારીમ, ખ્રિસ્તી દેવળનો કિલ્લેદાર.

SACRISTY s. [*L. sacer* sacred] ખ્રિસ્તી દેવળમાં પૂજનાં વાસણ-લુગડાં રાખવાની ઝોરડી.

SAD a. [*AS. sād* sated, sick] Affected with grief ઉદાસ, ઉદાસી, દુખીઆઈ, ગમગીન, દલગીર, શોકાતુર; 2 causing sorrow માકું, શોક-એક કારક, દુઃખનું, અનિષ્ટ; 3 downcast (as a countenance) ઉતરેલું, શોકનું, ઉતરી ગયેલું; 4 bad, naughty (as pers.) લુચ્ચું, નહાઈ, તોફાની, મસ્તીઝોર.

SADDEN vt. To make sad ઉદાસ-દિલગીર-શોકાતુર-ગમગીન ક., -થી ઉદાસ &c. થવું.

SADNESS s. ઉદાસી, દિલગીરી, શોકમ, એદમ.

SADDLE s. [*AS. sadel*] જીનન, ઝોગીરન; 2 (of mutton or venison) મારેલા ઘેટા-હરણ વિગેરેની કરોડ અને આજીબાજીનાં પાસણાં તથા પીઠ સહિત જેટલો માંસનો કડકો થાય તેટલો કડકો. vt. જીપર જીન-ઝોગીર માંડવું

-મુકવું-સજવું; 2 (with, as a charge or burden) -નો ભાર-ખોજે માથે નાખવો, માથે નાખવું; as, to s. with costs મુકદ્દમા-કામનું ખરચ માથે નાખવું.

SADDLER s. ઘોડાનાં જીનખનાવનાર, જીનગરમ.

SADDLERY s. જીન ખનાવવાનો અધી સામાન; 2 જીન ખનાવનારની દુકાનમાં વેચાતો અધી સામાન; 3 (the trade) જીન ખનાવવાનો રોજગાર.

SADDLE-BACKED a. નીચો પાંસો ને ઉચી-ગરદનવાળું, જીનના આકારનું.

SADDLE-BAGS s. ઘોડા જીપર ખેતરક અંકેક નાખવાની કોથળીઓ. [નદાર ભાગ.

SADDLE-BOW s. મોરમ, જીનનો આગલોકમા-

SADDLE-CLOTH s. ધારિયોમ, ધાસિયોમ.

SADDLE-GIRTH s. તંગમ.

SADDLE-TREE s. પલાણન.

SADDUCEE s. [*Heb. saddukim*, from *Sadok* the founder of the sect] પ્રચીન યહૂદી લોકમાં એ નામના એક પંથના લોક, (તેઓ એમ માનતા કે મુઆ પછી કંઈ ભવિષ્યમાં છેલ નથી).

SAFE a. [*L. salvus* safe] Free from harm, injury or risk ક્ષેમ ને કુશળ, સલામત, સહીસલામત; 2 conferring safety નાખે-ખાનું, નિર્ભય, સુરક્ષિત, મો વગરનું; as, a s. harbour નિર્ભય ખાઈ; 3 in secure care or custody સારા જપતામાં-ખદાખસ્તમાં રાખેલું-પૂરેલું. s. A place for safety જાપતાની-નિર્ભય જગ્યા-ઠેકાણું, દરદારીનો વગેરે જોખમ રાખવાની આગથી ન બળે એવી પેટી-મજીસ વગેરે; A meat s. ખાવાની ચીજ બગડી નહીં જાય એવું તે રાખવાનું પાંજરું.

SAFE-CONDUCT s. A convoy વળાવું, રાખવાળમ; 2 a passport અભયપત્રન, પરવાનોમ, લેખનું રાખવાળું-વળાવું.

SAFE-GUARD s. Defence રક્ષણનું સાધન, રક્ષણ, અચાવમ, વળાવું; 2 a convoy વળાવું, રાખવાળું; 3 a warrant of security અભયપત્રન, પરવાનોમ.

SAFELY ad. બિનજોખમ, એમકુશલ, સહીસલામત, એમકુશળતાથી, નિર્ભયપણે; 2 in close custody સખત-અરોપર જાપતામાં.

SAFETY *s.* (The state) ક્ષેમકુશલતા-પાણું, નિર્ભયતા-પાણું, સલામતી.
SAFETY-LAMP *s.* આગ્રામાં લઈ જવાથી નથી આગ ન લાગે તેવા દીવા, અભયદીપમ.
SAFETY-VALVE *s.* વરાળચંત્રમાં વરાળ ધણી બરાઈ જવાથી તે ફાટી ન જાય માટે વરાળ નીકળી જવાનું અંગે હવા આવવા દેવાનું બાકું.
SAFFLOWER *s.* [from saffron & flower] (The plant) કસુંબી.
SAFFRON *s.* [*Ar. & Pers. za'fardn*] કેસરવૃક્ષ, કેસર. *a.* કેસરી, કેસરીઆ.
SAGA *s.* [*scand*] ડેન્માર્ક કે નર્વે દેશની ગાથા-દંતકથા-વાર્તા.
SAGACIOUS *a.* [*L. sagan keen-sight-*ed] Of keen penetration ચતુર, વિચક્ષણ, તીક્ષ્ણ-આરિક-ઝીણી બુદ્ધિ-અકલ ગું-વાળું.
SAGACITY, SAGACIOUSNESS *s.* આરિક-ઝીણી-તીક્ષ્ણબુદ્ધિ, વિચક્ષણ બુદ્ધિ, વિચક્ષણપણું, ચતુરાર્થ.
SAGE *a.* [*L. sapius wise*] (pers.) ડાહ્યું, શાહું, ચતુર, વિચક્ષણ, બુદ્ધિશાળી, ગંભીર, ભારેખમ; 2 well judged (counsels &c.) ડાહ્યું, ડહાપણ-ચતુરાર્થ-વિચાર-વિવેક ગું-વાળું -બરેલું, પુખ્ત, પુષ્કાર્થ ગું-વાળું; *as, s.* advice પુષ્ત સલાહ. *s.* યાની-ડહિા-શાહિા પુરખ, બુદ્ધિશાળી પુરખ; a person venerable for years & wisdom યુનિમ, નૃપિમ, તત્વચાની.
SAGITTARIUS *s.* [*L. an archer*] (Astr.) ધનરાશિ, ધન. [-વાંસીઆ ચોઆમ *pl.*
SAGO *s.* [*Malay & Javanese-sagu*] સાબુ
SAID *pp.* [See under Say].
SAIL *s.* [*AS. segel*] સડમ, સહડમ; 2 a sailing vessel સહડવાળું વહાણ-આરકસન-ગ્રાહકમ; 3 a journey upon the water સફર, જળપ્રવાસમ; To loose sails સહડ ઉકેલવા-છૂટા ચૂકવા; To make *s.* વધારે સહડ ઉકેલવા; To strike *s.* અકસ્માત સહડ નીચે ઉતારવા-નીચે ઉતારી સલામતી આપવી, ખીજની મ્હેટાર્થ માન્ય ક.; To set *s.* સહડ ઉકેલવા, નીકળવું, સફર શરૂ ક.; Under *s.* સહડ ઉકેલીને, ઉકેલેલા સહડવાળું. *vt.* (as a vessel) પાણી ઊપર સહડમાં પવન લાગવાથી આગળ વધવું-ચાલવું; 2

(pers.) વહાણમાં જળમાર્ગે જવું; 3 to set sail ઉંકારવું, નીકળવું, સફર શરૂ ક.; 4 glide through the air હવામાં સરળ ચાલ્યા જવું-ઉડવું. *vt.* (દરિયા) ઊપર ચલાવવું-ઉંકારવું; 2 to fly through માંથી ઉડવું-ચાલવું-જવું; 3 to direct ચલાવવું, ઉંકારવું.
SAILING *a.* સહડવાળું.
SAIL-CLOTH *s.* સહડ બનાવવાનું લુગડું, તાટન.
SAILOR *s.* આરવોમ, ખલાશીમ.
SAIL-YARD *s.* સહડ જે સાકડી ઊપર પસારે છે તે સાકડી, પરબાણ.
SAINT *s.* [*L. sanctum holy*] A holy person સાધુ-પવિત્ર પુરૂષમ, ભટતજનમ; 2 one of the blessed in heaven સ્વર્ગવાસ પામેલા પુણ્યશાળી માણસ; 3 one canonised રામનકાયોલિક મત પ્રમાણે સંતોની પંક્તિમાં દાખલ કરેલા પુરૂષ.
SAINTED *a.* પવિત્ર, ભટત, સાધુ.
SAINT-LIKE, SAINTLY *s.* સંત-ત્રણિ જેવું, સાધુ, પવિત્ર, મહાપવિત્ર.
SAINTLINESS *s.* પવિત્રપણું, સાધુપણ.
SAKE *s.* [*AS. sūc strife*] End, purpose હેતુમ, કારણ; For the *s.* of આતર, વાસ્તે, માટે, કાલે; for the *s.* of your nephew તમારા ભાણેજની આતર or ભાણેજ વાસ્તે; for your *s.* તમારી આતર or તમારે વાસ્તે.
SALAD *s.* [*L. sal salt*] A preparation of uncooked herbs dressed with vinegar &c. સરકા, રાઈ, મીઠા વગેરેની સાથે મેળવેલી તીખી ભાજી ચૂના વગેરેની કચુમર.
SAL-AMMONIAC *s.* નવસાગરમ, નવસારમ.
SALARY *s.* [*Fr. salaire, L. salarium salt money*] પગારમ, અવેજમ; monthly *s.* દરમાથેમ, મહીનેમ; yearly *s.* વરસુતન, વરસાંતન, વરસન, સાલીફન. [ખાનાર.
SALARIED *a.* પગાર ખાનાર, મહિનો-વરસુતન
SALE, SALEABLE, SALESMAN *s.* (See under Sell).
SALEP *s.* [*Ar. sahleb*] સાલેમિશ્રિ, સાલમ.
SALIC *a.* [*Fr. salique*] (Law) પુરૂષોને જ રાજગાદી મળે એવા (ફ્રાન્સ દેશનો કાયદો).
SALIENT *a.* [*L. salio I leap*] Leaping

કુદ્દત્ત, કુદ્દકારા-છલંગ મારવું; 2 conspicuous બહાર પડતું-નીકળતું, પ્રચુપ્ત, મુખ્ય, મુખ્ય મુખ્ય; as, s. features મુખ્ય મુખ્ય લક્ષણ; A s. angle બહાર પડતો ખુણો.

SALINE *a.* [*L. sal salt*] ખાંડ, ખારવાનું-નું, ક્ષારમય. [*fants*] લાળ.

SALIVA *s.* [*L.*] થૂંકન, મુખરસમ, (of in-SALIVARY *a.* થૂંક-મુખરસ નું-વિષે-સંબંધી. SALIVATE *vt.* મોં આણવું-આપવું.

SALIVATION *s.* The act (See the verb); 2 ધણું થૂંક આવે તે.

SALLOW *a.* [*AS. salowig*] પીળચટું, પીળારા પડતું; 2 of a pale sickly colour ફિક્કારા પડતું, પીતું. [*કારાફ, ફીકો રંગ.*

SALLOWNESS *s.* પીળચટાપણું, પીળારાફ, ફી-

SALLY *s.* [*L. salio I leap*] A leap forth ચ્ચિકદમ કુદકો મારીને નીકળવું તે; 2 a sudden bursting forth (as from a besieged place) રાત્રીએ ઘેરેલી જગ્યામાંથી (મારેલો) અચાનક ધસારો-છુપોમ, ચ્ચિકદમ ક્રિયેલો ધસારો; 3 excursion from the usual track આડે રસ્તે મારેલો આટો; 4 a flight of fancy લહેર *f.* મનનો તુરંગ, સપાટોમ; 5 a going beyond the limits of soberness રંગીપણાની લહેરમાં-મર્યાદાની બહાર લહેરમાં ઉડવું તે, અતિ વિલાસમ. *vi.* ચ્ચિકદમ ધસીને-કુદીને નીકળવું, ધસી નીકળવું, ઘેરો ધાલનાર ઝેર હુમલો કરવા ચ્ચિકદમ બહાર ધસવું-ધસી નીકળવું. [*ર ખારી.*

SALLY-PORT *s.* છુપો મારવા નીકળવાની ચો-

SALMON *s.* [*L. salmo*] ચ્ચિક જાતની માછલી.

SALOON *s.* [*Fr. salon, It. salu a hall*] રંગ-મહેલમ, દિવાનખાનું, આગગાડી કે આગ-ખોટમાં તાલમેલકરેલી સુશોભિત ગાડી-ચ્ચેરડી.

SALT *s.* [*L. sal salt*] (generally) ખારમ, ક્ષારમ; 2 (the common s.) મીઠું, લણ, નીમકન; 2 flavour સ્વાદમ, લેજત્વ, રસમ; 3 piquancy તમતમાટમ, બાષામાં મીઠું મરચું, સ્વાદમ; 4 a dish for salt at table મિઠાદાની, મીઠાનું ખાનું; 5 an old sailor ધડાચ્ચેલો ખારવો; 6 (*pl*) marshes flooded by the tide ખારોપાટ; Rock *s.* સૈંધ-

વન, સૈંધવ ઢણ; Sachal *s.* સંયજન, સંયજ-ખારમ; S. formed into large crystals વરાગડું મીઠું; S. formed into very small crystals ધસીઉ મીઠું. *a.* (in taste) ખાંડ; 2 (abounding in salt) ખારવાણું, ખાંડ; 3 bitter, sharp તીવું, સખત; 4 salacious અતિવિષયી. *vt.* To sprinkle with salt -ઝેર મીઠું ભભરાવવું; 2 to impregnate or season with salt મિઠામાં નાખવું, -માં મીઠું ભરવું, મીઠું પાવું. *vi.* -નું મીઠું ખંધાવું.

SALT-CELLAR *s.* નિમકદાની.

SALT-MINE *s.* મીઠા-સૈંધવની ખાણ.

SALT-PAN, SALT-PIT *s.* મીઠાઅગરમ.

SALT-PETRE *s.* સુરોખારમ.

SALT-WORK, SALT-TERN *s.* મીઠું બનાવવાનું કારખાનું-કેકાણું-જગ્યા, અગરમ.

SALTED *a.* મીઠું પાચ્ચેલું-દીવેલું.

SALT-FISH *s.* Saltwater fish ખારા પા-ણીની માછલી; 2 salted fish મીઠું પાચ્ચેલી માછલી.

SALTER *s.* મીઠું પાનાર, મીઠું પાઈ રાખી ચ્ચક-નાર; 2 a dealer in salt મીઠાનો વેપારી; 3 a maker of salt મીઠું બનાવનાર, અગ-રીચ્ચેમ. [*ડત્ત.*

SALTISH, SALTY *s.* થોડું ખાંડ, ખારાસ પ-

SALTNESS *s.* ખારાસ *f.* ખારાપણું.

SALTATION *s.* [*L. salio I leap*] કુદવું-છલંગ મારવી તે; 2 a palpitation ધડકવું તે.

SALUBRIOUS *a.* [*L. saluber from salus health*] Favourable to health શરીરને ગુણકારી, નિરોગી, તનદુરસ્તી વધારે ચ્ચેવું; S. Climate ગુણકારી હવા.

SALUBRIOUSNESS *s.* ગુણકારીપણું, નિરો-ગીપણું.

SALUTARY *a.* Wholesome આરોગ્યતાવર્ધક, શરીરને ગુણકારી; 2 serving a useful purpose સુખકારી, ગુણકારી.

SALUTE *vt.* [See Salubrious] To address with expression of kind wishes એમકુશલ-સહીસલામતી પૂછવી; 2 to greet સલામતી - મુખારકપાદી આપવી, સત્કાર ક., સલામ - નમસ્કાર-રામરામ - જીવાર ક.; 3

(mil. & nav.) તોપો છોડી માન આપવું; 4 to kiss જોડી દેવી. *s.* એમકુશલતા-સહી-સલામતી પૂછતી તે, રામરામ *m pl.*-નમસ્કાર *m pl.*-જીવાર *m pl.*-જોગોપાલ *m pl.*; 2 તોપના અવાજથી સત્કાર *m*; 3 જોડી, અચ્ચી.

SALUTATION *s.* (The act) સલામ, રામરામ *m pl.*-નમસ્કાર *m pl.*-જીવાર *m pl.* *ક.* તે; (the words) રામરામ *m pl.*, સલામ, સાહે-અજી *m*, જોગોપાલ *n pl.*, જીવાર *m pl.*

SALVATION *s.* [*L. salvus* safe] (Theol.) મોક્ષ *m*, યુક્તિ, ઉદ્ધાર *m*, છુટકા *m*, સદ્ગતિ.

SALVAGE *s.* [*L. salvus* safe] Compensation allowed to persons who voluntarily assist in saving a ship વહાણ કે વહાણનો માલ જોખમમાંથી ઉગારવામાં જે મદદ કરે તેને જે ઈનામ કે નુકસાન આપવામાં આવે તે; 2 property saved from peril વહાણનો નારા થતાં ઉગરેલો માલ.

SALVE *s.* [*L. salvus* safe] મલમ, મલ-મપટ્ટો *m*, લેપ *m.* *vt.* ઉપર મલમપટ્ટો-લેપ કરી મટાડવું, રજવવું, મટાડવું.

SALVER *s.* [*L. salvus* safe] કચરોટ, ચાળો *m*, છાછર *f.*

SALVO *s.* [*L.*] Exception અપવાદ *m*; 2 excuse બહાનું *n*, માફીનો સખખ; reservation અપવાદ *m*, રાત, નિયમ *n*; 2 (mil.) a volley સલામતિ આપવાની નહીં હાય તે છુતાં તોપો-ખંડુકો ના સાથે લાગા અવાજ *ક.* તે.

SAME *a.* [*AS.*] Identical એજ, તેજ, એ-કનું એક, એનું એ, તેનું તે; as, that is the *s.* horse તે એનો એજ ઘોડો છે; 2 similar સરખુંજ, એવું ને એવું, એનું એ, તેવુંજ; 3 just mentioned સદરહુ, મજરૂર, એ, આગળ કહેલું; 4 just to be mentioned આ, એ; Of the *s.* kind સજાતીય, એક જાતીય, એકજ જાતનું; Of the *s.* form સમરૂપ; Of the *s.* age એક વયનું, બરાબર-રનું. [સરઆપણું *n.*

SAMENESS *s.* એકજપણું *n*, એકનું એકપણું *n*,

SAMPLE *s.* [old *Fr.* *esample* See Example] A specimen નમુનો *m*, વાનગી *m*; 2 example દાખલા *m*.

SAMPLER *s.* A collection of needle work patterns ભરતના નમુના.

SANATIVE, SANATORY *a.* [*L. sanus* sound] Curative રોગ મટાડે-ફેર પાડે તેવું; 2 conducive to health આરોગ્યતા વર્ધક-રક્ષક, રોગીરના રક્ષણ - ફાયદા નું-વિધે-સંબંધી-સારું; as, *s.* regulations રોગીરના રક્ષણ સંબંધી ધારા. [કરવા નું-વાસ્તેનું.

SANITARY *a.* લોકની આરોગ્યતાનું રક્ષણ **SANITARIUM** *s.* સારાં હવાપાણીની જગ્યા; આરોગ્યતા વર્ધક સ્થળ *n*.

SANCTIFY *vt.* [*L. sanctus* holy & *facio* I make] To make sacred or holy પવિત્ર *ક.*-ગણવું; 2 to set apart for holy purposes ધર્મના કામને વાસ્તે નિર્માણ *ક.*; 3 to consecrate યોગ્ય સંસ્કાર-વિધાનથી પવિત્ર *ક.*; 4 to make free from sin પાપમુક્ત -નિર્દોષ-નિષ્પાપ *ક.*; 5 to make efficient, as a means of holiness પવિત્ર થવાનું સાધન-ઉપાય *ક.*; 6 to impart inviolableness to અલંકય *ક.*, કાયમ-મંજુર *ક.*-રાખવું.

SANCTIFICATION *s.* The act (See the verb); 2 the state (See the verb) પાપમુક્તિ, પવિત્રતા.

SANCTIFIER *s.* પવિત્ર-શુદ્ધ-નિર્માણ કરનાર; (ખ્રિસ્તી લોકમાં) પવિત્રાત્મા *n*.

SANCTIMONIOUS *a.* Possessing sanctity પવિત્ર, સાધુ, પરમપવિત્ર; 2 hypocritically devout (pers.) પવિત્રતાનો ડોળ કરનાર-વાળું, ભક્તાઈનો ડોળ કરનાર, -વાળું, બગભગત.

SANCTIMONIOUSNESS *s.* Devoutness ભક્તિ, ભક્તાઈ, પવિત્રપણું *n*, સાધુતા; 2 apparent sanctity ભક્તાઈ-પવિત્રતાનો ડોળ-ઢોંગ *m*.

SANCTITY *s.* પવિત્રતા, શુદ્ધતિ, અંતઃશુદ્ધિ.

SANCTUARY *s.* A sacred place પવિત્ર-દેવાર્પિત જગ્યા; 2 a church મંદિર *n*, દેવજન, પુજાગૃહ *n*; 3 an inviolable asylum પવિત્ર શરણ-આશ્રય સ્થાન *n*, પવિત્ર શરણભૂમિ; 4 the most retired part of the temple at Jerusalem યરૂસલેમ શહેરમાં યહુદિ ઘોડના દેવજાનો અતિ પવિત્ર ભાગ *m*; 5 (in

a R. C. church) (રૈમનકાથોલિક) દેવળમાં
યસૂખિ; 6 the temple at Jerusalem
યરુસલેમ શહેરમાં યહુદી લોકનું દેવળ.
SANCTUM s. A sacred place પવિત્ર જગ્યા
-સ્થાન; 2 a retreat એકાંત જગ્યા.
SANCTION s. [*L. sanctum* sacred] So-
lemn ratification મંજૂરી, મંજૂરીઆત્, બ-
હાલી; 2 (of a law &c.) કાયદા વગેરે અમ-
લમાં લાવેલા-કરાવેલા ઉપાય-શિક્ષા. *vt.* મંજૂ
ર-બહાલ-કાયમ કર. -રાખવું, પસંદ કર. -રાખવું.
SAND s. [*AS.*] રેત, રેતી; 2 a moment
પળ, ક્ષણ; 3 a measured interval ટુકો
અંતર; 4 (*pl.*) sandy tracts of land ર-
ણ, રેતીનાં મેદાન *pl.* [*કરૈમ.*]
SAND-BANK s. દરીઆમાં રેતીની ખડક-ટે-
SAND-FLY s. એક પ્રકારનું રેતીવાળા પ્રદેશમાં
થતું મગતરા જેવું બહુ પીડાકારક જીવજંતુ.
SAND-GLASS s. રેતીનું ધડીઆલ, ધડીઆ-
લની શીશી.
SAND-PAPER s. એક બાજુએ રેતી ચોંટાડેલી
એવો કાગળ (બીજા પદાર્થ ધસવાના કામમાં
આવેછે).
SAND-STONE s. અડદીઆ પથ્થર.
SANDY a. Consisting of or abounding
in sand રેતાળ, રેતીવાળું, રેતીનું; 2 re-
sembling sand રેતી જેવું.
SANDAL s. [*L. sandalium*] ચંપલ, એક
જાતનો માત્ર તળીઆવળો જોડો.
SANDAL, SANDALWOOD s. [*Ar. san-
dale, Sans. chandana*] (the tree) સુ-
કડનું ઝાડ, ચંદનવૃક્ષ; (the wood) સુખ-
ડ, *n.*; Red s. રતાંજળી *f.*
SANDWICH s. [from the Earl of Sand-
wich] માંખણ ચોપડેલી રોટલીના બે કડકાની
વચ્ચે આથરેલા-મીઠું દીધેલા માંસનો કડકો.
SANDY a. (See under Sand).
SANE a. [*L. sanus* sound] Sound, as
body સાજું, નીરોગી; 2 not disordered
(as intellect) સાજુત, (as persons) સા-
જુત મનવાળું, યુષ્કયુષ્ક ઠેકાણે હોય તેવું, અ-
કલ હુશીઆરીવાળું.

SANITY, SANENESS s. મનનું સાજુતપણું, સા-
જુત બુદ્ધિ, યુદ્ધિ, અકલહુશીઆરી *f.*
SANGUIFEROUS a. [*L. sanguis* blood, & *fero* I array] રક્તવાહિની, લોહી લઈ
જનારું.
SANGUINARY a. [*L. sanguis* blood]
Attended with much bloodshed જેમાં
માણસનો ઘણો સંહાર થાય-થયો હોય તેવું; 2
(as persons) ખુની, ધાતકી, હિંસક; as,
passions makes us s. મનોવિકારથી આ-
પણે ખુની થઈએ છીએ.
SANGUINE a. Red રાતું, લોહીના રંગનું,
લાલચોળ; 2 abounding in blood ઘણા
લોહીવાળું, ઉતાવળા લોહીવાળું; 3 warm,
ardent હેંગીલું; 4 anticipating the best
સારા ફળની-સારાની-મ્હેટાની-નફી આશા
રાખનાર, ભાર ઉમેલવાળું; as, s. of success
જયની નફી આશા રાખનાર.
SANGUINEOUS a. Abounding with blood
ઘણા લોહીવાળું; 2 of blood લોહી નું-વિષે-
સંબંધી; 3 constituting blood રક્તજનક,
લોહીમાંનું; 4 blood-red લોહી જેવું લાલ.
SANIES s. [*L.*] ગુમડા-આંદા બેપર પાતળો
બરાતો રસ.
SANIOUS s. પાતળું લાલ રસ જેવું.
SANITARY, SANITARIUM s. (See
under Sanative).
SANITY s. (See under Sane).
SANHEDRIM s. [*Heb.*] યહુદી લોકની
મ્હેટી ધર્મસભા.
SAP s. [*AS.*] The juice of plants વનસ્પ-
તિરસ, ઝાડનો રસ; S. wood ઝાડની છો-
લની નીચેની ખાલ.
SAPLESS a. નીરસ, સૂકું, નિર્માલ, અસાર; a
s. tree સૂકું ઝાડ.
SAPLING s. રોપોમ, રોપમ, જાડનું ઝાડ.
SAPPY a. Juicy રસભર્યું, રસવાળું, કાચું,
લીલું, કુમળું. [*પણું.*]
SAPPINESS s. રસભરપણું, લીલાસ, કુમળા-
SAP *vt.* [*Fr. saper*] To undermine ની-
ચેથી બાદવું, નીચેથી બાદવે પાડવું, બાદવું,
બાદવનાખવું; 2 to mine સુરંગ પાડવી; 3

(fig.) to subvert by removing the foundation -ની ખાદણી ક., -ને ગુક્સાન લગાડવું, -નું મૂળ ખાદવું.

SAPPER *s.* ખાદનાર, સુરંગ ખાદનાર-પાડનાર.

SAPID *a.* [*L. sapo* I taste] સ્વાદવાળું, સ્વાદિષ્ટ.

SAPOR *s.* સ્વાદમ, ઘેહેલત.*f.*

SAPIENT *a.* [*L. sapiens*] Wise ડાહો, શાણો, બુદ્ધિશાળી, વિવેકી, ચતુર, અકલમંદ; 2 would-be-wise દોઢડાહો.

SAPIENCE *s.* બુદ્ધિશાળીપણું *n.*, ડાહાપણું *n.*, ચતુરાર્થ, અકલ.*f.* [જ્યે, સાથુ ગું-વાળું.

SAPONACIOUS *a.* [*L. sapo* soap] સાબું

SAPPHIRE *s.* [*L. sapphirus*] હિંદનીળ-મણી *f.n.*, રાનીમ, નીલમન.

SARACEN *s.* [*L. saracenus, Ar. sharki*] આરબમ, મુસલમાનમ, અરબસ્થાનથી પશ્ચિમના મુલકનો કાંઈ પણ મુસલમાન.

SARCASM *s.* [*Gr. sarkazein* to tear flesh like dogs] કરડું-કેડાર-ધણામરડગું-સખત-આકરું વચન-ભાષણ *n.*

SARCASTIC, SARCASTICAL *a.* કરડું, આકરું, કોવાડાના ધા જેવું, મરડારું. [અધી.

SARCASTICALLY *ad.* કરડારાથી, ધણા મર-

SARCENET *s.* [from Saracen] એક જાતનું ત્રીજું રેશમી લુગડું.

SARCOPHAGUS *s.* [*Gr. sarks* flesh, *phagein* to eat] પથરની ખનાવેલી-ની કબર.

SARDINE *s.* [*Gr. sarda* from *Sardinia*] એક પ્રકારની જૂમંચ સમુદ્રની માંછળી.

SARDONIC *a.* [*Gr. sardanios* grinning] Forced ઊપરનું, ખડારનું, બળાકારનું, પરાણે, મરજી ઉપરાંત; as, a s. laugh પરાણેહસવું.

SARDONYX *s.* [*L.*] પોખરાજમ, ગોમેદમ.

SASH *s.* સુશોભિત પટ્ટામ.

SATAN *s.* [*Heb. satan* an adversary] સેતાન, પાપપુરૂષમ, કળીમ.

SATANIC, SATANICAL *a.* સેતાન-પાપપુરૂષનું-સંબંધી, સેતાની.

SACHEL, SACHEL *s.* [dimn. of *sachus* a bag] A little bag નાની કાચળી; a boy's s. નેસ્તાન, ફતરન.

SATE, SATIATE *vt.* [old high *Ger. satian* to satiate] To satisfy the appetite of તૃપ્ત ક., સંતૃપ્ત ક.; 2 to glut ધરાઈ-આચાઈ બધ તેમ ક.; To be satiated ધરાઈ-આચાઈ જવું; as, men satiated with the business of great cities મોટાં શહેરોની કામની ધામધૂમથી ધરાઈ ગયેલાં માણસ.

SATED, SATIATED *pp.* ધરાઈ-આચાઈ ગયેલું.

SATIETY *s.* અતિતૃપ્તિ; 2 ધરાઈ, ધરાઈ-આચાઈ જવું તે.

SATELLITE *s.* [*L. satelles*] A secondary planet ઉપગ્રહમ; 2 an obsequious dependant ખુશામતીઆ આશ્રિતજન, પુંછડું.

SATIN *s.* [*It. & low L. seta* silk] સાડી, સાડીન, જડું રેશમી લુગડું.

SATIRE *s.* [from *L. satira* from *satur* full of food] દુરાચરણ ઉપહાસક કવિતા, નિન્દાત્મક કવિતા; 2 keenness of remark ઉપહાસમ, નિન્દા, કરડી-સખત ટીકા-ભાષણ *n.*, કોવાડાના ધા જેવું વચન-ભાષણ *n.*, ટાકમ.

SATIRICAL *a.* Full of satire ઉપહાસક, કરડું, નિન્દાત્મક; 2 censoriously severe કરડું, સખત, છિદ્ર-દૂષણ દર્શક, નિન્દાનું, (pers.) નિન્દાખોર; as, a s. rogue નિન્દાખોર હરામખોર. [કરડું લખનાર-બોલનાર.

SATIRIST *s.* ઉપહાસ કાવ્ય રચનાર, નિન્દક-

SATIRISE *vt.* ઊપર-વિશે ઉપહાસક-નિન્દક કવિતા લખવી, ઊપર-વિશે કરડી-સખત ટીકા-લખાણ ક.; as, it is hard to s. well a man of distinguished vices પ્રસિદ્ધ અવ્યુલ્લાખ માણસ ઊપર નિન્દક કવિતા સારી લખવી મુશ્કેલ છે.

SATISFY *vt.* [*L. satis & facio* I make] To gratify fully the desire of તૃપ્ત-સંતૃષ્ટ ક., ખુરા ક.; 2 to comply with the rightful demands of-નું મન મનાવવું, રાજી ક.; as, s. your creditors તમારા ઘેણદારોનું મન મનાવો; 3 to discharge, as a debt, claim પતાવવું, ચુકવવું, આપવું, વાળવું, -નો નિકાલ-તોડ-ફડવો કાઢવો; to s. a debt દેવું ચુકવવું; 4 to free from doubt, suspense -ની ખાતરી ક., -ની ખાતરજા ક.,

-નું સમાધાન ક.; as, to s. oneself by inquiry તજવીજ કરી પેતાની ખાતરી ક.; 5 to clear as doubts &c. -નું સમાધાન ક., દૂર થવું; as, it is Revelation satisfies all doubts ઈશ્વરેશ્વર શાસ્ત્રથી અધા સંરાયનું સમાધાન થાય છે.

SATISFACTION *s.* The act (See the verb), the state સંતોષ, સંતોષમ; 2 repose of mind from compliance with its demands સંતોષમ, મનનું સમાધાન; as, for your s. તમારા મનના સમાધાન સાર; 3 settlement of a claim નિકાલમ, ચુકાદોમ, પતાવવું તે; as, in s. of all claims ચુકતે હિસાબે, ચુકતે, અધુ માગતું પતવતાં; 4 payment or indemnification નુકસાન ભરી આપવું તે, નુકસાનનો અવેજ-ખર્ચોમ, નુકસાનન; as, to make s. નુકસાન ભરી આપવું, -નું મન મનાવવું.

SATISFACTORY *a.* મનમાનનું, સંતોષકારક; 2 ખાતરી થાય એવું-નું, મનનું સમાધાન કરે એવું, મનમાનનું; as, s. evidence ખાતરીનો પુરાવો; 3 making amends મનનું સમાધાન થાય એવું, સામાનું મનમાને એવું, મનમાનનું.

SATISFACTORILY *ad.* મનમાનવી-સંતોષકારક રીતે.

SATRAP *s.* [*L. satrapes*] સુબેદારમ, નવાબમ.

SATRAPHY *s.* સુબાના તાબાનો ખુલક, સુબાગિરિ.

SATURATE *vt.* [*L. satur* full of food]

સારી પેટ ભરવવું-પલાળવું, સારીપેટ ભરવું, કાલવવું. [અરમ.

SATURN *s.* [*L. saturnus*] શનિમ, શનૈ-

SATURDAY *s.* શનિવારમ, મન્દવાસરમ.

SATURNIAN *a.* શમરાજ જેવું, સહજુકનું.

SATURNINE *a.* શનિની દશાગ્રસ્ત; 2 dull મન્દ, જડ, ભારે, ધીનું.

SATURNALIA *s.* (Rom. Antiq.) પ્રાચીન રોમન લોકમાં રીસેપર મહીનામાં હોળીના જેવા ખીભત્સ એકાદમ-પર્વમ.

SATYR *s.* [*L. satyrus*] એક કદિપત વનદેવતા (તેનો જીવણો ભાગ માણસનો ને નીચેનો અકરા જેવા કદખો હોતો).

SAUCE *s.* [*L. salsus* salted] Appetis-

ing addition to the principal material of a dish શુષ્ક ભોજનની જોડે સ્વાદને સારે ખાવાનું સાક-ચટણી-ભજીઉં-કઢી વગેરે, ચટાકા-આડાહાથનું ખાણું. *vt.* To supply with appetising condiments જોડે સ્વાદની ચીજે રાખવી - ચૂકવી-ક.; 2 to make poignant તીખું તમતમું - સ્પર્દિષ્ટ-જહેનતવાળું ક.; 3 to vary and render attractive રસ-સ્વાદવાળું ક., દીપાવવું, શોભાવવું. [વાનું નાળવાનું વાસણ.

SAUCE-BOAT *s.* સાક-ચટણી-કઢી વગેરે રેડ-

SAUCE-PAN *s.* વાટકી, તપેલી, જાની કડઈ.

SAUCER *s.* કચરોઈ, ઉચાકાનાવાળી રકાખી-ચાળી-તપકડી.

SAUCY *a.* Impudent (pers.) ઉદ્વેગ, ચડાઉ, ફાટેલ, જેમરજદ; 2 (things) ફાટેલ, જેમરજદ.

SAUCINESS *s.* ફાટેલ-ઉદ્વેગ-જેમરજદપણું.

SAUNTER *vi.* [*Fr. sainte, terre* to the holy land] To wander about idly રસજનું આળસ્યાયા ક., રખડવું, રજળવું; 2 to loiter રસજતા ચાલવું. [આળસ્યા કરનાર.

SAUNTERER *s.* રસજનાર, રખડનાર, રજળનાર,

SAURIAN *s.* [*Gr. sauros* a lizard] ધી-ચોડી-ગરોળીની જાતનાં અધાં પ્રાણી.

SAUSAGE *s.* [See Sauce] છુંદીને તેમાં ઘણો મશાલો નાખી જનાવરનાં આંતરડાંના કટકાની કચેલી કોથળીમાં ભરેલું માંસ.

SAVAGE *a.* [*L. silva* a wood] જંગલી. વાળી, રાળી (as men or beasts); જંગલ-વન-રણનું; 2 uncivilised અણધડ, જંગલી; 3 cruel ક્રૂર, વિકરાળ, નિર્દય. *s.* જંગલી-અણધડ માણસ, ક્રૂર-નિર્દય માણસ.

SAVAGELY *ad.* ક્રૂર-નિર્દય રીતે.

SAVANNA *s.* [*Gr. sabanon* a linsheet] ગ્રાડ વગરનું ધાસવાળું ખુલ્લું વિશાળ મેદાન.

SAVANT *s.* [*Fr. from sapere* to be wise] પંડિતમ, વિદ્વાન પુરુષમ, મહાપંડિતમ, વિદ્વજનમ

SAVE *vt.* [*L. salvus* safe] To make safe અચાવવું, ઉગારવું, -નું રક્ષણ ક., સલામત રાખવું; 2 to secure from waste or expenditure ઉગારવું, અચાવવું, રાખી ચૂકવું; as, money saved is money got પૈસો ઉગર્યો

અપ્રિય મળ્યો; 3 (from something undesirable) ઉગ્રારવું, અચાવવું, -ને માથે ન આવવા દેવું; as, I will s. you that trouble હું તમારી અપ્રિય તસ્વી ઉગારીશ; 4 to obviate અટકાવવું, ન થવા દેવું; 5 to be in time for જળવવું, સાધવું, સાચવવું; as, he saved the tide તેણે ભરતીનો વખત જળવ્યો; 6 (theol.) -નો ઉદ્ધાર-મોક્ષ કરવું, તારવું; To s. appearances બહારથી કીકાકા દેખાવું, પોગળ ઉધાડું પડવા ન દેવું; (See under Appearance). *prep.* સિવાય, વિના, વગર.

SAVING *a.* Frugal કચકચરીક, કસરીક, નીતિથી ખર્ચ કરનાર, સંધરો કરનાર; 2 bringing back the sum expended ધરનાં નાણાં પાછાં વળે અપાવું, સરભરવું, બેઠાબેઠવું; as, a s. voyage ધરનાં નાણાં પાછાં વળે અપાવી સફર; 3 introducing an exception અપવાદરૂપી, નિષ્કર્ષરૂપી; 4 (theol.) (things) જેથી ઉદ્ધાર-મોક્ષ થાય અપાવું. *s.* ઉગારો *m.*, અચાવ *m.*, સંધરો *m.*

SAVINGS-BANK *s.* સંધરેલું-ઉગરેલું નાણું જમી કરાવવાની પેઠી. [આપનાર.]

SAVIOUR *s.* તારનાર *m.*, ઉદ્ધાર કરનાર, મોક્ષ

SAVOR, SAVOUR *s.* [*L. sapor*] Taste સ્વાદ *m.*; 2 smell ગંધ *m.*, વાસ *m.*, સુગંધ *f.*, સારો સ્વાદ-વાસ; 3 distinctive temper, taint ગુણ *m.*, વાસ *m.*, અસર *m.* *vi.* (of) -માં સ્વાદ-વાસ હોવો; 2 to smack જેવું લાગવું-હોવું, વાસ-અસર હોવી-હોય અમ લાગવું; as, this talk savours of distraction આ વાતચિત ગાંડપણ જેવી લાગે છે.

SAVOURY *a.* સ્વાદિષ્ટ, મજાદાર, સુસ્વાદ, સુગંધીવાળું, સ્વેદનવાળું.

SAW *s.* (See under Say).

SAW *vt.* [old high *Ger. sagôn*] To cut with a s. કરવતથી કાપવું, વહેરવું; 2 to form by cutting with a s. કરવતથી વહેરવું કરવું-પાડવું; as, to s. planks વહેરવું પાટીઆં કરવું. *vi.* વહેરવું, વહેરાવું. *s.* કરવત *f.*, આડી *f.*, આડી *f.*

SAWDUST *s.* વહેરમ.

SAWYER *s.* વહેરનાર *m.*, કરાઈ *m.*

SAWMILL *s.* વહેરવાનો સંચો. [ખાડો.]

SAW-PIT *s.* વહેરવાનું લાકડું ઊંચું કરવાનો

SAY *vt.* [*AS. seggan*] To utter in words કહેવું, બોલવું; 2 to repeat, or rehearse કહીવું, બોલીવું, બહુવું, બહુવું; as, to s. a lesson પાઠ બહુવું; 3 to be determined in mind as to નક્કી કહેવું, કહેવું, વિષે નિશ્ચય-કરાવ કરવું; as, it is difficult to s. તે કહેવું યુરકેલ છે; It is said, or they s. અમ વાત આલે છે કે; That is to s. અટલ, મતલબકે, કહેવાનું કે, ખીજી રીતે કહીએ તો. *vi.* To make answer ઉત્તર-જવાબ દેવો-વાળવો, કહેવું. *s.* બાણ *n.*, કહેવાનું *n.*, બોલવાનું *n.*; as, he has had his s. કહેવાનું તે કહી ચુક્યો છે.

Saw, SAYING *s.* કહેવું *n.*, વચન *n.*, ઉક્તિ *f.*; 2 a proverbial expression કહેવત *f.*

SCAB *s.* [*AS. scabb*] (med.) An incrustation over a sore or wound જામ-ગુમડાં વગેરે ઉપર વળેલી કપોડી-ડન-પોપડી.

SCABBY, SCABBED *a.* પોપડી-કપોડી-પડવાળું, ખુજળીવાળું. [મિનન.]

SCABBARD *s.* [old *E. scauberk*] આનન,

SCAFFOLD-ING *s.* [low *L. escalfaldus*] પાલક *f.*; 2 ફાંસી દેવાને આંધેલી પાલક.

SCALADE *s.* -ના ઉપર નિરારણી વતી ચઢીને હુમલો કરવો, (See Eschalade).

SCALD *vt.* [*L. ex & calidus* warm] To burn with hot liquid જાળા પાણીથી કે ખીજા પ્રવાહીથી દગાડવું-ખાળવું; 2 to expose to a boiling or violent heat over a fire દેવતાના ધગધગતા તાપ ઉપર કે ઉકળતા પાણીના તાપમાં ખાડવું-ખૂંચ ગરમ કરવું. *s.* ઉકળતા-જાળા પાણી કે વરાળથી દગાડવું-ખાળવું તે.

SCALD *s.* [orig. scall, q. v.] માથા ઉપર નો ખેડો.

SCALD, SKALD, SCALDER *s.* [old high *Ger. scellan* to sound] પ્રાચીન નાવે તથા સ્વીડન દેશનો કવિ-ભાટ *m.*

SCALE *s.* [*AS. scalu* dish of a balance] (કાંચાનું) તરાવનું *n.*; 2 જોખવાનો અધો કાંટો, તરાવનું; 3 (Astron.) તુલાસારિ *f.*

SCALE *s.* [*AS. scealu* a shell] (of fishes) ભીંગડું; 2 any thin layer કપોટી; પાતળું પડ, છારી *f. vt.* ભીંગડાં ઉખાડવાં-કાઢી નાખવાં; 2 to take off in thin layers છોલી-ધસી નાખવું; 3 (gunnery) માંદેથી ખંડુક-તોપ થોડો દારૂ છોડીને સાફ કરવો. *vi.* પાતળાં પડ થઈને ઉખડી-ખરી જવું; 2 to dissipate વેરાઈ-વિખરાઈ-ઊડી જવું.

SCALY *a.* ભીંગડાવાળું, પાતળા પડ-છારી વાળું.

SCALE *s.* [*L. scala*] A ladder નિસરણી, સીડી, દાદરમ, દાદરમ; 2 any thing graduated કોઈ પણ બરોબર અંતરે આંકા પાડેલી વસ્તુ, (a) (math.) ટ્રેડી, (b) a mathematical instrument એક પ્રકારનું સમાન અંતરના આંકાવાળું ઈંજનરી કામનું આજર, (c) (mus.) આમ, (d) (as of a map) નકશાના માપનું પરિમાણ-પ્રમાણ, (e) a basis for a numeral system અંકગણિતમાં અંક ગણવાનું ધારણ; 3 regular gradation પાયરી, અઢતો-ઉતરતો ક્રમ; On a small s. જુના પરિમાણ ઉપર, થોડું; On a large s. મોટા પાયા-પરિમાણ ઉપર, ઘણું. *vt.* To climb by a ladder નિસરણીએ ચઢવું, પગથીએ પગથીએ ચઢવું; 2 to clamber, q.v.

SCALENE *a.* [*Gr. skaleinos*] વિષમબાજી, વિષમ કોણ. [*જોડોમ.*]

SCALL *s.* [allied to *AS. scalu* shell]

SCALLOP *vt.* [*Dut. schelpe* shell] -ની કોર કાપીને-કાઢીને ગોળ કાંચરા પાડવા.

SCALP *s.* [*L. scalpere* to cut] માથા ઉપરની વાળવાળી ખાલ-ચામડી. *f. vt.* માથા ઉપરથી વાળવાળી ખાલ ઉખાડી નાખવી.

SCAMP *s.* [old *Fr. escamper* to run away] મોટો ઠગ-ધુતારો-ધુત્યો-દોંગો.

SCAMPISH *a.* ધુત્યારો-ઠગારો-હરામખોરીનું.

SCAMPER *vi.* [old *Fr. escamper*, from *L. excampare* to run away from the field] સરખી-જાસી-દોડી જવું, સરકવું, જાસવું, દોડવું.

SCAN *vt.* [*L. scando* I climb] (as verse) કવિતાની માત્રા-ગણ માંડવા-ક., માત્રા-તાલ-વિરામ જણાય એવી રીતે કવિતા વાં

ચવી-બણવી-બોલવી; 2 to scrutinise ખરીકાથી રજેરજ તપાસવું.

SCANSION *s.* માત્રા-ગણ પાડવા તે, કવિતા તાલ-વિરામ વગેરેથી બોલવી તે.

SCANDAL *s.* [*Gr. skandalon* a snare for an enemy] Imputed disgrace બેઆયર્સ, અપવાદ, કિંકાર, બદનામી; 2 defamatory speech કોઈની આખરને એવું લાગે એવું જૂઠું-મોઢાનું આજ-બાવણ-બોલવું-આરોપન.

SCANDALISE *vt.* To excite the reprobation of -ને માંડું-જોડું લગાડવું, જોડા-ગેરકાયદાના કામથી નીચું જોડાવવું; as, the better classes were scandalised હવે વર્ણના લોકોને માંડું લાગ્યું; 2 to defame -ની આખર લેવી, -ની આખર-ઈજતને એવું લગાડવી, -ઉપર આજ ચૂકવું.

SCANDALOUS *a.* Offensive માંડું લાગે તેવું, આખર જાય તેવું, હડહડતું જોડું-અયોગ્ય; 2 disgraceful (acts) આખર જાય એવું, બેહ્યા, ફજેલી થાય તેવું, (pers.) ગેરઆખર-દાર, હલકું નિર્લજ, ઈજત વગરનું.

SCANT *a.* [*AS. scaenan* to break] થોડું, ઓછું, અધૂરું, જાનું, જોઈએ તેથી ઓછું, પૂરતું નહીં એવું, કમી.

SCANTY *a.* Narrow, small થોડું, જાનું, અલ્પ; 2 hardly sufficient અપૂર્ણ, ઓછું, જોઈએ તેટલું નહીં, કમી; 3 sparing કસ-રીકું, કસર કરે એવું.

SCANTLING *s.* A small quantity જાનો કડકો-ટુકડો, થોડું, જૂન; as, a s. of wit થોડી રચના; 2 a piece of timber sawed or cut of a small size લાકડાનો કાપી-વેહેરીને કરેલા જાનો કડકો; 3 the measure of anything માપન, પરિમાણ; 4 a rough draught ડોઝિડન, ચિત્રનું કાઢેલું ઓખું.

SCAPE-GOAT *s.* [from escape & goat] (lit.) યહુદી લોક પોતાનાં પાપ એક બકરા ઉપર ચૂકીને જંગલમાં જવા દેતા, તે બકરા; 2 (fig.) (pers.) one on whom the faults of others are fixed જેને માથે બીજાનાં પાપ પડે તે, બીજાને બદલે કચ્છરવાન કરે તે.

SCAPE-GRACE *s.* [escape & grace] બહુ-છકેલ-વહી ગમ્મિયો માણસ.

SCAR *s.* [*Dan. skaar* a cut] A cicatrix ચાડું, ચામડું; 2 a blemish કલંક, ડા-ધમ, ઝિખડ.

SCARAMOUCH *s.* [from *It. Scaramucia* a proper name] A buffoon જૂઠ્ઠાણ, બાંડ, વિદૂષક; 2 one who acts like a buffoon જૂઠ્ઠાણ-બાંડ જેવા માણસ.

SCARCE *a.* [*L. excerptus* picked out] Not plentiful કમી, ઝિણું, થોડું; 2 in small quantity in proportion to the demand અપ કરતાં ઝિણું, તાણ-ભીડ વાળું, થોડી છતનું; (rendered thus:-) gold is now *s.* હાલ સોનાની તાણ છે or છત થોડી છે; money is *s.* નાણાની તાણ-ભીડ છે; 3 rare અછતવાળું; Lions are now *s.* સિ-હની હાલ છત નથી.

SCARCE, SCARCELY *ad.* બાગ્યેન, પરાણે, બ-જાતકારે, તરત; *as, s.* any one will believe this આ વાત કોઈ બાગ્યેન માનશે; he had *s.* come when-તે તરત આવ્યો ને- (may sometimes be rendered by a negative); *as, he had s. settled in Bombay, when he obtained employment* તે મુંબઈમાં ઝૂંબો નહોતો, ઝિટલામાં તો તેને નોકરી મળી.

SCARCITY, SCARCENESS *s.* કમી-ઝિણા-થોડા પાણું, થોડીછત *f.* અછત, ઝોટ, ખૂ-ટકો, તાણ, ભીડ; 2 (gen. of money) અછત *f.* ભીડ *f.*

SCARE *vt.* [*Scot. skair* to take fright] ભડકાવવું, બીહીવડાવવું, ચમકાવી નસાડવું, -થી ચમકીને નાસવું.

SCARE-CROW *s.* અનાજ વગેરેના એતરમાં પં-ખીઓ બીહીવડાવવા કરેલું પાંદડું-માણસ-ચા-ડીઝિમ, ખાલી-અમથી બીહીક ખતલાવવાનું.

SCARF *s.* [*Dan. skiarf, AS. scarf* a fragment] છેડી, એસ, ચણી, અંગવસ્ત્ર; A girls *s.* ઝાંઘણી, હોઈણી.

SCARF-SKIN *s.* ખાલ, ઊપરની ચામડી.

SCARIFY *vt.* [*Gr. skariphos* a pointed instrument] રમડી-નસ્તર ચૂકવું.

SCARLET *s.* [low *L. scarlatum*] લા-લચટક રંગ, લાલચોળ રંગ; 2 લાલચટક રંગનું લુગડું.

SCARP *s.* [*Fr. escarper* to cut short] ઊંચો ઢોળાવ-ઢાળમ. *vt.* -નો ઊંચો-સીધો ઢાળ-ઢોળાવ કર.

SCATHE, SCATH *s.* [*AS. scathian*] ગુ-કસાન, ધન.

SCATHLESS *a.* અણીયુદ્ધ, ધન-ગુકસાન અ-આ વગરનું.

SCATTER *vt.* [*AS. scateran*, allied to *sceddan* to shed] To sprinkle around વેરવું; 2 to disperse વિખેરવું, વિખેરી નાખવું. *vi.* વિખેરાઈ-વેરાઈ જવું, વિખૂટાં-જુદાં પડી જવું.

SCATTERING *s.* વેરાણ, વેરાઝિલી વસ. *a.* વિખૂટું, જૂડું, પૃથક પૃથક, છૂટું.

SCAVENGE *vt.* [*AS. scafen*, to shave] To cleanse from filth વાળવું, -માંથી ઝાડુ-કચરો કાઢવો-વાળવો. [વાળનાર.

SCAVENGER *s.* ઝાડુ કાઢનાર, કચરો વાળનાર,

SCENE *s.* [*Fr. scène, Gr. skene* a stage, a tent] A stage તમાશો-ઝેલ-નાટક કરી દે-ખાડવાની જગ્યા, રંગભૂમિ, રંગમ, નાટકગૃહના યંગાર, સ્થળ; 2 a subdivision of an act પ્રવેશ; 3 the place, time, circum-stances &c. where the action of a play &c. is laid સ્થળ; 4 spectacle દ્રશ્યવ્ય રચના, દેખાવ; 5 a theatrical display નાટકનો બનવેલો વેશ, ઝેલમ, તમાશો, નાટક, વેશમ.

SCENERY *s.* Assemblage of scenes દેખા-વનો સમૂહ, સમગ્ર દેખાવ; 2 paintings and hangings representing the scenes of a play નાટકના રંગભૂમિ-સ્થળ નાં ચિત્ર કે સચિત્ર પડા; 3 the disposition and ar- rangement of the scenes in which the action is laid રંગભૂમિ-સ્થળ ની રચ-ના-ગોઠવણ; 4 representation of place of action or occurrence સ્થળનું ચિત્ર, બનાવની જગ્યાનું ચિત્ર; 5 general aspect સામાન્ય-સમગ્ર દેખાવ; (as of a land- scape) યુદ્ધિના પદાર્થોનો સમગ્ર દેખાવ.

SCENIC-AL *a.* Pertaining to scenery સમ-
ગ્રદેખાવ-રંગચિત્ર-રંગસ્થળ ની રચનાનું-સંબં-
ધી; 2 theatrical વેશ-નાટક-ભવાઈનું-વિશે.
SCENT *vt.* [*L. sentio* I feel] To smell સં-
ધવું, વાસ-ગન્ધથી જાણવું; 2 to perfume સુ-
વાસિત-સુગન્ધીવાળું-પુરાણોદાર ક. *s.* Smell
વાસ *m.*, સુગન્ધ, ગન્ધ, (generally bad)
બેઈ; Good *s.* સુગન્ધ, પુરાણોદાર; Bad *s.*
ફૂગન્ધ, બદબેઈ; 2 the sense of smell ઘ્ર-
ણેન્દ્રી, નાક, (fig.) સુંઘવાની ઈન્દ્રી; 3
chase followed by the *s.* પાછળ ગન્ધ
ગન્ધ જવું તે, પાછળ લાગવું તે, રસ્તો *m.*
SCENTLESS *a.* નિર્ગન્ધ, વાસ-ગન્ધ-બે વગરનું.
SCEPTIC *s.* [*Gr. skeptikos* thoughtful]
One who is yet undecided as to what
is true સંશય-સંદેહ-વહેમ માં ગુંચવાયેલા-
રહેણા પુરૂષ; 2 an enquirer શોધક, તજ-
વીજ કરનાર, તપાસ કરનાર, ખરી વાત જાણ-
લનાર; (metaphysic) ગાનમાત્ર સંદિગ્ધ છે
એવો વાદ કરનાર-ખધી વાત વિષે સંશય-સંદેહ
આણનાર પુરૂષ, કુનીઆના અસ્તિત્વ વિશે શં-
કા આણનાર; 3 (theol.) નાસ્તિક પુરૂષ *m.*,
ખ્રિસ્તી મત નહીં માનનારો.
SCEPTICAL *a.* સંશય-સંદેહ વાળું-લાવનાર;
2 ખ્રિસ્તી મત નહીં માનનાર.
SCEPTICISM *s.* વહેમ-સંશય-સંદેહ રાખવા તે,
સંદેહ *m.*, વહેમ *m.*, સંશય *m.*; 2 universal
doubt ગાનમાત્ર સંદિગ્ધ છે એવું મત-વાદ *m.*;
3 a doubting of the truth of revela-
tion નાસ્તિકમત, ખ્રિસ્તી ધર્મ ગ્રંથ પર અશ્રદ્ધા.
SCEPTRE, SCEPTER *s.* [*Gr. skupton*
a scepter] (the staff) રાજદંડ *m.*; 2 (me-
taphorically) રાજ્યપદ, રાજ્યાધિકાર *m.*
SCHEDULE *s.* [*L. schedula*, dimn. of
scheda a leaf of paper] A written or
printed scroll of paper લખેલા-છાપેલા કા-
ગળનો વીંટો-પીકું-ઢંગળું; 2 a document
લેખ *m.*, દસ્તાવેજ *m.*; 3 a formal inven-
tory વિગતવાર નોંધ-પત્રક, ખીજ લેખના
અંગનું વિગતવાર પત્રક-નોંધ, પરિશિષ્ટ *n.*
SCHEME *s.* [*L. schema* a form] A system
રચના, યુક્તિ, ઘટના; 2 a project વિચા-

રમ, ઉદાવન, મનસુખો *m.*, ધાર *m.*, યોજના *f.*;
3 a diagram ચિત્ર, આકૃતિ, સીધી લીટી
આકૃતિ; 4 (astron.) ખગોળના તારા-નક્ષત્ર-
નું ચિત્ર. *vi.* યોજના-મનસુખો-યુક્તિ ક.
SCHEMER *s.* યોજનાર, યોજના રચનાર-કાઠ-
નાર-ઘડનાર-ઉદાવનાર.
SCHEMING *a.* યોજના-ધાર-યુક્તિ રચનાર-
ઉદાવનાર &c.; 2 ખટપટી, તરકટી, પ્રખંભી.
SCHISM *s.* [*L. skisma* a split] Division
ભેદ *m.*, તૂટ, ભૂદાઈ, ફાટ; 2 permanent
division or separation in the Chris-
tian Church ખ્રિસ્તી મંડળમાં કાયમ ફાટ-
ફાટકો *m.*-તડ; 3 the offence of seeking
to promote division in a Church with-
out due cause યોગ્ય કારણ સિવાય ખ્રિસ્તી
મંડળમાં ફાટા પાડવાનો અપરાધ, ધર્મભેદ દોષ.
SCHISMATIC-AL *a.* ભેદ-ફાટા-તડ-તૂટ નું-
વિષે-સંબંધી, ભેદ &c. પાડવાનું-નું.
SCHISMATIC *s.* (ચાલતા ધર્મથી ભૂદા પડેલા)
ફાટકો *m.*-ફાટકો *m.*
SCHOLAR, SCHOLARLY, SCHOLAR-
SHIP, SCHOLASTIC, SCHOLASTI-
CISM (See under School).
SCHOLIUM *s.* [*Gr. skolu* leisure] An
explanatory remark or annotation
ટીકા *f.*, બાખ્ય, વિવરણ, ખુલાસો *m.*, ટીપ; 2
(math.) સિદ્ધાન્તથી સિદ્ધતા પૂરી થયા પછી
કરેલી ટીકા. [ખનાર-કરનાર.
SCHOLIAST *s.* ટીકા-બાખ્ય-ખુલાસો-ટીપ લ-
SCHOOL *s.* [*Gr. skolu* leisure] An in-
stitution for learning વિદ્યાલય, વિદ્યા-
પાઠશાળા; 2 an institution of a lower
grade, or the pupils attending it
નિશાળ; 3 exercise of instruction
નિશાળ, નિશાળનું કામ, નિશાળ ખેસવાની;
as, there is no school to day આજ
નિશાળ ખેસવાની નથી; 4 one of the
seminaries in the middle ages for
teaching logic, metaphysics and theo-
logy ન્યાય આત્મવિદ્યા અને તત્ત્વગાન શિખ-
વવાની (યુરોપમાં મધ્યયુગમાં હતી તે) પાઠશા-
ળા; 5 the place in English Univer-

sities where the examinations for degrees and honours are held વિલાયતનાં વિદ્યાલયોમાં વિદ્યાપદવીની પરીક્ષા આપવાની જ્યા; 6 એક મત અનુચારીમ, મતન, ખંચમ, શાખા; Of a good s. શાળાશુદ્ધ; S. of philosophy દર્શન. *vt.* To train at a s. બાણવપું, કેળવવું, તરબીબત ક.; 2 to tutor શિક્ષા-શિષ્યમણુ-ગુરુદિક્ષા આપવી; 3 to reprove ઠપકા દેવો, ધમકાવવું.

SCHOLAR s. નિશાળીશ્રીમ, શિષ્યમ, શાસ્ત્રીતમ, વિદ્યાર્થીમ, શિષ્યનાર, બાણનાર; 2 a learned man વિદ્વજ્ઞનમ, પંડિતમ, વિદ્વાન પુરુષમ, વિદ્વાનમ; 3 પગાર લઈને બાણનાર વિદ્યાર્થી, 'સ્કાલર'.

SCHOLARLY a. વિદ્વજ્ઞનને યોગ્ય-જેવું-ધૃતિ; 2 પાંડિત્ય વાલું-બરેલું; 3 (pers.) વિદ્વાન, પંડિત.

SCHOLARSHIP s. Erudition વિદ્વતા, પાંડિત્ય, જ્ઞાન; 2 maintenance for a scholar વિદ્યાર્થીનો પગાર-નેમણુક, 'સ્કાલરશિપ'.

SCHOLASTIC a. વિદ્યાર્થી-શાળા-વિદ્યાલયનું -ને યોગ્ય-ના જેવું-સંબંધી; 2 pertaining to the schoolmen યુરોપના મધ્ય યુગના વિદ્વાન-વિદ્યાનું-સંબંધી-વિષે; 3 characterised by excessive subtilty અતિશય પાંડિત્ય-ખારીકિ-જ્ઞાન ના ડોળનું-વાળું.

SCHOLASTICISIM s. યુરોપના મધ્યયુગના પંડિતોની પદ્ધતિ-ખારીકિ-પરનાલિકા; 2 scholastic philosophy 'સ્કૂલમેન' નામના પંડિતોનું મત. [શ્રીશ્રીમ.

SCHOOL-BOY s. નિશાળમાં બાણનાર, નિશાળ-
SCHOOL-FELLOW, SCHOOL-MATE s. (નિશાળનો) ગોઠીશ્રીમ, ગુરુબાઈમ, એક નિશાળમાં જોડે બેસનાર. [શાળનું મકાન.

SCHOOL-HOUSE s. નિશાળ, શાળા, નિ-
SCHOOL-MAN s. ખ્રિસ્તી ધર્મના મત વિષે અથવા વિદ્યા સંબંધી તર્ક વિષે વિવાદ કરવામાં કુશળ પુરુષ; The schoolmen એ નામ યુરોપના મધ્યયુગના તલજાનીશ્રીમ તથા ધર્મજ્ઞાને આપેલું છે, તેઓ ગ્રીક્ષી ખારીકીવાળા ને ગૂઢ તર્ક આપે એવા વિષયો ઉપર વિવાદ કરવામાં ખડું કુશળ હતા.

SCHOOL-MASTER s. મહેતાશ્રીમ, શાળાધ્યક્ષમ, ગુરુમ.

SCHOOL-MISTRESS s. મહેતીશ્રી f.

SCHOOLING s. બાણવપું-કેળવવું ને, શિક્ષા; 2 reproof ઠપકા, શાસન; 3 compensation for instruction બાણમણી.

SCHOONER s. [allied to *AS. scunian* to shun] એક પ્રકારનું સાંકડું બેડોલવાળું વહાણ

SCIENCE s. [*L. scio* I know] Knowledge (subj.) જ્ઞાન, (obj.) વિદ્યા; skill ચતુરાઈ, કુશલતા, નિપુણતા; 2 pursuit of pure knowledge વિદ્યામાનનો અભ્યાસ; 3 a branch of knowledge વિદ્યા, શાસ્ત્ર, (abstract) વિદ્યામાત્ર, વિદ્યા.

SCIENTIFIC, SCIENTIFICAL a. Agreeing with the rules of science શાસ્ત્ર નિયમાનુસર, શાસ્ત્રાનુસારી; 2 used in science શાસ્ત્રમાં વપરાતું-ઉપયોગી; 3 evincing profound and systematic knowledge (things) વિદ્વતા-પાંડિત્ય વાળું, (pers.) વિદ્વાન, પંડિત.

SCIMITAR s. [corr. from *Pers. shama-sher*] જ્હાની તલવાર, કટાર f.

SCINTILLATE vi. [*L. scintilla* a spark] To emit sparks -માંથી તણખા નીકળવા; 2 to sparkle ચકચકવું, ચળકવું.

SCINTILLATION s. The act (See verb).

SCIOLISM s. [See Science] ઉપર ચોટીકું જ્ઞાન, વેદીકું જ્ઞાન.

SCIOLIST s. વેદીકું ઢોર, ઉપર ચોટીકું-પોપટી-ક બાણનાર, વિદ્વાનો ઢોંગ કરનાર.

SCION s. [*L. seco* I cut] (ઝાડ-છોડની) કલમ; 2 an heir or descendant વંશજ, કોમનું માણસ.

SCIRRHUS s. [*Gr. skirros*] An indolent induration માંસમાં ખંધાએલી ગાંઠ-દડખ, વરસોળી f.

SCISSORS s. [*L. scindo* I cut] કાતર f.

SCOFF vi. [*Dan. skuffe* to deceive] To show insolent ridicule (as men) હાંશી ક., હાંશી કાઢવું, મશ્કરી કરી કાઢવું, ખનાવવું. *vt.* -ની હાંશી-મશ્કરી-તિરસ્કાર ક., તુચ્છકા-

રવું. *s.* હાંશી*f.* તિરસ્કારપ્રકૃત મશ્કરી*f.* તિરસ્કાર*m.* ફિલ્કાર*m.* [હસી કાઢનાર, નિન્દક*m.*
SCOFFER *s.* હાંસી-મશ્કરી-તિરસ્કાર કરનાર,
SCOLD *vi., vt.* [low *Ger. schelden*] To chide sharply or coarsely તાણીને ધમકાવવું, બરાડા પાડીને ઠપકો દેવો, -ની સાથે ખીજવું-બહુ ખીજવું, બહુ ધમકાવવું. *s.* One who scolds તાણીને ખીજનાર-ધમકાવનાર; 2 a shrew કફેશી*f.*; 3 a brawl વઢવાડ*f.*, તાણીને બોલાબોલી*f.*-ટપ્પાટખી*f.*
SCONCE *s.* [*Dut. schans*] A hanging or projecting candlestick દિવાલગિરી*f.*, વાલચેડન; 2 (in a candlestick) the holder of a candle મીણપત્તી ધાલવાનું બાકું.
SCOOP *s.* [*Dut. schop* a shovel] A large ladle ડોઈ*f.*, મ્હોટો પળો, મ્હોટો કડછેલો; 2 a sweep લસરકો*m.*, સપાટો*m.*, ફેરો*m.*, હાથ*m.*, (in cutting) ટચકો*m.* *vt.* ડોઈ ડોઈ બરીને બહાર ઠાલવવું-કાઢવું; 2 to make hollow -માં પોલ-ખોબાણુ-પોબાણુ ક., ખોદવું-ખોદી કાઢવું.
SCOPE *s.* [*Gr. scopos*, from *skēn* to view] That at which one aims લક્ષ્ય*n.*, તકવિલી વસ્તુ, ચોટ*f.*, નિશાણો*m.*, નિશાન*n.*; 2 ultimate design ચોટ*f.*, ધરાદો*m.*, મનસુખો*m.*, મતલબ*f.*, હેતુ*m n.*; 3 space for action અવકાશ*m.*, પૂરતો લાગ-પ્રસંગ, મોકળાશ*f.*; 4 liberty છૂટ*f.*, મોકળો માર્ગ; 5 length લંબાઈ*f.*, વિસ્તાર*m.*
SCORBUTIC *a.* [low *L. scorbutus*] Affected with scurvy, *q. v.*
SCORCH *vt.* [*L. ex & cortex* bark] To burn superficially શેકવું, ઊપરથી બાળવું; 2 to affect painfully, as with heat બાળવું, શેકી નાખવું, -થી બળ્યા બળ્યા થઈ જવું. *vi.* ઊપરથી બળવું-ઘાતવું, ઝલાઈ જવું.
SCORE *s.* [*AS. scor* a notch] A notch a tally-mark કાપો*m.*, નિશાન રાખવા કરેલો કાપો; 2 an account હિસાબ*m.*, દેવું લેણું*n.*, ખાતું*n.*, લેણાનો હિસાબ, 'બિલ', દેવું*n.*; he paid his *s.* તેણે પોતાનો હિસાબ પતાવ્યો; 3 account બાબત*f.*, કારણ*n.*, હેતુ*n.*, સ-

બબમ; as, on the same *s.* એજ બાબત વાસ્તે; on the *s.* of age ઉમ્મરના સબબથી; 4 twenty વીસ, કોડી*f.*, ફૂંડી*f.* *vt.* To mark with lines scratches, or notches ઊપર લીસોટા-લીટા-આંકો-સોર-કાપા પાડવા-ક., હિસાબ-નિશાની ને માટે આંકો પાડવા; 2 to keep record or account of -નો હિસાબ રાખવા-નોંધવા; 3 to set down or charge -ને નામ -ખાતે લખવું-ગણવું-માંડવું; 4 (music) to write down in proper order અનુક્રમ પ્રમાણે લખવું. [કચરો-મેલ*m.*
SCORIA *s.* [*Gr. skyria*] ધાતુમાંથી નીકળેલો
SCORN *s.* [old *Fr. escorne* affront] Extreme and passionate contempt અતિશય તિરસ્કાર*m.*-ચિદ્ધાર*m.*; 2 an object of derision અતિશય તિરસ્કાર-ચિદ્ધાર ની વસ્તુ-વાત; To laugh to *s.* તિરસ્કાર કરી હસી કાઢવું, -ની હાંસી કરવી. *vt.* To despise અતિશય ચિદ્ધારવું, -નો ઘણો ચિદ્ધાર-તિરસ્કાર ક., તુચ્છકારવું, -ની બહુ અવગણના ક.
SCORNER *s.* ચિદ્ધાર-તિરસ્કાર-અવમાન-હાંસી કરનાર.
SCORNFUL *a.* ચિદ્ધાર-તિરસ્કાર-તુચ્છકાર-અવમાન-તરછેડા નું-બરેલું-પ્રકૃત-વાળું.
SCORPIO *s.* [*L.*] વૃશ્ચિકારાશી*f.*
SCORPION *s.* વીંછી*m.*, વીંછુ*m.*; 2 a painful scourge એક પ્રકારની ધાણું ફુ:ખ થાય એવી ચાથુક-સાટકો-જેરબન; 3 વૃશ્ચિકારાશી*m.*
SCOT *s.* [*AS.*] ભાગે પડતો ફાળો, વેરા*m.*, કર*m.*, દંડ*m.*; *S.* and lot યથારાશિત બધી રેયત પાસેથી લેવાનો વેરા.
SCOT-FREE *a.* વેરામાંથી ઉગરી ગયેલું; 2 unhurt એમકુશળ, ઈજા-હરકત બમ્બા વગરનું
SCOT *s.* [*Gael. squat* a wanderer] સ્કોટલંડ દેશનો રહેવાસી-વતની*m.* [ચ લોકનું.
SCOTCH, **SCOTTISH** *a.* સ્કોટલંડ દેશનું, સ્કોટ
SCOUNDREL *s.* [*Ger. schandkerl*-*schande* disgrace & *kerl* a fellow] હરામખોર*m.*, લુચ્ચો-દોંગો માણસ. *a.* નીચ, અધમ, લુચ્ચું, હરામખોર.
SCOUNDRELISM *s.* હરામખોરી*f.*, લુચ્ચાઈ*f.*, નીચપણું*n.*, અધમપણું*n.*

SCOUR *vt.* [*L. ex & curo* I care] To clean by friction ધસીને માંજવું-સાફ કરું; ધસવું, સાફ કરું; 2 to purge violently સખત રેચ આપવા; 3 to sweep off ઉસેડી જવું, ખેંચી-લેઈ જવું; 4 to pass swiftly over ઊપરથી જલદી જવું, -માં ફરી વળવું.

SCOURGE *s.* [*L. ex & corium* leather] A lash સાટકોમ, જરખનમ, કોરડોમ, આયુકર્ફ; 2 a punishment વેરમાં કરેલી સજા, સખ-કુ:ખ-વેરનું સાધન. *vt.* સખત જરખન-કોરડા-આયુક-સાટકા નો માર મારવા; 2 to punish with severity સખત સખ-શિક્ષા કરું, ધન-કુ:ખ કરું-દેવું, નશિયતને વાસ્તે સખ કરું.

SCOUT *s.* [*L. auscultare* to listen] A spy ખાતમીદારમ, લઢાઈની વખતે રાત્રીની તરફની ખાતમી લાવવા રાખેલો માણસ.

SCOUT *vt.* [*Dut. scuddan* to shake] To sneer at છિટકારી-હસી કાઢવું, ગુસ્સું કરીકાઢવું.

SCOWL *vi.* [*Sw. skela* to squint] To wrinkle the brows in frowning or displeasure ભમર ચઢાવવાં, ગુસ્સે-નાખુશ-કરડું દેખાવું, ડોળા કાઢવા; 2 (fig.) to look gloomy or tempestuous બયભીત-તોફાની-ધનધોર દેખાવું. *s.* The act (See verb 1); 2 (fig.) gloom બયભીત-તોફાની-ધનધોર દેખાવમ.

SCRAGGED, SCRAGGY *a.* [*Ir., Gael. sgrabach* rough or rugged] પાતળું ને ખરખરડું, ખાડાખઈઆ-અણીઆ વાળું.

SCRAMBLE *vi.* [*dimn. of prov. E. scamp* to snatch at] To go on all fours હાથ પગ ટેકવી ચાલવું-ચઢવું-જવું; 2 to struggle with others for something thrown upon the ground માંખડીઆ ચાલી પકડવા જવું, અસમ્ય રીતે વગર વિવેકે બહાર નીકળીને ઝડપવા-પકડવા જવું. *vt.* ડખાની પેઠે રાંધવું. *s.* The act (See verb); 2 શણેલી વસ્તુવાસ્તે અયોગ્ય તરફડીઆં-ખેચ.

SCRAP *s.* [See Scrape] A fragment ટુકડોમ, કકડોમ; 2 an unconnected extract ટુકડા-સંબંધ વગરનો ધંતેઆખ.

SCRAP-BOOK *s.* ચોપડીઆ તથા વર્તમાન પત્રો-માંથી કાઢેલા ધંતેઆખ ચોઢવાની કોરી ચોપડી.

SCRAPE *vt.* [*AS. screpan*] To rub the surface of with a sharp or rough instrument ઊપરથી છેાલવું, ધસવું, ઊપર ઊપરથી છાલ ઉખાડવી, ઊપર ખરર ધસવું; 2 to remove by rubbing or grating ધસી-છોલી કાઢવું; 3 to save penuriously મહા કરકસરથી ઉગારવું-ખચાવવું; 4 to express disapprobation of by noisy movement of the feet (સભામાં) પગ જમીન ઊપર ધસીને તરછોડી કાઢવું, નાપસંદ કરું. *vi.* To rub over the surface of anything ઊપરથી ધસવું-છોલવું, ઊપરથી ખરર ધસવું; 2 to play awkwardly and inharmoniously બેચરૂ વગાડવું; 3 to make an awkward bow બેઢંગી સલામ કરું. *s.* A rubbing over with something harsh ધસવું-છોલવું તે, ખરર થયેલો ધસારો; 2 an awkward bow બેઢંગી સલામ; 3 perplexity ધુરંકેલી, ધર્મસંકટન, સંકટન, આપદા.

SCRAPER *s.* (An instrument) જોડાના તળીઆનો કચરો ઉખાડવાનું લોઢાનું ચોકડું, (b) રસ્તા ઊપરથી કચરો ઓતરી-લોહી લેવાનું હથીઆર; 2 (See the verb 1, 2, 3); 3 કૃપણ, ખખીલ માણસન, કૃપણ.

SCRAPINGS *s.* ઓતરીને-છોલી-ઉખાડીને-ધસીને કાઢેલો પદાર્થ, છોલાણ, ઓતરામણ.

SCRATCH *vt.* [*old E. cratch*] To rub and tear the surface of ઉજડવું, ઉઝેડવું, ઊપર ઉઝેડા પાડવા, ઓતરવું; (as the skin) ઓતરવું, ખણવું; 2 to dig or excavate with claws ઓતરવું, નોહાર વતી ઓદવું; To s. out ઓતરી નાખવું, ધસીનાખવું. *vi.* ઓતરવું, ઉઝેડવું, ખણવું, નોહાર વતી ઓતરવું, ઓદવું. *s.* ઉઝેડોમ, લીસોટોમ; (with the nails) નખોરીજન, નોહોરીજન.

SCRAWL *vt.* [*cf. schravelen* to scratch] To draw or mark awkwardly and irregularly બેઢંગું કાઢવું, ચિતરી કાઢવું, ઉતાવળ અને બેફિકરીથી લખી કાઢવું, ચિતરવું. *vi.* To write unskilfully and inele-

gantly બેઠું-અમરૂંબગડું લખવું, ચિતરવું.
s. Unskilful and inelegant writing
ચિતરામણ જેવા અક્ષર-લખાણ, ઉતાવળા
જોડા અક્ષરનું લખત.

SCREAM *vi.* [cf. *AS. hreman* to cry-
out] ચીસ પાડવી, તીણા અવાજથી ખૂમ પા-
ડવી. s. ચીસ *f.* તીણી ખૂમ.

SCREECH *vi.* [*Scot. screigh* to shriek]
ચીસ પાડવી, તીણા અવાજથી ખૂમ-ચીસ
પાડવી. s. ચીસ *f.* તીણી ખૂમ *f.*

SCREEN *s.* [new high *Ger. skierm* a
screen] Anything which cuts off in-
convenience, injury, or danger સ્ક્રીન,
આંતરશી, પડદા, બચાવ, રક્ષણ; 2 a
long coarse sieve મોટી ડોલ-ચાલણી *f.*
ચારણી *m.* *vi.* To shelter, conceal, pro-
tect છુપાવવું, બચાવવું, નું રક્ષણ-બચાવ ક.;
2 to pass through a sieve ચાળવું.

SCREW *s.* [*Dan. skrue*] પેચનો ખીણો, પે-
ચમ, ઇસ્ક્રૂમ; 2 (See *s.*-propeller); 3 one
who uses extortionate violence અતિ-
શય ભેરજબજસ્તી વાપરનાર; (a) a sharp
bargainer કસીકસીને સોદો કરનાર, (b) સ-
ખત હીણો શિક્ષક, (c) an importunate
beggar ચીકણો માગણ, (d) a persistent
questioner ઝડપી પેટે પાછળલાગીને પૂછ-
પૂછ કરનાર; 3 બૂનો રફણ બાર બેચવાનો
ઘોડો; 4 (See *S.*-steamer); A *s.* loose
ચૂક, જોડ, ખામી, બૂલ, વાંકું *vt.* To
fasten by a *s.* પેચ-ઇસ્ક્રૂ વતી નકડી-સબ્જડ
ક.-દાખવું; 2 to force, press પરાણે-તાણી
તૂપીને ટકાવી રાખવું-ચઢાવવું; 3 to oppress
by exactions વેરા નાખી નીચોવી-ચૂસી
ધેવું; 4 to distort વાંકું ચૂકું ક.; To *s.* out
નીચોવી-દાખી કાઢવું; To *s.* up મહાબળા-
કારે-પરાણે ક.-લાવવું-રાખવું.

SCREW-DRIVER *s.* ઇસ્ક્રૂ ફેરવવાનું રાચ.

SCREW-JACK *s.* ધણા બાર ઉપાડવાનું ચ્મિક
તરેહનું પેચવાળું યંત્ર.

SCREW-PILES *s.* દિવાદાંડી-પૂલ વગેરેના આ-
ધાર સારૂં બોંયમાં ઠોકી ધાણેલાં ખીલીના આ-
ધારનાં મોઢાં મોઢાં લાકડાં (તેની નીચે પેચ
હોય છે).

SCREW-PROPELLER, SCREW-STEAMER *s.*
ઇસ્ક્રૂ-પેચ થી આગળ ચલાવવાની આગબોટ,
આગબોટને ચલાવવાનો ઇસ્ક્રૂમ-પેચમ.

SCRIBBLE *vt.* [*L. scribo* I write] To
write with haste, without care and
elegance ઉતાવળ અને બેફિકરાઈથી લખી
નાખવું, ચિતરી-ધસેડી કાઢવું; 2 to fill
with worthless writing નજવા લખા-
ણથી ભરવું. *vi.* To scrawl ચિતરવું, ઉ-
તાવળથી લખવું. s. અચ્છુ-માલ વગરનું
-નજવું લખાણ.

SCRIBE *s.* [*L. scribo* I write] લખનાર,
લેખક, લઠીચી, કારકુન; 2 (Jewish
Hist.) યાહુદી ધર્મશાસ્ત્રી-પંડિત, પંડિતમ.

SCRIP *s.* જાનો-ટુંકો લેખ-પત્રક, સરડી-
ફીકટ; 2 થેરનું સરડીફીકટ, કાચું-અરધા
કાલ ભરેલા હોય તેવું સરડીફીકટ.

SCRIPT *s.* લખવાના જેવા અક્ષરણપવાનાં ખીણાં;

This line is printed in a

SCRIPTURE *s.* A document લેખ, દસ્તા-
વેજ, લખાણ, લખત; 2 ધર્મપુસ્તક,
the Bible ખ્રિસ્તી ધર્મપુસ્તક.

SCRIPTURAL *a.* ધર્મપુસ્તકાનુસર, ધર્મપુસ્તક
નું-માંનું, શાસ્ત્રીય, ખ્રિસ્તી ધર્મશાસ્ત્રમાંનું.

SCRIVENER *s.* A professional writer દ-
સ્તાવેજ-ખત લખનાર. [કંઠમાળ *f.*

SCROFULA *s.* [*L. scrofa* a breeding sow]

SCROFULOUS *a.* કંઠમાળવાળું.

SCROLL *s.* [*L. ex & rotula* a small
wheel] વીંટો, ભુંગણ. [કોથળી.

SCROTUM *s.* [*L.*] અંડકોશ, (યુદ્ધાંગની)

SCRUB *vt.* [*Gael. sgrob* to scratch] To
rub hard બહુ ધસવું, વાળાકુંચી વગેરેથી
બહુ ધસી ધોવું-સાફ ક. *vi.* મહા મહેનત
કરીને બહુ યુગળી પછે રહેવું. s. A mean
fellow કૃપણ-યુગળી પછે રહેનાર માણસ.

SCRUBBY *a.* ઠીંગણું, ટુંકું ને નીચું, હીમાચ્છે-
લું, ઠીંગરાચ્છેલું.

SCRUPLE *s.* [*L. scrupulus* a small sharp
pointed stone] ચ્મિક શ્રમનો તીલો ભાગ,
વીસ ગ્રેન બાર વજન; 2 a very small

quantity રતી, વાલન, રજ; 3 conscientious backwardness in deciding or acting આંચકોન, અટકોન, અંચાવું તે, અટકવું તે, અચકાવું તે; To make s. અંચાવું, અટકવું. *vi.* અંચાવું, અટકવું, અનીતિથી ખીહીને પાછું હઠવું, આંચો ખાવો.

SCRUPULOUS *a.* Nicely doubtful (pers.)

અંચાઈ અંચાઈને-અનીતિથી ખીહીખીહીને ચાલનાર-કરનાર-વતેનાર; 2 careful, nice (pers.) ચોકસ, ફિકરમંદ, કાળજીવાળું, સંભાળવાળું; (acts &c.) આરીક, ચોકસ, બહુ-ધણી કાલજીનું; with s. care બહુ સંભાળથી.

SCRUTINY *s.* [*L. scrutari* to search carefully] Close search ચોકસ-ઝીણી-આરીક તપાસ; 2 an examination of the votes given at an election સભાસદ પસંદ કરવાને મત અપાયા હોય તેની તપાસ.

SCRUTINISE *vt.* To search closely આરીક-ઝીણી-ચોકસ રીતે તપાસવું; 2 to regard narrowly ચોકસાઈથી (કરા) ઉપર નજર રાખવી. [નાર; 2 મતની તપાસ કરનાર.

SCRUTINEER *s.* ઝીણી-આરીક તપાસ કર-

SCUD *vi.* [*Dan. skyde* to shoot] ચ્ચિકદમ સટકી-નાસી જવું; 2 to be driven before a tempest without sail રહડ ચઢાવ્યા વગર પવન આગળ હંકાય જવું. *s.* The act (See the verb); 2 loose swiftly moving clouds છૂટી ફોડતી વાદળી.

SCUFFLE *s.* [*AS. scufan* to shove] A struggle with close embrace આથંઆથ કુસ્તિ, આથંઆથ; 2 a tumultuous contest લઢાઈ, મારામાર, ઢેંગ, લઢવાડ. *vi.* આથંઆથા આવીજવું; 2 લઢાઈ-મારામાર ક-

SCULK *s.* (See Skulk).

SCULL *s.* (See Skull).

SCULL *s.* [See Shoal] A boat નાવડું, મછવો, હોડી; 2 ચ્ચિક પ્રકારનો ચાટવો. *vt.* To impel a boat by an oar over the stern (હોડીને) ડબ્બસા ઉપરથી હલેસું પાણીમાં ફેરવીને આગળ ચલાવવી.

SCULLERY *s.* [*J. scutella* a salver of a square form] રસોઈનાં વાસણ રાખવાની અને ધોવા માંજવાની ઝિરડી.

SCULLION *s.* રસોઈનાં વાસણ માંજનાર-ધસનાર, ઝેડવાડ કઢનાર.

SCULPTOR *s.* [*L. sculpo* I engrave] કોતરનાર, બોદનાર, કોતરણીનું કામ કરનાર.

SCULPTURE *s.* કોતરવાની કળા, કોતરણી; 2 કોતરણીનું કામ, કોતરણી, નકશી. *vt.* કોતરવું, બોદવું.

SCUM *s.* [*Dan. skum*] Dross પ્રવાહી પદાર્થ ઉપર ખાત્રો કચરો-મેલમ; 2 refuse કચરો *m*, નિતરામણ *n*, ગળામણ *n*. *vt.* (See Skim.)

SCURF *s.* [*AS.*] A dry scab on the body એડિમ; 2 stain ડાહમ, કલંકમ; 3 anything adhering to the surface ઉપર ચોટેલી વસ્તુ-પડન-પોપેડમ-ચરમ.

SCURFY *a.* એડાવાળું.

SCURRILOUS *a.* [*L. scurra* a buffoon] Grossly opprobrious (pers. language &c.) બોડ જોવું, બેફાટ, નાચું, નિર્લેવ.

SCURRILITY, SCURRILOUSNESS *s.* બેફાટ - નાગા - નિર્લેવ પાછું *n*, બોડવેડા *m*; (applied to pers.) બોડપાછું *n*.

SCURVY *s.* [See Scurf] રક્તપિત્ત *n*. *a.* (lit.) રક્તપિત્ત વાળું-નું; 2 (fig.) હલકું, નીચ, તિરસ્કાર્ય.

SCUTCH *vt.* [same as *scotch* to cut slightly] બડા દાંતાવાળા ઝાભરે કચરો કાઢીને સાફ ક.

SCUTCHEON *s.* [See Escutcheon] (See Escutcheon); 2 કુંચી ધાલવાના બકોરા ઉપર ચોદવાનું બકાવાળું પીતળનું ચકતું.

SCUTTLE *s.* [*L. scutella* dimn. of *scutra* a dish] A broad shallow basket પહોળી છાબડી; 2 a wide mouthed vessel for holding coal કોલસા ભરવાનું પહોળા મોંનું વાસણ.

SCUTTLE *s.* [old *Fr. escouille* a hatchway] વહાણના ગુતકનું બારણું; 2 વહાણના ગુતકના બારણામાં કે બાજુએ પોડેલું બાકું. *vt.* વહાણના તળીઆમાં કે બાજુએ બાકાં પાડવાં-બાકાં પાડી ડુખવવું.

SCYTHE *s.* [*AS. scidhe*] બેઠા રહી વાઢવાનું

લાંબા હાથાવાળું દાતરડું; 2 the curved blade used anciently in war-chariots પ્રાચીન યુદ્ધરથમાં વાંકી તલવાર રાખતા તે.
SCYTHED *a.* વાંકી તલવાર-પાના વાળું.

SEA *s.* [*AS. sæ*] One of the larger bodies of salt water દરીઆમ, સાગરમ, સમુદ્રમ; 2 the ocean મહાસાગરમ, દરીઆમ, સમુદ્રમ; 3 wave દરીઆનાં મોજાં, દરીઆના ઉછાળામ; 4 a surge ઘણું ઊંચું મોજું; At *s.* દરીઆમાં, વહાણમાં; Beyond the seas દેશ-રાજ બહાર-પાર; A heavy *s.* તોફાની; દરીઆ; On the high seas ભરદરીઆમાં To go to *s.* ખલાસીના ધંધા ક.

SEA-BOARD *s.* દરીઆ કિનારેમ-કઠિામ.

SEA-FARER *s.* ખારવામ, ખલાસીમ, નાવિકમ, વહાણવટીઆમ.

SEA-FARING *a.* ખારવા-ખલાસી-નાવિકનું કામ કરનાર, વહાણવટું કરનાર.

SEA-GOING *a.* દરીઆ ઉપર જનાર, ભરદરીઆમાં ચાલનાર-જનાર.

SEA-GREEN *s.* દરીઆ જેવો ધેરો લીલો રંગ.

SEA-KING *s.* નાવે દેશનો ચાંચીઆ.

SEA-HORSE *s.* ઐક પ્રકારનું દરીઆઈ પ્રાણી-માછલી.

SEA-LEGS *s.* (*pl.*) તોફાનમાં વહાણના ગુતક ઉપર ચાલવાની શક્તિ. [વહાણવટીઆમ.

SEA-MAN *s.* નાવિકમ, ખલાસીમ, ખારવામ,

SEA-MANSHIP *s.* વહાણ ચલાવવાની ચતુરાઈ-કુશળતા, વહાણવટીઆપણું, નૌકાચાતુર્ય.

SEA-PORT *s.* દરીઆ કાંઠાનું બંદર, બંદર.

SEA-SICK *a.* વહાણમાં બેસવાથી જેને આકારી-ફેર આવતા હોય તેવું.

SEA-SIDE *s.* દરીઆ કઠિામ-કિનારેમ.

SEA-WEED *s.* ઐક દરીઆઈ છોડ.

SEA-WORTHY *a.* (a ship) દરીઆ ઉપર સફર કરવાની યોગ્યતાવાળું, દરીઆ જવા લાયક.

SEAL *s.* [*AS. seol*] ઐક પ્રકારનું દરીઆઈ માંસાહારી આંચળવાળું પ્રાણી.

SEAL *s.* [*AS. sigel, L. sigillum* a little figure] સિંક્રોમ, (ચાંપવાની) મોહોર-મોહોર સિંક્રોમ; 2 (ચાંપેલો) સિંક્રોમ, મોહોર; 3 ખીડલા કાગળ ઉપર મારેલી મોહોર.

vt. To mark with a stamp ઉપર છાપ-મોહોર-નિશાન મારવું, છાપવું; *as,* to *s.* weights કાટલાં છાપવાં; 2 to fasten with *a s.* ખીડવું, ઉપર મોહોર ક., (લાખ વગેરેથી) બંધ ક.; to *s.* a letter કાગળ ખીડવો; 3 (*a*) to shut close સંજડ બંધ ક.-ખીડવું, (*b*) to keep secret છાનું રાખવું; 4 to set or affix a seal to, to ratify ઉપર મોહોર મારી કાયમ-મંજૂર ક., કબુલ રાખવું. [કરનાર.

SEALER *s.* મોહોર કરનાર, છાપનાર, સિંક્રો

SEALING-WAX *s.* મોહોર કરવાની લાખ.

SEAM *s.* [*AS. seám*] (In sewing) બે ક-ટકા સાંધવાની સીવણ; 2 a line of junction સાંધામ, સાંધ; 3 a thin layer પાતળું પડ-થરમ; 4 a scar ચાંડું, ચામડું. *vt.* સીવવું, જોડી-સાંધી લેવું, સાંધ-નિશાન-રાળ પાડવો, ચાંડું પાડવું, યુંથવું.

SEAMSTRESS *s.* દરજણ, સીવનારી સ્ત્રી.

SEAR *vt.* [*AS. searian*] To dry, to wither સૂકવવું, કરમાવવું; 2 to cauterise ડામવું, ઉપરની ખાલ-સપાટી બાળી નાખવી; *as,* I am seared with burning steel ધગધગતા ગળવેલથી મને ડામ્યો છે. *a.* સૂકું, કઠણ, કરમાયેલું.

SEARCH *vt. & vi.* [*L. circo* I go about] To explore શોધવું, ઓળવું, તપાસવું, ટૂંડવું; (legally) નો ઝોડો લેવો-જોવો; 2 to probe-મોઢે કંઈ ધાલી તપાસી જોવું; 3 to seek શોધવું, જાણવું, ની તલાસ ક., ઓળવું; 4 to try or put to the test કસી જોવું, કસવું, બારીક રીતે તપાસવું; To *s.* out શોધી-ઓળી-ટૂંડી કાઢવું. *s.* શોધ, ઓળ, તપાસ, તાલાસ.

SEARCHING *a.* કઠણ, સખત, ઝીણી, બારીક, સ્પષ્ટ, છણીછણીને કરેલું.

SEARCH-WARRANT *s.* ઝોડો લેવાનું અખત્યારપત્ર-વારંટ.

SEASON *s.* [*L. satio* sowing] (Of the year) રત, ઋતુ, મોસમ; Hot *s.* હુનાળોમ; Cold *s.* શીઆળોમ; Rainy *s.* ચોમાસુંમ; 2 proper conjuncture સમયમ, અવસરમ, પ્રસંગમ, સંધિમ, કાળમ; 3 a while કાળમ,

વખતમ, વેળાઈ; In s. ખરે-યોગ્ય પ્રસંગે, રતસર, સવેળા, વેળાસર, યોગ્યકાળે; Out of s. વગર પ્રસંગે, કવેળા. *vt.* To fit, to prepare લાયક-યોગ્ય-તૈયાર કર.; 2 to habituate સદે ઝમે ક., સહેતું-માફક કર.-પાડવું, કાળે કરીને આદત-ટેવ પાડવી; as, to s. one to a climate કોઈને કોઈ દેશની હવા સદે ઝમે કર.; 3 to prepare by drying or hardening જકવી કરી વાપરવા લાયક કર., પાકું કર., બેતણુ ભોસમ ખવડાવવી, જકવવું; as, to s. timber કાટ જકવેલો; 4 to fit for taste સ્વાદિષ્ટ કર., મીઠું મરચું-મશાલો નાખવો, -માં વધાર કર.-દેવો; as, to s. food રસોઈમાં મીઠુંમરચું નાખવું; 5 to render pleasant રસિક-રમણીય-મનોરંજક કર., -માં રસ મૂકવો; to s. conversation વાતચિતમાં રસ મૂકવો; 6 to tinge -નો પાસ-ડાઘ-રંગ લગાડવો, વધાર લગાડવો, -માં પહેલો પ્રવેશ કરાવવો; as, to s. youth with a love of truth જુવાન પુરોષને સાચાઈનો વધાર બે-સાડવો. *vi.* To become mature પાકવું, પરિપક્વ થવું, કામ લાયક થવું, -ને (હવા) સદવી, સહેલી-માફક પડવી; 2 to become dry and hard કઠણુ-જકું-પાકું થવું.

SEASONABLE *a.* સવેળાનું, વખત-વેળા સર, ખરા તાકડા-ટાંકણા-પ્રસંગ નું.

SEASONABLY *ad.* સવેળા, વેળા-વખતસર, ખરે તાકડે-પ્રસંગે.

SEASONING *s.* મશાલોમ, વધારમ, મીઠુંમરચું, સ્વાદ કરવા નાખેલી વસ્તુ.

SEAT *s.* [*AS. sitel*] બેઠક, આસનન, ઠામન, બેસવાનું, બેસવાની જગ્યા; 2 station, abode જગ્યાઈ, સ્થળન, ઠેકાણું, ઠામન; 3 something made to be sat upon આસનન, પાટલોમ, ખુરશીઈ; 4 that part of a thing on which a person sits આસન ઊપર બેસવા જેટલીજગ્યા, બેઠક; 5 the posture of a person on horseback આસનન, બેસવાની તરેહ. *vt.* બેસાડવું, યા પડું, નક્કી કરીને મૂકવું, આસન આપવું-ક., ટેરવીને બેસાડવું; 2 to supply with seats-માં ખુરશીઓ-પાટલા માંડવા-મૂકવા. [*આસનન*]. SEATING *s.* The act (See verb); 2 બેઠક, SEAWORTHY (See under Sea.) [*OF*.

SECANT *s.* [*L. seco* I cut] છેદન રેખાઈ-લી-

SECEDE *s.* [*L. se* aside & *cedo* I go] To withdraw from fellowship અલગ-નોખું જવું-પડવું, -નો સંસર્ગ છોડવો, જૂદું પડવું. SECESSION *s.* અલગ-નોખું-જૂદું થવું-પડવું તે, સંસર્ગત્યાગમ.

SECLUDE *vt.* [*L. se* aside & *claudio* I shut] To withdraw into solitude ઝમે-કાંત વાસમાં લઈજવું, સંસર્ગથી આધું રાખવું, નિરાળું-જૂદું-અલગ રાખવું; 2 See Exclude.

SECLUSION *s.* The act (See the verb); 2 separation from society or connection ઝમેકાંતવાસમ, બધાથી નિરાળું-નોખું-અલગ રહેવું તે.

SECOND *a.* [*L. secundus* the following]

Next to the first ખીજું; 2 inferior ઉતરતા પ્રકારનું, ખીજા નંબરનું, ઉતરતું; as, he is s. to none તે કોઈથી ઉતરતો નથી; S. cousin ભોળાઈ-પત્તાઈ ભાઈ બેનનું છેાકરું; S. estate વિલાયતમાં ઉમરોની સભા, 'હાઉસ આવ લોર્ડ્સ'. *s.* One next in place, time, rank, or the like ઉતરતો-ખીજા દરજ્જાનો પ્રાણી-વસ્તુ; Man is angel's s. માણસ ફિરસ્તાથી ખીજા દરજ્જાનો પ્રાણી છે; 2 an assistant મદદગારમ, દંદ યુદ્ધમાં ખીજાની મદદ કરનાર; 3 the sixtieth part of a minute or a degree મીનીટ-અંશનો સાઠમો ભાગ, સેકન્ડ ફ; 4 (pl.) બડકા જેવો જોડો આટો. *vt.* To back -ને પુષ્ટિ-મદદ-આશ્રય-ઉત્તેજન આપવું; 2 (as a motion &c.) ટેકો-પુષ્ટિ આપવી.

SECONDARY *a.* Subordinate -ઉતરતા દરજ્જા-પાયરી નું, ગૌણ, અપ્રધાન, ઉતરતું; 2 acting by deputation મુખ્ય ધણીનું નહીં ઝમેવું, અપ્રધાન, પારકાના હાથનું; as, the work of s. hands પારકાના હાથનું કામ; S. evidence ઉતરતા દરજ્જાનો સાંભળેલો પુરાવો. *s.* One who occupies a subordinate place ઉતરતો-તાબાનો અધિકારી; 2 a delegate મુખત્યારમ; 3 (astron). ઉપગ્રહમ.

SECOND-HAND *s.* સેકન્ડ-હાન્ડ, ધડી-આળ-માં સેકન્ડ બતલાવનાર કાંટો. *a.* Not primary ખીજની મારફત-દારે-હાથે મળેલું; 2 not new ઉતરેલું, વાપરેલું; *as, a s.-hand book* વાપરેલી ચોપડી. *s.* આગળના ધણી પાસેથી મળેલો કબજો; *At s.* ખીજની પાસે યદને, વચ્ચે કોઈ પાસે યદને, યુગ માણસ પાસેથી નહીં તેવું; *A s.-hand report* વચ્ચે ખીજને જોઈ યદને આવેલી વાત.

SECONDLY *ad.* ખીજી ઝમેકે, ખીજી.

SECOND-RATE *a.* ઉત્તમ કરતાં ખીજ-ઉતરતા-હલકા દરજ્જા-પાયરી-પ્રકાર-પ્રતનું, મધ્યમ. [દરિદ્ર.]

SECOND-SIGHT *s.* દીર્ઘદ્રિષ્ટિ, દીવ્યચક્ષુ-
SECRECY, SECRETNESS *s.* [*L. se aside & cerno I sift*] Retirement, privacy છાની-યુગ જગ્યા-સ્થિતિ, છાના-યુગપણું; 2 fidelity to a secret છાની વાત યુગ રાખવી તે.

SECRET *a.* Hidden છાનું, યુગ, ઠાંડું; *a s. errand* છાનો સંદેશો. *s.* Something studiously concealed છાની-યુગ વસ-વાત; *as, to tell one's s.* પોતાની છાની વાતો કહી દેવી; 2 a mystery રહસ્ય, કળ્પ, મર્મ, ગૂઢ-અજણી વસ્તુ-વાત; *as, I know the s. of his success* તેની કૃતિમંદી કેમ થઈ તેના મર્મની મને ખબર છે; 3 (*pl.*) સ્ત્રી પુરુષનાં યુગ અંગ; *In s.* છાનાં માના, ઝમેકાંતે, યુગ રીતે, યુગપ્રીતી.

SECRETLY *ad.* છાનામાંના, યુગપ્રીતી, યુગરીતે

SECRETARY *s.* [*L. secretum a secret*]

An official scribe દફતરી, મંત્રી, ચીઠની-સમ; 2 an officer in charge of a particular department of govt. 'સકરતાર', કોઈપણ ખાતાનો મુખ્ય અધિકારી, સચિવ, મલિમ.

SECRETARIAT, SECRETARIATE *s.* સકરતાર-મંત્રી નો હોદ્દો-જગ્યા; 2 સકરતાર-મંત્રીની કચેરી-ઝોડીસ.

SECRETE *vt.* [*L. se aside & cerno I sift*]

To separate જૂદ પૂકવું-ક; 2 to deposit in a place of hiding સંતાડવાની-યુગ જગ્યાએ પૂકવું, સંતાડવું, છુપાવવું; 3 (*phys.*)

સોહી-શ્લેષરસમાંથી પ્રવાહીરૂપે જૂદ પડવું-ક-રવું-નીકળવું; *as, why one set of cells should s. bile, we do not know* ઝમેક પ્રકારના શિદ્રમાંથી પિત કેમ નીકળે છે, તે આપણે જાણતા નથી.

SECRETION *s.* The act (See verb); 2 સોહી-શ્લેષરસ વગેરેમાંથી જૂદા-છૂટા પડેલો-ઝરેલો-નીકળેલો પદાર્થ, નિઃસરણ.

SECRETIVE *a.* -માંથી જૂદા રસ નીકળે ઝમેક. રસ કાઢનાર, (*as vessels*) ધાતુવર્ધક; 2 છાનુ-યુગ રાખનાર.

SECTORY *a.* (See Secretive 1).

SECT *s.* [*L. seco I cut*] પંથ, મત, ધર્મ-મંત્રાગમ; 2 dissenters from an established church સરકારે સ્થાપેલા ધર્મથી જૂદા પડેલા મત-પંથ-માર્ગ માનનારા, ધર્મનો ફટો.

SECTARIAN *a.* જૂદા જૂદા-અમુક મત-પંથ-માર્ગે નું-સંબંધી, પોતાના મત-પંથ-માર્ગને ધર્મ-ધર્મ વળગી રહેનાર; *as, s. prejudices* મત મતના વહેમ. *s.* અમુક મત-પંથ-માર્ગ માનનાર-પાળનાર, પંથી, વિરોધ માર્ગોનાથી, ચાલતા ધર્મથી નોંખા પડેલા પંથને માનનાર.

SECTARY *s.* (See Sectarian s.).

SECTION *s.* [*L. seco I cut*] The act of cutting છેદન, કાપવું-વાઢવું; 2 a division ભાગ, અંક, કડકો; (*as of a book*) કલમ, આખમ, પ્રકરણ; 3 (*Engineering*) છેદચિત્ર.

SECTIONAL *a.* પક્ષ-ભાગ નું, ઝમેક પક્ષ-ભાગ નું, પાલિક; *S. interests* ઝમેક પક્ષવાળાનું હિત.

SECULAR *a.* [*L. seculum a generation*]

Coming once in a generation or century સેકામાં-પેઢીમાં ઝમેક વાર બનતું-થતું-આવતું; 2 accomplished in a long period of time ખુબ વર્ષે બનનાર-થનાર; 3 not spiritual વ્યવહારિક, સંસારી, ધર્મ સંબંધી નહીં તેવું, દુનીઆદારીના કામનું, ઝેહિક; 4 (*Rom. Cath.*) મઠવાસ નહીં કર્યો હોય તેવો, મઠવાસીના નિયમ નહીં પાળનાર; *as, a s. priest* મઠવાસીના નિયમ નહીં પાળનાર પાદરી.

SECULARITY *s.* Worldliness વ્યવહારમાં અમ રહેવું તે, સંસારાસક્ત-માયામગ્ન પણું, **SECULARISE** *vt.* To convert from regular or monastic આશ્રમ કે મઠમાંથી કાઢીને વ્યવહારમાં નાખવું; 2 to convert to common use વ્યવહારના ઉપયોગમાં લેવું; as, to s. a church દેવળને વ્યવહારના ઉપયોગમાં લેવું; 3 to separate from religion ધર્મોપદેશ રહીત ક. -આપવું; as, to s. education ધર્મોપદેશ રહીત કેળવણી આપવી; To s. oneself ધર્મકર્મ મૂકી સંસારમાં ગરક થઈ જવું.

SECURE *a.* [*L. se for sine* without & *cura* care] Easy in mind નિશ્ચિન્ત, નિરાંક, નિરાંતવાળું; 2 careless નિર્ભા-ત, પ્રમાદી, ખેડિકર; 3 sure આતરજમા-આતરીવાળું; as, I am s. of a welcome there ત્યાં મને સત્કાર થવાની આતરી છે; 4 not exposed to danger નિર્ભય. *vt.* To make safe નિર્ભય-ખેડિકર-બિનજોખમ ક.; 2 to guard રક્ષણ-આપવા ક.; 3 to assure -ને પેટે ખાહે-ધારી-તારણ રાખવું; as, to s. a debt દેવાપેટે તારણ રાખવું; 4 to render incapable of getting loose પાકા જપતા -બંદોબસ્તમાં રાખવું; 5 to make one's self s. of -નો પાકો કબજો ક., કબજામાં લેવું, નક્કી ક.

SECURELY *a.* નિર્ભયપણે, નિશ્ચિન્તપણે, બિનજોખમે, વગર હરકતે, પક્કા જપતામાં.

SECURITY *s.* Freedom from apprehension, care, anxiety નિર્ભયપણું, નિશ્ચિન્ત-નિવૃત્તપણું, નિરાંત; 2 negligence ગફલત, ખેડિકરાઈ; 3 freedom from risk બિનજોખમપણું, જોખમરહિતપણું, સલામતી; as, we should have no s. for our trade આપણી વેપારની સલામતી ન રહે; 4 guard from રક્ષણ, અચાપમ; 5 a pledge ખાહેધારી, તારણ; 6 a surety જામીનમ, હામીમ; 7 evidence of property ખતન, ઘણુદણનો ઘણ-દસ્તાવેજ; as, Govt. securities સરકારી દણનો ઘણ.

SEDAN *s.* [from Sedan in France] ખુરશી જેવી બેઠકવાળો મીઆનો.

SEDATE *a.* [*L. sedo* I allay] શાન્ત, ગંભીર, સ્થિર, શાન્તાકાર, વિચારશીલ.

SEDATIVE *a.* શાન્તિકારક-જનક, શમક.

SEDENTARY *a.* [*L. sedeo* I sit] (pers.) ધણીવાર-ઘણું બેસી રહેનાર, બેઠાગર; 2 (things) બેઠાં બેઠાં કરવાનું, બેઠું, ઘણું બેસી રહેવું પડે એવું; as, a s. employment બેઠકામ; 3 (life) બેસી રહેવાના ધંધામાં કાઢેલું; as, a s. life બેસી રહેવાના ધંધામાં કાઢેલી જીંદગી.

SEDGE *s.* [*AS. secg*] દાબની જાતનું ધાસ.

SEDIMENT *s.* [*L. sedeo* I sit] Lees નીચે બેઠેલા કચરા-મેલમ. [નું-સંબંધી.

SEDIMENTARY *a.* નીચે બેઠેલા કચરા વાળું.

SEDITION *s.* [*L. se* aside, & *eo* I go] સરકારના સામું હુલ્લડ-બેદોલી-તોફાન કરાવવું તે, દંગામ, સરકાર સામું હુલ્લડ-તોફાન.

SEDITIONOUS *a.* દંગા-હુલ્લડ નું-જેવું, દંગાખોર-ખોરીનું; as, a s. strife દંગા જેવા ટેટા; S. behaviour દંગાખોર ચાલ, 2 tending to excite sedition દંગા-ખજવા ઉઠાવે-કરાવે તેવું; as, s. words દંગા ઉઠાવવાનું બાણ; 3 turbulent તોફાની, હુલ્લડી, દંગાખોર.

SEDUCE *vt.* [*L. se & duco* I lead] To entice to evil કુમાર્ગ-ખોટે રસ્તે ચલાવવું, ખગાડવું, ભ્રષ્ટ ક.; 2 to induce to surrender chastity બાળવીને ખગાડવું, સમજવી -ફોસલાવીને પતિવ્રતનો ભંગ કરાવવો, કાઢીનું; as, to s. a person's daughter કોઈ માણસની દીકરી કાઢીજવી.

SEDUCTIVE *a.* ખોટે રસ્તે-કુમાર્ગે લઈ જાય તેવું, બલ યાપ દે-અવડાવે તેવું, બાળવે તેવું.

SEDUCTION *s.* The act (See verb 1&2); સતીપણનો ભંગ.

SEDULOUS *a.* [*L. sedeo* I sit] એક સરખા આગ્રહથી ઉદ્યોગ કરનાર, ઉદ્યોગી. [રીને.

SEDULOUSLY *ad.* ધણી મહેનત-ખંત થી-ક-

SEE *s.* [*L. sedes* a seat] (Of a Bishop) ધર્મોપદેશ-મુખ્ય ધર્મોપદેશ-પોપ ની ગાદીનું ટેકાણું-ગાદી તાપાનો મુલક-તાણકોમ.

SEE *vt.* [*AS. seon*] જોવું, દેખવું; 2 to understand સમજવું, જાણવું, જોવું; as, who is so gross as not to s. this pal-

pable device આ ઉધાડી યુક્ત ન સમજે
 યિવા કાણુ જડ છે; 3 to take care of
 સાચવવું, જોવું, સંભાળવું, ફિકર રાખવી; as,
 s. that you fall not out જોજો-સાચવજો
 માંહે માંહે લઢો નહીં; 4 to visit મળવું,
 ની મુલાકાત ક.; 5 to meet or associate
 with ના સમાગમ-સંગમાં રહેવું, ના દર્શન ક.
 vi. To have the power of vision જોવું,
 દેખવું; as, a blind man cannot s. આ-
 ધજા દેખી શકતો નથી; 2 (with through
 or into) to discern સમજવું; most
 sagacious people will s. through your
 pretensions ધણાખરા વિચક્ષણ માણસ ત-
 મારા ખોટા ડોળ સમજશે; 3 (with to) ઊ-
 પર ચિત-ધ્યાન આપવું, ધ્યાન-લક્ષ-મનમાં
 રાખવું, જોવું; S. to this આ વાત ઊપરધ્યાન
 આપજો; Let us s. જોઈએ વાઈ. [જોઈને.
 SEEING, SEEING-THAT conj. કારણ કે, ત્યારે,
 SEER s. જોનાર, દ્રષ્ટા, દેખનાર, ભવિષ્યવાદી-ઘાતા.
 SEED s. [A.S. sæd] (Bot.) ખીજન, ખીયુંન,
 ખીન; 2 semen વીર્યન, ધાતૃ; 3 original
 મૂળન, ખીન, તત્વન; 4 progeny વંશન, પ્ર-
 ભવ, સંતાનન, કર્તવ્યન. [ઉછેરેણા છેડ.
 SEEDLING s. (કલમથી નહીં પણ) ખીજમાંથી
 SEEDPLOT s. રોપવાના છેડા ઉછેરવાને જમીન
 ખી વાવું હોય તેવી જમીન; 2 a nursery
 ગ્રાડ-પાન ને વાવવા-ઉછેરવા ની જગ્યા.
 SEEDSMAN s. ખીજ વેચનાર, ખીજ વાવનાર.
 SEED-TIME s. ખી વાવવાની મોસમ.
 SEEDY a. ખલ ખીજવાળું; 2 worn out
 (things) જીર્ણ, જૂનું, ફાટેલું, ટૂટેલું; (pers.)
 ઉતરી ગયેલું, દમ-હોશ વગરનું, જીર્ણ થયેલું.
 SEEK vt. [A.S. secan] To search for શો-
 ધવું, ઓળવું, હૂંડવું; 2 to solicit માગવું, મે-
 જવવા પ્રયત્ન ક. vi. To make search
 or enquiry શોધવું, ઓળવું, હૂંડવું; 2 to
 strive પ્રયત્ન ક.; To s. after ની પાછળ
 લાગવું, મેજવવા-લેવા પ્રયત્ન ક.; To s. for
 શોધવું, ઓળવું.
 SEEM vi. [A.S. séman to judge] To ap-
 pear દેખાવું; 2 to strike one's appre-
 hension as being લાગવું, બાસવું; as, it
 seems to me that મને લાગે છે કે.

SEEMING a. ઊપર ઊપરનું, દેખીતું, કહેવાનું;
 S. friendship કહેવાની દાસ્તી. s. દેખાવન.
 SEEMINGLY ad. ઊપર ઊપરથી, દેખવા-જો-
 વામાં, કહેવામાં, બહારથી.

SEEMLY a. યોગ્ય, ધરિત, જુઝનું, લાયક, સારું
 દેખાતું, ધરતું; as, give s. answer to such
 persons આવા પુરોષોને યોગ્ય જવાબ દે.

SEE-SAW s. [prob. a reduplication of
 saw] ચીચવાન, જંચાનીચાલીચવાનો ચીચવા.

SEETHE vt. [A.S. seodhan] To boil જાંના
 પાણીમાં ઉકાળવું-રોંધવું. vi. ઉકળવું.

SEGMENT s. [L. seco I cut] ખંડન, બા-
 ગન, અંશન; 2 (geom.) ગોળાનો ખંડ.

SEGREGATE vt. [L. se & grex a flock]
 ખીજથી જૂદ-ધલાહિં રાખવું-ચૂકવું-કાઢવું.

SEGREGATION s. The act (See verb).

SEIGNIOR s. [L. senior] સિનોરન, મેડન,
 જગીરદારન, અંગ્રેજ Sir, Mr. ને મળતો સ-
 ન્માનપુકત શબ્દ. [કુમત, રાજ્યન, મુલકન.

SEIGNIORY s. 'લાડ' નામના અમીરની હ-

SEIGNIORAGE s. સરકારી ટંકશાળમાં નાણા
 છાપવા બદલ થોડું નગદી કાઢી લે ને નાણું, છુ-
 પામણી; 2 'કાપીરાઈ' ના હકની કિમત.

SEIZE vt. [old high Ger. sazzan] To fall
 upon suddenly & lay hold on ઝપ્કદમ
 ધસીને પકડવું-ઊપર હાથ નાખવો; 2 to take
 possession of by force ઝુંટાવી-પડાવી લેવું,
 બચાવી પડવું, બળાકારે લઈ લેવું; 3 to take
 hold of પકડવું, નોકબળે ક., ઊપર આવી પડ-
 વું, નું થવું, (as fever) નેચટવું-આવવું; as,
 A fever seizes a patient દરદીને તાવ ચઢે
 છે; Ruin s. thee તારો નાશ થાયા; 4 to
 take possession of by legal authority
 જપત ક.; 5 to fix જોરથી ધાલવું, દાખવું,
 ચાંપવું; To be seized of નો કબજે હોવા;
 To s. on પકડી લેવું, ઝુંટાવી લેવું, કબજા ક.
 SEIZURE s. The act (See verb) પકડવું-
 ઝાલવું-કબજા માં લેવું ને, કબજાન; the state
 પકડાવું-કબજ થવું ને; 2 that which is
 possessed ઝુંટાવી-બચાવી લીધેલી-પકડેલી-
 પડાવેલી-વસ્તુ.

SELDOM *ad.* [*AS. seldom*] કોઈજ વાર, બાંધ્યે, બાંધ્યેજ, ઘણું કરીને નહીં, ક્યારેક.

SELECT *vt.* [*L. se aside & lego* I gather] To pick out વીણી-ચૂંટી કાઢવું, પસંદ કર, (ઘણા મધ્યેથી) વીણી-ચૂંટી કાઢીને-પસંદ કરીને લેવું; as, to select the best authors for perusal વાંચવા વાસ્તે સૌથી ઉત્તમ ગ્રંથકારને પસંદ કરી લેવા. *a.* ચૂંટી-વીણી કાઢવું, પસંદ કરેલું, પસંદ, તોફા, જિંચી જાતનું, પસંદ કરીને કરેલું.

SELECTION *s.* The act (See verb.); 2 પસંદ કરેલી-તોફા-ચૂંટી કે વીણી કાઢેલી વસ્તુ-વસ્તુસંગ્રહ.

SELF *s.* [*AS. self*] પંડમ, જાત, (in comp.) આત્મ, સ્વ, (*philos.*) અહું; 2 personal interest સ્વાર્થમ; I myself હું પોતે-જાતે, મારો પંડ; thou thyself તારો પંડ, તું પોતે-જાતે; he himself તે જાતે-પોતે, તેનો પંડ; To come to one's self થુદિમાં આવવું, -ને બાળ આવવું; One's better s. પોતાના સારા ગુણ-પ્રકૃતિ-સ્વભાવ.

SELF-ACTING *s.* પોતાની મેજે ચાલનાર-કરનાર

SELF-CONCEIT *s.* ગર્વમ, મગરૂરીમ, અહં-કારમ, અભિમાનમ.

SELF-CONTROL *s.* આત્મસંયમ, દમ, ધંન્દ્રિયો-મીજાજ-પ્રકૃતિ વરા રાખવી તે.

SELF-DENIAL *s.* મન મારનું-વરા રાખવું તે; આત્મસંયમ. [રો વિચાર-મત.

SELF-ESTEEM *s.* પોતાના પંડ-જાત વિશે સા-

SELF-EVIDENT *s.* પ્રત્યક્ષ, યોગી મેજે જણાય -સમજાય તેનું, સ્વતઃ સ્પષ્ટ.

SELF-EXISTENT *a.* સ્વયંજ, સ્વતઃસિદ્ધ.

SELF-GOVERNMENT *s.* (See Self-control); 2 લોક રાજ્ય, પ્રજા પોતે પોતાનું રાજ કરે તે.

SELF-HELP, SELF-RELIANCE *s.* આત્મ સાહાય f, જાત-પંડ જીવર આધાર રાખવો તે.

SELF-IMPORTANCE *s.* મહોત્તમ, અભિમાનમ.

SELF-INTEREST *s.* સ્વાર્થમ, પોતાની મતલબ, સ્વાર્થથુદિ f.

SELF-INDULGENT *a.* ધંન્દ્રિયાદિક વૈભવ મર-જી પ્રમાણે ભોગવનાર, વિષયી.

SELFISH *a.* આપસ્વાર્થી, યિકલપેટું, સ્વાર-

થીહું, મતલબી; *S. philosophy* સ્વાર્થ યોજ બધાનો પાયો છે, યોગ્ય મત.

SELF-LOVE *s.* આત્મપ્રીતિ f, પોતાના પંડ-જાત પર પ્રીતિ-પ્રેમ-વહાલમ. [પામિલો.

SELF-MADE *a.* પોતાના પ્રયત્નથી મોટાઈને

SELF-OPINIONATED *s.* આપમતીહું.

SELF-POSSESSED *a.* ચિત્તમાં સ્વસ્થ-અન્યા-કુળ, સાવધ. [કુળપણું, સાવધપણું.

SELF-POSSESSION *s.* ચિત્તનું સ્વસ્થ-અન્યા-

SELF-PRESERVATION *s.* પોતાના પંડનો બચાવ, આત્મરક્ષા f, આત્મ સંરક્ષણ.

SELF-RELIANCE *s.* (See Self-help).

SELF-RESPECT *s.* દેકમ, પોતાની આબરૂની દરકાર.

SELF-RESTRAINT *s.* આત્મસંયમ, દમ.

SELF-RIGHTEOUS *a.* પોતાના મનમાં બલા-સાધુ-પવિત્ર, સ્વપુણ્યાભિમાની.

SELF-SACRIFICE *s.* પંડે-જાતે ગુકસાન વેડવું.

SELF-SAME *a.* તેજ, યોગ્ય યોજ, યોજ.

SELF-SUFFICIENCY *s.* સ્વાભિમાન, પોતાના પંડ-જાત વિશે જોયો વિચાર. [સ્વાભિમાની.

SELF-SUFFICIENT *a.* મગરૂર, અભિમાની;

SELF-WILLED *a.* હઠીલું, જીદી, દુરાચલી.

SELL *vt.* [*AS. sellan* to give] વેચવું, વેચવું સાટવું; 2 to betray for money પેસા બાઈને નિમકહરામીથી પારકાને આપવું. *vi.*

વેચવું; 2 વેચાવું; as, corn sells at a good price ધાન્ય સારે ભાવે વેચાય છે.

SELVAGE *s.* [prob. from *Self-edge*] લુગડાની કોર.

SEMAPHORE *s.* [*Gr. suna* a sign & *pherein* to bear] વેગજેથી ધરારત કરવાનો સાંચો-જીતિ f.

SEMBLANCE *s.* [*L. similis* like] Form રૂપમ, આકારમ, દેખાવમ, ઝોળમ; 2 likeness સરખાપણું, મળતાપણું, (સરખાપણાનો) આભાસમ.

SEMEN *s.* [*L.*] વીર્ય, રેતસન.

SEMINAL *a.* બીજ સંબંધીનું-માંનું-વિશેનું.

SEMI [*L.*] અર્ધ, અડધું.

SEMICIRCLE *s.* [pref. *semi* half and *circle*] અર્ધગોળમ, અર્ધવર્તુલમ.

SEMI-COLON *s.* અર્ધવિરામમ, ટાંપનિસણામ.

SEMI-TONE *s.* મધ્યના *f.*

SEMI-TRANSPARENT *a.* અર્ધપારદર્શક.

SEMI-VOWEL *s.* અંતઃસ્થ અક્ષર.

SEMINARY *s.* [*L. semen* seed] A school
શાળા *f.*, નિશાળા *f.*, ખડશાળા *f.*

SEMPITERNAL *a.* [*L. semper* always,
eternus lasting] Everlasting અનંત, સ-
નાતન, અખંડ.

SENATE *s.* [*L. senis* old] (a) A council of
distinguished citizens આખ્યાદાર માણ-
સેની રાજકારભાર સારૂ મંડળી, રાજ્યમંડળી *f.*,
(Anc. Rome) અમીરોમાંથી પસંદ કરેલા પુ-
રુષોની કાયદા ધડનાર મંડળી, (b) પ્રભસત્તાક
વગેરે રાજ્યોમાં કાયદા બનાવનારી ન્યાયી મંડ-
ળી; 2 (Cambridge Univer.) વિદ્યાલયનો
કારભાર ચલાવનારું મંડળ. [Senate].

SENATOR *s.* રાજ્ય મંડળીનો સભાસદ; (See

SENATORIAL *a.* 'સેનેટ' નામની મંડળીના
સભાસદગું-વિષે-સંબંધી.

SEND *vt.* [*A.S. sendan* to send] To dis-
patch મોકલવું, રવાને કરું; 2 to cast ફેંકવું,
છોડવું; as, to s. an arrow તીર ફેંકવું; 3
to cause to happen નાખવું, પાડવું; as,
the Lord shall s. thee misery ઈશ્વર
તારા ઉપર દુઃખ નાખશે; 4 to grant કરવું;
as, God s. you may succeed ઈશ્વર કરે
ને તમને ફળ મળે; To s. forth or out (a)
to put forth-માંથી નીકળવું, કુટવું, (b) to
emit -માંથી નીકળવું, પસારવું; To s. for
માલાવવા-નેડવા મોકલવું.

SENILITY *s.* [*L. senilis* old] ધડપણ, ધ-
રડાપીમ, વૃદ્ધાવસ્થા *f.*

SENIOR *a.* [*L. senis*] ઉમર-હેઠે-પાય-
રીએ મોટું-ચઠ્ઠું - વડીલ-પહેલાનું-અર્થે.
s. વડીલ-અર્થે પુરુષ, વડીલ *m.*; 2 one
older in office પાયરીએ-નોકરીમાં-હેઠે-
અર્થે મોટું-ચઠ્ઠું-પહેલાનું; 3 an aged
person જુનો-ધરડો માણસ.

SENIORITY *s.* Superior age વડીલ-મોટા-
અર્થે પાછું; 2 priority or superiority

in rank or office હોદ્દા-પાયરીમાં અવલ-
ન્યેબ-ચઠ્ઠા પાછું. [મકાઈ *f.*

SENNA *s.* [*Ar. sana*] સોનાચુખી *f.*, સેના

SENNIGHT *s.* [contr. from seven-night]
અઠવાડિયું.

SENSE *s.* [*L. sentio* I feel] Sensation
ઈન્દ્રિયદારે યાનન-ભાનન-બોધ *m.*; 2 ap-
prehension બોધ *m.*, યુદ્ધિ બાનન, સમ-
જ *f.*, જાણપાછું; 3 faculty of sense ઈ-
ન્દ્રિય; 4 understanding સમજણ *f.*, યુદ્ધિ *f.*,
સમજ, જ્ઞકલન; 5 an opinion વિચારજા,
મત *m.*, અભિપ્રાય *m.*; 6 meaning અર્થ *m.*,
માયનો *m.*, બાવ *m.*; 7 moral perception
સારાનરસાની સમજ, સમજ, Common *s.*
સાધારણ સમજ-યુદ્ધિ *f.*; Moral *s.* અન્તર-
મી *m.*; The internal *s.* અન્તર-આત્મ યાન-
બોધ *m.*; Pleasures of *s.* વિષય-ઈન્દ્રિયસુખ.

SENSATION *s.* An impression through
the organs of sense ઈન્દ્રિયજન્ય યાનન-
ભાનન, ઈન્દ્રિય બોધ *m.*-ભાન *n.*; 2 excite-
ment of feeling મનની વ્યાકુળતા-સંદ્ધા-
ભ *m.*, તીવ્રમોહાવ *m.*

SENSATIONAL *a.* ઈન્દ્રિયયાન-ભાન-બોધ ગું
-વિષે-સંબંધી; 2 attended by or fitted to
excite feeling or interest મનને વ્યાકુળ
-સંદ્ધુષ્ઠ કરે એવું, તીવ્રમોહાવિજનક, ઘણો
રસ પડે એવું.

SENSELESS *a.* Incapable of feeling બે-
શુધ, બેભાન, નિશ્ચેતન; 2 stupid (pers.)
મૂર્ખ, જડ, બેવકૂફ, બેસમજ, કમઅકલ,
(things, words &c.) બેસમજ-બેવકૂફ-
મૂર્ખાઈનું.

SENSIBILITY *s.* Susceptibility of impres-
sion યુદ્ધિ *f.*, ભાન, ચેતના *f.*; 2 capacity
of emotion or feeling હૃદયનું ક્ષમણપાછું;
3 delicacy of feeling મનનું ઉતાવળા-તી-
ખા પાછું; as, s. to pain દુઃખ લાગવામાં
તીખાપાછું; 4 delicacy, as of instrument
ખારીકપાછું, શીઘ્રચક્રતા *f.*

SENSIBLE *a.* Capable of being perceived
લાગે-જણાય એવું, ઈન્દ્રિયગોચર; as, there
is a s. difference જણાય એવો તફાવત છે;

2 having the capacity of receiving impressions થુદ્ધિ-ચેતના-ભાન વાળું, સચેતન; 3 delicate પારીક, શીઘ્ર સ્પર્શક-આહક; 4 cognisant, satisfied જાણુ, માહિત; To be s. જાણુ, માહિતગાર હોવું, -ને ખબર or -ની ખાતરી હોવી; as, I am s. of many mistakes in my work મારા કામમાં ઘણી ભૂલો છે એ હું જાણું છું; 5 wise (pers.) સમજી, વિવેકી, ડાહ્યું, સુઘ, બુદ્ધિવાન, (things) સમજ-વિવેક-ડહાપણું.

SENSIBLY *ad.* જણાય-સમજાય-ખબરપડે તેમ; 2 sensitively વી-ખાસથી, કોમળપણથી, નરમ થઈ જઈને; 3 judiciously સમજ-ડહાપણ-વિવેકથી; as, he spoke s. તે સમજથી બોલ્યો; or તે સમજી બોલ્યો.

SENSITIVE *a.* Having sense or feeling સચેતન, ભાન-થુદ્ધિ-ચેતના વાળું-નું; 2 easily and acutely affected તરત ધણું લાગે એવું, વી-ખું, ખાઈ; with the object, it must be rendered freely; as, she was too s. to calumny તેનું કોઈ બુદ્ધિ બોલે તે તેને ધણું લાગતું; 3 delicate શીઘ્રસ્પર્શક-આહક; The s. plant જળમણી.

SENSORIUM *s.* યાનસ્થળ, યાનતંતુસમૂહ.

SENSUAL *a.* ધંદ્રિયવિષયક, શારીરિક, ધંદ્રિયોનું, ધંદ્રિયલભ્ય; 2 carnal (things.) વૈષયિક, ધંદ્રિયાદિક, (pers.) વિષયલંપટ, લંપટ, વિષયી.

SENSUALITY, SENSUALISM *s.* વિષયી પણું, લંપટપણું, ધંદ્રિયાદિક સુખમાં મગન રહેવું તે.

SENSUALIST *s.* લંપટ-વિષયી પુરુષ, ધંદ્રિયાદિક ભોગ એ મુખ્ય મુખ્ય છે એમ માનનાર.

SENSUOUS *a.* ધંદ્રિયવિષયક, ધંદ્રિયલભ્ય, ખાણ પદાર્થ નું-ને લગતું-સ્પર્શક. [યુક્ત.

SENTIENT *s.* ચેતનાવાળું, સચેતન, ધંદ્રિયયાન-

SENTENCE *s.* [*L. sententia* from *sentio* I feel] An opinion મતન, અભિપ્રાય, વિચાર; 2 (crim. law.) ફોજદારી કુકદ-મામાં અભિપ્રાય-કરાવ-શિક્ષાનો કરાવ; 3 a maxim નીતિ વચન, સૂત્ર, વચન; 4 gram.) વાક્ય; A dark s. ગૂઢ વચન. *vt.* -ને શિક્ષા કર, શિક્ષાનો કરાવ કર; as, the

magistrate sentenced the offender to a year's imprisonment ન્યાયાધીશે ગુનેગારને એક વર્ષ કેદની શિક્ષા કરી.

SENTENTIAL *a.* વાક્યમય, વાક્ય-વચન નું-વાળું; 2 (a pause &c.) વાક્યના છેડાનું.

SENTENTIOUS *a.* ટુંક ને માર્ગિક.

SENTIMENT *s.* [*L. sentio* I feel] Thought prompted by passion or feeling મનોભાવ, કલ્પના, તર્ક; 2 thought or opinion મત, વિચાર, અભિપ્રાય; 3 a maxim, a saying વચન, વાક્ય, સૂત્ર; 4 tender feeling હૃદયનું સૈકા-માર્થ, નરમ હૃદય.

SENTIMENTAL *a.* Abounding with sentiment નીતિનાં વચન ભરેલું, સુવાક્યવાળું, વાક્ય વાળું-કારક; 2 showing excess of sensibility અતિશય કોમળપણું ખતાવનાર-વાળું.

SENTIMENTALITY, SENTIMENTALISM *s.* અતિશય કોમળ હૃદય ખતાવવું તે, સુકુમાર પણા-નો ખોટો વેરા-ઢોંગ.

SENTIMENTALIST *s.* અતિશય કોમળપણું-પારીક મનોભાવ વગેરે ખતાવનાર.

SENTINEL *s.* [*L. sentina* the bottom of a ship] (mil.) પોહોરગીર, પોહોરા ફરનાર, ચોકીઆતમ. [કી, પોહોરગીર.

SENTRY *s.* (See Sentinel); 2 watch ચો-

SEPARATE *vt.* [*L. se* aside and *paro* I make ready] જૂડું-વિખુટું-નિરમળું-પાડવું; 2 to lie between -ની વચ્ચે આવવું, જૂડું પાડવું. *vi.* To part જૂડું-વિખુટું પડવું-થવું. *a.* જૂડું, વિખુટું, નોખું, નિરાળું, બિન.

SEPARATELY *ad.* જૂડું જૂડું, જૂડું, બિન, નિરાળું, નોખું.

SEPARATION *s.* The act of separating (See *vt.* & *vi.*), વિયોગ; 2 divorce છેડો છૂટકેમ, તલ્લાખમ, disunion of married persons ધણી ધણી આણીને જૂદાં રાખવાં તે.

SEPOY *s.* [*Indian*] સિપાઈ; યુરોપની ક-વસત શિએસો પાવરબનો દેશી સિપાઈ.

SEPTANGULAR *a.* [*L. septem & angulus* an angle] સાપ્તકોણી.

SEPTILATERAL *a.* [—*latus* a side] સપ્ત-ખાજી, સાત ખાજીનું.

SEPTEMBER *s.* [*L. septem* seven] અંગ્રેજી નવમો માસ, સપ્ટેમ્બર *m.*, માવણ-બાદરવા.
 SEPTENNIAL *s.* [*L. septem & annus* a year] સપ્તવર્ષી, સાત વર્ષી.
 SEPTUAGINT *s.* [*L. septuaginta* seventy] (સિતેર માણસે કરેલું) જિસ્તી જૂના કરારનું એક ભાષાંતર છે.
 SEPULCHRE *s.* [*L. sepelio* I bury] કબર, ધોર, રોજમ, (of a sanyasi) દેષડી.
 SEPULTURE *s.* દાટવું તે, પૃથ્વીદાહ *m.*
 SEQUEL *s.* [*L. sequor* I follow] ઉત્તર-ભાગ *m.*, પાછળનો ભાગ ; 2 consequence પરિણામ *m.*, નિષ્પન્ન, છેવટ *m.*
 SEQUENCE *s.* Succession પૂર્વાપર સંબંધ, અનુક્રમ *m.*; 2 a consequent, q. v.
 SEQUESTER, SEQUESTRATE *vt.* [*L. sequester* a depositary] (law) જમ ક., ની કલમખંધી ક., જમ કરી ત્રીજા રાખ-સના હાથમાં રાખવું; 2 to separate from other things જૂદું-નોખું-છેલાહિં ચુકવું-ક.-રાખવું; To be oneself એકાંત વાસ ક., સંસાર છોડવા.
 SEQUESTRATION *s.* (law) જમીન, કલમખંધી; 2 separation or retirement જૂદું-નોખું થવું-રહેવું તે, સંસાર ત્યાગ *m.*, એકાંતવાસ *m.*
 SEQUESTATOR *s.* જમી કરનાર-કરાવનાર, જમ થયેલો માલ રાખનાર-જળવનાર.
 SERAGLIO *s.* [*It. serraglio*, from *L. sera* a bar] ગુફસ્થાનના મુલતાનનો રાજમેહેલ; 2 a harem જનાનખાનું *n.*, અંત:પુર *n.*
 SERAPH *s.* [*Heb. sáraph* to be eminent] સૌથી ચઢતા દરજ્જાનો દેવદૂત-ફિરસ્તો *m.*
 SERAPHIC *a.* દેવદૂતનું-જેવું-યોગ્ય; 2 sublime ઉત્કૃષ્ટ, નિષ્કલંક, સ્વચ્છ; 2 burning with love or zeal પ્રીતિ-હોરાનું બરેલું.
 SERAPHINE *s.* એક પ્રકારનું વાળું-બાદા *n.*
 SERE *a.* [See Sear] સૂકું, થુકું, કરમાએલું, સુકાએલું.
 SERENADE *vt.* [*L. serus* late] રાત્રે ક્ષેપના મકાન આગળ તેને પુરા કરવા ગાનતાન ક.
 SERENE *a.* [*L. serenus* calm] (sky) સ્વચ્છ, નિર્મળ; 2 undisturbed શાન્ત, સમાહિત, અવ્યગ્ર, સ્વસ્થ.

SERENITY *s.* સ્વચ્છ-નિર્મળ પાણું *n.*; 2 શાન્તિ, અવ્યગ્ર-સ્વસ્થ પાણું *n.*
 SERF *s.* [*L. servus*] એવીના કામમાં લગાડેલો ગુલામ-દાસ, એતરને અંગે વળજેલો દાસ-ગુલામ.
 SERFDOM *s.* એવીના અંગનું દાસ-ગુલામી.
 SERGE *s.* [*L. sericus* silken] એક પ્રકારનું ઉન ને રેરામનું બનેલું લુગડું.
 SERGEANT *s.* [*L. servio* I serve] હવાલદાર *m.*, નાયક *m.*, જમાદાર *m.*; 2 (mil.) કપાયત શિખવનાર હવાલદાર-જમાદાર *m.*; 3 (Law) સર્વથી જમી પદવીનો વકીલ ; S.-at-arms હુકમ બળવનાર અમલદાર ; S.-major લશ્કરમાં અબ્ડુલે નામના અમલદારનો મદદનીશ.
 SERIES *s.* [*L.*] માળા, ક્રમ *m.*, હાર *m.*, પરંપરા ; A s. of events ક્રેલાએક બનાવ, or ક્રેલાએક બનાવના બનાવ.
 SERIAL *a.* અનુક્રમનું, હારમાં આવતું, હારખંધ-વાળું-નું ; 2 appearing in successive parts અંકવાર નીકળતું. *s.* અંકવાર નીકળતી બેડી કાઢેલી વાત-વિષય *m.*
 SERIATIM *ad.* અનુક્રમે, પરંપરા, હારખંધ.
 SERIOUS *a.* [*L. serius*] Solemn (as persons or manners) ગંભીર, બારેખમ, બોજવાળું, મશ્કરી-હાસ્ય વગરનું; 2 (things) (a) weighty બારે, મ્હેલું, મહાબારત, નાનીશ્વની નહીં એવી, (b) attended with danger જોખમ બરેલું, બયંકર, બારે, હાનિકારક; as, s. injury બારે નુકસાન.
 SERIO-COMIC *a.* હાસ્ય તથા ગાંભીર્યના મિશ્રણનું, હાસ્યગાંભીર્યયુક્ત.
 SERIOUSLY *ad.* ગંભીરતાથી, બારેખમ થઈને, મશ્કરી-હાસ્ય વગર, ખરાદીલથી; 2 બારે, ધાણું; as, he is s. injured તેને ધાણું વાચું છે.
 SERIOUSNESS *s.* ગંભીરતા, ખરા-બિન મશ્કરીનો બાવ; 2 બારે-મહાબારત પાણું *n.*
 SERMON *s.* [*L. sermo* speech] ધર્મોપદેશ *m.*; 2 ઉપદેશ *m.*, શિખામણ *f.*
 SERMONISE *vi.* ને ઉપદેશ *m.*-બોધ *m.*-શિખામણ આપવી-દેવી.
 SEROUS *a.* (See under Serum.)
 SERPENT *s.* [*L. serpo* I creep] A snake

સાપમ, હેરંન, અજગરમ, નાગમ; 2 (fig.) સાપન, નાગમ, કુભાંડી-કપટી-પ્રપંચી-આ-ચીસા-પુનસવાજો માણસ; A small flying s. તણસીહન; A small s. સાપોલીહન.

SERPENTINE a. સર્પાકારમ, વાંકુચુંકું, લહે-ચીઆ જેવું.

SERRATE, SERRATED a. [*L. serra* a saw] કરવત જેવા દાંતાવાળું, કરવત જેવું.

SERUM s. [*L.*] ઘોહીનો પ્રવાહી અથવા પા-તળો અંશ.

SEROUS a. પાતળું, પાણી મય-જેવું, પાણીનું.

SERVANT s. [*L. servio* I serve] નોક-રમ, આકરમ, સેવકમ; 2 one in a state of subjection દાસવૃત્તિવાળો માણસ, કિ-કરમ, દાસમ; Your humble s. or obe- dient s. આગ્રાંકિત સેવક.

SERVANT-GIRL s. આકરડી, દાસી, આણી.

SERVE vt. To work for ની આકરી-નો-કરી-સેવા ક. -બળવવી; as, no man can s. two masters કોઈથી બે ધણીની નોકરી ન કરાય; 2 to minister to ના તાબામાં-હાય નીચે-હેઠે કામ ક.; 3 to attend at meals -નું બાણું પીરસવું, પીરસવા રહેવું, આ-વાનું આપવું; 4 to worship ભક્તિ-સેવા ક.; 5 to contribute or conduce to સા-ધવું, સારવું, -થી થવું-સરવું; as, this will s. my purpose આથી મારું કામ સરશે; 6 to answer as something to કામમાં આપવું, ચાલવું; as, this will s. me for a chair મારે આ પુરથી દાખલ કામમાં આ-વશે-ચાલશે; 7 to treat, or behave to- wards બેડે વરતવું-ચાલવું; as, he served me very ill તે મારી બેડે બહુ ખોટો વર્ત્યો; Served him right તેથી તેને ઠીક શિખા-મણ મળી; To s. (as judicial processes) બળવવું; To s. one out -ને ધરતો બદલો આપવો, ઘેર વાળવું; To s. the time વ-ખત પ્રમાણે ઢોલકો બળવવવી, ચાલતે ગાડે બેસી જવું. vi. નોકરી-સેવા-આકરી ક., -ના આકર-નોકર રહેવું-થવું; 2 to do duty -માં-નું કામ ક.; 3 to answer કામમાં-બ-પમાં આપવું-લાગવું.

SERVICE s. આકરી, નોકરી; 2 office સે-વા; 3 office of devotion ધર્મ સેવા-બ-જનન-ભક્તિ, બજનન, ભક્તિ; 4 a musi- cal composition સંગીતન-ગાનન; 5 official function નોકરી, આકરી; 6 useful office ઉપયોગમ, કામન, ફાયદોમ; 7 profession of respect નમસ્કારમ, બંદગી; 8 a set of vessels used at table જમવાનાં વાસણ. s. (of a writ) બળવણી.

SERVICEABLE a. Beneficial ઉપયોગી, કા-મનું, ફાયદા-નફા કારક, શુભકારી. [પ્રાથી.

SERVICE-BOOK s. પ્રાર્થનાપોથી, નિત્યકર્મની

SERVILE a. Slavish ગુલામ જેવું-નું, દાસ-વત, અધમ; 2 dependent પરવરા, પરાધીન, પરતંત્ર; 3 meanly submissive પુરામતી-હું, હાજી કરનાર-વાનું, અતિરાય મરજી રખુ. SERVILITY s. ગુલામગિરિ, દાસ્યન, અધમ-પણું, પરવરા-પરાધીન-પરતંત્રતા, ગુલામ-ની પેઠે મરજી ઉઠાવવી તે.

SERVITOR s. આકરમ, ખીદમતગારમ, હજુ-ચીઆમ, અનુચરમ, પરિવારમ; 2 (Oxford Univ.) થેડો પગાર ખાનાર વિદ્યાર્થી. [બંધનન.

SERVITUDE s. ગુલામી, આકરી, પરવરાતા.

SESAME s. [*L. sesamum*] તણમ; Open s. તાલીજ, મંત્ર.

SESSION s. [*L. sedeo* I sit] બેઠેલા હોવું તે, આસીનપણું; 2 the actual sitting of a court &c. (કોરટ, મંત્રીસભા વગેરેની) બેઠક; 3 (the time) નિટલી મુદત કોરટ, મંત્રીસભા વગેરે નિયમસર મળ્યા બધ તે, બે-ઠકની મુદત; Court of s. ફોજદારી કોરટ.

SET vt. [*AS. settan* to sit] To put, to fix, to place ચૂકવું, આધારે રાખવું, બેસા-ડવું, ગોઠવવું, ચોદવું; as, to s. a book on a shelf છાજી બેસાડવી ઊપર ચોપડી ઊભી રાખવી -ચૂકવી; To s. a chest, a table પેટી-મેજ રાખવી-ચૂકવી-ગોઠવવી; 2 to attach to રાખવું, બેસાડવું, ચોદવું, વળગાડવું, ચૂકવું; as, s. your affections on things above સ્વર્ગીય વસ્તુ ઊપર તમારો બાવ બેસાડો; 3 (in a condition) ચૂકવું, લાવવું, કરવું; when followed by the present parti- ciple, it is most generally render-

ed by કરવું, with the corresponding participle; as, to s. a going ચાલવું ક.; sometimes by નાખવું; as, to s. a person a thinking કોઈને વિચારમાં નાખવો; 4 to make fast (a) દૃઢ-સ્તબ્ધ-જડ-નિશ્ચલ ક.; as, his eyes were s. by reason of his age ધડપણને લીધે તેની આંખો સ્તબ્ધ થઈ ગઈ હતી, (b) to embarrass ગુંચવવું, ગુંચવાવવું; as, they are hard s. to represent the bill as a grievance આ કાયદાનો ખરડો દુઃખદાયી થઈ પડશે એમ ખતલાવવા તેઓ ગુંચવાયા કરે છે, (c) to fix beforehand ચોક્કસ, ચૂકવું, રાખવું; as, his heart was set on three things તેનું મન ત્રણ વાનાં ઉપર ચોંટ્યું હતું, (d) to render firm જડ-સ્તબ્ધ ક.; as, 's. my face as flint' મારા મોઢાને ચક્રમકળવું જડ કરે, (e) to fix in the ground (gen.) દાટવું, ધાલવું, as a tree વાવવું, રોપવું, (f) to fix as a precious stone જડવું, ખેસાડવું, (g) to convert into curd આખરવું, મેળવવું, જમાવવું; 5 to appoint ઠરાવવું, નીમવું, નક્કી ક.; as, to s. a time for meeting મળવાનો વખત ઠરાવવો; to s. a price on a horse ઘોડાની કિંમત ઠરાવી ચૂકવી; 6 to adjust or adapt (gen.) પ્રમાણે ચલાવવું-ક.; as, he sets his judgment by his passions તે પોતાના મનોવિકાર પ્રમાણે પોતાની જુદીને ચલાવે છે, (particular) (a) to sharpen (a razor or knife) ધાર ચઢાવવી, (b) to regulate (as a clock &c.) ચલાવવું, (c) to spread (a sail) ઉઠેલવું, પસારવું, (d) (a bone) (હાડકું) ચઢાવવું; 7 to fit with music (ગાયનમાં) ઉતારવું, ખેસાડવું; 8 to adorn with something infixed જડિત ક., જડિત કામથી શોભાવવું, દીપાવવું; 9 to point out the position of (to a hunter &c.) દેખાડવું; To s. about = to begin માંડવું, કરવા માંડવું-મંડવું-લાગવું; To s. against (a) (in opposition) સામે ચૂકવું-લાવવું, (b) (in comparison) પડે છે ચૂકવું, ચૂકાબે લાવવું; To s. apart જૂદું કાઢવું-

રાખવું-ચૂકવું; To s. aside (a) કોરે ચૂકવું, બાજુએ રાખવું, હિસાબમાં-ગણતરીમાં ન લેવું, (b) રદ ક.; To s. at defiance = to defy, q. v.; To s. at ease નું સમાધાન ક., નિવૃત્ત ક., વિરાંત વાળવી; To s. at naught તુચ્છકારવું, નહીં ગણકારવું; To s. to work કામ વળગાડવું, પાસે કામ કરાવવું; To s. before—(a) to exhibit દેખાડવું, (b) to offer to આગળ ધરવું-ચૂકવું-ક., પસંદ ક-સ્થાને માટે આગળ ધરવું-ચૂકવું-ક.; To s. down (a) લખવું, નોંધવું, માંડવું, કરવું, (b) to fix નિયમિત-નિર્માણ ક., બાંધવું સ્થાપવું; To s. forth ખતલાવવું, લખી-માંડી ખતલાવવું, પ્રસિદ્ધ ક.; To s. forward આગળ વધે તેમ ક., આગળ ચલાવવું; To s. free છેડાવું, મુક્તક-છૂટું ક.-ચૂકવું; To s. in order વ્યવસ્થા-નિયમ-અનુક્રમ માં લાવવું; To s. off (a) જૂદું કાઢવું-રાખવું; as, to s. off a portion of an estate જમીનનો થોડો ભાગ જૂદા કાઢવો, (b) to adorn રાણગારવું, શોભાવવું, દીપાવવું, (c) to place against as an equivalent સામે અવેજ માંગવો-વાળવો-દેખાડવો; To s. on or upon ઉસેરવું, ચઢાવવું, આગળી ક., (b) to employ વળગાડવું, ખેસાડવું, (c) to fix as the mind on ચોંટવું, નિરંતર રાખવું, રાખવું, ધાલવું; as, set not thy mind on riches પૈસા ઉપર તારું મન રાખતો ના; To s. on fire ચેતવવું, લગાડવું, રાજગાડવું, ઉદ્દીપ્ત ક.; To s. on foot ચલાવવું, રાફે ક., ઊંચું ક.; To s. out = (a) to assign જૂદું કાઢવું, નક્કી-નિર્માણ ક., (b) to adorn રાણગારવું, શોભાવવું, (c) (See Set-off), (d) to state at large વિગતે કહેવું-ખતલાવવું; To s. over (a) ઉપર ઉપરી-નિષેધાની રાખનાર-તપાસનાર તરીકે નીમવું, (b) to convey વેચાણ આપવું; To s. right સુધારવું, ફરસ્ત ક.; To s. to ઉપર લગાડવું-ક.-મારવું; To s. up (a) ઊંચું ક., (b) to begin માંડવું, કાઢવું, સ્થાપવું; as, to s. up a school નિરાળ માંડવી-કાઢવી, (c) to enable to commence a business ધંધામાં નાખવું-રસતે પાડવું, (d) to place in

view દેખાય તેવું ચૂકવું-સખવું-ક., (e) to utterloudly બૂમ પાડીને-તાણીને-ઝોટથી કાઢવું, (f) to advance or propose કાઢવું, ઉઠાવવું; as, to s. up a new doctrine નવું મત કાઢવું, (g) to raise from a depressed state તારવું, આગ્રીવું ક., (h) to put in type 'કમ્પોઝ'ક., નાં બીબાં ગોઠાવવાં. vi. (The sun &c.) આયમવું, અસ્ત પામવું; 2 to flow gradually તરફ વળવું; 3 (as a dog) (a) શિકારનું સ્થળ સ્વયંવળવું-ખતલાવવું, (b) બેસીને શિકાર સ્વયંવળવું કૂતરાની સહાયતાથી શિકાર ક.; 4 to apply oneself મગ્નવું, મંડવું, લાગવું; To s. about શરૂ ક., મોંડવું, લાગવું; To s. forward આગળ ચાલવું-વધવું; To s. in બેસવું; as, the rains have s. in ચોમાસું બેઠું છે; To s.-off નીકળવું; To s. on or upon (a) શરૂ ક., મોંડવું, પ્રારંભવું, (b) to assault ઊપર હુમલો-ચઢાઈ ક., ઊપર ધસી આવવું-તુટી પડવું; To s. out નીકળવું; as, to s. out for London લંડન જવા નીકળવું, (in a course) મોંડવું, શરૂ ક., મોંઢે-એ પહેલું પડવું; as, to s. out in life પહેલું ધંધે પડવું; To s. to પાછળ મગ્નવું-લાગવું-મંડવું; To s. up (a) to begin business ધંધો માંડવો, (b) (for) to profess openly -નો ઉધારો ડોળ-પક્ષ બોલવો. α. (pers.) ૬૬, સ્થિર, નિશ્ચિત, આગ્રહી; 2 regular નિયમસર, રીતસર, ચાલતું, રીત પડી અમ્મલું, ૬૬; as, a s. phrase ૬૬ વચન-વેણુ; 3 established સ્થાપિત, ચાલતું, કાયદા-કાનુન પ્રમાણેનું; A s. speech આગળથી તૈયાર કરી રાખેલું બાણ. s. An assortment ગંભ, એક કૃતમાં આવે તેવા બધા પદાર્થનો સમૂહ; 2 a group જૂથ, મંડળ, ટોળું; 3 direction માર્ગ, રસ્તો, આધાર, પ્રવાહ; To be at a dead s. આગળ પધાય નહીં એવી સ્થિતિમાં આવવું-હોવું; To make a dead s. on -પર જુસ્સાથી હુમલો ક.

SETT-OFF s. સામો પડછો; 2 શણગાર, અલંકાર, આભૂષણ; 3 સામો દાવો.

SETTER, SETTING-DOG s. બેસીને કે ઢુંડીઆ વાળીને શિકાર ખતલાવનાર કૂતરો.

SETON s. [L. seta a thick hair] વાટ.f.

SETTEE s. [from set] તાવદાન, એક તરે-હનું પીઠવાળું ધણા બેસે એવું આસન.

SETTLE vt. [from set] To make stable ઠેરવવું, ૬૬ બેસાડવું, (a) to establish in life રોજગાર-ધંધો-રસ્તો પાડવું-નાખવું, ઠામ-ઠાર પાડવું, (b) to establish in situation ઠામ પાડી રાખવું, રહેવાનું ઠામ પાડવું; 2 to still ઠાર-શાન્ત-સ્વસ્થ પાડવું-ક., (a) to render clear & pure સ્વચ્છ- નિર્મળ-નિતરું ક., (b) to cause to sink તળે-તી-એ બેસાડવું, (c) to restore to a smooth, dry, or passable condition જવાય અવાય તેવું ક.; 3 to determine -નો નિર્ણય-ઠરાવ ક., નક્કી ક., (as a dispute) પતવવું, -નો નિકાળ કાઢવો-ક.; 4 to compose or quiet સ્વસ્થ-નિશ્ચળ બનાવવું; 5 to adjust પતવવું, -નો નિકાલ-તોડ કાઢવો, (as accounts) નક્કી કરવું, સમજવું; 6 to plant with inhabitants -માં વાસ કરાવવો, વસાવવું, -માં વસ્તિ કરવી; To settle on or upon -ને કરી આવવું; as, I have settled an annuity on him મે તેને વર્ષાસન કરી આપ્યું છે. vi. To become fixed or permanent ૬૬ થવું, કાયમ-સ્થિર-પડકું થવું, ઠરવું, ઠામ પડવું; a settled conviction ૬૬ ખાતરજમા; 2 to fix one's residence ઠાર પડીને-ધર માંડીને રહેવું; 3 to enter into the married state ગૃહસ્થાશ્રમ માંડીને રહેવું-માંડવો; 4 to be established in a profession ધંધો-રસ્તો પડવું; 5 to become quiet or clear નિર્મળ-નિશ્ચળ થવું, (as a road) ખાત્રવું, ખંધાઈ જવું, પાકું થવું; 6 to deposit as dregs ઠરવું, -નો રગડો નીચે ઠરવો-બેસવો; as, wine settles by standing ધણા દિવસ રહ્યાથી દારૂ ઠરેછે; 7 to sink નીચે બેસવું-જમવું-ઠરવું-ઉતરવું; 8 to become calm સ્વસ્થ-શાન્ત થવું; 9 to adjust accounts હિસાબ સમજવો-ક.; as, he has settled with his creditors તે પોતાના ઘણાધરની જોડે હિસાબ સમજ્યો છે, (differences) પતવવું, -નો નિકાલ-તોડ કાઢવો, સમજવું.

SETTLEMENT *s.* The act (See verb), (*a*) establishment in life ધંધે-રસ્તે-રેજીસ્ટરે પડવું તે, (*b*) establishment of inhabitants -માં વસતિ ક. તે, વાસમ, વસાવવું તે, નિવાસમ, (*c*) the act of adjusting or composing પતવવું-સમજવું તે, -નો તોડ-નિકાલ કાઢવો તે, -નો નિર્ણય ક. તે, તોડમ, નિકાલમ, નિર્ણયમ, (of accounts) હિસાબ સમજવો તે, (*d*) bestowing under legal sanction કાયદા પ્રમાણે આપવું-આપાવવું તે, (*e*) disposition of property મીલકતની વ્યવસ્થા-ગોઠવણ; 2 a colony યાહુંન, વાસમ, વસતિ; 3 jointure નડકી કરી આપેલું વતન-જીવાઈ, આવક; 4 (law) a settled place of abode કાયમ રહેણાણ-ઠામન, કાયદાસર ગણવાનું રહેણાણ.

SETTLER *s.* One who or that which settles-(See verb); 2 a colonist વસતિ-વાસ કરનાર, વસનાર.

SEVEN *a.* [*AS. seofen*] સાત. *s.* સાત-કલુંન, સાત સાતનું જૂથ. [પ્રમાણમ.]

SEVENTH *a.* સાતમું. *s.* સાતમા ભાગ, સ-SEVEN-FOLD *a.* સાતગણું, સાતપટ.

SEVENTEEN *a.* સત્તર. [ગ, સત્તરોમ.]

SEVENTEENTH *a.* સત્તરમું. *s.* સત્તરમા ભાગ-SEVENTHLY *ad.* સાતમું એકે.

SEVENTY *a.* સિત્તેર. [સિત્તેરોમ.]

SEVENTIETH *a.* સિત્તેરમું, સિત્તેરમા ભાગ,

SEVER *vt.* [*L. separo* I sever] જૂદું-નોખું પાડવું-ક.; *as*, to *s.* the head from the body શરીરથી માથું જૂદું પાડવું; 2 to cut a part કાપીને જૂદું ક.-પાડવું. *vi.* To be rent asunder ફાટવું, ફાટીને-કપાઈને જૂદું પડવું.

SEVERAL *a.* Separate જૂદું, નોખું, ધલાહિ-દું, આગવું, એકનું, પ્રત્યેકનું, અમુક; *as*, each in his *s.* province પ્રત્યેક પોતાના ધલાહિદા તાલુકામાં; 2 diverse બિજાબિજા, જૂદુંજૂદું; 3 more than two, but not very many કેટલાએક; A joint and *s.* bond એકામતે એકાજતે પત. [નોખું, પ્રત્યેક, એકએક.]

SEVERALLY *ad.* પૃથક્ પૃથક્, જૂદુંજૂદું, નોખું-

SEVERANCE *s.* The act (See the verb).

SEVERE *a.* [*L. severus*] (General) ઉગ્ર, સખત, કડક, (as style or argument) શણગાર-અલંકાર રહીત, કડક તાત્પર્યસર; Sharp (as pain) સખત, તીવ્ર, દુઃસહ, (as a test) કઠણ, સખત.

SEVERITY *s.* (Generally) સખત-ઉગ્ર-ક્રોધ-રખણું, (partic.) (*a*) (of pain &c.) ઉગ્રતાઈ, દુઃસહપણું, તીવ્રતાઈ, (*b*) cruel treatment નિર્દયપણું, સખતાઈ, (*c*) rigorousness સખતપણું, કઠિણાઈ, (*d*) exactness અતિશય ચોક્કસપણું. [up સીવી દેવું-લેવું.]

SEW *vt., vi.* [*AS. siwian*] સીવવું; To *s.*

SEWING *s.* સીવવું, સીવણ કામન, સીવણ.

SEX *s.* [*L. sexus*] (સ્ત્રી પુરુષની) જાતિ, લિંગમ; 2 womankind સ્ત્રી વર્ગમ, સ્ત્રી માત્ર, અખળાજાતિ.

SEXUAL *a.* (સ્ત્રી પુરુષની) જાતિ સંબંધી-નું-વિશે, સ્ત્રી પુરુષનું, સ્ત્રી પુરુષના ગુણ અવયવ સંબંધી. [સાઠ વરસનું માણસ.]

SEXAGENARIAN *s.* [*L. sexaginta* sixty]

SEXTANT *s.* [*L. sextans* a sixth part of an *as* a unit] (math.) વર્તુલનો ષષ્ઠાંશ; 2 એક પ્રકારનું ખૂણા માપવાનું યંત્ર.

SEXTON *s.* [contr. from *Sacristan* from *sacer* sacred] ખ્રિસ્તી દેવલમાં પરચુરણ વાસણ કુસણ સંભાળવાનું, કપર યોદ્ધાવાનું, વગેરે કામ કરનાર નોકર.

SHABBY *a.* [*Ger. schäbig*] (clothes) ફાટેલુંગૂટેલું, ચીથુર ચીથર યથગમ્યેલું, ચીથરીટ, બીખારી, હલકું; 2 (pers.) મેલાં-ફાટેલાં લુગડાં પહેર્યાં હોય તેવું; 3 (pers. & things) નીચું, તિરસ્કાર્ય, તુચ્છ, તિરસ્કાર જેવું.

SHACKLE *vt.* [*AS. scacul* a shackle] ના હાથપગ બાંધવા, બાંધવું, -ને બેડી જડવી, -ને હેડમાં નાખવું; 2 to bind or impede રોકવું, -ને ડાબલ થવું, -ને અડચણ-આડ થવી-નડવી. *s.* (lit.) બેડી, હેડ, સાંકળી; 2 (fig.) ડાબલ, નડતર, આડ, અડચણ, બંધન; 3 a link for connecting railway cars આગગાડીઓ જોડવાનો એકડો.

SHADE *s.* [*AS. scadu*] છાયાઈ, છાંયડોમ,

અંજોભાગ; 2 darkness અંધારૂં; 3 an obscure retired place અંધારૂં; 4 protection છાયા, અંજોભાગ, રક્ષણ; 5 a shadow પરછાયો; 6 the soul separated from the body after death પ્રેત, મુખ્યા ભાગનો અંજો; 7 (painting) ચિત્રનો છાયાવાળો-અંજો ભાગ; 8 variation of colour રંગનો મનદર પાસ-અંજો; 9 a minute difference મનદર-જરા તફાવત; it may be rendered by મનદર; as, coffee is a s. higher ખુંદનો ભાવ મનદર વધ્યો છે; 10 a screen પડદા, અંજો. *vt.* અંજોમાં-અંજોમાં રાખવું, -ઝીપર અંજો-અંજો-પડદા ક.; 2 to protect રક્ષણ ક., બચાવ ક., છુપાવવું; 3 to obscure -ઝીપર અંજો પાડવું, ઝીપર અંધારૂં પાડવું, અંજો ક.-પાડવું; 4 to paint in obscure colours અંજો-ધેરા રંગે રંગવું-ચિતરવું, ધેરું ક.; 5 to mark with gradations of light or colour ચટ્ટા ઉતરતા રંગ પાડવા.

SHADING *s.* (of a picture) ચિત્રમાં ચટ્ટા ઉતરતા રંગ ને રીતે પડે તે.

SHADOW *s.* પરછાયો, અંજોભાગ; 2 secluded retreat અંધારૂં; 3 darkness અંધારૂં; 4 an inseparable companion પરછાયો, હંમેશાનો સહચર; 5 an indistinct image આભાસ; 6 that which is unreal ઓટો ભ્રમ-આભાસ; *S.* of death ધોર અંધકાર-મિતિ-સંકટ. *vt.* To shade -ઝીપર છાયા ક.; 2 to protect રક્ષણ ક., -નો બચાવ ક.; 3 to represent દર્શાવવું, -ના રૂપમાં દેખાડવું-આણવું.

SHADOWY *a.* છાયા થાય અંજો, છાયાનું; 2 dark, gloomy ધોર, અંધકારવાળું, અણભણતું; 3 faintly light અંજો, આંધું; 4 unreal આભાસમય, ભ્રમ ભરેલું, અવ્યક્ત, કલ્પિત.

SHADY *a.* Overspread with shade છાયાવાળું, ધણી છાયા હેય તેવું; 2 sheltered from glare or heat તેજ કે ગરમી વગરનું.

SHAFT *s.* [*AS. sceaft*] A body of a long cylindrical shape થડ, ધડ, દોડા; 2 the stem of an arrow તીરનું રાડું; 3 an

arrow તીરન, બાણ, a missile weapon અક્ષન; 4 the handle of a weapon શસ્ત્રનો હાથો, ત્રફ; 5 the stock of a quill પીછાનો દોડા; 6 the pole of a carriage ગાડાની ઉધ-ધોરિયો.

SHAGGY *a.* [*AS. sceacga* a bush of hair] જાડા-ખરછટ-ખરખચડા-ગુઝાળા વાળવાળું; 2 ખરખચડું, ખરછટ.

SHAKE *vt.* [*AS. seacan*] હલાવવું, હલાવી નાખવું; 2 to move from firmness ડગ-ડગાવવું, ડગમગાવવું, ડોલાવવું; 3 (music) અવાજ ધરડાવવો; To s. off, or s. ખંચેરીનાખવું; To s. hands with (a) જોડે મળવું-સમાધાન ક., (b) સલામ કરી વિખુટું પડવું. *vi.* હાલવું; 2 to shiver ધૂણવું, કંપવું; 3 to totter ડગવું, ડોલવું, ડગમગવું. *s.* The act (See the verb); 2 tottering ડગડામ, ડગમગ; 3 shiver કંપામ, ધરધરામ; Shaking hands હાથ મેળાવે. [*ખખ.*]

SHAKY *a.* (pers., things) ડગમગનું, ડોલનું,

SHALL *vi.* [*AS. skal* I am obliged] ભવિષ્યકાળદર્શક સહાયકારક ક્રિયાપદ, પહેલા પુરૂષમાં માત્ર ભવિષ્ય બતલાવે, ને બીજા ને ત્રીજામાં અંધકાર-મરજી-આગા બતલાવે; it is rendered by the termination of the future: as, I shall go હું જઈશ; he shall go તેને જવું પડશે.

SHALLOW *a.* [See Shelf] Not deep છાપરું, છાછરું, છુપ્પછુપ્પી; 2 not profound (pers.) ઝીપરચોટીકે જોનાર-વિચારનાર, છાછરા મનનું, (acts &c.) ઝીપરચોટીકે, છાછરું.

SHAM *a.* [prov. *Ger. schem* delusive appearance] False, pretended ઓટું, દેખાડવાનું, માણમાણનું; as, a s. fight માણમાણની લડાઈ. *s.* ઠગાઈ, છેતરપાણી, ઢોંગ, પ્રત્યક્ષ, વેશ, દંભ. *vt., vi.* To obtrude by fraud માથે મારવું, ઠગાઈને આપવું-દેખાડવું; 2 to imitate, to ape ની નકલ ક.; To s. Abraham મંદવાડનો વેસ ક. [ખેંટું ચાલવું.]

SHAMBLE *vi.* [*cf. scamble*] લથડતા પગે

SHAMBLING *a.* લથડતું ને ખેંટું. *s.* લથડતી ખેંટી ચાલ.

SHAMBLES *s.* [*AS. scamol & bench*]

ખાટકી બજાર, કસાઈ ખાટલો.

SHAME *s.* [*AS. scamu*] લાજ, રરમ, લજા;

as, have you no shame તમને લાજ નથી?; 2 dishonour અપકીર્તિ, તિરસ્કાર, બેઆયર, ફિટકાર; 3 the reason of *s.* લાજ-અથવા રરમની વાત, રરમ; what *a s.* આ કેવી રરમની વાત છે; For *s.* રરમ તને -તમને, લજવામાં, રરમામાં, નીચું ધાલો; To put to *s.* લાજ લગાડવી, રરમાવવું, નીચું ધલાવવું. *vt.* To cause to blush લાજ-રરમાય તેમ કરી, લાજ-અથવા લગાડવી; 2 to cover with reproach or ignominy ની બેઆયર-અપકીર્તિ કરી, -ને અથવા લગાડવી.

SHAME-FACED *a.* રરમાળ, રરમિત.

SHAMEFUL *a.* Disgraceful લાજ લાગવા જેવું, લાજવા જેવું; 2 indecent બેશરમ, અમર્યાદ.

SHAMELESS *a.* નિર્લજ, બેશરમ.

SHAMMY *s.* [*Fr. chamois & kind of goat*] એક પ્રકારનું સુવાળું ચામડું.

SHAMPOO *vt.* [*Hind.*] (દીલ) ચાંપવું, ચેપી કરી-કરાવવી, રગડવું, મસળવું, ગુંદવું.

SHANK *s.* [*AS. scanc*] The shin હીઅ-છુથી ધૂંટી લગાણનું પગનું હાડકું-પગમ, પગમ; 2 કોઈ પણ પદાર્થની વચલી ઢાંડી.

SHAPE *vt.* [*AS. scapan*] To form બનાવવું, ધડવું, ઉત્પન્ન કરી; 2 to mould into a particular form નો ધાટ કરી-આપવો, (કરી) ધાટનું કરી, બનાવવું, ધડવું; 3 to regulate, to adjust ચલાવવું, વર્તવાવું, કરી, ની વ્યવસ્થા-રચના કરી; as, he shapes his course according to convenience તે સગવડ પ્રમાણે પોતાની ચાલ ચલાવેછે; 4 to conceive મનમાં ઉઠાવવું, કલ્પવું, -થી -ને કીધે ધારવું; as, my jealousy shapes faults that are not જે વાંક છેલ નહીં, તેવા વાંક હું અદેખાઈથી ધારુંછું. *s.* ધાટમ, આકારમ, રૂપન, આકૃતિ, ડાળમ; 2 a figure આકૃતિ, વસ્તુ. [નય એવું.]

SHAPELESS *a.* બેડાળ, કંઈ રૂપ-ધાટ કહો ન

SHAPELY *a.* ધાટદાર, ડાળદાર, રૂપાળું, સુંદર.

SHARE *s.* [*AS. scearan to divide*] હપતી કોશ-ફળ.

SHARE *s.* [*AS. scearu*] A division ભાગમ, હિસ્સેમ, અંશમ; apportioned interest ભાગમ, પાંતી, હિસ્સેમ, 'શેર'મ; To go shares ભાગ પાડવો-લેવો, સરખો ભાગ કરી; as, I will go shares with you હું તમારી જોડે સરખો ભાગ રાખીશ. *vt.* To divide ના ભાગ પાડવો, વહેંચવું; as, I s. my fortune between my children and a stranger હું મારી મીલકત મારાં છોકરાં ને ત્રાહિત વચ્ચે વહેંચી આપુંછું; 2 to partake with others -માં (-નો) ભાગ લેવો; as, Jupiter shared his dominion with Juno રાજ્યમાં ન્યુપિતરનો ને જુનોનો ભાગ હતો.

SHARE-HOLDER *s.* પાંતિદારમ, હિસ્સેદારમ, ભાગીદારમ, ભાગીઆમ, 'શેરહોલ્ડર'મ.

SHARK *s.* [*L. carcharus*] એક પ્રકારનો મગરમછું; 2 a rapacious, artful fellow ધૂતારીમ, ડગમ.

SHARP *a.* [*AS. scearp from scearan to cut*] Keen, acute તીક્ષ્ણ, ખારીક, ધારવાળું; 2 terminating in a point અછૂતિ-આળું, -in an edge ધારવાળું; 3 acute to the taste or smell તમતમાટવાળું, ઝાટકો લગાડે એવું, ખાટું ખરક; to the hearing તીવું; 4 high (in music) ઊંચું; 5 distressing, acute (as pain) તીવ્ર, દુઃસહ; 6 biting કરડું, સખત, મર્મભેદક, હાડ લાગે એવું; 7 eager, hungry તલ્લી રહેલું, બૂખું, કડકડતું; as, a s. appetite કડકડતી બૂખ; 8 fiery જુસ્સાદાર; 9 of keen perception તીક્ષ્ણ, ખારીક, તીવ્ર, સ્પર્શ; 10 shrewd પેંચેલું, પકડું, ખારીક બુદ્ધિવાનું; *S.* practice પેંચેલાના જેવા-ગેરવાનની વહેવાર.

SHARPEN *vt.* (See *a.*) (as tools &c.); તીવ્ર-ખારીક-તીવ્ર કરી, ધાર ચલાવવી; 2 to render keener, as appetite કડકડતી કરી, કડકડતું કરી. [ધૂતારીમ, દોંગિમ.]

SHARPER *s.* સોદો કરવામાં હેંશીઆર-ડગ,

SHARP-SET *a.* તલ્લી રહેલું, ખાઉખાઉ કરી રહેલું, અતિ આતુર, અતિહત્સુક.

SHARP-SHOOTER *s.* ધારી ચોટ-નિશાન મારનાર. [જર-બુદ્ધિ વાળું.

SHARP-SIGHTED *a.* તીક્ષ્ણ-ચીણી દ્રષ્ટિ-ન.

SHARP-WITTED *a.* તીવ્ર બુદ્ધિ-નજર વાળું.

SHATTER *vt.* [*AS. scateran* to crack]

ઘીકદમ કચરધાણુ-ચૂરેચૂરા કરી નાખવું-હાડી દેવું, ફાડી-ચીરી-ભાગી નાખવું; 2 to derange -ની ડાગળી ખસેડવી, ગાંઠું-દિવાનું ક. *vi.* ભાગીને ચૂરેચૂરા થઈ જવું. *s.* તુકડા *impl.* ચૂસ *impl.* કકડીકકડી *f.*

SHAVE *vt.* [*AS. seafan*] (*Gen.*) છેાલવું;

2 to remove the hair -ને મુંડવું, -ની હ-જમત ક., -નું વળું ક.; 3 to oppress by extortion -ને ધીવું, -ને ખંચેરવું, -ને ખાલી ક. *vi.* મુંડવું, હજમત ક., વળું ક., છેાલવું; 2 કસીકસીને સોદા કરવા, છેતરવું, ઠગવું.

SHAWL *s.* [*Hind.*] શાલ્વ.

SHE *pron.* [*AS. seo*] તે (સ્ત્રી *f.*), (*Pársí Guj.*) તેણી; 2 a woman બાપડી *f.*, ચ્યાર-ત્વ, નારી *f.*; 3 (*in comp.*) rendered by a feminine termination; as, a she-ass ગધેડી. [તીરનો બારેમ.

SHEAF *s.* [*AS. sceaf*] પૂજેમ, પૂળી *f.*; 2.

SHEAR *vt.* [*AS. sceran* to divide] કાતરવું, કાતરથી કાપવું; (sheep) -નું ઊન-વાળ કાતરી થવા, ઊપર ઊપરથી વાળ-જેન કાપી-કાતરી નાખવું. *s. (pl.)* મ્હેડી કાતર.

SHEARING *s.* The act (See verb); 2 કાતરાણુ, કાતરવાથી નીકળેલું ઉન વગેરે, કાતરખણ.

SHEATH *s.* [*AS. scæth*] A scabbard મિયાન, તલવારનું ધર; 2 a covering for defence રક્ષણુ-અથવાનું ઢાંકણુ-આવરણુ.

SHEATHE *vt.* મિયાન ક., મિયાનમાં ધાલવું; 2 to fit with a sheath -ઊપર મિયાન-ધર ક.-જડવું; 3 (*as a ship*) મઢવું, -ને પતરાં-પાટીઆં જડવાં; 4 to line માંહેથી અસ્તર-ઢાંકણુ ક.-દેવું-લગાવવું; To *s.* the sword લડાઈ ખંધ ક., વેરભાવ ઝૂકી દેવા, સલાહ ક.

SHED *vt.* [*AS. sceddan* to shed] બહાર કાઢવું, કાઢવું, પાડવું, -નું ખરી-પડી જવું; as, trees *s.* their leaves in autumn ઝાડનાં પાંદડાં પાનખર ઋતુમાં ખરી જાય છે, (*as*

feathers, skin &c.) ઉતારવું; Serpents *s.* their skin સાપ કાંચળી ઉતારે છે, (*as fragrance*)-માંથી નીકળવું-પસરવું; as, flowers *s.* fragrance ફુલમાંથી ખુશબો નીકળે છે.

SHED *s.* [*Sw. skydd* a defence] A hut મુંપડું, છાપરી *f.*, મરડી *f.*, માંડવી *f.*, મટલી *f.*

SHEEP *s.* [*AS. sceap*] ષેટું, મેંટું.

SHEEP-COT, SHEEP-FOLD *s.* ષેટાનો વાડો.

SHEEPISH *a.* બકરી જેવું, અતિશય ગરીબ-નધ, રારમાળ, અતિશય ખીલકણુ, દમ વગરનું; 2 ખીજનું કચ્છું કરનાર.

SHEER *a.* [*AS. scir*] Mere તદન, બિલકુલ, થુલ, આત્ર, ફકત; as, *s.* nonsense તદન મૂર્ખાઈ; 2 thin પાતળું, ઝીણું.

SHEER *vi.* [See Shear] To turn aside આડું વળવું-ફરવું-ફંટાવું-જવું; To *s.* off આડું ફંટાઈ જવું-વળી જવું-જતા રહેવું.

SHEET *s.* [*AS. scéat*] (*a*) (of cloth) ચાદર *f.*, ચોફાળ *f.*, (*b*) (of paper) તાવમ, તારમ, (*c*) (of a book) ચોપડીના પાનાં, (*d*) (of water) પહેળો પટ, (*e*) (of metal) પતરું, (*f*) (of glass &c.) છાટ *f.*

SHEETING *s.* ચાદર કરવાનું લુગડું.

SHEET-ANCHOR *s.* [*old E. shoot-anchor*] વહાણમાંની સૌથી મ્હેડી બિલાડી-લંગર; 2 (*fig.*) છેલ્લો આધાર, છેલ્લો આશ્રમ, મુખ્ય આધાર.

SHEIK *s.* [*Ar.*] શેખમ.

SHEKEL *s.* [*Heb.*] યેક જાતનું ચાહુદી ઘા-કનું કાટલું-તેનું તોલ આસરે અડધો અધાળ.

SHELF *s.* [*AS. scelfe*] છાજલી *f.*, અવરાઈ *f.*; 2 a shoal દરીઆમાં રેતીની ખડક, ખડકું, ખરાબો *m.*

SHELVE *vt.* To furnish with shelves -માં or -ને અવરાઈ-છાજલીઓ કરવી; as, to *s.* a library પુસ્તકશાળામાં છાજલીઓ ક.; 2 to place on a shelf છાજલી-પાટીઆ-અવરાઈ ઊપર મૂકવું; (*fig.*) જાંચુ મૂકવું, આધું મૂકવું, વિસારે મૂકવું-નાખવું.

SHELL *s.* [*AS. scell*] A hard outside ઊપરનું કઠણ પડ -કોપોડી *f.*, કાચલી *f.*, (*of a cocoanut*) કાચલી *f.*, (*of small nuts*) છેા-

ફું; as, the s. of an almond બદામનું છે; 2 (mil.) (See bomb); 3 (zool.) છીપ્, શીપ્, રાંખમ, કાચખા નેવા પ્રાણીઓનું આવરણ; 4 the frame-work ઓખું, ચોક્કું. *vt.* ફાડવું, ભાગવું, નાં છોડાંમાંથી કાઢવું; as, to s. almonds બદામ ભાગવી; 2 to separate from the ear કણસલામાંથી નૂકું પાડવું; 3 (mil.) -ઝેપર છુરાવાળા ગોળા છોડવા-નાખવા-મારવા; To s. out બહારે જી હાથે વહેંચવું-વાવરવું, આપવું. *vi.* -ઝેપરથી છુલ પડવી-ખસવી, છુલ-છેતરાથી નૂકું થવું.

SHELL-FISH *s.* શીપ-છીપમાં રહેનારી માછલી

SHELL-LAC, SHELLAC *s.* [*Ger. schell-lac*] લાખના પતરાં.

SHELTER *s.* [*prov. E. sheld shield*] આશ્રયન, ઓહુંન, છુપોમ, ઓથોમ; 2 protection રક્ષણન, ખચાવન, આશ્રયમ. *vt.* આશ્રય-છુપો આપવો-ક., નો ખચાવ-રક્ષણ ક., (reflex.) આશ્રય-ઓથો-ઓહું લેવું, છુપી-સંતાઈ રહેવું; as, they sheltered themselves in a forest તેઓએ વનમાં આશ્રય લીધો; 3 to disguise સંતાડવું, છુપાવવું. *vi.* આશ્રય-ઓથો-ઓહું લેવું, આરામ લેવો.

SHELTERLESS *a.* નિરાશ્રય, નિરાશ્રિત, નિરાધાર

SHELVE *vi.* [*AS. scelfan to waver*] To incline ઢળવું, ઢળવું હોવું, નમવું હોવું.

SHELVING *a.* ઢળવું.

SHEPHERD *s.* [sheep & herd, q. v.]

ભરવાડમ; 2 a swain ગામડીઓ; 3 the pastor of a parish એક તાલુકાનો ધર્મગુરુ; S.'s crook છેડે આંકડાવાળો ભરવાડની ડાંગ.

SHEPHERDESS *s.* ભરવાડણી *f.*

SHERD *s.* A fragment ટુકડો, કડકો.

SHERIFF *s.* [old *E. scire & reeve*] આખા પ્રગણાનો નાજર, ખબવણી કામદાર.

SHRIEVALTY *s.* આખા પ્રગણાના નાજરની હકુમત-જગ્યા-હેદોમ.

SHERRY *s.* [from Xeres in Spain] એક પ્રકારનો દ્રાક્ષરસ-દારૂ-મધમ.

SHEW (See Show).

SHIBBOLETH *s.* [*Heb.*] એ શબ્દના ઉચ્ચાર ઝેપરથી યહુદી ઘોઠ માણસ પોતાનામાં-

થી કંઈ ભતનો છે તેનું પારખું કરતા હતા), 'શીબોલેથ'; 2 a test of a party એક તરફના પક્ષના ઘોઠને પારખવાનું પારખું-ચિન્હ-પરીક્ષા *f.*

SHIELD *s.* [*AS. scild*] ઢાલ; 2 defence આશ્રયમ, ખચાવમ; 3 (fig.) ઢાલ *f.* છુતન, રક્ષણકર્તા, રક્ષકમ, આશ્રયદાતામ. *vt.* To protect -નું રક્ષણ-ખચાવ ક.

SHIFT *vt.* [*AS. sciftan to divide*] To change ફેરવવું, બદલવું; as, to s. the scenes નાટકરચના બદલવી, નાટકસ્થળ બદલવું; 2 to transfer in place -ની જગ્યા-સ્થિતિ થી ફેરવવું-બસેડવું-બદલવું; 3 to put off ઉડાવવું, સમજાવી કાઢવું; 4 to dress in fresh clothes (લુગડાં) બદલવાં; as, let him have time to s. himself તેને લુગડાં બદલવાનો વખત આપો; To s. the ship's head about to the north વહાણનું મોઢું ઉત્તર બણી ફેરવવું; To s. off (a) to defer આગળ ધકેલવું, મૂલતવી રાખવું, આગળ ટેલવું; as, to s. off the duties of religion ધર્મકામ આગળ ટેલવાં. (b) to put away કાઢી નાખવું, માથેથી ઉતારવું, ખંખેરી નાખવું; as, to s. off a burden બોજો માથેથી કાઢીનાખવો. *vi.* To change (in respect to opinions &c.) ફરવું, ફરીજવું; 2 to satisfy one's wants by changing આમ-તેમ ફરી-પોતાની રૂપ ફેરવીને પેટ ભરવું-પૂરું ક.; 3 to contrive, to manage માથા-ફૂટ કરી રસ્તો-યુક્તિ કાઢવી, ફૂટી-ફોટી લેવું, પૂરું ક.; as, he told his companions to s. for themselves તેણે પોતાના સોબતીઓને કંઈ કે તમે તમારું ફૂટી લો; 4 to change place ખસવું, ખસીને-હાલીને (બીજા ઠાંને) જવું; as, the cargo has shifted from one side to the other વહાણમાં ભરેલા માલ ખસીને બીજી બાજુએ ગયો છે; To s. about ફર્યા ક., ફરવું, ડગમગવું. *s.* A change ફેરફારમ; 2 an expedient યુક્તિ, રસ્તોમ, ઉપાયમ, તોડમ; 3 a fraud છુતન, કપટન, દાવમ, કુભાંડન; 4 a woman's undergarment બાયડીનું માંહે પહેરવાનું

બદન-કુરતો-અમીસન; To make a s.
સ્તો કાઢવા, કામ ચલાવવું; A make-s.
(See under Make).
SHIFTLESS *a.* પોતાનું પૂરું કરતાં ન આવડતું
હોય તેવું, જેને તોડ-યુક્તિ ન સ્ત્રે તેવું.
SHIFTY *a.* તરત યુક્તિ-તોડ કાઢે તેવું, યુક્તિ-
બાજ, સમયસ્થગતાવાળું. [શિમ, લાકડી. f.
SHILLALAH *s.* [Ir.] ડાંગ, ખૂંધું, ડંગો.
SHILLING *s.* [AS. scilling] અંગ્રેજી રૂ-
પાનાણું, અધિલીના પૂલનું અંગ્રેજી રૂપાનાણું.
SHILLY-SHALLY *s.* [corr. from 'shall'
I reduplicated] ધચૂપચૂન, ડગમગન, અ-
નિશ્ચયમ, કહે ન કહે.
SHIN *s.* [AS. scinu] પગની નળી.
SHINE *vi.* [AS. scinan to shine] To
emit beams પ્રકાશવું, ચળકવું, પ્રકાશમાન હો-
વું; as, the moon shines by night ચં-
દ્રમા રાત્રે પ્રકાશિછે; 2 to be bright ચળ-
કવું, ચકચકવું; as, his eyes are shining
તેની આંખો ચળકતી છે; 3 to be splendid
શોભાયમાન હોવું; 4 to be conspicuous
દીપવું, દીપી આવવું, આગળ પડવું; Few s. in
company મિજાવડામાં થોડાજ દીપી આવેછે.
SHINING *a.* ચળકતું, ચકચકતું, પ્રકાશમાન,
તેજોમય, તેજસ્વી; 2 illustrious દીપી આ-
વતું, પ્રચાત, નામીયું.
SHINGLE *s.* [new high Ger. scindel]
પાતળું પાટીકું, લાંબું ઢાળ પડતું વેરેલું પાટીકું;
2 gravel મરડીઆત્મ *pl.*, કાંકરો.
SHIP *s.* [AS. scipe] (as a termination)
પણ, પાણું, (Sans.) તા, ત્વ; as, owner-
ship ધણીપણું.
SHIP *s.* [AS. scip] વહાણન, ઝાઝન, નૌકા, બા-
રકસન; A s. of the line ૭૪ તોપવાળું વહાણ.
vt. (as goods) વહાણમાં મોકલવું-મોકલી દેવું
-ચઢાવવું; 2 (as a seaman) વહાણમાં નો-
કર રાખવું; 3 to fix in its place બરાબર
જગ્યાએ લગાવવું-જડવું-ખેસાડવું; To s. off
વહાણમાં-જળમાર્ગે મોકલી દેવું-રવાને ક-
ચઢાવવું. [ગિપર.
SHIP-BOARD *ad.* (on) On s. વહાણ માં-
SHIP-BOY *s.* વહાણમાં નોકર રહેલો પેલો.

SHIP-CHANDLER *s.* દોર-કંતાન વગેરે વહા-
ણનો સામાન વેચનાર.
SHIP-MATE *s.* એકજ વહાણમાં જોડે નોકરી
કરનાર, જોડે નોકરી કરનાર અલાસીમ.
SHIP-WRECK *s.* વહાણનું ભાગવું તે, નૌકાભં-
ગમ; 2 ભાગેલું વહાણ; 3 ruin પૂરેપૂરો ના-
શમ, સત્યાનાશન; To be shipwrecked (a)
(વહાણ) ભાગવું, -નો નાશ થવો, (b) વહાણ
ભાગવાથી જોખમ-આફત માં આવવું.
SHIPPER *s.* વહાણમાં માલ ભરનાર-ચઢાવ-
નાર-મોકલનાર. [વહાણ *pl.*
SHIPPING *s.* નૌકાસમસ્ત, એક જગ્યાનાં બધાં
SHIP-SHAPE *ad.* બરાબર, રીતસર, જોઈએ
તેવી રીતે, ઠીક કરીને. [નાવનાર, નૌકાકાર *m.*
SHIP-WRIGHT *s.* વહાણબાંધનાર-કરનાર-બ-
SHIP-YARD *s.* વહાણ બાંધવાની-કુરસત કર-
વાની જગ્યા-વાડો, ગોદાં.
SHIRE *s.* [AS. scearan to divide] પ્રગ-
ણું, તાલુકો, જિલ્લો, પ્રાંત, મહાલ.
SHIRK *vt., vi.* [prov. Ger. schirgen] To
avoid -માંથી છુટકી-નીકળી જવું. (કામ)
ચોરસવું, આગાળી નાખવું, -માંથી ઉગરીજવું;
s. કામચોરમ.
SHIRT *s.* [Icel. skirta] અમીસન, માંહેલી
બંડી-બદન-કુરતન. [લુગડું-કાપડ.
SHIRTING *s.* બદન બનાવવા જેટલા પનાનું
SHIVER *s.* [L., Ger. schieve] ચૂરો *pl.*,
ચૂરી, કડકી, કડકો; 2 a thin slice
પાતળા કડકો. *vi.* To fall at once into
many pieces -ના ચૂરેચૂરા થઈ જવા, ભાગી
જવું, -નો કચરછાણ વળીજવો. *vt.* ચૂરેચૂરા
કરી નાખવા.
SHIVER *vi.* [cf. old Dut. schoeveren] To
quake ધ્રુજવું, કાંપવું, યરયરવું, ધ્રુણવું; 2 (from
cold) ધ્રુજવું, કાંપવું, યરયરવું; *s.* ધ્રુજવું-કાંપ-
વું તે, ધ્રુજારો, ધ્રુણ, કંપારો, યરયારમ.
SHOAL *s.* [AS. scolu a band] A great
multitude ઝુંડ, ટોળું, (of fish) સમૂહ;
2 shelf દરોઆમાં છાંયરા-છાંયરા પાણીવા-
ની જગ્યા; 3 રેતીની ખડક.
SHOCK *s.* [old high Ger. scoc a swing]
આંચકો, ખડકો; 2 offence ધણો ત્રાસ-

કંટાળો-નાપુશી; 3 a sheaf પુજોમ. *vt.*
To disgust -ને ધણો કંટાળો-નાપુશી ઉપ-
જવવી; as, cruel acts s. our feelings
ધાતકી કામ આપણા મનમાં કંટાળો ઉપજવેછે.

SHOCKING *a.* કંટાળો-ચિત્તની-અતિશય ના-
પુશી ઉપજવે એવું, અધાર, ધાર.

SHOE *s.* [*A.S. schoh*] પગર-પુન, જોડોમ, (as
of animals) નાળમ; Wooden *s.* પાવડી.
vt. (animals) નાળ જડવી-બેસાડવી, જડ-
વું, બેસાડવું. [લગાડનાર.

SHOE-BLACK *s.* જોડા સાફ કરી 'પ્લાકીંગ'

SHOE-BOY *s.* જોડા સાફ કરનાર, જોડાને 'પ્લા-
કીંગ' લગાડનાર.

SHOE-MAKER *s.* જોડોમ.

SHOOT *vt.* [*A.S. sceotan*] (an arrow, a
gun, a bullet &c.) છોડવું, મારવું; 2 (pers.)
અચ્છ છોડીને મારવું, તીર-ગોળીથી મારવું-મા-
રીના-અવું, મારવું; 3 to discharge, to hurl
ઢાલવવું, નાખવું, ઝડપથી ઢાલવવું; 4 to pro-
pel, to project આગળ ફેંકવું-નાખવું; (as
a plant) -માંથી ફૂટવું-નીકળવું, -નો પીણા
ફૂટવો; as, a plant shoots out a bud
છોડમાંથી કળી ફૂટેછે-નીકળેછે; 5 to pass
rapidly through -માંથી સર નીકળી-
જવું, તીરની માફક સપાટામાં જવું. *vi.*
ગોળી - તીર છોડવું-ચૂકવું, મારવું; as, to
s. at a mark નિશાન ઉપર ગોળી-તીર છો-
ડવું-ચૂકવું, નિશાન મારવું; 2 to be pro-
pelled forcibly -માંથી તીરના વેગથી-ઝડ-
પથી જવું, અતિવેગથી જવું-દોડવું; 3 to be
felt as if darting through one -નો સ-
ણકો-અસકો આપવો; 4 to germinate ફૂટવું,
ફૂટી-ઉગી નીકળવું, -નો રાણગો-ફણગો-પીણા
ફૂટવો; 5 to grow, to advance આગળ વધવું-
ચાલવું, મોડું થવું, વધવું; as, to teach the
young idea how to s. જુવાન મનને આ-
ગળ વધતાં શિખવવું; 6 to dart by shoot-
ing આગળ વધી-ફૂટી નીકળવું; 7 to over-
spread -ઉપર પથરાઈ-ફરી વળવું; 8 to jut
આગળ નીકળવું-પડવું-વધવું; To s. ahead
of -થી બહાર-આગળ નીકળવું. *s.* A young

s. જાનો રાણગો-ફણગો-પીણા; 2 જાની
કુમળી ડાળી.

SHOOTING *s.* The act છોડવું-મારવું તે, અ-
ચ્છ-ગોળી-તીર છોડવું-મારવું તે; 2 (sport-
ing) ખંડુક વતી શિકાર કરવો તે, ગોળીથી
કરેણા શિકાર.

SHOOTING-STAR *s.* પડતો-ખરતો તારો.

SHOT *s.* The act of shooting (See verb);
2 a missile weapon ગોળી, ગોળેમ; 3
the flight of a missile weapon ગોળી-
તીર નો ટપો-પહોંચે એટલી જગ્યા, (of an
arrow) તીરવામ; 4 a marksman નિશાન
-ચોર ઘેનાર-તાકનાર-મારનાર.

SHOP *s.* [*A.S. sceoppa* a treasury] દુકા-
ન, હાટલ; 2 a work-shop દુકાન, કારખા-
નું. *vi.* માલ હોરવા દુકાનોએ-હાટોમાં જવું.

SHOP-KEEPER *s.* દુકાનદાર, છુટક વેચનાર.

SHOP-LIFTING *s.* દુકાનમાં ચોરી.

SHOPMAN *s.* (See Shop-keeper); 2 a
salesman દુકાને વેચવા-પ્રમાસતી બેસનાર.

SHORE *s.* [*A.S. sceran* to shear] કાના-
રેમ, કાંઠોમ, તટમ, તીરમ.

SHORELESS *a.* કિનારા પગરનું, અપારમ,
બેહદ, ધણું વિશાળ-વિસ્તારું.

SHORT *a.* [*A.S. scot*] Not long ટૂંક, જા-
નું, ટૂંક; 2 not protracted થોડું, થોડીવા-
રનું; as, a s. absence થોડીવારનું જવું; 3
insufficient થોડું, થોડા દિવસ ચાલે તેટલું;
4 insufficiently provided -ની પાસે થોડું
-આધું-ખુટું હોવું; to be s. પૂરતું ન હોવું,
-નું ખૂટવું; as, I am s. of provisions મા-
રી પાસે ઘોરાકી-બજાં પૂરતું નથી; 5 deficient
-ઉણું, અધરું; (in this sense rendered
freely) this account is s. of the truth
આ હકીકત પૂરેપૂરી ખરી નથી; 6 near at
hand ટૂંક, નજીક, પાસેનું; 7 (as under-
standing) ટૂંક, સાંકડું; 8 less આધું, કમતી,
સિવાય, બીજું; nothing s. of an attack
હમલાથી કંઈ બીજું નહીં; 9 abrupt ટૂંક, સ-
ખત; 10 brittle ખરડ, જુકો ધઈ જાય તેવું;
11 (in pronunciation) ઘસવ, ટૂંક, લઘુ;
S. in stature ઠીંગણું; To cut s. ટૂંકું વ-

તરવું. લાંબાનું ટુંકું ક.; To fall or come s. ફેર-અંતર પડવો, ચૂકવું, -માં બૂલ-ચૂક પાડવી-ક., ખૂટવું-ઉછું-અપૂર્ણ માલમ પડવું-નીકળવું. s. A summary account સારમ; In s. ટુંકામાં, સારારા કે; The long & s. of it is તેનું ટુંકામાં કે વિસ્તારે કહીએ તો અંતરું છે. ad. અંકદમ, અધવચ, અધૂરું; To stop s. અંકદમ અચકવું; To sell s. વાપદે વેચવું, પોતાની પાસે માલ ન હોય પણ વાપદે સોદો ક. [કમ, ખામી, ખોડા]

SHORT-COMING s. (in duty) કચરફ, વાં-
SHORTEN vt. To make short in measure, extent, or time ટુંકું-જાનું-થોડું ક.; 2 to lessen અંધું-કમી ક., સંક્ષિપ્ત ક; To s. sail સડ થોડો સંકેલવો. vi. ટુંકું-જાનું થવું; 2 to contract સંકોચાવું, સંકોચાઈ જાનું-ટુંકું થવું.
SHORT-HAND s. સંક્ષેપમાં-થોડા અક્ષર કે ચિન્હમાં લખવાની કળા.

SHORT-LIVED a. ટુંકા આયુરદા-અવધનું.

SHORTLY ad. થોડામાં, થોડા વખતમાં, ટુંકામાં.

SHORT-SIGHTED a. (lit. & fig.) ટુંકી નજર-દષ્ટિ વાળું, લાંબા વિચાર વગરનું.

SHORT-WINDED a. દમીઅલ, થોડો સાસ ધુંટી રહે તેવું. [લવજીનો હિસ્સો.

SHOT s. [See Scot] ભાગમ, હિસ્સો, ફા-

SHOULDER s. [old E. shulder, AS. sculdor] ખભો, ખાંધ; 2 the foreleg of an animal dressed for meat વધ ક-રેલા પથુના આગલા પગનું માંસ. vt. ખભે વતી હસેલો મારવો, હસેલો-ધડકો મારવો; 2 to take upon the s. ખભે જાંચકવું-મૂકવું.

SHOULDER-BELT s. ખભાપરથી પહેરવાનો પટો

SHOULDER-BLADE s. ખભાનું અપટું હાડકું.

SHOULDER-KNOT s. ખભા ઉપર આવી રહે અંધો કસબ કે ફીતનો ગુંદો-ચુએલો.

SHOUT vi., vt. [perhaps allied to Shoot] ખૂમ પાડવી, મ્હોટેથી-તાણીને હાંક મારવી. s. ખૂમ, પોકાર.

SHOVE vt. [AS. sceofan] ધક્કેલીને આગળ ચલાવવું, આગળ ચલાવવું-ધક્કેલવું; 2 to push aside or away બાજુએ ખસેડી નાખવું-ધક્કેલી કાઢવું. vi. આગળ ચલાવવું-હાંકવું-ધ-

ક્કેલવું; To s. off (a boat) કાઢી મારી કિનારા પાસેથી આંધું ધક્કેલવું-હંકારવું. s. ધક્કો, હસેલો, ઠેસેલો, ધક્કો; as, he gave me a s. તેણે મને હસેલો માર્યો.

SHOVEL s. [AS. scofl] ચાટવા જેવો પાવડો, પાવડા જેવું અંબર. vt. પાવડેથી ઉચલી કાઢવું-નાખવું-ભરવું-ભેંજવું ક.

SHOW vt. [AS. sceawian to look] દેખાડવું, નજર આગળ ધરવું, બતાવવું; To s. oneself દેખાવ દેવો, દેખા દેવી, દેખાવું, નજરે પડવું; 2 to usher રસ્તો બતાવવી લઈ-જવું; as, to s. a person into a room કોઈ માણસને રસ્તો બતાવવી અંદરમાં લાવવો; 3 to prove, to manifest બતાવવી-દેખાડી આપવું, સાબીત, ક.; To s. off vt. & vi. ડોળ-બભકો બતાવવો. vi. દેખાવું, જણાવું. s. The act (See the verb), appearance દેખાવમ, જોવું, જણાવું; 2 a spectacle તમાશો, ખેલમ; 3 parade ડોળમ, દંભ-ઢોંગમ; 4 likeness રૂપ, દેખાવમ; 5 pretext, specious plausibility ઢોંગમ, બહાનું, આભાસમ, ડોળમ; S. of hands મત આપવા હાથ જોડ્યા કરવા તે.

SHOW-BILL s. દુકાનને બારણે વગેરે ચોટવાનો જાહેર અબરનો મ્હોટો તાવ. [નાર.

SHOW-MAN s. તમાશા-ખેલ કરનાર-દેખાડ-

SHOWY a. ડોળદાર, દેખાવડું, ઢોંગી, દમદમા-ભપકા વાળું, રેફદાર.

SHOWER s. [AS. scur] માવડું, આપડું, વૃષ્ટિ, વરસાદમ. vt. -ઉપર (-ની) વૃષ્ટિ ક., -ઉપર બહુ વરસવું, બેજવું; 2 (fig.) વરસવું, વરસી જવું, વરસાવવું, -નો વરસાદ વરસાવવો; Caesar showers greatness on his friends સીઝર પોતાના મિત્રો ઉપર જાતિ પદવીનો વરસાદ વરસાવે.

SHOWER-BATH s. ઉપરથી પાણી પડે તેવી નાહવાની જગ્યા. [ખંધો-નું.

SHOWERY a. આપડે આપડે વરસવું, માવડા સં-

SHRAPNEL s. [from General Shrapnel, the inventor] એક પ્રકારના છુરાવાળા ગોળા.

SHRED vt. [AS. screadian] કાપલી-ચી-

દરડી ક. *s.* કાપલી, ચીંદરડી, કડકી, કડકોમ, ફેંકડો *m.*

SHREW *s.* [*L., Ger. schrauen* to cry harshly] કફરાઈ, વઢકારી-આઈંધ ખાપડી.

SHREWISH *a.* વઢકારૂં, આઈંધ, કફરાઈંજી.

SHREWD *a.* [derived from Shrew] Astute (pers.) તીઢણ-તીવ્ર-ખારીક-ગ્રીણી બુદ્ધિવાનું, તીવ્ર, ખારીક, (acts &c.) તીવ્ર, ખારીક નજરનું, ગ્રીણું. [અટકળ-તર્કખાંધીને.

SHREWDLY *ad.* તીવ્ર-ખારીક નજરથી, ખરી

SHRIEK *vi.* [See Screech] ચીસ પાડવી, તીનો-ટીણો અવાજ-ખૂમ પાડવી. *s.* ચીસ, તીની-કારમી ખૂમ.

SHRIEVALTY *s.* (See under Sheriff).

SHRILL *a.* [low *Ger. schrill*] તીનું, ટીણું, તીઢણ, કફરા. [કફરા.

SHRILLY *a.* કંઈક-થોડુંક તીનું-ટીણું-તીઢણ-

SHRIMP *s.* [*Dut. krimpen* to crimple] (Zool.) એક પ્રકારનું વંદાની જાતનું પ્રાણી, ઝીંગું, કોળમી; 2 a dwarf (તિરસ્કારમાં) ઠીંગણો, ઠીંગરાએલો માણસ.

SHRINE *s.* [*L. scrinium* a case] A receptacle for sacred relics પવિત્ર વસ્તુ રાખવાને કંડીઆ-પેટી-સંપુટ; 2 a sacred place પવિત્ર જગ્યા, દેવમંદિર, દેવળ, મંદિર; 3 (fig.) મંદિર, ગૃહ, બુમિ; as, the *s.* of art કળા ગૃહ-બુમિ.

SHRINK *vi.* [*AS. scrincan*] To contract સંકોચાવું, વળીજવું, ચઢીજવું, ચઢીને કરચોળી-કરચળી વળવી; as, all the boards did *s.* અધાં પાટીઆં સંકોચાઈ ગયાં; 2 to withdraw or retire, as from danger પાછું હટવું, અચકાવું, આંચકો ખાવો. *vt.* To cause to contract ચઢીજાય તેમ ક., ચઢાવી દેવું; as, to *s.* flannel (પાણીમાં ખોળીને) ફળાલીને ચઢાવી દેવી.

SHRIVE *vt.* [*AS. shriban*] (See Confess 5)

SHRIVEL *vi., vt.* [*cf. Rivel*] To draw into wrinkles ચઢાવી-સંકોચી ને કરચોલી-કરચળી વાળવી, ની કરચોળી વળીજવી-વળવી-વાળવી; as, the skin shrivels with age ઘડપણમાં આમડીની કરચોલી વળી જાય છે.

SHROUD *s.* [*AS. scrud* a garment] A garment વસ્ત્ર, લુગડું; 2 a winding-sheet કફન, શખને ઘોરડેલું લુગડું-ચાદર, 3 આચ્છાદન, ઢાંકણ, આશ્રય, ઘોડું, ઘોષો *m.* *vt.* વસ્ત્ર-લુગડું-ચાદર ઘોરાડવી, કફન ઘોરાડવું, ઘોરાડવું, ઢાંકવું, છુપાવવું, નું આચ્છાદન ક., સંતાડવું.

SHRUB *s.* [*AS. scrob*] જાનો છેડ-ગ્રાડવું, ગુચ્છાવાળો છેડ. [જીવું.

SHRUBBY *a.* ગ્રાડવાળું, ગુચ્છાળા છેડવાળું-

SHRUBBERY *s.* છેડવાળો કિતો, કિતામાંના બધા જાનો છેડ.

SHRUG *vt., vi.* [allied to shrink] (ખભાં) જાયકવાં-મરડવાં-મચકવાં. *s.* ખભાં જાયકવાં-મરડવાં-મચકવાં તે.

SHUDDER *vi.* [low *Ger. schuddern*] To tremble or shake (with fear) ખીલકથી યરયરવું-ધૂજવું-કાંપવું, (with horror) ત્રાસ-કંપારો-કમકમી આવવી, ત્રાસવું. *s.* યરયરામ, કંપારમ, ત્રાસમ, કમકમી.

SHUFFLE *vt.* [dimn. of shove] To shove from one to another આગળ પાછળ ધકેલવું-ફેંકવું-ખેસવું-નાખવું; 2 to mix up સેજમેજ કરી-ડોહળી નાખવું, (as cards) ચીપવું; 3 to introduce by artificial means યુક્તિથી ખોસીદેવું; To *s.* off ઉતારવું, (fig.) ખહાનું ક. *vi.* (as cards) ચીપવું; 2 to change the position ફરીજવું, ફરી ખેસવું, હડાવવું, ખોલીમાં ફરક પાડવો-ફરવું; 3 to use arts or expedients યુક્તિ-પેચ-પ્રપંચ ક.; 4 walk in a dragging manner રગસ રગસ ચાલવું. *s.* The act (See *vt. & vi.*); 2 an evasion ફેટોમ, પેચમ, હડાવવાની વાત.

SHUN *vt.* [*AS. scunian*] To avoid વળવું, છોડવું, થી વેગળાં-આધાર રહેવું, વેગળું-આધું રાખવું.

SHUNT *vt.* [contr. from shun it] એક બાજુએ વાળવું, વાળવું, વાળીને બીજી બાજુ જીપર લાવવું. *s.* બાજુની રેલ જીપર વાળવું-ચઢાવવું તે.

SHUT *vt.* [*AS. scyttan* to shut] (as the

hand &c.) બીડું, વાળું; 2 to close (as doors &c.) વાસું, બંધ ક., (as eyes) મીચું, બંધ ક.; 3 to bar બંધ ક., (-માં જવા-આવવાની) બંધી ક.; To s. in પૂરું, ગોંધું; To s. off = to prevent the passage of જવા-આવવા ન દેવું; To s. out બહાર રાખવું, માંહે આવવાની બંધી ક., માંહે આવવું અટકાવવું; To s. up (a) વાસી ચૂકવું, બંધ કરી ચૂકવું; as, to s. up a house ઘર વાસી ચૂકવું, (b) to obstruct રોકવું, અટકાવવું, બંધ ક., (c) to confine પૂરવું, ગોંધવું, પૂરી ચૂકવું, (d) to cause to become silent રૂંધે બંધ ક., બોલવાનું ન રાખવું. *vi.* વસાવું, બંધ થવું, વસાઈ-બંધ થઈ જવું; as, the doors shut બારણાં બંધ થાય છે; To s. up બોલતાં બંધ થઈ જવું.

SHUTTER *s.* બારણું *n.*, કમાડ *n.*, ઢાંકણું *n.*; Venetian shutters ફેરીચી *pl.*

SHUTTLE *s.* [*AS. sceatel*] વણકરનો કાંટણો.

SHUTTLE-COCK, SHUTTLE-CORK *s.* ચેક પ્રકારની પીછાના પુછડાવાળી દડી.

SHY *a.* [*AS. sceoh*] અતિશય શરમિતું-શરમાળ; 2 easily frightened બડકણ, બીહીકણ; as, a s. horse બડકણ ધોડો; 3 cautious સાવચેત, ફિકરમંદ, હુશીઆર, વહેમી; as, I am s. of using liquors દારૂ વાપરવામાં હું બહુ વહેમી છું. *vi.* બડકીને-અમકીને પાછું-ખાળું થઈ જવું. *s.* અમકફ, બડકાટફ, બડકફ.

SIBILANT *a.* સકાર જેવા, સણસણના અવાજ જેવા, (as letters) ઉખ.

SIBYL *s.* [*Gr. sibylla* a prophetess] (પુરાતન કાળમાં) ભવિષ્ય કહી શકે ચિવી સ્ત્રી; 2 a female fortune-teller સ્ત્રી જોતિષી, ભાગ્ય જોનારી-કહેનાર સ્ત્રી.

SIBYLLINE *a.* ભવિષ્ય કહેનાર સ્ત્રી સંબંધી, તેવી સ્ત્રીએ કહેલું-બનાવેલું, તેવી સ્ત્રીઓના ગ્રંથ જેવું.

SICK *a.* [*AS. syc*] Affected with nausea આકારી-ઉલટી આવતી હોય તેવું, મોળ આવતી હોય તેવું; as, s. at the stomach પેટમાં મોળ આવતી હોય તેવું; 2 disgusted ક-

ટાળી ગમ્મિલું, કાયર થઈ ગમ્મિલું; as, I am s. of flattery હું ખુશામતથી કંટાળી ગયો છું; 3 ill માંડ, કાયલી, આજરી; as, to be s. of fever તાવે માંદા હોવું.

SICK-BED *s.* મંદવાડનો ખાટણો, ખાટણો *m.*

SICKEN *vt.* -માં આકારી-અભાવા-મોળ ઉત્પન્ન ક.; 2 to disgust કંટાળો આણવો-લાવવો-ઉપજાવવો; 3 to make ill માંડુ-આજરી-કાયલી પાડવું-ક. *vi.* To be filled to disgust આઆઈ-ધરાઈ-કંટાળી જવું, -ને ચીતળી-કમકમાટ ઉપજાવો-આવવો; as, my eyes did s. at the sight તે દેખાવથી મને કમકમાટ આભો; 2 to be disgusting કંટાળો-ત્રાસ આપવો; 3 to become ill માંદાં-આજરી પડવું-થવું; 4 to become weak કમજોર પડવું, કરમાવું, નિર્જત થઈ જવું, લખડી જવું, આછું-કમી થવું.

SICKLY *a.* Disposed to illness રોગી, પંડ-રોગી, હમિરા માંડુ ને માંડુ; 2 tending to sickness રોગ કરે ચ્મવું, રોગી, રોગનું; as, a s. season રોગી-રોગની મોસમ; 3 weak, pale માંડુ, પંડરોગી, નિર્જત, (a plant) નબળું.

SICKNESS *s.* (the state) મંદવાડ *m.*, કાયલી પાછું *n.*; 2 a disease રોગ *m.*, મરજ *m.*, આજર.

SICKLE *s.* [*AS. sicol*] દારૂડું *n.*

SIDE *s.* [*AS.*] (most general) ખાળુ *f.*, પાસું *n.*; 2 the margin of a surface ફેરફ, ધારફ; 3 a boundary સીમાફ; The four sides ચતુર્સીમાફ; On a s. હાથ, ખાળુ, તરફ, પાસે-ગમ-બણી-મેર; as, on this s. આ ખાળુ-હાથ-પાસ-તરફ-ગમ-મેર-બણી; 4 one half of the body ચેક પાસું *n.*, પક્ષ *m.*; 5 a body of partisans તરફ, પક્ષ *m.*; God on our side, doubt not of victory પરમેશ્વર આપણા પક્ષમાં છે, તો જય વિષે સંશય રાખતા નહીં; 6 a cause પક્ષ *n.*, પાસું *n.*, ખાળુ *f.*; as, we are on the s. of truth અમે સત્યના પક્ષમાં છીએ; 7 a line of descent પડખું *n.*, પક્ષ *n.*, તરફ *f.*; as, on my mothers side મારી માને પડખે-માની-તરફથી; From all sides ચોતરફ-ગમ થી; an opposite *s.*

સામી પક્ષ. *a.* બાજુનું, ઐક બાજુ-પાસા-સેડનું; 2 indirect, oblique (as an issue) પેટાનું, અંતર્ગત, ફંટાનું, આડું. *vi.* પક્ષ પકડવો-લેવો, -ની તરફ-બાજુ થવું; as, I side with the old party હું જુના પો-કનો પક્ષ પકડું.

[૮-ફાઅરન.

SIDE-BOARD *s.* ખાનાવાળું ઐક જાતનું કબા-

SIDE-LONG *a.* ત્રાંસુ, આડું, ઐક બાજુનું.

ad. ત્રાંસુ, બાજુએ.

SIDE-LOOK *s.* ત્રાંસી નજર, કટાક્ષ.

SEIDWAYS, SEIDWISE *ad.* ઐક તરફ-બાજુએ, બાજુએ, પડખે, પડખેથી, સોડે.

SIDING *s.* The act (See verb); 2 ઘોડાની સડકનું પડખું-ફેંટાઈ-ફેંટાઈ ભાગ.

SIDEREAL *a.* [*L. sidus* a star] તારા-ગ્રહ વિષે-સંબંધી; A *s.* day સૂર્યમાન-સૌર દિવસ, તારા ઉગે તે પાછા એ ને એ ટેકાણે આવે તે વચ્ચે વખત; S. year સૌર-સૂર્યમાન વર્ષ.

SIDLE *vi.* [from side] (બીડમાં) બાજુ આગળ કરી ધસવું-જવું; as, to *s.* through a crowd બીડમાં બાજુ આગળ કરી ધસવું; 2 to lie on the side પાસું વાળી સૂવું.

SIEGE *s.* [*Fr. siege* a seat, *L. sedes* a seat] ઘેરો, ઘેરો ધાલવો તે, ઘેરો ધાલી બાંધકામ બાંધી હમણા કરવો તે; 2 (fig.) વશ-કબજે કરવાને નિરંતર પ્રયત્ન. [તાઈલાવાળી કરાડ-કુંગર.

SIERRA *s.* [*L. serra* a saw] ખડખડી-દાં-

SIESTA *s.* [*Sp., Port. cesta* from *L. sexta* sixth (hour)] મધ્યાહ્ને સુષ્પન્દ્રા.

SIEVE *s.* [*AS. sife*] ચાલણી, ચાલણી, ચાલણી, ચાલણી.

SIFT *vt.* (as flour) ચાળવું; 2 to separate જૂદું કાઢવું, નિવેડી-ચાળીને જૂદું કાઢવું; 3 to scrutinise તપાસી-પારીક નજરથી તપાસીને-છુછીછુછીને જોવું, પારીકથી તપાસવું; To *s.* out (fig.) પારીકથી તપાસીને જોવું, છુછી-છુછીને તપાસવું.

SIGH *vi.* [*AS. sican*] હંડો-ઘેટો નિસાસો-સાસ મૂકવો; 2 to grieve શોક-બેદ, ૫-આત્મિક, -ને હેઠળ થવો. *vt.* To express by sighs નિસાસાઓથી દર્શાવવું. *s.* નિસાસો, હંડો સાસ, લાંબો-હંડો નિસાસો.

SIGHT *s.* [*AS. gesiht*] The act of seeing જોવું-દેખવું તે, દર્શિ, દેખાવમ; 2 the power of seeing નજર, દર્શિ, દર્શિન્દ્રિય, આંખ; as, O loss of *s.* અરે દર્શિનીતા-અંધાપા; 3 open view દેખાવમ, દર્શિ, નજર, આંખ; as, an object within *s.* આંખ આંખની પસ, દર્શિમાં આવે એવી વસ્તુ; 4 a spectacle તમશોભન, દેખાવમ, રમવા; as, there never was as so fair આવો રૂપાળો દેખાવ આગળ કદી હતો નહીં; 5 a small aperture through which objects are seen પદાર્થ જોવાનું ખાડું-કાણું; To take *s.* ચોટ તાકવી, તાકવું; At *s.* તરત ખુલ્લનું-દેખતનું; as, a bill of exchange payable at *s.* તરત ખુલ્લની હુંડી; Error of *s.* નજરચૂક; In the *s.* of દેખતાં; To be in *s.* દેખાવું, દીસવું, જણાવું; To give a *s.* of દેખાડવું.

SIGHTLESS *a.* આંધળું.

SIGHTLY *a.* Conspicuous જાણ્યો જાણ્યો, ખડર પડતું; as, the house stands in a *s.* place તે ઘર જાણ્યો જાણ્યો આવું છે; 2 pleasing to the eye દેખાવડું, સારું દેખાય તેવું, (handsome) રૂપાળું.

SIGN *s.* [*L. signum* a mark] (most general) A mark ચિહ્ન, નિશાણી, નિશાન; a distinguishing mark લક્ષણ; 2 a prodigy, a miracle ચમત્કાર, અદ્ભુત બનાવમ-વસ્તુ, ધંપરી ચમત્કાર-કોતુક; 3 a memorial સંભારણું; 4 (of an idea) સંચાર, ચિહ્ન; 5 a motion, action, or gesture ધરારત, ધરારી, સાન, ચિહ્ન; 6 (Astron.) રશ્મિ; 7 (See Sign-board); S.-manual સ્વચ્છમ, રાજના પોતાના દસ્કત, પોતાના હાથની સહી, હસ્તાક્ષર *pl. vt., vi.* To represent by a *s.* ધરારતથી-ચિહ્નથી ચેતવવું-જણાવવું, સાન-ધરારી-ધરારત-ચિહ્ન કર; as, I signed to him મેં એને ધરારી કર્યો; 2 to affix a signature to -જાણ્યો સહી કરવી, સહી કર.

SIGNAL *s.* (for giving notice) સંકેતિક ચિહ્ન-ધરારત-નિશાન, સાન, સંકેત;

2 a token નિશાન, ચિહ્ન, ધર્શાન. *a.* Remarkable જાણવાને, પ્રખ્યાતિ લાયક-યોગ્ય, મ્હેટું, નામીયું; *as, a.s.* exploit મ્હેટું પરાક્રમ; *a.s.* instance of -નો પ્રખ્યાતિ યોગ્ય દાખલો. *vt.* સંકેતથી જાણાવવું-ચેતવવું, -ની સંકેતિક ચિહ્નથી-સંકેતથી ખબર આપવી; *as,* to *s.* intelligence સંકેતથી ખબર આપવી.

SIGNALEASE *vt.* To render eminent પ્રસિદ્ધ-પ્રખ્યાત-નામીયું કરી, -થી પ્રસિદ્ધ &c. થવું.

SIGNATURE *s.* A sign નિશાન, ખુણું; 2 a sign manual સહી *f.* હસ્તાક્ષર *pl.*, પોતાના હસ્ત *pl.*; (on a bond) મંત્રન.

SIGN-BOARD *s.* દુકાને-બારણે મારવાનું નામ-ધંધા-વેપાર સ્થાયક પાટીક.

SIGNET *s.* (a) મહોર, મુદ્રા, (b) રાજની-ખાનગી મુદ્રા.

SIGNIFICANCE, SIGNIFICANCY *s.* Meaning અર્થ, મર્મ, બાવાર્થ, બાવ, આશય; 2 importance અગત્યતા, ઉપયોગીપણું, વજન.

SIGNIFICANT *a.* માંહે ઉંડો અર્થ-મર્મ રહેલો થવું, બાવ-અર્થ સ્થાયક-વાળું-ભરેલું, મર્મસ્થાયક, મર્મવાળું; *as, a.s.* sound અર્થવાળો શબ્દ; *a.s.* look (કાંઈક કીધેલી) મર્મવાળી નજર-દ્રષ્ટિ; 2 important અગત્યનું, મ્હેટું, મહાભારત.

SIGNIFICATION *s.* The act (See verb); 2 meaning અર્થ, માયનો, બાવ, બાવાર્થ, આશય.

SIGNIFY *vt.* To make known (કાંઈ પણ ચિહ્ન-ધર્શાન-શબ્દથી) જાણાવવું-કહેવું, કહી ખતલાવવું; 2 to mean -નો અર્થ-માયનો-બાવાર્થ થવો; 3 to import માંહે જીવ-વજન હોવું, અગત્ય-વજન-જીવું હોવું; *as,* it signifies nothing તે માંહે જીવ-વજન નથી; what does it *s.* તેમાં શું જીવ છે?

SIGN-MANUAL *s.* (See under Sign).

SIGN-POST *s.* જાહેર-ખબર-પાટીમાં ચોટવાનો ચાંબો-સ્તંભ.

SILENCE *s.* [*L. silere* to be silent] Absolute stillness શાંતાકાર, સ્વનકાર, શાંતપણું; 2 forbearance of speech મૌન, ચુપકી, નિ:શબ્દપણું, બોલવું ચા-

લવું નહીં તે; 3 secrecy ચુપકી, છુપાપણું; In or with *s.* ચુપકીથી, છુપામાના, ચુપ-ચુપ; 4 oblivion અપ્રસિદ્ધિ, અપ્રખ્યાતિ.

vt. To compel to *s.* ચુપ-છાનું-શાંત કરી-રાખવું, બોલવું-અવાજ કરવું બંધ કરી; 2 to put to rest શાંત-નરમ-બંધ પાડવું-કરી; 3 (guns) (તોપનો માર) બંધ કરાવવા-કરી.

interj. ચુપ રહો! ચુપ!

SILENT *a.* Absolutely still શૂન, નિ:શબ્દ, નિ:સ્વન; 2 taciturn થોડાબોલું, નિ:શબ્દ; 3 inactive નિષ્ક્રિય, સ્થિર, સ્તબ્ધ, શાંત; 4 not pronounced અનુચ્છારિત, બોલવામાં વહી આવતું હોય-જેનો ઉચ્ચાર ન થયો હોય થવું; 5 dormant અપ્રસિદ્ધ. [શાંત.

SILENTLY *ad.* ચુપકીથી, છુપામાના, વગર

SILICIOUS *a.* [*L. siliceus* flint] ચક્રમક જેવું.

SILK *s.* [*AS. seolc*] રેશમ, હીર, રેશમી તાર-કાપડ, રેશમ જેવાં છૂછાં; Raw *s.* રેશમના કુંચા, કાચું રેશમ. *a.* રેશમી, રેશમનું.

SILK-WORM *s.* રેશમનો કીડો, હીરકીડો.

SILKEN *a.* રેશમી, રેશમનું, હીરાગળ; 2 soft નરમ, સુંવાળું.

SILKY *a.* Made of silk રેશમી, રેશમનું, હીરાગળ; 2 રેશમ જેવું, સુંવાળું, નરમ.

SILL *s.* [*AS. syl*] Basis આધાર, પાયો; 2 the threshold ઉમરિ, ઉમર.

SILLY *a.* [*AS. sælig* happy] (pers.) મૂર્ખ, નાદાન, કમઅક્ષય, બેવકુફ, (acts) મૂર્ખાઈ-નાદાની-કમઅક્ષય-બેવકુફી જી.

SILT *s.* (prov. *E. silt* sediment) પાણીમાંથી જેડેલો કાંપ-કાદવ-કચરો, ચૂન.

vt. કાંપ-કચરો-કાદવથી પૂરવું-રોકવું-બંધ કરી.

SILVAN, SYLVAN *a.* [*L. silva, sylva* a wood] જંગલ-ગાડ-વન-અરણ્યનું-સંબંધી, ગાડની ઘટા સંબંધી.

SILVER *s.* [*AS. silfor*] રૂપ; 2 coin made of *s.* રૂપાનાં; 3 રૂપેરી રંગની-રૂપા જેવી વસ્તુ; Pure *s.* ચાંદી *f.* *a.* Made of *s.* રૂપાનું, રૂપેરી; 2 resembling *s.* રૂપેરી, રૂપા જેવું, ચક્રચક્રીત, સફેદ; 3 soft & clear (tone) ધુન્ન, સ્પષ્ટ, મધુર. *vt.* -જીવર રૂપ ચાંદવું, (as a mirror) કલ્પ લગાડવી-દેવી;

3 to polish like s. ચીપીને રૂપા જેવું ચ-
કચકીત બનાવવું; 4 to make hoary ધાતું-
સફેત ક.-બનાવવું, -થી ધાતું &c. થવું.
SILVER-LEAF s. રૂપાનું પાનું-વરખમ.
SILVER-SMITH s. રૂપાના ધાટ ધડનાર, સોની.
SILVERY a. રૂપેરી, રૂપા જેવું, સફેત, ચકચ-
કીત સફેત. [રએસરખું, મળતું, જેવું.
SIMILAR a. [*L. similis* like] સરખું, સ-
SIMILARITY s. સરખાપણું, સાદશ્ય, મળ-
તાપણું. [રીતે, સરખી રીતે, બરોબર.
SIMILARLY ad. તેમજ, તેજ પ્રમાણે, તેવીજ
SIMILE s. દૃષ્ટાંત, ઉપમા અલંકાર, ઉપમા.
SIMILITUDE s. Likeness મળતા-સરખા
પણું, સાદશ્ય, સામ્ય; 2 comparison
ચુકાવણી; 3 simile ઉપમા, તુલના.
SIMIOUS a. [*L. simia* an ape] વાંદરા -
માંકડા જેવું, અટકચાળું, અડપલું, રાળી કરનાર.
SIMMER vi. [prov. *E. simmer*] ધીમેધીમે
સહસહજ ઉકળવું, સહસહજ.
SIMONY s. [*L. simoniam* from *Simon*,
Magus who wished to purchase the
power of conferring the Holy Spirit]
ધર્મે ગુરૂની-પાદરીની જગો રશવત ખર્ચ-આ-
પી આપવાનો-લેવાનો અપરાધ-ગુહો-કૃત.
SIMONIACAL a. પાદરીની જગો રશવત ખા-
ર્ચ લેવાનો-લેવા નું-સંબંધી.
SIMPER vi. [prov. *Ger. zimpfern* to be
affectedly, coy] ડોળથી-ખોટા દંભથી હસ-
વું-મોહા મલકાવવું.
SIMPLE a. [*L. simplex*] Not compound-
ed થુક, અમિશ્રિત, અસંયુક્ત; A s. sub-
stance થુક પદાર્થ; 2 plain સાદું, અનલંકૃ-
ત, અલંકારરહિત; as, s. dress સાદો પોશાક;
3 clear, intelligible સ્પષ્ટ, નિઃસંશય, ચો-
ખું; 4 undesigning, sincere મનમાં પડ-
દો-મેલ ન રાખે એવું, નિખાલસ, નિષ્પ્રયંચી,
નિષ્કપટી, ભોળું; 5 unconstrained ડોળ-
દંભ-પ્રયંચ વગરનું; 6 weak in intellect
ભોળું, ભોળીક, મૂર્ખ, બેવકૂફ, અચાન; S. in-
terest સ્વદંબાજ; (Chem.) S. substance
તત્વરૂપ-સિદ્ધ પદાર્થ. s. થુક પદાર્થ; 2 (med.)
ચોસડીજન, ઔષધી, વનસ્પતી ચોસડન.

SIMPLE-HEARTED, SIMPLE-MINDED a.
ભોળું, નિખાલસ, નિષ્કપટી, હૈયામાં પાપ ન
હોય એવું. [માણસ.
SIMPLETON s. મૂર્ખોમ, દોહોમ, દમ, બેવકૂફ
SIMPLICITY s. થુકતા, થુક-અમિશ્રિત પણું,
અસંયુક્તપણું; 2 the quality of not
being complex સરળ-અસંયુક્ત પણું; 3
artlessness નિષ્પ્રયંચી-નિષ્કપટી પણું, ભો-
ળપણું, નિખાલસપણું; 4 plainness સા-
દાઈ, અનલંકૃતપણું; 5 clearness સ્પષ્ટ-
તા, ચોખ્ખા-ખુલ્લા પણું.
SIMPLIFY vt. To make simple સરળ-ચો-
ખું-નિઃસંશય-અસંયુક્ત ક., (ગુંચવણમાંથી)
ઉકેલવું; 2 to explain સ્પષ્ટ-ચોખ્ખું ક.; To
s. an equation કૌસ છેડાવવા-ઉડાડવા.
SIMPLY ad. સ્પષ્ટતાથી, ચોખ્ખું; 2 સાદું, સાદી
રીતે; 3 barely માત્ર, ફક્ત, થુક, ટેવળ,
એકલું; as, it is s. this તે માત્ર આજ છે;
4 weakly મૂર્ખાઈથી, બેવકૂફથી, ભોળપણથી.
SIMULATE vt. [*L. similis* similar] To
feign -નો ઢોંગ-ડોળ-દેખાવ ધરવો-ક., ઢોંગ
-ડોળ કરી દેખાડવું, ઊપરથી-બહારથી દેખા-
ડવું; as, they s. piety તેઓ ઊપરથી
પવિત્રતા દેખાડે છે. [-ઢોંગમ-દંભ.
SIMULATION s. ઊપરનો-બહારનો ખોટો ડોળ
SIMULTANEOUS a. [*L. simul* at the
same time] એકજ કાળે હોનાર-બનનાર, સ-
મકાલિક, એકજ વખતનું. [વખતે, જોડે.
SIMULTANEOUSLY ad. એકજ પ્રસંગે, તેજ
SIN s. [*AS. synn*] પાપ, અધર્મ, પાતક;
Deadly s. મહાપાતક, અધોર પાપ-પાતક.
vi. પાપ-અધર્મ ક.; 2 ગુહો-અપરાધ ક.,
તકસીર ક., ગુસ્સાન ક.
SINFUL a. (pers.) પાપી, અધર્મી, (acts)
પાપનું, પાપબરું, અધર્મનું.
SINLESS a. નિખાપી, પાપ વગરનું. [પાપી.
SINNER s. પાપીઓ માણસ, પાપ કરનાર,
SINCE ad. [old *E. sythenes*, *syns*, *AS.*
sidhthen] Ago, past ઊપર, થયાં, -ને થયું,
ત્યાર પછી-થી, ત્યારપછી-ત્યારથી આજલગી;
as, there was a great storm in Bom-
bay about ten days s. આસરે દશ દહાડા

ઊપર મુખ્યમાં એક બારે તોફાન થયું હતું; he left home about a month s. તેણે આસરે મહિનો થયાં ઘર છોડ્યું; it is a month s. he left home તેને ઘર છોડ્યાને મહિનો થયો; I saw him only once s. ત્યારપછી મેં તેને એકજવાર જોયો; s. the world began જગત રાફ થયું ત્યારથી; I have not seen him s. મેં તેને ત્યારથી આજલગી જોયાજ નથી. *prep.* After, from the time of પછી, થી; I have been sick s. Monday હું સોમવારથી મારો છું; I have not seen him s. his marriage તેના પરણ્યા પછી મેં તેને જોયો નથી. *conj.* Because, inasmuch as (at the end of the clause beginning with s.) તેથી; (before the clause beginning with s.) કારણકે; as, he cannot give legal evidence s. he is mad તે ગાંડો છે તેથી તે કાયદા પ્રમાણે સાક્ષી પૂરી રાકતો નથી, or તે કાયદા પ્રમાણે સાક્ષી પૂરી રાકતો નથી કારણકે તે ગાંડો છે.

SINCERE *a.* [*L. sine* without & *cera* wax] Pure થુફ, ચોખ્ખું; 2 real, not hypocritical (acts.) ખરા અંતઃકરણનું, ખરા દિલ-ભાવનું, (pers.) ખરું, દબ વગરનું, નિષ્કપટ, નિખાલસ.

SINCERELY *ad.* ખરા ભાવથી, નિષ્કપટથી, ખરા દિલ-અંતઃકરણ થી, બિન કપટ, દિલથી, મનથી. [તઃકરણ, થુફભાવમ.

SINCERITY *s.* ખરા ભાવ-દિલન-મનન-અં-

SINCIPUT *s.* [*L. semi* & *caput* head] માથાની આગલી ઓપરી, માથાનું તાળવું. [ન્યાઈ.

SINE *s.* [*L. sinus* a bent surface] (Math.)

SINECURE *s.* [*L. sine* without & *cura* care] બેઠા-કામવગરની આકરી; The stipend of a s. બેઠાપગાર. [-સેનાર.

SINECURIST *s.* બેઠા-વગરકામ પગાર ખાનાર

SINEW *s.* [*AS. sinewe, sinu*] સ્નાયુ; 2 that which supplies strength વીર્યન, બળ આપનારું; as, money is the sinews of war પૈસો એ લડાઈનું વીર્ય છે.

SINEWY *a.* સ્નાયુ નું-વિશે; 2 strong જ ખરું, જોરાવર, બળિદું, બળવાન-કટ.

SING *vi.* [*AS.*] (general sense) ગાવું, ગાન કરું, મંત્ર સ્વર કરું; 2 (as birds) ટોકા-ટોકા કરું, સુસ્વર કાઢવો, મંત્ર રાખ્ કરવા, ગાવું; 3 to relate in poetry પદ્યમાં વર્ણવવું-કહેવું, ની-વિશે કવિતા કરું, કવન કરું. *vt.* (a song, praises &c.) ગાવું; 2 to celebrate in song નાં ગીત-કવિતા જોડવી, પદ્યમાં વર્ણવવું-કહેવું, નું કવન કરું.

SING-SONG *s.* નીરસગાણું, રસ તાલ વગરનું ગાવું-ગાણું; 2 a drawling રાગડો *m.*

SINGER *s.* One who sings (See verb); 2 an accomplished musician ગદ્યોમ, સંગીત-ગાન કરનાર *m.*

SINGLE *a.* [*L. singulus*] One only એક, એકજ, (with a negative) એકે, એકપણ; as, a s. act એક કામ; there is not a s. boy એકે છે કરો નથી; 2 alone એકલું, છડું; 3 unmarried કુંવારું; as, a s. man કુંવારો માણસ; 4 not twisted એકવડું; as, a s. thread એકવડો દોરો; 5 performed by one person એકલમ એકલા, દંદ; as, s. combat દંદયુદ્ધ; 6 uncompounded થુફ, અમિશ્રિત, અસંયુક્ત. *vt.* (out) એજાખી-શોધી કાઢવું, જૂઠું કાઢવું-પાડવું; as, a dog who can s. out his master in the dark પોતાના ધણીને અંધારામાં પણ એજાખી કાઢે એવો કુતરો.

SINGLE-HANDED *a.* Alone એકલું, છડું; it may be rendered adverbially by એકલે હાથે, એજાખી જાતે; what can he s.-handed do તે એકલો-એકલે હાથે શું કરે?

SINGLE-HEARTED, SINGLE-MINDED *a.* નિખાલસ, નિષ્કપટી, બોળું, થુફ-ચોખ્ખા દિલનું, ખરા ભાવવાળું.

SINGLENESS *s.* State of being single (See Single); 2 freedom from duplicity નિખાલસપણું, એકભાવમ, ખરા-ભાવમ, ચોખ્ખું દિલ, સાફ દિલીફ.

SINGLY *ad.* Individually પ્રત્યેક, દરેક, પ્રત્યેક; as, to make men s. good પ્રત્યેક મા-

લુસને સારે બનાવવા; 2 without partners
એકલાં, જૂદાં, નોખાં; as, to attack ano-
ther s. બીજા ઉપર એકલાં હુમલો કર.

SINGULAR *a.* (Logic.) એકતા, પ્રત્યેક, બિજા
એકલ વાચક-દર્શક; 2 (gram.) એક વચનનું;
S. Number એક વચનન; 3 out of the
ordinary course of things અસાધારણ,
અનુપમ, વિચિત્ર, તરેહવાર; as, a s. phe-
nomenon વિચિત્ર દેખાતી વાત; 4 distin-
guished અપૂર્વ, અદિતીય, અનુપમ, પ્ર-
ખ્યાત; 5 odd or whimsical તરેહવાર,
વિચિત્ર, વિલક્ષણ, ગુરંગી; 6 unique અનુ-
પમ, એકલું, જોડા વગરનું, એકલ; as, the
busts are singular in their kind આ
બાવલાં એકલ છે, આ બાવલાનો જોડો નથી.

SINGULARITY *s.* Peculiarity અસાધાર-
ણપણું, વિશેષતા, વિશેષમ; 2 વિલક્ષણ, વિ-
ચિત્ર-તરેહવાર પણું, વિલક્ષણ-વિચિત્ર-અ-
સાધારણ ગુણ. [ત્ર-વિશેષ રીતે.

SINGULARLY *ad.* વિલક્ષણ-તરેહવાર-વિચિ-

SINISTER *a.* [L.] Left ડાબું; 2 unlucky
અશુભ-અમંગલ-અનિષ્ટ સ્થાન, અશુભ, અ-
મંગલ, અનિષ્ટ, દુષ્ટ, ખરાબ; 3 wrong ખો-
ટું, ખરાબ, દુષ્ટ, કુટિલ, કપટનું, પાપનું, બદ-
સ, s. aims દુષ્ટ ધરાવે.

SINK *vi.* [A.S. *sincan*] To subside ની-
ચે બેસવું-ઉતરવું-દબડવું, (in water) ડુબવું,
જીરવું, તળિયે બેસવું; 2 to be impressed
(મન વગેરેમાં) ઉતરવું-ચોંટવું; as, let these
sayings s. into your ears આ વાતો
તમારા કાનમાં ઉતરવા દે; 3 to be depress-
ed બારથી દબાઈ મરવું, -માં ડુબી -જી-
ડી જવું; as, our country sinks be-
neath the burden આપણો દેશ એ બાર-
થી દબાઈ મરે છે; 4 to decline ઘટવું, કમી
થવું, સમવું, નરમ પડવું; 5 to decrease in
volume સોસાઈ-સુકાઈ જવું, એસરીજવું,
ઉતરીજવું. *vt.* To put under water
જીડાડવું, ડુબાડવું, -થી-ને લીધે ડુબીજવું; 2
to degrade નીચું પાડવું, -થી નીચું પડવું;
3 to make by digging ખોદાવવું, ખોદવું;
as, to s. a well કુંવા ખોદાવવા; 4 to re-

duce in quantity જીડાડવું, ઘટાડવું; 5
to cause to decline or fall સોસાઈવું,
સોસાઈ-એસરી જવું એવું કર; 6 to lower
in value or amount ઘટાડવું, કમી કર, ઉ-
તારવું; 7 to reduce કમી-એણું કર, ઘટાડ-
વું, વાળવું; To s. a debt કરજ કાપવું; Sink-
ing Fund કરજ કમી કરી વાળવાનું બંડોળ.
s. ખાળ, નીક ફ, ગટર, ખાળકુંડી.

SINKHOLE *s.* ખાળનું મોટું, કચરો જવાનો
રસ્તો. [વાંકું ચૂકું, સર્પાકાર.

SINUOUS *a.* [L. *sinus* a bent surface]

SIP *vt.* [A.S. *sipan*] જરાજરા મોમાં લઈને
પીવું, બચકે બચકે પીવું, પીવું, -નો રસ પીવા.
s. એકથી જરા જરા પીવું તે, એકથી જરા
પીધેલો ધુંટો.

SIR *s.* [old Fr. *sire*, L. *senior*] સાહેબ,
મહારાજ, ખુદાવંત, જી; Yes sir હા સાહેબ
-મહારાજ-જી; (અંગ્રેજ લોકમાં 'નાઈટ' કે
'બારોનેટ'ની પદવી ધરાવનારના નામ આગળ
'સર' લખાય છે). [સાહેબમ, બાપજીમ.

SIRE *s.* બાપમ, પિતામ, મહારાજ, માબાપ,

SIREN *s.* [L.] મોહિની, મોહક સ્ત્રી.

SIRLOIN *s.* (See Surloin).

SIRNAME *s.* (See Surname).

SIROCCO *s.* [It. *siricco*, from Ar. *shraka*
to rise] એક પ્રકારનો લીખીઆના. રહુનો
કમરોવત કરે એવો પવન.

SIRRAH *s.* [from *sir ha*, or It. *sirreach*
poor] દેંગેલ, હુઝો, લખાડ, હરામખોર.

SIRUP, SYRUP *s.* [Ar. *sharāb*] કુળ-
ફળાદીનો-ખાંડનો વનસ્પતિ સહિત ઉકાળેલો
રસ, (of sugar) ચાસણી.

SISTER *s.* [A.S. *sweoster*, Sans. *swasri*]
બહેન; (a) in religion ધર્મભગિની, ધર્મ-
બહેન, ગુરૂબહેન, (b) in the same society,
a nun જેડીએણું, મઠમાં રહેનારી કુવારી
સ્ત્રી; 3 one of the same kind or con-
ditions જેડની વસ્તુ, સરખી-એકલ જાત-
ની વસ્તુ, બહેન, જેડ. *a.* જેડનું; as,
the s. presidency જેડનો ઈલાકો.

SISTERHOOD *s.* A society of sisters એ-
કલ ધર્મની સ્ત્રીઓનું મંડળ, એકલ આશ્રમ
-માર્ગની સ્ત્રીઓનું મંડળ.

SISTER-IN-LAW *s.* A husband's sister નાણ્ડી, નણ્ડી; 2 a wife's sister સાળી; a brother's wife બાબી, બાબી.

SISTERLY *a.* બહેન જેવું, ખરા હેતવાળું.

SIT *vi.* [*AS. sittan*] (most general) બેસવું; 2 (with *on*) to lie વડવું, તરી રહેવું; *as*, the burden sits heavily on him તેને બાબી બારે પડે; pale horror sat on each Arcadian face દરેક આરકેડીઆવાસીના મ્હો બપર ત્રાસ તરી રહ્યો હતો; 3 to fit બેસવું આવવું, બંધ બેસવું આવવું; *as*, a coat sits well અંગરખો સારો બેસતો આવે; 4 to incubate સેવવું, બપર બેસવું, બપર બેસીને સેવવું; *as*, the partridge sits on eggs તીતર ઈંડા બપર બેસીને તેને સેવે; 5 to hold a session ઉઘડવું, બેસવું; *as*, a court sits in January જાન્યુઆરીમાં કોર્ટ ઉઘડે; To *s.* down બેસવું, બેસીજવું, હેઠે બેસવું; 2 ઘેરા ધાલી બેસવું; 3 to rest થાક્યાવા-આરામ લેવા બેસવું, સંતોષ પામી-ધરાઈને બેસવું; To *s.* up (a) બેઠા રહેવું-થવું, (b) to refrain from lying down જાગવું, ઉજાગરો ક., બેઠા ને બેઠા રહેવું; *as*, to *s.* up late at night રાતે બહુવાર જાગવું. *vt.* -બપર સવાર થવું, -બેસવું, -નું આસન ચોટવું; *as*, he sits a horse well તે ઘોડા બપર સવાર સારો ચાલે; 2 (reflex.) બેસવું; *as*, I sat me down હું હેઠે બેઠા.

SITTING *s.* Act (See verb) બેસવું-બેઠેલા હોવું તે, (posture) બેઠું આસન, આસન; 2 a seat in a church આસન, બેઠક; બેસવાની જગ્યા; 3 the actual presence of men in their seats બેઠક; 4 નિરંતર અધ્યયનનો કાળ, બેઠક; 5 બેસવાનો કાળ-વખત, બેઠક.

SITE *s.* [*L. situs*] Situation જગ્યા, સ્થાન, સ્થળ, ઠેકાણું, થાનકન.

SITUATE, SITUATED *a.* બપર આવેલું, અવસ્થિત, (કોઈ પક્ષ સ્થિતિમાં) આવેલું, સ્થિત.

SITUATION *s.* Location સ્થિતિ, સ્થાન, થાનકન, જગ્યા; *as*, a house in a pleasant *s.* ખુશકારક થાનકે આવેલું ઘર; 2 cir-

cumstances સ્થિતિ, અવસ્થા, હાલત; 3 office જગ્યા, નોકરી.

SIX *s. & a.* છ, ૬; To be at sixes and sevens અવ્યવસ્થામાં હોવું, ખેતાલ થઈ જવું.

SIX-FOLD *a.* છગણું, છપટ; 2 (having six folds) છવડાળું, છવડું.

SIXTEEN *s. & a.* સોળ, ૧૬.

SIXTEENTH *a. & s.* સોળમું; 2 સોળારા.

SIXTH *a. & s.* છમું; 2 ષષ્ઠારા.

SIXTHLY *ad.* છમું એકે, છમું.

SIXTY *s. & a.* સોઠ, ૬૦.

SIXTIETH *a. & s.* સોઠમું; 2 સોઠારા.

SIZAR *s.* વિલાયતની મદ્રસામાં જેને રાજ મક્ત જમવાનો અને બહુવાનો હક હોય છે તે વર્ગનો વિદ્યાર્થી.

SIZE *s.* [abbr. from assize q. v.] Bulk કદ, મહત્વન, પરિમાણ, વડમ. *vt.* કદ પ્રમાણે ગોઠવવું. [2 કદનું-વડનું.

SIZED *a.* કદનું, વડનું; *as*, large-sized મ્હો-

SIZE *s.* [*W. syth glue*] એક જાતનો પાતળો સરસ, આરમ, ખેળ. *vt.* આર દેવા-ચઢાવવા.

SKATE *s.* [*Dut. schaats*] એક પ્રકારનો ચરક બપર ચાલવાનો જોડો. [કડી, કોકડું.

SKEIN *s.* [old *Fr. escaigne*] આંદી, કો-

SKELETON *s.* [*Gr.*] હાડપિંજર, શરીરનું ખોખું; 2 a thin person હાડકાનો મોજા, હાડકેહાડકાં દેખાતાં હોય એવું માણસ; 3 the frame of any thing ખોખું, ડોળિયું, ખરડો. [એથી કુંચી.

SKELETON-KEY *s.* જાણી યુજીને ધસી ના-

SKEPTIC-AL (See Sceptic, Sceptical).

SKETCH *s.* [*L. schedium* an extemporaneous poem] An outline ખોખું, ડોળિયું, ચિત્રનું ડોળિયું-ખરડો. *vt.* ખોખું-ડોળિયું-ખરડો ક., (fig.) મુખ્ય મુખ્ય વાત કહેવી.

SKEWER *s.* [*Dan. skeeve. low Ger. skeev* a bit of straw a stalk] સોયો, સળિયો.

SKIFF *s.* [new high *Ger. schiff*] -હાનું હલકું નાવ-મણ્ણ, હોડકું.

SKILL *s.* [*AS. scilian* to separate] Knowledge જ્ઞાન, કૌશલ, સમર્થ; 2 (in execution) ચતુરાઈ, ચતુર્ય, કૌશલ્ય, હાથકસબ.

SKILFUL *a.* (pers.) ચતુર, કુશળ, કાબેલ, કસબી, આવડતવાળું, (acts &c.) ચતુરાઈ-કુશળતા-કાબેલીઅત વાળું, કસબવાળું.

SKILLED *a.* ચતુર, કુશળ, કાબેલ, પ્રવીણ; as, one s. in the arts કળામાં કુશળ પુરૂષ.

SKILLET *s.* [*Fr. escuelle* a little dish] ડોલા જેવું લાંબા હાથવાળું ન્હાનું વાસણ.

SKIM *vt.* [See Scum] પ્રવાહી પદાર્થના ઉપર ઊપરથી કચરા-મેલ જૂદા કરવા; 2 ઊપર ઊપરથી અડધીને જવું, જોડે ધસડાધને જવું. *vi.* To glide along ઊપર ઊપરથી ધીમે ધીમે સરીજવું-ચાલવું, ઊપર ચોટી જ નેહજવું. [તારી લીધેલું દૂધ.

SKIM-MILK *s.* ઊપરથી તર-મલાઈ કાઢી-ઉ-

SKIMMING *s.* The act (See the verb); 2 (*pl.*) ઊપર ઊપરથી કાઢી-ઉતારી લીધેલી કપોટી-તારણ-તરન-મલાઈ.

SKIN *s.* [*AS. scinn*] ચામડું, ચામડી, જાળિયું, (the upper s.) ખાલ, ચામડી; 2 bark છુલ. *vt.* To flay ચામડી ઉતારવી-ઉખાડવી; 2 to peel ખાલ-છોતરાં ઉખેડવાં. *vi.* ઊપર નવી ચામડી-ખાલ આવવી, અંગુર આવવું; as, a wound skins over ધાને અંગુર આવેછે.

SKINNY *a.* ચામડાં ચોટી ગમ્મિલું, હાડકાં ને ચામડીવાળું, ચામડાના જોળીઆ જેવું, માંસ વગરનું, હાડકાનો માળો.

SKIP *vi.* [*Sw. skimpa* to run] To leap કૂદવું, છલંગ-ટેકડો-કૂદકો મારવા; To s. over ઊપરથી કૂદીજવું, ચૂકીદેવું. *s.* કૂદકો, કૂદકારો, છલંગ, ટેકડો; 2 (over) ચૂકીદેવું તે.

SKIPPER *s.* ન્હાના વેપારી વહાણનો ડેડેલ.

SKIPPING-ROPE *s.* ગાલીને કૂદવાનું દોરડું.

SKIRMISH *s.* [old *Fr. eskermir* to fence] યુદ્ધમાં થોડી મારામારી-ઝડઝડા, લશ્કરની ન્હાની ટુકડીઓની સહેજ-થોડી લડાઈ-ઝડઝડા, ટપાટપી; 2 a contest કાઝમી, ઝગડો. *vi.* સહેજ-થોડું લડવું-મારમાર કરવા, ન્હાની ટુકડીઓની સહેજ લડાઈ-ટપાટપી થવી.

SKIRMISHER *s.* One who skirmishes (See the verb); 2 (*mil.*) લશ્કરની આગળ છુટા નંબને અથવા કુચ કરનાર ટુકડીની બા-

જુએ છુટા ચાલીને રાત્રીને જોળી કાઢીને અટકાવનાર, ટપાટપીઓ.

SKIRT *s.* [*AS. scyrtan* to shorten] The lower part of a garment ઘેરમ, ઝૂલ, ચાળ; as, the s. of a coat ડગલાનો ઘેર; 2 border કાર્ડ, છેડો, સીમા; 3 a woman's garment like a petticoat ચણિયા જેવું ખેરાને પેહેરવાનું લુગડું, ધાધરો. *vt.* -ને છેડે-કારે-ની સીમા ઊપર આવવું-હોવું, ફરવું આવવું; as, trees skirted the plain તે મેદાનની સીમા ઊપર ઝાડ આવ્યાં હતાં.

SKITTISH *a.* [*AS. sceotan* to shoot] Timorous પીહકણ, બડકણ, રારમાળ; 2 wanton હાડ, ઉડેલ, ઠેકાણા-ઢંગ વગરનું, વાચ્છેલ; 3 fickle-ચંચળ વૃત્તિવાળું, પળપળમાં ફરે જવું, અસ્થિર.

SKULL *s.* [old high *Ger. scuilla*] માથાની જોપરી-તાલકું-કાચલી. [તાલકાટોપી.

SKULL-CAP *s.* (માથે અડકતી પહેરવાની) ટોપી,

SKY *s.* [old *Sax. scio*] વાદળ, આકારાન, ગગન, આસ્માન, આભ; 2 (*fig.*) weather હવા, (અચુક હવાવાળો) દેશ, પ્રદેશ.

SKY-BLUE *a.* વાદળી, આસ્માની, વાદળીઆ, આકારાના રંગ જેવું આસ્માની-વાદળીઆ.

SKY-LIGHT *s.* આકારા બારી, છાપરામાં કે જાખમાં ઊપરથી અજવાળું આવવાને ચૂકલીબારી

SKY-ROCKET *s.* (ફોડવાની) હવાઈ.

SLAB *s.* [*Welsh. yslab* a thin slip] (વચરની) છાટ, શીળા, (for grinding condiments &c.) નિસા, નિસાતરો; 2 outside plank of a log of timber વેરવાના લાકડાંનું ઊપરનું પાટી-પુઠી.

SLACK *a.* [*AS. sleac*] Not tense (thing) ઠીલું, નરમ; 2 remiss (*pers.*) ગાંડેલ, સુસ્ત, ઠીલું; as, s. in duty પોતાનું કામ કરવામાં ઠીલું; 3 slow ધીમું, મંદ; as, s. pace ધીમું પગલું. *s.* કાલસાના ઝીણા ઝીણા કકડા-નો જૂકો.

SLACK, SLACKEN *vt.* To render slack નરમ-ઠીલું-પોતું પાડવું-ક-મૂકવું; as, to s. a rope દોરડું ઠીલું કરવું, (*fig.*) નરમ-ધીમું-મંદ કરવું-પાડવું; as, to s. pain દરદ નરમ પાડવું; To s. the pace પગલું નરમ-ધીમું

પાડવું; To s. efforts પ્રયત્ન મંદ પાડવો, પ્રયત્ન કરવામાં મંદ પડવું; To slack lime (See Slake 2). *vi.* To become slack નરમ-ઢીલું-પોચું થવું-પડવું; as, a wet cord slackens in dry weather સૂકવટામાં ભીનું દોરડું ઢીલું પડેછે; 2 to be remiss ઢીલાં થવું, ગૂઢેલ રહેવું, પાછું છૂટવું, પછાત રહેવું; 3 to lose cohesion, to crumble -નો બુકો યથા જવા; 4 to abate નરમ-ધીમું-મંદ પડવું થવું; as, the fire slackened આગ નરમ પડી.

SLACKNESS *s.* નરમ-ઢીલા પછું; 2 remissness ગાંફેલી, ગફલત, બેફિકરાઈ, બેકાળજી; 3 tardiness ધીમાસ, મંદપણ, ઇંડાસ; 4 weakness મંદપણ, નિર્બળપણ.

SLAGS [*Sw. slagg*] ધાતુનો કચરો-મેલ; 2 ભાગામુખી પર્વતમાંથી નીકળેલો છિદ્રમય પદાર્થ.

SLAKE *vt.* [allied to Slack, q. v.] To quench (fire, heat) બુઝવવું, હોલવવું, છાંટવું, (thirst) છીપાવવું, હોલવવું, ભાગવું, મટાડવું; 2 (aslime) (પાણીનાખીને)-નો બુકો ક. *vi.* To become extinct (fire, heat) હોલવાઈ-બુઝાઈ જવું, (thirst) છીપવું, ભાગવું, મટવું.

SLAM *vt.* [old *E. lām* to beat, *Icel. lemia* to strike] પછાડવું, ઠોકવું, ધમોધમ બંધ ક.; as, to s. doors બારણાં ધમોધમ બંધ ક.

SLANDER *s.* [*Gr. skandalon*] જૂઠી બદગોષ-નિંદા-અપવાદ, (law) મોઢે અપવાદ કરી કોઈની આયર છેવી તે, જૂઠા અપવાદ. *vt.* To defame -ની જૂઠી બદગોષ-નિંદા-અપવાદ ક., આયર છેવી, -ની આયરને ઓડું દૂધણુ લગાડવું.

SLANDERER *s.* જૂઠી નિંદા-બદગોષ-અપવાદ કરનાર, ઓઠી ચાડી કરનાર, આયરને દૂધણુ લગાડનાર.

SLANDEROUS *a.* (pers.) નિંદાખોર, ચુગલી-ખોર, ઓઠી બદગોષ-અપવાદ-ચુગલી કરનાર, (words &c.) નિંદા-અપવાદનું-વાળું-ભરેલું-ચુકત, બદગોષનું, કોઈની આયર છેવાનું.

SLANG *s.* [said to be of gipsy origin] Low, vulgar language હલકી-નીચ વર્ણની બોલી, સાધારણ વાતચીતના શબ્દ-બોલમ-બોલી.

SLANT *a.* [*Sw. slinta* to slide] ત્રાંસું,

તીરકસ, વાંકું, આડું, નમતું, ઢળતું. *vt.* ત્રાંસું-તીરકસ-વાંકું-ઢાળ પડતું-નમતું ક. *vi.* ત્રાંસું &c. થવું-હોવું. *s.* ત્રાંસી બાજુ-દશાઈ-સપાટી, ઢાળમ, ઢોળાવમ; 2 an oblique reflection વક્રોક્તિ, કરડાસનું બાવણ.

SLANTINGLY *a.* વાંકું, ઢળતું, ત્રાંસું.

SLAP *s.* [*L., Ger. slappe*] (with the hand) લપડાક, ધોલ, તમાચો, થપ્પડ; 2 (general) કોઈ પણ પહેાળા પદાર્થથી મારવા ઝપાટો. *vt.* -ને લપડાક-ધોલ-તમાચો-થપ્પડ મારવી; 2 કોઈ પણ પહેાળા પદાર્થથી સપાટો મારવો. [ટામાં.

SLAP-DASH, SLAP *ad.* ઝીક સપાટે, સપા-

SLASH *vt.* [*cf. Icel. slasa* to injure] જોરથી આમતેમ મારી કાપીનાખવું-તોડીનાખવું, કાપીને લાંબા વાઢ-કાપ-ચીરા કરવા. *s.* લાંબો કાપો -ચીરો -વાઢમ, ગમે તેમ આડો કરેલો કાપ-વાઢમ.

SLATE *s.* [new *Fr. éclat* to splinter] ઝીક જાતનો જૂરો આસનાની પથ્થર, 'સ્લેટ'નો પથ્થર, સ્લેટ જેવો પથ્થર; 2 (for a roof) છાપરાપર જડવાને ઉતા રેલી સ્લેટની પાતળી છાટ; 3 (for writing on) પથ્થરપાટી, સ્લેટ.

SLATER *s.* છાપરા ઊપર સ્લેટ પથ્થર જડનાર -મેસાડનાર. [માનતર પડવાનું.

SLATY *a.* સ્લેટ પથ્થરના જેવું, પાતળાં સ-

SLATTER *s.* [*Ger. schlotterig* slovenly] ગંદી-કુચ્છિત સ્ત્રી, અંગ તથા ઘર સાફસુક ન શકે એવી બાયડી, કુચ્છિત.

SLATTERLY *a.* ગંદું, મેલું, કુચ્છિત.

SLAUGHTERS [*Ger. schlächter* a butcher] Carnage કતલ, સંહાર, કાપાકાપી, ખુનરેજી; 2 (by a butcher) મારીનાખવાં તે, ધાતમ, વધમ, હત્યાઈ. *vt.* To slay in battle સંહાર ક., કતલ ક., ઘણાને સાથે લાગાં મારીનાખવાં; 2 to butcher (આવાને મારે) મારીનાખવાં, મારવું, વધ-ધાત ક.

SLAUGHTER-HOUSE *s.* કસાઈખાનું, પ્રાણી પથુ મારીનાખવાની જગ્યા.

SLAVE *s.* [low *L. sclavi* who were often made slaves] હુંડો, ગુલામ, દાસ; 2 (fig.) આધીન, આવશ, દાસ, ગુલામ; as,

a s. to avarice લોભને વશ, લોભનો દાસ; 3 a drudge વૈતરૈમ, વૈરીએમ, મજૂરમ, યુ-લામમ. vi. To drudge અતિશય વૈતરૈ-મજૂરી-મહેનત ક., યુલામની પેઠે વૈતરૈ ક.

SLAVER s. (a vessel) વેચવાને માટે એક મુ-લકથી ખીજે મુલક યુલામ લઈજનારે વહાણ.

SLAVERY s. યુલામગિરિ, લુંડાપણું, દાસ્યન, પરાધીનતા, પરવશતા.

SLAVISH a. યુલામ-લુંડા નેવું; 2 laborious અતિમહેનત-વૈતરા-મજૂરીભરેલું-નું-વાળું.

SLAVER s. [See Slabber] (મ્હોમાંથી ની-કળતી) લાળ-ધાત. vi. ના મ્હોમાંથી લા-ળ-ધાત ચૂવી. vt. લાળથી ખરેડવું-ખગાડવું.

SLAY vt. [A.S. *slahan* to strike] મારી-નાખવું, નો વધ-ધાત ક.

SLED, SLEDGE s. [A.S. *slidan* to slide] ખરકુ ઊપર ચલાવવાની એક પ્રકારની ગાડી.

SLEDGE s. [A.S. *slahan* to strike] મ્હોડી બારે હથોડી.

SLEEK a. [old E. *slick*, Icel. *slikia* to smooth] સ્મિં, સુંવાળું, સાફ, ચળકાળું.

SLEEKNESS s. સ્મિંપણું, સુંવાળાપણું, સ-ફાઈ, ચળકાઈ.

SLEEP vi. [A.S. *slæpan*] ઊંઘવું; 2 to be unconcerned વિષે ગાફલ-એદરકાર રહેવું; as, to s. over one's own interests પોતાના સ્વાર્થ વિષે ગાફલ રહેવું; 3 to be dead મરી ગયેલું હોવું; 4 to be at rest સ્વસ્થ-રહાડું પડવું-હોવું; as, the question sleeps for the present હાલ એ વાત રહાડી પડી છે. s. ઊંઘ, નિદ્રા.

SLEEPER s. ઊંઘણસી, આળસુ-એદી માણસ; 2 (of a railway) સલેપાટમ.

SLEEPING a. ઊંઘતું; 2 (for s.) ઊંઘવાળું.

SLEEPLESS a. ઊંઘ-નિદ્રા-આરામ-એન વગરનું, એવેન, અસ્વસ્થ.

SLEEPY a. Drowsy ઊંઘરાડું, ઊંઘદૂં; 2 soporiferous ઊંઘ આવે તેવું, નિદ્રાજનક; 3 dull એદી, મુસ્ત, ઊંધાકળું, ધીસું, આળસુ.

SLEET s. [A.S. *sliht*, from *slahan* to strike] બીણા હિમ કે કરા ભેગો વરસાદ.

SLEEVE s. [A.S. *slef*, from *slefan* to

put on] બાંધ; To laugh in the s. મ્હો-માં-ગાલમાં હસવું; To pin or hang to or on the s. of કોઈને આધારે રહેવું, પર-વશ થવું-ક., (કોઈ-કશા) ઊપર આધાર રાખવો; as, to pin one's faith to the s. of a priest ધર્મ બાબત પોતાના ધર્મગુરુના કલા ઊપર આધાર રાખવો.

SLEIGH s. (See Sledge).

SLEIGHT s. [from Sly, q.v.] હાથ આલાકી, નજર ચોરશીને કરવાને હાથનો ખેલ, ચતુરાઈનો ખેલ.

SLENDER a. [old Dut. *slinder* thin] Thin પાતળું, નખળું, (a human body) ના-જુક, નહાનકડું, પાતળું, દુખળું; 2 slight થોડું, જુજ, લગાર; as, s. hope થોડી આશા; S. alms જૂજ ભીખ; 3 spare થોડું, પેટ ભરાય નહીં તેવું; as, a s. diet થોડું ખાવાળું.

SLICE s. [new high Ger. *schleiszen* to slit] પહેળો પાતળો કાપીને કરેલો કડકો-કુ-કેડોમ. vt. કાપવું, કાપીને પહેળો પાતળો કડકો ક., કાપીને કડકો ક.

SLIDE vi. [A.S. *slidan*] લપસવું, ઊપરથી લપસી-ધસણી કરીને જવું, લપસીજવું, (on ice) (ખરકુ ઊપર) ડગલો ભરમાં વગર પગે લપસીને સરળ આસ્યા જવું; 2 to pass smoothly (as a boat) ઊપરથી લપસી-સરકી-હળવે રહી ધીમા આસ્યા જવું; To s. into (a) vice દુરાચરણમાં પડવા લાગવું, (b) the customs of others અન્યલુતાં ખીજના ધારી પકડવા. s. A smooth, easy passage (a) લપસવું-લપસીને જવું તે, (b) લીસો-લપસણો રસ્તો; 2 (See Land-slip).

SLIDING-SCALE s. ક્રિંમતની વધધટ પ્રમાણે પેરા વધારવા ધટાડવાનું કોષ્ટક; 2 (fig.) જેમાં વધધટ થયા કરે એવો નિયમ.

SLIGHT a. [Ger. *leicht* plain, Goth. *slaihts* smooth] Not decidedly marked feeble આણું, થોડું, જરા, સહેજ, ઊપર ઊપરનું, હળવું, નખળું; as, s. pain થોડું-જરા દુઃખ; a s. examination ઊપર ઊપરની પરીક્ષા; a s. impression થોડી અસર; 2 not stout પાતળું, નહાનકડું; as, his fi-

gure was s. તેનું શરીર નહાનકડું હતું. s. A moderate degree of contempt અવગણનાઈ, સહેજ ગુસ્સાકારમ, જરા અપમાનન. ન ગણુકારવું-માન ન આપવું તે. vt. To disregard ગુસ્સાકારવું, નહીં ગણુકારવું, ને માન ન આપવું; as, to s. divine commands હુકમો રી હુકમને ગુસ્સાકારવા. [૩ પર ૩ પરથી,

SLIGHTLY *ad.* જરા, થોડું, સહેજ, ૩ પરથી,

SLIM *a.* [Icel. slāmr ill, bad] પાતળું, દુબળું;

2 weak, slight નબળું, નજીવું, ખાલી, અમથું; as, a s. excuse અમથું-નજીવું બહાનું.

SLIME *s.* [AS. slim] પોચી ભીની ચીકણી માટી, કાંપમ. [થી ખરડાએલું, ચીકણું.

SLIMY *a.* ચીકણી માટીવાળું, ચીકણી માટી-

SLING *s.* [old high Ger. slinga] ગોઠાણું; 2 a throw ઝપટોમ, સપટોમ; 3 (for supporting the hand) જખમાએલો હાથરાખવાને ઝોળીઈ; (for shipping or unshipping) ઝોળીઈ, છોડું, સીડું. vt. ગોઠાણું ધાલી કે કવું-નાખવું; 2 to hurl ફેંકવું, નાખવું; 3 to hang so as to swing લટકવું-ઝૂલવું રાખવું-ચૂકવું-બેરવવું; 4 to move by a rope which suspends ઝોળી-છોંકા વતી ચઢાવવું-ઉતારવું.

SLINK *vi.* [AS. slincan] To sneak ચોરીથી-છુપાઈને-સંતાઈને જતા રહેવું. vt., vi. To miscarry અધુરે જણવું-જવું, (as a beast) તરવે જવું, (જનાવર) ને તરવે જઈને બચ્ચું આવવું, ને અધુરે બચ્ચું આવવું.

SLIP *vi.* [AS. slipan] To slide, glide ૩ પર લપસી-સરી-પશી જવું; 2 not to tread firmly ખસવું, લપસવું; as, walk carefully, lest your foot s. સંભાળીને ચાલજો કે પગ લપસે નહીં; 3 to move (out of place) ખસી જવું; as, a bone may s. out of its place હાડકું તેની જગામાંથી ખસી જાય; 4 to sneak (q. v.); 5 to err ચૂકવું, બૂલવું, સહેજ ચૂક ક; 6 to pass unexpectedly અણચિત્તું-અણભણવું-છાનુમાનું સરકી જવું-જવું રહેવું; 7 to enter by oversight નજર ચૂકથી થવું-આવવું; as, an error may s. into a copy પ્રતમાં નજર ચૂકથી

બૂલ થાય; To let s. ચૂકવું, જવા દેવું. vt. To convey secretly છાનુમાનું-ચોરીથી નાખવું; 2 to omit ચૂકવું, બૂલવું, જવા દેવું; 3 to cut off કાપી નાખવું, કાપવું; 4 to escape from પાસેથી છટકી જવું-છાનામાના જતાં રહેવું; 5 to let loose છોડવું, છૂટું ચૂકવું, જવા દેવું; 6 to throw off કાઢી નાખવું, થી છૂટી જવું; as, the horse slips his bridle ધેડો પોતાની લગામ કાઢી નાખે; To s. a cable લંગરનું દોરડું છોડવું-છોડી ચૂકવું-છૂટું ક; To s. on ઉતાવળે પેહેરી લેવું. s. The act (See the verb); 2 an unintentional error or fault નજર ચૂક-દોષમ, ગોથું; 3 (of a tree or plant) (રોપવાને માટે) કપેલી સોટી-ડાળઈ, ચાંપઈ, કલમઈ; 4 a leash કુતરાને પકડવાની દોરી-સાટઈ; 5 an escape છટકી જવું તે, ચૂકવીને-ચૂકીને નાસી જવું તે; as, to give one the s. કોઈને ચૂકવીને છટકી જવું; 6 (a) (of paper) છપ્પરકી ઈ, (b) (of cloth) ચીંદરડીઈ, ચીપઈ, લાંબો સાંકડો કકડો; 7 a loose garment (for a child) ૩ પર પેહેરવાના બુરબો-ખુલતો જભો; A s. of bamboo કામું, ખપાડીડું; A s. of land (જમીનને) ચીરોડોમ.

SLIP-KNOT *s.* સરકીડું.

SLIPPER *s.* સપાટમ (જોડા), તરત કઢાય ધલાય એવા જોડા.

SLIPPERY *a.* લપસણું, ૩ પરથી તરત સરી-લપસી જવાય તેવું; 2 (fig.) (pers. & things) જેના ભરોસા નથી-ફરી જાય એવું, ટેકાણા વગરનું; as, a s. promise ફરી જાય એવું વચન; 2 not easily held હાથમાં સરી-લપસી જાય તેવું; 3 unstable અસ્થિર, ચળ, ડગે-ફરે એવું, નારામાન.

SLIP-SHOD *a.* સપાટની પેઠે જોડા પહેરનાર, ખડા ચઢાવ્યા વગર જોડા પેહેરનાર, ખડા વગરનું; 2 careless in manner or style રીતભાતમાં-હાથારમાં બેફિકર-ઢંગ વગરનું.

SLIP-SLOP *s.* [from Slop] ઉતરતી ભતને-લેજત વગરનો દાર; 2 (writing or talk) દમ-ભવ વગરનું; as, a s. style દમ વગરની હાથારત.

SLIT *vt.* [AS. slitan] કાપીને લાંબા કડકા

ક.; 2 to make a long fissure in or upon
-માં લાંબો ચીરો-કાપ ક., ચીતરવું; 3 to
rend, split, cut કાપવું. કાડવું, ચીરવું. *s.*
લાંબો ચીરો-કાડફ-કાપમ.

SLOATS *s. pl.* [*Gael. slat a rod*] ટેકણને
માટે આડા જોડા લાકડાના કડકા.

SLOBBER *s. & v.* (See Slabber).

SLOOP *s.* [*high Ger. schlup*] ઝમક સડ-
વાળું ઝમક જાતનું વહાણ-જહાજમ.

SLOP *s.* [*Ir. & Gael. slaib mud*] ઢોળા-
ઝેલું પાણી, મેલી-બગેડેલી-ખરડા ઝેલી જ-
ગ્યા; 2 mean liquid food નીચો ખાવાનો
પ્રવાહી પદાર્થ; 3 dirty water મેલું-ગંદુ પાણી

SLOPPY *a.* ભીનું, ગંદું, કચરાળું, કાદવવાળું.

SLOPE *s.* [*AS. slupan to slide*] ઢાળમ,
ઢોળાવમ, ઢરાળમ, ઢળતી જગ્યા. *vt.* To
form with a *s.* ઢાળ ક., ઢાળ પડતું-ઢળતું ક.
vi. ઢાળ પડતું-ઉતરતું હોવું, ઢળતું હોવું.

SLOPING *a.* ઢાળ પડતું, ઉતરતું, ઢળતું.

SLOTH *s.* [*AS. slewdh from slaw slow*]
Slowness ધીમાશ, ઠંડારાશ, થાંધાપણું;
2 sluggishness આજસન, સુસ્તી; 3 ઝમક
જાતનું મંદ જનાવર.

SLOTHFUL *a.* આજસુ, સુસ્ત, મંદ, ઝિદી.

SLOUCH *vi.* [*Dut. slus, slous loose*] To
hang down નીચું ધાલવું-રાખવું; 2 to have
a downcast clownish look નું ઉતરેલું
ગરીબડું-ગામડી જેવું મોં-ચાલ હોવી. *vt.* To
depress નીચું ઢાલવું-ધાલવું. *s.* (See verb);
2 an awkward heavy fellow જુસોમ, રેં-
ચોમ, ગામડી ઝિમોમ.

SLOUGH *s.* [*AS. slog a hollow place*]
ઉંડા કાદવ-કાંપ વાળી જગ્યા, ઉંડો કાદવ-
કાંપમ. [કાંપ વાળું.]

SLOUGHY *a.* કાદવના ખાડાવાળું, કાદવ-

SLOUGH *s.* [*old Ger. sluch the skin of
a serpent*] The cast skin of a serpent
સાપની ઉતારેલી કાંચળી, (med.) યુમડા
ઊપરનું મરેલું માંસ-ચામડું. *vi.* ઉપડી
જવું-પડવું.

SLOVEN *s.* [*low Ger. sluj slow*] ગંદો-મે-
લો માણસ, પહેરવા ઝાઝવામાં કંઈ ઢંગ ન
રાખે તેવો માણસ.

SLOVENLY *a.* ગંદું, મેલું, ઢંગ-સંભાળવગરનું.

SLOW *a.* [*AS. slaw*] (*gen.*) ધીમું, હળવું.
સારંતું, થાંધું, ધીમે ધીમે થતું; 2 not ready
ધીમું, ચક્રાર-ચંચળ નહીં હોય તેવું; *as, s.* of
speech બોલવે ધીમું; 3 not precipitate ઠંડું,
વિચારશીળ, કંઈ કરતાં વાર લગાડે તેવું, તરત
ન કરે તેવું; *as, s.* to wrath યુસ્સો આણતાં
વાર લગાડે-વિચાર કરે ઝેવું, યુસ્સો આણ-
વામાં ઠંડું; 4 dull મંદ, જડ, જડું.

SLOWLY *ad.* હળવે હળવે, ધીમે ધીમે, આસ્તે
આસ્તે, ધીમાસથી.

SLOWNESS *s.* ધીમાશ, ઠંડાશ, સાંસ્તાપણું.

SLUG *s.* [*allied to Slack*] A kind of snail
ઝમક જાતની ગોકળગાય; 2 (for putting in
a gun) સીસા-લોહનો નોનો કકડો.

SLUGGARD *s.* ઝિદીમ, સુસ્ત-આજસુ માણસ.

SLUGGISH *a.* આજસુ, મંદ, ઝિદી; 2 slow
ધીમું, થાંધું, બહુ ધીમું; 3 inactive જડ,
મંદ; 4 dull સુસ્ત, મંદ, જડ.

SLUICE *s.* [*Dut. sluis, low L. exclus*]
પાણી જવા આવવાનો દરવાજો-ખારણું; 2
any opening ખાંડ, રસ્તામ.

SLUMBER *vi.* [*AS. slumerian*] To doze
સહેજ ઝાંખું ખાવું-જંધવું, જરા પાસું મરડવું;
2 to sleep (lit & fig.) ઉંઘવું. *s.* હલકી-
સહેજ ગંધ, જરા આરામ, સુખનિદ્રા, ઉંઘ.

SLUR *vt.* [*Dut. sleuden to drag*] To
soil ડાઘ-કલંક-ઝિંબ લગાડવી, જરા ખેંચા-
બરે ક., જરા ઝાણપાણું લાવવું; 2 to con-
ceal છુપાવવું, મુકીદવું; *as, he slurs his
crimes* તે પોતાના અપરાધ છુપાવે છે. *s.*
ડાઘમ, કલંકમ, ઝિંબ, ગેરીઅત, ઝાણપણું.

SLUSH *s.* [*See Slough*] Soft mud કાદ-
વમ, કચરોમ, કાંપમ; 2 (for lubrication)
ઉંજણને માટે ચરબી ને બીજા પદાર્થનો મિશ્ર.

SLUSHY *a.* કાદવ-કચરા-કાંપ જેવું-નું.

SLUT *s.* [*old E. slout*] ગંદી-કુચ્છિત સ્ત્રી.

SLUTTISH *a.* ગંદું, કુચ્છિત.

SLY *a.* [*low Ger. slou*] Cunning (*as
pers.*) પકડું, ખંડું, હુચ્છું, પ્રપંચી, પેચવાળું,
(acts) પકડાઈ-ખંદાઈનું, પેચવાળું, પ્રપંચનું.

SLYNESS *s.* પકડાઈ, ખંદાઈ, હુચ્છાઈ, પ્ર-
પંચમ, પેચમ.

SMACK *vi.* [*AS. smeccan* to taste] ઝી-
ઠથી બચકારીને બચ્ચી ક., બચકારવું; 2 to
have a taste -માં (-નો) સ્વાદ-પાસ હોવા; 3 to exhibit natural indications of-માં
ચિહ્ન-પાસ-નિરાન -બાસ દેખાવો -હોવા; 3
as, all sects, all ages s. of this vice
બધા પંથના ને બધી વયના લોકોમાં આ કુર્તુ-
ણનો પાસ દેખાયછે. *vt.* બચકારવું; as, to
s. the lips હોઠ બચકારવા; 2 to crack
સડકો બોલાવવા, સાટકાથી અવાજ ક.; as,
to s. a whip ચાચુકનો સડકો બોલાવવા.
s. A loud kiss બચ્ચી કરતી વખત બચ-
કારેમ; 2 a quick sharp noise as of the
lips બચકારેમ, (as of a whip) સડકોમ;
3 a flavour સ્વાદમ, સુસ્વાદમ; 4 a quick
smart blow લપડાક, સપાટોમ-ધાલ્.

SMACK *s.* [*Dut. smak*] ઝીક પ્રકારનું જ્ઞાનું
વહાણ.

SMALL *a.* [*AS. smāl*] (gen.) as in size
જ્ઞાનું; A s. quantity થોડું; 2 unim-
portant સહેજ, જ્ઞાનું, નજીવું, ગુચ્છ; 3
not large-minded હલકું, નજીવું; short
ટુંકું, જ્ઞાનું; 4 weak, slender (as voice)
ઝીણું; 5 not of great strength (as beer)
હંકું, અતિ જલદ ન હોય તેવું; S. arms બં-
ધુક-પિસ્તોલ વગેરે જ્ઞાનાં હથીઆર.

SMALL-POX *s.* શીતળમ *pl.*, સૈયડમ *pl.*,
બળીઆમ *pl.*, માતામ *pl.*, દેવીમ *pl.*

SMART *s.* [*low Ger. smart*] Quick, pun-
gent pain ચણચણાટમ, ચરચરાટમ; 2 pun-
gent grief ધણો તીવ્ર શોક-મનનું દુઃખ.
vi. -ને લાહય બળવી, -ને ચણચણવું, -ને
ચરચરવું; 2 (in mind) ના મનમાં ધણું
દુઃખ-એદ થવા; 3 to be punished વેઠવું,
સહેવું, શિક્ષા-સજા વળવી-યવી. *a.* Pun-
gent તીવ્ર, તડતડાટ, તીવ્ર, તમતમાટ; as,
a s. taste તમતમાટ સ્વાદ; a s. lash તડ-
તડાટ ફેરડો; 2 keen (as pain) તીવ્ર, આ-
કરું, બારીક; 3 quick સપાટાબંધ, ઉતાવળું,
તડાટડીવાળું; as, a s. skirmish તડાટડીની
મારંમારી; 4 vigorous ચકોર, ચાલાક, હુશી-
આર; 5 shrewd (pers.) તીવ્ર, બારીક,

તરત જવાબી, ટોળી, (saying &c.) બારીકી-
વાળું, હાજર-રોકડો (જવાબ), ટોળ -મશ્કરી
વાળું-નું; 6 showily dressed ફફડ, છેલ,
અફડાબાજ; 7 brisk (as breeze) તાજે,
સપાટા બંધ; as, a s. breeze તાજે પવન.

SMASH *vt.* [from the root of smite, q.v.]
કચ્ચરધાણ કરીનાખવું, ચુરેચુરા કરી નાખવા,
કચરી નાખવું. *s.* કચ્ચરધાણમ, બિલકુલનાશ.

SMATTER *vi.* [*Ger. schmettern* to dash]
(in talk) વગર સમજે બરડવું-બકવું; 2 to
have a superficial knowledge -ને જી-
પરચોટીકું ગાન હોવું. [રચોટીઆ ગાનવાળો.

SMATTERER *s.* જીપર જીપરનું જાણનાર, જીપ-

SMATTERING *s.* જીપરચોટીકું ગાન-માહિતી.

SMEAR *vt.* [*AS. smerwian*] ખરડવું, જી-
પર ચોપડવું-લગાડવું-લપેડવું; as, to s. any
thing with oil કોઈ વસ્તુ-જીપર તેલ ચોપ-
ડવું-લપેડવું-લગાવવું; or કોઈ વસ્તુને તેલથી
ખરડવી; 2 to soil-જીપર ડાઘ-કલંક લગાડવું.

SMELL *vt.* [*low Ger. smellen* to smoke]

સુંધવું, -ની વાસ લેવી; as, to s. a rose ગુ-
લાબ સુંધવું; 2 to perceive as if by smell
વાસથી જાણવું, જાણી જવું; To s. a rat
(See under Rat). *vi.* -ની વાસ-ગંધ
આવવી; as, to s. of smoke -માંહે ધુમા-
ડાની વાસ આવવી; to s. of musk -માંથી
કસ્તૂરીની વાસ આવવી; 2 to smack of-ના
જેવું લાગવું, -નો પાસ-વાસ હોવા; as, the
report smells of calumny આ વાત બ-
દગોઈ જેવી લાગેછે; 3 to exercise the
sense of smell સુંધવું. *s.* સુંધવાની
ઈન્દ્રી, શ્રાણેન્દ્રી *f*; 2 scent વાસ, ગંધ,
બો; good s. ખુશબોમ, સુધગં, સુવાસમ;
Bad s. બદબો, ફર્જંધ, ગંધ.

SMELT *vt.* [*Dut. smelten*] ધાતુનો કચરો
ઝોગાળવા-ગાળવા.

SMILE *vi.* [*Dan. smile*] જરા હસવું, મ્હો
મલકાવવું, ખુશ થવું; 2 to sneer હંશી કાઢવું,
ગુચ્છકારવું; 3 to look gay ખુશકારક-રમ-
ણીય-મનોહર હોવું; as, a smiling field
રમણીય ખેતર; 4 (on) to be propitious
-જીપર મહેરબાન થવું-હોવું, જીપર પ્રમાણ થવું;

as, may heaven s. on your labours
 ધર્મ તમારા પ્રયત્ન ઉપર પ્રમાણ થામ્મી.
vt. To express by a s. હશીને બતાવવું
 -દેખાવું; as, to s. consent હશીને સંમતિ
 દેખાડવી. s. હસવું-મ્હોં મલકાવવું તે, મ્હો-
 નો મલકાટm, હાંસીf, તિરસ્કારm; 2 favour
 કૃપાદર્શિ, કૃપાf, મહેરબાનીf, મહેરf; as, the
 s. of Providence ધર્મની મહેર; 3
 joyous appearance ખુશીનો-રમણીય-મ-
 નોહર દેખાવ.

SMIRK *vi.* [*AS. smercian*] ઢોંગ-ડોળ કરી
 ધણી મહેરબાની દેખાડવી.

SMITE *vt.* [*AS. smitan*] To strike મા-
 રવું; 2 to kill મારીનાખવું; 3 to beat
 in battle હરાવવું, -નો પરાજય-પરાભવ ક.;
 4 to blast પાડીનાખવું, ઝુડીને પાડીનાખવું;
 5 to afflict, chasten દુઃખ દેવું, શિક્ષા-શા-
 સન ક.; 6 to strike with passion મોહ
 પમાડવું, (with fear) બયભીત કરી નાખવું,
 ખીહવડાવી નાખવું.

SMITTEN *pp.* મારેલું, મારીનાખેલું (See
 verb); 2 મોહિત થઈ ગયેલું, મોહનું મા-
 રેલું; S. with love પ્રીતિમાં ગરક થઈ ગયેલું.

SMITH s. [*AS. smidh*] હથોડાથી ધડનાર;
 Iron-s. લુહાર; Gold-s. સોની; Silver-s.
 રૂપું ધડનાર સોની; Copper-s. કણસારીm.

SMITHY s. લુહાર-સોની ની ધડવા બેસવાની
 ડુકાન-કારખાનુંn.

SMOCK-FROCK s. જાડો રાણનો બધાં લુગડાં ઊ-
 પર પહેરવા બેતીના મજૂરનો જામી-કુરતોm.

SMOKE s. [*AS. smocca*] ધૂમાડોm, ધૂમોm,
 ધૂણીf; 2 ધૂમાડા જેવા પદાર્થ, વરાળf.
vt. To emit s. -માંથી ધૂમો નીકળવો; 2
 (tobacco &c.) (તમાકુ વગેરે)ની ખીડી પીવી.
vt. To apply s. to ધૂમાડો દેવો, ધૂમાડા-
 માં સુકાવવું; 2 (as tobacco) પીવું; To s.
 out ધૂમાડો કરી કાઢી મૂકવું.

SMOKER s. તમાકુ-ખીડી-હુકો પીનાર.

SMOKY a. Emitting smoke ધૂમાડું; 2
 resembling smoke ધૂમાડા જેવું; 3 filled
 with smoke ધૂમાડાવાળું; 4 subject to be
 filled with smoke ધૂમાડો થાય એવું; 5

ધૂમાડો લાગેલું, ધૂમાડાથી કાળું થઈ ગયેલું.
 SMOOTH a. [*old E. smethe*] Not rough
 લીસું, સુવાળું, (as a passage) સરળ, (by
 sea) તુફાનની હરકત વગરનું; 2 gently
 flowing ધીમું, બેઠાધારનું; as, a s. stream
 બેઠા ધારનું વહેળીદ; 3 bland મીઠું, ધીમું;
 as, s. speech મીઠી બોલી. *vt.* લીસું-સુ-
 વાળું ક.; 2 (a) (as a passage) સરળ ક.,
 સહેલું ક.; (b) to free from harshness મીઠું
 -મધૂર-સુસ્વર ક.; (c) (as a fault) છાપરવું,
 ઢાંકવું, (d) to calm ધીમું-શાંત-નરમ પડવું.

SMOOTHING-IRON s. ધંસીf, અસીf.

SMOOTH-TONGUED a. મીઠાબોલું.

SMOTHER *vt.* [*AS. smorian* to coddle]
 To destroy life by suffocation ગુંગળા-
 વીને મારીનાખવું, સાસ રંધીને મારીનાખવું; 2
 to deprive of air by a thick covering
 કનળાઈ-ગુંગળાઈ બચ તેવું ક.; 3 to sup-
 press છુપાવવું, દાખી રાખવું. *vi.* ગુંગળા-
 વું, રંધાવું; 2 to be suppressed or con-
 cealed છુપાયું-દખાયું રહેવું; 3 ગુંગળાવું બળવું.
 SMOULDER *vi.* ધુમાવું, ગુંગલાવું બળવું, કન-
 લાઈ ભવું.

SMUGGLE *vt.* [*Sw. smygga* to introduce
 secretly] દાણ આપ્યા વગર-છાનુંમાનું લા-
 વવું, દાણ ચોરી કરીને લાવવું.

SMUGGLER s. દાણ ચોરી કરનાર.

SMUGGLING s. દાણ ચોરીf.

SMUT s. [*AS. smitta*] મેરા, કોયલાની બ-
 કીf, કાજળn, મેરા-કોયલાનો ડાઘ; 2 (on
 grain) ફૂગf; 3 obscene language ફટા-
 હું-બુંડાડું બાણ, બદશાકુનm, બેફાટ-નિર્લ-
 ન બોલમ. *vt.* To stain with s. મેરા
 -કાજળનો ડાઘ પાડવો, ડાઘ પાડવો, કાળું ક.,
 એવ લગાડવી; 2 -થી -ને લીધે (અનાજ ઉ-
 પર) ફૂગ ચઢવી.

SMUTTY a. મેરા-કાજળ-કોયલાનો ડાઘ વાળું;
 2 obscene બુંડાડું, ફટાહું, નિર્લન, બેહ્યા.

SNACK s. [*old prov. E. snack* to
 snatch] ભાગm, હિસ્સોm; To go snacks
 ભાગ-હિસ્સો પડાવવો-લેવો; 2 (of food)
 ઉતાવળો જરા નાસ્તો.

SNAFFLE *s.* [low *Ger. snuff* a snout] પાતળી નેરકડી વાળી એક જાતની લગામ.

SNAG *s.* [*Gael., Ir. snaigh* to cut down] નદીમાં દટાઈ રહેલું ઝાડનું થડ (એની ટોચ પાણીની સપાટી લગભગ આવેલી હોય છે).

SNAIL *s.* [*AS. snagel*] ગોઠાગાંધા; 2 a drone એદી-ચાણું-આળસુ માણસ.

SNAKE *s.* [*AS. snaca*] સાપ *m.*, સર્પ *m.*; Black hooded *s.* કાળો ફેણ વાળો નાગ.

SNAP *vt.* [new high *Ger. schnappen*] To break at once એકદમ કડાક લઈને ભાગવું, તડધને ભાગવું; 2 to strike with a sharp sound સડાક ધડને મારવું; 3 to bite suddenly with the teeth એકદમ અચકું-મહેડું બરવું; 4 to break upon suddenly with sharp words એકદમ યુસ્સાથી ઉતરી પડવું-ધમકાવવું; 5 to crack ના સડાકા ખોલાવવા, ચપટી ખોલાવવી, (as fingers) ટચકડી-ટચકારી ખોલાવવી; To *s.* off એકદમ ભાગીનાખવું; 2 to bite off suddenly એકદમ કરડી ખાવું; To *s.* one up—short એકદમ ઉતારી પાડવું-લઈ ચૂકવું-ખંખેરવું. *vi.* To break short વચ્ચેથી ભાંગી-તૂટી જવું, એકદમ ભાંગી જવું; 2 to make an effort to bite કરડવા જવું-આવવું; as, a dog snaps at passengers કુતરો રસ્તાના જનાર ને કરડવા જાય છે; 3 to utter sharp angry words ધમકાવવું, ઉતારી પાડવું, ખંખેરવું. *s.* A sudden breaking એકદમ તૂટી-ભાંગી જવું તે; 2 a sudden eager bite એકદમ ભરેલું અચકું-મહેડું, એકદમ અચકું બરવા-કરડવા જવું તે.

SNAPPISH *a.* Eager to bite કરડવા જાય તેવું, કરડકાં; as, a *s.* dog કરડકાં કુતરું; 2 sharp in reply, peevish ચીઠીઉં, ઉતારી પડે એવું, વાંધાખોર.

SNARE *s.* [*Dan. snare*] જાળ *f.*; 2 (fig.) ફંદામ, ફંસામ, જાળ *f.* *vt.* જાળથી પકડવું; 2 જાળમાં-ફંદામાં-ફંસામાં નાખવું, ફંસાવવું.

SNARL *vi.* [old *Dut. snarren* to snarl] (as a dog) ધુરકવું; 2 (fig.) to talk in

murmuring terms અડઅડું-ગણગણું અવિવેકથી-રીસથી ખોલવું, વાંકું-ચૂક કાઢવી.

SNARL, SNARLING *s.* The act (See verb); 2 અડઅડામ, વાંકાં પાડવાં તે.

SNATCH *vt.* [old & prov. *E. snatch* to snatch] To seize abruptly ખૂંચવી-ઝૂંટાવી-પડાવી લેવું, એકદમ વગર કહે ઉતાવળ-ઝડપ થી ક.-લેવું; as, to *s.* a book ચોપડી ખૂંચવી લેવી; To *s.* a kiss ઉતાવળ-ઝડપ થી અચ્ચી કરી લેવી. *vi.* એકદમ ખૂંચવવા-ઝૂંટી લેવા-પડાવી લેવાનું ક. *s.* ઉતાવળથી ઝડપવું-ખૂંચવવું-પકડવું તે; 2 એકદમ ઝડપવા-ખૂંચવવા-લેવા-પકડવા જવું તે; 3 a short period of vigorous action થોડાજ વખતનું તડમાર-ધમધાકાર કામ.

SNEAK *vi.* [*AS. snican*] To creep away privately છુનામાના-સંતાળને નીકળી-નાસી જવું, ટેક ચૂકીને નાસીજવું-છુપીજવું; 2 to behave with meanness and servility ટેક ચૂકીને નીચપણથી વર્તવું-ક. *s.* નીચું-હલકું-ટેક ચૂકીને વર્તે એવો માણસ.

SNEAKING *a.* નીચું, ટેક ચૂકીને ચાલનાર.

SNEER *vi.* [prov. *E. sneer* to grin] (at) (નાક જોડું કરીને કે ખીજી રીતે મ્હોડાથી) તિરસ્કાર-ધિક્કાર-તુચ્છકાર-અપમાન ક.; 2 to insinuate contempt by a covert expression માર્મિક વચનથી ઉતારી પાડવું-તરછોડવું-ધિક્કારવું. *s.* તિરસ્કાર-અપમાન-તુચ્છકાર-હાંસી કરવાને કરેલું મ્હોં-ચેહેરા *m.*, તિરસ્કાર *m.*, અપમાન *n.*, હાંસી *f.*

SNEEZE *vi.* [*AS. fneosan* to sneeze] છીંકવું, છીંક ખાવી. *s.* છીંક *f.*

SNIFF *vi.* [See Snuff] To snuff નસકોરાં ખાલે એ રીતે સાસ લેવો, નાક માર્ગે સંભળાય તેવી રીતે સાસ લેવો. *vt.* નાક માર્ગે સાસ જોડે લેવું-એચવું; 2 to scent સુંધવું.

SNIP *vt.* [*Dut. snippen*] કાપીનાખવું, વેતરીનાખવું, કાપવું; 2 to take little by little થોડે થોડે લેવું-કાઢવું. *s.* જાનું કાપેલું-કાતરેલું કાપલું. [પ્રકારનું સારસુ.

SNIPER *s.* [high *Ger. schnebb* beak] એક **SNIVEL** *s.* [*AS. snyfling, snofil*, See

Sniff] નાકનું લીંટ. *vi.* -ને નાકે લીંટ વ-
હેવું-આવવું-નીકળવું; 2 to cry as chil-
dren છેડકરાની પેઠે રડવું.

SNOB *s.* [prov. *E. snob-snot* a miserable
fellow] સારા-મ્હેટા લોકની નકલ કરનાર
હલકો માણસ, સારા લોકમાં મોહિત છે એવા
ઢોંગ કરનાર હલકો માણસ.

SNORE *vi.* [*A.S. snora* a snoring] ઊંધ-
તાં નસકારાં ખોલાવવાં, ધોરવું.

SNORT *vi.* [from Snore] નાકવાટે સાસ લઈ
(ધોડાની પેઠે) સુસવાટો ક-ધોરવું

SNOT *s.* [*A.S.*] લીંટન.

SNOUT *s.* [*L., Ger. snute*] જનવરોનું મ્હેં
-ડાચું-લાંબુ નાક; 2 (of a man) (તિરસ્કાર-
માં) માણસનું નાક; 3 the end of a hol-
low pipe પોલી કુંગળીનો-નળીનો છેડો.

SNOW *s.* [*A.S. snaw*] હીમન, અરકમ.

SNOW-BALL *s.* અરકનો ગોળો-લાડુમ.

SNOW-DRIFT *s.* પવનથી ધસડાઈ આવેલા હી-
મનો ઢગણો. [છે તે હીમની મર્યાદા.

SNOW-LINE *s.* પર્વત ઊપર નિરંતર હીમ હોય

SNOW-SLIP *s.* અરકની મ્હેટી ભેખડ-શિલા.

SNOW-STORM *s.* અરકનો વરસાદ ને વાવટોલ.

SNOW-WHITE *a.* અરક જેવું સફેત-ધાતું, ધાતું
સફેત.

SNOWY *a.* અરક જેવું સફેત; 2 અરકથી ઢંકાઈ
મચ્છેલું; 3 અરકથી ભરપૂર, અરકવાળું.

SNUB *vt.* [*cf. Dan. snip* edge] છેડો-
અણી કાપી નાખવી; 2 to check ડપકો
આપવા, ઉતારી પાડવું, ધમકાવવું, ખંચેરવું;
3 to slight designedly જાણીજોઈને તર-
છોડવું-અવગણના-અપમાન ક.

SNUBNOSED *a.* [prov. *E. snub* to
stunt, &c. and nose] ચીજું, ખુચું.

SNUFF *s.* [*Ger. schnuppe*] (as of a candle
&c.) (દીવા-ખતી નો) મોગરોમ; 2 pul-
verised tobacco તપખીર, છીંકણી *f.*
vt. સાસમાં ધવું, -નો સાસ લેવા; as, to s.
the wind વાનો સાસ લેવા; 2 to scent
મુંધવું; 3 (as a candle) -નો મોગરો કાપવા.
vi. જોરથી ને સુસવાટથી સાસ લેવા; To s.
at શેસે બરાવું.

SNUFFERS *s.* દીવાનો મોગરો કાપવાની કાતર.

SNUFFLE *vi.* [*low Ger. snuffeln*] To
speak through the nose નાકમાં-ગુંગાજું
ખોલવું; 2 to breathe hard through the
nose નાક વાટે જોરથી સાસ લેવા-કાઢવા.

SNUG *a.* [allied to *snican* to sleep]
Closely pressed લપાઈ-દબાઈ-ટુંડીઆ-
વાળી રહેલું; as, an infant lies s. બા-
ળક લપાઈ રહેલું; 2 close, concealed છુ-
પાચ્છેલું, લપાચ્છેલું, છુપુ, સંતાચ્છેલું, ગુપ્ત; 3
convenient, comfortable સુતરું, સગવડ-
વાળું, ચોખ્ખું, રૂંઝું, ખેરા; a s. field સગવ-
ડવાળું-ખેરા ખેતર.

SO *ad.* [*A.S. swā*] (General sense) એવું
તેવું, આવું; (as expressing degree) આ-
ટલું, તેટલું, એટલું, (size) એવડું, આવડું;
(high degree) એટલું બધું; as, he is so
foolish એ એવા મૂર્ખ છે, or તે એટલો-
એટલો બધો મૂર્ખ છે; the house is so
large ઘર એવડું મ્હેટું છે, or ઘર એટલું બ-
ધું મ્હેટું છે; he has so little sense તેનામાં
એટલી થોડી સમજ છે; 2 in like manner
તેમ, તેવું; as, as he was just, so was he
generous જેવા-જેમ તે અદલ હતો, તેવા-
તેમ તે ઉદાર હતો; 3 in the manner stated
એ પ્રમાણે, એમ, એવું; as, do you so too
તમે પણ એવું કરો; 4 therefore તેથી, તેને
હીધે, તેટલા માટે; 5 it is well, let it be
હીક છે, એમ; 6 well, the fact being so
ત્યારે, એટલે, એમ છે ત્યારે; so the work
is done, is it ત્યારે તે કામ તો થયું છે-
કેમ? 7 (colloq.) એમકે, એમ, હાં; So far
એટલું બધું, એટલું, એટલે લગી; he is so
far prejudiced તે એટલો બધો વહેમાઈ ગયો
છે કે—; So forth એવાં બીજાં; And so
forth ધ્યાદિ, વિગેરે; So much as એટલું
એ, સરખો એ; as, he did not so much
as invite me તેણે મને તેડ્યો સરખોએ
નહી; or (fig.) તે મને તેડવામાંથી એ ગયો;
So so જેવુંતેવું, એવુંજ તો; So that એટલે,
તેથી, તેથી કરીને, તેટલા માટે, એટલે કે;
So then ત્યારે, એટલે એમ છે ત્યારે.

conj. જો, અગર જો; So truth be found
જો તેથી સત્ય માલમ પડે.

SOAK *vt.* [*AS. socian* to soak] To steep
પાણીમાં ઝબોળવું-પલાળવું-ઝોળવું-ઝબોળી-
પલાળી-ઝોળી મુકવું; 2 to draw in by
the pores છિદ્રવાટે સોષી લેવું; 3 to wet
thoroughly બધું ભિજવીને-પલાળીને માંહે
ઉતરવું-પેસવું. *vi.* પલળવું, ઝબોળવું-ઝોળવું
રહેવું; 2 to enter into pores છિદ્રવાટે
પેસવું, ઝરીને માંહે જવું, માંહે મરવું; as, water
soaks into the earth જમીનમાં છિદ્રવાટે
પાણી મરે છે.

SOAP *s.* [*AS. sape*] સાબુ *m.* *vt.* સાબુ લ-
ગાડવો-ચોપડવો-લગાવવો; 2 to flatter
-ની ખુશામત ક.

SOAP-BOILER *s.* સાબુ બનાવનાર.

SOAPY *a.* સાબુ જેવું, નરમ ને લીસું; 2 (*a*)
Smeared with soap સાબુ લગાવેલું, (*b*)
(fig.) soft and smooth like soap સાબુ
-માખણ જેવું લીસું-સુંવાળું, માખણ જેવું.

SOB *vi.* [*AS. seofian* to complain] ડસ-
કાં-ડચકાં ખાવાં, હેડો ડસકાં ખાઈને કે આંસુ
આણીને નીસાસો મુકવો-રડવું. *s.* ડસકું, *n.*
ડચકું, શોકનો અવાજ.

SOBER *a.* [*L. sobrius*] Habitually
temperate દારૂ પીવામાં મધ્યમ-વેચારીકા,
મિતપાની; 2 not intoxicated દારૂથી
પીધેલ ન હોય તેવું, સાવધ; the sot may
at times be *s.* છુકટો પણ કોઈ કોઈવાર
સાવધ હોય છે; 3 self possessed ડાહ્યું,
ઠાવડું, સાવધ, સ્વસ્થ, હરેલ, હંડા વિચારવાળું,
વિચારવંત; as, no *s.* man would run
into danger for nothing કોઈ પણ ઠાવડો
માણસ અમથો જોખમમાં ધાઈ પડે નહીં;
4 regular (as acts &c.) હંડું, સાવધ, રી-
તસર, સ્વસ્થ, પુત્ર; as, *s.* judgment હેડો
વિચાર; 5 serious, grave ગંભીર, ભારેખ-
મ, સ્વસ્થ. *vt.* દારૂના અમલથી મુક્ત-સ્વસ્થ
ક., -થી સાવધ-મુક્ત-સ્વસ્થ થવું; as, this
sobered him આથી તે સાવધ થયો. *vi.*
અમલથી મુક્ત-સ્વસ્થ-સાવધ થવું.

SOBERLY *ad.* મન ઠેકાણે રાખીને, સાવધપ-
ણે, હંડાસથી, ગંભીરપણે, ધીમાસથી, વિચારથી.

SOBRIETY *s.* દારૂ પીવામાં નીતિ, મિતપાન; *n.*
2 calmness હંડાર, પુત્રાર, ધીમાર, હ-
રેલપણ; 3 seriousness ગંભીરપણું, ભા-
રેખમપણું.

SOCIABLE *a.* [*L. socius* a companion]

Fond of companions મિલનસાર, માણસનું
બુઝવું, મળતાવડું; 2 ready to converse
વાતચીતમાં સામેલ થાય તેવું, સુંમ ન હોય તેવું,
ખાસવે ચાલવે સારું, મિલનસાર, મળતાવડું; 3
(as a meeting &c.) વાતચીત કરવાની, મે-
ળાવડાની; as, a *s.* party વાતચીત કરવા
જે ભરાયેલા મેલાવડો.

SOCIABILITY, SOCIABLENESS *s.* મળતાવ-
ડાપણું, મિલનસારપણું.

SOCIAL *a.* Pertaining to society સંસાર-
કુળીઆનું-સંબંધી-વિશે; as, *s.* concerns
સંસારનાં-કુળીઆનાં કામકાજ; *s.* pleasures
કુળીઆ-સંસાર ના ઉપભોગ; *s.* happiness
સંસારનું-કુળીઆનું સુખ; 2 companion-
able મિલનસાર, માયાળુ, મળતાવડું; 3 con-
sisting in mutual intercourse વાતચીત-
નું, -મળવા ખેસવાનું; as, *s.* intercourse વા-
તચીતનો-મળવા ખેસવાનો સંબંધહાર.

SOCIALISM *s.* (See Communism), સામાન્ય
સ્વામિત્વ, કુળીઆના બધા લાભનો મજ-
બારો ઉપભોગ. [વનાર.

SOCIALIST *s.* સામાન્ય સ્વામિત્વ નો મત ધરા-

SOCIETY *s.* A social union મંડળી, ટોળી,
સંઘ, સમાગમ; 2 the persons col-
lectively considered who live in any
region or period કુળીઆ, સંસાર, બ્ય-
વહાર, as, man in *s.* blooms like a
flower born in its proper bed માણસ
રૂપી ફૂલ સંસારરૂપી માફક ક્યારામાં ખીલે છે;
3 the more cultivated portion of any
community કોઈ પણ જોડના સારા-જિયા-
ઉજામાં માણસ; 4 fellowship સોખત, સ-
માગમ, સંગતિ; as, he loved *s.* તેને
સમાગમ ગમતો.

SOCK *s.* [*L. soccus* a kind of shoe] પ્રાચીન લોકમાં હાસરસ નાટકમાં પહેરવાનું પગરબું; 2 પગનાં જીવાં જાળન *pl.*; 3 (of a plough) (હોળનું) ચપડું.

SOCKET *s.* [See Sock] આનું *n.* ધરન, આમણું *n.*; 2 (for a candle) મિલખતી ઝામવાનું આમણું-ધર.

SOD *s.* [low *Ger. sode*] જમીનનું ઉપલું પડ, જેમાં ધાસની જડ ચોટીથી હાથે નેટલું જમીનનું પડ. *vt.* -વા ઉપર ઝાઘીને મટાડી નાખવી.

SODA *s.* [*It.*] એક પ્રકારનો ખાર છે; Sub-carbonate of *s.* પાપડીઆ ખારમ, સંચોરેમ, ખારેમ; *s.*-ash = impure carbonate of *s.* સાજખાર; *S.*-water સોડાવાટરન.

SODIUM *s.* [See Soda] એક પ્રકારનું ફીકા રંગનું ધાતુમય તત્વન.

SODDEN past-part. of Seethe, *q. v.*

SOFA *s.* [*Fr., Sp. & It.*] લાંબો ગાદીવાળો ખેસવાનો નીચો કોચ, લાંબી માચી.

SOFT *s.* [*AS. softe*] Not hard નરમ, પોચું; 2 smooth, delicate સુવાળું, નાજુક, લીસું; 3 agreeable to perceive or feel મનોરંજક, ખુશકારક, મનોહર, રમણીય; 4 not harsh મૃદુ, મધુર, સુસ્વર; *as, s.* music મૃદુ-ગાન; 5 delicate, tender નાજુક, કાવલું; 6 mild, gentle (*pers.*) નરમ, ધીમું, સુશીલ, (things &c.) નરમાશનું, ધીમું, સભ્યતાવાળું; *as, a s.* answer સભ્યતાવાળો જવાબ; 7 effeminate ખાચલું, નિર્મળ, નામરદ, દમ-હોરા વગરનું; 8 gentle in action ધીમું, સાંસ્તું; 9 easily yielding નરમ, પોચું; 10 not tinged with salts મીઠું, હલકું, ખારવગરનું; *as, s.* water મીઠું પાણી; 11 easy, quiet નિરાંતનું, મીઠું; *as, s.* slumbers મીઠી જંધ; 12 (pronunciation) મૃદુ, કોમળ, મોષ; *S.*-sawder ખુશામત *f.* ઝોટી સ્તુતિ.

SOFTEN *vt.* નરમ-પોચું-ઢીલું ક. -પાડવું, -થી નરમ &c. થવું; 2 to palliate છાવરવું, આંધું કરીને દેખાડવું; *as, to s. a fault* પાંક છાવરવા; 3 to compose નરમ પાડવું,

સ્વસ્થ ક., શાંત પાડવું; 4 to make less rude, harsh or offensive હલકું-નરમ ક. -પાડવું; 5 to make less glaring આંધું-ગાંધું પાડવું-ક.; 6 to enervate ખાચલું-નામરદ-નિર્મળ ક.; 7 (as the voice) મૃદુ-મીઠું-મધુર ક. *vi.* નરમ-પોચું થવું; 2 to become less rude or cruel સુધરવું, નરમ પડવું; 3 to relent પીગળવું, -ને દયા આપવી; *as, the heart softens at the sight of woe* દુઃખ જોઈને હૈયું પીગળે છે; 4 to become more mild નરમ-સાંસ્તું-ધીમું પડવું. SOFTLY *ad.* નરમાસથી, ધીમી-હળવે રહીને, ધીમાસથી, આસ્તે.

SOFTNESS *s.* નરમાસ *f.*, પોચાસ *f.*, સુવાળાસ *f.*, કાવલાપણું *n.*; 2 agreeableness (of manner) મનોરંજકપણું *n.*, મનોહર - ખુશકારક પણું *n.*; (as of the voice) મૃદુપણું *n.*, મીઠાસ *f.*; 3 mildness નરમાસ *f.*, ધીમાસ *f.*, સાંસ્તા-સુશીળ પણું *n.*; 4 effeminacy ખાચલા-નામરદપણું *n.*; 5 timorousness બીહકણપણું *n.* SOIL *vt.* [*AS. sylian* to soil] To make dirty on the surface -ઉપર ડાઘ પાડવા, -ઉપરથી મેલું ક., અગાડવું, મેલું ક. *s.* ડાઘમ, મેલમ.

SOIL *s.* [*L. solum*] પૃથ્વીનું ઉપરનું પડ, જમીન *f.*, જોઈ *f.*, ધરતી *f.*; 2 land દેશમ, ખુલકમ; 3 dung ખાતરન; Black *s.* માળીઆત-કાળી જમીન; Gray *s.* ગોરાડુ જમીન; Rocky *s.* ખરાબેલમ. [ડા-મીનલસ *f.*

SOIREE *s.* [*Fr.*] સંધ્યાકાળ પછીનો મેળાવ.

SOJOURN *vi.* [*L. sub & diurnus* daily] થોડો કાળ-ખુસાફર તરીકે રહેવું, વાસો-ઉતારો-ખુકામ ક. *s.* થોડા વખતને વાસ્તે વાસમ, ખુસાફર તરીકે ઉતારો-વાસમ-ખુકામમ.

SOJOURNER *s.* ખુસાફરમ, પ્રવાસીમ, થોડા દિવસ ઉતારો-ખુકામ-વાસ કરનાર.

SOLACE *vt.* [*L. solor* I comfort] (*pers.*) એકમાં દિલાસો-હિંમત આપી મનનું સમાધાન ક., આ મનનું સાંત્વન-સમાધાન ક.; 2 (grief &c.) નરમ-ધીમું પાડવું, આંધું ક. *s.* સુખન, દિલાસામ, સમાધાન કરવાનો ઉપાય, વિનોદમ, મનવાળવાનું કારણ-ટંકાણું *n.*

SOLAR *s.* [*L. sol* the sun] સૂર્યનું-વિષેનું; proceeding from the sun સૂર્યનું; The s. system સૂર્યને લગતી ગ્રહરચના, સૂર્યમંડળન; S. light સૂર્યનું તેજ; S. year સૌર-સૂર્યમાન વર્ષ; 3 produced by means of the sun સૂર્યના તાપથી ઉત્પન્ન થયેલું-બનેલું-બાંધેલું.

SOLDER *vt.* [*L. solido* I make firm] આગવું, આગણું-રાયથી સાંધવું. *s.* આગણન.

SOLDIER *s.* [*L. solidus* a piece of money] સીપાઈ*m*, સૈનિક*m*; 2 a private લશ્કરમાં સીપાઈની જગા ઊપરનો સૈનિક, સીપાઈ*m*, 'સોલ્ડર'*m*; 3 a brave warrior યુદ્ધ સીપાઈ, જોદ્ધ*m*, યુરવીર*m*, વીર*m*.

SOLDIERLY *a.* સીપાઈને ધટે-છાત્રે તેવું, બહાદુર, યુદ્ધ, યુરવણનું, યુદ્ધનું, યોદ્ધનું, યુરવીર જેવું-નું.

SOLDIERY *s.* સીપાઈ સમસ્ત*mpl.*, સીપાઈ મંડળ-લોક, લશ્કર*n*; Irregular *s.* શીરબંધી*f*.

SOLE *s.* [*AS.*] (પગનું) તળીડે*n*; 2 (of a shoe) (જોડાનું) તળીડે; 3 (fish) એક જાતની ચપટી માછલી. *vt.* જોડાનું તળીડે ક.-બેસાડવું.

SOLE *a.* [*L. solus* alone] એકલું, એકનું-એક, એકજ, અનન્ય, માત્ર એક; *as, s.* king એકલો રાજા; 2 (law) કુવારી; *as, a femme s.* કુવારી સ્ત્રી.

SOLELY *ad.* એકલું, માત્ર, ફક્ત, (as a termination) -જ; *as, to rely s.* on one's own strength માત્ર એકલા પોતાનાજ જોરે ઊપર આધાર રાખેલ.

SOLECISM *s.* [*Gr. solokismos* speaking incorrectly] ખોટો-અચૂક-અસંગત પ્રયોગ*m*-વચન-રૂપ-વાચન; 2 an absurdity મ્હોટી ભૂલ-ચૂક*f*.

SOLEMN *a.* [*L. solemn*] Sacred ધર્મ સંબંધી, ધર્મનું, પવિત્ર; *as, s.* feasts ધર્મના ઉત્સવ; 2 grave, serious ગંભીર, ભારે, ઊંડું, ધર્મનું; *as, a s.* silence ભારે સ્વનકાર, સુનસુનાકાર; 3 affectedly grave ભારે-અમાઈનો ડોળ કરનાર, દંભી; 4 made in form રીતિ પ્રમાણે કરેલું, વિધિપૂર્વક, યથાવિધિ; *as, a s.* oath વિધિપૂર્વક લીધેલા સોગન.

SOLEMNITY *s.* Religious ceremony ધર્મ-સંસ્કાર*m*, ધર્મવિધિ*f*, સંસ્કાર*m*, વિધિ*m*; 2 gravity ગંભીરપણું*n*, ભારે-અમપણું*n*; 3 reverence inspired by outward circumstances ગંભીરપણું*n*, માનનીયતા*f*; 4 a formality વિધિ*f*, સંસ્કાર*m*, રીત*f*.

SOLEMNISE *vt.* વિધિ-સંસ્કાર-રીત પ્રમાણે-યથાવિધિ-સમારંભ થી પરિપૂર્ણ ક.-ક.; *as, to s.* a marriage યથાવિધિ લગ્ન કરાવવું; 2 to celebrate પ્રસિદ્ધ-પ્રખ્યાત ક., સમારંભથી ક.; 3 to make solemn (as the mind) ગંભીર ક.-થવું, -માં ખરો બાવ-ગંભીરતા આણવી. [યથાવિધિ.

SOLEMNLY *ad.* ગંભીરતાથી, ખરાબાવથી,

SOLICIT *vt.* [*L. sollicitus* wholly moved] (pers.) ધરજ-વિનંતિ ક., પાસે માગવું, આજીજી ક.; *as, did I s.* thee from darkness to promote me અંધારામાંથી બહાર કાઢવાનું મેં તમારી પાસે માગ્યું હતું; 2 to seek વાસ્તે ધરજ વિનંતિ ક., માગવું; *as, to s.* a favour મેહરખાની માગવી; 3 to summon -ઊપર ખેંચવું, ખેંચવું; 4 to try to obtain મેળવવાનો પ્રયત્ન ક.; *as, to s.* new pleasures નવા પ્રકારના સુખ મેળવવાનો પ્રયત્ન ક.

SOLICITATION *s.* ધરજ*f*, વિગાપના*f*, વિનંતિ*f*, ચાચના*f*, આજીજી સાથેનું માગણું; 2 (See verb 3). [જીજીવાળું.

SOLICITOUS *a.* આતુર, ઉત્સુક, ફિકરમંદ, કા-

SOLICITUDE *s.* ચિંતા*f*, કાજીજી*f*, ફિકર*f*.

SOLID *a.* [*L. solidus* from *solus* the bottom] Hard કઠણ; 2 not hollow નફર, સંગીન; 3 strong મજબૂત; 4 cubic ધન; 5 substantial પાકું, ખરું, સંગીન, વ્યાજ-ખી, પૂરતું; *as, s.* reasons પાકું કારણ. *s.* (geom.) ધનાકૃતિ*f*; 2 નફર-કઠણ પદાર્થ.

SOLIDARITY *s.* એકયન, એકીબાવન.

SOLIDIFY *vt.* કઠણ-નફર-સંબંધ-સંગત ક.

SOLIDITY *s.* નફર-ધક પણું*n*, કઠિણપણું*n*; 2 moral firmness દૃઢપણું*n*; 3 validity પાકા-ખરા-સંગીન-વ્યાજખી પણું*n*; 4 (geom.) ધનત્વન, ધનકળન.

of any place વતનીમ, પુત્રમ, છોકરેમ;
The Son = Jesus Christ ઈસુ ખ્રિસ્તન.
SON-IN-LAW s. જમાઈ f; S. living at
his father-in-law's house ધરજમાઈમ;
(among the aborigines) અંધારીઆમ.
SONG s. [AS.] ગાનન, ગીતન; 2 poetry
કવિતા, કાવ્યન; 3 an object of derision
હાસ્યાસ્પદ, હસી કાઢવાનું; Old s. નજીબ-
જૂન વાત, જૂલન.
SONGSTER s. ગાયો; 2 ગાનાર પક્ષીમ.
SONNET s. [AS. sonus a sound] ચૌદ
લીટીનો એક અમુક પ્રકારનો અંગ્રેજી છંદ.
SONOROUS a. [L. sonor sound] (met-
als &c.) રણકાદાર, રણકા-અવાજનીકળેએવું;
2 loud sounding ઊંચો ને સ્પષ્ટ, ઊંચાં અ-
વાજવાળું; a s. voice ઊંચો સ્પષ્ટ સ્વર-ધાટો.
SOON ad. [AS. sona] In a short time
જલદીથી, જલદી, થોડીવારમાં; 2 early વ-
હેલું; 3 readily, willingly ખુશીથી, રા-
જીથી, (but rendered freely); as, I would
as soon turn Mahomedan as do that
-તે કરવા કરતાં તો હું યુસલમાન પડેલા યાઉં
or યુસલમાન યાઉં, પણ તે ન કરું; As s. as
જેવા-તેવા, or વાતજ, વારનેજ, તરતજ, (after
the clause); as, as s. as he came here
જેવા તે અહીં આવ્યો તેવાજ or અહીં આવ-
તાં વાતજ-વારનેજ, તે અહીં આવ્યો ને તરતજ.
SOOT s. [AS. sôl] મેરાઈ, કાળજન.
SOOTY a. મેરાવાળું, મેરા નીકળે એવું, મેરાનું.
SOOTH s. [AS. souli] સત્યન, સાચું, અરૂં; 2
In s. અરેખર, અરે, સાચું-અરૂં કહું-પૂછો તો.
SOOTH-SAYER s. ભવિષ્યવક્તામ, ભવિષ્યગા-
તામ, જોષીમ.
SOOTHE vt. [AS. ge-soulian to soothe]
To flatter ખુશામત-લાડ-મીઠી વાતથી ખુશ
ક.-હું-નરમ પાડવું; 2 to soften નરમ-શાંત
-હું પાડવું, સ્વસ્થ ક.; as, to s. pain દુઃખ
નરમ પાડવું; 3 ખુશ ક., -થી ખુશી થવું.
SOP s. [AS. supan to sip] પ્રવાહી પદાર્થમાં
થોળી-પળાલી શ્રેણી આવાનો પદાર્થ; 2 any-
thing given to pacify હું પાડવાને ના-
એણા ટુકડો-આપેલી વસ્તુ.

SOPHISM s. [Gr. sophos wise] ખરી દેખા-
તી ઓછી તકરાર, સિદ્ધાંતાભાસમ, આભાસમ.
SOPHIST s. અસલ ગ્રીસ દેશમાં અમુક તત્ત્વવે-
તાઆના વર્ગમાંનો પુરૂષ; 2 a captious rea-
soner મિથ્યા સિદ્ધાંત કરનાર, આભાસવાદી.
SOPHISTER s. (E. University) વિલાયતના
વિદ્યાલયમાં ખીજવરસનો વિદ્યાર્થી. [ફત-વાળું.
SOPHISTICAL a. ઓટું, જમ-જૂલ-આભાસયુ-
SOPHISTICATE vt. To adulterate ભેળવા-
નું-ઓટાભેળકેમિથવાળું-ઓટું-કૃત્રિમ ક., આ-
ટું-ઝાંઘું ક., અગાડવું; as, to s. the under-
standing બુદ્ધિને અગાડવી-આડી કે હેંધી ક.
SOPHISTRY s. ઓટા-આભાસ-જમ યુક્ત તર્ક.
SOPORIFEROUS, SOPORIFIC a. [L.
sopor a heavy sleep] નિદ્રાજનક, બહુ
ઊંઘ-ધેન આવે તેવું.
SORCERER s. [low L. sortiarius from
L. sors lot] જાદુગરમ, સાધના-છુમંતર વા-
જોન, વીરમંત્રવાજોમ, નજરખંધીવાજો, ઈલમી.
SORCERY s. જાદુન, નજરખંધી, ઈલમમ, ચે-
ટકમ, વીરમંત્રમ.
SORDID a. [L. sordidus dirty] vile,
base દુષ્ટ, અધમ, હલકું, નીચ, તુચ્છ; 2
meanly avaricious અતિલોભી, અતિકૃપણ.
SORE s. [AS. sâr] A place where the
skin is ruptured રાશીર ઊપર છોલાએલી
-ઉઝરડા વાળી ચામડી-ફાટેલી જગ્યા; 2 an
ulcer ગુંમડું, ચાંદુન; 3 grief, trouble
શોકમ, આપદાઈ, દુઃખન, સંકટન. a. (as
in the body) દાખવાથી-ને સ્પર્શ લાગ્યાથી
તરત-ધાણું દુઃખે એવું, દરદ કસ્યા કરે એવું,
આળું; 2 (as in the mind) તરત ચીઢાય-
ખીજવાય-ઓટું લાગે તેવું; 3 (as eyes) આ-
વેલું, દુઃખવા આવેલું; as, he has s. eyes
તેની આંખ આવી છે; 4 severe સખત, ભા-
ર, દુઃખ કારક, ભારે પીડાવાળું; as, a s. dis-
ease સખત રોગ; a s. calamity ભારે
સંકટ. ad. Grievously દુઃખ થાય તેવી
રીતે, બહુ; 2 greatly બહુ, ઘણું, હું, ભારે;
as, s. sighed the king રાજાએ હોડા ની-
સાસો શ્રદ્ધો. [વી રીતે, દુઃખકારક રીતે.
SORELY ad. ઘણું, બહુ, ભારે, દુઃખ થાય તે-

SORENESS *s.* દુઃખદાયકપણું *n.*, તીવ્રપણું *n.*, આ-
ળાપણું *n.*
SORREL *a.* [low Ger. *soor*, *E.* *sear*
dried up] (in colour) બદામી, કુમેદી. *s.*
બદામી-કુમેદી રંગ *m.*, કુમેદ *m.*
SORREL *s.* [*Fr.* *surette* from *sur*, *AS.*
sur *sour*] એક જાતની ખાટી બાજી.
SORROW *s.* [*AS.* *sorg*] શોક *m.*, ખેદ *m.*,
દિલગીરી *m.*, જીવનો બગાડો, દુઃખ *n.* *vi.*
જીવ બાળવો, દિલગીર થવું, શોક કરી, દુઃખાવું;
as, I desire no man to s. for me મારે
વાસ્તે કોઈ દિલગીર થાય એમ હું ઇચ્છું નથી.
SORROWFUL *s.* (pers.) શોકાગ્રસ્ત, દિલગીર,
દુઃખીઆરે, દુઃખી; 2 producing grief શોક
-દિલગીરી લાગે તેવું, દુઃખદાયક; as, a s.
accident દુઃખદાયક બનાવ; 3 expressing
grief શોક-દિલગીરી-દુઃખ વાળું યુક્ત-નું, દુઃ-
ખીઆરે; as, a s. face શોકનું-દુઃખીઆરે મોઢું.
SORRY *a.* (યોડો) દિલગીર, (યોડો) નાખુશ;
as, I am s. to hear this આ સાંભળીને હું
દિલગીર થયો; 2 grieved ખેદયુક્ત, દુઃખી
3 worthless તુચ્છ, હલકું, નજીવું, નીચું; as,
good fruit will sometimes grow on a s.
tree હલકા ઝાડ ઉપર કોઈ વાર સારું ફળ થાય.
SORRILY *ad.* સારી રીતે નહીં, હલકી રીતે.
SORT *s.* [*L.* *sors* lot] Kind જાત, પ્રકાર *m.*;
This s. of, or of this s. આ જાત-પ્રકારનું,
આવું; as, this s. of writing આ જાતનું
લખાણ, or આવું લખાણ; 2 manner રીત, *f.*
પ્રકાર *m.*, તરાહ *f.*; as, worn in this s. આ
રીતે પહેરેલું; 3 degree દરજ્જો *m.*, અંશ *m.*;
as, in some s. I have succeeded કેટલેક
દરજ્જો મારું ધારું સફળ થયું છે. *vt.* જાત પ્ર-
માણે જૂઠું કાઢવું, ના વડ કરી, વર્ગ પાડવા; 2
to reduce to order વ્યવસ્થામાં લાવવું, વર્ગ-
માં લાવવું; 3 to conjoin જોડવું, એકત્ર કર-
વું; to s. words wrongly ખેલને જોડા
જોડવા; 4 to select નિવેડી કાઢવું, વીણી
કાઢવું, પસંદ કરી, કાઢવું; as, I will s. some
other time to visit you તમને મળવાનો
કોઈ બીજો વખત પસંદ કરીશ-કાઢીશ. *vi.*
(પોતાની જાતની ચીજ જોડે) મળીજવું, જોડાઈ

જવું, સંધાર્જવું; 2 to consort સોબત-સં-
ગત કરી, મળવું; 3 to suit બેસવું -માફક-
બંધ બેસવું-મળવું આવવું-હોવું; 4 to har-
monise એક રાગ થવું, સલાહ કરી, મળીજવું;
as, they finally sorted તેઓના અંતે
એક રાગ થયો.

SORTIE *s.* [*Fr.* from *sortir* to go out]
(mil.) ઘેરાએલી જગ્યામાંથી એકદમ ઘેરા
ધાલનાર ઉપર કરેલા ધસારો-છાપો *m.*

SOT *s.* [*AS.*] પીધેલ માણસ *m.*, છાકટો *m.*

SOTTISH *a.* છાકટો, જડ, જડજીદિ, ચૂર્ણ, છુ-
કટાપણી જડ યજ્ઞગચ્છું. [પણ નથી.

SOU *s.* [*Fr.*] એક પૈસો; not a s. એક પૈસો

SOUL *s.* [*AS.* *sawel*] The spiritual
part in man આત્મા *m.*, જીવાત્મા *m.*, ચૈત-
ન *n.*; 2 the seat of real life જીવન, પ્રા-
ણ *m.*, મર્મસ્થાન *n.*, ચેતન *n.*; 3 life (fig.) કર્તી-
હત્તા *m.*, ચેતન *n.*, જીવ *m.*; 4 energy, cour-
age, spirit ઉત્સાહ *m.*, હામ, હોંસ, ઉલટ, *f.*
ઉમજો *m.*; 5 a human being માણસ *m.*,
આદમી *m.*; 6 a pure spirit પ્રેતાત્મા *m.*,
વિદેહી આત્મા *m.*; The universal s. પરમા-
ત્મા *m.*, પરબ્રહ્મ *n.*; Poor s. બિચારો; Good
s. બધો આદમી. [મનનું, કુદ્ર-

SOULLESS *a.* નીચું, હલકું, અધમાત્મા, કુદ્ર-
SOULSTIRRING *a.* રૂઆંઠો બળાં થાય તેવું.

SOUND *a.* [*AS.* *sund*] Entire આખું,
અખંડ; 2 perfect of the kind જોડ-ખા-
મી વગરનું, વિકાર-વિક્રિયા વગરનું, સાચું; 3
firm મજબૂત, ધક્ક; 4 healthy નખમાં રોગ
ન હોય તેવું, નિરોગી, સાચું, અવિકૃત, પાકું;
as, a s. body નિરોગી શરીર; a s. under-
standing પાકી સમજ; 5 founded in truth
વજનદાર, સકારણ, નિર્દોષ, ન્યાયાનુસાર, પાકું,
સચ્ચિત્ત; as, a s. doctrine નિર્દોષ મત; a s. prin-
ciple ન્યાયાનુસાર ધારણ-માર્ગ; 6 heavy
ભાર, ખૂબ, બહુ; as, s. beating ભારે-ખૂબ
માર; 7 profound ભર, ગાઢ, ધોર; as, s.
sleep ભરજીંધ; 8 correct શુદ્ધ, ખરું, થયા-
શાસ્ત્ર, સાચું; 9 founded in right & law
ખરું, પાકું, કાયદસર; as, a s. title ખરોહક.

SOUND *s.* [*AS. sund* a narrow sea] સાંકડી ખાડી-સામુદ્રકુનિ *f.*

SOUND *vt.* [*AS. sund-gerd* a sounding line] -નું હેડાણ આપવું-તપાસવું-ભરવું, -નો તાર કાઢવો, -નું દોરી ને ઝાંખા પતે હેડાણ-પાણી માપવાં-ભરવાં; 2 to examine ચાંપી જોવું, -નો તાર કાઢવો, તપાસવું, તપાસી જોવું, -ની પરીક્ષા કર., -નું પાણી-ચન જોવું. *vi.* દોરી ઝૂકીને હેડાણ ભરવું-માપવું-તપાસવું.

SOUND *s.* [*AS. sōn, L. sonus*] અવાજમ, ધ્વનિમ, શબ્દમ, નાદમ; Deep *s.* ગંભીર નાદ-અવાજ; Confused *s.* કલકલ *f.*, ધોંધા-રમ; 2 empty noise ખાલી ખૂમ-અવાજ-વાણી *f.*, ઊપર ઊપરનો શબ્દ. *vi.* To make a noise અવાજ-શબ્દ-નાદ કર., વાગવું; 2 to exhibit by *s.* લાગવું, જણાવું-જણાઈ આવવું; as, this relation sounds like fiction આ વાત ખનાવટ જે-વી લાગેછે; 3 to be conveyed in *s.* (-નો અવાજ) નીકળવો-થવો-ગાજી નીકળવો, વાગવું. *vt.* To cause to *s.* (an-instrument) વગાડવું, (a note) સ્વર-સ્વર કાઢવો; 2 to direct by a *s.* અવાજ કરીને -વગાડીને ચેતવવું-હુકમ આપવો; as, to *s.* a retreat પાછા હટવાનો વાજીત્ર વગાડીને હુકમ આપવો; 3 to celebrate by sounds ગજાડી-વજાડીને પ્રસિદ્ધ કર., ગાવું, -નો ડોકા વગાડવો; 4 to publish પ્રસિદ્ધ કર., ગાવું.

SOUNDING *a.* અવાજ-રણકો નીકળે ઝવેંતું, વાગે ઝવેંતું; 2 making a magnificent sound મહે-ટથી વાગતું-અવાજ નીકળતું, ભારે અવાજવાળું, ભારે; as, *s.* words ભારે અવાજવાળા શબ્દ.

SOUNDING-BOARD *s.* (a) (in an instrument) અવાજ પસરીને આધે સાંભળી શકાય માટે વાજીત્રને જોડેલું પાતળું પાટિયું-પતરું, (b) (of a pulpit) (ખ્રિસ્તી દેવળમાં ઉપદેશકના જગ્યા) આસન ઉપર ચોઢેલું પાટિયું.

SOUP *s.* [*Fr. soupe*] માંસ વગેરેનો રસો-સેરવો, સુપન.

SOUR *a.* [*AS. sūr*] ખાટું; 2 (as milk) ખટવાઈ ગયેલું, ખાટું થઈ ગયેલું, મળી ગયેલું, ફાટી ગયેલું; 3 morose, peevish,

ચીઢીકું, રીસાળ, ઝાંઝી, મીનજી; 4 expressing peevishness રીસનું, મિનજનું, ચીઢનું.

vt. ખાટું કર., ખટવાવી નાખવું; 2 to make cross or peevish ચીઢીકું-રીસાળ-મિનજી કર., -થી ચીઢીકું &c. થવું; 3 to make unhappy -માં ખટાસ કર., બંગાણ કર., -માં ખટકો પેસાડવો; To *s.* happiness સુખમાં બંગાણ કર. *vi.* ખાટું થવું, ખટવાઈ જવું; 2 to become peevish ચીઢીકું-રીસાળ-મિનજી થવું.

SOURCE *s.* [*L. surgo* I rise] ધૂળ, ઉત્પત્તિ-સ્થાન, ઉગમ, ઉદ્ભવમ; 2 a spring ઝરૈમ.

SOUSE *s.* [See Sauce] મીઠા-લણમાં કરેલું બોળ-અથરાણું, બોળન; 2 a dipping અ-બોળવું તે, ખૂડકી મારવી તે, બોળવું તે. *vt.* To plunge into water પાણીમાં અબોળવું-બોળવું-ડુબાવવું; 2 to steep in pickle અથરાણામાં નાખવું. *vi.* ઝેકદમ ઝડપવું-પડવું-ધસવું.

SOUTH *s.* [*AS. sūth*] દક્ષિણ દિશા *f.*, દક્ષિણ *f.*, દક્ષિણ દેશ *m.* *a.* દક્ષિણ, દક્ષિણ દિશાનું, દક્ષિણ તરફનું, દક્ષિણનું. *vi.* પૂર્વ કે પશ્ચિમથી દક્ષિણ તરફ ફરવું-જવું-વળવું. *ad.* દક્ષિણે, દક્ષિણ તરફ-બણી-ગમ.

SOUTH-EAST *s.* અગ્નિકોણમ, આગ્નેયી-દિશા *f.* *a.* અગ્નિકોણનું, આગ્નેયીદિશાનું.

SOUTH-EASTERLY *a.* અગ્નિકોણનું, આગ્નેયીદિશાનું.

SOUTHERLY, SOUTHERN *a.* દક્ષિણનું, દક્ષિણ ગમ-બણી નું. [દક્ષિણે.]

SOUTH-WARD *a.* દક્ષિણ તરફ-બણી-ગમ,

SOUTH-WEST *s.* નૈર્ઋત્ય, નૈર્ઋત્યદિશા *f.*

SOUTH-WEST, SOUTH-WESTERN, SOUTH-WESTERLY *a.* નૈર્ઋત્યદિશા નું-બણી-ગમ.

SOUVENIR *s.* [*Fr., L. sub & venio* I come] સંભારણું, સ્મારક વસ્તુ *f.*

SOVEREIGN *s.* [new *Fr. souverain*, from *L. superus* above] અધરાજમ, રાજમ, રાજકર્તા રાણી *f.*; 2 (a coin) આસરે દશ રૂપીઆની કિંમતનો સોનાનો શિકાનાણું *n.* *a.* ઐશ, સંવાપરિ, યુષ્ય; 2 (in efficacy) રામખાણું જોવું, સંવાંકુંદ; as, a *s.* remedy રામખાણું જોવો ઉપાય; 3 predo-

minant સર્વોપરિ, સર્વથી ભારે-જાંચું-ધાણું ;
as, a s. influence સર્વોપરિસત્તા f.
SOVEREIGNTY s. અધિરાજત્વ n, સર્વોપરિ-
અધિકાર m, પ્રમુત્તવ n, સત્તા f, અધિકાર m,
અમલ m. [કુકર n.
SOW s. [*AS. cugu*] જીંડણી f, કુકરની નારી,
SOW vt. [*AS. sawan*] (as seed) વાવવું, વે-
રવું, પેરવું; 2 (as ground) -માં વાવવું-વેરવું
-પેરવું, વાવવું; 3 to spread abroad -જું
જૂળ ધાલવું-રોપવું, ધાલવું; as, to s. dissen-
sion કજીઆનું જૂળ ધાલવું, કજીઆ ધાલવો;
3 to scatter over -જીપર પાથરવું-વેરવું-
છાંટવું. vi. વાવવું, વેરવું, પેરવું.
SOWING s. વાવણી f, વાવેતર n.
SPA s. [*Spa* a town in Belgium] પૃથ્વી-
માં ખનીજ પદાર્થના મિશ્રવાજો ઝરો.
SPACE s. [*L. spatium*] (in the abstract)
અવકાશ m, આકાશ n; 2 room જગ્યા f, અ-
વકાશ m, માગ m; 3 quantity of time
કાળ m, વખત m; 4 (printing) (a) છુપેલી
ચોપડીઆમાં લીટીઆ કે શબ્દ વચ્ચે મૂકેલો
માગ m, જગ્યા f, 'પ્રેસ f,' (b) શબ્દ કે અ-
ક્ષર વચ્ચે માગ રાખવાનું ખીજું.
SPACIOUS a. વિશાળ, વિસ્તારવાળું, લાંબું પ-
હોળું ને જાંચું, મહોળું.
SPADE s. [*AS. spadū*] એક પ્રકારનું ખા-
દવાનું હથિયાર; 2 (cards) કાળી પદ્મ; 3
To call a s. a s. કાણાને કાણું કહેવું, નવું
હોય તેનું મોઢેમોઢ કહેવું.
SPAN s. [*AS. spann*] વેંત f, પોણો કુટ; 2
brief extent ધાણું ટુંકું; as, life is but a
s. જીવતર ધાણું ટુંકું છે; 3 (a) (of an arch)
કમાનનો બે બાજુના ટેકા વચ્ચેનો આસાર-
વિસ્તાર-પોણાણ n, (b) (of a bridge) (પુ-
લનો) બે પાંખલાં-બે હારનાં જુગાંની વચ્ચેનો
ભાગ. vt. વેંતથી ભરવું-માપવું, માપવું, ભર-
વું; 2 to stretch over જીપર પસારવું-જીભું ક.
SPANGLE s. [*prov. Ger. spangel*] તારા
ટપકી f, શોભા વાસ્તો ચોઢવાનું ગોખરું-વાટ-
કી f, કટોરી f, ઠીકડી f, એવી નહાની ચળકતી
વસ્તુ. vt. તારાટપકી-ગોખરું-વાટકી-કટોરી
વગેરે ચોઢી ચળકવું-ચકચકવું શોભાવમાન ક.

SPANIEL s. [*from Hispaniola*] એક પ્ર-
કારનો વીંટળાઈવાળો ને કદાગરો કુતરો.
SPANISH a. સ્પેનદેરાનું. s. સ્પેનદેરાની
બોલી-ભાષા. [નવુંનકોર.
SPAN-NEWA. [*AS. spōn* a chip of wood]
SPAR s. [*old E. spād*] સફેત સુરમા m.
SPAR s. [*Dut. spar*] A long beam લાંબો
લાકડાંનો થેકડો-સોટો; Spars (of a ship)
(વહાણનો) ડોલ કાઠી માત્ર.
SPAR vi. [*Fr. esparrer* to kick out, a
metaphor from cockfighting] હાથ ફળી
-પટાલાકડી થી ખેલવું; 2 to dispute તકરાર
ક., ખેલચાલ ક., રકઝક-તડાતડી ક.
SPARE vi. [*AS. sparian*] (a) To use
frugally કસર ક., કસરથી-કસરથી વાપર-
વું-વાપરવું, (b) to save ઉગારવું, બચાવવું,
રાખી મૂકવું; 2 (a) to allow to be taken
away લેવા દેવું, આપવું, (b) to set apart
for, to save or gain ઉગારવું, કાઢવું; as,
he could s. no time for me તે મારે
વાસ્તે કંઈ વખત કાઢી શક્યો નહીં; 3 to do
without વગર ચલાવવું-ચલાવી લેવું-ચાલવું;
as, we cannot s. you long તમારા વગર
અમારે ઘણા દહાડા ચાલશે નહીં; 4 to for-
bear રહેવા દેવું, મૂકી છાંડવું, ન છેડવું, રાખી
મૂકવું; as, be pleased your politics to
s. મહેરબાની કરી તમારી રાજનીતિ રહેવા
દેજો; 5 to save from danger or punish-
ment ક્ષમા ક., -પર દયા લાવવી, જવા દેવું;
as, s. us, Good Lord હે દયાળુ પ્રભુ, અમને
જવા દે; 6 to withhold from દૂર રા-
ખવું, ન દેખાડવું, જીપર ન પાડવું, ન ક.;
as, s. my sight that pain મારી આં-
ખને એ દુઃખ દેખાડીશ નહીં; s. that
proposal એ વાત ન કરજો. vi. To be
frugal કસર ક., કસરથી વાપરવું; 2 to live
frugally કસરથી રહેવું, કસરીઆ થવું; 3
to forbear બાકી રાખવું-મૂકવું, જવા દેવું;
4 to use mercy ક્ષમા ક., દયા ક., રહેમી-
અત-માફી આપવી-ક. દેખાડવી. a. Scan-
ty થોડું, કમી, આછું; as, a s. diet થોડી
ખોરાક; 2 parsimonious કસરીડું; as,

he was s. of his money તેપૈશાનો ધણો
કસરીઓ હતો ; 3 superfluous, held in
reserve ફાલતું, વધારાનું, (as time) નવરા-
સનું, કુરસુદનું ; 4 lean દુબળું, સુકલકડી.

SPARING *a.* Not plentiful થોડું ; 2 saving
કસરીકું, થોડું વાવરનાર - વાપરનાર-કરનાર ;
S. of speech જોખીને બોલનાર.

SPARINGLY *ad.* કસરથી, થોડું, કોઈ વાર,
સાવધાનીથી, ધ્યાનાવધી.

SPARK *s.* [*AS. spearca*] ચણગારી, તન-
ખેમ ; 2 a small transient light જ્વાળું
થોડી વારનું તેજ-તેજસ્વી પદાર્થમ ; 3 a fee-
ble germ ફણગોમ, ખીન્ન, ચણગારી, ઘે-
રામ, રજામ ; as, a s. of knowledge જ્ઞાનનો
ફણગો ; the vital s. જીવરૂપી ચણગારી ; 4 a
brisk showy man છેલમ, ફફડકમ, લાલાજી.

SPARKLE *s.* જ્વાળી ચણગી. *vi.* To emit
sparks -માંથી તણખા નીકળવા ; 2 to
glisten ચળકવું, ચકચકવું, -માંથી તેજ ની-
કળવું ; 3 to emit little bubbles -માંથી
રેડતી વખત ફીણ નીકળવું. *vt.* (-માંથી)ની-
કળવું ; as, his eyes sparkled fire તેની
આંખમાંથી દેવતા નીકળતો હતો.

SPARKLING *a.* માંહેથી તણખા નીકળતું, ચ-
કચકતું, ચકોર ; 2 (as wine) ફીણવાળું.

SPARROW *s.* [*AS. spearwa*] ચકલી, ચલ્લી.

SPARSE *a.* [*L. spargo* I spread] Thinly
scattered આંધું, વેરાનું, થોડું, વિખરાયેલું ;
as, a s. population આછી વસ્તી.

SPASM *s.* [*Gr. spasmos*] તાણ, ખેંચ, જો-
ગેમ ; 2 a sudden violent and fruitless
effort એકાએક જોરથી કરેલો નિષ્ફળ પ્રયત્ન.

SPASMODIC *a.* Relating to spasm (See
Spasm) ; 2 soon relaxed થોડી વારમાં
નરમ પડી જાય તેવું.

SPATTER *vt.* [from the root of spit]
To sprinkle ઉપર છાંટા પાડવા, છાંટવું ; To
s. the boots with mud જોડા ઉપર કાદવ-
ના છાંટા પાડવા ; 2 to defame ની ગેરબંધન
-બદનામી-ગેરઆપર ક., -ને કલંક-એખ-દૂ-
વણ લગાડવું.

SPATTER *vi.* (See Sputter).

SPATULA *s.* [*L.*] પાતળા પોહોળા પાનાનો
મલમ પાથરવાનો ચપ્પુ.

SPAVIN *s.* [old high *Ger. sparwari* a
sparrow-hawk] પોડાના સાંધાઉપરનો સોજો.

SPAWN *s.* [prov. *Ger. spunn* suck]
(of a fish) દેડકી-માછળી નાં ઈંડાં ; 2 યો-
લાદ, વંશમ, બચ્ચું. *vi. & vt.* To de-
posit (ઈંડાં) ચૂકવા-કરવા ; 2 to bring forth
જણવું, જન્મ આપવો.

SPAWNER *s.* માછલાંની માદા, માછલી.

SPEAK *vi.* [*AS. sprekan*] બોલવું ; 2 to
express opinions વાત ક., બોલવું, કહેવું ;
3 to utter a speech બાપણ ક., સભામાં
બોલવું ; 4 to make mention કહેવું, કહી
-લખી જણાવવું ; 5 to sound (a trumpet
&c.) અવાજ ક. ; To s. with જોડે વાત ક. ;
To s. well for ઉપરથી શાખાથી દેખાવી.
vt. To pronounce બોલવું, કહેવું, ઉચ્ચારવું ;
2 to proclaim પ્રસિદ્ધ ક., જાહેર-જાણીતું ક. ;
3 to talk in બોલવું ; 4 જોડે બોલવું, કહેવું.

SPEAKER *s.* બોલનાર ; 2 બાપણ કરનાર,
વક્તામ ; 3 પ્રચુચ્ચમ, અધિપતિમ ; 4 મુ-
ખમ, દારન. [જુગળી.

SPEAKING-TRUMPET *s.* દૂરથી વાત કરવાની

SPEECH *s.* વાણી, વાચા ; 2 language
બોલી, ભાષા ; 3 harangue બાપણ,
વક્તવન ; Elegance of s. શબ્દલાલિત્ય ;
Bad s. દુર્બાપણ, કુવચન ; Goddess
of s. સરસ્વતી.

SPEAR *s.* [*AS. spere*] ભાલોમ ; 2 a shoot
of grass ધાસનું તરણું. *vt.* ભાલો ધોતી-
ને મારીનાખવું-મારવું. [ખનાર.

SPEAR-MAN *s.* હથીઆરને ઢેકાણે ભાલો રા-

SPECIAL *a.* [*L. species* a sort] Pertain-
ing to a species અમુક જાતી વિષેનું, અ-
મુક જાતનું ; 2 particular વિશેષ, અસાધા-
રણ, વિશિષ્ટ, યુદ્ધામ, ખાસ ; S. Pleading
(a) નવી તકરાર, (b) નિથ્યા દલીલ.

SPECIALITY *s.* A particular case અમુક
ખાખત ; 2 a special attribute or at-
tainment વિશેષ વિષયમ-ગુણમ, ખુખી-સ-
રસાઈની ખાખત.

SPECIALLY *ad.* ખુબ્બત્વે કરીને, વિશેષે કરીને;
2 વિશેષ કામસર, યુદ્ધામ, ખાસ.

SPECIALTY *s.* (See Speciality 1, 2); 2 a contract under seal મહોર સાથેનો કરાર.

SPECIE *s.* રોકડા, નગદી.

SPECIES *s.* (Logic.) પ્રકાર, વિશેષ, જાતિ; 2 (Nat. Hist.) વર્ગ; 3 sort જાત, તરાર, પ્રકાર.

SPECIFIC *a.* વિશેષ, અસાધારણ, જાતિ વિશિષ્ટ, અચૂક, વિશિષ્ટ; 2 definite નિયમિત, ચોક્કસ; 3 (med.) અચૂક, રામખાણ; *S.* character જાતિ વિશિષ્ટ લક્ષણ-ગુણ; *S.* gravity વિશેષ ગુરુત્વ. *s.* ચોક્કસ-રામખાણ ઉપાય.

SPECIFICALLY *ad.* નિયમિત-ચોક્કસ રીતે, જાતિના ગુણ પ્રમાણે, યથાજાતિ.

SPECIFICATION *s.* (by limits) હદ અતલાવવી તે; 2 (of particulars) (a) વિશેષ હકીકત અતલાવવી તે, વિગત કરી અતલાવવી તે, (b) (in writing) વિગતવાર લખેલી વિશેષ-ખાસ હકીકત.

SPECIFY *vt.* To mention or name વિશેષે કરીને કહેવું-નામ દેવું-અતલાવવું-દેખાડવું.

SPECIMEN *s.* [*L.* from *specio* I look at] નમુનો, વાનગી, માસલો.

SPECIOUS *a.* [*L.* *specus* look] દેખીતું-જીપરથી સારું-સાખીત, સત્યાભાસનું.

SPECK *s.* [*AS.* *specca*] A spot ડાખ, ચાંદું; 2 a small thing રજમ, ઘેરા.

SPECKLE *s.* જાનો ડાખો, છાંટ.

SPECKLED *a.* છાંટવાળું, છાંટવાળું.

SPECTACLE *s.* [*L.* *specto* I look] A show ખેલ, દેખાવ, તમાશો; 2 a sight દેખાવ; (*pl.*) ચરખા *pl.*

SPECTATOR *s.* જોનાર, તમારાગીર, તમાશો જોનાર. [જૂત, પ્રેત.

SPECTRE *s.* [*L.* *spectrum* an image]

SPECTRAL *a.* જૂત-પ્રેત વિષેનું-નું-સંબંધી.

SPECTRUM *s.* [*L.*] દૃશ્ય પદાર્થ-રૂપ-આકાર; 2 (optics) અંધારી જગામાં ત્રણ પાસના ખીણારની અંદરથી ફિરણ ધાલવાથી બનેલી આકૃતિ, 'સ્પેક્ટ્રમ'; Solar *s.* સુરજના ફિરણને

ખીણારમાંથી અંધારી જગામાં ધાલવાથી પડતી જીપર પડેલા આકાર; *S.* analysis આત્મ પ્રકાશિત અથવા મળતા પદાર્થોના ફિરણને ત્રણ પાસના ખીણારમાંથી અંધારી જગામાં ધાલવાથી જે જૂદા જૂદા રંગની લીટીઓ પડેલી દેખાયછે તે લીટીઓની સ્થિતિ જીપરથી તે પદાર્થો શાના શાના બનેલા છે તે જાણવાની વિદ્યા-કળા. [સ્પેક્ટ્રમ તપાસી જોવાનું યંત્ર.

SPECTROSCOPE *s.* [*Gr.* *skopeo* I see]

SPECULUM *s.* [*L.* from *specio* I look out] A mirror આરસી, તકતો, ચાટ-લું; 2 a reflector of polished metal ચાપેલા ધાતુનો આરસો-આદર્શ.

SPECULATE *vi.* To contemplate તર્ક-વિચાર-કલ્પના કર-ચલાવવી; 2 (in commerce) નફો ખાઈ વેચી દેવાના વિચારથી ખરીદી કર, સંદો કર, સંદાની ખરીદી કર.

SPECULATION *s.* વિચાર, તર્ક, મનન; 2 (in commerce) સંદો, સંદાની લેવડ દેવડ; 3 conjecture કલ્પના, અટકળ, તર્ક, વિચાર; 4 (in science) વિદ્યા સંબંધી તર્ક-મનન-વિચાર.

SPECULATIVE *a.* (pers.) વિચારશીલ, મનનશીલ, તર્કખાજ; 2 theoretical, ideal માનસિક, કાલ્પનિક; 3 (in commerce) નફા વાસ્તો સંદા નું-વિષે-સંબંધી, (pers.) સંદા-જોર, સંદોશીઓ.

SPECULATOR *s.* A theorist તર્ક-કલ્પના કરનાર; 2 (in commerce) સંદોશીઓ, સંદાજોર વેપારી, સંદો કરનાર વેપારી.

SPEED *s.* [*AS.* *spedan* to speed] (generally) ઊતાવળ, ઝડપ, ત્વર, જલદી, (of motion) વેગ, ઝડપ; 2 success સિદ્ધિ, સફળતા; God *s.* ફતેહ, સિદ્ધિ. *vi.* ઊતાવળ-જલદી કર; 2 to succeed પાર પડવું, ફતેહ મેળવવી; 3 to fare -ના હાલ-દશા-વલ્લે થવી-હોવી. *vt.* To hasten ઊતાવળ કરાવવી, જલદીથી ચોકલવું, દોડાવવું; 2 to aid મદદ-સહાય કર; 3 to bring to a result અંત-છેડો-આખર આણવી-લાવવી.

SPEEDY *a.* ઊતાવળ, જલદી, વેગવાળું, ઝડપવાળું. [ઝડપથી, વેગથી, સત્તર.

SPEEDILY *ad.* જલદીથી, જલદી, ઊતાવળથી,

SPELL *s.* [*AS. spelian* to change] A change વારો અદલાવો તે, વારી *f.* વારો *m.*; 2 a brief time સહેજવાર *f.* જરાવાર *f.* *vt.* -નો વારો અદલાવવો, અદલાવવું.

SPELL *vt.* [*E. spill, Dut. spell* a splinter] -ની જોડણી ક. -કહેવી; To *s.* out જોબી-જોધી કાઢવું. *vi.* જોડણી ક.

SPELLING *s.* જોડણી ક. તે; 2 જોડણી *f.* વર્ણરચના *f.* [પડી, લિપિધારા *m.*

SPELLING-BOOK *s.* જોડણી શિખવવાની ચો-

SPELL *s.* [*AS. spell* history] A charm મંત્ર *m.*, મોહણી *f.*

SPELL-BOUND *ad.* મંત્ર મારવાથી સ્તબ્ધ થઈ ગયેલું, મંત્રથી અંબઈ ગયેલું.

SPENCER *s.* [from Lord Spencer] ઊપર પહેરવાની જાની બંડી-કુડતી *f.*-અદન.

SPEND *vt.* [*AS. spendan*] (as money) ખરચવું, કાઢવું, વાવરવું; 2 to bestow for any purpose વાવરવું, ખરચવું; as, to *s.* thought અફકલ ખરચવી-વાવરી; 3 to squander ગુમાવવું, ઉડાવવું, ખરચી દેવું-નાખવું; 4 to pass away ગુમાવવું, ગાળવું, કાઢવું; as, to *s.* a day in pleasure મોજ મઝામાં દિવસ કાઢવો; 5 to exhaust ખાલી ક., વાવરી નાખવું, ખપાવી નાખવું, -થી ખ-પીજવું, કાઢી ચૂકવું, -નું નીકળી ચૂકવું; as, the provisions were spent ખોરાક ખપી-ગયો; the ball had spent its force તે દડાનું બધું બળ નીકળી ચૂક્યું હતું; their bodies were spent with fasting અપ-વાસ કરી કરીને તેમનાં શરીર ખાલી થઈ ગયાં હતાં. *vi.* ખરચવું. [*trm.*

SPENDTHRIFT *s.* ઉડાઉ માણસ *m.*, ફુલભુ-

SPERMACEI *s.* [*L. sperma* sperm]

અંક પ્રકારની મીણબતી બનાવવાની ચરબી.

SPEW *vi. & vt.* [*AS. speowian*] To vomit નાખવું, -ને નાખવું, પાછુનાખવું, ઉલટી ક., અંકવું.

SPHERE *s.* [*L. sphaera*] ગોળ *m.*, ગોળાકૃતિ *f.*, ગોળો *m.*; 2 any orb કોઈ પણ સ્વર્ગમંડળમાં-નો ગોળો; 3 province વિષય *m.*, પ્રકરણ *n.*, ઈલાકિમ; 4 employment કામ *n.*; 5 rank પાયરી *f.*, ક્રમ *m.*

SPHERICAL *a.* ગોળ, ગોળાકાર; 2 ગોળ, ગોળા-કૃતિ સંબંધી; 3 planetary ગ્રહ ગુ-સંબંધી.

SPHERICS *s.* ગોળશાસ્ત્ર *n.*

SPHERICITY *s.* ગોળાકૃતિ *f.*, ગોળાકાર *m.*

SPHEROID *s.* ગોળકદવ આકૃતિ *f.*; Oblate *s.* ચપ્પટ ગોળ, Prolate *s.* અંડગોળ.

SPHEROIDAL *a.* ગોળકદવ, ગોળપ્રાય.

SPHINX *s.* [*L.*] અંક પ્રકારનો કલ્પિત રાક્ષસ (તેનું મોઢા છાતી સ્ત્રી જેવાં ને નીચેનો ભાગ સિંહ જેવા કદપેદા હોતા).

SPICE *s.* [*Fr. espicce, It. spezie* kind, *L. species* a particular sort] ગરમ મસા-

લો *m.*, મસાલો *m.*; 2 a slight flavouring જરા સ્વાદ *m.*, ચપટી *f.* *vt.* -માં મસાલો ના-

ખવો-ભજરાવવો, મસાલાદાર ક., સુગંધીદાર ક.

SPICERY *s.* મસાલામાત્ર *m.*, બધા ગરમ મસા-લો *m.*, મસાલો *m.*; 2 મસાલા રાખવાની વ-ખાર-જગા *f.*

SPICY *a.* મસાલાવાળું-નું સંબંધી, મસાલાદાર; 2 pungent તીવ્ર, તમતમાટ-યું, ઝમઝમાટ.

SPICK *s.* [See Spike] ખીણો *m.*; *S.* and span new નવુંનકાર.

SPIDER *s.* [for Spinder, from Spin, q. v.] કરોળીઓ *m.*; 2 અંક પ્રકારનું વાસણ.

SPIGOT *s.* [from Spick for Spike] જાનો ખીણો, જાનો પીપનો દાટો.

SPIKE *s.* [*Icel. spikari* a spike] A sort of very large nail અંક જાતનો ધણો મોટો ખીણો-(of wood) ખુટો-મેખ *f.*; 2 an ear of corn ફલસણું *n.*; 3 a shoot ફલગો *m.*; 4 (as of a top, goad &c.) આર *f.*, આરી *f.* *vt.* To fasten with spikes ખીલાથી જ-ડવું-ખેસાડવું; 2 to set with spikes -માં ખીલા જડવા-ખેસાડવા; 3 (as a gun) ખીલા મારીને રસ્તો-મોઢો બંધ ક.

SPIKENARD *s.* [See Spike & Nard] (the plant) જાડામસી *f.*; 2 નાર્દન.

SPILL *vt.* [*AS. spillan*] To suffer to fall ઢોળાવા-વેરાવા દેવું, ઢોળવું, વેરવું; 2 to shed કાઢવું, પાડવું. *vi.* ઢોળાવું, વેરાવું.

SPIN *vt.* [*AS. spinnan*] કાંતવું, -નો દોરો કા-ઢવો-વણવો; 2 to draw out tediously

અતિશય તાણી તાણીને હંબાવવું, વાર લગાડીને કાઢવું; 3 to twirl ફેરવવું, ચક્ર ચક્ર ફેરવવું; 4 to shape as metal ઉતારવું, ચાક ઉપર ઉતારવું. *vb.* કાંતવું, તાર-દોરી કાઢવો; 2 to whirl ચક્ર ચક્ર ફેરવવું; 3 ત્રીણી ધારે વહેવું.
SPINDLE *s.* (of a spinning wheel) તરાકું; 2 (of a vane &c.) જે દાંડી ઉપર (કંઈ) ફરે તે; *as*, the *s.* of a vane પવનની દીરાશ્ચ-ચક્રયંત્ર જે દાંડી ઉપર ફરે તે દાંડી. [હાંબટંગું.
SPINDLE-SHANKED *a.* હાંબા પાતળા પગવાળું;
SPINNER *s.* કાંતનાર.
SPINNING-JENNY *s.* કાંતવાનો સાંચો.
SPINNING-WHEEL *s.* રેડીઆમ.
SPINSTER *s.* રેડીઆ કાંતનારી બાયડી; 2 (law) કુંવારી બાયડી, કુંવારી.
SPINACH *s.* [*L. spina* a thorn] ચ્ચિક ભતની બાજી.
SPINE *s.* [*L. spina* a thorn] (Zoo.) કરોડ; 2 (from the woody part of a plant) કાંટો.
SPINAL *a.* વાંસાની કરોડ-સાટ ગું-સંબંધી.
SPIRE *s.* [*L. spira* a coil] A winding line like the threads of a screw ધ-સ્કુની ધાર જેવી વાંકી રેખા-લીટી-વસ્તુ; 2 a steeple અણીદાર મિનારો, અણીદાર શિખર; 3 a blade of grass ધાસની પાંદડી-પાન; (of a flame) ભેત, અગ્નિશિખા.
SPIRAL *a.* પેચ-ધસ્કુના જેવું, ભમરીયા કુવા જેવું.
SPIRIT *s.* [*L. spiro* I breathe] Life જીવન, પ્રાણ, ચૈતન્ય; 2 the soul જીવાત્મા, આત્મા; 3 a disembodied soul પ્રેતાત્મા, વિદેહી આત્મા; 4 a ghost જૂતન, પિશાચન, પ્રેત; 5 ardour ઉત્સાહ, હેરાઈ, જીવન, જોશ, પાણી, હિમત; 6 a man માણસ, પુરુષ; *as*, a lively *s.* ચક્રોર માણસ; an active *s.* ચપલ પુરુષ; a contentious *s.* તકરાવી માણસ; 7 mental condition or disposition મિજાન, બાવન, મનની સ્થિતિ, મનન, મરજી; *as*, a careful reader will read a work in the same *s.* in which its author wrote it ગ્રંથકારે જે બાવનમાં ગ્રંથ લખ્યો હોય તેજ બાવનમાં ફિકર વાજો વાંચનાર તે વાંચ્યે; Good spirits

પુરુષમિજન; 8 an airy substance વાયુ-રૂપી પદાર્થ; 9 alcohol દારૂ, મદ્ય; 10 a distilled liquor ગાળેલો દારૂ, અરકમ, આસવન; Rectified *s.* મદ્યકમ; Spirits of wine = થુફ અરકમ; 11 real meaning બાવાર્યમ, બાવન, ખરો અર્થમ-બાવ-આશયમ, હાઈન; Supreme *s.* પરમાત્મા; The Holy *s.* પવિત્રાત્મા; Animal spirits ધોહીનું ચૈતન્ય; Proof *s.* મંદ અરક; S. of the times કાળધર્મ, જમાનો. *vt.* To convey away rapidly and secretly છાનામાના ઉતાવળથી લેઈ જવું, પકડી લેઈ જવું, પકડી જવું, ગેબ ક.

SPIRITED *a.* જુસ્સાદાર, હિંમતદાર, તડક, (in compounds) સ્ખાવનું, પ્રકૃતિનું, જુદિનું; *as*, mean-*s.* હલકા સ્ખાવનું.

SPIRITLESS *a.* દમ-જોર-હોરા વગરનું, બે-હિંમત, નિર્જીવ, ઉલ્લાસ-આનંદ વગરનું, ઉદાસ; 2 dead મુઝેલું, નિર્જીવ.

SPIRITUAL *a.* Incorporeal પ્રાણરૂપી, જીવરૂપી, આત્મારૂપી; 2 mental માનસિક, મનનું, જુદિનું; 3 pertaining to moral feelings આત્મ સંબંધી, મનોબાવ સંબંધી; 4 holy સ્વર્ગ સંબંધી, આધ્યાત્મિક આત્માના શોધ સંબંધી; 5 not temporal ધર્મ પ્રકર-જનું, ધર્મ કલ્પનું, ધર્મ સંબંધી; 6 relating to spirits જૂત-પ્રેત-વિદેહી જીવ ગું-સંબંધી.

SPIRITUALISM *s.* (philosophy) સૃષ્ટિમાં આત્મા સિવાય બીજું કંઈ નથી એવો મત-વાદ; 2 spirit rapping and its allied manifestations વિદેહી આત્મા તરફથી ઠોકો વિગરથી ખપ્પર અંતર મેળે, એવું મત.

SPIRITUALIST *s.* (in philosophy) આત્મા સિવાય બીજું કંઈ નથી એવું માનનાર, આત્મવાદી; 3 વિદેહી આત્માનો સંસર્ગ માનનાર.

SPIRITUALITY *s.* અધિવૈકલ્ય, આત્મ-રૂપ; 2 ધર્મક્રિયા, ધર્મની ખાખત.

SPIRITUOUS *a.* જલદ, તીવ્ર, અરક-તેજાવળું.

SPIRIT-LAMP *s.* અરક-તેજાવળું નો દીવો.

SPIRIT-LEVEL *s.* સપાટી બાણવાનું-નણી કરવાનું અરકથી ભરેલી નળીવાળું ચ્ચિક પ્રકારનું યંત્ર.

SPIRT *s.* (See Spurt).

SPISSATED *a.* [*L. spissus* thick] ઠરી અચ્છેલું, જડું રમડ ચચ્છેલું.

SPIT *s.* [*A.S. spitu*] A long thin pointed iron bar માંસ સેકવાનો લોહનો સળીઆ; 2 a long narrow shoal from the land into the sea દરિયામાં જડું લાંબું સાંકડું બરિખર.

SPIT *vt.* [*A.S. spittan*] ટુંકવું, પીચકારીથી-કાગળાથી મ્હેમાંથી ખાહાર કાઢવું. *vi.* ટુંકવું; To *s.* upon -નું અપમાન -તિરસ્કાર ક.

SPITTLE ટુંકન.

SPITTOON *s.* પીચદાની *f.* પિંગદાની *f.*

SPITE *s.* [abbr. from *Despite*, *q.v.*] Hated અંટસમ, ખારમ, દ્વેષમ, ક્રોનોમ, અદાવત્, અરીસા *f.*; In *s.* of -નું ચાલવા ન દેખને, છતાં પણ; as, in *s.* of all applications, the patient grew worse every day બધા આસડ લગાડયાં છતાં પણ દરદી દીનપરદીન વધારે માંદો થતો ગયો; in *s.* of his enmity I have succeeded તેની દુશ્મની છતાં પણ મારો ચલ સફળ થયો છે. *vt.* To vex કુખી ક., ધન ક.-આપવી, ઊપર ખાર-વેર કાઢવું.

SPITEFUL *a.* (pers.) ખારીલું, ક્રોનાખોર, દ્વેષી, (acts &c.) ખાર-ક્રોના-દ્વેષ-અંટસનું-વાળું-બરેલું.

SPLASH *vt. & vi.* [allied to *Plash*, *q.v.*] પાણી-કાદવના છાંટા ઊરાડવા-નાખવા, -ને (કરાથી) પાણી-કાદવના છાંટા ઉડવા.

SPLASH-BOARD *s.* ગાડીમાં બેસનારને કે હાંકનારને કાદવના છાંટા ન ઉડે માટે રાખેલું પારિયું-પડદામ, પંખેમ.

SPLASHY *a.* કાદવ-કચરાળા પાણીવાળું.

SPLAY-FOOT *s.* [from *Display* & *Foot*] ચપટા તળિયાવાળો પગ, પોહોળો પગ.

SPLEEN *s.* [*Gr. splun*] (in anatomy) પાણચરીફ, બહરોળ; 2 anger રેરામ, મનમાં રાખેલો ગુસ્સો, ચીઠફ; 3 melancholy ઉદાસી, ચીત ઉદાસ રહે ચ્ચેવા રોગ.

SPLENETIC *a.* ઉદાસીનો રોગ ચચ્છેલું; 2 રાશી, ગુસ્સાખોર, ચીઠિયું, ગુસ્સા બરેલું, રોશ બરેલું.

SPLENDID *a.* [*L. splendidus*] Very

bright અગમગું, ચકચકાટ, ચકચકીત, ચળકતું; 2 showy ભપકાદાર, ડોળદાર, દેખાવડું, સુશોભિત; 3 illustrious પ્રખ્યાત, પ્રસિદ્ધ, નામીયું, જાણવા જોગ.

SPLENDOR *s.* ચકચકાટમ, ધણો ચળકાટ, અગમગાટમ, તેજન; 2 pomp ભપકામ, સુશોભિતપણું, કાઠમાઠમ, શોભા *f.*; 3 eminence પ્રખ્યાતિ *f.*, નામીયાપણું.

SPLICE *vt.* (as a rope) સાંતરો ક., ગાંઠ દીધા-વગર બાંધવું, કોંધવું, સાંધવું, જોડવું, (a piece of wood) વાંધો પાડીને સાંધવું, સાંધવું.

SPLINT, SPLINTER *s.* [*Ger. splint*] પાતળી કરચ, ત્રીણીફાડ, (surg.) ભાગેલા-ઉતરેલા હાડકા ઊપર બાંધવાનું અપાટીયું-કામડું.

SPLINTER *vt.* To split into long thin pieces ચીરીને પાતળી ફાંડો ક., પાતળી ચીરો ક.

SPLIT *vt.* [low *Ger. spitten*] To cleave ચીરવું, -ના ચીરા-ફાંડો ક., ફાડવું; 2 (fig.) માંહેકુસંપ-કળચ્ચો-ફાટકુટ કરાવવી. *vi.* ફાટવું, ચીરાવું, -માં ચીરો-ફાટ પડવી; 2 to burst with laughter હસી હસીને ચાકવું-મરવું; 3 to be broken ભાગીજવું, -ના ચુરેચુરા થઈ જવા. *s.* ચીરોમ, ફાટફ, ચીરફ, તરડફ; 2 a breach ફાટકુટફ.

SPOIL *vt.* [*L. spolio*] To plunder લૂંટવું, નું લૂટી-હાવી-છીનવી લેવું; 2 to take by force ઝુંટાવી લેવું, છીનવી લેવું; 3 to corrupt, to ruin બગાડવું, ખરાબ ક., નાશ ક. *vi.* લૂટ ક., લૂંટવું; 2 બગડવું, ખરાબ થવું *s.* That which is taken by violence લૂંટફ, જોરથી-ફતેહથી મેળવેલી વસ્તુ; 2 what is gained by strength બળ-રાક્તિથી મેળવેલી વસ્તુ, પ્રાપ્તિ *f.*; as, the spoils of science જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ; 3 robbery લૂંટફ, લૂંટફ, ચોરીફ, જપ્પારીફ.

SPOILATE *vt.* લૂંટવું, લૂંટફાટ ક., નાશ ક., ચોરી ક. *vi.* (on) લૂંટવું, -માં લૂંટફાટ ક.

SPOILIATION *s.* લૂંટવું-લૂંટફાટ ક.-છીનવી લેવું તે; 2 લૂંટમાં લૂંટફાટ *f.*

SPOKE [from *Spike*, *q.v.*] (of a wheel) આરોમ, (of ladder) પગથિયું.

SPOKE *p. part.* of *Speak* (which see)

SPOKES-MAN *s.* (કોઈની) તરફથી બોલનાર મહેન, મુખન, દારન.

SPONDEE *s.* [*Gr. spondeios* from *sponde* a libation] બે ગુરૂ અક્ષરનો ગણ.

SPONGE *s.* [*A.S. sponge*] વાદળી *f.*; 2 a parasite ખુશામત કરીને બીજના રોટલા ખાનાર. *vt.* વાદળીવતે ધોવું-સાફ કરવું-લણવું; 2 to efface લછીનાખવું, બુસીનાખવું, કાઢી નાખવું. *vi.* To suck in ચૂસી-શોષી લેવું, પીવું; 2 (on) to gain by mean arts ખુશામત-ઠગાઈ કરીને પામવું-મેળવવું, ધૂતી ખાવું.

SPONGE-CAKE *s.* પુડીંગ, એક પ્રકારની કુગડીવાળી ગળી રોટલી.

SPONGY *a.* પોચું, કુગડીવાળું; 2 wet બીજું પાણીવાળું; 3 વાદળી જેવું, પાણી ચૂસે એવું.

SPONSOR *s.* [*L. spondeo* I promise] A surety જામીનમ, હામીમ; 2 a god-father (See under God).

SPONTANEOUS *a.* [*L. sponte* of free will] સ્વાભાવિક, સહજ ઉત્પન્ન, પોતાની ખુશીનું, પોતાની મેળે થયેલું, આપોઆપનું.

SPONTANEOUSLY *ad.* આપોઆપ, પોતાની મેળે, સહજ, પોતાની ખુશીથી.

SPONTANEITY *s.* આપખુશી, સ્વસંતોષમ, આપોઆપપણું, સ્વાભાવિકપણું, સહજતા.

SPOOL *s.* [*Dut. spoel*] ફિરકી, ફરકડી.

SPOON *s.* [*A.S. spon*] ચમચોમ, પળી.

SPOONFUL *a. & s.* ચમચાભર, ચમચાપુર, ચમચો; In or by spoonfuls ચમચા ભરીને.

SPOON-MEAT *s.* ચમચાવતી ખાવાનો એરાક, નરમ-રસાદાર-દીલું ખાણું.

SPORADIC *a.* [*Gr. sporadikos* scattered] કોઈ કોઈ વાર-ઠેકાણે થતું, વિરલું.

SPORT *s.* [abbr. from Disport, *q. v.*] Game રમત, એલમ, લીલાઈ, ફીડાઈ, મઝાઈ, ગમત; 2 mocking મશ્કરી, ઠેકામ, મજાક, હાસ્ય; 3 a toy રમકડું; as, we are the sports of fortune આપણે વિધાનાના રમકડાં છીએ; 4 diversion of the field રિકારમ; 5 idle jingle શબ્દવિનોદમ, પદલાલિત્ય. *vt.* To divert (oneself) ગમત-મઝા કરવું, રમત કરવું; 2 to bring

out in public દેખાડતા ફરવું, બધે લઈને ફરવું.

vi. ગમત-રમત-એલ-મઝા કરવું; 2 to practise the diversions of the field રિકાર કરવું; 3 to trifle મશ્કરી-મજાક કરવું.

SPORTFUL *a.* (Pers.) ગમતી, ખુશ મીઠા, આહાંદી; 2 (acts, words &c.) મશ્કરીનું, મશ્કરી ભરેલું, હાસ્યનું, હસવા જેવું.

SPORTING *a.* રમતિયાળ, ગમતિયાળ; 2 રિકાર કરનાર; A *s.* character રિકારીમ.

SPORTSMAN *s.* રિકારીમ, પારધીમ. [યાળ.

SPORTIVE *a.* મોટા, આનંદી, ગમતી, રમતી.

SPOT *s.* [*Dut. spat*] A speck ડાઘમ, ચાંદું, કલંકન; 2 a blemish ડાઘમ, કલંકન, એચ, આમી, ઓડ; 3 (on a garment, the skin of a beast &c.) છાંદ, ટપકું; 4 a place જગા, સ્થાન, ઠેકાણું; as, it is a lovely s. તે ખુશનુમા જગ્યા છે. *vt.* -જાગર ડાઘ પાડવો છાંદ પાડવો; 2 to blemish -ને ડાઘ-કલંક-એચ લગાડવી.

SPOTLESS *a.* ડાઘ વગરનું, નિષ્કલંક, યુદ્ધ, ચોખ્ખું, નિષ્પાપી, નિર્દોષ.

SPOTTED *a.* છાંદ-ટપકાં વાળું.

SPOUSE *s.* [*L. spondeo* I promise] પર-છેલું માણસ, વરમ, વહુ.

SPOUT *s.* [*Dut. spuit* a spout] A pipe નળી, પરનાળ; 2 a projecting mouth of a vessel નાળવું, નાળચું, નળી; 3 (See Waterspout). *vt.* To throw out ફુંકારીને બહાર કાઢવું, કોગળા કરીને બહાર કાઢવું; 2 to throw out in speech બાધણ માંકરીને માંહેથી માંહે કહેવું; as, to s. rebellion બાધણમાં ખંડ-ફિસાદ કરવાનું કહેવું. *vi.* સાંકડા મેંઠાંથી જોરથી નીકળવું-વહેવું-ધસી આવવું.

SPRAIN *s.* [*L. exprimo* I press out] (હાથ વિગરેનું) મોચાવું તે, મોચાઈ, કરમોડ, કરમોડ ખાવી તે. *vt.* મોચાઈ જાય તેવું કરવું, કરમોડ અવરાવવી; (passive) મોચાવું, કરમોડાવું, મોચ-મોડ ખાવી.

SPRAWL *vi.* [*Dan. sprälle*] લાંબા થઈને સુવું, સુઈને લોચવું; 2 to spread irregularly આમતેમ ફેલાવું, વાંકુંચુંકું ઉગવું-પસરવું;

3 to move when lying down સુતા સુતા
ખસવું-ચાલવું.

SPRAY *s.* [*AS. spree* a twig] A small shoot જાળી ડાળી, જાળો છોડ; 2 જાળી ડાળીઓનો સમુદાય; 3 પાણીના ઉડતા છાંટા, જુશારમ, શીકરમ *pl.*

SPREAD *vt.* [*AS. sprædan*] પસારવું, લંબાવવું, ફેલાવવું, વિસ્તારવું, ઉઘાડવું; To *s.* a tent or sail નંચુ કે સઢ તાણવો, સઢ ચઢાવવો; 2 (as a carpet) પાથરવું, બીછાવવું, નાખવું; 3 to divulge બહાર પાડવું, પ્રસિદ્ધ કર, ઉઘાડવું, પસારવું, ફેલાવવું; *as*, to *s.* a report વાત ઉઘાડવી-ફેલાવવી; 4 to disperse વેરવું, નાખવું; *as*, to *s.* manure ખાતર નાખવું; 5 to prepare પીરસવું, પીરસીને તૈયાર રાખવું; *as*, to *s.* a table મેજ બેપર જમણુ પીરસવું. *vi.* પસરવું, ફેલાવું, લાંચુ થવું; 2 (as news) પસરવું, ફેલાવું, ઊડવું, બહાર પડવું.

SPRIG *s.* [See Spray] જાળી ડાળી; 2 a scion પોશોમ, છોકરો *m.*

SPRIGHTLY *a.* [contr. from Spirit-like] ચક્રાર, ચંચળ, ચપળ, આનંદી, મોજી, ખુશ-મીજાળું.

SPRING *vi.* [*AS. springan*] To leap કૂદવું, કુદકો-છલંગ મારવી; 2 to issue with speed જોરથી નીકળવું, ઐકદમ ધસવું-આવવું; 3 to start suddenly ચમકી ઊઠવું-નાસવું; 4 to fly back પાછું વળવું; 5 (as from ancestors) -નો વંશજ હોવું, -થી ઉતરી આવવું; 6 to shoot up ફૂટી નીકળવું, ફૂટવું, નીકળવું, ફૂટીને આવવું; 7 to result ઉત્પન્ન થવું, નીપજવું; 8 (*a*) (as water from the earth) ઝરી નીકળવું, (*b*) (as a river) વહી નીકળવું, નીકળવું; To *s.* at -બેપર કુદી આવવું; To *s.* in માંહે ધસી આવવું-જવું; To *s.* forth જુસ્સાથી-જોરથી-ઐકદમ બહાર નીકળી આવવું; To *s.* upon બેપર હુમલો કર. *vt.* To rouse or start ચમકાવીને-બડકાવીને સંતાવાની જગામાંથી બહાર કાઢવું; *as*, to *s.* game શીકારને ચમકાવીને બહાર કાઢવો; 2 to explode ફોડવું; *as*, to *s.* a mine સુરંગ ફોડવી; 3 to cause

to open -માં બાકું પાડવું; 4 (as a mast) હલાવી કાઢવું, ઢીલું-હલાવું કર; 7 to cause to close suddenly ઐકદમ બંધ કર, વાસવું, -થી ઐકદમ બંધ થવું-વસાવું; To *s.* a fence વાડ કૂદવી-કૂદી-ઐમાંગી જવી; To *s.* a rattle સીસોટી વગાડવી. *s.* A leap કુદકોમ, છલંગમ, કુદકારોમ; 2 a flying back પાછળ કૂદવું-હલવું; 3 elastic power સ્થિતિસ્થાપકપણું; 4 an elastic body કમાન *f*; 5 a fountain ઝરોમ, ચૂળન; 6 the vernal season વસંતઋતુ *f*, વસંત *f*.

SPRING-CARRIAGE *s.* કમાનની ગાડી.

SPRING-HEAD *s.* મુખ્ય ઝરોમ, ચૂળન.

SPRING-TIDE *s.* પૂનમ-અમાસ ની ભારે ભરતી-જુઆળ *f*; 2 વસંત કાળમ.

SPRING-TIME *s.* વસંતકાળમ, વસંતઋતુ *f*.

SPRINGY *a.* કમાન જેવું, સ્થિતિસ્થાપક, હલકું, ચપળ; 2 wet બીજું, ભેજવાળું.

SPRINKLE *vt., vi.* [*AS. sprencan* to sprinkle] (as water) છાંટવું; (as seeds and the like) વેરવું, ભભરાવવું; 2 to scatter on-બેપર છાંટવું-વેરવું; 3 to cleanse યુદ્ધ-સ્વચ્છ કર, -થી યુદ્ધ &c. થવું.

SPRINKLING *s.* છાંટવું-વેરવું-ભભરાવવું તે; 2 a quantity falling in distinct drops or parts (of rain) થોડા છાંટા, ફરફર (gen.) થોડું; A *s.* of salt થોડું મીઠું (ભભરાવેલું); a *s.* of snow હિમનું થોડું પડવું; There was also a *s.* of Parsees in the meeting સભામાં અહીં તહીં થોડા પારસી પણ થોડા હતા.

SPROUT *vi.* [*AS. spreotan*] To shoot કુકવું, ઉગવું, -નો ફણગો ફૂટવો-નીકળવો; 2 to shoot into ramification -ના ફાંટા ફૂટવા-થવા, ફાંટાવું. *s.* ફણગોમ, અંકુરમ.

SPRUCE *a.* [high Ger. spreizen to prop] ચાપચીપવાળું, ટાપટીપવાળું, ચાપચીપિયું, ટાપટીપિયું.

SPUR *s.* [*AS. spura*] ઐર્ડ, કાંટેમ; 2 incitement ઉત્તેજન, પ્રેરણા કરનાર વસ્તુ, ઉત્તેજન; 3 a short wooden buttress of a post થાંભલાની ટુંકી લાકડાની કુંભી; 4 (of a cock) મરધાની ધુંડી પાછળનો

લાંબો નખ, નખી *f*; S. of a mountain
પર્વતનો કુંટો; On the s. of the moment
તક જળવીને, તક ઊપર, પ્રસંગ વશ ન, એક
દમ, વગર વિચાર્યું; To put spurs to a
horse ધોડાને એડ મારી દોડાવવા. *vt.* એડ
મારવી, એડ મારી ઉતાવળું ચલાવવું; 2 to
incite ઉત્તેજવું, ઉત્તેજન ક., આગળ ચલા-
વવું, ઊંચું ક., પ્રેરણા ક.

SPURIOUS *a.* [*L. spurius*] ખોટું, નકલ,
કૃત્રિમ; 2 bastard શંડના પેટનું, રાખેલીનું,
હરામખંડું, જરજર.

SPURN *vt.* [*AS. spurnan* to kick] To
kick લાત મારીને કાઢવું, લાત મારવી; 2
to reject with disdain તરછોડી કાઢવું,
તરછોડવું, પિચ્છારવું, તુચ્છકારવું. *vi.* To
toss up the heels પગ ઉછાળવા-જિયા ક.;
2 (at) (તરસ્કાર કરી ના પાડવી-અનંગીકાર ક.

SPURT *vt.* [*AS. spryttan* to sprout]
To throw out as a liquid with force
દડ દડ દડડીની ધારે બહાર કાઢવું, (from the
mouth) કોગળો ક. *vi.* જોરથી દડડી યધ
બહાર નીકળવું. *s.* A jet દડડી *f*, ધાર *f*,
દડડી *m*; 2 a sudden effort એકદમ જ-
ગૃત યધને કરેલા પ્રયત્ન, જુસ્સાનો પ્રયત્ન.

SPUTTER *vi.* [See Spatter] To spit
(as in rapid speaking) થુંક ઊડાવું; 2 (as
burning bodies) તડતડવું, તણતણવું, -ના
તણ્યા બેડવા; 3 to utter words hastily
બહુ ઉતાવળું બોલવું, થુંક ઊડે તેમ બોલવું; as,
they fell a sputtering at each other
તેઓએ એક બીજા સાથે થુંક ઉડાવવા માંડ્યું.

SPY *s.* [See Espy] ખાતમીદાર *m*, ગુપ્તદૂત *m*,
ચાર *m*. *vt.* દૂરથી જોવું, સંતાંએણું શોધીકાઢવું;
2 to discover by close search ખારીક ત-
પાસથી જોળી-શોધી કાઢવું, જોઈ કાઢવું; 3 to
examine secretly ખાતમીદાર તરીકે શોધી
કાઢવું, જોઈ કાઢવું. *vi.* ખારીકથી તપાસવું
-જોવું.

SPY-GLASS *s.* જોઈનું દૂરબિન.

SQUABBLE *vi.* [allied to *Sw. kabbla*
to quarrel] To quarrel કજીયો-લડાઈ-
રકજ-તાણતાણી ક.; 2 to debate તક-

રા-બોલાચાલી-ઝડાઝડી ક. *s.* કજીયો *m*,
તકરાઈ *f*, રકજ *f*, ઝડાઝડી *f*, એચાએચ *f*.
SQUAD *s.* [*L. ex & quadra* a square]
(mil.) કવાયત વાસ્તે ભેગી કરેલી ટુકડી; 2 a
small party જાની ટોળી-ટુકડી *f*.

SQUADRON *s.* [See Squad] A body
of troops લશ્કરની ટુકડી; 2 ખેડેસવારની
ટુકડી; 3 અથક કામ વાસ્તે રાખેલી-મોકલેલી
વહાણની ટુકડી.

SQUALID *a.* [*L. squalidus* filthy] ગંદું,
મેલું, ગંધાળું, ધણું મેલું.

SQUALOR *s.* ગંધાસ *f*, મેલાપણું *m*, ગંધાપણું *m*.

SQUALL *vi.* [*Sw. squala* to cry out]
ચીસ-જૂમ-ખરાડ પાડવા. *s.* ચીસ *f*, જૂમ *f*,
કારખો સાદ, (of wind) એકદમ ચઢી આ-
વેલો વાવંટોળ-તોફાન.

SQUALLY *a.* વાવંટોળવાળું, તોફાની, હેકળ.

SQUANDER *vt.* [old high Ger. *suandian*
to dwindle] (gen.) ઉડાવવું, ઝુમા-
વવું, (as money) બિર યુકવું, વાવરી નાખ-
વું, ખરચી-ઉડાવી દેવું.

SQUARE *a.* [*L. ex & quadra* a square]
ચોખંડું, ચોરસ, સમચોરસ; 2 forming a
right angle કાટખુણુ વાળું; 3 true ખરું,
સાચું, ખરોખર; 4 rendering equal justice
ન્યાયનું, બાળખી, અદલ, પ્રમાણિક; 5 (as
an account) ખરોખર, ચુકવું; All *s.* ખરો-
ખર, ઠીક, સાચું; S. root વર્ગમૂળ *n.* *s.* (in
Geom.) સમચોરસ *m*, ચોરસ *m*, ચોખંડી આ-
કૃતિ; 2 ચોખંડો કડકો, તકલી *f*; 3 ચોક *m*,
(as in tables &c.) ચોકડી *f*, ધર *n*; 4 (an
instrument) કાટખુણુ *m*; 5 the product
of a number by itself વર્ગ *m*; 6 equal-
ity, harmony એક રાગ *m*, ખરોખરી *f*;
On the s. ઉઘાડી વાળખી-બાળખી રીતે,
પ્રમાણિક રીતે; To be on the s. with ખરો-
ખર હોવું, વચ્ચેનો હિસાબ ખરોખર હોવા; To
break no squares માંડું ન લાગાડવું; To
break squares રૂઢીથી ઉલટું ચાલવું. *vt.*
ચોરસ-ચોખુણુ ક.; 2 to reduce to a
s. કાટખુણુવતી સીધું ક.; 3 to reduce to
any standard મેલવું, ખરોખરું, લાવવું; 4

to regulate ચલાવવું, કરવું; 5 to make even પતવવું, બરાબર કર. -કરી ચૂકવું; as, to s. accounts હિસાબ પતવવા; 6 (arith.) (as a number) નો વર્ગ કર.; To s. the yards કુવા જોડે ઊંચું રાખવું; To s. the circle ગોળનું બરાબર ચોરસ માન-માપ કાઢવું. *vi.* To suit ખેસતું થવું-હોવું, માફક-મળતું-અનુસરતું થવું-હોવું; 2 to take a boxing attitude યુક્તિ મારવા હાથ ઉગામવો.

SQUARE-RIGGED *a.* જેના સઢ આડા લાક-ડાથી ચઢાવાય તેવું.

SQUARE-SAIL *s.* એક પ્રકારનો ચોખંડો સઢ.

SQUASH *vt.* કચરી-છુદી-વાડીને લુગદી કર.

SQUAT *vi.* [*L. couctus* driven together] પલાંડી વાળી ખેસવું; 2 to cower સંકોચાઈને -ટુંડીઆ વાળીને-ગુપાઈને-લપાઈને ખેસવું; (on new land) (પરાયી જમીન) બથાવી પડવું-ખેસવું. *a.* લપાઈ-ગુપાઈ ખેડેલું; 2 short and thick ટુંક ને જડું. *s.* પલાંડી *f.*

SQUATTER *s.* પલાંડી વાળી-લપાઈ-ગુપાઈ ખે-સનાર; 2 a settler without title on new land જમીન બથાવી પડનાર-ખેસનાર.

SQUEAK, *vi.* [*Sw. squäka* to cry like a frog] To utter a sharp shrill cry ચૂંચૂં કર., તીનો અવાજ કર., ખેલવું. *s.* ચૂંચૂં, તીનો અવાજ. [વાજ કર.

SQUEAL *s.* [See Squall] લાંબો તીનો અ-
SQUEAMISH *a.* [from Qualinish] સાંકડા ગળાવાળું; 2 fastidious અતિશય ખંતીલું, બહુ ચીકણું, ચિપાસિયું; 3 easily disgusted સહેજમાં નાખુશ થાય-કંટાળે એવું, ચીકણું.

SQUEEZE *vt.* [*AS. cwisan* to crush] ધા બંધવું, નીચોવવું, દબાવવું; 2 -થી (ઊપર) જીલમ ગુજારવો, -ને હેરાન ગતિ પોહાંચવી; 3 -ને બે-રવું, -ની સાથે બેઠેબેઠા કર.; To s. out નીચોવી-દબાવી કાઢવું-કાઠી નાખવું. *vi.* To pass by pressing દબાઈ-ધક્કા મારી ભીડમાં આ-ગળ જવું, દબાઈ ચંપાઈ-જેમતેમ કરી રસ્તો કર.; To s. through -માંથી દબાઈ ચંપાઈને જવું.

SQUIB *s.* [prov. *E.*] ફટકો, પલીતો; 2 (fig.) નિંદાનું જૂન-ચોડું લખાણ.

SQUIL *s.* [*Gr. skilla*] રાનીકાદિ.

SQUINT *vi.* ત્રાંસું-આંકું બેવું; 2 આંકું-મા-લખું બેવું; 3 to slope ઢાળ પડતું હોવું, ઊત-રતું હોવું. *vt.* (the eye) ત્રાંસવી, આડી-મા-લખી કર. *a.* ત્રાંસું, આંકું; 2 આંકું, માલખું. *s.* ત્રાંસું-આંકું બેવું; 2 માલખું, આડી નજર.

SQUIRE *s.* (See Esquire). [ખીણોડી *f.*

SQUIRREL *s.* [*L. sciurus*] ખીરોડોડી *f.*

SQUIRT *vt.* [*L., Ger. swirtjen*] -ની પિ-ચકારી છોડવી-મારવી, જેરથી દફડી કાઢવી. *s.* પીચકારી *f.*; 2 ન્હાની ઊતાવળી દફડી-ધાર/વેહેળિયું *n.*

STAB *vt.* [*Gael. stob* stab] To pierce with a pointed weapon ભાકવું, ધોચવું, ભોખી-ધોચીને ધા કર.-ધાવલ કર.; 2 to wound mortally ભોખીને મરણોત્તર ધા કર., (કટારી) ધોચીને મારી નાખવું; 3 to injure mali- ciously -ને કુટ્ર ભાવથી ગુકસાન એવ-બદ્દો લગાડવો. *vi.* (કટારી વિગરે) ભાકવું, ધોચ-વું, મારવું; 2 to give a mortal wound મરણોત્તર ધા કર.-ધામ્મલ કર.; To s. at (ક-ટારી વિગરે) ઊગામવું, મારવા જવું. *s.* The thrust of a pointed weapon અણીયાળા હથિયારનો ધા-ઝખમ, ભાકવું-ધોચવું તે; 3 an injury given in the dark છુના-માના કરેલું ગુકસાન-ધા *m.*

STABLE *a.* [*L. sto* I stand] Fixed દૃઢ, મજબૂત, સ્થાયી, કાયમ; 2 firm in reso- lution દૃઢ મનનું, ધીરું, આગ્રહી; 3 dura- ble ટકાઉ, સ્થિર, કાયમ.

STABILITY *s.* દૃઢતા *f.*, મજબૂતી *f.*, સ્થાયી-કા-યમપણું *n.*, સ્થિરતા *f.*

STABLE *s.* [*L. stabulum* from *sto* I stand] તથેલોમ, ડેલું *n.* *vt.* -ને તથેલા -ડેલવા માં રાખવું.

STABLE-BOY *s.* ઘોડાનો ચરવાદાર, રાવત *m.*

STACK *s.* [*Icel. stackr* a heap] ગંજ *f.*, ગંજમ, કુંદવું *n.*, (of corn, reeds &c.) ઢગ-લોમ, ગંજ *f.*, એગલું *n.*, એગલી *f.*; 2 a chimney ધુમાડિયું *n.*; A s. of arms બંધુ-કોનાં સંગીન એકમેકથી ત્રાંસા આવે એમ ઊભી બંધુકોનો જૂથ. *vt.* To make into a large pile નો ગંજ કર., બડકવું, -તું કુંદવું કર.

STACK-YARD *s.* ગંજી-આધલીનો વાડો-વડો.

STAFF *s.* [*AS. staf*] A stick લાકડી, દંડુકો, અંગ, ડંગોરો; 2 a stick carried for support આધાર વાસ્તે રાખેલી લાકડી, આધાર, લાકડી; 3 (mil.) સેનાપતિ જોડે તેના અંગના નોકરો, સેનાપતિની હજુરના કામદાર; 4 a corps of executive officers કામદારમંડળ, કામ કરનારોની ટોળી.

STAG *s.* [*Icel. steggr*] સાખર, ન-ચી; 2 an outside irregular dealer in stocks શેર વગેરેનો ચપારી નહીં છતાં સદો કરનાર.

STAGE *s.* [*L. sto* I stand] Raised floor જાગી બેઠક-સ્થાન, (of a theatre) રંગ-બુમિ, બુમિકા, નાટકસ્થળ; 2 (drama) નાટક; 3 a scaffold પાલક, ઊંચું માળિયું; 4 the scene of any noted action સ્થળ, રંગબુમિ; 5 a station ઉતારો કરવાનું ઠેકાણું, ઉતારો, યુકાચ, વિસાયાની-ઢાળાની-પડાવની જગા; 6 the distance between two places of rest in a journey મન્જલ, ટપો; 7 a particular degree of advancement અચૂક સ્થિતિ-હાલત; 8 (See Stage-coach).

STAGE-COACH *s.* ડામની ગાડી.

STAGE-PLAY *s.* નાટક. [ધારી.

STAGE-PLAYER *s.* નટ, (નાટકમાં) વેશ-

STAGGER *vi.* [*old Dut. staggeren*] To reel લથડવું, ડગડગવું, લથડીમાં પાવો; 2 to begin to give way પાછું હસવા માંડવું, ડગવું, હસવું; as, the enemy staggers ફરમન ડગેછે; 3 to hesitate આનાકાની કરી, ટચુપચુ કરી, ડગમગવું. *vt.* To cause to reel લથડીવું પવાડવું, ચક્રર આણવા, બમાવું, લથડાવવું; 2 to cause to doubt and waver ડગમગાવવું, ડગાવવું, ટચુપચુ-આનાકાની કરાવવી, -થી ડગમગવું-ડગવું. [શિગ.

STAGGERS *s.* ઘોડાને થતું ફેફસું-વાઈનો મરન-

STAGNANT *a.* [*L. stagnans*] Not flowing (water) બાંધ્યું, બંધ, સ્થિર; 2 not brisk (as business) મંદ, માંદ, ધીમું; 3 inactive (soul &c.) જડ, સુસ્ત.

STAGNATE *vi.* સ્થિર રહેવું, વહેતું બંધ પડવું,

જીવું રહેવું; 2 to become dull મંદ પડવું, ધીમું પડવું. [બંધ પડવું તે; 2 મંદપાણું.

STAGNATION *s.* બાંધ્યું-સ્થિર રહેવું તે, વહેતું

STALD *a.* [from Stay] Sober (a)(pers.) ક-રેલ, પુખ્ત, ગંભીર, શાણો, (b) (things) ક-રેલપણ-પુખ્તાઈ-ગંભીરતા-શાણપણું-વાગું

STAIN *vt.* [*L. tingo* I tinge] To spot

-ઝીપર ડાઘ પાડવો-લગાડવો; 2 to colour-ને

રંગ દેવો, રંગવું; 3 to impress with figures

-ઝીપર ફૂલ વગેરેની આકૃતિ-તરેહ છાપવી; 4

to tarnish -ને દાગ-કલંક-ખટ્ટા-ઝિપ્પ લ-

ગાડવી; Stained glass રંગીત કાચ. *s.*

ડાઘ, ડપકો, આંટું; 2 tarnish કલંક, ડાઘ,

ખટ્ટા, ઝિપ્પ, દૂધણ.

STAINLESS *a.* ડાઘ-ડપકા વગરનું; 2 નિષ્ક-

લંક, નિર્દોષ, શુદ્ધ.

STAIR *s.* [*AS. stigan* to ascend] One

step of stairs સીડીનું એક પગથિયું; 2

(pl) સીડી, દાદર, નીસરણી; A flight

of stairs સીડી, Below *s.* નીચે, હેડળ;

Up *s.* -ઝીપર, ઓડે, માળ પર.

STAIR-CASE *s.* કટોરાવાળી સીડી-દાદર.

STAKE *s.* [*AS. staca*] A pointed stick

અણિયાળી લાકડી-ખૂંટો, મેખ, ખીણી;

2 martyrdom by fire ધર્મને વાસ્તે બની

મરવું તે; 3 a wager શરતમાં-હોડમાં ચૂ-

કેલી-સણપેલી વસ્તુ; To be at *s.* જોખમમાં

હોવું, (freely) -ઝીપર વાત આવવી-આવેલી

હોવી; as, my life-honour &c., is at *s.*

મારા જીવ-મારી આત્મ ઈત્યાદિ ઝીપર વાત

આવી છે. *vt.* (vines &c.) લાકડી જોડે-ને

આધારે બેસવું; 2 to wager પણુ દાખલ

હોડ-શરત માં ચૂકવું, દાવમાં હારવા જીતવા

ચૂકવું; (in gambling) પોઈદવું, પોવું.

STALACTITE *s.* [*Gr. stalaktos* oozing

out in drops] ગુફાઓમાં શંકુઆકારનું ઝ-

રતું સફેતાનું ગમ્મું-ગમિયું.

STALAGMITE *s.* સફેતાના ઝરવાથી બાંધેલ ઝીપર

બંધાએલું પડ-છાટ.

STALE *a.* [*AS. stal* a place] Tasteless

from age વાસી, ટાંઢું, બેસ્વાદ, જીર્ણ, જૂનું;

2 trite સાધારણ, જૂનું, રસ-મત્રે વિનાનું.

STALK *s.* [*Icel. stilkur*] (of a plant) સિં-
ઢેલમ, યડમ, રાડું, (as of sugar cane) પે-
શી *f.* દેડેલમ, કાંડીયું; 2 the pedicle of
a flower ડીડું, દીડું, ડીયું, ડીયું.

STALK *vi.* [*AS. stealc* high] To walk
with high and proud steps મ્હેટા ડોળથી
છાતી કાઢી મ્હેટી મ્હેટી ફાલંગે ચાલવું. *vt.* To
approach stealthily -ની પાસે છાનામાના
-ચોરીથી આવવું-જવું; Deer-stalking
મારવામાટે ચોરીથી હરણ પાસે જવું તે.

STALKING-HORSE *s.* પક્ષિને છાનામાના પક-
ડવાને વાસ્તે પારધીઅ પેતાને સંતાઈ રહેવા ક-
રેલો ઘોડો; 2 a mask બાહાનું, મુખપટોમ,
બહારનો ખોટો ડોળ-પેચમ; as, hypocrisy
is the Devil's *s.* સેતાન ઢોંગરૂપી મુખપટો
પહેરે છે.

STALL *s.* [*AS. steall* a seat] A stand
ઊભા રહેવાની જગા, ઢોર વિગરને બાંધવાની
જગા, કોઢેડ *f.*; 2 the division of a
stable for one ox or horse અંક બળદ કે
ઘોડાને બાંધવાને કાપેલી તથેલામાંની જગો;
3 a stable તથેલામ, ઢોર-જનવર રાખવાની
જગા, ડેહલું; 4 a small shed for mer-
chandise માલ વેચવાનો જાહોના માંડવા-કુ-
કાન ખેડ *f.*; 5 the seat of a dignitary
મ્હેટા ધર્મોચક્ષત્વ આસન-ખેડ *f.*

STALL-FED *a.* બાંધીને ખવરાવેલું-પુછ કરેલું.

STALLION *s.* [*AS. stall* a stable] વા-
લીધોડેલમ.

STALWART *a.* [*AS. stalweorth* worth
stealing] બહાદુર, હિંમતવાળું, જખરું, જોરા-
વર, જુસ્સાદાર.

STAMEN, STAMINA *s.* [*L. stamen*
the warp] The solid or firm part of
a body (કોઈ પણ પદાર્થનો) નક્કર-મજબૂત
-જોરાવર ભાગ, આધારમ; 2 whatever
gives the principal support દમમ, જી-
વમ, કસમ, પાણી; 3 (bot.) (કુલમાં) નર-
તંતુમ, કેસરમ, ઉપકેસર, કુલના તંતુ.

STAMMER *vi.* [*AS. stommettan*] To
stutter અચકાતાં અચકાતાં-અટકીને બોલવું,
-ની જીભ અટકવી, તોતડું બોલવું; as, he
stammers તેની જીભ અટકે છે.

STAMP *vt.* [*It. stampare* to impress]
(with the foot) (પગ) ઢાકવા-પછાડવા;
2 to impress with some mark છાપવું,
મહોર ચારવી, સિક્કો-ખીખું પાડવું; 3 to im-
press on the mind ડસાવવું, કાળજમાં ઉ-
તારવું. *vi.* પગ ઢાકવા-પછાડવા. *s.* (the
act) પગ ઢાકવા-પછાડવા તે; 2 an instru-
ment for making impression છાપ પા-
ડવાની યુદ્ધા, છાપ *f.*; 3 a mark imprinted
પડેલી છાપ; 4 an official mark સરકારી
છાપ, મહોર *f.*, સિક્કામ; 5 a stamp de-
vised and issued by government ધ-
જામનો-છાપનો કાગળ, સરકારી ટિકિટ; as, a
postage *s.* ટપાલની ટિકિટ; 6 a character
of reputation છાપ *f.*, સાખ *f.*, ગુણમ, લક્ષ-
ણ *n.*; as, these persons have the *s.* of
impiety આ પૂરોળી પાપીની છાપ પડી છે;
7 make ઘાટમ, આકારમ, પ્રકારમ, તરેલું.

STAMPEDE *s.* બડકવાથી જનાવરોનાં ટોળાં-
આંતું અંકદમ નાસવું તે; 2 (fig.) અંકાઅંક
લાગેલી ખીલિકથી નહાસાનહાસ.

STANCH *vt.* [*L. stango* I make stag-
nant] To stop the flowing of (સાલી)
વહેતું બંધ પાડવું-કરવું. *vi.* (સાલીનું) વહેતાં
બંધ પડવું-અટકવું. *a.* Strong and tight
સંગીન, નક્કર, મજબૂત, કઠણ; 2 firm in
principle દઢ, આગ્રહી, પડકું, ખરું, ડગે-હો
નહીં અંધ, હડહડ.

STAND *vi.* [*AS. standan*] ઊભું રહેવું-હોવું;
2 to be situated આવેલું હોવું, હોવું; as,
Broach stands on the Narbudda બરચ
નર્મદા નદી ઉપર છે-આવેલું છે; 3 to be
(emphatically) હોવું; as, God stands
in no need of our services ધ્રુવરને આ-
પણી સેવાની કંઈ અગત નથી; we *s.* in need
of his aid આપણે તેની મદદની અગત છે;
4 to endure ટકવું, નીભવું, ચાલવું; 5 to
halt ઊભા રહેવું, ઘોભવું; 6 to maintain
one's ground ઊભી આબરુ-ઊભા રહેવું,
તરવું, નિર્દોષ કરવું, એમ કુશળ રહેવું; as, I
would *s.* or fall by your judgment
તમે અભિપ્રાય આપશો તે પ્રમાણે હું તરીશ

કે ડુમ્પીરા; 7 to be fixed or steady કાયમ-સ્થિર હોવું, દૃઢ ઊંચું રહેવું; 8 to maintain moral rectitude નિર્દોષ-શુદ્ધ રહેવું, સન્માર્ગમાં રહેવું; 9 (in order or rank) આવવું, હોવું; as, charity stands first among virtues સદ્ગુણોમાં દયા પહેલી છે; 10 to consist -માં રહેવું હોવું, -નું હોવું; as, a religion which stands only in ceremonies is of little real value જે ધર્મ કેવળ ક્રિયા કરવામાં રહેલો છે તેમાં ખરે-ખરો માલ થોડો જ છે; 11 (naut.) to hold a course at sea હંકારવું, જવું; 12 (as a candidate for representing) -ની વતી પ્રતિનિધિ થવા ઉમેદવાર હોવું; 13 to stagnate સ્થિર થઈ જવું-રહેવું, ખાંધું રહેવું, ઊંચું રહેવું; 14 (law) (a) to be as it is હોય તેવું રહેવું, કાયમ રહેવું, ચાલુ રહેવું, અમલમાં રહેવું-હોવું, (b) to appear in court કોર્ટમાં હાજર થવું; To s. by (a) પાસે-સોડે ઊભા રહેવું, તમારો જોવા ઊભા રહેવું, (b) બાજુએ રહેવું, નહીં ગણકારવું, કોરે રહેવું, (c) to maintain, not to desert રક્ષણ કરી, બચાવ કરી, બાજુમાં રહેવું, -નો પક્ષ ન છોડવો, મદત આપવી-કરી; as, I will s. by my friend to the last હું મારા મિત્રની છેવટ લગી મદત કરીશ; To s. fast દૃઢ રહેવું; To s. for (a) (See vi. 12), (b) to side with -નો પક્ષ લેવો, મદત કરી, આશ્રય આપવો, (c) to be in place of -ને ઠેકાણે -બદલે-જગ્યાએ હોવું; To s. off (a) to keep at a distance વેગળું-દૂર-અળગું રહેવું; To s. one in બેસવું, ખરચ પડવો-લાગવો; as, the coat stands him in 20 Rupees એ ડગલાના એને વીસ રૂપિયા બેસે છે; To s. out (a) to project બહાર નીકળવું-પડવું, (b) to persist in opposition ટકર ઝીલવી-લેવી, હઠથી સામા રહેવું, સામા અડચા રહેવું; To s. to (a) to ply ચલાવતાં રહેવું, જોડે લાગ્યા રહેવું, (b) to remain fixed in purpose or opinion વિચાર-કાયમ રાખવો, મનને વળગ્યા રહેવું, (c) to abide by માન્ય કરી, પાળવું, કબુલ રાખવું;

as, to s. to one's word પોતાનો બોલ પાળવો, (d) not to yield ટકર થવી, સામા થવું, (e) to be consistent with અનુસરવું-મળવું હોવું. ઉતરે એવું હોવું; as, it stands to reason તે પાત અકલમાં ઉતરે એવી છે; To s. together બેસવું-મળવું હોવું; To s. to sea કિનારાથી આંધું હંકારવું-ચલાવવું, ભર દરિયે પડવું; To s. up ઊંચું થવું, બોલવાને ઊંચું થવું; To s. up for -નો બચાવ કરી, -નો પક્ષ કરી, -એવો, -ની તરફનું બોલવું; To s. upon-on (a) to insist on ઊપર જોર કરી, -જોર કરીને બોલવું; as, I s. upon my rights હું મારા હક ઊપર જોર કરીને બોલું છું, (b) to pride oneself on -ની મોટાઈ-વાડાઈ માનવી-કરી, -ની ફૂલ-ખાડાઈ મારવી-કરી; To s. with -ને અનુસરવું-અનુકૂળ-મળવું હોવું-આવવું; as, it did not s. with his purpose તેના હેતુને તે અનુકૂળ ન હતું. vt. To endure અમરું, સાંખવું, -માં-આગળ નીભવું-ચાલવું-ટકવું; as, I cannot s. the heat એ ગરમી મારાથી અમાલી નથી; 2 to withstand અમરું, સહેવું, આગળ ટકવું-નીભવું; 3 to abide by માથે ચઢાવવું, માન્ય-કબુલ કરી; To s. it (a) હેયું કંઈ પણ રાખી વેઠવું, (b) પોતાની સ્થિતિ-ઠેકાણું કાયમ રાખવું; To s. one's ground પોતાનું ઠેકાણું-જગ્યા ટકાવી રાખવી; To stand fire ડચ્છા વગર શત્રુનો દારૂ ગોળીનો માર અમરો-સહેવો; To s. a trial પોતાના ઊપર કામ ચાલવા દેવું. s. A station ઊભા રહેવાની જગ્યા, સ્થાન, મુકામ; To take one's s. ઊભા રહેવું; A s. for carriages in a city ગાડીઓ ઊભા રહેવાનું નાકું -ની જગ્યા; 3 a halt થોભવું તે, ઊંચું-ચંભી રહેવું તે; as, to make a s. ઊંચું રહેવું; 4 a raised station જગ્યા બેઠક; 5 some thing on which a thing rests કાંઈ વસ્તુ ચૂકવાનો બાજુ-આસન; A s. for a candle મીલ-ખતીની રામઈ, રામિદાન, ઈસ્ટાન્ડ; 6 resistance ટકર, સામા ટકાવ; S. of arms ખંડુક જોડે તેને લગતો બધો સામાન; To be at a s. અચકવું, અટકવું, ખંચાવું, ગુંચવાવું.

STANDING *a.* Established ચાલુ, કાયમ, રૂઢ; 2 lasting પાકું, કાયમ, જાય નહીં યિવું; *as*, a s. colour પાકો રંગ; 3 stagnant બાંધેલું, સ્થિર; 4 not moveable અસંકલ્પ નહીં યિવું; 5 remaining erect ઊભું. *s.* (The act) ઊભું રહેવું-હોવું તે, સ્થાન, સ્થિતિ; 2 duration અવધિ, કાળ, મુદત; *as*, a custom of long standing ધણી મુદતનો રિવાજ; An officer of long s. જૂનો - ધણી કાળનો નોકર; 3 condition in society સ્થિતિ, હાલત, દરજે, માન, પ્રતિષ્ઠા; *as*, a man of high s. ઊંચી સ્થિતિનો પુરુષ.

STAND-POINT *s.* ઊભા રહેવાની જગા, કાયમ જગા; 2 દૃષ્ટિ, નજર, વિચાર, સમજ; *as*, you and I look at the matter from different stand-points એ વાત વિશે હું તે તમે જુદી જુદી દૃષ્ટિથી વિચાર કરીએ છીએ.

STAND-STILL *s.* ઊભા રહેવું-થાંભવું તે, થંભ-થંભી રહેવું તે. [નું આનું.]

STANDISH *s.* કલમદાન, દ્વાતકલમ મૂકવા-
STANDARD *s.* [A.S.] (of war) (લડાઈનો) વાવટો-ઝુંડો-નિશાન; 2 (of measure, weight &c.) સરકારે નક્કી કરેલું તોલ માપનું પ્રમાણ-ધારણ; 3 a criterion ધારણ, માન; 4 (coinage) ચલણના સિક્કામાં સરકારે નક્કી કરેલો ચોખ્ખો ધાતુ. *a.* પ્રમાણ-જૂત, વજનદાર, આધારજૂત, *as*, a s. work on history ઇતિહાસ વિષે પ્રમાણજૂત ગ્રંથ; 2 not of the dwarf kind ઊંચી જાતનું, જંચું.

STANDARD-BEARER *s.* નિશાનદાર, ઝુંડો ઊંચકનાર, વાવટો ઊંચકનાર, ઝુંડાવાળો.

STANZA *s.* [It. a room, from *L. sto* I stand] બહુ પાદી છંદ, શ્લોક.

STAPLE *s.* [Dut. & Sw. stapel a heap, festaple a public store-house] A principal commodity વેપાર-પેદાશનો મુખ્ય માલ -જથ્થાસુધ-વસ્તુ; 2 the chief ingredient મુખ્ય વિષય-આધાર-વસ્તુ; 3 raw material કાચો માલ, મૂળ જથ્થા; 4 the thread of wool, cotton &c. તાર, દોર, તાંતણ. *a.* Established in commerce ધારી, ચાલતો, મ્હોટો; A s. trade ધારી વે-

પાર; 2 principal મુખ્ય, ધારી, મ્હોટો; *as*, s. commodities વેપારની મુખ્ય જથ્થા.

STAPLE *s.* [A.S. stapel a prop, Gael. stapul a bolt] (સાંકળનો) નકુંચો.

STAR *s.* [A.S. steorra] તારો; 2 (astrology) ગ્રહ, સતારો; 3 (as an ornament) તારાટપકી, ટિકડી, કટોરી, તારાના આકારનું ગોળ આભૂષણ; 4 (as a mark) કુદડી, તારા જેવી આવી * નિશાની; 5 (pyrotechny) તારા નીકળે એવી હવાઈ; 6 (as a pers.) દીપે એવો પુરુષ, દીવા.

STARRY *a.* તારાવાળું, તારાથી શોભતું; 2 stellar તારાનું.

STAR-BOARD *s.* [A.S. steoran to steer and board] વહાણમાં આગળ નજરે કરવાની જમણી બાજુ, જમણું બુડું.

STARCH *s.* [Ger. stärken to strengthen] આર, બેળ; 2 a stiff manner અકડ-પણું, અકડાસ, અતડાપણું. *vt.* આર-બેળ ચલાવવા-દેવા, અકડ કર. [અકડ, અતડું.]

STARCHED *a.* આર દીધેલું-ચલાવેલું; 2 stiff

STARCHY *a.* આર-બેળ વાળું-જેવું.

STARE *vi.* [A.S. starian] To look with fixed eyes wide open ટકટકાને-તાકાને જોઈ રહેવું. *vt.* To gaze at સાંધું ટકટકાને જોઈ રહેવું; To s. in the face આંખ આગળ-મ્હોં આગળ હોવું, પ્રત્યક્ષ હોવું. *s.* ટક ટક જોઈ રહેવું.

STARK *a.* [A.S. steare rough] Stiff અકડ, મજબૂત. *ad.* તદન, બિલકુલ, કેવળ, યુક્ત.

STARRY *a.* (See under Star).

START *vi.* [L., Ger. storten] ચમકવું, ચમકાવું, ઊઠવું-હાડવું-કૂદવું; 2 to set out નીકળવું, ઊપડવું, કૂચ કર, પ્રારંભ કર, ચાલવા માંડવું; To s. against -ની સામા ઊમેદવાર થવું; To s. for -ને વાસ્તે ઊમેદવાર હોવું-થવું; To s. up (a) એકદમ-અચાની ઊઠવું, (b) to come suddenly into notice એકદમ ચાલીવું, એકદમ પ્રખ્યાતી પામવી. *vt.* To alarm ચમકાવવું, ભડકાવવું, એકદમ ઊઠાડવું-ચલાવવું; 2 to bring into motion or view ઊઠવું કર, આણવું, રજુ કર; 3 to de-

visé (as ideas and theories) શોધી કાઢવું, યોજવું, ઉઠાવવું. *s.* A sudden spring or motion અચાનક ચમકી ઊઠવું તે, ચમકવું, અચાનક મારેલી છલંગ-કુદકોમ; 2 a sudden fit રહી રહીને આવતો જુસ્સો, ઝપાટોમ, આવેશમ; 3 the outset પ્રારંભમ, શરૂઆત; To have or get the *s.* ખીજની આગળ શરૂ કરી, ખીજ કરતાં અગ્રીમ.

STARTING-POINT, STARTING-POST *s.* નીકળવાની-પ્રારંભ કરવાની જગા.

STARTLE *vi.* To shrink ચમકવું, બડકવું, અચાનક પાછું હટવું, અચાનક સંકોચાવું. *vt.*

To excite by sudden alarm ચમકાવવું, બડકાવવું, પાછું હટાવવું, આશ્ચર્ય પમાડવું. *s.*

A sudden shock ચમકવું, બડકવું, ધક્કોમ.

STARTLING *a.* ચમકે-બડકે તેવું, કોતક તેવું.

STARVE *vi.* [*AS. steorfan*] To perish with cold ઠાઠથી કુલ્લભને મરીનવું; 2 to perish with hunger જૂએ મરવું-મરીનવું; 3 to be very indigent જૂએ મરતા હેવું, -ને ખાવાપીવા ન મળવું; 4 (fig.) -ને જોડ-તોટોપડવો-લાગવો. *vt.* To kill (*a*) (with hunger) જૂએ મારીનાખવું, (*b*) with cold ઠાઠથી મારીનાખવું; 2 to subdue by famine જૂએ મારવું, જૂએ મારીને જીતવું-વશ કરી; 3 to deprive of vigour નિર્બળ-કમજોર-બળહીન કરી. [શ્રી].

STARVELING *s. & a.* જૂએ મરેલું (ગ્રાસ-પ્રા-STARVATION *s.* જૂએ મરવું-મારવું તે.

STATE *s.* [*L. status a standing*] Condition હાલત, અવસ્થા, સ્થિતિ, દશા; as, the present *s.* of things હાલની હાલત; 2 rank સ્થિતિ, દરજ્જોમ; 3 height, dignity મરતબોમ, મોખોમ, આબરૂ, નામ; 4 a community of a particular character મંડળ, લોકમ; as, the civil and ecclesiastical states in Great Britain વિલાયતમાંના ગૃહસ્થને આચાર્યલોક; 5 the bodies constituting the legislature of a country કાયદા કરનાર મંડળ; 6 a body politic રાજ્ય, સંસ્થાન, સ્થાન; 7 pomp ડોળમ, ઠાઠમ, ડાગડુમા-

કમ, દમદમાટમ; *S. affairs* રાજમામલાનું કામકાજ; *S. papers* સરકારના-રાજમામલા સંબંધી કાગળપત્ર; *S. carriage* સરકાર સવારીની ગાડી-રથમ.

STATE-CRAFT *s.* રાજ ચલાવવાની યુક્તિ-કળા-કૌશલ્યમ-અટપટ-પ્રવૃત્તિ. [પટ્ટાઉં, જીંચું.

STATELY *a.* Lofty પ્રૌઢ, ડોળવાળું, ઠાઠવાળું,

STATESMAN, STATIST *s.* A politician રાજનીતિમ, રાજનીતિમાં કુશળ પુરુષમ, રાજકાર્ય પુરંકુર પુરુષમ; 2 one employed in public affairs રાજદરબારી પુરુષમ, દરબારિયોમ.

STATESMAN-LIKE *a.* રાજદરબારી માણસને ધટે-છાન્-શોભે અવું, દૂર દૃષ્ટિવાળું, હાપણ ભરેલું, વિવેક ભરેલું.

STATESMANSHIP *s.* રાજકૌશલ્ય, રાજદરબારી કામન-કામકાજન-કારબારમ.

STATE *vt.* [*L. sto I stand*] કહેવું, વર્ણવવું, કહી દેખાડવું, બોલવું, વિગતવાર કહેવું.

STATED *a.* Settled નિશ્ચિત, અચુક, નક્કી કરેલું, નિમિલું, ઠરાવેલું.

STATEMENT *s.* The act (See the verb); 2 a narrative હકીકત, વર્ણન, હવાલમ, વાત, કેફિયત. [તિવિવાર, ચુરતવિવાર.

STATICS *s.* [*L. sto I stand*] પદાર્થસ્થિ-

STATION *s.* [*L. sto I stand*] A stand યુકામની જગા, યુકામ, સ્થળ, જગા, ટેકાણું, જીભા રહેવાની જગા; 2 (of a railway) આગગાડીને જીભા રહેવાની જગા, ઈસ્ટેશન; 3 (for the police) ચોકી, ચણતૌરમ, ગેટ, ચાવડી, દેવડી; 4 assigned post નિમિલું કામ, હેઠોમ, જગા; 5 rank દરજ્જોમ, પદવી, હાલત, સ્થિતિ; A *s.* for hack-carriages નાકું. *vt.* To place મુકવું, રાખવું, નીમવું; as, to *s.* a sentinel પોરેગીર રાખવો.

STATIONARY *a.* Stable સ્થિર, અચળ, કાયમ; 2 not improving હોય તેવું ને તેવું, નવું ને તેવું રહેનારું, અવર્ધમાન.

STATIONER *s.* કાગળ, કલમ, ખડીયા વગેરે લખવાનો સામાન વેચનાર, કાગલમ.

STATIONERY *s.* લખવાનો સામાન.

STATISTIC-CAL *a.* [*Fr. statistique*]

લોકોની સ્થિતિ-ઉદ્યમ સંબંધી.

STATISTICS *s.* કોઈ પણ લોક વિષેની હકીકતનો સંગ્રહ, દેશસ્થિતિ વિષેની હકીકતનો સંગ્રહ; 2 દેશસ્થિતિવિદ્યા.

STATUE *s.* [*L. statua*] પૂતળું, પ્રતિમા.

STATUARY *s.* પૂતળું કોતરવાની કળા; 2 પૂતળું કોતરનાર; 3 a collection of statues પૂતળાનો સંગ્રહ.

STATUETTE *s.* નાનું પૂતળું, પૂતળી.

STATURE *s.* [*L. statura* upright posture] જંચાઈ, માણસની જંચાઈ-કદન.

STATUS *s.* [*L.*] સ્થિતિ, હાલત; *s. quo* આગળની હાલત, એની એ હાલત.

STATUTE *s.* [*L. statuo* I place] લખીત કાયદો; 2 કાયદો, ઠરાવ, ધારો.

STATUTABLE *a.* કાયદાથી કરેલું, કાયદાનું-પ્રમાણેનું. [એલું, લખીત કાયદાનું.

STATUTORY *a.* કાયદાનું, કાયદા પ્રમાણે થ-

STAVE *s.* [*E. staff*] સાંકડું-પાતળું પીપ બનાવવાનું પાટિયું. *vt.* To burst ફેડવું, માંહે કાઢવું પાડવું; 2 (off) to delay આગળ ધકેલવું.

STAVE *s.* [*low Ger. staven* to repeat a formula] (music) કડવું, પદન; 2 ગાયનના સુર બતાવવાનો સંકેતિક ચાર ચોકડીનો કોઠો.

STAY *vi.* [*Sw. sta* to stand] To stop ઊભા રહેવું, ઠરવું, થાંભવું, રહેવું; *as, s.,* hear me ઊભા રહો, મારું કહ્યું સાંભળો; 2 to continue ટકવું, ચાલવું, જાતી રહેવું, રહેવું; 3 to wait પાટ-રાહ જોવી, થોભવું, ઊભા રહેવું; 4 to tarry વાર લગાડવી, ઠરવું. *vt.* To withhold અટકાવવું, બંધ રાખવું, ઊંચું રાખવું, થંભાવવું; 2 to prop ટેકો દેવો, ટેકાવવું, ઊંચું રાખવું, ટેકવી રાખવું, ટકવી રાખવું. *s.* Sojourn યુકામ, ટકાવ, થંભવું-રહેવું તે; 2 cessation of motion ઊભા રહેવું-થોભવું તે, અટકવું તે, સ્થિતિ; 3 support આશ્રય, આધાર, અવલંબન; 4 (*pl.*) a kind of bodice એક પ્રકારની કાંચળી-ચોળી.

STEAD *s.* [*AS. stede* a place] (બીજાની) જગ્યા, ઠેકાણું; *In s. of* ઠેકાણે, બદલે; *as,*

in s. of Abel એબેલને બદલે; A bed-s. ખાટલો, ઢોલીએ, પલંગ; A home-s. ઘરની જગ્યા, ઘર; To stand *in s.* -ને કામમાં-ખપમાં-ઉપયોગમાં આવવું, ફાયદો કરવો.

STEADFAST *a.* Firmly fixed સંજડ, દૃઢ, અચળ, સ્થિર; 2 not fickle દૃઢ નિશ્ચયવાળું, દૃઢ, ડગે નહીં એવું. [નિશ્ચયી.

STEADFASTLY *ad.* દૃઢતાથી, આગ્રહથી, એક

STEADY *a.* [*AS. stedig*] Firm સંજડ, અચળ, સ્થિર; 2 (morally) દૃઢ, ડગે-ચળે નહીં એવું, એક ધીરણી; 3 regular એક સરખું, જાણ, નિરંતર; *as, a s. breeze* એક સરખો વાયરો. *vt.* ઠેરવી રાખવું, દૃઢ રાખવું, સ્થિર કરવું-રાખવું.

STEAL *vt.* [*AS. stelan*] ચોરવું, -ની ચોરી કરવી, ચોરીથી-છુનામાના લઈ જવું; 3 to win by imperceptible means ચોરવું, હરીણવું, હરવું; *as, to s. the hearts of men* માણસનાં ચિત્ત ચોરવાં; 4 to accomplish in a concealed manner છુનામાના-ચોરીથી -ગુપ્ત રીતે કરવું; *as, to s. a look* છુનામાના સાંભળવું; To s. a march upon -ને ઘાપ મારવી, ઊપર-કરતાં છુનામાના ફાવી જવું. *vi.* ચોરવું, ચોરી કરવું; 2 to withdraw privily છુનામાના-ચોરીથી જતાં રહેવું-આવવું.

STEALING, STEALTH *s.* ચોરી, છુપચોરી.

STEALTHY *a.* ચોરીથી કરેલું, ચોરીનું, છુપનું.

STEAM *s.* [*AS.*] બાફ; 2 visible vapour વરાળ. *vi.* To rise like vapour વરાળને આકારે ઊઠવું, ઉડી જવું; 2 to send off visible vapour -માંથી વરાળ નીકળવી. *vt.* બાફ દેવો, બાફ દબાવે રાંધવું.

STEAM-BOAT, STEAMER, STEAM-SHIP, STEAM-PACKET, STEAM-VESSEL *s.* આગબોટ, અગનબોટ.

STEAM-ENGINE *s.* વરાળચંત્રન.

STEAM-TUG *s.* ગ્રામ એન્જિનની આગબોટ.

STEAMY *a.* વરાળ-બાફ જવું-નું-વાળું.

STEED *s.* [*AS. steda*] ઘોડો, ઘણા પાણીવાળો ઘોડો, લડાઈનો ઘોડો.

STEEL *s.* [*AS. stel*] પોલાદ, ગળવેલ, ખરે લોહું, ખરે; 2 ગળવેલનું હથિયાર; 3

(for sharpening) ચપ્પુને ધાર ચઢાવવાનું
ગજવેલનું ઝ્યાજર-રાય; Hearts of s.
જન જેવાં હૃદયો. *vt.* -ઊપર પોલાદ ચઢાવવું
-પોલાદની ધાર કઠ-પોલાદની અણી ક.; 2
to make extremely hard વજ જેવું ક.,
અતિરાય કઠણ ક.; 3 to make obdurate
નિર્દય-કઠોર ક.

STEEL-YARD *s.* કંપાણ *f.*

STEEP *a.* [*AS. steap*] ઊંચું, ઊભા ચઢાવવાનું.
s. ઊભા ચઢાવ-ટેકરી-ડુંગર *m.*

STEEP *vt.* [*Ger. stippen*] ઝખોળવું, પલાળ-
વું, ખોળવું, ડુબવવું, ઝખોળીને કસ કાઢી લેવા.

STEEPLE *s.* [*AS. stepel*] ત્રિસ્તી દેવલનો
અણિયાળા મિનારો-ટોડો-શિખર *n.*

STEER *s.* [*AS. steor*] વાહુરોડો, ગોદલો *m.*,
જુનો બળદ.

STEER *vt.* [*AS. steoran*] To direct ચ-
લાવવું, (વહાણ) હંકારવું; To *s.* one's steps
જવું, રસ્તે પડવું, રસ્તો લેવા-પકડવા. *vi.*
ચાલવું, હંકારવું, ફરવું, રસ્તો પકડવા.

STEERAGE *s.* હંકારવું-ચલાવવું તે, સુકાનથી
ચલાવવું તે; 2 વહાણના આગલા ભાગ ઊપર-
ની ઝ્યારડી.

STEERSMAN *s.* સુકાન ફેરવનાર, સુકાની *m.*

STELLAR *a.* [*L. stella a star*] તારા સં-
બંધી -ગું-વાળું; 2 તારામય, તારાથી ભરેલું.

STEM *s.* [*AS. stemn*] The main stock
થડ, ધુમ્મય ભાગ, (of a fruit or flower)
દીંડું, ડાંખનું, ડીંચું, ડીંચકું; 2 the stock
of a family વંશ *m.*, થડ; 3 a descen-
dant વંશજ *m.*, સંતતિ *f.*, વંશ *m.*, શાખા *f.*

STEM *s.* [*AS., Icel. stafn a staff*] The
forward part of a vessel વહાણનો મોખ-
રાનો ભાગ; 2 the leading position મો-
ખરો *m.*, મોખરાનો ભાગ.

STEM *vt.* [*Icel. stemma*] To resist સામા
થવું-જવું, સામે પાણીએ-સામે ઝહાર-ઊભા
જવું; 2 સામા થવું, અટકાવવું, બંધ રાખવું.

STENCH *s.* [*AS. stencan to stink*] ક-
ઠંધ *f.*, ગંધ *f.*, બદબો *f.*, નકારી વાસ.

STENCIL *s.* [*AS. stenge a bar of wood*]
ચિતારા-છીપા વગરેનું બીજું.

STENO-GRAPHER *s.* [*Gr. stenos nar-
row & graphein to write*] સંક્ષેપમાં લ-
ખનાર. [વિવા.]

STENOGRAPHY *s.* ટુંકામાં લખવાની કળા-

STENTORIAN *a.* [*L. stentoreus*] Ex-
tremely loud ઘણા મ્હેઠા અવાજવાળું, ધ-
ણોજ મ્હેઠો (ધાંટો); 2 તાણીને ધાંટો કાઢી
શકે ઝમું, મ્હેઠા ધાંટવાળું.

STEP *vi.* [*AS. steppan*] કદમ-ડગલું ભરવું
-ચાલવું; 2 to walk a little distance

જે ડગલાં-કદમ ચાલીને જવું; 3 to walk
gravely ભારેખમ રીતે-ગંભીરાઈથી-ધીમે

ચાલવું; To *s.* aside જરા બાજુએ જવું,
વેગળું જવું-ખસવું, ખસી જવું; To *s.* in or

into અંદર જવું-આવવું, પેસવું. *s.* A pace
ડગલું *n.*, પગલું *n.*, કદમ *n.*; 2 (of stairs) પ-

ગચિયું *n.*; 3 degree ડગલું *n.*, પગલું *n.*; as,
s. by *s.* ડગલે ડગલે કરીને, રહેતે રહેતે; 4

advancement આગળ વધવું-જવું તે, વૃદ્ધિ,
વધારો *m.*; 5 a foot-print પગલું *n.*; 6

proceeding ડગલું *n.*, કામ *n.*, તજવીજ *f.*, as,
a hasty *s.* ઊતાવળનું કામ; To take steps

ધલાજ-તજવીજ ક.; (*pl.*) સીડી *f.*, ઘાટ *m.*

STEP-BROTHER *s.* સાવકો-ઝ્યારમાઈ ભાઈ.

STEP-SON *s.* (of a father) આંગળીનો છો-
કરો, આંગળિયો *m.*, (of a mother) સાવકો-

ઝ્યારમાઈ છોકરો. [ચિયું *n.*

STEPPING-STONE *s.* પગચિયું *n.*, પ્રથમ પગ-

STEREOSCOPE *s.* [*Gr. stereos firm &
skopeo I look at*] ચિત્રને ઊભાં આબેહુબ

જોવાનું જે નળીવાળું ઝિક દર્શન યંત્ર.

STEREOTYPE *s.* [*Gr. stereos firm &
tupos a type*] ચોપડીએ છાપવાનાં બી-

ખાનાં પતરાં; 2 એવાં પતરાં બનાવવાની કળા.
vt. કાયમ બીખાનાં પતરાંથી ચોપડી છાપવી.

STEREOTYPED *a.* બીખાનાં કાયમ પતરાંથી
છાપેલું; 2 fixed છાપી શ્રેણી, છપાઈ ગયેલું;

3 કાયમ, દૃઢ. [which see.
STERILE *a.* [*L. sterilis barren*] Barren
STERLING *a.* [from Easterling, the
name of German traders in England
whose money was of the purest qua-

lity] Belonging to British money
અંગ્રેજી નાણાનું-સંબંધી ; 2 genuine સફા
ઈ, થુફ, ખરું, ચોખ્ખું.

STERN *s.* [*AS. stearn* helm] વહાણ-નાવ
નો પાછો ભાગ. [ઊંચું લાકડું.

STERN-POST *s.* સુકાનને આધાર આપનાર

STERN *a.* [*AS. sterne*] Severe કટોર,
કરોડા, સખત, આકરો, નિર્દય ; 2 rigidly
steadfast અતિદૃઢ, સ્થિર, અચળ, ડગે
નહીં ચેવું. [પડું વચલું હાડકું.

STERNUM *s.* [*Gr. sternon*] છાતીનું ચ-

STETHOSCOPE *s.* [*Gr. stethos* the
breast & *skopeo* I look at] છાતી તપાસ-
વાની ડાકતરની શ્રંગળી.

STEW *vt.* [*low Ger. stowen*] To boil slow-
ly ધીમે તાપે ઉકાળવું. *vi.* ધીમે તાપે ઉકાળવું.
s. A brothel છિનાળખાનું *n.* કારખાનું *n.* ;
2 a dish that has been cooked by
stewing ધીમે તાપે ઉકાળેલું ખાનું -બોજ-
ન *n.* ; 3 a state of excitement ધાડધાડ, *gambol*,
હડાહડ.

STEWARD *s.* [*AS. stige-weard*] (મહેરા-
ના ધરમાં) કારભારી *m.*, વહીવટ કરનાર.

STICK *s.* [*AS. stician* to stab] A rod
લાકડી *f.*, સોટી *f.*, ડાંગ *f.* ; 2 (for fuel) ક-
રાહી *f.*, લાકડાં *pl.*, કાહી *f.* ; 3 anything
shaped like a *s.* લાકડી *f.* ; 4 a stab ગે-
દો *m.*, ભયકો *m.*, અણિયાનું હથિયાર બોલકું-
ધોત્યું -મારવું તે. *vt.* To kill by pierc-
ing બોઝી-ધોત્યોને મારીનાખવું, ધોત્યું, મા-
રવું ; 2 to thrust in ધાલવું, ધોત્યું, ઓસવું ;
as. to *s.* a pin in the sleeve પાંચમાં
ટાંકણી ઓસવી ; 3 to set મૂકવું, બેસાડવું,
ઊંચું રાખવું ; 4 to fix on a pointed in-
strument ધોત્યું, અણિયાની વસ્તુ ઊપર મૂ-
કવું ; 5 to attach by causing to adhere
to the surface ચોટવું, ચોટાડવું, વળગાડવું.
vi. To adhere વળગી રહેવું, ચોટી રહેવું ;
2 to stop અટકી રહેવું, ચોટીજવું, ગળીજવું ;
as. a carriage sticks in the mud કાદ-
વમાં ગાડી ચોટી રહેછે ; 3 to hesitate અ-
ચકચું, ગુંચવાવું, અટકવું ; To *s.* (with) ગું-

ચવણ પાડવી, અકળાવવું, ગભરાવવું ; *as.* this
difficulty sticks with most people આ
મુશ્કેલી ધણાને ગભરાવેછે ; To *s.* at અચક-
વું, અટકવું, પાછું હંપવું, આનાકાની ક. ; To
s. by-(*a*) to adhere closely ખૂબ વળ-
ગી રહેવું, છેવટ લગી આસરો આપવો ; *as.*
s. by us, and we will *s.* by you તમે.
અમને વળગી રહો ને અમે તમને વળગી ર-
હીશું ; To *s.* out બહાર પડવું હોવું, બહાર ની-
કળવું ; To *s.* to વળગી-પકડી-ગ્રાહી રહેવું.
STICKY *a.* ચીકણું, ચોટ્ટે ચેવું, ચીકડું.

STICKLE *vi.* [from Stick] To take part
with one side (અંકનો) પક્ષ પકડવો-ગ્રા-
હવો ; 2 to contend pertinaciously on
insufficient ground ઓટી જક -તકરાર-
હક-આગ્રહ ક. ; 3 to play fast and loose
ધડીમાં અંકનો પક્ષને ધડીમાં બીજો પક્ષ ક.
STICKLER *s.* An umpire પંચ *m.*, સરપંચ *m.*,
મધ્યસ્થ *m.* ; 2 a contender ઓટી તકરાર
કરનાર.

STIFF *a.* [*AS. stif*] Rigid કઠણ, વળે નહીં
તેવું, અચકડ ; 2 thick and tenacious જડું
રગડ જેવું, ઠરેલું, બંધાઈ ગયેલું ; 3 violent
જખરું, જોરનું, ભારે, સપાટાબંધ વાગું-થનું,
જુસ્સાવાનું ; *as.* a *s.* gale સપાટાબંધ વાતો
પવન ; 4 obstinate હડીલું, જમ્મી, જીદી, કુ-
રાગ્રહી, મમતીલું ; 5 constrained (as be-
haviour) અચકડપણાવાનું, અતડાઈ ભરેલું,
અચકડ, અતડું.

STIFFEN *vt.* કઠણ-અચકડ-વળે નહીં તેવું ક. ;
as. to *s.* cloth with starch આર દઈને
લુગડું અચકડ બનાવવું ; 2 to inspissate જા-
ડું-કઠણ ક. ; 3 to make torpid બેથક-
બેભાન ક. *vi.* કઠણ-અચકડ વળે નહીં તેવું ;
2 to become more thick જડું-કઠણ થવું ;
3 to become less tender કઠણ મનનું
થવું, કઠોર થવું. [તેવું.

STIFF-NECKED *a.* હડીલું, જમ્મી, નમે નહીં

STIFLE *vt.* [*cf. Icel. stifla* to repress]
To choke ગુંગળાવવું, દમ-સ્વાસ બંધ ક., રે-
ધવું, ગુંગળાવી નાખવું, રેંધાઈ જાય તેવું ક. ;
as. to *s.* one with smoke કોઈ કુમાડાથી

ગુંગળાઈ જાય તેવું ક.; 2 to quench બુદ્ધિ-
વું, હોલવું, નારા ક., બંધ ક.; 3 to conceal
છુપાવવું, ઘાંતી-સંતાડી રાખવું, ઉડાવવું.

STIGMA s. [L.] A brand ડાહમ, ડાહમ
દેવાથી પડેલું ચાંદુ-ચાંદુ; 2 any mark of
infamy કલંક, ઝિંખ, ડાહમ.

STIGMATISE vt. ડાહમ દેવો; 2 to set a
mark of disgrace upon ડાહ-કલંક લગા-
ડવું, દૂષણ લગાડવું, નિંદવું.

STILE s. [AS. *stigel* a step] A set of
steps for ascending and descending
a fence or wall વચલી પાડ કે ફાટ ગ્રેપરથી
જવા આવવાને પગથિયાં *pl.*, પગથિયું.

STILLETTO s. [L. *stilus* a pointed in-
strument] ન્હાળી કટાર.

STILL vt. [AS. *stillan*] To silence છાતું
પાડવું-રાખવું, શાંત પાડવું; 2 to make
quiet શાંત પાડવું-ક., સમવવું, ઠંડું પાડવું.
α. Silent ચુપ, છાતું, સ્વસ્થ, શાંતાકાર; 2
not disturbed by agitation (place or
time) શાંત, અચળ, નિર્વાત. [તજત.

STILL-BORN a. મુચ્છિલું જન્મિલું-આવેલું, મૃ-

STILL ad. [AS. *stille* quietly] હજી સુધી
-લગી, અત્યાર સુધી-લગી, અવાપિ; 2
always હંમેશા, સદાય, સર્વદા, નિરંતર, યંક
સરખું; 3 by an additional degree
તોચ્છિ, હજી, જેમ જેમ; as, the fewer s.
you name, you wound the more જેમ
જેમ તમે હજી થોડા નામ દેહો તેમ તેમ તમે
વધારે માંડુ લગાડો છો; s. bear up તોચ્છિ હિ-
મ્મત રાખો; 4 notwithstanding તેમ છતાં
પણ, તથાપિ, તોચ્છિ, તોચ્છિ-જ; as, sun-
shine is sunshine s. તોચ્છિ સૂર્યપ્રકાશ તે
સૂર્યપ્રકાશજ.

STILT s. [Dan. *stylte*] ચાલતાં બાંધેલી પગ
ઢોંચો રાખવાને ઓભણવાળી લાકડી, ઘોડી *f.*

STILTED a. ઢોંચું, ભભકવાળું, ડોળવાળું.

STIMULANT a [L. *stimulo* I incite]
ચેતના આણે તેવું, ઉત્તેજક, વધારે હેરા-જેમ
આણે તેવું, ઉદ્દીપક. s. ઉત્તેજક-ઉદ્દીપક વ-
સ્તુ, હેરા-જેમ વધારે તેવી વસ્તુ, ચેતના આ-
ણે તેવી વસ્તુ; 2 (medicine) ઉદ્દીપક યોગસડન.

STIMULATE vt. ઉત્તેજવું, જગૃત ક., ઉદ્દીપક.,
વધારે ચેતના-જેમ-હેરા આણવા.

STIMULATION s. The act (See the verb).

STIMULATIVE a. ઉત્તેજક, ચેતના આણે તેવું,
વધારે હેરા-જેમ આણે-આવે તેવું, ઉદ્દીપક.

STIMULUS s. ઉત્તેજક-ઉદ્દીપક વસ્તુ, હેરા-
જેમ-ચેતના-જગૃતી આણે તેવી વસ્તુ, ઉત્તે-
જનારી વસ્તુ.

STING s. [AS.] (a) ડંખ, દંશ, (b) (the
act) ડંખ-દંશ મારવો તે; 2 (of remorse
and the like) દુઃખ, વેદના *f.*; 3 the
point of an epigram ચોટ, દંશ *m.* vt.
દંશ દેવો, ડસવું, ડંખવું, ડંખ મારવો; 2 to
pain acutely ધણી વેદના-દુઃખ ક.-દેવું.
STINGY a. [from Sting] મનખીચૂસ, ધણું
કૃપણ-મખીલ, ચિયુસ, કંડૂસ, સૂમ.

STINK vi. [AS. *stincan*] ગંધાવું-માંથી
દુર્ગંધ-ગંધ-બદબો નીકળવી, ગંધ મારવી.
s. ગંધ *f.*, દુર્ગંધ *f.*, બદબો *f.*

STINK-POT s. ગંધાતા પદાર્થો ભરેલો દારૂનો
શંતુ ગ્રેપર છેડવાનો ધોડો.

STINT vt. [AS. *stintan* to be blunt] સં-
કોચમાં રાખવું, ઠીંગરાઈ-હીમાઈ જાય તેવું ક.,
મ્હેટું થવા ના દેવું; as, to s. the body in
growth શરીર ઠીંગરાઈ જાય તેવું ક., (in
food) સંકોચ પાડવો, નુ પેટ ખાળવું; as, to
s. a person in his meals કોઈ માણસને દાઉં
દાઉં કરી અવડાવવું-નુ પેટ ખાળવું. s. સંકો-
ચ *m.*; 2 quantity assigned નશીબમાં-
ભાગમાં આવેલો ભાગ.

STIPEND s. [L. *stips* a gift given in
small coin & *pendo* I weigh] પગાર *m.*,
ખુસાર *m.*, નિમણૂક *f.*

STIPENDIARY a. પગાર લેનાર, પગાર બદલ
નોકરી કરનાર, નિમણૂકી.

STIPULATE vi. [L. *stipulor*, probably
from *stips*] ડરાવ-કસાર-બોલી ક.

STIPULATION s. ડરાવ, કસાર, બોલી *m.*

STIR vt. [AS. *styrian* to stir] To move
હલાવવું, ચલાવવું; 2 to bring into debate
ઊઠાવવું, ઊંચું ક., ચલાવવું; 3 to instigate
ઉત્તેજવું, ઊંચું ક.; To s. up-(a) to disturb

હલાની નાખવું. (b) to excite thoroughly
અતિશય ચલાવવું-ઉત્કેરવું-સજીવન ક., (c) to
enliven જાગૃત-ચકોર-સજીવન ક. vi. હા-
લવું, ચાલવું, હાથપગ હલાવવા, મહેનત ક. s.
Agitation હાલચાલ, ગડબડાટ, ધામધુમ.
STIRRING a. (a) ચપળ, ચકોર, જાગૃત, (b)
જાગૃતિ થાય તેવું, ધમાધમનું, ધમાચકડીનું,
ધમાચકડીકું. [કાપ્પ, પાવડોન.
STIRRUP s. [AS. *stigerap*] પિંગડું, રિ-
STITCH vt. [AS. *stician* to prick] To
form stitches in -માં ઠાંકા મારવા, અખિયો
દેવા, સાંધવું. આટવું; 2 to sew or unite
together સાંધવું, સીવવું; To s. up સીવી
લેવું, સાંધી લેવું. s. ઠોકોન, અખિયોમ,
આટણન; 2 a local sharp pain શરીરમાં
એક ઠેકાણે થતું તીવ્ર દુઃખન.
STOCK s. [AS. *stoc*] The trunk ગ્રાડ-
છોડનું યડ-ધડ; 2 the support of a graft
જે ઊપર કલમ કરવામાં આવે તે ગ્રાડ-ધડ; 3
a post ધંભન, યાંભલોમ; 4 a dull and
senseless person જડબુદ્ધિ માણસમ, ઠમ,
જુડયલન, મૂઠમ; 5 (a) (as of a musket
or other fire-arm) કુંચો n, કુંધુન, (b) for
a ship while building વહાણ બાંધતી વ-
ખતે તેને જે લાકડા ઊપર મૂકે તે; To be on
the stocks (lit.) બંધાવું, (fig.) તૈયાર થવું;
6 (for the neck) અમકડ ગળેબંધમ; 7 race
કુળન, યડન, વંશ n, આલાદ; 8 money
invested in business બેડોલન, થાપણ, પું-
છ; 9 store ખજાનોમ, એકંદર સિલક-
બેડોલમ; 10 (Agric.) ઢોરન pl., ઢોરદાં-
ખરન pl.; 11 (pl.) હેડ; Live s. (See
under Live); S. in trade (a) વેપારમાં
ચાલુ માલ, (b) કારીગરનો સરસામાન તે રાચ
રચીલું; To take s. સિલકમાં સામાન હોય
તેની યાદ ક., સિલક તપાસવી. vt. To lay
up ભરી મૂકવું, એકતું કરી મૂકવું, સંધરી મૂકવું;
2 to provide with માંહે ભરવું-પૂરવું. a.
Standing ચાલતું, હંમેશાનું, જ્યારે અપ પડે
ત્યારે લેવાનું.
STOCKADE, STOCCADE s. લકડકોટમ, લા-
કડીઆ ખોસીને કરેલો વાડો-કોટ. vt. -ના
કરતો લકડકોટ ક., -નું લકડકોટ વડે રક્ષણ ક.

STOCK-BROKER s. શેરદલાલ. ધાનનો દલાલ.
STOCK-EXCHANGE s. શેરખજારમ, ધાનખ-
જાર, શેરના દલાલોની મંડળી.
STOCK-HOLDER s. બાગીદારમ, જેની પાસે
શેર કે ધાન હોય તે.
STOCK-JOBBER s. શેરનો સટ્ટો કરનાર.
STOCK-STILL a. લાકડા જેવા સ્થિર, યાંભલા
જેવા, જરાએ હાથે ચાલે નહીં તેવું, પથ્થર જેવું.
STOIC s. [Gr. *stoa* a porch] પ્રાચીન પુ-
નાન દેશમાં એક અમુક પ્રકારનો તત્ત્વજ્ઞાની,
(એવો સુખ દુઃખમાં ઉદાસીન અને વિરક્ત
રહેવાનું શિખવતા હતા); 2 an apathetic
person કોઈના સુખ દુઃખની દાત્ર ન જાણે
એવો પુરુષ. a. વિરાગી, ઉદાસીન, વિરક્ત.
STOICISM s. ઉદાસીનતા, વિરક્તપણું.
STOKER s. [prov. *E. stoke* to stir the
fire] વરાળચંત્રની ભટ્ટી ઊપર બેસી રહી તેમાં
ખળતણ પૂરનાર.
STOLE s. [AS. *stol*] A long loose gar-
ment લાંબો ખુલતો-ઢીલો જામો-જામો.
STOLID a. [L. *stolidus*] જડ, અતિશય
જડી બુદ્ધિવાનું, મૂરખ, ઠ.
STOMACH s. [Gr. *stoma* an outlet] પેટન,
જઠરન, કોઠામ; 2 desire ઇચ્છા, મરજી,
મનન, બાવમ. vt. To brook સાંખી-ખ-
મી-સહી રહેવું.
STOMACHIC a. પેટ-કોઠા સંબંધી -નું; 2 ex-
citing the action of the stomach પા-
ચક, જઠરાગ્નિ વધારે તેવું.
STONE s. [AS. *stan*] પથ્થરમ, શિલા; 2
(med.) પથરી; 3 one of the testes આં-
ડમ, પેળવોમ; 4 the nut of a stone-fruit
ફળીઆમ, ફળીઆમ; 5 a weight of 14
pounds ચૌદ શેરનું વજન; 6 torpidness
વજ જેવું હોવું તે; 7 a gem રત્નન; Head
s. કપર આગળ બેસી કરેલો પથ્થર; Philo-
sopher's s. પારસમણી, પારસમ; To
leave no s. unturned ચાલે નેટલા ઉપાય
કરી જેવા, ઉપાય કરવામાં ખાત્રી ન રાખવી.
vt. To pelt પથ્થર મારવા, પથ્થર મારી
મારી નાખવું; 2 to free from stones
ફેલવું, -માંથી ફળીઆ કાઢી નાખવા.

STONE-BLIND *a.* આંધજાભીત. [સલાહ.

STONE-CUTTER *s.* પથ્થર કાપનાર-ફેડનાર,

STONE-FRUIT *s.* ડાળીઆવાળો ફેવા-ફળન.

STONE'S-THROW *s.* હાથવતી નેટસે છેટે પથરો ફેંકાય તેટલું છેટું, કાતરડી પૂર છેટું, કાતરડી.

STONY *a.* પથ્થરનું, પથ્થર નેવું-વાળું; 2 inflexible, cruel વાળું વળે નહીં તેવું, વજ્ર નેવું, નિર્દય, કઠોર, હઠીલું.

STOOL *s.* [AS.] બાજકમ, પીઠ વગરની ત્રણ-ચાર પેયાની બેઠક-આસન; 2 (a) the seat used in evacuating the contents of the bowels ફેરે જવાનો બાજક, (b) ઝાડો, ફેરો, પેટન.

STOOP *vi.* [AS. *stupian*] To bend forward વાંકાં વળવું-નમવું; 2 to submit નમવું, સરણ થવું, તાબે થવું; 3 to condescend પોતાની પદવીથી હલકું કામ કરું; 4 to alight from the wing ઊડતાં ઊડતાં ઊતરવું.

STOP *vt.* [L. *stupa* the lower part of flax] To close (gen.) (as a gap, vent and the like) અંધ કરું; 2 to obstruct (as a road &c.) અંધ કરું, રોકવું; 3 to hinder અટકાવવું, અંધ રાખવું, ઊંચું રાખવું. *vi.* To cease to go forward અચકવું, ઊભા રહેવું, થોભવું, સથર કરું, અટકવું, અંધ પડવું; 2 to spend a short time થોડી વાર રહેવું, રહેવું. *s.* The act (See the verb); 2 obstacle અડચણ, હરકત, અટકાવ; 3 (music) વાજીવનો જર અડાવવા ઉતારવાનું સંધન; 4 a mark of punctuation વિરામચિહ્ન. [નળી.

STOP-COCK *s.* વાસવા ઉધાડવાની તોડીવાળી

STOPPAGE *s.* The act or state (See Stop *vi.* & *vt.*). [રાખનાર; 2 દાટો.

STOPPER *s.* અંધ કરનાર, અટકાવનાર, ઊંચું

STORAGE *s.* [low L. *storium* a certain quantity of anything] વખારમાં ભરવું તે, ભરી ચૂકવું તે; 2 ભરી ચુકામણ ભાડું.

STORE *s.* A great quantity સંધરો, બંડાર, (it is generally rendered by an adjective such as પુષ્કળ, અહ, જોષ્ઠ્ય તેટલું); as, a s. of victuals પુષ્કળ ખાન or

ધાનનો બંડાર; 2 a warehouse વખાર, કોઠાર, કોઠી; 3 any place where goods are sold વખાર, દુકાન; 4 (pl.) ચોરાકોનો સંધરો-બંડાર, લશ્કરનાં સાહિત્યનો સંધરો; In s. બેગું કરી ચુકેલું, પાસે તૈયાર; as, I have better news in s. for you હજી ચમતી સારી ખબર તમને કહેવાની મારી પાસે છે. *vt.* To accumulate ભરી ચૂકવું-રાખવું, ભરવું, સંધરવું, ચમકું કરી ચૂકવું; 2 to stock against a future time નો સંધરો કરી ચૂકવો, સંચરી-ચમકું કરી ચૂકવું; 3 to deposit in a s. વખાર-કોઠી માં ભરવું-ચૂકવું.

STORE-HOUSE *s.* વખાર, કોઠી, કોઠાર.

STORE-KEEPER *s.* કોઠારી, બંડારી, વખારીચો, સાહિત્ય સંભાળનાર.

STORK *s.* [AS. *stork*] ચમક પ્રકારનું લાંબીચાંચ ને લાંબા પગવાળું જળકુકું, કોરવન, અગલું.

STORM *s.* [AS.] (of wind &c.) તોફાન, વાવંટોળ, વાવરસાદનું તોફાન, વરસાદ, હિમપાત; 2 political commotion અગેડો, કિંતૂર, તોફાન, દંગો, લડાઈ, ખંડ, ખલવા; 3 violent calamity મોટી આફત-સંકટ, વિપત્તિ; 4 (mil.) a violent assault on a fortified place હલોમ, હંગામો, છાપો. *vt.* (mil.) ઊપર હલો-હંગામો કરું, દરવાજા ફેડીને, કોટ ઊપર ચઢીને વગેરે પ્રકારથી હવાનો પ્રયત્ન કરું. *vi.* To rage ક્રોધાચમાન થવું, યુસ્તો કરું, આકળ વિકળ થવું, ધમધમાટ કરું.

STORMY *a.* તોફાનનું, વાવંટોળ ને વરસાદવાળું; 2 ધમમાટવાળું, ઉગ્ર, સખત.

STORY *s.* [L. *historia* a narrative] હકીકત, વાત, કાહાણી, કથા; 2 history ઇતિહાસ, વૃત્તાંત, અયાન; 3 a fictitious narrative જોડી કાઢેલી વાત, અનાવટની વાત, વાર્તા; 4 a falsehood જૂઠું, જૂઠું; Idle *s.* ગપ, ગપ્પન.

STORY-TELLER *s.* વાતો કહેનાર, વહિવંચો.

STORY, STOREY *s.* [allied to Stair] A loft માળ, મજલો; of one s. ચમક માળિયું; double-storied બે માળિયું-માળનું.

STOUT *a.* [old Fr. *estout* bold] Strong જબરો, લઠ, બળવાન, મજબૂત, જોરોવર; 2

bold છાતીવાળું, ઝડૂં, બેધડક, હિંમતવાન; 3 large, bulky જડું, અંગે ભરેલું, પુષ્ટ, જખરું.

STOVE *s.* [*AS. stofa* a stove] એક પ્રકારની ઝીરડો ગરમ કરવાની લોઢાની ખારણા વાળી પેટી, ચૂલોમ, સગડી.

STOW *vt.* [*Dut. stouwen*] To place in a compact mass ખડકવું, ગોઠવીને થકવું, થકવું, નાખવું, સિચવું; 2 to fill by packing closely પાસે પાસે ખડકીને ભરવું, -માં ખડકવું-સિચવું.

STOWAGE *s.* The act or state (See verb).

STRADDLE *vi.* પગ પહોળા રાખી બેઠાં રહેવું કે ચાલવું. *vt.* બે પર ઘેરો પલંગીને બેઠાં રહેવું-બેસવું, (ઘેરો) પલંગવા.

STRAGGLE *vi.* [from *Stray*] આડું ભટકવું, ભમવું, ફંટાવું, વિખુટું-છૂટું પડવું-જવું; as, when troops are on the march, the men should not *s.* જ્યારે લશ્કર કૂચ કરતું હોય ત્યારે સિપાઈઓએ વિખુટા જવું ન જોઈએ; 2 as (branches &c.) ચોતરફ પસરાવું-ફેલાવું-ફંટાવું; 3 to be dispersed or separated વેરાઈ - વિખેરાઈજવું, વિખુટા-છૂટા પડીજવું.

STRAIGHT *a.* [*AS. streht* extended] સીધું, પાધરું, વાંકુંચુંકું નહીં હોય તેવું.

STRAIGHTEN *vt.* To make straight સીધું -પાધરું કર.

STRAIGHT-FORWARD *a.* સીધું, પાધરું; (pers.) ઝડૂં, સીધું, પ્રમાણિક.

STRAIGHT-WAY *ad.* પાધરું, તરતજ, લાગ-લુંજ, વાર લગાડ્યા વગર.

STRAIN *vt.* [*L. stringo* I bind tight] To draw with force જોરથી તાણવું, તાણવું, ખેંચવું; To *s.* one's eyes આંખ તાડીને જોવું; 2 to put to the utmost strength થાય એટલું બળ કર., હોય એટલું જોર કાઢવું, પરાકાષ્ઠા કર.; as, men in desperate cases will *s.* themselves for relief ધણા સંકટમાં આવેલા માણસો ઊગરવા વાસ્તે પોતાનું હોય તેટલું જોર કાઢે; 3 to harm by over-exertion અતિશય મહેનતથી મો-અર્થ-ભાગી-મરડાઈબય તેવું કર.; 4 to make

tighter વધારે સખત-તંગ કર., ખેંચવું; 5 to constrain તાણીતુણીને-પરાણે કરાવવું, મન વગરનું-બે પરનું કરાવવું; as, his mirth is strained તેનો આણંદ બે પરનો-પરાણે દેખાડવાનો છે; 6 to filter ગાળવું, છુણવું. *vi.*

To make violent efforts ખડુ માથાકૂટ કર., બને એટલી મહેનત કર., આંકોશીયા ખેંચીને મહેનત કર.; 2 to be filtered ગળવું, ગળાઈને સાફ થવું. *s.* A violent effort અતિશય તાણાતુસ, તાણ, પરાકાષ્ઠા, આંકોશીઆ ખેંચીને કરેલી મહેનત; 2 a continued course of action રીત, તરાહ, ડોળમ; 3 a prolonged musical note ટીપ, દીર્ઘસ્વરમ.

STRAINER *s.* (for liquids) ગળણી.

STRAIT *a.* [*L. stringo* I draw close]

Narrow સાંકડું, સખસ. *s.* (geog.) સામુદ્રકુલિ; 2 distress વિપત્તિ, સંકટ, ધણી સંકટામણ, ધણી તંગી-ભીડ-તાણ.

STRAITEN *vt.* To make narrow સાંકડામાં લાવવું-ઘેરવું; 2 to make tight તંગ-સખત કર.; 3 to distress કુ:ખ-સંકટ-સંકટામણ-ધણી પૈસા ટકાની ભીડમાં નાખવું.

STRAIT-LACED *a.* જોની ચોળી-કાંચળી સખત બાંધેલી હોય એવું; 2 rigid in opinion પોતાના મતમાં દૃઢ-કરે નહીં તેવું-આગ્રહી, ચી-તભાતમાં સખત-અઘડ-અતડું.

STRAND *s.* [*AS.*] ઘરિયાનો કે મ્હોટા સરોવરનો કાંઠો-કિનારો, ઘરિયા કિનારો-કાંઠોમ; *vt.* To drive aground જમીન બે પર ચડાવી દેવું. *vi.* કિનારા બે પર-બાંધ બે પર ચડીજવું.

STRAND *s.* [old high *Ger. strend*] દોરડામાંની એક દોરડી. *vt.* To break a *s.* of a rope દોરડામાંની એક દોરડી ભાગવી.

STRANGE *a.* [*L. extraneus* external] Foreign પરાયું, પરદેશનું, પારકું; 2 odd તરેહવાર, અમતકારી, વિચિત્ર, ઝીરતરેહનું; 3 wonderful કૌતક ભરેલું, આશ્ચર્ય-તાણુબી ભરેલું, તાણુબ, નવાઈનું, કૌતક જેવું.

STRANGER *s.* પરદેશી, પરાયો પુરૂષ, અંજાણો -વગર ઝોળખાણનો માણસ; 2 law ત્રાહીત માણસ.

STRANGLE *vt.* [*L. strangulo* I bind

tight] To suffocate ગુંગળાવીને-સ્વાસ રૂંધીને મારીનાખ્યું; 2 to suppress બહાર ન આવવા દેવું, ઘાંપીરાખ્યું.

STRANGULATION s. સ્વાસ રૂંધીને-ગુંગળાવીને મારી નાખ્યું તે.

STRANGURY s. [Gr. *strangos* a drop & *ouron* urine] પિશાબ એકદમ નહીં છૂટતાં ટપકે ટપકે છૂટે એવો રોગ, મૂત્ર કૃમ્મન.

STRAP s. [AS. *stropp*] (of cloth) પાટોમ, લાંબી ચીરડી, (of leather) પટોમ, સાટફ, (of anything else) પટોમ, ચાપડોમ, ચીપડ; 2 a strop ટાપટીપિયું, ટપટપી. vt. To beat with a s. સાટસાટકો મારવો; 2 to fasten with a s. પટા-ચીપથી બાંધવું-કસવું-ઠગડી દેવું; 3 to sharpen by a strop ટપટપી-ટાપટીપિયા ઊપર ધાર ચઢાવવી.

STRAPPING a. [It. *strappare* to tear away with violence] ઊંચું, લઠ, જખરું.

STRATAGEM s. [Gr. *stratugein* to be leader of an army] An artifice in war લઢાઈનો દાવપેચ-કાવોદાવોમ; 2 any artifice યુક્તિ, કિસમ, કળા, પેચમ, દાવપેચમ, છુગન. [કરેલું, દાવપેચનું.

STRATEGIC a. યુદ્ધ કૌશલ્ય સંબંધી, દાવપેચથી

STRATEGY s. લશ્કર ચલાવવાનું કૌશલ્ય, સેનાપતિના કામની હરિયારી.

STRATUM s. [L. *sterno* I spread] A bed of earth પૃથ્વીમાંનું માટી વિગરનું પડ-થરમ; 2 થરમ, પડન.

STRATIFY vt. નાં પડ-થર ક.-ખઝાડવાં.

STRAW s. [AS.] પરાજન, (of legumes) ગોત્રન, ગોતરન; 2 a worthless thing તણખલું, તણ; as, I do not care a s. હું તુણ માત્ર ફિકર રાખતો નથી; A man of s. (a) lit. પરાજનનું પુતળું, (b) કલ્પિત પુરુષમ, (c) નિર્ધન માણસમ.

STRAW-BERRY s. એક પ્રકારનું ફળ.

STRAY vi. [low L. *extravagare* to wander abroad] To wander આડાં બમવું, ભટકવું, ભમવું, રમવું, રખડવું; 2 to rove at large વિખરું પડીને છૂટું-જનું-હરાયું રૂંધવું; 3 to err ભૂલ ક., ખોટું રસ્તું જવું.

α. Having gone astray આડે રસ્તે જાયું, (as animals) હરાયું, મુછેલ.

STREAK s. [AS. *strica* a line] A line of a different colour from the ground બાંધથી જુદા રંગની લીટી-લીટો-લિસોટો-નિરાન-રેખા. vt. ઊપર જુદા રંગના લીટો-લિસોટો-નિરાન ક.-કાઢવાં-ચિતરવાં-રંગવાં.

STREAKED a. જુદા જુદા રંગના લીટાવાળું.

STREAKY a. જુદા રંગના લિસોટાવાળું, પટાવાળું.

STREAM s. [AS.] A current of water વહેજોમ, વહેજીઝેન, નદી, પ્રવાહમ, ધારા, દફડોમ; 2 drift વળણ, પ્રવાહમ. vi. To issue in a s. વેલું, ની ધારા વહેવી-ચાલવી; 2 to issue in rays ચોતરફ નીકળવું-વેહેવું; 3 to stretch in a long line લાંબા થવું, પસરવું. vt. -માંથી નીકળવું-વેહેવું.

STREAMER s. વાવટોમ, નિરાનમ, ધખા.

STREAMLET s. ન્હાનું વહેજીઝું-વહેજોમ.

STREET s. [AS. *street*] મેહલોમ, રસ્તોમ, રાજમાર્ગમ, શેરી. [બસ.

STREET-WALKER s. સાધારણ વેશ્યા, કિસ-

STRENGTH, STRENGTHEN (See under Strong).

STRENUOUS a. [L. *strenuus* strong] Eagerly pressing (pers.) ઘણો આગ્રહી, ઘણો હેંસીધો, જરો. (acts &c.) હેંસ આગ્રહ ભરવું-વાળું, પરાકાષ્ઠાનું.

STRESS s. [abbr. from Distress q. v.] Force જોરન, ભારમ, આગ્રહમ; To lay s. ભાર મૂકવો, ઊપર વજન રાખવું.

STRETCH vt. [AS. *streccan*] To draw out લાંબું ક., તાણવું, એચીને લંબાવવું; 2 to extend in breadth ફેલાવવું, એચીને-પસારીને લાંબું ક.; 3 to put forth લાંબું ક., લંબાવવું; as, s. your arm તમારો હાથ લાંબો કરો; 4 to make tense તંગ-સખત ક., એચવું; 5 to exaggerate તાણીતુષીને લાંબું-મ્હેટું ક.-વધારવું. vi. To be extended લાંબું થવું, તણાવું, એચાવું; 2 to spread ફેલાવું, પસરવું, નો ફેલાવ-વિસ્તાર હોવા; as, the lake stretches over a hundred miles તે સરોવરનો ફેલાવો સો મૈલનો છે; 3

to exaggerate વધારીને-તાણીતુષીને મ્હેટું
ક. s. The act લાંબું ક.-તાણવું-ખેંચવું તે;
2 strain ભાર-ખેસ ભરેણા પ્રયત્ન, દમમ;
3 પસારમ, વિસ્તારમ, ફેલાવમ; 4 course
માર્ગમ, દિશા, ફેલાવમ.

STREW *vt.* [*AS. strewian*] To scatter
વેરવું, ભભરાવવું, છૂટું છૂટું નાખવું; as, to s.
seeds બી વેરવું; 2 to scatter loosely આ-
મતેમ વેરવું; 3 to cover by scattering
something over ઊપર વેરવેને ઢાંકી નાખવું.

STRICKEN (See under Strike.)

STRICT *a.* [*L. stringo* I bind tight]
Rigourously nice ધણુંજ ચોકસ, ધણુંજ
ફિકર ભરેલું; 4 severe અતિશય ચોકસ-સ-
ખત, આકર્ષન; 5 rigidly interpreted
અક્ષરસઃ કરેલું, સંકોચનું, ચોકસે ચોકસ.

STRICTURE *s.* સખત ટીકા, ટીકા.

STRIDE *s.* [*AS. stridan*] A long pom-
pous step ફલંગ, મ્હેટું ડગલું. *vi.* મ્હેટી
ફલંગો-ડગલાં ભરવાં, મ્હેટી ફલંગે ચાલવું.

STRIFE *s.* [See Strive] Contest of emu-
lation લડાઈ, અસામ્યડસી, હરસામ્યડસી;
2 quarrel કજીયોન, ટેટીમ, અઢોમ, લડાઈ,
કલહન.

STRIKE *vt.* [*AS. strican*] To hit with
some force મારવું, લગાવવું; as, I struck
him મેં તેને માર્યો; 2 to give, as a blow
ધા મારવો-ક., ફુંસો-ધા મારી ધોકેલવું-હસે-
લવું; 3 to coin છુપવું. પાડવું; as, to s.
guineas ગેણીઆ પાડવી; 4 to cause
to enter ધાલવું, નાખવું; as, a tree
strikes its root deep ઝાડ ઊંડાં મૂળ ધાલે
છે; 5 to glance upon ઊપર અડકવું-અડ-
કીને જવું; 6 to notify by sound વગાડવું,
વગાડીને જણાવવું, (as a clock) -માં વાગવા;
as, the clock struck twelve ધડીઆળ-
માં બાર વાગ્યા; 7 to lower ઉતારવું, નીચે-
નીચું ઉતારવું-પાડવું; as, to s. a flag નિ-
શાન ઉતારવું; 8 to impress strongly ઊપર
ચોંટાડવું-હસાવવું-હસાવીને ખેસાડવું, ઊપર અ-
સર ક., ને લાગવું, લગાડવું; as, to s. the
mind with surprise મનને આશ્ચર્ય લગા-

ડવું; 9 to affect in some particular
way લાગવું; as, the plan strikes me
favourably તે કુદિત મને સારી લાગેછે;
(with an adjective showing the re-
sult it may be rendered thus) -he
struck me dead with his irony તેની
વેકોડિતથી હું તો ખેચુદ બની ગયો; 10 to
produce by a sudden action અકદમ
ક.-કરીનાખવું; 11 to make and ratify
પાકું ક.; as, to s. a bargain સેદા-ક-
સાર પાકો ક.; 12 to level as a measure
of grain &c. માપામાં (અનાજ વગેરે
બચ્ચા પછી) કાના ઊપરથીનું અનાજ કાઢી-
નાખવું, કાના ખરોખર ક.; 13 to run
on ઊપર ચઢી જવું; To s. an account
ખાતી કાઢવી હિસાબ સમજવો; To s. off-
(a) to deduct બાદ ક., કાઢી નાખવું,
કમી ક., ઉડાડી દેવું, (b) to print છાપી
કાઢવું, છાપવું, (c) to separate by a blow
ઉડાડી દેવું, કાઢીનાખવું; To s. out-(a) to
produce by collision ટોકીને-સામા અ-
થડાવીને કાઢવું, (b) to blot out કાઢીનાખવું,
બુસી નાખવું, છેકી નાખવું, (c) to contrive
યોજવું, કાઢવું, ધારવું, ઉડાડવું; as, to s. out
a new plan નવી યુક્તિ યોજવી; To s. sail
સહડ ઉતારવો; To s. up વગાડવું, વગાડવા
માંડવું, ગાવા માંડવું. *vi.* (at) ઝપાટો-ધા માર-
વાનું ક.; 2 to hit વાગવું, પછાડવું, અથડાવું,
ટાકવું; 3 to sound વાગવું, વાજવું; 4 to
make an attack ચઢીઆવવું, હુમલો-અ-
ઢાઈ ક.; 5 to touch અડકવું; 6 to be
stranded બિંધ-અડક ઊપર ચઢીજવું; 7 (as
workmen) અડકો કરી આજોજ પાળવા, હ-
ડતાળ પાડવી; 8 to lower a flag (નિશાન)
ઉતારવું, નીચે-નીચું ઉતારવું; To s. in અકદમ
અંદર આવવું, ધુસવું, પેસવું, (b) to disappear
(as an eruption) શરીરમાં ઉતરી પડવું-જવું;
To s. in with પ્રમાણે ચાલવું, અનુસરવું, જોડે
ભળી-મળી જવું; To s. out ભમવું, ભટકવું,
આડું જવું, ફંટાવું; To s. up ગાવા-બજાવવા
-વગાડવા માંડવું. *s.* (of workmen) કારી-
ગરોની હડતાળ-ખંધી.

STRIKING *a.* અસરકારક, મનમાં લાગે તેવું, જોરદાર, ઉત્કૃષ્ટ, આશ્ચર્યજનક.

STRING *s.* [*AS.*] A small rope દોરો, દોરી; 2 a thing on which anything is filed (પરોવવાનો) દોરો, (*b*) a line of things હારતીહાર, લટક, માળા, હારમ, લંગરન; 4 the cord of a musical instrument (વાજાનો) તાર; 5 a fiber of a plant રેસો, તાતણો; 6 the cord of a bow કામઠાની દોરી-મુવી-ગુણ, પલ્લવ; 7 any concatenation સંકળના, માળા, હાર; 8 છોલ, છોતરન *pl.*, છોડન *pl.* *vt.* To put in tune the strings of a musical instrument મેળવવું; 2 to file પરોવવું; 3 to make tense તંગ-તાટ-સખત કર, ખેંચવું; 4 to deprive of strings છોલવું, ફોલવું.

STRINGED *a.* તારવાળું (વાજા).

STRINGY *a.* તારનું, તંતુમય, રેસાવાળું.

STRINGENT *a.* [*L. stringo* I bind tight] સખત, કડક, આકર્ષ, કડક.

STRINGENCY *s.* સખત-કડક પાછું.

STRIP *vt.* [*AS. strypan*] To pull or tear off, as a covering ઉતારી લેવું, ઉતારવું, કાઢીનાખવું. ઉખાડવું, ઉખેડી નાખવું; as, to s. the bark of -ની છાલ ઉતારવી; To s. the clothes from a man's back કોઈની વીઠ ઊપરથી હુગડાં ઉતારી લેવાં; 2 to deprive of છીનવી લેવું, લઈલેવું, ખુંચવી લેવું, વિહીન કર; as, to s. a man of his possessions કોઈ માણસની માલમતા છીનવી લેવી. *vi.* ઉતારવું, કાઢીનાખવું. *s.* A narrow piece ચીંદરી, લાંબોચીંચરવટો, ચીંદાટી, પટી

STRIPLING *s.* ઉછરેતો જુવાનિયો, જુવાનિયો.

STRIPE *s.* A long narrow division પટો, પટી; 2 a stroke અપાટો, ફટકો; 3 (made by a lash) સોરમ, સોળમ, સળમ. *vt.* To make stripes upon ઊપર પટા કર, પટાપટી પાડવી.

STRIPED *a.* પટાપટી-ચટાપટા વાળું.

STRIVE *vi.* [*old Fr. estriver*] To make efforts બારે મહેનત કર, ખરા મનથી પ્રયત્ન

કર, કોશીસ કર, માયાફટ કર; 2 to contend સામુ થવું, લડવું; 3 to vie ખરાબરી-સ્પર્ધા કર, હેંસાતોડી કર.

STROKE *s.* [from Strike] (See Strike *vt.*) અપાટો, ભચકો, ધામ; 2 a hostile blow શત્રુનો ધા, ધામ, હુમલો; 3 fatal attack મરણતોલ ધામ; 4 the sound of the clock ધડીઆલનો રણકો-અવાજ; 5 a dash in writing હાનો લીટો-લીસાટો-છેકો; A *s.* of the pen કલમનો ગોદો; 6 a touch, a masterly effort હાથમ, હાથ કસામ, હસલાધવન, હથોટી, ખરી ચતુરાઈનો ખેલ-દાવ.

STROKE *vt.* [*AS. strician* from *strican* to strike] પંપાળવું, ઊપર હાથ ફેરવવા.

STROLL *vi.* [*prov. Ger. strolten*] રસ જવું, રમજવું, ભંટકવું ભમવું, રમવું. *s.* રમવટો, રમેટ, રમડાટ, ભમણ; 2 a leisurely walk સહેલ કર. તે.

STRONG *a.* [*AS. strang*] Physically powerful જબરું, જોરાવર, મજબૂત, બળવાન, બળીકું; 2 firm, solid મજબૂત, સંગીન, જોરાવર; 3 powerful જબરું, બળીકું, જોરાવર, બલિષ્ઠ; 4 reaching a certain limit in numbers or strength અધિક સંખ્યાના બળવાળું - generally rendered by બળ, or sometimes altogether omitted—as, an army ten thousand *s.* દશહજાર માણસના બળનું લશ્કર, or simply દશ હજાર માણસનું લશ્કર; 5 impetuous ધણા જોસવાળું, પ્રચંડ, બારે; 6 adapted to make a deep impression (words &c.) કઠણ, જબરું, અસરકારક, સખળ, વજનદાર, બારે, મજબૂત, જોસદાર; 7 ardent (pers.) હેંસીલું, દડ, હડહડાં, ખરા દિલનું; 8 having virtues of great efficacy ધણું અસરકારક, કસદાર, જલદ, કડક; 9 intoxicating કેડી, ધણી કેફવાળું, માદક; 10 bright ચક્રચક્રીત, તેજદાર, ભભકાવાળું; 11 affecting the taste forcibly તમતમાટ, તમતથું, જલદ; 12 (smell) બારે, જલદ, તીખું; 13 highly nutritive ધણું પુષ્ટિકારક, બારે; as, *s.* food બારે ખોરાક.

- STRONG-HOLD** *s.* કિલ્લો *m.*, ધંધો *m.*, દુર્ગ *m.*
- STRONGLY** *ad.* બળ-મજબૂતીથી; 2 eagerly આતુરતાથી, ધણી હેંસથી, જોરથી; *as*, he *s.* objected તેણે ધણી જોરથી હરકત ઉઠાવી.
- STROP** *s.* [See Strap] A strap, *q. v.*; 2 (અંસ્તરો ધસવાની ચામડાની) ટપટપી, ટાપટી-પિયું. *vt.* ટાપટીપિયા ઝેર પર ધસી ધાર ચઢાવવી.
- STRUCTURE** *s.* [*L. struo* I join together] Make બંધારણ *n.*, બાંધો *m.*, ધાર *m.*, રચના *f.*; 2 a building ઇમારત *f.*, ઇમાલો.
- STRUGGLE** *vi.* [*cf. prov. Ger. strucheln* to scold] To strive with contortions of the body તરફડીમાં મારવાં; 2 to use great efforts અતિશય પ્રયત્ન મહેનત *k.*; 3 to labour in agony તરફડવું. *s.* A forcible effort ખરા જસનો પ્રયત્ન, માથા-ફૂટ *f.*; 2 contest કલુષ્યો *m.*, કલહ *m.*, વલવાલ *f.*, લલપ *f.*; 3 contortions of extreme agony તરફડાટ *m.*, તરફડીમાં *n. pl.*
- STRUMPET** *s.* [*prov. E. strum*] છિનાળ *f.*, વેશ્યા *f.*, કિસમણ *f.*, રંડી *f.*
- STRUT** *vi.* [*Dan. strutte*] To walk with affected dignity ઠસા-ઠમકાથી ચાલવું; ડોળ-ડમાક થી ચાલવું, નખરા *k.* *s.* ઠસો *m.*, ઠમકો *m.*, ચાલવામાં ડોળ ડમાક *m.*, નખરો *m.*
- STRYCHNINE** *s.* [*Gr. strychnos* a kind of nightshade] ઝેર કચોળું, કચૂરો *m.*
- STUB** *s.* [*A.S. stybb*] ઝાડનાં યડ, બોંયમાં રહેલાં રાડાં-સાંઠા-યડ. *vt.* રાંડા-ચૂળ ઉખેડી નાખવાં. [ઝેર કરછા-ખૂપરાં.
- STUBBLE** *s.* અનાજ વગેરેના રહેલા બોંય
- STUBBY** *a.* ટુંકાં રાડાં-કરછાવાળું, ટુંકું નમજૂત.
- STUBBORN** *a.* [from Stub, *q. v.*] અતિશય હઠીલું-જમ્મી-જીદી-મમતી; 2 constant એક સરખું, જાણુ, નિરંતર; 3 stiff અઘડ, વેળે નહીં એવું; 4 hardy સહનશીલ, ખંભીરવાળું, ધીંગું.
- STUCCO** *s.* [old high *Ger. stucchi* shell] ઝીણો સાગોળ, ઝીણા સાગોળનું કામ.
- STUCK-UP** *a.* [from Stick] કુલાઈ ગ-એલું, મગર, ગર્વિષ્ટ, અભિમાની.
- STUD** *s.* [*A.S. stōd*] A collection of breed-

- ing horses and mares ઘોડા ઉછેરવાને રા-એલા ઘોડા ઘોડીઓ; 2 ઘોડા ઉછેરવાની જગ્યા.
- STUD** *s.* [*A.S. studu*] An ornamental knob શોભીતો-રાણુગારનો કોખાવાળો ખીલો, ગુલમેખ *f.*, પાહોળો ખોરીફું *vt.* શોભીતા કોખાવાળા ખીલાથી રાણુગારવું-શોભાવવું-ઘી-પાવવું; 2 to set thickly (કોખા જેવી વસ્તુ) -થી ભરી-ઢાંકી નાખવું.
- STUDENT** *s.* [*L. studeo* I study] વિદ્યાર્થી *m.*, શિષ્યનાર, ભણનાર; 2 a man devoted to books વિદ્યાર્થી, વિદ્યાનો વ્યસની પુરુષ; 3 one who examines and studies તપાસીને ભણનાર-શિષ્યનાર, ભણનાર, અભ્યાસ કરનાર.
- STUDIED** *a. pp.* (See verb); 2 well versed નિપુણ, કુશળ, પ્રવીણ; 3 premeditated આગળથી ધારીને-જાણીખૂજીને કરેલું-આપેલું; *as*, a *s.* insult આગળથી ધારીને કરેલું અપમાન.
- STUDIO** *s.* કિસમી કારીગરની દુકાન.
- STUDIOUS** *a.* Given to study વિદ્યાઆસી, ઉદ્યોગી, અધ્યયનશીલ; 2 contemplative વિચારશીલ, વિચારંત; 3 diligent તત્પર, તૈયાર, ઉદ્યોગી, ખંતીલું; *as*, *s.* to please ખુશ કરવાને તત્પર; 4 deliberate પાકા વિચારથી-જાણીખૂજીને-જાણીએઈને કરેલું.
- STUDY** *s.* અભ્યાસ *m.*, અધ્યયન *n.*, વિદ્યાઆસ *m.*; 2 exclusive mental occupation ચિંતન *f.*, મનન *n.*, વિચાર *m.*; 3 any branch of learning studied અભ્યાસનો વિષય, ભણતર-અધ્યયનનો વિષય, અભ્યાસ *m.*; 4 an apartment set apart for study અધ્યયનગૃહ *n.*, અભ્યાસ કરવાની જોલી-ઓ-રડી *f.*-કોટડી *f.*; 5 (fine arts) શિખવા કાળે લીધેલું-શીર કરેલું ચિત્ર. *vi.* To muse વિચાર-તર્ક-મનન *k.*; 2 to apply the mind to books or learning અભ્યાસ *k.*, શિખવું, ભણવું, અધ્યયન *k.*; 3 to endeavour diligently તત્પર યથા પ્રયત્ન *k.*, ધારીને *k.*, ધારવું, ચિંતવું. *vt.* ભણવું, શિખવું, નો અભ્યાસ-અધ્યયન *k.*; 2 to consider attentively -નું મનન-ચિંતન *k.*, તપાસવું,

તપાસીને શિખરું; 3 to arrange by previous thought આગળથી વિચારી-ધારી-શિખી થકું, માટે ક.

STUFF *s.* [prob. from *L. stappa* tow] Material કાચો માલ; 2 cloth not made up લુગડું, કાપડન; 3 a medicine દવા; 5 (a) refuse કચરા, કુંચામ્પલ, (b) nonsense શૂંચવાદ, ખકવામ. *vt.* To fill by crowding ઠાંસી-દાખીને ભરવું, ખીચોખીચ ભરવું, -થી ભરાવું; 2 to obstruct any of the organs બંધ થઈ જવું, ભરાઈ જવું; as, my nose is stuffed, I cannot smell મારું નાક બંધ થઈ ગયું છે, અને વાસ આવતી નથી. *vi.* To feed gluttonously અકરાંતીકું ખાવું.

STUFFING *s.* (-માંહે) ભરવાની વસ્તુ, પૂરણ, ભરણ; 2 seasoning for meat માંસને સ્વાદ કરવાનો મશાણો.

STULTIFY *vt.* [*L. stultus* foolish] બેવકૂફ જણાય તેમ કરવું, -ને બેવકૂફ બનાવવું; 2 (law) to show to be insane દીવાળું-ગાંડું સાબીત કરવું; To a. oneself બેવકૂફ બનવું-જણાવું.

STUMBLE *vi.* [low Ger. *stumpeln* to walk heavily] ગોથું ખાવું, ઠાકર ખાવી, લથડવું; 2 to walk in a bungling manner લડાચડામાં ચાલવું, કમકામી-ફલ્લમાં ફલ્લમાં ચાલવું; 3 to err ચૂકવું, ભૂલવું, ગોથું ખાવું, (with on or upon) -ને અકસ્માત-અણધારવું મળવું. *vt.* To cause to trip લથડાવવું, ગોથું-ઠાકર ખવડાવવી; 2 to confound ગુંચવવું, ગભરાવવું, -થી ગભરાવું. *s.* ગોથું, ઠાકર, થકકડ. [વાનું ઠેકાણું.]

STUMBLING-BLOCK *s.* ભૂલ-ગોથું-ઠાકર ખા-

STUMP *s.* [*Dan. stump*] (of a tree) કા-ખા પછી) ઝાડનું રહેલું થડ-શાંદો-કરો-રાડું; 2 (of a limb) કુંડું; 3 (in the game of cricket) ક્રિકેટની રમતમાં જમીનમાં ધા-લેલી લાકડી. *vt.* To reduce to a s. કુંડું કરવું; 2 પાડીનાખવું, ઢોળીપાડવું; 3 to make electioneering speeches in પોતાને સ-બાસદ થોડક પસંદ કરીને કરે એ આશા-માં બાધણો-વજાત્વ કરતાં કરવું-જવું. *vi.* ધ-ખધખ હીડવું-ચાલવું.

STUMP-ORATOR *s.* જીવે ઠેકાણે ઊભા રહીને થોડક આગળ બાધણ કરનાર.

STUMPY *a.* (See Dumpy).

STUN *vt.* [*AS. stunan*] બેથુફ-બેભાન કરવું, -થી બેથુફ-બેભાન થવું; 2 to overcome the sense of hearing of બેહરું કરી ના-ખવું, -ના કાન ફોડી નાખવા; 3 to surprise completely ચક્ર કરી નાખવું, -થી ચક્ર થઈ જવું, બેભાન થવું.

STUNT *vt.* [*AS. stintan* to blunt] To hinder from growth ઠીંગરાઈ જાય તેવું કરવું, વધવા-મોટું થવા ન દેવું, -થી ઠીંગરાઈ જવું. **STUNTED** *a.* ઠીંગરાઈ ગયેલું, ઠીંગણું, પૂરેપૂરું ન વધેલું.

STUPE *vt.* [*L. stupa* tow] લુગડું કે દમાલ દવા કે પાણીમાં બોળીને તે વતે થોડક કરવું.

STUPEFY *vt.* [*L. stupere* to be struck senseless & facio I make] To make stupid જડ-ભારે-બેભાન-બેથુફ કરવું, બનાવવું. **STUPEFACTION** *s.* The act (See verb); 2 the state બેથુફિ, બેભાની, જડપણ.

STUPENDOUS *a.* [*L. stupendus* astonishing] Astonishing ચક્ર કરીનાયે તેવું, આશ્ચર્યકારક, અતિશય મોટું-જીવું.

STUPID *a.* [*L. stupidus* from *stupere* to be stupefied] (pers.) જડ, બુદ્ધિહીન, શૂંચ, બેવકૂફ, જડી અકલવાળું; 2 (things) બુદ્ધિવગરનું, જડી અકલવાળું, શૂંચાઈનું, બેવકૂફીનું.

STUPIDITY *s.* જડપણ, શૂંચાઈ, બેવકૂફી, જડી અકલ, જડ બુદ્ધિ.

STUPOR *s.* Numbness બેહરાપણ, બેહર, જીવું પડી જવું તે; 2 moral stupidity બે-ભાનપણ, જડપણ, જડચન, જડબુદ્ધિ.

STURDY *a.* [old Fr. *estourdi* stunned] હઠીયો, જડબરથ, ખુસા જોવા હઠીયો; 2 stiff જડ, મજબૂત, જમરું, કઠણ, ધીંગ.

STUTTER *vi.* [old high Ger. *stottern*] તોતડું ચાલવું, -ની જીભ અચકલી.

STY *s.* [*AS. stige*] A pen for swine ડુકર પુરવાનો વાડો, ડુકરખાનું; 2 (fig.) પથુની પેઠે વિષયમાં ગરક રહેવાની જગ્યા.

STYGIAN *a.* [from *styx* a river of hell] નરકમાંની વૈતરણી નદી નું-સંબંધી-જેવું-વિશે, નરક જેવું-વિશે-નું - સંબંધી, નારાખીય.

STYLE *s.* [*Gr. stulos* a pillar] મીણ ચોપ-ડેલી તકવી ઊપર લખવાની સેપાલ; 2 a sharp pointed tool used in engraving કાતરવાના કામમાં વાપરવાનો સોયો, ટાંકણું, શલાક; 3 mode of expressing thought in language ધંધારત્, લખવાની-ભાલવાની ધાટી-ટપ્પ; 4 fashion આલ્પ, રીત્, ટપ્પ, ધાટી; 5 title કિતાબમ, નામન; 6 mode of representation in (a) music ગાવા-કવિતાની સરણી, (b) in the fine arts ધાટી-ટપ્પ; Old *s.* વરસના દહાડાગણવાની જૂની રીત; New *s.* વરસના દહાડા ગણવાની નવી રીત. *vt.* To name -નું નામ કહેવું-ભાલવું-પાડવું, કરીને કહેવું, ઉપમા-પિતાય આપવો, કહેવું; as, Alexander was styled the great શિકરને મહાન એવો પિતાય આપ્યો હતો.

SUASION *s.* (See Persuasion).

SUAVITY *s.* [*L. suavis* sweet] Agreeableness ખુશકારકપણું, નરમાસ, મીઠાસ, માધુર્ય, મનોરંજકપણું.

SUBALTERN *a.* [*L. sub* under & *alternus* another] હાથ નીચેનું, ઉતરતા દર-જનું, તાબાનું. *s.* હાથ નીચેનો અમલદાર-કામદાર, લશ્કરમાં કપતાનથી હલકા દર-જનો સનદી અમલદાર.

SUB-COMMITTEE *s.* પેટા મંડળી, વિશેષ-ઉપસભા, પેટાકમીટી. [પેટાકંટ્રીમ.

SUB-CONTRACTOR *s.* પેટાધંજરદારમ,

SUB-DIVIDE *vt.* ભાગનાભાગ કરવિભાગક, કડકાના પાછા કડકા કરવિભાગ નહાના ભાગ કર.

SUB-DIVISION *s.* The act (See verb); 2 ભાગના ભાગમ, વિભાગમ, નહાનો-પેટા ભાગ.

SUBDUE *vt.* [*L. sub* & *duco* I lead] જીતવું, હરાવવું, નો પરાજય કર; 2 to crush હરાવીને છેક બગદીન કરી નાખવું; 3 to overcome હરાવવું, મટાડવું, કાઢવું; as, to s. a fever તાવ હરાવવો; 4 to tame વશ કર, પગલવું, જેબવું, તાલે રહેતાં શિખવવું, કહવું કરવાની ટેવ પાડવી; 5 (by mild means)

હરાવવું, મન ફેરવવું-વાળવું, હરી સેવું, વશ કર; as, to s. opposition by argument દલીલથી સામા થનારને વશ કર.

SUBJACENT *a.* [*L. sub* & *jacere* to lie] નીચેનું, તળેનું, હેઠળનું.

SUBJECT *a.* [*L. sub* & *jacio* I throw] (as a predicate) ને તાલે હોય તેવું, (as an attributive) તાલેનું; 2 liable (to) (in this sense rendered freely) માં or -ઉપર થાય -પડે-હોય-થઈ શકે એવું; as, this country is s. to great cold આ દેશમાં ધણી ઠંડ પડે છે; this observation is s. to one exception આ ટીકામાં એક અપવાદ છે; I have made this appointment s. to your approval મેં આ નિમણૂક કરી છે, પણ તે તમારી મંજૂરી ઉપર છે, All human things are s. to decay બધી સંસારીઓને વ્યથાવંત છે. *s.* રેયત, પ્રજા; 2 that which is brought under some physical operation અધિષ્ઠાન, પાત્ર; 3 that which is brought under thought વિષયમ, બાબત; 4 (gram.) કર્ત્ત્વમ, (Logic) સાધ્યમ; 5 the hero of a piece પુરુષમ, પ્રધાનમ, પ્રધાન પુરુષમ; 6 that in which a quality inheres ગુણીમ, ગુણપાત્ર; 7 (music) ચીન્, વસ્તુ; 8 a dead body for dissection કાપવાનું શુદ્ધ. *vt.* To subdue જીતવું, તાલે કર, વશ કર; 2 to make liable પાત્ર કર, થી પાત્ર થવું, જોગ-લાયક કર; as, credulity subjects a person to ridicule ભાગપણથી માણસ હાંશીને પાત્ર થાય છે; 3 to cause to undergo ભગાડવું-કર; as, to s. a substance to heat કોઈ વસ્તુને ગરમી ભગાડવી, (must often be rendered freely); as, to s. a proposal to examination કોઈ વિચારની પરીક્ષા કર; to s. an article to a test કોઈ ચીજ ઉપર કસોટી ભગાડવી, કોઈ ચીજને કસી જોવી.

SUBJECTION *s.* The act (See verb); 2 (the state) તાલે-વશ-આધીન થવું-રહેવું ને, આધીનતા, (to others) પરવશતા, વશ-ધીનપણું, તાલેદારી; as, the s. of women

જીઝીનું પરાધીનપણું; s. to laws કાયદાને આધીન રહેવું તે.

SUBJECTIVE *a.* (in Philosophy) માનસિક.

SUBJOIN *vt.* [*L. sub & jungo* I join]

To annex સાંધવું, જોડવું, તેને લગાડવું, વધારવું.

SUBJUGATE *vt.* [*L. sub & jugum* a yoke] જીતીને શર ક., વશ ક., હરાવીને તાબામાં લાવવું-ક.

SUBJUGATION *s.* તાબે વશ ક. તે, શર ક. તે.

SUBJUNCTIVE *a.* (Gram.) સંકેતરૂપ. *s.* સંકેત વાચન-અર્થમ.

SUBLET *vt.* આડ ભાડે આપવું.

SUBLIMATE *vt.* [*L. sublimis* high]

To bring into a state of vapour (પાછું ઠારવા) વરાળના રૂપમાં લાવવું; 2 to elevate જીનત-ઝેલ-ઉચ્ચ ક., જીતી પદવી-ભાવને પહોંચાડવું. *s.* વરાળના રૂપમાં આછીને પાછી ઠારવી ચીન.

SUBLIME *a.* High in place જાંચું, ધણું જાંચું; 2 (in excellence) (soul, pers.) જીનત, ઉચ્ચ, ઉમદા, પ્રાદ, ઉદારશીલ; 3 (things) પ્રાદ, ઉમદા, ઉચ્ચ; 4 elevated by joy અતિહર્ષિત, અત્યાલ્હાદિત, ધણું હરખાચ્છિવું.

SUBLIMITY *s.* જાંચાપણું; 2 nobleness of nature ઉદારતા, મનની ઉન્નતિ; 3 an elevated feeling પ્રાદ વસ્તુ જેવાથી ઉત્પન્ન થયેલા ઉચ્ચ મનોભાવ, ઉન્નતવૃત્તિ; 4 loftiness of sentiment or style પ્રાદતા.

SUBLUNAR *a.* [*L. sub* under & *luna* the moon] આ પૃથ્વીનું, ઐહિક, આ દુનિ-આનું, પૃથ્વી ઉપરનું, આ નગતનું.

SUBMERGE *vt.* [*L. sub & mergo* I plunge] પાછીમાં ઘોળવું-ઝંઘોળવું-ડુબાવવું-જુડાડવું.

SUBMERSION *s.* The act (See verb); 2 the state ઘોળાવું-ડુબવું-જુડવું તે.

SUBMIT *vt.* [*L. sub & mitto* I send] (oneself) ને શરણ-તાબે થવું; 2 to refer to the judgment of others વિચાર-ફેસલા વાસ્તે (કોર્ટના તરફ) મોકલવું, ક.; as, to s. a question to a jury કોર્ટ તરફ પંચ તરફ વિચાર વાસ્તે મોકલવી; to s. as an application અરજ ક. *vi.* To surrender

શરણ થવું-જવું, તાબે થવું, નમવું; 2 to yield one's opinion બીજાના આગળ નમવું, બીજાનું કહ્યું માથે ચલાવવું-માનવું; 3 to be subject માનવું, તાબામાં-વશ રહેવું; 4 to state respectfully નમ્રતાથી કહેવું-નિવેદનક.

SUBMISSION *s.* The act શરણ-વશ થવું તે; 2 the state નમ્રપણું, આધીનતા, આગંકિતતા, તાબેદારપણું.

SUBMISSIVE *a.* આધીન, આગાધીન, તરત નમી પડે યિવું, નમ્ર, આગંકિતતા.

SUBMULTIPLE *s.* [*L. sub & multiple* q. v.] ૬૪ ભાગક.

SUBORDINATE *a.* [*L. sub & ordino* I set in order] નીચા-હલકા-ઉત્તરતા દરજ્જા-પ્રકાર-જાતનું, ઉત્તરનું, તાબાનું, ગૌણ, અપ્રધાન. *vt.* નીચા-હલકા-ઉત્તરતા પ્રકારનું-ઉત્તરનું ક.-ગણવું-લેખવું; 2 to make subject તાબામાં લાવવું-રાખવું; as, to s. passion to reason જુદિના તાબામાં મનોવિકાર રાખવા.

SUBORDINATION *s.* The act (See verb); 2 the state તાબેદારી, ઉત્તરતા-નીચી સ્થિતિ, તાબાની પદવી, હલકી સ્થિતિ.

SUBORN *vt.* [*L. sub* secretly & *orno* I furnish] સોગન ઊપર યોડી સાક્ષી અપાવવી-આપવા લાવવું; 2 to procure privately or by collusion તરકટથી-છુના-માના બનાવવી-યોડું ઊઠું ક.

SUBPÆNA *s.* [*L. sub & pœna* punish-ment] સમનમ, સાક્ષી સમનમ. *vt.* સાક્ષી સમન કરી બોલાવવું, ને સાક્ષી સમન પહોંચાડવો.

SUBSCRIBE *vt.* [*L. sub & scribo* I write] (a) નીચે લખવું, (b) to sign with one's own hand ઊપર પોતાની સહી ક., (c) (as a bond) ઊપર મતુ ક., સહી કરી કબુલ-મંજૂર ક.; 2 to attest by writing one's name beneath ઊપર સહી ક.; 3 to promise to give (દીપમાં) ભરવું-ચૂકવું; as, he subscribed ten rupees તેણે દશ રૂપિયા ભર્યા. *vi.* To assent (to) કબુલ ક., મંજૂર રાખવું; as, he subscribed to this opinion તેણે આ અભિપ્રાય કબુલ રાખ્યો; 2 (for a par-

ticular object) (ઢીપમાં) બરવું; 3 to enter one's name for a newspaper &c. ધરાકમાં નામ ધલાવવું.

SUBSCRIPTION *s.* The act (See verb); 2 (a) the signature સહી*f*, મહુ*n*, (b) consent or attestation by signing the name સહી*f*, કબુલત*f*, મંજુરી*f*, અનુમતિ*f*, (c) sum subscribed બરેલી રકમ, ઉધરાહું*n*, ઢીપ*f*, ઢીપમાં બરેલી રકમ.

SUBSEQUENT *a.* [*L. sub & sequor* I follow] Succeeding પાછળનું, પછીનું.

SUBSEQUENTLY *ad.* પાછળ, પછી.

SUBSERVE *vt.* [*L. sub* and *servio* I serve] To help forward -માં મદદ આપવું-ક., સાધવું, સાધવા-કામ લાગવું, સારવું; *as*, to *s.* our purposes આપણા કામમાં મદદ આપવું. *vi.* To be subordinate હાય નીચે-તાબામાં-તાબેદારીનું કામ ક.

SUBSERVIENT *a.* Serving to promote some end ઉપયોગી પડે તેવું, સાધનબૂત, સહાયકારી, ઉપયોગી, કામનું, અપનું.

SUBSIDE *vi.* [*L. sub* under & *sedeo* I sit] તળીએ-નીચે બેસવું, બેસવું; 2 to cease to rage સમવું, શાંત-ધીમું-નરમ પડવું-થવું; 3 to tend downward નમવું, ઢળવું, ઢાળ પડવું હોવું, ઉતરવું, (as a swelling) બેસી નવું, ઉતરવું, ઝીસરવું.

SUBSIDENCE *s.* The act (See verb).

SUBSIDIARY *a.* [*L. sub & sedeo* I sit] સહાયબૂત, મદદગાર, સહાયકારી, પુષ્ટિ-મદદ કરનાર; 2 વધારાનું, પૂર્વણી.

SUBSIDISE *vt.* મદદને વાસ્તે પૈસા આપવા, પૈસા આપીને (કોઈ રાજની) મદદ-સહાય થવી-ઝેળવવી.

SUBSIDY *s.* (a) Support મદદ*f*, આશ્રય*m*, સહાય*f*, (b) aid in money rendered to a friendly power કોઈ રાજને નાણાંરૂપે આપેલી મદદ; 2 (for auxiliary troops) મદદમાં લશ્કર થવાને માટે એક રાજવાળાએ ખીજને આપેલા પૈસા.

SUBSIST *vi.* [*L. sub & sisto* I stand] હોવું; 2 to continue કાયમ-ભરી રહેવું,

રહેવું; 3 to be supported -નું ગુજરાન હોવું-થવું, ગુજારો-ગુજરાન-નિર્વાહ ક., રહેવું; *as*, to *s.* on charity દાન ઉપર ગુજારો ક. *vt.* ખોરાક-અન્ન પૂરું ક.-પાડવું.

SUBSISTENCE *s.* હોવું-રહેવું તે, અસ્તિત્વ*n*; 2 ગુજરાનનું-નિર્વાહનું સાધન, નિર્વાહ*m*, ગુજારો*m*, ગુજરાન*n*.

SUBSTANCE *s.* [*L. substo* I stand under] Real essence પદાર્થ*m*, વસ્તુ*f*, દ્રવ્ય*n*; 2 essential import ભાવાર્થ*m*, તાત્પર્ય*n*, સાર*m*, મતલબ*f*; 3 a body material પદાર્થ*m*, વસ્તુ*f*, ચીજ*f*; 4 material possession મીલકત*f*, જીવ*m*, પુંજ*f*; *as*, a man of *s.* જીવવાળો માણસ.

SUBSTANTIAL *a.* Real ખરેખરે, વાસ્તવિક, ખરું, પાકું, સજીવ, ખળવાન; *a s.* good ખરેખરો ફાયદો; 2 corporeal પદાર્થમય, દ્રવ્યમય, સદ્રવ્ય; 3 strong સંગીન, મજબૂત, પાકું, નક્કર, જખરું; *as*, a *s.* gate મજબૂત ખારણું; 4 possessed of substance સાધારણ પૈસાવાળું, ખાતુંબીજું, બેપૈસાની પુંજવાળું.

SUBSTANTIALLY *ad.* વાસ્તવિક રીતે, ખરી રીતે, વસ્તુતઃ, પાકી રીતે, સંગીન રીતે, મજબૂતીથી. [આપવું, ખરું કરી આપવું.

SUBSTANTIATE *vt.* પુરાવાથી સાબીત કરી

SUBSTANTIVE *a.* (verb) ભાવ-અસ્તિત્વ વાચક. *s.* (વ્યાકરણમાં) નામ*n*.

SUBSTITUTE *vt.* [*L. sub* under and *statuo* I place] ખીજને ઠેકાણે -બદલે-અવેજમાં ચૂકવું. *s.* અવેજમાં-બદલે મુકેલી વસ્તુ, (in an appointment) અવેજ*m*.

SUBSTITUTION *s.* The act (See verb).

SUBSTRATUM *s.* [*L. sub & stratum*] નીચેનું પડ-થર, બાંધનું નીચેનું પડ; 2 (fig.) ground પાણે*m*, મૂળ*n*, ખીજ*n*.

SUBTENANT *s.* [*L. sub & tenant*] પેટા-આડ ભાડુત.

SUBTEND *vt.* [*L. sub & tendo* I stretch] To be opposite to -ના સામું હોવું-આવવું.

SUBTERFUGE *s.* [*L. subter* under and *fugio* I flee] (અચી જવાનું) ઝોહું-ચુકિત*f* -વેચ*m*-પ્રપંચ*m*-ઝેલ*m*.

**SUBTERRANEAN, SUBTERRANE-
OUS** *a.* [*L. sub & terra* the earth]
પૃથ્વીની અંદરનું, મોંઘમાંનું.

SUBTILE *a.* [*L. sub* slightly and *tela*]
a web] Thin પાતળું, આરીક, ઝીણું; 2
nice આરીકીવાળું, આરીક, ઝીણું; 3 shrewd
(things) ઝીણી-આરીક-તીવ્રશુદ્ધિ ગું-વાળું,
artful (pers.) ખંડુ, પશંકું, ઝીણું, આરીક,
તીવ્ર, તીવ્રશુદ્ધિવાળું; 4 (pers.) પેચીલું, પ્ર-
પંચી, યુક્તિવાળું, (things) ખંદાઈ-પશંકાઈ-
પેચ-યુક્તિ ગું-વાળું.

SUBTILTY, SUBTILENESS *s.* પાતળા-ઝીણા
પણું; 2 આરીકપણું; 3 તીવ્રપણું, આરી-
કી; 4 artfulness ખંદાઈ, પશંકાઈ, પ્ર-
પંચીપણું.

SUBTLE *a.* Artful (pers.) ખંડુ, પશંકું, પે-
ચવાળું, યુક્તિવાળું, પ્રપંચી; (acts &c.) ખં-
દાઈ-પશંકાઈ-પેચ-યુક્તિ-પ્રપંચ ગું-વાળું.

SUBTLETY *s.* Artfulness (See *a.*); 2
shrewdness આરીકી, ઝીણી-તીવ્ર-આરીક
શુદ્ધિ, કુશાગ્રશુદ્ધિ, કુશાગ્રપણું.

SUBTRACT *vt.* [*L. sub & traho* I
draw] બાદ કર., વળ કર., કમી-ઝાંખું કર.

SUBTRACTION *s.* The act (See verb);
2 (math.) બાદબાકી. [રકમ.

SUBTRAHEND *s.* (બીજમાંથી) બાદ કરવાની

SUBURB *s.* [*L. sub & urbs* a city] પ-
ઈન, ફનીઈન; 2 the outer part સીમ, f,
સરહદ, છેડો. [હારનું.

SUBURBAN *a.* પરાનું, ફનીઆનું, રહેર બ-

SUBVERT *vt.* [*L. sub & verito* I turn]

ઉલ્લાવવું, ઉંધુવાળવું, નારા કર., એદાનમેદાન-
ખરાબખસતે કરી નાખવું, -થી નારા પામવું; 2
to corrupt બદ-પાવી કર., -થી પાપી-બદ થવું.

SUBVERSION *s.* The act (See verb).

SUBVERSIVE *a.* ઉલ્લાવે-નારાકરે-ઉંધુવાળે-
એદાનમેદાન-ખરાબખસતે કરે ઝિવું.

SUCCEED *vt.* [*L. sub* and *cedo* I go]
પછી આવવું-બનવું, -ને ઠેકાણે આવવું; as]
Jehangir succeeded Akbar અકબર પ-
છી જહાંગીર આવ્યો; he succeeded his
father on the throne ગાદી ઉપર તે તેના

બાપને ઠેકાણે આવ્યો. *vi.* To follow પ-
છી-પાછળથી-ઠેકાણે આવવું-થવું; 2 (to a
throne) (પછી) બેસવું, -ને મળવું; as, he
succeeded to the throne તે પછી ગાદી-
એ બેઠો, or પછી ગાદી તેને મળી; 3 to
have a prosperous issue (acts) સફળ-
ફતેહમંદ થવું, પાર પડવું, (pers.) કૃતાર્થ થવું, માર
પડવું, ફતેહમંદ થવું, ફળ પામવું; as, his second
effort succeeded તેનો બીજો પ્રયત્ન સફળ
થયો; he succeeded in his object તે પો-
તાની મતલબ મેળવવામાં સફળ થયો.

SUCCESS *s.* Prosperous issue ફતેહમંદી,
સફળતા, ફળપામિ, સિદ્ધિ, (in a war
&c.) જય, ફતેહ.

SUCCESSFUL *a.* (Acts &c.) સફળ, સિદ્ધિ-
વાળું, ફતેહવાળું, (attributive to pers.)
કૃતાર્થ, ફતેહ-જય પામિલું; 'To be successful'
(=to succeed 3 q. v.).

SUCCESSION *s.* The act (See the verb);
Consecution અનુક્રમ, પરંપરા, ક્રમ; 2
a series પરંપરા, સંકલના, માળા, હાર; 3
lineage જિલ્લાદ, વંશ, વસ્તાર; 4
power or right to succeed વારસો મેળ-
વવાનો હક, દાવાધિકાર, વારસાઈ; as, the
s. act વારસાઈનો કાયદો.

SUCCESSIVE *a.* પારંપરિક, એક પછી એક
સતત આવવું-બનવું, સતત થવું, ક્રમાનુસાર.

SUCCESSIVELY *ad.* એકપછીએક, અનુક્રમે.

SUCCESSOR *s.* ઉત્તરાધિકારી, ઠેકાણે -જ-
ગાએ આવનાર.

SUCCINCT *a.* [*L. sub & cingo* I gird]

Short સંક્ષિપ્ત, ટુંક, ટુંક, ટૂંકેસર.

SUCCOUR *vt.* [*L. sub & curro* I run]

(દુ:ખમાં) મદદ કર., આશ્રય આપવો, હાથ આ-
પવો. *s.* મદદ, હાથ, આશ્રય.

SUCCULENT *a.* [*L. succus* juice] રસ-
ભર્યું, રસવાળું.

SUCCULENCE *s.* રસભરયા રસવાળાપણું.

SUCCUMB *vi.* [*L. sub* and *cubo* I lie
down] રાહ-વશ-તાથે ઘટજવું, નમીજવું,
સામા થયા વગર નમીજવું; 2 to sink under
ટકી-નમી-આવી ન રાકવું, હારીજવું.

SUCH *a.* [*AS. swelc*] Of that kind તેવું, યેવું, યિનાયેવું; 2 certain અમુક, ફલાણું; S. & s. ફલાણું, તે, ફલાણું ફલાણું, અમુક.

SUCK *vt. & vi.* [*AS. sucan*] ચૂસવું, ચૂસીધેવું; 2 (as the young of an animal) ધાવવું; 3 to inhale or absorb ચુસી-શી-વી-એવી ધેવું; To s. in ચુસીધેવું; to s. out ચુસી-એવી કાઢવું. *s.* The act (See verb); 2 the milk drawn ધાવણ.

SUCKER *s.* (of a pump) ખંખાનો 'પિસ્ટન' -દેડામ; 2 (of a plant) પીણામ, કુમળી ડાળી.

SUCKING-BOTTLE *s.* છોકરાંને ધવડાવવાની શીશી.

SUCKLE *vt.* ધવડાવવું.

SUCKLING *s.* ધવડાવીને ઉછેરેલું પ્રાણી.

SUCTION *s.* ચૂસી-એવી-તાણી ધેવું તે; 2 શીણણ, ચૂષણ.

SUDDEN *a.* [*AS. soden, L. subitus*] અણચિત્તું, અણધાર્યું, અકાચિક, આકસ્મિક, ઘટતનું; Of a s. or on a s. અકાચિક, અણચિત્તું, અકદમ, અણધાર્યું.

SUDDENLY *ad.* અકાચિક, અકસ્માત, અકદમ, અણધાર્યું, અણચિત્તું, અણચિત્ત.

SUDORIFIC *a.* [*L. sudor sweat*] સ્વેદનક, પરશેવા છૂટે યેવું. *s.* સ્વેદનક યોસડ, પરશેવા છૂટે તેવું યોસડ.

SUDS *s. pl.* [*Ger. sud a seething*] સાબુનું પાણી; To be in the s. સંકટ-માથા-કૂટમાં આવી પડવું.

SUE *vt.* [*allied to L. suere*] (law) -જીપર લેવા ક.-ખાંધેવા, -જીપર અરજી ક.; To s. out અરજ કરીને ધેવું-મેળવવું-કઠાવવું. *vi.* To seek for (a) (in law) -ની ફરિયાદી ક., -નો લેવા ક., (b) by request અરજ ક., અરજીથી માગવું; 2 to make interest for પાછળ લાગવું, મેળવવાને વાસ્તે પ્રયત્ન ક.

SUET *s.* [*L. sebum*] કેડની પાસેની અકદમ યોગજે નહીં યેવી ચરબી.

SUFFER *vt.* [*L. sub & fero I bring*] To feel or endure with pain -ને (દુઃખ) લાગવું-પડવું, ભોગવવું, વેઠવું, ખમવું; as, he suffered great pain તેને બહુ દુઃખ પડ્યું;

2 to endure without sinking ખમવું, વેઠવું, સેઠવું; 3 to sustain -માં થવું; as, sub-
stances s. a change by the action of fire અગ્નિના બળથી પદાર્થોમાં ફેરફાર થાયછે, (as loss) -ને આવવું-પડવું; as, he suffered loss તેને ખોટ આવી; 4 to tolerate થવા દેવું, દેવું, મનાઈ-અટકાવ ન ક.; as, I suffered him to enter મેં યેને પેસવા દીધા. *vi.* To feel pain -ને દુઃખ લાગવું, દુઃખ ભોગવવું; 2 to undergo punishment વેઠવું, શિક્ષા-દંડ ભોગવવા-વેઠવા-ખમવા; 3 to be injured -ને નુકસાન લાગવું-થવું, -ને હરકત-ધંભ થવી; as, he suffers in pay તેને પગારમાં નુકસાન થાયછે.

SUFFERANCE *s.* Misery દુઃખન, પીડા ભોગવવી તે; 2 toleration અપ્રતિબંધન, અટકાવ-હરકત-મના ન કરવી તે, થવા દેવું તે, કાઠી ન ચૂકવું તે; as, I remain here on s. મને મના નથી કરતા, માટે હું અહીં રહુંછું.

SUFFERER *s.* દુઃખ ભોગે પડવું હોય તે, દુખી માણસ, દુઃખ ખમનાર.

SUFFERING *s.* The bearing of pain દુઃખ ખમવું-વેઠવું-સેઠવું તે; 2 pain દુઃખન, પીડા, કષ્ટન.

SUFFICE *vi. & vt.* [See Suffer] ખસ હેવું, વાસ્તે ખસ હેવું; let it s. thee યેટલું તારે વાસ્તે ખસછે; S. it to say યેટલું કહેવું ખસ છે.

SUFFICIENCY *s.* The state of being sufficient પૂરતા-ખસ પહોં, શક્તિ, સામર્થ્ય; 2 capacity શક્તિ, સામર્થ્ય, યોગ્યતા; 3 adequate means અરજ પૂરતી કમાઈ-પૈસા-જીવ; 4 supply equal to wants જોઈએ તેટલી વસ-પૈસા.

SUFFICIENT *a.* Adequate to wants જોઈએ તેટલું, પૂરતું, ખપજેટલું, ખસ.

SUFFIX *s.* [*L. sub & figo I fix*] પ્રત્યય, ઉત્તરાક્ષર. *vt.* છેડે લગાડવું, પ્રત્યય લગાડવા.

SUFFOCATE *vt.* [*L. sub and faux the throat*] To stifle ગુંગાળી નાખવું, સ્વાસને રોકવા-રૂંધવા-બંધ ક. [ગળાવું-રૂંધાવું તે.

SUFFOCATION *s.* રૂંધણ, આસનું રોકાણ, ગું-

SUFFRAGAN *a.* [*L. suffragari* to support with one's vote] Assisting મદદ-ગાર, સહાયકારી, મદદનીસ.

SUFFRAGE *s.* Vote મતન; 2 attestation, approval સાક્ષી, અનુમતિ.

SUFFUSE *vt.* [*L. sub & fundo* I pour out] -થી પલાળી-દાંત્રી-ભરી નાખવું.

SUFFUSION *s.* The actor State (See verb)

SUGAR *s.* [*L. saccharum*] ખાંડ, સાકર; 2 (fig.) compliment or flattery (બોલવામાં) મીઠાસુ-ગોળમ-સવાસલું-મીઠું વચન; *vt.* -માં ખાંડ નાંખવી-ઢોળવવી; 2 to cover with soft words મીઠું મીઠું-ગોળ ધાવીને બોલવું.

SUGAR-CANDY *s.* સાકર.

SUGAR-CANE *s.* શેલડી, સેરડી.

SUGAR-LOAF *s.* (See Loaf 2.)

SUGARY *a.* ખાંડવાળું-જેવું, મીઠું, ગળ્યું; 2 fond of sweet things મીઠાચતું.

SUGAR-MILL *s.* (native) કોલુન, કોલન.

SUGGEST *s.* [*L. sub & gero* I carry] સૂચે એમ ક., સૂચાડવું, સૂચવવું; To be suggested સૂચવું; as, some ideas are suggested to the mind &c. કેટલાક વિચાર મનને સૂચે; 2 to hint સૂચના-દરખાસ્ત ક.; સૂચના તરીકે કહેવું.

SUGGESTION *s.* The act (See verb); 2 an intimation સૂચના, દરખાસ્ત, સૂચવેલી વાત; 3 (law) વગર સોગનની જી-ખાની-હકીકત. [સૂચવે એવું.]

SUGGESTIVE *a.* સૂચક, સૂચનાત્મક, ગર્ભિત,

SUICIDE *s.* [*L. sui* of one's self, and *caedo* I kill] Self-murder આત્મધાતમ, આત્મહત્યા; 2 one guilty of s. આત્મ-ધાતકમ, આત્મહત્યા કરનાર.

SUICIDAL *a.* આત્મધાતનું, આત્મ હત્યાનું, આત્મધાતક; 2 (fig.) પોતાના પગમાં કહો-વાડો મારવાનું-જેવું, આત્મપકારક.

SUIT *s.* [allied to Sue, q.v.] Endeavour પ્રયત્ન, મેળવવાની કોશીશ-પ્રયત્ન, ઉદ્યો-ગમ; 2 courtship પરભુવાના વિચારથી સ્ત્રી-ની પ્રીતિ મેળવવાનો ઉદ્યોગ; 3 (law) દાવામ,

ફરિયાદ, યુકરદમામ, અરજી; 4 (See Suite); 5 a set એક જોડાની-જાતની ચીજો; A s. of clothes પેરાકનો જોડો; Out of suits અજાત નહીં આવતું, બેરાગ. *vt.* To fit -ને માફક-બેસતું-લાયક ક.-આવવું, પ્રમાણે ક., ઠીક પડે તેવું ક.; as, to s. the action to the word કહેણી પ્રમાણે કરણી ક.; 2 to become છુતવું, ધટવું, ઘીપવું, યોગ્ય હોવું; as, such language does not s. the occasion આવાં વચન પ્રસંગને યોગ્ય નથી. *vi.* To agree માફક આવવું, (as climate) સદવું; as, this climate does not s. with my con-stitution આ હવા મારા શરીરને સદવી નથી.

SUITABLE *a.* લાયક, ધટવું, યોગ્ય, ખંધ બેસ-તું, છુતવું, શોભતું.

SUITABLY *ad.* લાયક-યોગ્ય-ધટવી રીતે, યથાર્થ.

SUITE *s.* Retinue પરિવારમ, ચાકર નફર વ-ગેરે અનુયાયી વર્ગમ; 2 (of apartments) સગવડને માટે જોડાએ તેડેલા ઓરડામ્પલ.

SUITOR *s.* A petitioner અરજદારમ, અ-રજકરનાર, આજીજી-ઉદ્યોગ કરનાર; 2 a wooer સ્ત્રીને પરભુવા માટે પ્રીતિ મેળવવાનો ઉદ્યોગ કરનાર; 3 (law) દાદીન, અરજદારમ, ફરિયાદીમ, સરકારમાં કજીયા લડનાર, યુકરદ-માનો પક્ષકાર.

SULKY *a.* [*AS. scolcan* to grow feeble] ગુસ્તાવાળું, ચીઢિયું, ચઢેલા મ્હોવાળું, હકીલું, બળીએલ. [રીસ.]

SULKS *s.* ગુસ્સો, ચીઢ, બળીએલ મીજનમ,

SULLEN *a.* [*L. solus* alone] Gloomy અંધકારવાળું, ઉદાસ; 2 mischievous અ-ચુલ, અનિષ્ટ, બળીએલ, ગુકસાનકારક; 3 cross બળીએલ, ચીઢિયું, ઉદાસ, કર્કરા; 4 obstinate હકીલું, જઠકી, જીદી, મમતી.

SULLY *vt.* [*Fr. solliner* to soil] To soil ડાઘ લગાડવો-પાડવો, મેલું-મલીન ક., કાળું પાડવું-ક., જાંખું પાડવું; 2 (as reputation) એમ-દૂષણ-ડાઘ લગાડવો, કલંક લગાડવું-ચ-દાવવું, જાંખું પાડવું.

SULPHUR *s.* [L.] ગંધકમ.

**SULPHUREOUS, SULPHUROUS, SUL-
PHURY** *a.* ગંધક નું-વાળું-જેવું.

SULTAN *s.* [Ar.] તુર્ક લોકના પાદશાહનો ખેતાબ, સુલતાનમ.

SULTANA સુલતાનની રાણી-બેગમ.

SULTRY *a.* [corr. from Sweltry, See Swelt] Very hot ધણું ગરમ, ધણી ગરમીવાળું, ઉષ્ણ, ઉકળાટવાળું; 2 close, oppressive ધામવાળું, બકારાવાળું, કઠારાવાળું; To be *s.* ધામ-કઠારો થવો, કઠવું; *as*, the weather is very *s.* આજ ઘણો કઠે છે.

SULTRINESS *s.* ધામમ, ગરમી *f.* કઠારોમ.

SUM *s.* [*L. summus* highest] The aggregate સરવાળો, બેરીન, એકંદરન; 2 any amount રકમ, અવેનમ; 3 the substance તાત્પર્ય, મતલબ, સારાંશમ; 4 height પરિપૂર્ણતા, શિખર, ટોચન; 5 a problem હિસાબ, દાખલોમ. *vt.* -નો સરવાળો ક., (usually with *up*) -નું એકંદર લેવું; 2 to condense -નો સાર-તાત્પર્ય-મતલબ-સારાંશ કહેવો-લાવવો.

SUMMARY *a.* [*L. summa*, from *summus* the highest] Short ટુંકું, ટુંકુંસંક્ષિપ્ત, યુક્તેસર; *as*, a *s.* statement ટુંકી હકીકત; 2 (*as* a process) સંક્ષિપ્ત, ટુંકું, ઊપર ઊપરનું, સત્વર. *s.* સંક્ષેપમ, સારમ, સારાંશમ, યુક્તેસર હેવાલમ. [રમીના દિવસમ.

SUMMER *s.* [*AS. sumor*] ઉન્હાજમ, ગ-
SUMMER-HOUSE *s.* ઉન્હાજામાં રહેવાની બાગમાં ઝિરડી-ઘરન.

SUMMIT *s.* [*L. summus* the highest] શિખર, ટોચ, મથકન.

SUMMON *vt.* [*L. summonere* to give a hint] To call બોલાવવું, તેડવું, આવવાની બખર આપવી; 2 to command to appear સમન ક., આવવાનું-હાજર થવાનું ફરમાવવું; 3 (*with up*) બધું એકતુંક., ચઢાવવું, આણવું; *as*, to *s.* up courage હિમ્મત આણવી; 4 (*mil.*) શરણ થવાનું કહેવું.

SUMMONS *s.* સમનમ, હાકેમનું તેડું-ફરમાનન; 2 (*mil.*) શરણ થવાનું કહેવું તે.

SUMPTER *s.* [*L. sagmarius* a pack horse] બારખાનાનો ઘોડો; A *s.* ox or bull પેઠીમ, પેઠીએમ, (*in comp.*) બારખાનાનું.

SUMPTUARY *a.* [*L. sumptus* cost] Relating to expense ખરચનું-સંબંધી; 2 regulating expense ખરચ એછો કરાવવાનું, ખરચમાં નિયમ-નાતિ રાખવા વિશેનું.

SUMPTUOUS *a.* ઘણો ખરચ થાય એવું, ઘણી કિમ્મતદાર, કીમતી, ભારે, બબકાદાર, રોનકદાર.

SUN *s.* [*AS. sunna*] સુરજમ, સૂર્યમ, રવિમ, આદિત્યમ, બાણમ; 2 any central orb કોઈપણ તારા મંડળમાંનો મધ્ય તારો; 3 the sunshine તડકોમ; Under the *s.* આ ડુનીઆમાં, પૃથ્વી ઊપર. *vt.* તડકે નાખવું, તડકો દેવો-ખવડાવવો.

SUN-BURNT *a.* તડકે સામનું પડીગએલું, સુરજના તાપથી બળી ગએલું.

SUNDAY *s.* રવિવારમ, આદિત્યવારમ, આતવારમ; 2 (*among Christians*) વિશ્રામવારમ, વિરામદિવસમ.

SUN-DIAL *s.* છાયાચંત્રમ, શંકુચંત્રન.

SUN-SHINE *s.* તડકોમ, સુરજનો તાપ; 2 (*fig.*) હુંફ, તેજમ.

SUN-STROKE *s.* ધ્રુષ, સુરજના તાપની ઝાળ.

SUNLESS *a.* છાયાવાળું, સુરજનો તાપ-તડકો ન આવતો હોય તેવું.

SUNNY *a.* સુરજનું-સંબંધી-જેવું; 2 exposed to the rays of the sun સુરજનો તડકો આવતો-પડતો હોય તેવું; 3 coloured by the sun સુરજના તાપથી સામનું પડેલું.

SUNRISE *s.* સૂર્યોદયમ, સુરજનો ઉદય-નું ઉગવું તે; 2 the east ઉગમણી દિશા, પૂર્વ *f.*

SUNSET *s.* સૂર્યનો અસ્ત, સુરજનું આથમવું તે; 2 (*the time*) સુરજ આથમવાની વખત.

SUNDER *vt.* [*AS. sunder* to separate] જૂડું-છૂટું પાડવું, ભાગવું, તોડવું, કાપવું.

SUNDRY *a.* જૂડું જૂડું, બિન બિન, નાના પ્રકારનાં, કેટલાંક. [જે *f.* કિરકોળ સામાનમ.

SUNDRIES *s.* (*pl.*) પરચુરણ જથ્થોસો *f.*-ચી.

SUP *vt.* [*AS. supan* to sip] ચમચા કે હાથવતી નરમ પદાર્થ ખાવો, વાડકા-દડિયા વગેરે માંથી નરમ પદાર્થ ખાવો-પીવો. *vi.* સાંજનું બોજન ખાવું, વાળું ક.

SUPPER *s.* સાંજનું બોજન, વાળું.

SUPPERLESS *a.* વાળું કસ્યા વગર.

SUPER-ABOUND *vt.* -ની રેલછેલ-લીલા-
છેર હોવી, -માં જોડાઈને તે કરતાં વધારે હોવું;
as, the country superabounds with
corn તે દેશમાં ધાનની રેલછેલ છે.

SUPER-ABUNDANCE *s.* રેલછેલ, લીલા લ-
હેર, અપ કરતાં વધારેમ.

SUPER-ABUNDANT *a.* જોડાઈને તે કરતાં વ-
ધવું, રેલાવું છેલાવું, વધારાનું.

SUPER-ADD *vt.* -માં વધારે-છેપર ઉમેરવું-
વધારવું-મુકવું. [2 ઉમેરોમ, વધારોમ.

SUPER-ADDITION *s.* The act (See verb);

SUPER-ANNUATED *a.* [*L. super &*
annus a year] અવસ્થા-ધડપણથી અશકત
-નાલાયક થઈવું.

SUPER-ANNUATION *s.* ધડપણના કારણથી
અશક્ત-નાલાયક હોવું તે.

SUPERB *a.* [*L. superbus* from *super*]
Grand પ્રાદ, મહાન, ભભકાદાર, ઝોળદાર,
શાનદાર, દેખાવડું, રોનકદાર; 2 rich,
elegant કિંમતી, બારે, નકશીદાર; as, s.
furniture કિંમતી સામાન.

SUPERCILIOUS *a.* [*L. super* above &
cilium an eyelid] Haughty (pers.) મી-
જાજી, ખીજાને ઉતારી પોડે ઝીવું, મગરર;
2 (acts &c.) મીજાજી બરેલું, મગરરીનું,
પતરાજી બરેલું.

SUPEREMINENT *a.* [*L. super & emi-*
nent] સર્વોપરી, સર્વોત્કૃષ્ટ, શ્રેષ્ઠ, સર્વોત્તમ.

SUPEREROGATION *s.* [*L. super* and
erogo I spend public money with the
people's consent] ફરજ કે અગત્ય કરતાં
વધારે ક. તે, અત્યાચારમ; Works of s.
ચોતાના મોક્ષને માટે જરૂર હોય તે કરતાં વ-
ધારે પુણ્યનાં કામ.

SUPEREROGATORY *a.* અગત્ય-ફરજથી વ-
ધારાનું-છેપરનું, અત્યાચારનું.

SUPER-EXCELLENT *a.* [*L. super &*
excellent] ધણુંજ સરસ, અત્યુત્કૃષ્ટ.

SUPERFICIAL *a.* [*L. superficies* the
surface] Pertaining to the surface સપા-
ટીનું, છેપરનું, બહારનું; as, s. measure સ-
પાટીનું માપ; a s. colour છેપરનો રંગ; 2
shallow છેપર છેપરનું, છેપર ચોટિયું, (pers.)
છેપરચોટિયું, છેપરચોટિયું બણનાર.

SUPERFICIES *s.* The surface સપાટી *f*, બ-
હારનો-છેપરનો ભાગ-પૃષ્ઠ-પૃષ્ઠન.

SUPERFINE *a.* [*L. super & fine*] ધણું-
જ સરસ-ઉમદા-ઉત્કૃષ્ટ.

SUPERFLUITY *s.* [*L. super & fluo* I
flow] વધારેમ, અપ કરતાં વધારાનો અંશ;
2 the state of being superfluous નકા-
મપણું, ફાલતુ હોવાપણું; 3 something
superfluous વધારાની-ફાલતુ વસ્તુ.

SUPERFLUOUS *a.* અપ કરતાં વધારે-જરૂરની,
ફાલતુ, નકામું, ખીન જરૂરી, નિરૂપયોગી.

SUPER-HUMAN *a.* [*L. super & human*]
દેવતાજી, અમાનુષ, અતિમાનુષ.

SUPER-INDUCE *vt.* -માં દાખલ ક-લા-
વવું, છેપર વળગાડવું-મુકવું-લાવવું.

SUPERINTEND *vt.* [*L. superintendere*]
છેપર દેખરેખ-ચોકશી-તજવીજી -નિધેખા-
ની-તપાસ રાખવી.

SUPERINTENDENCE *s.* The act (See the
verb); 2 care and oversight દેખરેખ, *f*,
નિધેખાની, છેપર ચોકશી-તજવીજી-તપાસ.

SUPERINTENDENT *s.* દેખરેખ-નિધેખાની-
ચોકશી-તપાસ-તજવીજી રાખનાર.

SUPERIOR *a.* [*L.*] Upper છેપરનું, ઉપરનું;
2 higher in rank અધિયાતું, જેમાં દરજ્જા-
નું, ઉંચું; 3 (in excellence) શ્રેષ્ઠ, સરસ,
અદ્ભુત, ઉંચું, જેમાં પ્રકારનું; 4 (to) beyond
the power of અસ્વાધીન, નહીં પત કરનાર,
નહીં માનનાર, અવશ; as, he proved
himself s. to such temptations તેણે આવી
લાલચહું પત કરનાર નથી એમ દેખાડી આ-
પ્યું. *s.* (in age) વડીલમ; 2 (in rank)
ઉપરીમ, ઉપરી અધિકારીમ; 3 one who
surpasses others અધિયાતો પુરૂષ; as,
Addison has no s. as a writer of pure
English શુદ્ધ અંગ્રેજી લખનાર ત-
રીકે અડીસનથી કોઈ અધિયાતો પુરૂષ નથી;
4 (chief of a monastery) મહંતમ.

SUPERIORITY *s.* વડીલપણું, ઉપરીપણું,
અધિયાતાપણું, શ્રેષ્ઠતા, આધિકાર્ય, સર-
સાઈ, ઉંચપણું.

SUPERLATIVE *a.* [*L. super & latus*

carried] સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વોપરી, સૌથી સરસ-
ચઢીઆનું, અનિષ્ટેષ; as, a man of s.
wisdom સર્વોપરી બુદ્ધિવાળો માણસ; 2
(gram.) ઉત્કર્ષવાચક.

SUPERNAL *a.* [*L. supernus* higher]
૭ પરનું, ૭એનું; 2 celestial સ્વર્ગનું, વૈદ્ય-
નું-(વરો-સંબંધી).

SUPERNATURAL *a.* [*L. super* and
natural] દેવતાઈ, અસાધારણ, અલૌકિક,
અમત્કારી.

SUPERNUMERARY *a.* [*L. super* & *nu-*
merus a number] વધારાનું, ફાંલતુ, ૭ પરનું.

SUPERPOSITION *s.* [*L. super* & *po-*
sition] ૭ પર મુકવું-રાખવું-મુકેલું હોવું તે.

SUPERSCRIBE *vt.* [*L. super* & *scribo*
I write] ૭ પર લખવું; 2 ૭ પર સરનામું-
પત્રો લખવો. [2 ૭ પરને લેખ, સરનામું *n.*

SUPERSCRPTION *s.* The act (See verb);

SUPERSEDE *vt.* [*L. super* & *sedeo* I
sit] To replace -ને ઠેકાણે-બદલે આવવું;
as, A has superseded B. જા. ની જગા-
એ અ. આવ્યા છે; 2 to make void or
useless રદ-નકામું-નિરૂપણી ક., નિર્બળ ક.

SUPERSESSION *s.* The act (See verb).

SUPERSTITION *s.* [*L. super* & *sto* I
stand] વહેમ; 2 (in worship) ધર્મનાં
કાર્યમાં-ધરપૂજામાં વહેમ; 3 false re-
ligion મિથ્યા-ખોટો ધર્મ-મત.

SUPERSTITIOUS *a.* (pers.) વહેમી, ભોળું,
(acts) વહેમી, વહેમ નું-ભરેલું-દુષ્ટ.

SUPERSTRUCTURE *s.* ૭ પરનો હ/મલો,
૭ પરની હ/મારત, હ/મારત.

SUPERVENE *vi.* [*L. super* & *venio* I
come] To take place બનવું, થવું, આવવું.

SUPERVISE *vt.* [*L. super* & *video* I see]
૭ પર દેખરેખ-ચોકસી-તપાસ-તત્ક્ષણ-નિ-
યંત્રણ રાખવી-ક. [કશી, ૭ પર તપાસ.

SUPERVISION *s.* દેખરેખ, નિયંત્રણ, ચો-
સ.

SUPERVISOR *s.* દેખરેખ રાખનાર, નિયંત્ર-
ણી-તત્ક્ષણ-ચોકસી-તપાસ રાખનાર.

SUPINE *s.* [*L. supinum*] કંદતનામ, બા-
વકંદત.

SUPINE *a.* [*L. supinus* from *super*]
ચતું, ચત્તાપાટ; 2 leaning backward ઢ-
ળતું, આડું; 3 negligent, heedless બેદરકા-
ર, આજસુ, નિશ્ચિત, ગાફિલ, પ્રમત્ત. [Sup].

SUPPER, SUPERLESS (See under
SUPPLANT *vt.* [*L. sub* under & *planta*
the sole of the feet] To remove by stra-
tagem પેચથી ખસેડવું; 2 to displace and
take the place of ખસેડીને (-ને) ઠેકાણે
બેસવું-આવવું; as, a rival supplants ano-
ther in the favour of his prince પ્રતિ-
સ્પર્ધી પોતાના સામાવાળા ૭ પરથી રાજની
મેહેરબાની ખસેડી પોતે તેને ઠેકાણે બેસેછે; 3
to overthrow ઉથલાવી નાખવું, ઉધુંવાળવું,
ની ખાદણી ક., ઉખેડી નાખવું.

SUPPLE *a.* [*L. sub* & *plico* I fold] Pli-
ant ઝટ વળે એવું, નરમ, સુંવાળું; 2 (pers.)
નરમ, નમે-નમતી મુકે એવું; 3 flattering
ખુશામતિયું, હાજી હા કહેનાર, મરજી ઉઠાવે
તેવું. *vt.* નરમ-સુંવાળું ક.; 2 to make
compliant નરમ-મરજી ઉઠાવે તેવું-કલાગ-
ર-આધીન ક. *vi.* નરમ-સુંવાળું થવું.

SUPPLEMENT *s.* [*L. sub* & *pleo* I fill]
પૂર્વણી, વધારો, સાંધણ, પરિશીષ્ટ, *n.*
ઉત્તર ભાગ, ઉમેરો. *vt.* વધારવું, સાંધ-
વું, ઉમેરવું, -માં ઉમેરો-વધારો ક., પૂર્વણી ક.

SUPPLEMENTARY, SUPPLEMENTAL *a.* પૂ-
ર્વણી, વધારાનું, ઉમેરાનું, પરિશીષ્ટ, સાં-
ધણ, સાંધણ.

SUPPLIANT *a.* [*L. sub* & *plico* I fold]
(pers.) પ્રાર્થના-આજીવન-યાચના-કાલાવાલા
કરનાર, (things) દીનતાનું, દીન, અતિદીન,
અતિનમ્ર, આજીવવાળું.

SUPPLICATE *vt.* & *vi.* -ને માટે પ્રાર્થના-વિ-
નંતિ-આજીવન-યાચના-કાલાવાલા - અરજ
ક.-કરીને કહેવું-માગવું; 2 -ની પ્રાર્થના કાલા-
વાલા-આજીવન ક.

SUPPLICATION *s.* The act (See verb); 2 પ્રા-
ર્થના, અર્જ, યાચના, કાલાવાલા, આજીવન

SUPPLICATORY *a.* પ્રાર્થના-આજીવન-યાચ-
ના-અર્જ-કાલાવાલાનું-વાળું, પ્રાર્થનારૂપ, દી-
ન, નમ્ર.

SUPPLY *vt.* [*L. sub* and *pleo* I fill] To furnish પૂરે પાડવું-ક., આપવું; as, to s. the poor with food ગરીબનું ખાન પૂરે ક.; to s. a man with information કોઈને ખબર આપવી; 2 to take the place of -ને ઠેકાણે આપવું. ૪. પૂર્તિ, આવક, ભરાવો, છત; as, the s. of gold સોનાની આવક-ભરાવ-છત; 2 (*pl.*) (*a*) નિત્યના ખપની ચીજની આવક-ભરાવ, બંડારમ, ખજાનામ, છત; as, our supplies are limited અમારી પાસે છત થોડી છે, (*b*) મંજૂર કરેલા દેશનો ખરચ.

SUPPORT *vt.* [*L. sub* & *porto* I carry] To uphold ટેકવી રાખવું, -નો ભાર ઝીલી રાખવો, -ને ટેકો-આશ્રય-આધાર આપવો; as, a pillar supports a structure ઇમારતને થાંભલો ટેકવી રાખે છે; 2 to sustain સહેવું, સાંપવું, ખમવું, સાંખી-ખમી-સહી રહેવું; as, to s. distress દુઃખ સહી રહેવું; 3 to encourage દીલાસો-હિંમત આપવી, -નું આશાસન ક., (as spirits) રાખીરહેવું, ટકાવી રાખવું; 4 to sustain (as a part) છેવટ લગી-સાંગ-ખરોખર ભજવવું; 5 to maintain -નો નભાવ-યુજરો-યુજરાન-પાપણ-નિર્વાહ ક., -નું યુજરાન ચલાવવું; 6 to sustain નભાવી-ટકાવી રાખવું; 7 to substantiate સિદ્ધ-સાબિત ક., ખરે કરી આપવું; 8 to attend as an assistant મદદનીશ તરીકે સાથે રહેવું, -ની પ્રજિમાં રહેવું; 9 to countenance પ્રજિ-ટેકો આપવો. ૪. The act (See verb); 2 (physical) ટેકામ, આધારમ, આશ્રયમ; 3 (moral) આસરોમ, આધારમ; 4 maintenance યુજરાનમ, નિભાવમ, નિર્વાહમ, યુજરોમ.

SUPPOSE *vt.* [*L. sub* & *pono* I place] (Gen.) ધારવું, માનવું, કલ્પના ક., કલ્પવું; 2 to imply -માં ભાવ-અર્થ હોવો-નીકળવો. *વં.* ધારવું, માનવું, કલ્પના ક.

SUPPOSITION *s.* The act (See the verb); 2 hypothesis ધારણ, કલ્પના, માનવું તે.

SUPPOSITIOUS *a.* [*L. sub* & *pono* I place] કૃત્રિમ, ખોટું, બનાવટનું, ખરાને ટેકાણે બેસું કરેલું.

SUPPRESS *vt.* [*L. sub* under & *premo* I press] To crush સમાવવું, બેસાડવું; as, to s. a rebellion બંડ સમાવવું; 2 to keep in બહાર નીકળવા ન દેવું, દબાવી રાખવું; as, to s. the voice સાદ દબાવી રાખવો; 3 to conceal દબાવી-છુપાવી-સંતાડી રાખવું; 4 to restrain (as diarrhoea) નરમ-ધીમું-બંધ પાડવું-ક.

SUPPRESSION *s.* The act (See the verb);

2 morbid retention રોગને લીધે બંધ થવું તે.

SUPPURATE *vi.* [*L. sub* & *pus* matter] -માં પાચ-પરે ભરાવું, ભરાવું.

SUPPURATION *s.* The act (See the verb).

2 the matter પાચન, પરેન.

SUPREME *a.* [*L. supremus* highest] Highest in authority શ્રેષ્ઠ, સર્વોપરી, વરિષ્ઠ; 2 greatest સર્વોત્તમ, સર્વોત્કૃષ્ટ, સૌથી મોટું-ધણું-વધારે; 3 utmost અતિરાય, ભારે, ધણું. [આધિપત્યમ, શ્રેષ્ઠતા]

SUPREMACY *s.* સર્વોપરી અધિકાર-સત્તા.

SURCHARGE *vt.* [*Fr. sur*, *L. super* & *charge*] To overload ઊપર-માં વધારે-ભરતી-ધણો ભાર મૂકવો-ભરવો; as, to s. a beast કોઈ જાનવર ઊપર ધણો ભાર ભરવો. ૪. An excessive load વધારે-ભરતી-ધણો ભારમ; 2 વધારાનું ખરચ-નુરન-કિંમત.

SURD *s.* [*L. surdus* deaf] (Math.) કરણી.

SURE *a.* [*L. se* & *cura* care] (pers.) ખાતરીવાળું, બહેંસાવાળું; to be s. of -ને ખાતરી-ખાતરન મા-બહેંસો-નિશ્ચય હોવો; as, I am s. of this મને આ વાતની ખાતરી છે; (to be certain, as a fact or statement) નક્કી; it is a s. sign of decay તે નાશનું નક્કી ચિહ્ન છે; To be s. (*ad.*) નક્કી, ખચિત, ખરેખર, બેરાક; as, to be s. you are wrong નક્કી તમારી ભૂલ છે; To make s. (*a*) to make certain ખાતરી ક., (*b*) to secure so as not to fail પાકું-નક્કી કરી લેવું, વિશે અદેશા જેવું ન રાખવું. [શક, નિઃસંશય.

SURELY *ad.* નક્કી, ખચિત, ખરેખર, બે-

SUREFOOTED *a.* લથેડો-ટોકર ન ખાય એવું.

SURETY *s.* Of a *s.* અનિત; 2 security નુકસાની બદલ બાંહેધારી-અવેજ-તારણ; 3 (a pers.) જામીનમ, હામીમ; *S.* for payment of money માલ જામીનમ; (for appearance) હાજર જામીનમ; (for good behaviour) શ્રેણજામીનમ.

SURF *s.* [old *Fr. surflo* the rising of bellows] દરીઆનાં કીનારા-અડક ઊપર ઊપરા ઊપરી અથડાતાં મોજાં.

SURFACE *s.* [See Superficies] ઊપરની બોંચ, સપાટી, બહારનો ભાગ, પૃષ્ઠ.

SURFEIT *vt.* [*L. super & facio* I do] To overfeed અતિશય-અકરાંતીલું અવડાવવું, ઝોઝાધ-ધરાધ-કંટાળીજાય તેટલું અવડાવવું; 2 to cloy, *q. v.* *s.* અતિશય આનંદપાનમ, અકરાંતીલું ખાવું પીવું તે; 2 અતિ-તૃપ્તિ, ધરો, ધરાધ-ઝોઝાધ જવું તે; 3 disgust કંટાળો *m.*

SURGE *s.* [*L. surgo* I rise] A large wave મોટું (દરીઆનું) મોજું. *vi.* (waves) ધણાં ઉછળીને વહેવું.

SURGEON *s.* [*Gr. cheirourgōs* one who operates with the hand] વાઢકૂટીઝીમ, વાઢકાપ વગેરે બહારના ઉપચારથી રોગ મટાડનાર વૈદ્ય, રાસ્ત્રવૈદ્યમ.

SURGERY *s.* રાસ્ત્રવિદ્યા, વાઢકાપ, વાઢકાપ વગેરે બહારનો ઉપચાર.

SURGICAL *a.* રાસ્ત્રના ઉપચારનું, રાસ્ત્રવિદ્યાનું, વાઢકાપનું, બહારના ઉપચારનું-વિશે-સંબંધી.

SURLY *a.* [from *Sour*, *q. v.*] અરાબ સ્વભાવનું, ચીઠોલું, તરછોડાઓર, કડોર.

SURMISE *vt.* [old *Fr. sur* over & *mettre* to set] અનુમાન કર, ધારવું, કલ્પના કર. *s.* ધારણ, કલ્પના, સંભાવન, શકમ, સંદેહમ.

SURMOUNT *vt.* [*Fr. sur* over & *monter* to mount] જીતવું-વશ કર, ફાવવું, સાધું જીતવું; as, he surmounted all obstacles તે બધી અડચણો સામો ફાળો-પારપડ્યો.

SURNAME *s.* [*Fr. surnom*, *L. super & nomen* a name] અડક, આડનામન, ઉપનામન. [વાળું.]

SURNAMED *a.* અડક-આડનામ-ઉપનામ

SURPASS *vt.* [*Fr. sur & passer* to pass]

-થી ચઢવું, હડાવવું, -થી સરસ-ચઢીઆતા હોવું-નીકળવું; as, the lion surpasses all other animals in strength બીજા બધા જાનવરથી સિંહ બળમાં ચઢે. [સરસ.]

SURPASSING *a.* સર્વોત્કૃષ્ટ, શ્રેષ્ઠ, સર્વોપરી,

SURPLICE *s.* [*L. super* and *pelliceum* a robe of fur] પાદરીઝીને ધર્મેક્રિયા વખત પહેરવાનો ધોળો જબ્બો-જામોમ.

SURPLUS *s.* [*L. super & plus* more] ઊપરનો વધારો, ફાલતુ ભાગ, બાકીનો ભાગ. *a.* વધારાનું, ઊપરનું, ફાલતુ, બાકીનું. [ભાગ]

SURPLUSAGE *s.* વધારો, ઊપરનો વધારો-

SURPRISE *vt.* [*L. super & prehendo* I take] To take unawares ઊપર છાપો મારવો, -ઊપર અચાનક ધસારો-હુમલો કર; 2

to strike with astonishment -થી ચક્ર-ચકિત થવું, -થી આશ્ચર્ય પામવું, -થી વિસ્મય પામવો, -થી દંગ થઈજવું -ને અચંચો લાગવો; as, what you say surprises me તમારી વાત સાંભળીને હું આશ્ચર્ય પામું;

3 to confuse ગભરાવવું, ગભરાટમાં નાખવું. *s.* The act (See the verb); 2 (the emotion) અચંચોમ, આશ્ચર્યમ, વિસ્મયમ. [-જેવું.]

SURPRISING *a.* વિસ્મય આશ્ચર્ય-અચંચાનું.

SURRENDER *vt. & vi.* [*Fr. sur & rendre* to render] To yield શરણ કર, શરણ જવું-થવું તે, આપદિવું, સાંપદિવું, મૂકદિવું, વશ-તાબે આપવું. *s.* The act (See the verb).

SURREPTITIOUS *a.* [*L. subreptitious*]

ચોરીનું, છાનામાનું, ચોરીથી -વગર અખત્યારે કરેલું, કપટ-દગાથી કરેલું-નું.

SURROGATE *s.* [*L. sub & rogo* I ask] પ્રતિનિધિમ, અવેજીમ, મુખત્યારમ.

SURROUND *vt.* [*L. sur* for *super* & *round*] To enclose ઘેરી લેવું, આંતરીલેવું, -ની પાછળ ફરીવળવું; as, to s. a city રોહરને ઘેરીલેવું; 2 to be on all sides -ની પાછળ-ફરતું હોવું-આવી રહેવું; as, a ditch surrounds the fort કિલ્લાની ફરતી ખાઈ છે; 3 (mil.) આંતરી-ઘેરી લેવું.

SURROUNDING *a.* ફરતું, આસપાસનું, આ-

જુખાજુનું. *s. (pl.)* આસપાસ-આજુબાજુ-ની હકીકત-વાત-વસ્તુ.

SURTOUT *s. [Fr. sur over & tout all]*

An overcoat સૌથી ઊપર પહેરવાનો ડગલો-ખદન, અંગરખો.

SURVEILLANCE *s. [L. super & vigilo]*

I am watchful] દેખ રેખ, જાતો, નિષેખાની, ચોકસી, પહોરો, ચોકી.

SURVEY *vt. [L. super & video I see]*

To take a view of તપાસવું, તપાસી જોવું, ઊપર નજર ફેરવવી, જોવું; 2 to examine તપાસીને-ખરીકીથી-ત્રીણી નજરથી જોવું, તપાસવું; 3 (Engineering) તપાસવું, તપાસ-અજમાયેશ કરી, ની સર્વેક્ષક, માપવું, ની મોજણી કરી, ના ખુંટ સીમ નક્કી કરી.

s. A general view અધિ યોગ્ય ફરતી નજર, અધે આંખ ફેરવવી-જોવું તે; 2 an examination તપાસ, તલ્લાશ; 3 the act of surveying મોજણી, માપન, પાહણી.

SURVEYING *s.* The act (See the verb);

2 સર્વેક્ષકામન, મોજણી, સર્વેક્ષ.

SURVEYOR *s.* ઊપર તલ્લાશ-તપાસ રાખનાર; 2 મોજણીદાર, સર્વેયર.

SURVIVE *vt. & vi. [L. super & vivo I live]*

-ના મુઆ-ગયા પછી જીવવું-જીવતા રહેવું-રહેવું; as, his father survived him તેનો બાપ તેના મુઆ પછી જીવ્યો.

SURVIVING *a.* જીવતું, જીવતું રહેલું.

SURVIVOR *s.* ખીજના મુઆ પછી જીવનાર-જીવતા રહેનાર.

SUSCEPTIBLE *a. [L. sub under & capio]*

I take] Admitting -માં-ઊપર ચડાવી-વધારી શકાય એવું, -માં થવા જોવું-થઈ શકે એવું; as, a body *s.* of alteration ફેરફાર થઈ શકે એવો પદાર્થ; a body *s.* of colour રંગ ચડાવી શકાય એવો પદાર્થ; this passage *s.* of two interpretations આ વાક્યના બે અર્થ થઈ શકે છે; 2 impressible ગ્રાહક, કોમળ, ગ્રહણ સમર્થ; as, children are more *s.* than adults બચાં-મો જુવાન માણસ કરતાં વધારે ગ્રાહક હોય છે.

SUSCEPTIBILITY *s.* The State (See *a.*),

ગ્રાહકત્વન, ગ્રહણ શક્તિ; 2 sensibility ચિત્તવૃત્તિ, મનોભાવના.

SUSPECT *vt. [L. sub & specio I look]*

-નો શક-સંશય-અંદેશો-વહેમ આણવો-લાવવો-રાખવો, -ને વહેમ-શક આવવો; as, from him, I *s.* no ill તેની તરફથી હું કંઈ નુકસાનનો શક આણતો નથી; 2 (as pers.) -ઊપર શક-વહેમ આણવો-વાખવો; 3 to mistrust -નો કમભરસો-અવિશ્વાસ કરી-વિષે વહેમ-શક લાવવો; as, to *s.* the truth of a story કોઈ વાતની સાચાઈ વિશે વહેમ લાવવો. [વિશ્વાસ, કમભરસો.

SUSPICION *s.* શક, વહેમ, અંદેશો, અ-

SUSPICIOUS *a.* (things) વહેમ-શક-અંદેશો પડતું-ભરેલું-નું-વાળું; (persons) વહેમી, શક આણે તેવું, અંદેશો રાખે તેવું.

SUSPEND *vt. [L. sub & pendo I hang]*

To hang લટકાવવું, ટાંગવું; 2 to delay બંધ કરી-રાખવું, અટકાવવું; as, *s.* your indignation તમારો ગુસ્સો બંધ રાખવો; 3 to hold in a state undetermined અનિશ્ચિત-ઉધરાવામાં રાખવું, ન બાંધવું-કરી; as, *s.* your opinion તમારું મત અનિશ્ચિત રાખો, તમારું મત બાંધેલો નહીં; 4 (as an officer) સસપેન્ડ કરી, નોકરીથી મોકુફ-દૂર કરી; 5 to cause to cease for a time થોડી મુદત સુધી બંધ રાખવું-મોકુફ કરી; as, to *s.* the operation of a rule કોઈ ધારાનો અમલ થોડી મુદત સુધી બંધ કરી.

SUSPENSE *s.* Indecision ઉચ્ચાટ, બ-

ચુપચુપ, ઉધરાવો, અનિશ્ચય; 2 a stop વિરામ, બંધ પડવું-અટકવું તે.

SUSPENSION *s.* The act or State (See verb);

2 temporary delay or cessation થોડી મુદત બંધ રાખવું-અટકાવવું તે, નાણાં આપવાં બંધ કરી. તે, સસપેન્ડ કરી, મોકુફ, અમલની થોડી મુદત મોકુફ, 3 a conditional withholding અટકાવવું-રોકવું તે; *S.* Bridge સાંકળને આધારે રાખેલો પુલ.

SUSTAIN *vt. [L. sub & teneo I hold]*

To uphold ટેકવી રાખવું, -નો બાર ઝીલવો-ખમ્બો-ઝંમકવો; as, pillars *s.* an edifice

યાંબલા ઇમારતના બાર કીલે; 2 to keep from despondence હેંશીઆરીમાં રાખવું; ખુશીમાં રાખવું, ઠકવી રાખવું; 3 to maintain યુજનન ચલાવવું, નભાવવું, નો નિર્વાહ-યુજારો-નિભાવ પોષણ ક.; 4 to bear ખમવું, સહેવું, ખમી-સાંખી રહેવું, વેઠવું; 5 to undergo ને પડવું-ચવું; as, he sustained severe injuries તેને સખત ઇલાજ થઈ છે; 6 to sanction ચલાવવું, મંજૂરી આપવી; 7 to maintain સામીત-સિદ્ધક, ખર્ચકરી આપવું; as, to s. a charge તેહોમત સામીત ક.

SUSTENANCE *s.* The act (See the verb 3); 2 victuals ખોરાક, પોષણ, ખાવાનું.

SUSTENTATION *s.* ટેકવી રાખવું તે; 2 the use of food ખોરાક-ખાવાનું ખાવું-વાપરવું તે; 3 maintenance પોષણ, યુજનન, નિર્વાહ.

SUTLER *s.* [old *Dut.* *soeteler* a small trader] લઘુકર જોડે સરસામાન દારૂ વગેરે વેચવા જતાર.

SUTURE *s.* [*L.* *suo* I sew] (*surg.*) જખમને ટેપા મારી અંધકરવો તે, ટેપા *pl.*; 2 (of the skull) ઓપરીના હાડકાના સાંધા, સાંધા. [મુખ્ય સરદાર-રાજ.

SUZERAIN *s.* A feudal Lord પટાવતનો

SWAB *s.* [from the root of Sweep] બેંચ વાળવાની-ઝાડવાની સાવણી-કુંચો-કુંચલો.

SWADDLE *vt.* [*AS.* *swedhian* to bind] ઊપર લુગડાં-ચીથરાં-પાટાખંધવા-વીટાળવા.

SWADDLING-BAND-CLOTH *s.* નહાના ખચ્ચાં પાછળ વીટાળેલાં-ખંધેલાં લુગડાં.

SWAGGER *vi.* [*AS.* *swegan* to rattle] ખડાઈ-ઝેટમ-ફૂલ-ફૂંજારા હાંકવી-મારવી-ક, ગર્વ-અભિમાન ક.

SWAIN *s.* [*AS.* *swān*] A rustic ગામડી-ઓમ, ગામડાનો આયુક.

SWALLOW *s.* [*AS.* *swalewe*] ચક્રોમ, ચલોમ, ચક્રી, ચલ્લી.

SWALLOW *vt.* [*AS.* *swelgan*] ખાઈ-પી જવું, મળે ઉતરવું, ગળીજવું; 2 (up) to absorb સોષીજવું, માંહે ઉતરી-ગળી જાય એવું ક., ખરક થઈ જાય એવું ક.; 3 to engross પચાવી-દ-

ખાવી-લઈ પડવું; as, he has swallowed up the honour of his successors તે પોતાની પછી આવનારાની કીર્તિ પચાવી પડ્યો છે; 4 to occupy રોકવું, -થી રોકાવું, કામ લગાડવું; 5 to exhaust ખાલી ક., ખપાવી દેવું; 6 to receive implicitly વગર તપાસે સ્વીકારવું-લઈ પડવું-ગ્રહણ ક.; as, to s. the opinions of others ખીજનાં મત વગર તપાસે સ્વીકારવાં. *s.* The throat મળું, ગળાની નળી; 2 voracity આતુરતાથી ગ્રહણ ક. તે, ગ્રાહન, બખ્ખ, આતુરતા.

SWAMP *s.* [*AS.* *swamm*] કાંપ-કાદવ-કચરા-પાણી વાળી નીચી જગ્યા.

SWAMPY *a.* કાંપ-કાદવ-પાણીવાળું-જેવું-નું.

SWAN *s.* [*AS.*] રાજહંસમ.

SWORD *s.* [*AS.* *sweard*] ધાસવાળી જમીન, ધાસનાં ટૂળ પહેલે તેટલું જમીનનું ઊપરનું પડ.

SWARM *s.* [*AS.* *swearm*] જહાના ચાલતાં-ઉડતાં જીવંતનું) ટોળું; as, a s. of bees મધમાખીઓનું ટોળું; 3 ટોળું, જમાવમ, સુમુદાયમ. *vi.* ટોળું થઈને ઉડવું-જવું-આવવું; 2 to join in crowds ના ટોળેટોળાં આવવાં-બેગાં થવાં; 3 to be crowded ભરાઈ જવું, ખીચાખીચ ભરાવું, -માં ટોળેટોળાં હોવાં; as, every place swarms with soldiers દરેક ટેકાણે સિપાઈનાં ટોળેટોળાં છે; 4 to abound -માં પુષ્કળ-બહુ-ટોળેટોળાં હોવાં; 5 to breed multitudes -માં ટોળેટોળાં ઉત્પન્ન થવાં-નીપજવાં-પેદા થવાં.

SWARTHY *a.* [new high *Ger.* *schwartz*] કાળું, સામળું, આછા કાળા રંગનું, શ્યામ.

SWATH *s.* [*AS.* *swadhu*] A band or fillet પટ્ટી *f.*, કિનારી *f.*, ફીટ *f.*, પાટી *f.*; 2 લાંબા હાથવાળા દાતરડાથી કાપીનાએલા છૂટા ધાસ કે દાણાની હાર; 3 the whole sweep of a scythe લાંબા હાથવાળા દાતરડાથી એકે સપાટે જિતલું કાપ્યું હોય તેટલી બધી જગ્યા.

SWAY *vt.* [*AS.* *swegan* to prevail] (a sceptre &c.) ધરવું, ધારણ ક., ચલાવવું, નો અમલ-વહીવટ ક.; 2 (a) to govern ઊપર અમલ-રાજ-અધિકાર-સત્તા ચલાવવી, રાજ ક., (b) to influence તેના ઊપર અ-

સર થવી, -થી (નું) વળણ થયું; as, lest passions s. thy judgment રખેને તારી બુદ્ધિને તારા જુસ્સામ્મીથી અસર થાય ; 3 to bias (pers.) વાળવું, ફેરવવું, -ને લીધે -થી ફરવું. *vi.* To bear rule રાજ કર, રાજ-સત્તા-અધિકાર-અમલ ચલાવવો; 2 to lean નમવું, વળવું, ફરવું; as, the wall sways to the west પશ્ચિમ બાજી ભીત નમે છે. *s.* Dominion સત્તા, રાજ્ય, અમલ, અધિકાર; 2 influence સત્તા, જોર, વળણ; as, the s. of the will મન-મરજીનું વળણ; 3 (of a balance) ત્રાજવાનો ઝેક, વળણ, ત્રાજવાની દાંડી (fig.); 4 (of a weapon) રાત્રનો લસરકો-અપાટોમ; 5 બારે સમનો-લોમ, હાલતી બારે મ્હેટી વસ્તુ.

SWEAR *vi.* [*AS. swerian*] સોગન-કસમ -સમ ખાવા-લેવા, પ્રતિજ્ઞા કર; as, I s. by all the gods બધા દેવના હું સોગન લઉં છું; 2 to give evidence on oath સોગન ઉપર પુરાવા-જુબાની આપવી સોગન-પ્રતિજ્ઞા ઉપર કહેવું; 3 to promise on oath સોગન ખાઈને વચન આપવું-કાલ કર; 4 (profanely) ખોટા-નકામા-અમથા-હલકી વાતમાં ધર્મ-પરમેશ્વરના સમ લેવા-નું નામ લેવું. *vt.* (as an oath) (સોગન-સમ) ખાવા-લેવા, (પ્રતિજ્ઞા) કર; 2 (law) (pers.) સોગન-કસમ-સમ દેવા-અવડાવવા-આપવા, પ્રતિજ્ઞા કરાવવી; 3 to declare upon oath કસમ-સોગન-પ્રતિજ્ઞા ઉપર કહેવું; 4 to appeal to by an oath ના સમ-સોગન લેવા, સોગન ખાઈ કહેવું કે મને પુછે-જોઈલ; To s. the peace against one કોઈના ફેલ જામીન લે-વડાવવા સોગન ખાવા.

SWEAT *s.* [*AS. swāt, Sans. sweda*] (*a*) (from the skin of an animal) પરસેવોમ, પસીનોમ, (*b*) (from any substance) નિતારમ, ઝરણ; 2 toil પરસેવો-પસીનો ઉતરે ઝમ્પી મહેનત, બારે મહેનત-મજુરી-વૈતરું-અમ. *vi.* (med.) -ને પરસેવો-પસીનો થવો-નીકળવો; 2 to toil બારે મહેનત-મજુરી-અમ-વૈતરું-ક; 3 to emit moisture નીતરવું, ઝરવું. *vt.* (med.) પ-

રસેવો-પસીનો આણવો-લાવવો-ઉતરે ઝમ્પી કર; 2 to exude -માંથી ઝરવું-નિતરવું-નિકળવું.

SWEATY *a.* પરસેવાવાળું, પરસેવાથી ભીનું; 2 consisting of sweat પરસેવાનું; 3 labo-rious માથાકૂટ-મહેનતનું, ધણુંબારે.

SWEEP *vt.* [*AS. swāpan*] ઝાડવું, વાળવું, ઝાડી-વાળી ને સાફ કર, -માં વાસીકું વાળવું-કાઢવું; 2 to drive or carry along ધસેડી -ખેંચી જવું, ધસેડવું, ખેંચવું; as, the flood swept away the bridge તે રેલથી પુલ ધસડાઈ ગયો; 3 to drive or destroy at a stroke -નો ધાણ વાળવો-કાઢીનાખવો, -નો સંહાર વાળવો, સાફ કરી નાખવું-ઘડવું. *as,* a pestilence sweeps off thousands in a few days મરજીથી થોડા દિવસમાં હજારોના ધાણ વળી જાય છે; 4 to move over in strides or with a train ઉપર ધસડાઈને-ફેલે જવું; 5 to carry with pomp ઝાળથી ધરી રાખવું, ઝાળથી આગળ ચલાવવું-લઈ જવું-હલાવવું; 6 (*a*) to pass rapidly over ઉપર દોડ્યા-અપાટાથી જવું, (*b*) to observe rapidly સપાટામાં નજર તળે કાઢી નાખવું-જોઈલવું. *vi.* અપાટાખંધ-જોરથી ધસડાતા જવું-આવવું-વહેવું-પડવું; 2 to pass along -ઉપર ધસડાઈ-અડકીને વહેવું-વાવું-જવું-દોડવું; 3 to pass with pomp ઝાળથી લુગડાં ધસડાતા ચાલ્યા જવું; 4 to move with a long reach લાંબા લસરકો-અપાટાથી ચાલવું-હાલવું. *s.* The act (See the verb); 2 the compass of a stroke સપાટોમ, લસરકોમ, ફેરમ; 3 the compass of a turning body ફેરમ; 4 violent and general destruction ધાણમ, વંજોલો ધાણ, યમ્પેસા સાથેલાગો નારા; 5 (of a curve) વાંકમ, વળણમ; 6 a chimney-sweep ધૂમાડીમાંથી મેસ કાઢી તેને સાફ કરવાનો ધંધો કરનાર.

SWEEPER *s.* વાળનાર, ઝાડુ કાઢનાર, ભંગિયો.

SWEEPING *a.* (Gen.) ધણું ખેંચાણું, (as a change) ધણું ખેંચાણું, સાફ ને ઝોડું બધું ભેગું આવે તેવું, નકામનું ને કામનું બધું ઝિ-

કંઠુ યાય તેવું, અતિવ્યાપ્ત, (a remark &c.)
અધાનો -ઝંઘમ્યે તે કરતાં વધતાનો સમાવેશ
યાય તેવું, અતિવ્યાપ્તિવાળું.

SWEEPINGS *s. pl.* વાસીફું, વાસીદામાં નીકળે-
લો કચરો, ઝાડુને કચરો, પુંખેમ, કચરોમ, ઝાડુન.

SWEEPSTAKES *s.* ઘોડાની સરતમાં હારજીત
યવાની અધી રકમ; 2 અધી સરત જીતનાર.

SWEET *a.* [*AS. swēte, Sans. swādu*] ગળ્યું,
મીઠું; 2 fragrant ખુશબોદાર, સુગન્ધવાળું,
સુગન્ધી; 3 pleasing to the ear મધુર, સુ-
સ્વર, મીઠું; as, a s. voice મધુર-મીઠો સ્વર
-ધાંટો; 4 (to the eye) મધુર, સુન્દર, રૂ-
પાળું; as, a s. face મધુર ચહેરો; 5 (as
water) મીઠું; 6 not sour or stale તાજું,
મીઠું; 7 mild નરમ, મધુર, મીઠું; 8 kind,
obliging મનોહર, મનોરંજક, વિવેક-માયા
-મીઠાસ ભરેલું, મીઠું-પ્રિય સારું-મધુર-વાહાલું
લાગે એવું; as, s. manners મીઠાસ ભરેલી
રીતભાત. *s. (pl.)* Confectionery મી-
ઠાઈ *f.* મીઠું મીઠું ખાવાનું *n*; 2 (moral &
mental) સુખન, આનંદન, ભોગમ; 3 a
darling વાહાલું-પ્રિય (માણસ).

SWEET-HEART *s.* આયુકમ, માયુકન, પ્રીતમ.

SWEET-MEET *s.* મીઠાઈ *f.* ખાંડ પાચ્છિલો મે-
વો-ફળન-વસ. [પણન.

SWEETNESS *s.* મીઠાસમ *f.* મીઠપણન, ગળ-

SWEETEN *vt.* મીઠું-ગળ્યું ક., -માં મીઠાસ ના-
ખવી; 2 to make pleasant -માં મીઠાસ
મુકવી-વધારવી, -માં સુખ-આનંદ મુકવો; as,
to s. friendship મૈત્રીમાં મીઠાસ મુકવી; 3
to make mild or kind માયાળુ-નરમ-
મીઠાસવાળું ક.; 4 to make pure and sa-
lubrious નીરોગી-સ્વચ્છ-થુલ્ય બનાવવું; 5
to make warm and fertile તાપ ખવડાવી
પાકવાન-ફળદ્રુપ ક.; 6 (as water) મીઠું ક.
vi. મીઠું થવું.

SWELL *vi.* [*AS. swelan*] (as parts of
the animal body) ઝૂઝવું, -ને સોજો ચઢ-
વો-આવવો; 2 to increase in size or
amount વધવું, વધીજવું, (as a river) -માં
પાણી ભરાવું, -માં પૂર આવવું-ચઢવું, (as the
sea) -નું પાણી ચઢવું, -ના મોઝાં ઉછળવાં-ચ-

ઢવાં; 3 to be puffed ફૂલવું, ફૂલીજવું, ફુલાઈ
જવું; 4 to be inflated ફૂલીને-પવન ભરાઈ-
ને ખૂલાર નીકળવું; 5 (as style) ભારે-મોટ
મોટા શબ્દવાળું હોવું; 6 to protuberate
ફૂલી-ઉપસીને ખૂલાર નીકળવું; 7 to grow
upon the view મોટું મોટું દેખાવું, વધતા
જવું; 8 to strut મોટાઈ-ઢોંગ ક. *vt.* વ-
ધારવું, મોટું ક.; 2 (with pride) ફૂલાઈ-ચ-
ઢીભય તેવું ક.; 3 (music) (સુર) ઐચવા-
ચઢાવવો -ઊંચો ક.-તાણવો. *s.* The act
(See the verb); 2 gradual increase
ધીમા ધીમા ચઢાવ-ચઢાવેમ-વધારેમ; 3
(as of the sound) ધીમે ધીમે ઊંચો ચઢાવ-
વો-ઐચવો તે; 4 a succession of large
wares મોટાં ઊપરા ઊપરી મોઝાં *npl*; 5 the
waves of the sea after a storm તોફાન
શામ્યા પછી દરીઆનાં મોઝાં; 6 a showy
dashing person ડોલ-ફૂલ કરીને આગળ
પડનાર-માથું મારનાર પુરુષ.

SWELLING *s.* Protuberance આગળ વધવું
-ઉપસવું-ફૂલવું તે; 2 (med.) સોજામ; A
gentle *s.* ફેફર *f.*

SWELTER *vi.* [*AS. sweltan*] -ને તાપથી
ઘૂંટા વિકારથવો, તાપથી મરણતોલ થઈ જવું-
મરવા પડવું, ખળી-ખફાઈ જવું-મરવું.

SWERVE *vi.* [*Dut. zwerfen* to serve]
To deviate આડું-આધું પાછું જવું-ચાલવું,
ચસકવું, પાછું હસવું; as, they s. from their
duty તેઓ પોતાના કર્તવ્યથી આઘા ચાલે છે.

SWIFT *a.* [*AS.*] ઉતાવળું, જલદી ચાલનાર, વેગ-
વાળું ઝડપવાળું; as, s. pace ઉતાવળું પગલું;
A s. horse વેગવાળો-ઉતાવળો જનાર ઘોડો.

SWIFTLY *ad.* જલદીથી, ઉતાવળથી, ઝડપથી.

SWILL *vt.* [*AS. swilgan* to swallow]
To drink grossly અતિશય હોઈઆં કરી-
જવું-ઢીચવું.

SWIM *vi.* [*AS. swimman*] તરવું; 2 to be
borne along by a current તણાયા-ઐચા-
યા-ચાલ્યા-વેહ્યા જવું; 3 to glide along
ઊપરથી સર્પા જવું; 4 to be dizzy -ને ચક્ર-
ર-ફેર આવવા, ફરવું; as, the head swims
માથું ફરે છે; 5 to be drenched પલળી જવું,

બેઝાઈ જવું, રેલાવું. *vt.* તરીને જવું, તરવું;
2 to immerse ઝબોળવું, બોળવું, માં પલાળવું;
3 to compel to float તરાવવું.

SWIMMINGLY *ad.* સહેલથી, વચર હેલે હર-કતે, નિર્વિઘ્ન.

SWINDLE *vt.* [new high Ger. *schwindeln*] છેતરવું, ડગી-ધૂતી લેવું. [ધૂતમ.

SWINDLER *s.* ડગમ, ધુતારીમ, હરામખોરમ,

SWINE *s.* [AS.] બુંડન, ડુકરન. [શુવત.

SWINISH *a.* બુંડ જેવું, બુંડના મીશાલગું, પ-

SWING *vi.* [AS. *swingan*] ઝૂલવું, હીચવું, લટકવું, હીંદોળવું. *vt.* ઝૂલાવવું, હીંદોળવું, હીચકા અવરાવવા-નાખવા; 2 to flourish આ-મતેમ હલાવવું-ફેરવવું. *s.* ઝૂલવું-લટકવું-હીચવું તે, હીચકોમ, હીંદોળોમ; 2 motion from one side to another ઝૂલતું-ઝૂળતું-ડોલતું-ડોળતું ચાલવું તે; 3 હીચકોમ, હીંદોળોમ; 4 (as a weapon) ગોફ; 5 influence of a body in motion વેગમ, અપાટોમ; 6 free course છૂટાઈ, છૂટી લગામ, મોકળો માર્ગ.

SWITCH *s.* [from Swing] ન્હાની સોડી. *vt.* ન્હાની સોડીથી મારવું, ન્હાની સોડી લગાવવી, મારવું, કોરડા-ચાલુક મારવી.

SWIVEL *s.* [AS. *swifan* to revolve] ન-કુચોમ, અકોડોમ, આંકડોમ.

SWOON *vi.* [AS. *swunan* to fail in intellect] To faint ને મૂર્છા આવવી, મૂર્છા પામવી, જે થુફ થઈ પડવું. *s.* મૂર્છાઈ, બે-થુફાઈ, બેભાનન.

SWOOP *vt.* [allied to Sweep] એકદમ પ-ડીને ઝડપી-ઝૂટાવી લેવું.

SWORD *s.* [AS. *sweord*] તલવાર, શમ-શરફ; 2 war લડાઈ, યુદ્ધ, લડાઈનો સંહાર; 3 military power લશ્કરન, સૈન્યન.

SWORDSMAN *s.* A soldier લડવૈયામ, યોદ્ધામ, સિપાઈમ, સૈનિકમ; 2 a professor of fencing પટાલકડીનો ઉસ્તાદ.

SYCAMORE *s.* [Gr. *sukamoros*] એક પ્રકારનું ઝાડ છે.

SYCOPHANT *s.* [Gr. *sukon* a fig & *phainein* to show] નીચ-પુશામતખોર

માણસ, હલકો-પુશામતીઆ માણસ, પુશા-મતીઆન. [મરજી ઉઠાવવી તે.

SYCOPHANCY *s.* પુશામત, હલકી-નીચ

SYCOPHANTIC *a.* પુશામતીઆ ગું-જેવું, પુશામત ગું-ભરેલું-વાળું.

SYLLABLE *s.* [Gr. *sullabu*] વડી, ઓ-કાચમ, એક સ્વરસંહિત બંનન, એક સ્વર.

SYLLABIC-CAL *a.* વડીનું-માંનું-સંબંધી-રૂપ.

SYLLABUS *s.* સારાંશમ, ટીપ્પણ, ટાંચણ, સારમ. [નાવવી તે.

SYLLABIFICATION *s.* વડી કરવું-જોડવી-ખ-

SYLLOGISM *s.* [Gr. *syn* together & *logos* speech] અવયવ ધરિત વાક્યન.

SYLLOGISTIC *a.* અવયવ ધરિત વાક્ય ગું-સં-બંધી-રૂપ. [યક્ષિણી, વનદેવી.

SYLPH *s.* [Gr. *silphu*] A fairy પરી, f,

SYLVAN *a.* [L. *sylva* a wood] જંગલ-

રણ ગું, વનગું, અરણ્યગું, વન્ય, અરણ્યમય.

SYMBOL *s.* [Gr. *syn* & *ballein* to throw]

An emblem લક્ષણ સ્થાયક ચિન્હન, ચિન્હન, નિશાનન, લક્ષણન; 2 a significant letter અર્થવાન અક્ષરમ; 3 (math.) ચિન્હ, અક્ષરમ; 4 (theology) ધર્મ સિદ્ધાંત સારમ.

SYMBOLICAL *a.* લક્ષણ સ્થાયક, ચિન્હ-લક્ષણ રૂપ-જૂત; as, the figure of an eye is s. of sight and knowledge ડોળાનો આકાર ગાનના ચિન્હ રૂપ છે, (or freely) ડોળાનો આકાર ગાનનું ચિન્હ છે.

SYMBOLISM *s.* ચિન્હ-લક્ષણ રચના, f; 2 પ-દાર્થના અભૂતો સમુદાય ક. તે; 3 (theol.) ધર્મ-મત શાસ્ત્ર-રચના, f.

SYMBOLISE *vi.* ના ગુણ સરખા હોવા, મ-ળવું, મળતું આવવું. *vt.* ગુણમાં મેળવવું-સરખાવવું.

SYMMETRY *s.* [Gr. *syn* & *metron* measure] આકારયુક્તિ, આકારસંગતા, અંગપરિપૂર્ણતા, f. [યવથુફ, થુફ. પરિપૂર્ણ.

SYMMETRICAL *a.* આકાર-સંગ થુફ, અવ-

SYMPATHY *s.* [Gr. *syn* & *pathos* suf-fering] અંતઃકરણનો સંબંધ, દુઃખમાં ભાગ લે-વા તે, અકેકની દાર્ઝ-દયા, f; 2 an agree-ment of inclinations સરખી પ્રકૃતિ, પ્ર-

કૃતિ-ઈચ્છા સામ્યન-સાદૃશ્યન ; 3 commiseration માયા *f*, ખીજના દુઃખની દાઝ-બળાપોમ-દયા *f*; 4 (med.) એક ભાવમ, એક રાગમ, સંબંધમ.

SYMPATHETIC *a*. ખીજ બેપર માયા રાએ તેવું, ખીજની દાઝ-દયા-દુઃખ-સુખ જાણે તેવું ; 2 (med.) સંબંધ જન્ય.

SYMPATHISE *vt*. ખીજના દુઃખથી દુઃખી ને સુખથી સુખી થવું, -ની દયા-દાઝ જાણવી, -ના સુખદુઃખમાં સુખદુઃખ સમજવું-લગાડવું.

SYMPHONY *s*. [*Gr. syn & phonu* a sound] એકરાગમ, રાગનો મેળ, સુસ્વરતા *f*, રાગમ. [કુર.

SYMPHONIOUS *a*. એક રાગવાનું, સુસ્વર, મ-

SYMPTOM *s*. [*Gr. syn & pteptein* to fall] નિરાનન, ચિન્હન, લક્ષણન ; 2 (med.) લક્ષણન. [ચિન્હ-લક્ષણ.

SYMPTOMATIC *a*. લક્ષણભૂત, સ્વચક, -નું

SYNAGOGUE *s*. [*Gr. syn & agein* to lead] યહુદી લોકનો ધર્મ સમાજ-મંડળી-સભા *f*; 2 (the building) યહુદી લોકનું ધર્મ મંદિર-સભાસ્થાનન ; 3 The great *s*. યહુદી લોક-માં શ્રીતેર વડીલોની સભા-મંડળી-સમાજ *f*.

SYNCHRONISM *s*. [*Gr. syn & chronos* time] સમકાળતા *f*, એકકાળે બનવા-હોવા પાણુંન ; 2 a tabular arrangement of historical events according to dates તારીખ પ્રમાણે ઇતિહાસના બનાવને કાઠામાં ગોઠવવાનો.

SYNCHRONISE *vt*. એકજ વખતે હોવું-બનવું, કાળમાં મળતા આવવું.

SYNCOPE *s*. [*Gr. syn & kopein* to cut off] વચલા અક્ષરનો લોપ ; 2 a fainting ઝૂંઝૂં *f*, બેથુદિ *f*, બેભાનન.

SYNCOPE *vt*. -ના વચલા અક્ષરને ઉડાડી-લોપ કરીને સંકોચવું-સંક્ષિપ્ત કર.

SYNDIC *s*. [*Gr. syn & dikē* a court of justice] (of a University &c.) કારભારીમ, વહીવટ કરનાર, કામ ચલાવનાર, કારભારીમ.

SYNDICATE *s*. કારભારી-કામ ચલાવનાર-કારભારી-વહીવટ કરનાર મંડળન-મંડળી *f*. [છા *f*.

SYNECDOCHE *s*. [*Gr. synekdoche*] લક્ષ-

SYNOD *s*. [*Gr. syn & odos* a way] ધર્માધિકારીઓની સભા-મેળાવડો-મંડળી *f*.

SYNODICAL *a*. ધર્માધિકારીની મંડળીએ કરેલું-નું-સંબંધી.

SYNONYM *s*. [*Gr. syn and onoma* a name] પર્યાયમ, એકાર્થી રાખ્દ.

SYNONYMOUS *a*. એકાર્થ વાચક, પર્યાય.

SYNOPSIS *s*. [*Gr. synopsis*] તકતોમ, બધાનો સાર, સારોમ. [-બૂત.

SYNOPTICAL *a*. બધાના સાર-સારોમવાનું-નું

SYNTAX *s*. [*Gr syntaxis*] વાક્યરચના *f*.

SYNTACTICAL *a*. વાક્ય રચનાનું-સંબંધી.

SYNTHESIS *s*. [*Gr. syn and thesis* a placing] સંયોજનન, એકીકરણન, મીલનન.

SYPHILIS *s*. [*Gr. sun with & phileo* I love or *sus* a swine and *philos* dear] ઠાંકી *f*, ચાંદી *f*.

SYPHILITIC *a*. ઠાંકી-ચાંદી નું-સંબંધી.

SYRINGE *s*. [*Gr. syriggos* a pipe] પીચકારી *f*. *vt*. -માં પીચકારી મારવી, પીચકારીથી રેડવું-લાલવું.

SYSTEM *s*. [*Gr. systuma*] વ્યવસ્થા *f*, રચના *f*, પદ્ધતિ *f*, પરિપાકમ ; 2 (med.) દેહ પ્રકૃતિ *f*, શરીરન, દેહમ.

SYSTEMATIC *a*. વ્યવસ્થિત, રચનાયુક્ત, પદ્ધતિ-પરિપાક પ્રમાણે, ક્રમાનુસાર, ક્રમબંધી.

SYSTEMATISE, SYSTEMISE *vt*. -ની રચના-વ્યવસ્થા કર-રચવી, રચના-વ્યવસ્થા-ક્રમમાં આણવું, વ્યવસ્થા-રચના પ્રમાણે ગોઠવવું.

T.

T The twentieth letter of the alphabet represented by ૨ or perhaps more approximately though not exactly by ૧. When followed by *h* its aspirated sound is nearly represented by *થ* and its vocal sound nearly by *ધ*.

TABASHER *s*. [*Pers. tabshir* clay] વાંસની તપખીર, ત્વક્ષીરા *f*.

TABBY *s*. [*Fr. tabis, Pers. utabi* waved silk] દહેરિયાવાનું રેશમી કાપડ. *a*. (a cat &c.) કાબરું, કાબરચીતરું.

TABINET *s.* દહેરિયાંવાળું ખારીક રેરામી કાપડ.

TABERNACLE *s.* [*L. tabernaculum* from *taberna* a shed] A tent તંબુમ, શિબિરમ; 2 a place of worship ધર્મર ભક્તિતની જગો (વિશેષે કરીને યુદ્ધદી ઘોડાની), મંદિરન, મહાલયન.

TABLE *s.* [*Fr., L. tabula, W. tab* a surface] A tablet (લખેલી-ચીતરેલી-કોતરેલી) પીઠ-તખ્તિ; 2 a systematic synopsis (*a*) પત્રકન, તખ્તોમ, (*b*) (Chem.) પદાર્થો તથા તેના ગુણની યાદી, ટીપ્પણ, (*c*) (Math.) કોષ્ટકન, કોઠિમ, (*d*) (Astron.) સારણી; T. of contents સાંકળિયુંન, અનુક્રમણિકા, સ્વચી; 3 (the article of furniture) ટેબલ, મેજ; 4 fare ખાનપાનન, ખાવાપીવાનુંન, જાંખાખાવાનુંન, જોજનન; as, t. expenses ખાવાપીવાનો-જોજનન ખર્ચ; he keeps a good t. તેને ઘેર ખાનપાન સારું છે, તે ખાવે ખવડાવે સારો છે; The Twelve Tables પુરાતન રોમન ઘોડાના કાયદો; To turn the tables નસીબ ફેરવવું, થી નસીબ ફરવું. *vt.* (as a charge) નોંધાવવું, લખાવવું, લખલ કરાવવું; as, to t. charges દોષારોપ નોંધાવવા.

TABLE-CLOTH *s.* (વિશેષે કરીને ખાનાની વખતે) ટેબલ ઊપર નાખવાનું લુધડું-કપડુંન.

TABLE-LAND *s.* જમીની સપાટ ધરતી, ઉચ્ચસમત્ર દેશમ. [ખનાવેલી] પીઠ-તખ્તિ.

TABLET *s.* (લખવા-ચીતરવા-કોતરવાને સારૂ)

TABULAR *a.* Having a flat surface (a rock &c.) ટેબલ-મેજના જેવું, સપાટ, સરખું; 2 (a statement, statistics) ખાનાં-કોઠા પાડીને લખેલું, પત્રકરૂપ, પત્રકી.

TABLE-TALK *s.* જમતી વેળાએ થતી વાતચિત, જોજનગપ્પાંન *pl.*

TABOR *s.* [old *Fr. tabour, Ar. tabl* a drum] પખાવ, પખવાજ, ઢોલકી.

TACIT *a.* [*L. taceo* I am silent] સાફ લખી કે કહીને જણાવેલું નહીં તોપણ સમજી લેવાનું-લીધેલું-લેવાયેલું, મબમ, મોબમ, મોઘમ, મરૂં; as, t. consent મબમ કબૂલત.

TACITURN *a.* સુમડું, છેક ઘોડાંવાળું-કમસુખન.

TACITURNITY *s.* સુમડા &c. પછુંન, છેક કમસુખની-સુખનર્ષ.

TACK *vt.* [*Fr. attacher* to join, *Lang. tacho* a broad headed nail] જોડી-વળગાડી મૂકવું, ટાંકી-જડી મૂકવું. *s.* A small nail ચૂક, મેખ, મ્હોટા માથાની ચૂક &c; 2 (Naut.) (*a*) (the rope) ઘોસ-ગોસ-ગોહમ, (*b*) (the course) સ્હડને સંબધે વહાણનું ચાલવું-ગતિ; Star board t. જમણું જુડું ઘોસથી રહેવું; Lar board t. ડાબું જુડું ઘોસથી રહેવું. *vi.* સુકાન તથા સ્હડા અને ઘોસ ફેરવી નાખી જહાણનો મારગ બદલવો, ઘુમેરિયાં કરવું.

TACKLE *s.* જે અથવા વધારે ધરેડીવાળો યંત્ર, ધરેડી; 2 વહાણના ડોલની મજબૂતી રાખનારાં (પલંગ-લખરાન - ઈઆરી) તથા સ્હડા લપેટવા જોલવાના (ઘોટિયાં વિગેરે) દોરડાં વિગેરે જહાણનો સામન; Ground t. જહાણની બિલાડી વગેરે બારે સામનમ; Gun t. જહાણમાં તોપ ચલાવવા ફેરવવાનો સામન.

TACKLING *s.* ડોલ પરજાણનો-પલંગ ઈઆરી વિગેરે સામન.

TACT *s.* [*L. tactus* effect from *tango* I touch] કળવકળ, કળ, જુક્તિ, યુક્તિ; as, he is a man of great t. તે ઘણી કળવકળનું માણસ છે.

TACTICS *s.* [*Gr. tasso, taxo* I arrange] કવાયત, યુદ્ધ-સૈન્યરચના-વિદ્યા.

TACTIC *a.* કવાયત &c. નું-વિધેનું-સંબંધી.

TACTICIAN *s.* (lit.) ખુશ્કી અને તરીના લશ્કરની કવાયતના કામમાં પાકો હુનરમંદ, જલ-થલ સેનાની જૂહરચનામાં નિપુણ માણસ, કુશલ સેનાની; 2 (fig.) કવાયતી માણસ, પાકો ખેલાડી.

TACTUAL *a.* [See Tact] સ્પર્શેન્દ્રિય-ત્યાગિ-દ્રિયનું-વિધેનું, સ્પર્શેન્દ્રિયથી થયેલું-જણાયેલું

TADPOLE *s.* [*Sax. tade* a toad & *pola, L. pullus* a young animal] ઈંડામાંથી નીકળ્યા પછીની પહેલી અવસ્થામાંનું દેડકું, દેડકાનું કુમળું બચ્ચું.

TAFFETA *s.* [*Pers. taftah* to twist] વિલાયતી એક કુમાશી લીસું રેરામી લુધડું કે જોખાં

ધણીવાર વેલ-દહેરિયાંની ભાત હોયછે, રેશમી
ગાંજ-ફેલેવરન-કરકન.

TAFF-RAIL, TAFFEREL *s.* [*Dut. tafereel* pannel from *tefel* a table] (Naut.)
ડ્યુસાનો ઊપલો ભાગ, ડ્યુસાનો કટરો.

TAG-RAG *s.* [*E. tag* something mean
& Rag, q. v.] અહમત્ર ભામત્ર નેવા લોક.

TAIL *s.* [*AS. tægel*, from *Goth. tagl* hair] (lit.) પુંછુંડ, dimn. પુંછુંડી *f.* પુચ્છન; To turn the t. નહાસું, નહાસી-પલાયન કરી જવું; 2 (fig.) the back or inferior &c. part of anything પૃષ્ઠ-પુચ્છ-અંત-ગોણ-અધમ ભાગમ-અંગન, છેડો *m.*, ખૂણો *m.*, પુચ્છન; 3 a catkin (કેવડા વિગેરેની) બિલાડી *f.* (ધાસ વિગેરેમાંનો) કૂતરો *m.* &c.

TAIL *s.* [*Fr. tailler* to cut] કોઈ અશુદ્ધ વારસનેજ મિલકત મળે એવા પ્રતિબંધ, સપ્રતિબંધત્વન; Estate in t. સપ્રતિબંધદાયમ-મિલકત *f.*

TAILOR *s.* [*Fr. tailler* to cut] દરજીમ, સોઈમ, (courteously) મેરાઈમ, મૈથિકમ.

TAILOR-BIRD *s.* સુગ્રીવ, સુગરી, ચીચડ.

TAINT *vt.* [*L. tingo* I dye] (કસાનો) માઠો પાસ-રંગ ખેસાડવો-લગાડવો, (કસાની) માઠી અસર પેસાડવી-લગાડવી, -થી (કસાનો) માઠો પાસ ખેસવો-લગાડવો, (કસાનો) એવ લગાડવો; 2 to corrupt બગાડવું, -માં વિકાર પેસાડવો, -થી બગડવું-બગડી-અરાખ થઈ જવું; as, putrid substances t. the air કહેવાણીથી હવા બગડેછે; 3 to sully (love, glory, reputation &c.) -ને દાગ-કાળીટીલી-કલંક લગાડવું, -ને દોષ લગાડવો, -માં દોષ પેસાડવો. *vi.* મ્હો ફેરવવું, બગડવા માંડવું-ઊપર આવવું. *s.* (માઠો) પાસમ-રંગમ-અસર-એવમ; 2 બગાડમ, મ્હોફેરમ, દોષમ, વિકારમ; 3 કાળો દાગ-આંદોષમ-ટીલી *f.*, કલંકન.

TAKE *vt.* [*AS. tacan*, allied to *L. tango* I touch] (gen.) લેવું, ગ્રહણ કરું; 2 to capture (a city, ship &c.) લેવું, પકડવું, સ્હાવું, આલવું, કેદ પકડવું; 3 to come upon or befall સપડાવવું, -થી સપડા-

વું-સપડાઈ જવું, દોઢ-દાવ-સપાટા-પંઝામાં લેવું, પકડવું, -ના દોઢ &c.માં આવવું-આવી પડવું, -ઊપર આવી પડવું; as, to be taken with sickness માંદથી સપડાવું; 4 to captivate -નું મન હરી લેવું, -નું ચિત્ત ચોરવું, મોહ પમાડવું, કુડકી નાખવું, -થી (કસા ઊપર) મુશ્તાક-પુરાપુરા-આશાક થઈ જવું; as, "Cleombrotus was so taken with this prospect that" &c. કલીમ્બ્રોટસે એમાં જે આગળ આશા જોઈ તેથી તે ઊપર તે એવા આશાક થઈ ગયો કે; 5 to choose, to betake one's self to (a course &c.) પસંદ કરું, લેવું, પકડવું, -નું શરણ પકડવું-લેવું-શોધવું; 6 (lodging &c.) ભાડે રાખવું, રાખવું; 7 to demand -ને-માં થવું-લાગવું, -માં પેસવું-પેસી જવું, -માં જવું, લગાડવું, લેવું, -ને જોઈએ; as, it will t. you an hour to reach the place તમને ત્યાં પહોંચતાં એક કલાક લાગશે; 8 (a picture &c.) લેવું, ઉતારવું, -ની છબી-ચિત્ર લેવું &c.; 9 to enjoy or experience (rest, revenge, delight, shame &c.) લેવું, પામવું, લાગવું, (મનથી) આવવું, અનુભવવું; To t. liberty છૂટ લેવી, મર્યાદા તૂટવી, મર્યાદાલોપ કરું; 10 to form or adopt (a resolution) લઈ-કરી-પકડી-ધરી ખેસવું; 11 to accept માનવું, કમ્બલ રાખવું-ક., -નો અંગીકાર-સ્વીકાર કરું; as, "you shall t. no satisfaction for the life of a murderer" ખૂન કરનારના જીવ સિવાય (તેનો આપેણો) બીજો કોઈ અવેજ કમ્બલ રાખવો નહીં; 12 to admit લેવું, બિનવું, (કસામાં) ગણવું, દાખલ-શામલ કરું; as, "let not a widow be taken into the number under three score" સાકની અંદર ન્યાંહાં લગી હોય ત્યાંહાં લગી એ ગણતીમાં કોઈ વિધવાને લેવી નહીં; 13 (a medicine, food, drink) લેવું, ખાવું, પીવું; 14 to bear without resentment &c. (a joke, an affront) મનમાં ન લાવવું, -નું માફું ન માનવું, ખમવું, ખમી રહેવું; 15 to allow કમ્બલ રાખવું-ક.; as, to t. a thing for granted કોઈ માની લેવાની વાત કમ્બલ

રાખવી ; 16 to view or regard લેવું, વિચારી જોવું, જોવું; as, taken in its most comprehensive sense, the word means so and so એ શબ્દનો વિશાળમાં વિશાળ અર્થ જોતાં તેનો અર્થ આવા આવા થાયછે ; 17 to suppose જાણવું, સમજવું ; as, I took you for your brother મેં તમને તમારા ભાઈ જાણ્યા ; 18 to receive or submit to (form, shape, mould &c.) લેવું, ધારણ કર., -નું આવવું, -ઊપર પડવું - ઉતરવું (કંઈ તરેહ-ધાટ વિગેરે) ; To t. advantage of -નો લાભ લેવો, પકડી લેવું, કોઈને અલાભ થાય એવી રીતે કસાનો પોતે લાભ લેવો, સાધી લેવું, જવા-ચૂકવા ન દેવું ; To t. aim નિશાણો ધારવો-ખાંધવો, લક્ષ સાધવો ; To t. air (a secret &c.) ખુલાર પડવું-આલવું-ઊડવું, પ્રગટ થવું ; To t. along લઈ-તેડી લઈ-ઢાંચકી લઈજવું ; To t. arms લડવા ઊભાં થવું-તૈયાર થવું-ને કમ્મર ખાંધવી, લડાઈ આરંભવી, પુઢને સાર સજ્જ થવું ; To t. away લઈજવું-લેવું, લેવું, ઉડાવવું, ઉડાવી દેવું, કાઢી નાખવું ; To t. breath દમ આવો ; To t. care (of or for) જોવું, સમાલવું, તપાસવું, સંભાળવું, -ની ખરદારા રાખવી -લેવી, -ની ફિકર -કાળજી -સંભાળ રાખવી, -ઊપર નજર-નિષેખાની રાખવી ; To t. down (a) (=to bring down-a book &c.) ઉતારવું, (કસા) ઊપરથી લેવું, (b) (=to bring lower-pride &c.) ઉતારવું, તોડવું, દાખવું, (c) (=to swallow-a potion &c.) પીજવું, ગળે ઉતારીદેવું, (d) (=to pull down-a house &c.) ઉતારી પાડવું-નાખવું, તોડીપાડવું, છોડીનાખવું, (e) (=to record-notes &c.) લખી-નોંધી-ટાંચી લેવું ; To t. effect -ની અસર-અમલ થવો-લાગવો-લાગુ થવો, -નો ગુણ લાગવો-ફળ થવું, અમલમાં આવવું ; To t. fire સળગવું ; To t. from (a) (=to deprive of-life &c.) લેવું, લઈલેવું, (b) (=to deduct-a quantity or number) બાદ કર. ; To t. heart હિંમત પકડવી -આપવી, પોતાની રક્તિ વિષે ભરોસો થેસવો -આવવો, આત્મરક્તિઅહ થવો ; To t. heed હોશિયા-

ર-સાવધ -સાવચેત રહેવું, હોશિયારી &c. રાખવી, સંભાળવું, જોવું ; To t. heed to સમાલવું, ઊપર કાળજીથી ધ્યાન-નજર રાખવી, તપાસવું ; as, t. heed to your own interest તમે તમારું જ સમાલો ; To t. hold of પકડવું, પકડીલેવું ; To t. in (a) plot of ground) ઘેરવું, -ને વાડ કર., કપ્પજે કર., અટોપવું, (b) (=to comprise) -માં આવવું-સમાવેશ થવો-રહેવું-પકડેલું-વિઠાળિલું-સમાવેશ કીધેલો હોવો, -ઊપર પહોંચી જવું-ફરીવળવું, (c) (a sail &c.) માંહે લઈ લેવું-ધાલી દેવું, સંકોચવું, વિઠાળવું, લપેટવું, (d) (=to cheat) છેતરવું, ઠગવું, (અવળે અસતરે) મૂડવું, (e) (=to admit) -માં આવવું-ઉતરવું-ભરાવું-પેસવું ; as, "a leaky vessel takes in water" ગાખડું પડેલા પહાણમાં પાણી ભરાય, (f) (=to receive into the mind) -માં આવવું-રહેવું-સમાવું, -માં-ઊપર પહોંચી-ફરી વળવું, ગ્રહણ કર. ; as, a mind that could "t. in all the domain of science" એવી બુદ્ધિ કે જે બધાંજ શાસ્ત્રોના બધાંજ વિષયો ઊપર ફરીવળી શકી, (g) (a newspaper &c.) રાખવું, લેવું ; To t. in hand લેવું, માથે-હાથમાં લેવું, પકડવું, સ્હાવું ; To t. in vain મિથ્યા લેવું. સોંધું -ટકાનું તણ સેર કર.-કરી નાખવું ; as, "Thou shalt not t. the name of the Lord thy God in vain" હારે પ્રજુ જે ઈશ્વર તેનું નામ હારે સોંધું કરી નાખવું નહીં ; To t. leave છેલ્લી પુટેલી સલામ-નમસ્કાર કર.-પગે લાગવું, આશીર્વાદ દઈને-સલામ &c. કરીને જવું-છૂટાં પડવું ; To t. notice જોવું, ધ્યાનમાં લેવું, ધ્યાનમાં લીકું છે એમ (હરકોઈ ખડોને) ખતાવવું ; To t. off (a) (a load, hat &c.) ઉપાડવું, ઉપાડી-ઉતારી લેવું, (b) (a head &c.) ઉડાવી દેવું, કાપીનાખવું, (c) (=to draw away) ખસેડવું, ખસેડી-ઉડાવી નાખવું, વિખુખ કર. ; To t. on લેવું, હોરવું ; To t. one's own course પોતાની મરજી પ્રમાણે-પોતાનું સહજથું કર. ; To t. out (a) (=to remove from within a place) કાઢવું, ખુલાર કાઢવું, ઉપાડવું, (b) (=to remove -a stain &c.) કાઢવું કાઢી નાખવું, નીકળી

બાથ એમ ક.; To t. a paper &c. રાખવું, લેવું; To t. part ભાગ લેવો, ભાગિયા થવું, શામિલ હોવું-થવું, -માં હોવું; To t. place(a) (an event &c.) બનવું, થવું, યુજવું, (b) (= to prevail—an arrangement &c.) ચાલવું, લાગુ થવું, -નો અમલ ખેસવો-ચાલવો -લાગુ થવો-હોવો, -નું જોર હોવું; To t. root (a)(lit.—a plant) -ને-નો રાપલાગવો, (b) (fig.—principles &c.) ટૂળ ગાડવું, -ની જડ મ્હોંટવી-ખાતરી, સજડ થવું-મ્હોંટવું; To t. sides બેમાંથી એક પક્ષમાં ભળવું, એક પક્ષનું દાવું; To t. the air હવા ખાવી-ખાવા જવું (પગે કે ધોડે ખેસીને); To t. the field યુદ્ધનું પ્રસ્થાનું ક., લડાઈ ઊપર-રહો-સંગ્રામે ચઢવું; To t. to heart હૈયે લેવું ધરવું-ધરી રાખવું, -નો બળાપો-શોક રાખવો, -ને હોડોહડ વાગવું, -નો શોચ-ગમ ધરવો; To t. up (a) (= to lift) ઊંચકી-ઉપાડી-ઉઠાવી લેવું, (b) (= to buy) નેહારવું, ખરીદવું, (વચાવું) લેવું-રાખવું, (c) (= to begin) લે બેસવું, હાથમાં લેવું, માડવું, આરંભવું, (d) લેવું, રોકવું, -માં જવું-પેસીજવું; as, what time will it t. up એમાં કેટલો વખત જશે, (e) (=to t. for a permanence) કરવું, પકડવું, વળગવું, (સ્થાવર) લેવું; as, "...men of the finest parts took up their rest in the Christian religion" ઉત્તમમાં ઉત્તમ શુદ્ધિનાં માણસોએ ખ્રિસ્તીધર્મનો આશ્રય કર્યો હતો, (f) (a narration, tale &c.) બીજાએ કહ્યો-અધૂરું મુશ્યું હોય કે રહેવા દીધું હોય ત્યાંહી માડવું-આગળ ચલાવવું, ઉપાડી-સાંધી લેવું, -નો વિશ્લેષણ કર., (g) (room &c.) રોકવું, ધેરવું, (h) (=to assume) લેવું, નેહારવું, વચાવું લેવું; as, "to t. up the quarrels of our neighbours" પારકી લડાઈ વચાવી લેવી, (i) (=to adopt-an opinion &c.) પકડી લેવું, સંધરવું, સ્વીકારવું; To t. up arms શસ્ત્ર લઈને સામા થવું-લડવા ઊભાં થવું, (See "To t. arms" above), To t. up-on one's self (a) (=to undertake) માથે લેવું, (some thing unpleasant) નેહારવું, (b) (a punishment &c.) મ્હોડી

લેવું, પોતાને માથે ખેંચી લેવું. vi. To catch ખેસવું, લાગુ થવું, ઊપડવું, ધૂધરવું; he was inoculated but the infection did not t. તેને સૈયડ કાઢ્યા પણ ધૂધર્યા નહીં; 2 to have the intended or natural effect લાગવું, લાગુ થવું, -નો ગુણ લાગવો, (-એ) ગુણ આપવો, -નું ફળ-અસર થવી; 3 to resort (કાઈની પાસે) જવું-જઈને પાસે ઊભાં રહેવું, (ડોકે) વળગવું, રાસણ પકડવું; To t. after (a) (a pattern &c.) કસાના જેવું ઉતારવું-ઘાટ ઉતારવો-લાવવો-બનાવવો, નકલ ક.-ઉતારવી, (b) (= to resemble) કસા ઊપર પડેલાં હોવું, -ના જેવાં હોવું, -નાં રૂપ શીળ મળતાં હોવાં; as, he takes so much after his mother એ એટલો બધો એની મા ઊપર પડે છે કે; To t. on ધણા ધનરાવું, ધણા દિલગીર-શોકાતુર થવું; as, do not t. on so એટલા બધા દિલગીર ન થાઓ; To t. to (a) (=to be fond of સાથે વળગણ હોવું-રાખવું, -નો મ્હોડો હોવો -ઊપર માહ-મમતા-લતલાગવી-હોવી, -નું, ધ્યાન હોવું-અધ્યાપન લાગવું, -ને દેખી રહેવું, (b) (=to resort)-માં પડવું; as to t. to business કામકાજમાં પડવું; To t. up with સંતોષથી લઈ-ખાઈ-પી-કરી &c. ખેસી રહેવું-માં-સંતોષ માનવો, -થી સંતોષ પામવું.

TAKING a. લોભાવે-લાલચમાં પડાય એવું.
TALC s. [Ger. talk] અખરખન, અલકન; Calx of t. અલકબસ્મન.

TALE s. [from Tell, which see] કહેવું, કહેવાનું, કહેવું, વાત; 2 a fable (જોડેલી) વાત, વારતા, ગાથા; 3 a rehearsal of what has occurred કથા, આખ્યાન; 4 a reckoning by count (એક, બે, એમ) ગણવું તે, ગણતરી, (ગણીને રાખેલો) હિસાબ; By t. ગણીને; as, "The ignorant, whose measure by t. and not by weight" અવિદ્ય લોક કે જેઓ તોળીને નહીં પણ ગણીને થુમાર કાઢે છે.

TALE-BEARER s. મ્હોંની વાત મ્હોં અને મ્હોંની વાત મ્હોં કહેતો ફરનાર, અલાવડો m-ડી f.

TALE-BEARING a. (pers.) અલાવડું કરતો ફરનાર, (See Tale-bearer); 2 (habit &c.) અ-

લાવડાં & c. ગું s. ઝાંઝાની ઝાંઝાને ઝાંઝાની ઝાંઝાં
વાત કરતાં ફરવી તે, અલાવડું, અલાવડાપણું.

TALENT s. [Fr., *L. talentum*, from *Gr. talenton* a balance] એ નામનો ય-
હુદી લોકનો પ્રાચીન કાળનો આસરે ૯૫૮ રૂ-
પિયાનો અને પ્રાચીન ગ્રીક લોકનો આસરે
૫૮૦ રૂપિયાનો સિક્કા, “ટાલેન્ટ”*m*; 2 ability
(a) (natural) શક્તિ, બુદ્ધિ, સંસ્કાર, અકલ,
અકલમંદી, બુદ્ધિપ્રવેશ, પ્રગર્ભ, (b) (acquired)
હુનરમંદી, હોશિયારી, અખડદારી, કુશળતા, કૌશલ્ય.

TALENTED a. (a) બુદ્ધિમાન, સંસ્કારી, અક-
લમંદ, પ્રાગ, (b) હુનરમંદ, હોશિયાર, અખડ-
દાર, કુશળ.

TALISMAN s. [*Gr. talesma* an incan-
tation from *teleo* I complete] (lit.)
તાલીજન, યંત્રમ; 2 (fig.) (કંઈ અરિષ્ટ ઉડાવી
દેવાનું) જાદુન-કરિશ્મી-તાલિસ્માત-માયા.

TALISMANIC a. તાલીજન-યંત્રનું; 2 જાદુ
& c. જેવું, તલિસ્માતી, માયાવી.

TALK *vi.* [*Icel. tulka* to interpret] To
converse familiarly બોલવું, બોલવું ચાલવું,
વાત-વાતચિત્ત ક., વાતના સપાટા મારવા;
2 to confer બેસીને વાત ક.; 3 to prate
અપડવું, અપડ-જવલવ ક.; To t. of કહે-
વું, વણવું, -નું વણું ક.-જાવું-કરેલું & c.
હોવું, -ની વાત કહેવી; To t. to કહેવું, બે
વાત કહેવી, કહેવું સમજાવવું, સમજાવીને ક-
હેવું. *vt.* બોલવું; as, to t. English અંગ્રેજી
બોલવું; 2 to utter બોલવું, કહેવું; 3
(away) વાતમાં-વાતના સપાટામાં કાઢી-ગા-
ળી-નિર્ગમન કરી નાખવું; as, to t. away an
evening વાતમાં સ્હાંજકાઢીનાખવી. s. વાત,
વાતચિત્ત, વાતના સપાટા, વાગ્વિલાસમ;
2 report વાત, ઊડતી વાત, ગપ, ખૂમ, ગપોટામ;
3 speech બોલવું, કહેવું, વાત, બાણ્ય, ઉક્તિ; 4 subject of
discourse વાતનો વિષય, વાગ્વિષય; It
has been the t. of the whole town શહેર-
માં બધે એનીએજ વાત છે-ચાલી રહી છે-
અધાના મ્હોમાં એજ વાત છે.

TALKATIVE a. વાતડિયું, અડઅડિયું, બોલ-
બોલ કચ્ચાં કરનાર, લવારીઓર, વાચાટ.

TALKER s. વાત કરનાર, વાગ્વિલાસ કુશળ
માણસ; 2 a prattler અડઅડિયું & c. માણસ;
3 a boaster છાંટણિયું માણસ, છાટણુ,
ફડાકીદાસ, લક્ષ્ણ.

TALKING a. જેની વાત પૂરી ન થાય એવું,
અકવાટિયું, અડઅડ કચ્ચા કરવાની ટેવવાળું,
જલ્પક.

TALL a. [*W. tal* towering, *Sans. tul* to
lift up] ઊંચું, ઉચ્ચું, ઉચ્ચ, ઉન્નત; A
person too t. અગતી, લંબસ.

TALLOW s. [*AS. telg* allied to *Sans. til*
to be oily] (ગાય, ગેટાંની) ચરબી.

TALLY s. [*Fr. tailler* to cut] ખીજ સાથે
ખરાખર જડતું-બેસતું-હળતું-મળતું-જવા-
ખમાં આવતું કીધેલું કંઈ, જોડાનું, જોડ,
જવાખ, (of an account) મેજમ. *vt.*
ખીજ સાથે જડતું & c. બનાવવું-જડતું & c.
આવે એવું ક., (as an account) -નો મેજ
મેજવો. *vi.* જડતું-બેસતું-હળતું-મળતું
આવવું, ખરાખર જવાખમાં આવી રહેવું, (as
an account) -નો મેજ મેજવો-મળીરહેવો.

TALMUD s. [*Heb. & Syr. talmid* a dis-
ciple from *tamad* to learn or teach]
યહુદી લોકના કાયદા તથા તેમનો શિક્ષાચાર
અને તે ઊપરની ટીકા, યહુદી લોકનું સદીક
ધર્મ તથા વ્યવહાર શાસ્ત્ર.

TALMUDIST s. યહુદી ધર્મ તથા વ્યવહાર શા-
સ્ત્રમાં નિપુણ માણસ.

TALON s. [*Fr.*, from *L. talus* the heel]
(પક્ષીના પગનો) નખમ.

TAMARIND s. [*Fr. tamarin, Heb. tamar*
a palm-tree] (The tree & fruit) આ-
મલી, ચિચા, ચિચિણી; T. pod આમ-
લીનો કાતરો; T. seed ચીચોડામ.

TAMBOURINE s. [See Tabor] (વગાડ-
વાનું) ડકન.

TAME a. [from *AS. tamian*, & *L. do-*
mare, Sans. dam to subdue] (a dog,
cat & c.) હળી ગમેલું, હજેલ-લું, પાજેલ-લું;
2 spiritless (a) (pers.) નીચી મૂડીએ & c.
અચ્ચા કરનાર-કરે એવું, દબેલ ને દબેલ રહે-
નાર, ઢોલ-ધપ્પા-ટપલાખાઉ, આસડખો-

હું, નિર્મોલ-રંક-પામર, (b) (spirit, conduct, content &c.) દોલ &c. પાઉના જેવું, દોલ &c. પાઉપણું, નિર્મોલ, નિર્મોલ &c. પણું; 3 flat (expressions, a form &c.) પચપચું, મુડદાલ, નિર્મોલ. ઇત. નો જંગલી કે બડકણુપણો જાતિ સ્વભાવ કાઠીનાખો, હેજવું, ને માણસની બળબાગવી; 2 to subdue (a) (pers. animals &c.) ને વશ-જેર ક., ગરીબ ગાય બનાવી દેવું, ને નરમ થેસ કરીનાખવું, નું પાણી ઉતારી નાખવું, (b) (pride, passions &c.) હાથ-કાચ માં લેવું, દાખવું, દાખી-તોડી-ઉતારી નાખવું, મારવું, નું દમન ક.

TAMABLE a. હેજવાય-હેજે-જંગલી કે બડકણુપણું થકે ઝિવું; 2 (a) વશ-જેર કરાય ઝિવું, વશ્ય, (b) હાથ &c. -માં લેવાય-દાખી નખાય-મરાય ઝિવું, દમ્ય, દમનીય.

TAMELY a. નીચી મૂડીએ, મુગાં મુગાં, જરા ઉક કયાં વગર, દોલ પાઉ-નિર્મોલ થઈને.

TAMPER vt. [prob. a frequent of Tempt to try] (with) To meddle (a) (pers.) છેડવું, ખતાવવું, નું અમયું-મિથ્યા નામ દેવું, ની ઇસ્કાલ ક., (b) (things) હાથ ધાલવો નાખાવો-ધાલી &c. જોવો, અડકવું, છેડવું.

TAN s. [old Fr. *tan* the bark of young oak] આમડું કમાવવાને છંદી બચરડી તૈયાર કાપેલી ઝાક વિગેરે ઝાડની છાલ, (આમડાં કમાવવાનો) મસાલોમ; 2 કાળાસ, કજુંઠાસ. vt. (Leather) કમાવવું, કેજવવું; 2 (તડકો લાગવા) થી કાજું-કજુંડું પડવું, ઊપર કાળાસ &c. આણવી.

TAN-PIT s. આંમડાં કમાવવાનો-અમારનો કુંડ-કુંડન-કુંડી. [ખાલપોમ.

TANNER s. આમડાં કમાવાનો, અમારમ,

TANGENT s. [L. *tango* I touch] (Geom.) સ્પર્શરેખા, સંપાતરેખા; To fly off at a t. અલપ અલપ અડકીને-લાગીને આલ્યાં જવું.

TANGIBLE a. [L. *tango* I touch] Perceptible by the touch સ્પર્શોદ્રિયથી જણાય ઝિવું, સ્પર્શોદ્રિય-વેલ; 2 that may be touched (હાથે) લાગે ઝિવું-લાગવા જેવું, સ્પૃશ્ય, સ્પર્શનીય; 3 capable of being

possessed &c. (good, benefit) (મનથી) સાક લાગે-દેખાય-પકડાય-ભાસે ઝિવું, હાથમાં આવે -ખરું ડરે-મજે-અનુભવાય ઝિવું, અનુભાવ્ય.

TANGIBILITY s. સ્પર્શોદ્રિયતા-વેલતા f.

TANGLE vt. [Goth. *tagl* hair] (lit.) (hair, threads &c.) ગૂંચવી-ગૂંકડીનાખવું, થી ગૂંચવાઈ &c. જવું. s. ગૂંચ, ગૂંકડોm, આંદી f, જઠા f.

TANK s. [Fr. *etang* a pond, L. *stagnum* a piece of standing water, Sans. *sthā* to stand] (large) ખાંધેલું તળાવ, કુંડm, હોજm, ટાંકન, (small) ટાંકલી f.

TANNER s. (See under Tan).

TANTALISE vt. [from L. *Tantalus* an ancient king of Lydia (See Classical Dictionary)] ટિમટિમાવવું, ટમટમાવવું, ટિમટિમાવ્યાં ક., ઓઢો લારસો આવી નાઉમેદ ક., મૂગજળ ખતાવવું.

TANTAMOUNT a. [L. *tantus* so great & amount, q. v.] ખરોખર, સરખું-સરખું-જ, જેવું &c., જેટલું &c.; It would be t. to ruin એમ થાય એ તે પાપમાલી જ જાણવી.

TAP vt. [Fr. *taper* to strike, from *tape* a slap] ને (કસાનો) ટચકો-ટકોરો મારવો-લગાવવો; To t. one with the hand કોઈને (ધીમે હાથે) તપડાક-થપડાક મારવી-લગાવવી; To t. one on the head with the hand કોઈને (ધીમે હાથે) ટપલી મારવી-ઝાડવી-લગાવવી; To t. with the tip of the fingers ને ટકોરો મારવો. vi. ટપટપ ઠોકવું; as, to t. at the door ખારાં ૫૪૫ ઠોકવું. s. ટચકોm, ટકોરોm, તપડાક f, થપડાક f, ટપલી f, ટપટપ ઠોકવું તે, ટપકારોm.

TAP vt. [AS. *tappan*] (a cask) -માં ઠેકે-છેદ-ખાકું પાડવું; 2 (a tree) છેદવું, ને છેદ ચૂકવો, સેજવું. s. (The pipe) સખાવોm.

TAPE s. [AS. *tappe* a fillet] (દોરી નાડાં-માં કામ આવતી) પાટી f.

TAPE-WORM s. લાંબો અને ચપટો કરમ-કમી.

TAPER s. [AS. *tapur*] ટૂંકડી મીણવી.

TAPER a. [supposed to be from the form of a taper] ઝીક છેડા તરફથી પાતળું

યત્તુ જત્તુ, પતારાનાપડા-શંકુના જેવું, શંકાકૃતિ-
જત્તુ, શંકાવાકાર. *વં.* ઝીક છેડા તરફથી પાતળા
ચતાં જત્તુ-પાતળાં ચતાં ગમ્મલાં હોયું. *વં.* ઝીક
છેડા તરફથી પાતળું ચત્તુ જત્તુ બનાવયું.

TAPESTRY *s.* [*Fr. tapis, L. tapes car-*
pet] ભીંતના પડદા, પિછવાઈ. *વં.* -ઊપર
પિછવાઈ નાખવી.

TAR *s.* [*AS. teru*] વિલાયતી સરખ તથા “કૂર”
ના લાકડાંમાંથી નીકળતો પદાર્થ કે જે ડામરને
ઠેકાણે વાપરેછે, વિલાયતી ડામર, તારમ; 2 a
sailor ખલાસિયા. *વં.* -ઊપર વિલાયતી
ડામર લગાવાવો.

TARPAULIN *s.* [—old *E. pauling* a
covering for a cart] (Naut.) ડામર કે
ખીજ કોઈ મેળવણી લગાવેલું કેતાન, તરફાર, તારપત્રી; 2 વિલાયતી ડામર લગાવેલા લગ-
ડાના ઢાકણવાળી ટોપી. [વેલું.]

TARRY *a.* વિલાયતી ડામરનું-ના જેવું-લગા-

TARDY *a.* [*L. tardus* slow] Slow (*a*)
(pers.) ધીરું, ધીમું, ટહાડું, ઠંડું, થાંધું, દીર્ઘચ-
ત્રી, (*b*) (motion, flight &c.) ધીમું, મંદ; 2 late, dilatory (pers. plants, pay-
ments &c.) વાર લગાડીને-માડું કરનારું-ઉ-
ગનારું-ચનારું, લાસરિયું, દીર્ઘચત્રી.

TARE *s.* [*Fr., from It. tarare* to abate]
(Comp.) બારદાન.

TARGET *s.* [*Fr. targe, L. tergum* skin]
A small shield નાની ઢાલ; 2 the mark
નિશાણો, લક્ષ્ય.

TARGUM *s.* [*Chal. tirgem* to expound]
ખાઈબલનું ખાદી બાષામાં ક્રીધેલું બાષાંતર
ક્રિયા વિવરણ.

TARIFF *s.* [*Ar. tarif* a list of things]
દાણુ-જકાત-મ્હેસલ ના દરની યાદી, જકાત-
નામું, તરીફ.

TARNISH *vt.* [*Fr. terne* dull] (lit.) (*a*)
(metals &c.) ઝાંખું-સામળું-કળું-કાળું પા-
ડયું, મેલું ક., -થી મેલાં ચણું, -ઊપર ડાધા પા-
ડવા, -થી ઝાંખાં &c. પડયું, (*b*) (colours,
brightness, gilding &c.) ઝાંખું-નરમ-
ટાકું પાડયું, -થી ઝાંખાં &c. પડયું; 2 (fig.)
(glory &c.) ઝાંખું ક.-પાડયું, -ઊપર ડાગ-

ખટો-લાંછન-કલંક લગાડયું, -થી ઝાંખાં ચણું-
પડયું, -થી (-ને) ડાગ &c. લાગવો. *વં.* (*a*)
કળું-કાળાં-ઝાંખાં પડયું, (*b*) ઝાંખાં-નરમ-
ટાકાં પડયું.

TARPAULIN, TARRY (See under Tar).

TARRY *vi.* [old *Fr. targer* to stay, from
L. tardus slow] (for) ઊભાં રહેવું, થોભ-
વું, ડરવું, (-ની) રાહ-વાટ જોવી-જોતાં બેસવું;
2 (See Delay *vi.*) આજ જઈયું કાલ જ-
ઈયું ઝીમ કર્યાં ક., જવા-આવવાનું ઝોજે ના-
ખવું-નાખ્યાં ક., રાવજીનાં પ્રસ્થાનારૂઢ વત
ક., -ને વાર લાગવી; 3 to continue રહેવું.
થોભવું, યુકામ રાખવો; as, he tarried
seven days at Rome તે સાત દહાડા રો-
મમાં રહ્યો.

TART *a.* [*AS. tearan* to tear] (lit.) (*a*)
Acid ખાટું, ખાટું ખડખડ, દાંત અમળાઈબળ
ઝીવું, (*b*) acidulous ખરાસપડયું, ખટમકુરું;
2 (fig.) (a reply, rebuke &c.) સામાનું
મન મોડાઈબળ ઝીવું. તોછડું, તોછડાઈનું, ત-
તડું, તતડાટનું ભરેલું, રડું, આકરું, કટાર, સખત.
TARTISH *a.* ખરાસપડયું, ખટમકુરું; 2 જરા
સેજસાજ તોછડાઈનું &c.

TART *s.* [*L. tartus* twisted from *torqueo*
I twist] ફળ ગણેડીને તથા સેકીને ક્રીધેલા
ખાવાનો પદાર્થ, ફળસુખી.

TARTAN *s.* [*Span. tiritana* thin woolen
cloth] જેની ચોક્કડીની સળી તરેહ તરેહના
રંગની હોયછે ઝીવું ઊનનું કપડું, કાશ્મીર.

TARTAR *s.* [*Fr. tartre* from Tart *s.*
which see] દ્રાક્ષરસ પૂરેપૂરો ચઢીને તેનો
થુફ દારૂ ચવાથી પીપનાં પાસાંમાં ખંધાઈને
મ્હેટી રહેલા ખાટો પોપડો; 2 (on the
teeth) (દાંત ઊપરની) કૂંગ.

TARTAR *s.* [*Tatar Tartary*] તાતાર દેશનું
માણસ, તાતારી; To catch a T. બળિયા
સાથે ખાથ ભીડીને ફસાં જવું.

TASK *s.* [prov. *Fr. tasque, L. taxare*
to rate] Business imposed આપેલું-સો-
પેલું-નીમી આપેલું કામ; 2 business કામ; 3
burdensome employment ખુબાર યઈ
જવાય-દમઆખરયઈબળ ઝીવું-મહામ્હેનતનું

કામ, હેતેત્ *n*, તોક *n*; 4 a lesson (આપેલો) પાઠ *m*, ધોડો *m*; as, "which boy is best at his t.?" કયો છોકરો (આપેલો) પાઠ કરવે સૌથી સારો છે? *vt.* -ને કામ આપવું-સોંપવું-નીમી આપવું; 2 to oppress with severe burdens (pers., engines &c.) મ્હેનતે મ્હેનતે-ભારેભારે દાખી નાખવું, (કોઈ) નો દમ આપ્પર કરી નાખવો, (કોઈ)ને ખુઆર ખુઆર કરી નાખવું, ના ભારથી દબાઈ જવું.

TASK-MASTER *s.* કામ સોંપનાર-લેનાર, નવરાં બેસવા ન દેનાર, હેતેત્ લેનાર, ચાખખો *m*, અંકુર *m*.

TASSEL *s.* [low *L. tassellæ* knots made of gold and silk] (The pendent ornament) કુમરું *n*, કુમતી *f*; 2 (of grass and plants) (ધાસ) ડોડો *m*, ચમરી *f*.

TASTE *vt.* [old *Fr. taster* to touch] To perceive the flavour of by the palate નો સવાદ જાણવો-પરખવો-સમજવો-લેવો; 2 to try by eating, or to eat a little ચાખવું, ચાખી જોવું, મ્હેંમાં નાખવું-મુકવું-નાખી &c. જોવું; 3 to experience નો સવાદ ચાખવો, ચાખવું, ભોગવવું, નો અનુભવ લેવો-થવો, અનુભવવું; as, "to t. death" મોતનો સવાદ ચાખવો; 4 to partake of ચાખવું, ની મંત્રે લેવી, ડહોડે લાગવું; as, "when a tiger has once tasted human blood &c." વાંધે માણસનું ચ્પકવાર લોહી ચાખ્યું ચ્પકે &c. *vi.* To have a smack જરા-ડોડો સવાદ-વાસ-ખો (lit. and fig.) લાગવી-હોવી-આવવી-મારવી; as, "to t. of garlic" જરા લસણની વાસ મારવી; 2-3-4 (of) (See *vt.* 1-3). *s.* (The act) ચાખવું-ચાખી જોવું તે; 2 flavour સવાદ *m*, સ્વાદ *m*, રસ *m*; as, "a bitter t." કડવો સવાદ; 3 (the sense) પદાર્થોનો સવાદ જાણવાની હેંદ્રી, રસેન્દ્રિય *f*, રસનેન્દ્રિય *f*; Pleasing to the t. ભાવનું, સવાદ, મિષ્ટ; 4 intellectual relish શોખ-ક્રમ, રચિ *f*; as, a t. for music રાગનો શોખ; 5 critical judgment કૃતિની પરીક્ષા કરવાની શક્તિ, (કોઈ) કામના

દંઘડાળ વિષેની) સમજદારી *f*, રસગતા *f*, રસ-પરીક્ષા-પરીક્ષકતા *f*; as, "a man of good t. સારી રસગતાવાળો માણસ; 6 a small portion (a) થોડું *n*, (b) (as a specimen) વાનગી *f*, નમૂનો *m*.

TASTEFUL *a.* બહુસવાદ, સ્વાદિષ્ટ, મિષ્ટ, રચિકર; 2 (pers.) સમજદારી-સારી રસગતા &c. વાળું, રસગ, રસપરીક્ષક, સુરસગ; 3 (things) સમજદારી-રસગતા &c. નું. ખુખીદાર, રસગતા જણાઈ આવે ચ્પવું-દર્શક.

TASTELESS *a.* (fruits &c.) સવાદ વગરનું, કિડકું, મોઝુંમચાક, બેસવાદ, વિરસ; 2 (amusements &c.) રસ-મત્રા-રમૂજ વગરનું, નીરસ, બેમત્રા.

TATTER *s.* [*AS. totoran* to tear in pieces] (*pl.*) ચીથરાં *n pl.*, ચિથરડાં *n pl.*, ભીંછડાં *n pl.*

TATTERDEMATION *s.* [—old *Fr. maillon* long clothes] ચીથરિયો *m*-મેણ *f*-થું *n*, ચીથરિયો દેવ *m*-દેવી *f*.

TATTERED *a.* ફટ્ટેટ્ટું, ચીથરાં &c. હડીગમ્મિલું, ઠામઠામથી ચીરા હોતી ગમ્મિલું.

TATTLE *vi.* [low *Ger. tadeln*] To prate ટકટક-બડબડ કર, બકવું, લવવું, લવારો કર; 2 to tell secrets વાત કહી-બડાકી દેવી, ચાડીયાં થવું. *s.* ગપસપ, ગપાટા *m pl.*, ગપ્પાંસપ્પાં *n pl.*

TATTTLER *s.* ટકટકિયો *m*-યેણ *f*, બડબડિયો *m*-યેણ *f* &c., લવારા-બકવા ખોર; 2 વાત કહી &c. દેનાર, ચાડિયો *m*-યેણ *f*.

TATTOO *vt.* [?] -જે પર છૂંદણું છૂંદવાં, -જે પર છૂંદણું ચિત્ર પાડવું. *s.* છૂંદણું *n pl.*, છૂંદણું ચિત્ર.

TATTOO *s.* [*Fr. tapoter* to tap or beat] રોત્રે લશ્કરને પાછાં ફરવાના કે પોત પોતાના મુકામ પર જવાના સંકેતને માટે પડખમ વગાડવી તે.

TAUNT *vt.* [old *Ger. zand, Sans. danta* a tooth, *zandjan* to bite] ને તાનો-મ્હેણું મારવું. *s.* તાનો *m*, મ્હેણું *n*; Taunts મ્હેણું ચ્પાડાં *n pl.*

TAURUS *s.* [*L.*] વૃષભરાશી *f*.

TAUTOLOGY *s.* [*Gr. tauros* the same and *logos* a word] તેનો તે અર્થ જુદા જુદા

દા શબ્દોથી કહ્યાં કરવા તે, (શબ્દાંતર-શબ્દ-
બિદ) પુનરુક્તિ-અનુવાદમ.

TAUTOLOGICAL *a.* એકના એક અર્થનું-વાળું,
(શબ્દાંતર &c.) પુનરુક્તિ &c. નું-વાળું-રૂપ.

TAVERN *s.* [*Fr. taverne, L. taberna*,
akin to *tabula* a board] ન્યાં દારૂ વેચા-
તો હોય અને યુસાકર વિગેરેને યુકામ કરવા
તથા ખાવા પીવાની સોઈ મળે એવું કારખાનું,
કલાલવીસી, દારૂની દુકાન. [વાળી.]

TAVERN-KEEPER *s.* કલાલવીસી&c.વાળોમ-

TAW *s.* [*AS. taw* instrument] (રમવાનો)
ટિપ્પોમ, મંજેમ, લખોટોમ.

TAWDRY *a.* [said to be from St. Au-
drey or St. Ethelred, the name of an
ancient fair where all kinds of frip-
pery were sold] ઢંગડાળ-સમજદારી-સોઈ
વગરની થોભા કે બજારવાળું, બજારાણિયું.

TAWNY *a.* [*Fr. tanner* to tan, q. v.]
કળુંદું પીળું, ખદામી, પીળમટું, પિંગલ, કપિલ.

TAX *s.* [*L. taxo* I handle or rate] કરમ,
વેરોમ, ધારોમ; T. on exports and im-
ports દાણુન, જકાત, મહેસૂલન; Poll t.
જનિયોમ. *vt.* -ઊપર કર &c. બેસાડવો;
2 (with) to charge -ઊપર આરોપ-અ-
પવાદ ચૂકવો; To be taxed -ઊપર અપવાદ
&c. હોવો; as, "Englishmen are taxed
with arrogance" અંગ્રેજ લોક દંભી હોવાનો
તેના ઊપર અપવાદ છે.

TAXABLE *a.* (કાયદા પ્રમાણે) કર લેવા-બેસા-
ડવા જેવું-લાયક. [વેરાન.]

TAXATION *s.* કર ચૂકવો-બેસાડવો તે, કરનિ-

TEA *s.* [*Dut. thee, Fr. thé, Chin. teha*
or *tha*] (The leaves, also the de-
coction) ચા, ચાઈ.

TEA-PLANT *s.* ચાઈનો છોડ.

TEA-POT *s.* ચાઈયાળી.

TEACH *vt.* [*AS. tæcan* to show] (A
subject) શીખવવું, બહાવવું, -નું યાન-ઉપ-
દેશ આપવો; 2 (pers., school) શીખ-
વવું, બહાવવું, યાન-ઉપદેશ આપવો; 3 to
accustom (in a bad sense) બહાવવું,
બહાવી-શીખવી ચૂકવું, -ને ઉપદેશ ક., -ને
રસ્તો ખતાવવો-ટેવ પાડવી, -થી ટેવ પડવી.

TEACHABLE *a.* (Matters) શીખવવા જેવું-
લાયક, શીખવાય એવું, શિક્ષ્ય; 2 (pers.)
(વહેલું) શીખે-શીખવાય એવું, સુશિક્ષ્ય.

TEACHER *s.* A tutor શીખવનાર, બહાવ-
નાર, શિક્ષકમ, મહેતાજીમ, યુરૂમ, આચાર્યમ,
ઉસ્તાદમ; 2 a preacher ધર્મનો બોધ-ઉપ-
દેશ કરનાર, ધર્મોપદેશકમ, ઉપદેશકમ.

TEACHING *s.* શીખવવું, બહાવવું, યાનોપ-
દેશમ, શિક્ષા.

TEAK *s.* [*Ind. tekká*] (The tree) સાગનું
ઝાડ, સાગન; 2 (the wood) સાગનું લાકડું,
સાગવાનન.

TEAL *s.* [*Dut. teling* from *telen* to bring
forth] જળકુકુડોમ-ડી, જલકુકુડોમ-ડી.

TEAM *s.* [*AS. from tyman* to bring
forth] (વોડા વિગેરેનું) જોડેલું જૂથ, યુક્ત-
પથુપથન [સંયોજનમ.

TEAMSTERS *s.* જોડેલા વોડા &c. હાંકનાર, ચતમ.

TEAR *s.* [*AS. connected with Gr.*
dakru] આંસુન, અમુન, નયનખાખન.

TEARFUL *a.* આંસુથી ભરાઈ ગયેલું, અમુ
-ખાખ પૂર્ણ.

TEAR *vt.* [*AS. teran = L. tero* I rub to
pieces] To separate by violence (a) (lit.)
ફાડવું, ચીરવું, (b) (fig.) (government &c.)
અવ્યવસ્થિત-અસ્તોભ્યસ્ત ક.-કરીનાખવું, -માં
ફાટકૂટ કરાવવી, ઉખેડવું, ઉખેડી નાખવું; 2 to
pull with violence (hair &c.) તોડવું, તો-
ડી-ઉખેડી નાખવું; To t. from જોડાયેલમથી
લઈલેવું-જૂદાં-છૂટાં પાડવું; To t. off (skin
&c.) ફાડી-ચીરી-ઉતડી - ઉચડી નાખવું;
To t. out (eyes &c.) ખેંચીકાઢવું; To t.
up (a) (lit.) ફાડી-ચીરી-ઉખેડી નાખવું,
(b) (fig.) ઉખેડી નાખવું, અવ્યવસ્થિત-અ-
સ્તોભ્યસ્ત ક., -માં ફાટકૂટ કરાવવી. *vi.* ધ્રુવાં-
કુંવા થવું. 3. ફાટ, ચીરોમ, ઉખડો.

TEASE *vt.* [*AS. tæsan* to pluck] (wool
&c.) પીંજવું, પંચેવું; 2 to vex -નો જીવ-
ખાવો, ખીજવવું, ચીડવવું, ચીડ મૂડે એમ ક.

TEAT *s.* [*Sax. tit*, connected with
Sans. dhe to suck] (a) (men) સ્તનની
ડીચકી, ચૂસકામન, (b) (animals) આંચળન

TECHNICAL *a.* [*L. technicus* from *Gr. techne* an art] (phrases, language, terms &c.) (કોષ્ટ અમુક એકજ) હસ્તક્રિયા-શિલ્પ-વિદ્યા-શાસ્ત્ર-વૃત્તિ-ઉદ્યમ વિગેરેનું-વિષયનું-વિષયક, સંક્રિતિક, પરિભાષિક.

TECHNICALITY *s.* (કોષ્ટ અમુક એકજ) હસ્તક્રિયા &c. વિષયકતા *f*-પાણ્ડુ, સંક્રિતિકત્વન, પરિભાષા, સંક્રિતમ.

TECHNOLOGY *s.* શિલ્પઆદિ કળાઓનું જ્ઞાન વર્ણન ક્રીડેલું હોય એવું પુસ્તક, કલાપુસ્તકન; 2 શિલ્પઆદિ કળાઓનું વર્ણનન, કલાવર્ણન.

TED *vt.* [*W. tedd* I spread] વવકાતું-વિખરાતું નાખવું, છૂટું કરું, ના સાથરા પાથરવા.

TEDIUM *s.* [*L. tædet* it disgusts] કંટાળા-અસહ્ય આવી એવો ગુણ-એવાપણું.

TEDIOUS *a.* કંટાળાનું-ભરેલું-ઉપજાવે-ઉત્પન્ન કરે એવું, અસહ્ય આવી એવું, રગસ સરગ પ્લેઝ્યંજ કરે એવું.

TEEM *vi.* [See Team] વિધાવું, ને પ્રસવ થવા; 2 ગાભણ થવું, ને ગર્ભ રહેવા; 3 (કસાથી) આઠય-પૂર્ણ-ભરપૂર હોવું.

TEENS *s.pl.* [from *teen* ten] તેરથી એકગણીસ સુધીની ઉંમર, દસી.

TEETH *vi.* [See Tooth] દાંત આવવા-ફૂટવા.

TEETOTALER *s.* [formed from Total by reduplicating the initial letter of that word] નિશો અદે એવું કંઈ પણ વીવું નહીં એવી પ્રતિજ્ઞા લઈ બેઠેલું માણસ (દેંડલાંડમી), ખરેજગાર, માદકપાન-માદવર્જન.

TEETOTALISM *s.* ખરેજગારી, માદ &c. વર્જનન, આકરમિતત્વન.

TEETOTUM *s.* [? ક્રિયાલ્પ (ફેરવવાનું રમકડું).

TEGUMENT *s.* [*L. tego=Gr. tēgo* I cover] A natural covering સ્વાભાવિક-પ્રકૃતિસ્ય આવરણન, ત્વચા, ત્વક; 2 skin ચામડી, ચર્મન, ત્વચા, ત્વક.

TELEGRAPH *s.* [*Gr. tele* afar off, and *grapho* I write] તારનો સાંચો, તારમ, તારનંતરમ-યંત્રમ, દૂરલેખકમ, 'ટેલિગ્રાફ'; Electric t. વીજળીવડે દૂર જગ્યાએ સંદેશો પોહાંચાડવાનો સાંચો, વીજળીના તારનો સાંચો, 'ધેલેક્ટ્રિક ટેલિગ્રાફ'. *vt.* ને તારમારકને સંદેશો મોકલવા

TELEGRAPHIC *a.* દૂરલેખકનું-સંબંધી, દૂરલેખક-તારમાં-તારમાં મોકલેલું.

TELEGRAPHY *s.* તારમાં સંદેશો મોકલવાની વિદ્યા-કળા, દૂરલેખક વિદ્યા-કળા.

TELEGRAM *s.* [*—gramma* a letter] તારના સાંચા &c. થી મોકલેલો સંદેશો, તારમ.

TELESCOPE *s.* [*Gr. tele* and *skopeo* I view] (અહ વિગેરે જોવાનું) દુર્બીનન, દૂરદર્શક (યંત્ર)મ.

TELESCOPIC *a.* દુર્બીન &c. નું-થી દેખાતું; 2 દુર્બીન થી જ દેખાય એવું, દૂરદર્શક માત્રદશ્ય; 3 ધણી આવી વસ્તુ જોઈશકે એવું, દીર્ઘદષ્ટિક.

TELL *vt.* [*AS.*] To count એક પછી એક એમ ગણવું-ગણીવું, પ્રયત્ન પ્રયત્ન ગણવું, ગણવું; 2 to narrate નું સવિસ્તર વર્ણન-ખયાન કરું. -હેવાલ આપવો ને વિષે કેહેવું; 3 to disclose કેહેવું, કહીદેવું; 4 to give instruction to, to acquaint ને વિષે કેહેવું, ની ખબર કરું-આપવી; 5 to discover પકડી કાઢવું, સમજવું, પારખવું; as, the colours are so blended that I cannot t. where one ends and the other begins આ રંગો એવા તો મળીગમ્યેલા છે કે કયાં એક રંગ પૂરો થાય છે અને કયાંથી બીજો શરૂ થાય છે તે હું પકડી કાઢી શકતો નથી. *vi.* (See *vt.* 2); 2 લાગવું, ની અસર થવી; To t. of (a) નું વર્ણન કરું, નો હેવાલ આપવો, ને વિષે કેહેવું, (b) ની ચાડી-ચુગલી-નિદા કરું. [શરાફ.

Teller *s.* (See the verb); 2 'બેંકનો'

TELLING *a.* લાગે-અસર થાય એવું.

TELL-TALE *s.* [*-Tale*—which see] ચાડી-ચુગલી કરનાર, ચાડિયો, ચુગલીખોરમ, પિથુનન.

TEMERITY *s.* [*L. temeritas*, from *temere* by chance] આંધળી હિંમત, છુટીનું આધાપણું, ઉદ્વેગપણું.

TEMPER *vt.* [*L. tempero* I govern, from *tempus* a portion] To qualify (મજબીને-મજબલી કરીને) જેવું જોઈએ તેવું-સમઘાત-માફકસર કરું. -ખનાવવું, ની મજબલી-ખનાવટમાં યુક્તિ ચૂકવી-લગાવવી; as, to t. hot water by pouring in cold હૂંના

પાણીમાં સમણ નાખી જોઈએ તેવું ક.; 2 to soften નરમ-ઠાંદું-સાંત-મુદુલ ક.-પાડવું-રાખવું, -ની કઠોરતા-ઝાઝસપણું -ઉગ્રતા-કૂરતા ઝાઝી ક.-સમાવવી, -ને માણસાઈમાં લાવવું; as, "Woman! nature made thee to t. man, &c." હે સ્ત્રી! પુરુષને માણસાઈમાં લાવવાને ઈશ્વરે તને સરજી છે; 3 (metals) ને પાણી પાવું-ચઢાવવું. *s.* સારી પેઠે મળી ગયેલાં હોયું તે, મેળવેલાં-મળેલાં-પણું, સારી મેળવણી, સુમિશ્રિતતા; 2 constitution of body શરીરનું અંધારણ, (દેહ) પ્રકૃતિ; 3 disposition of mind સભાવ, સ્વભાવ, (મિત્રાન, (ચિત્ત) પ્રકૃતિ; as, a hasty t. જરાવારમાં આક્રોશ પડી જાય એવો સ્વભાવ; 4 calmness of mind મન સાંત-સ્વસ્થ-આક્રોશ પડ્યા વગરનું-ઠેકાણે હોયું તે, સાંતમનસ્કતા, ચિત્તસ્વાસ્થ્ય; To lose one's t. મિત્રાન જવો-આક્રોશ પડવું; 5 irritation તામસ, ગુસ્સે, આક્રોશ-પિત્ત-ચીદિયા પણું; 6 (of metals) પાણી; To try the t. of (-નું) પાણી જોવું.

TEMPERAMENT *s.* (Of mind or body) પ્રકૃતિ, તમિયત, મિત્રાન, દેહનું અંધારણ, જાતી સ્વભાવ; as, bilious-flatulent or phlegmatic t. પિત્ત-વાત કે કફપ્રકૃતિ.

TEMPERANCE *s.* (ઈંદ્રિયો તથા મનના વેગમાં તણાઈ ન જતાં) નિયમમાં રહેવું તે, નિયતવૃત્તિ-વૃત્તિતા, નિયમવૃત્તિ, મિતતા; *T.* in eating મિતાહાર, મિતભોજન, આહાર-ભોજન મિતત્વ; *T.* in drinking મિતપાન, પાનમિતત્વ.

TEMPERATE *a.* Not excessive (heat, air &c.) મોતાવનું, માફક, મોતાવ &c. સર, સમ-ધાત; 2 (pers.) નિયમમાં રહીને ચાલનાર, (in comp.) મિત, નિયમ વર્તી, નિયતવૃત્તિક; *T.* in eating મિતશુક્ર-ભોજ, મિતાહારી; *T.* in drinking મિતપી; 3 cool (*a.*) (pers.) ઠંડા રહીને-ઠંડા મિત્રાન રાખીને કરનાર-ચાલનાર, ઠંડા મિત્રાન, સાંત સ્વભાવનું, (*b.*) (language, discourse &c.) ઠંડા રહીને &c. કીધેલું, ઠંડા મિત્રાન &c. નું.

TEMPERATURE *s.* હવા, ઠંડ તથા તાપનું પ્ર-

માણ, શીતોષ્ણ પ્રમાણ; High t. ગરમ હવા, ઘણો તાપ-ગરમી-ઉષ્ણતા; Low t. થોડી ગરમ હવા, થોડો તાપ &c.

TEMPERED *a.* સભાવ-મિત્રાન નું-વાનું, (in comp.) શીલ; as, good tempered સુશીલ; 2-3-4 (See the verb).

TEMPEST *s.* [*L. tempestus* weather, from *tempus* time] (સમજવાર વરસાદ-કરોં-અરફ સાથે વાતો) અત્યંત તોફાની પવન, મહાભારત તોફાન-વર્ષા.

TEMPESTUOUS *a.* મહા-મહાભારત તોફાની-તોફાનનું-તોફાનના જેવું.

TEMPLE *s.* [*Fr., L. templum* a place marked out] An edifice for the worship of some deity દેહરૂં, મંદીર, દેવ-મંદીર; 2 (the) યજ્ઞસભામાંનું યજુદી લોકોનું દેવલ; 3 a church ખ્રિસ્તીલોકની પ્રાર્થન કરવાની બાંધેલી ઈમારત, દેવલ; 4 અગાઉ "નાઈટ્સ ટેમ્પલર્સ" નામના ધર્મયોદ્ધાઓ અહિં રહેતા તે (વપરથી) (લંડનની) વ્યવહાર-શાસ્ત્રશાળા, શાળા; Inner t. અંતરશાળા; Middle t. મધ્યશાળા.

TEMPLAR *s.* જે ખ્રિસ્તીઓ પાશ્ચાત્યમાં જન્મી સારે જતા તેનું રક્ષણ કરવાને બની ચમ્યેલી એક ધર્મયોદ્ધાઓની ટોળી જેને "નાઈટ્સ ટેમ્પલર્સ" કહેતા તે ટોળીમાંનું માણસ, "ટેમ્પલર"; 2 "ટેમ્પલ" નામના લંડનમાંના મકાનમાં રહી કાયદાનો અભ્યાસ કરનાર, "ટેમ્પલર."

TEMPORAL *a.* [*L. temporalis* from *tempus* time] Secular આ લોકનું, ઐ-હિક, સાંસારિક, દેહનું, દૈહિક; 2 civil or political રાજ્યકાર્યનું, રાજ્ય વિષયક.

TEMPORALITIES, TEMPORALS *s.* (pl.) આ લોકની-સાંસારિક-ઐહિક વસ્તુઓ, વિશેષે કરી ધર્માદા મિલકતની જે બપજ આવે તે.

TEMPORARY *a.* થોડા દાહાડા-કાળનું, થોડો કાળ ચાલે-પોહોચે એવું, અંધામી.

TEMPORISE *vi.* દેશ-કાળ-સમય-લોક વિચારને અનુસરીને ચાલવું-વરતવું, લોકને અનુસરીને-જમાના પ્રમાણે ચાલવું.

TEMPLE *s.* [*L. temporis* the fatal spot] લમણું, લવાણું, ગંડસ્થાન.

TEMPORAL *a.* લમણાં &c ગું-સંખંધી.
TEMPT *vt.* [*L. tento* also *tempto* I try]
 -ગું મન કરાવવું, સમજાવવું, -ગું મન યાચ્યમ ક.; 2 to test લાલચ બતાવી (-માં) નાખવા-
 ગું ક.; -ગું મન:સ્વૈર્ય-દટતા બેવી, કસવું, કસી
 બેવું; 3 to seduce લલચાવવું, લોભાવવું,
 લાલચ &c. માં નાખવું.

TEMPTATION *s.* (The act) (See the verb 3); 2 (the state) લોભાચ્છેદાપણું, લો-
 ભમ, લાલચ; 3 that which tempts
 લાલચ, લોભવિષય.

TEN *a.* [*AS. tyn*] દસ, દરા. *s.* દસ એ સં-
 ખ્યા; 2 દસ બતાવનાર આંકડો *im*-ચિહ્ન,
 દસડો *m*; Place of tens (in numeration)
 દસકો *m*, દશક *m*.

TEN-FOLD *a.* દસધણું-ગણું, દશગુણ.

TENTH *a.* (The ordinal numeral) દસમે,
 દશમે; 2 (the fraction) દસમે, દશમે, દશાંશ.
s. દસમા ભાગ, દશાંશ *m*.

TENABLE *a.* [*L. teneo* I hold] રાખી-
 (-ગું) રક્ષણ કરી રાકાય એવું, રદ્ય, રક્ષણરાકય;
 2 (a scholarship) રહે-મજે મર્યાં કરે એવું.

TENACIOUS *a.* [*L. teneo*] (*a*) (pers.)
 કદાપિ મુક્તી-છોડી ન દે એવું, ચિમ્મડ, ચિન્વડ,
 (*b*) (memory) જોમાંથી કદી ખસે નહીં એવું,
 આચ્છાધારણરાકિતવાળું; 2 adhesive-ચો-
 ટીન-વળગીન રહે એવું, ચીકણું, ચિકણું;
 3 obstinate ચામજી નેવું, દુરાચરી, ચિમ્મડ,
 ચિન્વડ; (See Pertinacious).

TENACITY *s.* (The quality) (See the *a.*);
 2 (of wood &c.) ચીકણાપણું, ચિકાસ-શક્તિ.

TENANT *s.* [See Tenable] બીજાની જ-
 મીન ગણોતે ખેડનાર, ખેડૂત *m*, સાંધિયો *m*,
 આસામી *m*; 2 (of a house) બાડે રહેનાર,
 બાડૂત *m*; T. in *capite* or t. in chief ખા-
 તેદાર *m*, મુજ-સરકાર સાંધિયો *m*-ખેડૂત &c.

TENANCY *s.* (*a*) (gen.) વહિવટ *m*, ભાગ-
 વટો *m*, કબજો *m*, (*b*) (of land) ઉપભોગ-
 સત્તા *f*, ખેડવાનો ભાગવટો *m*, ખેડ કબજો *m*,
 (*c*) (of houses) બાડા કબજો *m*.

TENANTABLE (*a*) (houses) બાડાખાઉ, (*b*)
 (land) ગણોતે-ગણોતપટ્ટે આપવા નેવું, સાં-
 થવા-સંથાવા નેવું.

TENANTRY *s.* ગણોતિય *m pl.*, સાંધિયો *m pl.*,
 આસામી *m f pl.*, ખેડૂતો *m pl.*

TENEMENT *s.* (Depending on a manor
 or superior) જમીદાર-અમીર ગું ધર-ઢોંધ-
 બાડાં *m pl.*, ખેતરો *m pl.*; 2 a house ધર *m*,
 મકાન *m*, કોટરૂં *m*-ડી *f*, છાપરૂં *m*; 3 (law)
 ઢોંધબાડાં-ધરખાર-પાટ્યમેનના સભાસદો પ-
 સંદ કરી નીમવાનો અધિકાર આદિ નેવું પો-
 તાની સત્તાગું કંઈ-કે જે બીજો કોઈ બાડે કે ગ-
 હોતે કે બીજો કોઈ રીતે રાખી કોઈ રીતનો
 વહિવટ કબજો ઉત્પન્ન કરી શકે, હક *m*, સ્થાવર
 વેતન *m*.

TENURE *s.* The act or right of hold-
 ing (ધણું કરી સ્થાવર મિલકતનો) ઉપભોગ-
 ભોગવટો કરવો તે, ભોગવટો *m*, ઉપભોગાધિ-
 કાર *m*; 2 manner of holding માલકી
 વિગેરે સંબંધ જમીન વિગેરે બપર જે તરફની
 સત્તા-હક હોય તે, સત્તા-ઉપભોગ પ્રકાર *m*.

TEND *vt.* [contr. from Attend which
 see] (a sick person, cattle &c.) -ની
 ચાકરી ક., -ની પાસે જોઈતું આપવાને રહેવું,
 -ની બરદાસ લેવી-ખબર રાખવી, -ના ધાસ
 પાણીની ખબર અંતર રાખવી; To have to
 t. unpleasantly -ની પળા કરવાની હેવી.

TENDER *s.* ચાકરી &c. કરનાર; 2 સીધું પાણી
 તથા બીજો સામાન પોહોંચાડવાને મ્હોટાં ઝાંઝા
 સાથે જે જહાનું વહાણ-હોડી રહે છે તે; 3 આ-
 ગગાડીના એનજીન સાથે રહેનાર કોચલા વિ-
 ગેરનું કોહડું.

TEND *vi.* [*L. tendo, Sans. tan* I stretch]
 (to, toward) To move in a certain
 direction વળવું, ફેરવું, જવું, વળીને-ફેરવેને
 જવું; 2 (to) to have or give a leaning
 લક્ષ-ટોચ-ધારણ-વલણ હોવું-રાખવું-રખા-
 વું-રહે એમ ક.; as, to t. from good to
 better સારાં હોઈએ તો વધારે સારાં થવાનું
 લક્ષ રાખવું; To t. to (= to contribute)-ગું
 સાધન-કારણ થઈ પડવું, -થી (પણ) થવું, -માંથી
 (પણ) નીપજવું-નીકળવું, -થી-માંથી (પણ)
 પરિણામ-ફળ થવું-નીકળવું, -થી મદદ-ઉમેરો-
 સહાય થવી; as, your insulting reply
 may have tended to your overthrow

તમે એઅબીનો જવાબ આપ્યો તેથી પણ તમે ખરાબ થયા હો.

TENDENCY *s.* Inclination (of pers. and animals) મનનું વલણ, રૂપ, રૂપિ; 2 drift (of acts) વલણ, ઝોક, ધારણ, રૂપિ; 3 efficient influence to bring about an effect હરકોઈ પરિણામ-ફળ નીપજે એવા અંદર રહેલો ગુણ, રૂપિ, અંતરરાતિ, પ્રવૃત્તિ.

TENDER *vt.* [*L. tendo* I stretch out] (જે ન ભરે તો ધુનેગારી આપવી પડે એવી રીતના સંબંધનું નાણું) ભરવું, ભરી દેવું, ભરવા &c. નું કહેવું; 2 (thanks &c.) નિવેદન-હાજર ક. &c. ભરવા-ભરી દેવા-કરવાનું કહેવું તે-કહેવું; 2 હાજર ક. તે, નિવેદન, નિવેદનકર્મ; 3 a proposal for performing a service advertised for (ધંજરો વિગેરે) માથે રાખવાને તૈયાર છું એમ લખી જણાવવું તે-જેમાં લખી જણાવેલું હોય એવા કાગળ, 'ટેન્ડર'ન, રાખવાની કમ્પ્લેટ-કમ્પ્લેટનામું, હોદારણ, હોદારણપત્રી.

TENDER *a.* [*L. tener* soft] Not firm or hard (plants, grapes &c.) કુમળું, નરમ, પોચું, નાજુક, કાવલું, કોમળ-લ; 2 body, face, pers.) કુમળું, સુંવાળું, પોચું, નાજુક, સુકુમાર, કોમળ-લ; 3 youthful (children, age &c.) કુમળું, કોમળ-લ; 4 easily excited to pity, favour &c. (a) (pers.) (See T.-hearted 1), (b) (heart, emotions &c.) નરમ, કોમળ-લ, મૃદુલ, માર્દવ મય-નું ભરેલું, (c) (pity, mercy &c.) હૈયું પલગી જઈને આવેલું-ઉત્પલ થયેલું, આર્દ્રચિત્તાનું-નું ભરેલું-વાળું; 5 (of) careful to save, inviolate જળવવા-જરાપણ લંઝાય ન લાગવા-ક્ષિત ન પોહોંચવા દેવા વિશે પૂરા ભાવ-ભક્તિ થી કાળજી રાખનાર, જીવની પેઠે જળવનાર-સાચવનાર; To be t. of (reputation &c.) વહાલું હોવું, જીવની પેઠે સાચવવું-જળવવું; 6 (expression, strains &c.) કોમળ-લ, દયાભાવ આવે એવું (See Pathetic).

TENDER-HEARTED *a.* Having great sensibility બહુ નરમ-કુમળા હૈયાનું, બહુ

દયાળુ-રહેમદિલ-હેતાળ-હૃદયાર્દ્ર; 2 susceptible of impressions or influence નરમ, હાંકેલું હંકાય-એવેલું એવાય-સમજાવેલું સમજી જાય-દોરવેલું દોરવાય એવું.

TENDERNESS *s.* (of bruised flesh, skin &c.) આખાં થઈ ગયેલાં હોવું તે, આખાપણું; 2 kind attention દાન; as, conjugal t. ધણીધણિયાણીની એકેક જીવનની દાન; (See the a. 1, 4, 5 & 6).

TENDON *s.* [*L. tendo* I stretch, *Gr. tenon* a tight-stretched band] હાડકા સાથે માંસને વળગાડનારેશા, સંધિખંધન, સ્નાયુ.

TENDRIL *s.* [*Fr. tendrow* from *tenir* = *teneo* I hold] (વેલા વિગેરેનો ખીજ પદાર્થને વીંટલાઈ રહેવાનો) વાળો, હાથો.

TENEMENT *s.* (See under Tenant).

TENET *s.* [*L. teneo* I hold] વિચાર, મત; as, the tenets of the Romish Church રોમનકથોલિક પંથના મત.

TENFOLD *a.* (See under Ten).

TENNIS *s.* [*Fr. tenez* hold or take it, from *teneo* I hold] હાથે-પાટિયાંએ વતી દડીને હમિરા ગતિમાં ને ગતિમાં રાખવાની રમત, દડબા દડીદાવમ.

TENON *s.* [*Fr.*, from *L. teneo* I hold] (Carp. & Join.) સાલન. *vt.* (લાકડા)-નું સાલ કાઢવું.

TENOR *s.* [*L. teneo* I hold] Character (of actions, conduct &c.) તરેહ, ધારી, તાસીર, ધારણ, સ્વરૂપ; 2 purport (of a discourse, writing &c.) ધારણ, ભાવ, ભાવાર્થ; 3 (Mus.) મધ્યસુર-સવન.

TENSE *s.* [*Norm. tens*, *L. tempus* time] (Gram.) કાળ.

TENSE *a.* [*L. tendo*, *Sans. tan* I stretch] (a fibre, veins &c.) તસતસ થવું, તસતસ-વું, તણાએલું, એવાએલું, તંગ.

TENSION *s.* તસતસાટ, તસતસતા &c. પણું, તણાએલાં હોવું તે.

TENT *s.* [*Fr. tente* from *L. tendo* I stretch] તંત્ર, ડેરિ, શિબિર; 2 (Surg.) (અમડાના મ્હોમાં મૂકવાની) બત્તી. *vt.*

-માં બત્તી ફેરવવી; 2 -નું મ્હોં (બત્તી કે ધડી મુકી) ખુલ્લું રાખવું, -નું મ્હોં ખુલ્લું રાખવા બત્તી-ધડી મુકવી.

TENTAGE *s.* તંબુખરચન.

TENTED *a.* (Soldiers) તંબુ આપેલું-માં રાખેલું, શિબિરાચ્છુન; 2 (a place) -ઊપર તંબુ નાખેલાં એવું, તંબુ નાખેલું, શિબિરાચ્છુન.

TENTER *s.* કપડ તણધને કરચલી રહ્યા વગર સૂકાય એવું ચોકડું-સંચોમ.

TENTER-HOOK *s.* સાંચા ઊપર કપડ સૂકવતી વખતે કપડ તણાએલું રાખવાની આંકડી; To be on the t. જીવ તણાઈ-જીવકાઈ-તોળાઈ રહેલા હોવા.

TENTATIVE *a.* [*Fr.* = an attempt, essay] કસાઈ જાય - ખરી પરીક્ષા થાય એવું, ચૂંચવા-કસવા નું; In a t. manner સીપી સીપીને, પીંખીપીંખીને, ચૂંથીચૂંથીને, કસીકસીને, તપાસીતપાસીને, તોડીફાડીને.

TENTH *a., s.* (See under Ten).

TENUOUS *a.* [*L. tenuis* thin] (paper, hair &c.) પાતળું, ઝીણું, બારીક, સૂદમ; 2 (a fluid) પાતળું, સૂદમ.

TENUITY *s.* Slenderness, rareness પાતળાસૂ, ઝીણાસૂ, પાતળા &c. પહોંન, સૂદમતાઈ.

TENURE *s.* (See under Tenant).

TEPID *a.* [*L. tepid* I am moderately warm] છેક ઠંડું નહીં એવું, ઠંડાનું, ઠોણ.

TERGIVERSATION *s.* [*L. from tergum* the back, and *verto* I turn] મુદાસર નહીં તે, ગડબડગોરમ *pl.*, અટ્ટપટ્ટન, ઘટપટન; 2 ચંચલવૃત્તિતાઈ.

TERM *s.* [*L. terminus* = *Gr. terma* a boundary] મર્યાદાઈ, સીમાઈ; 2 (of days, years, life &c.) મુદત, વખતમ, કાળમ; 3 (in colleges) મ્હોટી વિદ્યા શાળાઓમાં હોજર રહી શિક્ષા લેવાના દિવસો, બરવાના હોડા, 'ટર્મ'ઈ; 4 (Law) (a) (of a lease &c.) (See 2 above), (b) ધનસાફ-ન્યાય ચૂકવવા સાફ જોડા વખત સુધી ન્યાયસભા ખુલ્લિ રહે તેટલા વખત -મુદત-કાળમ; 5 a word શબ્દમ, સંગાઈ; A conventional or technical t. પરિભાષાઈ; 7 (Alg.) પદન; 8 (*pl.*)

conditions શરતોઈ *pl.*; T. of a proportion પ્રમાણનું અંગ, અવયવમ, પદન. *vt.* નામ-સંગા આપવી, કહેવું. [એવું.

TERMINABLE *a.* મર્યાદા-સીમા બંધાઈ શકાય

TERMINAL *a.* અંત-છેડાનું, અંત્ય.

TERMINATE *vt.* To bound સીમા-મર્યાદા બાંધવી-ક; 2 to put an end to -નો અંત-છેડો લાવવો, પૂરં-સમાપ્ત ક. *vi.* To be limited in space -ની અવધિ-છેડો-મર્યાદા આવવી, -સુધી આવવું-પહોંચવું, (કસા આગળ) અટકવું-અટકી પડવું; 2 to come to a limit in time -નો છેડો-અંત આવવો, પૂરં-સમાપ્ત થવું.

TERMINATION *s.* (The act) (See *vt.* 1 & 2); 2 limit in space અંતમ, છેડોમ; 3 end in time or existence અવધિઈ, અંતમ, છેડોમ, સમાપ્તિઈ, આખરઈ; 4 effect, conclusion પરિણામમ, અંતમ, છેડોમ; 5 (Gram.) અંત્યાક્ષરમ, અંત્યાચ્છમ; Plural t. બહુ વચનનો પ્રત્યય.

TERMINATOR *s.* One who or that which terminates (See the *vt.* 1 & 2); 2 (Astron.) ચંદ્રના પ્રકાશિત અને અપ્રકાશિત ભાગની વચ્ચેની કલ્પિત રેખા, આભાસાન્ત-વૃત્તન, અન્તવૃત્તન. [*પ્રદેમ્પ્લ*, સંગાએઈ.

TERMINOLOGY *s.* શબ્દ-સંગા શાસ્ત્રન; 2 શ-TERMINUS *s.* મર્યાદાઈ, સીમાઈ, અંતમ, છેડોમ; 2 (Myth.) એતરપાલમ, ક્ષેત્રપાળમ, સીમદેવ; 3 'રેલવે'ના બે છેડામાંનો એક, નાકું.

TERMAGANT *s.* [corr. from *Tervagant* an old turbulent Saracen deity] કુહાડાફાડ બોલનાર સ્ત્રી, કરકરાઈ, કુહોડોમ, મુખ-ચપલાઈ. [a wood-worm] ઉધધઈ.

TERMES, TERMITES *s.* (*pl.*) [*L. terreo*

TERRACE *s.* [*L. terra* the earth] ડુંગરની બાજુએ-જમીન પર એક ઊપર બીજો ક-રેખા એટલા-ચોતરો; A quadrangular t. ચોરોમ; 2 (Arch.) અગાસીઈ, ધાણન.

TERRAQUEOUS *a.* [*L. from terra* and *aqua* water] ખુશ્કી તથા તરીનું, જલ-લસ્યલાત્મક, જલસ્યલમય.

TERRESTRIAL, TERRENE *a.* (a)

(things) પૃથ્વીનું-સંબંધી, પૃથ્વી ઉપરનું, (b) (animals) સ્થલચર, જૂચર; 2 pertaining to this world જુલોક નું-સંબંધી, આ દુનિયાનું, ઐહિક, આધુનિક; 3 consisting of land, as opposed to water ખુશિકનું, (in comp.) સ્થલ, ભૌમ.

TERRIER *s.* [*Fr.*, from *L. terra* the earth] એક જાતનો ન્હાનો શિકારી કુતરો.

TERRITORY *s.* [*L. territorium* from *terra*] (within the bounds of a state city &c.) (કોઈ રાજ્યના અમલની નીચેનો) મુલકન, રાજ્યન, દેશન, રાજન, વિષયન; 2 (lying at a distance from the parent state) તાપાનો આધો મુલક-સંસ્થાન.

TERRITORIAL *a.* મુલક &c. નું સંબંધી, રાષ્ટ્રીય; 2 limited to a district કોઈ અમુક પ્રદેશનું-વિષયક, વિશેષ દૈરિક.

TERROR *s.* [*L. from terreo* I frighten] યથરી જવાય એવું-ધણું ભય, ત્રાસન; 2 the cause of dread જેનાથી ત્રાસ ઉત્પન્ન થાય તે, ત્રાસ હેતુન-કારણન, ત્રાસન.

TERRIBLE, TERRIFIC *a.* યથરાવી નાએ એવું, ત્રાસદાયક-જનક, ત્રાસોત્પાદક, ભયાનક.

TERRIFY *vt.* યથરાવી-ધૂમવી નાખવું-દેવું, ના મનમાં ત્રાસ પેદા-ઉત્પન્ન કર.

TERRORISM *s.* The state of being terrified યથરી ગમ્મલાં-ત્રાસ પામેલાં હોવું તે, ત્રસ્તાત્તા *f.*; 2 a state impressing fear બીજને યથરાવી નાએ-ત્રાસ પમાડે એવાં-ત્રાસોત્પાદક હોવું તે.

TERSE *a.* [*L. tersus* from *tergeo* I wipe] શબ્દની ખૂબી સાથે ટુંકું; *as*, a t. style of writing ટૂંકામાં પલ્લુ ખૂબીવાળું લખવાની ધૃત્યારત.

TERTIAN *a.* [*L. tertianus* from *tertius* third] ત્રીજે દહાડે આવનારું, એકાંતરિયું, ત્ર્યાહિક. *s.* ૬૨ તીજે દહાડે આવતો-ઉભળતો રાગ-તાલન, એકાંતરો-એકાંતરિયો તાલ, એકાંતર ન્યાધિન, એકાંતરાતપન, ત્ર્યાહિકજન્યર.

TESSELATED *a.* [*L. from tessella* a small square stone] ખાનાં ખાનાં વાળું, ચોકડીદાર.

TEST *s.* [*L. testa* a piece of burnt clay] સોનાં રૂપાં વિગેરે ધાતુઓને ઓગાળી તેને શોધવાની વાકાળી, કુટી *f.*, કુટલી *f.*; 2 testing examination (a) (of metals) શોધનન, (b) (fig.) પારખ *f.*, પરીક્ષા *f.*; 3 means, or standard of trial જેનાથી પરીક્ષા થાય તે, પરીક્ષા કરવાનું સાધન-ઉપાયન-ધારણન, કસોટી *f.* *vt.* (metals). (Gold & Silver) શોધવું, નું શોધન કર.; 2 પરીક્ષા કર., પારખવું, કસવું, કસી જેવું, ને તપાસી ખાતરી કર.-કરી ધેવી.

TESTACEOUS *a.* [*L. testa* a shell] સીપ-છીપ-સીપાણી નું, એક આખી જાડી સીપનું-નું બનેલું.

TESTAMENT *s.* [*L. testis* a witness] A will વસિયતનામું, વ્યવસ્થાપત્રન, મૃત્યુપત્રન-પત્રિકા *f.*; 2 (Scrip.) કરારન; Old T. જૂનો કરારન; New T. નવો કરાર.

TESTAMENTARY *a.* (Causes &c.) વસિયતનામા &c. નું; 2 bequeathed by will વસિયતનામા &c. થી-ની રૂઝમે વારસામાં મળેલું-આપેલું; 3 appointed by a will વસિયતનામા &c. માં ફરાવેલું-મુકદ્દર કરેલું.

TESTATOR-TRIX *s.* વસિયતનામું &c. કરના-શી *m*-રી *f.*

TESTIFY *vi. & vt.* [See Testament] કોઈ વાત વિષે ખાતરીથી કહેવું-બોલવું-લખવું-ખાતરી કરી આપવી, સાખ-સાક્ષિ-શાહેદી આપવી-પૂરવી; 2 (Law) પ્રતિયા ઉપર શાહેદી-સાક્ષિ આપવી-પૂરવી.

TESTIMONIAL *s.* સારી ચાલ વિષેનું 'સર્ટિફિકેટ'ન, સુનામપત્રન-પત્રિકા *f.*

TESTIMONY *s.* (Law) પ્રતિયા ઉપર આપેલી શાહેદી-સાક્ષી *f.*-જીબાની *f.*; Oral t. મુખ-જીબાની *f.*; 2 affirmation, declaration (કોઈ વાત વિષે) ખાતરીથી કહેવું-બોલવું-લખવું તે, સાખ *f.*, શાહેદી *f.*, સાક્ષી *f.*, સાક્ષ *f.*; *as*, the belief of past facts depends upon the t. of historians આગળ બની ગમ્મલી વાત માનવાનો આધાર ઇતિહાસ કર્તાઓ ને કહી ગમ્મલા હોય તેના ઉપર રહેછે.

TESTICLE *s.* [*L. testiculus* from *testis* a witness] આંડવૈમ, અંડમ, વૃષભમ.

TESTY *a.* [*Fr. tête* the head] ધૂંધવાનું, મહીડિયું, ખાતે કરડું કરડું-કરનારું.

TETE-A-TETE *s.* [*Fr.*] મ્હેંમાં મ્હેંં ધાલીને કરેલી વાત, ધુસપુસ *f.* *ad.* મ્હેંમાં મ્હેંં ધાલીને, ધુસપુસ.

TETHER *s.* [*South Dan. tyder* a band] ઘોડા-પથુ ને ખીડમાં ચારવાને માટે બાંધી ચૂકવાનું લાંબું દોરડું, દામણ *f.* *vt.* -ને દામણ બાંધવી-દામણવું.

TETRAGON *s.* [*Gr. tetra* for *tessares* four and *gonia* an angle] (Geom.) ચોખ્ખણ, ચતુષ્કોણમ, ચતુરત્રમ, ચતુર્બૃજમ.

TETRAGONAL *a.* ચો-ચાર ખુણિયા, ચતુષ્કોણ, ચતુરત્ર, ચતુર્બૃજ.

TETRARCH *s.* [*Gr. tetra & arché* rule] (Rom. Antiq.) ધૃડલિ બહારના રામના તાબાના મુલકનો સૂબો; 2 subordinate prince મંડળિકમ, તાબાનો રાજા, ઉપરાજમ.

TEXT *s.* [*L. textus* from *texo* I weave] (commented on) ચૂળન, ચૂલન; 2 (for a sermon) વચનન, વાક્યન, પ્રતીકન.

TEXT-BOOK *s.* નિશાળ-શાળા-વિદ્યારાળામાં ચાલતી-શીખવાની ચોપડી, શાલાપુસ્તકન.

TEXT-HAND *s.* મ્હોટા અક્ષર-હરફ *m. pl.*

TEXTUAL *a.* ચૂળનું-વિષેનું-ઊપરનું-માં કહેલું-લખેલું (ટીકામાં નહીં), (in comp.) ચૂળ; *as, t.* criticism ચૂળ ઊપરનું વિવેચન-ટીકા; & *t.* reading ચૂળપાઠ.

TEXTILE *a.* [See Text] Woven વણેલું, વણીને બનાવેલું, વીત.

TEXTURE *s.* A web ચાનન, તાકોમ; *as,* they weave their humble textures તેઓ પોતાના નિવાતેવા તાકા વણેછે; 2 the disposition of threads &c. interwoven વણાટમન, વણતરન, બનાવટ; *as,* the *t.* of a spider's web જાળાની બનાવટ; 3 the manner in which the constituent parts of a body are united કોઈ પદાર્થમાંના અણુઓ આધાં આધાં કે પાસે પાસે હોવાં તે, પોતન, કુમારમ, ધનાધ-

નતા *f*; Of a close or compact *t.* ઘટ કુમારાનું; Of coarse *t.* જડપોનું; Of fine *t.* કુમાશી, શીણપોનું; Of loose *t.* શીઝરવાળ, જાળરું.

THAN *conj.* [*AS. thanne, thonne*] કરતાં, -ના કરતાં, -થી, -નાથી.

THANK *vt.* [*AS. thancian* from *thane* mind or thought] -નો પાડ-ઉપકાર-આભાર માનવો-કામૂલ કરવો-કામૂલ રાખવો-જાણવો-સમજવો-ગણવો. *s.* (*Sing. & pl.*) માનેણા-જાણેણા પાડ &c. ઉપકાર સ્વીકૃતિ; (See the verb).

THANKFUL *a.* (pers.) પાડીલું, ઉપકાર માનવાને તત્પર, ઉપકાર માનનાર, ઉપકારસ્વીકૃતિયર (See Grateful); To be *t.* (See Thank *vt.*); 2 (things) પાડીલા-ઉપકારીપણા-કૃતજ્ઞતાનું, ઉપકાર માનવાની તત્પરતા &c. નું.

THANKLESS *a.* (pers.) પાડ &c. ન માને-ન કામૂલ કરે &c. અપૂર્વ, બેકદરું (See Ungrateful); 2 (things) જેમાં-જેને માટે પાડ &c. ન માને-જાણે-કામૂલ કરે અપૂર્વ, ગુણ-ખૂજ-કદર ન જણાય અપૂર્વ, બેકદરાઈનું.

THANK-OFFERING *s.* ઉપકાર માનવાને કીધેલું કેઈ, ઉપકારનિવેદનકર્મન.

THANKSGIVING *s.* (The act) ઉપકાર માનવો તે; 2 a public celebration of divine goodness (ધંબરનું ગ્રહનિમિત્ત) ઉત્સવમ, મહોત્સવમ, ધંબરદયાને માટે કીધેણા આશ્ચર્ય.

THAT *pron. & pronom. a.* [*AS. the, se, theo, seo, thät, L. iste, ista, istud, Sans. tat*] (Demon.) (a) તે, એ, પેલું, (b) (=the former) આગલું, પહેલું; 2 (Relative) જે, જેને. *conj.* કે, જે; 2 (=in order that &c.) (તે) અટલા માટે કે, (તે) એ મતલબ-હેતુ થી કે, તેને માટે; In *t.* (=for the reason *t.*) (તે) એ કારણથી, (તે) અટલા માટે, તે માટે; T. far (=so far) અટલે-તેટલે સુધી, અટલે આધે-અધે સુધી.

THATCH *s.* [*AS. thäc, Icel. thekja* a covering] છાજ-પરાજ વિગેરે (છાપરાં કે

ધાસ આદિનાં કુંદવાં) ઝેપર છાવાનું, છાવણું.
vt. છાવું, -ઝેપર છાવણું નાખવું-કરવું.

THATCHER *s.* છાનાર.

THATCHING *s.* (The act or art) છાવું-
 છાતાં આપડવું તે, છાવાની આપડત-કામન,
 છાવણીકામન.

THAUMATURGY *s.* [*Gr. thauma,*
thaumatos a wonder & *ergon* work]
 તાજુબ જેવું-(સામા) ચક્રિત યથ જય એવું
 કરવું તે, ચમતકૃતિ *f.* ચમતકૃતકરણન.

THAW *vi.* [*AS. thawan, Goth. daujan*
 to unloosen] (Ice, snow &c.) પાણી યથ-
 જવું, એગાળી-ગળી-પીગળી જવું; It thaws
 ખરફ-હીમ પીગળી જાયછે. *vt.* -નું પાણી
 ફરીનાખવું, (-ને) એગાળી નાખવું. *s.* ખર-
 ફનું પાણી યથ જવું-એગાળી &c. જવું તે, હિ-
 મદ્રવન-ગલનન.

THE *art.* [*AS.*] Has no equivalent in
 Gujarati; but may sometimes be ren-
 dered by એ, તે; as, the house is going
 to fall તે ઘર પડી જવાનું છે.

THEATRE *s.* [*L. theatrum* from *Gr.*
theaomai I see] નાટક-નાટચરાણા *f.*-ગૃહન;
 2 arena રંગમંચ, રંગમ, રંગભૂમિ *f.*

THEATRIC-AL *a.* નટ-નાટક-નાટક ગૃહ &c.
 નું-સંબંધી-ને યોગ્ય-ના જેવું, નાટકીય.

THEATRICALS *s.* (pl.) નાટકન, નાટચન.

THEFT *s.* (See under Thieve).

THEIR *pron.* (See under They).

THEISM *s.* [*Gr. theos, L. deus* a god]
 સૃષ્ટિનો કર્તાઈશ્વર છે એમ માનવું તે-એવોમત,
 આસ્તિશ્ચમતમ, આસ્તિશ્ચમન, ઈશ્વરવાદમ.

THEIST *s.* સૃષ્ટિનો કરનાર ઈશ્વર છે એવું મા-
 નનાર-મત ધરાવનાર, આસ્તિકમ, ઈશ્વરવાદીમ

THEISTIC-AL *a.* આસ્તિક &c. નું-સંબંધી,
 આસ્તિશ્ચમત નું-સંબંધી.

THEME *s.* [*L. & Gr. thema, from Gr.*
tithemi to place] Topic વિષયમ, પ્રકરણન;
 2 a dissertation by a student વિદ્યાર્થી-
 નો વાદ્યુક્ત નિબંધ-ભાષણન; 3 (Gram.)
 (ક્રિયાપદનો) ધાતુમ. [They].

THEM, THEMSELVES (See under

THEN *ad.* [old *Sax. than*] તે વખતે, ત્યારે;
 2 soon afterwards પછી, આ-તેના-ત્યાર
 પછી; 3 therefore તેથી, એમ છે તો,
 ત્યારે, તોતો; 4 (used as an adjective)
 તે વખતનું, ત્યારનું, તત્કાલિક; as, the t.
 administration તે વખતનો-તત્કાલિક રા-
 ન્ય વહિવટ; Now and t. (See under
 Now); Till t. આટલા-તેટલા વખત
 સુધીમાં, હાં સુધીમાં; By t. આટલા-તેટલા
 વખતમાં, હાં સુધીમાં.

THENCE *ad.* From that place તે જગા-
 એથી, ત્યાંથી; 2 from that time તે વ-
 ખતથી, ત્યારથી; 3 for that reason આ-
 -તે કારણસર-થી-ને લીધે, તેથી.

THENCEFORTH, THENCEFORWARD *ad.* તે
 વખતથી, ત્યારથી, તે વખત-ત્યાર પછી, તત:પર.

THEOCRACY *s.* [*Gr. theos* a god, and
kratos power] (The government, also
 the state) ઈશ્વરનું સ્વત:રાન્ય, ઈશ્વરસ-
 તાકરાણ્યન, ઈશ્વરરાણ્યન.

THEOCRATIC-AL *a.* ઈશ્વરરાણ્ય નું-સંબંધી,
 ઈશ્વરરાણ્યસિત; as, the t. state of the Israel-
 ites ઈસ્રાઈલી લોકોનું ઈશ્વરરાણ્યસિત રાન્ય.

THEOGONY *s.* [*Gr. theos & gone* ge-
 neration] (Myth.) the generation of
 the gods દેવોત્પત્તિ *f.* દેવસર્ગમ; 2 દેવવંશ
 પ્રકરણન.

THEOLOGY *s.* [from *Gr. theos & logos*
 speech] ઈશ્વર વિદ્યા *f.*-ગાન-શાસ્ત્રન;
 Revealed t. ઈશ્વરોક્ત શાસ્ત્રમાંથી કાઢેલું ઈ-
 શ્વરગાન; Natural t. ઈશ્વરની કૃતિથી ઉ-
 ત્પન્ન થયેલું ઈશ્વરનું ગાન, સૃષ્ટિજાત-પ્રાપ્ત ઈ-
 શ્વરગાન; Scholastic t. 'સ્કૂલમેન' એ-
 ટલે 'આરિસ્ટોટલ'ના મતના તત્ત્વવેત્તાઓના
 વિચાર પ્રમાણેનું ઈશ્વરગાન &c.; Specula-
 tive t. આત્મતત્ત્વ વિદ્યાથી મેળેલું ઈશ્વરગાન.

THEOLOGIAN *s.* ઈશ્વરશાસ્ત્રવેત્તામ-ગાનીમ.

THEOLOGIST, THEOLOGUE *s.* ઈશ્વરગાન
 &c. નિષ્ઠ (See Theologian).

THEOREM *s.* [*Gr. theoreo* I view]
 (Geom.) પ્રમેયન, સાધ્ય પ્રતિપાદિ.

THEORY *s.* [*Gr. theoreo* I view from

theoros a spectator] (In opposition to practice) માત્ર મહેતી-કહેવાની-તર્કની વાત, મન:કલ્પના *f*; as, this is all t. and can never be put into practice એ બધી તો માત્ર મહેતી વાત છે ને તેનો કોઈ દહોડો અ-મલ-સિદ્ધ અનુભવ થવાનો નહીં; 2 કોઈ પણ શાસ્ત્ર-વિદ્યાના(મહેતા મહેતા બીજરૂપ)નિયમો, બીજવિવરણ; as, the t. of music સંગીત શાસ્ત્રના નિયમો; 3 (distinct from art)શા-સ્ત્ર; as, the t. and practice of medi- cine વૈદ્યનું શાસ્ત્ર તથા તે ધંધો ક. તે; 4 (of phenomena)(પ્રત્યક્ષ કે અંતરિતદૃશ્યમાનોનો) તત્વવિવેકથી કીધેલો ખુલાસો, વ્યવસ્થાવિવરણ-શાસ્ત્ર; ઉપપતિ; as, the t. of combus- tion પ્રત્યક્ષનક્રિયાનું વ્યવસ્થાવિવરણ શાસ્ત્ર.

THEORETICAL a. Speculative (*a*)(pers.) માત્ર મહેતી-કહેવાની-અનુભવમાં ન આવે એવી વાત કરનાર-બોલનાર, કેવળ તર્ક-મન:કલ્પના કરી જાણનાર, (*b*) (things) માત્ર કહેવાનું-મહેતું, અનુભવમાં ન આવે એવું, કેવળ તર્ક-મન:કલ્પના નું; 2 not practical (learning, sciences) વ્યવહારપયોગમાં ન આવે એવું, વ્યવહારાગમ્ય.

THEORIST s. માત્ર મહેતી-અનુભવમાં ન આવે એવી વાત કરનાર-કાઠનાર, કેવળ મન:કલ્પક.

THEORISE vt. માત્ર મહેતી-અનુભવમાં ન આવે-અનુભવથી સિદ્ધ ન થાય એવી વાત કે વાતો કરવી-કાઠવી, કેવળ તર્ક-મન:કલ્પના-મન:કલ્પનાઓ ક.-ઉઠાવવી.

THEOSOPHY [*Gr. theos God & sophia wisdom*] ધર્મ્યરને ઓળખવો તે, જ્ઞાન, ધર્મ્યર-પ્રજ્ઞ જ્ઞાન.

THERAPEUTIC a. [*Gr. therapeuo I serve or cure*] રોગ-બાધિ સારો કરવા-કાઠવાનું, રોગ-બાધિ નિવારક-શમક. *s.* (*pl.*) બાધિની પરીક્ષા કરવાની અને તે ઊપર ઓસડ આપવાની વિદ્યા,નિદાનચિકિત્સા *pl.*

THERE ad. [*AS. thær, ther*] તહીં, ત્યાં, ત્યાંહીં, તે જગ્યાએ-ઠેકાણે, પહોંચે; N. B. એ શબ્દ વાક્યને આરંભે આવે છે ત્યારે ધણી વાર તે માત્ર વિશેષકનું કામ કરે છે અને તેના કંઈ અર્થ થતો નથી; as, t. is water in

it એમાં પાણી છે; Here and t. આમ તેમ, અહીંતહીં; T. t. !-See t. !-look t. જો પેલું ! **THEREABOUT, THEREABOUTS ad.** (place) એટલામાં, એટલા તેટલામાં; as, you will meet him at the Castle or t. તે તમને કિલ્લા આગળ કે એટલા તેટલામાં મળશે; 2 nearly લગભગ એટલું-એટલાં, એટલાને આસરે; as, ten men or t. દસ કે એટલાને આસરે માણસો.

THEREAFTER ad. After that ત્યાર-ત્યાર પછી; 2 according to that તે-એ પ્રમાણે.

THEREAT ad. At that place તે-એ જગ્યાએ-ઠેકાણે; 2 at that, on that account તે-એ (વાત-વસ્તુ) જોઈ-સાંભળીને, તે-એથી, તેને-એને લીધે, તે-એ ઊપર.

THEREBY ad. તેથી, એથી, તે-એ વડે, તે-એને લીધે.

THEREFORE ad. For this or that reason તે-એ-આ માટે, તેટલા-એટલા-આટલા માટે, તેથી, એથી, આથી, તે-એ-આ કારણને માટે-લીધે, તે &c. કારણસર; as, he is sick and t. cannot come તે માંદો છે તેથી તેનાથી અવાજ નહીં; 2 consequently માટે,અને તેથી-એથી સિદ્ધ છે-થાય છે-સિદ્ધ અનુમાન નીકળે છે કે; as, he blushes, and t. he is guilty શરૂમંદગીને મારે તેના મોઢા ઊપર ઘોહી ચઢી આવ્યું છે, અને તેથી સિદ્ધ થાય છે કે તે ધુનેગાર છે.

THEREIN ad. તે-એ-આમાં, તે &c. કાળમાં.

THEREOF ad. તે-એ-આ નું, તહીં-ત્યાં-ત્યાં-હીં નું, તે &c. માંનું-માંથી. [ઊપર.

THEREON ad. તે-એ-આ ઊપર, તેના &c.

THERETO, THEREUNTO ad. તે-એ-આ ને, તે &c. માં, તે &c.-તેની &c. સાથે.

THEREUPON ad. (See Thereon); 2 in consequence of that તે-એ ઊપરથી, તે-એ માટે, તેથી, એથી.

THERewith ad. તેથી, એથી, તે-એ વડે.

THERMAL a. [*Gr. thermos warm*] ઉષ્નું, ગરમ, ગરમી-ઉષ્ણતા વાળું, ઉષ્ણ.

THERMOMETER s. સરજનો તાપ કેટલી માત્રા છે તે માપવાનો યંત્ર, ઉષ્ણમાન.

THESE *pron. & pronom. a.* (See This).

THESIS *s.* [*L., Gr. thesis* from *tithemi* to set] A position advanced or maintained પક્ષમ, પૂર્વપક્ષમ, પ્રતિષ્ઠા *f*; 2 a subject for a university exercise નિબંધ વિષયમ; 4 (the exercise) નિબંધમ.

THEY *pron.* [*AS. thoeg*] એઓ, તેઓ, એ, તે; T. say ઘોષા કરેછે.

THEIR *pron.* એ - એઓ-તે - તેઓ નું, તેમનું, એમનું.

THEM *pron.* એ-એઓ-તે-તેઓ ને, એમને, તેમને (દ્વિતીયા તથા ચતુર્થી).

THEMSELVES *pron.* (એ-એઓ-તે-તેઓ) પોતે-પોતાની મેળે-એતે-સ્વત:.

THICK *a.* [*AS.thic*] Dense (vapours, fog &c.) જાડું, ઘાડું, ઘન; 2 not clear, turbid સ્વચ્છ - નિર્મળું નહીં એવું, રગડા જેવું, ડોવાએલું; as, the water of a river becomes t. after rain વરસાદ આંબાપછી નદીનું પાણી ડોવાઈ જાયછે; 3 closely planted or set ખીચોખીચ ભરેલું-વાવેલું-ભરાએલું-વવાએલું, ભીડાભીડવાળું; as, the forest stood t. with birch તે જંગલ બુર્ચ વૃક્ષોથી ખીચોખીચ ભરાએલું હતું; 4 following in quick succession ઊપરાઉપરી - વરસાદની પેઠે-રેડરેડાતી-સરણુ ઠેલી હોય તે પ્રમાણે આવતું; 5 (plank, paper &c.) જાડું, જાડાસ-જાડાઈ વાળું; 6 (voice) જાડું, ઝાખરું. *s.* ઘાડાઘાડી, ભીંડાભીંડ, ઘાડત્વન; The t. of dust (ધૂળના) ગોટેગોટા *pl*; Through t. and thin ગમે તેટલી અડચણો-હરકતો-પ્રતિબંધ છતાં. *ad.* ઊપરાઉપરી, ઊપરાંતપરી, વરસાદની પેઠે, રેડરેડાતી-સરણુવેહતી હોય તેમ; 2 closely ખીચોખીચ, પાસેપાસે; as, to plant t. ખીચોખીચ-પાસેપાસે (ઝાડ) રીપવાં; 3 to a great depth જાડું-હૃંડું-જાંચું થાય એમ-એવી-તેવી રીતે.

THICKEN *vt.* (See Thick *a.*) જાડું &c. કરું; 2 અસ્વચ્છ-ડોવાએલું કરું, ડોવાવું, ડોળવું; 3 ખીચોખીચ ભરાય - ભીડાભીડ થાય એમ કરું; 4 ઊપરા ઊપરી-ઊપરાંતપરી મોકલવું-આપવું -કરું, નો રેડ રેડા, નો વરસાદ વરસાવવા, ની

સરણુ ઠેલવાવવી; 5 જાડું &c. કરું; 6 ઝાખરું &c. કરું. *vi.* (See *vt.* 1, 2, 3, 4 and 5).

THICKENING *s.* ઘોષ પ્રવાહી પદાર્થને જોડે કરવા તેમાં નાએલી વસ્તુ, મળવણન.

THICKET *s.* (ઝાડની) ઝાડી *f*.

THICK-HEADED, THICK-SKULLED *a.*

જાડી-સૂલ યુદ્ધિનું, જડ, જડ-સૂલ યુદ્ધિ.

THICKLY *ad.* (See Thick *ad.*)

THICK-SET *a.* Closely planted જેમાં પાસે પાસે-ખીચોખીચ વાવેલું-મોકેલું હોય એવું, સુરેપિત; 2 stout ગિટકી જેવું, ખતકું.

THIEVE *vi.* [*AS. theofian*] ચોરી કરું, ચોરવું.

THEFT *s.* ચોરી *f*, સ્તેચન, ચોરકર્મન. [*nm.*

THIEF *s.* છુનચોરિયો, ચોરમ, તસ્કરમ, સ્તે

THIEVERY *s.* ચોરી *f*, ચોરીનો ધંધો.

THIEVISH *a.* Given to stealing ચોટું, ચોરત; 2 acting by stealth ઘોષ ન જાણે એમ-છાનુંમાનું-ચોરીથી પોતાનું કામ કરતું, ચોટું; 3 partaking of the nature of theft ચોર &c. ના જેવું, ચોટું, ચોરીનું, ચોર; as, a t. practice ચોરના જેવી રીત.

THIGH *s.* [*AS. theoh*] જોંગ-ધર્, ઊર્ધ્.

THIMBLE *s.* [= Thumb-bell] (દરજની) અંગૂઠી, અંગૂઠીચન.

THIMBLE-RIGGER *s.* હાથ ચાલાકી કરી ખાલાની તળેથી લખોટી ઉડાવનાર, વાદીગરમ.

THIMBLE-RIGGING *s.* હાથ ચાલાકી કરી ખાલાની તળેથી લખોટી ઉડાવવી તે, વાદીગરની વિદ્યા-કળા.

THIN *a.* [*AS.thyn*] (paper, board, air &c.) પાતળું, ત્રીજું, સૂક્ષ્મ; 2 (fluids) પાતળું; 3 not crowded, not abundant આપું આપું, છૂટું છૂટું, આપું, આપું, આપું, વિખરાતું, આપું; t. of people આછી વસ્તીવાળું; 4 lean, gaunt પાતળું, કૂશ; 5 flimsy, slight (disguise) કાચું, પકડાઈ જાય એવું. *ad.* આપું આપું &c., આપું આપું &c. રહે તેમ-તે પ્રમાણે. *vt.* (See the *a.*) પાતળું &c. કરું; 2 (fluids) પાતળું કરું; 3 આપું આપું &c. રહે તેમ કરું; 4 પાતળું-કૂશ કરું; 5 તીજું &c. કરું; 6 થી પકડાઈ જવું - જાય એવું થવું.

THINLY *ad.* (See Thin *ad.*)

THIN-SKINNED *a.* Having a thin skin પાતળી ચામડીવાળું, સૂક્ષ્મત્વ; 2 unduly sensitive ન્યારે ન લાગું બહુ સ્પર્શ ત્યારે પણ ધણું લાગે એવું, અસાધ્ય સૂક્ષ્મદ્રિય.

THINE *pron.* [*AS. thin* originally genitive of *thu* thou] તારું, તારું.

THING *s.* [*AS. thinc, thing*] An inanimate object નિર્જીવ વસ્તુ *f*-પદાર્થ *m*, વસ્તુ *f*, ચીજ *f*, જાણ *f*, જિજ્ઞાસ *f*; 2 whatever exists (animate or inanimate) વસ્તુ *f*, ચીજ *f*, પદાર્થ *n*; 3 event, deed વાત *f*, બાબત *f*, ખીના *f*; as, the t. is this આ વાત આમ છે; 5 a diminutive or slighted object જે કિશ્કણતીમાં નહીં એવું કેંઈ, પામર જીવન-વસ્તુ *f*-ચીજ *f*, થું, મું; as, poor t. બાપડો પામર જીવ; 6 (pl.) appurtenances, clothes લુધડાંલત્તાં *pl.*, ગાંસડા પોટલાં *pl.*, સામનસરંજામ *m*, સામન *m*.

THINK *vi.* [*AS. thyncan*] To remember વિચાર આવવા, સાંભરવું, યાદ આવવું; as, I would have sent the books, but I did not t. of it મેં ચોપડીઓ માફતી હોત પણ મને યાદ ન આવ્યું નહીં; 2 to consider વિચારવું, વિચાર કર.; as, when he thought thereon, he wept ન્યારે તેણે તે વિષે વિચાર કર્યો ત્યારે તેને રોવું આવ્યું; 3 to judge, to believe ને લાગવું, ધારવું; as, I t. it will rain tomorrow મને લાગે છે કે કાલે વરસાદ આવશે; 4 to purpose, to intend ના મન-વિચારમાં હોવું, નો વિચાર હોવા, ધારવું; as, thou thoughtest to help me તારો વિચાર મને મદદ કરવાનો હતો; 5 to presume ધારવું, માનવું, જાણવું, સમજવું; as, do not t. that I will let you go unpunished એમ ન જાણતા કે હું તમને શાસન કીધા વગર એમના એમ સટકી જ્યા દર્શા; 6 to reason વિચાર શક્તિનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ કર., વિચાર-વિવિક્ત વિચાર કર.; as, I teach my boys to t. now હું મારા શિષ્યોને વિચારશક્તિનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ કરતાં શીખવું છું; To t. much or well of (કસાને વિષે) સારો વિચાર - અભિપ્રાય હોવા. *vt.* To

conceive or imagine વિચારવું, ધારવું, તાકવું, તકાવવું, ચીતવવું; as, "Evil be to him that evil thinks" માહું વિચારે તેનું માહું થાઓ; 3 to believe or consider માનવું, સમજવું, ધારવું; as, "Nor t. superfluous other's aid" ખીજની મદદ લેવી નકામી છે એમ સમજતા નહીં; To t. much ની વીસાત ગણવી, મોટી વાત-કામ જાણવું.

THINKER *s.* (વિવિક્ત) વિચાર કરનાર, વિચાર શક્તિનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ કરનાર.

THINKING *a.* વિચાર શક્તિવાળું, સારી વિચારશક્તિવાળું; as, man is a t. being માણસ વિચાર શક્તિવાળું પ્રાણી છે.

THIRD *a.* [*AS. thridda* conn. with *L. tertius*] તીજું, ત્રીજું, તૃતીય, 2 (part) તીજું, ત્રીજું, તૃતીયાંશભૂત; Third estate 'પાદ્ય-મંચ'ના 'હાઉસ ઓફ કોમન્સ'માં જે વર્ગના લોકોનો પ્રતિનિધિ માફલવાનો અગ્નિચાર છે તે વર્ગના લોકો, મધ્યમ સ્થિતિ-વર્ગના લોકો. *s.* (Fraction) તીજો-ત્રીજો ભાગ, તૃતીયાંશ; 2 'સેકન્ડ'નો સાકમો ભાગ, રજું વિપળ.

THIRDLY *adv.* તીજું-ત્રીજું એ કે.

THIRST *s.* [*AS. thyrist*] તરસ, તૃષ્ણ, પિપાસા; 2 a want and eager desire વખવખાટ, તૃષ્ણા, તરસ, જૂખ. *vi.* તરસ-તૃષ્ણ લાગવી; 2 to have a vehement desire ના તરસ્યાં-જૂખ્યાં હોવું, ની તરસ-જૂખ હોવી, તરસવું, વખવખવું.

THIRSTY *a.* તરસ્યું, તૃષિત, તૃષ્ણુ, પિપાસિત; 2 તરસ્યું, જૂખ્યું, ની જૂખ-તરસવાળું; as, blood-t. લોહીનું તરસ્યું.

THIRTEEN *a.* [*AS. threotynne*] તેર, ત્રયોદશ. *s.* તેર એ સંખ્યા; 2 તેરનો આંકડો.

THIRTEENTH *s.* તેરમું; 2 (part) તેરમા ભાગ, ત્રયોદશાંશભૂત. *s.* (Fraction) તેરમા ભાગ, ત્રયોદશાંશ *m*.

THIRTY *a.* [*AS. thritig*] તીસ, ત્રીસ, ત્રીશ. *s.* તીસ એ સંખ્યા; 2 તીસનો આંકડો.

THIRTIETH *a.* તીસ &c. મું; 2 (part) તીસ &c. મું, ત્રિશદશ ભૂત. *s.* (Fraction) તીસ &c. મા ભાગ, ત્રિશદશ.

THIS *pron.* **THESE** *pl.* [*AS. thes*] આ;

2 denoting the last part, as a period of time પાછું, ગમ્મિલું; as, I have taken no snuff for these two months ગયા બે મહીના થયાં મેં તપખીર સ્વેદી નથી.

THISTLE *s.* [*AS. thistel*] અખીરો-જળ-વાસો-કાંટાસરિયા આદિ જ્યાં અનેક કાંટાવાળા છોડવામાંનું એક, જીંટકટોમ.

THISTLY *a.* જ્યાં કાંટા કાંટાવાળા ઘણા છોડવા જાગી નીકળેલા હોય એવું. [ત્યાં, તાં.]

THITHER *ad.* [*AS. thider, thyder*] તહીં,

THITHERWARD-WARDS *ad.* તેણી તરફ.

THONG *s.* [*AS. thwang, Goth. twange a band*] કંઈ બાંધવાની ચામડાની લાંબી સાંકડી ચીપ, ચામડાનો બંધ.

THORAX *s.* [*L., Gr. thorax a breast-plate from tereo I watch over*] છાતી, છાત્રું, ઉરઃસ્થલન, પક્ષઃસ્થલન. [રસ.]

THORACIC *a.* છાતી &c. જું-માંનું, ઉરસ્ક, ઝો-

THORN *s.* [*AS. thorn, theyrn*] A spine (ધાતુંકરી બાવળ આદિ ઝાડના જોવા) મ્હોટો કાંટોમ-કંટકમ-સૂળ; 2 (the tree or bush) (ધાતુંકરી મ્હોટો મ્હોટો) કાંટાવાળું-કાંટાનું ઝાડ-ઝાડનું; 3 (fig.) trouble સાલન, સૂળી, જોવાડી, પીડા, કાંટોમ, કંટકમ, રાઘન; as, the thorns and cares of empire રાજ્ય-દવીની સાથે હોનારી સૂળીઓ અને નંજળો.

THORNY *a.* (મ્હોટો મ્હોટો) કાંટાનું-કાંટાવાળું, કાંટા કાંટાવાળું; 2 sharp or pricking કાંટા-સાલ &c. જેવું, કંટક &c. રૂપ; as, "t. points" કંટકરૂપ વાતો; 3 (fig.) પીડા કરે-કુઝ દે-હેરાન કરે એવું, કુઝ કારી-દાયક, સંતાપ થાય એવું, સંતાપકર.

THOROUGH *a.* [*AS. thuruh, thurh*] Passing through આરપાર-બધે જનારું-ગમ્મિલું-પસરી ગમ્મિલું-પહોંચી જાય-પડે એવું; as, "T. lights in a house" ઘરમાં બધે અજવાળું પડે એવા દીવા; 2 perfect પાકું, પૂરું, પકવ, સંપૂર્ણ; as, t. work પાકું કામ.

THOROUGH-BRED *a.* (horses) જુનિયાદમાં જુનિયાદ ધોડીને તેવો જુનિયાદી ધોડો દોરા-બાથી થમ્મિલું, જંચામાં જંચી જુનિયાદનું, જુનિયાદ-દી, જાતવાન. [રસ્તો.]

THROUGH-FARE *s.* ખુલ્લો-મોકળો-ધારી

THOROUGH-GOING *s.* અધૂન કરે એવું, કંઈ જ કરતાં બહીએ નહીં એવું.

THOROUGHLY *ad.* બિલકુલ, પૂરેપૂરું, પાકે પાકું, જરાએજરા, ખુલ્લે ખોચરેથી, પાકું અને જરા-એજરા, બધી જ બાંધખાંચ જોઈને-તપાસીને.

THOROUGH-FACED *a.* આખું, પાકું, પૂરું, હડ-હડતું, પાછું પગલું ન ભરે-પાછી પહાળી ન કાઢે-અધૂન કરે એવું, પૂર આગ્રહી; as, a t. Whig બિહત્તુ પક્ષનું પૂરું આગ્રહી માણસ.

THOU *pron.* [*AS. thu, L. & Gr. tu, Sans. tvam*] તું. *vi.* -ને તું કારથી-તુંતાં કરીને ખોલાવવું.

THOUGH *conj. & ad.* [*AS. theah, theh*] Admitting, notwithstanding અગર-તોપણ, અગર જો-તોપણ, યદપિ, તથાપિ; (N. B. The sense is frequently rendered only by તોપણ and તથાપિ at the beginning of the consequent clause without using અગર, અગરજો, યદપિ at all at the beginning of the antecedent clause); 2 however એમ-તે છતાં, તો પણ, તથાપિ; as, it will do very well t. એમ છતાં એ ઘણી સારી રીતે ચાલશે.

THOUGHT *s.* (The act, exercise, and capacity) વિચાર કરવો તે, મનોબળાપારમ, વિચારશક્તિ; Passing or beyond t. જોના વિચાર પણ ન થઈ શકે-જે વિચારશક્તિના વિષયમાં પણ ન આવી શકે એવું, અચિત્ત; Speed or rapidity of t. મનની ગતિ, મનોવેગમ, મનોગતિ; 2 serious consideration વિચારમ, ઉડો-પકવ-પાકો-પુષ્ટ વિચારમ; A man of t., not action વિચાર નિપુણ માણસ-બવહાર નિપુણ નહીં; 3 an opinion મનની વાત, વિચારમ, અભિપ્રાયમ; as, to speak one's thoughts કોઈએ પોતાના મનની વાત કહેવી; 4 a product of the imagination વિચારમ, તુરંગમ, કલ્પના; as, the t. did not occur to me તે વિચાર મને સૂઝ્યો નહીં; 6 purpose વિચારમ, ધરાદોમ, મતલબ; as, I had no t. of doing you harm તમને તુક્સાન કરવાનો મારા મનમાં જરા વિચાર નહોતો

THOUGHTFUL *a.* Full of thought જાડા વિચારમાં પડી ગયેલું, વિચારમાં પલગી ગયેલું; 2 contemplative (mind, pers.) વિચારીને ચાલનાર, વિચારવાળું-વંત-વાન-શીળ, (b) (acts, measures &c.) વિચારીને -પડ્ય વિચારથી ક્રીયેલું, વિચારવાળું, વિચાર-વંતપણાથી ક્રીયેલું, વિચારવંતપણાનું-શીલતાનું; 4 attentive, circumspect વિચારનારું, વિચાર રાખનારું, જોયાં કરનારું, તકાવનારું; *as, t. of gain* નફો વિચારનારું.

THOUGHTLESS *a.* (pers.) (a) વિચાર વગરનું, અવિચારી, અવિચાર-ખેડિકરાઈ-ખેડુદાઈ-નાદાની-ખેવકુદીથી ચાલનારું, (b) (acts, conduct) વિચાર વગરનું, અવિચારી, અવિચાર-ખેડિકરાઈ &c. નું.

THOUSAND *a.* [*AS. thusend*] હજાર, સહસ્ત્ર; Ten *t.* દસહજાર, દશસહસ્ત્ર, અચુત; One hundred *t.* લાખ, લક્ષ; 2 consisting of a great number હજાર, હજારો; *as, a t. cares* હજાર તરેહની ફિકર. *s.* 1 & 2 (See the *a.* above); By thousands હજારો બંધ; 3 હજારનો આંકડો કે બીજું કોઈ ચિહ્ન (જેમ M, અને CIO). [*અગુણ.*]

THOUSAND-FOLD *a.* હજાર ધણું-ગણું, સહ-

THOUSANDTH *a.* (Ordinally) હજારમું; 2 (fractionally) હજારમું, સહસ્ત્રાંશ. *s.* હજારમા ભાગ, સહસ્ત્રાંશમ.

THRALDOM *s.* [*Dan. trældom*] ગુલામગીરી *f.* દાસત્વન, ફિકરત્વન, પારતંત્ર્યન.

THRASH *vt.* [*AS. therscan*] (કણસલાંમાંથી દાણા છૂટા પાડવા સાથે) ઝૂડવું; 2 to drub ઝૂડવું, ડફરવું, ઝપેટવું, ટપેરવું.

THREAD *s.* [*AS. thræd*] દોરોમ, તાંત-ભ્રોમ, (of cotton) સૂતરન; 2 a filament રેષોમ, તાંતભ્રોમ, તંત્રમ, દોરોમ, તારમ, (of a flower) ફેસરન; 3 (of a narrative &c.) સંદર્ભન, સૂત્રન; 4 (of a screw) પેચમ. *vt.* -માં દોરો પોવા-પોરવવા-પરોવવા-પ્રોવા; *as, to t. a needle* સોયમાં દોરો પોવા; 2 (સાંકડી જગામાંથી-યધન) જવું-આવવું.

THREAD-BARE *a.* (Coat &c.) તારેતાર દેખાય ચીટલું ક્ષત્ત ગયેલું; 2 trite ચીટલું

અરચાચીલું કે તેમાંથી માહ જીડી ગયેલો, સાધારણ યથ ગયેલું; *as, a t. subject* સાધારણ યથ ગયેલો વિષય. [*કી f, ધિકીમ.*]

THREAT *s.* [*AS. thryth*] ધમકી *f.* દમ્પડ-

THREATEN *vt.* -ને ધમકી-દમ્પડી આપવી-દેવી, ધિકો આપવો-કસવો; 2 -ને ભા-ભીતિ લગાડવી, -થી -ને લીધે ભા &c. લાગવો, -થી (કસાની) પહીક-ધાસ્તી રહેવી; *as, these clouds t. us with rain* વરસાદ આવશે એમ આ વાદળોઆથી હમને ભીતિ લાગેછે.

THREATENING *a.* Indicating threat ધમકી &c. ખતાવતું હોય એવું, ધમકાવતું, ધાસ્તી-ડર લગાડતું-ઉત્પન્ન કરતું-કરે એવું; *as, a t. look* (બીજના મનમાં) ડર ઉત્પન્ન કરે એવો મ્હેનિ આકાર; 2 indicating something impending (weather &c.) હમણાં-થોડીજ વારમાં કંઈ આવી પડશે એવી ભીતિ-ભા પેદા-ઉત્પન્ન કરતું.

THREE *a.* [*AS. thry*] તણ, ત્રણ. *s.* તણ એ સંખ્યા; 2 તણનો આંકડો, તગડોમ, તગડોમ.

THREE-FOLD *a.* તણ-ત્રણધણું-ગણું, ત્રિગુણ.

THRESH *vt.* (See Thrash *vt.*)

THRESHOLD *s.* [*AS. therscold*] ડુંખ-રોમ, ઊમરોમ, જંખરમ; 2 outset રિફ-આર્ત, આરંભમ, મોડણન; *as, many men that stumble at the t. &c.* ધણાં માણસો નેચ્યા આરંભમાં ઢોકરાયછે.

THRICE *ad.* [See Three] તણ-ત્રણવાર-વખત; 2 (by way of amplification) દસવાર, હજારવાર, મ્હેટું, ધણુંજ, પરમ; *as, t. noble lord* ધણાંજ અમીર દિલના ખુદાવંત; *t. welcome to you, sir* પધારિયે, હમારી તરફથી તમને હજારવાર આદર છે.

THRILL *vt.* [*AS. thyrhilian*] To affect by something that causes a tingling sensation (a) (the ear) -થી ધુમ્મ યથ-કોરાઈ-વીંધાઈ-કૂટી જવું, (b) (pers., heart, veins) -ને ઝિમ્મ કરીનાખવું, -થી ઝિમ્મ યથ જવું, -ને (નખશિખ) ઝગણી આવે એમ ક., -થી (આખા શરીરમાં) ઝગણી આવવી; To *t. with delight* આનંદથી ઝિમ્મ કરી નાખવું, રોમરોમ હર્ષ બાપી-પસરી જાય એમ

ક.; To t. with remorse પાપના પશ્ચાત્તાપથી ત્રિભ કરીનાખ્યું, રામરામ પાપનો પરિતાપ બ્યાવી-પસરી ભય ઝિમ ક. *vi.* (through) -થી ધુમ-ત્રિભ થયું-થઈ જ્યું; 2 કણકણો-કમકમાટ આવવો -ચઢવો; as, to t. and shake કણકણો આવવો અને ધૂન્યું. *s.* (Mus.) A trill કવાલમ; 2 a thrilling sensation ત્રિભ -ધુમ થઈ જ્યું તે, ત્રિભ-ધુમપણું, ઝગણી *f.*

THRIVE *vi.* [*Dan. thrives*] To increase in property પૈસા બેડવા-કમાવા; as, a farmer thrives by good husbandry સારી ખેડ કસ્યાથી ખેડત પૈસા બેડે છે; 2 to prosper in any business ચઢતી કળા-ચઢતી થવી-થતી જવી; 3 to increase in bulk or strength (plants, cattle &c.) જોર-બળ પર હોયું, જોર-બળ થી વધ્યાં જ્યું; as, trees t. in a good soil સારી જમીનમાં ઝડો બળ પર હોય છે.

THRIFT *s.* પૈસા ઉડાવવા નહીં-જાળવી રાખવા તે, પૈસા બેડવાનું, તપાસીને ખર્ચવું-વાપરવું તે, ખર્ચ ચલાવવાની આવડત; 2 prosperity ચઢતી કળા, ચઢતી *f.*

THRIFTLESS *a.* ખર્ચ કરવાની આવડત વનાનું-કમ આવડવાનું, ખર્ચાળ, પૈસે તણાવ્યું.

THRIFTY *a.* Evincing thrift પૈસા જાળવી રાખનાર, પૈસા બેડક, તપાસીને ખર્ચનાર-વાપરનાર, ખર્ચ ચલાવવાની આવડતવાળું; 2 thriving by industry ચઢતી કળામાં આવવું, નીકળતે કાંટે આવવું જતું; as, a t. mechanic ચઢતી કળામાં આવતો કારીગર.

THROAT *s.* [*AS. throte, It. strozza*] ગળું, હલકન; To give one the lie in his t. હોડેહાડ જૂડું બોલવાનો કોઈના ઊપર આરોપ મૂકવો; To lie in one's t. હોડેહાડ જૂડું બોલવું.

THROB *vi.* [*Ar. dorab to beat*] હમેરાના કરતાં વધારે જોરથી ધબકવું, ધબક ધબક-ધડક ધડક થવું. *s.* ધબક ધબક &c. થવું તે.

THROE *s.* [*AS. threowan to suffer*] પ્રસવ-પ્રસૂતિ વેદના *f.*

THRONE *s.* [*L. thronus, Gr. thronos a*

seat] ગાદી *f.*, રાજ્યાસનન, સિંહાસનન, તાજન; 2 (*fig.*) રાજત્વન, નૃપત્વન, પ્રભુતા *f.*

THRONG *s.* [*AS. thrang, from thringan*] (ખીચાખીચ ભરાવ્યું) ટાંઠું, ઠઠફ; 2 a great multitude સમુદાયમ, વર્ગમ; as, the heavenly t. સુરવર્ગમ. *vi.* ટોળેટોળાં આવવું, ની ઠઠની ઠઠ આવવી. *vt.* ની આસપાસ ઠઠ બાજવી.

THROTTLE *s.* [See Throat] દાસ નીકળવાની ગળામાં જે નળી હોય છે તે, દાસા-ચ્છવાસમાર્ગમ. *vi.* યુંગળાવું, નો સ્વાસ રોકાવો-રંધવો. *vt.* યુંગળાવવું, નો દાસ રંધવો-અટકાવવો - રોકવો, યુંગળાવી-દાસ રંધી મારી નાખવું; 2 ડચકાં ખાતાં ખાતાં બોલે ઝિમ ક.

THROUGH *prep.* [*AS. thurh*] From one surface to the opposite આરપાર; 2 between the sides or walls of -માંથી, -માં થઈને; 3 by the agency of -ને લીધે-વડે, ની પાસે-સાથે-મારફતે; as, he always sends his letters t. me તે હમેરાં મારી મારફતે પોતાના કાગળો મોકલે છે; 4 over the whole surface or extent of -માં સઘળે ટેકાણે-બધે; as, to ride t. the country સીમની જમીનમાં બધે ધોડા ઊપર બેસીને ફરવું; 5 in the midst of માં, મધ્યે; as, to move t. water પાણીમાં ફરવું; 6 from beginning to end આખા (કસા) માં, માં; as, t. life આખી જિંદગીમાં. *ad.* (See *prep.* 1); 2 from beginning to end એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી, બધુંજ; as, to read a letter t. બધેજ કાગળ વાંચવો; 3 to the ultimate end or purpose અંત-આખર સુધી, પૂરું થાય ત્યાં સુધી.

THROW *vt.* [*AS. thrawan to twist, turn or throw*] To fling or cast ફેંકવું, નાખવું, ઉરાડવું, -માંથી ઊડવું; 2 to put off (clothes &c.) ઉતારવું, કાઢવું, ઉતારી &c. નાખવું; 3 to put on or spread carelessly (an article of dress) નાખવું, પટકવું, જેમતેમ પેરવું-ધાલવું, ઝાડવું; 4 to prostrate in wrestling પાડવું, પાડી નાખવું.

યું, બિછાવું, બિછાવી દેવું-નાખવું, પરકવું, લાવી નાખવું, નાખવું; To t. away (a) (lit.) પ્રેક્ષી-નાખી-હરાડી દેવું, (b) (fig.) (=to spend in vain) (I) (money) નાખી દેવું ધૂળ-પાણીમાં નાખવું, વાટ ઊકાડવું, (II) (time) નકામું કાઢી-ગાળી નાખવું; To t. by નાખી મૂકવું, ખાંજરે નાખવું; To t. down (a) (lit.) પાડીનાખવું, નાખીદિવું, (b) (=to subvert or destroy-a wall, fence &c.) પાડીનાખવું, ભાંગી-તોડી નાખવું, (c) (=to degrade-a pers.) તોડવું, તોડી-હતારી નાખવું; To t. off (=to expel-a disease) કાઢવું, મારી કાઢવું-ચલાવવું, (b) (sense of shame &c.) કાઢી નાખવું, ઊંચું મૂકદિવું, છાપરે મૂકવું, (c) (=to discard-a dependant &c.) કાઢી મૂકવું, આંધું-ખસતું ક.; To t. one's self down સૂઈજવું; To t. one's self on or upon-નો આસરો-આશ્રય-આધાર પકડવો, રારણે જવું-આવવું, રારણાગત થવું; To t. out (a) (=to cast out or expel-a bill, pers.) કાઢી નાખવું-મૂકવું, (b) (=to utter-insinuations &c.) બોલવું, કરવું, કહેવું; To t. up (a) (lit.) ઊંચા પ્રેકવું, ઉછાળવું, (b) (=to resign-a commission &c.) મૂકી-છેડી-આપી દેવું, નાખી દેવું, (c) (=to vomit) ઊલટીમાં કાઢી નાખવું. *vi.* પાસા નાખવા. *s.* (The act) ક્ષેપન, પ્રક્ષેપણ (See *vt.* 1); 2 (of dice) પાસા નાખવા તે, (પડેલો) દાવમ-ડાવમ; 3 હાથે છૂટું પ્રેકવાનું કોઈ પણ ઝાંજર જેટલે આથે ગયું હોય કે જાય તેટલું છેડું-અંતર; A stone's t. કાતડુંપૂર અંતર *m n*-છેડું *n*.

THRUM *s.* [*Norm. thrommes, Ger. trumm* end] લુધડાના છેડા ઉપરના નહીં વણેલા છૂટા દોરા, દસિયાડું *mpl*, છેડા *mpl*, રેષા *mpl*.

THRUSH *s.* [*AS. thrysce*] ઝેનામનું નહાનું સાદા રંગનું સુકંક પક્ષી (ઝેની ધણી જાત યાયછે); 2 (Farriery) (a) (in the horse) ધોડાના પગની પૂતળી પાકવી તે, (b) (in other animals) ઢોરની ખરી વચ્ચેનો ઢેકો પાકવો

તે, (popularly) ખરી પાકવી તે, ક્ષુરપાકમ; 3 (Med.) ઝેનો ગળુંપાકી જવાં તે, મુખપાકમ.

THRUST *vt.* [*Icel. thrysta* to force or urge, akin to *L. trudo* I push] (a) (gen.) ને હટાવી દેવું, -ને દાખી ધાલવું-દેવું, -ને ધાલી દેવું, (b) (with the hand) -ને ઠોસો-હડસેલો મારીને હટાવી દેવું &c., (c) (with the elbow) -ને કોપરિયું મારીને હટાવી દેવું &c., (d) (with the foot) -ને પગને ઠોસે મારીને હટાવી દેવું &c., (e) (with an instrument) -ને (કસાનો) ગોદો મારીને હટાવી દેવું &c.; To t. away from (a) (lit.) -ને ઠોસો-હડસેલો મારીને આંધું કાઢવું, હડસેલી કાઢવું, (b) (fig.) (=to reject) (આવેલું) ખસતું ક.; To t. in ખાસવું, ખાસી-હડસેલી ધાલવું, ધાલી-પેસાડીદિવું, ધુસાવવું; To t. (one's self) in ધુસવું, ધુસી જવું-આવવું, ધુસીને વચમાં પડવું; To t. off (See "to t. away" (a) above); To t. one's self માથું મારતાં-મારીને જવું-આવવું, ધુસણિયા થવું-પછને જવું-આવવું, ધુસવું; To t. out હડસેલો-ઠોસો મારીને કાઢી મૂકવું-ખહાર કાઢવું; To t. through (a) (an instrument) ભોંકવું-ભચકાવવું, ગોપી-ધોચી દેવું-ધાલવું, (b) (pers.) ભોંકીનાખવું, (કસાચી) ભોંકવું; To t. together ગડખી ધાલવું, ગડખી ગડખીને-દાખીદાખીને ધાલવું. *vi.* ઠોસો-હડસેલો &c. મારવો; 2 (fencing) હૂલ ક-મારવી; 3 to enter by pushing ધુસવું, ધુસીને વચમાં આવવું-જવું-પડવું; 4 to push forward ધુસ્યાં-ધસ્યાં જવું. *s.* (a) (with the hand) ઠોસો *m*, હડસેલો *m*, (b) (with the elbow) કોપરિયું *n*, (c) (with the foot) પગનો ઠોસો, (d) (with an instrument) ગોદો *m*; 2 (Fencing) હૂલ *f*.

THUG *s.* [*Hind.*] હિંદુસ્થાની ઠગ *m*.

THUMB *s.* [*AS. thuma*] હાથનો અંગુઠો, અંગુઠમ. *vt.* To handle awkwardly અનધડપણાથી હાથમાં લેવું; 2 (હાથનો) અંગુઠો કે આંગળાં મૂકી મૂકીને ખગાડી-ધસી નાખવું, -જી પર ડાઘા પાડવા, -જી પર અંગુઠા-આંગળાં પાડી મૂકવાં.

THUMBKIN, THUMBSCREW *s.* (સભદા-
ખલ) અંગુઠા ચગદવાનું ઝોળર-ચંત્રન,
અંગુઠપેપણી.

THUMP *s.* [formed in imitation of the
sound] ધબકારો *m*, ઠબકારો *m*; With
heavy *t.* ધબ્બ લઇને, ધડીમ-ઠબ્બ-ધડા-
ક-ધમ્મ લઇને. *vt.* ધબ્બ ધબ્બ-ઠબ્બ ઠ-
બ્બ-ધબ્બ લઇને &c. ઠોકવું-અફાળવું. *vi.*
To give a *t.* ધબ્બ ધબ્બ &c. ઠોકવું; 2 to
strike or fall with a heavy blow ધબ્બ
લઇને &c. પડવું-અફાળવું.

THUNDER *s.* [*AS. thuner, thunder*]
(lit.) (વરસાદનું) ગાજવું, મેઘ ગર્જના-
નાદમ, વરસાદનો કડાકો-કડાકાબડાકા *m pl*,
T. and lightning ગાજવીજ *f*; 2 any
loud noise (of a cannon &c.) કડાકો *m*,
ધડાકો *m*, બડાકો *m*, ગડગડાટ *m*, ધડધડાટ *m*,
ગર્જના *f*, કડાકા બડાકા *m pl*; 3 an alarm-
ing threat હડયડી ભય ઝિંવી દબડકી-
મૂકેલો ધોકો-ભબકો *m*. *vi.* To sound
&c. as an explosion of electricity (વર-
સાદ ગાજતો હોય તેવા) કડાકા-કડાકા બડા-
કા-ગર્જના ક. ચર્ચ રહેવી; as, "He lighten-
ed, he thundered, he shook all Greece"
તેના મ્હેં ઊપર જાણે વીજળી ઝબકી રહેતી
અને જાણે વરસાદ ગાજતો હોય તેવા કડાકા
બડાકા ચર્ચ રહેતા, અને તેથી આપું ગ્રીસ
થયરી જવું; 2 to make a heavy sound of
some continuance ગાજી રહેવું, ધડધડવું,
ગડગડવું, નોગડગડાટ-ધડધડાટ ચર્ચ ર-
હેવો. *vt.* ગાઈ વળડીને સંભળાવવું, ધમકી
દેધને કહેવાડવું.

THUNDERBOLT *s.* A shaft of light-
ning વીજળીનો લાંબો લીસોટો, વિદ્યુત્સેખા *f*;
Indra's *t.* વજ્ર *n*, કુલિશ *m*; 2 ecclesiasti-
cal denunciation ધર્મોપદેશકારી ઝો તરફથી
આપેલી દબડકી-ધમકી-ભય *n*.

THUNDERSTORM *s.* ગાજવીજ સાથેનું વાઝો-
ડું-વાનું તોફાન. [મણુ થઈ ગયેલું.

THUNDERSTRUCK *a.* થીજગયેલું, ચિત્તા-

THURSDAY *s.* [*Scand. Thor* the god
of thunder] ઐસ્વત-ગુરુ વાર *m*.

THUS *ad.* [*AS.*] In this or that manner

આ-ઝિ-ને રીતે-પ્રકારે, આ-ઝિ-ઊપર-
નીચે પ્રમાણે, આમ, ઝિમ; 2 to this
degree or extent આટલે દરજે-સુધી,
આટલું, આવડું; as, *t.* far આટલે સુધી.

THWART *a.* [*AS. thweorh*] આડ-આ-
ડીના જેવું આડું. *vt.* To oppose or de-
feat (*a*) (pers.) નડવું, ની સામા પડવું,
ને હરકત કન લાચાર કરી નાખવું, ના
હાથ ભાંચે પાડવા, નો ઉપક્રમ ધૂળ મેળવેલો,
ને અવરોધ ક., (*b*) (will, purpose, in-
clination &c.) ની સામાં પડવું, ધૂળ મે-
ળવવું, બરબાદ કરી નાખવું.

THY *pron.* [contr. from Thine] ત્હારે.

TIARA *s.* [*Fr. tiare, L. & Gr. tiara* a
turban] (આપણુ લોક જેવો) મુગટ *m*, શુક-
ટ *m*, તાજ *m*. [નળી *f*.

TIBIA *s.* [*L.*] પમના નળાનું હાડકું, (પગની)

TIBIAL *a.* (પગની) નળીનું.

TICK *s.* [prob. abbr. from Ticket which
see] ઉધાર લેવું-આપવું તે; On *t.* ઉધાર;
as, to buy on *t.* ઉધાર સેદા લેવો.

TICK *s.* [*Fr. tique*] (Entom.) ઢોર વિગેરેને
આમ જૂની પટે વળગે છે તે) ગળીગોડું *n*-ડી *f*.

TICK *s.* [*Dut. tyk, from L. theca* case]
(તળાઈ-ગોદાડાનું) ઝાળિયું *n*.

TICKEN, TICKING *s.* ઝાળિયાનું હુધકું.

TICK *vi.* [*Dut. tikken* prob. formed
from the sound] (ધડિયાલે) ટકટક-ટિક
ટિક થવું. *s.* ટકટક *n*, ટિકટિક *n*.

TICKET *s.* [*Norm., Fr. etiquette* a label]
ટિકિટ *f*, ચિટ્ટી *f*, (for goods only) ચિટ્ટી *f*.
vt. ઊપર ચિટ્ટી-ચિટ્ટી-ટિકિટ મારવી-લગા-
વવી-ઝેલડવી.

TICKLE [*Icel. kitla., Ger. kitzeln* from
kazza a cat] (Lit.) ને ગિલી ક. ગમવવી,
ને ગિલીપીચી ક.; 2 to please by slight
gratification (નજીવી વસ્તુથી) ખુશ કરી-
નાખવું, (નજીવી વસ્તુથી) ખુશ નાજી રાજી
થઈ જવું. *vi.* ને ગિલી-ગિલીપીચી થવી.

TICKLISH *a.* (Bottom of the foot, armpit
&c.) જરાવારમાં ગિલી &c. થાય ઝિવું; 2
(fig.) tottering or unfixed (condition

&c.) ઝા પડ્યા ઝા પડ્યા જેવું, ઝા ગયા ઝા ગયા જેવું, ડગમગતું, ડામકડોળ જેવું.
TIDE *s.* [*AS. tid for tihadh time*] જીવાળમ, ભરતી ઝાટ *npl.* વેલાઈ; Astronomic tides વાતાવરણીય વેલાઈ; Ebb *t.* ઝાટ *mf.* જીવાળનું ઉતરવું; Flood *t.* ભરતી/વીળ/જીવાળ ચઢવેતે; Neap *t.* હાનો-ઝાટનો જીવાળ, નીચ-અદપ વેલાઈ; Spring *t.* પૂનેમ અમાસનો મોટો જીવાળ, ઉધાનન, ઉચ્ચ-મહા વેલાઈ; To work double tides લણ દહાડાનું કામ બે દહાડામાં ક; 2 current (*a*) (of blood &c.) ઉલટેલો પ્રવાહ, (*b*) વામ, ઊરન, (ગાંડી) ગતિ; *as*, to stem the *t.* of folly બેવકુફી ઊપર ચઢવાનો વા (વાતો હોય તેને) અટકાવે; 4 favourable course (of fortune &c.) (અનુકૂળ) યોગ્ય-ગતિ. *vt.* બોમાં ખેંચી-તાણી લઈજવું, (કસાના બોથી) તણાયાં જવું. *vt.* (Naut.) ભરતી કે ઝાટ સવા હોય ત્યારે વહાણ ચલાવવું અને તે સવા ન હોય ત્યારે લંગર કરવું; To t. over a difficulty મુશ્કેલી ભારી ચલાવી, મુશ્કેલીમાંથી તરી નીકળવું.
TIDAL *a.* (lit.) જીવાળ-ભરતી-ઝાટ નું-સંબંધી, ભરતીનું; 2 (fig.) અસુક વખતે ચઢતું પડતું-ચઢતું ઉતરતું-ચઢવા પડવા &c.નું.
TIDINGS *s. pl.* [See Tide] (વહાલાં વિષેની) ખબર-ખબર અંતર, સમાચાર *m pl.*
TIDY *a.* [See Tide] (pers.) ઠીકઠીક-સાફસુક રહેનાર, (things) સફાઈ-સ્વચ્છતા વાળું, સ્વચ્છ, સાફ. *vt.* ઠીકઠીક-સાફસુક-સાફ રાખવું.
TIE *vt.* [*AS. tyun, tian to tie*] To bind બાંધવું, બાંધી રાખવું; 2 (knot &c.) બાંધવું, ગાંઠવું, સાંધવું, વાળવું; 3 to unite (pers.) બાંધવું, ગાંઠવું, -ના બંધનમાં રહે એમ ક; 2 to constrain -ના બંધન-પ્રતિબંધ માં રાખવું; To t. down (lit. & fig.) -ના હાથ-પગ બાંધવા; To t. up બાંધવું, બંધ ક. 8. ગાંઠ, બંધન, કસ; 2 ગાંઠ, બંધન; 3, *t.* of friendship દોસ્તીની ગાંઠ; 3 (of hair) અંબોડોમ, રાખાઈ, વેણી; 4 (in elections &c.) બેહુ પક્ષવાળાનું બરાબર નીકળવું-હોવું તે.

TIER *s.* [*AS. tier rank*] (વિરોધ કરીને એક ઊપર એક એવી) હાર. *f.*
TIFF *s.* [prov. *E. tife to pour liquor*] ચક્રમક ઝરવી તે, બોલાચાલી, ટોટામ.
TIFFIN *s.* [?] નાસ્તા અને જમવાની વચ્ચેનું ભોજન, ટિફિન. [રાઈલમ.
TIGER *s.* [*L. & Gr. tigris*] વાધમ, વ્યાધમ,
TIGRESS *s.* વાધેણ, વ્યાધી.
TIGHT *s.* [*AS. tige form tian to tie*] (frame, lid &c.) ચુરત-સજ્જડ બેંડલું, બેસતું, સજ્જડ, ચુરત; 2 (ship, cask &c.) પાણી અથવા ખીજે કોઈ પ્રવાહી પદાર્થ આવી અથવા જઈ ન શકે એવું, ફાટ અથવા કાણું ન હોય એવું, સાચુત, જલાબેઘ; 3 (room &c.) ધણી હવા ન આવી શકે એવું; 4 (garment) બેસતું, તંગ, તણવું; 5 (not ragged) જીથું પિથું નહીં એવું, સહેલું સમાયું; 6 taut (ropes &c.) ખેંચેલું, તાણેલું.
TIGHTEN *vt.* ચુરત &c.-બેસતું ક; 2 જલાબેઘ ક; 3 ધણી હવા ન આવી શકે એવું ક; 4 બેસતું આવે એવું-તંગ ક; 5 (જીરથી) ખેંચવું-તાણવું-ખેંચી-તાણી પકડવું.
TILE *s.* [*L. tegula a tile*] (માબ ઊપર છાવાનો) થા પોડામ, વિલાયતી નળિયું; A pan *t.* નળિયું. *vt.* (નળિયાં એ વતી) છાવું, -ઊપર નળિયાં ચઢાવવાં, (છાપર) ચાળવું.
TILER *s.* છાપરો ચાળનારેમ, ચાળેમ.
TILING *s.* નળિયેરી ધરન, ધરન; 2 નળિયાં.
TILL *prep.* [*AS. til, till*] Until સુધી, લગી; T. now હમણાં-આજ સુધી; T. then ત્યાર-તે વખત સુધી.
TILL *vt.* [*AS. tilian to labour*] એડવું, -ની એડ ક., એડીને તૈયાર ક.
TILLAGE *s.* એડ, કૃષિકર્મેન. [ધિવલમ.
TILLER *s.* એડ કરનાર, એડનાર, એડતમક-
TILL *s.* [?] (દુકાનદારને પૈસા વાપવાનો) ગણેમ, ગોલકમ.
TILLER *s.* હાનો ગણો-ગોલકમ.
TILLER *s.* [*AS. telgor a plant*] સુકાનનો ડાંડા જેવો જે ભાગ ઝાલીને સુકાન ફેરવવામાં આવે છે તે, બહિમ, બકરેમ.
TILT *vt.* [*AS. tealtian to shake*] થોડા

ઊપર ખેતીને બાલાખાજી રમવી-ક., બદલયુદ્ધ ક.; 2 તરવાર અથવા ખીજ કોઈ રાત્રીથી લડવું, રાત્રીયુદ્ધ ક.; 3 (લડાઈમાં) ધસવું, ધસી આગળ પડવું, ઝીક તરફ ધસી-દળી-નમી પડવું-પડી જવું, ઉપલી-ગળડી પડવું-જવું. *vt.* (Cask &c.) નમાવવું, નમેલું રાખવું; 2 to point or thrust (lance) ધોકડું, ધોઅડું, મારવું, ધરવું. *s.* બાલાખાજી, બદલયુદ્ધ; 2 (of a cask &c.) નમાવેલાં-ઝંચાં થયેલાં-ઝંચાં કરી રાખેલાં હોવું તે.

TIMBER *s.* [*AS. timmer*] ઘડાણ તથા ધર વિગેરે ખાંધવાના કામમાં આવતું લકડાઈમારતી લકડા; 2 ઈમારત ખાંધવાના કામમાં લીધેલું અથવા લેવાનું સાફ કરેલું લાકડું-લાકડાં*inpl.*

TIMBREL *s.* [*Sp. tamboril & tabor*] ઢોલક, ઢોલકી, પખવાજ.

TIME *s.* [*AS. tima, Icel timi, L. tempus* root, *tem* to cut] વખત*m*, કાળ*m*; as, that t. of ignorance તે અજ્ઞાનનો કાળ; Apparent t. સૂર્યની દૃશ્યમાન ગતિને સુમારે ખાંધેલો કાળ, રોકું-દૃશ્યમાન કાળ*m*; Astro-nomical t. ઝીક દાહડાના ખપોરના ખાર ક્લાકથી તે ખીજ દાહડાના ખપોરના ખાર ક્લાક સુધી ચોવીસતી સંખ્યા પર્યંત સંતત ગણનાની રીતે ગણેલો મધ્યમ કાળ (See “Mean Solar t.” below), ન્યોતિષ-આગોલિક કાળ*m*; Civil t. દુનિયાદારીના કામને માટે વરસ તથા મહિના અને દહાડા તથા ક્લાક એ રીતના ભાગ પાડીને ગણાતો વખત, સાંસારિક-વ્યવહારિક કાળ*m*; Mean Solar t.-Mean t. સૂર્યની દૃશ્યમાન દિનગતિ કે જે પૂરી થતાં વધારે ઝાંઝો વખત લાગેછે તેનું ધારણ પકડીને નહીં પણ તે દિનગતિ પૂરી થતાં જે વધારે ઝાંઝો વખત લાગેછે તેની સરાસરી કાઢીને ખાંધેલો વખત, મધ્યમ કાળ*m*; At times થોડો વખત-કાળ*m*, આંતરે આંતરે; To kill t. વખત આનંદમાં જતો લાગે-વખત નીકતો નથી એમ ન લાગે એમ વખત કાઢવો, કાળનાકાળ થવું; To lose t. (*a*) (= to delay) વખત ખોવા, વાર લગાડવી, અંમથો વખત કાઢવો, (*b*) (= to go too slow—a clock or watch) પાછળ હોવું, ધીમાં ચાલવું-પડીજવું;

True t. (*a*) (See “Mean Solar t.” &c. above), (*b*) (See “Apparent t.” above); 2 a proper t. વેળા*f*, વખત*m*, સમય*m*, કાળ*m*; as, to consider t. and season વેળા કવેળા જોવી; In t. (*a*) (= in good t.) વેળા-વખત સર, વેળાએ, સમયે, એવન વખતે, (*b*) (= eventually) કોઈ કાળે, પરિણામ, અંતે; 4 the duration of one's life આ-વરદાનો વખત, આયુષ્યકાળ*m*; as, “believe me your t. is not your own &c.” હું કહુંછું તે ખરું માનજો કે તમારા આયુષ્ય-કાળના તમે એખલા ધણી કે માલિક નથી; 5 age or period વખત*m*, કાળ*m*, જમાનો*m*; as, ancient times પ્રાચીનકાળ*m*, જૂનો જમાનો; 6 allotted period (કસાનો-કસાનેમાટે નીમેલો) વખત*m*, મુદત*f*, કાળ*m*; as, the time of life is short જિંદગાની ટૂંકી મુદતની છે; 7 repetition વાર*f*, પર*m*, એપ*f*; as, five times five = 25 પાંચ વાર પાંચ તે પચીસ; ten times the value of the land તે ભોંયની કિંમતના દસ પર; 8 (gen. *pl.*) વખત*m*, જમાનો*m*, સમય*m*, કાળ*m*; as, bad times ખોટો જમાનો; 9 the present life આ જનમ-જન્મ-જન્મારે*m*-ભવ*m*-અવતાર*m*, મન-એ*m*; 10 (Mus.) તાલ*m f*; as, triple t. ત્રિતાલ. *vt.* To adapt to the t. &c. (*a*, measure &c.) વખત કે સમય જોઈને-વેળા વિચારીને-જેવા વખત કે પ્રસંગ તે પ્રમાણે ક.; 2 to regulate as to t. નો વખત કે કાળ રાખવો-કહેવો-ખાંધવો-નીમવો-સાધવો, અચુક-એકી વખતે કેઈ થાય એમ ક.

TIME-HONoured *a.* લાંબી મુદતથી-પરાપૂર્વથી મહોતું-માન્ય-પૂજ્ય ગણાતું આવેલું.

TIME-KEEPER, TIME-PIECE *s.* મ્હોટાં ધડિ-આલ-ડાપડિઆં ધડિઆલ આદિ હરકોઈ વખત જણાય એવો યંત્ર. કાલમાન*n*.

TIMELY *a.* જોઈએ તે વેળા-એવન વખતનું, આગળથી-વેળાસર-વખતસર થયેલું-આવેલું-આપેલું-થનાર-આવનાર-આપનાર, યથાકાલિક. *ad.* વેળા-વખત સર, જે વેળા જોઈએ તે વેળાએ, યથાકાળ.

TIME-SERVER *s.* વખત કે રંગ જોષને -જેવા વખત તેમ -મ્હોટાની મરજી કે રૂપિ પ્રમાણે ચાલનાર, દેરા તેવા વેરા લેનાર, મ્હોટા કહે તે હાજી હા-જમાનેસાજિ કરનાર.

TIME-SERVING *a.* (See Time-server). *s.* વખત કે રંગ જોષને ચાલવું તે, જેવા દેરા તેવા વેરા લેવા તે, મ્હોટા કહે તે હાજી હા કરવું તે, જમાનેસાજિ *f.*

TIME-TABLE નીમેલા વખતનું પત્રક, સમય-કાળ પત્રક, સમય-કાળ નિર્માણપત્ર.

TIMID *a.* [*L. timidus* from *timeo* I fear] ખીકણ, બડકણ, કમહિમ્મત, ભીર.

TIMIDITY *s.* ખીકણ &c. પહુંન - પણાનો ગુણ, ભીરતા-ત્વન.

TIMOROUS *a.* [See Timid] છેક ખીકણ, નાહિમ્મત, નામરદ, છેકજાહિમ્મત વગરનું, પચકું.

TIN *s.* [*AS.*] (The metal) કહલાઈ, કહલાઈ; 2 thin plates of iron covered with t. ચિનાઈ દહોડુંન-પતરૂન. *vt.* -ને કહલાઈ કરી, ઊપર-માં કહલે દેવી, -ઊપર કહલાઈ-કહલેનું વરખ મ્હોડવું.

TIN-FOIL *s.* [*L. folium a leaf*] કહલાઈનું વરખ, મ્હોડવાની કહલે.

TINCAL *s.* [*Malay tingkal, Hind. tinkar*] ટંકણખારમ, ટંકણમ.

TINCTURE *s.* (See under Tinge).

TINDER *s.* [*AS. tynder*] તરત સળગીજાય તેને માટે જરા ઊપલી ત્વચા બાળીને કાપેલું કંઈ, (ચક્રમક આદિનો) ગુલમ.

TINGE *vt.* [*L. tingo* I dye] To impregnate with something foreign (*a*) (with a colour) (-નો) આભાસ-જરા સુરખી મારે-છાંટ દેખાય એમ કરી, -થી (કસાનો) આભાસ-જરા સુરખી મારવી-છાંટ દેખાવી, (*b*) (with a taste) (-નો) ઉંડો સવાદ આવે એમ કરી, -થી (કસાનો) ઉંડો સવાદ આપવો, (*c*) (with cruelty, extravagance &c.) (-ની) અસર-ખો-ગંધ રહે-હોય-જાણાય એમ કરી, ઉંડું-ગર્ભિત (કંઈ) હોય &c. એમ કરી; To be tinged -માં અસર &c. હોવી-રહેવી-જાણવી, -માં ઉંડું કે ગર્ભિત (કંઈ) હોવું-રહેવું-જાણવું. *s.* (*a*) આભાસમ,

જરા સુરખી, છાંટ, (*b*) ઉંડો સવાદ, અસર, ખો, ગંધ.

TINCTURE *s.* (See Tinge *s. a.*); as, a t. of red રાતા રંગનો આભાસ; 2 an extract દ્રાવક પદાર્થમાં ભળેલું કસાનું સત્ત્વ, નિષ્કર્ષમ, નિર્ધાસમ; 3 (Med.) મિશ્રિત માદકદ્રાવમ, ટિક્ચરન; as, t. of iron લોહમિશ્રિત માદકદ્રાવ; 4 (See Tinge *s. b.*); 5 slight quality added to anything ઉંડી અસર-ખો-ગંધ, રંગમ. *vt.* -માં (કસાનો) આભાસ-સુરખી મારવી-છાંટ દેખાવી, -માં (કસાનો) પાસ-રંગ ખેસવો; 2 (fig.) -માં-ને (કસાની) અસર લાગવી-રંગ-ખેસવો-મ્હોટવા-લાગવો, -માંથી (કસાની) ખો-ગંધ નીકળવી.

TINT *s.* (અંખો) રંગમ.

TINGLE *vi.* [*W. tincian*, allied to *L. tinnio* I ring] To feel a kind of thrilling sound (the ears) -માં જાણે અણણણ -ગુણગુણ-અણઅણ ખોલવું હોય-કસાનો રણકો ધૂમી રહ્યો હોય એમ લાગવું, -માં કંસારાં ટુંકાવાં; 2 to feel a sharp thrilling pain (pers.) આખેરારીરે અજણી છૂટવી, ત્રિમ-ધુમ્મ યઈ જવું; 3 to have a sharp, thrilling or slightly pricking sensation (*a*) (members of the body) -માં અણઅણ-અમઅમ-અમઅમ-અટકઅટક - રવરવ-સળવળ સળવળ થવું, -માં તનખ મારવી, અમઅમવું, (*b*) (limbs asleep) -માં-એ અજણી ચઢવી-આવવી.

TINKER *s.* [*W. tinciar* to ring] જૂનાં તાંબા પિત્તળ વિગેરેનાં વાસણોને સાંધી સારાં કરનાર, કંસારોમ.

TINKLE *vi.* [*W. tincial*] (as metals) ખણણણ થવું, ખણખણવું, ખખડવું, (પૈસા વિગેરે) નો ખણખણાટ-ખણખણ અવાજ થવો; 2 to hear a small sharp sound (કાનમાં) કંસારાં ટુંકાવાં-અણણણ-ખણણણ લાગવું. *vt.* ખણણણ &c. યાય એમ કરી, ખણખણાવવું, ખખડાવવું, -માં કંસારાં ટુંકાવવાં. *s.* ખણખણાટન, ખખડાટમ, રણકોમ, રણકારોમ.

TINSEL *s.* [from *L. scentilla* a spark] (lit. & fig.) ધણી કિમતી નહીં પણ ચળકાટ

વાળી - અણે - ભભક - રેનકદાર કોઈ વસ્તુ *f.*
(ઓટી) કિનારી *f.* ફીત *f.* ચપડા *m.* - સોને કે
રૂપે રસેલું પતરું વિગેરે. *a.* બહારથી ઓટી
અણે-ભભક-રેનક આપનારું, ઓટું. *vt.* ઓ-
ટાં પણ બહારથી ચળકતાં-અણેદાર લુધડાં ધરે-
ણાં વિગેરે સણગારથી સણગારવું-સુશોભિત ક.

TINT *s.* (See under Tinge).

TINY *a.* [*L. tenuis* thin] ધણું નહાનું, નહા-
નકડું, નાંધકડું, ટિનકુટિયું, અત્યલ્પ.

TIP *s.* [*Dut.*] અગ્રભાગ *m.*, અગ્ર *m.*, ટોચ *f.*, છે-
ડા *m.*, અણી *f.* (of fingers, tongue &c.)
ટેરવું *n.*; 2 ટપટપ ઠાકવું તે, ચખડાકું, તખડાકું.
vt. - ના અગ્ર &c. ઉપર (કંઈ) ચૂકવું-ખેસાડવું
-ધાલવું-લાવવું, -ગું (કસાથી) અગ્ર કરવું; 2
-ને (ધીમધી) ટકારો-ચખડાક-તખડાક મારવી;
To t. the wink અણસારામાં-સાનમાં અ-
ણસારો &c. કરી સમજાવવું, અણસારો-સાન ક.

TIPPET *s.* [*AS. tæppet*] યુરોપિયન લોકો-
ની સ્ત્રીઓ પોતાની ખોચી ઉપર જે નહાનું
પક્ષ રાખે તે, કંડાચ્છાદન *n.*, કંડવચ્છ *n.*

TIPPLE *vi.* & *vt.* [from Tip which in the
vulgar language, signifies to turn
up a drinking vessel till it is empti-
ed] દારૂ-નિશા ખાજી કરી, દારૂ-મદ્ય પીવાનું
વ્યસન હોવું.

TIPPLER *s.* દારૂડિયો *m.*, દારૂનો ગરાડી *m.*, મદ્યપી.

TIPSY *a.* [See Tipple] પીધેલ, મસ્ત, છાકડું.

TIPTOE *s.* [from Tip & Toe which see]

પગના અંગ્રુડા કે આંગળીનું ટેરવું, પાદાંગ્રુલ્ય-
અગ્ર *m.*, પાદાંગ્રુડાગ્ર *m.*, *n.*; T. mirth અ-
ત્યંત-મેથુમાર-મેહદ પુરાણી; To be or
to stand *a* or *on* t. (કસાવિષે) આગર-
ઉઠકંઠિત હોવું, ટાંપી રહેવું.

TIPTOP *s.* [from Tip & Top which see]
(કંઈ) ધણુંજ હોવું તે, (કસાની) પરાકાષ્ઠા *f.*
a. ધણુંજ સારું, સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વોત્તમ.

TIRADE *s.* [*L. traho* I draw] ઢોકમ *pl.*,
નિદાત્મક બાધણ *n.* [Tiara).

TIRE *s.* [See Tier] (See Tier); 2 (See

TIRE *s.* [See Tie] (પૈડાની) વાટ *f.*

TIRE *vt.* [*AS. terian* to vex from *te-*
ran to tear, *L. tero* I rub] ચકવવું, -થી

ચાકવું-ચાકે અમિત ક., અમિત ક., અમ પહે-
આડવો; To t. out ચકવી નાખવું, -થી ચાકી
જવું. *vi.* To be fatigued ચાકવું, ચાકી
જવું, -ને ચાક લાગવો-અમ પહેાંચવો, અમિત
થવું; 2 to be weary of કેટાળવું, કેટાળી-હે-
રાન-ખેજર થઈ-ચાકી જવું, ધરાઈજવું, (-ને)
અચ્છયા થઈજવી, (-નું) મન-દિલ બીડીજવું.

TIRESOME *a.* ચાકી જવાય-ચાક લાગી જાય
અમિત, અમ-કષ્ટ. નું; 2 હેરાન-ખેજર થઈજવાય
-કેટાળી જવાય &c. અમિત, હેરાન કરનારું.

TISSUE *s.* [*Fr. tissure* cloth of gold,
from *tisser* = *L. texo* I weave] (In-
terwoven with gold &c.) (See Brocade);
2 (interwoven with figured colours)
બુકેદાર-તરેહદાર લુધડું *n.*-કાપડ *n.*, કુલેવર *n.*;
3 (Anat.) કોઈ પ્રાણી અથવા વનસ્પતિ પ-
દાર્થના હરકોઈ અંગમાંનાં છિદ્રો તથા ત્રીણી
પાતળી શિરાઓનો ગુંફડો-ગુંફડાં અથવા ભાગ,
પેશી *f.*; 4 a connected series (of for-
geries, falsehoods &c.) જાળું *n.*

TIT *s.* [*Icel. teitr* a little horse, *Gr. titthe*
the teat of a woman's breast] A small
thing કોઈ નહાની ચીજ; 2 a little horse
ટટવાણું *n.*, ટટું *n.*; 3 નહાનું સરખું બેરું, ટિચકુ-
ડિફિતિનકુટિફિ; T. for tat અવેજ *m.*, બદલો *m.*

TITAN *s.* [In Myth. a son of Cælus
and Terra] (ગ્રીક તથા રોમન લોકો આદિ-
નો) રૈત *m.*, રૈલ *m.*, અસુર *m.*

TITBIT *s.* [*AS. tedre* tender and Bit-
which see] ખાવાના પદાર્થનો સુંવાળો-મુ-
લાયમ કકડો, સુગ્રાસમ.

TITHE *s.* [*Icel. and Goth. taihun* ten]
દસમો ભાગ, દશાંશ *m.*, (વિશેષે કરીને) વિલા-
યતમાં પાદરીની આજીવિકાને સારૂ કરી આ-
પેલો ભાગ આદિના ઉત્પન્નનો દસમો ભાગ,
દશાંશગ્રાસમ. [(See Tickle *vi.*)

TITILATE *vi.* [*L. titello* (See Tickle)]

TITILLATION *s.* (lit.) ગિલીફ, ગિલીપચીફ;
2 any slight pleasure ખુશી-આનંદ જેવું
લાગવું તે, રહેજસાજ ખુશીફ, અલ્પાનંદ *m.*

TITLE *s.* [*L. titulus* an inscription] (The
inscription) જે નામથી કોઈ વસ્તુ ઓળખ

આતી હોય એવું કસા જીવ લખેલું નામ, નામ-
લેખ *n*, શિરનામ *n*; 2 (of a book) વિષયો-
દેશ *m*, ઉદ્દેશ *n*; 3 an appellation of dig-
nity, distinction &c., ખિતાબ *m*, ઇલ્કા-
બ *m*, પ્રતિષ્ઠા નામ *n*; as, the t. of Duke
“ડ્યુક” નો ખિતાબ; 4 a name નામ *n*, ઉ-
પનામ *n*, કૃત્તિનામ *n*; as, the t. of “Re-
storor of Britain” બ્રિટન દેશને પાછો
(રોમના) તાબામાં આણનાર એ ઉપનામ; 5
right હક *m*, સત્તા; as, you have no t.
to it તમારો તે જીવર હક નથી. [ઇલ્કાબી.

TITLED *a*. ખિતાબ-ઇલ્કાબ વાળું, ખિતાબી,
TITLE-DEEDS *s*. માલકીના હકના દસ્તાવેજ,
કબાલામ *pl.*, હકનામી *pl.*

TITLE-PAGE *s*. ઉદ્દેશપૃષ્ઠ *n*.

TITULAR *a*. (Sovereign, bishop &c.) ના-
મનું, નામધારી. ઓઠા-પૂતળાં નેવું.

TITULARY *s*. કોઈ ઇલ્કાબ મેળવેલા હોવાને
લાયક ને કોઈ હોદ્દા છે એવું માણસ, ઇલ્કાબી
-ખિતાબી હોદ્દાર *m*. *a*. (See Titular).

TITTER *vi*. [*Ger. zwitschern* to chirp,
Icel. titra to tremble] કીકી-ખીખી-મ-
નમાં ને મનમાં હસવું. *s*. કિકિમ્મી *m*.

TITTLE *s*. [dimn. of Tit—which see]
છૂટિમ, લેશમ, અણુ *m*; Every t. of this
આનો અક્ષરે અક્ષર.

TITTLE-TATTLE *s*. [Tattle doubled]
બકબકાટ *m*, જોટો લવારો. *vi*. બકબકાટ
&c. ક., બકવું, લવવું.

TO *prep*. [*AS*] Towards (*a*) (pers.) પાસે,
કને,સોડે; as, I will come to you હું તમારી
પાસે આવીશ, (*b*) (a place denoted by
a proper noun) N.B. In this case the
meaning of to is expressed by the
nominative case of the noun denot-
ing place except when it ends in
આ, ઉં, or યો, in which case the
termination is changed to એ; as, are
you going to Delhi? તમે દિલ્હી જવાના
છો? I am going to Kaira હું ખેડે-
જાઈ છું, (*c*) (a place denoted by a
common noun) માં, એ; N. B. In this

case also the noun often retains the
form of the nominative except when
it ends in આ, ઉં or યો which are
changed to એ; as, are you going to the
garden? તમે વાડી જવાના છો? I am going
to the custom house હું કુસ્ટોમર હાઉસ; 2
indicating motion, course or tendency
towards a place, state or condition,
aim &c. માં, એ, ને, જીવર; as, he is rising
to honour તે આખર એ પહેંચતો જાય છે; he
is going to a trade તે ધંધામાં પડવા માંડે છે;
3 = for, but containing less the idea
of design or appropriation ને, માટે, એ,
પાસે, સાથે, તરફ, જીવર, માં, સુધી, નેવું,
પ્રતે, પ્રત્યે; as, sweet to the taste સવાદે
ગળ્યું; 4 (*a*) (the sign of the Infinitive)
વું; as, to go જવું; (*b*) (the Infinitive
of Purpose) ને, ને માટે, નું, માં; as,
good to eat ખાવામાં સારું; 5 denoting
extent સુધી, લગી, પહેંચત; as, they
fought to the last તેઓ આખર સુધી
લડ્યા; 6 denoting effect, end or
consequence (કોઈ અમુક રીતનો) પરિ-
ણામ નીકળતા સુધી-નીકળે એવી રીતે; N.
B. This sense is idiomatically ren-
dered thus—he was flattered to his
ruin તેને ચઢવી ચઢવીને ખરાબ કર્યો; he
engaged in a war to his cost તે લડાઈ-
માં પડ્યો તેથી તેને નુકસાન થયું-તે નુકસાન
ઝાગવીને લડાઈમાં પડ્યો; 7 denoting
accord or adaptation પ્રમાણે-ચુલ્લ નું,
નેવું (કંઈ) તેવું; as, an occupation to
one's taste કોઈનો જેવા શોક તેવું કામ; 8
denoting comparison જેતાં, -ની સાથે
તુલનાં-સરખાવી જેતાં, -ના ચુકાબલામાં, ને;
as, “All that they did was piety to
this” આ જેતાં તો તેઓએ ને કીધું તે બધું
ભક્તિભાવથી કીધું એમ જણવાનું છે; 9 de-
noting accompaniment સાથે, પ્રમાણે;
as, to sing to musical accompaniments
સાજ સાથે ગાવું; As to વિષે, બાબત, બા-
બતમાં, નું; To and fro (*a*) (= *ad.*) આ-

- ગળ પાછળ, આમતેમ, અહીંતહીં, (b) (=s.) આમતેમ પસાર કરવા તે; To the face (See under Face); To wit તે એ છે.
- TOAD *s.* [*AS. tādīe, tādīge*] મોટી જાતનો દાંત વંનાનો દેડકો-દેડકું-મોડકમ-કુડુંમ.
- TOAD-EATER *s.* નીચ, ખુશામતિયોમ-ચેલુ, દુકાંખોર.
- TOAD-STOOL *s.* કુતરાની ટોપી (વનસ્પતિ).
- TOADY *a.* (See Toad-eater). *vt.* ની છેક રંકપણથી ખુશામત કરી, ના જોડ જીવ-કતા કરવું.
- TOAST *vt.* [*L. torreo* | *parch*] (bread &c.) સેકીને બુંજવું, વવઘવીને સેકવું, સેકવું. *s.* સેકીને બુંજેલી-વવઘવીને સેકેલી-સેકેલી રોટલી.
- TOAST *s.* [perhaps from *Fr. tasse* a drinking cup] જેનું નામ લઈ તે સુખી અને આરામ રહે એમ કહી વાઈનનો ખાણો પીએ તે. *vt.* ને નામે-નું નામ દઈને વાઈનનો ખાણો મેંએ માંડવો.
- TOBACCO *s.* [*Sp. tabaco*, from *Ind. tabaco* a tobacco-pipe] તંબાકુમ, તંબાકુમ, તમાખુમ.
- TOBACCONIST *s.* તંબાકુ &c. વોજોમ.
- TOBACCO-PIPE *s.* (See Pipe 3).
- TOCSIN *s.* [*Fr.* from *toquer* to knock, and *L. signum* a mark] હથિયારબંધ થવાની સૂચના આપવા રાખેલા ધંટનો અવાજ-રાખેલો ધંટ, યુદ્ધધંટ, યુદ્ધધંટનાદમ.
- TODAY *s.* આજ, આજનો દાહોડો-દિવસ. *ad.* આજ, આજે, અવધ.
- TODDLE *vi.* [allied to *totter* & *topple*, q. v.] ટૂંકાંટૂંકાં પગલાં-ડગલાં ભરવાં-ભરીને ચાલવું, ડગ ભરવાં-ભરીને ચાલવું.
- TODDY *s.* [*Hind. tārī*] તાડી, તાલરસમ; 2 (Scot.) અરકમ, ખાંડ અને ઉલૂનું પાણી મેળવીને જે કાપેલા પીવાનો પદાર્થ.
- TOE *s.* [*AS. tā*] પગનું આંગળું-આંગળી-અંગુઠોમ, પાદાંગુલી, પાદાંગુલમ.
- TOGA *s.* [from *L. tego* I cover] પ્રાચીન રોમન લોકોનું અંગવસ્ત્ર.
- TOGGERY *s.* લુધડાં, લુધડાંલતાં.
- TOGETHER *ad.* [*Sax. to and gaderian*

to gather] (place) એકઠાં, બેઠાં, સાથે, જોડે; as, we live t. in the same house હવે એકજ ઘરમાં એકઠાં રહિયે છીએ; 2 in the same time (એકજ કાળે) સાથે, જોડે; 3 unitedly બધાંજ સાચઠાં-બેઠાં-એકઠાં-જોડે-સાથે; 4 into union or junction એક બીજાની જોડે-બેઠાં-એકઠાં, પરસ્પર બેઠાં &c.; as, to fasten two things t. એ વસ્તુઓ પરસ્પર જોડે વળગી રહે એમ કરી; 5 in concert બધાં મળીને-એકઠાં-બેઠાં થઈને, એકતંત્રે; T. with સાથે, સહિત, જોડે, એકઠું, બેઠું.

TOIL *vi.* [*AS. tiolan, tilian*] સખત મહેનત-શ્રમ-આયાસ-પરિશ્રમ કર્યાંજ કરી સખત મહેનત, શ્રમ, આયાસ, પરિશ્રમ.

TOILSOME *a.* મહા-સખત મહેનત &c. નું-કરવી પડે એવું, કષ્ટસાધ્ય.

TOIL *s.* [*Fr. toiles*] (a) (lit.) જાળ, (b) (fig.) જાળ, કંદોમ, પેચમ ફેટોમ, દાવમ.

TOILET *s.* [*Fr. toilette* from *L. tela* a web] સણગાર સજવાની રીત-ક્રિયા, શૂંગાર રીતિ-ક્રિયા, સણગારમ, શૂંગારમ.

TOKEN *s.* [*AS. tacen*] A mark નિશાની-નીચ, ચિહ્ન; 2 a memorial of friendship સંબારણમાં આપેલી કુંઈ વસ્તુ, યાદગારી-ગિરી.

TOLA *s.* [*Hind. & Sans. tula* a balance from *Sans. tul* to weigh] તોલોમ.

TOLERABLE *a.* [*L. tolero* from *talo* (= *Sans. tul*) to lift up, weigh] Bearably અમાય-રહેવાય-અમી-રહેવાઈ-સહન કરીશકાયએવું, સહ; as, t. heat રહેવાય એવી ગરમી; 2 passable ધણું ઉત્કૃષ્ટ તેમછેક નહોતો નહીં એવું, ઠીક, મધ્યમ, વચલા વાંધાનું.

TOLERANCE *s.* કનવાર-અણખોચ નહીં કરવાનો સ્વભાવ-ટેવ-તબિયત, એકનવાર-રી, (કાંઈ અશ્ચિકર વસ્તુ વિષે) ઉદાસીનતા-ઉપેક્ષકતા.

TOLERANT *a.* કનવાર-અણખોચ નહીં કરવાના સ્વભાવ &c. વાળું, એકનવાર, (કાંઈ અશ્ચિકર વસ્તુ વિષે) ઉદાસીન-ઉપેક્ષા કરવાના સ્વભાવવાળું.

TOLERATE *a.* -ની કનવાર ન ક., ચાલે તેમ ચાલવા-કરે તેમ કરવા-ચાય તેમ થવા દેવું. (કોઈ અશ્વિકર વસ્તુ)-ની ઉપેક્ષા-ખેડકનવાર ક.,-વિષે ઉદાસી ન હોવું-થવું-રહેવું.

TOLERATION *s.* કનવાર ન ક. તે, (કોઈ અશ્વિકર વસ્તુની) ઉપેક્ષા *f.*; 2 સ્થાપિત ધર્મથી વિરુદ્ધ ક્રિયા જુદા ધર્મ માનવા-પાળવા દેવો તે, મનમાનતો ધર્મ પાળવાની છુટી.

TOLL *s.* [*AS.=Gr. telos a tax*] પૂલ ભેટ-રવા સરકારી રસ્તે થઈને જવા આદિ સાફ ખે-સાડેલો કર, વાપરવેર *m.*

TOLL *vi.* [prob. from the sound] કોઈ મરી ગયું હોય તેની ખજર આપવા વગેરે સાફ ત્રિસ્તી દેવણામાં જેમ આંતરે આંતરે ધંદ વાગે તેમ વાગવું, -નો શોકનાદ થવો. *vt.* -નો શોકનાદ ક.-વગાડવો. *s.* શોક ધંદ *m.*-નાદ *m.*

TOMAHAWK *s.* [*Ind. tomehagen*] ઉત્તર અમેરિકાના લોકોનું ફરસી-પરથુના જેવું હથિયાર, અમેરિકન ફરસી *f.*-પરથુ *f.*; 2 અમેરિકન લોકોની કુવાડી *f.*-ડો *m.* *vt.* કુવાડી-પરથુ & *c.* થી કાપવું-ચીરવું-કાપી-ચીરી-મારી નાખવું.

TOMATO *s.* [*Sp. tomate*] અમેરિકન વેગણ *n.*

TOMB *s.* [*Gr. tumbos place where a dead body is burnt*] A grave યુડું ઘટવાનો ખાડો, ઘોર, શવગર્ત *m.*; 2 a tombstone કખર, દેવડી *f.*, હજીરો, (of a Sanyāsi) સમાધિ *f.*

TOMBSTONE *s.* (See Tomb-2).

TOME *s.* [*Gr. tomos from temno I cut*] મ્હોટો-ભારેસલ-મહાભારત જેવો ગ્રંથ-પુસ્તક *n.*

TOM-FOOLERY *s.* [Tom & Foolery] નહીં કામનું અને ખેવકુદી ભરેલું કામ.

TOMORROW *s.* [*AS. to & Morrow which see*] આવતી કાલ *f.*-કાલનો દહાડો-દિવસ *m.* *ad.* આવતી કાલ-કાલે.

TOMTOM *s.* [*Hind. prob. from the sound*] નગારું, તામું, નોખત, ઢોલ *m.*, ઢોલક *m.*

TON *s.* [*AS. tunne a butt*] ૨૦ હંડફેર અથવા ૨૨૪૦ પાઉન્ડ અથવા રતલનું વિભાજીતોલન-કાટખન-લું, 'ટન' *m.*

TONNAGE *s.* કોઈ જહાજમાં ભરેલો માલ ભરેલો હોય તે બધાનું 'ટન' માં અંકુર વજન-વજનના અંકુર 'ટન'; 2 કોઈ જહાજમાં ભરેલો

'ટન' માલ ભરાઈ શકે તેટલા 'ટન', (જહાજનું) 'ટન' પ્રમાણ *n.*; 3 મ્હોટા જહાજના પ્રમાણમા સરકારે જે જહાજો ઉપર દર-જકાત ખેસાડેલી હોય તે, જહાજ જકાત *f.*

-tone *s.* [*Gr. tonos a stretching*] Sound ધાંટો *m.*, સાદ *m.*, અવાજ *m.*, સ્વર *m.*, શબ્દ *m.*, સુર *m.*; *as.* in a loud t. મ્હોટે ધાંટે, ધાંટો પાડીને; 2 (Rhet.) બોલનાર કે લખનારના મનમાં જે જુસ્સો હોય તે બખડુ બોલવા કે વાંચવામાં જણાય એ રીતનું-આવેશ સાથેનું બોલવું-વાંચવું, સાવેશસ્વર *m.*; 3 an affected sound in speaking કાઢેલો રાગ *m.*; To read with a t. રાગ કાઢીને વાંચવું; 4 (Mus.) (a) (= sound considered as to pitch) સુર *m.*, (b) (= the larger kind of interval) સુર *m.*, મુશ્કુના *f.*; Half or semi t. અડધો સુર, અર્ધસુર *m.*, મુશ્કુનાર્ધ *m.*, સ્વરાંશ *m.*; Quarter t. પા સુર *m.*, મુશ્કુનાપાદ *m.*, મુતિ *f.*, (c) (= the peculiar quality of sound) (gen.) સુર *m.*, (in voice) કું *m.*, (in an instrument) શબ્દ *m.*; 5 (Med.) શરીરની અથવા શરીરના અવયવોની સ્વાભાવિક તથા નિરાગી અને જગજત સ્થિતિ, દૃઢ પ્રકૃતિ-પ્રકૃતિસ્થતા *f.*; 6 mood or temper મનનું વલણ-પ્રકૃતિ *f.*, વૃત્તિ *f.*, ચિત્તસ્થિતિ *f.*; 7 tenor (of a speech, writing & *c.*) મરોડ *m.*, વલણ *n.*, ઝોક *m.*, સ્વરૂપ *n.*; 8 general or prevailing style અંકુર ડોળ-તરેલું-તાસીર, સ્વરૂપ *n.*; *as.* a high t. of morality નીતિનું ઉચ્ચસ્વરૂપ *vt.* (See Tune *vt.*); To t. down (a) (a colour) ની ભબક આછી કરીને જીવી બેઈએ તેવી ક., જરા ટાંકું પાડવું, (b) (a sound) નો સુર નીચો પાડવો-ઉતારવો, (c) (any thing harsh) જરા નરમ-નરમાસવાનું ક.-વાંચવું.

TONIC *a.* Relating to notes સુરનું-સંબંધી; 2 increasing strength કૌમત વધારનારું, બલવર્ધક; 3 (Med.) કૌમત અને જગજતી આવે અંખું, કૌમતનું, દીપનનું, પ્રકૃતિદીપક. *s.* કૌમતનું આસડ, અગ્નિ-કુષ્ઠા દીપનનું આસડ, દીપનનું *n.*

TONGS *s.* [*AS. tang*] ચીપિયોમ.

TONGUE *s.* [*AS.*] (The organ) જીભ *f.*,
 નિર્દોષ, રસના *f.*; 2 speech or fluency of
 speech ગાયાબળિયા-બોલકા-વાચાબળ્યું *n.*,
 બોલવાની છટ, મોમારપણું *n.*, ગાયું *n.*, ચાડું *n.*
 -ડી *f.*; as, "Much t. and much judg-
 ment seldom go together" ધણું ગાયાબ-
 બળિયાપણું અને ધણો વિવેક એક જણમાં
 સ્વચિત્ત હોય છે; 3 the power of arti-
 culate utterance બોલવાની શક્તિ, વાચા *f.*,
 બોલવું *n.*, બોલવાનું *n.*; as, parrots imitat-
 ing human t. માણસની પેઠે બોલવાનું કરનાર
 પાપટો; 4 language બોલી *f.*, ભાષા *f.*; as,
 the English t. અંગ્રેજી ભાષા; 5 (as op-
 posed to thoughts or actions) મોંની
 વાત, મોંજન, ફક્ત મોંએ બોલવું-કહેવું ને,
 કહેવાની વાત; as, let us not love in t.
 but in deed આપણે આપણો પ્રેમ મોંથીજ
 નહીં પણ આચરણથી બતાવવો; 6 (a) (of
 a balance) કાંટો *m.*, કાંટાની સળી, (b) (of
 a bell) લાળી *f.*, જીભ *f.*, (c) (of a flame)
 જીભ *f.*, નિર્દોષ *f.*; To hold the t. મૂગાં-ચુપરહેવું.

TONGUE-TIED *a.* (lit. & fig.) જોનાથી
 (સ્પષ્ટ) બોલાય નહીં એવું, મૂગું, જીભનું બંધ.

TONIGHT *s.* આજની રાત-રાત્રી, રાત્રી *f.*
ad. આજ-આજે રાતે-રાત્રીએ.

TONSURE *s.* [*Fr.* from *L. tondeo* I
 shear] (The act) નિમાળ કાતરવા-માથું
 મૂડવું-હજમત કરવું, ક્ષોરકર્મ *n.*; 2 (the state)
 નિમાળ કાતરેલાં-બોડાએલાં હોવું ને, હજમ-
 ત્વ, ક્ષોર *n.*, મૂડન *n.*; 3 (of a priest) મુગડ *m.*,
 તાજ *m.*; The first t. of a Brahman or
 other Hindu child મૂડણ *n.*, યૌજન.

TOO *ad.* [*AS. to*] More than enough (જે-
 ધંએ તેથી) વધારે, ધણુંજ, બહુ, અતીસ, અ-
 તિશય; as, too short બહુ ટુંકું; 2 in addi-
 tion તેની સાથે, વળી, પણ, તેઓ વળી, તેમાં
 વળી; as, "and of a king of England
 too" અને તેઓ વળી હિંગ્લાંડના રાજાનું.

TOOL *s.* [*AS.*] (lit.) યોજન *n.*; 2 (fig.)
 પોતાનો કંઈ સ્વાધે નહીં છતાં બીજાના ચઢા-
 વ્યાથી તેનું જેથી બદ થાય એવું નહાઈ કામ
 કરનાર હાકડું માણસ, કપડાકડી *f.*

TOOTH *s.* [*AS. toth*, (pl.) *teth*] દાંત *m.*,
 દંત *n.*; 2 taste ગળું *n.*; as, dainty a t. સાંકડું
 ગળું; 3 (of a comb &c.) દાંત *m.*, દંત *m.*;
 In the teeth of સામું, વિરુદ્ધ, મોંએ, મોંઆ-
 મોં, ખુલ્લાં સામાં પડીને; To cast in the
 teeth મોંમાં પાછું મારવું, ટચકાલાગે એવું સામું
 કહેવું; T. & nail નિમ તેમકરીને, તકડિયાં મારી
 મારીને, પરાકાષ્ટાથી; To shew the teeth
 (જાણે કડવા આવવાને) ગાયું વકાસવું, ધુરકવું,
 ધમકી-દબડી બતાવવી, ધુપત ક.; To the
 t. ખુલ્લાં સામાં પડીને, શરમ-ખાતર ચુરબત
 રાખ્યા વગર, મોંઆમોં, સામાં જઈને.

TOOTH-ACHE *s.* દાંત-દાંત દુખવી ને, દાંતનું
 દરદ, દંતચૂર્ણ-વેદના *f.*

TOOTH-BRUSH *s.* દાંત ધસી સાફ કરવાનો-
 દાંત કૂચડો, દંતકૂચક. [સળી *f.*, દંતશાલાકા *f.*

TOOTH-PICK *s.* દાંત ખાતરવાની સળી, દાંત-

TOOTH-POWDER *s.* દાંતનું મંજન, દંતચૂર્ણ *n.*

TOP *s.* [*AS.*] છેક ઉપરનો-ઉપરનો ભાગ,
 મથાળું, ટોચ *f.*, શિખર *n.*; begin to write
 from the t. મથાળેથી લખવા મોડો; 2 the
 utmost degree સીમા *f.*, અવધી *f.*, પરાકાષ્ટ *f.*;
 T. of અવધી, અવધીનું, ધણમાં ધણું, બા-
 રેમાં ભારે, પરમ; as, t. of ambition અવધી-
 નો લોભ; 3 the highest place સૌના
 કરતાં આગળ પડતી-માખરાની-મુખ્ય જગ્યા,
 મથાળું, ટોચ *f.*; The t. of a class વર્ગનું
 માથાળું, મોટો નંબર; 4 the chief person
 તોર *m.*, શિરિમણી *m.*, અગ્રેસર *m.*; 5 the
 head માથું, સિર *n.*, મસ્તક *n.*, શિખા *f.*; From
 t. to toe નખશિખ; 6 (છાડ-ગાડની)
 ડીરી *f. vt.* -ને મથાળે &c. હોવું-થી (કસાનું)
 શિખર &c. ઢંકાવું-ઢંકાએલું હોવું, નાશિખર &c.
 ઉપર (કંઈ) મૂકવું-ઢંકવું; as, mountains
 topped with snow બરફથી જોનાં શિખર
 ઢંકાએલાં છે એવા પર્વતો; 2 to rise above
 -થી ચઢવું-વધવું; as, he tops all others
 in boasting તે બડાઈ મારવામાં સહુથી ચઢે છે;
 3 to surpass -ને મારી ચલાવવું, -થી સારાં-
 ચઢત હોવું. [એલું ખાતર-ખાતર પૂંજે *m.*

TOP-DRESSING *s.* જમીનની છેક ઉપરના

TOP-GALLANT *a.* વિલાયતી વહાણમાં છેક

તજેના ડોલ ઊપરનું જે તપક તેના ઊપરનું-
ઊપર રહેલું. [અર્થ, ઊપરથી ભારે, ઉર્ધ્વચુર.]

TOP-HEAVY *a.* જેનો ઊપલો ભાગ ભારે હોય

TOP-KNOT *s.* કલગી *f.* કલગો *m.*

TOP-MAST *s.* વિલાયતી વહાણના છેક તજેના
ડોલની ઊપરનો ડોલ-કુવો *m.*

TOP-MOST *a.* હંચામાં જયું, ઊપરિતન.

TOP-SAIL *s.* છેક તજેના ડોલ ઊપરનો જે ડોલ
તેના ઊપર ચઢાવેલું સહ-સહ.

TOP *s.* [*Bel. toppen* to turn] ભમરડો *m.*-
ડી *f.* ભમરડો *m.*-ડી *f.*

TOPAZ *s.* [from *Ger. topf* a pot] પોપ્પ-
રાજન, પુષ્પરાગ *m.*, પુષ્પરાજ *m.*

TOPE *s.* [*Hind. top* (of trees) ઝાડી *f.*

TOPER *s.* [*Ger. topf* a pot] દારૂનોગરાડી *m.*,
દારૂડિયો *m.*, દારૂખાજ. [વિષય *m.*, પ્રકરણ *n.*

TOPIC *s.* [*Gr. topikos* from *topos* a place]

TOPIC-AL *a.* Local કોઈ વિશેષ ટેકાલા-જ-
ગાનું, (કસાના) કોઈ અમુક ભાગનું, વિશેષ-
સ્થાનિક; 2 વિષય-પ્રકરણ નું-વિષેનું.

TOPOGRAPHY *s.* [*Gr. topos* & *grapho*
I write] કોઈ અમુક જગાનું સંવિસ્તર વર્ણન,
વિશેષ સ્થલવર્ણન *n.*, વિશેષ સ્થાનવર્ણન *n.*

TOPOGRAPHIC-AL *a.* અમુક જગાનાં સંવિસ્તર
વર્ણનનું-વિષેનું, વિશેષ સ્થલવર્ણન વિષયક.

TOPOGRAPHER *s.* કોઈ અમુક જગાનું સંવિ-
સ્તર વર્ણન કરનાર *m.*-કરવામાં કુરાળ પુરૂષ *m.*

TOPPLE *vi.* [dimn. of Top] ઢળી-ધસી-
ગયડી પડ્યું.

TOPSYTURVY *ad.* [from *AS. top* and
torfian to throw] ઢેડું. ઉલટા સુલટી, ઉ-
લટપાલટ, જોડુંચડું, તજે ઊપર; *as*, to turn
a carriage t. ગાડી ગંધી વાળી.

TORCH *s.* [*Fr. torche, L. torquicia*, from
torqueo I twist] મશાલ *f.*, ઉંકા *f.*

TORCH-BEARER *s.* મશાલચી *m.*, મશાલજી *m.*,
ઉંકાધારી *m.*

TORMENT *s.* [*L. tormentum*, from *tor-
queo* I twist] અતિરાય વેદના વ્યથા-પીડા *f.*,
રિખાવું તે; 2 that which gives pain પીડા *f.*,
દુઃખ *n.* *vt.* (as pers.) દુઃખ દેવું, દમવું; 2 (as
diseases &c.) -થી રિખાવું, -થી પીડાવું; 3
to tease -નો જીવ ખાઈનાખવા-લેવો, દમવું.

TORMENTOR *s.* દુઃખ-વેદના કરનાર દમનાર.

TORNADO *s.* [*Sp. tornar* to turn] વર-
સાદ વીજળીના કૂડાકા સાથેનો વંટોળ-ખેયો *m.*,
ભયંકર વા વાઝોડું *n.*

TORPEDO *s.* [*L. torpeo* I am numb] વહા-
ણોને ઉડાવી દેવાનો સાંચો, નાવનારાક યંત્ર *m.*

TORPID *a.* [*L. torpidus* from *torpeo*
I am numb] Numb ખૂંદર મારી અર્થલું,
મુડદાલ, મરીગર્થલું, મરીગર્થલા જેવું, સુખ;
as, a t. limb ખૂંદર મારીગર્થલું-મુડદાલ
(શરીરનું) કોઈ ભાગ 2 sluggish સુસ્ત, મંદ,
મુડદાલ, સુનકાર, થન્ય.

TORPIDITY, TORPOR *s.* ખૂંદર મારીગર્થલા
-મુડદાલ પાછું *n.*, સુખિ *f.*; 2 મુડદાલપાછું *n.*,
સુસ્તી *f.*, સુનકારપાછું *n.*, થન્યતા *f.*

TORRENT *s.* [*L. torrens* from *torreo*
I burn] ઝાંધમ, ઝાંધો *m.*, વેગથી વહેતો-
ઊલટો પ્રવાહ; 2 (of rivers &c.) નહેલ *m.*,
ઊલટો પ્રવાહ.

TORRID *a.* [See Torrent] Parched (land,
soil &c.) દારૂગર્થલું, દગ્ધ; 2 very hot
ખળીજવાય-ખળ્યાંખળ્યાં થવાય અર્થલું, અત્યુષ્ણ.

TORRID-ZONE *s.* ઉષ્ણકટિબંધ *m.*

TORTOISE *s.* [*Fr. tortue*, from *L. tor-
queo* I twist] કાચખે *m.*, કચ્છપ *m.* [કચ્છકું *n.*

TORTOISE-SHELL *s.* કાચખાની પીઠનું હાડકું.

TORTUOUS *a.* [See Torture] વાંકું, વક્ર,
વાંકવળામણ-આમળા વાળું.

TORTURE *s.* [*Fr.* from *L. torqueo* I
twist] પરાકાષ્ઠાનું દુઃખ, તીવ્ર-અસહ્ય વેદ-
ના, યાતના *f.* *vt.* પરાકાષ્ઠાનું દુઃખ દેવું, -ને તીવ્ર
-અસહ્ય વેદના-યાતના થાય અર્થ ક., રીખવું.

TORY *s.* [*Ir.* from *toire* give me] રાજ-
ના પક્ષનો માણસ, રાજપક્ષકાર.

TOSS *vt.* [*Ger. stossen* connected with
L. tundo I strike] To throw upward
(as a ball &c.) ઉછાળવું, જોડું ફેંકવું, ફેંકવું;
2 to lift up (as head &c.) ઝેકદમ જોડું
ક.-કરીદેવું; 3 જોડું જાય અને પાછું નીચે પડે
અર્થ ક., જોડુંક નાખ-પાડ ક.; 4 to agitate
ઉચલ પાચલ ક.-કરીનાખવું, અસ્વસ્થ ક.; To

t. off એકદમ-એકજ છૂટે પીળું. *vi.* આમ તેમ ગયડું, જાંચકાઈને પાછા નીચાં પછડાવું, -ની જાંચકનાખ-પાડ થવી; 2 ઉચલપાચલ થઈ જવું, અસ્વસ્થ થવું; To t. for છુપકાંટાનું જીવું રમવું; To t. up “છુપ કે કાંટો” રમવું. *s.* ફેંકાવવું-નંખાવવું તે, ફેંક, નાખ, (See *vt.* 1); 2 (of the head &c.) એકદમ જાંચું ક.-કરીદવું તે. [દારિદ્ર્યોમ.

TOSS-POT *s.* દારૂના શીશાનેશીશા ઠાલવનારમ,

TOTAL *a.* [*L. totalis* from *totus* whole]

પૂરેપૂરું, પૂરું, સંપૂર્ણ, (sum, amount) કુલ; *as, t.* darkness પૂરેપૂરું અંધારું. *s.* કુલ સરવાળોમ, ખેરીજ, જમા.

TOTALLY *ad.* પૂરેપૂરું, બિલકુલ, અધૂંજ, તમામ.

TOTTER *vi.* [*AS. tealtriant* to shake] (*a.*)

(pers.) ઝાંચ જીપર પગ ન થોભવે, લથડવું, લથડિયાં ખાતાં ખાતાં ચાલવું, (*b.*) (things) પડી જાય એમ હાલવું, ડગમગવું, હાલવું.

TOUCH *vt.* [*Fr. toucher* = *L. tango* I

touch] To come in contact with અડકવું, અડવું, -ને અડકેલાં-અડેલાં હોવું, -નો સ્પર્શ ક.; 2 to perceive by the sense of feeling સ્પર્શોન્દ્રિયથી લાગવું; 3 to come to -નો સ્પર્શ ક., અડકવું, પહેંચવું; *as, the* god doomed them never more to t. their natal shore તેઓથી પોતાની જન્મ-ભૂમી નો હવે સ્પર્શ નહીં થાય એમ તે દેવ નિર્માણ કીધું; 4 to concern -ને લાગવું વળગવું, -માં (કસાને) ઘેવાદેવા-નિસ્ખત હોવી; 5 to handle or speak of slightly છેડવું, અડકવું, -નું નામ લેવું; *as, do not t. the subject* એ વિષયને છેડતા નહીં; 6 to meddle with-ને અડકવું, -ને છેડવું, -ને હાથ અડકાડવો -અડાડવો, -નું નામ લેવું; *as, I have not touched the books* હું એ ચોપડીઓને છેડ્યો નથી; 7 to move ગદગદિત ક., -ને લાગે એમ ક., -નું હૃદય પલેજ-પિગેજ એમ ક.; 8 to delineate slightly -જીપર કલમ-હાથ ફેરવેલો; 9 to make an impression on -થી -ના જીપર અસર થવી, -ના જીપર લાગુ થવું; 10 to play on વગાડવું, બજાવવું. *vi.* અડકવું, અડકવું, -નો સ્પર્શ થવો; 2 (on, upon) (See *vt.*

5); To t. at (વહાણ) રાખવું-ઘોભવું, -એ ખંદર. *s.* Contact અડકવું તે, સ્પર્શમ; 2 the sense of feeling સ્પર્શોન્દ્રિય, ત્વગેન્દ્રિય, સ્પર્શમ; 3 an emotion ભાવમ; *as, you have not the slightest t. of mercy* તમારામાં જરા પણ દયા ભાવ નથી; 4 a stroke ચુટકોમ; *as, a t. of railloery* મજાકનો ચુટકો; 5 censure, reproof ચટકમ, ટચકોમ; 6 a single stroke on a drawing (ફેરવેલો) હાથમ, કલમ; 7 act of the hand on a musical instrument વગાડવું, બજાવવું, બજાવણી; 8 a small quantity intermixed અંશમ, ભાગમ; 9 hint ધશારીમ, અણસારો; 10 test કસોટી-ટેમ, કસમ.

TOUCH-HOLE *s.* રંજક યુકપાનો નહે, કાનમ.

TOUCHING *a.* હૃદય-મન પલાળી -પિગળાવી નાએ, એવું ગદગદિત કરે એવું. *prep.* -ને વિષે.

TOUCH-STONE *s.* (lit. & fig.) કસોટી-ટેમ.

TOUCH-WOOD *s.* ચોરવણ, ચેતવણ.

TOUCHY *a.* સ્હીડિયું, ચીડિયું, બજિઅલ.

TOUGH *a.* [*AS. toh*] Not brittle (roots shrubs &c.) ચીકણું; 2 able to endure hardship ચિબડ, ચિઅડ; 3 clammy તોડ્યું તૂટે નહીં એવું, ચીકણું, ચિઝ્ઝણું; 4 stiff વાળ્યું વેજે નહીં એવું, મજબૂત. [હું &c. ક.

TOUGHEN *vi.* ચીકણું &c. થવું. *vt.* ચીક-

TOUR *s.* [*Fr. tour* a turn] સેર-કામને માટે કીધેલી યુસાફરી, પર્યટન, વિહારાથ દેશાટન; Official t. સવારી. *vi.* (Through) સેર-કામને માટે યુસાફરી ક., પર્યટન &c. ક.

TOURIST *s.* સેર-કામને માટે યુસાફરી કરનાર.

TOURNAMENT *s.* [*Fr. tourner* to turn] જે અથવા વધારે માણસોએ રાક્ષ-વિદ્યામાં પોતાની કુશળતા ખતાવવા કીધેલું યુદ્ધ, યુદ્ધવિહારમ.

TOW *vt.* [*AS. teogan, teon*] (વહાણ વગેરે) -ને દોરડેવતી પાણીમાં ધસડી લઈજવું, -ની પાગડ ખેંચવી-તાણવી.

TOW *s.* [*Icel. toga* to pull] *s.* પંજેટયાથી જે ગાંઠ ગાંઠાવાળું સણ રજું હોય તે, સણના ગાંઠ.

TOWARD, TOWARDS *prep.* [*AS.*] In

the direction of -ની તરફ, તરફ, સામું; 2 with respect to -ની તરફ, તરફ, પ્રતિ, પ્રત્યે; as, "Man's duty t. God" ધર્મર પ્રતિ માણસનો ધર્મ; 3 with ideal tendency to -નું, વિષે, આપત, વિષયનું; as, attempts t. reform સુધારો કરવાની કોશિસ. *ad.* લગભગ, -ની તૈયારીમાં.

TOWARD-LY *a.* પાત્ર, શિક્ષ્ય, શિક્ષાપાત્ર.

TOWELS [*Fr. toilette*] અંગછીમ, તુવાલમ.

TOWER *s.* [*AS. tor*] મનારોમ, મિનારોમ; 2 કિલ્લોમ, મઠમ. *vi.* ઉઠ્યાં હોવું-આવવું-આવેલાં હોવું. [તિથક્ષું.

TOWERING *a.* ધણું ઉઠ્યું, ઉઠ્યું, પ્રૌઢ, અ-

TOWN *s.* [*AS. tǣn, from tynan* to enclose] (opposed to country) મેટ્રો કસ્મોમ, શહેરન, નગરન, પુરન, પુરી, પત્તન; 2 (ઈંગ્લંડમાં) ન્યાં સનદી બાજર હોય પણ ધર્માધ્યક્ષનું સ્થાનક ન હોય એવું શહેર-નગરન-પત્તન; 3 the metropolis રાજધાની, મુખ્ય શહેરન; 4 the inhabitants of a t. શહેર-રાજધાનીના લોક, આપું શહેર-કસ્મોમ-રાજધાની.

TOWN-HALL *s.* શહેરના લોકને એકઠાં મળી વિચાર કરવાની જગા, પુરગૃહન, સમાહારગૃહન.

TOWNSFOLK-PEOPLE *s.* શહેર-નગરના રહેનારા, શહેરીએમ્પલ, પુરવાસીએમ્પલ, પૌરજનમ *pl.*, નાગરોમ *pl.*

TOWNSMAN *s.* શહેર-કસ્મા નો રહેનાર પૌરમ; 2 એકજ શહેરનો રહેનાર, સ્વપૌરમ.

TOY *s.* [*W. tegan* & *bawble*] (for children) રમકડું; 2 જેની ખરેખરી કંઈ કિંમત નહીં એવી માત્ર જોષને ખુશ થવાની વસ્તુ, રમકડા-છોકરાંને રમવાના જેવી વસ્તુ; 3 નજીવી વાત-આપત *f. vi.* રમવું, વિલાસ ક, મેઝક-મારવી, રંગમાં રમવું, કામ-વિષયકીડાક.

TRACE *s.* [*L. tractus* from *traho* I draw] (lit.) કોઈ વસ્તુ જતાં જતાં તેની પડેલી નિશાણી, ગયા-જવાની નિશાણી, ધસર-કોમ; 2 (fig.) નિશાણી, નામ નિશાણન-ણી; as, traces of former population પહેલાં વસ્તી હોવાની નિશાણી. *vt.* To walk

over ઊપર ફરીવળવું, -ના એક છેડાથી બીજા છેડા સુધી જવું; 2 to copy (a map &c.) (ઊપર ચૂકેલા કાગળ ઊપરથી જણાતા) આભાસ ઊપરથી ચીતરવું-કાઢવું; 3 to follow by tracks કોઈ-કંઈ કોઈ ટ્રાકોથી ગયું હોય તેની પડેલી નિશાણી પકડીને-નો રસ્તો મારગ પકડીને-ને પગલેપગલે-ને સેરસેર-ચીલે ચીલે ચાલ્યાંજવું; as, "you may t. the deluge quite round the globe" જગરેલનો મારગ પકડીને તમે ચાલ્યા જશો તો આખી પૃથ્વી તમારા મારગમાં આવી જાય; 4 to follow the track of (lit. & fig.)-ના પગલામાં પગલું ચૂકતાં ચાલ્યાં જવું-ચૂકીને ચાલ્યાં ક.; 5 to follow with exactness (a word, its etymology &c.) -નો-ના કસાનો ખરાબર અનુક્રમ પકડી પકડીને જોવું-તપાસવું-શોધવું.

TRACEABLE *a.* -ઊપર ફરીવળાય-આભાસ ઊપરથી ચીતરાય &c. -નો રસ્તો પકડીને &c. ચાલ્યાંજવાય-નાં પગલામાં પગલું ચૂકતાં ચાલ્યાં જવાય &c. -નો ખરાબર અનુક્રમ પકડીને જોવાય &c. એવું.

TRACING *s.* આભાસ ઊપરથી ચીતરવું તે; 2 a regular path હંમેશા જવા આવવાનો-ગતિ કરવાનો રસ્તો, મારગમ, માર્ગમ, ગતિમાર્ગમ; 3 a traced copy આભાસ ઊપરથી કાઢેલું ચિત્ર-આલેખન.

TRACK *s.* (ગયાની) પડી રહેલી નિશાણી, (પડી રહેલા) સેરડો, (of a carriage) ચીલોમ, ચીલોમ; 2 foot print પગલાં *pl.*; 3 a beaten path ધણી જ આવવાનો-ધારી-પગતળે છુદાઈ ગયેલા રસ્તો, મારગમ, માર્ગમ, પંથમ, રાહમ; 4 course (of a comet &c.) મારગમ, માર્ગમ. *vt.* (gen.) પગલાં ઊપરથી શોધી કાઢવું, (a robber &c.) -ની પગલી કાઢવી; 2 (Naut.) વહાણમાંથી કિનારા ઊપર લગી ગમ્મેલી દોરીએ (વહાણને) ખેંચવું, -ને પાગર ખાંધીને ખેંચવું.

TRACKLESS *a.* ન્યાં કોઈનું પગલું નહીં ફરેલું એવું, જાડ, અગોચર.

TRACHEA *s.* [low *L.*, *Gr. trachys*

rough] જે નળીમાં થઈને હડા ફેંસામાં જાય છે તે નળી, આસનળી *f*-નલિકા.

TRACT *s.* [*L. tractus* a drawing or district from *traho* I draw] A region જમીન કે પાણીનો ગમે તેવો ભાગ, પાટમ, મેદાન, પ્રદેશ; 2 a short treatise on practical religion ધર્મ શી રીતે પાળવો-આચરવો તે વિષેનો જેમાં વિચાર હોય એવું ચોપાનિયું, આચારપદ્ધતિ, ધર્માચરણનિબંધમ.

TRACTABLE *a.* [*L. tracto* I handle or lead, frequent. of *traho* I draw] (children, horses &c.) જેમ કહે તેમ કરે-અતા-આ પ્રમાણે આણે-દારવેલું દોરાય-હાંકેલું હંકાય એવું, કદાગરું, કદાસર, નિદેશકારી, વરાવતી.

TRACTABILITY *s.* જેમ કહે તેમ કરે &c. એવો ગુણ-એવાપણું, કદાગર-કદાસરપણું, નિદેશકારિત્વ, વરાવર્તિત્વ.

TRACTILE *a.* [*L. traho* I draw] લાંબું કોરાય-વધરાય એવું (See Ductile 2).

TRACTION *s.* (The act) ખેંચવું તે, કર્ષણ; 2 (the state) ખેંચાવું તે, કર્ષણ; 3 attraction આકર્ષણ, પ્રતિકર્ષણ.

TRADE *s.* [*L. tracto* I practice from *traho* I draw] Traffic વેપાર, વ્યાપાર, આપલે, પાણિન્ય; T. comprehensively વણવેપાર, વેપારવણ; Domestic t. દેશમાં ને દેશમાંનો-દેશી વેપાર, દેશસ્થવ્યાપાર; Foreign t. દેશાવર સાથેનો-દેશાવરી વેપાર, દેશાંતરવ્યાપાર; 2 mechanical employment કસબ, ધંધા, કામ; as, to learn the t. of a carpenter સુચારનો ધંધા-સુચારી કામ શીખવું. *vi.* વેપાર-આપલે-વેચાણસાથે.

TRADER *s.* વેપાર કરનાર-ચલાવનાર, વેપારી, વણિક.

TRADESMAN *s.* A shopkeeper છૂટક-પૈસા પૈસાનું-પાસેર અચ્છેર-પરચૂરણ વેચનાર, દુકાનદાર; 2 a mechanic or artificer કસબી માણસ, ધંધાર્થી, ધંધાર્થી માણસ.

TRADE-WIND *s.* વિયવૃત્તથી ઉતરે દક્ષિણ બેહુતરફ મહાસમુદ્રમાં ત્રીસત્રીસ અંશના અંતર સુધી હંમેશાં પવન વાયાં કરે છે અને પહોણું

દીપ્તિને કામનો વધ પડે છે તે, ધર્યાનનો વા, વ્યાપાર-વ્યાપારાનુકૂલવાયુ.

TRADITION *s.* [*L. trado* I deliver from *trans* over & *do* I give] (Law) Delivery સોંપીદવું-હવાણે કરે-સ્વાધીન કરે તે, સ્વાધીનકરણ; as, "A deed takes effect only from the t." દસ્તાવેજનો અમલ ફક્ત ક્યારથી કે ન્યારથી તે (લખીને સામા બહીને) હવાણે કરે ત્યારથી; 2 knowledge &c. transmitted without the aid of written memorials ધરડાએથી સાંભળેલી-પરંપરાથી ચાલી આવેલી વાત, દંતકથા, આખ્યાયિકા; 3 (Theol.) ધર્મ સંબંધીની દંતકથા-પરંપરાથી કહેવાતી આવેલી વાત.

TRADITIONAL, TRADITIONARY *a.* ધરડાએથી સાંભળેલું, પરંપરા ચાલ્યું આવેલું, દાંતિક, દંતકથિત, આખ્યાયિક; 2 ધર્મ સંબંધીની દંતકથા.

TRADUCE *vt.* [*L. trans* over & *duco* I lead] (pers.) નો દોષ-વાંક બતાવવો-કાઢવો, નો ઓટો ઓટો દોષ બતાવવો, (things) નો દોષ-માં ઓટો ઓટો દોષ બતાવવો &c., (pers. and things) જીપર આરોપ-અપવાદ-અભિરાપ ચૂકવો, ની ઓટી નિંદા કરે, નિંદવું, જીપર ઓટું કલંક મોંઠાડવું.

TRADUCER *s.* દોષ-ઓટો ઓટો દોષ બતાવનાર-કાઢનાર, આરોપ ચૂકનાર, ઓટું કલંક મોંઠાડનાર, ઓટી નિંદા કરનાર, નિંદક.

TRAFFIC *s.* [*L. trans* over or across & *facio* I do] Trade માલ-સામનની આપ લે-બ આપ, વેપાર; 2 (Railway) ઉતાડ તથા માલગાડી બાબતનું કામ, ટ્રાફિક કામ; T. return માલ તથા ઉતાડની ટીકોટનાં આવેલાં પસલનું પત્રક, ટ્રાફિકપત્રક. *vi.* (as pers.) માલસામનની આપ લે કરે, વેપાર કરે.

TRAGEDY *s.* [*Gr. tragos* a goat & *ode* a song] (The dramatic poem) જેને અંતે ક્ષુરસ હોય એવો નાટક, ક્ષુરસાંત-કે ક્ષુરસ નાટક; 2 a fatal or mournful event જેમાં ન કરવા જેવો કોઈ એ જાણ કરવાથી માણસોના જીવ ગયાહોય એવી વાત, ઘાણ-ધમસાણની વાત.

TRAGEDIAN *s.* જે જોઈને પરમ શોકને પામી જવાય એવો નાટક ભજવનાર, કૃષ્ણરસોત્પાદક *nām-nāīf*.

TRAGIC-AL *a.* Pertaining &c. to tragedy (a poem, play &c.) કૃષ્ણરસ પરિણામ-કૃષ્ણરસ ગું-ગું ભરેલું, (in comp.) કૃષ્ણરસાંત, કૃષ્ણરસ; 2 fatal to life (scenes, events &c.) ધાણ નીકળી ગયેલા-ધમસાણ વગેરે એવું, ધાણ-ધમસાણ વગ્યાનું, શોક-દિલગીરી ગું-ગું ભરેલું; 3 mournful (notes &c.) ઉદાસિયું, શોકાતુર.

TRAIL *vt.* [*Dut. triel* a rope to draw a ship] To hunt by the track નાં પગલાંથી શોધી કાઢી શિકાર ક.; 2 to draw along the ground ધસડવું, ધસડાય એમ ક., ધસડી લઈ જવું; 3 to lower (as arms) નમાવવું, નીચું પાડવું-ધરવું-કરવું. *vi.* To be drawn out in length નો લાંબો લિસોટો-લિસોટીફ-લીટો-લીટી પડવી-પડી રહેવી; 2 to creep (as a plant) (વેલાની પેઠે) લાંબા ને લાંબા પથરાવું-ચાલવું-ચઢવું-પ્રસરવું. *s.* Track followed by the hunter શિકારી જે પગલાં ઓપરથી પથને શોધી કાઢી શિકાર કરે છે તે પગલાં; 2 scent left (શિકાર કરવાનાં પથની) રહી ગયેલી વાસ-ગંધ; 3 any thing drawn to length લિસોટોમ-ટીફ, લીટોમ-ટીફ, દોરીફ.

TRAIN *vt.* [*Fr. trainer=L. trahere* to draw] To teach ને કંઈ કરતાં શીખવવું, કેળવવું, તરબિયત ક.; (soldiers) ને કવાયત શીખવવી; 2 પંજોટવું; 3 (as trees) (ઝાડો) વાળીને-ઝાળીને-ઝારીને મનગમતી આકૃતિનું ક.; To t. up શીખવ્યાં ક., ની શિક્ષા આપ્યાં ક., શીખવીને તૈયાર ક., તરબિયત ક.; as, t. up a child in the way he should go કમે રસ્તે ચાલવું તે બાળકને શીખવ્યાં કરે. *s.* (Of a gown) દામણ, ચાળ, ઝૂલ; 2 retinue રસાણોમ, અનુયાયી વર્ગમ; 3 a series એક પછી એક એમ ઉપરાચાપરી આવતું કંઈ, હારની હાર, માલા, શ્રેણી; 4 process હાર, કમમ, અનુક્રમમ, સિલસિલોમ; as, things are now in a t. for

settlement નિકાલ થાય એમ વાત હવે હારમાં આવી છે; 5 (of gun powder) રંજ-કના દારૂની લીટી; 6 (railway) આગગાડી, ગાડી, ટ્રેન; T. of artillery તોપખાનું.

TRAIN-BAND *s.* સિરખંદીની ટુકડી-પલટણ.

TRAINER *s.* શીખવનાર, કેળવનાર, (of men for athletic exercises) ઉસ્તાદમ.

TRAINING *s.* કેળવણી, શિક્ષણ, કવાયત.

TRAIN-OIL *s.* [*Ger. thran*, low *Ger. thraon*, *Sw. thran*] બેલ વગેરે માછલીની ચરખીનું તેલ.

TRAIT *s.* [*L. tractus*] A stroke (ઠાંઈ વાતમાં) ઝૂકેલો-પૂરેલો રંગ; 2 (of character) વિશેષ ગુણ-લક્ષણ.

TRAITOR *s.* [*L. traditor* from *trans* and *do* I give] રાજદ્રોહી, દેશદ્રોહી; 2 a betrayer of a trust વિશ્વાસઘાત કરનાર, વિશ્વાસઘાતી.

TRAITOROUS *a.* (pers.) રાજ-દેશ દ્રોહી, વિશ્વાસઘાતી, (scheme) રાજદ્રોહ &c. ગું-ગું ભરેલું.

TRAMMEL *s.* [*Fr. tramail*, from *L. tres* three and *macula* a mesh] ભેડી, પારામ, ખંધન. *vt.* ભેડી ધાલવી, ભેડી-પારા-ખંધન માં રહે એમ ક.

TRAMP *vt.* [*Ger. trampfen*] (પગે પગે) છુંદવું-ખુંદવું. [દવું, છુંદી &c. નાખવું.

TRAMPLE *vt.* (પગ તળે) છુંદવું, કચરવું, ચગ-

TRANCE *s.* [*Fr. transe=L. transitus*, from *trans* beyond and *eo* I go] સમાધિ, તન્મયાવસ્થા; 2 (Med.) જીડકાઈ ગયેલી અવસ્થા, જીડકાઈ, જીડકાઈ.

TRANQUIL *a.* [*L. tranquillus*] શાંતિ-શાંતતાવાળું-ગું ભરેલું, શાંત, ટાંકું, સ્વસ્થ, અભય. [સ્વાસ્થ્ય, સ્વસ્થતા, અભયતા.

TRANQUILITY *s.* શાંતિ, શાંતતા, ટાંકેક, સ્વસ્થતા.

TRANQUILISE *vt.* શાંત &c. ક.-પાડવું.

TRANSACTION *vt.* [*L. trans* beyond or over and *ago* I drive] કરવું. *vi.* કામ ક.-ચલાવવું, વાત ક.-ચલાવવી, કામનો ખટલો ખેડવો.

TRANSACTION *s.* (The act) કરવું તે; 2 an affair કામ, કાર્ય, ચલણ, ખર્ચ, વાત, કિસ્સો.

TRANSATLANTIC *a.* [*L. trans* beyond and Atlantic] આટલાન્ટિક મહાસાગરની પેલી તરફનું.

TRANSCEND *vt.* [*L. trans & scando* I climb] To rise above -ના કરતાં વધારે જાંચા હેાવું; 2 to go beyond -ની પેલી તરફ-પ્રકીને આગળ જવું-વધવું; 3 to surpass -ના કરતાં વધારે સારાં-અધિયાતાં હેાવું.

TRANSCENDENT *a.* સર્વોત્કૃષ્ટ, સર્વોત્તમ; 2 (Kantian Philos.) માણસની અકક્ષમાં ન આવે એવું, માનવ બુદ્ધયવીત, બુદ્ધયવીત, બુદ્ધય વિષય.

TRANSCENDENTAL *a.* (See Transcendent 1); 2 (Kantian Philos.) અનુભવથી સિદ્ધ ન થાય એવું, અનુભવાતીત, અનુભવાવિષય. [I write] -નો ઉતારો-નકલ ક.

TRANSCRIBE *vt.* [*L. trans & scribo*

TRANSCRIBER *s.* ઉતારો-નકલ કરનાર, લ-હિયોમ, લેખકમ, નકલનવીસમ.

TRANSCRIPT *s.* ઉતારોમ, નકલફ.

TRANSCRIPTION *s.* (The act) ઉતારો-નકલ કરવી તે.

TRANSFER *vt.* [*L. trans & ferro* I carry] એક જગાએથી બીજી જગાએ લાવવું-લઈજવું-પ્રકવું-માકલવું-ભય એમ ક.; 2 to make over (બીજને) આપવું, -ના નામનું ક., -ને સ્વાધીન ક., -ના હવાલામાં આપવું; 3 (a drawing, engraving &c.) ઉતારવું, લાવવું, ઘેવું, આણવું. *s.* એક જગાએથી બીજી જગાએ લાવવું &c. તે, એક જગાએથી બીજી જગાએ આવેલાં-પ્રકાશિલાં-માકલેલાં હેાવું તે; 2 (બીજને) આપવું &c. તે, એકના હાથમાંથી બીજના હાથમાં અચ્છેલાં હેાવું તે; 3 ઉતારેલું-લખેલું-આણેલું ચિત્ર.

TRANSFERABLE *a.* (See Transfer *s.* 1, 2 & 3); 2 (note, bill &c.) વેચી-બાપી-વેચસાટ કરી શકાય એવું.

TRANSCERENCE *s.* (The act) (See verb).

TRANSFIGURE *vt.* [*L. trans & figura* a figure] -નું રૂપાંતર ક.; To be transfigured -નું રૂપાંતર થવું.

TRANSFIGURATION *s.* ઇસુ ખ્રિસ્તાનું એલુંથ રૂપાંતર, અસ્તિત્વસ્વરૂપાંતરન.

TRANSFIX *vt.* [*L. trans & figo* I fix] આરપાર નીકળે એમ ધોચવું-માકવું, વીધવું, વીધી-માકી નાખવું.

TRANSFORM *vt.* [*L. trans* and *form* a shape] -નું રૂપ-સ્વરૂપ-આકાર-રૂપા-આ-જિયું બદલવું. -નું રૂપ &c. બદલીને (-ને) કરી-નાખવું-(-થી) થઈજવું, -નું કરીનાખવું, -થી (કસા-કોઈ નું) થઈજવું; as, a caterpillar transformed into a butterfly એજિયું બદલીને પોપટી થઈગયેલો કામજિયો; 2 to transmute -નું કરવું-કરીનાખવું, (કસાથી) -નું થવું-થઈજવું; as, to t. copper into silver તાંબાનું રૂપ ક.; 3 (Theol.) નાસ્તિક-નું આગ્નિક બનાવવું-બનાવી દેવું (See Regenerate *vt.*)

TRANSFORMATION *s.* (The act) (See the verb); 2 (the state) (a) રૂપાંતરમ, સ્વરૂપાંતરમ, દેહાંતરમ, આકારબદલમ, (b) એક જાતના ધાતુ-વસ્તુ હોય તે બદલાઈને બીજી જાતના થઈજવું તે, દ્રવ્ય-ધાતુબદલ-વિશેષમ, (c) નાસ્તિકના આસ્તિક થએલાં હેાવું તે, આસ્તિક-બતત્વન (See Regeneration).

TRANSFUSE *vt.* [*L. trans & fundo* I pour] (Med.) એક પ્રાણીની રગમાંથી બીજા પ્રાણીની રગમાં લાવવું (સાહી), શિરાંતર-ના-ંચતર ક.; 2 to cause to be instilled or imbibed (a spirit love, &c.) એકનામાં હોય તે બીજનામાં આપે એમ ક., -ના મન કે મગજમાં લાવવું-આણવું-ઉતારવું-પ્રચાવવું, કરાવવું; as, to t. a love of letters વિદ્યા જીવર શોક કરાવવો.

TRANSFUSION *s.* એક વાસણમાંથી બીજામાં રેડવું તે, પાત્રાંતરકરણન; 2 (See the verb) શિરાંતર &c. કરણન.

TRANSGRESS *vt.* [*L. trans & gradior* I step or pass] (commands, limits &c.) -નું ઉલ્લંઘન ક., લોપવું, આંગળવું, -નું અતિક્રમણ ક. ઇ. (આચા તોડવાનો) અપરાધ-અન્યાય-દોષ-પાપ ક., હુકમ તોડવો, આચા લોપવી-આંગળવી.

TRANSGRESSION *s.* (The act) (See the verb) લોપમ, ભંગમ, ઉલ્લંઘનન, અતિક્રમ-

ણ, આગ્રહાપન; 2 offence (હુકમ તોડવા-નો-નહીં કરવાનું કરવાનો) ધુનો-તકસીર, (આગ્રહ તોડવાનો &c.) અપરાધ-દોષ, આગ્રહ લેવા-ભંગ, આગ્રહલંઘન.

TRANSGRESSOR *s.* હુકમ તોડનાર, નહીં કરવાનું-અકાર્ય કરનાર, આગ્રહ લેવાનાર-નું ઉલ્લંઘન કરનાર, ધુનો-અપરાધ કરનાર, ધુનો-ગાર, અપરાધી.

TRANSHIP *vt.* [*L. trans & ship*] એક નહાણમાંથી બીજા નહાણમાં યુક્ત-ધાલવું-નાખવું, નૌકાંતર કર.

TRANSIENT *a.* [*L. trans & eo I go*] Not permanent જાન્યુ-સ્થાવર-સ્થિર-કાયમ ન રહેનારું, અસ્થાવર, અસ્થિર (See Transitory); 2 (a glance, view, thought) અલપ ઝલપ પડી-આવી-યઈ-બની ગમ્મિલું, અલપ ઝલપ નાખેલું-કાઢેલું &c., જેની આંખી માત્ર થમ્મિલી એવું, ક્ષણિક.

TRANSIT *s.* [See Transient] The act of passing જવું-આવવું તે, ચાલ્યાં-આવતાં-થતાં જવું તે, યાસમાનતા, કસામાં-ગિર થઈને &c. જવું તે, સંક્રાંતિ; 2 conveyance લઈ જવું-આવવું તે; as, "the t. of goods through a country" કોઈ દેશમાંથી માલ લઈ જવા તે; 3 (Astron.) (a) કોઈ જગાની મધ્યાક્ષ રેખા ગિર થઈને અથવા (ગ્રહોદિ જોવાના) દૂરદર્શક-નાગોચરમાં થઈને ગ્રહ જોવા આકાશ માંહેના કોઈ ગોળઆદિનું જવું, સંસરણ, (b) આકાશ માંહેના કોઈ નહાના ગોળાનું કોઈ તેના કરતાં મોટા ગોળના બિંબ ગિર થઈને અથવા કોઈ ઉપગ્રહ અથવા તેના યોગાનું તેનાગ્રહ ગ્રહના બિંબ ગિર થઈને જવું, સંસારિ.

TRANSIT-DUTY *s.* કોઈ દેશ કે રાજ્યમાં થઈને માલ જાય તે ગિર લીધેલું દાણ-જકાત-મહે-જલન, ચોખી, ચોખીદાણ.

TRANSITION *s.* Passage (a) (from one place to another) એક ઠેકાણેથી બીજા ઠેકાણે જવું-જવા માટેના હોવું-જવામાં કે જવાની ક્રિયા કે મારગમાં હોવું તે, સ્થલાંતરગમન, (b) (from one state to another) એક સ્થિતિ-હાલતમાંથી બીજી સ્થિતિ &c. માં આવવું-આવવા માટેનું હોવું-આવવામાં કે આવવાની

ક્રિયા કે માર્ગમાં હોવું તે, સ્થિત્યંતરગમન; 2 (Mus.) (રાગ-સુર નું) ધર બદલવું-બીજું ધર પકડવું-બીજા ધરમાં ઉતરી પડવું તે, 3 (Rhet.) એક વિષય ગિરથી બીજા વિષય ગિર ઉતરવું તે, વિષય બદલવું તે, વિષયાંતરગમન.

TRANSITIONAL *a.* સ્થલાંતરગમન-સ્થિત્યંતરગમન-વિષયાંતરગમન-જેમાં રહેલું છે-જેથી થાય-જેનું લક્ષણ છે એવું.

TRANSITIVE *a.* (Gram.) સર્વકર્મક.

TRANSITORY *a.* ફકલ ધોડો વખત રહેનારું, ઉતાવળું જરૂર રહે-પલકમાં ફના થાય એવું, ધોડા કાળનું, ક્ષણભંગુર.

TRANSLATE *vt.* [*L. trans and latus* carried] To carry &c. from one place to another એક ઠેકાણેથી કાઢીને બીજા ઠેકાણે લઈ જવું, ગિપાડી-ઉઠાવી લઈ જવું-આવવું, લઈ જવું-આવવું, લાવવું; 2 to convey to heaven without death મનુષ્યદેહે સ્વર્ગ લઈ જવું-તેડવું; To be translated સ્વદેહે સ્વર્ગે જવું; 3 to render into another language નો તરજુમા-બાષાંતર કર. 4 to explain in other words બીજા ધંધાર-તમાં તરજુમા &c. કરીને કહેવું-કહી બતાવવું-સમજાવવું, નું બ્યાખ્યાન કર. *vi.* તરજુમા-બાષાંતર કર.

TRANSLATION *s.* (The act) (a) સ્થલાંતર પહોંચ-કરણ, (See the verb 1), (b) (of a bishop) (વિલાયતના) ધર્માધ્યક્ષની બદલી કર. તે, સ્થાનાંતર કરણ, (c) (See the verb 2), (d) (See the verb 3); 2 (the state) (a) સ્થલાંતર વાહિતતા, (b) સ્વદેહે સ્વર્ગે જવું તે; 3 a version તરજુમા, બાષાંતર.

TRANSLATOR *s.* તરજુમા કરનાર, બાષાંતરકાર.

TRANSLUCENT *a.* [*L. trans & luceo I shine*] (ground glass, horn &c.) જેમાંથી અજવાળું પડે પણ પદાર્થો સાફ ન જણાય એવું, અર્ધપાર દર્શક; 2 clear (springs, river &c.) નીતર્યા-નિર્મળાં-સ્વચ્છ પાણીનું.

TRANSMARINE *a.* [*L. trans & mare* the sea] દરિયા-સમુદ્ર પારનું-આવેલું.

TRANSMIGRATE *vi.* [*L. trans & migro I remove*] (pers.) બીજા હદમાં-બીજા દે-

શામાં-દેશાંતર જઈ વસવું; 2 (the soul) જો-
જિયું બદલવું, -નો બીજો જન્મ થવો, બીજો
જન્મ-પુનર્જન્મ થવો-ધરવો.

TRANSMIGRATION *s.* ઘોઠોએ સ્થળોનો ત્યાગ
કરી બીજો દેશ જઈ વસવું તે, (મુલક બદલ
પાડીને કાપિયા) દેશાંતર નિવાસન; 2 દેહાંતર
પ્રવેશ, બીજો જન્મ, પુનર્જન્મ.

TRANSMIT *vt.* [*L. trans & mitto* I
send] (Letters, bills &c.) બીજા ઉપર-
તરફ મોકલવું, રવાના-રવાને ક.; 2 (rights,
&c.) પહોંચાડવું, -થી પહોંચવું-મળવું-ઊતર્યા
આવવું, -ના વંશમાં-પેઢીમાં આવ્યાં જવું; 3
to suffer to pass through -માં થઈને
(બહાર) જવું-આવવું-પડવું, -માંથી નીકળીને
જવું &c.; as, "glass transmits light"
કાચમાં થઈને (બહાર) અજવાળું પડે છે.

TRANSMISSIBLE *a.* (Rights &c.) કોઈનાથી
પહોંચી-મેળે-ઉતર્યું આવે એવું, કોઈના વંશ &c.
માં આવ્યું જાય એવું, પરંપરા-પરગમ્ય-દેવ-
પ્રાપ્ય; 2 (light &c.) કસામાં થઈને જાય-
પડે-આવે એવું, પારગમ્ય, પ્રેશ્ય.

TRANSMISSION *s.* (The act) (a) મોકલવું
તે, પ્રેશન, (b) (See the verb 2) દાય-
દાન; 2 (the state) (a) મોકલવાવું તે,
રવાનગી, પ્રેષિતતા, (b) ઊતર્યા આવ્યાં
આવવું, પરંપરાગમન.

TRANSMUTE *vt.* [*L. trans & muto* I
change] -નું રૂપ-અવાસ બદલી નાખવો, -નું
ક-કરીનાખવું, -ને-નું બનાવી દેવું, -થી થઈ-
બની જવું; as, to t. baser metals into
gold હલકી ધાતુઓનું સોનું બનાવી દેવું.

TRANSMUTABLE *a.* રૂપ-આસો બદલી નં-
ખાય એવું, બદલીને કરી નંખાય એવું, રૂપબિ-
દ-દ્રવ્યબિદ સાધ્ય.

TRANSMUTATION *s.* (The act) (See the
verb); 2 (the state) -નું થઈ-બની જવું
તે, રૂપ-દ્રવ્ય બિદન, રૂપાંતરન, દ્રવ્યાંતરન.

TRANSPARENT *a.* [*L. trans & pareo*
I appear] આરપાર દેખાય એવું, પારદર્શ્ય-
દર્શક, પૂર્ણપારદર્શ્ય, પૂર્ણ તેજે બેલ; 2 (lit. &
fig. veil device &c.) આરપાર દેખાય
એવું, સાફ જણાય-જણાઈ આવે એવું.

TRANSPARENCE *s.* આરપાર દેખાય એવું,
પારદર્શ્યહોવું, પૂર્ણપારદર્શ્ય-પૂર્ણતેજેબેલ તાર.

TRANSPARENCY *s.* (See Transparency
1); 2 ઝીણું લઘડાં આદિ અર્ધપાર દર્શ્ય પ-
દાર્યો ઉપર પાડેલું પાછળથી અજવાળું પડે એ-
ટલે દેખાય એવું-પ્રકાશદર્શ્ય ચિત્રન.

TRANSPIRE *vi.* [*L. trans & spiro* I
breathe] બહાર-પ્રવેશવું પડવું, -ની બીજાઓ-
ને અપર પડવી, પ્રસિક-પ્રગટ થવું.

TRANSPLANT *vt.* [*L. trans & planto*
I plant] (trees) એક જગ્યાએથી ઉછેરી
બીજી જગ્યાએ વાવવું-રોપવું; 2 (pers.) એક
જગ્યાએથી લઈ જઈ બીજી જગ્યામાં વસાવવું-
વાસો કરાવવો.

TRANSPORT *vt.* [*L. trans & porto* I
carry] (goods, troops &c.) એક ઠેકાણે-
દેશમાંથી બીજો ઠેકાણે-પ્રદેશમાં લઈ જવું; 2
(as a criminal) દેશ પાર-નિકાલ ક., કાળે
પાણીએ કાઢવું-મોકલવું; 3 to carry away
with vehement emotion, ભાન-ચુદ્ધિ-સુષ
બુધ વિસરે એમ ક., -માં ગરક-તલ્લીન-નિ-
મગ્ન થાય -ની પરાકાષ્ટાને પામે એમ ક., રો-
મરોમ હર્ષ બાપે-હર્ષ નિમગ્ન-નિર્ભર થાય એમ
ક.

s. (The act) (See the verb 1); 2
સિપાઈ તથા ઘરગોળા વગેરે લડાઈનો સામન
અથવા દેશપાર કરેલા ધુનેગારોને લઈ જવાનું
જહાણ; 3 vehement emotion, rapture
ભાન-ચુદ્ધિ-સુષબુધ જતી રહી હોય એવી અ-
વસ્થા, ગરક &c. થઈ ગયેલાં હોવું તે, પરા-
કાષ્ટા, હર્ષનિર્ભરતા, હર્ષનિમગ્નતા; 4 a con-
vict sentenced to exile દેશપાર-નિકાલ
-કાળાપાણીની સજા પામેલા ધુનેગાર.

TRANSPORTATION *s.* (The act) (See the
verb 1 & 2) દેહાંતર દંડ થાય એવા ધુના સાડ
કરેલી દેશપાર &c. ની શિક્ષા-સજા.

TRANSDUCTION *vt.* [*L. trans & pono* I
place] -ની અસપરસ જગ્યા બદલવી, -ને
અસપરસ ઠેકાણાફેર ક., પરસ્પર સ્થલાંતર-
સ્થાનાંતર ક.; 2 (Alg.) કોઈ પદનું ચિહ્ન બદલી
તેને સમીકરણની એક બાજુએથી બીજી બા-
જુએ લાવવું, પદાંતર ક.; 3 (Gram.) (વાક્ય-
માં) શબ્દનો અનુક્રમ બદલવો, શબ્દની
જગ્યાની અસપરસ ફેરબદલી ક.

TRANSPOSITION *s.* (The act) (See the verb 1); 2 (Alg.) (See the verb 2) પક્ષાંત-રકરણⁿ, પક્ષાંતરચતતા^f; 3 (Gram.) (See the verb 3) શબ્દની જગાની ફેરબદલી.

TRANSUBSTANTIATE *vt.* [*L. trans* and *substantia* substance] કોઈ પદાર્થનો અવાસ બદલીને તેનો બીજો પદાર્થ ક-બની-બન્ય એમ ક.

TRANSUBSTANTIATION *s.* (The act) (See the verb); 2 (Rom. Cath. Theol.) પ્રમુખોન વિધિપૂર્વક પાળતાં જે રોટલી તથા દ્રાક્ષરસ વાપરવામાં આવેછે તેઓનો અવાસ બદલાઈને તેઓનું ઇસુખ્રિસ્તની દેહ તથા તેનું લોહી બની જવું માનેછે તે.

TRANSVERSE-AL *a.* [*L. trans* and *verto* I turn] આડું આવેલું-આવી પડેલું, આડું, તિરકસ, વાંકું, તિર્થક.

TRAP *s.* [*AS. trappe* = *L. trappola*] શિકારનાં જનાવરો વગેરે પકડવાનો સાંચો-પાં-જરૂં, (in comp.)-વાઈ, -વઈ; as, a t. for mice જંદર-કોળ વાઈ^f; a t. for foxes ફોલાવાઈ^f; 2 (fig.) ફાંદો, ફાંસો^m, પેચ^m; 3 (*pl.*) મહોડવા પાથરવાના વગેરે કામ ચલાઉ સામન^m, હાથ સામન^m. *vt.* શિકારના જનાવરો વગેરેને પકડવાના સાંચામાં પકડવું-સપડાવવું; 2 (fig.) ફાંદ-ફાંસા-પેચ માં નાખવું-લેવું-સપડાવવું, ફસાવવું.

TRAP-DOOR *s.* ચોરખાણુંⁿ, ચોરદરવાજો^m.

TRAP *s.* [*Gr. treppe* stairs] લીલાસ પડતા કાળા રંગનો પથર, નીલાશ્મ.

TRAPEZIUM *s.* [*Gr. trapezion* a small table] (Geom.) વિષમચતુરસ^m, વિષમચતુર્ભુજ^m, “ત્રાપિઝમ”ⁿ.

TRAPPINGS *s.* [*old Fr. draperie* a flourishing with leaves & flowers] સણગા-રમ, પરિચ્છદ^m; 2 (of a horse) સાળમ.

TRASH *s.* [*Icel. tros* sweepings] કંઈ કિંમત નહીં એવી-નકામી-હલકી-કચરાજીવી-નાખી-ફેંકી દેવાની વસ્તુ-ચીજ^f, કચરો^m.

TRASHY *a.* કંઈ જ કિંમતનું નહીં એવું, નકામું, નાખી-ફેંકી દેવાનું, કચરા જેવું.

TRAVAIL *vi.* [*Fr. travailler*] ધણીજ-

સખત-છાતીતોડ મહેનત-મજૂરી ક.; as, slothful men who will not t. for their living &c. આજસુ માણસો જે એમી પોતાની આજીવિકાને માટે છાતીતોડ મહેનત ન કરે તેઓ ઇત્યાદિ; 2-ને પ્રજ્ઞતિ-પ્રસવવેદના થવી, કષ્ટાવું. ૪. ધણીજ-સખત-છાતીતોડ મહેનત-મજૂરી^f; 2 પ્રસવ-પ્રજ્ઞતિ વેદના^f.

TRAVEL *vi.* [See Travail] To go or march on foot ફરવું; as, to t. over the city રોહરમાં ફરવું; 2 to journey દેશાટન-પ્રવાસ-મુસાફરી ક. ૪. પ્રવાસ^m, દેશાટનⁿ, મુસાફરી^f; T. by sea સમુદ્રયાનⁿ; T. by land જૂયાનⁿ; 2 (*pl.*) મુસાફરીનું બયાન, પ્રવાસવર્ણનⁿ, પ્રવાસ^m, મુસાફરી^f.

TRAVELLER *s.* મુસાફર^m, પંથો^m, પાંથ^m.

TRAVERSE *ad.* [See Transverse] આડું.

a. આડું. ૪. A cross accident દેવી અ-ડચણ^f-નડતર^f. *vt.* (કંઈ) આડું મૂકવું; 2 to thwart ની વિરુદ્ધ-પ્રતિકૂળ-સામાં-આડાં પડવું; 3 જીપર મુસાફરી ક.,-જીપર ફરીવળવું, -માં થઈને-એાળંગીને જવું; 4 to pass over and survey carefully -માં બધે ફરીવળી જવું-તપાસવું, જોવું, તપાસવું; 5 (Law) પ્રતિપક્ષે જે કંઈ હોય તેની ના કહેવી-ખાટું છે એમ કહેવું-નાકમૂલ ક. *vi.* (Fencing) સામાનો હાથ ચૂકાવવા તથા પોતાનો હાથ કરવા સારીર વાળવું-ચાલાક રાખવું; 2 કુંડાળામાં-ચક્રરમાં ઘડિયાલના કાંટાની પેઠે ફરવું.

TRAVESTY *s.* [*L. trans* and *vestio* I clothe] મૂળ ગ્રંથમાં થોડો ફેર-નો તરજીમો કરી જેમાં હાસ્યરસ આણેલો એવો ગ્રંથ, મૂળ ગ્રંથનું હાસ્યજનક વ્યાખ્યાન. *vt.* -નો એવી રીતે ફેરફાર અથવા તરજીમો કરવો કે તેમાં હાસ્યરસ આવે, -નું હાસ્યજનક વ્યાખ્યાન-હાસ્યજનક ભાષાંતર ક.

TRAY *s.* [See Trough] (લાકડાની અથવા ધાતુની) રીકાખી^f, થાળી^f, તાસક^f, તબક^f, તબકડી^f, ખુચો^m.

TREACHERY *s.* [*Fr. tricherie*, from *trica* hindrances] દગો^m, કપટⁿ, દગલ-બાજી^f, કાવતરુંⁿ, વિદાસઘાત^m.

TREACHEROUS *a.* દગા-દગલ બાજ, કપટી, કાવતરાંખોર, વિશ્વાસઘાતી, નિમકહરામ.

TREACLE *s.* [*L. theriacu*] Molasses ગોળમ.

TREAD *vi.* [*AS. tredan*] પગ-પગલું મુકવું;

2 to walk ફરવું, ચાલવું, ડોળથી-ભભકામાં

ચાલવું; To t. on or upon (*a*) પગતળે ચ-

ગદી-છૂંદી-કચરી નાખવું, (*b*) આગલી વસ્તુ

છૂંદાઈનય એટલા વેગથી આવવું, ધણા વેગ-

થી આવવું-આવ્યાં-જવું, ગબડ્યાં જવું; as,

years t. on years વરસો ઊપર-પર વરસો

ગબડ્યાં જાય છે; To t. upon the heels

of -ની પછી ધણા વેગથી આવવું. *vt.* -ઊપર

ચાલવું-ફરવું; 2 ખૂંદવું, (પગે) છુંદવું; as, to

t. light land પોત્તી ભોંય ખૂંદવી; 3 (પગ-

તળે) ચગદી-છૂંદી-કચરી નાખવું; To t. out

-ને (પગે) ખૂંદી ખૂંદી-છૂંદી છૂંદી કાઢવું, -નો

પાર નાખવો; as to t. out wheat ધઉનો

પાર નાખવો; To t. the stage નાટકમાં વેશ

-સોંગ લેવો, નટ થવું. 8. પગલું, પદ-ચા-

સમ, પદવિશેષમ; 2 ચાલવાની લઢણ, ચા-

લઈ; 3 પગથિયું.

TREADLE, TREDDLE *s.* સાળ અથવા ખીજા

કોઈ સાંચાના જે ભાગને પગેવતી દાખે છે તે

ભાગ, પાવડાં *pl.*

TREAD-MILL *s.* પરિધની જોડે જડેલાં પાટિ-

યાં ઊપર માણસના ચાલવાથી ફરતી ઘંટી-

ચક્કી, પગધંકી, પગચક્કી *f.*

TREASON *s.* [*Fr. trahison*] રાજની જોડે

બેવફાઈ, રાજદ્રોહ, નિમકહરામી *f.*

TREASONABLE *a.* (*a*) (pers.) રાજની જોડે

બેવફાઈ-રાજદ્રોહ કરનાર, રાજદ્રોહી, નિમક-

હરામ, (*b*) (practices &c.) રાજની જોડે

બેવવફાઈ &c. નું-નું બરેલું-સંબંધી.

TREASURE *s.* [*Fr. tresor, L. thesaurus,*

from *Gr. titheimi* I put or deposit]

Wealth accumulated ડહોલમ, પૂંજી, ખ-

જનોમ, ગરથમ; 2 a stock of money in

reserve થાપણ, માયોમ, ખજનોમ, નિધિમ;

3 something very much valued હમિ-

યાણી, પૂંજી, મુલ્યોમ, દોલત, ધન *n.* *vt.*

(Often with *up*) સંઘરી-બરી રાખવું, રાખી

મુકવું, (what ought not to be treasured)

-નું અથાણું કરી રાખવું.

TREASURER *s.* (Gen.) બંડારીમ, ખજન-

ચીમ, (of a public treasury) સરકારી ખ-

જનાનો ઊપરી, તિજોરરમ, કોશાધ્યક્ષમ, કો-

શાધિકારીમ, કોશાધીરામ, જમદારમ.

TREASURY *s.* ખજનોમ, કોશમ, ધનકોશમ,

જમદારખાનું; Payment into the t. બ-

રણું, તિજોરીબરણું; 2 a repository of

abundance બંડારમ, કોશમ; as, a t. of

history ઇતિહાસનો બંડાર, ઇતિહાસકોશમ.

TREAT *vt.* [*Fr. traiter, from L. tractare*

I touch or handle, frequent. of *traho*

I draw] To use સાથે ચાલવું-વરતવું; as,

to t. one well or ill કોઈની સાથે સારાં કે

મારાં ચાલવું; 2 to discourse on (a subject)

વિષે-ઊપર ચોલવું-લખવું-સમજાવવું, કહેવું,

ચરચવું, -નું કથન-આખ્યાન-વ્યાખ્યાન ક.; 3

to entertain with food or drink as a com-

pliment &c. ખવાડી પીવાડીને ખુશ ક.-

મોજ કરાવવી, -ની (ખાનપાનથી) સરસોખા

-આતિથ્ય ક.; 4 (*a*) (disease) -નું આસડ-

ઉપાય-હલાજ-દવા ક., -ઊપર વૈદુ કે હકીમી

વાપરવી, -ઊપર (વૈદે) આસડવેસડની આજ-

વણી-તજવીજ રાખવી-ક., ચિકિત્સા ક., (*b*)

(a patient) -ને આસડ ક., (વૈદે) -ના આ-

સડવેસડની આજવણી &c. રાખવી-ક.; 5 to

subject to some action -ઊપર અજમાવવું;

as, "to t. a substance with sulphuric

acid" કોઈ પદાર્થ ઊપર ગંધકનો તેજામ અ-

જમાવવો. *vi.* (of) વાત કહેવી, ચરચા ક. (See

vt. 2); 2 to come to terms of accommoda-

tion સમજવું, માનવું; as, "Inform us...will

the emperor t.?" હમને કહેા કે રાજ સમ-

જશે (કે નહી) ? To t. with, for, about બાં-

જગડ ક. -ચલાવવી, ફેણ ફેલાવણ-વણાણું-

વિષ્ટી ક.; 3 ખાવા પીવામાં મોજ કરાવવી-ની

સરસોખા-આતિથ્ય ક. 8. An entertain-

ment given as an expression of regard

(કરવિલી) મોજ, (નાચરંગ આદિથી કીધેલી)

સરસોખા-આતિથ્ય-સ-માનન-સ્વાગત, /

સરસોખા &c. દાખલ આપેલી મિજબાની-

કરવિલો નાચ &c.; 2 a thing giving much

pleasure જેમાં ધણી મજા કે રસ પડે એવું

કંઈ, ગમત, વિનોદમ, રંગમ, રમુજ *f.*

TREATISE *s.* જેમાં કોઈ વિષય ચરચો કે સમજાવ્યો હોય એવું લખાણ-ગ્રંથમ, આખ્યાન-ચરચાગ્રંથમ-નિબંધમ.

TREATMENT *s.* (Of a pers.) (કોઈ સાથે) ચાલવાની રીત, (કોઈ સાથેની) વર્તણૂક; 2 (of a subject) (See the *vt.* 2) ચરચા, કથન, આખ્યાન, વ્યાખ્યાન, ચરચા &c. રીતિ-રીતી; 3 (of substances) મેળવવા જુદા પાડવાની રીતિ, ક્રિયા, વિધિ, મિશ્રણ તથા પૃથક્કરણ રીતિ-વિધિ; 4 (of a disease) (-નું) આસડ કરવાની રીત, ચિકિત્સા; 5 (of a patient) (-ને) આસડ &c. કરવાની રીત.

TREATY *s.* (The act) (See "To treat with &c." under *vi.* 2); 2 (the agreement) રાજ-આ-હકિમો-સરકારો વચ્ચે થયેલું કરારના-મુ-સલાહના કોલકરાર, તહનામું, સંધી પત્ર.

TREBLE *a.* [*L. tres & plexus* from *plico* I fold] તેવડું, તેવડ, તણપડું; 2 (Mus.) acute ગેઆમાંગેઆ સુરેનું, નિષાદ-નિષાદનું, ઉચ્ચ સવનનું, ઉચ્ચ, (in comp.) નિષાદ. *vt.* તેવડવું, તેવડું-તણપડું કર. *wh.* તેવડાવું, તેવડાં-તેવડ-તણપડાં થવું. *s.* (Mus.) ગેઆમાંગેઆ સુર, નિષાદમ, નિષાદમ, ઉચ્ચસવનમ; 2 (pers.) નિષાદગાનાર-વગાડનાર.

TREE *s.* [*A.S. tream, tren*] ઝાડ, વૃક્ષ, તરૂ, ડુંભર; A genealogical t. વંશાવળી-નું ઝાડ, પેઢી પત્ર.

TRELLIS *s.* [*L. ter* thrice and *licium* a leash] આડા સળિયાજોડું-જળીદાર ચોકડું.

TREMBLE *vi.* [*L. tremo*] (pers.) ધૂંલવું, ધૂંલવું, કંપવું, કંપવું, યથરવું, યથરવું; 2 to totter (things) હાલવું, હાલ્યાં કર., કંપાયમાન થવું; 3 to quaver (a sound, voice &c.) ધૂંલવું, ધૂંલવું, લરઝો ખાવો.

TREMBLING *s.* ધુભરી, કંપારી, કંપરી, યથરી, યથરી, કંપમ, (from nervous affection) લરઝો.

TREMENDOUS *a.* [*L. tremendus* from *tremo* I tremble] મોટું જાણ, બયાનક, બય-ભીતિ ઉત્પાદક, બયંકર, દારૂ, ધોર.

TREMOR *s.* [*L. tremo* I tremble] (gen.) ધૂંલવું-ધૂંલવું તે, ધુભરી, કંપરી, કંપમ, (of the voice) લરઝો.

TREMULOUS *a.* ધૂંલવું, ધૂંલવું, કંપવું, કંપાયમાન, હાલવું, સંકંપ, તરલ, અસ્થિર.

TRENCH *vt.* [*Fr. trancher* to cut] (ખા-ધ-ખાડી-નીક-મોરી-નહેર &c.) ખોદવી. *wh.* (on, upon) (See *Intrench on* or *upon*). *s.* ખોદેલી ખાધ-ખાડી-નહેર-નીક-મોરી; as, a t. for draining land જમીનમાંથી પાણી વેડવાડી નાખવા સારું ખોદેલી ખાડી; 2 a moat ખાધ-છી, પરિખા, ચર.

TRENCHANT *s.* Cutting હાડોહાડ લાગે એવું, ઝાટકો લાગે એવું.

TRENCHER *s.* [See *Trench* above] લાકડાનો મેહોટો વિલાયતી થાળો-રીકાખી, 2 a table ટેબલ-મેજ; 3 food ખાવું-પીવું તે, મિઠાનપાનમ; as, some men place their *Summum bonum* upon their trenchers ખાવું-પીવું એજ પરમસુખ આપનારી વસ્તુ છે, એમ કેટલાએક લોકો માનેછે.

TREPAN *vt.* [See *Trap*] છેતરવું, ફંદા-ફંદા-સપટ્ટામાં લાવવું-આણવું.

TREPIDATION *s.* [*L. trepido* I tremble] ભયથી ધૂંલવું-કંપવું તે, ભયભીત થઈ-જવું તે, ભયકંપમ, ભીતાવર્યા.

TRESPASS *vi.* [*L. trans* beyond and *Pass*-which see] ખીજ-પારકાની મિલકતમાં-માં થઈને તેની રબવગર જવું-આવવું, સાપરાધપ્રવેશ કર; 2 (on time) રોકવું, રોકી નાખવું, (on patience) સતાવવું; 3 (morally) જાણી જોઈને અપરાધ કર-અપરાધીયવું-અપરાધમાં પડવું. *s.* Any injury or offence done to another વાંકમ, અપરાધમ; 2 any voluntary transgression of the divine law અપરાધમ; 3 (Law) સાપરાધ-પ્રવેશમ, પ્રવેશાપરાધમ.

TRESPASSER *s.* સાપરાધપ્રવેશનો ગુન્હો કરનાર, પ્રવેશાપરાધી; 2 અપરાધી.

TRESS *s.* [*Fr. tresse*] નિમાળાની લટ, અલકલટ, જુલ્ફન.

TRET *s.* [*Norm., Fr. trett* draught, from *L. traho* I draw] ખરીદદાર માલ ખરીદે તે માલમાં કચરો વિગેરે બળેલું હોય તે અદ-

લ માત્રધણી ખરીદદાર ને જે ૧૦૪ પાંગે
ચાર પાંગે-૩ તોલમાં વધારે આપેછે તે, તોલ.
TRIABLE, TRIAL [See under Try].

TRIAD s. [*L. trias* from *Gr. treis* three]
ત્રણનું જોડું-જોડું, તેખનું, લિકન; The
Hindu or Bhārat t. ત્રિમૂર્તિ.

TRIANGLE s. [*L. tres* three & *angulus*
an angle] (Geom.) ત્રિકોણ, ત્રિબુજ;
Acute angled t. અંતલંબમ; Equilateral
t. સમખાત્રુત્રિકોણ, સમત્રિબુજમ; Isos-
celes t. સમદ્વિખાત્રુ ત્રિકોણ, સમદ્વિત્રિ-
બુજમ; Obtuse angled t. મ્હેટ ખુણત્રિકોણ, Right-angled t. કાટ ખુણત્રિકોણ; Sca-
lene t. વિષમખાત્રુત્રિકોણ, વિષમત્રિબુજ.

TRIANGULAR a. (Area, leaf &c.) ત્રણ-
ત્રણખુણિયું, ત્રિકોણાકારનું, સિંધોડાના આ-
કારનું, (in comp.) ત્રિકોણ-ત્રિકોણાકાર.

TRIBE s. [*Fr. tribu, L. tribus* from
tres three] A division of people ટુકડી,
ટોળી, ફિરકો, જનવિભાગ, જાત, વર્ગ;
as, Athens was divided into
ten tribes આથેન્સ શહેરના (લોકના) દસ
વર્ગે ક્રીધા હતા; 2 એક જ પૂર્વજના વંશના
ખીજાઓથી નિરાળા રહેલા લોક, કુલ, ખૂમ, કુલ
વર્ગ; 3 (of Arabs &c.) એક
સરદાર કે સરકારના તાબાના ફિરકો ખાંધો
રહેલા લોક, ખૂમ; 4 (Nat. Hist.) જાતિ,
પંક્તિ; as, animals of the same t.
એક જ જાતિ-પંક્તિ નાં પ્રણિયો.

TRIBULATION s. [*L. tribulo* I op-
press, from *Gr. tribo* I thrash corn]
જેથી મનને ધણું દુઃખ કે ક્ષેશ થાય એવું કંઈ,
(સંસારનાં) દુઃખ, સંતાપ, પીડા, જંગલ.

TRIBUNE s. [*L. tribus* from *tres* three]
રામન લોકો પોતાના શહેરના અમીરોના જુલ-
મથી પોતાનું રક્ષણ થવા તથા ત્યાંની રાજસભા
અને “કોન્સલો” થી પોતાના હોકા જાળવવા
અધિકારી નીમતા તે અધિકારી, “ટ્રિબ્યૂન”મ,
લોકરક્ષી.

TRIBUNAL s. ઈન્સાફ-ન્યાય-અદલતનું કેસ, અદલત, (ઈન્સાફની) કોર્ટ, ન્યાય-ધર્મસભા, ઈન્સાફદાર.

TRIBUTE s. [*L. tributum, from tri-
buo* I give] (lit.) ખંડણી; 2 (fig.) જે
કંઈ કરવું જોઈએ એવું કરવાનું - કરેલું-કંઈ,
આપવાનું, તથા; as, to pay the t. of
tears આંસુ પાડવાં જોઈએ તે પાડવાં, આંસુ
(પાડવા)નું તથા અદા ક.

TRIBUTARY a. (princes &c.) ખંડિયું, ખં-
ડણી આપનાર; 2 subordinate તાબાનું,
જ્ઞાનું, ઉપ, ગૌણ; as, t. gods ઉપદેવો; 3
(fig.) જે કરવું જોઈએ તે ક્રીધેલું, લહેલા દા-
ખલ આપેલું, તથા; 4 yielding supplies of any-
thing ભરતી કરનાર, (કસામાં) ભરનાર,
(કસામાં) મળનાર, નદ્યંતરગામી-ગામિની; as,
how many t. streams has the Indus
સિંધુમાં મળનાર નદીઓ કેટલી છે? s. ખંડિયોરા-
જ-રાણી, સામદમ, મંડળિકમ; 2 an affluent
ખીજા નદીમાં મળનારી નદી, નદ્યંતરગામિની.

TRICE s. [*Fr. trois* three] પલક, ક્ષણ;
In a t. જોમાં જોમાં, જોત જોતામાં, નિમિષ-
માત્રમાં, એક પલક-ક્ષણમાં.

TRICK s. [*Ger. triegen* to deceive, *L. tricolor* I play tricks] (fraudulent) ફંદમ,
ફેલમ, કારસ્તાન, પેચમ, ફેટોમ, દગોમ, દગો-
ફટકોમ; as, tricks of trade વેપારમાં ક્રીધે-
લો ફેટો; 2 dextrous artifice ખબડદારી-
ની ભરેલી તદખીર-પુઝિત, ઘાટમ, કળા; 3
(of a monkey &c.), ચાંજોમ, ચસ-
કોમ, મ્હેનફં, ચેટા; 4 (of a juggler
&c.) હાથચાલાકી, હસ્તલાઘવન, કરામત;
as, “I know a t. worth two of that”
મને એથી બેચંદા સરસ કરામત આવડે છે;
5 mischievous or annoying behavi-
our અચકચાનું, અડપલું, આંગળીચા-
જોમ, છુમકલું, વાંદરચાજોમ, (બાળ) ચેટામ;
as, the tricks of boys છોકરાઓનાં છુમ-
કલાં, બાળચેટા; 6 vicious practice અ-
પલક્ષણ, કુલક્ષણ; 7 a particular habit
or manner ચાંજોમ, તાસીર, તરેડ, બાની;
as, “a t. of drumming with the fin-
gers” આંગળીએવતી ચાલ વગાડવાનો ચાંજો;

8 (Card-playing) હાથમ; as, the card of the highest value and of the suit led, takes the t. નાખેલા રંગના બારેમાં બારે પાનાવાળો હાથ લઈ જાય. *vt.* છેતરવું, -સાથે દગો ક.

TRICK *vt.* [*W. trec harness*] (up, off, out) (ગુંડ) બનાવવું, બનાવીઠણાવી-સણગારેલું -ફક્કડ ફેરવવું, બહુ જ ઠીકઠીક-બનેલું ઠણેલું &c. રાખવું, સણગારવું, બનાવવું ઠણાવવું.

TRICKERY *s.* છેતરવાની યુક્તિ-તદખીરફ, કળા, છેતરપટ્ટી *f.*

TRICKLE *vi.* [*Icel. dreitla to drop*] -ની (પાતળી ધીમી) ધાર પડવી-ચાલવી, દડદડ નીકળવું, -ની દુદડી ચાલવી-પડવી, ગળવું, ગળતીમાંથી પડતું હોય તેમ પડવું, ક્ષરવું.

TRICOLOURS [*Fr. tricolore, from L. tres three & color colour*] ક્રાન્સ દેશનો-ફ્રેન્ચ લોકનો વાવટો-નિરાણુન-ઝુંડોમ, ફ્રેન્ચ પતાકા *f.*

TRIDENT *s.* [*L. tres three & dens a tooth*] ત્રિશુળ-લ. *α.* ત્રણ દાંતા-ફાં નું-વાળું.

TRIENNIAL *a.* [*L. tres and annus a year*] Continuing three years ત્રણ વર-સલગી રહેનારે-પહોંચનારે, ત્રિવાર્ષિક; 2 happening once in three years ત્રણ વર-સે એક વાર થનારે-આવનારે-ત્રિવાર્ષિક.

TRIFLE *vi.* [*Sw., Goth. traftla sport or jest*] ઠગકાઈ વગર-છાલકાઈથી-છિછુલ્લાઈથી-સિફલાઈથી ખેલવું-ચાલવું, છેાકરવાદી-પોરખેલિયાપણું ક., નહીં કામનું કામ ક.; To t. with -ની ચેષ્ટા-મજક ક., -ની મજક કરી નાખવી, બનાવી નાખવું, ટોલુટમાં ગણવું, ટોલુટ બનાવવું. *vt.* (away) નકાચું-માખી માર્યામાં કાઢવું. *s.* નજીવી-માલ વગરની-દમ વગરની-ફેંટીદેવાની-તરણા તોલની-અલ્પ વાત-વસ્તુ *f.*

TRIFLER *s.* ઠગકાઈવગર &c. ખેલનાર ચાલનાર, છેાકરવાદી &c. કરનાર, છિછુલેલું-સિફલું-છેાકરવાદિયું માણસ.

TRIFLING *a.* બાર-માલ-દમ-છપ વનાવું, નજીવું, હલકું, જૂન, અલ્પ.

TRIGGER *s.* [*Dut. trekker a puller, trekken to pull*] (ખંડુકનો) ઘોડો, વાંદરેમ.

TRIGONOMETRY *s.* [*Gr. treis three, gonia an angle & metron a measure*] ત્રિકોણમિતિ *f.*

TRIGONOMETRICAL *a.* ત્રિકોણમિતિનું-વિષે-નું-વિષયક-ના નિયમ પ્રમાણેનું-કીધેલું.

TRILATERAL *a.* [*L. tres & latus a side*] ત્રણ બાજુનું-વાળું, ત્રિબુજ, -ચરત્ર, ત્રિપાર્શ્વ

TRILINGUAL [*L. tres & lingua tongue*] ત્રણ ભાષાનું-માંનું-લખેલું, ત્રિભાષ, ત્રિભાષિક.

TRILITERAL *a.* [*L. tres & litera a letter*] ત્રણ અક્ષરનું, ત્ર્યક્ષર. *s.* ત્ર્યક્ષર રાખ્ધમ.

TRILL *s.* [*It. trello a quaver*] (Mus.) કવાલ *f.* *vt.* અવાજ ધ્રુજવીને-કવાલથી ગાવું-*vi.* To shake (notes &c.) -માં કવાલથી.

TRILLION *s.* [Three and Million] એક બિલિયન અથવા ત્રણ સદી સંખ્યા, દસપરિધિ *mpl.*

TRIM *a.* [*AS. trum firm from trymian to prepare*] ઠીકઠીક, ઠીકઠીકિયું, (pers.) ધાડીલું, ડોળડાળ-ધાટપૂટ વાળું, (dress) ખેસનું; as, every thing about him is t. તેનું બધું જ કામ ઠીકઠીક છે. *vt.* To make right (fire &c.) ઠીક ક., સંકારવું; 2 to adorn ખૂબ્યબનાવવું, બનાવવું, ઠીકઠીક-ધાડીલું &c. બનાવવું-ક., સણગારવું, બનાવવું ઠણાવવું; To t. up સારું દેખાય એમ ધાલવું-ખેરાવવું-બાંધવું; 3 (a) (hair) કાતરવું, (b) (trees &c.) ઝારવું, ડાળવું, (c) (a lamp) -નો ઝાગરો-ગુલ કાતરવો-ખેરવો, (પોમટું કરી-ગુલ કાતરી-દિવેલ પૂરી) ઠીક-જગરત ક.; 4 (Carp.) છોલવું, છોલીછાલી સાફ ક.-બનાવવું; 5 (Naut.) (sails) જોમ જોઈએ તેમ રાખવું (રૂઠડ). *vi.* એવી રીતે ચાલવું કે ખેડુ પક્ષ-વાળા જાણે કે આપણામાં છે, એક પગ દહીંમાં ને એક પગ દૂધમાં રાખવો, રંગ જોઈને ચાલવું, જમાનેસાજી ક.

TRIMMER *s.* એક પગ દહીંમાં ને એક પગ દૂધમાં રાખનાર, રંગ-તાર-ચુમાર જોઈને ચાલનાર, જમાનેસાજી કરનાર.

TRIMMING *s.* (લુધડાને) દીધેલી મગજી-સંજાયમ-કોરફ-પાલવમ-કિનારી-જંજીરેમ.

TRINITY *s.* [*L. trini threefold, tres three*] (Theol.) પિતા પુત્ર અને પવિત્રાત્મા એ ત્રણજો મળીને થયેલો એક ધર્મ્ય, એકતા *f.*

TRINITARIAN *s.* પિતા પુત્ર અને પવિત્રાત્મા એ ત્રણે મળીને એક ધર છે એવા મતમાનનાર.

TRINKET *s.* [orig. *tricket*, from *trick* to adorn] ધરણું *n.* જનસૂફ, ઢાગીનો *m.*

TRINOMIAL *a.* [*L. tres* three & *nomen* a name] (Alg.) ત્રણ પદનું, ત્રિપદી, ત્રિપદ, ત્રિપદપદ. *s.* ત્રણ પદની રકમ, ત્રિપદી સંખ્યા.

TRIO *s.* [*L. tres, tria* three] સાથે રહેનાર કે કામ કરનાર ત્રણ જણ *mpl.*, તે અર્જન, ત્રિકન, ત્રયન-ચીફ, જનત્રિકન-ત્રયન-ત્રયી *f.*; 2 (Mus.) ત્રણ જણે ગાવાનું કે ત્રણ વાદ્યમાં બે તારવાનું ગાણું, ગાન ત્રયી *f.*

TRIP *vi.* [*Dan. trippe*] To move with light and quick steps જાણે બોધે પગ ન અડકે એમ વેગથી ચાલવું-ચાલ્યાં જવું, યનગન યનગન-ફૂટતાં-નાચતાં-ઊડતાં-સરસ-રાટ ચાલવું-ચાલ્યાં જવું; 2 ઠાકરાવું, -ને ઠાકર લાગવી, લથડિયું ખાવું, -નો પગ ચૂકવા; 3 (fig.) (as the tongue) લપટાપણું થઈ જવું, ઘોઆ વળવા; 4 (fig.) to err ગોથું ખાવું, ચૂકવું, ચૂકાને ચાલવું, બલવું, બલખાવી, (-ની) ચૂક થવી. *vt.* (often with *up*) -ને આંટી-ઠાકર-ઠેસ મારવી, -ને આંટી &c. મારીને પાડીનાખવું. *s.* An excursion આટોમ, ચડફરન, સપાટોમ, ફેરોમ, બેભાંબેભાં જઈ આવવું-આવી જવું તે; To take a t. to a place કોઈ જગાએ બેભાંબેભાં જઈ આવવું; 3 a loss of footing ઠાકર, લથડિયું, અડખડિયું; 4 (Wrestling) (પાડવાનો-લાવી મેળવવાનો) ધાવમ-ડાવમ, નિવર્તનન; 5 a slight error ગોથું, ચૂક, બલ, સ્હેજ ધાવમ.

TRIPPING *a.* જાણે બોધે પગ ન અડકે એમ &c. ચાલનારું, છૂટચાલું, ઊડતું ચાલનારું, ઊડચાલું. *s.* (The act) (See the verb).

TRIPARTITE *a.* [*L. tres* three, and *partior* I divide into parts] Divided into three parts જેના ત્રણ ભાગ કીધેલા એવું, ત્રિભાગ, ત્રિખંડ; 2 having three counterparts or copies (indentures) જેની ત્રણજેડ-પ્રત હોય એવું, ત્રિજેડ, ત્રિપ્રત-તિ; 3 made between three parties (alliance &c.) ત્રણજણ વચ્ચે થયેલું, ત્રિજનકૃત, ત્રિપક્ષ.

TRIPLE *s.* [*Fr.*] વાગેબનારાં પ્રાણીઓનું આખું-ભાગું આધિલું જેમાં જયછે તે પહેલા પેટ મુખ સાફ અને ખાવાબેળાં કીધેલાં મેદાં આતરડાં.

TRIPLE *a.* [*L. tres* three and *plico* I fold] Threefold ત્રણ જેડાઈને થયેલું, ત્રણજેડ, ત્રણજેડ, ત્રણજેડ, (in comp.) ત્રિ; T. crown ત્રિકૂટ મુકુટ *m.*-મુકુટ *m.*; T. stars ત્રણ તારાનો મુખ્યો; 2 three times repeated તેવડેલું, તેવડું, તેવડ; as, t. walls તેવડેડોડ; 3 (See Tripartite 3). *vt.* લગણું-તેવડ કરું, તેવડવું.

TRIPLET *s.* એક જાતની ત્રણ વસ્તુ; 2 (Poet.) સરખા અનુપ્રાસવાળી તણ લીટી-ગુફ, ત્રિપાઈ *f.*

TRIPPLICATE *a.* તેવડેલું, ત્રણજેડ. *s.* (of a letter &c.) ત્રીજી નકલ, 'ટ્રિપ્લિકેટ'; 2 a third thing of the same kind એકજ-તેજ જાતની ત્રીજી વસ્તુ.

TRIPOD *s.* [*Gr. treis* three and *pous, podos* a foot] ત્રણપાયાનું આસન, તણપાણું, તિરપાઈ *f.* (a vessel) ત્રિપાઈ *f.*

TRIPPING *a.* & *s.* (See under Trip).

TRISECT *vt.* [*L. tres* & *seco* I cut] -ના ત્રણ સરખા ભાગ-કકડા કરું, ત્રિભાગવું, ત્રિભાજવું.

TRISYLLABLE *s.* [*L. tres* & Syllable which see] ત્રણ અક્ષરો શબ્દ, ત્ર્યક્ષમ.

TRISYLLABIC-AL *a.* ત્રણ અક્ષરનું-વાળું, ત્ર્યક્ષ

TRITE *a.* [*L. tritus* from *tero* I rub] એટલી બધી વાર થયેલું કે તે બેપરથી મોહ બેઠી ગયેલો, જૂનું - સાધારણ થઈ ગયેલું, સોંપું, ચવાઈ ગયેલું.

TRITHEIST *s.* [*L. tres* & *Gr. theos* a god] ત્રેકતામાંના ત્રણ પુરૂષો પિતા પુત્ર અને પવિત્રાત્મા મળીને એકજ ધર નહીં પણ ત્રણ દેવ છે એવા મત ધરાવનાર, ત્રિદેવવાદી *m.*

TRITHEISM *s.* ખ્રિસ્તી યોકોની ત્રેકતાના ત્રણે પુરૂષો જૂદા જૂદા દેવ છે એવા મત, ત્રિદેવ વાદ *m.*-મત *m.*

TRITON [*Gr.*] બેપણા ભાગ માણસનો અને નીચણા માણસના આકારનો એવા પ્રાચીન ગ્રીક યોકોનો સમુદ્રનો દેવ.

TRITURATE *vt.* [*L. trituro*, from *tero* I rub] -નો દબી-ખાંડી-ખાંડી-ખસ કરી ધ-

હોન ત્રીહો-પારીક બુકોક, ધણું જીણું દળવું
&c., પરતવું.

TRITURABLE *a.* ધણોન ત્રીહો બુકો યર્થશકિ
-પરતાઈ શકિ યવું, ધણું જીણું દળાય યવું.

TRITURATION *s.* (The act) (See the verb).

TRIUMPH *s.* [*L. triumphus* from *Gr. thriambos* a hymn to Bacchus, sung in festal processions] (પ્રાચીન રોમન લોકોમાં) કોઈ સરદાર જીત મેળવી આવે ત્યારે તેને માન આપવા કરેલા સમારંભ, વિજયસમારંભ *m.*, જયોત્સવ *m.*; 2 exultation for success જય મળવાથી થતો હર્ષ, વિજયોલ્લાસ *m.*, વિજયહર્ષ *m.*, વિજયાનંદ *m.*, જેજે-જયજય કાર *m.*; as, "Great t. and rejoicing was in heaven" સ્વર્ગમાં ધણો આનંદ અને જેજેકાર થઈ રહ્યો; 3 victory જય *m.*, વિજય *m.* *vi.* (over, upon) ધણું જીતી-જીતી જીતી-બાગબાગ જીતી થવું, હર્ષ નિર્ભર થવું, કિંગલાવું; as, to t. upon one's misery કોઈના ભેદ પર દુઃખ પડેથી કિંગલાવું; 2 to obtain success જય-વિજય-જીત-ફતેહ મેળવવી, નો જય &c. થવો; 3 to be prosperous (commerce &c.) આબાદ-આબાદીમાં હોવું, ધનધાણ્યારે ચાલવું.

TRIUMPHAL *a.* વિજયસમારંભ &c. નું-સંબંધી-વિષયક, (in comp.) જય, વિજય; as, t. pillar જય-વિજય સ્તંભ *m.*

TRIUMPHANT *a.* Rejoicing for victory જયહર્ષ પ્રાપ્ત-નિર્ભર, જેજે-જયજયકાર કરતું; 2 expressive of joy for success જયહર્ષ ખતાવનારું-જયક, (in comp.) જય, વિજય; as, a t. song જય-વિજય ગીત *n.*; 3 victorious જય-જીત &c. પામેલું, જયશ્રી પરીત.

TRIUMVIR *s.* [*L. tres* three & *vir* a man] (અસલ રોમમાં) ત્રણ સાથે રાજ કરનારા-રાજત્રિકાઓનો યેક, રાજત્રિકેક *m.*

TRIUMVIRATE *s.* ત્રણ સાથે રાજ કરનારાઓનું રાજ્ય, ત્રિજન રાજ્ય *n.*, ત્રિજન સત્તાક રાજ્ય *m.*; 2 ત્રણ સાથે રાજ્ય કરનારા *pl.*, રાજત્રિકા *n.*

TRIUNE *a.* [*L. tres* & *unus* one] ટ્રાયકૃપ.

TRIVIAL *a.* [*L. tres* and *via* a way] નજીવું, જીવ-દમ વનાનું, હલકું, ટ્રચકું.

TRIVIALITY *s.* (The state or quality) નજીવાં-દમ વગરનાં &c. હોવું તે, નજીવા &c. પહોં *n.*; 2 that which is trivial નજીવી &c. વાત-બાબત-ફ-કામ *n.*

TROCHEE *s.* [*L. trochæus* = *Gr. trochaios*, from *trechō* I run] પહેલો ગુરૂ અને પછીલખુ યે પ્રમાણે અક્ષરો આવેલા હોય યવું પદ, ગુરૂલખુ પદ *n.*, ગલન, ગલપદ *n.* (-૫).

TROLL *vt.* [*Ger. trollen* to roll] To roll, to drive about ધણી ઝડપથી ફેરવવું-ચલાવવું-ગબડાવવું-જય-ચાલે-ગબડેચાલે *k.*; 2 to utter volubly ઝડપથી તથા ધાંટો પાડીને બોલવું-ગાવું. *vi.* દોડ્યાં-ગબડ્યાં *k.*

TROLLOP *s.* [same as Trull which see] ગમેતેમ-જયર પથર લુધડાં પહેરેલાં હોય યવવી બેરી, જયરપથરિયેલુ, સાલાતુલી, વલકુડી.

TROOP *s.* [*Fr. troupe* prob. from *L. turba* a crowd] A multitude ટોળું *n.*, ફોર્સ, ધાડું *n.*, ટીમ, ઝુંડ, ટોળેટોળાં *pl.*, ધાડું ને ધાડું &c. (of creeping things &c. સાયરો *m.*, સાયરેસાયર *impl.*, પોલ્ડ; as, ".....a t. of them (emmet) dies without our concern" કીડીઓના સાયરેસાયરો મરી જાય છે ને તેની આપણે કનવારો નથી કરતા; 2 (*pl.*) an army, infantry લશ્કર *n.*, ફોર્સ, સૈન્ય *n.*, પાદલ લશ્કર *n.*; 3 a small body of cavalry &c. ઘોડાના લશ્કરની-સાદીની -બરફંદાજની ટુકડી -પદત *n.*, રસાલો *m.*

TROOPER *s.* ઘોડાના લશ્કરમાંનો સિપાઈ, લશ્કરી સવાર *m.*, સાદી સિપાઈ *m.*

TROPE *s.* [*Fr.* from *Gr. trepō* I turn] (Rhet.) જૂળ અર્થથી જૂદા અર્થમાં શબ્દવાપરવા તે-વાપરેલા યેવા બોલ-બોલો *m.*, અર્થાંતરારોપ *m.*, અર્થાંતરારોપિત-અર્થાંતરારોપક શબ્દ-વાક્ય.

TROPICAL *a.* વાગ અલંકારાર્થે જૂળઅર્થથી જૂદા અર્થમાં થકેલું, અર્થાંતરારોપિત, લાક્ષણિક, (in comp.) અર્થાંતરારોપ. (See under Tropic).

TROPHY *s.* [*Gr. trophaion* a sign & memorial of victory, from *trepō* I turn] (Antiq.) (a) (The pile) યુદ્ધમાં મારી કાઢેલા શત્રુઓનાં લે લીધેલાં હથિયાર-શસ્ત્રોનો રણબુધિઆદિ જગોચી વાજેલા ડગસો, (b)

(the representation) -૩૫૨ કહેલા ઢગલા-
નું શિલા કે ચાંદ આદિ ૩૫૨ કહેલું ચિત્ર ;
2 (lit. & fig.) કૃતેહની યાદગિરી-રાખી ચૂકેલી
નિરાશી, જયચિહ્ન, જયસ્મરણચિહ્ન.

TROPIC *s.* [See Trope] (Astron. and
Geog.) દક્ષિણોત્તરાયણ-અયન વૃત્તન; T. of
Cancer કર્કવૃત્તન; T. of Capricorn મકર-
વૃત્તન ; 2 (*pl.*) (Geog.) કર્ક અને મકરવૃત્ત-
ની વચ્ચેનો દેશ, ઉષ્ણ દેશ*m*-કરીખંધ*m*.

TROPICAL *s.* (climates, latitudes &c.) ઉ-
ષ્ણકરીખંધનું; 2 (incident to the tropics)
(diseases &c.) કર્ક અને મકરવૃત્તની આજુ-
બાજુના-ઉષ્ણદેશનું-દેશમાં યનારું, ઉષ્ણદેશિક.

TROT *vi.* [*Ger. troten* frequent. from
treten to tread] (as a horse &c.) ખુદક
ખુદક-ખુદખુદ ચાલવું; 2 (*fig.*) (pers.) દોડા
દોડ ક.-કરી મુકવી, અપટિયાં-વંઝાટિયાં મારવાં.
s. ખુદક ખુદક-ખુદખુદ ચાલ*f.* [પથ*n*.

TROTTER *s.* ખુદખુદ &c. ચાલનારું જનાવર-

TROTH *s.* [old orthography of Truth]
Faith ભરૈસિ*m*, કોલ*m*, વચન*n*, પ્રતિજ્ઞ*f*;
as, plighted t. આપેલો ભરૈસો; 2 vera-
city સાચવટ*f*, સાચાઈ*f*, સત-ત્ય*n*; In t.
ખરું જોતાં.

TROUBLE *vt.* [*L. turbo* I disturb] To
agitate -માં-ને ખભળો લગાડવો, ખભળાવવું,
હલાવી-હચમચાવી-તેજ ૩૫૨ કરીનાખવું; 2
to vex પજવવું, સંતાપવું, મેહેનત આપવી,
હેરાન-કાયર ક., કુ:ખ દેવું; 3 (politely)
તસ્દી-અમ આપવો; To t. one's-self મેહે-
નત લેવી, શરીરને તસ્દી આપવી, હાડકું મોડવું.
s. Vexation, agitation સંતાપ*m*, ઉચ્ચાટ*m*,
ચટપટી*f*, અકળામણ*f*, ધભરાટ*f*, મન:કલે-
શ*m*; 2 affliction, calamity કુ:ખ*n*, આ-
પદા*f*, આફત*f*, હરકત*f*, અડચણ*f*, હેરાનગ-
તિ*f*, વિપત્તિ*f*, સંકટ*n*; 3 that which af-
flicts &c. સંતાપ*m*, પીડા*f*, જંજાળ*f*, આપ-
દા*f*, કચાટ*f*; 4 pains, inconvenience
મેહેનત*f*, અમ*m*, તસ્દી*f*.

TROUBLER *s.* કુ:ખ દેનાર, મેહેનત &c. આ-
પનાર, હેરાન કરનાર, હરકત-ખલલ કરનાર.

TROUBLESOME *a.* (A work, labour &c.)

મેહેનત-મહા મેહેનત-કડાકૂટનું, કડાકૂટિયું, કચા-
ટિયું, (See Troublous 2); 2 annoying
(pers.) કુખદાઈ, હેરાન કરનાર, સંતાપ કર-
નાર, અકળાવે અવું, જીવ આઈ જનાર, પજવ-
નાર; To be t. (*a*) (pers.) કુ:ખ દેવું, જીવ
આઈનાખવો, હેરાન ક. &c. (*b*) (things)
કુ:ખ-સંતાપ-ફણીકારી-કુ:ખદાયક-અકળાવે
અવાં-જીવ આઈનાવે અવાં હોવું; 3 giving
inconvenience નડે અવું, નડનારું, હરકત-
અડચણ કરનારું, ખેનજવું, ખેનિયું, બારેપડે અવું.
TROUBLOUS *a.* (days, times &c.) કુ:ખ-
આફત-સંકટનું-નું ભરેલું, કુ:ખદાયક.

TROUGH *s.* [*AS. Dut. & Ger. trog, It.*
truogo] પાણી અથવા બીજો કોઈ પ્રવાહી પદ-
ાર્થ રાખવાનું લાકડા અથવા પથ્થર કે ધાતુનું લાં-
બું તથા ધણું ઉંડું નહીં અવું વાસણ-કોઠું; 2 (for
conveying water) (પાણીની) પંનાળ*f*,
જલની*f*; T. of the Sea દરિયાના જે મ્હેઝાં
મોનંની વચ્ચેની ખજોલ, અહેડાની-ખજોલ.

TROUSERS, TROWERS *s.* [*Fr. troussé*
a bundle] લેંધો*m*-ધી*f*, સુરપાલ*f*, ધંભર*f*,
ગુમાન*f*, ચોરણો*m*, પાટણ*n*.

TROUT *s.* [*AS. truht, L. tructa, Gr.*
trogo I gnaw] તીણા દાંતવાળી મીઠા પાણી-
ની એક જાતની માછલી.

TROWEL *s.* [*L. trulla* a small ladle]
(કડિયા છોડનું) છોડ*n*, કણી*f*.

TROY, TROY-WEIGHT *s.* [from *Troyes*
a town in France] એ નામનું સોનું-રૂપું-
અવેર વિગેરે તોળવાનું વિભાયતી તોલ.

TRUANT *a. & s.* [*Fr. truand, low L.*
trutanus a vagabond] (પોતાને કરવાનું
ન કરતાં) ભટક્યાં-રજ્યાં-એમના ગાળ્યાં કર-
તું, લાંઠિયું; as, a t. school-boy નિશાળે
ન જતાં ભટક્યાં કરે એવો છોકરો.

TRUCE *s.* [*L. truca, tresga*] થોડા દહાડા
સાફ કરેલી સ્હલા, સાવધિકસંધી*f*, અવહાર*m*;
2 a short quiet થોડીવાર સાફ (કુંઈ) બંધ
રાખવું-રહેવું-ન કરવું-થોડીવાર ન ચવું-શાંત
રહેવું તે, અવહાર*m*; as, t. to your jests
now હવે મજાક કરતા થોડીવાર સુધી બંધ રહો.

TRUCK *s.* એક વસ્તુ આપી તેના બદલામાં
બીજી વસ્તુ લેવી તે, સાટું*n*, વસ્તુવિનિયમ*m*.

TRUCK-LE *s.* [*Gr. trochos* a wheel, from *trecho* I run] નહાનું લાકડાનું વાટ વગરનું પૈડું; 2 નહાની એ પૈડાની પથ્થર વિગેરે લઈ જવાની ગાડી. [એવા પલંગ.

TRUCKLE-BED *s.* ચાર પગને પૈડાં જડેલાં હોય

TRUCKLE *vi.* [low *Ger. trugglen* to flatter] દબેલું હોય એમ-ખુશામતિયાની પેઠે વરતવું-ચાલવું, હાજી ક.

TRUCULENT *a.* [*L. truculentus*] Barbarous નંગલી, ક્રૂર; 2 of ferocious aspect દેખાઈતું વિકાળ, બિહામણું, ભયંકર; 3 destructive શ્રવણ એ એવું, પ્રાણહાતક, નારાકારક.

TRUCULENCE-*cy* *s.* નંગલીપણું, ક્રૂરતા; 2 બિહામણપણું, વિકાળતા; 3 શ્રવણ એ એવાપણું, પ્રાણહાતક-નારાકારક પણું-તાલ.

TRUDGE *vi.* [akin to *Tread* which see] To walk on foot પગે ચાલવું, ચાલવું, હીડવું; 2 to march with labour લયડતાં લયડતાં-લયડતાં-પગ ધસડતાં ચાલવું.

TRUE *a.* [*A.S. treowe*] Not false (an account, narration &c.) જેવું હોય તેવું, ખરું, સાચું, સત્ય, વાસ્તવિક; 2 (a copy, likeness &c.) ખરું, ઊપહૂ (કસા) જેવું, અરોપ્યર, બરાબર, અસલ પ્રમાણેનું, યથાપ્રત; 3 faithful (pers.) કસા ઊપરથી ડગે-ચળે-અસે નહીં એવું, દગો ન કરે એવું, બાગી, એક બાગી, ખરું, સાચું, શાહુ, એકનિષ્ઠ, પ્રમાણિક, ધંધાનદાર; T. to one's word or promise વચની, સત્યપ્રતિષ્ઠ; A wife t. to her husband પોતાના ધણી પ્રતેનો ધર્મ બરાબર પાળનાર સ્ત્રી, સ્વામિનિષ્ઠ-પતિવ્રતા ખેરે-સ્ત્રી; A subject t. to his sovereign વફાદાર રૈયત, રાજભક્ત-રાજનિષ્ઠ પ્રભુ; T. love સાચો-એકનિષ્ઠ-નિશ્ચલ પ્રેમ; 4 genuine (love, happiness &c.) ખતાવવાનું-મોહનું-ખોટું નહીં એવું, સાચું, ખરું.

TRUE-BLUE *a.* ગમે તે થાય તો પણ ડગે નહીં એવું પ્રમાણિક-એકનિષ્ઠ, સત્યવ્રત, સત્યસંધ.

TRUISM *s.* જેને માટે પ્રમાણની જરૂર નહીં એવી-ખુદશી-ઉધાડી-સ્વતઃસિદ્ધ વાત-ખાખત.

TRULY *ad.* According to truth જેવું છે, તેવું, ખરું, ખરેખરું, સાચે સાચું, યથાર્થ; as,

"I cannot t. say how I came" હું કેમ આવ્યો તે હું યથાર્થ કહી શકતો નથી; 2 exactly બરાબર, બરોપ્યર, વાજબીએ વાજબી, ચોકસાઈથી, યથાર્થ; as, to estimate a thing t. કસાનો બરાબર અડસડો કાઢવો; 3 sincerely ખરું, સાચું, ખરેખરું, સાચે-સાચું, બાગી &c. પણાથી, સાચા મન-નેષાથી; as, t. loyal સાચો રાજભક્ત, બાગીપણાથી વફાદારી રાખનાર; 4 in fact ખરુંજોતાં.

TRUTH *s.* બરાપણું, સાચાઈ, વાસ્તવિકપણું; 2 બાગી-શાહુ-પ્રમાણિક પણું, એકનિષ્ઠતા, નિશ્ચલતા, ધંધાનદારી; 3 veracity સાચવણ, સત-સત્યવાદી પણું-તાલ; A man of t. સાચું-સતવાદી માણસ; 4 honesty or virtue સાચું, સત્ય, ધર્મ; as, t. is always victorious સાચું તે તરેજ, સત્યનો તે જયજ; 5 real state of things સાચું-ખરું થું તે, ખરી &c. હકીકત; 6 a true thing સાચું, ખરું, ખરી &c. વાત, સત્ય; as, tell the t. સાચું કહે; 7 (of God, morals &c.) ધર્મની નિયમ, સિદ્ધ-શાખત-નિશ્ચલ નિયમ.

TRUTHFUL *a.* (pers.) સાચું, સાચું જોલનાર, (પૂરું) સતવાદી, મહા સત્યવાદી; 2 (things) કેવળ-બિલકુલ સાચું, ખરેખરું, સાચેસાચું, જેમાં કંઈ જ લપડગ વાત નહીં એવું.

TRULL *s.* [*Ger. trolle* a wench from *trollen* to roll] હલકી-ફરી ફરીને ધરાક મળવનારી વેશ્યા, પાતર.

TRUMP *s.* (See under Trumpet 1).

TRUMPS [*contr.* from *Triumph*] (Card-playing) હુકમનું પાનું. *vt.* & *vi.* (-જીપર) હુકમ નાખવો-ઊતરવો, (-જીપર) હુકમનું પાનું નાખવું-ઊતરવું.

TRUMP *vt.* [*Fr. tromper* to deceive] (up) તરકટથી-ખોટું ઉઠાવવું-ઊંચું ક.; To t. up a charge against a person કોઈ ઊપર તરકટ-તરકટી કે ખોટું કામ ઉઠાવવું.

TRUMPERY *s.* Worthless finery જેમાં કંઈ જ માલ નહીં એવા દેખાવો સામન, ખોટો સામન; 2 rubbish કચ્ચરપચ્ચર જેવા-બુઢાબાકી કે ભંગાર જેવા-છેક ઉતરેલા સામન;

3 false shew દોગધતૂરૈm. a. જેમાં કે-
ષ્ઠ જાલ-જીવનહીં એવું, કિમ્મત વનાનું, ખોટું.

TRUMPET s. [Fr. trompette formed
from the sound] (lit.) તુરાઈ f, સીંગું,
સ્ક્રીંગડું; Ear-t. (ખેરાની) બુગળી-સ્ક્રીંગડું;
speaking-t. હોય તે કરતાં શબ્દો મ્હોટેથી
સંભળાય એવું સ્ક્રીંગડું. vt. -ની તુરાઈ કે
સીંગાથી જાણ કરૂં, -ની ડાંડી-ઢંઢેરી પીટવા; 2
બટાઈ કરૂં, -ના ગુણુ ગાતાં કરવું, -ના વખાણુ
કરતાં કરવું, -ના વખાણુની ડાંડી પીટવી.

TRUMPETER s. તુરાઈ-સીંગા વાજોm, બધાને
ખબર આપનાર, બધે જાણ કરનાર, ડાંડી પી-
ટનાર; 2 ગુણુ-વખાણુ ગાનાર.

TRUMPET-TONGUED a. જીભ સલકણી ન ર-
હેતાં હોકારા હોકાર કર્યાં કરે એવું, હોકાર જીભ.

TRUNCATE vt. [L. trunco I cut off]
કાપી-કાતરી-તરાશી નાખવું. a. (a leaf)
જાણે અણી કાપી નાખી હોય એવું - એવા
આકારનું, છિન્નાગ્રભાસી.

TRUNCHEON s. [L. truncus the trunk
of a tree] A short staff ડુંકોm, ડુંગોઈn,
ગદા; 2 (of kings & great officers) દંડm.

TRUNDLE vi. [AS. trendel a sphere]
(as on wheels) રવી જવું; 2 (as a hoop)
ગબડી જવું. vt. રવાવવું, રવે-રવી જાય એમ
કરૂં; 2 ગબડાવવું. s. A low cart with
wooden wheels (એડવાનું) ગાડુંn, કોઠાડુંn.

TRUNK s. [Fr. tronc, L. truncus] (of
a tree) યડn; 2 (of the body) ધડn; 3
the main body of any thing મુખ્યભા-
ગm, અંગાદિ વનાનું મુખ્ય-મુજ કંઈ; as the
t. of a vein શાખાઓ વરગરની મુજ રગ-
નેસ; 4 (of an elephant) સ્કૂંડ, ઘૂંડા f;
5 a box or chest આમડે મહોલી પેટી-
કંડિયોm, આમડાનું પેટકલિયુંn.

TRUNNION s. [Fr. trognon, prob. from
troncon a piece or stump] (ગાડાની તો-
પનો) ઢેબુએમ, ઢેબુ f.

TRUSS s. [Fr. troussé, from L. torqueo
I twist] A bundle બારોm, ગાંસડોm;
2 (Surg.) શરીરનું કોઈ અંગ માહેનાં આં-
તરડાં આદી સ્થાન બ્રદ થવાથી કૂલી આવું હોય

તેને જકડખંધ રાખવાનો પાટો-સાચિm, કમ-
જનંતરn, માત્ર બંધન-યંત્રm.

TRUST s. [Icel. transt, AS. getrost con-
fidence] Assured reliance પકા-પૂરો ભ-
રોસો, પતીજ, વિશ્વાસm, પ્રત્યયm, ધૃતખા-
રm; as, "to place t. in God" ધૃમ્બર
જીપર પકા ભરોસો રાખવો; 2 credit ઉધાર
આપવું તે, ધીરજ, પતીજ; On t. ઉધાર; 3 as-
sured anticipation પાકી આશા, ઉમેદ-m,
ખાતરજમાઈ, ભરોસોm, વિશ્વાસm, ખાતરી; f;
as, "his t. was with the Eternal
to be deemed equal in strength" પોતે
ધૃમ્બર સનાતનના જોડીજ શક્તિવાળો ગણાય
એવો તેને ભરોસો હતો; 4 જીમ્મોm, જિ-
મ્મોm; as, "reward them well if they
observe their t." જે તેઓ પોતે જિમ્મોપાક
રહે તો તેનો સારો બદલો આપજો; 5 some-
thing received in confidence સોંપેલું, કંઈ
વિશ્વાસિત વસ્તુ; 6 that upon which con-
fidence is placed વિશ્વાસજૂમિ f, વિશ્વા-
સસ્થાનn, વિશ્વાસસ્પદn; 7 (Law) ખીજને
અર્થે રાખેલી મિદકત, 'ત્રસ્ટી' ના વહિવટની
મિદકત. vt. To place confidence in
-નો વિશ્વાસ-ભરોસો-ધૃતખાર કરૂં, -ના જીપર
વિશ્વાસ-ભરોસો-ધૃતખાર રાખવો-એસવો; 2
to give credence to -ની વાત-નું કહેવું
ખરું માનવું, માનવું; 3 to shew confi-
dence by entrusting (with, to) વિશ્વાસ
રાખી સોંપવું, -ના હવાલા-જીમ્મો માં આપવું;
4 to sell to on credit -ને ઉધાર આ-
પવું, ધીરજ; 5 to venture confidently
હિમ્મત ચલાવવી, એધડક (કંઈ) થવા દેવું; as,
"Fooled by thee, I trusted thee from
my side" તારાથી છેતરાઈને મેં એધડક તને
મારી પાસેથી આપે જ્યા દીધી. vi. To be
credulous (કસા જીપર જોઈએ તે કરતાં વ-
ધારે) ભરોસો-વિશ્વાસ રાખવો; 2 to be
confident (કસા વિશે) ખાતરી-ખાતરજમા-
વિશ્વાસ-ભરોસો હોવો; as, "we t. we
have a good conscience" હમને ભરોસો
છે કે હમારો અંતર્જામી શુદ્ધ છે; To t. in
-ના જીપર ભરોસો-વિશ્વાસ રાખવો; To t.

to ના કહેવા - કરવા ઉપર આધાર-ભરેસો વિશ્વાસ રાખવા.

TRUSTEE *s.* (Law) ખીજાએ સોંપવાથી તેની મિલકતનો વહિવટ કરનાર, સપ્રતદાર *m.*

TRUSTFUL *a.* ખીજાના ઉપર ભરેસો-વિશ્વાસ રાખે એવું; 2 (See Trusty below).

TRUSTWORTHY *a.* (See Trusty 1. below).

TRUSTY *a.* Fit to be confided in જેનો ભરેસો &c. કરીશકાય એવું, જે ઉપર વિશ્વાસ રાખી શકાય એવું, ભરેસેદાર, વિશ્વાસુ, વિશ્વાસ્ય; 2 not liable to fail વ્યર્થ-ફેકટ -પાણીમાં ન જાય એવું, અપ્રતિહતગતિ.

TRUTH, TRUTHFUL (See under True)

TRY *vt.* [*AS. triowian* to prove] અજમાવવું, અજમાવી જોવું, -ની અજમાયશ કરી જોવી; 2 to refine (metals &c.) શુદ્ધિ પાડવું, -નું શોધન કર., -ને ચોગાળી-તાવી શુદ્ધ-સ્વચ્છ કર.; 3 to put to the test કસવું, કસી જોવું, કસોટી ઉપર ચઢાવી જોવું, -ની પરીક્ષા કરી જોવી; as, "thus far to t. thee Adam, I was pleased" હે આદમ, તને આટલો કસી જોવાની મહારી ઈચ્છા હતી તે પ્રમોણે મેં તને કસી જોયો; 4 (Law) -ની તપાસ-તજવીજ ચલાવવી-ક., તપાસ-તજવીજ પર લેવું, (પ્રક્રમ) ચલાવવા; 5 to experience અનુભવ લઈ જોવા, -નો સપાદ આપી જોવા; 6 to attempt કરી જોવું; as, let us t. adventurous work આપણે સાહસ કામ કરી જોઈએ; To t. on (a garment) પહેરી જોવું; To t. out પરિણામ નિષ્પન્ને ત્યાં સુધી કર્યાં-અજમાવ્યાં જવું; To t. the eyes આંખ તાણવી-તાડવી પડે એવાં હોવું, આંખ તણાવવી. *vi.* -નું કરવું, -નું ચલ-પ્રચલ-મેહેનત કર.; as, I will t. to lift it તે જાંચકવાની હું મેહેનત કરીશ.

TRIABLE *a.* (Law) ચલાવાય -તપાસ-તજવીજ પર લેવાય એવું-લેવાજેવું.

TRIAL *s.* (The act) (See the verb) અજમાવી જોવું તે, અજમાયશ *f.*; 2 (See Experiment *s.*); 3 that which tries (character &c.) જેથી માણસની ધીરજ-આપ આદિ જણાઈ આવે એવા મામલો-કા-

મન, કસી જોવાને નાખેલું કુઃખ-વિપત્તિ *f.*, કસોટી *f.*, કસણી *f.*; 4 (Law) (પ્રક્રમ) તપાસણી-તજવીજ *f.*

TUB *s.* [*Dut. tobbe*, low *Ger. tubbe*] લાકડાનું કૂંડું-કૂંડી *f.*-ગંગાળ *f.*, ટબ *n.*

TUBE *s.* [*Fr., L. tubus*] A pipe નળમ, નલમ, બુંગળ *n.*, (dimn.) નળી *f.*-નળિકા *f.*-બુંગળી *f.*; 2 (of a flower) ડાંડી *f.*, ઢાંડી *f.*; 3 (of animals or plants) જેમાંથી શરીરના કે ગ્રાહના રસો જ આવ કરે છે તે રગ *f.*-નસ *f.*, વાહિની શિરા *f.*

TUBULAR *a.* નળ-નળી &c.નું-ના આકારનું, નલાકાર, નલિકાકાર; A t. bridge આ પારથી પેલેપાર સુધી જેમાં હે થઈને જવાય એવું મોટું લોઢાનું બુંગળું આડું મુકીને કરેલો પુલ.

TUBULOUS *a.* નળ &c.-નળી &c. ના જેવું (See Tubular); 2 (a flower) નળી-ડાંડી વાળું, નળી નળી-ડાંડી ડાંડી વાળું-નું થયેલું.

TUBER *s.* [*L. tumo* I swell] (Bot.) મુળનો ગોળો, કંદ *m.* [કંદ વાળું -ના જેવું.

TUBEROUS *a.* ગોળો ગોળો-ગોળો ગોળોવાળું; 2

TUBERCLES [*See* Tuber] ફોલ્લી *f.*, ફોલ્લો *m.*, ગુમડું *n.*; 2 ગ્રાહના સ્થૂંચડો ફોલ્લો-ફોલ્લી.

TUBERCULOUS *a.* ફોલ્લા ફોલ્લા &c. વાળું.

TUCK *vt.* [*Sw. tocka* to draw or contract] (a bed, garment, skirt &c.) દાખી દૂખીને જાડું કર., દાખવું, દખાવવું, વાળવું, દાખી-વાળી દેવું, દાખી-વાળી ને જાંચું લેવું-ક., (skirt only)-ને આંતરસીવા દેવા; 2 (pers.) ઠચરવું. *s.* દખાવેલું લુધડું, આંતરસીવા *n.*

TUESDAY *s.* [*AS. tiwes-dæg*, from *tui* the Northern Mars and *dæg* day] મંગળ-મંગલ-ભૌમવાર *m.*

TUFT *s.* [*Fr. touffe*, *L. tufa* a kind of helmet] ગુચ્છો *m.*, ગુમ્મો *m.*, ગુચ્છમ, સત્પકમ, ફલગી *f.*; 2 (of trees) ઝુંડ *f.*, ગુચ્છમો *m.*, સત્પકમ; 3 (of a flower) ગોટો *m.*, ફલગો *m.*

TUG *vt. vi.* [*AS. teon*, akin to *L. duco* I lead] ધણા જોરથી ધસડવું-તાણવું-ખેંચવું-તાણી-ખેંચી-ધસડી લઈ જવું-લાવવું-લેવું. *s.* ધણા જોરથી મારેલો આચકો, ઝટક *f.*; 2 (a Steam-t. which see).

TUITION *s.* [*L. tuitio* from *tueor* I gaze at] બાણવણું - વિદ્યા શિખવવી તે, વિદ્યાશિક્ષણ, વિદ્યોપદેશન.

TUTELAGE *s.* Guardianship વાલીપણું, રક્ષણ, સાચવણું તે; 2 સગીરી, રક્ષણીયત્વન.

TUTELAR-Y *a.* રક્ષણ કરનાર-કારી-કાર.

TUTOR *s.* બાણવનાર, ગુરૂ, શિક્ષક; 2 (Eng. Univ.) ઉપાચાર્ય, ઉપપાઠક, યુ-રીદન. *vt.* શીખવણું, બાણવણું, વિદ્યા શિખવી; 2 -ઉપગુરૂ-મેહેતાજીપણું બતાવણું, બિ-પર સત્તી વાપરવી-ક.

TULIP *s.* [*Fr. tulipe*] એક જાતનો સુશી-ભિત્તૂલવાળો વિલાયતી છેડ, "ટ્યુલિપ"ન.

TUMBLE *vi.* [*Fr. tomber=Sp. tumbiar* to fall] To roll about આમ તેમ આંજો-ટવું-ગબડવું; 2 to fall, to roll down ગબડી-ઢળી-ધસી પડવું; 3 to play mountebank tricks મોરચાલ વગેરે-મલાણિયા રમત-મદ્દલકળા ક. *vt.* (Over) ઉચલાવણું, પાડી નાખણું, ધસાવી-ઢોળી પાડવું; To t. down પાડી નાખણું, ગબડાવી પાડવું; To t. out (casks &c.) ગબડાવીને લાવણું-લઈજવું.

TUMBLER *s.* મલાણિયો, મદ્દલ, મલાણી; 2 એક જાતનું વિલાયતી કાચનું પ્યાલું-પવા-લું, "ટમ્બર"ન.

TUMBRIL *s.* [*Fr. tombereau*, from *tomber* to tumble] જાનું બે પૈડાનું બારખરદારી લશ્કરી ગાડું.

TUMID *a.* [*L. tumo* I swell] (a leg, flesh &c.) સ્વજેલું, સ્વણેલું, સ્વણી-સ્વજી ગ-એલું, ઉચ્છૂન; 2 (style, expressions &c.) જુઠા-ખોટા ભભકા વાળું-દાર, અમથું મ્હોટું મ્હોટું, કેવલ શબ્દગૌરવવાળું.

TUMOUR *s.* ગુમડું, ગોડન, ગાંઠ, ડુમ્બલન.

TUMULT *s.* [*Fr. tumulte, L. tumultus*]

Noisy confusion (શહેરખંકાર-કલાખંકાર થઈ રહેલી) ખળભળાટ-ગડખડાટ-તોફાનન-ખએડોમ-ફૂલડન-ફિસામ; 2 violent agitation (of passions, spirits &c.) આડ થઈ ગએલાં-તોજ બિપર થઈ ગએલાં-છેક આકળાં પડી ગએલાં હોય તે, આકુળ બ્યાકુળ-પણું, પરમબ્યાકુલતા, બારે જોરામ.

TUMULTUARY *a.* લીખળી, તોફાન મચાવવા-ને તૈયાર એવું, ફિસાદી; 2 (See Tumultuous 1 and 2).

TUMULTUOUS *a.* Disorderly (flight, attack &c.) ગડખડાટ ભરેલું, છેકજ બદાખસ્ત વગરનું-અચ્ચવસ્થિત; 2 noisy (meetings &c.) હોહા-કલાખંકાર-શહેરખંકાર-ખૂમારહો-ર-તોફાન થઈ રહેલું-કરી મૂકેલું એવું, કલાખ-કારિયા, તોફાની; 3 agitated (breast &c.) બારે જોરાપર આવીગએલું, આડ-તોજ બિપર થઈ ગએલું, છેક આકળું પડી ગએલું, પરમ બ્યાકુળ.

TUN *s.* [*AS. tunne, Fr. tonne*] A large cask (પહેળા પેટાનું) પીપન; 2 દારૂ તથા તેલ આદિનું અમુક માપ-બરતર, પીપન, "ટન"ન.

TUNE *s.* [*Fr. ton, L. tonus* a note of the voice] An air રાગમ; as, to sing a merry t. કોઈ મસ્ત રાગ ગાવા; a psalm t. ભજનાનું કુલ રાગ; 2 the state of giving the proper sounds સુરમાં ઢેકાણે - મુકામ પર હોયું-રહેલાં હોયું તે, (સુરનો) મેળમ-મુ-કામમ; as, to be out of t. સુરમાં મુકામ બિપરથી ખસવું-ખડારાં થઈ જવું-થઈ ગએલાં હોયું; 3 order or harmony (of things) (કસાનું) ઢેકાણું હોયું તે, રંગમ, મિસલ; 5 right disposition (of pers.) મિજાજ ખુલ્લ -ઢેકાણે હોવા તે, ખુલ્લ મિજાજ. *vt.* (A musical instrument) -નો સુર મેળવવા, લગાવણું; 2 (one's praise &c.) રાગ બનાવીને ગાવું, ગાવું.

TUNEFUL *a.* (Notes &c.) સુરાવટવાળું-નું ભરેલું, સુસ્વર, મધુર; 2 (birds &c.) મધુર શબ્દથી ગાનારું, ટેકડા કરનારું. [વનાર.

TUNER *s.* વાદિત્રના (સુર મેળવીને) તાર ચલા-

TUNIC *s.* [*L. tunica*] (અસલના શેમન લો-કોનું) પ્હેરણ-કુડતળી.

TUNNEL *s.* [*Fr. tonnelle, dimn. of tonne a tun*] (બાંધ-પણડ વિગેરેમાં મૂકેલા) રસ્તો, સાણંત, વિવર માર્ગ. *vt.* -માં રસ્તો-સાણંત મૂકવી, ખોદી-કોરી ને રસ્તો કાઢવા-ક.

TURBAN *s.* [*Pers. dulband, Fr. turbin* a whelk prob. *Sirband* a head-band] પાધડી.

TURBID *a.* [*L. turbidus* from *turba* tumult] (liquids) ડોહવું, ડોહવામ્મિલું, રગડા નેવું, મેલું, કચરાવાળું.

TURBULENT *a.* [*Fr. L. turba* tumult] Agitated. ખભળી ગમ્મિલું, તળેજીપર ચમ્મિલું -ચર્ચગમ્મિલું, તોફાન ઊપર ચઢેલું, તોફાની; as, the t. ocean તોફાન ઊપર ચઢેલા મહાસાગર; 2 refractory ખખેડા-દંગા-ખંડ-હુલ્લડ ખેર -કરનારે-મચાવનારે, કિતુરી, તોફાની.

TURBULENCE-CY *s.* કિતુરી-તોફાની પાણું, ખખેડામ, દંગામ, ખંડમ, હુલ્લડમ, કિતુરન, તોફાન

TURF *s.* [*AS. and Dut., Icel. terf*] ન્યાં જડી-જડિયાં ઊગી નીકળેલાં હ્રાય, ચમ્પા માંચ, જડીવાળી ધરતી, જડી; 2 ઘોડાની રાત કે રાત કરવાની જગા, ઘોડદોડ.

TURGID *a.* [*L. turgidus* from *turgeo* I swell] ફૂલેલું, ફૂલવેલું, ફૂલાવેલું, ઊપસેલું, ઊપસાવેલું; 2 (in style) મ્હોટા મ્હોટા શબ્દ વાપરેલા હેષ ચ્મિવું, ખોટા ભભકા-કેવળ શબ્દ-ગૌરવવાળું; as, a t. manner of talking વાત કરવામાં મ્હોટા મ્હોટા શબ્દ વાપરવાની રીત.

TURGIDITY *s.* ફૂલેલાં &c. હોવું તે; 2 મ્હોટા મ્હોટા શબ્દ વાપરવા તે-વાપરવાની રીત, ખોટી ભભકા, કેવળ શબ્દગૌરવ.

TURKEY *s.* [from Turkey] ચ્મિક ભતનું અસલ અમેરિકાનું મરઘા, મારઆદિના નેવું પક્ષી

TURKEY-RED *s.* [from Turkey and Red] પાકો કોસુમ-કસુંબોમ, મજાડિયા લાલમ.

TURMERIC *s.* [*Pers. zard, Hind. zurd*] હળધર્, હરિદ્રા.

TURMOIL *s.* [*Fr. tremouille* a mill-hopper, old *Fr. trimar* disturbance] ખેનન, લકડુંમ, ભંભળ, કડાકડ; 2 trouble પંત્રેલાટમ, સંતાપમ, તલપાપડ, 3 tumult ધમચકડ, ધમાચકડી, ગડાખાટ.

TURN *vt.* [*AS. tyrnan, L. tornere* to t. in a lathe] (Ivory, metal &c.) સંધારે-ચરખે ઉતારવું, ઉતારવું; 2 to shape ધડવું, ખનાવવું; as, "His limbs how turned &c." તેનાં માંત્રો કેવાં ધડયાં છે; 3 (a wheel, the head &c.) ફેરવવું, ફેરવી નાખવું, ચક્ર ચક્ર ફેરવવું, ફેરવ્યાં ક.; 4 (a box,

&c.) ઊંધું-અવળું ક.; 5 (a coat, turban) ઉલટાવવું, ઉથલાવવું, અવળું ક. (ડગો); 6 to incline differently (*a*) (eyes, a horse, a ship &c.) ફેરવવું, વાળવું, (*b*) (attention) (I) (to) (-ઊપર) લઈ જવું, (II) (from) (-ઊપરથી) ખસેડવું; 7 (to account-advantage-use &c.) લેવું, લાવવું, ઉતારવું, નો (કસા વિષે) નિયોગ ક.; 8 to change (to, into) નું ક. -ખનાવવું, નું કરી નાખવું-દેવું, નું ખનાવી દેવું; as, to t. English into Gujarātī અંગ્રેજીનું ગુજરાતી ક.; 9 (milk, wine &c.) ખાટું કરી નાખવું, -થી ખાટાં ચર્ષજવું; To t. aside અટકાવવું, ઉડાવી દેવું, ખાળવું, નું વારણ ક.; To t. away (*a*) (નોકરીમાંથી) કાઢી મૂકવું, (*b*) (See "To t. aside" above); To be turned of ઊપર ચાલવું-વધવું-ચાલેલાં-વધેલાં હોવું; as, he is turned of sixty-six તે છુસેઠ (વર્ષ) ઊપર ચાલ્યો છે; To t. down વાળી-બેવડાળી દેવું; To t. in (માં-હેથી-નીચેથી) વાળવું, દાખવું; To t. in the mind (મનમાં) ઘૂંટવું, -વિષે મનન ક.; To t. off (*a*) (= to dismiss) ઠીકરી-ધુતકારી કાઢવું, (*b*) (to divert, as thoughts) (ઊપરથી) ખસેડવું, (*c*) (work) કરી નાખવું, ઉડાવવું, ઉડાવી નાખવું, કાઢવું; To t. one's coat (fig.) ભગુડિયાવણા ક., પક્ષ ખલેલા, સામા પક્ષમાં જવું; To t. out (*a*) (= to drive out) ધટળતે માથે ખહાર કાઢવું, કાઢી મૂકવું, કાઢવું, (*b*) (cattle &c.) ચરવા છોડી મૂકવું, ગોવારે છોડવું (ઢોર); To t. over (*a*) (= to cause to roll over) ફેરવવું, ચક્ર ફેરવવું, (*b*) (a leaf, a book) ફેરવવું, ઉથલાવવું, ફેરવી &c. જવું-જોઈ જવું; To t. the back પૂઠ દેખાડવી, નહાસવું, પલાયન ક.; To t. the back (on or upon) મ્હો ફેરવી નાખવું, તુછકારી-છિટકારી કાઢવું; To t. the head or brain માથું-મગજ ફેરવી નાખવું- (કસાથી) ફરી જવું, (-નો) મગજ ધુમરાવી નાખવો, નો મગજ ખસાવી નાખવો, -થી મગજ ખસવો; To t. the stomach જીવ ફેર-જીવ ઉથલાય-ને ઉકારોટી-ઉલાળો આવે ચ્મિક ક.; To t. the tables (See under Table); To t.

to શોધવું, શોધતાં - પૂછતાં જવું, -નો આ-
શ્રય પકડવો; To t. upon -ના ગળામાં ધાલવું.
vi. (A wheel, pers. &c.) ફરવું, વળવું,
ફરીજવું, મ્હો ફેરવવું; To t. about ફરીજવું,
મ્હો-પૂઠ ફેરવીનાખવી; To t. in માંહે વળવું
-વળીજવું; To t. round ફરીને-મ્હો ફેરવીને
સામા ભાં રહેવું-બેસવું; To t. under ની-
ચેથી-તળેથી વળવું-વળી-બેવડવળી જવું; To
t. up (a) (lit.) ઊપરથી વળવું-વળી-બેવડ-
વળીજવું, (b) (fig.) નીકળી આવવું, ખનવું,
થવું; 2 (on) રહેલાં-વળેલાં-આમયે રહેલાં
હોવું, આધાર રાખવો; 3 to eventuate -માં-
થી પરિણામ નીકળવું-થવું; as, it will t. to
our advantage અમાંથી પરિણામ આપણે
ફાયદો થશે; 4 to be directed otherwise
ફેરવવું, (જિપરથી) ખસવું, ફેરવવું-ખસીને જવું,
(ખીજ કસા ઊપર) ચાલવું-ઊતરીજવું-ઊતરી
પડવું; To t. off (a course, pers. &c.)
ફેરવવું, વળવું, ફેરવવું-વળીજવું; To t. out
(a) (પથારીમાંથી) ઊઠવું, (b) (= to prove in
the result) નીકળવું, નીવડવું, ઠરવું, ઊઠવું;
To t. over ગબડવું; 5 to be changed,
to grow થવું, થઈ - ખની જવું; as, to
t. Mahomedan મુસલમાન થઈ જવું; 6
(ivory &c.) સંધાડે-ચરખે ઊતરવું, ઊતરવું;
7 (milk &c.) ખાટાં થવું-થઈજવું; 8
(brain) ફરવું, ભમવું, ભમી-ધુમરાઈ આ-
વવું; 9 (the stomach) (જીવ) ફરવો-ચૂંથા-
વો-ઉચલાઈ જવો; To t. away (મ્હો-પૂઠ
ફેરવીને) ચાલતાં થવું-ચાલ્યાં જવું, ખસીજવું;
To t. on or upon (કોઈ ઊપર) ઊતરી પ-
ડવું, સામું મ્હોઅે મારવું; To t. to account
કામ-ઉપયોગ આવવું-લાગવું, કામનું-ઉપયોગી
થઈ પડવું. s. Revolution ફરવું તે, ભમ-
ણ; To a t. બરોબર, પૂરેપૂરું; 2 (of a
river) વાંકમ; 3 walk to and fro ફેરવવું,
આંટોવવું, ચડફર; To take a few turns
for exercise પસાર ફરવું, પસાર કરવા; 4
new direction or tendency (બદલાઅેલું
-નવું) ડોળન -સ્વરૂપન, જે ઊપર કોઈ કે કંઈ
ઉતરી પડેલું હોય અથવા રસ્તો -વલણ; 5
change ફેરફાર થયાં કરવું તે, વૈચિત્ર્ય; 6

alternate or incidental occasion વારીમ;
By turns (a) (=in succession) વારાફ-
તી, અંક પછી અંક, (b) (=at intervals)
આંતરે આંતરે, ગાળે ગાળે, વખતે વખતે, માંહે
માંહે; In t. વારો આવે-આવે હોય ત્યારે,
પોતપોતાનેવારે, વારાફરતી; Totakeone's t.
પોતાને વારે-પોતાનો વારો આવે ત્યારે કંઈ ક.;
7 time at which, by successive vi-
cissitudes, any thing is to be had or
done વારી, પાળી; 8 due chance વા-
રિમ, લાગમ, યોગમ; 9 purpose (કોઈનું)
કામન, ગરજ; as, this will serve your
t. આથી તમારું કામ થશે-ગરજ સરશે; 10
form, fashion (lit. & fig.) સ્વરૂપન,
આકારમ, તરેહ, વલણ, લઠણ, ખાની;
11 one round of a rope or cord આં-
ટોમ; Good t. (કોઈનું) સારું, બહુન, ઉપ-
કારમ; Ill t. (કોઈનું) માલું, ખૂરું, અપકાર.
TURN-COAT પોતાનો પક્ષ-વિચાર ચક્રી દેનાર,
ભચ્ચિયોમ, પાછડી ફેરવી ખાંધનાર.

TURNER s. ખરાદીમ, સંધાડિયોમ.

TURNING s. A winding વાંકમ, ફેંટોમ.

TURNING-POINT s. મુદ્દોમ, ચૂન મુદ્દાની વાત,
જેના ઊપર કોઈ વાત-કિસ્સો આધાર રાખતો
હોય અથવા વાત.

TURNKEY s. તુરંગનો કીલીદાર.

TURNPIKE s. રસ્તો જનાર માણસ તથા ગાડી-
આપાસે રસ્તા સમરાઈને માટે ઠરાવેલા વેરા
ચેતા સુધી તેઓ ત્યાંથી જાય નહીં તેને માટે
કીધેલા દરવાજો, નાકાદરવાજોમ.

TURNSPIT s. માંસ બુંજવાની સીક ઉચલાબ્યાં
કરનાર, માંસ બુંજીયોમ, હાંડીધાયોમ.

TURNSTILE s. ઢોર ઘેડાં ન જઈશકે તેને માટે
પગરસ્તાપરરાખેલા ફરતો સાંચો, આરાસાંચોમ.

TURNIP s. [AS. næpe = L. napus a
turnip. The tur is unaccounted for]
અંક ભતના કંદનો છેડ, રાલગમ.

TURPENTINE s. [L. terebinthinus =
Gr. terebinthinos made from the tere-
binth tree] વિલાયતીસરળ-પિસ્તાનાં ગ્રાડ
આદિમાંથી અરફાવી કાઢેલા તેલની જોડે મિશ્ર
કરેલા પદાર્થ, ટરપિનન, "ટરપેન્ટાઈનમ.

TURPITUDE *s.* [*Fr., L. turpitudine* from *turpis* base] નીચ-હલકાપણું, પાછ પણું, નીચ-હલકાઈ ભરીલી કુદતા, લુચ્ચાઈ *f.*

TURQUOISE, TURKOIS *s.* [*Fr.* from Turkey] ચ્ચેક ભતનું બૂરા રંગનું ઝવેર, વૈદ્ય.

TURRET *s.* [*Gael. turaid, W. twr a tower*] કિલ્લા-ધર ઉપરનો મિનારો શિરોગૃહન.

TURTLE *s.* [*AS. tortel, L. turtur*] ચ્ચેક ભતનો મ્હોટો કાચબો, કચ્છપમ, કાસવમ.

TURTLE-DOVE *s.* હોલાની ભતનું પક્ષી, વિલાયતી હોલોમ-કોભતમ.

TUSH, TUT *interj.* છિ; છટ, છક.

TUSK *s.* [*AS. tux, tuse*] દંતુસળ, દંતયલ્.

TUTELAR, TUTELARY, TUTOR (See under Tuition).

TWADDLE *vi.* [allied to Tattle, *q. v.*] જેની મનરાક્તિઆ લલી થઈ ગઈ હોય તેની પટે ખોલ્યાં ક, ગલમલ્ ગલમલ્ લવવું-પકવું-લવારો ક. *s.* લવારોમ-રીફ (See verb). [(ભાગ)].

TWAIN *a. & s.* [*AS. twegen, See Two*] બે

TWANG *vi.* [*Sans. dhvani a sound from dhwan to sound*] નો ટણકારો-ટકારો-ટકાર થવા. *vt.* નો-ટણકારો & c. ક. *s.* ટણકારોમ, ટકારોમ, ટકારમ; 2 a kind of nasal sound ગુંગણો-નાકમાંનો સાદ-આવાજમ, ગુગણાટમ.

TWEEZERS *s.* [the numeral *two, Swiss. zwiser a forked twig*] નિમાળા ટૂંપવાનો ન્હાનો ચિપિયો, ટૂંપિચ્ચામ.

TWELVE *a.* [*AS. twelf*] બાર, દાદરા. *s.* બાર ચ્ચે સંખ્યા; 2 બારનો આંકડો.

TWELFTH *a.* બારમું, દાદરા; 2 (fraction) બારમું, બારાંસ, દાદરાંસચૂત. *s.* બારમા ભાગ, દાદરાંસ, બારાંસ. [વર્ધન.

TWELVEMONTH *s.* બાર મહિનામ્પ, વરસમ,

TWENTY *a.* [*AS.*] વીસ, વીસ. *s.* વીસ ચ્ચે સંખ્યા; 2 વીસનો આંકડો.

TWENTIETH *a.* વીસમું; 2 (fraction) વીસમું, વીસાંસ, વિંશત્યંશ. વિંશત્યંશચૂત. *s.* વીસમા ભાગ, વીસાંસ, વિંશત્યંશ.

TWICE *a.* [*Icel. tvísvar*] Two times બે-વાર, બેવખત, (in comp.) દિ; as, t. born

દિભત, દિભ; 2 doubly બેવડું, દુપટ, બમ-ણું, બેગણું; as, he is t. as fortunate as myself તે મ્હારાથી બમણો નસીબદાર છે.

TWIG *s.* [*AS.*] ન્હાની ડાળી, ડાળી, ઉપશાખા.

TWILIGHT *s.* [*AS. twy two & Light, q. v.*] મ્હો સૂઝનું અભવાનું, ઝળવાંઝળન, ઝળઝળન, આંધળું, ધૂધળું; 2 ઝાંખું અભવાનું-તેજન-પ્રકાશન.

TWILLED *a.* [*Scot. tweol, from Sax. twæde two-fold*] પાંસળીઆ પાડેલી દેખાય ચ્ચેવી સળી સળીવાનું (હુધડું), પાંસળિઆ-આડ સળીદાર.

TWIN *s.* [*AS. twa two*] જોળ-યમ માંનું ચ્ચેક; 2 (Astron.) મિથુન રાશી; 3 બરાબર બીજના જેવું, (જાણે) જોળિયું. *a.* જોળ, જોળિયું, યમ ભત.

TWINE *vt.* [*AS. twinan*] To twist together વણવું, બાંધવું; 2 to wind about વીંટાળી લેવું, ફરીવળ ચ્ચેક ક., (-ની આસપાસ) નાખવું-આવેલાં હોવું. *vi.* (lit.) વીંટાળું, વીંટાચ્ચેલાં હોવું, વીંટાઈજવું, (lit. & fig.) વીંટલાવું, લપેટાવું, વીંટલાચ્ચેલાં & c. હોવું, વણેલીદારી.

TWINGE *vt.* [another form of Twitch, *q. v.*] પકડીને-આમળીને ખેંચવું; 2 ચટકવું, ચટકો દેવા, ચટકો લાગે-જળ નાખે ચ્ચેક ક. *vi.* ચટકવું, ચટકો લાગવો, જળ નાખવી. *s.* ચટકોમ, જળફ.

TWINKLE *vi.* [*AS. twinclian*], આંખ મટમટાવવી-પલકાવવી, ની આંખના પલકારા મારવા; 2 to flash ઝબકવું, ઝબક ઝબક થવું, ચળકાટ મારવો, ચમકવું.

TWINKLE, TWINKLING *s.* આંખનો પલકારોમ, નિમિષોન્મિષનપે; 2 ઝબકારોમ, ચળકારોમ, ચમકારોમ; આંખનો પલકારો મરાય ચ્ચેટણો કાળ, પલકારોમ, નિમિષમાત્રમ.

TWIRL *vt.* [*AS. ed again & Whirl, q. v.*] ચફકર ચફકર ફેરવવું, ફેરવવું, ચફકરે-ચાકે ચઢાવવું. *vi.* ચફકર ચફકર ફેરવું, ચફકરે-ચાકે ચઢવું. *s.* ચફકર ચફકર ફેરવું તે, ચાકફ.

TWIST *vt.* [*AS.*] To crook spirally અમળાવવું, આમળવું, મરડવું, ને વળ-આમળા દેવા - ચઢાવવા; as, to t. a thing in a

serpentine form કસાને આમળા દઈ સર્પાકર ક.; 2 (a passage &c.) નો મડી મચડીને જુદા-અવળો-ઊંધો અર્થ ક.; 3 (about) to encircle (ની આસપાસ) વીંટાળવું, લપેટવું, -થી (આસપાસ) વીંટાઈ-વીંટલાઈ-લપેટાઈ જવું; 4 (yarn, thread &c.) વણવું, બાંધવું; 5 to form into a thread (wool, cotton &c.) નો દોરી-તાંતણો કાઢવો. *vi.* વળવું, વળાવું, અમળાવું, વળ - આમળા ચઢવા. *s.* Contortion, also form given in twisting વળમ, આમળમ, પેચમ; 2 બાગેલું-વણેલું દોરકું-દોરમ-દોરી *f.*

TWIT *vt.* [*AS. ed again & witan to blame*] નો મ્હોંએ મારવું, નો (કસાનું) મ્હોંએ મારવું.

TWITCH *vt.* [*AS. twiccian to pluck*] નો આચકો-ઝટક મારવી, ઝટકવું, છટકાવવું. *s.* ઝટકવું &c. તે, આચકોમ, ઝટક; 2 નસ ચઢીજવી-વળ ખાઈજવી તે.

TWITTER *vi.* [*Ger. zwitschern*] (as swallows) ચીચી-ફિલ્ખિલ્ ફિલ્ખિલ્ ક.; 2 કીકી હસવું, ઢિંકિયો ક. *s.* ચલિયાંની બોલી, ચીચી, ફિલ્ખિલ્; 2 કીકી હસવું, ઢિંકિયોમ.

TWO *a.* [*AS. twegen, twá, L. & Gr. duo, Sans. dvi, Pers. & Hind. do*] બે, દિ. *s.* બે એ સંખ્યા *f.*; 2 બેનો આંકડો, અગડોમ. [*એક જાતનું નગારું.*]

TYMBAL *s.* [*Fr. timbale a kettle-drum*]

TYMPANUM *s.* [*L. tympanum, from Gr. tupto I strike*] કાનનો પડદો.

TYPE *s.* [*Fr., L. typus an impression or model*] An emblem (કસાની) છાપ, નિશાણી, ચિહ્ન; 2 that which combines the characteristic qualities નમૂનોમ, જે ઉપરથી કોઈ અમુક જાતિનાં બધાં આજ-આય એવો દાખલો, દાખલો લેવા જેવું કંઈ; as, a t. of heroism વીરપણાનો નમૂનો; 3 (Med.) જાત, પ્રકારમ, સ્વરૂપ; 4 કોઈ હોનાર વસ્તુનું કે પ્રાણીનું આગળથી જણાવેલું સ્વરૂપ, પૂર્વસ્વરૂપ; 5 (Typog.) (a) (singly) બીજું, યુદ્ધ, (b) (collectively) બીજાં *pl.*, યુદ્ધાચ્છિ *pl.*

TYPICAL *a.* Emblematic નિશાણી દાખલ

સમજવાનું-ગણવાનું, ચિહ્ન, નિશાણી-સ્વરૂપ બતાવી આપનારું; (Nat. Hist.) 2 નમૂના-દાખલા રૂપ.

TYPIFY *vt.* નો સ્વરૂપ-પ્રતિરૂપ-પૂર્વસ્વરૂપની નિશાણી દેખાડવી-બતાવી આપવી.

TYPOGRAPHIC-AL *a.* [*— & Gr. grapho I write*] છાપવાનું, છાપાનું, (in comp.) છાપા-યુદ્ધકન. [કામ, યુદ્ધકનક્રિયા *f.*]

TYPOGRAPHY *s.* (See Printing) છાપવાનું

TYPHOON *s.* [*L. typhōn from typhon a' fabled giant* (See Classical Dictionary)] આકરો દરિયાઈ વટોળિયો.

TYRANT *s.* [*L. tyrannus, turannos* જુલ્મી-જુલમગાર રાજામ-હાકેમમ, પ્રજાને પીડા કરનાર-નિરંકુશ રાજામ.

TYRANNIC-AL *a.* જુલમ નું-ગાર-બરેલું, જુલ્મી, નિરંકુશ.

TYRANNY *s.* રૈયત ઉપરનો જુલમ, પ્રજાપીડન; 2 cruelty જુલમમ, સખી, નિદેયતા *f.*

TYRANNISE *vi.* જુલમ ક.-ગુજારવો, દુઃખ દેવું, પીડા ક.

TYRO *s.* [*L. tiro a young soldier*] (lit. & fig.) નવો નિશાળિયો, શિખાઈ, નૂતનછાત્રમ.

U.

U The twenty-first letter of the English alphabet. It is represented in Gujarāti by અ as in *run, sun*; by યુ as in *union* uniform; and by ઉ as in *bull, pull*.

UBIQUITY *s.* [*Fr. ubiquité, L. ubique everywhere*] સર્વઠેકાણે હોયું તે, સર્વ-વિધ-અભિ વ્યાપિ *f.*

UBIQUITOUS *a.* સર્વલ હોનાર, સર્વવ્યાપક.

UDDER *s.* [*AS. uder, Ger. euter, Sans. udhar*] આંચળ

UGLY *a.* [*AS. oglic dreadful, Icel. uggligr frightful*] ક્રૂર, કદરૂપું, બેડોળ, અદરિફલ-સુરત, કંટાળવા જોગ.

UKASE *s.* [*Russ.*] (રસદેશમાં) બાદશાહી હુકમમ-જહેરનામું.

ULCER *s.* [*L. ulcus, Gr. helkos a wound*] નાસુર, (મ્હો વિગે રેમાંની) આંદી.

ULCERATE *vi.* -માં નાસુર પડવું. [હું તેવું.

ULCEROUS *a.* પડવાળું; 2 જે માં નાસુર પડે-

ULTERIOR *a.* [*L. ulter* that is beyond]

અગાડીનું, પીછું, વધારે, હવે-ત્યાર પછીનું.

ULTIMATE *a.* [*L. ultimus* last, superl.

of *ulter*] Furthest, extreme છેલ્લું, છેડા

પરનું; the u. limit છેલ્લી હદ; 2 final

છેવટનું, મુખ્ય, આખરનું, છેલ્લું, અંતનું;

as, the u. object-end મુખ્ય હેતુ-તાત્પર્ય.

ULTIMATELY *ad.* છેલ્લે, છેવટે, આખરે,

છેલ્લે સરવાળે.

ULTIMATUM *s.* આખરનું બોલવું-કહેવું, છે-

લ્લી શરત-વાત; 2 constituent મૂળ.

ULTRA *a.* [*L.*] અતીસે, ધણુંજ, અત્યંત.

ULTRAMARINE *a.* [*L. ultra* beyond

& *marinus* marine] Situated beyond

the sea સમુદ્રની પેલી તરફનું, દરિયાપારનું.

ULTRAMONTANE *a.* [*L. ultra* beyond

and *mons* a mountain] Being beyond

the mountains પાહાડની પેલી મેરનું, (જે-

મકે જમની વિષે ઇતાલી દેશના રહેવાસી આ-

લ્પસ પર્વતની પેલી મેરના છે); 2 ઇતાલી દે-

શમાં પોપની સત્તાને અતિશય માનતા હતા

તે પ્રમાણે મત રાખનાર.

UMBRA *s.* [*L.*] છાયા, પડછાયો.

UMBRAGE *s.* ઘટા; 2 offence માફું-ખો-

ફું લાગવું તે, નાખુશી, ગેરમરજી, ચુસ્તોમ;

To take u. માફું-ખોફું માનવું, ને માફું-ખો-

ફું લાગવું, નાખુશ થવું.

UMBRAGEOUS *a.* Shading છાંયડો કરનાર

-આપનાર; 2 shaded છાયાદાર-વાળું.

UMBRELLA *s.* છત્રી, છત્ર, છત્રન; State

u. આબદાગિરી.

UMPIRE *s.* [old *E. impier*, old *Fr. nom-*

pair, *L. non* not and *par* equal] મધ્ય-

સ્થમ, લવાદમ, લાહિતમ.

UNABLE *a.* અશક્ત, અસમર્થ, શક્તિ વ-

ગરનું; To be u. શકવું નહીં; as, I was u.

to be present હું હાજર થઈ શક્યો નહીં.

UNACCEPTABLE *a.* કબૂલ ન થાય એવું,

સંતોષકારક નહીં એવું, અસ્વીકાર્ય, નાપસંદ.

UNACCOMMODATING *a.* ખીજનું મન

રાખે નહીં એવું, પારકાની ઈચ્છા પ્રમાણે ન

કરે એવું. [ગરનું, એકલું.

UNACCOMPANIED *a.* સાથી વગરનું, વ-

UNACCOMPLISHED *a.* અસમાપ્ત, અ-

પૂર્ણ, અકુરું; 2 કળામાં અપ્રવીણ, અપ્રવીણ.

UNACCOUNTABLE *a.* જેનું કારણ જો

નહીં એવું, અનિર્વાચ્ય; 2 not explicable

સમજવાય નહીં એવું, ગૂઢ, ગહન; 3 not

responsible જવાબદાર નહીં એવું, ખીન

જવાબદાર. [વી રીત.

UNACCOUNTABLY *ad.* સમજવાય નહીં એ-

UNACCUSTOMED *a.* ટેવ-માહાવરો ન

હોય એવું, અનભ્યાસી, નહીં ધડાએલું.

UNACKNOWLEDGED *a.* કબૂલ-માન્ય

નહીં કીધેલું એવું.

UNACQUAINTED *a.* (with a pers.) ને

(કોઈની) ઓળખાણ નહીં હોય એવું, (with

a thing) બિનમાહિતગાર, નાવકિક, અજાણ.

UNADJUSTED *a.* નહીં પતાવેલું, જેનો તો-

ડ-નિર્વેડો-ચુકદો થયો ન હોય એવું.

UNADORNED *a.* સજ્જગારેલું નહીં એવું, અ-

નલકૃત, અજૂષિત, અલંકારરહિત, સાદું; as,

when u., adorned the most સાદું તે વિશેષ

શોભાવાળું; સાદાઈમાં શોભા વધારે. [લાયક.

UNADVISABLE *a.* અયોગ્ય, અનુચિત, ના-

UNADVISED *a.* (pers.) અવિચારી, અવિ-

વેજી, અણસમજી; 2 (acts) વગર વિચારું, ઊ-

તાવળથી કીધેલું, કાચા વિચારનું.

UNAFFECTED *a.* Simple, natural સાદું,

અફલિમ, કુદરતી; 2 sincere ખરું, ઢોંગ વગ-

રનું, અંતઃકરણનું; 3 not moved અસર ન

થઈ હોય એવું, અસર વિનાનું, જેને કંઈ

લાગ્યું નહીં હોય એવું; કડણ હેયાનું. [ગવગર-

UNAFFECTEDLY *adj.* અફલિમ, ખરેખર ઢોં-

UNAIDED *a.* (pers.) ને સહાય-મદદ મળ-

તી નથી-મળી નહોય-મળે નહીં એવું. (efforts

&c.) સહાય-મદદ વગરનું, અસહાય, એક-

લાનું, પોતાનું; as, by my own u. efforts

કોઈની મદદ વગર મારી પોતાની મહેનતથી.

UNALLOYED *a.* ભેળ-ભેળવણી વગરનું,

ચોખ્ખું, નયું. [એવું, અવિકાર્ય.

UNALTERABLE *a.* ફેરવાય-બદલાય નહીં

- UNAMIABLE** *a.* મ્હે ન ગમે એવું, પ્રીત્યથોગ્ય, મીલનસાર-મળતાવડું નહીં એવું.
- UNANIMOUS** *a.* [*L. unus* one *animus* mind] (pers.) એક મત-ચિત્ત-દિલ; 2 formed with unanimity એક મત થઇને કરેલું-આપેલું, એક મતી; as, a u. decision એક મત થઇને કીધેલો ફેસલો.
- UNANIMITY** *s.* ધણુંએએ એક વિચારના થયું તે, એકદિલી, એક મત-વિચાર *m.* સંપત્તિ.
- UNANNOUNCED** *a.* ની ખબર કોઈએ આપ્યા વગરનું, જણાવ્યા વગરનું; as, he came in u. કોઈએ તેના આવવાની ખબર આપ્યા વગર તે માંહે આવ્યો.
- UNANSWERABLE** *a.* જેના જવાબ-ઉત્તર અપાય-વળાય નહીં એવું, અનુત્તર, જેનું ખંડન થાય નહીં એવું, અખંડનીય.
- UNAPPEASABLE** *a.* શાંતિથાય-નરમ પડે નહીં એવું, અશામ્ય, નહીં શમે એવું; as, his wrath is u. તેના ક્રોધ શમે એવો નથી.
- UNAPPROACHABLE** *a.* (lit.) જેની પાસે જવાય-આવાય નહીં એવું, અગમ્ય; 2 (fig.) જેને પહોંચાય-પહોંચીશકાય નહીં એવું.
- UNAPPROACHED** *a.* જેની પાસે કોઈ આંચું-ગયું નથી એવું, અનાગત; 2 જેને કોઈ-કંઈ પહોંચ્યું નથી એવું.
- UNAPT** *a.* Not ready or propense તૈયાર નહીં-(કંઈ) ન કરે એવું; as, a soldier u. to weep રડે નહીં એવો લડવૈયો; 2 unfit અયોગ્ય, નાલાયક; 3 dull મંદ-જડબુદ્ધિનું; 4 unsuitable લાગુ ન પડતું.
- UNARMED** *a.* હથિયાર વગરનું, બિનહથિયાર, શસ્ત્રહીન, શસ્ત્ર નહીં સજેલાં એવું.
- UNASHAMED** *a.* નહીં શરમાયેલું.
- UNASKED** *a.* પૂછ્યા-માગ્યા વગરનું, માગેલું નહીં એવું; as, he bestows his favours u. તે માગ્યા વગર ઉપકાર કરે છે.
- UNASPIRATED** *a.* અદ્યપ્રાણી.
- UNASPIRING** *a.* મ્હેટી ઉમેદ ન રાખતું, કીર્તિ લોભી નહીં એવું. થિહ શકે એવું.
- UNASSAILABLE** *a.* હુમલો-અઘાઈ નહીં
- UNASSISTED** *a.* (See unaided).
- UNASSUMING** *a.* ટિડપિસ વિનાનું, અનહકારી, અભિમાનરહિત, અનભિમાની, નચ.
- UNATONED** *a.* જેનું-જે વિષે પ્રાયશ્ચિત્ત થયું નથી એવું
- UNATTACHED** *a.* Not closely adhering સામેલ નહીં એવું, વળગેલું-જોડાયેલું નહીં એવું. [અપ્રાપ્ય, અલગ્ય.]
- UNATTAINABLE** *a.* મેળવાય નહીં એવું.
- UNATTEMPTED** *a.* જે કરવાનો-રચવાનો કોઈએ પ્રયત્ન ન કીધો હોય તેવું.
- UNATTENDED** *a.* છડી સવારી, એકલું; 2 વગર-વિનાનું. [અપ્રમાણ, અપ્રમિત.]
- UNATTESTED** *a.* સાક્ષી-પુરાવા વગરનું,
- UNAUTHORISED** *a.* (pers.) ને હુકમ-અધિકાર મળ્યો નહીં હોય એવું, (proceedings &c.) બિન હુકમી-સનદી, અપ્રત્યાર-સત્તા વગરનું. [નિરયંક, મિથ્યા, શોગટ.]
- UNAVAILING** *a.* Useless બર્થ, નિષ્ફળ,
- UNAVOIDABLE** *a.* જેનાથી દૂર-ચેગણું રહેવાય નહીં એવું, જેથી બચી-ઉગરાઈ શકાય નહીં એવું.
- UNAWARE** *a.* (pers.) અજાણ્યું, ને (ની) ખબર નહીં હોય એવું; as, I was u. of that circumstance તે વાતની મને ખબર ન હતી.
- UNAWARES** *ad.* અજાણ્યું, એકાએક, અકસ્માત, અચાનક; 2 અજાણતાં.
- UNAWED** *a.* દબાયા વગરનું, ધાક વગરનું.
- UNBALANCED** *a.* સમતોલ નહીં એવું; 2 (account) નહીં માડી વાળેલું, બાકી નહીં કરેલી એવું; 3 (parties) લગભગ સમાન બળ વિનાનું, સરખા બળવાળું નહીં એવું.
- UNBAR** *vt.* To unfasten આગળામ-આડીભોગળ ઉઘાડવી, ઉઘાડવું, ખોલવું.
- UNBEARABLE** *a.* સહન થાય નહીં એવું, અસહ્ય, ખમી-સાંખી શકાય નહીં એવું.
- UNBECOMING** *a.* અયોગ્ય, અનુચિત, અચરિત, નાલાયક; 2 શોભે નહીં એવું.
- UNBELIEF** *s.* અવિશ્વાસ *m.* અનાસ્થાઈ, અણપતીજ *f.* [સ્તિક.]
- UNBELIEVER** *s.* અવિશ્વાસી, અભક્ત, ના-
- UNBEND** *vt.* (a bow &c.) ઠીલું-સીધું કર., પાણુ-છ ઉતારી મુકવી; 2 (fig.) વિસામો આપવો-ખાવો, ને નિરાંત થવી-વળવી, વાળવું; as, to u the mind મન વાળવું-ને વિસામો આપવો.
- UNBENDING** *a.* વળે નહીં એવું; 2 (pers.)

દબી ન જાય એવું, નમે નહીં-ફરે નહીં એવું, આધીન ન થાય એવું; 3 (things) મજબૂત, દૃઢ, સ્થિર; 4 નિરાંત વળતું, વિસામાનું; as, at an u. hour નિરાંત વળતી વેળાએ.

UNBENT *a.* (a bow) તાણેલું નહીં એવું, પણુછ ઢીલી એવું; 2 નિરાંત વળેલી; 3 દબી નહીં ગએલું, નહીં ઝીંટાએલું.

UNBIASSED *a.* નિષ્પક્ષપાત, સમદર્શી.

UNBIDDEN *a.* ને હુકમ નહીં કીધેલાએવું, નહીં ફરમાવેલું; 2 spontaneous પોતાની મે-જે-કોઈની મદદ વિના થએલું, સ્વાભાવિક, સ્વતઃસિદ્ધ; 3 uninvited નહીં યોલાવેલું-તે-ડેલું, નિમંત્રણ વગરનું, વગર તેડે આવેલું.

UNBIND *vt.* બંધ ઓલવેા, છોડવું, ઉતારવું.

UNBLAMABLE *a.* દોષ-હ પકા વગરનું, નિ-દોષ, નિરપરાધી. [કોઈ.]

UNBLEACHED *a.* નિપારેલું નહીં એવું,

UNBLEMISHED *a.* કલંક-ડાઘ રહિત, નિ-ષ્કલંક, નિદોષ.

UNBLEST *a.* આશીર્વાદ નહીં પામેલું, અ-નાશિષ; 2 wretched, unhappy દુઃખી, કંગાલ

UNBLUSHING *a.* શરમ વગરનું, બેશરમું, ઠીક. [આવતું, અગાડીનું.]

UNBORN *a.* નહીં જનમેલું, અજાત; 2 future

UNBOSOM *vt.* To tell freely મનની વાત કહેવી, દિલ ઓલીને યોલવું.

UNBOUND *a.* નહીં બાંધેલું, છૂટું, (as a book) પૂઠા વગરનું; 2 કરાર-કમ્બલાતના બંધનથી છૂટું.

UNBOUNDED *a.* Boundless અપાર, અ-નંત, બેહદ; 2 unrestrained અટકાવ-અંકુશ વગરનું, નિરંકુશ, અત્યંત, ઘણું જ.

UNBRIDLED *a.* Unrestrained બેકેદ-લ-ગામ, બહી-છટી ગએલું, હાથથી ગએલું.

UNBROKEN *a.* નહીં ભાંગેલું, અખંડ, આ-ખું; 2 not tamed નહીં પળેડેલું.

UNBROTHERLY *a.* (conduct &c.) બાધને ધટે નહીં એવું.

UNBUCKLE *vt.* To unfasten છોડવું, છૂટું કર, આંકડી કાઢવી.

UNBURIED *a.* નહીં દાટેલું.

UNBURDEN *vt.* બાર-ઓળે ઉતારી લેવા, ખાલી કર; 2 (the mind) ની ચિંતા-નું દુઃખ ખુલાસાથી કહેવું-ખાલી કર.

UNBUTTON *vt.* બોરિયાં કાઢવાં.

UNCALLED *a.* યોલાવ્યા વગરનું, નહીં યો-લાવેલું-તેડેલું; U. for જરૂર વગરનું, નકાસું, નિરૂપયોગી.

UNCANDID *a.* કપટી, મનનું મેલું, દગાબોર, પેટમાં પાપ રાખીને કહે એવું.

UNCASE *vt.* ઢાંકણ લઈ લેવું, બાહાર કાઢવું.

UNCEASING *a.* નહીં બંધ પડે એવું, આ-લુ, નિરંતર.

UNCEREMONIOUS *a.* આદરસત્કાર ર-હિત, અસભ્ય, અરિજાહનું, બેમુરવત, પૂર રાંધડવાળાએ જરૂર જોઈએ એવું.

UNCERTAIN *a.* (things) નક્કી નહીં હોય એવું, અનિશ્ચિત, શકભરેલું, અશાશ્વત; 2 (pers.) not having certain knowledge જેના મનમાં શક છે એવું, ખાતરી-ભરેલા વગરનું; 3 (weather, wind &c.) ધીરણ-નિયમ વગરનું; 4 unsettled જેના ભરેસા નથી એવું, જેનું કંઈ ટેકાણું ન હોય એવું.

UNCERTAINTY *s.* અનિશ્ચયમ, અનિશ્ચયમ, સંદેહમ, સંશયમ; 2 ભ્રમ, ભ્રાંતિ; 3 નહીં જાણેલું; as, to quit a certainty for an u. જાણેલું મૂકી દેધને નહીં જાણેલું લેવા જવું.

UNCHANGEABLE, UNCHANGING *a.* ફરે નહીં-જેમાં ફેરફાર થાય નહીં એવું, નિષ્કાર, અવિકારી.

UNCHANGED *a.* નહીં ફેરવાએલું-બદલાએલું.

UNCHARITABLE *a.* (pers.) અપ્રેમી, દોષ કાઢનાર-જેનાર, દોષદર્શી, (opinion, saying) દોષ જોવાનું-કાઢવાનું. [પણું જ.

UNCHARITABLENESS *s.* અપ્રેમમ, અપ્રેમી-

UNCHASTE *a.* બ્યભિચારી; U. woman છિ-નાજી, બ્યભિચારીણી, જાનીણી, અસાધવી.

UNCHASTITY *s.* અપતિવ્રતાપણું, અસાધ-વીત્વજ, બ્યભિચારમ, છિનાણું જ. [વગરનું.]

UNCHECKED *a.* નહીં અટકાવેલું, અટકાવ

UNCHRISTIAN *a.* Not Christian ખ્રિ-સ્તી નહીં હોય એવું; 2 contrary to Chris- tianity ખ્રિસ્તી ધર્મવિરુદ્ધ.

UNCHURCH *vt.* ઇસ્વી મંડળમાંથી કાઢી-ચૂકવું, ઇસ્વી મંડળમાંનું નથી એમ માનવું-કરાવવું.

UNCIRCUMCISED *a.* સુન્નત નહીં કીધેલું, બેસુન્નત.

UNCIVIL *a.* (pers.) અસભ્ય, અશિષ્ટ, નાલાયક; 2 (manners) જંગલી, ગામડી, તોછડું.

UNCIVILISED *a.* નહીં સુધરેલું, જંગલી.

UNCLAIMED *a.* નહીં માગેલું, ધણી વગરનું, જેનો દાવો કોઈએ કર્યો નથી એવું, જેનો ધણી પેદા ન થયો હોય એવું.

UNCLASSICAL *a.* પેહેલા દરજ્જાના ગ્રંથ કર્તાઓની ઢબ જેવું નહીં હોય તેવું.

UNCLASP *vt.* To loose the clasp of આપેડા-આંકડી કાઢવી, આંકડી કાઢીને ઉઘાડવું.

UNCLE *s.* [*Fr. oncle, L. avunculus*, dimn. of *avus* a grand father] (paternal) કાકો; 2 (maternal) મામા; 3 father's sister's husband દુવો; 4 mother's sister's husband માસો.

UNCLEAN, UNCLEANLY *a.* Foul મલીન, ગંદું, મેલું; 2 ceremonially impure અપવિત્ર, અશુદ્ધ, નાપાક; 3 lewd વિષય ભરેલું, ઇર્ષકનું, અદેહીનું.

UNCLOTHE *vt.* To make naked વસ્ત્ર-કપડાં ઉતારવાં-કાઢવાં, ઉઘાડું કરવું.

UNCLOTHED *a.* Wanting clothes કપડાં વગરનું, ઉઘાડું. [અનશ્વ, સાફ, ખુલ્લું.

UNCLOUDED *a.* વાદળો વગરનું, નિર્મળ,

UNCOMELY *a.* અસુંદર, અરૂપવાન, રોબીનું નહીં હોય એવું, બેડોળ; 2 unbecoming અયોગ્ય, અણધરતું.

UNCOMFORTABLE *a.* Affording no comfort સુખકારક નહીં એવું, બેચેન; as, very u. quarters બિલકૂલ સુખકારક નહીં એવો મુકામ; 2 (pers.) અસુખી, અસ્વસ્થ, દુઃખી; she is very u. તે ધણી દુઃખી છે; 3 giving uneasiness અડઅણકારક, દુઃખકારક.

UNCOMMON *a.* અસાધારણ, અસામાન્ય, અપૂર્વ, અલૌકિક; 2 ક્વચિત મળે એવું, અજાણ્ય જેવું, અદ્યુત.

UNCOMMONLY *ad.* અત્યંત, અતિશય.

UNCOMMUNICATIVE *a.* મનની વાત ખીજને ન કહે એવું, મિઠું, થોડું બોલનાર.

UNCOMPROMISING *a.* ની સાથે સમા-

ધાન નહીં થાય એવું, શરત નહીં કાપૂજ કરે એવું, ન માને-ન લટે એવું.

UNCONCERN *s.* અણકનવાર, બેપરવાઈ, બેદરકારી, બેફિકરી, બેતમાઈ.

UNCONCERNED *a.* કનવાર-કાળજી વગરનું, બેદરકાર, નિશ્ચિત, બેફિકર; 2 having no interest in જેને (કંઈ) લાગતું વળગતું નથી એવું.

UNCONDEMNED *a.* (pers.) અપરાધી ટેરવવામાં આવ્યું નથી એવું, નિરપરાધ; 2 (things) નફાઈ-ખોટું ગણ્યું-ટેરવ્યું નથી એવું.

UNCONDITIONAL *a.* વાંધા-તકરાર વગરનું, બિન શરતી, અપ્રતિબંધક, સંપૂર્ણ, પૂરેપૂરું.

UNCONFINED *a.* બંધન વગરનું, છૂટું, અબંધ; 2 અપાર, બેહદ.

UNCONGENIAL *a.* માફક નહીં હોય એવું, અનનુકૂળ, પ્રતિકૂળ.

UNCONNECTED *a.* સંબંધરહિત, અસંબંધ, અનનિવત, નિરાણું, ઇલાહેડું, છૂટું.

UNCONQUERABLE *a.* જિતાય નહીં એવું, અજીત. [હું, અજીત.

UNCONQUERED *a.* કોઈથી નહીં જિતાયે-

UNCONSCIONABLE *a.* (See Unreasonable).

UNCONSCIOUS *a.* Having no mental perception અચેત, બેભાન, જડ; as, u. matter અચેત પદાર્થ; 2 not knowing, not sensible of જેને ભાન-ચેતના નથી એવું; as, I am u. of having done any thing wrong મેં કંઈ ખોટું કર્યું છે, એવું મને ભાન નથી.

UNCONSTITUTIONAL *a.* રાજ્ય-દેશના કાયદા-રાજ્ય નીતિ વિરુદ્ધ.

UNCONSTRAINED *a.* સ્વતંત્ર, સ્વેચ્છાધીન, છૂટું; 2 બંધન વગરનું, છૂટવાળું, સ્વેચ્છાનું.

UNCONTROLLABLE *a.* (See Ungovernable); 2 અટકાવી-ટેરવી ન શકાય એવું.

UNCONVERTED *a.* જેનો વિચાર ટેરવાયો-ફૂંચી નથી એવું, એક ધર્મમાંથી ખીજ ધર્મમાં નહીં ગયેલું; 2 ઇસ્વી ધર્મ જેણે સ્વીકાર્યો નથી એવું; 3 not regenerated જેનો ખીજો જન્મ થયો નથી-સ્વભાવ બદલાયો નથી એવું.

UNCOOKED *a.* નહીં રંધેલું, કાચું.

UNCORKED *a.* ડોટા-કુચ કાઢેલો ઝમ્બું.

UNCORRECTED *a.* નહીં સુધારેલું; 2 નહીં સુધરેલું. [અગણિત.

UNCOUNTED *a.* નહીં ગણેલું, અતિથાણું.

UNCOURTEOUS *a.* અસભ્ય, અરિષ્ટ, જંગલી, નાલાયક.

UNCOUTH *a.* Odd તરેહવાર, અજાણ તરેહનું, ઢંગ વિનાનું, ગમે નહીં ઝમ્બું, બેડાળ.

UNCOVER *vt.* ઢાંકણ લઈલેલું, ઉઘાડ્યું, ઉઘાડું ક; To u. one's head પાથડી-ટોપી ઉતારવી-કાઢીનાખવી. [અમૃટ.

UNCREATED *a.* નહીં સરજેલું, અનુત્પન્ન.

UNCROWNED *a.* મુગટહીન, જેને ગાદી મળી નથી ઝમ્બું.

UNCTION *s.* [L. ungo I anoint] અત્તર-તેલ ચોપડ્યું-ચાળ્યું તે, તેલથી અભિષેક કરેલો તે; 2 (in religion) સાંભળનારના મનમાં ભક્તિભાવ ઉત્પન્ન થાય ઝમ્બી બોલવાની રીત.

UNCTUOUS *a.* ચીકણું, તેલિયું.

UNCULTIVATED *a.* વગર ખેડેલું, પડી રહેલું, પડતર; 2 rude અણધડ, નહીં સુધરેલું, જંગલી, નહીં શિખેલું, અશિક્ષિત.

UNCUT *a.* નહીં કાપેલું, કાપ્યા વગરનું, આખું.

UNDAUNTED *a.* ધારતી-ભયવગરનું, નિર્ભય, ધૃષ્ટ, ધૃષ્ટતા નું-ભરેલું.

UNDECAYING *a.* ક્ષીણ નહીં થાય ઝમ્બું, અવિનાશી, અક્ષય.

UNDECEIVE *vt.* To free from deception or mistake રાક દૂર કર, ભ્રાંતિ-ભૂલ કાઢીનાખવી, આંખ કાન ઉઘાડવા, થી રાક-ભ્રાંતિ દૂર થવી.

UNDECIDED *a.* (question &c.) નક્કી નહીં કીધેલું, અનિશ્ચિત, અનિર્ણીત, (pers.) નિશ્ચય-કરાવ વગરનું, ધસુપસુ.

UNDEFILED બ્રષ્ટ-અપવિત્ર-નાપાક નહીં કીધેલું, નિર્મળ, શુદ્ધ.

UNDEFINABLE *a.* (See Indefinable) જેની હદ-મર્યાદા થાય નહીં ઝમ્બું, બેહદ.

UNDEFINED *a.* જેની વ્યાખ્યા આપી નથી ઝમ્બું, જેનું વર્ણન કીધું નથી ઝમ્બું, અમુક, ગોષ્ઠ; 2 જેની હદ કરેલી નથી ઝમ્બું.

UNDENIABLE *a.* -ની ના કહેવાય નહીં ઝમ્બું, તકરાર લેવાય નહીં ઝમ્બું, અબાધિત.

UNDER *prep.* [AS., Goth. undar, Icel. undir, Ger. unter] Beneath નીચે, તળે,

હેડળ, હેડે-નીચે &c. નું; 2 in a state of subjection to તાબે, હુકમમાં, આધીન, હાથ

નીચે, તાબા-હાથ નીચેનું; 3 less than, below કર્તાં ઝાણું-કમી; 4 with the cover or pretext of બાહાને, નિમિત્તે; 5 -કર્તાં ઉતરતા દરજ્જાનું; 6 during the time of

-ના વખતમાં, -ની વેળાએ; N. B. If a person or thing is u. another, this

other is over, above or on that person or thing, so that A is u. B is tantamount to B is over, above or on A.

This inversion must frequently be made in rendering u. into Gujarati; as, I am laid u. great obligations મારા

પર ઘણા ઉપકાર થયા છે; they live u. grievous oppression તેમના પર ભારે જુ-

લમ યુજ રહે છે; she staggers u. her load તેને માથે ભાર છે તેથી તે લથડિયાં ખાય છે;

I am u. no obligation to him મારા જી-પર તેનો કંઈ પાડ નથી; U. God ઇશ્વરના

કર્તાં ઉતરતું; as, u. God this is our only hope ઇશ્વરના કર્તાં ઉતરતું આ અમારી

આશાનું ઝમ્કજ ટેકાણું છે; U. age નહાની -કાચી-સગીર ઉમ્મરનું, પુણ્ત ઉમ્મરનું નહીં;

U. his own hand તેની પોતાની સહીનું; U. favour of -ના પાડથી; U. cover of -ની

છત-છાયામાં રહીને; they landed u. cover of their batteries તેમની તોપાની છાયામાં

રહીને તેઓ કિનારે ઉતર્યા; U. different aspects ભિન્ન ભિન્ન રીતે; U. the name of ને નામે;

It is u. consideration તેનો વિચાર થાય છે. *a.* ઉતરતા દરજ્જાનું, હાથ નીચેનું, (in comp.) ઉપ.

UNDERCURRENT *s.* પાણીની નીચે ચાલતો પ્રવાહ; 2 (fig.) જી પર ટપકે જે જાહેર થાય છે તે સિવાય મનમાં ને મનમાં વિચારો

-મનોવૃત્તિ થયાં કરે છે તે.

UNDERDO *vi.* પોતાની શક્તિ કર્તાં ઝીંધું ક.; 2 બેઠઝમે તે કર્તાં ઝીંધું ક.

UNDERDONE *a.* બરાબર રંધાઝમું નહીં ઝમું, કાચું રહેલું, અધકચરું.

UNDERFOOT *ad.* પગતળે.

UNDERGO *vt.* To suffer, to endure બેગવવું, સોસવું, ઊપર યુજરવું; 2 to sustain અમવું, સહન ક.; 3 to pass through થવું, -નું થવું; Food in the stomach undergoes a process of digestion કોઠામાં અન્ન પાચનથાય

UNDERGRADUATE *s.* પાઠશાળામાંના જે વિદ્યાર્થીને પેહેલી પદવી મળી નથી તે.

UNDERGROUND *a.* જમીનની નીચેનું.

UNDERGROWTH *s.* ઝાડોની નીચે ફેગતા છોડવામ.

UNDERHAND *ad.* છૂપી રીતે, ચોરીથી, દગાથી. *a.* છાનું, યુષ્મ, ચોરીનું.

UNDERLAY *vt.* નીચે મૂકવું, કંઈ નીચે મૂકીને ટેકો આપવો.

UNDERLIE *vi.* નીચે પડવું-હોવું; 2 to lie at the foundation of -નો આધાર -ટેકો હોવો. [રવી.]

UNDERLINE *vt.* શબ્દોની નીચે લીટી દો.

UNDERLING *s.* હાથ નીચેનું હલકું માણસન, નીચ-હલકું માણસન.

UNDERMINE *vt.* (lit.) (a) નીચેથી જમીન ખોદી કાઢવી, (b) (as a flood, water) પાણી ખોદી નાખવો, તળેથી પોણું કરી મૂકવું; 2 (fig.) to ruin in an underhand way યુષ્મ રીતે નાશ ક.-નુકસાન લગાડવું, છાનો ધોડો લગાડવો; To u. one's reputation યુષ્મ રીતે આખર-હુરમત લેવી-માનભંગ ક.

UNDERMOST *a.* સર્વથી નીચેનું, કનિષ્ઠ.

UNDERNEATH *prep.* નીચે, તળે, હેઠળ.

UNDERSELL *vt.* (ખીજના કર્તાં) ઝીંધી કિમ્મતે વેચવું.

UNDERSIGN *vt.* નીચે સહીક.; The undersigned નીચે સહી કરનાર.

UNDERSTAND *vt.* સમજવું, ધ્યાન-મગજમાં ઉતારવું; 2 to be informed અખર મળવી, જાણવું, સાંભળવું; as, I am to u. then that you received a letter ત્યારે

મારે ઝિમ જાણવું કે તમને ઝિમ કાગળ મળ્યો. *vi.* સમજણ-અકલ મળવી.

UNDERSTANDING *s.* (the faculty) સમજ-શક્તિ, યાનશક્તિ, યોગ્ય, યુક્તિ; 2 (the act) સમજણ, સમજ, યાન, જાણ; 3 agreement of minds બનાવન, સંપન, સમજુતી; Eye of the u. યાનચક્ષુ; Of little u. અલ્પબુદ્ધિનું. *a.* સમજણ, જાણ, સમજુક, ચતુર, હોશિયાર.

UNDERSTOOD *a.* Meant but not expressed સ્પષ્ટ ન દેખાડેલું પણ મૂકી દીધેલું, અધ્યાહાર હોય તેવું, અધ્યાહરિત, અધ્યાકૃત.

UNDERSTATE *vt.* હોય તે કર્તાં થોડું કરીને કહેવું, ઝીંધું બતાવવું. [ભારી.]

UNDERSTRAPPER *s.* હલકા કામનો કાર-

UNDERTAKE *vt.* To engage in માથે-હાથમાં લેવું, ખીડું ઝડપવું, કરવાનું કબૂલ ક.; 2 to contract to perform or execute શરત-કરાર કરીને માથે લેવું. *vi.* માથે લેવું; 2 to promise વચન આપવું; To u. for જમીન થવું, બંધાવું.

UNDERTAKER *s.* માથે લેનાર; 2 one who manages funerals દાટવા-દર્જન કરવા સારું જોઈતી યીજો પૂરી પાડનાર, મસાલિયોમ.

UNDERTAKING *s.* કામન, કર્મન, કાર્યન; Bold u. સાહસ કર્મન.

UNDERTENANT *s.* પેટા, પેટા ખેડુત-બાડુતમ, આસામીના આસામીમ.

UNDERVALUE *vt.* -ની ઝીંધી કિમ્મત ક., -નું ગણવું-સમજવું; 2 હોય તે કર્તાં ઝીંધું માનવું, -નો ભાવ ન પ્રજ્ઞવો.

UNDERWOOD *s.* Small trees under large મોટાં ઝાડ નીચેનાં નાનાં ઝાડ.

UNDERWRITER *s.* વીમા ઉતારનાર-કરનાર.

UNDESERVED *a.* ગેરવાજબી, અધિકૃત, નાહકનું, (પર) અયોગ્ય થયેલું-કરેલું; as, an u. punishment ગેરવાજબી સજા; u. favour (પર) કરેલો અયોગ્ય ઉપકાર.

UNDESERVING *a.* અયોગ્ય, નાલાયક, અપાત્ર, યુષ્મીન.

UNDESIGNED *a.* અગાઉથી નહીં ધારેલું, જાણીબુઝીને નહીં કીધેલું, અચાનક, અજાણતાં

અને એક બીજા સાથે એકસાથે. [વગરનું, ભાગું.
UNDESIGNING a. નિષ્કપટી, અકૃત્રિમ, દસા
UNDESIRABLE a. ઇચ્છ્યા યોગ્ય નહીં એ-
વું, અયોગ્ય, અનિષ્ઠ, અલગમતું, અપ્રિય.
UNDETERMINED a. નિશ્ચય નહીં કરેલું,
અનિશ્ચિત, નહીં ઠરાવેલું; 2 indeterminate
જેની હદ ઠરાવેલી નહીં એવું.
UNDEVIATING a. આડે માર્ગે નહીં જતું,
અવિપયગામી, સીધું; as, an u. course of
virtue સદ્ગુણના માર્ગની સીધી ચાલ f.
UNDEVOUT a. (pers.) ભક્તિ ન કરે એવું,
ભક્તિભાવ વિનાનું, (things) ભક્તિ-નિષ્ઠા
વગરનું, અભાવિક.
UNDIGESTED a. નહીં પચેલું.
UNDIGNIFIED a. મહોદ્દાને લાયક નહીં એ-
વું, માન ભરેલું નહીં એવું, નીચ.
UNDIMINISHED a. ઓછું-કમી નહીં થ-
એલું, હોય તેટલું ને તેટલું.
UNDISCIPLINED a. નહીં શિક્ષેલું, નહીં
કેળવાયેલું, અશિક્ષિત, (troops) કપાયત નહીં
શિક્ષેલું.
UNDISGUISED a. વેષ વિનાનું; 2 ખુલ્લું,
ઉઘાડું, કપટ વગરનું, અકૃત્રિમ.
UNDISPUTED a. જે વિષે વાદ-તકરાર નથી
એવું, નિર્વિવાદ.
UNDISTURBED a. જેને હરકત-ઇજા-
ઉપદ્રવ થતો નથી એવું, બિન હરકતી; 2 calm
શાંત, સ્વસ્થ, અભ્યગ્ર.
UNDIVIDED a. નહીં ભાંગેલું, નહીં જુદું ક-
રેલું, નહીં વેચાણ કીધેલું, અખંડ, અવિભક્ત,
અખંડિત, આખું.
UNDO vt. To reverse, to annul કરવું તે ન
કરવું ક., ન કરવું હોય તેવું કરી નાખવું, ઉઘુ-
વાળવું, ઉલટાવી-ફેરવી નાખવું, રદ ક.; 2 to
loose, to untie છેડવું, ઉઘાડવું, છૂટું ક.; 3
to ruin નાશ ક., પાપમાલ ક., ખરાબ ક.;
4 to bring to poverty ધૂલધાણી કરીના-
ખવું, ખરાબખારતા ક., ભીખ માગવું ક.
UNDONE pp, a. (See the verb 1); 2 નહીં
કીધેલું, અકૃત; I am u. હું પાપમાલ થયો છું,
મારો નાશ થયો છે. [સ્તંભાય.
UNDOUBTED a. સંદેહ-સંશય વગરનું, નિ-

UNDRESS vt. કપડાં હુગડાં ઉતારવાં-ઢાલવાં;
2 અલંકાર-ધરેણું કાઢી નાખવાં. s. ઢીલાં
સાંજેલાં-ઠીકઠીક નહીં કરેલાં-સાધારણ-શૈલ્યનાં.
કપડાં; 2 સિપાર્થ કામ પર નહીં હોય તે વેળા
જે કપડાં પહેરે છે તે.
UNDUE a. Improper અયોગ્ય, અધિકૃત, ના
લાયક; 2 excessive અતિશય, ધણુંજ, ખેસુમાર
UNDULY ad. અતિશય, ધણુંજ.
UNDULATE vi. [L. undula-unda a
wave] To move like a wave, to vibrate
છેહેરની પેઠે જ્યાં નીચાં થઈને ચાલે, લટકી-
ને હિચકા ખાવા, આંદોલનની પેઠે હાથ્યાં ક.
UNDULATING a. જાંચું નીચું થતું.
UNDULATION s. છેહેરની પેઠે ગમન ક. તે,
છેહેરના જેવી ગતિ, હિચકા-ડોલા ખાવા તે,
હાથ્યાં ક. તે, આંદોલન.
UNDULATORY a. છેહેરની પેઠે જાંચું નીચું થ-
ઈને હાથ્યાં કરતું, છેહેરની ગતિ જેવું; as, u. mo-
tion of the air હવાની છેહેરના જેવી ગતિ.
UNDUTIFUL a. Not obedient આચા-
હુકમ નહીં માનનાર, કહ્યું ન કરે એવું, સાચું
થનાર, અન્યાયકિત; An u. son કપૂત.
UNDYING a. મરે નહીં એવું, અમર, અવિ-
નાશી; as, u. hatred અવિનાશી દેષ.
UNEARTH vt. ન્યાં ભરાઈ-સંતાઈ રહ્યું હોય
તે જગ્યામાંથી કાઢવું- નીકળી આવે તેમ ક.;
as, the tiger was unearthed વાઘ ન્યાં
સંતાઈ રહ્યો હતો તે જગ્યામાંથી તેને કાઢ્યો.
UNEARTHLY a. આ દુનિયા-બુલોકનું નહીં
હોય એવું, અનૈહિક; as, a most u. sound
આ દુનિયાનો બિલકુલ નહીં એવો અવાજ.
UNEASY a. અસુખી, ખેચેન, અસ્વસ્થ.
UNEASINESS s. નહીં જે સુખ-ચેન તે, અ-
સુખ, ખેચેન, અસમાધાન, દુઃખ, ખેડારી.
UNEDUCATED a. નહીં ભણેલું, અભણ,
કેળવણી નહીં પામેલું, અશિક્ષિત, નિરક્ષર.
UNEMBARRASSED a. નહીં ગભરાયેલું
-અકળાયેલું, ભીડ-તંગી માં નહીં આવી પડેલું.
UNEMPLOYED a. કામ-વંધા-ચાકરી વિ-
નાનું, બિનરોજગારી, ખેડાખેડામાં હોનાઈ; 2
જેનો ઉપયોગ થતો નથી એવું, નહીં વપરાતું,
કામ લગાડેલું નથી એવું.

- UNENLIGHTENED** *a.* પ્રકાર-તેજ વગરનું, તેજહીન, નહીં સુધરેલું, અગાન.
- UNENVIABLE** *a.* અદેખાઈ ઉત્પન્ન કરે નહીં - ધંધુવા ભેગ નહીં એવું, નહીં અદેખાવા જેવું.
- UNEQUAL** *a.* બરાબર - સરખું નહીં એવું, અસમ, વિષમ, અસમાન; *as, they are of u. length* તેઓ લંબાઈમાં સરખા નથી; *of u. height* હંચાઈમાં બરાબર નહીં; 2 inferior ઉતરતું, ઉતરતા દરજ્જાનું; 3 insufficient પૂરતું નહીં એવું, ઓછું, કરવા-હોવા જેટલું નહીં; *as, his strength is u. to so long a journey* એટલી લાંબી યુસાફરી કરવા જેટલી તેનામાં શક્તિ નથી; The supply is *u.* to meet the demand અપ જેટલી મામદની નથી; 4 partial, unjust ગેરવાજબી; 5 not uniform એક સરખું નહીં એવું; *as, his speaking is u.* તેનું બાવણ એકસરખું નથી.
- UNEQUALED** *a.* જેના જેવું બીજું કોઈ નહીં હોય એવું, અનુપમ, અપ્રતિમ.
- UNEQUIVOCAL** *a.* શક-સંદેહ રહિત, સ્પષ્ટ, સાફ, ખુદલું; 2 not of doubtful signification જેમાંથી બે અર્થ નીકળે નહીં એવું, સ્પષ્ટ અર્થનું.
- UNERRING** *a.* બૂલ કરે નહીં એવું, અચૂક, નિશ્ચિત; 2 certain બૂલ ભરેલું નહીં એવું, ચોક્કસ, ખાતરીવાળું.
- UNEVEN** *a.* સરખું-સપાટ નહીં હોય એવું, જરૂં નીચું; 2 unequal અસમ, વિષમ, અસમાન; 3 not uniform એક સરખું નહીં એવું; 4 odd એકી.
- UNEXAMPLED** *a.* જેના જેવું બીજું કોઈ ન હોય એવું, અનુપમ, અપ્રતિમ, અપૂર્વ.
- UNEXCEPTIONABLE** *a.* દોષ-રૂપકા-હરકત વગરનું, તકરાર-વાંધા લેવાય નહીં એવું, અખાધ. [not signed સહિ વગરનું.]
- UNEXECUTED** *a.* નહીં કરેલું, અકૃત; 2
- UNEXPECTED** *a.* જેની વાટ ન ભેઈ-આરા ન રાખી હોય એવું, નહીં ધારેલું, અનપેક્ષિત, આકસ્મિક. [અચાનક.]
- UNEXPECTEDLY** *ad.* અકાચ્ચિક, અકસ્માત,
- UNEXPLORED** *a.* જેનો શોધ-તપાસ કરી નથી એવું, નહીં જણાવેલું, અગાન.
- UNFADING** *a.* કરમાઈ ન જાય એવું, સદા તાજું-લીલું, અક્ષય.
- UNFAILING** *a.* ખૂટે નહીં એવું, અખૂટ, અક્ષય; 2 certain જોડું નહીં થાય એવું, અચિત.
- UNFAIR** *a.* (pers.) અપ્રમાણિક, બેઈમાનદાર; 2 (acts or practices) ગેરવાજબી, જોડું.
- UNFAITHFUL** *a.* અવિશ્વાસુ, બેઈમાની, નિમકહરામ, વિશ્વાસઘાતી, બેકોલ, જોડું; An *u. wife* અપતિવ્રતા *f*; An *u. husband* અપત્નીવ્રત.
- UNFALLEN** *a.* અપતિત, ભ્રષ્ટ નહીં થયેલું.
- UNFALTERING** *a.* (a) (tongue) અચ-કાયા વગરનું, (b) (in purpose) દૃઢ, ડગ્યા વગરનું, (c) (step) ડગમગ્યા વગરનું.
- UNFASHIONABLE** *a.* ચાલ-રીતિ -ધારા પ્રમાણે નહીં એવું, જોના-જે કરવાનો ચાલ નથી એવું, ગેર ચાલ-રીત નું.
- UNFASTEN** *vt.* છોડવું, છૂટું કર.
- UNFATHOMABLE** *a.* જેનું તળિયું જણાય નહીં-જે માપી ન શકાય એવું, અચાગ, અગાધ.
- UNFAVOURABLE** *a.* અનુકૂળ ન હોય એવું, અનનુકૂળ, પ્રતિકૂળ, વિરુદ્ધ, ઉલટું; 2 unpropitious અશુભ, અમંગળ, માફક-જોઈએ તેવું નહીં એવું, ગુડકાનકારક; *as, u. circumstances* અશુભ હાલત *f*; 3 not kind અકૃપાળુ, ગેરમેહેરબાન; U. prospects ધણી-બરોબર આરા નહીં તે. [હીન.]
- UNFEELING** *a.* નિર્દય, ધાતકી, કઠણ, દયા-
- UNFEIGNED** *a.* ખરેખર, વાસ્તવિક, અ-કૃત્રિમ, અંતઃકરણનું.
- UNFETTERED** *a.* Set at liberty છૂટું, અટકાવ-બંધન વગરનું. [અપૂર્ણ, અસમાપ.]
- UNFINISHED** *a.* પૂરું નહીં થયેલું, અધૂરું,
- UNFIT** *a.* અયોગ્ય, અનુચિત, અનુપયુત. *vt.* અશક્ત કર., -થી અશક્ત થવું; 2 અયોગ્ય -નાલાયક કર., -થી અયોગ્ય-નાલાયક થવું.
- UNFIXED** *a.* રવડું, ભટકતું; 2 અસ્થિર, અલિત, અનિશ્ચિત. [હોય એવું; 2 જોડું.]
- UNFLEDGED** *a.* પાંખ-પીછાં નહીં આવેલાં
- UNFLINCHING** *a.* પાંછું હેઠે નહીં એવું, દૃઢ.
- UNFOLD** *vt.* ઉઠેલવું, ધરી છૂટી પાડવી; 2 ઉ-ધાડવું, ખુદલું કર., પ્રગટ કર.; 3 કહીદેખાડવું.

UNFORESEEN *a.* અગાઉથી નહીં જણાવ્યેલું

— માલમ પડેલું, અણધાર્યું, અનપેક્ષિત, આકસ્મિક

UNFORGIVING *a.* માફ કરે નહીં એવું, આર

— વેર રાખે એવું, આરીલું, અક્ષમાવાન, દીર્ઘદેવી.

UNFORMED *a.* આકારરહિત, નિરાકાર, અકૃત.

UNFORTUNATE *a.* ભાગ્ય-દૈવ હીન, કમ-

નસીબ, અભાગિયું, કરમનું કૂટેલું; 2 અયુભ,

અમંગળ, અનિષ્ટ.

UNFORTUNATELY *ad.* કમનસીબે કરીને.

UNFOUNDED *a.* નહીં સ્થાપેલું, અસ્થાપિત;

2 having no foundation પાયા-આધાર

વિનાનું, નિરાધાર, લપડંગ, ખોટું, મિથ્યા.

UNFREQUENTED *a.* ત્યાં ભાષેગેજ કોઈ

જગું હોય એવું, નિર્જન, જનસંચાર વર્જિત.

UNFRIENDLY *a.* સ્નેહ-પ્રીતિ રહિત, અ-

સ્નેહી, અકૃપાળુ; 2 not favourable માફક

— અનુકૂળ નહીં હોય એવું, પ્રતિકૂળ.

UNFROCK *vt.* (કાક) કાઢી-ઉતારી છેવું.

UNFRUITFUL, *a.* (tree) જીને ફળ નહીં લા-

ગતાં હોય તેવું, વાંઝિયું; 2 not producing

off-spring (female) જીને છોકરાં ન થતાં

હોય તેવી, વાંઝણી; 3 not producing good

works (life) વ્યર્થ, મિથ્યા, નિષ્ફળ, ધર્મના

કામ વિનાનું; 4 not fertile (soil) ફળવંત-

ફળદ્રુપ-રસાળ નહીં હોય તેવું.

UNFULFILLED *a.* નહીં પૂરું પડેલું-કરેલું,

નહીં પાળેલું, અપૂર્ણ, અધૂરું.

UNFURL *vt.* (A banner &c.) ઉખેળવું,

ખોલવું, વીંટાળેલું છોડવું. [સરંજમ વગરનું.

UNFURNISHED *a.* રાતરચીલાં-સામાન

UNGAINLY *a.* ખેંઢંગું, ખેડોળ.

UNGEROUS *a.* (pers.) ઉદાર નહીં તેવું,

અનુદાર, હલકા મનનું, કૃપણ; 2 (acts &c.)

ઉદાર માણસનું-ને લાયક નહીં એવું. નીચ, હલકું.

UNGENTLEMANLY *a.* કુલીનમાણસને અ-

યોગ્ય, અહસ્થાયોગ્ય, અસભ્ય, સુજનતા વગરનું.

UNGIRD *vt.* કમરપટો છોડવો, કમર છોડવી,

છોડવું, નો સામાન છોડવો.

UNGODLY *a.* Impious, neglecting the

fear and worship of God બાંકળ, ભ-

ક્ષિભાવ રહિત, ભક્તિહીન, અધાર્મિક, દેવર્મિ-

દક, કુકર્મી, કુષ્કર્મી; 2 (acts, conduct) બા-

બંકળપણનું, ઈશ્વરી આત્મા વિરુદ્ધ, દુષ્ટ, પાપનું; 3

polluted by sin ભ્રષ્ટ, પાપનું-ભરેલું, દુષ્ટ.

UNGOVERNABLE *a.* કબજામાં-તાબામાં-

હાથમાં ન રહે એવું, વશ થાય નહીં એવું, બદે

—ગાંઠે નહીં એવું; 2 અનિવાર, ખેડે.

UNGRACEFUL *a.* બેઢબ, દેખાવડું નહીં

એવું, અસુંદર.

UNGRAMMATICAL *a.* વ્યાકરણ દોષવાળું,

વ્યાકરણના નિયમ વિરુદ્ધ-પ્રમાણે નહીં એવું.

UNGRATEFUL *a.* ઉપકાર-પાડ ન માનનાર,

કૃતઘ્ન, અનુપકારી, નગુરું; 2 ઉપકારને બદલે

અપકાર કરનાર, નિમકહરામ; 3 displeasing

ગમે નહીં એવું, અણગમનું, નાપસંદ, કંટાળો

ઉપજાવે એવું.

UNGUARDED *a.* રક્ષણ વિનાનું, અરક્ષિત;

2 careless, not cautious અસાવધ, ગા-

ફેલ, સંભાળહીન, ચોકસ નહીં એવું; as, he

was u. in his language તે ખોલવામાં અ-

સાવધ હતો; 3 સંભાળ વગરનું, ગફલતી ભરેલું,

વગર ચોકસાઈનું, અસાવધપણનું; as, an u.

act વગર ચોકસાઈનું કામ. [મલમ m.

UNGUENT *s.* [L. ungo I anoint] લેપન,

UNHALLOWED *a.* અપવિત્ર, દુષ્ટ.

UNHANDSOME *a.* અસુંદર, કુરૂપ, ખેડોળ,

કદરૂપું; 2 ગેરવાજબી, નાલાયક.

UNHANDY *a.* અણકિસબી, અનાડી, અન-

ધડ; 2 not convenient અડચણવાળું-ભ-

રેલું, સગવડ વગરનું.

UNHAPPY *a.* અસુખી, દુઃખી; 2 unfortu-

nate ભાગ્યહીન, કમનસીબ, અભાગિયું; 3

calamitous અયુભ, અમંગળ, દુઃખ ભરેલું.

UNHARMED *a.* ગુક્સાન-ઈજા-હરકત નહીં

થઈ હોય એવું. [લેપન-ઉતારવું.

UNHARNESS *vt.* ઘોડાનો સાજ-હાર્નિસ કાઢી

UNHEALTHY *a.* વારે વારે માફ થાય એવું,

રોગીષ્ટ, સદારોગી, રોગી; 2 wanting vigo-

rous growth (plant) નબળું; 3 abound-

ing with disease રોગવાળું, રોગથી ભરેલું,

જેમાં ઘણાં માણસ માદાં પડે એવું; as, an

u. town જેમાં ઘણાં માદાં પડે એવું ગામ;

4 insalubrious રોગ ઉત્પન્ન કરે એવું, રોગ-

બાધી કર, રોગ જનક; an u. climate રોગ

ઉત્પન્ન કરે એવી હવા.

UNHEARD *a.* નહીં સાંભળેલું, અશ્રુત; 2 દાદ નહીં લીધેલી ઝિપું; 3 not celebrated પ્રખ્યાત નહીં થયેલું, અપ્રખ્યાત; U. of નવી રીતનું, કોઈના સાંભળવામાં આવ્યું ન હોય ઝિપું, નવું.

UNHEEDED *a.* ધ્યાન-લક્ષમાં નહીં રાખેલું.

UNHESITATING *a.* આનાકાની ન કરતું, શક-સંશય વગરનું, બેધડક, બેધડકપણાનું.

UNHINDERED *a.* નહીં અટકાવેલું.

UNHINGE *vt.* મળગરા-ચણિયારાં ઊપરથી ખસેડી નાખવું, ઉતારી નાખવું, ચળાવવું; 2 to render unstable અસ્થિર-ડગમગતું કરું, ચળાવવું, ડોડાડું કરું.

UNHOLY *a.* અપવિત્ર, નાપાક, અશુદ્ધ.

UNHOOK *vt.* આંકડોમ-કડી કાઢી નાખવી.

UNHORSE *vt.* To throw from a horse ધોડા પરથી પાડવું-ઉતારવું. [મત, સામ્યત.

UNHURT *a.* હરકત-ઈજા થયા વગરનું, સલામત.

UNICORN *s.* [*L. unus* one and *cornu* a horn] એક શિંગડાવાળું કલ્પિત જનાવર, (a name given to the Rhinoceros) ગેડોમ.

UNIDIOMATICAL *a.* બોલવાની રીતથી ઉલટું, બાવણ સંપ્રદાય-રૂઢી વિરુદ્ધ.

UNIFORM *a.* [*L. unus* one and *forma* form] Not variable, consistent, agreeing એક તરફનું-જાતનું, એક સરખું, એકરૂપ, એકતાઈ. *s.* એક મંડળીના સર્વ માણસોનો એક સરખો પોશાક, લશ્કરી પોશાક *m.*, સૈન્યવેષ *m.* [સરખાપણું *n.*

UNIFORMITY *s.* એકરૂપતાઈ, સમરૂપતાઈ, એકરૂપતા.

UNIFORMLY *ad.* એકસરખી રીતે, સદા, હંમેશા.

UNILITERAL *a.* [*L. unus* & *littera* a letter] એક જ અક્ષરનું, એકાક્ષરી.

UNIMPAIRED *a.* નહીં ખગડેલું, ગુકસાન નહીં થયેલું, હુનું તેવું ને તેવું, સામ્યત, અણીયુદ્ધ, અક્ષત; as, an u. constitution હોતો તેવો ને તેવો રહેણા ખાંધો, નહીં ખગડેલી તબિયત. [નરમ.

UNIMPASSIONED *s.* મનોવિકારરહિત, શાંત.

UNIMPEACHABLE *a.* જેના પર દોષ-કલંક ચૂકાય નહીં ઝિપું, નિષ્કલંક, અદૂષણીય.

UNIMPORTANT *a.* અગત્ય-જરૂરનું નહીં હોય ઝિપું, હલકું, નજીવું. [નહીં ખગડેલું.

UNINFECTED *a.* ચેપ નહીં લાગેણા ઝિપું,

UNINHABITABLE *a.* વસાય-રહેવાય નહીં ઝિપું, જેમાં માણસ રહી શકે નહીં ઝિપું, નિવાસાયોઅ. [નિર્જન,

UNINHABITED *a.* વસ્તી વગરનું, ઉજ્જડ.

UNINITIATED *a.* મૂળતત્ત્વથી અજ્ઞાન, અદિક્ષિત, પૂરી રીતે દાખલ નહીં કરેલું.

UNINJURED *a.* ગુકસાન થયું નથી ઝિપું, ગુકસાન વગરનું, સલામત, સામ્યત.

UNINSTRUCTED *a.* કેળવણી વિનાનું, નહીં શિખેલું, અશિક્ષિત, નિરક્ષર, અભણ; 2 હુકમ મળ્યો નથી તેવું.

UNINTELLIGIBLE *a.* સમજાય-સમજી શકાય-જઠિગમ્ય નહીં ઝિપું, ગૂઢ, કુખોધ.

UNINTENDED, UNINTENTIONAL *a.* નહીં ધારેલું, અજાણતાં કરેલું-થયેલું.

UNINTERESTED *a.* ભાગીદાર-સામેલ નથી ઝિપું, ઘવાદેવા-સ્વાર્થસંબંધ વિનાનું; 2 ઉદાસીન, જેનું મન રંજન થયું નથી તેવું.

UNINTERESTING *a.* રસ પડે નહીં ઝિપું, અરસિક, ગીરસ, ખુશ કરે નહીં ઝિપું.

UNINTERRUPTED *a.* અખંડ, વિક્ષેપ પડ્યા વિનાનું, નહીં અટકેલું, અખંડિત, અવિચ્છિન્ન.

UNINVITED *a.* ન બોલાવેલું-તેડેલું, જેને નોહિતર્-નિમંત્રણ નથી તેવું.

UNINVITING *a.* અનાકર્ષક, જેથી લલચાય નહીં-લાલચ લાગે નહીં ઝિપું, જે ઊપર મન ન દોડે ઝિપું.

UNION *s.* [*L. unus* one] Junction એકું મેળવી દેવું તે, સંયોગ *m.*, સંધિ, જોગ *m.*, મેળાપ *m.*; 2 harmony સંપમ, મેલાપ, એકમ *m.*

UNIQUE *a.* એકજ, માત્ર એક, અનન્ય, અસાધારણ, અપ્રતિમ, અપૂર્વ.

UNISON *s.* [*L. sonus* a sound] સ્વર-ઝરનો મેળાપ, એક ઝર *m.*, એક તાર *m.*, તાલ *m.*

UNIT *s.* એક *n.*, એક, એકાંક *m.*, એકમ *m.*

UNITARIAN *s.* One who denies the doctrine of the Trinity પિતા પુત્ર અને પવિત્રાત્મા મળીને એક ઈશ્વર છે એવું મત નહીં માનનાર, ઈશ્વર ત્રૈકલનો ઈનકાર કરનાર.

UNITE *vt.* (to, with) જોડવું, મેળવી દેવું, એકું-મેળું કરું, એક કરું. *vi.* મળી જવું, જોડાવું, એક થવું, એક ચિત્ત-મત થવું.

UNITEDLY *ad.* એકઠા થઈને-મળીને.

UNITY *s.* એકતા, એકપણું *n.* એકતા; 2 concord મળતાપણું *n.* મળાપમ; 3 oneness of sentiments and affection સંપમ, એક્યન, એક-દિલી; 4 (poet.) વિષય કાળ અને જગ્યાનું એક્ય, વિષયક્યન.

UNIVERSE *s.* [*L. unus* one & *verto* I turn] The whole system of created things જગતન, સંસારમ, સૃષ્ટિ, આલમ, દુનિયા, પ્રજાંડન, વિશ્વન; Pervading the u. વિશ્વ-સર્વ વ્યાપક; Lord of the u. વિ-શ્વેશ્વરમ.

UNIVERSAL *a.* સર્વમય, સર્વ-બધાનું, સાર્વત્રિક જગતનું; 2 total સર્વ, આખું; 3 comprising all the particulars સર્વ સામાન્ય-સાધારણ.

UNIVERSALIST *s.* બધાં માણસ યુક્તિ પામશે, કોઈ હંમેશાં નરકમાં નહીં રહેશે એવું મત રાખનાર. [વર્તમાન-સર્વનું હોવું તે.

UNIVERSALITY *s.* સર્વ-વિશ્વ વ્યાપિતાઈ, સ-

UNIVERSALLY *ad.* સર્વત્ર, સર્વ ઠેકાણે, સર્વને, સર્વ સામાન્ય રીતે.

UNIVERSITY *s.* An assembly of colleges established in any place with professors for instructing students in the sciences and other branches of learning, and where degrees are conferred વિદ્યાલય-મંડળન, પાઠશાળા સમાજ, સર્વ વિદ્યોત્તેજકલયન, યુનિવર્સિટી.

UNJUST *a.* (pers.) અધર્મી, ગેરધર્મસાક્ષી, અન્યાયી; 2 (actions) અન્યાયનું, અધર્મનું, ગેરવાજબી, ગેરધર્મસાક્ષી.

UNKIND *a.* કૃપા-દયા હીન, ગેરમિત્રવાન, અકૃપાળુ છાતીનું. [ધર્મરાજી, કરડી નજર.

UNKINDNESS *s.* અવકૃપા, ગેરમિત્રવાનીઈ,

UNKNOWN *a.* જેની સાથે ઓળખાણ નથી એવું, નહીં જણાએલું, અપ્રસિદ્ધ, અગત; U. quantity અવ્યક્તરાશી.

UNLADE *vt.* ભાર-ભોજી ઉતારવો-લઈ લેવો; 2 (વહાણને) ખાલી કર, માંથી માલ ઉતારવો.

UNLAWFUL *a.* કાયદા-ધારા વિરુદ્ધ, અશાસ્ત્ર; as, an u. assembly કાયદાવિરુદ્ધ સભા; 2 ધર્મથી આચારવિરુદ્ધ, ગેરશરિસ્તાનું, અધર્મિત.

UNLEARN *vt.* બાણું તે ન બાણા જેવું થાય તેમ કર, બાણું બૂલીજવું, આપેલા ઉપદેશ ન-નમાંથી બાજ તેમ કર.

UNLEARNED, UNLETTERED *a.* નહીં બાણું, અવિદ્વાન, અનક્ષર, અક્ષરશત્રુ; 2 not known નહીં જણાએલું, અબાણું; 3 not the production of a learned man અવિદ્વાને કરેલું, અવિદ્વાનનું.

UNLEAVENED *a.* ખમીર-માણથી નહીં ફૂલેલું, બેખમીર, ખમીર-માણ વગરનું.

UNLESS *conj.* [*un* not and *less=Fr. à moins*] શિવાય, વગર, જો-તો નહીં; as, a man can not live u. he eats આધા વગર માણસ જીવી શકતું નથી; I shall not go u. you come with me જો તમે મારી સાથે નહીં આવશો તો હું નહીં જઈશ.

UNLICENSED *a.* સનદ-પરવાના-રજા વગરનું, લેસન ન મેળવેલું.

UNLIKE *a.* સરખું નહીં હોય એવું, ભૂલું, ભિન્ન.

UNLIKELY *a.* અસંભવિત, નહીં સંભવનું; as, u. means અસંભવિત સાધનન.

UNLIMITED *a.* અપાર, અનંત, અમર્યાદ, બેહદ; 2 undefined અચુક, મોઢમ.

UNLOAD *vt.* (See Unlade).

UNLOCK *vt.* To open ગુંતાળું-કળ ઉઘાડવી, ઉઘાડવું, ઉઘાડું કર. [ક્ષિત, અણુચીતવું.

UNLOOKED *a.* (for) નહીં ધારેલું, અનપે-

UNLOVELY *vt.* વાહલું-પ્યારે નહીં લાગે એવું અપ્રીતિકાર, અણુગમનું, અળખામણું.

UNLUCKY *a.* દૈવ-ભાગ્યહીન, કમનસીબ, અભાગ્યું, કરમનું કુટેલું; 2 inauspicious અચુભ, અમંગળ. [સીખપણાથી.

UNLUCKILY *ad.* નસીબ-કરમ કૂટીને, કમન-

UNMAKE *vt.* ધડવું તે ન ધડવું કર, ખનાવું તે ન ખનાવું કર, રૂપગુણનો નાશ કર, ભાગવું.

UNMAN *vt.* To emasculate નપુંસક-નાશ કર કર; 2 બળવર જેવું કર, થી બળવર જેવાં થવું-થઈ જવું; 3 to dishearten હેયંહીન-નાહિંમત કર, હિંમત છોડાવવી; 4 to depopulate વસ્તીહીન કર, બિજડ કર-પાડવું.

UNMANAGEABLE *a.* હાથ-કાબુમાં રહે નહીં એવું, બેહક્રી ગમ્મિલું, છુલ્લ, પહેકલ.

- UNMANLY *a.* પુરુષ-મરદ ને ન શોભે એવું, અધર્મિત, પુરુષાયોગ્ય, બાવલાપણાનું; 2 base હલકું, નીચું, અનુદાર.
- UNMANNERLY *a.* (pers. & things) અસભ્ય, અશિષ્ટ, જંગલી, ગેર શિરસ્તાનું.
- UNMARRIED *a.* નહીં પરણેલું કુંવારું; U. man વાંદો; U. woman અનૂદાર.
- UNMASK *vt.* પડો-મુખવટો કાઢી નાખવો, ઉઘાડું કર. *vi.* મુખવટો-વેશ ઉતારવો.
- UNMATCHED *a.* જેનું કોઈ બરોબરીનું હોય નહીં એવું, અપ્રતિભ.
- UNMEANING *a.* અર્થ-મતલબ વરગરનું, અર્થહીન, નિર્વચક; 2 not indicating intelligence અબુદ્ધિર્શક, બુદ્ધિનાં લક્ષણ વિનાનું.
- UNMEASURED *a.* નહીં મપાએલું, મપાય નહીં એવું, અપરિમિત, અપાર, બેહદ.
- UNNERCIFUL *a.* (pers.) દયાહીન; (pers. and things) નિર્દય, ક્રૂર, ધાતકી; 2 exorbitant નિર્દય, ધાતું, ભારે, અતિશય.
- UNMERITED *a.* Not merited અપાત્ત-અયોગ્યને મળેલું-પર થએલું, ગેરવાજબી; *as*, u. kindness અપાત્ત-અયોગ્ય પર થએલા પાડ; 2 undeserved, unjust ગેરવાજબી, નાહક, વગર કારણનું; *as*, u. sufferings ગેરવાજબી વીડાઈ.
- UNMINDFUL *a.* કાળજી-ફીકર વિનાનું, બે-ફીકરું, લક્ષ નહીં આપતું, અસાવધ, ગાફેલ.
- UNMINGLED, UNMIXED *a.* ભેગ વગરનું, અમિશ્રિત, ચોખું, યુક્ત, નયું, નરદમ, એ-ખલું; *as*, u. pleasure એ-ખલું સુખ.
- UNMOLESTED *a.* ઉપદ્રવ-હિન-હરકત વગરનું, ઉપદ્રવ રહિત, નિરપદ્રવ.
- UNMOVED *a.* Not moved નહીં ખસેલું, અચલિત, સ્થિર; 2 (in purpose) દૃઢ, અચળ, નહીં ડગેલું; 3 not affected અસર-રહિત, જેનું મનપિગળ્યું નથી એવું, નહીં પલંગેલું.
- UNNATURAL *a.* Contrary to nature અસ્વાભાવિક, યુદ્ધિ નિયમ વિરુદ્ધ, માનવધર્મ-વિરુદ્ધ, ગેરરીતનું, અમાનુષ્ય; 2 acting without natural affection મમતાહીન, નિર્દય; 3 not agreeable to the real state of persons or things પ્રકૃતિવિરુદ્ધ, માનવી આલ-રીતભાતથી ઉલટું-ને ન મળતું, અમાનુષ્ય.
- UNNECESSARY *a.* જરૂરનું-અગત્યનું નહીં એવું, નકામું, નિરૂપયોગી, અપ્રયોજક, વૃથા.
- UNNERVE *vt.* To weaken નું બળ-જેર ભાંગવું, અશક્ત-નબળું કર.
- UNNUMBERED *a.* કોઈથી ગણાએલું નહીં એટલું, અગણિત, અસંખ્ય, અનંત.
- UNOBJECTIONABLE *a.* જે વિષે તકરાર-વાંધા નથી એવું, જેમાં કોઈ દોષ કાઢે નહીં એવું, બિન અટકાવનું, અબાધિત; *as*, *an* u. course જેમાં વાંધા નથી એવી રીતિ.
- UNOBSERVED *a.* કોઈના જોવામાં નહીં આવેલું, કોઈના જોયા વગરનું, જેના પર કોઈનું ધ્યાન રહ્યું હોય નહીં એવું, અલક્ષિત; *as*, he stole out u. તે કોઈના જોયા વગર છુપી રીતે નીકળી ગયો.
- UNOBSTRUSIVE *a.* વગર બોલાવે બળ નહીં એવું, ધૂસે નહીં એવું, રારમાળ.
- UNOCCUPIED *a.* ખાલી, જેમાં કોઈ રહેતું ન હોય એવું, અવાવર, અવડ (જગ્યા); 2 being at leisure નવરું, નકામું, કુરસદમાં હોય એવું; 3 not taken up નવરાસ-કુરસદનું; *as*, u. time નવરાસનો વખત.
- UNOPPOSED *a.* જેની સામા કોઈ થયું-પડ્યું ન હોય એવું, બિન અટકાવનું; *as*, he walked a way u. તે ચાલ્યો ગયો અને કોઈ તેની સામું પડ્યું નહીં.
- UNORGANISED *a.* નહીં ધોડેલું, ધાટ-રચના રહિત, દંદ્રીઓ વગરનું. [ગરનું, સાફ.
- UNOSTENTATIOUS *a.* ભભકા-ટોલ વગરનું.
- UNPAID *a.* (debt &c.) નહીં ચુકવેલું, નહીં વાજેલું; 2 (pers.) જેને મજૂરી-પગાર નહીં મળ્યો હોય એવું; *as*, u. labourers જે મજૂરોને મજૂરી નથી મળી તે; U. for કિમ્મત આપ્યા વગર-મફત લીધેલું.
- UNPALATABLE *a.* બાવે નહીં એવું બે-સવાદ, કસવાદ; 2 disagreeable નાપસંદ, અપ્રિય, અણગમતું, અકારું.
- UNPARALLELED *a.* જેના સરખું બીજું કોઈ ન હોય એવું, અનુપમ, અપ્રતિભ.
- UNPARDONABLE *a.* માફ કરાય નહીં એવું, માફ થવા અયોગ્ય, અક્ષમ્ય.
- UNPERCEIVED *a.* નહીં દેખાએલું-જણા-

અર્થ, કોઈથી દેખાયા વગરનું, ધ્યાનમાં નહીં
આવેલું, અદર્શિત. [વા વિરૂદ્ધ.

UNPHILOSOPHIC-AL *a.* તત્ત્વજ્ઞાન-વિ-

UNPLEASANT *a.* ન ગમે એવું, ખુશ લાગે
એવું નહીં, અજખામણું લાગે એવું, નાપસંદ
પડે એવું, અપ્રિય, દુઃખદાયક.

UNPLOUGHED *a.* નહીં ખેડેલું-ચાસેલું.

UNPOLISHED *a.* સફાઈદાર-ચક્રચકિત નહીં
કરેલું; 2 અસભ્ય, અશિષ્ટ, જંગલી (See
Polished). [અભણ, થુફ.

UNPOLLUTED *a.* નહીં ખગડેલું, પવિત્ર,

UNPOPULAR *a.* લોકોને અણગમનું-અજ-
ખામણું, લોકાપ્રિય. [પ્રિયતા/.

UNPOPULARITY *s.* લોકની અપ્રીતિ, લોકા-

UNPRECEDENTED *a.* જેના જેવું અગાડી
ન થયેલું એવું, અપૂર્વ.

UNPREJUDICED *a.* મનમાં આગળથી
મોઠા વિચાર ન બાંધેલા એવું, નિષ્પક્ષપાતી,
સમર્થની, અદલદનસાડી.

UNPREMEDITATED *a.* અગાઉથી નહીં
ધારેલું-વિચારેલું, અચિંતિત, પૂર્વવિચારરહિત.

UNPREPARED *a.* તૈયાર ન થયેલું, અસિદ્ધ.

UNPRESUMPTUOUS *a.* તોર-ગર્વ વિના-
નું; as, an u. eye ગર્વ વિનાની નજર.

UNPRETENDING *a.* મર્યાદાશીલ, અહંકાર-
ર વિનાનું, અનભિમાની, વિનયી.

UNPRINCIPLED *a.* Profligate દુર્ગુણી,
અનીતિવાન, દુરાચરણી, દુરાચારી.

UNPRODUCTIVE *a.* ફળદ્રુપ નહીં હોય
એવું, ધણો પાક ઉતરે નહીં એવું; 2 not
profitable નફા-હાંસલ મળે નહીં એવું, ગેરફાય-
દાનું; 3 not efficient નિરર્થક, અર્થરૂઝગટ.

UNPROFITABLE *a.* Not producing
profit નફા-હાંસલ મળે નહીં એવું, ગેરફાય-
દાનું, બિન નફાનું, અલાભકારક; 2 useless,
serving no purpose નકામું, નિરૂપયોગી,
નિષ્ફળ, વ્યર્થ; u. study નિરૂપયોગી-નકામી
અભ્યાસ; 3 not useful to others કો-
ઈને-ખીજને ગુણકારક નહીં એવું-જેથી ગુણ
ન થાય એવું; as, u. discourse કોઈને ગુણ
ન થાય એવી વાત. [આશા નહીં હોય તેવું.

UNPROMISING *a.* સાઈ નિવડશે એવી

UNPROFITIOUS *a.* અથુભ, અમંગળ, પ્ર-
તિકૂળ, માડું, (pers.) અપ્રસન્ન, પ્રતિકૂળ.

UNPROTECTED *a.* અરક્ષિત, અનાય, અ-
છત્ર, નિરાશ્રિત, નિરાધાર, અશરણ.

UNPROVED *a.* નહીં અજમાવેલું, -નો અ-
નુભવ નહીં થયેલો એવું; 2 સાખીત-સિદ્ધ
નહીં કરેલું.

UNPROVOKED *a.* (pers.) ખિન્નવેલું-ચિ-
ડવેલું નહીં હોય એવું; 2 not proceeding
from provocation કારણ વગરનું કરેલું, વ-
ગર કારણનું, અમથું, નાહકનું, ગેરવાજબી;
as, an u. attack વગર કારણનો હુમલો.

UNPUBLISHED *a.* જાહેર ન કરેલું, અપ્ર-
સિદ્ધ, છાનું, ગુપ્ત; 2 બહાર નહીં પડેલું, પ્રસિદ્ધ
ન થયેલું, નહીં છપાયેલું, અપ્રસિદ્ધ.

UNPUNISHED *a.* શિક્ષા-સજા નહીં પામેલું
એવું, અદંડિત.

UNQUALIFIED *a.* અયોગ્ય, નાલાયક, અ-
નધિકારી; 2 not having taken the re-
quisite oath જોઈતા સમ નહીં આધેલા એવું;
3 unconditional નથું, તદ્દન, કેવળ, પૂરેપૂરું.

UNQUENCHABLE *a.* (thirst &c.) મટે-
ભાંગે-હાલવાય-છીપે નહીં એવું; (fire) હોલ-
વાય નહીં એવી (આગ). [નિસ્તંભ, નિસ્તંદેહ.

UNQUESTIONABLE *a.* સંદેહ-રાક રહિત,

UNRAVEL *vt.* (lit. & fig.) ગૂંચ કાઢવી, ગૂં-
ચવાયેલું છૂટું પાડવું; 2 (plot &c.) ઉઘાડું
પાડવું-કરી આપવું.

UNREAD *a.* (things) નહીં વાંચેલું; 2 (pers.)
નહીં ભણેલું, અણભણેલ, અભણ.

UNREADY *a.* નહીં તૈયાર થયેલું; 2 (pers.)
ઠેથલ, બહર.

UNREAL *a.* અરેખરૂં નહીં એવું, ખાલી, સા-
ણા જેવું, ઢોંગભરેલું, અવાસ્તવિક, નામનું.

UNREASONABLE *a.* (actions) વિવેકવિ-
રૂદ્ધ, અઘસલ કમ્બલન કરે એવું, (pers.) વિવેકશુદ્ધિ
નહીં વાપરનાર, વિચારરાખ્યા વગર બોલનાર-આ-
લનાર; 2 exceeding reasonable bounds
(a) (acts) ગેરવાજબી, અયોગ્ય, યોગ્ય હોય
તે કર્તા વધારે, (b) (pers.) યોગ્ય હોય તે કર્તા
વધારે-અયોગ્ય-ગેરવાજબી કરનાર; as, he is
u. in his demand યોગ્ય છે તે કર્તા તે વધારે

માગેછે; 3 immoderate અતિશય, ધણું, બેસુમાર, બેહદ. [પુસ્તકે નહીં ચઢેલું.]
UNRECORDED *a.* નહીં લખેલું-નોંધેલું, પાનાં-
UNREFUTED *a.* ઓટું છે એમ નહીં સિદ્ધ કરેલું, રદ નહીં કરેલું, અખંડિત.
UNREGENERATE *a.* ખીન્ને જન્મ નહીં પામેલું, અપુનર્જત, અવિશ્વાસી.
UNREGISTERED *a.* નહીં નોંધેલું, રજીસ્ટર નહીં કરાવેલું-કરેલું, વગર રજીસ્ટરનું; *as, an u. letter* વગર રજીસ્ટરનો કાગળ.
UNRELENTING *a.* દયાહીન, નિર્દય, વળ હેવાનું, કઠોર; 2 inflexibly rigid તદ્દન કડક, ધણું કરડું-સખ. [અખંડ, સંતત.]
UNREMITTING *a.* નિરંતર, જાતી રહેલું,
UNREPEALED *a.* નહીં રદ કરેલું, કાયમ રહેલું
UNRESERVED *a.* નહીં રાખેલું, સ્વાધીન નહીં રાખેલું; *as, the right of translation was u. in the first edition* પ્રથમ આવૃત્તિમાં બાબંતર કરવાનો હક સ્વાધીન રાખેલો ન હતો; 2 full, entire સંપૂર્ણ, પૂરેપૂરું; To make u. surrender of oneself તન, મન અને ધન અર્પણ કરવાં; 3 open, concealing nothing ખુલ્લે ખુલ્લું, છુપું નહીં રાખેલું; *as, he made an u. disclosure of what he knew* તે જે જાણતો હતો તે ખુલ્લે ખુલ્લું તેણે કંઈ છુપું રાખ્યા વગર કહી દીધું.
UNRESISTING *a.* સાચું નહીં થાય-અટકાવ નહીં કરે એવું; 2 નમીજનું, નરમ સ્વભાવનું.
UNRESTRAINED *a.* અંકુશ-જાપતા વગરનું-માં નહીં રહેલું, બેકેદ, નિરંકુશ; *as, he runs along the road to ruin u. by the fear of either God or man* તે પરમિયરના અથવા માણસના બિહીકરણ જાપતામાં ન રહીને નાશને માર્ગે દોડતો જાય છે.
UNREWARDED *a.* બદલો-ફળ મળ્યા વગરનું, જેને-જેનો બદલો મળ્યો નહીં હોય એવું; *as, are such services to remain u.?* આવું કામ કસ્યાનો બદલો મળ્યા વગર રહેવો જોઈએ?
UNRIDDLE *vt.* કહેવું, ઊડાવવું, ખુલ્લું કરું; *as, to u. an enigma ઉખાણું કહેવું; to u. a mystery* મર્મ ખુલ્લો કરું.

UNRIGHTEOUS *a.* (pers.) અધર્મી, અધાર્મિક, દુષ્ટ; 2 unjust (things) અન્યાયનું, અધર્મનું, ગેરવાજબી.
UNRIPE *a.* નહીં પાકેલું, કાચું, કડક, લીલું; 2 not completed અધૂરું, પાકું નહીં એવું, કાચું, તૈયાર નહીં થયેલું; *as, an u. scheme* પાકી નહીં હોય એવી યુક્તિ.
UNRIVALLED *a.* જેનો કોઈ પ્રતિસ્પર્ધી-હરીફ નથી એવું; 2 જેના જેવું બીજું કોઈ ન હોય એવું, અનુપમ, અપ્રતિમ, અપૂર્વ.
UNROLL *vt.* વિઠાણેલું-લપેટેલું ઊડાડના-અવું-ઉઠેલીના-અવું.
UNROOF *vt.* -નું છાપરું ઉઠેલવું-ઠાઠીના-અવું.
UNRUFFLED *a.* (pers. & things) શાંત, અક્ષાંબિત.
UNRULY *a.* હાથ-કપ્પળમાં રહે નહીં એવું, બદે-ગાંઠે નહીં એવું, વશ થાય નહીં એવું, વંટેલ, ફાટેલ, છલેલ, અનિવાર.
UNSADDLE *vt.* -નું જીન ઉતારી-ઉઠાવી લેવું.
UNSAFE *a.* જોખમ-ભય લાગે એવું, સહિસ-લામત નહીં એવું, નાસલામત; 2 જોખમ ભરેલું.
UNSAID *a.* નહીં કહેલું, અકથ.
UNSALEABLE *a.* વેચાય નહીં એવું. [પાક.
UNSANCTIFIED *a.* અપવિત્ર, અથુદ, ના-
UNSATISFACTORY *a.* મનની ખાતરી નહીં કરે-થાય એવું, મન માને નહીં એવું; 2 સંતોષ પમાડે નહીં એવું, અસંતોષકારી.
UNSATISFIED *a.* Not filled (pers.) નહીં ધરાયેલું, તૃપ્ત ન થયેલું. અતૃપ્ત, ગિણું, (appetite) નહીં મટેલી-ભાંગેલી; 2 સંતોષ ન પામેલું, અસંતોષી, નાખુશ; 3 જેને ખાતરી ન થઈ હોય તેવું, મનમાં નિશ્ચય નહીં હોય તેવું; 4 નહીં ચુકવેલું.
UNSATISFYING *a.* જેથી તૃપ્ત થાય-ધરાય નહીં એવું, અસંતોષકારી, બિનખાતરીનું.
UNSAVOURY *a.* સ્પષ્ટ વગરનું, મોળું, ફીકું; 2 નહારા સવાદનું, બેસવાદ, ખરાબ લેહેલતનું; 3 disgusting કંઠાંગો ઉપજાવે એવું, અણ-ગમનું. [એટું કરું, ધુંકીને ચાટવું.]
UNSAY *vt.* બોલીને-કહીને ફરીજનું, બોણું
UNSCREW *vt.* To unfasten -નોપેચ કાઢવો, ઊડવું, છૂટું કરું.

UNSCRIPTURAL *a.* સમ્બુજનો જેને આધાર નથી એવું, શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ, અશાસ્ત્ર.

UNSCRUPULOUS *a.* જોડું કામ કરતાં આનાકાની કરે નહીં-આચકો ખાચ નહીં એવું.

UNSEAL *vt.* To open what is sealed -ની માહોર-છાપ ઉઘેડવી, ફેડવું, માહોરખંધ હાય તે જોલવું-ઉઘાડવું.

UNSEARCHABLE *a.* શોધ લાગે નહીં એવું, સમજાય નહીં એવું, અતર્ક્ય.

UNSEASONABLE *a.* બરાબર વખતનું નહીં એવું, કવખતનું, અકાલિક; 2 late વખત થઈ ગયા પછીનું, મોડું, અસુર; 3 illtimed જે વખત જેવું જોઈએ તેવું નહીં એવું.

UNSEASONED *a.* નહીં સુકવેલું, લીલું; 2 not accustomed માહોર-અનુભવ વગરનું, નહીં ધણ્યેલું; 3 (food) વધાર-મસાલા વગરનું.

UNSEAT *vi.* To throw from or deprive of a seat જગા પરથી ફેંકી દેવું, ઉઠાડી મૂકવું.

UNSEEMLY *a.* સારું ન દેખાય-શોભે નહીં એવું, લજવાવા જેવું.

UNSEEN *a.* નહીં જોયેલું, અદૃશ્ય; 2 invisible દેખાય નહીં એવું, અદૃશ્ય. [સ્વાધી.

UNSELFISH *a.* એકલપેટું નહીં એવું, અ-

UNSENT *a.* નહીં મોકલેલું, મોકલ્યા વિનાનું;

U. for નહીં જોલાવેલું-તેડેલું.

UNSERVICEABLE *a.* કામમાં આવે નહીં એવું, નિરૂપયોગી, નકારાત્મક.

UNSETTLE *vt.* ડોડવું કરું, ડગમગાવવું.

UNSETTLED *a.* (doctrines) ડડાજનું, ડોડનું;

2 (government) બદલાયત વગરનું, અભ્ય-

વસ્થિત; 3 (weather) અનિયમિત, અસ્થિર,

બદલાયા કરતું; 4 (pers.) ઠરીઠામ ન થયેલું;

5 uninhabited નહીં વસેલું, ઉજડ; 6

(liquor) નહીં ઠરેલું, કચરો તરતું. [છૂટું.

UNSHACKLED *a.* બેડી-ખંધન વગરનું,

UNSHAKEN *a.* નહીં હાથેલું-ખસેલું, સ્થિર, દૃઢ.

UNSHEATHE *vt.* (a sword &c.) ખાન-

માંથી બાહાર કાઢવું, ખેંચવું, કાઢવું, નાગું કરવું.

UNSHELTERED *a.* રક્ષણ વિનાનું, અર-

ક્ષિત, નિરાશ્રિત.

UNSHIP *vt.* વહાણમાંથી ઉતારી-લઈ લેવું; 2

to remove from the place where it is fixed જડેલું-બેસાડેલું હાય ત્યાંથી ઉઘેડી લેવું.

UNSHOD *a.* (pers.) જોડાવગરનું, ઉઘાડા પગવાળું, (a horse &c.) નાળ નહીં જડેલું.

UNSIGHTLY *a.* આંખને ગમે નહીં એવું, બદશિક્ષલ, બેડોળ.

UNSKILFUL, UNSKILLED *a.* આ-વડત વિનાનું, અકુશળ, બેહુનર, અભુક્ષિતી.

UNSOCIABLE *a.* હળી જાય નહીં એવું, મળતાવડું નહીં એવું, અતડું, કહેાચ્છેલું, બળેલ, એકલગંધું.

UNSOLD *a.* નહીં વેચેલું.

UNSOLICITED *a.* (things) નહીં માગેલું,

માગ્યા વગર-કહા વગર-વગર અરજીએ મળેલું

-કરેલું-કહેલું; as, an u. favour માગ્યા વગર

કરેલી મહેરબાની; 2 (pers.) જેની પાસે માગ્યું

નહીં હાય તેવું, જેને અરજી કરી ન હાય તેવું,

જેને કહ્યું ન હાય તેવું.

UNSOUGHT *a.* નહીં શોધેલું; 2 had with-

out searching શોધ્યા વિના-વગર પ્રયત્ને મળે-

લું-પ્રાપ્ત થયેલું.

UNSOUND *a.* Defective જોડ-ખાધ વાળું,

એબદાર; as, u. wood ખાધવાળું લાકડું; 2 in-

firm અશક્ત, નબળું, રોગિષ્ઠ, રોગી; as, a

person of an u. constitution રોગિષ્ઠ મા-

ણસન; 3 not orthodox (doctrines) શાસ્ત્ર

વિરુદ્ધ, અશાસ્ત્ર, ભપડંગ; (pers.) પાખંડી, અશા-

સ્ત્ર-જોડું મત માનનાર; 4 not honest ભરોસો

રખાય નહીં એવું, અપ્રમાણિક, દગાખોર; 5

erroneous, sophistical ખાડુંખાડું, જોડું;

as, an u. argument ખાડીખાડી દલીલ; 6

of questionable credit જેની સાખ વિશે શક

હાય તેવું, જેની સાખ જુડી હાય તેવું, જોખમ

ભરેલું; as, the house is said to be u. તે પે-

ઠીની સાખ વિશે શક છે એવી અકવા ભીડી છે;

an u. business જોખમ ભરેલો વેપાર.

UNSPARING *a.* કસરી-કોમરિયું નહીં એવું,

કસર ન કરે-રાખે એવું; he was u. in his

efforts તેણે મહેનતમાં કસર રાખી નહીં.

UNSPEAKABLE *a.* કહેવાય-વાણાય નહીં

એવું, અનિર્વાચ્ય, અવાચ્ય.

UNSPOTTED *a.* ડાઘ-કલંક વગરનું, નિષ્કલંક, નિર્મળ, ચોખ્ખું.
UNSTABLE, UNSTEADY *a.* અસ્થિર, ચંચળ, ચલિત, વિચાર બદલ્યાં કરે એવું, ચંચળ વૃત્તિનું.
UNSTOP *vt.* To free from a stopper-નો ડાટો-બૂચ કાઢીનાખવો-ઉઘાડવો; 2 (ears) ઉઘાડવું.
UNSTRING *vt.* દોરી/તાર છોડીનાખવો; 2 to loosen દીલું ક.-પાડવું, નરમ પાડવું; 3 to take from a string દોરી-તાર માંથી કાઢવું.
UNSTUDIED *a.* અગાડીથી નહીં વિચારેલું-ગોઠવી થ્રેલું; 2 સરળ, સેહેજ, વગર મહેનત-પ્રયત્ને આવેલું-થયેલું &c.; as, an u. style સરળ ધબારત.
UNSUBDUED *a.* નહીં જિતેલું-પરા કરેલું, અજીત, સર નહીં કરેલું; as, a country hitherto u. અત્યાર લગી સર નહીં કરેલો એવો દેશ.
UNSUBSTANTIAL *a.* જીવન-દમ-સાર વગરનું, પેકળ, ખાલી; 2 not real જોડું, અવાસ્તવિક.
UNSUCCESSFUL *a.* (pers.) જેનું ધારેલું કામ પાર પડ્યું ન હોય તેવું; 2 (measures) નિષ્ફળ, બર્થ, નિષ્ફળ-બર્થ ગમ્યેલું-થયેલું.
UNSUITABLE *a.* (for), **UNSUITED** *a.* (to) કામમાં આવે નહીં એવું, જેવું જોઈએ તેવું નહીં, નિરૂપયોગી; 2 improper અલુધટું, અધટિત, અયોગ્ય, અનુચિત, નાલાયક.
UNSULLIED *a.* ડાઘ-કલંક વગરનું, નિષ્કલંક.
UNSUPPORTED *a.* આધાર-ટેકા વગરનું, નિરાધાર, અતરંગ, અધર; 2 not assisted સહાય-મદદ વગરનું, નિરાશ્રિત, નિરાધાર.
UNSURPASSED *a.* ના કર્તા કોઈ વધારે ચટું-સરસ ન હોય એવું, ના કર્તા કોઈ ગુણવત્તુમાં વધારે નહીં હોય એવું; as, he is u. as a writer તેના કર્તા લખાણમાં કોઈ ચટું નથી; he was u. in cruelty તેના કર્તા કોઈ વધારે ક્રૂર ન હતું. [નથી એવું, અશક્તિ.
UNSUSPECTED *a.* જેને વિષે શક-સંશય
UNSUSPECTING *a.* જેને શક-સંશય નથી એવું, ભાતું.
UNSYMMETRICAL *a.* સર્વભાગો બરાબર પ્રમાણમાં હોય નહીં એવું, કદરૂપું, જોડાળ.

UNSYSTEMATICAL *a.* અવ્યવસ્થિત, ક્રમ-નિયમ પ્રમાણે નહીં હોય એવું, બંધારણ વગરનું, અબદ.
UNTAINTED *a.* નહીં બગડેલું; 2 not stained ડાઘ-કલંક વગરનું, નિષ્કલંક.
UNTAMABLE *a.* હજે-હજીભય નહીં એવું, 2 not to be reduced to control વશ થાય નહીં-કાબુમાં ન આવે એવું.
UNTAMED *a.* નહીં હજેલું, અપરા. [ષ્કલંક.
UNTARNISHED *a.* ડાઘ-કલંક વગરનું, નિષ્કલંક.
UNTAUGHT *a.* નહીં શિખેલું-જાણેલું, અશિક્ષિત, અભણ, જાણતું નહીં હોય એવું; as, a tongue u. to plead for favour દયા કેમ માગવી તે જાણતી નથી એવી જીભ.
UNTEACHABLE *a.* શિખે નહીં-શિખવી શકાય નહીં એવું, અશિક્ષ્ય.
UNTENABLE *a.* કબજામાં રાખી ન શકાય એવું; 2 થપાય નહીં-પ્રતિપાદન ન થાય એવું, નીભી-ઠકી-ચાલી ન શકે એવું, અપ્રતિપાદ; as, an u. ground of argument ચાલી ન શકે એવી દલીલ.
UNTENANTED *a.* બાજુત વગરનું, નહીં વસેલું, જેમાં કોઈ રહેતું નહીં હોય એવું, ઉગડ.
UNTHANKFUL *a.* ઉપકારને બદલે અપકાર કરે એવું, કૃતઘ્ન, ઉપકાર નહીં માનનાર.
UNTHINKING *a.* વિચાર-વિવેક શક્તિ વિનાનું-શૂન્ય, અવિચારી, અવિવેકી.
UNTIDY *a.* સ્વચ્છાઈવાળું-ઠીકઠીક નહીં એવું, ભ્યાં જેવું જોઈએ ત્યાં તેવું ન હોય એવું, અવ્યવસ્થિત; as, an u. room ભ્યાં જેવું જોઈએ ત્યાં તેવું નહીં એવી કોટડી.
UNTIE *vt.* છેડવું, છૂટું ક.
UNTIL *prep.* [AS. on in, and Till] ભ્યાં-ત્યાં સુધી-લગી. [તલ.
UNTILLED *a.* નહીં ખેડેલું, પડી રહેલું, પડ-
UNTIMELY *a.* કુવખતનું, અકાલિક, અકાળ.
UNTIRING *a.* થાકે નહીં એવું.
UNTOLD *a.* નહીં કહેલું, નહીં ખુલ્લું કરેલું; 2 નહીં જાણેલું, અગણિત.
UNTOUCHED *a.* જેને કોઈ અડચું ન હોય એવું, જેને કંઈ લાગ્યું-વાગ્યું નહીં હોય એવું, અસ્પૃશ્ય; 2 not moved અસર નહીં થઈ હોય

અવિચાર, જેના મનમાં કશું નહીં હોય-ને લાગ્યું નહીં હોય તેવું.

UNTOWARD *a.* (pers.) આડું, ઉન્માર્ગી, હકીલું, ભ્રષ્ટ્ર, મમતી, અનિવાર; 2 (events) અડચણ-હરકત પાડે અવિચાર, અચર્ય, જેથી માણસ વ્યાકુળ થાય અવિચાર; as, an u. accident જેથી અડચણ પડે અવિચાર અકસ્માત બનાવ.

UNTRAINED *a.* નહીં તરબીબત કરેલું-કેળવ્યું-શિખેલું.

UNTRAVELED *a.* જ્યાં કોઈએ મુસાફરી કરી ન હોય અવિચાર; 2 પરદેશ-દૂર દેશ નહીં ગયેલું, જેણે પરદેશો જોયા નહીં હોય તેવું.

UNTRIED *a.* નહીં અભાવેલું, નહીં કરી જોયેલું; 2 તપાસ થયા વગરનું, નહીં ચાલેલું (કામ).

UNTRODDEN *a.* નહીં છૂંદાયેલું-ચંપાયેલું, જેના પર કોઈ ચાલ્યું ન હોય તેવું, જ્યાં કોઈ ગયું ન હોય તેવું.

UNTRUE *a.* False અસત્ય, ખોટું, જૂઠું; 2 not faithful વિશ્વાસઘાતી, બેવફા, અવિશ્વાસુ, બેવચની, નિમકહરામ; 3 inconsistent ખોટું, ચલિત. [નૃતન.

UNTRUTH *s.* અસત્ય, જૂઠું, જાહાણું, અ-

UNTWINE *vt.* ઉઠેલવું, વિઠાણેલું છોડીનાખવું.

UNUSED *a.* નહીં વપરાયેલું, અવડ, પડી રહેલું; 2 not accustomed to જેને માહાવરે-ટેવ નથી અવિચાર; as, these hands are u. to labour આ હાથને મહેનત કરવાનો માહાવરો નથી.

UNUSUAL *a.* અસાધારણ, અલૌકિક, રીત-શિરસ્તા થી ઉલટું, હમેશા ચાલતું નહીં અવિચાર.

UNUTTERABLE *a.* બોલાય-કહેવાય નહીં અવિચાર, વર્ણન ન થાય અવિચાર, અનિર્વાચ્ય.

UNVARIED *a.* નહીં બદલાયેલું, બિન બિન નહીં અવિચાર, એક સરખું.

UNVARNISHED *a.* રોગાન નહીં ચઢાવેલા અવિચાર, રોગાન-વારનીસ વગરનું; 2 (fig.) મીઠું મરચું મળવીને નહીં સજ્જારેલું, માળું, સાદું.

UNVARYING *a.* બદલાય નહીં અવિચાર, એક સરખું.

UNVEIL *vt.* ખુલ્લો-ધુમટો કાઢીનાખવો, ખુલ્લું-ઉઘાડું કરું; as, she unveiled her face તેણે મ્હોઝાપરથી ધુમટો કાઢીનાખ્યો.

UNVERSED *a.* અજણ્યું, માહિતી વગરનું.

UNVISITED *a.* નહીં જોયેલું. [યુદ્ધ.

UNVITIATED *a.* નહીં બગાડેલું-ભષ્ટ કરેલું,

UNWALLED *a.* દિવાલ-કરા-કોટ વગરનું, જેને દિવાલ-કોટ નહીં હોય તેવું.

UNWARNED *a.* ચેતવણી-સૂચના મળી ન હોય અવિચાર, નહીં ચેતવેલું, અણચેતવ્યું.

UNWARPED *a.* નિષ્પક્ષપાત, અદલ ધનસાફી.

UNWARRANTABLE *a.* અધિકાર-અધિકાર વગરનું, વાજબી છે એમ સાબિત થઈ ન શકે અવિચાર, ગેરવાજબી, અનુચિત.

UNWARRANTED *a.* જે કરવાનું વાજબી કારણ નહીં હોય અવિચાર (કામ); 2 ખરા છે એમ સાબિત થતી નથી અવિચાર (વાત); as, your assertion is u. by the facts તમારું કહેવું ખરું છે એમ હકીકતથી સાબિત થતું નથી.

UNWARY *a.* અસાવધ, ગાફેલ, ભાન નહીં રાખનાર, બેભાન. [રવ્યા કરે નહીં અવિચાર.

UNWAVERING *a.* દૃઢ, સ્થિર, વિચાર ફે-

UNWEANED *a.* ધાવણ નહીં યુકાવેલું, ધાવતું.

UNWEARIED *a.* (pers.) નહીં થાકેલું, થાકે નહીં અવિચાર, અત્રાંત; (actions) થાક્યા વગર કરેલું, અત્રાંત રહીને કરેલું; as, u. perseverance થાક્યા વગર કરેલો આગ્રહ; as, u. efforts થાક્યા વગર કરેલી મહેનત.

UNWELCOME *a.* Not pleasing નાખુશ કરે-નાખુશી ઉત્પન્ન થાય અવિચાર, નાખુશી ભરેલું; u. news નાખુશી ભરેલી ખબર; as, an u. guest મ્હો ન ગમે અવિચાર, મ્હો નહીં ગમે અવિચાર પરાણો.

UNWELL *a.* જેના જીવને કાર-સુખ-ચેન નથી તેવું, કસરાયેલું, દલગીર થયેલું-થતું.

UNWEPT *a.* જેને સાથે કોઈ રડતું-રડ્યું-દલગીર થયું નથી અવિચાર; as, he died u. તે મરી ગયો તેને માટે કોઈ દલગીર થયું નહીં.

UNWHOLESOME *a.* (food, sin) અવગુણ કરે અવિચાર, રોગકારક, પ્રકૃતિને બગાડે અવિચાર, સદે નહીં અવિચાર, રોગિષ્ઠ; 2 (fig.) ખરાબ કરે અવિચાર, અકલ્યાણકારક, માડું.

UNWIELDY *a.* ઘણુંભારે, ઘણી મુશ્કેલાઈથી ખસેડાય-જીતકાય-ફેરવાય અવિચાર.

UNWILLING *a.* નાખુશ, નારાજ.

UNWIND *vt.* વીઠાજેવું ઉઠેલી-છેડી નાખવું.

UNWISE *a.* (pers.) ડાહ્યું નહીં એવું, અવિ-
ચારી, અચક્ષુષ, મૂર્ખ, (acts) ડાહ્યાપણ વગરનું,
અવિચારનું, મૂર્ખપણાનું.

UNWITTINGLY *ad.* અજાણતા, જાણથી.

UNWOMANLY *a.* સ્ત્રીને અયોગ્ય, અધરાંને
ન શોભે એવું.

UNWONTED *a.* Infrequent ધારા પ્રમાણે
નહીં એવું, અસાધારણ, અલૌકિક.

UNWORTHY *a.* (of) અયોગ્ય, અપાલ, ના-
લાયક; 2 unbecoming (conduct &c.)
અધરિત, અણુધરતું, ન કરવા જેવું.

UNWRITTEN *a.* નહીં લખેલું, મ્હોડાનું;
U. traditions મ્હોડાની દંતકથા; 2 blank
કેરં. [આકાર વગરનું.]

UNWROUGHT *a.* નહીં ધોડેલું-અનાવેલું,

UNYIELDING *a.* (pers.) માને-સમજે
નહીં એવું, હકીલું, ખરડ; 2 (things) મટે-
અસે-ભય નહીં એવું. [2 છૂટું પાડવું.]

UNYOKE *vt.* છેડાડવું, જુસરીએથી છેડાડવું;

UP *ad.* [AS. *up*, *uppe*] Aloft ઉપર, ઉંચે;
2 out of bed પથારી પરથી ઊઠેલું, ઊઠ્યું;
as, is he u.? તે ઉઠ્યોકે?; 3 completely,
(in this sense the word is used with
verbs which it modifies, as &c., fill u.
tear u. and its force is expressed in
Gujarati by દેવું, નાખવું, મૂકવું, જવું; as, to
fill u. ભરી દેવું; to tear u. ફાડી નાખવું; to
finish u. પૂરું કરી મૂકવું; to drink up પીજવું);
4 in a state of approaching પાસે, નજીક;
as, u. they come તેઓ પાસે આવે છે; The
sun is u. સુરજ ઉગ્યો છે, સૂર્યોદય થયો છે;
He was u. in an instant તે તરત (આસન
પરથી) ઉઠ્યો; Wrought u. to a rage
રાતો પીજો થઈ થમ્મોલો; We went u. to
the city અમે શહેર સુધી ગયા; The whole
city is u. (in insurrection) આખું શહેર
ઊલટ્યું; From my youth u. મારા ન્હા-
નપણથી અત્યાર લગી; U. & down અહિં
તહિં, આમતેમ, ઉપર નીચે, અગાડી પછાડી;
U. to the ears in business કામમાં ડટા-
એલું; U. to the neck in water મળા

સુધી પાણીમાં; Live u. to your privileges
જે વિશેષ લાભ તમને પ્રાપ્ત થયા છે તે પ્રમાણે
ચાલો; U. to the mark નજીક એવું તેવું-તેમ;
It is all u. with him તેનું આવી બન્ધું છે,
તે ધૂળધાણી-ખરા બખ્ખાસ્તા થઈ ગયો; The
time is u. વખત થયો; To come u. with
પછાડી આવી પહોંચવું, પકડી પાડવું; U.
country નદીના મૂળ તરફ; u. is used for
get u.; as, u. let us be going ચાલો-હોડો
આપણે જઈએ; U. with ઉગામવું; he
u. with his fist તેણે મુઠ્ઠી ઉગામી. *prep.*
ઉપર, પર; as, he went u. the hill તે ડે-
કરી પર ચડ્યો.

UPAS *s.* [Malay poison] A tree found
in Java the secretions of which are
poisonous, and the air surrounding
which is said to be deleterious એક
જાતનું ઝેરી ઝાડ. [રાખવું.]

UPBEAR *vt.* To raise aloft ઊંચું કરું, ઊંચું

UPBRAID *vt.* [AS. *upge*, *bredan* to cry
out, against, Icel. *bregda* to reproach]
નો દોષ મૂકવો, ઠપકો દેવો-મૂકવો; 2 મ્હોંએ
મારવું.

UPHEAVE *vt.* To lift up ઊંચકવું, નીચે-
થી ઊંચું કરું. [મુઠકેલ.]

UPHILL *a.* Difficult અધરું, કઠણ, કપરું,

UPHOLD *vt.* ઊંચકી-ધરી રાખવું; 2 to
support ટેકો-આશ્રય આપવો, પડવા નહીં
દેવું, બહાલ રાખવું; 3 (from declension)
ધર્મ-નીતિના માર્ગે પરથી ખસી જવા નહીં દેવું.

UPHOLSTERER *s.* બિછાના, તકિયા, પ-
ડદા વગેરે સામાન પૂરો પાડનાર.

UPLAND *s.* ઊંચી-સુકી જમીન. *a.* ઊંચી
જમીનનું-પરનું.

UPLIFT *vt.* ઊંચકવું, ઊંચું કરું.

UPLIFTED *a.* ઊંચું કરેલું, ઊંચકેલું; U. eyes
ઊંધું દર્શિ, ઊંચી નજર; With u. hands
ઊંધું આડું, ઊંચા હાથ કરીને.

UPON *prep.* On near પર, ઉપર; as, u. the
table મેજ પર; as, u. the bank of કિનારા
પર, કિનારે; 2 in dependence on -થી
ઉપરથી, -ને લીધે; as, u. this condition-

આ શરતથી ; 3 relating to વિષે, સંબંધી, માં, બાબત; 4 in consideration of જોતાં, વિચારતાં; as, u. the whole બધું જોતાં; 5 noting security પર, ઉપર, સાનમાં-ગીરે મૂકીને ; as, to borrow money u. the security of land જમીન ગીરે મૂકીને નાણા કરજે કાઢવાં ; 6 at the time જ-ની વખતે, તારીખે ; as, u. the 15th instant આલતા માસની ૧૫મી તારીખે; U. your principles તમારા મત પ્રમાણે; U. pain of death દેહાંત દંડની શરતથી ; U. this occurring એવું થયાથી ; U. one's good behaviour (See under Behaviour); Cattle live upon grass ઘેર ઘાસ ખાઈને જીવેછે; To take u. one માથે લેવું.

UPPER *a.* [comparative of Up] ઉપરનું, ઉપરું; 2 superior in rank or dignity ચઢવું, શ્રેષ્ઠ, ઉપરું.

UPPERHAND *s.* Ascendancy ઉપરી પાછું, પ્રાધાન્ય, જીંચો હાથ; To have-get the u. હાથ ઉપર થવો-હેવો-રહેવો; I have got the u. of him at last મારો હાથ છેવટે તેના ઉપર રહ્યો.

UPPERMOST *a.* (in place) સૌથી ઉપરનું -જીંચું; 2 (in power) સૌથી જબર-બળવાન,

UPPISH *a.* મગર, ગંધીષ્ટ, મેલટાઈવાળું.

UPRAISE, UPREAR *vt.* જીંચું-જીંચું કર.

UPRIGHT *a.* જેને જમીન પર જીભું રાખવાથી કાટ ખુલુ થાયછે તેવું, સીધું, જોબાં, ટટાર; 2 honest (pers.) પ્રમાણિક, ન્યાયી, (actions) પ્રમાણિક, વાજબી, રાસ્ત, નેક. *s.* જે સીધું જીભું છે તે. [ચઢવું.

UPRISE *વં.* ઊઠવું, જીભું થવું; 2 to ascend

UPRISING *s.* ઊઠવું-જીભું થવું તે.

UPROAR *s.* કલાબકોરમ, રોર, કકલાણ.

UPROARIOUS *a.* (pers.) કલાબકોરિયું, રોર-બકોરિયું, રોર &c. કરતું, (conduct) રોરબકોર &c. નું-વાળું-કરી મૂકેલી એવું.

UPROOT *vt.* To tear up by the roots મૂળ સાથે-જડમૂળથી ઉખેડી નાખવું, બિલકુલ કાઢીનાખવું, જડ કાઢવી.

UPSET *vt.* To overturn જીંચું નાખવું-વાળવું, ઢોળવું.

UPSHOT *s.* Final issue પરિણામ, છેવટ.

UPSIDEDOWN *ad.* જીંચું, જીંચું.

UPSTART *s.* એકાએક શ્રીમંત-પૈસાદાર થયેલું, આજકાલનું પૈસાદાર.

UPWARD *a.* [up & ward=direction] ઉપરનું, જીંચેનું, આકારા તરફનું. *ad.* Towards a higher place ઉપર, ઉપરની તરફ, જીંચે-માં; 2 towards heaven and God આકારા ને હથર તરફ; 3 as to the higher part ઉપલી તરફ, ઉપલે ભાગે; as, u. man, downward fish ઉપલે ભાગે માણસ નીચલે ભાગે માછલું; 4 u. of = more than કરતાં વધારે-અધિક; u. of 100 persons સો કરતાં વધારે માણસ.

URBAN *s.* [*L. urbanus, urbs* a city] Belonging to a city રોહરનું, રોહરી, નામરી, નાગર.

URBANE *a.* સભ્ય, રિષ્ટ, બહું, વિવેકી.

URBANITY *s.* સભ્યતા, સુશીલતા, સુજનતા,

URCHIN *s.* [old *E. urchone, Fr. herisson*, from *L. ericius* a hedgehog] પેાધું, છેાકર.

URGE *vt.* [*L. urgeo*] To press, to drive to apply force to ધકેલવું, જોરથી ચલાવવું, ધણા જોરથી દોડાવવું, જલદી થાય તેમ કર, તકદિ-તાકીદ કર; 2 to press the mind or will આગ્રહ કર, એચ-તાણુ કર, ગળે પડવું, ફરજ પાડવી, ઉસકેરવું, મન કરાવવું, ચઢાવવું; 3 to put forward earnestly, to press; બહુ આગળ કર-કર્યાં કર-મૂક્યાં કર, બહુ આગ્રહથી બતાવવું; as, to u. an argument દલીલ બહુ આગળ કર; to u. the necessity of -ની જરૂર છે એમ આગ્રહથી કહ્યા કર.

URGENCY *s.* આગ્રહ, તાણ, તાકીદ, અગત્ય, જરૂર.

URGENT *a.* આગ્રહી; 2 અગત્યનું, જરૂરનું.

URINE *s.* [*Fr., L. urina, Gr. ouron*] મૂત, મૂતર, પિશાબ. *વં.* મૂતર, પિશાબ કર.

URETER *s.* જે નળી વાટે મૂતપિડમાંથી મૂત્રાશયમાં મૂતર જાયછે તે.

URETHRA *s.* મૂત્રાશયમાંથી જે નળી વાટે મૂતર નીકળેછે તે, પેશાબની નળી, મૂતપથ.

URINAL *s.* પિશાબખાનું, મૂતરદાની.

URINARY *a.* મૂતરનું-સંબંધી. *s.* આતરને સાહે મૂતર રાખવાની જગા, આતર પુંજે નાખવાને કરેલો મેટો ખોડો, ખાંબું, પિશાબખાનું.
URN *s.* [*L. urna*] પાણી ભરવાનું એક વાસણ, ચંચુ; 2 ચિતાભસ્મ પાત્ર.
URSA *s.* [*L.*] A bear રીંછ; *U.* major સમન્વિષ્મ.

USE *vt.* [*L. utor*] To employ વાપરવું, કામમાં-ઉપયોગમાં લેવું, નો ઉપયોગ કર., કામે લગાડવું; 2 to take as food, medicine &c -નું સેવન કર.-રાખવું, ખાવું, પીવું; as, he uses opium to procure sleep ઊંઘ આણવા સાથે તે અફીણનું સેવન રાખેછે; 3 to treat -સાથે વર્તવું-ચાલવું. *vi.* ટેવફ-ચાલ હોવા; To be used to -નો માહાવરો પડવો-હોવા; they are used to hardships તેઓને દુઃખ સહન કરવાનો માહાવરો છે; The habitual past tense is often rendered simply by the present participle of the verb; as, they used to sit તેઓ બેસતાં; and also sometimes by the present subjunctive of the verb; as, he used to beat me and scold me, so I ran off તે મને મારે ને ધમકાવ્યાં કરે તેમણે હું નોડો. *s.* વાપરવું-ખપમાં લેવું તે, વાપર, ખપ; 2 કામમાં લેવું તે, ઉપયોગ, કામ, ખપ; 3 (low) profit of lands and tenements જમીનનો ભોગવટો-વહિવટ-ઉપભોગ.
USAGE *s.* સાથે વર્તવું-ચાલવું તે, વર્તણૂક, સલુક; 2 use or long continued use ધારણ, ચાલ, રીત, રિવાજ, રીઠ, રિસ્તો; Family *u.* કુળાચાર; *U.* of a country દેશાચાર; *U.* of a people લોકાચાર. [ચિગનું.

USEFUL *a.* ઉપયોગી, કામનું, ખપનું, ઉપ-
USELESS *a.* નિરૂપયોગી, નકામું, અમથું.
USUAL *a.* ચાલ-રીત-રિસ્તા-વહિવટનું-પ્રમાણે હોય તેવું, ધણીવાર થતું-વપરાતું-ચાલુ-અનતું હોય એવું; as, this sense is not *u.* આ અર્થ ધણી વપરાતો નથી.

USUALLY *ad.* ઘણું કરીને, ધણી વખતે.
USHER *s.* [*Fr. huissier, It. usciere*] An

officer whose business is to introduce strangers or to walk before a person of rank છડીદાર, નકીબ, ચોપદાર, દાર-પાળ; 2 an underteacher ઉપશિક્ષક, વેડો નિશાળિયો. *vt.* દાખલ કરાવવું; To be ushered in દાખલ થવું.

USUFRUCT *s.* [*L. usus use & fructus* fruit] The right of enjoying a thing which belongs to another ખીભની વસ્તુનો ઉપભોગ કરવાનો હક.

USURP *vt.* [*L. usus use & rapio I seize*] To seize-hold in possession by force or without right બળાત્કારે-વગર હકે છીનવી-લઈ-ઝૂંટી લેવું, પચાવી-દબાવી પડવું.
USURPATION *s.* બળાત્કારે-વગર હકે છીનવી લેવું તે, અપહરણ; as, *u.* of the throne રાજ્યગાદી છીનવી લેવી તે, રાજ્યાપહરણ.

USURPER *a.* બળાત્કારે-વગર હકે છીનવી લેનાર, પચાવી-દબાવી પડનાર, અપહરણ કરનાર.

USURY *s.* [*L. utor I use*] Illegal interest ગેરવાજખી બ્યાજ, ધણું ભારે બ્યાજ.

USURER *s.* ધણું ભારે બ્યાજ લેનાર-ખાનાર.

UTENSIL *s.* [*L. utensis fit for use-utor I use*] Implement ઝાભર, રાચરચીલું, વાસણ, વાસણદૂસણ. [કમળ.

UTERUS *s.* [*L.*] ગર્ભાશય, ગર્ભસ્થાન,
UTERINE *a.* ગર્ભસ્થાનનું-સંબંધી; 2 born of the same mother but by a different father જેની મા એક, પણ બાપ જુદો હોય તેવું.

UTILITY *s.* [*L. utor I use*] ઉપયોગીપણું, ઉપયોગ, યુલ, કાયદો.

UTILITARIAN *s.* કોઈ કામ સાહે કે માનું તે કરવાનું સાધન તેનું ઉપયોગીપણું છે-ઉપયોગીપણું એજ નીતિ છે એવું માનનાર.

UTILITARIANISM *s.* The doctrine that utility is the sole standard of morality કોઈ કામ સાહે કે માનું તે કરવાનું સાધન તેનું ઉપયોગીપણું છે એવો મત, ઉપયોગીપણું એજ નીતિ એવો જ મત તે.

UTILISE *vt.* -થી નફો-લાભ મેળવવો, -થી યુલ થાય એવા કામમાં લાવવું, ઉપયોગી પાડવું.

UTMOST *a.* [*AS.*] Extreme, furthest

સહુથી છેલ્લું; 2 being in the highest degree અપરંપાર, ધણુંજ, ખેડદ, પરાકાષ્ટા હોય-યાય-અને તેટલું; as, try your u. તમારાથી યાય તેટલો પ્રયત્ન કરે; At the u. નિદાન, આખરે, છેવટે.

UTOPIA *s.* [*Gr. outopos* no place] Sir T. More's imaginary isle; (fig.) a state of ideal perfection જે માત્ર કલ્પેલી છે તેવી શ્રેષ્ઠાવસ્થા.

UTOPIAN *a.* કલ્પિત, આધાર વગરનું.

UTTER *a.* [*AS. uter* outer—*ut* out]

Outer બાહ્ય; 2 excessive અતિશય, ધોર; as, u. darkness ધોર અંધકારમ; 3 complete પૂર્ણ, સંપૂર્ણ, પૂરે; as, u. ruin પૂરેા સંહાર-નાશમ; 4 absolute એખંદ્ર, છેક, બિલકુલ, સાફ; as, an u. denial સાફ નાફ; 5 mere કેવળ, તદન, બિલકુલ; as, u. stranger જેની સાથે બિલકુલ ઓળખાણ ન હોય તેવું માણસ.

UTTERLY *ad.* બિલકુલ, તદન, તમામ.

UTTERMOST *a.* આખરનું, છેવટનું, છેલ્લું, ધણુંજ, ખેડદ. *s.* પરાકાષ્ટા, પરમાવધિ; as, to the u. પરમાવધિ સુધી.

UTTER *vt.* [from *Utter a.*] To speak બોલવું, ઉચ્ચાર કર; 2 to divulge મ્હેડા બોહાર કાઢવું, ખુલ્લું-જાહેર કર, ફેડવું; 3 put in circulation ચલાવવું, વેહેવામાં લાવવું.

UTTERANCE *s.* બોલવું તે, બોલવાની શક્તિ-શીત-દબ્બ; 2 ઉચ્ચારમ, ઉચ્ચારણ; as, the u. of words શબ્દોનું ઉચ્ચારણ. [31m.

UVULA *s.* [*L.*] જીભના પાછલો ભાગ, કાક-

UXORIOUS *a.* [*L. uxorius, uxor* a wife] Submissively fond of a wife પ્રીતિથી સ્ત્રીને અતિશય આધીન થઈ રહેલો, સ્ત્રી જીત, આયલો, જનાની, બાંધાસક્ત.

UXORIOUSNESS *s.* સ્ત્રી જીતર અતિશય પ્રીતિ, બાંધાસક્તિ, આયલાપણ્ય.

V.

V The twenty-second letter of the alphabet represented in Gujarati by વ. As a numeral V stands for 5.

VACANT *a.* [*L. vaco* I am empty] Empty ખાલી, જેમાં કંઈ નથી એવું, શૂન્ય, જૂનું; 2

leisure અવકાશ-નવરાસ-કુરસદ જું; as, v. hours નવરાસનો વખત; 3 (a throne, post &c.) ખાલી; 4 (mind) જૂનકાર, વિચાર શૂન્ય, (in comp.) શૂન્ય; 5 (face, look, stare &c.) અભિચિતન-અભિસમજણ દર્શક-જૂનક, બાન વિનાનું, જૂનકાર.

VACANCY *s.* જે ખાલી છે તે, પોકળી-ખાલી-શૂન્ય જગા-સ્થળન; 2 a chasm વકાસમ, પોલ, ગોળમ; 3 a situation unoccupied ખાલીપડેલી જગા, જગ્યા; 4 absence of thought જૂનકારપણું, વિચારશૂન્યતા, (in comp.) શૂન્યતા.

VACATE *vt.* ખાલી કર, -પરથી ઉઠીજવું, છોડવું, છોડીજવું; as, James vacated the throne of England જેમ્સ રાજા ઈંગ્લંડની ગાદી છોડી ગયો; 2 to annul રદ-ખાતલ કર.

VACATION *s.* Making void રદ-ખાતલ કર તે; 2 non-term, intermission, recess છુટ્ટી, રજા, છુટ્ટીના દિવસ; The v. of a bishopric ધર્મોપદેશની પદવી ખાલી રહેવાનો વખત.

VACUITY *s.* ખાલીપણું, શૂન્યતા; 2 space unoccupied ખાલી-શૂન્ય જગ્યા, પોકળી.

VACUUM *s.* પોકળી, શૂન્યતા; 2 વાતશૂન્યતા.

VACCINATE *vt.* [low *L. vaccino-atum, vacca* a cow] -ને ગોશીતળા-સેયડ-સીતળા-બળિયા કાઢવા. [દવાનો હુનર.

VACCINATION *s.* સેયડ-સીતળા કાઢવા તે-કા-

VACCINATOR *s.* સેયડ કાઢનાર.

VACCINE *s.* ગાયનું, (in comp.) ગો; as, the v. disease or cow-pox ગોસીતળા.

VACILLATE *vi.* [*L. vacillo*] ઢચુપચુ હોવું, વિચાર ફેરવ્યાં કર, સંકલ્પવિકલ્પ થવો, દૃઢ નહીં હોવું, વિચારમાં ચલિત હોવું.

VACILLATION *s.* The act (See verb) અ-દૃઢતા, સંકલ્પવિકલ્પમ. [cant.

VACUITY, VACUUM (See under Va-

VADE-MECUM *s.* [*L. go with me*] સદા સાથે રાખવાનું પુસ્તક-ચોપડી, જ્ઞાનું પુસ્તક.

VAGABOND, VAGRANT *a.* [*L. vago* I wander] કોઈ પણ સ્થાયી રહેણાણ વગર

બમનું-બટકનું-રખડું-રખળવું. *s.* બટકનું
ફરનાર, બટકનાર, રખડનાર, ઉડેલ, બમાનું.
VAGARY *s.* (વિચારની) ઘેરફેર, ગુરંગમ, ફીટીમ.
VAGRANCY *s.* સ્થાયી રહેઠાણ વગર બમવું-
બટકવું-રખડવું ને.

VAGINA *s.* [*L. a sheath*] યોની *f.*

VAGINAL *a.* મિયાનનું-ને લગતું-ના જેવું ;
2 યોનિ નું-સંબંધી-ને લગતું.

VAGUE *a.* [*Fr., L. vagus*] Unsettled
અનિશ્ચિત, મોઘમ, મોભમ, ગેરચુકકરર, નક્કી
નહીં કરેલું ; 2 flying (report) ઊડતું.

VAIL *s.* [*It. valo, L. velum a sail*] A
curtain આડે પડદા, પડદામ, આંતરેમ ;
2 (for hiding the face) છુપાવે, ધુમટોમ, ધુમ-
ટમ, ધુમટોમ ; 3 a cover ઢાંકે-છુપાવે-આ-
ચ્છાદન કરે તે, ઢાંકણ *n.* *vt.* સંતાડવું, છુ-
પાવવું, ઢાંકવું, ઓટું ડોળ.

VAIN *a.* [*Fr., L. vanus empty*] Worth-
less (things) ખાલી, નિરર્થક, પોકળ, નકાસું,
નજીવું ; 2 fruitless (acts, efforts) બ્યર્થ,
ફેકટ, વૃથા ; 3 conceited (pers.) બડાઈ-
ઓર, પતરાજિયું, હુંપદવાનું, પોતાના (કરા) વિષે
અતિશય ઊંચો મત ધરાવે એવું, તોર-ફીકરાખ-
નારે ; *as, she is v. of her beauty* તે પો-
તાના કુટડાપણાનો ફીકરા એ છે ; 4 showy દે-
ખાવડું, બભકાદાર ; 5 false, unreal ઓટું,
ભૂલું, બનાવટનું ; *In v.* બ્યર્થ, વૃથા, અમથું, ફેકટ.

VAIN-GLORIOUS *a.* (pers.) શેખીઓર, પ-
તરાજિયું, બેડાઈ-બડાઈઓર ; 2 (expres-
sion, speech &c.) શેખી-પતરાજી-ઓટી
બડાઈ નું.

VAIN-GLORY *s.* અતિશય આત્મસ્તુતિ, અ-
ભિમાન, ખાલી-ઓટી બડાઈ-શેખી, પત-
રાજ *f.*, તોરમ, બેડાઈ *f.*

VANITY *s.* ખાલી-પોકળ પાછું, નિરર્થકતા, *f.*
બ્યર્થતા *f.* ; 2 fruitless desire ઓટી-નિર-
ર્થક ઇચ્છા-હેતુન-ઉદ્દેશમ-ધારણા *f.* ; 3 un-
truth અસત્ય ; *as, he showed the v.*
of that statement તેણે તે વાતનું અસત્ય
દેખાડ્યું ; 4 empty pleasure, idle show
માયાવી મુખ, માયા *f.*, ખાલી બબકો, ઓટી
માનમજા *f.*, અસારપાછું ; 5 empty pride

ફીશીઆરી-બડાઈ-શેખી કરવાનું મન, ફીકામ,
તોરમ, ફીકિયત *f.* ; *as, no man sympa-*
thises with the sorrows of *v.* જેને પો-
તાનો ફીકો દુઃખનું કારણ થઈ પડ્યું હોય તેના
દુઃખમાં ભાગ કોઈ ન લે.

VALE *s.* [*L. vallis, It. valle*] બે પહાડ-
ટેકરા વચ્ચેની જગા, ખીણ *f.*, પીડ.

VALEDICTION *s.* [*L. vale farewell*
and *dico* I say] A farewell જતી વેળા
રજા છેવી-સલામ ક. તે, છેલ્લી સલામ.

VALEDICTORY *a.* જતી વેળાનું, રજા છેવા-
નું, છેવટની સલામ કરવાનું-સલામીનું.

VALENTINE *s.* A lover or sweetheart
chosen on St. Valentine's day, the
14th February ફેબ્રુઆરી માસની ૧૪મી
તારીખે પસંદ કરેલો આયુક-માયુક *f.* ; 2 a
love-letter sent on that day તે તારીખે
માકલેલો પ્રેમપત્ર.

VALET *s.* [*Fr., old Fr. varlet a boy*]
ચાકરમ, હજીરીઆમ, ખીદમતગારમ.

VALETUDINARIAN, VALETUDI-
NARY *s.* [*L. valetudo state of health,*
valeo I am strong] માંદિયુંઆંદિયું, માંદિયું
રહેવાથી તનદુરસ્તીની ફિકરમાં ને ફિકરમાં રહે-
નાર, તબિયતી માણસ.

VALIANT *a.* [*Fr. vaillant worthy, L.*
valeo] Brave (pers.) બહાદુર, પરાક્રમી,
થર, હિંમતવાન, જવાંમદે ; 2 (actions) પરા-
ક્રમનું, શૌર્ય-વીર્ય નું, હિંમતનું. [કુર.
VALOROUS *a.* પરાક્રમી, થર, હિંમતવાન, બહા-
VALOUR *s.* પરાક્રમ, શૌર્ય, હિંમત, બહા-
દુરી, જવાંમદે *f.*

VALID *a.* [*L. validus—valeo*] (reason,
plea, argument &c.) મજબૂત, ખરું, વા-
જબી, વાસ્તવિક, સાચું ; 2 (legally—a deed,
a covenant &c.) કાયદેસર, પાકું, સાચું
એવું, ખરું.

VALIDITY *s.* (of a plea &c.) મજબૂતી,
વાસ્તવિકપણું, વાજબી-ખરા પાછું ; 2 કાય-
દેસરપણું, ખરા-પાકાપણું, મજબૂતી *f.*

VALISE *s.* [*Fr.*] યુસાફરીમાં લેવામાં વિજેર
સામન સાથે બરી લઈજવાની ચામડાની પેટી.

VALLEY *s.* [See Vale] નદીની આસપાસનો
નીચાણ દેશ-ધરતી; 2 (See Vale).

VALOREM *ad.* [L. *ad valorem*] કિંમત
પ્રમાણે. [Valiant].

VALOROUS, VALOUR (See under
VALUE *s.* [L. *valeo* I am worth] Worth

ઉપયોગીપણું, ફાયદેમંદપણું; 2 price
કિંમત, મૂલ્ય; 3 worth (of pers.) મૂલ્ય;
Of v. મૂલવાન; Of no v. નકામું, મૂલવિના-
નું; 4 importance, efficacy ગણવા જેવાં
હોયું તે, વજનન, ભારમ, જીવમ; as, consid-
erations of no v. જીવવગરની વાતો.
vt. -ની કિંમત ઠરાવવી-ક. -નક્કી ક., -નો દર
ઠરાવવો-નક્કી ક.; 2 to prize highly (per-
formances &c.) સારું-ઉત્કૃષ્ટ માનવું-ગણવું,
બારે કિંમતનું ગણવું; 3 to esteem (pers.)
-ની કદર જાણવી, પૂન્ય-સન્માન્ય માનવું, માન-
-સન્માન આપવું; One who values merit
કદરદાન; 4 to take account of (time &c.)
ગણવું, માનવું, લેખવું, -નો હિસાબ રાખવો-
લેવો-ગણવો, હિસાબમાં લેવું.

VALUABLE *a.* (animals and things) કિ-
મતી, બારે, મૂલ્યવાન, મોટા મૂલ્યનું; 2
(pers.) કામનું, ઉપયોગી, યોગ્ય, સારું.

VALUATION *s.* કિંમત ઠરાવવી-નક્કી ક. તે,
દર-આકાર નક્કી ક.-ઠરાવવો તે; 2 value
(ઠરાવેલી) કિંમત, મૂલ્ય.

VALUATOR *s.* Appraiser કિંમત-મૂલ ઠ-
રાવનાર-નક્કી કરનાર, દર, (of lands only)
આકાર ઠરાવનાર.

VALUED *a.* (pers.) સન્માન્ય, પૂન્ય; 2
(things) કિમતી, મૂલ્યવંત. [નકામું.

VALUELESS *a.* કોડીનું, નજીવું, ફેકીદેવાનું,

VALVE *s.* [Fr., L. *valve* a folding door,
prob. from *volvo* I roll] A folding
door જે પડવાનું બારણું; 2 (of a pump
&c.) (કસાનું મોઠું એક તરફથી બંધ થાય એવું
તેનું જોડું) ઢાંકણું; 3 (of a shell) સીપના
જોડકામાંની અઘેકી જે સીપ તે.

VAMP *s.* [Fr. *avant-pied* the fore-part
of the foot] જોડાનું ઉપલું આમકું, આલું.
vt. નવું આલું મૂકી ફરસ ક.-સમારવું.

VAMPIRE *s.* [Fr., Ger. *vampyr*, Slav.
wampir] (in Myth.) જીવતા પ્રાણીને ઘોસી
ચૂસી જનાર જીવ-દેતમ; 2 (Nat. Hist.) દ-
ક્ષિણ અમેરિકામાં ઘોસી ચૂસનારું એક મોટી
જાતનું વાગનું; 3 (fig.) બીજને ઘંટીને ચુ-
જનાર કરનાર-ચલાવનાર, ઘંટારીમ.

VAN *s.* [Fr. *avant*, It. *avanti* before,
L. *ab & ante*] (of an army or a fleet)
(સેના-આગમરનો) આગલો ભાગ-માખરો,
સેનામુખ્ય, સેનાગ્રન.

VANGUARD *s.* લશ્કરની પેહેલી-માખરાની
હાર-માખરે જનાર ટુકડી.

VAN *s.* [contr. from Caravan] (વિલાય-
તમાં) માલ લઈ જવાની એક મોટી અને હ-
લકી ગાડી; 2 (વિલાયતમાં) જે મોટી ગાડીમાં
બેઠેલા વાસો કરે છે તે ફરે છે તે; 3 જે મોટી
ગાડીમાં જંગલી જનાવડોને તમારા દાખલ
દેખાડવાને માટે ગોંધીને ફેરવે છે તે.

VANDAL *s.* [L. *vandalus*, from Ger.
wandeln to wander] પાંચમી સદીમાં જે
લોકે ઉત્તર જર્મનીમાંથી આવીને રોમ શહેર
જે પર હુમલો કરી લેતા તે જંગલી લોકો, વાંડલ
લોકોની જાતનું માણસ; 2 (fig.) સુધારાનો
દુશ્મન, સુંદર બાંધણી બગાડે એવું-જંગલી-
ઠોઠ-અબણ-મૂઠ માણસ.

VANDALISM *s.* સુધારા-હુનરની જોડે દુશ્મ-
નાઈ, સુંદર બાંધણી બગાડવી તે, જંગલીપણું.

VANE *s.* [old E. *fane*, A.S. *fana*] વાયુ-
ગતિદર્શકચંત્રન.

VANISH *vi.* [L. *vanesco* I pass away,
vanus empty] To disappear જતાં રહેવું,
જવું, (as darkness) મટી-ટળી જવું, (may
be rendered by affirming the coming
or appearance of the opposite of that
which is said to vanish) as, the light
vanished અંધારું થયું; the darkness
vanished અજવાળું થયું; 2 to pass out
of sight (a ship &c.) નજરમાંથી અદૃશ્ય
થવું, નજર પોહ્યાંથી ન શકે એટલાં દૂર જવું-એ-
વી જગ્યામાં જવું; 3 to be annihilated
નાશ પામવું, જતાં રહેવું, નષ્ટ થવું.

VANITY (See under Vain).

VANQUISH *vt.* [*Fr. vaincre, L. vinco* I conquer] (enemies, rebels &c.) જીતવું, હરાવવું, -નો પરાજય કર., -જીતેલ મેળવવી; 2 to defeat (in a game or any contest) જીતવું, હરાવી નાખવું.

VANTAGE-GROUND *s.* [See Advantage] (કામ પાર પડવાને માટે) નેથી ગુણ થાય એવી સ્થિતિ-જગ્યા, લાભસ્થાન-સ્થિતિ.

VAPID *a.* [*L. vapidus vapour*] Spiritless (lit. and fig.) દમ-રસ-જીવ વિનાનું, ફિક્કું, નિસ્સલ. [હોવું તે, નિસ્સલપણું *n.*

VAPIDITY *s.* Deadness દમ-જીવવિનાના

VAPOUR *s.* [*L. vapor*] (a) કોઈ પ્રવાહી અતિ ઉષ્ણ થયાથી તેની બનેલી હવા, આફમ, વરાળ, (b) (steam) આફમ, વરાળ; 2 smoke, fog &c. વરાળદળ, ધુમાડો, ધુમ્મસ, ધુમર. *vi.* To bully, to brag ઓઠી બગાડી હાંકવી, ફિરિયારી-શેખી કર., કુલાસ-કાઠકી મારવી.

VAPOROUS *a.* આફ-વરાળનું-વાળું, બાબપમય.

VAPOURY *a.* (See Vaporous); 2 peevish (pers.) બળિયલ, ધૂંધવાળું, બળજંજળજં.

VAPOUR-BATH *s.* આફ લેવા તે, આફ લેવાની જગ્યા; 2 (Chem.) પાણીની વરાળથી પદાર્થો ગરમ કરવાનું યંત્ર-પાત્ર.

VAPOURER *s.* ફાકાદાસ, પતરાજી-બગાડી, ફિરિયારી મારનાર, શેખી જોર-કરનાર.

VAPORISE *vt.* -ની વરાળ-વરાળરૂપ કર., -થી વરાળ-વરાળરૂપ થવું. *vi.* વરાળ થઈ-વરાળરૂપે ઉડીજવું રહેવું. [under Vary]

VARIABILITY, VARIABLE &c. (See VARICOSE *a.* [*L. varix* a dilated vein —*varus* bent] (veins) ચઢી આવેલું, ફૂં-લેલું, ફૂંલી ગમ્મિલું. [(See under Vary).

VARIEGATE, VARIETY, VARIOUS

VARLET *s.* [old *Fr. varlet*] અરજત, લુચ્ચો, હરામજદો.

VARNISH *s.* [*Fr. vernisser, low L. vitrinus glassy*] (વિલાયતી) રોગાનન, વારનીસ; 2 (fig.) જીતેલ જીતેલો જીતેલ જીતેલો -ભજક. *vt.* (lit.) રોગાન-વારનીસ ચઢાવવું-લગાડવું, -નો હાથ મારવા, -નો હાથ દેવા;

2 (fig.) જીતેલ જીતેલો સાફ દેખાય તેવું કર., છાપવું, ઢાંકવું; as, to v. errors ચૂકા ઢાંકવી.

VARY *vt.* [*Fr. varier, L. varius vari-*ous] To alter -ની તરેહ-રોગમાં ફેર કર., -રાખવો, -ની તરેહ-બાબી બદલવી-જૂદી રાખવી, -માં ફેર રાખવો; 2 to change to something else બદલવું, બદલી નાખવું; 3 to make of different kinds વિચિત્ર કર., બનાવવું, બિનબિન-વિવિધ-જૂદાજૂદા પ્રકારનું કરી આપવું-બનાવવું-ક.; God hath varied the inclinations of men ધર્મવરે માણસોની વાસના વિચિત્ર બનાવી છે. *vi.* -ની તરેહ &c. -માં ફેર પડવો, બદલાઈ જવું, બદલાવું; 2 to be changeable બિન બિન-જૂદા જૂદા પ્રકારનું થવું-થયાં કર., વિચિત્ર દેખાવું; 3 (from) જૂદાં પડવું-હોવું; 4 to alter in succession એક પછી એક આવવું-જણાઈ આવવું; 5 to disagree (વિચારમાં) જૂદાં પડવું.

VARIABLE *a.* ફેર-બદલાય એવું, જૂદા જૂદા પ્રકારનું થાય-થઈ જાય એવું; 2 inconstant એચળ, અસ્થિર, ચલિત, કરી જાય એવું. *s., a.* (Math.) હમ્મેશાં વધ્યા અથવા ઘટ્યા કરે એવી (સંખ્યા).

VARIABLENESS—BILITY *s.* ફેર-બદલાઈ જાય એવું હોવું તે, ફેરફાર થવા-કરવા જેવું હોવું તે; 2 inconstancy અસ્થિરપણું, આંચલ્ય.

VARIANCE *s.* મિનાકસો, અણબનાવ, બે-બનાવ; To be at v. અણબનાવ હોવો.

VARIATION *s.* Alteration ફેરમ, ફેરફાર, ફરક, તફાવત; 2 જૂદું-બિન થવું તે, બિ-ભત્ત, બિન પ્રકાર; 3 (gram.) રૂપાંતર, પ્રત્યયાંતર, વિભક્તિ; 4 (music) જૂદી રીતે તે ને તે રાગ વગાડવો તે; The v. of the moon ચંદ્રની ગતિનું એક સરખાપણું નહીં તે; V. of the needle (હાકાપંતમાં) થોડ-ચુંબકની સોયનું ઉત્તર તરફ નહીં હોવું તે.

VARIEGATE *vt.* તરેહ તરેહનું બનાવવું, ચિત્ર-વિચિત્ર કર., રંગબેરંગીન કર. [રંગ બેરંગી.

VARIEGATED *a.* તરેહતરેહનું, ચિત્રવિચિત્ર, **VARIEGATION** *s.* The act (See the verb) ચિત્રવિચિત્રપણું-તા, વિચિત્રતા.

VARIETY *s.* જૂદાજૂદા-તરેહ તરેહના હોવું-થવું તે, વિચિત્રપણું, વૈચિત્ર્યન; 2 (of a species) ઉપપ્રકારમ, બેદન *pl.*, ઉપજાત *f.*; as, the varieties of a species એક જાતની ઉપજાતો; 3 difference તફાવતમ, ફરકમ, ફેરમ; 4 (of) many and different kinds ધણીજૂદીજૂદી જાત, નાના પ્રકાર; as, he has a great v. of cottons and silks તેની પાસે ધણી જૂદી જૂદી જાતનું સુતરાઉ અને રેરામી કાપડ છે.

VARIOUS *a.* Different જૂદાં જૂદાં, નાના પ્રકારનું-વિધનું, તરેહ તરેહનું; as, men of v. names જૂદાં જૂદાં નામનાં માણસો; 2 changeable બદલાવ-ફરી જાય એવું, ફેરફાર વગરનું, અનિશ્ચિત; 3 diverse જૂદી જૂદી જાતનું, એકબીજાને નહીં મળતું, એક બીજાથી જુદું પડતું; as, so many and so v. laws એટલા બધા અને એક બીજાથી એટલા જુદા પડતા કાયદાઓ.

VASCULAR *a.* [*Fr. vasculaire, L. vasculum* dimn. of *vas* a vessel] (in animals and vegetables) (a) રસવાહિની-નસ-રગ નું-સંબંધી; as, the v. functions રસવાહિની &c. ના ધર્મો, (b) રસવાહિની &c. થી ભરપૂર-નું બનેલું; as, flesh is v. માંસ રસવાહિનીનું બનેલું છે. [સાચાકૃતિ.

VASE *s.* [*Fr., L. vas*] શોભીતું વાસણ-વા-

VASSAL *s.* [*Fr., low L. vassalus, W. gwas* a servant] જેઈતી ચાકરી બજાવી મદદ કરવાની કબૂલતે થયેલો જાગીરદાર, મોખાસીમ, મોખાસદારમ; 2 a bondman આશ્રિતન, તાબેદારમ, ચાકરમ, ગુલામમ.

VASSALAGE *s.* મોખાસી-મોખાસદાર થવું તે; 2 political servitude તાબેદારી, આશ્રિતપણું, ગુલામી *f.*

VAST *a.* [*Fr. vaste, L. vastus* waste, vast] (a) (in extent) વિશાળ, વિસ્તીર્ણ, મોહોળું, વિસ્તૃત; as, a v. plain વિશાળ મેદાન, (b) (in depth) અગાધ, (c) (in bulk) ધણું મોટું, અડાખીડ; (d) (in numbers) ધણું મોટું, પહોળું, ભારે; as, a v. army ધણું મોટું લશ્કર, (e) (in force, importance &c.) ભારે, મોટું.

VASTLY *ad.* ધણુંજ, અતિશય; as, v. extended ધણુંજ ફેલાયેલું.

VAT *s.* [*AS. jet, Dut. vat* a vessel for liquor] મોટું પીપ-ટાંકી *f*-ફૂંઝન.

VATICAN *s.* [*L. vates*] (રોમ શહેરમાં વાટિકાની ટેકરી ઉપર બાંધેલો) પોપનો સુંદર મહેલ જેમાં પોપ રહે છે; The thunders of the v. પોપની ધમકી-ગ્રાપ-બદલવા.

VATICINATION *s.* [*L. vates* a prophet] ભવિષ્યન, અગમચેતી *f.*

VAULT *s.* [old *Fr. vaulte, L. volvo* I roll] A continued arch ધુમટમ, મહેરાયન, મહેરાબદાર ઝ્યારડોમ; 2 a cellar બોયરું, બોયરું, (for the dead) કબર દાખલ બાંધેલું બોયરું. *vt.* ધુમટદાર-ધુમટાકાર કર, -ઉપર-માં કમાન-ધુમટ બનાવવા-ક.

VAULT *vi.* [*Fr. volte* a round, *It. voltare* to turn] To leap કુદવું, કુદકો-છલંગ મારવી; To v. on-પર છલંગ મારીને ખેસવું-સવાર થવું. *s.* (of a horse &c.) કુદકારો, છલંગ, કુદકો.

VAULTING *a.* (ambition &c.) બહુ ટાંટિયા નાખવા જેવું, બહુ લાંબા ડગલાં ભરવા જેવું, અતિશય જુસ્સાનું.

VAUNT *vi.* [*Fr. vanter, low L. vanitare—vanus* vain] પોતાની મોટાઈ હાંકવી, બડાઈ કર, ફિરિયારી - શેખી મારવી. *vt.* -ને વિષે બડાઈ - મોટાઈ મારવી-ક. *s.* બડાઈ *f*, મોટાઈ, ફિરિયારી *f*.

VEAL *s.* [old *Fr. viel, L. vitulus* a calf] વાછરડાનું માંસ, ગોવત્સમાંસન.

VEER *vi.* [*Fr. virer, It. virare* to turn] (lit. & fig.) (wind &c.) ફરવું, બદલાવું.

VEGETABLE *s.* [*L. vegeo* I am lively, akin to *vigeo* I grow] વનસ્પતિ *f*, ઓષધિ, ઉદ્ભિદન *pl*; The v. kingdom ઉદ્ભિદ્યોનિ; 2 (for the table) શાકભાજીન, તરકારી. *a.* ઓષધી-વનસ્પતિનું-સંબંધી-વિષે-ના જેવું, ભાજી પાલાનું, (in comp.) શાકાહાર; as, v diet શાકાહારી, V. poison ગ્રાહકાની ઝેરન.

VEGETATE *vi.* To grow, as plants -ને અંકુર-પીણ-ફણગો ફૂટીને ઝગવું, ઝગવું, મોટું

યવું; as, potatoes will v. with less heat than other vegetables ખટાટા ખી-
જી ઓષધીના કરતાં થોડી ગરમીથી ઊગેછે.
VEGETATION *s.* (The process) ઊગવું તે, અંકુર-પીણા ફૂટવો તે, અંકુરોદભવન, રોહનન; 2 vegetables or plants in general ઝાડ-પાનન, વનસ્પતિ *f.*
VEGETATIVE *a.* (as a plant) ઊગતું, ઊગે યવું, ઉગવાની શક્તિવાળું; 2 ઝાડપાનનીવૃદ્ધિ કરે યવું, -થી ઝાડપાન ઊગે યવું.
VEHEMENCE *s.* [*Fr. L. vehementia, vehemens, ve neg. & mens mind*] જ્વેરન, વેગન, અપારેમ; as, the v. of wind પવનનું જોર; 2 great ardour જીસ્સોમ, આવેશમ, યુરન, અનૂન *f.*; as, v. of anger ક્રોધનો આવેશ-જીસ્સો.
VEHEMENT *a.* Violent (mind, heat &c.) જોર-વેગ વાળું, (wind) જોરથી વાતું, જબરું; 2 very ardent (pers.) જીસ્સા-આવેશ વાળું, આવેશી, (passion &c.) જીસ્સા-આવેશ ભરેલું, આવેશનું, અનૂન ભરેલું.
VEHICLE *s.* [*L. veho I carry*] A conveyance (*a*) (general) વાહનન, યાનન, (*b*) (particular kinds) ગાડી *f.*, રથમ, પાલખી *f.*, બગી *f.*; 2 (med.) અનુપાનન; 3 an instrument of conveyance ઉપાયમ, સાધનન, મારફત *f.*, માર્ગમ, દારન; as, letters are vehicles of communication કાગળ-પત્રો એ એકબીજા સાથે વહેવારનાં સાધનો છે.
VEIL *s.* [*old Fr. veile*] (See Vail).
VEIN *s.* [*Fr. veine, L. vena*] (Anat.) શિરા *f.*, નાડી *f.*, ધમની *f.*, નસ *f.*, રગ *f.*; 2 (Bot.) (પાત્રાં ઊપરની) જાળી-નસ-દોરો; 3 (Geol.) શિલા-ખડક ની અંદર કોઈ જૂદા ખનીજ પદાર્થની નસનો દોરો; 4 (pl.) (in wood, marble &c.) જૂદા જૂદા રંગની-રંગબેરંગ તસરો-શિરા-દોરો; 5 tendency or turn of mind મનનું વલણ-વૃત્તિ-ભાવમ; as, a satirical v. દોષોપહાસક મનનું વલણ; 6 current, course રસ્તો, માર્ગમ; as, he can open a v. of true and noble thinking તે ખરા અને ઉમદા વિચાર-

નો રસ્તો ખુલ્લો કરી શકેછે; 7 peculiar temper તબિયત *f.*, પ્રકૃતિ, તાસીર *f.*
VEINED *a.* (wood &c.) જૂદા જૂદા રંગોની રંગો-દોરો-તસરોથી રંગબેરંગ દેખાતું.
VENOUS *a.* (blood) શિરા-રંગોનું-માં રહેલું; 2 (Bot.) (a leaf) નસ-જાળી-દોરો વાળું.
VELLUM *s.* [*Fr. velin*] લખવાને સારૂ બનાવેલું બારીક ચામડું, સૂક્ષ્મ ચર્મપત્રન.
VELOCIPEDE *s.* [*Fr. —L. velox, velocis* swift, *pes, pedis* foot] એક સીધા લાકડાને બંને છેડે એ મ્હોટાં પૈડાં સીધાં જડીને કરેલું વાહન કે જોના બેપર ધોડો પલંગીને બેસવાનું હોયછે તે જે તેના પાવડા પગે વતિ ઘાબાથી ચાલેછે, પગ-નંત્ર ધોડોમ.
VELOCITY *s.* [*L. velocitas—velox*] ત્વરા *f.*, ઝડપ *f.*, જલદી *f.*, વેગમ; 2 rate of motion ગતિનું જોર-વેગમ, ગતિ *f.*, વેગમ; as, the v. of a planet ગૃહની ગતિનો વેગ.
VELVET *s.* [*old E. vellet, It. velluto, L. villus* shaggy hair] મખમલ *f.*; Cotton v. જૂઠી-ખેડી મખમલ.
VENAL *a.* [*L. venalis—venus sale*] Mercenary (*a*) (pers.) લાંચ ખોર-ખાઉ-ખાય યવું, લાંચિયું, પૈસાની લાલચથી કામ કરે યવું; as, a v. judge લાંચિયો ન્યાયાધીશ, (*b*) (service &c.) પૈસાની લાલચથી-પૈસા લઈને કરેલું; 2 (offices &c.) પૈસા વેચાથી મળેલું, વેચાણિયું; as, all offices are v. in a corrupt state દુષ્ટ યમ્મલા રાજ્યમાં બધી હોદાની જગ્યાઓ વેચાણિયા હોયછે, 3 purchased ખરીદ કરેલું, પૈસાલઈને આપેલું, as, a v. vote પૈસા લઈને આપેલી સમ્મતિ.
VENALITY *s.* લાંચ લઈને કામ કરવાની ચાલ, રણવતીઆ-લાંચિયાપણું, લાંચ &c. ખોરી *f.*
VEND *vt.* [*Fr. vendre, L. venum sale & do I give*] વેચીનાખવું, વેચવું.
VENDER *s.* વેચનાર. [વા જોગ-યોગ્ય, ક્રેય.
VENDIBLE *a.* વેચાય-વેચી શકાય તેવું, વેચ-
VENEER *vt.* [*Ger. furniren, Fr. four-* nir to furnish] હલકા લાકડા બેપર સુંદર અને જીંચા લાકડાનું પડ ચઢાવવું-પડ ક.-પા-તળું પાટિયું જડવું.

VENEERING *s.* The act or art (See the verb) ; 2 the thin leaf laid on (કિમતી લાકડાનું) ઊપર જોડેલું પાતળું પારિયું.

VENERATE *vt.* [*L. veneror-atus*, allied to *Sans. vand* to praise] -ને પૂજ્ય માનવું-ગણવું, નું માન-ની અદબ-મર્યાદા રાખવી, -ને માન-આપર આપવી; as, we v. parents and elders આપણે માપાપ અને વડીલાને પૂજ્ય માનીએ છીએ.

VENERABLE *a.* (a) (pers.) પૂજ્ય, માન યોગ્ય, માન આપવા જોગ, માન્ય, (b) (places &c.) પવિત્ર.

VENERATION *s.* (The act) પૂજ્ય માનવું તે &c.; 2 (a) (of pers.) ધણું માન-ભક્તિ, માનપ્રતિષ્ઠા, પૂજ્ય પણન-તાઈ, પૂજ્ય માનવું તે, (b) (of places &c.) પવિત્ર ગણવાનો ભાવ.

VENEREAL *a.* [*L. venerereus—Venus* the goddess of love, *Sans. van* to love] સ્ત્રીસંભોગ-મૈથુન સંબંધી-નું-વિષે, મૈથુનથી યગ્ન; V. disease મૈથુનથી ઉત્પન્ન થતો બાધી, ઈંદ્રિયરોગમ(e.g.) ટાંકી, ચાંદી. [સંભોગમ.

VENERY *s.* મૈથુનન, સ્ત્રીસંભોગમ, રતિમુખન,

VENESECTION *s.* [*L. vena* a vein & section] ફસજોલવી-સંધરામુકવી-ઘોહીકાઠવું તે

VENETIAN *a.* વેનીસ શેરહેનું; V. blind ફેરડી, ઝીલમીલ, વીનજન (ખારી, ખારણાના).
s. વેનીસ શેરેનો રહેવાસી.

VENGEANCE *s.* [*Fr. from venger, L. vindico* I avenge] પ્રતિકારમ, (લીધેલું) વેર, (કાઠેલું) ઝેર-ખૂનન-ખારમ, બદલોમ; With a v. હુલા જોર-જીત્તાથી.

VENGEFUL *a.* (acts) પ્રતિકાર ભરેલું, in comp. પ્રતિકાર; 2 (pers.) ખારીલું, વેરીલું, ખૂની, ખૂનસી.

VENIAL *a.* [*It. veniale—L. venia* pardon] ક્ષમા-માફ-દરજુજર કરવા જોગ-જેવું, ક્ષમ્ય, જવાદેવાય તેવું.

VENISON *s.* [*Fr. venaison—L. venor* I hunt] શિકારકરવાજોગનાખરેનું માંસ, મુગમાંસ

VENOM *s.* [*Fr. venin, L. venenum*] (lit.) વિષન, ઝેરન, વિષન; 2 (fig.) અદાવત, દુશ્મની, ખૂનન, ખૂનસ, કીનોમ.

VENOMOUS *a.* ઝેરી, વિષમય-યુક્ત; 2 noxious ધન-દુઃખ દે એવું, અપકારક; 3 spiteful ઝેરી નસ્તર, ડંસીલું, કીનાખોર, દ્વેષી.

VENOUS *a.* (See under Vein).

VENT *s.* [*Fr. fente* a slit, *L. findo* I cleave] જોડાનું કાણું-ખાડું; 2 the touch-hole (of a firearm) (ખંદુક-તોપ નો) કાનમ; 3 publication પ્રસિદ્ધ-પ્રગટ થવું-નીકળવું તે; 4 passage રસ્તોમ, વાટ, દારન; To give v. to (anger, spite &c.) -નો ઊભરો કાઢવો, કાઢવું. *vt.* To let out કાણા-ખાકા માંથી બહાર કાઢવું, છોડવું; 2 to pour forth (anger &c.) કાઢવું, -નો ઊભરો કાઢવો.

VENTILATE *vt.* [*L. ventilo—ventus* wind] -માં ખુદસો પવન-હવા આવે જાય તેવું કર, તાજો પવન અંદર થઈને જાય તેમ કર; 2 (fig.) -ની તપાસ-ચર્ચા-ના ઊપર વિવાદ થાય તેમ કર, ચર્ચા ઊપર થવું.

VENTILATION *s.* The act (See the verb)

VENTILATOR *s.* તાજો પવન અંદર લેવાનું કે ખરાબ હવા કાઢી નાખવાનું યંત્ર-ની યુક્તિ.

VENTRAL *a.* [*L. venter* the belly] પેટ-નું-આગળનું-ઝેપરનું; as, the v. fins in fishes પેટ આગળની માછલીની પાંખો.

VENTRICLE *s.* કોઈ પ્રાણીના શરીરમાંનો જ્હાનો ખાડો; as the ventricles of the heart હૃદયમાંના (બે) જ્હાનાખાડા (એએમાં થઈને ઘોહી ફેંસામાં જાય છે).

VENTRILOQUISM *s.* કોઈ ખીજે પુરૂષ બોલનો હોય તેમ બોલવાની યુક્તિ, ગારડવાણી.

VENTRILOQUIST *s.* કોઈ ખીજે પુરૂષ બોલનો હોય એવી રીતે બોલનાર, ગારડવાણી.

VENTURE *s.* [*contr. of Adventure*] A hazard જોખમન, કામ માથે લેવું તે, ખતરોમ; 2 chance નસીબન, દેવન, ભાગ્યન; 3 that which is sent by sea at the sender's risk માલખણીના જોખમ વહાણે ચઢાવેલા માલ; At a v. તાડ્યાવગર, સહેજ. *vi.* To dare હિંમત કર-ધરવી, છુતી ચલાવવી, -ને હિંમત હેવી; 2 to run a risk જોખમ માથે લેવું; To v. on or upon માથે લેવાની હિંમત કર-છુતી ચલાવવી. *vt.* To expose

to hazard (one's person or self) જોખમમાં-ભયમાં જઈ પડવું; as, why should you v. your self in such a place તમે શા માટે એવી જગ્યામાં જઈને જોખમમાં પડો?; 2 to put-send on a chance -ને નસીબપર રાખવું-મૂકવું-મોકલવું.

VENTURESOME, VENTUROUS *a.* Bold, daring અહાર, છાતીનું આધું, છાતી ચલાવનાર, જોખમ માથે રાખનાર, સાહસિક.

VENUE *s.* [mid. *L. visnetum*, Norm. *vesine*] (Law) ન્યાં મુકદ્દમા ચાલે-ચલાવાય તે જગ્યા; ફરિયાદ માડવાની કોરટ; as, the Court has power to change the v. મુકદ્દમા ચલાવવાની જગ્યા બદલવાનો કોરટને અધિકાર છે.

VENUS *s.* [from Sans. *van* to love] (the goddess) રતિ; 2 (the planet) શુક્રમ.

VERACIOUS *a.* [*L. verus* true] (pers.) સત્યવાદી-બાધી-વચની, ખરું-સાચું બોલનાર, સત્યશીલ. [ઈર્ષ, સત્યશીલતા, સાચવટ.

VERACITY *s.* સત્યવાદીપણું, ખરાપણું, સાચાવટ.

VERANDA *s.* [*Port.*, Sans. *varanda-vri* to cover] વરંડમ, પગરી નાખેલો ઝાંટણો. [ક્રિયાપદન.

VERB *s.* [*Fr. verbe*, *L. verbum*] (Gram.)

VERBAL *a.* Spoken (as opposed to written) લખેલું નહીં તેવું, મોહડાનું, જાણની, મુખ-જુબાનીનું; 2 respecting words only (dispute) શબ્દ નું-વિષેનું-સંબંધીનું, શાબ્દિક; 3 attending to words only ફક્ત શબ્દ જોપર જ ધ્યાન આપનાર-જોનાર; as, v. critic શબ્દ જોપર જ ધ્યાન આપનાર ટીકાકાર; 4 literal (translation) શબ્દે શબ્દનું કરેલું, in comp. શબ્દાર્થિક, શબ્દ; A v. noun ધાતુ સાધિત નામ.

VERBATIM *ad.* શબ્દેશબ્દ, હરફેહરફ, જેવું હોય તેવું ને તેવુંજ; as, to tell a story v. as another has related it ખીભાએ કહી હોય તેવી શબ્દેશબ્દ વાત કહેવી.

VERBOSE *a.* (style) શબ્દવિસ્તારનું, -માં જોઈએ તે કરતાં વધારે શબ્દો હોય તેવું.

VERBOSITY, VERBIAGE *s.* ઘણા નકામા શબ્દો વાપરવા તે, શબ્દવિસ્તારમ.

VERDANT *a.* [*L. viridis* green] (fields, lawn) હીલું કુંજર જેવું, હરિયાળું, હરિયાળી જેવું, તાજ પાકથી શોભતું, ઝાડપાન વિગેરે હીલી વનસ્પતિથી ભરપૂર, 2 (fig. & colloq.) (youth) કાચું, યોગવર્ધ જય એવું,

VERDURE *s.* Freshness of vegetation નવા તાજ પાક-વનસ્પતિ-હીણાતરીની શોભા, હીણાતરી *f.* હરિયાળી *f.*

VERDICT *s.* [*L. verus* true & *dico* I say] (of a jury) (જુરીનો) અભિપ્રાય-ઠરાવ-જવાબ; 2 (of any persons giving a decision (કોર્ટએ) કરેલો ઠરાવ, નિકાલમ, ફેસલ.

VERDIGRIS *s.* [*Fr. vert-de-gris*—*vert* green, *de* of & *gris* gray, *L. viridis* green] તાંબાનો કાટ, જંગાલમ.

VERGE *s.* [*L. virga*—*vireo* I am green] Mace ડંડમ, ચોખ્ખું, છુડી; 2 (Law) extent of jurisdiction અમલ-સત્તા -અધિકારની હદ-મર્યાદા-સીમા, તાલુકો; 3 edge, brink કાનો, કોર, કોરણ; 4 (fig.) છેડો, અંત, હાથ દેત.

VERGER *s.* ધર્મોધિકારીની આગળ છુડી-ચોખ-ડંડ લઈજનાર, ચોખદાર, છુડીદાર.

VERGE *vi.* [*L. vergo* I bend] To tend downward, to slope ઢળવું-વળી -ઝૂમી રહેવું, -નો ઢોળાવ હોવો, ઢળવું હોવું; 2 (on) to border upon કિનારે-છેડે આવવું-આવી રહેવું-હોવું, -ના ધર-ની ઝળકીમાં હોવું-આવવું; as, he is verging on seventy તે સીતેરની ઝળકીમાં છે.

VERIFY *vt.* [*L. verus* true and *facio* I do] To prove to be true ખરું કરી આપવું, -થી ખરું-સાચું સાબિત-સિદ્ધ થવું; 2 (a promise, a prediction) -થી ખરું પડવું, પૂરું થવું -પડવું; 3 સાબિત કરી આપવું; as, to v. one's powers પોતાનો અજિયાર સાબિત કરી આપવો.

VERIFICATION *s.* The act (See the verb).

VERISIMILITUDE *s.* સત્ય સરખું હોવું-દેખાવું તે, સંભવમ, બનવા જેવું હોવું તે.

VERITABLE *a.* ખરું, સત્ય, સાચું.

VERITY *s.* Consonance to fact સત્યતા,

અરાપણું; 2 અરેઅરે તે, અરીજ વાત; 3 moral truth સાચવટ.

VERILY *ad.* (See under Very).

VERMICELLI *s.* [*L. vermiculus* dimn. of *vermis* a worm] (ખાવાની) સેવફ, સેવેફ.

VERMICULAR *a.* [See Vermicelli] ક્રમી-કરમ સરખું, ક્રમીવત્. [વધન.

VERMIFUGE *s.* (Med.) કરમનું ઝાસડ-ઝાસડ.

VERMILION *s.* [*Fr. vermilon*] A bright red mixture of sulphur and mercury હિંગેમ, હિંગેમકમ; 2 any beautiful red colour કોઈ પણ રાતો રંગ, હિંગેમકામી રંગ.

VERMIN *s.* [*L. vermis*] (lit.) ઉદર આદિ ગુક્સાનકારકજીવ, કીડીમકીડી, જીવાતમ; 2 (fig.) કંટાળવા જેવાં અપકારક માણસો.

VERNACULAR *a.* [*L. verna* a home-born slave] Native દેશીય, યુલકી, સ્વદેશી; 2 natural જન્મનું, (in comp.) સ્વજન્મ. *s.* દેશી ભાષા.

VERNAL *a.* [*L. vernalis—ver* spring] (lit.) વસંતઋતુનું-માં થયું-દેખાતું-આવતું, વસંતોદભવ, વસંતી; as, v. flowers વસંતઋતુનાં ફૂલો; 2 (fig.) belonging to youth જોખન-જીવાની નું, તરણવસ્યાનું; V. equinox (See Equinox).

VERSATILE *a.* [*L. versatilis—verto* I turn] (genius, disposition) ચંચળ, અપળ બુદ્ધિ, અણવિધાની, ચંચળ બુદ્ધિનું.

VERSATILITY *s.* ચંચળપણું-તાલ, આપણ, અપળ બુદ્ધિ, અપળતાલ.

VERSE *s.* [*L. versus* a line in writing—*verto* I turn] ચરણ, પાદન; 2 poetry છંદન, કવિતાલ, પદન, કવનન; 3 a short division વચન, ઝાંખી, કલમલ, (of a poem) કડી, ગૂફ, શ્લોકમ; Blank v. યુક્તપ્રાસ કવિતા, અનુપ્રાસ વગરની કવિતા.

VERSIFY *vi.* કવિતા બનાવવી-રચવી, પદ રચના-યોજના ક. *vt.* કવિતામાં-પદમાં કહેવું-ઉતારવું; 2 to turn into verse (ગદને) કવિતા-પદ માં આણવું.

VERSIFICATION *s.* The act (See the verb) કવિતાલ, પદરચનાલ, કાવ્ય-શ્લોક રચનાલ.

VERSIFIER *s.* છંદ બનાવનાર-રચનાર.

VERSED *a.* [*L. verto* I turn] (in) નિપુણ, અભિય, વાકેસાલ, પ્રવીણ, આલિમ.

VERSION *s.* [*L. verto* I turn] (the act) બાષાંતર-તરજુમકા.તે; 2 બાષાંતરન, તરજુમો.

VERSUS *prep.* [*L.*] -ની સામું; John Doe v. Richard Roe (યુક્તમામી) જનડોની સામા રિચર્ડ રો or વાદી જનડો, પ્રતિવાદી રિચર્ડ રો.

VERTEBRA *s.* [*L. verto* I turn] બરડાની કરોડ-સાઢ-હાડકા માંનો મણકા.

VERTEBRAL *a.* સાઢના હાડકાના મણકા વિષેનું-સંબંધી; 2 (animals) સાઢ-કરોડ વાળું.

VERTEBRATE *a.* (See Vertebral 2).

VERTEX *s.* [*L. verto* I turn] The top (a) ટોચ, શિખરન, માથું, કળામ, (b) (of the head) તાલકું, પદ્મામ, (c) (of a cone, pyramid or angle) શિરોબિંદુન.

VERTICAL *a.* શિરોબિંદુનું, માથા પરનું, અમધ્યસ્ય; 2 perpendicular લંબરૂપ, સીકું, ઊભું; V. angles બે લીટી જે બિંદુમાં એકબીજાને છેદેછે તેની પાસેના સામસામીના કોણ-ખુણામી; A v. circle શિરોબિંદુ અને અધોબિંદુ એ બેમાં થયેલ જાય એવું કુંડાળું.

VERTIGO *s.* [*L.—See Vertex*] તમ્બરન, ફેરમ, બમરી, બોળમ, માથું ફરવું, ચકરન.

VERY *a.* [*L. verax* true] True અરે, અરેઅરે, સત્ય; as, my v. son મારો અરેઅરો પુત્ર; 2 (emphatic) તેજ, ઝેજ. *ad.* ઘણું, બહુ, ઘણજ. [હું વસા, સાચે.

VERILY *ad.* અચીત, અરેઅરે, બેરાક, નવા-

VESICLE *s.* [*L. vesicula* dimn. of *vesica* a bladder] ગ્રીણીગ્રીણી ફોલ્લી, ગ્રીણો-હાનો ફોલ્લો-ફોલ્લોમ; 2 દેહના અંદરની ચામડીનું નાનું પોલાણ.

VESPER *s.* [*L., Gr. hesperos* evening] (The star) યુક્તો તારો, યુક્તમ; 2 evening સંધ્યાકાળ, સાંજ; 3 (pl.) (R.C. Church) રોમનકાયલિક લોકનું સંધ્યાકાળનું બજન.

VESSEL *s.* [*It. vassello, L. vascellum* dimn. of *vas* a vase] વાસણ, પાત્રન; 2 (for blood, sap &c.) વાહિની, નાડી, ધમની, નસ, રગ; 3 a ship વહાણ, જહાજ, નાવન, નૌકા.

VEST *s.* [*L. vestis* a garment, *Sans. vā-*
sas from *vas* to put on] વાસ્તુક, પેટી,
કપડો. *vt.* To clothe (a) -ને વસ્ત્ર-
લુગડાં પહેરાવવાં-પરિધાન કરાવવાં, વેષિત કર.,
(b) -થી ઠંકાઈ-છુવાઈ જવું; 2 (*Law*) -નો
માલકી તથા કબજા હક આપવો; To *v.* an
estate in possession મિલકત હવાલે-સ્વા-
ધીન કર.; 3 (with authority &c.) -ને
આપવું, આરોપિત કર.; 4 (See Invest 5).
vi. (in) પોહુંચવું. [મ, સ્થાપિત.

VESTED *a.* કોને પોહુંચે તે નક્કી કરેલું, કાય-

VESTMENT, VESTURE *s.* પોશાક, ઘા-
સ, પહેરવા યોગ્યનાં લુગડાં; 2 a robe
જામીન, જામીન.

VESTRY *s.* દેવલને લગતા જે ધ્યારડામાં પાદરીનાં
વસ્ત્ર રાખવામાં આવે છે તથા જેમાં "પારીશ"ને
લગતું કામકાજ કરનારાઓની સભા બરાય છે.
તે; 2 such assembly "પારીશ"ને લગતું
કામકાજ કરનારાઓની સભા.

VESTAL *a., s.* [*L. vestalis* from *vesta* the
goddess of the hearth] શામન ઘોકોની
વેસ્તા નામે એક કુંવારી દેવી સંબંધી-નું; *V.*
virgin પવિત્રઅગ્નિની પરિચારિકા કુંવારિકા.

VESTIBULE *s.* [*L. ve* not, *stabulum* a
standing-place—*sto* I stand] A porch
દેવડી, દ્વાર મંડપ; 2 જેમાં થઈને ધ્યારડામાં
-દીવાન ખાનામાં જવાય છે એવા જાનો કે
મોટો ધ્યારડો, ચાલ.

VESTIGES [*L. vestigium-vestigo* I track]
(lit.) પગલું; 2 (fig.) ચિહ્ન, નિશાની.

VESTMENT, VESTURE, VESTRY (See
under Vest).

VETCH *s.* [*It. veccia, L. vicia*] મડમ,
અડમ, મસુર વિગેરે દિલ્લ ધાન્ય.

VETERAN *a.* [*L. vetus, veteris* old] ઘડાઈને
પાકું થયેલું, લાંબા અનુભવવાળું, અનુભવી.
s. ઘડાઈયેલું-કસાઈયેલું માણસ-યોદ્ધા-ચાકર.

VETERINARY *a.* [*L. veterinarius-veho*
I carry] જનાવરના વૈદાનું, પશુચિકિત્સાનું,
પશુચિકિત્સા સંબંધી-વિષયક.

VETO *s.* [*L. veto* I forbid] નાપાસ-નામ-
જુર કરવાનો અધિકાર; 2 any authori-

tative prohibition મનાઈ, નિષેધ, પ્ર-
તિષેધ. *vt.* પાસ-મંજુર નહીં કર.-રાખવું.

VEX *vt.* [*L. vexo* I carry much—*veho* I
carry] -નો જીવ ખાવો, ખીજવું, ચીડવું,
પજવું, દુઃખ દેવું, હેરાન કર. *vi.* ચીડાવું,
ખીજવું, ચીડેલાં હોવું.

VEXATION *s.* The act or the state (See
the verb) સંતાપના, સંતાપ; 2 annoy-
ance દુઃખ, સંતાપ.

VEXATIOUS *a.* (pers. and things) જીવ
ખાઈનાએ-ખવાઈજીવ એવું; 2 harassing
(wars &c.) દુઃખદાયક, હેરાન હેરાન થઈ
જવાય એવું; 3 full of troubles (a life)
આરામ-સુખચેન વગરનું, દુઃખ ભરેલું, દુઃખી.

VIA *s.* [*L.*] થઈને, -ને રસ્તે-માર્ગે.

VIADUCT *s.* [—*duco* I lead] ખીણ-નાળ
બિગેરે જીપર બંધિયા રસ્તો-રેલવે.

VIATICUM *s.* વાટખરચી, બાણું; 2 (in
R. C. Church) શામનકાયલિક પંથમાં મરવા
પડેલાં માણસોને જે પ્રભુભાજન આપવામાં
આવે છે તે. [ખાટખી.

VIAL *s.* [*Gr. phialé, L. phiula*] શીશી,

VIANDS [*Fr. viande, It. vivanda, L. viro*
I live] ખાવાના પદાર્થ, ખાવાનું, મિષાન.

VIATICUM (See under Viâ).

VIBRATE *vi.* [*L. vibro*] (A pendulum)
ઝૂલવું, ઝોલવા ખાવા, આમતેમ હાલવું; 2 to
quiver -ની ધૂનતી લપટ આવ્યાં કર.; as, a
sound vibrates on the ear અવાજની ધૂ-
નતી લપટ કાનના પડા પર આવ્યાં કરે છે; 3
(from one state to another) એક સ્થિતિ-
માંથી બીજીમાં જવું. *vt.* આમતેમ હાલવાથી
જણાવું-થવું; as, a pendulum vibrates
seconds ધડિયાળના ઘોલકના આમતેમ હાલ-
વાથી સેકન્ડ થાય છે.

VIBRATION *s.* ઝોલોમ, આદાલન; 2 ધૂ-
નતી લપટ આવ્યાં કર. તે, આદાલન; 3
(physics) સ્થિતિસ્થાપક પદાર્થને અપાટી લા-
ગ્યાથી તેમાં જે ધૂનજી થાય છે તે, આદાલન.

VIBRATORY *a.* Vibrating ઝોલવા ખાવું,
આમતેમ હાલવું, ઝૂલવું, ધૂનતી લપટ આવ્યાં
કરવાનું, આદાલમાન.

VICAR *s.* [*L. vicarius* supplying the place of another] (in gen.) પ્રતિનિધિમ, અવજમ; 2 (of a parish) ધર્મોપાધ્યાયમ.

VICARIOUS *a.* Delegated (authority &c.) વતી (કંઈ કરવાને) આપેલું; 2 (agent) ખીજની જગ્યાએ કામ કરનાર, અવેજ-પ્રતિનિધિ રૂપ; 3 (*a*) (acts) ખીજને બદલે કરેલું, (*b*) (punishment &c.) -ની વતી બોગવેલું, બદલાનું.

VICE *s.* [*Fr. vis, It. vite* screw] પદાર્થોને મજબૂત પકડી રાખવાનો સંચો, સેગોડોમ, પકડફ.

VICE *s.* [*Fr.—L. vitium*] Defect એવડાં બાડાં, બુરાઈ; 2 immoral conduct દુરાચરણ, દુર્ગુણ, દુર્વ્યસન, અવગુણ; 3 depravity of manners બેટાઈ, દુષ્ટતા, અધર્મ, અન્યાય, અનીતિ.

VICIOUS *a.* એવ-બોડાવાળું, અપૂર્ણ, અધિ-એલ; 2 (in conduct) (*a*) (pers.) દુરાચારી, દુર્ગુણી, દુર્વ્યસની, અવગુણી, (*b*) conduct નહાઈ, દુષ્ટ; 3 impure (*a*) (idiom) અચુક, (*b*) (air) બગાડાવાળું, દુષ્ટ, નહાઈ, અરાય; 4 refractory (horse) અડિયેલ, બેલગામ, હાથમાં ન રહે તેવું.

VITIATE *vt.* -ના-માં રહેલા ગુણને બગાડવા, બગાડવું, અરાય-બદ ક.; 2 to destroy the validity of રદ-બંધે ક., -થી રદ &c. થવું.

VICE *a.* [*L. vice* in the place of] -હાનું, (in comp.) ઉપ.

VICE-CHAMBERLAIN *s.* ખબનચીથી બિતરતી પદવીનો અમલદાર, ઉપકોષાધીશમ.

VICE-GERENCY *s.* [*—gero* I act] પ્રતિનિધિપાત્રન-ત્વન, પ્રતિનિધિનો અધિકાર, નાયબી.

VICE-GERENT *s.* પ્રતિનિધિમ.

VICE-PRESIDENT *s.* અધ્યક્ષથી બિતરતા દરજ્જાનો અમલદાર, ઉપાધ્યક્ષમ, નાયબ સરનશીનમ. [સરનશીનીફ.

VICE-PRESIDENCY *s.* ઉપાધ્યક્ષપાત્રન, નાયબ

VICEROY *s.* [*—Fr. roi—L. rex* a king] રાજાનો પ્રતિનિધિ, રાજપ્રતિનિધિમ, વાઈસરાયમ, સુબેદારમ.

VICE-REGAL *a.* Pertaining to a Viceroy or Vicerealty રાજપ્રતિનિધિ-રાજપ્રતિનિધિપણા નું-ને લગતું-વિષે, સુબાનું.

VICEROYALTY *s.* રાજપ્રતિનિધિપાત્રન-ત્વન, સુબાગીરીફ.

VICINITY *s.* [*L. vicinitas—vicinus* neighbouring] Nearness (of places to each other) પાસે પાસે હોવું-આવવું તે, નિકટપાત્રન, સમીપતાઈ; 2 neighbourhood પાડોસ

VICISSITUDE *s.* [*L. vicis* change] (of seasons &c.) નિયમિત ફેરફારમ, પારાફરતીપાત્રન, અનુક્રમમ; 2 change ઉત્થલપાથલ, ફેરફારમ, ફરતી છાંયડી; as, vicissitudes of fortune દેવની ફરતી છાંયડી, (of time) કાળચક્ર.

VICTIM *s.* (of, to) [*L. victima* prob. from *vincio* I bind] (lit.) યજ્ઞપથુન, બોગમ, ખબીમ; 2 (fig.) (કસાએ) આપેલું કંઈ, (કસાથી) મારવું ગયું કંઈ, બક્ષમ, બોગમ; He fell a v. to his ambition તેના લાભે તેને આધા. [2 to cheat છેતરવું, ડગવું.

VICTIMISE *vt.* આવું, -નો બક્ષ-બોગ લેવા

VICTOR *s.* (over, at) [*L. vinco* I conquer] હરાવનાર, જીતનાર, વિજયી.

VICTORIOUS *a.* (troop &c.) વિજયી, જય કરેલી તે, ફતેહમંદ, જય-ફતેહ મેળવેલી તે; 2 (a day) જય-ફતેહ નું; 3 indicating victory જયનું, જયસૂચક-દર્શક.

VICTORY *s.* (lit. and fig.) જયમ, વિજયમ, ફતેહ, જીતફ.

VICTUAL, VICTUALS *s.* [*L. victualis* relating to living—*vivo* I live] માણસ ખાતનો ખોરાક, ખાણું, ખાહારમ, બક્ષન, અન્નમ. ખાવાનું.

VICTUAL *vt.* (An army, garrison &c.) ખોરાક-અન્નપાણી પૂરું પાડવું; 2 -માં ખોરાક વગેરે સાહિત્ય ભરવું.

VICTUALLER *s.* (See the verb); 2 one who keeps a house of entertainment વીસોનો ઘણી, વીસીવાળો-રાખનાર.

VIE *vi.* (with) [*AS. wigan* to carry on war] સ્પર્ધા-પરોપરી-હમદમી ક.

VIEW *vt.* [*Fr. vue—L. video* I see] To inspect નિહાળીને લક્ષ-ધ્યાનથી જોવું, જોવું, નિહાળવું, લક્ષપૂર્વક અવલોકન ક.; 2 to consider જોવું, વિચારવું, વિચારમાં લેવું. *s.* Reach

of the sight દેખાવું તે, દૃષ્ટિ, નજર; To be in view દેખાવું, દૃષ્ટિગોચર હોવું, નજર-આવવું-પડવું; 2 the whole extent seen નજર પડતો-દૃષ્ટિગત પ્રદેશ, દેખાવમ; 3 mental sight વિચારમ, જણાઈ આવવું-જણાવું તે; as, a fair v. of -નો વાજબી વિચાર; these things give us a just v. of the designs of Providence આ ચીજો ઉપરથી ધર્મરનાં કૃત્યોનો ખરેખરો હેતુ જણાઈ આવે છે; 4 the act of seeing જોવું તે; 5 inspection તપાસણી, વિચારમ, અવલોકન; 6 appearance દેખાવમ; 7 design ધરાદેશ, મતલબ, ઉદ્દેશ; as, with a v. to commerce વેપારના ધરાદાથી; 8 opinion વિચારમ, અભિપ્રાયમ, મતમ, સમજ; Point of v. જોવા-વિચારવાની રીત, જે ઉપર (કંઈ) જોવાય -નો વિચાર થાય તે, પક્ષમ.

VIGIL *s.* [*L. vigil* watchful] રાત્રે થતી ભક્તિ, જાગરણ; 2 (*Eccles.*) જેને ખીજે દિવસ યોજાય થવાનો તે દિવસની સાંજે ક-રેલી ભક્તિ; 3 યોજાયને આગણે ઘડાડે ક-રેણા અપવાસ; 4 watch ઉજાગરમ.

VIGILANCE *s.* હેરિયાર ને હેરિયાર-સાવધ રહેવું તે, હરિયારી, જાગરવી, ચોકસી.

VIGILANT *a.* જાગરત, સાવધ, હરિયાર, સાવચેત.

VIGOUR *s.* [*L. vigor-vigeo* I am strong] (physical) અપારેશ, વેગમ; 2 (mental) વેગમ, બળ; 3 vital strength રસમ, કસન, જોરન, જીવમ, બળન.

VIGOROUS *a.* બળ-વેગવાન, અપાર વાજું; 2 powerful (attack &c.) જબર, બારે, જીસા -અપાર સાથેનું.

VILE *a.* [*Fr., L. vilis*] Base (*a*) (things) કોડીનું, નહારું, હલકું; (*b*) (pers.) અધમ, નીચ; 2 morally base નહારું, ખરાબ, પાપી, દુષ્ટ.

VILIFY *vt.* હલકું પાડવું, નું માન ઉતારીનાખવું, દોષ મૂકીને (કોઈ-કસાનું) માન ખંડન ક.

VILIFICATION *s.* The act (See the verb)

VILLA *s.* [*L. villa* a village] શહેરની બહાર બાંધેલા બંગલો-વાડી *f.*

VILLAGE *s.* [*L. villa*] ગામન, ગ્રામન; A small v. ગામડું, જોડું; V. chief or head-

manપટેલમ, પ્રખીમ; V. divinity ગામદેવમ, ગામદેવી; V. economy ગામનો બદોબસ.

VILLAGER *s.* ગામમાં રહેનાર, ગામવાસી ગ્રામી.

VILLAIN *s.* [old *Fr. villain*, low *L. villanus*] હરામખોર, ખરબત, હરામખદો.

VILLAINOUS *a.* (pers.) દુષ્ટ, ખરબત, પાપી, હરામખોરીનું બરેલું; 2 (conduct, action &c.) હરામખોરી-ખરબતી નું -નું બરેલું.

VILLAINY *s.* હરામખોરી, ખરબતગી; 2 an atrocious crime વોરકર્મન, હરામખોરી *f.*

VINDICATE *vt.* [*L. vindico, vis, vim* power and *dico* I say] To maintain (*a*) (against denial or objection) ખરું -વાજબી છે, ક્ષિપું ખાતરીથી-નિશ્ચયપૂર્વક ક-હેવું-તકરાર થવી-સાબિતી આપવી, (*b*) (against an accuser) દોષ-કપકો ઉઠાવીદેવા, -નો જવાબ આપવો; 2 to defend (with arms or otherwise) (લડીને અથવા ખીજ કોઈ રીતે) બચાવી રાખવું, રાખવું, નહીં જવા દેવું; 3 to prove to be true or valid, (a claim &c.) સાબિત ક., પુરવાર ક., સ્થાપન ક., -ને ટેકો આપવો.

VINDICATION *s.* The act (See the verb).

VINDICATORY *a.* દોષમાયક -નિવારક, નિર્દોષ ઠેરવે ક્ષિપું; 2 punitive શિક્ષારૂપ.

VINDICTIVE *a.* ઝેરીલું, ક્રીનાખાજ -ખોર, ખારીલું, ડંસીલું.

VINE *s.* [*L. vinea* a vine] દરાખનો વેણ, દ્રાક્ષલતા; 2 creeper વેણમ, વેલ.

VINEGAR *s.* [*—aigre, acer* sour] સરકોમ.

VINERY *s.* દરાખને માટે કીધેલા મંડપ-માંડવા.

VINEYARD *s.* દરાખની વાડી-ખાગમ, દ્રાક્ષવાડિકા *f.*

VINOUS *a.* દ્રાક્ષરસના ગુણનું-વાજું, દ્રાક્ષરસ સંબંધી-જેવું -ને લગતું, દ્રાક્ષરસમય; as v. taste દ્રાક્ષરસ જેવા સ્વાદ.

VINTAGE *s.* (The time) દરાખનો પાક ક્ષેત્ર કુવાનો વખત-માસમ, દરાખની માસમ; 2 (the produce) ક્ષેત્ર વર્ષમાં નેટણ દ્રાક્ષરસ કે દરાખ થઈ હોય તે. [વાજામ.]

VINTNER *s.* દ્રાક્ષનો રસ-દાર વેચનાર, વીંદ-
VIOL *s.* [*Fr. viole, It. viola*] ક્ષેત્ર ભત-

જું છુ તારવાળું સારંગી જેવું અસલના વખતમાં વપરાતું વાજતન.

VIOLIN s. (વિલાયતી સારંગી f.) [સારંગી.

VIOLONCELLO s. A bass fiddle બેસા સુરની

VIOLATE vt. [*L. violō, atum-vis, Gr. is* force] To break in on (rest, sleep)-માં ભંગાણ પાડવું-અલલ ક., કચરાવવું, ભાંગીના-અવું, (privacy &c.) -માં-ની અંદર રજા વગર ધસવું-જવું-આવવું, (territory) ઊપર અદાઈ ક.-અદીજવું, (conscience, propriety &c.)-ની વિરૂદ્ધ ક.-ચાલવું; 2 to break (law, command, vow &c.) તોડવું, -નું ઉલ્લંઘન ક., ઘોષવું, (promise) ન પાળવું, પરથી અસી-ફરી જવું; 3 to do violence to (fruit &c.) અલાત્કાર થી-કરીને ઘેવું-તોડવું; 4 to profane (a holy place) (-માં પેસી જઈને &c.) અપવિત્ર ક.; 5 to ravish -નો જબરદસ્તી-અલાત્કાર થી સંભાગ ક., -ઊપર અલાત્કાર ક.

VIOLATION s. The act (See the verb); 2 (of law &c.) ઉલ્લંઘન; 3 (of a female) અલાત્કારસંભાગm, અલાત્કારm.

VIOLENCE s. Force (a) (physical) જોરn, વેગm, ખળn, (b) (moral) જોરn, જુસ્સીm; 2 unjust force જુલમm, જબરદસ્તી f, અલાત્કારm, જબરાઈ ક. તે; 3 (of disease) ભર-પૂર જોર, ભર-જોરમાં હોવું તે; 4 (to laws, rules &c.) અંગ ક., તોડવું, અપમાનn, ઉલ્લંઘનn; To do v. to વિરૂદ્ધ ક.-ચાલવું; as, he does v. to his own opinions તે પોતાના મતની વિરૂદ્ધ ચાલે છે.

VIOLENT a. (wind, conflict) પ્રચંડ, જોર-વેગ વાળું-વાન, જબરું, ભારે; 2 outrageous જુલમ ભરેલું, પ્રચંડ, જબરાઈ-અલાત્કારનું; 3 fierce (pers.) જોરા-આવેશ માં આવેલું, કરડું, (speech &c.) જોરા-આવેશ ભરેલું, ભલમ; 4 (fever &c.) સખત; 5 extreme (pain and the like) અતિશય, અતિધણું; A v. death દુર્ભરણn, કમાતn; V. hands જોરજુલમm, અલાત્કાર ક. તે.

VIOLIN, VIOLONCELLO (See under Viol).

VIPER s. [*L. vipera—vivus living & pario I bring forth*] યૂરોપમાંનો એક ભત-નો ઝેરી સાપ; 2 (fig.) અપકારક-હિંસક પુરૂષ.

VIRAGO s. [*L., akin to vir a man*] ધરવીરના જેવી સ્ત્રી-અર્ધરીફ, ઉડદાબેગીફ, ધર-વીરાફ; 2 a bold turbulent woman લ-ડાક અર્ધરીફ, કુહાડો, કફરાફ.

VIRGIN s. [*It. vergine, L. virgo, virgi-* nis from *vireo I am green*] પુરૂષ સાથે સંગ ન થયેલો હોય એવી સ્ત્રી, કુંવારીફ, પુરૂષાસ્પૃશ્ઠાફ; 2 (male or female) વગર પરણેલું માણસ. a. Unused નવું, વગર વાપ-રેલું, કામમાં આવેલું નહીં એવું, નવુંનકાર; V. soil (a) (lit.) એકુવાર નહીં એડાએલી ધર-તી, અકૃષ્ટ પૃથ્વી, (b) (fig.) (pers.) તદન કેળ-વણી વગરનું, છેક જ અચાની; 2 કુમારી-કન્યા પુરૂષાસ્પૃશ્ઠ યોગ્ય-ના જેવું, લજ્જાગુપ્તણું.

VIRGINITY s. કુંવારીપણુંn, પુરૂષાસ્પૃશ્ઠાપણું.

VIRGO s. (in Astron.) કન્યારાશીફ.

VIRILE a. [*L. vir man*] મરદાની, પુરૂષ-ર્થનું, પુરૂષ-મરદનું.

VIRILITY s. Manly character પુરૂષપણું-ત્વn, મરદાઈફ, પુરૂષાર્થn; 2 (the power) વીર્યવાનપણુંn, વીર્યવતાફ.

VIRTUE s. [*L. vertus—vir man*] (Of drugs &c.) (physical) ગુણm; 2 moral goodness સદાચરણn, સદ્ધર્મm, સદાચારm, સદ્વૃત્તિn, સદ્ગુણીપણુંn; The path of v. ધર્મમાર્ગm; 3 (of) સદ્ગુણm, ગુણm; as, the v. of chastity પતિવ્રતનો સદ્ગુણ; 4 active powers શક્તિફ, ખળn; 5 efficien- cy (a) (in gen.) પ્રતાપm; as, by v. of your merit આપના પુણ્યના પ્રતાપથી, (b) (legal) આધારm, અધિકારm, સત્તાફ; By or in v. of -ની રૂઝી, -ને આધારે.

VIRTUAL a. **VIRTUALLY** ad. ખરું, ખરેખરું, ખરેખરું જોતાં, ખરેખરું પૂછાવો તો; as, he is the v. ruler ખરેખરું પૂછાવો તો રાજા તે છે.

VIRTUOUS a. (a) (pers.) સદ્ગુણી, સદા-ચારી, સદાચરણી, નીતિમાન, સુવ્રત, (b) (an act &c.) સદાચરણ-નીતિનું, સત્; 2 chaste (a woman) સતી, સાધ્વી, પતિવ્રતા.

VIRUS s. [*L., Gr. ios, Sans. visha poi-* son] ગોડ-ગુમડા માંનો ચેપવાળો પદાર્થ, ઝેરી પદાર્થm, ઝેરn.

VIRULENT *a.* (a poison) જીવ હે ઝિયું, પ્રા-
ણ નારાક-હારી, ધણું સખત, વળે નહીં ઝિયું; 2
(fig.) malignant (invective &c.) કદાદિષ
ભરેલું, અતિરાય વેરભાવનું, કદું, હાડી, હાડનું.
VIRULENCE *s.* (lit.) વળે નહીં-જીવ હે ઝિયું
હોયું તે, ધણું સખતપણું *n.*, કરડાપણું *n.*; 2 (fig.)
કદા દેષ *m.*, કરડાસ *f.*, હાડીપણું *n.* [રત *f.*, મ્હે *n.*
VISAGE *s.* [*L. video* I see] ચેહેરા *m.*, મુ-
VISCERA *s.* [*L. pl. of viscus*] આંતર-
જન *pl.*, પેટની-છાતીની-ઓપરીની અંદરના
શરીરના જે ભાગ તે.
VISCID, VISCOUS *a.* [*L. viscidus-viscus*]
ચીકણું, ચિગટ-ચિકાસવાળું, મ્હેંડીભય ઝિયું.
VISCOUNT *s.* [*L. vice* in place of &
comes a companion] અર્લથી ઊતરતી પદ-
વીનો પુરુષ-અમીર, અંગ્રેજ લોકોમાં ચોથા વ-
ર્ગના કુલીન પુરુષને ઝિ નામ આપવામાં આવેછે.
VISION *s.* [*L. video* I see] Seeing જોવું-
અવલોકન *k.* તે, નજર પડવું તે, પ્રત્યક્ષ દર્શન *n.*; 2
sight જોવાની શક્તિ, દ્રષ્ટિ *f.*, નજર *f.*, આંખ *f.*; 3
a phantom છાયા *f.*, આભાસ *m.*, ઝિજો *m.*; 4
a divine revelation ધર્મપ્રેરિત વિચાર-
વાત *f.*; 5 something imaginary કલ્પિત
વસ્તુ-ચીજ, તુરંગ; 6 object of sight દ-
ષ્ટિનો વિષય, જોવાની વસ્તુ.
VISIONARY *a.* (Prospects &c.) મનકલ્પિત,
સ્વપ્ન-સરખું, યોરું; 2 (pers.) (See *s.* below)
s. મનના તુરંગોમાં મગન રહેનાર-તુરંગો સ્વપ્ન-
વત્ત્વતાં પરાસમજનાર, તુરંગબાજ, શેખચલી *m.*
VISIBLE *a.* આંખે દેખાય ઝિયું, દૃશ્ય, દેખાય ઝિયું;
2 discovered to the eye આંખે દેખાતું,
નજરે પડતું, દૃશ્યમાન; 3 apparent, open પ્ર-
ગટ, પ્રત્યક્ષ; *V.* horizon (See Horizon 1).
VISIBILITY *s.* દૃશ્યતા *f.*, દૃષ્ટિગોચરતા *f.*; 2
ખુલ્લા-ઉઘાડાપણું *n.*, દૃશ્યમાનતા *f.*
VISIT *vt.* -ને મળવા જવું-આવવું, -ની મુલા-
કાત *k.*-લેવી; 2 (for inspection) -ને ત-
પાસવા-જોવા જવું; 3 (with a present)
-ને નજરાણું-મેટ આપવી; *To v.* in mercy
-ના ઊપર દયા *k.*; *To v.* with a rod -ને
શિક્ષા-સજા *k.*; *To v.* in wrath -ના ઊ-
પર કોપ *k.*; *To v.* sins upon -ને પાપને

માટે કુઃખ દેવું-શિક્ષા આપવી; *To v.* the
fatherless &c., નબાપા વિગેરે કુઃખી માણ-
સની ખબર-ના સમાચાર લેવા. *vi.* મુલા-
કાત *k.*-લેવી, મળવા જવું. *s.* ખીજને મ-
ળવાજવું તે, મુલાકાત *f.*, મેટ *f.*; 2 a going
to see (a place) જોવા જવું-આવવું તે; 3
(for inspection) તપાસવા-જોવા જવું તે.
VISITANT *s.* ખુરોણો, મહેમાન, મળવાજનાર.
VISITATION *s.* The act (See the verb);
2 વિષતિ *f.*, અનર્થ *m.*, મ્હેડી આક્રમ.
VISITOR *s.* મળવા-મુલાકાત લેવા આવનાર-
આવેલું; 2 જોવા-તપાસવા આવનાર, દેખ-
રેખ રાખનાર, ઊપરી *m.*
VISOR *s.* (પેહેરવાનું) મ્હેડું *n.*-ડોડું *n.*, મુખવટો *m.*
VISTA *s.* બજ તરફ આડ આવી રહ્યાં હોય તેવો
રસ્તો-દેખાવ *m.*, કુંજ *f.*
VISUAL *s.* દ્રષ્ટિ-જોવાની ધંધિ સંબંધી-વિષે
-નું; *V.* ray કોઈ પદાર્થથી જોનારની આંખ
સુધી સીધી લીટીમાં આવતું કિરણ; *V.* angle
કોઈ પદાર્થના બે છેડાથી જોનારની આંખ સુધી
સીધી લીટીમાં આવતાં કિરણોના મળવાથી
આંખ આગળ જે ખૂણો થાય છે તે.
VITAL *a.* [*L. vitalis-vita* life] (powers,
energies) જીવવાળા નું-ના જવું; 2 necessa-
ry to life (air, blood &c.) જીવને માટે જ-
રૂં, જે વગર પ્રાણ-જીવ જાય તેવું, જીવન-
રક્ત, જીવનો પયોગી; 3 containing life
જેમાં જીવ રહેલો છે ઝિયું, જીવતું, જીવવાનું;
4 being the seat of life જે બગડવાથી-
જેમાં વાગવાથી જીવ ન રહે-જીવ જાય તેવું; *A v.*
part મર્મસ્થાન; 5 very great (concern
&c.) આવશ્યક, અતિ ધણું; *as, of v.*
importance અતિ ધણી અગત્ય.
VITALITY *s.* જીવ-જીવન શક્તિ *f.*, પ્રાણશક્તિ *f.*;
2 animation ચેતના *f.*, ચેતન્ય *n.*
VITALS *s.* (pl.) જેમાં વાગેથી પ્રાણી મરી જાય
ઝિયી શરીરની કુમળી જગા, મર્મસ્થાન.
VITIATE *vt.* (See under Vice).
VITREOUS *a.* [*L. vitreus-vitrum* glass]
કાચનું-વિષે-સંબંધી-માંનું; 2 (substance &c.)
કાચનું-નું બનેલું; 3 (humour) કાચ સરખું.
VITRIFY *vt.* -નો કાચ *k.*-બનાવવો, કાચ
જેવું *k.* *vi.* -નો કાચ થવો, કાચ જવું થવું.

VITRIOL *s.* શ્વેત જાતનો ખાર ; White v. સફેત મારયુન; Blue v. મારયુન; Green v. હીરાકસી *f.*

VITUPERATE *vt.* [*L. vitum* a fault & *paro* I set out] -ના બપર દોષ ચૂકવો-પુ-વ્યવૃત્તિ ક., ઠપકો દેવો-આપવો.

VITUPERATION *s.* દોષ ચૂકવો તે, ઠપકો *m.*

VITUPERATIVE *a.* દોષ ચૂકવાને અર્થે કરેલું-કહેલું-લખેલું, ઠપકાભરેલું.

VIVACIOUS *a.* [*L. vivo* I live] (*pers.*) ચાલાક, ચંચળ, ચપળ, ઉદ્દાસી.

VIVACITY *s.* ચંચળતા, ચપળતા, ચાલાકી, ઉદ્દાસ *m.*; 2 (of countenance) તેજ, તેજન, તૂરન; 3 (of a discourse) અપારો *m.*

VIVID *a.* ભભક-તેજ મારતું, ભભકદાર, ચળકતું, તેજ; 2 sprightly (*a*) (imagination) જગરત, ચંચળ, (*b*) (description) આભે-હુય, અપારવાણું, પ્રતિરૂપ.

VIVIFY *vt.* [*-facio* I do] -ને જીવ આપવો, -ને સજીવ કરી-માં જીવ ચૂકવો, -થી જીવઆપવો

VIVIPAROUS *a.* [*-pario* I produce] સચેતન બચ્ચાં પ્રસવે -જાણે એવું, પ્રસવનારું, જાણનારું, જરાયુજન.

VIVISECTION *s.* [*-seco* I cut] (પ્રાણીચિ-ના ગુણ ધર્મ વિદ્યાના શોધને માટે) કાષ્ઠ જીવના અવયવ કાપવા-કાપી-કાપી કાઢી જેવાં તે.

VIXEN *s.* [*A.S. fixen* a she-fox] કકરૂંસા, સંખણી *f.*, કૃત્યા *f.*, કુભારજા *f.*

VIZ *ad.* [a contr. of the *L. videlicet*] તે એ કે, એટલે, તે આ.

VIZIER *s.* [*Ar. wezir* a porter-wazara to bear] વજીર *m.*, મંત્રી *m.*, પ્રધાન *m.*; Grand v. દિવાન.

VOCABLE *s.* [*L. voco* I call] શબ્દ *m.*, બોલ *m.*, નામ *n.* [*ગ્રહમ, ફરહંગમ.*]

VOCABULARY *s.* જ્ઞાનો શબ્દકોશ, શબ્દસં-
VOCAL *a.* જેને વાચા છે એવું, અવાજ કરતું, બોલતું; 2 (*a*) (sounds) બોલેલું, ઉચ્ચારણ કીધેલું, ઉચ્ચારેલું, (*b*) (music) મ્હોંચે ગા-એલું-ગાવાનું.

VOCATION *s.* (See Call *s.* 3); 2 ધંધો *m.*, ઉદ્યોગ *m.*, રોજગાર *m.*, કામ *n.* [*વિભક્તિ* *f.*]

VOCATIVE *a.* (Gram.) સંબોધન, સંબોધન

VOCIFERATE *vi., vt.* [*L. vocis* voice & *fero* I carry] પોકાર કરી, મ્હોટેથી બૂમ પા-ડવી-બોલવું, બૂમાબૂમ-ધાંઠાધાંટ પાડીમૂકવી.

VOCIFERATION *s.* બૂમાબૂમ *f.*, કોલાહલ *f.*, ધાંઠાધાંટ *f.*, પોકાર *m.* [*કરતું-વાણું.*]

VOCIFEROUS *a.* બૂમાબૂમ-પોકાર-કોલાહલ

VOGUE *s.* [*Fr. voguer* to row, *Ger. wogen* to move] ચાલ *m.*, વ્યવહાર *m.*; To be in v. -નો ચાલ હોવો, ચાલવું, રહે, વપરાતું વ્યવહારમાં હોવું.

VOICE *s.* [*L. vox, vocis*] અવાજ *m.*, શબ્દ *m.*, સ્વર *m.*, કંઠવનિ *m.*, બોલવું, ધાંટો *m.*, કંઠ *m.*; He has lost his v. તેનાથી બોલાતું નથી; Broken or hoarse v. જોખરો અવાજ; 2 vote આપેલો વિચાર-મત *n.*-અભિપ્રાય *m.*, વિચાર-મત-અભિપ્રાય આપવો તે-આપવાની સત્તા, ચલણ *n.*; 3 language ભાષા *f.*, શબ્દ *m.*; V. of God ધંધરની વાણી-આગા-હુકમ *m.*; 4 (Gram.) બિંદુ *m.*; Active v. કર્મકર્મિદ; Passive v. સદ્કર્મિદ; Causative v. પ્રેરકર્મિદ.

VOID *a.* [old *Fr. void*-*L. viduus* be-reft-root *vid* to separate] ખાલી, કાલું; 2 destitute of inhabitants or furniture ખાલી, સૂનું, થૂનું; 3 null રદ ખાતલ, રદ, નિરર્થક, કંઈ કામનું નહીં એવું, હોય તે ન હોવા જેવું; 5 free from or destitute of રહિત, વિના-વગર નું; To make v. (*a*) તોડવું, નું ઉલ્લંઘન કરી, એવાંગવું, (*b*) રદ ખાતલ-નિરર્થક-નકામું કરી નાખવું. *s.* ખાલી જગા, થૂન *n.*, આકાર *n.* *vt.* છોડી-ચૂકી દેવું, -માં -થી ચાલ્યા જવું; 2 હગીને કાઢવું, હગવું.

VOIDABLE *a.* રદ-નિરર્થક થાય એવું; 2 હગીને કાઢી શકાય એવું.

VOLATILE *a.* [*L. volo* I fly] (opposed to fixed) જલદી જલદી ઊડી જાય-હવામાં જલદી જલદી જતું રહે એવું; 2 (*a*) lively ચંચળ, ચપળ, (*b*) fickle ધડી ધડીમાં ફરી જાય તેવું, ધડા વગરનું, ચલિત, અસ્થિર.

VOLATILITY *s.* ઊડીજાય એવો ગુણ; 2 ચંચલપણું *n.*, ચપળતા, ચલિતપણું *n.*, અસ્થિરતા *f.*

VOLCANO *s.* [*It. volcano*-*L. Vulcanus*] જ્વાળામુખી, જ્વાળામુખી પર્વત *m.*

VOLCANIC *a.* જ્વાળામુખી નું-વિષે-સંબંધી ;
2 produced by a volcano જ્વાળામુખી-
થી ઉત્પન્ન થયેલું.

VOLITION *s.* [*L. volo* I will] The act
મનનો સંકલ્પ, (કંઈ કરવા)ની ઈચ્છા-નું મન ક-
રવું તે; 2 will સંકલ્પ-ઈચ્છા શક્તિ.

VOLLEY *s.* [*L. volo* I fly] ધણી ગોળી વ-
ગેરેનું સાથે ઉડવું તે, (-ની) બધી બંદુકનું સાથે
છૂટવું તે, સામટો માર, વરસાદ *m.*, વૃષ્ટિ; *as*,
we gave them a v. અમે સહુ સાથે અ-
મારી બધી બંદુક તેઓની સમા છોડી; *a v.*
of arrows બાણનો વરસાદ; *a v.* of words
શબ્દોની વૃષ્ટિ.

VOLTAIC *a.* [from Volta an Italian]
વાલ્ટાએ શોધી કાઢેલા વિદ્યુતશાસ્ત્રનું-સંબંધી.

VOLUBLE *a.* [*L. volvo* I roll] ગબડું
મારે એવું; 2 ગબડતું, ગબડું મારતું; 3 nim-
ble (the tongue) પરાંપરાં બોલતું, શબ્દો
ઉપડ્યાજ નય એવું, વાચાળ; 4 fluent
(speech) છુટા બંધ-દાર-થી કરેલું, સરળ; 5
(pers.) છુટાબંધ બોલનાર, વાચાળ, વાઙ્મયુર-
-અપળ, લાંબી જીભવાળું.

VOLUBILITY *s.* (of speech) વાઙ્મયુત્તાઈ, વાઙ્
આપલ્યન-અપળતાઈ, પરાંપરાં બોલવું તે.

VOLUME *s.* [*L. volumen* a roll—*volvo*]
કદન, વિસ્તાર *m.*, ગોઠેમ; *as*, the v. of an
elephant's body હાથીનું કદ; *a v.* of
smoke ધુમાડાનો ગોઠો; 3 a single book
એક પુસ્તકન, પુસ્તકન.

VOLUMINOUS *a.* ધણી ગુંચ-ગૂંચળાં વાળું; 2
બોહોળાં લખાણવાળું, વિષદ; 3 (author) ધણાં
પુસ્તક જોડે રચેલાં-લખેલાં છે એવું, વિષદ.

VOLUNTARY *a.* [*L. volo* I will] (pers.)
સ્વેચ્છા-પોતાની મરજી પ્રમાણે ચાલનાર-કરના-
ર; 2 free (agent &c.) સ્વતંત્ર, પરવશનહીં તે,
સ્વવશ, સ્વેચ્છાધીન; 3 (acts) ઈચ્છા-મરજી
પ્રમાણે-ધરમજે થયેલું-કીધેલું, ઈચ્છાપૂર્વક,
ઈચ્છાપુરઃસર; 4 intended બહુજોઈને કીધેલું,
સંકલ્પપૂર્વક. *s.* (See Volunteer); 2 (mu-
sic) ગવૈયો પોતાની મરજી પ્રમાણે જેચીજગાય
તે ચીજ; 3 (in religion) જેઓ કોઈ ધર્મને
માને છે તેઓએ સરકાર પાસેથી પૈસા લીધા

વગર પોતાના અરજેજ તે ધર્મ નિભાવવા એવો
મત ધરાવનાર માણસ.

VOLUNTEER *s.* જે માણસ કાલાવાલા અથવા
જખરદસ્તીથી નહીં પણ પોતાની રાજીખુશીથી
લશ્કરમાં કે કોઈ બીજા ખાતામાં નોકરી રહે તે
માણસ. *a.* પોતાની મેજે રાજીખુશીથી નોકરી
રહેનાર. *vt.* પોતાની મેજે રાજીખુશીથી નોક-
રીમાં રહેવા કહેવું. *vi.* કાલાવાલા કે જખર-
દસ્તીથી નહીં પણ રાજીખુશીથી-પોતાની મેજે
નોકરીમાં રહેવું.

VOLUPTUOUS *a.* [*L. voluptas* pleasure
—*volo* I wish] લંપટ, વિષયી, વિલાસી, શો-
ખી, સંભોગી. [લંપટ પુરુષ *m.*

VOLUPTUARY *s.* વિષયી-બ્યસની પુરુષ, સ્ત્રી
VOMIT *vt., vi.* [*L. vomo* I throw up]
પાછું નાખવું, ઓઠવું, -ને ઊલટી થવી; 2 (*as*
a volcano &c.) પેટમાંથી કાઢવું-કાઢી નાખવું.
s. ઓઠિલું *n.*, ઓઠકાં *f*; 2 an emetic ઊલટી
નું-કરાવે એવું ઔષધ-ઓસડન.

VORACIOUS *a.* [*L. voro* I devour] (*a*)
(pers.) ખાજીખજી કરી રહેલું, ખાવાને માટે
વખવખતું, (*b*) (an animal) ખાઈ જાય
એવું, કાઢીખાનાર, આખું ને આખું ગળીજનાર,
કોળિયો કરે એવું, (*c*) (appetite) કડકડતું,
કડકડતું. [ડીખાવું તે.

VORACITY *s.* ખાવરા-ખાજીખરિયા પાછું *n.*, કા-
VORTEX *s.* [*L. verto* I turn] A whirl-
pool વમળ, જળાવર્તન.

VOTARY *s.* [*L. voveo* I vow] (of a deity)
ભક્ત *m.*, સેવક *m.*, દાસ *m.*, ઉપાસક *m.*; 2 (of
pleasure &c.) મચી-નિમગ્ન થઈ રહેનાર.

VOTE *s.* [*L. votum* a wish—*voveo* I vow]
આપેલો અભિપ્રાય-મત-વિચાર, અભિપ્રાય
&c. આપવો-આપવાની સત્તા, અનુમતન, સ-
મતોક્તિ; To put to the v., to take the
votes અભિપ્રાય-મત-વિચાર આપવા બેપર
રાખવું. *vi.* અભિપ્રાય-મત આપવો. *vt.* (*a*
candidate) સમતી આપી (કોઈને) પસંદ ક-
હોવો આપવો-અપાવવો; 2 (*a resolution*
&c.) મત આપી ઠરાવવું-મંજૂરક.; 3 (*a grant*,
supplies &c.) સંમતીથી આપવું.

VOTER *s.* જેને મત આપવાનો કાયદા પ્રમાણે
અધિકાર હોય તે, મત આપનાર.

VOTIVE *a.* [See *Votary*] (offering) માનતાનું, માનતાને માટે ચઢાવેલું-અર્પણ કરેલું; *A v.* medal કોઈ થુભ બનાવની યાદદાસ્તને માટે મ્હેડોલે ચાંદ.

VOUCH *vt.* [old *Fr. voucher, L. voco* I call] To affirm strongly આતરીપૂર્વક કહેવું-જાહેર કર; 2 to attest -ની સાખીતી મળવી-આપવી, -થી સાખીત થવું; 3 (*law*) કોઈને હક સાખીત કરવાને સાક્ષી તરફ કોર-ટમાં ખોલાવવું. *vi.* (*for*) -ની સાક્ષી-સાહેદી આપવી, -ની આતરી કરી આપવી.

VOUCHER *s.* (*pers.*) સાક્ષી -સાહેદી આપનાર, સાહેદી; 2 (*a document*) જેથી કંઈ સાખીત થાયછે એવી ચોપડી-કાગળ-દસ્તાવેજ.

VOUCHSAFE *vt., vi.* [—*safe*] કૃપા-મેહેર-આની કરીને-દાખલ કરી આપવું-દેવું, બક્ષવું, -ની કૃપા-મેહેરઆની કર; *as, v.* to hear *us* અમારી વાત સાંભળવાની કૃપા કરજો.

VOW *s.* [*L. votum-voveo* I vow] (to God or to some deity) વ્રતન, આધાર, માનતા, માનત્વ, સંકલ્પન, નિયમન; 2 *a* solemn promise વચનન. *vt.* (To God) -ની માનતાનો નિયમ લેવો. *vi.* માનતા લેવી, વચન આપવું, કોલ કરવો.

VOWEL *s.* [*L. voco* I call] (*in Gram.*) સ્વરન; Short *v.* હ્રસ્વ સ્વર; Long *v.* લઘ્વ સ્વર.

VOYAGE *s.* [*Fr.*] સફર, સમુદ્રયાનન, દરિયાની યુસાફરી, જળપર્યટનન.

VOYAGER *s.* સફર કરનાર, સફરી, જળપર્યટન કરનાર, સમુદ્રયાત્રીન.

VULCAN *s.* [*L. vulcanus*] (*In myth.*) રોમન લોકોનો એક દેવ, ધાતુકર્મીન.

VULGAR *a.* [*L. vulgus* the common people] (*sports, occupation &c.*) સાધારણ-અબણ લોકોનું-વિષે-સંબંધી; 2 *vernacular* (*language*) દેશી, ચાલતું, પ્રાકૃત; 3 *common* સામાન્ય, સાધારણ; 4 *public* લોકોમાં ચાલતું, જાહેરાત; *as, v.* report લોકોમાં ચાલતી ખબર; 5 *mean* (*a*) (*pers.*) નીચ, અલુધડ, અસભ્ય, ગામડિયું, નીચ, (*b*) (*mind, manners &c.*) અસભ્ય, અલુધડ, ગામડિયાના જેવું; *V. fraction* વ્યવહારી અપ્રત્યક્ષ; *The v.* સામાન્ય લોકો, લોકો, નીચલોકો.

VULGARISM *s.* નીચ લોકોની ખોલી, ગામડિયાના જેવી વાત, અસભ્ય વચનન, કુરાબ્દન.

VULGARITY *s.* અસભ્યતા *f.*, અશિષ્ટાચારન, અનાડીપણન.

VULGATE *s.* [*L. vulgatus* common] પુરાતન કાળમાં કરેલું લાઠીન ભાષામાં બેબલનું ભાષાંતર.

VULNERABLE *a.* [*L. vulnero* I wound] (*part of the body*) જખમ-ધા લાગી-વાગી શકે એવું, બેદ, બેદનીય; 2 (*reputation*) જેનું ગુકસાન થાય એવું, બગાડી શકાય એવું.

VULNERARY *a., s.* જખમને રૂબ વળે-આવે તેવું (એસડ).

VULTURE *s.* [*L. vultur*] ગીધન, ગૃધ્રન.

W.

W The twenty-third letter of the alphabet, represented in Gujarāti by વ.

WABBLE *vi.* [*Bav. wabbeln* to totter] (*a top &c.*) ડોલવું, ડોલતાં-ઝાલ્યા આતાં આતાં ફરવું-ચાલવું. *s.* ડોલન, ડોલમ, ઝાલમ.

WAD *s.* [*Ger. watte*] (*of a gun &c.*) ખંડકમાં રૂચો ધાલવામાં આવેછે તે, રૂચોમ.

WADDING *s.* રૂચાના ચીથરાં-કાગળ વિગેરે; 2 (*for a garment*) કપડા વિગેરેમાં ભરવાનું પોચું અને નરમ ભરણ (પિંજેલું રૂ વિગેરે).

WADDLE *vi.* [*AS. wæddlian* to wander] (*ખતકની પેઠે*) ડોલતાં-ઝુલતાં ચાલવું, ડોલવું.

WADE *vi.* [*AS. wadart, Ger. waten, L. vadum* a ford] (*through water, sand, snow &c.*) -માં થઈને જવું-ચાલવું-ચાલીને જવું; 2 to pass with difficulty or labour (કોઈ કામ) શ્રમ-મેહેનત-મુશ્કેલી થી પાર પાડવું, (સમજવાને માટે) -નો નિકાલ-ફેસલો-નિવેડો કરવાને માટે શ્રમ વેડવા-મેહેનત લેવી, શ્રમ-મેહેનત કરીને (-માંથી) છૂટા-મુક્ત થવું, -માં થઈને મુશ્કેલીથી જવું; *as, judges w.* through an intricate case ગુંચવણ ભરેલા મુકદ્દમાનો નિકાલ કરવાને માટે જડજો મહેનત લેછે. *vt.* -માંથી પગે ચાલીને જવું-પારજવું; *as, to w. a river* નદીમાંથી પગે ચાલીને જવું.

WADY *s.* [*Ar. wadi* a valley] ચોમાસામાં ફક્ત પાણી રહેછે એવી ખાઈ-ખીણ *f.*

WAFER *s.* [old *Fr. waufre, Fr. gaufre*, low *L. gafrum* a cake] A thin cake (રોટીની) પાતરું; 2 (for sealing letters) (કાગળ વગેરે ખીડવાને માટે તે પર) ચેંટાડવાની ચકતી, વેફરન. *vt.* -ને વેફર લગાડી બંધ કર.-ખીડવું, -ના ઉપર વેફર લગાડવું.

WAFY *vt.* [*Sw. vefia* to fan] (across, over) (પાણી કે હવામાં થઈને) તાણી-ધસડી લઈ જવું-આવવું, -માં તરવું લઈ જવું.

WAG *vt.* [*AS. wegan*] આમતેમ હલાવવું, હલવ્યાં કર., (the head) કુણાવવું, હલાવવું. *vi.* હાલવું, હાલ્યાં કર. *s.* નકલી માણસ, મરક-રેમ, ઢૂંકાપાનમ.

WAGGERY *s.* ઢૂંકાપાણી, નકલીપણું, નકલ.

WAGGISH *a.* ઢૂંકાપાન-ખેર, નકલી.

WAGGLE *vt., vi.* (See Wag). [કરેછે].

WAG-TAIL *s.* ખંજનન(અથવા પક્ષીની) પુછડી હાલ્યાં

WAGE *vt.* [old *Fr. wager* to pledge] (as war) (લડાઈ) ચલાવવી-કરવી. *s.* (See Wages). [-હોડમારવી-બકવી-ક.

WAGER *s.* A bet સરત, હેડ. *vt.* સરત

WAGES *s.* પગારમ, મુસારેમ, મજૂરી, રેનમ.

WAGGON, WAGON *s.* [*AS. wægen, Sans. vāhana*] ઘોડાને લઈ જવાનું ચાર પૈડાવાળું ગાડું, ખટારેમ, બારખાનું.

WAGGONER *s.* ગાડીવાન, ગાડાવાળો.

WAGGONETTE *s.* ચાર પૈડાંની બેસવાની ગાડી.

WAGTAIL (See under Wag).

WAHABEE *s.* મુસલમાની ધર્મમાં મુધારા કરનાર અબ્દુલ વાહબ જે આસરે ૧૭૬૦માં થઈ ગયો તેના મતને માનનાર.

WAIL *vt.* [*Icel. væla* to lament, *Ir. wail*] -ને માટે શોક-વિલાપ-આકુંદ કર.-રડવું. *s.* Loud weeping આકુંદન, રડા પીટ-રડ, વિલાપમ, મ્હોટે સાદે રડવું તે, પોકમ.

WAILING *s.* (See Wail *s.*)

WAIN *s.* (See Waggon); 2 (Astron.) Charles's w. સપ્તરશ્મિ *pl*, શકટાકૃતિ નક્ષત્રન.

WAINSCOT *s.* [*AS. wag, wah* a wall and *scot* a split of timber] પાટીઆં જડેલી ભીંત, ફરકાળ, વનર્ષ. *vt.* -માં ફરકાળ જડાવી-કરવી; 2 (with) ફરકાળની જ-

આમ્મિ (કોઈ ખીજી ચીજો) જડવી; as, the other is wainscoted with mirrors ખીજામાં ફરકાળની જઆમ્મિ તકતામ્મિ જડેલાછે.

WAIST *s.* [*W. gwasg*] કમર, કેડ, કટિ; 2 (of a ship &c.) વચણા ભાગ.

WAIST-BAND *s.* (of pantaloons &c.) કમરપટો-બંધમ. [ડીફ]

WAIST-COAT *s.* વાસકૂટન, બદનન, કુડન, બં-

WAIT *vi.* [old *Fr. wait* to watch] To stay in expectation વાટ-રાહ જોવી, ખોટી થવું-રહેવું; 2 to stay proceedings (as a Court) કામ બંધ-મુલતવી રાખવું; 3 to rest patiently ધીરજ રાખવી-ધરવી, સજ્જર કર.; 4 to stay થોભવું, જામા રહેવું; as, it is no time to w. આ થોભવાનો વખત નથી; To w. on or upon (a) -ની ચાકરી કર.-બજાવવી, -ની યુમુષા કર., (b) -ને મળવા -ની મુલાકાત લેવા જવું-આવવું, (c) (one's office) -નું કામ કર.-બજાવવું; To w. at table ખાણેને વખતે નોકરી-ચાકરીમાં હોજર-તત્પર રહેવું. *vt.* (for) -ને માટે-ની વાટ-રાહ જોવી-જોયા કર. *s.* Ambush સંતાઈ-ભરાઈ-છુપાઈ રહેવાની જગ્યા-રહેવું તે; To lie in w. (a) (lit.) (See under Lie), (b) (fig.) ફંદિા રચવો, ફંસો નાખવો, દગો રમવો; To lay w. (See to Lie in w. b).

WAITER *s.* હજીરેમ, ખિજમતગારમ, ચાકરમ, સેવકમ; 2 a salver તપ્પકડી.

WAITS *s.* (pl.) નાતાલને માટે (ધણું ખરું રોત્રે) ગાનાર ગેવયા.

WAIVE *vt.* [*AS. wafian, Scot. waif*] છોડવું, -નો ત્યાગ કર., તજવું, છોડી-મુકાદિવું, દૂર કર.

WAKE *vi.* [*AS. wacan*] Not to sleep જાગવું, જાગ્યા કર., જાગરણ કર.; 2 (from sleep) ઊઠવું, જાગી ઊઠવું, જાગવું; 3 to become active જાગૃત-જાગતા થવું. *vt.* જાગાડવું, જાગૃત-જાગૃતું કર., ઉઠાડવું; 2 to arouse (pers.) ઉત્તેજન આપવું, જાગૃત કર., ઉત્તેજવું; 3 to revive સજીવ કર., પુન:-કરીથી જીવનું કર. *s.* જાગરણ; 2 મુદા પાસે માણસોનું બેસી રહેવું તે. [આર.

WAKEFUL *a.* જાગૃત, જાગૃતું, સાવધ, હોશી-

WAKEN *vi., vt.* (See Wake *vi.* 2 & *vt.* 1, 2).

WAKE *s.* [perh. conn. with *Finn. wako* a furrow] વહાણ ચાલી ગયા પછી તેના રસ્તાની જે ચેર પડી રહેલી દેખાય છે તે, સાંખળી; In the w. (a) (lit.) (of a ship) વહાણની સાંખળીમાં or વહાણના તળિયાની સીધી લીટીમાં, (b) (fig.) (of a person) લગોલગ, પછાડી પછાડી, પગલામાં પગલું મૂકીને.

WALDENSES *s. pl.* આસરે સન ૧૧૮૦માં પીટરવાલડોએ સ્થાપન કરેલી પીડમાંટ પર્વતની ખીણોમાં રહેનારી પ્રોટેસ્ટાન્ટ લોકોની એક જાત.

WALE *s.* [*AS. walu* the mark of a stripe] (of a rod or whip on the skin) સોળમ, સળમ; 2 (of a ship) વહાણની ખાજીમાંનાં બહાર પડતાં લાકડાં; Gunwale વહાણની ખાજીનો તુતકને લગતો ભાગ. *vt.* સોટી -ચાથુક મારીને સોળ ઉઠાડવા.

WALK *vi.* [*AS. wealkan* to roll, old *Ger. walkan* to revolve] પગે ચાલવું, ચાલવું; 2 (for exercise) પગે ચાલીને સેહેલ ક-ક-રવું-પસાર ક.; 3 (*Scrip.*) to behave ચાલવું, વર્તવું; To w. in અંદર આવવું-જવું. *vt.* -માં-ગાપર-અંદર ચાલવું-ફરવું; 2 (a horse &c.)-ને ધીમે ધીમે ચલાવવું-હાંકવું, -ને હલકે પગે જવા દેવું. *s.* The act (See the verb), સેહેલ, પસારમ; 2 gait ચાલવાની ઢબ-રીત, ચાલ, ચાલવું; 3 a way or place for walking ચાલવા-ફરવા-સેહેલ કરવાની જગ્યા -નો રસ્તો-માર્ગ, વિહારસ્થાનમ; 4 (fig.) range, region પ્રકરણ, વિષયમ, ખાખત; as, the walks of science વિદ્યાઆસના પ્રકરણ; A sheep w. ઘેરાંને ચરાવવાની જગ્યા; A long w. લાંબી સેહેલ-પસાર; To go at a w. ધીમી ચાલથી ચાલવું.

WALKING *s.* સેહેલ-પસાર ક. તે, ફરવું, ચાલવું, વિહારમ.

WALL *s.* [*AS. weall* wall, *Dut. wal* a rampart] ભીંત, દીવાલ, કરેમ, (of a city) કોટમ, (of a tent) કનાત; 2 (in *pl.*) (See Fortification 3). *vt.* (in) (a piece of ground &c.)-ની ફરતી ભીંત &c. ખાંધવી-ક. [ધિણ છે એવું, કોટવાનું.

WALLED *a.* (a town &c.) આસપાસ કોટખાં-

WALLET *s.* [perh. from *Ger. waller* a traveller] (See Knapsack 2); 2 (of a beggar &c.) ઝોબી.

WALLOP *vi.* [*Norm. vloper* to thresh] (as water) અખળતાં આમતેમ હાલવું-હાલ્યાં ક. *vt.* (a beast &c.) સારી પેઠે મારવું-માર મારવો-ઝૂડવું.

WALLOPING *s.* મારમ.

WALLOW *vi.* [*AS. walwian*, *L. volvo*, *Ger. wallen* to roll] (on the earth, in mire, in water &c.) ઘોટવું, ગખડવું, ગોઠીમું ખાવું-મારવું, ગુલાંટ ખાવી; 2 to live in (gross vice) (કુર્ચસનમાં) ગરક થવું-થઈ રહેવું-હોવું. [અખરાંટન.

WALNUT *s.* [*AS. wealth-knut*] અઝોડન,

WALRUS *s.* [*Ger. wallross*] લાંબા દાંતવાળું માંસાહારી એક મોટું દરિયાઈ પ્રાણી, દરિયાઈ ઘોડો.

WALTZ *s.* [*Ger. walzen* to roll] એક જાતનો નાચ, (એમાં એક સ્ત્રી અને એક પુરુષ એક બીજને વળગીને ગોળ ચક્કરમાં ફરે છે), કુદડી. [ફિક્કું, નિસ્તેજ, પીંતું, ઝદ.

WAN *a.* [*AS. wana* wanting, *wan* pale]

WAND *s.* [*Dan. vaand*] A rod સોટી, લાકડી, છુડી; 2 (of authority) (અધિકારની) છુડી, દંડમ; 3 (of a conjuror) જાદુગર-મદારીની લાકડી.

WANDER *vi.* [*AS. wandrian*, *Ger. wandern*] બટકવું, રખડવું, બમવું, અહીં તહીં ફરવું, રજળતા ફરવું; 2 to migrate ધર છોડી જવું, ધરનો ત્યાગ ક.; as, to w. from home ખાપના ધરનો ત્યાગ ક.; 3 (from the subject in discussion) -પરથી આડા ફાટવું, ખીજી ખાખત પર ઉતરી પડવું, રસ્તો છોડવો, બમીજવું; as, to w. from the point કોઈ ખાખત પરથી આડા ફાટવું; 4 (morally) આડે રસ્તે-માર્ગે જવું-ચાલવું, જૂલવું, ચૂકવું; 5 (the mind) બમવું, ચળવું, બમી-ચળી જવું.

WANDERER *s.* બટકનાર, રજળનાર, બમનાર, બમાતુ; 2 આડે રસ્તે-માર્ગે જનાર-ચાલનાર, જૂલું પડેલું માણસ.

WANE *vi.* [*AS. wanian* to fail] (The moon) (ચંદ્ર) ની કળા ઓછી થતી જવી,

(કળા)નો ક્ષય થતો જવો-થવો, -ની કળા-તેજ ધટવું-ઝાંઘું થવું, (See under Moon); 2 to decline ઉતરવી દશા-હાલત થવી-પર આવવું, ઉતરવું, ઉતરતા પાયા પર આવવું. ડ. ચંદ્રના તેજ-કળાનુંઝાંઘું થવું-ધટવું, ક્ષયન, કળાક્ષયમ; 2 decline ઉતરતો પાયો-દશા -હાલત, ક્ષયન.

WANT s. [*Icel. vanta* to be wanting] Absence of, deficiency અભાવમ, નાસ્તિત્વન, હીન-રહિત-વિનાનું હોવું તે, જૂનતા, ઝાંઘાપણું; as, there is an utter w. of power in the man તે માણસ તદન શક્તિ હીન છે; 2 necessity તંગી, અપેક્ષા, જરૂર, અગત્ય, ગરજ, 3 poverty ગરીબી, કંગાલિયત, તંગી, ગરીબ-કંગાલ અવસ્થા; 4 (of time) કંઈ ન હોવું તે, અભાવમ. *vt.* To be destitute of (કંઈ) વગરના-રહિત હોવું, જોઈતું હોવું; 2 to be defective in, to fall short -માં (કંઈ) ઝાંઘું-કમી-કમતી હોવું; as, it wants a rupee તેમાં એક રૂપિયો ઝાંઘો છે; 3 to be without વગરના હોવું; 4 to need જોઈએ એમ હોવું, -ની જરૂર-અગત્ય હોવી-પડવી; 5 to wish for ઇચ્છવું, ચાહવું, -ને માટે ઇચ્છા રાખવી; as, what does my son w.? મારો દિકરા શાને માટે ઇચ્છા રાખે છે? *vi.* To be wanting (freely) -નું મિથ્યા-વ્યર્થ-ફેકટ-ખોટું થવું; as, no time shall find me wanting to my truth કોઈ પણ વખતે મારા પરનો બરોસો ખોટો થવાનો નથી or મારું વચન મિથ્યા જવાનું નથી; 3 હાજર ન હોવું, ગેરહાજર હોવું; as, one was wanting એક જણ હાજર નહોતો; 4 to fall short -માં ઝાંઘું-કમતીહોવું.

WANTING a. ગેરહાજર, ઝાંઘું, કમી, કમતી, અકુરું; 2 slack કસર કરે એવું, ઢીલું, પોચું; as, I shall not be wanting in exertion મહેનતમાં હું કસર ન કરીશ.

WANTON a. [*W. wantan*] Sportive (pers.) રમતિયાળ, રંગીલું, વિલાસી, ખુશ-મીજા; 2 lascivious (a) (pers.) વંદલ, લફરું, કામી, વિલાસી, કામાતુર, લંપટ, (b)

(pleasures, actions) વિલાસભરેલું, વિષય-કામ જુદું; 3 unrestrained (the tongue) બંધારણ-બંદોબસ્ત વગરનું, છૂટું, નિરંકુશ; 4 luxuriant ભરભાર, ઘેંચટ, પૂરજે-રનું. ડ. (a woman) વિલાસી-કામાતુર-વિષયી સ્ત્રી, (a man) વિલાસી-કામી-વિષયી પુરુષ. *vi.* (a) (pers.) એલવું, માજ રવી, અમર્યાદ-નિરંકુશ થઈને ફરવું-ભટકવું, (b) (things) છૂટું-ઢીલું-બંધારણ વગરનું થઈને પસરવું જવું-ફેલી જવું, પસરવું; 2 કામ-વિલાસ ક., લંપટ થઈને રમવું.

WAR s. [*AS.*, old *Fr. werre*, *Fr. guerre*] (between states) લડાઈ, યુદ્ધ, સંગ્રામ; 2 open hostility વિરોધન, દુશ્મની, રાત્રુવટ, લડાઈનું મન; 3 art of w. લડાઈનો હુનર-કળા-હિકમત; as, a man of w. લડાઈની કળા જાણનાર માણસ; Man-of-w. લડાઈનું વહાણ, મનવાર; To be at w. with -ની સામા લડાઈમાં ગુંથાએલાં હોવું, -ની વચ્ચે લડાઈ ચાલુ હોવી-ચાલવી-હોવી. *vi.*, *vt.* લડાઈ ક.-ચલાવવી, યુદ્ધ ક.

WARFARE s. (lit. & fig.) લડાઈ ચલાવવી -ક. તે, યુદ્ધકામ, લડાઈ, સંગ્રામ, યુદ્ધ.

WARLIKE a. લડાઈ, રણયુદ્ધ, લડાયક; 2 military (toil &c.) લડાઈ વિષેનું-નું-સંબંધી, યુદ્ધવિષયક-નું. [ની હાફીસ-કચેરી.

WAR-OFFICE s. (કોઈ દેશના) લશ્કરી ખાતા-

WARRIOR s. (generally) સિપાઈમ, લડનાર, 'સોલજર; 2 (emphatically) યુદ્ધ-શૂરવીરમ, લડવૈયોમ, યોદ્ધામ, શૂરમ.

WARWHOO s. યુદ્ધરમ્ભે જંગલી લડનારાની ખૂમ-ચીસ-ચિચિયાડી, યુદ્ધશબ્દમ.

WARBLE *vt.* [old *E. werbelle*, *Ger. wirbeln*] (a song &c.) લેહેકાવીને -લેહેકાવું ખેલવું-ગાવું-અભાવવું. *vi.* લેહેકાવો અવાજ કાઢવો-નીકળવો; 2 મધુર-મીઠા-સુસ્વરથી ગવાવું; as, warbling lays મધુર સ્વરથી ગવાતાં ગીતો.

WARBLER s. (used of birds) ગાનારું, સુસ્વર-મધુર અવાજ કાઢનારું (પક્ષી).

WARD *vt.* [*AS. weardian*] (off) Torepel વારણ-નિવારણ ક., -થી નિવારણ થવું, ઝીલી

પાછું કાઢવું, ત્રીલવું; as, he warded off the blow તેણે મુઠો ત્રીલ્યો. *s.* Act of guarding ચોકી-સંભાળ રાખવી તે, ચોકી-રક્ષણ ક. તે, ચોકી, સંભાળ; as, he kept both watch and w. તેણે જાગૃત રહીને ચોકી કીધી; 2 (in fencing) ખચાવમ; as, for want of other w. બીજી ખચાવ ન હોતો તેથી; 3 a division (of a city, hospital &c.) વાણી, મોહોલોમ, પીઠ, પરે; 4 (Scrip.) કેદ-પરેજ ક. તે, કેદ; 5 a minor વાલીના હસ્તકમાં-સંભાળમાં સોંપેલું બાળક-છોકરું, સગીરમન.

WARDEN *s.* સંભાળ રાખનાર-લેનાર, વાલીમ, તપાસ-ચોકસી રાખનાર અધિકારીમ.

WARDROBE *s.* લુગડાંલતાં ટૂકવાનો ઝ્યારડો-પેટી-કપાટન, પોશાકખાનું, જામદારખાનું; 2 clothes પહેરવાનાં લુગડાંલતાં, પોશાકમ.

WARE *s.* (gen. pl.) [*AS. waru, Ger. ware*] Goods માલમ, માલમત્ત, સોદોમ, જિનસ, સામાનમ; China w. ચિનાઈ વાસણ; Hardware લોહોડાનો-લોખંડી સામાન.

WAREHOUSE *s.* વપાર, કોઠી.

WARILY (See under Wary).

WARM *a.* [*AS. wearm, Ger. warm*] (blood, milk, climate &c.) ઉડું, ગરમ, ઉષ્ણ; 2 zealous હેંસીલું, ઉત્સાહ-આસ્થા વાળું, આતુર, ઉત્સુક; 3 irritable (temper, passions) જલદી ગુસ્સામાં-ચીસમાં આવે-તપીખય ઝિવું, ગરમ; 4 violent જખરું, બારે, મ્હોટું, તડાતડીનું, સજ્જ; as, a w. contest બારે કનિયો; 5 (in fight &c.) જીત્સાવાળું, તપીખયેલું, જોશમાં આવેલું. *vt.* ઉડું-કેદાઝિવું ક., ગરમ ક., તપાવવું, -માં ઉષ્ણતા-ગરમી આણવી; 2 to interest -માં કાળજી-આસ્થા-ઉત્સાહ ઉત્પન્ન ક., -થી (-ને) ઉત્તેજન મળવું; as, love warms the heart પ્યારથી મનને ઉત્તેજન મળે. *vi.* ઉડું-ગરમ થવું-યઈજવું, તપવું, તપીજવું, -માં ઉષ્ણતા-ગરમી આવવી; 2 to become ardent ઉત્સાહ-આસ્થાવાળું થવું-દેખાવું, આતુર-ઉત્સુક થવું.

WARM-HEARTED *a.* માયાળુ, સ્નેહી, મમતાળુ, પ્રેમવંત. [ગરમ કરવાનું યંત્ર-સાધનમ.

WARMING-PAN *s.* ચંડ દેશમાં બિછાવું

WARMLY *adv.* હેંસ-આતુરતા-ઉત્કંઠાથી, ઉત્સુકપણે, આસ્થાથી.

WARMTH *s.* (lit.) ઉષ્ણતા, ગરમી, ઉષ્ણ; 2 zeal આસ્થા, હેંસ, ઉત્કંઠા, આતુરતા, ઉત્સાહન, તડકિમ, અપારોમ; as, w. of piety ધર્મરક્ષિતની આસ્થા; 3 (of temper) ચીસાળ-તપીખય ઝિવી પ્રકૃતિ, ગરમ મિજાનમ.

WARN *vt.* [*AS. warnian, Ger. warnu*] -ને આગળથી ચેતવવું-જણાવવું-ખબર આપવી, સૂચના આપવી-ક.; 2 to caution against -ને માટે ખબરદાર-સાવધ રહેવાનું કહેવું, -ને તાકીદ ક.-આપવી.

WARNING *s.* ચેતવણી, સૂચના, વરદી, તાકીદ.

WAR-OFFICE (See under War).

WARP *s.* [*AS. wearp, Icel. varp*] ઊંઘા દોરા-સુતર, તાણોમ. *vi.* To be twisted out of a straight line મરડાવું, મરડાઈ-મચડાઈ-વળીજવું; as, a board warps in the heat of the sun સૂર્યના તાપથી પાટિયું વળી જાયછે; 2 (as a flock of birds or insects) વક્રગતિમાં ઉડતાં ઉડતાં વળવું-વળીજવું-ફરીજવું. *vt.* To twist out of shape (timber &c.) -થી મરડાવું, -થી મરડાઈ &c. જવું; 2 pervert ફેરવવું, -થી ફેરવું-ખગડવું, ખગાડવું, ભ્રષ્ટ ક., -થી ગુંચવઈ પડવું, મન મરડાવું-વાંકું વળવું; as, folly warped my mind અર્થતાથી મારું મન ફેરવું.

WARRANT *vt.* [old *Fr. warrantir, Fr. garantir*] To authorise (pers.) -ને અનિયારમ-સત્તા-અધિકાર આપવો, -થી (કોઈને) અધિકાર-અનિયાર-સત્તા થવી-હોવી-મળવી; as, a commission warrants an officer to sieze an enemy સનદ મળ્યાથી અમલદારને શત્રુ પકડવાનો અધિકાર હોયછે; 2 આધાર-પુષ્ટિ આપવી, -થી -નો આધાર-ટોકો-પુષ્ટિ મળવી; as, reason warrants it અક્ષલથી ઝિને પુષ્ટિ મળેછે; 3 to justify -થી ખરું-વાજબી છે ઝિમ મનાવું-જણાવું; 4 to assure ખાતરી પૂર્વક-ખરી ખાતરીથી કહેવું, નક્કી-ખચીત કહેવું; as, it is so I w. હું તમને નક્કી કહુંછું કે તે ઝિવું છે; 5 to secure to -ને માટે ખચાવી-સાચવી રાખવું,

-ને (કંઈને માટે) ખાતરી આપવી. *s.* સનદ્, પરવાને*m*, અપ્પત્તારનામું*n*, 'વારંટ' *m*; 2 authority સત્તા*f*, અધિકાર*m*, આધાર*m*, આસરે*m*, પ્રમાણ*n*, દાખલો*m*, આશ્રય*m*; A w. of attorney અસીલે પોતાના વકીલ વગેરેને પોતાની તરફથી કોરટમાં હાજર થવા વગેરેને માટે લખી આપેલું અધિકાર પત્ર; Search w. ઝાડો લેવાનું વારંટ.

WARRANTABLE *a.* લાજમ, ઉચિત, યોગ્ય, વાજમ્મી, માન્ય.

WARRANTY *s.* (real) કોઈ હસ્તક કરેતો-(personal) કંઈ ખોડખાપણ દગો ફટકો જણાઈ આવે તો જોખમ-ગુફસાન અમારે માથે જ્યવું લખી આપેલું પત્ર, નિશ્ચિદ્રપત્ર*n*, પ્રમાણપત્ર*n*.

WARREN *s.* [old *Fr.* *varenne*, *Fr.* *garrenne*] સસલાંને રાખવાનો વાડો-ની જગા, શરાકાલય*n*, શરાકસ્થાન*n*, શરાકાશ્રય*n*.

WART *s.* [*AS.* *weart*, *Ger.* *warze*] (on the skin) મસો*m*, ચર્મકીલ*m*, માંસાંકુર*m*; 2 (on trees) ઝાડનાં થડ પાતરાં ઉપર થતું ગુમડું.

WARTY *a.* મસાવાળું-થી બરેલું; 2 ગુમડાં ગુમડાંવાળું; *as*, a w. leaf ગુમડાં ગુમડાંવાળું પાતરું.

WARY *a.* [*Dan.* *vareguard*] સાવધ, હેંશિયાર, દૂરંદેશ, સાવધાન, વિચક્ષણ, સાવચેત.

WARILY *ad.* હેશિયારીથી, સાવધપણે, સાવધાન રહીને, જોઈને, વિચારીને, સાવચેતીથી, ચોક્કસાઈથી.

WASH *vt.* [*AS.* *wascan*, *Gr.* *waschen*] (hands, garments &c.) ધોવું, પાણીથી સાફ કર., પ્રક્ષાલન કર., (utensils, plates &c.) વિછળવું; 2 to wet (flowers, plants) ભીજવું કર., ભીનવવું, -ઉપર પડી ભીજવું-ભેજવાનું કર.; 3 to overflow -થી ઉપર પાણી ફરીવળવું-પાણી પાણી થઈ રહેવું, -થી જળમય થઈ જવું-રહેવું; *as*, the tides w. the meadows ભરતીથી ખીડો ઉપર પાણી પાણી થઈ રહેછે; 4 to dash against (the shore, rocks) સામે અથડાવું-અફળાવું; 5 (with) to overlay with a thin coat of metal -ઉપર (-નું) પાણી-ઢોળ ચઢાવવા, -નું પાણી પાવું, -ઉપર (-નું) ગીલીટ કર.-ચઢાવવું; *as*, steel washed with silver ઉપર રૂપાનો ઢોળ ચઢાવેલો જ્યવું પોલાદ;

6 (a floor, a deck) ઉપર પાણી નાખીને ધસવું; 8 (from sin) શુદ્ધ-પવિત્ર કર., -થી શુદ્ધ-પવિત્ર થવું. *વં.* નહાવું, આંગ ધોવું, સ્નાન કર. *s.* Alluvial matter અગું*n*; *as*, the w. of a river નદીનું અગું; 2 a marsh ભીની અને ધાસવાળી જમીન, કાદવ કીચડ-ની જગા, કલાણ*n*; 3 a cosmetic, આંગ-રાગ*m*, શરીરની સફાઈ તથા રૂપ વધારે તેવો લેપ-તેવું પાણી; 4 a lotion દરદ વગેરે સાફ કરવાની પાણી જેવી દવા; 5 a bath સ્નાન*n*; 6 નદીનો-સમુદ્રનો ફાંટો -ની ખાડીનો થોડા પાણીવાળો ભાગ; 7 a thin coat of metal ધાતુનું પાણી-ઢોળ*m*.

WASHER-WOMAN *s.* ધોનારી*f*, ધોબણ*f*.

WASP *s.* [*AS.* *wāsp*, *L.* *vespa*] બમરો*m*, બમરકીટ*n*, ડંખ મારતી માખીની જ્યેક જાત.

WASPISH *a.* ચીડિયું, મિનસી, કટકટિયું, જરા જરામાં રીસ લાગે-ચુસ્તે યાય જ્યવું.

WASSAIL *s.* [*AS.* *wæs-hael* be in health] A drunken bout ઘણા જાણે જ્યેકઠા મળી દારૂપીને મજા કર. તે, પીનાર મંડળ*n*.

WASTE *vt.* [*AS.* *weste* waste] To diminish -ને નખવું-ક્ષીલ-કમજોર કર.-કરી-નાખવું, ઘટાડવું, -થી ક્ષય-કમી-ખોટું, થવું, -થી ઘટવું; *as*, sorrows w. the strength દલગીરીથી કૌવત ઘટેછે; 2 to squander ઉડાવી-ખોઈ-ખરચી દેવું-નાખવું, અમથું ગુમાવવું-ગાળવું, અમથું વાવરી નાખવું; 3 to desolate (a country &c.) વેરાન-ઉજડ કર., મેદાન કરી મુકવું, ધૂળધાણી-તારાજ કર.; 4 (Law) to damage (an estate) બાણી-જોઈને ખગાડવું-ખગડવા-ભાંગી-તૂટીજવા દેવું. *વં.* કમજોર-નખવું-ક્ષીલ-ક્ષય થવું, લેવાઈ જવું; 2 (as water, fuel &c.) ઘટવું, ખોટું-કમી થવું, ઉડીજવું, ખવાઈ-ખજીજવું. *a.* Desolate વેરાન, ઉજડ; 2 worthless (paper &c.) નકાસું, નજીવું; 3 uncultivated (land) વગર ખેડેલી, પડતર (જમીન); Laid w. ઉજડ-વેરાન કરેલું-કરીમુકેલું. *s.* ક્ષય*m*, નાશ*n*, ખગાડ*m*, ખરાબી*f*; 2 નકાસું ખરચી નાખવું-કાઢવું-ગાળવું-ગુમાવવું-ખોઈદેવું તે; 3 ઉજડ-વેરાન દેરા-ભૂમિ-જમીન, રણ*n*; *as*, the

plains of Arabia are mostly a wide w. અરબસ્તાનનાં મેદાનો ઘણું ખરું મોટાં રહ્યા છે; 4 એડયા વગર રહેલી-પડતર જમીન; 5 (Law) જાણીજોઈને થવા દીધેલું-કરેલું ગુકસાન-ખગાડમ (માલ મિલકતનું).

WASTE-BOOK s. કાચો ખરડો-મળમ.

WASTEFUL a. Lavish (pers.) ઉડાઉ, ઉડાવનાર, ખેવકુફીથી-અનિતિથી ખરચનાર, ફેંકટ ખરચીનાખનાર; 2 destructive to property (expense, courses) ગુકસાન-નાશ કરક, નકાચું, ફેંકટ.

WATCH s. [AS. wacian] જાગરણ, ઉજાગરમ, જાગવું-જાગ્યા ક. તે; 2 close observation નિષેખાની, તપાસ, ચોકસી, સંભાળ; 3 guard ચોકી, પેહરમ, સાવધાની; 4 a watchman ચોકીદારમ, જાગનારમ, પેહરેગીરમ; 5 (place of a guard) ચોકી-પેહરાની જગ્યા; 6 office of a watchman ચોકીદાર-પેહરેગીરનું કામ, ચોકી, પેહરમ; 7 પેહરા ભરવાનો-ચોકી કરવાનો વખત; 8 a pocket time-piece જાગું ગજવામાં રાખવાનું ધડિયાળ, વાચન; To be on the w. કંઈ બનવાની વાટ-રાહ જાણ્યાં ક. જા. ઉજાગર-જાગરણ ક., જાગવું; 2 નિષેખાની-નજર રાખવી, ધ્યાન-લક્ષ આપવું; as, w. and see when the man passes તે માણસ પ્યારે જાય છે તે નજર રાખજે અને જોજો; 3 to keep guard ચોકી-તપાસ રાખવી, ચોકી-રખેવાની ક.; 4 to be vigilant જાગૃત-સાવધ રહેવું; To w. over ની સાવધાનીથી તપાસ રાખવી, તપાસ રાખવી, ખગડવા-દુરાચરણમાં પડવાની નીષેખાની રાખવી. જા. To guard ની ચોકસી-તપાસ રાખવી, ની ચોકી-રખેવાની ક., ખચાવ ક., ખચાવવું; 2-જાગર નિષેખાની-નજર-તપાસ રાખવી, ને જોતાં રહેવું, -જાગર ધ્યાન-લક્ષ આપવું-લગાડવું.

WATCHFUL a. સાવધ, હેરાશિયાર, જાગૃત, જાગવું, ચોકસ; as, to be w. of વિશે સાવધ-હેરાશિયાર રહેવું; To be w. against -થી દૂર રહેવું. [ધડિયાળનો કાચ.

WATCH-GLASS s. અડધા કલાકની શીરી; 2

WATCH-HOUSE s. ચોકી, ગેટ, ચાવડી.

WATCH-MAKER s. ધડિયાળીમ, ધડિયાલચીમ, 'વાચમેકર'મ. [રિન ફરનારમ.

WATCHMAN s. ચોકીદાર-ફરનાર, પેહરેગીરમ,

WATCH-TOWER s. દુશ્મનોને માટે તપાસ રાખવાને જે જગ્યા ઉપર પેહરેગીર ચૂકેલા હોય છે તે.

WATCH-WORD s. દોસ્ત-દુશ્મન યાજાખાઈ આવે તેવા સંકેતમાં બોલવાનો સિપાઈઓનો શબ્દ, વરદીનો-નિશાનીનો-સંકેતનો શબ્દ.

WATER s. [AS. water] પાણી, જળ, ઉદક, આપન, નીર, અંધુન, તોય; To go or travel by w. ધરિયા ઉપર થઈને વહાણે-જળમાર્ગે-તરીને રસ્તે જવું; 2 urine પિશાબ, મુતર, મુત; To make w. (a) પિશાબ ક., (b) (a ship) -માં-ની અંદર પાણી આવવું; 3 lustre of a diamond or pearl હીરા, માતી વગેરેનું પાણી-આપ તેજ-અણ, (fig. applied to pers.) સર્વોત્કૃષ્ટ; as, a poet of the first w. સર્વોત્કૃષ્ટ કવી; To hold w. (fig.) (an argument &c.) મજબૂત હોવું; It wont hold w. તેમાં જીવ-દમ નથી. જા. ઉપર પાણી છૂટવું, ને પાણી પાવું-સીંચવું, -જાગર પાણીનો છુંટકાવ ક., -થી -જાગર પાણી છુંટાવું-પડવું; as, showers w. the earth વરસાદનાં આપટાંઓથી પૃથ્વી ઉપર પાણી પડે છે; 2 પાણી પૂરું પાડવું, -થી પાણી પૂરું પડવું; as, well watered with rivers & rivulets નદી નાળાઓથી સારી રીતે પાણી પૂરું પડેલું; 3 (cattle, horses &c.) -ને પાણી પાવું; 4 (silks) -ના ઉપર રંગ બદલ્યા વગર) દહેરિયાં પાડવાં. જા. (as the eyes) -માંથી પાણી પડવું-નીકળવું; 2 (a ship &c.) -માં પાણી ભરવું; The mouth waters (a) (lit.) મોંડામાં પાણી આવે છે, (b) (fig.) -ને માટે અતિ વૃષ્ટિ થાય છે, ની તલક થાય છે.

WATER-BEARER s. (Astron.) કુંભરાશી.

WATER-CARRIAGE s. જળમાર્ગે-તરીને રસ્તે લઈ જવું તે; 2 જળમાર્ગે લઈ જવાનાં સાધન.

WATER-CART s. રસ્તાઓ પર છુંટકાવને માટે પાણીનું મોટું પીપ લઈ જવાનું ગાડું.

WATER-CLOSET s. પીશાબખાનું, સંડાસમ, જાગર, વાડોમ, પાચખાનું.

WATER-COLOUR s. (opposed to oil colour) પાણી અને ગુંદર નાખીને બનાવેલા રંગ.

WATER-COURSE *s.* A stream of water
 ઝરેમ, પ્રવાહમ, નાળું; 2 પાણી જવાનો ર-
 સ્તો, જળમાર્ગમ, નળમ, નીકડ, મારી, ગટર.
 WATER-CURE *s.* દવા દાખલ પાણી વાપરવા-
 નું વૈદ્ય-પાણી વાપરવું તે.
 WATER-FALL *s.* પાણીનો ધાધ-ધાધવામ.
 WATER-FOWL *s.* પાણીમાં રહેનાર પક્ષી, જળકુકડી, જળવિહંગમ.
 WATER-GRUEL *s.* પેન્ન, કાંજી, રાખડી.
 WATER-LILY *s.* પાણીમાંનું કમળ, જળકમ-
 જળ, કમળકૂલ.
 WATER-LINE *s.* વહાણની બાજુએ પાણીની
 સપાટી બરાબર દોરેલી આડી લીટી. [ગમ્મિલું.
 WATER-LOGGED *a.* (a ship) પાણીમાં ખેસી
 WATER-MARK *s.* બરતી-રેલની મર્યાદા, બ-
 તીરનાં પાણીની હદનું નિશાન-ની હદ.
 WATER-MELON *s.* તડમૂચ, કલીંગડું.
 WATER-MILL *s.* પાણીચક્કી, પાણીની ગ-
 તિથી ચાલનાર યંત્રવાળી ચક્કી.
 WATER-POT *s.* પાણી લાવવાનું-લઈ જવાનું-
 છાંટવાનું વાસણ, પાણીનું વાસણ, જલપાત્ર, પાણી છાંટવાની ઝારી. [વવાનું કામ.
 WATER-POWER *s.* વહેતા પાણીનું ગતિ કરા-
 WATER-PROOF *a.* -માં પાણી નહીં પેસે-ઘેરે
 ઝમ્યું, -માં પાણી પ્રવેશ કરે નહીં ઝમ્યું, જલાભિય.
 WATER-SHED *s.* (કોઈ પ્રાંતમાંની) નદીઓ
 જેમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે તે જમીન બુમિ, નદી-
 ઝોની મૂળ બુમિ.
 WATER-SPOUT *s.* સમુદ્રમાં થતો પાણીનો સ્તંભ
 (એ સ્તંભ કોઈ અચુક વાદળા લગી ગમ્મિયો
 દેખાય છે), જલસ્તંભ, જલવજ્ર.
 WATER-TIGHT *a.* જેમાંથી પાણી નીકળી શકે
 નહીં કે અંદર પેસે નહીં ઝમ્યું, જલાભિય.
 WATER-WHEEL *s.* પાણીની ગતિથી ચાલતું-
 ફરતું ચક્ર; 2 (for raising water) રેહું.
 WATER-WORK *s.* કુવારા કરેલ વગેરે જલયંત્રો.
 WATERING *s.* The act (See verb).
 WATERY *a.* પાણીના જેવું-સરખું, જલસદૃશ;
 2 tasteless સ્વાદ વગરનું, બીનસ્વાદ, બેસ્વાદ,
 બાવે નહીં ઝમ્યું; 3 પાણીનું, જળમય; as, w.
 deserts જળમય રણો; W. god જળદેવતા.
 WATTLE *s.* [AS. *watel* akin to L. *vi-*

tilis plaited] A hurdle made of twigs
 તાડું, તટી, ત્રાપેમ.

WAVE *s.* [AS. *wæg*, Ger. *wage*] માખમ,
 (pl.) લેહેર, હીલકારમ, છોળ; 2 billow
 મ્હોટા માખ. *vi.* (banners &c.) ઝૂલવું,
 હાલવું, ફડફડવું, ફરકવું. *vt.* (hand, sword
 &c.) આમતેમ હલાવવું-ફેરવવું, વતી-ધી પડ
 ખેલવા-રમવા; 2 to beckon ધરારત-નિ-
 શાની ક, ઉડાવવું. [રતું, શાંત, સ્થિર.

WAVELESS *a.* (sea) લહેર-છોળ-માખ વગ-
 WAVE *vt.* (See Waive).

WAVER *vi.* [*wafian*] આમતેમ હાલવું-ડા-
 લવું, ઝાલવા-હેલવા ખાવા; 2 (fig.) (in opi-
 nion, purpose) દૃઢ નહીં રહેવું-હોવું, ચલિત
 રહેવું, ધડી ધડીમાં ફરી જવું, આનાકાની ક.
 WAVERING *pp., a.* આમતેમ હાલતું-ડાલતું-
 ઝાલવા ખાતું, ડગમગતું, અદૃઢ, ચલિત.

WAX *s.* [AS. *weax*] Bees-wax માણ; 2
 (in the ear) કાનમાંનો મેલ; Sealing
 w. કાગળ ઊપર સીલ કરવાની લાખ. *vt.*
 ઊપર-ને માણ ચોપડવું-લગાડવું-પાવું.

WAX-CANDLE *s.* માણખતી, માખખતી.

WAX-CLOTH *s.* માણ કપડ-કપટ, માખખા.

WAXEN *a.* માણનું-નું બનાવેલું-બનેલું, માણ
 સરખું, ના જેવું. [દારો.

WAXEND *s.* જોડ સીવવાનો માણ પાખિયો.

WAX-WORK *s.* માણની બનાવેલી મૂળ વસ્તુના
 જેવીજ આકૃતિઓ-નકલ.

WAXY *a.* માણના જેવું પોચું-નરમ-મૃદુ; 2
 માણના જેવું-સરખું; 3 ચીકણું, વળગે ઝમ્યું.

WAX *vi.* [AS. *weaxan*, Icel. *vaxa*] (as
 the moon ઝમકઝમક કરી વધવી-વધતી જવી,
 કરીવૃદ્ધિ થવી-પામવી; 2 to become થવું,
 થતું જવું, હોવું.

WAY *s.* [AS. *wey*, L. *vid*] રસ્તો, વાટ,
 માર્ગ; A long w. ધણે છેટે-રસ્તો; A
 short w. થોડે રસ્તો, થોડું દૂર; 3 direction
 દિશા, તરફ, રસ્તો; 4 sphere of ob-
 servation દૃષ્ટિ, નજર; To fall or
 come in one's w. -ની દૃષ્ટિએ પડવું, -ને
 મળવું, (a pers.) -ની મુલાકાત થવી; 5 mode
 તરેહ, રીત, પ્રકાર, 6 sect. મત, પંથ,

માર્ગમ, સંપ્રદાયમ; To have one's w. -ની મરજી પ્રમાણે ક.-વર્તવું; To make w. for -ને જવાને રસ્તો આપવો-મુકવો, -ને જવા દેવું; To give w. (a) પાછા હેવું, હાર આવી, દબવું, (b) (See to make w. for), (c) કમ્પલ થવું, માનવું, પોતાનું મત છોડવું; To make one's w. યત્નથી -નું કામ ચાલવું-ની ચટતી થવી; By the w. (See By the by, under By); To go the w. of all the earth મરવું, મરણ પામવું; In the w. (a) રસ્તા-વાટ-માર્ગ માં, (b) આડું, હરકત કરનાર, હરકત ધાય તેવું; Milky w. (See under Milk); Covert w. (in fortification) ચોરવાટ; Ways and means (in legislation) વસૂલ-આમદની ઉત્પન્ન કરવાના ઉપાયમ્; Out of the w. (a) બાજુએ-પર, એક મેર-તરફ, વાંકું, ગેરરસ્તો, આડે માર્ગે; Wrong w. (lit. and fig.) કુમાર્ગમ, વિ-માર્ગમ, વિપયમ; To bring into the w. (lit. and fig.) રસ્તાપર-ઠેકાણે લાવવું; This w. અહિંયાં; That w. ત્યાં; To make w. through-in -માંથી રસ્તો ક.; After another w. બીજી રીતે; In all ways and respects સર્વથા, કોઈ પણ પ્રકારે; In the right w. યથામાર્ગ; By w. of (a) -ને માર્ગે, -માં થઈને; as, he went by w. of Venice તે વેનિસમાં થઈને સ્વદેશ ગયો, (b) દાખલ, -ને માટે; as, I send you a little by w. of sample હું તમારી પાસે થોડું નમુના દાખલ મોકલું છું; Right of w. બી-બની જમીન ઉપરથી જવા આવવાનો હક; To be under w. વહાણ ચાલતું થવું-હંકારવું; In the family w. ગર્ભવતી, હમિલ-હઠા-ડાવાળી, બારેવાઈ.

WAY-BILL s. ગાડીમાં લઈજવાના ઉતાડ તથા માલનું લીસ્ટ-ની યાદી-યાદ.

WAY-FARER-ING s., a. [—*AS. faran* to go] વટેમાર્ગી, માર્ગી, રાહગીર, પાંથસ્ય.

WAY-LAY vt. (A traveller &c.) -ને લટવા -પકડવા-મારીનાખવા રસ્તામાં બરાઈ-સંતાઈ -છૂપાઈ રહેવું, રસ્તા-વાટમાં લટીસવું. [તિયું.]

WAY-WARD a. હકીકત, જિદ્દી, સ્વચ્છંદી, આપમ-

120

WAY-WORN a. ખુસાફરીથી થાકી ગયેલું.

WE pron., pl. of I, (exclusive of the person or persons addressed) અમે, (including the person or persons addressed) આપણે, અપણ; as, w. are not so rich as you અમે તમારા જેવા પૈ-સાવાળા નથી; you need not stay; w. can all go together તમારે રહેવાની કંઈ જરૂર નથી, આપણે બધા સામટા જઈ રાકીએ.

WEAK a. [*AS. wac* plaint, *Dut. week*] (physically) દુર્બળ, નબળું, અશક્ત, શક્તિ-હીન, નાકોવત, કમજોર, નરમ, નાતવાન; 2 not healthy તનદુરસ્ત નહીં એવું, નબળું; as, a w. constitution નબળો બાંધો; 3 (a bridge, timber &c.) ઘણો ભાર ઝીલી શકે નહીં એવું, નબળું; 4 (a ship, rope &c.) સેહેલથી-જલદી ભાંગી-તૂટી જાય એવું; 5 voice) હલકો, ઝીણો, ધીમો; 6 (of mind) મંદબુદ્ધિ, કમઅક્ષલ, બેવકુફ, બેસમજ, વિચાર-શૂન્ય; 7 (tea &c.) ફિફ્ફું, મોળું, (medicine &c.) હલકું, ઘણું જલદ નહીં એવું, જીવવગરનું; 8 not forcible (arguments &c.) નબળું, નિર્જીવ, નિરર્થક, દુર્બળ.

WEAKEN vt. (physically and morally) દુર્બળ-નબળું-કમજોર-નરમ ક.; 2 (a decoction &c.) ફિફ્ફું-મોળું-સત્વહીન-દમવગરનું ક.

WEAKLY ad. નબળી રીતે, કમજોરપણે; 2 અવિચારીપણે, અવિચારથી, બેવકુફીથી, નુક-સાન ધાય એવી રીતે. a. (constitution) નબળું, અતનદુરસ્ત, કમજોર, અશક્ત.

WEAKNESS s. (physical) નબળાઈ, કમ-જોરી, અશક્તિ, કમકોવતી, દુબળાપણું; 2 (mental) બુદ્ધિ થોડી હોવી તે, કમઅક્ષલ-પણું, અવિવેકીપણું, બેસમજપણું; 3 (of arguments &c.) નબળાઈ, નિર્જીવપણું, નિરર્થકપણું, દુર્બળપણું; 4 (in pl.) fail-ings એબર્, કસર, ખોડ, ખામી.

WEAL s. [*AS. and old Ger. wela* a-bundance] સુખન, આખાદાની, થોકોનું હીત-કલ્યાણ.

WEALTH s. (lit.) સંપત્તિ, દોલત, ધનન, દ્રવ્યન, સંપત્તિ, ધનસમૃદ્ધિ; 2 (fig.) પુષ્કળ-ધણું (કંઈ); 3 welfare (See Weal).

WEALTHY *a.* Rich સંપત-દોલત-ધન વાન, ગબ્બર, શ્રીમંત, માતબર, તાલિવંત, દોલતમંદ.

WEAN *vt.* [*AS. wenian, Icel. venja* to accustom] (lit.) ધાવણ ચૂકાવવું-છોડાવવું, થાન-દૂધ છોડાવવું; 2 (fig.) (from, away) ઊપરથી મન-દિલ ઉઠાવવું, વિરક્ત-ઉદાસ ક., ખાર ઉતારવા; To be weaned (lit.) ધાવણ છોડાવેલું-ચૂકાવેલું હોવું, (fig.) -ઊપરથી મન હઠી જવું-વિરક્ત થવું.

WEANED *a.* ધાવણ છોડાવેલું-ચૂકાવેલું.

WEAPON *s.* [*AS. wæpen, Icel. vapu*] હથિયારન, રાક્ષન, આયુધન.

WEAR *vt.* [*AS. werian, Icel. verja* to cover](by attrition or use)(a channel) ધસીને પાડવું, (a garment) જરજર-જીર્ણ ક. -કરીનાખવું; 2 (clothes, a crown &c.) શરીરમાં ધાલવું, ઝાઢવું, પેહેરવું; 3 -ઊપર હોવું, -ઊપરથી જણાવું-દેખાઈ આવવું; as, to wear a smile on the countenance -ના ચહેરા -ઊપર કૃપાદૃષ્ટિ જણાઈ આવવી, (or freely) મલકાયા ક., મંદ મંદ હસ્યાં ક., To w. away or off ધીમે ધીમે ધસી નાખવું, થી ધીમે ધીમે ખવાઈ-ધસાઈ જવું; To w. out (a) (a garment) જીર્ણ-જૂનું કરીનાખવું, (b) (pers.) હેરાન ક., પજવવું, (c) (life) કંટાળા ભરેલી રીતે યુજારવું-કાઢવું, (d) (the strength of) -થી (-નું) ભેર જવું રહેવું, નખળાં થઈ જવું, (પોતાની) જાત ધસી નાખવી; as, worn out in the service of -ની ચાકરી કરવામાં પોતાની જાત ધસી નાખેલી એવું; To w. the breeches (See under Breeches). *vi.* ધસાઈ-નખળાં પડી જવું; 2 (night, time) કંટાળા ભરેલી રીતે યુજારવું, યુજારી જવું; 3 ધીમે ધીમે-કામ કરીને ધસાઈ-વપરાઈ જવું; as, it is better to w. out than to rust out (See under Rust); To w. off ધીમે ધીમે જવું રહેવું. *s.* W. and tear પેહેરફાડફ, ધસારો.

WEAR, WEIR *s.* [*AS. wæran* an enclosure] (See Dam *s.*); 2 (for catching fish) માછલાં પકડવાને નદી વગેરેમાં દોટલા ખૂંટા, જાળના ખૂંટા.

WEARY *a.* [*AS. werig, from Wear*] Tired થકેલું, હાફી ગમ્મેલું, દમ આવી ગ. એલું એવું, દમ આપર થઈ ગ. એલું; 2 (of) કંટાળેલું, બેજાર-હલાક થ. એલું; 3 tiresome કંટાળા ભરેલું, લાસદાયક, કષ્ટનું; as, a w. life કંટાળા ભરેલી જીવન. *vt.* થકવી-હંકાવી નાખવું, થકવવું; 2 કંટાળા-લાસ આપવો, બેજાર ક.; To w. out થકવી નાખી તાબે ક. *vi.* થાકવું, કંટાળવું, -ને કંટાળા-લાસ લાગવો. [કંટાળોમ, લાસમ, હલાકીફ.

WEARINESS *s.* થાકી-હાફી જવું તે, થાકમ્મ; 2

WEARISOME *s.* થકવી નાખે એવું, થાક લાગે -કુસ કાઢે એવું, કષ્ટપ્રદ, શ્રમ-કષ્ટનું, મહેનતનું, કંટાળા ભરેલું. [ગિયોમ.

WEASEL *s.* [*AS. wesle, Dut. wezel*] ના-

WEATHER *s.* [*AS. weder, Ger. wetter*] હવાઈ, દહાડામ્મ; as, wet w. વરસાદના દહાડા. *vt.* (a cape, a ship) પવનની સામે વહાણ હંકારીને (કંઈ) વટાવીજવું; 2 (a storm &c.) -ની સામે નીભ્યા-ટપ્પા રહેવું, -માંથી મહેનતથી પાર પડવું; To w. out મુશ્કેલીથી (ની) સામા ટકી-નિભારી રહેવું-ટકાર લેવી, -માંથી બચીજવું-પાર પડવું.

WEATHER-BEATEN *a.* પવનના સપાટા સહન કરેલું, ચોમાસું વેઠેલું-સહન કરેલું એવું.

WEATHER-COCK *s.* પવનની ગતિ જણાવનારું યંત્ર, વાયુગતિચક્ર યંત્ર; 2 (fig.) ચંચળ વૃત્તિનું માણસ, ચલિત-ધડી ધડીમાં ફરી જાય એવું માણસ, ટચુપચુ વિચારનું માણસ.

WEATHER-WISE *a.* હવા કેવી નીકળવાની છે અથવા તેમાં કેવા ફેરફાર થવાનો છે તે જાણનાર, હવાનું જાણીતું.

WEAVE *vt.* [*AS. wefan, Ger. weben*] (cloth) વણવું; 2 (twigs &c.) સાથે જોડવું-વણવું; 3 to unite by intermixture -થી મિશ્રિત થઈ જવું, -થી મળી જવું; as, a form of religion woven into the civil government રાજ્યના અમલમાં મિશ્રિત થઈ ગ. એવો ધર્મ. *vi.* To practise weaving વણવાનો ધંધો-નું કામ ક.

WEAVER *s.* વણનાર, વણકરમ, સાળવીમ.

WEAVING *s.* વણવું તે, વણતરમ, વણાટમ; 2 વણવાનું-વણતરનું-વણાટનું કામ.

WEAZEN *a.* [corr. from Weasel] (*a* face) નોખિયાના જેવું, આગળ નીકળતું, તીલું.

WEB *s.* [*AS. webb, Icel. wfr*] વણેલી રસ્તુ, તાકિમ, થાન; 2 વણતરન, વણાટમ; 3 (membrane between the toes of water fowls) જળચર પક્ષીના આંગળાં વચ્ચેની ત્વચા -આમડી; Spiders' w. કરોળિયાનું પડ-ભજી.

WEBBED *a.* (feet) પાતળી આમડીથી જેનાં પગના આંગળાં જોડાએલાં છે એવું, સ્કદમ ત્વચાથી જોડાએલાં આંગળાંવાળું.

WEB-FOOTED *a.* (See Webbed) જલપાદ.

WED *vt.* [*AS. weldian to engage*] -ની સાથે વિવાહ-લગ્ન કર, -ને પરણવું-પણવું-વરવું; (fig.) To be wedded to (opinions, lusts &c.) અતિશય ચોંટી-વળગી રહેવું, -જી પર અતિશય વહાલ હોવું. *vi.* લગ્ન થવું, પરણવું.

WEDDED *a.* પરણેલું, લગ્ન થએલાં એવું; 2 (to opinions &c.) અતિશય વળગેલું-ચોંટેલું, -ને અતિશય વહાલું હોય એવું.

WEDDING *a.* લગ્નનું, લગ્ન પ્રકરણનું, વિવાહ-શાદીનું-ને લગતું-સંબંધી. *s.* લગ્ન, વિવાહમ, શાદી; 2 લગ્નની ક્રિયા. [સંબંધમ]

WEDLOCK *s.* લગ્ન, વિવાહમ, લગ્ન-વિવાહ

WEDGE *s.* [*AS. wecg, Gr. weck*] (of metal) લગડી; 2 (the mechanical power) ફાયરફ. *vt.* -થી ભચડાવું-ભચડાઈ જવું-દબાઈ જવું; as, we are wedged in by the crowd ભીડમાં આપણે દબાઈ ગયા છઈએ; 2 (on, in) to fasten with wedges -માં ફાયર મારવી, -માં ફાયર મારી સળગડ કર; To w. one's way જોરથી પોતાનો રસ્તો કર.

WEDLOCK (See under Wed).

WEDNESDAY *s.* [*AS. wodensdaeg*] બુધવાર, સોમ્યવારમ.

WEE *a.* [*Scot.*] નહાનું, ઝીલું, થોડું.

WEED *s.* [*AS. weod an herb*] નકામા રેપા, ઘાસન, નિદણ, ઝાડવાં *pl.*, જાડાં *pl.*; 2 (fig.) જે નકાચું તે. *vt.* -માંથી નિદણ કાઢી નાખવું, નિદવું; 3 to free from noxious things or persons -માંથી કાઢી નાખવું-દૂર કર, -ને મોકળું-છૂટું કર.

WEEDING *s.* નિદવું તે. [હીં, દાતરડી.

WEEDING-HOOK *s.* નિદવાનું આભર, નિદ-

WEEDY *a.* (trophies &c.) નકામા ઝાડવાં-લાનું-નું અનેલું-અનાવેલું; 2 (grounds) પુષ્કળ નિદાણ-નકામા ઝાડવાલા વાળું-થી ભરપૂર.

WEEDS *s.* [*AS. weod clothing*] વિધવાનો શોકનો પોશાક. [હાડા, અઠવાડિયન.

WEEK *s.* [*AS. weoce, Icel. vika*] સાત દ-

WEEK-DAY *s.* રવિવાર સિવાય અઠવાડિયાનો ગમે તે દહડિ.

WEEKLY *a.* અઠવાડિયાનું, દર અઠવાડિયે આવતું-નીકળતું-થતું-અનતું-અપાતું-મળતું. *ad.* દર અઠવાડિયે, અઠવાડિયે અઠવાડિયે.

WEEN *vi.* [*Ger. wahren*] ધારવું, -ને ભાસવું.

WEEP *vi.* [*AS. wepan to lament*] રડવું; રેદન કર, આંસુ પાડવાં; 2 to lament શોક

કર, દલગીરી ખતાવવી, પોતાનું દુઃખ રડવું. *vt.* -ને માટે શોક કર, -દલગીર થવું-દલગીરી ખતાવવી; 2 (tears) (આંસુ) પાડવાં-ઢાળવાં, (as trees)-માંથી નીકળવું-ઝરવું-ઝરીને નીકળવું.

WEEPER *s.* (See verb); 2 શોકશ્રવક કાળા ડગલાની બાયને છેડે મુકેલી ધોળી પટી.

WEEVIL *s.* [*Dut. wevel, Ger. wiebel*] (અનાજ વિગેરેમાંનાં) કિલ્લં *mpl.*

WEFT *s.* [*Icel. vefa to weave*] Woof વાણામ, કપડામાંનું આડું સુતર.

WEIGH *vt.* [*Ger. wiegen to move to & fro, AS. wegan to lift, to weigh*] તોળવું, જોખવું, -નું તોલ કર, -નું વજન કર-કાઢવું; 2 to equal in weight (તોલમાં) થવું-હોવું-ઉતરવું; as, it weighs two pounds તે બે પાઉંડ થાયછે; 3 (anchor) ઉપાડવું, જોખવું; 4 (in the mind) મનમાં તોલ કર-તોળવું-ધોળવું, વિચારવું, -નું મનન કર, નો વિચાર કર; To w. down (*a*) (lit.) -થી તોલ-વજન-ભારમાં વધારે હોવું-થવું, (*b*) (fig.) દાખી-ભાંગી નાખવું, -થી દબાઈ જવું, ઉદાસ કર, -થી ઉદાસ થવું. *vt.* વજન-તોલમાં હોવું-થવું, વજનદાર જણાવું-લાગવું; 2 ભારે લાગવું-જણાવું, -નું મનમાં વજન-તોલ થવું; 3 (fig.) to press hard -ના ઉપર (નું) દબાણ-(નો) ભાર હોવો-થવો.

WEIGHT *s.* (as ascertained by weighing) જોખન, વજનન, તોલન; 2 a mass used as a standard for weighing કાટલું, કાટ-

૧૦, જોખન; 3 standard of weight તોલન, વજનન; as, Troy-w., q.v.; 4 a heavy thing બારે વસ્તુ-ચીજ; as, a man leaps better with weights in his hands પોતાના હાથ-માં કોઈ બારે વસ્તુ લઈને માણસ વધારે સારી રીતે કુદેછે; 5 pressure બારમ, બોજોમ, દબાણન, ઉદાસીઈ; as, w. of business કામનો બોજો; 6 importance (a) (of pers.) વજનન, બારે-વજનદાર હોય તે, બારબોજ, કદરઈ; as, a man of w. વજનદાર-બાર-બોજનું માણસ, (b) (of things) બારે હોય તે, દમમ, વિસાતઈ, મામલતઈ.

WEIGHTY a. Heavy બારે, વજનદાર, સંગીન, જડ; 2 important અગત્યનું, વજનદાર, મહોદું, ગંભીર, મનપર લેવા-વિચાર કરવા યોગ્ય-જોગ.

WEIR (See Wear).

WEIRD a. [AS. wyrd fate] ડાકેણું નું-ના જોવું, અમાનુસ્ય, આ જગતનું નહીં હોય એવું.

WELCOME a. (a guest &c.) સ્વાગતાનું, આદરસત્કાર આપવા જોગ, ખુશીની સાથે સન્માન કરેલું-માં દાખલ કરેલું, ભલેઆવું-પધારયું; as, you are w. તમે ભલે પધાર્યા; 2 grateful આનંદકારક, સુખપ્રદ, ખુરા કરે એવું, (in comp.) ક્ષેમ-કુશળ-સુખ; as, a w. present ખુરા કરે એવું નજરાણું; W. news ક્ષેમ સમાચાર; 3-ને (લેવાને-ઉપભોગ કરવાને) ની ખુશીથી છૂટ આપેલી; as, you are w. to the use of my library મારી પુસ્તકશાળાનો ઉપભોગ કરવાને મારી ખુશીથી તમને છૂટ છે; To bid w. આગતાસ્વાગતા કરીને-સ્નેહપૂર્વક અંગીકાર કર. ૪. આગતાસ્વાગતાઈ, આદરમાનન, સન્માનન, આવકારમ. vt. ની આગતાસ્વાગતા કર, ને આદરમાન આપવું, નો આદરસત્કાર કર, ભલે પધાર્યા એમ કહેવું.

WELD vt. [Ger. wellen, AS. weallen to boil] ખૂબ તપાવીને લોઢા વગેરેના બે કકડા ટીપીને જોડવા-એક કરવા.

WELFARE s. [AS. wel well & faran to go] ભલું, કલ્યાણન, ક્ષેમન, સાઈન, કુશળતાઈ; 2 (of a country or state) (દેશની) આઆદાની.

WELKIN s. [AS. welcn cloud, air, sky] આકાશન, આસમાનન, ગગનન, નભન, ખન.

WELL s. [AS.] કુવોમ, વાવઈ, વાવડીઈ, વેરીઈ.

WELL a. [AS. wela, Icel. vel, W. gwell better] (in health) સાઈ, નિરોગી, સ્વસ્થ, તનદુસ્ત, સુખરૂપ, ખુરાલ, ક્ષેમ; 2 fortunate સાઈ, ભાગ્યવાન; (in this sense w. is rendered freely) as, it was w. for me that I was not alone હું એકલો ન હતો એ તો મારે બાયગ-ભાગ્ય; To be, or stand w. with ને (કોઈની સાથે) સાઈ હોવું, ના જીવર (કોઈની) કૃપા-મહેરબાની હોવી. adv. (morally) ખરાખર-વાજપી-ખરી રીતે, ન્યાય પ્રમાણે, યથા-ન્યાય; 2 skilfully હોશીઆરીથી, સારી રીતે, સાઈ; 3 abundantly પુષ્કળ, જો-છ એ તેટલું, સારી રીતે; as, the plain was w. watered every where તે સમજદેશમાં બધે નાળાં નદીઓથી પાણી સારી રીતે પૂરું પડેલું હતું; 4 very much ઘણું, બહુ, ખૂબ; 5 conveniently સવગડ ભરેલી-પડતી રીતે, સોઈ પડતી-ફાવતી રીતે; as, that was all the room could w. contain તે ઝા-રડામાં સવગડ પડતી રીતે માઈ શકે તે આટલાંજ હતાં; In this sense w. must sometimes be rendered by a periphrasis; as, can you w. attend the meeting તમને સભામાં આવવાની સોઈ છે? or તમને સભામાં આવવું ઠીક પડશે?; 6 to a sufficient degree સારી રીતે-પેટે; as, I know w. what to do મારે શું કરવું એ હું સારીપેટે જાણું છું; 7 far ઘણું, બહુ; as, w. advanced in age ઘણી ઉંમરે પોહોંચેલું. As w. as પણ...અને...પણ, અને તેની સાથે, જેમ...તેમ...પણ, જેવું...તેવુંજ, તેના જેટલુંજ; as, his sickness was long as w. as severe તેની માંદગી જેમ સખત હતી તેમ ઘણા દહાડાની પણ હતી; It applies to you as w. as to me તે જેમ મને તેમ તમને પણ લાયુ પડેછે; It is bad as w. as dear ને મોઘું પણ છે અને નહાં પણ છે; W. enough જોછ એ તેવું સાઈ, સાઈજ; To do w., To be w. off ધરબારના-ધરના-ખાવે

પીવે સુખી હોવું, સારી સ્થિતિમાં હોવું, ચાર પૈસા
ટકાવાળા હોવું; *W.* = it is well કીક. વાર, સારું;
as, w. the work is done વાસ્તેકામયધુંછે.
WELL-BEINGS. કલ્યાણ *n.* સુખ, આબાદાની.
WELL-BORN *a.* ઊંચા કુળ નું-માં જન્મેલું,
કુલીન, કુળવાન, કુળવંત, આનંદાનનું.
WELL-BRED *a.* સારી રીતે શિખવી મેહું
કરેલું, મયોદાશીળ, સભ્ય.
WELL-DISPOSED *a.* સુશીલ, સારા સ્વભાવનું.
WELL-DONE *interj.* વાહ !, વાહવાહ !, શા-
આરા !, વાહરે !, આશી !, બેરા !, ભલે !.
WELL-FAVoured *a.* શોભિતું, દેખાવડું, ખુ-
બસુરત, આપને ખુરા લાગે એવું.
WELL-INFORMED *a.* સુજાણ, સુમ, બહુમ-
જાણ, બહુશ્રુત. [એવું.
WELL-MEANING *a.* ભલું, સન્નન, હેતુ સારો.
WELL-NIGH *ad.* લગભગ, સોવસા.
WELL-OFF, W.-TO-DO *a.* સુખી, આવેપીવે-
પૈસેટકે સુખી, સારી સ્થિતિ વાળું-નું, ચાર પૈ-
સાટકાવાળું.
WELL-READ *a.* જેણે ઘણું વાંચેલું-જેણે ઘણા
ગ્રંથો વાંચેલા એવું, ઘણું ગ્રંથમાન મેળવેલું એવું.
WELL-TIMED *a.* વખતે વખતનું, અચાનક
વખત-વેળા સર કરેલું-કહેલું.
WELL ! WELL ! ભલે, શાઆસ.
WELL-WISHER *s.* કલ્યાણ-શુભ-સારું ઇચ્છ-
નાર, હિતેચ્છુ. [ટવું, રગદોળાવું.
WELTER *vt.* [*AS. weltan*] લોટવું, આળો-
WEN *s.* [*AS. wenn*] રસોળી, ગાંઠ *f.*
WENCH *s.* [*Ger. wensch*] લુચ્ચી છોકરી,
રાંડ, વેશ્યા *f.*, છિનાળ *f.*, અટકી *f.* *vi.* વેશ્યા
-છિનાળ અધરી એની સોખત-સંગત ક.
WENCHER *s.* છિનાળવો-કાછડીછૂટો પુરૂષ.
WEND *vi.* [*AS. wendan* to go] જવું.
WEST *s.* [*AS. & Ger. west*] પશ્ચિમ-આય-
મણી દિશા *f.*, પ્રતીચી *f.*; 2 (કોઈ દેશની) પ-
શ્ચિમ દિશામાં આવેલા દેશ-પ્રાંત વિગેરે. *a.*
પશ્ચિમ-આયમણી દિશામાં આવેલું, પશ્ચિમે
છે એવું, પશ્ચિમ, (wind) પશ્ચિમનું-તરફનું,
પશ્ચિમ તરફથી આવતું-વાતું. *ad.* પશ્ચિમ-
આયમણી તરફ, પશ્ચિમે, પશ્ચિમ માં-અમ.
WESTERLY *a.* (part &c.) પશ્ચિમ તરફનું

-નું-માં આવેલું, પશ્ચિમ; 2 (wind) પશ્ચિમ-
આયમણી દિશા તરફથી આવતું-વાતું, પશ્ચિ-
મ નું-તરફનું. *ad.* પશ્ચિમે, પશ્ચિમ દિશા-
એ-તરફ.
WESTERN *a.* (See Westerly 1); 2 (course
&c.) પશ્ચિમ તરફ જતું, પશ્ચિમ તરફનું.
WESTWARD-LY *ad.* પશ્ચિમભણી-તરફ.
WET *a.* [*Goth. vato* water, *Sw. wat*]
ભીનું, ભેજવાળું, પાણી પચેલું હોય તેવું, લીલું;
2 rainy (weather, season) વરસાદનું; To
get w. ભીનાઈ-પલળી-ગજકામોળ થઈ જવું
-થઈ ગએલાં હોવું. *s.* પાણી *f.*, ભેજ *m.*,
ભીનાસ *f.* *vt.* ભીનું કરું, પલાળવું, -ગિપર
પાણી છાંટવું, ભીજવવું, ભીનવવું, પાણી વગે-
રેમાં યોગવું, -થી ભીનું થવું-પલળી જવું.
WET-NURSE *s.* ધવાડનારી સ્ત્રી, ધાવ *f.*
WETHER *s.* [*AS. weder*] ખસી કરેલા
મેઠો-ધેટો. [મગરમચ્છન, 'હેલ' મચ્છ.
WHALE *s.* [*AS. hwæl, Ger. wallfisch*]
WHALER *s.* હેલ પકડનાર વહાણ-પુરૂષ *m.*
WHARF *s.* [*low Ger. warf, Dut. werf* a
raised place on which a house is built]
(in a harbour) ડકો, બંદર પરના ડકો,
બંદર, (in a river or canal) ધાટ *m.*
WHARFAGE *s.* ડકાની જકાત-કર-છાપો *m.*
WHAT *pron.* [*AS. hwæt* which, what]
That which જે...તે; 2 (interrogative
pron.) કોણ, કયો, શું, કેવું; *W.!* as an ex-
clamation અરે આ શું છે ?-એમ કેમ
થયું ?; *W.* (=to how great a degree?)
કેવું; as, w. partial judges you are તમે
નિર્ણય કરવામાં કેવા પક્ષપાતી છો; *W.*
time જે વેળા...તે વેળા; *W. by, W. with*
થોડું એક, કોઈ એક. કંઈક; as, it so hap-
pened that w. by fighting, and w. by
policy he took thirty cities within the
year એવું બન્યું કે તે એક સાલના અંદર
તેણે ત્રીસ નગરો કોઈ એક લડવાથી અને
કોઈ એક યુક્તિથી કબજ કર્યાં; *W. with*
work and w. with play he is very busy
કંઈકામ કરવામાં અને કંઈ રમત કરવામાં
તેનો ઘણો વખત રોકાયેલો હોય છે; *W. not*

(a) ગમે તે, એવું કંઈ; (b) (the piece of furniture) એક જાતનું છાજલીવાળું કબાટ; W. if (a) શું ફીકર છે જો, (b) તો!; as, w. if I undertake the work myself હું પોતે તે કામ હાથમાં લેઉં તો!; W. though conj. જો એવું હોય-થાય-અને-કરીયે વિગેરે તો શું! W. else ખીજું શું!; W. then પછી શું.

WHAT-EVER-SOEVER pron. જે જે, જે કોઈ, જે કંઈ, જેટલું; 2 all that જે...તેસમું-અંત; as, w. creeps જે પેટે ચાલે છે તે અંધાં.

WHEAT s. [AS. hwæte] ધઉં m.

WHEATEN a. ધઉંનું, ધઉંનું અનાવેલું-કરેલું.

WHEEL vt. [Ger. wedeln to wag the tail] -ને ફાસલાવવું-પટાવવું-લલચાવવું, -ની પેટમાં ભરાવું.

WHEEL s. [AS. hweol, Icel. hvel] પેડું n, ચાક n, ચક્કર n, ચક્ર n; 2 ચુન્દેગારને રીખાવવાનું-ફાંસ દેવાનું સાધન-ચંલ; 3 (for spinning thread) રેદિયોમ; 4 rotation ચક્કર n, આંટા m, ફેરો; Potter's w. કુંભારનો ચાક. ઇ. હાથગાડીમાં ઘાલી લઈ જવું; 2 ફેરવવું, ફરતું ક. ઇ. ધરી ઉપર ફરવું, ફરવું; 3 ચક્કર મારવું, પ્રદક્ષિણા ક.

WHEELED a. પેડાંવાળું, પેડાંવતી ચાલતું.

WHEEL-BARROW s. એક પેડાની હાથગાડી.

WHEEL-WRIGHT s. પેડાં-ગાડી અનાવનાર.

WHEEZE vi. [AS. hweosan] -ના ગળામાં કફ ખાલવો, આસ લેતાં મૂકતાં ધુરધુર થવું, કફ આસ છેડાવો-મૂકવો.

WHELM vt. [Dut. wemelen to whirl] (in water &c.) -ને ઘુરાડવું-ડખાવવું, (in sand &c.) ચારેગમથી ઘેરીલઈ દાખી-ચાંપી નાખવું, (fig.) -ને ગરક ક., થી ગરક થવું.

WHELP s. [Icel. hvelpr] (કુતરા-સિંહ-કોલાં-રીછ વગેરેનું) બચ્ચું, પિછું, (of the dog only) કુરકુરિયું n; 2 a youth, in contempt બચ્ચાણ, દીકરાણ. ઇ. કુતરી, રીછણ વગેરે એ વીઆવું-જણવું-બચ્ચાં જણવાં.

WHEN ad., conj. [AS. hwenne, Goth. hvan] ન્યારે, જોવારે, જે વખતે-યેનાએ-સમયે; 2 (interrog.) ક્યારે, કેવારે, કયે વખતે, કે દહોડે, કઈ વેળા; 3 which time

ત્યારે, તેવારે, તે વખતે-યેળા; as, "...since w. his oath is broke" તે વખતેથી તેનું વચન તૂટ્યું; 4 after the time that પછી, ન્યારે...ત્યારે; as, w. the act is passed the public will be satisfied તે કાયદો પસાર થયા પછી-થયો ત્યારે લોકો સંતોષ પામશે.

WHEN-EVER-SOEVER ad., conj. ન્યારે, ગમે ત્યારે, કોઈ દિવસે, ન્યારે ન્યારે, ન્યારે પણ, કદીમદી.

WHENCE ad. [AS. hwanon] (as to place) ક્યાંથી, કઈ જગ્યાએથી, કેણીગમથી, કુતર; 2 (as to source) શાથી, ક્યાંથી; as, w. shall we derive hope શા ઉપરથી આપણને આશા થાય; 3 (as to premises, facts &c.) તેથી, તેઉપરથી; as, these facts are admitted; w. it follows that એ હકીકત કબૂલ છે તે ઉપરથી સિદ્ધ થાય છે કે; 4 (as to means) શી રીતે, કેમ, શાથી કરીને, ક્યાંથી; as, w. shall we obtain bread to feed all these people એટલા અંધા માણસોને જમાડવા જેટલી રોટલી ક્યાંથી પેદા કરીશો?

WHERE ad. [AS. hwar, Icel. & Goth. hvar] ન્યાં, જે ઠેકાણે, જે જગ્યાએ-જગ્યામાં; 2 (interrog.) ક્યાં, કયે ઠેકાણે, કઈ જગ્યાએ, કેણી તરફ-ગમ; W. are you from તમે ક્યાંથી આવો છો!; Any w. કોઈ પણ ઠેકાણે-જગ્યાએ; 3 at the place in which ન્યાં...ત્યાં-ને જગ્યામાં; as, I went to the place w. she promised to meet me ન્યાં તેણે મને મળવાનું કહ્યું હતું તે જગ્યામાં હું ગયો.

WHEREABOUT-S ad. (interrogative) ક્યાં, ક્યાંક્યાં, કયે ઠેકાણે-જગ્યામાં; 2 જોને વિશે, જોમાં; as, the object w. they are conversant જે બાબતમાં તેઓ વાકેફ છે; One's whereabouts કોઈનું રહેવાનું ઠેકાણું, રહેવાની જગ્યા, -નું ઠેકાણું.

WHEREAS ad. & conj. When in fact or truth અર્થ પૂછવો તો, વસ્તુતઃ, કારણ કે, અર્થ કેહેતાં; 2 the thing being so that ન્યારે...ત્યારે, જે અર્થમાં, એવું છે ત્યારે.

WHEREAT ad. જે ઉપરથી, તે ઉપરથી; as

w. he was ashamed તે ઊપરથી તે શરમાઈ ગયો; 2 શાથી, શાણું, શા ઊપરથી, કેમ, શા માટે.
[રથી, જે ઊપર.

WHEREBY *ad.* જેણે કરીને, જેથી, જે ઊપ-
2 (interrog.) શા ઊપરથી, શાથી, ક્યાંથી,
as, w. shall I know હું શા ઊપરથી જાણું?

WHEREFORE *ad. & conj.* For which reason
જે કારણ સાર-માટે, તે કારણ માટે-અર્થ; 2
(interrog.) કાં, કેમ, શાસાર-વાસ્તે-માટે.

WHEREIN *ad. & conj.* જેમાં, જેથી કરી-
ને, જેની અંદર; 2 (interrog.) શોમાં, શામાં,
શાથી કરીને, કયામાં, કહ્યામાં.

WHEREOF *ad.* Of which જેનું, જેમાનું,
જેને માટે, જેને લીધે.

WHEREVER-SOEVER *ad.* જ્યાં જ્યાં, જ્યાં
કહી, જે જે કોણે, કોણે કોણે, કોણે કોણે,
જ્યાં, જે કોણે કોણે-જગ્યાએ.

WHERETO *ad.* જ્યાં સુધી, જે દરજે.

WHEREUPON *ad.* તે ઊપરથી, પછી, તે
પછી, ત્યાર પછી; as, a message was
sent to him, w. he came તેની પાસે સંદે-
શો મોકલ્યા, તે ઊપરથી તે આવ્યો.

WHEREWITH-WITHAL *ad.* જેણે કરીને,
જે વડે-કરીને, જેથી; 2 (interrog.) શાણું
કરીને, કહ્યાં રીતે, કેમ કરીને.

WHERRY *s.* [Ferry] બન-છેડે અણીવા-
જો મછવા-હોડી, હોડકું, કોટિયું; 2 માછ-
લાં પકડનારે તુતકવાળું એક ન્હાનું વહાણ.

WHET *vt.* [Icel. hvatr sharp, Ger. wetzen
& Dut. wetten to sharpen] (an edge-
tool) ધસવું, ને ધાર કાઢવી-ચઢાવવી, તીણું કર.,
સરાણું પર ચઢાવવું; 2 (the appetite &c.)
લાગે તેમ કર., પ્રેમ-જગૃત કર.

WHETSTONE *s.* પથરી, સરાણું, નિસા-
ણું, અસ્તરા વગેરે ધસવાનો પથર.

WHETHER *conj.* [A.S. hwæther which
of two] કે...અથવા નહીં, કે, અગર.

WHEY *s.* [A.S. hwæg] દહીંમાંનું પાણી.

WHICH *pron.* [old E. which, A.S. hwy-
lic-hwa who & lic like] (interrog. &
of all genders) કયું, કહી, કયો, કોણ; as, w.
boy is it તે કયો છોકરો છે?; 2 (relative,

neuter) જે, correlative તે; as, the work
w. he did જે કામ તેણે કર્યું તે; 3 that
which જે...તે; as, take w. you will જે
તમારી મરજીમાં આવે તે લો.

WHICHEVER-SOEVER *pron.* જે જે, જે
કોઈ-કોઈ, જે.

WHIFF *vt.* [W. chwaff a quick gust,
imit. of the sound] ખીડી ખીતાં ફૂક મારવી.
8. ધુંકવું તે, ધુંક.

WHIG *s.* [A.S. whaeg whey, Scot. whig
a sour drink] જેહલા આદર્શના વખતમાં
લોકોના હક જળવવાને પ્રયત્ન કરનાર રા-
જદારી મંડળ, બ્રિટન ટોળી. a. બ્રિટોનું
-એ કરેલું; as, a w. measure બ્રિટોનું
કરેલો કાયદો. [નિયમોની વતણું

WHIGGERY, WHIGGISM *s.* બ્રિટોળીના

WHILE *ad.* [A.S. hwil, Goth. heila time,
hour] જ્યારે, જે વેળા, ત્યારે, તે વેળા, એટ-
લામાં; 2 as long as જ્યાં સુધી-લગી, જે-
ટલીવાર. 8. Space of time વખત, fm,
વેળા, કાળ; A w., or for a w. થોડીવાર,
કેટલોક વખત; All this w. એ બધો
-સમયો વખત; Between whiles વચ્ચે
વચ્ચે, કંઈ મધી, કોઈ કોઈ વેળા; What a
long w. કેટલીવાર! કેટલીવાર થયાં; Worth
w. મેહેનત-ખર્ચ જેટલો નફો-લાભ થાય
એવું, પાલવે-એવું એવું. *vt.* (away) ખુશી-
થી ચુમાવવું-કાઢીનાવવું, ચુમાવીદવું-કાઢવું; as,
he whiled away his time in amusement
તેણે ગમતમાં પોતાનો વખત ચુમાવી દીધો.

WHILST *ad.* (See While ad.).

WHIM *s.* [Icel. hvim a quick move-
ment] લેહેર, ફાંટો, તુરંગ. [અંદી.

WHIMSICAL *a.* લેહેરી, તુરંગી, ફાંટાદાર, સ્વ-

WHIMPER *vi.* [Scot. whimper, Ger.
whimmern] ડસકાં ખાધને રડવું.

WHINE *vi.* [Icel. hvina to weep] ધીમે
ધીમે રડવું, કંકલવું, રડાપો-રોક ભરેલો અ-
વાજ-સાદ કર-કાઢવો, કંકલીને ખખડવું. 8.
કંકલાટ, રોક ભરેલો-રડતો-રડતો હોય તેવો
અવાજ-સ્વર-સાદ.

WHINNY *adj.* હણહણવું, ખોખોખોવું, સણસણવું.

WHIP *vt.* [*A.S. hweop, Icel. hvipp* a quick movement] -ને ચાપક-કેરડો-ચાપકો મારવો-જગાવવો-ચમકાવવો; 2 (a top) કેરડાવતી ઝટકા મારીને ફેરવવું; 3 (a boy &c.) -ને ફટકા મારવા, -ને ફટકા મારવાની-મારીને શિક્ષા કર.; To w. about or round [વિટાળવું, લપેટવું; as, to w. a line round a rod સોટાને દોરી વિટાળવી; To w. out (a sword &c.) ઝડપથી-ચડપદ્ધતે ખેંચી કાઢવું-ઝૂંટવી લેવું; To w. from એકદમ-એકાએક-એકાએક તાલપાલવું; To w. into (one's hand) ઝડપથી ધાલવું-નાખવું-ધોચવું; To w. up એકદમ-ઝડપથી-ચડપદ્ધતે પકડી-ઊંચાકી લેવું. ઇં. ઝટલછતે-ચડપદ્ધતે-ઝડપથી નીકળી-નાસી-દોડી જવું-આવવું. 8. ચાપકો*m*, ચાપકુ*f*; 2 a coachman ગાડી હાંકનાર, ગાડીવાન*m*, ચાધરી*m*, સારથી*m*; With w. and spur ધણીજ ઉતાવળે-ઝડપથી-તવરાથી, ખડું જલદી; To have the w.-hand નું કોઈના પર પ્રાધાન્ય હોવું, -ના કરતાં ચડિયાતા હોવું.

WHIPPER-IN, WHIP 8. શિકારી કુતરાએને રખડવા નહીં દઈ તેએને શિકારને માટે હારેદાર ઊભા રાખનાર; 2 (in parliament) મન્ત્રી સભામાંની પોતાનીટોળીના સભાસદોને જરૂર પડે ત્યારે સભામાં બેસવા સાથે એકઠા કરવાને માટે નેમલો એક અમુક સભાસદ.

WHIR, WHIRRING 8. [from the sound] ભરરર કરીને થતો અવાજ, ભરરર*f*. ઇં. ભરરર કરીને ઉડવું, ઊડી જવું.

WHIRL *vt.* [*Sw. hwirfel* a whirlpool] (a sword, a stick &c.) ફરતું-સધળી તરફ-ચક્કરમાં -ગડગડ ફેરવવું. ઇં. (wheels, spindles &c.) ગોળ ચક્કરમાં-ફરતું-ગોળ-ગડગડ ફરવું. 8. (of a top, wheel &c.) ઝડપથી ગોળ ફરવું, ફેરી*f*, ભ્રમણ*n*, ચક્રાવર્તન*m*; The whirls of fancy વિચારનું ભ્રમણ

WHIRLIGIG 8. ભરરરો*m*. [છે તે.

WHIRLPOOL 8. વમળ*m*, પાણીમાં ભરરા થાય

WHIRLWIND 8. વાવટોળ*n*, વાવઝોડું*n*, વંટોળિયો*m*, વટોળિયો વા.

WHISK 8. [*Dan. viske, Sw. viska* to

whisk] -હાનો ખુતારો, કુચડી*f*, પીછી*f*, કુચડો*m*; 2 a quick sweeping motion ઝાપટ*f*, ઝપાટો*m*, ઝાટક*f*, ઝટક*f*. *vt.* ઝાપટવું, ખંખેરવું, ઝાપટી-ખંખેરી નાખવું, -ઊપર ઝાપટ-ઝટક મારવી. ઇં. ઝટક મારવી, ઝાપટ-ઝટક મારતાં ચાલવું, ઝટકતા ચાલવું.

WHISKERS 8. થોભા*m pl*, થોભિયા*m pl*.

WHISKY 8. [*Celt. uisge-beatha*] ધહું-જવ-એટસ વિગેરેમાંથી બનવેલો દારૂ-મદ્ય*m*.

WHISPER *vi., vt.* [*Ger. wispern* to whisper, *Bav. wispern* to hiss] કાન કુંકવા-ભભેરવા, યુપચુપ કાનમાં કહેવું-વાત કર.; as, he whispered a word in my ear તેણે મારા કાનમાં એક શબ્દ યુપચુપ કેહ્યો. 8. યુપચુપ-કાનમાં કહેલી વાત.

WHISPERER 8. યુજયુજ કરનાર, છાની-યુપચુપ-કાનમાં વાત કેહેનાર; 2 a tattler છાનીબાની ખબર કરનાર-આપનાર-કેહેનાર, છાની વાત કહી દેનાર-ઉઘાડી પાડનાર.

WHIST *inter.* [*L. st! It. zitto, Ger. st! hist*] ચુપ! છાનો! મુગો રહે! 8. મુગા મુગા રમવાનો ગંજીનો એક એલ.

WHISTLE *vi.* [*A.S. hwistle, Sw. hwissla* to hiss] (with the mouth) સિટ્ટી-સીસોડી વગાડવી; 2 (with a small wind instrument) વાંસજો-સીટ્ટી વગાડવી-વજાડવી; 3 (as a bullet, an arrow &c.) સણસણ-સણસણ વાગવું-ક., (as wind) સણસણ-સું સું ક.-વાગવું-વાવું, સણસણવું. *vt.* (a dog &c.) -ને સિટ્ટી-સીસોડી વગાડી બોલાવવું. 8. (by the mouth) સિટ્ટી*f*, સીસોડી*f*; 2 a small wind instrument સિટ્ટી*f*, પીપી*f*; 3 (of wind among trees &c.) સણસણાટ*m*, ભણભણ*f*, મુસવાટ*m*.

WHIT 8. [*A.S. wiht* a creature] લવલેશ. માલ, તલમાલ, બદામ-રતી ભાર, અણુ, જરા.

WHITE *a.* [*Goth. hveits, Sans. pṛeta*] સરેત, ધોળું, ઉજળું, શ્વેત, (skin, pers.) ગોઠ; 2 pale ફિફું, નિસ્તેજ, ઉતરી ગયેલું; 3 (hair) ધોળું, પળી આવેલું, પાકીગયેલું; W. robed (innocence &c.) ડાઘ વગરનું, ખુદલું; W. livered (a) બહીકણ, ખાયલું, (b) ઝરીલું, અદેખું, હસદેખાર. 8. સફેત-ધોળો

રંગ; W. of an egg ઇડાની સફેદી; Whites *pl.* a disease of females ભગમાંથી ચી-કાસવાળા પદાર્થનો સ્ત્રાવ; W. of the eye આંખનો ઘાળા ભાગ, શુષ્ક મંડળ.

WHITE-ANT *s.* ઉધધ. [સફેત કરેલું.

WHITED *a.* ને ચુનો લગાડેલું ચ્મિવું, સફેત.

WHITE-LEAD *s.* કદઈ સફેતેતમ.

WHITEWASH *s.* (પાણી સાથે મળવેલા) ચુનો-સફેતો. *vt.* ને ચુનો લગાડવા-દેવા-ધોળવા, ધોળવું; 2 (fig.) ધોળું-સફેત ક., બહારથી સાફ-સોજું દેખાય તેમ ક.

WHITEN *vt.* ધોળું-સફેત ક., ને-ઐપર સફેતી આણવી-લાવવી. *vi.* ધોળું-સફેત થવું-હોવું-ચર્ચવું. [હિંન, શુભતા *f.*

WHITENESS *s.* સફેતી *f.* ધોળાસ *f.* ઉજળાપ-

WHITISH *a.* ધોળાસ-સફેતી મારવું.

WHITHER *ad.* [*AS. hwæder*, old *E. whider*] (interrog.) ક્યાં, કયે ઠેકાણે, કેણી તરફ-ગમ; 2 to which place તે જગ્યાએ-ઠેકાણે, ત્યાં, ત્યાં; as, w. when they came તે જગ્યાએ જ્યારે તેઓ આવ્યા; 3 to what place (absolutely) ક્યાં, કેથે, કેણીગમ; as, I strayed I know not w. હું જૂલો પડી ગયો પણ ક્યાં ગયો ચ્મિ મને માલમ નથી.

WHITHERSOEVER *ad.* જે જગ્યાએ, ત્યાં ત્યાં, જે જગ્યાએ.

WHITLOW *s.* [*AS. hwit* white & low flame] જેથુંપાકવુંતે, નખછર, નવેણા, નખચૂળન.

WHITSUNDAY, WHITSUNTIDE *s.* [White, Sunday & tide] ઇસરના તેહેવાર પછી સાતમો રવિવાર.

WHITTLE *s.* [*AS. hwit* a small knife] ગળવામાં રાખવાનો ચ્મિક નહોતો ચખ્ખુ-ચાકુ, છુરી, છુરી, પાળી. *vt.* ચાકુચિવતી છોલવું.

WHIZ *vi.* [from the sound] (an arrow, a ball flying through air) સણસણ-સું-સું અવાજ થવા-વાગવું-ક., સણસણવું, સણસણ-સુંસું કરતાં જવું. *s.* સણસણ *m.* સુંસું *n.*

WHO *pron.* [*AS. hwa*, *Goth. hvas*] (relative) (pers.) જે; (interrog.) કોણ.

WHO-EVER-SOEVER *pron.* જે કોઈ, હર-કોઈ, જે જે, ગમ તે કોઈ.

WHOLE *a.* [*AS. hal* healthy, *Ger. heil*] આખું, સધળું, બધું, સમગ્ર, સમસ્ત; 2 unbroken આખું, પૂર્ણ, અખંડ, અભંગ, પૂરું; 3 well તનદુરસ્ત, સારું, સાજું, ખીમાર નહીં ચ્મિવું; A w. rupee બાંધી-નહીં વડાવણા-આખો રૂપિયા. *s.* The entire thing બધું, પૂરેપૂરું, તમામ; Upon the w. ચ્મિ બધાં ઐપર વિચારી જોતાં, ચ્મિકંદરે.

WHOLESALE *s.* (as opp. to retail) જથ્થા-બંધ-ચોકબંધ-સામટું વેચાણ. *a.* (a merchant &c.) સામટું-જથ્થાબંધ-ચોકબંધ વેચનાર-ખરીદ કરનાર; 2 (price, rate &c.) સામટું-જથ્થાબંધ-ચોકબંધ ખરીદ-વેચાણનું.

WHOLEsome *a.* (lit.) તનદુરસ્તી-શરીરને સુખાકારી આપે ચ્મિવું, શુભકારી, આરોગ્ય કારી-જનક-વર્ધક, પથ્ય; 2 (fig.) (advice, doctrine &c.) ઐપયોગી, કામનું, હિતકારી, હિતનું, સારું, સુખકારક, ઉપયુક્ત, ફાયદાકારક.

WHOLLY *ad.* તદન, ખીલકુલ, પૂરેપૂરી રીતે, પૂરતી રીતે, પૂરું, સાફ; 2 totally નિશ્ચય, તમામ, સર્વતઃ, દરોખસ્ત.

WHOOOP *vi.* [*AS. hwopan* to cry out] ચીસ-ચિચિયાડી મારવી-પાડવી, પોકાર ક.-મારવા. *s.* લડાઈની (પાછળ લાગવા વગેરેની) ખૂમ-ચીસ-ચિચિયાડી; of monkeys ડૂધ.

WHOOING-COUGHs. Hooping cough *q. v.*

WHORE *s.* [*AS. hore*, *W. huren*] પૈસા લઈ પરપુરૂષ સાથે જોડકર્મ કરનાર કસ્યાતેણી, પાતેર, રામજની, વેશ્યા. *vi.* પૈસા લઈ પરપુરૂષ સાથે બલિચાર-સંગ-છિનાનું-જોડકર્મ ક.

WHOREDOM *s.* બલિચાર *m.* છિનાનું, જોડકર્મ, બદફેલી *f.*; 2 (Scrip.) મૂર્તિપૂજા *f.*

WHOREMASTER-MONGER *s.* રંડીખાન, છિનાનવાળા, રાંડ રાખનાર, છિનાનું કરનાર.

WHORISH *a.* છિનાન, રંડીખાન, બલિચારી.

WHY *ad.* [*AS. hwy*] (interrog.) કાં, કેમ, શું કામ, શા માટે-વાસ્તે-સાર-કાચે; 2 (relative) જોને માટે-જે સાર થાય-કરે ચ્મિવું; The reason w. (કંઈ થાય-કોઈ કંઈ કરે) ચ્મિવું કારણ; as, there was no reason w. he should beat me તે મને મારે ચ્મિવું કંઈ કારણ ન હતું.

WICK *s.* [*AS. weoca*] ઢીવેઢ, વાઢ, બતી, (of coarse cloth) કાકડીમ.

WICKED *a.* [*Finn. wika, Lapp. wik-ke a fault*] (pers.) કુટ, પાપી, અધર્મી, પાપીટ, કુર્ન, (acts) પાપનું, અધર્મનું, કુટ, અધાર, કુર્મનું, પાપબુદ્ધિનું. [કુટરીતે.

WICKEDLY *ad.* પાપબુદ્ધિ-મતિથી, અધર્મથી,

WICKEDNESS *s.* કુટપાણું-તાઈ, પાપ-કુટબુદ્ધિ, કુર્મબુદ્ધિ; 2 sin કુર્મન, પાપન, પાતકન, કુર્મન.

WICKER *a.* [*Sw. wika to plait, Dan. vegre a pliant rod*] નેતર-વેતસ-ગ્રાડની ડાળીઓનું-નું બનાવેલું; W. work ટોપલા ટોપલી વગેરે ડાળીઓની બનાવેલી વસ્તુઓ.

WICKET *s.* [*old Fr. wicket*] બાનું બારણું, બિડકી; 2 (in cricket) ક્રિકેટ રમે છે ત્યારે જે ત્રણ દાંડા બોલવામાં આવે છે તે.

WIDE *a.* [*AS. wid, weit*] Broad પોહોળું, પોહોળાઈવાળું, ચોડું, (cloth) પનાદાર; 2 extensive વિશાળ, વિસ્તીર્ણ, બોહોળું, ચોડું, પ્રસાર; as, the w. ocean વિશાળ મહાસાગર; W. of-from -થી દૂર-છેટે; as, that statement is w. of the truth એ વાત સાચાઈથી દૂર છે-ભૂઠી છે; w. of the mark લાગુપડવાથી છેટે (See beside the mark, under Mark.) *ad.* ઘણે દૂર-આવે-છેટે, ઘણું; as, w. spread ઘણું પસરેલું; w. spreading ઘણે દૂર પસરતું-પસરનાર.

WIDELY *ad.* ઘણે લાંબે સુધી, બોહોળી રીતે, વિસ્તારીતે; 2 very much ઘણુંજ, ઘણું-બહુજ; as, we differ w. in opinion મતમાં આપણે ઘણાજ ભૂદા પડતા છીએ.

WIDEN *vt.* પોહોળું-વધારે પોહોળું-ચોડું ક., પોહોળાણમાં વધારવું. *vn.* પોહોળું-ચોડું-મોટું થવું.

WIDTH *s.* પોહોળાઈ, ચોડાઈ, પોહોળાણન, બાજુ વચ્ચેનું અંતર, (of cloth) પનોમ.

WIDOW *s.* [*AS. weoduwe, Sans. vidhava—vi without and dhava a husband*] વિધવાઈ, રાંડીરાંડ, (in contempt) બોડકી, રંડાઈ; The voluntary burning of a w. with the corpse of her husband સતી થવું તે, અગ્નિપ્રવેશ m, સહગ-

મનન, અનુભવન; The w. who thus immolates herself સતી; W. before puberty બાળ રાંડ-વિધવાઈ.

WIDOWED *a.* (a female) રાંડી, ને રંડાપે આવેલા યેવી, ખાણે બેઠેલી; 2 (gen.) striped વિનાનું-રહિત-હીન થયેલું.

WIDOWER *s.* રાંડિયા-રંડાએણા પુરુષ, જેની સ્ત્રી મરીગયેલી તે પુરુષ, મૃતપત્નીકમ.

WIDOWHOOD *s.* રાંડીરાંડ-વિધવા પાણું, રંડાપેમ, વૈધવ્યન, વિધવાવસ્થા f.

WIELD *vt.* [*AS. wealdan, Ger. walten to rule*] (sword &c.) ધરીને-ધારણ કરીને ચલાવવું-વાપરવું, વાપરવું, ચલાવવું; To w. the sceptre કુલઅચ્છારથી રાજ ચલાવવું-ક.

WIFE *s.* [*AS. wif, Icel. vif*] પત્નિપેત બ-ધરી-સ્ત્રી, ધણિયાણી, પત્ની, ભાર-જાઈ, બાયાઈ, વહુ, દારાઈ; A rival w. સોડાઈ, સપત્ની. [ટોપી-ટોપમ.

WIG *s.* [contr. of Periwig] વાળ-બાલની

WIGHT *s.* [*AS. wiht a creature*] કમબ-જ-બાપડું-અભાગિયું-બિચારું માણસ.

WILD *a.* [*AS. from root of Will*] (living beings) જંગલી, રાની, રાનમાંનું, વન્ય; 2 (plant &c.) એડયા વગર-વગર એડે ઉગતું-ઉગેલું-થયેલું-પાકેલું, રાની, (in comp.) વન, અરણ્ય; as, w. fruits વનફળ; W. rice નીવારમ, નમારમ, ન્યારમ; 3 (forest &c.) ઉજડ, વસ્તી વગરનું, જંગલી; 4 (pers.) જંગલી, રાની, નહીં સુધરેલું, અનાડી; as, w. natives of Africa આફ્રિકાના જંગલી લોકો; 5 ungoverned હાથમાં ન રહે એવું, બેકેદ, નિરંકુશ, અનિવાર; as, w. passions હાથમાં ન રહે એવા જુસ્સા; 6 (wind, tumult) તોફાની, ઘણા ભેર-જુસ્સાનું; 7 (morally) (pers.) લડ્ડું, સોડું, નાગું, દુરાચારી; 8 અનિયમિત, તકેહીન, અનુભવસિદ્ધ થાય નહીં એવું; as, a w. project અનિયમિત યુક્તિ; W. through fright or rage કાવરા બાવરા, હાંફલા ફાંફલા, ગાભરું; W. honey રાનમાં પાકેલું મધ, રાની મધ; W. oats (See under Oats). *s.* A desert રાનન, રણન, ઉજડ યુલકમ, જંગલન, રેલીનું મેદાન.

WILDERNESS *s.* (See Wild *s.*); The wa-
tery w. પાણીના મહાસાગર.

WILDLY *ad.* (See Wild 2); 2 ગાબરું-
કાવરું આવરું-બેબાકના પડીને, ગભરાઈને, હા-
ફલું ફાફલું, ફાટેલે એહેરે; as, to stare w.
ફાટેલે એહેરે એવું; 3 heedlessly બે દરકારી-
યા ગમેતેમ, દરકાર વગર; 4 irrationally
બેકેદ, ઠેકાણા વગર, અતિશય; 5 irregu-
larly અનિયમિતપણે, અસમાનપણે.

WILE *s.* [*AS.*, *Icel.* viel fraud] A trick
કપટન, કાવોદાવોમ, ડગવાની-છેતરવાની યુ-
ક્તિ-પેચમ, ફરેચમ, કાવતુંન, છુખમેદન, છુ-
કકાપંચમ. [કાવાખાન, લુચ્યું, પ્રયંચી.

WILY *a* કપડી, કાવત્રાંખોર, છુખમેદ રમનાર,

WILL *s.* [*AS.* wille, *Icel.* vile] (the fa-
culty) ઈચ્છા *f.*, સંકલ્પશક્તિ *f.*; 2 choice
મરજી, ખુશી *f.*, પસંદ *k.* તે; as, it is my
will to do it તે કરવાની મારી ખુશી છે; 3
command હુકમ *m.*, આગ્રહ *f.*; 4 testament
મૃત્યુપત્ર *n.*-લેખ *m.*, વારસ-વસિયતનામું *n.*, વી-
લન; At w. (a) પોતાની મરજી મુજબ-
ખુશી પ્રમાણે, (b) (as a tenant) માલિકની
મરજી સુધીનું (બાકત કે ખેડત); Good w.
(a) મરજી *f.*, કૃપા *f.*, મહેરબાની *f.*, (b) ની
રાજખુશી; To purchase one's good w.
of હું મારી રાજ ખુશીથી (કંઈ) આપુંછું એમ
પૈસા આપીને કપૂલ કરાવવું; To sell one's
good w. of હું મારી રાજ ખુશીથી (કંઈ)
આપુંછું એમ પૈસા લઈને કપૂલ ક.; Ill w.
કુલભાવ, વેર *n.*; To have one's w. ઈચ્છિત
વસ્તુ મળવી, મન પ્રમાણે થવું-હોવું. *vt.* To
determine ની મરજી હોવી, ચાહવું, ઈચ્છવું,
સંકલ્પ ક.; 2 to wish ઈચ્છવું, ચહાવું, નું
મન ક., ની (કાંઈને) ઈચ્છા-મરજી થવી-હોવી;
3 મૃત્યુપત્રથી માલમીલકત આપવાનો ડરાવ ક.
-અપાવવી-આપવી; Be it what it w. તે
ગમે તે હોય.

WILFUL *a.* Stubborn (pers.) હડીલું, જીદી,
આપમતિયું, સ્વચ્છંદી, મમતી, (horse) અડિયલ.

WILFULLY *ad.* મમતથી, મમતનામાર્થી, હ-
ડથી, હડ ધરીને-પકડીને; 2 જાણીને, જાણી-
જીતીને-જાણીને, જુલિમૂર્ચક.

WILLING *a.* ખુશી, રાજ, તૈયાર; 2 chosen,
received without reluctance ખુશીનું,
રાજ ખુશીથી કપૂલ કરેલું, ચાહેલું.

WILL-O'-THE-WISP (See Ignis-fatuus)

WILLOW *s.* [*AS.* wilig] એક જાતનું ઝાડ છે.

WILY (See under Wile).

WIN *vt.* [*AS.* winnan to struggle, *Icel.*

vinna to get] (a prize, a battle, mo-
ney &c.) જીતવું, -માં ફતોહ-જય પામવું, જીતી
લેવું, જીત કરી મેળવવું-હસ્તગત ક., જીત ક.;
2 to allure, to gain over મેળવી લેવું,
-નું મન સંપાદન ક.-હરી લેવું-મનાવવું, પોતાનું
કરી લેવું; as, thy virtue won me તારા
સદ્ગુણે મારું મન હરી લીધું છે. *vi.* To
gain the victory જીતવું, ફતોહ મેળવવી-
પામવું, જય ક.; To w. upon ની મહેરબા-
ની-નો ખ્યાર મેળવવા-સંપાદન ક.

WINCE *vi.* [*AS.* wincian to nod] (from
a blow or from pain) આંગ સંકોચવું-મ-
રડવું-કાઢવું; 2 (a horse) અધીરું થઈને લાત
-તરફડિયાં મારવાં. [રવવાનો દાંડા-હાથો.

WINCH *s.* [*AS.* wince] પૈડું-ચાક-ચક્કર ફે-

WIND *s.* [*AS.*, *Icel.* vindr, *L.* ventus]

Air in motion વામ, વાયરેમ, વાયુ *m.*, પ-
વન *m.*, હવા *f.*; 2 breath દમ *m.*, આસન *m.*; as,
to be short of w. દમ અઘીજવા; 3 flatu-
lence પેટમાં થતા વાયુના ગોળા, વાયુ *m.*, વા-
ખન, વાત *m.*, ખાદી *f.*; as, to be troubled
with w. ખાદીથી હેરાન થવું; To take
w. or to get w. ફૂટવું, જાહેર થવું, ઉડવું,
ઉઘાડું પડવું; as, the story got w. તે વાત
ફૂટી; To break w. (See under Break);
To get w. in the head વેકલ થઈ જવું, ચક્કી
-ચળી જવું; Three sheets in the w. ખડુ
પીધાથી પગ ડરતો નહીં હોય-લયડિયાં ખાના
કરે એવું. *vt.* (a horn) ફુંક મારીને વગાડવું.

WIND-BAG *s.* બકબકિયો *m.*, બકવા કચ્ચાં કરે
એવું. [એવું, વાતરૂઢ, વાત પ્રતિબદ્ધ.

WIND-BOUND *a.* મ્હેના પવનથી નહીં હંકરાય

WIND-FALL *s.* પવનના અપારાથી ઝાડ ઊપર-
થી પડેલું ફળ; 2 અલ્પધર્મી-જેની આરા ન
હતી એવા લાભ-ફાયદો-પ્રાપ્તિ, ખાખા.

WIND-GALL s. ઘોડાના ખુંટણુ ઊપર થતી ન-
રમગાંફ-દીમસું.

WIND-MILL s. પવનચક્કી. [માર્ગમ.

WIND-PIPE s. આસ-દમ લેવાની નળી, આસ-

WIND-SAIL s. વહાણના નીચલા ભાગમાં હવા
પોહાંચાડવાને મૂકેલી કેતાનના કપડાની નળી.

WIND-WARD s. જે દિશામાંથી પવન વાય છે તે
દિશા, વાયુની દિશા. a. જે દિશામાંથી પ-
વન વાતો હોય તે દિશા-તરફ જુ, વાયુની દિશા
-તરફ-આજુ જુ. ad. પવનની તરફ-મમ.

WINDY a. (tempest) વાયુજુ, પવનજુ, વાજુ;
2 (side) પવન તરફજુ, પવન વાતો હોય તેણી
મમજુ; 3 tempestuous (weather) તોફાની.

WIND vt. [AS. windan, Ger. winden]
(round a cord &c.) વિટાળવું, વિટવું, લપે-
ટવું, ગુંડાળવું; 2 to cause to turn, to
change ફેરવવું, બદલવું; 3 (into) to in-
sinuate ધીરે રહીને પેસાડવું-આસવું; To w.
oneself into the affections of ધીરે રહીને
(કાંઈના) પ્યારમાં લપટાવું; To w. off (વિટા-
ળેલું) ઉઠેલી નાખવું; To w. out છોડવવું,
-માંથી કાઢવું, મોકળું-છૂટું ક.; To w. up
(a) (into a ball) વિટાળીને દોડા-ગુંથળું બ-
નાવવું-ક., (b) (the affairs of) આટોપી
લેવું, -નો છેડો-અંત આણવો, પૂરું ક., ઝાડી
વાળવું, (c) (a watch or clock) કુંચી આ-
પવી, (d) (fig.) (કેટલીક મુદત સુધી) નીભ્યું
રહે તેમ ક.; as, to w. one up for four-
score years કોઈ એસી વરસ સુધી નીભ્યું
રહે એવું ક., (e) (strings of a lute &c.)
વિટાળીને ઊંચું-તંગ ક. vi. To change (as
judgment, opinion) બદલાવું, ફરીતવું; 2
(as vines, creepers &c.) વિટલાવું, લપે-
ટાવું; 3 to bend, to turn (as a road, a
river) વાંકાચુકા હોવું, વાંક-વલણુ ખાવું, -માં
વાંક-વલણુ હોવું; 4 (as a chased hare &c.)
ગોળ ચક્રરમાં ફરવું, ગોળ ફરતાં જવું.

WINDING a. વાંકુંચુકું, વાંક ખાતું-વાળું, વળજું,
વળખાતું. s. વાંકમ, વલણુ, ગલીકુંચી f,
ફેરમ, મરોડમ.

WINDING-SHEET s. શવ-પ્રેત વસ્ત્ર, કફન.

WINDOW s. [Icel. vindauga—vindr

wind & auga eye] ખારી f, ખડખી f; 2
ખારણાવાળી ખારી.

WINDOW-BLIND s. ખારી-ખિડકા નો પડદો.

WINDOW-FRAME s. ખારીજુ ચોકું.

WINDOW-SASH s. ખારીના કાચનાં ધરો જે
કામમાં હોય છે તે.

WINE s. [AS. win, Icel. vin] (of grapes)
દ્રાક્ષરસમ, દ્રાક્ષનો દારૂ, વૈનમ, (of certain
fruits) (કોઈ અમુક) ફલનો રસ.

WING s. [Sw. vinge] પાંખ, પક્ષ; 2 (fig.)
(protection) સંભાળ, રક્ષણ, આશ્રયમ;
3 (of an army) ફોજની ખાજુ, સેનાપક્ષમ,
સૈન્યપક્ષમ, પાર્શ્વસ્થલન; 4 (of a house)
ધરની ખાજુ, ગૃહપક્ષમ, ગૃહપાર્શ્વભાગમ; 5
(in a fleet) અરમારની હારદોર ગોઠવેલી યુ-
દ્ધોકામાંની છેવડીની નૌકા; To be on the
w. ઉડવું હોવું; To take w. ઉડીજવું, નાસીજ-
વું; Fear adds wings to flight ખડીકથી
જાસવાની ઝડપ વધે છે; On the wings of
the wind ધણીજ ઝડપથી, પવન વેગે, અતિ
ઉતાવળે. vt. ઝડપથી ચલાવવું, શીઘ્રગતિ આ-
પવી, (among sportsmen) પાંખને ધાવલ
ક.; To w. oneself ઉડીને જવું. [પક્ષ.

WINGED a. પાંખવાળું, સપક્ષ, પક્ષવાન, જાત-

WINK vi. [AS. wincian] આંખ મલકા-
વવી, મટમટાવવી, પલકારો મારવો; 2 give a
w. (at, as a hint) આંખની ઈસારત ક., આં-
ખ મારવી; 3 to close the eyelid આંખ
મીચવી; To w. at (a fault &c.) અખાડા ક.,
જેવું ન જેવું ક. s. આંખ મીચવી તે, પ-
લકારોમ, પલકન; as, I did not sleep a w.
મને એક પલકારો પલ્લુ જાગ આવી નહીં; 2
આંખ મીચામણુ, નેત્ર સંકેત, આંખની ઈસારત.

WINKER a. (of a horse) અંધારી f.

WINNOW vt. [AS. windwian, old Ger.
winta a fan] (grain with a fan) (See
Fan s. 2, & vt. 3); 2 (pers.) સારાંથી
નધારાં જુદાં પાડવાં.

WINSOME a. [AS. wynsum pleasant]
આનંદી, મોજ, ખુશ નિજનજુ, હસપ્રુણું.

WINTER s. [AS. & Ger.] શિયાળોમ, શિ-
યાળાની ઋતુ, હિમઋતુ-કાલ, શીતકાળ, ધંડીના

દિવસ; Depth of w. બરશિયાજો. *vi.* શિ-
યાજો ગાજવો-કાઢવો. *vt.* (on) (cattle)
શિયાળામાં ખવડાવવું-ખાવાને આપવું, (plants)
શિયાળામાં રાખવું; W.-quarters શિયાળામાં
રહેવાની જગ્યા, શિયાળાનું રહેઠાણ.

WINTERY, WINTRY *a.* શિયાળાનું, યંડીના
દિવસનું, હિમચ્છાદ-કાળ સંબંધી, યંડીનું.

WIPE *vt.* [*AS. wipian, Icel. svipr* a
short movement] ઘોહાવું, ધુણવું, ઘોહી
-ધુછી નાખવું-સાફ કરવું, ખુસવું; To w. off
or away (lit. & fig.) (dust, a reproach)
ખુસી-કાઢી નાખવું, દૂર કરવું. સાફ કરવું-કરી ના-
ખવું; To w. out (a blot &c.) ખુસી-
છેકી નાખવું, છેકવું, કાઢી નાખવું.

WIRE *s.* [*AS. wir, Icel. vir* to twist]
તાર, સળી, શલાકા. *vt.* -ને તાર ખાં-
ધવો, તારવતી ખાંધવું; To pull the wires
(a) (lit.) પુતળીની રમતમાં પુતળીઓને તાર
વતી ફેરવ્યા-ચલાવ્યા કરવું, (b) (fig.) ખીજ
આસામીની પાસે ગુપ્ત રીતે પોતાની મરજી મુ-
જબ કામ કરાવવું-કરાવ્યાં કરવું, કારસ્તાન કરવું.

WIRE-DRAW *vt.* -નો તાર ખેંચવો-કરવું; 2 (an
argument &c.) લંબાવવું, લાંબું કરવું, ખેંચવું.

WIRE-GAUZE *s.* બારીક તારનું કરેલું લુગડું.

WIRY *a.* તારના જેવું; 2 sinewy (frame &c.)
ખજકટ, ચિપડ, જખરું, મજબુત.

WISE *a.* [*AS. wis, Icel. vis, Ger. weise*]
(pers.) ડાહ્યું, શાહાણું, બુદ્ધિમાન, અક્ષલમંદ,
સમજુક, વિચારવાન, વિવેકી; Too w. by
half દોહોડાડાહ્યું, અતિશાહાણું; 2 (things)
શાહાણપણનું, ડાહાપણનું, સવિવેક, સુચુક્ત,
બુદ્ધિ વિશિષ્ટ.

WISDOM *s.* શાહાણપણ, ડાહાપણ, સુબુદ્ધિ,
અક્ષલ, ચતુરાઈ, સમજ, ચાનદર્શિ, સુ-
ચત્તાઈ; 2 (Scrip.) વિદ્યા, જ્ઞાન; as, Moses
was learned in all the w. of the Egyp-
tians મુસા પેગંબર મીસર દેશના ઘોઠાની સ-
ધની વિદ્યામાં બહુ ઘો ઠો.

WISEACRE *s.* દોહોડાડાહ્યા, અક્ષલનો દુશ્મન.

WISE *s.* [*AS. wise*] Way, manner રીત,
રખાઈ, તરેહ; In any w. કોઈ પણ રીતે;
On this w. આ રીતે-રસ્તે; In no w.
કોઈ પણ તરેહથી નહીં.

WISH *vi.* [*AS. wýscan*] (for, that) ઇ-
ચ્છવું, -ની ઇચ્છા-મરજી કરવું, -ની ઇચ્છા-
પુશી-આકાંક્ષા-વાંચ્છના-વાસના હોવી, ચા-
હાવું; I w. it may turn out well ઇચ્છાર
કરું કે તે સારું નીકળે. *vt.* To desire -ને
માટે-ની ઇચ્છા રાખવી, ઇચ્છવું, ચાહવું.
s. પુશી, ઇચ્છા, મરજી, આકાંક્ષા, વાંચ્છ-
નાઈ, વાસનાઈ, કામનાઈ; 2 thing desired
મનવાંચ્છિત-ઇચ્છેલી વસ્તુ-પદાર્થ, ઇચ્છા;
To have one's w. -ને પોતાના મનવાંચ્છિત
વસ્તુ મળવી.

WISHWASHY *a.* [from the sound of
a thin liquid] (lit. & fig.) ફિફફું, નિરસ,
ઘોળું, દમ વગરનું.

WISP *s.* [*Ger. wisch, Icel. vish*] ધાસ-પ-
રાળ વગેરેનો ન્હાનો પુજો-પુળી; (for the
head under a load) ઉંઠણ-છીંડ.

WISTFUL *a.* [from the root of Wit] ઉંડા
વિચારમાં પડી ગયેલું હોય એવું, ચિંતાગ્રસ્ત,
આતુર, કાળજીવાળું.

WIT *s.* [*AS. witt, Icel. vit, from AS.*
witan to know] Intellect સમજદારી, બુદ્ધિ,
અક્ષલ; 2 power of producing
pleasant surprise by associating ideas
in a new and unexpected manner શા-
ધારણ વિચારો અસાધારણ અને અલ્પધારણી
રીતે રચીને-ગોઠવીને (કોઈને) પુશી કરવાની શા-
ક્તિ, આકસ્મિક રીતે ઉપજે એવી વિચારોની ર-
ચના-જોડછીંડ; 3 (pers.) હાસ્યજનક વાત બો-
લવાની-લખવાની આવડતવાળું માણસ; 4 a
man of genius બુદ્ધિવાન, બુદ્ધિકૃશળ, બ-
ઠકબોલું કરનાર, હાસ્યજન્યાખી; 5 (pl.)
soundness of mind સાવધપણ, બુદ્ધિ,
બાન, અવસાન, હુશીઆરી, અક્ષલ, હો-
શમ; as, have you lost your wits શું
તમારી બુદ્ધિ ગઈ છે?; Flash of w. બરક
બોલું, નકલ, પુશી તથા અચરતી ઉત્પન્ન થાય
એવો હાસ્યજન્યાખ; To be at one's wits'
end -ના ઉપાય-ધંધા-મંત્રાંતરનો છેડો આ-
વવો-ચર્ચાકવા; With one's wits about
one અક્ષલ હુશિયારીથી; To w. = namely
એટલે, કહેવાનું એ કે.

WITLESS *a.* નિર્બુદ્ધ, મતિહીન, બુદ્ધિહીન, હીન-બુદ્ધિ, વિચાર વગરનું, અવિચારી, યાન શૂન્ય.

WITLING *s.* થોડીજ અક્ષલવાળું-કમઅક્ષલ પુરૂષ, પોતે અક્ષલમંદ છે એવું ડોળ દેખાડનાર.

WITTICISM *s.* હલકી ભાતનું-હાસ્યજનકવાક્ય, બટક બોલું. [હિંકારાદ્યપૂર્વક.

WITTILY *ad.* હાસ્યજનક રીતે, રસિકપણે, બુ-

WITTINGLY *ad.* જાણીજોઈને-બુજીને, જાણીને, અક્ષલ હુશિયારીથી, બુદ્ધિપૂર્વક.

WITTY *a.* (pers.) હાસ્યજનકવાત બોલવા-લખવાની આવડતવાળું, બટક બોલો, વિનોદ-વૃત્તિ, રસિક; 2 (sayings &c.) હાસ્યજનક, રસાળ, રસિક, બુખીનું, ચુટકાનું, મર્મનું.

WITCH *s.* [AS. *wicce*, Dut. *wikken* to divine] ડાકેજુડ, જાદુકરનારી, ડાકજી, ચુડેલ.

WITCHCRAFT *s.* જાદુટોણું *inpl.* જાદુજન, ચેટકન, ધેલમમ, ટુચકામ.

WITCHERY *s.* Fascination મોહિત કરીનાખવાની શક્તિ, મોહ પમાડવું તે, વશીકરણ, મોહિની.

WITH *prep.* [AS. *wid*, *with* with, at] By -થી, યકી, -ને લીધે, વડે, -એ કરીને; as, racked w. pain વેદનાથી રિખાવેલું; 2 on the side of સાથે, તરફ, પક્ષમાં, પીઠે; as, I am w. thee હું તારી તરફ છું; 3 in opposition to સામાં, સાથે, સંગાતે, જોડે; 4 in company or connection generally સાથે, સંગે, સંગાતે, જોડે; 5 in appendage સુદ્ધાં, સહવર્તમાન, સાથે; 6 immediately after એવું-એટલું કહીને-કરીને, એટલું કહ્યા પછી, તરતજ; as, w. that he pointed to his face એટલું કહીને તેણે તેના મ્હે તરફ આંગળી કરીને બતલાવ્યું; 7 among -ની સાથે-જોડે; 8 upon ઉપર; as, to have invincible force w. one -નું કોઈ-ની ઉપર અજીત જોર હોવું.

WITHAL *ad.* પણ, બી, સહિત, સુદ્ધાં, તેની સાથે, વળી, તેમજ, તેવીજ રીતે, તેજ વખતે.

WITHIN *prep.* -માં, અંદર, મધ્યે, માહે; 2 in the house ઘરમાં, અંદર; as, is your father w. તમારો બાપ ઘરમાં છે? From w. માહે-અંદર-માંથી.

WITHOUT *prep.* Not with, in a state of destitution, except વગર, સિવાય, વ-તરોગ, વિના, બિન; 2 beyond પોહોંચથી બહાર અક્ષલ પોહોંચી શકે નહીં એવું; 3 not within બહાર, બહારની બાજુએ-તરફ; From w. બહારથી.

WITH-DRAW *vt.* [with against and draw] પાછું ઘેવું-લઈઘેવું, કાઢવું, કાઢી ઘેવું, ફરી ન આપવું; as, to w. capital from a bank પેદીમાંથી થુડીના પૈસા કાઢી ઘેવા; 2 (words, a charge &c.) માડી વાળવું, -નું રાજનામું આપવું, આવરે બોલ પાછો એમ કહેવું; as, to w. a charge ફરિયાદી માડી વાળવી; 3 (troops, agents &c.) પાછું બોલાવવું-બોલાવી ઘેવું, કાઢવું. *vi.* To retire જવું, જતા રહેવું, જગ્યા-મંડળી વગેરે છોડવી.

WITHDRAWAL-MENT *s.* The act (See the verb *vt.* & *vi.*).

WITHE *s.* [AS. *widhig*, Icel. *widhir*] વેંજ એવી ડાળી-ડાંખળી-ડાળ; 2 a band made of twigs ડાળીનો બનાવેલા બંધ.

WITHER *vi.* [AS. *wydern* dryness] To fade કરમાઈ-ચીમળાઈ-સુકાઈજવું, કરમાવું, ચીમલાવું; 2 (animal bodies) ગળાઈ-સુકાઈ-તવાઈ જવું, હાડકાં કાઢવાં. *vt.* કરમાવી-સુકવી નાખવું, કરમાવવું, સુકવવું, સુકવણી કર., -નો નારા કર., બુડાવવું, ડુખાવવું.

WITHERS *s.* pl. [Ger. *widerrist*-wider against and *rist* a rising] (of a horse) ગરદનને છેડે ખાંધના હાડકાએનો સંધિ.

WITH-HOLD *vt.* [prefix *with* against & hold] To restrain -ને દાખમાં-હાથમાં રાખવું, આટોપવું, અટકાવવું, રોકવું, લગામમાં રાખવું; 2 to keep back રાખવું, ન આપવું, દાખી રાખવું, આપવાને ના પાડવી-કહેવી, રાખી ચૂકવું.

WITHIN-WITHOUT (See under With)

WITHSTAND *vt.* To oppose -ની સામા થવું, આડું પડવું-આવવું, -નો બાધ ઘેવા, નિષેધ કર., પ્રતિરોધ-વિરોધ કર.

WITNESS *s.* [AS.—*witan* to know] Testimony સાખ, સાહેદી, સાક્ષી; 2 one that gives testimony સાક્ષી, સા-

સાહેદી-સાક્ષી-સાહેદી-સાક્ષી-સાહેદી પૂર-
નાર; 3 one who is cognisant જાતે-પ્રત્યક્ષ
-નજરે જોનાર, પ્રત્યક્ષ દર્શી; To bear w.
સાહેદી-સાક્ષી પૂરવી-આપવી. *vt. vi.* ખુદ
પોતે-જાતે-પ્રત્યક્ષ-પોતાની નજરે જોવું; 2
(a bond &c.) બે પર સાખ-સાહેદી ક. *vi.*
સાહેદી-સાક્ષી પૂરવી-આપવી.

WITTICISM &c. (See under Wit).

WIZARD *s.* [from Wise] જાદુગરમ, ધ-
લમીમ, ચેટકીમ, ધંતરમંતર જાદુનાર.

WIZEN *vi.* [*Icel. visinn, Dan. wissin*
dried up] સુકાઈ જવું.

WOE *s.* [*AS. wa, Icel. va vo, Ger. weh*]
પીડાપાત, આફત, મોટી વિપત્તિ, અરિષ્ટન;
2 a curse આપમ, શાપમ, બદકુવાઈ; W.
is me મને અફસોસ છે; W. worth the
day તે દહાડા વિષે અફસોસ, અફસોસ.

WOE-BE-GONE *a.* કુઃખના દરિયામાં ખુણેલું,
મહા કુઃખી, કુઃખાન્વિત.

WOEFUL *a.* (pers.) કુઃખી, કષ્ટી, કુઃખા-
ન્વિત, કદિશાપજ, એક; 2 calamitous કુઃ-
ખનું, અર્થનું, વિપત્તિનું, અરિષ્ટનું, આપ-
તિનું; 3 paltry (stuff &c.) નકાફે. ફાસ-
કુસીકું, કોડીનું, નકામું.

WOEFULLY *ad.* કુઃખપાપે, કુઃખથી, શોક-
એથી-બરેલી રીતે; 2 extremely ધણુંજ,
અતિસે, ધણી ખરાબ રીતે. [*વક્રમ.*]

WOLF *s.* [*AS. wulf, Sans. vrika*] વરૂન,

WOLFISH *a.* (visage, designs &c.) વરૂના
જેવું-સરખું-ને મળતું, કૂર, ધાતકી.

WOMAN *s.* [*AS. wifmann, wimmann*]
બર્ધરી, બાઈરી, સ્ત્રી, નારી, સ્ત્રી,
અખબાઈ; A w. whose husband is liv-
ing સૌભાગ્યવતી, સુવાસિની, સુવાશાણ; Tricks
of women સ્ત્રીચરિત્રન; 2 a servant w.
ચાકરડી, દાસી, પરિચારિકા; 3 (in comp.)
વાળી, વેરનારી; as. milk-w. દૂધવાળી.

WOMAN-HOODS અખબા-સ્ત્રી પાંચું, સ્ત્રીત્વન,
સ્ત્રીધર્મ-ગુણન.

WOMANISH *a.* બર્ધરી-સ્ત્રીનું-જેગ-ના જેવું,
સ્ત્રી જતીનું; 2 effeminate બાવલું, નામદ,
જતી, બર્ધરા.

WOMAN-KIND *s.* અખબા-સ્ત્રીમત-સ્ત્રીજાત-
જનાની.

WOMANLY *a.* બર્ધરી-સ્ત્રીને લાયક-યોગ્ય-
ધર્મિત, સ્ત્રી ધર્મનું, સ્ત્રીના સરખું.

WOMB *s.* [*AS. wumb, womb*] (lit.) ગ-
ર્ભસ્થાનન, ગર્ભાશયમ, પેટન, કૂખાઈ, કમળન;
2 (fig.) ઉત્પત્તિસ્થાનન, મૂળન.

WONDER *s.* [*AS. & Ger. wunder*] (the
feeling) આશ્ચર્યન, અચંબોમ, વિસ્મયમ, અ-
ચરતી, તાજુખી; 2 (the cause) આશ્ચર્ય
હેતુ, જે આશ્ચર્યકારક-અચરત જેવું તે, વિસ્મય
પમાડ નારી વસ્તુ; 3 a miracle ચમત્કારમ,
અદ્ભુત વાત-કર્મન; A nine days w.
લોકોના મુખમાં ચોડાન વખત સુધી રહે એવી
કરામત. *vi.* (at) અચરત-તાજુખ થવું,
અચરતી-આશ્ચર્ય-વિસ્મય પામવું, અચરત-
વિસ્મય થવું, ને અચરત જેવું લાગવું.

WONDERFUL *a.* ચમત્કારિક, આશ્ચર્ય-નવાઈ
નું, વિસ્મય પમાડે એવું, અદ્ભુત, કોત્તકનું,
અજાણ્ય જેવું, અજાણ્ય, તાજુખ, આશ્ચર્યકારક.

WONDROUS *a.* (See Wonderful).

WONT *a.* [*AS. wunian to dwell*] ટેવ
પડેલું-વાળું; To be w. ને-માં (કંઈ કરવા-
ની-કહેવાની) ટેવ-આદત-રીત-ચાલ હોવી
(See Use vi); as, they were w. to speak
in old times saying પુરાતન કાળના લો-
કમાં એવી કહેણી કહેવાની ચાલ હતી કે—
s. Habit ટેવ, રીત, ચાલ, ધારામ; as,
it is his w. એ તેની રીત છે.

WONTED *a.* (a weapon &c.) વપરાતુ, કા-
મમાં-વાપરમાં લેવાતું-આવતું; 2 usual રિ-
સ્તા-રીવાજનું, રીતનું, હંમેશાનું.

WOO *vt., vi.* [*AS. wogian-wag, wo a*
bending] To court (પરણવાના વિચારથી
સ્ત્રી) ની પ્રીતિ મેળવવાની તજવીજ-પ્રયત્ન
ક., ખાર ક., પ્રીતિ-માયા લગાડવી-દેખાડવી;
2 ની પુરામત-આજીવન-કાલાવાલા ક.

WOOD *s.* [*AS. wadu, Ger. wald*] A for-
est રાનન, જંગલન, વનન, અરણ્યન, અટ-
વી, વૃક્ષજાત; 2 (the substance) લાક-
ડું, કાંચન; 3 timber ધંધારતી લાકડું; 4
(for fuel) જળાઉ લાકડું, સરખણ, દંધણ.

WOOD-APPLE *s.* The tree ફોડી *f*, કપિત્થન; the fruit ફોડ-ફું, કપિત્થન.

WOOD-CUT *s.* લાકડા ઊપર કરેલું ચિત્ર-કોતર-કામ-નકશી *f*.

WOOD-CUTTER *s.* કઠિયારી *m*.

WOODED *a.* (land) ઝાડોનું, જેમાં ઝાડ પુ-ખ્ત હોય તેવું, વૃક્ષમય. [રૂમય.

WOODEN *a.* કાષ્ઠ-લાકડાનું-નું બનાવેલું, ઘ-

WOOD-LAND *s.* રાન-વન જમીન *f*, વૃક્ષાવૃ-તભૂમિ *f*, વનન.

WOOD-MAN *s.* (See Forester); વનચારી-જીવી *m*, પારખી *m*; 3 લાકડાં-ઝાડ કાપનાર-કાપી પાડનાર.

WOOD-PECKER *s.* લકડાખોદ પક્ષી *n*, કાષ્ઠકૂક.

WOODY *a.* ઝાડીવાળું, નું, વૃક્ષમય, બહુ વૃક્ષા-વૃત; 2 ligneous લાકડાનું, કાષ્ઠમય; 3 sylvan જંગલનું, વન સંબંધી, (in comp.) વન; as, w. nymphs વનદેવીઓ.

WOOF *s.* [old high Ger. *weban*, Icel. *vefa* to weave] Weft કપડામાંનું આડું સુ-તર, વાણી *m*. [ઊણાન, મેષલોમન.

WOOL *s.* [Goth. *wulla*, Icel. *ull*] ઊન *n*,

WOOL-COMBER *s.* ઊન પીંજનાર.

WOOL-GATHERING *s.* શેષમચ્છીનું કામ; Gone a w. શેષમચ્છીના વિચારપર ગમ્મિલું, શેષમચ્છીના જેવા વિચારમાં મગ્ન રહેજું.

WOOLLEN *a.* ઊનનું બનાવેલું, ઊનનું, ઝોણું, ઊણામય. *s.* (pl.) ઊનનું કપડું, ઊણાવસ્ત્ર *n*, બનાતનું કપડું. [-વેપાર કરનાર.

WOOLLEN-DRAPER *s.* ઊનના માલનો વેપારી

WOOLLY *a.* ઊનનું-વાળું, ઊણામય; 2 ઊન સરખું-જેવું, ઊણાસદૃશ, ઊણાવત.

WOOLSACK *s.* વિલાયતમાં સર્વોપરી ન્યાયની કોરટના મુખ્ય ન્યાયાધીશની હોસાવલાઈસની અંદર બેસવાની ગાદી; To get the w. ને સર્વોપરી ન્યાયની કોરટના મુખ્ય ન્યાયાધીશની પદી મળવી.

WORD *s.* [A.S. *word*, Icel. *ord*, Ger. *wort* allied to *L. verbum*] An oral or writ-ten sign expressing a thought શબ્દ *m*, બોલ *m*, વચન *n*; 2 (pl.) talk, discourse, language શબ્દ *m* pl, બોલવું *n*, વચન *n* pl,

બોલણ *n*, વાત *f*, બોલ *m*, બોલી *f*; Ill or bad words અપશબ્દ *m* pl, બાપણ *n*, દુર્બોધણ *n*, દુર્વચન *n*; Of few words થોડાંબોલું, અલ્પ-બોલી-વાદી, મિતબોધી; War of words વા-ચુદ્ધન, વાક્સંગ્રામ *n*, શબ્દયુદ્ધન; By w. of mouth મુખજીવાનીથી, મોંડે બોલીને; 3 (pl.) verbal contention બોલાચાલી *f*, ત-કરાર *f*, ઈટેમ; 4 promise વચન *n*, બોલ *n*, પ્રતિજ્ઞા *f*; Of one w. એકવચની; As good as one's w. વચનનું સાચું; 5 signal, order સૂચના શબ્દ *m*, વર્દી *f*; 6 account, tidings ખાતમી *f*, વર્તમાન *n*, ખબર *f*, સમાચાર *m*, સં-દેશ *m*; as, bring me w. મારી પાસે ખ-બર લાવ; 7 the Scripture શાસ્ત્ર *n*, ઈશ્વ-રેશ્વ શાસ્ત્ર, ઈશ્વરીવાચા *f*, ભગવદ્વાક્ય; To take one at one's w. ના કહ્યા પ્રમાણે ક., નું કહ્યું ખરું-ખાતીપૂર્વક છે એમ મા-નવું-માની લેવું; To take one's w. નું ક-હ્યું માનવું-ક.; Not to say or utter a w. ચું કે ચાં ન ક., અક્ષર ન બોલવો, ચાંચુ ન ક.; In a w. સારારા, ટૂંકામાં; In w. મોંડેથી માત્ર, શબ્દે વડે-કરીને; A good w. વખા-ણ *n*, તારીફ *f*, પ્રસંસા *f*; To eat one's words યુંકીને ચાટવું, “આવરે બોલ પાછો” એમ ક-હેવું; W. for w. શબ્દે શબ્દ, શબ્દશ. *vt*. To express in words ના શબ્દે બોલવા-લખવા; To be properly worded માટે લખેલા શબ્દે બરાબર-જોડાયે તેવા હોવા.

WORDING *s.* માટે લખેલા શબ્દો; 2 શબ્દર-ચના *f*, ઈષારત.

WORDY *a.* (a speaker) બહુ શબ્દ વાપર-નાર-નું, (writings, periods &c.) -માં બહુ શબ્દ હોય એવું, શબ્દ વિસ્તારનું, શબ્દાધિ-શ્યનું, બહુ શબ્દકં, શબ્દ બહુલ.

WORK *vi.* [A.S. *weorcan*, Icel. *verka*, Ger. *wirken*] (as a machine &c.) ચા-લવું, ફરવું; 2 to labour મહેનત-મજુરી ક., અમલોવા-ક., કામ ક.; 3 (in, at) to carry on business (નું) કામ નો ધંધો ક.; 4 (upon) to produce effects ની અસર થવી; as, this so wrought upon the child that તે છોકરા ઊપર આની એટલી

અસર થઈ કે; 5(as a purge) લાગુ થવું, લાગવું; 6 to be tossed (ships, waves &c.) ડામાડોળ થવું, ઊછાળા ઊછાળ થઈ રહેવું, ઊછળવું; To w. at (a) -નું કામ ક., -નો ધંધો ક., (b) ના ઉદ્યોગમાં -કામમાં હોવું. *wt.* ખનાવવાનું કામ ક., કરવું, ખનાવવું, તૈયાર ક.; as, to w. mortar કોલ તૈયાર ક.; 2 (wood into an image &c.) -નું ધડવું, -નું ખનાવવું, -નું ક., -નું વણવું; 3 to embroider (muslin &c.) -ઊપર ભરત કામ ક.-ભરવું-કસીદા કાઢવો; 4 (a machine) ચલાવવું, -ને ગતિ આપવી, -ને ચાલવું ક.; To w. a ship વહાણ ચલાવવું-હંકારવું; To w. out (one's salvation &c.) (a) અમ-ચત્વરી-કરીને સાધવું-સાધી-કરી લેવું, (b) (=to solve) (a problem) -નો ખુલાસો ક., છોડવું, સિદ્ધ-સાબિત ક.; To w. up (a) આણવું, લાવવું, આવે-ઉત્પન્ન-પ્રદીપ થાય અમ ક., ઉઠાવવું, જગૃત ક., (b) -માં ખપાવી-વાપરી-ખરચી દેવું-નાખવું, -માં પેસી જવું-જવું; To w. double tides ત્રણ દિવસનું કામ બે દિવસમાં ક.; To w. one's self into favour (See Insinuate 2); To w. a passage વહાણ-માં ખેસવાના નૂરના પૈસા ખદલ વહાણમાં નોકરી ક. & કામન, ઉદ્યોગન, ધંધાન, રોજગારન, પેશીન; 2 that which is made or done કામન, કાર્યન, કર્મન, કૃત્યન; 3 embroidery ભરતનું-ખુદીદાર કામ, કસીદાન; 4 a deed મહત્કૃત્યન, પરાક્રમન, મ્હોટું કામ; 5 a book ગ્રંથન, પુસ્તકન, ચોપડી; 6 (*pl.*) (a) કોઠ, તટખંધી, પૂલ, વગેરે ખાંધકામી, (b) કારખાનું; 7 (Theol.) moral duties કર્મન, કરણી; To set to w. કામ લગાડવું, કોષ કામમાં નાખવું; W. without wages વેઠ.

WORK-BOX *s.* મડમ લોકો જેમાં પોતાનાં સીવવાનાં રાચ તથા કામો રાખે છે તે.

WORKING-DAY *s.* (See Week-day). *a.* છાતીનોડ મેહેનત-મજુરીનું, મહા કષ્ટનું; as, this w. world આ મહાકષ્ટની દુનિયા.

WORK-FELLOW *s.* એકજ કામ કરતો ખીજો માણસ, વ્યવસાય-કર્મી ખંડુમ.

WORK-HOUSE *s.* આળસુ અને ગુન્હેગાર મા-

ણસોની પાસે સજ દાખલ મેહેનત કરાવવાનું ઘર, હલકો ગુન્હે કરતો હોય તે માણસને નાખવાનું કેદ-ખંડી ખાનું.

WORKMAN *s.* કામ ધંધો કરનાર માણસ; 2 an artificer કિસખીમ, કારીગરન, કુરાળ શિલ્પી.

WORKMANSHIP *s.* કારીગરી, કિસખીમ, હુનરન; 2 ખનાવટ, કામન, કૃતિ. [કુકાનન.

WORK-SHOP *s.* કારખાનું, શિલ્પશાળા, ફ.

WORLD *s.* [*AS. werold, Icel. veröld*]

The universe સૃષ્ટિ, બ્રહ્માંડન, જગતન, વિશ્વન; 2 this w. પૃથ્વી, જગત, આ લોકન, સંસારન, દુનિયા, મૃત્યુલોક; 3 the other w. (*gen.*) પરલોકન, (*upper*) સ્વર્ગલોકન, સ્વર્ગન; 4 secular or public life સંસારન, દુનિયાદારી, પ્રપંચન, સંસાર વેહેવાર-માર્ગન, પ્રવૃત્તિમાર્ગન; 5 (course of life) સંસાર, સંસાર વેહેવાર, કામકાજન ધંધો રોજગારન; as, to begin the w. સંસાર વેહેવારમાં પડવું; 6 a great quantity ડુંગરન, ગારૂંન, સાગરન, દરિયોન; as, a w. of business કામનો ડુંગર; 7 the customs and manners of men લોક-જન રીત-સંપ્રદાય-શિસ્તો, દુનિયાની રીત, જનાચારન, લોકાચારન; 8 mankind જગતન, લોકન *pl.*, દુનિયા, આલમ; The w. as opposed to the church સંસારી લોક, સંસાર, જગત; W. without end નિરંતર, સર્વકાળ; In the w. (=in possibility) ખનીશકે તેટલું, ગમે તેટલું; as, all the precaution in the w. would not save him ગમે તેટલી સાવચેતી રાખીએ તો પણ તે બચવાનો નથી; For all the w. ખરોખર; as, he is for all the w. like a monkey તે ખરોખર વાંદરા જેવા છે.

WORDLINESS *s.* સંસારના ઉપભોગને માટે સારી સારી વસ્તુઓ મેળવવાની નિષ્ઠા-દૃષ્ટિ, પ્રપંચદૃષ્ટિ-નિષ્ઠા-શ્રદ્ધિ, સંસારાસક્તિ.

WORLDLING *s.* વિષયી-પ્રપંચાસક્ત માણસ.

WORLDLY *a.* (pleasures, honours &c.) આ લોકનું, સંસારનું, સંસારી, આ દુનિયાનું, દુનિયાદારીનું, પ્રપંચી, પ્રપંચરત, (*in comp.*) સંસાર; 2 devoted to this life (man, mind &c.) પ્રપંચી, જે અહીં-આ દુનિયામાં

છે તેજ અરૂં ઝિયું માનનાર, સંસારાસક્ત, સંસાર બિપર બાવ રાખનાર, સંસારી; 3 (maxims, actions &c.) મનુષ્યનું, માનવ, લોકોનું, સાધારણ, સામાન્ય.

WORLDLY-MINDED *a.* પ્રાપૈન્ધિક, સંસારનિષ્ઠ-લુપ્ધ. [જગપ્રસિદ્ધ.

WORLD-WIDE *a.* (fame) જગતમાં પસરેલું,

WORLDLY-WISE *s.* દુનિયાદારીના કામકાજમાં ડાહ્યું, સંસારવ્યવહાર યાત્રી, નીતિનિપુણ.

WORM *s.* [old *E. wrim*, *AS. wurm*, *worm*] કીડો, જીંદ, કૃમી; 2 (*pl.*) કરમ, કૃમી; 3 (for drawing wad out of guns) તોપ-ખંડક વિગેરેમાંથી (ડૂચો) ખેંચી કાઢવાની પેચવાળી સોડી; 4 (used in distilling) આમળનળી; To have a w. at the root ને કીડો લાગેલો-માં ધાણ પેટેલો હોવો.

WORRY *vt.* [*Dut. worgen* to strangle]

To harass ને પજવવું, ને હેરાન કરી, થી પજવાવું-હેરાન થવું, ને હેરાનગતિ પોહોંચાડવી;

2 to fatigue ને થકવીનાખવું, ને થકવવું;

3 to tear દાંતે ફાડીનાખવું-ખાવું. [ધિલું.

WORRIED *a.* હેરાન કીધેલું, થકવેલું, ફાડીખા-

WORSE *a.* [*AS. wyrrae* old, comp. of *weorr* bad] વધારે ખરાબ, અધિક નફારે

-ફુટ, ફુટતર; 2 more sick તબિયત વધારે ખગોડી ઝિયું, અધિક-વધારે માંડુ-શીગી; To

be the w. for કંઈ હાની, હીલપત-નુકસાન પામેલાં હોવું; as, it is the w. for the

wear તે ધસાઈ જવાથી કંઈ નુકસાન પામેલું છે; To be put to the w. (before) થી

હારી જવું; To think the w. of one for થી ને લીધે (કોઈને) ઝાણું સાઈ જાણવું-

માનવું; A change for the w. ખગાડમ. *ad.* ધણી વધારે ખરાબ રીતે.

WORST *a.* (Morally & physically) (pers. disease &c.) સૌથી-સર્વથી ખરાબ &c.,

(See worse 1), નફારામાં નફારે, ખરાબમાં ખરાબ, ફુટમાં ફુટ; 2 (evil &c.) સર્વથી

મોટું (આકત), સર્વથી દુઃખદાયક-નુકસાન-નારાકારક. *s.* ખરાબમાં ખરાબ &c. હાલત

-સ્થિતિ; 2 the height (in an ill sense) પૂર-બરબરમાં હોવું તે; as, the disease is

at the w. રોગ બર બરમાં છે; 3 મોટામાં મોટો અનર્થ; as, be prepared for the

w. મોટામાં મોટો અનર્થ (થવા) ને માટે તૈયારીમાં રહે. *vt.* ને હરાવવું, ને જીતવું, ના

બિપર ફતેહ મેળવવી, પરાજય કરી; To be worsted હારવું, હારીજવું, મોટામાં ખાવું.

WORSHIP *s.* [*AS. weordhsceipe*-Worth and affix *ship*] (to the Supreme Being) ભક્તિ, આરાધના, ભજન, (to gods

and idols) પૂજા, પૂજન, પૂજાઅર્ચા, સેવા, (among Mohammedans) નિમાજ;

Your w. હમરત, ખુદાવંદ-ત, મેહરબાન-આપ સાહેબ. *vt., vi.* To adore (*a*) ની

ભક્તિ-નું ભજન-ની આરાધના કરી, ભજવું. (*b*) ની પૂજા-નું પૂજન કરી, પૂજવું, નમાજ પઢવી.

WORSHIPPER *s.* પૂજનાર, ભજનાર, પૂજા-ભજન કરનાર, પૂજન કર્તા, પૂજારી.

WORSHIPFUL *a.* માન આપવા લાયક, પૂજ્ય, પૂજનીય, અર્થ, આરાધ્ય.

WORST (See under Worse).

WORSTED *s.* [from *Worsted* an Eng. village] બિનનું સુતર, બિનનો દોરી. *a.*

બિનના સુતરનું, બિનનું, બિનનું ખનાવેલું, બિનના દોરાવાળું.

WORTH *s.* [*AS. weordh*] Value કિંમત, મૂલ્ય; 2 (moral) લાયકાત, યોગ્યતા, માન્યતા, ગુણ; 3 importance ઉપયોગ, અગત્ય,

અપમ. *a.* કિંમતનું, માં માલ હોય ઝિયું; 2 deserving of યોગ્ય, લાયક, ભોગ; 3 owning

આવપત-કમાણી વાળું, ને (નો) ધણી છે ઝિયું; W. a lack લક્ષાધિપતિ. [નજીવું, નકારે.

WORTHLESS *a.* કોડીનું, નકારું, માલ વગરનું,

WORTHY *a.* (of) લાયક, યોગ્ય, પાત્ર; 2 estimable બહું, નેકી, નેક, સાઈ, ઉત્તમ, ગુણી,

ગુણવાન. *s.* સન્નમ, બહું-ગુણી-ગુણવાન-યોગ્ય-ઉત્તમ પુરુષ-મનુષ્ય.

WOUND *s.* [*AS. wund*, *Ger. wunde*, *Icel. und*] ધામ, જખમ; 2 (to credit or reputation) નુકસાન, હાની, ખરાબી,

ધાંકો, ખટો. *vt.* ને ધાવલ કરી, ને જખમ લગાડવો, ને ધા કરી, માં ધા મારવો, ને

જખમી કરી.

WRACK *s.* [*Fr. varec, vrac* anything cast up by the sea] દરિયાઈ વનસ્પતિ.

WRAITH *s.* [*Scot.*] મરવા પડેલા કે તરત મરી ગયેલા માણસનું રૂપનામાં દોહલું સ્વરૂપ, (કે-ઈનું) પ્રેતદર્શન.

WRANGLE *vi.* [*low Ger. wrangen* to wrestle, *AS. wringan* to wring] મ્હેટે ખૂમ પાડી કલુચ્છા-અધડો *ક.*, હોંસાતોંસી *ક.*

s. અધડોમ, કલુચ્છામ, હોંસાતોંસી, હુન્નત્.

WRANGLER *s.* અધડો-કલુચ્છા-હોંસાતોંસી કરનાર; Senior *w.* (in the University of Cambridge) બી. એ. ની પરીક્ષામાં જે પેહેલે નંબર પાસ થાય તે.

WRAP *vt.* [*prob. from the root of Warp*] લપેટવું, ની ધડી *ક.*, વાળવું; 2 (up) to cover by -નું (કસા) ઊપર વેળન *ક.*, લપેટવું, વીંટવું, વીંટાળવું; ઢાંકી નાખવું, થી ઢંકાઈ ગયેલાં હેલું; 3 to involve -માં હેલું, -માં રૂપે કહેવું-લખવું; as, truth wrapt in fables વારતારૂપે કહેલી નીતિ; To be wrapped up in પોવાઈ-પોરવાઈ-ભરાઈ રહેલાં હેલું, બિલકુલ (કસાને) વળગેલું હેલું.

WRAPPER *s.* (cloth, paper &c.) વેળન, બાંધણ; 2 બીજાં લુગડા ઊપર ચીઠવાનું દોલું લુગડું. [રોપમ, ગુસ્તોમ, પ્રકોપમ.]

WRATH *s.* [*AS. wræth*] ક્રોધમ, ક્રોધમ, **WRATHFUL** *a.* (pers.) ક્રોધાચમાન, ક્રોધાચમાન, ગુસ્સે થયેલું, ક્રોધી ગયેલું, ખફા; 2 (countenance, passions &c.) ક્રોધચુકત-નું, ગુસ્સાનું, ક્રોધશ્ચક.

WROTH *a.* (See Wrathful 1).

WREAK *vt.* [*AS. wrekan* to revenge] To inflict કાઢવું, કરવું, નાખવું, લેવું.

WREATH *s.* [*wræth*] (of flowers &c.) માળા, હારમ, (of smoke) ગોટે ગોટામ્પ્.

WREATH *vt.* (a garland &c.) ગુંથવું, વ-લવું, વળ દેવો, બનાવવું, *ક.*; 2 to encircle (a bowl, the brow) વીંટી-ધેરીલેવું, વેળિત *ક.*

WRECK *s.* [*Dut. wrak* damaged, a wreck] વહાણ-આહાન ભાંગવું તે, નૌકાભંગમ; 2 a wrecked ship અથડાઈને ભાંગી ગયેલું વહાણ, ભગ્નનૌકા; 3 (in law) ભાંગેલાં વહા-

ણમાંનો કિનારે ઘસડાઈ આવેલો માલ વિગેરે; 4 ruin નારામ, પાપમાલી, ખરાબી. *vt.* (a ship) વહાણ ભાંગવું, નો ભંગ-નારા *ક.*; To be wrecked (ખરાબા) ઊપર અથડાઈ -ચઢી જઈ ભાંગી જવું.

WRECKER ભાંગી ગયેલાં વહાણનો માલ વિગેરે ઘટનાર, ઘટવાની લાલચથી વહાણ ભંગાવનારો પ્રયત્ન કરનાર.

WRENCH *vt.* [*old Ger. renken* to turn] અમળાવવું, મચડવું, અમળાવી-મચડી લેવું; 2 to sprain લચકાવવું, મોચાવવું, થી મોચવાઈ જવું, લચક ખાવી. *s.* A violent twist ભેરથી અમળાવવું-મચડવું તે, આમળામ; 2 a sprain મોચ, લચક; 3 (the tool) ધક્કર ખેસાડવા અથવા કાઢવાનું ચીખર.

WREST *vt.* [*AS. wræstan, Dan. vriste*] અમળાવી-મચરડીને લઈ લેવું, ઝુંટી લેવું-કઢાવવું; 2 (words &c.) તાણીતુશીને-મચરડી મચરડીને કાઢવું-આણવું, ફેરવી નાખવું, ખેંચવું, ખેંચી કાઢવું.

WRESTLE *vi.* [*AS. wræstlian*] કુસ્તી *ક.*-લડવી-ખેલવી-રમવી, મલ્લયુદ્ધ *ક.*; 2 (against) બીડવું, લડવું, આયડવું, ઝુઝવું.

WRESTLER *s.* કુસ્તી કરનાર, પેહેલવાનમ, મલ્લમ, કુસ્તી ખાન-વાજો; Feints of a *w.* દાવપેચમ્ *pl.*, દાવમ.

WRETCH *s.* [*AS. wrecca, Icel. rekr* an exile] (miserable) દુઃખી-કંગાલ-કમખત-અભાગિયું માણસ, દુઃખાપન-આપદગ્રસ્ત જન; 2 (worthless) નીચું-હલકું-ખરાબ માણસ, કોડીનું-કૂટી બદામનું માણસ; 3 (profligate) દુર્વ્યસની-લુચ્ચું-હરામી માણસ, ચંડાળ, દુરાત્મા; 4 (pitiable) આપડું, બિચારું.

WRETCHED *a.* (pers.) દુઃખી, કટી, કંગાલ, ખેહાલ, દરિદ્રી, દુઃખમાં પડેલું, અતિદુઃખી, દુઃખાપન, આપદગ્રસ્ત; 2 very afflicting (condition &c.) અતિ વેદના-દુઃખ કારક, દુઃખનું, વિપત્તિનું, દુઃખી; 3 paltry (pers. & things) હલકું, ખરાબ, કોડીનું, કૂટી બદામનું; 4 hatefully vile અવગણના કરવા જેવું, ધિક્કારવા જોગ, તિરસ્કાર્ય.

WRETCHEDNESS *s.* દુઃખન, કટન, હાલમ,

કંગાલિયત્, ફુદ્દશા, ખુરાહાલમ; 2 ગરિયાઈ, દરિદ્રીપણું, બિખારીપણું.

WRIGGLE *vi.* [low Ger. *wriggeln* to loosen by shaking to and fro] (about, to and fro) આમ તેમ અમળાવું - હાલવું - અમળાયા ક. *vt.* આમતેમ હલાવવું - ફેરવવું.

WRING *vt.* [AS. *wringan*, Ger. *ringen* to twist] (clothes) નિચોવવું, (water &c.) નિચોવી કાઢવું; 2 (the body with pain) અમળાવવું, મરડવું, મચડવું; 3 (the heart, the soul) મોડી નાખવું, -થી મોડાઈ જવું, દુઃખ દેવું, હેરાન ક., દુઃખી ક., -થી દુઃખી-હેરાન થવું, -થી (-ને) પીડાઈ-વેદના થવી; as, the grief that wrings my soul જે દલગીરીથી મારો આત્મા મોડાઈ જાય છે; To w. off મચડી મચડી-અમળાવીને છૂટું-જૂટું પાડવું-કાઢી નાખવું; To w. out નિચોવી કાઢવું-નાખવું; To w. from જોરજીલમથી કઠાવવું, બળાકારે -જબરદસ્તીથી લેવું-લઈ લેવું, જોરજીલમે કહેવડાવવું.

WRINKLE *s.* [AS. *wrincl*, *wringan* to wring] કરચલી, વાટામ, સળમ. *vt.* વાટા વાળવા, -થી કરચલી વળવી-પડવી, સંકાચાઈને વાટા વાળવા. *vi.* કરચલી વળવી, પડવી-વાટા વળવા. [પિંહિંચિમ.

WRIST *s.* [AS. *wrist*, Dan. *wrest*] કાંડું, WRIST-BAND *s.* ખમીસની ખાંચનો પોંહિંચા ઊપર આવતો ભાગ-પટ્ટામ.

WRITE *vt.* [AS. *writan*, Icel *writa* to draw, trace] To form letters (with a pen) લખવું, કાઢવું, (with a graver) કોતરવું, કોતરી કાઢવું; 2 (deed, bill &c.) લખવું, લખી -કરી આપવું; 3 to compose (a book) લખવું, રચવું, બનાવવું, કરવું, જોડવું; 4 to copy -ની નકલ ક., ઉતારવું, ઉતારી લેવું; 5 (a letter, a thing in a letter) મોકલવું-લખવું, (કાગળ-પત્રમાં કંઈ) લખવું. *vi.* (as a clerk) લેખક-કારકુનનું કામ ક., લખવું, કારકુની ક.; 2 (of, for) વિષય લખવા, વાત લખવી; as, he writes for the magazines તે ચોપાનિયામાં આપવાના વિષય લખે છે; 3 to send letters લખાણ ક., કાગળ-પત્ર લખવો -લખી મોકલવો.

WRIT^s. (Law) હુકમમ, આગાપત્રન, ખતન, (કિ-રતનું) પ્રીસેપ્ટન, સનદ f, પરવાનોમ; Holy or Sacred w. (See Scriptures).

WRITER *s.* લખનારમ, લેખીઆમ, લેખકન; 2 કારકુનમ, 'રાઈટર'; 3 an author ગ્રંથકાર -કર્તા, ચોપડી લખનાર-રચનાર-બનાવનાર.

WRITING *s.* The act (See the verb) લખવાનું કામ; 2 any legal instrument લેખમ, લેખપત્ર, લખતન, દસ્તાવેજમ, ખતન; 3 a work લખાણ. ગ્રંથમ, પુસ્તકન, ચોપડી, ચોપાનિયું; 4 written characters &c. લેખન, અક્ષરમ, હરફમ, દસ્કત.

WRITHE *vt.* [AS. *writhan*, Sw. *wrida* to twist] To twist મચડવું, મરડવું, કળયઈ -કસમોડાઈ જવું. *vi.* અમળાવું, કસમોડા થવા.

WRONG *a.* [Dan. *wrang*, AS. *wrong* injury] (physically) ઊંધું, અવગું, જિલ્ડું, અફરાડું; as, the w. side of a garment લ-ધડાની અવળી બાજુ; 2 (morally) ખોટું, અયોગ્ય, નાલાયક, ગેરશિરસ્તાનું, ગેરવાજબી, ના-દુસ્ત, અનુચિત, ગેરમુનાસખ; 3 erroneous ખોટું, અસત્ય, ભ્રાંતિનું, જૂલ ભરેલું, અયુક્ત. *s.* (done to) ગુકસાનન, ખરાખી f, અપ-કારમ, ખૂંદન, માંડું, નહાંન, અનિષ્ટન, અ-હિતન. *ad.* ગેરવાજબી રીતે-પણે, ગેરરી-તે, ખોટી રીતે, નાહક, ચૂક-જૂલ-ભ્રાંતિથી, જિ-લડી-અવળી-જીધી રીતે. *vt.* To injure -નું નહાં-અનિષ્ટ-અહિત ક., -નું ગુકસાન ક., -ને ઇજા ક.-પોંહિંચાડવી, -ને હરકત ક., નું બગાડવું, -નું માંડું-ખૂંદ ક.; 2 to im-pute evil unjustly ગેરવાજબી-ખોટી રીતે (ઊપર) દોષારોપ થકવો -(-ને) દોષ લગાડવો, ગેરવાજબી રીતે દોષમાં નાખવું.

WRONGFUL *a.* Unjust ગેરવાજબી, અ-ન્યાયનું, અનીતિનું, અધર્મનું, ખોટું.

WRONGFULLY *ad.* ગેરવાજબી પણે -રીતે, અન્યાય-અધર્મથી, ખોટી રીતે.

WRONG-HEADED *a.* (pers.) આડું, વાંકું, અડિયલ, (સામાનો) પળવવાના સ્વભાવવાળું, એન જેવું.

WRONGLY *ad.* (See Wrong *ad.*)

WROTH *a.* (See under Wrath).

WROUGHT (past tense & past part. of Work q.v.) કેળવેલું-થોડેલું થોડું.

WRY a. [*Dan. vrie, vride* to twist] Distorted વાંકું, વક્ર, વાંકડું, વળેલું.

X.

X The twenty-fourth letter of the alphabet, represented, when not initial, by the conjunct consonant ઋ. At the beginning of a word, it has the same sound as Z, which has no equivalent in Gujarātī. The forms ઋ & ઋ are sometimes used to represent this sound. As a numeral X=10.

XANTHEINE s. [*Gr. xanthos* yellow] નથી કેટલાંક કૂંચા પીળાં હોય છે તે પાણીમાં ઊતરે એવા પીળા પદાર્થ.

XANTHINE s. સ્વરજ્વલ આદિમાં નોંધા પાણીમાં પાસ નજીકરે એવા પીળા પદાર્થ હોય છે તે.

XANTHOUS a. (pers.) બુરિયું.

Y.

Y The twenty-fifth letter of the English alphabet, represented by ય, યે, આર્ષ. As a numeral Y stands for 150.

YACHT s. [*Dut. jagt, Ger. jagd* chase] સેર-સેટેલ કરવાનું જહાનું પહાણ, કીડનૌકાફ.

YACHTING s. પહાણમાં બેસી સેર કર. તે, નૌકાકીડાફ.

YAM s. [*West Indian ihame*] રતાળુમ.

YARD s. [*AS. geard* a rod, measure] A measure of 3 feet ત્રણ ફુટ જેટલું માપ, વારમ; 2 (of a ship) પરખાણ-માનન.

YARD-ARM s. પહાણના પરખાણનો અડધા ભાગ; Y. and y. એક (પહાણ) નું પરખાણ બીજાના પરખાણને અડકે એવાં પાસે.

YARDSTICK s. લુગડાં વગેરે બરવાનો વાર.

YARD s. [*AS. geard* an inclosure] An inclosure adjoining a house વાડીમ, (in front) આંગણું, ખારણું; Dock y. ગોદાઈ; Prison y. કેદખાનાનો વાડો.

YARN s. [*AS. gearn, Icel. & Ger. garn*] દોરોમ, તારમ, તાંતણીમ; (woollen) ઉનનો દોરો, (cotton) ગોડિયું, સુતરન; 2 (among sailors) a story કહાણી, વાર્તા; A long y. ડંકાણું; 3 one of the threads of which a rope is composed ફેલ f, સેર f, તારમ.

YAWL s. [*Dut. jol, Sw. julle, Dan. jolle* to row] A small ship's boat હોડી, નાવડું, હોડડું.

YAWN vi. [*AS. ginian, Scot. gant*] To gape બગાસું ખાવું, ને બગાસું ખાવડું; 2 to open wide પોહોળું થવું, (કોઈ વસ્તુએ) મોં વકાસવું; 3 to express desire by yawning મોં વકાસીને બેસવું, તલપવું, તલખવું, વખવખવું. s. બગાસું.

YAWNING a. બગાસું ખાતું, પોહોળું થતું; 2 sleepy ઉંધરેડું, ઊંધે બેંધટ બની ગયેલું, જાંધું. s. બગાસું ખાવું તે, પોહોળું થવું તે.

Y-CLEPT a. [*pp. of geclypian*] Named (in burlesque) નામનું, નામે, કરીને; as, a Vánio y-clept Dwárkádás દ્વારકાદાસ કરીને એક વાણીએમ.

YE pron. [*AS. ge.*] તમે.

YEA ad. [*AS. gea, Icel., Ger. & Goth. ja*] હા, હોય.

YEAR s. [*AS. gear, Dut. jaar*] વરસન, વર્ષન, સાલન; Advanced in years ધરડું, વૃદ્ધ;

Of tender years કુમળી વેળું, જાની ઉમરનું;

At-the Beginning of the y. સાલ બેસતે;

Close of the y. સાલ આખરન; Next y.

(ad.) આપને વર્ષ, પેસ્તર સાથે, પોર; Last y.

(ad.) ગયે વર્ષ, પોર, ગુદસ્તે; The y. before

last or the y. following the next (ad.)

પરાર; This y. (ad.) એણ; Declining

years ઊતરતી વય-વેફ; For years ધણું વર્ષ

સુધી; In or during each y. દર સાલ-વરસ;

Y. by y. વર્ષોવર્ષ, સાલોસાલ, વરસોવરસ.

YEARLY a. દરવરસનું, વાર્ષિક, વર્ષોવર્ષનું; 2

lasting a y. એક વરસ જીવનાર-રહેનાર-ટ-

કનાર, વર્ષ જીવનાર-રહેનાર-ટકનાર, વર્ષ જીવી

-સ્થાવી; 3 comprehending a y. એક વર્ષમાં પૂરું થનારું, વાર્ષિક. ad. દરવર્ષે, વર્ષોવર્ષ.

- YEAR-BOOK *s.* હુંઆન્ડની અદાલતોમાં નેકા-
મના ફેસલા ચમ્પેલા તેના વાર્ષિક રપોટની ચોપડી.
- YEARLING *s.* જાનવરનું એક વરસનું બચ્ચું.
a. એક વર્ષનું.
- YEARN *vi.* [*AS. geornian*] To long, feel
an earnest desire ટાંપી રહેવું, તલપવું, ત-
લખવું, ધણાજ આતુર-ઉત્કંઠિત રહેવું, (the
soul) -નો જીવ તલપાપડ થઈ રહેવો.
- YEARNING *a.* ધણુંજ આતુર, તલપાપડ થઈ
રહેવું, તલખા કરવું, ઉત્કંઠિત; *as*, his y. soul
તલપાપડ થઈ રહેલા તેનો જીવ; Y. desire ધ-
ણીજ આતુરતા, ઉત્કંઠા. *s.* તલખા કરવું તે,
તલખ *f.*
- YEAST *s.* [*AS. gist*] ખમીર.
- YELK, YOLK *s.* [*AS. geolca*] હંડાની
અંદરનો પીળા માવો, ઘળ *f.* જરદી *f.*
- YELL *vi.* [*AS. gellan, Ger. gellen*] ચીસ
-ક્રિકિયાડી-પહેબાકની ખૂમ પાડવી. *s.* ચી-
સ, પહેબાકની ખૂમ.
- YELLOW *a.* [*AS. gelu, geolu*] પીળું. *s.*
પીળા રંગ.
- YELLOWISH *a.* પીળાસ પડવું-મારવું.
- YELLOWNESS *s.* પીળાસ *f.*
- YELP *vi.* [*AS. gealp* a loud sound] (શિ-
કાર જોઈને-પહેબાકના થઈને) બસવું.
- YEOMAN *s.* [*AS. gemene, Fris. gao, gae*
a village, or a mean or common man]
જમીનદાર *m.* ખેડૂત *m.* ઉત્તમ અનાર્થ; 2 રા-
જનો એક મધ્યમ પદવીનો અમલદાર.
- YES *ad.* [*AS. gese-gea yea & se* let it be]
હા, હૈય.
- YESTER *a.* [*AS. gistran* yesterday,
Sans. hyas] Last કાલનું, ગયું.
- YESTERDAY *s.* ગઈકાલ, ગઈકાલનો દાહરો.
ad. ગઈકાલે; Day before y. ગયે પરમદાહરો.
- YESTERNIGHT *s.* ગઈ રાત. *ad.* ગઈ રાતે.
- YET *ad.* [*AS. yet, Ger. jetzt*] Beside,
હજી, હજીતો; *as*, there is one y. હજી એક
છે, while they were y. in the house
તેઓ હજીતો ઘરમાં હતા એટલામાં; 2 even
પણ; *as*, you need not run, nor y. walk

unless you like તમારી જુશી ન હોય તો ત-
મારે દોડવાની કે ચાલવાની પણ જરૂર નથી;
3 hitherto આજ સુધી-પર્યંત, અત્યાર સુધી,
હજી લગી, હજી, અદાપિ; *as*, it is not
time y. હજી વખત થયો નથી; What is
y. worse જે વળી એથી પણ ખરાબ છે.

YIELD *vt.* [*AS. & Goth. gildan* to pay]
To produce, (as land, stock or funds)
-નું ઊપજવું, -ની ઉપજ-પેદારા થવી, -માં થવું-
મળવું-પાડવું, ઉતરવું; 2 to produce, to give
in general આપવું, -માંથી નીકળવું-મળવું-
પ્રાપ્ત થવું-ઉત્પન્ન થવું; 3 to concede (a
point &c.) કબૂલ કર. -રાખવું; 4 to give
up, to resign (place, opinion &c.)
આપી દેવું, છોડી-ચૂકી દેવું; To y. passage
to -ને (-માં થઈને) જવા દેવું; To y. up the
ghost મરણ પામવું, પ્રાણ ચૂકવો. *vi.* લ-
ડવું ચૂકી દેવું, તાબે થવું-ચઈજવું; 2 to com-
ply with કબૂલ કર. -રાખવું, પ્રમાણે કર., પ્રરૂં
ક.; 3 to give way લટવું, લટી જવું, ખી-
જનું ચાલવા દેવું, દબીજવું; 4 to give place
as inferior ઉતરતા-દબાતાં હોવું, ઉતરવું, દ-
બાવું; *as*, I y. to none in my gratitude
to the British Government અંગ્રેજ સ-
રકારનો ઉપકાર સમજવામાં હું કોઈથી ઊતરતો
નથી. *s.* ઉપજ, પેદારા.

YIELDING *a.* દબી જાય એવું, નરમ.

YOKE *s.* [*AS. ioc, Goth. juk, L. jugum,*
Sans. yuj to join] (For the necks of
oxen) જીસરી *f.*; 2 slavery ગુલામગીરી *f.*,
દાસપણું દાસત્વ; 3 a bond of connec-
tion બંધન, જોગમ, ગાંઠ, મળમ; *as*, the
y. of marriage લગનનું બંધન; 4 a couple
જોડ, જોડી; 5 (Scrip.) service ચાકરી, *f.*,
સેવા. *vt.* જોડવું (બળદ વગેરેને); 2 to
couple -ને જોડ કરી આપવી.

YOKE-FELLOW *s.* જોડિયો *m.*, બરોબરિયો *m.*,
સોબતી *m.*

YOLK (See Yelk).

YON, YONDER *a.* [*AS. jeond yonder*]
પેલું, પેલીમરનું. *ad.* પછે, પેલી મર-તરફ.

YORE *ad.* [*AS. geara*] અસલ; Of y. અસલ
જુ-નાવખતમાં, અસલ, પ્રાચીનકાળ જુ-માં.

YOU *pron.* તમે, તું.

YOUR, YOURS *pron.* તમારું, તારું.

YOURSELF *pron.* તમેજ, તુંજ, તમે જાતે, તું
જાતે, તમારી-તારી મેજે.

YOUNG *a.* [*AS. geong, L. juvenis, Sans. yuvan*] Not long born (pers., animals)
ધોડા દહાડાયમાં જન્મેલું, જાની ઉમરનું, જાણું,
તરૂણ, જુવાન; 2 (a plant, a tree &c.) કું-
મળું, જાણું; 3 inexperienced કાચું, અજાણ
અણવાડિક; Y. and vigorous જુવાન પક્ષ.
s. (of animals) બચ્ચુન, બચ્ચાન.

YOUNGSTER *s.* જુવાન માણસન, છોકરીમ.

YOUTH *s.* [old *E. yongth, AS. geogullh*]
જુવાની, જોખન, યુવાવસ્થા, તારૂણ, યો-
વન; 2 a young man જુવાન માણસન-
પુરૂષમ; 3 the young (persons) જુ-
વાન માણસોન *pl.*, તરૂણજનોમ.

YOUTHFUL *a.* જુવાન, જાણું, યુવા, તરૂણ; 2 per-
taining to youth જુવાનીનું, યુવાવસ્થાનું;
3 suitable to youth જુવાનીનું, જાનપ-
ણું, યુવાવસ્થા યોગ્ય; 4 fresh તાજું, નવું.

Z.

Z The twenty-sixth letter of the Eng-
lish alphabet. It has no equivalent
in Gujarātī; but the form ઝ. is some
times used to represent it. As a
numeral Z=2000.

ZANY *s.* [*Fr. zani; It. zanni* a buffoon]
A silly John મસ્કરીમ, વિદૂશકમ, બાંડમ,
તરકડિયોમ, રંગલોમ.

ZEAL *s.* [*L. zelus, Gr. zelos*] ઉત્સાહમ,
આગ્રહતા, ઉલટ, હોંસ, હવસમ.

ZEALOT *s.* બેહદ હોંસીલો-છેકજન ચઢી ગચ્છ-
લો પુરૂષ, ઉત્સાહોધમ, હવસખોર માણસ.

ZEALOUS *a.* Ardent ઉલટવાળું, આગ્રહ, હવસ-
ખોર, ઉત્સુક.

ZEBRA *s.* [*Sp. zebra, cebra; Fr. zebre*]

ધોડાની જાતનું આફ્રિકાખંડનું એક જનાવર,
જાઘા.

ZEMINDAR *s.* જમીનદારમ, જમીનદારમ.

ZENANA *s.* [*Pers. from zen a woman*]
The part of a house appropriated to
women જનાનખાનું, અંત:પુરન; The
women of the Z. જનાનાઈ.

ZEND *s.* ઝન્દાવાઈ.

ZEND-AVESTA *s.* પારસીઓનું ધર્મપુસ્ત, ઝન્દ
અવસ્તા f.

ZENITH *s.* [*Fr., Sp. zenit*] (lit.) આકા-
શમાં (જોનારના) માથા પરનું બિંદુ, અમધ્યન,
શિશિબિંદુન, ઉર્ધ્વદિશાઈ; Z. distance ન-
તારામ; 2 (fig.) ધણામાંધણી જગ્યાઈ, દૂર
કળ, ટોચ, શિખરન.

ZEPHYR *s.* [*Gr. zephyros-zophos* dark-
ness, west] The west wind પશ્ચિમનો
પવન, (poet.) શીતળ મંદ મંદ વાયુ.

ZERO *s.* [*Fr., It., Sp. zero*] (lit.) શૂન્ય,
મીઠું; 2 (fig.) સડધી ઉતરવી દશા-હાલત.

ZEST *s.* [*Fr. zeste* the inner skin of a
walnut or a lemon] Relish ઘેહોત, સ્વાદમ, રચિ.

ZIGZAG *a., s.* [*Fr., Ger. zick-zack*] વાંકું-
ચુંકું, આડુંઅવળું (કંઈ); Z. lightning વિદ્યુલ્લતા

ZINC *s.* [*Fr., Ger. zink*] જસતન.

ZION *s.* યરૂસાલેમ શહેરના અંદર દાઉદ રાજા
અને તેમના વંશજો ને ટેકરી ઉપર રહેતા હતા
તે; 2 the Church of God ધંધરના સેવ-
કોનું મંડળ.

ZODIAC *s.* [*Gr. zōdiakos* of animals—
zodion a little animal] રાશીમંડળ-ચક્રન;
A sign of the z. રાશી; Passage of the
sun through a sign of z. રવિ-સૂર્ય સંક-
મણ, સૂર્ય-રવિ સંક્રાંતિ.

ZODIACAL *a.* Relating to the zodiac રા-
શીમંડળ-ચક્રનું-સંબંધી-નેલગળું; Z. light સૂ-
ર્ય અસ્ત થયાપછી ત્રિકોણાકારનો આકાશમાં દે-
ખાતો પ્રકાશમાન પ્રદેશ, (તેનો નીચલો ભાગ
દૃષ્ટિમંદામાં હોય છે ને તેની ટોચ કોઈ વખતે
વધારે ને કોઈ વખતે ઓછી જાય જાય.)

ZONE *s.* [*Gr. zōnē girdle*] A girdle કુમર-કટીબંધ-બંધનન, કુમરપટ્ટેમ; 2 (*Geog.*) (in regard to temperature) કટીબંધમ; The torrid *z.* ઉષ્ણકટીબંધ; The temperate *z.* સમશીતોષ્ણકટીબંધ; Frigid *z.* શીતકટીબંધ; 3 (*Nat. Hist.*) કોઈ પણ પદાર્થની આસપાસનો પટો.

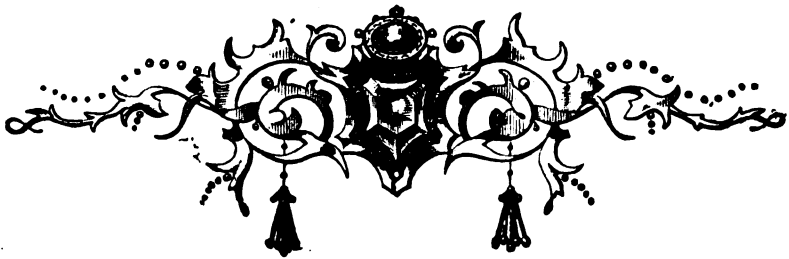
ZOOLOGY *s.* [*Gr. zōon an animal and logos a discourse*] જીવજન્યવિદ્યા, પ્રાણીવિદ્યા, પશ્વાદિવિદ્યા *f.*

ZOOLOGICAL *a.* Of or relating to zoology પ્રાણીવિદ્યાનું-ને લગતું-સંબંધી.

ZOOLOGIST *s.* પ્રાણીવિદ્યામાં પ્રવીણ-કુશળ, પશ્વાદિવિદ્યાવેત્તામ, પ્રાણીવિદ્યા જાણનાર, પ્રાણીનું વર્ણન લખનાર-કરનાર.

ZOOPHYTE *s.* [*Gr. zōon an animal & phyton a plant*] પ્રાણીને તથા વનસ્પતિને મળતો આવતો કોઈ પણ પદાર્થ (જેવું કે પરવાળું, વાદળું ઇત્યાદિ).

ZOOTOMY *s.* [*Gr. zōon and temno I cut*] પ્રાણીઓના શરીર કાપવા કરવાની વિદ્યા, પ્રાણીચપચ્છેદવિદ્યા *f.*, પ્રાણીશરીરચપચ્છેદ.

RETURN TO the circulation desk of any
University of California Library

or to the

NORTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY

Bldg. 400, Richmond Field Station

University of California

Richmond, CA 94804-4698

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS

- 2-month loans may be renewed by calling
(510) 642-6753
- 1-year loans may be recharged by bringing
books to NRLF
- Renewals and recharges may be made
4 days prior to due date

DUE AS STAMPED BELOW

JUL 04 2005

SENT ON ILL

JAN 22 2013

U.C. NRLF

DD20 12M 1-05